

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Kennsluskrá - námskeiðalýsingar

háskólaárið 2009-2010

Háskóli Íslands – Kennslusvið

Reykjavík – Ágúst 2009

Prentgerð kennsluskrárinnar er unnin samkvæmt þeim upplýsingum sem lágu fyrir í ágúst 2009 um kennslu, námsframboð og annað er varðar starfrækslu Háskólans háskólaárið 2009-2010. Kennsluskráin er því birt með fyrirvara um hugsanlegar breytingar.

Ef kennsluskrá og námsáætlun kennara ber ekki saman þá gildir námsáætlun kennarans, enda hafi hún verið kynnt stúdentum í upphafi námskeiðs.

Vefútgáfa kennsluskrárinnar (<https://ugla.hi.is/kennsluskra/index.php?tab=skoli&chapter=content&id=-2009>) er frumgerð hennar. Prentgerðin er að mestu leyti afrit af vefútgáfunni. Hún er einkum ætluð sem heimild og er frágangur hennar með einfaldasta móti.

Efnisyfirlit

Félagsvísindasvið	7
Félags- og mannvísindadeild	7
Félagsráðgjafardeild	59
Hagfræðideild	70
Lagadeild	78
Stjórnmálafræðideild	95
Viðskiptafræðideild	114
Heilbrigðisvísindasvið	132
Hjúkrunarfræðideild	132
Lyfjafræðideild	151
Læknadeild	158
Matvæla- og næringarfræðideild	190
Sálfræðideild	204
Tannlæknadeild	217
Hugvísindasvið	230
Deild erlendra tungumála, bókmennta og málvísinda	230
Guðfræði- og trúarbragðafræðideild	272
Íslensku- og menningardeild	282
Sagnfræði- og heimspekideild	316
Menntavísindasvið	338
Íþróttá-, tómstunda- og þroskaþjálfadeild	338
Kennaradeild	388
Uppeldis- og menntunarfræðideild	528
Verkfræði- og náttúruvísindasvið	567
Iðnaðarverkfræði-, vélaverkfræði- og tölvunarfræðideild	567
Jarðvísindadeild	586
Líf- og umhverfisvísindadeild	597
Rafmagns- og tölvuverkfræðideild	631
Raunvísindadeild	641
Umhverfis- og byggingaverkfræðideild	674

Félagsvísindasvið

Félags- og mannvísindadeild

BÓK005G • Almenningsbókasöfn • (6e) • Haust • 2f

Markmið: Að kynna nemendum markmið, hlutverk og sérkenni almenningsbókasafna af ýmsum stærðum. Að búa nemendur undir að starfa í þeim. Efnislýsing: Sérkenni og þróun almenningsbókasafna hér á landi og erlendis. Yfirlýsingar, lög, reglugerðir, leiðbeiningar, staðlar o.þ.h. varðandi almenningsbókasöfn. Stjórnun, tengsl við stjórnsýslu/yfirlýsing, áætlanir, starfsmannastjórn og markaðssetning. Deildaskipting, húsnæði og búnaður, uppbygging safnkosts og aðfangastefna, ýmis (sér)þjónusta, barna- og unglingsstarf og menningarstarfsemi. Skriflegt próf.

BÓK101G • Internetið í bókasafns- og upplýsingafræði • (10e) • Haust • 1f + 1æ

Kennari: Sigríður Halldóra Gunnarsdóttir

Kennari: Hallfríður Hr Kristjánsdóttir

Skuldunámskeið fyrir BA nemendur.

Á námskeiðinu er mest áhersla lögð á fjögur svið:

- notkun Internetsins við upplýsingaleit og til samskipta

- gerð vefsíðna og framsetning efnis á vef

- mat upplýsinga á Internetinu

- notkun Internetsins á bókasöfnum og upplýsingamiðstöðvum

Á námskeiðinu er meðal annars fjallað um þróun Internetsins, leitartækni, leitarvélur og efnisskrár, yfirlit yfir notkun Internetsins á bókasöfnum og upplýsingamiðstöðvum, hvernig vinna á vefsíðu fyrir bókasafn, aðgengi og viðmót upplýsinga á vefnum og upplýsingamiðlun meðal annars með notkun bloggs og wiki.

Námskeiðið er kennt í blönduðu námi sem felst fyrst og fremst í fjarkennslu í gegnum námsumsjónarkerfið Moodle en einnig verða staðarlotur tvisvar yfir önnina, í byrjun námskeiðs (sept.) og rétt fyrir lok námskeiðs (nóv.).

Umræðuframlög og 7 örverkefni (20%) og 4 skilaverkefni (80%)

BÓK102G • Vinnulag í bókasafns- og upplýsingafræði • (6e) • Haust • 1f + 1d

Kennari: Steinunn Aradóttir

Kennari: Kristín Á Ólafsdóttir Aðjunkt

Markmið: Að veita nemendum grundvallarfærni í fræðilegum vinnubrögðum. Sérstök áhersla verður lögð á að kynna nemendum grundvallaratriði við að afla sér upplýsinga í námi og að hjálfa þá í sjálfstæðum vinnubrögðum við heimildaöflun. Fjallað verður um gagnasöfn Landsbókasafns- Háskólabókasafns og önnur rafræn gagnasöfn sem nemendur hafa aðgang að. Kynnt verður uppbygging háskólavefsins, vefs þjóðarabókhöfðu og Reiknistofnunar H.Í. og fjallað um þær upplýsingar sem þær er að finna. Fjallað verður um grundvallaratriði í uppbyggingu fræðilegra ritsmíða, tilvísanir í heimildir og framsetningu heimildaskrár. Nemendur fá þjálfun í undirstöðuatriðum við munnlega tjáningu, þ.e. raddbeitingu, framsögn og öndun. Skilaskyld verkefni.

BÓK103G • Flokkun • (6e) • Haust • 1f + 1æ

Kennari: Þórdís T Þórarinsdóttir

Markmið: Að nemendur öðlist skilning á hugtakinu flokkun, þekki helstu flokkunarkerfi fyrir útgefið efni og geti flokkað ritakost í samræmi við Dewey Decimal Classification System. Lýsing: Fjallað verður um flokkun almennt, sögu og tilgang flokkunar svo og helstu kenningar, markmið, tegundir og aðferðir við flokkun. Kynnt verða helstu viðurkennd flokkunarkerfi fyrir útgefið efni og sérstök áhersla lögð á Dewey Decimal Classification System og æfingu í flokkun samkvæmt því kerfi.

Verkefni (50%), skriflegt próf (50%).

BÓK106G • Upplýsinga- og skjalastjórn hjá skipulagsheildum I • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Jóhanna Gunnlaugsdóttir Prófessor

Markmið: Að nemendur geti annast upplýsinga- og skjalastjórn hjá skipulagsheildum.

Lýsing og viðfangsefni: Fjallað verður um sögu og þróun upplýsinga- og skjalastjórnar hjá skipulagsheildum á Íslandi og annars staðar svo og félög og samtök á sviðinu í Evrópu, Ameríku og Ástralíu. Kynnt verða lög, reglugerðir og reglur um upplýsingar, skjöl og skjalasöfn svo og aðferðir, tilgangur og markmið upplýsinga- og skjalastjórnar. Farið verður í skjalatalningu, geymslu- og grisjunaráætlun fyrir skjöl, skjalaflokkun og skjalaflokkunarkerfi, húsnæði og búnað fyrir virk og óvirk skjöl, öryggisáætlanir fyrir skjöl, þökkun og skráningu hálfvirkra og óvirkra skjala, stöðlun á skjalagerð og eyðublaðastjórn. Lögð verður áhersla á skipulag málasafna, bókhaldsgagna, ljósmynda, teikninga og kynningarefnis svo og gagna í mismunandi formi þ.e. á pappír, diskum, filmum og böndum. Sýnt verður fram á hvernig hægt er að nota ýmis konar tölvukerfi við skipulagningu gagna, skráningu, vistun og endurheimt. Farið verður í þarfagreiningu og innleiðingu á upplýsinga- og skjalastjórn. Farið verður í heimsóknir á skjalasöfn. Kennarar verða aðferðir við að skipuleggja útgefið efni sem berst fyrir tækjum.

Nemendur vinna verkefni á misserinu.

Verkefni (60%), skriflegt próf (40%).

BÓK201G • Upplýsingaleiðir • (10e) • Vor • 2f + 2æ

Umsjónarmaður: Kristín Ósk Hlynsdóttir

Í námskeiðinu er fjallað um mismunandi tegundir rafrænna heimildalinda á ólíkum fræðasviðum. Sérstök áhersla er lögð á bókfræðileg gagnasöfn og verða í því sambandi einkum tekin dæmi af þeim gjaldsettu gagnasöfnum sem nemendur við Háskóla Íslands hafa aðgang að, þ.e. gagnasöfnum á landsaðgangi og gagnasöfnum á háskólaaðgangi. Helmingur námskeiðsins fer fram í tölvustofu þar sem nemendur öðlast reynslu í rafrænni upplýsingaleit og þjálfun í því að leiðbeina öðrum við leitir.

Nauðsynleg undirstaða: Internetið í bókasafns- og upplýsingafræði (BÓK101G)

Fimm verkefni.

BÓK202G • Borgarbókasafn Reykjavíkur: Hlutverk, starfsemi og þjónusta • (2e) • Vor • 1æ

Nemendur kynnst hlutverki, starfsemi og þjónustu Borgarbókasafns Reykjavíkur. Námskeiðið er kennt eina viku á haustmisseri eða vormisseri. Skyldumæting.
Viðveruskylða og ritgerð (5 bls.).

BÓK206G • Skólasöfn • (10e) • Vor • 3f + 1u

Markmið: Að nemendur kynnst þeim þáttum sem lúta að skipulagningu og stjórnun safns í grunn- eða framhaldsskóla. Efnislýsing: Fjallað verður um lög og reglugerðir sem sett hafa verið um skólasöfn sem og leiðbeiningar sem gerðar hafa verið af samtökum bókasafns- og upplýsingafræðinga bæði á Íslandi og erlendis. Gerð er grein fyrir mikilvægi upplýsingalæsis, samstarfi við kennara og lestrarvenjum barna og ungmenna í viðum skilningi. Nemendur kynnst gerð fjárhagsáætlana, aðfangastefnu, frágangi safngagna og markaðssetningu skólasafns. Farið verður í heimsóknir á skólasöfn og í þjónustumiðstöðvar.
Verkefni og einstaklingsverkefni í tíma í lok misseris.

BÓK207G • Starfsemi og rekstur safna og upplýsingamiðstöðva • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Ágústa Pálsdóttir Dósent

Markmið: Að nemendur öðlist innsýn í starfsemi og rekstur safna og annarra upplýsingamiðstöðva. Einnig að nemendur öðlist skilning á því hvert hlutverk safna og annarra upplýsingamiðstöðva er í nútíma samfélagi.

Lýsing: Fjallað er starfsemi og rekstur safna og annarra upplýsingamiðstöðva og þróun og nýbreytni í starfsemi. Uppbygging og viðhald safnkosts. Mótun á þjónustu við viðskiptavini. Gæði þjónustu og mat á gæðum þjónustu. Einnig er fjallað um safnakerfi landsins, safnategundir innan þess, hlutverk og markmið einstakra safna, skv. lögum og reglugerðum. Almennt um skyldur og ábyrgð út frá þörfum og kröfum viðskiptavina. Fagleg viðhorf og siðfræði. Fjallað er stuttlega um sögulega þróun bókasafna- og upplýsingamála á Íslandi og reynt að meta hvaða breytingar eru líklegar á starfsvettvangi bókasafns- og upplýsingafræðinga í framtíðinni.
Próf og verkefni.

BÓK208G • Skráning • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Jóhanna Gunnlaugsdóttir Prófessor

Kennari: Hildur Gunnlaugsdóttir Gæðastjóri

Markmið: Að nemendur öðlist skilning á mikilvægi staðlaðra aðferða við skráningu gagna, svo og að þeir séu færir um að skrá bókakost í samræmi við skráningarreglur bókasafna, AACR2 og ISBD(M) staðal Alþjóðasambands bókasafna (IFLA). Einnig þurfa nemendur að skilja og geta notað marksniðið (MARC 21) sem notað er við skráningu í Gegni og geta lagt færslur inn í prufugrunn Gegnis. Lýsing: Fjallað verður um markmið og aðferðafræði skráningar, samspil skráningarreglna, staðla og marksniðs. Áhersla verður lögð á færni í notkun hjálpargagna við lausn álitamála. Verklegar æfingar miðast við skráningu í Gegni, landskerfi íslenskra bókasafna. Hugtakið bókfræðileg stjórn verður kynnt og stuttlega gerð grein fyrir sögu skráningar.
Einstaklingsverkefni (30%). Hópverkefni (20%). Próf (50%).

BÓK210G • Lyklun • (6e) • Vor • 2f

Kennari: Ágústa Pálsdóttir Dósent

Kennari: Þórdís T Þórarinsdóttir

Markmið námskeiðsins er að nemendur

-kynnst helstu kenningum varðandi efnisgreiningu heimilda, tilgangi lyklnar og markmiðum. Einnig að nemendur fái þjálfun í að beita mismunandi lyklnaraðferðum og geti metið hvenær þær eigi við.

-kynnst gagnsemi og takmörkunum kerfisbundinna efnisorðaskrára

-kynnst gerð sértækra kerfisbundinna efnisorðalykla

-þekki og geti notað fyrirmæli staðla á sviði lyklnar

-kynnst íslenskum lyklnaraðferðum og vandamálum varðandi íslenskt mál

-öðlist nokkra þjálfun í lykln og útdráttagerð

Námskeiðslýsing

Fjallað er um mismunandi efnisgreiningaraðferðir og þann fræðilega grunn sem lykln heimilda byggir á, markmið lyklnar og lyklnarmál. Kynntir verða staðlar á sviði lyklnar, s.s. IST 90 og IST ISO 5963:1985. Nemendur kynnst gerð sértækra kerfisbundinna efnis-orða-lykla og fá tækifæri til að vinna verkefni á því sviði. Kynntar verða mismunandi lyklnaraðferðir og hvernig þær eiga við mismunandi útgáfuform, s.s. hefðbundnar heimildategundir (s.s. bækur og tímarit) og lykln fyrir tölvu-vædd gagnasöfn og vefsíður. Fjallað verður um helstu aðferðir við efnisorðagjöf og nemendur fá tækifæri til að lykla með aðstoð kerfisbundinnar efnis-orða-skrár. Ennfremur verður gerð mismunandi tegunda útdrátt kynnt og munu nemendur vinna verkefni í tengslum við það.
Verkefni og skriflegt próf.

BÓK306G • Upplýsingaþjónusta • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Ágústa Pálsdóttir Dósent

Markmið: Að nemendur fái innsýn í það hvert er hlutverk safna og annarra upplýsingastofnana varðandi miðlun upplýsinga í nútíma samfélagi og kynnst mismunandi fyrirkomulagi og starfsemi við upplýsingaþjónustu.

Lýsing: Kynntar verða mismunandi aðferðir við uppbyggingu og skipulag upplýsingaþjónustu. Einnig verður fjallað um helstu starfsþætti svo og gæðamat á starfsemi. Fjallað verður um grunnatriði varðandi það að taka upplýsingaviðtöl og munu nemendur fá þjálfun í viðtalstækni. Fjallað verður um siðfræðilega hlið upplýsingaþjónustu og starfsreglur fyrir mismunandi tegundir upplýsingaþjónustu. Nemendur vinna verkefni á misserinu.
Verkefni og skriflegt próf.

BÓK307G • Vettvangsnám • (2e) • Haust

Umsjónarmaður: Ásdís Magnúsdóttir Verkefnisstjóri

Umsjón: Fastir kennarar í bókasafns- og upplýsingafræðiskor. Kennsla: Bókasafns- og upplýsingafræðingar, leiðbeinendur, á viðkomandi safni. Markmið: Að nemandi skilji tilgang og markmið tiltekins safns fyrir notendur þess og samfélagið. Að nemandi kynnst helstu

starfsþáttum safnsins og hvernig samspili þeirra er háttað. Að nemandi öðlist yfirsýn yfir tengsl viðkomandi safns við önnur söfn á landinu og í víðara samhengi við erlend söfn og við alþjóðlegar stofnanir á sviði bókasafns- og upplýsingamála. Lýsing: Nemandi kynnir sér starfsemi safnsins sem hann hyggst sækja vettvangsnám til, áður en námið hefst, í gögnum sem hann fær frá safninu. Í vettvangsnáminu fær nemandi munnlegar upplýsingar og leiðsögn á safni og kynnist af eigin raun vinnu við eins marga starfsþætti og við verður komið. Nemandi dvelur á safni eina vinnuviku 40 klst., og vinnur að þeim verkefnum sem bókasafns- og upplýsingafræðingur, leiðbeinandi hans á safninu, leggur fyrir. Að vettvangsnámi loknu skilar nemandi skýrslu til yfirleiðbeinanda vettvangsnámsins á safninu. Nemandi sendir skýrsluna til umsjónarmanns Vettvangsnáms í bókasafns- og upplýsingafræði. Yfirleiðbeinandi á safninu sendir vottorð um nám nemandans á safninu til umsjónarmanns.

BÓK409G • Landsbókasafn Íslands - Háskólabókasafn: Hlutverk, starfsemi og þjónusta • (2e) • Vor • 1æ

Kennari: Ingibjörg St Sverrisdóttir Landsbókavörður

Nemendur kynnast hlutverki, starfsemi og þjónustu Landsbókasafns Íslands - Háskólabókasafns. Námskeiðið er kennt eina viku í janúar. Skyldumæting.

Viðveruskýlda og ritgerð (5 bls.).

BÓK410G • Upplýsinga- og skjalastjórn hjá skipulagsheildum II • (10e) • Vor • 3f + 1æ

Kennari: Jóhanna Gunnlaugsdóttir Prófessor

Markmið: Að nemendur geti verið leiðandi í tölvuvæðingu upplýsinga- og skjalastjórnar hjá skipulagsheildum. Að nemendur þekki gildi skjalastjórnar fyrir þekkingarstjórnun og gæðastjórnun. Að nemendur séu færir um að markaðssetja upplýsinga- og skjalastjórn í skipulagsheildum. Lýsing: Fjallað verður um tölvuvæðingu skjala og notkun hópinnukerfa og innra nets. Tölvuforrit, sem er sérhannað til þess að halda utan um upplýsingar, skjöl, skjalastjórn og afgreiðslu mála, er kynnt og prófað í tölvuveri. Farið verður í rekstraröryggi upplýsingakerfa, lagalegt umhverfi þeirra svo og skipulagningu upplýsinga fyrir rafræn viðskipti og þekkingarstjórnun. Fjallað verður um staðla almennt svo og staðla sem tengjast skjölum og upplýsingum beint. Farið verður í gæðamál, gæðastjórnun og ISO 9000 gæðastaðlana og umhverfismálastjórnun og ISO 14000 umhverfisstaðlana og sýnt fram á hvers vegna nauðsynlegt er að koma upplýsinga- og skjalastjórn á hjá fyrirtækjum þar sem verið er að innleiða og viðhalda þ.h. stjórnun. Fjallað verður um ýmsar aðferðir til þess að markaðssetja stjórnendum og öðrum starfsmönnum fyrirtækja hugmyndina um upplýsingastjórnun.

Nauðsynleg undirstaða: ()

Verkefni (60%), skriflegt próf (40%).

BÓK411G • Vettvangsnám • (2e) • Vor

Umsjónarmaður: Ásdís Magnúsdóttir Verkefnisstjóri

Markmið: Að nemandi skilji tilgang og markmið tiltekings safns fyrir notendur þess og samfélagið. Að nemandi kynnist helstu starfsþáttum safnsins og hvernig samspili þeirra er háttað. Að nemandi öðlist yfirsýn yfir tengsl viðkomandi safns við önnur söfn á landsinu og í víðara samhengi við erlend söfn og við alþjóðlegar stofnanir á sviði bókasafns- og upplýsingamála. Lýsing: Nemandi kynnir sér starfsemi safnsins sem hann hyggst sækja vettvangsnám til, áður en námið hefst, í gögnum sem hann fær á safninu. Í vettvangsnáminu fær nemandi munnlegar upplýsingar og leiðsögn á safni og kynnist af eigin raun vinnu við eins marga starfsþætti og við verður komið.

Nemandi dvelur á safni eina vinnuviku 40 klst., og vinnur að þeim verkefnum sem bókasafns- og upplýsingafræðingur, leiðbeinandi hans á safninu, leggur fyrir. Að vettvangsnámi loknu skilar nemandi skýrslu til yfirleiðbeinanda vettvangsnámsins á safninu. Nemandi sendir skýrsluna til umsjónarmanns Vettvangsnáms í bókasafns- og upplýsingafræði. Yfirleiðbeinandi á safninu sendir vottorð um nám nemandans á safninu til umsjónarmanns.

BÓK412G • Vettvangsnám • (2e) • Sumar

Umsjónarmaður: Ásdís Magnúsdóttir Verkefnisstjóri

Markmið: Að nemandi skilji tilgang og markmið tiltekings safns fyrir notendur þess og samfélagið. Að nemandi kynnist helstu starfsþáttum safnsins og hvernig samspili þeirra er háttað. Að nemandi öðlist yfirsýn yfir tengsl viðkomandi safns við önnur söfn á landsinu og í víðara samhengi við erlend söfn og við alþjóðlegar stofnanir á sviði bókasafns- og upplýsingamála. Lýsing: Nemandi kynnir sér starfsemi safnsins sem hann hyggst sækja vettvangsnám til, áður en námið hefst, í gögnum sem hann fær á safninu. Í vettvangsnáminu fær nemandi munnlegar upplýsingar og leiðsögn á safni og kynnist af eigin raun vinnu við eins marga starfsþætti og við verður komið.

Nemandi dvelur á safni eina vinnuviku 40 klst., og vinnur að þeim verkefnum sem bókasafns- og upplýsingafræðingur, leiðbeinandi hans á safninu, leggur fyrir. Að vettvangsnámi loknu skilar nemandi skýrslu til yfirleiðbeinanda vettvangsnámsins á safninu. Nemandi sendir skýrsluna til umsjónarmanns Vettvangsnáms í bókasafns- og upplýsingafræði. Yfirleiðbeinandi á safninu sendir vottorð um nám nemandans á safninu til umsjónarmanns.

BÓK413G • Vefstjórnun • (10e) • Haust • 3f + 2æ

Kennari: Kristín Ósk Hlynsdóttir

Kennari: Sigríður Halldóra Gunnarsdóttir

Kennari: Fanney Sigurgeirsdóttir Fagstjóri

Markmið námskeiðsins er að kynna fyrir nemendum ýmsa þætti vefstjórnar. Í námskeiðinu verður fjallað um stefnumótun fyrir vefi, þarfagreiningu, markaðssetningu og mælingar, vefforritun, nytsemi og aðgengi. Einnig verða skoðuð ýmiss vefumsjónarkerfi.

Nauðsynleg undirstaða: Internetið í bókasafns- og upplýsingafræði (BÓK101G)

Fimm verkefni.

BÓK414G • Upplýsingamiðlun • (10e) • Vor • 3f + 1u

Kennari: Ágústa Pálsdóttir Dósent

Markmið: Að fjalla um sígild viðfangsefni innan bókasafns- og upplýsingafræði þar sem kynntir verða helstu straumar og stefnur á sviði upplýsingafræði, upplýsingahegðunar og þekkingarmiðlunar.

Lýsing: Áhersla verður lögð á að fjalla um fræðilegar skilgreiningar, kenningar og líkön, einkum varðandi upplýsingahegðun, öflun og miðlun upplýsinga og þekkingar. Fjallað verður um upplýsingahegðun mismunandi hópa innan samfélagsins, svo og ýmis álitamál og úrlausnarefni varðandi miðlun og öflun upplýsinga og þekkingar.

Skriflegt próf og verkefni.

BÓK501G • BA-ritgerð í bókasafns- og upplýsingafræði • (12e) • Haust

Umsjónarmaður: Ágústa Pálsdóttir Dósent

Umsjónarmaður: Jóhanna Gunnlaugsdóttir Prófessor

Umsjón: Fastir kennarar í bókasafns- og upplýsingafræðiskor.

BÓK502G • Bókasöfn á Íslandi • (6e) • Haust

Umsjón: Fastir kennarar í bókasafns- og upplýsingafræðiskor. Nemendur skulu: Lesa sér til um bókasöfn og bókasafns- og upplýsingafræði á Íslandi; undirbúa og skipuleggja heimsóknir í 12-15 bókasöfn og upplýsingastofnanir á ýmsum stöðum á landinu; skila 15-20 síðna skýrslu um niðurstöður sínar. Nemendur sem kjósa að taka þetta námskeið skulu hafa eftirfarandi þætti í huga: Safnaheimsóknirnar verða að vera skipulagðar í samráði við umsjónarkennara og endanleg áætlun samþykkt af honum. Safnaheimsóknirnar skulu ná til Landsbókasafns Íslands - Háskólabókasafns, eins bókasafns á háskólastigi, a.m.k. tveggja almenningsbókasafna, eins rannsóknabókasafns og eins skólasafns. Nemandi getur einnig lagt áherslu á sérstök áhugasvið. Þar má nefna listasöfn, skjalasöfn og bókaverslanir eða aðra þætti svo sem byggingar eða tölvuvæðingu. Skýrsla um heimsóknirnar skal lögð fram í síðustu viku kennslumisseris. Með skýrslunni mega fylgja ljósmyndir, upprættir, teikningar eða önnur gögn sem fylgirit.

BÓK503G • Bókasöfn erlendis • (6e) • Haust

Umsjón: Fastir kennarar í bókasafns- og upplýsingafræðiskor. Nemandi getur gert vettvangskonunn á bókasöfnum á erlendri grund undir umsjón einhvers föstu kennaranna í bókasafns- og upplýsingafræði. Nemendur skulu: Lesa sér til um bókasöfn og bókasafnsfræði í viðkomandi landi; undirbúa og skipuleggja heimsóknir í 12-15 bókasöfn og upplýsingastofnanir á ýmsum stöðum í viðkomandi landi; skila skýrslu sem telur 15-20 síður um niðurstöður sínar. Nemendur sem kjósa að taka þetta námskeið skulu hafa eftirfarandi þætti í huga: Safnaheimsóknirnar verða að vera skipulagðar í samráði við umsjónarkennara og endanleg áætlun samþykkt af honum. Safnaheimsóknir skulu að öllu jöfnu ná til þjóðbókasafns landsins, háskólabókasafns, almenningsbókasafns, rannsóknabókasafns og skólasafns. Nemandi getur einnig lagt áherslu á sérstaka þætti svo sem minjasöfn, skjalasöfn, bókaverslanir eða annað sem hann kann að hafa sérstakan áhuga á. Skýrsla um heimsóknirnar skal lögð fram í síðustu viku kennslumisseris. Með skýrslunni mega fylgja ljósmyndir, upprættir og teikningar og ýmis konar önnur gögn sem fylgirit. Skýrsla um heimsóknirnar skal lögð fram í síðustu viku kennslumisseris. Með skýrslunni mega fylgja ljósmyndir, upprættir og teikningar og ýmis konar önnur gögn sem fylgirit.

BÓK504G • Verkefni í bókasafns- og upplýsingafræði • (2e) • Haust

Umsjón: Fastir kennarar í bókasafns- og upplýsingafræðiskor.

Verkefni.

BÓK505G • Verkefni í bókasafns- og upplýsingafræði • (4e) • Haust

Umsjón: Fastir kennarar í bókasafns- og upplýsingafræðiskor.

Verkefni.

BÓK506G • Verkefni í bókasafns- og upplýsingafræði • (6e) • Haust

Umsjón: Fastir kennarar í bókasafns- og upplýsingafræðiskor.

Verkefni.

BÓK601G • BA-ritgerð í bókasafns- og upplýsingafræði • (12e) • Vor

Umsjónarmaður: Ágústa Pálsdóttir Dósent

Umsjónarmaður: Jóhanna Gunnlaugsdóttir Prófessor

Umsjón: Fastir kennarar í bókasafns- og upplýsingafræðiskor.

BÓK602G • BA-ritgerð í bókasafns- og upplýsingafræði • (12e) • Sumar

Umsjónarmaður: Ágústa Pálsdóttir Dósent

Umsjónarmaður: Jóhanna Gunnlaugsdóttir Prófessor

Umsjón: Fastir kennarar í bókasafns- og upplýsingafræðiskor.

BÓK603G • Bókasöfn á Íslandi • (6e) • Vor

Umsjón: Fastir kennarar í bókasafns- og upplýsingafræðiskor. Nemendur skulu: Lesa sér til um bókasöfn og bókasafns- og upplýsingafræði á Íslandi; undirbúa og skipuleggja heimsóknir í 12-15 bókasöfn og upplýsingastofnanir á ýmsum stöðum á landinu; skila 15-20 síðna skýrslu um niðurstöður sínar. Nemendur sem kjósa að taka þetta námskeið skulu hafa eftirfarandi þætti í huga: Safnaheimsóknirnar verða að vera skipulagðar í samráði við umsjónarkennara og endanleg áætlun samþykkt af honum. Safnaheimsóknirnar skulu ná til Landsbókasafns Íslands - Háskólabókasafns, eins bókasafns á háskólastigi, a.m.k. tveggja almenningsbókasafna, eins rannsóknabókasafns og eins skólasafns. Nemandi getur einnig lagt áherslu á sérstök áhugasvið. Þar má nefna listasöfn, skjalasöfn og bókaverslanir eða aðra þætti svo sem byggingar eða tölvuvæðingu. Skýrsla um heimsóknirnar skal lögð fram í síðustu viku kennslumisseris. Með skýrslunni mega fylgja ljósmyndir, upprættir, teikningar eða önnur gögn sem fylgirit.

BÓK604G • Bókasöfn erlendis • (6e) • Vor

Umsjón: Fastir kennarar í bókasafns- og upplýsingafræðiskor. Nemandi getur gert vettvangskonunn á bókasöfnum á erlendri grund undir umsjón einhvers föstu kennaranna í bókasafns- og upplýsingafræði. Nemendur skulu: Lesa sér til um bókasöfn og bókasafnsfræði í viðkomandi landi; undirbúa og skipuleggja heimsóknir í 12-15 bókasöfn og upplýsingastofnanir á ýmsum stöðum í viðkomandi landi; skila skýrslu sem telur 15-20 síður um niðurstöður sínar. Nemendur sem kjósa að taka þetta námskeið skulu hafa eftirfarandi þætti í huga: Safnaheimsóknirnar verða að vera skipulagðar í samráði við umsjónarkennara og endanleg áætlun samþykkt af honum. Safnaheimsóknir skulu að öllu jöfnu ná til þjóðbókasafns landsins, háskólabókasafns, almenningsbókasafns, rannsóknabókasafns og skólasafns. Nemandi getur einnig lagt áherslu á sérstaka þætti svo sem minjasöfn, skjalasöfn, bókaverslanir eða annað sem hann kann að hafa sérstakan áhuga á. Skýrsla um heimsóknirnar skal lögð fram í síðustu viku kennslumisseris. Með skýrslunni mega fylgja ljósmyndir, upprættir og teikningar og ýmis konar önnur gögn sem fylgirit.

ýmis konar önnur gögn sem fylgirit

Skýrsla um heimsóknirnar skal lögð fram í síðustu viku kennslumisseris. Með skýrslunni mega fylgja ljósmyndir, upprættir og teikningar og ýmis konar önnur gögn sem fylgirit.

BÓK605G • Verkefni í bókasafns- og upplýsingafræði • (2e) • Vor

Umsjón: Fastir kennarar í bókasafns- og upplýsingafræðiskor.
Verkefni.

BÓK606G • Verkefni í bókasafns- og upplýsingafræði • (2e) • Sumar

Umsjón: Fastir kennarar í bókasafns- og upplýsingafræðiskor.
Verkefni.

BÓK607G • Verkefni í bókasafns- og upplýsingafræði • (4e) • Vor

Umsjón: Fastir kennarar í bókasafns- og upplýsingafræðiskor.
Verkefni.

BÓK608G • Verkefni í bókasafns- og upplýsingafræði • (4e) • Sumar

Umsjón: Fastir kennarar í bókasafns- og upplýsingafræðiskor.
Verkefni.

BÓK609G • Verkefni í bókasafns- og upplýsingafræði • (6e) • Vor

Umsjón: Fastir kennarar í bókasafns- og upplýsingafræðiskor.
Verkefni.

BÓK610G • Verkefni í bókasafns- og upplýsingafræði • (6e) • Sumar

Umsjón: Fastir kennarar í bókasafns- og upplýsingafræðiskor.
Verkefni.

FÉL101G • Samtímafélagsfræði: Kenningar og viðfangsefni • (8e) • Haust • 4f

Kennari: Jón Gunnar Bernburg Dósent

Kennari: Ingólfur Vilhjálmur Gíslason Lektor

Fjallað er um hið félagsfræðilega sjónarhorn og beitingu þess á viðfangsefni í samtímanum. Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist yfirsýn um þekkingu á mörgum af helstu viðfangsefnum félagsfræðinnar. Áhersla er lögð á að tengja saman kenningarlega umræðu og niðurstöður nýlegra rannsókna. Auk umfjöllunar um miðlæg hugtök á borð við félagsgerð (social structure), menningu (culture) og félagslegt taumhald (social control), kynnst nemendur rannsóknum á margvíslegum viðfangsefnum, t.d. lagskiptingu, skipulagsheildum, frávikum og sjúkdómum, börnum og unglungum, innflytjendamálum, lýðfræði, fjöldahreyfingum, félagsálfræði, lífshlaupinu o.fl. Hlutapróf (20%), ritgerð (30%) og lokapróf (50%).

FÉL102G • Almenn félagsfræði: Klassískar kenningar og nútímaþjóðfélagið • (8e) • Haust • 4f

Kennari: Stefán Ólafsson Prófessor

Lýsing: Námskeiðið skiptist í þrjá meginhluta. Í fyrsta hluta, inngangi, verður fjallað um stöðu félagsfræðinnar meðal hinna ýmsu greina mannvísinda, einkum félagsvísinda. Í öðrum hluta námskeiðsins verður fjallað um sígild viðfangsefni og kenningar félagsfræðinnar. Sérstaklega verða kynntar kenningar Durkheims, Tocquevilles, Marx, Webers og Goffmans. Í þriðja hluta námskeiðsins verður fjallað um þjóðskipulag, þjóðfélagskerfi og samanburð einstakra þjóðfélaga. Fjallað verður um kapitalisma, sósíalisma, velferðarríki, landbúnadarþjóðfélag, iðnríki og nútímaþjóðfélag. 4 stunda skriflegt lokapróf.

FÉL103G • Vinnulag í félagsfræði • (6e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: Rannveig Þórisdóttir

Kennari: Margrét Valdimarsdóttir

Aðstoðarkennari: Guðbjörg Sigrún Bergsdóttir

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum grundvallarfærni í fræðilegum vinnubrögðum. Fjallað verður um frágang verkefna og ritgerða og mismunandi tegundir fræðilegra ritsmíða. Sérstök áhersla verður lögð á uppbyggingu ritgerða, tilvísanir í heimildir og framsetningu heimildaskrár. Námsmat byggir á vikulegum verkefnaskilum.
Verkefni.

FÉL202G • Efnahagslíf og þjóðfélag • (8e) • Vor • 3f

Kennari: Stefán Ólafsson Prófessor

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum undirstöðuþekkingu á samspili efnahagslífs, stjórnmála og félagsgerða í nútímanum. Fjallað er í fyrstu um sjónarhorn félagsfræðinnar á efnahagslífið og helstu kenningar. Síðan er greining á breytingum á þjóðfélagsgerð nútímans: hnattvæðingu, þróun þekkingarhagkerfis, markaðsvæðingu, togstreitu lýðræðis og markaðar, velferðarríkinu, alþjóðlegum vinnumarkaði og þekkingarþyrpingum. Loks er fjallað um afleiðingar grundvallarbreytinga efnahagslífs á samfélagsgerðina og stöðu Íslands í samanburði við önnur ríki.

Verkefni og próf.

FÉL204G • Aðferðafræði I: Rannsóknaraðferðir félagsvísinda • (8e) • Vor • 4f + 1æ

Umsjónarmaður: Jón Gunnar Bernburg Dósent

Markmið námskeiðsins er að nemendur kunni skil á undirstöðuatriðum í aðferðafræði félagsvísinda og geti gert grein fyrir helstu

rannsóknaraðferðum. Fjallað verður um helstu þætti rannsóknarferlisins og grundvallaratriði aðferðafræðinnar. Þá er veitt yfirlit um helstu rannsóknaraðferðir félagsvísinda, þ.á.m. tilraunir, spurningalistakannanir, athuganir á skráðum gögnum, innihaldsgreiningu, viðtalsrannsóknir og þátttökuathuganir. Rætt verður um styrkleika og takmarkanir mismunandi aðferða með hliðsjón af fjölbreytilegum markmiðum félagsvísindarannsókna.

Fjögurra tíma skriflegt próf í lok misseris (100%).

FÉL206G • Fjölbreytileiki og félagsleg mismunun • (8e) • Vor • 3f + 1u

Kennari: Guðbjörg Linda Rafnsdóttir Prófessor

Kennari: Ingólfur Vilhjálmur Gíslason Lektor

Tekin verða fyrir ýmis knýjandi úrlausnarefni nútímans og þau skoðuð í ljósi félagsfræðilegra rannsókna og kenninga. Þessi málefni varða stöðu mismunandi þjóðfélagsþópa, margmenningu, kynferði, fátækt, heilsufar, vinnuvistfræði, umhverfismál o.fl. Áhersla verður lögð á samfélagsleg viðbrögð og pólitíska stefnumótun í hinum ýmsu málaflokkum. Nemendur vinna verkefni sem hefur að markmiði að þeir öðlist þekkingu á fjölbreytileika íslensks þjóðfélags og félagslegri mismunun og tengi þá þekkingu við fræðilega umfjöllun námskeiðsins. Verkefni og próf.

FÉL207G • Karlar og karlmennska • (6e) • Vor • 2f + 1æ

Markmið námskeiðsins er að kynna nemendum helstu áherslur þeirra sem rannsaka karla sem samfélagslegt kyn (gender). Gerð verður grein fyrir þeim þremur megináðferðum sem beitt hefur verið við karlarannsóknir á þessari öld; sálgreiningu, félagsálfræði (kyn"hlutverk") og nýrri þróun í félagsvísindum sem leggur áherslu á "sköpun" eða "byggingu" karlmennsku. Fjallað verður um mismunandi gerðir karlmennsku og hvernig tilurð þeirra, niðurrif og uppbygging tengist öðrum formgerðum samfélagsins. Þáttur karla í uppeldis- og umönnunarstórum innan og utan heimilis verður skoðaður og fjallað um íslenska rannsókn um karlmennsku og fjölskyldutengsl. verkefni

FÉL301G • Aukaverkefni: Almenn félagsfræði: Klassískar kenningar og nútímapjódfélagið • (2e) • Haust

Kennari: Stefán Ólafsson Prófessor

Aukaverkefni.

Verkefni.

FÉL302G • Verkefni í félagsfræði • (2e) • Haust

Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennurum og nemendum hverju sinni með tilliti til þeirra áhugasviða sem fram koma hjá einstökum nemendum. Einnig geta nemendur tengt verkefni einstökum námskeiðum. Ritgerðir og/eða verkefni.

FÉL303G • Verkefni í félagsfræði • (4e) • Haust

Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennurum og nemendum hverju sinni með tilliti til þeirra áhugasviða sem fram koma hjá einstökum nemendum. Einnig geta nemendur tengt verkefni einstökum námskeiðum. Ritgerðir og/eða verkefni.

FÉL304G • Verkefni í félagsfræði • (6e) • Haust

Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennurum og nemendum hverju sinni með tilliti til þeirra áhugasviða sem fram koma hjá einstökum nemendum. Einnig geta nemendur tengt verkefni einstökum námskeiðum. Ritgerðir og/eða verkefni.

FÉL305G • BA-ritgerð í félagsfræði • (12e) • Haust

BA-verkefni.

Ritgerð.

FÉL306G • Aðferðafræði II: Inngangur að tölfræði • (8e) • Haust • 5f + 2æ

Kennari: Jón Gunnar Bernburg Dósent

Kennari: Margrét Valdimarsdóttir

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist undirstöðuþekkingu á tölfræði félagsvísinda. Nánar er fjallað um mælingar á miðlægni og dreifingu breyta. Stefnt er að því að nemendur geti gert grein fyrir helstu hugtökum ályktunartölfræði og framkvæmt marktæktarpróf. Ennfremur er fjallað um mælingar á tengslum breyta, þ.á.m. krosstöflur og einfalda aðhvarfsgreiningu. Þá er stuttlega fjallað um aðferðir til þess að stjórna breytum, s.s. hlutatöflur og hlutfylgni. Auk bóklegrar kennslu læra nemendur að nota tölfræðiforritið SPSS til þess að framkvæma útreikninga.

Fjögurra tíma skriflegt próf í lok misseris lágmarkseinkunn 5,0(70%), æfingapróf (15%) og SPSS prófverkefni (15%).

FÉL307G • Málstofa í atvinnulífsfræði • (6e) • Haust • 1æ + 2u

Umsjónarkennari: Guðbjörg Linda Rafnsdóttir Prófessor

Kennari: Ásta Snorradóttir

Markmið: Að nemendur fái innsýn í þá breidd sem félagsfræði atvinnulífs endurspeglar, kynnist nýjum rannsóknum á fræðasviðinu og skilji mikilvægi fræðilegrar umræðu innan atvinnulífsfræðinnar. Málstofan felst í virkri þátttöku í námskeiðinu, sem m.a. felur í sér mætingu í fyrirlestra og ráðstefnur um atvinnulífsfræði á vegum Rannsóknastofu í vinnuvernd og annarra aðila, í samræði við kennara.

Verkefni, ritgerðir, þátttaka í tímum. 80% mætingaskylda er í námskeiðið.

FÉL308G • Kenningar í félagsvísindum • (8e) • Haust • 3f + 1u

Umsjónarkennari: Ingólfur Vilhjálmur Gíslason Lektor

Kennari: Þórólfur Þórlindsson Prófessor

Markmið námskeiðsins er að kynna kenningar nokkurra af helstu frumkvöðlum þjóðfélagsfræðanna. Fjallað verður um kenningar

Durkheims, Marx, Webers og Meads með sérstöku tilliti til hugmynda þeirra um eðli þjóðfélagsvísinda, orsakar þjóðfélagsþróunar, stéttaskiptingu og skipan valdsins. Í lok námskeiðsins er ætlast til að nemandi hafi lesið klassiska texta, kunni skil á meginhugtökum áður nefndra frumkvöðla og geti beitt þeim við greiningu á nútímapjóðfélögum. Kennsla fer fram í fyrirlestur og með umræðum. Ein ritgerð (25%) og skriflegt próf (75%).

FÉL309G • Afbrotufræði • (6e) • Haust • 3f + 1u

Kennari: Helgi Gunnlaugsson Prófessor

Í námskeiðinu verður afbrotufræðin og helstu viðfangsefni hennar kynnt. Í grófum dráttum skiptist námskeiðið í tvennt. Í fyrri hlutanum verður farið í helstu kenningar og rannsóknir til að varpa ljósi á eðli afbrota og samfélagslegra viðbragða við þeim. Í þessu skyni verður klassísk og pösítívísk afbrotufræði skoðuð. Sérstök áhersla verður lögð á ýmsar félagsfræðilegar kenningar og rannsóknir á afbrotum, s.s. framlag formgerðarhyggju, samskiptaskólans og átakakenninga. Í síðari hluta námskeiðsins verða fjórar tegundir afbrota teknar fyrir (ofbeldisglæpir, kynferðisbrot, fíkniefnabrot og viðskiptaglæpir) og þær metnar í ljósi kenninga úr fyrri hluta og opinberrar stefnumörkunar í þessum málaflokkum.

Ritgerð (1e) og skriflegt próf (2e) í desember.

FÉL310G • Geðheilsufélagsfræði • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Rúnar Vilhjálmsson Prófessor

Raktar eru félagslegar skýringar á geðrænum vandamálum og þeim beitt til að útskýra samsetningu og útbreiðslu geðrænna vandamála meðal aldursþópna, kynja, hjúskaparþópna og stétta. Fjallað er um aðstæður geðsjúkra og samskipti þeirra við fjölskyldumeðlimi og geðheilbrigðisstéttir. Munur á notkun geðheilbrigðisþjónustu milli kynja, hjúskaparþópna og stétta er rakinn og skýrður. Loks er greint frá skipan og árangri geðheilbrigðisþjónustunnar.

Verkefni og skriflegt próf.

FÉL311G • Áhrif kláms og ofbeldis í myndmiðlum • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Guðbjörg Hildur Kolbeins Stundakennari

Aðalmarkmið þessa námskeiðs er að nemendur geti vegið og metið á fræðilegan hátt þau áhrif, ef einhver eru, sem klám og ofbeldi í sjónvarpi og kvikmyndum hefur á áhorfendur. Fjallað er m.a. um hvaða áhrif klám hefur á viðhorf karlmanna til kvenna og ofbeldi gegn konum. Þá verður einnig litið á hræðsluviðbrögðum barna við ofbeldi í sjónvarpi, litið á sambandið milli áhorfs á klám og ofbeldi og árársarhneigðar og reynt að svara þeirri spurningu hvort áhrif ofbeldis séu takmörkuð við ákveðinn hóp áhorfenda og hvaða áhrif klám- og ofbeldisefni hafi á þjóðfélagið í heild.

50% mæting áskilin. Verkefni.

FÉL312G • Félagssálfræði • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Ingólfur Vilhjálms Gíslason Lektor

Í námskeiðinu verður í upphafi fjallað um kenningarlegar forsendur félagsfræði og sálfræði og tengingu þeirra í félagssálfræði. Hópamyndun og samskipti innan hópa eru lykilþættir í umfjölluninni. Sérstök áhersla er á aðferðafræði félagssálfræðinnar s.s. þátttökuathuganir og tilraunir. Þá verður fjallað um hagnýta þætti félagssálfræðinnar t.d. í tengslum við afbrot, atvinnulíf og mannauðsstjórnun. Nemendur vinna verkefni á grundvelli klassískra texta sem hefur að markmiði aukinn skilning á samspili kenninga, aðferða og hagnýtingar. Það verkefni er helmingur námsmats, skriflegt próf hinn helmingurinn.

Að námskeiði loknu eiga nemendur að þekkja grunnhugtök í félagssálfræði og geta beitt þeim á samtímaviðfangsefni

Verkefni 50%, skriflegt próf (50%).

FÉL313G • Inngangur að fjölmiðlafræði: Vald og formgerð • (6e) • Haust • 3f + 1u

Umsjónarkennari: Þorbjörn Broddason Prófessor

Kennari: Hilmar Thor Bjarnason

Aðstoðarkennari: Elfa Ýr Gylfadóttir

Aðstoðarkennari: Ragnar Karlsson

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum þekkingu á félagsfræðilegum grundvelli fjölmiðla og þætti þeirra í samheldni flókinnna þjóðfélaga með sérstakri tilvísun til þróunar og sérkenna íslenskra fjölmiðla. Yfirlit verður veitt um sögu boðskipta og sögulegan aðdraganda nútímafjölmiðlunar frá fyrstu blöðum til stafrænnar miðlunar. Fjallað verður um þýðingu mismunandi yfirráðakerfa yfir fjölmiðlum og velt verður upp spurningum um áhrif eignarhalds, samkeppni og samþjöppunar á fjölmiðlamörkuðum og samruna milli ólíkrar tegunda fjölmiðla á fjölbreytni efnis og fjölraði í fjölmiðlun.

Heimapróf á námstíma.

FÉL314G • Fjölmiðlafræði: Notendur og áhrif • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Þorbjörn Broddason Prófessor

Kennari: Guðbjörg Hildur Kolbeins Stundakennari

Kennari: Hilmar Thor Bjarnason

Kennari: Ragnar Karlsson

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum innsýn í niðurstöður um samspil fjölmiðla við einstaklinga og samfélags. Fjallað verður um helstu kenningar og niðurstöður innlendra og erlendra rannsókna á notkun og áhrifamætti fjölmiðla. Í síðari hluta námskeiðsins verður sjónum beint að fjölmiðlategnum og greiningu þeirra, framleiðslu fjölmiðlaefnis og stöðu fjölmiðlafólks innan fjölmiðlanna. Kynntar verða til leiks kenningar um fagbindingu (e. professionalism), sjálfstæði og um óhæði fjölmiðlafólks.

Heimapróf á námstíma (60%) og ritgerð í lok námskeiðs (40%).

FÉL402G • Aukaverkefni: Efnahagslíf og þjóðfélag • (2e) • Vor

Umsjónarmaður: Stefán Ólafsson Prófessor

Verkefni verða valin með hliðsjón af lesefni og fyrirlesturum í námskeiðinu Efnahagslíf og þjóðfélag.

Ritgerð.

FÉL403G • Stjórnun, vinnuskipulag og vinnumenning • (8e) • Vor • 3f + 1u

Kennari: Guðbjörg Linda Rafnsdóttir Prófessor

Kennari: Tómas Björn Bjarnason

Í námskeiðinu verður fjallað um sögu og viðfangsefni klassískrar vinnufélagsfræði. Farið verður í helstu kenningar og stefnur sem varða skipulagningu vinnu og stjórnun vinnustaða og gagnrýni sem komið hefur fram á þessar kenningar. Hér er m.a. átt við kenningar Marx, Webers, Durkheims og Blauners auk þess sem fjallað er um nýrri kenningar svo sem kenningar um vísindalega stjórnun (Taylorisma), hugmyndir Bravermanns, kenningar um mannleg tengsl (Human Relations), hugmyndir Bell, Fordisma og fémínískar kenningar. Auk þess er fjallað um hugtök sem tengjast stjórnun svo sem mannauðsstjórnun og árangursstjórnun. Rætt verður um samspil alþjóðavæðingar og vinnu, atvinnuleysi, ólaunaða vinnu og sjálfbodavinnu.

Ritgerð, hópverkefni ásamt framsögu og skriflegt próf.

FÉL404G • Nútímakenningar í félagsfræði • (8e) • Vor • 3f + 1u

Kennari: Helgi Gunnlaugsson Prófessor

Fjallað verður um nokkrar helstu kenningar í félagsfræði á 20. öld, m.a. vísindaheimspekilegar forsendur kenninga í þjóðfélagsfræðum, samskiptakenningar, átakakenningar og verkhyggju. Nemendur velja nýjar fræðibækur og tengja efni þeirra við þær kenningar sem fjallað er um í námskeiðinu.

Ritgerð og skriflegt próf.

FÉL405G • Verkefni í félagsfræði • (2e) • Vor

Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennurum og nemendum hverju sinni með tilliti til þeirra áhugasviða sem fram koma hjá einstökum nemendum. Einnig geta nemendur tengt verkefni einstökum námskeiðum.

Ritgerðir og/eða verkefni.

FÉL406G • Verkefni í félagsfræði • (2e) • Sumar

Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennurum og nemendum hverju sinni með tilliti til þeirra áhugasviða sem fram koma hjá einstökum nemendum. Einnig geta nemendur tengt verkefni einstökum námskeiðum.

Ritgerðir og/eða verkefni.

FÉL407G • Verkefni í félagsfræði • (4e) • Vor

Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennurum og nemendum hverju sinni með tilliti til þeirra áhugasviða sem fram koma hjá einstökum nemendum. Einnig geta nemendur tengt verkefni einstökum námskeiðum.

Ritgerðir og/eða verkefni.

FÉL408G • Verkefni í félagsfræði • (4e) • Sumar

Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennurum og nemendum hverju sinni með tilliti til þeirra áhugasviða sem fram koma hjá einstökum nemendum. Einnig geta nemendur tengt verkefni einstökum námskeiðum.

Ritgerðir og/eða verkefni.

FÉL409G • Verkefni í félagsfræði • (6e) • Vor

Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennurum og nemendum hverju sinni með tilliti til þeirra áhugasviða sem fram koma hjá einstökum nemendum. Einnig geta nemendur tengt verkefni einstökum námskeiðum.

Ritgerðir og/eða verkefni.

FÉL410G • Verkefni í félagsfræði • (6e) • Sumar

Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennurum og nemendum hverju sinni með tilliti til þeirra áhugasviða sem fram koma hjá einstökum nemendum. Einnig geta nemendur tengt verkefni einstökum námskeiðum.

Ritgerðir og/eða verkefni.

FÉL411G • Rannsóknir í félagsfræði • (8e) • Vor • 1f + 1u

Umsjónarmaður: Þórólfur Þórlindsson Prófessor

Umsjónarkennari: Rannveig Þórisdóttir

Námskeiðið er ætlað til rannsókna á tilteknu viðfangsefni sem valið er af kennurum í samráði við nemendur. Fjallað verður um einstaka þætti rannsóknarferlisins í tengslum við viðfangsefnið hverju sinni.

Æskileg undirstaða: Aðferðafræði III (10.04.97)

Verkefni.

FÉL412G • Vinnuvistfræði og félagslegir áhættuþættir I • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Guðbjörg Linda Rafnsdóttir Prófessor

Markmið námskeiðsins er að kynna þáttum er varða samspil manns og vinnufyrirkomulags og tengsl þess við vinnutengda heilsu og líðan starfsfólks (occupational health). Lesnar verða nýlegar rannsóknagreinar er fjalla m.a. um tengsl vinnuskipulags og líðanar, stéttbundið heilsufar, kynjabundinn vinnumarkað, samspil fjölskyldu og atvinnulífs, fjarvinnu, jadarhópa og óhefðbundin tengsl á vinnumarkaði, streitu, kulnun, einelti, áreitni og ofbeldi á vinnustöðum. Lögð er áhersla á að skoða þessa þætti út frá stöðu kvenna og karla á vinnumarkaði.

Námskeiðið er byggt upp sem málstofa, nemendur halda fyrirlestra og sérfræðingar fengnir inn í einstöku tíma.

Framsaga, ritgerð, skýrslur og þátttaka í tímum. 80% mætingaskylda er í námskeiðið.

FÉL413G • Mentorverkefnið Vinátta • (6e) • Haust & vor

Umsjónarmaður: Þórólfur Þórlindsson Prófessor

Markmið námskeiðsins er að nemendur vinni að velferð barna og öðlist víðtæka reynslu í samskiptum við börn. Áhersla er lögð á

gagnkvæman ávinning og hagsmuni samfélagsins í heild af því að börn og ungmenni kynnist og læri af aðstæðum hvers annars. Með námskeiðinu er unnið í þágu samfélagsins á þann hátt að nemendur fá tækifæri til að verða fyrirmynd og jákvætt afl í lífi grunnskólabarna og börnin mynda tengsl við þroskaðan, fullorðinn aðila utan fjölskyldunnar.

Verkefni.

FÉL414G • BA-ritgerð í félagsfræði • (12e) • Vor

BA-verkefni.

Ritgerð.

FÉL415G • BA-ritgerð í félagsfræði • (12e) • Sumar

BA-ritgerð.

Ritgerð.

FÉL416G • Aðferðafræði III: Framhaldsefni í tölfræði • (8e) • Vor • 4f + 1æ

Umsjónarmaður: Jón Gunnar Bernburg Dósent

Kennari: Margrét Valdimarsdóttir

Aðstoðarkennari: Stefán Hrafn Jónsson

Markmið námskeiðsins er tvíþætt: Annars vegar að nemendur kunni skil á tölfræðiaðferðum til þess að vinna úr mörgum breytum samtímis. Meðal annars verður fjallað um fjölbreytu-aðhvarfsgreiningu (multiple regression analysis) og þáttgreiningu (factor analysis). Hins vegar að nemendur öðlist reynslu af því að framkvæma spurningalistakönnun og beiti þessum aðferðum við úrvinnslu niðurstaðna. Tölfræðiforritið SPSS er notað við úrvinnslu gagna.

Æskileg undirstaða: Aðferðafræði II: Inngangur að tölfræði (FÉL306G)

Rannsóknarverkefni (40%) og 4 tíma skriflegt próf í lok misseris (60%)

FÉL417G • Félagsfræði frávíkshögðunar • (8e) • Vor • 3f + 1u

Kennari: Helgi Gunnlaugsson Prófessor

Viðfangsefnið í námskeiðinu eru samskiptakenningar í félagsfræði (Interactionism, Phenomenology og Ethnomethodology) eða svokallaðar mörkakenningar. Farið verður í fræðilegan grundvöll sjónarhornins og hefðbundna vísindahyggju (positivism/empirism). Dæmi verða tekin úr veruleika samtímans um útfærslu þessara sjónarhorna. Áhersla verður lögð á samskipti, heimsmynd, sögulegar kringumstæður, merkingu/túlkun, vald/hagsmuni og sérstaklega á tilhneigingu til sjúkdómsvæðingar á hegðan sem brýtur í bága við viðmið samfélagsins.

Ritgerð og skriflegt próf.

FÉL418G • Vinnumarkaðurinn og þróun hans: Alþjóðlegur samanburður • (6e) • Vor • 3f + 1u

Umsjónarmaður: Stefán Ólafsson Prófessor

Markmið námskeiðsins er að kynna nemendum helstu breytingar sem átt hafa sér stað á vinnumarkaði og í atvinnulífinu síðustu tvo áratugi. Í námskeiðinu verða rakin megin einkenni vinnumarkaða, m.a. í Bandaríkjunum, Svíþjóð, Þýskalandi, Japan, Frakklandi og Ítalíu. Rætt verður um aðila vinnumarkaðarins og ríkisvaldið, kjarasamninga, átök á vinnumarkaði, atvinnulýðræði, tilvistarkreppu verkalýðsfélaga og fjallað um íslensku vinnulýðgjöfina. Loks verður rætt um breytingar á vinnuörkuðum í kjölfar inngöngu ríkja í Evrópusambandið, líkur á einum heildstæðum evrópskum vinnumarkaði og áhrif fjölbjóðlegra fyrirtækja á evrópskan vinnumarkað.

Ritgerð og próf.

FÉL419G • Heilsufélagsfræði • (6e) • Vor • 3f

Kennari: Rúnar Vilhjálmsson Prófessor

Kennari: Magnús Einarsson

Í námskeiðinu verða gagnrýndar hefðbundnar skilgreiningar á heilbrigði og sjúkdómum í félagsfræðilegu ljósi. Raktar verða kenningar um sjúkdóma sem frávík (deviance) og kenningar um hlutverk sjúklingsins (sick-role). Skoðuð verður félagsleg dreifing helstu heilbrigðisvandamála samtímans og rætt um ólíkar skýringar á þessari dreifingu. Athuguð verður notkun heilbrigðisþjónustu og gerður samanburður á ólíkum skýringum á misræmi heilsufars og notkunar þjónustu. Rætt verður um lækna og hjúkrunarfólk sem starfshópa með ólík einkenni atvinnumennsku (professionalism) og átök í heilbrigðiskerfinu skoðuð í því ljósi. Loks verður lagt sögulegt mat á árangur af heilbrigðisþjónustu í ljósi kenninga um samband heilbrigðisþjónustu og heilsufars.

Ritgerð og skriflegt próf.

FÉL420G • Velferðarríki nútímans: Markaður, stjórnmál og samfélag • (10e) • Vor • 3f + 1u

Kennari: Stefán Ólafsson Prófessor

Kennari: Guðný Björk Eydal Dósent

Námskeiðið miðar að því að gera grein fyrir og skýra þróun velferðarríkisins á Vesturlöndum. Fjallað verður um kenningar um uppruna og þróun velferðarríkisins og um velferðarríkið sem einkenni á nútímalegum þjóðfélögum. Einnig verður gerð grein fyrir ólíkum sjónarmiðum í rannsóknum á velferðarríkjum - félagsfræðilegum, stjórnmálafræðilegum og siðferðilegum. Þá verður fjallað ítarlega um samanburð á velferðarríkjum, með sérstakri áherslu á samanburð norrænu velferðarríkjanna innbyrðis og samanburði þeirra við önnur velferðarríki í Evrópu og í Norður-Ameríku. Meðal annars verður leitað skýringa á ólíkri þróun velferðarríkisins í Svíþjóð, Bandaríkjunum, Japan og á Íslandi.

Verkefni og próf.

FÉL421G • Aðhvarfsgreining • (10e) • Vor • 3f + 1u

Kennari: Jón Gunnar Bernburg Dósent

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist skilning og verklega færni til að beita aðhvarfsgreiningu á eigin spýtur. Fjallað er um þau afbrigði aðhvarfsgreiningar sem hvað oftast eru notuð í rannsóknum á sviði félagsvísinda. Farið er í stjórnun breyta, notkun nafnbreyta, línuleg og ólínuleg líkön, aðferðir til þess að prófa miðlun breyta og samvirki breyta og aðferðir til að nota breytur sem hafa skekktu dreifingu svo eitthvað sé nefnt. Fjallað er um forsendur aðhvarfsgreiningar og aðferðir til að fást við þær. Einnig er fjallað um "logistic" aðhvarfsgreiningu, þar sem háða breytan er tvígild nafnbreyta. Samhliða þessari umfjöllun verður farið í saumana á ályktunartölfræði, notkun

marktaktarprófa og túlkun niðurstaðna. Áhersla er lögð á að nemendur fái umtalsverða verklega reynslu af því að greina meginleg gögn. Kennari útvegar könnunargögn sem nemendur nota til þess að prófa þær aðferðir sem kenndar eru. Eftir fremsta megni verður reynt að samþætta fræðilegar spurningar og tilgátuprófun. Tölfræðiforritið SPSS fyrir Windows er notað. Æskileg undirstaða: Aðferðafræði III: Framhaldsefni í tölfræði (FÉL416G) Námsmat er byggt á verkefnaskilum, heimaprófum og þátttöku í tímum.

FÉL422G • Fjölmiðlafræði: Kenningar og rannsóknir • (10e) • Vor • 3f + 1u

Kennari: Þorbjörn Broddason Prófessor

Kennari: Ragnar Karlsson

Markmið þessa námskeiðs er að veita nemendum frekari þekkingu um boðskiptakenningar og fara með þeim í nýlegar rannsóknir á sviði félagsfræði fjölmiðla. Umfjöllunarefni námskeiðsins á vormisseri 2009 skiptist á milli nokkurra efnisþátta. Þeir eru: a) kenningin um fjölmiðlaháttíðir (e. media events), b) fjölmiðlar, ofbeldi og kynlíf, c) upplýsingasamfélagið, d) hugmyndin um almennavettvanginn (e. public sphere) og fjölmiðla á vegum opinberra aðila og í einkarekstri, e) kenningar um alþjóðavæðingu (e. globalization) með sérstakri hliðsjón af flæði fjölmiðlaefnis milli landamæra og áhrifum þess á þjóðfélög og menningu.

Hluti námskeiðsins (1e) getur falist í námsferð til útlanda þar sem heimsóttir verða alþjóðlegir fjölmiðlar, fréttastofur, rannsóknastofnanir og háskóladeildir.

Æskileg undirstaða: Inngangur að fjölmiðlafræði: Vald og formgerð (FÉL313G), Fjölmiðlafræði: Notendur og áhrif (FÉL314G) Verkefni.

FÉL423G • Verkefni í íslenskum fjölmiðlum • (6e) • Vor • 3u

Kennari: Þorbjörn Broddason Prófessor

Afmarkað rannsóknarverkefni um íslenska fjölmiðla valið í samráði við kennara.

Æskileg undirstaða: Inngangur að fjölmiðlafræði: Vald og formgerð (FÉL313G), Fjölmiðlafræði: Notendur og áhrif (FÉL314G) Verkefni.

FFR103G • Fötun og menning • (10e) • Vor • 3f + 2u

Kennari: Hanna Björg Sigurjónsdóttir Lektor

Kennari: Lilja Óssurardóttir

Aðstoðarkennari: Rannveig Traustadóttir Prófessor

Meginviðfangsefni námskeiðsins er að rýna í stöðu og mynd fatlaðs fólks og birtingarmyndir fötlunar í menningu vestrænna samfélaga. Fjallað verður um ímyndir og hlutverk fatlaðs fólks í dægurmenningu, fjölmiðlum, bókmenntum, almennri orðræðu og innan þjónustukerfisins. Sérstök áhersla verður lögð á (list)menningu fatlaðs fólks, sjálfskilning, kvenleika, karlmennsku og valdeifingu. Rýnt verður í fötlun sem einn lið í fjölbreytileika vestrænna samfélaga og staðsetningu fatlaðs fólks í menningarlegur og sögulegu samhengi.

Verkefni og skriflegt próf.

FFR302M • Fötun, sjálf og samfélag • (10e) • Haust • 3f + 2u

Kennari: Hanna Björg Sigurjónsdóttir Lektor

Aðstoðarkennari: Rannveig Traustadóttir Prófessor

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist þekkingu á félagslegum aðstæðum fatlaðs fólks og fái innsýn í fræðilega umfjöllun um fötlun og rannsóknir á því sviði. Líf, aðstæður og reynsla fatlaðs fólks verður miðlæg í umfjöllun námskeiðsins með áherslu á lífshlaupið og þau meginsvið sem snerta daglegt líf þess svo sem fjölskyldulíf, menntun, atvinnu og búsetu. Lesnar verða nýjar íslenskar og erlendar fötlunarrannsóknir og rýnt í nýjungar í þjónustu við fatlað fólk. Fræðileg umfjöllun námskeiðsins verður tengd við lagasetningar, stefnumótun, þjónustu, velferðakerfi og félagslegar aðstæður fatlaðs fólks. Áhersla verður lögð á að tengja efni námskeiðsins við fræðilega umfjöllun í námskeiðinu 10.53.06 Kenningar og sjónarhorn í fötlunarfræðum.

Verkefni og heimapróf.

FOM301G • Inngangur að eiginlegum rannsóknaraðferðum • (8e) • Vor • 3f + 1u

Kennari: Kristín Björnsdóttir

Aðstoðarkennari: Rannveig Traustadóttir Prófessor

Í námskeiðinu öðlast nemendur þekkingu á eiginlegum rannsóknum og læra að beita fjölbreyttum aðferðum innan hinnar eiginlegu rannsóknarhefðar. Tilgangur eiginlegra rannsókna er að rannsaka upplifun og skilning fólks á umhverfi sínu og aðstæðum og er rannsóknargagna aflað á vettvangi í daglegu umhverfi fólks. Í námskeiðinu verður fjallað um einkenni eiginlegra rannsókna, viðtekin gildi í síðfræði rannsókna og mismunandi rannsóknahefðir og nálganir kynntar. Nemendur fá tækifæri til að beita ýmsum aðferðum við gagnasöfnun svo sem opnum viðtölum, þátttökuathugunum, lífsöguaðferðum og rýnihópaviðtölum. Einnig verður fjallað um notkun ljósmynda og persónulegra gagna í eiginlegum rannsóknum. Að lokum verða helstu aðferðir við gagnagreiningu (m.a. orðræðugreining) kynntar og fjallað um framsetningu á rannsóknarniðurstöðum. Í námskeiðinu fá nemendur þjálfun í að rýna í eiginlegar rannsóknir og lögð áhersla á að þeir kynni sér eiginlegar rannsóknir á sínu fræðasviði.

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist þekkingu á eiginlegum rannsóknum og læri að beita fjölbreyttum rannsóknaraðferðum. Í námskeiðinu tengja nemendur viðfangsefni sínu fræðasviði.

Vinnulag: Námskeiðið fer fram í fyrirlestrum og verklegum tímum. Nemendur vinna einstaklingsverkefni og hópverkefni. Áhersla er lögð á samræður og virka þátttöku nemenda í námskeiðinu. Mætingaskylda er í námskeiðinu.

Mæting og þátttaka í verklegum æfingum (5%) Ritdómur (10%) Rannsóknaráætlun (10%) Rannsóknargögn (25%) Lokapróf (50%) Krafist er lágmarkseinkunnar 5.0 í öllum þáttum námsmatsins

MAN002G • Mannfræði kynmenningar • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Helga Þórey Björnsdóttir

Markmið námskeiðsins er að kynna umfjöllun um kyngervi og kyn í mannfræði. Farðið verður í sögulegt samhengi, kenningarlegan bakgrunn og þróun þessa tiltekna fræðasviðs innan mannfræðinna og konur, karlar, kvenleiki og karlmennska skoðuð í þvermenningarlegu og hnattærnu ljósi Áhrif hugmynda og kenning aum kyngervi á rannsóknir og skrif mannfræðinga verða skoðuð. Athyglinni verður meðal

annars beint mismunandi menningarlegum hugmyndum um stöðu og hlutverk kynjanna og áhrifum þeirra á mótun og endurgerð kynjaðrar sjálfsmýndar og kynjamunar. Tímaverkefni, ritgerð og skriflegt próf.

MAN003G • Pólitísk Mannfræði • (10e) • Haust • 3f

Umsjónarkennari: Unnur Dís Skaptadóttir Prófessor
Aðstoðarkennari: Ragnheiður Hulda Proppé

Í námskeiðinu er fjallað um rannsóknir mannfræðinga á stjórnskipan og stjórnámálum ólíkra samfélaga. Rakin er þróun kenninga í mannfræði um stjórnámál og gerð grein fyrir hvernig mismunandi tegundir stjórnskipunar eru skilgreindar í mannfræði. Fjallað er um þátt trúarbragða í stjórnskipan og stjórnámálum, mismunandi aðferðir við framsal og dreifingu valds og um samspil valds og andspyrnu. Aðferðum mannfræðinga við að lesa úr stjórnmálalegu ferli eru gerð skil og fjallað um rannsóknir mannfræðinga á átökum og ofbeldi, félagslegum hreyfingum, kvennápolítík og tengslum menningar og stjórnmála. Að lokum er fjallað um ábyrgð fræðimanna á vettvangi stjórnmálanna. Ritgerð og skriflegt próf.

MAN004G • Líffræðileg mannfræði • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Agnar Sturla Helgason

Hér er fjallað ítarlega um afmörkuð viðfangsefni líffræðilegrar mannfræði sem kynnt voru í námskeiðinu Inngangi að Mannfræði II. Áhersla er lög á umfjöllun um landfræðilegt, vistfræðilegt og félagslegt samhengi í þróunarsögu manntegunda. Fjallað er um ólíkar tilgátur um uppruna Homo sapiens með hliðsjón af beinum og öðrum fornleifum. Kynntar eru erfðarannsóknir sem varpa ljósi á uppruna Homo sapiens, útbreiðslusögu tegundarinnar og skyldleika hennar við aðrar núlifandi og útdauðar tegundir. Þar á meðal er fjallað um einangrun og greiningu erfðaefnis úr fornum líkamsleifum (ancient DNA). Rætt er um hvernig samanburðarrannsóknir á sviði málvísinda geta aukið þekkingu á útbreiðslusögu mannkynsins. Að lokum er fjallað um kenningar um uppruna menningar og félagslegs atferlis og að hve miklu leyti atferli mannkyns í nútíð er mótað af þróunarsögu manntegunda á fornsteinöld. Ritgerð, verkefni og skriflegt próf.

MAN007G • Efnisleg menning í mannfræðilegu ljósi • (10e) • Vor • 3f

Kennari: Sveinn Eggertsson Lektor

Í þessu námskeiði verður sjónum beint að tengslum fólks við hlutveruleikanum í ólíkum menningarsamfélögum. Í fyrri hluta námskeiðsins verður ferill efnislegrar menningar innan mannfræðinnar rakinn og ólík viðhorf til þessa nálgunarmáta sett í sögulegt og kenningarlegt samhengi. Í síðari hlutanum verður áhersla á að kynna nútíma rannsóknir á efnislegri menningu, bæði á Íslandi og erlendis. Verkefni og heimapróf.

MAN008G • Mannfræði lista • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Sveinn Eggertsson Lektor

Í þessu námskeiði verður farið yfir umfjöllun mannfræðinga um list í gegnum tíðina. Ólíkar skilgreiningar á hugtakinu list verða skoðaðar og í því samhengi tengsl þessa hugtaks við fagurfræði og siðferði. Leitað verður svara við þeirri spurningu hvort líta megi á hugtakið sem algilt, hvort verk, sem hinn vestrænt mótuðu skynjun þykir listræn í öðrum menningarsamfélögum, séu í raun list fyrir þá sem skapa þessi verk. Höfundaréttur, upprunaleiki og ýmis vandamál samfara samskiptum ólíkra menningarlegra hefða verða einnig tekin til athugunar. Til að varpa ljósi á þessa þætti verður leitað í etnógrafiuna og tekin dæmi frá ýmsum samfélögum víða um heim. Heimapróf og verkefni.

MAN009G • Trú og töftrar • (10e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: Sveinn Eggertsson Lektor

Markmið námskeiðsins er að kynna hugmyndir og kenningar í mannfræði um trúarbrögð. Fjallað er sögulega um hugmyndir í mannfræði um þessi efni og hugmyndir og kenningar þær sem fram hafa komið kynntar. Efnislega er í námskeiðinu einkum fjallað um trú, töfra og galdur. Verkefni og heimapróf.

MAN101G • Etnógrafía • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Ása Björk Stefánsdóttir

Umsjónarkennari: Jónína Einarsdóttir Prófessor

Lesin verða sígild rit mannfræðinga á 20. öld ásamt sýnishorni af nýrri etnógrafíu. Áhersla verður lögð á að kynna rannsóknaraðferðir, fræðilegar niðurstöður rannsóknanna og rithefðir. Ritgerð, verkefni og skriflegt próf

MAN102G • Vinnulag í mannfræði • (10e) • Haust • 2f + 1u

Umsjónarkennari: Kristín Harðardóttir Aðjúntk

Kennari: Kristján Þór Sigurðsson

Námskeiðið fjallar um grunnatriði í bókasafnsnotkun, grundvallaratriði í notkun tölva við upplýsingaöflun, textavinnslu og glærugerð (power point). Skilgreint er hvað eru fagleg vinnubrögð í mannfræði og þjóðfræði. Bóka- og tímaritakostur Landsbókasafns Íslands - Háskólabókasafns er kynntur. Farið er sérstaklega í öflun og notkun mann- og þjóðfræðilegra rafræna gagna. Tölvukerfi Háskóla Íslands og bókasafnsins er kynnt ásamt þjónustu safnsins við nemendur og aðra sem vinna að fræðistörfum. Í námskeiðinu er lögð áhersla á úrvinnslu heimilda, textagerð, frágang tilvísana, tilvitnana og heimildaskráa. Markmið námskeiðsins er að undirbúa nemendur fyrir frekara háskólanám í greinum. Framsetning efnis og þekkingar í ræðu og riti er veigamikill þáttur í því. Að námskeiðinu loknu ættu nemendur að hafa skýrar hugmyndir um þær kröfur sem gerðar eru til nemenda á háskólastigi og hvaða aðferðum þeir þurfa að beita til þess að uppfylla þessar kröfur. Verkefni og ritgerðir.

MAN103G • Inngangur að mannfræði • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Grettir Sigurjónsson Verkefnisstjóri

Kennari: Helga Þórey Björnsdóttir

Kennari: Kristján Þór Sigurðsson

Markmið námskeiðsins er að kynna nemendum undirstöðuatriði félagslegrar og menningarlegrar mannfræði og helstu efnisþætti greinarinnar. Fjallað er um verkefnasvið mannfræði, sögu greinarinnar, helstu kennistefnur, rannsóknaraðferðir og hugtök. Ennfremur er fjallað um skipan samfélaga almennt, tengsl vistkerfis og samfélags og félagslegrar breytingar. Þá eru einstakir þættir félagsskipunar ræddir s.s. sílfjar, stjórnskipan, hagskipan og trúarbrögð og fjallað er um rannsóknir mannfræðinga á íslensku samfélagi.

Skriflegt próf og verkefni

MAN201G • Rannsóknaraðferðir I • (10e) • Vor • 3f + 1u

Umsjónarkennari: Jónína Einaradóttir Prófessor

Kennari: Gunnar Þór Jóhannesson

Mannfræðingar beita fjölbreyttum aðferðum í rannsóknum sínum. Námskeiðinu er ætlað að gefa yfirlit yfir þær aðferðir sem notaðar eru við rannsóknir í félagsvísindum og þá sérstaklega mannfræði. Farið verður yfir meginþætti eigindlegra og megindlegra aðferða. Fjallað verður um bakgrunn, takmarkanir og möguleika ólíkra aðferða, sem og tengsl aðferða og kenninga. Námskeiðið er ætlað fyrsta árs nemum í mannfræði.

Ritgerð, verkefni og skriflegt lokapróf

MAN202G • Inngangur að líffræðilegri mannfræði • (10e) • Vor • 3f + 1u

Kennari: Agnar Sturla Helgason

Markmið námskeiðsins er að kynna nemendum undirstöðuatriði líffræðilegrar mannfræði og forsögu tegundarinnar Homo sapiens. Fjallað er um grunnþætti erfðfræðinnar, með áherslu á mannerfðfræði og stofnerfðfræði. Fjallað er um þróunarsögu primata og þá eiginleika sem aðgreina primata frá öðrum spendýrum, og þá eiginleika sem aðgreina manninn frá öðrum primötum. Farið er ítarlega í þróunarsögu manntegunda (hominid evolution) með hliðsjón af steingervðum beinum, steinverkfærum og öðrum fornleifum sem fundist hafa í Afríku og víðar. Að lokum er fjallað um erfðfræðilegan breytileika og lífeðlisfræðilega aðlögunarhæfni tegundarinnar Homo sapiens.

Skriflegt próf.

MAN203G • Mannfræðikenningar I • (10e) • Vor • 3f + 1u

Kennari: Unnur Dís Skaptadóttir Prófessor

Í námskeiðinu er fjallað um helstu kenningar í almennri mannfræði frá upphafi að áttunda áratug 20. aldar. Rakinn er hugmyndailegur aðdragandi að kenningafræði mannfræðinnar. Fjallað er um helstu kennistefnur s.s. þróunarhyggju, virknihyggju og hinar ýmsu tegundir gerðarhyggju, þá höfunda sem mótuðu þessar kennistefnur, verk þeirra og tengsl rannsókna og kenninga.

Skriflegt próf, einstaklingsverkefni og hópverkefni.

MAN301G • Hagræn mannfræði: Neysla, markaður og menning • (10e) • Haust • 3f + 1u

Umsjónarmaður: Ása Björk Stefánsdóttir

Kennari: Ragnheiður Hulda Proppé

Kennari: Unnur Dís Skaptadóttir Prófessor

Í námskeiðinu er hið hagræna skoðað út frá menningu og samfélagi. Hnattvæðing efnahagslífsins hefur skapað ný rannsóknarviðfangsefni mannfræðinga í tilraunum þeirra til að skilja tengsl hagkerfis, samfélags og merkingu sem vörum eru gefnar í daglega lífinu. Í námskeiðinu er bæði farið í eldri rannsóknarsvið í hagrænni mannfræði um gjafaskipti, verslun og framleiðslu á meðal smábænda og nýrri rannsóknir um neyslumynstur og verslun í nútímanum, um fair trade og nútíma hnattræna fjöldaframleiðslu á vörum. Skoðuð verður mannfræðilega sýn á hugtök eins og vinnu, frítíma, peninga og markað.

Heimapróf, verkefni og ritgerð.

MAN303G • Sjónræn mannfræði • (8e) • Haust • 3f + 1u

Umsjónarkennari: Gísli Pálsson Prófessor

Kennari: Sigurjón B Hafsteinsson

Námskeiðið er tvíþætt: Í fyrsta lagi er fjallað um etnógrafískar kvikmyndir, þ.e. heimildakvikmyndir um tiltekin samfélög eða þjóðfélagsþóp. Spurt er hvaða hlutverki kvikmyndir hafa gegnt innan mannfræðinnar, bæði sem miðlar og rannsóknataeki og hverjir séu möguleikar þeirra og annmarkar. Kannað er félagslegt baksvið kvikmynda og grafist fyrir um hugmyndafræðilegar rætur þeirra. Í öðru lagi er fjallað um myndefni af hvaða tæi sem er og þýðingu þess fyrir mannfræði - m.a. málverk, hellamyndir, póstkort, fjölskyldumyndbönd, ljósmyndir, veggjakrot og húðflúr. Hvaða vitneskju veitir myndefni um sjónsvið? og menningu þeirra sem búa það til og hvaða hlutverki gegnir það? Sérstaklega er vikið að sjónsviði Íslendinga. Rík áhersla er lögð á skoðun myndefnis, ekki síst á etnógrafískum kvikmyndum. Verkefni.

MAN304G • Samræður við samfélagið • (8e) • Haust • 3f + 1u

Kennari: Kristín Harðardóttir Aðjúnkt

Í þessu námskeiði er fjallað um hagnýtingu mannfræðilegrar þekkingar. Námskeiðið er fjórþætt. Farið er í gegnum hin ýmsu umsóknarferli er tengjast vinnumarkaði, framhaldsnámi og rannsóknarvinnu. Í öðru lagi er nýting mannfræðilegrar þekkingar á vinnumarkaði. Í þriðja lagi er þjálfun í að koma frá sér efni t.d. með greinaskrifum fyrir fjölmiðla og almenning. Mannfræðingar í hinum ýmsu störfum í þjóðfélaginu eru fengnir til að miðla af reynslu sinni. Að lokum er rætt um fræðilegar og siðferðilegar spurningar sem vakna samfara nýtingu mannfræðilegrar þekkingar.

Verkefni, ritgerð og þátttaka í tímum.

MAN305G • Kommon sens? - Mannfræði skynjunar og skynháttá • (10e) • Haust • 2f + 2u

Umsjónarmaður: Ása Björk Stefánsdóttir

Kennari: Sveinn Eggertsson Lektor

Í þessu námskeiði er ætlunin að fjalla um menningarlegt afstæði skynjunar. Miðlægt í þeirri umfjöllun verður hugtakið skynháttur (mode of perception), en það vísar til þeirrar sérstöku áherslu í skynjun sem ríkjandi er í menningarsamfélagi. Meðal annars verður fjallað um sjónrætt fólk og hljóðrætt og um margvíslega möguleika lykta, bragðs og snertingar í menningarlegu tilliti. Kynntar verða helstu kenningar um skynjun sem mannfræðingar hafa leitað í en námskeiðið verður jafnframt að stórum hluta verklegt og tilraunir munu gerðar með skynjun

nemenda á hinum ýmsu fyrirbærum tilverunnar.

Markmið: Að nemendur geri sér grein fyrir félagslegri mótun skynjunar og þá um leið afstæði hennar.

Verkefni og heimapróf.

MAN306G • Verkefni í mannfræði • (6e) • Haust

Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda hverju sinni. Einnig geta nemendur tengt verkefni sín einstökum námskeiðum.

Ritgerðir og/eða verkefni.

MAN307G • Verkefni í mannfræði • (2e) • Haust

Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda hverju sinni. Einnig geta nemendur tengt verkefni sín einstökum námskeiðum.

Ritgerðir og/eða verkefni.

MAN308G • Verkefni í mannfræði • (4e) • Haust

Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda hverju sinni. Einnig geta nemendur tengt verkefni sín einstökum námskeiðum.

Ritgerðir og/eða verkefni.

MAN309G • Lesnámskeið • (2e) • Haust

Að loknu fyrsta námsári er nemendum heimilt að kynna sér sérstaklega ákveðin rit, valin í samráði við kennara.

Skrifleg og/eða munnleg próf.

MAN310G • Lesnámskeið • (4e) • Haust

Að loknu fyrsta námsári er nemendum heimilt að kynna sér sérstaklega ákveðin rit, valin í samráði við kennara.

Skrifleg og/eða munnleg próf.

MAN311G • Birting fræðilegra greina í mannfræði • (2e) • Haust

Nemendur sem fá birta grein í ritdæmdu fræðiriti um sjálfstæða rannsókn geta fengið það metið til 1-2 eininga að fengnu samþykki fastra kennara.

MAN312G • Birting fræðilegra greina í mannfræði • (4e) • Haust

Nemendur sem fá birta grein í ritdæmdu fræðiriti um sjálfstæða rannsókn geta fengið það metið til 1-2 eininga að fengnu samþykki fastra kennara.

MAN313G • Alþjóðleg þróunarsamvinna fyrir og eftir 11. september • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Kristín Loftsdóttir Prófessor

Námskeiðið fjallar um tilkomu þróunaraðstoðar um miðbik 20. aldar og sögulega skiptingu heimsins í þróuð og vanþróuð svæði. Gert verður grein fyrir helstu kenningum hvað varðar þróunarhjálp og þær settar í gagnrýnið sögulegt og félagslegt samhengi. Jafnframt verður komið inn á umræður fræðimanna um kyn og þróunaraðstoð, valdatengsl gefanda og þiggjanda, frjáls félagasamtök sem og áhrif hnattvæðrar fyrirbæra á strauma og stefnur þróunaraðstoðar. Gert er ráð fyrir a.m.k. einni staðlotu í námskeiðinu.

Ritgerð, verkefni og próf.

MAN315G • Mannfræðikenningar II • (10e) • Haust • 3f + 1u

Umsjónarmaður: Ása Björk Stefánsdóttir

Kennari: Sveinn Eggertsson Lektor

Námskeiðið fjallar um kenningar sem hafa verið ofarlega á baugi í mannfræði síðustu fjóra áratugi. Fjallað er um rætur þessara kenninga í verkum eldri höfunda og félagslegt baksvið þeirra. Samanburði á kenningum er ætlað að leiða í ljós ólíka afstöðu þeirra til vettvangsrannsókna, mannfræðilegra skýringa og lykilhugtaka í mannfræði -einkum hugtakanna menning, náttúra, samfélag og persóna.

Heimapróf og verkefni auk þátttöku í umræðum (10%).

MAN317M • Hnattvæðing • (10e) • Haust • 3f

Umsjónarkennari: Unnur Dís Skaptadóttir Prófessor

Kennari: Kristín Loftsdóttir Prófessor

Kennari: Guðbjörg Lilja Hjartadóttir

Í námskeiðinu verða skoðaðar nýlegar kenningar og rannsóknir sem tengjast hnattvæðingu og hnattrænum ferlum. Rýnt verður í ýmis hugtök eins og menning, "transnationalism" svæðing og afsvæðing. Einnig verða skoðaðar rannsóknir sem varpa ljósi á ólíkar hliðar hnattvæðingar og afleiðingar fyrir félagslegan, efnislegan og pólitískan veruleika. Í námskeiðinu er bæði fjallað á gagnrýnin hátt um fyrrnefnd hugtök en einnig lögð áhersla á að skoða rannsóknir á hvernig fólk er þátttakendur/þolendur/gerendur í hnattvæðingarferlum.

Kennslan felst í fyrirlestrum og umræðum. Mikil áhersla er á þátttöku nemenda.

Verkefni og ritgerð

MAN318M • Líkami og samfélag • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Gísli Pálsson Prófessor

Kennari: Kristín Harðardóttir Aðjúnt

Undanfarnir ár hafa rannsóknir í mannvísindum (ekki síst í mannfræði) og skyldum greinum (m.a. kynjafræðum, sögu, bókmenntafræði og heimspeki) í vaxandi mæli beinst að mannslíkamanum. Þetta námskeið fjallar um rannsóknir á tengslum líkama og samfélags og félagslegar kenningar sem leggja áherslu á líkamann. Mannfræðin hefur raunar ætíð látið líkamann og líffræðina til sín taka, en fram til þessa hefur

athyglin yfirleitt ekki beinst að tengslum líkama og líffræði annars vegar og samfélags og menningar hins vegar eða sjálfri tvíhyggjunni sem slík skipting endurspeglar. Í námskeiðinu er lögð áhersla á nýleg feminísk verk, m.a. um tengsl kynferðis og líffræði og þýðingu valds og kynbundinna ímynda. Fjallað er um ólík viðhorf til líkamans og starfsemi hans (m.a. heilsu og sjúkdóma); sérstaklega er hugað að samanburði á "vestrænum" hugmyndum hvað þetta snertir og hugmyndum í öðrum samfélögum og á öðrum tímum. Skriflegt próf og ítarleg heimildaritgerð.

MAN401G • Umhverfismannfræði • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Gísli Pálsson Prófessor

Námskeiðið fjallar um rannsóknir mannfraeðinga á tengslum samfélags og umhverfis. Gerð er grein fyrir ýmsum tilraunum til að varpa ljósi á menningarstofnanir og félagsleg samskipti með því að skírskota til vistkerfis og efnislegra skilyrða. Þá verður vikið að gagnrýni, sem þessi sjónarmið hafa sætt. Nokkur etnógrafísk dæmi eru höfð til hliðsjónar. Sérstaklega verður vikið að þeim nýju viðhorfum sem skapast hafa í umhverfismálum á síðustu árum, meðal annars hvað varðar umhverfishyggju og réttindi dýra. Skriflegt próf og ritgerð.

MAN402G • Þjóðernishópar • (10e) • Haust • 3f + 1u

Kennari: Unnur Dís Skaptadóttir Prófessor

Námskeiðið fjallar um framlag mannfraeðinnar til rannsókna á þjóðernishópum, þjóðerni, þjóðernishyggju og kynþáttahyggju. Gerð verður grein fyrir helstu viðfangsefnum mannfraeðinnar á þessum sviðum og ólíkir fletir athugaðir í ljósi mikilvægis þjóðernis í heiminum í dag. Meðal annars verður skoðað við hvaða kringumstæður þjóðerni verður mikilvægt. Einnig verða athuguð tengsl þjóðernis við aðra þætti eins og stétt og kynferði og menningu. Skoðuð verða þjóðernisfyrirbæri eins og þau birtast á mismunandi hátt í Evrópu, Ameríku, Afríku og Asíu. Verkefni, ritgerð og heimapróf.

MAN402M • Heilsumannfræði • (10e) • Vor

Kennari: Kristín Harðardóttir Aðjúnkt

Kennari: Jónína Einarsdóttir Prófessor

Fjallað verður um sögu og kenningar heilsumannfræðinnar og mikilvægi samspils líffræðilegrar og félagslegrar mannfraeði fyrir hana. Alþjóðleg stefnumótun, heilsa, heilbrigðisþjónusta og faraldrar verða rædd, sem og læknisfræðileg framþróun, lífsiðfræði og þróun lyfja. Fjallað verður um fæðingar, brjóstagiöf og barnadauda, fæðu, næringu og fíkn. Þá verður heilsa minnihlutahópa, öldrun og dauðinn tekin til umfjöllunar. Áhrif menningar, félags- og efnalegra aðstæðna og tæknivæðingar á hugmyndir um heilsu, heilsufremjandi aðgerðir og viðbrögðum við sjúkdómum verða skoðuð og áhersla lögð á mikilvægi hagnýtingar heilsumannfræðinnar fyrir heilsu og heilbrigðisþjónustu. Verkefni, ritgerð, kynning, netumræða og heimapróf.

MAN403G • Rannsóknaraðferðir II • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Kristín Loftsdóttir Prófessor

Kennari: Helga Þórey Björnsdóttir

Markmið námskeiðsins er að nemendur kynnist þeim hliðum eigindlegra aðferða sem snúa að vettvangsathugunum og fái reynslu í beitingu þeirra. Fjallað er um fræðilegar forsendur vettvangsrannsókna í mannfraeði og stöðu rannsakenda á vettvangi. Lögð er áhersla á að nemendur öðlist grunnfærni og þekkingu á því að beita þessum aðferðum og endurspeglast sú áhersla í þeim verkefnum sem lögð eru fyrir nemendur, eins og að fara í vettvangsferðir auk þess sem nemendur vinna saman að athugunum sem snúa að samfélagi þeirra. Nemendur í fjarnámi: Gert er ráð fyrir að minnsta kosti einni staðlotu í námskeiðinu. Verkefni.

MAN404G • Mannfræði Eyjaálfa • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Sveinn Eggertsson Lektor

Í þessu námskeiði verður fjallað um mannfraeðilegar rannsóknir á ólíkum menningarsvæðum Eyjaálfa. Meðal annars verður fjallað um heimsmyndir fólks og hugmyndir þess um frjósemi og kynhlutverk. Einnig verður fjallað um þær félagslegu og menningarlegu breytingar sem hafa átt sér stað á þessu svæði í kjölfar komu Evrópumanna þangað. Inn í umræðuna verður fléttað niðurstöðum úr vettvangskonnum á meðal Kvermín fólksins á Nýju Gíneu og Rapanui á Páskaeyju. Heimapróf og verkefni.

MAN405G • Vettvangsferð • (4e) • Vor

Markmið námskeiðsins er að undirbúa vikulanga ferð nemenda á vettvang undir leiðsögn kennara. Vettvangsferðin miðast við að kynnst lífsháttum og menningu annars samfélags, sögu þess og tengslum við önnur samfélög. Seminarverkefni flutt í ferðinni og skýrsla að ferð lokinni.

MAN406G • Norðurslóðir • (10e) • Vor • 3f

Umsjónarkennari: Gísli Pálsson Prófessor

Námskeiðið fjallar um rannsóknir á norðurslóðum, einkum samfélagi frumbyggja á Grænlandi, í Kanada (m.a. Nunavut og Norðvesturhéraðum), Alaska og Síberíu. Fjallað verður um frásagnir af norðurslóðum, helstu viðfangsefni í þáttökuathugunum í gegnum tíðina (sérstaklega meðal Inúíta) og breyttar hugmyndir um Norðurheimskautilsvæðið bæði meðal heimamanna, mannfraeðinga og almennings á vesturlöndum. Áhersla verður lögð á nokkur sigild verk og sömuleiðis nokkrar nýlegar rannsóknir. Skriflegt próf og verkefni.

MAN407G • Börn og barnæska • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Jónína Einarsdóttir Prófessor

Kennari: Margrét Einarsdóttir

Markmið námskeiðsins er að kynna rannsóknir á og með börnum. Farið verður í helstu kenningalegar og aðferðafræðilegar nálganir við slíkar rannsóknir. Fjallað verður um ákvæði Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna um rétt barna til verndar, framfærslu og þátttöku í samfélaginu sem og aðra stefnumótun sem hefur áhrif á líf barna. Kynntar verða m.a. rannsóknir á flokkun barna, barnaupplendi og þátttöku barna í skóla, tómstundum, vinnu og fjólmenningarsamfélagi. Þá verður fjallað um vandamálavæðingu unglingsáranna, börn sem neytendur

og börn sem eru í vændi, stríði og á götunni. Rannsóknir sem taka mið af sjónarhóli barna og sjá börn sem virka þátttakendur í samfélaginu verða sérstaklega ræddar.
Ritgerð, verkefni og kynning

MAN408G • Afríka í hnattvæddum heimi samtímans • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Kristín Loftsdóttir Prófessor

Námskeiðið skoðar Afríku sem hluta af hnattvæddum tengslum samtímans, og leggur áherslu á tengsl álfunnar við aðra heimshluta. Í námskeiðinu kynnast nemendur sögu rannsókna fræðimanna í Afríku og áhrif þessara tengsla á rannsóknir í samtímanum. Einnig verður gert grein fyrir gagnrýni ákveðna afrískra fræðimanna á rannsóknir á álfunni og fjölbreytni álfunnar sjálfar. Lögð er áhersla á að nemendur þekki samtíma rannsóknir á ákveðnum þemum í tengslum við Afríku, sem eru nokkuð breytileg í hvert sinn sem námskeiðið er kennt. Meðal viðfangsefna eru eyðni, átök, kynþáttahyggja, imyndir og kynferði í tengslum við Afríku.

Nemendur í fjarnámi: Gert er ráð fyrir að minnsta kosti einni staðlotu í námskeiðinu.

Ritgerð, verkefni og heimapróf.

MAN410G • Verkefni í mannfræði • (2e) • Sumar

Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda hverju sinni. Einnig geta nemendur tengt verkefni sín einstökum námskeiðum.

Ritgerðir og/eða verkefni.

MAN411G • Verkefni í mannfræði • (4e) • Vor

Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda hverju sinni. Einnig geta nemendur tengt verkefni sín einstökum námskeiðum.

Ritgerðir og/eða verkefni.

MAN412G • Verkefni í mannfræði • (4e) • Sumar

Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda hverju sinni. Einnig geta nemendur tengt verkefni sín einstökum námskeiðum.

Ritgerðir og/eða verkefni.

MAN413G • Verkefni í mannfræði • (6e) • Vor

Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda hverju sinni. Einnig geta nemendur tengt verkefni sín einstökum námskeiðum.

Ritgerðir og/eða verkefni.

MAN414G • Verkefni í mannfræði • (6e) • Sumar

Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda hverju sinni. Einnig geta nemendur tengt verkefni sín einstökum námskeiðum.

Ritgerðir og/eða verkefni.

MAN415G • Lesnámskeið • (2e) • Vor

Að loknu fyrsta námsári er nemendum heimilt að kynna sér sérstaklega ákveðin rit, valin í samráði við kennara.

Skrifleg og/eða munnleg próf.

MAN416G • Lesnámskeið • (2e) • Sumar

Að loknu fyrsta námsári er nemendum heimilt að kynna sér sérstaklega ákveðin rit, valin í samráði við kennara.

Skrifleg og/eða munnleg próf.

MAN417G • Lesnámskeið • (4e) • Sumar

Að loknu fyrsta námsári er nemendum heimilt að kynna sér sérstaklega ákveðin rit, valin í samráði við kennara.

Skrifleg og/eða munnleg próf.

MAN418G • Lesnámskeið • (6e) • Vor

Að loknu fyrsta námsári er nemendum heimilt að kynna sér sérstaklega ákveðin rit, valin í samráði við kennara.

Skrifleg og/eða munnleg próf.

MAN419G • Lesnámskeið • (6e) • Sumar

Að loknu fyrsta námsári er nemendum heimilt að kynna sér sérstaklega ákveðin rit, valin í samráði við kennara.

Skrifleg og/eða munnleg próf.

MAN420G • Birting fræðilegra greina í mannfræði • (2e) • Vor

Nemendur sem fá birta grein í ritdæmdu fræðiriti um sjálfstæða rannsókn geta fengið það metið til 1-2 eininga að fengnu samþykki fastra kennara.

MAN421G • Birting fræðilegra greina í mannfræði • (2e) • Sumar

Nemendur sem fá birta grein í ritdæmdu fræðiriti um sjálfstæða rannsókn geta fengið það metið til 1-2 eininga að fengnu samþykki fastra kennara.

MAN422G • Birting fræðilegra greina í mannfræði • (4e) • Vor

Nemendur sem fá birta grein í ritdæmdu fræðiriti um sjálfstæða rannsókn geta fengið það metið til 1-2 eininga að fengnu samþykki fastra kennara.

MAN423G • Birting fræðilegra greina í mannfræði • (4e) • Sumar

Nemendur sem fá birta grein í ritdæmdu fræðiriti um sjálfstæða rannsókn geta fengið það metið til 1-2 eininga að fengnu samþykki fastra kennara.

MAN424G • Verkefni í mannfræði: Sjálfbodastarf • (4e) • Haust & vor • 1u

Kennari: Sveinn Eggertsson Lektor

Markmið sérverkefnisins er að nemendur kynnist og taki þátt í sjálfbodastarfi hjá félagasamtökum. Nemendur skuldbinda sig til að vinna sjálfbodastörf í eitt skólaár. Sjálfbodaverkefni eru valin í samráði og undir handleiðslu kennara. Nemendur sækja 3 umræðutíma yfir tímabilið þar sem þeir gera grein fyrir reynslu sinni og kynnst reynslu hvers annars.

Verkefni.

MAN501G • BA-ritgerð í mannfræði • (12e) • Haust

BA-verkefni

MAN502M • Stríðsátök og friðarferli • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Ása Björk Stefánsdóttir

Umsjónarmaður: Vilborg Ingólfssdóttir

Kennari: Guðrún Margrét Guðmundsdóttir

Kennari: Jónína Einarsdóttir Prófessor

Í námskeiðinu verður gefið yfirlit yfir helstu kenningar um vopnuð átök, fræðilegar skilgreiningar á víðeigandi hugtökum og aðferðafræðilegar nálganir. Nýlegar rannsóknir mannfræðinnar á viðfangsefninu verða kynntar þar sem fjallað er um aðkomu mismunandi hópa fólks að vopnuðum átökum og afleiðingum átakanna. Einstök átakasvæði verða tekin til skoðunar þar sem greindir verða áhrifaþættir og mögulegar friðarlausnir.

Verkefni og ritgerð.

MAN601G • BA-ritgerð í mannfræði • (12e) • Vor

BA-verkefni.

MAN602G • BA-ritgerð í mannfræði • (12e) • Sumar

BA-verkefni.

SAF001G • Rannsóknarverkefni í safnafræði • (10e) • Haust

Námskeiðið byggir á því að nemandi vinni að raunhæfu rannsóknarverkefni á safni í því markmiði að öðlast færni í að beita fræðilegum vinnubrögðum í safnastarfi. Fyrri hluti námskeiðs er fræðilegur og er þar fjallað um aðferðafræði og hver nemandi skal lesa fræðilega texta sem hann skal gera kennara skil á. Rannsóknarverkefni felur í sér að nemandi vinnur rannsóknaráætlun undir leiðsögn kennara en vinnur síðan að sjálfstæðu verkefni á starfstíma (praktík) í safni. Í lok námskeiðs skal nemandi skila skýrslu um verkefnið og halda kynningu á því. Nauðsynleg undirstaða: Safn og samfélag: Sirkus dauðans? (SAF005M)

Verkefni.

SAF002G • Rannsóknarverkefni í safnafræði • (10e) • Vor

Námskeiðið byggir á því að nemandi vinni að raunhæfu rannsóknarverkefni á safni í því markmiði að öðlast færni í að beita fræðilegum vinnubrögðum í safnastarfi. Fyrri hluti námskeiðs er fræðilegur og er þar fjallað um aðferðafræði og hver nemandi skal lesa fræðilega texta sem hann skal gera kennara skil á. Rannsóknarverkefni felur í sér að nemandi vinnur rannsóknaráætlun undir leiðsögn kennara en vinnur síðan að sjálfstæðu verkefni á starfstíma (praktík) í safni. Í lok námskeiðs skal nemandi skila skýrslu um verkefnið og halda kynningu á því. Nauðsynleg undirstaða: Safn og samfélag: Sirkus dauðans? (SAF005M)

Verkefni.

SAF003G • Rannsóknarverkefni í safnafræði • (10e) • Sumar

Námskeiðið byggir á því að nemandi vinni að raunhæfu rannsóknarverkefni á safni í því markmiði að öðlast færni í að beita fræðilegum vinnubrögðum í safnastarfi. Fyrri hluti námskeiðs er fræðilegur og er þar fjallað um aðferðafræði og hver nemandi skal lesa fræðilega texta sem hann skal gera kennara skil á. Rannsóknarverkefni felur í sér að nemandi vinnur rannsóknaráætlun undir leiðsögn kennara en vinnur síðan að sjálfstæðu verkefni á starfstíma (praktík) í safni. Í lok námskeiðs skal nemandi skila skýrslu um verkefnið og halda kynningu á því. Nauðsynleg undirstaða: Safn og samfélag: Sirkus dauðans? (SAF005M)

Verkefni

SAF005M • Safn og samfélag: Sirkus dauðans? • (10e) • Vor • 4f

Fjallað verður um samfélagslegt hlutverk safna út frá margvíslegum sjónarhornum, efnahagslegum, pólitískum, menningarlegum, félagslegum og síðast en ekki síst alþjóðlegum. Fjallað verður m.a. hlutverk safna í hugmyndinni um þjóð, lagalegt umhverfi safna, rekstrarform, staða og hlutverk höfuðsafna, safna í eigu sveitarfélaga og annarra safna, fjármögnun safnastarfs, stefna yfirvalda í málefnum safna. Hugað verður að innlendum og erlendum dæmum. Námskeiðið er ætlað meistaranemum og diplómanemum.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og umræðum.

Námsmat byggist á skriflegu lokaprófi (25%), munnlegu lokaprófi (25%), á skriflegu verkefni (25%) og á verkefni sem kynnt er með

fyrirlestri (25%).

ÞJÓ002G • Rannsóknarverkefni í þjóðfræði • (2e) • Haust

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent
Rannsóknarverkefni

ÞJÓ004G • Icelandic Folk Tales, Beliefs, Customs and Identity: Ghosts, Sharkmeat, Mountain Women and

Alcohol • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

(Kennt á ensku; aðeins fyrir erlenda nemendur.) The aim of this course is to introduce foreign students to Icelandic folk culture past and present: from the folk beliefs implied by the Icelandic sagas to the famous collection of folk tales concerning "hidden people", elves, magicians, seal-folk, ghosts and more which was published by Jón Árnason in 1862-64; the ballads and music enjoyed by the people in the countryside; and the beliefs, behaviour and lifestyles encountered by the somewhat dumbfounded and awe-inspired early foreign travellers to Iceland during the last century. Students will also be introduced to modern Icelandic traditions and beliefs, from the Christmas men to the "elf stones" that road builders avoid, to the eating of sheeps heads, and the continual interest in the supernatural. The course is not intended for Icelandic students.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestur, og umræðum um fyrirlestur.

Skriflegt lokaverkefni (30%), mæting (10%, ef hægt er), viðtal við Íslending (5%), stutt próf í tíma um þjóðtrú (15%), og munnlegt lokapróf (40%; 50% ef nemandinn getur ekki mætt reglulega).

ÞJÓ005G • Tülkun ævintýra • (4e) • Haust • 16f

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent
kemur

ÞJÓ006G • Galdrar á Íslandi: Frá fjölkynngi til fárs • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Aðalheiður Guðmundsdóttir Aðjunkt

Í námskeiðinu verður farið yfir sögu galdra; fyrst verður litið á þróun þeirra samhliða kristnum kenningum, en eftir það verður lögð áhersla á ástundun þeirra og sögu á Íslandi. Saga galdra og galdraofsókna verður rakin fram yfir hina svokölluðu brennuöld, en þó verður megináherslan lögð á hugmyndir miðaldamanna, svo sem heimildir gefa tilefni til. Leitast verður við að skilgreina helstu hugtök sem tengjast galdri og rýna í þá merkingu sem liggur að baki þeim. Fjallað verður um fjölkunnugt fólk, stöðu þess í samfélaginu og viðhorf annarra í garð þess. Þá verða skoðaðar þær athafnir sem talist hafa til fjölkynngi/ galdurs, og ljósi varpað á einstök fjölkynngisbrögð, s.s. seið, hamskipti, álög, veðragaldur, hugmyndir um sálfarir, forspá og sjónhverfingar. Einnig verða skoðaðar þær aðferðir sem notaðar voru við ástundun galdra, s.s. andhiti, töfraþulur og rúnir, auk þess sem litið verður á helstu töfragripi og meðul, s.s. klæði, drykki og jurtir.

Vinnulag: Námið fer einkum fram með lestri nemenda, fyrirlestur kennara, og einnig umræðum svo sem kostur er. Ætlast er til að hver nemandi haldi auk þess stuttan fyrirlestur um afmarkað efni í kennslustund.

Námsmat byggist á skriflegum verkefnum, mætingu (ef hægt er), og skriflegu lokaprófi.

ÞJÓ101G • Rannsóknarverkefni í safnafræði • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Anna Þorbjörg Þorgrímsdóttir

Námskeiðið byggir á því að nemandi vinni að raunhæfu rannsóknarverkefni á safni í því markmiði að öðlast færni í að beita fræðilegum vinnubrögðum í safnastarfi. Fyrri hluti námskeiðs er fræðilegur og er þar fjallað um aðferðarfræði og hver nemandi skal lesa fræðilega texta sem hann skal gera kennara skil á. Rannsóknarverkefni felur í sér að nemandi vinnur rannsóknaráætlun undir leiðsögn kennara en vinnur síðan að sjálfstæðu verkefni á starfstíma (praktík) í safni. Í lok námskeiðs skal nemandi skila skýrslu um verkefnið og halda kynningu á því. Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að safnafræði (ÞJÓ105G) Verkefni.

ÞJÓ101M • Skapa fötin manninn? II: Fatnaður og tíska í dag • (4e) • Vor • 16f

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Kennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Námskeiðið kynnir rannsóknir á tísku og fatnaði í samtímanum með sérstakri áherslu á hlutverk hins klædda mannlíkama í að viðhalda eða grafa undan félagslegri og menningarlegri aðgreiningu. Námskeiðinu er ætlað að miðla þekkingu á tísku og fatnaði með því að kynna nemendum ýmsar kenningar um þessi efni og fjalla jafnframt um ýmis dæmi úr okkar umhverfi á Vesturlöndum. Mikilvægur liður í námskeiðinu er ritgerð nemenda sem gefur þeim tækifæri til eigin vettvangsrannsókna á tísku og fatnaði á Íslandi og til að meta gildi kenningana við raunverulegar aðstæður hér á landi.

Námskeiðið er kennt á ensku í einni lotu vikuna fyrir upphaf kennslu í janúar.

Vinnulag

Námskeiðið er kennt á ensku í einnar viku lotu. Það samanstendur af tveimur dögum af fyrirlestur, vettvangsrannsókn þriðja daginn, og svo umræðutímum fjórða og fimmta daginn, auk þess sem nemendur skrifa stutta (5-7 bls.) ritgerð.

Námsmat byggist á virkri þátttöku í fyrirlestrar- og umræðutímum, vettvangsrannsókn og ritgerð. Ritgerðin þarf að mæta almennum fræðilegum kröfum, þ.m.t. um tilvísanir til heimilda.

ÞJÓ102G • Vinnulag í þjóðfræði • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Grettir Sigurjónsson Verkefnisstjóri
 Umsjónarmaður: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor
 Kennari: Júlíana Þóra Magnúsdóttir

Kennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Námskeiðið veitir nemendum alhliða þjálfun í faglegum vinnubrögðum í þjóðfræði. Fjallað er um grunnatriði í bókasafnsnotkun og nauðsynlega kunnáttu í notkun tölva við upplýsingaöflun, textavinnslu og glærugerð. Bóka- og tímaritakostur Landsbókasafns Íslands - Háskólabókasafns á sviði þjóðfræði er kynntur og farið er sérstaklega í öflun og notkun rafrænna gagna. Tölvukerfi Háskóla Íslands og bókasafnsins er kynnt ásamt þjónustu safnsins við nemendur og aðra sem vinna að fræðistörfum. Í námskeiðinu er lögð áhersla á úrvinnslu heimilda, textagerð, frágang tilvísana, tilvitnana og heimildaskráa (MLA og APA kerfin). Markmið námskeiðsins er að undirbúa nemendur fyrir frekara háskólanám í greininni og öðrum greinum, en framsetning efnis og þekkingar í ræðu og riti er veigamikill þáttur í því. Að námskeiðinu loknu ættu nemendur að hafa skýrar hugmyndir um þær kröfur sem gerðar eru til nemenda á háskólastigi og þær aðferðir sem þeir þurfa að beita til þess að uppfylla þessar kröfur.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum, og umræðum um fyrirlestra.

Námsmat byggist á skriflegu verkefni (70%), mætingu (10%, ef hægt er), og framsögnum (20%).

ÞJÓ103G • Inngangur að þjóðfræði • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Grettir Sigurjónsson Verkefnisstjóri
 Umsjónarmaður: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor
 Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent
 Kennari: Kristín Einarsdóttir

Þjóðfræði kynnt sem fræðigrein á íslenska og alþjóðlega vísu. Helstu hugtök skýrð: Þjóðfræði og svið hennar, þjóðfræðilegt sjónarhorn, menningarhugtakið, þjóðmenning, lífshættir o.fl. Fjallað verður um stöðu þjóðfræðinnar innan mannvísindanna og tengslin við helstu fræðgreinar hennar. Þá verður rætt ítarlega um rannsóknarsögu þjóðfræði hérlendis og í nágrannalöndum. Þjóðtrúarhugtakið verður tekið til sérstakrar umfjöllunar og athuguð íslensk þjóðtrú fyrr og síðar, þróun hennar og einkenni. Stuðst verður við aðalinnangangsrít um þjóðfræði og nýjar greinar eftirtalinnna tímarita: Arv, Budkavlen, Ethnologia Scandinavica, Fataburen, Folklore, Ethnologia Europea, Fabula, Journal of Folklore Research, Journal of American Folklore, Norveg og Tradisjon.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum kennara og umræðum hópsins, auk þess sem nemendur flytja fyrirlestra og stjórna umræðum. Nemendur vinna tvo tíu mínútna útarpsþætti um þjóðfræðileg efni.

Hvert og eitt verkefni nemenda er metið og í lok námsins fer fram lokapróf. Á lokaprófi er leitast við að nemendur tjái sig um þau atriði sem lagt er upp með sem aðalatriði í markmiðum námskeiðsins. Námsmat byggist á skriflegu lokaverkefni (40%), mætingu (10%, ef hægt er), og skriflegu lokapróf (50-60%).

ÞJÓ104G • Sagnir, ævintýri og sagnamenn: Þjóðsagnafræði • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor
 Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Aðstoðarkennari: Aðalheiður Guðmundsdóttir Aðjunkt

Í þessu námskeiði verður þjóðsagnafræði kynnt sem sérstök grein innan þjóðfræðinnar. Fjallað verður um helstu kenningar um uppruna, einkenni og útbreiðslu þjóðsagna, hlutverk þeirra í samfélögum, söfnun, skráningaráferðir og varðveislu. Meðal fræðimanna sem hér koma við sögu eru Aarne, Boberg, Bettelheim, Dégh, Thompson og Dundes. Þá verður gerð grein fyrir helstu flokkum munnmæla og fjallað sérstaklega um formgerð og greiningu þjóðsagna og ævintýra í ljósi helstu kenninga þar um, þ.á m. Christiansens, Holbeks, Lüthlis, Ollriks og Propps.

Vinnulag

Námið fer einkum fram með lestri nemenda og fyrirlestrum kennara, en einnig með umræðum svo sem kostur er. Hver nemandi heldur auk þess munnlega framsögn í kennslustund og vinnur verkefni.

Námsmat byggist á skriflegu lokaverkefni (30%), smærri verkefnum (10%), mætingu (10%, ef hægt er), og skriflegu lokaprófi (50-60%).

ÞJÓ105G • Inngangur að safnafræði • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Anna Þorbjörg Þorgrímsdóttir

Tekin verða til umfjöllunar grundvallaratriði safnastarfs. Fjallað verður um söfn og hlutverk þeirra í samfélaginu og saga þeirra skoðuð í samhengi við þróun safna á vesturlöndum. Fjallað verður um hugtakið safn, safnafræði (museology) sem fræðigrein og skipan safnamála á Íslandi og í nágrannalöndunum. Ennfremur verða kynntir helstu þætti í starfsemi safna: söfnun og varðveisla, miðlun, og rannsóknir, ásamt nýjum áherslum í safnastarfi og stöðu safna í samfélaginu. Áhersla verður lögð á að nemendur kynnist íslenskum söfnum og eru heimsóknir í söfn því mikilvægur þáttur í náminu.

Markmið: Inntak / viðfangsefni

Í lok námskeiðsins á nemandinn að

- hafa öðlast innsýn í fræðigreinina safnafræði, fræðasvið hennar og afmörkun við aðfar fræðigreinar.hvernig hún skilur sig frá öðrum greinar (*þekking og skilningur*)
- kunna skil á þróunarsögu safna evrópskra safna og tengsl safna við þjóðríkið (*þekking og skilningur*)
- þekkja til íslenskra laga um söfn og skilji einkenni og sérstöðu safna í samfélaginu (*þekking og skilningur*)
- þekkja siðareglur ICOM, alþjóðaráðs safna og alþjóðlegt hlutverk safna (*þekking og skilningur*)
- gera sér grein fyrir mikilvægi stefnumörkunar og stjórnunar á söfnum (*þekking og skilningur*)
- gera sér grein fyrir samfélagslegu hlutverki safna í viðum skilningi (*þekking og skilningur*)
- geti tengt saman fræðilega þekkingu við vinnulag á söfnum (*hagnýt og fræðileg hæfni*)

Vinnulag

Námskeiðinu er skipt í þrjá hluta. *Í fyrsta hlutanum* er leitast við að kynna fyrir nemendum nýja fræðigrein, sögu hennar, aðferðir og kenningar. Sú kennsla fer að mestu fram í fyrirlestrum sem fylgt er eftir með umræðum og nánari útskýringum.

Námsmat er þrjúþætt: Hópverkefni (50%), ritgerð (40%) og mæting (10%). Hópverkefnið reynir á skilning nemenda á starfsemi safna,

grunnþáttum þeirra, hlutverk í samfélaginu og tengingu starfseminnar við lög og siðareglur safnanna. Um leið er þjálfuð hæfni nemenda til þess að vinna saman, skipta með sér verkum og skipuleggja tímann. Vinna við hópverkefnið stendur alla önnina og kallast á við innihald námskeiðsins og uppbyggingu. Námsmatið á hópverkefninu byggir á skriflegum textum og munnlegri framsögn. Í einstaklingsverkefninu gefst nemanda tækifæri til þess að skoða vel valinn þátt safnastarfsins um leið og hann fær þjálfun í akademískum vinnubrögðum, aðferðafræði og heimildanotkun.

ÞJÓ201G • Rannsóknarverkefni í safnafræði • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Anna Þorbjörg Þorgrímsdóttir

Námskeiðið byggir á því að nemandi vinni að raunhæfu rannsóknarverkefni á safni í því markmiði að öðlast færni í að beita fræðilegum vinnubrögðum í safnastarfi. Fyrri hluti námskeiðs er fræðilegur og er þar fjallað um aðferðafræði og hver nemandi skal lesa fræðilega texta sem hann skal gera kennara skil á. Rannsóknarverkefni felur í sér að nemandi vinnur rannsóknarætlun undir leiðsögn kennara en vinnur síðan að sjálfstæðu verkefni á starfstíma (praktík) í safni. Í lok námskeiðs skal nemandi skila skýrslu um verkefnið og halda kynningu á því. Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að safnafræði (ÞJÓ105G) Verkefni.

ÞJÓ202G • Rannsóknarverkefni í safnafræði • (10e) • Sumar

Umsjónarkennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Anna Þorbjörg Þorgrímsdóttir

Námskeiðið byggir á því að nemandi vinni að raunhæfu rannsóknarverkefni á safni í því markmiði að öðlast færni í að beita fræðilegum vinnubrögðum í safnastarfi. Fyrri hluti námskeiðs er fræðilegur og er þar fjallað um aðferðafræði og hver nemandi skal lesa fræðilega texta sem hann skal gera kennara skil á. Rannsóknarverkefni felur í sér að nemandi vinnur rannsóknarætlun undir leiðsögn kennara en vinnur síðan að sjálfstæðu verkefni á starfstíma (praktík) í safni. Í lok námskeiðs skal nemandi skila skýrslu um verkefnið og halda kynningu á því. Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að safnafræði (ÞJÓ105G) Verkefni.

ÞJÓ203G • Lúsakambar, hlandkoppar og kynlíf: Þjóðhættir og daglegt líf í sveitasamfélaginu • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Umsjónarkennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Sigurður Gylfi Magnússon Stundakennari

Kennari: Jón Jónsson

Í námskeiðinu er fjallað um þjóðhætti og daglegt líf í íslenska sveitasamfélaginu fyrr á öldum, jafnt til sjávar og sveita. Rætt er um aðferðir við rannsókn á efnismenningu, þjóðháttum og daglegu lífi og viðfangsefnið sett í erlent rannsóknarsamhengi. Nemendur kynnst margvíslegum þjóðháttarannsóknnum og fjallað er á gagnrýnin hátt um ólíka heimildaflokka - yfirlitsrit, fræðirit og ýmsar frumheimildir. Lögð er áhersla á að greina hugmyndafræði hversdagsins og lífsferil einstaklinga í gamla sveitarfélaginu, um leið og skoðað er hvaða aðferðir dugi best til að rannsaka lífshætti fólksins sem þar ól allan sinn aldur. M.a. er unnið með óprentaðar persónulegar heimildir, svör við spurningalistum og dagbækur. Skriflegt greiningarverkefni tengt sjálfbókmenntaritum (25%), skriflegu greiningarverkefni á gögnum Þjóðháttasafns Þjóðminjasafns (25%) og skriflegu lokaprófi (50%).

ÞJÓ204G • Söfnun þjóðfræða • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Rósa Þorsteinsdóttir Rannsóknarlektor

Kynntar verða aðferðir við söfnun, varðveislu og útgáfu þjóðfræðaefnis, jafnt sagna og kvæða sem þjóðsiða. Námskeiðið byggist að mestu upp á verklegum æfingum í samráði við kennara: Afmörkun söfnunarverkefnis, viðtölum við heimildarmenn, skráningu og frágangi til varðveislu og útgáfu.

Markmið: Inntak / viðfangsefni

Í lok námskeiðsins er ætlast til þess að nemandinn:

- hafi kynnst og skilið hver eru helstu vandamál tengd söfnun, varðveislu og úrvinnslu þjóðfræðaefnis (*þekking og skilningur*)
- þekki hvernig og hverju hafi verið safnað og hvaða framfarir hafi orðið á skilningi á hlutverki safnarans í vettvangsrannsóknnum (*þekking og skilningur*)
- geti vegið og metið hvaða áhrif safnarinn og hugmyndir hans hafa á söfnunarvinnu og úrvinnslu (*hagnýt og fræðileg hæfni*)
- geti tjáð sig fræðilega (skriflega og munnlega) um skipulagningu og framkvæmd söfnunarverkefnis og unnið sjálfstætt úr því efni sem safnað er (*hagnýt og fræðileg hæfni; hæfni til samskipta*).

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og leiðbeinandi umræðum í kringum sjálfstæð nemendaverkefni.

Námsmat byggist á þátttöku í umræðum og skriflegu lokaverkefni (uppskrifuðum viðtölum, vettvangsskýrslu, ritgerð og munnlegri kynningu). Nákvæm hlutföll eru ákveðin í samráði við nemendur.

ÞJÓ205G • Efnismenning: Hlutirnir, heimilið, líkaminn • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Í námskeiðinu verður efnisleg hversdagsmenning tekin til gagnerrar umfjöllunar. Gefið verður yfirlit yfir þetta þverfaglega rannsóknarsvið og rýnt jöfnum höndum í dæmi úr samtímanum og frá fyrri tíð, íslensk og erlend. Meðal annars verður fjallað um fót og tisku, matarhætti, hlutina sem umkringja okkur í daglega lífinu, rusl og hreinlæti, handverk og neyslumeningu, hús og garða, heimilið, borgarlandslag, söfn og sýningar. Um leið kynnst nemendur ýmsum kenningum og sjónarhornum sem leggja t.a.m. áherslu á mannslikamann, kyngervi, neyslu, rými og stað.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og umræðum.

Námsmat byggist á skriflegu lokaprófi (65%), verkefni sem kynnt er með fyrirlestri (25%) og á mætingu og þátttöku (10%, ef hægt er).

ÞJÓ206G • Norræn trú • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Trúarlíf manna á norðurlöðum er tekið fyrir og heimildir allt frá elstu tímum, eins og grafir, rúnasteinar, hellaristur og aðrar forminjar verða skoðaðar. Einnig verða lesnar lýsingar á norrænum trúarathöfnum í verkum eftir Tacitus, Adam frá Brimum, Saxo Grammaticus og í fornritum Íslendinga eins og Eddukvæðum og Konungasögum. Auk norrænnar trúar verður fjallað um seið og sjamanisma. Órлагatrá er tekin til ítarlegrar umfjöllunar sem meginþáttur í forkristnum átrúnaði á Norðurlöndum. Loks er vikið að því hvernig kristindómur hefur fallið að norrænum lífsháttum og hugsunarhætti. Námskeiðið er kennt á ensku.

Markmið: Inntak / viðfangsefni

Í lok námskeiðsins er ætlast til þess að nemandinn:

- hafi kynnst sem flestum frumheimildum um norræna trú (ritheimildir; forleifar) (*þekking og skilningur*)
- þekki landfræðilegt, sögulegt og félagsfræðilegt samhengi heimildanna (*þekking og skilningur*)
- geti vegið og metið frumheimildir og hafi skilning á því hvernig þær eru notaðar til að draga ályktanir um norræna trú (*hagnýt og fræðileg hæfni*)
- hafi kynnst helstu fræðilegum verkum sem fjalla um norræna trú, og lært að dæma höfunda eftir heimildum þeirra (*hagnýt og fræðileg hæfni*)
- geti tjáð sig fræðilega (skriflega og munnlega) um norræna trú og geti metið notkun heimilda um norræna trú (*hagnýt og fræðileg hæfni; hæfni til samskipta*).

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlesturum, og umræðum um fyrirlestura.

Lokaverkefni (40%), mætingu (10%, ef hægt er), og skriflegt lokapróf (50-60%).

ÞJÓ207G • Sviðslistafræði (Performance Studies): Frá sagnaflutningi til uppistands, kjötkveðjuhátiða og

stjórnmálamanna • (10e) • Vor • 3f + 1æ

Sviðslistafræði (Performance Studies) fjallar um það hvernig fólk í öllum samfélögum, bæði fyrr og nú, tekur þátt í ymis konar sviðslist (*performances*) í daglegu lífi, á mismunandi "leiksviðum", allt frá helgisviðum til kirkjupredikana, leiksýninga, kvikmyndasýninga, útvarpsþátta, uppistands, sagnaflutnings, gjörmingalistar, hátíða, útskriftasiða, matarboða, dulbúningasiða og málflutnings stjórnmálamanna heima og erlendis. Á námskeiðinu munu nemendur kynnst þeim margslungnum táknaformsformum sem beitt er í mismunandi tegundum sviðslista, frá talmáli til búninga, útlits, svipbrigða, kyns, samhengis, hljóðs, "timing" og nytsemi rýmis og viðtöku áhorfenda.

Markmið: Inntak / viðfangsefni

Í lok námskeiðsins er ætlast til þess að nemandinn:

- hafi fengið góða innsýn í sviðslistafræði og þau atriði sem falla undir þeirri svið (*þekking og skilningur*)
- þekki og kunni að beita helstu hugtökum sem notuð eru í sviðslistafræði í dag (*hagnýt og fræðileg hæfni*)
- kunni þá aðferðafræði sem beitt er í rannsóknum í sviðslistafræði (*þekking og skilningur*)
- þekki táknaform sviðslistafræða (*þekking og skilningur*).
- geti tjáð sig fræðilega (skriflega og munnlega) um sviðslistafræði á sjálfstæðan hátt (*hagnýt og fræðileg hæfni; hæfni til samskipta*).

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlesturum, umræðum um fyrirlestura og farið í heimsóknir.

Námsmat byggist á skriflegu lokaverkefni (40%), mætingu (10%, ef hægt er), og skriflegu lokaprófi (50-60%).

ÞJÓ301G • BA-ritgerð í þjóðfræði • (12e) • Haust

Umsjónarmaður: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

BA-ritgerð.

Ritgerð.

ÞJÓ302G • Skandinavískar þjóðsögur og siðir • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Þjóðtrú á meginlandi Skandinavíu er skoðuð frá ýmsum sjónarhornum og borin saman við þjóðtrú Íslendinga. Tilgangur þess er að varpa ljósi á sameiginleg einkenni og mismun á þjóðsagnagerð og þjóðtrú þessara landa. Eðlilega verður áhersla lögð á þjóðtrú Norðmanna, sérstaklega vegna þess að tengsl Íslands og Noregs voru upphaflega mjög náin og það má gera ráð fyrir að leifar þessara tengsla finnist í þjóðtrúnni. Fjallað verður sérstaklega um eftirfarandi: a) þjóðsögur og þjóðsagnir í Skandinavíu, séreinkenni þeirra og gerð, svæðisbundin einkenni, tengsl við goðsögur, viðhorf til náttúrunnar, lýsingu á náttúruvættum o.s.frv., b) þjóðtrú í Skandinavíu um náttúruvættir, hjátrú, helgidaga, helgistaði o.s.frv. og c) þjóðhátíðir í Skandinavíu fyrr á öldum og uppruna þeirra, sameiginleg einkenni þeirra og svæðisbundinn mismun.

Verkefni og skriflegt próf.

ÞJÓ302M • Hugarheimur víkinga • (4e) • Vor • 16f

Umsjónarmaður: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Þetta námskeið veitir inngang að forkristnum hugarheimi víkinganna, þar sem hugmyndir þeirra og trú verða skoðuð með hliðsjón af margbreytilegum heimildum úr fornleifafræðafræði og skriflegum heimildum. Sérstök áhersla verður lögð á hegðun sem tengist greiftrun og grafhýsum, og tengingu hennar við trúarlega hegðun í öllum sínum myndum. "Trúarbrögð" víkinganna verður afbyggð, og lýst fyrst of fremst sem trúarlegt kerfi (*belief system*), eða heimsmynd sem hefur áhrif á allar hliðar lífsins, og birtist í efnismenningu sem teygir sig langt fram yfir óraunveruleg höft ímyndaðar heiðinnar "trúarbragðar". Sýnt verður fram á að hefðbundin heimssýn norrænna manna hefur spilað mikilvægan þátt í veröld víkinganna, og verið kjarni sjálfsmyndar þessa dínámisku menningarhópa sem umbreytti norðrinu milli áttundu og elleftu aldanna.

Námskeiðið verður kennt á ensku í einni lotu í janúar.
Skilflegt próf í lok jan. 2010

ÞJÓ303G • Rannsóknar- eða námskeiðsritgerð í þjóðfræði I • (4e) • Haust

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent
Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Rannsóknar- eða námskeiðsritgerðir: Nemendur sem taka þjóðfræði sem aðalgrein til 90e eða 60e skulu á námsferlinum skrifa eina rannsóknar- eða námskeiðsritgerð. Rannsóknarritgerðir eru skrifaðar í samráði við lektor í þjóðfræði. Námskeiðsritgerðir eru skrifaðar í tengslum við námskeið í þjóðfræði sem nemendur stunda og merkt eru með * í kennsluskrá. Varðandi námskeiðsritgerðir: Nemendur ráða sjálfir við hvaða námskeið þeir kjósa að tengja ritgerðirnar en umsjón með þeim hafa kennarar viðkomandi námskeiða. Skulu ritgerðarefni valin í samráði við kennara. Gerðar eru strangar kröfur um fræðileg vinnubrögð, ritgerðarbyggingu, heimildanotkun og tilvísanir í rannsóknar- og námskeiðsritgerðum. Skiladagur ritgerða skal að öðru jöfnu vera í lok síðustu kennsluviku misseris. Einstaklingsritgerð.

ÞJÓ304G • Rannsóknar- eða námskeiðsritg. í þjóðfræði II • (4e) • Haust

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent
Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Rannsóknar- eða námskeiðsritgerðir: Nemendur sem taka þjóðfræði sem aðalgrein til 90e eða 60e skulu á námsferlinum skrifa eina rannsóknar- eða námskeiðsritgerð. Rannsóknarritgerðir eru skrifaðar í samráði við lektor í þjóðfræði. Námskeiðsritgerðir eru skrifaðar í tengslum við námskeið í þjóðfræði sem nemendur stunda og merkt eru með * í kennsluskrá. Varðandi námskeiðsritgerðir: Nemendur ráða sjálfir við hvaða námskeið þeir kjósa að tengja ritgerðirnar en umsjón með þeim hafa kennarar viðkomandi námskeiða. Skulu ritgerðarefni valin í samráði við kennara. Gerðar eru strangar kröfur um fræðileg vinnubrögð, ritgerðarbyggingu, heimildanotkun og tilvísanir í rannsóknar- og námskeiðsritgerðum. Skiladagur ritgerða skal að öðru jöfnu vera í lok síðustu kennsluviku misseris. Einstaklingsverkefni.

ÞJÓ305G • Rannsóknarverkefni í þjóðfræði • (2e) • Haust

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent
Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Stúdent velur sér efni í samráði við kennara, sem hefur umsjón með rannsókninni og metur til 1-3 eininga. Nemandi skal kynna samnemendum rannsóknina með fyrirlestri. Nemendum er aðeins heimilt að taka eitt rannsóknarverkefni í þjóðfræði á námsferlinum. Verkefni.

ÞJÓ306G • Rannsóknarverkefni í þjóðfræði • (4e) • Haust

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent
Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Stúdent velur sér efni í samráði við kennara, sem hefur umsjón með rannsókninni og metur til 1-3 eininga. Nemandi skal kynna samnemendum rannsóknina með fyrirlestri. Nemendum er aðeins heimilt að taka eitt rannsóknarverkefni í þjóðfræði á námsferlinum. Verkefni.

ÞJÓ307G • Rannsóknarverkefni í þjóðfræði • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent
Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Stúdent velur sér efni í samráði við kennara, sem hefur umsjón með rannsókninni og metur til 1-3 eininga. Nemandi skal kynna samnemendum rannsóknina með fyrirlestri. Nemendum er aðeins heimilt að taka eitt rannsóknarverkefni í þjóðfræði á námsferlinum. Verkefni.

ÞJÓ308G • Þjóðfræði barna og unglínga: Leikir, símaat og Simpsons • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor
Umsjónarkennari: Terry Adrian Gunnell Dósent
Kennari: Kristín Einarsdóttir

Í námskeiðinu verður rætt um hvað liggur að baki þjóðfræðiefni barna og unglínga. Með þjóðfræðiefni barna er meðal annars átt við það sem börn taka sér fyrir hendur þegar kennarar, foreldrar eða aðrir fullorðnir eru ekki til staðar. Hvaða leikir, sögur, söngvar og síðir eru þá viðhafðir og hvaða reynsla og tilfinningar eru það sem viðhalda slíku efni í samfélagi barna? Einnig verður rætt um hlutverk þessa efnis í lífi barna og þroskaferli þeirra. Auk þess að skoða efnið sem er til staðar um þjóðfræði barna, verður rætt um kenningar þjóðfræðinga og annara fræðimanna um þessi mál. Gerðar verða vettvangsrannsóknir þar sem þátttakendur á námskeiðinu fara á skólaleikvelli, leikskóla, félagsmiðstöðvar, o.s.frv. og skoða og skrá það sem fram fer. Auk fyrirlestra kennara, munu fara fram umræður í kennslustundum þar sem fræðilegt efni námskeiðsins verður lagt til grundvallar.

Vinnulag Námskeiðið er byggt upp með fyrirlesturum kennara um námsefnið, en í tengslum við fyrirlestur kennara er lögð áhersla á lifandi umræður og skoðanaskipti. Um það bil einn þriðji hluti námskeiðsins fer í fyrirlestur nemenda þar sem þeir gera grein fyrir vettvangsferðum sínum, viðtölum og öðrum rannsóknunum.

Hvert og eitt verkefni nemenda er metið (50%) en í lok námskeiðsins er 40% próf þar sem farið er yfir meginatriði námsefnisins. Mæting og þátttaka (þegar hægt er): 10%

ÞJÓ310G • Íslenskar sagnir, þjóðtrú og samfélag: Sagnahefð, hulduverur og sköpun þjóðarímyndar • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor
Kennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Í námskeiðinu verður sagnahefðin rannsökuð jafnt í ljósi hefðbundinnankenna og fræðilegrar umræðu á síðustu árum. Meginviðfangsefnið verður hvernig íslenskrar sagnir hafa orðið til, gengið frá manni til manns, lifað og þróast í munnlegri hefð. Jafnframt verður sérstaklega reynt að meta hvað þessar sagnir geta sagt okkur um þjóðtrú á Íslandi. Í því skyni verður sérstaklega hugað að

reynslusögnum (memorat), heimildagildi þeirra og á hvern hátt sagnahefðin mótast reynsluna. Sömuleiðis verður fjallað ítarlega um flökkusagnir á Íslandi, miðlun þeirra og útbreiðslu og hvernig mismunandi sagnahefðir og þjóðtrú setja mark sitt á þær. Í þessu samhengi verður sjónum beint að einstökum sagnamínum og rannsóknum á þeim. Nemendur kynnst af eigin raun notkun minnalykla við þjóðsagnarannsóknir.

Skrifleg verkefni, próf á önninni, og mæting (10%)(fyrir staðnema).

ÞJÓ311G • Vettvangsferð • (4e) • Haust

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Kennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Takmarkaður aðgangur: 15 manns: Aðeins fyrir nemendur í þjóðfræði til 120e eða 180e sem lokið hafa 60e.

Skriflegt verkefni. Takmarkaður aðgangur: 15 manns: Aðeins fyrir nemendur í þjóðfræði til 120e eða 180e sem lokið hafa 30e.

ÞJÓ312G • Skoskar ballöður • (4e) • Haust

Kennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennt: 25.-28. ágúst 2008.

Kennari: Dr. Katherine Campbell, Háskólinn í Edinborg

Skoskar ballöður ("Muckle Sings") eru í senn sérstæður og mikilvægur hluti skosks þjóðlagaarfs. Efni þessara frásagnarkvæða/söngva, sem skiptast í erindi og einkennast af formúlukenndu orðfæri, er fjölbreytt og margt af því á við enn þann dag í dag. Í námskeiðinu verður farið í einstök kvæði með áherslu á söguþráð þeirra og framsetningu skosks tungumáls, auk þess sem rætt verður um textana, lögin og samhengi þessa. Þá verður farið í helstu ballöðusöfnin og flytjendur kvæðanna í samhengi við útbreiðslu, flokkun (F. J. Child og B. H. Bronson) og flutning. Sérstakri athygli verður beint að Norð-austur Skotlandi, svæði sem hefur laðað að sér marga ballöðusafnara.

Markmið: Inntak / viðfangsefni

Í lok námskeiðsins er gert ráð fyrir að nemandinn:

- hafi lesið eitt helsta rit um skoskar ballöður (The Ballad and the Folk eftir David Buchan) og kynnst verkum eftir Francis James Child og Bertrand Harris Bronson, auk þess að hafa kynnt sér nýjustu rannsóknir á umræddu fræðasviði (þ.e. Fairies and Folk eftir hinn virta fræðimann Emily Lyle) (*þekking og skilningur*)
- hafi öðlast góða undirstöðuþekkingu á skosku ballöðunni hvað varðar form, mál og viðfangsefni (*þekking og skilningur*)
- hafi tekið þátt í verkefnavinnu í tímum og þá m.a. hlustað á flutning skoskra kvæðamanna í þeim tilgangi að átta sig á einkennum "skoskunnar" (*hagnýt og fræðileg hæfni*)
- hafi fengið góða innsýn í flutning ballaða fyrir og nú, sem og aðstæður við söfunun þeirra (*þekking og skilningur*)
- geti tjáð sig fræðilega (skriflega og munnlega) um skoskar ballöður og viti hvernig finna má helstu heimildir á ensku er varða viðfangsefnið (*hagnýt og fræðileg hæfni; hæfni til samskipta*).

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum, og umræðum um fyrirlestra.

Skriflegt próf í september 2008 (100%).

ÞJÓ313G • Hátiðir, leikur og skemmtanir á Íslandi • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Kristín Einarsdóttir

Námskeiðið tekur sérstaklega fyrir félagsmenningu í leik, skemmtan og á

Námskeiðið tekur sérstaklega fyrir félagsmenningu í leik, skemmtan og á hátiðastundum. Fjallað verður um siði og venjur í sambandi við ævihátiðir og hátiðir á árshringnum, leiki og dægurvöl og skemmtanir á borð við veislur og dansleiki í íslenska bændasamfélaginu. Þessir viðburðir flétta saman margvíslegu þjóðfræðiefni og hafa því jafnan verið eitt meginviðfangsefni þjóðfræðinga. Ætlunin er að kynna þá frjðu umræðu sem hefur átt sér stað um þessi efni undanfarið og lesnar hvort tveggja sígildar greinar og nýlegar rannsóknir. Mikið safn frumheimilda um hátiðir, leiki og skemmtanir Íslendinga er tiltækt og verður leitast við að rannsaka það í ljósi nýlegra kenninga.

Markmið: Inntak / viðfangsefni

Í lok námskeiðsins er ætlast til að nemandinn:

- Hafi fengið góða innsýn í leiki, íþróttir og hátiðir Íslendinga fyrir og nú, og alþjóðlegt samhengi þeirra (*þekking og skilningur*)
- Hafi lesið bækur Árna Björnssonar um hátiðir Íslendinga, og bækur þeirra Huizinga og van Gennep um leikhugtakið og vígsluathafnir (*þekking og skilningur*)
- Hafi tekið þátt í vettvangsverkefni um leiki og tekið viðtal um reynslu af hátiðum (*hagnýt og fræðileg hæfni*)
- Kunni hugtök Huizinga, van Gennep og Bahktin um leik, hlutverk, leikrymi, vígsluathafnir, jaðarsvæði og karníval (*þekking og skilningur*)
- Geti tjáð sig fræðilega um efnismenningu og beitt þeim fyrrnefndum hugtökum (*hagnýt og fræðileg hæfni; hæfni til samskipta*)

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og umræðum.

Námsmat byggist á viðtal um leiki, hátiðir, ævihátiðir og skemmtanir (20%); vettvangsverkefni um barnaleiki og "valrim" í einum grunnskóla í Reykjavík (eða í sveitinni) (Paraverkefni) (20 %); framsögn og ritgerð um sama efnið (30 %); mæting og þátttaka (10% þegar hægt er), og krossapróf (eða annars konar stutt próf) um lesefni annarinnar (20%)

ÞJÓ314G • Íslenskar kvikmyndir: Ímynd og sjálfsmynd þjóðarinnar • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Grettir Sigurjónsson Verkefnisstjóri

Umsjónarmaður: Vilborg Ingólfssdóttir

Kennari: Kristinn Helgi Magnússon Schram

Kennari: Guðlaug I Tinna Grétarsdóttir

Kennari: Sigurjón B Hafsteinnsson

Með hliðsjón af íslenskri kvikmyndasögu munum við skoða þjóðernismynd í hinum ýmsu flokkum kvikmynda. Við spyrjum hvort og þá

hvernig kvikmyndir geti yfirhöfuð talist 'þjóðlega' eða alþjóðlegar og einnig hvað felst í þeirri ímynd náttúru, víkinga, 'sveitafólks' og borgarbúa sem sýnd er íslenskum sem erlendum áhorfendum. Við skoðum upptök þessara minna annars vegar í íslensku þjóðlífi og menningarsögu og hins vegar í listrænni nýsköpun. Stefnt verður saman ýmsum fræðimönnum á þessu sviði og munu nemendur jafnframt fá tækifæri til að ræða við framsækna íslenska kvikmyndaleikstjóra. Þá munu nemendur einnig kynna eigin hugmyndir um þessi efni. Námsmat byggist á skriflegu lokaverkefni (40%), mætingu og þáttöku (10% ef hægt er) og heimaprófi (50%; eða 60% ef nemandinn getur ekki mætt reglulega).

ÞJÓ315G • Húmor • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Elliott Lenard Oring Sendikennari

Húmor gegnir veigamiklu hlutverki í mannlegu samneyti og er mikilvægur þáttur í skapandi samskiptum manna á meðal. Í þessu námskeiði hugum við m.a. að því hvernig húmor kemur við sögu þjóðernis, kyngervis, kynþáttar, stéttarstöðu og sjálfsmýndar sem og hvernig húmor er beitt þegar veikindi, andlát eða harmleik ber að höndum. Þá einkennast fyrstu listrænu viðbrögðin við atburðum liðandi stundar gjarnan af húmor, þ.á.m. viðbrögð við stórslysum, hneykslum og umbrotum á vettvangi stjórnmálanna. Þjóðfræðingar hafa verið fremstir í flokki í félagslegum rannsóknum á húmor í meira en öld og hafa þá gjarnan beint athyglinni að bröndurum sem ganga á meðal almennings eða hjá einstökum hópum fólks. Auk brandara mun námskeiðið sækja efnivið í dægurmenningu, kvikmyndir, fjölmiðla og listir.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og umræðum.

Námsmat byggist á skriflegum og munnlegum verkefnum

ÞJÓ401G • BA-ritgerð í þjóðfræði • (12e) • Vor

Umsjónarmaður: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

BA-ritgerð.

Ritgerð.

ÞJÓ403G • Rannsóknar- eða námskeiðsritgerð í þjóðfræði I • (4e) • Vor

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Rannsóknar- eða námskeiðsritgerðir: Nemendur sem taka þjóðfræði sem aðalgrein til 90e eða 60e skulu á námsferlinum skrifa eina rannsóknar- eða námskeiðsritgerð. Rannsóknarritgerðir eru skrifaðar í samráði við lektor í þjóðfræði. Námskeiðsritgerðir eru skrifaðar í tengslum við námskeið í þjóðfræði sem nemendur stunda og merkt eru með * í kennsluskrá. Varðandi námskeiðsritgerðir: Nemendur ráða sjálfir við hvaða námskeið þeir kjósa að tengja ritgerðirnar en umsjón með þeim hafa kennarar viðkomandi námskeiða. Skulu ritgerðarefni valin í samráði við kennara. Gerðar eru strangar kröfur um fræðileg vinnubrögð, ritgerðarbyggingu, heimildanotkun og tilvísanir í rannsóknar- og námskeiðsritgerðum. Skiladagur ritgerða skal að öðru jöfnu vera í lok síðustu kennsluviku misseris. Einstaklingsritgerð.

ÞJÓ404G • Rannsóknar- eða námskeiðsritgerð í þjóðfræði I • (4e) • Sumar

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Rannsóknar- eða námskeiðsritgerðir: Nemendur sem taka þjóðfræði sem aðalgrein til 90e eða 60e skulu á námsferlinum skrifa eina rannsóknar- eða námskeiðsritgerð. Rannsóknarritgerðir eru skrifaðar í samráði við lektor í þjóðfræði. Námskeiðsritgerðir eru skrifaðar í tengslum við námskeið í þjóðfræði sem nemendur stunda og merkt eru með * í kennsluskrá. Varðandi námskeiðsritgerðir: Nemendur ráða sjálfir við hvaða námskeið þeir kjósa að tengja ritgerðirnar en umsjón með þeim hafa kennarar viðkomandi námskeiða. Skulu ritgerðarefni valin í samráði við kennara. Gerðar eru strangar kröfur um fræðileg vinnubrögð, ritgerðarbyggingu, heimildanotkun og tilvísanir í rannsóknar- og námskeiðsritgerðum. Skiladagur ritgerða skal að öðru jöfnu vera í lok síðustu kennsluviku misseris. Einstaklingsritgerð.

ÞJÓ405G • Rannsóknar- eða námskeiðsritg. í þjóðfræði II • (4e) • Vor

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Rannsóknar- eða námskeiðsritgerðir: Nemendur sem taka þjóðfræði sem aðalgrein til 90e eða 60e skulu á námsferlinum skrifa eina rannsóknar- eða námskeiðsritgerð. Rannsóknarritgerðir eru skrifaðar í samráði við lektor í þjóðfræði. Námskeiðsritgerðir eru skrifaðar í tengslum við námskeið í þjóðfræði sem nemendur stunda og merkt eru með *? í kennsluskrá. Varðandi námskeiðsritgerðir: Nemendur ráða sjálfir við hvaða námskeið þeir kjósa að tengja ritgerðirnar en umsjón með þeim hafa kennarar viðkomandi námskeiða. Skulu ritgerðarefni valin í samráði við kennara. Gerðar eru strangar kröfur um fræðileg vinnubrögð, ritgerðarbyggingu, heimildanotkun og tilvísanir í rannsóknar- og námskeiðsritgerðum. Skiladagur ritgerða skal að öðru jöfnu vera í lok síðustu kennsluviku misseris. Einstaklingsverkefni.

ÞJÓ406G • Rannsóknar- eða námskeiðsritg. í þjóðfræði II • (4e) • Sumar

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Rannsóknar- eða námskeiðsritgerðir: Nemendur sem taka þjóðfræði sem aðalgrein til 90e eða 60e skulu á námsferlinum skrifa eina rannsóknar- eða námskeiðsritgerð. Rannsóknarritgerðir eru skrifaðar í samráði við lektor í þjóðfræði. Námskeiðsritgerðir eru skrifaðar í tengslum við námskeið í þjóðfræði sem nemendur stunda og merkt eru með *? í kennsluskrá. Varðandi námskeiðsritgerðir: Nemendur ráða sjálfir við hvaða námskeið þeir kjósa að tengja ritgerðirnar en umsjón með þeim hafa kennarar viðkomandi námskeiða. Skulu ritgerðarefni valin í samráði við kennara. Gerðar eru strangar kröfur um fræðileg vinnubrögð, ritgerðarbyggingu, heimildanotkun og tilvísanir í rannsóknar- og námskeiðsritgerðum. Skiladagur ritgerða skal að öðru jöfnu vera í lok síðustu kennsluviku misseris. Einstaklingsverkefni.

ÞJÓ409G • Skapa fötin manninn? I: Fatnaður og tíska á Íslandi fyrr á öldum • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Umsjónarkennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Námskeiðið greinist í tvö svið:

Annars vegar verður gefið yfirlit um einkenni tóvinnu og tóvinnuáhalda í gamla íslenska sveitasamfélaginu, fjallað um breytingar á verklagi í tímans rás og það sett í sambandi við þróunina í nágrennalöndunum. Heimildir um íslenska tóvinnu greindar og gagnrýndar. Hins vegar verður gefið yfirlit um klæðaburð Íslendinga á fyrri öldum, einkum með hliðsjón af varðveittum safngripum. Leitað verður skýringa á viðhorfi samtímans til fatnaðar Íslendinga fyrri alda. Gestafyrirlesari í námskeiðslok verður Steinunn Sigurðardóttir fatahönnuður.

Vinnulag: Kennslan fer fram í fyrirlestrum, vettvangsferðum í Þjóðminjasafn Íslands og umræðum.

Námsmat byggist á stöðuprófum (40%), mætingu (10%, ef hægt er), og skriflegu lokaverkefni (50-60%).

ÞJÓ410G • BA-ritgerð í þjóðfræði • (12e) • Sumar

Umsjónarmaður: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

BA-ritgerð.

Ritgerð.

ÞJÓ410M • Norrænar goðsögur • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Umsjónarkennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Námskeiðið fjallar um norrænar goðsögur og helstu heimildir þar að lútandi. Nemendur munu lesa frumheimildir með gagnrýnum hætti og læra um uppruna, hlutverk, birtingarmyndir og dreifingu norrænna goðsagna og tengsl þeirra við trúarathafnir og þjóðfélag norrænna manna fyrir kristnitöku. Sérstök áhersla verður lögð á varðveislu norrænna goðsagna hjá kristnum mönnum á miðöldum og heimildarrýni. Spurt verður að hvaða marki goðsögurnar endurspeglir heiðinn hugarheim og hvernig þær kunnir að litast af kristnum hugmyndum um hinn forna sið og heiðin goð. Höfuðáhersla verður lögð á vitnisburð Snorra Eddu og eddukvæða, og nemendur munu kynna lykilhugmyndum í goðafræðinni eins og Ragnarök og orlagatrú. Ennfremur verður fjallað um tengsl trúarbragða við tungumál og hinn heiðna arf í þjóðfræði á síðari tímum. Myndrænt efni, fornleifar og nafnfræði verður einnig tekin til umfjöllunar ásamt samanburðarefni frá öðrum menningarsvæðum og þróun goðafræðirannsókna.

(Námskeiðið verður kennt á ensku)

Vinnulag:

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og umræðum í tímum.

Námsmat byggist á skriflegu lokaverkefni (50%), mætingu (10%) og munnlegu lokaprófi (40-50%).

ÞJÓ411G • Rannsóknarverkefni í þjóðfræði • (2e) • Vor

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Stúdent velur sér efni í samráði við kennara, sem hefur umsjón með rannsókninni og metur til 1-3 eininga. Nemandi skal kynna samnemendum rannsóknina með fyrirlestri. Nemendum er aðeins heimilt að taka eitt rannsóknarverkefni í þjóðfræði á námsferlinum. Verkefni.

ÞJÓ412G • Rannsóknarverkefni í þjóðfræði • (2e) • Sumar

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Stúdent velur sér efni í samráði við kennara, sem hefur umsjón með rannsókninni og metur til 1-3 eininga. Nemandi skal kynna samnemendum rannsóknina með fyrirlestri. Nemendum er aðeins heimilt að taka eitt rannsóknarverkefni í þjóðfræði á námsferlinum. Verkefni.

ÞJÓ413G • Rannsóknarverkefni í þjóðfræði • (4e) • Vor

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Stúdent velur sér efni í samráði við kennara, sem hefur umsjón með rannsókninni og metur til 1-3 eininga. Nemandi skal kynna samnemendum rannsóknina með fyrirlestri. Nemendum er aðeins heimilt að taka eitt rannsóknarverkefni í þjóðfræði á námsferlinum. Verkefni.

ÞJÓ414G • Rannsóknarverkefni í þjóðfræði • (4e) • Sumar

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Stúdent velur sér efni í samráði við kennara, sem hefur umsjón með rannsókninni og metur til 1-3 eininga. Nemandi skal kynna samnemendum rannsóknina með fyrirlestri. Nemendum er aðeins heimilt að taka eitt rannsóknarverkefni í þjóðfræði á námsferlinum. Verkefni.

ÞJÓ415G • Rannsóknarverkefni í þjóðfræði • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Stúdent velur sér efni í samráði við kennara, sem hefur umsjón með rannsókninni og metur til 1-3 eininga. Nemandi skal kynna samnemendum rannsóknina með fyrirlestri. Nemendum er aðeins heimilt að taka eitt rannsóknarverkefni í þjóðfræði á námsferlinum. Verkefni.

ÞJÓ416G • Rannsóknarverkefni í þjóðfræði • (6e) • Sumar

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Stúdent velur sér efni í samráði við kennara, sem hefur umsjón með rannsókninni og metur til 1-3 eininga. Nemandi skal kynna samnemendum rannsóknina með fyrirlestri. Nemendum er aðeins heimilt að taka eitt rannsóknarverkefni í þjóðfræði á námsferlinum. Verkefni.

ÞJÓ417G • Geliskar þjóðsögur og siðir • (10e) • Vor • 3f + 1u

Kennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Námskeiðið er hugsað sem inngangur að goðsögum, þjóðsögnum, þjóðháttum og siðum á Írlandi, Skotlandi og á skosku eyjunum að fornu og nýju. Auk þess að draga fram megininkenni þessara sagna og siða í mismunandi landshlutum og kynna helstu rannsóknir á þessu sviði, verður sýnt í stórum dráttum hvernig umhverfið hefur áhrif á hugsunarhátt og gerðir manna. Sérstök athugun verður gerð á menningarlegum tengslum milli Íslands og þessara landa. Verkefni og skriflegt próf.

ÞJÓ418G • Munnleg hefð og íslenskar fornsögur og kvæði • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Gísli Sigurðsson Rannsóknarprófessor

Lögð verður til grundvallar kenning Alberts B. Lord um munnlegan kvæðaflutning (munnlega kenningin) í bókinni The Singer of Tales. Þá verða raktar þær rannsóknir sem fram hafa komið í kjölfar hennar og reynt að meta hvaða áhrif kenningin hefur á rannsóknir miðaldabókmennta sem byggja að hluta á munnlegri hefð. Í seinni hluta námskeiðsins verður tekið mið af eddukvæðum og nokkrar Íslendingasögur lesnar vandlega með hliðsjón af kenningum um sagnfestu- bókfestu- og nýsagnfestu. Kennslan fer fram með fyrirlestrum kennara og umræðum. Nemendum er ætlað að vinna sjálfstæð verkefni og skila greinargerðum um efni nokkurra bóka og greina. Kennsla fer fram í fyrirlestrum og umræðum í bland við sjálfstæð nemendaverkefni um rannsóknarvæðingsefni námskeiðsins.

Námsmat byggist á munnlegum og skriflegum verkefnum, þátttöku í umræðum og skriflegu lokaprófi. Nákvæm hlutföll eru ákveðin í samráði við nemendur. (Mæting og þátttaka: 10%)

ÞJÓ420M • Þjóðfræði samtímans: Álfar, innflytjendur og hryðjuverkamenn • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Í námskeiðinu skoðum við hvernig þjóðfræðaeefni vegnar í vestrænum nútímasamfélögum og rýnum í fjölmiðlaefni, kvikmyndir og internetið, auk þess sem við skoðum munnlega og verklega geymd. Á meðal þess sem við tökum til athugunar eru flökkusagnir og ævintýri, trú og fordómar, leikir og hátíðir, veggjakrot og brandarar, og allra handa siðir og venjur. Markmiðið er að bæta skilning okkar á hversdagslegum undirstöðum nútímaþættum og auka meðvitund okkar um allt það "ómerkilega" sem á ríkan þátt í að móta sjónarhorn okkar á samfélagið og viðhorfið til náungans. Stuðst verður við nýjar og nýlegar rannsóknir í þjóðfræði, menningarfræði og skyldum greinum.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og umræðum.

Námsmat byggist á söfnunar- og greiningerverkefni (50%), þremur skyndiprófum (30%), á umræðustjórnun (10%) og á mætingu og þátttöku (10%, ef hægt er).

ÞJÓ421G • Íslensk ævintýri og samfélag • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Aðalheiður Guðmundsdóttir Aðjunkt

Íslensk ævintýri verða lesin og skoðuð í ljósi samfélagslegra gilda. Lögð verður áhersla á sagnahefðina, flutning sagnafólks, sisköpun þess og meðferð á sagnamínum. Ævintýrin verða skoðuð m.t.t. hins breytilega efniviðar og hin ýmsu afbrigði einstakra gerða og minna borin saman. Þá verður leitast við að ráða í merkingu ævintýra, m.a. með táknrýni, auk þess sem þau verða skoðuð í félagslegu ljósi og sett í samhengi við það samfélag sem mótaði þau. Í því tilliti verður sérstaklega litið á stéttaskiptingu, kynjahlutverk og dagleg störf fólks.

Vinnulag

Kennsla fer einkum fram með fyrirlestrum, en einnig með umræðum svo sem kostur er.

Námsmat byggist á tveimur skriflegum verkefnum (40%), mætingu (10%, ef hægt er), og skriflegu lokaprófi (50-60%).

ÞJÓ502M • Alþýðumening og fagurfræði hversdagsins • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Í námskeiðinu rannsókuð við sjónarhorn þjóðfræðinnar á menningu og samfélag með sérstakri áherslu á daglegt líf og daglegt brauð - það sem kalla mætti prósa heimsins. Við tökum sögu þjóðfræðinnar til skoðunar með gagnrýnu hugarfari og setjum í samhengi við sögu grannfaganna og við könnun í sameiningu strauma og stefnur við upphaf 21. aldar. Þá förum við í saumana á helstu hugtökum, þ.á.m. menningarmun og margbreytileika, þjóðerni, kyngervi, alþýðu, hefð, hópi, höfundu, hnattvæðingu, fjölhyggju, elleftu stundinni, menningarlegu forræði, menningararfi og eignarhaldi á menningu.

Markmiðið er að skilja hvernig mennirnir skapa hversdaginn og fylla daglegt umhverfi sitt merkingu, hvernig þeir móta líf sitt við aðstæður sem þeir hafa ekki sjálfir kosið sér, hvort heldur sem er í bændasamfélagi fyrri tíðar eða borgarsamfélagi 21. aldarinnar. Námskeiðið er ætlað meistaranemum, en er einnig opið nemendum á þriðja ári í BA-námi.

Markmið:

Í lok námskeiðsins er ætlast til að nemandinn:

- Hafri lesið ýmis grundvallarrit í þjóðfræði
- Kunni skil á straumum og stefnum á 20. og 21. öld
- Þekki þær breytingar sem fagið hefur gengið í gegnum og þá sjálfsgagnrýnu umræðu sem fer nú fram innan fagsins
- Hafri vald á lykilhugtökum í greiningu á alþýðumeningu og fagurfræði hversdagsins
- Geti rökrætt um menningu hópa og menningarmun með tilvísun til kenninga og fræðilegra hugtaka

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og umræðum.

Námsmat byggist á skriflegu lokaprófi (25%), munnlegu lokaprófi (25%), á skriflegu verkefni (25%) og á verkefni sem kynnt er með fyrirlestri (25%).

ÞJÓ601M • Menningararfur • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Hvað er menningararfur og hvaða hlutverki þjónar hann? Af hverju er hann í stöðugri útrýmingarhættu? Hvernig tengir hann saman fortíð og samtíð? Hvað á hann skylt við þjóðríkið? Söguvitund? Hnattvæðingu? Kapítalisma? Stjórnmal? Í námskeiðinu verður leitað svara við þessum spurningum, kynntar nýlegar rannsóknir þjóðfræðinga, mannfræðinga, listfræðinga, félagsfræðinga, safnafræðinga, sagnfræðinga og fornleifafræðinga á menningararfi og tekinn púlsinn á því sem er að gerast á þessu ört vaxandi sviði.

Kennslan fer fram í fyrirlestrum og umræðum.

Námsmat byggist skriflegu lokaprófi (65%), verkefni sem kynnt er með fyrirlestri (25%) og á mætingu og þátttöku (10%, ef hægt er).

BLF001F • Sjálfbær fréttamennska, net og nýmiðlun • (6e) • Haust • 1f + 4u

Kennari: Guðmundur Sveinn Hermannsson

Kennari: Valgerður Anna Jóhannsdóttir Verkefnisstjóri

Markmið þessa námskeiðs er að hjálfa nemendum í að vinna sjálfstætt að öllum hliðum fréttamenskunnar, allt frá hugmynd og efnisöflun yfir í útlit fréttar og umbúðir. Sérstök áhersla verður á frágang fréttar þannig að nemendur öðlist þekkingu og kunnáttu í að vinna fullbúnar fréttir fyrir fjölmiðil; dagblað, útvarp, sjónvarp eða netmiðil. Nemendur mynda ritstjórn student.is og hjálfast þar í að afla fréttar og koma þeim frá sér fullbúnum til prentunar eða útsendingar.

Verkefni. Nemendur ritstýra student.is, afla efnis fyrir vefinn og skrifa fréttir og greinar eða gera útvarps- og sjónvarpspistla

BLF101F • Fréttamennska • (6e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: Valgerður Anna Jóhannsdóttir Verkefnisstjóri

Grundvallarnámskeið í blaðamennsku. Markmið þess er að nemendur öðlist skilning á störfum blaðamanna og færni í fréttaskrifum. Helstu hugtök og aðferðir við fréttaskrif eru kynnt; hvað er frétt, á hverju byggja fjölmiðlar fréttamat, hvernig eru fréttir uppbyggðar, hvaða atriði þurfa að koma þar fram, hvernig eru fréttir framsettar o.s.frv. Nemendur skrifa fréttir fyrir fréttavefinn student.is sem Blaða- og fréttamenskubrautin sér um í samstarfi við fleiri aðila í Háskólanum. Námskeiðið mun standa fleiri nemendum til boða á meistarastigi.

Verkefni. Nemendur skrifa fréttir fyrir student.is sem námsmatíð grundvallast á.

BLF102F • Málstofa í fjölmiðlafræði • (6e) • Haust • 2f

Kennari: Þorbjörn Broddason Prófessor

Vikuleg málstofa í fjölmiðlafræði þar sem fjallað verður um hlutlægnisvandann, vald og valdmörk fjölmiðla, stöðu þeirra gagnvart stjórnkerfi og félagsgerð og skyldur þeirra við önnur svið þjóðfélagsins

Framsaga (tvisvar) og andmæli (tvisvar) (40%). Skriflegt verkefni í lok misseris (60%).

BLF103F • Vinnubrögð og siðareglur blaðamanna • (6e) • Haust • 2f + 1u

Umsjónarmaður: Valgerður Anna Jóhannsdóttir Verkefnisstjóri

Kennari: Friðrik Þór Guðmundsson

Markmið þessa námskeiðs er að nemendur öðlist dýpri skilning og þjálfun í vinnubrögðum blaðamanna á fjölmiðlum, þeim aðferðum sem nauðsynlegar eru til að tryggja fagleg vinnubrögð blaðamanna við fréttadóflun. Fjallað verður um meðferð heimilda og umgengni við heimildarmenn eða aðrar rætur upplýsinga, og þátttakendur eru þjálfaðir í öguðum vinnubrögðum. Einnig verður fjallað um siðareglur fjölmiðla, bæði almennar siðareglur Blaðamannafélagsins og hvernig þeim er beitt inni á mismunandi fjölmiðlum, samskipti blaðamanna við eigendur fjölmiðla og auglýsendur, og fjallað verður um hæfi blaðamanna til að fjalla um tiltekin mál.

Verkefni og heimapróf. Krafist er lágmarkseinkunnar (5.0) í prófþætti námsmatsins.

BLF104F • Alþjóðasamvinna og staða Íslands í alþjóðakerfinu • (6e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: Baldur Þórhallsson Prófessor

Markmið námskeiðsins er að hjálfa nemendum í umfjöllun um alþjóðasamvinnu og stöðu Íslands í alþjóðakerfinu. Alþjóðavæðing verður skoðuð í sögulegu ljósi og farið yfir helstu kenningar um alþjóðavæðingu. Fjallað verður m.a. um áhrif alþjóðavæðingar á stjórnsmál, efnahagsmál, ríki og einstaklinga. Einnig verður fjallað um hvernig Ísland hefur alþjóðavæðst á síðustu árum. Kastljósinu verður einnig beitt að samrunaþróuninni í Evrópu eftir seinni heimsstyrjöldina. Farið verður yfir stofnanauppbyggingu Evrópusambandsins, EFTA og Evrópska efnahagssvæðisins (EES). Þáttaka Íslands í EES verður greind og hvaða áhrif EES samningurinn hefur haft hér á landi. Einnig verður fjallað um varnarmál á Íslandi og þær breytingar sem eru að eiga sér stað í varnarmálum í Evrópu. Jafnframt verður fjallað um stöðu smárikja í alþjóðakerfinu og möguleg áhrif þeirra í alþjóðastofnunum.

Skriflegt próf og verkefni.

BLF105F • Málfar og stíll • (6e) • Haust • 2f + 1u

Umsjónarmaður: Valgerður Anna Jóhannsdóttir Verkefnisstjóri

Aðstoðarkennari: Bjarki M. Karlsson Verkefnisstjóri

Nemendur verða þjálfaðir í að semja ýmiss konar texta, einkum fréttir og blaðatexta. Farið verður yfir málfar í fjölmiðlum, hvernig skrifa á markvissan fréttatexta og hvernig unnt er að varast ýmsar gildirur, s.s. í stíl og í þýðingum af erlendum tungumálum. Hugað verður að málfari og framsetningu, svo og tengslum við mismunandi miðla (blöð, ljósvakamiðla, net, osfrv.)

Verkefni.

BLF201F • Fjölmiðlun og leikreglur samfélagsins • (6e) • Vor • 2f + 1u

Umsjónarmaður: Valgerður Anna Jóhannsdóttir Verkefnisstjóri

Kennari: Stefán Jóhann Stefánsson

Kennari: Ingibjörg Elíasdóttir

Markmið námskeiðsins er að hjálfa nemendum í umfjöllun um íslenskt samfélag. Í fyrri hluta námskeiðsins er farið yfir lykilhugtök í hagfræði. Fjallað er um framleiðslu, opinber fjármál, verðbólgu, stjórn peningamála og þróun á hlutfjár- og lánamörkuðum skoðuð með hliðsjón af fréttum hverju sinni. Í verkefnum er nemendum leiðbeint við að leita upplýsinga um þessa þætti og við að skýra frá efnahagsmálum á greinargóðan og hnitmiðaðan hátt. Í síðari hluta námskeiðsins verður kynning á fjölmiðlarétti, útvarpslögum og tjaningarfrelsi. Einnig verður farið yfir helstu þætti opinberrar stjórnsýslu.

Verkefni og skriflegt próf. Krafist er lágmarkseinkunnar (5.0) í prófþætti námsmatsins.

BLF202F • Útvarp - útvarpsfréttir, þáttagerð, þáttastjórnun • (6e) • Vor

Kennari: Valgerður Anna Jóhannsdóttir Verkefnisstjóri

Markmið þessa námskeiðs er að hjálfa nemendum í störfum við útvarp. Fjallað verður um útvarp sem miðil, fréttir í útvarpi og uppbyggingu

þeirra og gerð útværspáttá. Þá verður fjallað um kosti og takmarkanir útværps sem miðils, hljóðvinnslu og tæknilega vinnslu útværpsfenis. Nemendur verða þjálfaðir í raddbeitingu, þannig að þeir kynnist rödd sinni og vandi framsögn sína. Námskeiðið verður að hluta unnið inni á útværpsstöðvum, þannig að nemendur kynnist til hlítar þeim vinnubrögðum sem þar eru stunduð og hljóti þjálfun í þeim. Jafnframt gera nemendur útværpsfeni fyrir fréttavefnn student.is.

Nauðsynleg undirstaða: Fréttamennska (BLF101F)

Verkefni (70%) og ferilmappa (30%) Nemendur gera 4-6 útværpsfréttir og innsög fyrir student.is. Jafnframt skila þeir yfirliti yfir þau verk sem þeir unnu í starfsþjálfun.

BLF203F • Sjóvarp - sjónvarpsfréttir, þáttagerð, þáttastjórnun • (6e) • Vor

Kennari: Valgerður Anna Jóhannsdóttir Verkefnisstjóri

Markmið þessa námskeiðs er að þjálfá nemendur í störfum við sjónvarp. Fjallað verður um sjónvarp sem miðil, sjónvarpsfréttir og uppbyggingu þeirra og gerð sjónvarpsþátta. Þá verður fjallað myndmál, tengsl texta og myndfenis, klippingu og tæknilega vinnslu sjónvarpsfenis. Nemendur verða þjálfaðir í raddbeitingu og framkomu á sjónvarps skjá, þannig að þeir kynnist rödd sinni og birtingarmynd í sjónvarpi. Námskeiðið verður að hluta unnið inni á sjónvarpsstöðvum, þannig að nemendur kynnist til hlítar þeim vinnubrögðum sem þar eru stunduð og hljóti þjálfun í þeim. Jafnframt gera nemendur sjónvarpsfeni fyrir fréttavefnn student.is.

Nauðsynleg undirstaða: Fréttamennska (BLF101F)

Verkefni (70%) og ferilmappa (30%). Verkefni og ferilmappa. Nemendur gera 4-6 útværpsfréttir og innsög fyrir student.is. Jafnframt skila þeir yfirliti yfir þau verk sem þeir unnu í starfsþjálfun.

BLF204F • Dagblöð og tímarit • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Valgerður Anna Jóhannsdóttir Verkefnisstjóri

Kennari: Pétur Blöndal

Markmið þessa námskeiðs er að þjálfá nemendur enn frekar í störfum við dagblöð og tímarit. Fjallað verður um dagblöð og tímarit sem miðla, fréttaskrif og viðtöl. Þá verður fjallað um kosti og takmarkanir dagblaða og tímarita sem miðla, uppsetningu texta, myndfeni, framsetningu og útlit. Námskeiðið verður að hluta unnið inni á dagblöðum, þannig að nemendur kynnist til hlítar þeim vinnubrögðum sem þar eru stunduð og hljóti þjálfun í þeim. Jafnframt skrifa nemendur fréttir og greinar fyrir fréttavefnn student.is.

Nauðsynleg undirstaða: Fréttamennska (BLF101F)

Verkefni (70%) og ferilmappa (30%) Nemendur skrifa fréttir og greinar fyrir student.is. Jafnframt skila þeir yfirliti yfir það sem þeir skrifuðu í starfsþjálfun.

BLF205F • Íslenskt samfélag og stjórnskipun • (6e) • Vor • 2f + 1u

Umsjónarmaður: Valgerður Anna Jóhannsdóttir Verkefnisstjóri

Kennari: Friðrik Þór Guðmundsson

Markmið námskeiðsins er að þjálfá nemendur í umfjöllun um íslenskt samfélag, íslenska stjórnkerfið og stjórnmál. Fjallað verður um framkvæmdavaldið, löggjafarvaldið og þróun stjórnarskránnar. Einnig verður kastljósinu beint að stjórnmálaflokkum og efnahags- og atvinnustefnu stjórnvalda.

Verkefni og skriflegt próf. Krafist er lágmarkseinkunnar (5.0) í prófþætti námsmatsins.

BLF301F • Fjölmíðlarannsóknir • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Valgerður Anna Jóhannsdóttir Verkefnisstjóri

Kennari: Ragnar Karlsson

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum innsýn í helstu aðferðir í fjölmíðlarannsóknum og verður m.a. farið í undirstöðuatriði í tölfræði, þ.á.m. mælingar á miðsækni, breytileika og fylgni. Jafnframt verður fjallað um tölfræðilega ályktun. Í námskeiðinu verður að öðru leyti fjallað um eðli, þróun og viðfangsefni fjölmíðlarannsóknna og sérstöðu fjölmíðlafræða sem fræðigreinar innan félagsvísinda. Fjallað verður m.a. um þróun og einkenni notendarrannsóknna, innihalds- og textagreiningar, rannsóknna sem lúta að formgerð fjölmíðlunar, fjölmíðlun sem stofnun, starfi fjölmíðlafólks, fagbindingu (professionalism), fréttamennsku og efnisframleiðslu fyrir fjölmíðla. Velt verður upp spurningum um fjölmíðla sem heimildir og um notkun tölulegra heimilda í fjölmíðlarannsóknum, kosti þeirra og takmarkanir. Tekin verða dæmi af mismunandi rannsóknnum, erlendum og innlendum, með hliðsjón af ólíkum kenningarlegum ramma, viðfangsefni, rannsóknarsniði og aðferðum þeirra.

Verkefni og skriflegt próf.

BLF302F • Skapandi textar og viðtalstækni • (6e) • Haust • 2f + 1u

Umsjónarmaður: Valgerður Anna Jóhannsdóttir Verkefnisstjóri

Kennari: Karl Ágúst Úlfsson

Aðalmarkmið þessa námskeiðs er að gefa nemendum tækifæri til þess að læra að skrifa lifandi texta, þar sem tilfinningin fyrir stíl og flæði texta fær að njóta sín.

Verkefni.

BLF304F • Meistararitgerð í blaða- og fréttamennsku • (30e) • Haust

Umsjónarmaður: Þorbjörn Broddason Prófessor

Umsjónarmaður: Valgerður Anna Jóhannsdóttir Verkefnisstjóri

Lokaverkefnið verður unnið undir handleiðslu aðalkennara námsleiðarinnar eða annars fasts kennara félagsvísindasviðs. Meistararitgerð skiptist í tvo hluta, annars vegar fræðilega ritgerð og hins vegar fjölmíðlaaferð fullbúna til birtingar. Það getur verið greinaflokkur til birtingar í dagblaði, röð útværpsþátta, sjónvarpsþáttur eða vefsíða.

Verkefni.

BLF305F • Sjóvarpsþættir og heimildamyndir • (6e) • Haust • 1f + 4u

Umsjónarmaður: Valgerður Anna Jóhannsdóttir Verkefnisstjóri

Kennari: Þorsteinn J Vilhjálmsson

Markmið þessa námskeiðs er að þjálfá nemendur enn frekar í vinnubrögðum er varða þáttagerð og heimildamyndir fyrir sjónvarp. Fjallað

verður um handritsgerð og uppbyggingu sjónvarpsþátta, bæði er varðar efnisinnihald og myndræna frásögn. Myndmál við fréttæfni og dagskrárgerð er skoðað og stuðlað að aukinni vitund þátttakenda á möguleikum myndmálsins. Þá verða nemendur þjálfaðir í að taka upp og klippa efni samkvæmt nýjustu tækni. Þetta námskeið mun standa starfandi blaðamönnum til boða, hugsanlega í samvinnu við Blaðamannafélag Íslands og fjölmiðla Verkefni.

BLF306F • Máttur boðskiptanna • (6e) • Haust • 1f + 1u

Kennari: Þorbjörn Broddason Prófessor

Farið yfir klassískar kenningar og skrif nútímahöfunda um þátt boðskiptanna og mismunandi boðskiptahátta í þróun og virkni samfélagsins. Meðal kenningarmiða sem koma við sögu í námskeiðinu eru Plató, Havelock, Benjamin, Innis, McLuhan, Bourdieu, Carey, Postman, Gerbner, Csikszentmihalyi, McQuail, Dayan, Katz og Peters.

Framsaga (tvisvar) og andmæli (tvisvar) (40%). Skriflegt verkefni í lok misseris (60%)

BLF401F • Málstofa um lokaverkefni • (0e) • Vor • 1u

Kennari: Þorbjörn Broddason Prófessor

Kennari: Valgerður Anna Jóhannsdóttir Verkefnisstjóri

Í þessu námskeiði verður farið yfir verklag við gerð fræðiritgerða, aðferðir og kenningar. Nemendur kynna og ræða lokaverkefni sín.

BLF402F • Meistararitgerð í blaða- og fréttamennsku • (30e) • Vor

Umsjónarmaður: Þorbjörn Broddason Prófessor

Umsjónarmaður: Valgerður Anna Jóhannsdóttir Verkefnisstjóri

Lokaverkefnið verður unnið undir handleiðslu aðalkennara námsleiðarinnar eða annars fasts kennara félagsvísindasviðs. Meistararitgerð skiptist í tvo hluta, annars vegar fræðilega ritgerð og hins vegar fjölmiðlaafurð fullbúna til birtingar. Það getur verið greinaflokkur til birtingar í dagblaði, röð útvarpsþátta, sjónvarpsþáttur eða vefsíða.

Verkefni.

BLF403F • Meistararitgerð í blaða- og fréttamennsku • (30e) • Sumar

Umsjónarmaður: Þorbjörn Broddason Prófessor

Umsjónarmaður: Valgerður Anna Jóhannsdóttir Verkefnisstjóri

Lokaverkefnið verður unnið undir handleiðslu aðalkennara námsleiðarinnar eða annars fasts kennara félagsvísindasviðs. Meistararitgerð skiptist í tvo hluta, annars vegar fræðilega ritgerð og hins vegar fjölmiðlaafurð fullbúna til birtingar. Það getur verið greinaflokkur til birtingar í dagblaði, röð útvarpsþátta, sjónvarpsþáttur eða vefsíða.

Verkefni.

BÓK080F • Verkefni: Skjalastjórn - MLIS • (4e) • Haust

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK081F • Verkefni: Skjalastjórn - MLIS • (4e) • Vor

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK082F • Verkefni: Skjalastjórn - MLIS • (4e) • Sumar

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK083F • MA-ritgerð • (30e) • Haust

Umsjónarmaður: Ágústa Pálsdóttir Dósent

Umsjónarmaður: Jóhanna Gunnlaugsdóttir Prófessor

MA-ritgerð

BÓK084F • Verkefni: Skólasöfn - MLIS • (6e) • Haust

Umsjón: Fastir kennarar við Bókasafns- og upplýsingafræðiskor. Verkefnið getur verið einstök námskeið eða verkefni sem nemandi setur sjálfur saman eða námskeiðisvinna sérsniðin að ákveðnum nemanda.

BÓK085F • Verkefni: Skólasöfn - MLIS • (6e) • Vor

Umsjón: Fastir kennarar við Bókasafns- og upplýsingafræðiskor. Verkefnið getur verið einstök námskeið eða verkefni sem nemandi setur sjálfur saman eða námskeiðisvinna sérsniðin að ákveðnum nemanda.

BÓK086F • Verkefni: Skólasöfn - MLIS • (6e) • Sumar

Umsjón: Fastir kennarar við Bókasafns- og upplýsingafræðiskor. Verkefnið getur verið einstök námskeið eða verkefni sem nemandi setur sjálfur saman eða námskeiðisvinna sérsniðin að ákveðnum nemanda.

BÓK087F • MA-ritgerð • (30e) • Vor

Umsjónarmaður: Ágústa Pálsdóttir Dósent

Umsjónarmaður: Jóhanna Gunnlaugsdóttir Prófessor

MA-ritgerð

BÓK088F • MA-ritgerð • (30e) • Sumar

Umsjónarmaður: Ágústa Pálsdóttir Dósent

Umsjónarmaður: Jóhanna Gunnlaugsdóttir Prófessor
MA-ritgerð

BÓK090F • Vefstjórnun - MLIS • (10e) • Haust • 3f + 1æ

Kennari: Kristín Ósk Hlynsdóttir
Kennari: Sigríður Halldóra Gunnarsdóttir
Kennari: Fanney Sigurgeirsdóttir Fagstjóri

Markmið námskeiðsins er að kynna fyrir nemendum ýmsa þætti vefstjórnar. Í námskeiðinu verður fjallað um stefnumótun fyrir vefi, þarfagreiningu, markaðssetningu og mælingar, vefforritun, nytsemi og aðgengi. Fjallað verður um ýmsar kenningar og rannsóknir tengdar vefnum.

Nauðsynleg undirstaða: Internetið og upplýsingamiðlun - MLIS (BÓK108F)
Fimm verkefni.

BÓK091F • Lesnámskeið í MA námi í bókasafns- og upplýsingafræði með áherslu á margbreytileika • (10e) • Haust & vor

Lesnámskeið

BÓK102F • MLIS - Málstofa I • (2e) • Haust • 1æ

Umsjónarkennari: Jóhanna Gunnlaugsdóttir Prófessor
Kennari: Ágústa Pálsdóttir Dósent

Umsjón: Fastir kennarar í bókasafns- og upplýsingafræði. Málstofan byggist á framsögum nemenda. Framsögurnar tengjast lokaritgerðum eða öðrum verkefnum sem nemendur eru að vinna að. Nemendur skulu flytja 20 mínútna framsögu sem byggir á efni lokaritgerðar eða verkefnis (og svara spurningum áheyranda) og sitja a.m.k. tíu slíkar framsögur hjá öðrum nemendum.

BÓK103F • Hagnýtt verkefni - MLIS • (10e) • Haust

Umsjón: Fastir kennarar við Bókasafns- og upplýsingafræðiskor. Námskeiðið byggist á sjálfstæðri vinnu nemenda sem taka að sér verkefni innan bókasafns eða upplýsingamiðstöðvar eða verkefni sem svarar afmarkaðri þörf innan bókasafns- og upplýsingageirans. Nemendur, kennarar, bókasöfn og upplýsingamiðstöðvar geta haft frumkvæði að verkefninu og í því skal vera matshluti. Námsmat verður byggt á verkefnisskýrslu (sem inniheldur mat á verkefninu), ásamt nauðsynlegum fylgiskjólum.

BÓK105F • Upplýsinga- og skjalastjórn hjá skipulagsheildum - MLIS • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Jóhanna Gunnlaugsdóttir Prófessor

Markmið - Að nemendur:

- Geti notað viðurkenndar aðferðir við að skipuleggja upplýsingar, í hvaða formi sem er, einkum í rafrænu formi og á pappír.
- Séu færir um að stýra meðhöndlun upplýsinga m.t.t. aðgengis, öryggis, grisjunar, eyðingar og varanlegrar varðveislu.
- Geti annast og stjórnað upplýsinga- og skjalamállum í skipulagsheildum.

Þekking, skilningur og færni - Að nemendur:

- Kunni skil á og geti metið hugtökin gögn, upplýsingar, skjöl, þekking og skyld hugtök.
- Þekki og geti unnið í samræmi við laga- og reglugerðarumhverfi er varðar upplýsingar, skjöl og skjalasöfn.
- Geti framkvæmt skjalakönnun og gert geymslu- og grisjunaráætlanir.
- Séu færir um að hanna og þróa flokkunarkerfi og efnisorðalykla.
- Geti notað og kennt viðurkenndar skráningar aðferðir.
- Séu færir um að stýra meðhöndlun upplýsinga m.t.t. aðgengis, öryggis, grisjunar, eyðingar og varanlegrar varðveislu.

Lýsing:

Fjallað verður um sögu og þróun upplýsinga- og skjalastjórnar hér og erlendis svo og félög og samtök á sviðinu í Evrópu, Ameríku og Ástralíu. Kynnt verða lög, reglugerðir og reglur um upplýsingar, skjöl og skjalasöfn og farið í aðferðir, tilgang og markmið upplýsinga- og skjalastjórnar. Framkvæmd skjalatalningar, gerð geymslu- og grisjunaráætlunar fyrir skjöl og hönnun skjalaflokkunarkerfis verður kennd. Fjallað verður um húsnæði og búnað fyrir virk og óvirk skjöl, öryggisáætlanir fyrir skjöl, þökkun og skráningu hálfvirkra og óvirkra skjala, stöðlun á skjalagerð og eyðublaðastjórn. Lögð verður áhersla á skipulag málasafna, ljósmynda, teikninga og kynningarefnis svo og gagna í mismunandi formi þ.e. á pappír, diskum, filmum og böndum. Sýnt verður fram á hvernig hægt er að nota ýmis konar tölvukerfi við skipulagningu gagna, skráningu, vistun og endurheimt. Farið verður í þarfagreiningu og innleiðingu á upplýsinga- og skjalastjórn. Í námskeiðinu verður sérstök áhersla lögð á flokkun þekkingar og flokkunarkenningar. Nemendur þurfa að geta hannað flokkunarkerfi fyrir upplýsingar og skjöl og kortlagt þekkingu í skipulagsheildum. Farið verður í heimsóknir á skjalasöfn. Kennarar verða aðferðir við að skipuleggja útgefið efni sem berst fyrir tækjum. Nemendur vinna hópverkefni og einstaklingsverkefni á misserinu.

Verkefni (60%), skriflegt próf (40%).

BÓK106F • Þekkingarmiðlun - MLIS • (10e) • Haust • 4f + 1u

Kennari: Ágústa Pálsdóttir Dósent

Að nemendur öðlist skilning á því hvert er hlutverk þeirra aðila sem annast miðlun þekkingar í nútíma samfélagi. Einnig að nemendur kynnist mismunandi fyrirkomulagi og starfsemi við upplýsingaþjónustu og þekkingarmiðlun. Lýsing: Kynntar verða mismunandi aðferðir við uppbyggingu og skipulag þjónustu á sviði þekkingarmiðlunar svo og gæðamat á starfsemi. Einnig er fjallað um fræðilegar forsendur og faglegar aðferðir sem hafa verið þróaðar í tengslum við að taka viðtöl og meta þörf fólks fyrir þekkingu og munu nemendur einnig fá þjálfun í viðtalstækni. Fjallað verður um siðfræðilega hlið upplýsingaþjónustu og starfsreglur fyrir mismunandi svið upplýsingaþjónustu. Nemendur vinna verkefni á misserinu Verkefni og skriflegt próf.

BÓK107F • Flokkun - MLIS • (6e) • Haust • 1f + 1æ

Kennari: Þórdís T Þórarinsdóttir

Markmið: Að nemendur öðlist skilning á hugtakinu flokkun og þekki kenningar um flokkun og flokkunaraðferðir. Að nemendur þekki helstu flokkunarkerfi fyrir útgefið efni og geti flokkað ritakost í samræmi við Dewey Decimal Classification System. Lýsing: Fjallað verður um mismunandi tegundir safnkosts, þ.e.a.s. útgefið efni eða bókasafnsfni annars vegar og skjalaefni hins vegar, og hvernig hægt er að skipuleggja þetta efni og gera það aðgengilegt notendum. Farið verður í flokkun almennt, sögu og tilgang flokkunar svo og helstu kenningar, markmið, tegundir og aðferðir við flokkun. Kynnt verða helstu viðurkennd flokkunarkerfi fyrir útgefið efni og sérstök áhersla lögð á Dewey Decimal Classification System og æfingu í flokkun samkvæmt því kerfi. Verkefni (50%), skriflegt próf (50%).

BÓK108F • Internetið og upplýsingamiðlun - MLIS • (10e) • Haust • 1f + 2æ

Kennari: Sigríður Halldóra Gunnarsdóttir

Kennari: Hallfríður Hr Kristjánsdóttir

Skyldunámskeið fyrir MLIS nemendur.

Mest áhersla er lögð á fimm svið:

- notkun Internetsins við upplýsingaleit
- upplýsingamiðlun á netinu þ.m.t. gerð vefsíðna og framsetning efnis á vef
- mat upplýsinga á Internetinu
- notkun Internetsins á bókasöfnum og upplýsingamiðstöðvum
- rannsóknir tengdar Internetinu og notkun þess

Efni sem farið verður yfir er m.a. saga Internetsins, leitartækni, leitarvélur og efnisskrár, yfirlit yfir notkun Internetsins á bókasöfnum og upplýsingamiðstöðvum, hvernig vinna á vefsíðu fyrir bókasafn, aðgengi og viðmót upplýsinga á vefnum og upplýsingamiðlun m.a. með notkun bloggs og wiki. Nemendur öðlast fræðilegan grunn til að rannsaka Internetið og kynnast nýlegum rannsóknum.

Námskeiðið er kennt í blönduðu námi sem felst fyrst og fremst í fjarkennslu í gegnum námsumsjónarkerfið Moodle en einnig verða staðarlotur tvisvar yfir önnina, í byrjun námskeiðs (sept.) og rétt fyrir lok námskeiðs (nóv.).

Umræðuframlög og 7 örverkefni (20%) og 4 skilaverkefni (80%)

BÓK109F • MA ritgerð 40 einingar • (40e) • Haust

MA-ritgerð

BÓK201F • Hagnýtt verkefni: Upplýsingafræði - Miðlun og öflun upplýsinga og þekkingar • (10e) • Vor

Kennari: Ágústa Pálsdóttir Dósent

Námskeiðið byggist á sjálfstæðri vinnu nemenda.

Verkefni.

BÓK202F • Upplýsingafræði og miðlun í samfélagi margbreytileikans • (10e) • Vor • 4f + 1u

Kennari: Ágústa Pálsdóttir Dósent

Markmið: Að fjalla um sígild viðfangsefni innan bókasafns- og upplýsingafræði þar sem kynntir verða helstu straumar og stefnur á sviði upplýsingafræði, upplýsingahegðunar og þekkingarmiðlunar. Að nemendur öðlist skilning á fræðilegum grunni greinarinnar.

Lýsing: Áhersla verður lögð á að fjalla um fræðilegar skilgreiningar, kenningar og líkön, einkum varðandi upplýsingahegðun, öflun og miðlun upplýsinga og þekkingar. Fjallað verður um upplýsingahegðun mismunandi hópa innan samfélagsins, svo og ýmis álitamál og úrlausnarefni varðandi miðlun og öflun upplýsinga og þekkingar. Fjallað verður meðal annars um þróun rannsókna á sviðinu og hugsanlega hagnýtingu slíkra rannsókna við störf.

Skriflegt próf og verkefni.

BÓK208F • Stjórnun og stefnumótun - MLIS • (10e) • Vor • 4f + 1u

Kennari: Sigrún Klara Hannesdóttir

Markmið: Að nemendur öðlist innsýn í stjórnun og stefnumótun við starfsemi safna og annarra upplýsingamiðstöðva. Einnig að nemendur öðlist skilning á því hvert hlutverk safna og annarra upplýsingamiðstöðva er í nútíma samfélagi.

Lýsing: Fjallað er um stjórnun og stefnumótun við starfsemi safna og annarra upplýsingamiðstöðva og þróun og nýbreytni í starfsemi. Stjórnun og stjórnunarstefnur. Markaðssetning. Stefnumótun við uppbyggingu og viðhald safnkosts. Mótun á þjónustu við viðskiptavina. Gæði þjónustu og mat á gæðum þjónustu. Einnig er fjallað um safnakerfi landsins, safnategundir innan þess, hlutverk og markmið einstakra safna, skv. lögum og reglugerðum. Almenn um skyldur og ábyrgð út frá þörfum og kröfum viðskiptavina. Fagleg viðhorf og siðfræði.

Fjallað er stuttlega um sögulega þróun bókasafna- og upplýsingamála á Íslandi og reynt að meta hvaða breytingar eru líklegar á starfsvettvangi bókasafns- og upplýsingafræðinga í framtíðinni.

Próf og verkefni.

BÓK209F • Hagnýtt verkefni - MLIS • (10e) • Vor

Umsjón: Fastir kennarar við Bókasafns- og upplýsingafræðiskor. Námskeiðið byggist á sjálfstæðri vinnu nemenda sem taka að sér verkefni innan bókasafns eða upplýsingamiðstöðvar eða verkefni sem svarar afmarkaðri þörf innan bókasafns- og upplýsingageirans. Nemendur, kennarar, bókasöfn og upplýsingamiðstöðvar geta haft frumkvæði að verkefninu og í því skal vera matshluti.

Námamat verður byggt á verkefnisskýrslu (sem inniheldur mat á verkefninu), ásamt nauðsynlegum fylgiskjölum.

BÓK210F • Stjórnun þekkingar og gæða - MLIS • (10e) • Vor • 3f + 1æ

Umsjónarkennari: Jóhanna Gunnlaugsdóttir Prófessor

Markmið: Að nemendur geti verið leiðandi í tölvuvæðingu upplýsinga- og skjalastjórnar hjá skipulagsheildum. Að nemendur þekki líkön í þekkingarstjórnun og tengsl mannauðsstjórnunar og þekkingarstjórnunar. Að nemendur séu færir um að útbúa skjöl í gæðakerfum. Að nemendur séu færir um að markaðssetja upplýsingastjórnun í skipulagsheildum. Lýsing: Fjallað verður um notkun rafrænna skjalakerfa, hópinnukerfa og innra nets. Gerð verður grein fyrir mikilvægi rafrænna skjalastjórnarkerfa í rafrænni stjórnsýslu. Tölvuforrit, sem er sérhannað til þess að halda utan um upplýsingar, skjöl, skjalastjórn og afgreiðslu mála, er kynnt og prófað í tölvuveri. Farið verður í rekstraröryggi upplýsingakerfa, lagalegt umhverfi þeirra svo og skipulagningu upplýsinga fyrir rafræn viðskipti og þekkingarstjórnun.

Nemendur þurfa að þekkja og skilja kenningar og líkön í þekkingarstjórnun svo og tengsl mannauðsstjórnunar og þekkingarstjórnunar. Farið

verður í gæðamál, gæðastjórnun og ISO 9000 gæðastaðlana og umhverfismálastjórnun og ISO 14000 umhverfisstaðlana. Nemendur þurfa að hafa þekkingu á gerð gæðahandbóka, gæðaskráa, verklagsreglna og vinnulýsinga í gæðakerfum og vera færir um að meta gæði þessara gagna. Fjallað verður um ýmsar aðferðir til þess að markaðssetja stjórnendum og öðrum starfsmönnum fyrirtækja hugmyndina um upplýsingastjórnun.

Æskileg undirstaða: Upplýsinga- og skjalastjórn hjá skipulagsheildum - MLIS (BÓK105F)
Verkefni (60%), skriflegt próf (40%).

BÓK211F • Lyklun - MLIS • (6e) • Vor • 2f

Kennari: Ágústa Pálsdóttir Dósent

Kennari: Þórdís T Þórarinsdóttir

Markmið: Að nemendur kynnist helstu kenningum varðandi efnisgreiningu heimilda, tilgangi lyklnar og markmiðum. Einnig að nemendur fái þjálfun í að beita mismunandi lyklnaraðferðum og geti metið hvenær þær eigi við. Efnislýsing: Fjallað er um mismun á tveimur efnisgreiningaraðferðum, flokkun sem notar kóða og lyklnu sem beittir eðlilegu tungumáli. Fjallað um þann fræðilega grunn sem lyklnu heimilda byggir á, markmið lyklnar og lyklnarmál. Kynntir verða staðlar á sviði lyklnar, IST 90 og ÍST ISO 5963:1985. Nemendur kynnast gerð sértækra kerfisbundinna efnisorðalykla og fá tækifæri til að vinna verkefni á því sviði. Kynntar verða mismunandi lyklnaraðferðir og hvernig þær eiga við mismunandi útgáfuform, s.s. hefðbundnar heimildategundir og lyklnu fyrir tölvuvædd gagnasöfn og vefsíður. Einnig kynnast nemendur öðrum aðferðum, bóka- og tímaritalyklun og útdráttagerð. Fjallað verður um helstu aðferðir við efnisorðagjöf og nemendur fá tækifæri til að lykla með aðstoð kerfisbundinnar efnisorðaskrár. Ennfremur verður gerð mismunandi tegunda útdráttá kynnt og munu nemendur vinna verkefni í tengslum við það.

Verkefni.

BÓK212F • Skráning - MLIS • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Jóhanna Gunnlaugsdóttir Prófessor

Kennari: Hildur Gunnlaugsdóttir Gæðastjóri

Markmið: Að nemendur öðlist skilning á mikilvægi staðlaðra aðferða við skráningu gagna, svo og að þeir séu færir um að skrá bókakost í samræmi við skráningarreglur bókasafna, AACR2 og ISBD(M) staðal Alþjóðasambands bókasafna (IFLA). Einnig þurfa nemendur að skilja og geta notað marksniðið (MARC 21) sem notað er við skráningu í Gegni og geta lagt færslur inn í prufugrunn Gegnis. Lýsing: Fjallað verður um markmið og aðferðafræði skráningar, samspil skráningarreglna, staðla og marksniðs. Áhersla verður lögð á færni í notkun hjálpargagna við lausn álitamála. Verklegrar æfingar miðast við skráningu í Gegni, landskerfi íslenskra bókasafna. Hugtakið bókræðileg stjórn verður kynnt og stuttlega gerð grein fyrir sögu skráningar. Einstaklingsverkefni (30%). Hópvkerfni (20%). Próf (50%).

BÓK213F • Borgarbókasafn Reykjavíkur: Hlutverk, starfsemi og þjónusta - MLIS • (4e) • Vor • 1f

Kennarar: Fagmenntaðir starfsmenn við Borgarbókasafn Reykjavíkur. Námskeiðið byggir á fyrirlestur og skipulögðum heimsóknum í hinar ýmsu deildir og útibú Borgarbókasafns Reykjavíkur, auk sjálfstæðrar vinnu um almenningbókasöfn.

Viðamikil skýrsla.

BÓK214F • MLIS - Málstofa II • (2e) • Vor • 1æ

Umsjónarkennari: Jóhanna Gunnlaugsdóttir Prófessor

Umsjón: Fastir kennarar í bókasafns- og upplýsingafræði. Málstofan byggist á framsögum nemenda. Framsögurnar tengjast lokaritgerðum eða öðrum verkefnum sem nemendur eru að vinna að. Nemendur skulu flytja 20 mínútna framsögu sem byggir á efni lokaritgerðar eða verkefnis (og svara spurningum áheyranda) og sitja a.m.k. tíu líkar framsögur hjá öðrum nemendum.

BÓK215F • Skólasöfn - MLIS • (10e) • Vor • 3f + 1u

Markmið: Að nemendur kynnist þeim þáttum sem lúta að skipulagningu og stjórnun safns í grunn- eða framhaldsskóla. Efnislýsing: Fjallað verður um lög og reglugerðir sem sett hafa verið um skólasöfn sem og leiðbeiningar sem gerðar hafa verið af samtökum bókasafns- og upplýsingafræðinga bæði á Íslandi og erlendis. Gerð er grein fyrir mikilvægi upplýsingalæsis, samstarfi við kennara og lestrarvenjum barna og ungmenna í viðum skilningi. Nemendur kynnast gerð fjárhagsáætlana, aðfangastefnu, frágangi safngagna og markaðssetningu skólasafns. Nemendur skoða rannsóknir um lestrarvenjur barna og ungmenna með tilliti til aðfangastefnu skólasafns. Farið verður í heimsóknir á skólasöfn og í þjónustumiðstöðvar.

Verkefni og einstaklingsverkefni í tíma í lok misseris.

BÓK216F • MA ritgerð 40 einingar • (40e) • Vor

MA ritgerð

BÓK309F • Lesnámskeið í bókasafns- og upplýsingafræði - MLIS • (2e) • Haust

Umsjón: Fastir kennarar við bókasafns- og upplýsingafræðiskor eða stundakennarar sem eru meðleiðbeinendur við gerð MLIS-ritgerða. Námskeiðið verður sérsniðið að þörfum hvers nemanda. Í flestum tilvikum verður það tengt MLIS-ritgerð nemandans.

BÓK310F • Lesnámskeið í bókasafns- og upplýsingafræði - MLIS • (4e) • Haust

Umsjón: Fastir kennarar við bókasafns- og upplýsingafræðiskor eða stundakennarar sem eru meðleiðbeinendur við gerð MLIS-ritgerða. Námskeiðið verður sérsniðið að þörfum hvers nemanda. Í flestum tilvikum verður það tengt MLIS-ritgerð nemandans.

BÓK311F • Lesnámskeið í bókasafns- og upplýsingafræði - MLIS • (6e) • Haust

Umsjón: Fastir kennarar við bókasafns- og upplýsingafræðiskor eða stundakennarar sem eru meðleiðbeinendur við gerð MLIS-ritgerða. Námskeiðið verður sérsniðið að þörfum hvers nemanda. Í flestum tilvikum verður það tengt MLIS-ritgerð nemandans.

BÓK312F • Verkefni í bókasafns- og upplýsingafræði - MLIS • (2e) • Haust

Kennari: Kristín Ósk Hlynisdóttir

Umsjón: Fastir kennarar við Bókasafns- og upplýsingafræðiskor. Verkefnið getur verið einstök námskeið eða verkefni sem nemandi setur sjálfur saman eða námskeiðisvinna sérsniðin að ákveðnum nemanda.

BÓK313F • Verkefni í bókasafns- og upplýsingafræði - MLIS • (4e) • Haust [i](#)

Umsjónarmaður: Kristín Ósk Hlynsdóttir

Umsjón: Fastir kennarar við Bókasafns- og upplýsingafræðiskor. Verkefnið getur verið einstök námskeið eða verkefni sem nemandi setur sjálfur saman eða námskeiðisvinna sérsniðin að ákveðnum nemanda.

BÓK314F • Verkefni í bókasafns- og upplýsingafræði - MLIS • (6e) • Haust [i](#)

Umsjónarmaður: Kristín Ósk Hlynsdóttir

Umsjón: Fastir kennarar við Bókasafns- og upplýsingafræðiskor. Verkefnið getur verið einstök námskeið eða verkefni sem nemandi setur sjálfur saman eða námskeiðisvinna sérsniðin að ákveðnum nemanda.

BÓK315F • Hagnýtt verkefni: Stjórnun safna og upplýsingamiðstöðva - MLIS • (10e) • Haust [i](#)

Umsjónarkennari: Ágústa Pálsdóttir Dósent

Námskeiðið byggist á sjálfstæðri vinnu nemenda sem taka að sér verkefni innan bókasafns eða upplýsingamiðstöðvar eða verkefni sem svarar afmarkaðri þörf innan bókasafns- og upplýsingageirans. Nemendur, kennarar, bókasöfn og upplýsingamiðstöðvar geta haft frumkvæði að verkefninu og í því skal vera matshluti.

Námsmat verður byggt á verkefnisskýrslu (sem inniheldur mat á verkefninu), ásamt nauðsynlegum fylgiskjólum.

BÓK316F • MLIS-ritgerð • (30e) • Haust [i](#)

Umsjónarmaður: Ágústa Pálsdóttir Dósent

Umsjónarmaður: Jóhanna Gunnlaugsdóttir Prófessor

MLIS-ritgerð skal vera sjálfstætt rannsóknarverkefni sem nemandi vinnur undir leiðsögn umsjónarkennara.

BÓK317F • Verkefni: Flokkun - MLIS • (2e) • Haust [i](#)

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK318F • Verkefni: Lyklun - MLIS • (2e) • Haust [i](#)

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK319F • Verkefni: Skráning - MLIS • (2e) • Haust [i](#)

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK320F • Verkefni: Internet fyrir bókasafns- og upplýsingafræðinema - MLIS • (2e) • Haust [i](#)

Kennari: Kristín Ósk Hlynsdóttir

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK321F • Verkefni: Starfsemi og rekstur bókasafna og upplýsingamiðstöðva - MLIS • (2e) • Haust [i](#)

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK322F • Verkefni: Þekkingarmiðlun - MLIS • (2e) • Haust [i](#)

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK323F • Verkefni: Upplýsingaleiðir I - MLIS • (2e) • Haust [i](#)

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK324F • Verkefni: Upplýsingaleiðir II - MLIS • (2e) • Haust [i](#)

Kennari: Kristín Ósk Hlynsdóttir

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK325F • Verkefni: Landsbókasafn Íslands- Háskólabókasafn: Hlutverk, starfsemi og þjónusta - MLIS • (2e) • Haust [i](#)

Kennari: Ingibjörg St Sverrisdóttir Landsbókavörður

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK326F • Verkefni: Borgarbókasafn Reykjavíkur: Hlutverk, starfsemi og þjónusta - MLIS • (2e) • Haust [i](#)

Kennari: Kristín Ósk Hlynsdóttir

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK327F • Verkefni: Skjalastjórn - MLIS • (2e) • Haust [i](#)

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK328F • Verkefni: Skjalastjórn og stjórnun þekkingar og gæða - MLIS • (2e) • Haust [i](#)

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK329F • Verkefni: Skólasöfn - MLIS • (2e) • Haust

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK330F • Verkefni: Internet fyrir bókasafns- og upplýsingafræðinema - MLIS • (4e) • Haust

Kennari: Kristín Ósk Hlynsdóttir

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK331F • Verkefni: Starfsemi og rekstur bókasafna og upplýsingamiðstöðva - MLIS • (4e) • Haust

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK332F • Verkefni: Þekkingarmiðlun - MLIS • (4e) • Haust

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK333F • Verkefni: Upplýsingaleiðir II - MLIS • (4e) • Haust

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK334F • Verkefni: Skólasöfn - MLIS • (4e) • Haust

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK335F • MA ritgerð 40 einingar • (40e) • Sumar

MA ritgerð

BÓK415F • Upplýsingaleiðir: Rafræn gagnasöfn - MLIS • (10e) • Vor • 2f + 3æ

Umsjónarkennari: Kristín Ósk Hlynsdóttir

Í námskeiðinu er fjallað um mismunandi tegundir rafrænna heimildalinda á ólíkum fræðasviðum. Sérstök áhersla er lögð á bókfræðileg gagnasöfn og verða í því sambandi einkum tekin dæmi af þeim gjaldsettu gagnasöfnum sem nemendur við Háskóla Íslands hafa aðgang að, þ.e. gagnasöfnum á landsaðgangi og gagnasöfnum á háskólaaðgangi. Helmingur námskeiðsins fer fram í tölvustofu þar sem nemendur öðlast reynslu í rafrænni upplýsingaleit og þjálfun í því að leiðbeina öðrum við leitir.

Nauðsynleg undirstaða: Internetið og upplýsingamiðlun - MLIS (BÓK108F)

Fimm verkefni.

BÓK416F • Landsbókasafn Íslands - Háskólabókasafn: Hlutverk, starfsemi og þjónusta - MLIS • (4e) • Vor • 1f

Umsjónarmaður: Sigrún Klara Hannesdóttir

Kennarar: Fagmenntaðir starfsmenn Landsbókasafns Íslands - Háskólabókasafns. Námskeiðið byggir á fyrirlestrum og skipulögðum heimsóknum í hinar ýmsu deildir Landsbókasafns Íslands - Háskólabókasafns, auk sjálfstæðrar vinnu um þjóðbókasöfn.

Viðamikil skýrsla.

BÓK418F • Lesnámskeið í bókasafns- og upplýsingafræði - MLIS • (2e) • Vor

Umsjón: Fastir kennarar við Bókasafns- og upplýsingafræðiskor eða stundakennarar sem eru leiðbeinendur við gerð MLIS-ritgerða.

Námskeiðið verður sérsniðið að þörfum hvers nemanda. Í flestum tilvikum verður það tengt MLIS-ritgerð nemandans.

BÓK419F • Lesnámskeið í bókasafns- og upplýsingafræði - MLIS • (2e) • Sumar

Umsjón: Fastir kennarar við bókasafns- og upplýsingafræðiskor eða stundakennarar sem eru meðleiðbeinendur við gerð MLIS-ritgerða.

Námskeiðið verður sérsniðið að þörfum hvers nemanda. Í flestum tilvikum verður það tengt MLIS-ritgerð nemandans.

BÓK420F • Lesnámskeið í bókasafns- og upplýsingafræði - MLIS • (4e) • Vor

Umsjón: Fastir kennarar við bókasafns- og upplýsingafræðiskor eða stundakennarar sem eru meðleiðbeinendur við gerð MLIS-ritgerða.

Námskeiðið verður sérsniðið að þörfum hvers nemanda. Í flestum tilvikum verður það tengt MLIS-ritgerð nemandans.

BÓK421F • Lesnámskeið í bókasafns- og upplýsingafræði - MLIS • (4e) • Sumar

Umsjón: Fastir kennarar við bókasafns- og upplýsingafræðiskor eða stundakennarar sem eru meðleiðbeinendur við gerð MLIS-ritgerða.

Námskeiðið verður sérsniðið að þörfum hvers nemanda. Í flestum tilvikum verður það tengt MLIS-ritgerð nemandans.

BÓK422F • Lesnámskeið í bókasafns- og upplýsingafræði - MLIS • (6e) • Vor

Umsjón: Fastir kennarar við bókasafns- og upplýsingafræðiskor eða stundakennarar sem eru meðleiðbeinendur við gerð MLIS-ritgerða.

Námskeiðið verður sérsniðið að þörfum hvers nemanda. Í flestum tilvikum verður það tengt MLIS-ritgerð nemandans.

BÓK423F • Lesnámskeið í bókasafns- og upplýsingafræði - MLIS • (6e) • Sumar

Umsjón: Fastir kennarar við bókasafns- og upplýsingafræðiskor eða stundakennarar sem eru meðleiðbeinendur við gerð MLIS-ritgerða.

Námskeiðið verður sérsniðið að þörfum hvers nemanda. Í flestum tilvikum verður það tengt MLIS-ritgerð nemandans.

BÓK424F • Verkefni í bókasafns- og upplýsingafræði - MLIS • (2e) • Vor

Umsjónarmaður: Kristín Ósk Hlynsdóttir

Umsjón: Fastir kennarar við Bókasafns- og upplýsingafræðiskor. Verkefnið getur verið einstök námskeið eða verkefni sem nemandi setur sjálfur saman eða námskeiðisvinna sérsniðin að ákveðnum nemanda.

BÓK425F • Verkefni í bókasafns- og upplýsingafræði - MLIS • (2e) • Sumar [i](#)

Umsjónarmaður: Kristín Ósk Hlynsdóttir

Umsjón: Fastir kennarar við Bókasafns- og upplýsingafræðiskor. Verkefnið getur verið einstök námskeið eða verkefni sem nemandi setur sjálfur saman eða námskeiðisvinna sérsniðin að ákveðnum nemanda.

BÓK426F • Verkefni í bókasafns- og upplýsingafræði - MLIS • (4e) • Vor [i](#)

Umsjónarmaður: Kristín Ósk Hlynsdóttir

Umsjón: Fastir kennarar við Bókasafns- og upplýsingafræðiskor. Verkefnið getur verið einstök námskeið eða verkefni sem nemandi setur sjálfur saman eða námskeiðisvinna sérsniðin að ákveðnum nemanda.

BÓK427F • Verkefni í bókasafns- og upplýsingafræði - MLIS • (4e) • Sumar [i](#)

Umsjónarmaður: Kristín Ósk Hlynsdóttir

Umsjón: Fastir kennarar við Bókasafns- og upplýsingafræðiskor. Verkefnið getur verið einstök námskeið eða verkefni sem nemandi setur sjálfur saman eða námskeiðisvinna sérsniðin að ákveðnum nemanda.

BÓK428F • Verkefni í bókasafns- og upplýsingafræði - MLIS • (6e) • Vor [i](#)

Umsjónarmaður: Kristín Ósk Hlynsdóttir

Umsjón: Fastir kennarar við Bókasafns- og upplýsingafræðiskor. Verkefnið getur verið einstök námskeið eða verkefni sem nemandi setur sjálfur saman eða námskeiðisvinna sérsniðin að ákveðnum nemanda.

BÓK429F • Verkefni í bókasafns- og upplýsingafræði - MLIS • (6e) • Sumar [i](#)

Umsjónarmaður: Kristín Ósk Hlynsdóttir

Umsjón: Fastir kennarar við Bókasafns- og upplýsingafræðiskor. Verkefnið getur verið einstök námskeið eða verkefni sem nemandi setur sjálfur saman eða námskeiðisvinna sérsniðin að ákveðnum nemanda.

BÓK433F • MLIS-ritgerð • (30e) • Vor [i](#)

Umsjónarmaður: Ágústa Pálsdóttir Dósent

Umsjónarmaður: Jóhanna Gunnlaugsdóttir Prófessor

MLIS-ritgerð skal vera sjálfstætt rannsóknarverkefni sem nemandi vinnur undir leiðsögn umsjónarkennara.

BÓK434F • MLIS-ritgerð • (30e) • Sumar [i](#)

Umsjónarmaður: Ágústa Pálsdóttir Dósent

Umsjónarmaður: Jóhanna Gunnlaugsdóttir Prófessor

MLIS-ritgerð skal vera sjálfstætt rannsóknarverkefni sem nemandi vinnur undir leiðsögn umsjónarkennara.

BÓK435F • Verkefni: Flokkun - MLIS • (2e) • Vor [i](#)

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK436F • Verkefni: Flokkun - MLIS • (2e) • Sumar [i](#)

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK437F • Verkefni: Lyklun - MLIS • (2e) • Vor [i](#)

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK438F • Verkefni: Lyklun - MLIS • (2e) • Sumar [i](#)

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK439F • Verkefni: Skráning - MLIS • (2e) • Vor [i](#)

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK440F • Verkefni: Skráning - MLIS • (2e) • Sumar [i](#)

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK441F • Verkefni: Internet fyrir bókasafns- og upplýsingafræðinema - MLIS • (2e) • Vor [i](#)

Kennari: Kristín Ósk Hlynsdóttir

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK442F • Verkefni: Internet fyrir bókasafns- og upplýsingafræðinema - MLIS • (2e) • Sumar [i](#)

Kennari: Kristín Ósk Hlynsdóttir

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK443F • Verkefni: Starfsemi og rekstur bókasafna og upplýsingamiðstöðva - MLIS • (2e) • Vor [i](#)

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK444F • Verkefni: Starfsemi og rekstur bókasafna og upplýsingamiðstöðva - MLIS • (2e) • Sumar [i](#)

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK445F • Verkefni: Þekkingarmiðlun - MLIS • (2e) • Vor

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK446F • Verkefni: Þekkingarmiðlun - MLIS • (2e) • Sumar

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK447F • Verkefni: Upplýsingaleiðir I- MLIS • (2e) • Vor

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK448F • Verkefni: Upplýsingaleiðir I- MLIS • (2e) • Sumar

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK449F • Verkefni: Upplýsingaleiðir II - MLIS • (2e) • Vor

Kennari: Kristín Ósk Hlynsdóttir

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK450F • Verkefni: Upplýsingaleiðir II - MLIS • (2e) • Sumar

Kennari: Kristín Ósk Hlynsdóttir

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK451F • Verkefni: Landsbókasafn Íslands- Háskólabókasafn: Hlutverk, starfsemi og þjónusta- MLIS • (2e) • Vor

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK452F • Verkefni: Landsbókasafn Íslands- Háskólabókasafn: Hlutverk, starfsemi og þjónusta- MLIS • (2e) • Sumar

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK453F • Verkefni: Borgarbókasafn Reykjavíkur: Hlutverk, starfsemi og þjónusta - MLIS • (2e) • Vor

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK454F • Verkefni: Borgarbókasafn Reykjavíkur: Hlutverk, starfsemi og þjónusta - MLIS • (2e) • Sumar

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK455F • Verkefni: Skjalastjórn - MLIS • (2e) • Vor

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK456F • Verkefni: Skjalastjórn - MLIS • (2e) • Sumar

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK457F • Verkefni: Skjalastjórn og stjórnun þekkingar og gæða- MLIS • (2e) • Vor

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK458F • Verkefni: Skjalastjórn og stjórnun þekkingar og gæða- MLIS • (2e) • Sumar

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK459F • Verkefni: Skólasöfn - MLIS • (2e) • Vor

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK460F • Verkefni: Skólasöfn - MLIS • (2e) • Sumar

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK461F • Verkefni: Internet fyrir bókasafns- og upplýsingafræðinema - MLIS • (4e) • Vor

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK462F • Verkefni: Internet fyrir bókasafns- og upplýsingafræðinema - MLIS • (4e) • Sumar

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK463F • Verkefni: Starfsemi og rekstur bókasafna og upplýsingamiðstöðva - MLIS • (4e) • Vor

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK464F • Verkefni: Starfsemi og rekstur bókasafna og upplýsingamiðstöðva - MLIS • (4e) • Sumar

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK465F • Verkefni: Þekkingarmiðlun - MLIS • (4e) • Vor

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK466F • Verkefni: Þekkingarmiðlun - MLIS • (4e) • Sumar

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK467F • Verkefni: Upplýsingaleiðir II - MLIS • (4e) • Vor

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK468F • Verkefni: Upplýsingaleiðir II - MLIS • (4e) • Sumar

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK469F • Verkefni: Skólasöfn - MLIS • (4e) • Vor

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

BÓK470F • Verkefni: Skólasöfn - MLIS • (4e) • Sumar

Verkefnið er ætlað nemendum sem lokið hafa starfsréttindanámi í bókasafns- og upplýsingafræði.

FÉL001F • Lesnámskeið í MA-námi í félagsfræði • (10e) • Haust

Lesnámskeið í MA-námi í félagsfræði

Verkefni

FÉL003F • Rannsóknamálstofa • (4e) • Haust & vor

Kennari: Þorbjörn Broddason Prófessor

Kennari: Guðbjörg Linda Rafnsdóttir Prófessor

Kennari: Valgerður Anna Jóhannsdóttir Verkefnisstjóri

Markmið málstofunnar er einkum að skapa vettvang fyrir nemendur í meistaranámi til að fjalla um viðfangsefni sín. Þar munu þeir kynna rannsóknir sínar og fá viðbrögð og handleiðslu. Einnig munu kennarar skorarinnar og aðrir fræðimenn kynna rannsóknir sínar.

Krafist er 80% þátttöku. Kennt á hálfsmánaðarfresti.

FÉL004F • Samtímakennningar í félagsfræði • (10e) • Vor • 2f + 2u

Umsjónarmaður: Guðbjörg Linda Rafnsdóttir Prófessor

Markmið námskeiðsins er að fjalla um og greina þjóðfélagsfræði samtímans. Kynntir verða helstu straumar og stefnur innan félagsfræðinnar í dag, með skirskotun í íslenskan veruleika. Námskeiðið verður kennt í formi málstofu. Þannig munu nemendur kryfja valda texta frá kennurum í félagsfræði. Kennarar og nemendur skiptast á að kynna textana í tímum.

Verkefni, ritgerð og framsaga.

FÉL006F • Vinnuvistfræði og félagslegir áhættuþættir II • (10e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Guðbjörg Linda Rafnsdóttir Prófessor

Markmið námskeiðsins er að kynna þáttum er varða samspil manns og vinnufyrirkomulags og tengsl þess við vinnutengda heilsu og líðan (occupational health). Lesnar verða nýlegar rannsóknagreinar á sviði vinnuverndar og vinnuvistfræði er fjalla m.a. um tengsl vinnuskipulags og líðanar starfsfólks, stéttbundin heilsufar, kynjabundinn vinnumarkað, samspil fjölskyldu og atvinnulífs, fjarvinnu, jaðarhópa og óhefðbundin tengsl á vinnumarkaði, streitu, kulnun, einelti, áreitni og ofbeldi á vinnustöðum. Lögð er áhersla á að skoða þessa þætti út frá stöðu kvenna og karla. Námskeiðið er byggt upp sem málstofa. Nemendur halda fyrirlestra og skrifa skýrslur og ritgerðir uppúr nýlegum vísindagreinum og bókum og sækja valda fyrirlestra á sviði atvinnulífs

Framsaga, einstaklingsritgerð, skýrslur og þátttaka í tímum. 80% mætingaskylda er í námskeiðið.

FÉL007F • Sakfræði og löggæsluferfið • (10e) • Vor • 2f + 1u

Kennari lætur nemendum í té leslista sem inniheldur úrval af lesefni á sviði sakfræði. Fjallað verður um kenningar og rannsóknir félags- og afbrotafræðinga á réttar- og löggæsluferfinu. Áhersla er lögð á að nemendur tengi saman kenningarlega umræðu og fyrirliggjandi rannsóknir.

Umræðutímar verða haldnir aðra hverja viku.

Umræðutímar, framsaga og lokapróf.

FÉL009F • Lesnámskeið í MA-námi í félagsfræði • (10e) • Vor

Lesnámskeið í MA-námi í félagsfræði

Verkefni

FÉL011F • MA-ritgerð • (30e) • Haust

MA-verkefni.

FÉL012F • MA-ritgerð • (30e) • Vor

MA-verkefni.

FÉL013F • MA-ritgerð • (30e) • Sumar

MA-verkefni.

FÉL016F • Verkefni í atvinnulífsfræði • (4e) • Haust

Verkefni.
Verkefni.

FÉL017F • Verkefni í atvinnulífsfræði • (4e) • Vor

Verkefni.
Verkefni.

FÉL018F • Verkefni í atvinnulífsfræði • (4e) • Sumar

Verkefni.
Verkefni.

FÉL019F • Lesnámskeið í félagsfræði-Doktorsnám • (10e) • Haust

Lesnámskeið í félagsfræði-Doktorsnám

FÉL020F • Lesnámskeið í félagsfræði-Doktorsnám • (10e) • Vor

Lesnámskeið í félagsfræði-Doktorsnám

FÉL021F • Doktorsritgerð • (30e) • Haust

Doktorsverkefni

FÉL022F • Doktorsritgerð • (30e) • Vor

Doktorsverkefni

FÉL023F • Kenningar í afbrotafræði • (10e) • Haust • 2f + 2u

Kennari: Helgi Gunnlaugsson Prófessor

Kennari: Jón Óttar Ólafsson

Kennari lætur nemendum í té leslista sem inniheldur úrval af lefnefni um kenningar og rannsóknir á orsökum afbrotahegðunar og tíðni afbrota. Fjallað verður um hindrunarkenningar, kenningar um menningarkima, félagslegt taumhald, siðrof, stimplun og félagsköpun, svo dæmi séu tekin. Jafnframt verður fjallað um samþættingu kenninga í afbrotafræði. Áhersla er lögð á að nemendur tengi saman kenningarlega umræðu og fyrirbyggjandi rannsóknir. Umræðutímar verða haldnir aðra hverja viku.

Umræðutímar og framsaga (35%) og lokapróf (65%).

FÉL024F • Ótínn og óþekktin: Málstofa um frelsi og fjöttra upplýsingasamfélagsins • (10e) • Vor • 3f + 1u

Umsjónarkennari: Guðbjörg Linda Rafnsdóttir Prófessor

Eftirlitsþjóðfélagið (surveillance society) og áhættuþjóðfélagið (risk society) eru hugtök sem verða æ meira áberandi í félagsfræði. Nýleg hryðjuverk hafa orðið til þess að miklum fjármunum hefur verið varið í tækni sem hægt er að nota til að fylgjast með fólki í leik og í starfi og hugmyndir um meinta óvini ríkisins og taka á sig nýjar myndir. Krafan um aukin afköst og harðari samkeppni milli fyrirtækja hefur leitt til þess að sams konar tækni er í æ ríkari mæli notuð til að fylgjast með starfsmönnum, afköstum þeirra og vinnuhegðun. Markmið námskeiðsins er að greina þau margvíslegu og mótsagnarkenndu áhrif sem upplýsinga- og tölvutæknin hefur haft á persónuvernd, einkum með hliðsjón af aukinni söfnun upplýsinga um meðborgarana. Dæmi um birtingarmyndir eftirlitsins er aukin notkun eftirlitsmyndavéla, lífsýnatökur á vinnustöðum, sírtar við söfnun rafrænna upplýsinga um vinnuhegðun og afköst starfsmanna, rafrænar sjúkraskrár, augnaskannar og ýmiss konar hleranir. Skoðaðar verða hugmyndir um félagslega flokkun og nýja tegund ójafnræðis sem eftirlitstæknin hefur í för með sér. Einnig eru skoðaðar hugmyndir um tæknina sem "verndara" og/eða "ógn", og því velt upp hvort eftirlitstæknin auki eða minnki traust á milli fólks. Nemendur kryfja valda texta sem fást við "surveillance" og "risk" og kynna sér íslenskar og erlendar rannsóknir á sviðinu.

Framsaga, skýrslur, ritgerð og þátttaka í tímum. 80% mætingaskylda er í námskeiðið.

FÉL025F • Lýðfræði: Rannsóknir á mannfjöldabreytingum • (10e) • Haust • 3f + 2u

Kennari: Stefán Hrafn Jónsson

Í námskeiðinu verður farið yfir helstu fræðilegu og aðferðafræðilegu viðfangsefni lýðfræðinnar. Lýðfræðin fjallar um stærð, samsetningu og dreifingu mannfjöldans, breytingar á þessum einkennum og þau ferli (fæðingar, andlát og búferlaflutningar) sem liggja að baki breytingum. Lýðfræðin fjallar einnig um félagslegar, hagfræðilegar og menningarlegar orsakir og afleiðingar þessara ferla og breytinga. Fjallað verður um vöxt mannfjöldans, aldurs- og kynjasamsetningu, tíðni andláta, fæðingatiðni og helstu orsakapætti, lýðfræði fjölskyldumyndunar, tíðni og orsakir búferlaflutninga. Eins og í lýðfræðinni sjálfri er áhersla lögð á gögn, mælingar og aðferðir í þessu námskeiði. Einnig verður í námskeiðinu fjallað um hagnýtingu lýðfræðilegra líkana í öðrum fræðigreinum.

Verkefni og próf.

FÉL027F • Atvinnulíf og skipulagsheildir - þróun, stefnumótun og stjórnun • (10e) • Haust • 3f + 2u

Kennari: Guðbjörg Linda Rafnsdóttir Prófessor

Aðstoðarkennari: Tamar Melanie Heijstra

Aðstoðarkennari: Halldór Þór Grönvold

Námskeiðið fjallar annars vegar um vinnumakað og hins vegar um vinnuvistfræði og vinnuvernd. Fyrri hluti námskeiðsins fæst við rannsóknir og kenningar um þróun staðbundins og hnattræns vinnumarkaðar, aukid flæði fólks á milli landa, um breytingar á samsetningu vinnuafis t.d. með tilliti til menntunar, kyns og þjóðernis og um réttarstöðu starfsmanna. Síðari hluti námskeiðsins fæst við klassískar og nýlegar kenningar um skipulag og stjórnun vinnu, um tengsl tækni og vinnu, tengsl kynferðis og vinnu og um kjörmynd hins góða vinnustaðar. Auk þess munu nemendur kynna sér ýmsar erlendar og innlendar rannsóknir á sviði atvinnulífs og vinnuverndar. Nemendur halda fyrirlestra uppúr nýlegum vísindagreinum og bókum og sækja valda fyrirlestra á sviði atvinnulífs. Auk þess verður farið í fyrirtæki/ stofnanir sem fást við stefnumótun á sviði atvinnulífs.

Framsaga 25%, ritgerð 25%, bókadómur 25% og skýrslur 25%.

FÉL102F • MA ritgerð 40 einingar • (40e) • Haust
MA ritgerð

FÉL201F • MA ritgerð 40 einingar • (40e) • Vor
MA ritgerð

FÉL301F • Rannsóknaraðferðir félagsvísinda • (10e) • Haust • 2f + 2u

Umsjónarmaður: Jón Gunnar Bernburg Dósent

Kennari: Kolbeinn Hólmur Stefánsson

Aðstoðarkennari: James Gordon Rice

Markmið námskeiðsins eru þrjú: i) að nemendur öðlist dýpri skilning á rannsóknarferlinu og helstu rannsóknaraðferðum, ii) að nemendur fái þjálfun í því að kynna sér og leggja sjálfstætt mat á fyrirliggjandi rannsóknir og iii) að nemendur fái þjálfun í því að setja fram rannsóknarspurningar með hliðsjón af kenningarlegri umræðu og fyrirliggjandi rannsóknum. Fyrirlestrar: Fjallað er um hugtakanotkun og rannsóknaraðferðir með áherslu á að i) draga fram styrkleika og veikleika mismunandi aðferða og ii) tengja saman aðferðafræði, aðferðir og kenningarleg málefni og álitamál. Umræðutímar: Nemendur lesa allmörg rannsóknardæmi og ræða rannsóknaraðferðir á gagnrýninn hátt í tengslum við tiltekin félagsfræðileg umfjöllunarefni. Lokaverkefni: Nemendur skrifa sjálfstæða rannsóknartillögu.

Námsmat er byggt á þátttöku í tímum, smærri verkefnum og lokaverkefni þar sem nemendur velja sér sérsvið og gera tillögu að nýrri rannsókn. Lokaverkefni: Nemendur skrifa sjálfstæða rannsóknartillögu.

FÉL302F • MA ritgerð 40 einingar • (40e) • Sumar
MA ritgerð

FFR002F • MA-ritgerð í fötlunarfræði • (30e) • Haust

Aðstoðarkennari: Rannveig Traustadóttir Prófessor

Umsjón: Fastir kennarar í uppeldis- og menntunarfræði. MA-ritgerð skal vera sjálfstætt rannsóknarverkefni sem nemandi vinnur undir leiðsögn umsjónarkennara. Mælt er með að nemendur taki námskeiðið Málstofa um rannsóknir (1e) samhliða vinnu við MA-ritgerð.

FFR003F • MA-ritgerð í fötlunarfræði • (30e) • Vor

Aðstoðarkennari: Rannveig Traustadóttir Prófessor

MA-ritgerð í fötlunarfræði skal vera sjálfstætt rannsóknarverkefni sem nemandi vinnur undir leiðsögn umsjónarkennara. Mælt er með að nemendur taki námskeiðið Málstofa um rannsóknir I (1e) og Málstofa um rannsóknir II (1e) samhliða vinnu við MA-ritgerð.

FFR004F • MA-ritgerð í fötlunarfræði • (30e) • Sumar

Aðstoðarkennari: Rannveig Traustadóttir Prófessor

Umsjón: Fastir kennarar í uppeldis- og menntunarfræði. MA-ritgerð skal vera sjálfstætt rannsóknarverkefni sem nemandi vinnur undir leiðsögn umsjónarkennara. Mælt er með að nemendur taki námskeiðið Málstofa um rannsóknir (1e) samhliða vinnu við MA-ritgerð.

FFR101F • Fötlun í menningu samtímans • (10e) • Vor • 3f + 2u

Kennari: Hanna Björg Sigurjónsdóttir Lektor

Kennari: Kristín Björnsdóttir

Aðstoðarkennari: Rannveig Traustadóttir Prófessor

Meginviðfangsefni námskeiðsins er að rýna í stöðu og ímynd fatlaðs fólks og birtingarmyndir fötlunar í menningu vestrænna samfélaga. Fjallað verður um ímyndir og hlutverk fatlaðs fólks í dægurmenningu, fjölmiðlum, bókmenntum, almennri orðræðu og innan þjónustukerfisins. Sérstök áhersla verður lögð á (list)menningu fatlaðs fólks, sjálfskilning, kvenleika, karlmennsku og valdeflingu. Rýnt verður í fötlun sem einn lið í fjölbreytileika vestrænna samfélaga og staðsetningu fatlaðs fólks í menningarlegur og sögulegu samhengi. Verkefni og heimapróf.

FFR102F • Kenningar og sjónarhorn í fötlunarfræði • (10e) • Haust • 3f + 2u

Kennari: Rannveig Traustadóttir Prófessor

Aðstoðarkennari: Hanna Björg Sigurjónsdóttir Lektor

Í námskeiðinu verður fjallað um sögulega þróun kenninga og hugmynda um fötlun og málefni fatlaðs fólks. Meðal annars verður fjallað um kenningar um eðlilegt líf (normaliseringu) og samfélagsþátttöku fatlaðra (integringu) og áhrif þessara hugmynda á stefnumótun, þjónustu og daglegt líf. Þá verður fjallað ítarlega um hina nýju fræðigrein fötlunarfræði, rætur hennar, helstu einkenni og tengsl við annað fræðastarf. Rýnt verður í ólík sjónarhorn á fötlun og áhrif ýmissa kenningaskóla á þróun fötlunarfræða ekki síst nýrra fræðastræma og fjalla um nýjar áherslur í fötlunarfræðum, meðal annars breska félagslega líkanið um fötlun og norræna tengslalíkanið. Fræðileg umfjöllun námskeiðsins verður sett í samhengi við baráttuhreyfingar fatlaðra, þróun mannréttinda, alþjóðlega og innlenda stefnumótun, lagasetningar og samfélagslega stöðu fatlaðs fólks. Verkefni og heimapróf.

FFR103F • Málstofa I: Um rannsóknir og vinnulag fyrir MA nemendur • (1e) • Haust • 2u

Kennari: Hanna Björg Sigurjónsdóttir Lektor

Kennari: Rannveig Traustadóttir Prófessor

Vantar

FFR104F • MA ritgerð 40 einingar • (40e) • Haust

MA ritgerð

FFR201F • Málstofa II: Um rannsóknir og vinnulag fyrir MA nemendur • (1e) • Vor • 2u

Kennari: Hanna Björg Sigurjónsdóttir Lektor
Kennari: Rannveig Traustadóttir Prófessor
kemur

FFR202F • MA ritgerð 40 einingar • (40e) • Vor

MA ritgerð

FFR302M • Fötlun, sjálf og samfélag • (10e) • Haust • 3f + 2u

Kennari: Hanna Björg Sigurjónsdóttir Lektor
Aðstoðarkennari: Rannveig Traustadóttir Prófessor
Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist þekkingu á félagslegum aðstæðum fatlaðs fólks og fái innsýn í fræðilega umfjöllun um fötlun og rannsóknir á því sviði. Líf, aðstæður og reynsla fatlaðs fólks verður miðlæg í umfjöllun námskeiðsins með áherslu á lífshlaupið og þau meginsvið sem snerta daglegt líf þess svo sem fjölskyldulíf, menntun, atvinnu og búsetu. Lesnar verða nýjar íslenskar og erlendar fötlunarrannsóknir og rýnt í nýjungar í þjónustu við fatlað fólk. Fræðileg umfjöllun námskeiðsins verður tengd við lagasetningar, stefnumótun, þjónustu, velferðakerfi og félagslegar aðstæður fatlaðs fólks. Áhersla verður lögð á að tengja efni námskeiðsins við fræðilega umfjöllun í námskeiðinu 10.53.06 Kenningar og sjónarhorn í fötlunarfræðum. Verkefni og heimapróf.

FFR304F • MA ritgerð 40 einingar • (40e) • Sumar

MA ritgerð

FFR403F • Samvinnurannsóknir með fötluðu fólki • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Kristín Björnsdóttir
Kennari: Hanna Björg Sigurjónsdóttir Lektor
Kennari: Guðrún Valgerður Stefánsdóttir Lektor
Samvinnurannsóknir er ný rannsóknarhefð sem hefur þróast á undanföllum árum innan fötlunarfræða og byggir á nánú samstarfi fræðafólks við fatlað fólk. Í námskeiðinu verður fjallað um þróun rannsókna með fötluðu fólki og á hvern hátt samvinnurannsóknir endurskilgreina valdatengsl milli rannsakanda og þátttakenda í þeim tilgangi að skapa nýja þekkingu. Athyglin beinist að gagnrýni fatlaðs fólks á hefðbundnar fötlunarrannsóknir, en sú gagnrýni á meðal annars rætur sínar að rekja til feminískra fræða. Rýnt verður í helstu einkenni, möguleika og takmarkanir samvinnurannsókna auk þess sem fjölbreyttar samstarfsleiðir verða kynntar, svo sem notkun mynda og hugarkorta (mind mapping). Markmið námskeiðsins er að nemendur; öðlist innsýn í þróun rannsókna með fötluðu fólki, kynnist nýrri rannsóknarhefð og þekki helstu einkenni, möguleika og takmarkanir samvinnurannsókna. Námskeiðið verður kennt 6. og 7.mars 2009 kl. 9-16. Nemendur vinna rannsóknaráætlun fyrir samvinnurannsókn.

FOM001F • Megindleg aðferðafræði • (10e) • Haust • 3f + 2u

Kennari: Kristjana Stella Blöndal Lektor
Kennari: Sif Einarsdóttir Dósent
Meginmarkmið námskeiðsins er að nemendur öðlist skilning á og færni í beitingu þeirra meginlegu rannsóknaraðferða og tölfræði sem algengastar eru félags- og menntavísindum. Nemendur öðlast kunnáttu og hæfni í að greina og miðla upplýsingum á meginlegu formi og læra að beita helstu tölfræðiaðferðum við úrvinnslu gagna. Nemendur læra að hanna eigin rannsóknir og vinna úr eigin gagnasöfnum. Auk þess er lögð áhersla á að nemendur verði vel læsir og gagnrýnir á rannsóknir á sviði félags- og menntavísinda. Fjallað verður um helstu rannsóknarsnið meginlegra aðferða s.s. kannanir, tilraunir og fylgnirannsóknir ásamt gerð spurningalista og matstækja. Í tölfræðihluta verður farið bæði í lýsandi tölfræði og ályktunartölfræði og verður ítarleg kynning á t-prófi, dreifigreiningu og aðhvarfsgreiningu. Lögð er áhersla á verklegar æfingar og notkun SPSS við úrvinnslu gagna. Verkefni og próf

FOM003F • Aðhvarfsgreining • (10e) • Vor • 3f + 1u

Kennari: Jón Gunnar Bernburg Dósent
Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist skilning og verklega færni til að beita aðhvarfsgreiningu á eigin spýtur. Fjallað er um þau afbrigði aðhvarfsgreiningar sem hvað oftast eru notuð í rannsóknum á sviði félagsvísinda. Farið er í stjórnun breyta, notkun nafnbreyta, línuleg og ólínuleg líkön, aðferðir til þess að prófa miðlun breyta og samvirkni breyta og aðferðir til að nota breytur sem hafa skekktu dreifingu svo eitthvað sé nefnt. Fjallað er um forsendur aðhvarfsgreiningar og aðferðir til að fást við þær. Einnig er fjallað um "logistic" aðhvarfsgreiningu, þar sem háða breytan er tvígild nafnbreyta. Samhliða þessari umfjöllun verður farið í saumana á ályktunartölfræði, notkun marktektarprófa og túlkun niðurstaðna. Áhersla er lögð á að nemendur fái umtalsverða verklega reynslu af því að greina meginleg gögn. Kennari útvegar könnunargögn sem nemendur nota til þess að prófa þær aðferðir sem kenndar eru. Eftir fremsta megni verður reynt að samþætta fræðilegar spurningar og tilgátuprófun. Tölfræðiforritið SPSS fyrir Windows er notað. Æskileg undirstaða: Aðferðafræði II: Inngangur að tölfræði (FÉL306G) Námsmat er byggt á verkefnaskilum, heimaprófum og þátttöku í tímum.

FOM101F • Kenningar í félags- og mannvísindum • (10e) • Haust • 3f + 1u

Kennari: Gísli Pálsson Prófessor
Kennari: Ingólfur Vilhjálmur Gíslason Lektor
Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Námskeiðið fjallar um nýleg verk og stefnur sem valdið hafa, eða eru líkleg til að valda, straumhvörfum í félags- og mannvísindalegri hugsun. Áhersla er lögð á samfélagslegt og sögulegt samhengi kenninganna.

Markmið:

Í lok námskeiðsins er ætlast til að nemandinn:

- Hafi lesið nýleg grundvallarit í félags- og mannvísindum
- Kunni skil á straumum og stefnum á 20. og 21. öld
- Þekki þær breytingar sem félags- og mannvísindi hafa gengið í gegnum og þá sjálfsgagnrýnu umræðu sem fer nú fram innan þeirra
- Hafi vald á lykilhugtökum í greiningu á samfélagi og menningu
- Kennsla fer fram í fyrirlestrum og umræðum.

Námsmat byggist á verkefnum og ritgerð

FOM102F • Eigindlegar rannsóknaraðferðir I • (10e) • Haust • 3f + 1u

Kennari: Hanna Björg Sigurjónsdóttir Lektor

Aðstoðarkennari: Rannveig Traustadóttir Prófessor

Í námskeiðinu er fjallað um sögu og þróun hinnar eigindlegu rannsóknarhefðar og stöðu eigindlegra rannsókna innan félagsvísinda. Farið verður yfir helstu einkenni eigindlegra rannsókna og við hvaða aðstæður slíkar aðferðir henta best. Ítarlega verður fjallað um helstu rannsóknaraðferðir svo sem þátttökuathuganir og opin viðtöl og lögð áhersla á að nemendur öðlist viðamikla reynslu í að beita þessum aðferðum. Einnig verður fjallað um greiningu eigindlegra rannsóknargagna og skrif byggð á eigindlegum gögnum. Námskeiðið er að stórum hluta verkleg rannsóknarvinna þar sem nemendur vinna að meistara- eða doktorsrannsókn sinni. Því er nauðsynlegt að hver nemandi hafi tekið ákvörðun um viðfangsefni lokaverkefnis og sé kominn með leiðbeinanda í upphafi námskeiðsins. Til að rannsóknarvinna námskeiðsins nýtist þeim verða nemendur að hafa samráð við leiðbeinanda sinn um val verkefnis, afmörkun þess og áherslur.

Markmið námskeiðsins er að nemendur kynnist hinni eigindlegu rannsóknarhefð í félagsvísindum, uppruna hennar, sögu, fræðilegum forsendum og læri að beita helstu aðferðum hennar.

Nemendur vinna rannsóknarverkefni sem felst í að (a) skrifa rannsóknaráætlun, (b) afla gagna með þátttökuathugunum og viðtölum, (c) greina rannsóknargögn og (d) skrifa rannsóknarskýrslu með helstu niðurstöðum. Auk þess skila nemendur stuttum ritdómi um bók sem byggir á eigindlegri rannsókn. Nemendur verða að ná lágmarkseinkunn (5,0) í öllum matsþáttum.

FOM201F • Eigindlegar rannsóknaraðferðir II • (10e) • Vor • 3f + 2u

Kennari: Rannveig Traustadóttir Prófessor

Námskeiðið er ætlað meistara- og doktorsnemum sem hafa tekið inngangsnámskeið í eigindlegum rannsóknaraðferðum og öðlast grunnþjálfun í beitingu eigindlegra aðferða. Markmið námskeiðsins eru:

- að nemendur öðlist aukna þekkingu á fræðilegum undirstöðum eigindlegra rannsókna
- að nemendur kynnist þeirri fjölbreytni sem er að finna innan hinnar eigindlegu rannsóknarhefðar
- að nemendur dýpki þekkingu sína á eigindlegum rannsóknaraðferðum og öðlist aukna færni í öflun rannsóknargagna á vettvangi
- að nemendur þjálfist í greiningu og túlkun rannsóknargagna og fræðaskrifum sem byggja á eigindlegum rannsóknargögnum
- að nemendur læri að vinna ítarlega rannsóknaráætlun
- að nemendur fái tækifæri til að fjalla um sínar eigin rannsóknir og fái endurgjöf á rannsóknarvinnuna.

Námstilhögun

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og verkefnatímum. Námskeiðið er sniðið fyrir meistara- og doktorsnema sem eru að vinna lokaverkefni sem byggja á eigindlegum rannsóknaraðferðum. Nauðsynlegt er að nemendur hafi þegar nokkuð af eigin rannsóknargögnum til að vinna með í námskeiðinu. Afar mikilvægt er að nemendur hafi samráð við leiðbeinanda sinn um framvindu rannsóknarinnar, afmörkun hennar og áherslur í rannsóknarvinnunni.

Þetta er próflaus áfangi og því er grundvallaratriði að nemendur mæti í alla tíma, bæði fyrirlestra og verkefnatíma.

Æskileg undirstaða: Eigindlegar rannsóknaraðferðir I (FOM102F)

FOM301F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Haust

Sjá reglur um meistaranám í umhverfis- og auðlindafræðum.

FOM401F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Vor

Sjá reglur um meistaranám í umhverfis- og auðlindafræðum.

MAN001F • MA-ritgerð • (40e) • Haust

MA-ritgerð.

MA-ritgerð.

MAN002F • MA-ritgerð • (40e) • Vor

MA-ritgerð.

MA-ritgerð

MAN003F • MA-ritgerð • (40e) • Sumar

MA-ritgerð.

MA-ritgerð.

MAN004F • Lesnámskeið um sérsvið • (10e) • Haust

Nemandi vinnur skrifleg verkefni eða ítarlega heimildaritgerð um tiltekinn þátt þess rannsóknasviðs sem hann hefur valið sér í samráði við umsjónarkennara.

Verkefni.

MAN005F • Lesnámskeið um sérsvið • (10e) • Vor

Nemandi vinnur skrifleg verkefni eða ítarlega heimildaritgerð um tiltekinn þátt þess rannsóknasviðs sem hann hefur valið sér í samráði við umsjónarkennara.
Verkefni.

MAN006F • Lesnámskeið í þróunarfræðum • (10e) • Haust [i](#)

Lesnámskeið.
Verkefni.

MAN007F • MA-ritgerð • (30e) • Haust [i](#)

MA-ritgerð
MA-ritgerð

MAN008F • MA-ritgerð • (30e) • Vor [i](#)

MA-ritgerð
MA-ritgerð

MAN009F • MA-ritgerð • (30e) • Sumar [i](#)

MA-ritgerð
MA-ritgerð

MAN010F • Doktorsverkefni í mannfræði • (30e) • Haust [i](#)

Verkefni í doktorsnámi.

MAN011F • Doktorsverkefni í mannfræði • (30e) • Vor [i](#)

Verkefni í doktorsnámi.
Verkefni.

MAN012F • Doktorsverkefni í mannfræði • (30e) • Sumar [i](#)

Verkefni í doktorsnámi.

MAN013F • Lesnámskeið í mannfræði-Doktorsnám • (10e) • Haust [i](#)

Lesnámskeið í mannfræði-Doktorsnám

MAN014F • Lesnámskeið í mannfræði-Doktorsnám • (10e) • Vor [i](#)

Lesnámskeið í mannfræði-Doktorsnám

MAN015F • Lesnámskeið í þróunarfræðum • (10e) • Vor [i](#)

Lesnámskeið.
Verkefni.

MAN017F • Fjölmennning • (10e) • Vor • 3f [i](#)

Kennari: Kristín Lofsdóttir Prófessor

Kennari: Unnur Dís Skaptadóttir Prófessor

Í námskeiðinu verða kynntar helstu kenningar og stefnur sem fram hafa komið í tengslum við rannsóknir á fjölmenningu og fjölmennigarlegu samfélagi. Fjallað verður á gagnrýninn hátt um hugtakið fjölmennning og tengd hugtök eins og menningu, samlögun, aðlögun og samþættingu. Í námskeiðinu eru ólíkar nálganir og kenningarmótun fræðimanna fyrst og fremst dregnar fram og gerð grein fyrir helstu viðfangsefnum félagsvísindamanna á þessu sviði.

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra og umræðna.

Verkefni og ritgerð.

MAN018F • Þróunarsamvinna: Stefnur og stofnanir • (10e) • Vor • 4f [i](#)

Kennari: Þórdís Sigurðardóttir

Fjallað verður um mismunandi leiðir til þróunaraðstoðar, styrk þeirra og veikleika. Til umfjöllunar verða fjölþjóðastofnanir, tvíhliða stofnanir og frjáls félagsamtök. Nálganir sem ræddar verða eru verkefnálgun, geiranálgun, þátttökunálgun og samþætting. Einnig verður fjallað um verslun, skuldasöfnun, spillingu, öryggismál and neyðaraðstoð. Loks verður rætt um árangursmat aðstoðar.

Verkefni og ritgerð.

MAN019F • Kenningar í þróunarfræðum • (10e) • Haust • 4f [i](#)

Kennari: Jónína Einarsdóttir Prófessor

Kennari: Þórdís Sigurðardóttir

Námskeiðið fjallar um helstu kenningar sem settar hafa verið fram til að útskýra skiptingu heimsins í mismunandi "þróuð" svæði og tillögur þeirra til úrbóta. Hugtakið þróun verður skoðað og fjallað verður um hagfræðilegar, félagsfræðilegar, marxískar, feminískar og post-kenningar um þróun. Auk þess verða gagnrýnin nútímavæðing, Washington samþykktin og post-Washington samþykktin tekin til skoðunar, ásamt hugmyndum um þróun sem góða stjórnunarhætti og spillingafrítt samfélag. Farið verður sérstaklega í framlag mannfræðinnar til fræðilegrar umfjöllunar um þróunarmál og loks verður samspil þróunarkenninga og nálgana í þróunarsamvinnu skoðað.

Ritgerð, verkefni og netumræða

MAN022F • Verkefni í mannfræði • (2e) • Haust

Verkefni í umsjón kennara.
Verkefni.

MAN022F • Verkefni í mannfræði • (2e) • Vor

Verkefni í umsjón kennara.
Verkefni.

MAN022F • Verkefni í mannfræði • (2e) • Sumar

Verkefni í umsjón kennara.
Verkefni.

MAN023F • Verkefni í mannfræði • (4e) • Haust

Verkefni í umsjón kennara.
Verkefni.

MAN023F • Verkefni í mannfræði • (4e) • Vor

Verkefni í umsjón kennara.
Verkefni.

MAN023F • Verkefni í mannfræði • (4e) • Sumar

Verkefni í umsjón kennara.
Verkefni.

MAN024F • Verkefni í mannfræði • (6e) • Haust

Verkefni í umsjón kennara.
Verkefni.

MAN024F • Verkefni í mannfræði • (6e) • Vor

Verkefni í umsjón kennara.
Verkefni.

MAN024F • Verkefni í mannfræði • (6e) • Sumar

Verkefni í umsjón kennara.
Verkefni.

MAN101F • Ímyndir, vald og framandleiki • (10e) • Haust • 3f

Kennari: Kristín Loftsdóttir Prófessor

Námskeiðið skoðar sögulega hvernig orðræður um ákveðna hópa hafa markað þá sem framandi í gegnum margskonar ímyndir og texta. Áhersla verður á að skoðað ímyndir og tengsl nýlenduherra og viðfanga á nýlendutímanum og tengsl við lykilhugtök eins og menning og þróun. Skoðaðar verða einnig ímyndir jaðarhópa í samtímanum og tenging þeirra við eldri orðræður, sem og lögð áhersla á í þessu samhengi andóf og virka mótspyrnu jaðarhópa.

Nemendur í fjarnámi: Gert er ráð fyrir að minnsta kosti einni staðlotu í námskeiðinu.

Verkefni.

MAN102F • MA ritgerð 40 einingar • (40e) • Haust

MA ritgerð

MAN201F • MA ritgerð 40 einingar • (40e) • Vor

MA-ritgerð

MAN301F • MA ritgerð 40 einingar • (40e) • Sumar

MA ritgerð

MAN317M • Hnattvæðing • (10e) • Haust • 3f

Umsjónarkennari: Unnur Dis Skaptadóttir Prófessor

Kennari: Kristín Loftsdóttir Prófessor

Kennari: Guðbjörg Lilja Hjartardóttir

Í námskeiðinu verða skoðaðar nýlegar kenningar og rannsóknir sem tengjast hnattvæðingu og hnattrænum ferlum. Rýnt verður í ýmis hugtök eins og menning, "transnationalism" svæðing og afsvæðing. Einnig verða skoðaðar rannsóknir sem varpa ljósi á ólíkar hliðar hnattvæðingar og afleiðingar fyrir félagslegan, efnislegan og pólitískan veruleika. Í námskeiðinu er bæði fjallað á gagnrýnin hátt um fyrrnefnd hugtök en einnig lögð áhersla á að skoða rannsóknir á hvernig fólk er þátttakendur/þolendur/gerendur í hnattvæðingarferlum.

Kennslan felst í fyrirlestrum og umræðum. Mikil áhersla er á þátttöku nemenda.

Verkefni og ritgerð

MAN318M • Líkami og samfélag • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Gísli Pálsson Prófessor

Kennari: Kristín Harðardóttir Aðjúnt

Undanfarin ár hafa rannsóknir í mannvísindum (ekki síst í mannfræði) og skyldum greinum (m.a. kynjafræðum, sögu, bókmenntafræði og heimspeki) í vaxandi mæli beinst að mannlíkamanum. Þetta námskeið fjallar um rannsóknir á tengslum líkama og samfélags og félagslegrar kenningar sem leggja áherslu á líkamann. Mannfræðin hefur raunar ætíð látið líkamann og líffræðina til sín taka, en fram til þessa hefur athyglin yfirleitt ekki beinst að tengslum líkama og líffræði annars vegar og samfélags og menningar hins vegar eða sjálfri tvíhyggjunni sem slík skipting endurspeglar. Í námskeiðinu er lögð áhersla á nýleg feminísk verk, m.a. um tengsl kynferðis og líffræði og þýðingu valds og kynbundinna ímynda. Fjallað er um ólík viðhorf til líkamans og starfsemi hans (m.a. heilsu og sjúkdóma); sérstaklega er hugað að samanburði á "vestrænum" hugmyndum hvað þetta snertir og hugmyndum í öðrum samfélögum og á öðrum tímum. Skriflegt próf og ítarleg heimildaritgerð.

MAN402M • Heilsumannfræði • (10e) • Vor

Kennari: Kristín Harðardóttir Aðjúnt

Kennari: Jónína Einarsdóttir Prófessor

Fjallað verður um sögu og kenningar heilsumannfræðinnar og mikilvægi samspils líffræðilegrar og félagslegrar mannfræði fyrir hana. Alþjóðleg stefnumótun, heilsa, heilbrigðisþjónusta og faraldrar verða rædd, sem og læknisfræðileg framþróun, lífsiðfræði og þróun lyfja. Fjallað verður um fæðingar, brjóstagið og barnadauða, fæðu, næringu og fíkn. Þá verður heilsa minnihlutahópa, öldrun og dauðinn tekin til umfjöllunar. Áhrif menningar, félags- og efnalegra aðstæðna og tæknivæðingar á hugmyndir um heilsu, heilsufremjandi aðgerðir og viðbrögðum við sjúkdómum verða skoðuð og áhersla lögð á mikilvægi hagnýtingar heilsumannfræðinnar fyrir heilsu og heilbrigðisþjónustu. Verkefni, ritgerð, kynning, netumræða og heimapróf.

MAN502M • Stríðsátök og friðarferli • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Ása Björk Stefánsdóttir

Umsjónarmaður: Vilborg Ingólfssdóttir

Kennari: Guðrún Margrét Guðmundsdóttir

Kennari: Jónína Einarsdóttir Prófessor

Í námskeiðinu verður gefið yfirlit yfir helstu kenningar um vopnuð átök, fræðilegar skilgreiningar á víðeigandi hugtökum og aðferðafræðilegar nálganir. Nýlegar rannsóknir mannfræðinnar á viðfangsefninu verða kynntar þar sem fjallað er um aðkomu mismunandi hópa fólks að vopnuðum átökum og afleiðingum átakanna. Einstök átakasvæði verða tekin til skoðunar þar sem greindir verða áhrifaþættir og mögulegar friðarlausnir. Verkefni og ritgerð.

MAN601F • Vettvangsaðferðir • (10e) • Vor • 3f

Kennari: Unnur Dís Skaptadóttir Prófessor

Kennari: Jónína Einarsdóttir Prófessor

Fjallað er um vettvangsaðferðir mannfræðinnar og nemendur þjálfaðir í beitingu þeirra. Áhersla er lögð á siðfræðileg álitamál, rannsóknaráætlanir, vettvanginn, þátttökuathugnanir, mismunandi tegundir viðtala, notkun myndrænna gagna, öflun heimilda, greiningu gagna og kynningu niðurstaðna. Verkefni.

NSR101F • Skipulögð vinnubrögð í námi og starfi • (4e) • Haust • 1f + 1u

Kennari: Arnheiður G Guðmundsdóttir

Kennari: María Dóra Björnsdóttir Náms- og starfsráðgjafi

Markmið þessa námskeiðs er að nemendur kunnir skil á þáttum sem stuðla að skipulögðum vinnubrögðum í námi og starfi s.s. markmiðssetningu, tímasjórnun, námsstíl og námstækni. Ennfremur að nemendur kynnist aðferðum sem geta nýst ráðþegum á mismunandi skólastigum og á vinnumarkaði við að tileinka sér skipulögð vinnubrögð. Þá verða vinnuvenjur og sálrænir þættir sem hafa áhrif á líðan og árangur í námi og starfi skoðaðir. 80% tímasókn. Verkefni.

NSR102F • Inngangur að námsráðgjöf • (6e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: Guðbjörg Vilhjálmsdóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er annars vegar að gefa sögulegt yfirlit yfir námsráðgjöf, héraendis sem erlendis og skipan þessarar þjónustu. Gerð er grein fyrir starfi námsráðgjafa í skólakerfinu og gefin sýn á nokkur helstu álitamál námsráðgjafar. Hins vegar er meginmarkmið námskeiðsins er að kynna kenningar nokkurra af helstu frumkvöðlum ráðgjafarfræðanna. Verkefni og próf. Krafast er lágmarkseinkunnar (5,0) í prófþætti námskeiðsins.

NSR103F • Náms- og starfsfræðsla • (8e) • Haust • 3f + 1u

Umsjónarmaður: Grettir Sigurjónsson Verkefnisstjóri

Kennari: Guðrún Helga Kristinsdóttir

Kennari: Ingveldur Sveinbjörnsdóttir

Kennari: Guðbjörg Vilhjálmsdóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er að nemendur þekki skipan og þróun skólakerfisins. Fjallað verður um vinnumarkað framtdótarinnar, störf og atvinnuvegi. Nemendur læra aðferðir við hönnun og framkvæmd námskeiða í náms- og starfsfræðslu. Í tengslum við námskeiðið verður farið í allmargar heimsóknir í fyrirtæki og skólastofnanir. Farið er í heimsóknir utan kennslutímans. Verkefni og misserispróf. Krafast er lágmarkseinkunnar (5,0) í prófþætti námskeiðsins.

NSR104F • Viðtalstækni • (8e) • Haust • 2f + 3u

Umsjónarmaður: Sif Einarsdóttir Dósent

Kennari: Auður Róberta Gunnarsdóttir Sálfræðingur/Námsráðgjafi

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist grundvallarfærni í viðtalstækni. Þeir nái leikni í að greina hvað gerist í viðtali, geti brugðist á

árangursríkan hátt við viðbrögðum viðmælenda og skilji kosti og takmarkanir viðtala. Lögð verður áhersla á æfingar, þar sem m.a. verða notuð myndbandstæki. Verkefni og æfingar.

NSR105F • Inngrip í þróun starfsferils - Fjarnám • (8e) • Haust • 3f + 1u

Umsjónarmaður: Grettir Sigurjónsson Verkefnisstjóri

Kennari: Guðrún Helga Kristinsdóttir

Kennari: Ingveldur Sveinbjörnsdóttir

Kennari: Guðbjörg Vilhjálmsdóttir Dósent

Fjallað verður um hvernig unnt er að skipuleggja inngrip í þróun starfsferils í hópum. Kynntar verða aðferðir við hönnun og framkvæmd slíkra inngripa. Fjallað verður um framboð í skólakerfinu og þróun í atvinnulífinu. Í tengslum við námskeiðið verður farið í allmargar heimsóknir í fyrirtæki og skólafstofnanir. Farið er í heimsóknir utan kennslutímans.

Verkefni og misserispróf. Krafist er lágmarkseinkunnar (5,0) í prófþætti námskeiðsins.

NSR201F • Starfsþjálfun • (10e) • Haust & vor

Umsjónarmaður: Elva Ellertsdóttir Deildarstjóri

Kennari: Davíð Schiöth Óskarsson

Kennari: Sif Einarsdóttir Dósent

Kennari: Arnar Þorsteinsson

Kennari: Arnfríður Ólafsdóttir Deildarstjóri

Kennari: Jónína Ólafsdóttir Kárdal Náms- og starfsráðgjafi

Starfsþjálfun beinist að því að tengja fræðilegt nám og starfsvettvang. Nemendur vinna undir handleiðslu starfandi námsráðgjafa. Á haustmisseri byrja allir nemendur á því að fara í starfsþjálfun sem er í umsjón Námsráðgjafar Háskóla Íslands. Á vormisseri tekur við starfsþjálfun við skóla, vinnumiðlanir eða aðrar stofnanir. Fjöldi nemenda takmarkast við möguleika á námsdvöl. Til viðbótar starfsþjálfun á vettvangi bættast við umræðutímar með kennurum í náminu.

Mat á starfsþjálfun og verkefni.

NSR202F • Próffræði og mat • (8e) • Vor • 3f + 1u

Umsjónarmaður: Sif Einarsdóttir Dósent

Kennari: María Dóra Björnsdóttir Náms- og starfsráðgjafi

Markmið námskeiðsins er að nemendur kynnist annars vegar mats- og próffræðum og hins vegar helstu matstækjum sem notuð eru í náms- og starfsráðgjöf. Kynnt verða helstu grunnhugtök mats- og próffræða, ólíkar niðurstöðutölur, hugmyndafræði og aðferðir við mat á gæðum og notagildi matstækja. Markmiðið er að nemendur öðlist þekkingu og færni í að leggja mat á gæði þeirra matsaðferða og prófa sem notuð eru í náms og starfsráðgjöf og fái innsýn í notkunarmöguleika helstu matstækja.

Skriflegt próf á miðju misseri og verkefni. Krafist er lágmarkseinkunnar 5,0 bæði í verkefna- og prófþætti námskeiðsins

NSR203F • Persónulegir og félagslegir erfiðleikar nemenda • (10e) • Vor • 4f + 1u

Umsjónarkennari: Sif Einarsdóttir Dósent

Kennari: Margrét Birna Þórarinsdóttir

Kennari: Hrunn Brándardóttir

Markmið námskeiðsins er að nemendur kynnist helstu persónulegu og félagslegu erfiðleikum nemenda á grunn- og framhaldsskólastigi.

Nemendur öðlist færni í því að bera kennsl á tiltekin vandamál nemenda, fjalli um forvarnarstarf og kynnist rannsóknum um þessi efni.

Nemendur kynnist starfi sérfræðinga svo sem sálfræðinga, geðlækna og annarra meðferðaraðila með tilvísun í huga.

Verkefni og próf. Krafist er lágmarkseinkunnar (5,0) í prófþætti námskeiðsins.

NSR204F • Náms- og starfsráðgjöf • (6e) • Vor • 3f + 1u

Umsjónarkennari: Guðbjörg Vilhjálmsdóttir Dósent

Kennari: Jónína Ólafsdóttir Kárdal Náms- og starfsráðgjafi

Markmið námskeiðsins er að nemendur kynnist helstu kenningum um starfsval og þróun starfsferils og hagnýtingu þeirra í náms- og starfsráðgjöf. Kynntar verða fræðilegar undirstöður hverrar kenningar um starfsferilinn, jafnframt því sem nemendur fá innsýn í aðferðir og tækni sem notuð er í náms- og starfsráðgjöf. Nemendur fá þjálfun í notkun skipulagðra könnunaraðferða í náms- og starfsráðgjöf.

Kannanir og verkefni. Krafist er lágmarkseinkunnar (5,0) í prófþætti námskeiðsins.

NSR301F • Starfsráðgjöf • (10e) • Haust • 3f + 2u

Kennari: Guðbjörg Vilhjálmsdóttir Dósent

Kennari: Sif Einarsdóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er að kynna kenningar og aðferðir sem unnt er að nota í starfsráðgjöf með hópum og einstaklingum. Þátttakendur fá tækifæri og hvatningu til að æfa aðferðir í starfsráðgjöf. Einnig verður kynning á helstu matstækjum sem gagnast í náms- og starfsráðgjöf og þjálfun í notkun áhugasviðskannana.

NSR303F • MA-ritgerð í náms- og starfsráðgjöf • (30e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðbjörg Vilhjálmsdóttir Dósent

Umsjónarkennari: Sif Einarsdóttir Dósent

Sjá reglur félagsvísindadeildar um lokaverkefni til meistaraþrófs.

NSR304F • Starfsþjálfun I - Fjarnám • (4e) • Haust • 1f + 1u

Umsjónarmaður: Elva Ellertsdóttir Deildarstjóri

Umsjónarkennari: Sif Einarsdóttir Dósent

Kennari: Jónína Ólafsdóttir Kárdal Náms- og starfsráðgjafi

Starfsþjálfun beinist að því að tengja fræðilegt nám og starfsvettvang. Nemendur kynnast störfum náms- og starfsráðgjafa og ýmsum

stofnunum og fyrirtækjum á sviðinu. Nemendur taka þátt í fræðslu, kynnisheimsóknum og starfslotum á vettvangi. Nemendur taka einnig þátt í umræðum og verkefnavinnu. Fjöldi nemenda takmarkast við möguleika á námsdvöl. Mat á og þátttaka í starfsþjálfun og verkefni.

NSR305F • Doktorsritgerð • (30e) • Haust

Doktorsritgerð

NSR305F • Doktorsritgerð • (30e) • Vor

Doktorsritgerð

NSR305F • Doktorsritgerð • (30e) • Sumar

Doktorsritgerð

NSR306F • Viðtalstækni - fjarnám • (8e) • Haust • 2f + 3u

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist grundvallarfærni í viðtalstækni. Þeir nái leikni í að greina hvað gerist í viðtali, geti brugðist á árangursríkan hátt við viðbrögðum viðmælenda og skilji kosti og takmarkanir viðtala. Lögð verður áhersla á æfingar, þar sem m.a. verða notuð myndbandstækni.

NSR401F • Hópráðgjöf og fjölmennarleg ráðgjöf • (10e) • Vor • 3f + 2u

Annars vegar verður fjallað um kenningar um hópráðgjöf og um þá færni sem þarf til þess að stýra slíkri ráðgjöf. Fjallað er um hópráðgjöf frá upphafi til enda, þ.e. frá vali á þáttakendum, þau stig sem hópur gengur í gegnum, hvernig ráðgjöfinni er lokið og bundinn endi á hópráðgjöf. Hópráðgjöf er skoðuð í ljósi menningar og sjálfsmyndar þáttakenda. Áhersla er lögð á að nemendur fái tækifæri til þess að upplifa bæði hlutverk þáttakanda í hópi og hópstjórnanda.

Hins vegar verður fjallað um ráðgjöf og fjölmenningu. Fjallað er um persónulega hleypidóma og menningarlegan margbreytileika og hvernig ráðgjöf þarf að taka mið af kynferði, trú, menningu, ættuppruna, fjölskyldu og persónusögu hvers og eins. Lögð er áhersla á að nemendur skerpi sýn sína á eigin viðhorf til annarra menningarhópa.

NSR402F • MA-ritgerð í náms- og starfsráðgjöf • (30e) • Vor

Umsjónarkennari: Guðbjörg Vilhjálmsdóttir Dósent

Umsjónarkennari: Sif Einarsdóttir Dósent

Sjá reglur félagsvísindadeildar um lokaverkefni til meistaraþrófs.

NSR403F • MA-ritgerð í náms- og starfsráðgjöf • (30e) • Sumar

Umsjónarkennari: Guðbjörg Vilhjálmsdóttir Dósent

Umsjónarkennari: Sif Einarsdóttir Dósent

Sjá reglur félagsvísindadeildar um lokaverkefni til meistaraþrófs.

NSR405F • Starfsþjálfun II - Fjarnám • (6e) • Vor • 3f + 1u

Umsjónarmaður: Elva Ellertsdóttir Deildarstjóri

Umsjónarkennari: Sif Einarsdóttir Dósent

Kennari: Arnar Þorsteinsson

Kennari: Jónína Ólafsdóttir Kárdal Náms- og starfsráðgjafi

Starfsþjálfun beinist að því að tengja frekar fræðilegt nám og starfsvettvang og þjálfa nemendur til starfa. Nemendur vinna á vettvangi undir handleiðslu starfandi náms- og starfsráðgjafa og hljóta þjálfun í öllum helstu þáttum sem lúta að heildstæðri náms- og starfsþjálfun. Til viðbótar starfsþjálfun á vettvangi taka nemendur þátt í umræðum og verkefnavinnu. Fjöldi nemenda takmarkast við möguleika á námsdvöl. Mat á og þátttaka í starfsþjálfun og verkefni.

SAF002F • Kenningar í safnafræði • (10e) • Haust

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Sigurjón B Hafsteinsson

Lesin verða kenningarleg grundvallarit í safnafræði í bland við nýlegar rannsóknir. Saga greinarinnar verður skoðuð með gagnrýnu hugarfari og hugað verður að straumum og stefnum í faginu við upphaf 21. aldar. Námskeiðið er ætlað meistaranemum og diplómanemum.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og umræðum.

Námsmat byggist á skriflegu lokaprófi (25%), munnlegu lokaprófi (25%), á skriflegu verkefni (25%) og á verkefni sem kynnt er með fyrirlestri (25%).

SAF005F • MA-ritgerð í safnafræði • (30e) • Haust

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Sigurjón B Hafsteinsson

MA Ritgerð

MA Ritgerð

SAF005M • Safn og samfélag: Sirkus dauðans? • (10e) • Vor • 4f

Fjallað verður um samfélagslegt hlutverk safna út frá margvíslegum sjónarhornum, efnahagslegum, pólitískum, menningarlegum, félagslegum og síðast en ekki síst alþjóðlegum. Fjallað verður m.a. hlutverk safna í hugmyndinni um þjóð, lagalegt umhverfi safna,

rekstrarform, staða og hlutverk höfuðsafna, safna í eigu sveitarfélaga og annarra safna, fjármögnun safnastarfs, stefna yfirvalda í málefnum safna. Hugað verður að innlendum og erlendum dæmum. Námskeiðið er ætlað meistaranemum og diplómanemum.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og umræðum.

Námsmat byggist á skriflegu lokaprófi (25%), munnlegu lokaprófi (25%), á skriflegu verkefni (25%) og á verkefni sem kynnt er með fyrirlestri (25%).

SAF006F • Lesnámskeið í MA- námi • (5e) • Haust [i](#)

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Sigurjón B Hafsteinsson

Markmið lesnámskeiða er að nemendur hafi möguleika á að afla sérhæfðari þekkingar á ýmsum sviðum safnafræði. Kennari og nemendur ákveða lesefnið í sameiningu og nemendur gera skriflega grein fyrir þekkingu sinni í lok námskeiðsins.

Verkefni

SAF007F • MA-ritgerð í safnafræði • (30e) • Vor [i](#)

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Sigurjón B Hafsteinsson

MA- ritgerð

SAF008F • Lesnámskeið í MA- námi • (5e) • Vor [i](#)

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Sigurjón B Hafsteinsson

Lesnámskeið

SAF009F • MA-ritgerð í safnafræði • (30e) • Sumar [i](#)

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Sigurjón B Hafsteinsson

MA ritgerð

SAF010F • Lesnámskeið í MA- námi • (5e) • Sumar [i](#)

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Sigurjón B Hafsteinsson

Lesnámskeið

SAF011F • Faglegt starf safna • (10e) • Vor • 4f [i](#)

Fjallað verður um faglegt starf safna, sem byggir á grundvallarhlutverki safns en í því felast eftirfarandi atriði: Miðlun á söfnum - aðstæður í dag, þróun, möguleikar. Söfnun og varðveisla - safnkostur, ný aðföng, meðferð og aðbúnaður safngripa (forvarsla, öryggi, varðveisla), þjónustuhúsnæði safna ofl. Skráning - skráningarkerfi safna, skráningaraðferðir ofl. Rannsóknir - rannsóknir á safnkosti og rannsóknir sem útskýra safnkost, faglegar rannsóknir. Jafnframt verður fjallað um mat á starfsemi safna, bæði út frá safngestinum og einnig sjálfsmat (aðferðir og úrvinnsla). Námskeiðið er ætlað meistaranemum og diplómanemum.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og umræðum.

Námsmat byggist á skriflegu lokaprófi (25%), munnlegu lokaprófi (25%), á skriflegu verkefni (25%) og á verkefni sem kynnt er með fyrirlestri (25%).

SAF101F • Einstaklingsverkefni á safni: Starfsnám • (20e) • Haust [i](#)

Einstaklingsverkefni á safni: Starfsnám

Til að fá starfstímann (20e) metinn í safnafræði hefur verið miðað við að viðkomandi hafi starfað í 5 ár á safni eða tengdum stofnunum, og komið að flestum sviðum safnastarfs s.s. eins og stjórnun, umsjón með sýningargerð, skráningu og miðlun. Vörðandi stjórnunarreyndu þarf það að fela í sér mannaforráð. Fyrir aðra, sem hafa afmarkaðri reynslu af safnastarfi er miðað við 10 ár. Með umsókn um mat þarf að skila inn starfs- og námsferilskrá umsækjanda. Einnig þarf að fylgja með staðfestingarbréf frá yfirmanni síðasta safns formlega undirritað af honum.

SAF201F • Einstaklingsverkefni á safni: Starfsnám • (20e) • Vor [i](#)

Einstaklingsverkefni á safni: Starfsnám

SAF301F • Einstaklingsverkefni á safni: Starfsnám • (20e) • Sumar [i](#)

Einstaklingsverkefni á safni: Starfsnám

UMF031F • Háskólakennsla • (6e) • Sumar • 1f + 1u [i](#)

Kennari: Guðrún Geirsdóttir Lektor

Námskeiðið er einungis ætlað kennurum sem kenna á háskólastigi og er haldið í samstarfi við Kennslumiðstöð Háskóla Íslands. Markmið námskeiðsins eru að þátttakendur: -átti sig á sérstöðu háskólakennslu -þekki til kennslufræðilegra hugmynda um nám og kennslu á háskólastigi -hafi hugleitt og reynt ólíkar aðferðir við skipulag náms og kennslu -geti lagt gagnrýnið mat á eigin kennslu með aðstoð annarra -geti rannsakað og eflt eigin kennsluhætti Námskeiðið er unnið í samstarfi við Kennslumiðstöð Háskóla Íslands og eru meginþættir þess: Kenningar um háskólakennslu og kennsluhætti Í þessum hluta námskeiðs munu þátttakendur fá innsýn inn í kennslufræði háskólastigsins. Fjallað verður um helstu kenningar um nám og kennslu og þátttakendur kynnst rannsóknnum á háskólakennslu. Eigin kennsluhættir - valhluti í samstarfi við Kennslumiðstöð Háskóla Íslands og deildir. Í öðrum hluta námskeiðs gefst þátttakendum kostur á að skoða og greina eigin

kennsluhætti í samstarfi við aðra. Helstu verkefni eru upptökur á eigin kennslu og umræður við bandamenn. Verkefni: Ferilmappa (portfólíó). Rannsókn og þróun eigin kennsluhátta Í lokahluta námskeiðs velja þátttakendur sér viðfangsefni í kennslu sem þeir svo leitast við að þróa. Verkefni. Samantekt/kyning á niðurstöðum. Kennsla hefst haust 2007 fáið til þess nægur fjárstuðningur. Verkefni.

ÞJÓ001F • Lesnámskeið í MA-námi • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor
Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent
Lesnámskeið.
Verkefni.

ÞJÓ002F • Lesnámskeið í MA-námi • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor
Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent
Markmið lesnámskeiða er að nemendur hafi möguleika á að afla sérhæfðari þekkingar á ýmsum sviðum þjóðfræði. Kennari og nemendur ákveða lesefnið í sameiningu og nemendur gera skriflega grein fyrir þekkingu sinni í lok námskeiðsins. Heppilegt er að nokkrir nemendur sameinist um eitt lesnámskeið. T.d. mætti fjalla um eftirtalin svið í lesnámskeiði: Hugmyndasögu þjóðfræðinnar; þjóðtrú og heimsmynd; menningararf, fjölmenningu og menningarpólitík; norræna trú og goðsögur; leiklist og þjóðfræði; og hagnýta þjóðfræði.
Verkefni.

ÞJÓ003F • Lesnámskeið í MA-námi • (6e) • Sumar

Umsjónarmaður: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor
Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent
Lesnámskeið.
Verkefni.

ÞJÓ004F • MA-ritgerð • (30e) • Haust

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent
MA-ritgerð
MA-ritgerð

ÞJÓ005F • MA-ritgerð • (30e) • Vor

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent
MA-ritgerð
MA-ritgerð

ÞJÓ006F • MA-ritgerð • (30e) • Sumar

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent
MA-ritgerð
MA-ritgerð

ÞJÓ007F • Lokaverkefni í hagnýtri þjóðfræði • (30e) • Haust

Umsjónarkennari: Terry Adrian Gunnell Dósent
Lokaverkefni.
Verkefni.

ÞJÓ008F • Lokaverkefni í hagnýtri þjóðfræði • (30e) • Vor

Umsjónarkennari: Terry Adrian Gunnell Dósent
Lokaverkefni.
Verkefni.

ÞJÓ009F • Lokaverkefni í hagnýtri þjóðfræði • (30e) • Sumar

Lokaverkefni.
Verkefni.

ÞJÓ010F • Hagnýtt verkefni í þjóðfræði I • (4e) • Haust

Verkefni.
Verkefni.

ÞJÓ011F • Hagnýtt verkefni í þjóðfræði I • (4e) • Vor

Verkefni.
Verkefni.

ÞJÓ012F • Hagnýtt verkefni í þjóðfræði I • (4e) • Sumar

Verkefni.
Verkefni.

ÞJÓ013F • Hagnýtt verkefni í þjóðfræði II • (4e) • Haust

Verkefni.
Verkefni.

ÞJÓ014F • Hagnýtt verkefni í þjóðfræði II • (4e) • Vor

Verkefni.
Verkefni.

ÞJÓ015F • Hagnýtt verkefni í þjóðfræði II • (4e) • Sumar

Verkefni.
Verkefni.

ÞJÓ016F • Lesnámskeið í norrænni trú • (10e) • Vor

Lesnámskeið.
Verkefni.

ÞJÓ017F • Lesnámskeið í norrænni trú • (10e) • Haust

Lesnámskeið.
Verkefni.

ÞJÓ018F • Lesnámskeið í norrænni trú • (10e) • Sumar

Lesnámskeið.
Verkefni.

ÞJÓ101F • Að skrifa grein í fagtímarit • (10e) • Haust • 3f + 1æ

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Elliott Lenard Oring Sendikennari

Námskeiðið er ætlað MA- og doktorsnemum sem vilja þjálfa sig í fræðilegum skrifum og kynnast heimi fagtímarita og fræðibókaforlaga.

Áhersla er lögð á ritun fræðilegra greina til birtingar í fagtímaritum og greinasöfnum, fyrirlestrarformið, bókaágrýni og bókaútgáfu.

Námskeiðið þjálfar framhaldsnema til að taka fullan þátt í samræðum fræðaheimsins.

Markmið: Inntak / viðfangsefni

Í lok námskeiðsins er ætlast til að nemandinn:

- Hafir kynnst því hvernig fagtímarit og fræðibókaforlög í þjóðfræði og skyldum greinum hug- og félagsvísinda starfa (*þekking og skilningur*)
- Þekki þær kröfur sem fagtímarit og fræðibókaforlög gera til höfunda (*þekking og skilningur*)
- Hafir þjálfast í að rita grein til birtingar í fagtímariti (*hagnýt og fræðileg hæfni; hæfni til samskipta*)
- Þekki þær kröfur sem gerðar eru til fyrirlestra á fræðilegum ráðstefnum (*þekking og skilningur*)
- Hafir þjálfast í að flytja mál sitt með þeim hætti sem krafist er á fræðilegum ráðstefnum (*hagnýt og fræðileg hæfni; hæfni til samskipta*)

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og umræðum.

Námsmat byggist á skriflegum og munnlegum verkefnum.

ÞJÓ101M • Skapa fötin manninn? II: Fatnaður og tísku í dag • (4e) • Vor • 16f

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Kennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Námskeiðið kynnir rannsóknir á tísku og fatnaði í samtímanum með sérstakri áherslu á hlutverk hins klædda mannlíkama í að viðhalda eða

grafa undan félagslegri og menningarlegri aðgreiningu. Námskeiðinu er ætlað að miðla þekkingu á tísku og fatnaði með því að kynna

nemendum ýmsar kenningar um þessi efni og fjalla jafnframt um ýmis dæmi úr okkar umhverfi á Vesturlöndum. Mikilvægur liður í

námskeiðinu er ritgerð nemenda sem gefur þeim tækifæri til eigin vettvangsrannsókna á tísku og fatnaði á Íslandi og til að meta gildi

kenningana við raunverulegar aðstæður hér á landi.

Námskeiðið er kennt á ensku í einni lotu vikuna fyrir upphaf kennslu í janúar.

Vinnulag

Námskeiðið er kennt á ensku í einnar viku lotu. Það samanstendur af tveimur dögum af fyrirlestrum, vettvangsrannsókn þriðja daginn, og svo umræðutímum fjórða og fimmta daginn, auk þess sem nemendur skrifa stutta (5-7 bls.) ritgerð.

Námsmat byggist á virkri þátttöku í fyrirlestrar- og umræðutímum, vettvangsrannsókn og ritgerð. Ritgerðin þarf að mæta almennum fræðilegum kröfum, þ.m.t. um tilvísanir til heimilda.

ÞJÓ102F • Málstofa MA nema í þjóðfræði I • (2e) • Haust • 2u

Umsjónarmaður: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Málstofa MA nema í þjóðfræði

ÞJÓ202F • Sviðslistafræði (Performance Studies): Frá sagnaflutningi til uppstands, kjötkveðjuháttíða og stjórnmálamanna • (10e) • Vor • 3f + 1æ

Kennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Sviðslistafræði (Performance Studies) fjallar um það hvernig fólk í öllum samfélögum, bæði fyrr og nú, tekur þátt í ymis konar sviðslist (*performances*) í daglegu lífi, á mismunandi "leiksviðum", allt frá helgisviðum til kirkjupredikana, leiksýninga, kvikmyndasýninga, útvarpsþátta, uppstands, sagnaflutnings, gjörningalistar, hátíða, útskriftasiða, matarboða, dulbúningasiða og málflutnings stjórnmálamanna heima og erlendis. Á námskeiðinu munu nemendur kynna þeim margslungnu táknaformum sem beitt er í mismunandi tegundum sviðslista, frá talmáli til búninga, útlits, svipbrigða, kyns, samhengis, hljóðs, "timing" og nytsemi rýmis og viðtöku áhorfenda.

Markmið: Inntak / viðfangsefni

Í lok námskeiðsins er ætlast til þess að nemandinn:

- hafi fengið góða innsýn í sviðslistafræði og þau atriði sem falla undir þeirri svið (*þekking og skilningur*)
- þekki og kunni að beita helstu hugtökum sem notuð eru í sviðslistafræði í dag (*hagnýt og fræðileg hæfni*)
- kunni þá aðferðafræði sem beitt er í rannsóknum í sviðslistafræði (*þekking og skilningur*)
- þekki táknaform sviðslistafræða (*þekking og skilningur*).
- geti tjáð sig fræðilega (skriflega og munnlega) um sviðslistafræði á sjálfstæðan hátt (*hagnýt og fræðileg hæfni; hæfni til samskipta*).

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum, umræðum um fyrirlestra og farið í heimsóknir.

Námsmat byggist á skriflegu lokaverkefni (40%), mætingu (10%, ef hægt er), og skriflegu lokaprófi (50-60%). Nemendur í MA-námi fá ekki einkunn fyrir mætingu en þurfa að lesa efni í samráði við kennara og stýra umræðuhópi.

ÞJÓ203F • Norræn trú • (10e) • Vor • 4f

Trúarlíf manna á norðurlöndum er tekið fyrir og heimildir allt frá elstu tímum, eins og grafir, rúnasteinar, hellaristur og aðrar fornminjar verða skoðaðar. Einnig verða lesnar lýsingar á norrænum trúarathöfnum í verkum eftir Tacitus, Adam frá Brimum, Saxo Grammaticus og í fornritum Íslendinga eins og Eddukvæðum og Konungasögum. Auk norrænnar trúar verður fjallað um seið og sjamanisma. Örlagatrú er tekin til ítarlegrar umfjöllunar sem meginþáttur í forkristnum átrúnaði á Norðurlöndum. Loks er vikið að því hvernig kristindómur hefur fallið að norrænum lífsháttum og hugsunarhætti. Námskeiðið er kennt á ensku.

Markmið: Inntak / viðfangsefni

Í lok námskeiðsins er ætlast til þess að nemandinn:

- hafi kynnst sem flestum frumheimildum um norræna trú (ritheimildir; forleifar) (*þekking og skilningur*)
- þekki landfræðilegt, sögulegt og félagsfræðilegt samhengi heimildanna (*þekking og skilningur*)
- geti vegið og metið frumheimildir og hafi skilning á því hvernig þær eru notaðar til að draga ályktanir um norræna trú (*hagnýt og fræðileg hæfni*)
- hafi kynnst helstu fræðilegum verkum sem fjalla um norræna trú, og lært að dæma höfunda eftir heimildum þeirra (*hagnýt og fræðileg hæfni*)
- geti tjáð sig fræðilega (skriflega og munnlega) um norræna trú og geti metið notkun heimilda um norræna trú (*hagnýt og fræðileg hæfni; hæfni til samskipta*).

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum, og umræðum um fyrirlestra.

Lokaverkefni (40%), mætingu (10%, ef hægt er), og skriflegt lokapróf (50-60%). Nemendur í MA-námi fá ekki einkunn fyrir mætingu en þurfa að lesa efni í samráði við kennara og stýra umræðuhópi.

ÞJÓ204F • MA ritgerð 10 e • (10e) • Vor

MA ritgerð 10 e

ÞJÓ301F • Húmor • (10e) • Haust • 4f

Húmor gegnir veigamiklu hlutverki í mannlegu samneyti og er mikilvægur þáttur í skapandi samskiptum manna á meðal. Í þessu námskeiði hugum við m.a. að því hvernig húmor kemur við sögu þjóðernis, kyngervis, kynþáttar, stéttarstöðu og sjálfsmyndar sem og hvernig húmor er beitt þegar veikindi, andlát eða harmleik ber að höndum. Þá einkennast fyrstu listrænu viðbrögðin við atburðum líðandi stundar gjarnan af húmor, þ.á.m. viðbrögð við stórslysum, hneykslum og umbrotum á vettvangi stjórnmálanna. Þjóðfræðingar hafa verið fremstir í flokki í félagslegum rannsóknum á húmor í meira en öld og hafa þá gjarnan beint athyglinni að bröndurum sem ganga á meðal almennings eða hjá einstökum hópum fólks. Auk brandara mun námskeiðið sækja efni við í dægurmenningu, kvikmyndir, fjölmiðla og listir.

Markmið: Inntak / viðfangsefni

Í lok námskeiðsins er ætlast til að nemandinn:

- Hafi fengið góða innsýn í hlutverk húmors í menningu og samfélagi (*þekking og skilningur*)
- Kunni skil á helstu kenningum um húmor og brandara (*þekking og skilningur*)
- Kunni skil á meginhugtökum við greiningu á húmor og bröndurum (*þekking og skilningur*)
- Geti sett brandara í samhengi við kosti, kjör, áhyggjur og áhugamál þess hóps eða samfélags sem því miðlar (*hagnýt og fræðileg hæfni*)
- Geti tjáð sig fræðilega um húmor (*hagnýt og fræðileg hæfni; hæfni til samskipta*).

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og umræðum.

Námsmat byggist á skriflegum og munnlegum verkefnum

ÞJÓ302F • Skoskar ballöður • (4e) • Haust

Kennt: 25.-28. ágúst 2008

Kennari: Dr. Katherine Campbell, Háskólinn í Edinborg

Skoskar ballöður ("Muckle Songs") eru í senn sérstæður og mikilvægur hluti skosks þjóðlagaarfs. Efni þessara frásagnarkvæða/söngva, sem skiptast í erindi og einkennast af formúlukenndu orðfæri, er fjölbreytt og margt af því á við enn þann dag í dag. Í námskeiðinu verður farið í einstök kvæði með áherslu á söguþráð þeirra og framsetningu skosks tungumáls, auk þess sem rætt verður um textana, lögin og samhengi

Þessa. Þá verður farið í helstu ballöðusöfnin og flytjendur kvæðanna í sambengi við útbreiðslu, flokkun (F. J. Child og B. H. Bronson) og flutning. Sérstakri athygli verður beint að Norð-austur Skotlandi, svæði sem hefur laðað að sér marga ballöðusafnara.

Markmið: Inntak / viðfangsefni

Í lok námskeiðsins er gert ráð fyrir að nemandinn:

- hafi lesið eitt helsta rit um skoskar ballöður (The Ballad and the Folk eftir David Buchan) og kynnst verkum eftir Francis James Child og Bertrand Harris Bronson, auk þess að hafa kynnt sér nýjustu rannsóknir á umræddu fræðasviði (þ.e. Fairies and Folk eftir hinn virta fræðimann Emily Lyle) (*þekking og skilningur*)
- hafi öðlast góða undirstöðuþekkingu á skosku ballöðunni hvað varðar form, mál og viðfangsefni (*þekking og skilningur*)
- hafi tekið þátt í verkefnavinnu í tímum og þá m.a. hlustað á flutning skoskra kvæðamanna í þeim tilgangi að átta sig á einkennum "skoskunnar" (*hagnýt og fræðileg hæfni*)
- hafi fengið góða innsýn í flutning ballaða fyrr og nú, sem og aðstæður við söfunun þeirra (*þekking og skilningur*)
- geti tjáð sig fræðilega (skriflega og munnlega) um skoskar ballöður og viti hvernig finna má helstu heimildir á ensku er varða viðfangsefnið (*hagnýt og fræðileg hæfni; hæfni til samskipta*).

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og umræðum um fyrirlestra.

ÞJÓ302M • Hugarheimur víkinga • (4e) • Vor • 16f

Umsjónarmaður: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Umsjónarmaður: Terry Adrian Gunnell Dósent

Þetta námskeið veitir inngang að forkristnum hugarheimi víkinganna, þar sem hugmyndir þeirra og trú verða skoðuð með hliðsjón af margbreytilegum heimildum úr fornleifafræðafraði og skriflegum heimildum. Sérstök áhersla verður lögð á hegðun sem tengist greiftrun og grafhýsum, og tengingu hennar við trúarlega hegðun í öllum sínum myndum. "Trúarbrögð" víkinganna verður afbyggð, og lýst fyrst of fremst sem trúarlegt kerfi (*belief system*), eða heimsmynd sem hefur áhrif á allar hliðar lífsins, og birtist í efnismeningu sem teygir sig langt fram yfir óraunveruleg höft ímyndaðar heiðinnar "trúarbragðar". Sýnt verður fram á að hefðbundin heimssýn norrænna manna hefur spilað mikilvægan þátt í veröld víkinganna, og verið kjarni sjálfsmyndar þessa dínamisku menningarhópa sem umbreytti norðrinu milli áttundu og elleftu aldanna.

Námskeiðið verður kennt á ensku í einni lotu í janúar.

Skiflegt próf í lok jan. 2010

ÞJÓ303F • Málstofa MA nema í þjóðfræði II • (2e) • Haust • 2u

Málstofa MA nema í þjóðfræði II

Nauðsynleg undirstaða: Málstofa MA nema í þjóðfræði I (ÞJÓ102F)

ÞJÓ410M • Norrænar goðsögur • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Umsjónarkennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Námskeiðið fjallar um norrænar goðsögur og helstu heimildir þar að lútandi. Nemendur munu lesa frumheimildir með gagnrýnum hætti og læra um uppruna, hlutverk, birtingarmyndir og dreifingu norrænna goðsagna og tengsl þeirra við trúarathafnir og þjóðfélag norrænna manna fyrir kristnitöku. Sérstök áhersla verður lögð á varðveislu norrænna goðsagna hjá kristnum mönnum á miðöldum og heimildarrýni. Spurt verður að hvaða marki goðsögurnar endurspeglar heiðinn hugarheim og hvernig þær kunni að litast af kristnum hugmyndum um hinn forna sið og heiðin goð. Höfuðáhersla verður lögð á vitnisburð Snorra Eddu og eddukvæða, og nemendur munu kynnst lykilhugmyndum í goðafræðinni eins og Ragnarök og orlagatrá. Ennfremur verður fjallað um tengsl trúarbragða við tungumál og hinn heiðna arf í þjóðfræði á síðari tímum. Myndrænt efni, fornleifar og nafnfræði verður einnig tekin til umfjöllunar ásamt samanburðarefni frá öðrum menningarsvæðum og þróun goðafræðirannsókna.

(Námskeiðið verður kennt á ensku)

Vinnulag:

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og umræðum í tímum.

Námsmat byggist á skriflegu lokaverkefni (50%), mætingu (10%) og munnlegu lokaprófi (40-50%).

ÞJÓ420M • Þjóðfræði samtímans: Álfar, innflytjendur og hryðjuverkamenn • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Í námskeiðinu skoðum við hvernig þjóðfræðaefni vegnar í vestrænum nútímasamfélögum og rýnum í fjölmiðlaefni, kvikmyndir og internetið, auk þess sem við skoðum munnlega og verklega geymd. Á meðal þess sem við tökum til athugunar eru flökkusagnir og ævintýri, trú og fordómar, leikir og hátíðir, veggjakrot og brandarar, og allra handa siðir og venjur. Markmiðið er að bæta skilning okkar á hversdagslegum undirstöðum nútímaþeningar og auka meðvitund okkar um allt það "ómerkilega" sem á ríkan þátt í að móta sjónarhorn okkar á samfélagið og viðhorfið til náungans. Stuðst verður við nýjar og nýlegar rannsóknir í þjóðfræði, menningarfræði og skyldum greinum.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og umræðum.

Námsmat byggist á söfnunar- og greiningarverkefni (50%), þremur skyndiprófum (30%), á umræðustjórnun (10%) og á mætingu og þátttöku (10%, ef hægt er).

ÞJÓ502M • Alþýðumenning og fagurfræði hversdagsins • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Í námskeiðinu rannsókum við sjónarhorn þjóðfræðinnar á menningu og samfélag með sérstakri áherslu á daglegt líf og daglegt brauð - það sem kalla mætti prósa heimsins. Við tökum sögu þjóðfræðinnar til skoðunar með gagnrýnu hugarfari og setjum í sambengi við sögu grannfaganna og við könnum í sameiningu strauma og stefnur við upphaf 21. aldar. Þá förum við í saumana á helstu hugtökum, þ.á.m.

menningarmun og margbreytileika, þjóðerni, kyngervi, alþýðu, hefð, hópi, höfundi, hnattvæðingu, fjölhyggju, elleftu stundinni, menningarlegu forræði, menningararfi og eignarhaldi á menningu. Markmiðið er að skilja hvernig mennirnir skapa hversdaginn og fylla daglegt umhverfi sitt merkingu, hvernig þeir móta líf sitt við aðstæður sem þeir hafa ekki sjálfir kosið sér, hvort heldur sem er í bændasamfélagi fyrri tíðar eða borgarsamfélagi 21. aldarinnar. Námskeiðið er ætlað meistaranemum, en er einnig opið nemendum á þriðja ári í BA-námi.

Markmið:

Í lok námskeiðsins er ætlast til að nemandinn:

- Hafi lesið ýmis grundvallarit í þjóðfræði
- Kunnir skil á straumum og stefnum á 20. og 21. öld
- Þekki þær breytingar sem fagið hefur gengið í gegnum og þá sjálfsgagnrýnu umræðu sem fer nú fram innan fagsins
- Hafi vald á lykilhugtökum í greiningu á alþýðumeningu og fagurfræði hversdagsins
- Geti rökrætt um menningu hópa og menningarmun með tilvísun til kenninga og fræðilegra hugtaka

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og umræðum.

Námsmat byggist á skriflegu lokaprófi (25%), munnlegu lokaprófi (25%), á skriflegu verkefni (25%) og á verkefni sem kynnt er með fyrirlestri (25%).

ÞJÓ601M • Menningararfur • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Terry Adrian Gunnell Dósent

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Hvað er menningararfur og hvaða hlutverki þjónar hann? Af hverju er hann í stöðugri útrýmingarhættu? Hvernig tengir hann saman fortíð og samtíð? Hvað á hann skylt við þjóðríkið? Söguvitund? Hnattvæðingu? Kapítalisma? Stjórnmal? Í námskeiðinu verður leitað svara við þessum spurningum, kynntar nýlegar rannsóknir þjóðfræðinga, mannfræðinga, listfræðinga, félagsfræðinga, safnafræðinga, sagnfræðinga og fornleifafræðinga á menningararfi og tekinn púlsinn á því sem er að gerast á þessu ört vaxandi sviði.

Kennslan fer fram í fyrirlestrum og umræðum.

Námsmat byggist skriflegu lokaprófi (65%), verkefni sem kynnt er með fyrirlestri (25%) og á mætingu og þátttöku (10%, ef hægt er).

Félagsráðgjafardeild

FRG101G • Almenn félagsráðgjöf: Saga, kenningar og fagþróun • (6e) • Haust • 3f [i](#)

Umsjónarkennari: Halldór Sigurður Guðmundsson Lektor

Kennari: Guðný Björk Eydal Dósent

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist grundvallarþekkingu á hugmyndafræði, kenningum, sögu og þróun félagsráðgjafar sem starfs- og fræðigreinar. Jafnframt öðlist nemendur þekkingu á fjölbreyttum starfshlutverkum félagsráðgjafa og á sérsviðum félagsráðgjafar í heilbrigðis- og félagsþjónustu, réttar- og skólakerfi. Helstu atriði sem fjallað er um eru: Saga og uppruni félagsráðgjafar, kenningar, vinnuaðferðir og framtíð félagsráðgjafar.

Verkefni og próf.

FRG102G • Kenningar um mannlega hegðun, ytri og innri mótunarþættir • (6e) • Haust • 3f [i](#)

Umsjónarkennari: Steinunn Hrafnisdóttir Dósent

Kennari: Þórey Vigdís Ólafsdóttir

Í námskeiðinu er fjallað um megin kenningar um mannlega hegðun. Kenningaþróunin verður skoðuð í ljósi sögu, samfélags og fræðilegrar framvindu á sviðinu. Hugmyndafræði og framlag frumkvöðlanna verður kynnt. Kynntar verða helstu rannsóknaraðferðir félagsvísindanna og fjölfræðileg nálgun heilsufræðinnar. Áhersla er lögð á mikilvægi gagnrýnnar- og skapandi hugsunar í félagsvísindum. Fjallað verður um fordóma og stimplun og reynt að tengja umfjöllunina sem flestum sviðum félagsráðgjafar.

Verkefni og skriflegt próf.

FRG103G • Áfengis- og vímuefnamál • (6e) • Haust • 2f + 1u [i](#)

Umsjónarkennari: Steinunn Hrafnisdóttir Dósent

Kennari: Erla Björg Sigurðardóttir

Helstu atriði sem fjallað verður um: Kenningar um áfengis- og vímuefnamál, skilgreiningar á áfengisfíkn og helstu líkamlegu og sálræn viðbrögð áfengis- og vímuefnaneytenda, skýringarlíkön á áfengisfíkn og áhrif þeirra á meðferð, afleiðingar og áhrif áfengis- og vímuefnaneytlu á fjölskylduna, löggjöf og uppbyggingu þjónustu. Áhersla er lögð á starfshlutverk félagsráðgjafa við fræðslu, ráðgjöf og forvarnarstarf á sviði áfengis- og vímuefnamála.

Skriflegt próf.

FRG104G • Vinnulag í félagsráðgjöf • (4e) • Haust • 2d + 1u [i](#)

Umsjónarkennari: Chien Tai Shill Aðjunkt

Kennari: Guðrún H Sederholm

Kennari: Guðný Björk Eydal Dósent

Aðstoðarkennari: Margrét Arngrímsdóttir

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum í félagsráðgjöf grundvallarfærni í fræðilegum vinnubrögðum í háskólanámi. Áhersla er lögð á að nemendur tileinki sér fræðileg vinnubrögð við úrvinnslu heimilda, frágang tilvísana, tilvitnana og heimildaskráa. Fjallað er um grunnatriði í bókasafnsnotkun og grundvallaratriði við upplýsingaöflun og textavinnslu. Sérstaklega er fjallað um notkun og öflun rafrænna gagna í félagsráðgjöf. Nemendur vinna m.a. raunhæf verkefni til þjálfunar vinnubragða.

Verkefni.

FRG202G • Félagsmálafestunur - velferð og vandi • (6e) • Vor • 3f [i](#)

Kennari: Guðný Björk Eydal Dósent

Markmið námskeiðsins er að veita haldgóða undirstöðuþekkingu á upphafi, þróun og einkennum velferðarkerfa frá sjónarhorni félagsráðgjafar. Fjallað er um kenningar, grunnhugtök og aðferðafræði velferðarrannsókna. Sérstök áhersla er lögð á sögulega þróun og einkenni íslenska velferðarkerfisins. Meðal annars er fjallað um þróun barnaverndar, framfærsluástoðar, félagsþjónustu og almannatrygginga. Fjallað er um skilgreiningu þarfa, félagsleg vandamál með áherslu á umfjöllun um fátækt og fátæktarránsóknir. Þá er lögð sérstök áhersla á að kynna starf og hlutverk félagsráðgjafa í félagsþjónustu. Lögð er áhersla á að nemendur öðlist skilning á samspili ólíkra þátta velferðarkerfa og hvernig þau hafa áhrif á líf og aðstæður skjólstæðinga. Nemendur öðlast færni til að beita heildarsýn við greiningu réttinda.

Ritgerð og skriflegt próf.

FRG204G • Fjölskyldur og fjölskyldustefna • (6e) • Vor • 2f + 1u [i](#)

Umsjónarkennari: Anni Guðný Haugen Lektor

Kennari: Guðný Björk Eydal Dósent

Kennari: Ingólfur Vilhjálmur Gíslason Lektor

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum grundvallarþekkingu á helstu hugtökum, kenningum og rannsóknaráherslum í fjölskyldufræðum og fjölskyldufélagsfræði. Fjallað verður um fjölskylduna sem stofnun, þróun hennar, gerð, hlutverk og stöðu í samfélaginu frá sögulegu sjónarhorni. Sérstök áhersla verður lögð á umfjöllun um breytingar á stöðu mæðra, feðra og barna annars vegar og tengsl atvinnu og fjölskyldulífs hins vegar.

Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að hafa þekkingu á helstu kenningum sem varða breytingar í fjölskyldum. Jafnframt eiga þeir að hafa öðlast greinagóða þekkingu á þróun ísl. fjölskyldustefnu og breytingar á ísl. fjölskyldugerð m.a. með hliðsjón af stöðu barna í samfélaginu og innan fjölskyldunnar. Í lok námskeiðsins er gert ráð fyrir að nemendur geti beitt fræðilegum kenningum til að greina nútíma vandamál.

Skriflegt próf og verkefni.

FRG205G • Áföll, sorg og sálræn skyndihjálp • (4e) • Vor • 2f [i](#)

Kennari: Guðný Björk Eydal Dósent

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist grunnþekkingu á áföllum og áhrifum þeirra á samfélög og einstaklinga. Nemendur fá þjálfun í að veita sálræna skyndihjálp (sbr. skilgreiningu RKÍ) og öðlast hæfni til að veita hana. Fjallað verður um skipulag almannavarna og áfallastjórnun. Sérstök áhersla er lögð á að kynna hlutverk félagsráðgjafa á þeim vettvangi. Þá er rætt umgildi sálræns stuðnings við þolendur

áfalla, helstu þætti sálrænnar skyndihjálfar og áfallahjálfar. Einnig verður rætt um skilgreiningar á áföllum, líkamleg og sálræn einkenni þeirra og áfallastreituvíðbrögð. Ritgerð og verkefni.

FRG206G • Lífsskeiðakenningar og þroskaferli • (6e) • Vor • 2f + 2u

Umsjónarkennari: Halldór Sigurður Guðmundsson Lektor

Kennari: Þórey Vigdís Ólafsdóttir

Kennari: Sigrún Hvanndal Magnúsdóttir

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist þekkingu á mismunandi lífsskeiðum og þeim þroskaáföngum sem eiga sér stað á hverju lífsskeiði. Jafnframt að fá innsýn í helstu kenningar og rannsóknir á þessu sviði. Fjallað er ítarlega um lífsskeiðin, einkenni þeirra og ferli, allt frá getnaði til grafar, og sjónum beint að líkamlegum, hugrænum, félagslegum og tilfinningalegum þroska á mismunandi lífsskeiðum. Ennfremur er fjallað um þýðingu lífsskeiðagreiningar í starfi félagsráðgjafa og hvernig þeir beita þekkingu sinni á þroskaferlum í þjónustu og meðferðarstarfi með skjólstæðingum.

Nauðsynleg undirstaða: Kenningar um mannlega hegðun, ytri og innri mótunarþættir (FRG102G)

Skriflegt próf.

FRG207G • Ofbeldi og vanræksla í fjölskyldum • (6e) • Vor • 2f + 1u

Umsjónarkennari: Chien Tai Shill Aðjunkt

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist fræðilega þekkingu á fyrirbærunum ofbeldi og vanrækslu í fjölskyldum. Fjallað verður um ofbeldi og vanrækslu í fjölskyldum út frá sögulegu sjónarhorni í félagsvísindum. Þá verður fjallað um helstu kenningar, áhættuþætti og rannsóknaraðferðir. Farið verður ítarlega yfir skilgreiningar og mismunandi birtingarmyndir þessara fyrirbæra og helstu afleiðingar fyrir þolendur. Jafnframt verður fjallað um vinnuferli sem tengist löggjöf þessa málaflokks, ásamt helstu úrræðum.

Próf og verkefni.

FRG301G • Félagsmálalöggjöf I: Framkvæmd og beiting • (8e) • Haust • 2f + 3u

Umsjónarkennari: Guðný Björk Eydal Dósent

Kennari: Ingi Valur Jóhannsson

Kennari: Ingibjörg Broddadóttir

Kennari: Unnur Valgerður Ingólfsdóttir

Kennari: Margrét Stefania Jónsdóttir

Kennari: Kristján Gunnar Valdimarsson Lektor

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum haldgóða þekkingu og skilning á grundvallaratriðum löggjafarinnar. Þá er lögð áhersla á að nemendur öðlist grundvallarfærni í að greina rétt einstaklinga til bóta eða þjónustu á viðkomandi sviðum auk þjálfunar í að beita heildarsýn. Fjallað er um skipulag og upphaf félagsþjónustu sveitarfélaga, almannatrygginga, atvinnu-, heilbrigðis-, húsnæðis og skattamála. Fjallað er um helstu einkenni löggjafar og kynntir sérstaklega þeir þættir sem snerta starfsvettvang félagsráðgjafa. Löggjöfin er skoðuð með tilliti til stefnumörkunar sem hún hefur í pólitísku, efnahagslegu og félagslegu samhengi og áhrif þeirrar stefnumörkunar á starf og hlutverk félagsráðgjafa. Námsfernið er tengt starfsaðferðum félagsráðgjafa. Unnið er með verkefni í dæmatímum og farið í skipulagðar kynnisferðir á helstu stofnanir.

Nauðsynleg undirstaða: Félagsmálastefnur - velferð og vandi (FRG202G)

Heimapróf, skýrslur og verkefni.

FRG302G • Velferð barna - Barnavernd • (2e) • Haust • 1u

Kennari: Anni Guðný Haugen Lektor

Námskeiðið er ætlað nemendum í tómstundafræði og nemendum utan félagsráðgjafardeildar sem ekki taka námskeiðið FRG203G Ofbeldi í fjölskyldum. Námskeiðið er einkum ætlað nemendum í tómstundafræði og öðrum skyldum greinum.

Markmið námskeiðsins er nemendur kynnist uppbyggingu og skipulag barnaverndarkerfisins á Íslandi, helstu einkennum þeirra mála er barnaverndarnefndir fjalla um og málsmeðferð barnaverndarmála. Fjallað verður um skilgreiningar á vanrækslu og ofbeldi og áhættuþætti. Jafnframt verður tilkynningaskylda til barnaverndarnefnda kynnt svo og á hvern hátt barnaverndarstarfsmenn vinna að lausn mála, bæði þegar unnið er í samvinnu við börn og foreldra og eins þegar grípa þarf til þvingunarúrreða.

Í lok námskeiðsins er gert ráð fyrir að nemendur hafi öðlast þekkingu á helstu tegundum vanrækslu og ofbeldis gegn börnum og áhættuþáttum þess og þeim leiðum sem hægt er að fara í vinnu með börnunum og fjölskyldum þeirra. Þá eiga nemendur að þekkja uppbyggingu barnaverndarkerfisins og helstu ákvæðum barnaverndarlaga.

Verkefni.

FRG303G • Icelandic Society: Contemporary perspectives of its specific status and commonality in the international community • (6e) • Haust • 2f + 1u

Umsjónarkennari: Guðný Björk Eydal Dósent

Umsjónarkennari: Helgi Gunnlaugsson Prófessor

Kennari: Guðbjörg Linda Rafnsdóttir Prófessor

Kennari: Anni Guðný Haugen Lektor

Markmið námskeiðsins er að gefa erlendum stúdentum kost á grunnþekkingu um íslenskt samfélag og kynnast helstu sérkennum þess frá félagsfræðilegu sjónarhorni. Í námskeiðinu verða kynntir eftirfarandi námsþættir: Íslensk þjóðfélagsþróun og umgjörð, valdir þættir sem snerta lýðfræðileg sérkenni, lífskjör og velferðar- og fjölskyldumál, löggjöf og félagsmálastefnu, vinnumarkað og stöðu kvenna. Komíð verður inn á stjórnmaláþróun, efnahagsstöðu og íslenska fjölmiðla. Einnig er fjallað um íslenskt réttarkerfi, frávikshegðun, unglingarannsóknir, stöðu minnihlutahópa og alþjóðavæðingu Íslands. Gestafyrirlesarar sem eru sérfræðingar á viðkomandi sviði kenna í námskeiðinu. Námskeiðið er kennt á ensku og verkefnum skilað á ensku.

Þátttaka í hóp- og umræðuverkefnum.

FRG305G • Stjúpfjölskyldur: Skilnaður og endurgerð fjölskyldusamskipta • (4e) • Haust • 2f

Umsjónarkennari: Sigrún Júlíusdóttir Prófessor

Kennari: Valgerður Halldórsdóttir

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum grunnþekkingu á málefnum er varða stjúp fjölskyldur og sérstöðu þeirra. Fjallað verður um stjúp fjölskylduna í ljósi innlendra og erlendra rannsókna sem og sögunnar, tölfraeðilegra upplýsinga og lagalegra þátta. Sérstök áhersla er lögð á að skoða hvernig málefni stjúp fjölskyldna snerta störf ýmissa fagstétta eins og starfsfólkfélags- heilbrigðis- og tómsundamál auk. Þá er athygli beint að stefnumótun og löggjöf í málefnum stjúp fjölskyldna, ásamt þjónustu- og meðferðarúrræðum. Að loknu námskeiðinu hafa nemendur fengið breiðan en jafnframt traustan undirbúning fyrir dýpkun og framþróun þekkingar á framhaldsstigi á þessu sértæka sviði fjölskyldumálefna. Einnig hafa þeir öðlast þekkingu og skilning á málefnum til að geta lagt af mörkum í og milli stofnana og sviða. Þá hafa þeir hlotið færni til að veita upplýsingar og almennri ráðgjöf á sviðinu.

FRG306G • Atvinnuleysi og afleiðingar þess • (4e) • Haust • 2f

Umsjónarkennari: Guðný Björk Eydal Dósent

Kennari: Halldór Sigurður Guðmundsson Lektor

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist grunnþekkingu á atvinnuleysi og afleiðingum þess á einstaklinga, fjölskyldur og samfélag. Fjallað verður um hugtakið atvinnuleysi, sögu skilgreininga og rannsókna. Það verður fjallað um afleiðingar atvinnuleysis og nemendur öðlast þekkingu á helstu fyrirleggjandi rannsóknum á þeim.

Markmið námskeiðsins er einnig að veita nemendum grunnþekkingu á viðbrögðum og úrræðum velferðarkerfisins við atvinnuleysi. Fjallað verður um þær stofnanir sem veita atvinnuleitendum þjónustu og fyrirkomulag atvinnuleysistrygginga. Þá öðlast nemendur grundvallarþekkingu á kenningum um virkni (e. activation) og áhrifum þeirra á viðbrögð við atvinnuleysi í Evrópu á undanföllum áratugum.

FRG401G • Öldrun og málefni aldraðra • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Sigurveig H Sigurðardóttir Lektor

Fjallað verður um kenningar um öldrun, lífsskeiðþróun og breytingaferli fullorðinsára frá félagslegu, líkamlegu og tilfinningalegu sjónarhorni. Einnig verður fjallað um löggjöf, stefnumörkun og hugmyndafræði í uppbyggingu þjónustu fyrir aldraða. Áhersla er lögð á starfshlutverk félagsráðgjafans og aðferðir við ráðgjöf, stjórnun, fræðslu og forvarnarstarf. Í lok námskeiðs er ætlast til að nemendur hafi tileinkað sér þekkingu á málefnum aldraðra og geti nýtt hana í starfi með öldruðum og fjölskyldum þeirra. Sjálfstæð verkefni og ritgerð.

FRG403G • Fatlaðir og samfélagið • (4e) • Vor • 2f

Umsjónarkennari: Steinunn Hrafnadóttir Dósent

Kennari: Guðrún Þorsteinsdóttir

Kennari: Sigríður María Játvarðardóttir

Kennari: María Jónsdóttir

Kennari: Þór Garðar Þórarinnsson Stundakennari

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist fræðilega þekkingu á fötlun og málefnum fatlaðra í nútímasamfélagi. Áhersla er lögð á starfshlutverk félagsráðgjafa við ráðgjöf og vinnu með fötluðum. Fjallað verður um helstu orsakir fötlunar, helstu hugtök ásamt þróun löggjafar í málaflokki fatlaðra. Skoðuð verða helstu meginatriði í samningi Sameinuðu þjóðanna til að tryggja réttindi fatlaðra. Þá verður fjallað almennt um þjónustu velferðarkerfisins við fólk sem býr við fötlun með áherslu á skólamál, atvinnumál og búsetumál. Fjallað verður um skipan og verklag þegar þjónusta við fatlaða. Kynnt verða sérstaklega þjónusta lykilstofnana sem annast þjónustu við fötluð börn og fullorðna eins og Greiningar- og ráðgjafarstöðvar ríkisins, sveitarfélaga, svæðisskrifstofa og hagsmunasamtaka fatlaðra. Þá verður fjallað um hlutverk þeirra sem annast eftirlit og ráðgjöf með framkvæmd þjónustunnar. Fjallað verður um grundvallaratriði í stefnum stjórnsvalda og framkvæmdaáætlunum lýst. Reynt verður að rýna í þróun þjónustu við fötluð börn og fullorðna til næstu ára og áratuga, ásamt því sem þessi atriði verða sett í alþjóðlegt samhengi. Efn Verkefni og próf.

FRG405G • Sjálfböðastarf: Sérverkefni • (4e) • Haust & vor

Umsjónarkennari: Steinunn Hrafnadóttir Dósent

Kennari: Sigurveig H Sigurðardóttir Lektor

Markmið sérverkefnisins er að nemendur kynnist af eigin raun sjálfböðastarfi hjá Rauða krossi Íslands. Nemendur skuldbinda sig til að vinna sjálfböðastörf á sviði félagslegrar velferðar í eitt skólaár. Sjálfböðaverkefni eru valin í samráði og undir handleiðslu kennara. Nemendur sækja 4 umræðutíma yfir tímabilið þar sem þeir gera grein fyrir reynslu sinni og kynnast reynslu hvers annars.

Nemendur skrifa dagbók um vinnu sína og skila ritgerð tengda efni sjálfböðastarfs á vettvangi. Nemendum er auk þess skylt að sækja námskeið á vegum Rauða krossins fyrir sjálfböðaliða.

FRG406G • Félagsmálalöggjöf II: Um málsmeðferð og réttindi skjólstæðinga • (6e) • Vor • 2f + 1u

Umsjónarkennari: Anni Guðný Haugen Lektor

Kennari: Hrefna Friðriksdóttir Lektor

Kennari: Karl Steinar Valsson

Kennari: Guðbjörg Lilja Hjartardóttir

Kennari: Unnur Valgerður Ingólfsdóttir

Markmið námskeiðsins er að veita undirstöðuþekkingu á tiltekinni löggjöf og þeim þáttum sem snerta sérstaklega starfsvettvang félagsráðgjafa. Áhersla er lögð á málsmeðferð og réttindi skjólstæðinga, m.a. gegnum kynningu og umfjöllun á stjórnýslylögum, dómskerfið og refsirétt. Fjallað er um mannréttindi og alþjóðasamninga auk samnings Sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins. Lögð er áhersla á að skoða löggjöfina frá sjónarhorni félagsráðgjafar og áhrif hennar á starf og starfsumhverfi.

Starf stofnanna er kynnt í skipulögðum kynnisferðum.

Í lok námskeiðsins er gert ráð fyrir að nemendur þekki helstu mannréttindasáttmála og hafi innsýn málsmeðferð stjórnýslunnar. Þá eiga nemendur að kunna skil á helstu þáttum refsivörslukerfisins og réttindum skjólstæðinga.

Nauðsynleg undirstaða: Almenn félagsráðgjöf: Saga, kenningar og fagþróun (FRG101G), Félagsmálafundur - velferð og vandi (FRG202G), Félagsmálalöggjöf I: Framkvæmd og beiting (FRG301G)
Dæmaverkefni, skýrslur og ritgerð.

FRG501G • Fjölmennning og fagstörf • (4e) • Haust • 2f

Umsjónarkennari: Guðný Björk Eydal Dósent

Kennari: Edda Ólafsdóttir

Kennari: Guðbjörg Ottósdóttir

Kennari: Guðbjörg Lilja Hjartardóttir

Aðstoðarkennari: Hilma Hólmsfríður Sigurðardóttir

Markmið námskeiðsins er að undirbúa félagsráðgjafa og annað fagfólk í félags- og heilbrigðisþjónustu til starfa í fjölmenningarlegu samfélagi þar sem reynir á samskipti, skilning og samvinnu. Fjallað verður um áhrif breytts mannlífs hér á landi m.t.t. fjölgunar innflytjenda frá fjölbreytilegum og fjarlægum menningarsvæðum. Stefnumótun ríkis og sveitarfélaga, réttindi og skyldur útlendinga, minnihlutahópa, mismunandi fjölskyldugerðir, þjónustuúrræði, innlenda löggjöf og vinnulag í félagsráðgjöf á þessu sviði. Nemendur fá undirstöðuþekkingu á uppruna og þróun mannréttindahugtaksins, á alþjóðamannréttindasamningum og starfi mannréttindastofnana Evrópuráðsins og Sameinuðu þjóðanna.

Gert er ráð fyrir virkri þátttöku í fyrirlestrum og umræðutímum, verkefni og skriflegt próf.

FRG503G • BA-ritgerð í félagsráðgjöf • (12e) • Haust

Sjá nánari upplýsingar á heimasíðu félagsráðgjafarskolarar.

FRG504G • Samfélagsvinna og notendasamráð • (8e) • Haust • 2f + 1u

Umsjónarkennari: Steinunn Hrafnadóttir Dósent

Kennari: Hervör Alma Árnadóttir

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum grundvallarþekkingu á samfélagsvinnu og notendasamráði sem vinnuaðferð í félagsráðgjöf. Hugmyndafræðilegur grunnur samfélagsvinnu og notendasamráðs eru kynntar svo og helstu stefnur og kenningar. Þá er fjallað um ýmsar tegundir samfélagsvinnu og notendasamráðs og hvernig má beita þeim við ólíkar aðstæður. Lögð er áhersla á kynningu á hagnýtum verkefnum á þessu sviði.

Verkefni og skriflegt próf.

FRG508G • Inngangur að eiginlegum rannsóknaraðferðum • (8e) • Haust • 3f + 1u **FRG601G • Verkefni í félagsráðgjöf • (2e) • Vor**

Umsjónarkennari: Halldór Sigurður Guðmundsson Lektor

Ritgerð sem nemendur vinna undir handleiðslu fastra kennara í félagsráðgjöf um efni að eigin vali. Nemendur þurfa að fá efni samþykkt af kennara í upphafi misseris.

Verkefni.

FRG602G • BA-ritgerð í félagsráðgjöf • (12e) • Vor

Umsjónarkennari: Chien Tai Shill Aðjunkt

Sjá nánari upplýsingar á heimasíðu félagsráðgjafarskolarar.

FRG603G • Stjórnun • (8e) • Vor • 2f + 1u

Umsjónarkennari: Steinunn Hrafnadóttir Dósent

Kennari: Ómar Hlynur Kristmundsson Dósent

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum grundvallarþekkingu á stjórnun stofnanna í opinberri þjónustu. Fjallað er um helstu kenningar um skipulagsheildir (organizational theories) og hegðun innan skipulagsheilda (organizational behaviour). Áhersla er lögð á að nemendur öðlist skilning og þekkingu á helstu stjórnunaraðferðum. Efnið verður sérstaklega tengt félagsráðgjafanum sem stjórnanda.

Verkefni og skriflegt próf.

FRG604G • Félagsráðgjöf á heilbrigðissviði • (4e) • Vor • 2f

Umsjónarkennari: Sigurveig H Sigurðardóttir Lektor

Kennari: Helga Sól Ólafsdóttir

Kennari: Halldór Sigurður Guðmundsson Lektor

Aðstoðarkennari: Inga María Vilhjálmssdóttir

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum innsýn í kenningar og aðferðafræðilega nálgun félagsráðgjafar á heilbrigðissviði. Fjallað verður um þrjú þjónustustig heilbrigðiskerfisins og það hvernig hugmyndafræði félagsráðgjafarinnar nýtist á hverju stigi fyrir sig. Einnig verður fjallað um hvernig aðferðafræði félagsráðgjafarinnar nýtist til að sporna við sjúkdómsvæðingu og gera almenning og skjólstæðinga heilbrigðiskerfisins meðvitaða um rétt sinn til þjónustu og stuðlar að því að þjónustan nýtist sem best. Nemendur skulu öðlast hæfni til að meta mun á félagsráðgjafarþjónustu og þjónustu annarra fagstétta innan heilbrigðiskerfisins.

Verkefni.

FRG605G • Félagsmálalöggjöf III: Barnavernd og sífjaréttur • (8e) • Vor • 2f + 1u

Umsjónarkennari: Anni Guðný Haugen Lektor

Kennari: Hrefna Friðriksdóttir Lektor

Markmið námskeiðsins er að veita grundvallarþekkingu á löggjöf er varðar barnavernd og sífja- og barnarétt. Kynntir eru þættir löggjafar á þessu svið sem snerta starfsvettvang félagsráðgjafa og þau skoðuð í pólitísku, efnahagslegu og félagslegu samhengi. Gerð er grein fyrir helstu þáttum vanrækslu og ofbeldis gegn börnum, starfsháttum barnaverndarnefnda og þeim ramma er barnaverndarlög setja.

Farið verður í heimsóknir á nokkrar stofnanir.

Í lok námskeiðsins er gert ráð fyrir að nemendur þekki grundvallaratriði á þeim þáttum hjúskaparréttar, barnaréttar og erfðaréttar sem snúa að störfum félagsráðgjafa. Þá eiga nemendur að geta greint helstu flokka vanrækslu og ofbeldis gegn börnum svo og þekkja aðferðir sem hægt

er að nota til að aðstoða börn og fjölskyldur í vanda. Jafnframt eiga nemendur að hafa haldgóða þekkingu á uppbyggingu barnaverndarkerfisins.

Nauðsynleg undirstaða: Almenn félagsráðgjöf: Saga, kenningar og fagþróun (FRG101G), Félagsmálastefnur - velferð og vandi (FRG202G), Félagsmálalöggjöf I: Framkvæmd og beiting (FRG301G)

Æskileg undirstaða: Félagsmálalöggjöf II: Um málsmeðferð og réttindi skjólstæðinga (FRG406G)
Skriflegt próf, verkefni og dæmatímar.

FRG607G • Verkefni í félagsráðgjöf • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Halldór Sigurður Guðmundsson Lektor

Ritgerð sem nemendur vinna undir handleiðslu fastra kennara í félagsráðgjöf um efni að eigin vali. Nemendur bera sjálfir ábyrgð á að hafa samband við viðkomandi kennara.

FRG001F • Áhrifaþættir öldrunar: Umhverfi, félags tengsl og heilsufar • (10e) • Vor • 3f + 1u

Umsjónarkennari: Sigurveig H Sigurðardóttir Lektor

Markmið námskeiðsins er að dýpka þekkingu þátttakenda í öldrunarfræðum (gerontology) og öldrunarlækningum (geriatri). Fjallað verður um það hvernig umhverfi, félagsleg tengsl og heilsufar hafa áhrif á vellíðan aldraðra. Rætt verður um þjónustu við aldraða almennt og einnig hópa aldraðra með sérþarfir. Mismunandi kenningar öldrunarfræða verða til umræðu og hvernig þær hafa áhrif á viðhorf og þjónustu við aldraðra. Rannsóknir innlendar og erlendar á sviðinu verða kynntar svo og rannsóknaraðferðir öldrunarfræðinnar. Fjallað verður um teymisvinnu í öldrunarþjónustu og áhersla lögð á að kynna starfsaðferðir mismunandi starfsstétta sem vinna að málefnum aldraðra.

Námskeiðið er kennt í staðlotum og fyrirlestrum.

Gestafyrirlesarar á sérsviðum öldrunarfræða og öldrunarlækninga.

Ritgerðir og verkefni.

FRG002F • Öldrunarfræði: Stefnumótun og þjónusta • (10e) • Haust • 3f + 1u

Kennari: Sigurveig H Sigurðardóttir Lektor

Markmið námskeiðsins er að kynna öldrunarfræði sem þverfaglega fræðigrein með aðaláherslu á félagslega öldrunarfræði. Hugmyndafræði fræðigreinarinnar, helstu rannsóknir og rannsóknaraðferðir verða kynntar. Fjallað verður um félagslega, sálræna og líffræðilega öldrun og áhrif þess að eldast á einstaklinga og umhverfi þeirra. Kynntar verða helstu kenningar öldrunarfræðinnar og fjallað um áhrif þeirra á stefnumótun í öldrunarþjónustu. Áhersla verður lögð á að dýpka þekkingu þátttakenda um málefni aldraðra með það að markmiði að gera þá hæfari til að vinna með öðrum starfsstéttum að velferðarmálum aldraðra.

Námskeiðið er kennt í staðlotum og fyrirlestrum.

Verkefni og ritgerð.

FRG003F • Rannsóknamálastofur í MA-námi í félagsráðgjöf • (0e) • Haust & vor

Undirbúningur og gerð lokarannsóknar í meistaranámi. Farið er yfir verklag í fræðilegum ritgerðum. Meðal annars er fjallað um rannsóknáætlanir, aðferðir og hvernig rannsóknir eru tengdar kenningagrunni og starfsvettvangi félagsráðgjafar. Nemendur kynna rannsóknáætlanir sínar, fá gagnrýna viðgjöf og taka þátt í hópumræðum sem gagnast á gagnkvæman hátt.

FRG004F • Lesnámskeið um sérsvið • (10e) • Haust

Nemandi vinnur skrifleg verkefni eða ítarlega heimilda-ritgerð um tiltekinn þátt þess rannsóknasviðs sem hann hefur valið sér í samráði við umsjónarkennara.

Verkefni.

FRG005F • Lesnámskeið um sérsvið • (10e) • Vor

Nemandi vinnur skrifleg verkefni eða ítarlega heimilda-ritgerð um tiltekinn þátt þess rannsóknasviðs sem hann hefur valið sér í samráði við umsjónarkennara.

Verkefni.

FRG006F • Verkefni á MA-stigi í félagsráðgjöf • (6e) • Haust

Verkefni á meistarastigi í félagsráðgjöf.

Verkefni.

FRG007F • Sérverkefni í réttarfélagsráðgjöf • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigrún Júlíusdóttir Prófessor

Verkefni.

Verkefni.

FRG008F • Fjölmeningarfélagsráðgjöf: Viðhorf og vinnulag • (10e) • Vor • 2f + 1u

Umsjónarkennari: Guðný Björk Eydal Dósent

Kennari: Edda Ólafsdóttir

Kennari: Ingibjörg Broddadóttir

Kennari: Guðbjörg Lilja Hjartadóttir

Markmið námskeiðsins er að leggja fræðilegan grunn að vinnu félagsráðgjafans með innflytjendum. Í fyrri hluta er fjallað um uppruna rasisma, þjóðernishyggju, tilurð og þróun mannréttindahugtaksins og alþjóðlegra mannréttindasamninga. Stefnumótun ríkis og sveitarfélaga í málefnum útlendinga og innlend löggjöf um réttindi þeirra og skyldur er skoðuð. Í seinni hluta er fjallað um helstu kenningar og starfsaðferðir á sviði fjölmeningarfélagsráðgjafar og nýjar áherslur kynntar. Umfjöllun um menningarbundin viðhorf gagnvart heilbrigðis- og félagsþjónustu og menningarafall. Sérstök áhersla er lögð á vinnu með börnum, unglingum og öldruðum. Ítrekuð nauðsyn þess að vera meðvitaður um eigin viðhorf og stöðu.

Verkefni og ritgerð.

FRG009F • Aðferðir í áfengis- og vímuefnamedferð • (10e) • Vor • 3f + 1u

Umsjónarmaður: Sigrún Júlíusdóttir Prófessor

Umsjónarkennari: Erla Björg Sigurðardóttir

Fyrst kennt háskólaárið 2008-2009. Markmið námskeiðinu er að treysta sérfræðipekkingu félagsráðgjafa á sviði áfengis- og vímuefnamála og efla færni til að þróa meðferðar-, fræðslu og rannsóknastörf á sviðinu. Fjallað er á gagnrýnin hátt um heildstæð líkön út frá félagslegum, líkamlegum og sálrænum þáttum (biopsychosocial model) eins og þeim er beitt í meðferðarvinnu fyrir skjólstæðinga með áfengis- og vímuefnavanda. Í þessu samhengi er unnið með hugtök eins menningartengd mynstur, áhættuneyslu, afneitun og inngríp fyrir vímuefnasjúka með langvarandi félagslegan vanda. Sérstök áhersla er á alhlíða (biopsychosocial) greiningu, DSM ICD skilgreiningar auk skimunarþrófa. Efni námskeiðsins er tengt þróun rannsókna á vímuefnafíkn (alkóhólisma), m.a. lífeðlisfræðilegum rannsóknum, og gæðamati á árangri

fræðslu- og meðferðaverkefna.

Nauðsynleg undirstaða: Þekkingarfræði og meðferðarkenningar í félagsráðgjöf (FRG012F)

Skriflegt próf og tvö verkefni.

FRG010F • Doktorsritgerð • (30e) • Haust

Doktorsritgerð

FRG011F • Doktorsritgerð • (30e) • Vor

Doktorsritgerð

FRG012F • Þekkingarfræði og meðferðarkenningar í félagsráðgjöf • (10e) • Haust • 3f + 1u

Umsjónarkennari: Sigrún Júlíusdóttir Prófessor

Kennari: Helga Jóhannesdóttir

Kennari: Bjarney Kristjánsdóttir

Markmið námskeiðsins er að veita þekkingu á upphafi, sögu og þróun kenninga í félagsráðgjöf. Aðferðafræðileg þróun er skoðuð frá gagnrýnu sjónarhorni þekkingarfræði og miðlað dýpri skilningi á hugmynda- og fræðilegum grunni meðferðakenninga. Sérstök áhersla er lögð á fræðilega undirstöðu grunnhugtaka í félagsráðgjöf. Athygli er beint að kerfisnálgun og þeim samþætta kenningagrunni sem nú er ríkjandi í samskiptafræðum og meðferðarstarfi. Umfjöllunin er tengd sérfræðiþekkingu í félagsráðgjöf og faglegu samstarfi sérfræðinga á vettvangi.

Ritgerð og próf.

FRG013F • Meðferðarlíkon í félagsráðgjöf • (10e) • Vor • 3f + 1u

Umsjónarkennari: Sigrún Júlíusdóttir Prófessor

Kennari: Hrefna Ólafsdóttir Aðjúnt

Markmið námskeiðsins er að dýpka þekkingu og skilning á aðferðaþróun á sérsviðum félagsráðgjafar. Fjallað verður um mismunandi líkön, veikleika þeirra og styrkleika og hvenær ólíkar nálganir eiga við á hinum ýmsu meðferðar- og þjónustusviðum. Athygli er beint að greiningartækni og færni til að setja fram vinnutilgátur um vanda- og lausnamynstur eins og þau birtast í samskiptakerfum innan sem utan fjölskyldu. Meðferðarfræðileg nálgun og samstarfsaðferðir eru tengdar hugtökum úr stjórnunar- og stofnanakenningum.

Verkefni og próf.

FRG014F • Handleiðslufræði - kenningar og aðferðaþróun • (10e) • Vor • 3f + 1u

Umsjónarmaður: Sigrún Júlíusdóttir Prófessor

Markmið námskeiðsins er að kynna sögulega þróun handleiðslufræða og hvernig hún tengist kenningum um sérfræðihópa og fagþróun.

Helstu líkön, skilgreiningar, hugmyndafræði og rannsóknir verða kynnt. Einnig er fjallað um stöðu handleiðslu í tengslum við stjórnun stofnana á sviði heilbrigðis- og félagsþjónustu og það tengt hugtökum eins og fagstyrkur (e.professional power), fagefning, starfsráðgjöf og starfsþreyta. Fjallað er um ólík markmið og tilgang stjórnunarhandleiðslu, faghandleiðslu og nemendahandleiðslu.

Verkefni og próf.

FRG015F • Doktorsritgerð • (30e) • Sumar

Doktorsritgerð

FRG016F • MSW-ritgerð • (30e) • Haust

Kennari: Sigrún Júlíusdóttir Prófessor

MSW-ritgerð.

FRG017F • MSW-ritgerð • (30e) • Vor

Kennari: Sigrún Júlíusdóttir Prófessor

MSW-ritgerð.

FRG018F • MSW-ritgerð • (30e) • Sumar

Kennari: Sigrún Júlíusdóttir Prófessor

MSW-ritgerð.

FRG019F • Stjórnun og rekstur félagasamtaka • (6e) • Haust • 3f

Kennari: Ómar Hlynur Kristmundsson Dósent

Kennari: Steinunn Hrafnisdóttir Dósent

Námskeiðslýsing. Í námskeiðinu er athygli beint að innra og ytra umhverfi frjálsra félagasamtaka svo sem þróun, stefnumótun, hlutverki, framlagi, stjórnun, fjármögnun, tengslum á milli frjálsra félagasamtaka, stjórnvalda og einkaaðila, skipulagi og stjórnun sjálfbodaðila. Efnin er sérstaklega tengt íslenskum aðstæðum.

Verkefni.

FRG020F • Réttarfélagsráðgjöf I: Dóms- og réttarkerfi, löggjöf og félagsleg þjónustuúrræði • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Sigrún Júlíusdóttir Prófessor

Kennari: Valtýr Sigurðsson

Markmið námskeiðsins er að veita þekkingu á því heildarsviði sem réttarfélagsráðgjöf byggir á, fræðilegan grunn og starfsvettvang.

Þekkingin nær yfir uppbyggingu og umgjörð sviðsins, hugmyndafræði og þjónustuform, aðferðir og úrræði.

Nauðsynleg undirstaða: Eigindlegar rannsóknaraðferðir I (UMF402F), Kenningar í afbrotufræði (FEL023F)

Ritgerð.

FRG021F • Réttarfélagsráðgjöf II: Stofnanaumgjörð og aðferðir í meðferð mála • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Sigrún Júlíusdóttir Prófessor

Kennari: Páll Sveinn Hreinsson

Kennari: Valtýr Sigurðsson

Kennarar: Sigrún Júlíusdóttir, prófessor, ásamt stundakennurum. Fjallað er um hlutverk og sérfræðiþekkingu félagsráðgjafa á sviðinu. Þá er fengist við greiningu, málsáætlun og vinnulag í hinum ýmsu málaflokkum sviðsins. Í því sambandi eru kynnt helstu fræðilegu hugtök sem byggt er á ásamt aðferðanálgu og helstu rannsóknum félagsráðgjafar á sviðinu, hvað áhrærir m.a. stimulun, sjúkdómsvæðingu vs samskiptalíkan. Víkið er að vinnulagi og viðtalstækni þegar unnið er með börnum. Áhersla er á sértækar aðferðir eins og sáttameðferð, uppbyggingarstefnu, samninga- og samráðsnálgun.

Nauðsynleg undirstaða: Réttarfélagsráðgjöf I: Dóms- og réttarkerfi, löggjöf og félagsleg þjónustuúrræði (FRG020F)

Ritgerð.

FRG022F • Frjáls félagasamtök: Kenningar og rannsóknir • (4e) • Vor • 2f

Kennari: Steinunn Hrafnadóttir Dósent

-

FRG028F • Fjölskyldustefna, rannsóknir og þróunarstarf • (15e) • Vor

Fjallað er um þróun og aðstæður íslenskra fjölskyldna í sögulegu ljósi. Athygli er beint að samfélagsáhrifum, þróun nýrra fjölskyldugerða og breyttum uppeldisaðstæðum þ.m.t. skilnað og stjúp tengsl. Fjallað er um liðan, starfshæfni og aðstæður fjölskyldna í ljósi tölfraðilegra upplýsinga um lýðheilsu (health statistics), löggjöf og þjónustu. Efnid er tengt íslenskum og erlendum fjölskyldurannsóknum. Kynntar eru leiðir til að samþætta rannsóknir og meðferðarstarf, mat og þróun aðferða og úrræða.

FRG029F • Þekkingarfræðileg þróun fjölskyldumeðferðar • (15e) • Haust

Í námskeiðinu er kynnt saga fjölskylduhugtaksins, þekkingarfræðilegur grunnur og kenningaþróun í fjölskyldumeðferð. Fjallað er um hvernig samtíma hugmyndir um lýðræðislega nálgun, notendasamráð tengjast valdahugtakinu og kenningum hugsmíðahyggju og frásagnarálgun.

FRG030F • Aðferðir I: Greiningartækni og færni • (20e) • Vor

Markmið námskeiðsins er að dýpka þekkingu á aðferðaþróun í fjölskyldumeðferð.

Fjallað verður um mismunandi líkön, hugmyndafræði þeirra og sérkenni Athygli er beint að greiningatækni og færni til að setja fram vinnutilgátur um vanda- og lausnamynstur eins og þau birtast innan fjölskyldu og í samskiptakerfum sem þau tengjast.

FRG031F • Aðferðir II: Þjálfun og beiting sértækra aðferða • (20e) • Vor

Markmið námskeiðsins er að auka hagnýta þekkingu á sviði fjölskyldumeðferðar og efla færni til að beita sértækum, viðurkenndum aðferðum í vinnu með fjölskyldur, hjón og foreldra, ásamt greiningu á því hvenær ólíkar nálganir eiga við ólíkar forsendur á hinum ýmsu meðferðar- og þjónustusviðum

FRG032F • MA ritgerð í fjölskyldumeðferð • (30e) • Vor

MA ritgerð

FRG033F • Aðferðir III. Meðferðarálgun og siðfræði • (20e) • Haust

Markmið námskeiðsins er að auka persónulega færni í meðferðarvinnu. Áhersla verður á vinnu með upprunafjölskylduna í þeim tilgangi að auka eigin meðferðarstyrk, meðvitund og þekkingu á eigin fordómum og samfélagslegum gildum. Þjálfun í samtalsækni, fyrirlögn á meðferðarmálum og handleiðslu.

FRG034F • Barnavernd: Fagfólk og foreldraábyrgð • (10e) • Haust

Markmið námsins er að efla fræðilega og faglega þekkingu starfsfólks sem starfar með börnum og foreldrum innan félags-, heilbrigðis- og skólaþjónustu á barnavernd. Það miðar að kynna helstu hugmyndir sem barnaverndarstarf byggir á, gefa innsýn í uppbyggingu barnaverndarkerfinsins og lagaumhverfisins auk þess að því að kynna helstu starfsaðferðir barnaverndarnefnda og úrræði sem til eru. Sérstök áhersla verður lögð á umfjöllun um samvinnu barnaverndarstarfsmanna við annað fagfólk sem sinnir málefnum barna.

Í lok námskeiðsins er gert ráð fyrir að nemendur hafi öðlast þekkingu á hugmyndafræði barnaverndar og þekki lagaumhverfið, helstu úrræði og starfsaðferðir barnaverndarstarfsmanna. Einnig er gert ráð fyrir að nemendur hafi öðlast aukna hæfni til að vinna með barnaverndarstarfsmönnum að velferð barna.

Verkefni og ritgerð

FRG105F • Fagleg tengsl og siðfræði • (8e) • Haust

Umsjónarmaður: Sigrún Jónsdóttir

Umsjónarkennari: Sigrún Júlíusdóttir Prófessor

Umsjónarkennari: Sigurveig H Sigurðardóttir Lektor

Kennari: Gyða Hjartardóttir

Kennari: Erla Jóhanna Þórðardóttir

Kennari: Unnur Valgerður Ingólfssdóttir

Kennari: Jóna Rut Guðmundsdóttir

Markmið námskeiðsins er að kynna kenningar og líkön sem byggt er á í faglegri tengslamyndun og meðferðarvinnu. Fjallað er um skriflega þáttinn, gerð og meðferð ritaðra gagna (dagálar, matsgerðir, skýrslur og bréf). Athygli er beint að ábyrgð og umboði fagmannsins í opinberri þjónustu. Áhersla er lögð á að veita þekkingu og innsæi í siðfræði hjálparstarfsins og veita undirbúning fyrir siðfræðilegar ákvarðanir og meðferð álitamála. Unnið er með sjálfstæð verkefni til að tengja fræðilega þekkingu hagnýtu starfi, skapa vitund um viðhorf, eigið gildismat og persónuþætti. Veitt er þjálfun í faglegri nálgun og viðtalstækni m.a. með myndböndum og dæmaefingum.

Námskeiðið hefst með lotukennslu í vinnubúðum. Fyrirlestrar með 80% tímasókn og virkri þátttöku í umræðu - og dæmatímum. Unnið er áfram með verkefni jöfnum höndum í hverjum þætti. Þessi hluti námskeiðsins gildir 60% en próf í lok lotu (1. október 2008) gildir 40%.

FRG106F • Samþætting fræða og fags: Starfsþjálfun I • (8e) • Haust • 2f + 2u

Kennari: Anni Guðný Haugen Lektor

Kennari: Halldór Sigurður Guðmundsson Lektor

Markmið starfsþjálfunar er að gefa nemendum tækifæri til:

- að kynnst starfsvettvangi félagsráðgjafa
- að kynnst hinu félagslega kerfi, stofnunum og félögum sem vinna að úrlausn félagslegra vandamála
- að tengja saman fræðilega þekkingu og hagnýtt starf
- að skoða og vinna með eigin viðhorf og gildi er tengjast félagsráðgjafastarfinu
- að nýta persónulega leiðsögn og handleiðslu félagsráðgjafa

Til að ná þessum markmiðum eru nemendur tvo daga í viku í starfsþjálfun hjá félagsráðgjafa úti á vettvangi og undir handleiðslu hans. Í fræðilega hluta námskeiðsins fjalla nemendur um dæmi úr eigin starfsþjálfun, greina þann vanda eða aðstæður sem þar birtast og beita aðferðum félagsráðgjafa.

Kennsla fer fram í formi fyrirlestra og umræðna.

Í lok námskeiðsins eiga nemendur að hafa hlotið innsýn í störf félagsráðgjafa, fengið þjálfun í að beita fræðilegum aðferðum við lausn félagslegra vandamála. Jafnframt er gert ráð fyrir að nemendur hafi í gegnum handleiðslu öðlast skilning á mikilvægi þess að vera meðvitaður um eigin viðhorf og gildi í starfi sem félagsráðgjafi.

Skriflegt verkefni, greinargerð úr starfsþjálfun og mat starfsþjálfunarkennara

FRG107F • Börn, fjölskyldur og barnavernd • (10e) • Haust • 2f + 1u

Umsjónarkennari: Anni Guðný Haugen Lektor

Umsjónarkennari: Halldór Sigurður Guðmundsson Lektor

Kennari: Valgerður Magnúsdóttir

Kennari: Karl L. Marinósson

Kennari: Bjarney Kristjánsdóttir

Markmið námskeiðsins er að dýpka fræðilega þekkingu nemenda á helstu aðferðum í vinnu með börnum og fjölskyldum þeirra. Kynntar verða helstu vinnuáðferðir sem beitt er við að efla foreldra í hlutverkum sínum, helstu meðferðarstefnur og greiningarlíkön sem beitt er í vinnu með fjölskyldum. Þá verður fjallað um vinnuáðferðir með börnum. Rætt verður um fjölmenningsfélagsráðgjöf í barnaverndarstarfi. Einnig verður fjallað um stofnannaumhverfi og úrræði í barnaverndarkerfi hérlendis. Sérstök áhersla verður lögð á hagnýtt gildi hinnar fræðilegu þekkingar og verkefnavinna verður tengd reynslu úr starfi nemenda á vettvangi barnaverndar.

FRG108F • Greining geðrænna vandkvæða • (8e) • Haust • 3f + 1u

Kennari: Hrefna Ólafsdóttir Aðjúnt

Fjallað verður um þróun kenninga á sviði þroska og geðtengsla (psychodynamic theories) og tengsl þeirra við greiningu geðrænna vandkvæða. Farið verður yfir skilgreiningar og flokkun þeirra samkvæmt greiningarkerfum geðheilsufræða. Helstu meðferðarstefnur og aðferðir skoðaðar. Sérstök áhersla verður lögð á beitingu þekkingar á þessu sviði í störfum félagsráðgjafa.

Verkefni 20% og skriflegt próf 80%. Tímasókn er 80%.

FRG111F • Verkefni: Áfengis- og vímuefnamedferð • (10e) • Haust

Verkefni.

FRG206F • Kreppukenningar og áfallavinna • (8e) • Vor • 2f + 2u

Umsjónarkennari: Anna Rós Jóhannesdóttir

Umsjónarkennari: Halldór Sigurður Guðmundsson Lektor

Markmið námskeiðsins er að fjalla um kreppuhugtakið frá mismunandi sjónarhornum og tengja það störfum félagsráðgjafa á vettvangi þjónustu og meðferðarstarfa.

Kynntar verða fjölfaglegar rannsóknir og rannsóknaráherslur þar sem félagsráðgjafar voru hluti af meðferðarteymum sem stunduðu slíkar rannsóknir. Fyrstu klínisku rannsóknirnar á þessu sviði voru notaðar m.a. í forvarnarstarfi í félags- og heilbrigðisþjónustu. Þannig verða hugmyndir um fræðslu og forvarnir út frá breytingar- og kreppuhugtakinu kynntar ásamt því hvernig niðurstöðum rannsókna er beitt í þágu skjólstæðinga.

Að námskeiði loknu eiga nemendur að hafa þekkingu á helstu rannsóknum sem liggja að baki kreppufræðum.

Þeir hafi öðlast þekkingu á þeim áhrifum sem kreppur, áföll og sorgir geta haft á líf fólks í margvíslegu samhengi.

Þá hafi þeir þekkingu á gildi þess að geta unnið úr kreppum og áföllum á uppbyggilegan hátt og hve mikilvægt þetta er fyrir virka þátttöku í samfélaginu.

Þeir hafi hlotið þjálfun til þess að mæta fólki við þessar aðstæður, greina helstu einkenni, og kunna að bregðast við þeim.

Þeir búi yfir færni til þess að nota þekkingu sína í meðferðarvinnu með fólki sem verður fyrir áföllum í brád og lengd.

Þeir hafi skilning á mikilvægi þess að miðla fræðslu til almennings, stefnumótenda og stjórnmalamanna um þau áhrif sem kreppur og áföll hafa á daglegt líf, og að þetta er ríkur þáttur í starfi félagsráðgjafa.

Kennslan er samþætt þannig að, nemendur tengi saman fræðilegan grunn og glöggvi sig á eigin viðbrögðum og viðhorfum við að mæta fólki í kreppu og sorg þrátt fyrir mismunandi lífshlaup og ólíka félagslega stöðu. Gagnrýnin hugsun og traust fagleg þekking eru mikilvæg tæki félagsráðgjafa við lausnir í starfi sínu.

Verkefni, 80% mætingarskylda.

FRG207F • Aðferðir á sérsviðum félagsráðgjafar • (10e) • Vor • 3f + 1u

Í námskeiðinu verður fjallað um sögulegar rætur þessa sérfræðisviðs og hvernig skólafélagsráðgjöf hefur þróast í takt við velferð og vanda nútíma samfélags. Athygli er beint að hinu breytta hlutverki skólans sem mótnaraðila og miðstöð í lífi einstaklinga frá leikskólaaldri til efri táningsára. Þá er fjallað um verksvið, starfshætti og aðferðanálagn skólafélagsráðgjafa í samstarfi við foreldra, kennara og annað fagfólk þar sem hagar skólalabarnsins er hafður að leiðarljósi sem forsenda fyrir vellíðan þess og starfshæfni. Sérstök áhersla er á beitingu kerfiskenninga og fjölfaglegs samstarfs. Unnið með verkefni um hvernig hinn fjölfærðilegi grunnur félagsráðgjafar og þekking á löggjöf og þjónustukerfum

nýtist í skólakerfinu og í faglegri þjónustu þar fyrir einstaklinga og hópa. Í því sambandi er ma. greint frá þróunarverkefnum og rannsóknaniðurstöðum um gæðamat og árangur á úrlausnum á sértekum vandamálum sem fengist er við, eins og fjölskylduvanda, einelti og ofbeldi sem hefur áhrif í skólastarfinu. Áhersla er lögð á merkingu trúnaðar og virðingu fyrir þeim sem samstarfið snýr að og færni til að höndla síðfræðileg álitamál sem upp koma. Kennslan fer fram í formi fyrirlestar hópverkefna og kennslumyndbanda. Verkefni og ritgerð.

FRG208F • Hópvinna og hópmeðferð • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigrún Júlíusdóttir Prófessor

Kennari: Steinunn Hrafnadóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er að kynna hópvinna og hópmeðferð sem aðferðir í félagsráðgjöf. Fjallað er um lykilhugtök, sögu, helstu hlutverk, þróun og tegundir hópa, hópþýnamík, hlutverk leiðtoga, áætlunargerð og skráningu. Áhersla er lögð á hvernig beita má þessum aðferðum við ólíkar aðstæður

Heimapróf og verkefni. 80% mætingarskylda.

FRG210F • Börn og unglingar • (8e) • Vor • 2f + 2u

Kennari: Hrefna Ólafsdóttir Aðjúnt

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum möguleika á að öðlast nauðsynlega þekkingu og færni í vinnu með börn á aldrinum 0 til 18 ára. Lögð er áhersla á að barnið sé í brennidepli sem skjólstæðingur opinberra stofnunar sem á grundvelli laga og reglna hefur það hlutverk að standa vörð um hagsmuni barnsins. Hér er átt við opinberar stofnanir á vegum mennta-, félags- og heilbrigðismálaráðuneytis svo sem skóla, barnavernd, stofnanir sem sinna börnum með sérþarfir ásamt sjúkrahúsum og heilsugæslu. Einnig er lögð áhersla á að barnið sé í brennidepli þegar unnið er með sálfélagslegan vanda barnsins, foreldra þess eða fjölskyldu. Byggt er á kenningum og rannsóknum sem tengjast þroskaferli barna, tengslamyndun og sértekum sálfélagslegum vanda sem stöðjar að börnum og unglungum í nútímasamfélagi (s.s. skilnaðir, vímuefnaneysla, ofbeldi o.fl.). Á námskeiðinu mun sjónum verða beint að aðferðafræði í tengslum við greiningu og einstaklings-, fjölskyldu- og hópmeðferð ásamt setningu markmiða í meðferðarstarfi og virkjun úrræða. Áhersla verður lögð á að nemar taki dæmi úr starfi. Ritgerð og verkefni. 80% mætingarskylda.

FRG211F • Löggjöf og starfshlutverk barnaverndarstarfsmanna • (10e) • Vor • 2f + 1u

Umsjónarkennari: Anni Guðný Haugen Lektor

Umsjónarkennari: Halldór Sigurður Guðmundsson Lektor

Markmið námskeiðsins er tvíþætt. Í fyrsta lagi að kynna löggjöf sem varðar starf á sviði barnaverndar með sérstakri áherslu á lög um barnavernd, barnalög, barnasáttmála, lög um félagsþjónustu sveitarfélaga, stjórnýslyslög og hegningarlög.

Í öðru lagi er markmiðið að nemendur öðlist þekkingu á hvernig löggjöfin skilgreininir skyldur barnaverndarstarfsmanna og starfshlutverk þeirra annars vegar og réttindi skjólstæðinga hins vegar. Unnið er með raunhæf verkefni til að nemendur öðlist þjálfun í beitingu laganna og getið aukið færni sína sem barnaverndarstarfsmenn.

FRG213F • Rannsóknaraðferðir í félagsráðgjöf • (6e) • Vor • 2f + 1u

Umsjónarkennari: Halldór Sigurður Guðmundsson Lektor

Kennari: Chien Tai Shill Aðjúnt

Kennari: Sigrún Júlíusdóttir Prófessor

Markmið námskeiðsins er að undirbúa nemendur til aðbeita rannsóknum í framtíðarstarfi sínu í félagsráðgjöf. Veitt er undirstöðuþekking í gagnreynðum rannsóknum (evidenced based social work practice) og tengingu þeirra við faglegt starf. Fjallað er um síðfræði rannsókna og hlut vísindalegrar þekkingar í breytingastarfi með einstaklingum, hópum og samfélögum. Markmið námskeiðsins er að undirbúa nemendur til aðbeita rannsóknum í framtíðarstarfi sínu í félagsráðgjöf. Veitt er undirstöðuþekking í gagnreynðum rannsóknum (evidenced based social work practice) og tengingu þeirra við faglegt starf. Fjallað er um síðfræði rannsókna og hlut vísindalegrar þekkingar í breytingastarfi með einstaklingum, hópum og samfélögum.

Áhersla er lögð á að nemendur séu búnir undir að nota vísindalega þekkingu við að meta gagnsemi úrræða í félags- og heilbrigðisþjónustu og leggja grunn að stefnumótun á sínu sviði.

Nemendur læra að orða rannsóknaspurningar, studdar kenningum og gera rannsóknáætlanir.

Veitt er þjálfun í að leggja mat á fyrirliggjandi rannsóknir og skoða rannsóknaraðferðir á gagnrýnin hátt með dæmum úr félagsráðgjöf.

Rannsóknáætlun, lesskýrslur og umræðuhópar. 80% mætingarskylda.

FRG215F • Fjölskyldukenningar og meðferð • (8e) • Vor • 2f + 2u

Umsjónarkennari: Sigrún Júlíusdóttir Prófessor

Kennari: Bjarney Kristjánsdóttir

Markmið námskeiðsins er að veita þekkingu um fræðilegan grunn og beitingu fjölskyldunálgunar í félagsráðgjöf á hinum ýmsu meðferðar- og þjónustusviðum.

Fjallað verður um þekkingarfræðilega þróun og hvernig fjölskyldunálgun hefur frá upphafi verið miðlæg í félagsráðgjöf. Áhersla er lögð á hugmyndafræði og hugtök kerfisnálgunar. Mismunandi líkön eru kynnt og fjallað er um hvenær hinar ólíku nálganir eiga best við. Athygli er einkum beint að greiningartækni og færni til að setja fram vinnutilgátur um lausnamynstur eins og þau birtast í samskiptakerfum innan sem utan fjölskyldu. Kynnt eru nokkur af helstu hugmynda- og aðferðalíkönunum samtímans s.s. fjölskyldufræðsla, hjónameðferð og foreldravinna. Skriflegt próf og ritgerð.

FRG301F • MA-ritgerð í félagsráðgjöf • (30e) • Haust

Kennari: Halldór Sigurður Guðmundsson Lektor

Kennari: Sigrún Júlíusdóttir Prófessor

MA-ritgerð.

FRG302F • Barnavernd og samfélag • (10e) • Haust • 2f + 2u

Markmið námskeiðsins er að dýpka þekkingu og skilning þátttakenda á hlutverki barnaverndar í víðara samhengi með áherslu á nýjustu

rannsóknir á sviðinu. Lögð er áhersla á að nemendur hafi glögga yfirsýn yfir stöðu þekkingar á sviði barnaverndar bæði hérlendis og í nágrannalöndunum. Lögð er sérstök áhersla á kynningu á staðreyndri þekkingu og mati á úrræðum á sviði barnaverndar. Þá er einnig lögð áhersla á hvernig barnaverndarstarfsmenn koma þekkingu á framfæri, vinnuaðferðir við skráningu og úrvinnslu gagna t.d. við ársskýrslugerð. Í lok námskeiðsins er gert ráð fyrir að nemendur hafi öðlast góða yfirsýn og þekkingu á hellsu rannsóknum á sviðinu og geti nýtt þær í hagnýtu starfi. Einnig er að nemendur geti unnið að markvissum rannsóknum á sviðinu og kynnt niðurstöður þeirra

Verkefni

FRG303F • Verkefni í áfengis- og vímuefnamálum • (10e) • Haust
Verkefni.

FRG401F • Fagleg tengsl og siðfræði: Starfsþjálfun II • (30e) • Vor
Umsjónarkennari: Anni Guðný Haugen Lektor

Markmið starfsþjálfunartímabilsins eru:

- að veita nema í félagsráðgjöf raunhæfa innsýn í félagsráðgjafarstarfið og kynnast af eigin raun félagsráðgjafarstörfum á ákveðnu sviði
- að tryggja að nemi í félagsráðgjafarnámi hafi fengið þjálfun í að vinna að lausn bæði dæmigerðra og sértækra félagsráðgjafarverkefna
- að veita nemum tækifæri til að skoða og vinna með eigin viðhorf og gildi í tengslum við félagsráðgjafahlutverkið
- að skapa nemanum tækifæri til að byrja að móta eigin starfsímynd

Til að ná þessum markmiðum er nemendur í starfsþjálfun á stofnun undir handleiðslu starfandi félagsráðgjafa sem lokið hefur námskeiði í handleiðslu. Starfsþjálfun hefst með fræðilegum inngangi.

Reglulegar málstofur verða á tímabilinu.

Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að hafa færni til að tengja saman fræðilega þekkingu og hagnýtt starf og að vinna að lausn félagslegra vandamála. Þeir eiga að hafa hlotið innsýn í eigin styrkleika og veikleika og vera meðvitað um siðfræðilegar spurningar sem upp koma í starfi félagsráðgjafa.

Nauðsynleg undirstaða: MA-ritgerð í félagsráðgjöf (FRG403F)

Skriflegt verkefni, greinargerð úr starfsþjálfun og mat starfsþjálfunarkennara

FRG402F • MA-ritgerð í félagsráðgjöf • (30e) • Vor
Kennari: Sigrún Júlíusdóttir Prófessor
MA-ritgerð.

Hagfræðideild

HAG101G • Stærðfræði I • (6e) • Haust • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Tor Einarsson Prófessor

Kennari: Sigurður Jóhannesson Aðjúnkt

Undirstöðuatriði fylkjareiknings: Fylki og vigrar, helztu reiknireglur, andhverfur, ákveður, línuleg jöfnuferfi; hagræn not. Föll af mörgum breytistærðum: hlutafleiður, heildarafleiður og heildardiffúr; setningin um fölgin föll. Hámörkun og lágmörkun með og án hliðarskilyrða; hvelfd og kúpt föll; ferningsform, eigingildi og eiginvigrar; aðferð Lagrange; nauðsynleg og nægileg skilyrði. Tegrun: Óeiginleg tegur; tvöföld tegur. Verkefni.

Stöðupróf í nóvember vegur 20% til hækkunar.

HAG103G • Þjóðhagfræði I • (6e) • Haust • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Þorvaldur Gylfason Prófessor

Markmið námskeiðsins er að miðla nemendum þekkingu á höfuðatriðum þjóðhagfræðinnar og helztu kenningum hennar og hugtökum, þannig að þeir fái yfirsýn yfir helztu viðfangsefni þjóðhagfræðinnar og innsýn í ýmis helztu lögmál efnahagslífsins, sem þjóðhagfræðin fjallar um. Áhersla er lögð bæði á fræðilegt inntak og hagnýtt gildi námsefnisins og tengsl þess við ýmis efnahagsmál, sem eru ofarlega á baugi á Íslandi og erlendis. Þekking á þjóðhagfræði býr nemendum undir ýmis önnur námskeið.

Eitt æfingarpróf verður haldið á misserinu og vegur það 15% af lokaeinkunn, en þó aðeins til hækkunar, ráðlegt er en ekki skylt að þreyta það. Lágmarkseinkunn í Þjóðhagfræði I er 6,5 fyrir nemendur í hagfræðideild og 5,0 fyrir nemendur í viðskiptafræðideild. Lokaprófið eitt ræður einkunn.

HAG104G • Tölfræði I • (6e) • Haust • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Helgi Tómasson Dósent

Kennari: Daði Már Kristófersson Sérfræðingur

Markmið námskeiðsins er að byggja traustan grunn undir notkun tölfræði í öðrum námskeiðum, í starfi og í daglegu lífi, og að gera nemendur talnagleggi. Efni: Lýsandi tölfræði. Líkindafræði: atburðir, líkur, hendingar, helstu dreifingar. Ályktunartölfræði. matsaðferðir, tölfræðileg próf. Línulegt aðhvarf.

HAG201G • Rekstrarhagfræði II • (6e) • Vor • 4f + 2æ

Kennari: Birgir Þór Runólfsson Dósent

Námskeiðið er framhald af Rekstrarhagfræði I. Áhersla er lögð á namar öðlist bæði viðtækari og dýpri þekkingu á kenningum hagfræðinnar. Það verður gert með því að gera frekari grein fyrir helstu kenningum í rekstrarhagfræði og sýna hvernig nota megi fræðin til að fjalla skipulega um margvísleg mál.

Æskileg undirstaða: Rekstrarhagfræði I (VIÐ105G), Stærðfræði I (HAG101G)

HAG202G • Haglýsing • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Birgir Þór Runólfsson Dósent

Kennari: Sigurður Ármann Snævarr Aðjúnkt

Í námskeiðinu er fjallað um þróun íslenska þjóðarþróunarskipulagsins og stöðu hans í dag. Lögð er áhersla á að tengja námskeiðið því sem hæst ber í efnahagssumræðu hverju sinni. Þeitt er jöfnum höndum hagfræði og haglýsingu í þessari umfjöllun. Í fyrri hluta námskeiðsins er einkum fjallað um framleiðsluna og framleiðsluþættina: Þróun fólksfjöldans og framleiðsluþáttanna, atvinnuvegirnir (þróun, staða og stefna), skipting afkrasturs framleiðslunnar. Í síðari hlutanum beinist athyglin að þjóðarútgjöldum, ráðum þeirra og efnahagsstjórn: Einkaneysla, fjárfesting, samneysla og fjármál hins opinbera, utanríkisverslun og viðskiptastefna, peninga- og gengismál. Ritgerð. Skilaskylda.

HAG203G • Stærðfræði II • (6e) • Vor • 4f + 2æ

Umsjónarmaður: Ragnar Árnason Prófessor

Kennari: Gunnar Ólafur Haraldsson Forstöðumaður

Runur og raðir. Samanburðarjafnstöðuáðferðir. Hámörkun, lágmörkun, nauðsynleg og nægileg skilyrði. Kuhn-Tucker setningin. Diffurjöfnur og mismunajöfnur. Tímatengd hagfræði. Áhersla er lögð á notkun stærðfræðilegrar tækni á ofangreindum sviðum til lausnar hagrænna viðfangsefna. Verkefni.

Æskileg undirstaða: Stærðfræði I (HAG101G)

HAG204G • Tölfræði II • (6e) • Vor • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Helgi Tómasson Dósent

Kennari: Daði Már Kristófersson Sérfræðingur

Markmið: Dýpka skilning nemenda á grundvallarhugtökum líkindafræði og ályktunarfræði. Sérstök áhersla lögð á þætti er snerta nútíma hagrannsóknir. Einnig verða kynnt líkindafræðileg hugtök sem nýtast nútíma fjármálafræði. Kynntar verða helstu líkindadreifningar, slembiferli, Brown- og Poisson ferli. Eiginleikar tölfræðilegra matsaðferða, markgildishugtök, CLT, ML o.fl. Áhersla verður á að æfa nemendur í fylkjareikningi og notkun tölfræðiforrita (R & GRETL). Aðhvarfsgreining rifjuð upp og tímaraðir í hagfræði kynntar.

Markhópar: Námskeiðið hentar vel þeim sem þurfa viðtæka þekkingu í umgengni við gögn og við líkanagerð, eins og BS-hagfræðinemum og nemendum á fjármálasviði viðskiptaskorar. Heimasíða námskeiðs: <http://www.hi.is/~helgito/>

Æskileg undirstaða: Tölfræði A (VIÐ305G), Stærðfræði I (HAG101G), Hagrannsóknir I (HAG303G) eða Tölfræði B (VIÐ405G)

HAG301G • Stærðfræði III • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Ragnar Árnason Prófessor

Inngangur að tímatengdum hámarksstýringu ("Optimal Control") og hámarksstýringu Pontryagin ("Pontryagin's Maximum Principle"). Áhersla verður lögð á að beita þessum aðferðum til að leysa ýmis áhugaverð tímatengd vandamál í rekstrar- (micro-) og þjóðhagfræði (macroeconomics) t.a.m. á sviði birgðahalds, markaðssetningar, neyslufærða, hagvaxtarfræða og nýtingar

náttúruauðlinda. Námskeiðsvinna, dæmatímar.

Æskileg undirstaða: Stærðfræði I (HAG101G), Stærðfræði II (HAG203G)

HAG302G • Þjóðhagfræði II • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Gylfi Zoéga Prófessor

Tilgangur þessa námskeiðs er að veita stúdentum yfirsýn yfir viðfangsefni nútímaþjóðhagfræði og innsýn í þau lögmál efnahagslífsins, sem þjóðhagfræði fjallar um. Höfuðáherzla er lögð á að lýsa ákvörðun og samspili þjóðartekna, atvinnu, verðlags, vaxta, launa og annarra helztu þjóðhagsstærða í bráð og lengd og skilyrðum almannavaldsins til að hafa áhrif á gang efnahagsmála. Áherzla er lögð bæði á fræðilegt inntak og hagnýtt gildi námsefnisins. Höfuðviðfangsefni námskeiðsins eru: Hagfræði og hagtölur. Hagvöxtur. Atvinnuleysi. Verðbólga.

Heildareftirspurn og vörumarkaður. Ríkisfjármál og peningamarkaður. Heildarframboð og vinnumarkaður. Hagstjórn í opnu hagkerfi.

Æskileg undirstaða: Þjóðhagfræði I (HAG103G)

HAG303G • Hagrannsóknir I • (6e) • Haust • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Helgi Tómasson Dósent

Kennari: Sigurður Jóhannesson Aðjúnkt

Kennari: Sveinn Agnarsson Aðjúnkt

Gert er ráð fyrir að nemendur hafi lokið tölfraði og stærðfræði á fyrsta ári í hagfræði. Í námskeiðinu er fjallað um tölfraðilegar aðferðir í hagfræði, hagsmælingar. Þungamiðja námskeiðsins er umfjöllun um aðferð minnstu kvaðrata og hið klassíska línulega líkan. Fjallað er um þá brestir sem fram geta komið í forsendum þess líkans, svo sem sjálffylgni, misdreifni, marglínuleika og fylgni á milli skýristærða og truflunar, og því hvernig bregðast skal við. Áhersla er lögð á að nemendur tileinki sér notkun tölfraðiforrita og séu færir um að túlka niðurstöður rannsóknanna sinna.

Æskileg undirstaða: Tölfraði A (VIÐ305G)

Lokapróf sem gildir 70%. Þrjú heimaverkefni sem gilda 10% hvert um sig. Nemendur verða að ná lokaprófi til að heimaverkefni hafi áhrif á lokaeinkunn.

HAG304G • Rekstrarhagfræði III • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Birgir Þór Runólfsson Dósent

Námskeiðið er framhald af rekstrarhagfræði I og II, en einnig er gert ráð fyrir að nemendur hafi lokið stærðfræði I og stærðfræði II. Í rekstrarhagfræði III er áhersla lögð á namar öðlist bæði viðtækari og dýpri þekkingu á kenningum hagfræðinnar. Lögð er áhersla á stærðfræðilega framsetningu þess fræðagrunns sem lagður hefur verið fyrri námskeiðum í rekstrarhagfræði. Farið er vandlega yfir heildarjafnvægi í hagkerfinu og eiginleika þess. Sýnt er fram á tilveru þess við vissar aðstæður, forsendur þess að aðeins sé um eitt jafnvægi að ræða raktar og stöðugleiki þess kannaður. Velferðarsetningar 1 og 2 settar fram, rök færð fyrir þeim og ýtarlega fjallað um gildi þeirra í hagfræði. Í framhaldi af því er rætt er sérstaklega um tiltekna markaði eins og vinnumarkað, markað fyrir fjárfestingarvörur og markaði fyrir eignir eins og verðbréf. Þá verður fjallað um markaðsbrestir, hagrænt gildi eignarréttar, og markað stjórnmálanna. Lögð er áhersla á að sýna hvernig nota megja rekstrarhagfræðina og aðferðir hennar til að komast að skynsamlegum niðurstöðum um ýmis efnahagsleg álitamál.

Æskileg undirstaða: Rekstrarhagfræði I (VIÐ105G), Rekstrarhagfræði II (HAG201G), Stærðfræði II (HAG203G), Stærðfræði I (HAG101G)

HAG401G • Þjóðhagfræði III • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Þorvaldur Gylfason Prófessor

Þetta námskeið er haldið í beinu framhaldi af þjóðhagfræði II til að veita frekari yfirsýn yfir viðfangsefni nútímaþjóðhagfræði og gleggri innsýn í þau lögmál efnahagslífsins, sem þjóðhagfræði fjallar um. Áherzla er eftir sem áður lögð bæði á fræðilegt inntak og hagnýtt gildi námsefnisins. Höfuðviðfangsefni námskeiðsins eru: Neyzla og sparnaður. Ríkisfjármál og skuldir. Fjárfesting. Peningar og vextir. Hagsveiflur og hagstjórn. Erlend viðskipti og gengi. Atvinnuvegir. Viðskipti, skuldir og verðbólga. Verkefni. Skilaskylda.

Æskileg undirstaða: Þjóðhagfræði I (HAG103G), Þjóðhagfræði II (HAG302G), Stærðfræði III (HAG301G)

HAG402G • Hagrannsóknir II • (6e) • Vor • 4f + 2d

Kennari: Helgi Tómasson Dósent

Notkun tölfraðilegra og stærðfræðilegra aðferða í hagfræði. Matsaðferðir eins mesta sennileika (maximum-likelihood), method-of-moment aðferðir. Eimprísk haglíkanagerð fyrir ýmsar tegundir gagna. Upprifjun á aðhvarfsgreiningu (regression), misdreifni og sjálffylgni. Stærðar (stationary) tímaraðir, ARMA líkón. Co-integration aðferðir fyrir ósístærðar tímaraðir, Granger-Engle og Johansen aðferðir. Aðferðir fyrir margvið líkón, VAR, SUR, simultaneous-structural-systems. Innsýn í reiknifrekar aðferðir svo sem Monte Carlo og bootstrap. Panel-data aðferðir og aðferðir fyrir líkón þar sem háða breytan er ekki samfelld. Heimasíða: <http://www.hi.is/~helgito/>

Æskileg undirstaða: Tölfraði A (VIÐ305G), Tölfraði II (HAG204G), Hagrannsóknir I (HAG303G)

HAG403G • Rekstrarhagfræði IV • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Birgir Þór Runólfsson Dósent

Kennari: Gunnar Ólafur Haraldsson Forstöðumaður

Þetta námskeið byggir á þeim grundvelli sem lagður er í fyrri námskeiðum í rekstrarhagfræði. Undirstöðuatriði í leikjafraði eru rakin með formlegum hætti. Samkeppnisleikir og samvinnuleikir og jafnvægisugtök í þeim skoðuð. Einstakir leikir athugaðir til nokkurrar hlitar. Gildi leikjafraði í hagfræði útskýrd vandlega. Fjallað verður um hönnun hagrænna stofnana (e.mechanism design theory). Þá verður farið yfir áhrif óvissu á atferli neytenda og framleiðenda, fjallað um grundvallaratriði í upplýsingahagfræði og háværkun við skilyrði óvissu. Eftir því sem tók eru á verður farið yfir hagnýtt dæmi.

Nauðsynleg undirstaða: Rekstrarhagfræði III (HAG304G)

Æskileg undirstaða: Stærðfræði III (HAG301G)

HAG503G • Bankar og peningar • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Ásgeir Jónsson Lektor

Námskeiðið fjallar um hlutverk seðlabanka í hagstjórn, stjórnþæki peningamála, miðlun aðgerða hans um fjármálamarkaðina og áhrif á hagkerfið, gengismál og alþjóðleg peningamál. Farið verður yfir helstu einkenni íslensks fjármálamarkaðar í samanburði við það sem þekkest erlendis, stiklað á stóru í sögu fjármagnsviðskipta og gert grein fyrir leiðni hagstjórnar í gegnum gengi og vexti. Einnig er um að ræða

samspil stjórnar peningamála við aðra hagstjórn og stöðugleika fjármálakerfisins, svo og við ákvarðanir á vinnumarkaði. Þá skal fjalla um stjórnmalahagfræði tengda peningastjórn, svo sem varðandi skipulag ákvarðana í peningamálum. Markmiðið er veita yfirlit um tengsl hagstjórnar og fjármálamarkaða. Lögð er sérstök áhersla á að tengja kenningar peningamálahagfræðinnar við þau málefni sem efst er á baugi í efnahags- og þjóðmálaumræðu á hverjum tíma, þannig að nemendur öðlist hagnýta fræðilega þekkingu hagstjórn og peningamálum.

HAG504G • Vinnumarkaður • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Þórólfur Geir Matthíasson Prófessor

Námskeið þetta fjallar um ýmsar hliðar vinnumarkaðar frá hagrænu sjónarmiði. Byrjað er á almennu yfirliti um vinnumarkaðinn. Að því loknu er vikið að framboði vinnu og mikilvægum þáttum, sem því ráða. Áherzla er lögð á tímategnd (e. dynamic) líkön í því efni. Mannauður og fjárfesting í menntun munu skipa háan sess í þessu námskeiði; ennfremur þáttur mannaúds í líkönnum af innri hagvexti (e. endogenous growth). Áhrif skatta á vinnuframboð verða á dagskrá, bæði við skilyrði ytri og innri hagvaxtar. Einnig verður fjallað um dreifingu launa og tekna. Að lokum verður vikið að áhrifum samtaka á vinnumarkaði.

Æskileg undirstaða: Rekstrarhagfræði II (HAG201G), Stærðfræði II (HAG203G), Rekstrarhagfræði III (HAG304G), Stærðfræði III (HAG301G)

HAG505G • Hagkerfi • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Birgir Þór Runólfsson Dósent

Í öðrum námskeiðum hafa ýmis lögml og kenningar hagfræðinnar verið kynntar án þess þó að rætt væri um þjóðfélagslegt umhverfi þeirra kenninga. Hér er þessu snúið við, umhverfi kenninganna er umræðuefnið. Áhersla er lögð á að sýna hvernig ólík stofnanaumhverfi hafa áhrif á hagræna hegðun einstaklinga og einnig á það hvernig stofnanaumhverfið er tilkomið. Samanburður stofnanna og hagkerfa krefst stórra spurninga og svörin eru því oft almenn eðlis. Í námskeiðinu verður fyrst reynt að svara því hvers vegna markaðshagkerfi virðast hafa yfirburði yfir annarskonar hagkerfi, en um leið má jafnvel finna svar við því hvers vegna sovésku hagkerfin runnu sín skeið á enda. Megináherslan verður þó á að skýra tilkomu ýmissa stofnanna markaðshagkerfa og hvernig ólíkar stofnanir hafa mismunandi áhrif á virkni slíkra hagkerfa. Verður m.a. fjallað um viðskiptakostnað og skipan eignarréttar og sýnt hvernig bæði móta hegðun einstaklinga og árangur í viðskiptum. Starfsemi ríkisins og leikreglur stjórnmálanna verða einnig gerð að umræðuefni.

HAG506G • BA-ritgerð í hagfræði • (12e) • Haust

Nemendur eiga að skila rannsóknaráætlun til umsjónarmanns lokaritgerða. Síðustu skiladagar fyrir rannsóknaráætlunir eru í maí, fyrir útskrift í október 2009, í september, vegna útskriftar í febrúar 2010, í febrúar vegna útskriftar í júní 2010 og í maí, vegna útskriftar í október 2010. Í kjölfar þess að nemendur skila rannsóknaráætlun fá þeir úthlutad leiðbeinanda úr hópi fastra kennara deildarinnar. Heimilt er að prófa stúdent munnlega úr efni ritgerðar og meta frammistöðu hans sem hluta af einkunn.

HAG507G • BS-ritgerð í hagfræði • (12e) • Haust

Nemendur eiga að skila rannsóknaráætlun til umsjónarmanns lokaritgerða. Síðustu skiladagar fyrir rannsóknaráætlunir eru í maí, fyrir útskrift í október 2009, í september, vegna útskriftar í febrúar 2010, í febrúar vegna útskriftar í júní 2010 og í maí, vegna útskriftar í október 2010. Í kjölfar þess að nemendur skila rannsóknaráætlun fá þeir úthlutad leiðbeinanda úr hópi fastra kennara deildarinnar. Heimilt er að prófa stúdent munnlega úr efni ritgerðar og meta frammistöðu hans sem hluta af einkunn.

HAG508G • Alþjóðahagfræði • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Tor Einarsson Prófessor

A hluti (fyrir 6 vikur): Alþjóðaviðskipti og fjölþjóðafjórðing, kenningar og hagrannsóknir. Fjallað verður um útflutning, innflutning, viðskiptabandalög, kvóta og fleira. Einnig verður fjallað um rekstur fjölþjóðafyrirtækja og hvernig þau kjósa sér staðsetningu í löndum m.v. flutningskostnað, vinnuafskostnað, markaðsaðstæður og fleiri þætti. Almennit um viðskipti, hagvöxt og tekjuskiptingu. Mögulega stefnumörkun stjórnvalda í viðskiptum, s.s. með tollum og kvótum. Áhrifa af flæði fjármagns og vinnuafsl milli landa. B hluti (seinni 6 vikur): Gjaldeyrismarkaður, greiðslujöfnuður og gengi. Greiðslujafnaðarreikningar. Þjóðartekjur, verðlag og viðskiptajafnuður. Kenningar um vaxtjafnvægi. Peningamagn, vexti og gengi. Kaupmáttarjafnvægi og raungengi. Samband raungengis og viðskiptajafnaðar. Fastgengi og markaðsinngríp seðlabanka. Fyrirkomulag alþjóðagjaldeyriskerfis fyrr og nú. Hagstjórn við fljótandi gengi. Hagkvæm mynsvæði og myntbandalög. Alþjóðlegir fjármagnsmarkaðir. Nýmarkaðsríki og gjaldeyriskreppur.

Æskileg undirstaða: Rekstrarhagfræði II (HAG201G), Þjóðhagfræði II (HAG302G), Rekstrarhagfræði III (HAG304G), Þjóðhagfræði III (HAG401G)

Verkefni. Skilaskylda.

HAG509G • Fiskihagfræði • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Ragnar Árnason Prófessor

Markmið þessa námskeiðs er að kynna og útskýra grundvallarlögmál fiskihagfræði og fiskveiðistjórnunar fyrir nemendum. Hin sérstöku hagrænu vandkvæði við nýtingu sameiginlegra náttúruauðlinda eru útskýrd. Hagkvæmasta nýting fiskistofna bæði í kyrrstæðu og tímategndu tilliti er rannsökuð og borin saman við þá nýtingu, sem markaðsöflin myndu framkalla. Þá er fjallað um hin ýmsu stjórnkerfi fiskveiða með sérstakri áherslu á hagkvæmniseiginleika þeirra hvers fyrir sig. Sérstaklega er fjallað um svokallað kvótakerfi og ýmsar hliðar þess. Þá er íslenskur sjávarútvegur og fiskveiðistjórnun tekin til sérstakrar athugunar og fjallað um umræðuefni eins og veiðigjald og brottkast fiskafila. Fiskihagfræði er nokkuð margslungið viðfangsefni, sem auðveldast er að rannsaka með tæknilegum stærðfræðilegum aðferðum. Í þessu námskeiði er hins vegar leitast við að setja meginkenningar fiskihagfræðinnar fram með ótæknilegum hætti þannig að skortur á formlegri stærðfræðilegri þekkingu ætti ekki að verða nemendum að fótakefli.

Æskileg undirstaða: Stærðfræði III (HAG301G)

HAG601G • Reiknifræði hagfræði og fjármála • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Helgi Tómasson Dósent

Rifjaðar verða upp tölulegar aðferðir við hámarkanir, diffranir og heildanir. T.d aðferðir Newton við hámarkanir, Gauss og Monte Carlo aðferðir við heildanir. Tölulegar aðferðir við dýnamískar hámarkanir í strjálum tíma og strjálu ástandi og strjálum tíma og samfelldu ástandi. Tölulegar aðferðir í samfelldum tíma. Líkön sem byggja á Markov ferlum eru hermuð. Notkun slíkra líkana í hagfræði, fjármálum og framleiðslu svo sem, hagstjórn, verðlagningu afleiða og birgðastjórnun eru æfð. Líkönin eru sett upp stærðfræðilega og tölur notaðar þar

sem formlegri stærðfræði verður ekki komið við.
Æskileg undirstaða: Stærðfræði I (HAG101G), Stærðfræði II (HAG203G)

HAG605G • Fjármál hins opinbera • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Þórólfur Geir Matthíasson Prófessor
Kjörumsvif hins opinbera á markaðshagkerfi. Markaðsbrestir og stjórnbrestir svo og leiðir til úrbóta. Umfangsmestu verkefni hins opinbera. Kostnaðar- og nytjagreiðing opinberra framkvæmda. Tekjuskipting, hagkvæmni og réttlæti. Fræðin um kjörsköttun. Velferðaráhrif mismunandi tegunda skatta og þjónustugjalda. Svigrúmið til skattlagningar í opnu þjóðfélagi o.fl.
Æskileg undirstaða: Stærðfræði I (HAG101G)

HAG606G • Hagrannsóknir III • (6e) • Vor • 4f + 2d

Kennari: Helgi Tómasson Dósent
Núttímaaðferðir í hagrannsóknnum, sérstaklega meðferð á tímaröðum (time-series) og gögnum sem innihalda upplýsingar um dvalarlengd í ákveðnu ástandi (transition data, survival, reliability). Tengsl við áhættustjórnun kynnt. Einvíð og margvíð líkön fyrir samfelldan og sundurslitina tíma. Nemendur gera eigin verkefni og flytja um þau fyrirlestra. Áhersla verður á vinnu með gögn af fjármálamörkuðum.
Æskilegar forkröfur eru grunnnámskeiði í tölfræði/hagrannsóknnum og viss geta í tölvuvinnu með gögn.
Æskileg undirstaða: Tölfræði A (VIÐ305G), Tölfræði II (HAG204G) eða Tölfræði B (VIÐ405G), Hagrannsóknir I (HAG303G)

HAG607G • Málstofa í hagfræði • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Helgi Tómasson Dósent
Umsjónarmaður: Gylfi Zoéga Prófessor
Umsjónarmaður: Ragnar Arnason Prófessor
Nokkrir kennarar flytja erindi um áhugaverð atriði í þeirra rannsóknnum. Þessi erindi eru rædd og gagnrýnd með virkri þátttöku nemenda. Nokkrar framúrskarandi greinar í hagfræði eru lesnar af öllum hópnum, þær síðan kynntar af einstökum nemendum (hver nemandi flytur eina kynningu), þær ræddar og gagnrýndar. Sérhver nemandi leggur fram stutta, fullborna ritgerð um eitthvert málefni (t.d. það sem lokaritgerð þeirra fjallar um). Þeir flytja síðan erindi á grundvelli þessarar ritgerðar sem er rætt og gagnrýnt.
Nemendur fá einkunn fyrir þátttöku í þessu námskeiði. Einkunnin er byggð á ritgerð þeirra, fyrirlestrum og þátttöku í umræðum. Ekkert lokapróf er haldið.

HAG608G • BA-ritgerð í hagfræði • (12e) • Vor

Nemendur eiga að skila rannsóknaráætlun til umsjónarmanns lokaritgerða. Síðustu skiladagar fyrir rannsóknaráætlanir eru í maí, fyrir útskrift í október 2009, í september, vegna útskriftar í febrúar 2010, í febrúar vegna útskriftar í júní 2010 og í maí, vegna útskriftar í október 2010. Í kjölfar þess að nemendur skila rannsóknaráætlun fá þeir úthlutað leiðbeinanda úr hópi fastra kennara deildarinnar. Heimilt er að prófa stúdent munnlega úr efni ritgerðar og meta frammistöðu hans sem hluta af einkunn.

HAG609G • BA-ritgerð í hagfræði • (12e) • Sumar

Nemendur eiga að skila rannsóknaráætlun til umsjónarmanns lokaritgerða. Síðustu skiladagar fyrir rannsóknaráætlanir eru í maí, fyrir útskrift í október 2009, í september, vegna útskriftar í febrúar 2010, í febrúar vegna útskriftar í júní 2010 og í maí, vegna útskriftar í október 2010. Í kjölfar þess að nemendur skila rannsóknaráætlun fá þeir úthlutað leiðbeinanda úr hópi fastra kennara deildarinnar. Heimilt er að prófa stúdent munnlega úr efni ritgerðar og meta frammistöðu hans sem hluta af einkunn.

HAG610G • BS-ritgerð í hagfræði • (12e) • Vor

Nemendur eiga að skila rannsóknaráætlun til umsjónarmanns lokaritgerða. Síðustu skiladagar fyrir rannsóknaráætlanir eru í maí, fyrir útskrift í október 2009, í september, vegna útskriftar í febrúar 2010, í febrúar vegna útskriftar í júní 2010 og í maí, vegna útskriftar í október 2010. Í kjölfar þess að nemendur skila rannsóknaráætlun fá þeir úthlutað leiðbeinanda úr hópi fastra kennara deildarinnar. Heimilt er að prófa stúdent munnlega úr efni ritgerðar og meta frammistöðu hans sem hluta af einkunn.

HAG611G • BS-ritgerð í hagfræði • (12e) • Sumar

Nemendur eiga að skila rannsóknaráætlun til umsjónarmanns lokaritgerða. Síðustu skiladagar fyrir rannsóknaráætlanir eru í maí, fyrir útskrift í október 2009, í september, vegna útskriftar í febrúar 2010, í febrúar vegna útskriftar í júní 2010 og í maí, vegna útskriftar í október 2010. Í kjölfar þess að nemendur skila rannsóknaráætlun fá þeir úthlutað leiðbeinanda úr hópi fastra kennara deildarinnar. Heimilt er að prófa stúdent munnlega úr efni ritgerðar og meta frammistöðu hans sem hluta af einkunn.

HAG612G • Saga hagfræðikenninga • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Birgir Þór Runólfsson Dósent
Fjallað er um hugmyndir manna um starfsemi efnahagslífsins frá tímum Grikkja og til loka 20. aldar. Stiklað er á stóru. Reynt er að sýna fram á samhengi í þessari hugmyndasögu og þannig eru einstaka kenningarmiðir og skólar tengdir saman. Áhersla er lögð á sögulega þróun og vendipunkta fremur en nákvæma tæknilega útfærslu á kenningum einstakra hugsuða.

HAG613G • Upplýsingatækni fyrir hagfræðinema • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Eyjólfur Sigurðsson
Nemendur læra að nota tölvur á skilvirkan hátt í vísindalegri vinnu. Áhersla er lögð á að dýpka skilning á notkun sérhæfðs hugbúnaðar sem nýtist hagfræðingum. Að námskeiði loknu eiga nemendur að geta aflað gagna og heimilda á netinu, framkvæmt einfaldar aðgerðir og skrifað skipulega uppsettar ritgerðir. Nemendur eiga að vita hvar skal leita og hvaða tölum skal beita. Einkunnagjöf byggir á skilaverkefnum og lokaprófi.
Einkunnargjöf byggir á skilaverkefnum (50%) og lokaprófi (50%). Nauðsynlegt er að standast próf til þess að ljúka kúrsi.

HAG101F • Kostnaðar- og nytjagreining • (6e) • Haust

Kennari: Þórólfur Geir Matthíasson Prófessor

Tilgangur kostnaðar-nytjagreiningar er að auðvelda töku ákvarðana sem snerta marga þjóðfélagsþegna með beinum eða óbeinum hætti. Markmið námskeiðsins í kostnaðar-nytjagreiningu er að kynna nemendum fræðilega undirstöður aðferðarinnar jafnt sem hagnýtingu hennar. Umfjöllunarefnið eru m.a.: Rekstrarhagfræðilegur grundvöllur kostnaðar-nytjagreiningar, mat á neytendaáþata, framleiðendaáþata og samfélagslegum áþata. Þjóðhagsleg og rekstrarhagfræðileg áhrif framkvæmda. Afvöxtun, ávöxtun og opinberir reiknivextir. Áhrif óvissu á mat á þjóðhagslegum áhrifum og verðmæti upplýsinga. Tilvistarvirði (existence value). Skilyrt verðmætamat. Verðmat á tíma, mannlífum, hávaða.

HAG105F • Þjóðhagfræði í meistaranámi I • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Tor Einarsson Prófessor

Hér verður farið yfir verðmyndun á eignum svo sem hlutabréfum og skuldabréfum, ákvörðun gengis, stjórntæki peningamálastefnu og áhrif hennar á raunstarðir, fjármálakreppur, fjármálastefna ríkisins, trúverðugleiki stjórnvalda, sjálfstæði seðlabanka og pólitískar hagsveiflur. Í þessu námskeiði er megin áhersla lögð á hagstjórn.

HAG106F • Rekstrarhagfræði í meistaranámi • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Ragnar Árnason Prófessor

Markmið námskeiðsins er að kynna nemendum grundvallaratriðin í fræðilegri rekstrarhagfræði (micro-economics) og hvernig unnt er að beita henni í hagfræðilegri vinnu. Fjallað er neysluhagfræði, framleiðsluhagfræði, markaði, tilveru, stöðugleika og velferðareiginleika heildarjafnvægis í hagkerfinu. Fákeppni og markaðsbrestir. Auk fræðilegrar greiningar er leitast við að leggja hagnýt verkefni fyrir nemendur.

HAG107F • Heilsuhagfræði I • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Tinna Laufey Ásgeirsdóttir Lektor

Í þessu námskeiði verður leitast við að hjálfa nemendum í beitingu hagfræðilegrar greiningar á þeim vandamálum og viðfangsefnum sem tengjast heilsufari og heilsugæslu. Hugað að ýmsum aðferðum við að meta mannlíf og heilsu til fjár. Fjallað verður um framboð og eftirspurn eftir heilbrigðisþjónustu og rannsóknir í hagfræði á heilbrigðiskerfum og umbótum á því sviði.

HAG108F • Vinnumarkaðshagfræði fyrir meistaranema • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Þórólfur Geir Matthíasson Prófessor

Valnámskeið þetta er einkum hannað fyrir meistaranema í hagfræði og heilsuhagfræði. Einnig geta meistaranemar í viðskiptafræði haft gagn af námskeiðinu svo fremi sem þeir hafa tekið námskeið í rekstrarhagfræði á BS/BA stigi. Helstu viðfangsefni: vinnuafleiftirspurn, vinnuframboð, mannauðsfræði, verkalyðsfélög, launakerfi, tekjudreifing, lágmarkslaun og atvinnuleysi. Lögð verður áhersla á nýlegar kenningar og niðurstöður í vinnumarkaðshagfræði og mun yfirferð byggjast bæði tímaritsgreinum, auk kennslubókar. Lokapróf 70% og skilaverkefni 30%.

HAG109F • Hagfræði og stærðfræði fjármálamarkaða • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Ásgeir Jónsson Lektor

Kennari: Freyr Hermannsson Aðjunkt

Aðstoðarkennari: Gunnar Gunnarsson

Á nútíma fjármálamörkuðum fara fram viðskipti með verðbréf af ýmsu tagi: skuldabréf, hlutabréf, alls kyns afleiður o.s.frv. Á síðustu árum og áratugum hefur þekkingu og aðferðum til að verðleggja þessi mismunandi form eigna fleygt fram. Jafnframt hafa aðferðir til að stýra áhættu í viðskiptum með verðbréf verið þróaðar. Í námskeiðinu verður fjallað um þessar aðferðir á fræðilegum nótum. Góður stærðfræðilegur grunnur er því nauðsynlegur undanfari þessa námskeiðs. Námskeiðið skiptist í þrjú hluta. Í fyrsta hluta er fjallað um skipulag fjármálamarkaða, helstu tegundir verðbréfa, vexti, helstu líkön af eignaverði og aðferðir til að mæla áhættu og arðsemi. Í öðrum hluta er fjallað um verðlagningu valréttarsamninga (m.a. reglu Black and Scholes), áhættuvarnir (hedging) og tölulegar aðferðir til að reikna út eignaverð. Að lokum er fjallað um hagfræðilegt jafnvægi á eignamörkuðum.

HAG110F • Fjármálatölfræði • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Hersir Sigurgeirsson Lektor

Í námskeiðinu verður fjallað um helstu tölfræðiaðferðir sem beitt er til greiningar á gögnum af fjármálamörkuðum og lögð áhersla á að kenna og hjálfa nemendum í aðferðum sem beitt er á raunveruleg, hagnýt verkefni. Helstu efnisatriði: Spálíkon fyrir gengisþróun (ARMA, VAR) og flókti (ARCH, GARCH), verðlagning og áhættuvörn afleiða, eignastýring (þáttalíkon, CAPM), og langtímasambönd í fjármálum (sístæðni, einingarætur, samþætting). Helstu aðferðir: Aðferð minnstu kvaðrata, sennileikaföll, Kalman síun, höfuðásagreining, vægjaaðferð, samþætting, og hermun.

HAG112F • MS-ritgerð • (30e) • Haust

Meistaránámsritgerð skal valin í samráði við leiðbeinanda (leiðbeinendur) úr hópi fastra kennara hagfræðiskorara. Ritgerðin skal vera 30 einingar að lágmarki, en heimilt er að hún verði 60 einingar (en námsgreinar nemi samt sem áður 60e) í samræmi við gildandi reglur Rannsóknarnámssjóðs. Meistaránemar skulu kynna rannsóknir sínar. Ritgerð skal síðan skilað til skrifstofu hagfræðideildar í samræmi við auglýsingu þar að lútandi á hverju misseri. Kennari og prófdómari skulu meta meistaránámsritgerð til einkunnar samkvæmt almennum prófreglum Háskóla Íslands.

HAG113F • Doktorsritgerð í hagfræði • (30e) • Haust

Doktorsnám er 180 einingar hið minnsta og miðað við fullan námshraða tekur það 3 ár. Deild getur að fenginni tillögu doktorsnámsnefndar sett reglur um lágmarks námshraða. Standist nemandi ekki þær reglur getur rannsóknarnámsnefnd fellt niður skráningu nemandans í námið. Doktorsnám felst einkum í rannsókn sem lýkur með doktorsritgerð. Þó geta bæði doktorsnámsnefnd og leiðbeinandi saman eða hvort í sínu lagi gert kröfu um að nemandi í doktorsnámi ljúki einnig námskeiðum. Leiðbeinandi nemanda gerir þá tillögu að áætlun fyrir þennan hluta námsins og leggur fyrir doktorsnámsnefnd. Hluti námskeiðanna getur verið lesnámskeið og skal þá doktorsnámsnefnd tilnefna umsjónarmann eða menn með hverju námskeiði. Umsjónarmenn ákveða kröfur í viðkomandi námskeiðum og skera úr um hvort nemandi hafi staðist þær.

HAG114F • Hagfræðileg ákvörðunartaka • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Gylfi Zoéga Prófessor

Kennari: Anna Heide Gunnþórsdóttir Dósent

Einstaklingar taka mikilvægar ákvarðanir bæði í einkalífi og innan fyrirtækja og stofnana. Ákvarðanir í starfi eru því mikilvægari sem einstaklingarnir eru hærra settir. Þeir sem eiga auðveldara með að taka skynsamlegar ákvarðanir hafa forskot bæði í starfi og í einkalífi á hina sem eiga ekki auðvelt með ákvarðanatöku. Í þessu námskeiði verða kenndar niðurstöður og aðferðir leikjafræði og tilraunahagfræði til þess að veita innsýn í ákvarðanatökufærlið og einnig til þess að nemendur geti sjálfir tekið betri ákvarðanir. Nemendur munu í lok námskeiðs geta nálgast ákvarðanatöku á skipulegri hátt; greint villur í ákvarðanatökufærli; greint mikilvægi tilfinninga í ákvörðunum og aðgreint þær frá öðrum þáttum; lagt mat á hæfi hópa til þess að komast að ákvörðunum; haft áhrif á ákvarðanatöku annarra; komið í veg fyrir deilur; og geta ákveðið hvort og hvernig unnt sé að hagnast á eignaverðbólum.

HAG116F • MS-ritgerð í Fjármálhagfræði • (30e) • Haust

Meistaránámsritgerð skal valin í samræði við leiðbeinanda (leiðbeinendur) úr hópi fastra kennara hagfræðiskorara. Ritgerðin skal vera 30 einingar að lágmarki, en heimilt er að hún verði 60 einingar (en námsgreinar nemi samt sem áður 60e) í samræmi við gildandi reglur Rannsóknarnámssjóðs. Meistaraneinar skulu kynna rannsóknir sínar. Ritgerð skal síðan skilað til skrifstofu hagfræðideildar í samræmi við auglýsingu þar að lútandi á hverju misseri. Kennari og prófdómari skulu meta meistaránámsritgerð til einkunnar samkvæmt almennum prófreglum Háskóla Íslands.

HAG201F • Umhverfshagfræði • (6e) • Vor • 3f

Umsjónarkennari: Ragnar Árnason Prófessor

Aðstoðarkennari: Daði Már Kristófersson Sérfræðingur

Í þessu námskeiði er fjallað um ýmsar veigamiklar hliðar umhverfshagfræði. Rætt er um efnahagslegt gildi umhverfisins, mismunandi not þess, kostnað við umhverfisstýrnun og svokallaða "græna" landsframleiðslu. Ennfremur er fjallað sérstaklega um land, landnotkun og landvirði. Þá er geta markaðskerfisins til að framkalla hagkvæma nýtingu umhverfisins rannsökuð, aðferðir til að lagfæra "mistök" í því efni skoðaðar og bornar saman við hugmyndir umhverfisinnna.

HAG202F • Hagrannsóknir í meistaránámi • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Helgi Tómasson Dósent

Námskeiðið kynnir aðferðafræði nútíma hagmælinga (e. econometrics) og beitingu þeirra. Kynntar verða aðferðir sem henta þversniðsgögnum, hefðbundnum tímaröðum og panelögnum. Líkön fyrir nokkrar tegundir mælinga, samfelldar-, talningar- og ósamfelldar breytur. Gert er grein fyrir muninum á einviðum og margviðum líkönum. Í námskeiðinu er lögð áhersla á hagnýta beitingu aðferðanna og sjálfstæð vinnubrögð við hagrannsóknir. Helstu viðfangsefni eru: Metlar og eiginleikar þeirra og prófun tilgátna. Ýmsar tegundir metla (ML, OLS, GLS, GMM o.s.frv.) og ýmis próf (LR, Wald-próf o.s.frv.). Einvið og margvið línuleg líkön. ARMA og VAR tímaráðalíkön og aðhvarfsgreining með ósístæðum tímaröðum.

HAG205F • Þættir í rekstrarhagfræði • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Gunnar Ólafur Haraldsson Forstöðumaður

Námskeiðið er framhald af 04.06.22 Rekstrarhagfræði í meistaránámi I. Byrjað verður á að fjalla um ákvarðanir við skilyrði óvissu. Síðan verður farið yfir undirstöðuatriði í leikjafræði, m.a. kyrra og kvika leiki með fullkomnum og ófullkomnum upplýsingum. Gefin verða dæmi um hvernig beita má leikjafræðinni á ýmsum sviðum hagfræði með áherslu á atvinnuvegahagfræði (þ.e. greiningu á atferli fyrirtækja í ófullkominni samkeppni). Að lokum verður fjallað stuttlega um atferlisleikjafræði.

Nauðsynleg undirstaða: Rekstrarhagfræði í meistaránámi (HAG106F)

Tvö einstaklingsverkefni (20%), miðannarpróf (20%), lokapróf (60%).

HAG206F • Peningamálahagfræði • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Tor Einarsson Prófessor

Í námskeiði þessu verða nokkur atriði peningahagfræði (e. monetary economics) kynnt til nokkurrar hlítar. Áhersla verður lögð á hlutverk peninga í þjóðhagfræði (e. macroeconomics). Helstu efnisþættir verða: Almennt yfirlit. Spurn eftir peningum; peningar í nytjafalli, "cash-in-advance"- líkön. Peningar í líkönum af almennu jafnvægi (e. general equilibrium), velferðaráhrif verðbólgu við skilyrði ytri og innri hagvaxtar. Hlutverk eignaverðs í þjóðhagslíkönum. Peningastjórn í opnu hagkerfi: gengisflot, myntbandalög. Seðlabankar og fjármálastofnanir: lausafjárhrif (e. liquidity effect) peningastefnu. Ekki er fylgt neinni ákveðinni kennslubók í námskeiðinu, en hér fara á eftir nokkrar bækur, sem að gagni gætu komið. Fremur er byggt á greinum, sem nánar verður vísað í eftir því sem námskeiðinu miðar.

HAG207F • Þjóðhagfræði í meistaránámi II • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Gylfi Zoéga Prófessor

Markmið námskeiðsins er að kynna aðferðir og aðferðafræði þjóðhagfræðinnar og beita þeim við greiningu ýmissa þjóðhagslegra fyrirbæra. Áhersla er lögð á að nemendur öðlist getu til sjálfstæðrar hugsunar og greiningar á hinum ýmsu vandamálum. Helstu viðfangsefni: Hagvöxtur til langs tíma, kjörspamaður og tímatengd hagkvæmni, orsakir tregbreytileika verðlags, skömmtun fjármagns og markaðsbrestir á fjármagnsmörkuðum, atvinnuleysi til lengri tíma og náttúrulegt atvinnuleysi, skammtíma- og langtímasveiflur atvinnu og framleiðslu.

HAG208F • Heilsuhagfræði II • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Tinna Laufey Ásgeirsdóttir Lektor

Kennari: Elín Jóhanna G Hafsteinsdóttir

Þetta námskeið er í beinu framhaldi af Heilsuhagfræði I. Hér verður lokið umfjöllun um þau efni sem áður var lýst. Viðfangsefni eru mörg og þar má nefna tryggingamarkaði sem og fjármögnun og rekstur heilbrigðisþjónustu. Að auki verður fjallað um aðferðir til þess að leggja árangursmat á heilbrigðiskerfi. Hér verður komið inn á svið ýmissa annarra fræðigreina svo sem faraldsfræði og lækisfræði.

HAG209F • Líftölfræði • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Helgi Tómasson Dósent

Farið verður yfir hugtök sem tengjast hlutlægri skilgreiningu á áhættu, svo sem RR (relative-risk), OR (odds-ratio), AR attributable-risk), hazard fall, survival fall ofl. Hegðun þessara hugtaka í líkönum sem byggja á ýmsum vel þekktum líkindadreifingum, svo sem exponential, Weibull, gamma o.s.frv. verður lýst. Notkun gagna til ályktunar um áhættuþætti í survival líkönum með Cox-regression. Greining gagna fyrir endurteknað mælingar á einstaklingum (repeated-measures, panel-data) með GLMM líkönum verður kynnt.

HAG210F • Þættir í heilsuhagfræði • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Tinna Laufey Ásgeirsdóttir Lektor

Markmið þessa námskeiðs er að skoða valin efni sem þykja áhugaverð frá sjónarhóli heilsuhagfræðinnar. Í námskeiðinu er farið yfir ýmsa þætti í rekstri heilbrigðiskerfa. Einnig verður fjallað um neyslu ávanabindandi efna, holdafar, heilsudreifingu, aðferðir til þess að leggja mat á heilbrigðisþjónustu og fleiri þætti.

HAG211F • Bankar og fjármálamarkaðir • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Ásgeir Jónsson Lektor

Námskeiðið fjallar um hlutverk fjármálastofnana og virkni fjármálamarkaða hérlendis. Farið verður yfir helstu einkenni íslenskra fjármálamarkaða með hlutabréf, skuldabréf, fasteignir og peninga, auk þess að stikla á stóru í sögu fjármagnsviðskipta og gera grein fyrir leiðni hagstjórnar í gegnum gengi og vexti. Þá er fjallað um helstu fjárfesta á markaði, s.s. lífeyrissjóði, stefnu þeirra og ákvarðanatöku. Ennfremur, er farið yfir starfsemi banka, vöxt þeirra og viðgang, og áhrif þeirra á markaði og efnahagslíf. Einnig, verður fjallað um hlutverk seðlabanka í hagstjórn, stjórnþætti peningamála, miðlun aðgerða hans um fjármálamarkaðina og áhrif á hagkerfið. Loks, er fjallað um hlutverk fjármálaeftirlitsins, nýjar reglur um eiginfjárbindingu kenndar við Basel II.

HAG212F • Skuldabréf • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Hersir Sigurgeirsson Lektor

Í þessu námskeiði verður fjallað um allar helstu tegundir skuldabréfa og skuldabréfaafleiða. Áhersla verður lögð á að fjalla um skuldabréf bæði í alþjóðlegu samhengi og þau atriði sem sérstök eru á innlendum markaði. Meðal efnisatriða eru: hefðbundin, visitölutengd, innkallanleg, og breytanleg skuldabréf, skulda- og skuldabréfavafningar, skuldaraafleiður og gjaldþrotatryggingar, og skuldabréfa- og vaxtaafleiður. Mismunandi gerðir skuldabréfa og afleiða verða skoðaðar með tilliti til verðlagningar, eignastýringar og áhættustýringar. Gert er ráð fyrir að nemendur hafi góða undirstöðu í grunnatriðum fjármála, sér í lagi skuldabréfa og afleiða.

HAG215F • MS-ritgerð • (30e) • Vor

Meistaránámsritgerð skal valin í samráði við leiðbeinanda (leiðbeinendur) úr hópi fastra kennara hagfræðiskorara. Ritgerðin skal vera 30 einingar að lágmarki, en heimilt er að hún verði 60 einingar (en námsgreinar nemi samt sem áður 60e) í samræmi við gildandi reglur Rannsóknarnámssjóðs. Meistaraneimar skulu kynna rannsóknir sínar. Ritgerð skal síðan skilað til skrifstofu hagfræðideildar í samræmi við auglýsingu þar að lútandi á hverju misseri. Kennari og prófdómari skulu meta meistaránámsritgerð til einkunnar samkvæmt almennum prófreglum Háskóla Íslands.

HAG216F • MS-ritgerð • (30e) • Sumar

Meistaránámsritgerð skal valin í samráði við leiðbeinanda (leiðbeinendur) úr hópi fastra kennara hagfræðiskorara. Ritgerðin skal vera 30 einingar að lágmarki, en heimilt er að hún verði 60 einingar (en námsgreinar nemi samt sem áður 60e) í samræmi við gildandi reglur Rannsóknarnámssjóðs. Meistaraneimar skulu kynna rannsóknir sínar. Ritgerð skal síðan skilað til skrifstofu hagfræðideildar í samræmi við auglýsingu þar að lútandi á hverju misseri. Kennari og prófdómari skulu meta meistaránámsritgerð til einkunnar samkvæmt almennum prófreglum Háskóla Íslands.

HAG217F • Doktorsritgerð í hagfræði • (30e) • Vor

Doktorsnám er 180 einingar hið minnsta og miðað við fullan námshraða tekur það 3 ár. Deild getur að fenginni tillögu doktorsnámsnefndar sett reglur um lágmarks námshraða. Standist nemandi ekki þær reglur getur rannsóknarnámsnefnd fellt niður skráningu nemandans í námið. Doktorsnám felst einkum í rannsókn sem lýkur með doktorsritgerð. Þó geta bæði doktorsnámsnefnd og leiðbeinandi saman eða hvort í sínu lagi gert kröfu um að nemandi í doktorsnámi ljúki einnig námskeiðum. Leiðbeinandi nemanda gerir þá tillögu að áætlun fyrir þennan hluta námsins og leggur fyrir doktorsnámsnefnd. Hluti námskeiðanna getur verið lesnámskeið og skal þá doktorsnámsnefnd tilnefna umsjónarmann eða menn með hverju námskeiði. Umsjónarmenn ákveða kröfur í viðkomandi námskeiðum og skera úr um hvort nemandi hafi staðist þær.

HAG218F • Doktorsritgerð í hagfræði • (30e) • Sumar

Doktorsnám er 180 einingar hið minnsta og miðað við fullan námshraða tekur það 3 ár. Deild getur að fenginni tillögu doktorsnámsnefndar sett reglur um lágmarks námshraða. Standist nemandi ekki þær reglur getur rannsóknarnámsnefnd fellt niður skráningu nemandans í námið. Doktorsnám felst einkum í rannsókn sem lýkur með doktorsritgerð. Þó geta bæði doktorsnámsnefnd og leiðbeinandi saman eða hvort í sínu lagi gert kröfu um að nemandi í doktorsnámi ljúki einnig námskeiðum. Leiðbeinandi nemanda gerir þá tillögu að áætlun fyrir þennan hluta námsins og leggur fyrir doktorsnámsnefnd. Hluti námskeiðanna getur verið lesnámskeið og skal þá doktorsnámsnefnd tilnefna umsjónarmann eða menn með hverju námskeiði. Umsjónarmenn ákveða kröfur í viðkomandi námskeiðum og skera úr um hvort nemandi hafi staðist þær.

HAG221F • MS-ritgerð í Fjármálahagfræði • (30e) • Vor

Meistaránámsritgerð skal valin í samráði við leiðbeinanda (leiðbeinendur) úr hópi fastra kennara hagfræðiskorara. Ritgerðin skal vera 30 einingar að lágmarki, en heimilt er að hún verði 60 einingar (en námsgreinar nemi samt sem áður 60e) í samræmi við gildandi reglur Rannsóknarnámssjóðs. Meistaraneimar skulu kynna rannsóknir sínar. Ritgerð skal síðan skilað til skrifstofu hagfræðideildar í samræmi við auglýsingu þar að lútandi á hverju misseri. Kennari og prófdómari skulu meta meistaránámsritgerð til einkunnar samkvæmt almennum prófreglum Háskóla Íslands.

HAG222F • MS-ritgerð í Fjármálahagfræði • (30e) • Sumar

Meistaránámsritgerð skal valin í samráði við leiðbeinanda (leiðbeinendur) úr hópi fastra kennara hagfræðiskorara. Ritgerðin skal vera 30 einingar að lágmarki, en heimilt er að hún verði 60 einingar (en námsgreinar nemi samt sem áður 60e) í samræmi við gildandi reglur

Rannsóknarnámssjóðs. Meistaraneinar skulu kynna rannsóknir sínar. Ritgerð skal síðan skilað til skrifstofu hagfræðideildar í samræmi við auglýsingu þar að lútandi á hverju misseri. Kennari og prófdómari skulu meta meistaranámsritgerð til einkunnar samkvæmt almennum prófreglum Háskóla Íslands.

HAG301F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Haust
Sjá reglur um meistaranám í umhverfis- og auðlindafræðum.

HAG401F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Vor
Sjá reglur um meistaranám í umhverfis- og auðlindafræðum.

HAG402F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Sumar
Sjá reglur um meistaranám í umhverfis- og auðlindafræðum.

REY004F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs • (30e) • Haust
Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs

REY004F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs • (30e) • Vor
Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs

Lagadeild

LÖG001G • Einstaklingsverkefni • (3e) • Haust

3.0 eininga einstaklingsverkefni fyrir nemendur í lögfræði sem aukagrein.

LÖG001G • Einstaklingsverkefni • (3e) • Vor

3.0 eininga einstaklingsverkefni fyrir nemendur í lögfræði sem aukagrein.

LÖG002G • Einstaklingsverkefni • (1e) • Haust

Einstaklingsverkefni til 1. einingar fyrir nemendur í lögfræði sem aukagrein.

LÖG002G • Einstaklingsverkefni • (1e) • Vor

Einstaklingsverkefni til 1. einingar fyrir nemendur í lögfræði sem aukagrein.

LÖG101G • Inngangur að lögfræði • (6e) • Haust • 9f

Umsjónarkennari: Róbert Ragnar Spanó Prófessor

Kennari: Björg Thorarensen Prófessor

Kennari: Eiríkur Jónsson Lektor

Kennari: Eiríkur Tómasson Prófessor

Kennari: Ása Ólafsdóttir Lektor

Viðfangsefni námskeiðsins er stutt yfirlit yfir meginreglur og hugtök helstu sviða hins íslenska réttarkerfis, þ.e stjórnskipunarréttar, stjórnáhrifaréttar, réttarfars, samninga- og kröfuréttar, skaðabótaréttar og refsiréttar. Tilgangur námskeiðsins er að veita nemendum innsýn í gildandi rétt áður en hafist er handa við að fjalla um hina lagalegu aðferð og grunnhugtök lögfræðinnar í "Almennri lögfræði". Námskeiðið er kennt á fyrstu 3-4 vikum haustmisseris og verður próf haldið á miðju kennslutímabilinu að loknu upplestrarfríi. Sjúkra- og upptökupróf eru eingöngu haldin á vorpróftímabili en ekki á sumarpróftímabili.

LÖG102G • Evrópuréttur • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: María Elvira Mendez Pinedo Lektor

Kennari: Pétur Dam Leifsson Lektor

Kennari: Bjarnveig Eiríksdóttir Aðjúnkt

Nemendur læra meginatriði um Evrópusambandið (ESB), Evrópska efnahagssvæðið (EES) og samskipti Íslands og ESB/EES. Markmið er að nemendur geti greint fræðilega hugmyndir að baki ríkjandi Evrópusögu og Evrópuréttum. Nemendur læra um stöðu þjóðaréttarins í íslensku réttarkerfi með áherslu á aðild Íslands að samningnum um Evrópska efnahagssvæðið (EES). Nemendur taka virkan þátt í nútíma umræðum um Evrópu og Evrópurétt. Kennari hjálpar að skylja tengsl landsréttar og þjóðaréttar í ljósi réttarheimildafraeðinnar og þá sérstaklega í tengslum við meginreglur Evrópuréttarins sem þýðingu hafa hér á landi í ljósi skuldbindinga Íslands samkvæmt EES-samningnum. Eldri BA-nemendur, sem hófu laganám H-2005 og fyrr, og hafa lokið prófum í almennri lögfræði og inngangi að lögfræði, mega taka Evrópuréttarnámskeiðið í stað réttarsöguágrípanna. Ef aðild Íslands í ESB (Evrópusambandið) er í umræði 2009, námskeið mundi fjalla um ESB og EB-rétt frá þessi sjónarmiði.

LÖG103G • Almenn lögfræði ásamt ágrípi af réttarsögu • (18e) • Haust

Umsjónarkennari: Róbert Ragnar Spanó Prófessor

Kennari: Hafsteinn Þór Hauksson

Kennari: Sigurður H Lindal Stundakennari

Í námskeiðinu er fjallað ítarlega um hina lagalegu aðferð, ýmis grunnhugtök lögfræðinnar sem henni tengjast og um sögulega þróun íslensks réttar. Meginefni námskeiðsins er tvískipt: Í fyrri hluta, réttarheimildafraeði, er fjallað um réttarheimildirnar, réttahæð þeirra og innbyrðis samband og farið yfir þróun íslensks réttar og réttarskipunar frá landnámi fram á okkar daga auk þess sem stjórnskipunarsaga landsins er rædd. Einnig er fjallað um réttarkerfið, birtingu laga, skil eldri laga og yngri og afturvirkni laga. Í síðari hluta námskeiðsins, lögskýringarfraeði, er fjallað um kenningar og hugmyndir um túlkun lagaákvæða og farið ítarlega yfir þær lögskýringaraðferðir sem eru almennt viðurkenndar í íslenskri réttarframkvæmd. Í heild er námskeiðinu ætlað að gefa heildstæða mynd af því hvernig komist er að lagalegri niðurstöðu að íslenskum rétti. Sjúkra- og upptökupróf eru eingöngu haldin á vorpróftímabili en ekki á sumarpróftímabili.

LÖG104G • Inngangur að lögfræði sem aukagrein • (6e) • Haust • 9f

Umsjónarkennari: Róbert Ragnar Spanó Prófessor

Kennari: Björg Thorarensen Prófessor

Kennari: Eiríkur Jónsson Lektor

Kennari: Eiríkur Tómasson Prófessor

Kennari: Ása Ólafsdóttir Lektor

Viðfangsefni námskeiðsins er stutt yfirlit yfir meginreglur og hugtök helstu sviða hins íslenska réttarkerfis, þ.e stjórnskipunarréttar, stjórnáhrifaréttar, réttarfars, samninga- og kröfuréttar, skaðabótaréttar og refsiréttar. Tilgangur námskeiðsins er að veita nemendum innsýn í gildandi rétt áður en hafist er handa við að fjalla um hina lagalegu aðferð og grunnhugtök lögfræðinnar í "Almennri lögfræði". Námskeiðið er kennt á fyrstu 3-4 vikum haustmisseris og verður próf haldið á miðju kennslutímabilinu að loknu upplestrarfríi. Sjúkra- og upptökupróf eru eingöngu haldin á vorpróftímabili en ekki á sumarpróftímabili.

LÖG105G • Samningaréttur • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ása Ólafsdóttir Lektor

Markmið námskeiðsins er að fjalla um og skýra réttarreglur sem gilda um samninga og hjálfa nemendur í að leysa raunhæf álitamál. Lýst er almennum reglum um stofnun samninga, umboð, ógilda löggjörninga o.fl. Megináherslan verður á umfjöllun um lög nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggjörninga ásamt síðari breytingum, og þau fordæmi sem fyrir liggja og hafa þýðingu við skýringu ákvæða

laganna. Jafnframt verður fjallað um önnur tengd lög, dóma og raunhæf verkefni eftir því sem við á.

Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að lögfræði (LÖG101G), Almenn lögfræði (03.01.23) eða Almenn lögfræði ásamt ágrípi af réttarsögu (LÖG103G)

LÖG106G • Stjórnsýsluréttur I • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Trausti Fannar Valsson

Kennari: Kristín Benediktsdóttir Doktorsnemi

Fjallað er um þær reglur er gilda um meðferð stjórnsýslumála á fyrsta stjórnsýslustigi þar sem ætlunin er að taka stjórnvaldsákvörðun. Gerð er grein fyrir skilgreiningum á grundvallarhugtökum stjórnsýsluréttar. Einnig um tilurð, gildissvið og túlkun stjórnsýslulaga og sérstaklega gerð grein fyrir aðild að stjórnsýslumáli og hugtakinu stjórnvaldsákvörðun. Fjallað er um hæfisreglur, leiðbeiningarskyldu stjórnvalda (leiðbeiningaregluna), málshraðaregluna, rannsóknaregluna, álitsumleitan, skyldu stjórnvalda til að tilkynna um meðferð máls (tilkynningaregluna), upplýsingarétt aðila (upplýsingaregluna), andmælarétt (andmælaregluna), ákvörðun máls, rökstuðning stjórnvaldsákvæðana, birtingu ákvörðunar, kæruleiðbeiningar og málsmeðferð stjórnsýslunefnda. Í tengslum við umfjöllunina verður vikið að réttaráhrifum annmarka á meðferð máls.

Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að lögfræði (LÖG101G), Almenn lögfræði (03.01.23) eða Almenn lögfræði ásamt ágrípi af réttarsögu (LÖG103G)

LÖG107G • Kröfuréttur I • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Eyvindur G Gunnarsson Lektor

Umsjónarkennari: Benedikt Bogason Dósent

Fjallað verður um helstu hugtök kröfuréttar. Þá er fjallað um þær réttarreglur, er lúta að stofnun, inntaki og lögvernd kröfuréttinda. Farið er yfir áhættuskiptareglur kröfuréttar. Fjallað er um efnir kröfu og er í því sambandi fjallað ítarlega um greiðslustað og greiðslutíma. Þá er fjallað um greiðsludrátt, galla og vanheimild og réttaráhrif þeirra. Í því sambandi er sérstaklega vikið að vöxtum. Loks er farið yfir réttarreglur um aðilaskipti að kröfuréttindum auk þess sem vikið er að megininntaki reglna um viðskiptabréf.

Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að lögfræði (LÖG101G), Almenn lögfræði (03.01.23) eða Almenn lögfræði ásamt ágrípi af réttarsögu (LÖG103G)

LÖG201G • Stjórnskipunarréttur ásamt ágrípi af þjóðarétti • (15e) • Vor

Umsjónarkennari: Björg Thorarensen Prófessor

Umsjónarkennari: Eiríkur Tómasson Prófessor

Kennari: Pétur Dam Leifsson Lektor

Markmið námskeiðsins er að nemendur fái yfirsýn yfir stjórnskipun Íslands, kunni skil á megininkennum hennar og helstu ákvæðum stjórnarskrár lýðveldisins Íslands, nr. 33/1944. Nemendur öðlist skilning á stöðu stjórnskipunarlaga sem réttarheimildar, röksemdum að baki þrískiptingu ríkisvaldsins og handhöfn þriggja meginþátta þess, lögjafarvaldsins, framkvæmdarvaldsins og dómvaldsins. Nemendur öðlist þekkingu á störfum hvers þessara þátta ríkisvaldsins og verkaskiptingu milli þeirra þjálfun í að leysa úr raunhæfum lögfræðilegum úrlausnarefnum sem varða stjórnarskrá. Nemendur fá jafnframt yfirsýn yfir helstu grunnreglur þjóðaréttarins, þar á meðal um stöðu íslenska ríkisins í alþjóðakerfi ríkja og alþjóðastofnana, samninga við önnur ríki, réttarheimildir þjóðaréttarins og nokkur grunnatriði hafréttar. Fjallað verður um uppruna og efni mannréttindaákvæða stjórnarskrárinnar og áhrif alþjóðasamninga, einkum Mannréttindasáttmála Evrópu, á þróun og stjórnskipulega vernd mannréttinda hér á landi. Krufðir eru helstu dómur þar sem sem reynt hefur á mannréttindaákvæði stjórnarskrárinnar svo og önnur stjórnarskrárákvæði og áhrifum þess að lög verði talin andstæð stjórnarskránni. Hluti kennslunnar fer fram í umræðutímum þar sem nemendur fá þjálfun í úrlausn raunhæfra verkefna. Þá er þurfa nemendur að skila skriflegri úrlausn raunhæfs verkefnis (2000 orð)

Æskileg undirstaða: Inngangur að lögfræði (LÖG101G), Almenn lögfræði (03.01.23)

Verkefnaskil með fullnægjandi árangri eru próftökuskilyrði í námskeiðinu.

LÖG202G • Heimspækileg forspjallsvísindi • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Skúli Magnússon Dósent

Umsjónarkennari: Róbert Hilmar Niels Haraldsson Prófessor

Markmið heimspækilegra forspjallsvísinda í lagadeild er að veita nemendum innsýn inn í grundvöll vísinda og fræða með sérstakri áherslu á siðfræði og lögfræði. Í fyrri hluta námskeiðsins er fjallað almennt um grundvöll vísindalegrar aðferðar og megininkenni vísinda, en því næst er gerð grein fyrir helstu kenningum á sviði siðfræði. Lögð er áhersla á þau atriði siðfræðinnar sem tengjast stöðu og þroska einstaklingsins í samfélagi manna. Í síðari hluta námskeiðsins er athyglinni beint að stöðu lögfræðinnar sem fræðigreinar og lagahugtakinu eða spurningunni "hvað eru lög?". Fjallað er um þau vandamál sem við er að eiga við afmörkun lagahugtaksins og helstu kenningar sem settar hafa verið fram um þetta efni. Í tengslum við þessar kenningar er einnig rætt um sígild efni réttarheimspeki, eins og tengsl laga og siðferðis, réttarríkishugtakið og eðli lagalegra fullyrðinga, meðal annars með tilliti til spurningarinnar um eina rétta lagalega niðurstöðu.

Æskileg undirstaða: Inngangur að lögfræði (LÖG101G), Almenn lögfræði ásamt ágrípi af réttarsögu (LÖG103G)

LÖG203G • Sifja- og erfðaréttur • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hrefna Friðriksdóttir Lektor

Kennari: Lára Valgerður Júlíusdóttir Lektor

Kennari: Brynhildur G Flóvenz Lektor

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist góða þekkingu á helstu þáttum íslensks sifja- og erfðaréttar og verði færir um að leysa úr lögfræðilegum álítaefnum á því sviði. Farið verður yfir stöðu sifja- og erfðaréttar og tengsl þessara greina við aðrar greinar lögfræðinnar. Þeir efnisflokkar sem fjallað er um í námskeiðinu eru stofnun og slit hjúskapar og staðfestar samvistar og réttindi og skyldur hjóna og fólks í staðfestri samvist. Sérstök áhersla er lögð á lagareglur um fjármál hjóna og fjárhagslegt uppgjör við slit hjúskapar og staðfestar samvistar. Þá er fjallað um óvígða sambúð og lögð áhersla á reglur um fjármál sambúðarfólks. Fjallað er um réttarstöðu barna og lögð áhersla á faðerni, forsjá, umgengni og framfærslu barns. Einnig verður fjallað um barnavernd, hlutverk barnaverndaryfirvalda og málsmeðferð barnaverndarmála. Þá er farið yfir meginreglur erfðaréttar, gerð grein fyrir lögerfðum, setu í óskiptu búi og bréferfðum sem og skiptum dánarbúa að nokkru leyti. Kennsla er í formi fyrirlestra og umræðutíma. Gert er ráð fyrir að nemendur taki fjarpróf sem gildir 20% af einkunn og skriflegt lokapróf sem gildir 80% af einkunn.

Æskileg undirstaða: Inngangur að lögfræði (LÖG101G), Almenn lögfræði (03.01.23)

LÖG204G • Eignaréttur • (15e) • Vor

Umsjónarkennari: Karl Axelsson Dósent

Megininntak kennsluefnis fjallar um eignarréttindi, þ. á m. stofnun þeirra, efni, lögvernd og aðilaskipti. Fjallað verður m.a. um fasteignir, sérstaka sameign, nábylirsétt, takmarkanir eignarráða fasteigna, veðrétt og þinglýsingar. Loks verður farið yfir réttarreglur um eignarnám og forkaupsrétt.

Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að lögfræði (LÖG101G), Almenn lögfræði (03.01.23) eða Almenn lögfræði ásamt ágrípi af réttarsögu (LÖG103G)

Verkefnaskil með fullnægjandi árangri eru próftökuskilyrði í námskeiðinu.

LÖG205G • Stjórnsýsluréttur II • (15e) • Vor

Umsjónarkennari: Röbert Ragnar Spanó Prófessor

Kennari: Eiríkur Jónsson Lektor

Kennari: Trausti Fannar Valsson

Fjallað er um réttarheimildir stjórnsýsluréttarins, uppbyggingu stjórnsýslukerfisins svo og valdmörk stjórnvalda (valdbærni). Vikið er að reglum um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga og rétti almennings til aðgangs að gögnum hjá stjórnvöldum samkvæmt upplýsingalögum. Að því búnu er gerð grein fyrir almennum efnisreglum stjórnsýsluréttarins sem gera kröfu um að athafnir stjórnvalda séu í senn lögmatar og réttmatar, svo sem lögmatísreglunni, jafnræðisreglunni, réttmatísreglunni, meðalhöfsreglunni og misbeitingu valds við val á leiðum til úrlausnar máls. Rætt er um breytingu og leiðréttingu á stjórnvaldsákvörðunum, endurupptöku máls, afturköllun, stjórnsýslukæru, frumkvæðiseftirlit, eftirlit umboðsmanns Alþingis svo og dómstólæftirlit. Loks er fjallað um réttaráhrif anmarka á stjórnvaldsákvörðunum, s.s. ógildingu ákvarðana, stjórnsýsluviðurlög og refsiviðurlög opinberra starfsmanna svo og fébótaábyrgð hins opinbera.

Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að lögfræði (LÖG101G), Almenn lögfræði (03.01.23) eða Almenn lögfræði ásamt ágrípi af réttarsögu (LÖG103G)

Æskileg undirstaða: Stjórnsýsluréttur I (LÖG106G)

Verkefni, e.t.v. í formi heimaprófs sem lagt fyrir á önninni, auk lokaprófs.

LÖG301G • Skaðabótaréttur • (15e) • Haust

Umsjónarkennari: Viðar Már Matthiasson Prófessor

Kennari: Ingunn Agnes Kro

Í skaðabótarétti er fjallað um skaðabætur utan samninga. Nánar tiltekið er fjallað um stöðu skaðabótaréttar í fræðikerfi lögfræði, aðgreiningu frá öðrum skyldum greinum lögfræðinnar og hvert sé markmið skaðabóta og hlutverk í samfélaginu. Gerð er nokkur grein fyrir réttarsögulegum atriðum, einkum aðdraganda að beitingu núverandi reglna um bótagrundvöllinn. Fjallað er ítarlega um sakarregluna og aðrar reglur um skaðabótagrundvöllinn og gerð grein fyrir reglum, sem leiða til takmörkunar á skaðabótaábyrgð, en þær eru margs konar, svo sem reglur um orsakatengsl og sennilega afleiðingu, meðábyrgð tjónþola og um lækkuð skaðabóta. Þá er fjallað um ýmis svið skaðabótaréttar, svo sem sjúklingatryggingu, skaðsemisábyrgð, skaðabóta- og váttryggingareglur umferðarlaga, skaðabótaábyrgð fasteignareiganda og sérfræðiábyrgð, ábyrgð vegna umhverfstjóna, skaðabótaábyrgð hins opinbera o.fl. Fjallað er um tjónshugtakið og ákvörðun á fjárhæð skaðabóta, fyrst fyrir munatjón og almennt fjártjón en að því búnu er með ítarlegum hætti gerð grein fyrir hvernig bætur fyrir líkamstjón eru ákvarðaðar. Fjallað er um skaðabótakröfuna, vexti á hana, verðbætur, fyrningu og hvernig henni lýkur. Loks er gerð grein fyrir reglum um óréttmæta auðgun og endurgreiðslu hennar og hvernig þær reglur eru aðgreindar frá reglum um skaðabætur.

Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að lögfræði (LÖG101G), Almenn lögfræði (03.01.23) eða Almenn lögfræði ásamt ágrípi af réttarsögu (LÖG103G)

LÖG501G • BA-ritgerð í lögfræði • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Eiríkur Jónsson Lektor

Sjá reglur um BA-ritgerðir á heimasíðu lagadeildar HÍ.

Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að lögfræði (LÖG101G), Almenn lögfræði (03.01.23) eða Almenn lögfræði ásamt ágrípi af réttarsögu (LÖG103G)

Ritgerð skal skilað á lokamisseri BA-náms, fyrir 15. desember vegna útskriftar í febrúar árið eftir.

LÖG502G • Refsírættur I • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ragnheiður Bragadóttir Prófessor

Kennari: Kolbrún Benediktsdóttir Stundakennari

Kennari: Jón Þór Ólason Lektor

Réttarreglur um afbrot og skilyrði refsíábyrgðar: Hugtakið afbrot og rýmkað brotahugtak, flokkun afbrota, tilraun til afbrota og afturhvarf, hlutdeild og samverknaður, sakhæfi. Réttarreglur um viðurlög við afbrotum: Yfirlit um viðurlagakerfið, hugtakið refsing, réttlætning refsingar og markmið, fangelsi sem refsítegund, öryggisgæsla og skyld úrræði, ákvörðun refsingar, ítrekun og brotasamsteypa, lok refsíábyrgðar og brottfall viðurlaga (yfirlit).

Að námskeiðinu loknu eiga stúdentar að hafa öðlast grundvallarþekkingu á réttarreglunum um afbrot og refsingar og önnur viðurlög við brotum og geta notað þær til að leysa úr refsírættarlegum álitæfnum.

Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að lögfræði (LÖG101G)

Æskileg undirstaða: Almenn lögfræði (03.01.23) eða Almenn lögfræði ásamt ágrípi af réttarsögu (LÖG103G)

LÖG503G • Réttarfar I • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Eiríkur Tómasson Prófessor

Kennari: Simon Sigvaldason Stundakennari

Kennari: Benedikt Bogason Dósent

Kennari: Ragnar Tómas Árnason Aðjúnt

Kennari: Gizur Bergsteinsson Stundakennari

Kennari: Kristín Benediktsdóttir Doktorsnemi

Kennari: Ása Ólafsdóttir Lektor

Réttarreglur um dómstólaskipan og meðferð einkamála, þ. á m. meginreglur einkamálaréttarfars og reglur um aðild, sakarefni, lögsögu dómstóla til að leysa úr máli, meðferð einkamála, þ.m.t. sönnunarfærslu, og dómsúrlausnir.
 Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að lögfræði (LÖG101G), Almenn lögfræði (03.01.23) eða Almenn lögfræði ásamt ágrípi af réttarsögu (LÖG103G)

LÖG601G • BA-ritgerð í lögfræði • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Eiríkur Jónsson Lektor
 Sjá reglur um BA-ritgerðir á heimasíðu lagadeildar HÍ.
 Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að lögfræði (LÖG101G), Almenn lögfræði (03.01.23) eða Almenn lögfræði ásamt ágrípi af réttarsögu (LÖG103G)
 Ritgerð skal skilað á lokamisseri BA-náms, fyrir 15. apríl vegna útskriftar í júní það sama ár.

LÖG602G • BA-ritgerð í lögfræði • (6e) • Sumar

Umsjónarkennari: Eiríkur Jónsson Lektor
 Sjá reglur um BA-ritgerðir á heimasíðu lagadeildar HÍ.
 Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að lögfræði (LÖG101G), Almenn lögfræði (03.01.23) eða Almenn lögfræði ásamt ágrípi af réttarsögu (LÖG103G)
 Ritgerð skal skilað á lokamisseri BA-náms, fyrir 15. ágúst vegna útskriftar í október það sama ár.

LÖG603G • Kröfuréttur II • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Eyvindur G Gunnarsson Lektor
 Umsjónarkennari: Benedikt Bogason Dósent
 Megininntak kennsluefnis kröfuréttar II eru réttarreglur er varða vanefndir og lok kröfuréttinda. Fjallað er um réttaráhrif vanefnda. Í því sambandi er m.a. fjallað um efndir in natura, riftun, hald á eigin greiðslu, afslátt, skaðabætur og sammingsbundin vanefndaúræði. Þá er fjallað um viðtökudrátt. Loks er farið yfir réttarreglur um greiðslu kröfu, fyrningu og skuldajöfnuð.
 Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að lögfræði (LÖG101G), Almenn lögfræði (03.01.23) eða Almenn lögfræði ásamt ágrípi af réttarsögu (LÖG103G)
 Æskileg undirstaða: Kröfuréttur I (LÖG107G)

LÖG604G • Refsiréttur II • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Ragnheiður Bragadóttir Prófessor
 Kennari: Jón Þór Ólason Lektor
 Réttarreglur um skilyrði refsíabyrgðar: Refsiheimildir og refsinaemi verknaðar, skýring refsilaga, ólögmati verknaðar og hlutrænar refsileysisástandur, grundvallarreglan um saknaemi og afbrigðileg refsíabyrgð, ásetningur og staðreyndavilla, hvatir og þökukennur ásetningur, gáleysi.

Að námskeiðinu loknu eiga stúdentar að kunna skil á reglunum um ofangreind efnisatriði og geta notað þær til að leysa úr refsiréttarlegum álitafnum.

Að loknu námi í refsirétti I og II eiga stúdentar að hafa öðlast þekkingu og þjálfun til að inna af hendi hefðbundin störf lögfræðinga að opinberum málum (sem ákærendur, verjendur og dómarrar), fást við refsiréttarleg málefni á sviði stjórnsýslu (t.d. fangelsismál) og vera undirbúnir fyrir frekara vísindalegt nám í kjörgreinum sem boðið er upp á í áherslusviði um refsirétt í meistaranámi í lagadeild.
 Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að lögfræði (LÖG101G), Almenn lögfræði (03.01.23) eða Almenn lögfræði ásamt ágrípi af réttarsögu (LÖG103G)
 Æskileg undirstaða: Refsiréttur I (LÖG502G)

LÖG605G • Réttarfar II • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Eiríkur Tómasson Prófessor
 Réttarreglur um meðferð opinberra mála, þ. á m. meginreglur sakamálaréttarfars, reglur um ákærvaldið, sakborning og verjanda, brotaþola og réttargæslumann, rannsókn, þ.m.t. þvingunarráðstafanir í þágu rannsóknar, ákvörðun um saksókn og meðferð máls fyrir dómi.
 Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að lögfræði (LÖG101G), Almenn lögfræði (03.01.23) eða Almenn lögfræði ásamt ágrípi af réttarsögu (LÖG103G)
 Æskileg undirstaða: Réttarfar I (LÖG503G)

LÖG001F • Skiptinám • (30e) • Haust

Skiptinám. Sjá reglur lagadeildar HÍ um utandeildarnám.

LÖG002F • Skiptinám • (30e) • Sumar

Skiptinám. Sjá reglur lagadeildar HÍ um utandeildarnám.

LÖG003F • Doktorsnám • (30e) • Haust

Sjá reglur um doktorsnám o.fl. á heimasíðu lagadeildar HÍ.

LÖG004F • Doktorsnám • (30e) • Vor

Sjá reglur um doktorsnám o.fl. á heimasíðu lagadeildar HÍ.

LÖG005F • Doktorsnám • (30e) • Sumar

Sjá reglur um doktorsnám o.fl. á heimasíðu lagadeildar HÍ.

LÖG007F • Skiptinám • (30e) • Vor

Skiptinám. Sjá reglur lagadeildar HÍ um utandeildarnám.

LÖG102F • Félagaréttur I • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Eyvindur G Gunnarsson Lektor

Kennari: Stefán Már Stefánsson Prófessor

Kennari: Hlynur Jónsson

Í námskeiðinu verður vikið að helstu félagaformum íslensks réttar. Megináhersla verður þó lögð á að gera grein fyrir réttarreglum um hlutafélög (og einkahlutafélög eftir því sem við á). Þeirri umfjöllun má gróflega skipta í fimm hluta. Í fyrsta lagi verður fjallað um eðli og meginéinkenni hlutafélaga, þ.m.t. takmarkaða ábyrgð hluthafa og stjórnenda á skuldbindingum félags. Í öðru lagi verður fjallað um stofnun hlutafélaga og réttarsamband hluthafa innbyrðis, þ.m.t. stofnskilyrði, reglur um hluti, samþykktir félags og hluthafasamninga. Í þriðja lagi verður fjallað um fjármögnun hlutafélaga og vernd kröfuhafa, þ.m.t. reglur um hækkun og lækkun hlutafjár, eigin hluti og greiðslur til hluthafa, svo og bönn við lánveitingum til hluthafa og fjárhagslegri aðstoð í tengslum við hlutafjárkaup. Í fjórða lagi verður fjallað um stjórnskipulag hlutafélaga, þ.m.t. reglur um hluthafafundi, stjórn og framkvæmdastjóra, svo og umboðsreglur og reglur um minnihlutavernd. Í fimmta lagi verður fjallað um skaðabótaábyrgð stjórnarmanna og framkvæmdastjóra, og málshöfðunarreglur. Síðustu kennslustundum námskeiðsins verður varið í umfjöllun um sérvalin efni, líklegast (i) reikningsskil og endurskoðun, og (ii) stjórnarhætti (e. corporate governance) hlutafélaga.

Kynnt við upphaf kennslu

LÖG103F • Hlutverk dómara og lögmanna við meðferð einkamála og opinberra mála • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Eiríkur Tómasson Prófessor

Kennari: Hulda Elsa Björgvinsdóttir Stundakennari

Kennari: Jóhannes Eiríksson

Kennari: Ólafur Freyr Frímansson Stundakennari

Kennari: Arnar Þór Jónsson Stundakennari

Í kjörgrein þessari verður farið yfir réttarreglur um: Undirbúning að málshöfðun, þ.á m. gerð stefnu og ákæru, gagnaöflun o.fl., svo og meðferð máls fyrir dómi. Ennfremur sönnun, þ.á m. sönnunarbyrði og sönnunarfærslu. Samhliða verður bent á ýmis hagnýt atriði, er tengjast efninu, þ.á m. leiðbeint hvernig haga skuli skýrslutökum af aðilum og vitnum, flutningi málflutningsræða og samningu dóma.

kynnt við upphaf kennslu

LÖG104F • Ofbeldisbrot frá sjónarhóli kvennaréttar • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Brynhildur G Flóvenz Lektor

Umsjónarkennari: Ragnheiður Bragadóttir Prófessor

Í kjörgreininni verður fjallað um eftirfarandi fjóra brotaflokk: Nauðgun og önnur brot gegn kynfrelsi fólks. Kynferðisbrot gegn börnum.

Vændi. Heimilisofbeldi. Gerð verður grein fyrir skilyrðum refsíðabyrgðar fyrir brot, sem falla undir þessa brotaflokk og viðurlögum fyrir þau.

Þá verður fjallað um nokkra þætti opinbers réttarfars sem sérstaklega tengjast meðferð þessara brota, t.d. reglur um sönnun og réttarstöðu brotaþola.

Sérstök áhersla verður lögð á að nálgast viðfangsefnið út frá þeim sjónarmiðum sem fram hafa komið í

kvennarannsóknnum síðustu ára. Auk þess að fjalla um refsiréttarlega þætti efnisins verður vikið að refsipólítískum viðhorfum, þ.e. á hvern hátt þyrfti að breyta gildandi ákvæðum, svo að þau þjóni betur hagsmunum kvenna.

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist þekkingu á eðli og inntaki kynbundins ofbeldis og verði færir um að leysa úr lögfraðilegum álitaeftum á því sviði.

Námamat kynnt við upphaf kennslu.

LÖG105F • Fjölmiðlaréttur • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Páll Sigurðsson Prófessor

Í kjörgreininni fjölmiðlarétti verður farið yfir hinar helstu réttarreglur, sem gilda hér á landi um starfsemi fjölmiðla og um hvers kyns

útgáfustarfsemi í viðum skilningi (þó ekki um höfundarétt). Verður bæði fjallað um ólögbundnar réttarreglur á þessu sviði sem lögfestar.

Sérstök áhersla verður lögð á mikilvægi fjölmiðla í nútíma þjóðfélagi og gildi þess, að starfsemi þeirra fari að lögum og heppilegum venjum

og öðrum ólögbundnum meginreglum. Jafnframt verður lögð áhersla á siðferðilega ábyrgð fjölmiðla og á réttarstöðu borgaranna gegn

óvandaðri eða misvísandi umfjöllun um málefni einstaklinga eða lögaðilja. Að meginstefnu verður miðað við íslenskan rétt en jafnframt höfð

hliðsjón af erlendum réttarreglum á þessu sviði, sem áhugaverðar eru til samanburðar.

Kynnt við upphaf kennslu.

LÖG106F • Samkeppnisréttur I • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Ásgeir Birgir Einarsson Lektor

Kennari: Hörður Felix Harðarson Aðjúnt

Í námskeiðinu verður fjallað um helstu efnisákvæði samkeppnislaga nr. 44/2005 og ákvæði samningsins um Evrópubandalagið og Evrópska efnahagssvæðisins um tengd atriði. Fjallað verður um uppruna og tilgangs samkeppnisreglna. Vikið verður að gildissviði samkeppnisreglna og hugtakinu fyrirtæki. Fjallað verður einng um bann samkeppnislaga við samkeppnishamlandi samningum og samstilltum aðgerðum og undanþágur frá því banni. Einnig verður vikið að banni við misnotkun á markaðsráðandi stöðu og gerð verður grein fyrir samrunaákvæðum. Tilkynnt við upphaf kennslu.

LÖG107F • Íslenskur skattaréttur- almennur hluti • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristján Gunnar Valdimarsson Lektor

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum góða þekkingu á efnisreglum íslensks skattaréttar. Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að hafa öðlast góða yfirsýn og skilning á þessu réttarsviði og vera tilbúnir til að leysa flókin lögfræðileg álitaefni í skattarétti í samræmi við viðurkennda aðferðarfræði lögfræðinnar.

Fjallað verður um fræðigreininna skattarétti, megindrætti íslenska skattkerfisins og skattalöggjafar. Þá er gerð grein fyrir skattheimildum, lögmætisreglu, skýringu skattalaga og skatthugtakinu og þjónustugjöldum m.a. með hliðsjón af ákvæðum stjórnarskránnar. Ennfremur er fjallað um skattskyldu lögaðila og manna, skattaréttarlegan samruna og slit félaga, ásamt umfjöllun um skattfrjálsa aðila, um skattskyldar tekjur og frádráttarliði við ákvörðun skattstofna, ásamt umfjöllun um hvað teljast ekki skattskyldar tekjur samkvæmt skattalögum og ófrádráttarþæran kostnað. Þá verður fjallað um skattasniðgöngu og vikið að milliverðlagningu milli íslenskra skattaðila eftir því sem efni gefst til.

LÖG109F • Basic Course in Public International Law • (6e) • Haust • 6f

Umsjónarkennari: Pétur Dam Leifsson Lektor

Kennari: Björg Thorarensen Prófessor

Kennt fyrri hluta haustmíssis 2009, með munnlegu prófi í október. Um er að ræða undirstöðunámskeið í almennum þjóðarétti þar sem fjallað er um helstu álitaefni á borð við réttarheimildir þjóðaréttar, þjóðréttaáætlun, landsvæði og ríkisyfirráð, lögsögu, úrlendisrétt, gerð þjóðrétarsamninga, ábyrgð ríkja, alþjóðastofnanir, Sameinuðu þjóðirnar, valdbeitingu í alþjóðakerfinu og úrlausn deilumála. Námskeiðið er einkum ætlað laganeinum á meistarastigi en getur þó allt eins hentað nemendum í annars konar námi, t.d. í alþjóðasamskiptum, þar sem nokkur áhersla er lögð á að nálgast viðfangsefnið einnig frá þverfaglegu sjónarhorni.

Munnlegt próf og verkefni.

LÖG110F • International Environmental Law I • (6e) • Haust • 3f + 1u

Umsjónarkennari: Aðalheiður Jóhannsdóttir Dósent

Kennsla hefst í upphafi september og varir út nóvember. Í námskeiðinu er fjallað um grundvallarreglur alþjóðlegs umhverfisréttar, alla helstu alþjóðlega samninga á þessu sviði, mikilvægar yfirlýsingar og önnur skjöl, svo og fordæmi alþjóðlegra dómstóla. Markmiðið er að gefa yfirlit yfir gildandi rétt á þessu sviði og skýra sambandið á milli alþjóðlegs umhverfisréttar og þjóðaréttar. Allir helstu samningar verða útskýrðir og grundvallar réttindi og skyldur ríkja sem varða umhverfisvernd (nýting, stýring og friðun). Eftir námskeiðið eiga nemendur að hafa öðlast þekkingu og skilning á gildandi rétti á sviði alþjóðlegs umhverfisréttar, að hafa þróað þekkingu sína og skilning með þátttöku í námskeiðinu, með því að vinna að verkefnum og með því að skrifa ritgerð um tiltekið efni. Þar að auki eiga nemendur að hafa öðlast færni til þess að meta, greina og safna upplýsingum í samræmi við viðurkennda aðferðarfræði alþjóðlegs réttar og hafa færni til þess að halda uppi lagalegri rökræðu og setja fram lagalegar niðurstöður sem byggja á viðurkenndir aðferðarfræði, bæði munnlega og skriflega. Loks eiga nemendur að hafa þekkingu og færni til þess að taka þátt í hópvinnu.

Verkefni (20%) og ritgerð (30%) veða 50%, munnlegt próf í lok námskeiðs vegur 50%.

LÖG111F • International Human Rights Law • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Pétur Dam Leifsson Lektor

Umsjónarkennari: Björg Thorarensen Prófessor

Kennt seinni hluta haustmíssis, (í október - nóvember 2009). Meginmarkmið námskeiðsins er að gefa yfirlit yfir alþjóðlega samvinnu um vernd mannréttinda, efni alþjóðlegra mannréttindasamninga og eftirlit með framkvæmd þeirra o.fl. Fjallað verður um uppruna mannréttindahugtaksins og þróun alþjóðlegrar samvinnu um vernd mannréttinda. Lýst verður sérstöðu mannréttindasamninga á sviði þjóðaréttarins. Sérstök áhersla er lögð á umfjöllun um mannréttindastarf og helstu mannréttindasamninga á vegum Sameinuðu þjóðanna. Einnig verður fjallað um alþjóðastofnanir sem starfa á ákveðnum sviðum mannréttinda, gefið yfirlit yfir svæðabundna samvinnu einkum í Evrópu, fjallað um meginreglur á sviði manndarréttar og um framfylgd grundvallarmannréttinda.

Verkefni og munnlegt próf.

LÖG112F • International Law on Sustainable Development • (6e) • Haust • 2f

Umsjónarkennari: Aðalheiður Jóhannsdóttir Dósent

Kennsla hefst í upphafi september og varir út nóvember. Að kynna og fjalla um hugtakið sjálfbæra þróun og ákveðin vandamál sem lúta að innleiðingu þess í alþjóðlegan rétt. Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að hafa öðlast góða yfirsýn yfir sjálfbærar þróun í alþjóðlegum rétti og hvernig lagareglur, sem ætlað er að endurspeglar sjálfbæra þróun, hafa verið útfærðar í alþjóðlega lagakerfinu. Haldnir verða sex sjálfstæðir fyrirlestrar um sjálfbæra þróun og ákveðna þætti alþjóðlegra lagakerfisins. Hverjum fyrirlestri verður fylgt eftir með verkefni þar sem 2-3 nemendur vinna að ákveðnum lagalegum vandamálum og kynna síðan niðurstöður sínar. Verkefnið og kynning (power point) veða 20% af heildareinkunn. Að lokinni kennslu skila nemendur ritgerð um tiltekið vandamál sem vegur 30%. Í lok námskeiðsins verður munnlegt próf sem vegur 50% af heildareinkunn.

Æskileg undirstaða: Basic Course in Public International Law (LÖG109F), International Environmental Law I (LÖG110F) eða International Environmental Law II (03.15.15)

Námsmat: Munnlegt próf gildir 50% af heildareinkunn. Sérhver stúdent skal skila ritgerð (verkefni) sem gildir 30% af heildareinkunn.

Ritgerðin skal vera minnst 3000 orð og mest 4000 orð. Ritgerðarefni skal valið og unnið í samráði við umsjónarkennara. Verkefni unnið í hópvinnu og kynning þess gildir 20%.

LÖG113F • Lagaumhverfi alþjóðastofnana • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Pétur Dam Leifsson Lektor

Kennari: Björg Thorarensen Prófessor

Viðfangsefnið lagaumhverfi alþjóðastofnana er vaxandi svið innan þjóðaréttarins. Í námskeiðinu er fjallað frá samanburðarsjónarhorni um þann lagaramma sem liggur til grundvallar ýmsum af þeim helstu alþjóðastofnunum sem Ísland er aðili að eða á samskipti við, á borð við Sp, WTO og ESB. Fjallar almennt um tilurð slíkra alþjóðastofnana í krafti þjóðréttarsamninga, um stöðu þeirra sem þjóðréttaraðila, um valdsvið og skipulag, um aðild að alþjóðastofnunum, um ákvarðanatöku og réttarheimildir sem stafa frá alþjóðastofnunum, um úrlausn ágreiningsmála og mögulega endurskoðun ákvarðana, um hæfi slíkra stofnana til að gera þjóðréttarsamninga, um þjóðréttarlega ábyrgð og um réttindi og skyldur starfsmanna.

Tilkynnt við upphaf kennslu.

LÖG114F • EC Environmental Law • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Aðalheiður Jóhannsdóttir Dósent

Kennsla hefst í upphafi september og varir út nóvember. Markmið námskeiðsins er að fjalla um lagalegan grundvöll umhverfisréttar EB, áherslur í stefnumörkun og meginreglur. Farið verður yfir helstu svið umhverfisréttar EB og gerð grein fyrir efni helstu EB gerða ásamt stefnumarkandi dómum. Eftir námskeiðið eiga nemendur að hafa öðlast þekkingu og skilning á umhverfisrétti EB, gera sér grein fyrir þeirri aðferðafræði sem byggir er á í EB-rétti, hafa þróað þekkingu sína og skilning með þátttöku í námskeiðinu með því að sækja fyrirlestra, vinna að verkefnum og með því að skrifa ritgerð um tiltekið efni. Þar að auki eiga nemendur að hafa öðlast færni til þess að meta, greina og safna upplýsingum í samræmi við viðurkennda aðferðafræði EB-réttar og hafa færni til þess að halda uppi lagalegri rökræðu og setja fram lagalegar niðurstöður sem byggja á viðurkenndri aðferðafræði, bæði munnlega og skriflega. Loks eiga nemendur að hafa þekkingu og færni til þess að taka þátt í hópvinnu.

Verkefni (20%) og ritgerð (30%) veða 50%, munnlegt próf í lok námskeiðs vegur 50%.

LÖG116F • Umhverfisrefsiréttur • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Ragnheiður Bragadóttir Prófessor

Fjallað verður um þær réttarreglur, íslenskar og alþjóðlegar, er lúta að eftirliti og refsivernd umhverfis, jafnt í lofti, á láði og í legi. Rætt verður um mengunarbrot og önnur umhverfisbrot frá refsiréttarlegu og afbrotafræðilegu sjónarmiði, einkum með hliðsjón af rannsóknnum á efnahagsbrotum. Sérstaklega verður hugað að því, að hve miklu leyti almennar reglur refsiréttarins gildi fyrir þetta réttarsvið.

Að námskeiðinu loknu eiga stúdentar að kunna skil á reglunum um ofangreind efnisatriði og geta notað þær til að leysa úr refsiréttarlegum álitæfnum á sviði umhverfisrefsiréttar.

Tilkynnt við upphaf kennslu.

LÖG117F • Sveitarstjórnarréttur • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Róbert Ragnar Spanó Prófessor

Kennari: Trausti Fannar Valsson

Sveitarfélögin mynda annan meginstofn íslenskrar stjórnsýslu á móti stjórnarframkvæmd ríkisins. Markmið námskeiðsins er að þátttakendur afli sér skilnings og þekkingar á meginatriðum þeirrar almennu löggjafar og réttarreglna sem gilda um starfsemi sveitarfélaganna. Yfirferð tekur að stórum hluta mið af sveitarstjórnarlögum nr. 45/1998, með síðari breytingum, en helstu viðfangsefni námskeiðsins eru eftirfarandi:

1. Sjálfstjórn sveitarfélaga. 2. Stjórnkerfi sveitarfélaga. 3. Verkefni sveitarfélaga. 4. Fjármál sveitarfélaga. 5. Samvinna sveitarfélaga og 6. Stjórnsýslueftirlit með sveitarfélögum. Nemendur skrifa ritgerð um valið efni og gildir hún sem hluti af lokaeinkunn

Ritgerð og munnlegt lokapróf.

LÖG118F • Verktaka- og útboðsréttur • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Páll Sigurðsson Prófessor

Kennari: Daniel Isebarn Ágústsson

Kennari: Jóhannes Karl Sveinsson Aðjúnt

Fjallað verður almennt um útboð sem leið til að koma á samningi milli verkkaupa og verktaka, m.a. með hliðsjón af lögum nr. 65/1993, um framkvæmd útboða. Megináherslan verður þó lögð á opinber innkaup sem taka mið af bæði einkaréttarlegum og opinberum reglum.

Kennslan miðast því aðallega við lög nr. 84/2007, um opinber innkaup, með hliðsjón af dómum og úrlausnum kærunefndar útboðsmála.

Þá verður fjallað um helstu einkenni verksamninga, gerð verksamninga, íslenska verksamningastaðalinn (ÍST 30), túlkun verksamninga og samningsgagna, helstu skyldur aðilanna (verktaka og verkkaupa), áhættuskipti milli aðilanna, vanefndir verksamninga og réttaráhrif þeirra, ábyrgð tæknilegra ráðgjafa (einkum verkfræðinga og arkitekta) og lausn ágreiningsmála, en á þessu sviði reynir m.a. allmikið á gerðardóma. Jafnframt verður fjallað stuttlega um alþjóðlegan verksamningastaðal og nokkur einkenni hans. Verksamningar eru meðal hinna mikilvægustu samninga í íslensku viðskiptalífi og oft mjög miklir hagsmunir í húfi fyrir samningsaðiljana. Áhersla verður m.a. lögð á dómareifanir á þessu sviði, þ.á.m. gerðardóma, og umræður um dómsúrlausnir.

Tilkynnt við upphaf kennslu.

LÖG119F • Höfundaréttur • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Páll Sigurðsson Prófessor

Kennari: Ragnar Tómas Arnason Aðjúnt

Kennari: Erla Svanhvít Árnadóttir Stundakennari

Í námskeiði þessu verður farið yfir hinar helstu réttarreglur, sem gilda hérlendis um lögvarða höfundarvernd og skyld efni, þ.m.t. um réttarstöðu útgefenda og listflytjenda. Skýrð verða hin helstu hugtök, sem byggj er á í greininni, en síðan fjallað m.a. um almenna réttarþróun á þessu sviði, hérlendis sem erlendis, um hinar helstu réttarheimildir (einkum höfundalögin íslensku og erlendar hliðstæður þeirra, einnig um dóma á þessu sviði o.fl.), um margvísleg vandamál, sem nú eru til umræðu víða um lönd eða þarfnast úrlausnar í framtíðinni (svo sem um notkun "tölvubanka" og skyld efni), um alþjóðlega sáttmála, sem hér skipta máli, um margvíslegt fjölþjóðlegt samstarf og stofnanir og um stjórnsýslu og innlend samtök á sviði höfundaréttar. Þá verður fjallað um grunneðli höfundaréttar, um þá aðilja, sem verndar njóta, um "grannréttindi" höfundaréttar (t.d. um réttarstöðu listflytjenda), um efni og inntak þeirra réttinda, sem hér um ræðir, og sérstaklega um svonefndan "sæmdarétt" (t.d. vernd gegn því að vernduðu verki sé spillt að óþörfu). Að því búnu verður fjallað um lögbundnar takmarkanir á höfundarétti, um verndartíma réttindanna og um lögbrot á þessu sviði. Að lokum verður í hinni almennu yfirferð fjallað um samningsgerð og aðiljaskipti á sviði höfundaréttar.

kynnt við upphaf kennslu

LÖG121F • Evrópuréttur I • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: María Elvira Mendez Pinedo Lektor

Kennari: Bjarnveig Eiríksdóttir Aðjúnkt

Meginmarkmið námsins er að veita stúdentum góðan skilning á grunnatriðum Evrópuréttarins og aðferðafræði hans. Í Evrópurétti I beinist námið að samningunum um Evrópusambandið (Maastrichtsamningunum, Amsterdamsamningnum, Nicesamningnum og Lissabonsamningnum) og samningunum um Evrópubandalagið (Rómarsamningunum) eins og þeir standa í dag. Samningarnir gera ráð fyrir yfirþjóðlegum stofnunum sem hafa vald til að taka ákvarðanir sem hafa áhrif fyrir aðildarríkin og í aðildarríkjunum. Námið beinist jafnhliða að samningnum um hið Evrópska efnahagssvæði en þar er um að ræða samning milli Evrópubandalagsins og aðildarríkja þess annars vegar og nokkra EFTA ríkja hins vegar. Höfuðáherslan er lögð á eftirfarandi atriði: -að greina Evrópuréttinn sem sérstakt réttarkerfi, -að greina og lýsa réttarreglum Evrópuréttarins, -að greina og lýsa samspili landsréttar og Evrópuréttar, -að lýsa efnisatriðum EES samningsins og sérkennum hans. Í grunnhlutanum, Evrópurétti I, verður fjallað um: -sögu og framtíðarþróun ESB og EES réttar, -stofnanir ESB, EES og EFTA, -réttarheimildir ESB og EES réttar og áhrif þeirra, -meginreglur ESB og EES réttar, -ákvarðanatöku í ESB og EES rétti, -dómstóla EB og EFTA og valdsvið þeirra.

Kynnt við upphaf kennslu

LÖG122F • Umhverfisréttur • (6e) • Haust • 3f

Umsjónarkennari: Aðalheiður Jóhannsdóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum yfirgrípsmikla þekkingu á réttarheimildum íslensks umhverfis- og auðlindaréttar. Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að hafa öðlast góða yfirsýn og skilning þessu sviði réttarins og vera í stakk búin til þess að leysa flókin lögfræðileg vandamál á þessu sviði í samræmi við viðurkennda aðferðafræði lögfræðinnar. Fjallað verður um reglur sem varða vernd og nýtingu umhverfis og náttúruauðlinda, meginreglurnar sem réttarsviðið hvílir á, hvernig þróunin á alþjóðavettvangi, þ.m.t. innan Evrópubandalagsins, hefur haft áhrif á löggjöfina með aðild Íslands að alþjóðlegum samningum og EES-samningnum. Einnig verður fjallað um starfsleyfi fyrir mengandi starfsemi, losunarheimildir, nýtingu vatnsafls og jarðhita, og fiskveiðistjórnunarkerfið. Gerð verður gerð fyrir þeim sjónvöldum sem ábyrgð bera á að framfylgja umhverfislöggjöfinni, leyfisveitendur, mat á umhverfisáhrifum áætlaða og framkvæmda og loks verður fjallað um alþjóðlegar reglur sem lúta að skyldum þeirra sem standa að framkvæmdum í öðrum löndum. Námskeiðið hefst á 15 fyrirlestrum sem verður fylgt eftir með fjórum sérstökum fyrirlestrum um tiltekin þemu. Námskeiðið er krefjandi og nemendur vinna saman í 2-4 manna hópum að tilteknum verkefnum sem tengjast þemakynningu og kynna verkefnið í tíma (kraftbendils kynning). Verkefni gilda 20% af lokaeinkunn. Jafnframt þurfa nemendur að skila ritgerð (hámark 3000 orð) sem gildir 30%. Nemendum gefst kostur á að taka þátt í rannsóknarverkefnum (afmarkaðir þættir) á vegum kennara í stað þess að skila ritgerð. Kennsla hefst í upphafi september og varir út nóvember.

Námskeiðinu lýkur með munnlegu prófi sem gildir 50%. Nánari upplýsingar um námskeiðið, þ.m.t. kennslufni, verða settar á heimasíðu námskeiðsins í lok ágúst.

LÖG123F • Viðurlög og viðurlagapólitík • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Ragnheiður Bragadóttir Prófessor

Kennari: Kolbrún Benediktsdóttir Stundakennari

Kennari: Jón Þór Ólason Lektor

Fjallað verður almennt um viðurlagakerfið og þróun þess svo og um viðurlagapólitík, markmið hennar, forsendur og úrræði. Rætt verður ítarlega um fangelsismál, svo sem upphaf og þróun refsivistarstofnana, núverandi stofnanir, stjórn og skipulag fangelsismála, fangavist og réttarstöðu fanga með hliðsjón af mannréttindasáttmála Evrópu, öryggi í fangelsum og agaviðurlög, reynslulausn og náðun. Rætt verður ítarlega um refsigæslu utan stofnana, svo sem samfélagsþjónustu og sáttamiðlun. Loks verður fjallað um fésektir og sektafullnustu og um eignarupptöku.

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist þekkingu og skilning á viðurlagakerfinu og þeirri hugmyndafræði sem það byggir á og geti notað reglurnar til að leysa úr lögfræðilegum viðfangsefnum sem varða efni námskeiðsins. Einnig er miðað að því að nemendur öðlist þekkingu og skilning á helstu straumum og stefnum í viðurlagapólitík umdanfarinna áratuga og geti á grundvelli þekkingar sinnar tekið gagnrýna og rökstudda afstöðu til refsipólitískra málefna.

LÖG124F • Vinnumarkaðsréttur • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Lára Valgerður Júlíusdóttir Lektor

Skipulag og stofnanir vinnumarkaðarins. Starfsemi stéttarfélaga. Kjarasamningar. Félagafrelsi og vinnuréttur. Ágreiningur á vinnumarkaði. Félagisdómur. Ráðning til starfa. Ráðningarslit. Skyldur starfsmanna og atvinnurekenda. Orlof og lífeyrir. Veikindaréttur. Fæðingarorlof.

Vinnuréttur og Evrópuréttur. Vinnuréttur og alþjóðaskuldbindingar. Vinnuréttur og stjórnsýsluréttur.

Markmið námskeiðsins er að veita nemanda innsýn í meginreglur vinnumarkaðsréttarins, aðalgaði félagslega hlutans en þó einnig einkaréttarlega hlutans.

Kynnt nánar við upphaf kennslu

LÖG125F • Almennur viðskipta- og neytendaréttur • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Eiríkur Jónsson Lektor

Kennari: Grímur Sigurðsson Stundakennari

Kennari: Páll Sigurðsson Prófessor

Markmið námskeiðsins er að veita heildstætt yfirlit um helstu réttarreglur sem gilda um lausafjárkaup (kauparétt) sem og um neytendarétt. Fyrst verður fjallað um lög um lausafjárkaup, þ.á.m. gildissvið þeirra, einstakar efnisreglur laganna og stöðu þeirra í alþjóðasamhengi. Síðan verður fjallað um neytendarétt, þ.e. þá margvíslegu löggjöf sem miðar sérstaklega að því að vernda neytendur, svo sem lög um neytendakaup, lög um neytendalán, lagareglur um bann við óréttmætum viðskiptaháttum o.s.frv. Loks verður gefið stutt yfirlit um nokkur atriði fasteignakauparéttar er snerta neytendur sérstaklega.

Tilkynnt við upphaf kennslu.

LÖG126F • Leiguréttur • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Páll Sigurðsson Prófessor
 Umsjónarkennari: Lára Valgerður Júlíusdóttir Lektor
 Nemandi öðlast þekkingu á helstu réttarreglum um leigusamninga, bæði þær sem gilda um alla leigusamninga svo og þær sérreglur sem myndast hafa eða eru lögmæltar um hinar ýmsu tegundir leigusamninga, svo sem húsaleigu, jarðaleigu, skipaleigu ofl. Hann öðlast þekkingu á margvísleum einkennum leigusamninga með samanburði við önnur samningsvið, um nánara eðli þeirra, meginréttarheimildir, gerð leigusamninga og túlkun þeirra, helstu skyldur aðila, leigusala og leigutaka, um aðilaskipti að réttindum skv. leigusamningi og um vanefndir á þessu sviði og afleiðingar þeirra. Auk hefðbundinna leigusamninga lærir nemandi um leigusamninga sem tíðkast í viðskiptalífni og tilteknar samningstegundir sem hafa tiltekin einkenni leigusamninga þótt þeir falli ekki að öllu leyti að hinni almennu skilgreiningu hugtaksins. Eftir námskeiðið á nemandi að vera fær um að leysa úrlausnarefni á sviði réttarreglna um húsaleigusamninga sbr. húsaleigulög nr. 36/1994, þar sem stórum hluta kennslustunda verður varið til yfirferðar um lögin og ýmislegt sem þeim tengast, þar á meðal dóma. Tilkynnt við upphaf kennslu.

LÖG127F • Kvennaréttur • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Brynhildur G Flóvenz Lektor
 Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist þekkingu á megininkennum kvennaréttar, heimildum hans og aðferðafræði og verði færir um að greina réttinn út frá helstu kenningum kvennaréttar. Farið verður yfir sögu kvennaréttar, tilurð hans og þróun, einkum með áherslu á norrænan og bandarískan kvennarétt. Fjallað verður um heimildir og aðferðafræði kvennaréttar sem og tengsl kvennaréttar og annarra réttarsviða. Alþjóðasamningar sem snerta kvennarétt verða skoðaðir og einkum verður lögð áhersla á konur og mannréttindi með sérstöku tilliti til mannréttindasamninga Sameinuðu þjóðanna. Fjallað verður um jafnréttishugtakið, um íslenska jafnréttislöggjöf, kærunefnd jafnréttismála sem og Evrópurétt og áhrif þessa á stöðu kvenna. Skoðuð verða þau ákvæði jafnréttislaga sem snúa að vinnumarkaði, launajafnrétti, bann við hvers konar mismunum kynja í starfi, skyldur atvinnurekenda og stéttarfélaganna til að jafna stöðu kynjanna á vinnumarkaði, ákvæði um auglýsingar til starfa og reglur um mat á hæfni umsækjenda til starfa. Ennfremur verður fjallað um þungun, barnsburð og fæðingarorlof, vinnumarkað og fjölskyldu og kynferðislega áreitni á vinnustað. Verkefni og munnlegt próf

LÖG128F • Veðréttur og ábyrgðir • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Benedikt Bogason Dósent
 Kennari: Eyvindur G Gunnarsson Lektor
 Námskeiðið hefst á yfirliti yfir helstu flokka takmarkaðra eignarréttinda. Þá verður lýst einkennum veðréttinda og skýrð helstu heiti og hugtök. Að því búnu verður nánar fjallað um gildissvið veðlaga, heimildir til veðsetninga, sérgreiningar- og tilgreiningarreglu, um töku arðs af veði, afnotarétt veðhafa, viðhalds- og váttryggingarskyldu, áhættu og ábyrgð vegna tjóns á hinu veðsetta, um eindöggun veðkröfu, framsal og veðsetningu á veðrétti, framsal veðandlags, sameiginlegt veð, útlausnarrétt og uppfærslurétt. Að lokinni umfjöllun um framangreind almenn atriði verður fjallað um sérreglur þær, sem gilda um samningsveð í fasteignum, lausafé og kröfuréttindum. Síðari hluti námskeiðsins (ábyrgðir) hefst á skilgreiningu á hugtökunum ábyrgð og kröfuábyrgð, auk þess sem gerð verður grein fyrir ýmsum almennum atriðum um ábyrgðir. Að því loknu verður fjallað um ábyrgðarloforðið, stofnun þess og gildi. Þá verður gerð grein fyrir túlkun ábyrgðarloforðs, mismunandi tegundum ábyrgða og fjallað um kröfuna á hendur ábyrgðarmanni. Loks verður fjallað um lok ábyrgðarskuldbindingar og endurkröfureglur. Verkefni og munnlegt próf.

LÖG130F • Opinbert eftirlit með fjármála- og viðskiptamarkaðinum • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Eiríkur Jónsson Lektor
 Að loknu námskeiði skulu nemendur hafa viðtæka þekkingu á hinu opinbera eftirlitskerfi með fjármála- og viðskiptamarkaðinum. Þeir skulu þekkja til hlítar sögu þessara eftirlitsstofnana, umgjörð þeirra, þær málsmeðferðarreglur sem hjá þeim gilda og þær heimildir sem þær hafa lögum samkvæmt. Auk þekkingar á þeim sérlögum sem gilda um hverja og eina stofnun, t.d. Fjármálaeftirlitið, Samkeppniseftirlitið og Neytendastofu, skulu nemendur hafa góða þekkingu á hinum almennu reglum stjórnisýsluréttar sem og þeim reglum stjórnskipunarréttar sem setja eftirlitsstarfsemi takmörk. Að loknu námskeiði skulu nemendur vera hæfir til að reka mál fyrir umræddum eftirlitsstofnunum, sem og til annarra samskipta við þær.

LÖG131F • Íslenskur skattaréttur -sérstakur hluti • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Sverrir Örn Björnsson
 Umsjónarkennari: Kristján Gunnar Valdimarsson Lektor
 Námskeiðið verður kennt sem 6 vikna hraðnámskeið á fyrri hluta haustmíssis 2009. Viðfangsefni námskeiðsins eru lagareglur sem gilda um réttarfarir í skattamálum og málsmeðferð í skattstjórnsýslunni. Fjallað verður um stjórnvöld skattamála og skipulag skattkerfisins og í því sambandi hugað að verkaskiptingu og valdmörkum, bæði almennt og í einstökum tilvikum, auk helstu heimilda og úrræða skattyfirvalda í þágu skatteftirlits og skattransókna. Þá verður fjallað um úrræði skattaðila til að fá úrlausn í skattamálum sínum, m.a. til þess að fá endurskoðun á álagningu skatts eða fyrri skattákvörðunum skattyfirvalda, og hugað að kæruleiðum í skattstjórnsýslu, endurupptöku skattamála og afturköllun á fyrri skattákvörðunum. Þá verður vikið að þeim reglum sem gilda um endurákvörðun skatta, m.a. með tilliti til tímamarka, bæði almennt og þegar slík ákvörðun á rót sína að rekja til ívilnandi breytinga á skattfrákvæmd. Auk þess verður leitast við að gera grein fyrir helstu frávikum sem gilda að þessu leyti um virðisaukaskatt.

Æskileg undirstaða: Íslenskur skattaréttur- almennur hluti (LÖG107F)

LÖG132F • Almennatryggingaréttur • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Brynhildur G Flóvenz Lektor
 Umsjónarkennari: Kristín Benediktsdóttir Doktorsnemi
 Markmið námskeiðsins er að nemendur kunnir skil á meginþáttum almennatrygginga- og félagsmálaréttar og geti leyst úr lagalegum álitamálum á því sviði. Farið verður yfir markmið áfangans og gerð grein fyrir meginreglum, heimildum og túlkun félagsmálaréttar og stöðu fagsins innan lögfræðinnar. Gerð verður grein fyrir mannréttindum á sviði félagsmálaréttar, einkum efnahagslegum, félagslegum og menningarlegum réttindum og hvernig þessi réttindi mynda grundvöll fyrir almennatrygginga- og heilbrigðislöggjöf. Fjallað verður um rétt til viðunandi lífsskilyrða og til heilbrigðis og hvernig hann birtist í íslenskri löggjöf. Íslensk almennatryggingalöggjöf verður skoðuð sem og túlkun hennar og framkvæmd. Ennfremur verður farið yfir áhrif Evrópuréttar á íslenskan félagsmálarétt. Loks verður fjallað sérstaklega

um réttarstöðu einstakra hópa svo sem fatlaðra og aldraðra.
Munnlegt próf og verkefni. Nánar kynnt við upphaf kennslu.

LÖG133F • Jessup málflutningskeppnin • (3e) • Vor

Umsjónarkennari: Pétur Dam Leifsson Lektor

Um er að ræða verkefni sem felst í því að meistaranemar við lagadeild geta tekið þátt í málflutningskeppni (Philip C. Jessup eða sambærilegri keppni sem lagadeild viðurkennir) á sviði þjóðaréttar og fá þátttöku metna til eininga að uppfylltum skilyrðum. Verkefnið er með þeim hætti að nemar skrá sig til þátttöku, en umsjónarmaður og þjálfari velja síðan ef þörf krefur þá nema í lið sem síðan öðlast þátttökurétt í verkefninu m.t.t. þess fjölda sem heimilt er að taki þátt hverju sinni, en lagadeild setur viðmiðanir í því sambandi. Umsjón af hálfu lagadeildar annast fastur kennari við deildina, en leiðbeiningu annast þjálfari sem skal alla jafnan vera útskrifaður lögfræðingur sem hefur reynslu af þátttöku í keppni af þessu tagi. Þessi síðari hluti þátttöku fer fram á vorönn og felst í því að lið nemenda tekur þátt í þeim hluta keppninnar sem felst í munnlegum málflutningi í landskeppni hérlendis og eftir atvikum síðan í lokakeppninni erlendis vinni liðið sér rétt til þátttöku þar eftir landskeppni. Þjálfari annast undirbúning liðsins með málflutningsæfingum og staðfestir þátttöku nemenda í landskeppni og eftir atvikum í lokakeppni við umsjónarmann sem metur þá slíkt til eininga. Athugið að forkrafa er þátttaka í fyrri hluta námskeiði er fer fram á haustönn á sama námsári.
Tilkynnt við upphaf kennslu.

LÖG135F • Auðkennaréttur • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Hafdis Helga Ólafsdóttir Aðjúnt

Staða og hlutverk vörumerkjaréttar, alþjóðlegir samningar og réttarþróun hér á landi. Stofnun vörumerkjaréttar og skilyrði vörumerkjaværðar, m.a. krafan um sérkenni, og mat á því hvort villast megi á merkjum. Sérstaklega verður hugað að firmaheimum og lénum. Þá verður fjallað um tengsl vörumerkjaréttar við reglur um óréttmæta viðskiptahætti. Í lok námskeiðs verður fjallað um brot gegn hugverkarétti. Stuðst verður við erlendar fræðibækur, innlenda sem erlenda úrskurði og dóma, m.a. dóma Evrópuðómstólsins (CFI/EJC).
Tilkynnt við upphaf kennslu.

LÖG136F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis og auðlindafræðum • (30e) • Haust

Lokaverkefni í umhverfis- og auðlindafræði

LÖG202F • Félagaréttur II (Félaga- og kauphallaréttur) • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Eyvindur G Gunnarsson Lektor

Kennari: Stefán Már Stefánsson Prófessor

Markmið: Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist þekkingu á réttarreglum sem gilda um samstæður félaga, helstu einkenni opinberra hlutafélaga, stjórnarhætti félaga (corporate governance), samruna og yfirtökur félaga, fjármögnun þeirra o.fl. og öðlist færni í að leysa úr lögfræðilegum álitafnum á því sviði, bæði raunhæfum og fræðilegum. Námskeiðið er skipulagt með það í huga að þjálfar nemendur bæði í skriflegri úrvinnslu og munnlegri framsetningu álitafna.

Námskeiðslýsing: Námskeiðið verður kennt sem 6 vikna hraðnámskeið á seinni hluta vormisseris 2009. Viðfangsefni námskeiðsins eru sérstakar reglur sem gilda um reglur um hlutafélög. Fjallað verður um samstæður hlutafélaga en í því sambandi verður hugað að samstæðuhugtakinu, evrópskum samtæðurétti, eignarhaldsfélögum, lánnum og tryggingum, stjórnun móðurfélags og ábyrgð á dótturfélagi og þýðingu samstæðna í sérlöggjöf. Einnig verður fjallað um stjórnarhætti félaga (e. corporate governance), samruna og yfirtökur félaga, fjármögnun félaga. Þá verður vikið að meginatriðum reglna um skipulag félaga sem að lögum njóta sérstöðu, einkum opinber hlutafélög o.fl.

Kennslutilhögun: Kennsla verður í formi fyrirlestra og umræðna um lögfræðileg álitafni og spurningar sem kunna að vakna eftir því sem námskeiðinu vindur fram. Ætlast er til að nemendur mæti undirbúin í kennslustundir og taki virkan þátt í umræðum.

Æskileg undirstaða: Félagaréttur I (LÖG102F)

Námsmat kynnt við upphaf kennslu.

LÖG203F • Fullnustugerðir • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Benedikt Bogason Dósent

Í kjörgrein þessari verður fjallað um aðrar fullnustugerðir en gjaldþrotaskipti og opinber skipti á dánarbúum, þ.e. aðfarargerðir, bráðabirgðagerðir og nauðungarsölu. Megináhersla verður lögð á að gera grein fyrir aðfarargerðum, þ.á.m. aðfararheimildum, framkvæmd aðfarar og sérreglum um fjárnám. Jafnframt verður farið yfir helstu réttarreglur um bráðabirgðagerðir, þ.e. kyrrsetningu, löggeymslu og lögbann svo og reglur um nauðungarsölu.
kynnt við upphaf kennslu

LÖG204F • Rafbréf og önnur viðskiptabréf • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Eyvindur G Gunnarsson Lektor

Farið verður stuttlega yfir almennar réttarreglur er gilda um viðskiptabréf. Einnig verður fjallað um valda þætti úr víxil- og tékkarétti. Þá verður farið ítarlega yfir réttarreglur um rafbréf, þ.e. rafræna eignarskráningu verðbréfa, s.s. verðbréfamiðstöð, aðild að eignarskráningu, réttaráhrif eignarskráningar o.fl. Farið verður yfir nýjar tegundir lánasamninga sem tekið hafa við af viðskiptabréfum auk þess sem kynntar verða helstu meginreglur um afleiður og framvirka samninga. Loks verður fjallað um aðgerðir gegn peningþvætti.

LÖG205F • Samanburðarlögfræði • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Páll Sigurðsson Prófessor

Í kjörgreininni samanburðarlögfræði verður farið yfir hin helstu svið þessarar fræðigreinar á grundvelli kennslubóka og aðgengilegra ritgerða. Hluti lesefnis er á íslensku en annað á ensku. Hér er um að ræða sérstaka og mikilvæga grein lögvisinda, sem beinist að því að kanna erlendan rétt, öðlast skilning á ýmsum mikilvægum erlendum réttarhugtökum og á réttarframkvæmd víða um heim (ýmist meðal einstakra þjóða eða innan tiltekinnar réttarkerfa), bera saman rétt eða einstök réttatriði meðal þjóðanna og draga þar af lærdóma, sem að gagni kunna að koma fyrir lögvisindi, lagasetningu og réttarframkvæmd heimalandsins. Námi í samanburðarlögfræði er m.a. ætlað að auka vísýni laganema, skapa áhuga þeirra og virðingu fyrir rétti, menningu og hefðum annarra þjóða, sem jafnframt er til þess fallið að skerpa

skilning þeirra á mörgum þáttum í okkar rétti. Fjallað verður um mörg hin helstu grundvallarhugtök, sem fræðigreinin byggir á, og um aðferðafræði á þessu sviði, um þróun greinarinnar og gildi hennar. Þá verður rætt um helstu réttarkerfi heims og megineinkenni þeirra. M.a. verður þá fjallað um rétt ýmissa þjóða í öðrum heimsálfum, sem standa okkur fjarri hvað varðar menningu og sögu, en megináhersla verður þó lögð á að gera allitarlega grein fyrir höfuðdráttum í rétti og réttarviðhorfum meðal hinna helstu menningarþjóða á meginlandi Evrópu, Breta og Bandaríkjamanna og áhrifum réttar þessara þjóða á rétt ýmissa annarra þjóða, m.a. í þriðja heiminum. Tilkynnt við upphaf kennslu.

LÖG206F • Skuldaskilaréttur • (6e) • Vor • 6f

Umsjónarkennari: Benedikt Bogason Dósent

Í kjörgreininni verður fjallað um viðfangsefni skiptaréttar, en sú fræðigrein er ein af undirgreinum fullnusturéttarfars. Gerð verður grein fyrir gildandi lögum á þessu sviði og sögulegum bakgrunni. Meginviðfangsefnið verður að gera grein fyrir réttarúrræðum laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. Fjallað verður um greiðslustöðvun og nauðasamninga, sem eru úrræði skuldara til að ráða bóta á ógjaldfærni og koma í veg fyrir gjaldþrotaskipti. Ítarlega verður fjallað um gjaldþrotaskipti og mun umfjöllunin einkum beinast að skilyrðum gjaldþrotaskipta, kröfulýsingum í protabú og réttshæð krafna. Einnig verður fjallað um riftun ráðstafana þrotamanns. Auk þessa verður fjallað um bústjórn og störf skiptastjóra og mun sú umfjöllun taka mið af því að veita hagnýtar upplýsingar hvað það varðar.

Tilkynnt við upphaf kennslu.

LÖG207F • Stjórnsýsluréttur III • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Róbert Ragnar Spanó Prófessor

Kennari: Trausti Fannar Valsson

Fjallað verður ítarlega um uppbyggingu íslenska stjórnsýslukerfisins og stjórnsýsluleg staða nokkurra stofnana tekin í dæmaskyni til nánari rannsókna. Fjallað verður um þá þróun sem átt hefur sé stað síðustu ár með fjölgun sjálfstæðra kærufnda. Þá verður rætt um það hvaða aðilar fari með valdheimildir til þess að ákveða hvaða stjórnvöld skuli hafa á hendi rækslu þeirra verkefna sem falla undir framkvæmdavaldið (d. organisationsmagten). Hér verður t.d. fjallað um valdheimildir Alþingis með almennum lögum, þær valdheimildir forseta Íslands og forsætisráðherra sem felast í 15. gr. stjkskr. svo og almennar valdheimildir ráðherra af þessum toga. Að því búnu verður vikið að þeim réttarreglum stjórnsýsluréttarins er fjalla um stjórnun og stjórnunarheimildir í stjórnsýslunni og þau almennu takmörk sem sliikum heimildum eru sett (d. stýring). Fjallað verður um ólíkt lagaumhverfi hins opinbera og einkaréttarlega aðila og hvar mörkin liggja þarna á milli. Vikið verður að því hver áhrif það hafi að lögum, þegar opinber stofnun er gerð að hlutfélagi. Í þessu sambandi verður rætt um það, hvað felist í ákvæðum 30. gr. laga nr. 88/1997 um fjárreiður ríkisins, en þar kemur m.a. fram heimild fyrir ráðuneyti og stofnanir til þess að gera þjónustusamninga við einkaaðila um rækslu ákveðinna þátta opinberrar stjórnsýslu. Í þessu sambandi verður vikið að lagalegum mun á einkaréttarlegum samningum og stjórnsýslusamningum. Þá verður fjallað um nokkur hagnýt atriði er varða málshöfðun á hendur ríkinu þar sem krafist er ógildingar á stjórnvaldsákvörðun. Ennfremur verður fjallað um ógildingarfræði stjórnsýsluréttarins. Loks verður vikið almennt að reglum og sjónarmiðum er gilda um þvingunarúrræði stjórnvalda.

Kynnt við upphaf kennslu

LÖG208F • Norræna málflutningskeppnin • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Björg Thorarensen Prófessor

Námskeið felst í þáttöku sex laganema í norrænni málflutningskeppni þar sem fjallað er um ákvæði Mannréttindasáttmála Evrópu. Tólf lið lagadeilda háskóla af öllum Norðurlöndum taka þátt í keppninni. Viðfangsefni keppninnar er að flytja sókn og vörn í máli þar sem fjallað er um brot á Mannréttindasáttmála Evrópu með þeim hætti sem mál eru flutt fyrir Mannréttindadómstól Evrópu. Keppnin fer fram í tveimur skrefum, annars vegar með því að hvert lið skilar greinargerðum um mál sem útbúið er af keppnisstjórn og hins vegar með því að keppt er í ræðuflutningi í málinu. Fer síðari hluti keppninnar fram í Stokkhólmi um miðjan júní mánuð hvert ár. Dómarar í keppninni eru dómarar Norðurlanda við Mannréttindadómstól Evrópu og æðstu dómstóla á Norðurlöndum. Markmið námskeiðsins er að þjálfa nemendur í úrlausn raunhæfra álitaefna varðandi Mannréttindasáttmála Evrópu, þjálfa þá í samningu greinargerða og málflutningi fyrir dómstól.

Tilkynnt við upphaf kennslu.

LÖG209F • Alþjóðlegur skattaréttur- almennur hluti • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Stefán Már Stefánsson Prófessor

Umsjónarkennari: Kristján Gunnar Valdimarsson Lektor

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum góða þekkingu á almennu efni alþjóðlegs skattaréttar. Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að hafa öðlast góða yfirsýn og skilning á þessu réttarsviði og vera tilbúnir til að leysa lögfræðileg álitaefni í alþjóðlegum skattarétti í samræmi við viðurkennda aðferðafræði lögfræðinnar.

Fjallað verður um hugtakið alþjóðlegur skattaréttur. Fjallað verður um takmarkaða skattskyldu samkvæmt skattalögum. Samningsfyrirmynd OECD um tvísköttunarsamninga og túlkun þeirra verða skoðuð sérstaklega, ásamt aðferðum við að komast hjá tvísköttun. Ennfremur verða skoðaðir sérstakir upplýsingaskiptasamningar um skattamál og samningar um aðstoð í skattamálum t.d. norðurlandasamningur. Þá verður fjallað um skattareglur Evrópusambandsins og dómafordæmi sem þýðingu kunna að hafa ásamt áhrifum EES reglna á skattamál og dómafordæmi EB og EFTA dómstólanna sem þýðingu hafa.

Verkefni og munnlegt próf

LÖG210F • Vátryggingaréttur • (6e) • Vor • 6f

Umsjónarkennari: Viðar Már Matthíasson Prófessor

Kennt á hraðferð seinni hluta vormisseris 2009. Í vátryggingarétti er fyrst gerð grein fyrir stöðu greinarinnar í fræðikerfi lögfræðinnar og hinum nánu tengslum hennar, annars vegar við stjórnsýslurétt og hins vegar við samningarétt. Fjallað er um opinbersréttarlega hluta vátryggingaréttar, þ.e. reglur laga um vátryggingastarfsemi, nr. 60/1994 og eftirlitsstarfsemi hins opinbera með vátryggingafélögum. Að því búnu er fjallað almennt um reglur um vátryggingasamninga, stofnun þeirra, túlkunarreglur og sérsjónarmið sem eiga við um túlkun á þessu sviði. Fjallað verður um upplýsingaskyldu vátryggingafélaga, ýmsar skyldur vátryggingartaka svo sem upplýsingaskyldu hans, skyldu til að leitast við að hindra að vátryggingarturður verði og til að takmarka tjón. Þá er fjallað um einstaka flokka vátrygginga, fyrst ýmsar tegundir skaðatrygginga en að því búnu um ýmsar tegundir persónutrygginga. Gerð er grein fyrir sérkennum hvors flokks um sig og helstu einkennum hverrar tegundar vátrygginga, þ.e. þeirra sem haf verulega hagnýta þýðingu. Yfirferðin er reist á lögum um vátryggingasamninga, nr. 30/2004.

Tilkynnt við upphaf kennslu.

LÖG211F • Verðbréfamarkaðsréttur • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Eyvindur G Gunnarsson Lektor

Markmið: Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist þekkingu á réttarreglum sem gilda um viðskipti á verðbréfamarkaði og færni í að leysa úr lögfræðilegum álitaefnum á því sviði, bæði raunhæfum og fræðilegum. Námskeiðið er skipulagt með það í huga að þjálfar nemendur bæði í skriflegri úrvinnslu og munnlegri framsetningu álitaefna á sviði verðbréfamarkaðsréttar. Námskeiðslýsing: Viðfangsefni námskeiðsins eru reglur um verðbréfamarkaði og viðskipti á þeim. Til umfjöllunar verður skipulag verðbréfamarkaða, ólíkar tegundir þeirra (skipulegir markaðir/grái markaðurinn) og þátttakendur á verðbréfamarkaði, einkum verðbréfafyrirtæki og verðbréfasjóðir. Fjallað verður um verðbréfavíðskipti, skipulag og réttarstöðu fyrirtækja sem sinna verðbréfaþjónustu og viðsemjenda þeirra. Reglur um almenn útboð verðbréfa, áreiðanleikakannanir og ábyrgð á útbóðslýsingum koma einnig til skoðunar. Sérstaklega verður hugað að reglum um innherjavíðskipti og eftirlit með verðbréfamarkaði. Jafnhliða verður evrópuréttarlegum bakgrunni framangreindra reglna gerð skil. Tilkynnt við upphaf kennslu.

LÖG212F • Natural Resources Law (Basic Course) • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Aðalheiður Jóhannsdóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum yfirgripsmikla þekkingu á reglum um nýtingu náttúruauðlinda á og í landi. Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að hafa öðlast góða yfirsýn á þessum reglum og vera í stakk búnir til að leysa lagaleg vandamál á þessu sviði. Kennsla hefst á ítarlegri umfjöllun á alþjóðlegum reglum um rétt ríkja til að nýta auðlindir á og í landi og hvaða takmarkanir er settar að alþjóðarétti. Fjallað verður um auðlindahugtakið, auðlindalögsögu og hvernig alþjóðlegur auðlindaréttur og alþjóðlegur umhverfisréttur skarast. Að því loknu verður sjónarhornið þrengt og skoðaðar alþjóðlegar reglur, m.a. reglur EB/EES, sem varða vernd og nýtingu vatns og jarðhita, þ.m.t. reglur íslensk réttar, reglur sem lúta að markaðsumhverfi auðlindamála, einkum orkumála, og reglur sem varða viðbrögð við loftlagsbreytingum. Námskeiðið er ætlað erlendum skiptinimum. Nánari upplýsingar um námskeiði og kennsluefni verða settar á heimasíðu þess í lok ágúst 2008.

Munnlegt próf og skriflegt verkefni.

LÖG213F • Law of the Sea • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Pétur Dam Leifsson Lektor

Um er að ræða námskeið kennt ensku um hafrétt sem er eitt sérsviða þjóðaréttar og er einkum ætlað fyrir meistaranema við lagadeild, skiptinema og mögulega einnig aðra nema við háskólann sem leggja stund á nám er tengist hafrétti og auðlindum. Steftir er að því að nemendur verði að námi loknu færir um að leysa viðfangsefni á sviði hafréttar og einnig til að stunda rannsóknir á því sviði. Grunnur námsins byggir á Hafréttarsáttmála SP sem telst vera heildstæður þjóðréttarsamningur á sviði hafréttar. Þá verður einnig fjallað um aðra mikilvæga samninga á sviði hafréttar á borð við Úthafsveiðisáttmála SP, o.fl. Áhersla er lögð á að gera grein fyrir afmörkun ólíkra svæða á hafi og á hafsbotni, auk þess að gera grein fyrir ólíkum réttindum og skyldum strandríkja og annarra ríkja á þeim mismunandi hafsvæðum. Munnlegt próf og skriflegt verkefni.

LÖG215F • Mat á umhverfisáhrifum framkvæmda og áætlana • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Aðalheiður Jóhannsdóttir Dósent

Meginmarkmið námskeiðsins er að veita nemendum staðgóða þekkingu á lagareglum sem gilda um mat á umhverfisáhrifum. Farið verður yfir sögulegan bakgrunn og þróun mats á umhverfisáhrifum og helstu meginreglur. Áhersla verður lögð á lagareglur sem lúta að málsmeðferðinni og hvert sé hlutverk viðkomandi stofnana og leyfisveitenda, möguleika á stjórnsýslukæru og málsókn fyrir dómstólum. Jafnframt er það markmið að fara yfir þá þætti sem gera þarf grein fyrir í matsskýrslu og hvernig málsmeðferðinni er háttað þegar matsskýrsla er yfirfarin hjá Skipulagsstofnun. Umfjöllunin er sett í alþjóðlegt samhengi og sérstök áhersla verður lögð á að gera grein fyrir þeim meginreglum sem gilda um mat á umhverfisáhrifum samkvæmt EES. Farið verður yfir dóma sem gengið hafa hjá EB-dómstólum og varða túlkun á víðeigandi tilskipunum EB sem eru einnig hluti af EES. Að lokum er það markmið að kynna þær meginreglur sem gilda um mat á umhverfisáhrifum áætlana, stefnumörkunar o.þ.h. en fyrirsjáanlegt er að skylda til slíks mats verði hluti af íslenskum rétti innan skamms vegna tilskipunar 01/42/EB sem er hluti af EES-samningnum. Fyrirlestrar verða 24 talsins og í tengslum við þá verða umræðu- og verkefnatímar alls 12 að tölu. Sérfræðingar í mati á umhverfisáhrifum munu kenna ákveðna þætti námskeiðsins.

Kynnt við upphaf kennslu.

LÖG219F • Evrópskar mannréttindareglur • (6e) • Vor • 6f

Umsjónarkennari: Björg Thorarensen Prófessor

Markmið námskeiðsins er að nemendur fái yfirsýn yfir samvinnu Evrópuríkja um vernd mannréttinda, starfsemi Evrópuráðsins og annarra stofnana í Evrópu sem fjalla um mannréttindi. Sérstök áhersla er lögð á réttindi sem vernduð eru í Mannréttindasáttmála Evrópu frá 1950 og dómaframkvæmd Mannréttindadómstóls Evrópu um beitingu ákvæða sáttmálans. Fjallað verður um meðferð kærumála fyrir Mannréttindadómstólum og túlkunaraðferðir dómstólsins varðandi ákvæði Mannréttindasáttmálans. Nemendur fá þjálfun í að greina dóma dómstólsins, flytja framsögu um valda dóma og skila skriflegu verkefni. Þá öðlast nemendur þekkingu á áhrifum Mannréttindadómstólsins á íslenskan rétt og dómaframkvæmd.

Nemendur flytja fyrirlestur og skila ritgerð um efni sem dreift er í byrjun námskeiðs og gildir þetta verkefni 30% af lokaeinkunn. Munnlegt próf gildir sem 70% lokaeinkunnar.

LÖG221F • Einkaleyfi og hönnunarvernd • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Hafdis Helga Ólafsdóttir Aðjúnt

Umsjónarkennari: Páll Sveinn Hreinnsson

Námskeiðið hefst á umfjöllun um hönnunarvernd, stöðu og hlutverk slikrar verndar og rakin verður söguleg þróun hennar. Þá verður farið yfir stöðu og hlutverk einkaleyfaréttar, alþjóðasamninga á þessu sviði og réttarþróun hér á landi. Fjallað verður sérstaklega um hugtakið uppfinningu og um nýnæmi og frumleikastig uppfinninga. Tekið verður til umfjöllunar í hverju einkaréttur einkaleyfishafa sé fölginn og hvert er umfang hans. Þá verður nánar hugað að því hvernig öðlast megi einkaleyfavernd, fjallað verður um innlendrar og erlendar einkaleyfisumsóknir og meðferð þeirra. Þá verður fjallað um aðilaskipti að einkaleyfarétti, nýttaleyfi, takmörkuð réttindi yfir einkaleyfi og brot gegn einkaleyfa og hönnunarrétti. Loks verður fjallað um rétt starfsmanna til uppfinninga sinna.

Verkefni og munnlegt próf

LÖG222F • Starfsmannaréttur • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Trausti Fannar Valsson

Kennari: Berglind Bára Sigurjónsdóttir

Kennari: Þórhallur Vilhjálmsson Stundakennari

Kennari: Kjartan Bjarni Björgvinsson Stundakennari

Undanfarin ár hefur í stjórnýslurétti verið gefið stutt yfirlit um réttarstöðu opinberra starfsmanna. Úr þessu er ætlað að bæta með því að gefa kost á kjörgrein í þessum fræðum. Hinn opinberi starfsmannaréttur er að ýmsu leyti samfinn hinum almenna vinnurétti og lýtur þar í mörgu sömu reglum. Á hinn bóginn eru ýmis atriði er skapa honum sérstöðu. Réttarreglurnar um embættismenn eru þar á meðal. Þegar fjalla þarf um réttarstöðu starfsmanna hins opinbera koma, auk almennra lagaákvæða um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins, einnig til athugunar stjórnýslulög, upplýsingalög, sveitarstjórnarlög, ákvæði stjórnarskrárinna og ýmsar ólögfestar reglur stjórnýsluréttarins. Auk þess að gera grein fyrir þeim lagareglum, er almennt taka til starfsmanna hins opinbera og starfa þeirra, verður gerð grein fyrir helstu hugtökum, s.s. hugtökunum embættismaður, ríkisstarfsmaður og opinber starfsmaður. Fjallað verður um upphaf starfsins, málsmeðferð við veitingu embætta og starfa og hvern sjonarmiða veitingarvaldshafi ber að gæta við val á starfsmanni. Sérstaklega verður fjallað um réttindi og skyldur ríkisstarfsmanna, en þ.á.m. er tjáningarfrelsi og þagnarskylda, hlýðni- og trúnaðarskylda, réttur til launa og lífeyrisréttindi. Einnig verður fjallað um þau atvik og úrræði, er snerta breytingar á störfum, tilflutning, niðurlagningu starfs, o.fl. Þá verður fjallað um starfslok starfsmanna ríkis og sveitarfélaga og mismunandi málsmeðferðarreglur, eftir því hvaða ástæður liggja þeim til grundvallar. Loks verður fjallað um þau úrræði, sem tiltæk eru til þess að fá ákvarðanir í starfsmannamálum endurskoðaðar. Verkefni og munnlegt próf

LÖG223F • Persónuréttur II- Persónuupplýsingar og einkalífsvörnd • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Þórður Sveinsson Stundakennari

Umsjónarkennari: Trausti Fannar Valsson

Kennari: Særun María Gunnarsdóttir Stundakennari

Í þessari kjörgrein verður fjallað um Í kjörgreininni verður vikið að inntaki réttarins til friðhelgi einkalífs, heimilis og fjölskyldu sem felst í 71. gr. stjórnarskrárinna og 8. gr. mannréttindasáttmála Evrópu. Þá verður fjallað um ákvæði laga nr. 77/2000 um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga svo og tilskipun 95/46/ESB um vernd einstaklinga í tengslum við vinnslu persónuupplýsinga og um frjálsa miðlun slíkra upplýsinga. Þannig verður t.d. fjallað um lögmælt skilyrði þess að vinna megi með persónuupplýsingar, reglur er gilda um áhættumat og öryggisráðstafanir sem viðhafa ber við vinnslu persónuupplýsinga. Þá verður vikið að réttindum hins skráða og skyldum ábyrgðaraðila. Þannig verður t.d. fjallað um upplýsingarétt hins skráða, fræðslu- og viðvörunarskylda þegar persónuupplýsingum er safnað, viðvaranir um notkun persónusníða, bann við notkun nafna í markaðssetningu svo og skyldu til að leiðrétta eða eyða röngum eða villandi upplýsingum. Þá verður einnig fjallað um Persónuvernd og hluverk hennar við vernd persónuupplýsinga. Ennfremur verður fjallað um sérákvæði laga um vinnslu persónuupplýsinga. Þannig verður m.a. vikið að ákvæðum er lúta að sjúkraskrá í lögum nr. 74/1997 um réttindi sjúklinga, ákvæðum lífsýnalaga nr. 110/2000, ákvæðum um einkalífsvörnd í IX. kafla laga nr. 81/2003 um fjarskipti og ákvæðum laga nr. 16/2000 um Schengen-upplýsingakerfið á Íslandi.

LÖG225F • Upplýsingatækniréttur • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Páll Sveinn Hreinsson

Umsjónarkennari: Jónína Sigrún Lárusdóttir Aðjúnt

Þessi kjörgrein fjallar um gildandi réttarreglur á sviði upplýsingatækni og þau lögfræðilegu vandamál sem risið hafa í kjölfar tilkomu Netsins. Megináhersla verður lögð á hvernig hugverkarétti og reglum um óréttmæta viðskiptahætti verður beitt á sviði upplýsingatækni, þ. á m. á Netinu. Þannig verður fjallað um íslenska höfunda- og einkaleyfavernd og hugbúnaði og gagnagrunnum. Til samanburðar verður minnst á enskan og bandarískan rétt, auk þess sem fjallað verður um tilskipanir Evrópusambandsins á þessu sviði. Fjallað verður um skilyrði verndar, andlag hennar og hverjir njóta hennar. Þá verður fjallað sérstaklega um hvernig reglur höfundalaga og vörumerkjalaga koma að vandamálum tengdum Netinu. Vikið verður að yfirfærslu réttinda á sviði upplýsingatækni með samningum (þ. á m. með afnota- og hýsingarsamningum) og í vinnusambandi. Í því sambandi verður sérstaklega rætt um reglur um vernd viðskiptaleyndamála. Einnig verður vikið að reglum um ábyrgð vegna galla eða annarra vanefnda. Fjallað verður um reglur samkeppnisréttar. Vikið verður að ákvæðum laga um markaðsráðandi stöðu, nauðsynlegrar aðstöðu (e. essential facilities) og fordæmum af vettvangi Evrópusambandsins. Loks verður fjallað um hvernig reglum samkeppnisréttar getur verið beitt á samninga á þessu sviði. Þá verður fjallað um rafræn viðskipti. Í því sambandi verður vikið að þeim reglum er gilda um samningagerð á Netinu, rafrænar undirskriftir, dulkóðun, greiðslur um Netid og skattamál. Þannig verður fjallað um nýlegar tilskipanir EB; annars vegar um rafræn viðskipti og hins vegar um rafrænar undirskriftir og innleiðingu þeirra hér á landi. Loks verður fjallað stuttlega um refsirétt á þessu sviði, sérstaklega að því er varðar ábyrgð milligönguáðila á Netinu. Tilkynt við upphaf kennslu.

LÖG227F • Fasteignakauparéttur • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Viðar Már Matthíasson Prófessor

Námskeiðið verður kennt á hraðferð seinni hluta vormisseris 2010. Í fasteignakauparétti verður fjallað um þetta sérsvið kröfuréttar og verður öll umfjöllun efnis miðuð við að lýsa reglum um fasteignakaup sem hluta af reglum kröfuréttar. Gerð er grein fyrir fasteignarhugtakinu og ýmsum mikilvægum reglum, sem gilda um fasteignir. Fjallað er um gildissviði laga um fasteignakaup, nr. 40/2002, reglum um stofnun kaupsamninga um fasteignir, form þeirra og efnis, túlkun þeirra, ýmis sérstök atriði svo sem fyrirvara í slíkum samningum, forkaupsrétt og önnur atriði. Sérstaklega er gerð grein fyrir skyldum sem hvíla á aðiljum kaupsamninga um fasteignir og hverju það varði ef þær eru ekki efnar réttilega. Fjallað er sérstaklega um nýtt gallahugtak laga um fasteignakaup, gerð er grein fyrir reglum um stjórnunarábyrgð, reglum um beint og óbeint tjón, rétti til að bæta úr galla o.fl. Þá er fjallað um eignarafsöl og sérstakar skyldur aðilja við gerð kaupsamnings og við útgáfu afsals og stöðu þeirra gagnvart þriðja manni, t.d. lánardrottum hvors annars. Fjallað verður um ný lög um sölu fasteigna, fyrirtækja og skipa, nr. 99/2004, einkum um helstu breytingar sem leida af lögnum. Fjallað er um réttarstöðu löggiltra fasteignasala og störf þeirra og starfsháttu, svo og um eftirlitskerfi með fasteignasölu. Verkefni og munnlegt próf

LÖG228F • Fjármuna- og efnahagsbrot • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Ragnheiður Bragadóttir Prófessor

Námskeiðið hefst á inngangi um skilgreiningar hugtaka og helstu einkenni og flokkun þeirra brotategunda og brotaflokka, sem undir námskeiðið falla. Síðan verður fjallað um auðgunarásetning, einstakar tegundir auðgunarbrota og nokkrar tegundir annarra hagnaðar- og

fjármunabrota, svo sem nytjastuld og eignaspjöll. Þá verður einnig fjallað um skjalafals og önnur skjalabrot. Loks verður almenn umfjöllun um efnahagsbrot og tengsl þeirra við augðunarbrot og önnur fjármunabrot.

LÖG229F • Málflutningskeppni Orators • (2e) • Vor

Umsjónarkennari: Eiríkur Tómasson Prófessor

Þátttaka í Málflutningskeppni Orators, félags laganema.

Verkefni, munnleg og skrifleg. Tilkynt við upphaf kennslu.

LÖG233F • Samkeppnisréttur II • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Ásgeir Birgir Einarsson Lektor

Kennari: Hörður Felix Harðarson Aðjúnt

Í námskeiðinu verður fjallað um stofnanir samkeppnismála hér á landi og um rannsóknir, málsmeðferð og málsskot í slíkum málum. Einnig undur farið yfir viðurlög við brotum á samkeppnislögum og samspil samkeppnisreglna og mannréttindaákvæða skoðað. Víkið verður að reglum um niðurfellingu eða lækun viðurlaga í samráðsmálum og fjallað um hlutverk lögreglu og samkeppnisyfirvalda við rannsókn á ætluðu ólögmetu samráði. Þar sem við á verður fyrirkomulag og framkvæmd í m.a. EES/EB-samkeppnisrétti höfð til hliðsjónar.

Jafnframt verður í námskeiðinu fjallað um ákvæði samkeppnislaga sem ætlað er að vinna gegn opinberum samkeppnishömlum, bæði um heimildir til þess vera bindandi íhlutun og heimildir til þess að beina tilmælum og álitum til opinberra aðila. Þá verður farið yfir reglur EES/EB-réttar um ríkisaðstoð og aðrar opinberar samkeppnistakmarkanir.

LÖG234F • International Economic Law • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Pétur Dam Leifsson Lektor

Alþjóðaviðskipti eru vaxandi svið á vettvangi þjóðaréttarins. Markmið námskeiðsins er að fjalla um þá þróun sem orðið hefur á þessu sviði á undanföllum árum, um alþjóðleg viðskipti, fjármögnun, fjárfestingar og í efnahagsmálum. Fjallað er um starfsemi

Alþjóðaskiptastofnunarinnar (WTO) og markmið hennar svo og meginþætti GATT samstarfsins og í starfi Alþjóða gjaldeyrisþjóðsins

Kynnt við upphaf kennslu

LÖG235F • Law of Armed Conflicts • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Björg Thorarensen Prófessor

Umsjónarkennari: Pétur Dam Leifsson Lektor

Viðfangsefni námskeiðsins sem er hluti af áhrslusviðinu þjóðarétti er að fjalla um helstu þjóðréttarreglur sem varða vopnuð átök. Námskeiðið er að segja má tvískipt en fyrri hluti þess fjallar um rétt ríkja til valdbeingar (jus ad bellum) með áherslu á ákvæði Sáttmála Sameinuðu þjóðanna um beitingu vopnavalds, um sjálfsvarnarrétt ríkja og um hlutverk Öryggisráðsins. Síðari hluti námskeiðsins fjallar um lög í stríði (jus in bello), þ.e. um heimilar aðferðir í hernaði og um notkun vopna. Sérstök áhersla er lögð á Genfarsamninga frá 1949 og viðauka við þá frá 1977 og á grunnreglur á sviði mannúðarréttar. Þá er fjallað stuttlega um refsíabyrgð vegna stríðsglæpa og alþjóðlega sakamáladómstóla sem settir hafa verið á fót til að dæma í sakamálum er varða alþjóðaglæpi. Námskeiðið er einkum ætlað laganemum á meistarastigi en hentar þó allt eins fyrir nema á öðrum fræðasviðum, t.d. í alþjóðasamskiptum, alþjóðastjórn málum eða sagnfræði.

Munnlegt próf og verkefni.

LÖG236F • LL.M. Lokaritgerð • (60e) • Sumar

60ECTS lokaritgerð í LL.M. námi

LÖG237F • LL.M. final paper • (60e) • Vor

60ECTS lokaritgerð í LL.M. námi

LÖG238F • LL.M. Lokaritgerð • (60e) • Haust

60ECTS lokaverkefni í LL.M. námi

LÖG239F • Alþjóðlegur einkamálaréttur • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Eyvindur G Gunnarsson Lektor

Kennari: Ása Ólafsdóttir Lektor

Kennari: Eggert Óskarsson

Námskeiðið hefst á inngangi, þar sem lýst er viðfangsefnum alþjóðlegs einkamálaréttar, stöðu hans í fræðikerfi lögfræðinnar, skýrð helstu hugtök og réttarheimildir kannaðar. Þá er lýst réttarreglum sem varða varnarþing, viðurkenningu erlendra dóma á Íslandi, fullnustu dóma og beitingu erlendra réttarreglna fyrir íslenskum dómstólum. Að því loknu er lýst lagaskilareglum á einstökum réttarsviðum (persónu-, erfða- og sífjarétti, kröfurétti, eignarétti, skaðabótarétti, samningarétti, lausafjárkaupum o.s.frv.).

Tilkynt við upphaf kennslu.

LÖG240F • Alþjóðlegur skattaréttur -sérstakur hluti • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Stefán Már Stefánsson Prófessor

Hér er fjallað um fjárfestingar og samsköttun fyrirtækja milli landa. Víkið er að

CFC reglum í nágrannaríkjunum og þeim reglum sem gilda þar um magra eiginfjármögnun.

Fjallað verður ítarlega um milliverðlagningu í alþjóðlegum skattarétti en hún er dæmigerð fyrir samstæður hlutfélaga. Leiðbeiningarreglur

OECD hafa hér mikla þýðingu. Víkið er að EB og EES skattareglum og þeim dómum EB og EFTA dómstólanna sem þýðingu hafa.

Æskileg undirstaða: Alþjóðlegur skattaréttur- almennur hluti (LÖG209F)

LÖG242F • Jessup málflutningskeppnin • (3e) • Haust

Umsjónarkennari: Pétur Dam Leifsson Lektor

Um er að ræða verkefni sem felst í því að meistararnemar við lagadeild geta tekið þátt í málflutningskeppni (Philip C. Jessup eða sambærilegri keppni sem lagadeild viðurkennir) á sviði þjóðaréttar og fá þátttöku metna til eininga að uppfylltum skilyrðum. Verkefnið er með þeim hætti að nemar skrá sig til þátttöku, en umsjónarmaður og þjálfari velja síðan ef þörf krefur þá nema í lið sem síðan öðlast þátttökurétt í verkefninu m.t.t. þess fjölda sem heimilt er að taki þátt hverju sinni, en lagadeild setur viðmiðanir í því sambandi. Umsjón af hálfu lagadeildar annast fastur kennari við deildina, en leiðbeiningu annast þjálfari sem skal alla jafnan vera útskrifaður lögfræðingur sem hefur reynslu af þátttöku í keppni af þessu tagi. Þessi fyrri hluti þátttöku fer fram á haustönn og felst í því að lið nemenda skilar skriflegum greinargerðum til umsjónarmanns í tengslum við þátttöku í málflutningskeppni fyrir tilsett tímamörk í desember. Samþykki umsjónarmaður í samráði við þjálfara að greinargerðir séu tækar til að verða sendar til þátttöku fá nemar staðfestingu um að þeir hafi staðist verkefnið. Forkröfur fyrir þátttöku eru að nemar séu skráðir í eða hafi staðist próf í námskeiðinu Basic Course in Public International Law eða í námskeiði sem lagadeild metur sambærilegt. Tilkynnt við upphaf kennslu.

LÖG243F • EU-EEA Law I • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: María Elvira Mendez Pinedo Lektor

The first part of the course is devoted to the EU/EEA institutional law: organisation (institutions, competences), decision-making process, general principles and sources of EU/EEA law, relationship EU/EEA law-national laws and judicial protection of individual rights. EU law. The programme will consist of: the European integration process; the European Union and the European Communities; the European Council and other European institutions; European acts and their effects in the national legal order; principles of EU/EC law; the EU Charter of Fundamental Rights, the EU citizenship. These topics will be analyzed in the light of the relevant case law of the European Court of Justice and will be further investigated by consulting additional legal literature. The programme will be completed with the necessary references to the Lisbon Treaty when necessary. EEA law. Attention will be also dedicated to the the EFTA/EEA institutions, the legal nature of EEA law and the main principles of this legal order such as the principle of homogeneity and the effect of EEA law in the national legal orders. Particular focus will be put on the role of the Court of Justice and the EFTA Court in the context of the EEA legal order.

LÖG244F • EU-EEA Law II • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: María Elvira Mendez Pinedo Lektor

This second part of the course is devoted to substantive EC/EEA law in the following areas: -the single market, -the four freedoms, -the euro and other economical- and monetary matters as well as the main principles of the EC common fisheries policy. The impact and importance of European Community law has increased significantly in recent years, reflected in its evolution from an economic market to one which incorporates social, political and fundamental rights in addition to economic elements. EEA law remains focused on economic integration. In spite of this fundamental difference, the impact of EC/EEA law as a source of national laws in 27/30 European countries is undeniable. Consequently, EC/EEA law is essential to the business and legal environment. EU Law: the law of the internal market: free movement of goods, free movement of workers and persons, freedom of establishment and to provide services and free movement of capital, harmonization and common policy making; the euro and the Economic and Monetary Union; the main principles of the EC common fisheries policy. EEA Law: the law of the internal market in the EEA legal order: statutory principles and jurisprudence from the EFTA Court. EU and EEA law in perspective (concluding discussions)

LÖG245F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis og auðlindafræðum • (30e) • Vor

Lokaverkefni í þverfaglegu námi í umhverfis- og auðlindafræði

LÖG301F • Meistararitgerð í lögfræði • (30e) • Haust

Sjá reglur um meistararitgerðir o.fl. á heimasíðu lagadeildar HÍ. Ritgerð skal skila fyrir 5. janúar vegna brautskráningar í febrúar sama ár.

LÖG302F • LL.M. - Final Paper • (30e) • Haust

LL.M.-meistaraprófsritgerð eða -verkefni.

LÖG303F • International Criminal Law • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Róbert Ragnar Spanó Prófessor

Umsjónarkennari: Jónatan Þórmundsson Prófessor emeritus

A course description in Icelandic is not available.

Nauðsynleg undirstaða: BA-ritgerð í lögfræði (LÖG602G)

Tilkynnt við upphaf kennslu.

LÖG304F • Lagasetning, undirbúningur, gæði og eftirlit • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Róbert Ragnar Spanó Prófessor

Umsjónarkennari: Hafðís Helga Ólafsdóttir Aðjúnt

Kennari: Ragna Árnadóttir Stundakennari

Kennari: Þórður Bogason Stundakennari

Kennari: Einar Farestveit Stundakennari

Kennari: Sigrún Brynja Einarsdóttir Stundakennari

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum innsýn og þjálfun í lagagerð. Skoðað verður sérstaklega hvernig undirbúningi lagasetningar er háttáð í ráðuneytum eða á þeirra vegum og á Alþingi og hlutverk stjórnvalda og Alþingis í að tryggja gæði laga-setningar metið. Þá verður fjallað um eftirlitshlutverk umboðsmanns Alþingis sem og hlutverk dómstóla og margir dómur reifaðir. Einnig verður sérstaklega stefnt að því að nemendur fái betri og dýpri sýn á undirstöður lögskýringarfræði, m.a. tengslum þeirrar fræðigreinar við almenna túlkunarfræði og réttarheimspeki. Fyrirkomulag: Fyrirkomulag kennslu verður í formi fyrirlestra og umræðu undir stjórn kennara. Þá verður Alþingi heimsótt og kennsla fer þar fram að hluta, auk þess sem væntanlegt Skólaþing Alþingis verður skoðað. Nemendum ber að skila verkefnum sem felast í gerð þingmála (frv., brtt.) í byrjun nóvember 2007 sem gilda 60% af lokaekunn og verður unnið með þau verkefni nánar. Verkefnalisti verður sendur út rafrænt á upplýsingagátt HÍ fyrir lok septembermánaðar 2007. Skriflegt próf verður síðan haldið í desember sem gildir 40%

á móti verkefnum til lokaeykkunnar.

Skriflegt próf gildir 40% af heildareinkunn. Sérhver stúdent skal skila verkefni sem gildir 60% af heildareinkunn.

LÖG305F • Réttarheimspeki • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Skúli Magnússon Dósent

Fjallað er um helstu álitæfni sem leitað hefur verið svara við undir merkjum réttarheimspeki eða almennrar lögfræði, t.d. "Hvað eru reglur?", "Hvernig verður lagahugtakið afmarkað?", "Hvernig er komist að niðurstöðu um lög?", "Er ávallt ein rétt lagaleg niðurstaða fyrir hendi við lagalegan ágreining?" Auk þessa verður að einhverju marki rætt um stjórnspekileg álitæfni sem tengjast lögum og "óhefðbundnar" kenningar um lög, svo sem kenningar kynjafræði. Ekki verður fjallað með skipulegum hætti um kenningar tiltekinna fræðimanna nema að því marki sem þær færa fram svör við þeim álitamálum sem tekin eru fyrir hverju sinni. Þá verður ekki farið sögulega yfir hugmyndir um lög. Umfjöllun um framangreind efni ætti þó að gefa nemendum nokkuð góða yfirsýn yfir helstu strauma í réttarheimspeki samtímans. Tilkynt við upphaf kennslu.

LÖG306F • Lögskýringar • (6e) • Vor

Í námskeiðinu verður fjallað ítarlega um aðferðir við skýringar settra lagaákvæða, einkum með áherslu á íslenskan rétt. Gerð verður grein fyrir því hvað átt er við með lögskýringu afmörkun lögskýringa frá beinu hlutverki dómstóla til að móta reglur, heimildum dómstóla almennt til að skýra lög og lögskýringarkennungum. Fjallað verður um textaskýringu, lögskýringargögn og lögskýringarsjónarmið, sem mótast hafa í réttarframkvæmd, og lögskýringarleiðir. Þá verður fjallað um reglur sem beitt er til að leysa úr því þegar lagaákvæði rekast á og enn fremur lögjöfnun og gagnályktun. Sérstaklega verður fjallað um skýringar lögfesta þjóðréttarsamninga, einkum EES-samningsins og mannréttindasáttmála Evrópu. Í tengslum við það verður fjallað um aðferðir við lögskýringar sem mótast hafa hjá Evrópu dómstólum annars vegar og Mannréttindadómstóli Evrópu hins vegar.

LÖG308F • Mannréttindi barna • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Hrefna Friðriksdóttir Lektor

Kennari: Þórhildur Línal

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist góða þekkingu á mannréttindum barna eins og þau endurspeglast í alþjóðasamningum og íslenskum lögum. Sérstök áhersla verður lögð á að skoða aðdraganda, meginreglur og einstaka ákvæði Barnasamningsins, Samnings Sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins sem öðlaðist gildi á Íslandi 1992. Einnig verða tekin til skoðunar störf Evrópuráðsins og Mannréttindadómstóls Evrópu með tilliti til réttinda barnsins og tengsla við Barnasamninginn. Þá verður fjallað um íslensk lög og að hvaða leyti þau verða talin í samræmi við ákvæði Barnasamningsins. Stefnt er að því að nemendur vinni verkefni sem vegur 40% af einkunn á móti munnlegu prófi sem vegar mun 60% heildareinkunnar.

Munnlegt próf

LÖG309F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis og auðlindafræðum • (30e) • Sumar

Lokaverkefni

LÖG401F • Meistararitgerð í lögfræði • (30e) • Vor

Sjá reglur um meistararitgerðir o.fl. á heimasíðu lagadeildar HÍ. Ritgerð skal skila fyrir 5. maí vegna brautskráningar í júní sama ár.

LÖG402F • LL.M. - Final Paper • (30e) • Vor

LL.M.-meistaraprófsritgerð eða -verkefni.

LÖG403F • LL.M. - Final Paper • (30e) • Sumar

LL.M.-meistaraprófsritgerð eða -verkefni.

LÖG404F • Meistararitgerð í lögfræði • (30e) • Sumar

Sjá reglur um meistararitgerðir o.fl. á heimasíðu lagadeildar HÍ. Ritgerð skal skila fyrir 5. september vegna brautskráningar í október sama ár.

LÖG405F • Persónuréttur I - Almenn persónuvernd • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Páll Sigurðsson Prófessor

Í þessari kjörgrein verður fjallað um valda þætti úr almennum hluta persónuréttar, einkum á grundvelli íslenskra réttarreglna en jafnframt höfð hliðsjón af erlendum réttarreglum, sem áhugaverðar eru til samanburðar, auk ákvæða í mannréttindasáttmálum. Siðferðileg álitæfni verða einnig rædd. Sérstök áhersla verður lögð á ýmsa nýja þætti þessa réttarsviðs, sem enn eru ekki fullmótaðir, en ekki verður fjallað um suma þætti hins hefðbundna persónuréttar svo sem um gerhæfi á sviði fjármunaréttar.

Hæfniviðmið eru að nemendur hafi að námskeiði loknu:

Öðlast haldgóða þekkingu í höfuðþáttum námsefnisins, sem nýtist í margvíslegum störfum, sem lagaþekkingu þarf til,

Séu hæfir til að mynda sér rökstuddar skoðanir á einstökum efnisþáttum persónuréttar (grunnréttinda manna) og

Séu hæfir til að taka þátt í þjóðfélagsumræðu um þau lögfræðilegu og siðfræðilegu álitæfni, sem fjallað er um á námskeiðinu.

Námsmat kynnt við upphaf kennslu.

LÖG901F • Kandídatsritgerð í lögfræði • (30e) • Haust

Sjá reglur um meistararitgerðir o.fl. á heimasíðu lagadeildar HÍ. Ritgerð skal skila fyrir 5. janúar vegna brautskráningar í febrúar sama ár.

LÖG902F • Kandídatsritgerð í lögfræði • (30e) • Vor

Sjá reglur um meistararitgerðir o.fl. á heimasíðu lagadeildar HÍ. Ritgerð skal skila fyrir 5. maí vegna brautskráningar í júní sama ár.

LÖG903F • Kandidatsritgerð í lögfræði • (30e) • Sumar

Sjá reglur um meistararitgerðir o.fl. á heimasíðu lagadeildar HÍ. Ritgerð skal skila fyrir 5. september vegna brautskráningar í október sama ár.

Stjórnmálafræðideild

ASK030M • Security in Small States • (8e) • Sumar

Umsjónarmaður: Baldur Þórhallsson Prófessor

Umsjónarmaður: Silja Bára Ómarsdóttir

Small states have a special need to build multilateral security arrangements as they generally cannot rely on their own capabilities for complete defense. This course will focus on the types of solutions that small states can make in theory and have made in practice for their security. In the European context, these include entering NATO, the EU and participating in OSCE and subregional arrangements of various kinds. Both external and internal aspects of security will be covered and the applicability of concepts such as functional and societal security will be explored. Teachers will come from various European universities, drawing on significant expertise in the field and building on the expertise already in place at the University of Iceland.

Exam and Papers.

KYN106G • Kynjamyndir og kynsli: Inngangur að kynjafræði • (10e) • Haust • 3f + 2u

Kennari: Þorgerður Einarsdóttir Dósent

Kennari: Katrín Anna Guðmundsdóttir

Í námskeiðinu er fjallað um helstu viðfangsefni kynjafræða í ljósi gagnrýnnar fjölmenningshyggju og margbreytileika nútímasamfélaga. Þverfræðilegu sjónarhorni er beitt til að gefa yfirlit yfir stöðu og aðstæður kvenna og karla. Fjallað er um upphaf og þróun kvennabaráttu og kynjafræða. Kynnt verða helstu hugtök kynjafræða svo sem kyn, kyngervi, eðlishyggja og mótunarhyggja. Skoðað er hvernig kyn er ávallt samtvinnað öðrum samfélagslegum áhrifabreytum svo sem etniskum uppruna, kynhneigð, trúarskoðunum, fötun, aldri, stétt og fleira. Sérstök áhersla er á Ísland samtímans og kynningu á íslenskum kynja- og margbreytileikarannsóknum. Verkefni og próf. Krafið er lágmarkseinkunnar (5,0) í prófþætti námsmatsins.

KYN201M • Kenningar í kynjafræði • (10e) • Vor • 3f + 2u

Kennari: Þorgerður Einarsdóttir Dósent

Kennari: Salvör Nordal Forstöðumaður

Kennari: Jón Yngvi Jóhannsson

Kennari: Gyða Margrét Pétursdóttir

Í námskeiðinu er fjallað um kenningalegan grundvöll kynjafræða og gagnrýnið og þverfræðilegt inntak þeirra. Fjallað er um birtingarform og merkingu kyngervis (e. gender) í tungumáli, samfélagi, vísindum og menningu. Helstu kenningaleg sjónarmið fræðanna eru kynnt og tengsl þeirra við aðferðafræði. Ræddar eru þekkingarfræðilegar og vísindaheimspekilegar forsendur gagnrýnins fræðastarfs og nemendur þjálfaðir í að beita fræðilegum hugtökum og aðferðum.

Verkefni og próf. Krafið er lágmarkseinkunnar (5,0) í prófþætti námsmatsins.

KYN301G • Klámvæðing kynþokkans • (10e) • Haust • 3f + 2u

Kennari: Þorgerður Einarsdóttir Dósent

Kennari: Katrín Anna Guðmundsdóttir

Í kynimyndum samtímans er daðrað við klám- og vændisvæðingu og algeng tákmynd kvenimyndarinnar í dag er kynferðislega ögrandi og aðgengileg kona. Slíkar myndir færast í vöxt í auglýsingum, tónlistarmyndböndum og annarri dægurmenningu og verða markhóparnir sífellt yngri. Í umræðunni um þessi mál togast á hugmyndir um frelsi og forsjá, kynfrelsi og mannfyrirlitningu, þolendahlutverk og gerendahæfni. Fræðimenn takast á um skilgreiningar og merkingu hugtaka svo sem hvort aðgreina beri erótík og klám, frjálst vændi og þvingað vændi, og hvort klámvæðing kynþokkans hafi áhrif á samskipti kynjanna og merkingartengsl kyngerva. Í námskeiðinu er fjallað um staðalmyndir kynjanna, klám- og vændisvæðingu kynimynda og þær settar í fræðilegt og félagslegt samhengi.

Markmið:

-Að nemendur kunni skil á helstu sjónarmiðum kynjafræðinnar um klámvæðingu og vændisvæðingu og geti sett það í samhengi við klám og vændi.

-Að nemendur geti metið sjálfstætt og gagnrýnið kenningar á rannsóknarviðinu, hugmyndir og skilgreiningar merkingu hugtaka og forsendur þeirra.

-Nemendur geti greint helstu rök in í hinni samfélagslegu umræðu um klám og vændi, klám- og vændisvæðingu, og metið þau á gagnrýnninn hátt.

-Að nemendur geti sett ofangreind fyrirbæri í fræðilegt, félagslegt og hugmyndasögulegt samhengi og skoðað tengsl þeirra við kynferðisofbeldi og mansal.

Verkefni og heimapróf.

KYN302G • Aukaverkefni: Suðupottur fræðanna: Efst á baugi í kynjafræðum • (4e) • Haust

Umsjónarmaður: Þorgerður Einarsdóttir Dósent

Kennari: Guðbjörg Lilja Hjartardóttir

Verkefni.

Verkefni.

KYN304G • Suðupottur fræðanna: Efst á baugi í kynjafræðum • (6e) • Haust • 2u

Umsjónarkennari: Þorgerður Einarsdóttir Dósent

Kennari: Guðbjörg Lilja Hjartardóttir

Markmið námskeiðsins er að nemendur kynnist nýjum rannsóknum á fræðasviðinu, fái innsýn í þá breidd sem kynjafræðileg viðfangsefni endurspeglar og skilji mikilvægi fræðilegrar umræðu innan kynjafræða. Verkefnið felst í virkri þátttöku í námskeiðinu, sem felur í sér mætingu í fyrirlestra og verkefnavinnu í tengslum við ráðstefnur á vegum Rannsóknastofu í kvenna- og kynjafræðum og fleiri ráðstefnur og málþing á vegum Háskóla Íslands í eitt misseri.

Verkefni.

KYN311G • Kyn, fjölmennning og margbreytileiki • (6e) • Haust

Í námskeiðinu er fjallað um helstu viðfangsefni kynjafræða í ljósi gagnrýnnar fjölmenningshyggju og margbreytileika nútímasamfélaga. Þverfræðilegu sjónarhorni er beitt til að gefa yfirlit yfir stöðu og aðstæður kvenna og karla. Kynnt verða helstu hugtök kynjafræða svo sem kyn, kyngervi, eðlishyggja og mótunarhyggja. Skoðað er hvernig kyn er ávallt samtvinnað öðrum samfélagslegum áhrifabreytum svo sem etnskum uppruna, kynheigð, trúarskoðunum, fötlun, aldri, stétt og fleira. Sérstök áhersla er á Ísland samtímans og tengsl kynjafræða við önnur margbreytileikafræði.

Verkefni og skriflegt próf

KYN401G • Aukaverkefni: Suðupottur fræðanna: Efst á baugi í kynjafræðum • (4e) • Vor

Umsjónarmaður: Þorgerður Einarsdóttir Dósent
Kennari: Guðbjörg Lilja Hjartardóttir
Verkefni.
Verkefni.

KYN404G • Suðupottur fræðanna: Efst á baugi í kynjafræðum • (6e) • Vor • 2u

Umsjónarkennari: Þorgerður Einarsdóttir Dósent
Kennari: Þóra Björg Sigurðardóttir
Markmið námskeiðsins er að nemendur kynnist nýjum rannsóknum á fræðasviðinu, fái innsýn í þá breidd sem kynjafræðileg viðfangsefni endurspeglar og skilji mikilvægi fræðilegrar umræðu innan kynjafræða. Verkefnið felst í virkri þátttöku í námskeiðinu, sem felur í sér mætingu í fyrirlestra og verkefnavinnu í tengslum við ráðstefnur á vegum Rannsóknastofu í kvenna- og kynjafræðum og fleiri ráðstefnur og málþing á vegum Háskóla Íslands í eitt misseri.

Verkefni.

KYN415G • Hinseginlíf og hinseginbarátta • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Þorgerður Einarsdóttir Dósent
Í námskeiðinu verður ljósi varpað á sögu samkynhneigðra, hreyfingu þeirra og baráttu í íslenskum samtíma og hún sett í alþjóðlegt samhengi. Fjallað verður um upphaf frelsishreyfingar samkynhneigðra og mikilvægar vörður í réttindabaráttunni. Menningarlegir og félagslegir þættir eins og sjálfmynd og sýnileiki verða skoðaðir, kynntar kenningar um mótun kyns og kyngerva (sex og gender) og kyngervisusla (gender trouble). Þá verður sjónum beint að lagaumhverfi og réttarstöðu samkynhneigðra, svo sem lögum um staðfesta samvist og ættleiðingar. Skoðað verður hvernig ýmsar stofnanir samfélagsins taka á samkynhneigð, svo sem skólakerfið og kirkjan. Þá verður fjallað um fjölskyldur samkynhneigðra (samkynhneigð pör/foreldrar/börn) og loks verður heilsufar og líðan samkynhneigðra skoðuð.

Heimapróf og verkefni.

STJ101G • Inngangur að stjórn málafræði: Íslenska stjórnkerfið • (8e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Gunnar Helgi Kristinsson Prófessor
Kennari: Magnús Árni Magnússon Aðjunkt
Fjallað er í við samhengi um helstu viðfangsefni stjórn málafræðinnar, eins og vald, lýðræði, ríkið og stjórn málastefnur. Lögð er sérstök áhersla á að tengja umfjöllun námskeiðsins við íslensk stjórn máll og stjórn málaþróun. Fjallað er meðal annars um þróun íslenskrar stjórnskipunar, kosningar, stjórn málaflokka, þingið, framkvæmdarvaldið, opinbera stefnumótun og sveitarstjórnir

Verkefni (30%) þriggja tíma skriflegt próf (70%) í desember.

STJ102G • Alþjóðastjórn máll: Inngangur • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Silja Bára Ómarsdóttir
Námskeiðinu er ætlað að kynna nemendur fyrir ólíkum kenningum og viðfangsefnum alþjóðastjórn mála, einkum út frá breyttri stöðu í alþjóðastjórn mállum eftir Kalda stríðið. Hnattvæðing er notuð sem ein grunnálgun að viðfangsefninu. Byrjað er á því að fjalla um alþjóðakerfið, ríkið og stöðu þess í kerfinu. Þá er farið í grunnkenningar alþjóðastjórn mála og helstu greinar innan þess, s.s. stjórn málahagfræði og öryggisfræði. Fjallað er um alþjóðastofnanir á borð við Sameinuðu þjóðirnar og hlutverk þeirra. Síðari hluti námskeiðsins er helgaður viðfangsefnum alþjóðastjórn mála, t.d. umhverfismálum, fjálsám félagasamtökum og mannréttindum.

Í námskeiðinu eru nemendur:

- 1) kynntir fyrir nokkrum helstu kenningum í alþjóðastjórn mállum, sem veit þeim grunn að skilningi á pólitískum viðburðum í samtímanum
- 2) þjálfaðir í að greina gagnrýnið hugmyndir og kenningar um hnattvæðingu/alþjóðavæðingu
- 3) kynntir fyrir samhengi milli viðburða í alþjóðastjórn mállum og kenningum á því sviði

Verkefni (25%) og þriggja stunda skriflegt próf. Verkefnaskil eru próftökuskilyrði í námskeiðinu.

STJ104G • Hagfræði • (6e) • Haust • 3f

Kennari: Stefán Jóhann Stefánsson
Farið verður yfir nokkur helstu hugtök hagfræðinnar á borð við framboð og eftirspurn, skilvirkni markaða, ábata, allratap, ytri áhrif og samgæði. Þessu næst verða greindir framboðs-, kostnaðar og tekjuferlar fyrirtækja við ólík markaðsskilyrði, allt frá samkeppni til einokunar. Leitað verður svara við spurningunni um hlutverk stjórnvalda á mörkuðum. Við lok námskeiðsins eiga nemendur að geta nýtt sér kenningar rekstrarhagfræðinnar til frekari skilnings á hinum ýmsu samfélagsmálum og eiga að kunna skil á helstu lög málum efnahagslífsins.

Verkefni og próf.

STJ105G • Vinnulag í stjórn málafræði • (2e) • Haust • 3f + 1u

Í námskeiðinu er farið yfir grundvallaratriði í vinnubrögðum og framsetningu sem nauðsynleg eru hverjum stjórn málafræðinema. Farið er í heimilda- og upplýsingaleit á bókasöfnum og veraldarvefnum, ásamt frágangi og framsetningu ritgerða.

Verkefni

STJ201G • Samanburðarstjórn máll • (8e) • Vor • 4f

Kennari: Birgir Hermannsson
Í námskeiðinu er leitast við að greina megineinkenni frjálslynds lýðræðis og bera saman stjórn mállakerfi ýmissa lýðræðisríkja. Fjallað er um

Þróun lýðræðiskenninga og stjórnmálastefna, formlega stjórnskipun og tengsl stjórnmálakerfanna við sögu og félagsgerð. Þá er leitast við að greina ólíka uppbyggingu stjórnmálaflokka og flokkakerfa, hagsmunasamtaka, embættiskerfa, fjölmiðla, þjóðþinga og ríkisstjórna og hlut þeirra í stefnumótun. Stjórnmálakerfi Bandaríkjanna, Bretlands, Norðurlanda og ýmissa annarra Evrópuríkja eru borin saman í þessu skyni. Skriflegt próf og verkefni.

STJ202G • Opinber stjórnsýsla • (8e) • Vor • 3f + 1u

Umsjónarkennari: Ómar Hlynur Kristmundsson Dósent

Námskeiðið er grunnnámskeiði í opinberri stjórnsýslu. Helstu kenningar í opinberri stjórnsýslu verða kynntar. Rætt verður um ákvarðanatöku og stjórnun í opinbera geiranum og sérstöðu hans samanborið við einkageirann. Fjallað verður um þróun opinberra stjórnsýslu á Íslandi, skipulag hennar og löggjöf um hana. Verkefni og skriflegt próf.

STJ204G • Inngangur að aðferðafræði • (8e) • Vor • 3f

Kennari: Hulda Þórisdóttir

Í þessu námskeiði er nemendum ætlað að öðlast skilning á eðli vísindalegrar aðferðar og grundvallaratriðum tölfræði. Farið er yfir hugtök á borð við orsök, réttmæti og áreiðanleika. Fjallað er um helstu stefnur og grundvallaraðferðir í mótun og framkvæmd rannsókna innan félagsvísinda, með megináherslu á stjórnmálafræði. Inngangsatríðum í lýsandi tölfræði eru gerð skil, þar á meðal myndrænni framsetningu, dreifingu, miðsækni, prósentum og viktörkum. Inngangur að líkindum og fylgni. Námsmat felst í smærri prófum, verkefnum og lokaprófi.

STJ205G • Opinber stefnumótun • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Gunnar Helgi Kristinsson Prófessor

Kennari: Pétur Vilhjálmsson

Fjallað er um hvernig opinber stefnumótun fer fram og hvaða kröfur megi gera til hennar. Kynnt verða ólík sjónarmið um kosti og galla markaðarins og opinberra stýringar. Veitt verður yfirlit um helstu stjórntæki sem stjórnvöld beita og hvaða vandamál tengjast notkun þeirra. Skoðaðir verða möguleikar og takmarkanir lýðræðis við opinbera stefnumótun og áhrif framsals á valdi á opinbera stefnumótun. Í verkefnahluta námskeiðsins er gert ráð fyrir að nemendur beiti sjónarhorni stefnugreiningar og þeirra kenninga sem kynntar verða til sögunnar á einstök svið opinberra stefnumótunar Verkefni og skriflegt próf.

STJ301M • Smáriki í Evrópu: Veikleikar, staða og áhrif. Jean Moennet námskeið • (8e) • Haust • 3f + 1u

Kennari: Baldur Þórhallsson Prófessor

The aim of this course is to study the behavior and role of small states in Europe. The course deals with questions such as: What is a small state? Do small states behave differently from larger ones? And how influential are smaller states in international organizations? The course offers an introduction to the literature on the state, the international system and small-state studies. The main emphasis, however, is on the opportunities and constraints facing small states in Europe, i.e. how they are affected by and have responded to the process of European integration, globalization and other domestic and international challenges. Special attention is devoted to the Nordic states and their reactions to European integration. Another particular focus will be on Iceland's position - as a small state - in the international system: notably, how Iceland is affected by and responding to the financial and economic crisis, and Iceland's approach to European integration. Skriflegt próf og verkefni. Nemendur sem taka námskeiðið sem hluta af meistaranámi vinna aukaverkefni.

STJ303G • Verkefni í stjórnmálafræði • (2e) • Haust

Nemendum gefst færi á að vinna verkefni í umsjón fastra kennara við deildina, sem metið er til tveggja eininga. Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennurum og nemendum. Verkefni.

STJ303M • Jean Monnet Module: The power potential of small states in the European Union • (8e) • Haust

Kennari: Baldur Þórhallsson Prófessor

The aim of this course is to study the behavior of small states in the European Union (EU). The course deals with questions such as: How do small states work within the decision-making processes of the EU? Do small states behave differently from the large ones? To what extent are small states able to influence the day-to-day decision-making of the Union; and have small states been able to influence the new EU treaties? The main emphasis is on the power potential of small states within the EU, i.e. their potential influence within the Union. Special attention will be given to the new and enlarged Union, i.e. how will the EU change as a result of enlargement? How will the enlargement affect the position of small and large states within it? And how will the new treaties affect the chances of small states to influence decision-making in the EU?

Verkefni og skriflegt próf

STJ304G • Stjórnmálaheimspeki • (6e) • Haust • 3f

Kennari: Hannes Hólmsteinn Gissurarson Prófessor

Markmið námskeiðsins er að kynna helstu stjórnmálaheimspekinga Vesturlanda og kenningar þeirra. Lesin eru ritin Ríkið eftir Platón, Furstinn eftir Machiavelli, Ritgerð um ríkisvald eftir John Locke, Kommúnistaávarpið eftir Karl Marx og Frelsið eftir John Stuart Mill. Einnig eru lesnar bækurnar Hvar á maðurinn heima? og Stjórnmálaheimspeki, báðar eftir Hannes Hólmstein Gissurarson. Tvö skrifleg próf á misserinu (50%) og skriflegt lokapróf í desember (50%).

STJ305G • Stjórnmálaflokkar, samtök og lýðræði • (8e) • Haust • 3f + 1u

Kennari: Svanur Kristjánsson Prófessor

Kennari: Birgir Hermannsson

Meginviðfangsefni námskeiðsins eru þrjú: 1) Gildakenningar og raunhyggjukenningar um lýðræði og stjórnmálaflokka. 2) Einkenni og breytingar á íslenskum stjórnmálaflokkum og samtökum frá miðri 19. öld til okkar tíma. 3) Samanburður á íslenskum flokkum og flokkakerfum ýmissa vestræna ríkja, einkum Norðurlanda, Írlands og Bandaríkjanna. Markmið námskeiðsins er að nemendur geti fléttá

saman ofangreinda þætti og dregið rökstuddar ályktanir um eðli og þróun stjórn málaflokka og lýðræðis á Íslandi. Hefur t.d. lýðræði eflst eða veikst hér á landi síðustu áratugin? Skiptir þátttaka máli í stjórn málastarfi? Skriflegt próf 70%. Rannsóknarverkefni 30%.

**STJ307G • Stjórn málahagfræði • (6e) • Haust • 3f **

Kennari: Hannes Hólmsteinn Gissurarson Prófessor
Markmið námskeiðsins er að kynna rökraður heimspekinga og hagfræðinga síðustu tvær aldir um skynsamlegustu skipan atvinnamála. Sérstaklega er rætt um kenningar Adams Smiths, Karls Marx, Johns Maynards Keynes og Friedrichs von Hayeks. Lesin er bókinn Hádegisverðurinn er aldrei ókeypis eftir Hannes Hólmstein Gissurarson ásamt ritum, sem tengjast viðfangsefnum samtímans. Tvö skrifleg próf á misserinu (50%) og skriflegt lokapróf í desember (50%).

**STJ308G • BA-ritgerð • (12e) • Haust **

Umsjón: Fastir kennarar stjórn málafræðideildar. BA-ritgerð.

**STJ309G • Verkefni: Smáríki í Evrópu: Veikleikar, staða og áhrif • (2e) • Haust **

Umsjónarmaður: Baldur Þórhallsson Prófessor
Verkefni.
Verkefni.

**STJ314G • Aukaverkefni: Stjórn málahagfræði • (4e) • Haust **

Kennari: Hannes Hólmsteinn Gissurarson Prófessor
Í tengslum við námskeiðið STJ307G Stjórn málahagfræði skrifa nemendur ritgerð. Nemendur geta valið um að skrifa um sjálfvalið efni úr bókinni Sex and Reason eftir Richard Posner, eða sjálfvalið efni úr bókinni Hið sanna ástand heimsins eftir Björn Lomborg.
Verkefni.

**STJ315G • Aukaverkefni: Stjórn málheimspeki • (4e) • Haust **

Kennari: Hannes Hólmsteinn Gissurarson Prófessor
Í tengslum við námskeiðið STJ304G Stjórn málaheimspeki skrifa nemendur ritgerð um sjálfvalið efni úr bókinni Anarchy, State, and Utopia eftir Robert Nozick eða stjórn málaaskoðun íslensks stjórn málamanns eftir eigin vali, þar sem stuðst er við ævisögu hans eða endurminningar.
Verkefni.

**STJ317G • Evrópusamvinna • (8e) • Haust • 3f + 1u **

Kennari: Úlfar Hauksson
Námskeiðið fjallar um samrunaþróunina í Evrópu eftir seinni heimsstyrjöld og verður kastljósinu aðalega beint að Evrópusambandinu (ESB). Farið verður í sögulega tilurð og þróun sambandisins og atburðarrásin skýrd með kenningum stjórn málafræðinnar. Stofnanauppbygging sambandisins og ákvarðanatöku innan þess verður tekin fyrir og farið verður í aðkomu þjóðríkja og hagsmunaaðila að stofnunum ESB. Einnig verða einstakir málaflökkar skoðaðir eins og t.d. sjávarútvegstefnan, landbúnaðarstefnan, umhverfisstefnan, félagsmálastefnan og samvinnan í utanríkis-, öryggis- og varnarmálum.
Einnig verður fjallað um þátttöku Íslands í samrunaþróun Evrópu. Farið verður yfir inngöngu Íslands í EFTA, tvíhliðasamning við ESB, aðild Íslands að EES og Schengen. Auk þess verður farið yfir umræður um hugsanlega inngöngu Íslands í ESB allt frá 7. áratug síðustu aldar. Stofnanauppbygging og þátttaka Íslands í ákvarntöku EES og Schengen verða gerð ítarleg skil.
Próf og verkefni.

**STJ318G • Bandarísk stjórn máll • (6e) • Haust • 3f **

Kennari: Steinn Jóhannsson
Fjallað verður um helstu stofnanir bandaríska stjórn kerfisins (stjórnarskrána, þingið, alríkisvaldið og tengsl þess við fylkin og forsetaembættið), stjórn málaflokka, hagsmunahópa, almenningsálitið, kosningar og kosningahegðun. Áhersla verður lögð á forsetaembættið (hvernig það hefur þróast frá einum forseta til annars) og hvernig ákveðnir forsetar hafa beitt sér fyrir breytingum á embættinu. Skoðað verður valdssvið forsetans og hvernig hann tengist einstökum stofnunum í stjórn kerfinu. Reynt verður að svara spurningum um raunverulegt vald forsetans og hvernig forsetaembættið komi til með að þróast og breytast í framtíðinni. Á kosningaári verður sérstök áhersla lögð á forsetakosningar og kosningar til þingsins.
Verkefni (20%), skriflegt próf (80%).

**STJ320G • Bandarísk stjórnsýsla og viðskiptaumhverfi • (6e) • Haust • 2f + 1u **

Aðstoðarkennari: Steinn Jóhannsson
Í námskeiðinu er fjallað um stjórn máll og viðskiptaumhverfi Bandaríkjanna í innlendu og alþjóðlegu samhengi. Í fyrra hluta námskeiðsins verður bandarísk stjórnsýsla skoðuð og fjallað verður m.a. um ráðuneyti, bandarískt lagaumhverfi, öryggis- og varnarstofnanir, stofnanir sem starfa í þágu almennings og breytingar sem geta orðið á stjórnsýslunni þegar skipt er um forseta. Í síðari hluta námskeiðsins verður bandarískt viðskiptaumhverfi skoðað og fjallað verður almennt um þróun og breytingar sem hafa orðið á bandarísku viðskiptalífi, um alþjóðavíðskiptasamninga BNA, helstu viðskiptastofnanir BNA og ennfremur verður reynt að svara spurningunni hvernig BNA hefur tekist að viðhalda efnahags- og viðskiptalegum yfirburðum sínum á alþjóðavettvangi.
Skriflegt próf (60%), verkefni (30%), þátttaka í tímum (10%).

**STJ322G • Málstofa: Heimskreppan og framtíð kapitalismans • (6e) • Haust • 2f + 1u **

Kennari: Hannes Hólmsteinn Gissurarson Prófessor
Rannsakadár verða orsakir og afleiðingar hinnar alþjóðlegu lánsfjákræppu, sem skall á sumarið 2007, og íslenska bankahrunsins haustið 2008. Einkum verður litið á hnattvæðingu síðustu áratuga, þróun velferðarkapitalisma Vesturlanda og líklega framtíð hans. Bornar verða saman engilsaxnesku og norrænu leiðirnar í velferðar- og skattamálum. Nemendur gera 2-3 verkefni hver, en einnig verða fengnir gestafyrirlesarar eftir þörfum.

50% verkefni, 50% lokapróf.

STJ323G • Changing Security Challenges in a Globalized World Order • (6e) • Haust • 3f

Kennari: Alyson Judith Kirtley Bailes Aðjúnt

This course builds upon the introductory course in International Relations, and provides an empirically based survey of actual challenges in the global security environment at the start of the 21st century. It will consolidate participants' understanding of the possible meanings of 'security', the actors engaged in it, and the instruments - including institutions - through which it is pursued. Challenges will be looked at first functionally (ranging from the 'new threats' of terrorism and proliferation to developing-world concerns), and then in terms of the interplay between institutions, agendas, and national powers with a focus both on the Euro-Atlantic region and the 'new giants' of Asia. Solutions will be evaluated in terms of their 'ownership' and impact on different types of actors, as well as their fitness for purpose.

Æskileg undirstaða: Alþjóðastjórnmál: Inngangur (STJ102G)

25% on 2 written assignments completed during the course and 75% on final written

STJ324G • Grassroots activism and social movements in contemporary society • (6e) • Haust

The course studies how social movement actors can become effective agents of cultural change. It focuses on the origins, strategies, ideologies, claim-making and political implications of social movements in Europe, North America and beyond, with special attention to using comparative perspectives to shed light on the Icelandic case.

Verkefni.

STJ325G • Aðhvarfsgreining • (6e) • Haust • 2f + 1æ

Kennari: Hulda Þórisdóttir

Í þessu námskeiði kynnst nemendur einu helsta rannsóknverkfæri stjórnmálafræðinga, línulegri aðhvarfsgreiningu. Farið er í gegnum prófun tilgátna og undirstöðuatriði líkindareiknings með áherslu á notagildi líkinda til að draga ályktanir um tengsl milli breyta. Nemendur læra um forsendur fylgnireikninga og aðhvarfsgreiningar, ásamt því að öðlast færni í að reikna fylgnistuðla, einfalda línulega aðhvarfsgreiningu og fjölbreytuaðhvarfsgreiningu. Áhersla er lögð á að nemendur öðlist leikni í að nota tölfraðiforritið SPSS, m.a. með því að greina raunveruleg gögn.

Æskileg undirstaða: Inngangur að aðferðafræði (STJ204G) eða Inngangur að aðferðafræði (STJ204G)

Námsmat felst í smærri prófum, verkefnum og lokaprófi.

STJ326G • Stjórnmálasálfræði • (6e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: Hulda Þórisdóttir

Stjórnmál fást við samskipti fólks og tengjast þar með óhjákvæmilega sálfræði þar sem hún lýtur að því hvernig fólk hugsar, upplifir, og hagar sér í ólíkum aðstæðum. Í þessu námskeiði munum við kanna bæði áhrif sálrænna þátta á stjórnmálahegðun sem og áhrif stjórnmálakerfa á hugsanir, tilfinningar og hegðun fólks. Fjallað verður bæði um sígild álítaefni innan stjórnmálasálfræði og nýjustu kenningstrauma. Áhersla verður lögð á eftirfarandi: Yfirlit yfir stjórnmálasálfræði, persónuleiki og stjórnmál, fjölmiðlar og skynjun á stjórnmálamönnum, hugmyndafræði og almenningsálit, tilfinningar og stjórnmál, ákvarðanatáka, millihópasamskipti, fordóma og ofbeldi. Skyldumæting er í námskeiðið og krafist er virkrar þátttöku í tímum.

Verkefnaskil og smærri próf. Ekkert lokapróf.

STJ401G • Um rasisma • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Jóhann Mathías Hauksson

Námskeiðið fjallar um rasisma og áhrif hans á stjórnmál Evrópu síðustu ára og áratuga. Reynt verður að svara því hvað kynþættir eru og af hvaða orsökum maðurinn greinist í kynþætti. Þá verður fjallað um það hvaða aðferð félagsvísinda sé hentugust til að skýra rasisma. Loks verður litið á innflytjendastrauma, sér í lagi á vesturlöndum, og samfélagsleg áhrif þeirra.

Verkefni (50%), skriflegt próf (50%).

STJ401M • Hvert stefnir Evrópusambandið? • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Gunnhildur Lily Magnúsdóttir

Námskeiðið mun fjalla um þau þáttaskil sem orðið hafa í Evrópusamrunanum með stækkun Evrópusambandsins (ESB) og breytingum á sáttmálum sambandsins. Fjallað um hvaða áhrif þessar breytingar geti haft á framtíðarþróun Evrópusamvinnunnar, Evrópusambandið og stöðu einstakra ríkja innan sambandsins. Einnig verður fjallað um hvaða áhrif þessar breytingar hafi haft á einstaka málaflokka ESB og getu ríkja til áhrifa innan þeirra. Sérstaklega verður fjallað um umhverfis-, félagsmála- og uppbyggingarstefnuna sem og efnahags- og myndbandalag sambandsins. Farið verður ítarlega yfir kenningar sem skýra þróun Evrópusamvinnunnar. Jafnframt verður fjallað um þá andstöðu sem verið hefur við stækkun og breytingar á sáttmálum sambandsins og þau átök sem verið hafa um framtíð þess. Leitast verður við að svara því hvort að yfirþjóðlegt eðli Evrópusambandsins hafi styrkst eða hvort að ríki sambandsins hafi fengið meira vægi innan þess. Skriflegt próf og verkefni.

STJ402G • Lýðræði: Kenning og veruleiki • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Gunnar Helgi Kristinsson Prófessor

Lýðræði er eitt af grundvallarhugtökum stjórnmálafræðinnar en fræðimenn nálgast það með ólíkum hætti. Sumir telja til dæmis lýðræði einkum snúast um það að leita farsælla lausna í rökræðu á meðan aðrir líta á það sem aðferð til að draga valdhafa til ábyrgðar í kosningum. Í námskeiðinu verður kafað ofan í merkingu lýðræðishugtaksins og bornar saman helstu kenningahefðir, þar á meðal kenningar um samkeppni valdakjarna, flokkslýðræði, margræði og þáttökulýðræði. Fjallað verður um tengsl lýðræðis við ýmis önnur fyrirbæri hins pólitíska lífs, svo sem fulltrúahugtakið, þingræði, valdreifingu og skiptingu valdsins, þátttöku og pólitíska ábyrgð. Eins verður fjallað um styrkleika og veikleika mismunandi lýðræðiskerfa.

Verkefni og ritgerð

STJ402M • Nútímastríð: Átakgreining og lausnir • (6e) • Vor • 2f + 1u

Námskeiðið fjallar um þróun stríðsátaka eftir lok kalda stríðsins. Einkum verður litið til innanlandsátaka í Afríku og annars staðar, orsaka

þeirra og einkenna, og staðbundinna, svæðisbundinna og alþjóðlegra afleiðinga. Kynntar verða tilgátur og kenningar á sviði átakagreiningar og stríð greind með hliðsjón af innri og ytri orsakabáttum, t.a.m. lýð- og landafræði, eftirspurn eftir olíu og framboð á vopnum. Fjallað verður um fórnarlömb stríða eins og flóttamanna, barnahermanna og kvenna í samhengi við alþjóðastjórnkerfið og þjóðréttarlegar skuldbindingar ríkja eins og Öryggisráð Sameinuðu þjóðanna og Sáttmálann um ráðstafanir gegn og refsingar fyrir hópamorð. Umfjöllun um stríð, tilgang þeirra og fórnarlömb verður að lokum sett í samhengi við kenningar og tilgátur um markmið stríða, réttmæti þeirra og ihlutunar í nafni mannréttinda og hugsanlegar átakalausnir ræddar út frá þeirri greiningu sem fyrir liggur. Próf (40%), verkefnavinna (60%).

STJ403M • Security in the North: The Nordic and Baltic countries and their neighbours • (6e) • Vor • 3f

Kennari: Alyson Judith Kirtley Bailes Aðjúnkt

The course is designed to analyse, compare and contrast the current and evolving security and defence policies of the five Nordic nations, together with territories under their sovereignty. It starts from the premise that Norden is exposed to major pressures for change in these policy areas, arising from factors essentially beyond Norden's control. Military-strategic realities have changed - although Nordic perceptions of them have perhaps not changed so fast; the USA and NATO have changed their priorities; and all Western states are expected to address a wider spectrum including terrorism, proliferation and also various "human security" risks in their public security policies. Detailed national studies will aim to identify converging, diverging or special factors in the pattern of each country's response to these challenges, as a basis i.a. for considering whether new patterns of inter-Nordic cooperation are needed or appropriate. The second part of the course will illuminate Nordic developments in greater depth by comparing and contrasting them with the position of the Baltic states, by looking at the evolving pattern of Nordic interactions with NATO and the EU, and by considering Norden's relations with the USA and Russia respectively. Finally Norden's role as an 'exporter' of security in the larger world (notably, through peacekeeping) will be assessed.

50% on work done during the course (including both essays and 'active' presentations or seminar work) 50% a final examination.

STJ406G • Kenningar í stjórnmálafræði • (8e) • Vor • 3f + 1u

Kennari: Svanur Kristjánsson Prófessor

Í upphafi er fjallað um kenningar Karl Marx og Max Webers um eðli þekkingar í félagsvísindum og útskýringar þeirra á stjórnmálum og ríkisvaldi.

Þá er fjallað um nýrri kenningar í stjórnmálafræði, einkum kenningar um lýðræði. Áhersla verður á sjónarhorn atferlisstefnu, almannavalsfræði, stofnanakenninga og kvenfrelsiskenninga.

Að síðustu er kynnt 'raunhæf' kenning Ruth Lane, sem samþættir nokkrar kenningar. Sams konar sjónarhorn er einnig beitt til að útskýra leið Íslands til lýðræðis.

Ritgerðir (50%), skriflegt próf (50%).

STJ407G • Verkefni í stjórnmálafræði • (2e) • Vor

Nemendum gefst færi á að vinna verkefni í umsjón fastra kennara við deildina, sem metið er til tveggja eininga. Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennurum og nemendum.

Verkefni.

STJ408G • Verkefni í stjórnmálafræði • (2e) • Sumar

Nemendum gefst færi á að vinna verkefni í umsjón fastra kennara við deildina, sem metið er til tveggja eininga. Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennurum og nemendum.

Verkefni.

STJ409G • Námsferð til Brussel • (4e) • Vor

Umsjónarmaður: Elva Ellertsdóttir Deildarstjóri

Kennari: Silja Bára Ómarsdóttir

Markmið námsferðarinnar er að kynna starfsemi Atlantshafsbandalagsins (NATO), Fríverslunarsamtaka Evrópu (EFTA), Eftirlitsstofnunar EFTA (ESA), Evrópu-sambandsins (ESB) og íslenska sendiráðsins í Brussel. Farið er til Brussel og dvalið í viku. Félag stjórnmálafræðinema, Politica, skipuleggur ferðina í samráði við umsjónarmann. Námsferðin er ætluð nemendum á öðru og þriðja námsári í stjórnmálafræði sem eru í eða hafa lokið námskeiðinu Evrópusamvinna. Þeir nemendur sem lengst eru komnir í námi njóta forgangs.

Nemendur bera allan kostnað af ferðinni. Ferðin verður farin með þeim fyrirvara að kennari fái til fararinnar. Nemendum er bent á að kynna sér í upphafi misseris hvort ferðin stangist á við mætingaskyldu eða verkefnavinnu í öðrum námskeiðum.

Ritgerð sem byggir á viðfangsefni ferðarinnar.

STJ410G • BA-ritgerð • (12e) • Vor

Umsjón: Fastir kennarar stjórnmálafræðideildar. BA-ritgerð.

STJ411G • BA-ritgerð • (12e) • Sumar

Umsjón: Fastir kennarar stjórnmálafræðideildar. BA-ritgerð.

STJ412G • Alþjóðastjórnsmál Mið-Austurlanda • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Tómas Brynjólfsson

Námskeiðið fjallar um alþjóðastjórnsmál Mið-Austurlanda frá 1918 til dagsins í dag. Lítið verður til upphafs þjóðríkakerfisins á svæðinu, utanríkisstefna einstakra ríkja og áhrifa stórveldanna í ljósi helstu kenninga alþjóðastjórnsmála. Fjallað verður um arabíska þjóðernishyggju, upphaf þróun íslamisma, lýðræðisþróun og áhrif alþjóðavæðingarinnar.

Ritgerðir og skriflegt próf.

STJ413G • Sjálfboðastarf: Sérverkefni • (4e) • Haust & vor

Kennari: Silja Bára Ómarsdóttir

Markmið sérverkefnisins er að nemendur kynnist af eigin raun sjálfboðastarfi hjá Rauða krossi Íslands. Nemendur skuldbinda sig til að vinna

sjálfböðastörf á sviði félagslegrar velferðar í eitt skólaár. Sjálfböðaverkefni eru vali í samráði og undir handleiðslu kennara. Nemendur sækja 4 umræðutíma yfir tímabilið þar sem þeir gera grein fyrir reynslu sinni og kynnast reynslu hvers annars. Nemendur skrifa dagbók um vinnu sína og skila ritgerð sem tengist efni sjálfböðastarfs á vettvangi. Nemendum er auk þess skylt að sækja námskeið á vegum Rauða krossins fyrir sjálfböðaliða.

Ritgerð.

STJ415G • Málstofa: Fjölmíðlar og stjórnmál • (6e) • Vor • 1f + 2u

Kennari: Hannes Hólmsteinn Gissuráson Prófessor

Rakin verður þróun fjölmíðla á 20. og 21. öld á Íslandi. Rætt verður um ýmsa úrskurði siðanefndar blaðamannafélagsins, dóma í prentfrelsmálum á Íslandi og annars staðar og álitamáli í þeim efnum. Gefinn verður sérstakur gaumur að fjölmíðlabylltingunni fyrir og um aldamótin 2000, þegar flokksblöð hurfu úr sögunni og öflugir nýir miðlar tóku að ganga kaupum og söllum á fjálsúmarkaði. Einnig verður rætt um hliðargreinar fjölmíðla, útvarpsstöðvar fyrir sérhópa, m. a. trúflokka, æsifréttablöð og myndskreytt slúðurblöð. Nokkrir gestir koma úr fjölmíðlaheiminum. Nokkrum tíma verður varið í að ræða deilurnar um fjölmíðlafrumvarpið 2004 og áhyggjur sumra af samþjöppun fjölmíðla. Einnig verður rýnt í umræður erlendis, m. a. um fjölmíðlavelði Ruperts Murdochs og hlutdrægni fjölmíðlafólks. Nemendur flytja 1-2 erindi í málstofunni.

Verkefni.

STJ416G • Saga og stjórnmál Afríku • (6e) • Vor • 2f + 1u

Í námskeiðinu verður farið í sögu Afríku frá byrjun 19. aldarinnar til dagsins í dag. Nýlendutímabilið verður tekið fyrir, áhrif þess á menninguna og hvernig tímabilið markaði leiðina sem Afríka átti eftir að fara. Í framhaldi af þessu verður farið í hvernig sjálfstæði þessara ríkja kom til og hvaða hugmyndir og áhrif lágu þar að baki. Að lokum verður farið yfir sögu nokkurra landa í Afríku sunnan Sahara eftir sjálfstæði og athugað hvernig lýðræðið þróaðist, jákvæðu og neikvæðu afleiðingarnar og nota þær upplýsingar til þess að ákvarða af hverju ástandið er eins og það eru í dag. Einnig verður farið í samanburð milli kenninga um lýðræðisþróun og ástand mála í þeim löndum. Fyrirlestur, verkefni og frammistaða í umræðutímum.

STJ417G • Alþjóðavæðing og stjórnmál alþjóðahagkerfisins • (8e) • Vor • 3f + 1u

Kennari: Auðunn Atlason

Alþjóðavæðing verður skoðuð í sögulegu ljósi og farið yfir helstu kenningar um alþjóðavæðingu og fjölbjóðlega samvinnu. Fjallað verður m. a. um áhrif alþjóðavæðingar á stjórnmál, efnahagsmál, ríki og einstaklinga. Rakin verður þróun efnahagssamvinnu í heiminum undanfarna áratugi og m. a. rætt um viðskiptahindranir og verndartolla. Kastljósinu verður einnig beint að ríkjum, fjölbreittri flóru alþjóðastofnanna og öðrum gerendum í alþjóðakerfinu, eins og alþjóðafyrirtækjum og hjálparstofnunum svo dæmi sé tekið.

Í námskeiðinu verður unnið eitt verkefni, hópverkefni sem gildir 30%. Hóparnir munu flytja fyrirlestur um afmarkað efni úr námskeiðinu í samráði við kennara. Hver hópur samanstendur af 1 meistaranema sem er um leið verkefnisstjóri hópsins og 2 til 4 nemum á BA-stigi. Hóparnir hafa til umræða sem samsvarar 10 mínútum á mann auk 10-15 umræðu að fyrirlestri loknum. Lokapróf gildir 70%.

STJ418G • Námsferð til Bandaríkjanna • (4e) • Vor

Umsjónarmaður: Elva Ellertsdóttir Deildarstjóri

Markmið námsferðarinnar er að kynnast frá fyrstu hendi helstu stofnunum og gerendum í alþjóðakerfinu. Farið verður í heimsókn í höfuðstöðvar Sameinuðu þjóðanna og verður starfsemi Íslendinga þar sérstaklega skoðuð auk þess sem Alþjóðabankinn, Hvíta Húsið, sendiráð Íslendinga í Washington og önnur sendiráð og stofnanir verða heimsóttar. Í heimsóknunum verður lögð áhersla á að nemendur kynnist stofnunum frá ólíkum sjónarhornum, þannig gefst þeim kostur á að sjá hvernig alþjóðastofnanir vinna í raun og hvernig ríkja hagsmunir takast á innan þeirra. Þannig gefst nemendum einstakt tækifæri til þess að brúa bilið milli fræða og raunveruleika. Ferðin verður að öllu leyti skipulögð af nemendum og bera þeir allan kostnað af henni. Ferðin er ætluð nemendum á öðru og þriðja ári og ganga þeir fyrir sem komnir eru lengst í námi. Áætlað er að ferðin taki 10 daga og verður hún einungis farin með þeim fyrirvara að kennari fái til fararinnar. Námsmat fyrir ferðina er tvíþætt: Þátttaka í ferðinni sjálfri og skil á lokaverkefni að ferð lokinni.

STJ420G • Íslenskur vinnurmarkaður, Evrópa og hnattvæðingin • (6e) • Vor • 3f

Markmið námskeiðsins er að kynna nemendum stöðu og þróun á íslenskum vinnurmarkaði á síðustu árum og setja þessa þætti í alþjóðlegt samhengi. Í námskeiðinu verður fjallað um hagsmunasamtök og samskipti á vinnurmarkaði hér á landi. Áhersla verður lögð á að greina þróunina síðustu árin og þær breytingar sem orðið hafa á vinnurmarkaði. Þá verður fjallað um þróunina í Skandinavíu, á vettvangi Evrópusambandsins og hnattvæðinguna og íslenskur vinnurmarkaður skoðaður í því samhengi.

Ritgerð og skriflegt próf.

STJ421G • Stjórnmál og stjórnsýsla sveitarfélaga • (6e) • Vor • 3f

Kennari: Grétar Þór Eyþórsson

Kennari: Eva Marín Hlynisdóttir

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum þekkingu á sveitarstjórnartígunni, sveitarfélögum á Íslandi og í nágrannalöndunum og starfsemi þeirra. Farið verður sérstaklega í: -tilgang, hlutverk og verkefni sveitarstjórnartígsins og stöðu sveitarfélaganna í stjórnerkferinu - stjórnmál á sveitarstjórnartígunni - stjórnsýsla sveitarfélaga -sjálfsstjórn sveitarfélaga og samskipti við ríkisvaldið -lýðræði á sveitarstjórnartígunni og hverfastjórnir -skipan sveitarstjórnarmála á Íslandi og í nágrannalöndunum í sögulegu ljósi og fjallað um þær breytingar sem eru að verða á sveitarstjórnartígunni á Norðurlöndunum.

Ritgerð (30%), skriflegt lokapróf (70%).

STJ423G • Security in Small States • (8e) • Sumar

Umsjónarmaður: Baldur Þórhallsson Prófessor

Umsjónarmaður: Silja Bára Ómarsdóttir

Small states have a special need to build multilateral security arrangements as they generally cannot rely on their own capabilities for complete defense. This course will focus on the types of solutions that small states can make in theory and have made in practice for their security. In the European context, these include entering NATO, the EU and participating in OSCE and subregional arrangements of various kinds. Both external and internal aspects of security will be covered and the applicability of concepts such as functional and societal security

will be explored. Teachers will come from various European universities, drawing on significant expertise in the field and building on the expertise already in place at the University of Iceland.
Verkefni og próf.

STJ427G • Rannsóknir í stjórnmálafræði • (8e) • Vor

Kennari: Hulda Þórisdóttir

Námskeiðið miðar að því að kenna nemendum vinnubrögð við rannsóknir með það til hliðsjónar að undirbúa þá undir lokaverkefni sín í stjórnmálafræði. Í upphafi er farið yfir nokkur grundvallaratriði vísindaheimspeki, fjallað um eigindlegar aðferðir og þær bornar saman við meginlegar rannsóknir. Nemendur eru síðan leiddir í gegnum helstu þrjú almenns rannsóknarferils en lögð megináhersla á gerð og úrvinnslu spurningakannana, þ.á.m. val úrtaks, gerð spurningalista, og greiningu gagna. Kennnd verða grunnatriði þáttgreiningar og áreiðanleikagreiningar. Nemendur hanna eigin spurningakönnun, safna gögnum, reikna niðurstöður í SPSS og skrifa upp niðurstöður. Þá verða kynntar til sögunnar ýmsar aðferðir sem notaðar eru í auknum mæli innan stjórnmálafræðinnar. Námsmat felst í smærri prófum og verkefnum.

Námsmat felst í smærri prófum og verkefnum.

STJ428G • Umhverfisstjórnmál • (6e) • Vor • 2f + 1u

Í námskeiðinu verður fjallað um vaxandi áhrif manns á umhverfi sitt frá iðnbyltingu til nútíma og viðbrögð á vettvangi stjórnmála við þeim áhrifum. Gerð verður grein fyrir hugmyndafræði umhverfisverndar og þeim félagslega grunni sem hún spratt úr, fyrst í kjölfar iðnbyltingar og síðar á seinni helmingi 20. aldar. Greint verður frá tilurð grasrótarsamtaka á sviði umhverfisverndar og stjórnmálaflokka umhverfisverndarsinna. Áhrif þeirra í mismunandi löndum verður borinn saman.

Aukin áhersla hefur verið lögð á umhverfismál í alþjóðastjórnmálum á undanförunum árum og áratugum. Fjallað verður um helstu viðfangsefni alþjóðlegrar samvinnu og samninga á þessum vettvangi og árangur þeirra metinn. Áhersla verður lögð á Rammasamning Sameinuðu þjóðanna um loftslagsbreytingar og hann brotinn til mergjar.

Ritgerð, fyrirlestur nemanda og önnur verkefni.

ASK001F • Utanríkisráðgjafi Íslands: Staða Íslands í alþjóðasamfélaginu, áskoranir og sóknarfæri • (6e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: Baldur Þórhallsson Prófessor

Fjallað verður um íslensk utanríkisráðgjafi og utanríkisstefnu á tímabilinu 1940 til 2009. Gerð verður grein fyrir þeim breytingum sem orðið hafa á utanríkisstefnunni og reynt að meta hvaða þættir stýra utanríkisstefnunni. Leitast verður við að svara spurningunni hvers vegna og til hvers Ísland taki virkari þátt í alþjóðasamtörf. Einnig verður fjallað um hvernig þjóðernishyggja hér á landi og alþjóðlegir atburðir eins og stríð Bandaríkjanna gegn hryðjuverkum hafa sett mark sitt á utanríkisstefnuna. Greint verður hvernig íslensk stjórnvöld hafa brugðist við alþjóðavæðingunni, Evrópusamrunanum, auknu hlutverki alþjóðastofnana, stefnu Bandaríkjanna í alþjóðamálum, endalokum kalda stríðsins og yfirstandandi efnahags- og fjármálakreppu. Fjallað verður um tvíhliða samskipti Ísland við nágrannaríkin og aukna þátttöku Íslands í starfi alþjóðastofnana. Til dæmis verður farið yfir samskipti íslenskra stjórnvalda við Bandaríkin og þátttöku Íslands í starfi Sameinuðu þjóðanna. Einnig verður fjallað um stofnun og störf Íslensku friðargæslunnar sem og aukna áherslu stjórnvalda á störf að þróunarmálum og mannréttindamálum. Kastljósinu verður beint að þeim áskorunum sem smárikri Ísland standa frammi fyrir og þeim tækifærum sem þeim standa til boða í alþjóðasamfélaginu. Notast verður við kenningar í alþjóðastjórnálmum og smárikjafræðum til að greina og skýra utanríkisstefnu Íslands. Rætt verður um hvort íslenskir ráðamenn trúu því í vaxandi mæli að Ísland hafi hæfni og getu til að láta til sín taka innan alþjóðastofnana og hafi skyldum að gegna í alþjóðasamfélaginu. Skriflegt próf og verkefni

ASK002F • Orkupólítík á 21. öld • (2e) • Haust & vor

Orka er eitt af mikilvægustu viðfangsefnum alþjóðakerfisins á 21. öldinni en flestir spá því nú fyrir að nýting á aðgengilegu jarðefnaeldsneyti sé nú nærri þölmörkum. Kostnaður og framboð á orku hefur umtalsverð áhrif á lífsgæði okkar, stöðugleika þjóðhagkerfa, milliríkjasamskipti og ástand umhverfisins. Hvernig orku munum við nota í framtíðinni? Verður til nóg af henni? Hverjar verða afleiðingar ákvarðana okkar? Þetta eru spurningar sem snerta alla, bæði einstaklinga, fyrirtæki og ríki. Málefni tengd orku sameina fjölbreytilegustu þætti alþjóðamála, því hér þarf að fjalla um stjórnálm, efnahagsálm, umhverfismálm, innviði og siðferðisspurningar.

Námsmat: 100% mætinga- og þáttökuskylda í 4 málþingum um orkumálm yfir veturinn. 2ja bls. greinargerð um fyrirlestra og efni tengt þeim. 3000 orða rannsóknarverkefni í lok námskeiðs, þar sem afmarkað efni tengt orkumálmum er krufið í samhengi við fyrirlestra og lesefni vetrarins.

100% mætinga- og þáttökuskylda í 4 málþingum um orkumálm yfir veturinn. 2ja bls. greinargerð um fyrirlestra og efni tengt þeim. 3000 orða rannsóknarverkefni í lok námskeiðs, þar sem afmarkað efni tengt orkumálmum er krufið í samhengi við fyrirlestra og lesefni vetrarins

ASK003F • Fátækt, öryggi og þróun í Afríku • (6e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: Elin Rósa Sigurðardóttir

Sameinuðu þjóðirnar hafa skilgreint átök sem eina helstu ástæðu fátæktar í heiminum, ásamt alnæmi, náttúruhamföllum og loftslagsbreytingum, og eru málefni Afríku því ofarlega á baugi hjá samtökunum, en 37 af 50 fátækustu ríkjum heims (skv. Human Development Index 2007) eru í Afríku og ef nánar er að gætt eru flest þeirra stríðshráð eða nýlega hefur verið samið um frið. Síðan um 1960 hafa yfir 30 stríð verið háð í álfunni síðan og sum þeirra eru enn ekki til lykta leidd, svo sem í Súdan og Sómalíu. Átök hafa haft neikvæð áhrif á félags- og efnahagslega uppbyggingu í Afríku og gert það að verkum að einsök ríki eru verr stödd í dag en fyrir 20 árum. Á hinn bóginn hefur tekist að snúa þróuninni við í öðrum ríkjum, s.s. í Mósambík. Eðli átaka hefur einnig breyst og eru nú að mestu háð innan ríkja og/eða eru svæðisbundin frekar en á milli ríkja og fyrir sjálfstæði, enda sjálfstæðisbaráttu frá nýlenduherum lokið. Afríkusambandið (African Union), sem stofnað var árið 2001 á grunni Einingarsamtaka Afríku (Organisation of African Unity) hefur að markmiði að stuðla að félags- og efnahagslegri uppbyggingu í Afríku ásamt því að stuðla að friði, öryggi og lýðræðisþróun í álfunni. Sambandið hefur beitt sér í fjölmörgum deilumálum frá stofnun þess, þó með misjöfnum árangri. Með stofnun Afríkusambandsins hefur eignarhaldið á lausn deilumála á vissan hátt verið fært í hendur Afríkubúa eða "afrískar lausnir fyrir afrísk vandamál". Afríkusambandið starfar náið með Sameinuðu þjóðunum, svæðisbundnum samtökum (ECOWAS, IGAD, SADC o.fl.) ásamt því að leggja áherslu á mátt grasrótarinnar í gegn um borgaralegt samfélag.

Meginmarkmið námskeiðsins

1. Nemendur þjálfist í umfjöllun um helstu kenningar um fátækt og átök og kunni að tengja þær öryggismálum í Afríku og útrýmingu á fátækt.
2. Nemendur öðlist þekkingu á rótum átaka í Afríku þar sem gerð verður grein fyrir helstu deilumálum og áhrifum þeirra á efnahags- og félagslega uppbyggingu og lýðræðisþróun.
3. Nemendur öðlist þekkingu á helstu svæðisbundnu samtökum í Afríku, með áherslu á Afríkusambandið og hvernig þau hafa unnið að uppbyggingu á friði, öryggi og þróun í álfunni, í samstarfi við Sameinuðu þjóðirnar, einstök ríki og borgaralegt samfélag í aðildarríkjunum.
4. Nemendur noti þekkingu sína til að vinna heimildarritgerð með því markmiði að hún verði birtingarhæf í fræðitímariti.

Nemendur noti þekkingu sína til að vinna heimildarritgerð með því markmiði að hún verði birtingarhæf í fræðitímariti.

ASK004F • Verkefni í alþjóðasamskiptum • (2e) • Haust

Verkefni.

ASK005F • Staða og merking lýðræðis, fullveldis og þjóðríkisins á nýrri öld • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Gunnar Þór Bjarnason

Hugtökin lýðræði, fullveldi og þjóðríki hafi verið útgangspunktur vestrænnar stjórnskipunnar allt frá frönsku byltingunni. Nú í upphafi 21. aldar eru þessi grundvallar hugtök mörgum hugleikin. Merking hugtakanna verður krufin til mergjar og því velt upp hvort inntak þeirra hafi breyst nú á tímum hnattvæðingar. Í námskeiðinu verður hugmyndin um framsal valds - allt frá því kjósendur velja sér fulltrúa á þjóðþing til valdaframsals í hendur alþjóðlegra stofnana - skoðuð út frá kenningu um fulltrúa og umþjóðendur (Principal agent theory). Fjallað verður um kosti og galla valdaframsals m.a. út frá hugmyndum um valddreifingu og út frá lýðræðislegri ábyrgð. Litið verður til samstarfis ríkja á vettvangi ESB til að greina ofangreind hugtök og eftirfarandi spurningum velt upp: Hvert sækir ESB umboð sitt? Er ESB fulltrúi (agent) þjóðríkjanna, þ.e. ríkistjórna aðildarríkjanna, eða hins almenna borgara í ríkjunum? Ef ESB er fyrst og fremst fulltrúi þjóðríkjanna (ríkisstjórna) hver er þá staða lýðræðis innan ESB? Ef ESB er fyrst og fremst fulltrúi hins almenna borgara hver er þá staða hins fullvalda þjóðríkis?

Verkefni og próf.

ASK009F • Námsferð MA-nema í alþjóðasamskiptum • (4e) • Vor

Umsjónarmaður: Hildur Björk Pálsdóttir

Kennari: Silja Bára Ómarsdóttir

Námsferð í alþjóðasamskiptum er farin með það að markmiði að nemendur kynnist: a) starfsemi Atlantshafsbandalagsins (NATO), Fríverslunarsamtaka Evrópu (EFTA), Eftirlitsstofnunar EFTA (ESA), Evrópusambandsins (ESB) og íslenska sendiráðsins í Brussel. Farið er til Brussel og dvalið í viku. b) starfsemi Sameinuðu þjóðanna (SB), Alþjóðabankans (World Bank), Alþjóðagjaldeyrissjóðsins (IMF), bandaríska þingsins og íslensku fastanefndarinnar í New York og íslenska sendiráðsins í Washington, D.C. Farið er til Washington D.C. og New York og dvalið í 3-4 daga á hvorum stað. c) starfsemi annarra alþjóðastofnana eða þjóðþinga, eftir áhuga hverju sinni.

Alþjóðasamfélagið, félag nema í alþjóðasamskiptum skipuleggur ferðina í samráði við umsjónarmann. Nemendur bera allan kostnað af ferðinni og verður hún farin með þeim fyrirvara að kennari fái til fararinnar. Nemendum er bent á að kynna sér í upphafi misseris hvort ferðin stangist á við mætingaskyldu eða verkefnavinnu í öðrum námskeiðum.

Verkefni.

ASK010F • Smárikí í alþjóðakerfinu: Áskoranir og sóknarfæri • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Baldur Þórhallsson Prófessor

Fjallað verður um helstu kenningar í smárikjafræðum sem skýra stöðu og hegðun smárikja í alþjóðakerfinu. Gert verður grein fyrir hvernig áherslur í fræðunum hafa breyst og í því sambandi skoðað hvernig umræðan hefur færst frá efnahagslegum og pólitískum veikleika smárikja yfir í umræðu um möguleika smárikja til áhrifa í alþjóðastofnunum og í alþjóðakerfinu almennt. Rætt verður um ástæður fjölgunar smárikja í heiminum og afleiðum þess fyrir alþjóðasamfélagið. Auk þessa verður kastljósinu beint að áskorunum sem smárikí standa frammi fyrir og tækifærum sem þeim býðst á tímum alþjóðavæðingar.

Verkefni og skriflegt próf.

ASK011F • Samningatækni • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Silja Bára Ómarsdóttir

Samningaviðræður á alþjóðavettvangi skipta sköpun fyrir ríki til að tryggja íbúum þeirra aukin lífsgæði sem og að tryggja ríkjum sjálfum viðunandi stöðu í alþjóðakerfinu. Markmið námskeiðsins er að fjalla um hvernig ríki haga samningaviðræðum sínum við önnur ríki og alþjóða þrýstihópa. Einnig verður skoðað hvernig ríki reyna að ná fram markmiðum sínum í innan alþjóðastofnana. Farið verður yfir kenningar um samningatæki og stjórnun og skipulag samningaviðræðna. Fjallað verður sérstaklega um einstaka samningaviðræður sem varða varnar- og öryggismál, viðskipti, umhverfismál, málefni hafnsins og mannréttindamál.

Verkefni og þátttaka í tímum. Þátttaka í samningaæfingu utan kennslutíma.

ASK012F • Alþjóðasamvinna og staða Íslands í alþjóðakerfinu • (6e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: Baldur Þórhallsson Prófessor

Markmið námskeiðsins er að þjálfa nemendur í umfjöllun um alþjóðasamvinnu og stöðu Íslands í alþjóðakerfinu. Alþjóðavæðing verður skoðuð í sögulegu ljósi og farið yfir helstu kenningar um alþjóðavæðingu. Fjallað verður m.a. um áhrif alþjóðavæðingar á stjórnsmál, efnahagsmál, ríki og einstaklinga. Einnig verður fjallað um hvernig Ísland hefur alþjóðavæðst á síðustu árum. Kastljósinu verður einnig beint að samrunaþróuninni í Evrópu eftir seinni heimsstyrjöldina. Farið verður yfir stofnanauppbyggingu Evrópusambandsins, EFTA og Evrópska efnahagssvæðisins (EES). Þátttaka Íslands í EES verður greind og hvaða áhrif EES samningurinn hefur haft hér á landi. Einnig verður fjallað um varnarmál á Íslandi og þær breytingar sem eru að eiga sér stað í varnarmálum í Evrópu. Jafnframt verður fjallað um stöðu smárikja í alþjóðakerfinu og möguleg áhrif þeirra í alþjóðastofnunum. Auk þessa verður fjallað um hvernig Ísland hefur tekist á við yfirstandandi efnahags- og fjármálakreppu og hvernig smárikí verjast sig ytri áföllum.

Skriflegt próf og verkefni.

ASK014F • Web Based Course: Small States and European Integration • (8e) • Vor

Kennari: Baldur Þórhallsson Prófessor

This is a web based course i.e. lectures will only be provided on the web. Lecturers are internationally recognized academics in small-states studies and international relations. The course offers an introduction to the literature on small states and European integration. The main emphasis is on specific cases i.e. how small states have responded to European integration and the influence of small states in decision-making processes of the European Union. A particular focus will be on the Nordic states, the Baltic states, Malta and Cyprus. The teacher will meet students in the beginning of the term to discuss the content of the course, three times during the course and at the end of the course in order explain requirements for the exam. Students can also meet the teacher to discuss the course material every week in his office hour. Exam and Papers. MA-students are required to write an extra paper.

ASK018F • Verkefni í alþjóðasamskiptum • (2e) • Sumar

Nemendum gefst færi á að vinna einstaklings verkefni í umsjón fastra kennara við deildina, sem metin eru til 2-6 eininga. Viðfangsefni og lesefni eru ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda.

Verkefni.

ASK019F • Verkefni í alþjóðasamskiptum • (4e) • Haust

Nemendum gefst færi á að vinna einstaklings verkefni í umsjón fastra kennara við deildina, sem metin eru til 2-6 eininga. Viðfangsefni og lesefni eru ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda.

Verkefni.

ASK020F • Verkefni í alþjóðasamskiptum • (4e) • Vor

Nemendum gefst færi á að vinna einstaklings verkefni í umsjón fastra kennara við deildina, sem metin eru til 2-6 eininga. Viðfangsefni og lesefni eru ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda.

Verkefni.

ASK021F • Verkefni í alþjóðasamskiptum • (4e) • Sumar

Nemendum gefst færi á að vinna einstaklings verkefni í umsjón fastra kennara við deildina, sem metin eru til 2-6 eininga. Viðfangsefni og lesefni eru ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda.

Verkefni.

ASK022F • Verkefni í alþjóðasamskiptum • (6e) • Haust

Nemendum gefst færi á að vinna einstaklings verkefni í umsjón fastra kennara við deildina, sem metin eru til 2-6 eininga. Viðfangsefni og lesefni eru ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda.

Verkefni.

ASK023F • Verkefni í alþjóðasamskiptum • (6e) • Vor

Nemendum gefst færi á að vinna einstaklings verkefni í umsjón fastra kennara við deildina, sem metin eru til 2-6 eininga. Viðfangsefni og lesefni eru ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda.

Verkefni.

ASK024F • Verkefni í alþjóðasamskiptum • (6e) • Sumar

Nemendum gefst færi á að vinna einstaklings verkefni í umsjón fastra kennara við deildina, sem metin eru til 2-6 eininga. Viðfangsefni og lesefni eru ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda.

Verkefni.

ASK025F • Kenningar í alþjóðasamskiptum • (6e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: Silja Bára Ómarsdóttir

Í námskeiðinu er fjallað um kenningar í alþjóðasamskiptum. Þekkingarfræði alþjóðasamskipta er tekin fyrir í fyrsta hluta námskeiðsins. Grunnkenning alþjóðasamskipta, realismi, fær töluverða umfjöllun, sem og átökin milli neo-realisma og neo-liberalisma. Fjallað verður annars vegar um þær aðferðir sem þessar kenningar notast við til að skýra viðfangsefni sitt, og hins vegar um það hvernig þær lýsa stjórnámum alþjóðakerfisins. Kenningar um alþjóðastjórnálahagfræði og póst-móðernískar kenningar eru einnig teknar fyrir, auk þess sem farið er í áhrif hnattvæðingarinnar á alþjóðastjórnámál. Áhersluatriði breytast eftir því sem alþjóðakerfið gefur efni til, en femínískar nálganir, mannréttindi, átök menningarheima og útbreiðsla gereyðingarpopna eru meðal þess sem fjallað er um. Í námskeiðinu öðlast nemendur skilning á kenningamma alþjóðasamskipta, sem gerir þeim kleift að greina og skilja helstu viðburði samtímans. Ritgerðir, þátttaka og skriflegt lokapróf

ASK030M • Security in Small States • (8e) • Sumar

Umsjónarmaður: Baldur Þórhallsson Prófessor

Umsjónarmaður: Silja Bára Ómarsdóttir

Small states have a special need to build multilateral security arrangements as they generally cannot rely on their own capabilities for complete defense. This course will focus on the types of solutions that small states can make in theory and have made in practice for their security. In the European context, these include entering NATO, the EU and participating in OSCE and subregional arrangements of various kinds. Both external and internal aspects of security will be covered and the applicability of concepts such as functional and societal security will be explored. Teachers will come from various European universities, drawing on significant expertise in the field and building on the expertise already in place at the University of Iceland.

Exam and Papers.

ASK033F • Evrópuvæðing: Áhrif Evrópusamrunans á stjórnámál og stjórnsýslu ESB og EES ríkja • (6e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: Magnús Árni Magnússon Aðjunkt

Fjallað verður um áhrif Evrópusamrunans á ríki Evrópu. Greint verður hvaða áhrif aðild ríkja að Evrópusambandinu (ESB) og Evrópska efnahagssvæðingu (EES) hefur haft á stjórnámál og stjórnsýslu einstakra ríkja. Einnig verður fjallað um hvaða áhrif hugmyndir um Evrópusamrunann hafa haft á þjóðernisvitund og menningu í ríkjunum. Farið verður yfir kenningar um Evrópuvæðingu en hugtakið vísar til þeirra áhrifa sem innviðir aðildarríkja ESB og EES verða fyrir vegna aðildar sinnar að þessum bandalögum. Evrópuvæðing hefur t.d verið hreyfiafl breytinga á vinnubrögðum og skipulagi stjórnsýslu ríkjanna. Stjórnámál í ríkjunum hafa einnig tekið breytingum vegna tilkomu Evrópusamvinnunnar. Þannig hefur samruni ríkja Evrópu haft áhrif á fylgi stjórnámálflokka og myndun og fall ríkisstjórna.

Grundvallarspurningin, sem leitað verður svara við, er hversu víðtæk áhrif Evrópusamvinnan hefur haft á dagleg störf stjórnsýslunnar og stjórnámálanna í aðildarríkjum ESB og EES. Sérstaklega verður fjallað um stjórnámál og stjórnsýsluna á Norðurlöndunum í þessu samhengi. Verkefni (30%), heimapróf (70%).

ASK034F • Stofnanir og ákvarðanatöku Evrópusambandsins • (6e) • Vor

Kennari: Gunnhildur Lily Magnúsdóttir

Fjallað verður um samrunaþróun Evrópu frá lokum síðari heimsstyrjaldar. Stofnunum og ákvarðanatöku Evrópusambandsins (ESB) verður gerð ítarleg skil. Farið verður yfir aðkomu stofnana ESB að ákvarðanatöku sambandsins eins og ráðherraráðsins, framkvæmdastjórnarinnar, þingsins, dómstólsins og leiðtogaáráðsins. Gerð verður grein fyrir þeim breytingum orðið hafa á ESB með tilkomu nýrra sáttmála sambandsins og stækkun þess. Fjallað verður um áhrif einstakra ríkja innan sambandsins og stöðu þjóðþinga og sveitarstjórna innan sambandsins. Einnig verða einstaka málaflök sambandsins skoðaðir eins og samkeppnisstefna, utanríkis- og varnarstefna, umhverfisstefna, félagsmálastefna, byggðastefna, sjávarútvegsstefna og landbúnaðarstefna. Auk þessa verður staða Evrópusambandsins og geta þess til að láta til sín taka í alþjóðasamfélaginu til umræðu. Kenningar í Evrópufræðum og alþjóðasamskiptum verða notaðar til að skoða þróun Evrópusamvinnunnar og þær breytingar sem orðið hafa á stofnunum, ákvarðanatöku og stöðu ríkja innan ESB.

Verkefni og skriflegt próf

ASK035F • Verkefni í alþjóðasamskiptum • (2e) • Vor

Nemendum gefst færi á að vinna einstaklings verkefni í umsjón fastra kennara við deildina, sem metið er til 2-6 eininga. Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennurum og nemendum.

Verkefni.

ASK101F • A Secure Europe in a Better World: European Security Institutions and Small States • (6e) • Haust • 3f

Kennari: Alyson Judith Kirtley Bailes Aðjúnt

The course is designed to supplement the general, constitutional and legal analysis of European institution-building by considering the different roles that Europe's major multilateral institutions play in present-day security provision and management (in the widest sense of 'security') both for nations and peoples in Europe itself, and for the wider world. The approach taken in analysis will be empirical, critical and policy-oriented and special emphasis will be placed on current and forward-looking issues. After in-depth discussion of individual institutions (with most time spent on NATO and the EU), the course will also cover the challenges of inter-institutional competition or complementarity: the role of institutions against the background of the broader US-European strategic relationship; and the story of attempted institution-building in the former Soviet space. As a major sub-theme, and as the main focus of interactive work with the students, the course will highlight the implications of all issues raised for small states and for the small states of Northern Europe (including Iceland) in particular.

50% on work done during the course (including both essays and 'active' presentations or seminar work) 50% final examination.

ASK201F • Hlutverk og stefnumótun alþjóðastofnana • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Þóra Arnórsdóttir

Alþjóðastofnunum hefur fjölgað verulega frá lokum síðari heimsstyrjaldar og samskipti ríkja fara í vaxandi mæli fram innan veggja þeirra. Í námskeiðinu verður gerð grein fyrir kenningum um eðli og hlutverk alþjóðastofnana. Farið verður yfir þau fjölmörgu hlutverk sem alþjóðastofnanir gegna eins og setningu reglna fyrir ríki, fyrirtæki og einstaklinga, viðhalds friðar og öryggis í heiminum og stjórnun alþjóðaefnahagsmála. Einnig verður fjallað um áhrif alþjóðastofnana á samskipti ríkja, stöðu ríkja innan alþjóðastofnana og völd alþjóðastofnana. Fjallað verður sérstaklega um tiltekna alþjóðastofnanir og hvernig starfssemi þeirra hefur breyst á undanföllum árum. Dæmi um stofnanir sem fjallað verður um eru Sameinuðu þjóðirnar og undirstofnanir þeirra, Alþjóðabankinn, Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn, Atlantshafsbandalagið og Öryggis- og samvinnustofnun Evrópu. Verkefni.

ASK203F • Non-state Actors and Non-military Security • (6e) • Vor • 3f

Kennari: Alyson Judith Kirtley Bailes Aðjúnt

Traditional security analysis was often limited to military transactions and power-play between nation-states and their agents (including armies). The late 20th-early 21st century has seen a broadening-out of the concept of 'security', and a new understanding of how actors of many different kinds can affect it for good or ill. Non-state insurgents in weak states, and terrorists, are now commonly classed as threats: but other non-state players such as NGOs, business, civil society and the media can play positive as well as negative roles. This course provides an introduction to the (fast evolving) ways that analysts and policy-makers now look at non-state actors, and the range of principles and practical solutions put forward for dealing with them. It starts from a developed-world viewpoint but also notes the importance of these challenges for the Southern hemisphere. The course includes sessions outlining the main non-military, or 'functional', dimensions of security that preoccupy Western policy-makers today, such as infrastructure, environment and energy security. It offers tools for tackling the question of how non-state actors impact upon security in its non-military forms, and vice versa.

50% on work done during the course (including both essays and 'active' presentations or seminar work) and 50% a final examination.

ASK301F • MA-ritgerð í alþjóðasamskiptum • (30e) • Haust

Umsjónarmaður: Baldur Þórhallsson Prófessor

Umsjónarmaður: Silja Bára Ómarsdóttir

Umsjónarmaður: Gunnar Helgi Kristinsson Prófessor

Lokaverkefni í MA-námi er sjálfstætt rannsóknarverkefni sem nemandi vinnur undir leiðsögn umsjónarkennara. Í verkefninu er tekist á við fræðilega krefjandi viðfangsefni og kenningum beitt á frumlegan hátt.

ASK401F • MA-ritgerð í alþjóðasamskiptum • (30e) • Vor

Umsjónarmaður: Baldur Þórhallsson Prófessor

Umsjónarmaður: Silja Bára Ómarsdóttir

Umsjónarmaður: Gunnar Helgi Kristinsson Prófessor

Lokaverkefni í MA-námi er sjálfstætt rannsóknarverkefni sem nemandi vinnur undir leiðsögn umsjónarkennara. Í verkefninu er tekist á við fræðilega krefjandi viðfangsefni og kenningum beitt á frumlegan hátt.

ASK402F • MA-ritgerð í alþjóðasamskiptum • (30e) • Sumar

Umsjónarmaður: Baldur Þórhallsson Prófessor

Umsjónarmaður: Silja Bára Ómarsdóttir

Umsjónarmaður: Gunnar Helgi Kristinsson Prófessor

Lokaverkefni í MA-námi er sjálfstætt rannsóknarverkefni sem nemandi vinnur undir leiðsögn umsjónarkennara. Í verkefninu er tekist á við fræðilega krefjandi viðfangsefni og kenningum beitt á frumlegan hátt.

KYN101F • Almenn kynjafræði • (10e) • Haust • 3f + 2u

Kennari: Þorgerður Einarsdóttir Dósent

Kennari: Katrín Anna Guðmundsdóttir

Í námskeiðinu er fjallað um helstu viðfangsefni kynjafræða í ljósi gagnrýnnar fjölmenningsarhyggju og margbreytileika nútímasamfélaga. Þverfræðilegu sjónarhorni er beitt til að gefa yfirlit yfir stöðu og aðstæður kvenna og karla. Fjallað er um upphaf og þróun kvennabaráttu og kynjafræða. Kynnt verða helstu hugtök kynjafræða svo sem kyn, kyngervi, eðlishygga og mótunarhyggja. Skoðað er hvernig kyn er ávallt samtvinnuð öðrum samfélagslegum áhrifabreytum svo sem etniskum uppruna, kynhneigð, trúarskoðunum, fötun, aldri, stétt og fleira. Sérstök áhersla er á Ísland samtímans og kynningu á íslenskum kynja- og margbreytileikarannsóknnum.

Verkefni og heimapróf. Krafst er lágmarkseinkunnar (5,0) í prófþætti námsmatsins.

KYN201M • Kenningar í kynjafræði • (10e) • Vor • 3f + 2u

Kennari: Þorgerður Einarsdóttir Dósent

Kennari: Salvör Nordal Forstöðumaður

Kennari: Jón Yngvi Jóhannsson

Kennari: Gyða Margrét Pétursdóttir

Í námskeiðinu er fjallað um kenningalegan grundvöll kynjafræða og gagnrýnið og þverfræðilegt inntak þeirra. Fjallað er um birtingarform og merkingu kyngervis (e. gender) í tungumáli, samfélagi, vísindum og menningu. Helstu kenningaleg sjónarmið fræðanna eru kynnt og tengsl þeirra við aðferðafræði. Ræddar eru þekkingarfræðilegar og vísindaheimspekilegar forsendur gagnrýnins fræðastarfs og nemendur þjálfaðir í að beita fræðilegum hugtökum og aðferðum. Verkefni og próf. Krafið er lágmarkseinkunnar (5,0) í prófþætti námsmatsins.

KYN202F • Hagnýting jafnréttisfræða: Frá bróðurparti til systkinalags • (10e) • Vor • 3f

Kennari: Þorgerður Einarsdóttir Dósent

Námskeiðið er hagnýtur undirbúningur fyrir störf í stjórnun, opinberri stjórnsýslu, fræðslu, kennslu, fjölmiðlun og önnur sérhæfð störf. Markmið námskeiðsins er að kynna grundvallaratriði jafnréttisfræða. Fjallað er um sögu og merkingu jafnréttishugtaksins, með sérstakri áherslu á samþættingu kynja- og jafnréttissjónarmiða (e. gender mainstreaming). Fjallað er um birtingarform kyns og mikilvægi kynjavítundar í samfélagslegri umræðu og stefnumótun. Þá eru kynntar hugmyndir um margbreytileika, fjölmenningu og jafnrétti minnihlutahópa. Í nútímasamfélögum eru gerðar síauknar kröfur um þekkingu á jafnréttismálum. Ísland er aðili að alþjóðasamþykktum um jafnrétti og í jafnréttislögum er kveðið á um kynjasamþættingu í stefnumótun og ákvörðunum á öllum sviðum samfélagsins. Slik samþætting krefst þekkingar á jafnréttismálum og gera jafnréttislög ráð fyrir jafnréttisfræðslu á öllum skólastigum. Verkefni.

KYN203F • Hagnýting jafnréttisfræða: Frá bróðurparti til systkinalags • (6e) • Vor • 3f

Kennari: Þorgerður Einarsdóttir Dósent

Námskeiðið er hagnýtur undirbúningur fyrir störf í stjórnun, opinberri stjórnsýslu, fræðslu, kennslu, fjölmiðlun og önnur sérhæfð störf. Markmið námskeiðsins er að kynna grundvallaratriði jafnréttisfræða. Fjallað er um sögu og merkingu jafnréttishugtaksins, með sérstakri áherslu á samþættingu kynja- og jafnréttissjónarmiða (e. gender mainstreaming). Fjallað er um birtingarform kyns og mikilvægi kynjavítundar í samfélagslegri umræðu og stefnumótun. Þá eru kynntar hugmyndir um margbreytileika, fjölmenningu og jafnrétti minnihlutahópa. Í nútímasamfélögum eru gerðar síauknar kröfur um þekkingu á jafnréttismálum. Ísland er aðili að alþjóðasamþykktum um jafnrétti og í jafnréttislögum er kveðið á um kynjasamþættingu í stefnumótun og ákvörðunum á öllum sviðum samfélagsins. Slik samþætting krefst þekkingar á jafnréttismálum og gera jafnréttislög ráð fyrir jafnréttisfræðslu á öllum skólastigum. Verkefni.

KYN204F • Rannsóknamálfesta í kynjafræði • (2e) • Haust & vor

Markmið málfestunnar er að skapa vettvang fyrir nemendur í meistaranámi til að fjalla um viðfangsefni sín. Þar munu þeir kynna rannsóknir sínar og fá viðbrögð og handleiðslu.

KYN305F • Lesnámskeið í kynjafræði • (10e) • Haust

Lesnámskeið.

Verkefni.

KYN311F • MA-ritgerð í kynjafræði • (30e) • Haust

Kennari: Þorgerður Einarsdóttir Dósent

MA-ritgerð.

Ritgerð.

KYN416F • MA-ritgerð í kynjafræði • (30e) • Vor

Kennari: Þorgerður Einarsdóttir Dósent

MA-ritgerð.

KYN417F • MA-ritgerð í kynjafræði • (30e) • Sumar

MA-ritgerð.

KYN419F • Doktorsritgerð • (30e) • Vor

Doktorsritgerð.

KYN420F • Doktorsritgerð • (30e) • Sumar

Doktorsritgerð.

OSS004F • Starfsumhverfi og stjórnun sveitarfélaga • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Róbert Ragnarsson

Kennari: Trausti Fannar Valsson

Sveitarfélögin mynda annan meginstofn íslenskrar stjórnsýslu. Markmið námskeiðsins er að nemendur geri sér grein fyrir starfsumhverfi þeirra og fái innsýn í stjórnun og vinnuferla á þessu mikilvæga stjórnsýslustigi. Í námskeiðinu verður gefið yfirlit yfir stjórnskipulega stöðu og hlutverk sveitarfélaga, lagareglur sem lúta að störfum sveitarstjórna og helstu verkefnum sveitarfélaganna. Fjallað verður um kosti þessi að skipta ríkjum í sveitarfélög, með hliðsjón af kenningum um lýðræði, hagkvæmni og valddreifingu. Farið verður yfir hvað felst í hlutverki sveitarfélaga annars vegar sem lýðræðislegra stjórnvalda og hins vegar sem þjónustuveitenda. Stuttlega verður einnig vikið að samskiptum ríkis og sveitarfélaga, þ. á m. að verkaskiptingu ríkis og sveitarfélaga og tekjustofnum sveitarfélaga. Verkefni og heimapróf.

OSS005F • Stjórn tækið skattar • (6e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: Indriði Haukur Þorláksson

Skattar eru meðal helstu stjórnækja ríkisvaldsins. Auk tekjuöflunar er þeim beitt í margvíslegum öðrum tilgangi. Markmið námskeiðsins er að veita nemendum innsýn í hlutverk skatta og þýðingu þeirra sem stjórnækis. Gerð er grein fyrir meginmarkmiðum skattlagningar, kröfum til hennar og þeim skilyrðum sem henni eru sett svo og í hvaða sértekum tilgangi leitast er við að beita skattlagningu sem stjórnækki. Skoðuð eru tengsl skatta og annarra stjórnækja svo sem almannatrygginga. Farið er yfir helstu tegundir skatta m.t.t. áhrifa þeirra og notkunar. Auk hinnar fræðlegrar greiningar er þróun skattkerfisins hér á landi á síðustu áratugum rakin og leitast er við að meta raunveruleg áhrif hennar á ýmis pólitísk markmið.

Verkefni.

OSS006F • Stjórnun heilbrigðisþjónustu • (6e) • Haust • 2f + 1u

Umsjónarkennari: Anna Lilja Gunnarsdóttir

Námskeiðið fjallar um íslenska heilbrigðiskerfið, uppbyggingu þess, stefnu, aðstoðjandi viðfangsefni og árangur.

Sérstaklega verður fjallað um sérkenni heilbrigðismála og má þar nefna heilsuhagfræði, gæðastjórnun, árangursmælingar, rafræna sjúkraskrá og framleiðslumælikerfi. Litið verður til heilbrigðiskerfa nokkurra annarra þjóða til samanburðar.

Námskeiðið er byggt á stjórnunarfræðum dagsins í dag en kenningar, líkön og útfærsla eru rædd í samhengi við heilbrigðisþjónustu og sérstöðu hennar. Dæmi eru tekin út frá íslensku heilbrigðiskerfi og heilbrigðisstofnunum og rædd í samhengi við erlendan samanburð.

Sérstök áhersla verður lögð á þau viðfangsefni sem hæst ber í dag, svo sem fjármögnun, rekstrarform, upplýsingamál og gæðamál.

Námsmatið byggist á umfjöllun um mál/tilvik (case study) 40% og fræðilegri ritgerð 60%.

OSS007F • Mannauðsstjórnun ríkis og sveitarfélaga • (6e) • Haust • 3f

Umsjónarkennari: Ómar Hlynur Kristmundsson Dósent

Kennari: Ásmundur Helgason Stundakennari

Kennari: Arndís Ósk Jónsdóttir

Kennari: Kristján Sturluson

Fjallað er um mannaúðsstjórnun hjá hinu opinbera. Nemendur öðlast grunnþekkingu á þróun starfsmannamála hjá hinu opinbera á

Vesturlöndum og á helstu starfsmanna- og embættismannakerfum. Farið er yfir lög og reglur sem gilda um réttarsamband opinberra

starfsmanna við vinnuveitendur, samskipti á vinnumarkaði og uppbyggingu launakerfis opinberra starfsmanna. Rætt er um helstu tæki og töl

við mannaúðsstjórnun svo sem mannaúðskerfi, notkun starfs- og árangursmats, starfsmannasamtöl og mótun og eftirfylgni með

starfsmannastefnum.

Verkefni.

OSS010F • Verkefni í opinberri stjórnsýslu • (2e) • Haust

Nemendum gefst færi á að vinna einstaklingsverkefni í umsjón fastra kennara við deildina sem metin eru á 2-6 einingar. Viðfangsefni og lesefni eru ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda.

OSS011F • Verkefni í opinberri stjórnsýslu • (2e) • Sumar

Nemendum gefst færi á að vinna einstaklingsverkefni í umsjón fastra kennara við deildina sem metin eru á 2-6 einingar. Viðfangsefni og lesefni eru ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda.

OSS012F • Verkefni í opinberri stjórnsýslu • (4e) • Haust

Nemendum gefst færi á að vinna einstaklingsverkefni í umsjón fastra kennara við deildina sem metin eru á 2-6 einingar. Viðfangsefni og lesefni eru ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda.

Verkefni.

OSS013F • Verkefni í opinberri stjórnsýslu • (4e) • Vor

Nemendum gefst færi á að vinna einstaklingsverkefni í umsjón fastra kennara við deildina sem metin eru á 2-6 einingar. Viðfangsefni og lesefni eru ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda.

Verkefni.

OSS014F • Verkefni í opinberri stjórnsýslu • (4e) • Sumar

Nemendum gefst færi á að vinna einstaklingsverkefni í umsjón fastra kennara við deildina sem metin eru á 2-6 einingar. Viðfangsefni og lesefni eru ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda.

Verkefni.

OSS015F • Verkefni í opinberri stjórnsýslu • (6e) • Haust

Nemendum gefst færi á að vinna einstaklingsverkefni í umsjón fastra kennara við deildina sem metin eru á 2-6 einingar. Viðfangsefni og lesefni eru ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda.

Verkefni.

OSS016F • Verkefni í opinberri stjórnsýslu • (6e) • Vor

Nemendum gefst færi á að vinna einstaklingsverkefni í umsjón fastra kennara við deildina sem metin eru á 2-6 einingar. Viðfangsefni og lesefni eru ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda.

Verkefni.

OSS017F • Verkefni í opinberri stjórnsýslu • (6e) • Sumar

Nemendum gefst færi á að vinna einstaklingsverkefni í umsjón fastra kennara við deildina sem metin eru á 2-6 einingar. Viðfangsefni og lesefni eru ákveðin í sameiningu af kennara og nemanda.

Verkefni.

OSS018F • Forysta og breytingastjórnun í opinberum rekstri- hlutverk stjórnenda • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Margrét Sigrún Björnsdóttir Forstöðumaður

Að taka forystu fyrir breytingum er í vaxandi mæli þáttur í störfum stjórnenda hins opinbera. Umhverfi og innra starf opinberra stofnana hefur breyst umtalsvert á undanföllum tíu til fimmtán árum og þar með hlutverk þeirra er þar stjórna. Breytingar á verkefnum, auknar kröfur um árangur, hagkvæmni, upptaka nýrra stjórnunaraðferða, bætt tengsl við borgarana og aukin áhrif þeirra á starfsemi hins opinbera og fleira gera nýjar kröfur til starfsháttá stjórnenda í opinberum stofnunum. Þeir verða í vaxandi mæli að vera í forystu breytinga innan stofnana, talsmenn gagnvart fjölmiðlum og hagsmunahópum. Þessi krafa nær til æðstu stjórnenda, og að miklu leyti til millistjórnenda. Þessu námskeiði er ætlað að búa nemendur í opinberri stjórnarsýslu undir þennan þátt í þeirra framtíðarstörfum, ásamt því að fjalla um leiðir til þess að komast í forystustörf innan stofnana, halda þeim og takast á við átök sem oftast fylgja forystuhlutverki. Nemendur sem hyggja á önnur störf en hjá opinberum aðilum geta einnig haft gagn af þessu námskeiði, þótt aðstæður þar séu aðrar.

Verkefni.

OSS019F • Fjármálastjórnun í opinberum rekstri • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Bolli Héðinsson Stundakennari

Í námskeiðinu er farið yfir þá þætti fjármálafræðinnar sem helst tengjast opinberum rekstri. Þar má nefna þróun fjárlagagerðar, áhrif mismunandi skattlagningar og fjárhagsleg áhrif ýmissa umbótaverkefna í ríkisrekstri. Einnig verður fjallað gerð rekstraráætlana, mismunandi uppgjörsaðferðir opinberra aðila auk þáttar úr tölfraði sem tengast greiningu upplýsinga úr rekstri, mati á fjárfestingarvalkostum o.fl.

Verkefni.

OSS020F • Opinber innkaup - Stjórnun innkaupa • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Júlíus Sæberg Ólafsson

Kennari: Guðmundur I Guðmundsson

Nemendur eiga í lok námskeiðsins að þekkja lagalegar kröfur til opinberra innkaupa, geta greint mikilvægi innkaupa í rekstri og geta framkvæmt grunn innkaupagreiningu, þ.e. sett markmið, unnið áætlanir og haft eftirlit með og greint innkaup eigin stofnunar. Markmið námskeiðsins er að nemendur fái ítarlega fræðslu um umhverfi opinberra innkaupa. Að nemendur skilji að með skilvirkum innkaupum má bæði auka gæði og lækka tilkostnað vegna innkaupa. Fjallað verður alla helstu þætti innkaupa þar á meðal lög og reglur, mikilvægi innkaupa í rekstri stofnana, ábata hagkvæmra innkaupa, innkaupataekni og raftæn innkaup, vistvæn innkaup og siðfræði innkaupa. Umfjöllunin um hvern þátt verður bæði á fræðilegum grundvelli en einnig munu notendur og sérfræðingar kenna hagnýtingu og fjalla um reynslu sína af tilteknum þáttum

Tvö raunverkefni. Vægi hvors um sig er 50%.

OSS021F • MPA-ritgerð • (30e) • Haust

Umsjónarmaður: Gunnar Helgi Kristinsson Prófessor

Umsjónarmaður: Ómar Hlynur Kristmundsson Dósent

Lokaverkefni í MPA námi er sjálfstætt rannsóknarverkefni sem nemandi vinnur undir leiðsögn prófessors, dósent, lektors eða aðjúnks í stjórn málafræðideild. Í verkefninu er tekist á við fræðilega krefjandi viðfangsefni og kenningum beitt á frumlegan hátt. Nemendur skulu undirbúa verkefnið með því að sækja námskeiðið "Aðferðafræði og áætlanir lokaverkefna - málstofa".

Verkefni.

OSS022F • MPA-ritgerð • (30e) • Vor

Umsjónarmaður: Gunnar Helgi Kristinsson Prófessor

Umsjónarmaður: Ómar Hlynur Kristmundsson Dósent

Lokaverkefni í MPA námi er sjálfstætt rannsóknarverkefni sem nemandi vinnur undir leiðsögn prófessors, dósent, lektors eða aðjúnks í stjórn málafræðideild. Í verkefninu er tekist á við fræðilega krefjandi viðfangsefni og kenningum beitt á frumlegan hátt. Nemendur skulu undirbúa verkefnið með því að sækja námskeiðið "Aðferðafræði og áætlanir lokaverkefna - málstofa".

Verkefni.

OSS023F • MPA-ritgerð • (30e) • Sumar

Umsjónarmaður: Gunnar Helgi Kristinsson Prófessor

Umsjónarmaður: Ómar Hlynur Kristmundsson Dósent

Lokaverkefni í MPA námi er sjálfstætt rannsóknarverkefni sem nemandi vinnur undir leiðsögn prófessors, dósent, lektors eða aðjúnks í stjórn málafræðideild. Í verkefninu er tekist á við fræðilega krefjandi viðfangsefni og kenningum beitt á frumlegan hátt. Nemendur skulu undirbúa verkefnið með því að sækja námskeiðið "Aðferðafræði og áætlanir lokaverkefna - málstofa".

Verkefni.

OSS029F • Stjórnun og rekstur félagasamtaka • (6e) • Haust • 3f

Umsjónarmaður: Grettir Sigurjónsson Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Ómar Hlynur Kristmundsson Dósent

Umsjónarkennari: Steinunn Hrafnadóttir Dósent

Í námskeiðinu er athygli beint að innra og ytra umhverfi fjálsra félagasamtaka svo sem þróun, stefnumótun, hlutverki, framlagi, stjórnun, fjármögnun, tengslum á milli fjálsra félagasamtaka, stjórnvalda og einkaaðila, skipulagi og stjórnun sjálfboðaliða. Efnið er sérstaklega tengt íslenskum aðstæðum.

Verkefni.

OSS030F • Menningarstjórnun: Stjórnun menningarstofnana og menningarstjórnsýsla • (6e) • Haust • 3f

Kennari: Haukur Flosi Hannesson

Fjallað verður um tilurð og hlutverk opinberrar menningarstefnu/listastefnu, fræðilegan grundvöll hennar í þjóðlegu og alþjóðlegu tilliti svo og notkun í opinberri stjórnsýslu. Ennfremur verður stjórnun og rekstur listastofnana til umfjöllunar og er lögð áhersla á hagnýta nálgun með dæmum. Markmið námskeiðsins er að nemendur kunnir skil á helstu þáttum menningarstjórnunar, stefnumótunar henni tengdri og hinu pólitíska og stjórnsýslulega ferli sem að baki liggur, svo og að þeir fái yfirsýn yfir rekstrarhlíð mismunandi listastofnana.

Verkefni. Lokaritgerð 80% útfra efni námskeiðsins. Skilaverkefni 20% um fræðigrunn námskeiðsins.

OSS031F • Opinber stjórnsýsla • (6e) • Haust • 3f

Umsjónarmaður: Grettir Sigurjónsson Verkefnisstjóri

Kennari: Gunnar Helgi Kristinsson Prófessor

Í námskeiðinu er farið yfir grundvallarhugtök stjórnsýslufræðinnar, kynntar kenningar um skipulagsheildir og lýst þróun stjórnsýslufræðinnar sem fræðigreinar. Fjallað er um meginéinkenni opinberrar stjórnsýslu á Íslandi, þar á meðal mótunarþætti hennar og grundvallaruppbyggingu. Áhersla er lögð á að skýra í hvaða skilningi opinber stjórnsýsla er pólitískis eðlis og hvaða afleiðingar það hefur fyrir starfshætti hennar og uppbyggingu.

Verkefni.

OSS032F • Rekstrarhagfræði, markaðsbrestir og ríkisafskipti • (6e) • Haust • 3f

Kennari: Kirstín Þ Flygenring Aðjúnkt

Í námskeiðinu er ætlunin að nemendur tileinki sér grundvallaratriði rekstrarhagfræði og markaðslíkansins enda markaðsbrestir skýrðir á þeim grunni. Áhersla er lögð á að nemendur tileinki sér grunnhugtök hagfræði og geti beitt þeim. Áhrif markaðsbresta á samfélagið eru skoðuð og fjallað um þau afskipti ríkisins sem leiðrétt geta slíka bresti. Þá er einnig víkið að stjórnvaldsbrestum sem er hliðstætt vandamál í opinberum rekstri.

Auk fyrirlestra og umræðutíma verða dæmatímar aðra hverja viku.

Sex heimaverkefni, ritgerð og lokapróf.

OSS033F • Stjórnsýsluréttur fyrir stjórnendur og starfsmenn opinberra stofnana • (6e) • Vor • 3f

Kennari: Trausti Fannar Valsson

Fjallað verður m.a. um uppbyggingu stjórnsýslukerfisins, þar á meðal stöðu sveitastjórna í stjórnsýslukerfinu, þær reglur sem gilda um meðferð stjórnsýslumála hjá stjórnvöldum, bæði ríkis og sveitarfélaga, um rétt almennings til aðgangs að upplýsingum hjá stjórnvöldum, þagnarskyldu starfsmanna stjórnsýslunnar, um rafræna stjórnsýslu, svo og um þá grundvallarreglu að stjórnsýslan er lögbundin. Fjallað verður um lögmætisregluna og heimild stjórnvalda til töku þjónustugjalda. Þá verður fjallað um þær leiðir sem færar eru fyrir aðila til þess að fá stjórnvaldsákvörðun endurskoðaða. Námskeiðið er einkum ætlað þeim, sem koma til með að vinna hjá ríki eða sveitarfélögum, eða þurfa að hafa í starfi sínu samskipti við stjórnvöld.

Verkefni í formi heimaprófs.

OSS037F • Verkefni í opinberri stjórnsýslu • (2e) • Vor

Nemendum gefst færi á að vinna einstaklingsverkefni í umsjón prófessora, dósentna, lektora og aðjúnkta við skorina sem metin eru á 1-3 einingar. Viðfangsefni og lesefni verða ákveðin í sameiningu af kennurum og nemendum.

OSS038F • Cities and World Cities • (6e) • Haust • 2f + 1u

This graduate course examines the main issues associated with cities and globalization, and the sociology, geography and politics, the policy environment of cities and world cities. First it looks at the human and spatial considerations affecting cities, large (London, New York, Shanghai) and smaller (such as Vancouver and Reykjavik). Then this course considers ways in which the policy capacity of cities might be improved. This is a broad survey course that require substantial amount of weekly readings and writing. It approaches cities from an interdisciplinary perspective with particular focus on the social science disciplines that traditionally study cities including, geography and urban planning, sociology and politics, and policy making with a specific review of sustainable issues. This course uses exemplar case studies to illustrate and discuss questions focusing on few large and smaller cities such as London, New York, Shanghai, and selected smaller cities such as Vancouver, Paris and Reykjavik.

Paper proposal , 05%, One paper , 35%, Weekly short essays that raise questions on the readings (Come prepared i.e. a 100/300 words essay each week), 20%, Class attendance and in class participation to discussions 20%, Class presentations and group presentations 20%

OSS039F • Nýsköpun í opinberum rekstri • (6e) • Haust

Kennari: Ómar Hlynur Kristmundsson Dósent

Kennari: Margrét Sigrún Björnsdóttir Forstöðumaður

Nýsköpun (innovation) er mikilvægur afluvi framfara. Hér er átt er við nýjar afurðir, vinnubrögð og verkferla, ný og árangursríkari samstarfsform. Lengst af hefur hugtakið verið tengt þróunarstarfi í einkafyrirtækjum, sprota- og frumkvöðlafyrirtækjum, en síður opinberum stofnunum. Nýsköpun í opinberum rekstri er þó ekki síður þýðingarmikil, bæði vegna umfangs hins opinbera og þeirra verkefna sem það vinnur í almannapágu. Á undanförmum áratugum hefur skilningur á mikilvægi nýsköpunar- og þróunarverkefna innan hins opinbera aukist ekki síst í tengslum við ný viðhorf til stjórnunar innan ríkis og sveitarfélaga og nú í ljósi stórfellds samdráttar í opinberum útgjöldum. Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist grunnþekkingu á kenningum á sviði nýsköpunar- og frumkvöðlafræða og hagnýta þekkingu við að móta og setja af stað slík verkefni. Fjallað er m.a. um hvernig unnt sé að nýta reynsluþekkingu til nýsköpunar. Námskeiðið skiptist í tvennt. Í fyrri hlutanum er fjallað um fræðilega umræðu á sviðinu og stöðu nýsköpunar í opinberum rekstri hér á landi í alþjóðlegum samanburði. Í seinni hlutanum vinna nemendur tvö hagnýt verkefni. Fyrri verkefnið lýtur að því að greina út frá tilteknum viðmiðunum stjórnun og rekstur sem er til fyrirmyndar innan ríkis og sveitarfélaga á Íslandi. Í seinna verkefninu vinna nemendur í samráði við tiltekna stofnun drög að nýsköpunarverkefni.

Verkefni

OSS201F • Stefnunótun stofnana • (6e) • Vor • 3f

Umsjónarkennari: Ómar Hlynur Kristmundsson Dósent

Námskeiðslýsing. Markmið áfangans er að veita nemendum hagnýta þjálfun við gerð stefnumarkandi áætla (strategic planning). Nemendur vinna slíka áætlun fyrir stofnun sem þeir velja. Byggt er á aðferðafræði John M. Brysons sem m.a felur í sér mótun stefnumiða (mission statement), gerð SVÓT greiningar, stefnuvals (strategic issue identification), árangursmælikvarða og áætlunar um eftirfylgni. Athugið: Hámarksfjöldi í áfanganum er 30.

Verkefni.

OSS202F • Skipulag og stjórnun stofnana • (6e) • Vor • 2f + 1u

Umsjónarkennari: Ómar Hlynur Kristmundsson Dósent

Kennari: Steinunn Hrafnadóttir Dósent

Fjallað er um helstu kenningar um skipulagsheildi (organizational theory) og atferli innan skipulagsheilda (organizational behavior). Áhersla er á skipulag og stjórnun opinberra stofnana og fyrirtækja. Markmið áfangans er að veita nemendum innsýn í fræðilega umfjöllun um viðfangsefnið ásamt hagnýtingu tiltekinna stjórnunaraðferða.

Verkefni

OSS203F • Stjórnæki hins opinbera • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: KIRSTÍN Þ FLYGENRING AÐJÚNK

Markmið námskeiðsins er að nemendur fái innsýn í grunnþætti opinbers rekstrar og önnur úrræði sem ríkið getur beitt til að ná markmiðum sínum. Fjallað verður um ýmis stjórnæki ríkisvaldisins, þar á meðal rekstur opinberra stofnana, markaðsvæðingu, fjárhagslega hvata, regluvæðingu og tryggingar/styrki og áhersla lögð á mat og notkun stjórnækjanna við ólíkar aðstæður. Umfjöllunin um hvert stjórnæki er jafnt á fræðilegum grundvelli sem og útlitun á notkun þeirra á Íslandi. Æskilegt er að nemendur hafi tekið námskeiðið Inngangur að rekstrarhagfræði og réttlætning ríkisafskipta.

Heimaverkefni.

OSS301F • Almennatengsl • (6e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: Ásmundur Þórðarson

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist hagnýtan skilning á almennatengslum og með hvaða hætti þau eru stunduð innan fyrirtækja, hjá hinu opinbera, ráðgjafarfyrirtækjum og félagsamtökum. Náminu er ætlað að nýtast vel í atvinnulífnum og verða m.a. lögð hagnýt verkefni fyrir nemendur og gestafyrirlasarar munu koma í heimsókn. Í upphafi námsins er nemendum veitt innsýn í almennatengsl, eðli boðskipta/samskipta og hlutverk fjölmiðla. Þeir hljóta einnig þjálfun í að skrifa skýran og hnitmiðaðan texta. Áhersla verður lögð á innri og ytri samskipti fyrirtækja og stofnana sem og samskipti og boðleiðir fyrir ólíka haghafa fyrirtækja og stofnana, s.s. viðskiptavini, fjárfesta, starfsmenn, fjölmiðla og hið opinbera. Áherslur: - Saga almennatengsla og almennatengsl á okkar tímum - Samhæfð markaðssamskipti (Integrated Communications) - Innri og ytri samskipti fyrirtækja og stofnana - Fjölmiðlasamskipti - Fjárfestatengsl (Investor Relations) - Krisustjórnun og samskipti á krisutímum (Crisis Management and Communication) - Innri almennatengsl - Viðburðastjórnun - Hlutverk rannsókna og kannana í almennatengslum - Framsögn - Kostunarstefna fyrirtækja - Mikilvægi faglegra og siðferðislegra vinnubragða Hópverkefni I (35%), einstaklingsverkefni (30%), krossapróf á misseri, tvö próf (30%), frammistaða og þátttaka í tímum (5%)

OSS302F • Starfstími • (18e) • Haust

Umsjónarmaður: Gunnar Helgi Kristinsson Prófessor

Umsjónarmaður: Ómar Hlynur Kristmundsson Dósent

Nemendur sem ekki hafa umtalsverða stjórnunarreynslu hjá hinu opinbera fá eins misseris starfsþjálfun hjá opinberri stofnun. Auk þess að ganga í almenn störf í níu vikur vinna þeir sérstök verkefni sem tengjast náminu. Nemendur sem hafa mikla stjórnunarreynslu úr opinbera geiranum geta sótt um að fá reynslu sína metna í stað þess hluta námsins, að hluta eða öllu.

OSS303F • Starfstími • (18e) • Vor

Umsjónarmaður: Gunnar Helgi Kristinsson Prófessor

Umsjónarmaður: Ómar Hlynur Kristmundsson Dósent

Nemendur sem ekki hafa umtalsverða stjórnunarreynslu hjá hinu opinbera fá eins misseris starfsþjálfun hjá opinberri stofnun. Auk þess að ganga í almenn störf í níu vikur vinna þeir sérstök verkefni sem tengjast náminu. Nemendur sem hafa mikla stjórnunarreynslu úr opinbera geiranum geta sótt um að fá reynslu sína metna í stað þess hluta námsins, að hluta eða öllu.

OSS304F • Starfstími • (18e) • Sumar

Umsjónarmaður: Gunnar Helgi Kristinsson Prófessor

Umsjónarmaður: Ómar Hlynur Kristmundsson Dósent

Nemendur sem ekki hafa umtalsverða stjórnunarreynslu hjá hinu opinbera fá eins misseris starfsþjálfun hjá opinberri stofnun. Auk þess að ganga í almenn störf í níu vikur vinna þeir sérstök verkefni sem tengjast náminu. Nemendur sem hafa mikla stjórnunarreynslu úr opinbera geiranum geta sótt um að fá reynslu sína metna í stað þess hluta námsins, að hluta eða öllu.

OSS305F • Akadémía fyrir framtíðarstjórnendur opinberrar starfsemi • (6e) • Sumar • 3f

Kennari: Ómar Hlynur Kristmundsson Dósent

Kennari: Margrét Sigrún Björnsdóttir Forstöðumaður

Í maí-júní ár hvert er skipulagt sérstakt vikulangt námskeið sem aðeins nemendur þessarar námsleiðar taka. Þar eru viðfangsefni valin sem á hverjum tíma eru ofarlega á baugi bæði innanlands og erlendis og eru ekki hluti af öðrum skyldunámskeiðum. Verða þau valin ma. í samráði við samstarfsaðila um námið. Námsmat er í formi verkefna.

Erlendir fræðimenn munu flytja fyrirlestra á námskeiðinu, en auk þess verður meðal efnisþátta: Áherslur íslenska ríkisins varðandi stjórnunar umbætur og stjórnæki hins opinbera og fjallað um rannsóknir á árangri viðkomandi aðferða. Góðar fyrirmyndir-Forstöðumenn ríkisstofnana sem náð hafa góðum árangri á tilteknum sviðum kynni og ræði við nemendur um aðferðir sínar; hvað beri að varast - hvað skili árangri.

Forysta og breytingastjórnun. Markþjálfun hvers og eins þátttakenda, sem fá persónulegt próf eða hæfnismat (aðlagð 360 gráðu stjórnunarmat) og leiðsögn um þætti sem ábótavant kann að vera, en geta ráðið úrslitum varðandi velgengni í stjórnendastörfum.

Verkefni

STJ001F • Doktorsritgerð í stjórnmálafræði • (30e) • Haust

Verkefni.

STJ002F • Doktorsritgerð í stjórnmálafræði • (30e) • Vor

Verkefni.

STJ003F • Doktorsritgerð í stjórn málafræði • (30e) • Sumar
Verkefni.

STJ004F • Lesnámskeið í stjórn málafræði-Doktorsnám • (10e) • Haust
Lesnámskeið í stjórn málafræði-Doktorsnám

STJ007F • Lesnámskeið í stjórn málafræði-Doktorsnám • (10e) • Vor
Lesnámskeið í stjórn málafræði-Doktorsnám

STJ008F • Doktorsritgerð í stjórn málafræði • (40e) • Haust
Verkefni.

STJ010F • Rannsóknir í opinberri stjórnsýslu og alþjóðasamskiptum • (6e) • Haust • 2f + 1u
Námskeiðið fjallar um rannsóknir og rannsóknaraðferðir félagsvísinda og er ætlað nemendum í opinberri stjórnsýslu og alþjóðasamskiptum. Í lok námskeiðs skulu nemendur hafa öðlast undirstöðu til að vinna sjálfstætt rannsóknarverkefni svo sem MPA eða MA verkefni. Nemendur skulu þekkja grundvallarhugtök vísindaheimspekinnar og mismunandi rannsóknarsnið. Nemendur vinna rannsóknaráætlun sem þeir kynna í kennslustund. Farið er yfir verklag við gerð fræðiritgerða og uppbyggingu þeirra. Námskeiðið er byggt upp á verkefnum og þátttöku nemenda í tíma.
Verkefni (90%). Þátttaka og mæting í tíma (10%).

STJ011F • MA-ritgerð í stjórn málafræði • (30e) • Haust
Lokaverkefni í MA-námi er sjálfstætt rannsóknarverkefni sem nemandi vinnur undir leiðsögn umsjónarkennara. Í verkefninu er tekist á við fræðilega krefjandi viðfangsefni og kenningum beitt á frumlegan hátt. Nemendur skulu undirbúa verkefnið með því að sækja námskeiðið "Aðferðafræði og áætlanir lokaverkefna - málstofa".

STJ012F • MA-ritgerð í stjórn málafræði • (30e) • Sumar
Lokaverkefni í MA-námi er sjálfstætt rannsóknarverkefni sem nemandi vinnur undir leiðsögn umsjónarkennara. Í verkefninu er tekist á við fræðilega krefjandi viðfangsefni og kenningum beitt á frumlegan hátt. Nemendur skulu undirbúa verkefnið með því að sækja námskeiðið "Aðferðafræði og áætlanir lokaverkefna - málstofa".

STJ013F • MA-ritgerð í stjórn málafræði • (30e) • Vor
Lokaverkefni í MA-námi er sjálfstætt rannsóknarverkefni sem nemandi vinnur undir leiðsögn umsjónarkennara. Í verkefninu er tekist á við fræðilega krefjandi viðfangsefni og kenningum beitt á frumlegan hátt. Nemendur skulu undirbúa verkefnið með því að sækja námskeiðið "Aðferðafræði og áætlanir lokaverkefna - málstofa".

STJ201F • Hagnýt tölfræði • (6e) • Vor • 2f + 1u
Kennari: Steinn Kári Steinsson
Námskeiðið er ætlað nemendum í meistaranámi í opinberri stjórnsýslu og alþjóðasamskiptum. Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist undirstöðuþekkingu í að greina tölfræðileg gögn sem notuð eru við margs konar opinbera ákvarðanatöku. Fjallað er bæði um lýsandi tölfræði og ályktunartölfræði, þar á meðal um breytur, gildi, miðlægni, staðalfrávik, úrtök, marktækni og tilgátuprófanir.
Verkefni og lokapróf.

STJ301F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Haust
Sjá reglur um meistaranám í umhverfis- og auðlindafræðum.

STJ301M • Smárikí í Evrópu: Veikleikar, staða og áhrif. Jean Moennet námskeið • (8e) • Haust • 3f + 1u
Kennari: Baldur Þórhallsson Prófessor
The aim of this course is to study the behavior and role of small states in Europe. The course deals with questions such as: What is a small state? Do small states behave differently from larger ones? And how influential are smaller states in international organizations? The course offers an introduction to the literature on the state, the international system and small-state studies. The main emphasis, however, is on the opportunities and constraints facing small states in Europe, i.e. how they are affected by and have responded to the process of European integration, globalization and other domestic and international challenges. Special attention is devoted to the Nordic states and their reactions to European integration. Another particular focus will be on Iceland's position - as a small state - in the international system: notably, how Iceland is affected by and responding to the financial and economic crisis, and Iceland's approach to European integration.
Skriflegt próf og verkefni. Nemendur sem taka námskeiðið sem hluta af meistaranámi vinna aukaverkefni.

STJ303M • Jean Monnet Module: The power potential of small states in the European Union • (8e) • Haust
Kennari: Baldur Þórhallsson Prófessor
The aim of this course is to study the behavior of small states in the European Union (EU). The course deals with questions such as: How do small states work within the decision-making processes of the EU? Do small states behave differently from the large ones? To what extent are small states able to influence the day-to-day decision-making of the Union; and have small states been able to influence the new EU treaties? The main emphasis is on the power potential of small states within the EU, i.e. their potential influence within the Union. Special attention will be given to the new and enlarged Union, i.e. how will the EU change as a result of enlargement? How will the enlargement affect the position of small and large states within it? And how will the new treaties affect the chances of small states to influence decision-making in the EU?
Verkefni og skriflegt próf

STJ401F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Vor

Sjá reglur um meistaranám í umhverfis- og auðlindafræðum.

STJ401M • Hvert stefnir Evrópusambandið? • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Gunnhildur Lily Magnúsdóttir

Námskeiðið mun fjalla um þau þáttaskil sem orðið hafa í Evrópusamrunanum með stækkun Evrópusambandsins (ESB) og breytingum á sáttmálum sambandsins. Fjallað um hvaða áhrif þessar breytingar geti haft á framtíðarþróun Evrópusamvinnunnar, Evrópusambandið og stöðu einstakra ríkja innan sambandsins. Einnig verður fjallað um hvaða áhrif þessar breytingar hafi haft á einstaka málaflokka ESB og getu ríkja til áhrifa innan þeirra. Sérstaklega verður fjallað um umhverfis-, félagsmála- og uppbyggingarstefnuna sem og efnahags- og myndbandalag sambandsins. Farið verður ítarlega yfir kenningar sem skýra þróun Evrópusamvinnunnar. Jafnframt verður fjallað um þá andstöðu sem verið hefur við stækkun og breytingar á sáttmálum sambandsins og þau átök sem verið hafa um framtíð þess. Leitast verður við að svara því hvort að yfirþjóðlegt eðli Evrópusambandsins hafi styrkst eða hvort að ríki sambandsins hafi fengið meira vægi innan þess. Skriflegt próf og verkefni.

STJ402M • Nútímastríð: Átakagreining og lausnir • (6e) • Vor • 2f + 1u

Námskeiðið fjallar um þróun stríðsátaka eftir lok kalda stríðsins. Einkum verður litið til innanlandsátaka í Afríku og annars staðar, orsaka þeirra og einkenna, og staðbundinna, svæðisbundinna og alþjóðlegra afleiðinga. Kynntar verða tilgátur og kenningar á sviði atakagreiningar og stríð greind með hliðsjón af innri og ytri orsakabáttum, t.a.m. lýð- og landafræði, eftirspurn eftir olíu og framboð á vopnum. Fjallað verður um fórnarlömb stríða eins og flóttamanna, barnahermanna og kvenna í samhengi við alþjóðastjórnkerfið og þjóðréttarlegar skuldbindingar ríkja eins og Öryggisráð Sameinuðu þjóðanna og Sáttmálann um ráðstafanir gegn og refsingar fyrir hópmorð. Umfjöllun um stríð, tilgang þeirra og fórnarlömb verður að lokum sett í samhengi við kenningar og tilgátur um markmið stríða, réttmæti þeirra og íhlutunar í nafni mannréttinda og hugsanlegar átakalausnir ræddar út frá þeirri greiningu sem fyrir liggur. Próf (40%), verkefnavinna (60%).

STJ403M • Security in the North: The Nordic and Baltic countries and their neighbours • (6e) • Vor • 3f

Kennari: Alyson Judith Kirtley Bailes Aðjúnt

The course is designed to analyse, compare and contrast the current and evolving security and defence policies of the five Nordic nations, together with territories under their sovereignty. It starts from the premise that Norden is exposed to major pressures for change in these policy areas, arising from factors essentially beyond Norden's control. Military-strategic realities have changed - although Nordic perceptions of them have perhaps not changed so fast; the USA and NATO have changed their priorities; and all Western states are expected to address a wider spectrum including terrorism, proliferation and also various "human security" risks in their public security policies. Detailed national studies will aim to identify converging, diverging or special factors in the pattern of each country's response to these challenges, as a basis i.a. for considering whether new patterns of inter-Nordic cooperation are needed or appropriate. The second part of the course will illuminate Nordic developments in greater depth by comparing and contrasting them with the position of the Baltic states, by looking at the evolving pattern of Nordic interactions with NATO and the EU, and by considering Norden's relations with the USA and Russia respectively. Finally Norden's role as an 'exporter' of security in the larger world (notably, through peacekeeping) will be assessed. 50% on work done during the course (including both essays and 'active' presentations or seminar work) 50% a final examination.

Viðskiptafræðideild

VIÐ101G • Inngangur að markaðsfræði • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Þórhallur Örn Guðlaugsson Dósent

Kennari: Friðrik Eysteinnsson Aðjunkt

Markmið námskeiðsins er að kynna nemendum grundvallaratriði markaðsfræðinnar og faglegt markaðsstarf. Fjallað er um markaðshugtakið, markaðsáherslur og tengsl markaðsfræðinnar við stjórnun. Ennfremur er fjallað um greiningu á markaðsumhverfinu, greiningu á kauphegðun á neytendamarkaði, stefnumótun markaðsmála, samkeppni og samkeppnisforskot. Að síðustu er fjallað um með hvaða hætti á að útfæra markaðsstarf svo árangur náist.

Verkefni, skilaskylda. Annað vægi er þátttökueinkunn.

VIÐ102G • Stærðfræði A • (6e) • Haust • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Guðmundur Ólafsson Lektor

Mikilvæg atriði úr námsefni framhaldsskóla rifjuð upp. Undirstöðuatriði fylkjareiknings. Föll af mörgum breytistærðum. Hámörkun og lágmörkun með og án hliðarskilyrða. Lagrange aðferðir. Nauðsynleg og nægileg skilyrði. Tegrun. Nemendur sem ekki hafa hlotið góða undirstöðu í stærðfræði í framhaldsskóla er bent á undirbúningsnámskeið í stærðfræði vikuna fyrir upphaf kennslu sem Viðskiptafræðistofnun stendur fyrir. Nemendur í B.S. námi í viðskiptafræði með val A, B,C eða D og B.A. nemendur í hagfræði taki þetta námskeið eða Stærðfræði I, nemendur í hagfræði eða B.S. námi í viðskiptafræði með val F taki Stærðfræði I.

VIÐ103G • Inngangur að fjárhagsbókhalddi • (6e) • Haust • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Bjarni Frimann Karlsson Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að kynna grundvallaratriði fjárhagsbókhaldds og ársreikningsins. Eðli tvihlíða bókhalds skýrt út frá bókhaldsjöfnunni. Reglugrunnur reikningshalds: forsendur, grundvallarreglur og hugtök. Lagaumhverfið. Form ársreiknings og rökrætt samhengi milli kafflanna í honum. Hvað hefur áhrif á eigið fé? Kynntar helstu aðferðir við greiningu ársreikninga, einkum kennitöluútreikningar. Nemendur leysa fjölmörg verkefni í gerð einfaldra ársreikninga og kennitölugreiningu. Stöðupróf á miðju misseri gildir 20% og skriflegt lokapróf 80%.

VIÐ104G • Inngangur að stjórnun • (6e) • Haust • 4f + 1æ

Umsjónarkennari: Inga Jóna Jónsdóttir Dósent

Kennari: Þórður Snorri Óskarsson Aðjunkt

Meginmarkmið námskeiðsins er að kynna nemendum grundvallar hugtök, kenningar og aðferðir í stjórnun og forystu fyrirtækja og stofnana. Nálgunin og sjónarhornið er út frá viðfangsefnum og hlutverkum stjórnenda og stjórnun mannaúðsins.

Í upphafi er fjallað um starf stjórnandans og stjórnendahæfni. Farið er yfir þróun stjórnunarfræðanna, helstu breytingar sem eiga sér stað í stjórnunarumhverfinu, stjórnun í fjölmenningslegu og alþjóðlegu starfsumhverfi og félagslega ábyrgð fyrirtækja. Þá verður sjónum beint að viðfangsefnum stjórnenda svo sem áætlanagerð og stefnumótun, ákvarðanatöku, skipulagningu ásamt mótun fyrirtækjamennningar. Loks verður fjallað um mannaúðsstjórnun, samskipti/boðskipti og hvatningu, forystu og að virkja hópa og skapa liðsheild. Endað verður á að fjalla um breytingastjórnun, lausn ágreinings og samninga.

Nýttir verða fjölbreyttir kennsluhættir; fyrirlestrar, umræður, verkefnavinna, þar sem leitast er við að ýta undir áhuga, vikni og þátttöku nemenda.

Skriflegt lokapróf (75% vægi), þátttaka í umræðutímum um "case" (10% vægi), verkefnavinna (15% vægi).

VIÐ105G • Rekstrarhagfræði I • (6e) • Haust • 4f + 2æ

Kennari: Gunnar Ólafur Haraldsson Forstöðumaður

Kennari: Sveinn Agnarsson Aðjunkt

Markmið námskeiðsins er að miðla nemendum þekkingu á grunnatriðum rekstrarhagfræðinnar þannig að þeir kunni skil á helstu hugtökum og notkun þeirra í efnahagslífinu og öðlist skilning á rekstrarhagfræðinni, m.a. til undirbúnings í öðrum námskeiðum. Fjallað er um rekstrarhagfræði innan vísinda, umgjörð fyrirtækja, framboð og eftirspurn, markað og áhrif stjórnvalda. Viðskipti einstaklinga og fyrirtækja í alþjóðlegu samhengi. Ytri áhrifaþættir, almannagæði og sameiginlegar auðlindir. Framleiðsla, framleiðslu- og kostnaðarföll. Hegðun neytenda á markaði. Fullkomin samkeppni, einkasala, fákeppni og einkasölusamkeppni. Markaðsstefna, skipulag, áætlanagerð og upplýsingaöflun. Markaður fyrir framleiðsluþætti og grunnatriði við áhættu- og óvissuáðstæður.

VIÐ135G • NMV - Inngangur að markaðsfræði • (6e) • Haust

Kennari: Þórhallur Örn Guðlaugsson Dósent

Markmið námskeiðsins er að kynna nemendum grundvallaratriði markaðsfræðinnar og faglegt markaðsstarf. Fjallað er um markaðshugtakið, markaðsáherslur og tengsl markaðsfræðinnar við stjórnun. Ennfremur er fjallað um greiningu á markaðsumhverfinu, greiningu á kauphegðun á neytendamarkaði, stefnumótun markaðsmála, samkeppni og samkeppnisforskot. Að síðustu er fjallað um með hvaða hætti á að útfæra markaðsstarf svo árangur náist.

Eftir námskeiðið eiga nemendur að:

- Þekkja grundvallarhugtök markaðsfræðinnar.
- Þekkja og geta notað algengar aðferðir við markaðsgreiningu.
- Kunna skil á þeim viðfangsefnum er tengjast stefnumótun markaðsmála.
- Kunna skil á þeim viðfangsefnum er tengjast útfærslu og framkvæmd faglegs markaðsstarfs.

VIÐ136G • NMV - Rekstrarhagfræði I • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Runólfur S Steinþórsson Prófessor

Kennari: Gunnar Ólafur Haraldsson Forstöðumaður

Kennari: Sveinn Agnarsson Aðjunkt

Markmið námskeiðsins er að miðla nemendum þekkingu á grunnatriðum rekstrarhagfræðinnar þannig að þeir kunni skil á helstu hugtökum

og notkun þeirra í efnahagslífinu og öðlist skilning á rekstrarhagfræðinni, m.a. til undirbúnings í öðrum námskeiðum. Fjallað er um rekstrarhagfræði innan vísinda, umgjörð fyrirtækja, framboð og eftirspurn, markað og áhrif stjórnvalda. Viðskipti einstaklinga og fyrirtækja í alþjóðlegu samhengi. Ytri áhrifaþættir, almannagæði og sameiginlegar auðlindir. Framleiðsla, framleiðslu- og kostnaðarföll. Hegðun neytenda á markaði. Fullkomin samkeppni, einkasala, fákeppni og einkasölusamkeppni. Markaðs stefna, skipulag, áætlanagerð og upplýsingaöflun. Markaður fyrir framleiðsluþætti og grunnatriði við áhættu- og óvissuáðstæður.

VIÐ137G • NMV - Inngangur að stjórnun • (6e) • Haust

Kennari: Inga Jóna Jónsdóttir Dósent

Meginmarkmið námskeiðsins er að kynna nemendum grundvallar hugtök, kenningar og aðferðir í stjórnun og forystu fyrirtækja og stofnana. Nálgunin og sjónarhornið er út frá viðfangsefnum og hlutverkum stjórnenda og stjórnun mannaúdsins.

Í upphafi er fjallað um starf stjórnandans og stjórnendahæfni. Farið er yfir þróun stjórnunarfræðanna, helstu breytingar sem eiga sér stað í stjórnunarumhverfinu, stjórnun í fjölmennigarlegu og alþjóðlegu starfsumhverfi og félagslega ábyrgð fyrirtækja. Þá verður sjónum beint að viðfangsefnum stjórnenda svo sem áætlanagerð og stefnumótun, ákvarðanatöku, skipulagningu ásamt mótun fyrirtækjamennningar. Loks verður fjallað um mannaúdsstjórnun, samskipti/boðskipti og hvatningu, forystu og að virkja hópá og skapa liðsheild. Endað verður á að fjalla um breytingastjórnun, lausn ágreinings og samninga.

Nýttir verða fjölbreyttir kennsluhættir; fyrirlestrar, umræður, verkefnavinna, þar sem leitast er við að ýta undir áhuga, vikni og þátttöku nemenda.

Þátttaka og virkni í umræðum um case, hópvinnuverkefni og skriflegt próf.

VIÐ138G • NMV - Sameiginlegur vettvangur fyrir nemendur • (3e) • Haust

Kennari: Ester Rós Gústavsdóttir Verkefnisstjóri

Vettvangur fyrir nemendur til samskipta.

VIÐ139G • NMV - Lögfræði A • (6e) • Haust

Í þessu námskeiði verður farið yfir helstu svið laga og réttar sem varða rekstur fyrirtækja og viðskipti. Tilgangur námskeiðsins er að undirbúa nemendur undir viðfangsefni sem líkleg eru til þess að verða á vegi þeirra í störfum í viðskiptalífinu. Lögð er áhersla að nemendur öðlist þekkingu til þess að geta greint lögfræðileg úrlausnarefni og tekið á þeim áður en þau verða að lögfræðilegum vandamálum. Helstu viðfangsefni verða eftirfarandi: 1) Fjallað verður um samninga; tilurð þeirra, túlkun og gildi, helstu reglur um lausfjár- og fasteignakaup og úrræði samningsaðila vegna galla og annarra vanefnda. 2) Fjallað verður um lagareglur um tjón og skaðabætur í atvinnurekstri 3) Fjármögnun fyrirtækja og lánveitingar, þ. á m. um viðskiptabréfareglur, veðsetningar ofl. 4) Greiðsluferfðileikar, nauðasamningar, og gjaldprotaskipti 5) Skipulag og rekstur fyrirtækja, ábyrgð og skyldur stjórnenda, og réttarstaða starfsmanna 6) Neytendavernd og samkeppnislöggjöf 7) Hugverkaréttindi 8) Helstu reglur á verðbréfamarkaði.

VIÐ140G • NMV - Tölfræði A • (6e) • Haust

Markmið námskeiðsins er að byggja traustan grunn undir notkun tölfræði í öðrum námskeiðum, í starfi og í daglegu lífi, og að gera nemendur talnagleggri. Efni: Lýsandi tölfræði. Líkindafræði: atburðir, líkur, hendingar, helstu dreifingar. Ályktunartölfræði. matsaðferðir, tölfræðileg próf. Línulegt aðhvarf.

Markmið: Að nemendur geti

- unnið með hendingar og dreifingar

- sett fram og látið reyna á tölfræðilegar tilgátur

VIÐ141G • NMV - Utanríkisverslun • (6e) • Haust

Grunnkenningar um milliríkjavíðskipti. Utanríkisverslun Íslendinga. Viðskiptajöfnuður og alþjóðlegt fjármálakerfi. Alþjóðlegar stofnanir. Umhverfi, lög og menning. Ný markaðssvæði. Starfsemi fjölbjóðafyrirtækja. Upphaf milliríkjavíðskipta. Upplýsingaöflun. Alþjóðlegt markaðsstarf. Útflutningur þjónustu og mótkaup. Fjármögnun milliríkjavíðskipta. Skipulag alþjóðlegrar starfsemi. Markaðir í Ameríku, A.-Asíu og þróunarlöndum. Nemendur vinna verkefni, sem eru kynnt og rædd. Gestafyrirlesarar fjalla um íslenskar aðstæður í alþjóðlegu samhengi.

VIÐ142G • NMV - Þjóðhagfræði I • (6e) • Haust

Markmið námskeiðsins er að miðla nemendum þekkingu á höfuðatriðum þjóðhagfræðinnar og helztu kenningum hennar og hugtökum, þannig að þeir fái yfirsýn yfir helztu viðfangsefni þjóðhagfræðinnar og innsýn í ýmis helztu lögmál efnahagslífsins, sem þjóðhagfræðin fjallar um. Áhersla er lögð bæði á fræðilegt inntak og hagnýtt gildi námsefnisins og tengsl þess við ýmis efnahagsmál, sem eru ofarlega á baugi á Íslandi og erlendis. Þekking á þjóðhagfræði býr nemendur undir ýmis önnur námskeið.

VIÐ201G • UI - tölvunotkun og töflureiknir • (6e) • Vor • 4f + 2æ

Umsjónarmaður: Ársæll Valfells Lektor

Kennari: Ragnhildur Björg Konráðsdóttir

Í námskeiðinu er gert ráð fyrir að nemendur hafi gott vald á notkun algengustu forrita í einkatölvum (Word, PowerPoint, Excel, Outlook).

Námskeiðinu er skipt í verklegan- og fræðilegan hluta. Þungamiðja verklega hlutans er notkun á töflureikni (Excel) í verkefnum sem ætla má að komi nemendum að gagni í öðrum greinum námsins og í starfi síðar meir. Meðal annars verður kennd notkun Excel við fjármálaútreikninga og gerð rekstrarlíkana svo og inngangur að forritun í kerfinu VBA. Í fyrirlestrum verður leitast við að gefa nemendum yfirsýn yfir tölvunotkun í fyrirtækjum og innsýn í fræðilegar hliðar tölvunotkunar og þá þætti sem máli skipta í fjárfestingu og rekstri tölvukerfa.

Verkefni og skilaskylda. Verklegt (50%) og skriflegt próf (50%). Nemendur verða að ná verklega prófinu til að verkefnaeinkunn gildi.

VIÐ202G • Rekstrarhagfræði I (u) • (6e) • Vor • 4f + 2æ

Kennari: Bolli Héðinsson Stundakennari

Nemendur í Viðskiptafræðideild og Hagfræðideild geta ekki fengið einingar fyrir þetta námskeið. Það er fyrir ferðamálafræðinema í Líf- og umhverfisvísindadeild. Markmið námskeiðsins er að miðla nemendum þekkingu á grunnatriðum rekstrarhagfræðinnar þannig að þeir kunni skil á helstu hugtökum og notkun þeirra í efnahagslífinu. Lögð er sérstök áhersla á að tengja kenningar rekstrarhagfræðinnar við þau málefni

sem efst er á baugi í efnahags- og þjóðmálaumræðu á hverjum tíma. Miðað er við að þetta sé fyrsti og eini áfanginn sem nemendur taka í hagfræði og því verður leitast við að gefa þeim heilsteypa mynd af hagfræði sem fræðigrein, bæði í fræðilegum og raunhæfum skilningi. Fjallað er um rekstrarhagfræði innan vísinda, umgjörð fyrirtækja, framboð og eftirspurn, markað og áhrif stjórnvalda. Viðskipti einstaklinga og fyrirtækja í alþjóðlegu samhengi. Ytri áhrifaþættir, almannagæði og sameiginlegar auðlindir. Framleiðsla, framleiðslu- og kostnaðarföll. Hegðun neytenda á markaði. Fullkomin samkeppni, einkasala, fákeppni og einkasölusamkeppni. Markaðs stefna, skipulag, áætlanagerð og upplýsingaöflun. Markaður fyrir framleiðsluþætti og grunnatriði við áhættu- og óvissuáðstæður.

VIÐ203G • Stjórnun og skipulagsheildir • (6e) • Vor • 4f + 1æ

Umsjónarmaður: Runólfur S Steinþórsson Prófessor

Kennari: Jón Snorri Snorrason

Efnisatriði: Skipulagsheildir og markvirkni. Hagsmunaaðilar, stjórnendur og viðskiptasiðferði. Stjórnun í síbreytilegu alþjóðlegu umhverfi. Helstu áskoranir í hönnun skipulagsheilda. Hönnun stjórnskipulags: vald og eftirlit, sérhæfing og samhæfing. Tilurð og stjórnun fyrirtækjamenningar. Stefnuþróun og skipulag í breytilegu alþjóðlegu umhverfi. Hönnun skipulags með tilliti til samkeppnisfærni og tækni. Breytingar skipulagsheilda: flokkun og form, fæðing, vöxtur, hnignun og dauði. Ákvarðanatöku, lærdómur, þekkingarstjórnun og upplýsingatækni. Nýsköpun, frumkvöðlar og sköpunarkraftur.

30% Hópverkefni - Skipt verður í 6 manna hópa. Hver hópur skal velja sér eitt fyrirtæki og vinnur svo með það í 4 mismunandi verkefnum í dæma- og umræðutímum. Öllum fjórum verkefnum er síðan skilað í einni möppu, þar sem jafnframt er gerð grein fyrir fyrirtækinu. -10% Þátttaka í umræðum og hópstarfi - Umræðutimar, alls skulu hópar mæta í alls í 5 skipti, aðra hvora viku. Nemendur eru hvattir til að mæta vel. Mæta þarf í 4 af 5 skiptum til að fá fullt mat fyrir þennan þátt í lokaekinnun. -60% Skriflegt lokapróf (engin gögn leyfð) -Uppfylla þarf skilyrði um 5,0 í einkunn á lokaprófinu til að nemendur fái reiknaða einkunn fyrir þátttöku í umræðutímum (10%) og hópverkefni (30%) inni heildareinkunn fyrir námskeiðið.

VIÐ204G • Rekstrarbókhald • (6e) • Vor • 4f + 1d

Kennari: Bjarni Frímánn Karlsson Lektor

Kynning á rekstrarbókhaldi. Kynnt verða fjölmörg kostnaðarhugtök og kostnaðargreining (núllpunktsgreining). Farið yfir helstu aðferðir við bókun framleiðslukostnaðar og skiptingu óbeins kostnaðar. Munurinn á rekstrarreikningi út frá aðferð fjárhagsbókhalds og með framlegðarútreikningi. Áætlanagerð, staðalbókhald og frávikagreining. Frammistöðumat deilda og afurða og skipting kostnaðar. Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að hafa góðan skilning á mikilvægi rekstrarbókhalds við ákvarðanatöku um rekstur fyrirtækja. Stöðupróf á miðju misseri gildir 20%. Lokapróf gildir 80%.

VIÐ205G • Markaðsfærsla þjónustu • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Þórhallur Örn Guðlaugsson Dósent

Kennari: Friðrik Eysteinnsson Aðjunkt

Markmið námskeiðsins er að kynna nemendum grundvallaratriði í þjónustufræðum, s.s. eiginleika þjónustu, sérstök vandamál sem tengjast þjónustu og með hvaða hætti þessi atriði hafa áhrif á markaðsfærslu þjónustu og þjónustulausna. Fjallað er um eðli og eiginleika þjónustu, þjónustuþríhyrninginn, þjónustugapið, kauphegðun í þjónustu, væntingar og skynjun ásamt mikilvægi þess að byggja upp varanlegt samband við viðskiptavini. Einnig er fjallað um hönnun þjónustu, staðla og viðmið, umgjörð þjónustu, hlutverk viðskiptavinar í árangursríkri þjónustuframkvæmd, hlutverk starfsfólks í árangursríkri þjónustuframkvæmd, jafnvægi framboðs og eftirspurnar þegar þjónusta er annars vegar, verðlagningu og hvað ber að hafa í huga þegar mótuð er kynningarstefna fyrir þjónustulausnir. Eftir námskeiðið eiga nemendur að:

- Þekkja grundvallaratriði þjónustufræða
- Kunna skil á sérstökum viðfangsefnum sem tengjast þjónustu
- Þekkja þjónustuþríhyrninginn og gæðalíkan þjónustu
- Geta skilgreint hlutverk viðskiptavina og starfsfólks í árangursríkri þjónustuframkvæmd
- Kunna skil á atriðum er tengjast hönnun þjónustu og þjónustustefnu
- Geta úrfært einfalda kynningarátætlun fyrir þjónustulausn

Æskileg undirstaða: Inngangur að markaðsfræði (VIÐ101G)

Skriflegt próf 70%, verkefni 30%, skilaskylda.

VIÐ238G • NMV - Inngangur að fjárhagsbókhaldi • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Bjarni Frímánn Karlsson Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að kynna grundvallaratriði fjárhagsbókhalds og ársreikningsins. Eðli tvíhliða bókhalds skýrt út frá bókhaldsjöfnunni. Reglugrunnur reikningshalds: forsendur, grundvallarreglur og hugtök. Lagaumhverfið. Form ársreiknings og rökrænt samhengi milli kaflanna í honum. Hvað hefur áhrif á eigið fé? Kynntar helstu aðferðir við greiningu ársreikninga, einkum kennitölurétkningar. Nemendur leysa fjölmörg verkefni í gerð einfaldrá ársreikninga og kennitölurétkningu. Lokapróf gildir 100%

VIÐ239G • NMV - Markaðsfærsla þjónustu • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Þórhallur Örn Guðlaugsson Dósent

Markmið námskeiðsins er að kynna nemendum grundvallaratriði í þjónustufræðum, s.s. eiginleika þjónustu, sérstök vandamál sem tengjast þjónustu og með hvaða hætti þessi atriði hafa áhrif á markaðsfærslu þjónustu og þjónustulausna. Fjallað er um eðli og eiginleika þjónustu, þjónustuþríhyrninginn, þjónustugapið, kauphegðun í þjónustu, væntingar og skynjun ásamt mikilvægi þess að byggja upp varanlegt samband við viðskiptavini. Einnig er fjallað um hönnun þjónustu, staðla og viðmið, umgjörð þjónustu, hlutverk viðskiptavinar í árangursríkri þjónustuframkvæmd, hlutverk starfsfólks í árangursríkri þjónustuframkvæmd, jafnvægi framboðs og eftirspurnar þegar þjónusta er annars vegar, verðlagningu og hvað ber að hafa í huga þegar mótuð er kynningarstefna fyrir þjónustulausnir. Eftir námskeiðið eiga nemendur að:

- Þekkja grundvallaratriði þjónustufræða
- Kunna skil á sérstökum viðfangsefnum sem tengjast þjónustu
- Þekkja þjónustuþríhyrninginn og gæðalíkan þjónustu
- Geta skilgreint hlutverk viðskiptavina og starfsfólks í árangursríkri þjónustuframkvæmd

- Kunna skil á atriðum er tengjast hönnun þjónustu og þjónustustefnu
- Geta úrfært einfalda kynningaráætlun fyrir þjónustulausn

VIÐ240G • NMV - UI - tölvunotkun og töflureiknir • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Ársæll Valfells Lektor

Í námskeiðinu er gert ráð fyrir að nemendur hafi gott vald á notkun algengustu forrita í einkatölvum (Word, PowerPoint, Excel, Outlook). Námskeiðinu er skipt í verklegan- og fræðilegan hluta. Þungamiðja verklega hlutans er notkun á töflureikni (Excel) í verkefnum sem ætla má að komi nemendum að gagni í öðrum greinum námsins og í starfi síðar meir. Meðal annars verður kennd notkun Excel við fjármálaútreikninga og gerð rekstrarlíkana svo og inngangur að forritun í kerfinu VBA. Í fyrirlestrum verður leitast við að gefa nemendum yfirsýn yfir tölvunotkun í fyrirtækjum og innsýn í fræðilegar hliðar tölvunotkunar og þá þætti sem máli skipta í fjárfestingu og rekstri tölvukerfa.

VIÐ241G • NMV - Sameiginlegur vettvangur fyrir nemendur • (3e) • Vor

Vettvangur fyrir nemendur til samskipta.

VIÐ242G • NMV - Inngangur að fjármálum • (6e) • Vor

Yfirlit yfir viðfangsefni fjármálastjórnunar og efni fjármálafræða. Kynning á fjármagnsmarkaði, kostum um rekstrarform fyrirtækja og á reglum um tekjusköttun fyrirtækja. Kynning á kenningu um ákvörðun markaðsvirðis verðbréfa. Samning fjárhagsáætlana (greiðsluáætlanir, áætlanir um rekstrarafkomu og um þróun fjárhagslegrar stöðu). Einfaldar aðferðir við mat fjárfestingakosta. Fjárbinding í veltufjármunum. Öflun skammtímalána. Alþjóðleg fjármál.

VIÐ243G • NMV - Rekstrarstjórnun • (6e) • Vor

Rekstrarstjórnun. Líkanagerð. Skipulag framleiðslu. Samkeppnisstaða. Framleiðni. Þróun afurða. Afkastageta. Verksmiðjustaðsetning. Val á rekstrarferfi. Eiginleikar mismunandi framleiðslukerfa; samfelt flæði, verkstæði, seríuframleiðsla, blanda kerfi, framleiðslulína háð vél, framleiðslulína háð starfsmanni, þjónustuverkstæði, fjöldapjónusta og þjónusta sérfræðinga. Verksmiðjuskipulagning. Skipulagning vinnustöðva. Vinnuransóknir. Markmið námskeiðsins er að kenna nemendum að nota ýmis líkön til að bæta rekstur framleiðslufyrirtækja. Nemendur fá þjálfun í að nota líkðin og er lögð áhersla á notkun EXCEL. Nemendur leysa verkefni, sem eru kynnt og rædd í tímum.

VIÐ244G • NMV - Fjármál II • (6e) • Vor

Framhald af Fjármálum I. Kenningar um samval verðbréfa og um verðmyndun hlutabréfa. Fjármagnskostnaður. Áhrif fjármögnunar á virði fyrirtækja. Aðferðir við mat fjárfestinga, sem haldnar eru óvissu. Fjármagnsskömmun og val fjárfestinga. Arðgreiðslustefna hlutafélaga. Helstu gerðir hlutfjár og langtímalánsfjár. Fjármögnunarleiga. Vilnanir. Samruni hlutafélaga. Fyrirtæki í fjárþróng, fjárhagsleg endurskipulagning hlutafélaga. Fjárhagsleg viðfangsefni milliríkjaviðskipta. Verkefni.

VIÐ245G • NMV - Tölfræði B • (6e) • Vor

Markmið námskeiðsins er að nemendur þjálfist í að nota tölfræðilegar aðferðir til að greina viðfangsefni og við ákvörðunartöku. Efni: Þáttur tölfræði í ákvörðunartöku, ákvörðunartre, stikalaus próf, margvitt aðhvarf, fervikagreining, tímaraðir og spálíkon, úrtaksaðferðir, hönnun markaðs- og skoðanakannana, ákvörðunarfræði. Notkun Excel.

VIÐ301G • Fjármál I • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Vilhjálmur Bjarnason Lektor

Yfirlit yfir viðfangsefni fjármálastjórnunar og efni fjármálafræða. Kynning á fjármagnsmarkaði, kostum um rekstrarform fyrirtækja og á reglum um tekjusköttun fyrirtækja. Kynning á kenningu um ákvörðun markaðsvirðis verðbréfa. Samning fjárhagsáætlana (greiðsluáætlanir, áætlanir um rekstrarafkomu og um þróun fjárhagslegrar stöðu). Einfaldar aðferðir við mat fjárfestingakosta. Fjárbinding í veltufjármunum. Öflun skammtímalána. Alþjóðleg fjármál.

VIÐ302G • Lögfræði A - almenn viðskiptalögfræði • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Ingjaldur Hannibalsson Prófessor

Kennari: Haukur Örn Birgisson

Í þessu námskeiði verður farið yfir helstu svið laga og réttar sem varða rekstur fyrirtækja og viðskipti. Tilgangur námskeiðsins er að undirbúa nemendur undir viðfangsefni sem líkleg eru til þess að verða á vegi þeirra í störfum í viðskiptalífínu. Lögð er áhersla að nemendur öðlist þekkingu til þess að geta greint lögfræðileg úrlausnarefni og tekið á þeim áður en þau verða að lögfræðilegum vandamálum. Helstu viðfangsefni verða eftirfarandi: 1) Fjallað verður um samninga; tilurð þeirra, túlkun og gildi, helstu reglur um lausfjár- og fasteignakaup og úrræði sammingsaðila vegna galla og annarra vanefnda. 2) Fjallað verður um lagareglur um tjón og skaðabætur í atvinnurekstri 3) Fjármögnun fyrirtækja og lánveitingar, þ. á m. um viðskiptabréfareglur, veðsetningar ofl. 4) Greiðsluferfiðleikar, nauðasamningar, og gjaldprotaskipti 5) Skipulag og rekstur fyrirtækja, ábyrgð og skyldur stjórnenda, og réttarstaða starfsmanna 6) Neytendavernd og samkeppnislöggjöf 7) Hugverkaréttindi 8) Helstu reglur á verðbréfamarkaði.

VIÐ303G • Utanríkisverslun • (6e) • Haust • 1f + 2u

Kennari: Ingjaldur Hannibalsson Prófessor

Grunnkenningar um milliríkjaviðskipti. Utanríkisverslun Íslendinga. Viðskiptajöfnuður og alþjóðlegt fjármálakerfi. Alþjóðlegar stofnanir. Umhverfi, lög og menning. Ný markaðssvæði. Starfsemi fjölþjóðafyrirtækja. Upphaf milliríkjaviðskipta. Upplýsingaöflun. Alþjóðlegt markaðsstarf. Útflutningur þjónustu og mótkaup. Fjármögnun milliríkjaviðskipta. Skipulag alþjóðlegrar starfsemi. Markaðir í Ameríku, A.-Asíu og þróunarlöndum. Nemendur vinna verkefni, sem eru kynnt og rædd. Í hverri viku ræða nemendur dæmisögur um raundæmi undir leiðsögn kennara.

Þátttaka í umræðum í tímum 10%, Verkefni 20%, Lokapróf (lokuð bók) 70%. Þeir sem ljúka prófi í Utanríkisverslun í desember 2009 og janúar 2010 fá einkunnir fyrir þátttöku í umræðum, og verkefni í samræmi við frammistöðu á haustmíssi 2009.

VIÐ304G • Markaðsfræði I (u) • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Þórhallur Örn Guðlaugsson Dósent
Kennari: Jón Snorri Snorrason

Markmið: Kynna nemendum fræðileg hugtök og kenningar varðandi markaðssetningu frá sjónarhóli ferðamálafræðinnar auk þess að veita innsýn í faglegt markaðsstarf. Viðfangsefni: Grundvallaratriði markaðsfræðinnar. Markaðssetning og markaðssetningarferillinn, áhrif umhverfis og aðstæðna, grundvallarstefnumótun, söluráðar og samval þeirra. Fyrirkomulag: Fyrirlestrar, umræður, verkefnavinna, Tungumál: Kennir er á íslensku, en verkefnum og skriflegum prófsvörum má skila hvort sem er á íslensku og/eða ensku. Um er að ræða eitt hópverkefni og m.v. að 4-5 séu í hverjum hóp. Flutningur verkefna fer fram í síðustu 2-3 tímum.

VIÐ305G • Tölfræði A • (6e) • Haust • 4f + 2æ

Kennari: Snjólfur Ólafsson Prófessor

Markmið námskeiðsins er að byggja traustan grunn undir notkun tölfræði í öðrum námskeiðum, í starfi og í daglegu lífi, og að gera nemendur talnagleggri. Efni: Lýsandi tölfræði. Líkindafræði: atburðir, líkur, hendingar, helstu dreifingar. Ályktunartölfræði. matsaðferðir, tölfræðileg próf. Línulegt aðhvarf.

VIÐ306G • NMV - Rekstrarbókhald • (6e) • Haust

Kennari: Bjarni Frimann Karlsson Lektor

Kynning á rekstrarbókhaldi. Kynnt verða fjölmörg kostnaðarhugtök og kostnaðargreining (jafnvægisgreining). Farið yfir helstu aðferðir við bókun framleiðslukostnaðar og skiptingu óbeins kostnaðar. Munurinn á rekstrarreikningi út frá aðferð fjárhagsbókhalds og með framlegðarútreikningi. Áætlanagerð, staðalbókhald og frávikagreining. Frammistöðumat deilda og afurða og skipting kostnaðar. Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að hafa góðan skilning á mikilvægi rekstrarbókhalds við ákvarðanatöku um rekstur fyrirtækja. Lokapróf gildir 100%

VIÐ307G • NMV - Stærðfræði A • (6e) • Haust

Kennari: Guðmundur Ólafsson Lektor

Mikilvæg atriði úr námsefni framhaldsskóla rifjuð upp. Undirstöðuatriði fylkjareiknings. Föll af mörgum breytistærðum. Hámarks- og lágmarks- og án hliðarskilyrða. Lagrange aðferðir. Nauðsynleg og nægileg skilyrði. Tegrun. Nemendur sem ekki hafa hlotið góða undirstöðu í stærðfræði í framhaldsskóla er bent á undirbúningsnámskeið í stærðfræði vikuna fyrir upphaf kennslu sem Viðskiptafræðistofnun stendur fyrir. Nemendur í B.S. námi í viðskiptafræði með val A, B,C eða D og B.A. nemendur í hagfræði taki þetta námskeið eða Stærðfræði I, nemendur í hagfræði eða B.S. námi í viðskiptafræði með val F taki Stærðfræði I.

VIÐ401G • Reikningsskil • (6e) • Vor • 4f + 1d

Umsjónarkennari: Bjarni Frimann Karlsson Lektor

Námskeiðið er framhald af Inngangi að fjárhagsbókhaldi. Lögd er áhersla á færslutæknileg atriði í bókhaldi og við lokun uppgjörstímabils, niðurfærsla viðskiptakrafna, afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna, viðskiptavild og aðrar óefnislegar eignir, birgðamatsaðferðir, afföll og yfirverð á skuldabréfum, ábyrgðarskuldbindingar, tekjuskattskuldbinding o.fl. Flokkun áhættufjármuna og peningalegra eigna. Sjóðstreymi. Fyrirmæli laga um ársreikninga verða skoðuð rækilega og höfð hliðsjón af þljóðlegum reikningsskilastöðlum, IFRS. Útreikningur tekjuskatts er tekinn til meðferðar. Lögd verða verkefni fyrir nemendur í því skyni að gera þá færa um að semja tiltölulega einfaldan ársreikning. Skilaskyrt heimaverkefni. Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að fjárhagsbókhaldi (VIÐ103G) Heimaverkefni skilaskyrt 15% og skriflegt lokapróf 85%.

VIÐ402G • Fjármál II • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Kristján Jóhannsson Lektor

Framhald af Fjármálum I. Kenningar um samval verðbréfa og um verðmyndun hlutabréfa. Fjármagnskostnaður. Áhrif fjármögnunar á virði fyrirtækja. Aðferðir við mat fjárfestinga, sem haldnar eru óvissu. Fjármagnsskömmun og val fjárfestinga. Arðgreiðslustefna hlutafélaga. Helstu gerðir hlutafjár og langtímalánsfjár. Fjármögnunarleiga. Vilnanir. Samruni hlutafélaga. Fyrirtæki í fjárþróng, fjárhagsleg endurskipulagning hlutafélaga. Fjárhagsleg viðfangsefni milliríkjavíðskipta. Verkefni.

VIÐ403G • Stærðfræði B • (6e) • Vor • 4f + 2æ

Kennari: Guðmundur Ólafsson Lektor

Námskeiðið er framhald af Stærðfræði A. Því er sérstaklega ætlað að styrkja þá nemendur sem hyggja á framhaldsnám en auk þess styður það við námskeið í fjármálum og fleiri greinum. Efni: Runur og raðir, samleitni, tvinnötlur, Taylor og Fourieraðir og notkun þeirra í fjármálum, eigingildi, eiginvektorar og kvaðratísk form, mismunajöfnur og diffrijöfnur, mismuna og diffrijöfnukerfi, Lagrangehámarks- og reglur Kuhn-Tucker. Kennir er á stærðfræðiforrit á borð við Maple V og Mathcad auk þess sem Excel er notað. Námskeiðið verður kennt í tölvuveri eða gert ráð fyrir að nemendur hafi fartölvur.

VIÐ404G • Rekstrarstjórnun • (6e) • Vor • 4f + 1æ

Kennari: Eðvald Möller Aðjúnkt

Rekstrarstjórnun. Líkanagerð. Skipulag framleiðslu. Samkeppnisstaða. Framleiðni. Þróun afurða. Afkastageta. Verksmiðjustaðsetning. Val á rekstrarferfi. Eiginleikar mismunandi framleiðslukerfa; samfellt flæði, verkstæði, seríuframleiðsla, blanda kerfi, framleiðslulína háð vél, framleiðslulína háð starfsmanni, þjónustuverkstæði, fjöldaðjónusta og þjónusta sérfræðinga. Verksmiðjuskipulagning. Skipulagning vinnustöðva. Vinnurannsóknir. Markmið námskeiðsins er að kenna nemendum að nota ýmis líkön til að bæta rekstur framleiðslufyrirtækja. Nemendur fá þjálfun í að nota líkönin og er lögd áhersla á notkun EXCEL. Nemendur leysa verkefni, sem eru kynnt og rædd í tímum.

VIÐ405G • Tölfræði B • (6e) • Vor • 4f + 2æ

Kennari: Eðvald Möller Aðjúnkt

Markmið námskeiðsins er að nemendur þjálfist í að nota tölfræðilegar aðferðir til að greina viðfangsefni og við ákvörðunartöku. Efni: Þáttur

tölfræði í ákvörðunartöku, ákvörðunartré, stikalaus próf, margvitt aðhvarf, fervikagreining, tímaraðir og spálikön, úrtaksaðferðir, hönnun markaðs- og skoðanakannana, ákvörðunarfræði. Notkun Excel.

VID406G • Tjáning og samskipti • (6e) • Vor • 2f + 2æ

Umsjónarkennari: Þóra H Christiansen Aðjunkt

Kennari: Helga Elinborg Jónsdóttir

Markmið námskeiðsins er að þátttakendur: Geti tjáð hug sinn skýrt í töluðu máli, séu öruggir, áheyrilegir og í góðu sambandi við áheyrendur.

Geti tjáð sig skýrt og markvisst í rituðu máli. Þekki fræðin um boðmiðlun á vinnumarkaði. Munnleg tjáning: Raddbeiting, framsögn og öndun. Áheyrileiki og samband við áheyrendur. Kvíði og aðferðir til að yfirvinna hann. Skýrt skipulag og efnistöð. Tjáning á fundum og í smærri hópum. Skrifleg tjáning: Einföldun upplýsinga, skýrslugerð, gerð ferilskráa, skrif minnisblaða. Boðskiptafræði: Boðskiptamódel, aðgengi og notagildi upplýsinga, notendagreining. Nemendur taka þátt í verklegum æfingum, halda fyrirlestra, skrifa minnisblöð og skýrslur. Námskeiðið er kennt á ensku.

Vægi skilaverkefna 100%.

VID407G • Aðferðafræði • (6e) • Vor • 2f + 2d

Umsjónarmaður: Runólfur S Steinþórsson Prófessor

Í námskeiðinu er fjallað um vísindalega aðferðafræði, sérstaklega ýmsar rannsóknaraðferðir í viðskiptafræði og framsetningu niðurstaðna.

Fjallað er m.a. um gagnaöflun og gagnaúrvinnslu. Áhersla er lögð á verkefnavinnu nemenda.

Æskileg undirstaða: Tölfræði A (VID305G), Tölfræði B (VID405G)

Verkefni 40%. Skilaskylda. Lokapróf 60%.

VID408G • NMV - Stjórnun og skipulagsheildir • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Runólfur S Steinþórsson Prófessor

Efnisatriði: Skipulagsheildir og markvirkni. Hagsmunaaðilar, stjórnendur og viðskiptasiðferði. Stjórnun í síbreytilegu alþjóðlegu umhverfi.

Helstu áskoranir í hönnun skipulagsheilda. Hönnun stjórnskipulags: vald og eftirlit, sérhæfing og samhæfing. Tilurð og stjórnun fyrirtækjameningar. Stefnumótun og skipulag í breytilegu alþjóðlegu umhverfi. Hönnun skipulags með tilliti til samkeppnisfærni og tækni. Breytingar skipulagsheilda: flokkun og form, fæðing, vöxtur, hnignun og dauði. Ákvarðanatataka, lærdómur, þekkingarstjórnun og upplýsingatækni. Nýsköpun, frumkvöðlar og sköpunarkraftur.

VID409G • NMV - Rekstrarhagfræði II • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Birgir Þór Runólfsson Dósent

Námskeiðið er framhald af Rekstrarhagfræði I. Áhersla er lögð á namar öðlist bæði viðtækari og dýpri þekkingu á kenningum hagfræðinnar. Það verður gert með því að gera frekari grein fyrir helstu kenningum í rekstrarhagfræði og sýna hvernig nota megi fræðin til að fjalla skipulega um margvísleg mál.

VID410G • NMV - Fjármál I • (6e) • Vor

Yfirlit yfir viðfangsefni fjármálastjórnunar og efni fjármálafræða. Kynning á fjármagnsmarkaði, kostum um rekstrarform fyrirtækja og á reglum um tekjusköttun fyrirtækja. Kynning á kenningu um ákvörðun markaðsvirðis verðbréfa. Samning fjárhagsáætlanar (greiðsluáætlanir, áætlanir um rekstrarafkomu og um þróun fjárhagslegrar stöðu). Einfaldar aðferðir við mat fjárfestingakosta. Fjárbinding í veltufjármunum. Öflun skammtímalána. Alþjóðleg fjármál.

VID501G • Skattskil I - einstaklingsskattaréttur • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Einar Guðbjartsson Dósent

Kennari: Kristín Norðfjörð

Kennari: Ásmundur G Vilhjálmsson Aðjunkt

Á námskeiðinu verður farið yfir meginreglur ísl. skattalaga um skattskylda aðila og skattskyldar tekjur þar á meðal hvaða gjöld heimilt er að draga frá þeim. Sérstök áhersla verður lögð á uppgjör tekjuskattstofna hjá einstaklingum og sjálfstætt starfandi mönnum með úrlausnum á dæmum og raunhæfum verkefnum. Kynnt verður gerð skattframtals einstaklinga og hjóna svo og atvinnurekstrarframtals. Fjallað verður um ákvörðun hvers konar bóta og afláttu frá skatti. Farið verður yfir grundvallarreglur réttarfars í skattamálum, endurákvörðanir á sköttum og afleiðingar af vísitandi röngum skattskilum. Veitt verður innsýn í meginreglur laga um virðisaukaskatt og tryggingagjald. Að námskeiðinu loknu er við það miðað að námsmaður geti talið fram fyrir einstaklinga og lítil fyrirtæki svo og kært skattákvörðun ef hún er röng að hans mati.

VID502G • UII - VBA forritun og gagnavinnsla • (6e) • Haust • 4f + 2æ

Umsjónarmaður: Ársæll Valfells Lektor

Kennari: Bergþór Skúlason Stundakennari

Námskeiðið er áframhald á forritun úr Tölvunotkun og töflureiknar. Meginþungi námskeiðs er úrvinnsla gagna, Access gagnagrunnur og VBA forritun í Excel. Einnig er farið kerfisbundið yfir Excel og alla helstu þætti þess og hvernig það nýtist til meðhöndlunar gagna.

Námskeiðið byggir á verkefnavinnu, markmiðið er að ná upp hæfni við notkun framangreindra forrita. Nemendur skila verkefnum. Skilaskylda.

Verkefni, skilaskylda, verklegt og skriflegt próf.

VID503G • Fjármálagerningar • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Haukur Camillus Benediktsson Lektor

Kennari: Trausti Jónsson

Fjallað verður um helstu fjármálagerninga allt frá einföldum vaxtaafurðum yfir í afleiður og verðlagningu þeirra.

VID504G • Ársreikningagerð A • (6e) • Haust • 4f + 4d

Umsjónarmaður: Bjarni Frímann Karlsson Lektor

Umsjónarmaður: Einar Guðbjartsson Dósent

Kennari: Margrét Pétursdóttir

Námskeiðið er ætlað nemendum sem velja F- og R-línu (fjármál- og reikningshald). Farið er ítarlega í gerð ársreikninga hjá hlutafélögum og alþjóðlegu reikningsskilastöðlunum IFRS/IAS fylgt í meginatriðum. Efnið í RII er dýpkað mjög í þessu námskeiði. Tiltækin álitamál eru tekin sérstaklega fyrir, s.s. innlausn tekna, birgðamat, mat og afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna og óefnislegra eigna, virðisrýrnunarpróf, bókun áhættufjármuna og skulda, eigið fé og arðgreiðslur. Verkefni verða lögð fyrir. Skilaskylda á einhverjum þeirra.

Æskileg undirstaða: Reikningsskil (VIÐ401G)

Heimaverkefni - skilaskylda. Lokapróf.

VIÐ505G • Fjármálamarkaðir • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Vilhjálmur Bjarnason Lektor

Fjallað verður um fjármálamarkaðinn í heild sinni, skipulag og virkni. Einnig verður fjallað um helstu aðila á fjármálamarkaðnum og samspil þeirra.

Æskileg undirstaða: Fjármál II (VIÐ402G)

VIÐ506G • Verkefnastjórnun • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Eðvald Möller Aðjúnt

Markmið námskeiðsins er að nemendur fái góðan skilning á þætti verkefnastjórnunar í rekstri fyrirtækja og á stjórnun einstakra verkefna.

Fjallað verður um hinar ýmsu hliðar verkefnastjórnunar meðal annars notkun upplýsingatækni.

VIÐ507G • BS-ritgerð í viðskiptafræði • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Þóra H Christiansen Aðjúnt

Nemendur eiga að skila rannsóknaráætlun til umsjónarmanns lokaritgerða. Síðustu skiladagar fyrir rannsóknaráætlanir eru í maí, fyrir útskrift í október 2009, í september, vegna útskriftar í febrúar 2010, í febrúar vegna útskriftar í júní 2010 og í maí, vegna útskriftar í október 2010. Í kjölfar þess að nemendur skila rannsóknaráætlun fá þeir úthlutað leiðbeinanda úr hópi fastra kennara deildarinnar. Heimilt er að prófa stúdent munnlega úr efni ritgerðar og meta frammistöðu hans sem hluta af einkunn.

VIÐ508G • BS-ritgerð í viðskiptafræði • (12e) • Haust

Umsjónarmaður: Þóra H Christiansen Aðjúnt

Nemendur eiga að skila rannsóknaráætlun til umsjónarmanns lokaritgerða. Síðustu skiladagar fyrir rannsóknaráætlanir eru í maí, fyrir útskrift í október 2009, í september, vegna útskriftar í febrúar 2010, í febrúar vegna útskriftar í júní 2010 og í maí, vegna útskriftar í október 2010. Í kjölfar þess að nemendur skila rannsóknaráætlun fá þeir úthlutað leiðbeinanda úr hópi fastra kennara deildarinnar. Heimilt er að prófa stúdent munnlega úr efni ritgerðar og meta frammistöðu hans sem hluta af einkunn.

VIÐ509G • Stjórnun starfsmannamála • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Árelía Eydís Guðmundsdóttir Dósent

Kennari: Þórunn Auðunsdóttir

Markmið námskeiðsins er að þátttakendur: Öðlist þekkingu á helstu þáttum sem unnið er að í starfsmannadeildum fyrirtækja, bæði frá fræðilegu og verklegu sjónarhorni. Öðlist skilning á framkvæmd starfsmannamála hjá íslenskum fyrirtækjum. Séu vel undirbúin til að taka að sér verkefni og umsjón með verkefnum sem snerta starfsmannamál. Efnisatriði: Starfsmannadeild, starfsmannastefna, starfsmannaáætlanir, starfsmat, starfslýsingar, ráðning starfsmanna, kynning nýliða, starfsþjálfun, starfsfræðsla, laun, launakerfi, frammistöðumat, starfsmannasamtöl, sveigjanlegur vinnutími, starfsframi og starfslok. Verkefnavinna og verklegar æfingar í samskiptastjórnun.

VIÐ510G • Vinnumarkaðurinn og þróun hans • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Gylfi Dalmann Aðalsteinsson Lektor

Kennari: Lárus Blöndal Stundakennari

Markmiðið með námskeiðinu er að kynna fyrir viðskiptafræðinemum helstu grunnatriði í vinnumarkaðsfræðum (industrial/employee relations). Fjallað verður um hugtakið vinnumarkaðsfræði, kenningar um vinnumarkaðinn og samskipti aðila vinnumarkaðarins, stofnanauppbyggingu, hlutverk einstakra aðila á vinnumarkaði (verkalýðsfélög, atvinnurekendur og ríkisvald). Rakin verða megineinkenni vinnumarkaða m.a. í Svíþjóð, USA, Japan, Ítalíu, Þýskalandi og Frakklandi. Fjallað um kjarasamninga (fyrirtækja- og vinnustaðasamninga, markaðslaunasamninga), vinnulöggjöf, verkföll og verkfallskenningar, atvinnulýðræði og þáttökustjórnun og hlutverk verkalýðsfélaga í nútíð og fortíð. Rætt verður um alþjóðavæðingu og áhrif hennar á evrópskan vinnumarkað sem og samruna vinnuafis í Evrópu og líkur á heildstæðum evrópskum vinnumarkaði og áhrif fjölþjóðlegra fyrirtækja (MNC's) á evrópskan vinnumarkað. Ennfremur verður rætt um tilkomu mannauðsstjórnunar (HRM). Samtímis verður fjallað um íslenskan vinnumarkað.

Lokapróf 70% og skilaverkefni 30%.

VIÐ511G • Markaðsrannsóknir • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Þórhallur Örn Guðlaugsson Dósent

Kennari: Auður Hermansdóttir Verkefnisstjóri

Markmið námskeiðsins er að kynna fyrir nemendum hlutverk markaðsrannsókna í markaðsáætlanum gerð og efla færni þeirra við að undirbúa, framkvæma og vinna úr gögnum sem nýst geta sem markaðsupplýsingar. Fjallað er um markaðsrannsóknafærlið og mismunandi tegundir og aðferðir markaðsrannsókna.

Eftir námskeiðið eiga nemendur að:

- Þekkja vel aðferðafræði markaðsrannsókna
- Þekkja vel muninn á megindlegum og eigindlegum aðferðum og frumgögnum og fyrirbyggjandi gögnum.
- Geta undirbúið, framkvæmt og unnið úr viðhorfskönnun.
- Geta notað tölfraðilegar aðferðir við úrvinnslu gagna og nýtt sér SPSS við þá vinnu.

Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að markaðsfræði (VIÐ101G) eða Markaðsfræði I (u) (VIÐ304G)

Annað vægi er þátttökueinkunn.

VID512G • Viðskipti og alþjóðasamskipti • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Þóra H Christiansen Aðjunkt

Námskeiðinu er ætlað að búa nemendur undir að starfa á vettvangi alþjóðaviðskipta, efla menningarläsi þeirra og aðlögunarhæfni. Markmið námskeiðsins eru að nemendur: Þekki og geti beitt helstu kenningum um menningarlegan mismun og fjölbreytni. Hafi skilning á og séu meðvitaðir um eigin menningu, verðmætamat og viðhorf og áhrif þeirra á samskipti og hegðun. Hafi skilning á og geti greint vinnuþætti og þjóðmenningu. Hafi skilning á viðskiptum í fjölmennarlegu samfélagi og samskiptum ólíkra hópa. Geti aðlagð sig að fjölbreyttum aðstæðum og átt samskipti við einstaklinga og hópa frá ólíkri menningu. Nemendur taka þátt í fjölmennarlegri hópvinnu, flytja fyrirlestra og skrifa skýrslur. Öll kennsla og samskipti í námskeiðinu fara fram á ensku.

VID513G • Vöruauðkenni og viðskiptatengsl • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Þórhallur Örn Guðlaugsson Dósent

Kennari: Friðrik Eysteinnsson Aðjunkt

Markmið námskeiðsins er að nemandinn þekki vel til mótnar markaðsstefnu og tengsl þeirrar stefnu við greiningu á markaðstækifærum annars vegar og útfærslu markaðsáætlunar hins vegar. Sérstök áhersla er á stjórnun vöruauðkenna (Brand Management) og viðskiptatengsla (Relationship Marketing). Fjallað er um staðfærslu og tengsl staðfærslu við markhópagreiningu og val markhópa. Um mikilvægi vöruauðkennis og mótn vörumerkjastefnu. Fjallað um viðskiptatengsl og stjórnun viðskiptatengsla. Eftir námskeiðið eiga nemendur að:

Þekkja grundvallaratriði við mótn markaðsstefnu

Þekkja grundvallaratriði við mótn vörumerkjastefnu

Þekkja grundvallaratriði við stjórnun viðskiptatengsla

Geta tekið þátt í að móta stefnu fyrir vöruauðkenni

Geta tekið þátt í að móta stefnu í stjórnun viðskiptatengsla

Verkefni, skilaskylda. Einstaklingsverkefni (15%) Hópverkefni (2*15%), Lokapróf (55%).

VID601G • Lögfræði B - þættir úr fjármálalögfræði • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Ingjaldur Hannibalsson Prófessor

Kennari: Árni Sigurjónsson Stundakennari

Námskeiðið fjallar um lagaleg viðfangsefni sem snerta fjármál fyrirtækja og fjármálamarkaði. Skiptist námskeiðið í þrjú hluta. Í fyrsta hluta verður farið ítarlega yfir lögjöf um verðbréfavíðskipti, kauphallir og skipulagða tilboðsmarkaði, verðbréfasjóði og fjármálafyrirtæki. Í öðrum hluta verður fjallað um lögfræðileg viðfangsefni sem tengjast kaupum og sölum fyrirtækja, þ. á m. um samningaferli og samningagerð, söluaðferðir, áreiðanleikakannanir, samkeppnisrættarleg sjónarmið o.fl Í þriðja hluta verður fjallað um ýmsar gerðir samninga og skjala sem mikilið reynir á á fjármálamarkaði, þar á meðal lánasamninga, kaupsamninga, og hluthafasamninga. Ákvæði þeirra verða útskýrd og fjallað um atriði sem hafa verður í huga við gerð þeirra og samningu.

VID602G • Alþjóðamarkaðsfræði og markaðsáætlanir • (6e) • Vor • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Þórhallur Örn Guðlaugsson Dósent

Kennari: Friðrik Eysteinnsson Aðjunkt

Umfjöllunarefni námskeiðsins er alþjóðamarkaðsfræði og gerð markaðsáætlana. Farið ítarlega í þau viðfangsefni sem tengjast markaðsstarfi á alþjóðavettvangi. Ennfremur er farið ítarlega í þá aðferðafræði sem tengist gerð markaðsáætlunar, allt frá greiningu markaðstækifæri til framkvæmdaáætlunar. Fjallað er um aðferðir við að greina stöðu vöru á markaði hvernig móta á markaðsstefnu og hvernig samvali markaðsráða skuli háttáð. Nemendur vinna markaðsáætlun fyrir vöru eða þjónustu, 3-4 í hóp og er ætlað að koma sjálfir með tillögu að verkefnum sem þeir vinna undir handleiðslu kennara.

VID603G • Ársreikningagerð B • (6e) • Vor • 4f + 4d

Umsjónarmaður: Bjarni Frímann Karlsson Lektor

Námskeiðið er ætlað nemendum sem velja F- og R-línuna (fjármál- og reikningshald) og er beint framhald af Ársreikningagerð A. Tiltekin álitamála við reikningsskil eru tekin fyrir, s.s. tekjuskattur og skattskuldbindingar, lífeyrisskuldbindingar, eftirlaunasamningar, leigusamningar, leiðréttingar vegna breyttra reikningsskilareglna, sjóðstreymi og innihald skýringa. Auk þess verður farið í kennitölugreiningu og valrétti. Einni viku verður varið til kynningar á innihaldi M.Acc. námsins, einkum endurskoðunargreina. Verkefni verða lögð fyrir. Skilaskylda á einhverjum þeirra.

Æskileg undirstaða: Ársreikningagerð A (VID504G)

Heimaverkefni og lokapróf.

VID604G • Stýring fjármálasafna • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Gylfi Magnússon Dósent

Fjallað verður um þá aðferðafræði sem liggur að baki ákvarðanatöku fjárfesta og fyrirtækja við myndun og stýringu eigna- og skuldafafna. Ahættustýring fyrirtækja verður einnig tekin fyrir.

VID605G • BS-ritgerð í viðskiptafræði • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Þóra H Christiansen Aðjunkt

Nemendur eiga að skila rannsóknaráætlun til umsjónarmanns lokaritgerða. Síðustu skiladagar fyrir rannsóknaráætlanir eru í maí, fyrir útskrift í október 2009, í september, vegna útskriftar í febrúar 2010, í febrúar vegna útskriftar í júní 2010 og í maí, vegna útskriftar í október 2010. Í kjölfar þess að nemendur skila rannsóknaráætlun fá þeir úthlutað leiðbeinanda úr hópi fastra kennara deildarinnar. Heimilt er að prófa stúdent munnlega úr efni ritgerðar og meta frammistöðu hans sem hluta af einkunn.

VID606G • BS-ritgerð í viðskiptafræði • (6e) • Sumar

Umsjónarmaður: Þóra H Christiansen Aðjunkt

Nemendur eiga að skila rannsóknaráætlun til umsjónarmanns lokaritgerða. Síðustu skiladagar fyrir rannsóknaráætlanir eru í maí, fyrir útskrift í október 2009, í september, vegna útskriftar í febrúar 2010, í febrúar vegna útskriftar í júní 2010 og í maí, vegna útskriftar í október 2010. Í

kjölfar þess að nemendur skila rannsóknaráætlun fá þeir úthlutað leiðbeinanda úr hópi fastra kennara deildarinnar. Heimilt er að prófa stúdent munnlega úr efni ritgerðar og meta frammistöðu hans sem hluta af einkunn.

VID607G • BS-ritgerð í viðskiptafræði • (12e) • Vor

Umsjónarmaður: Þóra H Christiansen Aðjúnkt

Nemendur eiga að skila rannsóknaráætlun til umsjónarmanns lokaritgerða. Síðustu skiladagar fyrir rannsóknaráætlanir eru í maí, fyrir útskrift í október 2009, í september, vegna útskriftar í febrúar 2010, í febrúar vegna útskriftar í júní 2010 og í maí, vegna útskriftar í október 2010. Í kjölfar þess að nemendur skila rannsóknaráætlun fá þeir úthlutað leiðbeinanda úr hópi fastra kennara deildarinnar. Heimilt er að prófa stúdent munnlega úr efni ritgerðar og meta frammistöðu hans sem hluta af einkunn.

VID608G • BS-ritgerð í viðskiptafræði • (12e) • Sumar

Umsjónarmaður: Þóra H Christiansen Aðjúnkt

Nemendur eiga að skila rannsóknaráætlun til umsjónarmanns lokaritgerða. Síðustu skiladagar fyrir rannsóknaráætlanir eru í maí, fyrir útskrift í október 2009, í september, vegna útskriftar í febrúar 2010, í febrúar vegna útskriftar í júní 2010 og í maí, vegna útskriftar í október 2010. Í kjölfar þess að nemendur skila rannsóknaráætlun fá þeir úthlutað leiðbeinanda úr hópi fastra kennara deildarinnar. Heimilt er að prófa stúdent munnlega úr efni ritgerðar og meta frammistöðu hans sem hluta af einkunn.

VID609G • Stefnumótun fyrirtækja • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Runólfur S Steinþórsson Prófessor

Markmið námskeiðsins er að þátttakendur:

- Öðlist þekkingu og skilning á helstu kenningum stefnumótunar og stefnumiðaðrar stjórnunar.
- Geti leyst á sjálfstæðan hátt leyst atvikaverkefni (case) með hjálp kenninganna.
- Öðlist góðan undirbúning undir stjórnunar- og sérfræðistörf í fyrirtækjum og stofnunum.

Litið er á viðfangsefni fyrirtækjarekstrar svo og reksturs hins opinbera frá hinu víða sjónarhorni forstjóra og stjórnar sem hljóta að hafa alla skipulagsheildina í takinu í senn, andstætt eðlislægum sjónarmiðum starfslega sérhæfðra stjórnenda svo sem stjórnenda innkaupa, vinnslu, sölu og fjármála. Stefnumarkandi niðurstaða kveður m.a. á um þá atvinnugrein/greinar, sem skulu vera vettvangur fyrirtækisins, samkeppnistækin, sem leggja skuli áherslu á, og markmiðin, sem að skal stefnt. Við stefnumótunarvinnu reynir m.a. á öflun þekkingar á tækifærum og hættum í umhverfi fyrirtækisins, mat á styrkleika þess og vanmætti og mat á tilvist sérstæðra yfirburða, enda sé jafnframt tekin afstaða til persónulegra gilda forráðamanna og til samfélagslegra óska, sem að fyrirtækinu beinast. Við framkvæmd stefnu reynir m.a. á hönnun sérstæðs stjórnskipulags, hönnun upplýsinga- og eftirlitskerfa og hönnun hvatningarkerfa. Horft er bæði til forskriftarkenninga og birtingarkenninga við stefnumótunarvinnu.

Einstaklingsverkefni og hópverkefni (40%), skriflegt próf (60%).

VID611G • Skapandi atvinnuvegir • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Margrét Sigrún Sigurðardóttir Aðjúnkt

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist skilning á sérstöðu skapandi atvinnugreina og lista sem hvorutveggja eru háð styrkjum til framfærslu sinnar á sama tíma og hluti af sömu greinum eru í arðbærum rekstri. Jafnframt verður framtíð skapandi atvinnugreina skoðuð í ljósi aukinnar alþjóðavæðingar ekki sist í formi starfrænnar dreifingar.

Kennslan mun fara fram í formi fyrirlestra og umræðutíma og verða gestafyrirlestrar og kynningar fyrirtækja í skapandi atvinnugreinum eftir efnum.

Hópverkefni 40% og heimapróf 60%.

VIÐ101F • Þættir í aðferðafræði • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Gylfi Dalmann Aðalsteinsson Lektor

Kennari: Margrét Sigrún Sigurðardóttir Aðjúnt

Kennari: Auður Hermannsdóttir Verkefnisstjóri

Markmið námskeiðsins er að gefa nemendum þverfaglega yfirsýn yfir algengustu aðferðir, sem notaðar eru til að greina gögn um einstaklinga og skipulagsheildir, í tengslum við lausn viðskiptafræðilegra verkefna. Nemendur munu fá þjálfun í skilgreiningu vandamála, gerð rannsóknaráætlunar, skipulagningu gagnasöfnunar og úrvinnslu gagna. Nemendur munu kynna veikum og sterkum hliðum aðferðanna þannig að þeir geti valið þá aðferð, sem best hentar til að leysa tiltekið vandamál.

VIÐ102F • Mannauðsstjórnun • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Gylfi Dalmann Aðalsteinsson Lektor

Námskeiðið miðar að því að gera nemendum kleift að tileinka sér nýjustu og helstu kenningar á sviði mannaúðsstjórnunar, að nemendur öðlist skilning og þjálfun í notkun helstu kenninga í stjórnun mannaúðs. Kenningum um mannaúðsstjórnun er gerð ítarleg skil. Rætt verður um sálfræðilega samninginn og breytingar á honum. Ennfremur verður rætt um starfsþróunarferlið, frá ráðningu til starfsloka (human resource cycle). Hluti GDA skiptist í 4 svið: 1. HRM og sambengið við skipulagsheildir 2. HRM og sambengið við vinnumarkaðinn (frá áætlanagerð til ráðningar og valstarfsmanna) 3. Samskipti á vinnustað (réttindi og skyldur á vinnumarkaði, árangursstjórnun, þátttökustjórnun, mannaúðsstjórnun í opinbera geiranum) 4. Alþjóðleg mannaúðsstjórnun.

VIÐ103F • Inngangur að rekstri • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Bolli Héðinsson Stundakennari

Markmiðið með námskeiðinu er að gefa nemendum breiða og haldgóða innsýn í ýmsar forsendur og lögmál sem nauðsynlegt er að þekkja við stjórnun og rekstur bæði fyrirtækja og stofnana. Námskeiðið er tvískipt þar sem annar hlutinn miðar að því að gefa innsýn í viðfangsefni rekstrarhagfræðinnar og hinn hlutinn viðfangsefni stjórnunar. Námskeiðið er valnámskeið fyrir meistaranema í mannaúðsstjórnun og opið meistaranemendum í öðrum deildum. Það er sérstaklega sniðið að þörfum meistaranemenda sem hafa tekið fá eða engin námskeið í hagfræði eða stjórnun í grunnnámi. Nemendur í MS námi í Viðskipta- og hagfræðideild geta ekki nýtt einingar fyrir þetta námskeið sem hluta af MS námi sínu.

Einkunn fyrir stjórnunarhluta námskeiðsins er gefinn fyrir heimapróf sem haldið er fyrri hluta námskeiðsins.

VIÐ107F • Skipulag og stjórnun • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Árelía Eydís Guðmundsdóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum innsýn í þverfaglegan grundvöll stjórnunar og stefnumótunar. Einnig gera þeim kleift að tileinka sér nokkrar af helstu aðferðum, kenningum og líkönum sem atlað er að skapa grundvöll fyrir skilning og getu til að takast á við stefnumiðaða stjórnun í ólíkum skipulagsheildum. Helstu viðfangsefni: Ólíkar og í sumum tilvikum þverfaglegar kenningar og myndlíkingar er varða stjórnun og stefnumótun skipulagsheilda (frá atferli einstaklings til stöðu skipulagsheilda innan samfélagsins). Farið er m.a. yfir kenningar og líkön er varða breytingar, lærdóm, skynjun, hvatningu, tákni, hefðir, boðmiðlun, umboð, reglur, skipulag, stofnanir, áætlanir, þróun, þekkingu og færni í stjórnun skipulagsheilda. Fræðileg og þverfagleg verkefni (40%), próf (60%).

VIÐ108F • Þættir í tölfræði • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Snjólfur Ólafsson Prófessor

Æskilegt er að nemendur kunni skil á þeirri tölfræði og stærðfræði sem kennd er á fyrsta ári í hagfræðideild. Í námskeiðinu er farið fræðilega yfir hið línulega aðfallslíkan (e. linear regression model) og notkun þess við hágmælingar lýst. Sérstök áhersla er lögð á að lýsa þeim vandamálum sem upp koma í hagfræðilegri greiningu vegna misdreifni, sjálfþyngni, innri stærða (e. endogeneity) og fjöllínuleika (e. multicollinearity). Þá verður farið yfir aðferð hámarkssennileika og líkön þar sem háða breytan er takmörkuð (e. limited dependent variables) og grundvallaratriði tímaraðafræða (e. time series analysis). Lögð er áhersla á að nemendur tileinki sér notkun tölfræðiforrita og nái færni í að túlka niðurstöður rannsókna sinna og annarra. Að námi loknu eiga nemendur að vera færir um að nota grunnaðferðir hagrannsókna í sinni eigin þágu og að geta lesið og skilið fræðileg skrif sem nýta þessa aðferðafræði.

Lokapróf sem haldið er í desember gildir 70% af lokaekinnun. Að auki verða lögð fyrir þrjú verkefni sem gilda 30% af lokaekinnun. Í þessum verkefnum er lögð áhersla á beitingu aðferða á raunveruleg gögn af ýmsu tagi.

VIÐ110F • Markaðsáherslur og markaðshneigð • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Þórhallur Örn Guðlaugsson Dósent

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum góða innsýn í markaðsfræði sem fræðigrein og sýna fram á hvaða möguleika sérhæfð þekking á sviði markaðsfræði veitir fyrirtækjum og einstaklingum við lausn markaðsmála.

Áhersla er á markaðsfræði sem vísindi, rannsóknir varðandi kauphegðun neytenda og hvernig nýta má þekkingu á ákvörðunartöku, væntingum, og skynjun neytenda við markaðssetningu vara og þjónustu.

Verkefni námskeiðsins miða að því að efla hagnýta þekkingu nemenda þar sem leitast verður við að tengja kenningar við markaðssetningu og ákvörðunartöku á fyrirtækja- og neytendamarkaði.

1. hluti: Markaðsfræðin sem vísindi og forsendur og ávinningur markaðshneigðar.

2. hluti: Ýmsar aðferðir við markaðsfærslu og markaðsgreiningu.

VIÐ111F • Greining ársreikninga • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Einar Guðbjartsson Dósent

Í þessu námskeiði er fjallað um nokkra þætti í greiningu ársreikninga. Sérstaklega er skoðað mat á virði fyrirtækja og áhættu í rekstri og áhrif ýmissa fjárhagslegra eigna og skuldbindinga sem ekki er getið í efnahagsreikningi. Einnig verður leytast við að bera saman gengi hlutabréfa á markaði og því virði sem færst með greiningu og útreikningum skv. ákveðnum reiknireglum og kenningum.

90% lokapróf og 10% skilaverkefni.

VIÐ112F • Stjórnun og forysta • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Inga Jóna Jónsdóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er að nemendur dýpki þekkingu og skilning á helstu kenningum um stjórnun og forystu og kynni sér skrif þekkra fræðimanna.

Í byrjun er fjallað um lykilhugtök stjórnun og forystu. Leitast verður við að svara spurningum eins og: Hvað er forysta? Er munur á stjórnun og forystu? Nemendur munu kynna sér og ræða kenningar og framlag nokkurra þekkra kennismíða til stjórnunarfræðanna. Farið verður yfir hinar mismunandi nálganir eða kenningar sem þróast hafa um forystu.

Í framhaldinu verður áherslan á kenningar um leiðtogann og um fylgjendur. Athyglinni verður beint að þáttum eins og persónueinkennum, völdum og áhrifum og þeim áskorunum sem stjórnendur og leiðtogar standa frammi fyrir og hvernig bregðast má við. Þá verður skoðað hvernig greina megi fylgjendur og virkja fólk til liðs við sig í að ná árangri.

Nýttir verða fjölbreyttir kennsluhættir s.s. fyrirlestrar, umræður og verkefnavinna. Þá er markmiðið að nemendur fái tækifæri til að hlýða á reynslusögur gesta úr atvinnulífinu er tengjast stjórnun og forystu í fyrirtækjum og stofnunum.

Þátttaka og virkni í umræðutímum og skil á ritlingi um grein eða hluta námsefnis, hópinnuverkefni, lokapróf..

VIÐ113F • Fjármögnun fyrirtækja • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Kristján Jóhannsson Lektor

Kennari: Árni Jón Árnason

Efnisþættir: Valdir þættir úr Fjármálum II BS náms, en dýpri sbr. Brealey and Myers. Fjármögnun til langs tíma (Debt financing).

Fjármögnun til skamms tíma (Short-term financial decisions). Aðrir þættir. (Arðgreiðslustefna, fjármagnsskipan, fyrirtæki í fjárþröng).

VIÐ114F • Eignastýring og verðlagning • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Gylfi Magnússon Dósent

Kennari: Vigdís Wangchao Bóasson

Efnisþættir: Helstu kenningar um verðmyndun verðbréfa, Markowitz-likanið, kvik bestun eignasafna, árangurs- og áhættumælingar, skilvirkni markaða, atferlisfjármál. Mikil áhersla er lögð á að nemendur tileinki sér hina tæknilegu hlið námsefnisins, þ.e. séu færir um að setja fram þau vandamál sem glímt er við með skipulegum hætti og geti notað þær reiknireglur sem til þarf við lausn þeirra. Námskeiðið byggir að nokkru á BS námskeiðinu Stýring fjármálasafna (eða forvera þess Fjármál - eignastýring) og ætlast er til að nemendur hafi annað hvort tekið það eða sambærilegt námskeið áður eða tileinki sér námsefni þess samhliða námsefni þessa námskeiðs.

VIÐ115F • Afleiður og áhættustýring • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Einar Guðbjartsson Dósent

Umsjónarkennari: Haukur Camillus Benediktsson Lektor

Þetta námskeið tekur á eftirfarandi þáttum. Tegundir afleiða og afleiðumarkaðir. Slembið eðli eignaverða og Wiener ferlið. Grunnatriði slembireiknings, Markov eiginleikinn, martingale eiginleikinn, Brownian ferli, slembin heildun, slembnar diffurjöfnur og setning Ito's.

Útleiðsla á Black-Scholes líkaninu, grunnforsendur og gallar. Útleiðsla á verðmæti kaup- og söluréttta. Útleiðsla á gríkkjunum. Afleiðuvarnir og áhættustýring. Amerískir valréttir, exótískir valréttir og valréttir sem eru háðir verðferli undirliggjandi eignar. Mat á flökti.

VIÐ116F • Alþjóðamarkaðssetning • (6e) • Haust • 2f + 1v + 1h

Umsjónarmaður: Ingjaldur Hannibalsson Prófessor

Kennari: Gunnar Óskarsson Stundakennari

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist þekkingu og skilning til að takast á við verkefni, sem fyrirtæki í alþjóðlegum viðskiptum þurfa að sinna. Farið er í kenningar og líkön sem nota má til að skýra hegðun fyrirtækja í millirikjaviðskiptum og til að spá fyrir um árangur. Notuð verða greiningardæmi (case) og greinar úr viðurkenndum tímaritum. Auk þess munu nemendur vinna raunhæft verkefni sem unnið er í samstarfi við Úflutningsráð Íslands. Með vinnslu verkefnisins fá nemendur þjálfun í að framkvæma markaðsrannsókn og velja markaði og inngönguaðferð á erlenda markaði. Kynntir verða helstu gagnagrunnar sem hægt er að nota varðandi markaðsrannsóknir í alþjóðamarkaðssetningu og farið yfir hvernig hugbúnaðarlausnir geta nýst til að gera áætlanagerðina fljótvitkari, faglegrari og markvissari. Á námskeiðinu er gert ráð fyrir mikilli virkni nemenda í umræðum. Helstu efnisþættir námskeiðsins eru; val á mörkuðum, inngönguaðferðir, ákvörðun um val á markaðsaðgerðum og stjórnun og eftirlit.

VIÐ117F • Samskipti á vinnumarkaði • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Gylfi Dalmann Aðalsteinsson Lektor

Kennari: Steinunn Inga Stefánsdóttir

Kennari: Katrín Pálsdóttir

Markmið þessa námskeiðs er að veita nemendum í meistarnámi í mannauðsstjórnun innsýn inn í þau atriði sem mynda samskipti á vinnumarkaði út frá þverfaglegri nálgun (employee relations, personnel economics, conflict resolution). Fjallað verður um beitingu launakerfa við mannauðsstjórnun. Í þessum þætti námskeiðsins verður fjallað um launamyndun frá sjónarhóli fyrirtækja eingöngu og ekki tekið tillit til verkalýðsfélaga og launakrafna starfsfólks. Í öðrum þætti námskeiðsins verður athyglinni einnig beint að verkalýðsfélögum og stofnunum vinnumarkaðarins. Að síðustu verður fjallað um ágreining og árekstra á vinnustað, tegundir árekstra/ágreinings og lausnir. Þá verður einnig fjallað um lið og liðsvinnu sem eitt form vinnuskipulags.

Heimapróf 70%, Einstaklingsverkefni 30%.

VIÐ118F • Þættir í aðferðafræði - M • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Gylfi Dalmann Aðalsteinsson Lektor

Kennari: Margrét Sigrún Sigurðardóttir Aðjúnt

Kennari: Auður Hermannsdóttir Verkefnisstjóri

Markmið námskeiðsins er að gefa nemendum í mannauðsstjórnun þverfaglega yfirsýn yfir algengustu aðferðir, sem notaðar eru til að greina gögn um einstaklinga og skipulagsheildir, í tengslum við lausn viðskiptafræðilegra verkefna. Nemendur munu fá þjálfun í skilgreiningu vandamála, gerð rannsóknaráætlunar, skipulagningu gagnasöfnunar og úrvinnslu gagna. Nemendur munu kynna veikum og sterkum hliðum aðferðanna þannig að þeir geti valið þá aðferð, sem best hentar til að leysa tiltekið vandamál. Námskeiðið er tvískipt, fyrri hlutinn fjallar um megindlegar rannsóknaraðferðir og seinni hlutinn um eigindlegar aðferðir.

VIÐ119F • Samkeppnishæfni • (6e) • Haust

Kennari: Runólfur S Steinþórsson Prófessor

Kennari: Gylfi Magnússon Dósent

Í námskeiðinu er samkeppnishæfni fyrirtækja, stofnana og hagkerfa skoðuð með tækjum og tólum rekstrarhagfræði. Tilgangur námskeiðsins er að þjálfna nemendur í að greina þá þætti sem ráða því hverjir skara fram úr í samkeppni. Námskeiðið býr nemendur undir að móta stefnu fyrirtækja eða opinberra aðila með samkeppnishæfni að leiðarljósi. Námskeiðið er þróað af prófessor Michael Porter við Harvard háskóla. Námskeið kemur að talsverðu leyti frá Harvard háskóla en einnig eru innlend dæmi skoðuð. Námskeiðið er á meistarasstigi og opið öllum meistaranemum í Háskóla Íslands. Ekki er gerð krafa um sérstakan undirbúning.

Þáttaka í tímum 30%. Hópverkefni 40%. Einstaklingsverkefni 30%.

VIÐ120F • RVI - stjórnunar- og eftirlitskerfi • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Einar Guðbjartsson Dósent

Efni námskeiðsins er umfjöllun um stjórnunareftirlitskerfi innan fyrirtækja, innihald og uppbyggingu þess. Námskeiðið er þannig hannað að nemendur öðlist betri þekkingu og skilning á atriðum sem stjórnendur fyrirtækja þurfa að tileinka sér til þess að geta hannað og innleitt eftirlitskerfi (control systems). Annar þáttur sem er mikilvægur að ná tökum á, er hvernig stjórnunareftirlitskerfi (Management Control Systems) kemur að fjárhags- og rekstraráætlunum og eftirfylgni við innleiðingu á stefnumarkmiði fyrirtækisins.

Verkefni flýttast ekki á milli skólaára. 4-6 skilaverkefni. Vægi lokaprófs 80%, verkefni 20%.

VIÐ121F • Fjármuna- og félagaréttur • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Einar Guðbjartsson Dósent

Kennari: Helgi Þór Þorsteinsson

Fjallað verður um viðfangsefni og réttarheimildir félagaréttar. Farið verður yfir mismunandi flokka félaga og mismunandi sjónarmið við úrlausn álitaeftna. Gerð verður grein fyrir einkennum helstu tegunda fjárhagslegra félaga. Til umfjöllunar verður m.a. fjárhagslegur grundvöllur þeirra og reglur sem lúta að stöðu viðsejenda þeirra, stjórnkerfi, ábyrgð stjórnenda og endurskoðenda og réttarstöðu félagsmanna. Meginefni námskeiðsins snertir einkahlutafélög og hlutafélög og þau grundvallaratriði sem leiða af takmarkaðri ábyrgð eigenda þeirra, þ.e. um vernd fjármuna þessara félaga. Er þar um að ræða reglur um innborgun hlutafjár, skráningu hlutafjár, hækkingu og lækkun hlutafjár, eigin hluti og reglur um útgreiðslu fjár með arði eða við slit félaga. Rætt verður um samruna og skiptingu hlutafélaga og þær reglur sem uppfylla þarf í því sambandi. Þá verður rætt um greiðslustöðvun, nauðasamninga og gjaldþrotaskipti félaga. Einnig verður fjallað um hlutverk endurskoðenda í tengslum við störf þeirra fyrir félög.

Vægi lokaprófs 100%.

VIÐ122F • Endurskoðun - I. hluti • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Einar Guðbjartsson Dósent

Kennari: Ólafur B Kristinsson Aðjunkt

Kennari: Sigrún Guðmundsdóttir

Í námskeiðinu verður farið yfir grundvallarþætti endurskoðunar. Fjallað verður um lagalegt umhverfi og ábyrgð endurskoðenda, skipulagningu endurskoðunar, mikilvægi og áhættu við endurskoðun, meginþætti innra eftirlits og annað skylt efni. Farið verður yfir alþjóðlega endurskoðunarstaðla og þeir hafði til hliðsjónar við lausn verkefna. Námskeið verður bókin Principles of Auditing An Introduction to International Standards on Auditing, alþjóðlegir staðlar um endurskoðun, greinar og önnur gögn sem kynnt verða á námskeiðinu.

Verkefni og próf.

VIÐ123F • Stjórnsýsluendurskoðun • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Bjarni Frimann Karlsson Lektor

Stjórnsýsluendurskoðun telst í dag nauðsynlegur þáttur endurskoðunar hjá opinbera geiranum og er viðbót við hina hefðbundnu fjárhagsendurskoðun. Markmið með henni er að veita stofnunum og fyrirtækjum ríkis og sveitarfélaga aðhald í rekstri með ábendingum um það sem betur má fara í stjórnun þeirra, skipulagningu, eftirliti, markmiðsetningu og verklagi. Á þessu námskeiði verða tilgangur og markmið stjórnsýsluendurskoðunar rækilega kynnt. Farið verður yfir aðferðafræðina sem hún hvílir á og verkfæri hennar kynnt. Helstu efnisþættir námskeiðsins verða þessir: Opinber stjórnsýsla, endurskoðun í opinbera geiranum, fjármál hins opinbera, hagsýni-skilvirkni-markvirkni, framlagning niðurstaðna. Raunhæf dæmi verða tekin fyrir.

Vægi lokaprófs er 70%. Heimaverkefni (skilaskylda) gilda 30%.

VIÐ125F • Skattskil III - alþjóðaskattaréttur • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Einar Guðbjartsson Dósent

Umsjónarkennari: Ásmundur G Vilhjálmsson Aðjunkt

Kennari: Kristín Norðfjörð

Á námskeiðinu verður farið ítarlega yfir reglur innlendra laga og alþjóða samninga um gerð og túlkun tvísköttunarsamninga. Fjallað verður um fulla skattskyldu manna og fyrirtækja vegna heimilisfestar í ríki og upphafningu hennar í öðru hvoru aðildarríkja tvísköttunarsamnings efnis eða fyrirtæki er samtímis heimilisfast í tveimur eða fleiri löndum. Gerð verður grein fyrir reglum um takmarkaða skattskyldu og skiptingu skattlagningaréttar milli aðildarríkja tvísköttunarsamnings. Rætt verður um aðferðir til að milda tvískattlagningu samkvæmt innlendum rétti og tvísköttunarsamningi þegar tekjur eru skattlagðar í tveimur eða fleiri löndum. Farið verður yfir það hvernig unnt er að nota tvísköttunarsamninga við skattaskipulagningu með stofnun fyrirtækja í ólíkum löndum. Upplýst verður um áhrif EBE- eða ESS-samningsins á skattalög einstakra ríkja, skaðlega skattasamkeppni og hvað gert hefur verið til að uppræta hana. Nemendur verða þjálfaðir í notkun tvísköttunarsamninga með úrlausnum dæma og raunhæfra verkefna. Að námskeiðinu loknu er við það miðað að námsmaður hafi góða innsýn í það flókna kerfi sem innlendir réttur og tvísköttunarsamningar geta spunnið um fjárhagsráðstafanir manna og fyrirtækja í nútíma þjóðfélagi.

Verkefni og próf.

VIÐ126F • Endurskoðun - III. hluti • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Einar Guðbjartsson Dósent

Umsjónarkennari: Ólafur B Kristinsson Aðjunkt

Í námskeiðinu verður fjallað um starfsumhverfi endurskoðunar og þær breytingar sem hafa orðið á kröfum til endurskoðenda undanfarin ár

meðal annars með aukinni áherslu á óhæði og siðareglur endurskoðenda. Skoðuð verður staða endurskoðenda í íslensku viðskiptalífi og horft til þeirra breytinga sem vænta má á næstunni. Kennslugögn verða greinar og önnur gögn sem kynnt verða á námskeiðinu.
Æskileg undirstaða: Endurskoðun - I. hluti (VIÐ122F), Endurskoðun - II. hluti (VIÐ223F)
Verkefni og próf.

VIÐ128F • Fjárhagsupplýsingakerfi • (6e) • Haust • 4f + 2æ

Umsjónarmaður: Einar Guðbjartsson Dósent

Kennari: Ársæll Valfells Lektor

Markmið er að kynna fyrir nemendum helstu atriði varðandi greiningu, hönnun, innleiðingu og eftirfylgni viðskiptakerfa. Áhersla er lögð á aðkomu endurskoðenda að öfangreindum þáttum í rekstri upplýsingakerfa, t.d. varðandi öryggi, skýrslugjöf, sannreynslu gagna og innra eftirlit. Leitast er við að fá gestafyrirlesara til að kynna helstu viðskiptakerfi sem í boði eru.

Verkefni 20% og próf 80%.

VIÐ129F • MS ritgerð • (30e) • Haust

Meistaraprófsritgerð skal valin í samráði við leiðbeinanda (leiðbeinendur) úr hópi fastra kennara viðskiptaskorar. Ritgerðin skal vera 30 einingar að lágmarki, en heimilt er að hún verði 60 einingar (en námsgreinar nemi samt sem áður 60e) í samræmi við gildandi reglur Rannsóknánámssjóðs. Meistaraneimar skulu kynna rannsóknir sínar. Ritgerð skal skilað til skrifstofu viðskiptafræðideildar í samræmi við auglýsingu þar að lútandi hverju sinni. Kennari og prófdómari skulu meta meistaraprófsritgerð til einkunnar samkvæmt almennum prófreglum Háskóla Íslands.

VIÐ131F • Meistaraprófsritgerð í sjávarútvegsfræðum • (30e) • Haust

Meistaraprófsritgerð skal valin í samráði við leiðbeinanda (leiðbeinendur) úr hópi fastra kennara viðskiptaskorar. Ritgerðin skal vera 30 einingar að lágmarki, en heimilt er að hún verði 60 einingar (en námsgreinar nemi samt sem áður 60e) í samræmi við gildandi reglur Rannsóknánámssjóðs. Meistaraneimar skulu kynna rannsóknir sínar. Ritgerð skal skilað til skrifstofu viðskiptafræðideildar í samræmi við auglýsingu þar að lútandi hverju sinni. Kennari og prófdómari skulu meta meistaraprófsritgerð til einkunnar samkvæmt almennum prófreglum Háskóla Íslands.

VIÐ132F • Meistaraprófsritgerð í mannauðsstjórnun • (30e) • Haust

Meistaraprófsritgerð skal valin í samráði við leiðbeinanda (leiðbeinendur) úr hópi fastra kennara viðskiptaskorar. Ritgerðin skal vera 30 einingar að lágmarki, en heimilt er að hún verði 60 einingar (en námsgreinar nemi samt sem áður 60e) í samræmi við gildandi reglur Rannsóknánámssjóðs. Meistaraneimar skulu kynna rannsóknir sínar. Ritgerð skal skilað til skrifstofu viðskiptafræðideildar í samræmi við auglýsingu þar að lútandi hverju sinni. Kennari og prófdómari skulu meta meistaraprófsritgerð til einkunnar samkvæmt almennum prófreglum Háskóla Íslands.

VIÐ134F • Doktorsnám • (30e) • Haust

Doktorsnám er 180 einingar hið minnsta og miðað við fullan námshraða tekur það 3 ár. Deild getur að fenginni tillögu doktorsnámsnefndar sett reglur um lágmarks námshraða. Standist nemandi ekki þær reglur getur rannsóknarnámsnefnd fellt niður skráningu nemandans í námið. Doktorsnám felst einkum í rannsókn sem lýkur með doktorsritgerð. Þó geta bæði doktorsnámsnefnd og leiðbeinandi saman eða hvort í sínu lagi gert kröfu um að nemandi í doktorsnámi ljúki einnig námskeiðum. Leiðbeinandi nemanda gerir þá tillögu að áætlun fyrir þennan hluta námsins og leggur fyrir doktorsnámsnefnd. Hluti námskeiðanna getur verið lesnámskeið og skal þá doktorsnámsnefnd tilnefna umsjónarmann eða menn með hverju námskeiði. Umsjónarmenn ákveða kröfur í viðkomandi námskeiðum og skera úr um hvort nemandi hafi staðist þær.

VIÐ136F • Nýja hagkerfið: þróun, innviðir og vandamál • (6e) • Haust • 1u

Kennari: Þráinn Eggertsson Prófessor

Þverfaglegt námskeið fyrir nemendur á meistarastigi í öllum deildum Félagsvísindasviðs, sem hafa traustan grunn í hagfræðigreinum.

Viðfangsefni: Sívaxandi forði hagnýtrar þekkingar hefur verið forsenda bættra lífskjara síðastliðin 250 ár. Hlutur atvinnugreina sem nærast einkum á þekkingarauði hefur hefur vaxið ört hin síðari ár. Á námskeiðinu er rætt um þátt þekkingar í atvinnulífnum og skiptist umfjöllunin í sex hluta.

I. Rannsóknaraðferðir. Kynning a kerfishagfræði (new institutional economics) og skyldum greinum, svo sem réttarhagfræði (economics of law) og stjórnmálhagfræði (political economy). Félags- og stjórnmálgrunnur hagkerfa. Innviðir og eiginleikar félagskerfa (social systems, social mechanisms). Viðskipti, réttindi og viðskiptakostnaður.

II. Kenningar um uppruna nútíma hagvaxtar: áhersla á stjórnmál, réttindi, menningu og þekkingarleit. Hvers vegna upphefst langtíma hagvöxtur í Evrópu en ekki í öðrum heimshluta? Þekkingarbyltingin í Evrópu: uppruni og orsök.

III. Hagfræði og þekking. Notkun þekkingar í atvinnulífnum og réttarhagfræði. Réttindi: séreign, sameign eða almenningur? Ýmsar lausnir, kostir þeirra og gallar.

IV. Áhrif tækni á skipulag atvinnugreina: líftækni, samskiptatækni, stafræn kerfi, tölvur, Netið.

V. Stjórnmöld: ný viðfangsefni og nýjar lausnir. Tölvuglæpir, samkeppniseftirlit með netgreinum, nýskipan eignarréttinda, friðhelgi einkalífs.

VI. Almenn áhrif nýju tækninnar: skipulag byggðar, menning, stjórnmál, alþjóðatengsl.

Námskröfur og skipulag: Námskeiðið er með samræðusniði; málstofa. Námskröfur eru þrenns konar: 1) Að nemandur komi lesnir í tíma og taki þátt í samræðunni (hlutfall af einkunn 20%). 2) Að hver nemandi geri grein fyrir og gagnrýni ritgerð úr safni ritgerðanna sem lesnar eru á námskeiðinu. Nemandi afhendir málstofufólkinu 1-2 bls. yfirliti yfir gagnrýni sína um leið og hann gerir grein fyrir henni. Reiknað er með því að hver nemandi þurfi að skila slíku yfirlit tvisvar (eða þrisvar) á misserinu en endanlega er það háð fjölda innritaðra (hlutfall af einkunn 30%). 3) Lokaritgerð. Lokaritgerðin á að vera fræðileg yfirlitsritgerð eða sjálfstæð raunathugun á viðfangsefni sem er innan ramma námskeiðsins. Lengd um 20 bls. miðað við letrið Times Roman 12 punktar, í aðra hvora línu. Í síðustu málstofu námskeiðsins gera nemendur grein fyrir lokaritgerðum sínum (hlutfall af einkunn 50%). Efni ritgerðar er valið í samráði við kennarann á fyrri hluta annarinnar.

VIÐ139F • Vörumerkjastjórnun • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Þórhallur Örn Guðlaugsson Dósent

Kennari: Þórður Sverrisson Aðjunkt

Markmið námskeiðsins er að kynna nemendum grunnhugsunina og aðferðirnar við að byggja upp vörumerkjavirði, mæla það og stýra því.

Eftir námskeiðið eiga nemendur að:

- Þekkja hlutverk vörumerkja, hugtakið viðskiptavina-grundað vörumerkjaviðri og gildi þess að byggja upp sterk vörumerki
- Þekkja þrjú helstu tækin og tólin sem hægt er að nota til þess að byggja upp vörumerkjaviðri; velja réttu vörumerkistáknin, velja saman réttu söluráðana og í réttum hlutföllum og með því að nýta sér hugrenningatengsl annarra
- Kunna skil á mismunandi aðferðum við að mæla vörumerkjaviðri og hvernig eigi að innleiða kerfi til þess að fylgjast með því
- Kunna skil á aðferðum til þess að stýra vörumerkjaviðrinu með það fyrir augum að hámarka vörumerkjaviðri.

Byggt verður á kennsluformi sem yfir undir virka þátttöku nemenda. Fyrirlestrar, umræður og verkefnavinna. Hóprverkefni gilda 30% og lokapróf 70%.

VIÐ140F • Forysta og leiðtoginn • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Árelía Eydis Guðmundsdóttir Dósent

Markmið með námskeiðinu er að nemendur öðlist þekkingu á kenningum um forystu og leiðtoga. Nemendur þekki þróun hugmynda um forystu frá forn-grikkjum fram á þennan dag. Sérstök áhersla er lögð á að skoða leiðtogahæfni og hvaða þættir skipta þar mestu máli. Nemendur öðlast þekkingu á mikilvægi sjálfsþekkingar fyrir leiðtoga og farið yfir kenningar því tengdu. Hvaða kenningar hafa verið settar fram, þróun og nútímaumræða um hvernig stjórna megi á sem árangursríkastan hátt. Sérstök áhersla er lögð á að kynna fjölmörg hugtök og ólík sjónarhorn til að takast á við þau vandasömu verkefni sem leiðtogar þurfa að glíma við. Eftir að hafa lokið þessu námskeiði eiga nemendur að þekkja kenningarlega umræðu í leiðtogafræðum. Nemendur eiga að geta staðsett kenningarlega umfjöllun og notagildi þeirra fyrir nútíma stjórnendur. Nemendur eiga eftir þennan kúrs að geta lagt mat á sinn eigin leiðtogastíl.

Fyrirlestrar og umræður.

VIÐ141F • Upplýsingamiðlun, áfallastjórnun og fjölmiðlun • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Þóra H Christensen Aðjúnt

Aðstoðarkennari: Katrín Pálsdóttir

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist þekkingu og færni í að byggja upp traust og trúverðug samskipti innan fyrirtækja. Kennslan byggist á kenningum og rannsóknum í upplýsingamiðlun og fjölmiðlun. Stefnt er að því að nemendur öðlist hagnýta færni í upplýsingamiðlun með því að vinna með raunhæf verkefni. Nemendur geti mótað upplýsingastefnu sem fellur að siðareglum og kröfum um skilvirki og árangur. Þeir öðlist færni í að miðla starfsmannastefnu innan fyrirtækja svo tryggt sé að allir starfsmenn séu virkir. Á námskeiðinu er fjallað um fyrirtækjamenningu, menningarlesi og hlutverk leiðtogans í miðlun upplýsinga. Þá er fjallað um ytri upplýsingamiðlun fyrirtækja og mikilvægi þess að miðla stefnu, sýn, ætlunarverki og gildum til hagsmunahópa, hluthafa, birgja, viðskiptavina og almennings. Gerð er grein fyrir mikilvægi áfallastjórnar og gerð áfallaáætlana. Farið er yfir hlut fjölmiðla í mótun ásýndar fyrirtækja. Einnig samskipti stjórnenda við fjölmiðla og hvernig þeim verður best háttað.

Kennslan byggir á fyrirlestrum, umræðutímum og verkegum æfingum. Gerð er krafa um virka þátttöku nemenda í umræðum og æfingum. Hóprverkefni 40%, einstaklingsverkefni 30%, próf 30%.

VIÐ201F • Verkefnastjórnun og ráðgjöf • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Eðvald Möller Aðjúnt

Markmið námskeiðsins er tvíþætt. Í fyrsta lagi að kynna fyrir nemendum helstu kenningar og aðferðir sem þróaðar hafa verið á sviði verkefnastjórnunar. Takmarkið er að nemendur öðlist góðan skilning á þætti verkefnavinnu og verkefnastjórnunar í rekstri fyrirtækja annars vegar og hæfni til stjórnunar einstakra verkefna hins vegar. Nemendur kynnast jafnframt hugbúnaði og tækni sem nýta má við verkefnastjórnun. Í öðru lagi að nemendur kynnist heimi og starfi ráðgjafar.

VIÐ202F • Þekkingarstjórnun • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Runólfur S Steinþórsson Prófessor

Kennari: Sólrún Hjaltsted

Kynna fyrir nemendum hugtakið þekkingarstjórnun, tilurð þess og þróun. Nemendur öðlist hagnýtan skilning og tileinki sér færni við stjórnun þekkingar sérstaklega: Sköpun þekkingar, mat á þekkingu, miðlun þekkingar. Kynna fyrir nemendum hagnýtar lausnir sem nýtast stjórnendum þegar kemur að stjórnun þekkingar. Nemendur öðlist þekkingu á lærdómi skipulagsheilda.

Lokapróf 55% og skilaverkefni 45%.

VIÐ207F • Fjárfestingar fyrirtækja • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Kristján Jóhannsson Lektor

Efnisþættir: Mat á fjárfestingum (Industrial feasibility studies, cost-benefit analysis, business plans). Mat á fyrirtækjum (Mergers, Valuation, measuring and managing the value of companies, Performance). Fjármál og stefnumótun (Strategic financial management).

VIÐ208F • Stefnumiðuð stjórnun - M • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Runólfur S Steinþórsson Prófessor

Markmið námskeiðsins er að fara með nemendum yfir helstu kenningar og líkön sem til eru á sviði stefnumiðaðrar stjórnunar. Takmarkið er að nemendur öðlist viðeigandi þekkingu og tileinki sér þær forsendur og þá færni sem nauðsynleg er til að koma að stefnumiðaðri stjórnun í fyrirtækjum og stofnunum með árangursríkum hætti. Helstu viðfangsefni: Viddir stefnumiðaðrar stjórnunar, tilvistarkenning, greining á umhverfi og auðlindum, mótun stefnu, framkvæmd stefnu. Einnig er vikið að árangursstjórnun og stjórnun hjá hinu opinbera.

VIÐ209F • Vinnuréttur • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Gylfi Dalmann Aðalsteinsson Lektor

Kennari: Guðmundur Birgir Ólafsson

Í þessu námskeiði verður farið yfir helstu atriði vinnulöggjafarinnar og lög sem snerta starfsmannamál. Rætt verður um kjarasamninga, kjaraviðræður, réttarstöðu trúnaðarmanna, lagalega hlið vinnustöðvanna, sáttastörf í vinnudeilum og Félagsdóm. Einnig verður fjallað um réttindi og skyldur launþega, ráðningu starfsmanna, uppsögn og riftun ráðningarsamninga, réttarstöðu starfsmanna við aðilaskipti að fyrirtækjum. Komíð verður inn á jafnréttismál, veikinda- og slysarétt, orlofsrétt o.fl. Sérstaklega verður gerð grein fyrir réttindum og

skyldum opinberra starfsmanna. Fjallað verður um helstu áhrif sem evrópulöggjöf og samþykktir Alþjóða vinnumálastofnunarinnar hafa á íslenskan vinnurmarkað. Verkefni og próf.

VID210F • Stefnumiðuð stjórnun • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Runólfur S Steinþórsson Prófessor

Yfirlit yfir ferli stefnumiðuðrar stjórnunar. Greining á efnahagsumhverfi. Atvinnuvega- og samkeppnisgreining. Mat á samkeppnisstöðu fyrirtækisins. Greining á auðlindum og getu. Stefnumarkandi ákvarðanir og viðskiptaþróun. Viðskiptastefna og heildarstefna. Útrás á erlenda markaði. Stefnumótun og nýja hagkerfið. Stefnumótun m.t.t. ferlis og áhættu. Framkvæmd stefnu, stjórnun breytinga og lærdómsfyrirtækið. Framkvæmd stefnu, stjórnarhættir og mat á árangri. Skriflegt lokapróf 60%.

VID211F • Stjórnun starfsþróunar • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Inga Jóna Jónsdóttir Dósent

Meginmarkmið námskeiðsins er að nemendur öðlist góða yfirsýn og skilning á því hvernig þekking, færni og framgangur mannauðsins í fyrirtækjum og stofnunum er þróaður á markvissan og skipulegan hátt í samræmi við kenningar stefnumiðuðrar mannauðsstjórnunar (Strategic Human Resource Management).

Nýttir verða fjölbreyttir kennsluhættir s.s. fyrirlestrar, umræður og verkefnavinna. Þá er markmiðið að nemendur fái tækifæri til að hlýða á reynslusögur gesta úr atvinnulífinu er tengjast starfsþróunarmálum og stjórnun þeirra.

Einstaklingshluti námsmats 60% og hópinnuhluti 40%. Námsmatid er samsett úr einstaklingsverkefnum, hópinnuverkefnum og prófi.

VID212F • Vinnusálfræði • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Þórður Snorri Óskarsson Aðjúnt

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist fræðilega og hagnýta þekkingu á mannlegu atferli á vinnustað og geti nýtt þá þekkingu til að auka ánægju og árangur starfsfólks. Í námskeiðinu verður m.a. fjallað um vinnustaðarannsóknir, val á starfsfólki, mat á frammistöðu, hvatningu, starfsánægju, samskipti á vinnustöðum, forystu og fyrirtækjabrag. Tilteknum hugtökum og kenningum í vinnusálfræði verða gerð rækileg skil og takmarkanir þeirra og notagildi tekið til skoðunar.

Verkefni og próf.

VID213F • Mat á árangri og framkvæmd stefnu • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Snjólfur Ólafsson Prófessor

Viðfangsefni námskeiðsins er árangursstjórnun. Í námskeiðinu eru hinar ýmsu hliðar stefnumiðuðs árangursmats (balanced scorecard) skoðaðar, m.a. hugmyndafræðin og innleiðing. Fjallað er um framkvæmd stefnu og þátt stefnumiðuðs árangursmats í þeirri framkvæmd. Einnig er fjallað um EFQM líkanið og aðrar aðferðir við mat á árangri af starfi skipulagsheilda. Nemendur kynnst framkvæmd stefnu í íslenskum fyrirtækjum og stofnunum og vinna að raunhæfum verkefnum.

VID214F • Rannsóknir í markaðsfræði • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Þórhallur Örn Guðlaugsson Dósent

Kennari: Auður Hermannsdóttir Verkefnisstjóri

Á upplýsingaöld er eitt verðugasta viðfangsefni markaðsfólks að umbreytan upplýsingum í samkeppnisforskot. Markmið námskeiðsins er að fjalla ítarlega um hvernig nýta má markaðsrannsóknir til fullnustu til að auka árangur fyrirtækja, fjalla um möguleika sem fyrir hendi eru, hvernig greina má skilvirkar rannsóknir frá ómarkvissari rannsóknum og lýsa nýjustu aðferðum og tækni við markaðsrannsóknir.

Áhersla er á hlutverk markaðsrannsókna í:

Ákvörðunartöku stjórnenda.

Gæðastarfi fyrirtækja.

Ánægju viðskiptavina.

Námskeiðið byggir á verkefnavinnu þar sem þátttakendur öðlist færni tilnað skilgreina og hanna rannsókn, skipuleggja gagnaöflun, greina gögnin og fjalla um hagnýtingu niðurstaðna. Unnið verður með SPSS hugbúnað við úrvinnslu gagna og fyrirbyggjandi gögn úr ýmsum gagnagrunnum.

Hópverkefni (10%), einstaklingsverkefni (70%) og þátttaka (15%)

VID215F • Rannsóknir í stjórnun og stefnumótun • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Runólfur S Steinþórsson Prófessor

Markmið þessa námskeiðs er að styrkja nemendur og gera þeim betur kleift að tileinka sér rannsóknaraðferðir og rannsóknarniðurstöður á fræðasviðinu stjórnun og stefnumótun. Inntakið í námskeiðinu verður að fara yfir vandaðar rannsóknir sem gerðar hafa verið og læra af þeim í viðasta skilningi. Jafnframt verður nemendum ætlað að setja yfirferðina í samhengi við þá rannsókn sem þeir eru að gera í náminu eða að undirbúa og með því takast á við vinnubrögðin.

Verkefni 60% og lokapróf 40%.

VID216F • Alþjóðaviðskipti • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Ingjaldr Hannibalsson Prófessor

Kennari: Gunnar Óskarsson Stundakennari

Í námskeiðinu verður fjallað um alþjóðavæðingu fyrirtækja, alþjóðlegt viðskiptaumhverfi, stefnumótun við alþjóðavæðingu og annað sem tengist alþjóðlegum viðskiptum. Notaðar verða dæmisögur og greinar úr viðurkenndum tímaritum og nemendur munu vinna verkefni. Í námskeiðinu verður gert ráð fyrir mikilli virkni nemenda í umræðum og verður námskeiðið haldið á ensku.

Þátttaka í umræðum 25% Lokaverkefni 25% Próf 50%

VID217F • Þættir í fjármálum fyrirtækja • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Haukur Camillus Benediktsson Lektor

Kennari: Vigdís Wangchao Bóasson

Ósamhverfar upplýsingar og umboðsvandi. Hver er fræðileg skilgreining þessara hugtaka og hvernig snerta þessi hugtök fjármál fyrirtækja og þá sérstaklega fjármagnsskipan og arðgreiðslustefnu. Einnig verður fjallað um stjórnunarhætti fyrirtækja í ljósi nýjustu þróunar á því sviði og áhættufjármögnun fyrirtækja.

Vikuleg heimapróf 10%, þátttaka í umræðum 10%, hópverkefni 20%, miðsvetrarpróf 25% og lokapróf 35%.

VIÐ218F • Samningagerð • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Runólfur S Steinþórsson Prófessor

Kennari: Þóra H Christiansen Aðjúnt

Í þessu námskeiði verður fjallað um samningagerð og samningatekni. Markmið þess er að veita nemendum undirbúning til þess að vera kleift að greina og takast á við vandamál í samningaviðræðum, setja upp samning og útfæra ákvæði hans. Námskeiðið skiptast í fyrirlestra annars vegar, og raunhæf verkefni og æfingar. Í fyrirlestrum verða kynntar fræðikenningar á þessu sviði, og uppbygging og algeng ákvæði samninga verða skoðuð. Verkefni munu aðallega felast í samningaæfingum sem munu taka mið af algengum úrlausnarefnum sem á reynir við við samningagerð í viðskiptalífni.

Vægi vinnubókar 10%, þátttaka í tímum 10%, verkefni 30% og lokaverkefni 50%.

VIÐ219F • Tölvutækni í fjármálum • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Gylfi Magnússon Dósent

Kennari: Vigdís Wangchao Bóasson

Markmið námskeiðsins er að kenna nemendum að beita kenningum fjármálafræðinnar á raunhæf verkefni með aðstoð Excel, Visual Basic og Matlab forritanna. Í lok námskeiðs eiga nemendur að geta reiknað út verð skuldabréfa, hlutabréfa og afleiða og einnig að geta metið ýmis konar áhættu. Farið verður yfir aðferðir við stjórnun og mat verðbréfasafna, notkun Monte Carlo aðferða við verðlagningu valréttarsamninga, mat á breytileika (GARCH), matvaxtarófs o.s.fr. Þannig mun námskeiðið kenna nemendum að nota ýmsar aðferðir við beitingu fjármálafræða við úrlausn hagnýtra verkefna.

Vikuleg heimapróf 10%, þátttaka í umræðum 10%, hópverkefni 20%, miðsvetrarpróf 25% og lokapróf 35%.

VIÐ220F • RV - samstæðureikningsskil • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Einar Guðbjartsson Dósent

Kennari: Árni Valgarð Claessen

Í þessu námskeiði er fyrst og fremst fjallað um gerð samstæðureikningsskila og reikningshaldslegar hliðar á sameiningu og samruna fyrirtækja. Auk þess er fjallað um eftirtalin viðfangsefni reikningshalds: uppgjör sameignarfélaga, bókun umboðsviðskipta, bókun erlendra viðskipta og umbreytingu ársreikninga úr einum gjaldmiðli í annan, gjaldþrotauppgjör, og reikningsskil sveitarfélaga og annarra aðila, sem ekki eru reknir í hagnaðarskyni. Verkefni. Skilaskylda.

Verkefni og próf.

VIÐ221F • Skattskil II - fyrirtækjaskattaréttur • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Einar Guðbjartsson Dósent

Umsjónarkennari: Ásmundur G Vilhjálmsson Aðjunkt

Kennari: Kristín Norðfjörð

Framhald af skattskilum I. Á námskeiðinu verður farið ítarlega yfir helstu lög sem snerta atvinnurekstur í landinu. Gerð verður grein fyrir skattlagningu hinna ólíku rekstrarforma, hvaða reglur gilda um skattlagningu við stofnun fyrirtækis, meðan á rekstri stendur og við lok starfsemi. Fjallað verður um skattfrjálsa umbreytingu einstakra fyrirtækjaforma, samsköttun fyrirtækja í rekstri og uppgjör til skatts í erlendum gjaldeyri. Rætt verður um helstu auðkenni skattasniðgöngu og muninn á henni og skattaskipulagningu. Þá verður ítarlega farið yfir lög um virðisaukaskatt og tryggingagjald. Reynt verður að efla sjálfstæði nemanda með úrlausnum dæma og raunhæfra verkefna. Að námskeiðinu loknu er við það miðað að námsmaður hafi staðgöða þekkingu á meginreglum íslenskra laga um skattlagningu fyrirtækja. Verkefni og próf.

VIÐ223F • Endurskoðun - II. hluti • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Einar Guðbjartsson Dósent

Kennari: Ólafur B Kristinsson Aðjunkt

Kennari: Sigrún Guðmundsdóttir

Námskeiðið er í beinu framhaldi af Endurskoðun - I. hluta. Kynntar verða aðferðir við gagnaöflun endurskoðenda og hvernig endurskoðun tekur mið af áhættugreiningu og hagkvæmni. Fjallað verður sérstaklega um notkun tölvukerfa við endurskoðun. Við yfirferð námsefnis verða alþjóðlegir endurskoðunarstaðlar hafðir til hliðsjónar, og rætt um gildi þeirra fyrir íslenskt umhverfi. Námsfni verður bókin Principles of Auditing An Introduction to International Standards on Auditing, alþjóðlegir staðlar um endurskoðun, greinar og önnur gögn sem kynnt verða á námskeiðinu.

Æskileg undirstaða: Endurskoðun - I. hluti (VIÐ122F)

Verkefni og próf.

VIÐ224F • RVIII - virðisgreining fyrirtækja og hlutabréfa • (6e) • Vor

Kennari: Einar Guðbjartsson Dósent

Farið er í grundvallarhugtök í fjárfestingu og virðisgreiningu. Farið er í uppbyggingu ársreiknings og hvernig rekstrarreikningur, efnahagsreikningur og sjóðsstreymi tengjast "og mynda sögu" af efnahagslegum færslum á ákveðnu rekstrartímabili. Ávöxtun hlutabréfa (stock return) er mælikvarði sem ekki hefur verið mikið notaður, en er mikilvægur mælikvarði. Farið verður í uppbyggingu á "grundvallar greiningu" (fundamental analysis). Samanburðar- og kennitölugreining (comparables multiple analysis) er aðferð þar sem hægt er að nálgast virði. Skoðað verður hvernig sjóðstreymi, hagnaður, umframingagnaður, eðlilegur hagnaður og virðismat tengjast ásamt áhrifum vegna ávöxtunarkröfu. Greining á arðsemi (þ.e.a.s. þeim möguleika sem fyrirtækið hefur til þess að skapa arðsemi fyrir hluthafana (profitability)) er mjög mikilvægt til þess að nálgast "hið rétta virði" fyrirtækisins. Vöxtur hefur mikil áhrif á virðismatið og þess vegna verður sérstaklega fjallað um hvað er vöxtur, meðal annars verða kennitölurnar P/E og P/B skilgreindar. Farið verður í a.m.k. þrjár virðismatsaðferðir og næmnisgreiningu. Í lokin eru reikningsskilaaðferðir skoðaðar og gæði ársreikninga metin og áhrif þessara þátta á virðismatið. Hópverkefni byggjast bæði á kennsluefni og því efni er fram kemur í fyrirlestrum.

Verkefni gilda 10%. Lokapróf gildir 90%. Ekki er hægt að flytja einkunnir verkefna milli skólaára eða endurmeta gömul verkefni.

VIÐ225F • RVII - reikningsskilakenningar • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Einar Guðbjartsson Dósent

Í þessu námskeiði er fjallað um reikningsskilafræði. Eftirtalin efni verða tekin til skoðunar: 1) staðlagerð í ársreikningagerð, 2) hugtakakerfi fyrir reikningshald, 3) þróun reikningsskila, 4) afkomuhugtök reikningshalds, 5) alþjóðleg reikningsskil, og 6) ýmis sérstök vandamál við gerð reikningsskila.

Lokapróf 70% og skilaverkefni 30%.

VIÐ226F • MS ritgerð • (30e) • Vor

Meistaraprófsritgerð skal valin í samráði við leiðbeinanda (leiðbeinendur) úr hópi fastra kennara viðskiptaskorar. Ritgerðin skal vera 30 einingar að lágmarki, en heimilt er að hún verði 60 einingar (en námsgreinar nemi samt sem áður 60e) í samræmi við gildandi reglur Rannsóknánámssjóðs. Meistaraneimar skulu kynna rannsóknir sínar. Ritgerð skal skilað til skrifstofu viðskiptafræðideildar í samræmi við auglýsingu þar að lútandi hverju sinni. Kennari og prófdómari skulu meta meistaraprófsritgerð til einkunnar samkvæmt almennum prófreglum Háskóla Íslands.

VIÐ227F • MS ritgerð • (30e) • Sumar

Meistaraprófsritgerð skal valin í samráði við leiðbeinanda (leiðbeinendur) úr hópi fastra kennara viðskiptaskorar. Ritgerðin skal vera 30 einingar að lágmarki, en heimilt er að hún verði 60 einingar (en námsgreinar nemi samt sem áður 60e) í samræmi við gildandi reglur Rannsóknánámssjóðs. Meistaraneimar skulu kynna rannsóknir sínar. Ritgerð skal skilað til skrifstofu viðskiptafræðideildar í samræmi við auglýsingu þar að lútandi hverju sinni. Kennari og prófdómari skulu meta meistaraprófsritgerð til einkunnar samkvæmt almennum prófreglum Háskóla Íslands.

VIÐ230F • Meistaraprófsritgerð í sjávarútvegsfræðum • (30e) • Vor

Meistaraprófsritgerð skal valin í samráði við leiðbeinanda (leiðbeinendur) úr hópi fastra kennara viðskiptaskorar. Ritgerðin skal vera 30 einingar að lágmarki, en heimilt er að hún verði 60 einingar (en námsgreinar nemi samt sem áður 60e) í samræmi við gildandi reglur Rannsóknánámssjóðs. Meistaraneimar skulu kynna rannsóknir sínar. Ritgerð skal skilað til skrifstofu viðskiptafræðideildar í samræmi við auglýsingu þar að lútandi hverju sinni. Kennari og prófdómari skulu meta meistaraprófsritgerð til einkunnar samkvæmt almennum prófreglum Háskóla Íslands.

VIÐ231F • Meistaraprófsritgerð í sjávarútvegsfræðum • (30e) • Sumar

Meistaraprófsritgerð skal valin í samráði við leiðbeinanda (leiðbeinendur) úr hópi fastra kennara viðskiptaskorar. Ritgerðin skal vera 30 einingar að lágmarki, en heimilt er að hún verði 60 einingar (en námsgreinar nemi samt sem áður 60e) í samræmi við gildandi reglur Rannsóknánámssjóðs. Meistaraneimar skulu kynna rannsóknir sínar. Ritgerð skal skilað til skrifstofu viðskiptafræðideildar í samræmi við auglýsingu þar að lútandi hverju sinni. Kennari og prófdómari skulu meta meistaraprófsritgerð til einkunnar samkvæmt almennum prófreglum Háskóla Íslands.

VIÐ232F • Meistaraprófsritgerð í mannaússtjórnun • (30e) • Vor

Meistaraprófsritgerð skal valin í samráði við leiðbeinanda (leiðbeinendur) úr hópi fastra kennara viðskiptaskorar. Ritgerðin skal vera 30 einingar að lágmarki, en heimilt er að hún verði 60 einingar (en námsgreinar nemi samt sem áður 60e) í samræmi við gildandi reglur Rannsóknánámssjóðs. Meistaraneimar skulu kynna rannsóknir sínar. Ritgerð skal skilað til skrifstofu viðskiptafræðideildar í samræmi við auglýsingu þar að lútandi hverju sinni. Kennari og prófdómari skulu meta meistaraprófsritgerð til einkunnar samkvæmt almennum prófreglum Háskóla Íslands.

VIÐ233F • Meistaraprófsritgerð í mannaússtjórnun • (30e) • Sumar

Meistaraprófsritgerð skal valin í samráði við leiðbeinanda (leiðbeinendur) úr hópi fastra kennara viðskiptaskorar. Ritgerðin skal vera 30 einingar að lágmarki, en heimilt er að hún verði 60 einingar (en námsgreinar nemi samt sem áður 60e) í samræmi við gildandi reglur Rannsóknánámssjóðs. Meistaraneimar skulu kynna rannsóknir sínar. Ritgerð skal skilað til skrifstofu viðskiptafræðideildar í samræmi við auglýsingu þar að lútandi hverju sinni. Kennari og prófdómari skulu meta meistaraprófsritgerð til einkunnar samkvæmt almennum prófreglum Háskóla Íslands.

VIÐ236F • Doktorsnám • (30e) • Vor

Doktorsnám er 180 einingar hið minnsta og miðað við fullan námshraða tekur það 3 ár. Deild getur að fenginni tillögu doktorsnámsnefndar sett reglur um lágmarks námshraða. Standist nemandi ekki þær reglur getur rannsóknarnámsnefnd fellt niður skráningu nemandans í námið. Doktorsnám felst einkum í rannsókn sem lýkur með doktorsritgerð. Þó geta bæði doktorsnámsnefnd og leiðbeinandi saman eða hvort í sínu lagi gert kröfu um að nemandi í doktorsnámi ljúki einnig námskeiðum. Leiðbeinandi nemanda gerir þá tillögu að áætlun fyrir þennan hluta námsins og leggur fyrir doktorsnámsnefnd. Hluti námskeiðanna getur verið lesnámskeið og skal þá doktorsnámsnefnd tilnefna umsjónarmann eða menn með hverju námskeiði. Umsjónarmenn ákveða kröfur í viðkomandi námskeiðum og skera úr um hvort nemandi hafi staðist þær.

VIÐ237F • Doktorsnám • (30e) • Sumar

Doktorsnám er 180 einingar hið minnsta og miðað við fullan námshraða tekur það 3 ár. Deild getur að fenginni tillögu doktorsnámsnefndar sett reglur um lágmarks námshraða. Standist nemandi ekki þær reglur getur rannsóknarnámsnefnd fellt niður skráningu nemandans í námið. Doktorsnám felst einkum í rannsókn sem lýkur með doktorsritgerð. Þó geta bæði doktorsnámsnefnd og leiðbeinandi saman eða hvort í sínu lagi gert kröfu um að nemandi í doktorsnámi ljúki einnig námskeiðum. Leiðbeinandi nemanda gerir þá tillögu að áætlun fyrir þennan hluta námsins og leggur fyrir doktorsnámsnefnd. Hluti námskeiðanna getur verið lesnámskeið og skal þá doktorsnámsnefnd tilnefna umsjónarmann eða menn með hverju námskeiði. Umsjónarmenn ákveða kröfur í viðkomandi námskeiðum og skera úr um hvort nemandi hafi staðist þær.

VIÐ239F • RIX - fjármála- og eigin fjárgæringar • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Einar Guðbjartsson Dósent

Kennari: Jonathan Ehrlich Duchac

Á námskeiðinu verður farið yfir aðjóllegar reikningsskilareglur sem gilda um helstu fjármálagerninga frá sjónarhóli fjármálafyrirtækja, þ.e. banka, tryggingafélaga og lífeyrissjóða.

Lokapróf 70% og 30% verkefni.

VIÐ240F • Endurskoðun - IV. hluti • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Einar Guðbjartsson Dósent

Kennari: Ólafur B Kristinsson Aðjunkt

Kennari: Sigrún Guðmundsdóttir

Markmið með námskeiðinu er að auka skilning og færni við endurskoðun stærri fyrirtækja við tiltekna aðstæður.

Námskeiðið er framhald af Endurskoðun - III. hluta. Í námskeiðinu verður farið nánar í einstaka mikilvæga þætti endurskoðunar sem áður var fjallað um í Endurskoðun - II. hluta, auk þess sem farið verður yfir efni sem tengist innri endurskoðun. Farið verður yfir kröfur SOX laganna til endurskoðenda, leiðbeinandi reglur PCAOB kynntar og samanburður gerður á þessum reglum og 8. tilskipun Evrópuráðsins. Kynntar verða aðferðir við endurskoðun tölvukerfa og rafrænna upplýsinga. Fjallað verður um innri endurskoðun, hlutverk hennar, aðferðafræði og tengsl við ytri endurskoðendur fyrirtækja.

Kennsla verður í formi fyrirlestra, umræðna í kennslutíma og verkefna sem nemendur leysa í hóp og sem einstaklingar. Lögð er mikil áhersla á virka þátttöku nemenda í kennslunni.

Æskileg undirstaða: Endurskoðun - I. hluti (VIÐ122F), Endurskoðun - III. hluti (VIÐ126F), Endurskoðun - II. hluti (VIÐ223F) Verkefni og próf.

VIÐ242F • Stjórnun nýsköpunar • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Margrét Sigrún Sigurðardóttir Aðjunkt

Markmið námskeiðsins er að veit nemendum innsýn í stjórnun nýsköpunar hvort sem um er að ræða þróun vöru, tækni eða þjónustu. Í námskeiðinu verður rætt um eðli nýsköpunar út frá því hvernig hægt sé að skapa henni sem best umhverfi og þá um leið stýra henni.

Námskeiðið mun hvorutvegga fást við hagnýt úrlausnarefni sem og rannsóknir sem gerðar hafa verið á umhverfi og stjórnun nýsköpunar. Hópvirkefni 40%, skriflegt próf 60%.

VIÐ243F • Breytingastjórnun • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Runólfur S Steinþórsson Prófessor

Umsjónarmaður: Gylfi Dalmann Aðalsteinsson Lektor

Í þessu námskeiði verður farið yfir helstu lykilatriði breytingastjórnunar s.s. innleiðing breytinga, viðbrögð starfsmanna, helstu hindranir í vegi breytinga ásamt þeim hamlandi og drifandi kröftum sem eru að verki í breytingaferlinu. Fyrirtækjamenningu verður gerð ítarleg skil þar sem lög verður áhersla á eiginlegar og megindlegar aðferðir til að varpa ljósi á fyrirtækjamenningu. Farið verður ítarlega í kenningar og aðferðir sem breytingastjórnun byggir á og ræddar verða algengustu lausnir og aðferðir í stjórnun breytinga. Rætt verður um hlutverk leiðtoga, stjórnenda og sérstaklega millistjórnenda í breytingum. Hugmyndin um lærdómsfyrirtækið verður sérstakur gaumur gefinn.

Próf 70% og verkefni 30%.

VIÐ244F • Stefnumiðuð markaðsfærsla • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Friðrik Eysteinnsson Aðjunkt

Markmið námskeiðsins er að kynna nemendum aðferðir til að öðlast samkeppnisforskot á markaði og viðhalda því. Námskeiðið er byggt upp í kringum ferli stefnumiðuðrar markaðsfærslu með áherslu á greiningu, áætlanagerð og innleiðingu. Litið er á stefnumótunina frá sjónarhóli fyrirtækisins í heild en ekki út frá þröngu markaðslegu sjónarhorni. Eftir námskeiðið eiga nemendur að:

- Þekkja hvað felst í markaðsdrifinni stefnu.
- Kunna að framkvæma greiningu sem markaðsdrifin stefna byggir á.
- Kunna að móta markaðsdrifna stefnu.
- Þekkja hvernig á að innleiða markaðsdrifna stefnu.

Byggt verður á kennsluformi sem ýtir undir virka þátttöku nemenda. Fyrirlestrar, umræður og verkefnavinna. Þátttaka í tímum og tímaverkefni (25%), einstaklingsverkefni (25%), skriflegt próf (50%)

VIÐ301F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Haust

Sjá reglur um meistaranám í umhverfis- og auðlindafræðum.

VIÐ401F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Vor

Sjá reglur um meistaranám í umhverfis- og auðlindafræðum.

VIÐ402F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Sumar

Sjá reglur um meistaranám í umhverfis- og auðlindafræðum.

Heilbrigðisvísindasvið

Hjúkrunarfræðideild

HJÚ101G • Líffærafræði • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðrún Narfadóttir

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Námskeiðið er í formi fyrirlestra. Byrjað er á grundvallarhugtökum líffærafræðinnar og síðan er farið yfir öll líffæraakerfi mannslikamans. Aðaláherslan er lögð á byggingu kerfanna (ytri og innri gerð) og tilheyrandi latnesk fræðiheiti. Lífeðlisfræði er fléttað inn til að auka skilning nemenda á efninu. Kennslumynddiskar, sem byggja á krufningum, verða sýndir þar sem við á og við verður komið. Glærur sem stuðst er við í fyrirlestrum og tenglasafn sem tengist námsefninu geta nemendur nálgast á netinu.

Skriflegt próf í desember (fjölvalsspurningar).

HJÚ102G • Sálfræði • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Linda Bára Lýðsdóttir

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Markmiðið er að nemendur öðlist þekkingu og skilning á helstu undirstöðuatriðum sálfræðinnar og þeim aðferðum sem hún beitir. Helstu viðfangsefni: Meðvitund, nám, minni, hugsun, tilfinningar, atferlisvakar, persónuleiki, einstaklingamunur, heilsa, streita, sálrænar truflanir og meðferð.

Krossapróf í desember.

HJÚ103G • Heimspækileg forspjallsvísindi • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Salvör Nordal Forstöðumaður

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Rætt verður um gagnrýna hugsun og um megineinkenni vísindalegrar hugsunar og starfsemi. Fjallað er um staðreyndaþekkingu og þekkingu á mannlegum verðmætum. Kynntar eru helstu siðfræðikenningar. Tekin verða til athugunar ýmis siðfræðileg úrlausnarefni, sem upp koma í starfi heilbrigðisstétta, og forsendur fyrir lausnum á þeim. Rætt er um siðareglur starfsstétta og skoðaðar kenningar um líknardráp og föstureyðingar svo dæmi séu nefnd.

Í lok námskeiðs verður eitt þriggja tíma próf úr öllu námsefninu.

HJÚ104G • Félagsfræði I • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Rúnar Vilhjálmsson Prófessor

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Kynnt eru mikilvæg hugtök, kenningar og rannsóknaniðurstöður í félagsfræði er varpa ljósi á tengsl einstaklings og samfélags. Fjallað er um samfélagsbreytingar, fjölskylduna, kynja-, aldurs- og stéttamun, félagsmótun, frávikshæðun, og félagsleg samskipti, með sérstöku tilliti til heilsufars og heilbrigðisþjónustu.

Menntunarmarkmið:

Námskeiðinu er ætlað að efla skilning nemandans á fjölþættum tengslum samfélags og einstaklinga og þeim muni sem er á viðhorfum, hegðun og heilsufari samfélagshópa. Nemandinn skal kunna skil á helstu skýringum á ólíkri félags- og efnahagslegri stöðu samfélagshópa, einkum aldurshópa, kynja, fjölskyldna og stétta, og geta beitt þeim skýringum til að varpa ljósi á mun á heilsufari hópanna.

Skriflegt próf í desember.

HJÚ201G • Almenn hjúkrunarfræði • (6e) • Vor • 3f

Umsjónarkennari: Þóra Jenný Gunnarsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Dagmar Rósa Guðjónsdóttir Aðjúnt

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Í þessu námskeiði eru undirstöðuþættir hjúkrunarstarfsins kenndir. Fjallað eru um grunnþætti aðhlyningar með áherslu á umönnun skjólstæðinga með skerta sjálfsbjargargetu. Kynntir verða grunnþættir í vinnutækni og sýkingavörnum auk þess sem farið verður í ýmis lykilhugtök í hjúkrunarfræði. Í því sambandi má nefna hreyfingu, næringu, útskilnað, svefn og hvíld ásamt sjálfsmynd, samskiptum, umhyggju, missi og sorgarviðbrögð. Lögð er áhersla á að efla fræðileg vinnubrögð og notkun bókasafnsins.

Verkefni úr verklegu gilda 50% en próf 50%.

HJÚ202G • Heilbrigðismat • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Þorsteinn Jónsson Aðjúnt

Kennari: Ágústa Hjördís Kristinsdóttir

Kennari: Helga Sif Friðjónsdóttir Lektor

Kennari: Hallveig Broddadóttir

Kennari: Sigríður Zoéga

Aðstoðarkennari: Þóra Jenný Gunnarsdóttir Lektor

Tilgangur námskeiðsins er að veita nemendum grunnþekkingu í viðtaltækni, upplýsingasöfnun og skráningu upplýsinga út frá heilbrigðismati. Í námskeiðinu verður ennfremur fjallað almennt um heilbrigði og um menningarlegan fjölbreytileika. Í verknámsstofu verður farið í gegnum aðferðir við framkvæmd á alsherjar heilbrigðisskoðun (head to toe assessment), þar sem áhersla verður á grunnþætti heilbrigðismats út frá heilsufarslyklunum. Farið verður í gegnum rétt handbrögð við framkvæmd heilbrigðismats og efni úr fyrirlestrum sett í klínískt samhengi. Lögð verður áhersla á að skoða heilbrigðismat heildrænt út frá fullorðnum einstaklingum. Þá verður tæpt á bráðum breytingum hjá sjúklingum í tengslum við heilbrigðismat. Lagt er upp með að tengja efni námskeiðsins við önnur námskeið í náminu s.s. við líffæra-, lífeðlisfræði, bráðahjúkrun og fleiri námskeið.

Skriflegt próf (60%) og einstaklingsverkefni (40%).

HJÚ203G • Lífeðlisfræði I og frumulíffræði • (8e) • Vor

Umsjónarmaður: Sighvatur Sævar Árnason

Umsjónarmaður: Anna Guðmunds Fulltrúi

Umsjónarkennari: Jón Ólafur Skarphéðinsson

Kennari: Guðrún Pétursdóttir

Frumur, bygging og störf. Frumuskipting. Frumuhimnur og efnaflutningur. Taugavefir, vöðvavefir, stoðvefir og þekjuvefir. Boðflutningur tauga og samdráttur vöðva. Samskipti frumna, himnuspenna, boðspenna, boðefni, innri boðkerfi. Innra umhverfi, samvægi (homeostasis). Stýrikerfi. Starfsemi taugakerfa. Starfsemi vöðva, stjórn hreyfinga. Skynjun. Sársauki. Innkirtlastarfsemi. Verklegar æfingar: 1) Vefjafræði. 2) Vöðvar. 3) Vöðvarafrit (EMG) & viðbragðsbogar. Hjartarafrit (EKG) í samvinnu við 11.11.44 Heilbrigðismat. Kennsla er á formi fyrirlestra, umræðufunda og verklegra æfinga. Skýlt er að mæta í allar verklegar æfingar og skila fullnægjandi skýrslum.

Próf er haldið að vori. Lokaeinkunn er samsett úr einkunn úr prófinu (80%) og vegnu meðaltali einkunna fyrir verklegar æfingar og skýrslur (20%). Nemandi þarf að ná lágmarkseinkunn 5.0 í hvorum prófluta til að standast námskeiðið.

HJÚ204G • Skyndihjálpar • (0e) • Vor • 10f + 5v

Umsjónarkennari: Þorsteinn Jónsson Aðjúnt

Námskeiðið er ætlað hjúkrunarfræðinimum HÍ á fyrsta námsári og er forkrafa fyrir námskeið í bráða- og gjörgæsluhjúkrun á fjórða námsári. Þáttakendur öðlast grunnþekkingu í fyrstuhjálpar og kynnast einnig algægnum búnaði við björgunaraðgerðir.

Markmið með námskeiðinu er að undirbúa nemendur að sinna fyrstuhjálpar, jafnvel við erfiðar og krefjandi aðstæður þar sem ekki er alltaf mögulegt að fá aðstoð fljótt.

Krossapróf og verklegar æfingar.

HJÚ205G • Fósturfræði • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Guðrún Pétursdóttir

Meginatriðum fósturþroska er fylgt frá frjóvgaðri frumu til fullbúins barns. Gerð og myndun kynfrumna, æxlunarfæri karls og konu, tíðahringur, frjóvgun, bólfesta í eða utan legs. Myndun fósturbelgja og þriggja laga fósturskjaldar, afdrif laganna þriggja. Myndun og þroskun taugakerfisins. Myndun þrjústols, kviðarhols og þindar. Mótun öndunar- og meltingarvegs, þvagrásar og kynfæra. Hjarta og blóðrás. Höfuð og háls, bolur og útlímur. Þroskun og hlutverk fylgju. Fleirburar. Aðferðir til að meta ástand fósturs. Helstu orsakir vansköpunar.

Skriflegt próf í maí.

HJÚ206G • Félagsfræði II • (4e) • Vor • 2f

Umsjónarkennari: Rúnar Vilhjálmsson Prófessor

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Fjallað um félagslega dreifingu valinna heilbrigðisvandamála. Gerð er grein fyrir hugtökum heilbrigði (health), sjúkdómur (disease), veikindi (illness) og sjúklingur. Langvinn heilsuvandamál eru skilgreind og rætt um sálrænar, félagslegar og efnahagslegar afleiðingar þeirra. Athuguð er notkun heilbrigðisþjónustu og raktar ólíkar skýringar á mismunandi þjónustunotkun einstaklinga og hópa. Loks er fjallað um skipulags-, mannafla- og starfsþætti heilbrigðiskerfisins og tengsl þeirra við kostnað, aðgengi og gæði þjónustunnar.

Skriflegt próf í maí.

HJÚ207G • Aðferðir í hjúkrun I • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Þóra Jenný Gunnarsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Jón Ólafur Skarphéðinsson

Umsjónarkennari: Dagmar Rósa Guðjónsdóttir Aðjúnt

Kennari: Margrét Sigmundsdóttir Verkefnisstjóri

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Þetta námskeið er sameiginlegt fyrir HJÚ 201G, HJÚ 203G og HJÚ 202G. Námskeiðið samanstendur af 10 st. sýnikennsla í verknámsstofu (Heilbrigðismat) 15 st. sýnikennsla í verknámsstofu (Almenn hjúkrunarfræði) 24 st. verklegt nám á heilbrigðisstofnunum (Almenn hjúkrunarfræði) 4 st verkleg æfing (Lífeðlisfræði - EKG).

Staðið/fallið; 2 einstaklingsverkefni og 1 verkefni í verklegri kennslustund.

HJÚ301G • Ónæmis- og meinafræði • (4e) • Haust • 2f

Umsjónarkennari: Ingileif Jónsdóttir Prófessor

Kennari: Þórunn Ásta Ólafsdóttir

Kennari: Sigfús Þór Nikulásson Lektor

Kennari: Þórður Tryggvason

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Ónæmisfræði (1 e / 2 ECTS): Ónæmiskerfið, líffæri og frumur. Ósérhæfðar varnir, átfrumur og kompliment. Sérhæfðar varnir, þroskun og sérhæfing eitilfrumna, sértækni og greining. Ónæmissvör, sjálfsþol og stjórnun. Ónæmisbilanir, ofnæmi og sjálfsöfnæmi. Varnir gegn sýkingum og bólusetningar. Meinafræði (1 e / 2 ECTS): Blóðsegi og blóðrek, bólga, frumumein, frumuáverkar, góðkynja og illkynja æxli, græðsla, hjarta- og æðasjúkdómar.

Nauðsynleg undirstaða: Lífeðlisfræði I og frumulíffræði (HJÚ203G)

Skriflegt próf.

HJÚ302G • Greining hjúkrunarviðfangsefna og meðferð • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Ásta Steinunn Thoroddsen Dósent

Kennari: Dórothea Bergs Aðjúnt

Kennari: Þorsteinn Jónsson Aðjúnt

Kennari: Margrét Sigmundsdóttir Verkefnisstjóri

Kennari: Herdís Sveinsdóttir Prófessor

Þetta námskeið fjallar um greiningu lífeðlisfræðilegra viðbragða hjá sjúklingum og viðeigandi hjúkrunar meðferð. Þar má nefna atriði er

tengjast sárum og sárameðferð, verkjum, vökva- og elektrólýta, öndun, blóðrás og lyfjagjafir. Einnig verður fjallað um hjúkrunarskráningu. Nauðsynleg undirstaða: Almenn hjúkrunarfræði (HJÚ201G), Heilbrigðismat (HJÚ202G), Aðferðir í hjúkrun I (HJÚ207G)
Rafræn kaflapróf og ritgerð

HJÚ303G • Lyfjafræði • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Magnús Jóhannsson Prófessor

Kennari: Kristín Ólafsdóttir Dósent

Kennari: Magnús Karl Magnússon Prófessor

Kennari: Guðmundur Þorgeirsson Prófessor

Kennari: Inga Sigurros Práinsdóttir

Kennari: Gunnar Guðmundsson

Kennari: Jakob L Kristinsson Dósent

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Lyfjahvarfafræði: Frásog, dreifing, útskilnaður og umbrot lyfja. Gildi lyfjamælinga í blóði. Lyfjaviðtakar. Samband skammta og verkunar.

Hjáverkanir lyfja. Öldrunarlyfjafræði. Milliverkun lyfja. Lyfhrifafræði: Lyfjafræði innkirtla. Bólguþýðandi lyf. Lyfjafræði úttaugakerfis.

Lyfjafræði miðtaugakerfis. Blóðþrýstingslækkandi lyf. Hjartalýf. Segavarnarlyf. Fitulækkandi lyf. Eitranir í heimahúsum.

Nauðsynleg undirstaða: Lífeðlisfræði I og frumulíffræði (HJÚ203G)

Skriflegt próf.

HJÚ304G • Aðferðir í hjúkrun II • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Ásta Steinunn Thoroddsen Dósent

Kennari: Dórothea Bergs Aðjúnt

Kennari: Margrét Sigmundsdóttir Verkefnisstjóri

Þetta námskeið er kennt samhliða námskeiðinu Greining hjúkrunarviðfangsefna og -meðferð. Annars vegar er um að ræða sýnikennslu í

verknámsstofu. Námsmat er staðið/fallið í hverri kennslustund. Hins vegar er um að ræða klínískt nám á skurðeildum eða

lyflækningadeildum sjúkráhusa. Áhersla er lögð á mat og greiningu hjúkrunarvandamála hjá sjúklingum, skráningu hjúkrunar, þjálfun í

klínískri færni og heildrænni hjúkrun.

Nauðsynleg undirstaða: Almenn hjúkrunarfræði (HJÚ201G), Heilbrigðismat (HJÚ202G), Aðferðir í hjúkrun I (HJÚ207G)

Staðið/fallið í hverjum verkþætti í sýnikennslu. Námsmat í klínísku námi á sjúkráhusi felur í sér skrifleg verkefni, hjúkrunarferlisverkefni og þátttöku í umræðutímum.

HJÚ305G • Lífeðlisfræði II • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Anna Guðmunds Fulltrúi

Umsjónarkennari: Jón Ólafur Skarphéðinsson

Kennari: Sighvatur Sævar Árnason

Kennari: Atli Jósefsson Stundakennari

Kennari: Logi Jónsson Dósent

Kennari: Halla Helgadóttir

Kennari: Björg Þorleifsdóttir Lektor

Námsefni: Blóðrás og stjórnun blóðþrýstings. Öndun. Starfsemi nýrna, sýru-basavægi, seltu- og vökvavægi. Melting. Vöxtur, þroski, æxlun.

Stjórn efnaskipta og orkujafnvægis. Stjórn líkamshita. Varnarkerfi líkamans. Meðvitund og atferli. Verklegar æfingar/verkefni: 1) Viðbrögð

líkamans við áreynslu. 3) Útskilnaður (verkefni). Æfing um blóðrás og öndun í samvinnu við 11.12.33 Greining hj.viðfangsefna og meðferð.

Kennsla er á formi fyrirlestra, umræðufunda og verklegra æfinga. Skyllt er að mæta í allar verklegar æfingar og skila fullnægjandi skýrslum.

Kennsla er í formi fyrirlestra, umræðufunda og verklegra æfinga. Skyllt er að mæta í allar verklegar æfingar og skila fullnægjandi skýrslum.

Nauðsynleg undirstaða: Lífeðlisfræði I og frumulíffræði (HJÚ203G)

Próf er haldið í lok misseris. Lokaeinkunn er samsett úr einkunn úr prófinu (80%) og vegnu meðaltali einkunna fyrir verklegar æfingar og

skýrslur (20%). Nemandi þarf að ná lágmarkseinkunn 5.0 í hvorum prófhlutum til að standast námskeiðið.

HJÚ401G • Næringarfræði • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Inga Þórsdóttir Prófessor

Viðfangsefni

Fjallað verður um tengsl mataræðis, næringarefna og heilsu. Athuguð verður grunnhugtök næringarfræðinnar eins og lífsnauðsynleg

næringarefni, nýting næringarefna, þörf og ráðlagður dagskammtur. Þá verður lögð áhersla á orku og næringarefni (kolvetni, lípíð, prótein,

vatn, steinefni og vítamín) og áhrif þeirra á líkamsstarfsemi, sem og meltingu, frásog og flutning. Talað verður um mataræði Íslendinga,

ráðleggingar um mataræði, alþjóðleg næringarvandamál og næringu í þróunarlöndum.

Nauðsynleg undirstaða: Lífeðlisfræði I og frumulíffræði (HJÚ203G)

Skriflegt próf (85%), verkleg æfing og skýrsluskil (15%). Þátttaka í verklegri æfingu og skil á skýrslu er forsenda fyrir próftökurétti.

HJÚ402G • Hjúkrun aðgerðasjúklinga • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Herdís Sveinsdóttir Prófessor

Kennari: Eygló Ingadóttir

Kennari: Katrín Blöndal

Kennari: Erlín Óskarsdóttir Aðjúnt

Kennari: Margrét Sigmundsdóttir Verkefnisstjóri

Kennari: Anna Gyða Gunnlaugsdóttir Stundakennari

Megináhersla er lögð á að nemendur öðlist þekkingu og færni í hjúkrun fullorðinna einstaklinga sem eiga við bráða eða langvinna sjúkdóma

að stríða og fara í aðgerð vegna þeirra. Lögð er áhersla á að nemendur greini líkamlegar, andlegar, félagslegar og menningarlegar þarfir og

samspil þeirra við heilsufarsvanda hins sjúka einstaklings og fjölskyldu hans og vinni heildrænt að því að leysa hjúkrunarvandamál og efla

heilbrigði og þroska skjólstæðinga sinna. Kennnd er hjúkrun sjúklinga fyrir aðgerð, eftir aðgerð og í aðgerð. Eftirlit (observation),

skipulagning og beiting hjúkrunarmeðferða eru lykilatriði. Umræðufundir eru um klínísk viðfangsefni nemenda meðan á klínísku náminu

stendur.

Nauðsynleg undirstaða: Lyfjafræði (HJÚ303G), Lífæðlisfræði II (HJÚ305G), Aðferðir í hjúkrun II (HJÚ304G)
Frammistaða í klínisku námi (staðið/fallið), verkefni tengd klínisku námi og próf í máli.

HJÚ403G • Lyflækningafræði • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Brynjar Viðarsson Aðjúnkt

Námskeið þetta miðar að því að nemandi öðlist yfirsýn yfir helstu sjúkdóma er fengist er við innan lyflækisfræði. Kennnd eru grundvallaratriði allra algengustu sjúkdóma eftirtalinnna sjúkdómaflokka: hjarta- og æðasjúkdóma, meltingarfærasjúkdóma, nýrna- og þvagfærasjúkdóma, öndunarfærasjúkdóma, sjúkdóma í mið- og úttaugakerfi, blóðsjúkdóma, innkirtlasjúkdóma, gigtarsjúkdóma, smitsjúkdóma, krabbameinssjúkdóma og klínískrar ónæmisfræði.

Nauðsynleg undirstaða: Lífæðlisfræði I og frumulíffræði (HJÚ203G), Lyfjafræði (HJÚ303G)

Skriflegt próf í lok febrúar (100%). Krossapróf.

HJÚ404G • Handlækningafræði • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Kristinn Jóhannsson

Kennari: Halldór Jónsson Prófessor

Kennari: Tómas Guðbjartsson

Sérfræðingar skurðeilda landspítala háskólasjúkrahúss kenna sínar sérgreinar. Farið verður yfir einkenni, greiningu og meðferð sjúkdóma og slysa, sem skiptist þannig: Almennir hlutar handlækisfræði, sjúkdómar í brjóstholi, sjúkdómar í kviðarholi, brjóstasjúkdómar, skjaldkirtilssjúkdómar og meðferð bruna, sjúkdómar í þvagfærum, sjúkdómar í beinum og liðum og sjúkdómar í heila og mænu.

Nauðsynleg undirstaða: Lífæðlisfræði I og frumulíffræði (HJÚ203G)

Skriflegt próf í febrúar.

HJÚ501G • Hjúkrun langveikra fullorðinna • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Helga Jónsdóttir Prófessor

Kennari: Hildur Einarsdóttir

Kennari: Hallveig Broddadóttir

Kennari: Þóra Jenný Gunnarsdóttir Lektor

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Meginviðfangsefnið er hjúkrunarmeðferð langveikra fullorðinna og fjölskyldna þeirra. Viðfangsefnið lúta að hvoru tveggja, bráða og langvinnu ástandi sjúklinga. Klínískt nám fer fram á lyflækningadeildum sjúkrahúsa.

Nauðsynleg undirstaða: Hjúkrun aðgerðasjúklinga (HJÚ402G)

Námsmat: Námskeiðið samanstendur af bæði bóklegu og klínisku námi sem innihalda verkefni. Nemandi þarf að ná lágmarki 6,0 í hverju verkefni til að ná námskeiðinu.

HJÚ502G • Hjúkrun krabbameinssjúklinga • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Nanna Friðriksdóttir Aðjúnkt

Kennari: Sigríður Gunnarsdóttir Lektor

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Markmið með námskeiðinu er að nemendur öðlist þekkingu og færni í hjúkrun fullorðinna sjúklinga með krabbamein. Fjallað verður um líkamlegar og sálfélagslegar þarfir sjúklinga og aðstandenda þeirra við greiningu, í meðferð og við lok lífs. Áhersla verður lögð á mat einkenna, einkennameðferð og samskipti. Námskeiðið samanstendur af fyrirlestrum og umræðum.

Nauðsynleg undirstaða: Hjúkrun aðgerðasjúklinga (HJÚ402G)

Skriflegt próf í desember (80%).

HJÚ503G • Vöxtur og þroski yfir æviskeiðið • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Helga Sif Friðjónsdóttir Lektor

Kennari: Sóley Sesselja Bender Dósent

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Í námskeiðinu er lögð áhersla á eðlilegan vöxt og þroska mannsins. Farið er í sálfélagslegan þroska og líkamlegar breytingar hjá börnum, unglíngum og fullorðnum. Helstu kenningar um vitsmuna-, siðferðis- og sálfélagslegan þroska yfir æviskeiðið eru kynntar. Fjallað er um margvíslegar aðferðir til að meta vöxt og þroska barna og unglíngja og nemendur fá tækifæri til að beita völdum aðferðum. Skyld er að taka þátt í umræðutímum um barnæskuna, unglínginn og fullorðinsárin.

Verkefnavinna (40%). Umræðutímar skyldumæting (15%). Stutt heimapróf yfir misserið (45%).

HJÚ504G • Aðferðafræði • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Helga Sif Friðjónsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Páll Biering Dósent

Kennari: Þóra Jenný Gunnarsdóttir Lektor

Kennari: Rúnar Vilhjálmsson Prófessor

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Námskeiðinu er ætlað að veita nemendum skilning á helstu grunnhugtökum aðferðafræðinnar sem og þekkingu á algengustu rannsóknnaaðferðum sem beitt er í hjúkrunarrannsóknum. Áhersla er einnig lögð á að þjálfna nemendur í lestri og gagnrýnu mati á rannsóknum í hjúkrunarfræði sem og öðrum vísindagreinum.

Menntunarmarkmið

Að loknu námskeiði á nemandi að vera fær um að:

- Skilja og geta gert grein fyrir grunnhugtökum í aðferðafræði eigindlegra og megindlegra rannsókna
- Gera grein fyrir einkennum ólíkra aðferða sem beitt er við úrtekt, gagnasöfnun, gagnagreiningu í hjúkrunarrannsóknum
- Beita hugtökunum áreiðanleika, réttmæti og trúverðugleika við lestur rannsóknarskýrsla og til að leggja mat á niðurstöður hjúkrunarrannsókna
- Að greina og gagnrýna rannsóknir í hjúkrunarfræði sem og öðrum heilbrigðisvísindum.

- Gera grein fyrir hugtakinu gagnreynd þekking og útskýra gildi rannsókna í hjúkrunarstarfi sem og við ákvarðanatöku í heilbrigðisþjónustu. Skriflegt próf og verkefni

HJÚ505G • Tölfræði • (4e) • Haust • 2f + 1æ

Umsjónarkennari: Rúnar Vilhjálmsson Prófessor

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Kennari: Ásdís Aðalbjörg Arnalds

Í námskeiðinu eru kennd undirstöðuatriði hagnýtrar tölfræði. Að meginefni er fengist við tölfræðilega greiningu, tölvuæfingar, framsetningu og túlkun á niðurstöðum. Helstu efnisþættir eru: Mælingar á miðlægni og dreifingu í talnasöfnum, stöðlun, normaldreifing, öryggismörk, marktækni (z-, t- og x²-próf) og fylgni (fí, Spearman's r og Pearson's r).

Æfingar (SPSS) í skjáveri. Umsjón: Guðlaug J. Sturludóttir, stundakennari.

Nemendur sækja x kennslustundir í tölvuæfingum þar sem þjálfuð er notkun SPSS tölfræðiforritsins. Námsmat byggist á prófi í lok æfinga. Kennsla í SPSS verður á vormisseri.

Skriflegt próf í desember (80%), verkefni (20%). Kennsla í SPSS, staðið/fallið.

HJÚ601G • Geðhjúkrun og geðheilbrigði • (12e) • Vor

Umsjónarmaður: Jóhanna Bernharðsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Páll Biering Dósent

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Í námskeiðinu er fjallað um ýmsa þætti geðheilbrigðis og helstu geðraskanir meðal fullorðinna og barna, tíðni, greiningu og meðferðarleiðir. Farið verður yfir meginkenningar og hugtök sem geðhjúkrun byggir á sem og mismunandi nálganir í geðvernd og geðheilbrigðisþjónustu. Fjallað er sérstaklega um hlutverk hjúkrunarfræðinga í forvörnum, meðferð og endurhæfingu einstaklinga með geðræn vandamál. Í verknáminu, sem fer fram á heilbrigðisstofnunum, gefst nemendum tækifæri til að beita fræðilegri þekkingu við mat og hjúkrunar meðferð einstaklinga undir handleiðslu fagfólks á sviðinu. Nemendur vinna jafnframt klínísk námsverkefni með leiðsögn deildar- og sérfræðikennara.

Nauðsynleg undirstaða: Hjúkrun aðgerðasjúklinga (HJÚ402G), Hjúkrun langveikra fullorðinna (HJÚ501G)

Verkefni 30% og lokapróf 70%. Lágmarkseinkunn er 6.0 í hverjum námsþætti fyrir sig

HJÚ602G • Öldrunarhjúkrun • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Margrét Gústafsdóttir Dósent

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Í námskeiðinu er fjallað um öldrun, efri ár, hlutverk og stöðu aldraðra, viðhorf til þeirra í kjölfar hækkandi lífaldurs, öldrunarbreytingar, heilbrigði og vellíðan á efri árum. Í klínísku námi fá nemendur tækifæri til að kynna og vinna með öldruðum, sem njóta mismunandi forma á þjónustu, s.s. á dagdeildum, í félags- og kirkjustarfi og á öldrunarsviði LSH. Áhersla er lögð á að nemendur fái innsýn í þá möguleika og ábyrgð, sem hlutverk hjúkrunarfræðinga felur í sér í þjónustu við aldraða og fjölskyldur þeirra.

Lokaekinn er samansett úr sjálfstæðum prófþáttum, þ.e. verkefni (40%), skriflegt próf í maí (60%) og frammistöðu í verklegu námi (staðið/fallið).

HJÚ603G • Endurlífgun • (0e) • Vor • 4v

Umsjónarkennari: Þorsteinn Jónsson Aðjúnkt

Námskeiðinu er ætlað að efla kunnáttu og viðbrögð í bráðaaðstæðum og er námskeiðið liður í forkröfu fyrir námskeið bráða- og gjörgæsluhjúkrun á fjórða námsári.

Markmið með námskeiðinu er að nemendur verði hæfir til að vinna samkvæmt endurlífgunarkeðjunni: Hringja - hefja endurlífgun - gefa rafstuð eða tryggja að rafstuð sé gefið fljótt - tryggja sérhæfða aðstoð. Jafnframt stuðla að færni nemenda í að greina fyrstu einkenni alvarlegra veikinda. Námsþættir: Meðvitundarleysi, endurlífgun, aðskotahlutur í öndunarvegi, sjálfvirk hjartastuðtæki (AED) og hjartasjúkdómar.

Krossapróf og verklegar æfingar. Nemendur þurfa að standast alla námsþætti

HJÚ604G • Hjúkrunarstjórnun • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Markmið með námskeiðinu er að nemendur öðlist þekkingu á hugtökum og kenningum í stjórnun og notagildi þeirra í hjúkrunarstarfi. Þekki almennt skipulag og uppbyggingu heilbrigðisstofnana. Klínísk kennsla í hjúkrunarstjórnun fer fram á sjúkrahúsum. Nemendur vinna skilgreind klínísk verkefni og taka þátt í umræðufundum.

Nauðsynleg undirstaða: Hjúkrun aðgerðasjúklinga (HJÚ402G), Hjúkrun langveikra fullorðinna (HJÚ501G)

Námsmat: Frammistaða í klínísku námi (staðið/fallið), verkefni tengt klínísku námi og skriflegt próf. Lágmarkseinkunn er 6,0 í prófi og klínísku námi.

HJÚ605G • Tölfræðiaefingar (SPSS) • (0e) • Vor

Umsjónarkennari: Rúnar Vilhjálmsson Prófessor

Kennari: Guðlaug Júlía Sturludóttir Verkefnisstjóri

Nemendur sækja 8 kennslustundir í tölvuæfingum þar sem þjálfuð er notkun SPSS tölfræðiforritsins. Námsmat byggist á prófi í lok æfinga. Próf í lok æfinga: Staðið/fallið.

HJÚ701G • Barneignir og fjölskyldan • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Hildur Sigurðardóttir Lektor

Kennari: Sóley Sesselja Bender Dósent

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Aðaláhersla er lögð á hjúkrun fjölskyldunnar eftir fæðingu. Fjallað er um fjölskylduna og heilbrigði kvenna í tengslum við barneignir og kynna nemendur m.a. kenningum um þróun foreldrahlutverks og aðlögun fjölskyldunar að tilkomu hins nýfædda fjölskyldumeðlims. Lögð er áhersla á sálfélagslegar og líkamlegar breytingar og aðlögun bæði hjá móður og barni. Nemendur eru tvær vikur í verklegu námi á

sjúkrahúsi.

Meginmarkmið:

Nemendur;

- þrói áfram það sem lagt hefur verið til grundvallar í öðrum námskeiðum, s.s. er varðar þroskamát á mismunandi aldurskeiðum, líkamsmát og mat á sálfélagslegri líðan/geðheilsu, tjáskipti, upplýsingasöfnun og heilbrigðisfræðslu
  - þekki áhrif barnsfæðinga á fjölskyldur og hafi öðlast grunnþekkingu í því að meta heilsufarsástand fjölskyldu eftir barnsburð
  - geri sér grein fyrir þörfum forelda og fjölskyldna fyrir hjúkrunarþjónustu á barneignarskeiði
  - þekki og meti eðlilegt líkamlegt ástand og frávík hjá móður og barni eftir barnsburð
  - þekki og öðlist frumþjálfun í greiningu sálfélagslegra breytinga í tengslum við barnsburð
  - þekki helstu áhættuþætti og fylgikvilla sem upp geta komið hjá konu og barni á meðgöngu, í fæðingu og í sængurlegu og áhrif þeirra á líðan, umönnun og eftirlit mæðra, barna og fjölskyldna í kjölfar fæðingar
  - öðlist færni í úrvinnslu lausnaleyta verkefna, sýni fram á djúpa faglega ígrundun og taki þátt í framsögu og umræðum um klínísk tilfelli Nauðsynleg undirstaða: Vöxtur og þroski yfir æviskeiðið (HJÚ503G)
- Námsmat byggist á verkefnum sem vega 25% og prófi í maí sem vegur 75%.

HJÚ701G • Barneignir og fjölskyldan • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Hildur Sigurðardóttir Lektor

Kennari: Sóley Sesselja Bender Dósent

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Aðaláhersla er lögð á hjúkrun fjölskyldunnar eftir fæðingu. Fjallað er um fjölskylduna og heilbrigði kvenna í tengslum við barneignir og kynnast nemendur m.a. kenningum um þróun foreldrahlutverks og aðlögun fjölskyldunar að tilkomu hins nýfædda fjölskyldumeðlims. Lögð er áhersla á sálfélagslegar og líkamlegar breytingar og aðlögun bæði hjá móður og barni. Nemendur eru tvær vikur í verklegu námi á sjúkrahúsi.

Meginmarkmið:

Nemendur;

- þrói áfram það sem lagt hefur verið til grundvallar í öðrum námskeiðum, s.s. er varðar þroskamát á mismunandi aldurskeiðum, líkamsmát og mat á sálfélagslegri líðan/geðheilsu, tjáskipti, upplýsingasöfnun og heilbrigðisfræðslu
  - þekki áhrif barnsfæðinga á fjölskyldur og hafi öðlast grunnþekkingu í því að meta heilsufarsástand fjölskyldu eftir barnsburð
  - geri sér grein fyrir þörfum forelda og fjölskyldna fyrir hjúkrunarþjónustu á barneignarskeiði
  - þekki og meti eðlilegt líkamlegt ástand og frávík hjá móður og barni eftir barnsburð
  - þekki og öðlist frumþjálfun í greiningu sálfélagslegra breytinga í tengslum við barnsburð
  - þekki helstu áhættuþætti og fylgikvilla sem upp geta komið hjá konu og barni á meðgöngu, í fæðingu og í sængurlegu og áhrif þeirra á líðan, umönnun og eftirlit mæðra, barna og fjölskyldna í kjölfar fæðingar
  - öðlist færni í úrvinnslu lausnaleyta verkefna, sýni fram á djúpa faglega ígrundun og taki þátt í framsögu og umræðum um klínísk tilfelli Nauðsynleg undirstaða: Vöxtur og þroski yfir æviskeiðið (HJÚ503G)
- Námsmat byggist á verkefnum sem vega 25% og prófi í maí sem vegur 75%.

HJÚ702G • Barnahjúkrun • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðrún Kristjánsdóttir Prófessor

Kennari: Elínros Erlingsdóttir

Kennari: Helga Lára Helgadóttir Lektor

Kennari: Guðrún Jónsdóttir Aðjúnkt

Námskeiðinu er ætlað að veita nemendum þekkingu á grundvallarhugtökum, kenningum og aðferðum í barnahjúkrun. Lögð er áhersla á þarfir og heilbrigði barna og fjölskyldna þeirra; viðbrögð, upplifun og skynjun barna á veikindum og sjúkrahúsvist; tjáskipti við börn, tengsl við foreldra og hlutverk hjúkrunar í umönnun barna með ýmis heilbrigðisfrávík og foreldra þeirra. Verklegar æfingar veita nemendum tækifæri til að kynnast störfum hjúkrunarfræðinga á barnadeildum. Áhersla er lögð á tengingu fræðilegrar þekkingar, klínískrar aðferðafræði og framkvæmd hjúkrunar foreldra og barna.

Nauðsynleg undirstaða: Aðferðafræði (HJÚ504G), Vöxtur og þroski yfir æviskeiðið (HJÚ503G), Hjúkrun langveikra fullorðinna

(HJÚ501G), Hjúkrun krabbameinssjúklinga (HJÚ502G)

Lokaeinkunn er samsett úr tveimur prófþáttum, þ.e. skrifleg verkefni tengd verklegu námi gilda 40% af heildareinkunn og skriflegt próf 60% (haldið í desember).

HJÚ702G • Barnahjúkrun • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Guðrún Kristjánsdóttir Prófessor

Kennari: Elínros Erlingsdóttir

Kennari: Helga Lára Helgadóttir Lektor

Kennari: Guðrún Jónsdóttir Aðjúnkt

Námskeiðinu er ætlað að veita nemendum þekkingu á grundvallarhugtökum, kenningum og aðferðum í barnahjúkrun. Lögð er áhersla á þarfir og heilbrigði barna og fjölskyldna þeirra; viðbrögð, upplifun og skynjun barna á veikindum og sjúkrahúsvist; tjáskipti við börn, tengsl við foreldra og hlutverk hjúkrunar í umönnun barna með ýmis heilbrigðisfrávík og foreldra þeirra. Verklegar æfingar veita nemendum tækifæri til að kynnast störfum hjúkrunarfræðinga á barnadeildum. Áhersla er lögð á tengingu fræðilegrar þekkingar, klínískrar aðferðafræði og framkvæmd hjúkrunar foreldra og barna.

Nauðsynleg undirstaða: Aðferðafræði (HJÚ504G), Vöxtur og þroski yfir æviskeiðið (HJÚ503G), Hjúkrun langveikra fullorðinna

(HJÚ501G), Hjúkrun krabbameinssjúklinga (HJÚ502G)

Lokaeinkunn er samsett úr tveimur prófþáttum, þ.e. skrifleg verkefni tengd verklegu námi gilda 40% af heildareinkunn og skriflegt próf 60% (haldið í desember).

HJÚ703G • Barnasjúkdómafræði • (4e) • Haust

Umsjónarmaður: Guðrún Kristjánsdóttir Prófessor

Kennari: Rakel Björg Jónsdóttir

Kennari: Elínros Erlingsdóttir

Kennari: Helga Lára Helgadóttir Lektor

Námskeiðinu er ætlað að veita nemendum grundvallarþekkingu á barnasjúkdómum. Lögð er áhersla á að lýsa sjúkdómum, útbreiðslu þeirra, einkennum og þekktum orsökum, aðferðum sem notaðar eru til greiningar á sjúkdómum meðal barna og helstu meðferðarleiðum, sem notaðar eru í lækningum barna.

Skriflegt próf.

HJÚ704G • Heilsugæsla samfélagsins • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Erla Kolbrún Svavarsdóttir Prófessor

Umsjónarkennari: Brynja Örlygsdóttir Lektor

Kennari: Helga Sif Friðjónsdóttir Lektor

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Námskeiðinu er ætlað að dýpka skilning nemenda á heilsugæslu- og fjölskylduhjúkrun þar sem megináhersla er lögð á heilsuefningu í samfélaginu, forvarnir, og heilbrigðisfræðslu. Fjallað verður um hugtök og kenningar tengdar heilsuefningu og fjölskylduhjúkrun. Aðferðir til að viðhalda heilbrigði fjölskyldna/hópa í samfélaginu verða ræddar og farið verður yfir heilsutengda hegðun í ýmsum þjóðfélögum. Að auki verður fjallað um það hvernig hjúkrunarfræðingar geta nýtt sér hugmyndafræði heilsugæsluhjúkrunar í starfi og til rannsókna. Umræðutímar og verklegt nám á heilsugæslustöðvum miða að því að veita nemendum innsýn inn í atvinnuheilsuvernd, ungbarnavernd, skólahjúkrun, stefnumótun innan heilsugæslu- og fjölskylduhjúkrunar og að tengja saman fræðilega þekkingu við reynslu úr verklegu námi.

Námsfyrirkomulag: Fyrirlestrar, umræðutímar, 3 vikna verklegt nám á heilsugæslustöðvum og einstaklingsverkefnavinna í tengslum við verknámið.

Nauðsynleg undirstaða: Hjúkrun langveikra fullorðinna (HJÚ501G)

Skriflegt próf í desember 60%; Verkefni (40%)tilkynnt síðar.

HJÚ705G • Heimahjúkrun • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristín Björnsdóttir Prófessor

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Í námskeiðinu verður fjallað um heimilið sem vettvang heilbrigðisþjónustu. Rætt verður um gildi heimilinsins fyrir fólk og áhrif tæknivæðingar á heimilismenn. Leitast verður við að skoða samspil umhverfis á heimilum og heilsu og lífsgæða. Samstarf við aðstandendur og aðstæður þeirra verða ræddar með hliðsjón af innlendum og erlendum rannsóknum. Gerð verður grein fyrir uppbyggingu og skipulagi heilbrigðis- og félagsþjónustu til þeirra sem dvelja heima og þarfnast aðstoðar vegna veikinda eða skerðingar á færni. Í fyrirlestrum og klínísku námi kynnist nemandi störfum í heimahjúkrun sem miða að því að viðhalda og efla vellíðan fólks með langvinn heilsufarsvandamál sem býr á eigin heimili.

Nauðsynleg undirstaða: Hjúkrun krabbameinssjúklinga (HJÚ502G), Hjúkrun langveikra fullorðinna (HJÚ501G), Öldrunarhjúkrun (HJÚ602G)

Námsmat verður verkefni sem nemandi skilar í lok verknáms.

HJÚ801G • Bráðahjúkrun • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Þorsteinn Jónsson Aðjúnt

Kennari: Guðrún Jónsdóttir Aðjúnt

Tilgangur kennslu í bráða- og gjörgæsluhjúkrun er að nemendur öðlist grunnþekkingu og færni í hjúkrun bráð- og alvarlega veikra sjúklinga, sem og hjúkrun slasaðra. Í námskeiðinu er fjallað um hjúkrun sjúklinga á slysa-, bráða- og gjörgæsludeildum. Fjallað verður meðal annars um viðbrögð á vettvangi, fyrstu meðferð, flutning og móttöku slasaðra og bráðveikra, um hlutverk hjúkrunarfræðinga á hættutímum og helstu þætti í hjúkrun sjúklinga sem þurfa á gjörgæslumeðferð að halda. Ennfremur er fjallað um stuðning við aðstandendur bráð- og alvarlega veikra svo og þolendur ofbeldis. - Forkröfur námskeiðsins er viðurkennt skyndihjálparnámskeið/fyrstuhjálparnámskeið og endurlífgunarnámskeið sem haldið er á þriðja námsári.

Nauðsynleg undirstaða: Hjúkrun krabbameinssjúklinga (HJÚ502G), Hjúkrun langveikra fullorðinna (HJÚ501G), Geðhjúkrun og geðheilbrigði (HJÚ601G)

- Framsaga/tilfelling kynning á umræðufundi - Verkefni í hermi - Verklegt nám (staðið/fallið) - Skriflegt lokapróf

HJÚ802G • Valnámskeið í verklegri hjúkrun • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Brynja Örlygsdóttir Lektor

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Nemendur velja sér sjálfir klínískan vettvang þar sem hjúkrun sem þeir hafa áhuga á er veitt. Áætlað er að nemandi skili 40 stundum á vettvangi og kynni sér gagnreynda hjúkrun þar. Verkefni verður unnið í tengslum við áhugasvið nemandans.

Nauðsynleg undirstaða: Aðferðafræði (HJÚ504G), Vöxtur og þroski yfir æviskeiðið (HJÚ503G), Tölfræði (HJÚ505G), Hjúkrun krabbameinssjúklinga (HJÚ502G), Geðhjúkrun og geðheilbrigði (HJÚ601G), Öldrunarhjúkrun (HJÚ602G), Hjúkrunarstjórnun (HJÚ604G) Verkefni.

HJÚ803G • Lokaverkefni í hjúkrunarfræði • (16e) • Haust

Umsjónarkennari: Brynja Örlygsdóttir Lektor

Með lokaverkefninu fá nemendur tækifæri til að auka þekkingu sína á völdu sviði innan hjúkrunarfræðinnar. Þeir dýpka jafnframt aðferðafræðilega þekkingu sína og fá hjálfun í sjálfstæðum fræðilegum vinnubrögðum. Auk lesefnisleitar og fræðilegrar umfjöllunar á völdu viðfangsefni innan hjúkrunarfræði felur verkefnið í sér öflun rannsóknargagna og greiningu þeirra. Að hausti er í fyrirlestrum farið yfir grundvallarþætti fræðilegra vinnubragða en að vori er lögð megináhersla á hagnýt atriði varðandi framsetningu lokaverkefnanna. Nemendur vinna verkefni undir umsjón fastráðinna kennara við deildina. Þeir kynna verkefni á Rannsóknadegi í hjúkrunarfræðideild sem haldinn er í maí.

Nauðsynleg undirstaða: Tölfræði (HJÚ505G), Aðferðafræði (HJÚ504G)

Æskileg undirstaða: Tölfræðiæfingar (SPSS) (HJÚ605G)

Vinnuferli 20%, lokaskýrsla 70%, kynning á verkefni 10%.

HJÚ803G • Lokaverkefni í hjúkrunarfræði • (16e) • Vor

Umsjónarkennari: Brynja Örlygsdóttir Lektor

Með lokaverkefninu fá nemendur tækifæri til að auka þekkingu sína á völdu sviði innan hjúkrunarfræðinnar. Þeir dýpka jafnframt

aðferðafræðilega þekkingu sína og fá þjálfun í sjálfstæðum fræðilegum vinnubrögðum. Auk lefnefisleitar og fræðilegrar umfjöllunar á völdu viðfangsefni innan hjúkrunarfræði felur verkefnið í sér öflun rannsóknargagna og greiningu þeirra. Að hausti er í fyrirlesturum farið yfir grundvallarþætti fræðilegra vinnubragða en að vori er lögð megináhersla á hagnýt atriði varðandi framsetningu lokaverkefnanna. Nemendur vinna verkefni undir umsjón fastráðinna kennara við deildina. Þeir kynna verkefni á Rannsóknadegi í hjúkrunarfræðideild sem haldinn er í maí.

Nauðsynleg undirstaða: Tölfræði (HJÚ505G), Aðferðafræði (HJÚ504G)

Æskileg undirstaða: Tölfræðiæfingar (SPSS) (HJÚ605G)

Vinnuferli 20%, lokaskýrsla 70%, kynning á verkefni 10%.

HJÚ804G • Lokaverkefni í hjúkrunarfræði • (12e) • Haust

Umsjónarkennari: Brynja Örlýgsdóttir Lektor

Með lokaverkefninu fá nemendur tækifæri til að auka þekkingu sína á völdu sviði innan hjúkrunarfræðinnar. Þeir fá jafnframt þjálfun í sjálfstæðum fræðilegum vinnubrögðum eins og heimildaöflun, gagnrýnu mati á heimildum og kenningum. Verkefni geta verið fræðilegar úttektir, þróunarverkefni eða minni rannsóknir (lýsandi niðurstöður). Að hausti er í fyrirlesturum farið yfir grundvallarþætti fræðilegra vinnubragða en að vori er lögð megináhersla á hagnýt atriði varðandi framsetningu lokaverkefnanna. Nemendur vinna verkefni undir umsjón fastráðinna kennara við deildina. Þeir kynna verkefni á Rannsóknadegi í hjúkrunarfræðideild sem haldinn er í maí. Nauðsynleg undirstaða eru námskeiðin 11.12.25 Tölfræði og 11.13.14 Aðferðafræði.

Nauðsynleg undirstaða: Tölfræði (HJÚ505G), Aðferðafræði (HJÚ504G)

Æskileg undirstaða: Tölfræðiæfingar (SPSS) (HJÚ605G)

Vinnuferli 20%, lokaskýrsla 70%, kynning á verkefni 10%.

HJÚ804G • Lokaverkefni í hjúkrunarfræði • (12e) • Vor

Umsjónarkennari: Brynja Örlýgsdóttir Lektor

Með lokaverkefninu fá nemendur tækifæri til að auka þekkingu sína á völdu sviði innan hjúkrunarfræðinnar. Þeir fá jafnframt þjálfun í sjálfstæðum fræðilegum vinnubrögðum eins og heimildaöflun, gagnrýnu mati á heimildum og kenningum. Verkefni geta verið fræðilegar úttektir, þróunarverkefni eða minni rannsóknir (lýsandi niðurstöður). Að hausti er í fyrirlesturum farið yfir grundvallarþætti fræðilegra vinnubragða en að vori er lögð megináhersla á hagnýt atriði varðandi framsetningu lokaverkefnanna. Nemendur vinna verkefni undir umsjón fastráðinna kennara við deildina. Þeir kynna verkefni á Rannsóknadegi í hjúkrunarfræðideild sem haldinn er í maí. Nauðsynleg undirstaða eru námskeiðin 11.12.25 Tölfræði og 11.13.14 Aðferðafræði.

Nauðsynleg undirstaða: Tölfræði (HJÚ505G), Aðferðafræði (HJÚ504G)

Æskileg undirstaða: Tölfræðiæfingar (SPSS) (HJÚ605G)

Vinnuferli 20%, lokaskýrsla 70%, kynning á verkefni 10%.

HJÚ807G • Hjúkrun sem starfs- og fræðigrein • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigrún Gunnarsdóttir Lektor

Kennari: Laura Scheving Thorsteinsson Lektor

Kennari: Kristín Björnsdóttir Prófessor

Kennari: Vilhjálmur Árnason Prófessor

Kennari: Birna Guðrún Flygenring Lektor

Tilgangur námskeiðsins er að auka innsýn og skilning nemenda á þáttum sem hafa áhrif á störf og starfsþróun hjúkrunarfræðinga. Í námskeiðinu eru kynntar kenningar og líkön og um starfsumhverfi og starfsþróun og tengsl þess við störf hjúkrunarfræðinga og gæði þjónustunnar. Fjallað er um þætti sem hafa áhrif á störf og starfsþróun hjúkrunarfræðinga og sérstaklega íhugað hvernig hjúkrun hefur þróast sem starfs- og fræðigrein. Rætt er um lög, reglugerðir, strauma og stefnur, innan lands og utan, sem skapa ramma og móta starf heilbrigðisþjónustunnar og þróun hjúkrunar. Sérstaklega er rýnt í réttindi sjúklinga sem og réttindi og skyldur hjúkrunarfræðinga. Sagan hjúkrunar er kynnt og rætt er um lykilhugtök sem tengjast hjúkrun sem starfs- og fræðigrein, t.d. fagmennsku, starfsþróun og réttindi sjúklinga. Kynntar eru siðareglur hjúkrunarfræðinga og rætt um hugsanleg álitamál í hjúkrun. Rætt er um ígrudun í starfi og gagnrýna hugsun. Fjallað er um gildi fyrirmynda í faglegum þroska á vettvangi starfs. Kenningar og leiðir í starfsþróun hjúkrunarfræðinga eru kynntar og nemendur ræða um og setja fram eigin starfsþróunaráætlan.

Námsmat er í formi mats fyrir einstaklingsverkefni, parverkefni, hópverkefni, undirbúning fyrir umræðutíma, þátttöku í umræðutíma, undirbúning fyrir pallborð og þátttöku í pallborði.

HJÚ019F • Klínísk starfsþjálfun í gjörgæsluhjúkrun • (20e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðrún Jónsdóttir Aðjúnt

Sérhæfð starfsþjálfun í gjörgæsluhjúkrun fer fram samhliða fræðilegu diplomanámi í gjörgæsluhjúkrun. Starfsþjálfunin telur 10 einingar á sérsviðinu og veitir þjálfun í klínískum vinnubrögðum og starfsferlum í gjörgæsluhjúkrun. Starfsþjálfunin fer fram í sérstakri námsráðningu á völdum vettvangi sérsviðsins. Starfsnám stendur yfir í 8-10 mánuði og fer að stærstum hluta fram á gjörgæsludeildum og skurðstofum Landspítala - háskólasjúkrahúss, auk þess við gjörgæsludeildir annarra sjúkrahúsa eftir því sem því verður við komið. Æskilegt er að hluta klíniska námstímans sé varið við erlenda sjúkrastofnun. Verknámsskrá er samkvæmt kröfum samtaka gjörgæslu- og bráðahjúkrunarfræðinga í Evrópu og fagdeildar gjörgæsluhjúkrunarfræðinga FÍH.

Markmið starfsþjálfunar í gjörgæsluhjúkrun er að þjálfa nemendur í að samþætta klíniska- og fræðilega þekkingu, efla öryggi í framkvæmd sérhæfðra viðfangsefna og kynna þeim sem flesta þætti gjörgæsluhjúkrunar. Starfsþjálfun er einstaklingsmiðuð þar sem tekið er mið af mismunandi námsþörfum og markmiðum nemenda.

Námsmat umsjónarkennara starfsþjálfunar: Átta skrifleg verkefni og frammistaða í fræðilegum fyrirlestrum á deildarfundum.

HJÚ030F • Klínísk starfsþjálfun í svæfingahjúkrun • (20e) • Haust & vor

Umsjónarkennari: Lára Borg Ásmundsdóttir

10 einingar tekið samfara bóklegu námi. Verklegt nám í svæfingahjúkrun er metið til 10 eininga og er 1700 stundir Námið veitir þjálfun í klínískum vinnubrögðum og vinnuferlum og fer fram í námsráðningu á vettvangi sérsviðsins skv. Verknámsskrá þar sem fram koma námsmarkmið fyrir hvert tímabil, hvaða kröfur nemar þurfa að uppfylla, upplýsingar um námsmat o.fl. . Verknám fer að mestu fram á svæfingadeildum en einnig verður hluti þjálfunarinnar í hermi (simulator). Tillögur að samsetningu og framkvæmd slíkrar starfsþjálfunar eru unnar af umsjónarráði viðkomandi diplómanáms í samvinnu við rannsóknánámsnefnd, viðkomandi fagdeildir Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga, erlendar fagdeildir ef við á og fagfulltrúa þeirra stofnana sem starfsþjálfunin á að fara fram við. Ráðnir verða umsjónarkennarar starfsþjálfunar í samráði við umsjónarráð. Hjúkrunarfræðideild veitir sérstakt prófskírteini, diplóma, til staðfestingar því að viðkomandi hafi staðist tilskildar kröfur. (bls. 173). Fyrri reynsla á sviði svæfingahjúkrunar er metin í hverju einstöku tilviki til styttingar verknáms. Hjúkrunarfræðingar með 2 ára reynslu á sviði gjörgæsluhjúkrunar fá þá reynslu metna til styttingar í verknámi sem svarar 100 stundum.

Námsmat umsjónarkennara starfsþjálfunar: Sex skrifleg verkefni og frammistaða í fræðilegum fyrirlestrum á deildarfundum. Í lok starfsþjálfunartímans er munnlegt og verklegt próf.

HJÚ044F • Nám og kennsla á vettvangi: Aðferðir og Áhrifaþættir • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Ragna Haraldsdóttir Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Hrund Scheving Thorsteinsson Lektor

Kennari: Laura Scheving Thorsteinsson Lektor

Kennari: Helga Jónsdóttir Prófessor

Kennari: Hildur Sigurðardóttir Lektor

Kennari: Hólmfríður S Kristjánsdóttir

Kennari: Erla Kristjánsdóttir Lektor

Kennari: Hróbjartur Árnason Lektor

Kennari: Herdis Sveinsdóttir Prófessor

Megintilgangur: Að auka þekkingu og færni þeirra sem kenna nemendum á vettvangi með það fyrir augum að gera námið árangursríkara og skilvirkara. Jafnframt að auka hæfni kennara til að auðvelda nemendum að beita fræðilegri þekkingu í starfi.

Meginþættir námskeiðsins eru: Lykilhugtök tengd námi á vettvangi, samskipti við nemendur, samþætting fræða og starfs, mismunandi hlutverk í námi, námsumhverfið og umbætur í starfi.

Markmið: Að þátttakendur/nemendur geri sér grein fyrir sérstöðu klínískrar kennslu á háskólastigi, þekki lykilhugtök, kenningar og rannsóknir sem tengjast námi á vettvangi. Þekki ólíkar kennsluaðferðir og geti metið eigin kennsluhætti og eflt þá.

Verkefni 1 (35%) og 2 (65%).

HJÚ057F • Klínísk starfsþjálfun í bráðahjúkrun • (20e) • Haust & vor

Umsjónarmaður: Guðbjörg Pálsdóttir

Sérhæfð starfsþjálfun í bráðahjúkrun fer fram samhliða fræðilegu diplomanámi í bráðahjúkrun. Starfsþjálfunin telur 10 einingar á sérsviðinu og veitir þjálfun í klínískum vinnubrögðum og starfsferlum í bráðahjúkrun. Starfsþjálfunin fer fram í sérstakri námsráðningu á völdum vettvangi sérsviðsins. Starfsnám stendur yfir í 12- 15 mánuði.

Hluti af klíniska námstímanum verður varið við erlenda sjúkrastofnun. Verknámsskrá er samkvæmt kröfum fagdeildar

bráðahjúkrunarfræðinga FÍH og umsjónaráðs diplómanáms í bráðahjúkrun.

Markmið starfsþjálfunar í bráðahjúkrun er að þjálfa nemendur í að samþætta klíniska- og fræðilega þekkingu, efla öryggi í framkvæmd sérhæfðra viðfangsefna og kynna þeim sem flesta þætti bráðahjúkrunar. Starfsþjálfun er einstaklingsmiðuð þar sem tekið er mið af mismunandi námsþörfum og markmiðum nemenda.

Skrifleg verkefni og frammistaða í fræðilegum fyrirlestrum á deildarfundum.

HJÚ060F • Þverfagleg samvinna í heilbrigðisþjónustunni • (4e) • Haust

Umsjónarmaður: Ragna Haraldsdóttir Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Helga Jónsdóttir Prófessor

Kennari: Haukur Ingi Jónsson

Námskeið í samvinnu Endurmenntunarstofnunar, hjúkrunarfræðideildar H.Í. og Landspítalans. Það er ætlað djáknum, félagsráðgjöfum, hjúkrunarfræðingum, iðjuþjálfurum, læknum, prestum, sálfræðingum og sjúkraþjálfurum sem starfa á hinum ýmsu sviðum heilbrigðisþjónustunnar.

Meginmarkmið námskeiðsins er að auka skilning og færni þátttakenda á þverfaglegri samvinnu þar sem sjúklingurinn er í miðpunkti. Annars vegar verður fjallað um þverfaglega samvinnu í heilbrigðisþjónustunni með áherslu á hlutverk og styrkleika mismunandi faghópa og heildarinnar, ásamt árangri slíkrar samvinnu á gæði þjónustu og heilsu sjúklinga. Hins vegar verður umfjöllun og þjálfun í grunnatriðum teymisvinnu.

Umsjón: Helga Jónsdóttir, prófessor í hjúkrunarfræðideild H.Í., Kristján Erlendsson, framkvæmdastjóri kennslu, vísinda og þróunar á Landspítalanum og dósent í læknadeild H.Í.
Kennarar eru Haukur Ingi Jónasson, lektor í verkfræðideild H.Í. og sálgreinir og Greg Ogrinc, D; MS lektor í samfélagslækningum og stjórnandi Office of Research and Innovation in Medical Education, Dartmouth Medical School, Bandaríkjunum.
Skriflegt verkefni

HJÚ105F • Heilsufarsmat • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Þorsteinn Jónsson Aðjúnt
Kennari: Ágústa Hjördís Kristinsdóttir
Kennari: Helga Sif Friðjónsdóttir Lektor
Kennari: Hallveig Broddadóttir
Kennari: Gísli Níls Einarsson
Kennari: Guðrún Jónsdóttir Aðjúnt
Kennari: Sigríður Zoéga

Tilgangur námskeiðsins er að efla klíniska þekkingu og færni á sviði heilsufarsmats. Í námskeiðinu er lögð áhersla á ítarlega heilsufarsskoðun út frá bráðum breytingum og ólíkum aldri einstaklinga. Þá er efni og nálgun námskeiðsins skoðað með kerfisbundnum hætti (Review of System). Í námskeiðinu verður tæpt á atriðum sem teljast til frávik (abnormal) í heilsufarsskoðun með áherslu á einkenni, orsakir, afleiðingu svo og algengum viðbrögðum í tengslum við fræðslu, heilsuefningu og forvarnir. Lagt er upp með að byggja ofan á klíniska reynslu/þekkingu nemenda og tengja efni námskeiðsins við námsáherslur þeirra. Rúmlega einn þriðji námskeiðsins byggir á verklegri þjálfun. Í verklegum tímum er farið í gegnum rétt handbrögð við framkvæmd alsherjar heilsufarsskoðunar (Head to Toe Assessment) og efni úr fyrirlestrum sett í klínískt samhengi.
Verkefni og próf.

HJÚ106F • Sjúkdómamiðuð lífeðlisfræði og meðferð • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Jón Ólafur Skarphéðinsson

Fjallað er um helstu lífeðlisfræðilegar breytingar sem verða við alvarleg veikindi og slys. Farið verður yfir lífeðlisfræði viðkomandi kerfa og líffæra með sérstakri áherslu á áhrif veikinda og meðferðar. Lögð verður áhersla á þekkingu á orsökum einkenna, mat á einkennum og mat á gagnsemi og/eda aukaverkunum meðferðar. Nýjungar í greiningu, mati, eftirliti og meðferð verða kynntar.
próf

HJÚ112F • Aðferðir • (4e) • Haust • 3f

Umsjónarkennari: Helga Bragadóttir Lektor
Kennari: Auðna Ágústsdóttir

Í námskeiðinu verður fjallað um þekkingu í hjúkrunarstarfinu, sköpun hennar og hagnýtingu í starfi. Áhersla er lögð á fræðilega þekkingu, þó önnur form þekkingar séu ekki talin síður mikilvæg. Námskeiðið miðar að því að kynna aðferðir við öflun heimilda, mat á þeim og hagnýtingu. Jafnframt er leitast við að þjálfa samþættingu efnis og framsetningu í rituðu máli. Loks er lögð áhersla á að þjálfa samstarf fagmanna sem miðar að endurskoðun starfshátta í klínísku starfi. Í námskeiðinu er meðal annars tekið mið af þeim aðferðum sem beitt er til að efla hinn fræðilega þátt gagnreyndra starfshátta (EBP) innan heilbrigðisþjónustunnar.
Tvö einstaklingsverkefni, ein eining hvort.

HJÚ113F • Þekkingarþróun í hjúkrunarfræði • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristín Björnsdóttir Prófessor
Kennari: Ásta Steinunn Thoroddsen Dósent
Kennari: Helga Jónsdóttir Prófessor
Kennari: Guðrún Kristjánsdóttir Prófessor
Kennari: Herdís Sveinsdóttir Prófessor

Í þessu námskeiði verða helstu stefnur í þekkingarþróun í hjúkrunarfræði kynntar. Þróun þekkingar verður m.a. skoðuð í sögulegu samhengi með greiningu á textum valinna höfunda, m.a. Nightingale og Henderson. Fjallað verður um nokkrar kenningar í hjúkrunarfræði sem hlotið hafa útbreiðslu og góða kynningu á undanförunum árum. Jafnframt verður rætt um áhrif feminískra og póstmóðernistískra hugmynda innan hjúkrunarfræðinnar. Loks verða aðferðir til að greina og meta fræðilegan texta kynntar og gefast ýmis tækifæri til að beita þeim í vinnu með verk valinna höfunda. Lágmarksfjöldi nemenda: 15.
Verkefni.

HJÚ115F • Hjúkrun á sérsviði I • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðrún Kristjánsdóttir Prófessor

Námskeiðinu er ætlað að veita þekkingu og þjálfun í grundvallarþáttum sérhæfðra klínískra aðferða við öflun gagna og upplýsinga um skjólstæðinga. Námið fer því samhlíða fram á sérhæfðum heilbrigðisstofnunum. Einnig er fjallað um úrvinnslu þeirra og samþættingu sem grundvöll að ályktunum um þarfir og hjúkrunarviðfangsefni til samfelldrar ákvörðunar um hjúkrun. Tekið verður á gagnsemi og takmörkunum klínískra gagnaöflunaraðferða í ljósi sérstöðu hjúkrunar sem samskiptafags. Lágmarksfjöldi nemenda: 15
Nauðsynleg undirstaða: Þekkingarþróun í hjúkrunarfræði (HJÚ113F), Megindleg aðferðafræði í hjúkrun (HJÚ419F), Eigindleg aðferðafræði í hjúkrun og hagnýting rannsóknna (HJÚ221F)
Dagbók, umræða um fimm tilfelli út frá þemum, ritgerð og umræður í tíma.

HJÚ119F • Tölfræði fyrir framhaldsnema • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Rúnar Vilhjálmsson Prófessor
Kennari: Margrét Valdimarsdóttir

Í námskeiðinu verða kennd meginatriði hagnýtra fjölbreytuaðferða í tölfræði. Að megin efni verður fengist við tölfræðilega úrvinnslu, túlkun hennar og framsetningu. Fjallað verður um marghlíða aðhvarfsgreiningu, dreifigreiningu, lógaritmalínulega aðhvarfsgreiningu og þáttagreiningu. Mikilvægt er að nemendur öðlist skilning á tölfræðilegum hugtökum og úrvinnsluaðferðum við fjölbreytugreiningu gagna. Lögð er áhersla á að nemendur geti beitt hverri úrvinnsluaðferð um sig, þekki forsendur sem aðferðin gengur út frá og geti metið hvenær aðferðin á við og hvenær ekki.

Heimaverkefni (30%), stutt rannsóknarskýrsla (10%), próf í notkun SPSS forritsins (10%) og lokapróf í desember (50%).

HJÚ120F • Þekkingaþróun í hjúkrun II • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristín Björnsdóttir Prófessor

Þetta námskeið er ætlað ljósmæðrum sem hyggjast ljúka meistaranámi. Þó námskeiðið miðist við hjúkrunarfræði fá ljósmæður tækifæri til að skrifa um viðfangsefni ljósmóðurfræðinnar.

Í námskeiðinu er fjallað um eðli þekkingar í hjúkrunarfræði og þróun hennar. Rætt er um hugmyndir í hjúkrun og áhrif þeirra á mótun hjúkrunarstarfsins og hjúkrunarfræðinnar. Kenningar í hjúkrunarfræði eru kynntar og ræddar. Loks verður leitast við að greina og ræða stefnur í þekkingarþróun. Auk ofangreindra atriða eru aðferðir við að greina og meta fræðilegan texta kynntar. Nemendur fá tækifæri til að beita þeim í umfjöllun um verk valinna fræðimanna í hjúkrun og í mótun eigin ritverka. Sérstök áhersla er lögð á að greina hugtök sem byggt er á í rannsóknnum og skoða það fræðilega samhengi sem mótar þau.

Verkefni

HJÚ122F • Mat á andlegri og líkamlegri líðan • (10e) • Haust

Tilgangur námskeiðsins er að efla klíniska þekkingu og færni hjúkrunarfræðinga við mat á andlegri og líkamlegri heilsu. Farið verður í atriði sem teljast til fráviks (abnormal) í heilsufarsskoðun með áherslu á einkenni, orsakir, afleiðingu svo og algeng viðbrögð í tengslum við fræðslu, heilsuefningu og forvarnir.

Fyrirkomulag kennslu: Fyrirlestrar, æfingatímar í verknámsstofu og á sjúkrahæð.

10 klínísk verkefni auk prófs.

HJÚ123F • Klínísk starfsþjálfun í skurðhjúkrun • (20e) • Haust & vor

Umsjónarmaður: Erlín Óskarsdóttir Aðjúnkt

Umsjónarkennari: Herdís Alfreðsdóttir

Sérhæfð starfsþjálfun til diplómaprófs samfara diplómanámi í skurðhjúkrun. Starfsþjálfunin telur þá 10 einingar á sérsviðinu og veitir þjálfun í klínískum vinnubrögðum og starfsferlum í skurðhjúkrun. Starfsþjálfunin til 1700 klst. fer fram á skurð- og svæfingadeildum Landspítala - háskólasjúkrahúss og Fjórðungssjúkrahúsins á Akureyri. Nánari upplýsingar um starfsþjálfunina er að finna í verknámsbók í diplómanámi.

Markmið klínískrar starfsþjálfunar er: Þekking í stjórnun, uppbyggingu og sértækum tækjabúnaði skurðeilda og setji í samhengi við heilbrigðis og öryggisþætti í umhverfinu. Meðhöndli og beiti tækjum og verkfærum af kunnáttu og öryggi. Þekking á helstu aðgerðum á hverju sérsviði og mögulegum áhættum fyrir sjúklinginn. Sérhæfð starfsþjálfun til diplómaprófs samfara diplómanámi í skurðhjúkrun.

Starfsþjálfunin telur þá 10 einingar á sérsviðinu og veitir þjálfun í klínískum vinnubrögðum og starfsferlum í skurðhjúkrun. Starfsþjálfunin til 1700 klst. fer fram á skurð- og svæfingadeildum Landspítala - háskólasjúkrahúss og Fjórðungssjúkrahúsins á Akureyri. Nánari upplýsingar um starfsþjálfunina er að finna í verknámsbók í diplómanámi.

Nemendum er skylt að taka námskeið í Sérhæfðri endurlífgun I (ILS) á starfstímanum.

Námsmat umsjónarkennara starfsþjálfunar: Fjögur skrifleg verkefni; tilfellisgreining, hjúkrun í skurðaðgerð, dagbók og lokaverkefni. Í lok starfsþjálfunartímans er munnlegt og verklegt próf.

HJÚ214F • Forysta, kennsla, fræðsla • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Helga Bragadóttir Lektor

Umsjónarkennari: Hrund Scheving Thorsteinsson Lektor

Námskeiðinu er ætlað að efla þekkingu, skilning og hæfni nemenda í forystuhlutverkinu í klínískum störfum, stjórnun og kennslu. Farið er í lykil þætti forystu í heilbrigðisþjónustu, kennslu á vettvangi og fullorðinsfræðslu. Verkefni nemenda lúta að því að hjálfa fræðilega og hagnýta hæfni þeirra á viðfangsefninu.

Markmið: Að nemandi öðlist fræðilega og hagnýta þekkingu á hlutverk heilbrigðisstarfsmanna sem leiðtoga, kennara og leiðbeinenda.

Námsmat: verkefni

HJÚ220F • Megindleg aðferðafræði og tölfræði • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Erla Kolbrún Svavarsdóttir Prófessor

Umsjónarkennari: Rúnar Vilhjálmsson Prófessor

Kennari: Helga Sif Friðjónsdóttir Lektor

Kennari: Helga Lára Helgadóttir Lektor

Kennari: Ólöf Ásta Ólafsdóttir Lektor

Kennari: Helga Jónsdóttir Prófessor

Kennari: Helga Bragadóttir Lektor

Kennari: Marga Ingeborg Thome Prófessor

Kennari: Hrund Scheving Thorsteinsson Lektor

Kennari: Sigrún Gunnarsdóttir Lektor

Kennari: Guðrún Kristjánsdóttir Prófessor

Kennari: Ingibjörg Hjaltadóttir Lektor

Kennari: Páll Biering Dósent

Námskeiðinu er ætlað að dýpka þekkingu nemenda í megindlegri aðferðafræði og tölfræði. Í aðferðafræðilega hluta námskeiðsins verða vísindaleg vinnubrögð kynnt og farið í megin rannsóknasniðin sem stuðst er við í klínískum rannsóknum í heilbrigðisvísindum, s.s.

Þversniðsrannsóknir, langtíma rannsóknir, þróun mælitækja og hálf-staðlaðar og staðlaðar tilraunarannsóknir. Í tölfræðilega hluta námskeiðsins verður fengist við tölfræðilega úrvinnslu, s.s. meðaltalsmun háðra og óháðra úrtaka, inngang að aðhvarfs- og dreifigreiningu og tölfræðilegt mat á áreiðanleika og réttmæti mælitækja. Mikilvægt er að nemendur öðlist skilning á tölfræðilegum hugtökum og hinum ýmsu úrvinnsluáðferðum. Sérstök áhersla verður lögð á að samhæfa þekkingu í aðferðafræði og tölfræði þar sem nemendum gefst meðal annars kostur á að vinna með raunveruleg gögn úr hinum ýmsu gagnasöfnum.

Námsmat: Nemendur vinna tvö verkefni sem byggja á tveimur ólíkum rannsóknarsniðum (50%), tvö dæmaverkefni í tölfræði (20%), ljúka prófi í notkun SPSS forritsins, taka þátt í umræðutímum tengdum umfjöllun um hagnýtingu rannsókna á klínískum vettvangi (10%) og preyta próf í desember (20%).

HJÚ221F • Eigindleg aðferðafræði í hjúkrun og hagnýting rannsókna • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Helga Jónsdóttir Prófessor

Fjallað er um valdar eigindlegar aðferðir sem notaðar eru í rannsóknum í hjúkrun og ljósmóðurfræði, heimspekilegar forsendur, einkenni, notagildi og beitingu í klínískum aðstæðum. Nemendur fá þjálfun í framkvæmd eigindlegrar rannsóknar. Sérstök áhersla er á hagnýtingu rannsóknaniðurstaðna. Lágmarksfjöldi nemenda: 15.

Nauðsynleg undirstaða: Þekkingarþróun í hjúkrunarfræði (HJÚ113F)

Tvær einstaklingsritgerðir 5 einingar hvor.

HJÚ222F • Upplýsingatækni í hjúkrun • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Ásta Steinunn Thoroddsen Dósent

Kennari: Brynja Örlygsdóttir Lektor

Námskeiðið fjallar um þætti sem lúta að skráningu, meðhöndlun og vinnslu gagna og upplýsinga sem notuð eru í hjúkrun. Sérstök áhersla er lögð á hugmyndaramma upplýsingatækninnar, upplýsingakerfi í heilbrigðisþjónustu, lagalegt umhverfi og siðfræði, sem og nýjungar í upplýsingatækni. Fjallað verður m.a. um gögn, gagnagrunna, flokkunarkerfi, staðla, lágmarksskráningu, stuðning við klíniska ákvarðanatöku, og gagnagrunna sem innihalda heilbrigðisgögn.

Lágmarksfjöldi nemenda: 15

Þáttaka í umræðum á vefnum (20%), sex 10% verkefni og 20% lokaverkefni

HJÚ224F • Hjúkrun á sérsviði II • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Helga Lára Helgadóttir Lektor

Umsjónarkennari: Helga Jónsdóttir Prófessor

Námskeiðinu er ætlað að veita þekkingu og þjálfun í grundvallarþáttum sérhæfðra klínískra aðferða við ákvörðun um framkvæmd hjúkrunar. Fjallað verður um mismunandi samsetningu hjúkrunarlegra inngripa, skipulag og framkvæmdaþætti. Tekið verður á gagnsemi og takmörkunum þeirra og fjallað sérstaklega um mikilvægi þess fjölbreytta þekkingargrunns sem hjúkrunarmeðferð hvílir á. Lágmarksfjöldi nemenda: 15.

Nauðsynleg undirstaða: Þekkingarþróun í hjúkrunarfræði (HJÚ113F), Meginleg aðferðafræði í hjúkrun (HJÚ419F), Hjúkrun á sérsviði I (HJÚ115F), Eigindleg aðferðafræði í hjúkrun og hagnýting rannsókna (HJÚ221F)

Tvær ritgerðir (20% og 60%) og þátttaka í umræðutímum (20%). Lágmarkseinkunn í hverjum prófhlutu er 6.0.

HJÚ227F • Klínískt námskeið í geðhjúkrun I • (10e) • Vor

Námið skiptist þannig.

4 einingar:

Fræðilegt nám um þær sálfræðikenningar sem liggja að baki þeim meðferðarformum sem algengust eru í dag. Kennsla fer fram í fyrirlestrum og umræðutímum.

2 einingar:

Fræðilegt nám í þeim kenningum og rannsóknum sem liggja til grundvallar þeirri meðferð sem nemandinn hefur valið að öðlast klíniska þjálfun í. Kennsla fer fram í umræðutímum.

4 einingar:

Klíníska þjálfun. Hver nemandi velur sér í samræði við leiðbeinanda sinn eina af þremur leiðum til klínískrar sérhæfingar:

einstaklingsmeðferð, hópmeðferð, eða geðhjúkrun samfélags hóps.

Í geðhjúkrun samfélags hóps getur falist vinna með hópum með sérstakar geðheilbrigðisþarfir eins og t.d. gestum Rauða kross athvarfanna; vinna með hagsmuna- og félagasamtökum eins og t.d. Hugarafli og Geðhjálp; og ýmiss konar forvarnaverkefni.

Þátttaka í klínískri þjálfun og umræðufundum, skrifleg verkefni, og fræðileg ritgerð.

HJÚ228F • Sérhæfð sál-, félags- og lífeðlisfræði • (10e) • Vor

Fjallað er um helstu lífeðlisfræðileg, félagsleg og sálræn ferli og breytingar sem verða við alvarleg veikindi og slys. Lögð verður áhersla á þekkingu á orsökum einkenna, mat á einkennum og mat á gagnsemi og/edá aukaverkunum meðferðar. Nýjungar í greiningu, mati, eftirliti og meðferð verða kynntar. Námsmat er verkefni og próf.

Tvö verkefni og próf

HJÚ229F • Meginleg aðferðafræði í hjúkrun • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Marga Ingeborg Thome Prófessor

Tilgangur námskeiðsins er að nemendur dýpki þekkingu á meginlegri aðferðafræði. Kynnt verða meginleg rannsóknasnið og nokkrar meginlegar rannsóknir á fræðasviðum kennara hjúkrunarfræðideildar og víðar. Fjallað verður m.a. um samþæfingu rannsóknnavandamála (tilgátan) við aðferðafræði (úrtak, snið, mælingar, úrvinnslu gagna), aðferðir til að meta réttmæti / áreiðanleika, styrkleika (power) og hrifstærð (effect size) í meðferðarannsóknum. Lögð verður áhersla á að nemendur öðlist innsæi í alþjóðlegt samhengi rannsóknastarfa í hjúkrunarfræði.

Námsmarkmið:

Markmið námskeiðsins er að nemendur geti:

* Metið gæði og hagnýtt gildi rannsókna á kerfisbundinn hátt (research review, meta-analýsa, meðferðarannsóknir).

* Borið saman og gagnrýnt mismunandi rannsóknasnið og aðra þætti rannsóknnaaðferða.

* Ákveðið meginleg rannsóknasnið fyrir meistaraverkefni sitt og rökrætt kosti og takmarkanir þess í samanburði við önnur snið

* Samið rannsóknáætlun fyrir meginlega rannsókn í meistaranámi

* Lýst alþjóðlegum tengslum rannsókna og rannsóknatengds framhaldsnáms í hjúkrunarfræði

* Beitt siðareglum við rannsóknir.

Lágmarksfjöldi nemenda: 15.

a) Greining rannsókna (mat á gæðum rannsókna). Tveir til þrjú nemendur vinna verkefnið saman og kynna í umræðutíma (5%). b) Mat á einu rannsóknarsniði (einni rannsóknaraðferð) sem nemandi velur sjálfur til kynningar í verkefninu. Einstaklingsverkefni (30%). c) Fræðileg

samantekt á kerfisbundinn hátt (systematic literature review). Einstaklingsverkefni (60%). d) Þátttaka í umræðum (seminörum, umræðutímum og umræðum eftir pallborðsumræður) (5%).

HJÚ306F • Bráðahjúkrun III • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Anna María Þórðardóttir

Umsjónarkennari: Guðbjörg Pálsdóttir

Kennari: Ágústa Hjördís Kristinsdóttir

Aðstoðarkennari: Þorsteinn Jónsson Aðjúnkt

Stutt lýsing:

Námskeiðið er byggt upp með áherslu á gagnrýna hugsun varðandi ýmis sértæk viðfangsefni í bráðahjúkrun. Jafnframt munu nemendur hafa framsögu um einstaka efnisþætti sem við koma bráðahjúkrun og skoða þá út frá gagnreyndum vinnubrögðum og hlutverki bráðahjúkrunarfræðinga.

Erlendir fyrirlesarar kenna hluta námskeiðisins.

Markmið:

1. Nemendur kynnist helstu þáttum sem hafa áhrif á umhverfi bráðahjúkrunar í sinni víðustu mynd.
2. Efla færni nemenda í hjúkrun sjúklngameð sértæk vandamál og áverka, s.s. ófrískar konur, born og aldraðir.
3. Dýpka skilning nemenda á sértækum málaflokkum eins og eitrunum, líffæragjöfum, ofbeldi og sálraenum stuðningi.

Æskileg undirstaða: Bráðahjúkrun I (HJÚ208F) eða Bráðahjúkrun II (HJÚ209F)

Þrjú verkefni.Framsaga í tímum og skrifleg verkefni. Nánar auglýst síðar.

HJÚ319F • Skurðhjúkrun III • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Erlín Óskarsdóttir Aðjúnkt

Umsjónarmaður: Vilborg Ingólfsdóttir

Í þessu námskeiði verður haldið áfram að fjalla um skurðaðgerðir í framhaldi af námskeiðinu á Skurðhjúkrun II. Fjallað verður um grundvallaratriði stjórnunar á sérhæfðum hátæknideildum. Þar sem nemendur eru fræddir um mannauð á starfsvettvangi og hvernig best megi nýta tæki og fjármagni í hátækniheilbrigðiskerfi. Fjallað verður um leiðtoga hlutverkið, helstu áhættuþætti í starfsumhverfi og ábyrgð stofnunar og hjúkrunarfræðings. Siðfræðileg og lagalegt umhverfi heilbrigðisstarfsmanna verður einnig til umfjöllunar. Fræðileg vinnubrögð verða þjálfuð og þátttakendur velja tiltekin sérsvið skurðhjúkrunar til umfjöllunar, skilað er skriflegu verkefni tilbúnu til framsögu. Skriflegt verkefni

HJÚ320F • Svæfingafræði og svæfingahjúkrun III • (6e) • Haust

Í námskeiðinu, sem er framhald af Svæfingafræði og Svæfingahjúkrun II, verður fjallað um svæfingar og deyfingar mismunandi sjúklingahópa sem koma til skurðaðgerðar. Skoðað verður hvað einkennir viðkomandi sjúklingahópa og þau vandamál sem nemandi þarf hugsanlega að glíma við í gegnum aðgerðarferlið. Ennfremur verður fjallað um sjúklinga með sérhæfð vandamál og undirliggjandi sjúkdóma sem geta haft áhrif á umönnun þeirra.

Kennsluaðferð: Fyrirlestrar, umræðutímar og verkefni. Verklegar æfingar í hermi fara fram samhliða verknámi.

Nauðsynleg undirstaða: Svæfingafræði og svæfingahjúkrun II (HJÚ219F)

Æskileg undirstaða: Svæfingafræði og svæfingahjúkrun I (HJÚ101F)

Verkle og skrifleg

HJÚ321F • Gjörgæsluhjúkrun III • (6e) • Haust

Gjörgæsluhjúkrun III

Námskeiðinu er ætlað að að dýpka þekkingu nemenda á reynslu gjörgæslusjúklinga og fjölskyldna þeirra. Námskeiðið er byggt upp með áherslu á að nemendur beiti gagnrýni hugsun og skoði viðtekna venjur og hefðir í gjörgæsluhjúkrun í ljósi nýjustu þekkingar. Lögð er áhersla á að nemendur tengi klínísk viðfangsefni og klíniska þekkingu við rannsóknir og fræðilegan grunn. Ætlast er til að nemendur sýni frumkvæði og sjálfstæði í vinnubrögðum við leit svara og lausna og að þeir miðli þekkingu sinni til sammemnda.

Verkefni/ritgerð og hugtakagreining

HJÚ412F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni geta ýmist verið 15 einingar eða 30 einingar í heildina en nemendur skrá sig þó aldrei í meira en 15 einingar fyrir hvert kennslumisseri. Nemendur sem velja 30 eininga verkefni finna sér leiðbeinanda áður en þeir sækja um meistaranámið en nemendur í 15 eininga verkefnum velja leiðbeinanda í samvinnu við umsjónarkennara eftir að námið hefst. Umsjónarkennari er alltaf úr röðum fastráðinna kennara deildarinnar en hægt er að hafa samstarf við leiðbeinanda utan deildar. Meistaraverkefni lýkur með ritgerð sem byggir á rannsóknum nemandans og leiðbeinanda hans og jafnframt kynnir nemandi verkefnið í málstofu í hjúkrunarfræði. Meistaránámsnefnd hvers nemanda metur hvort rigerðin sé hæf til varnar. Í framhaldi af því er skipaður prófdómari, einn fyrir 15 eininga verkefni en tveir fyrir 30 eininga verkefni. Prófdómari metur verkefnið til einkunnar í samráði við leiðbeinanda. Hlutur leiðbeinanda og nemenda í verkefninu er skilgreindur strax í upphafi og einnig áform um birtingu.

1 prófdómari fyrir 15 eininga verkefni 2 prófdómarar fyrir 30 eininga verkefni

HJÚ412F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni geta ýmist verið 15 einingar eða 30 einingar í heildina en nemendur skrá sig þó aldrei í meira en 15 einingar fyrir hvert kennslumisseri. Nemendur sem velja 30 eininga verkefni finna sér leiðbeinanda áður en þeir sækja um meistaranámið en nemendur í 15 eininga verkefnum velja leiðbeinanda í samvinnu við umsjónarkennara eftir að námið hefst. Umsjónarkennari er alltaf úr röðum fastráðinna kennara deildarinnar en hægt er að hafa samstarf við leiðbeinanda utan deildar. Meistaraverkefni lýkur með ritgerð sem byggir á rannsóknum nemandans og leiðbeinanda hans og jafnframt kynnir nemandi verkefnið í málstofu í hjúkrunarfræði. Meistaránámsnefnd hvers nemanda metur hvort rigerðin sé hæf til varnar. Í framhaldi af því er skipaður prófdómari, einn fyrir 15 eininga verkefni en tveir fyrir 30 eininga verkefni. Prófdómari metur verkefnið til einkunnar í samráði við leiðbeinanda. Hlutur leiðbeinanda og nemenda í verkefninu er skilgreindur strax í upphafi og einnig áform um birtingu.

1 prófdómari fyrir 15 eininga verkefni 2 prófdómarar fyrir 30 eininga verkefni

HJÚ412F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs • (30e) • Sumar

Rannsóknarverkefni geta ýmist verið 15 einingar eða 30 einingar í heildina en nemendur skrá sig þó aldrei í meira en 15 einingar fyrir hvert kennslumisseri. Nemendur sem velja 30 eininga verkefni finna sér leiðbeinanda áður en þeir sækja um meistaranámið en nemendur í 15 eininga verkefnum velja leiðbeinanda í samvinnu við umsjónarkennara eftir að námið hefst. Umsjónarkennari er alltaf úr röðum fastráðinna kennara deildarinnar en hægt er að hafa samstarf við leiðbeinanda utan deildar. Meistaraverkefni lýkur með ritgerð sem byggir á rannsóknum nemandans og leiðbeinanda hans og jafnframt kynnir nemandi verkefnið í málstofu í hjúkrunarfræði. Meistaránámsnefnd hvers nemanda metur hvort rigerðin sé hæf til varnar. Í framhaldi af því er skipaður prófdómari, einn fyrir 15 eininga verkefni en tveir fyrir 30 eininga verkefni. Prófdómari metur verkefnið til einkunnar í samráði við leiðbeinanda. Hlutur leiðbeinanda og nemenda í verkefnum er skilgreindur strax í upphafi og einnig áform um birtingu.

1 prófdómari fyrir 15 eininga verkefni 2 prófdómarar fyrir 30 eininga verkefni

HJÚ418F • Líknarmeðferð • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigríður Gunnarsdóttir Lektor

Kennari: Nanna Friðriksdóttir Aðjúnt

Kennari: Sigrún Gunnarsdóttir Lektor

Kennari: Sigríður Zoéga

Kennari: Bryndís Gestsdóttir

Kennari: Haukur Ingi Jónasson

Viðfangsefni námskeiðsins er líknarmeðferð þar sem áhersla er á lífsgæði sjúklinga og fjölskyldna þeirra andspænis lífshættulegum sjúkdómi. Umfjöllun verður um líknarmeðferð bæði sem hugmyndafræði og háþróaða meðferð. Markmið námskeiðsins er að auka skilning og þekkingu á hugmyndafræði og aðferðum líknarmeðferðar. Unnið er út frá því að allir heilbrigðisstarfsmenn veiti líknarmeðferð sem hluta af starfi sínu en að áhersla á líknarmeðferð aukist eftir því sem sjúkdómur versnar og einkenni aukast. Í námskeiðinu verður lögð áhersla á mat og meðferð einkenna, reynslu sjúklinga og aðstandenda þeirra, þverfaglega samvinnu, samskipti við sjúklinga og aðstandendur og innan meðferðarteymisins. Fjallað verður um síðferðileg álitamál, sorg og missi. Einnig verður fjallað sérstaklega um síðasta stig líknarmeðferðar-umönnun við lok lífs. Námskeiðið er ætlað heilbrigðisstarfsfólki sem annast sjúklinga með lífshættulega og/eda langvinna versnandi sjúkdóma. Stuðst verður við kennslubók um líknarmeðferð, greinar, rannsóknir og klínískar leiðbeiningar. Lögð verður áhersla á að þjálfar nemendur í að nota rannsóknir og klínískar leiðbeiningar til að veita gagnreynda meðferð.

Kennslufyrirkomulag: Kennst verður í fjórum staðlotum, þrjá daga í senn. Gert er ráð fyrir mætingu í allar lotur, viðveru og þátttöku nemenda. Kennslan fer fram með fyrirlestrum, umræðum og hópavinnu. Unnið verður með sjúkratilfelli og settar fram meðferðaráætlanir. byggir á einstaklings- og hópverkefnum, þátttöku í tímum, kynningum og fræðilegri ritgerð.

HJÚ420F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs • (5e) • Vor

Rannsóknarverkefni geta ýmist verið 15 einingar eða 30 einingar í heildina en nemendur skrá sig þó aldrei í meira en 15 einingar fyrir hvert kennslumisseri. Nemendur sem velja 30 eininga verkefni finna sér leiðbeinanda áður en þeir sækja um meistaranámið en nemendur í 15 eininga verkefnum velja leiðbeinanda í samvinnu við umsjónarkennara eftir að námið hefst. Umsjónarkennari er alltaf úr röðum fastráðinna kennara deildarinnar en hægt er að hafa samstarf við leiðbeinanda utan deildar. Meistaraverkefni lýkur með ritgerð sem byggir á rannsóknum nemandans og leiðbeinanda hans og jafnframt kynnir nemandi verkefnið í málstofu í hjúkrunarfræði. Meistaránámsnefnd hvers nemanda metur hvort rigerðin sé hæf til varnar. Í framhaldi af því er skipaður prófdómari, einn fyrir 15 eininga verkefni en tveir fyrir 30 eininga verkefni. Prófdómari metur verkefnið til einkunnar í samráði við leiðbeinanda. Hlutur leiðbeinanda og nemenda í verkefnum er skilgreindur strax í upphafi og einnig áform um birtingu.

1 prófdómari fyrir 15 eininga verkefni 2 prófdómarar fyrir 30 eininga verkefni

HJÚ506F • Hugtakapróun í heilbrigðisvísindum • (10e) • Haust & vor

Umsjónarkennari: Helga Jónsdóttir Prófessor

Kennsla: Margaret Wilson, dósent, University of Nebraska, Medical Center Megininntak námskeiðsins lýtur að þróun þekkingargrunns doktorsrannsóknar með áherslu á að hugtakagreiningu og þróun.

The focus of this course will be on the development of a conceptual

framework based on knowledge synthesized from empirical evidence. Upon completion of this course the student will be able to:

1. Trace the history of theory development in the health sciences and discuss trends and controversies in current theoretical efforts;
2. Discuss epistemological issues in knowledge development;
3. Identify key concepts and subconcepts related to the student's research area;
4. Analyze a key concept related to the proposed area of research;
5. Synthesize and write a summary of the literature related to the student's proposed research topic using techniques such as integrative literature review to identify relationships between concepts;
6. Create a beginning conceptual framework to guide the research based on empirical data or systematically evaluate and adapt an established conceptual framework.

Tvær ritgerðir. Lágmarkseinkunn 6,0 í öllum námsþáttum.

HJÚ507F • Doktorseminar í hjúkrunarfræðideild • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðrún Kristjánsdóttir Prófessor

Málstofa doktorsnemenda í hjúkrunarfræðideild verður haldin í 4 skipti hvert kennslumisseri eða í 8 skipti á kennsluárinu. Miðað er við að til skiptis verði rædd atriði úr verkefnum doktorsnemenda annars vegar og hins vegar verði rætt um fræðileg og aðferðafræðileg efni. Markmið námskeiðsins er: 1. Að vera vettvangur fyrir almenna og sameiginlega umræðu um doktorsverkefni. 2. Að vera vettvangur umræðna og kynninga um margvísleg fræðileg og aðferðafræðileg málefni sem snerta doktorsnemendur sérstaklega en eru auk þess til hvatningar fræðimönnum á fræða/rannsóknasviði. Framsaga doktorsnemenda er metin með einkunnagjöfnni: staðið/fallið. Gerðar eru kröfur um virka þátttöku og reglulega mætingu í málstofum.

Framsaga doktorsnemenda er metin með einkunnagjöfnni: staðið/fallið. Gerðar eru kröfur um virka þátttöku og reglulega mætingu í málstofum.

HJÚ507F • Doktorseminar í hjúkrunarfræðideild • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Guðrún Kristjánsdóttir Prófessor

Málstofa doktorsnemenda í hjúkrunarfræðideild verður haldin í 4 skipti hvert kennslumisseri eða í 8 skipti á kennsluárinu. Miðað er við að til skiptis verði rædd atriði úr verkefnum doktorsnemenda annars vegar og hins vegar verði rætt um fræðileg og aðferðafræðileg efni. Markmið námskeiðsins er: 1. Að vera vettvangur fyrir almenna og sameiginlega umræðu um doktorsverkefni. 2. Að vera vettvangur umræðna og kynninga um margvísleg fræðileg og aðferðafræðileg málefni sem snerta doktorsnemendur sérstaklega en eru auk þess til hvatningar fræðimönnum á fræða/rannsóknasviði. Framsaga doktorsnemenda er metin með einkunnagjöfnni: staðið/fallið. Gerðar eru kröfur um virka þátttöku og reglulega mætingu í málstofum.

Framsaga doktorsnemenda er metin með einkunnagjöfnni: staðið/fallið. Gerðar eru kröfur um virka þátttöku og reglulega mætingu í málstofum.

HJÚ507F • Doktorsseminar í hjúkrunarfræðideild • (6e) • Sumar

Umsjónarkennari: Guðrún Kristjánsdóttir Prófessor

Málstofa doktorsnemenda í hjúkrunarfræðideild verður haldin í 4 skipti hvert kennslumisseri eða í 8 skipti á kennsluárinu. Miðað er við að til skiptis verði rædd atriði úr verkefnum doktorsnemenda annars vegar og hins vegar verði rætt um fræðileg og aðferðafræðileg efni. Markmið námskeiðsins er: 1. Að vera vettvangur fyrir almenna og sameiginlega umræðu um doktorsverkefni. 2. Að vera vettvangur umræðna og kynninga um margvísleg fræðileg og aðferðafræðileg málefni sem snerta doktorsnemendur sérstaklega en eru auk þess til hvatningar fræðimönnum á fræða/rannsóknasviði. Framsaga doktorsnemenda er metin með einkunnagjöfnni: staðið/fallið. Gerðar eru kröfur um virka þátttöku og reglulega mætingu í málstofum.

Framsaga doktorsnemenda er metin með einkunnagjöfnni: staðið/fallið. Gerðar eru kröfur um virka þátttöku og reglulega mætingu í málstofum.

HJÚ510F • Doktorsverkefni • (30e) • Haust

Doktorsnám er 90 eininga nám að loknu meistaraþrófi, þar af skulu námskeið vera a.m.k. 30 einingar. Námskeið skulu að jafnaði vera á doktorsstigi og lágmarkseinkunn fyrir hvert námskeið í samræmi við kröfur þess rannsóknaháskóla sem námskeiðið er tekið við. Doktorsnám að loknu meistaraþrófi er 3 ára fullt nám (30 einingar á hverju skólaári) og skal nemandi vera skráður og greiða skráningargjald allan námstímann eða samkvæmt nánari reglum sem gilda um skráningu í Háskóla Íslands á hverjum tíma. Hámarkstími í doktorsnámi er 5 ár. Þegar sérstaklega stendur á er heimilt að framlengja þann tíma um 1 ár.

HJÚ510F • Doktorsverkefni • (30e) • Vor

Doktorsnám er 90 eininga nám að loknu meistaraþrófi, þar af skulu námskeið vera a.m.k. 30 einingar. Námskeið skulu að jafnaði vera á doktorsstigi og lágmarkseinkunn fyrir hvert námskeið í samræmi við kröfur þess rannsóknaháskóla sem námskeiðið er tekið við. Doktorsnám að loknu meistaraþrófi er 3 ára fullt nám (30 einingar á hverju skólaári) og skal nemandi vera skráður og greiða skráningargjald allan námstímann eða samkvæmt nánari reglum sem gilda um skráningu í Háskóla Íslands á hverjum tíma. Hámarkstími í doktorsnámi er 5 ár. Þegar sérstaklega stendur á er heimilt að framlengja þann tíma um 1 ár.

HJÚ510F • Doktorsverkefni • (30e) • Sumar

Doktorsnám er 90 eininga nám að loknu meistaraþrófi, þar af skulu námskeið vera a.m.k. 30 einingar. Námskeið skulu að jafnaði vera á doktorsstigi og lágmarkseinkunn fyrir hvert námskeið í samræmi við kröfur þess rannsóknaháskóla sem námskeiðið er tekið við. Doktorsnám að loknu meistaraþrófi er 3 ára fullt nám (30 einingar á hverju skólaári) og skal nemandi vera skráður og greiða skráningargjald allan námstímann eða samkvæmt nánari reglum sem gilda um skráningu í Háskóla Íslands á hverjum tíma. Hámarkstími í doktorsnámi er 5 ár. Þegar sérstaklega stendur á er heimilt að framlengja þann tíma um 1 ár.

LJÓ101F • Inngangur að ljósmóðurfræði • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Ólöf Ásta Ólafsdóttir Lektor

Kennari: Valgerður L. Sigurðardóttir

Kennari: Árdís Ólafsdóttir Aðjúnt

Kennari: Helga Gottfreðsdóttir Lektor

Fjallað verður um hugmyndafræðilegan grunn ljósmóðurfræðinnar og sögu ljósmæðra. Rætt verður um heilbrigði og sjálfstæði konunnar, samféllda umönnun, samband konu og ljósmóður, öryggi, einstaklingsbundnar þarfir og óskir fjölskyldunnar í kringum barneign. Fræðileg vinnubrögð eru þjálfuð með gagnrýnu mati á rannsóknum og fjallað um ólíka hugmyndafræði um barneignir. Nemendur kynna sér rannsóknir er tengjast ljósmóðurstarfinu og notagildi þeirra verður rætt. Fjallað verður um fagmennsku og hlutverk ljósmæðra, löggjöf og siðareglur stéttarinnar.

Ritgerð, seminarverkefni.

LJÓ102F • Heilbrigði kvenna • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Herdís Sveinsdóttir Prófessor

Námskeiðið miðar að því að nemendur verði sér meðvitaðir um sálræna, félagslega, umhverfislega og líffræðilega þætti sem hafa áhrif á heilbrigði kvenna. Jafnframt að þeir geri sér grein fyrir áhrifum pólitískrar stefnumótunar á heilbrigði kvenna. Sérstaklega verður fjallað um konur sem þátttakendur í líf- og læknisfræðilegum rannsóknum, blæðingaskið kvenna, ofbeldi gegn konum, vímuefnanotkun kvenna, geðheilsu kvenna, kyn- og kvensjúkdóma, félagsleg réttindi kvenna og um heilsu kvenna í alþjóðlegu samhengi.

Ritgerð og seminarverkefni.

LJÓ103F • Sérhæfð líffærafræði kvenna • (4e) • Haust • 4f + 3u

Umsjónarkennari: Ólöf Ásta Ólafsdóttir Lektor

Kennari: Sigfríður Inga Karlsdóttir

Kennari: Kristbjörg Magnúsdóttir

Námskeiðið byggir á þekkingu í líffærafræði úr hjúkrunarnámi. Nemendur fá sjálfsnámspakka þar sem dýpkuð er þekking um kynlíffæri, grindina og grindarbotn, þ.e. vöðva og bein, æðar, taugar, þvag- og meltingarfæri. Einnig er kennt um þróun fylgjunnar. Með þessu er lagður grundvöllur að þjálfun í klínískri skoðun og ákvarðanatöku í ljósmóðurstarfinu.

Próf.

LJÓ104F • Heilsugæsla á meðgöngu • (8e) • Haust • 6f + 8u

Umsjónarkennari: Helga Gottfreðsdóttir Lektor

Kennari: Ólöf Ásta Ólafsdóttir Lektor

Kennari: Hildur Kristjánsdóttir

Kennari: Sigríður Sía Jónsdóttir Aðjúnt

Fjallað verður um meðgönguvernd frá heilðrænum sjónarhóli og lögð áhersla á meðgöngu sem eðlilegt ferli. Kennnt verður um lífeðlislegar breytingar á meðgöngu og mæðraskoðun. Farið verður yfir fyrirbyggjandi rannsóknir, umönnun og eftirlit á meðgöngu, fósturgreiningu, erfðafræðilega þætti sem geta orsakað fötlun og langvarandi veikindi barna, andvana fæðingar og fósturdauða. Fjallað verður um ráðgjöf og fræðslu ljósmæðra, sögu og hugmyndafræði foreldrafræðslu.

Klínísk verkefni og seminarverkefni.

LJÓ105F • Umönnun sængurkvenna og nýbura • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Hildur Sigurðardóttir Lektor

Kennari: Valgerður L. Sigurðardóttir

Kennari: Helga Gottfreðsdóttir Lektor

Fjallað verður um umönnun í sængurlegu frá heilðrænu sjónarmiði. Kennnt verður um lífeðlislegar breytingar og skoðun konu eftir fæðingu, brjóstgjöf og umönnun mæðra og nýbura. Rætt verður um sólarhringssamveru, heimaþjónustu, fræðsluþarfir, móður- og föðurhlutverk og tengslamyndun. Kennnt verður um heilbrigða nýburann, skoðun nýbura og ýmis þau vandamál sem upp geta komið hjá nýburum. Farið verður í ýmis frávik í sængurlegu og orsakir fyrir þeim.

Klínísk verkefni, seminarverkefni og lausnaleitarverkefni

LJÓ201F • Ljósmodurfræði I • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Ólöf Ásta Ólafsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Árdís Ólafsdóttir Aðjúnt

Umsjónarkennari: Helga Gottfreðsdóttir Lektor

Kennari: Anna Sigríður Vernharðsdóttir

Kennari: Valgerður L. Sigurðardóttir

Kennari: Marga Ingeborg Thome Prófessor

Markmiðið er að nemendur öðlist reynslu í fæðingarhjálp og hjálffist í vinnubrögðum sem eru undirstaða í ljósmodurstarfinu. Áhersla lögð á hið eðlilega ferli. Nemendur fá þekkingu og grunnþjálfun í meðgönguvernd, fæðingarhjálp og umönnun sængurkvenna og nýbura. Kennnt verður um lífeðlisfræði fæðingar, yfirsetu og mat á gangi fæðingar. Fjallað verður um val á fæðingarstað, heima fæðingar, verki og verkjameðferð. Í klínísku námi er áhersla lögð á samfellda umönnun og upplýst val kvenna og fjölskyldna þeirra. Ætlunin er að hver nemandi taki á móti tveimur til þremur börnum.

Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að ljósmodurfræði (LJÓ101F), Umönnun sængurkvenna og nýbura (LJÓ105F)

Próf, seminarverkefni; mat á klínískri færni.

LJÓ202F • Ljósmodurfræði II • (20e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigríður Sía Jónsdóttir Aðjúnt

Kennari: Hulda Hjartardóttir

Kennari: Anna Sigríður Vernharðsdóttir

Kennari: Ingibjörg Eiríksdóttir Aðjúnt

Kennari: Guðrún Sigríður Ólafsdóttir

Kennari: Ólöf Ásta Ólafsdóttir Lektor

Kennari: Sigríður Inga Karlsdóttir

Kennari: Stefánía Arnardóttir

Kennari: Elín Ógmundsdóttir

Kennari: Þórður Þórkelsson Aðjúnt

Námskeiðið er framhald af Ljósmodurfræði I. Hér færast áherslan meira á áhættuþætti í tengslum við barneignir. Farið verður í frávik, sjúkdóma og rannsóknir til að meta og greina vandamál og viðbrögð við þeim á meðgöngu, í fæðingu og fyrst á eftir. Einnig verður fjallað um inngrip, verkjalyf og deyfingar við fæðingar, aukaverkanir, meðferð og eftirlit. Helstu vandamál nýbura og nýburasjúkdómar eru einnig hluti námskeiðsins sem og umfjöllun um missi, sorg og sorgarviðbrögð vegna andvana fæðingar, fötlunar og veikinda nýbura. Bóklegi hluti námskeiðsins er byggður upp með aðferðum lausnarleitarnáms (problem based learning). Í klínísku námi annast nemendur konur og fjölskyldur þeirra í og eftir fæðingu auk kynningar á meðgönguvernd kvenna í áhættuhópi. Gert er ráð fyrir að hver nemandi taki á námskeiðstímanum á móti 7 - 8 börnum.

Nauðsynleg undirstaða: Ljósmodurfræði I (LJÓ201F)

Þátttaka og innlegg í umræður (munnleg, skrifleg) í umræðutímum og á spjallrásum á netinu, sjálfsmat, seminarverkefni, mat á klínískri færni.

LJÓ301F • Klínísk starfsþjálfun í Ljósmodurfræði I • (26e) • Haust

Umsjónarkennari: Ólöf Ásta Ólafsdóttir Lektor

Kennari: Anna Sigríður Vernharðsdóttir

Kennari: Ingibjörg Eiríksdóttir Aðjúnt

Kennari: Sóley Sesselja Bender Dósent

Kennari: Guðrún Sigríður Ólafsdóttir

Kennari: Helga Gottfreðsdóttir Lektor

Kennari: Vilborg Ingólfssdóttir

Markmið er að nemendur öðlist klínísku færni undir leiðsögn starfandi ljósmæðra og læra að beita fræðilegri þekkingu í starfi. Nemendur halda dagbækur til að skrá gagnrýna ihugun á atvikum/aðstæðum sem upp koma og þeim finnst vera lærdómsrík. Gagnreynd þekking (evidence based practice) er skoðuð en lítið er á dagbókina sem hjálpartæki til að hjálfa sig í klínískri fræðimennsku. Kennnt er um kynheilbrigði og getnaðarvarnaráðgjöf og verkefni unnin á móttökudeild kvenna. Ríkuleg áhersla er lögð á sjálfsnám, matsviðtöl og umræðutíma með kennurum og umsjónarljósmæðrum. Starfsþjálfun fer fram að stærstum hluta á kvennadeild Landspítala-háskólasjúkrahúss og Fjórðungssjúkrahússins á Akureyri en einnig á minni fæðingardeildum og heilsugæslustöðvum á landsbyggðinni. Nemendur verða að taka

á móti 40-50 börnum, sinna 40 konum í áhættumeðgöngu, annast mæður og nýbura, skoða heilbrigða nýbura og sjá um eftirskoðanir 100 kvenna. Unnið er á sólarhringsvöktum til að þessum kröfum verði fullnægt. Klínísk verkefni, seminarverkefni, mat á klínískri færni, staðið/fallið.

LJÓ303F • Kynheilbrigði • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Sóley Sesselja Bender Dósent

Fjallað er um þróun hugmyndafræði um kynheilbrigði í alþjóðlegu og þjóðlegu samhengi. Lögð áhersla á rétt til kynheilbrigðis, valkosti og stöðu kynjanna. Áherslur frjósemisheilbrigðis annars vegar varðandi stjórnun frjóssemi og notkun getnaðarvarna en hins vegar kynlífsheilbrigðis varðandi viðhorf til kynlífs, þekkingu á kynlífi og samskipti kynjanna eru skoðaðar. Farið í áhrifaþætti á kynheilbrigði fólks.

Nemendur í ljósmóðurfræði eru í klínísku námi varðandi fræðslu og ráðgjöf um getnaðarvarnir og vinna viðtalsverkefni því tengt. Aðrir nemendur vinna eitt verkefni um valið kynheilbrigðismál.

Markmið með kennslunni eru að nemendur:

- Öðlist þekkingu á hugmyndafræði kynheilbrigðis m.t.t. sögulegrar þróunar en einnig út frá rétti til kynheilbrigðis, valkostum og stöðu kynjanna
- Hafi þekkingu á óráðgerðri þungun, skýringaþáttum og valkostum
- Skoði kynlífsheilbrigði með tilliti til viðhorfa, þekkingar, samskipta og kynhegðunar
- Skoði og meti eigin viðhorf til kynlífs
- Öðlist þekkingu á kynlíf sem tengist meðgöngu og eftir fæðingu
- Þekki sjónarhorn ungs fólks til kynheilbrigðisþjónustu

Að auki munu ljósmóðurfræðinemar

- Öðlast þekkingu á hugmyndafræði ráðgjafar um getnaðarvarnir
- Þekkja helstu getnaðarvarnir og hvaða þættir hafa áhrif á faglega ráðgjöf um val á getnaðarvörn
- Fylgjast með ráðgjafarviðtölum um getnaðarvarnir og taka þátt í störfum er tengjast ráðgjöfinni
- Taka eitt viðtal við konu um notkun getnaðarvarna, byggja það á hugmyndafræði tjáskipta og kynna það fyrir öðrum ljósmæðranemendum

Nemendur í ljósmóðurfræði taka sérstaka tíma um hugmyndafræði ráðgjafar um getnaðarvarnir, eru í klínísku námi þeim tengdum og vinna verkefni um það. Aðrir nemendur vinna eitt verkefni um valið kynheilbrigðismál. Lágmarkseinkunn er 6,0.

LJÓ401F • Klínísk starfsþjálfun í Ljósmóðurfræði II • (18e) • Vor

Umsjónarkennari: Ólöf Ásta Ólafsdóttir Lektor

Kennari: Anna Sigríður Vernharðsdóttir

Kennari: Ingibjörg Eiríksdóttir Aðjúnt

Kennari: Helga Gottfreðsdóttir Lektor

Námskeiðið er framhald af Klínískri starfsþjálfun í Ljósmóðurfræði I. Á þemadögum er fjallað um klíníska meðferð og ýmis efni s.s. siðferðileg álitamál, þjónustuform og foreldrafræðslu. Áhersla er lögð á að meta hæfni nemenda til að útskrifast og stunda ljósmóðurstörf hvar sem er hér á landi.

Mat á klínískri færni, munnlegt lokapróf.

LJÓ402F • Lokaverkefni í Ljósmóðurfræði • (12e) • Haust

Umsjónarkennari: Ólöf Ásta Ólafsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Helga Gottfreðsdóttir Lektor

Lokaverkefnið er fræðileg úttekt á klínískum viðfangsefnum ljósmóðurfræðinnar. Aðferðir miðast við endurskoðun á fræðilegu lesefni, rannsóknarniðurstöðum og könnunum. Niðurstöður verkefnis eiga að skapa umræðu á viðkomandi vinnustað og jafnvel nýttast til að knýja á um frekari rannsóknir og/eða hafa áhrif á þróun verklagsreglna. Verkefnið getur einnig falist í að setja upp rannsóknaráætlun og/eða forrannsókn. Einnig getur verið um fræðsluverkefni að ræða, t.d. fyrir væntanlega foreldra. Nemendur kynna verkefni í málstofu sem er öllum opin, verja það og svara spurningum leiðbeinenda og þátttakenda. sjá námskeiðslýsingu

LJÓ402F • Lokaverkefni í Ljósmóðurfræði • (12e) • Vor

Umsjónarkennari: Ólöf Ásta Ólafsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Helga Gottfreðsdóttir Lektor

Lokaverkefnið er fræðileg úttekt á klínískum viðfangsefnum ljósmóðurfræðinnar. Aðferðir miðast við endurskoðun á fræðilegu lesefni, rannsóknarniðurstöðum og könnunum. Niðurstöður verkefnis eiga að skapa umræðu á viðkomandi vinnustað og jafnvel nýttast til að knýja á um frekari rannsóknir og/eða hafa áhrif á þróun verklagsreglna. Verkefnið getur einnig falist í að setja upp rannsóknaráætlun og/eða forrannsókn. Einnig getur verið um fræðsluverkefni að ræða, t.d. fyrir væntanlega foreldra. Nemendur kynna verkefni í málstofu sem er öllum opin, verja það og svara spurningum leiðbeinenda og þátttakenda. sjá námskeiðslýsingu

LJÓ402F • Lokaverkefni í Ljósmóðurfræði • (12e) • Sumar

Umsjónarkennari: Ólöf Ásta Ólafsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Helga Gottfreðsdóttir Lektor

Lokaverkefnið er fræðileg úttekt á klínískum viðfangsefnum ljósmóðurfræðinnar. Aðferðir miðast við endurskoðun á fræðilegu lesefni, rannsóknarniðurstöðum og könnunum. Niðurstöður verkefnis eiga að skapa umræðu á viðkomandi vinnustað og jafnvel nýttast til að knýja á um frekari rannsóknir og/eða hafa áhrif á þróun verklagsreglna. Verkefnið getur einnig falist í að setja upp rannsóknaráætlun og/eða forrannsókn. Einnig getur verið um fræðsluverkefni að ræða, t.d. fyrir væntanlega foreldra. Nemendur kynna verkefni í málstofu sem er öllum opin, verja það og svara spurningum leiðbeinenda og þátttakenda. sjá námskeiðslýsingu

UTH001F • Upplýsingatækni á heilbrigðisviði I • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Ásta Steinunn Thoroddsen Dósent

Þverfaglegt námskeið um ferli ákvarðanatöku og tæknilegar leiðir sem stutt geta stjórnun, stjórnsýslu og klíniska vinnu innan heilbrigðiskerfisins. Þátttaka nemenda í umræðutímum, fyrirlestur og á umræðuvef er stór þáttur í kennslunni og hluti af einkunn. Viðfangsefni námskeiðsins beinast að því að: (1)Kanna umhverfi heilbrigðiskerfisins, þ.á.m. mannlega þætti og stöðu út frá mikilvægi upplýsinga og upplýsingakerfa. (2)Kanna fjarheilbrigðisþjónustu og áhrif hennar á heilbrigðisþjónustu almennt. (3)Skoða mól og aðferðir sem notaðar eru til að sækja upplýsingar, sem stutt geta við þjónustu sem veitt er í heilbrigðiskerfinu. (4)Ræða áskoranir og tækifæri við að innleiða kerfi, s.s. rafræn sjúkraskrákerfi. (5)Greina samhengið á milli rafrænnar sjúkraskrár og staðlaðs fagmáls í heilbrigðisgreinum. (6)Kynna sér gervigreindartöl sem stutt geta ákvarðanatöku í heilbrigðiskerfinu. (7)Kynna sér gildi þess að nota árangursvísa í heilbrigðiskerfinu. (8)Greina lagalega og viðskiptalega anga þess að nota stuðning við ákvarðanatöku.

Þátttaka í tímum, próf og ritgerð.

UTH002F • Upplýsingatækni á heilbrigðisviði II • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Ásta Steinunn Thoroddsen Dósent

Í þessu námskeiði er fjallað af meiri dýpt um afmörkuð viðfangsefni á sviði upplýsingatækni á heilbrigðisviði heldur en í fyrra námskeiði, s.s. rafræna sjúkraskrá, landfræðileg upplýsingakerfi fyrir lýðheilsu, textanám og hvernig unnt er að draga út upplýsingar úr rannsóknaskýrslum. Þátttaka í þverfaglegum verkefnaþóp sem fjallar um nýjungar á sviði upplýsingatækni er stór liður í þessu námskeiði. Áhersla er á notkun hugbúnaðar sem og rannsóknamiðuð semínör. Þátttaka nemenda í umræðutímum, fyrirlestur og á umræðuvef er stór þáttur í kennslunni og hluti af einkunn. Að loknu þessu námskeiði á nemandi að geta: 1. skoðað valdar útfærslur innan upplýsingatækni á heilbrigðisviði ofan í kjölinn út frá upplýsingatæknimódeli 2. tekið þátt í þverfaglegu starfi um nýjungar á sviði upplýsingatækni á heilbrigðisviði 3. borið saman rannsóknir, aðferðir og alþjóðlegar áherslur valinna rannsókna á sviði upplýsingatækni á heilbrigðisviði. Nauðsynleg undirstaða: Upplýsingatækni á heilbrigðisviði I (UTH001F)

Þátttaka í tímum, verkefni og ritgerð.

UTH003F • Flokkunar- og kóðunarkerfi í heilbrigðisvísindum • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Ásta Steinunn Thoroddsen Dósent

Kennari: María Heimisdóttir

Námskeiðið fjallar um flokkunar- og kóðunarkerfi innan heilbrigðisvísinda, kynslóðir þeirra og uppbyggingu. Fjallað verður m.a. um mikilvægi þessara kerfa fyrir klíniska vinnu, rannsóknir, mótun gagnreyndrar þekkingar (klínískar leiðbeiningar) og stjórnun sem og meðhöndlun gagna, alþjóðlega gagnastaðla og lýsigögn. Verkefni.

UTH004F • Málstofa • (2e) • Haust

Umsjónarmaður: Ásta Steinunn Thoroddsen Dósent

Málstofan miðar að því að leiðbeina og styðja nemendur við að útfæra rannsóknarverkefni til meistaraþráðu. Henni er ætlað að þjálfa nemendur í gagnrýnni umræðu og kynningu á rannsóknarverkefni á ólíkum stigum. Málstofan byggir á mikilli þátttöku allra nemenda og því er mætingarskylda. Efni hennar verður sveigjanlegt til að mæta þörfum þess hóps sem tekur þátt hverju sinni. Staðið/fallið.

UTH004F • Málstofa • (2e) • Vor

Umsjónarmaður: Ásta Steinunn Thoroddsen Dósent

Málstofan miðar að því að leiðbeina og styðja nemendur við að útfæra rannsóknarverkefni til meistaraþráðu. Henni er ætlað að þjálfa nemendur í gagnrýnni umræðu og kynningu á rannsóknarverkefni á ólíkum stigum. Málstofan byggir á mikilli þátttöku allra nemenda og því er mætingarskylda. Efni hennar verður sveigjanlegt til að mæta þörfum þess hóps sem tekur þátt hverju sinni. Staðið/fallið.

UTH006F • MHI-ritgerð • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni geta ýmist verið 15 einingar eða 30 einingar í heildina en nemendur skrá sig þó aldrei í meira en 15 einingar fyrir hvert kennslumisseri. Nemendur sem velja 30 eininga verkefni finna sér leiðbeinanda áður en þeir sækja um meistaranámið en nemendur í 15 eininga verkefnum velja leiðbeinanda í samvinnu við umsjónarkennara eftir að námið hefst. Umsjónarkennari er alltaf úr röðum fastráðinna kennara deildanna en hægt er að hafa samstarf við leiðbeinanda utan deildar. Meistaraverkefni lýkur með ritgerð sem byggir á rannsóknnum nemandans.

Tveir prófdómarar leggja mat á rannsóknarverkefnið ásamt leiðbeinanda.

UTH006F • MHI-ritgerð • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni geta ýmist verið 15 einingar eða 30 einingar í heildina en nemendur skrá sig þó aldrei í meira en 15 einingar fyrir hvert kennslumisseri. Nemendur sem velja 30 eininga verkefni finna sér leiðbeinanda áður en þeir sækja um meistaranámið en nemendur í 15 eininga verkefnum velja leiðbeinanda í samvinnu við umsjónarkennara eftir að námið hefst. Umsjónarkennari er alltaf úr röðum fastráðinna kennara deildanna en hægt er að hafa samstarf við leiðbeinanda utan deildar. Meistaraverkefni lýkur með ritgerð sem byggir á rannsóknnum nemandans.

Tveir prófdómarar leggja mat á rannsóknarverkefnið ásamt leiðbeinanda.

UTH006F • MHI-ritgerð • (30e) • Sumar

Rannsóknarverkefni geta ýmist verið 15 einingar eða 30 einingar í heildina en nemendur skrá sig þó aldrei í meira en 15 einingar fyrir hvert kennslumisseri. Nemendur sem velja 30 eininga verkefni finna sér leiðbeinanda áður en þeir sækja um meistaranámið en nemendur í 15 eininga verkefnum velja leiðbeinanda í samvinnu við umsjónarkennara eftir að námið hefst. Umsjónarkennari er alltaf úr röðum fastráðinna kennara deildanna en hægt er að hafa samstarf við leiðbeinanda utan deildar. Meistaraverkefni lýkur með ritgerð sem byggir á rannsóknnum nemandans.

Tveir prófdómarar leggja mat á rannsóknarverkefnið ásamt leiðbeinanda.

UTH009F • MHI-ritgerð • (60e) • Haust

Rannsóknarverkefni geta ýmist verið 30 einingar eða 60 einingar í heildina en nemendur skrá sig þó aldrei í meira en 30 einingar fyrir hvert kennslumisseri. Nemendur sem velja 60 eininga verkefni finna sér leiðbeinanda áður en þeir sækja um meistaranámið en nemendur í 30 eininga verkefnum velja leiðbeinanda í samvinnu við umsjónarkennara eftir að námið hefst. Umsjónarkennari er alltaf úr röðum fastráðinna kennara deildanna en hægt er að hafa samstarf við leiðbeinanda utan deildar. Meistaraverkefni lýkur með ritgerð sem byggir á rannsóknum nemandans.

Tveir prófdómarar leggja mat á rannsóknarverkefnið ásamt leiðbeinanda.

UTH009F • MHI-ritgerð • (60e) • Vor

Rannsóknarverkefni geta ýmist verið 30 einingar eða 60 einingar í heildina en nemendur skrá sig þó aldrei í meira en 30 einingar fyrir hvert kennslumisseri. Nemendur sem velja 60 eininga verkefni finna sér leiðbeinanda áður en þeir sækja um meistaranámið en nemendur í 30 eininga verkefnum velja leiðbeinanda í samvinnu við umsjónarkennara eftir að námið hefst. Umsjónarkennari er alltaf úr röðum fastráðinna kennara deildanna en hægt er að hafa samstarf við leiðbeinanda utan deildar. Meistaraverkefni lýkur með ritgerð sem byggir á rannsóknum nemandans.

Tveir prófdómarar leggja mat á rannsóknarverkefnið ásamt leiðbeinanda.

UTH009F • MHI-ritgerð • (60e) • Sumar

Rannsóknarverkefni geta ýmist verið 30 einingar eða 60 einingar í heildina en nemendur skrá sig þó aldrei í meira en 30 einingar fyrir hvert kennslumisseri. Nemendur sem velja 60 eininga verkefni finna sér leiðbeinanda áður en þeir sækja um meistaranámið en nemendur í 30 eininga verkefnum velja leiðbeinanda í samvinnu við umsjónarkennara eftir að námið hefst. Umsjónarkennari er alltaf úr röðum fastráðinna kennara deildanna en hægt er að hafa samstarf við leiðbeinanda utan deildar. Meistaraverkefni lýkur með ritgerð sem byggir á rannsóknum nemandans.

Tveir prófdómarar leggja mat á rannsóknarverkefnið ásamt leiðbeinanda.

Lyfjafræðideild

LYF001M • Rannsóknarverkefni skiptinema • (20e) • Vor

Rannsóknarverkefni, aðeins ætlað skiptinenum. Verkefnið er valið í samráði við og unnið undir handleiðslu kennara við lyfjafræðideild. Nemendur skila ritgerð og kynna verkefni sitt og niðurstöður í stuttum fyrirlestri. Ritgerð og fyrirlestur.

LYF002M • Rannsóknarverkefni skiptinema • (20e) • Haust

Rannsóknarverkefni, aðeins ætlað skiptinenum. Verkefnið er valið í samráði við og unnið undir handleiðslu kennara við lyfjafræðideild. Nemendur skila ritgerð og kynna verkefni sitt og niðurstöður í stuttum fyrirlestri. Ritgerð og fyrirlestur.

LYF003M • Rannsóknarverkefni skiptinema • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni, aðeins ætlað skiptinenum. Verkefnið er valið í samráði við og unnið undir handleiðslu kennara við lyfjafræðideild. Nemendur skila ritgerð og kynna verkefni sitt og niðurstöður í stuttum fyrirlestri. Ritgerð og fyrirlestur.

LYF004M • Rannsóknarverkefni skiptinema • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni, aðeins ætlað skiptinenum. Verkefnið er valið í samráði við og unnið undir handleiðslu kennara við lyfjafræðideild. Nemendur skila ritgerð og kynna verkefni sitt og niðurstöður í stuttum fyrirlestri. Ritgerð og fyrirlestur.

LYF101G • Nám, störf og öryggismál í lyfjafræði • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Anna Birna Almarsdóttir Prófessor
Kennari: Þórunn Kristín Guðmundsdóttir
Kennari: Már Músson Prófessor
Kennari: Jenny Sophie Rebecka E Jensen Doktorsnemi
Kennari: Sveinbjörn Gizurarson Prófessor
Kennari: Jóhann Magnús Lenharðsson
Kennari: Sesselja Sigurborg Ómarsdóttir
Kennari: Skúli Skúlason
Kennari: Þorsteinn Loftsson Prófessor

bverfagleg kynning á helstu sérgreinum lyfjafræðinnar. Nemendur vinna í hópum undir handleiðslu kennara. Heimsóknir í apótek, heildsölur og framleiðslufyrirtæki. Bókasafnskynning. Lögð verður sérstök áhersla á öryggismál í verklegum kennslustofum nemenda.

1. Skriflegt próf, 1 stund (15% af heildareinkunn). Efni prófs er heimildavinnsla og námstækni. 2. Tvö einstaklingsverkefni (25% af heildareinkunn). Verkefni 1: Notkun heimilda um lyf til að greina lyfjatengd vandamál sjúklinga í dæmum. Verkefni 2: Þátttakendur velja sér sjúkling sem þeir ræða við um lyfjanotkun hans. Verkefnum þessum skal skilað skriflega á íslensku. 3. Eitt hópverkefni (25% af heildareinkunn). Notuð er aðferð lausnaleitar við vinnslu á dæmi (case) um lyfjafræðileg málefni. Þeir kynna síðan niðurstöðuna munnlega og skriflega og taka andmælum kennara og samnemenda. 4. Mæting í fyrirlestra (20% af heildareinkunn). 5. Skýrslur um heimsóknir á vinnustaði lyfjafræðinga (15% af heildareinkunn).

LYF102G • Frumulífeðlisfræði • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Sighvatur Sævar Árnason
Kennari: Guðrún Valgerður Skúladóttir Vísindamaður
Kennari: Logi Jónsson Dósent

Fyrirlestrar: Farið í byggingu og starfsemi frumna og frumulíffæra, lífsameindir, efnaskipti frumna, boðskipti á milli frumna, lífeðlislega starfsemi taugakerfa, hormónakerfa og vöðva. Kynning á vefjaflokkum mannslíkamans.

Verklegar æfingar: lyfhrif og vöðvar. Skyllt er að mæta í báðar æfingarnar og skila skýrslum.

Lokaeinkunn er samsett úr skriflegu prófi (85%) og vegnu meðaltali fyrir framkvæmd æfinga og skýrslur (15%). Nemendur verða að ná tilskýldri lágmarkseinkunn í báðum prófhlutum. Ef breyting verður á námsmati verður það tilkynnt við upphaf námskeiðsins.

LYF201G • Lífeðlisfræði • (8e) • Vor • 4f

Kennari: Sighvatur Sævar Árnason
Kennari: Logi Jónsson Dósent

Fyrirlestrar: Lífeðlisleg starfsemi skynfæra, blóðrásarkerfis, öndunarfæra, nýrna, meltingarfæra. Stjórnun orkubúskapar, efnaskipta og æxlunar.

Verklegar æfingar: Hjartarafrit, stjórnun blóðþrýstings, nýrnastarfsemi og vinnuþolsprófun. Skyllt er að mæta í allar æfingarnar og skila skýrslum.

Nauðsynleg undirstaða: Frumulífeðlisfræði (LYF102G)

Lokaeinkunn er samsett úr skriflegu prófi (80%) og vegnu meðaltali fyrir framkvæmd æfinga og skýrslur (20%). Nemendur verða að ná tilskýldri lágmarkseinkunn í báðum prófhlutum. Ef breyting verður á námsmati verður það tilkynnt við upphaf námskeiðsins.

LYF301G • Sýkla-, veiru- og örverufræði • (8e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Sveinbjörn Gizurarson Prófessor
Kennari: Arthur Löve Prófessor
Kennari: Guðrún Sigmundsdóttir
Kennari: Martha Ásdís Hjálmarisdóttir Lektor
Kennari: Hörður Snævar Harðarson

Kennari: Hjördis Harðardóttir
 Kennari: Þorgerður Árnadóttir
 Kennari: Karl Skirnisson
 Kennari: Ástríður Pálsdóttir

Endurskoða námskeiðslyfingu á íslensku og ensku, sem og enskt heiti námskeiðs!

Sýklafræði: Kynntar verða helstu tegundir baktería, sveppa og snikjudýra sem valda sjúkdómum í mönnum: Uppsprettur smits og smitleiðir, sjúkdómseinkenni, greiningaraðferðir, meðferð, horfur og forvarnir. Einnig fjallað um meingerð og faraldsfræði smitsjúkdóma og samþil hýsils og snýkils, sýklalyfjanæmispróf á bakteríum og mælingar á þéttni og virkni sýklalyfja í blóði sjúklinga. Veirufræði: Kynnt verða grundvallaratriði í gerð og flokkun veira, fjölgun veira og verkanir þeirra á frumur. Farið verður yfir helstu veirusýkingar í mönnum, faraldsfræði, greiningar veirusóttá í rannsóknastofu og varnir gegn veirusjúkdómum. Prion og prionsjúkdómar. Í verklegum hluta námskeiðsins er farið í nokkrar aðferðir við greiningu veirusjúkdóma í rannsóknastofu.

LYF303G • Eðlislyfjafræði I • (8e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Hákon Hrafn Sigurðsson Dósent
 Eiginleikar fastra efna. Kjörgös og raungös, gufuþrýsingur, lögmál Raoult, Clausius-Clapeyron jafnan, fasajafnvægi, leysni lofttegunda í vökum. Styrkleiki lausna, inngangur að varmafræði, virkni og efnamætti, himnuflæði lyfja, sýrur og basar, jónun lyfja, stuðpúðar. Leysanleiki lyfja í vatni og áhrif jónunar á leysanleika.
 1. Skyndipróf (20%), samtals 12 yfir önnina og hvert tekur 40 mínútur. Meðaltal 10 hæstu prófana telur til einkunnar. 2. Skriflegt próf, 3 stundir (80% af lokaekinnun).

LYF402G • Eðlislyfjafræði II • (8e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Þorsteinn Loftsson Prófessor
 Kennari: Fífa Konráðsdóttir Doktorsnemi
 Kennari: Martin Messner Doktorsnemi
 Kennari: Hákon Hrafn Sigurðsson Dósent
 Stöðugleiki lyfja og fyrning. Núlltastigs, fyrstastigs, annarsstigs og þriðjastigs efnahvörf. Áhrif hitastigs á efnahvörf. Áhrif sýrustigs á efnahvörf. Áhrif salta, lausnarefnis og yfirborðsvirkra efna á efnahvörf. Hýdrólýsa, oxun, ísomerisering, pólýmering og dekarboxýlering lyfja. Niðurbrot lyfja á föstu formi. Prótein. Fléttur. Flæði lyfja í gegnum lífrænar himnur. Kollóíðar og fjölliður. Verklegar æfingar: Ákvörðun á pKa-gildum, oxun, hýdrólýsa, fasadreifing og frásog í gegnum himnu. Umræðutímar: Hver nemandi hefur framsögu um valið efni. Ræddar verða m.a. niðurstöður nýlegra tímaritsgreina. Leitast verður við að tengja námsefni í eðlislyfjafræði og frásogi lyfja og dreifingu, bæði innbyrðis sem og öðrum námsgreinum í lyfjafræði.
 Kröfur: *Nemandi á að kunna að reikna bestu línu (linear regression) og framkvæma einfalda tölfraðileg úrvinnslu gagna með hjálp vasareiknis.*

LYF403G • Lyfjagreining • (8e) • Vor • 4f

Kennari: Margrét Þorsteinsdóttir Lektor
 Sérhæfðar efnagreiningaraðferðir sem notaðar eru við lyfjamælingar verða kynntar. Efnagreiningaraðferðir sem notaðar eru við einangrun og auðkenningu lyfja ásamt aðferðum sem notaðar eru við magngreiningu lyfja. Rafeindaróf í sýnilegu og útfjölbláa ljósi, títranir, úrhlutun (extraction), blettagreining á þynnu (TLC), gasgreining (GC), vökvagreining (LC) og capillary electrophoresis (CE). Massagreining (MS) og massagreinar samtengdur GC og LC. Nánari upplýsingar um námskeiðið, dæmatíma og verklegar æfingar kynnt síðar.

Kynnt við upphaf misseris.

LYF501G • Lyfjagerðarfræði I • (8e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Þórdís Kristmundsdóttir Prófessor
 Kennari: Sveinbjörn Gizurarson Prófessor
 Kennari: Hákon Hrafn Sigurðsson Dósent
 Kennari: Skúli Skúlason
 Lyfjastaðlar og lyfjaskrár. Aðgengi lyfja og lyfjaleiðir. Áhrif lyfjaforms á aðgengi lyfja. Hönnun lyfjaforma. Hjálparefni við lyfjagerð; rotnarnarefni, andoxunarefni, bragðefni, litarefni. Grundvallaraðferðir við lyfjaframleiðslu. Almenn og sérhæfð atriði tengd lyfjaformum og lyfjaframleiðslu. Dreifð kerfi, flæði vökva, hreinsun vökva og síun. Lausnir. Dreifur. Fleytur. Úðalyf og lyfjagjöf í öndunarfæri. Lyfjaform á húð. Verklegar æfingar: Almennar aðferðir við lyfjagerð. Framleiðsla lyfjaforma samkvæmt forskriftum.

LYF502G • Eðlislyfjafræði II • (8e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Þorsteinn Loftsson Prófessor
 Kennari: Fífa Konráðsdóttir Doktorsnemi
 Kennari: Martin Messner Doktorsnemi
 Kennari: Hákon Hrafn Sigurðsson Dósent
 Stöðugleiki lyfja og fyrning. Núlltastigs, fyrstastigs, annarsstigs og þriðjastigs efnahvörf. Áhrif hitastigs á efnahvörf. Áhrif sýrustigs á efnahvörf. Áhrif salta, lausnarefnis og yfirborðsvirkra efna á efnahvörf. Hýdrólýsa, oxun, ísomerisering, pólýmering og dekarboxýlering lyfja. Niðurbrot lyfja á föstu formi. Prótein. Fléttur. Flæði lyfja í gegnum lífrænar himnur. Kollóíðar og fjölliður. Verklegar æfingar: Ákvörðun á pKa-gildum, oxun, hýdrólýsa, fasadreifing og frásog í gegnum himnu. Umræðutímar: Hver nemandi hefur framsögu um valið efni. Ræddar verða m.a. niðurstöður nýlegra tímaritsgreina. Leitast verður við að tengja námsefni í eðlislyfjafræði og frásogi lyfja og dreifingu, bæði innbyrðis sem og öðrum námsgreinum í lyfjafræði.
 Forkröfur: *Nemandi verður að kunna að reikna bestu línu (linear regression) og framkvæma einfalda tölfraðilega úrvinnslu með hjálp vasareiknis.*

LYF503G • Lyfjahvarfafræði • (8e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Þorsteinn Loftsson Prófessor
 Kennari: Margrét Þorsteinsdóttir Lektor
 Eins, tveggja og þriggja hólfa kerfi. Dreifirúmmál og helmingunartími. Frásog lyfja. Aðgengi og frásogspróf. "Clearance". "First-pass" áhrif

og útskilnaður lyfja um lifur. Áhrif próteinbindingar á dreifingu og útskilnað lyfja. Innrennsliðslyf. Fjölskömmun, upphafsskammtur og viðhaldsskammtur. Áhrif þéttni lyfs á útskilnað þess. Útreikningar á lyfjaskömmum. Lyfhrif, aukaverkanir og eiturverkanir. Langvirk lyfjaform. Áhersla verður lögð á stærðfræðilega útreikninga og notagildi þeirra. Umbrot lyfja í líkamanum, cytochrome P-450 ensim og flokkun þeirra, flutningsprótein fyrir lyf.

Forkröfur: Nemandi verður að kunna að reikna bestu línu (linear regression) og beita einfaldri tölfræði með notkun vasareiknivélar.

LYF505G • Lyfjagreining • (8e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Margrét Þorsteinsdóttir Lektor

Séhfæðar efnagreiningaraðferðir sem notaðar eru við lyfjamælingar verða kynntar. Efnagreiningaraðferðir sem notaðar eru við einangrun og auðkenningu lyfja ásamt aðferðum sem notaðar eru við magngreiningu lyfja. Rafeindaróf í sýnilegu og útfjólubláu ljósi, títranir, úrhlutun (extraction), blettagreining á þynnu (TLC), gasgreining (GC), vökvagreining (LC) og capillary electrophoresis (CE). Massagreining (MS) og massagreininir samtengdur GC og LC. Nánari upplýsingar um námskeiðið, dæmatíma og verklegar æfingar kynnt síðar.

LYF601G • Lyfjagerðarfræði II • (8e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Sveinbjörn Gizurarson Prófessor

Umsjónarkennari: Þórdís Kristmundsdóttir Prófessor

Kennari: Hákon Hrafn Sigurðsson Dósent

Kennari: Skúli Skúlason

Blöndun duftfna, kornastærð, þurrkun, eiginleikar duftfna. Duft og kyрни. Töflur. Hylki. Stílar. Aðferðir við sæfingu. Framleiðsla stungulyfja og innrennsliðslyfja. Lyfjagjöf í auga. Geislavirk efni og lyfjagjöf. Lyfjaform fyrir dýr. Framleiðsla og gæðamat á lyfjaformum. GPM-reglur. Gæðaeftirlit; efnafræðilegt, örverufræðilegt og tæknilegt mat á lyfjum og hjálparefnum til lyfjaframleiðslu. Umbúðir. Verklegar æfingar: Framleiðsla á lyfjaformum. Efnafræðilegt og tæknilegt mat á hráefnum til lyfjagerðar og lyfjaformum samkvæmt gildandi lyfjastöðlum.

Nauðsynleg undirstaða: Lyfjagerðarfræði I (LYF501G)

LYF602G • Samþætt sjúkdóma- og lyfhrifafræði I • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Ólafur Baldursson Lektor

Fjallað verður um einkenni, orsakir, meingerð og meðferð sjúkdóma. Lögð er áhersla á verkunarátt lyfja og áhrif þeirra á sjúklinga með innkirtlasjúkdóma, sýkingar, illkynja sjúkdóma, gigtarsjúkdóma, meltingarsjúkdóma og taugasjúkdóma. Ítarlega er farið yfir áhrif lyfja á sameindir, frumur, vefi og líffæri og tekin klínísk dæmi þar sem lyfin gegna mikilvægu hlutverki við meðferð. Einnig er fjallað um algengar aukaverkanir og milliverkanir lyfja.

LYF603G • Undirbúningur undir klínískt nám í apótekum • (2e) • Vor

Umsjónarkennari: Anna Birna Almarsdóttir Prófessor

Markmið þessa námskeiðs er að undirbúa þriggja mánaða klínískt nám í apóteki. Leitast er við að kynna nemum þau atriði sem lögð verður áhersla á í apóteksvistinni. Fyrirlestrar: Algengustu lausasólulyf og náttúruæfni sem seld eru í apótekum hérlendis. Lyfjafræðileg umsjá og samskipti við skjólstaðinga apóteka. Helstu störf innan apóteksins. Nemandur velja sér verkefni sem unnið verður að í klínísku námi undir handleiðslu apóteks- eða sjúkrahuslyfjafræðings

LYF606G • Lyfjaefnafræði I • (8e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Elín Soffía Ólafsdóttir Prófessor

Helstu lyfjaflokkar kynntir. Farið er í verkunarmáta lyfja, tengsl byggingar og virkni og notkun kynnt. Efni fyrirlestra: Sýkingalyf, krabbameinslyf, verkjalyf, bólgueyðandi lyf, sterar, histamín og andhistamín.

Námsmat: skriflegt próf (80%) og verkefni (20%). Nemandur verða að ná tilskuldri lokaeknunn í báðum prófhlutum. Ef breytingar verða á námsmati verður það tilkynnt við upphaf námskeiðsins.

LYF607G • Ónæmisfræði • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Jóna Freysdóttir

Kennari: Vala Friðriksdóttir

Inngangur að ónæmisfræði. Ósérhæft ónæmi. Vakapækking B og T eitilfrumna. Myndun vakaviðtaka. Kynning vaka handa T frumum.

Boðferli í ónæmiskerfinu. Þroskun eitilfrumna. T frumu miðlað ónæmi. Vessabundið ónæmi. Ferli ónæmissvarsins. Slímhúðarónæmi.

Ónæmisbilanir. Ofnæmi. Sjálfsofnæmi. Vefjaígræðslur. Ónæmisihlutanir og bólusetningar. Ónæmisáðferðir.

Skriflegt próf 80%, fjögur skyndipróf 20%. Ef breytingar verða á námsmati verður það tilkynnt í upphafi námskeiðs.

LYF001M • Rannsóknarverkefni skiptinema • (20e) • Vor

Rannsóknarverkefni, aðeins ætlað skiptinemum. Verkefnið er valið í samráði við og unnið undir handleiðslu kennara við lyfjafræðideild. Nemendur skila ritgerð og kynna verkefni sitt og niðurstöður í stuttum fyrirlestri. Ritgerð og fyrirlestur.

LYF002M • Rannsóknarverkefni skiptinema • (20e) • Haust

Rannsóknarverkefni, aðeins ætlað skiptinemum. Verkefnið er valið í samráði við og unnið undir handleiðslu kennara við lyfjafræðideild. Nemendur skila ritgerð og kynna verkefni sitt og niðurstöður í stuttum fyrirlestri. Ritgerð og fyrirlestur.

LYF003M • Rannsóknarverkefni skiptinema • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni, aðeins ætlað skiptinemum. Verkefnið er valið í samráði við og unnið undir handleiðslu kennara við lyfjafræðideild. Nemendur skila ritgerð og kynna verkefni sitt og niðurstöður í stuttum fyrirlestri. Ritgerð og fyrirlestur.

LYF004M • Rannsóknarverkefni skiptinema • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni, aðeins ætlað skiptinemum. Verkefnið er valið í samráði við og unnið undir handleiðslu kennara við lyfjafræðideild. Nemendur skila ritgerð og kynna verkefni sitt og niðurstöður í stuttum fyrirlestri. Ritgerð og fyrirlestur.

LYF101F • Málstofa í lyfjafræði • (3e) • Haust

Umsjónarmaður: Anna Birna Almarsdóttir Prófessor

Umsjónarmaður: Þorsteinn Loftsson Prófessor

Málstofan er annars vegar vettvangur fyrir nemendur í rannsóknatengdu framhaldsnámi til að kynna og ræða um verkefni sín og hins vegar flytja kennarar deildarinnar og ýmsir gestafyrirlesarar fyrirlestira. Málstofan er þannig almennur vettvangur fyrir akademíska umræðu í lyfjafræðideild. Hver málstofa fer venjulega þannig fram að flutt er u.þ.b. 30 mín. erindi og síðan taka við umræður í 15 mín. Málstofan er metin til alls 6 eininga en er skráð sem tvö námskeið, 3 eining á misseri. Til að fá metnar einingar fyrir málstofuna þarf rannsóknánámsnemi að sækja alls 16 málstofur yfir veturinn. Skipulagið er þannig að rannsóknánámsneminn er spyrill annað misserið en fyrirlesari hitt. Þar sem málstofa í lyfjafræði mun væntanlega ekki bjóða upp á nema 8 fyrirlestira á vetri þarf neminn að sækja málstofur annað hvort í læknaeild, efnafræðiskor eða annarri deild/skor sem hæfir fræðasviði nemans (svo framarlega sem það er samþykkt af leiðbeinanda hans). Nemar verða að skila inn stuttri skýrslu um fyrirlesturinn. Fyrir hvern fyrirlestur nemanda er valinn fyrirfram "spyrill" úr hópi rannsóknanema. Spyrillinn fær frá fyrirlesara viku fyrir málstofu eitthvert lesefni svo að hann geti kynnt sér efnið nægilega. Spyrillinn hefur umræðurnar en í kjölfarið eru almennar umræður. Málstofan á að veita nemendum þjálfun í eftirfarandi atriðum:

1. Að flytja yfirlitsfyrirlestur um viðfangsefni eigin rannsókna.
2. Að standa fyrir svörum í fræðilegri umræðu.
3. Að kynna sér efni á stuttum tíma nægilega vel til að geta hafid um það fræðilegar umræður.
4. Að taka almennan þátt í umræðum.

Nemendur fá metnar 6 námseiningar alls fyrir fulla þátttöku í málstofunni, þ.e. flutning á fyrirlestri, spyrilshlutverk einu sinni og mætingu á fyrirlestri. Góð mæting nemenda er því tilskilin.

Málstofan er opin öllum sem áhuga hafa.

Nánari lýsing sem og fyrirlestraskrá mun verða kynnt við upphaf misseris.

LYF102F • Meistaraverkefni í lyfjavisindum • (30e) • Haust

Meistaraverkefni eða hluti meistaraverkefnis í lyfjavisindum. Stærð rannsóknarverkefnis er ákveðin í námsáætlun og skal vera 30, 60 eða 90 einingar.

LYF103F • Doktorsverkefni • (30e) • Haust

Hluti doktorsverkefnis. Doktorsnám í lyfjafræði og lyfjavisindum er 3 ára (180e) rannsóknánám, þar sem nemandi vinnur að stóru rannsóknaverkefni á einhverju af sérsviðum lyfjafræðinnar.

LYF104F • Lyfja- og efnafræði náttúruafna I • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Sesselja Sigurborg Ómarsdóttir

Kennari: Elín Soffía Ólafsdóttir Prófessor

Kennari: Einar Olavi Mantyla

Fyrirlestrar: Notkun náttúruafna innan lyfjafræði sem virk lyfjaefni, tæknileg hjálparefni, hráefni við framleiðslu smíðaðra lyfja og fyrirmyndir nýrra lyfja. Áhersla er lögð á efnafræði, lífmýndun (biosynthesis), uppruna og notkun þessara efna. Framleiðsla náttúruafna með einangrun, efnasmíðum, frumu- og vefjaræktun, erfðatækni (með erfðabreyttum -örverum, -spendýrafrumum, -plöntum, -dýrum). Plöntur sem sameindasmiðjur. Sykrur; einsykrur, tvísykrur, fjölsykrur. Terpen sambönd; mónó-, seskví-, di-, trí-, tetra-terpen. Rokfimar olíur. Náttúruleg litarefni. Helstu einkenni plantna og lauslegt yfirlit um plönturíkið. Frumu- og vefjagerðir háplantna. Helstu ættir og tegundir plantna sem notaðar eru til lyfjaframleiðslu. Plöntudrogar í evrópsku lyfjaskránni. Verklegar æfingar: Vefjaskipan í helstu plöntuvefjum. Kynning á smásjálýsingum plöntuhluta í gildandi lyfjaskrá. Smásjargreining malaðra plöntudroga. Gæðaeftirlit plöntuhluta samkvæmt gildandi lyfjaskrá.

Námsmat: skriflegt próf (70%), verklegt (10%) og verkefni (20%). Nemendur verða að ná tilskyldri lokaeinkunn í öllum prófhlutum. Ef breytingar verða á námsmati verður það tilkynnt við upphaf námskeiðsins.

LYF105F • Sérhæfð lyfjaform • (8e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Sveinbjörn Gizurarson Prófessor

Umsjónarkennari: Þórdís Kristmundsdóttir Prófessor

Ný lyfjaform og nýjar leiðir við lyfjagjöf. Hönnun forðalyfjaforma. Míkróhúðun. Osmótísk kerfi. Lípósómar. Nanóagnir. Forlyf. Einstofna mótæfni. Lyfjaform í vef. Ný lyfjaform til lyfjagjafar um húð og slímhúð, í nef, í lungu, í augu. Lyfjagjöf til miðtaugakerfis. Lyfjagerð og líftækni. Lyfjaform fyrir bóluæfni. Lyf og einkaleyfi. Verklegar æfingar. Þróun forskriftar og framleiðsla á lyfjaformi.

LYF106F • Samþætt sjúkdóma- og lyfhrifafræði II • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Hrefna Guðmundsdóttir
Kennari: Sigurpáll S Scheving
Kennari: Kjartan Jónas Kjartansson
Kennari: Brynjar Viðarsson Aðjúnkt
Kennari: Tryggvi Þórir Egilsson
Kennari: Ólafur Baldursson Lektor
Kennari: Engilbert Sigurðsson

Fjallað verður um einkenni, orsakir, meingerð og meðferð sjúkdóma. Lögð er áhersla á verkunarhátt lyfja og áhrif þeirra á sjúklinga með hjartasjúkdóma, lungnasjúkdóma, nýrnasjúkdóma, blóðsjúkdóma, geðsjúkdóma og húðsjúkdóma. Að auki er fjallað um áhrif lyfja á aldraða. Ítarlega er farið yfir áhrif lyfja á sameindir, frumur, vefi og líffæri og tekin klínísk dæmi þar sem lyfin gegna mikilvægu hlutverki við meðferð. Einnig er fjallað um algengar aukaverkanir og milliverkanir lyfja.

LYF107F • Klínískt nám í apótekum • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Anna Birna Almarsdóttir Prófessor
Kennari: Guðrún Þ Kjartansdóttir

Hver lyfjafraeðinemi skal ljúka þriggja mánaða kerfisbundnu klínísku námi í apóteki eftir að vormisseri 3. árs lýkur. Nemi velur sér apótek og síðan lyfjafraeðing sem þar starfar í samráði við Lyfjafraeðideild HÍ. Lyfjafraeðingur þessi leiðbeinir nemanum á tímabilinu. Nemi og leiðbeinandi setja niður áætlun um viðfangsefni á sviði lyfjafraeðiþjónustu sem umsjónarmaður skal samþykkja áður en byrjað er að vinna það. Unnið er eftir áætluninni í 3 mánuði. Einnig skal nemi halda reglulega fundi með leiðbeinanda sínum í apóteki um námsframvindu hans. Haldin er verkefnabók eftir fyrirmælum umsjónarmanns.

Námsmat: 1. Eitt þemaverkefni (60% af heildareinkunn). Tveir til þrjú nemendur vinna verkefnið saman og skila ritgerð. Verkefnið er fyrirfram skilgreint í samráði við kennara. 2. Sameiginlegt áttaksverkefni apótekanna (40% af heildareinkunn). Hver nemandi skal skila af sér hluta úr verkefninu. Samstarfsverkefni eru mismunandi milli ára og skilin því á mismunandi formi.

LYF108F • Samantekt klínísks náms í apótekum • (2e) • Haust

Umsjónarmaður: Anna Birna Almarsdóttir Prófessor
Kennari: Guðrún Þ Kjartansdóttir

Markmiðið með námskeiðinu er að taka saman afrakstur klínísks náms lyfjafraeðinema í apóteki. Nemar nýta verklega tíma á námskeiðinu til að skýrsluskrafa um nám sem fram fór í námskeiðinu Klínískt nám í apótekum. Umræðutímar verða að mestum hluta kynning á þemaverkefnum nema á sviði lyfjafraeðiþjónustu fyrir Lyfjafraeðideild og apótekslyfjafraeðingum sem þátt tóku í Klínísku námi í apótekum. Umræðutímar verða að minna leiti nýttir til yfirferðar á verkefnabók nema.

Nauðsynleg undirstaða: Klínískt nám í apótekum (LYF107F)

1. Kynning á einstaklingsverkefni (90% af heildareinkunn). Verkefnið er fyrirfram skilgreint í samráði við kennara og apótek/leiðbeinanda.
2. Verkefnabók (dagbók úr apóteki og gátlisti) (10% af heildareinkunn). Verkefnabók er send til nemenda í kennsluferfi.

LYF109F • Lyfjaefnafræði II • (8e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Már Másson Prófessor
Kennari: Berglind Eva Benediktsdóttir
Kennari: Vivek Sambhaji Gaware Doktorsnemi

Helstu lyfjaflokkar verða kynntir og farið yfir grunnatriði í lyfjaþróun. Fjallað verður um verkunarmáta lyfja, tengsl byggingar og virkni og notkun kynnt.

Efni fyrirlestra: Lyfjaþróun, samband byggingar og virkni, Líftækni lyf og prótein, skuggaefni og geislaefni, adrenvirk lyf, kólnirvirk lyf, þvagræsislyf, blóðþrýstingslyf, blóðfitulækkandi lyf, segavarnarlyf, sykursýkilyf, svæfingalyf og svefnlyf, róandi lyf, flogaveikilyf, geðdeyfðarlyf og geðrofslyf, fíkniefni. Í verklegum æfingum er lögð áhersla á sjálfstæð verkefni þar sem nemendur munu smíða þekkt lyfjaefni og afleiður líffræðilega virkra efn og kannað samband byggingar og virkni. Byggingar efna verða ákvarðaðar með IR og NMR. Lögð verður áhersla á að kenna góð vinnubrögð við rannsóknir (GLP).

Námsmat: Skriflegt próf og einkunn fyrir verklegt námskeið. Nemendur verða að ná tilskyldri lokaeinkunn í öllum prófhlutum. Ef breytingar verða á námsmati verður það tilkynnt við upphaf námskeiðsins.

Nemendur verða að ná tilskyldri lokaeinkunn (5) í prófi og fyrir verklegan hluta námskeiðsins. Ef tilskyldri lokaeinkunn er ekki náð í öðrum hvorum hluta námskeiðsins gildir sú einkunn sem lokaeinkunn. Ef breytingar verða á námsmati verður það tilkynnt við upphaf námskeiðsins.

LYF201F • Málstofa í lyfjafraeði • (3e) • Vor

Umsjónarmaður: Margrét Þorsteinsdóttir Lektor
Umsjónarmaður: Þorsteinn Loftsson Prófessor

Málstofan er annars vegar vettvangur fyrir nemendur í rannsóknatengdu framhaldsnámi til að kynna og ræða um verkefni sín og hins vegar flytja kennarar deildarinnar og ýmsir gestafyrirlesarar fyrirlestra. Málstofan er þannig almennur vettvangur fyrir akademíska umræðu í lyfjafraeðideild. Hver málstofa fer venjulega þannig fram að flutt er u.þ.b. 30 mín. erindi og síðan taka við umræður í 15 mín. Málstofan er metin til alls 6 eininga en er skráð sem tvö námskeið, 3 eining á misseri. Til að fá metnar einingar fyrir málstofuna þarf rannsóknánámsnemi að sækja alls 16 málstofur yfir veturinn. Skipulagið er þannig að rannsóknánámsneminn er spyrill annað misserið en fyrirlesari hitt. Þar sem málstofa í lyfjafraeði mun væntanlega ekki bjóða upp á nema 8 fyrirlestra á vetri þarf nemi að sækja málstofur annað hvort í læknadeild, efnafraeðiskor eða annari deild/skor sem hæfir fræðasviði nemans (svo framarlega sem það er samþykkt af leiðbeinanda hans). Nemar verða að skila inn stuttri skýrslu um fyrirlesturinn. Fyrir hvern fyrirlestur nemanda er valinn fyrirfram "spyrill" úr hópi rannsóknana. Spyrillinn fær frá fyrirlesara viku fyrir málstofu eitthvert leesefti svo að hann geti kynnt sér efnið nægilega. Spyrillinn hefur umræðurnar en í kjölfarið eru almennar umræður. Málstofan á að veita nemendum þjálfun í eftirfarandi atriðum:

1. Að flytja yfirlitsfyrirlestur um viðfangsefni eigin rannsóknna.
2. Að standa fyrir svörum í fræðilegri umræðu.
3. Að kynna sér efni á stuttum tíma nægilega vel til að geta hafið um það fræðilegar umræður.
4. Að taka almennan þátt í umræðum.

Nemendur fá metnar 6 námseiningar alls fyrir fulla þátttöku í málstofunni, þ.e. flutning á fyrirlestri, spyrilshlutverk einu sinni og mætingu á fyrirlestra. Góð mæting nemenda er því tilskilin. Málstofan er opin öllum sem áhuga hafa.

LYF202F • Meistaraverkefni í lyfjavisindum • (30e) • Vor

Meistaraverkefni eða hluti meistaraverkefnis í lyfjavisindum. Stærð rannsóknarverkefnis er ákveðin í námsáætlun og skal vera 30, 60 eða 90 einingar.

LYF203F • Meistaraverkefni í lyfjavisindum • (30e) • Sumar

Meistaraverkefni eða hluti meistaraverkefnis í lyfjavisindum. Stærð rannsóknarverkefnis er ákveðin í námsáætlun og skal vera 30, 60 eða 90 einingar.

LYF204F • Doktorsverkefni • (30e) • Vor

Hluti doktorsverkefnis. Doktorsnám í lyfjafræði og lyfjavisindum er 3 ára (180e) rannsóknarnám, þar sem nemandi vinnur að stóru rannsóknaverkefni á einhverju af sérsviðum lyfjafræðinnar.

LYF205F • Doktorsverkefni • (30e) • Sumar

Hluti doktorsverkefnis. Doktorsnám í lyfjafræði og lyfjavisindum er 3 ára (180e) rannsóknarnám, þar sem nemandi vinnur að stóru rannsóknaverkefni á einhverju af sérsviðum lyfjafræðinnar.

LYF206F • Lyfja- og efnafræði náttúruefna II • (8e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Elín Soffía Ólafsdóttir Prófessor

Kennari: Sesselja Sigurborg Ómarsdóttir

Fyrirlestrar: Efnafræði, lífmýndun og notkun náttúruefna í lyfjafræði. Fituefni; fitusýrur, olíur, vöx, prostaglandín. Peptíð, prótein, ensím.

Alkalóíð aminur. Alkalóíðar. Glýkósíð sambönd. Anthrakínón afbrigði. Sterar. Kúmarín afbrigði, lignan, tannín. Flavonóíð sambönd.

Aðferðir sem notaðar eru við einangrun og auðkenningu náttúruefna. Eiturefni í jurtum. Verklegar æfingar: Einangrun og greining

náttúruefna með skiljumælingum (TLC, VLC, SPE, HPLC), litrófsmælingum (UV, IR) og kjarnsegulrófsmælingum (NMR).

Námsmat: skriflegt próf (70%) og verklegt (30%). Nemendur verða að ná tilskyldri lokaeinkunn í báðum próflutum. Ef breytingar verða á námsmati verður það tilkynnt við upphaf námskeiðsins.

LYF207F • Námsferð erlendis • (4e) • Sumar

Heimsóknir í stofnanir og lyfjafyrirtæki. Skipulag ferðarinnar er í höndum kennara, sem jafnframt er fararstjóri. Ferðin er metin til tveggja eininga sem skráðar verða í prófskríteini en ekki er gefin einkunn fyrir námskeiðið. Ekki skyldunámskeið.

LYF208F • Lög og reglugerðir • (4e) • Vor • 3f

Kennari: Jóhann Magnús Lenhardsson

Lög, reglugerðir og önnur stjórnvaldsfyrirmæli um lyf og lyfjafræðinga. Einnig um eiturefni og hættuleg efni, tryggingakerfið, heilsugæslu og sjúkrahús. Framkvæmd laga og reglugerða. Þáttur lyfjafræði í heilbrigðis- og tryggingakerfinu.

Æskileg undirstaða: Samantekt klínísks náms í apótekum (LYF108F)

Námsmat felst í skriflegu prófi.

LYF209F • Lyfjafaraldsfræði • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Anna Birna Almarsdóttir Prófessor

Markmið námskeiðsins er að kynna fyrir nemum grundvallaratriði í faraldsfræði og tölfraði. Þessi vitneskja notuð til að skoða nánar

rannsóknarspurningar á sviði lyfjafaraldsfræði. Fyrirlestrar gefa helstu undirstöðuatriði, en nemandi vinna jafnhliða verkefni sem tengjast

námsefninu. Grundvallaratriði faraldsfræði og lyfjafaraldsfræði:

áhætta/vernd, útkoma, orsakatengsl, mæling á útbreiðslu sjúkdóma og mæling áhættu, rannsóknasnið, hlutverk tilviljunar, röskunar og bjaga í faraldsfræði, lyfjanotkunarrannsóknir, réttmæti og áreiðanleiki, úrtak, spurningalistar, eigindlegar aðferðir, gagnagrunnar, yfirgreining, siðfræði í faraldsfræðirannsóknnum og lyfjagát (Pharmacovigilance).

Upprifjun á tölfraði

Mikilvægar rannsóknarspurningar í lyfjafaraldsfræði

Notagildi lyfjafaraldsfræði í ákvarðanatöku (klínísk og stefnumörkun)

Gátlisti yfir gæði rannsókna í faraldsfræði og lyfjafaraldsfræði

1. Skriflegt próf, 3 stundir (60% eða 80% af heildareinkunn). Þátttakendur lesa grein fyrir próf sem þeir þurfa að greina m.t.t.

rannsóknarlegra gæða. Seinni hluti prófs byggist á lesefni og dæmum sem tekin hafa verið fyrir í tímum. Hjálpargögn í prófið: Sú grein sem

prófað verður úr m.t.t. gæða og reiknivél. 2. Skriflegt miðannarpróf, 1,5 stundir (20% eða 0% af heildareinkunn). Gildir 20% ef einkunn er

hærrí en á 3ja stunda prófi, annars ekkert. 3. Eitt hópverkefni (20% af heildareinkunn). Þátttakendur lesa grein á sviði lyfjafaraldsfræði og

gagnrýna aðferðir og kenningar hennar á kerfisbundinn hátt. Verkefninu skal skilað skriflega á íslensku. Þeir kynna síðan niðurstöðuna

munnlega á ensku og taka andmælum kennara og sammemnda.

LYF210F • Klínísk lyfjafræði I • (8e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Sveinbjörn Gizurarson Prófessor

Kennari: Jakob L. Kristinsson Dósent

Grunnatriði klínískrar lyfjafræði. Milliverkanir lyfja, aukaverkanir lyfja, sjúkdómur af völdum lyfja og áhrif lyfja á blóðgildi. Lyfjagöf til

þungaðra kvenna og kvenna með börn á brjósti, ungbarna, barna og gamalmenna. Farið er yfir klíniska lyfjameðferð við ýmsum sjúkdómum

eins og lungna- nýrna- og hjartasjúkdómum, verkjameðferðir o.fl. Hluti kennslunnar fer fram á Landspítala-Háskólasjúkrahúsi og í formi

verkefna.

LYF211F • Lyfjagreiningartækni • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Margrét Þorsteinsdóttir Lektor

Námskeiðið fjallar um sérhæfðar efnagreiningaraðferðir sem eru notaðar í lyfjamælingum og aðferðir við að mæla lyf í lífsýnum. Efni fyrirlestra: Lyfjaskrártítranir, úrlutun (extraction), blettagreining á þynnu (TLC), gasgreining (GC), vökvagreining (HPLC), massagreining (MS), LC-MS/MS, capillary electrophoresis og kemómetriskar aðferðir. Sýnikennsla og verkefni: Rannsóknir á Rannsóknastofu í lyfja- og eiturefnafræði. Rannsóknir á Rannsóknastofu Íslenskrar erfðagreiningar.

Æskileg undirstaða: Efnagreiningartækni (EFN402G)

Skriflegt próf og verkefni. Allir nemendur verða að mæta í verklegar æfingar og hlutapróf. Ef breytingar verða á námsmati verður það tilkynnt við upphaf námskeiðsins.

LYF302F • Lyfjaefnafræði /Lyfjahönnun • (6e) • Haust • 2f

Umsjónarkennari: Már Músson Prófessor

Kennari: Berglind Eva Benediksdóttir

Kennari: Kristján S Guðmundsson

Kennari: Elsa Steinnun Halldórsdóttir Doktorsnemi

Í námskeiðinu er fjallað um ýmis grunnhugtök lyfjaefnafræðinnar og þær aðferðir sem eru notaðar við hönnun og efnafræðilega þróun á nýjum lyfjum. Í fyrirlestrum verður fjallað um eðli og einkenni lyfjaviðtaka, virknimælingar, uppruna lyfjaefna, hendni lyfja, lyfjakjarna, aðferðir til að hámarka virkni, sameindahermin og tölvum, hönnun og skilgreining efnasafna, frásogs-umbrots-dreifingar-útskilnaðar-eiturefnafræðilegir (ADMET) eiginleikar og nokkur dæmi um lyfjaþróun. Námskeiðið samanstendur af fyrirlestrum og verkefni.

Skriflegt próf og verkefni. Vægi mismunandi þátta í námsmati verður tilkynnt við upphaf námskeiðsins.

LYF307F • Klínísk lyfjafræði II • (8e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Sveinbjörn Gizurarson Prófessor

Kennari: Anna Ingibjörg Gunnarsdóttir

Kennari: Jakob L Kristinsson Dósent

Kennari: Rannveig Alma Einarsdóttir

Námskeiðið er beint framhald Klínískrar lyfjafræði I. Farið verður í gegnum taugasjúkdóma, sýkingar, ofnæmi, innkirtlasjúkdóma, krabbamein, líknandi meðferðir, augnsjúkdóma, húðsjúkdóma o.fl. Einnig verður farið í eitrarir og klíniska eiturefnafræði. Hluti kennslunnar fer fram á Landspítala-Háskólasjúkrahúsi í formi verkefna.

Nauðsynleg undirstaða: Klínísk lyfjafræði I (LYF210F)

LYF308F • Lyfjahagfræði • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Ragna Haraldsdóttir Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Anna Birna Almarsdóttir Prófessor

Kennari: Ásta Friðriksdóttir

Kennari: Rúna Hauksdóttir Hvanberg Forstöðumaður

Kennari: Valgarð Sverrir Valgarðsson

Námskeið þetta hentar einnig meistaranemum í öðrum deildum sem sækjast eftir undirstöðu í heilsuhagfræði. Forkröfur lyfjafaraldsfræði eða sambærileg námskeið. Markmið námskeiðsins er að kynna fyrir nemum grundvallaratriði í heilsuhagfræði með áherslu á lyf sem heilbrigðisætni. Síðan er þessi vitneskja notuð til að skoða nánar stefnumótun á sviði lyfjamála. Fyrirlestrar gefa helstu undirstöðuatriði, en nemandur vinna jafnhliða verkefni sem tengjast námsefninu.

Æskileg undirstaða: Lyfjafaraldsfræði (LYF209F)

1. Skriflegt próf, 3 stundir (70% af heildareinkunn). 2. Eitt hópverkefni (30% af heildareinkunn). Valin efni frá kennara. Nemandur kynna niðurstöðuna munnlega og skriflega á íslensku og taka andmælum kennara og samnemenda.

LYF309F • Stjórnun og lyfjamarkaðsfræði • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Stefán Röbert Gissurarson

Kynnt verða helstu atriði sem tengjast stjórnun og rekstri, svo sem viðskiptalegt umhverfi, skipulag fyrirtækja, stefnumótun, birgðastjórnun, fjármagnskostnaður, hugtök í markaðsfræði með tengingu við markaðsmál lyfja og starfsmannastjórnun. Einnig verður kynnt gerð viðskiptaáætlana. Áhersla verður lögð á að tengja námsefnið við viðskiptaumhverfi lyfja.

Verkefni og próf sem unnin eru í tengslum við námsefnið.

LYF310F • Náttúrulyf/Náttúruvörur • (4e) • Haust • 2f

Umsjónarmaður: Ragna Haraldsdóttir Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Sesselja Sigurborg Ómarsdóttir

Algeng náttúrulyf/náttúruvörur sem seld eru hér á landi; Jónsmessurunni, valeriana, ginseng, ginkgó, freyspálmi, engifer, hvítlaukur, sólhattur, mjólkurþistill, o.fl. Rætt er um notkun, innihaldsefni, vísindarannsóknir á virkni, aukaverkanir, milliverkanir við lyfseðilsskyld lyf, frábendingar. Mikilvægi ábyrgðar upplýsingamiðlunar til neytenda og fagfólks heilbrigðisstétta. Gæðaefirlit. Lög og reglugerðir er varða náttúrulyf/náttúruvörur.

Námsmat felst í verkefnum sem kennari setur fyrir. Nemandur verða að ná tilskyldri lámarkseinkunn í öllum verkefnum. Ef breytingar verða á námsmati verður það tilkynnt við upphaf námskeiðsins.

LYF401F • Meistaraverkefni í lyfjafræði • (30e) • Vor

Umsjónarmaður: Már Músson Prófessor

Umsjónarmaður: Sesselja Sigurborg Ómarsdóttir

Rannsóknar- og þróunarverkefni, sem nemandi velur sér úr einhverri sérgrein lyfjafræði í samráði við og undir handleiðslu viðkomandi greinakennara. Nemandur skila lokaritgerð og kynna lokaverkefni sín og niðurstöður í stuttum fyrirlestri í maímánuði.

Læknadeild

GSL101G • Efnafraði • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Diana Óskarsdóttir Aðjunkt

Yfirlit yfir nokkur grunnatriði í almennri og lífrænni efnafraði. Efnajafnvægi, Sýrur og basar. Sýrubasa jafnvægi. Leysnifjafnvægi. Rafefnafræði. Grunnatriði lífrænar efnafraði. Fjölliður.

Kennsluáðferðir: Fyrirlestrar, dæmareikningur og heimaverkefni.

Kennslumat: 100% próf. Próftökuréttur er háður skilum á heimaverkefnum.

GSL102G • Kynning á læknisfræðilegri myndgerð og greiningu • (0e) • Haust

Umsjónarkennari: Diana Óskarsdóttir Aðjunkt

Kynning á sögu læknisfræðilegrar myndgerðar frá uppgötvun WC Röntgen til tækninýjunga nútímans. Fjallað um hlutverk, stafssvið og skyldur geislafræðinga í heilbrigðiskerfinu. Farið með nemendur í heimsókn á myndgreiningardeilur.

GSL103G • Geislaeðlisfræði • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Díana Óskarsdóttir Aðjunkt

Kennari: Stefán B Sigurðsson Prófessor

Kennari: Garðar Mýrdal

Kennari: Jónína Guðjónsdóttir

Byrjað er á kynningu á myndgerðartækni í læknisfræði. Fjallað verður um hvernig röntgengeisli er búinn til, orkuróf hans og deyfingu í efni.

Lögd verður áhersla á hvernig geisli víxlverkar við efnið, dofnunarstuðla, helmingunarþykkt og þætti sem hafa áhrif á dofnun geisla. Fjallað verður um frumeindir, ljóseindir og rafeindir, rafsvið, segulsvið og rafsegulbylgjur, með áherslu á tilurð og orkusvið röntgengeisla. Lagður verður grunnur að þekkingu á mælingum á jónandi geislun og gerðar verklegar æfingar. Fjallað verður um hvernig geislamynd verður til, um huglægt og tölulegt mat á myndgæðum og algeng hugtök sem notuð eru í því sambandi.

Gammageislun, hrörnun og helmingunartími.

Fyrirlestrar ásamt verklegum æfingum sem tengjast efni fyrirlestranna og krefjast virkrar þátttöku nemenda.

Skriflegt próf. Verklegar æfingar og skýrslugerð.

GSL201G • Umönnun sjúklinga • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Diana Óskarsdóttir Aðjunkt

Sjúkrastofnanir, starfsemi þeirra, heilbrigðisstéttir. Grundvallarhugmyndir í hjúkrun, þarfakenning Maslow's. Innlögn á sjúkrahús, móttaka sjúklings, dvöl á sjúkrahúsi, meðferð, undirbúningur fyrir heimferð, útskrift. Öryggisþarfir, félagslegar þarfir. Þagnarskylda. Umönnun aðstandenda. Almenn um undirbúning sjúklinga fyrir rannsóknir og aðgerðir. Post op. hjúkrun og fylgikvillar post op. og fyrirbygging þeirra. Umönnun sjúklinga með sjúkdóma í taugakerfi, efnaskiptasjúkdóma, sjúkdóma í liðum, hjarta- og lungnasjúkdóma, þvafærasjúkdóma, meltingafærasjúkdóma og krabbamein. Rétt líkamsbeiting og flutningur sjúklinga. Vinnutækni og líkamsbeiting.

Kynning á deildum sjúkrahúsanna, umönnun sjúklinga og sérkenni sérsviða.

Skriflegt próf ásamt verkefni unnið í tengslum við verknám.

GSL202G • Verklegt nám á myndgreiningardeildum I • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Diana Óskarsdóttir Aðjunkt

Nemendur fá kynningu á starfsemi deilda. Fá hjálfun í móttöku og fræðslu til sjúklinga fyrir rannsókn. Þjálfun í framkvæmd almennar röntgenrannsókna á lungum, kviðarholi og stoðkerfi undir leiðsögn geislafræðinga.

Æskileg undirstaða: Almennar röntgenrannsóknir (GSL203G)

GSL203G • Almennar röntgenrannsóknir • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Diana Óskarsdóttir Aðjunkt

Rannsóknatækni við framkvæmd almennra röntgenrannsókna á brjóstholi, kviðarholi og stoðkerfi. Eðlilegt útlit, algengustu frávik og sjúkdómar í brjóstholi, kviðarholi og stoðkerfi. Ábendingar og frábendingar fyrir rannsóknir

GSL204G • Geislavarnir • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Díana Óskarsdóttir Aðjunkt

Lög og reglur um geislavarnir og Geislavarnir ríkisins. Hugtök og einingar, bakgrunnsgeislun og geislun af mannavöldum. Notkun geislunar fyrr á tímum, geislaskaðar, Alþjóðageislavarnaráðið (ICRP) og grundvallaratriði geislavarna. Líffræðileg áhrif jónandi geislunar. Áhrif geislunar á fóstur. Geislavarnir vegna notkunar röntgentækja til sjúkdómsgreiningar. Geislavarnir sjúklinga og starfsfólks á röntgendeildum og utan röntgendeilda. Eftirlit með geilsaskömmun starfsfólks. Mat og mælingar á geislaálagi sjúklinga og starfsmanna. Mælibúnaður og aðferðir.

GSL301G • Röntgenbúnaður I • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Jónína Guðjónsdóttir

Umsjónarkennari: Díana Óskarsdóttir Aðjunkt

Kennari: Gísli Georgsson

Kennari: Haraldur Auðunsson

Kennari: Þorgeir Pálsson

Uppbygging stafrænna mynda, vektoramyndir og dílamyndir. Dílastærð og dýpt; einlit mynd og marglit; gráskalin og litakerfi. Tóna- og flatarupplausn myndar, kontrast og gluggar. Grunnatriði myndvinnslu: birtubjögungur og flatarsíur. Snið myndskráa og þjappanir. Skyngjun augans. Helstu þættir röntgen og skyggnibúnaðar; lampar og aflgjafar. Sjálfvirkar svertustýringar. Kynning á myndmiðlum. Samsetning

röntgengeisla og áhrif á geislaskammta og myndgæði. Geislamynd. Fleygar og dreyfígeislasiur. Tökugildi og punktakerfi. Í fyrsta hluta áfangans eru fyrirlestrar blandaðir verkefnum sem leyst eru í tímum. Síðar koma verklegar æfingar sem framkvæmdar eru annars staðar, en byggja á fyrirlestrum sem haldnir eru milli æfinga. Þess er krafist að nemendur taki virkan þátt í verklegum æfingum og skili verkefnum þar að lútandi. Mat á frammistöðu nemenda við verklegar æfingar og framsetningu á niðurstöðum, byggt á mati nemenda sjálfra, kemur á móti skriflegu prófi á próftíma.

GSL302G • Sýklafræði og smitgát • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Diana Óskarsdóttir Aðjunkt
Kennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor
Námskeiðið er í tveim hlutum, sýklafræði og smitgát.
I. Sýklafræði

Fjallað verður um sýklafræði að því marki að lýsa uppbyggingu, virkni, mismun og megin einkennum bakteria, sveppa, veira og sníkjudýra og áhrifum umhverfis á þau; algengustu/þekktustu ættkvíslir/tegundir sýkla og tengsl þeirra við sjúkdóma og þær notaðar sem fyrirmynd um það hvernig smitsjúkdómar þróast; ýmsar aðrar ættkvíslir/tegundir verða kynntar. Kynnt verða undirstöðuatriði ónámiskerfisins; samspil sýkils og hýsils; sérstaða sjúklinga sem hafa skertar varnir.

II. Smitgát

Fjallað verður um smitleiðir, rof smitleiða, einangrun, og smitgát; dauðhreinsun og sótthreinsun; umgengni við æðanalar, æðaleggi og þvagleggi; sýkingavarnir á myndgreiningardeild.

GSL303G • Lyfjafræði, skuggaefni og bráðaviðbrögð • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Dána Óskarsdóttir Aðjunkt
Kennari: Kristín Ólafsdóttir Dósent
Kennari: Magnús Jóhannsson Prófessor
Kennari: Jakob L Kristinsson Dósent

Lyfjahvarfafræði: Yfirlitsatriði. Lyfjaform og geymsla lyfja. Frásög, dreifing, umbrot og útskilnaður lyfja. Lyfjaviðtakar og verkanir lyfja. Gildi lyfjamælinga í blóði. Lyfhrifafræði: Lyf með verkun á úttaugakerfið. Lyf með verkun á miðtaugakerfið. Staðdeyfilyf. Verkjadeyfilyf. Hjarta- og æðasjúkdómalyf. Sýklalyf og sótthreinsiefni. Hægðalyf. Skuggaefni: Efnafræði skuggaefna. Áhrif skuggaefnis á líkamann, áhættuþættir, aukaverkanir og meðhöndlun þeirra. Skammtastærðir. Svæfingar, deyfingar. Gjörgæslu- og vöknunardeild. Ýmis bráðavik. Ofnæmissvörum og viðbrögð. Endurlífgun. Bráðatöskur. Ástungur i.v., i.m. og s.c. Vökvameðferð. Æfingar, i.v. ástungur og vökvagjöf.

GSL304G • TS tækni, rannsóknir, sneiðliffærafræði • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jónína Guðjónsdóttir
Umsjónarkennari: Diana Óskarsdóttir Aðjunkt
Kennari: Jóhann Arnfinnsson Náttúrufræðingur
Kennari: Guðlaugur Einarsson
Kennari: Jörgen Albrechtsen

Fjallað verður um hvernig tölvusneiðmynd verður til, allt frá því hvernig dofnun röntgengeisla í vefjum sjúklinga er mæld, til þess hvernig mynd er reiknuð út frá þeim gögnum og birt á tölvuskjá. Einnig verður fjallað um gæði tölvusneiðmynda og þá meginþætti sem hafa áhrif á þau, bæði í gagnasöfnuninni og mynduppbyggingu, sem og mismunandi aðferðir við framsetningu myndgagna, t.d. þrívíddarmyndir. Fjallað verður um framkvæmd tölvusneiðmyndarannsóknna bæði hvað við kemur undirbúningi og meðhöndlun sjúklinga, og vali á tökugildum. Fjallað um notkun tölvusneiðmynda í sjúkdómsgreiningu, almennar ábendingar og sjúkdóma sem tengjast tölvusneiðmyndarannsóknum á helstu líffærakerfum.

Fjallað verður um geislavarnir starfsmanna og sjúklinga við tölvusneiðmyndarannsóknir, mælingar á geislaskömmtum og mat á geislaálagi. Fjallað verður um útlit og einkenni líffæra og líffærakerfa í þversniði og fleiri plönnum, tengt þversniðs myndgerðartækni.

GSL305G • Verklegt nám á myndgreiningardeildum 2 • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Diana Óskarsdóttir Aðjunkt
Nemendur fá þjálfun í framkvæmd almennra röntgenrannsókna undir leiðsögn geislafræðings. Kennslu í framkvæmd þvagfærarannsókna. Þjálfun í meðhöndlun skuggaefnis og uppsetningu nála. Verklegt þjálfun á tölvusneiðmyndastofu og vinna verkefnis í tengslum við verknámið. Mætingarskylda í verknám. Nemandi skilar verkefni unnið samhliða verknáminu.

GSL401G • Segulómun I • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Dána Óskarsdóttir Aðjunkt
Kennari: Þorgeir Pálsson
Kennari: Sigurður Sigurðsson

Uppbygging og helstu hlutar segulómtækja. Grundvallaratriði í stærðfræði og eðlisfræði segulómunar. Segulmögnun í líkamanum, grundvallaratriði í myndatöku og myndbyggingu í MRI. Gerð MRI tækis og hvernig einstakir hlutar þess vinna. Yfirlit yfir púlsaraðir, hraðmyndatöku, myndgæði og myndgalla. Púlsaraðir fyrir æðarannsókn og notkun skuggaefna. Rannsóknir á líkamshlutum, notkun leiðbeininga, innstillingar og aðhlyning sjúklinga. Sjúkdómar á segulómmyndum. Öryggismál og áhætta

GSL402G • Sjúkdómafræði brjóst- og kviðarhols • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Dána Óskarsdóttir Aðjunkt
Hjarta- og æðasjúkdómar, lungnasjúkdómar, meltingarfærasjúkdómar, þvagfærasjúkdómar, smitsjúkdómar, innkirtla- og efnaskiptasjúkdómar. Eðlilegt útlit, algengustu frávik, ábendingar og frábendingar fyrir rannsóknir. Greining sjúkdóma í myndgreiningu. Skriflegt próf og verkefnavinna. Nemendur þurfa að ná lágmarks einkunn í hvorum hluta fyrir sig.

GSL403G • Sjúkdómafræði stoðkerfis • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Dána Óskarsdóttir Aðjunkt
Kennari: Katrín Sigurðardóttir

Kennari: Jörgen Albrechtsen

Bæklunarsjúkdómar, geðsjúkdómar, sjúkdómar í stoðkerfi og bandvef, geðsjúkdómar, heila- og taugasjúkdómar, háls-, og eyrnasjúkdómar
Eðlilegt útlit, algengustu frávik, ábendingar og frábindingar fyrir rannsóknir. Greining sjúkdóma í myndgreiningu.

Skriflegt próf og verkefnavinna. Nemendur þurfa að ná lágmarks einkunn í hvorum hluta fyrir sig.

GSL404G • Verklept nám á myndgreiningardeildum 3 • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Dána Óskarsdóttir Aðjunkt

Þjálfun í framkvæmd almennra rannsókna á myndgreiningardeild. Áhersla lögð á TS rannsóknir, barnaröntgen og skyggirannsóknir.

Mætingarskylda.

GSL501G • Röntgenbúnaður II og upplýsingatækni (RIS/PACS) • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Diana Óskarsdóttir Aðjunkt

Kennari: Gísli Georgsson

Kennari: Þorgeir Pálsson

Röntgenbúnaður: Skyggibúnaður og C-bogar. Stafrænir myndmóttakara; DR, CR og DSA. Megingerðir móttakara, virkni hvers um sig, kostir og gallar. Næmni. Grunnþættir í hugbúnaðir og myndvinnslu í stafrænum kerfum, áhrif á myndgæði og geislaskammta.

Grundvallaratriði gæðatryggingar á myndgerðarbúnaði. Helstu gæðaeftirlitsmælingar. Upplýsingatækni: Námskeiðið fjallar um samskipti með stafrænar myndir á röntgendeildum: upplýsingakerfi og verkferlar (vinnuflæði). Farið verður í helstu hluta upplýsingakerfa. Áhrif upplýsingakerfa og verkferla á starfsemi og starfsfólk myndgreiningardeilda.

Fyrirlestrar og verklegar æfingar.

GSL502G • Skuggaefnis- og aðarannsóknir • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Dána Óskarsdóttir Aðjunkt

Kennari: Guðlaugur Einarsson

Rannsóknir og aðgerðir á aðarannsóknarstofu. Hjarta og kransæðar. Lífærafræði slagæða í kviðarholi, útlimum, háls og höfuð.

Tækjabúnaður. Venografiur, aortagrafiur, thoracalis og abdominalis. Arteriofemoral angiografía. Brachialis angiografía. VSD. Carotis og coronar angiografiur o.fl. Dauðhreinsaður uppúnaður og áhöld. Geislavarnir við framkvæmd skuggaefnis- og aðarannsóknar og aðgerða. Skriflegt próf.

GSL503G • Barnaröntgen • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Agnes Þórólfsdóttir

Umsjónarkennari: Dána Óskarsdóttir Aðjunkt

Kennari: Guðlaugur Einarsson

Almennt um barnaröntgen. Líkamlegur og andlegur þroski barna. Myndatökur fyrirbura. Lög um réttindi barna á sjúkrahúsum. Helstu sjúkdómar barna. Rannsóknir vegna gruns um barnaofbeldi. Leiðir til að minnka hreyfingu (Immobilization) hjá barni við myndatöku.

Röntgenrannsóknir á beinum, helstu rannsóknir, sjúkdómar og brot. Röntgenrannsóknir á öndunarfærum, meltingarfærum og þvaggfærum.

Geislavarnir barna, aðstandenda og starfsfólk. Líffræðileg áhrif jónandi geislunar, áhætta af völdum geislunar og áhætta barna sérstaklega.

Áhrifaþættir geislaálags barna við almennar röntgenrannsóknir, skyggirannsóknir og TS-rannsóknir. Aðferðir til þess að draga úr geislaálagi barna.

GSL504G • Verklept nám á myndgreiningardeildum 4 • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Dána Óskarsdóttir Aðjunkt

Framkvæmd almennra rannsókna á myndgreiningardeildum. Áhersla á þjálfun í framkvæmd aðarannsóknar og segulómrannsókna.

Mætingarskylda. Verkefnaskil í tengslum við verknámskynningu á aðarannsóknarstofu.

GSL505G • Segulómun 2 • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Diana Óskarsdóttir Aðjunkt

Kennari: Sigurður Sigurðsson

Tilgangur námskeiðsins er að dýpka þekkingu nemenda á grunneðlisfræði og tækni segulómunar sem kennd er á önninni á undan (Segulómun I) og skapa tengingu við klíniska notkun segulómunar. Á námskeiðinu verður fjallað um eftirfarandi þætti:

- Myndaraðir og kontrast
- Tengsl tækni og ástand vefs
- Þróun segulómunar fyrir klínískar skoðanir
- Rannsóknir á líffærakerfum m.t.t tækni, ábendinga, sjúkdómafræði og sjúkdómsgreininga, þ.m.t. rannsóknir á miðtaugakerfi, stoðvefjakerfi, hjarta, brjóstholi, æðakerfi og rannsóknir á kvið
- Litarefni (skuggaefni) í segulómun; flokkun, tegundir, notkun, notkunaröryggi
- Líffræðileg sjónarmið í segulómun og öryggissjónarmið.

Æskileg undirstaða: Segulómun I (GSL401G)

GSL601G • Ísótóparannsóknir • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Jónína Guðjónsdóttir

Umsjónarkennari: Dána Óskarsdóttir Aðjunkt

Kennari: Sigurður Emil Pálsson

Fjallað verður um grunnatriði geislavirkni, alfa-beta-og gammageislun, hrörnun og helmingunartíma. Áhersla er lögð á efni sem notuð eru í læknisfræði, tilurð þeirra og æskilega eiginleika. Meðhöndlun, blöndun og gæðaeftirlit á ísótóp og burðarefnum.

Fjallað verður um helstu þætti gammamyndavéla, virkni og notkun.

Ísótóparannsóknir á meltingarfærum, þvaggfærum, stoðkerfi, öndunarfærum, innkirtlum, hjarta og æðum, heila og taugakerfi verða kynntar og ræddar, svo og æxlis-, blæðinga- og sýkingaskönn.

Fjallað verður um geislavarnir við notkun geislavirkra efna, móttaka, meðhöndlun og förgun. Mælingar á geislavirkni, mælitækni og aðferðir. Mat á geislaálagi sjúklinga og starfsfólks vegna notkunar geislavirkra efna.

Heimapróf, verkefnaskil ásamt skriflegu prófi.

GSL602G • Geislameðferð og brjóstarrannsóknir • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Agnes Þórólfsdóttir

Umsjónarkennari: Díana Óskarsdóttir Aðjunkt

Geislameðferð: Fjallað verður um krabbamein almennt og krabbamein í líffærakerfum, þekkt áhættuþætti, greiningu, meðferð og aukaverkanir. Fjallað verður um geislalífisfræði, geislavarnir, meðferðartæki og fyrirsjáanlega þróun til bættrar meðferðar. Andleg og líkamleg umönnun sjúklinga.

Brjóstarrannsóknir: Fjallað um líffræði og sjúkdóma í brjóstum. Tilgangur og markmið hópleitar með röntgengeislun. Árangur og niðurstöður síðustu ára. Fjallað um tækjabúnað og rannsóknaraðferðir. Gæðaeftirlit og geislavarnir.

Verklegr kynning á deildum.

Verkefni og próf.

GSL603G • Verklegr á myndgreiningadeild 5 • (16e) • Vor

Umsjónarkennari: Díana Óskarsdóttir Aðjunkt

Verknám á myndgreiningardeildum. Nemandi fær þjálfun í framkvæmd almenna röntgenrannsókna Áhersla er á þjálfun á

ísótóparannsóknarstofu og segulómum.

Stöðupróf. Skrifleg verkefni.

LEI101G • Lífeindafræði, kynning • (0e) • Haust

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Lífeindafræði verður kynnt sem og hlutverk fræðigreinarinnar í heilbrigðisþjónustu og heilbrigðisvísindum. Fjallað verður um grunnþætti starfssviðs og hugmyndafræði lífeindafræðinga. Rannsóknastofa verður heimsótt og starfsemin skoðuð.

Fyrirlestrar, umræður og kynnisferð.

Ekki er gefin einkunn fyrir námskeiðið.

LEI102G • Líffærafræði • (8e) • Haust • 4f + 2v

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Jóhann Arnfinnsson Náttúrufræðingur

Almenn atriði um gerð mannslíkamans. Myndun mannslíkamans; þekjuvefur, kirtlar, bandvefur, bein, brjóst, liðamót, taugavefur, vöðvar og húð, augu og eyru. Líffærafræði höfuðs, háls, brjóstholis, kviðarholis og stoðkerfis

LEI103G • Efnafraði - A • (12e) • Haust

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Kennari: Þór Steinsson Steinarsson

Almenn efnafraði: Efni og mælingar. Atóm, mólékúl og jónir. Efnaformúlur og efnajöfnur. Leysni- og síru- basahvörf. Oxunar- og afoxunarhvörf. Lofttegundir. Skammtakenning atóma og svigrúm. Rafeindahýsing og lotukerfið. Jónísk og samgild efnatengi. Lögum mólékúla og efnatengi. Vökvar, föst efni, lausnir. Hvarfhraði. Efnajafnvægi.

Lífræn efnafraði: Kynning á lífrænni efnafraði. IUPAC nafnakerfið. Einkennandi efnahvörf. Alkanar, alkenar, dienar, alkynar. Arómatísk kolefnissambönd. Rúmísómerar. Alkyl halíðar. Alkóhól, fenól, eterar. Aldehýð, ketón, karboxylsýrur og afleiður þeirra. Amin.

Fyrirlestrar með dæmaívaði.

Skriflegt lokapróf. Próftími 3 klukkustundir

LEI104G • Lífeðlis- og eðlisfræði • (10e) • Haust • 5f + 2v

Umsjónarmaður: Sighvatur Sævar Árnason

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Björg Þorleifsdóttir Lektor

Kennari: Atli Jósefsson Stundakennari

Kennari: Garðar Mýrdal

Eðlisfræði: Lýsing hreyfingar. Kraftar, orsök hreyfingar og hreyfingarlögmál Newtons. Vinna, orka og afl. Hitastig, varmaeiginleikar efna og varmaflutningur. Vökvar, gas, þrýstingur og rennsli vökva. Rafmagn, rafstraumur, rafspenna, afl, einfaldar rafrásir og rafmagnsöryggi.

Segulmagn og segulsvið. Hljóð, ljós og ljósgeislafræði.

Lífeðlisfræði: Efnafraðileg undirstaða, himna (almenn atriði), taugafrumur; boðspenna, taugamót, rákóttur vöðvi, sléttur vöðvi, hjartavöðvi, húðskyn, almenn skynjun, sjón og heyrn. Hjarta, hjartalínurit, blóðrás, blóðþrýstingur, nýru, vökvabúskapur, öndun, síru-basa jafnvægi, melting, hitastjórnun, hormón, æxlun.

LEI201G • Efnafraði - B • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Kennari: Þór Steinsson Steinarsson

Almenn efnafraði: Efnaformúlur og efnajöfnur. Oxunar- og afoxunarhvörf. Lögum mólékúla og efnatengi. Vökvar, föst efni, lausnir. Hvarfhraði. Efnajafnvægi. Síru-basa jafnvægi. Leysni- og komplexjóna jafnvægi. Varmaefnafraði. Rafefnafraði.

Verklegr æfingar í tengslum við 02.08.19 Tækjafraði: Ljósgeypni, spennutítranir.

Fyrirlestrar með dæmaívaði.

Skriflegt lokapróf. Próftími 3 klukkustundir

LEI202G • Tækjafraði • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Kennari: Þór Steinsson Steinarsson
 Frumatriði rafeindafræði. Rafsegulbylgjur og víxlverkun við efni. Gleypni. Sýnilegt litróf. Lögmál Beer's. Ýmsar litrófsmælingar, útfjólublá, flúorljómun, logamælingar, atómgleypni. Ýmsar rafmælingar, bæði spennu- og straummælingar. Vökva- og gasskiljur. Rafdráttur. Geislavirkni. Sjálfvirk greiningartækni.
 Verklek kennsla: Ljósmaeðlingar. Sýrustigsmælingar. Ox-afoxun.
 Fyrirlestrar með dæmaívaði.
 Skriflegt lokapróf. Próftími 3 klukkustundir.

LEI203G • Lífefna- og frumulíffræði • (12e) • Vor

Umsjónarmaður: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor
 Umsjónarkennari: Eiríkur Steingrímsson Prófessor
 Umsjónarkennari: Ingibjörg Harðardóttir Dósent
 Kennari: Guðrún Valgerður Skúladóttir Vísindamaður
 Kennari: Jón Jóhannes Jónsson
 Kennari: Guðrún Valdimarsdóttir
 Kennari: Brynja R Guðmundsdóttir
 Námskeiðið skiptist í frumulíffræðihluta, lífefnafræðihluta og verklega kennslu
 I. Lífefnafræði
 Fjallað er um erfðafnið og erfðamengi, efnaskipti erfðafnis, erfðatækni, RNA og tjáningu gena, próteinmyndun, prótein og ensím, um háorkusambönd og súrefnisháð efnaskipti, um efnaskipti fitu, aminosýra, kolvetna og nukleótíða, um samhæfingu efnaskipta, um meltingu og upptöku næringarefna, um orkuefni, vítamín og steinefni og um áhrif næringar á heilsu og sjúkdóma.
 II. Frumulíffræði
 Fjallað er um sérstöðu og aðferðafræði frumulíffræðinnar, byggingu og tegundir frumna, byggingu frumuhimna og flutning yfir þær, Orkuvinnslu: mítókondríur og grænuhorn, frumuhólf og flutning í og um frumuna, boðflutning og samskipti frumna, stoð- og hreyfikerfi frumna. frumuhringinn, fjölgun, skiptingu og dauða frumna og frumutengi og millifrumuefni.
 III. Verklek kennsla
 Ensimviki, þvagefni í lifur, laktat dehydrogenasi, rafdráttur. glykólýsa í rauðum blóðkornum, greining á fituefnum.
 Auk fyrirlestra verða hópumræður, og verklegir tímar. Virkrar þátttöku er krafist.
 Skriflegt próf úr frumulíffræðihluta námskeiðsins gildir 16% af heildareinkunn og skriflegt próf úr lífefnafræðihluta námskeiðsins gildir 64%. Skýrslur og frammistaða í verklegum æfingum gilda 20% Lágmarkseinkunn í prófunum og í heildareinkunn er 5,0. Mætingarskylda er í hópumræður og verklega tíma og er próftökuréttur háður því að hún sé uppfyllt.

LEI204G • Heilbrigðisþjónusta - lífeindafræði • (2e) • Vor

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor
 Fjallað er um grunnþætti heilbrigðisvísinda og lífeindafræði; heilbrigðiskerfið og heilbrigðisþjónustu; störf og skyldur lífeindafræðinga; samstarf heilbrigðisstétta; siðfræði í heilbrigðisþjónustu, þagnarskyldu og þagnarskyldusamning nemenda.
 Námsmat byggir á mati á skilaverkefnum, sem geta verið einstaklingsverkefni og/eða hópaverkefni.

LEI205G • Vísinda- og teymisvinna • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor
 Kennari: Lárus Steinhórn Guðmundsson
 Kennari: Kristín Jónsdóttir
 Námskeiðið skiptist í þrjú hluta, tölfraði, framsetningu vísindalegra gagna og teymisvinnu.
 I. Tölfraði.
 Grunnatriði tölfraðinnar: Myndræn framsetning gagna og lýsing á staðsetningu og dreifingu gagnasafns. Normaldreifingin, líkindi, þýði og úrtak. Öryggismörk meðaltals. Tilgátuprófanir, samanburður meðaltala, z-próf og t-próf. Fylgni og einfaldir aðhvarfsferlar. Kynning á Poisson-, tvíkosta og normaldreifingum sem og umformunum dreifinga. Næmi, sértækni og forspárgildi. Meðferð endurtekinna mælinga. Almenn um uppsetningu rannsókna. Töflureiknir og einföld tölfraðiforrit verða notuð við meðhöndlun talna og reikninga. Tölfraði sem nýttist geisla- og lífeindafræðingum beint eða óbeint í námi og starfi.
 II. Framsetning vísindalegra gagna
 Fjallað verður um aðferðafræði við fagleg skrif innan heilbrigðisvísinda, uppsetningu og flutnin fyrirlestra. Fjallað verður um gagnagrunna við upplýsingaleit og heimildaskráningaforrit. Nemendur beita þessum aðferðum í verkefnum.
 III. Teymisvinna
 Fjallað verður um grunnatriði og verkfæri gæðastjórnunar. Nemendur verða kynnt lyklatríði teymisvinnu og beita þeim.
 Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku. Farið verður í efnið í fyrirlestrum. Aðferðir eru þjálfaðar í dæmatímum og með verkefnum sem er skilað í ræðu og/eða riti.

LEI301G • Blóðmeinafræði - sjúkdómafræði • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor
 Umsjónarkennari: Brynja R Guðmundsdóttir
 Blóðmeinafræði: Blóð og mergur í heilbrigðum manni. Uppruni blóðkorna og forstig í merg. Æviskeið og niðurbrot rauðra blóðkorna. Vítamín B12 -, fólínsýra og járnþúskaþur. Flokkun hvíttra blóðkorna og mismunandi þroskastig. Mænuvökvi, tengsl hans við sjúkdóma í miðtaugakerfi. Gigt og liðvökvi. Nýru og sjúkdómar í þvágfærum. Blóðflögur, storkukerfið og fibrin niðurbrot. Storkusjúkdómar.
 Fyrirlestrar. Vinna í námskeiðinu felst að mestu í lestri.
 Skriflegt lokapróf.

LEI302G • Blóðmeinafræði - aðferðafræði • (12e) • Haust

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor
 Umsjónarkennari: Brynja R Guðmundsdóttir
 Kennari: Rósa Björk Jónsdóttir
 Kennari: Guðríður Steinunn Oddsdóttir

Áfanginn skiptist í þrjá megin þætti: grunnaðferðir í rannsóknum almennt, blóðmeinafræði og aðferðafræði, sem samþættast.

Fyrirlestrar eru undanfari verklegar kennslu innan áfangans. Í þeim er fjallað um forrannsóknafæri, sýnatöku, meðferð og geymslu sýna, bakgrunn, efni og áhöld, framkvæmd rannsókna; gerð prófefna; viðmiðunarmörk rannsókna, takmarkanir mælinga, samskipti; gæðatryggingu, öryggisvörslu, túlkun og mat á niðurstöðum, framsetningu niðurstaða, skráningarkerfi.

I. Grunnaðferðir í rannsóknum almennt

Sýnatökur og meðhöndlun sýna. Festing, litun og notkun smásjár. Öryggismál og öryggisreglur á kennslurannsóknastofu. Skyndihjálp.

II. Blóðmeinafræði:

1. Í almennri blóðmeinafræði verður fjallað um talningu blóðkorna í smásjá; handaðferðir við mælingu á blóðhag; sjálfvirk blóðtalninga tæki; gerð blóðstroka og um útlit blóðkorna í blóðstroki, eðlilegum og í sjúkdómum.
2. Í vökvannsóknnum verður fjallað er um frumur og element í þvagi, líkamsvessum og smásjaskoðun; almennar rannsóknir á þvagi og saur; tengsl niðurstaða við sjúkdóma.
3. Í storkurannsóknnum verður fjallað um rannsóknir í storku of farið yfir storkukerfið og tengingu þess við storkupróf og storkusjúkdóma.

III. Verkkennsla

Rannsóknir í almennri blóðmeinafræði, blóðstrok og deilitalning, vökvannsóknir og storkupróf. Kennd er dagleg umhirða og viðhald tækja, túlkun niðurstaða sem eru birtar sem tölur, tákn eða rit.

Fyrirlestrar verða um fræðilegar kenningar fagsins. Fyrirlestrar tengdir verkkennslu dagsins eru að jafnaði í upphafi hennar. Verkkennsla fer fram á kennslurannsóknastofu og/eða á klínískum rannsóknastofum. Í hana er mætingaskylda og krefst sú vinna virkrar þátttöku. Að öðru leiti felst vinnan að mestu í lestri, verkefnum, kynningum og umræðum.

Mætingaskylda er í alla verkkennslu og er próftökuréttur háður því að hún sé uppfyllt. Námsmat er gert með skriflegu og verklegu prófi ásamt mati á verkefnum. Lágmarkseinkunn 5,0 í heildareinkunn og 5,0 í skriflegu lokaprófi.

LEI303G • Ónæmisfræði • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Kennari: Jóna Freysdóttir

Kennari: Vala Friðriksdóttir

Inngangur að ónæmisfræði. Ósérhæft ónæmi. Vakapækking B og T eitilfrumna. Myndun vakaviðtaka. Kynning vaka handa T frumum.

Boðferli í ónæmiskerfinu. Þroskun eitilfrumna. T frumu miðlað ónæmi. Vessabundið ónæmi. Ferli ónæmissvarsins. Slímhúðarónæmi.

Ónæmisbilanir. Ofnæmi. Sjálfsofnæmi. Vefjaígræðslur. Ónæmisihlutarnir og bólusetningar. Ónæmisadferðir.

Kennsla fer að mestu leyti fram í fyrirlestraformi þar sem hvatt er til umræðu meðal nemenda. Fyrirlestrar verða líka tengdir verkkennslu.

Verkkennsla fer fram á kennslurannsóknastofu og á Ónæmisfræðideild. Í hana er mætingaskylda og krefst sú vinna virkrar þátttöku.

Skriflegt próf (80%). Tvö skyndipróf eru á misserinu (20%). Skyldumæting er í verklega tíma og fyrirlestra tengda þeim. Lágmarkseinkunn 5,0 í heildareinkunn og 5,0 í skriflegu lokaprófi.

LEI304G • Ísótóparannsóknir • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Jónína Guðjónsdóttir

Kennari: Sigurður Emil Pálsson

Fjallað verður um grunnatriði geislavirkni, alfa- beta- og gammageislun, hrörnun og helmingunartíma. Áhersla er lögð á efni sem notuð eru í læknisfræði, tilurð þeirra og æskilega eiginleika. Mælingar á geislavirkni og myndgerð. Nemendur heimsækja ísótópastofu. Fjallað verður um líffræðileg áhrif jónandi geislunar og grundvöll geislavara við notkun geislavirkra efna, réttlætningu og bestun. Mat á geislaálagi starfsfólks og sjúklinga.

Fyrirlestrar. Heimsókn á ísótópastofu. Heimaverkefni.

Mætingaskylda er í alla verkkennslu og er próftökuréttur háður því að hún sé uppfyllt. Námsmat er gert með skriflegu prófi ásamt mati á verkefnum.

LEI401G • Klínísk lífefnafræði - sjúkdómafræði • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Gunnlaug Hjaltadóttir

Í fyrirlestrum er áhersla lögð á meginþætti klínískrar lífefnafræði - sjúkdómafræði. Farið verður í tengingu milli uppbyggingar og starfsemi ýmissa líkamskerfa og lífefnafræði mannlíkamans. Fjallað er m.a. um jónir, ensím, vítamín, sölt og vatnsbúskap, blóðgös og lípíðefnaskipti; starfsemi nýrna, lifrar, hjarta og meltingarlíffæra; sjúkdóma með skirskotun til rannsóknaniðurstaða í klínískri lífefnafræði á ýmsum vökvum líkamans, bæði með tilliti til sjúkdómsgreininga og meðferðar; lyfjamælingar, eiturefnafræði, lífefnafræðileg erfðafræði og meðfædda efnaskiptagalla. Nemendur læra um tengsl á milli rannsóknaniðurstaða í klínískri lífefnafræði og klínískra sjúkdómseinkenna.

Fyrirlestrar. Vinna í námskeiðinu felst eingöngu í lestri.

Skriflegt lokapróf (3 klst.) 100%

LEI402G • Klínísk lífefnafræði - aðferðafræði • (14e) • Vor

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Gunnlaug Hjaltadóttir

Kennari: Gyða Hrönn Einarisdóttir

Í fyrirlestrum er áhersla lögð á undirstöðuþætti í ferli rannsóknarmælinga í klínískri lífefnafræði. Fjallað verður um starfsemi, uppbyggingu, stöðlun og viðhald rannsóknarmælitalækja, niðurstöður rannsóknarmælinga, viðmiðunar- og klínísk læknisfræðileg mörk rannsókna, truflanir í rannsóknarmælingum, túlkun á rannsóknaniðurstöðum og val á mæliaðferðum í klínískri lífefnafræði. Farið verður í stjórnum, upplýsingakerfi, samskipti, gæðaeftirlit og sjálfvirkni rannsóknastofa í klínískri lífefnafræði. Nemendur læra um staðlaðar aðferðir sem notaðar eru við blóðtökutækni, flutning og geymslu blóðsýna á klínískri lífefnafræðideild.

Í verkkennslu er áhersla lögð á þá mismunandi aðferðatækni sem beitt er í rannsóknarmælingum í klínískri lífefnafræði. Í verkkennslu framkvæma nemendur verklegar æfingar sem byggja á magnmælingum á ýmsum þáttum úr blóði eða öðrum líkamsvökvum s.s. ensímum, jónum, próteínum, lyfjum og hormónum. Verklegar æfingar eru t.a.m. ljósmælingar, stöðlun rannsóknarmæliaðferða, rafefnafræðilegar mælingar, prótein rafdráttur, mælingar með háþrýstigrómskiljuaðfarartækni og mótefnamælingar.

Fyrirlestrar verða um fræðilegar kenningar fagsins. Fyrirlestrar í aðferðafræði verða í upphafi verkkennslu. Verkkennsla fer fram á

kennslurannsóknastofu og/eða á klíniskum rannsóknastofum. Í verkkenndu er mætingaskylda og virkrar þátttöku nemenda er krafist. Vinna felst að mestu leiti í verklegum og fræðilegum verkefnum, lestri, skýrslugerð, ritgerðum og kynningu á ritgerðarverkefnum. Mætingaskylda er í alla verkkenndu og er próftökuréttur háður því að hún sé uppfyllt. Námsmat. Skriflegt próf (50%). Rannsóknaskýrslur og mat á frammiðstöðu nemenda í verkkenndu (30%). Verklegt próf (10%). Ritgerð og fyrirlestur (10%). Lágmarkseinkunn 5,0 í heildareinkunn og 5,0 í skriflegu lokaprófi.

LEI403G • Klínísk lífeðlisfræði • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Hanna Sveinrún Ásvaldsdóttir

Umsjónarkennari: Líney Símonardóttir

Kennari: Runólfur Pálsson Dósent

Megin áhersla er lögð á hjarta lungu og nýru. Í klínískri lífeðlisfræði er meira unnið með sjúklinga en í öðrum greinum lífeindafræðinnar og því er áhersla lögð á umönnun sjúklinga og samskipti við þá.

Hjarta.: Umfjöllunarefni eru bygging og blóðrás (staðsetning, hólf, lokur og æðar); hjartahringurinn, þrýstingur í hólfum og æðum, hjartaútfall, slagbil og hlébil, og hjartahljóð; leiðsluferfi hjartans og hjartsláttaröregla; áunnir hjartasjúkdómar og meðfæddir hjartagallar.

Aðferðarfræði: hvernig hjartasjúkdómar eru greindir með hjartarannsóknnum. Hjartalínurit, sólarhringshjartarit og blóðþrýstingsrit, áreynslupróf, gangráðsmælingar, raflífeðlisfræðirannsóknir, hjartaþræðingar og hjartaómskoðanir. Einnig er veitt innsýn í hjartaskurðaðgerðir.

Þá er farið yfir algengustu hjartalyfin og hvernig þau virka.

Lungu: Umfjöllunarefni eru bygging lungna (lungu og loftvegir), öndun og stjórn öndunar (innöndun/útöndun) öndunarrúmmál, ytri og innri öndun, súrefnisflutningur í blóði, súrefnismettun; sýru-basajafnvægi, blóðgös, Henderson-Hasselbachs, loftskipti, lögmál Daltons og Henry og túlkun blóðgasa, acidosa, alkalosa; algengustu lungnarannsóknir; lungnasjúkdómar orsök og afleiðing og algengustu lungnalyf.

Nýru: Umfjöllunarefni eru bygging og lífeðlisfræði nýrna hlutverk nýrna í útskilnaði, seytun, stjórnun á síunarhraða (GFR) og hormónastjórnun; stjórnun vökvajafnvægis og raskanir á vökvajafnvægi; raskanir á elektrólýta- sýru- og basajafnvægi; nýrnabilun.

Einnig verður veitt innsýn í meðferð nýrnabilunar.

Fyrirlestrar, verkkenndu, verkefni. Fyrirlestrar verða um fræðilegar kenningar fagsins. Fyrirlestrar tengdir verkkenndu dagsins eru að jafnaði í upphafi hennar. Verkkenndu fer fram á kennslurannsóknastofu og/eða á klíniskum rannsóknastofum. Í hana er mætingaskylda og krefst sú vinna virkrar þátttöku. Að öðru leiti felst vinnan að mestu í lestri, verkefnum, kynningum og umræðum.

Mætingaskylda er í alla verkkenndu og er próftökuréttur háður því að hún sé uppfyllt. Námsmat er gert með skriflegu (75%) prófi ásamt mati á verkefnum (25%). Lágmarkseinkunn 5,0 í heildareinkunn og 5,0 í skriflegu lokaprófi.

LEI501G • Líffærameinafræði - rannsóknir • (12e) • Haust

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Sigurrós Jónasdóttir

Kennari: Fjóra Haraldsdóttir

Kennari: Hrefna Kjartansdóttir

Fyrirlestrar eru undanfari verklegar kennslu innan áfangans. Fjallað er um meðhöndlun vefjasýna frá sýnatöku þar til vefjabygging hinna ýmsu líffæra er sjáanleg í smásjá. Í þessu felst umfjöllun um: Tilgang festingar á vefjasýnum; mismunandi vinnsluáðferðir; skurðartækni; almenn um tilgang vefjalitunar og virkni algengustu litunarefna; mótefnafræðilegar litunaraðferðir; flokkun kolvetna, mylildis, bandvefs, vöðva, fituefna, taugavefs, örvera, litarefnis- og hormónmyndandi fruma innkirtlakerfisins með tilliti til líffærameinarannsóknna og sérhæfðar greiningaraðferðir á þessum þáttum. Fjallað er um efni og áhöld, geymslu sýna, gæðatryggingu, öryggisvörslu og skráningakerfi. Kynning á flæðigreini og frumurannsóknnum.

Verkleg kennsla: Markmiðið er að nemendur kynnist almennum vinnubrögðum á rannsóknarstofum í líffærameinafræði og frumurannsóknnum og öðlist færni í að beita undirstöðurannsóknaraðferðum, sem fjallað er um í fyrirlesturum. Í því felst skoðun og vinnsla ferskra og festra vefjasýna, vefjaskurður, smásjárskoðun til að meta gæði litunaraðferða, dagleg umhirða og viðhald tækja. Farið verður í undirstöðuáðferðir við flæðigreini og frumurannsóknir.

Fyrirlestrar verða um fræðilegar kenningar fagsins. Fyrirlestrar tengdir verkkenndu dagsins eru að jafnaði í upphafi hennar. Verkkenndu fer fram á kennslurannsóknastofu og/eða á klíniskum rannsóknastofum. Mætingaskylda er í verkkenndu og krefst sú vinna virkrar þátttöku. Að öðru leiti felst vinnan að mestu í lestri, verkefnum, kynningum og umræðum.

Mætingaskylda er í alla verkkenndu og er próftökuréttur háður því að hún sé uppfyllt. Námsmat er gert með skriflegu og verklegu prófi ásamt mati á verkefnum. Lágmarkseinkunn 5,0 í heildareinkunn og 5,0 í skriflegu lokaprófi.

LEI502G • Líffærameinafræði - sjúkdómar • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Sigurrós Jónasdóttir

Kennari: Lárus Jónasson

Inngangur að líffærameinafræði. Almenn meinafræði: fjallað er um frumu- og vefjaskemmdir, efnasöfnun í frumur, bólgja og viðgerð vefja, afbrigðilegur frumvöxtur, vökva- og blóðrásartruflanir.

Sérhæfð líffærameinafræði: Umfjöllunarefni eru hjarta- og æðasjúkdómar, öndunarfærasjúkdómar, meltingarfærasjúkdómar, sjúkdómar í lifur, gallvegum og brisi, innkirtlasjúkdómar, sjúkdómar í brjóstum, sjúkdómar í kynfærum karla og kvenna, sjúkdómar í nýrum og þvagvegum, sjúkdómar í eitlum, sjúkdómar í húð, litningarannsóknir og litingasjúkdómar.

Fyrirlestrar.

Skriflegt próf (3 klst.)

LEI503G • Erfðafræði • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Kennari: Hans Gutormur Þormar Doktorsnemi

Saga erfðafræðinnar. Bygging litninga, lífsferlar, Lögmál Mendels, kynbundnar erfðir. Breytingar á genum og litningum. Umríttun og skipulag umritunareininga. Tengsl og endurröðun gena í veirum, dreifkjörnungum og heilkjörnungum; genakort. Erfðatækni. Stjórn genastarfs. Stökklar. Umfrymiserfðir.

Verklega kennsla: Litningarannsóknir, Aðgreining gena í grósekkjum *Sordaria fimicola*. Ákvörðun genaáðar á litningum *Drosophila*

melanogaster. Tenging og veiruleiðsla í E. coli. Framköllun stökkbreytinga í E. coli.

Fyrirlestrar verða um fræðilegar kenningar fagsins. Fyrirlestrar tengdir verkkennslu dagsins eru að jafnaði í upphafi hennar. Verkkennsla fer fram á kennslurannsóknastofu og/eda á klínískum rannsóknastofum. Í hana er mætingaskylda og krefst sú vinna virkrar þátttöku. Að öðru leiti felst vinnan að mestu í lestri, verkefnum, kynningum og umræðum.

Mætingaskylda er í alla verkkennslu og er próftökuréttur háður því að hún sé uppfyllt. Námsmat er gert með skriflegu prófi ásamt mati á verkefnum.

LEI504G • Blóðbankafræði (blóðgjafafræði) • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Brynja R Guðmundsdóttir

Fjallað verður almennt um starfsemi blóðbanka; Blóðsöfnun, blóðhlutaframeiðsla, rannsóknir á blóðhlutum, notkun blóðhluta, aukaverkanir við inngjöf á blóðhlutum, beint og óbeint Coombspróf, helstu blóðflokkar og blóðflokkamótefni, samræmingarpróf, leit og greining blóðflokkamótefna, mótefni á meðgöngu, mótefnalosun og titrun. Kynning á vefjaflokkunum og stofnfrumurannsóknum í blóðbankanum. Fyrirlestrar. Verkefni, nemendafyrirlestrar.

Skriflegt lokapróf (70%), Verkefni skilað til kennara (15%), nemendafyrirlestur um vísindagrein (15%).

LEI601G • Sýklafræði - rannsóknir • (16e) • Vor

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Áfanginn skiptist í tvo meginþætti - sýklafræði og aðferðafræði sýklarannsókna, en í umfjöllun eru þeir oft á tíðum samofnir.

I. Sýklafræði. Fjallað er um einkenni og greiningu mismunandi sýklaflokka, ættkvísla og tegunda, hlut þeirra í sýkingum, sýklalyf og áhrifum sýklalyfja á þá.

II. Aðferðafræði. Fjallað er um verkferli við almennar sýklarannsóknir og mikilvægar sérrannsóknir. Þau fela í sér forrannsóknarferli þar með talið sérhæfða sýnatöku, meðferð og geymslu sýna; ræktun eða leit sýkla með ónæmis- og erfðafræðilegum aðferðum; val viðeigandi greiningar- og næmisprófa; bakgrunn rannsóknnaaðferða, efnis, áhöld og framkvæmd rannsókna; viðmiðunarmörk, takmarkanir mælinga, gæðatryggingu og öryggisvörslu; framsetningu niðurstaða ásamt túlkun og mati þeirra; gagnkerfi; samskipti við sjúklinga og samstarfsfólk í heilbrigðisþjónustu.

Fyrirlestrar verða um fræðilegar kenningar fagsins. Fyrirlestrar tengdir verkkennslu dagsins eru að jafnaði í upphafi hennar. Verkkennsla fer fram á kennslurannsóknastofu og/eda á klínískum rannsóknastofum. Í hana er mætingaskylda og krefst sú vinna virkrar þátttöku. Að öðru leiti felst vinnan að mestu í lestri, verkefnum, kynningum og umræðum.

Mætingaskylda er í alla verkkennslu og er próftökuréttur háður því að hún sé uppfyllt. Námsmat er gert með skriflegu og verklegu prófi ásamt mati á verkefnum. Lágmarkseinkunn 5,0 í heildareinkun og 5,0 í skriflegu lokaprófi.

LEI602G • Sýklafræði - smitsjúkdómafræði • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Áfanginn er í tveimur meginhlutum, sýklafræði og smitsjúkdómafræði. Markmiðið er að nemendur tileinki sér þekkingu á eiginleikum sýkla og tengsl þeirra við smitsjúkoma, varnir gegn þeim og meðferð.

I. Sýklafræði. Fjallað er um flokkun örvera, líffræði, lífeðlisfræði og sérkenni baktería, veira, sveppa og sníkjudýra sem og þætti sem ráða meinvirkni sýklanna. Jafnframt er fjallað um sýklalyf, áhrif þeirra á hin ýmsu líffæri sýklanna og þróun ónæmis.

II. Smitsjúkdómafræði: Fjallað er um smitsjúkdóma af völdum baktería, veira, sveppa og sníkjudýra í mismunandi líffærum og líffærakerfum með tilliti til eðlis og algengis sýkinga og hvaða sýklar eiga hlut að máli. Jafnframt er fjallað um sóthreinsiefni, sýkingavarnir og meðferð smitsjúkdóma.

Fyrirlestrar eru um fræðilegar kenningar fagsins. Vinna í námskeiðinu felst að mestu í lestri.

LEI603G • Sameindaerfðafræði • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Bygging lítinga. Skipulag erfðaefnis í lítingum veira, dreifkjörnunga og heilkjörnunga. Eftirmyndun DNA. Viðgerð á DNA-sameindum Stökkbreytingar. Retroveirur og oncogen. Endurröðun. Umritun og tjáning gena. Stjórna á genastarfi, sérstaklega í veirum og gerlum.

Verkkennsla: Sameindaerfðafræði gerla og plasmíða.

Fyrirlestrar verða um fræðilegar kenningar fagsins. Aðferðafræði fyrirlestrar verða í upphafi verkkennslu. Verkkennsla fer fram á kennslurannsóknastofu og/eda á klínískum rannsóknastofum, þar er mætingaskylda og virkrar þátttöku krafist. Að mestu leiti felst vinnan í verklegum og fræðilegum verkefnum, lestri, kynningum og umræðum.

Mætingaskylda er í alla verkkennslu og er próftökuréttur háður því að hún sé uppfyllt. Námsmat er gert með skriflegu og verklegu prófi ásamt mati á verkefnum. Lágmarkseinkunn 5,0 í heildareinkun og 5,0 í skriflegu lokaprófi.

LÆK101G • Líffærafræði IIA • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Hannes Petersen Dósent

Kennari: Pétur Henry Petersen Sérfræðingur

Taugalíffærafræði og Líffærafræði höfuðs og háls. Líffæra- og fósturfræði höfuðs og háls (30F/N, 10V/N). Í fyrirlestrum er farið er yfir fósturfræði, líffærakerfi (anatomia systemica) og svæði (anatomia topographica) höfuðs og háls. Sýnikennsla eftir því sem aðstæður leyfa.

Líffæra- og fósturfræði taugakerfis (26F/N, 10V/N). Í líffærafræði er farið yfir fósturþroska og starfræn kerfi taugakerfis. Í verklegum-/sýnikennslutímum er farið yfir ytri og innri gerð heilans

Verklega kennslan hefst í byrjun misseris ef efniviður fæst og stendur í sex vikur. Lýkur með verklegu prófi: Sameiginlegt skriflegt próf í báðum þáttum

LÆK102G • Líffærafræði IA • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Hannes Petersen Dósent

Kennari: Þórarinn Guðjónsson Verkefnisstjóri

Kennari: Vigdís Pétursdóttir

I. Almenn líffærafræði og fósturfræði (20F/N) Í námskeiðinu er farið í fyrirlestrum yfir almenn grundvallaratriði líffæra- og fósturfræði og gerð mannslíkamans skýrð með tilvísun til uppruna hans. Námskeiðið kemur frekar fram í fyrirlestraskrá í upphafi námskeiðs. Lesefni:

Almenn líffærafræði (Ljósrit), Hannes Blöndal. Langman's Medical Embryology 10. útgáfa 2006, The Developing Human Clinically Oriented

Embryology. Keith L. Moore. Tvær síðar nefndu bækurnar henta þessu námskeiði hvor sem er. II. Microanatomia (22F/N) Í fyrirlestur er farið yfir helstu aðferðir í vefjafræði, grundvallaruppbyggingu frumna, gerð þekjuvefja, bandvefja, fituvefja, brjós- og beinvefja, vöðvavefja, taugavefja, æða og húðar. Lögð er áhersla á þekkingu á uppbyggingu og grundvallarstarfsemi frumna og vefja. Lesefni: A. Stevens og J. Lowe: Human Histology, 3. útg., kaflar 1-6, 9, 13 og 18.

Verklegt próf í vefjafræði og sameiginlegt skriflegt próf í almennri líffærafræði, fósturfræði og vefjafræði í lok námskeiðs.

LÆK103G • Líffærafræði IB • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ella Kolbrún Kristinsdóttir Dósent

Macroanatomia (64F/N + 24V/N) Líffærafræði útlíma og bols. Í fyrirlestur er farið yfir líffærakerfi (anatomia systemica) og svæði (anatomia topographica) útlíma og bols. Í verklegum tímum er farið í yfirborðseinkenni og starfsemi (anatomia functionalis) útlíma og bols. Ennfremur er vísað til fyrirlestraskrár varðandi námsefnið, sem afhent verður í upphafi námskeiðs.

Skriflegt próf.

LÆK104G • Klínísk aðferð: Samskiptafræði - Sálarafræði I • (2e) • Vor

Umsjónarkennari: Jón F Sigurðsson Prófessor

Kennari: Helgi Sigurðsson Prófessor

Kennari: Bryndís Benediktsdóttir Dósent

Kennari: Jóhann Ágúst Sigurðsson Prófessor

Á námskeiðinu verður fjallað um: 1) hvað sálfræði er, hvað sálfræðingar, einkum klínískir sálfræðingar, gera og hvernig sálfræðin getur nýst læknum í starfi. Þá verður fjallað um nokkur af helstu viðfangsefnum sálfræðinnar í tengslum við læknisfræðina, 2) vitsmunafroska, nám og greind, 3) sjálfsmat fólks, 4) persónuleika, tilfinningar og tilfinningaraskanir, 5) samskipti og hugræna atferlismeðferð, 6) lífsgæði og heilbrigði og 7) að takaast á við veikingi og fötlun.

LÆK105G • Klínísk aðferð: Samskiptafræði - læknir/sjúklingur I • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Bryndís Benediktsdóttir Dósent

Kennari: Jón F Sigurðsson Prófessor

Kennari: Helgi Sigurðsson Prófessor

Kennari: María Ólafsdóttir Lektor

Kennari: Jóhann Ágúst Sigurðsson Prófessor

Læknishlutverkið er skoðað frá ýmsum sjónarhornum. Farið verður í grundvallaratriði í samskiptafræði, siðfræði, sálarafræði, fagmennsku, hópvinnu og teymisstjórnun. Fjallað er um viðbrögð fólks við veikindum og þætti sem hafa áhrif á samskipti sjúklinga við lækna og heilbrigðisstarfsfólk. Kennsla fer að mestu fram í umræðutímum og við gerð verkefna. Námskeiðið endar á kynningu á heilbrigðisstofnunum. Kennend verður hjálp í viðlögum.

Skriflegt próf að vori gildir 70%, verkefni 20%, verklegt 10%.

LÆK106G • Líffærafræði sj. IA • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Hannes Petersen Dósent

Kennari: Þórarinn Guðjónsson Verkefnisstjóri

Kennari: Vigdís Pétursdóttir

I. Almenn líffærafræði og fósturfræði Í námskeiðinu er farið í fyrirlestur yfir almenn grundvallaratriði líffæra- og fósturfræði og gerð mannslikamans skýrd með tilvísun til uppruna hans. Lesefni: Almenn líffærafræði (ljósrít), Hannes Blöndal. Langman's Medical Embryology 10. útgáfa 2006, The Developing Human Clinically Oriented Embryology. Keith L. Moore. Tvær síðar nefndu bækurnar henta þessu námskeiði hvor sem er. II. Microanatomia Í fyrirlestur er farið yfir helstu aðferðir í vefjafræði, grundvallaruppbyggingu frumna, gerð þekjuvefja, bandvefja, fituvefja, brjós- og beinvefja, vöðvavefja, taugavefja, æða og húðar. Lögð er áhersla á þekkingu á uppbyggingu og grundvallarstarfsemi frumna og vefja. Lesefni: A. Stevens og J. Lowe: Human Histology, 3. útg., kaflar 1-6,9,13 og 18. Aðrar bækur til hliðsjónar: Burkitt, Young og Heath: Wheater's Functional Histology - A Text and Colour Atlas Eroschenko: diFiores Atlas of Histology with Functional Correlations, L.C. Junqueira: Basic Histology, nýleg útgáfa.

LÆK107G • Líffærafræði sj. IB • (12e) • Haust

Umsjónarkennari: Ella Kolbrún Kristinsdóttir Dósent

Macroanatomia (64F/N + 24V/N) Líffærafræði útlíma og bols. Í fyrirlestur er farið yfir líffærakerfi (anatomia systemica) og svæði (anatomia topographica) útlíma og bols. Í verklegum tímum er farið í yfirborðseinkenni og starfsemi (anatomia functionalis) útlíma og bols. Ennfremur er vísað til fyrirlestraskrár varðandi námsefnið, sem afhent verður í upphafi námskeiðs.

LÆK108G • Eðlisfræði • (2e) • Haust

Umsjónarmaður: Sighvatur Sævar Árnason

Umsjónarkennari: Brynjar Karlsson Dósent

Kennari: Gísli Georgsson

Kennari: Garðar Mýrdal

Kennari: Jónína Guðjónsdóttir

Kennari: Sigurður Sigurðsson

Hautmisseri: Námsefni: 1. Aflfræði og fjaðurfræði. 2. Myndgerð í læknisfræði. 3. Geislæðlisfræði. Lögð er sérstök áhersla á atriði, sem koma nemendum að gagni við nám í líffærafræði. Í aflfræðihlutunum er komið fram við vöðva og bein sem vogarstangir og hugtökin stöðugleiki og jafnvægi skoðuð í þaula. Þá er kennt um teygjueiginleika efna og líffæra einkum líffæra eins og æða, hjarta og þvagblöðru og helstu lögmál fjöðrunar skýrd út. Fjallað er um myndgerð í læknisfræði svo sem Röntgen, CT, MRI, ómun. Einnig er teknar fyrir hagnýtingar geislæðlisfræði í til lækninga og ísótóparannsóknir Gert er ráð fyrir a. m. k. 3 verklegum æfingum sem byggjast á heimsóknum á tæknivæddar deildir LSH og kynningu á tækjum og tólum sem þar eru. Þar sem því verður við komið fá nemendur að prófa tækin á sjálfum sér eða hvort öðru.

Skriflegt próf.

LÆK109G • Eðlis- og frumulífeðlisfræði • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Sighvatur Sævar Árnason

Kennari: Brynjar Karlsson Dósent

Kennari: Þór Eysteinnsson Dósent

Eðlisfræði: Rafmagnsfræði, spennna, straumur viðnám. Áhrif rafmagns á mannslíkamann, öryggismál raftækja í grennd sjúklings. Almenn lögmál sem gilda um sveim, gegnflæði, jónajafnvægi og spennur yfir himnur. Tenging við lífeðlisfræði frumuhimunnar.

Frumulífeðlisfræði: Fjallað verður um lífeðlisfræði frumuhimna, flutningsleiðir yfir himnur, flæði efna, uppbyggingu jónaganga og stjórni þeirra, raflífeðlisfræði frumuhimna, hvíldarspenna, stigspennur, boðspennur, taugamót, myndun og flutning taugaboða innan og milli taugafruma, boðefni og viðtaka, innanfrumuboðefnakerfi, rúmmálstjórnun fruma, sýrubasavægi fruma, lífeðlisfræðilegt hlutverk úþekjuvefs. Skriflegt próf

LÆK110G • Frumulíffræði og erfðafræði • (7e) • Vor

Umsjónarkennari: Helga M Ögmundsdóttir Prófessor

Kennari: Jón Jóhannes Jónsson

Kennari: Eiríkur Steingrímsson Prófessor

Kennari: Ingibjörg Harðardóttir Dósent

Frumulíffræði Kennarar: Helga M. Ögmundsdóttir (HMÖ) ásamt kennurum frá lífefnafræði og lífeðlisfræði. Fyrirlestrar (46F): Inngangur; þróun lífsins; frumuhimna: lífefnafræði og frumulíffræði; kjarninn: gen og genastjórn, litni, bygging kjarnans, kjarnahjúpur; frymisnet og Golgi líffæri; bólar og blöðrur; lýsósóm, peroxisóm og hvatberar; stoðkerfi og hreyfiþrótein; frumuskipting; frumutengi og millifrumuefni (frumulíffræði og lífefnafræði); boðskipti (inngangur); þroskun og sérhæfing. Þrjár verklegar æfingar: Einangrun frumna; frumuræktun; smásjárskoðun. Þrjú umræðutímar: Tímaritsgreinar og sjúkratilfelli.

Erfðafræði Kennari: Eiríkur Steingrímsson Fyrirlestrar (12F): Farið er yfir viðfangsefni, hugtök og aðferðir í erfðafræði. Fjallað er um gen, samsætur, erfðamengi, litninga, mítósu og meiósu, mendelískar, mítókondríu- og fjölpátta erfðir, erfðatölfræði, tengslagreiningu og genkortlagningu, þróun og þroskunarfræði. Dæmi eru tekin um notkun erfðafræði í læknisfræði. Kynning á upplýsingatækni í erfðafræði og skyldum greinum.

Vægi frumulíffræði 80% og vægi erfðafræði 20%. Nemendur þurfa að standast hvorn prófhluta fyrir sig. Frumulíffræðihluti skiptist þannig að skýrslu úr verklegum tímum og umræðutímum gilda 40% og skriflegt próf 60%.

LÆK111G • Líffærafræði IA, fyrir næringarfræðinema • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Hannes Petersen Dósent

Kennari: Þórarinn Guðjónsson Verkefnisstjóri

Almenn líffærafræði og fósturfræði Í námskeiðinu er farið í fyrirlestrum yfir almenn grundvallaratriði líffæra- og fósturfræði og gerð mannslíkamans skýrd með tilvísun til uppruna hans. Lesefni: Almenn líffærafræði (ljósrít), Hannes Blöndal. Langman's Medical Embryology 10. útgáfa 2006, The Developing Human Clinically Oriented Embryology. Keith L. Moore. Tvær síðar nefndu bækurnar henta þessu námskeiði hvor sem er. II. Microanatomía Í fyrirlestrum er farið yfir helstu aðferðir í vefjafræði, grundvallaruppbyggingu frumna, gerð þekjuvefja, bandvefja, fituvefja, brjósk- og beinvefja, vöðvavefja, taugavefja, æða og húðar. Lögð er áhersla á þekkingu á uppbyggingu og grundvallarstarfsemi frumna og vefja. Lesefni: A. Stevens og J. Lowe: Human Histology, 3. útg., kaflar 1-6,9,13 og 18. Aðrar bækur til hlíðsjónar: Burkitt, Young og Heath: Wheater's Functional Histology - A Text and Colour Atlas Eroschenko: diFiores Atlas of Histology with Functional Correlations, L.C. Junqueira: Basic Histology, nýleg útgáfa.

LÆK201G • Klínísk aðferð: Samskiptafræði - Sálfræði II • (2e) • Haust & vor

Kennari: Jón F Sigurðsson Prófessor

Kennari: Bryndís Benediktsdóttir Dósent

Á þessu námskeiði er fjallað um grunnatriði hugrænnar atferlismeðferðar og hvernig má aðlaga hana til notkunar í viðtölum við sjúklinga í almenni heilsugæslu. Meginþættir námskeiðsins eru: 1) Hvernig er hægt að nota hugræna atferlismeðferð (HAM) í viðtölum við sjúklinga? 2) Hugræna atferlislíkanið (HAL). 3) Grundvallarhugtök HAM - tengsl milli hugsana, tilfinninga, líkamlegra viðbragða, hegðunar og umhverfisþátta. 4) Sjúklingsmiðuð samskipti með HAL.

Námskeiði er kennt með námskeiðinu Samskipti læknis og sjúklings II. Kennari kynnir fyrirkomulag námsmats.

LÆK202G • Klínísk aðferð: Samskiptafræði - læknir/sjúklingur II • (6e) • Haust & vor

Umsjónarkennari: Bryndís Benediktsdóttir Dósent

Kennari: Runólfur Pálsson Dósent

Kennari: Jón F Sigurðsson Prófessor

Kennari: Helgi Sigurðsson Prófessor

Kennari: María Ólafsdóttir Lektor

Kennari: Jóhann Ágúst Sigurðsson Prófessor

Markmið námskeiðs er að þjálfa færni í sjúklingsviðmiðuðum samskiptum læknis og sjúklings. Kennt er um uppbyggingu samtals, samskiptafræði, samtalstækni, líkamsskoðun, sálfræði og siðfræði. Kennsla er í formi umræðutíma, verkefna vinnu og fyrirlestra. Verklegar æfingar eru fimm sinnum yfir veturinn þar sem læknarættir æfa sig að tala við sjúklinga. Samtalið er tekið upp á myndaband, nemandi og kennari fara yfir samtalið og nemandinn fær persónulega handleiðslu kennara. Verklegr kennsla í líkamsskoðun er kennd í færniúðum sem eru fjórum sinnum yfir veturinn. Þar æfa nemendur líkamsskoðun í litlum hópum undir handleiðslu kennara. Nemendur gera rannsóknarverkefni þar sem þeir kanna upplifun sjúklings á samskiptum þeirra við lækna. Læknarættir hanna rannsóknargögn, framkvæma og vinna úr niðurstöðum. Þau kynna niðurstöður rannsóknar í lok vormisseris á ráðstefnu. Rannsóknarverkefni er samstarfsverkefni námskeiða á 2. ári; Klínísk færni: Samskipti læknis og sjúklings II/ Sálfræði II/ Fræðileg aðferð.

Á vormisseri fá nemendur að kynna störfum lækna á sjúkrahúsi.

1. Stöðvapróf 80% 2. Bókmenntaverkefni 5% 3. Rannsóknarverkefni 10% 4. Verklegr á sjúkrahúsi 5% Stöðvapróf er að vori þar sem færni í samskiptum og líkamsskoðun er prófuð munnlega og verklega. Siðfræði og sálfræði munnlega. Bókmenntaverkefni er metið eftir innihaldi og farmsetningu í fyrirlestri og úrdrætti. Rannsóknarverkefni er metið eftir skriflegum gögnum og framsetningu á ráðstefnu. Skyldumæting í verklegrt nám.

LÆK203G • Líffærafræði IIB • (8e) • Haust • 14f + 4v

Umsjónarkennari: Hannes Petersen Dósent
 Kennari: Þórarinn Guðjónsson Verkefnisstjóri
 Kennari: Sigurður V Sigurjónsson Lektor
 Macroanatomia II: (40F/N): Líffærafræði og fósturfræði innri líffæra. Í fyrirlestrum er farið í líffærafræði brjóstholshols-, kviðarholshols- og grindarholsholslíffæra og fósturfræði þeirra. Myndir/skyggjur af líffærum og líkamssvæðum "krufðar". Microanatomia II: (16F/N, 16V/N): Vefjafræði innri líffæra. Farið er í vefjafræði þeirra líffæra, sem um er rætt í macroanatomia II, í fyrirlestrum og smásjárskoðun. Prófi í smásjárskoðun í lok verklega námskeiðsins.
 Verklegt próf í smásjárskoðun í lok verklega námskeiðsins. Sameiginlegt skriflegt próf.

LÆK204G • Fræðileg aðferð: Söfnun og úrvinnsla gagna • (2e) • Vor

Umsjónarkennari: Magnús Jóhannsson Prófessor
 Kennari: Inga Sigurrós Þráinsdóttir
 Námskeiðið er ætlað sem almennur grunnur í fræðilegri rannsóknaraðferð. Fjallað verður um söfnun og úrvinnslu gagna, lýsandi og greinandi aðferðir við tölfraðilega úrvinnslu, og tengsl áreitiss og útkomu. Lögð verður áhersla á tengsl við klíniska læknisfræði m.a. með dæmum.
 Skriflegt próf í apríl eða maí.

LÆK205G • Líffærameinafræði - Almenn • (1e) • Vor

Umsjónarkennari: Jóhannes Ó Björnsson Prófessor
 Kennari: Bjarni Agnar Agnarsson Dósent
 Kennari: Kristrún R Benediktssdóttir Dósent
 A1: Fyrirlestrar: Vormisseri 2010: Námskeið, marksetning, próftílhögun. Almenn líffærameinafræði: Frumuskemmdir, frumudauði, frumuáðlögun, útfelling efna, bólgja, viðgerð vefja, bjúgur, blæðing, segar, rek, frumuvöxtur, góðkynja og illkynja æxli, ónæmissjúkdómar.

LÆK206G • Ónæmisfræði • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Björn Rúnar Lúðvíksson Prófessor
 Kennari: Kristján Erlendsson Dósent
 Kennari: Ingileif Jónsdóttir Prófessor
 Markmið: Að gera stúdenta læsa á almennar læknisfræðilegar yfirlitsgreinar um ónæmisfræði, þannig að þeir geti fylgst með því, sem greinin hefur upp á að bjóða á hverjum tíma til að fyrirbyggja, greina og lækna sjúkdóma. Ætlast er til, að læknanemar tileinki sér helstu grundvallaratriði heilbrigðs ónæmiskerfis, ónæmisbilanir, ofnæmi, sjálfsofnæmi og hlutdeild ónæmiskerfisins í tilurð og meingerð sjúkdóma almennt. Stefnt er að því að nemendur geti skilið orsakasamhengi milli verkana ónæmiskerfisins og vissra sjúkdómsmynda, sem þeir kynnast í klíniska hluta námsins. Þá er nemendum skipt í 6-7 manna seminarhópa, og fær hver hópur eitthvert ónæmisfræðilegt viðfangsefni til umfjöllunar þegar kennslan hefst. Hver hópur fær jafnframt tótur sem hittir hópinn a.m.k. þrisvar meðan unnið er að viðfangsefninu. Kennslunni á 4. ári er ætlað að gera stúdenta hæfa til að meta hvort einkenni sjúklinga gefa ástæðu til ónæmisfræðilegrar rannsóknar. Ennfremur er 4. árs stúdendum leiðbeint um notkun ónæmis- og ofnæmisprófa og ónæmisaðgerða.
 Prófi: Ónæmisfræði 2. árs, skriflegt próf. Klínísk ónæmisfræði er hluti af skriflegu og munnlegu prófi í lyflæknisfræði.

LÆK207G • Lífeðlisfræði A • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Stefán B Sigurðsson Prófessor
 Kennari: Sighvatur Sævar Árnason
 Kennari: Brynjar Karlsson Dósent
 Kennari: Logi Jónsson Dósent
 Kennari: Jón Ólafur Skarphéðinsson
 Kennari: Þór Eysteinnsson Dósent
 Kennari: Björg Þorleifsdóttir Lektor
 Lífeðlisfræði: Samvægi. Starfsemi rákóttra og sléttra vöðva. Skipulag taugakerfisins, lífeðlisfræði taugafruma, boðflutningur í miðtaugakerfinu, sjálfvirka taugakerfið, vöðvaspólur, stjórn hreyfinga. Hormónakerfið (yfirlit). Skynjunarlífeðlisfræði: Almenn skynjun, húðskyn, sársauki, sjónskyn, heyrnarskyn, jafnvægi, efnaskyn. Náms/innvi, heilarit, vitund/svefn, dægursveiflur.
 Verklegar æfingar: Vöðvar. Vöðvarafrit (EMG) og viðbragðsbogar. Heilarafrit.
 Kennsla er í formi fyrirlestra, umræðufunda, verklegra æfinga og lausnarleitar náms (PBL). Skyllt er að mæta í PBL og allar verklegar æfingar, skila skýrslum, skriflegum og munnlegum og mæta á umræðufundi. ---
 Eðlisfræði (Hluti af lífeðlisfræði) Námsfni: 1. Stýrikerfi. 2. Vökvastöðu- og vökvastraumfræði. 3. Varmfræði. Lögð er sérstök áhersla á atriði, sem koma nemendum að gagni við nám lífeðlisfræði. Almenn atriði er varða stýrikerfi eru kynnt. Kennend er eðlisfræði sem liggur til grundvallar lífeðlisfræði blóðrásar og lögð sérstök áhersla á hugtökin flæði, þrýsting, rennslisviðnám og núning. Í varmafræði er lögð áhersla á varmaflutning með sérstöku tilliti til varmaskipta, orkubúskapar og varmastjórnunar líkamans.
 Einkunn í lífeðlisfræðihluta er sett saman úr tveimur einkunnum, skriflegu prófi, sem gildir 80%, og vegnu meðaltali einkunna fyrir æfingar og skýrslur, sem gildir 20%. Einkunn í eðlisfræðihluta gildir 20% af lokaekinnun. Tilskilin lágmarkseinkunn í hverjum hluta fyrir sig er 5.0.

LÆK208G • Lífeðlisfræði B • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Stefán B Sigurðsson Prófessor
 Kennari: Sighvatur Sævar Árnason
 Kennari: Jón Ólafur Skarphéðinsson
 Kennari: Þór Eysteinnsson Dósent
 Kennari: Björg Þorleifsdóttir Lektor
 Lífeðlisfræði hjarta og blóðrásar. Hjartað sem dæla. Rafvirkni hjartans. Æðakerfið. Ytri og innri öndun. Stjórn öndunar. Stjórn líkamshita. Vinnu- og íþróttalífeðlisfræði. Nýrnastarfsemi. Vökva- og jónavægi. Sýru-basa stjórnun. Melting. Hormónar. Stjórn efnaskipta. Æxlu.
 Verklegar æfingar: Hjartarafrit (EKG). Stjórnun blóðþrýstings. Viðbrögð líkamans við áreynslu. Nýrnastarfsemi.
 Kennslan er á vegum Lífeðlisfræðistofnunar og er í formi fyrirlestra, umræðufunda, verklegra æfinga og lausnarleitar náms (PBL). Skyllt er að mæta í PBL og allar verklegar æfingar, skila skýrslum, skriflegum og munnlegum og mæta í umræðufundi.
 Lokaekinnun í lífeðlisfræði er sett saman úr tveimur einkunnum: Skriflegu prófi, sem gildir 80%, og vegnu meðaltali einkunna fyrir æfingar og skýrslur, sem gildir 20%. Tilskilin lágmarkseinkunn í hverjum hluta fyrir sig er 5.0.

LÆK209G • Lífefna og sameindalíffræði A • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Eiríkur Steingrímsson Prófessor

Kennari: Jón Jóhannes Jónsson

Kennari: Sigurður Ingvarsson

Kennari: Helga Eyja Hrafnkelsdóttir

Kennari: Pétur Henry Petersen Sérfræðingur

Viðfangsefni, hugtök og aðferðir í lífefna- og sameindalíffræði. Erfðamengi, erfðaeefni og efnaskipti DNA, erfðatækni. RNA, tjáning gena, umritun og þýðing. Prótein og ensím. Trangenísk tilraunadyr. Lífupplýsingafræði. Sameindalíffræði veira og genalækningar. Frumuhringur, apoptosis og sameindaerfðafræði krabbameins. Sjúkdómalífefnafræði og dæmi um notkun lífefna- og sameindalíffræði í lækisfræði. Námskeiðið samanstendur af fyrirlestrum, hópumræðum, vefverkefni, lausnaleyfingum, námsefni í tölvuveri og verklegum æfingum. Lokaeinkunn er sett saman úr þremur einkunum, skriflegu prófi sem gildir 85%, vefverkefni sem gildir 5% og verklegri æfingu og skýrslu sem gildir 10%. Tilskilin lágmarks-einkunn í lokaprófi og í heildareinkunn fyrir námskeiðið er 5,0.

LÆK210G • Lífefna og sameindalíffræði B • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ingibjörg Harðardóttir Dósent

Kennari: Guðrún Valgerður Skúladóttir Vísindamaður

Kennari: Jón Jóhannes Jónsson

Inntak/viðfangsefni:

Bygging, eiginleikar, hlutverk og aðferðir til að einangra og skoða prótein, kolvetni og lípíð. Háorkusambönd og súrefnisháð efnaskipti. Efnaskipti fitu, aminosýra, kolvetna og nukleótíða. Samhæfing efnaskipta. Melting, upptaka og virkni næringarefna og áhrif þeirra á heilslu og sjúkdóma. Bygging og starfsemi hormóna. Skriflegt próf úr öllu námsefninu (85%). Úrlausn verkefnis úr hluta námsefnisins (5%). Skýrsla úr verklegri æfingu ásamt mati á undirbúningi og vinnusemi í tíma (10%). Lágmarkseinkunn í lokaprófi og í heildareinkunn er 5,0. Ljúka þarf öllum þáttum námskeiðsins.

LÆK212G • Lífeðlisfræði I Ta • (8e) • Haust

Umsjónarmaður: Anna Guðmunds Fulltrúi

Umsjónarkennari: Sighvatur Sævar Árnason

Fyrri hluti námskeiðs um lífeðlisfræði mannslikamans. Tannlæknar sækja sérstaka fyrirlestra, málstofur, umræðufundi og framkvæma verklegar æfingar. Fjallað er um starfsemi einstakra líffæra og líffærakerfa. Eftirfarandi efni er tekið fyrir í þessum hluta: Stýrikerfi frumuhimnur, himnuspennur, taugalífeðlisfræði, frálægar taugar, beinagrindarvöðvar, sléttir vöðvar og hjartavöðvinn, miðtaugakerfið, stjórn hreyfinga, skynjun (bragð, sársauki, sjón, heyrn, jafnvægi), undirstúka og heiladagull, öndun. Tvær verklegar æfingar um Vöðva og um Vöðvarrafrit og viðbrögð með munnlegum skýrslum. Hver nemendi flytur eina málstofu á misserinu. Þrjú stutt áfangapróf eru á misserinu og gilda 2 til lokaeinkunnar. Skyldumæting í 2 áfangapróf, allar málstofur og verklegar æfingar og tilheyrandi umræðufundi. Námsmat: Misserismat 50%: Tvö áfangapróf (af 3) 20%, málstofa 10%, tvær verklegar æfingar 20%. Misserispróf í desember: 50%. Meðaltal einkunnna fyrir frammistöðu í málstofum, verklegum æfingum, munnlegum skýrslum og áfangaprófum gildir 50% af heildareinkunn. Skriflegt próf í lok haustmísseris 2. árs gildir 50%.

LÆK213G • Lífeðlisfræði II Ta • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Anna Guðmunds Fulltrúi

Umsjónarkennari: Sighvatur Sævar Árnason

Seinni hluti námskeiðs um lífeðlisfræði mannslikamans. Tannlæknar sækja sérstaka fyrirlestra, málstofur, umræðufundi og framkvæma verklegar æfingar. Eftirfarandi efni er tekið fyrir í þessum hluta: Hjartað, blóðæðar, blóð, nýrnastarfsemi, vökva- og sýrubasavægi, orkuvægi og hitastjórnun, skjaldkirtill og bris, nýrnahettur, meltingarkerfið, æxlu. Tvær verklegar æfingar um Stjórn blóðþrýstings og um Lífeðlisfræði áreynslu með munnlegum skýrslum. Hver nemendi flytur eina málstofu á misserinu. Þrjú stutt áfangapróf eru á misserinu og gilda 2 til lokaeinkunnar. Skyldumæting í 2 áfangapróf, allar málstofur og verklegar æfingar og tilheyrandi umræðufundi. Námsmat: Misserismat 50%: Tvö áfangapróf (af 3) 20%, málstofa 10%, tvær verklegar æfingar 20%. Misserispróf í desember: 50%. Meðaltal einkunnna fyrir frammistöðu í málstofum, verklegum æfingum, munnlegum skýrslum og áfangaprófum gildir 50% af heildareinkunn. Skriflegt próf í lok haustmísseris 2. árs gildir 50%.

LÆK214G • Líffærafræði sj. IIA • (8e) • Vor • 7f + 3v

Umsjónarkennari: Hannes Petersen Dósent

Kennari: Una Strand Viðarsdóttir

Kennari: Finnbogi Rútur Þormóðsson Fræðimaður

Kennari: Pétur Henry Petersen Sérfræðingur

Kennd er taugalíffærafræði svo og líffærafræði höfuðs og háls. Líffæra- og fósturfræði höfuðs og háls (15F/N, 10V/N). Farið er yfir fósturfræði, líffærakerfi (anatomia systemica) og svæði (anatomia topographica) höfuðs og háls. Sýnikennsla eftir því sem aðstæður leyfa. Líffæra- og fósturfræði taugakerfis (26F/N, 14V/N). Í líffærafræði er farið yfir fósturfræði og starfræn kerfi taugakerfis. Í verklegum/sýnikennslutímum er farið yfir ytri og innri gerð heilans.

Verklega kennslan hefst í byrjun misseris ef efniviður fæst og stendur í sex vikur. Lýkur með verklegu prófi: Sameiginlegt skriflegt próf í báðum þáttum

LÆK301G • Sýklafræði • (7e) • Haust

Umsjónarkennari: Karl Guðstaf Kristinsson Prófessor

Kennari: Ólafur Steingrímsson Dósent

Kennslutími: Haustmísseri. Fyrst eru fyrirlestrar um almenna sýklafræði. Síðan er farið yfir einstakar ættkvíslir og tegundir baktería, sveppi og sveppasykingar, snikjudýr og snikjudýrasýkingar í mönnum. Eftir yfirferð um eiginleika sýklanna er farið nánar í sýkingar af völdum þeirra. Áhersla er einkum lögð á orsakir, smitleiðir, meinmyndun, forvarnir, rannsóknaraðferðir til greiningar svo og sýnatökur og vandamál tengd þeim. Fyrirlestraskrá samt marklýsingu fyrir hvern fyrirlestur er birt á Uglunni áður en kennslan hefst. Snemma í september byrjar verklega námskeiðið. Staðsetning verklegu tímanna verður tilkynnt í upphafi námskeiðs. Nemendur fá fjölrítt hefti með lýsingu á hverri æfingu. Í verklega námskeiðinu eru kynntir helstu sýklar og mikilvægustu aðferðirnar við greiningu á þeim. Verklegu æfingarnar eru 11 (um 2 klst. hver æfing) og námskeiðinu lýkur með stuttu stöðvaprófi. Það er mætingaskylda í verklegu æfingarnar (95%).

Verklegar æfingar (11 x 2 klst) sem lýkur með stuttu verklegu prófi. Það er mætingaskylda í verklegu æfingarnar (95%). Skriflegt próf í lok námskeiðs.

LÆK302G • Veirufræði • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Arthur Löve Prófessor

Kennari: Þorgerður Árnadóttir

Námskeið þetta tekur til grundvallaratriða varðandi veirur sem valda sjúkdómum í mönnum. Helstu atriði eru flokkun, bygging þeirra sem og hvernig þær margfaldast, valda skemmdum í frumum og líffærum og dreifast um líkamann. Lögð er áhersla á sjúkdómsmyndun (pathogenesis), meinmyndandi þætti veiranna (pathogenetic determinants) og svörun hýsils. Farið er yfir helstu veirusýkingar meðal manna og áhersla lögð á smitleiðir, faraldsfræði, sjúkdómsmyndun, klínisk einkenni, fylgikvilla og greiningu veiranna á rannsóknarstofu. Kennslan felst í fyrirlestrum og verklegum æfingum.

Skriflegt próf í október.

LÆK303G • Líffærameinafræði • (13e) • Haust & vor

Umsjónarkennari: Jóhannes Ó Björnsson Prófessor

Kennari: Jón Gunnlaugur Jónsson Prófessor

Kennari: Sverrir Harðarson Dósent

Kennari: Bjarni Agnar Agnarsson Dósent

Kennari: Kristrún R Benediktssdóttir Dósent

A2: Fyrirlestrar: Haustmíssi 2009: Sérhæfð líffærameinafræði: Hjarta- og æðasjúkdómar, lungnasjúkdómar, sjúkdómar í meltingarvegi, taugameinafræði. Vormíssi 2010: Sjúkdómar í lifur, gallvegum og brisi, sjúkdómar í þvaggfærum, sjúkdómar í kynfærum karla, sjúkdómar í kynfærum kvenna, sjúkdómar í brjóstum, sjúkdómar í innkirtlum, blöð- og eitilvefssjúkdómar, sjúkdómar í stoðvefjum. B: Verklegt nám: Meinvefjafræði, fyrirlestrar og sýnikennsla á báðum misserum. Síðan verklegar æfingar í smásjárskoðun sjúkra vefja undir leiðsögn kennara. Lýkur með stuttu verklegu prófi skömmu eftir síðasta æfingartíma. C: Sýnikennsla: Sýndar eru krufningar, skurðsýni og rætt um ýmis viðfangsefni í líffærameinafræði í því sambandi, samkvæmt nánara samkomulagi kennara og nemenda. D: Nýsýgð: Líffærasafn, Læknagarði. Kennslugögn, myndir og texti um æða- og hjartasjúkdóma liggja frammi í húsnæði Rannsóknastofu Háskólans í meinafræði. Verklegt próf í febrúar/mars 2010. Skriflegt próf (fjólval og stuttar spurningar, 4 klst.) í febrúar/mars.

LÆK304G • Rannsóknarverkefni • (0e) • Haust

Umsjónarkennari: Helga M Ögmundsdóttir Prófessor

Kennslutími: Vormíssi 10 vikur, hefst í mars. Þetta tímabil námsins hefst í á stuttu námskeiði í vísindalegum vinnubrögðum og aðferðum, síðan tekur við vinna að rannsóknarverkefni. Markmið þessa námskeiðs er að gefa læknanemum tækifæri til þess að vinna að afmörkuðu rannsóknarverkefni undir handleiðslu kennara. Nemi mun læra að beita vísindalegum vinnubrögðum við öflun gagna, framkvæmd rannsókna, úrvinnslu og túlkun niðurstaðna. Kennarar og sérfræðingar leggja fram verkefni og geta nemendur valið úr þeim verkefnum sem rannsóknarnámsnefndin hefur samþykkt. Auglýst er eftir verkefnalýsingum á vormíssi og í upphafi haustmíssis á undan. Einnig geta nemendur sjálfir aflað sér verkefna hjá kennurum/sérfræðingum við háskóla/stofnanir á Íslandi eða erlendis en slík verkefni þurfa samþykki rannsóknarnámsnefndar. Síðustu vikuna í maí er haldin tveggja daga ráðstefna, þar sem hver nemandi kynnir verkefni sitt með fyrirlestri. Ritgerð um verkefnið skal skila eigi síðar en fyrsta mánudag í júní.

Námsmat: Rannsóknarnámsnefnd gefur einkunn frá 0- 10 og er hún samsett af einkunn leiðbeinanda fyrir rannsóknarvinnuna, frammistöðu í fyrirlestri og mati á ritgerð. Ráðstefna í maí

LÆK304G • Rannsóknarverkefni • (18e) • Vor

Umsjónarkennari: Helga M Ögmundsdóttir Prófessor

Kennslutími: Vormíssi 10 vikur, hefst í mars. Þetta tímabil námsins hefst í á stuttu námskeiði í vísindalegum vinnubrögðum og aðferðum, síðan tekur við vinna að rannsóknarverkefni. Markmið þessa námskeiðs er að gefa læknanemum tækifæri til þess að vinna að afmörkuðu rannsóknarverkefni undir handleiðslu kennara. Nemi mun læra að beita vísindalegum vinnubrögðum við öflun gagna, framkvæmd rannsókna, úrvinnslu og túlkun niðurstaðna. Kennarar og sérfræðingar leggja fram verkefni og geta nemendur valið úr þeim verkefnum sem rannsóknarnámsnefndin hefur samþykkt. Auglýst er eftir verkefnalýsingum á vormíssi og í upphafi haustmíssis á undan. Einnig geta nemendur sjálfir aflað sér verkefna hjá kennurum/sérfræðingum við háskóla/stofnanir á Íslandi eða erlendis en slík verkefni þurfa samþykki rannsóknarnámsnefndar. Síðustu vikuna í maí er haldin tveggja daga ráðstefna, þar sem hver nemandi kynnir verkefni sitt með fyrirlestri. Ritgerð um verkefnið skal skila eigi síðar en fyrsta mánudag í júní.

Námsmat: Rannsóknarnámsnefnd gefur einkunn frá 0- 10 og er hún samsett af einkunn leiðbeinanda fyrir rannsóknarvinnuna, frammistöðu í fyrirlestri og mati á ritgerð. Ráðstefna í maí

LÆK305G • Klínísk aðferð • (4e) • Haust & vor

Umsjónarkennari: Kristján Erlendsson Dósent

Umsjónarkennari: Runólfur Pálsson Dósent

Umsjónarkennari: Ragnhildur Steinbach Verkefnisstjóri

Kennari: Bjarni Þjóðleifsson Prófessor

Kennari: Halldór Jónsson Prófessor

Kennari: Þórarinn Gíslason Prófessor

Kennari: Karl Konráð Andersen Dósent

Námskeið á 3. ári. Um er að ræða námskeið fyrir litla hópa (4-6 nemendur) með kennara þar sem farið er yfir helstu atriði tóku sjúkrasögu, almennrar líkamsskoðunar og skoðunar sérstakra líffærakerfa. Gert er ráð fyrir að eitt sé um fjórum kennslustundum í þessa kennslu undir handleiðslu leiðbeinanda og fer sú kennsla fram í tengslum við fyrirlestrakennslu einstakra líffærakerfa. Skyldumæting, umsögn en ekki próf. Skyldumæting, umsögn en ekki próf.

LÆK306G • Lyfja- og eiturefnafræði • (14e) • Haust & vor

Umsjónarkennari: Magnús Jóhannsson Prófessor

Kennari: Kristín Ólafsdóttir Dósent

Kennari: Karl Gústaf Kristinsson Prófessor

Kennari: Magnús Karl Magnússon Prófessor

Kennari: Guðmundur Þorgeirsson Prófessor

Kennari: Inga Sigurrós Práinsdóttir

Kennari: Gunnar Guðmundsson

Kennari: Jakob L. Kristinsson Dósent

Kennari: Ólafur Guðlaugsson

Haust-og vormisseri: Lyfjahvarfafræði: Yfirlit yfir lyfjaform. Frásög, dreifing, útskilnaður og umbrot lyfja. Gildi lyfjamælinga í blóði.

Lyfjaviðtakar. Samband skammta og verkunar. Hjáverkanir lyfja. Öldrunarlyfjafræði. Milliverkun lyfja. Skráning lyfja. Lyfhrifafræði:

Lyfjafræði innkirtla. Vítamín. Járn. Lyf við beinþynningu. Bólguýðandi lyf. Lyfjafræði úttaugakerfis. Lyfjafræði miðtaugakerfis. Sýklalyf.

Magasjúkdómalyf. Blóðþrýstingslækkandi lyf. Hjartalýf. Segavarnarlyf. Þvagræsilyf. Krabbameinslyf (lyf við illkynja sjúkdómum).

Ónæmisbælandi lyf (immunosuppressiva). Fitulækkandi lyf. Lyf við offitu. Nikótín og tóbak. Kannabis. Amfetamín og kókaín.

Eiturefnafræði.

Skriflegt próf í febrúar/mars 2010

LÆK307G • Lyfjafræði II Ta • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Magnús Jóhannsson Prófessor

Kennari: Magnús Gottfredsson Dósent

Kennari: Kristín Ólafsdóttir Dósent

Kennari: Karl Gústaf Kristinsson Prófessor

Kennari: Helgi Sigurðsson Prófessor

Kennari: Guðmundur Þorgeirsson Prófessor

Kennari: Gunnar Guðmundsson

Kennari: Jakob L. Kristinsson Dósent

Kennd er sérhæfð lyfjafræði (um sérhæfða verkun lyfja á líffæri og fleiri líffærakerfi), samhæfð lyfjafræði (um atriði, sem sameiginleg eru

lyfjum og lúta að frásogi, dreifingu, útskilnaði, umbrotum o.fl. í líkamanum). Með þessum þætti kennslunnar fylgir lítills háttar sýnikennsla.

Sérstök áhersla er lögð á lyfjafræði tannlækna, þ.e.a.s. þau lyf, er tannlæknar nota. Fyrirkomulag kennslunnar verður þannig, að kennt verður

á tveimur námskeiðum, haust og vor, 36. fyrirlestrar á hvoru námskeiði. Á haustmisseri er kennt þriðjudaga frá 13-16 og fimmtudaga 13-16.

Námskeiðinu lýkur með hlutaprófi. Upphaf kennslu auglýst síðar. Á vormisseri verður kennt á þriðjudögum kl. 13-16 og fimmtudögum kl.

13-16. Upphaf kennslu auglýst síðar. Netíð: www.hi.is/pub/liflyfjafr

Skriflegt próf í lok hvors námskeiðs, haust og vor.

LÆK308G • Lyfjafræði I Ta • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Magnús Jóhannsson Prófessor

Kennari: Magnús Gottfredsson Dósent

Kennari: Kristín Ólafsdóttir Dósent

Kennari: Karl Gústaf Kristinsson Prófessor

Kennari: Magnús Karl Magnússon Prófessor

Kennari: Helgi Sigurðsson Prófessor

Kennari: Guðmundur Þorgeirsson Prófessor

Kennari: Gunnar Guðmundsson

Kennari: Jakob L. Kristinsson Dósent

Haust-og vormisseri: Lyfjahvarfafræði: Yfirlit yfir lyfjaform. Frásög, dreifing, útskilnaður og umbrot lyfja. Gildi lyfjamælinga í blóði.

Lyfjaviðtakar. Samband skammta og verkunar. Hjáverkanir lyfja. Öldrunarlyfjafræði. Milliverkun lyfja. Lyfhrifafræði: Lyfjafræði innkirtla.

Vítamín. Járn. Bólguýðandi lyf. Lyfjafræði úttaugakerfis. Lyfjafræði miðtaugakerfis. Sýklalyf. Magasjúkdómalyf. Blóðþrýstingslækkandi

lyf. Hjartalýf. Segavarnarlyf. Krabbameinslyf (lyf við illkynja sjúkdómum). Ónæmisbælandi lyf (immunosuppressiva). Fitulækkandi lyf. Lyf

við beinþynningu og offitu.

Skriflegt próf í lok hvors námskeiðs, haust og vor.

LÆK401G • Háls- nef- og eyrnasjúkdómafræði • (3e) • Haust & vor

Umsjónarkennari: Hannes Petersen Dósent

Verklek kennsla: Kennt er á göngudeild háls- nef og eyrnadeildar LSH Fossvogi sem er á III. hæð (B3). Verklek kennsla er hluti af verklegu

námi í handlæknisfræði og stendur yfir allt skólaárið þ.e. bæði haust og vormisseri. Nemendur verða 2 saman, í eina viku í senn (sjá nánar

stundaskrá). Læknanemum er kennd háls-, nef- og eyrnaskoðun ásamt beitingu algengustu hjálpartækja til sjúkdómsgreiningar og

meðhöndlunar, s.s. hljóðholismælis, heyrnarmælis og smásjár. Sjúkdómstilfelli verða kynnt eftir því sem tók eru á hverju sinni, bæði á

legudeild, göngudeild og skurðeild.

Bókleg kennsla: Reynt verður að hafa "fyrirlestra" á formi vandamiðaðs náms þar sem kynnt verða háls-, nef- og eyrna vandamál og lausnir

þeirra. "Fyrirlestrarnir" verða á nokkurskonar fundarformi það sem áhersla verður lögð á umræður og spurningar er tengjast kynntum

vandamálum. Efnir fundanna verður skv. fyrirlestraskrá, sem lögð er fram í upphafi hvers námskeiðs að hausti. Kennsla fer fram í

kennslustofum Landspítala Fossvogi í G-álm.

Námsmarkmið: Greining og meðferð sjúkdóma í hálsi, nefi og eyrum ásamt undirstöðuatriðum í heyrnar- og talmeinafræði. Einkum lögð

áhersla á þau háls-, nef- og eyrnvandamál (sjúkdóma) sem algengastir eru í almennu læknisstarfi.

Próf: Skriflegt próf, 70% af lokaekinn, haldið í september í lok fyrirlestrahrinu og er byggt upp með fjölvalsspurningum,

myndaspurningum og stuttum ritgerðaspurningum. Lítið er á prófið sem hluta af kennslu. Verklek stöðvapróf, 30% af lokaekinn,

sameiginlegt með öðrum greinum handlæknisfræðinnar, haldið í lok verklegar hrinu, en með þeim prófum lýkur hver nemandi áfanganum

formlega.

LÆK402G • Lyflæknisfræði, fræðileg • (13e) • Haust & vor • 13f

Umsjónarkennari: Guðmundur Þorgeirsson Prófessor

Kennari: Páll Torfi Ónundarson Dósent

Kennari: Bjarni Þjóðleifsson Prófessor

Kennari: Magnús Gottfredsson Dósent

Kennari: Gunnar Sigurðsson Prófessor

Kennari: Runólfur Pálsson Dósent
 Kennari: Gunnar Þór Gunnarsson Lektor
 Kennari: Steinn Jónsson Dósent
 Kennari: Helgi Sigurðsson Prófessor
 Kennari: Þórarinn Gíslason Prófessor
 Kennari: Helgi Jónsson Dósent
 Kennari: Pálmi V Jónsson Prófessor
 Kennari: Þórður Harðarson Prófessor
 Kennari: Rafn Benediktsson Dósent
 Kennari: Björn Guðbjörnsson Dósent
 Kennari: Gunnar Guðmundsson
 Kennari: Unnur Steina Björnsdóttir Dósent
 Kennari: Karl Konráð Andersen Dósent

Námskeið í lyflæknisfræði skiptist í tvo hluta, klíniskan hluta og fræðilegan hluta. Prófi í lyflæknisfræði verða tvö, skriflegt og klínískt. Klínískt námskeið: Stúdentar dvelja á lyflækningadeildum LSH í 13 vikur. Kennnd verður aðferðafræði lyflæknisfræðinnar við mat sjúklinga, greiningu, mismunagreiningu, áætlanagerð, framkvæmd rannsókna, meðferð og eftirlit. Stúdentar eru hluti af teymi lækna sem annast inniliggjandi sjúklinga. Þá taka þeir þátt í störfum á göngudeild. Stúdentar taka sjúkrasögu, skoða sjúklinga, fylgja sjúklingum sínum eftir undir handleiðslu aðstoðarlækna og sérfræðinga. Stúdentar skiptast á að vera á sjúkrahúsinu á vöktum. Æfingaklíníkur eru reglulegar. Full mætingaskyld. 40% af klíniskri prófseinkunn birtist í mati á færni stúdentsins á námskeiðinu, en 60% fæst með stöðvaprófi að vori. Fræðileg kennsla felst í fyrirlestrum skv. fyrirlestraskrá og lestri færðibóka í lyflæknisfræði og tímaritsgreina. Haldið verður skriflegt próf að vori. Umsjón með námskeiði á Hringbraut hefur Runólfur Pálsson dósent. Umsjón með námskeiði í Fossvogi hefur Rafn Benediktsson dósent. Skrifstofustjóri lyflækningasviðs I: Rannveig Ásgeirsdóttir. Prófi í lok námskeiðs.

LÆK403G • Lyflæknisfræði, klínísk • (13e) • Haust & vor • 13f

Umsjónarkennari: Guðmundur Þorgeirsson Prófessor

Kennari: Páll Torfi Ónundarson Dósent
 Kennari: Bjarni Þjóðleifsson Prófessor
 Kennari: Magnús Gottfredsson Dósent
 Kennari: Gunnar Sigurðsson Prófessor
 Kennari: Runólfur Pálsson Dósent
 Kennari: Gunnar Þór Gunnarsson Lektor
 Kennari: Steinn Jónsson Dósent
 Kennari: Helgi Sigurðsson Prófessor
 Kennari: Þórarinn Gíslason Prófessor
 Kennari: Helgi Jónsson Dósent
 Kennari: Pálmi V Jónsson Prófessor
 Kennari: Þórður Harðarson Prófessor
 Kennari: Rafn Benediktsson Dósent
 Kennari: Björn Guðbjörnsson Dósent
 Kennari: Karl Konráð Andersen Dósent

Námskeið í lyflæknisfræði skiptist í tvo hluta, klíniskan hluta og fræðilegan hluta. Prófi í lyflæknisfræði verða tvö, skriflegt og klínískt. Klínískt námskeið: Stúdentar dvelja á lyflækningadeildum LSH í 13 vikur. Kennnd verður aðferðafræði lyflæknisfræðinnar við mat sjúklinga, greiningu, mismunagreiningu, áætlanagerð, framkvæmd rannsókna, meðferð og eftirlit. Stúdentar eru hluti af teymi lækna sem annast inniliggjandi sjúklinga. Þá taka þeir þátt í störfum á göngudeild. Stúdentar taka sjúkrasögu, skoða sjúklinga, fylgja sjúklingum sínum eftir undir handleiðslu aðstoðarlækna og sérfræðinga. Stúdentar skiptast á að vera á sjúkrahúsinu á vöktum. Æfingaklíníkur eru reglulegar. Full mætingaskyld. 40% af klíniskri prófseinkunn birtist í mati á færni stúdentsins á námskeiðinu, en 60% fæst með stöðvaprófi að vori. Fræðileg kennsla felst í fyrirlestrum skv. fyrirlestraskrá og lestri færðibóka í lyflæknisfræði og tímaritsgreina. Haldið verður skriflegt próf að vori. Umsjón með námskeiði á Hringbraut hefur Runólfur Pálsson dósent. Umsjón með námskeiði í Fossvogi hefur Rafn Benediktsson dósent. Skrifstofustjóri lyflækningasviðs I: Rannveig Ásgeirsdóttir. Prófi í lok námskeiðs.

LÆK404G • Myndgreining • (3e) • Haust & vor

Umsjónarkennari: Ásbjörn Jónsson Dósent

Kennari: Guðmundur Jón Eliásson Lektor
 Kennari: Jörgen Albrechtsen

Farið er yfir í fyrirlestrum eðlisfræði myndgreiningar, geislavarnir, almenn hugtök læknisfræðilegrar myndgreiningar, myndgreiningaraðferðir (röntgenrannsóknir, tölvusneiðmyndarannsóknir, ómun, ísótóparannsóknir og segulómun), myndgreiningu á taugakerfi, brjóst- og kviðarholi, hjarta og æðum, meltingar- og þvagferum, beinum og liðum. Skuggaefni og rannsóknir með þeim við brjósthol-, meltingarfæra- og æðasjúkdóma. Aðgerðarannsóknir (intervention). Verklegr kennsla: Fer fram á röntgendeildum Landspítala - Háskólasjúkrahúsi og Domus Medica. Nemendum skipt í hópa og er hver flokkur í 2 vikur í verklegu námi í myndgreiningu. Skriflegt próf.

LÆK405G • Meinefnafræði • (2e) • Haust

Umsjónarkennari: Jón Jóhannes Jónsson

Markmið námskeiðsins er grunnkennsla í notkun lífefnafræðilegra, sameindaerfðafræðilegra og frumlíffræðilegra hugtaka og aðferða til skilnings og mats á heilsu manna og sjúkdómum. Efni fyrirlestra: Almenn meinefnafræði, sérhæfð meinefnafræði einstakra sjúkdóma og líffærakerfa. Hagnýt atriði varðandi samskipti lækna við klínískar rannsóknastofur. Vaxtarbroddar í sameindalæknisfræði. Lausnaleitarnám. Heimsókn á rannsóknastofu í meinefnafræði á 2. námsári. Skriflegt próf, mat á lausnaleitarnámi

LÆK406G • Skurðlæknisfræði, fræðileg • (13e) • Haust & vor

Umsjónarkennari: Halldór Jónsson Prófessor
 Kennari: Karl Logason
 Kennari: Bjarni Torfason Dósent
 Kennari: Hannes Petersen Dósent
 Kennari: Guðmundur Geirsson Dósent
 Kennari: Þorvaldur Jónsson Dósent
 Kennari: Tómas Guðbjartsson
 Kennari: Þorvaldur Ingvarsson Dósent
 Kennari: Brynjólfur Árni Mogensen Dósent
 Kennari: Páll Helgi Möller Dósent
 Kennari: Margrét Oddsdóttir
 Kennari: Ingvar Hákon Ólafsson

Fræðilega kennslan í skurðlæknisfræðum er í fyrirlestrarformi sem er sameiginleg með lyflæknisfræði og fer fram allt haust- og vormisseri (samþals 240F/N). Við kennsluna er lögð sérstök áhersla á greiningu, rannsóknir og skurðaðgerðir. Þar sem skörun er í meðferð margra sjúkdóma eru sumir fyrirlestrar samkenndir með lyflæknisfræði. Kennarar eru sérfræðingar í viðkomandi sjúkdómum á Landspítala og Fjórðungssjúkrahúsinu á Akureyri, en ýmist fast- eða lausráðnir við Læknadeildina. Námsmat er krossapróf að loknum öllum fyrirlestrum. Próf í lok námskeiðs.

LÆK407G • Skurðlæknisfræði, klínísk • (13e) • Haust & vor

Umsjónarkennari: Halldór Jónsson Prófessor
 Kennari: Karl Logason
 Kennari: Bjarni Torfason Dósent
 Kennari: Hannes Petersen Dósent
 Kennari: Guðmundur Geirsson Dósent
 Kennari: Þorvaldur Jónsson Dósent
 Kennari: Tómas Guðbjartsson
 Kennari: Þorvaldur Ingvarsson Dósent
 Kennari: Brynjólfur Árni Mogensen Dósent
 Kennari: Páll Helgi Möller Dósent
 Kennari: Margrét Oddsdóttir
 Kennari: Ingvar Hákon Ólafsson

Verklega kennslan í skurðlæknisfræðum eru námskeið á haust- og vormisseri sem fara samtímis fram og fyrirlestrar á bæði á Landspítala og á Fjórðungssjúkrahúsinu á Akureyri. Stúdentar innskriða sjúklinga í innskriptarmiðstöð, fylgja þeim eftir í aðgerð og á legudeild. Þeir ganga hefðbundinn stofugang á legudeildum og kennslustofugang í vikulok með kennara. Þeir fylgjast einnig með og taka þátt í starfi í göngu- og endurkomudeildum. Æfingaklíník er daglega og fræðslufundur í hverri viku. Stúdentar eru til skiptis á bráðavöktum og mætingaskylda er 100%. Námsmat er samsett úr 75% frammistöðu á vitjunarprófi í lok námskeiðs og 25% frammistöðu í námsbók (afrekaskrá) sem er skilað samtímis.

Próf í lok námskeiðs

LÆK501G • Fæðinga- og kvensjúkdómafræði • (12e) • Haust

Umsjónarkennari: Reynir Tómas Geirsson Prófessor
 Kennari: Jens A Guðmundsson Dósent
 Kennari: Hildur Harðardóttir Lektor

Kennslutími: Haust- og vormisseri. Fyrirlestrar og verkleg námskeið, sjá barnasjúkdómafræði. Kennslan fer fram með fyrirlestrum, umræðufundum og verklegri kennslu á 7 vikna námskeiðum og tengist námi í barnasjúkdómafræði (sjá barnasjúkdómafræði). Kennslan fer fram á Kvinnadeild LSH en læknanemar kynna einnig starfsemi Leitarstöðvar Krabbameinsfélags Íslands og mæðravernd í Heilsuverndarstöð Reykjavíkur Sjá heimasíðu Kvinnadeildar LSH á www.landspitali.is. Fjögur námskeið eru haldin á ári. Fyrstu 2 vikur námskeiðsins eru nær daglegir fyrirlestrar samhæfðir verklegu kennslunni en síðari 5 vikurnar fer kennslan jöfnum höndum fram í formi umræðufunda og fyrirlestra auk hins verklega náms. Læknanemar fylgja læknum og ljósmæðrum á deildinni í daglegu starfi en kynna sér að auki, skv. fyrirfram gerðri áætlun, sérstaka starfsemi innan fagsins, s.s. ómskoðanir, tæknifrjóvgun, krabbameinsleit og mæðravernd. Í byrjun námskeiðs fá læknanemar leiðbeiningamöppu með upplýsingum um starfsemi kvinnadeildar og skipulag námskeiðsins ásamt almennum upplýsingum. Viðbótargögnum er síðan dreift á námskeiðinu sjálfu. Læknanemar hafa aðgang að tölvukosti og netþjónustu á deildinni. Námskeiðinu lýkur með stöðvaprófi en einnig er verknámseinkunn hluti heildareinkunnar. Námsmat: Próf í okt. og des. Námskeiðinu lýkur með stöðvaprófi en einnig er verknámseinkunn hluti heildareinkunnar. Námsmat: Próf í október og desember

LÆK501G • Fæðinga- og kvensjúkdómafræði • (12e) • Vor

Umsjónarkennari: Reynir Tómas Geirsson Prófessor
 Kennari: Jens A Guðmundsson Dósent
 Kennari: Hildur Harðardóttir Lektor

Kennslutími: Haust- og vormisseri. Fyrirlestrar og verkleg námskeið, sjá barnasjúkdómafræði. Kennslan fer fram með fyrirlestrum, umræðufundum og verklegri kennslu á 7 vikna námskeiðum og tengist námi í barnasjúkdómafræði (sjá barnasjúkdómafræði). Kennslan fer fram á Kvinnadeild LSH en læknanemar kynna einnig starfsemi Leitarstöðvar Krabbameinsfélags Íslands og mæðravernd í Heilsuverndarstöð Reykjavíkur Sjá heimasíðu Kvinnadeildar LSH á www.landspitali.is. Fjögur námskeið eru haldin á ári. Fyrstu 2 vikur námskeiðsins eru nær daglegir fyrirlestrar samhæfðir verklegu kennslunni en síðari 5 vikurnar fer kennslan jöfnum höndum fram í formi umræðufunda og fyrirlestra auk hins verklega náms. Læknanemar fylgja læknum og ljósmæðrum á deildinni í daglegu starfi en kynna sér að auki, skv. fyrirfram gerðri áætlun, sérstaka starfsemi innan fagsins, s.s. ómskoðanir, tæknifrjóvgun, krabbameinsleit og mæðravernd. Í byrjun námskeiðs fá læknanemar leiðbeiningamöppu með upplýsingum um starfsemi kvinnadeildar og skipulag námskeiðsins ásamt almennum upplýsingum. Viðbótargögnum er síðan dreift á námskeiðinu sjálfu. Læknanemar hafa aðgang að tölvukosti og netþjónustu á deildinni. Námskeiðinu lýkur með stöðvaprófi en einnig er verknámseinkunn hluti heildareinkunnar. Námsmat: Próf í mars og maí. Námskeiðinu lýkur með stöðvaprófi en einnig er verknámseinkunn hluti heildareinkunnar. Námsmat: Próf í mars og maí.

LÆK503G • Geðlæknisfræði • (14e) • Haust

Umsjónarkennari: Hannes Pétursson Prófessor

Umsjónarkennari: Engilbert Sigurðsson

Kennari: Þórður Sigmundsson Dósent

Kennari: Jón Grétar Stefánsson Dósent

Kennslutími: Haust- og vormisseri. Markmið kennslunnar er að fræða stúdenta um geðsjúkdóma, tíðni þeirra, orsakir, gang, horfur, meðferð og forvarnir. Einnig að hjálfa nema í grunnatriðum hugrænnar atferlismeðferðar og hvatningar-viðtala og auka skilning þeirra á sjálfum sér, eigin tilfinningum, hugsun og viðbrögðum við álagi. Ein vika er valvika og önnur nýtt eingöngu til fyrirlestrahalds. Kennslan fer fram í fyrirlestrum, umræðutímum og verklegum æfingum á geðdeildum Landspítala háskólasjúkrahúss samkvæmt handbók, er stúdentar fá í upphafi hvers námskeiðs.

Próf: Desember.

LÆK503G • Geðlæknisfræði • (14e) • Vor [i](#)

Umsjónarkennari: Hannes Pétursson Prófessor

Umsjónarkennari: Engilbert Sigurðsson

Kennari: Þórður Sigmundsson Dósent

Kennari: Jón Grétar Stefánsson Dósent

Kennslutími: Haust- og vormisseri. Markmið kennslunnar er að fræða stúdenta um geðsjúkdóma, tíðni þeirra, orsakir, gang, horfur, meðferð og forvarnir. Einnig að hjálfa nema í grunnatriðum hugrænnar atferlismeðferðar og hvatningar-viðtala og auka skilning þeirra á sjálfum sér, eigin tilfinningum, hugsun og viðbrögðum við álagi. Ein vika er valvika og önnur nýtt eingöngu til fyrirlestrahalds. Kennslan fer fram í fyrirlestrum, umræðutímum og verklegum æfingum á geðdeildum Landspítala háskólasjúkrahúss samkvæmt handbók, er stúdentar fá í upphafi hvers námskeiðs.

Próf: Í maí.

LÆK505G • Taugasjúkdómafræði • (10e) • Haust [i](#)

Umsjónarkennari: Elías Ólafsson Prófessor

Kennari: Finnbogi Jakobsson Dósent

Kennslutími: Haust- og vormisseri. 40 fyrirlestrar eru um helstu sjúkdóma í heila, mænu og úttaugakerfi. Auk þessa eru 12 fyrirlestrar ("seminör") sem stúdentar flytja undir handleiðslu kennara. Verkleg kennsla (180 tímar) fer fram á taugalækningadeildum Landspítala - Háskólasjúkrahús og stendur í 5 vikur. Kennslan fer bæði fram á sjúkra- og göngudeildum. Vikulegir fundir eru með sérfræðingum í taugaröntgenfræði (Ólafur Kjartansson) og taugameinafræði (Hannes Blöndal prófessor).

Próf: Desember. (Verklegr kennslu lýkur með prófi sem vegur 25% af einkunn í greininni).

LÆK505G • Taugasjúkdómafræði • (10e) • Vor [i](#)

Umsjónarkennari: Elías Ólafsson Prófessor

Kennari: Finnbogi Jakobsson Dósent

Kennslutími: Haust- og vormisseri. 40 fyrirlestrar eru um helstu sjúkdóma í heila, mænu og úttaugakerfi. Auk þessa eru 12 fyrirlestrar ("seminör") sem stúdentar flytja undir handleiðslu kennara. Verkleg kennsla (180 tímar) fer fram á taugalækningadeildum Landspítala - Háskólasjúkrahús og stendur í 5 vikur. Kennslan fer bæði fram á sjúkra- og göngudeildum. Vikulegir fundir eru með sérfræðingum í taugaröntgenfræði (Ólafur Kjartansson) og taugameinafræði (Hannes Blöndal prófessor).

Próf: Í maí. (Verklegr kennslu lýkur með prófi sem vegur 25% af einkunn í greininni).

LÆK507G • Húð- og kynsjúkdómafræði • (4e) • Haust & vor [i](#)

Umsjónarkennari: Jón Hjaltalín Ólafsson Dósent

Kennari: Kristrún R Benediktsdóttir Dósent

Námsefni: Uppbygging og starfsemi húðarinnar. Einnig verður farið í meinafræði helstu húðsjúkdóma. Útvortislyf og almennar notkunarreglur þeirra. Farið verður í algengustu húðsjúkdómum og þá sjúkdóma sem smitast við kynmök og ætlast til að stúdentar geti greint þá. Lausleg yfirferð verður á öðrum húðsjúkdómum. Allir stúdentar verða í verklegum tímum á göngudeild húð- og kynsjúkdóma og Legudeild LSH, Kynsjúkdómadeild LSH og Húðlæknastöðinni, Smáratorgi 1 Kópavogi. Auk þess verða sjúklingar sýndir í fyrirlestrum og því nauðsynlegt að mæting í fyrirlestra sé eins og um verklegan tíma sé að ræða.

Skriflegt próf.

LÆK508G • Barnalæknisfræði • (12e) • Haust • 10f + 40v [i](#)

Umsjónarkennari: Ásgeir Haraldsson Prófessor

Kennari: Atli Dagbjartsson Dósent

Kennari: Árni V Þórsson Dósent

Námið er verklegt og bóklegt. Nemendum er skipt í fjóra hópa til verklegs náms sem fer fram á Barnaspítala Hringins Landspítala. Fyrirlestrar eru einnig haldnir á Barnaspítala Hringins samhliða verklegu námi. Námið byggist þannig upp af verklegrri þjálfun, fyrirlestrum, úrlausnarverkefnum (klínikum) o.fl. Í verklegu námi kynnast nemar starfinu á öllum deildum Barnaspítalans.

Markmið námsins er að læknarar fá staðgóða þekkingu á barnalæknisfræði. Verklegra námið miðast við að læknarar fá góða reynslu í að skoða, umgangast og sjúkdómshætti veik börn og gera tillögur um rannsóknir og meðferð.

Í upphafi námsins fá stúdentar gögn í hendur varðandi fyrirkomulag námsins, þ.m.t. fyrirlestrarskrá, lýsingu á fyrirkomulagi námsins o.fl.

Nemendum er einnig bent á heimasíðu Barnaspítala Hringins.

Próf: Fjórum sinnum á vetri Gefn er ein einkunn sem samanstendur af 80% prófseinkunn og 20% verklegr einkunn.

LÆK508G • Barnalæknisfræði • (12e) • Vor • 10f + 40v [i](#)

Umsjónarkennari: Ásgeir Haraldsson Prófessor

Kennari: Atli Dagbjartsson Dósent

Kennari: Árni V Þórsson Dósent

Námið er verklegt og bóklegt. Nemendum er skipt í fjóra hópa til verklegs náms sem fer fram á Barnaspítala Hringins Landspítala.

Fyrirlestrar eru einnig haldnir á Barnaspítala Hringins samhliða verklegu námi. Námið byggist þannig upp af verklegrri þjálfun, fyrirlestrum, úrlausnarverkefnum (klínikum) o.fl. Í verklegu námi kynnast nemar starfinu á öllum deildum Barnaspítalans.

Markmið námsins er að læknanemar fái staðgóða þekkingu á barnalæknisfræði. Verklega námið miðast við að læknanemar fái góða reynslu í að skoða, umgangast og sjúkdómsgreina veik börn og gera tillögur um rannsóknir og meðferð.

Í upphafi námsins fá stúdentar gögn í hendur varðandi fyrirkomulag námsins, þ.m.t. fyrirlestrarskrá, lýsingu á fyrirkomulagi námsins o.fl. Nemendum er einnig bent á heimasíðu Barnaspítala Hringins.

Próf: Fjórum sinnum á vetri Gefn er ein einkunn sem samanstendur af 80% prófseinkunn og 20% verkefni einkunn.

LÆK509G • Augnsjúkdómafræði • (4e) • Haust & vor • 12f + 8v

Umsjónarkennari: Einar Stefánsson Prófessor

Kennari: Friðbert Jónsson Prófessor

Efni fyrirlestra samkvæmt fyrirlestrarskrá. Verklegr kennsla í augnskoðunarstofum á göngudeild augndeildar við Eiríksgötu 37, Augnlæknar Reykjavíkur og Sjonstöð Íslands, Hamrahlíð 17, Lasersjón, Ármúla, Sjonlagi Spönginni 39. Verklegr kennsla (4 hálfir dagar)verður auglýst við byrjun námskeiðs. Skyldumæting í verklega tíma.

Skriflegt próf.

LÆK510G • Erfðalæknisfræði • (4e) • Haust • 20f + 9v

Umsjónarkennari: Reynir Arngrímsson Dósent

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist skilning á aðferðafræði við greiningu erfðasjúkdóma og meðfæddra galla og hvernig erfðabættir stuðla að ýmsum algengum sjúkdómum. Megin áhersla er lögð á hagnýtingu þessarar þekkingar í daglegu starfi lækna og að lagður sé grundvöllur að því að nemendur geti fylgst með öðri þróun á sviði erfðalæknisfræði og erfðatækni. Námsefni er bygging og starfsemi gena. Genakortlagning og erfðatölfræði. Lífefna- og sameindaerfðafræði valinna erfðasjúkdóma. Litningar, litningagallar og erfðasjúkdómaleit. Grundvallaratriði margþátta- og fjölgena erfðir kynnt, m.a. til skilnings á meðfæddum sjúkdómum, erfðafræði hjarta- og æðasjúkdóma og krabbameins. Kynnt verða valinn erfðaheilkenni og notkun gagnabanka við greiningu þeirra. Meðferðarmöguleikar erfðasjúkdóma. Helstu erfðasjúkdómar á Íslandi kynntir og sýnd dæmi um fósturgreiningar. Lögð er áhersla á erfðaráðgjöf og eftirlit einstaklinga í áhættuhópum, ásamt umræðum um siðferðilega þætti sem vakna við rannsóknir og greiningu erfðasjúkdóma og meðfæddra eiginleika. (<http://www.hi.is/nam/lifsam/Sameindadeild/Reynir/namskeid.htm>)Forkröfur: Fyrir nemendur í læknadeild LÆK102G

Líffærafræði I, LÆK209G Lífefna- og sameindalíffræði A og LÆK210G Lífefna- og sameindalíffræði B. Fyrir nemendur í raunvísindadeild: LÍF206G Frumulíffræði, LÍF302G Erfðafræði og LÍF411G Sameindaerfðafræði. Fyrir nemendur í hjúkrunarfræðideild: LEF101G Lífefnafræði H, HJU203G Lífeðlisfræði og frumulíffræði og HJU1205G Fósturfraði.

Próf í lok námskeiðs.

LÆK510G • Erfðalæknisfræði • (4e) • Vor • 20f + 9v

Umsjónarkennari: Reynir Arngrímsson Dósent

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist skilning á aðferðafræði við greiningu erfðasjúkdóma og meðfæddra galla og hvernig erfðabættir stuðla að ýmsum algengum sjúkdómum. Megin áhersla er lögð á hagnýtingu þessarar þekkingar í daglegu starfi lækna og að lagður sé grundvöllur að því að nemendur geti fylgst með öðri þróun á sviði erfðalæknisfræði og erfðatækni. Námsefni er bygging og starfsemi gena. Genakortlagning og erfðatölfræði. Lífefna- og sameindaerfðafræði valinna erfðasjúkdóma. Litningar, litningagallar og erfðasjúkdómaleit. Grundvallaratriði margþátta- og fjölgena erfðir kynnt, m.a. til skilnings á meðfæddum sjúkdómum, erfðafræði hjarta- og æðasjúkdóma og krabbameins. Kynnt verða valinn erfðaheilkenni og notkun gagnabanka við greiningu þeirra. Meðferðarmöguleikar erfðasjúkdóma. Helstu erfðasjúkdómar á Íslandi kynntir og sýnd dæmi um fósturgreiningar. Lögð er áhersla á erfðaráðgjöf og eftirlit einstaklinga í áhættuhópum, ásamt umræðum um siðferðilega þætti sem vakna við rannsóknir og greiningu erfðasjúkdóma og meðfæddra eiginleika. (<http://www.hi.is/nam/lifsam/Sameindadeild/Reynir/namskeid.htm>)Forkröfur: Fyrir nemendur í læknadeild LÆK102G

Líffærafræði I, LÆK209G Lífefna- og sameindalíffræði A og LÆK210G Lífefna- og sameindalíffræði B. Fyrir nemendur í raunvísindadeild: LÍF206G Frumulíffræði, LÍF302G Erfðafræði og LÍF411G Sameindaerfðafræði. Fyrir nemendur í hjúkrunarfræðideild: LEF101G Lífefnafræði H, HJU203G Lífeðlisfræði og frumulíffræði og HJU1205G Fósturfraði.

Próf í lok námskeiðs.

LÆK513G • Líffærafræði innri líffæra • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Hannes Petersen Dósent

Líffærafræði innri líffæra. Í fyrirlestrum er farið yfir líffæri brjóst, kviðar og grindarhol. Sjá nánar í fyrirlestrarskrá í upphafi námskeiðs.

LÆK601G • Heilbrigðisfræði • (3e) • Haust

Umsjónarkennari: Vilhjálmur Rafnsson Prófessor

Kennari: Laufey Tryggvadóttir

Kennari: Sigurður Thorlacius Dósent

Kennari: Haraldur Briem Dósent

Í fyrirlestrum er staða faraldsfræðinnar sem vísindagreinir skýrð, svo og staða hennar meðal kennslugreina læknadeildar. Fræðigreinin er skilgreind. Grundvallarhugtök, lýsandi og greinandi faraldsfræði eru útskýrð og farið í dæmi um notkun þeirra. Þekkingarforði faraldsfræði kynntur og einstökum atriðum hans lýst með dæmum. Heilbrigðisfræði fjallar um hvernig heilsuvernd, umhverfi, lífsvenjur og erfðir hafa áhrif á heilbrigði fólks. Hún fjallar einnig um umhverfisvernd, atvinnuheilsuvernd, manneldi og smitsjúkdómavarnir. Markmið kennslunnar er að efla þekkingu á efninu og kynna nauðsynlega aðferðafræði, sem leitt getur til bætts heilsufars hópsins. Helstu hugtök félagslæknisfræði og heilsuhagfræði eru kynnt. Fjallað er um íslenska heilbrigðiskerfið og stjórnum heilbrigðismála. Í verklegu eru vísindagreinar úr fögnum skoðaðar og ræddar í fjögurra eða fimm manna hópum.

Skriflegt próf.

LÆK602G • Krabbameinslæknisfræði - verkleg • (2e) • Haust • 7f + 2v

Umsjónarkennari: Helgi Sigurðsson Prófessor

Samkvæmt sérstöku skema Námskeiðstilhögun: Fyrirlestrar Verklegar æfingar - Verkefnavinna og viðtalstækni Kynning læknanema á verkefnum Fyrirlestrar: Ekki er farið yfir einstaka sjúkdóma í fyrirlestur heldur er meira lagt upp úr almennri nálgun og meira lagt upp úr þeim fræðilega bakgrunni sem tengist krabbameinslækningum. Fjöldi fyrirlestra er 14-16. Verkefnavinna: Læknanemar fá hópverkefni (3 í hópi). Verkefnin eru þrjúþætt, eitt fræðilegt og síðan tiltekin klínísk vandamál sem á að leysa. Hægt er að vinna að verkefnum á Krabbameinsmiðstöð-LSH, en þar er vinnuaðstaða og aðgangur að tölum. Lesefni og önnur kennslugögn verða lögð fram eftir aðstæðum. Á

heimasiðu Krabbameinsmiðstöðvar-LSH (<http://km.lsh.is>) hafa læknar aðgang að kennslufni undir efnisflokknum kennsla. Þar er að finna kynningu á námskeiði, safn fyrirlestra og lykilgreina sem eru flokkaðar eftir helstu efnisflokkum. Námskeið í viðtalstækni: Er haldið í húsnæði Krabbameinsmiðstöðvar-LSH. Átta til tíu læknar eru á hverju viðtalsnámskeiði, sem tekur 4-5 klukkutíma. Námskeiðið fer þannig fram að sérhver læknar fær hlutverk bæði sem læknir og sem sjúklingur eða ættingi sjúklings. Tekin eru fyrir vandamál eins og að tilkynna sjúklingi að hann sé með krabbamein, ræða takmörkun meðferðar og tilkynna um andlát. Öll viðtöl eru tekin upp á myndband og síðan fjallað um það sameiginlega á uppbyggilegan hátt. Kynning læknara: Kynningin er munnleg og hefur hver hópur um 30 mínútur til umræða og tekur öll kynningin um 7 klukkutíma. Allir læknar eiga að taka þátt og nokkrir krabbameinslæknar verða viðastaddir og taka þátt í umræðum eftir aðstæðum. Ennfremur þarf að skila verkefnum sem PowerPoint skjali. Ekki er prófað sérstaklega, en það er 95% skyldumæting á námskeiði í viðtalstækni og allir þurfa að skila inn verkefnum. Prófað er í krabbameinslækningum sem hluti af lyflæknisfræði og ennfremur geta komið spurningar sem tengjast námsefni í skurðlækningum.

LÆK603G • Réttarlæknisfræði • (3e) • Haust

Umsjónarkennari: Þóra Steinunn Steffensen

Umsjónarkennari: Magnús Jóhannsson Prófessor

Kennari: Jakob L. Kristinsson Dósent

Kennslutími: haustmisseri. Verklegrar æfingar í réttarkröfningu eftir nánara umtali.

Skriflegt próf.

LÆK604G • Eiturefnafræði • (2e) • Haust • 7f

Umsjónarkennari: Jakob L. Kristinsson Dósent

Tilgangur námskeiðsins er að kynna nemendum algengar eitranir, sem koma til meðferðar á sjúkrahúsum og heilsugæslustöðvum hér á landi og helstu úrræði við meðferð þeirra. Námskeiðið er kennt samtímis og í nánnum tengslum við námskeiðið í bráðalæknisfræði.

Skriflegt próf.

LÆK605G • Endurhæfingarfræði • (2e) • Haust

Umsjónarkennari: Gísli Einarsson Lektor

Endurhæfingarfræðin fjallar um skipulagða og marksetta þjónustu fyrir sjúklinga með tímabundna eða varanlega skerðingu á líkamlegri og andlegri færni eftir sjúkdóma og slys. Áhersla er lögð á þátt lækna í samvinnu heilbrigðisstétta um framvindu endurhæfingarferla.

Skriflegt próf.

LÆK606G • Bráðalækningar / Göngu og utanspítalþjónusta • (4e) • Haust

Umsjónarmaður: Ragnhildur Steinbach Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Helgi Sigurðsson Prófessor

Umsjónarkennari: Brynjólfur Árni Mogensen Dósent

Lengd 3 vikur. Námskeið þar sem lögð er lokaáhersla á kennslu í bráðalækningum með sérstökum áherslum á tengingu við eiturefnafræði. Í námskeiðinu er annars vegar lögð áhersla á að nemendur hafi kunnáttu til að bregðast við bráðatílvikum á vetvangi og inni á stofnunum. Í annan stað er skipulögð viðvera á göngudeildum og stofum sérfræðinga.

Sérstakt próf í eiturefnafræði og bráðalækningum en að öðru leyti umsögn og full mætingarskylda.

LÆK607G • Stjórnun og gæðamál • (2e) • Haust

Kennari: Sigurður Thorlacius Dósent

Kennari: María Heimisdóttir

Þriggja vikna tímabil þar sem er að ræða lokayfirferð í ýmsum sérstökum praktískum vandamálum er snúa að læknisstarfinu í heild.

Þannig er sérstakur tími í endurhæfingu og krabbameinslæknisfræði en auk þess er fjallað um lyfjafyrirmæli, atvikaskráningu og sérstakur kúrs er um gæðastjórnun, almenna stjórnun sem og þátttöku í teymi.

Sérstök próf eru í endurhæfingarfræði en að öðru leyti er sérstakt stöðupróf í lok námskeiðs.

LÆK608G • Valnámskeið • (24e) • Vor

Umsjónarmaður: Tómas Guðbjartsson

Valnámskeið - Lokapróf í klínískum greinum læknisfræðinnar Skipulegt valnámskeið í læknámi er á vormisseri 6. árs. Heildartími fyrir námskeiðið er 12 vikur. Hægt er að skipta þessum 12 vikum upp í 4 og 8 vikur eða þrjár 4 vikna blokkir, t.d. á mismunandi deildum.

Jafnframt kemur til greina að blanda saman rannsóknum og klínisku námi. Námi fer fram undir umsjón sérstaks handleiðara hverju sinni. Í lok valnámskeiðsins eru 4 vikur sem ætlaðar eru til undirbúnings fyrir lokapróf (CCSE-próf) í klínískum greinum læknisfræðinnar.

Valnámskeiðið er fyrst og fremst ætlað til að gefa nemendum kost á að því að vikka sjóndeildarhring sinn með því að velja sér greinar eða áhugasvið sem þeir vilja kynna sér nánar eða sem þeim finnst skorta á að þeir hafi kynnst í námi sínu í læknadeild. Val er ekki bundið við klíniska læknisfræði, heldur geta nemendur einnig unnið að vísindarannsóknum, tekið námskeið í öðrum deildum Háskóla Íslands eða í háskólum í öðrum löndum. Handleiðarar sjá um að setja fram marklýsingu fyrir hvern nemanda. Marklýsingin er gerð í nánú samráði við nemandann og sér nemandinn um að skila henni til umsjónarkennara námskeiðsins á tilsettum tíma. Umsjónarkennarinn tekur síðan í samráði við kennsluráð og kennslustjóra afstöðu til þess hvort samþykka eigi verkefnið og marklýsinguna og hvort námið standist kröfur læknadeilda. Ráðun nemenda í valnámskeiði fer fram að hausti (2009). Æskilegt er að nemendur sýni frumkvæði og leggi sjálfir drög að því hvernig valnámskeiði þeirra er skipulagt. Ef margir nemendur sækja um sömu verkefni eða nám innan sömu sérgreina á LSH, verður dregið um þau. Fyrir þá nemendur sem ekki hafa orðið sér úti um verkefni sjálfir munu liggja frammi listar frá læknadeild. Þar verður að finna valkosti sem læknadeild hefur safnað saman, í flestum tilvikum verkefni frá kennurum deildarinnar. Steft er að því að þessir listar liggja frammi í lok vormisseris á 5. ári. Ekki er gert ráð fyrir sérstöku prófi að loknum þessum 12 vikna valtíma. Mat á framistöðu nemenda byggir á umsögnum umsjónarkennara. Gefnar eru eftirfarandi umsagnir; ófullnægjandi (fall), góð eða ágæt frammistaða. Valnámskeiðið er hluti af skipulegu námi í læknadeild og er úthlutað 6 einingum fyrir hverjar 4 vikur eða samtals 24 einingum. Síðustu 4 vikurnar af þeim 16 sem eru á vormisseri gefa sömuleiðis 6 einingar. Eins og áður kom fram eru þær nýttar fyrir CCSE-próf læknana. Vormisserið telur því samtals 30 einingar og fullu læknámi er ekki lokið fyrr en tilskyldum einingum er náð (360 einingar). Dr. Tómas Guðbjartsson aðjúnkt er umsjónarkennari valnámskeiðs 6. árs í læknisfræði

Ekki er gert ráð fyrir sérstöku prófi að loknum þessum 12 vikna valtíma. Mat á framistöðu nemenda byggir á umsögnum umsjónarkennara. Gefnar eru eftirfarandi umsagnir; ófullnægjandi (fall), góð eða ágæt frammistaða.

LÆK609G • CCSE-próf • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Kristján Erlendsson Dósent

Umsjónarmaður: Tómas Guðbjartsson

Í lok valnámskeiðsins eru 4 vikur sem ætlaðar eru til undirbúnings fyrir lokapróf (CCSE-próf) í klínískum greinum læknisfræðinnar.

LÆK610G • Lagaskeið • (0e) • Haust • 15f

Viku námskeið um lög og reglur er tengjast læknisstarfi. Einnig ætlað læknum með erlend læknapróf.

Próf: Hluti af réttarlæknisfræðiprófi.

LÆK611G • Svæfingalæknisfræði • (4e) • Haust

Umsjónarmaður: Þuríður Pálsdóttir Deildarstjóri

Umsjónarkennari: Gísli Heimir Sigurðsson Prófessor

Kennari: Sigurbergur Kárason Dósent

Fyrirlestrar:

Helstu lyf og aðferðir við svæfingar og deyfingar.

Meðferð sjúklinga fyrir og eftir skurðaðgerðir/svæfingar.

Vökva- og electrolytjafnvægi og postop verkir.

Greining og meðferð á öndunarbilun - losti - hjartastoppi.

Verkleg kennsla fer fram á:

Landspítali Háskólasjúkrahús við Hringbraut: umsjón Gísli H Sigurðsson, prófessor, Alma D Möller aðjúnt og Kári Hreinsson, sérfræðingur.

Landspítali háskólasjúkrahús í Fossvogi: umsjón Sigurbergur Kárason dósent og Jóhanna Sigurjónsdóttir sérfræðingur.

Sjúkrahúsi Akraness, umsjón: Björn Gunnarsson yfirlæknir.

Fjórðungssjúkrahúsini á Akureyri, umsjón: Girish B.Hirlekar, yfirlæknir.

Aðrir læknar Svæfinga og gjörgæsludeildar LSH, SA og FSA taka einnig þátt í bóklegri og verklegri kennslu.

Í verklega náminu er lögð megináhersla á undirstöðuatriði í svæfinga og gjörgæslulækningum: klínískri skoðun, mati á heilbrigðisástandi sjúklings fyrir skurðaðgerð (risk management), þjálfun í að halda öndunarvegum opnum og setja nál í æð. Ennfremur mat á vökva og blóðtapi í og eftir skurðaðgerð - verkjameðferð eftir skurðaðgerðir. Mat - meðferð á alvarlega veikum/slösuðum sjúklingum á gjörgæslu undir handleiðslu deildarlækna og sérfræðinga. Krafist er að stúdentar fylgist með a.m.k. einum sjúklingi sem fer í skurðaðgerð og a.m.k. einum gjörgæslusjúklingi. Stúdentar skiptast á um að vera á sjúkrahúsini á vöktum. Mætingarskylda í verklegu er 100%.

Munnlegt próf að loknu verklegu námskeiði. Nemendur fá átta mismunandi verkefni, bókleg og verkleg, og eru prófuð af fjórum mismunandi prófum. Heildareinkunn byggist 60% á prófinu og 40% á framistöðu í verklegu.

LÆK612G • Heimilislæknisfræði • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Jóhann Ágúst Sigurðsson Prófessor

Kennari: María Ólafsdóttir Lektor

Kennari: Emil Lárus Sigurðsson Dósent

Kennari: Bryndís Benediktsdóttir Dósent

Marklýsing

Heilsugæslan getur sinnt um 95% allra vandamála fólks sem leitar eftir heilbrigðisþjónustu. Þessi vandamál sjást sjaldan innan veggja sjúkrahúsa. Heilsugæslan byggir því á eigin þekkingargrunni, færni, viðhorfum, mannaði og starfsaðstöðu til þess að sinna hlutverki sínu.

Fjallað er um algengustu heilsufarsvandamál og önnur viðfangsefni heilsugæslunnar og vinnuaðferðir. Kennnd verða undirstöðuatriði klínískrar skoðunar, vandaliðuð sjúkrasaga, klínísk færni og viðhorf við greiningu og vandalausn, heilsuverndarstarf og teymisvinna.

Stúdentar tala við og skoða sjúklinga og setja fram greiningu og áætlun um meðferð. Þeir munu taka þátt í heilsuverndarstarfi, s.s. skólaskoðunum, mæðravernd og ungbarnaeftirliti með læknum og hjúkrunarfræðingum eftir því sem kostur er.

Kennsla

Fræðilegt nám fer fram í fyrirlestrum og höpkennslu í minni vinnubúðum (group based learning). Aðalþættir fræðilega hlutans beinast að læknisfræðilegri kunnáttu og viðhorfum. Kunnáttan getur til dæmis verið fölgin í því að læra að afla sér og nýta nýjustu þekkingu í meðferð á háþrýstingi eða þvagfærasýkingu. Síðarnefnda markmiðið, viðhorfin, skiptir þó sköpum fyrir heimilislækningar. Hér er t.d. átt við að námslæknirinn stefni að því að verða sérfræðingur í einstaklingnum sjálfum, en ekki líffærum eða ákveðnu aldurs skeiði, að læknirinn noti tímann sem tæki til greiningar vandamála og öðlist heildarsýn á einstaklingnum sem félagsveru, hluta af fjölskyldu, samfélagi og umhverfi.

Fræðilegum hluta er síðan fylgt eftir með verklegu starfsnámi í þrjár vikur á heilsugæslustöð á höfuðborgarsvæðinu og einni viku á heilsugæslustöð úti á landi undir leiðsögn reynds leiðbeinanda.

Starfsþjálfun á heilsugæslustöð beinist að því að námslæknirinn öðlist ákveðna klíniska færni, svo sem í samtölum við sjúklinga, viðeigandi úrlausnum, eða að sauma sár svo eitthvað sé nefnt.

Skriflegt próf í september gildir 50%. Verkleg einkunn gildir 50%.

SJÚ101G • Inngangur að sjúkraþjálfun og siðfræði • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Þjóðbjörg Guðjónsdóttir Lektor

Lýsing á námskeiði og markmiðum

Námskeiðið er tvískipt. Annar hluti námskeiðsins fjallar um siðfræði og hinn hlutinn er inngangur að sjúkraþjálfun.

Í inngangi að sjúkraþjálfun er að kynna sjúkraþjálfunarfræðina og hin ýmsu sérsvið sjúkraþjálfunar. Farið verður í þróun fagsins, fræðilegan ramma og fagmennsku. Rætt verður um helstu strauma og stefnur í greininni í dag, stöðu sjúkraþjálfara í þjóðfélaginu og horft til framtíðarinnar.

Kennari: Björg Guðjónsdóttir

Í siðfræðihluta námskeiðsins er sjálfstæði nemenda eftl á þann hátt að þeir temji sér að ígrunda skoðanir sínar. Þar sem skoðanir okkar eru lykilatriði varðandi þær ákvarðanir sem við tökum, hvort heldur það er í daglegu lífi eða í námi og starfi er lögð áhersla á gagnrýna hugsun.

Þá verður veitt innsýn í helstu kenningar í siðfræði, hugað að rökstuðningi fyrir þeim og gagnrýni á þær. Skerpt verður á meðvitund um þau lög mál sem liggja til grundvallar mannlegum samskiptum og breytni.

Kennari: Bryndís Valsdóttir

Vinnulag

Námskeiðið samanstendur af fyrirlestrum, umræðum, sýnikennslu og verkefnavinnu.

Siðfræði: Skriflegt próf (40%) Inngangur að sjúkraþjálfun: skriflegt próf (45%) og verkefni (15%) Nemendur verða að ná lágmarkseinkunn í hvorum prófhluta til að standast námskeiðið.

SJÚ102G • Frumulífeðlisfræði • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Sighvatur Sævar Árnason

Umsjónarkennari: Þórarinn Sveinsson Dósent

Kennari: Guðrún Valgerður Skúladóttir Vísindamaður

Kennari: Logi Jónsson Dósent

Kennd eru helstu undirstöðuatriði í efnafræði, lífefnafræði og erfðafræði sem nauðsynleg eru nemendum fyrir frekara nám í lífeðlisfræði og sjúkraþjálfunarfræðum. Kennd verður uppbygging og starfsemi fruma og samskipti þeirra á milli.

Einkunn fyrir frammistöðu í umræðutímum og einkunn fyrir skriflegt próf. Lágmarkseinkunn 5,0 þarf að ná í báðum þáttum.

SJÚ201G • Hreyfingfræði • (12e) • Vor

Umsjónarmaður: Kristín Briem Lektor

Námskeiðið skiptist í lífaflfræði (50%) og starfræna líffærafræði (50%).

- Grunnhugtök lífaflfræðinnar verða kynnt og fjallað um áhrif þyngdarkrafts, krafta og vægis á líkamann/líkamshluta sem ósveigjanlegs hlutar. Fjallað verður um eiginleika hreyfinga mannlíkamans með tilliti til vöðvavinnu og ytri krafta. Kynntir verða lífaflfræðilegir eiginleikar vefja sem sveigjanlegs hlutar.
- Í starfrænni líffærafræði verður fjallað um hreyfingar í einstökum liðamótum og vöðvavinnu við mismunandi hreyfingar, einnig verða tekin dæmi um samsettar hreyfingar tengdar daglegri færni. Grundvallaratriði varðandi líkamsvitund og líkamsstöðu verða kennd, sem og grunnhugtök tengd vöðvavinnu, hreyfimumstri liða og liðspili.

Nauðsynlegur grunnur undir þetta námskeið er góð þekking í líffærafræði. Námskeiðið nýtist sem undanfari námskeiða í þjálffræði, hreyfistjórnun og -greiningu, sjúkdóma- og sjúkraþjálfunarfræði.

Skriflegt próf skiptist í lífaflfræði og starfræna líffærafræði. Nemendur þurfa að ná báðum prófhlutum.

SJÚ202G • Verklef færni • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigrún Vala Björnsdóttir Lektor

Kennari: Svava Sigurðardóttir

Kennari: Anna Sýlvía Sigmundsdóttir

Fræðilegur grunnur fyrir mjúkvæfjameðferð í lækningaskyni er kynntur fyrir nemendum í fyrirlestraformi. Farið er í gegnum mismunandi ástand vefja og greiningu auk þess sem farið er í grundvallaratriði við val á mjúkvæfjameðferðum. Í verklegum tímum er æfð færni í helstu hefðbundnum handtökum sem beitt er við mjúkvæfjameðferð m.a. þrýstipunkta meðferð, hreyfinuddi og "myofascial release". Helstu líffærafræðilegu kennileiti eru fundin og þreifuð. Sérstaklega er kennt um líkamsbeitingu við vinnu sem sjúkraþjálfari og áhersla lögð á að nemendur beiti sér vel í verklegum tímum.

Verklegt og munnlegt próf í lok námskeiðs er 100% sem skiptist í verklega færni (75%) og fræðilegan grunn (25%).

SJÚ203G • Lífeðlisfræði tauga og vöðva • (8e) • Vor

Umsjónarmaður: Sighvatur Sævar Árnason

Umsjónarkennari: Þórarinn Sveinsson Dósent

Kennari: Logi Jónsson Dósent

Kennari: Björg Þorleifsdóttir Lektor

Lífeðlisfræði tauga, vöðva, beina og annarra bandvefja og áhrif hreyfingarleysis, áreynslu og þjálfunar á þá. Skynjunarlífeðlisfræði með áherslu á jafnvæggisskynjun og sársauka, viðbragðsboga, stjórn hreyfinga og EMG.

Einkunn fyrir skýrslu og frammistöðu í verklegum tímum (30%). Einkunn fyrir skriflegt próf (70%).

SJÚ301G • Hreyfistjórn og hreyfigreining • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: María Þorsteinsdóttir Dósent

Kennari: Þjóðbjörg Guðjónsdóttir Lektor

Markmið:

Markmiðið með námskeiðinu er að nemendur þrói með sér skilning og þekkingu á hreyfivísindum og tengslum þeirra við sjúkraþjálfun. Fjallað er um helstu kenningar um hreyfistjórn og hreyfinám og hvernig kenningar hafa áhrif á nálganir við greiningu hreyfinga og þjálfun. Áhersla er á kerfakenningu og verkefnamiðaða nálgun og undirstrikað hvernig nýta beri vitneskju úr hreyfivísindum til að undirbyggja sérhæfa skoðun og meðferð í sjúkraþjálfun. Athygli er einkum á að skoða eiginleika starfrænna hreyfinga mannsins, einkum daglegar hreyfiathafnir sem fela í sér að koma sér um, hafa stjórn á jafnvægi og beita stjórn og beita höndunum til ýmissa verka. Skoðuð er eðlileg framkvæmd hreyfiathafna og forsendur að baki hennar auk þess sem sértækar kröfur hvers verks, umhverfis og aðstæðna eru greindar. Fjallað er um í hverju færni í hreyfiathöfnum felst og hvaða breytingar sjást við þjálfun. Breytingar á hreyfistjórn tengdar þroska og aldri eru sömuleiðis kannaðar og dæmi tekin um frávik vegna sjúkdóma og slysa. Nemendur eiga að ná færni í að greina hreyfingar með því að horfa en líka með notkun mælitækja. Farið verður í helstu aðferðir til að mæla hreyfingar, allt frá kvörðum um hreyfigetu til mælinga á starfrænum athöfnum og undirþáttum þeirra. Að lokum er farið í helstu atriði sem varða hreyfinám og þætti sem hafa áhrif á það. Skriflegt próf 40%. Vísindalegar ritgerðir 1) 5%, 2) 15% Fjögur verkefni munnl. flutn og/eða skrifleg, samtals 40%.

SJÚ302G • Þjálffræði • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Árni Árnason Dósent

Kennari: Jón Þór Brandsson

Markmið: Auka þekkingu nemenda á aðferðum við þjálfun mismunandi þátta. Kenna aðferðir og tækni við grunnskoðun og ýmsar mælingar tengdar þjálfun.

Innihald námskeiðs: Námskeiðið skiptist í þjálffræði og grunnskoðun. Í þjálffræði hlutanum verða helstu aðferðir innan þjálffræðinnar kynntar. Fjallað verður um markmiðssetningu einstaklinga og hópa, skipulag þjálfunar með tilliti til markmiða, uppsetningu og útfærslu æfingaprógramma og stignun í þjálfun. Farið verður yfir helstu aðferðir við þjálfun styrks, liðleika og þols, en einnig verður komið inn á þjálfun sprengikrafts, hraða og tækni. Kynntir verða helstu þættir ofþjálfunar og þjálfun í vatni. Í grunnskoðunar hlutanum verða kenndar aðferðir við mælingar og mat á styrk og liðleika, tilfinningu í enda hreyfiferils (end-feel), aðferðir við að meta algenga reflexa o.fl.

Kennsla: Fyrirlestrar, verklegir tímar, verkefni.

Lokapróf skiptist í skriflegt próf 40% og verklegt próf 30%. Auk þess gilda verkefni 30% af lokaeinkunn. Ná þarf öllum hlutum námskeiðsins.

SJÚ303G • Rafmagnsfræði • (8e) • Haust

Umsjónarmaður: Sigrún Vala Björnsdóttir Lektor

Kennari: Baldur Þorgilsson

Kennari: Axel Örn Bragason

Námskeiðið er tvískipt. Í öðrum hluta þess eru grunnatriði í eðlisfræði rafmagns kennd. Farið er í uppbyggingu efnis, bylgjur og hljóð, rafsvið, segulsvið, krafta, spennu og strauða. Einnig er fjallað um ljósfræði og varmafræði. Sérstaklega er farið í eðlisfræðina á bak við þau rafmagnstæki sem notuð eru innan sjúkrahjálfunar og öryggisatriði varðandi rafmagnsnotkun.

Í hinum hluta námskeiðsins er farið yfir fræðilegan bakgrunn þeirra rafmagnstækja sem notuð eru í sjúkrahjálfun og lífeðlisfræðileg áhrif þeirra á vefi líkamans. Einnig verða kennd lífeðlisfræðileg áhrif hita- og kælimeðferða. Nemendur eru þjálfaðir í notkun ýmiss konar rafmagnsmeðferðar sem miðast að því að draga úr einkennum sem áhrif hafa á færni einstaklingsins. Kennnd verður ábending og frábending þeirra rafmagns- og hita/kuldaaðferða sem notaðar eru í sjúkrahjálfun. Farið er sérstaklega í jákvæð og neikvæð viðbrögð líkamans við meðferðunum. Kennnd er raförfun og notkun SD-kúrfa. Lögð er áhersla á sannreynsla nálgun og gagnrýna notkun meðferðanna. Skriflegt próf í eðlisfræðihluta gildir 25% af heildareinkunn. Rafmagnsmeðferð gildir 75% af heildareinkunn og skiptist til helminga í skriflegt og verklegt próf. Nemendur verða að ná lágmarkseinkunn (5,0) í öllum þremur hlutum til að standast námskeiðið

SJÚ304G • Mælingar og tölfraði í sjúkrahjálfun • (4e) • Haust

Umsjónarmaður: Sighvatur Sævar Árnason

Umsjónarkennari: Þórarinn Sveinsson Dósent

Kennd eru grunnatriði varðandi mælingar og úrvinnslu í lýsandi tölfraði. Þá verður farið í einföld próf í ályktunartölfraði og sérstök áhersla lögð á mat á réttmæti og áreiðanleika mælinga. Kennnd eru grunnatriði varðandi mælingar og úrvinnslu í lýsandi tölfraði. Þá verður farið í einföld próf í ályktunartölfraði og sérstök áhersla lögð á mat á réttmæti og áreiðanleika mælinga.

Einkunn gefin fyrir verkefni unnin í tölvuverstímum (40%), sjálfstæð verkefni (30%) og skriflegt próf (30%).

SJÚ401G • Almenn sjúkrahjálfunarfræði • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Þjóðbjörg Guðjónsdóttir Lektor

Innihaldslýsing

Farið er í meðferðarferli sjúkrahjálfa og áhersla lögð á nauðsyn klínískrar rökhugsunar við greiningu og meðferð á vandamállum sjúklinga. Farið verður í töku sjúkra- og félags sögu, skoðun á sjúklingi sem og hvernig niðurstöður upplýsinga úr sögu og skoðun eru dregnar saman. Grundvallaratriði í setningu markmiða í sjúkrahjálfunar meðferð eru kynnt, þar sem áhersla er lögð á að setja færni miðuð markmið í samvinnu við sjúklinginn. Farið er í mikilvægi endurmats á stöðu sjúklingsins eftir ákveðin tímamörk til að endurskoða meðferð. Skýrslugerð og skráning dagnóta eftir sérstöku formi (SOAP) verður kennd.

Vinnulag

Námskeiðið samanstendur af fyrirlestrum, umræðum, sýnikennslu og verkefnavinnu.

Einkunnir ráðast af verkefni og prófi. Próf gildir 50% og verkefni 50%. Nemendur verða að ná lágmarkseinkunni í hvorum hluta fyrir sig (verkefni og prófi) til að standast námskeiðið.

SJÚ402G • Sjúkrahjálfunar- og sjúkdómafræði stoðkerfis • (14e) • Vor

Umsjónarkennari: Kristín Briem Lektor

Kennari: Gunnhildur Ottósdóttir

Kennari: Halldór Jónsson Prófessor

Kennari: Björn Guðbjörnsson Dósent

Kennari: Þorvaldur Ingvarsson Dósent

Kennari: Harpa Hrönn Sigurðardóttir

Fjallað verður um eðli helstu sjúkdóma, álagseinkenni og áverka í stoðkerfi og áhrif þeirra á færni; m.a. áverka á vöðva, liði, liðumbúnað og bein, gigt, aflmanir og gerviliðásetningar. Kennnd verður skoðun og greining hreyfifrávika í útlimum, mjaðmagrind, hrygg og kjálka, og farið yfir viðeigandi úrræði sjúkrahjálfunar við hæfingu og endurhæfingu. Kennslan er í formi fyrirlestra, verklegra tíma og verkefnavinnu, með það fyrir augum að nemandi þjálfast í að beita klínískri rökhugsun í mati og greiningu á starfrænum þáttum stoðkerfis, markmiðssetningu og meðferð.

Í námskeiðinu verður miðað við ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health) líkanið og heildarnálgun við skoðun og meðferð.

Nauðsynlegur grunnur undir þetta námskeið er góð þekking í líffærafræði, starfrænni líffærafræði, þreifingu, lífeðlisfræði, hreyfingafræðum, almennri sjúkrahjálfunarfræði og grunnskoðun stoðkerfis.

Lokapróf skiptist í: a) Skriflegt próf í sjúkrahjálfunar- og sjúkdómafræði bæklu ásamt sjúkrahjálfunar- og sjúkdómafræði gigt (vægi 31%). b) Verklegt og skriflegt próf í sjúkrahjálfunarfræði útlimaliða (vægi 35%). c) Verklegt próf í sjúkrahjálfunarfræði hryggjar (vægi 30%). Ná þarf öllum prófhlutum.

SJÚ403G • Sjúkrahjálfunar- og sjúkdómafræði taugakerfis • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Þjóðbjörg Guðjónsdóttir Lektor

Kennari: María Þorsteinsdóttir Dósent

Innihaldslýsing

Fjallað verður um eðli helstu sjúkdóma og áverka í taugakerfi og áhrif þeirra á byggingu líkamans, hreyfistjórn, færni og þátttöku í samfélaginu hjá börnum og fullorðnum. Rætt er um möguleika taugakerfis til aðlögunar. Hugmyndafræði að baki sjúkrahjálfun verður kynnt í sögulegu samhengi. Skoðun, mat og meðferð á hreyfifrávikum, breytingum í stoðkerfi og skertri færni verður kennd bæði fræðilega og verklega. Kynntar verða leiðir til að stuðla að aukinni þátttöku sjúklinga í samfélaginu út frá forsendum hvers og eins í þeim aðstæðum sem hann býr við. Nýjasta vitneskja í hreyfivísindum, heildarnálgun og ICF líkanið verður haft að leiðarljósi í þessu námskeiði.

Vinnulag

Námskeiðið samanstendur af fyrirlestrum, umræðum, sýnikennslu og verkefnavinnu.

Einkunnir ráðast af verkefnum og skriflegu prófi. Barnaverkefni gilda 15% af heild og verkefni í fullorðinshluta gilda 10%. Skriflegt próf

skiptist í þrennt: Taugasjúkdómafræði fullorðinna 20% Taugasjúkraþjálfunarfræði fullorðinna 30% Taugasjúkdóma- og sjúkraþjálfunarfræði barna 25% Nemendur verða að ná lágmarkseinkunn í öllum prófhlutum til að standast námskeiðið.

SJÚ404G • Meinafræði • (4e) • Vor

Umsjónarmaður: Svandís J Sigurðardóttir Lektor

Kennari: Sigfús Þór Nikulásson Lektor

Fjallað er um frumu- og vefjabreytingar við ýmis konar áreiti, afleiðingar frumuskemmda, bólguviðbrögð, græðslu og viðgerð, ónæmisviðbrögð, ofvöxt og eðli æxlisvaxtar.

Einnig er fjallað um sýkingar og smitgát: sveppa- og snikjudýrasýkingar, bakteríusýkingar og veirusýkingar.

Skriflegt próf (100%)

SJÚ501G • Undirbúningur fyrir klínískt nám • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigrún Vala Björnsdóttir Lektor

Kennari: Þjóðbjörg Guðjónsdóttir Lektor

Kennari: Steinunn Unnsteinsdóttir

Kennari: Guðný Jónsdóttir

Kennari: Atli Ágústsson

- Lausnaleitarnám er notað til að æfa klíniska rökhugsun þar sem fléttað er saman grundvallarhugmyndum og aðferðum sem notaðar eru innan sjúkraþjálfunar við meðhöndlun sjúklinga. Farið er ítarlega í meðferðarferli sjúkraþjálfara, skráningu og skýrslugerð. Þjálfuð er notkun gagnreyndra aðferða í sjúkraþjálfun og gerð krafa um færni miðað markmið. ICF líkanið er lagt til grundvallar.

- Fjallað er um nemahlutverk í klínisku námi og samskipti við klíníska kennara, aðra sjúkraþjálfara, heilbrigðisstarfsmenn og sjúklinga.

Fjallað er um hlutverk sjúkraþjálfara í teymisvinnu. Nemendur eru þjálfaðir í kennslu og samtalstækni. Kennnd er líkamsvitund og líkamsbeiting við vinnu. Farið er í grundvallarreglur skyndihjálpar og endurlífgun bæði fræðilega og verklega. Kennnd eru grundvallaratriði við notkun ýmissa hjálparkækja. Kennnd er verklag við val og pöntun á hjálparkækjum á Íslandi.

- Fjallað er um fagmennsku, þagnarskyldu og siðareglur sjúkraþjálfara.

Verkefni í hjálparkækjahluta námskeiðsins (15%). Verkefni í lausnaleitarnámi þar sem reynir á flesta þætti námskeiðsins (70%).

Einstaklingsskýrsla og jafningjamat (15%). Ná þarf lágmarkseinkunn í hverjum hluta fyrir sig.

SJÚ502G • Lífeðlisfræði innri líffæra • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Sighvatur Sævar Árnason

Umsjónarkennari: Þórarinn Sveinsson Dósent

Kennari: Logi Jónsson Dósent

Kennari: Jón Ólafur Skarphéðinsson

Kennari: Marta Guðjónsdóttir Lektor

Kennnd er lífeðlisfræði hjarta og blóðrásar, lungna, útskilnaðar, meltingar, efnaskipta og æxlunar, með áherslu á áreynslu og þjálfun.

Einkunn fyrir frammistöðu í verklægum æfingum (30%) og skriflegu prófi (70%).

SJÚ503G • Sjúkraþjálfunar- og sjúkdómafræði innri líffæra • (8e) • Haust

Umsjónarmaður: Þórarinn Sveinsson Dósent

Umsjónarkennari: Ólöf Ragna Ámundadóttir

Innihaldslýsing

Fjallað verður helstu sjúkdóma hjarta, blóðrásar, öndunar og annarra iðrakerfa, orsakir, einkenni og meðferð þeirra. Skoðun og meðferð þessara sjúklingahópa verður kennd auk mismunandi meðferðarmöguleika sjúkraþjálfunar bæði á bráða- og endurhæfingarstigi.

Skriflegt próf sem er skipt í þrjú hluta og verða nemar að ná hverjum hluta fyrir sig: Sjúkdómafræði skurðlækninga 10% og lungnalækninga 12%. Hjartalyflækningar 12% og hjartasjúkraþjálfunarfræði 16%. Sjúkraþjálfunarfræði lungna og innri líffæra 50%.

SJÚ504G • Klínískt nám I • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Sigrún Vala Björnsdóttir Lektor

Klínískt nám I er kennt á fyrri hluta haustanna.

Klínískt nám fer fram á hinum ýmsu heilbrigðisstofnunum og stofum. Nemendur starfa undir handleiðslu klínískra kennara sem eru reynslumiklir sjúkraþjálfarar. Klínískir kennarar aðstoða nemendur við að þjálfa klíníska rökhugsun, tileinka sér heildarnálgun m.a. út frá ICF líkaninu um samspil heilsu og færni og tengja fræðilega þekkingu við raunverulegar aðstæður. Lögð er áhersla á að nemendur öðlist reynslu í að skoða, meta og meðhöndla fólk með mismunandi tegundir sjúkdóma og einkenna. Einnig eru mannleg samskipti þjálfuð.

Nemendur fá innsýn í heilbrigðiskerfið á Íslandi og stöðu og hlutverk sjúkraþjálfara innan þess.

"Mat á klínískri hæfni nema í sjúkraþjálfun" er notað á miðju tímabili og í lok tímabils. Klínískur kennari gefur lokaekinn og getur notað til þess niðurstöður úr lokamati eða gefið aðra einkunn sem lýsir betur frammistöðu nemandans.

SJÚ601G • Sálfræði • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Svandís J Sigurðardóttir Lektor

Kennari: Eiríkur Jón Líndal

Kennnd verður almenn sálfræði, heilsusálfræði og afbrigðasálfræði.

Skriflegt próf og verkefni.

SJÚ602G • Klínískt nám II • (12e) • Vor

Umsjónarmaður: Sigrún Vala Björnsdóttir Lektor

Klínískt nám II er kennt fyrri hluta voranna.

Klínískt nám fer fram á hinum ýmsu heilbrigðisstofnunum og stofum. Nemendur starfa undir handleiðslu klínískra kennara sem eru reynslumiklir sjúkraþjálfarar. Klínískir kennarar aðstoða nemendur við að þjálfa klíníska rökhugsun, tileinka sér heildarnálgun m.a. út frá ICF líkaninu um samspil heilsu og færni og tengja fræðilega þekkingu við raunverulegar aðstæður. Lögð er áhersla á að nemendur öðlist reynslu í að skoða, meta og meðhöndla fólk með mismunandi tegundir sjúkdóma og einkenna. Einnig eru mannleg samskipti þjálfuð.

Nemendur fá innsýn í heilbrigðiskerfið á Íslandi og stöðu og hlutverk sjúkraþjálfara innan þess. "Mat á klíniskri hæfni nema í sjúkraþjálfun" er notað á miðju tímabili og í lok tímabils. Klíniskur kennari gefur lokaekunn og getur notað til þess niðurstöður úr lokamati eða gefið aðra einkunn sem lýsir betur frammistöðu nemandans.

SJÚ603G • Félags- og siðfræði • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Svandís J Sigurðardóttir Lektor
Kennari: Bryndís Valsdóttir
Kennari: Sigurður Thorlacius Dósent
Kennari: Magnús Einarsson

Fjallað verður um grundvallaratriði heilsufélagsfræðinnar, heilbrigðiskerfið á Íslandi og stöðu og réttindi sjúklinga, þar með tryggingar, ferlimál og önnur málefni fatlaðra. Einnig er fjallað um siðfræðilegar hliðar heilbrigðisþjónustu. Ritgerðarverkefni, byggt á viðtali við einstakling sem á við fötlun eða sjúkdóm að stríða og þarfnast sjúkraþjálfunar. Nemendur flytja jafnframt verkefnið fyrir kennara og samnemendur.

SJÚ604G • Sjúkraþjálfunarfræði • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: María Þorsteinsdóttir Dósent
Markmið:

Námskeiðinu er ætlað að bæta við og dýpka kunnáttu í sjúkraþjálfunarfræðum í framhaldi af sjúkraþjálfunarfræði taugakerfis og stoðkerfis á 2. ári auk þess að veita innsýn í sértæk viðfangsefni sjúkraþjálfara í tengslum við öldrun, krabbamein og langvinna verki. Hvað varðar stoðkerfið er farið í skoðunarferli á hrygg og mjaðmargrind, grindarlos og önnur vandamál á meðgöngu. Það sem snýr að meðferð taugakerfissjúkdóma eru áverkar á heila og mænu, afleiðingar þeirra og meðferð. Einnig er markmiðið að dýpka skilning á afleiðingum langvarandi fötlunar hvort sem hún er meðfædd eða áunnin síðar á ævinni. Sérstaklega er fjallað um vandamál vegna truflunar á starfsemi þvagblöðru og um kynlíf fatlaðra. Einn fjórði af námskeiðinu fjallar um öldrun, öldrunarmat og þjónustu við aldraða og þá sérlega um sjúkraþjálfun. Einnig er farið í helstu krabbamein, meðferð, ábendingar fyrir sjúkraþjálfun og fyrirkomulag sjúkraþjálfunar. Að lokun er fjallað um langvinna verki og sjúkraþjálfun við þeim.

Hlutaskipting námskeiðsins er eftirfarandi: 1. meðferð á hrygg og mjaðmargrind 30%, 2. taugakerfissjúkdómar og ýmsar afleiðingar fötlunar 30%, 3. öldrun 25% og krabbamein og langvinnir verkir 15%.

Kennsluhættir: Kennsla fer fram í fyrirlestrum, verklegum æfingum, sýnikennslu og verkefnavinnum.

Í hluta 1 er munnlegt og verklegt próf (30%), í hluta 2 er 10% verkefni og í hluta 3 er 25% verkefni. Skriflegt próf úr hlutum 2-4 er 35%.

SJÚ702G • Aðferðafræði • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Þórarinn Sveinsson Dósent
Almenn aðferðafræði rannsókna er kennd og nemendur undirbúin fyrir lokaverkefni.

Einkunn gefin fyrir skyndipróf og frammistöðu í umræðufundum. Einkunn gefin fyrir rannsóknáætlun fyrir BS verkefni

SJÚ703G • Klínískt nám III • (12e) • Haust

Umsjónarmaður: Sigrún Vala Björnsdóttir Lektor

Klínískt nám III er kennt á seinni hluta haustannar.

Klínískt nám fer fram á hinum ýmsu heilbrigðisstofnunum og stofum. Nemendur starfa undir handleiðslu klínískra kennara sem eru reynslumiklir sjúkraþjálfarar. Klínískir kennarar aðstoða nemendur við að þjálfa klíniska rökhugsun, tileinka sér heildarnálgun m.a. út frá ICF líkaninu um samskipt heilsu og færni og tengja fræðilega þekkingu við raunverulegar aðstæður. Lögð er áhersla á að nemendur öðlist reynslu í að skoða, meta og meðhöndla fólk með mismunandi tegundir sjúkdóma og einkenna. Einnig eru mannleg samskipti þjálfuð. Nemendur fá innsýn í heilbrigðiskerfið á Íslandi og stöðu og hlutverk sjúkraþjálfara innan þess.

"Mat á klíniskri hæfni nema í sjúkraþjálfun" er notað á miðju tímabili og í lok tímabils. Klíniskur kennari gefur lokaekunn og getur notað til þess niðurstöður úr lokamati eða gefið aðra einkunn sem lýsir betur frammistöðu nemandans.

SJÚ704G • Íþróttasjúkraþjálfun • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Árni Arnason Dósent

Kennari: Elís Þór Rafnsson

Markmið: Að kynna nemendum íþróttasjúkraþjálfun, og hvaða grunnþekkingu sjúkraþjálfarar sem vinna með íþróttafólk þurfa að búa yfir. Innihald námskeiðs: Farið verður í helstu flokka bráðra meiðsla og álagsmeiðsla. Aðferðir við fyrstu meðferð verða kynntar auk innihald sjúkratösku. Fjallað verður um endurhæfingu eftir íþróttameiðsli og tekin dæmi um endurhæfingu algengra meiðsla. Fjallað um áhættuþætti og aðstæður sem leitt geta til meiðsla, svo og forvarnir. Kynntar verða nokkrar aðferðir við algengar teipingar meðal annars Kinesiotape. Kennsla: Fyrirlestrar, verklegir tímar, lausnaleyting og verkefna.

Námsmat skiptist í lokapróf (50%) og verkefni tengd lausnaleytingum (50%). Nemendur þurfa að ná báðum prófhlutum.

SJÚ705G • BS-verkefni • (16e) • Haust

Umsjónarmaður: Árni Arnason Dósent

Markmið: BS verkefnum er ætlað að sýna hæfni nemenda til sjálfstæðra vinnubragða og veita þeim tækifæri til þjálfunar í efnissöfnun, aðferðum rannsókna, gagnrýnu mati á heimildum og kenningum og framsetningu nýrrar þekkingar.

Verkefni: Verkefni getur verið ritgerð byggð á heimildum eingöngu, rannsóknavinnu nemenda og heimildum, eða á öðru formi. Nemendur geta valið verkefni úr BS-banka námsbrautar í sjúkraþjálfun eða komið með tillögur um önnur verkefni. Nemendur skulu leggja fram tillögur að verkefnum og ósk um leiðbeinanda til fastráðinna kennara í sjúkraþjálfun fyrir lok þriðja kennsluárs. Val verkefnis er háð samþykki fastráðinna kennara og hafa þeir umsjón með BS-verkefnum. Ritgerð skal að jafnaði skilað innbundinni til umsjónarkennara 5 vikum fyrir útskrift og er hún metin til einkunnar. Í maí halda nemendur kynningu á verkefnum sínum fyrir kennara, samnemendur og aðra. Einkunn leiðbeinanda fyrir rannsóknavinnu (ef við á) og ritgerð (40%), einkunn óháðs kennara fyrir ritgerð (40%), einkunn fyrir B.S. kynningu (20%).

SJÚ706G • Sjúkraþjálfun og heilsuvernd • (8e) • Haust • 6f

Umsjónarkennari: Svandís J Sigurðardóttir Lektor

Kennari: Héðinn Jónsson

Kennari: Magnús Jóhannsson Prófessor

Kennari: Auður Ólafsdóttir

Kennt verður um forvarnir, heilsuefingu og vinnuvernd, m.a. á vinnustöðum og í skólum. Fjallað verður um sjúkraþjálfun vegna langvinnra sjúkdóma, sykursýki, offitu o.fl. Helstu atriði í næringarfræði og lyfjafræði verða kynnt.

Skriflegt próf og verkefni. „Hreyfingur“ er einnar einingar verkefni sem nemandi ljúka með því að fara með kynningu á námsefni sem tengist námskeiðinu til fyrstu bekkings í framhaldsskólum, samhliða kynningu á sjúkraþjálfunarnáminu.

SJÚ803G • BS-verkefni • (16e) • Vor

Umsjónarmaður: Árni Árnason Dósent

Markmið: B.S. verkefnum er ætlað að sýna hæfni nemenda til sjálfstæðra vinnubragða og veita þeim tækifæri til þjálfunar í efnissöfnun, aðferðum rannsókna, gagnrýnu mati á heimildum og kenningum og framsetningu nýrrar þekkingar.

Verkefni: Verkefni getur verið ritgerð byggð á heimildum eingöngu, rannsóknavinnu nemenda og heimildum, eða á öðru formi. Nemendur geta valið verkefni úr BS-banka námsbrautar í sjúkraþjálfun eða komið með tillögur um önnur verkefni. Nemendur skulu leggja fram tillögur að verkefnum og ósk um leiðbeinanda til fastráðinna kennara í sjúkraþjálfun fyrir lok þriðja kennsluárs. Val verkefnis er háð samþykki fastráðinna kennara og hafa þeir umsjón með BS-verkefnum. Ritgerð skal að jafnaði skilað innbundinni til umsjónarkennara 5 vikum fyrir útskrift og er hún metin til einkunnar. Í maí halda nemendur kynningu á verkefnum sínum fyrir kennara, samnemendur og aðra.

Einkunn leiðbeinanda fyrir rannsóknavinnu (ef við á) og ritgerð (40%), einkunn óháðs kennara fyrir ritgerð (40%), einkunn fyrir B.S. kynningu (20%).

SJÚ805G • Klínískt nám IV • (12e) • Vor

Umsjónarmaður: Sigrún Vala Björnsdóttir Lektor

Klínískt nám IV er kennt á seinni hluta vorannar.

Klínískt nám fer fram á hinum ýmsu heilbrigðisstofnunum og stofum. Nemendur starfa undir handleiðslu klínískra kennara sem eru reynslumiklir sjúkraþjálfarar. Klínískir kennarar aðstoða nemendur við að þjálfa klíníska rökhugsun, tileinka sér heildarnálgun m.a. út frá ICF líkaninu um samskipt heilsu og færni og tengja fræðilega þekkingu við raunverulegar aðstæður. Lögð er áhersla á að nemendur öðlist reynslu í að skoða, meta og meðhöndla fólk með mismunandi tegundir sjúkdóma og einkenna. Einnig eru mannleg samskipti þjálfuð. Nemendur fá innsýn í heilbrigðiskerfið á Íslandi og stöðu og hlutverk sjúkraþjálfara innan þess.

"Mat á klínískri hæfni nema í sjúkraþjálfun" er notað á miðju tímabili og í lok tímabils. Klínískur kennari gefur lokaekinn sem gildir 35% og getur notað til þess niðurstöður úr lokamati eða gefið aðra einkunn sem lýsir betur frammistöðu nemandans. Lokaklínikk gildir 65% af heildareinkunn. Nemandi þarf að ná lágmarkseinkunn í báðum hlutum.

SJÚ806G • Tölfræði • (4e) • Vor • 4d

Umsjónarmaður: Sighvatur Sævar Árnason

Umsjónarkennari: Þórarinn Sveinsson Dósent

Kennd er ályktunartölfræði í framhaldi af því sem kennt er í "Mælingum og tölfræði" á 2. ári. Lögð er áhersla á tölvuvinnslu og sjálfstæði í úrlausn dæma og verkefna.

Einkunn gefin fyrir verkefni unnin í tölvuverstímum, 6 verkefni.

GSL205F • Sérhæfð geislafræði B • (14e) • Vor

Umsjónarkennari: Dána Óskarsdóttir Aðjunkt

Lokaverkefni sem ætlað er að dýpka aðferðafræðilega þekkingu nemenda og þjálfá þá í sjálfstæðum fræðilegum vinnubrögðum eins og gangasöfnun, heimildaöflun, gagnrýna mati á heimildir og kenningar og að setja fram nýja þekkingu.

Verkefninu er gerð skil með ritgerð og fyrirlestri.

GSL206F • Sérhæfð geislafræði A • (14e) • Vor

Umsjónarkennari: Dána Óskarsdóttir Aðjunkt

Sérhæfing á sérstofum. Nemendur velja sér vettvang þar sem þeir dýpka þekkingu sína. Ef margir sækjast eftir því sama er ekki víst að hægt verði að verða við öllum óskum. Námskeiðið felur í sér vinnu í tengslum við sérhæfinguna, lestri og gerð verkefna.

Verkefni

LEI105F • Stjórnun rannsóknadeildar • (8e) • Haust

Umsjónarmaður: Ragna Haraldsdóttir Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Kennari: Kristín Jónsdóttir

Fjallað verður um:

Stjórnunarfræði og hlutverk stjórnenda

Síðfræði

Gæðastjórnun í heilbrigðisþjónustu, þar sem skoðuð eru hugtök eins og faggilding og vottun, rætt um gæðastaðla og gerð gæðahandbóka.

Upplýsingakerfi - gagnagrunnar, rafræn skeyti, sjúkraskrá, staðlar

Heilbrigðiskerfið - heilbrigðisþjónusta

Öryggisstjórnun, þar fjallað verður um öryggi vinnuumhverfis og upplýsingaöryggi.

Umhverfisstjórnun

Þekkingarstjórnun

Breytingastjórnun

Verkefnastjórnun

Fjármálastjórnun

Mannauðsstjórnun

Vinna í námskeiðinu fer að mestu fram með upplýsingaleit, lestri og gerð verkefna

Fyrirlestrar verða um fræðilegar kenningar og aðferðafræði stjórnunaraðferða og önnur viðfangsefni námskeiðsins. Nemendur vinna verkefni í hópum og kynna niðurstöður að loknum fyrirlestum kennara. Umræður um verkefni verða samhlíða. Að mestu leiti felst vinnan í verklegum og fræðilegum verkefnum, lestri, kynningum og umræðum.

Mætingaskylda er í alla fyrirlestra. Námsmat er gert með lokaritgerð ásamt mati á verkefnum. nemandi þarf að ná 5,0 í lokaeknunn og 5,0 fyrir ritgerð.

LEI106F • Hagnýt lífupplýsingafræði • (8e) • Haust

Umsjónarmaður: Ragna Haraldsdóttir Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Kennari: Hans Guttormur Þormar Doktorsnemi

Kennari: Jón Hallsteinn Hallsson Náttúrufræðingur

Fjallað verður um helstu aðferðir lífupplýsingafræði

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku nemandans. Kennsla fer fram með fyrirlesturum og verkefnavinnu.

Nemendur skila í lok námskeiðs verkefnabók (75%). Próf verður í lok námskeiðs (25%) Ná verður tilskilinni lágmarks einkunn í báðum þáttum námskeiðsins (5,0)

LEI107F • Val - námskeið í heilbrigðisvísindum á MS stigi • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor.

LEI108F • Málstofa í lífeinda- og geislafræði • (2e) • Haust

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Nemendur og kennarar fjalla um eigin/annarra rannsóknir í fyrirlesturum og umræðum.

Fyrirlestrar eru fluttir af nemendum og kennurum. Mætingaskylda er og virkrar þátttöku í umræðum er krafist.

Mat á virkni og frammistöðu nemenda.

LEI206F • Málstofa í lífeinda- og geislafræði • (2e) • Vor

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Nemendur og kennarar fjalla um eigin/annarra rannsóknir í fyrirlesturum og umræðum.

Fyrirlestrar eru fluttir af nemendum og kennurum. Ráðstefna um rannsóknir í lífeindafræði. Mætingaskylda er og virkrar þátttöku í umræðum er krafist.

Mat á virkni og frammistöðu nemenda.

LEI207F • Sérhæfð lífeindafræði A • (12e) • Vor

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Námið fer fram á rannsóknastofum í lífeindafræði og nemendur sérhæfa sig á ákveðnu sviði lífeindafræði með því að vinna að rannsóknaverkefni. Þeir hafa ákveðið val um svið af þeim sem eru í boði hverju sinni, en ef margir sækjast eftir því sama er ekki víst að hægt verði að verða við öllum óskum.

Fjallað verður í viðtalstímum um aðferðafræði og bakgrunn sérhæfðra rannsókna á viðkomandi sviði og nemandinn mun síðan beita þeim

aðferðum í rannsóknaverkefni. Námskeiðin sérhæfð lífeindafræði A og B fléttast saman þar sem unnið er að sama verkefni. Í sérhæfðri lífeindafræði A er uppsetning rannsókna og beiting rannsóknaaðferða viðfangsefnið. Vinnan í námskeiðinu felst fyrst og fremst í uppsetningu, og framkvæmd rannsókna í rannsóknaverkefni, skráningu niðurstaða og lestri. Verklegt og munnlegt próf.

LEI208F • Sérhæfð lífeindafræði B • (12e) • Vor

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor

Námið fer fram á rannsóknastofum í lífeindafræði og nemendur sérhæfa sig á ákveðnu sviði lífeindafræði. Þeir hafa ákveðið val um svið af þeim sem eru í boði hverju sinni, en ef margir sækjast eftir því sama er ekki víst að hægt verði að verða við öllum óskum.

Unnið er að rannsóknaverkefni og því gerð skil með ritgerð og fyrirlestri. Námskeiðin sérhæfð lífeindafræði A og B fléttast saman þar sem unnið er að sama verkefni. Í sérhæfðri lífeindafræði B eru viðfangsefni fræðilegur bakgrunnur, úrvinnsla rannsóknaniðurstaða og vísindaleg birting.

LEI209F • Val - námskeið í heilbrigðisvísindum á MS stigi • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Martha Ásdís Hjálmarsdóttir Lektor.

LÝÐ001F • Lýðheilsa: Vísindi, stjórnmál, forvarnir • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Unnur Anna Valdimarsdóttir Dósent

Kennari: Helga Sól Ólafsdóttir

Kennari: Matthías Halldórsson

Kennari: Sigurður Thorlacius Dósent

Kennari: Haraldur Briem Dósent

Í námskeiðinu er farið yfir skilgreiningar, sögu, markmið, gildissvið, siðferði og aðferðir lýðheilsu og lýðheilsuvísinda svo og íslensk- og alþjóðleg lög og sáttmála sem tengjast lýðheilsu. Nokkur áhersla er lögð á lýðheilsu og heilbrigðisvísa í alþjóðlegu samhengi en einnig á íslenska heilbrigðiskerfið, stjórnun og fjármögnun þess svo og samanburð við heilbrigðiskerfi annara þjóða. Ennfremur er farið yfir söfnun heilbrigðisupplýsinga á Íslandi sem á alþjóðavísu og nýtingu þeirra til rannsókna og stefnumótunar í heilbrigðismálum.

Fyrirlestradagbók og lokaverkefni

LÝÐ002F • Faraldsfræði - meginleg aðferðafræði • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Unnur Anna Valdimarsdóttir Dósent

Kennari: Vilhjálmur Rafnsson Prófessor

Kennari: Laufey Tryggvadóttir

Námskeiðið er inngangur að faraldsfræðilegum rannsóknaraðferðum og nálgun orsaka. Námskeiðið gefur yfirlit yfir mælingar á tíðni sjúkdóma, áhættu og afstæðri áhættu, gerðir faraldsfræðilegra rannsókna (tilraunir og íhlutandi rannsóknir, hóprannsóknir, tilfella-viðmiðsrannsóknir). Áhersla er lögð á kerfisbundna skekkjuvalda og á aðferðir til að sneiða hjá þeim á undirbúningsstigi rannsókna svo og í úrvinnslu gagna. Nemendur fá þjálfun í því að ritrýna faraldsfræðilegar rannsóknarniðurstöður.

Verkefni og lokapróf.

LÝÐ003F • Verklag í vísindum • (4e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Unnur Anna Valdimarsdóttir Dósent

Námskeiðið veitir hagnýta leiðsögn við undirbúning rannsókna. Heimildaöflun, tilgátuþróun og gerð yfirlitsgreinar (systematic critical review) á fræðasviði fyrirhugaðarar rannsóknar. Nemendur fá einnig þjálfun í að vinna rannsóknaráætlun og kynna hana.

Námskeiðið er ætlað nemendum á meistara- eða doktorsstigi sem hafa valið sér svið/rannsóknarspurningu lokaverkefnis.

Verkefni: kerfisbundin yfirlitsgrein, kynning á rannsóknaráætlun.

LÝÐ004F • Áhrifavaldar heilbrigðis - forvarnir • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Unnur Anna Valdimarsdóttir Dósent

Kennari: Vilhjálmur Rafnsson Prófessor

Í námskeiðinu er farið yfir helstu áhrifavalda heilbrigðis í vestrænu samfélagi (þ.á.m. Íslandi) og dæmi eru tekin um heilsuefningar- og forvarnaríhlutanir á hinum ýmsu sviðum samfélagsins. Nokkur áhersla er á almenna heilsuefningu og 1. stigs forvarnir en einnig er sjónum beint að 2. og 3. stigs forvörnum. Nemendur fá þjálfun í því að skipuleggja, útfæra og meta árangur heilsuefandi aðgerða.

Fyrirlestradagbók og lokaverkefni

LÝÐ005F • Afbrigðasálfræði og hugræn atferlisfræði • (6e) • Haust

Kennari: Eiríkur Örn Arnarson Dósent

Námsefni: Námskeið gefur yfirsýn yfir um skilgreiningar og flokkun geðrænna vandkvæða, helstu meðferðarleiðir og árangur þeirra. Auk þess verður fjallað um skilgreiningar á heilsu og áhrifum hugarfars á heilsufar. Hugmyndafræði hugrænnar atferlismeðferð (HAM) kynnt og gefin fræðilega yfirsýn um HAM, líkón, hugtakanotkun og aðferðir.

LÝÐ007F • Málstofa doktorsnema í lýðheilsuvísindum • (1e) • Haust

Umsjónarmaður: Unnur Anna Valdimarsdóttir Dósent

Málstofan er vettvangur nemenda í doktorsnámi í lýðheilsuvísindum fyrir fræðilega umræðu sem og umræðu um verkefni þeirra og rannsóknir. Umfjöllunarefni eru til að mynda samlestur á grein, ritrýni eða æfingarfyrrilestur fyrir ráðstefnu. Hver nemandi hefur umsjón með einni málstofu á vetri, ákveður dagskrá og ber ábyrgð á að koma efni til sammemenda. Ætlast er til að nemendur kynni sér efni hvorrar málstofu og taki þannig virkan þátt í umræðum.

Að auki kynnir hver nemi verkefni sitt og/eða nýjustu niðurstöður á opnum og auglýstum fyrirlestrum einu sinni árlega.

Markmið málstofu er að veita nemendum þjálfun í að flytja yfirlitsfyrrilestur um viðfangsefni eigin rannsókna, að standa fyrir svörum og taka þátt í fræðilegum umræðum. Æskilegt er að doktorsnemar séu skráðir í málstofu meðan á námi stendur.

Mæting (75%), þátttaka, umsjón með einni málstofu og árlegur kynningarfyrrilestur á eigin rannsóknarverkefni.

LÝÐ009F • Málstofa doktorsnema í lýðheilsuvísindum • (1e) • Vor

Umsjónarmaður: Unnur Anna Valdimarsdóttir Dósent

Málstofan er vettvangur nemenda í doktorsnámi í lýðheilsuvísindum fyrir fræðilega umræðu sem og umræðu um verkefni þeirra og rannsóknir. Umfjöllunarefni eru til að mynda samlestur á grein, ritrýni eða áfingarfyrrlestur fyrir ráðstefnu. Hver nemandi hefur umsjón með einni málstofu á vetri, ákveður dagskrá og ber ábyrgð á að koma efni til sammemenda. Ætlast er til að nemendur kynni sér efni hverrar málstofu og taki þannig virkan þátt í umræðum.

Að auki kynnir hver nemi verkefni sitt og/eða nýjustu niðurstöður á opnum og auglýstum fyrirlestrum einu sinni árlega.

Markmið málstofu er að veita nemendum hjálfum í að flytja yfirlitsfyrrlestur um viðfangsefni eigin rannsókna, að standa fyrir svörum og taka þátt í fræðilegum umræðum. Æskilegt er að doktorsnemar séu skráðir í málstofu meðan á námi stendur.

Mæting (75%), þátttaka, umsjón með einni málstofu og árlegur kynningarfyrrlestur á eigin rannsóknarverkefni.

LÝÐ010F • Verkefni til meistaraþrófs í lýðheilsuvísindum • (30e) • Haust

30 eininga hluti af lokaverkefni í lýðheilsuvísindum.

Meistaránám í lýðheilsuvísindum (MPH) er 120 eininga þverfræðilegt framhaldsnám og þar af skal rannsóknarverkefni vera 30-60 e.

Verkefni sem send eru til birtingar til viðurkenndra fagfámarita eru að jafnaði metin til 60 eininga. Á fyrsta misseri þróa nemendur hugmyndir sínar um rannsóknarverkefni og velja sér leiðbeinanda. Rannsóknaráætlun skal liggja fyrir við lok annars misseris. Nemar í lýðheilsuvísindum eru vistaðir innan þeirrar deildar sem meginhluti náms fer fram, það er þar sem flest valnámskeið eru tekin og leiðbeinandi situr.

Markmið meistaraverkefnis er að veita nemanum hjálfum í að hanna, skipuleggja, þróa og framkvæma rannsóknarverkefni í lýðheilsuvísindum, læra að taka tillit til þeirra takmarkana sem ráðast af aðferðum, tækni og reglum, að geta með sjálfstæðum hætti og í rituðu máli skilgreint rannsóknarviðfangsefni sitt, sett fram rannsóknarspurningar og tilgátur.

LÝÐ011F • Verkefni til meistaraþrófs í lýðheilsuvísindum • (30e) • Vor

30 eininga hluti af lokaverkefni í lýðheilsuvísindum.

Meistaránám í lýðheilsuvísindum (MPH) er 120 eininga þverfræðilegt framhaldsnám og þar af skal rannsóknarverkefni vera 30-60 e.

Verkefni sem send eru til birtingar til viðurkenndra fagfámarita eru að jafnaði metin til 60 eininga. Á fyrsta misseri þróa nemendur hugmyndir sínar um rannsóknarverkefni og velja sér leiðbeinanda. Rannsóknaráætlun skal liggja fyrir við lok annars misseris. Nemar í lýðheilsuvísindum eru vistaðir innan þeirrar deildar sem meginhluti náms fer fram, það er þar sem flest valnámskeið eru tekin og leiðbeinandi situr.

Markmið meistaraverkefnis er að veita nemanum hjálfum í að hanna, skipuleggja, þróa og framkvæma rannsóknarverkefni í lýðheilsuvísindum, læra að taka tillit til þeirra takmarkana sem ráðast af aðferðum, tækni og reglum, að geta með sjálfstæðum hætti og í rituðu máli skilgreint rannsóknarviðfangsefni sitt, sett fram rannsóknarspurningar og tilgátur.

LÝÐ012F • Verkefni til meistaraþrófs í lýðheilsuvísindum • (10e) • Haust

10 eininga hluti af lokaverkefni í lýðheilsuvísindum.

Meistaránám í lýðheilsuvísindum (MPH) er 120 eininga þverfræðilegt framhaldsnám og þar af skal rannsóknarverkefni vera 30-60 einingar.

Verkefni sem send eru til birtingar til viðurkenndra fagfámarita eru að jafnaði metin til 60 eininga. Á fyrsta misseri þróa nemendur hugmyndir sínar um rannsóknarverkefni og velja sér leiðbeinanda. Rannsóknaráætlun skal liggja fyrir við lok annars misseris. Nemar í lýðheilsuvísindum eru vistaðir innan þeirrar deildar sem meginhluti náms fer fram, það er þar sem flest valnámskeið eru tekin og leiðbeinandi situr.

Markmið meistaraverkefnis er að veita nemanum hjálfum í að hanna, skipuleggja, þróa og framkvæma rannsóknarverkefni í lýðheilsuvísindum, læra að taka tillit til þeirra takmarkana sem ráðast af aðferðum, tækni og reglum, að geta með sjálfstæðum hætti og í rituðu máli skilgreint rannsóknarviðfangsefni sitt, sett fram rannsóknarspurningar og tilgátur.

LÝÐ020F • Verkefni til doktorsþrófs í lýðheilsuvísindum • (30e) • Haust

30 eininga hluti af doktorsverkefni í lýðheilsuvísindum.

Doktorsnám í lýðheilsuvísindum (DPH) er 180 eininga þverfræðilegt nám að loknu meistaránámi. Sé neminn ekki með meistaraþróf í lýðheilsuvísindum skiptist námið að jafnaði í 150 eininga sjálfstætt rannsóknarverkefni og 30 eininga val að auki kjarnanámskeiða meistaránáms. Doktorsnemar í lýðheilsuvísindum eru vistaðir innan þeirra deilda sem meginhluti námsins fer fram, þ.e. þar sem valnámskeið eru tekin, rannsóknarverkefni unnið og leiðbeinandi í rannsóknarverkefni situr. Markmið doktorsnáms er að veita doktorsnemanum hjálfum í rannsóknaraðferðum lýðheilsuvísinda og að neminn öðlist ítarlega þekkingu á sviði doktorsverkefnis hans. Í náminu felst hjálfum í undirbúningi og framkvæmd rannsókna, úrvinnslu og túlkun rannsóknarniðurstaðna, kynningu og rökræðum á eigin rannsóknum í samhengi við þekkingu á fræðasviðinu svo og birtingu í alþjóðlegum ritrýndum tímaritum. Þannig verði doktorsefnið vel undir það búinn að starfa sjálfstætt að vísindum.

LÝÐ021F • Verkefni til doktorsþrófs í lýðheilsuvísindum • (30e) • Vor

30 eininga hluti af doktorsverkefni í lýðheilsuvísindum.

Doktorsnám í lýðheilsuvísindum (DPH) er 180 eininga þverfræðilegt nám að loknu meistaránámi. Sé neminn ekki með meistaraþróf í lýðheilsuvísindum skiptist námið að jafnaði í 150 eininga sjálfstætt rannsóknarverkefni og 30 eininga val að auki kjarnanámskeiða meistaránáms. Doktorsnemar í lýðheilsuvísindum eru vistaðir innan þeirra deilda sem meginhluti námsins fer fram, þ.e. þar sem valnámskeið eru tekin, rannsóknarverkefni unnið og leiðbeinandi í rannsóknarverkefni situr. Markmið doktorsnáms er að veita doktorsnemanum hjálfum í rannsóknaraðferðum lýðheilsuvísinda og að neminn öðlist ítarlega þekkingu á sviði doktorsverkefnis hans. Í náminu felst hjálfum í undirbúningi og framkvæmd rannsókna, úrvinnslu og túlkun rannsóknarniðurstaðna, kynningu og rökræðum á eigin rannsóknum í samhengi við þekkingu á fræðasviðinu svo og birtingu í alþjóðlegum ritrýndum tímaritum. Þannig verði doktorsefnið vel undir það búinn að starfa sjálfstætt að vísindum.

LÝÐ201F • Líftölfræði I • (6e) • Vor • 4f + 2d

Kennari: Birgir Hrafnkelsson Lektor

Inngangur að hagnýtri líftölfræði í lýðheilsurannsóknum. Yfirlit er gefið yfir tegundirgagna; flokkunargögn, talningagögn og gögn um samfelldar breytur. Lýsandi tölfræði; reiknistærðir og myndræn framsetning gagna. Fræðilegar líkindadreifingar; tvíkostadreifing, Poisson

dreifing og normaldreifing. Skilgreiningar á slembiúrtaki og þýði. Dreifingar lýsistærða. Notkun á öryggisbilum og tilgátuprófum. Samanburður á meðalgildi hópa (samfelldar mælingar). Tölfræðipróf fyrir tíðnitöflur (flokunargögn). Námskeiðið byggist á fyrirlestrum og dæmatímum í tölvuveri. Í dæmatímum verður notast við tölfræðiforritið SPSS. Heimaverkefni og lokapróf.

LÝÐ301F • Líftölfræði II • (6e) • Haust • 4f + 2d

Kennari: Birgir Hrafnkelsson Lektor

Námskeiðið er beint framhald af Líftölfræði I og veitir nemendum praktíska handleiðslu í tölfræðiúrvinnslu í eigin rannsóknarverkefnum. Útreikningar á hlutfallslegri áhættu og leiðréttri hlutfallslegri áhættu. Fylgni og einföld aðhvarfsgreining, margvið línuleg aðhvarfsgreining og lógistísk aðhvarfsgreining, Poisson aðhvarfsgreining. Námskeiðið byggist á fyrirlestrum og dæmatímum. Í dæmatímum verður notast við tölfræðiforritið SPSS.

Námskeiðið er kennt í lotum yfir eitt misseri.

Heimaverkefni, kynning á lokaverkefni.

LÆK003F • Verkefni til meistaraþrófs • (30e) • Haust

Nám til meistaraþrófs í læknadeild er 120 eininga framhaldsnám að afloknu 4. ári í læknisfræði við læknadeild Háskóla Íslands, B.S. prófi eða öðru samsvarandi prófi. Frestur til að sækja um innritun til meistaraþrófs í læknadeild rennur út 15. apríl, fyrir skráningu á haustmisseri og 15. september fyrir skráningu á vormisseri. Umsækjandi sækir um innritun með leiðbeinanda sínum sem þarf að jafnaði að vera kennari í læknadeild. Umsóknnum skal skilað til skrifstofu læknadeildar.

Meistararitgerð. Munnlegt próf

LÆK004F • Verkefni til meistaraþrófs • (30e) • Vor

Nám til meistaraþrófs í læknadeild er 120 eininga framhaldsnám að afloknu 4. ári í læknisfræði við læknadeild Háskóla Íslands, B.S. prófi eða öðru samsvarandi prófi. Frestur til að sækja um innritun til meistaraþrófs í læknadeild rennur út 15. apríl, fyrir skráningu á haustmisseri og 15. september fyrir skráningu á vormisseri. Umsækjandi sækir um innritun með leiðbeinanda sínum sem þarf að jafnaði að vera kennari í læknadeild. Umsóknnum skal skilað til skrifstofu læknadeildar.

Meistararitgerð. Munnlegt próf

LÆK005F • Verkefni til meistaraþrófs • (30e) • Sumar

Nám til meistaraþrófs í læknadeild er 120 eininga framhaldsnám að afloknu 4. ári í læknisfræði við læknadeild Háskóla Íslands, B.S. prófi eða öðru samsvarandi prófi. Frestur til að sækja um innritun til meistaraþrófs í læknadeild rennur út 15. apríl, fyrir skráningu á haustmisseri og 15. september fyrir skráningu á vormisseri. Umsækjandi sækir um innritun með leiðbeinanda sínum sem þarf að jafnaði að vera kennari í læknadeild. Umsóknnum skal skilað til skrifstofu læknadeildar.

Meistararitgerð. Munnlegt próf

LÆK006F • Verkefni til doktorsþrófs • (30e) • Haust

Markmið doktorsnáms er að veita doktorsnemanum þjálfun og innsýn í rannsóknaraðferðir líf- og læknávisinda og að neminn öðlist ítarlega þekkingu á sviði doktorsverkefnis hans. Í náminu felst þjálfun í undirbúningi og framkvæmd rannsókna, úrvinnslu og túlkun rannsóknarniðurstaðna, kynningu og rökræðum á eigin rannsóknnum í samhengi við þekkingu á fræðasviðinu svo og birtingu í alþjóðlegum ritrýndum tímaritum. Þannig verði doktorsefnið vel undir það búinn að starfa sjálfstætt að vísindum. Til að innritast í doktorsnám við læknadeild þarf nemandi að hafa lokið B.S. prófi frá Háskóla Íslands, 4. ári við læknadeild Háskóla Íslands eða öðru samsvarandi prófi. Miðað er við að nemandi hafi að lámarki 7,25 í aðaleinkunn úr B.S. prófi eða samsvarandi námi. Heimilt er að víkja frá reglunni um lágmarkseinkunn hafi umsækjandi t.d. sýnt fram á námshæfni og/eða hæfni í sjálfstæðum rannsóknnum. Doktorsefni sem hafa verulega reynslu í vísindalegum vinnubrögðum, hafa lokið verulegum rannsóknnum, birt vísindagreinar eða skila fullgerðri ritgerð falla undir sama skipulag og aðrir. Skipa skal umsjónarkennara og doktorsnefnd. Nánari reglur um doktorsnám er að finna á heimasíðu læknadeildar Doktorsritgerð - doktorsvörn.

LÆK007F • Verkefni til doktorsþrófs • (30e) • Vor

Markmið doktorsnáms er að veita doktorsnemanum þjálfun og innsýn í rannsóknaraðferðir líf- og læknávisinda og að neminn öðlist ítarlega þekkingu á sviði doktorsverkefnis hans. Í náminu felst þjálfun í undirbúningi og framkvæmd rannsókna, úrvinnslu og túlkun rannsóknarniðurstaðna, kynningu og rökræðum á eigin rannsóknnum í samhengi við þekkingu á fræðasviðinu svo og birtingu í alþjóðlegum ritrýndum tímaritum. Þannig verði doktorsefnið vel undir það búinn að starfa sjálfstætt að vísindum. Til að innritast í doktorsnám við læknadeild þarf nemandi að hafa lokið B.S. prófi frá Háskóla Íslands, 4. ári við læknadeild Háskóla Íslands eða öðru samsvarandi prófi. Miðað er við að nemandi hafi að lámarki 7,25 í aðaleinkunn úr B.S. prófi eða samsvarandi námi. Heimilt er að víkja frá reglunni um lágmarkseinkunn hafi umsækjandi t.d. sýnt fram á námshæfni og/eða hæfni í sjálfstæðum rannsóknnum. Doktorsefni sem hafa verulega reynslu í vísindalegum vinnubrögðum, hafa lokið verulegum rannsóknnum, birt vísindagreinar eða skila fullgerðri ritgerð falla undir sama skipulag og aðrir. Skipa skal umsjónarkennara og doktorsnefnd. Nánari reglur um doktorsnám er að finna á heimasíðu læknadeildar Doktorsritgerð - doktorsvörn.

LÆK008F • Verkefni til doktorsþrófs • (30e) • Sumar

Markmið doktorsnáms er að veita doktorsnemanum þjálfun og innsýn í rannsóknaraðferðir líf- og læknávisinda og að neminn öðlist ítarlega þekkingu á sviði doktorsverkefnis hans. Í náminu felst þjálfun í undirbúningi og framkvæmd rannsókna, úrvinnslu og túlkun rannsóknarniðurstaðna, kynningu og rökræðum á eigin rannsóknnum í samhengi við þekkingu á fræðasviðinu svo og birtingu í alþjóðlegum ritrýndum tímaritum. Þannig verði doktorsefnið vel undir það búinn að starfa sjálfstætt að vísindum. Til að innritast í doktorsnám við læknadeild þarf nemandi að hafa lokið B.S. prófi frá Háskóla Íslands, 4. ári við læknadeild Háskóla Íslands eða öðru samsvarandi prófi. Miðað er við að nemandi hafi að lámarki 7,25 í aðaleinkunn úr B.S. prófi eða samsvarandi námi. Heimilt er að víkja frá reglunni um lágmarkseinkunn hafi umsækjandi t.d. sýnt fram á námshæfni og/eða hæfni í sjálfstæðum rannsóknnum. Doktorsefni sem hafa verulega reynslu í vísindalegum vinnubrögðum, hafa lokið verulegum rannsóknnum, birt vísindagreinar eða skila fullgerðri ritgerð falla undir sama skipulag og aðrir. Skipa skal umsjónarkennara og doktorsnefnd. Nánari reglur um doktorsnám er að finna á heimasíðu læknadeildar Doktorsritgerð - doktorsvörn.

LÆK011F • Málstofa í rannsóknatengdu námi við læknadeild • (2e) • Vor

Umsjónarkennari: Helga M Ögmundsdóttir Prófessor

Skyldunámskeið: Málstofan er annars vegar vettvangur fyrir nemendur í rannsóknatengdu framhaldsnámi til að kynna og ræða um verkefni sín og hins vegar flytja kennarar deildarinnar og ýmsir gestafyrirlesarar fyrirlestra og er málstofan þannig almennur vettvangur fyrir akademíska umræðu í læknadeild. Málstofan fer fram í kennslustofu læknadeilda, þriðju hæð í Læknagarði, jafnan fyrsta fimmtudag í hverjum mánuði, frá september til maí, milli kl. 16 og 18. Hver málstofa fer þannig fram að gestafyrirlesari, sem jafnframt er fundarstjóri, flytur erindi um eigin rannsóknir. Síðan kynna 2-3 meistaranemar verkefni sín með 20 mínútna erindi hver. Umræður eru að loknu hverju erindi auk sameiginlegrar umræðu í lok málstofunnar. Fyrir hvern fyrirlestur nemanda er valinn fyrirfram "spyrill" úr hópi rannsóknanema. Spyrillinn fær frá fyrirlesara viku fyrir málstofu eitthvert lesefni svo að hann geti kynnt sér efnið nægilega til þess að vera viðræðuhæfur. Spyrillinn hefur umræðurnar en í kjölfarið eru almennar umræður. Málstofan á að veita nemendum þjálfun í eftirfarandi atriðum: 1. Að flytja yfirlitsfyrirlestur um viðfangsefni eigin rannsókna. 2. Að standa fyrir svörum í fræðilegri umræðu. 3. Að kynna sér efni á stuttum tíma nægilega vel til að geta hafið um það fræðilegar umræður. 4. Að taka almennan þátt í umræðum. Málstofan er opin öllum sem áhuga hafa og kennarar eru hvattir til að mæta og taka þátt í þessu akademíska starfi. Nemendur fá metnar 6 námseiningar alls fyrir fulla þátttöku í málstofunni, þ.e. flutning á fyrirlestri, spyrilshlutverk einu sinni og 75% mætingu á fyrirlestra. Góð mæting nemenda er því tilskilin.

LÆK012F • Málstofa í rannsóknatengdu námi við læknadeild • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Helga M Ögmundsdóttir Prófessor

Skyldunámskeið: Málstofan er annars vegar vettvangur fyrir nemendur í rannsóknatengdu framhaldsnámi til að kynna og ræða um verkefni sín og hins vegar flytja kennarar deildarinnar og ýmsir gestafyrirlesarar fyrirlestra og er málstofan þannig almennur vettvangur fyrir akademíska umræðu í læknadeild. Málstofan fer fram í kennslustofu læknadeilda, þriðju hæð í Læknagarði, jafnan fyrsta fimmtudag í hverjum mánuði, frá september til maí, milli kl. 16 og 18. Hver málstofa fer þannig fram að gestafyrirlesari, sem jafnframt er fundarstjóri, flytur erindi um eigin rannsóknir. Síðan kynna 2-3 meistaranemar verkefni sín með 20 mínútna erindi hver. Umræður eru að loknu hverju erindi auk sameiginlegrar umræðu í lok málstofunnar. Fyrir hvern fyrirlestur nemanda er valinn fyrirfram "spyrill" úr hópi rannsóknanema. Spyrillinn fær frá fyrirlesara viku fyrir málstofu eitthvert lesefni svo að hann geti kynnt sér efnið nægilega til þess að vera viðræðuhæfur. Spyrillinn hefur umræðurnar en í kjölfarið eru almennar umræður. Málstofan á að veita nemendum þjálfun í eftirfarandi atriðum: 1. Að flytja yfirlitsfyrirlestur um viðfangsefni eigin rannsókna. 2. Að standa fyrir svörum í fræðilegri umræðu. 3. Að kynna sér efni á stuttum tíma nægilega vel til að geta hafið um það fræðilegar umræður. 4. Að taka almennan þátt í umræðum. Málstofan er opin öllum sem áhuga hafa og kennarar eru hvattir til að mæta og taka þátt í þessu akademíska starfi. Nemendur fá metnar 6 námseiningar alls fyrir fulla þátttöku í málstofunni, þ.e. flutning á fyrirlestri, spyrilshlutverk einu sinni og 75% mætingu á fyrirlestra. Góð mæting nemenda er því tilskilin.

LÆK013F • Málstofa í rannsóknatengdu námi við læknadeild • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Helga M Ögmundsdóttir Prófessor

Skyldunámskeið: Málstofan er annars vegar vettvangur fyrir nemendur í rannsóknatengdu framhaldsnámi til að kynna og ræða um verkefni sín og hins vegar flytja kennarar deildarinnar og ýmsir gestafyrirlesarar fyrirlestra og er málstofan þannig almennur vettvangur fyrir akademíska umræðu í læknadeild. Málstofan fer fram í kennslustofu læknadeilda, þriðju hæð í Læknagarði, jafnan fyrsta fimmtudag í hverjum mánuði, frá september til maí, milli kl. 16 og 18. Hver málstofa fer þannig fram að gestafyrirlesari, sem jafnframt er fundarstjóri, flytur erindi um eigin rannsóknir. Síðan kynna 2-3 meistaranemar verkefni sín með 20 mínútna erindi hver. Umræður eru að loknu hverju erindi auk sameiginlegrar umræðu í lok málstofunnar. Fyrir hvern fyrirlestur nemanda er valinn fyrirfram "spyrill" úr hópi rannsóknanema. Spyrillinn fær frá fyrirlesara viku fyrir málstofu eitthvert lesefni svo að hann geti kynnt sér efnið nægilega til þess að vera viðræðuhæfur. Spyrillinn hefur umræðurnar en í kjölfarið eru almennar umræður. Málstofan á að veita nemendum þjálfun í eftirfarandi atriðum: 1. Að flytja yfirlitsfyrirlestur um viðfangsefni eigin rannsókna. 2. Að standa fyrir svörum í fræðilegri umræðu. 3. Að kynna sér efni á stuttum tíma nægilega vel til að geta hafið um það fræðilegar umræður. 4. Að taka almennan þátt í umræðum. Málstofan er opin öllum sem áhuga hafa og kennarar eru hvattir til að mæta og taka þátt í þessu akademíska starfi. Nemendur fá metnar 6 námseiningar alls fyrir fulla þátttöku í málstofunni, þ.e. flutning á fyrirlestri, spyrilshlutverk einu sinni og 75% mætingu á fyrirlestra. Góð mæting nemenda er því tilskilin.

LÆK014F • Málstofa í rannsóknatengdu námi við læknadeild • (2e) • Haust

Umsjónarkennari: Helga M Ögmundsdóttir Prófessor

Skyldunámskeið: Málstofan er annars vegar vettvangur fyrir nemendur í rannsóknatengdu framhaldsnámi til að kynna og ræða um verkefni sín og hins vegar flytja kennarar deildarinnar og ýmsir gestafyrirlesarar fyrirlestra og er málstofan þannig almennur vettvangur fyrir akademíska umræðu í læknadeild. Málstofan fer fram í kennslustofu læknadeilda, þriðju hæð í Læknagarði, jafnan fyrsta fimmtudag í hverjum mánuði, frá september til maí, milli kl. 16 og 18. Hver málstofa fer þannig fram að gestafyrirlesari, sem jafnframt er fundarstjóri, flytur erindi um eigin rannsóknir. Síðan kynna 2-3 meistaranemar verkefni sín með 20 mínútna erindi hver. Umræður eru að loknu hverju erindi auk sameiginlegrar umræðu í lok málstofunnar. Fyrir hvern fyrirlestur nemanda er valinn fyrirfram "spyrill" úr hópi rannsóknanema. Spyrillinn fær frá fyrirlesara viku fyrir málstofu eitthvert lesefni svo að hann geti kynnt sér efnið nægilega til þess að vera viðræðuhæfur. Spyrillinn hefur umræðurnar en í kjölfarið eru almennar umræður. Málstofan á að veita nemendum þjálfun í eftirfarandi atriðum: 1. Að flytja yfirlitsfyrirlestur um viðfangsefni eigin rannsókna. 2. Að standa fyrir svörum í fræðilegri umræðu. 3. Að kynna sér efni á stuttum tíma nægilega vel til að geta hafið um það fræðilegar umræður. 4. Að taka almennan þátt í umræðum. Málstofan er opin öllum sem áhuga hafa og kennarar eru hvattir til að mæta og taka þátt í þessu akademíska starfi. Nemendur fá metnar 6 námseiningar alls fyrir fulla þátttöku í málstofunni, þ.e. flutning á fyrirlestri, spyrilshlutverk einu sinni og 75% mætingu á fyrirlestra. Góð mæting nemenda er því tilskilin.

LÆK015F • Meinalíffræði - hvernig sjúkdómar verða til - áhrif erfða og umhverfis • (4e) • Haust • 1f + 1e

Umsjónarkennari: Helga M Ögmundsdóttir Prófessor

Kennari: Jón Gunnlaugur Jónasson Prófessor

Á námskeiðinu verður fjallað um hvaða líffræðilegar breytingar liggja að baki sjúklegu ástandi og hvaða þátt erfðir og/eða umhverfi eiga þar í.

Námskeiðið er sérstaklega ætlað nemendum í framhaldsnámi í læknadeild sem ekki hafa lesið læknisfræði. Því er skipt í eftirfarandi efnisflokk: Blóðsjúkdómar, krabbamein, sýkingar, innkirtlasjúkdómar, lungnasjúkdómar meltingarsjúkdómar, hjarta- og æðasjúkdómar, gigtarsjúkdómar og nýrnasjúkdóma, Fyrirlesarar gefa yfirlitserindi um

valið efni innan þess efnisflokks sem nefndur er og velja síðan eina nýlega vísindagrein um skylt efni sem nemandi er fenginn til að kynna og gagnrýna. Greinum um efnið verður dreift til nemenda með viku fyrirvara svo að allir geti komið undirbúnir og tekið þátt í umræðum. Tíu skipti, tvöfaldir tímar, fyrirlestur í fyrri tímanum og kynning nemanda á viðeigandi tímaritsgrein í þeim seinni. Mat á frammistöðu nemenda byggist á kynningu vísindagreina í tímum og þátttöku í umræðum. Námskeiðinu lýkur með heimtökuþrófi (stuttri ritgerð) sem skilað er viku eftir síðasta skiptið.

LÆK016F • MHI-ritgerð • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni geta ýmist verið 30 einingar eða 60 einingar í heildina en nemendur skrá sig þó aldrei í meira en 30 einingar fyrir hvert kennslumisseri. Nemendur sem velja 60 eininga verkefni finna sér leiðbeinanda áður en þeir sækja um meistaranámið en nemendur í 30 eininga verkefnum velja leiðbeinanda í samvinnu við umsjónarkennara eftir að námið hefst. Umsjónarkennari er alltaf úr röðum fastráðinna kennara deildanna en hægt er að hafa samstarf við leiðbeinanda utan deildar. Meistaraverkefni lýkur með ritgerð sem byggir á rannsóknum nemandans.

Tveir prófdómarar leggja mat á rannsóknarverkefnið ásamt leiðbeinanda.

LÆK017F • MHI-ritgerð • (30e) • Sumar

Rannsóknarverkefni geta ýmist verið 30 einingar eða 60 einingar í heildina en nemendur skrá sig þó aldrei í meira en 30 einingar fyrir hvert kennslumisseri. Nemendur sem velja 60 eininga verkefni finna sér leiðbeinanda áður en þeir sækja um meistaranámið en nemendur í 30 eininga verkefnum velja leiðbeinanda í samvinnu við umsjónarkennara eftir að námið hefst. Umsjónarkennari er alltaf úr röðum fastráðinna kennara deildanna en hægt er að hafa samstarf við leiðbeinanda utan deildar. Meistaraverkefni lýkur með ritgerð sem byggir á rannsóknum nemandans.

Tveir prófdómarar leggja mat á rannsóknarverkefnið ásamt leiðbeinanda.

LÆK018F • MHI-ritgerð • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni geta ýmist verið 30 einingar eða 60 einingar í heildina en nemendur skrá sig þó aldrei í meira en 30 einingar fyrir hvert kennslumisseri. Nemendur sem velja 60 eininga verkefni finna sér leiðbeinanda áður en þeir sækja um meistaranámið en nemendur í 30 eininga verkefnum velja leiðbeinanda í samvinnu við umsjónarkennara eftir að námið hefst. Umsjónarkennari er alltaf úr röðum fastráðinna kennara deildanna en hægt er að hafa samstarf við leiðbeinanda utan deildar. Meistaraverkefni lýkur með ritgerð sem byggir á rannsóknum nemandans.

Tveir prófdómarar leggja mat á rannsóknarverkefnið ásamt leiðbeinanda.

LÆK019F • Líffræði Æðapels • (4e) • Haust • 2f

Umsjónarkennari: Haraldur Halldórsson Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Þórarinn Guðjónsson Verkefnisstjóri

Farið verður í æðamyndun í fósturþroska og gerð grein fyrir stofnfrumum æðapels. Fjallað verður um frumulíffræðilega eiginleika æðapels og áhrif þess á starfræna eiginleika æða, hlutverk æðapels í stjórn blóðrásar og blóðþrýstings, nýmyndun æða í krabbameinum og öðrum sjúkdómum og storkuferli. Fjallað verður um valda sjúkdóma þar sem trufluð starfsemi æðapelsins kemur við sögu, svo sem æðakölkun, sykursýki og háþrýsting. Fyrirkomulag: Fjallað verður um valin efni á ofangreindu sviði í hvert skipti og verður ein vísindagrein rædd í þaula í hvert sinn. Kennarar munu halda erindi um almennan vísindalegan bakgrunn vísindagreinarinnar eða fræðasviðsins. Nemendur munu síðan kynna innihald einnar vísindagreinar hver. Ágætt er að hafa í huga eftirfarandi fjögur atriði við uppbyggingu fyrirlestrar: 1. Byrjið fyrirlesturinn á inngangi sem gefur áheyrendum almennar upplýsingar um efnið og aðdraganda þeirrar rannsóknar sem greinin fjallar um. 2. Gerið grein fyrir helstu markmiðum rannsóknarinnar og nefnið eða lýsið rannsóknaraðferðum í stórum dráttum. 3. Lýsið helstu tilraunum og niðurstöðum þeirra með því að sýna glærur úr greininni sjálfri. Útskýrið niðurstöðurnar. Markmiðið er að skilja hvernig tilraunin er hönnuð til þess að svara ákveðnum spurningum eða ná ákveðnum árangri. 4. Takið í stuttu máli saman heildarniðurstöður rannsóknarinnar og hvernig þær falla að fyrri hugmyndum um það fyrirbæri sem verið er að rannsaka. 5. Fjallið um galla tilraunarinnar og ræðið hvernig unnt væri að ná sama marki með öðrum aðferðum. Fjallið einnig um líkleg/ödlileg næstu spurningar/skref. Að lokum fer fram 20-30 mín. umræða um efnið.

LÆK022F • Tölfræðivinnsla í tölvum • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Þórarinn Sveinsson Dósent

Kennari: Nanna Ýr Arnardóttir

Námskeiðið er ætlað meistara- og doktorsnemum. Megin áherslan verður á uppbyggingu og helstu möguleikum tölfræðilegrar úrvinnslu í SPSS forritinu. Lestur og uppsetning gagna verður skoðuð og m.a. hvernig lesa má inn gögn úr öðrum forritum eins og Excel. Farið verður í helstu aðgerðir í lýsandi tölfræði, þ.m.t. gröf. Þá verður farið í keyrslu á helstu aðferðum ályktunartölfræði s.s. t-próf, chi-kvaðrat, aðhvarfsgreiningu, ANOVA, fjölpátta ANOVA greiningu og ANOVA greiningu fyrir endurteknar mælingar og e.t.v. fleiri eftir því sem áhugi nema og tími leyfir. Lögð verða fyrir verkefni í hverjum tíma. Skilaskylda er á öllum verkefnum í lok hvers tíma. Allir tímarnir fara fram í tölvuveri, alls 28 kennslutímar (7 skipti, 4 kennslutímar í senn). Forkröfur: Nemandi þarf að hafa tekið inngangsnámskeið í tölfræði á framhaldsnámsstigi áður en þetta námskeið er tekið.

Nauðsynleg undirstaða: Almenn tölfræði fyrir meistara- og doktorsnema (LÆK101F)

Mat á frammistöðu nemenda byggist á tímasókn og frammistöðu í tímum.

LÆK028F • Stofnfrumur og frumusérhæfing • (6e) • Vor • 2f

Umsjónarkennari: Þórarinn Guðjónsson Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Eiríkur Steingrímsson Prófessor

Kennari: Alexander Schepsky Náttúrufræðingur

Kennari: Hannes Petersen Dósent

Kennari: Magnús Karl Magnússon Prófessor

Kennari: Valgarður Sigurðsson

Kennari: Guðrún Valdimarsdóttir

Kennari: Ólafur Baldursson Lektor

Kennari: Pétur Henry Petersen Sérfræðingur

Kennari: Hekla Sigmundsdóttir

Kennari: Guðmundur H Guðmundsson Prófessor

Námsefni: Í námskeiðinu verður lögð áhersla á að kynna rannsóknir á hinum ýmsu gerðum stofnfruma, einkum með tilliti til frumusérhæfingar. Fjallað verður um vefjasérhæfðar stofnfrumur t.d. stofnfrumur í beinberg, húð og í brjóstkirtili. Mikil áhersla verður lögð á stofnfrumur úr fósturvísun mýsa og manna og athugað hvernig unnt er að stýra sérhæfingu þeirra. Ræddir verða möguleikar á nýtingu stofnfruma til lækningar og einnig verður komið inn á síðfræði í tengslum við notkun fósturvísu til rannsókna. Fyrirkomulag: Fjallað verður um valin efni á ofangreindu sviði í hvert skipti og verður ein vísindagrein rædd í þaula í hvert sinn. Kennarar munu halda erindi um almennan vísindalegan bakgrunn vísindagreinarinnar eða fræðasviðsins. Nemendur munu síðan kynna innihald einnar vísindagreinar hver. Ágætt er að hafa í huga eftirfarandi fjögur atriði við uppbyggingu fyrirlestrar: 1. Byrjið fyrirlesturinn á inngangi sem gefur áheyrendum almennar upplýsingar um efnið og aðdraganda þeirrar rannsóknar sem greinin fjallar um. 2. Gerið grein fyrir helstu markmiðum rannsóknarinnar og nefnið eða lýsið rannsóknaraðferðum í stórum dráttum. 3. Lýsið helstu tilraunum og niðurstöðum þeirra með því að sýna glærur úr greininni sjálfri. Útskýrið niðurstöðurnar. Markmiðið er að skilja hvernig tilraunin er hönnuð til þess að svara ákveðnum spurningum eða ná ákveðnum árangri. 4. Takið í stuttu máli saman heildarniðurstöður rannsóknarinnar og hvernig þær falla að fyrri hugmyndum um það fyrirbæri sem verið er að rannsaka. 5. Fjallið um galla tilraunarinnar og ræðið hvernig unnt væri að ná sama marki með öðrum aðferðum. Fjallið einnig um líkleg/eðlileg næstu spurningar/skref. Að lokum fer fram 20-30 mín. umræða um efnið. Frammistaða nemenda í tímum (virkni í umræðum) auk ritgerðar og loka-fyrirlestrar. Einkunn verður gefin sem "staðist" eða "fallið", en námskeiðið er 3 einingar.

LÆK052F • Faralds- og tölfraði sem grunnur klínískrar ákvarðanatöku og stefnumótunar • (8e) • Vor

Umsjónarmaður: Ásta Steinunn Thoroddsen Dósent

Umsjónarmaður: Anna Birna Almarsdóttir Prófessor

Kennari: María Heimisdóttir

Markmiðið með námskeiðinu er að byggja upp sérhæfða þekkingu nema á faralds- og tölfraði til notkunar við klíniska ákvarðanatöku og stefnumótun í heilbrigðisþjónustu. Kennð verða helstu hugtök í aðferðafræði faraldsfræði og líftölfraði, m.a. með dæmum um nýtingu þessara aðferða til klínískrar ákvarðanatöku og stefnumótunar. Einnig verður lögð áhersla á nýtingu þessara aðferða við mat á árangri slíkra aðgerða. Hugtök sem tekin verða fyrir eru m.a. klínísk faraldsfræði, skimun, slembnar íhlutunarrannsóknir (randomized clinical trials), klínískar leiðbeiningar, lyfjaval, og leiðbeiningar um heilsuhagfræðilegt mat.

Verkefni og ritgerð

LÆK101F • Almenn tölfraði fyrir meistara- og doktorsnema • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Gunnsteinn Ægir Haraldsson Fagstjóri

Umsjónarmaður: Ragna Haraldsdóttir Verkefnisstjóri

Kennari: Helga M Ögmundsdóttir Prófessor

Kennari: Þórarinn Sveinsson Dósent

Skuldunámskeið. Markmið námskeiðsins er að leggja grunn að almennri þekkingu og færni meistara- og doktorsnema í aðferðum vísinda.

Umfjöllunarefni: Tölfraði: Lýsandi tölfraði, ályktunartölfraði, algengustu tölfraðipróf, verklegir tímar í tölvuveri, mælingar og áreiðanleiki. Mætingarskylda og verkefnaskil.

LÆK102F • Almenn aðferðafræði í rannsóknum fyrir meistara- og doktorsnema • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Ragna Haraldsdóttir Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Gunnsteinn Ægir Haraldsson Fagstjóri

Umsjónarkennari: Helga M Ögmundsdóttir Prófessor

Kennari: Unnur Anna Valdimarsdóttir Dósent

Kennari: Þórarinn Sveinsson Dósent

Skuldunámskeið. Markmið námskeiðsins er að leggja grunn að almennri þekkingu og færni meistara- og doktorsnema í aðferðum vísinda.

Umfjöllunarefni: Vísindaleg aðferð: vísindaheimspeki, rannsóknarferlið, meginlegar og eigindlegar aðferðir. Vísindasiðfræði: Helsinki sáttmálinn, almenn siðfræði vísinda. Aðferðir í rannsóknum: gagna-, heimilda- og upplýsingaöflun, vefsíður, gagnavinnsla. Styrkir og leyfi: umsóknir um rannsóknastyrki, Vísindasiðanefnd, Persónuvernd, Tilraunadýranefnd. Birting á niðurstöðum í skrifuðu og töluðu máli. Gæðastaðlar.

Mætingarskylda og verkefnaskil.

LÆK102F • Almenn aðferðafræði í rannsóknum fyrir meistara- og doktorsnema • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Ragna Haraldsdóttir Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Gunnsteinn Ægir Haraldsson Fagstjóri

Umsjónarkennari: Helga M Ögmundsdóttir Prófessor

Kennari: Unnur Anna Valdimarsdóttir Dósent

Kennari: Þórarinn Sveinsson Dósent

Skuldunámskeið. Markmið námskeiðsins er að leggja grunn að almennri þekkingu og færni meistara- og doktorsnema í aðferðum vísinda.

Umfjöllunarefni: Vísindaleg aðferð: vísindaheimspeki, rannsóknarferlið, meginlegar og eigindlegar aðferðir. Vísindasiðfræði: Helsinki sáttmálinn, almenn siðfræði vísinda. Aðferðir í rannsóknum: gagna-, heimilda- og upplýsingaöflun, vefsíður, gagnavinnsla. Styrkir og leyfi: umsóknir um rannsóknastyrki, Vísindasiðanefnd, Persónuvernd, Tilraunadýranefnd. Birting á niðurstöðum í skrifuðu og töluðu máli. Gæðastaðlar.

Mætingarskylda og verkefnaskil.

Matvæla- og næringarfræðideild**MAT001G • Fyrirtækjavist 1 • (2e) • Haust**

Nemandi starfar í fyrirtæki eða á stofnun við sem fjölbreyttust störf í eina viku, sem dreifast á misserið. Nemandi skal halda dagbók um störf sín. Náminu lýkur með vottorði frá fyrirtæki eða stofnun. Gefur einingu(ar) til lokaprófs, án einkunnar.

MAT002G • Fyrirtækjavist 1 • (2e) • Vor

Nemandi starfar í fyrirtæki eða á stofnun við sem fjölbreyttust störf í eina viku sem dreifast á misserið. Nemandi skal halda dagbók um störf sín. Náminu lýkur með vottorði frá fyrirtæki eða stofnun. Gefur einingu(ar) til lokaprófs, án einkunnar.

MAT003G • Fyrirtækjavist 1 • (2e) • Sumar

Nemandi starfar í fyrirtæki eða á stofnun við sem fjölbreyttust störf í eina viku sem dreifast á misserið. Nemandi skal halda dagbók um störf sín. Náminu lýkur með vottorði frá fyrirtæki eða stofnun. Gefur einingu(ar) til lokaprófs, án einkunnar.

MAT004G • Fyrirtækjavist 2 • (4e) • Haust

Nemandi starfar í fyrirtæki eða á stofnun við sem fjölbreyttust störf í tvær vikur sem dreifast á misserið. Nemandi skal halda dagbók um störf sín. Náminu lýkur með vottorði frá fyrirtæki eða stofnun. Gefur einingu(ar) til lokaprófs, án einkunnar.

MAT005G • Fyrirtækjavist 2 • (4e) • Vor

Nemandi starfar í fyrirtæki eða á stofnun við sem fjölbreyttust störf í tvær vikur sem dreifast á misserið. Nemandi skal halda dagbók um störf sín. Náminu lýkur með vottorði frá fyrirtæki eða stofnun. Gefur einingu(ar) til lokaprófs, án einkunnar.

MAT006G • Fyrirtækjavist 2 • (4e) • Sumar

Nemandi starfar í fyrirtæki eða á stofnun við sem fjölbreyttust störf í tvær vikur sem dreifast á misserið. Nemandi skal halda dagbók um störf sín. Náminu lýkur með vottorði frá fyrirtæki eða stofnun. Gefur einingu(ar) til lokaprófs, án einkunnar.

MAT007G • Fyrirtækjavist 3 • (8e) • Haust

Nemandi starfar hjá fyrirtæki eða stofnun að ákveðnu afmörkuðu verkefni í fjórar vikur sem má dreifa á misserið. Verkefninu lýkur með vottorði frá fyrirtæki eða stofnun og lokaskýrslu. Fyrir lokaskýrsluna er gefin einkunn.

MAT008G • Fyrirtækjavist 3 • (8e) • Vor

Nemandi starfar hjá fyrirtæki eða stofnun að ákveðnu afmörkuðu verkefni í fjórar vikur sem má dreifa á misserið. Verkefninu lýkur með vottorði frá fyrirtæki eða stofnun og lokaskýrslu. Fyrir lokaskýrsluna er gefin einkunn.

MAT009G • Fyrirtækjavist 3 • (8e) • Sumar

Nemandi starfar hjá fyrirtæki eða stofnun að ákveðnu afmörkuðu verkefni í fjórar vikur sem má dreifa á misserið. Verkefninu lýkur með vottorði frá fyrirtæki eða stofnun og lokaskýrslu. Fyrir lokaskýrsluna er gefin einkunn.

MAT010G • Matvælaframleiðsla og matvælatrygging • (6e) • Haust

Uppruni, fjölbreytni, framboð og neysla háefna til matreiðslu og matvælavinnslu. . Námskeiðið skiptist í fimm hluta: 1. Matvælatryggingu 2. Komrækt, belgjurtir, garðavextir, kryddjurtir og drykkjurtir. 2. Sjávarfang og eldisfiskur. 3. Búfjárrækt til mjólkur- og kjöfframleiðslu 4. Íslenskur matvælaíðnaður, skipulagning og uppbygging. Verklegar æfingar, skoðunarferðir og ritgerðaverkefni.

MAT011G • Matvælaeverkfræði I • (6e) • Haust

Fyrirlestrar: Undirstöðuatriði matvælaeverkfræðinnar. Massa- og orkubókhald. Stjórnun massavægis. Varmafræði. Varmaflutningur. Stöðug og óstöðug varmaleiðni. Massaflutningur. Dæling. Rennsli og orkutap í pípu. Laga- og iðustreymi. Frjálst og þvingað streymi.

Eðliseiginleikar efna sem tengjast matvælaíðnaði. Verklegr: Úðapurrkun, frostpurrrkun, valsapurrrkun, loftpurrrkun, gufun, niðursuða, skiljun, himnuslun, frysting, þiðing, seigja efna, mólun/sigtun, varmaskiptir, reyking.

MAT012G • Matvælaörverufræði • (6e) • Haust

Efni fyrirlestra er skipt í fjóra hluta:

(1) Inngangur. Þróun örverufræðinnar. Heilkjörnungar og samkjörnungar. Bygging og einkenni örvera - bakteríur, sveppir, veirur, snikjudýr. Flokkun mikilvægra örvera í matvælum. Fjölgun og efnaskipti örvera. Bendiörvera í matvælum. Hefðbundnar og nýjar aðferðir við ræktun, einangrun og talningu örvera í matvælum. Helsti uppruni örvera í matvælum.

(2) Áhrif ytri og innri umhverfisþátta á örveru í matvælum - hitastig, vatnsvirkni, pH, loftsamsetning, geislun og aðrir þættir. Notkun rotvarnarefna og aðferða til að bæta geymsluþol matvæla. Gerjanir og önnur hagkvæm not örvera við matvælaframleiðslu.

(3) Matarsjúkdómar af völdum örvera. Helstu orsakir matarsjúkdóma. Matareitranir og matarsýkingar. Salmonella, Campylobacter, Listeria, Clostridium, Bacillus, Staphylokokkar og fleiri sýklar í matvælum.

(4) Örverufræði helstu matvælaflokka. Örverufræði sjávarafurða, kjötafurða, mjólkurafurða, neysluvatns, grænmetis og ávaxta. Mengun örvera í helstu matvælategundum, helstu tegundir örvera í mismunandi matvælum, áhrif vinnslu og meðhöndlunar á afkomu örvera og algengustu skemmdir af völdum örvera í matvælum. Hver nemandi aflar efnis og skrifar ritgerð um nýlegt efni tengt matvælaörverufræði og flytur um það fyrirlestur.

MAT013G • Hagnýt matvælaefnafræði I • (6e) • Haust

Fjallað er um grunnþætti í byggingu, eiginleikum og virkni næringarefna og annarra efna í matvælum og hvernig þessi þekking nýtist beint við framleiðslu matvæla. Sjönur er beint að vatni og vatnsvirkni, efna- og eðlisfræðilegum eiginleikum orkugjafa, þ.e. kolvetna, fitu, og

próteina. Ennfremur er farið í brúnun, þrúnun, hraðafraði ensíma og hvörf þeirra í matvælum, geymsluþol, aukefni, aðskotaefni og eitufefni. Þá er rétt um mikilvægi þekkingar á efnum í matvælum til framleiðslu hollra og heilnæmra matvæla til hagsbóta fyrir neytendur og matvælaíðnaðinn.

Kennarar í matvælaefnafræði og næringarfræði koma að fyrirlestrum til að tryggja að þekking á efnum í matvælum tengist við næringu.

Kennslan er á formi fyrirlestra kennara auk umræðna og vinnu með námsefni á netinu með virkri þátttöku nemenda. Verklegar æfingar og nemendaverkefni: Lestur, samantekt og kynning greina úr erlendum vísindaritum um efni er tengist fyrirlestrum.

MAT014G • Gæðastjórnun í matvælaíðnaði • (6e) • Haust

Námskeiðið er haldið í samstarfi við verkfræðideild (IÐN101M)

Markmið: Nemendur fá skilning á uppruna og þróun gæðastjórnunar og hvernig fyrirtæki og stofnanir geta byggt upp stjórnkerfi á grundvelli alþjóðlegs gæðastjórnunarstaðals. Í námskeiðinu er meðal annars fjallað um gæðahugtakið, innri og ytri viðskiptavini, gæðabrag, umbótaferli, liðsvinnu, gæðakostnað og gæðahringrás og sambengi gæðastjórnunar og hönnunar og notkun tölfræði í gæðastjórnun. Sérstök áhersla er lögð á umfjöllun um ISO9001 gæðastaðalinn og nemendur fást við hann í hópvinnu með því að skoða kröfur hans í sambengi við starfandi fyrirtæki.

MAT015G • Uppbygging matvælafyrirtækja • (6e) • Vor

MAT016G • Matvælavinnsla I • (6e) • Vor

Markmiðið með þessu námskeiði er að kynna nemendum helstu vinnslu- og geymsluaðferðir sem notaðar eru í verksmiðjuvinnslu matvæla. Eiginleika hráefna, öflun, móttöku og þætti sem hafa áhrif á gæði og hollustu. Byrjað er á því að kynna helstu aðferðir í vinnslutækni; Kælingu, frýstingu, hvataeyðingu, gerilsneyðingu, niðursuðu, þurrkun, þykkingu og gerjun. Síðan er fjallað um samsetningu, vinnslueiginleika og framleiðslu helstu fæðutegunda eftir fæðuflokkum. Ávextir, grænmeti, kjötafurðir, mjólk og mjólkura furðir og fiskafurðir. Fjallað er um aðra fæðuflokka í matvælavinnslu 2 sem er í beinufrámhaldi af þessu námskeiði.

MAT017G • Neytendur og markaðir • (6e) • Vor

MAT018G • Hagnýt matvælaefnafræði II • (6e) • Vor

Fjallað er um áhrif mismunandi bygging næringarefna á upptöku og aðgengileika (bioavailability) þeirra í líkamanum, víxlvirgni við önnur efni í matvælum, frásog frá meltingarvegi og niðurbrot. Þá er rétt um samsetningu og samspil efna í mjólk, kjöti, fiski, eggjum og kornvörum. Einnig er komið inn á hvernig nýta megi þekkingu í matvæla- og næringarefnafræði við framleiðslu matvæla til að viðhalda gæðum, geymsluþoli og aðgengileika næringarefna. Gerð er grein fyrir helstu aðferðum, sem notaðar eru við rannsóknir á matvælum og lífvirkni næringarefna. Áhersla er lögð á uppbyggingu þekkingar hjá nemendum sem nýtist neytendum og matvælaíðnaðinum. Kennarar í matvælaefnafræði og næringarfræði koma að fyrirlestrum til að tryggja að þekking á efnum í matvælum tengist við næringu. Kennslan er á formi fyrirlestra kennara auk umræðna og vinnu með námsefni á netinu með virkri þátttöku nemenda. Verklegar æfingar og nemendaverkefni: Lestur, samantekt og kynning greina úr erlendum vísindaritum um efni er tengist fyrirlestrum.

MAT019G • Líftækni • (6e) • Haust

Markmið námskeiðsins er að vekja nemendur til vitundar um þá möguleika sem felast í líftækni fyrir matvælaíðnaðinn. Til dæmis er unnt að beita líftækni til að auka nýtingu og verðmætasköpun úr viðbótarhráefnum sem falla til í matvælaíðnaði. Fjallað er um helstu framfarir í líftækni og erfðatækni, sem hafa leitt til hagnýtingar hefðbundinna og erfðabreyttra lífvera í matvæla-, markfæðis-, fôður- og lyfjaíðnaði. Gerð er grein fyrir nýtingu lífvera, viðbótarhráefna og lífefna í matvæli, lyf og snyrtivörur. Einnig er fjallað um hagnýtingu erfðabreyttra plantna, dýra og örvera til framleiðslu matvæla, markfæðis, lífvirkra efna, aukefna, fæðubótarefna, lyfjaefna og dýrafóðurs. Kennslan er á formi fyrirlestra kennara með virkri þátttöku nemenda í umræðum og fyrirlestrum. Námskeiðið er m.a. byggt upp á kennsluefni frá kennurum, sem aðgengilegt er á netinu svo og nýjustu vísindagreinum í tímaritum um efnið. Einnig er stuðst við almennar kennslubækur í sameindaerfðafræði, erfðatækni, líftækni og fleiri greinum. Verklegar æfingar og verkefni: Lestur, samantekt og kynning nemenda á nýjustu greinum úr erlendum vísindaritum um efni er tengist fyrirlestrum.

MAT020G • Öryggi matvæla • (6e) • Haust

Fjallar um hættulegar örverur, efni og aðskotahluti sem geta verið í eða borist í matvæli. Þróun, útbreiðsla og tíðni matarsjúkdóma. Nýframkomnar eða þekktar auknar hættur í matvælum - ástæður og afleiðingar. Faraldsfræði við rannsóknir á matarsjúkdómum. Aðferðir og leiðir við framleiðslu, uppskeru, vinnslu og dreifingu sem koma í veg fyrir að örverur eða efni geri matvæli hættuleg til neyslu. Öryggis- og gæðatryggingastjórnun við framleiðslu, meðhöndlun og dreifingu matvæla. Áhættugreiningu. Greiningu áhættuþátta og mikilvægra eftirlitsstaða (HACCP). Þrif, sóttþreinsun, persónulegt hreinlæti og örugga meðferð matvæla. Alþjóðleg, svæðis- og landsbundin lög og reglur til að tryggja matvælaöryggi. Lögbærar matvælaeftirlitsstofnanir og matvælaöryggi. Faggildingu rannsóknastofa. Rekjanleika og matvælaöryggi. Sýnatöku, vöktun, útektir, viðmiðunarmörk og hámarksgildi - mat á mæliniðurstöðum sem tengjast matvælaöryggi. Verklegar æfingar taka til (1) ómagnbundinna og magnbundinna mæliaðferða, þ.á.m. hraðvirkra aðferða fyrir bæði sykla og hættuleg efni, (2) æfinga með áhættumati fyrir ákveðnar hættur og matvælategundir, (3) uppsetningu HACCP kerfa og sannprófun þeirra, (4) faraldsfræðilega aðferða sem notaðar eru við rannsóknir á matarsjúkdómum.

MAT021G • Mælitækni-efna- og eðliseiginleikar • (6e) • Haust

Verklegar æfingar taka til grundvallaratriða við meðhöndlun, ræktun og greiningu örvera og helstu ræktunaraðferða við ræktun, talningu og greiningu örvera í matvælum.

Grundvöllur skynmats og helstu aðferðir á því sviði. Þættir sem hafa áhrif á skynmat, val í skymatshópa og stjórnun þeirra. Helstu skynmatspróf: Mismunapróf, myndræn próf og neytendapróf og kannanir. Notkun skynmats við vörubrún og gæðaeftirlit.

MAT022G • Aðfangastjórnun • (6e) • Haust

Í námskeiðinu er farið í gegnum grundvallaratriði flutningafræði, vörustjórnunar og skipulagningar framleiðslu. Námskeiðið er í raun þrjúþætt

Þar sem byrjað er á að fara í gegnum þá þætti sem snúa að innkaupum, aðdrætti til framleiðslu og stjórnun birgða. Þar næst er lítið á skipulagningu framleiðslu og að lokum tekið á þeim þáttum sem snúa að flutningum og dreifingu. Stór þáttur í námskeiðinu eru verkefni sem unnið er að í hópum og snerta þau þrjú svið sem tekist er á ásamt atriðum sem snerta sviðin svo sem tækni í meðferð vöru og vörueninga, mismunandi flutningamátar, upplýsingatækni ásamt fleiru.

MAT023G • Markfæði og fæðubótarefni • (6e) • Haust

MAT024G • Markaðsfræði matvæla • (6e) • Vor

Markmið: Kynna nemendum fræðileg hugtök og kenningar varðandi markaðssetningu frá sjónarhóli ferðamálafræðinnar auk þess að veita innsýn í faglegt markaðsstarf. Viðfangsefni: Grundvallaratriði markaðsfræðinnar. Markaðssetning og markaðssetningarferillinn, áhrif umhverfis og aðstæðna, grundvallarstefnumótun, söluráðar og samval þeirra. Fyrirkomulag: Fyrirlestrar, umræður, verkefnavinna, Tungumál: Kennit er á íslensku, en verkefnum og skriflegum prófsvörum má skila hvort sem er á íslensku og/eða ensku.

MAT025G • Vöruþróun og hönnun • (6e) • Vor

Markmið námskeiðsins er að kynna nemendum markvissar aðferðir sem notaðar eru við neytendadriðna vöruþróun. Hvernig má þróa og best þá vöru sem neitendur vilja með sem minnstum kostnaði á sem skemmstum tíma. Jafnframt er nemendum kynnt helstu tæknilegu atriði sem notuð eru við þróun unninna matvæla eins og notkun, sterkju, litarefna, sætuefna, fitulíkja.

Námskeiðslýsing:

Grundvallaratriði við vöruþróun matvæla. Fjallað verður um hugmyndaleit, hugmyndasíun, fjárhags- og markaðsáætlanir, þróun frumgerðar og þróun frumgerðar til fullunninnar vöru og markaðssetningu. Fjallað verður um notkun tilraunahögunar við síun og bestun afurða í vöruþróun. Auk þess verður fjallað neytendakannanir, notkun valinna auka- og hjálparefna og umbúða í vöruþróun. Farið verður í raunveruleg dæmi vöruþróunar hjá fyrirtækjum. Verklegt: Þróuð verður vara frá hugmynd til fullunninnar vöru.

MAT025M • Matvælafræði • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigurjón Arason Dósent

Farið er yfir undirstöðuatriði matvælafræðinnar. Massa- og orkubókhald. Stjórnun massavægis. Varmafræði. Varmaflutningur. Eðliseiginleikar efna sem tengjast matvælaeiginleikum. Stöðug og óstöðug varmaleiðni. Farið er yfir hvernig vinnslueiningar, dvalartími og hitastig í vinnsluferlum hafa áhrif á gæði, efnis-, eðlis- og næringaeiginleika matvæla. Að gera nemendur hæfari að taka ákvarðanir um breytingar á vinnsluferlum og leggja mat á þær breytingar út frá arðsemisforsendu og stöðugreiningu. Í fyrirlestrum er farið yfir vinnslueiningar: Þurrkun. Rakafræði (psychrometry). Frostþurrkun. Kæling. Frysting. Þiðnun. Eiming. Gufun. Leysing. Útdráttur. Filtrun. Skilvindun. Fleyting. Smækkun. Niðursuða. Söltun. Reyking.

Helstu vinnslueiningar í matvæla- og fiskvinnslu með höfuðáherslu á vinnslu íslenskra matvæla. Lagt verður mat á vinnsluferla og reiknað út helstu atriði er varða vinnslueiningar og skipulagningu vinnsluferla. Vinnslurásir. Vinnsluflæðirit. Rekstrarfræði, gæðastjórnun, stjórnun og ákvarðanataka.

MAT026G • Matvælafræði 2 • (6e) • Vor

Að nemendur geti metið vinnsluferla og reiknað út helstu atriði er varða vinnslueiningar og skipulagningu vinnsluferla. Að nemendur geti metið áhrif dvalartíma og hitastigs í vinnsluferlum á gæði og eiginleika matvæla. Að gera nemendur hæfari að taka ákvarðanir um breytingar á vinnsluferlum og leggja mat á þær breytingar út frá arðsemisforsendu og stöðugreiningu. Í fyrirlestrum er farið yfir vinnslueiningar: Þurrkun. Rakafræði (psychrometry). Frostþurrkun. Kæling. Frysting. Þiðnun. Eiming. Gufun. Leysing. Útdráttur. Filtrun. Skilvindun. Fleyting. Smækkun. Niðursuða (F, Z 3 og D-gildi). Söltun. Reyking. Vinnslurásir. Vinnsluflæðirit. Rekstrarfræði, gæðastjórnun, stjórnun, vöruþróun og ákvarðanataka. Verklegt: Verkefni, sem tekur 1 1/2 viku og er um vinnslu fæðuteygunda.

MAT027G • Matvælaölggjöf • (6e) • Vor

MAT028G • Verklegt líftækni og verkfræði • (6e) • Haust

MAT028M • Lífefnavinnsla og líftækni • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðjón Þorkelsson Dósent

Umsjónarkennari: Kristberg Kristbergsson Prófessor

Umsjónarkennari: Ágústa Guðmundsdóttir Prófessor

Fjallað er um þau tækifæri sem felast í áframvinnslu viðbótar- og aukaráfna, sem falla til við matvælavinnslu og einangrun verðmætra lífefna, svo sem próteina, lípíða og lífvirkra efna úr þeim. Námskeiðið verður kennt í þremur einnar viku lotum. Fyrstu tvær loturnar verða byggðar á inngangi frá kennurum og kynningu nemenda á vísindagreinum, sem fjalla um lífefnavinnslu, einangrun og greiningu lífvirkra efna úr viðbótarhráefum frá matvælavinnslu. Síasta lotan byggist á verklegum nemendaverkefnum þar sem farið verður í gegnum flest skref lífefnavinnslu frá hráefnum til aðgreiningar og flokkunar. Prótein og lípíð verða kennigreind með ýmsum aðferðum. Nemendur munu m.a. kynna aðferðum skiljunaraðferða (krómatografíu) og próteinmengjagreininga. Megin markmið námskeiðsins er að vekja athygli og áhuga nemenda á þeim möguleikum, sem felast í auknu verðmæti viðbótarhráefna sem falla til við matvælaframleiðslu. Kennsluefni er á forni fyrirlestra kennara og vísindagreinum úr tímaritum, hvorttveggja aðgengilegt á netinu. Auk þess er stuðst við erlendar kennslubækur um efnið.

Nauðsynleg undirstaða: Lífræn efnafræði 2 (EFN401G), Lífefnafræði 2 (LEF406G)

MAT029G • Hönnun vinnsluferla og upplýsingatækni • (6e) • Haust

MAT029M • Nýsköpun og frumkvöðlar • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Guðjón Þorkelsson Dósent
 Umsjónarkennari: Kristberg Kristbergsson Prófessor
 Umsjónarkennari: Ágústa Guðmundsdóttir Prófessor

Málstofa í frumkvöðlafræði og nýsköpun í matvælaíðnaði

Fyrirlestrar um frumkvöðlastarf og nýsköpun verða fluttir af stjórnendum fyrirtekja og frumkvöðlum ásamt kennurum og nemendum í framhaldsnámi. Fyrirlestrarir verða m.a. byggðir á raunverulegum reynslusögum frumkvöðla. Einnig verður fjallað um grundvallaratriði í vörubröun og aðferðir sem nota má til að besta vöru og vinnslu á sem hagkvæmasta hátt.

MAT030G • Rekstrarstjórnun • (6e) • Haust

Í samstarfi við viðskiptadeild (VIÐ404G)

Rekstrarstjórnun. Líkanagerð. Skipulag framleiðslu. Samkeppnisstaða. Framleiðni. Þróun afurða. Afkastageta. Verksmiðjustaðsetning. Val á rekstrarkerfi. Eiginleikar mismunandi framleiðslukerfa; samfellt flæði, verkstæði, seríuframleiðsla, blanda kerfi, framleiðslulína háð vél, framleiðslulína háð starfsmanni, þjónustuverkstæði, fjöldapjónusta og þjónusta sérfræðinga. Verksmiðjuskipulagning. Skipulagning vinnustöðva. Vinnurannsóknir. Markmið námskeiðsins er að kenna nemendum að nota ýmis líkön til að bæta rekstur framleiðslufyrirtækja. Nemendur fá þjálfun í að nota líkönin og er lögð áhersla á notkun EXCEL. Nemendur leysa verkefni, sem eru kynnt og rædd í tímum.

MAT031G • Verkefnastjórnun • (6e) • Haust

Samstarf við verkfræðideild (IÐN503G)

námskeiðinu er lögð áhersla á að kenna helstu hugtök og grunnatriði í verkefnastjórnun og gefa nemendum góða yfirsýn yfir verkefnastjórnun sem heilsteypa fræðigrein. Athygli er einkum beint að áætlanagerð í verkefnum, þ.e. gerð heildstæðra verkefnisáætlana sem fela í sér m.a. tímaáætlanir og kostnaðaráætlanir. Meðal efnisatriða eru verkefni og verkefnastjórnun, skilgreining verkefna, umhverfi verkefna, markmiðasetning, skipulag, stjórnskipulag, upplýsingakerfi, tímaáætlanir, kostnaðaráætlanir, ræs og lúkning verkefna. Samhliða fyrirlestrum er nemendum tvísvar á misserinu skipt í vinnuhópa sem gera verkefnisáætlun. Námsmat er byggist á verkefnisáætlunum sem hver nemandi tekur tvísvar þátt í að gera í mismunandi hópum. Í lok misseris er skriflegt próf úr efni haustsins.

MAT032G • Lokaverkefni til BS-prófs í matvæla og tæknifræði • (30e) • Vor

Lokaverkefni

MAT033G • Námskeið að eigin vali • (6e) • Haust

Matvælafræðinámskeið að eigin vali

MAT102M • Matvælaframleiðsla og matvælaíðnaður • (6e) • Haust • Stokkur: H6 • 3f + 5v

Umsjónarkennari: Kristberg Kristbergsson Prófessor

Kennari: Guðjón Þorkelsson Dósent

Kennari: Gústaf Helgi Hjálmarsson

Kennari: Halldór Sverrisson

Námskeiðið er um eðli, fjölbreytni, framleiðslu og öflun helstu hráefna til matvælavinnslu. Þá er einnig fjallað um hvernig þessi hráefni eru notuð við framleiðslu á matvælum á Íslandi. Námskeiðið skiptist í fjóra hluta: 1. Kornrækt, belgjurtir, garðávextir, kryddjurtir og drykkjurtir. 2. Fiskistofnar, fiskveiðar, villt spendýr og fuglar, meindýr. 3. Búfjárrækt til mjólkur- og kjötfraðslu, þ.m.t. fiskeldi. 4. Íslenskur matvælaíðnaður, skipulagning og uppbygging. Verklegar æfingar, skoðunarferðir og ritgerðaverkefni.

MAT301G • Matvælavinnsla 1 • (8e) • Haust • Stokkur: V6 • 4f + 5v

Umsjónarkennari: Kristberg Kristbergsson Prófessor

Kennari: Guðjón Þorkelsson Dósent

Kennari: Gústaf Helgi Hjálmarsson

Markmiðið með þessu námskeiði er að kynna nemendum helstu vinnslu- og geymsluáðferðir sem notaðar eru í verksmiðjuvinnslu matvæla. Eiginleika hráefna, öflun, móttöku og þætti sem hafa áhrif á gæði og hollustu.

Byrjað er á því að kynna helstu aðferðir í vinnslutækni; Kælingu, frýstingu, hvataeyðingu, gerilsneyðingu, niðursuðu, þurrkun, þykkingu og gerjun. Síðan er fjallað um samsetningu, vinnslueiginleika og framleiðslu helstu fæðutegunda eftir fæðuflokkum. Ávextir, grænmeti, kjötafurðir, mjólk og mjólkurafurðir og fiskafurðir. Fjallað er um aðra fæðuflokka í matvælavinnslu 2 sem er í beinuframhaldi af þessu námskeiði.

Verklegar æfingar, skoðunarferðir í verksmiðjur og verkefni.

MAT302M • Matvælaörverufræði • (8e) • Haust • Stokkur: V1 • 4f + 5v

Umsjónarkennari: Franklín Georgsson Lektor

Kennari: Eggert Gunnarsson Dósent

Efni fyrirlestra er skipt í fjóra hluta:

(1) Inngangur. Þróun örverufræðinnar. Heilkjörnungar og samkjörnungar. Bygging og einkenni örvera - bakteríur, sveppir, veirur, sníkjudýr. Flokkun mikilvægra örvera í matvælum. Fjölgun og efnaskipti örvera. Bendiörverur í matvælum. Hefðbundnar og nýjar aðferðir við ræktun, einangrun og talningu örvera í matvælum. Helsti uppruni örvera í matvælum.

(2) Áhrif ytri og innri umhverfisþátta á örverur í matvælum - hitastig, vatnsvirkni, pH, loftsamsetning, geislun og aðrir þættir. Notkun rotvarnarefna og aðferða til að bæta geymsluþol matvæla. Gerjanir og önnur hagkvæm not örvera við matvælaframleiðslu.

(3) Matarsjúkdómar af völdum örvera. Helstu orsakir matarsjúkdóma. Matareitranir og matarsýkingar. Salmonella, Campylobacter, Listeria, Clostridium, Bacillus, Staphylokokkar og fleiri sýklar í matvælum.

(4) Örverufræði helstu matvælaflökka. Örverufræði sjávarafurða, kjötafurða, mjólkurafurða, neysluvatns, grænmetis og ávaxta. Mengun örvera í helstu matvælategundum, helstu tegundir örvera í mismunandi matvælum, áhrif vinnslu og meðhöndlunar á afkomu örvera og algengustu skemmdir af völdum örvera í matvælum. Verklegar æfingar taka til grundvallaratriða við meðhöndlun, ræktun og greiningu örvera og helstu ræktunaraðferða við ræktun, talningu og greiningu örvera í matvælum. Hver nemandi aflar efnis og skrifar ritgerð um nýlegt efni tengt matvælaörverufræði og flytur um það fyrirlestur.

MAT401G • Matvæla- og næringarefnafræði • (8e) • Vor • Stokkur: V4 • 4f + 5v

Umsjónarkennari: Ágústa Guðmundsdóttir Prófessor

Fjallað er um byggingu, eiginleika og virkni næringarefna og annarra efna í matvælum. Sjónum er beint að vatni og vatnsvirkni, efna- og eðlisfræðilegum eiginleikum orkugjafa, þ.e. kolvetna, fitu, og próteina. Ennfremur er farið í brúnun, þránun, hraðafræði ensíma og hvörf þeirra í matvælum, geymsluþol, aukefni, aðskotaefni og eitrefni. Þá er fjallað um áhrif mismunandi byggingar næringarefna á upptöku og aðgengileika (bioavailability) þeirra í líkamanum, vixlvirkni við önnur efni í matvælum, frásog frá meltingarvegi og niðurbrot. Einnig er komið inn á hvernig nýta megi þekkingu í matvæla- og næringarefnafræði við framleiðslu matvæla til að viðhalda gæðum, geymsluþoli og aðgengileika næringarefna. Gerð er grein fyrir helstu aðferðum, sem notaðar eru við rannsóknir á matvælum og lífvirkni næringarefna. Kennarar í matvælaefnafræði og næringarfræði koma að fyrirlestrum til að tryggja að þekking á efnum í matvælum tengist við næringu. Kennslan er á forni fyrirlestra kennara auk umræðna og vinnu með námsefni á netinu með virkri þátttöku nemenda. Verklegar æfingar og nemendaverkefni: Lestur, samantekt og kynning greina úr erlendum vísindaritum um efni er tengist fyrirlestrum.

MAT403G • Matvælavinnsla 2 • (6e) • Vor • Stokkur: H7 • 3f + 4v

Umsjónarmaður: Guðjón Þorkelsson Dósent

Umsjónarkennari: Kristberg Kristbergsson Prófessor

Kennari: Gústaf Helgi Hjálmarsson

Markmiðið með þessu námskeiði er að kynna nemendum helstu vinnslu- og geymsluáðferðir sem notaðar eru í verksmiðjuvinnslu matvæla. Eiginleika hráefna, öflun, móttöku og þætti sem hafa áhrif á gæði og hollustu.

Námskeiðið er í beinu framhaldi af Matvælavinnslu 1. Fjallað verður um eiginleika umbúða með áherslu á platsumbúðir. Síðan verður fjallað um samsetningu, vinnslueiginleika og framleiðslu eftirtalinnna fæðuflokka; korn og kornafurðir, egg, sælgæti, drykkjarvörur, feitmeti og ýrulausnir. Að lokum verður fjallað um nýjungar í vinnslutækni matvæla.

Verklegar æfingar; skoðunarferðir í verksmiðjur og verkefni.

MAT403M • Matvælaörverufræði-E • (8e) • Vor • Stokkur: V1 • 4f + 5v

Umsjónarkennari: Franklín Georgsson Lektor

Kennari: Eggert Gunnarsson Dósent

Efni fyrirlestra er skipt í fjóra hluta: (1) Uppruni, flokkun og ræktun örvera í matvælum. Saga örverufræði matvæla. Hefðbundnar og nýjar aðferðir við ræktun, einangrun og talningu örvera í matvælum. Uppruni og helstu flokkar örvera, ásamt bendiörverum (2) Áhrif ytri og innri umhverfisþátta á örverur í matvælum. Áhrif hitastigs, rakastigs, sýrustigs og fleiri umhverfisþátta á afkomu örvera í matvælum. Notkun rotvarnarefna og aðferðir til að bæta geymsluþol matvæla. Gerjanir og önnur hagkvæm not örvera við matvælaframleiðslu. (3)

Matarsjúkdómur af völdum örvera. Helstu orsakir matarsjúkdóma. Matareitranir og matarsýkingar. Salmonella, Campylobacter, Listeria, Clostridium, Bacillus, Staphylokokkar og fleiri sýklar í matvælum. Sýnataka, viðmiðunarreglur, mat og notkun GAMES-kerfisins. (4)

Örverufræði helstu matvælaflökka. Örverufræði sjávarafurða, kjötafurða, mjólkurafurða, neysluvatns, grænmetis og ávaxta. Mengun örvera í helstu matvælategundum, helstu tegundir örvera í mismunandi matvælum, áhrif vinnslu og meðhöndlunar á afkomu örvera og algengustu skemmdir af völdum örvera í matvælum. Verklegar æfingar ná til helstu aðferða við ræktun, talningu og greiningu örvera í matvælum. Hver nemandi aflar efnis og skrifar ritgerð um nýlegt efni tengt matvælaörverufræði og flytur um það fyrirlestur.

Nauðsynleg undirstaða: Örverufræði I (LÍF201G)

MAT501G • Matvælaeverkfræði 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H2 • 3f + 4v

Umsjónarkennari: Sigurjón Arason Dósent

Fyrirlestrar: Undirstöðuatriði matvælaeverkfræðinnar. Massa- og orkubókhald. Stjórnun massavægis. Varmafræði. Varmaflutningur. Stöðug og óstöðug varmaleiðni. Massaflutningur. Dæling. Rennsi og orkutap í pípum. Laga- og iðustreymi. Frjálst og þvingað streymi.

Eðliseiginleikar efna sem tengjast matvælaeiðnaði. Verklegt: Uðaþurrkun, frostþurrkun, valsáþurrkun, loftþurrkun, gufun, niðursuða, skiljun, himnusíun, frýsting, þiðing, seigja efna, mólun/sigtun, varmaskiptir, reyking.

MAT502G • Matvælaefnagreining • (8e) • Haust • Stokkur: H3 • 4f + 5v

Umsjónarmaður: Magnús Már Kristjánsson Dósent

Kennari: Heiða Pálmadóttir

Kennari: Sigríður Jónsdóttir Fræðimaður

Fyrirlestrar: Fjallað verður um aðferðir til efnagreininga á matvælum, kosti þeirra og takmarkanir. Lýst verður aðferðum til að mæla einstök efni og efnaflokkar og tækni þar að lútandi. Verklegar æfingar: Þjálfun í efnagreiningu matvæla með áherslu á fjölbreytta og nýstárlega tækni, æfing í notkun viðurkenndra erlendra forskriftabóka. Rannsókuð verða matvæli úr öllum fæðuflokkum og magn aðalefna, aukefna og snefilefna ákvarðað.

MAT503G • Sérverkefni í matvælafræði • (6e) • Haust

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að sérverkefni í matvælafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum skórarinnar um sérverkefni. Verkefnið er unnið undir stjórn kennara skórarinnar og lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af kennara og einum prófdómara.

MAT504G • Sérverkefni í matvælafræði • (10e) • Haust

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að sérverkefni í matvælafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum skórarinnar um sérverkefni. Verkefnið er unnið undir stjórn kennara skórarinnar og lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af kennara og einum prófdómara.

MAT601G • Sérverkefni í matvælafræði • (6e) • Vor

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að sérverkefni í matvælafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum skórarinnar um sérverkefni. Verkefnið er unnið undir stjórn kennara skórarinnar og lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af kennara og einum prófdómara.

MAT601M • Matvælaverkfræði 2 • (8e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f + 5v

Umsjónarkennari: Sigurjón Arason Dósent

Markmið: Að nemendur geti metið vinnsluferla og reiknað út helstu atriði er varða vinnslueiningar og skipulagningu vinnsluferla. Að nemendur geti metið áhrif dvalartíma og hitastigs í vinnsluferlum á gæði og eiginleika matvæla. Að gera nemendur hæfari að taka ákvarðanir um breytingar á vinnsluferlum og leggja mat á þær breytingar út frá arðsemisforsendu og stöðugreiningu. Í fyrirlestrum er farið yfir vinnslueiningar: Þurrkun. Rakafræði (psychrometry). Frostþurrkun. Kæling. Frysting. Þiðnun. Eiming. Gufun. Leysing. Útdráttur. Filtrun. Skilvindun. Fleyting. Smækkun. Niðursuða (F, Z 3 og D-gildi). Söltun. Reyking. Vinnslurásir. Vinnsluflæðirit. Rekstrarfræði, gæðastjórnun, stjórnun, vöruþróun og ákvarðanatáka. Verklegt: Verkefni, sem tekur 1 1/2 viku og er um vinnslu fæðutegunda.

MAT602G • Sérverkefni í matvælafræði • (6e) • Sumar

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að sérverkefni í matvælafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum skórarinnar um sérverkefni. Verkefnið er unnið undir stjórn kennara skórarinnar og lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af kennara og einum prófdómara.

MAT603G • Sérverkefni í matvælafræði • (10e) • Vor

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að sérverkefni í matvælafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum skórarinnar um sérverkefni. Verkefnið er unnið undir stjórn kennara skórarinnar og lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af kennara og einum prófdómara.

MAT604G • Sérverkefni í matvælafræði • (10e) • Sumar

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að sérverkefni í matvælafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum skórarinnar um sérverkefni. Verkefnið er unnið undir stjórn kennara skórarinnar og lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af kennara og einum prófdómara.

MAT604M • Hagnýtt erfðatækni • (6e) • Vor • Stokkur: V2 • 4f + 2u

Umsjónarkennari: Ágústa Guðmundsdóttir Prófessor

Fjallað er um helstu framfarir í erfðatækni og líftækni, sem hafa leitt til hagnýtingar erfðabreyttra og hefðbundinna lífvera í matvæla-, markfæðis-, fôður- og lyfjaidnaði. Gerð er grein fyrir fræðilegum forsendum fyrir gerð erfðabreyttra plantna, dýra og örvera til framleiðslu matvæla, markfæðis, lífvirkra efna, aukefna, fæðubótarefna, lyfjaefna og dýrafóðurs. Einnig er rætt um klónun dýra til matvælaframleiðslu og notkun erfðabreyttra dýra til framleiðslu lyfja og annarra lífvirkra efna (molecular pharming). Helstu afurðir erfðabreyttra lífvera á neytendamörkuðum eru til umfjöllunar. Þá er fjallað um hugsanleg jákvæð og/eða neikvæð áhrif af neyslu erfðabreyttra afurða og markfæðis á heilsu manna og dýra auk mögulegra áhrifa á umhverfið af ræktun erfðabreyttra lífvera. Kynnt eru lög og reglugerðir í gildi í nágrannalöndunum varðandi merkingar og markaðssetningu afurða erfðabreyttra lífvera og markfæðis. Kennslan er á forni fyrirlestra kennara með virkri þátttöku nemenda í umræðum og fyrirlestrum. Námskeiðið er m.a. byggt upp á kennslufni frá kennurum, sem aðgengilegt er á netinu svo og nýjustu vísindagreinum í tímaritum um efnið. Einnig er stuðst við almennar kennslubækur í sameindaerfðifræði, erfðatækni, líftækni og fleiri greinum.

Verklegar æfingar og verkefni: Lestur, samantekt og kynning nemenda á nýjustu greinum úr erlendum vísindaritum um efni er tengist fyrirlestrum.

MAT605G • Sérverkefni í næringarfræði • (10e) • Vor

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að sérverkefni í matvælafræði, skv. reglum skórarinnar um sérverkefni. Verkefnið er unnið undir stjórn kennara skórarinnar og lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af kennara og einum prófdómara.

MAT606G • Vöruþróun • (8e) • Vor • Stokkur: V7 • 4f + 5v

Umsjónarkennari: Kristberg Kristbergsson Prófessor

Kennari: Guðjón Þorkelsson Dósent

Markmið námskeiðsins er að kynna nemendum markvissar aðferðir sem notaðar eru við neytendadrifna vöruþróun. Hvernig má þróa og best þá vöru sem neitendur vilja með sem minnstum kostnaði á sem skemmstum tíma. Jafnframt er nemendum kynnt helstu tæknilegu atriði sem notuð eru við þróun unninna matvæla eins og notkun, sterkju, litarefna, sætuefna, fitulíkja.

Námskeiðslýsing:

Grundvallaratriði við vöruþróun matvæla. Fjallað verður um hugmyndaleit, hugmyndasíun, fjárhags- og markaðsáætlanir, þróun frumgerðar og þróun frumgerðar til fullunninnar vöru og markaðssetningu. Fjallað verður um notkun tilraunahögunar við síun og bestun afurða í vöruþróun. Auk þess verður fjallað neytendakannanir, notkun valinna auka- og hjálparefna og umbúða í vöruþróun. Farið verður í raunveruleg dæmi vöruþróunar hjá fyrirtækjum. Verklegt: Þróuð verður vara frá hugmynd til fullunninnar vöru.

MAT607M • Öryggi og eftirlit matvæla • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Franklín Georgsson Lektor

Fjallar um hættulegar örverur, efni og aðskotahluti sem geta verið í eða borist í matvæli. Þróun, útbreiðsla og tíðni matarsjúkdóma.

Nýframkomnar eða þekktar auknar hættur í matvælum - ástæður og afleiðingar. Faraldsfræði við rannsóknir á matarsjúkdómum. Aðferðir og leiðir við framleiðslu, uppskeru, vinnslu og dreifingu sem koma í veg fyrir að örverur eða efni geri matvæli hættuleg til neyslu. Öryggis- og gæðatryggingastjórnun við framleiðslu, meðhöndlun og dreifingu matvæla. Áhættugreiningu. Greiningu áhættuþátta og mikilvægra efiirlitsstaða (HACCP). Þrif, sóthreinsun, persónulegt hreinlæti og örugga meðferð matvæla. Alþjóðleg, svæðis- og landsbundin lög og reglur til að tryggja matvælaöryggi. Lögbærar matvælaeftirlitsstofnanir og matvælaöryggi. Faggildingu rannsóknastofa. Rekjanleika og matvælaöryggi. Sýnatöku, vöktun, útektir, viðmiðunarmörk og hámarksgildi - mat á mæliniðurstöðum sem tengjast matvælaöryggi.

Verklegar æfingar taka til (1) ómagnbundinna og magnbundinna mæliaðferða, þ.á.m. hraðvirkra aðferða fyrir bæði sýkla og hættuleg efni, (2) æfinga með áhættumati fyrir ákveðnar hættur og matvælategundir, (3) uppsetningu HACCP kerfa og sannprófun þeirra, (4) faraldsfræðilega aðferða sem notaðar eru við rannsóknir á matarsjúkdómum.

MAT803M • Neytendarannsóknir og Skynmat • (6e) • Haust • Stokkur: H5 • 2f + 5v

Kennari: Emília Martinsdóttir

Kennari: Kolbrún Sveinsdóttir

Kennari: Kristberg Kristbergsson Prófessor

Grundvöllur skynmats og helstu aðferðir á því sviði. Þættir sem hafa áhrif á skynmat, val í skymatshópa og stjórnun þeirra. Helstu skynmatspróf: Mismunapróf, myndræn próf og neytendapróf og kannanir. Notkun skynmats við vörupróun og gæðaeftirlit. Kynning á innra eftirliti matvælafræðingja. Kynning á matvælafræðingjum Íslands og helstu viðskiptalanda okkar og reglur um umbúðamerkingar. Verklegrar æfingar á skynmati.

NÆR001M • Matur og menning • (10e) • Vor

Kennari: Inga Þórsdóttir Prófessor

Kennari: Ingibjörg Gunnarsdóttir Dósent

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Matur er mannsins megin, uppspretta orkunnar og forsenda lífsins. En matur er líka sneisafullur af merkingu. Matarhættir veita innsýn í heimsmynd okkar, lífssýn og listfengi og matur mótir tilveru okkar, líkama, samfélag, hagkerfi, hugarfar og siðferði. Sjálfsmynd okkar og minningar eru nátengdar mat og matur er einhver mikilvægasti miðillinn fyrir samskipti okkar við annað fólk. Hátiðir og merkisdagar væru svipur hjá sjón ef við ekki elduðum, bærum fram og nutum saman veislumatar við þessi tækifæri. Með því að rannsaka hvað fólk borðar, hvernig, hvenær, með hverjum og hvers vegna fáum við dýrmæta innsýn í kyngervi og kynslóðir, stéttaskiptingu og menningarlegan margbreytileika, skynheim og fegurðarskyn, vináttu, fjölskyldubönd og ást.

Í námskeiðinu beinum við sjónun að sambandi matar og menningar bæði fyrr og nú og leggjum sérstaka áherslu á matarhættir Íslendinga í sögu og samtíð. Þessi þekking er jafnframt hagnýt. Þrátt fyrir fyrirliggjandi upplýsingar um næringargildi og hollustu heldur fólk áfram að leggja sér til munns næringarsnaudan og óhollan mat og til þess að skilja hvernig á þessu stundur er nauðsynlegt að skoða mat í ljósi menningar. Ennfremur gegnir matur vaxandi hlutverki í ferðajónustu, myndlist og hönnun og hugað verður að öllum þessum þáttum í námskeiðinu.

Matur og menning eru þverfagleg viðfangsefni og því er þetta námskeið kennt í samstarfi námsbrauta í þjóðfræði og næringarfræði, en sækir auk þess innsýn og efnivið í matvælafræði, mannfræði, kynjafræði, sagnfræði, bókmenntafræði, ferðamálafræði, félagsfræði, iðnhönnun, lýðheilsufræði og uppeldisfræði.

Námsmat byggist á verkefnum sem unnin eru á misserinu, lokaprófi og á mætingu og þátttöku (fyrir staðnema).

NÆR101G • Inngangur að næringarfræði • (8e) • Haust • 4f + 4v

Umsjónarmaður: Guðrún Kristín Sigurgeirsdóttir

Umsjónarkennari: Alfons Ramel

Kennari: Inga Þórsdóttir Prófessor

Kennari: Ingibjörg Gunnarsdóttir Dósent

Kynntar eru helstu aðferðir næringarfræðinnar, aðferðir til að kanna mataræði og mismunandi gerðir rannsókna. Hlutverk næringarfræðinga og næringarráðgjafa innanlands og erlendis kynnt. Opinberar ráðleggingar um fæðuval og skiptingu orkuefnanna eru ræddar. Næring í mismunandi heimshlutum, þróunarlöndum og vestrænum ríkjum. Reglugerðir um merkingar matvæla. Kynning á stofnunum, fyrirtækjum sem nýta sér þekkingu næringarfræðinnar.

Verklegrar æfingar: Nemendur vinna bæði sem einstaklingar og í hópum að raunverulegum verkefnum þar sem aðaláhersla er lögð á kenna nemendum að móta sér skoðanir á mállefnum sem tengjast næringarfræði. Neyslukönnun og kynning á niðurstöðum. Leit í gagnasöfnum. Skriflegt próf og verkefnaskil.

NÆR102G • Líffærafræði fyrir næringarfræðinema. • (8e) • Haust

Kennari: Inga Þórsdóttir Prófessor

Kennari: Alfons Ramel

Kennari: Ingibjörg Gunnarsdóttir Dósent

Í námskeiðinu er farið yfir almenn grundvallaratriði líffæra- og fósturfræði og gerð mannslikamans skýrð. Áhersla er lögð á líffærafræði innri líffæra sem tengjast meltingu, niðurbroti og efnaskiptum fæðu. Kynntar eru helstu aðferðir í vefjafræði, grundvallaruppbyggingu frumna, gerð þekjuvefja, bandvefja, fituvefja, brjós- og beinvefja, vöðvavefja, taugavefja, æða og húðar.

NÆR201G • Næringarfræði mannsins • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Ingibjörg Gunnarsdóttir Dósent

Kennari: Inga Þórsdóttir Prófessor

Kennari: Alfons Ramel

Námskeiðslýsing:

Kennd eru undirstöðuatriði næringarfræðinnar og tengsl mataræðis, næringarefna og heilsu kynnt. Grunnhugtök næringarfræðinnar eins og lífsnauðsynlegt næringarefni, nýting næringarefnis, þörf og ráðlagður dagskammtur. Orka og næringarefni (kolvetni, lípíð, prótein, vatn, steinefni og vítamín) og áhrif þeirra á líkamsstarfsemi. Melting, frásog og flutningur. Alkóhól, aukefni og aðskotaeefni, markfæði, bætiefni. Opinberar ráðleggingar um fæðuval og skiptingu orkuefnanna eru ræddar.

Verklegrar æfingar: Orkujafnvægi. Samsetning líkamans. Stuttir fyrirlestrar, verkefnavinna og kynningar. Notkun gagnasafna til þekkingarleitar.

Æskileg undirstaða: Inngangur að næringarfræði (NÆR101G)

Skýrsluskil vegna vikulegra verkefna (20%), skriflegt lokapróf (80%).

NÆR401G • Inngangur að sálfræði og neytendafræði • (8e) • Vor • 4f

Fjallað verður um meginviðfangsefni sálfræðinnar. Sérstaklega verður hugað að viðfangsefnum eins og skynjun, hugarstarfi, þroska, námi og mótun atferlis, einstaklingamun, félagskilningi, áhuga, heilsu og sálrameinum, þar á meðal átröskunum. Einnig verður fjallað um ólíkar sálfræðiskýringar á athöfnum fólks og fræðilegur skilningur á sálarlífi borinn saman við hversdagsskilning og gervifræði. Fjallað verður um helstu áhrifaþætti fæðuvals. Einnig verður fjallað um hvernig unnt sé að nýta neytendarannsóknir, neytendasálfræði og skynmatsrannsóknir til þess að hafa áhrif á fæðuval.

3 tíma skriflegt lokapróf (100%)

NÆR501M • Næringarmeðferð og sjúkdómafræði I • (8e) • Haust

Nemendur kynast helstu áherslum í næringarráðgjöf sjúkdóma ásamt því að læra að þekkja áhættuþætti og meingerðir eftirfarandi sjúkdóma: Hjarta- og æðasjúkdóma, sykursýki (að gerð I og II), krabbameins, offitu og átröskunar. Einnig verður fjallað um náttúrulyf og náttúruvörur og samspil lyfja og næringarefna. Námskeiðið er kennt í nánu samstarfi við næringarstofu LSH. Verklegar æfingar: Klínískar æfingar með mismunandi næringarfræðilega samsettu fæði í samstarfi við næringarráðgjafa LSH. Mælingar á blóðsykri eftir máltíðir. Tülkun á niðurstöðum annarra blóðmælinga. Nemendafyrirlestrar.

NÆR502M • Næring á mismunandi æviskeiðum • (6e) • Haust

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist djúpan skilning áherslum um fæðuval og næringu mismunandi aldurshópa: Næringu á meðgöngu, næringu ungbarna, barna, unglunga, fullorðinna og aldraðra. Helstu heilsufarkvillar á hverju tímabili fyrir sig verða ræddir, orsakir þeirra og hvernig unnt sé að minnka líkur á þeim.

NÆR601M • Næringarfræði 2 • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Ingibjörg Gunnarsdóttir Dósent
Kennari: Inga Þórsdóttir Prófessor
Kennari: Alfons Ramel

Námskeiðið skiptist í tvo meginþætti, annars vegar aðferðafræði og hins vegar næringarráðgjöf. Aðferðafræði: Farið er yfir helstu aðferðir sem notaðar eru í næringarfræðirannsóknunum; aðferðir til að kanna mataræði, faraldsfræði næringar, næringarfræðilega tilraun, gagnavinnslu og tölfræði. Næringarráðgjöf: Mat á næringarfræðilegum þörfum miðað við lífeðlisfræðilega þætti og heilsufarsástand. Farið er yfir helstu áherslu í næringarráðgjöf sjúkdóma: Hjarta- og æðasjúkdóma, sykursýki (að gerð I og II), krabbameins, offitu og átröskunar, meltingafærasjúkdóma, PKU, ofnæmis og óþols. Einnig er fjallað stuttlega um náttúrulyf og náttúruvörur. Námskeiðið er kennt í nánu samstarfi við næringarstofu Landspítala.

Verklegar æfingar: Valdar vísindagreinar metnar með tilliti til aðferðafræði og túlkunar á niðurstöðum. Undirbúningur og uppsetning á næringarfræðilegum rannsóknunum og hjálfun í undirbúningi styrkumsókna. Úrvinnsla og mat á niðurstöðum næringarfræðilegrar rannsóknar og samanburður á rannsóknaraðferðum. Klínískar æfingar með mismunandi næringarfræðilega samsettu fæði.

Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að næringarfræði (NÆR101G) eða Næringarfræði mannsins (NÆR201G)

Rannsóknaráætlun og styrkumsókn (15%), skýrslur vegna annarra verklegra æfinga (10%), þátttaka og virkni í tímum (5%), skriflegt lokapróf (70%).

NÆR602M • Lýðheilsunæringarfræði • (8e) • Vor • 4f + 2v

Umsjónarkennari: Inga Þórsdóttir Prófessor
Kennari: Alfons Ramel

Kennari: Ingibjörg Gunnarsdóttir Dósent

Í námskeiðinu verða kynntar rannsóknir og starfsemi á sviði lýðheilsunæringarfræði á Íslandi og erlendis. Kynnt verða hugtök og aðferðir við stefnumótun, eftirlit og aðgerðir sem miða að manndæmismálum. Nemendur munu öðlast færni í að túlka rannsóknir í næringarfræði og lýðheilsu og skilning á því hvernig unnt sé að nota rannsóknaniðurstöður til forvarna og aðgerða sem miða að bættri heilsu, bæði meðal Íslendinga og almennings annars staðar í heiminum. Líffræðilegur grunnur fyrir næringarþörf og ráðleggingar um næringu á ýmsum stigum lífsins verður kynntur. Farið verður yfir helstu atriði hvað varðar næringu á meðgöngu, næringu ungbarna, barna, unglunga, auk aldraðra. Helstu heilsufarkvillar á hverju tímabili fyrir sig verða ræddir, orsakir þeirra og hvernig unnt sé að koma í veg fyrir þá.

Verklegar æfingar: Þátttaka á raunverulegum verkefni á sviði Lýðheilsunæringarfræði í samstarfi við Lýðheilsustöð og Rannsóknastofu í næringarfræði.

Æskileg undirstaða: Inngangur að næringarfræði (NÆR101G) eða Næringarfræði mannsins (NÆR201G)

Nemendur vinna í hópum að raunverulegum verkefni á sviði lýðheilsunæringarfræði sem lýkur með kynningu og skýrslu (25%), heimsóknir í stofnanir og virkni í tímum (5%), skriflegt lokapróf (70%).

NÆR801M • Næringarmeðferð og sjúkdómafræði II • (8e) • Vor

Nemendur kynast helstu áherslum í næringarráðgjöf sjúkdóma ásamt því að læra að þekkja áhættuþætti og meingerðir eftirfarandi sjúkdóma: Meltingafærasjúkdóma, PKU, ofnæmis og óþols svo og næringarráðgjöf sjúklinga í endurhæfingu, eftir bruna og ýmsar skurðaðgerðir. Markmiðið er einnig að nemendur læri að meta næringarástand, vökvajafnvægi og næringarþörf og þekki mismunandi næringarmeðferðir, svo sem slöngumótun, næringargjöf í æð og annað sérfræði.

Verklegar æfingar: Klínískar æfingar með mismunandi næringarfræðilega samsettu fæði í samstarfi við næringarráðgjafa LSH. Mat á næringarástandi, næringarþörf og næringarmeðferð mismunandi sjúklingahópa. (lífeðlisfræðilegum breytum tengdum næringarástandi). Nemendafyrirlestrar.

MAT001F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í matvælafræði • (30e) • Haust

Sjá reglur matvæla- og næringarfræðideildar um rannsóknarnám.

MAT002F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í matvælafræði • (30e) • Vor

Sjá reglur matvæla- og næringarfræðideildar um rannsóknarnám.

MAT003F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í matvælafræði • (30e) • Sumar

Sjá reglur matvæla- og næringarfræðideildar um rannsóknarnám.

MAT004F • 4. árs rannsóknarverkefni í matvælafræði • (30e) • Haust

Sjá reglur matvæla- og næringarfræðideildar um framhaldsnám.

MAT005F • 4. árs rannsóknarverkefni í matvælafræði • (30e) • Vor

Sjá reglur matvæla- og næringarfræðideildar um framhaldsnám.

MAT006F • 4. árs rannsóknarverkefni í matvælafræði • (30e) • Sumar

Sjá reglur matvæla- og næringarfræðideildar um framhaldsnám.

MAT007F • Rannsóknarverkefni til doktorsþrófs í matvælafræði • (30e) • Haust

Sjá reglur matvæla- og næringarfræðideildar um rannsóknarnám.

MAT008F • Námskeið til meistaraþrófs í matvælafræði • (10e) • Haust

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

MAT009F • Námskeið til meistaraþrófs í matvælafræði • (10e) • Vor

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

MAT010F • Námskeið til meistaraþrófs í matvælafræði • (10e) • Sumar

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

MAT011F • Námskeið til meistaraþrófs í matvælafræði • (12e) • Haust

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

MAT012F • Námskeið til meistaraþrófs í matvælafræði • (12e) • Vor

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

MAT013F • Námskeið til meistaraþrófs í matvælafræði • (12e) • Sumar

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

MAT014F • Rannsóknarverkefni til doktorsþrófs í matvælafræði • (30e) • Vor

Sjá reglur matvæla- og næringarfræðideildar um rannsóknarnám.

MAT015F • Rannsóknarverkefni til doktorsþrófs í matvælafræði • (30e) • Sumar

Sjá reglur matvæla- og næringarfræðideildar um framhaldsnám.

MAT016F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í næringarfræði • (30e) • Haust

Sjá reglur matvæla- og næringarfræðideildar um rannsóknarnám.

MAT017F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í næringarfræði • (30e) • Vor

Sjá reglur matvæla- og næringarfræðideildar um rannsóknarnám.

MAT018F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í næringarfræði • (30e) • Sumar

Sjá reglur matvæla- og næringarfræðideildar um rannsóknarnám.

MAT019F • Styrkumsóknir og greinaskrif • (6e) • Haust

Markmið námskeiðsins er að nemendur kynnist innlendum og erlendum rannsóknasjóðum og öðlist þjálfun í að sækja um rannsóknastyrki. Einnig er markmið að nemendur öðlist færni í uppbyggingu og skrifum vísindagreina. Verkefni: Undirbúningur og gerð styrkumsóknar og umsóknar til vísindasiðanefndadar. Vísindagrein undirbúin.

MAT024F • Framhaldsnámskeið í matvælaefnafræði • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristberg Kristbergsson Prófessor

Umsjónarkennari: Ágústa Guðmundsdóttir Prófessor

Efirtaldin efnisatriði eru til umfjöllunar:

Efna- og eðlisfræðilegir eiginleikar orkugjafa í matvælum (kolvetna, fitu, og próteina). Áhrif vatns og vatnsvirkni á geymsluþol og eiginleika matvæla. Matvælaþrótein, niðurbrot þeirra og efnahvörf niðurbrotsefna í matvælum. Hraðfræði ensíma, hvörf ensíma í matvælum, hagnýting ensíma í matvælaíðnaði og leiðir til að halda ensímefnahvörfum í matvælum í skefjum. Verndun lífvirkra efna í matvælum fyrir óæskilegum efnahvörfum og aðferðir við að innlima lífvirk efni í matvæli. Efnafræði kolvetna, myndbreyting (sterkju og gúmmiefna) og notkun þeirra í unnin matvæli. Efnahvörf og eðlisefnafræðilegir eiginleikar fituefna (fitu/olíu) í matvælum og verndun þeirra gegn þráníun. Efnafræði litarefna, rotvarnarefna og þrávarnarefna. Mælingar og notkun þessara aukefna í matvæli. Áhrif byggingar næringarefna á víxlvirkni þeirra við önnur efni í matvælum. Hagnýting þekkingar í matvæla- og næringarefnafræði við framleiðslu matvæla til að viðhalda gæðum, geymsluþoli og aðgengileika næringarefna. Helstu aðferðir, sem notaðar eru við rannsóknir á matvælum og mælingar á lífvirkni næringarefna.

Skipulag: Kennslan er á forni fyrirlestra kennara auk umræðna og vinnu með námsefni á netinu með virkri þátttöku nemenda. Verklegar æfingar og nemendaverkefni: Lestur, samantekt og kynning greina úr erlendum vísindaritum um efni er tengist fyrirlestrum.

MAT025M • Matvælafræði • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigurjón Arason Dósent

Farið er yfir undirstöðuatriði matvælafræðinnar. Massa- og orkubókhald. Stjórnun massavægis. Varnafræði. Varnaflutningur. Eðliseiginleikar efna sem tengjast matvælaíðnaði. Stöðug og óstöðug varmaleiðni. Farið er yfir hvernig vinnslueiningar, dvalartími og hitastig í vinnsluferlum hafa áhrif á gæði, efnis-, eðlis- og næringaeiginleika matvæla. Að gera nemendur hæfari að taka ákvarðanir um breytingar á vinnsluferlum og leggja mat á þær breytingar út frá arðsemisforsendu og stöðugreiningu. Í fyrirlestrum er farið yfir vinnslueiningar: þurrkun. Rakafræði (psychrometry). Frostþurrkun. Kæling. Frýsting. Þiðnun. Eiming. Gufun. Leysing. Útdráttur. Filtrun. Skilvindun. Fleyting. Smækkun. Niðursuða. Söltun. Reyking.

Helstu vinnslueiningar í matvæla- og fiskvinnslu með höfuðáherslu á vinnslu íslenskra matvæla. Lagt verður mat á vinnsluferla og reiknað út helstu atriði er varða vinnslueiningar og skipulagningu vinnsluferla. Vinnslurásir. Vinnslufæðirit. Rekstrarfræði, gæðastjórnun, stjórnun og ákvarðanataka.

MAT026F • Matvælavinnsla og Tækni • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Kristberg Kristbergsson Prófessor

Markmiðið með þessu námskeiði er að kynna nemendum helstu vinnslu- og geymsluaðferðir sem notaðar eru í verksmiðjuvinnslu matvæla. Eiginleika hráefna, öflun, móttöku og þætti sem hafa áhrif á gæði og hollustu. Byrjað er á því að kynna helstu aðferðir í vinnslutækni; Kælingu, frýstingu, hvataeyðingu, gerilsneyðingu, niðursuðu, þurrkun, þykkingu og gerjun. Síðan er fjallað um samsetningu, vinnslueiginleika og framleiðslu helstu fæðutegunda eftir fæðuflokkum. Ávextir, grænmeti, kjötafurðir, mjólk og mjólkurafurðir og fiskafurðir. Fjallað er um aðra fæðuflokka í matvælavinnslu 2 sem er í beinufrahaldi af þessu námskeiði. Verklegar æfingar, skoðunarferðir í verksmiðjur og verkefni.

MAT028F • Nýjar Aðferðir í Matvælarannsóknunum • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristberg Kristbergsson Prófessor

Umsjónarkennari: Ágústa Guðmundsdóttir Prófessor

Fyrirlestrar: Fjallað verður um aðferðir til efnagreininga á matvælum, kosti þeirra og takmarkanir. Lýst verður aðferðum til að mæla einstök efni og efnaflokka og tækni þar að lútandi. Verklegar æfingar: Þjálfun í efnagreiningu matvæla með áherslu á fjölbreytta og nýstárlega tækni, æfing í notkun víðurkenndra erlendra forskriftabóka. Rannsókuð verða matvæli úr öllum fæðuflokkum og magn aðalefna, aukefna og snefilefna ákvarðað.

MAT028M • Lífnavinnsla og líftækni • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðjón Þorkelsson Dósent

Umsjónarkennari: Kristberg Kristbergsson Prófessor

Umsjónarkennari: Ágústa Guðmundsdóttir Prófessor

Fjallað er um þau tækifæri sem felast í áframvinnslu viðbótar- og aukhráefna, sem falla til við matvælavinnslu og einangrun verðmætra lífefna, svo sem próteina, lípíða og lífvirkra efna úr þeim. Námskeiðið verður kennt í þremur einnar viku lotum. Fyrstu tvær loturnar verða byggðar á inngangi frá kennurum og kynningu nemenda á vísindagreinum, sem fjalla um lífnavinnslu, einangrun og greiningu lífvirkra efna úr viðbótarhráefnum frá matvælavinnslu. Síasta lotan byggist á verklegum nemendaverkefnum þar sem farið verður í gegnum flest skref lífnavinnslu frá hráefnum til aðgreiningar og flokkunar. Prótein og lípíð verða kennigreind með ýmsum aðferðum. Nemendur munu m.a. kynna aðferðum skiljunaraðferða (krómatografíu) og próteinmengjagreininga. Megin markmið námskeiðsins er að vekja athygli og áhuga

nemenda á þeim möguleikum, sem felast í auknu verðmæti viðbótarhræfna sem falla til við matvælaframleiðslu. Kennslufni er á forni fyrirlestra kennara og vísindagreinum úr tímaritum, hvorttveggja aðgengilegt á netinu. Auk þess er stuðst við erlendar kennslubækur um efnið.

Nauðsynleg undirstaða: Lífraen efnafræði 2 (EFN401G), Lífefnafræði 2 (LEF406G)

MAT029M • Nýsköpun og frumkvöðlar • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Guðjón Þorkelsson Dósent

Umsjónarkennari: Kristberg Kristbergsson Prófessor

Umsjónarkennari: Ágústa Guðmundsdóttir Prófessor

Málstofa í frumkvöðlafræði og nýsköpun í matvælaíðnaði

Fyrirlestrar um frumkvöðlastarf og nýsköpun verða fluttir af stjórnendum fyrirtækja og frumkvöðlum ásamt kennurum og nemendum í framhaldsnámi. Fyrirlestrarir verða m.a. byggðir á raunverulegum reynslusögum frumkvöðla. Einnig verður fjallað um grundvallatriði í vörubröun og aðferðir sem nota má til að besta vöru og vinnslu á sem hagkvæmasta hátt.

MAT102M • Matvælaframleiðsla og matvælaíðnaður • (6e) • Haust • Stokkur: H6 • 3f + 5v

Umsjónarkennari: Kristberg Kristbergsson Prófessor

Kennari: Guðjón Þorkelsson Dósent

Kennari: Guðstaf Helgi Hjálmarsson

Kennari: Halldór Sverrisson

Námskeiðið er um eðli, fjölbreytni, framleiðslu og öflun helstu hráefna til matvælavinnslu. Þá er einnig fjallað um hvernig þessi hráefni eru notuð við framleiðslu á matvælum á Íslandi. Námskeiðið skiptist í fjóra hluta: 1. Kornrækt, belgjurtir, garðávextir, kryddjurtir og drykkjarjurtir. 2. Fiskistofnar, fiskveiðar, villt spendýr og fuglar, meindýr. 3. Búfjárrækt til mjólkur- og kjötfraamleiðslu, þ.m.t. fiskeldi. 4. Íslenskur matvælaíðnaður, skipulagning og uppbygging. Verklegar æfingar, skoðunarferðir og ritgerðaverkefni.

MAT302M • Matvælaörverufræði • (8e) • Haust • Stokkur: V1 • 4f + 5v

Umsjónarkennari: Franklín Georgsson Lektor

Kennari: Eggert Gunnarsson Dósent

Efni fyrirlestra er skipt í fjóra hluta:

- (1) Inngangur. Þróun örverufræðinnar. Heilkjörnungar og samkjörnungar. Bygging og einkenni örvera - bakteríur, sveppir, veirur, snikjudýr. Flokkun mikilvægra örvera í matvælum. Fjölgun og efnaskipti örvera. Bendiörverur í matvælum. Hefðbundnar og nýjar aðferðir við ræktun, einangrun og talningu örvera í matvælum. Helsti uppruni örvera í matvælum.
- (2) Áhrif ytri og innri umhverfisþátta á örverur í matvælum - hitastig, vatnsvirkni, pH, loftsamsetning, geislun og aðrir þættir. Notkun rotvarnarefna og aðferða til að bæta geymsluþol matvæla. Gerjanir og önnur hagkvæm not örvera við matvælaframleiðslu.
- (3) Matarsjúkdómar af völdum örvera. Helstu orsakir matarsjúkdóma. Matareitranir og matarsýkingar. Salmonella, Campylobacter, Listeria, Clostridium, Bacillus, Staphylokokkar og fleiri sýklar í matvælum.
- (4) Örverufræði helstu matvælaflökka. Örverufræði sjávarafurða, kjötafurða, mjólkurafurða, neysluvatns, grænmetis og ávaxta. Mengun örvera í helstu matvælategundum, helstu tegundir örvera í mismunandi matvælum, áhrif vinnslu og meðhöndlunar á afkomu örvera og algengustu skemmdir af völdum örvera í matvælum. Verklegar æfingar taka til grundvallatriða við meðhöndlun, ræktun og greiningu örvera og helstu ræktunaraðferða við ræktun, talningu og greiningu örvera í matvælum. Hver nemandi aflar efnis og skrifar ritgerð um nýlegt efni tengt matvælaörverufræði og flytur um það fyrirlestur.

MAT403M • Matvælaörverufræði-E • (8e) • Vor • Stokkur: V1 • 4f + 5v

Umsjónarkennari: Franklín Georgsson Lektor

Kennari: Eggert Gunnarsson Dósent

Efni fyrirlestra er skipt í fjóra hluta: (1) Uppruni, flokkun og ræktun örvera í matvælum. Saga örverufræði matvæla. Hefðbundnar og nýjar aðferðir við ræktun, einangrun og talningu örvera í matvælum. Uppruni og helstu flokkar örvera, ásamt bendiörverum (2) Áhrif ytri og innri umhverfisþátta á örverur í matvælum. Áhrif hitastigs, rakastigs, sýrustigs og fleiri umhverfisþátta á afkomu örvera í matvælum. Notkun rotvarnarefna og aðferðir til að bæta geymsluþol matvæla. Gerjanir og önnur hagkvæm not örvera við matvælaframleiðslu. (3) Matarsjúkdómar af völdum örvera. Helstu orsakir matarsjúkdóma. Matareitranir og matarsýkingar. Salmonella, Campylobacter, Listeria, Clostridium, Bacillus, Staphylokokkar og fleiri sýklar í matvælum. Sýnataka, viðmiðunarreglur, mat og notkun GAMES-kerfisins. (4) Örverufræði helstu matvælaflökka. Örverufræði sjávarafurða, kjötafurða, mjólkurafurða, neysluvatns, grænmetis og ávaxta. Mengun örvera í helstu matvælategundum, helstu tegundir örvera í mismunandi matvælum, áhrif vinnslu og meðhöndlunar á afkomu örvera og algengustu skemmdir af völdum örvera í matvælum. Verklegar æfingar ná til helstu aðferða við ræktun, talningu og greiningu örvera í matvælum. Hver nemandi aflar efnis og skrifar ritgerð um nýlegt efni tengt matvælaörverufræði og flytur um það fyrirlestur.

Nauðsynleg undirstaða: Örverufræði I (LÍF201G)

MAT601M • Matvælafræði 2 • (8e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f + 5v

Umsjónarkennari: Sigurjón Arason Dósent

Markmið: Að nemendur geti metið vinnsluferla og reiknað út helstu atriði er varða vinnslueiningar og skipulagningu vinnsluferla. Að nemendur geti metið áhrif dvalartíma og hitastigs í vinnsluferlum á gæði og eiginleika matvæla. Að gera nemendur hæfari að taka ákvarðanir um breytingar á vinnsluferlum og leggja mat á þær breytingar út frá arðsemisforsendu og stöðugreiningu. Í fyrirlestrum er farið yfir vinnslueiningar: Þurrkun. Rakafræði (psychrometry). Frostþurrkun. Kæling. Frysting. Þiðnun. Eiming. Gufun. Leysing. Útráttur. Filtrun. Skilvindun. Fleyting. Smækkun. Niðursuða (F, Z 3 og D-gildi). Söltun. Reyking. Vinnslurásir. Vinnsluflæðirit. Rekstrarfræði, gæðastjórnun, stjórnun, vörubröun og ákvarðanatata. Verklegt: Verkefni, sem tekur 1 1/2 viku og er um vinnslu fæðutegunda.

MAT604M • Hagnýtt erfðataekni • (6e) • Vor • Stokkur: V2 • 4f + 2u

Umsjónarkennari: Ágústa Guðmundsdóttir Prófessor

Fjallað er um helstu framfarir í erfðataekni og líftækni, sem hafa leitt til hagnýtingar erfðabreyttra og hefðbundinna lífvera í matvæla-, markfæðis-, fôður- og lyfjaíðnaði. Gerð er grein fyrir fræðilegum forsendum fyrir gerð erfðabreyttra plantna, dýra og örvera til framleiðslu matvæla, markfæðis, lífvirkra efna, aukefna, fæðubótarefna, lyfjaefna og dýrafóðurs. Einnig er rætt um klónun dýra til matvælaframleiðslu og notkun erfðabreyttra dýra til framleiðslu lyfja og annarra lífvirkra efna (molecular pharming). Helstu afurðir erfðabreyttra lífvera á

neytendamörkuðum eru til umfjöllunar. Þá er fjallað um hugsanleg jákvæð og/eða neikvæð áhrif af neyslu erfðabreyttra afurða og markfæðis á heilsu manna og dýra auk mögulegra áhrifa á umhverfið af ræktun erfðabreyttra lífvera. Kynnt eru lög og reglugerðir í gildi í nágrannalöndunum varðandi merkingar og markaðssetningu afurða erfðabreyttra lífvera og markfæðis. Kennslan er á forni fyrirlestra kennara með virkri þátttöku nemenda í umræðum og fyrirlestrum. Námskeiðið er m.a. byggt upp á kennslufni frá kennurum, sem aðgengilegt er á netinu svo og nýjustu vísindagreinum í timaritum um efnið. Einnig er stuðst við almennar kennslubækur í sameindaerfðafræði, erfðatækni, líftækni og fleiri greinum.

Verklegar æfingar og verkefni: Lestur, samantekt og kynning nemenda á nýjustu greinum úr erlendum vísindaritum um efni er tengist fyrirlestrum.

MAT607M • Öryggi og eftirlit matvæla • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Franklín Georgsson Lektor

Fjallar um hættulegar örverur, efni og aðskotahluti sem geta verið í eða borist í matvæli. Þróun, útbreiðsla og tíðni matarsjúkdóma. Nýframkomnar eða þekktar auknar hættur í matvælum - ástæður og afleiðingar. Faraldsfræði við rannsóknir á matarsjúkdómum. Aðferðir og leiðir við framleiðslu, uppskeru, vinnslu og dreifingu sem koma í veg fyrir að örverur eða efni geri matvæli hættuleg til neyslu. Öryggis- og gæðatryggingastjórnun við framleiðslu, meðhöndlun og dreifingu matvæla. Áhættugreiningu. Greiningu áhættuþátta og mikilvægra eftirlitsstaða (HACCP). Þrif, sóthreinsun, persónulegt hreinlæti og örugga meðferð matvæla. Alþjóðleg, svæðis- og landsbundin lög og reglur til að tryggja matvælaöryggi. Lögbærar matvælaeftirlitsstofnanir og matvælaöryggi. Faggingingu rannsóknastofa. Rekjanleika og matvælaöryggi. Sýnatöku, vöktun, útektir, viðmiðunarmörk og hámarksgildi - mat á mæliniðurstöðum sem tengjast matvælaöryggi. Verklegar æfingar taka til (1) ómagnbundinna og magnbundinna mæliaðferða, þ.á.m. hraðvirkra aðferða fyrir bæði sýkla og hættuleg efni, (2) æfinga með áhættumati fyrir ákveðnar hættur og matvælategundir, (3) uppsetningu HACCP kerfa og sannprófun þeirra, (4) faraldsfræðilega aðferða sem notaðar eru við rannsóknir á matarsjúkdómum.

MAT803M • Neytendarannsóknir og Skynmat • (6e) • Haust • Stokkur: H5 • 2f + 5v

Kennari: Emilía Martinsdóttir

Kennari: Kolbrún Sveinsdóttir

Kennari: Kristberg Kristbergsson Prófessor

Grundvöllur skynmats og helstu aðferðir á því sviði. Þættir sem hafa áhrif á skynmat, val í skymatshópa og stjórnun þeirra. Helstu skynmatspróf: Mismunapróf, myndræn próf og neytendapróf og kannanir. Notkun skynmats við vörupróun og gæðaeftirlit. Kynning á innra eftirliti matvælafræðis. Kynning á matvælaöggjöf Íslands og helstu viðskiptalanda okkar og reglur um umbúðamerkingar. Verklegt: Verklegar æfingar í skynmati.

NÆR001F • 4. árs rannsóknarverkefni í næringarfræði • (30e) • Haust

Sjá reglur matvæla- og næringarfræðideildar um framhaldsnám.

NÆR001M • Matur og menning • (10e) • Vor

Kennari: Inga Þórsdóttir Prófessor

Kennari: Ingibjörg Gunnarsdóttir Dósent

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Matur er mannsins megin, uppspretta orkunnar og forsenda lífsins. En matur er líka sneisafullur af merkingu. Matarhættir veita innsýn í heimsmynd okkar, lífssýn og lístfengi og matur mótur tilveru okkar, líkama, samfélag, hagkerfi, hugarfar og siðferði. Sjálfsmynd okkar og minningar eru nátengdar mat og matur er einhver mikilvægasti miðillinn fyrir samskipti okkar við annað fólk. Hátíðir og merkisdagar væru svipur hjá sjón ef við ekki elduðum, bærum fram og nutum saman veislumatar við þessi tækifæri. Með því að rannsaka hvað fólk borðar, hvernig, hvenær, með hverjum og hvers vegna fáum við dýrmæta innsýn í kyngervi og kynslóðir, stéttaskiptingu og menningarlegan margbreytileika, skynheim og fegurðarskyn, vináttu, fjölskyldubönd og ást.

Í námskeiðinu beinum við sjónun að sambandi matar og menningar bæði fyrr og nú og leggjum sérstaka áherslu á matarhæðir Íslendinga í sögu og samtíð. Þessi þekking er jafnframt hagnýt. Þrátt fyrir fyrirbyggjandi upplýsingar um næringargildi og hollustu heldur fólk áfram að leggja sér til munns næringarsnaudan og óhollan mat og til þess að skilja hvernig á þessu stendur er nauðsynlegt að skoða mat í ljósi menningar. Ennfremur gegnir matur vaxandi hlutverki í ferðaþjónustu, myndlist og hönnun og hugað verður að öllum þessum þáttum í námskeiðinu.

Matur og menning eru þverfagleg viðfangsefni og því er þetta námskeið kennt í samstarfi námsbrauta í þjóðfræði og næringarfræði, en sækir auk þess innsýn og efnivið í matvælafræði, mannfræði, kynjafræði, sagnfræði, bókmenntafræði, ferðamálafræði, félagsfræði, iðnhönnun, lýðheilsufræði og uppeldisfræði.

Námsmat byggist á verkefnum sem unnin eru á misserinu, lokaprófi og á mætingu og þátttöku (fyrir staðnema).

NÆR002F • 4. árs rannsóknarverkefni í næringarfræði • (30e) • Vor

Sjá reglur matvælafræðiskorar um framhaldsnám.

NÆR003F • 4. árs rannsóknarverkefni í næringarfræði • (30e) • Sumar

Sjá reglur matvælafræðiskorar um framhaldsnám.

NÆR004F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs í næringarfræði • (30e) • Haust

Sjá reglur raunvísindadeildar um rannsóknarnám.

NÆR005F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs í næringarfræði • (30e) • Vor

Sjá reglur raunvísindadeildar um rannsóknarnám.

NÆR006F • Námskeið til meistaraþrófs í næringarfræði • (10e) • Haust

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem

rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

NÆR007F • Námskeið til meistaraþrófs í næringarfræði • (10e) • Sumar

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

NÆR008F • Námskeið til meistaraþrófs í næringarfræði • (12e) • Haust

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

NÆR009F • Námskeið til meistaraþrófs í næringarfræði • (12e) • Vor

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

NÆR010F • Námskeið til meistaraþrófs í næringarfræði • (12e) • Sumar

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

NÆR011F • Rannsóknarverkefni til doktorsþrófs í næringarfræði • (30e) • Sumar

Sjá reglur raunvísindadeildar um rannsóknarnám.

NÆR015F • Evrópusamstarf um lýðheilsunæringarfræði • (8e) • Vor

Kennari: Inga Þórsdóttir Prófessor

Kennari: Ingibjörg Gunnarsdóttir Dósent

Markmið þessa námskeiðs er að nemendur öðlist þekkingu á stofnunum Evrópusambandsins, skilning á þeim reglugerðum sem notaðar eru til hliðsjónar fyrir framkvæmd í lýðheilsunæringarfræðum innan sambandsins. Einnig er markmiðið að hjálfa nemendum í skrifum á styrkumsóknum til Evrópusambandsins vegna verkefna í lýðheilsunæringarfræði.

Nemandinn öðlast innsýn í innri byggingu Evrópusambandsins, stefnu þess í lýðheilsumálum og yfirbyggingu. Stærsti hluti námskeiðsins fer fram í hópverkefnum; skrif á styrkumsókn í sjóði sambandsins. Námskeiðið fer fram sem fjarnám með nokkura daga samveru í einum af samstarfsháskólum EMPHN innan Evrópu. Meðan á þessari lotu stendur þá hittast nemendur, kennarar, rannsakendur og fulltrúar Evrópusambandsins, mynda tengslanet og skiptast á reynslu og þekkingu.

Námskeiðið gefur einingar til gráðu í Lýðheilsunæringarfræði (European Master of Public Health Nutrition; EMPHN) en hentar einnig nemendum í framhaldsnámi í næringarfræði.

NÆR015F • Evrópusamstarf um lýðheilsunæringarfræði • (8e) • Sumar

Kennari: Inga Þórsdóttir Prófessor

Kennari: Ingibjörg Gunnarsdóttir Dósent

Markmið þessa námskeiðs er að nemendur öðlist þekkingu á stofnunum Evrópusambandsins, skilning á þeim reglugerðum sem notaðar eru til hliðsjónar fyrir framkvæmd í lýðheilsunæringarfræðum innan sambandsins. Einnig er markmiðið að hjálfa nemendum í skrifum á styrkumsóknum til Evrópusambandsins vegna verkefna í lýðheilsunæringarfræði.

Nemandinn öðlast innsýn í innri byggingu Evrópusambandsins, stefnu þess í lýðheilsumálum og yfirbyggingu. Stærsti hluti námskeiðsins fer fram í hópverkefnum; skrif á styrkumsókn í sjóði sambandsins. Námskeiðið fer fram sem fjarnám með nokkura daga samveru í einum af samstarfsháskólum EMPHN innan Evrópu. Meðan á þessari lotu stendur þá hittast nemendur, kennarar, rannsakendur og fulltrúar Evrópusambandsins, mynda tengslanet og skiptast á reynslu og þekkingu.

Námskeiðið gefur einingar til gráðu í Lýðheilsunæringarfræði (European Master of Public Health Nutrition; EMPHN) en hentar einnig nemendum í framhaldsnámi í næringarfræði.

NÆR016F • Evrópusamstarf um lýðheilsunæringarfræði • (8e) • Haust

Markmið þessa námskeiðs er að nemendur öðlist þekkingu á stofnunum Evrópusambandsins, skilning á þeim reglugerðum sem notaðar eru til hliðsjónar fyrir framkvæmd í lýðheilsunæringarfræðum innan sambandsins. Einnig er markmiðið að hjálfa nemendum í skrifum á styrkumsóknum til Evrópusambandsins vegna verkefna í lýðheilsunæringarfræði.

Nemandinn öðlast innsýn í innri byggingu Evrópusambandsins, stefnu þess í lýðheilsumálum og yfirbyggingu. Stærsti hluti námskeiðsins fer fram í hópverkefnum; skrif á styrkumsókn í sjóði sambandsins. Námskeiðið fer fram sem fjarnám með nokkura daga samveru í einum af samstarfsháskólum EMPHN innan Evrópu. Meðan á þessari lotu stendur þá hittast nemendur, kennarar, rannsakendur og fulltrúar Evrópusambandsins, mynda tengslanet og skiptast á reynslu og þekkingu.

Námskeiðið gefur einingar til gráðu í Lýðheilsunæringarfræði (European Master of Public Health Nutrition; EMPHN) en hentar einnig nemendum í framhaldsnámi í næringarfræði.

NÆR501M • Næringarmeðferð og sjúkdómafræði I • (8e) • Haust

Nemendur kynna helstu áherslum í næringarráðgjöf sjúkdóma ásamt því að læra að þekkja áhættuþætti og meingerðir eftirfarandi sjúkdóma: Hjarta- og æðasjúkdóma, sykursýki (að gerð I og II), krabbameins, offitu og átröskunar. Einnig verður fjallað um náttúrulyf og náttúruvörur og samspil lyfja og næringarefna. Námskeiðið er kennt í nánú samstarfi við næringarstofu LSH.

Verklegar æfingar: Klínískar æfingar með mismunandi næringarfræðilega samsettu fæði í samstarfi við næringarráðgjafa LSH. Mælingar á blóðsykri eftir máltíðir. Tülkun á niðurstöðum annarra blóðmælinga. Nemendafyrirlestrar.

NÆR502M • Næring á mismunandi æviskeiðum • (6e) • Haust

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist djúpan skilning áherslum um fæðuval og næringu mismunandi aldurshópa: Næringu á meðgöngu, næringu ungbarna, barna, unglínga, fullorðinna og aldraðra. Helstu heilsufarkvillar á hverju tímabili fyrir sig verða ræddir, orsakir þeirra og hvernig unnt sé að minnka líkur á þeim.

NÆR601M • Næringarfræði 2 • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Ingibjörg Gunnarsdóttir Dósent

Kennari: Inga Þórsdóttir Prófessor

Kennari: Alfons Ramel

Námskeiðið skiptist í tvo meginþætti, annars vegar aðferðafræði og hins vegar næringarráðgjöf. Aðferðafræði: Farið er yfir helstu aðferðir sem notaðar eru í næringarfræðirannsóknunum; aðferðir til að kanna mataræði, faraldsfræði næringar, næringarfræðilega tilraun, gagnavinnslu og tölfræði. Næringarráðgjöf: Mat á næringarfræðilegum þörfum miðað við lífeðlisfræðilega þætti og heilsufarsástand. Farið er yfir helstu áherslu í næringarráðgjöf sjúkdóma: Hjarta- og æðasjúkdóma, sykursýki (að gerð I og II), krabbameins, offitu og átröskunar, meltingafærasjúkdóma, PKU, ofnæmis og óþols. Einnig er fjallað stuttlega um náttúrulyf og náttúruvörur. Námskeiðið er kennt í nánú samstarfi við næringarstofu Landspítala.

Verklegar æfingar: Valdar vísindagreinar metnar með tilliti til aðferðafræði og túlkunar á niðurstöðum. Undirbúningur og uppsetning á næringarfræðilegum rannsóknunum og hjálfun í undirbúningi styrkumsókna. Úrvinnsla og mat á niðurstöðum næringarfræðilegrar rannsóknar og samanburður á rannsóknaraðferðum. Klínískar æfingar með mismunandi næringarfræðilega samsettu fæði.

Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að næringarfræði (NÆR101G) eða Næringarfræði mannsins (NÆR201G)

Rannsóknaráætlun og styrkumsókn (15%), skýrslur vegna annarra verklegra æfinga (10%), þátttaka og virkni í tímum (5%), skriflegt lokapróf (70%).

NÆR602M • Lýðheilsunæringarfræði • (8e) • Vor • 4f + 2v

Umsjónarkennari: Inga Þórsdóttir Prófessor

Kennari: Alfons Ramel

Kennari: Ingibjörg Gunnarsdóttir Dósent

Í námskeiðinu verða kynntar rannsóknir og starfsemi á sviði lýðheilsunæringarfræði á Íslandi og erlendis. Kynnt verða hugtök og aðferðir við stefnumótun, eftirlit og aðgerðir sem miða að manndæmismálum. Nemendur munu öðlast færni í að túlka rannsóknir í næringarfræði og lýðheilsu og skilning á því hvernig unnt sé að nota rannsóknaniðurstöður til forvarna og aðgerða sem miða að bættri heilsu, bæði meðal Íslendinga og almennings annars staðar í heiminum. Líffræðilegur grunnur fyrir næringarþörf og ráðleggingar um næringu á ýmsum stigum lífsins verður kynntur. Farið verður yfir helstu atriði hvað varðar næringu á meðgöngu, næringu ungbarna, barna, unglínga, auk aldraðra. Helstu heilsufarkvillar á hverju tímabili fyrir sig verða ræddir, orsakir þeirra og hvernig unnt sé að koma í veg fyrir þá.

Verklegar æfingar: Þátttaka á raunverulegum verkefni á sviði Lýðheilsunæringarfræði í samstarfi við Lýðheilsustöð og Rannsóknastofu í næringarfræði.

Æskileg undirstaða: Inngangur að næringarfræði (NÆR101G) eða Næringarfræði mannsins (NÆR201G)

Nemendur vinna í hópum að raunverulegum verkefni á sviði lýðheilsunæringarfræði sem lýkur með kynningu og skýrslu (25%), heimsóknir í stofnanir og virkni í tímum (5%), skriflegt lokapróf (70%).

NÆR801M • Næringarmeðferð og sjúkdómafræði II • (8e) • Vor

Nemendur kynna helstu áherslum í næringarráðgjöf sjúkdóma ásamt því að læra að þekkja áhættuþætti og meingerðir eftirfarandi sjúkdóma: Meltingafærasjúkdóma, PKU, ofnæmis og óþols svo og næringarráðgjöf sjúklinga í endurhæfingu, eftir bruna og ýmsar skurðaðgerðir. Markmiðið er einnig að nemendur læri að meta næringarástand, vökvajafnvægi og næringarþörf og þekki mismunandi næringarmeðferðir, svo sem slöngumótun, næringargjöf í æð og annað sérfræði.

Verklegar æfingar: Klínískar æfingar með mismunandi næringarfræðilega samsettu fæði í samstarfi við næringarráðgjafa LSH. Mat á næringarástandi, næringarþörf og næringarmeðferð mismunandi sjúklingahópa. (lífeðlisfræðilegum breytum tengdum næringarástandi). Nemendafyrirlestrar.

Sálfræðideild

SÁL003G • Kenningar í þroskasálfræði • (6e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: Sigurður J Grétarsson Prófessor

Fyrirlestrar og umræður um nútímaumfjöllun fræðimanna um þroska og þróun barna.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

SÁL101G • Vinnulag í sálfræðinámi • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Haukur Ingi Guðnason

Kynnt verða grundvallaratriði í lestri og framsetningu fræðilegra greinargerða í sálfræði. Áhersla verður lögð á að þjálfar nemendur í að fjalla um sálfræði á greinargóðri íslensku. Nemendur vinna m.a. verkefni þar sem þeir æfa sig í að nota heimildir, rita greinargerðir og fjalla um tölulegar upplýsingar.

Skilaskylda verkefna.

SÁL102G • Tölfræði I • (8e) • Haust • 4f + 1æ

Kennari: Fanney Þórsdóttir Aðjúnt

Meginefni námskeiðsins er lýsandi tölfræði og myndræn framsetning gagna. Fjallað verður m.a. um helstu mælitölur lýsandi tölfræði, myndræna framsetningu gagna, einfalda línulega aðhvarfsgreiningu, fylgni, úrtaksgerð, grunnatriði líkindafræði og úrtakadreifingar.

Nemendur vinna verkefni samhliða fyrirlestrum.

Þriggja stunda lokapróf, hlutapróf á kennslutímabilinu og verkefni.

SÁL103G • Almenn sálfræði • (10e) • Haust • 5f + 1u

Umsjónarmaður: Ingiríður Þórisdóttir Deildarstjóri

Kennari: Urður Njarðvík Lektor

Kennari: Daniel Þór Ólason Lektor

Inngangur að viðfangsefnum sálfræði. Helstu viðfangsefni eru skynhrif, skynjun, minni, hugsun, áhugi, nám, þroski, persónuleiki, greind, félagskilningur og sálmein.

Þrjú skrifleg próf á kennslutíma gilda 40% og 4 tíma skriflegt lokapróf gildir 60%. Stúdentar sem ljúka öllum þremur misserisprófum með meðaleinkunn sem þeir telja viðunandi geta sleppt lokaprófi í desember og látið meðaleinkunn misserisprófanna þriggja gilda 100% af lokaeinkunn.

SÁL104G • Skýringar á hegðun • (6e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: Sigurður J Grétarsson Prófessor

Fjallað verður um vísindalegar skýringar og eðli þeirra. Síðan er fjallað um ólíkar sálfræðiskýringar á athöfnum fólks við ýmis skilyrði og fræðilegur skilningur á sálarlífi borinn saman við hversdagsskilning.

Námsmat byggist á lokaprófi, en æfingapróf eru haldin á misserinu.

SÁL201G • Greining og mótun hegðunar • (8e) • Vor • 2f + 1u + 1v

Kennari: Zuilma Gabriela Sigurðardóttir Dósent

Námskenningar og hegðunargreining. Kynnt verða grundvallaratriði virkra og klassískra vensla og önnur lögmál um hegðun og nám.

Lítillaga er fjallað um hvernig niðurstöður grunnrannsóknna nýtast við kennslu, þjálfun og meðferð.

Nauðsynleg undirstaða: Almenn sálfræði (SÁL103G)

3 stunda skriflegt próf gildir 60% af einkunn í námskeiðinu. Skilaskylda á 2 verkefnum sem gilda til samans 30% af lokaeinkunn. 85% mætingaskylda gildir 10% af lokaeinkunn í námskeiði. Einkunnir fyrir verkefni og mætinu reiknast eingöngu ef nemendur standast lokaprófið.

SÁL202G • Lífeðlisleg sálfræði • (8e) • Vor • 2f + 1u

Umsjónarmaður: Sighvatur Sævar Arnason

Umsjónarmaður: Anna Guðmunds Fulltrúi

Umsjónarkennari: Þór Eysteinnsson Dósent

Kennari: Finnbogi Rútur Þormóðsson Fræðimaður

Kennari: Pétur Henry Petersen Sérfræðingur

Kennari: María Kristín Jónsdóttir

Kennari: Halla Helgadóttir

Kennari: Björg Þorleifsdóttir Lektor

Í námskeiðinu verður fyrst gefinn almennur inngangur um rannsóknaraðferðir í lífeðlislegri sálfræði, byggingu taugakerfisins, gerð og starfsemi vöðva- og taugafruma, hlutverk stoðfruma í taugakerfi, samskipti taugafruma innbyrðis og verkan lyfja á þau og um þátt taugakerfis í stjórn líkamshreyfinga og hegðunar. Í síðari hluta námskeiðs verður fjallað ýtarlega um lífeðlisfræði sjónar, svefn- og vökuástand og stjórn þeirra; atferlissvaka eins og fæðutöku og hungur með áherslu á þátt tauga- og hormónakerfis í þeim ferlum; þróun kynferðis og kynhegðun, verkan hormóna; styrkingu og fíkn, taugalíffræði styrkingar; nám og minni, nám í einföldum taugakerfum, geðsjúkdóma og geðlyf frá lífeðlisfræðilegu sjónarmiði.

Nauðsynleg undirstaða: Almenn sálfræði (SÁL103G)

Skriflegt próf 60%, verklegar æfingar 20%, próf á kennslutíma 20%.

SÁL203G • Tölfræði II • (6e) • Vor • 4f + 2æ

Kennari: Guðmundur Bjarni Arnkelsson Dósent

Meginefni námskeiðsins er ályktunartölfræði. Fjallað verður m.a. um spá á grunni úrtaksupplýsinga (estimation), öryggisbil, úrtakadreifingu, tilgátuprófun, t-próf og kíkvaðratpróf. Nemendur vinna verkefni samhliða fyrirlestrum.

Nauðsynleg undirstaða: Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G)

Þriggja stunda lokapróf, heimapróf og þjálfunarverkefni. Skylduskil eru á þjálfunarverkefnum. Þau geta haft áhrif á einkunn samkvæmt sérstökum reglum sem kynntar eru í upphafi námskeiðs.

SÁL204G • Aðferðafræði • (8e) • Vor • 4f + 2v

Kennari: Árni Kristjánsson Dósent

Kennari: Jörgen L Pind Prófessor

Kennari: Sólveig Norðfjörð

Í fyrirlestrum er gefið yfirlit rannsóknarsniða með áherslu á eðli tilraunasniðs í vísindum. Fjallað er um hvernig tilraunir og hálftilraunir eru notaðar við rannsókn ólíkra sálrænna fyrirbæra og aðferðafræðileg vandamál við framkvæmd sálfræðilegra tilrauna kynnt. Í verklegum tímum er lögð áhersla á rannsóknarferlið og gagnavinnslu í SPSS.

Nauðsynleg undirstaða: Almenn sálfræði (SÁL103G)

Þriggja stunda lokapróf, tvö áfangapróf á kennslutímabilinu. Nemendur þurfa að fá einkunn 5,0 að lágmarki á lokaprófi til að standast námskeiðið.

SÁL304G • Foreldraþjálfun • (6e) • Haust • 2f + 1u

Umsjónarkennari: Zuilma Gabriela Sigurðardóttir Dósent

Kennarar: Umsjónarmaður námskeiðs er Zuilma Gabriela Sigurðardóttir, dósent. Nokkrir kennarar munu skiptast á að kenna námskeiðið.

Auk þeirra munu fjórir gestafyrirlesarar sem fást við foreldraþjálfun eða foreldrafræðslu í vinnu sinni sem sálfræðingar segja frá. Í námskeiðinu verður fjallað um rannsóknir á árangri meðferðar þar sem foreldrum er kennt með ýmsu móti að höndla ýmis hegðunarvandamál barna sinna, eins og ýgi, þrjósku, og aðra andfélagslega hegðun sem eru grunnurinn undir greiningu á rökunum eins og ofvirkni, andstöðuþrjósksuröskun og hegðunarröskun hjá börnum og unglíngum. Fjallað verður ítarlega um innihald og framkvæmd slíkrar meðferðar. Einnig verður fjallað um stutt foreldrafræðslunámskeið sem hafa þróast út frá rannsóknum á áhrifum fyrrnefndrar foreldraþjálfunar og er beitt sem sálfélagslegri forvörn við hegðunarvandamál barna og sem almenn fræðsla um uppeldistækni til að auka líkur á aðlögun barna að daglegu lífi. Að lokum verður fjallað stuttlega um forvarnarkerfi af sama tagi sem henta grunnskólum.

Skýrsla um verkefni sem verður unnið jafnt og þétt yfir misserið og nemendur fá vikulega leiðsögn sem gildir 70% af loka-einkunn í námskeiði. Þrjú áfangaskil úr verkefninu sem unnið verður á misserinu, hvert gildir 5%. Þrjú stutt skyndipróf á misserinu sem hvert gildir 5% af námskeiðseinkunn. Ekkert lokapróf.

SÁL308G • Tölfræði III • (6e) • Haust • 4f + 1æ

Kennari: Guðmundur Bjarni Arnkelsson Dósent

Meginefni námskeiðsins er úrvinnsluáðferðir í ályktunartölfræði. Fjallað verður m.a. um einhliða og marghliða dreifigreiningu, aðhvarfsgreiningu og notkun þáttagreiningar við gerð spurningalista. Nemendur vinna verkefni samhliða fyrirlestrum.

Nauðsynleg undirstaða: Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

Þriggja stunda lokapróf, heimapróf og þjálfunarverkefni. Skylduskil eru á þjálfunarverkefnum. Þau geta haft áhrif á einkunn samkvæmt sérstökum reglum sem kynntar eru í upphafi námskeiðs.

SÁL311G • Próffræði • (10e) • Haust • 4f + 1v

Kennari: Einar Guðmundsson Prófessor

Fjallað er um fræðilegan grundvöll, samningu og túlkun sálfræðilegra prófa. Gefið er yfirlit sálfræðilegra prófa og notagildi þeirra í rannsóknum og klínisku starfi kynnt. Í verklegum æfingum er lögð áhersla á próffræðivinnu og kynningu á algengum sálfræðilegum prófum. Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

3 stunda skriflegt próf í lok námskeiðs gildir 70% af loka-einkunn, tvö áfangapróf 30%. Áskilin er 80% þátttaka í verklegum æfingum. Krafist er lágmarkseinkunnar (5,0) í skriflegu prófi í lok námskeiðs.

SÁL312G • Vinnusálfræði • (6e) • Haust • 2f + 1u

Umsjónarkennari: Daníel Þór Ólason Lektor

Kennari: Albert Arnarson

Markmið námskeiðsins er að kynna grunnatriði í vinnu- og skipulagssálfræði. Fjallað er um starfsgreiningar, ráðningar, frammistöðumat, hvatningu og starfsskipulag, starfsþjálfun, vinnustreitu, hlutverk leiðtoga og fyrirtækjamenningu.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

Verkefni og skriflegt próf.

SÁL313G • Skyn og hugfræði A • (10e) • Haust • 4f + 2v

Kennari: Jörgen L Pind Prófessor

Kynning á viðfangsefnum, rannsóknaraðferðum og kenningasmíð í skynfræði og hugfræði. Megináhersla verður lögð á sáledlisfræði, heyrn og minni.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

3 stunda skriflegt próf og tilraunir á misserinu. Áskilin er 80% tímasókn í verklegum tímum og umræðutímum.

SÁL314G • Hugsun og tilfinningar • (8e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: Jakob Smári Prófessor

Hugtök á sviði tilfinninga (sálarástand, tilfinningar, geðhrif o.s.frv.) eru greind. Þá er fjallað annars vegar um hugrænar kenningar um tilfinningar og hins vegar um kenningar sem snúa að áhrifum tilfinninga, sálarástands á innihald og ferli hugsunar, ekki sist í sambandi við tilfinningatruflanir.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

Skriflegt próf og ritgerð.

SÁL316G • Aðferðir í hagnýtri atferlisgreiningu • (6e) • Haust • 2f + 1æ

Kennari: Zuilma Gabriela Sigurðardóttir Dósent

Í námskeiðinu eru kennd grundvallaratriði atferlismats, einliðsniðs og hugmyndir Sidmans um rannsóknaraðferðir í sálfræði.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

Verkefni og skriflegt próf.

SÁL401G • Persónuleikasálfræði • (10e) • Vor • 4f + 1u

Kennari: Magnús Kristjánsson Dósent

Höfuðáhersla verður lögð á sálkönnun, þáttafræði og ýmsar gerðir sálhyggju.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

Tvær ritgerðir gilda 40% og 3 stunda skriflegt próf gildir 60%.

SÁL406G • Neyslusálfræði • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Ragna Benedikta Garðarsdóttir Verkefnisstjóri

Námskeiðið fjallar um hagræna (economic) hegðun neytenda út frá sjónarhóli sálfræðinnar. Sem dæmi um umfjöllunarefni má nefna skynsemi neytenda við ákvarðanatöku, fjármálastjórnun einstaklingsins, mikilvægi efnislegra hluta fyrir sjálfsmynd, tengsl peninga og hamingju, auglýsingar og verslun (m.a. 'kaupæði'). Rætt verður sérstaklega um félags- og menningarleg áhrif á hagræna hegðun, s.s. efnishyggju.

Verkefni og próf.

SÁL407G • Taugasálfræði máls • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: María Kristín Jónsdóttir

Fjallað verður um tengsl heilastarfsemi og máls. Meðal annar verður fjallað um máltöku og sérhæfingu heilahvela, tvítyngi, málstol, heilabilunarsjúkdóma og PET og fMRI rannsóknir á heila og máli. Rætt verður um áhrif málvisinda og hugfræðilegrar taugasálfræði á rannsóknir á þessu sviði. Kynnt verða raunveruleg sjúklingatilfelli eftir því sem kostur er.

Próf (60%), kynning í tíma (25%) og frammistaða í tímum (15%). Krafist er lágmarkseinkunnar (5,0) í prófþætti námsmatsins.

SÁL414G • Þroskasálfræði • (10e) • Vor • 4f + 1u

Kennari: Sigurður J Grétarsson Prófessor

Fjallað er um rannsóknaraðferðir, kenningar og viðfangsefni þroskasálfræði. Þróun frá fæðingu til unglingsára er lýst í samhengi við viðeigandi rannsóknaniðurstöður. Nemendur starfa að sérstökum rannsóknar- og ritgerðarverkefnum og skila um þau skýrslum. Skyllt er að taka þátt í verkefna- og umræðutímum og skila þar tilskildum verkefnum.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

Þriggja stunda lokapróf gildir 40% af lokaeinkunn. Einkunn fyrir rannsóknarverkefni gildir 30% af lokaeinkunn. Sérstakt skriflegt verkefni gildir 20% af lokaeinkunn og þátttaka í verkefnavinnu 10%. Tilskilin lágmarkseinkunn í öllum prófþáttum er 5,0.

SÁL416G • Skyn- og hugfræði B • (10e) • Vor • 4f + 2v

Kennari: Árni Kristjánsson Dósent

Kynning á viðfangsefnum, rannsóknaraðferðum og kenningasmíð í skynfræði og hugfræði. Megináhersla verður lögð á sjónskynjun og hlutverk eftirtektar í skynjun. Fjallað verður um aðferðafræðilegar nýjungar í taugavísindum svo sem heilaskimun sem og taugasálfræðilegar rannsóknir á skynjun og hugarstarfi.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

3 stunda skriflegt próf og skýrslur. Krafist er lágmarkseinkunnar (5,0) í öllum þáttum námsmats.

SÁL502G • Saga sálfræðinnar • (10e) • Haust • 4f + 1u

Kennari: Sigurður J Grétarsson Prófessor

Kennari: Jörgen L Pind Prófessor

Kennari: Magnús Kristjánsson Dósent

Frumatriði í vísindaheimspeki og þekkingarfræði, ágríp af hugmyndasögu, rætur sálfræðinnar í fræðaheimi 17. og 18. aldar, upphaf nútímasálfræði á 19. öld, saga sálfræðihugmynda á 20. öld.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

3 stunda lokapróf og próf á miðju misseri. Krafist er lágmarkseinkunnar (5,0) á lokaprófi.

SÁL503G • Félagsleg sálfræði • (10e) • Haust • 4f + 2u

Kennari: Friðrik Helgi Jónsson Prófessor

Fjallað verður um ýmis hugmyndakerfi í félagsálfræði svo sem félagsnámskenningu, misræmiskenningar, eignunarkenningar, fordóma, leiðsögugreglur og mælingar á viðhorfum.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

Æskileg undirstaða: Tölfræði III (SÁL308G) eða Aðferðafræði III (10.05.04)

3 stunda skriflegt próf (60%), skýrslur og kynningar(30%), umræðutimar (10%). Krafist er lágmarkseinkunnar (5,0) í öllum þáttum námsmats.

SÁL504G • Klínísk sálfræði • (10e) • Haust • 4f + 1u

Kennari: Jakob Smári Prófessor

Fjallað verður um skilgreiningar og flokkun geðrænna vandkvæða, einnig helstu meðferðarleiðir og árangur þeirra. Yfirlit um kenningar klínískrar sálfræði.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

3 stunda skriflegt próf (70%). Frammistaða í umræðuhópum og hlutaprófum (30%). Krafist er lágmarkseinkunnar (5,0) í prófþætti námsmats. Nemendum skylt að mæta í umræðutíma.

SÁL505G • Birting fræðilegra greina í sálfræði • (2e) • Haust & vor

Umsjónarmaður: Árni Kristjánsson Dósent

Stúdentar sem fá birta grein í ritdæmdu fræðiriti geta fengið það metið til 1-2 eininga að fengnu samþykki umsjónarkennara. Þetta á einkum við rannsóknaverkefni í námskeiðum, til dæmis Próffræði, Skynjunarsálfræði, Hugfræði, Félagslegri sálfræði, Aðferðum í hagnýtri atferlisgreiningu.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

Birting fræðigreina.

SÁL506G • Birting fræðilegra greina í sálfræði • (4e) • Haust & vor

Umsjónarmaður: Árni Kristjánsson Dósent

Stúdentar sem fá birta grein í ritdæmdu fræðiriti geta fengið það metið til 1-2 eininga að fengnu samþykki umsjónarkennara. Þetta á einkum við rannsóknaverkefni í námskeiðum, til dæmis Próffræði, Skynjunarsálfræði, Hugfræði, Félagslegri sálfræði, Aðferðum í hagnýtri atferlisgreiningu.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

Birting fræðigreina.

SÁL507G • Lesnámskeið í sálfræði • (6e) • Sumar

Kennsla: Fastir kennarar í sálfræðiskor. Nemendur geta óskað eftir því við einhvern fastráðinn kennara að fjalla um valið efni innan sálfræðinnar. Greinar og bækur eru valdar í samráði við einn af umsjónarkennurum námskeiðsins.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

SÁL509G • BS-ritgerð í sálfræði • (16e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigurður J Grétarsson Prófessor

Umsjónarkennari: Zuilma Gabriela Sigurðardóttir Dósent

Umsjónarkennari: Árni Kristjánsson Dósent

Umsjónarkennari: Einar Guðmundsson Prófessor

Umsjónarkennari: Friðrik Helgi Jónsson Prófessor

Umsjónarkennari: Urður Njarðvík Lektor

Umsjónarkennari: Jakob Smári Prófessor

Umsjónarkennari: Daniel Þór Ólason Lektor

Umsjónarkennari: Fanney Þórsdóttir Aðjúnt

Umsjónarkennari: Jörgen L Pind Prófessor

Umsjónarkennari: Magnús Kristjánsson Dósent

Umsjónarkennari: Guðmundur Bjarni Arnkelsson Dósent

BS-ritgerð.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

SÁL510G • Þátttaka í tilraunum og rannsóknum • (2e) • Haust

Umsjónarmaður: Einar Guðmundsson Prófessor

Umsjónarmaður: Friðrik Helgi Jónsson Prófessor

Umsjónarmaður: Jörgen L Pind Prófessor

Nemendur sem taka þátt í 15 viðurkenndum tilraunum og rannsóknum geta fengið það metið til einnar einingar. Athugið að velja aðeins tilraunir sem viðurkenndar eru af umsjónarkennurum.

SÁL511G • Þátttaka í tilraunum og rannsóknum • (2e) • Sumar

Umsjónarmaður: Einar Guðmundsson Prófessor

Umsjónarmaður: Friðrik Helgi Jónsson Prófessor

Umsjónarmaður: Jörgen L Pind Prófessor

Nemendur sem taka þátt í 15 viðurkenndum tilraunum og rannsóknum geta fengið það metið til einnar einingar. Athugið að velja aðeins tilraunir sem viðurkenndar eru af umsjónarkennurum.

SÁL512G • Lesnámskeið í sálfræði • (2e) • Haust

Umsjónarmaður: Sigurður J Grétarsson Prófessor

Umsjónarmaður: Zuilma Gabriela Sigurðardóttir Dósent

Umsjónarmaður: Árni Kristjánsson Dósent

Umsjónarmaður: Einar Guðmundsson Prófessor

Umsjónarmaður: Friðrik Helgi Jónsson Prófessor

Umsjónarmaður: Urður Njarðvík Lektor

Umsjónarmaður: Jakob Smári Prófessor
 Umsjónarmaður: Daniel Þór Ólason Lektor
 Umsjónarmaður: Fanney Þórsdóttir Aðjúnt
 Umsjónarmaður: Jörgen L Pind Prófessor
 Umsjónarmaður: Magnús Kristjánsson Dósent
 Umsjónarmaður: Guðmundur Bjarni Arnkelsson Dósent
 Lesnámskeið í sálfræði.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

SÁL513G • Lesnámskeið í sálfræði • (4e) • Haust

Umsjónarmaður: Sigurður J Grétarsson Prófessor
 Umsjónarmaður: Zuilma Gabriela Sigurðardóttir Dósent
 Umsjónarmaður: Árni Kristjánsson Dósent
 Umsjónarmaður: Einar Guðmundsson Prófessor
 Umsjónarmaður: Friðrik Helgi Jónsson Prófessor
 Umsjónarmaður: Urður Njarðvík Lektor
 Umsjónarmaður: Jakob Smári Prófessor
 Umsjónarmaður: Daniel Þór Ólason Lektor
 Umsjónarmaður: Fanney Þórsdóttir Aðjúnt
 Umsjónarmaður: Jörgen L Pind Prófessor
 Umsjónarmaður: Magnús Kristjánsson Dósent
 Umsjónarmaður: Guðmundur Bjarni Arnkelsson Dósent
 Lesnámskeið.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

Verkefni.

SÁL514G • Taugasálfræði • (6e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: María Kristín Jónsdóttir

Þessu námskeiði er ætlað að kynna klíniska taugasálfræði og þær aðferðir sem þar er beitt. Fjallað verður um sérhæfingu heilahvelanna, minnistruflanir, málstol, lesstol, ritstol og stýritruflanir. Fjallað verður um sömu atriði frá sjónarhóli hugfræðilegrar taugasálfræði. Einnig verður fjallað um fMRI og PET rannsóknir á heilastarfsemi. Raunveruleg sjúklingadæmi verða skoðuð og taugasálfræðileg próf kynnt. Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)
 Námsmat: Fjórar stuttar ritgerðir gilda samtals 40%. Próf í lok misseris gildir 60%.

SÁL514G • Taugasálfræði • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: María Kristín Jónsdóttir

Þessu námskeiði er ætlað að kynna klíniska taugasálfræði og þær aðferðir sem þar er beitt. Fjallað verður um sérhæfingu heilahvelanna, minnistruflanir, málstol, lesstol, ritstol og stýritruflanir. Fjallað verður um sömu atriði frá sjónarhóli hugfræðilegrar taugasálfræði. Einnig verður fjallað um fMRI og PET rannsóknir á heilastarfsemi. Raunveruleg sjúklingadæmi verða skoðuð og taugasálfræðileg próf kynnt. Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)
 Námsmat: Fjórar stuttar ritgerðir gilda samtals 40%. Próf í lok misseris gildir 60%.

SÁL601G • Öldrunarsálfræði • (6e) • Vor • 2f + 1u

Fjallað verður um líkamlegar, hugrænar, félagslegar og sálrænar breytingar sem eiga sér stað við öldrun. Þessar breytingar verða bæði skoðaðar í ljósi eðlilegrar öldrunar og heilabilunar. Rætt verður sérstaklega um eðli Alzheimer sjúkdómsins og áhrif hans á sjúkling og aðstandendur. Einnig verður fjallað um geðræna kvilla hjá eldra fólki og helstu meðferðarleiðir kynntar. Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

SÁL602G • Heilsusálfræði • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Heiðdís B Valdimarsdóttir

Kennari: Daniel Þór Ólason Lektor

Í námskeiðinu verður farið ítarlega í streituhugtakið, líkamleg streituvíðbrögð og sálarónæmisfræði. Einnig verður umræðan um tengsl persónuleika, lífsstíls og heilsu skoðuð sérstaklega.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

Próf (60%), verkefni (30%), frammistaða og mæting í umræðutíma gildir (10%).

SÁL603G • Sálfræði kynjamunar • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Linda Bára Lýðsdóttir

Námskeiðið er opið áhugasömum stúdentum utan sálfræðiskorar. Rannsóknir á kynjamun og áhrifum kynferðis á hin ýmsu svið mannglegrar reynslu. Meðal annars verður fjallað um rannsóknir á: Sjálfsmynd, sjálfsmati, líffræðilegum kynjamun, tjáskiptum, geðheilsu og starfsárangri. Nemendur verða kynnt helstu hugtök, kenningar og forsendur þessara rannsókna og þær ræddar á gagnrýnn hátt. Próf, ritgerð og frammistaða í tímum. Krafist er lágmarkseinkunnar (5,0) í prófþætti námsmatsins.

SÁL604G • Réttarsálfræði • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Jón F Sigurðsson Prófessor

Í þessu námskeiði verður fjallað um eftirfarandi þætti: (1) Sálfræði og afbrot,(2) afbrotamenn, flokkun þeirra og einkenni,(3) sálfræðilegar skýringar á afbrotum, (4) réttarkerfið (lögregla, dómstólar og fangelsi) og hlutverk sálfræðinnar innan ramma þess, (5) réttarsálfræði og rannsóknir í réttarsálfræði,(6) meðferð og endurhæfing afbrotamanna, aðferðir og árangur.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

Próf og verkefni.

SÁL605G • Klínísk barnasálfræði • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Urður Njarðvík Lektor

Fjallað verður um geðræn einkenni hjá börnum og unglingum og sálrænar afleiðingar þroskafrávika, sjúkdóma og slysa í ljósi þróunarsálfræði.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

Verkefni og próf.

SÁL606G • Sérefni í heimspeki sálfræðinnar • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Magnús Kristjánsson Dósent

Kartismi; heimspekileg og sálfræðileg atferlishyggja: undirstöður hugfræði; vitundarhugtakið; fyrirfram- og raunþekking í sálfræði

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

Ritgerðir.

SÁL607G • Fortölur, viðhorf og hegðun • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Friðrik Helgi Jónsson Prófessor

Ræddar verða hugmyndir um eðli viðhorfa, hvernig viðhorf tengjast fortölum og hvert samband þeirra við hegðun kunnir að vera. Sérstaklega verður rætt um líkan Pettys og Cacioppo um fortölur, svo og hvernig megi nýta slík líkön á ýmsum sviðum. Einnig verður fjallað um áróður og notkun hans á ýmsum tímum.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

Próf (50%) og verkefni (50%).

SÁL613G • BS-ritgerð í sálfræði • (16e) • Vor

Umsjónarmaður: Urður Njarðvík Lektor

Umsjónarmaður: Fanney Þórsdóttir Aðjúnkt

Umsjónarkennari: Sigurður J Grétarsson Prófessor

Umsjónarkennari: Zuilma Gabriela Sigurðardóttir Dósent

Umsjónarkennari: Árni Kristjánsson Dósent

Umsjónarkennari: Einar Guðmundsson Prófessor

Umsjónarkennari: Friðrik Helgi Jónsson Prófessor

Umsjónarkennari: Jakob Smári Prófessor

Umsjónarkennari: Daníel Þór Ólason Lektor

Umsjónarkennari: Jörgen L Pind Prófessor

Umsjónarkennari: Magnús Kristjánsson Dósent

Umsjónarkennari: Guðmundur Bjarni Arnkelsson Dósent

BS-ritgerð.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

SÁL614G • BS-ritgerð í sálfræði • (16e) • Sumar

Umsjónarmaður: Urður Njarðvík Lektor

Umsjónarmaður: Fanney Þórsdóttir Aðjúnkt

Umsjónarkennari: Sigurður J Grétarsson Prófessor

Umsjónarkennari: Zuilma Gabriela Sigurðardóttir Dósent

Umsjónarkennari: Árni Kristjánsson Dósent

Umsjónarkennari: Einar Guðmundsson Prófessor

Umsjónarkennari: Friðrik Helgi Jónsson Prófessor

Umsjónarkennari: Jakob Smári Prófessor

Umsjónarkennari: Daníel Þór Ólason Lektor

Umsjónarkennari: Jörgen L Pind Prófessor

Umsjónarkennari: Magnús Kristjánsson Dósent

Umsjónarkennari: Guðmundur Bjarni Arnkelsson Dósent

BS-ritgerð.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

SÁL615G • Þátttaka í tilraunum og rannsóknum • (2e) • Vor

Umsjónarmaður: Einar Guðmundsson Prófessor

Umsjónarmaður: Friðrik Helgi Jónsson Prófessor

Umsjónarmaður: Jörgen L Pind Prófessor

Nemendur sem taka þátt í 15 viðurkenndum tilraunum og rannsóknum geta fengið það metið til einnar einingar. Athugið að velja aðeins

tilraunir sem viðurkenndar eru af umsjónarkennurum.

SÁL616G • Lesnámskeið í sálfræði • (2e) • Vor

Umsjónarmaður: Sigurður J Grétarsson Prófessor
 Umsjónarmaður: Zuilma Gabriela Sigurðardóttir Dósent
 Umsjónarmaður: Árni Kristjánsson Dósent
 Umsjónarmaður: Einar Guðmundsson Prófessor
 Umsjónarmaður: Friðrik Helgi Jónsson Prófessor
 Umsjónarmaður: Urður Njarðvík Lektor
 Umsjónarmaður: Jakob Smári Prófessor
 Umsjónarmaður: Daniel Þór Ólason Lektor
 Umsjónarmaður: Fanney Þórsdóttir Aðjúnkt
 Umsjónarmaður: Jörgen L Pind Prófessor
 Umsjónarmaður: Magnús Kristjánsson Dósent
 Umsjónarmaður: Guðmundur Bjarni Arnkelsson Dósent
 Lesnámskeið í sálfræði.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

SÁL617G • Lesnámskeið í sálfræði • (2e) • Sumar

Umsjónarmaður: Sigurður J Grétarsson Prófessor
 Umsjónarmaður: Zuilma Gabriela Sigurðardóttir Dósent
 Umsjónarmaður: Árni Kristjánsson Dósent
 Umsjónarmaður: Einar Guðmundsson Prófessor
 Umsjónarmaður: Friðrik Helgi Jónsson Prófessor
 Umsjónarmaður: Urður Njarðvík Lektor
 Umsjónarmaður: Jakob Smári Prófessor
 Umsjónarmaður: Daniel Þór Ólason Lektor
 Umsjónarmaður: Fanney Þórsdóttir Aðjúnkt
 Umsjónarmaður: Jörgen L Pind Prófessor
 Umsjónarmaður: Magnús Kristjánsson Dósent
 Umsjónarmaður: Guðmundur Bjarni Arnkelsson Dósent
 Lesnámskeið í sálfræði.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)

SÁL618G • Lesnámskeið í sálfræði • (4e) • Vor

Umsjónarmaður: Sigurður J Grétarsson Prófessor
 Umsjónarmaður: Zuilma Gabriela Sigurðardóttir Dósent
 Umsjónarmaður: Árni Kristjánsson Dósent
 Umsjónarmaður: Einar Guðmundsson Prófessor
 Umsjónarmaður: Friðrik Helgi Jónsson Prófessor
 Umsjónarmaður: Urður Njarðvík Lektor
 Umsjónarmaður: Jakob Smári Prófessor
 Umsjónarmaður: Daniel Þór Ólason Lektor
 Umsjónarmaður: Fanney Þórsdóttir Aðjúnkt
 Umsjónarmaður: Jörgen L Pind Prófessor
 Umsjónarmaður: Magnús Kristjánsson Dósent
 Umsjónarmaður: Guðmundur Bjarni Arnkelsson Dósent
 Lesnámskeið.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)
 Verkefni.

SÁL619G • Lesnámskeið í sálfræði • (4e) • Sumar

Umsjónarmaður: Sigurður J Grétarsson Prófessor
 Umsjónarmaður: Zuilma Gabriela Sigurðardóttir Dósent
 Umsjónarmaður: Árni Kristjánsson Dósent
 Umsjónarmaður: Einar Guðmundsson Prófessor
 Umsjónarmaður: Friðrik Helgi Jónsson Prófessor
 Umsjónarmaður: Urður Njarðvík Lektor
 Umsjónarmaður: Jakob Smári Prófessor
 Umsjónarmaður: Daniel Þór Ólason Lektor
 Umsjónarmaður: Fanney Þórsdóttir Aðjúnkt
 Umsjónarmaður: Jörgen L Pind Prófessor
 Umsjónarmaður: Magnús Kristjánsson Dósent
 Umsjónarmaður: Guðmundur Bjarni Arnkelsson Dósent
 Lesnámskeið.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)
 Verkefni.

SÁL620G • Sálfræði náms og menntunar • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Einar Guðmundsson Prófessor

Inngangur að viðfangsefnum námssálfræði. Helstu viðfangsefni eru námskenningar, námsáhugi og sjálfsmýnd, hæfnis- og námsmat, einstaklingamunur, félagsfærni og líðan, hegðunar- og námsvandi, skilyrði og tækifæri til náms, skilvirkni skóla og staðblær, skóli og samfélag.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og mótun hegðunar (SÁL201G), Almenn sálfræði (SÁL103G), Tölfræði I (SÁL102G) eða Aðferðafræði I (10.05.02), Aðferðafræði (SÁL204G) eða Tilraunasálfræði (10.02.11), Tölfræði II (SÁL203G) eða Aðferðafræði II (10.05.03)
Verkefni og próf.

SÁL003F • Sérverkefni • (14e) • Sumar [i](#)

Sérverkefni.
Verkefni.

SÁL005F • Viðtalstækni - Þjálfunarverkefni • (2e) • Haust [i](#)

Þjálfunarverkefni.

SÁL006F • Viðtalstækni - Þjálfunarverkefni • (2e) • Vor [i](#)

Þjálfunarverkefni.

SÁL007F • Vinnuheilsusálfræði - Þjálfunarverkefni • (2e) • Haust [i](#)

Þjálfunarverkefni.
Verkefni.

SÁL009F • MS-ritgerð • (30e) • Haust [i](#)

MS-ritgerð.

SÁL010F • MS-ritgerð • (30e) • Vor [i](#)

MS-ritgerð.

SÁL011F • MS-ritgerð • (30e) • Sumar [i](#)

MS-ritgerð.

SÁL101F • Starf sálfræðings • (6e) • Haust • 2f + 1u [i](#)

Umsjónarmaður: Ingiríður Þórisdóttir Deildarstjóri

Umsjónarkennari: Agnes Sigríður Agnarsdóttir

Kennari: Sólveig Ásgrímsdóttir

Kennari: Gyða Sigurlaug Haraldsdóttir

Lög og reglur sem sálfræðingar þurfa að kunna skil á í starfi. Siðareglur sálfræðinga. Samskipti og stjórn á vinnustöðum. Grundvallaratriði í samtalsækni.

SÁL102F • Greining og mat • (6e) • Haust • 2f + 1u [i](#)

Kennari: Zuilma Gabriela Sigurðardóttir Dósent

Í námskeiðinu er kennt um rannsóknarsnið og aðferðir til að athuga og greina sálfræðilegan vanda og til að meta áhrif og árangur af sálfræðilegri íhlutun á kerfisbundinn hátt.

Verkefni.

SÁL103F • Rökgreining í sálfræði • (6e) • Haust • 2f + 1u [i](#)

Kennari: Pétur Tyrfingsson

Kennari: Magnús Kristjánsson Dósent

Fyrirfram- og eftiráþekking í sálfræði. Rökgreining á tilgátum í sálfræði og marklausar raunprófanir á setningum sem tjá fyrirframþekkingu.

Sjálfsagðir hlutir í hugrænni meðferð.

Verkefni.

SÁL104F • Tölfræði • (6e) • Haust • 3f [i](#)

Kennari: Guðmundur Bjarni Arnkelsson Dósent

Fjallað er um gagnakönnun, framsetningu gagna og forsendur tölfræðilegra prófa.

Verkefni.

SÁL105F • Sálfræðileg próf: Fullorðnir • (8e) • Haust • 2f + 1u [i](#)

Umsjónarkennari: Daniel Þór Ólason Lektor

Notkun sálfræðilegra prófa í klínískri sálfræði, heilsusálfræði og vinnusálfræði. Kynnt fyrir lögn, úrvinnsla og túlkun algengra sálfræðilegra prófa á þessum sviðum fyrir fullorðin fólk. Sérstök áhersla verður á umfjöllun um gagnsemi og takmarkanir prófa í sálfræðilegri vinnu.

Nemendur fá þjálfun í fyrir lögn sálfræðilegra prófa sem samsvarar 1e af námsmati.

Verkefni. Nemendur fá þjálfun í fyrir lögn sálfræðilegra prófa sem samsvarar 2e af námsmati.

SÁL106F • Starfsþjálfun • (16e) • Haust [i](#)

Umsjónarmaður: Zuilma Gabriela Sigurðardóttir Dósent

Umsjónarmaður: Jakob Smári Prófessor

Umsjónarmaður: Daniel Þór Ólason Lektor

Nemendur ljúka starfsþjálfun á einum eða fleiri vinnustöðum undir handleiðslu sálfræðings. Áhersla verður lögð á einbeitta kynningu og markvissa þjálfun fremur en langa samfellda viðveru. Þá verður fjallað um álitgerðir sálfræðinga og þær kröfur sem til þeirra eru gerðar.

SÁL107F • Sálfræðileg próf: Börn og unglingar • (8e) • Haust • 2f + 2v [i](#)

Kennari: Einar Guðmundsson Prófessor

Undirstöðuatriði í próffræði eru rifjuð upp. Matsaðferðir og greining vandkvæða hjá börnum og unglingum. Kynnt fyrir lögn, úrvinnsla og túlkun niðurstaðna úr stöðluðum matstækjum sem mæla kunnáttu, þroska, áhuga, getu, greind og skapgerð barna og ungmenna. Loks er fjallað um notkun og val á matstækjum og greiningu vandkvæða hjá börnum og ungmennum. Nemendur fá þjálfun í fyrir lögn staðlaðra sálfræðilegra prófa sem samsvarar 1e af námsmati.

Verkefni og próf. Nemendur fá þjálfun í fyrir lögn sálfræðilegra prófa og ritun skilagreina sem samsvarar 1e af námsmati.

SÁL108F • Doktorsritgerð í sálfræði • (30e) • Haust [i](#)

Doktorsritgerð

SÁL108F • Doktorsritgerð í sálfræði • (30e) • Vor [i](#)

Doktorsritgerð

SÁL108F • Doktorsritgerð í sálfræði • (30e) • Sumar [i](#)

Doktorsritgerð

SÁL109F • Hagnýt aðfallsgreining • (10e) • Haust [i](#)

Einfalt aðfallsgreiningarlíkan, sem gerir ráð fyrir línulegu sambandi breyta og samleggjandi áhrifum frumbreyta, fellur oft illa að veruleikanum og þeim mælibreytum sem unnið er með. Slíkt líkan er því gjarnan of ósveigjanlegt til að prófa ýmsar áhugaverðar tilgátur. Í þessu námskeiði er farið yfir hvernig hægt er að vikka einfalda líkanið út. Fjallað er um tvíkosta frumbreytur, víxlhrif frumbreyta, ólínulegt samband breyta og tvíkosta og margkosta fylgibreytur (*logistic regression*). Í námskeiðinu verður lögð áhersla á túlkun stuðla í þeim líkönum sem farið er yfir. Hvað segja þessir stuðlar og hvernig er best að koma þeim upplýsingum til skila. Miðað er við að stúdentar þekki einfalda aðfallsgreiningu.

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og verklegum tímum

Námsmat: Verkefni 100%

Verkefni 100%

SÁL110F • Gerð spurningakvarða og annarra matstækja í félags- og heilbrigðisvísindum • (10e) • Haust [i](#)

Í þessu námskeiði er fjallað um gerð spurningakvarða, viðhorfskvarða og annarra mælitækja sem byggjast á spurningalistum og matskvörðum. Kynntar verða fræðilegar undirstöður slíkra mælinga eins og klassíska raungildiskenningu (*classical true score theory*).

Megináherslan verður á álitamál sem rannsakendur standa gjarnan frammi fyrir við gerð slíkra mælitækja og lausnir á þeim ræddar. Farið er yfir sögulegt yfirlit um áhrif mælinga á inntak umræðu, mælingar á hegðun og huglægum fyrirbærum, áhrif orðalags spurninga, svarmöguleika og röð spurninga á svör, gerð spurningakvarða, þýðingar á spurningum og forprófun spurninga. Einnig er fjallað sérstaklega um leiðbeinandi reglur fyrir gerð net- og póstkannana annars vegar og viðtalskannana hins vegar.

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og verklegum tímum

Námsmat: Verkefni

Verkefni 100%

SÁL201F • Framhaldsnámskeið í afbrigðasálfræði • (6e) • Vor • 2f + 1u [i](#)

Kennari: Jakob Smári Prófessor

Hér verður byggt á grunnnámi í afbrigðasálfræði. Fjallað er um greiningakerfi, hugrænar atferliskenningar um kvíða og lyndisraskanir.

Verkefni og próf.

SÁL202F • Klínísk taugasálfræði • (6e) • Vor • 2f + 1u [i](#)

Kennari: María Kristín Jónsdóttir

Fjallað verður um taugasálfræði fullorðinna. Markmið námskeiðsins er að nemendur fái góða innsýn í klíníska taugasálfræði og hvernig taugasálfræðilegt mat fer fram, læri um kosti þess og galla og þær gryfjur sem þarf að varast við túlkun taugasálfræðilegra gagna. Stefnt er að því að gera nemendur vakandi fyrir taugasálfræðilegum einkennum svo þeir séu líklegri til að koma auga á slík einkenni hjá skjólstæðingum sínum í framtíðinni. Þetta verður gert með því að kynna ýmsar orsakir taugasálfræðilegrar skerðingar, svo sem höfuðáverka og heilabilun. Skoðuð verða taugasálfræðileg próf og sjúklingadæmum fléttað inn í fyrirlestra eins og kostur er. Kennslufyrirkomulag: fyrirlestrar og nemendakynningar/umræðutímar.

Verkefni, nemendakynningar og heimapróf.

SÁL204F • Greining og meðferð hegðunar- og námsörðugleika • (6e) • Vor • 2f + 1u [i](#)

Kennari: Zuilma Gabriela Sigurðardóttir Dósent

Fjallað verður um hegðunar- og námsörðugleika barna og unglunga, eðli þeirra, uppruna, mælitæki og greiningaraðferðir. Síðan verður fjallað um meðferðar- og kennslutækni í þessu tilliti með áherslu á rannsóknir í hagnýtri atferlisgreiningu.

Verkefni og próf.

SÁL206F • Starfsþjálfun • (16e) • Vor [i](#)

Umsjónarmaður: Zuilma Gabriela Sigurðardóttir Dósent

Umsjónarmaður: Jakob Smári Prófessor

Umsjónarmaður: Daniel Þór Ólason Lektor

Nemendur ljúka starfsþjálfun á einum eða fleiri vinnustöðum undir handleiðslu sálfræðings. Áhersla verður lögð á einbeitta kynningu og markvissa þjálfun fremur en langa samfellda viðveru. Þá verður fjallað um álitsgerðir sálfræðinga og þær kröfur sem til þeirra eru gerðar.

SÁL207F • Starfsþjálfun • (16e) • Sumar [i](#)

Umsjónarmaður: Zuilma Gabriela Sigurðardóttir Dósent

Umsjónarmaður: Jakob Smári Prófessor

Umsjónarmaður: Daniel Þór Ólason Lektor

Nemendur ljúka starfsþjálfun á einum eða fleiri vinnustöðum undir handleiðslu sálfræðings. Áhersla verður lögð á einbeitta kynningu og markvissa þjálfun fremur en langa samfellda viðveru. Þá verður fjallað um álitsgerðir sálfræðinga og þær kröfur sem til þeirra eru gerðar.

SÁL208F • Sálmeinafræði barna og unglunga • (6e) • Vor

Aðstoðarkennari: Urður Njarðvík Lektor

Fjallað verður um almenna sálmeinafræði barna og unglunga: flokkunarkerfi, mælitæki, greiningar og mismunagreiningu. Einnig fjallað um orsakir, eðli og þróun sálmeina barna út frá námskenningum, hugrænum kenningum, þroskasálfræði og lífæðlisfræði.

Námsmat: Verkefni og próf

SÁL210F • Formgerðargreining • (10e) • Vor

Farið er yfir hvernig hægt er að nota orsakarit (*path diagram*) til að lýsa sambandi breyta og hvernig því sambandi má umbreyta yfir í formgerðarlíkan. Fjallað er um hvernig slíkt líkan er metið og prófað með tölfræðiforritum. Í fyrri hluta námskeiðsins verður farið yfir mælingarlíkön þar staðfestandi þáttagreining er notuð til að meta mælingarfræðilega eiginleika mælitækja. Í síðari hluta námskeiðsins er forgerðarlíkani bætt við mælingarlíkanið. Áhersla er lögð á að nemendur geti notað forrit (til dæmis Lisrel) til að þróa og/eða prófa bæði mælingarlíkön og kenningar um sambönd undirliggjandi þátta. Nemendur þurfa að hafa grundvallarþekkingu á leitandi þáttagreiningu og aðfallsgreiningu

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og verkefnatímum.

Námsmat: Verkefni 100%

Verkefni 100%

SÁL211F • Mat á mannlegri hegðun • (10e) • Vor

Í stjórnunarfræðum er mikið af skýringum á mannlegri hegðun sem byggjast á misgóðum rannsóknargrunni. Meginmarkmið þessa námskeiði er að fjalla um þessar hugmyndir á gagnrýninn hátt. Dæmi um viðfangsefni sem fjallað verður um í námskeiðinu eru þarfakenning Maslows, kenningar um hlut sjálfstrausts (self-esteem) í mannlegri hegðun, ólíkar skýringar gerenda og áhorfenda á hegðun, vandann sem staðfestingarvilla (confirmation bias) hefur á skýringar á hegðun og aðrar ályktunarvillur sem fólki er eðlilegt að gera og hvernig megi vinna gegn slíkum villum.

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og verklegum tímum.

Námsmat: Skriflegt próf og verkefni.

Skriflegt próf og verkefni.

SÁL301F • Meðferð sálmeina barna og unglunga • (6e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: Urður Njarðvík Lektor

Fjallað verður um ýmsar meðferðarleiðir í klínískri vinnu með börn og unglunga. Farið verður í meðferð geðraskana, þroskafrávika og sálræna einkenna fötlunar, sjúkdóma og slysa. Einkum verður fjallað um hugræna atferlismeðferð og skyld meðferðarúrræði en einnig farið ítarlega í viðtalstækni og samstarf við umönnunaraðila. Lögð verður áhersla á gagnreyndar meðferðir og árangursmælingar í meðferð. Verkefni og próf.

SÁL301F • Sálmeinafræði barna og unglunga • (6e) • Vor • 2f + 1u

Kennari: Dagmar Kristín Hannesdóttir

Fjallað verður um almenna sálmeinafræði barna og unglunga og kynntar meðferðarleiðir einkum á sálrænum einkennum þroskahömlunar, fötlunar, sjúkdóma og slysa.

Verkefni og próf.

SÁL302F • Meðferð sálmeina á fullorðinsárum - Þjálfunarverkefni • (2e) • Haust

Þjálfunarverkefni.

Verkefni.

SÁL303F • Meðferð sálmeina á fullorðinsárum • (6e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: Rúnar Helgi Andrason

Kennari: Jón F Sigurðsson Prófessor

Á þessu námskeiði um meðferð sálmeina á fullorðinsárum verður lögð á hugræna atferlismeðferð þótt vikið verði stuttlega að öðrum meðferða formum. Farið verður í grundvallaratriði meðferðar svo sem markmiðsetningu, skipulagningu meðferðartíma, meðferðaráætlun, heimaverkefni o.fl. Einnig verður vikið að meðferð við algengum vandamálum eins og þunglyndi, kvíða, fíkn og persónuleikaröskunum. Þá verður farið í greiningu vandamála í meðferð og framsetningu sálfræðilegra greininga. Auk fyrirlestra og umræðna mun kennsla felast í þjálfun nemenda með verkefnum, leiðsögn og hlutverkaleikjum.

SÁL304F • Starfsmannaval og frammistöðumælingar • (10e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: Albert Arnarson

Fjallað verður um þá meginþætti sem huga verður að við mat á frammistöðu starfsmanna. Meðal þess sem námskeiðið tekur til er greining á störfum, mat á afköstum starfsmanna, líkön sem nota má við að spá fyrir um afköst starfsmanna og gagnsemi slíkra starfshátta. Sérstaklega verður hugað að notkun sálmælinga (psychometrics) á þessu sviði.

SÁL305F • Vinnuheilsusálfræði • (6e) • Haust • 2f + 1u

Kennari: Andrea Gerður Dofradóttir Verkefnisstjóri

Kennari: Valka Jónsdóttir

Markmið: Að nemendur fái góða innsýn í helstu viðfangsefni vinnuheilsusálfræði. Áhersla verður lögð á streitu og vellíðan í starfi í viðú

samhengi. Fjallað verður um þætti sem hafa áhrif á streitu og vellíðan á vinnustað sem og afleiðingar streitu. Einnig verða aðferðir til að bæta heilsu og vellíðan á vinnustöðum ræddar.

Hver nemandi velur sér eitt efni til að flytja fyrirlestur um. Nemendur skila glærufirliti og stuttri samantekt að loknum fyrirlestri. Nemandi stjórnar jafnframt umræðutíma í kjölfar fyrirlesturs í samvinnu við kennara. Gildir 25% af lokaekinn. Í fyrirlestur námskeiðsins (öðrum en þeim sem nemandi heldur sjálfur) skulu nemendur setja fram rökstudda gagnrýni (3-5 punkta) á efni tímans (500-800 orð). Gildir 10% af lokaekinn. Nemendur vinna tveir og tveir saman verkefni sem byggir á dæmisögu um aðstæður á vinnustað. Verkefni nemenda er að fara í hlutverk vinnusálfræðings og kynna í kennslustund tillögur að áætlun um aðgerðir sem skynsamlegt væri að beita til að greina og leysa vandann. Nemendur kynna tillögur sínar í síðustu kennslustund og skila um það glæruhefti. Gildir 25% af lokaekinn. Nemendur velja sér efni og skrifa um það fræðilega yfirlitsgrein. Greinin skal skrifuð samkvæmt stöðlum APA (American Psychological Association) og vera um 5000 orð (+/- 500 orð). Gildir 40% af lokaekinn.

SÁL306F • Framhaldsnámskeið í afbrigðasálfræði - Þjálfunarverkefni • (2e) • Haust

Þjálfunarverkefni.
Verkefni.

SÁL308F • Klínísk taugasálfræði - Þjálfunarverkefni • (2e) • Haust

Fyrirhugað er að hver nemandi fylgist með prófun eins sjúklings sem kemur til greiningar á hugsanlegri heilabilun á minnismóttöku á Landakoti. Nemandinn tekur nótur og skráir niður svör sjúklings og skrifar svo stutta skýrslu sem verður farið yfir með honum. Einnig stendur nemum til boða að sækja einu sinni svokallaðan "case fund" þar sem nokkur sjúkdómstilfelli eru rædd í hvert sinn.
Verkefni.

SÁL309F • Vinnu- og skipulagssálfræði - Þjálfunarverkefni • (2e) • Haust

Umsjónarmaður: Daníel Þór Ólason Lektor
Þjálfunarverkefni.
Verkefni.

SÁL310F • cand. psych.-ritgerð • (30e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigurður J Grétarsson Prófessor
Umsjónarkennari: Zuilma Gabriela Sigurðardóttir Dósent
Umsjónarkennari: Árni Kristjánsson Dósent
Umsjónarkennari: Einar Guðmundsson Prófessor
Umsjónarkennari: Friðrik Helgi Jónsson Prófessor
Umsjónarkennari: Urður Njarðvík Lektor
Umsjónarkennari: Jakob Smári Prófessor
Umsjónarkennari: Daníel Þór Ólason Lektor
Umsjónarkennari: Fanney Þórsdóttir Aðjúnt
Umsjónarkennari: Jörgen L Pind Prófessor
Umsjónarkennari: Magnús Kristjánsson Dósent
Umsjónarkennari: Guðmundur Bjarni Arnkelsson Dósent

Lokaritgerð byggist á rannsókn nemenda sem þeir vinna undir leiðsögn fastra kennara í sálfræði. Í tengslum við lokaritgerð verða haldnar æfingar þar sem nemendur kynna verkefni sín og efnitil kennslu í aðferðafræði og tölfræði.

SÁL315F • Greining og meðferð hegðunar- og námsörðugleika - Þjálfunarverkefni • (2e) • Haust

Þjálfunarverkefni undir handleiðslu kennara.
Verkefni.

SÁL401F • Meðferð sálmeina á fullorðinsárum - Þjálfunarverkefni • (2e) • Vor

Þjálfunarverkefni.
Verkefni.

SÁL402F • Framhaldsnámskeið í afbrigðasálfræði - Þjálfunarverkefni • (2e) • Vor

Þjálfunarverkefni.
Verkefni.

SÁL403F • Klínísk taugasálfræði - Þjálfunarverkefni • (2e) • Vor

Fyrirhugað er að hver nemandi fylgist með prófun eins sjúklings sem kemur til greiningar á hugsanlegri heilabilun á minnismóttöku á Landakoti. Nemandinn tekur nótur og skráir niður svör sjúklings og skrifar svo stutta skýrslu sem verður farið yfir með honum. Einnig stendur nemum til boða að sækja einu sinni svokallaðan "case fund" þar sem nokkur sjúkdómstilfelli eru rædd í hvert sinn.
Verkefni.

SÁL404F • Sálmeinafræði barna og unglinga - Þjálfunarverkefni • (2e) • Vor

Þjálfunarverkefni.
Verkefni.

SÁL406F • cand. psych.-ritgerð • (30e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigurður J Grétarsson Prófessor
Umsjónarkennari: Zuilma Gabriela Sigurðardóttir Dósent
Umsjónarkennari: Árni Kristjánsson Dósent
Umsjónarkennari: Einar Guðmundsson Prófessor

Umsjónarkennari: Friðrik Helgi Jónsson Prófessor
 Umsjónarkennari: Urður Njarðvík Lektor
 Umsjónarkennari: Jakob Smári Prófessor
 Umsjónarkennari: Daníel Þór Ólason Lektor
 Umsjónarkennari: Fanney Þórsdóttir Aðjúnt
 Umsjónarkennari: Jörgen L Pind Prófessor
 Umsjónarkennari: Magnús Kristjánsson Dósent
 Umsjónarkennari: Guðmundur Bjarni Arnkelsson Dósent

Lokaritgerð byggist á rannsókn nemenda sem þeir vinna undir leiðsögn fastra kennara í sálfræði. Í tengslum við lokaritgerð verða haldnar æfingar þar sem nemendur kynna verkefni sín og efnit til kennslu í aðferðafræði og tölfraði.

SÁL407F • cand. psych.-ritgerð • (30e) • Sumar

Umsjónarkennari: Sigurður J Grétarsson Prófessor
 Umsjónarkennari: Zuilma Gabriela Sigurðardóttir Dósent
 Umsjónarkennari: Árni Kristjánsson Dósent
 Umsjónarkennari: Einar Guðmundsson Prófessor
 Umsjónarkennari: Friðrik Helgi Jónsson Prófessor
 Umsjónarkennari: Urður Njarðvík Lektor
 Umsjónarkennari: Jakob Smári Prófessor
 Umsjónarkennari: Daníel Þór Ólason Lektor
 Umsjónarkennari: Fanney Þórsdóttir Aðjúnt
 Umsjónarkennari: Jörgen L Pind Prófessor
 Umsjónarkennari: Magnús Kristjánsson Dósent
 Umsjónarkennari: Guðmundur Bjarni Arnkelsson Dósent

Lokaritgerð byggist á rannsókn nemenda sem þeir vinna undir leiðsögn fastra kennara í sálfræði. Í tengslum við lokaritgerð verða haldnar æfingar þar sem nemendur kynna verkefni sín og efnit til kennslu í aðferðafræði og tölfraði.

SÁL417F • Greining og meðferð hegðunar- og námsörðugleika - Þjálfunarverkefni • (2e) • Vor

Þjálfunarverkefni undir handleiðslu kennara.
 Verkefni.

Tannlæknadeild**TAN001G • Klínísk tannlæknisfræði - skiptinám • (30e) • Haust**

Umsjónarkennari: Karl Örn Karlsson Lektor

Námskeið fyrir erlenda skiptinema. Haustmísseri eða vormísseri. Ætlast er til að nemandi sækir fyrirlestra og klíniska kennslu sem boðin er 5. og 6. árs tannlæknanemum. Unnt er að koma til móts við einstaklingsbundnar þarfir nemenda samkvæmt óskum heimaskólans. Vitnisburður kennara

TAN002G • Klínísk tannlæknisfræði - skiptinám • (30e) • Vor

Umsjónarkennari: Karl Örn Karlsson Lektor

Námskeið fyrir erlenda skiptinema. Haustmísseri eða vormísseri. Ætlast er til að nemandi sækir fyrirlestra og klíniska kennslu sem boðin er 5. og 6. árs tannlæknanemum. Unnt er að koma til móts við einstaklingsbundnar þarfir nemenda samkvæmt óskum heimaskólans. Vitnisburður kennara

TAN008G • Þjálfun og próf fyrir tannlækna með réttindi frá löndum utan evrópska efnahagssvæðisins • (15e) • Haust

Klínískt framhaldsnám og mat á hæfni fyrir tannlækna með réttindi frá löndum utan EB-landa til undirbúnings umsóknar um leyfi til að starfa sem tannlæknir á Íslandi, sbr. reglur Landlæknisembættisins (<http://www.landlaeknir.is/Pages/1285>). Námskeiðið er síðasti hlutinn af þremur fyrir tannlækna með erlend próf utan EB-landa. Til að geta skráð sig í námskeiðið þarf að liggja fyrir staðfest vottorð um fyrra nám og próf í tannlækningum, staðgóð þekking á íslensku og ensku, ennfremur að hafa staðist bæði prófhluta A og B í hæfnisprófum fyrir tannlækna með erlend próf utan EB-landa sem sækja um tannlækningaleyfi á Íslandi (sjá Reglur tannlæknadeildar um próf fyrir tannlækna með réttindi frá löndum utan evrópska efnahagssvæðisins). Ennfremur þarf að leita fyrirfram samþykkis deildarforseta á stundaskrá vegna hugsanlegra þrengsla á klíník. Viss sveigjanleiki í stundaskrá er nauðsynlegur af sömu sökum. Gert er ráð fyrir að námsvinna nemi hálfu míssi í fullu starfi eða sem svari 7,5 einingum.

Tannlæknir mun taka próf, bæði munnlegt og verklegt til að sýna kunnáttu í neyðartilfellum sem geta komið upp við vinnu tannlæknis. Námskeiðinu er ætlað að kynna klíniska tannlæknisfræði á Íslandi og meta klíniska hæfni tannlækna með erlend próf utan EB-landa sem sækja um tannlækningaleyfi á Íslandi.

TAN008G • Þjálfun og próf fyrir tannlækna með réttindi frá löndum utan evrópska efnahagssvæðisins • (15e) • Vor

Klínískt framhaldsnám og mat á hæfni fyrir tannlækna með réttindi frá löndum utan EB-landa til undirbúnings umsóknar um leyfi til að starfa sem tannlæknir á Íslandi, sbr. reglur Landlæknisembættisins (<http://www.landlaeknir.is/Pages/1285>). Námskeiðið er síðasti hlutinn af þremur fyrir tannlækna með erlend próf utan EB-landa. Til að geta skráð sig í námskeiðið þarf að liggja fyrir staðfest vottorð um fyrra nám og próf í tannlækningum, staðgóð þekking á íslensku og ensku, ennfremur að hafa staðist bæði prófhluta A og B í hæfnisprófum fyrir tannlækna með erlend próf utan EB-landa sem sækja um tannlækningaleyfi á Íslandi (sjá Reglur tannlæknadeildar um próf fyrir tannlækna með réttindi frá löndum utan evrópska efnahagssvæðisins). Ennfremur þarf að leita fyrirfram samþykkis deildarforseta á stundaskrá vegna hugsanlegra þrengsla á klíník. Viss sveigjanleiki í stundaskrá er nauðsynlegur af sömu sökum. Gert er ráð fyrir að námsvinna nemi hálfu míssi í fullu starfi eða sem svari 7,5 einingum.

Tannlæknir mun taka próf, bæði munnlegt og verklegt til að sýna kunnáttu í neyðartilfellum sem geta komið upp við vinnu tannlæknis. Námskeiðinu er ætlað að kynna klíniska tannlæknisfræði á Íslandi og meta klíniska hæfni tannlækna með erlend próf utan EB-landa sem sækja um tannlækningaleyfi á Íslandi.

TAN101G • Formfræði tanna verkleg • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Karl Örn Karlsson Lektor

Kennari: Helga Þórdís Gunnarsdóttir

Sjá TAN107G Formfræði tanna fræðileg.

Sjá TAN107G Formfræði tanna fræðileg.

TAN102G • Almenn líffræði I • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Pétur Henry Petersen Sérfræðingur

Kennari: Jóhann Arnfinnsson Náttúrufræðingur

Fyrirlestrar um frumulíffræði (16F) þar sem farið verður í byggingu og starfsemi frumuhimnunnar, frymisnetsins, Golgi kerfisins, lýsósóma, peroxisóma og hvatbera. Fjallað verður um stoðgrindina þar á meðal örþræði og örþiplur og hornþræði. Einnig verður fjallað um kjarnann þar á meðal uppbyggingu litnis, frumuhringinn, skiptispóluna, kjarnahjúpinn og kjarnagöng. Farið verður í eftirmyndun, umritun og þýðingu. Gerð verður grein fyrir helstu boðferlum frumunnar. Fyrirlestrar í erfðafræði (12F) þar sem farið verður yfir viðfangsefni, hugtök og aðferðir í erfðafræði. Gen, samsætur, erfðamengi. Litningar, mítósa og meiósa. Mendelískar, mítókondríu- og fjölþátta erfðir. Erfðatölfræði, tengslaggreining og genakortlagning. Þróun og þroskunarfræði. Dæmi um notkun erfðafræði í læknisfræði. Kynning á upplýsingatækni í erfðafræði og skyldum greinum. Fyrirlestrar í fósturfræði (12F) þar sem farið er í grundvallaratriði fósturfræði við myndun mannlíkamans, upphaf myndunar líffærakerfa og myndun höfuðs og háls.

Skriflegt próf í lok haustmísseris 1. árs. Vægi frumulíffræði er 40%, erfðafræði 30%, fósturfræði 30%.

TAN103G • Bitfræði fræðileg • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Karl Örn Karlsson Lektor

Fjallað er um tannbogana í heild, lögum þeirra og innbyrðis afstöður í biti og við bithreyfingar. Námið felur í sér verklegar æfingar og seminarverkefni.

Skriflegt próf í maí. Frammistaða í verklegum æfingum.

TAN104G • Bitfræði verkleg • (2e) • Vor

Umsjónarkennari: Karl Örn Karlsson Lektor

Sjá TAN103G Bitfræði fræðileg

Skriflegt próf í maí. Frammistaða í verklegum æfingum.

TAN105G • Tölfræði og gagnalæsi • (4e) • Vor • 2f

Umsjónarkennari: Sigurður Rúnar Sæmundsson Dósent

Tilgangur námskeiðsins er að kynna nemendum grundvallaratriði líffræðilegrar tölfræði, þannig að þeir verði færir um að meta þann þátt við lestur vísindalegra greina um tannlæknisfræði

Skriflegt próf í lok námskeiðs.

TAN106G • Almenn líffræði II • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Pétur Henry Petersen Sérfræðingur

Kennari: Jóhann Arnfinnsson Náttúrufræðingur

Kennari: Sigfús Þór Nikulásson Lektor

Fyrirlestrar í líffærafræði (24F) og vefjafræði (10F) ásamt verklegum æfingum: Farið er í grundvallaratriði í gerð mannlíkamans. Helstu atriði almennrar vefjafræði kynnt. Farið er í líffærakerfi og einstök líffæri og sérhæfða vefjafræði þeirra. Fyrirlestrar um frumulíffræði (12F) þar sem farið verður í frumu-frumu tengsl og tengsl frumna við umhverfi sitt. Áhersla verður lögð á viðloðunarprótein og tengsl þeirra við boðskiptakerfi frumnanna. Gerð verður grein fyrir hinum ýmsu gerðum frumna og hlutverki þeirra innan vefjagerða. Farið verður í frumulíffræði stofnfrumna með sérstaka áherslu á munnsvæðið. Einnig verður farið verður stuttlega í myndun krabbameina og yfirlit verður gefið yfir frumulíffræði ónæmiskerfisins. Fyrirlestrar um almenna vefjafræði (12F) þar sem farið er yfir helstu aðferðir í vefjafræði, gerð þekjuvefja, bandvefja, fituvefja, brjós- og beinvefja, vöðvavefja, taugavefja, æða og húðar, sbr. fyrirlestraskrá. Lögð er áhersla á þekkingu á uppbyggingu og grundvallarstarfsemi frumna og vefja.

Skriflegt próf í lok vormisseris 1. árs. Vægi líffærafræði er 60%, frumulíffræði 20% og almennrar vefjafræði 20%.

TAN107G • Formfræði tanna fræðileg • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Karl Örn Karlsson Lektor

Kennari: Helga Þórdís Gunnarsdóttir

Námskeiðinu er ætlað að kynna meginþætti í bersæju formi tanna mannsins. Sérstök áhersla verður lögð á að tengja formið við hlutverk tanna og tannhluta sem og hagnýtt gildi þessa við tannlækningar. Nemendur fá tækifæri til þess að öðlast reynslu í að greina tennur og tannhluta og færni í að móta tennur í vax eftir fyrirmyndum. Námskeiðinu er ætlað að byggja upp þekkingu og hagnýta undirstöðu fyrir áframhaldandi nám í tannlæknisfræði. Nemendur mæti í námskynningu fyrsta þriðjudag í september samkvæmt stundaskrá kl. 9.00 í kennslustofu í anddyri Læknagarðs.

Skriflegt próf í desember í almennri og lýsandi formfræði þar sem frammistaða í greiningu tanna gildir 10%. Lágmarkseinkunn er 6,0 (2,0e). Skil á verklegum æfingum er prófskilyrði. Nemendur móti í vax a.m.k. einn fulltrúa hvers tannhóps eftir fyrirmynd og að auki eina tönn án fyrirmyndar. Verkleg einkunn byggist á afrakstri verklegra æfinga og er lágmarkseinkunn 6.0 (5,0e).

TAN108G • Inngangur að tannlæknisfræði • (2e) • Haust

Umsjónarkennari: Karl Örn Karlsson Lektor

Námsefni: Kynning á klíniskum greinum tannlækninga fyrir nema í tannlæknadeild, tannsmíðaskóla og námsbraut aðstoðarfólks tannlækna. 100% þátttaka í námskeiðinu.

TAN201G • Röntgenfræði (eðlisfræði) • (6e) • Haust • 1f + 3v

Umsjónarkennari: Jón Viðar Arnórsson Lektor

Kennd er röntgenfræði, skoðun sjúklinga og skráning sjúkrakorta.

Skriflegt próf í lok haustmisseris 2. árs

TAN202G • Sálfræði og mannleg samskipti • (2e) • Vor • 1f

Umsjónarkennari: Eiríkur Jón Lindal

Leitast verður við að kynna áhrif streitu, kvíða og annarra sálfræðilegra þátta. Kynntir verða algengustu geðsjúkdómarnir, tíðni þeirra og skilgreiningar samkvæmt ICD-10. Fjallað um verki og verkjamat. Rætt um hvað tannlæknar geti lagt af mörkum til þess að gera umhverfið sem þægilegast fyrir sjúklinginn og til að ná sem bestu sambandi við hann.

TAN203G • Greining I • (5e) • Haust • 4v

Umsjónarkennari: Jón Viðar Arnórsson Lektor

Kennari: Inga Bergmann Árnadóttir Dósent

Kennd er greining og skoðun sjúklinga. Námskeiðið byrjar á haustmisseri 2. árs og stendur yfir bæði misserin.

Í fyrstu vikunni í september er farið yfir viðtalstækni, þagnaskyldu, siðfræðileg hugtök- reglur og lög við töku á heilsufarssögu, sjúkraskrágerð, sjúkdómsgreiningu og meðferðaráætlun. Kröfur til hreinlætis, sóttreinsunar og klíniskan klæðnað. Námskeiðið inniheldur 5 fyrirlestra ásamt 2 klínískum tímum og er skilyrði þess að hefja nám í klínískum greinum

Áframhald á 6. kennsluári, bæði misserin. Þá er tekið lokapróf, munnlega.

Munnlegt próf í lok 6. árs.

TAN204G • Líffræði munns I • (4e) • Haust • 2f

Umsjónarkennari: Björn R Ragnarsson Lektor

Námskeiðið fjallar um myndun andlits og munnhols með séráherslu á myndun, vefjafræðilega uppbyggingu og starfsemi tanna og nærliggjandi stöðvefja.

Skriflegt próf í lok námskeiðs 2 klst.

TAN205G • Greining II • (0e) • Vor • 4v

Umsjónarkennari: Jón Viðar Arnórsson Lektor

Kennd er greining og skoðun sjúklinga. Námskeiðið byrjar á haustmisseri 2. árs.

Þátttaka. Munnlegt próf í lok 6. árs.

TAN206G • Líffræði munns II • (4e) • Vor

Kennari: Peter Holbrook Prófessor

Kennari: Karl Örn Karlsson Lektor

Fjallað er um lífeðlisfræði munns og kjálka, með áherslu á taugalífeðlisfræði. Klínísk lífeðlisfræði munns er þverfaglegt fræðasvið innan tannlæknisfræðinnar sem byggir á grunni hagnýtrar lífeðlisfræði með tannlækningar að leiðarljósi. Í lífefnafræði munns er fjallað um lífefnafræði tanna, munnvatni; bakteríur í munni og efnaskipti þeirra; tannsykla; tannátu og glerungseyðingu; lífefnafræði og tannvernd. Skriflegt próf

TAN207G • Örveru- og ónæmisfræði I • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Peter Holbrook Prófessor

Kennari: Helga M Ögmundsdóttir Prófessor

Fjallað er um (i) gerð, einangrun og vöxt baktería, sveppa og veira er þýðingu hafa fyrir tannlækna; (ii) dauðhreinsun, sóthreinsun og smit í tannlækningum; (iii) sýklafæði, sérstaklega sjúkdóma er skipta tannlækna máli; (iv) varnakerfi líkamans.

Skriflegt próf 100% í lok vormisseris. Stutta skýrslur úr verklegum æfingum í ónæmisfræði.

TAN208G • Almenn meinafræði • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigfús Þór Nikulásason Lektor

Fjallað er um frumu- og vefjabreytingar við ýmis konar áreiti, afleiðingar frumuskemmda, bólguviðbrögð, græðslu og viðgerð,

ónæmisviðbrögð, truflanir á vökva- og blóðflæði, ofvöxt og eðli æxlisvaxtar, meðfædda sjúkdóma og sjúkdómsbreytingar í einstökum líffærum.

Skriflegt próf í lok misserisins.

TAN209G • Almenn líffræði III • (6e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Sigríður Rósa Viðisdóttir

Í fyrirlestrum er aðallega farið yfir svæðisbundna líffærafræði (anatomia topographica) höfuðs og háls. Með fjarkennslu er nenum leiðbeint með kerfisbundna anatömiu (anatomica systematica), markmið og kröfur. Byggt er á beinafræði höfuðs og háls sem kennd er á vormisseri 1. árs. Skriflegt próf í lok haustmisseris 100%.

Í tímum eru kannanir, verkefnavinna, bæði skrifleg og munnleg, ásamt prófi á módelum og myndum. Útkoman í tímum er metin til prófs og hefur vægi á móti skriflegu prófi í lok misseris.

TAN301G • Tannfylling, aðfari II, skriflegt • (3e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigfús Þór Elíasson Prófessor

Kennari: Ingibjörg S Benediktsdóttir

Kennari: Jónas Geirsson

Kennd eru undirstöðuatriði við tannskurð, tannfyllingu og efnisfræði tannfyllingarefna.

TAN302G • Meinafræði munns og kjálka • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigfús Þór Nikulásason Lektor

Fjallað er um sjúklegar breytingar og sjúkdóma í vefjum munns og kjálka.

Skriflegt próf í lok haustmisseris.

TAN303G • Örveru- og ónæmisfræði II • (3e) • Haust

Umsjónarkennari: Peter Holbrook Prófessor

Fjallað er um (i) örverur í munni; (ii) smitsjúkdóma í munni; (iii) tannátu og tannvegsbólgu; (iv) varnakerfi líkamans m.t.t. varnir í munni.

Skriflegt próf (80%) og munnlegt próf (20%) í lok haustmisseris.

TAN304G • Tannfylling aðfari I • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigfús Þór Elíasson Prófessor

Kennari: Ingibjörg S Benediktsdóttir

Kennari: Sigurður Örn Eiríksson Lektor

Kennari: Jónas Geirsson

Kennd eru undirstöðuatriði við tannskurð, tannfyllingu og efnisfræði tannfyllingarefna.

Þáttaka. Skriflegt próf í lok vormisseris (1,5e.). Frammistada í verklegum æfingum (1,5e próf).

TAN305G • Heilgóma- og partagerð aðfari I • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Bjarni Elvar Pétursson Dósent

Kennari: Gunnar Guðni Leifsson

Kennd eru undirstöðuatriði í gerð heilgóma og parta, þ.e. tæknivinna og tilheyrandi efnisfræði.

Þáttaka.

TAN306G • Krónu- og brúargerð aðfari I • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Bjarni Elvar Pétursson Dósent

Kennari: Björgvin Óli Jónsson

Kennd eru undirstöðuatriði meðferðar niðurbrotinna tanna og minniháttar tanntaps með krónu- og brúargerð ásamt tilsvarendi efnisfræði.

Þáttaka.

TAN307G • Tannfylling, aðfari II, verklegt • (3e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigfús Þór Elíasson Prófessor

Kennari: Ingibjörg S Benediktsdóttir

Kennari: Sigurður Örn Eiríksson Lektor
 Kennari: Jónas Geirsson
 Kennnd eru undirstöðuatriði við tannskurð, tannfyllingu og efnisfræði tannfyllingarefna.
 Skriflegt próf í lok vormisseris (3e.). Frammistaða í verklegum æfingum (3e.).

TAN308G • Heilgóma-og partagerð, aðfari II, skriflegt • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Bjarni Elvar Pétursson Dósent
 Kennari: Gunnar Guðni Leifsson
 Kennnd eru undirstöðuatriði í gerð heilgóma og parta, þ.e. tæknivinna og tilheyrandi efnisfræði.
 Skriflegt próf í lok vormisseris 3. árs (50%). Frammistaða í verklegum æfingum (50%).

TAN309G • Heilgóma-og partagerð, aðfari II, verklegt • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Bjarni Elvar Pétursson Dósent
 Kennari: Gunnar Guðni Leifsson
 Kennnd eru undirstöðuatriði í gerð heilgóma og parta, þ.e. tæknivinna og tilheyrandi efnisfræði.
 Skriflegt próf í lok vormisseris 3. árs (50%). Frammistaða í verklegum æfingum (50%).

TAN310G • Krónu-og brúargerð, aðfari II, skriflegt • (2e) • Vor • 1f

Umsjónarkennari: Bjarni Elvar Pétursson Dósent
 Kennari: Björgvin Óli Jónsson
 Kennnd eru undirstöðuatriði meðferðar niðurbrotinna tanna og minniháttar tanntaps með krónu- og brúargerð ásamt tilsvarendi efnisfræði.

TAN311G • Krónu-og brúargerð, aðfari II, verklegt • (2e) • Vor • 4v

Umsjónarkennari: Bjarni Elvar Pétursson Dósent
 Kennari: Björgvin Óli Jónsson
 Kennnd eru undirstöðuatriði meðferðar niðurbrotinna tanna og minniháttar tanntaps með krónu- og brúargerð ásamt tilsvarendi efnisfræði.

TAN312G • Bitlækningar I • (3e) • Vor

Umsjónarkennari: Karl Örn Karlsson Lektor
 Fjallað er um gerð og störf bitfæranna í heild. Kennslan felur m.a. í sér taugalífeðlisfræði munns og kjálka. kjálkaliði og samstarf bit- og hálsvöðva, tannboganna í heild og bitið, verki í munn og andliti ásamt greiningu andlits- og höfuðverkja og meðferð álagstengdra sjúkdóma og kvilla í kjálkum. Kennnd eru undirstöðuatriði við skoðun, greiningu og meðferð á algengustu álagstengdum kvillum og starfsmeinum í munn og kjálka sem ekki má rekja til tanna eða tannhalds. Í fyrirlestrum er fjallað um orsakir, meingerð og meðferðarúrræði við kjálkakvilla, sjúkraþjálfun, Itfjameðferð, líffræði verkja og verkjamat, sjúkdóma í kjálkaliðum, sálfræðilegar hliðar þrálátra verkja, höfuð- og andlitsverki, taugaverki. Kennsla fer fram á vormisseri 3.árs með fyrirlestrum og verklegum æfingum en á 4.ári hefst klínískt nám samhliða fyrirlestrum og sýnikennslu.
 Þátttaka. Skriflegt próf í lok haustmisseris 4.árs (6 ECTS). Klínísk vinna á 4.ári (3 ECTS).Þar sem verkleg einkunn er gefin í lok 6.árs er reiknað með bitfræðilegri vinnu í öðrum kennslugreinum

TAN313G • Lyfjafræði munns • (1e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigurjón Arnlaugsson Lektor
 Kennari: Peter Holbrook Prófessor
 Kennari: Inga Bergmann Árnadóttir Dósent
 Kennari: Magnús Jóhannsson Prófessor
 Kennari: Karl Örn Karlsson Lektor
 Kennari: Jón Viðar Arnórsson Lektor
 Kynnt verða lyf sem tannlæknar mega nota í starfi sínu og ávísa sjúklingum sínum. Sagt verður frá lögum og reglugerðum um útgáfu lyfseðla. Fjallað verður um lyf sem einkum eru notuð til varnar sjúkdómum í munnholi og aukaverkanir lyfja sem koma fram í munn.

TAN401G • Bitlækningar II • (4e) • Haust • 1f + 1u + 2v

Umsjónarkennari: Karl Örn Karlsson Lektor
 Sjá TAN312G Bitlækningar I
 Sjá TAN312G Bitlækningar I ATH Skriflegt próf í lok haustmisseris 4. árs.

TAN402G • Undirstaða klínískrar vinnu • (1e) • Haust

Umsjónarkennari: Inga Bergmann Árnadóttir Dósent
 Námskeiðið fer fram fyrstu vikuna í september og fyrstu vikuna í janúar.
 Farið verður yfir viðtalstækni, þagnarskyldu, siðfræðileg hugtök- reglur og lög við töku á heilsufarssögu, sjúkraskrágerð, sjúkdómsgreiningu og meðferðaráætlun. Kynntar verða kröfur til hreinlætis, sótthreinsunar og klínískan klæðnað ásamt skráningu sjúklinga í tölvukerfi deildarinnar og gjaldtöku. Námskeiðið inniheldur 9 fyrirlestra ásamt 5 klínískum tímum og er skilyrði þess að hefja nám í klínískum greinum. Við upphaf vormisseris 4.árs verður vinnustofa í teymisvinnu við tannlækningar, 3 fyrirlestrar ásamt æfingum við fantom og heimsókn á tannlæknastofu. Kennndar verða vinnustellingar og vinnuhagráðing við tannlækningar og fjórhentar tannlækningar.
 Þátttaka í námskeiðinu, vinna við teymisvinnu á fantomi og heimsókn á tannlæknastofu (stóðst/stóðst ekki)

TAN403G • Tannsjúkdómafræði • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigfús Þór Eliasson Prófessor
 Kennari: Peter Holbrook Prófessor
 Kennari: Inga Bergmann Árnadóttir Dósent
 Kennnd er um sjúkdóma í hörðum vef tanna.Fjallað er um orsakir framgangs og tíðni tannátu,forvarnaaðgerðir og tannheilbrigðisstarf. Skriflegt próf í lok haustmisseris 4.árs.

TAN404G • Tannvegsfræði I • (3e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigurjón Arnlaugsson Lektor

Kennd eru undirstöðuatriði við skoðun, greiningu og meðferð sjúkdóma í tannvegi. Áhersla er lögð á fræðilegan og klínískan grundvöll munnhírdú, kynningu og meðferð áhalda og lyfja, sem notuð eru við tannhreinsun og tannhírdú. Miðað er við, að nemendur ljúki skoðun, greiningu og hreinsimeðferð a.m.k. 6 sjúklinga með minnst 20 tennur hver til að ljúka námskeiðinu. Tvö tilfelli mega vera í ADA flokki I en hin fjögur í flokki II-IV.

Þátttaka. Skriflegt próf í lok vormisseris 4. árs.

TAN405G • Tannholsfræði I • (3e) • Haust

Umsjónarkennari: Björn R Ragnarsson Lektor

Fjallað er um aðgerðir í tannholi, sem nauðsynlegar kunna að vera vegna tannsjúkdóma eða slysa. Tækninámskeið verður á haustmisseri 4. árs. Fyrirlestrar á haust- og vormisseri 4. árs. Klínísk kennsla hefst á vormisseri 4. árs og er alls 3 misseri.

Þátttaka. Skriflegt próf í lok vormisseris 4. árs (60%). Klínísk vinna (40%) til loka vormisseris 5. árs. Miðað er við að nemandi ljúki tannholsmeðferð tuttugu rótarganga eða annarri samsvarandi vinnu í tannholsfræði.

TAN406G • Tannfylling I • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigfús Þór Eliasson Prófessor

Kennari: Stefán Erlingur Helgason

Kennari: Jónas Geirsson

Fjallað er um tannfyllingarefni og meðferð við tannátu og öðrum sjúkdómum er herja á tennur. Fyrirbyggjandi aðgerðir og almennar tannviðgerðir kenndar með fyrirlestrum og meðferð sjúklinga á klíník.

Þátttaka. Kennsla hefst á haustmisseri 4.árs og varir 5 misseri. Skriflegt próf í lok vormisseris 5.árs (50% af einingum).Verklegt mat (75%klínísk vinna,25% munnlegt próf um verklega þætti og þau tannfyllingarefni sem notuð hafa verið við námið)á vormisseri 6.árs (50%af einingum).

TAN407G • Heilgómagerð I • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Svend Richter Dósent

Kennari: Ellen Flosadóttir Dósent

Kennari: Bjarni Elvar Pétursson Dósent

Kennd eru undirstöðuatriði varðandi gerð heilgóma, blóðgóma, ásetu- og smellugóma og fóðrun heilgóma samfara verklegri þjálfun. Fjallað er um faraldsfræði tannleysis,breytingar í undirlagi heilgóma og aðliggjandi vefjum, implantgóma. Kennsla hefst á haustmisseri 4.árs og varir 4 misseri.

Þátttaka. Skriflegt (30%)og munnlegt (30%)próf í lok vormisseris 5.árs.Mat á klínískri vinnu(40%).Klínískum kröfum í heilgómagerð skal lokið fyrir lok haustmisseris 6.árs. Nemandur ljúki a.m.k.þremur heilgómum heilgómasettum, þar af einum blóðgómi, einum ásetugómi, auk einnar fóðrunar.

TAN408G • Röntgengreining • (2e) • Vor

Umsjónarkennari: Jón Viðar Arnórsson Lektor

Kennd er röntgengreining.

Skriflegt próf í lok vormisseris 4.árs.

TAN409G • Almenn lyflæknisfræði • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Ársæll Jónsson Dósent

Fjallað er um greiningu og meðferð sjúkdóma á sviði lyflæknisfræði.Fyrirlestrar og seminör í Læknagarði, sýnikennsla og klíník á Landspítala-háskólasjúkrahúsi.

Krossapróf og ritgerð (100%)í lok vormisseris 4.árs.

TAN410G • Tannvegsfræði II • (2e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigurjón Arnlaugsson Lektor

Kennd eru undirstöðuatriði við skoðun, greiningu og meðferð sjúkdóma í tannvegi. Áhersla er lögð á fræðilegan og klínískan grundvöll munnhírdú, kynningu og meðferð áhalda og lyfja, sem notuð eru við tannhreinsun og tannhírdú. Miðað er við, að nemendur ljúki skoðun, greiningu og hreinsimeðferð a.m.k. 6 sjúklinga með minnst 20 tennur hver til að ljúka námskeiðinu. Tvö tilfelli mega vera í ADA flokki I en hin fjögur í flokki II-IV.

Skriflegt próf í lok vormisseris 4. árs.

TAN411G • Bitlækningar III • (2e) • Vor

Umsjónarkennari: Karl Örn Karlsson Lektor

Sja TAN312G Bitlækningar I

TAN412G • Tannholsfræði II • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Björn R Ragnarsson Lektor

Fjallað er um aðgerðir í tannholi, sem nauðsynlegar kunna að vera vegna tannsjúkdóma eða slysa. Tækninámskeið verður á haustmisseri 4. árs. Fyrirlestrar á haust- og vormisseri 4. árs. Klínísk kennsla hefst á vormisseri 4. árs og er alls 3 misseri.

Skriflegt próf í lok vormisseris 4. árs (60%). Klínísk vinna (40%) til loka vormisseris 5. árs. Miðað er við að nemandi ljúki tannholsmeðferð tuttugu rótarganga eða annarri samsvarandi vinnu í tannholsfræði.

TAN413G • Tannfylling II • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigfús Þór Eliasson Prófessor

Kennari: Ingibjörg S Benediktsdóttir

Kennari: Stefán Erlingur Helgason
 Kennari: Sigurður Örn Eiríksson Lektor
 Kennari: Jónas Geirsson

Fjallað er um tannfyllingarefni og meðferð við tannátu og öðrum sjúkdómum er herja á tennur. Fyrirbyggjandi aðgerðir og almennar tannviðgerðir kenndar með fyrirlestrum og meðferð sjúklinga á klíník.

Þátttaka. Kennsla hefst á haustmisseri 4.árs og varir 5 misseri. Skriflegt próf í lok vormisseris 5.árs (50% af einingum). Verklegt mat (75%klínísk vinna, 25% munnlegt próf um verklega þætti og þau tannfyllingarefni sem notuð hafa verið við námið) á vormisseri 6.árs (50% af einingum).

TAN414G • Heilgómagerð II • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Svend Richter Dósent

Kennari: Ellen Flosadóttir Dósent

Kennari: Bjarni Elvar Pétursson Dósent

Kennd eru undirstöðuatriði varðandi gerð heilgóma, blóðgóma, ásetu- og smellugóma og föðrun heilgóma samfara verklegri hjálfun. Fjallað er um faraldsfræði tannleysis, breytingar í undirlagi heilgóma og aðliggjandi vefjum, implantgóma. Kennsla hefst á haustmisseri 4. árs og varir 4 misseri.

Þátttaka. Skriflegt (30%) og munnlegt (30%) próf í lok vormisseris 5.árs. Mat á klínískri vinnu (40%). Klínískum kröfum í heilgómagerð skal lokið fyrir lok haustmisseris 6.árs. Nemendur ljúki a.m.k. þremur heilgómum, einum blóðgóm, einni föðrun, og einum ásetugóm.

TAN415G • Krónu- og brúargerð I • (1e) • Vor

Umsjónarkennari: Bjarni Elvar Pétursson Dósent

Kennari: Ellen Flosadóttir Dósent

Kennd eru undirstöðuatriði, verkleg og fræðileg, til gerðar fastra tanngerva (króna og brúa). Kennsla hefst á vormisseri 4.árs.

Þátttaka. Skriflegt (30%) og munnlegt (20%) próf í lok haustmisseris 6.árs. Verklegt nám á 4., 5. og 6.ári, skil á klínískri vinnu er prófskilyrði til lokaprófs. Verklestum kröfum skal lokið á viðunandi hátt að mati kennaranna. Verkefni skulu að jafnaði ekki færri en 20 einingar. Við lok haustmisseris 5.árs verður haldið verklegt námskeið í gerð ábrenndra postulínskróna samkvæmt nánari ákvörðun kennara

TAN416G • Samkennsla I • (2e) • Vor

Umsjónarkennari: Teitur Jónsson Lektor

Sameiginlegt námskeið, sem m.a. inniheldur samfélagstannlækningar, en þeirri kennslu lýkur með verkefnum, almenna handlæknisfræði, öldrunartannlækningar, o.fl. fyrir klíníska nemendur. Réttartannlæknisfræði: Umsjón: Svend Richter lektor 9 tíma námskeið fyrir nema á 4., 5. og 6. ári. Kynnt eru hagnýt og fræðileg atriði réttartannlæknisfræði og tengsl tannlæknisfræði við ýmsar greinar réttarvísinda. Áhersla er lögð á hvernig bera má kennsl á menn út frá tönnum og öðrum mannfæðilegum gögnum. Nemar fá að spreyta sig á raunverulegum verkefnum, skrá postmortem upplýsingar af kjálkum og bera þau saman við tannupplýsingar af hinum horfna. Stuttlega er farið í aðrar greinar réttartannlæknisfræðinnar s.s. greiningu á aldri, kynferði merkingu tanngerva og bitför. Einnig er fjallað sjúkrákrár, lög og siðareglur tannlækna. Námskeiðin eru jafnframt opin til endurmenntunar starfandi tannlæknum. Dagskrá námskeiðanna er auglýst ár hvert við upphaf vormisseris.

Skyldumæting er á námskeið þessi.

TAN417G • Deyfingar I • (1e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðmundur Ásgeir Björnsson Lektor

Kennd eru undirstöðuatriði deyfinga í munn og kjálkum í formi fyrirlestra og verklega æfinga.

Kennsla 1 vika í upphafi kennslu í september. Þátttaka í námskeiðinu; fræðilegt próf í lok 6. árs (Munn- og kjálkaskurðlækningar).

TAN418G • Partagerð I • (1e) • Vor

Umsjónarkennari: Ellen Flosadóttir Dósent

Fjallað er um verkleg og fræðileg atriði þess hluta gervitannagerðar sem ekki verða leyst með heilgómum eða brúm. Kennd er hönnun bráðabirgðalausna svo og varanlegra málmgrinda. Kennsla hefst á vormisseri 4.árs og er alls 4 misseri.

Nemandi þarf að hafa lokið skriflegu og verklegu prófi í aðfaranámskeiðum heilgóma- og partagerðar til þess að geta byrjað á þessu námskeiði.

Þátttaka í fyrirlestrum. Skriflegt (70%) og munnlegt (30%) próf í lok haustmisseris 6.árs. Munnlegt próf byggist á kynningu meðferðartilfellis.

TAN501G • Rannsóknarverkefni - valgrein • (6e) • Haust

Markmið námskeiðsins er að nemendur fái tækifæri til að læra eitthvað um rannsóknaraðferðir, annast sjálfir rannsóknarverkefni undir leiðsögn/umsjón kennara eða aðstoða kennara við hans verkefni. Enginn áætlaður tími er settur fyrir verkefni. Nemendur sem ætla að taka rannsóknarverkefni sem valgrein þurfa að fá sér umsjónarkennara og senda rannsóknaráætlun til kennslunefndar sem metur verkefnið til eininga. Einingar eru breytilegar. Með samþykki kennslunefndar geta nemendur byrjað verkefni. 1-2 einingum skal bætt við ef niðurstaða verkefnis er birt í innlendu eða erlendu tímariti eða erindi flutt á vísindalegum þingum (t.d. Dentsply Student Competition), annars ljúki nemendur verkefni með skýrslu.

TAN502G • Rannsóknarverkefni - valgrein • (6e) • Vor

Markmið námskeiðsins er að nemendur fái tækifæri til að læra eitthvað um rannsóknaraðferðir, annast sjálfir rannsóknarverkefni undir leiðsögn/umsjón kennara eða aðstoða kennara við hans verkefni. Enginn áætlaður tími er settur fyrir verkefni. Nemendur sem ætla að taka rannsóknarverkefni sem valgrein þurfa að fá sér umsjónarkennara og senda rannsóknaráætlun til kennslunefndar sem metur verkefnið til eininga. Einingar eru breytilegar. Með samþykki kennslunefndar geta nemendur byrjað verkefni. 1-2 einingum skal bætt við ef niðurstaða verkefnis er birt í innlendu eða erlendu tímariti eða erindi flutt á vísindalegum þingum (t.d. Dentsply Student Competition), annars ljúki nemendur verkefni með skýrslu.

TAN503G • Rannsóknarverkefni - valgrein • (8e) • Haust

Markmið námskeiðsins er að nemendur fái tækifæri til að læra eitthvað um rannsóknaraðferðir, annast sjálfir rannsóknarverkefni undir leiðsögn/umsjón kennara eða aðstoða kennara við hans verkefni. Enginn áætlaður tími er settur fyrir verkefni. Nemendur sem ætla að taka rannsóknarverkefni sem valgrein þurfa að fá sér umsjónarkennara og senda rannsóknaráætlun til kennslunefndar sem metur verkefnið til eininga. Einingar eru breytilegar. Með samþykki kennslunefndar geta nemendur byrjað verkefni. 1-2 einingum skal bætt við ef niðurstaða verkefnis er birt í innlendu eða erlendu tímariti eða erindi flutt á vísindalegum þingum (t.d. Dentsply Student Competition), annars ljúki nemendur verkefni með skýrslu.

TAN504G • Rannsóknarverkefni - valgrein • (8e) • Vor

Markmið námskeiðsins er að nemendur fái tækifæri til að læra eitthvað um rannsóknaraðferðir, annast sjálfir rannsóknarverkefni undir leiðsögn/umsjón kennara eða aðstoða kennara við hans verkefni. Enginn áætlaður tími er settur fyrir verkefni. Nemendur sem ætla að taka rannsóknarverkefni sem valgrein þurfa að fá sér umsjónarkennara og senda rannsóknaráætlun til kennslunefndar sem metur verkefnið til eininga. Einingar eru breytilegar. Með samþykki kennslunefndar geta nemendur byrjað verkefni. 1-2 einingum skal bætt við ef niðurstaða verkefnis er birt í innlendu eða erlendu tímariti eða erindi flutt á vísindalegum þingum (t.d. Dentsply Student Competition), annars ljúki nemendur verkefni með skýrslu.

TAN505G • Rannsóknarverkefni - valgrein • (10e) • Haust

Markmið námskeiðsins er að nemendur fái tækifæri til að læra eitthvað um rannsóknaraðferðir, annast sjálfir rannsóknarverkefni undir leiðsögn/umsjón kennara eða aðstoða kennara við hans verkefni. Enginn áætlaður tími er settur fyrir verkefni. Nemendur sem ætla að taka rannsóknarverkefni sem valgrein þurfa að fá sér umsjónarkennara og senda rannsóknaráætlun til kennslunefndar sem metur verkefnið til eininga. Einingar eru breytilegar. Með samþykki kennslunefndar geta nemendur byrjað verkefni. 1-2 einingum skal bætt við ef niðurstaða verkefnis er birt í innlendu eða erlendu tímariti eða erindi flutt á vísindalegum þingum (t.d. Dentsply Student Competition), annars ljúki nemendur verkefni með skýrslu.

TAN506G • Rannsóknarverkefni - valgrein • (10e) • Vor

Markmið námskeiðsins er að nemendur fái tækifæri til að læra eitthvað um rannsóknaraðferðir, annast sjálfir rannsóknarverkefni undir leiðsögn/umsjón kennara eða aðstoða kennara við hans verkefni. Enginn áætlaður tími er settur fyrir verkefni. Nemendur sem ætla að taka rannsóknarverkefni sem valgrein þurfa að fá sér umsjónarkennara og senda rannsóknaráætlun til kennslunefndar sem metur verkefnið til eininga. Einingar eru breytilegar. Með samþykki kennslunefndar geta nemendur byrjað verkefni. 1-2 einingum skal bætt við ef niðurstaða verkefnis er birt í innlendu eða erlendu tímariti eða erindi flutt á vísindalegum þingum (t.d. Dentsply Student Competition), annars ljúki nemendur verkefni með skýrslu.

TAN507G • Tannfylling III • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigfús Þór Elíasson Prófessor

Kennari: Stefán Erlingur Helgason

Kennari: Sigurður Örn Eiríksson Lektor

Kennari: Jónas Geirsson

Fjallað er um tannfyllingarefni og meðferð við tannátu og öðrum sjúkdómum er herja á tennur. Fyrirbyggjandi aðgerðir og almennar tannviðgerðir kenndar með fyrirlestrum og meðferð sjúklinga á klíník.

Þátttaka. Kennsla hefst á haustmisseri 4. árs og varir 5 misseri. Skriflegt próf í lok vormisseris 5. árs (50% af einingum). Verklegt mat (75% klínísk vinna, 25% munnlegt próf um verklega þætti og þau tannfyllingarefni sem notuð hafa verið við námið) á vormisseri 6. árs (50% af einingum).

TAN508G • Tannvegsfræði III • (3e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigurjón Arnlaugsson Lektor

Kennari: Ingólfur Árni Eldjárn

Kennd eru undirstöðuatriði við skoðun, greiningu og meðferð sjúkdóma í tannvegi. Áhersla er lögð á fræðilegan og klínískan grundvöll munnhirðu, kynningu og meðferð áhalda og lyfja, sem notuð eru við tannhreinun og tannhirðu. Miðað er við, að nemendur ljúki skoðun, greiningu og hreinsimeðferð a.m.k. 6 sjúklinga með minnst 20 tennur hver til að ljúka námskeiðinu. Tvö tilfelli mega vera í ADA flokki I en hin fjögur í flokki II-IV.

Þátttaka. Skriflegt próf í lok vormisseris 4. árs.

TAN509G • Tannholsfræði III • (2e) • Haust

Umsjónarkennari: Björn R Ragnarsson Lektor

Fjallað er um aðgerðir í tannholi, sem nauðsynlegar kunna að vera vegna tannsjúkdóma eða slysa. Tækninámskeið verður á haustmisseri 4. árs. Fyrirlestrar á haust- og vormisseri 4. árs. Klínísk kennsla hefst á vormisseri 4. árs og er alls 3 misseri.

Þátttaka. Skriflegt próf í lok vormisseris 4. árs (60%). Klínísk vinna (40%) til loka vormisseris 5. árs. Miðað er við að nemandi ljúki tannholsmeðferð tuttugu rótarganga eða annarri samsvarandi vinnu í tannholsfræði.

TAN510G • Krónu- og brúargerð II • (3e) • Haust

Umsjónarkennari: Bjarni Elvar Pétursson Dósent

Kennari: Sigríður Rósa Víðisdóttir

Kennari: Jón Ólafur Sigurjónsson

Kennd eru undirstöðuatriði, verkleg og fræðileg, til gerðar fastra tanngerva (króna og brúa). Kennsla hefst á vormisseri 4. árs.

Þátttaka. Skriflegt (30%) og munnlegt (20%) próf í lok haustmisseris 6. árs. Verklegt nám á 4., 5. og 6. ári, skil á klínískri vinnu er prófskilyrði til lokaprófs. Verklegum kröfum skal lokið á viðunandi hátt að mati kennaranna. Verkefni skulu að jafnaði ekki færri en 20 einingar. Við lok haustmisseris 5. árs verður haldið verklegt námskeið í gerð ábrenndra postúlínískróna samkvæmt nánari ákvörðun kennara (12/Æ)

TAN511G • Heilgómagerð III • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Svend Richter Dósent

Kennari: Ellen Flosadóttir Dósent

Kennari: Bjarni Elvar Pétursson Dósent

Kennd eru undirstöðuatriði varðandi gerð heilgóma, blóðgóma, ásetu- og smellugóma og fôðrun heilgóma samfara verklegri þjálfun. Fjallað er um færaldsfræði tannleysis, breytingar í undirlagi heilgóma og aðliggjandi vefjum, implantgóma. Kennsla hefst á haustmisseri 4. árs og varir 4 misseri.

Þáttaka. Skriflegt (30%) og munnlegt (30%) próf í lok vormisseris 5. árs. Mat á klíniskri vinnu (40%). Klínískum kröfum í heilgómagerð skal lokið fyrir lok haustmisseris 6. árs. Nemendur ljúki a.m.k. þremur heilgómasettum, þar af einum blóðgómi, einum ásetugómi auk einnar fôðrunar.

TAN512G • Tannréttingar I • (3e) • Haust • 1f

Umsjónarkennari: Teitur Jónsson Lektor

Kennslan fjallar um vöxt og þroska höfuðkúpu, andlits og kjálka frá því á fósturstigi og þar til vexti lýkur og þróun bitsins eftir fæðingu. Fjallað verður um greiningu og þróun frávika í afstöðu kjálka, tannboga og tanna, tíðni þeirra, orsakir, fyrirbyggjandi aðgerðir og meðferð.

Kennsla hefst á haustmisseri 5. árs og varir 4 misseri.

Þáttaka. Mat á verkefnum

TAN513G • Barnatannlækningar I • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigurður Rúnar Sæmundsson Dósent

Meðhöndlun barna og unglunga, forvarnir, greining og meðferð munnsjúkdóma þeirra.

Þáttaka.

TAN514G • Munn/kjálkaskurðlækningar I • (2e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðmundur Ásgeir Björnsson Lektor

Kennari: Júlíus Helgi Schopka

Fjallað er um sjúkdóma í munn og kjálkum, greiningu og meðferð þeirra. Kynning á lyflæknisfræði munnholts eftir því sem tilefni gefst til.

Kennsla byrjar á haustmisseri 5. árs og er alls 4 misseri. Klínísk vinna á 6. ári.

Þáttaka. Skriflegt próf í lok vormisseris 6. árs (80%). Klínísk vinna (20%).

TAN515G • Tannvegsfræði IV • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigurjón Arnlaugsson Lektor

Kennari: Ingólfur Árni Eldjárn

Kennar eru orsakir, greining og meðferð sjúkdóma í tannvegi. Sérstök áhersla er lögð á varnaraðgerðir. Á vormisseri 5. árs og á 6. ári fá nemendur þjálfun í skurðaðgerðum við tannvegsjúkdómum.

Þáttaka. Skriflegt próf (60%) í lok vormisseris 6. árs. Klínísk vinna (40%).

TAN516G • Tannholtsfræði IV • (3e) • Vor

Umsjónarkennari: Björn R. Ragnarsson Lektor

Fjallað er um aðgerðir í tannholi, sem nauðsynlegar kunna að vera vegna tannsjúkdóma eða slysa. Tækninámskeið verður á haustmisseri 4. árs. Fyrirlestrar á haust- og vormisseri 4. árs. Klínísk kennsla hefst á vormisseri 4. árs og er alls 3 misseri.

Skriflegt próf í lok vormisseris 4. árs (60%). Klínísk vinna (40%) til loka vormisseris 5. árs. Miðað er við að nemandi ljúki tannholtsmeðferð tuttugu rótarganga eða annari samsvarandi vinnu í tannholtsfræði.

TAN517G • Krónu- og brúargerð III • (3e) • Vor

Umsjónarkennari: Bjarni Elvar Pétursson Dósent

Kennd eru undirstöðuatriði, verkleg og fræðileg, til gerðar fastra tanngerva (króna og brúa). Kennsla hefst á vormisseri 4. árs.

Þáttaka. Skriflegt (30%) og munnlegt (20%) próf í lok haustmisseris 6. árs. Verklegt nám á 4., 5. og 6. ári, skil á klíniskri vinnu er prófskilyrði til lokaprófs. Verkefnum kröfum skal lokið á viðunandi hátt að mati kennaranna. Verkefnum skulu að jafnaði ekki færri en 20 einingar. Við lok haustmisseris 5. árs verður haldið verklegt námskeið í gerð ábrenndra postulínskróna samkvæmt nánari ákvörðun kennara

TAN518G • Tannfylling IV • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigfús Þór Eliásson Prófessor

Kennari: Stefán Erlingur Helgason

Kennari: Sigurður Örn Eiríksson Lektor

Kennari: Jónas Geirsson

Fjallað er um tannfyllingarefni og meðferð við tannátu og öðrum sjúkdómum er herja á tennur. Fyrirbyggjandi aðgerðir og almennar tannviðgerðir kenndar með fyrirlestrum og meðferð sjúklunga á klíník. Kennsla hefst á haustmisseri 4. árs og varir 5 misseri.

Skriflegt próf í lok vormisseris 5. árs. Verklegt mat (75% klínísk vinna, 25% munnlegt próf um verklega þætti og þau tannfyllingarefni sem notuð hafa verið við námið) á vormisseri 6. árs.

TAN519G • Tannréttingar II • (2e) • Vor • 1f

Umsjónarkennari: Teitur Jónsson Lektor

Kennslan fjallar um vöxt og þroska höfuðkúpu, andlits og kjálka frá því á fósturstigi og þar til vexti lýkur og þróun bitsins eftir fæðingu.

Fjallað verður um greiningu og þróun frávika í afstöðu kjálka, tannboga og tanna, tíðni þeirra, orsakir, fyrirbyggjandi aðgerðir og meðferð.

Kennsla hefst á haustmisseri 5. árs og varir 4 misseri.

Þáttaka. Mat á verkefnum.

TAN520G • Barnatannlækningar II • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigurður Rúnar Sæmundsson Dósent

Meðhöndlun barna og unglunga, forvarnir, greining og meðferð munnsjúkdóma þeirra.

Þáttaka.

TAN521G • Munn/kjálkaskurðlækningar II • (2e) • Vor

Umsjónarkennari: Guðmundur Ásgeir Björnsson Lektor

Kennari: Júlíus Helgi Schopka

Fjallað er um sjúkdóma í munn og kjálkum, greiningu og meðferð þeirra. Kynning á lyflæknisfræði munnhols eftir því sem tilefni gefst til.

Kennsla byrjar á haustmíssi 5. árs og er alls 4 misseri. Klínísk vinna á 6. ári.

Þátttaka. Skriflegt próf í lok vormíssi 6. árs (80%). Klínísk vinna (20%).

TAN522G • Heilgómagerð IV • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Svend Richter Dósent

Kennd eru undirstöðuatriði varðandi gerð heilgóma, blóðgóma, ásetu- og smellugóma og föðrun heilgóma samfara verklegri þjálfun. Fjallað er um faraldsfræði tannleysis, breytingar í undirlagi heilgóma og aðliggjandi vefjum, implantgóma. Kennsla hefst á haustmíssi 4. árs og varir 4 misseri. Fyrirhuguð er kennsla í tannplöntum. Áætlað er að hún fari fram á vormíssi 5. árs og haustmíssi 6. árs

Skriflegt (30%) og munnlegt (30%) próf í lok vormíssi 5. árs. Mat á klínískri vinnu (40%). Klínískum kröfum í heilgómagerð skal lokið fyrir lok haustmíssi 6. árs. Nemendur ljúki a.m.k. þremur heilgómum, einum blóðgóm, einni föðrun, og einum ásetugóm.

TAN523G • Samkennd II • (2e) • Vor

Umsjónarkennari: Teitur Jónsson Lektor

Sameiginlegt námskeið, sem m.a. inniheldur samfélagstannlækningar, en þeirri kennslu lýkur með verkefnum, almenna handlæknisfræði, öldrunartannlækningar, o.fl. fyrir klíníska nemendur. Réttartannlæknisfræði: Umsjón: Svend Richter lektor 9 tíma námskeið fyrir nema á 4., 5. og 6. ári. Kynnt eru hagnýt og fræðileg atriði réttartannlæknisfræði og tengsl tannlæknisfræði við ýmsar greinar réttarvísinda. Áhersla er lögð á hvernig bera má kennsl á menn út frá tönnum og öðrum mannfræðilegum gögnum. Nemar fá að spreyta sig á raunverulegum verkefnum, skrá postmortem upplýsingar af kjálkum og bera þau saman við tannupplýsingar af hinum horfna. Stuttlega er farið í aðrar greinar réttartannlæknisfræðinnar s.s. greiningu á aldri, kynferði merkingu tanngerva og bitför. Einnig er fjallað sjúkraskrár, lög og siðareglur tannlækna. Námskeiðin eru jafnframt opin til endurmenntunar starfandi tannlæknum. Dagskrá námskeiðanna er auglýst ár hvert við upphaf vormíssi.

Skyldumæting er á námskeið þessi.

TAN524G • Partagerð III • (2e) • Haust

Umsjónarkennari: Ellen Flosadóttir Dósent

Fjallað er um verkleg og fræðileg atriði þess hluta gervitannagerðar sem ekki verða leyst með heilgómum eða brúm. Kennd er hönnun bráðabirgðalausna svo og varanlegra málmgrinda. Kennsla hefst á vormíssi 4. árs og er alls 4 misseri.

Þátttaka í fyrirlestrum. Skriflegt (70%) og munnlegt (30%) próf í lok haustmíssi 6. árs. Munnlegt próf byggist á kynningu meðferðartilfellis.

TAN525G • Partagerð IV • (1e) • Vor

Umsjónarkennari: Ellen Flosadóttir Dósent

Fjallað er um verkleg og fræðileg atriði þess hluta gervitannagerðar sem ekki verða leyst með heilgómum eða brúm. Kennd er hönnun bráðabirgðalausna svo og varanlegra málmgrinda. Kennsla hefst á vormíssi 4. árs og er alls 4 misseri.

Þátttaka í fyrirlestrum. Skriflegt (70%) og munnlegt (30%) próf í lok haustmíssi 6. árs. Munnlegt próf byggist á kynningu meðferðartilfellis.

TAN601G • Deyfingar II, notkun glaðlofts við tannlækningar • (1e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigurður Rúnar Sæmundsson Dósent

Notkun glaðlofts til sefunar í tannlækningum. 15F + klíník í barnatannlækningum og munn- og kjálkaskurðlækningum á 6. ári.

Skriflegt próf í lok haustmíssi 6. árs.

TAN602G • Greining III • (1e) • Haust

Umsjónarkennari: Jón Viðar Arnórsson Lektor

Kennd er greining og skoðun sjúklinga. Námskeiðin byrja á 2. ári (75F) og framhald er á 6. ári (75F). Áætlað er að 6. árs nemendur skipuleggi meðferðaráætlun með aðstoð 2. árs nema.

Þátttaka. Munnlegt próf um meðferðaráætlun í lok 6. árs.

TAN603G • Tannfylling V • (3e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigfús Þór Elíasson Prófessor

Kennari: Stefán Erlingur Helgason

Kennari: Jónas Geirsson

Fjallað er um tannfyllingarefni og meðferð við tannátu og öðrum sjúkdómum er herja á tennur. Fyrirbyggjandi aðgerðir og almennar tannviðgerðir kenndar með fyrirlestrum og meðferð sjúklinga á klíník.

Þátttaka. Kennsla hefst á haustmíssi 4. árs og varir 5 misseri. Skriflegt próf í lok vormíssi 5. árs (50% af einingum). Verklegt mat (75% klínísk vinna, 25% munnlegt próf um verklega þætti og þau tannfyllingarefni sem notuð hafa verið við námið) á vormíssi 6. árs (50% af einingum).

TAN603M • Lyflæknisfræði munnhols • (4e) • Haust

Umsjónarmaður: Peter Holbrook Prófessor

Þetta er valnámskeið, sérstaklega ætlað nemendum í framhaldsnámi eða í endurmenntun. Í byrjun er sóttur hluti af 07.12.74-836/07.12.75-836 (kynning á lyflæknisfræði munnhols, 4F, 6K). Til viðbótar kemur 16 klst. klínísk vinna í lyflæknisfræði munnhols undir leiðsögn sérfræðings og námskeiðinu mun ljúka með ritgerð (um 10 bls.)

TAN604G • Munn/kjálkaskurðlækningar III • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðmundur Ásgeir Björnsson Lektor
Fjallað er um sjúkdóma í munn og kjálkum, greiningu og meðferð þeirra. Kynning á lyflæknisfræði munnhols eftir því sem tilefni gefst til. Kennsla byrjar á haustmíssi 5. árs og er alls 4 míssi. Klínísk vinna á 6. ári.
Þátttaka. Skriflegt próf í lok vormíssis 6. árs (80%). Klínísk vinna (20%).

TAN605G • Tannvegsfræði V • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigurjón Arnlaugsson Lektor
Kennari: Ingólfur Árni Eldjárn
Kennar eru orsakir, greining og meðferð sjúkdóma í tannvegi. Sérstök áhersla er lögð á varnaraðgerðir. Á vormíssi 5. árs og á 6. ári fá nemendur þjálfun í skurðaðgerðum við tannvegsjúkdómum.
Þátttaka. Skriflegt próf (60%) í lok vormíssis 6. árs. Klínísk vinna (40%).

TAN606G • Tannréttingar III • (4e) • Haust • 1f + 1d

Umsjónarkennari: Teitur Jónsson Lektor
Kennslan fjallar um vöxt og þroska höfuðkúpu, andlits og kjálka frá því á fösturstigi og þar til vexti lýkur og þróun bitsins eftir fæðingu. Fjallað verður um greiningu og þróun frávika í afstöðu kjálka, tannboga og tanna, tíðni þeirra, orsakir, fyrirbyggjandi aðgerðir og meðferð. Kennsla hefst á haustmíssi 5. árs og varir 4 míssi.
Þátttaka. Mat á verkefnum og klínískri vinnu.

TAN607G • Barnatannlækningar III • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigurður Rúnar Sæmundsson Dósent
Meðhöndlun barna og unglinga, forvarnir, greining og meðferð munnsjúkdóma þeirra.
Þátttaka.

TAN608G • Krónu- og brúargerð IV • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Bjarni Elvar Pétursson Dósent
Kennd eru undirstöðuatriði, verkleg og fræðileg, til gerðar fastra tanngerva (króna og brúa). Kennsla hefst á vormíssi 4. árs. Skriflegt (30%) og munnlegt (20%) próf í lok haustmíssis 6. árs. Verklegt nám á 4., 5. og 6. ári, skil á klínískri vinnu er prófskilyrði til lokaprófs. Verkefnum kröfum skal lokið á viðunandi hátt að mati kennaranna. Verkefnum skulu að jafnaði ekki færri en 20 einingar.

TAN609G • Samkennsla III • (2e) • Vor

Umsjónarkennari: Teitur Jónsson Lektor
Sameiginlegt námskeið, sem m.a. inniheldur samfélagstannlækningar, en þeirri kennslu lýkur með verkefnum, almenna handlæknisfræði, öldrunartannlækningar, o.fl. fyrir klíníska nemendur. Réttartannlæknisfræði: Umsjón: Svend Richter lektor 9 tíma námskeið fyrir nema á 4., 5. og 6. ári. Kynnt eru hagnýt og fræðileg atriði réttartannlæknisfræði og tengsl tannlæknisfræði við ýmsar greinar réttarvísinda. Áhersla er lögð á hvernig bera má kennsl á menn út frá tönnum og öðrum mannfræðilegum gögnum. Nemar fá að spreyta sig á raunverulegum verkefnum, skrá postmortem upplýsingar af kjálkum og bera þau saman við tannupplýsingar af hinum horfna. Stuttlega er farið í aðrar greinar réttartannlæknisfræðinnar s.s. greiningu á aldri, kynferði merkingu tanngerva og bitför. Einnig er fjallað sjúkraskrár, lög og siðareglur tannlækna. Námskeiðin eru jafnframt opin til endurmenntunar starfandi tannlæknum. Dagskrá námskeiðanna er auglýst ár hvert við upphaf vormíssis.
Skyldumæting er á námskeið þessi.

TAN610G • Bitlækningar IV • (0e) • Vor

Umsjónarkennari: Karl Örn Karlsson Lektor
Sjá TAN312G Bitlækningar I. Formlegri kennslu í bitlækningum lauk á 4. ári. Gert er ráð fyrir að nemendur sinni álagstengdum vandamálum sjúklinga sinna í almennri meðferð.
Þar sem verkleg einkunn er gefin í lok 6. árs er reiknað með bitfræðilegri vinnu í öðrum kennslugreinum.

TAN611G • Tannfylling VI • (3e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigfús Þór Eliásson Prófessor
Kennari: Stefán Erlingur Helgason
Kennari: Sigurður Örn Eiríksson Lektor
Kennari: Jónas Geirsson
Fjallað er um tannfyllingarefni og meðferð við tannáttu og öðrum sjúkdómum er herja á tennur. Fyrirbyggjandi aðgerðir og almennar tannviðgerðir kenndar með fyrirlestrum og meðferð sjúklinga á klíník.
Skriflegt próf í lok vormíssis 5. árs. Verklegt mat (75% klínísk vinna, 25% munnlegt próf um verklega þætti og þau tannfyllingarefni sem notuð hafa verið við námið) á vormíssi 6. árs.

TAN612G • Heilgómagerð V • (1e) • Vor

Umsjónarkennari: Svend Richter Dósent
Kennari: Ellen Flosadóttir Dósent
Kennari: Bjarni Elvar Pétursson Dósent
Kennd eru undirstöðuatriði varðandi gerð heilgóma, blóðgóma, ásetu- og smellugóma og föðrun heilgóma samfara verklegri þjálfun. Fjallað er um faraldsfræði tannleysis, breytingar í undirlagi heilgóma og aðliggjandi vefjum, implantgóma. Kennsla hefst á haustmíssi 4. árs og varir 4 míssi.
Skriflegt (30%) og munnlegt (30%) próf í lok vormíssis 5. árs. Mat á klínískri vinnu (40%). Klínískum kröfum í heilgómagerð skal lokið fyrir lok vormíssis 6. árs. Nemendur ljúki a.m.k. þremur heilgómasettum þar af einum blóðgómi, einum ásetugómi, auk einnar föðrunar.

TAN613G • Tannvegsfræði VI • (3e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigurjón Arnlaugsson Lektor

Kenndar eru orsakir, greining og meðferð sjúkdóma í tannvegi. Sérstök áhersla er lögð á varnaraðgerðir. Á vormisseri 5. árs og á 6. ári fá nemendur þjálfun í skurðaðgerðum við tannvegssjúkdómum. Skriflegt próf (60%) í lok vormisseris 6. árs. Klínísk vinna (40%).

TAN614G • Tannvegsfræði VI - verkleg • (1e) • Vor [i](#)

Umsjónarkennari: Sigurjón Arnlaugsson Lektor
Kennari: Ingólfur Árni Eldjárn

Kenndar eru orsakir, greining og meðferð sjúkdóma í tannvegi. Sérstök áhersla er lögð á varnaraðgerðir. Á vormisseri 5. árs og á 6. ári fá nemendur þjálfun í skurðaðgerðum við tannvegssjúkdómum. Skriflegt próf (60%) í lok vormisseris 6. árs. Klínísk vinna (40%).

TAN615G • Krónu-og brúargerð V • (3e) • Vor [i](#)

Umsjónarkennari: Bjarni Elvar Pétursson Dósent

Kennd eru undirstöðuatriði, verkleg og fræðileg, til gerðar fastra tanngerva (króna og brúa). Kennsla hefst á vormisseri 4. árs. Skriflegt (30%) og munnlegt (20%) próf í lok haustmisseris 6. árs. Verklegt nám á 4., 5. og 6. ári, skil á klínískri vinnu er prófskilyrði til lokaprófs. Verklestum kröfum skal lokið á viðunandi hátt að mati kennaranna. Verkefni skulu að jafnaði ekki færri en 20 einingar.

TAN616G • Munn/kjálkaskurðlækningar IV fræðil. • (5e) • Vor [i](#)

Umsjónarkennari: Guðmundur Ásgeir Björnsson Lektor

Fjallað er um sjúkdóma í munn og kjálkum, greiningu og meðferð þeirra. Kennsla byrjar á haustmisseri 5. árs og er alls 4 misseri. Klínísk vinna á 6. ári. Skriflegt próf í lok vormisseris 6. árs (80%). Klínísk vinna (20%).

TAN617G • Munn/kjálkaskurðlækningar IV - verkl. • (1e) • Vor [i](#)

Umsjónarkennari: Guðmundur Ásgeir Björnsson Lektor

Fjallað er um sjúkdóma í munn og kjálkum, greiningu og meðferð þeirra. Kynning á lyflæknisfræði munnholts eftir því sem tilefni gefst til. Kennsla byrjar á haustmisseri 5. árs og er alls 4 misseri. Klínísk vinna á 6. ári. Skriflegt próf í lok vormisseris 6. árs (80%). Klínísk vinna (20%).

TAN618G • Tannréttingar IV • (3e) • Vor • 1f + 1d [i](#)

Umsjónarkennari: Teitur Jónsson Lektor

Kennslan fjallar um vöxt og þroska höfuðkúpu, andlits og kjálka frá því á fösturstigi og þar til vexti lýkur og þróun bitsins eftir fæðingu. Fjallað verður um greiningu og þróun frávika í afstöðu kjálka, tannboga og tanna, tíðni þeirra, orsakir, fyrirbyggjandi aðgerðir og meðferð. Kennsla hefst á haustmisseri 5. árs og varir 4 misseri. Skriflegt (70%) og munnlegt (30%) próf í lok vormisseris 6. árs.

TAN619G • Tannréttingar IV - verkl. • (1e) • Vor [i](#)

Umsjónarkennari: Teitur Jónsson Lektor

Kennslan fjallar um vöxt höfuðkúpu, andlits- og kjálkabeina og þróun tannboga og bits; ennfremur um greiningu galla og frávika í andliti, kjálkum, tannbogum og biti, tíðni þeirra, orsakir, fyrirbyggjandi aðgerðir og meðferð. Preklínísk námskeið í gómplötugerð og greiningu röntgenmynda og annarra tannréttingagagna verða haldin í lok haustmisseris og á vormisseri 5. árs samkvæmt nánari tilkynningu kennara. Mat á preklínískri og klínískri vinnu og verkefnum.

TAN620G • Barnatannlækningar IV • (2e) • Vor [i](#)

Umsjónarkennari: Sigurður Rúnar Sæmundsson Dósent

Meðhöndlun barna og unglínga, forvarnir, greining og meðferð munnsjúkdóma þeirra. Símat klínískra verka 50% og skriflegt lokapróf 50%.

TAN621G • Barnatannlækningar IV - verklegt • (2e) • Vor [i](#)

Umsjónarkennari: Sigurður Rúnar Sæmundsson Dósent

Meðhöndlun barna og unglínga, forvarnir, greining og meðferð munnsjúkdóma þeirra. Símat klínískra verka 50% og skriflegt lokapróf 50%.

TAN622G • Greining IV • (1e) • Vor [i](#)

Umsjónarkennari: Jón Viðar Arnórsson Lektor

Kennari: Peter Holbrook Prófessor

Kennd er greining og skoðun sjúklinga. Námskeiðin byrja á 2. ári (75F) og framhald er á 6. ári (75F). Áætlað er að 6. árs nemendur skipuleggi meðferðaráætlun með aðstoð 2. árs nema. Kynning á lyflæknisfræði munnholts (4f + 6k) eftir því sem tilefni gefst til. Munnlegt próf um meðferðaráætlun í lok 6. árs.

TAN623G • Partagerð V fræðileg/munnleg • (4e) • Haust [i](#)

Umsjónarkennari: Ellen Flosadóttir Dósent

Fjallað er um verkleg og fræðileg atriði þess hluta gervitannagerðar sem ekki verða leyst með heilgómum eða brúm. Kennd er hönnun bráðabirgðalausna svo og varanlegra málmgrinda. Kennsla hefst á vormisseri 4. árs og er alls 4 misseri. Þátttaka í fyrirlestrum. Skriflegt (70%) og munnlegt (30%) próf í lok haustmisseris 6. árs. Munnlegt próf byggist á kynningu meðferðartilfellis.

TAN624G • Partagerð VI • (2e) • Vor [i](#)

Umsjónarkennari: Ellen Flosadóttir Dósent

Fjallað er um verkleg og fræðileg atriði þess hluta gervitannagerðar, sem ekki verða leyst með heilgómum eða brúm. Kennd er hönnun bráðabirgðalausna, svo og varanlegra málmgrinda. Kennsla hefst á vormisseri 4. árs og er alls 5 misseri.

Verklegt nám. Nemendur ljúki a.m.k. tveimur stálgrindapörtum og fôðrun á einum slíkum.

TSM101G • Inngangur að heilgómagerð fræðileg • (6e) • Haust

Meginmarkmið námsins er að mennta nemendur í tannsmíði og stuðla þannig að grunnþjónustu við sjúklinga í formi munnervasmíði. Í náminu er nemendum boðið upp á faglegt og krefjandi nám í gerð munngerva bæði bóklegt og verklegt. Nám í tannsmíði tekur 3 ár og lýkur með BS prófi í tannsmíði.

Á 1., 2. og 3. misseri stunda namar nám í undirstöðugreinum munnervasmíði. Á 4. og 5. misseri er lögð áhersla á verklegar æfingar á kennsluverkstæðum. Á 6. misseri er áhersla á vinnu við lokaverkefni undir handleiðslu kennara við námsleiðina. Nemendur verða að taka þátt í öllum verklegum æfingum og standa skil á verkefnum.

Tannsmíði er einungis hægt að stunda sem aðalgrein. Námið er alls 180 einingar. Í desember að loknu 1. misseri 1. árs er haldið **samkeppnispróf**, (nánari upplýsingar á bls 5).

Að loknu BS grunnnámi í tannsmíði stendur nemendum til boða að sækja framhaldsnám til masters- og doktorsgráðu.

TAN001F • Meistaraverkefni • (30e) • Haust
Meistaraverkefni

TAN002F • Meistaraverkefni • (30e) • Vor
Meistaraverkefni

TAN003F • Meistaraverkefni • (30e) • Sumar
Meistaraverkefni

TAN004F • Doktorsverkefni • (30e) • Haust
Doktorsverkefni

TAN005F • Doktorsverkefni • (30e) • Vor
Doktorsverkefni

TAN006F • Doktorsverkefni • (30e) • Sumar
Doktorsverkefni

TAN007F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs • (30e) • Haust
Rannsóknarverkefni

TAN602F • Lyflæknisfræði munnhols • (4e) • Vor
Umsjónarmaður: Peter Holbrook Prófessor

Þetta er valnámskeið, sérstaklega ætlað nemendum í framhaldsnámi eða í endurmenntun. Í byrjun er sóttur hluti af 07.12.74-836/07.12.75-836 (kynning á lyflæknisfræði munnhols, 4F, 6K). Til viðbótar kemur 16 klst. klínísk vinna í lyflæknisfræði munnhols undir leiðsögn sérfræðings og námskeiðinu mun ljúka með ritgerð (um 10 bls.)

TAN603M • Lyflæknisfræði munnhols • (4e) • Haust
Umsjónarmaður: Peter Holbrook Prófessor

Þetta er valnámskeið, sérstaklega ætlað nemendum í framhaldsnámi eða í endurmenntun. Í byrjun er sóttur hluti af 07.12.74-836/07.12.75-836 (kynning á lyflæknisfræði munnhols, 4F, 6K). Til viðbótar kemur 16 klst. klínísk vinna í lyflæknisfræði munnhols undir leiðsögn sérfræðings og námskeiðinu mun ljúka með ritgerð (um 10 bls.)

Hugvísindasvið

Deild erlendra tungumála, bókmennta og málvísinda

DAN001G • Sjálfsnám í dönsku II • (6e) • Vor • 4æ

Umsjónarmaður: Eyjólfur Már Sigurðsson Deildarstjóri

Sjálfsnám í dönsku II er nemendastýrt dönskunám þar sem nemendur stjórna að hluta til eða öllu leyti helstu þáttum námsins svo sem markmiðum, aðferðum, efnisvali og námsmati. Um er að ræða framhaldsnámskeið fyrir þá nemendur sem hafa lokið Sjálfsnámi í dönsku I. Það námskeið er þó ekki nauðsynlegur undirbúningur og nýir nemendur geta skráð sig í þetta námskeið að uppfylltum forkröfum. Sjálfsnám fer fram í nánú samstarfi við umsjónarkennara sem nemendur hitta í sérstökum viðtölum 3 sinnum á misseri. Auk þess taka nemendur taka þátt í vinnustofum þar sem skipt er í litla hópa til að þjálfra talmál og ritun. Nemendur skila verkefnum til umsjónarkennara og námsmat tekur tillit til allra færniþátta: ritun, lestur, talmál og hlustun en nemendur geta stjórnað vægi hvers þáttar í samráði við kennara.

DAN002G • Sjálfsnám í dönsku I • (6e) • Haust • 4æ

Umsjónarmaður: Eyjólfur Már Sigurðsson Deildarstjóri

Tjáskipti á dönsku. Hlustun, lestur, munnleg og skrifleg tjáning. Nemendur fá markvissa þjálfun í að auka orðaforða sinn. Unnið er með efni sem varpar ljósi á danskt þjóðfélag og menningu. Samtalstímar í litlum hópum og sjálfsnám í málfræði, málnotkun, málskilningi og ritun. Ritunarverkefnum skilað til kennara.

DAN101G • Danskt mál og málnotkun I • (6e) • Haust • 3f + 2æ

Kennari: Þórhildur Oddsdóttir Aðjunkt

Lögð er áhersla á að nemendur nái góðum tókum á að nota dönsku til tjáskipta. Fengist verður við talmál, hlustun, ritun og lestur. Nemendur glöggva sig á helstu reglum um mál og málnotkun og læra aðferðir til að auka orðaforða sinn með markvissum hætti. Áhersla er lögð á að tengja málþjálfunina umfjöllun um danskt þjóðlíf og menningu, einkum málefni liðandi stundar. Nemendur læra meðferð heimilda og venjast á að hagnýta sér hjálpargögn svo sem orðabækur, uppsláttarrit, málsöfn og leiðréttingarforrit. Áhersla er lögð á notkun ólíkra miðla í dönskunáminu (ritaðra texta, myndbönd, hljómbönd, tölvur). Vikuleg verkefni, próf í hlustun, skriflegt og munnlegt próf.

DAN102G • Dönsk málfræði I • (10e) • Haust • 4f + 1æ

Kennari: Randi Benedikte Brodersen Lektor

Kennari: Auður Hauksdóttir Dósent

Kennd verður beygingar- og orðmyndunarfræði og setningafræði. Lesnir verða fræðilegir textar um danskt mál og verkefni unnin í tengslum við efnið. Farið verður ítarlega í þá þætti málfræðinnar sem hagnýtastir eru fyrir Íslendinga. Samanburðarmálfræði verður að nokkru leyti lögð til grundvallar.

Skriflegt heimaverkefni og skriflegt próf.

DAN103G • Dönsk hljóðfræði og framburður I • (2e) • Haust • 1f + 2æ

Farið verður yfir danska hljóðfræði og framburður æfður. Að hluta til verður kennt í málveri.

Framburðarpróf í málveri.

DAN105G • Námskeið um danskt mál og menningu á Schæffergaarden • (2e) • Haust

Kennari: Þórhildur Oddsdóttir Aðjunkt

Í verkefnaviku eiga nemendur í BA-námi kost á að sækja vikunámskeið um danskt mál, þjóðfélag og menningu. Námskeiðið fer fram á Schæffergaarden í Gentofte. Í tengslum við námskeiðið verður farið á Íslendingaslóðir, í heimsókn til Danskrar málnefndar og Stofnunar Árna Magnússonar. Þá verður farið í skoðunarferðir í Karen Blixen safnið, Louisiana og Statens Museum for Kunst. Hámarksþáttakendafjöldi er 20 og hafa nemendur með dönsku sem aðalgrein forgang. Námskeiðið er styrkt að verulegu leyti af Fondet for Dansk-Norsk Samarbejde, Norrænu ráðherranefndinni og danska menntamálaráðuneytinu.

Nemendur færa dagbók meðan á námskeiðinu stendur og skila skýrslu um ferðina að námskeiði loknu.

DAN106G • Verkefni: Danskt mál og menning í Danmörku • (3e) • Sumar

Verkefni tengt Námskeið um danskt mál og menningu í Danmörku.

Nemendur færa dagbók meðan á námskeiðinu stendur og skila skýrslu um ferðina að námskeiði loknu.

DAN107G • Dönsk unglíngamenning • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Þórhildur Oddsdóttir Aðjunkt

Á námskeiðinu verður fjallað um ólíkar hlíðar á menningu danskra unglínga eins og hún birtist í bókmenntum, fjölmiðlum, kvikmyndum og á netinu. Beint verður sjónum að megineinkennum unglíngamenningar almennt eins og hún birtist í sjónvarpsefni fyrir unglínga og á menningu jaðarhópa á borð við æskulýðsheimilið (Ungdomshuset) á Jagvej í Kaupmannahöfn. Á námskeiðinu verður fjallað um unglíngamál, samskipti unglínga (t.d. sms), fjölmiðla og önnur birtingaform unglíngamenningar.

DAN108G • Danskir samtímabókmenntir • (5e) • Haust • 2f

Umsjónarmaður: Þórhildur Oddsdóttir Aðjunkt

Í námskeiðinu fá nemendur yfirlit yfir helstu strauma og stefnur í dönskum bókmenntum frá seinni heimsstyrjöldinni til dagsins í dag og kynnst félagslegum og hugmyndafræðilegum forsendum þeirra. Lesin verða mikilvæg verk tímabilsins (skáldsögur, smásögur, kvæði, leikrit o.fl.) eftir höfunda sem t.d. Villy Sörensen, Peter Seeberg, Klaus Rifbjerg, Vita Andersen, Michael Strunge, Sören Ulrik Thomsen og Helle Helle. Auk þess verða lesin yfirlitsrit um bókmenntasögu Dana. Námskeiðið veitir nemendum yfirlit yfir yngri bókmenntasögu Dana og þjálfar hæfileika þeirra í að greina texta. Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku.

Skriflegt verkefni, framsaga, umræður og skriflegt próf.

DAN201G • Málnotkunargreining • (5e) • Vor • 2f

Fjallað um helstu kenningar um tjáskipti og málnotkun. Nemendur fá þjálfun í að greina ólíkar tegundir texta og glöggva sig á, hvernig textar og notkun málsins taka mið af félagslegu samhengi og ólíkum tilgangi tjáskipta.

Ritgerð, munnlegt próf.

DAN202G • Dansk mál og málnotkun II • (5e) • Vor • 2f + 2æ

Kennari: Þórhildur Oddsdóttir Aðjunkt

Framhald af námskeiðinu Dansk mál og málnotkun I. Markmiðið er að nemendur nái góðum tókum á að nota dönsku til tjáskipta. Fengist verður við talmál, hlustun, ritun og lestur. Nemendur tjá sig munnlega og skriflega og eru þjálfaðir í mismunandi framsetningu efnis. Áhersla er lögð á að nemendur nái valdi á ólíkum textagerðum og stilbrögðum. Auknar kröfur eru gerðar um rétta notkun reglna um mál og málnotkun. Markviss vinna með orðaforða þannig að nemendur verði færir um að tjá sig á hnitmiðaðan og blæbrigðaríkan hátt.

Vikuleg verkefni (skrifleg og munnleg) gilda 40% af lokaekinnun. Skriflegt próf, munnlegt próf og próf í hlustun gilda 60%.

DAN203G • Dönsk saga, menning og þjóðfélag • (5e) • Vor • 2f

Fjallað verður um danskt nútímaþjóðfélag eins og það hefur þróast frá tímum Grundtvigs.

Ritgerð, framsaga, skriflegt próf.

DAN205G • Dönsk hljóðfræði og framburður II • (2e) • Vor

Farið verður yfir danska hljóðfræði og framburður æfður. Að hluta til verður kennt í málveri. Framhald af námskeiðinu Dönsk hljóðfræði og framburður I.

Skriflegt próf. Framburðarpróf.

DAN206G • Dönsk bókmenntasaga 20. aldar • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Þórhildur Oddsdóttir Aðjunkt

Nemendur velja ákveðið tímarskeið í dönskum bókmenntum 20. aldar í samráði við kennara og kynna sér það sérstaklega. Fjallað verður um einkenni bókmennta á þessu skeiði og helstu höfundum. Tengsl bókmennta og sögu verða höfð í fyrirrúmi en einnig vinna nemendur að greiningu texta. Loks verður fjallað ítarlega um einn höfund sem telst dæmigerður fyrir tímabilið. Námskeiðið veitir nemendum ítarlega yfirsýn yfir tímabilið og höfundum þess með því að nærlesa og greina úrval af textum frá tímabilinu. Við lok námskeiðsins eiga nemendurnir að geta gert grein fyrir straumum og stefnum tímabilsins, helstu höfundum þess og greint texta sem lesnir hafa verið í námskeiðinu og setja þá í bókmenntalegt samhengi samtímans.

Ritgerð, framsöguerindi, skriflegt próf.

DAN301G • Ritgerð til BA-prófs í dönsku • (10e) • Haust

Ritgerðin er unnin í samráði við kennara. Sýnt skal fram á hæfni til sjálfstæðra vinnubragða, notkunar heimilda og úrvinnslu þeirra.

DAN302G • Ritgerð til BA-prófs í dönsku • (20e) • Haust

Nemendur velja sér verkefni í samráði við fastan kennara. Sýnt skal fram á hæfni til sjálfstæðra vísindalegra vinnubragða, notkunar heimilda og úrvinnslu þeirra. Ath. nemendur sem lesa dönsku til 180 eininga skulu skrifa 20 eininga BA-ritgerð. Sérstakar reglur gilda um þýðingaverkefni. Sjá nánar bækling um BA-ritgerðir í dönsku.

DAN303G • Dansk mál og málnotkun III • (5e) • Haust • 2f + 2æ

Kennari: Þórhildur Oddsdóttir Aðjunkt

Framhald af Dansk mál og málnotkun II. Nemendur eru þjálfaðir í erfiðari þáttum málnotkunar, og gerðar eru auknar kröfur um framsetningu efnis og þekkingu á reglum um málfræði og málnotkun. Nemendur kynna ólíkum textum sem fjalla um danskt þjóðlíf og menningu og tjá sig um þá munnlega og skriflega. Nemendur glöggva sig á eðli og uppbyggingu ólíkra textagerða (t.d. dagblaðatexta og fréttabáttar í útvarpi, sjónvarpi) og öðlast færni í að greina helstu einkenni þeirra.

Vikuleg verkefni, skriflegt og munnlegt lokapróf.

DAN304G • Dönsk málfræði II • (5e) • Haust • 2f + 1æ

Umsjónarmaður: Auður Hauksdóttir Dósent

Kennari: Randi Benedikte Brodersen Lektor

Námskeiðið er framhald af námskeiðinu Dönsk málfræði I. Farið verður ítarlegar í beygingar- og orðmyndunarfræði og setningafræði, einkum aukasetningar í dönsku. Nemendur glöggva sig á helstu einkennum talmáls og ritmáls. Lesnir verða fræðilegir textar um danskt mál og verkefni unnin í tengslum við þá.

Skriflegt próf og skriflegt heimaverkefni

DAN305G • Samstarfsverkefni nemenda • (10e) • Haust • 4f

Nemendur velja sér afmarkað viðfangsefni í samráði við kennara í upphafi misseris og kynna sér það undir leiðsögn hans. Nemendur standa skil á því munnlega og/eða skriflega eftir eðli þess. Í boði fyrir nemendur í 180 eininga námi.

Munnlegt eða skriflegt verkefni, eftir eðli viðfangsefna.

DAN306G • Einstaklingsverkefni • (10e) • Haust

Nemendum í 180 eininga námi er heimilt að vinna eitt sjálfstætt verkefni til 10 eininga. Val viðfangsefnis fer fram í samráði við kennara og nemandi nýtur leiðsagnar hans. Nemendur standa skil á verkefninu munnlega og/eða skriflega eftir eðli þess.

Munnlegt og/eða skriflegt verkefni, eftir eðli þess.

DAN307G • Dönsk bókmenntasaga til 1900 • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Þórhildur Oddsdóttir Aðjunkt

Nemendur kynna sér helstu tímabil danskrar bókmenntasögu frá miðöldum til aldamóta og átti sig á samhengi þeirra við félagslega og hugmyndasögulega strauma á hverjum tíma. Í námskeiðinu verða lesnir kaflar úr Danasögu Saxa, sálmar eftir Brorson og Kingo, kafla úr Jammersminde eftir Leonora Christine, ævintýri eftir H.C. Andersen og nokkrar skáldsögur. Markmið námskeiðsins er að nemendur kynni sér og greini lykilverk danskra bókmennta (skáldsagna, smásagna, ljóða, leikrita og fl.), þannig að bókmenntasögulegt samhengi verði ljóst. Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku. Skrifleg verkefni, framsaga og skriflegt próf

DAN308G • Danskir fjölmiðlar • (5e) • Haust • 2f

Tilgangur námskeiðsins er að nemendur geri sér grein fyrir ólíkum þáttum fjölmiðlunar, hvert hlutverk hvers þáttar er og í hverju sérstaða hvers og eins felst. Farið verður yfir sögu fjölmiðlunar og hvernig hún hefur verið nútímavædd. Athygli verður beint að tegund og eðli fjölmiðils (dagblöð, sjónvarp, útvarp, Internet), sem og greiningu á mismunandi efni (fréttum, fréttatengdu efni, heimildarþáttum, raunveruleikasjónvarpi, sjónvarpsþáttaröðum).

Námsmat: Skrifleg og munnleg verkefni. Munnlegt lokapróf.

DAN401G • Ritgerð til BA-prófs í dönsku • (10e) • Vor

Nemendur velja sér viðfangsefni í samráði við kennara. Sýnt skal fram á hæfni til sjálfstæðra vinnubragða, notkunar heimilda og úrvinnslu þeirra. Sjá sérstakar reglur um BA-ritgerðir í dönsku.

DAN402G • Ritgerð til BA-prófs í dönsku • (10e) • Sumar

Ritgerðin er unnin í samráði við kennara. Sýnt skal fram á hæfni til sjálfstæðra vinnubragða, notkunar heimilda og úrvinnslu þeirra.

DAN403G • Ritgerð til BA-prófs í dönsku • (20e) • Vor

Nemendur velja sér viðfangsefni í samráði við fastan kennara. Sýnt skal fram á hæfni til sjálfstæðra vísindalegra vinnubragða, notkunar heimilda og úrvinnslu þeirra. Ath. nemendur sem lesa dönsku til 90 eininga skulu skrifa 10 eininga BA-ritgerð.

DAN404G • Ritgerð til BA-prófs í dönsku • (20e) • Sumar

Nemendur velja sér verkefni í samráði við fastan kennara. Sýnt skal fram á hæfni til sjálfstæðra vísindalegra vinnubragða, notkunar heimilda og úrvinnslu þeirra. Ath. nemendur sem lesa dönsku til 90 eininga skulu skrifa 10 eininga BA-ritgerð. Sérstakar reglur gilda um þýðingaverkefni. Sjá nánar bækling um BA-ritgerðir í dönsku.

DAN405G • Dansk títíamál • (5e) • Vor • 2f

kemur síðar

Skrifleg heimaverkefni, framsaga, lokaritgerð.

DAN406G • Einstaklingsverkefni • (10e) • Vor

Nemendum í 180 eininga námi er heimilt að vinna eitt sjálfstætt verkefni til 10 eininga. Val viðfangsefnis fer fram í samráði við kennara og nemandi nýtur leiðsagnar hans. Nemendur standa skil á verkefninu munnlega og/eða skriflega eftir eðli þess. Munnlegt og/eða skriflegt verkefni, eftir eðli viðfangsefna.

DAN408G • Þýðingar (danska) • (10e) • Vor • 4f

Þýðingar fræðilega séð: frá málfræðilegum, merkingarfræðilegum og stílfræðilegum sjónarhóli. Jafnframt hjálfun í að þýða úr dönsku á íslensku og öfugt eftir mismunandi þýðingaraðferðum. Ath. Námskeiðin Tengsl Danmerkur og Íslands og Þýðingar eru í boði annað hvert vormisseri og skulu nemendur sem lesa dönsku til 60 eininga taka a.m.k annað þeirra. Skrifleg verkefni og skriflegt próf.

DAN409G • Tengsl Danmerkur og Íslands • (10e) • Vor • 4f

Á námskeiðinu verður fjallað um tengsl Íslands og Danmerkur í ljósi sögu og samtíðar. Beint verður sjónum að mikilvægum atburðum í samskiptasögu landanna og fjallað um þann mikilvæga þátt, sem Kaupmannahöfn gegndi um aldir í menningarsögu Íslands. Nemendur setja sig inn í umræðu danskra fjölmiðla um Íslendinga í Danmörku m.a. starfsemi fyrirtækja og kynna sér umfjöllun um íslenskar nútímabókmenntir. Þá glöggva þeir sig á því, hvernig umræða í samtímanum tengist gömlum hugmyndum Dana um land og þjóð. Nemendur kynna sér ólíka texta m.a. ævisögur, sjálfsævisögur, sögulegt efni, bókmenntatexta og efni fjölmiðla og netmiðla. Námsmat: Skrifleg verkefni. Munnlegt próf í tengslum við skriflegt heimaverkefni.

DAN411G • Miðlun og mælskulist • (10e) • Vor • 4f

Á námskeiðinu verður sjónum einkum beint að munnlegri og skriflegri tjáningu og leitast verður við að svara spurningum á borði við: Hvernig er höfðað til lesenda, áheyrenda, viðmælenda? Hvernig er hægt að sannfæra aðra um ákveðið sjónarmið? Hvert er einkenni velheppnaðrar retorískrar röksemdafærslu? Hvernig er mælskulist beitt í góðri ræðu, í sannfærandi innleggi, í akademískum texta, umfjöllun eða dálkaskrifum? Á síðfræði heima í mælskulistinni? Námsmat: Munnleg og skrifleg verkefni. Munnlegt lokapróf.

DAN412G • Dönsk ljóðlist og smáprósar • (10e) • Vor • 4f

Á námskeiðinu verður lögð áhersla á bókmenntagreiningu og notkun grunnhugtaka. Fjallað verður um meginstrauma og -stefnur í bókmenntasögunni er lúta að ljóðlist og smáprósa. Úrval texta lesið, greint og túlkað. Námsmat: Munnleg og skrifleg verkefni. Skriflegt lokapróf.

DAN601G • Dönsk málfræði III • (10e) • Vor • 4f

Í samráði við kennara kynna nemendur sér rannsóknir og fræðilega umfjöllun um danskt mál m.a. merkingarfræði, orðsifjafræði, orðaforða, föst orðasambönd og málvenjur. Áhersla verður lögð á að tengja fræðilega umfjöllun hagnýtri málnotkun.

Verkefni, munnlegt próf.

DET101G • Inngangur að erlendum tungumálum I: Vinnulag og aðferðir í hugvísindum • (5e) • Haust • 2f

Umsjónarkennari: Hólmfríður Garðarsdóttir Dósent

Meginmarkmið námskeiðsins er að svara spurningum eins og: hvað eru hugvísindi og vísindaleg vinnubrögð, hvernig er þeim beitt á sviði hugvísinda, hvað er átt við með hugtökunum gagnrýnin hugsun, ritstuldur, heimildaleit og heimildavinna? Ennfremur er námskeiðinu ætlað að veita nemendum innsýn í vinnuaðferðir hugvísinda og þjálfá þá í faglegum vinnubrögðum s.s. heimildaleit, framsetningu texta, ritun, ritgerðarsmið, framsögum og fleiru.

Um símat er að ræða. Nemendur vinna jöfnum höndum allt misserið. Þeir skila smærri verkefnum (20%), skrifa og skila ritgerð (30%) og taka próf sem gildir 50%.

DET102G • Inngangur að erlendum tungumálum I: Vinnulag og aðferðir í hugvísindum • (5e) • Haust • 2f

Aðstoðarkennari: Neal O'Donoghue

Meginmarkmið námskeiðsins er að svara spurningum eins og: hvað eru hugvísindi og vísindaleg vinnubrögð, hvernig er þeim beitt á sviði hugvísinda, hvað er átt við með hugtökunum gagnrýnin hugsun, ritstuldur, heimildaleit og heimildavinna? Ennfremur er námskeiðinu ætlað að veita nemendum innsýn í vinnuaðferðir hugvísinda og þjálfá þá í faglegum vinnubrögðum s.s. heimildaleit, framsetningu texta, ritun, ritgerðarsmið, framsögum og fleiru.

Um símat er að ræða. Nemendur vinna jöfnum höndum allt misserið. Þeir skila smærri verkefnum (20%), skrifa og skila ritgerð (30%) og taka próf sem gildir 50%.

DET201G • Inngangur að erlendum tungumálum II: Hugmyndasaga og tungumál • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarkennari: Ásdís Rósa Magnúsdóttir Dósent

Í námskeiðinu fá nemendur innsýn í hugmynda- og menningarsögu Evrópu frá fornöld til okkar tíma. Helstu straumar og stefnur eru kynntar, áhrif þeirra og tengsl. Lesin eru textabrot frá ýmsum löndum og ólíkum tímabilum. Einnig er sjónum beint að þróun og útbreiðslu tungumála og spurt: hvað er tungumál? hvað felst í því að læra tungumál? Námskeiðið er ætlað nemum í dönsku, ensku, finnsku, frönsku, grísku, ítölsku, latínu, norsku, rússnesku, spænsku, sænsku og þýsku. Námskeiðið er hugsað sem grunnur að frekara námi í bókmenntum, málvísindum og öðrum námskeiðum í viðkomandi greinum.

Nemendur skila skriflegum verkefnum á þriggja vikna fresti og gilda þau 50% af einkunn. Í lok misseris er lokapróf (þar sem nemendur svara fimm spurningum) og gildir það 50%.

ENS001G • Hagnýt enska: Málfærni II • (5e) • Vor • 4d + 2æ

Framhald af ENS111G Hagnýt enska: Málfærni I.

Símat.

ENS101G • Eðli tungumálsins I: Hljóð og orð • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Matthew James Whelpton Dósent

Kennari: Pétur Knútsson Dósent

Þetta er hið fyrra af tveimur inngangsnámskeiðum í málvísindum, og fjallar um máhljóð og hvernig þau mynda orð. Nánari lýsing á námskeiðinu era að finna í enskri útgáfu af þessari vefsíðu.

ENS102G • Mál og maður • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Matthew James Whelpton Dósent

Kennari: Pétur Knútsson Dósent

Kennari: Birna Arnbjörnsdóttir Prófessor

Aðstoðarkennari: Þórhallur Eyþórsson Verkefnisstjóri

ENS103G • Bresk menningarsaga • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Magnús Jónsson Fjalldal Prófessor

Yfirlit yfir sögu og menningu Bretlands.

tveggja tíma lokapróf.

ENS110G • Breskar bókmenntir I • (10e) • Haust • 3f

Kennari: Anna Heiða Pálsdóttir Stundakennari

Sögulegt yfirlit yfir enskar bókmenntir á 19. og 20. öld.

50% próf á miðju misseri, 50% lokapróf.

ENS111G • Hagnýt enska: Málfærni I • (5e) • Haust • 2d + 2æ

Kennari: Ásrún Jóhannsdóttir

Grunnþjálfun í talaðri ensku, lesnar eru almennar og akademískar greinar til að auka og þjálfá orðaforða, bæta lesskilning og byggja upp öryggi í tjáningu á ensku. Krafist er grunnþekkingar í ensku og þekking á notkun internetsins er nauðsynleg.

Ekki er kennt í fjarnámi

símat og verkefni.

ENS127G • Stytttri leikrit Becketts • (5e) • Haust • 2f

Umsjónarmaður: Pétur Knútsson Dósent

Aðstoðarkennari: Neal O'Donoghue

Kemur síðar á íslensku.

The aim of this course is to confront the theatric and thematic richness of Beckett's shorter plays by acting them out in class. Students will be asked to participate in in-class 'productions' each week. The point of departure for in-class discussions will then be the experience of both being in a Beckett play and being a spectator at one. The experiential nature of this course means that students may elect to keep a weekly logbook or diary based on their various impressions, emotional responses, insights, etc. as actors and spectators. Students are of course welcome to submit the more orthodox scholarly essay as their end-of-semester project.

ENS201G • Ensk málsaga • (5e) • Vor • 2f

Aðstoðarkennari: Þórhallur Eyþórsson Verkefnisstjóri

Yfirlit yfir sögu og þróun enskrar tungu.

2-3 verkefni, lokapróf.

ENS202G • Eðli tungumálsins II: orð, setning, orðræða • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Matthew James Whelpton Dósent

Þetta er annað af tveimur inngangsnámskeiðum í málvísindum, og fjallar um hvernig orð eru sett saman til að mynda setningar. Nánari lýsing á námskeiðinu era að finna í enskri útgáfu af þessari vefsíðu.

tveggja tíma lokapróf.

ENS203G • Ensk ritþjálfun • (5e) • Vor • 1f + 1æ

ENS204G • Bandarísk menningarsaga • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Júlían Meldon D'Arcy Prófessor

Skoðuð verða:

-trúmál upphaflega innflytjenda til bandaríkjanna, og áhrif trúmála á bandarískt þjóðfélagið allar götur síðan

-sjálfstæðisbarátta bandaríkjamanna seint á 18. öld og hvernig deilir við Breta höfðu áhrif á stjórnarskrá bandaríkjanna; stjórnskipulag nútíma-bandaríkjanna og stjórnmalaflokkar þess

-saga blökkumanna í bandaríkjunum frá þrælalaldi til kosningu Baraks Obamas; upphaf, endalok og eftirköst bandarískra borgarastríðs 1861-65; hvernig blökkumenn hafa barðist fyrir réttindi þeirra í þjóðfélaginu síðan 1865.

-saga upphaflegu innbúa bandaríkjanna (indjanna); hvernig evrópskir innflytjendur stálu landeign þeirra og hvernig þeir börðust fyrir réttindi sína allar götur síðan

-utanríkisstefna bandaríkjanna frá sjálfstæðisstríðið til 21. aldar; Monroe doctrine á 19. öld; hvernig bandaríkin reyndu að forðast báðum heimsstyrjöldum á 20. öld; kalda stríðið við sovétríkin; bandarískir hagsmunir í miðausturlöndum og stríðið gegn hryðjuverkum.

-laga- og menntunarkerfi bandaríkjanna frá stofnun lýðveldis fylkjanna til 20. aldar (sérstaklega hlutverk hæstaréttar bandaríkjanna og þróttastyrkja í háskólunum.

-yfirlit á Kanadísku sögu frá því franskir innflytjendur námu land við Lawrence fljótið þangað til Kanada varð sjálfstætt ríki innan breskra nýlendaveldi.

tveggja tíma lokapróf.

ENS205G • Amerískar bókmenntir I • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Guðrún Björk Guðsteinsdóttir Dósent

Sögulegt yfirlit yfir amerískar bókmenntir í bundnu og óbundnu máli á 19. öld.

Miðsvetrarpróf 50%, lokapróf 50%.

ENS207G • Enskar mállýskur • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Pétur Knútsson Dósent

Inngangur að mállýskufræði. Þá verður fjallað um (1) málfrömun á Bretlandseyjum með tilliti til landssvæða og þjóðfélagsstöðu, (2) ensku utan Bretlandseyja og (3) "nýju" ensku afbrigðin, ásamt inngangi að blendingsmálfræði.

Vefsíða námskeiðsins: <http://www3.hi.is/~peturk/KENNSLA/87/index.html>

Æskileg undirstaða: Eðli tungumálsins I: Hljóð og orð (ENS101G)

ENS301G • Ritgerð til BA-prófs í ensku • (10e) • Haust

Umsjónarmaður: Pétur Knútsson Dósent

Ritgerð um efni úr fræðasviði aðalgreinar. Sjá reglur um BA-verkefni og frekari upplýsingar í bæklingi um námskeið í ensku.

ENS302G • Ritgerð til BA-prófs í ensku • (20e) • Haust

Umsjónarmaður: Pétur Knútsson Dósent

Ritgerð um efni úr fræðasviði aðalgreinar. Sjá reglur um BA-verkefni og frekari upplýsingar í bæklingi um námskeið í ensku. Samþykki skorfundar þarf fyrir 10e BA-ritgerð.

ENS303G • Breskar bókmenntir II • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Magnús Jónsson Fjalldal Prófessor

Sögulegt yfirlit yfir helstu rit enskra bókmennta frá miðöldum til loka 18. aldar.

lokapróf 100%.

ENS311G • Merkingarfræði • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Matthew James Whelpton Dósent

Í námskeiðinu verður fjallað ítarlega um merkingarfræði.

ENS315G • Akademísk ritun I: ritun í bókmenntum • (5e) • Haust • 2f

Umsjónarmaður: Pétur Knútsson Dósent

Þetta námskeið fjallar sérstaklega um ritun í bókmenntum. Nemendur fá tækifæri til að auka skilning og færni í ritun um bókmenntir. Fjallað verður um ritunarhefðir og þær skoðaðir í ljósi enskra bókmennta frá sögulegu sjónarhorni en einnig þvert á textategundir (ljóð, skáldsögur og leikrit). Áhersla verður lögð á gagnrýni, skoðun og umræður sem tæki til að skilja og greina bókmenntatexta og auka færni nemenda í að rannsaka, skipuleggja, skrifa og endurrita texta um bókmenntir.

ENS317M • Málstofa: Bresk sagnahefð 1900-1940 • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Júlían Meldon D'Arcy Prófessor

Fjallað verður um rithöfundana James Joyce (Portrait of an Artist), Virginia Woolf (To the Lighthouse), D.H. Lawrence (Women in Love) og E.M. Forster (Howards End); þessi verk eru skoðuð gaumgæfilega, sérstaklega varðandi viðhorf höfunda á ýmsum þjóðfélagslegum og pólitískum hugmyndum tímabilsins (t.d. ást, hjónaband, stéttaskipting), og hvernig höfundarnir nota ýmsa frásagnatækni, þar á meðal modernisma, til að tjá sig.

Námskeiðið er metið með eitt 3-tíma próf í loks misseris. Nemendur sem eru á M.A.-stigi má líka taka Málstofuverkefni ENS***F, ritgerðaverkefni, fyrir 5 eininga aukalega.

ENS318G • Breska rómantíska stefnan • (5e) • Haust • 2f

Kennari:

Kemur síðar á íslensku

Kennari er Sara Moss.

This course covers poetry and prose from 1780 - 1830, a period marked by the French Revolution at the beginning and the Reform Act at the end. The end of the eighteenth century was characterised by volatile political and economic change, acute poverty and fiery political activism, fuelling some of the best and most radical writing in English and setting up the cultural paradigms of the modern era. We will begin by reflecting on young British radicals' excitement over the French Revolution and their sense that everything might be about to change for the better, and contrast this with the fear and horror of conservative writers like Edmund Burke. In this context, we will turn to the early poetry of Wordsworth and Coleridge and the feminist polemic of Mary Wollstonecraft, following these writers through their subsequent turn away from party politics towards landscape and ecological activism. We will read journals and travel narratives as well as the great poems of the era, before moving on to the 'Second generation' Romantic writers, many of whom began with a sense of awe at the predecessors they came to criticise and even reject. We will read Keats' Odes, Byron's satirical poems and novels by Jane Austen and Mary Shelley.

The course text is *Romanticism: An Anthology*, ed. Duncan Wu (Oxford: Blackwells, 2006), and you will also need *Sense and Sensibility* and *Mansfield Park* by Jane Austen in the Broadview editions and *Frankenstein* by Mary Shelley.

ENS318M • Frásagnaritun I: staðir og ferðir • (10e) • Haust • 4f

Kennari:

síðar á íslensku.

Kennari: Sara Moss

This course will explore in writing as well as reading the distinctions between 'fiction' and 'non-fiction', concentrating on what is revealed by descriptions of the physical world. We will reflect on the 'factual' status of narrative 'non-fiction' and interrogate distinctions between fictional and non-fictional prose forms. As writers and readers we will consider the ideological and formal challenges of travel writing, nature writing and memoir in relation to such critical discourses as post-colonialism, eco-criticism and histories of place. The relationship between what you read and what you write should help you to understand some of the ways in which your own subjectivity as a writer is constituted by the literary and cultural assumptions of the era. The overall aim of the course is that you should challenge and perhaps resolve the following precepts:

That there is no representation without interpretation

That there is no description without voice

That there is no voice without character

That there is no character without story

To this end, we will study a selection of contemporary memoir and travel writing. Each week, you will select or create and write a postcard related to the week's theme ('mountains', 'beaches', 'railways' etc.), and the quality of the writing on these postcards and the relationship between image and text will form part of the formal assessment. At the end of term, you will also submit one 4,000 word piece of narrative prose describing a place or journey in a way that shows your understanding of the above precepts.

You will need to buy Jonathan Raban, *Old Glory*; Jenny Diski, *Stranger on a Train*; Jack Kerouac, *On The Road* and William Fiennes, *The Snow Goose*. Extracts and essays from other books will be provided.

ENS319G • Myndasögur • (5e) • Haust • 2f

Myndasögur frá ólíkum tímum og svæðum verða lesnar (og myndlesnar) og athugað verður myndmál þeirra og frásagnartækni, með það fyrir augum að kanna sérstöðu myndasögunnar sem listforms og frásagnarforms.

ENS319M • Málstofuverkefni: Bresk sagnahefð 1900-1940 • (5e) • Haust

Málstofuverkefni

ENS401G • Ritgerð til BA-prófs í ensku • (10e) • Vor

Umsjónarmaður: Pétur Knútsson Dósent

Ritgerð um efni úr fræðasviði aðalgreinar. Sjá reglur um BA-verkefni og frekari upplýsingar í bæklingi um námskeið í ensku.

ENS402G • Ritgerð til BA-prófs í ensku • (10e) • Sumar

Umsjónarmaður: Pétur Knútsson Dósent

Ritgerð um efni úr fræðasviði aðalgreinar. Sjá reglur um BA-verkefni og frekari upplýsingar í bæklingi um námskeið í ensku.

ENS403G • Ritgerð til BA-prófs í ensku • (20e) • Vor

Umsjónarmaður: Pétur Knútsson Dósent

Ritgerð um efni úr fræðasviði aðalgreinar. Sjá reglur um BA-verkefni og frekari upplýsingar í bæklingi um námskeið í ensku. Samþykki skórarfundar þarf fyrir 10e BA-ritgerð.

ENS404G • Ritgerð til BA-prófs í ensku • (20e) • Sumar

Umsjónarmaður: Pétur Knútsson Dósent

Ritgerð um efni úr fræðasviði aðalgreinar. Sjá reglur um BA-verkefni og frekari upplýsingar í bæklingi um námskeið í ensku. Samþykki skórarfundar þarf fyrir 10e BA-ritgerð.

ENS413M • Kanadískar bókmenntir og fjölmenning • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Guðrún Björk Guðsteinsdóttir Dósent

Í reynd, frá lokum 19. aldar, og samkvæmt opinberri stefnu frá árinu 1988 hefur Kanada verið fjölmenningarsamfélag. Markmið þessa námskeiðs er að veita innsýn í miklvæga hlutdeild bókmennta í að setja og uppfylla fjölmenningarleg markmið í Kanada.

Námsmat: B.A.-nemendur skila efniskynningu og lokaprófi. Meistaraneinar vinna aukaverkefni.

ENS415G • Bókmenntafræði (enska) • (10e) • Vor • 4f

Kynntar helstu aðferðir og kenningar í bókmenntafræði.

Miðannarpróf (25%), heimaverkefni(25%) og lokapróf (50%).

ENS416G • Akadémísk ritun II: Ritun í málvísindum • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Pétur Knútsson Dósent

Kemur síðar

ENS417G • Málvísindi og bókmenntir • (5e) • Vor • 2f

Kemur síðar

ENS423G • Amerískar bókmenntir á 17. og 18. öld • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Magnús Jónsson Fjalldal Prófessor

Lesin verða helstu bókmenntaverk þessa tímabils og sögulegur bakgrunnur þeirra skoðaður.

ENS424G • Enskar miðaldabókmenntir á nútímamáli • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Magnús Jónsson Fjalldal Prófessor

Kemur síðar

ENS425G • Frásagnaritun II: matur og bókmenntir • (5e) • Vor • 2f

Kennari:

síðar á íslensku.

Kennari: Sara Moss

This is both a traditional literature course and a 'creative writing' course. We will read literary texts from Jane Austen's *Emma* to present day literary fiction in relation to cookbooks, dietary advice and polemic about food, at the same time as considering the challenges of describing the acts of cooking, eating and feeding. You may decide whether to answer the final set questions with a short story, a memoir or a conventional academic essay.

We can read about food in literature either in relation to the sensual pleasures of eating and cooking, as Freud would suggest, or as the basic economic commodity, as Marx would suggest. We will be doing both, sometimes simultaneously, on this course, as we work our way through novels, recipes and essays from the nineteenth and twentieth centuries, finishing with an examination of class, gender and national identity in modern British cultures of food. Because of the nineteenth century focus, the set reading on this course is sometimes heavy and you need to be prepared to read and analyse long novels as well as discussing the class politics of television chefs.

You will need to buy Jane Austen, *Emma*; Charlotte Bronte, *Villette*; *Mrs Beeton's Book of Household Management* (this must be the Oxford edition edited by Nicola Humble); AS Byatt, *Still Life* and Margaret Atwood, *The Edible Woman*. Extracts from other books will be provided.

ENS426G • Harold Pinter • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Martin Stephen Regal Dósent

Lesin verða öll sjö leikrit Pinters auk styttri verka s.s. handrita og ljóða. Nemendum er ráðlagt að kynna sér leikverk Chekovs, Becketts, Ionescos og Pirandellos áður en tekist er á við verk Pinters.

Miðannarpróf og lokaritgerð.

ENS427G • 19. aldar skáldsögur • (5e) • Vor • 2f

Síðar á íslensku.

Shelley announced that 'poets are the unacknowledged legislators of the world', and this course considers the ways in which some major Victorian novelists imagined and exploited the relationship between writing and social, cultural and political change. Fiction was an immediate genre for the nineteenth century; the convention of serial publication meant that novelists could respond to (and perhaps direct) current affairs in real time. The aim of this course is to see the radical agendas of these 'canonical' novels and to reflect on the idea of the novel as a form of revolution. The fiction on this course will be contextualised with Victorian journalism, polemic and memoir to trace the literary evolution of protest against social inequality in all its guises.

We will read the following:

Charles Dickens, David Copperfield

George Eliot, Adam Bede
Elizabeth Gaskell, North and South
Charlotte Bronte, Jane Eyre
Thomas Hardy, Jude the Obscure
George Moore, Esther Waters

ENS501G • Ensk hljóðfræði II: Tónfall samfellds máls • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Pétur Knúttsson Dósent

Ensk málljóð í samfelldu tali. Inngangur að enskri hljómfallsfræði með samanburði við íslensku. Verklegar æfingar í málveri og upplestur á bundnu og óbundu máli. Vefsíða námskeiðs <http://www.hi.is/~peturk> > Teaching > Phonetics II

ENS502G • Setningarfræði og rökform • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Matthew James Whelpton Dósent

Í þessu námskeiði verður fjallað um tengslin milli merkingar sagna og þeirra setningafræðilegu formgerða sem þær koma fyrir í. Til dæmis geta sagnirnar break og hit báðar verið áhrifssagnir, sbr. (1) og (2), en aðeins break getur verið áhrifslaus, eins og sýnt er í (3) og (4): (1) John broke the vase. (2) John hit the vase. (3) The vase broke. (4) *The vase hit. Hugað verður að þeim almennu kenningum sem hafa verið notaðar til að útskýra dæmi af þessu tagi en ekki verður fjallað sérstaklega um tilteknar setningagerðir.

ENS503G • Ensk setningarfræði • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Matthew James Whelpton Dósent

Boðið er upp á ítarlega kynningu á setningabyggingu í ensku frá sjónarhorni kenninga nútíma málvísinda. Megin markmið námskeiðsins eru tvö: að kynna nemendum undirstöðu kenninga um málkunnáttumálvísindi (generative linguistics), að því leyti sem þær snúa að ensku, og að þjálfna nemendur í hagnýtri greiningu á byggingu enskra setninga.

FIN101G • Framburður og talþjálfun • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Maare Pauliina Fjaellström Sendikennari

Framburðar-, hlustunar- og samtalsæfingar. Mætingarskylda. Símat.

FIN102G • Finnsla fyrir byrjendur • (10e) • Haust • 4f + 1æ

Kennari: Maare Pauliina Fjaellström Sendikennari

Kynning á finnsku máli. Daglegt mál, grunnorðaforði og helstu atriði málfræðinnar: nafnorð, sagnir, helstu föll í eintölu, stigbreytingar og helstu setningaform. Sjálfsmátt ein kennslustund á viku. Skriflegt próf.

FIN104G • Finnslur fjölmiðlatexti • (5e) • Haust • 2f

síðar

FIN201G • Lesskilningur I • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Maare Pauliina Fjaellström Sendikennari

Orðaforði og orðmyndun. Texti lesinn með hjálp orðabókar. Skriflegt próf.

FIN202G • Finnslu málfraði I • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Maare Pauliina Fjaellström Sendikennari

Málfræðiæfingar: tíðir, andlag, MA-nafnháttur, boðháttur, setningaform og forsetningar Framhald á námskeiði 05.73.01

Æskileg undirstaða: Finnsla fyrir byrjendur (FIN102G)

Skriflegt próf.

FIN203G • Finnslu málnotkun I • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Maare Pauliina Fjaellström Sendikennari

Framburðar- og hlustunaræfingar, samtals- og skrifraræfingar. Farið er í mismun á tal- og bókmáli. Munnlegt próf og ritgerðir.

FIN204G • Saga, þjóðfélag og menning Finnlands • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Maare Pauliina Fjaellström Sendikennari

Mismunandi hliðar á finnskri menningu, saga Finnlands og finnskt þjóðfélag rædd á námskeiðinu. Ritgerð.

FIN301G • Ritgerð til BA-prófs í finnsku • (10e) • Haust

Umsjónarmaður: Maare Pauliina Fjaellström Sendikennari

Ritgerðin er unnin í samráði við kennara. Hún skal sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, notkun heimilda og úrvinnslu þeirra.

FIN302G • Finnslu málnotkun II • (5e) • Haust • 2f

Umsjónarkennari: Maare Pauliina Fjaellström Sendikennari

Hlustunar-, samtals- og skrifraræfingar. Mismunur á tal- og bókmáli.

Ritgerðir. Munnlegt próf. Munnleg kynning.

FIN304G • Finnisk málfræði II • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Maare Pauliina Fjallström Sendikennari
Framhaldsnámskeið í málfræði: helstu föll í fleirtölu, þolmynd, skildagatið, fornöfn. Framhald á námskeiði 05.73.10.
Æskileg undirstaða: Finnisk málfræði I (FIN202G)
Skriflegt próf.

FIN305G • Lesskilningur II • (5e) • Haust • 2f

Umsjónarkennari: Maare Pauliina Fjallström Sendikennari
Texti lesinn, orðaforði, orðmyndanir, lesskilningur og lestraraðferðir.
Skriflegt próf and assignments.

FIN306G • Finnskar bókmenntir I • (5e) • Haust • 2f

Umsjónarkennari: Maare Pauliina Fjallström Sendikennari
Finnskar nútímabókmenntir og bókmenntarannsóknir.
Dagbók.

FIN401G • Ritgerð til BA-prófs í finnsku • (10e) • Vor

Umsjónarmaður: Maare Pauliina Fjallström Sendikennari
Ritgerðin er unnin í samráði við kennara. Hún skal sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, notkun heimilda og úrvinnslu þeirra.

FIN402G • Ritgerð til BA-prófs í finnsku • (10e) • Sumar

Umsjónarmaður: Maare Pauliina Fjallström Sendikennari
Ritgerðin er unnin í samráði við kennara. Hún skal sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, notkun heimilda og úrvinnslu þeirra.

FIN403G • Finnisk málsaga og mállýskur • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarkennari: Maare Pauliina Fjallström Sendikennari
Þróun finnskunnar úr frumfinnsku. Dæmi tekin úr mállýskum og tungumálum skyldum finnsku.
Skriflegt próf.

FIN404G • Finnisk málfræði III • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Maare Pauliina Fjallström Sendikennari
Framhaldsnámskeið í málfræði: samanburður, verufall, áhrifsfall, lýsingarháttur og nafnháttur. Framhald námskeiðsins 05.73.06
Nauðsynleg undirstaða: Finnisk málfræði II (FIN304G)

FIN405G • Lesskilningur III • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Maare Pauliina Fjallström Sendikennari
Texti lesinn, lesskilningur og skriflagar æfingar byggðar á lesnu efni.
Skriflegt próf og verkefni.

FIN406G • Finnskar bókmenntir II • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Maare Pauliina Fjallström Sendikennari
Finnskar bókmenntir og bókmenntasaga.
Skriflegt próf og verkefni

FRA001G • Franska fyrir byrjendur I • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Ásta Ingibjartsdóttir Aðjunkt
Farið verður í öll helstu atriði franskrar málfræði. Lögð verður jöfn áhersla á ritun, lestur, hlustun og talæfingar. Námskeiðið hentar vel þeim sem vilja læra frönsku frá byrjun á skömmum tíma, rífa upp eða festa í sessi kunnáttu sem þeir hafa þegar, t.d. ef þeir vilja síðan fara í B.A. nám í frönsku. Þeim sem hafa grunn í frönsku er bent á önnur námskeið. Þetta námskeið er ekki hægt að taka með öðrum námskeiðum í frönsku þar sem þau gera öll ráð fyrir undirstöðuþekkingu í málinu.
Námskeiðið er ekki metið til eininga í námi í frönsku við Háskóla Íslands. Sjá aukagreinina Rómönsk mál.
Skriflegt próf skipulagt af kennara námskeiðsins fyrir utan hefðbundinn prófatíma.

FRA002G • Franska fyrir byrjendur II • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Ásta Ingibjartsdóttir Aðjunkt
Framhald af FRA 001G.
Nauðsynleg undirstaða: Franska fyrir byrjendur I (FRA001G)
Skriflegt próf fyrir utan venjulegan próftíma.

FRA003G • Sjálfsnám í frönsku I • (6e) • Haust • 4æ

Sjálfsnám í frönsku I er nemendastýrt frönskunám þar sem nemendur stjórna að hluta til eða öllu leyti helstu þáttum námsins svo sem markmiðum, aðferðum, efnisvali og námsmati. Sjálfsnám fer fram í nánu samstarfi við umsjónarkennara sem nemendur hitta í sérstökum viðtölum 3 sinnum á misseri. Auk þess taka nemendur taka þátt í vinnustofum þar sem skipt er í litla hópa til að þjálfa talmál og ritun. Nemendur skila verkefnum til umsjónarkennara og námsmat tekur tillit til allra færniþátta: ritun, lestur, talmál og hlustun en nemendur geta stjórnað vægi hvers þáttar í samráði við kennara.

FRA004G • Sjálfsnám í frönsku II • (6e) • Vor • 4æ

Kennari: Eyjólfur Már Sigurðsson Deildarstjóri

Sjálfsnám í frönsku II er nemendastýrt frönskunám þar sem nemendur stjórna að hluta til eða öllu leyti helstu þáttum námsins svo sem markmiðum, aðferðum, efnisvali og námsmati. Um er að ræða framhaldsnámskeið fyrir þá nemendur sem hafa lokið Sjálfsnámi í frönsku I. Það námskeið er þó ekki nauðsynlegur undirbúningur og nýir nemendur geta skráð sig í þetta námskeið að uppfylltum forkröfum. Sjálfsnám fer fram í nánu samstarfi við umsjónarkennara sem nemendur hitta í sérstökum viðtölum 3 sinnum á misseri. Auk þess taka nemendur taka þátt í vinnustofum þar sem skipt er í litla hópa til að þjálfá talmál og ritun. Nemendur skila verkefnum til umsjónarkennara og námsmat tekur tillit til allra færniþátta: ritun, lestur, talmál og hlustun en nemendur geta stjórnað vægi hvers þáttar í samráði við kennara.

FRA101G • Frönsk málfræði I • (5e) • Haust • 2f + 2d

Kennari: Ásta Ingibjartsdóttir Aðjunkt

Þetta námskeið er skyldunámskeið í námi í frönsku sem aðalgrein. Í þessu námskeiði gefst nemendum færi á að dýpka og auka kunnáttu sína í frönskri málfræði. Þeir læra einnig að tala um málfræði með því að tileinka sér orðaforða þessara fræða. Aðaláhersla er lögð á sagnir og notkun persónuformafna. Ætlat er til að nemendur séu sjálfstæðir í vinnubrögðum og komi undirbúnir í tíma. Tvö miðsvetrarpróf sem gilda 20% hvert og síðan lokapróf sem gildir 60%. Verkefni unnin í tímum og leiðrétt.

FRA104G • Málæfingar • (5e) • Haust

Kennari: Ásta Ingibjartsdóttir Aðjunkt

Nemendur eru þjálfaðir í framburði í málveri og læra hljóðritun.

FRA105G • Smásagan • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Ásdís Rósa Magnúsdóttir Dósent

Í námskeiðinu lesa nemendur valdar smásögur frá Frakklandi og öðrum frönskumælandi löndum. Verkin eru einkum frá 20. og 21. öld, en einnig verða lesin nokkur eldri verk. Lögð er áhersla á að þjálfá nemendur í lestri og greiningu bókmenntatexta. Rætt verður um verkin út frá bókmenntasögulegu samhengi, byggingu þeirra og efni. Markmið námskeiðsins eru:

- að nemendur kynnist smásögunni og tilurð hennar sem bókmenntagreinar;
  - að nemendur fái þjálfun í að tjá sig munnlega og skriflega um það sem þeir lesa;
- Nemendur skila tveimur skriflegum æfingum á misserinu og taka svo próf í lok annar.

Tvær skriflegar æfingar. Lokapróf.

FRA106G • Ritun I • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Ásta Ingibjartsdóttir Aðjunkt

Aðferðir í ritun verða kynntar og þjálfaðar og farið í notkun orðabóka. Mismunandi málsnið (registres de langue) franskrar tungu verða kynnt. Áherslan er lögð á þá tækni sem þarf til ritunar útdráttar (résumé), umsagnar (compte rendu) og samantektar (synthèse).

FRA107G • Land og menning • (5e) • Haust • 2f + 2d

Aðstoðarkennari: Gérard Roger Lemarquis

Kynning á héruðum Frakklands og öðrum frönskumælandi löndum með tilliti til veðurfars, landslags, gróðurs, húsakosts, arkitektúrs, landbúnaðarframleiðslu, menningar og matargerðar hvers svæðis.

FRA201G • Ritun II • (5e) • Vor • 2f

Námskeiðið er framhald af Ritun I. Hér verður áfram unnið með "dissertation" formið og nemendur þjálfaðir í notkun heimilda við ritgerðasmíð. Í seinni hluta námskeiðsins kynnst nemendur gerð "explication de texte" og "commentaire composé". Unnið verður út frá aðgengilegum bókmenntatextum.

Nemendur skulu hafa lokið Ritun I og Smásögunni á haustmisseri. Einnig er mjög æskilegt að þeir taki námskeiðið Inngangur að bókmenntafræði- og sögu samhliða þessu námskeiði.

Nauðsynleg undirstaða: Ritun I (FRA106G)

FRA203G • Saga Frakklands • (5e) • Vor • 2f

Í námskeiðinu er lögð áhersla á sögu Frakklands frá frönsku byltingunni 1789 til Fimmta Lýðveldisins.

FRA205G • Frönsk málfræði II • (5e) • Vor • 2f + 2æ

Kennari: Ásta Ingibjartsdóttir Aðjunkt

Markmið er það sama og í Frönsk málfræði I. Farið er í neitun, spurningu, hliðstæð og sérstæð fornöfn, o.fl.

Nauðsynleg undirstaða: Frönsk málfræði I (FRA101G)

FRA206G • Talþjálfun I: Orð og umræða • (5e) • Vor

Nemendur fá afmörkuð verkefni (s.s. innflytjendur, fjölmiðlar, menning og listir) þar sem þeim er ætlað að byggja upp orðaforða og aukinn skilning á eðli tungumálsins, málsniðum og orðræðu.

Kennsla fer fram í litlum umræðuhópum.

Nauðsynleg undirstaða: Málæfingar (FRA104G)

Hljóðfræði 50% (2 skrifleg próf, 1 hljóðupptaka). Talþjálfun 50% (2 fyrirlestrar).

FRA207G • Bókmenntafræði - og saga • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Ásdís Rósa Magnúsdóttir Dósent

Í námskeiðinu verður gefið yfirlit yfir helstu strauma franskrar bókmenntasögu um leið og kynnt verða sum grundvallarhugtök bókmenntafræðinnar.

FRA211G • Franskar bókmenntir miðalda og endurreisnar • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Ásdís Rósa Magnúsdóttir Dósent

Nemendur fá yfirlit yfir bókmenntasögu Frakklands á miðöldum og Endurreisn. Þeir lesa bæði heil verk og brot úr verkum og kynnast tilurð og þróun bókmennta á þessu tímabili, með hliðsjón af menningu og sögu. Í námskeiðinu verður lögð áhersla á upphaf riddarasögunnar, bókmenntir á tímum Hundrað ára stríðsins, og helstu verk 16. aldar.

FRA301G • Ritgerð til BA-prófs í frönsku • (10e) • Haust [i](#)

Ritgerðin er unnin í samráði við kennara. BA-ritgerð skal sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, notkunar heimilda og úrvinnslu þeirra. 10 eininga ritgerð er einkum fyrir nemendur sem taka frönsku til 90 eininga að fenginni heimild frá umsjónarkennara.

FRA302G • Ritgerð til BA-prófs í frönsku • (20e) • Haust [i](#)

Ritgerðin er unnin í samráði við kennara. BA-ritgerð skal sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, notkunar heimilda og úrvinnslu þeirra. 10 eininga ritgerð er einkum fyrir nemendur sem taka frönsku til 90 eininga að fenginni heimild frá umsjónarkennara.

FRA303G • Franskt þjóðfélag • (5e) • Haust • 2f [i](#)

Í námskeiðinu verður fjallað um helstu einkenni og atburði fransks þjóðfélags á 20. og 21. öld. Stuðst verður við margvíslegar heimildir. Nemendur taki virkan þátt í umræðum.

FRA304G • Kvikmyndir frá frönskumælandi löndum • (5e) • Haust • 2f [i](#)

Aðstoðarkennari: Gérard Roger Lemarquis

Frönsk, kanadísk, belgísk, svissnesk, norður-afrikönsk og afrikönsk kvikmyndagerð kringum nokkur valin þemu. Allar myndir sem fjallað verður um verða fánlegar textaðar. Frá Lumière-bræðrum til nútímans, kvikmyndagerð í öllum fjölbreytileika sínum. Námskeiðið verður kennt á íslensku.

FRA305G • Frönsk málfræði III • (5e) • Haust • 2f [i](#)

Farið verður nánar í flóknari málfræðiatríði, þar á meðal, samræmingu tíða, óbeina ræðu, viðtengingarhátt, forsetningar og aukasetningar.

FRA306G • Sérverkefni í frönsku • (5e) • Haust [i](#)

Aðeins er hægt að velja sérverkefni í samráði við greinarformann.

FRA307G • Frönsk málvísindi • (5e) • Haust • 2f [i](#)

Aðstoðarkennari: Francois Frans Heenen

Markmið með námskeiðinu eru að nemendur skilji ólík sjónarmið innan málvísindanna. Í þeim tilgangi verður fjallað um skiptingu málvísinda í svið og helstu kenningar og stefnur innan þeirra. Sýnd verða dæmi um rannsóknir á sviði málvísinda með sérstakri áherslu á franskrí tungu. Með stuttum verkefnum verða nemendurnir þjálfaðir í notkun hugtaka.

FRA309G • Français.com: fjölmiðar og samskipti • (6e) • Haust • 3f [i](#)

Aðstoðarkennari: Gérard Roger Lemarquis

Í þessu námskeiði kynnast nemendur atburðum (á sviði stjórnmála, efnahagsmála, o.fl.) í gegnum franska fjölmiðla. Þeir eru einnig þjálfaðir í því að tjá sig um íslenskt þjóðfélag á frönsku.

Kennsla fer fram á frönsku.

FRA401G • Ritgerð til BA-prófs í frönsku • (10e) • Vor [i](#)

Ritgerðin er unnin í samráði við kennara. BA-ritgerð skal sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, notkunar heimilda og úrvinnslu þeirra. 10 eininga ritgerð er einkum fyrir nemendur sem taka frönsku til 90 eininga að fenginni heimild frá umsjónarkennara.

FRA402G • Ritgerð til BA-prófs í frönsku • (10e) • Sumar [i](#)

Ritgerðin er unnin í samráði við kennara. BA-ritgerð skal sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, notkunar heimilda og úrvinnslu þeirra. 10 eininga ritgerð er einkum fyrir nemendur sem taka frönsku til 90 eininga að fenginni heimild frá umsjónarkennara.

FRA403G • Ritgerð til BA-prófs í frönsku • (20e) • Vor [i](#)

Ritgerðin er unnin í samráði við kennara. BA-ritgerð skal sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, notkunar heimilda og úrvinnslu þeirra. 10 eininga ritgerð er einkum fyrir nemendur sem taka frönsku til 90 eininga að fenginni heimild frá umsjónarkennara.

FRA404G • Franskar bókmenntir á 19. öld • (5e) • Haust • 2f [i](#)

Lesin verða valin bókmenntaverk frá 20. öld.

FRA405G • Frönsk málfræði IV • (5e) • Vor • 2f [i](#)

Námskeiðið er framhald af Frönsk málfræði III. Markmið námskeiðsins er að bæta færni í notkun flókinna setninga og samtenginga í mæltu og rituðu máli sem tjá orsök (expression de cause), afleiðingu (l'expression de conséquence), takmark (expression de but) o.fl.

FRA407G • Þýðingar (franska) • (5e) • Vor • 2f [i](#)

Kennari: Ásdís Rósa Magnúsdóttir Dósent

Í þessu námskeiði fá nemendur innsýn inn í heim þýðinga. Helstu kenningar þýðingarfræðinnar verða kynntar. Einkum verður fengist við að þýða úr frönsku á íslensku og öfugt. Hagnýtir textar og bókmenntatextar verða skoðaðir og ólíkar þýðingar bornar saman. Áherslan er lögð á þann mismun á milli beggja málanna sem þýðendurnir þurfa að átta sig á. Ákveðin atriði verða tekin sérstaklega til umræðu eins og tíðir sagnorða, setningafræði, endurtekningar, notkun forafna, o.fl. Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að vera meðvitaðir um helstu vandamál sem koma upp þegar þýtt er úr frönsku á íslensku og undir það búnir að leysa þau á fullnægjandi hátt. Þeir eiga einnig að hafa

yfirsýn yfir helstu kenningar í þýðingarfræðum.
Þátttaka í tímum. Vikuleg skilaverkefni. Þýðingaverkefni. Próf

FRA408G • Leiklist • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Ásta Ingibjartsdóttir Aðjunkt

Í þessu námskeiði vinna nemendur með leikritatexta eða ljóð og söngvatexta sem þeir þurfa að greina, skilja og leggja á minnið. Nemendur kynnast framsögn og sviðsetningu og er lokamarkmið námskeiðsins að setja á svið þá texta sem unnið hefur verið með. Stuðst verður við aðferðir Gisèle Pierra, kennara við Háskólann í Montpellier en hún hefur þróað aðferðir sem byggja á notkun leiklistar við tileinkun á frönsku talmáli og framsögn.

Nemendur setja á svið þá vinnu sem þeir hafa lagt í textana og flytja fyrir áhorfendur.

FRA409G • Sérverkefni í frönsku • (5e) • Vor

Aðeins er hægt að velja sérverkefni í samráði við greinarformann.

FRA410G • Stílfraði 19. aldar • (5e) • Haust • 2f

síðar

FRA411G • Français.org: alþjóðlegar stofnanir • (6e) • Vor • 3f

Aðstoðarkennari: Gérard Roger Lemarquís

Í þessu námskeiði verður fjallað um alþjóðlegar stofnanir í frönskumælandi borgum Evrópu: París, Bruxelles, Genf, Strasbourg, Luxembourg, Nice og Cannes. Nemendur kynnast stofnunum á sviði stjórnmála, hjálparstarfs, efnahagsmála og menningar, sögu þeirra og starfsemi. Gestir segja frá reynslu sinni af þessum stofnunum.

Kennsla/próf fer fram á frönsku og íslensku.

GRÍ103G • Forngríska I • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Svavar Hrafn Svavarsson Dósent

Aðstoðarkennari: Þórhallur Eypórsson Verkefnisstjóri

Almennt

Farið verður yfir beygingarfræði forngrísku í meginatriðum svo og undirstöðuatriði setningarfræðinnar. Valdir textar þýddir og skýrðir málfræðilega.

Námskeiðið er 5 eininga inngangsnámskeið í grísku. Fyrir grískunema er námskeiðið skyldunámskeið hvort sem gríska er tekin sem aukagrein eða aðalgrein. Ætlat er til að það sé tekið á fyrsta misseri fyrsta námsárs í grísku. Námskeiðið er einnig skyldunámskeið fyrir þá sem taka námsbraut í klassískum fræðum til 30 eininga. Fyrir cand.theol. nema er námskeiðið skyldunámskeið á öðru ári. Það getur hins vegar verið valnámskeið fyrir nemendur í öðrum greinum og námsbrautum, s.s. heimspeki, latínu (hvort heldur til 30 eða 60 eininga), málvísindum, sagnfræði, bókmenntum eða guðfræði til annars en cand.theol. prófs. Námskeiðið er með heimasíðu í Uglu - Vefkerfi Háskóla Íslands.

Markmið

Það er þrennt sem þessu námskeiði er ætlað að gera. Í fyrsta lagi, og umfram allt, að kenna nemendum undirstöðuatriði forngrísku, beygingarfræðina og meginatriði setningarfræðinnar. Í öðru lagi að efla skilning þeirra á klassískri málfræði og vald á hugtökum hennar þannig að þeir geti greint grískan texta á skýran og skiljanlegan hátt. Í þriðja lagi að opna dyrnar að heimi grískra bókmennta og menningar. Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að

- þekkja helstu beygingar
- þekkja helstu atriði setningarfræðinnar
- skilja einfalda gríska texta með hjálp orðabókar
- skilja algengustu orð forngrískunnar
- geta greint einfalda forngríska texta málfræði- og setningarfræðilega
- geta þýtt einfalda texta

Kennsla

Fylgt verður bók Mastronardes, eins og greinir í kennsluáætlun hverju sinni. Ekki verða allir kaflar lesnir jafn ítarlega; til þess gefst ekki tími. Lögð verður áhersla á meginatriði. Fluttir verða 2 x 12 fyrirlestur. Hver fyrirlestur tekur fyrir afmarkað efni eins og greint er frá að neðan.

Lestur námsefnisins fyrir hvern tíma er nauðsynlegt skilyrði þess að nemendur nái valdi á námsefninu. Fyrir hvern tíma eru einnig sett verkefni úr bók Mastronardes. Hverjum fyrirlestri fylgja glósur kennara, sem settar verða á Uglu.

miðannarpróf 90 mín.: 50% desemberpróf 90 mín.: 50%

GRÍ104G • Sérverkefni í grísku • (10e) • Haust

Aðeins er hægt að velja sérverkefni í samráði við greinarformann.

GRÍ105G • Sérverkefni í grísku • (5e) • Haust

Aðeins er hægt að velja sérverkefni í samráði við greinarformann.

GRÍ106G • Grískar og latneskar orðsifjar • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Svavar Hrafn Svavarsson Dósent

Aðstoðarkennari: Þórhallur Eypórsson Verkefnisstjóri

Námskeiðið er inngangur að orðsifjafræði í forngrísku og latínu; rakin veruð þróun hljóðkerfis- og beygingarfræði málanna, uppruna og sögu orðstofna.

GRÍ201G • Forngríska II • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Eiríkur Smári Sigurðarson Verkefnisstjóri

Kennari: Svavar Hrafn Svavarsson Dósent

Almennt

Lesnir verða valdir textar úr Septúagintu (grískri þýðingu Gamla testamentisins), Nýja testamentinu og frumkristni ásamt úrvali hellenískra texta eftir ýmsa höfundu frá öldunum í kringum Krists burð.

Námskeiðið er 5 eininga námskeið í grísku. Það er hugsað sem framhald af námskeiðinu Forngríska I eða hliðstæðu námskeiði. Fyrir grískunema er námskeiðið skyldunámskeið hvort sem gríska er tekin sem aukagrein eða aðalgrein. Námskeiðið er valnámskeið fyrir þá sem taka námsbraut í klassískum fræðum til 30 eininga. Fyrir guðfræðinema er námskeiðið skyldunámskeið á öðru ári. Það getur hins vegar verið valnámskeið fyrir nemendur í öðrum greinum og námsbrautum, s.s. heimspeki, latínu, málvísindum, sagnfræði, bókmenntum. Námskeiðið er með heimasíðu í Uglu - Vefkerfi Háskóla Íslands.

Meginmarkmið námskeiðsins er að

- styrkja þekkingu nemenda á forngrísku (orðaförða hennar og málfræði),
- þjálfa nemendur í lestri frumtexta og greiningu þeirra,
- veita innsýn í menningarheim aldanna fyrir og í kringum Krists burð.

Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að

- þekkja helstu beygingar og meginatriði setningarfræðinnar,
- skilja gríska texta með hjálp orðabókar og algeng orð forngrískunnar,
- geta greint forngríska texta málfræði- og setningarfræðilega og þýtt texta.

Kennsla

Kennsla fer þannig fram að fyrir hvern tíma er settur ákveðinn texti. Ætlast er til að nemendur lesi textann heima. Í tímanum er textinn þýddur og skýrður málfræðilega (og efnislega eftir atvikum).

Æskileg undirstaða: Forngríska I (GRÍ103G)

Námsmat byggir á eftirfarandi þáttum: miðannarprófi 90 mín.: 50% lokaprófi á próftíma 90 mín.: 50%

GRÍ202G • Sérverkefni í grísku • (10e) • Vor

Aðeins er hægt að velja sérverkefni í samráði við greinarformann.

GRÍ203G • Sérverkefni í grísku • (5e) • Vor

Aðeins er hægt að velja sérverkefni í samráði við greinarformann.

GRÍ206G • Grísk og rómversk sagnaritun • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Svavar Hrafn Svavarsson Dósent

Kennari: Sigurður Pétursson Lektor

síðar

GRÍ301G • Ritgerð til BA-prófs í grísku • (10e) • Haust

Ritgerð til BA-prófs í grísku.

GRÍ401G • Ritgerð til BA-prófs í grísku • (10e) • Vor

Ritgerð til BA-prófs í grísku.

GRÍ402G • Ritgerð til BA-prófs í grísku • (10e) • Sumar

Ritgerð til BA-prófs í grísku.

ÍTA001G • Ítalska fyrir byrjendur I • (6e) • Haust • 3f

Umsjónarmaður: Simona Storchi Lektor

Aðstoðarkennari: Jóhanna Guðrún Gunnarsdóttir

Farið verður í öll helstu atriði ítalskrar málfræði. Lögð verður jöfn áhersla á ritun, lestur, hlustun og talæfingar. Námskeiðið hentar vel þeim sem vilja læra ítölsku frá byrjun á skömmum tíma, rifja upp eða festa í sessi kunnáttu sem þeir hafa þegar, t.d. ef þeir vilja síðan fara í B.A. nám í ítölsku. Þeim sem hafa grunn í ítölsku er bent á önnur námskeið. Þetta námskeið er ekki hægt að taka með öðrum námskeiðum í ítölsku þar sem þau gera öll ráð fyrir undirstöðuþekkingu í málinu.

Heimaverkefni og miðsveitarpróf 40% Lokapróf (munnlegt og skriflegt) 60%

ÍTA002G • Ítalska fyrir byrjendur II • (6e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Simona Storchi Lektor

Aðstoðarkennari: Jóhanna Guðrún Gunnarsdóttir

Framhald af Ítalska fyrir byrjendur I

Æskileg undirstaða: Ítalska fyrir byrjendur I (ÍTA001G)

Heimaverkefni og miðsveitarpróf 40% Lokapróf (munnlegt og skriflegt) 60%

ÍTA003G • Sjálfsnám í ítölsku I • (6e) • Haust • 4æ

Umsjónarmaður: Eyjólfur Már Sigurðsson Deildarstjóri

Sjálfsnám í ítölsku I er nemendastýrt ítölskunám þar sem nemendur stjórna að hluta til eða öllu leyti helstu þáttum námsins svo sem markmiðum, aðferðum, efnisvali og námsmati. Sjálfsnám fer fram í nánu samstarfi við umsjónarkennara sem nemendur hitta í sérstökum viðtölum 3 sinnum á misseri. Auk þess taka nemendur taka þátt í vinnustofum þar sem skipt er í litla hópa til að þjálfa talmál og ritun. Nemendur skila verkefnum til umsjónarkennara og námsmat tekur tillit til allra færniþátta: ritun, lestur, talmál og hlustun en nemendur geta stjórnað vægi hvers þátta í samráði við kennara.

ÍTA004G • Sjálfsnám í ítölsku II • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Eyjólfur Már Sigurðsson Deildarstjóri

Sjálfsnám í ítölsku II er nemendastýrt ítölskunám þar sem nemendur stjórna að hluta til eða öllu leyti helstu þáttum námsins svo sem markmiðum, aðferðum, efnisvali og námsmati. Um er að ræða framhaldsnámskeið fyrir þá nemendur sem hafa lokið Sjálfsnámi í ítölsku I. Það námskeið er þó ekki nauðsynlegur undirbúningur og nýir nemendur geta skráð sig í þetta námskeið að uppfylltum forkröfum. Sjálfsnám fer fram í nánu samstarfi við umsjónarkennara sem nemendur hitta í sérstökum viðtölum 3 sinnum á misseri. Auk þess taka nemendur taka þátt í vinnustofum þar sem skipt er í litla hópa til að þjálfa talmál og ritun. Nemendur skila verkefnum til umsjónarkennara og námsmat tekur tillit til allra færniþátta: ritun, lestur, talmál og hlustun en nemendur geta stjórnað vægi hvers þátta í samráði við kennara.

ÍTA102G • Ítalskt mál og málnotkun I • (10e) • Haust • 3f + 1d

Kennari: Simona Storchi Lektor

Kúrsinum er ætlað að styrkja og bæta samskiptahæfni á ítölsku, bæta málfræðikunnáttur, setningafræði og orðaforða, að bæta skilning og getu með stigvaxandi framsetningu ósvikins efnis til lestrar og hlustunar.

Heimaverkefni 30%, lokapróf hlustun, munnlegt og skriflegt próf 70%

ÍTA103G • Saga Ítalíu I: Fyrir 1559 • (5e) • Haust • 2f

Aðstoðarkennari: Maurizio Tani

Farið er yfir helstu atburði og stofnanir í ítalskri sögu, allt frá fornöld og fram til okkar tíma. Ítalía til forna, etruskar og rómverska Lýðveldið, helleníski heimurinn, keisaraveldi rómverja, miðaldar Ítalía, araba- og normanna Ítalía, "Comune", Ítalía undir stjórn spánverja, austurríkjamenn og Napóleons, sameining Ítalíu, heimstjryaldirnir og fasistatímabilið, Lýðveldið Ítalíu.

ÍTA104G • Ritun I • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Stefano Rosatti Aðjunkt

Í námskeiðinu verður farið yfir helstu stafsetningarreglur ítalskrar tungu, greinamerkjasetningu og réttiritun.

Miðsvetrar próf 30%+ 20%, heimaverkefni 15%. Lokapróf 35%

ÍTA105G • Ítalska fyrir atvinnulífið I • (5e) • Haust • 2f

Umsjónarmaður: Simona Storchi Lektor

Aðstoðarkennari: Stefano Del Negro

Í námskeiðinu tileinkar nemandi sér orðaforða sem tengist verslun og viðskiptum. Sérstök áhersla er lögð á fjölmiðla og menningu (skipulag og stjórnun safna, sýninga, menningarstofnanna o. fl.). Nemendur gera skriflegar og munnlegar æfingar og fylgjast með því sem er efst á baugi í viðskiptalífi Ítalíu hverju sinni.

2 ritgerðir, miðsvetrar og lokaritgerð.

ÍTA109G • Ítölsk menning og þjóðfélag • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Simona Storchi Lektor

Námskeiðið er inngangsnámskeið um landfræði, menningu og samfélag Ítalíu. M.a. er fjallað um mannfjölda, borgarasamfélög, minnisvarða, tungumál og þjóðernishópa. Ríkisstofnanir, stjórnsmálakerfi, menntun og menningu, hagfræði, félagsleg vandamál og glæpastarfsemi, hefðir, trúarbrögð og fleira forvitnilegt.

Nauðsynleg undirstaða: Ítalskt mál og málnotkun I (ÍTA102G), Ítalskt mál og málnotkun II (ÍTA205G)

heimaverkefni 20%, miðsvetrarritgerð 30%, lokapróf 50%

ÍTA202G • Ritun II • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Stefano Rosatti Aðjunkt

Aðferðir í ritun verða kynntar og þjálfaðar og farið í notkun orðabóka. Mismunandi málsnið (registri linguistic) ítalskrar tungu verða kynnt. Áherslan er lögð á þá tækni sem þarf til ritunar útdráttar (riassunti), umsagnar (commenti) og samantektar (sintesi).

Æskileg undirstaða: Ritun I (ÍTA104G)

Miðsvetrarpróf 30%+20%, heimaverkefni 15%, lokapróf 35%

ÍTA205G • Ítalskt mál og málnotkun II • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Simona Storchi Lektor

Farið verður í 8 síðustu kaflanna í kennslubókinni. Markmið hans er frekar styrking og bæting talgetu og bæting málfræði kunnáttu, setningafræði og orðaforða vaxandi tjáningu nemandans á því stigi að nemandinn skilji og geti tjáð sig.

Æskileg undirstaða: Ítalska fyrir byrjendur II (ÍTA002G)

ÍTA206G • Listasaga Ítalíu I: Fyrir 1527 • (5e) • Haust • 2f

Aðstoðarkennari: Maurizio Tani

Listasaga Ítalíu - Storia dell'arte italiana.

ÍTA208G • Talþjálfun I • (5e) • Vor • 2u

Kennari: Simona Storchi Lektor

Kúrsinum er ætlað að styrkja getu til að tala og tengist kúrsinum Ítalskt mál I. Nemandinn mun gera einstaklings verkefni og hópverkefni eins og hlustun, samtöl, lestur, leikur, role-play og svo framvegis. Með notkun málvers er hægt að styrkja framburð og bæta skilning á töluðu máli.

ÍTA210G • Inngangur að málvísindum (ítalska) • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Simona Storchi Lektor

Inngangsnámskeið í ítölskum málvísindum þar sem m.a. verður fjallað um hljóð-, beygingar-, orðmyndunar- og setningafræði ítalskrar tungu.

Farið verður líka í undraverða fjölbreytni mállýska á Ítalíu, einkenni þeirra og þróun tungumálsins frá miðöldum til nútímans. Verkefni(30%), annarpróf 20%, lokapróf(50%)

ÍTA211G • Ítalska fyrir ferðamálafræði I • (5e) • Vor

Aðstoðarkennari: Paolo Di Russo

Námskeiðið er til kynningar á því tungumáli er notað er í ferðamálageiranum, með sérstakri áherslu á menningarlega- og umhverfisvæna ferðamennsku.

ÍTA301G • Ritgerð til BA-prófs í ítölsku • (10e) • Haust

Ritgerðin er unnin í samráði við kennara. Hún skal sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, notkun heimilda og úrvinnslu þeirra.

ÍTA302G • Ítalskar bókmenntir I • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Stefano Rosatti Aðjunkt

Í námskeiðinu verða nokkur helstu verk ítalskra bókmennta frá upphafi til 20. aldar lesin og greind og þau skoðuð í sögu- og bókmenntasögulegu samhengi.

2 miðsvetrarpróf (15%+ 15%), heimaverkefni 10%, lokapróf 60%

ÍTA303G • Ítalskt mál og málnotkun III • (5e) • Haust • 1f + 1æ

Kennari: Simona Storchi Lektor

Styrking málfraeðikunnáttu, setningafræði og ítalsks orðaforða með notkun fyrri hluta kennslubókar fyrir framhaldsstig. Þar verður notuð og bætt sú málfraeðikunnátta sem nemandi átti fyrir, og nýtt efni kennt.

Æskileg undirstaða: Ítalskt mál og málnotkun II (ÍTA205G)

Verkefni (35%), lokapróf: hlustun, munnlegt og skriflegt 65%

ÍTA305G • Þýðingar (ítalska) • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Stefano Rosatti Aðjunkt

Aðstoðarkennari: Steinar Örn Atlason

Farið verður í helstu kenningar í þýðingafraeði og þýðingataekni. Notkun hjálpargagna skoðuð og unnið með útfærslu og frágang. Tekin verða fyrir þýðingadæmi úr helstu fagmálum og lögð stund á hagnýtar þýðingar úr ítölsku á íslensku og öfugt (önnur mál koma líka til greina).

ÍTA309G • Talþjálfun II • (5e) • Haust • 2u

Kennari: Simona Storchi Lektor

Kúrsinum er ætlað að styrkja getu til að tala og tengist kúrsinum Ítalskt mál I. Það verða einstaklings verkefni og hópverkefni eins og hlustun, samtöl, lestur, leikur, role-play og svo framvegis. Með notkun málvers er hægt að styrkja framburð og bæta skilning á töluðu máli. Heimaverkefni (20%), fyrirlestur (30%), lokapróf (50%)

ÍTA310G • Listasaga Ítalíu II: Frá 1527 til nútímans • (5e) • Vor • 2f

Aðstoðarkennari: Maurizio Tani

Fjallað verður um helstu einkenni og strauma í ítalskri list allt frá tímum Rómverja fram til endurreisnartímabilsins. Lögð verður sérstök áhersla á snilldarverk í byggingalist, malaralist og höggmyndalist og fræðilegir textar lesnir.

ÍTA311G • Saga Ítalíu II • (5e) • Vor • 2f

Aðstoðarkennari: Maurizio Tani

Framhald námskeiðsins Saga Ítalíu

ÍTA312G • Smásögur • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Stefano Rosatti Aðjunkt

ÍTA313G • Málsaga Ítalíu • (5e) • Haust • 2f

Umsjónarmaður: Stefano Rosatti Aðjunkt

Námskeiðið er ætlað til kynningar á ítalskri málsögu allt frá upphafi til okkar daga. Tungumál miðaldar Ítalíu, fyrstu skjölin sem til eru um hið hversdagslega mál, þróun bókmennta á hversdagslegu máli, útbreiðsla bókmennta frá Flórens, tungumál Dante, Petrarca og Boccaccio, Feneyjar og Pietro Bembo, tungumál Machiavelli, tungumál Ítalíu milli 16. og 18. aldar, tungumálavandi 19. aldar, mállýskur á 19. og 20. öld, útbreiðsla ítölskunnar á Ítalíu ásamt ítölsku á okkar tímum og tungumála stefna á Ítalíu í dag.

ÍTA401G • Ritgerð til BA-prófs í ítölsku • (10e) • Vor

Ritgerðin er unnin í samráði við kennara. Hún skal sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, notkun heimilda og úrvinnslu þeirra.

ÍTA402G • Ritgerð til BA-prófs í ítölsku • (10e) • Sumar

Ritgerðin er unnin í samráði við kennara. Hún skal sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, notkun heimilda og úrvinnslu þeirra.

ÍTA403G • Ítalskar kvikmyndir • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Stefano Rosatti Aðjunkt

Í námskeiðinu verður fjallað um sérkenni ítalskrar kvikmyndaframleiðslu síðustu ára með áherslu á tækni, form og framleiðslu. Jafnframt verður rýnt í tengsl við eldri kvikmyndir frá síðari heimstyrjöld fram til dagsins í dag, og að auki verður vöngum velt yfir framtíð ítalskrar kvikmyndagerðar. Í námskeiðinu verða sýndar nokkrar af merkustu myndum síðari ára í ítalskri kvikmyndagerð þar sem krafist er virkrar þátttöku nemenda í umræðum. Námskeiðið er kennt á ensku.

Þrjár ritgerðir 25%, 25% og 35%. Þátttaka í tímum 15%

ÍTA405G • Ítalskt mál og málnotkun IV • (5e) • Vor • 1f + 1æ

Kennari: Stefano Rosatti Aðjunkt

Styrking málfraðikunnáttu, setningafræði og ítalsks orðaforða með notkun fyrri hluta kennslubókar fyrir framhaldsstig. Þar verður notuð og bætt sú málfraðikunnátta sem nemandi átti fyrr, og nýtt efni kennt.

Æskileg undirstaða: Ítalskt mál og málnotkun III (ITA303G)

Heimaverekfni (35%), lokapróf: lhlustun, munnlegt og skriflegt (65%)

ÍTA407G • Ítalskar bókmenntir II • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Stefano Rosatti Aðjunkt

Í námskeiðinu verður fjallað um nokkur mikilvægustu skáld fornaldar og miðalda. Farið verður í verk þeirra og texti þeirra greindur. Einnig verður fjallað um mikilvægi þessara verka í ítalskri bókmenntasögu.

heimaverekfni 15%, mið-annarpróf 30%, lokapróf 55%

ÍTA408G • Ítalskar bókmenntir III: Samtímabókmenntir • (5e) • Vor

Kennari: Simona Storchi Lektor

Í námskeiðinu verður farið þau bókmenntaverk sem skipuðu mikivægan sess í ítalskri bókmenntasögu 20. og 21. aldar. Rætt verður um höfunda í sögulegu og bókmenntalegu samhengi.

JAP101G • Japönsk Málnotkun I • (10e) • Haust • 6f

Kennari: Kaoru Umezawa Lektor

Þetta er kjarnanámskeiðið í japönsku fyrir byrjendur. Nemendur kynnst helstu reglum í japanskri málfraði. Áherslan er á talmáli (samtölum). Nemendur læra að skilja talað mál og tjá sig í töluðu máli á japönsku. Lögð er áhersla á orðaforða daglegs lífs. Fyrirlestrar eru í byrjun viku og síðan fer kennslan fram í litlum hópum. Heimaæfingar og tímapróf verða tíð.

Skriflegt og munnlegt próf, heimaæfingar og próf í tímum. 65% mætingar er krafist. Mæting undir 65% mun hafa áhrif til lækkunar á einkunn allt niður í 70% af heildareinkunn. Sé mæting undir 50% mun nemandinn ekki ljúka námskeiðinu.

JAP102G • Japanskt ritmál I • (6e) • Haust • 2f

Kennari: Kaoru Umezawa Lektor

Nemendur læra að lesa og skrifa japönsk tákni, þ.e. kana og kanji. Áhersla er lögð á tileinkun orðaforða og lestur og ritun einfaldra texta.

Skriflegt próf, heimaæfingar og próf í tímum. 65% mætingar er krafist. Mæting undir 65% mun hafa áhrif til lækkunar á einkunn allt niður í 70% af heildareinkunn. Sé mæting undir 50% mun nemandinn ekki ljúka námskeiðinu.

JAP103G • Japanskur framburður og skilningur á töluðu máli I • (4e) • Haust • 2f

Kennari: Kaoru Umezawa Lektor

Framburðaræfingar og þjálfun í að hlusta á japönsku. Æfingátímar fara að hluta til fram í málveri.

Skriflegt próf, heimaæfingar og próf í tímum. 65% mætingar er krafist. Mæting undir 65% mun hafa áhrif til lækkunar á einkunn allt niður í 70% af heildareinkunn. Sé mæting undir 50% mun nemandinn ekki ljúka námskeiðinu.

JAP105G • Japanskt þjóðfélag og menning I • (5e) • Haust • 2f

Umsjónarmaður: Kaoru Umezawa Lektor

Umsjónarkennari: Einar Andreas Helgason

Kennsla: Ýmsir sérfræðingar, innlendir og japanskir. Áhersla verður lögð á að nemendur öðlist innsýn í japanskt nútímaþjóðfélag. Fjallað verður um daglegt líf í Japan samtímans, m.a. um fjölskylduna, stöðu konunnar, menntun, hagkerfið, tónlist, hefðbundna menningu, nútíma menningarkíma, siði og venjur. Námskeiðið er ekki hugsað fyrir þá sem hafa alist upp eða búið í Japan í lengri tíma. Ef slíkur nemandi hefur hins vegar áhuga á að taka námskeiðið, vinsamlegast hafið samband við kennara áður.

Framsaga og lokaritgerð.

JAP106G • Japanskt þjóðfélag og menning II • (5e) • Haust

Umsjónarmaður: Kaoru Umezawa Lektor

Umsjónarkennari: Einar Andreas Helgason

Framhald af Japanskri sögu og þjóðfélag 05.77.04. Í námskeiðinu verður farið ytarlegar í vissa þætti í sögu og menningu þjóðarinnar.

JAP107G • Japanskar kvikmyndir • (5e) • Haust • 2f

Umsjónarmaður: Kaoru Umezawa Lektor

Kennari: Linda Y. Mokdad

Í námskeiðinu verður úrval japanskra kvikmynda sýndar og ræddar.

JAP202G • Japönsk málnotkun II • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Kaoru Umezawa Lektor

Framhald af námskeiðinu Málnotkun I (japanska).

Nauðsynleg undirstaða: Japönsk Málnotkun I (JAP101G)

Sömu reglur um mætingu gilda og í málnotkun I. Skriflegt próf, heimaæfingar og próf í tímum. Þátttaka í ræðukeppni í lok misseris mun gilda sem hluti af lokaekinnun.

JAP203G • Japanskt ritmál II • (6e) • Vor • 2f

Kennari: Kaoru Umezawa Lektor

Framhald af námskeiðinu Japanskt ritmál I.

Nauðsynleg undirstaða: Japanskt ritmál I (JAP102G)

Skiriflegt próf, heimaæfingar og próf í tímum. 65% mætingar er krafist. Mæting undir 65% mun hafa áhrif til lækkunar á einkunn allt niður í 70% af heildareinkunn. Sé mæting undir 50% mun nemandinn ekki ljúka námskeiðinu.

JAP204G • Japanskur framburður og skilningur á töluðu máli II • (4e) • Vor • 2f

Kennari: Kaoru Umezawa Lektor

Framhald af námskeiðinu Japanskur framburður og töluðu máli I.

Nauðsynleg undirstaða: Japanskur framburður og skilningur á töluðu máli I (JAP103G)

Skriflegt próf, heimaæfingar og próf í tímum. 65% mætingar er krafist. Mæting undir 65% mun hafa áhrif til lækkunar á einkunn allt niður í 70% af heildareinkunn. Sé mæting undir 50% mun nemandinn ekki ljúka námskeiðinu.

JAP205G • Japanskar bókmenntir I (klassískar) • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Kaoru Umezawa Lektor

Kynning á japönskum bókmenntum með áherslu á miðaldir og 20. öld. Námskeiðið er hraðnámskeið í tvær vikur haldið af gestakennara frá Bretlandi. Það byrjar venjulega á síðari hluta misseris. Stundatafla mun liggja fyrir síðar. Gestakennari: Alan Cummings

JAP206G • Japönsk saga II • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Kaoru Umezawa Lektor

Kennari: Helgi Skúli Kjartansson Prófessor

Fjallað verður um sögu Japans frá forsögulegum tíma til samtímans.

JAP207G • Japönsk saga I • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Kaoru Umezawa Lektor

Kennari: Helgi Skúli Kjartansson Prófessor

Fjallað verður um sögu Japans frá forsögulegum tíma til samtímans.

JAP301G • BA-ritgerð í japönsku • (10e) • Haust

Umsjónarmaður: Kaoru Umezawa Lektor

Ritgerð til BA-prófs í japönsku

JAP302G • Japönsk málnotkun III • (10e) • Haust

Kennari: Kaoru Umezawa Lektor

Framhald af Málnotkun II (057710) Málfræði og orðaforði aukinn, auk talæfinga.

Æskileg undirstaða: Japönsk Málnotkun I (JAP101G), Japönsk málnotkun II (JAP202G) verkefni og lokapróf

JAP303G • Japanskt ritmál III • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Kaoru Umezawa Lektor

Framhald af námskeiðinu Japanskt ritmál II Nemendur munu læra frekar Kanji og Katakana orð og auka skining sinn á lestri og ritun á japönsku máli.

Skiriflegt próf, heimaæfingar og próf í tímum. 65% mætingar er krafist. Mæting undir 65% mun hafa áhrif til lækkunar á einkunn allt niður í 70% af heildareinkunn. Sé mæting undir 50% mun nemandinn ekki ljúka námskeiðinu.

JAP304G • Japanskur framburður og skilningur á töluðu máli III • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Kaoru Umezawa Lektor

Framhald af námskeiðinu Japanskur framburður og töluðu máli II. Stefnt er að því að nemendur auki skilning sinn á hlustun og auki hæfni í framburði.

Skriflegt próf, heimaæfingar og próf í tímum. 65% mætingar er krafist. Mæting undir 65% mun hafa áhrif til lækkunar á einkunn allt niður í 70% af heildareinkunn. Sé mæting undir 50% mun nemandinn ekki ljúka námskeiðinu.

JAP305G • Japanskar bókmenntir II (núttíma) • (5e) • Haust

Umsjónarmaður: Kaoru Umezawa Lektor

Kynning á japönskum bókmenntum. Námskeiðið er hraðnámskeið í tvær vikur haldið af gestakennara frá Bretlandi. Það byrjar venjulega á síðari hluta misseris. Stundatafla mun liggja fyrir síðar.

JAP401G • BA-ritgerð í japönsku • (10e) • Vor

Umsjónarmaður: Kaoru Umezawa Lektor

Ritgerð til BA-prófs í japönsku

JAP402G • BA-ritgerð í japönsku • (10e) • Sumar

Umsjónarmaður: Kaoru Umezawa Lektor

Ritgerð til BA-prófs í japönsku

JAP403G • Japönsk málnotkun IV • (10e) • Vor

Kennari: Kaoru Umezawa Lektor

Framhald af Málnotkun III

verkefni og lokapróf

JAP404G • Japanskt ritmál IV • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Kaoru Umezawa Lektor

Framhald af námskeiðinu Japanskt ritmál III.

Skiriflegt próf, heimaæfingar og próf í tímum. 65% mætingar er krafist. Mæting undir 65% mun hafa áhrif til lækkunar á einkunn allt niður í 70% af heildareinkunn. Sé mæting undir 50% mun nemandinn ekki ljúka námskeiðinu.

JAP405G • Japanskur framburður og skilningur á töluðu máli IV • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Kaoru Umezawa Lektor

Framhald af námskeiðinu Japanskur framburður og töluðu máli III.

Skriflegt próf, heimaæfingar og próf í tímum. 65% mætingar er krafist. Mæting undir 65% mun hafa áhrif til lækkunar á einkunn allt niður í 70% af heildareinkunn. Sé mæting undir 50% mun nemandinn ekki ljúka námskeiðinu.

JAP406G • Samtalsgreining í japönsku • (5e) • Vor

Kennari: Kaoru Umezawa Lektor

Samtalsgreining á einföldum japönskum textum. Notast verður við kvikmyndir, teiknimyndir, sjónvarps.ætt eða viðtöl við Japani á Íslandi. Nemndur munu læra teóriu og aferðafræði í samtalsgreiningu og fá æfingu í greiningu á efni.

KÍN001G • BA-ritgerð í kínversku • (10e) • Haust

BA-ritgerð í kínversku

KÍN002G • BA-ritgerð í kínversku • (10e) • Vor

BA-ritgerð í kínversku

KÍN003G • BA-ritgerð í kínversku • (10e) • Sumar

BA-ritgerð í kínversku

KÍN101G • Kínversk menning og samfélag • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Geir Sigurðsson

Um er að ræða yfirlitsnámskeið um helstu áhrifaþætti kínverskrar menningar og nútímasamfélags. Farið verður yfir landfræðilegar aðstæður, þ.á.m. helstu borgir, fylkjaskipan, nágrannalönd, landræktarsvæði, ár og fjallgarða. Veitt verður yfirlit yfir efnahagsþróun undanfarinna áratuga, helstu vandamál Kína nútímans, þ.á.m. orkuskort, umhverfsvandamál, lýðfræði og stjórnmál. Einnig verður vikið að menntamálum, stöðu fjölskyldunnar og kvenna, heimspeki og trúarbrögðum, kínverskum bókmenntum og kvikmyndum. Hugsanlegt er að nokkrir gestafyrirlesarar komi að námskeiðinu.

Í lok námskeiðsins er gert ráð fyrir því að nemandinn hafi jafnt haldgóða innsýn í sérkenni kínverskrar menningar og samfélags sem yfirsýn yfir helstu úrlausnarefni nútímasamfélagsins. Hann hafi þar að auki góða þekkingu á landfræðilegum aðstæðum og geri sér grein fyrir staðsetningu helstu borga, fylkja, fljóta og nágrannalanda.

KÍN102G • Saga Kína I • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Geir Sigurðsson

Þetta námskeið fjallar um sögu Kína frá goðsögulegum tíma Xia-veldisins á þriðja árþúsundi f.Kr. fram að óþímstríðunum á nítjándu öld undir lok Qing-veldisins. Varpð verður ljósi á jafnt þær breytur sem varðað hafa mestu um mótun kínverskrar menningar sem einstaka viðburði í pólitískri og samfélagslegri framvindu þjóðarinnar. Veitt verður yfirlit yfir tilkomu og þróun áhrifamestu kínversku trúarbragða- og heimspekikerfa, einkum Konfúsíusarhyggju, daóisma og búddisma. Áhrifamiklir einstaklingar verða kynntir til sögunnar og samskipti og gagnkvæm áhrif erlendra þjóðhópa og Kínverja fá umtalsvert vægi.

Neminn a) öðlist góða yfirsýn yfir helstu atburði í sögu Kína fram að miðbiki nítjándu aldar, b) kannist við áhrifamestu einstaklinga, þ.á.m. keisara, kínverskar sögu, c) átti sig á sögulegu sambengi í framvindu kínversku þjóðarinnar fram að miðbiki nítjándu aldar og geti staðsett keisaraveldi tímalega, d) hafi haldbæran skilning á hugmyndasögulegri rás í Kína.

Próf í æfingaviku 45%, próf í lok annar 45%, mæting og þátttaka 10%

KÍN103G • Málnotkun I (kínverska) • (10e) • Haust • 2f

Umsjónarmaður: Geir Sigurðsson

Kennari: Linzhe Wang Sendikennari

Þetta er kjarnanámskeiðið í staðlaðri kínversku (mandarín, putonghua) fyrir byrjendur. Nemendur kynnst undirstöðuatriðum tungumálsins og málfræðilegri og tónalegri uppbyggingu þess. Í upphafi er pinyin umritunarkerfið kennt en síðan koma kínversk tákn til sögunnar.

Áhersla er lögð á orðaforða daglegs lífs. Heimaæfingar og tímapróf verða tíð. Gert er ráð fyrir miklu heima- og sjálfsnámi.

Undir lok námskeiðsins er gert ráð fyrir að nemendur hafi grundvallarþekkingu á kínversku máli, málfræðilegri og tónalegri uppbyggingu þess og geti tjáð sig með einföldum hætti. Þeir munu einnig átta sig á og hafa tilfinningu fyrir pinyin-kerfinu.

KÍN104G • Kínverskt ritmál I • (4e) • Haust • 2f

Umsjónarmaður: Geir Sigurðsson

Kennari: Linzhe Wang Sendikennari

Í þessu námskeiði er áherslan á kínverskt ritmál en fyrst um sinn verður stuðst við pinyin-umritunarkerfið. Síðar koma kínversk tákn til sögunnar. Byggt er á námsefni námskeiðsins 05.77.54 Málnotkun I (kínverska). Í síðari hluta námskeiðsins verður nemendum m.a. kennt hvernig nota skuli kínverskar orðabækur. Kennnd verða einfölduð tákn (jiantizi). Heimaæfingar og tímapróf verða tíð.

Að loknu námskeiðinu ættu nemendur að hafa gott vald á pinyin kerfinu og geta ritað og lesið nokkur kínversk tákn.

KÍN105G • Kínverskur framburður og skilningur á töluðu máli I • (6e) • Haust • 2f

Umsjónarmaður: Geir Sigurðsson

Kennari: Linzhe Wang Sendikennari

Í námskeiðinu er áherslan á skilning á mæltu máli og þjálfun í að tjá sig í mæltu máli. Heimaæfingar og tímapróf verða tíð. Uppistaða námskeiðsins eru æfingatímar til að þjálfa hlustun, skilning og tjáningu sem byggja á og útfæra námsefni námskeiðsins 05.77.54 Málnotkun I (kínverska).

Að loknu námskeiði ættu nemendur að geta tjáð sig á kínversku með einföldum hætti og skilið einfaldar setningar.

KÍN201G • Saga Kína II • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Geir Sigurðsson

Námskeiðið er framhald námskeiðsins 05.77.50 Saga Kína I, en ekki eru gerðar forkröfur til þess. Í námskeiðinu er veitt yfirlit yfir sögu kínversku þjóðarinnar frá og með aðdraganda ópíumstríðanna 1839-42 og fram til samtímans. Á meðal helstu umfjöllunarefna má nefna röttækar breytingar á stöðu Kína gagnvart erlendum öflum á nítjándu öld, innri krísu og uppreisnir í Kínaveldi, þ.á.m. blóðugustu styrjöld heims á nítjándu öld, Taiping-uppreisnina, stjórnarkreppu og fall síðasta keisaraveldisins, stofnun Kínverska lýðveldisins og vandræði þess, samstarf og átök þjóðernissinna og kommúnista, innrás Japana í Kína og afdrif Kínverja í seinni heimsstyrjöldinni, stofnun Alþýðulýðveldisins Kína og flotta þjóðernissinna til Taiwan, innanríkis- og utanríkisstefnu Mao Zedong og kommúnistastjórnarinnar og afdrif þeirra, þ.á.m. Kóreustríðið, "stóra stökkið framávið" og menningarbyltinguna. Loks verður vikið að opunarstefnu Deng Xiaoping eftir 1978, breytingar á efnahagskerfi Kína, dramatískum atburðum lýðræðisvaxningarinnar á niunda áratugnum og þróun mála á síðasta áratug tuttugustu aldar.

Neminn a) öðlist góða yfirsýn yfir helstu atburði í sögu Kína frá miðbiki 19. aldar, b) átti sig á sögulegu samhengi í framvindu kínversku þjóðarinnar frá þeim tíma og til samtímans, c) hafi haldbæran skilning á hugmyndasögulegri rás í Kína.

Lokapróf 40%, nemendafyrirlestur 25%, ritgerð 25% og mæting og þátttaka 10%

KÍN202G • Málnotkun II (kínverska) • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Geir Sigurðsson

Kennari: Linzhe Wang Sendikennari

Þetta er kjarnanámskeiðið í staðlaðri kínversku (mandarín, putonghua) fyrir byrjendur og framhald námskeiðsins málnotkun I (kínverska). Nemendur dýpka skilning sinn á málfræði, bæta orðaforða og ná föstum tókum á grundvallaratriðum kínverskrar tungu. Kennsla mun fara aukin fram á kínversku og áhersla verður á virka notkun málsins. Heimaæfingar og tímapróf verða tíð. Gert er ráð fyrir miklu heima- og sjálfsnámi. Að námskeiði loknu ættu nemendur að hafa traustan grunn fyrir frekara kínverskunám og geta tjáð sig án vandræða með einföldum hætti í jafnt mæltu sem rituðu máli.

Æskileg undirstaða: Málnotkun I (kínverska) (KÍN103G)

KÍN204G • Kínverskur framburður og skilningur á töluðu máli II • (6e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Geir Sigurðsson

Kennari: Linzhe Wang Sendikennari

Námskeiðið er framhald námskeiðsins KÍN105G Kínverskur framburður og skilningur á töluðu máli I og einblíni á frekari þjálfun á skilningi og tjáningu mælt máls. Samræður munu eiga sér stað í tímum undir handleiðslu kennara. Heimaæfingar og tímapróf verða tíð. Einnig verður boðið upp á frekari þjálfun í "kínverska samræðuhorninu". Uppistaða námskeiðsins eru æfingatímar til að þjálfa hlustun, skilning og tjáningu sem byggja á og útfæra námsefni námskeiðsins KÍN202G Málnotkun II (kínverska). Meginmarkmiðið felst í hagnýtri beitingu kínverskunnar.

Nauðsynleg undirstaða: Kínverskur framburður og skilningur á töluðu máli I (KÍN105G)

KÍN205G • Kínversk málfræði I • (4e) • Vor • 2f

Í námskeiðinu er farið í grundvallaratriði kínverskrar málfræði, þá einkum orðaröð, hlutverk smáorða og annað sem lýtur að setningarfræði. Að námskeiði loknu ættu nemendur að hafa haldbæra grundvallarþekkingu á kínverskri málfræði, geta beitt helstu reglum málsins með réttum hætti og því hafa mótað sterkan grundvöll fyrir frekara kínverskunám. Námskeiðið gagnast afar vel til að þreyta staðlað kínverskupróf (HSK).

Nauðsynleg undirstaða: Málnotkun I (kínverska) (KÍN103G)

KÍN301G • Námskeið gistikennara • (10e) • Haust • 4f

síðar

KÍN302G • Málnotkun III (kínverska) • (10e) • Haust • 4f

síðar

KÍN303G • Kínverskur framburður og skilningur á töluðu máli III • (6e) • Haust • 3f

síðar

KÍN304G • Kínversk málfræði II • (4e) • Haust

síðar

KÍN305G • Verkefni í kínverskum fræðum • (5e) • Haust

Verkefni í kínverskum fræðum unnið í samráði við kennara.

KÍN306G • Kínversk heimspeki • (5e) • Haust • 2f

síðar

KÍN401G • Verkefni í kínverskum fræðum • (5e) • Haust [i](#)
Verkefni í kínverskum fræðum unnið í samráði við kennara.

KÍN402G • Verkefni í kínverskum fræðum • (5e) • Vor [i](#)
Verkefni í kínverskum fræðum unnið í samráði við kennara.

KÍN403G • Kínversk málnotkun IV • (10e) • Vor • 4f [i](#)
síðar

KÍN404G • Kínverskur framburður og skilningur á töluðu máli IV • (6e) • Vor • 3f [i](#)
síðar

KÍN405G • Kínverskur lesskilningur • (4e) • Vor [i](#)
síðar

KÍN701G • Námskeið gistikennara A • (5e) • Haust • 2f [i](#)
Námskeið gisit kennara

KÍN702G • Námskeið gistikennara B • (2e) • Vor • 2f [i](#)
námskeið gistikennara

LAT101G • Latína I: Byrjendanámskeið • (10e) • Haust • 4f [i](#)
Aðstoðarkennari: Kolbrún Elfa Sigurðardóttir
Farið yfir beygingafræði latínunnar svo og undirstöðuatriði setningafræðinnar. Stuttir leskaflar og málfræðiæfingar.

LAT104G • Cicero • (10e) • Haust • 4f [i](#)
Umsjónarmaður: Svavar Hrafn Svavarsson Dósent
Lesnir verða valdir textar úr ólíkum verkum Ciceros.

LAT202G • Latína II: Ars littera scribendi • (10e) • Vor • 4f [i](#)
Kennari: Sigurður Pétursson Lektor
Bréfaskriftnir hafa frá alda öðli skipt miklu máli í hinum vestræna heimi. Hjá Grikkjum og Rómverjum voru þær ekki einvörðungu fréttamiðill heldur þróuðust einnig í hreina listgrein. Þegar húmanisminn kom til sögunnar á 14.öld urðu bréfaskriftnir á latínu veigamikill þáttur í skoðanaskiptum manna og listrænni meðferð latneskrar tungu og var þessi menningarþáttur mjög öflugur næstu aldirnar. Ætlunin er að lesa valin bréf eftir kunna húsmanista bæði á latínu og í þýðingum og skýra innihald þeirra og tengja þau samtímasögu bréffritara. Lesin verða bréf eftir menn eins og Francesco Petrarca, Lorenzo Valla, Rudolf Agricola, Poliziano, Erasmus frá Rotterdam og Íslendingana Guðbrand Þorláksson og Brynjólf Sveinsson svo að einhverjir séu nefndir. Latínukunnátta æskileg en ekki nauðsynleg. Heimaverkefni.

LAT205G • Rómverskt leikhús • (10e) • Vor [i](#)
Aðstoðarkennari: Kolbrún Elfa Sigurðardóttir
Rómverskt leikhús

LAT206G • Latnesk litúrgía • (10e) • Vor • 4f [i](#)
Umsjónarmaður: Svavar Hrafn Svavarsson Dósent
Lesin verða valin kvæði úr safni rómversks kveðskapar (t.d. eftir Hóras, Catúllus og Virgil), sett í efnislegt og sögulegt samhengi, og skýrð mál- og stílfraeðilega.

LAT301G • Ritgerð til BA-prófs í latínu • (10e) • Haust [i](#)
Ritgerð til BA-prófs í latínu.

LAT401G • Ritgerð til BA-prófs í latínu • (10e) • Vor [i](#)
Ritgerð til BA-prófs í latínu.

LAT402G • Ritgerð til BA-prófs í latínu • (10e) • Sumar [i](#)
Ritgerð til BA-prófs í latínu.

NOR101G • Norsk málfræði og málnotkun I • (10e) • Haust • 4f [i](#)
Kennari: Tiril Theresa Myklebost Sendikennari
Inngangsnámskeið í málfræði og málfærni. Farið verður í hljóðfræði, beygingafræði, setningafræði og merkingafræði bókmálsins. Þjálfun í málfærni (lestur, hlustun, talfærni og skrifað mál). Skriflegt og munnlegt próf og verkefni.

NOR102G • Saga, þjóðfélag og menning Noregs • (5e) • Haust • 2f [i](#)
Kennari: Brynhild Mathisen

Kennari: Tiril Theresa Myklebost Sendikennari

Norsk saga, norskt þjóðfélag og þættir norskrar menningar á 19. og 20. öld. Námsmat: Munnleg og skrifleg verkefni, munnlegt próf. Munnleg og skrifleg verkefni, munnlegt próf.

NOR103G • Höfundarverk Hamsuns • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Tiril Theresa Myklebost Sendikennari

Síðar

Verkefni

NOR201G • Norsk málfræði og málnotkun II • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Tiril Theresa Myklebost Sendikennari

Framhald af 05.74.03 Norsk málfræði og málnotkun I. Námskeið í málfræði og málfærni. Farið verður í hljóðfræði, beygingafræði, setningafræði og merkingafræði bókmálsins. Þjálfun í málfærni (lestur, hlustun, talfærni og skrifað mál).

Æskileg undirstaða: Norsk málfræði og málnotkun I (NOR101G)

Skriflegt og munnlegt próf, og verkefni.

NOR202G • Norskar nútímabókmenntir • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Tiril Theresa Myklebost Sendikennari

Lesnar verða bókmenntir frá u.þ.b. 1900 til okkar daga, þær greindar og settar í bókmenntasögulegt og þjóðfélagslegt samhengi.

Verkefni, skriflegt próf.

NOR203G • Nútímaleikritun: Frá Ibsen til Fosse • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Tiril Theresa Myklebost Sendikennari

Í námskeiðinu verður lesið og fjallað um norsk leikrit í hundrað ár. Við lesum "Et dukkehjem"(1879) eftir Henrik Ibsen og "Draum om høsten" (1999) eftir Jon Fosse, báðir heimsfræg leikritaskáld, einnig verður farið yfir úrval norskra samtímaleikrita eftir aðra norska höfunda. Rýnt verður í form og efni. Farið verður yfir leiklistarsöguna og stefnur í leikritun ásamt tekstum.

Verkefni.

NOR204G • Norska fyrir atvinnulífð • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Tiril Theresa Myklebost Sendikennari

Farið verður í notkun norskrar tungu við ýmsar aðstæður sem upp koma í atvinnulífi og námi, svo sem við kynningar (presentations), samningarviðræður, fundarhald, viðtöl og annað. Textagerð á ýmsum sviðum: t.d. atvinnuumsóknum, æviferilsskýrslum, viðskiptabréfum, ritgerðum o.fl. Hagnýtar orðaforðaæfingar eftir ósk stúdenta, til dæmis ferðaþjónustu, leiðsögn, sjávarútvegi, viðskipti, fjölmiðlum, menningu, fræðigreinum o.fl.

Verkefni og munnlegt próf.

NOR205G • Saga Noregs 1814-1940 • (5e) • Vor • 4f

Kennari: Tiril Theresa Myklebost Sendikennari

Fjallað verður um meginþætti í sögu Noregs á tímabilinu í samhengi við almenna Evrópusögu og sögu Íslands. Eftirtalin efni verða m.a. tekin til meðferðar: stjórnmál, þróun atvinnuvega, byggðarþróun, stéttir og þjóðfélagsþróun, menning og áhrif fjölþjóðlegra hugmyndastefna. Samskiptum Norðmanna og Íslendinga verða gerð skil. Áhersla verður lögð á könnun frumheimilda.

NOR301G • Ritgerð til BA-prófs í norsku • (10e) • Haust

Nemendur skulu undir leiðsögn kennara semja minnst eina ritgerð um sjálfvalið efni innan greinarinnar.

NOR303G • Norsk málfræði og málnotkun III • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Tiril Theresa Myklebost Sendikennari

Framhald af 05.74.04 Norsk málfræði og málnotkun II. Námskeið í málfræði og málfærni. Nemendur læra að þekkja málstefnur og málsnið og greina málnotkun, stílbrögð og rökfærslu í faglegum og listrænum textum. Þjálfun í málfærni (lestur, hlustun, talfærni og skrifað mál). Munnlegt og skriflegt próf. Verkefni.

NOR304G • Eldri norskar bókmenntir • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Tiril Theresa Myklebost Sendikennari

Lesnar verða bókmenntir frá Konungs Skuggsjá til 1900, þær greindar og settar í bókmenntasögulegt samhengi. Aðaláhersla verður lögð á ljóð frá barokktímabilinu, Holberg, Det Norske Selskab, þjóðernisrómantík í bundnu og óbundnu máli, þróun smásagna og skáldsagna, "det moderne gjennombudd" og þróun raunsæisstefnu og náttúrustefnu í skáldsögum og smásögum.

NOR305G • Þýðingar (norska) • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Tiril Theresa Myklebost Sendikennari

Meginhugtök í þýðingafræði með sérstöku tilliti til mismunandi textagerðar. Þjálfun í að þýða texta úr norsku á íslensku eða úr íslensku á norsku.

Verkefni, ritgerð.

NOR306G • Norskar barnabókmenntir • (5e) • Haust • 2f

Námskeiðið veitir innsýn í norskar barnabækur og þá hefð sem þær ríkir. Lesin eru verk sem tali eru dæmigerð fyrir sinn tíma. Auk þess sem skoðaðar verða rannsóknir og saga barnabókmennta, mismunandi form bókmenntanna og lestrarvenjur. Aðaláhersla verður á barnabækur frá 20.öld. Námsefnið er m.a. bækur eftir Torbjörn Egner, Alf Prøysen, Anne- Cath. Vestly, Margrethe Munthe, Andre Bjerke, Inger Hagerup og Klaus Hagerup. Síðast en ekki síst muna norskur barnabókhöfundur heimsækja okkur.

Ritgerð

NOR307G • Norsk bókmenntasaga I • (5e) • Haust • 2f

Síðar

NOR401G • Ritgerð til BA-prófs í norsku • (10e) • Vor

Nemendur skulu undir leiðsögn kennara semja minnst eina ritgerð um sjálfvalið efni innan greinarinnar.

NOR403G • Norsk málfræði og málnotkun IV • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Tiril Theresa Myklebost Sendikennari

Framhald af 05.74.10 Norsk málfræði og málnotkun III. Námskeið í málfræði og málfærni. Farið verður í hljóðfræði, beygingafræði, setningafræði og merkingafræði nýnorsku. Nemendur læra að greina og þekkja málstefnur og málsnið. Þjálfun í málfærni (lestur, hlustun, talfærni og skrifað mál).

Skriflegt og munnlegt próf, og verkefni.

NOR404G • Norsk bókmenntasaga II • (5e) • Vor • 2f

síðar

RÚS103G • Rússnesk málfræði og málnotkun I • (20e) • Haust • 8f

Umsjónarmaður: Rebekka Þráinsdóttir Aðjunkt

Kennari: Olga Korotkova Lektor

Markmið:

Að nemendur

- öðlist skilning á grundvallarþáttum rússneskrar málfræði
- nái tókum á notkun þeirrar málfræði sem ætluð er rússneskunumum á byrjendastigi
- fái þjálfun í öllum þáttum talaðs máls, einkum tali og hlustun
- nái góðum tókum á tilteknum orðaforða í tengslum við ákveðin þemu
- byggi upp orðaforða og geti notað hann í samskiptum

Inntak /viðfangsefni:**Málfræði:** Farið verður í orðaforða og málfræði sem ætlaður rússneskunumum á byrjendastigi. Fjallað verður um beygingu nafnorða, lýsingarorða og forafna í eintölu; töluorð (1-1000); nútíðarbeygingu sagna, þátíðar- og framtíðarmyndun sagna og algengustu notkun sagnhorfa í nútíð, þátíð og framtíð. Nemendur fá þjálfun í að setja fram einfaldar spurningar og svör. Byrjað verður að kynna setningafræði einfaldra setninga.**Málnotkun:** Nemendur fá þjálfun í skrift, lestri og talmáli, svo þeir nái tókum á að skilja og taka þátt í einföldum samræðum um hversdagsleg efni. Námskeiðið byggir á þematísku efni; þ.e. unnið verður með ákveðin þemu sem nemendum er ætlað að geta fjallað um í stuttum samtölum, sem og munnlegri og skriflegri frásögn. Sérstök áhersla verður lögð á þjálfu framburð og tónfall, bæði í talmáli og lestri.Kennsluhættir / vinnulag:

Námskeiðið krefst virkrar þátttöku nemenda. Tímarnir samanstanda af hefðbundinni kennslu sem og lifandi tal- og málfræðiþjálfun. Málfræði og málnotkun fléttast saman í kennslu. Kennsluefni byggir á töflum og yfirliti yfir málfræði og textum af ýmsu tagi. Unnið verður með munnlegar og skriflegar æfingar. Æfingarnar byggja á orðaforða og málfræði sem nemendum á byrjendastigi er ætlað að kunna skil á. Lesnir verða textar um tiltekin efni og fjallað um þá í frásögn og samtölum.

Námsmat: Auglýst síðar.Lesefni: Auglýst síðar.

Auglýst síðar

RÚS104G • Rússnesk myndlist • (5e) • Haust • 2f

Umsjónarmaður: Rebekka Þráinsdóttir Aðjunkt

Markmið:

Að nemendur

- kynnist straumum og stefnum í rússneskri myndlist á 19. og 20. öld og geti gert grein fyrir helstu myndlistarmönnum og verkum þeirra
- átti sig á samspili samfélagslegra aðstæðna og þróunar í myndlist

Inntak /viðfangsefni:

Fjallað verður um ikonalistina og helstu ikonamálarana. Þá verður fjallað um uppkomu og þróun framúrstefnu í rússneskri myndlist í tengslum við þjóðfélagsbreytingar; frá raunsæi á seinni hluta nítjándu aldar, til fútúrísma og abstraktmálverks í byrjun þeirrar tuttugustu. Námskeiðið er kennt á íslensku.

Kennsluhættir / vinnulag:

Fyrirlestrar og umræður

Námsmat:

Auglýst síðar.

Lesefni:

Auglýst síðar.

RÚS201G • Rússneskar bókmenntir I • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Rebekka Þráinsdóttir Aðjunkt

Markmið:

Að nemendur

- kynnist og geti gert grein fyrir helstu höfundum Rússa á 19. og fram á 20. öld og verkum þeirra
- öðlist skilning á hlutverki bókmennta í samfélagsumræðu á hverjum tíma í Rússlandi

Viðfangsefni:

Fjallað verður um strauma og stefnur í rússneskum bókmenntum á 19. og 20. öld með áherslu á þá 19. Lesnir verða valdir textar, (smásögur, hlutar úr verkum og eitt eða tvö stærri verk í heild) í íslenskum eða enskum þýðingum. Fjallað verður um verkin og höfunda þeirra (m.a. Pushkin, Lermontov, Gogol, Túrgenev, Dostojevskí, Tolstoj, Tsjechov, Majakovskí), sem og hlutverk og stöðu bókmennta í samfélagsumræðu í Rússlandi á Gullöld rússneskra bókmennta á 19. öld og við aldhvörf. Hvernig gátu bókmenntir blómstrað með svo undravörðum hætti í ríki ritskoðunar og bælingar. Námskeiðið er kennt á íslensku.

Kennsluhættir / vinnulag:

Námskeiðið byggist á fyrirlestrum og umræðum.

Námsmat: Auglýst síðar

Leseefni: Auglýst síðar

RÚS203G • Hagnýt rússneska í atvinnulífinu I • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Rebekka Þráinsdóttir Aðjunkt

Markmið:

Að nemendur

- kynnist og nái valdi á orðaforða sem notaður er í rússnesku viðskiptamáli og geti lesið og nýtt sér efni sem fjallar um efnahags- og viðskiptalíf
- nái tókum á ritun einfaldra orðsendinga og bréfa sem gild eru í viðskiptum og opinberum samskiptum

Inntak /viðfangsefni:

Lesnir verða textar sem fjalla um viðskipti og efnahag og fjallað um ýmislegt í tungumálinu sem sérstaklega á við í verslun og viðskiptum, s.s. orðatiltæki, tal- og kurteisvenjur. Farið verður í myndun nafnorða og sagnorða sem notuð eru í viðskiptamáli. Nemendur fá munnlega og skriflega þjálfun, sem og þjálfun í lestri. Nemendur fá þjálfun í að rita og svara bréfum sem varða verslun og viðskipti.

Kennsluhættir / vinnulag:

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku nemenda. Vinnan felst að mestu leyti í að leysa munnleg og skrifleg verkefni af ýmsu tagi. Lesnir verða textar varðandi efnið og þeir krufnir til mergjar í umræðum og skriflegum verkefnum.

Námsmat: Auglýst síðar

Leseefni: Auglýst síðar

Nauðsynleg undirstaða: Rússnesk málfræði og málnotkun I (RÚS103G)

RÚS204G • Rússnesk málfræði og málnotkun II • (20e) • Vor • 8f

Umsjónarmaður: Rebekka Þráinsdóttir Aðjunkt

Kennari: Olga Korotkova Lektor

Markmið:

Að nemendur

- öðlist aukna þekkingu á grundvallaratriðum rússneskrar málfræði
- nái tókum á notkun þeirrar málfræði sem ætluð er nemendum á grunnstigi
- þjálfist í tali, framburði og hlustun
- nái góðum tókum á tilteknum orðaforða í tengslum við ákveðin þemu
- byggi upp orðaforða og geti notað hann í samskiptum

Inntak /viðfangsefni:

Málfræði: Námskeiðið byggist á orðaforða og málfræði sem ætluð er nemendum á grunnstigi. Fjallað verður um beygingu nafnorða, lýsingarorða og fornafna í fleirtölu; raðtölur, hreyfisagnir án forskeyta og notkun sagnhorfa í nafnhætti og boðhætti. Byrjað verður að fjalla um setningafræði samsettra setninga: aðalsetningar með aðaltingingu, og aðalsetningar með aukasetningu (tilvísunar-, skilyrðis- og tilgangsetningar).

Málnotkun: Nemendur fá áframhaldandi þjálfun í skrift, lestri og talmáli, þannig að þeir nái tókum á að skilja og taka þátt í samræðum um hversdagsleg og menningartengd efni. Námskeiðið byggir á þematísku efni; þ.e. unnið verður með ákveðin þemu sem nemendum er ætlað að geta fjallað um í samtölum, sem og munnlegri og skriflegri frásögn, (áhugamál, nám, söfn, leikhús, kvikmyndir o.fl.). Í því efni sem lagt verður fyrir er fjallað m.a. um sögu og menningu Rússlands. Sérstök áhersla verður lögð á þjálfu framburð og tónfall, bæði í talmáli og lestri. Nauðsynleg undirstaða: Rússnesk málfræði og málnotkun I (RÚS103G)

RÚS301G • Rússneskar bókmenntir II • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Rebekka Þráinsdóttir Aðjunkt

Markmið:

Að nemendur:

- kynnist og geti gert grein fyrir helstu höfundum Rússlands á 20. öld og verkum þeirra
- þekki einkenni höfunda og verka þeirra, sem og þróun á höfundarferli hvers og eins
- geti lesið og þýtt valda kafla úr verkunum á frummálinu

Inntak /viðfangsefni:

Skoðuð verða einstök verk frá 19. öld en áhersla verður lögð á höfunda 20. aldar. Haldið verður áfram að fjalla um samfélagslegt og pólitískt hlutverk bókmennta í Rússlandi og stöðu skáldsins gagnvart ríkisvaldinu. Hver voru örlog bókmenntanna í umröti byltingar og borgarastríðs og síðar á tímum ógnarstjórna í Sovétríkjunum? Einnig verður vikið að rússneskum nútímabókmenntum. Spurt er: Hvaða erindi eiga bókmenntir dagsins í dag? Verk höfunda, skáldsögur, leikrit, smásögur og ljóð, verða lesin í heild í íslenskum þýðingum. Einstakir kaflar eða hlutar úr verkunum verða lesnir á frummálinu og þeir þýddir. Námskeiðið er kennt á íslensku.

Kennsluhættir / vinnulag:

Námskeiðið er byggt á fyrirlestrum og umræðum.

Námsmat: Auglýst síðar.

Leseefni: Auglýst síðar.

Nauðsynleg undirstaða: Rússnesk málfræði og málnotkun I (RÚS103G), Rússnesk málfræði og málnotkun II (RÚS204G)

RÚS302G • Saga og menning I • (5e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Rebekka Þráinsdóttir Aðjunkt

Fjallað verður um helstu viðburði í Rússlandssögu, frá stofnun Kænugarðs-Rússlands á 9. öld og fram á 19. öld. Til umfjöllunar verður tekið m.a. stofnun ríkisins (hvert var hlutverk norræna manna í að koma Kænugarðs-Rússlandi á fót - ef það var þá nokkurt), kristnitakan, hnignun Kænugarðs, innrás Mongóla og yfirráð þeirra, ris Moskvu sem miðju ríkisins, Ívan grimmi og stjórnarhættir hans, Pétur mikli og umbætur hans, Katrín II, Alexander I og Napóleonsstríðin, kirkjan og aðallinn. Rætt verður um hvaða þættir hafa haft áhrif á sögu Rússlands; lega landsins og veðurfar, vestræn og austræn áhrif (hvaða þýðingu hefur það fyrir Rússland að vera á mörkum austurs og vesturs?) og margt fleira áhugavert. Námskeiðið er kennt á íslensku.

RÚS303G • Ritgerð til BA-prófs í rússnesku • (10e) • Haust

BA-ritgerð

RÚS304G • Rússnesk málfræði III • (5e) • Haust • 2f

Umsjónarmaður: Rebekka Þráinsdóttir Aðjunkt

Kennari: Olga Korotkova Lektor

Markmið:

Að nemendur

- öðlist enn betri þekkingu á grundvallaratriðum rússneskrar málfræði
- fái hjálfun í notkun þeirrar málfræði sem ætluð er nemendum á fyrsta stigi

Viðfangsefni:

Námskeiðið byggist á orðaforða og málfræði sem ætluð er nemendum á fyrsta stigi. Fjallað verður um sagnaratviksorð, lýsingarhátt, hreyfisagnir með forskeytum o.fl. Haldið verður áfram að fjalla um samsettar setningar og setningafræði. Skoðaðar verða tíðar-, orsaka-, afleiðingar-, viðurkenningar- og háttarsetningar o.fl.

Kennsluhættir / vinnulag:

Námskeiðið krefst virkrar þátttöku nemenda. Kennsluefni byggir á töflum og yfirliti yfir málfræði, og textum af ýmsu tagi. Unnið verður með munnlegar og skriflegar æfingar. Æfingarnar byggja á orðaforða og málfræði sem nemendum á fyrsta stigi er ætlað að kunna skil á. Tímarnir samanstanda af hefðbundinni kennslu sem og virkri málfræðihjálfun.

Námsmat: Auglýst síðar.

Leseefni: Auglýst síðar.

Markmið:

Að nemendur

- öðlist enn betri þekkingu á grundvallaratriðum rússneskrar málfræði
- hjálfist í notkun þeirrar málfræði sem ætluð er nemendum á fyrsta stigi

Inntak /viðfangsefni:

Námskeiðið byggist á orðaforða og málfræði sem ætluð er nemendum á fyrsta stigi. Fjallað verður um sagnaratviksorð, lýsingarhátt, hreyfisagnir með forskeytum o.fl. Haldið verður áfram að fjalla um samsettar setningar og setningafræði. Skoðaðar verða tíðar-, orsaka-, afleiðingar-, viðurkenningar, háttarsetningar o. fl.

Kennsluhættir / vinnulag:

Námskeiðið krefst virkrar þátttöku nemenda. Kennsluefni byggir á töflum og yfirliti yfir málfræði, sem og textum af ýmsu tagi. Unnið verður með munnlegar og skriflegar æfingar. Æfingarnar byggja á orðaforða og málfræði sem nemendum á fyrsta stigi er ætlað að kunna skil á. Tímarnir samanstanda af hefðbundinni kennslu sem og virkri málfræðihjálfun.

Námsmat:

Auglýst síðar.

Leseefni:

Auglýst síðar.

Nauðsynleg undirstaða: Rússnesk málfræði og málnotkun I (RÚS103G), Rússnesk málfræði og málnotkun II (RÚS204G)

RÚS305G • Rússnesk málnotkun III • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Rebekka Þráinsdóttir Aðjunkt

Kennari: Olga Korotkova Lektor

Markmið:

Að nemendur

- hjálfist í öllum þáttum talaðs máls, einkum tali og hlustun
- öðlist skilning á ýmsum menningartengdum þáttum tungumálsins
- auki orðaforða og hjálfist í notkun gamals og nýs orðaforða
- átti sig á, skilji og fari rétt með ýmis sérkenni talaðs máls

Viðfangsefni:

Nemendur fást við skrifleg og munnleg verkefni og fá hjálfun í að halda uppi samræðum um hversdagsleg og menningartengd málefni. Í textunum, sem unnið verður með, kynnast nemendur meðal annars orðtökum, málsháttum og málvenjum af ýmsu tagi. Æfingar verða lagðar þannig fyrir að nemendur hjálfist í að nota kunnáttu sína á lifandi hátt, í sem fjölbreyttum aðstæðum, í ræðu og riti. Áhersla verður lögð á að nemendur kynnist rússneskum talvenjum, til að auka skilning þeirra á hegðun og viðbrögðum við tilteknar aðstæður, sem og á rússneskum síðum og venjum.

Í lok námskeiðsins ættu nemendur að geta tekið þátt í samræðum um tiltekin efni, tjáð skoðun sína á þeim og lagt á þau mat, með því m.a. að nota lýsandi ordfæri og föst orðasambönd. Einnig ættu nemendur að geta samið sjálfstæða frásögn (munnlega eða skriflega) um viðfangsefni.

Kennsluhættir / vinnulag:

Lesnir verða textar af ýmsu tagi, svo sem úr dagblöðum og tímaritum; umræður og æfingar. Horft verður á myndefni af ýmsu tagi; umræður.

Námsmat: Auglýst síðar.

Leseefni: Auglýst síðar.

Markmið:

Að nemendur

- hjálfist í öllum þáttum talaðs máls, einkum tali og hlustun

- öðlist skilning á ýmsum menningartengdum þáttum tungumálsins
- auki orðaforða og þjálfist í notkun gamals og nýs orðaforða
- átti sig á; skilji og fari rétt með ýmis sérkenni talaðs máls

Inntak /viðfangsefni:

Nemendur fást við skrifleg og munnleg verkefni, og fá þjálfun í að halda uppi samræðum um hversdagsleg og menningartengd málefni. Í textunum, sem unnið verður með, kynnast nemendur meðal annars orðtökum, málsháttum og málvenjum af ýmsu. Æfingar verða lagðar þannig fyrir að nemendur þjálfist í að nota kunnáttu sína á lifandi hátt, í sem fjölbreytilegustum aðstæðum, í ræðu og riti. Áhersla verður lögð á að nemendur kynnist rússneskum talvenjum, til að auka skilning þeirra á hegðun og viðbrögðum í tilteknum aðstæðum, sem og á rússneskum siðum og venjum.

Í lok námskeiðsins ættu nemendur að geta tekið frjálstan þátt í samræðum um tiltekin efni, tjáð skoðun sína á þeim og lagt á þau mat, með því m.a. að nota lýsandi orðfæri og föst orðasambönd. Einnig ættu nemendur að geta samið sjálfstæða frásögn (munnlega eða skriflega) um viðfangsefni.

Kennsluhættir / vinnulag:

Lesnir verða textar af ýmsu tagi, svo sem úr dagblöðum og tímaritum; umræður og æfingar. Horft verður á ýmiskonar myndefni; umræður.

Námsmat:

Auglýst síðar.

Lesefni:

Auglýst síðar.

Nauðsynleg undirstaða: Rússnesk málfræði og málnotkun I (RÚS103G), Rússnesk málfræði og málnotkun II (RÚS204G)

RÚS401G • Saga og menning II • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Rebekka Þráinsdóttir Aðjunkt

Haldið verður áfram þar sem frá var horfið í námskeiðinu Saga og menning I. Fjallað verður helstu persónur og viðburði á 19. og 20. öld. 19. öld: M.a. verður fjallað um afnám bændaánauda, rússnesku *menntamennina*, og þjóðfélagshræringar í lok aldarinnar.

20. öld: Fjallað verður um Nikulás II, aðdraganda byltingarinnar, byltinguna 1917 og borgarastríðið, stofnun Sovétríkjanna, valdabaráttu, Stalínstímann, Khrúshjov, Brezhnev, fall Sovétríkjanna og þróun í efnahags- og lýðræðismálum fram til dagsins í dag. Einnig verður fjallað um tónlist og leikhús. Námskeiðið er kennt á íslensku.

RÚS402G • Þýðingar (rússneska) • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Rebekka Þráinsdóttir Aðjunkt

Markmið:

Að nemendur

- fái þjálfun í lestri frumtexta og þýðingu texta úr rússnesku á íslensku
- fái þjálfun í meðferð erfiðra tilfella í þýðingum og læri að forðast algeng mistök

Viðfangsefni:

Fjallað verður um vandkvæði og snúin tilvik í þýðingum og hvaða ólíku einkenni tungumálanna hafa áhrif á þýðingar. Einstakar þýðingar verða skoðaðar sérstaklega. Námskeiðið er kennt á íslensku og rússnesku.

Kennsluhættir / vinnulag:

Fyrirlestrar og umræður um tiltekna texta. Nemendur þýða texta að eigin vali og fjalla um hann í ræðu og riti.

Námsmat: Auglýst síðar.

Lesefni: Auglýst síðar.

Nauðsynleg undirstaða: Rússnesk málfræði og málnotkun I (RÚS103G), Rússnesk málfræði og málnotkun II (RÚS204G), Rússnesk málnotkun III (RÚS305G), Rússnesk málfræði III (RÚS304G)

RÚS403G • Ritgerð til BA-prófs í rússnesku • (10e) • Vor

BA-ritgerð

RÚS404G • Ritgerð til BA-prófs í rússnesku • (10e) • Sumar

BA-ritgerð

RÚS405G • Rússnesk málfræði IV • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Rebekka Þráinsdóttir Aðjunkt

Markmið:

Að nemendur

- öðlist enn frekari þekkingu á grundvallaratriðum rússneskrar málfræði
- fái þjálfun í notkun þeirrar málfræði sem ætluð er nemendum á fyrsta stigi

Inntak /viðfangsefni:

Námskeiðið byggist á orðaforða og málfræði sem ætluð er nemendum á fyrsta stigi. Fjallað verður um atviksorð, stigbreytingu lýsingarorða og atviksorða, fornöfn, fleirfaldstölur, smáorð o.fl. Haldið verður áfram að fjalla um samsettar setningar og skoðuð verða ýmis fróðleg og snúin tilvik í setningafræði.

Kennsluhættir / vinnulag:

Námskeiðið krefst virkrar þátttöku nemenda. Kennsluefnið byggir á töflum og yfirliti yfir málfræði, og textum af ýmsu tagi. Unnið verður með munnlegar og skriflegar æfingar. Æfingarnar byggja á orðaforða og málfræði sem nemendum á fyrsta stigi er ætlað að kunna skil á.

Tímarnir samanstafa af hefðbundinni kennslu sem og virkri málfræðiþjálfun.

Námsmat: Auglýst síðar.

Lesefni: Auglýst síðar.

Nauðsynleg undirstaða: Rússnesk málfræði og málnotkun I (RÚS103G), Rússnesk málfræði og málnotkun II (RÚS204G)

Æskileg undirstaða: Rússnesk málfræði III (RÚS304G), Rússnesk málnotkun III (RÚS305G)

RÚS406G • Rússnesk málnotkun IV • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Rebekka Þráinsdóttir Aðjunkt

Markmið:

Að nemendur

- fái enn frekari þjálfun í öllum þáttum talaðs máls, einkum tali og hlustun
- öðlist skilning á ýmsum menningartengdum þáttum tungumálsins
- auki orðaforða og fái aukna þjálfun í notkun gamals og nýs orðaforða
- átti sig á, skilji og fari rétt með ýmis sérkenni talaðs máls
- nái tókum á viðeigandi viðbrögðum við tiltekna aðstæður

Inntak /viðfangsefni:

Í námskeiðinu er lögð áhersla á að nemendur fái enn frekari þjálfun í notkun tal- og ritmáls, og geti tekið þátt í samræðum um hversdagsleg og samfélagsleg málefni. Unnið verður með greinar úr rússneskum dagblöðum og tímaritum, sem og efni úr kvikmyndum, sjónvarpi og útvarpi. Lagðar verða fyrir æfingar af ýmsu tagi. Talsverð áhersla verður lögð á rétta málnotkun (málhegðun) við tiltekna aðstæður.

Að loknu námskeiðinu ættu nemendur að vera tilbúnir til að þreyta "I. stígs próf" í rússnesku (samkvæmt rússnesku kerfi; "Rússneska fyrir útlendinga"). Fullnægjandi árangur á I. stígs prófi sýnir fram á tiltekna hæfni nemenda til samskipta í rússnesku málumhverfi (í námi, leik og starfi). Nauðsynlegt er að ljúka I. stígs prófi til að geta stundað framhaldsnám í Rússlandi.

Athugið: Ekki um ræða próf sem lagt verður fyrir nemendur Háskóla Íslands við lok náms, heldur hafa þeir tækifæri til að þreyta prófið í Rússlandi, kjósi þeir að fara þangað til náms.

Kennsluhættir / vinnulag:

Lesnir verða textar af ýmsu tagi, svo sem úr dagblöðum og tímaritum; umræður og æfingar. Horft verður á myndefni af ýmsu tagi; umræður.

Námsmat: Auglýst síðar.

Lésefni: Auglýst síðar.

Nauðsynleg undirstaða: Rússnesk málfræði og málnotkun I (RÚS103G), Rússnesk málfræði og málnotkun II (RÚS204G)

Æskileg undirstaða: Rússnesk málfræði III (RÚS304G), Rússnesk málnotkun III (RÚS305G)

SPÆ001G • Spænska fyrir byrjendur II • (6e) • Vor • 3f

Kennari: Steinunn Björk Ragnarsdóttir

Framhald af Spænska fyrir byrjendur I

Nauðsynleg undirstaða: Spænska fyrir byrjendur I (SPÆ002G)

SPÆ002G • Spænska fyrir byrjendur I • (6e) • Haust • 3f

Aðstoðarkennari: Steinunn Björk Ragnarsdóttir

Farið verður í öll helstu atriði spænskrar málfræði. Lögð verður jöfn áhersla á ritun, lestur, hlustun og talæfingar. Námskeiðið hentar vel þeim sem vilja læra spænsku frá grunni á skömmum tíma, rifja upp eða festa í sessi kunnáttu sem þeir hafa þegar, t.d. ef þeir vilja síðan fara í BA- nám í spænsku. Nemendum sem hafa grunn í spænsku er bent á önnur námskeið. Þetta námskeið er ekki hægt að taka með öðrum námskeiðum í spænsku þar sem þau gera ráð fyrir undirstöðuþekkingu í málinu.

SPÆ003G • Sjálfsnám í spænsku I • (6e) • Haust • 4æ

Umsjónarkennari: Eyjólfur Már Sigurðsson Deildarstjóri

Aðstoðarkennari: Elias Portela Fernandez

Sjálfsnám í spænsku I er nemendastýrt spænskunám þar sem nemendur stjórna að hluta til eða öllu leyti helstu þáttum námsins svo sem markmiðum, aðferðum, efnisvali og námsmati. Sjálfsnám fer fram í nánu samstarfi við umsjónarkennara sem nemendur hitta í sérstökum viðtölum 3 sinnum á misseri. Auk þess taka nemendur taka þátt í vinnustofum þar sem skipt er í litla hópa til að þjálfa talmál og ritun. Nemendur skila verkefnum til umsjónarkennara og námsmat tekur tillit til allra færniþátta: ritun, lestur, talmál og hlustun en nemendur geta stjórnað vægi hvers þáttar í samræði við kennara.

SPÆ004G • Sjálfsnám í spænsku II • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Eyjólfur Már Sigurðsson Deildarstjóri

Aðstoðarkennari: Elias Portela Fernandez

Áfram er unnið með tjáskiptahæfni á spænsku, samfélög og menningunspænskumælandi þjóða. Aukin áhersla er lögð á sjálfstæða upplýsingaleit og framsetningu efnis sem tengist sérsviði nemandans. Nemendur flytjanfyrirlestra, stýra samtalstímum og skrifa í hagnýtum tilgangi um afmörkuðefni.n

SPÆ101G • Bókmenntafræði og -saga • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Hólmfríður Garðarsdóttir Dósent

Meginmarkmið námskeiðsins er að veita nemendum innsýn í bókmenntasögu og bókmenntafræði hins spænskumælandi heims. Námskeiðinu er ætlað að veita almennt yfirlit yfir strauma og stefnur í bókmenntafræði, auk þess sem stiklað er á stóru yfir bókmenntasögu Spánar og Rómönsku Ameríku. Bókmenntatextum sem lesnir eru samhliða er ætlað að veita innsýn í tiltekin tímabil og stefnur, og þjálfa nemendur í bókmenntagreiningu.

Námsmat Um símat er að ræða. Nemendur vinna jöfnum höndum og skila smærri verkefnum, halda fyrirlestur og skila ritgerð. Lokapróf gildir 50%

SPÆ101M • Kvikmyndir Spánar • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Guðmundur Erlingsson

Úrval kvikmynda frá Spáni verða greindar í ljósi menningarsögu og þjóðfélagsástandi hverju sinni. (Kvikmyndaklúburinn Cine-Club rekinn samhliða námskeiðinu).

SPÆ102G • Ritþjálfun I (spænska) • (5e) • Haust • 2f

Aðstoðarkennari: Carmen Ortuno Gonzales

Í námskeiðinu verður farið yfir helstu stafsetningarreglur spænskrar tungu, greinarmerkjasetningu, áherslureglur og réttitun, m.m.

SPÆ102M • Inngangur að spænskum málvísindum • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Erla Erlendsdóttir Dósent

Námskeiðið er inngangur að spænskum málvísindum þar sem m.a. verður fjallað um hljóð-, beygingar- og orðmyndunarfræði spænskrar tungu.

Lokapróf gildir 60%. 4 verkefni gilda 10% hvert um sig.

SPÆ104G • Hagnýt spænska fyrir atvinnulífið I • (6e) • Haust • 3f

Kennari: Kristín Guðrún Jónsdóttir Aðjunkt

Í námskeiðinu er leitast við að leiða nemendur um undraheima viðskiptalífs hins spænskumælandi heims. Áherslunni er beint að menningartengdu efni og þjóðfélagsumræðu tengdri viðskiptalífi og hefðum hinna mörgu landa sem hafa spænsku að þjóðmáli.

SPÆ105G • Spænsk málfræði I • (5e) • Haust • 2f

Aðstoðarkennari: Jesús Sigfús H Potenciano

Í þessu námskeiði verður farið í ýmis grundvallaratriði spænskrar málfræði, s.s. greini, nafnorð, lýsingarorð, forsetningar og sagnir.

SPÆ106G • Spænsk málfræði III • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Jesús Sigfús H Potenciano

Í þessu námskeiði verður hnykk á málfræðiatriðum þeim sem reynast spæskunemendum hvað erfðust í málanámi sínu: sagnirnar ser og estar, þátíðir í spænskunni, viðtengingarháttur, samsettar tíðir, m.m.

SPÆ107G • Menning, þjóðlíf og saga Spánar • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Kristín Guðrún Jónsdóttir Aðjunkt

Fjallað verður um samfélag, menningu og þjóðlíf Spánar. Einnig verður stiklað á stóru um sögu lands og þjóðar.

Framsögn 10%, tvær ritgerðir hvor 20%, lokapróf 50%

SPÆ108G • Spænsk málnotkun • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Kristín Guðrún Jónsdóttir Aðjunkt

Markviss þjálfun í málskilningi, hlustun og talmáli. Nemendur nýta efni úr sjónvarpi, kvikmyndum og af netinu, auk þess að hlusta á útvarp og vinna síðan margvísleg verkefni, s.s. að hafa framsögu um valið efni. Áhersla er lögð á skilning á töluðu máli og málnotkun.

Lokapróf gildir 40% (munnlegt próf og hlustunarpróf) Hlustunarpróf á miðri önn gildir 10%. Ýmis verkefni sem unnin eru á önninni gilda 30%. Þátttaka í umræðum í tíma gildir 20%

SPÆ201G • Ritþjálfun II (spænska) • (5e) • Vor • 2f

Aðstoðarkennari: Carmen Ortuno Gonzales

Megináhersla er lögð á það að nemendur fái þjálfun í uppbyggingu og ritun skemmrí og lengri texta á spænsku. Einnig verður fjallað um reglur þær sem gilda um tilvitnanir og heimildanotkun.

Æskileg undirstaða: Ritþjálfun I (spænska) (SPÆ102G)

SPÆ201M • Kvikmyndir Rómönsku Ameríku • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Hólmfríður Garðarsdóttir Dósent

Meginmarkmið námskeiðsins er að veita nemendum innsýn í kvikmyndasögu Rómönsku Ameríku á tuttugustu öld. Námskeiðinu er ætlað að veita almennt yfirlit yfir strauma og stefnur í kvikmyndagerð álfunnar þó megináhersla verði lögð á uppgangstímamann fyrir og eftir aldamótin. Kvikmyndaklúbburinn Cine Club er rekinn samhliða og markmiðið að snýna 12 - 14 nýlegar kvikmyndir frá ólíkum löndum álfunnar. Kvikmyndunum er ætlað að spegla tiltekin samfélög og veita innsýn í mismunandi stefnur. Námskeiðinu er enn fremur ætlað að þjálfna nemendur í menningalæsi og kvikmyndarýni.

Námsmat Um símat er að ræða. Nemendur vinna jöfnum höndum og skila smærri verkefnum, halda fyrirlestur og skila ritgerð. Lokapróf gildir 50%

SPÆ202G • Hagnýt spænska fyrir atvinnulífið II • (6e) • Vor • 3f

Aðstoðarkennari: Steinunn Björk Ragnarsdóttir

Framhaldssnámskeið í viðskiptaspænsku. Megináhersla er lögð á að þjálfna nemendur í meðferð orðaforða sem tengist verslun og viðskiptum. Einnig er áhersla lögð á umfjöllun um þá sögulegu og menningarlegu fjölbreytni sem mótast samskiptavenjur í löndum hins spænskumælandi heims.

Nauðsynleg undirstaða: Hagnýt spænska fyrir atvinnulífið I (SPÆ104G)

SPÆ202M • Spænsk málsaga og málsvæði • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Erla Erlendsdóttir Dósent

Í þessu námskeiði verður fjallað um sögu spænskrar tungu, uppruna hennar og þróun til dagsins í dag.

SPÆ204G • Spænsk málfræði II • (5e) • Vor • 2f

Aðstoðarkennari: Jesús Sigfús H Potenciano

Í námskeiðinu verður haldið áfram þar sem frá var horfið í Spænskri málfræði I. Meðal annars verður fjallað um sagnir, þolmynd, beina og óbeina ræðu og setningaskipan.

Nauðsynleg undirstaða: Spænsk málfræði I (SPÆ105G)

SPÆ205G • Menning, þjóðlíf og saga Rómönsku Ameríku • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Kristín Guðrún Jónsdóttir Aðjunkt

Inngangsnámskeið í menningarsögu spænskumælandi þjóða í Rómönsku Ameríku. Farið er stuttlega yfir sögu álfunnar, þjóðlíf, menningu og

samfélagslega uppbyggingu.

SPÆ206G • Spænskar bókmenntir 19. og 20. aldar • (10e) • Vor • 4f [i](#)

Kennari: Erla Erlendsdóttir Dósent

Í námskeiðinu eru lesin og skýrð verk spænskra rithöfunda, ljóðskálda og leikritahöfunda frá 19. og 20. öld.

2 ritgerðir sem gilda 20% hvor. Lokapróf gildir 60%.

SPÆ301G • Ritgerð til BA-prófs í spænsku • (10e) • Haust [i](#)

Umsjónarmaður: Erla Erlendsdóttir Dósent

Umsjónarmaður: Kristín Guðrún Jónsdóttir Aðjunkt

Lokaverkefni unnið í samráði við kennara. BA-ritgerð skal sýna hæfni nemanda til sjálfstæðra vinnubragða og skipulegrar úrvinnslu efnis og heimilda.

SPÆ301M • Bókmenntir Rómönsku Ameríku • (10e) • Haust • 4f [i](#)

Kennari: Hólmfríður Garðarsdóttir Dósent

Inngangsnámskeið í bókmenntum Rómönsku Ameríku. Lesin verða ljóð, smásögur og skáldsögur.

Stutt verkefni 10%, framsögn 10%, ritgerð 30%, lokapróf 50%

SPÆ302G • Ritgerð til BA-prófs í spænsku • (20e) • Haust [i](#)

Ritgerð til BA-prófs

SPÆ303G • Bókmenntir Rómönsku Ameríku • (10e) • Haust • 4f [i](#)

Kennari: Hólmfríður Garðarsdóttir Dósent

Meginmarkmið námskeiðsins er að veita nemendum innsýn í bókmenntasögu Rómönsku Ameríku á tuttugustu öld. Námskeiðinu er ætlað að veita almennt yfirlit yfir strauma og stefnur í bókmenntafræði á tuttugustu öld og um það hvernig bókmenntir álfunna skera sig úr og hvað þær eiga sameiginlegt með þróun þeirra annarsstaðar. Skáldverkunum sem lesin eru er ætlað að endurspeglar menningarsögu landanna sem þau eru sprottin úr og veita innsýn í tiltekin tímabil og stefnur. Enn fremur er markmið námskeiðsins að hjálfa nemendum enn frekar í greiningu bókmenntatexta.

Námsmat Um símat er að ræða. Nemendur vinna jöfnum höndum og taka þátt í úrlausnum smærri verkefna. Þeir halda einn fyrirlestur og skila 2 ritgerðum. Lokapróf gildir 50%

SPÆ401G • Ritgerð til BA-prófs í spænsku • (10e) • Vor [i](#)

Umsjónarmaður: Erla Erlendsdóttir Dósent

Umsjónarmaður: Kristín Guðrún Jónsdóttir Aðjunkt

Lokaverkefni unnið í samráði við kennara. BA-ritgerð skal sýna hæfni nemanda til sjálfstæðra vinnubragða og skipulegrar úrvinnslu efnis og heimilda.

SPÆ401M • Þýðingar (spænska) • (5e) • Vor • 2f [i](#)

Kennari: Hólmfríður Garðarsdóttir Dósent

Meginmarkmið námskeiðsins er að veita nemendum innsýn í sögu og kenningar þýðingafraði og hjálfun á sviði þýðinga. Námskeiðinu er ætlað að veita almennt yfirlit yfir strauma og stefnur í fræðunum frá upphafi til loka tuttugustu aldar. Auk þess sem stiklað er á stóru yfir helstu ágreiningsefni fræðimanna á sviði þýðinga. Jafnhliða vinna nemendur við þýðingar texta af ólíkum toga, s.s. á sviði fjölmiðlunar, laga, tækni og bókmennta.

Námsmat Um símat er að ræða. Nemendur vinna jöfnum höndum og skila smærri verkefnum, á sviði tækniþýðinga, fréttþýðinga, þýðingu laga- og bókmenntatexta. Fræðilegt og hagnýtt lokapróf gildir 50%

SPÆ403G • Ritgerð til BA-prófs í spænsku • (20e) • Vor [i](#)

Ritgerð til BA-prófs

SPÆ403M • Þróun rómanskra mála úr latínu • (5e) • Vor • 2f [i](#)

Kennari: Francois Frans Heenen

Skyldleiki og þróun rómanskra mála verða aðalviðfangsefni á þessu námskeiði. Meðal spurninga sem nemendurnir eru hvattir til að velja fyrir sér eru eftirfarandi: - Hversu nán eru skyldleikatengsl rómönsku málanna og klassískrar latínu? - Hversu mikil áhrif höfðu önnur mál en latína á þróun rómanskra mála? - Hvaða samfélagslegar forsendur hafa ýtt undir breytingar í rómönskum málum? - Hvernig má útskýra hliðstæðar þróanir í rómönskum málum? Fjallað verður um þessi efni í ljósi málvísindalegra kenninga. Dæmi verða tekin úr fjölmörgum málum svo sem spænsku, frönsku, ítölsku og fleiri.

70% lokapróf 30% fyrirlestur

SPÆ404G • Ritgerð til BA-prófs í spænsku • (20e) • Sumar [i](#)

Ritgerð til BA-prófs

SPÆ501M • Nýlendubókmenntir • (10e) • Vor • 4f [i](#)

Kennari: Kristín Guðrún Jónsdóttir Aðjunkt

Bókmenntir landafundatímabilsins lesnar og skýrðar. Skoðað verður hvernig sjónarhorn "los conquistadores" mótaði þá mynd sem dregin var upp af nýja heiminum, hafði áhrif á atburði í álfunni og mótaði söguskoðun síðari tíma.

Nemendur á meistarastigi verða að ljúka sérstöku verkefni til að fá fullan einingafjölda fyrir námskeiðið.

SÆN101G • Sænsk málnotkun I • (5e) • Haust • 2f [i](#)

Umsjónarmaður: Lars-Göran Evert Johansson Sendikennari
 Aðstoðarkennari: Ingegerd Hedvig S Narby
 Lögð verður áhersla á talað mál. Markmiðið er að nemendur nái góðum tókum á að nota sænsku til tjáskipta. Lestur, talmál, munnlegar æfingar í nútímasænsku.
 Verkefni, munnlegt próf.

SÆN102G • Sænskar bókmenntir eftir 1980 • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Lars-Göran Evert Johansson Sendikennari
 Farið verður yfir nýjustu stefnur og strauma í sænskum bókmenntum.
 Verkefni og skriflegt próf.

SÆN103G • Sænsk bókmenntasaga I • (10e) • Haust • 3f

Kennari: Lars-Göran Evert Johansson Sendikennari
 Farið yfir bókmenntasögu frá elstu tímum fram að 1900. Lesin verða verk eða sýnishorn úr helstu bókmenntum Svía.
 Verkefni, skriflegt próf.

SÆN105G • Ingmar Bergman - uppreisn gegn föðurmynd • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Lars-Göran Evert Johansson Sendikennari
 Í námskeiðinu verður fjallað um kvikmyndir Ingmars Bergman, fyrst og fremst fyrstu kvikmyndir frá tímabilinu 1950-60, þar sem uppreisn gegn föðurvaldinu myndar eins konar sálrænan kjarna. Áhersla verður lögð á þróun þemans um þörf hins trúaða manns fyrir einhvers konar tákni frá Guði í Sjunde insegmentet (1956) til þess að hann samþykki að trú á hinn grimma Guð í Jungfrukállan (1960) og áfram til uppgjörs við hina neikvæðu guðsmynd í Sásom i spegel (1961), Nattvardsgästerna (1962) og Tystnaden (1963). Sýndar verða sex myndir sem heild og haldnir stuttir fyrirlestrar með umræðum.
 Verkefni, ritgerð.

SÆN106G • Sænsk málfræði I • (5e) • Haust • 2f + 1æ

Umsjónarmaður: Lars-Göran Evert Johansson Sendikennari
 Aðstoðarkennari: Maria Aasa Linnea Riska
 Farið yfir grundvallaratriði í sænskri málfræði. Í námskeiðinu er áhersla lögð á beygingarfræði. Fjallað verður um orðflokkan og gefið yfirlit yfir uppbyggingu og beygingu orða. Veittur verður fræðilegur grunnur ásamt því að nemendur geri skriflegar æfingar.
 Verkefni og skriflegt próf.

SÆN107G • Hljóðfræði og sænskur framburður • (5e) • Haust • 2f + 1æ

Umsjónarmaður: Lars-Göran Evert Johansson Sendikennari
 Aðstoðarkennari: Maria Aasa Linnea Riska
 Farið verður í sænska hljóðkerfið og framburðarreglur málsins þar sem jöfn áhersla er lögð á fræðilega umfjöllun og hagnýtar, munnlegar æfingar í málveri.
 Munnlegt og skriflegt próf.

SÆN108G • Inngangur að bókmenntafræði I • (5e) • Haust • 2f

Samkensla fyrir nemendur í finnsku, norsku, sænsku og rússnesku. Kennslan fer fram á íslensku. Inngangsnámskeið þar sem aðaláherslan verður lögð á aðferðir og hugtök í ljóða-, leikrita- og skáldsagnagreiningu. Dæmi verða tekin úr norrænum bókmenntum.
 Skriflegt próf.

SÆN109G • Svíþjóð í tónum - frá Gamla Nóa til ABBA • (5e) • Haust • 2f

Umsjónarmaður: Lars-Göran Evert Johansson Sendikennari
 Aðstoðarkennari: Ingegerd Hedvig S Narby
 Námskeiðið er kynning á sænskri tónlist og tónlistarmönnum. Fjallað verður m.a. um Carl Mikael Bellman, Evert Taube, Cornelius Vreeswijk, Mikael Wiehe, Ulf Lundell, sænskar dansleikjahljómveitir, ABBA og Lisu Ekdahl í sögulegu samhengi. Hvernig endurspeglar samfélagið í sænskri visna- og tónlistarhefð?
 Á námskeiðinu verður einnig fjallað um sögu sænskrar rokk- og dægurtónlistar frá 1955 til okkar daga með greiningu á lögum og textum eftir m.a. ABBA og Ulf Lundell.
 Skriflegt próf

SÆN110G • Mælskulist og greining texta • (5e) • Haust • 2f

Umsjónarmaður: Lars-Göran Evert Johansson Sendikennari
 Aðstoðarkennari: Maria Aasa Linnea Riska
 Námskeiðið fjallar um hagræna mælskulist. Nemandinn lærir að greina ýmsar gerðir texta. Hvað er það t.d. við ákveðinn texta sem gerir það að verkum að hann telst vera erfiður, fyndinn, góður eða slæmur?
 Verkefni og próf

SÆN201G • Sænsk málnotkun II • (5e) • Vor • 2f + 1æ

Umsjónarmaður: Lars-Göran Evert Johansson Sendikennari
 Lögð verður áhersla á ritað mál. Markmiðið er að nemendur nái góðum tókum á að nota sænsku til tjáskipta. Talað og ritað mál, skriflegar æfingar í nútímasænsku.
 Verkefni, skriflegt próf.

SÆN202G • Sænsk saga, menning og þjóðfélag • (10e) • Vor • 3f

Kennari: Lars-Göran Evert Johansson Sendikennari

Fjallað verður um sænskt nútímaþjóðfélag, stofnanir þess, þjóðlíf og menningu, auk þess sem lögð er áhersla á sögu Svíþjóðar og þjóðlíf á liðnum tímum. Nemendur lesa blöð reglubundið og taka þátt í umræðum.
Verkefni, skriflegt próf.

S.ÆN203G • Félagsleg málvísindi og sænskar mállýskur • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Lars-Göran Evert Johansson Sendikennari

Aðstoðarkennari: Maria Aasa Linnea Riska

Markmið námskeiðisins er að kynna nemendum helstu viðfangsefni í félagslegum málvísindum. Meðal annars verður fjallað um kyn-, aldurs- og svæðisbundna málnotkun, innflytjendamál og áhrif þeirra á sænskuna, samtalsgreiningu og áhrif viðhorfa málnotenda á tungumálið. Námskeiðið er kennt með aðstoð veraldarvefsins.

Verkefni, skriflegt próf.

S.ÆN204G • Sænsk bókmenntasaga II • (10e) • Vor • 3f

Kennari: Lars-Göran Evert Johansson Sendikennari

Yfirlit yfir almenna þróun sænskra bókmennta frá 1900 til okkar tíma. Lesið verður úrval af sænskum bókmenntum og fjallað um höfunda þeirra.

verkefni, skriflegt próf

S.ÆN205G • Þýðingar (sænska) • (5e) • Vor

Umsjónarmaður: Lars-Göran Evert Johansson Sendikennari

Verklegur áfangi þar sem nemendur æfa sig í að þýða ýmsa texta frá íslensku yfir á sænsku, t.d. laga-, verslunar og tæknimál og einnig fagurbókmenntatexta. Farið er yfir grundvallaratriði í þýðingarfræði.

verkefni, skriflegt próf.

S.ÆN206G • Sænsk málfræði II • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Lars-Göran Evert Johansson Sendikennari

Aðstoðarkennari: Maria Aasa Linnea Riska

Haldið verður áfram umfjöllun um sænska beygingarfræði sem hafin var í námskeiðinu Sænsk málfræði I. Þá verður farið í valin atriði í setningafræði og í sænski orðmyndun.

Verkefni reglulega og skriflegt próf.

S.ÆN207G • Ingmar Bergman - andlit listamannsins í myndinni • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Lars-Göran Evert Johansson Sendikennari

Sumar lykilmýndir Bergmans gerast í listamaumhverfi og fjalla um möguleika listarinnar. Persónurnar leita að andliti sínu, lífslyörum sínum - þeir leita rétti sjálfsmynd sinni. Innan ramma námskeiðsins verða sýndar eftirfarandi fimm myndir í heild sinni: Gycklarnas afton (1953), Smultronstället (1957), Ansiktet (1958), Persona (1966) og Fanny och Alexander (1982).

Verkefni, ritgerð.

S.ÆN208G • Líkami í letri • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Lars-Göran Evert Johansson Sendikennari

Í námskeiðinu er athugað hvernig bókmenntir og aðrir menningarþættir fjalla um líkama, kynferði og sjálfsmynd. Lesið verður úrval sænskra texta sem á ýmsan hátt beina athyglinni að líkama og líkamsstarfsemi, sem t.d. kyni og kynferði, mat og átröskun, þróun, öldrun, dauða, líkamlegri nautn og sársauka, fegurð líkamans, sýndugum líkama, sjúkum og limlestraðum líkama. Textarnir eru greindir frá ýmsum sjónarhólum sem varpa ljósi á þessum efnum.

Verkefni og ritgerð.

S.ÆN209G • Inngangur að bókmenntafræði II • (5e) • Vor • 2f

Samkensla fyrir nemendur í dönsku, finnsku, norsku, sænsku og rússnesku. Framhaldsnámskeið í bókmenntafræði. Farið verður í helstu kenningar og rannsóknáðferðir í bókmenntafræði með sérstöku tilliti til norræna bókmennta. Kennslan fer fram á íslensku.

Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að bókmenntafræði I (S.ÆN108G)

Verkefni og heimapróf.

S.ÆN210G • Sænsk bókmenntafræði • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Lars-Göran Evert Johansson Sendikennari

Námskeið þar sem aðaláherslan verður lögð á aðferðir og hugtök í ljóða-, leikrita- og skáldsagnagreiningu. Dæmi verða tekin úr sænskum bókmenntum.

Kynnt verða grundvallarhugtök í bókmenntafræði og nemendur þjálfaðir í beitingu þeirra. Lesnir verða valdir textar sænskra bókmennta, þeir greindir, skýrðir og settir í sögulegt og menningarsögulegt samhengi. Verkefni og skriflegt próf

S.ÆN301G • Ritgerð til BA-prófs í sænsku • (10e) • Haust

Ritgerðin er unnin í samráði við kennara. Hún á að sýna hæfni stúdentsins til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulagðrar úrvinnslu efnis og heimilda, svo og til notkunar fræðilegra hjálpargagna.

S.ÆN401G • Ritgerð til BA-prófs í sænsku • (10e) • Vor

Ritgerðin er unnin í samráði við kennara. Hún á að sýna hæfni stúdentsins til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulagðrar úrvinnslu efnis og heimilda, svo og til notkunar fræðilegra hjálpargagna.

S.ÆN402G • Ritgerð til BA-prófs í sænsku • (10e) • Sumar

Ritgerðin er unnin í samráði við kennara. Hún á að sýna hæfni stúdentsins til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulagðrar úrvinnslu efnis og heimilda, svo og til notkunar fræðilegra hjálpargagna.

PÝS001G • Þýska fyrir byrjendur I • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Annika Grosse Sendikennari

Farið verður í helstu atriði þýskrar málfræði. Lögð verður jöfn áhersla á lestur, hlustun, ritun og talfærni. Námskeiðið hentar vel þeim sem vilja læra þýsku frá byrjun á skömmum tíma eða rifja upp og festa í sessi kunnáttu sem þeir þegar hafa, t.d. ef þeir vilja síðan fara í B.A.-nám í þýsku. Þeim sem hafa allgóðan grunn í þýsku er bent á önnur námskeið. Þetta námskeið er ekki hægt að taka með öðrum námskeiðum í þýsku þar sem þau gera öll ráð fyrir undirstöðuþekkingu í málinu.

PÝS002G • Þýska fyrir byrjendur II • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Annika Grosse Sendikennari

Framhald af námskeiðinu Þýska fyrir byrjendur I en nauðsynlegt er að nemendur hafi lokið því námskeiði eða hafi sambærilegan grunn í þýsku.

PÝS004G • Sjálfsnám í þýsku II • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Eyjólfur Már Sigurðsson Deildarstjóri

Sjálfsnám í þýsku II er nemendastýrt þýskunám þar sem nemendur stjórna að hluta til eða öllu leyti helstu þáttum námsins svo sem markmiðum, aðferðum, efnisvali og námsmati. Um er að ræða framhaldsnámskeið fyrir þá nemendur sem hafa lokið Sjálfsnámi í þýsku I. Það námskeið er þó ekki nauðsynlegur undirbúningur og nýir nemendur geta skráð sig í þetta námskeið að uppfylltum forkröfum. Sjálfsnám fer fram í nánu samstarfi við umsjónarkennara sem nemendur hitta í sérstökum viðtölum 3 sinnum á misseri. Auk þess taka nemendur taka þátt í vinnustofum þar sem skipt er í litla hópa til að þjálfa talmál og ritun. Nemendur skila verkefnum til umsjónarkennara og námsmat tekur tillit til allra færniþátta: ritunar, lestrar, talmáls og hlustunar en nemendur geta stjórnað vægi hvers þáttar í samráði við kennara.

PÝS005G • Sjálfsnám í þýsku I • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Eyjólfur Már Sigurðsson Deildarstjóri

Sjálfsnám í þýsku I er nemendastýrt þýskunám þar sem nemendur stjórna að hluta til eða öllu leyti helstu þáttum námsins svo sem markmiðum, aðferðum, efnisvali og námsmati. Sjálfsnám fer fram í nánu samstarfi við umsjónarkennara sem nemendur hitta í sérstökum viðtölum 3 sinnum á misseri. Auk þess taka nemendur taka þátt í vinnustofum þar sem skipt er í litla hópa til að þjálfa talmál og ritun. Nemendur skila verkefnum til umsjónarkennara og námsmat tekur tillit til allra færniþátta: ritunar, lestrar, talmáls og hlustunar en nemendur geta stjórnað vægi hvers þáttar í samráði við kennara.

PÝS006G • Sjálfsnám í þýsku I • (2e) • Haust

Sjálfsnám í þýsku I er nemendastýrt þýskunám þar sem nemendur stjórna að hluta til eða öllu leyti helstu þáttum námsins svo sem markmiðum, aðferðum, efnisvali og námsmati. Sjálfsnám fer fram í nánu samstarfi við umsjónarkennara sem nemendur hitta í sérstökum viðtölum 3 sinnum á misseri. Auk þess taka nemendur taka þátt í vinnustofum þar sem skipt er í litla hópa til að þjálfa talmál og ritun. Nemendur skila verkefnum til umsjónarkennara og námsmat tekur tillit til allra færniþátta: ritun, lestur, talmál og hlustun en nemendur geta stjórnað vægi hvers þáttar í samráði við kennara.

PÝS007G • Sjálfsnám í þýsku I • (4e) • Haust

Sjálfsnám í þýsku I er nemendastýrt þýskunám þar sem nemendur stjórna að hluta til eða öllu leyti helstu þáttum námsins svo sem markmiðum, aðferðum, efnisvali og námsmati. Sjálfsnám fer fram í nánu samstarfi við umsjónarkennara sem nemendur hitta í sérstökum viðtölum 3 sinnum á misseri. Auk þess taka nemendur taka þátt í vinnustofum þar sem skipt er í litla hópa til að þjálfa talmál og ritun. Nemendur skila verkefnum til umsjónarkennara og námsmat tekur tillit til allra færniþátta: ritun, lestur, talmál og hlustun en nemendur geta stjórnað vægi hvers þáttar í samráði við kennara.

PÝS101G • Þýskur framburður • (2e) • Haust • 1d

Kennari: Annika Grosse Sendikennari

Framburðaræfingar í málveri.

PÝS102G • Hagnýt þýska fyrir atvinnulíf I • (10e) • Haust • 3f + 2æ

Umsjónarmaður: Annika Grosse Sendikennari

Umsjónarmaður: Magnús Sigurðsson Aðjunkt

Lestur og ritun nýjatexta; notkun talaðs máls við ýmsar aðstæður í atvinnulífinu. Framkoma, samskipti og kynningarstarfsemi í viðskiptum við þýskumælandi lönd. Hefðir og óskrifðar reglur atvinnulífsins á þýska málsvæðinu. Tilhögun kennslu verður nánar kynnt í upphafi misseris.

25% skilaverkefni, 25% erindi, 50% þriggja stunda lokapróf sem standast verður með einkunninni 5,0.

PÝS103G • Þýskt mál I • (4e) • Haust • 2f

Kennari: Magnús Sigurðsson Aðjunkt

Orðaforða-, málfræði- og textaæfingar. Þýðingar á þýsku. Umfjöllun um algengar villur sem erlendir, einkum íslenskir, nemendur gera í þýsku.

Vinna í námskeiðinu byggist einkum á fjölbreyttum verkefnum sem farið er yfir í tímum. Nemendur þurfa einnig að skila inn fimm þýðingarverkefnum. Loks eru tekin nokkur skyndipróf upp úr bókinni "Weg mit den typischen Fehlern, Teil 1".

100% tveggja stunda lokapróf.

PÝS104G • Þýsk hljóðfræði og framburður • (5e) • Haust • 1f + 3æ

Kennari: Annika Grosse Sendikennari

Kennari: Magnús Sigurðsson Aðjunkt

Í fræðilega hluta námskeiðsins er fjallað um eftirfarandi efni: Nokkur grunnhugtök hljóðfræðinnar. Myndun og flokkun þýskra málhljóða. Framburðarreglur og hljóðritunaræfingar. Algengar framburðarvillur Íslendinga sem læra þýsku. Staðalframburður og hversdagsframburður. - Hinn hagnýti hluti námskeiðsins felst í framburðaræfingum í málveri.

Vinnan í fræðilega hluta námskeiðsins byggist í fyrstu einkum á fyrirlestrum og umræðum um efni þeirra. Síðar þurfa nemendur að gera ýmis hljóðritunarverkefni, þar af eitt umfangsmikið skilaverkefni. - Í málversæfingunum eru þýsk málhljóð æfð kerfisbundið með sérstöku tilliti til sértækra erfiðleika íslenskra þýskunema.

Vægi tveggja stunda skriflegs prófs er 60%, vægi framburðarprófs 40%. Nemendur þurfa að standast báða prófhlutana með einkunninni 5,0.

ÞÝS105G • Ritfærni í þýsku I • (5e) • Haust • 2f + 1æ

Kennari: Annika Grosse Sendikennari

Ritun stuttra texta sem fela í sér lýsingar af ýmsu tagi, þ. á m. á fólki, staðhátum og athöfnum. Munnlegar lýsingar og orðaforðaæfingar til stuðnings. Vinnan í námskeiðinu byggist á hópvinnu og samspili stuttra kynninga og umræðna.

Skrifleg heimaverkefni úr ýmsum textategundum; skriflegt próf.

ÞÝS106G • Talfærni í þýsku I: Tjáskipti • (6e) • Haust • 1f + 3æ

Umsjónarkennari: Oddný Guðrún Sverrisdóttir Dósent

Meginmarkmið námskeiðsins er að nemendur nái tökum á þýsku til tjáskipta. Áhersla lögð á talmál og hlustun. Nemendur flytja stutta fyrirlestra um ýmis efni. Notaðir verða ýmsir miðlar (tölvur, hljóðsnældur, myndbönd og ritaðir textar). Kennsla fer bæði fram í einum stórum hóp og 2-4 manna smáhópum. Ef fjöldi nemenda gefur tilefni til verður stóra hópnum skipt í tvo hópa.

ÞÝS108G • Þýsk málfræði I • (5e) • Haust • 2f + 1æ

Aðstoðarkennari: Guðmundur V Karlsson

Málfræði þýskt nútímamáls í formi fyrirlestra og æfinga.

Sérstaklega er fjallað um margvísleg birtingarform sagnarinnar að viðtengingarhætti undanskildum.

Verkefni eru rædd og aðallega leiðrétt í kennslustundum. Skyndipróf eru lögð fyrir reglulega til að nemendur geti metið stöðu sína í málfræðilegri leikni.

100% skriflegt próf.

ÞÝS201G • Ritfærni í þýsku II: Þýðingar á þýsku • (5e) • Vor • 2f + 1æ

Kennari: Magnús Sigurðsson Aðjunkt

Þýðing stuttra texta úr íslensku á þýsku. Lögð er áhersla á hagnýtan orðaforða og algeng málfræðiatríði. Farið verður ítarlega í villugreiningu og stílfraðileg atríði. Nemendur fá fyrir fram skriflegar ábendingar um vandasöm atríði í hverri þýðingu.

Vinna nemenda byggist á vikulegum skriflegum verkefnum og umræðum í tímum um þýðingarvillur, -vandamál og -valkosti.

Nemendur skila yfir önnina 8-10 stuttum þýðingum sem gilda 50% af lokaekinnun. Standast þarf lokapróf (vægi 50% af lokaekinnun) með einkunninni 5,0.

ÞÝS202G • Þýsk málvísindi I: Inngangur að málvísindum • (5e) • Vor • 2f + 1æ

Kennari: Magnús Sigurðsson Aðjunkt

Viðfangsefni og undirgreinar málvísinda. Helstu hugtök og aðferðir í hljóðkerfisfræði, orðhlutafræði, setningafræði og merkingarfræði.

Sérstök áhersla verður lögð á greiningu setningarhluta. Ef tími leyfir verður tæpt á nokkrum grunnatriðum í textamálvísindum og málnotkunarfræði.

Vinnan í námskeiðinu byggist á fyrirlestrum kennara, umræðum um efni þeirra og fjölmörgum stuttum verkefnum sem farið er yfir í tímum. 3 stunda skriflegt lokapróf (100%).

ÞÝS203G • Landeskunde I • (5e) • Vor • 2f + 1æ

Kennari: Andrea Milde Lektor

Kennari: Magnús Sigurðsson Aðjunkt

Fjallað verður um þýskumælandi ríki með tilliti til eftirfarandi viðfangsefna: landafræði og merkir staðir; stjórnsmál, efnahagsmál og þjóðfélagsgerð; menntakerfi; fjölmiðlar; daglegt líf.

Vinnan í námskeiðinu byggist að hluta á fyrirlestrum og að hluta á umræðum og verkefnum.

Þriggja stunda lokapróf (100%).

ÞÝS204G • Hagnýt þýska fyrir atvinnulífið II • (10e) • Vor • 3f + 2æ

Umsjónarmaður: Magnús Sigurðsson Aðjunkt

Lestur og ritun nytjatexta; notkun talaðs máls við ýmsar aðstæður í atvinnulífinu. Framkoma, samskipti og kynningarstarfsemi í viðskiptum við þýskumælandi lönd. Hefðir og óskrifðar reglur atvinnulífsins á þýska málsvæðinu. Samningatækni. Framhald af námskeiðinu Hagnýt þýska fyrir atvinnulífið I.

Tilhögun kennslu verður nánar kynnt í upphafi misseris.

Skilaverkefni 50%, þriggja stunda lokapróf (sem standast þarf með einkunninni 5,0) 50%.

ÞÝS205G • Þýskar bókmenntir I: Inngangur að bókmenntafræði • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarkennari: Oddný Guðrún Sverrisdóttir Dósent

Kennari: Annika Grosse Sendikennari

Kynnt verða grundvallarhugtök í bókmenntafræði og nemendur þjálfaðir í beitingu þeirra. Lesnir verða valdir textar þýskra bókmennta, þeir greindir, skýrðir og settir í sögulegt og menningarsögulegt samhengi. Vinna í námskeiðinu byggist á hópvinnu, umræðum og samspili stuttra kynninga og umræðna.

Heimaverkefni í formi sjálfstæðrar skriflegrar umfjöllunar um bókmenntatexta; skriflegt próf.

ÞÝS206G • Þýsk málfræði II • (5e) • Vor • 2f + 1æ

Aðstoðarkennari: Guðmundur V Karlsson

Beint, sjálfstætt framhald af námskeiðinu 05.75.04 Þýsk málfræði I.

Byrjað verður á að fjalla um viðtengingarhátt sagna, síðan taka aðrir orðflokkar við eins og nafnorð, lýsingarorð, forsetningar, samtengingar, neitunarorð o.s.frv.

Verkefni eru rædd og aðallega leiðrétt í kennslustundum. Skyndipróf eru lögð fyrir reglulega til að nemendur geti metið stöðu sína í málfræðilegri leikni.

100% skriflegt próf.

ÞÝS207G • Talfærni í þýsku II: Endursögn, samantekt, rökræður • (5e) • Vor • 2f + 2æ [i](#)

Umsjónarkennari: Oddný Guðrún Sverrisdóttir Dósent

Þjálfun í því að endursegja texta og draga saman aðalatriði þeirra á skipulagðan og markvissan hátt. Þjálfun í rökræðum og miðlun orðaforða sem almennt nýtist í skoðanaskiptum. Kennsla fer bæði fram í einum stórum hóp og 2-4 manna smáhópum. Ef fjöldi nemenda gefur tilefni til verður stóra hópnum skipt í tvo hópa. Ef af námskeiðinu 05.75.43 Talfærninámskeið í Þýskalandi verður fellur þetta námskeið niður.

Nemendum, sem ekki fara til Tübingen, verður samt gefinn kostur á að taka próf upp úr þessu námskeiði.

ÞÝS208G • Talfærninámskeið í Þýskalandi • (6e) • Vor [i](#)

Umsjónarmaður: Oddný Guðrún Sverrisdóttir Dósent

Tveggja vikna "samþjappað" talfærni- og þjóðlífsnámskeið (Intensivkurs) í febrúarmánuði. Ef af þessu námskeiði verður kemur það í stað námskeiðsins 05.75.08 Talfærni í þýsku II. (Sjá einnig 05.75.08).

ÞÝS301G • Ritgerð til BA-prófs í þýsku • (10e) • Haust [i](#)

Nemandi velur sér verkefni í samráði við fasta kennara og skulu þeir alla jafna vera leiðbeinendur en þó er föstum kennurum heimilt að fela stundakennara umsjón með ritgerðinni. Ritgerðin á að sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulegrar úrvinnslu efnis og heimilda svo og til notkunar fræðilegra hjálpargagna. Nemendur, sem lesa þýsku til 60 eininga, skrifa 5 eininga B.A.-ritgerð. Nemendur, sem lesa þýsku til 90 eininga, skrifa 5 eða 10 eininga B.A.-ritgerð (sjá einnig 05.75.51).

ÞÝS302G • Ritgerð til BA-prófs í þýsku • (20e) • Haust [i](#)

Nemandi velur sér verkefni í samráði við fasta kennara og skulu þeir alla jafna vera leiðbeinendur en þó er föstum kennurum heimilt að fela stundakennara umsjón með ritgerðinni. Ritgerðin á að sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulegrar úrvinnslu efnis og heimilda svo og til notkunar fræðilegra hjálpargagna. Einungis nemendur, sem lesa þýsku til 90 eininga, eiga þess kost að skrifa 10 eininga B.A.-ritgerð.

ÞÝS303G • Einstaklingsverkefni í þýsku • (5e) • Haust [i](#)

Umsjónarmaður: Magnús Sigurðsson Aðjunkt

Nemendum er heimilt að vinna sjálfstætt verkefni í samráði við kennara. Þessi valkostur er einkum notaður ef nemandi á eftir mjög fáar einingar til útskriftar en hefur þegar sótt flest eða öll valnámskeið sem í boði eru.

100% lokaritgerð.

ÞÝS304G • Sumarnámskeið í Þýskalandi • (5e) • Haust [i](#)

Umsjónarmaður: Magnús Sigurðsson Aðjunkt

Nemendur velja sér sumarnámskeið við þýskan háskóla í samráði við kennara í þýsku. Ekki er tekið þátt í kostnaði við þátttöku í námskeiðinu.

ÞÝS306G • Landeskunde II: Efst á baugi • (6e) • Haust • 2f [i](#)

Umsjónarmaður: Magnús Sigurðsson Aðjunkt

Kennari: Andrea Milde Lektor

Í námskeiðinu verður rætt um mikilvæg málefni sem setja svip sinn á líðandi stund í þýskumælandi ríkjum, á grundvelli umfjöllunar mismunandi fjölmiðla. Einnig verður fjallað um menningarlega þætti á borð við hefðir og gildismat þýskumælandi þjóða.

Kennsla er einkum í umræðuformi en nemendur taka auk þess þátt í tvímenningssamspili ("tandem"-verkefni) á netinu og taka saman ferilskrár.

Verkefni sem byggir á gerð ferilmöppu og rafrænum tvímenningssamskiptum (80%), erindi (20%).

ÞÝS307G • Ritfærni í þýsku V: Ritgerðasmíð • (5e) • Haust • 2f [i](#)

Umsjónarmaður: Magnús Sigurðsson Aðjunkt

Kennari: Andrea Milde Lektor

Markvissar æfingar í framsetningu hugmynda um efni að eigin vali og í frásagnartækni á þýsku. M.a. verður farið í eftirfarandi atriði:

upplýsingaöflun; afmörkun, niðurskiptingu og úrvinnslu viðfangsefnisins; heimildanotkun; tilvísanir; röksemdafærslu; frágang. Námskeiðið er skyldunámskeið fyrir nemendur sem lesa þýsku til 180 eininga en valnámskeið fyrir þá sem lesa þýsku til 120 eininga.

Ritgerð (40%), verkefni (40%), erindi (20%).

ÞÝS308G • Þýskt mál II • (5e) • Haust • 2f [i](#)

Kennari: Magnús Sigurðsson Aðjunkt

Orðaforða- og málfræðiæfingar af ýmsu tagi. Þjálfun í framsögn og flutningi erinda.

Vinna í námskeiðinu byggist einkum á fjölbreyttum heimaverkefnum sem farið er yfir í tímum. Þá heldur hver nemandi eitt erindi um efni að eigin vali með úthendu og kraftbendli (PowerPoint). Fyrir munnlegt próf er lesin bókinn "Die Putzfraueninsel".

Skriflegt próf vegur 70%, munnlegt próf 30%. Nemendur þurfa að standast báða prófhlutana með einkunninni 5,0.

ÞÝS310G • Ritfærni í þýsku III: Textategundir • (5e) • Haust • 2f [i](#)

Umsjónarmaður: Oddný Guðrún Sverrisdóttir Dósent

Þjálfun í samningu texta af ýmsum gerðum, einkum nytjatexta. Nemendur glöggva sig á eðli og uppbyggingu ólíkra textagerða. Kennslan fer

að hluta til fram í tölvuveri.

ÞÝS311G • Saga og menning þýska málsvæðisins • (5e) • Haust • 2f + 1æ

Umsjónarmaður: Oddný Guðrún Sverrisdóttir Dósent

Fjallað um sögu og menningarsögu þýskumælandi landa. Áhersluatriði námskeiðsins verða valin í samráði við nemendur.

ÞÝS312G • Þýska í ferðaþjónustu A: Landkynning fyrir þýskumælandi ferðamenn • (5e) • Haust

Kennari: Oddný Guðrún Sverrisdóttir Dósent

Teknir verða fyrir textar (bæklingar og annað auglýsingaefni á þýsku) úr ferðaþjónustugeiranum með tilliti til málfars og innihalds.

Námskeiðið er jafnframt þjálfun í því að miðla upplýsingum til þýskumælandi ferðamanna, bæði skriflega og munnlega.

ÞÝS314G • Hlaðvarpsverkefni • (5e) • Haust • 4f

Kennari: Annika Grosse Sendikennari

Í þessu námskeiði reynir á alla færniþætti jafnframt því sem þeir eru eflir: Les- og hlustunarskilningur skipta jafnmiklu máli og góður framburður/talfærni og grundvallarfærni í ritun. Í námskeiðinu verða gerðir þættir í hlaðvarpsformi (podcast) sem verða birtir á Netinu og þar með gerðir öllum aðgengilegir. Efni þáttanna verður ákveðið í samráði við nemendur. (Stefnt er að samskiptum við nemendur við þýskan háskóla sem vinna samtímis að hliðstæðu verkefni.)

Vinna í námskeiðinu byggist hópumræðum og verkefnisvinnu. Námskeiðið mun að hluta fara fram í tölvuveri.

Námamat byggist á þróun eigin hlaðvarpsþáttar þar sem móta þarf bæði skriflegar bakgrunnsupplýsingar í bloggformi og munnlega framsetningu.

ÞÝS401G • Ritgerð til BA-prófs í þýsku • (10e) • Vor

Nemandi velur sér verkefni í samráði við fasta kennara og skulu þeir alla jafna vera leiðbeinendur en þó er föstum kennurum heimilt að fela stundakennara umsjón með ritgerðinni. Ritgerðin á að sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulegrar úrvinnslu efnis og heimilda svo og til notkunar fræðilegra hjálpargagna. Nemendur, sem lesa þýsku til 60 eininga, skrifa 5 eininga B.A.-ritgerð. Nemendur, sem lesa þýsku til 90 eininga, skrifa 5 eða 10 eininga B.A.-ritgerð (sjá einnig 05.75.51).

ÞÝS402G • Ritgerð til BA-prófs í þýsku • (10e) • Sumar

Nemandi velur sér verkefni í samráði við fasta kennara og skulu þeir alla jafna vera leiðbeinendur en þó er föstum kennurum heimilt að fela stundakennara umsjón með ritgerðinni. Ritgerðin á að sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulegrar úrvinnslu efnis og heimilda svo og til notkunar fræðilegra hjálpargagna. Nemendur, sem lesa þýsku til 60 eininga, skrifa 5 eininga B.A.-ritgerð. Nemendur, sem lesa þýsku til 90 eininga, skrifa 5 eða 10 eininga B.A.-ritgerð (sjá einnig 05.75.51).

ÞÝS403G • Ritgerð til BA-prófs í þýsku • (20e) • Vor

Nemandi velur sér verkefni í samráði við fasta kennara og skulu þeir alla jafna vera leiðbeinendur en þó er föstum kennurum heimilt að fela stundakennara umsjón með ritgerðinni. Ritgerðin á að sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulegrar úrvinnslu efnis og heimilda svo og til notkunar fræðilegra hjálpargagna. Einungis nemendur, sem lesa þýsku til 90 eininga, eiga þess kost að skrifa 10 eininga B.A.-ritgerð.

ÞÝS404G • Ritgerð til BA-prófs í þýsku • (20e) • Sumar

Nemandi velur sér verkefni í samráði við fasta kennara og skulu þeir alla jafna vera leiðbeinendur en þó er föstum kennurum heimilt að fela stundakennara umsjón með ritgerðinni. Ritgerðin á að sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulegrar úrvinnslu efnis og heimilda svo og til notkunar fræðilegra hjálpargagna. Einungis nemendur, sem lesa þýsku til 90 eininga, eiga þess kost að skrifa 10 eininga B.A.-ritgerð.

ÞÝS405G • Einstaklingsverkefni í þýsku • (5e) • Vor

Umsjónarmaður: Magnús Sigurðsson Aðjunkt

Nemendur er heimilt að vinna sjálfstætt verkefni í samráði við kennara. Þessi valkostur er einkum notaður ef nemandi á eftir mjög fáar einingar til útskriftar en hefur þegar sótt flest eða öll valnámskeið sem í boði eru. 100% lokaritgerð.

ÞÝS407G • Þýskt mál III • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Magnús Sigurðsson Aðjunkt

Orðaforða-, málfræði-, stíl- og textaæfingar fyrir lengra komna. Æfingar í flutningi erinda. Framhald af námskeiðinu 05.75.14 Þýskt mál II.

Vinna í námskeiðinu byggist einkum á fjölbreyttum heimaverkefnum sem farið er yfir í tímum. Þá heldur hver nemandi eitt erindi um efni að eigin vali með úthendu og kraftbendli (PowerPoint). Fyrir munnlegt próf er lesin bókinn "Und es wurde Nacht".

Skriflegt próf vegur 70%, munnlegt próf 30%. Nemendur þurfa að standast báða prófhluta með einkunninni 5,0.

ÞÝS408G • Ritfærni í þýsku IV: Tjáningarhæfni • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Magnús Sigurðsson Aðjunkt

Kennari: Andrea Milde Lektor

Markmið námskeiðsins er að bæta tjáningarhæfni nemenda með sérstöku tilliti til texta almenns eðlis (Sachtexte), m.a. fræðitexta. Æfingar beinast að margvíslegum atriðum sem tengjast málsniði og stíl, orðavali, málfræði, setningagerð og textabyggingu.

Vinna í námskeiðinu byggist einkum á fjölbreyttum heimaverkefnum sem farið er yfir í tímum sem og skilaverkefnum sem gilda til lokaéinkunnar.

Skriflegt próf (50%), heimaverkefni (30%), ferilmappa (20%).

ÞÝS412G • Þýskar bókmenntir III: 20. öldin • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Oddný Guðrún Sverrisdóttir Dósent

Kennari: Annika Grosse Sendikennari

Textar frá 20. öld lesni og skýrðir. Nemendur öðlast yfirsýn yfir skáldverk frá þýskumælandi löndum þessa tímabils í menningarsögulegu samhengi. Vinna í námskeiðinu byggist á umræðum og flutningi erinda. Erindi og ritgerð.

ÞÝS415G • Leiklist • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Magnús Sigurðsson Aðjunkt

Kennari: Andrea Milde Lektor

Um hvað snýst leikritið sem í hlut á? Hvað hefur verið skrifað um það? Hver er skapgerð persónunnar sem ég mun leika? Þarf ég að bæta framburðinn hjá mér? Í þessu námskeiði verður unnið stutt leikrit sem fært verður upp í lok misserisins.

Ferilmappa (80%), erindi (20%), þátttaka í uppfærslu.

ÞÝS416G • Þvermenningarleg tjáskipti • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Magnús Sigurðsson Aðjunkt

Kennari: Andrea Milde Lektor

Hvernig tengjast tungumál, menning og tjáskipti t.d. vettvangi vinnunnar? Hvers þarf með til að starfa í alþjóðlegu eða fjölmennarlegu umhverfi? Í námskeiðinu verður þjálfuð hæfni til að skilja betur menningu annarra þjóða. Í því skyni verður ýmsum gestum boðið í námskeiðið.

Skriflegt próf (50%), ferilmappa (30%), erindi (20%).

ÞÝS417G • Þýska í ferðaþjónustu B: Leiðsögn og leiðarlýsingar • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Oddný Guðrún Sverrisdóttir Dósent

Nemendur verða þjálfaðir markvisst í því að kynna íslensk efni svo sem bókmenntir, menningu, þjóðlíf, dýralíf og náttúru landsins á þýsku fyrir þýskumælandi ferðamenn. Mikil áhersla er lögð á munnlega framsetningu efnisins. Nemendur verða þjálfaðir sérstaklega í orðaforða sem notaður er í leiðarlýsingum fyrir þýskumælandi ferðamenn. Kynning á þýsku efni þar sem fjallað er um Ísland.

ÞÝS501G • Þýskar bókmenntir V B: Samtöl í samtímaleikritum • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Andrea Milde Lektor

Í námskeiðinu verður fjallað um valin samtímaleikrit frá þýska málsvæðinu. Rannsaðir verða textar með tilliti til samtala, fléttu, persónusköpunar, málvars og stíls.

Skriflegt próf (50%), ritgerð (30%), erindi (20%)

ÞÝS502G • Þýsk málvísindi III B: Notkun þýsku í auglýsingatextum • (5e) • Haust • 2f

Umsjónarmaður: Oddný Guðrún Sverrisdóttir Dósent

Kennari: Heike Rohmann Lektor

Fjallað verður um málfar í þýskum auglýsingatextum í blöðum, tímaritum og sjónvarpi. Textagreining. Áhrif annarra tungumála í þessari textagerð verða könnuð. Fjallað verður um orð og orðtök, orðaleiki og skírskotanir í auglýsingatextum og könnuð verða tengsl talaðs orðs og myndefnis.

ÞÝS503G • Fortíðaruppgjör í þýskum kvikmyndum • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Annika Grosse Sendikennari

síðar

ÞÝS601G • Þýðingar í þýsku B: Þýðingar blaðatexta • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Magnús Sigurðsson Aðjunkt

Þýddir verða í hópinnu valdir textar úr dagblöðum og tímaritum, einkum stuttir fréttatextar og aðgengilegir textar um menningarmál (t.d. kvikmyndagagnrýni). Hér reynir á stundum fremur á miðlun upplýsinga með viðeigandi málsniði en yfstrustu nákvæmni og varðveislu stílbrigða. Leiðbeint verður um notkun orðabóka og annarra hjálpargagna. Aðallega verður þýtt úr þýsku á íslensku en einnig býðst að þýða úr íslensku á þýsku.

Nemendur þýða tvo mjög stutta texta á 6-7 dögum í lok kennslutímabils (eða á öðrum tíma skv. samkomulagi). Einkunn byggist algjörlega á þessum þýðingum. Alvarlegar villur, sem lúta að röngum skilningi á frumtexta, hafa yfirleitt meira vægi en villur er byggjast á ólipurri eða rangri notkun þýðingarmálsins.

ÞÝS602G • Þýsk málvísindi IV B: Samanburðarmálvísindi • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarkennari: Oddný Guðrún Sverrisdóttir Dósent

Farið verður í grundvallarhugtök á borð við Interferenz, millimál og varasamir vinir (falsche Freunde). Villugreining. Samanburður á völdum þáttum íslenskrar og þýskrar tungu (t.d. hljóðfræði, orðmyndunarfræði, orðtakafræði, merkingarfræði og félagsmálvísindalegum þáttum) sem valdir eru í samráði við nemendur.

ÞÝS603G • Þýska sem erlent mál B • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Annika Grosse Sendikennari

Nútímakennslufræði á sviði tungumála leggur áherslu á tjáskipti og orðaforða, en samhliða því á málfræðilega undirstöðu. Fjallað verður stuttlega um helstu kennslufræðileg hugtök. Aðaláhersla verður lögð á nýstárlegt efni af ýmsum gerðum, þar sem nemendur eiga sjálfir að velja texta eða annað námsefni og skipuleggja og útbúa verkefni við það til notkunar í framhaldsskólum.

DAN004F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs • (30e) • Haust

Nemendur vinna rannsóknarverkefni sem tengist kennslu dönsku sem erlends máls á Íslandi. Niðurstöður rannsóknarverkefnisins kynntar á því formi sem hæfir eðli verkefnisins.

DAN005F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs • (30e) • Vor

Nemendur vinna rannsóknarverkefni sem tengist kennslu dönsku sem erlends máls á Íslandi. Niðurstöður rannsóknarverkefnisins kynntar á því formi sem hæfir eðli verkefnisins.

DAN006F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs • (30e) • Sumar

Nemendur vinna rannsóknarverkefni sem tengist kennslu dönsku sem erlends máls á Íslandi. Niðurstöður rannsóknarverkefnisins kynntar á því formi sem hæfir eðli verkefnisins.

DAN901F • Einstaklingsverkefni í þýðingum • (10e) • Haust

Einstaklingsverkefni í þýðingum.

DAN902F • Einstaklingsverkefni í þýðingum • (10e) • Vor

Einstaklingsverkefni í þýðingum.

DET801F • Tungumál og menningarfærni • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Oddný Guðrún Sverrisdóttir Dósent
síðar

ENS001F • Ritgerð til MA-prófs í ensku • (30e) • Haust

Fræðileg ritgerð um valið efni af sviði ensks máls eða bókmennta. Stúdent skal fá ritgerðarefni sitt samþykkt af hlutaðeigandi leiðbeinanda og sækja umræðufundi eða viðtalstíma um viðfangsefni sitt eftir því sem þurfa þykir. Sjá nánari leiðbeiningar í bæklingi enskuskorar á ensku og reglur um frágang lokaritgerða í inngangskafla heimspekideildar.

ENS002F • Ritgerð til MA-prófs í ensku • (30e) • Vor

Fræðileg ritgerð um valið efni af sviði ensks máls eða bókmennta. Stúdent skal fá ritgerðarefni sitt samþykkt af hlutaðeigandi leiðbeinanda og sækja umræðufundi eða viðtalstíma um viðfangsefni sitt eftir því sem þurfa þykir. Sjá nánari leiðbeiningar í bæklingi enskuskorar á ensku og reglur um frágang lokaritgerða í inngangskafla heimspekideildar.

ENS003F • Ritgerð til MA-prófs í ensku • (30e) • Sumar

Fræðileg ritgerð um valið efni af sviði ensks máls eða bókmennta. Stúdent skal fá ritgerðarefni sitt samþykkt af hlutaðeigandi leiðbeinanda og sækja umræðufundi eða viðtalstíma um viðfangsefni sitt eftir því sem þurfa þykir. Sjá nánari leiðbeiningar í bæklingi enskuskorar á ensku og reglur um frágang lokaritgerða í inngangskafla heimspekideildar.

ENS004F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs • (30e) • Haust

Nemendur vinna rannsóknarverkefni sem tengist kennslu ensku sem erlends máls á Íslandi. Niðurstöður rannsóknarverkefnisins kynntar á því formi sem hæfir eðli verkefnisins.

ENS005F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs • (30e) • Vor

Nemendur vinna rannsóknarverkefni sem tengist kennslu ensku sem erlends máls á Íslandi. Niðurstöður rannsóknarverkefnisins kynntar á því formi sem hæfir eðli verkefnisins.

ENS006F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs • (30e) • Sumar

Nemendur vinna rannsóknarverkefni sem tengist kennslu ensku sem erlends máls á Íslandi. Niðurstöður rannsóknarverkefnisins kynntar á því formi sem hæfir eðli verkefnisins.

ENS007F • Straumar og stefnur í tungumálakennslu • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Þórhildur Oddsdóttir Aðjunkt

Kennari: Auður Hauksdóttir Dósent

Nemendur fá innsýn í nýjustu kenningar og rannsóknir á tungumálakennslu. Fjallað verður um aðferðir sem efstar eru á baugi í málakennslu og hvernig þær tengjast ólíkum viðhorfum til tungumálsins og tungumálanáms. Nemendur kynna sér kenningar um markmið og inntak málakennslu m.a. færniþætti, málnotkun, málfræði og orðaforða. Loks verður fjallað um skipulag málakennslu, ólíkar tegundir námsefnis og hlutverk nýrra miðla.

nemendur kynna rannsóknir og skriflegt próf.

ENS012F • Tileinkun seinni og erlendra mála • (5e) • Haust • 2f

Umsjónarkennari: Birna Arnbjörnsdóttir Prófessor

Kynntar verða helstu kenningar um máltöku móðurmáls. Einnig verður fjallað um máltöku annars máls og erlendra mála hjá börnum og unglíngum. Tvítyngi verður skoðað og áhrif þess á málþroska, læsi og nám barna. Farið verður yfir helstu kenningar um eðli máltileinkunar seinni mála hjá fullorðnum. Loks verða skoðaðar mállegar, félagslegar, sálfræðilegar og námslegar breytur sem áhrif hafa á málanám og málhæfni.

Verkefni og ritgerð.

ENS013F • Rannsóknaraðferðir í tungumálanámi og kennslu • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Birna Arnbjörnsdóttir Prófessor

Kynntar verða helstu aðferðir í rannsóknum á móðurmálskennslu og kennslu erlendra tungumála. Nemendur fá yfirlit yfir ólíkar rannsóknaraðferðir t.d. hefðbundnar tungumálarannsóknir og kennararannsóknir (Action Research). Fjallað verður um vinnubrögð við rannsóknir, m.a. notkun tölvuforrita í söfnun og greiningu gagna. Rannsóknáætlun og ritgerð.

ENS026F • Málstofa: Formleg merkingarfræði • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Matthew James Whelpton Dósent

This course will look at one approach in formal semantics to generating the truth conditions of a sentence, given the meanings of the words and the rules for putting the words together. The course should be of interest to those with a background in linguistics (syntax and semantics), philosophy and computer science (as a similar approach can be used for example in declaring semantic rules in Prolog). Sjá enska útgáfuna!

ENS027F • Málstofuverkefni: Formleg merkingarfræði • (5e) • Vor

Kennari: Matthew James Whelpton Dósent

Verkefni tengt málstofu í málvísindum.

ENS028F • Málstofa: Tileinkun orðaforða • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Ásrún Jóhannsdóttir

Á námskeiðinu verður farið í ýmsar aðferðir til að auka orðaforða eins og tengiorðaáðferðina, notkun flýtsipjalds og gildi yfirgrípismikils lestrar. Þá verður eðli orðaforðatilkennunar gerð skil t.d. hvað felst í að læra nýtt orð auk ýmis konar tölfræði varðandi mismunandi kunnáttu í orðaforða.

Símat

ENS029F • Málstofuverkefni: Aðlaganir að hvíta tjaldinu • (5e) • Vor

Kennari: Martin Stephen Regal Dósent

Verkefni í málstofu í bókmenntum.

ENS030F • Málstofuverkefni: Tileinkun orðaforða • (5e) • Vor

Kennari: Ásrún Jóhannsdóttir

Málstofu verkefni tengt Málstofu: Tileinkun orðaforða kynning og ritgerð

ENS113F • MA-málstofa A • (5e) • Haust • 2f

Umsjónarkennari: Guðrún Björk Guðsteinsdóttir Dósent

Þetta er skyldunámskeið fyrir alla meistaranema í ensku. Haldnar verða stuttar málstofur þar sem nemendur fá tækifæri til að ræða stefnur og tilgátur tengdum enskum fræðum, kynna eigin verk og annarra m.a. á Hugvísindapingi eða öðrum opinberum fræðasamkomum. Mat er byggt á þátttöku, kynningu á rannsóknarverkefni (tengdu meistaraverkefni eða í samráði við umsjónarmenn).

ENS114F • Einstaklingsverkefni A • (10e) • Haust

Heimilt er að taka allt að 15e í einstaklingsverkefnum. Nemandi velur sér rannsóknarverkefni til úrlausnar í samráði við kennara á M.A.-stigi, og þarf samþykki umsjónarkennara að liggja fyrir áður en hægt er að skrá sig til þessa náms. Einstaklingsverkefni skulu að öllu jöfnu tengjast M.A.- eða M.Paed.-námskeiðum sem nemandinn hefur þegar lokið eða vera á því sviði sem hann hefur valið sér.

ENS115F • Einstaklingsverkefni A • (10e) • Vor

Heimilt er að taka allt að 15e í einstaklingsverkefnum. Nemandi velur sér rannsóknarverkefni til úrlausnar í samráði við kennara á M.A.-stigi, og þarf samþykki umsjónarkennara að liggja fyrir áður en hægt er að skrá sig til þessa náms. Einstaklingsverkefni skulu að öllu jöfnu tengjast M.A.- eða M.Paed.-námskeiðum sem nemandinn hefur þegar lokið eða vera á því sviði sem hann hefur valið sér.

ENS122F • Einstaklingsverkefni B • (10e) • Haust

Heimilt er að taka allt að 15e í einstaklingsverkefnum. Nemandi velur sér rannsóknarverkefni til úrlausnar í samráði við kennara á M.A.-stigi, og þarf samþykki umsjónarkennara að liggja fyrir áður en hægt er að skrá sig til þessa náms. Einstaklingsverkefni skulu að öllu jöfnu tengjast M.A.- eða M.Paed.-námskeiðum sem nemandinn hefur þegar lokið eða vera á því sviði sem hann hefur valið sér.

ENS123F • Einstaklingsverkefni B • (10e) • Vor

Heimilt er að taka allt að 15e í einstaklingsverkefnum. Nemandi velur sér rannsóknarverkefni til úrlausnar í samráði við kennara á M.A.-stigi, og þarf samþykki umsjónarkennara að liggja fyrir áður en hægt er að skrá sig til þessa náms. Einstaklingsverkefni skulu að öllu jöfnu tengjast M.A.- eða M.Paed.-námskeiðum sem nemandinn hefur þegar lokið eða vera á því sviði sem hann hefur valið sér.

ENS124F • Einstaklingsverkefni C • (10e) • Haust

Heimilt er að taka allt að 15e í einstaklingsverkefnum. Nemandi velur sér rannsóknarverkefni til úrlausnar í samráði við kennara á M.A.-stigi, og þarf samþykki umsjónarkennara að liggja fyrir áður en hægt er að skrá sig til þessa náms. Einstaklingsverkefni skulu að öllu jöfnu tengjast M.A.- eða M.Paed.-námskeiðum sem nemandinn hefur þegar lokið eða vera á því sviði sem hann hefur valið sér.

ENS125F • Einstaklingsverkefni C • (10e) • Vor

Heimilt er að taka allt að 15e í einstaklingsverkefnum. Nemandi velur sér rannsóknarverkefni til úrlausnar í samráði við kennara á M.A.-stigi,

og þarf samþykki umsjónarkennara að liggja fyrir áður en hægt er að skrá sig til þessa náms. Einstaklingsverkefni skulu að öllu jöfnu tengjast M.A.- eða M.Paed.-námskeiðum sem nemandinn hefur þegar lokið eða vera á því sviði sem hann hefur valið sér.

ENS208F • Málstofa: Aðlaganir að hvíta tjaldinu • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Martin Stephen Regal Dósent

Course Aims

- To study 6 plays by Shakespeare as texts and then look at their subsequent transference to stage and film.
- To examine the current accessibility of the texts, their multiple adaptations.
- To familiarise students with the various branches of Shakespeare theory.

Attendance

- There will be several workshops during the length of the semester. Distance students will be incorporated into these sessions and should be prepared to schedule them into the timetables. It will naturally be easier for on-site students to access to visual materials (primarily film adaptations of the plays). Distance students will have to make individual arrangements to see the materials.

Plays

- To be announced shortly

Assessment

- Final exam (40%).

Workshop assignments (20% x 3). Each assignment will be a 2-3 page report.

ENS211F • MA-málstofa B • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Guðrún Björk Guðsteinsdóttir Dósent

Þetta er skyldunámskeið fyrir alla meistaranema í ensku. Haldnar verða stuttar málstofur þar sem nemendur fá tækifæri til að ræða stefnur og tilgátur tengdum enskum fræðum, kynna eigin verk og annarra m.a. á Hugvísindabíngi eða öðrum opinberum fræðasamkomum. Mat er byggt á þátttöku, kynningu á rannsóknarverkefni (tengdu meistara-verkefni eða í samráði við umsjónarmenn).

ENS317M • Málstofa: Bresk sagnahefð 1900-1940 • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Júlían Meldon D'Arcy Prófessor

Fjallað verður um rithöfundana James Joyce (Portrait of an Artist), Virginia Woolf (To the Lighthouse), D.H. Lawrence (Women in Love) og E.M. Forster (Howards End); þessi verk eru skoðuð gaumgæfilega, sérstaklega varðandi viðhorf höfunda á ýmsum þjóðfélagslegum og pólitískum hugmyndum tímabilsins (t.d. ást, hjónaband, stéttaskipting), og hvernig höfundarnir nota ýmsa frásagnatækni, þar á meðal módernisma, til að tjá sig.

Námskeiðið er metið með eitt 3-tíma próf í loks misseris. Nemendur sem eru á M.A.-stigi má líka taka Málstofuverkefni ENS***F, ritgerðaverkefni, fyrir 5 eininga aukalega.

ENS318M • Frásagnaritun I: staðir og ferðir • (10e) • Haust • 4f

Kennari:

síðar á íslensku.

Kennari: Sara Moss

This course will explore in writing as well as reading the distinctions between 'fiction' and 'non-fiction', concentrating on what is revealed by descriptions of the physical world. We will reflect on the 'factual' status of narrative 'non-fiction' and interrogate distinctions between fictional and non-fictional prose forms. As writers and readers we will consider the ideological and formal challenges of travel writing, nature writing and memoir in relation to such critical discourses as post-colonialism, eco-criticism and histories of place. The relationship between what you read and what you write should help you to understand some of the ways in which your own subjectivity as a writer is constituted by the literary and cultural assumptions of the era. The overall aim of the course is that you should challenge and perhaps resolve the following precepts:

That there is no representation without interpretation

That there is no description without voice

That there is no voice without character

That there is no character without story

To this end, we will study a selection of contemporary memoir and travel writing. Each week, you will select or create and write a postcard related to the week's theme ('mountains', 'beaches', 'railways' etc.), and the quality of the writing on these postcards and the relationship between image and text will form part of the formal assessment. At the end of term, you will also submit one 4,000 word piece of narrative prose describing a place or journey in a way that shows your understanding of the above precepts.

You will need to buy Jonathan Raban, *Old Glory*; Jenny Diski, *Stranger on a Train*; Jack Kerouac, *On The Road* and William Fiennes, *The Snow Goose*. Extracts and essays from other books will be provided.

ENS319M • Málstofuverkefni: Bresk sagnahefð 1900-1940 • (5e) • Haust

Málstofuverkefni

ENS413M • Kanadískar bókmenntir og fjölmennning • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Guðrún Björk Guðsteinsdóttir Dósent

Í reynd, frá lokum 19. aldar, og samkvæmt opinberri stefnu frá árinu 1988 hefur Kanada verið fjölmenningsamfélag. Markmið þessa námskeiðs er að veita innsýn í miklvæga hlutdeild bókmennta í að setja og uppfylla fjölmenningsleg markmið í Kanada.

Námsmat: B.A.-nemendur skila efniskynningu og lokaprófi. Meistaraneinar vinna aukaverkefni.

ENS901F • Doktorsnám • (30e) • Haust

Doktorsverkefni.

ENS902F • Doktorsnám • (30e) • Vor [i](#)

Doktorsverkefni.

ENS903F • Doktorsnám • (30e) • Sumar [i](#)

Doktorsverkefni.

ENS904F • Doktorsnám • (20e) • Haust [i](#)

Doktorsverkefni.

FRA001F • Ritgerð til MA prófs í frönsku • (30e) • Haust [i](#)

Lokaritgerð til MA- prófs í frönsku 15 einingar.

FRA002F • Ritgerð til MA prófs í frönsku • (30e) • Vor [i](#)

Lokaritgerð til MA- prófs í frönsku 15 einingar.

FRA003F • Ritgerð til MA prófs í frönsku • (30e) • Sumar [i](#)

Lokaritgerð til MA- prófs í frönsku 15 einingar.

FRA004F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs • (30e) • Sumar [i](#)

Nemendur vinna rannsóknarverkefni sem tengist kennslu frönsku sem erlends máls á Íslandi. Niðurstöður rannsóknarverkefnisins kynntar á því formi sem hæfir eðli verkefnisins.

FRA005F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs • (30e) • Haust [i](#)

Nemendur vinna rannsóknarverkefni sem tengist kennslu frönsku sem erlends máls á Íslandi. Niðurstöður rannsóknarverkefnisins kynntar á því formi sem hæfir eðli verkefnisins.

FRA006F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs • (30e) • Vor [i](#)

Nemendur vinna rannsóknarverkefni sem tengist kennslu frönsku sem erlends máls á Íslandi. Niðurstöður rannsóknarverkefnisins kynntar á því formi sem hæfir eðli verkefnisins.

FRA008F • Einstaklingsverkefni A: • (10e) • Haust [i](#)

Heimilt er að taka allt að 15e í einstaklingsverkefnum. Nemandi velur sér rannsóknarverkefni til úrlausnar í samráði við kennara á M.A.-stigi, og þarf samþykki umsjónarkennara að liggja fyrir áður en hægt er að skrá sig til þessa náms. Einstaklingsverkefni skulu að öllu jöfnu tengjast MA-námskeiðum sem nemandinn hefur þegar lokið eða vera á því sviði sem hann hefur valið sér.

FRA009F • Einstaklingsverkefni C: • (10e) • Haust [i](#)

Heimilt er að taka allt að 15e í einstaklingsverkefnum. Nemandi velur sér rannsóknarverkefni til úrlausnar í samráði við kennara á M.A.-stigi, og þarf samþykki umsjónarkennara að liggja fyrir áður en hægt er að skrá sig til þessa náms. Einstaklingsverkefni skulu að öllu jöfnu tengjast MA-námskeiðum sem nemandinn hefur þegar lokið eða vera á því sviði sem hann hefur valið sér.

FRA010F • Einstaklingverkefni D: • (20e) • Vor [i](#)

Heimilt er að taka allt að 15e í einstaklingsverkefnum. Nemandi velur sér rannsóknarverkefni til úrlausnar í samráði við kennara á M.A.-stigi, og þarf samþykki umsjónarkennara að liggja fyrir áður en hægt er að skrá sig til þessa náms. Einstaklingsverkefni skulu að öllu jöfnu tengjast MA-námskeiðum sem nemandinn hefur þegar lokið eða vera á því sviði sem hann hefur valið sér.

FRA015F • Málstofa A: Franska: Þýðingar • (5e) • Haust • 2f [i](#)

Kennari: Ásdís Rósa Magnúsdóttir Dósent

Fjallað verður um bókmenntaþýðingar af frönsku yfir á íslensku og íslensku yfir á frönsku.

Nemendur skoða þýðingar og bera saman. Einnig munu þeir þýða textabrot frá ólíkum tímabilum.

Þýðendur verða fengnir til að miðla af reynslu sinni.

FRA016F • Málstofuverkefni A: Franska: Þýðingar • (5e) • Haust • 2f [i](#)

Kennari: Ásdís Rósa Magnúsdóttir Dósent

Verkefni á MA-stigi

FRA017F • Málstofa B: Franska skáldsagan frá Parsival til Pantagrúels • (5e) • Vor • 2f [i](#)

Kennari: Ásdís Rósa Magnúsdóttir Dósent

Fylgst verður með upphafi skáldsögunnar í Frakklandi á 12. öld og þróun hennar allt til Endurreisnartímabilsins.

Lesin verða valin bókmenntaverk og brot úr ýmsum verkum eftir Chrétien de Troyes, Guillaume de Lorris/Jean de Meun, Jean d'Arras, Rabelais o.fl. á nútímafrönsku eða í íslenskri/enskri þýðingu.

Kennt verður á íslensku.

FRA018F • Málstofuverkefni B: Franska skáldsagan frá Parsival til Pantagrúels • (5e) • Vor • 2f [i](#)

Kennari: Ásdís Rósa Magnúsdóttir Dósent

Verkefni á MA-stigi

FRA023F • Einstaklingsverkefni B: • (10e) • Vor [i](#)

Heimilt er að taka allt að 15e í einstaklingsverkefnum. Nemandi velur sér rannsóknarverkefni til úrlausnar í samráði við kennara á M.A.-stigi, og þarf samþykki umsjónarkennara að liggja fyrir áður en hægt er að skrá sig til þessa náms. Einstaklingsverkefni skulu að öllu jöfnu tengjast MA-námskeiðum sem nemandinn hefur þegar lokið eða vera á því sviði sem hann hefur valið sér.

FRA802F • Að læra og kenna frönsku sem erlent mál • (5e) • Vor • 2f [i](#)

Aðstoðarkennari: Eyjólfur Már Sigurðsson Deildarstjóri
Kennslufræði erlendra mála með sérstakri áherslu á kennslu frönsku sem erlends máls.

FRA902F • Einstaklingsverkefni í M.Paed-námi • (5e) • Sumar [i](#)

Einstaklingsverkefni í M.Paed-námi

SPÆ004F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs • (30e) • Haust [i](#)

Nemendur vinna rannsóknarverkefni sem tengist kennslu spænsku sem erlends máls á Íslandi. Niðurstöður rannsóknarverkefnisins kynntar á því formi sem hæfir eðli verkefnisins.

SPÆ005F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs • (30e) • Vor [i](#)

Nemendur vinna rannsóknarverkefni sem tengist kennslu spænsku sem erlends máls á Íslandi. Niðurstöður rannsóknarverkefnisins kynntar á því formi sem hæfir eðli verkefnisins.

SPÆ101M • Kvikmyndir Spánar • (5e) • Haust • 2f [i](#)

Kennari: Guðmundur Erlingsson
Úrval kvikmynda frá Spáni verða greindar í ljósi menningarsögu og þjóðfélagsástandi hverju sinni. (Kvikmyndaklúburinn Cine-Club rekinn samhliða námskeiðinu).

SPÆ102M • Inngangur að spænskum málvísindum • (10e) • Haust • 4f [i](#)

Kennari: Erla Erlendsdóttir Dósent
Námskeiðið er inngangur að spænskum málvísindum þar sem m.a. verður fjallað um hljóð-, beygingar- og orðmyndunarfræði spænskrar tungu.
Lokapróf gildir 60%. 4 verkefni gilda 10% hvert um sig.

SPÆ201M • Kvikmyndir Rómönsku Ameríku • (5e) • Vor • 2f [i](#)

Kennari: Hólmfríður Garðarsdóttir Dósent
Meginmarkmið námskeiðsins er að veita nemendum innsýn í kvikmyndasögu Rómönsku Ameríku á tuttugustu öld. Námskeiðinu er ætlað að veita almennt yfirlit yfir strauma og stefnur í kvikmyndagerð álfunnar þó megináhersla verði lögð á uppgangstímamann fyrir og eftir aldamótin. Kvikmyndaklúburinn Cine Club er rekinn samhliða og markmiðið að snýna 12 - 14 nýlegar kvikmyndir frá ólíkum löndum álfunnar. Kvikmyndunum er ætlað að spegla tiltekin samfélög og veita innsýn í mismunandi stefnur. Námskeiðinu er enn fremur ætlað að þjálfa nemendur í menningalæsi og kvikmyndarýni.
Námsmat Um símat er að ræða. Nemendur vinna jöfnum höndum og skila smærri verkefnum, halda fyrirlestur og skila ritgerð. Lokapróf gildir 50%

SPÆ202M • Spænsk málsaga og málsvæði • (10e) • Vor • 4f [i](#)

Kennari: Erla Erlendsdóttir Dósent
Í þessu námskeiði verður fjallað um sögu spænskrar tungu, uppruna hennar og þróun til dagsins í dag.

SPÆ301M • Bókmenntir Rómönsku Ameríku • (10e) • Haust • 4f [i](#)

Kennari: Hólmfríður Garðarsdóttir Dósent
Inngangsnámskeið í bókmenntum Rómönsku Ameríku. Lesin verða ljóð, smásögur og skáldsögur.
Stutt verkefni 10%, framsögn 10%, ritgerð 30%, lokapróf 50%

SPÆ401M • Þýðingar (spænska) • (5e) • Vor • 2f [i](#)

Kennari: Hólmfríður Garðarsdóttir Dósent
Meginmarkmið námskeiðsins er að veita nemendum innsýn í sögu og kenningar þýðingafræði og þjálfun á sviði þýðinga. Námskeiðinu er ætlað að veita almennt yfirlit yfir strauma og stefnur í fræðunum frá upphafi til loka tuttugustu aldar. Auk þess sem stiklað er á stóru yfir helstu ágreiningsefni fræðimanna á sviði þýðinga. Jafnhliða vinna nemendur við þýðingar texta af ólíkum toga, s.s. á sviði fjölmiðlunar, laga, tækni og bókmennta.
Námsmat Um símat er að ræða. Nemendur vinna jöfnum höndum og skila smærri verkefnum, á sviði tækniþýðinga, fréttþýðinga, þýðingu laga- og bókmenntatexta. Fræðilegt og hagnýtt lokapróf gildir 50%

SPÆ403M • Þróun rómanskra mála úr latínu • (5e) • Vor • 2f [i](#)

Kennari: Francois Frans Heenen
Skyldleiki og þróun rómanskra mála verða aðalviðfangsefni á þessu námskeiði. Meðal spurninga sem nemendurnir eru hvattir til að velta fyrir sér eru eftirfarandi: - Hversu nán eru skyldleikatengsl rómönsku málanna og klassískrar latínu? - Hversu mikil áhrif höfðu önnur mál en latína á þróun rómanskra mála? - Hvaða samfélagslegar forsendur hafa ýtt undir breytingar í rómönskum málum? - Hvernig má útskýra hliðstæðar þróanir í rómönskum málum? Fjallað verður um þessi efni í ljósi málvísindalegra kenninga. Dæmi verða tekin úr fjölmörgum málum svo sem spænsku, frönsku, ítölsku og fleiri.
70% lokapróf 30% fyrirlestur

SPÆ501M • Nýlendubókmenntir • (10e) • Vor • 4f [i](#)

Kennari: Kristín Guðrún Jónsdóttir Aðjunkt

Bókmenntir landafundatímabilsins lesnar og skýrðar. Skoðað verður hvernig sjónarhorn "los conquistadores" mótaði þá mynd sem dregin var upp af nýja heiminum, hafði áhrif á atburði í álfunni og mótaði söguskoðun síðari tíma.

Nemendur á meistarastigi verða að ljúka sérstöku verkefni til að fá fullan einingafjölda fyrir námskeiðið.

SPÆ703F • Málstofa A: Spænskt mál og málvísindi • (5e) • Haust • 2f [i](#)

Kennari: Erla Erlendsdóttir Dósent

Síðar

SPÆ704F • Málstofuverkefni A: Spænskt mál og málvísindi • (5e) • Haust • 2f [i](#)

Kennari: Erla Erlendsdóttir Dósent

Verkefni tengt málstofu: Spænskan í Ameríku

SPÆ801F • Málstofa B: Bókmenntir • (5e) • Vor • 2f [i](#)

Kennari: Hólmfríður Garðarsdóttir Dósent

Síðar

SPÆ802F • Málstofuverkefni B: Bókmenntir • (5e) • Vor • 2f [i](#)

Kennari: Hólmfríður Garðarsdóttir Dósent

Málstofu verkefni

PÝS101F • Ritgerð til MA-prófs í þýsku • (30e) • Haust [i](#)

Ritgerð til MA-prófs í þýsku.

PÝS103F • Einstaklingsverkefni • (10e) • Haust [i](#)

Umsjónarmaður: Magnús Sigurðsson Aðjunkt

Nemendur vinna nokkur þýðingarverkefni í samráði við umsjónarmann og leiðbeinendur. Námið er mjög einstaklingsmiðað en þó er gert ráð fyrir að hver nemandi geri a.m.k. eina þýðingu á því tungumálanna tveggja, íslensku og þýsku, sem ekki er móðurmál hans. Skráning í námskeiðið, sem jafnframt nýtist MA-nemum í þýðingafræði (en hentar ekki BA-nemum í þýsku), er eingöngu möguleg að höfðu samráði við umsjónarmann.

Skilaverkefni (100%): Nokkrar stuttar þýðingar með fræðilegri greinargerð og athugasemdum.

PÝS201F • Ritgerð til MA-prófs í þýsku • (30e) • Vor [i](#)

Ritgerð til MA-prófs í þýsku.

PÝS202F • Ritgerð til MA-prófs í þýsku • (30e) • Sumar [i](#)

Ritgerð til MA-prófs í þýsku.

PÝS203F • Einstaklingsverkefni • (10e) • Vor [i](#)

Umsjónarmaður: Magnús Sigurðsson Aðjunkt

Nemendur vinna nokkur þýðingarverkefni í samráði við umsjónarmann og leiðbeinendur. Námið er mjög einstaklingsmiðað en þó er gert ráð fyrir að hver nemandi geri a.m.k. eina þýðingu á því tungumálanna tveggja, íslensku og þýsku, sem ekki er móðurmál hans. Skráning í námskeiðið, sem jafnframt nýtist MA-nemum í þýðingafræði (en hentar ekki BA-nemum í þýsku), er eingöngu möguleg að höfðu samráði við umsjónarmann.

Skilaverkefni (100%): Nokkrar stuttar þýðingar með fræðilegri greinargerð og athugasemdum.

PÝS701F • Þýska í ferðaþjónustu • (5e) • Haust • 2f [i](#)

Greint verður á hvaða sviðum ferðaþjónustu og með hvaða hætti mikilvægt er að vinna með þýsku í ferðaþjónustu, m.a. til þess að bæta þjónustu við þýskumælandi ferðamenn og brydda upp á nýjungum fyrir þann markhóp. Nemendur verða þjálfaðir sérstaklega í þeim orðaforða og því málsniði þýskunnar sem lýtur að ferðaþjónustu og vinna hagnýt verkefni.

PÝS702F • Þýska og þvermenningarleg tjáskipti • (5e) • Haust • 2f [i](#)Fjallað verður um hugtök og kenningar í þvermenningarlegum tjáskiptum með sérstöku tilliti til þýska málsvæðisins. Nemendur vinna hagnýt verkefni sem lúta að samskiptum Íslendinga og þýskumælandi þjóða. (*Með fyrirvara, kann að breytast.*)**PÝS801F • Þýska í ferðaþjónustu: Leiðsögn og leiðarlýsingar • (5e) • Vor • 2f** [i](#)

Nemendur verða þjálfaðir markvisst í því að kynna íslensk efni á þýsku fyrir þýskumælandi ferðamenn. Mikil áhersla er lögð á kynningartækni og framsetningu. Nemendur verða þjálfaðir sérstaklega í orðaforða sem notaður er í leiðarlýsingum og öðru kynningarefni fyrir þýskumælandi ferðamenn.

PÝS802F • Glögg er gests augað (rannsóknarverkefni) • (5e) • Vor • 2f [i](#)

Nemendur vinna rannsóknarverkefni sem felst í að kynna sér hugmyndir fólks af þýska málsvæðinu um Ísland og Íslendinga. Hvað einkennir hugmyndir þessa fólks um land og þjóð? Er fjallað um efnið á gagnrýninn hátt eða litíð til Íslands sem ævintýraeyju í norðri? Hvernig breytast hugmyndirnar í tímans rás?

ÞÝS803F • Þýskaland, Austurríki og Sviss sem ferðamannalönd • (5e) • Vor • 2f

Þýskaland, Austurríki og Sviss verða kynnt sem ferðamannalönd og litið til ákjósanlegra áfangastaða fyrir íslenska ferðamenn. Þá verður einnig fjallað um séreinkenni ákveðinna landsvæða innan þýska málsvæðisins og samskiptahefðir sem þar ríkjja.

ÞÝS901F • Lokaverkefni í þýsku í ferðþjónustu • (30e) • Haust

Lokaverkefni í þýsku í ferðþjónustu

Guðfræði- og trúarbragðafræðideild**GFR003G • Kjörsviðsritgerð í trúarlífsfélagsfræði • (20e) • Haust [i](#)**

Umsjónarkennari: Pétur Pétursson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í trúarlífsfélagsfræði

GFR004G • Kjörsviðsritgerð í trúarlífsfélagsfræði • (20e) • Vor [i](#)

Umsjónarmaður: Pétur Pétursson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í trúarlífsfélagsfræði

GFR005G • Kjörsviðsritgerð í trúarlífsfélagsfræði • (20e) • Sumar [i](#)

Umsjónarmaður: Pétur Pétursson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í trúarlífsfélagsfræði

GFR006G • Kjörsviðsritgerð í almennri trúarbragðafræði • (10e) • Haust [i](#)

Umsjónarmaður: Pétur Pétursson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í almennri trúarbragðafræði

GFR007G • Kjörsviðsritgerð í almennri trúarbragðafræði • (10e) • Vor [i](#)

Umsjónarmaður: Pétur Pétursson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í almennri trúarbragðafræði

GFR008G • Kjörsviðsritgerð í almennri trúarbragðafræði • (10e) • Sumar [i](#)

Umsjónarkennari: Pétur Pétursson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í almennri trúarbragðafræði

GFR015G • Guðfræði Gamla testamentisins • (4e) • Vor [i](#)

Kennari: Gunnlaugur A Jónsson Prófessor

Megin áhersla námskeiðsins verður á nálgun kvennagagnrýni, frelsunarguðfræði og svartrar guðfræði að Gamla testamentinu. Hugað verður að málfarinu og myndmálinu og fjallað um mikilvæg stef, eins og t.d. sköpun heimsins, syndafallið og brottförina frá Egyptalandi (exodus). Þá verða skoðaðir valdir kaflar úr Gamla testamentinu sem fjalla um ofbelding og þjáningu. Skriflegt próf í lok misseris.

GFR101G • Samtíðarsaga ásamt inngangsfræði Nýja testamentisins • (8e) • Haust • 4f [i](#)

Umsjónarmaður: Jón Magnús Ásgeirsson Prófessor

Kennari: Clarence Edvin Glad

Námskeiðið miðar að því að kynna stúdentum bakgrunn Nýja testamentisins og samtíma þess eða frá tíma Alexanders mikla og fram á miðja fyrstu öld eftir Krist. Stúdentum er ætlað að kunna skil á hellenískri menningu frá eftirtöldum sjónarhornum: (1) Samfélagsmynstur (svo sem stjórnarfar, borgarfyrikomulag, viðskipti); (2) Menntun (þar á meðal tungumál, bókmenntir og vísindi); (3) Hugmyndafræði (einkum helstu heimspækistefnur og trúarbrögð); (4) Staða Gyðinga (til að mynda í sögulegu ljósi, og út frá trúarbrögðum og bókmenntum); (5) Rómverska heimsveldið (menning Rómverja í stórum dráttum). Í námskeiðinu er stúdentum einnig ætlað að kunna skil á helstu hefðum og bókmenntum Nýja testamentisins sem þær geyma ásamt og ritum þeim tengdum. Einkum er lögð áhersla á hefðir tileinkaðar Jóhannesi skírara, Jesú frá Nasaret og Páli postula ásamt þróun frumkristinna rita á annarri öld eftir Krist. Stúdentar skulu einkum öðlast þekkingu á umræddum ritum í eftirfarandi ljósi: (1) Sögurýni; (2) landfræðilegum uppruna ritanna; (3) hugmyndafræði einstakra hefða og ritanna sem geyma þær; (4) samfélagsþróun á annarri öld; (5) mótun helgiritasafns Nýja testamentisins.

Samkvæmt námsyfirferðaskrá

GFR102G • Trúarbragðasaga • (6e) • Haust • 3f [i](#)

Umsjónarkennari: Pétur Pétursson Prófessor

Kennari: Þórhallur Heimisson

Námskeið þetta er tvískipt. Annars vegar verða rakin viðbrögð mannlegrar reynslu af (hugmyndinni)um almætti eða hinsta veruleika eins og þau er að finna jafnt í svokölluðum frumstæðum trúarbrögðum og í fjöl- mennustu trúarbrögðum heims. Hins vegar verða ítarlega kynnt ein helstu trúarbrögð heims hverju sinni sem námskeiðið er kennt. Rakin verður uppruni þessara trúarbragða, útbreiðsla þeirra, kenningarlegur grundvöllur og staða í sögu og samtíð. Sérstök áhersla verður lögð á stöðu þessara trúarbragða á mótum geimaldar þar sem viddir heimsins og handan heimsins skapa öryggisleysi og von sem aldrei fyrir.

Skriflegt próf í lok misseris.

GFR103G • Inngangur að almennum trúarbragðafræðum • (10e) • Haust • 4f [i](#)

Umsjónarkennari: Pétur Pétursson Prófessor

Kennari: Sólveig Anna Bóasdóttir Lektor

Kennari: Bjarni Randver Sigurvínsson

Kennari: Sveinn Eggertsson Lektor

Fjallað verður um uppruna, sögu og útbreiðslu goðsagna og inntak og hlutverk helgisíða. Gerð verður grein fyrir nokkrum helstu rannsóknarhefðum og hugtökum í trúarbragðafræðum

Nánar kynnt við upphaf kennslu

GFR104G • Saga, bókmenntir og þjóðfélag Hebrea • (8e) • Haust • 3f [i](#)

Umsjónarmaður: Gunnlaugur A Jónsson Prófessor

Kennari: Ninna Sif Svavarsdóttir

Fjallað verður um sögu Hebraea (Ísraels), jafnt pólitíska sögu, trúar- og bókmenntasögu frá 2. árþúsundi f. Kr. og fram á 2. öld f. Kr. Trúarlíf og táknheimur Hebraea kannaður í ljósi skyldleika við trúarbrögð nágrannaþjóða annars vegar og með tilliti til sérstöðu Gamla testamentisins hins vegar. Fjallað verður um tilurð og einkenni rita Gamla testamentisins og gefinn gaumur að hátiðum, stofnum, siðfræði og réttarfari meðal Ísraelsmanna á því langa tímabili sem Gamla testamentið nær yfir. Einnig tekin dæmi úr áhrifasögu Gamla testamentisins. Skriflegt próf í lok misseris.

GFR108G • Aðferðir í akademísku námi • (4e) • Vor

Kennari: Sólveig Anna Bóasdóttir Lektor

Í þessu námskeiði verða stúdentar þjálfaðir í gagnrýninni hugsun og lausn guðfræðilegra viðfangefna. Fjallað verður um undirstöðuatriði í akademískum vinnubrögðum og námi og farið yfir helstu atriði varðandi samningu og frágang skriflegra verkefna og ritgerða.

Ástundun og skriflegt verkefni.

GFR110G • Kirkjusaga Evrópu • (8e) • Haust

Umsjónarmaður: Hjalti Hugason Prófessor

Kennari: Sigurjón Arni Eyjólfsson

Viðfangsefni: Viðfangsefni: Helstu túlkunarlikön og starfsaðferðir kirkjusögunnar verða kynnt. Fjallað verður um upphaf, þróun og útbreiðslu kristni og kirkju í Evrópu. Varpað verður ljósi á hvernig fámenn grasrótarhreyfing innan gyðingdóms varð að heimstrúarbrögðum. Leitast verður við að sýna fram á víxlverkandi áhrif kristni og kirkju annars vegar en ríkis, samfélags og menningar hins vegar. Valin verða eitt til tvö áhersluatriði sem tekin verða til sérstakrar skoðunar. Vinnulag: Kenn verður í fyrirlestrum og umræðum. Í fyrirlestrum verður gefið þematískt yfirlit yfir viðfangsefni námskeiðsins. Í umræðum verður fengist við valin þemu og texta, sem og spurningar stúdenta. Námsmat: Þátttakendur skila skriflegu verkefni og skriflegt próf verður í lok námskeiðs. Vægi verkefnis verður 25 %.

GFR111G • Samtíðarsaga og inngangsfærði Nýja testamentisins fyrir djáknanema • (4e) • Haust

Umsjónarmaður: Jón Magnús Ásgeirsson Prófessor

Kennari: Clarence Edvin Glad

Námskeiðið miðar að því að kynna stúdentum bakgrunn Nýja testamentisins og samtíma þess eða frá tíma Alexanders mikla og fram á miðja fyrstu öld eftir Krist. Stúdentum er ætlað að kunna skil á hellenískri menningu frá eftirtöldum sjónarhornum: (1) Samfélagsmyndur (svo sem stjórnarfar, borgarfyrrkomulag, viðskipti); (2) Menntun (þar á meðal tungumál, bókmenntir og visindi); (3) Hugmyndafræði (einkum helstu heimspekistefnur og trúarbrögð); (4) Staða Gyðinga (til að mynda í sögulegu ljósi, og út frá trúarbrögðum og bókmenntum); (5) Rómverska heimsveldið (menning Rómverja í stórum dráttum). Í námskeiðinu er stúdentum einnig ætlað að kunna skil á helstu hefðum og bókmenntum Nýja testamentisins sem þær geyma ásamt og ritum þeim tengdum. Einkum er lögð áhersla á hefðir tileinkaðar Jóhannesi skírara, Jesú frá Nasaret og Páli postula ásamt þróun frumkristinna rita á annarri öld eftir Krist. Stúdentar skulu einkum öðlast þekkingu á umræddum ritum í eftirfarandi ljósi: (1) Sögurými; (2) landfræðilegum uppruna ritanna; (3) hugmyndafræði einstakra hefða og ritanna sem geyma þær; (4) samfélagsþróun á annarri öld; (5) mótun helgiritasafns Nýja testamentisins. Samkvæmt námsyfirferðarskrá.

GFR201G • Framsetning guðfræðilegrar siðfræði • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Sólveig Anna Bóasdóttir Lektor

Yfirlit yfir höfuðkenningar siðfræðinnar í guðfræði og heimspeki. Fjallað um siðfræðileg álitamál í samtímanum m.a. innar lífsiðfræði, umhverfissiðfræði og siðfræði fjölskyldunnar.

Námsmat: Verkefni (1/3) og skriflegt próf (2/3) í lok misseris.

GFR202G • Trúarheimspeki • (4e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Jón Magnús Ásgeirsson Prófessor

Umsjónarmaður: Einar Sigurbjörnsson Prófessor

Kynnt verða helstu atriði sígildrar trúarheimspeki. Fyrst verður rætt um tungutak átrúnaðar og eðli trúarlegrar umræðu. Þá verður fjallað um röksemdir heimspeklinga frá því í fornöld til vorra daga fyrir tilveru Guðs og um hagnýtingu guðfræðinga á þeim rökum. Því næst verður farið í spurninguna um illsku og þjáningu og loks rök gegn trú og trúarbrögðum sem fram hafa komið í nútíma og viðbrögð trúarbragðanna við þeim.

Ástundun, heimaritgerð og próf samkvæmt námsyfirferðaskrá.

GFR203G • Guðfræði díakoníunnar I • (4e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Pétur Pétursson Prófessor

Kennari: Kristján Valur Ingólfsson

Í fyrirlestrum er gerð grein fyrir hinum biblíulegu forsendum diakoníunnar og grundvöllum hennar í safnaðarþjónustu og safnaðaruppbyggingu frumkirkjunnar. Ennfremur er gerð grein fyrir guðfræði safnaðarþjónustunnar, þróun djáknaembættis og skipulagðar líknarþjónustu kirkjunnar allt til samtímans. Skriflegt próf í lok námskeiðs.

GFR204G • Inngangur að trúfræði • (8e) • Vor • 3f

Kennari: Arnfríður Guðmundsdóttir Prófessor

Kennari: Einar Sigurbjörnsson Prófessor

Markmið þessa námskeiðs er að gefa sögulegan ramma, þar sem farið er yfir helstu atriði kenningasögunnar frá upphafi og fram á okkar daga. Sérstök áhersla verður lögð á játningamyndun og mótun og einkenni helstu kirkjudeilda.

Skriflegt próf í lok misseris.

GFR207G • Trúarstef í kvikmyndum • (6e) • Vor • 3f

Umsjónarkennari: Gunnlaugur A Jónsson Prófessor

Umsjónarkennari: Pétur Pétursson Prófessor

Meginmarkmið námskeiðsins er að gera nemendur læsa á kvikmyndir og hæfa til að greina trúarleg stef í þeim. Nemendum verða kynnt helstu trúarstef sem koma fyrir í kvikmyndum, svo sem eden, exódus, endurslausn og heimsslit. Þá verður fjallað um trúarhreyfingar, biblíumyndir, kristsgervinga, sálma, Maríu mey og kvikmynda-gerðarmennina Ingmar Bergman og Krzysztof Kieslowski.

Námsmat Próf (70%) Ritgerð (30%)

GFR208G • Kirkjan og nútímalegt þjóðfélag • (4e) • Vor • 2f

Kennari: Pétur Pétursson Prófessor

Þetta námskeið er hluti af djáknánámi, en má einnig taka sem valnámskeið og hluta af kjörsviði í kennimannlegri guðfræði. Fjallað verður um þróun íslensks þjóðfélags einkum á 19. og 20. öld og gerð grein fyrir kenningum og rannsóknarniðurstöðum þar að lútandi. Fjallað verður um sérhæfingu og aðgreiningu hinna ýmsu stofnanna þjóðfélagsins og lagt mat á það að hve miklu leyti samfélag og menning hefur afhelgast (sekularisering). Gerð verður grein fyrir félagslegri stöðu og hlutverki kirkjunnar á þessu tímabili. Fjallað verður þjóðkirkjuna og tengsl ríkis og kirkju. Sérstök áhersla er á hlutverk kirkjunnar, uppbyggingu hennar og kirkjuskilningi. Fjallað verður um alþýðutrú og þátt trúar í daglegu lífi fólks og reynt að leggja mat á sérkenni trúarlífs Íslendinga og stöðu kristinnar trúar fyrir einstaklinginn og samfélagið.

GFR209G • Líturgía fyrir djáknanema • (4e) • Vor • 2f

Liturgía.

Verklegar æfingar, skriflegt verkefni, skriflegt próf í lok námskeiðs.

GFR301G • Sálgæslufræði • (8e) • Haust • 4f

Kennari: Sigfínnur Þorleifsson Lektor

Fjallað verður um nokkur grundvallaratriði kristinnar sálgæslu, einkum í tengslum við margvíslegan lífsvanda. Leitað verður svara við spurningum sem varða trú, sekt, fyrirgefningu, notkun náðarmeðalanna, samtal, kulnun o.fl. Einnig verður leitast við að skoða stöðu greinarinnar innan guðfræðinnar og gagnvart öðrum hjálpargreinum.

Skriflegt próf í lok misseris. Verkefni.

GFR302G • BA-ritgerð í guðfræði • (10e) • Haust

BA-ritgerð í guðfræði

GFR310G • Íslensk kirkjusaga - Trúarbragðaskipti og upphaf kirkju • (8e) • Haust

Kennari: Hjalti Hugason Prófessor

Viðfangsefni: Fengist verður við norrænan átrúnað, trúarbragðaskipti og þróun kirkju og kristni á Íslandi frá upphafi byggðar í landinu fram til hámiðalda. Áhersla verður lögð á trúarbragðaskiptin og kristnitökuna sem hluta hennar. Leitast verður við að bregða ljósi á samþættingu norræns átrúnaðar og síðar kristni við samfélag og menninu á umræddu skeiði. Vinnulag: Kennnt verður í fyrirlestrum og umræðutímum. Í fyrirlestrum verður gerð þematisks grein fyrir viðfangsefnum námskeiðsins. Í umræðutímum verður farið í valda texta frá því tímabili sem um ræðir og verkefni stúdenta kynnt. Námsmat: Stúdentar skila skriflegu verkefni einnig verður skriflegt próf í lok námskeiðs. Matsþættir vega jafnt. .n

Verkefni (vægi 1/3) og skriflegt próf (vægi 2/3).

GFR311G • Ritskýring Gt - Spámenn • (8e) • Haust

Kennari: Gunnlaugur A Jónsson Prófessor

Ritsk. Gt.

GFR312G • Guðfræði Nýja testamentisins • (6e) • Haust • 4f

Kennari: Jón Magnús Ásgeirsson Prófessor

Í þessu námskeiði verður fjallað um margbreytileik og vanda aðferðafræði við lestur Nýja testamentisins. Kynntar verða margvíslegar hugmyndir sem tengjast skilgreiningum á eðli og umfangi guðfræði Nýja testamentisins og fjallað um helstu túlkunaraðferðir á textum Nýja testamentisins á síðustu árum og áratugum. Þá verða kynnt apokryf rit Nýja testamentisins og þáttur þeirra í upprunasögu kristindómsins.

Loks verður fjallað um tileinkun í textum einkum á grundvelli semískra og hellenískra áhrifa.

Ástundun, heimaritgerð og próf samkvæmt námsyfirferðarskrá.

GFR313G • Guðfræði Nýja testamentisins • (8e) • Haust • 4f

Kennari: Jón Magnús Ásgeirsson Prófessor

Í þessu námskeiði verður fjallað um margbreytileik og vanda aðferðafræði við lestur Nýja testamentisins. Kynntar verða margvíslegar hugmyndir sem tengjast skilgreiningum á eðli og umfangi guðfræði Nýja testamentisins og fjallað um helstu túlkunaraðferðir á textum Nýja testamentisins á síðustu árum og áratugum. Þá verða kynnt apokryf rit Nýja testamentisins og þáttur þeirra í upprunasögu kristindómsins.

Loks verður fjallað um tileinkun í textum einkum á grundvelli semískra og hellenískra áhrifa.

Nauðsynleg undirstaða: Samtíðarsaga ásamt inngangsræði Nýja testamentisins (GFR101G)

Ástundun, heimaritgerð og próf samkvæmt námsyfirferðarskrá.

GFR314G • Kirkjufræði • (8e) • Haust

Kennari: Arnfríður Guðmundsdóttir Prófessor

Kennari: Einar Sigurbjörnsson Prófessor

Fjallað um, kirkjuna, eðli hennar og hlutverk, embætti, helgihald, trúarlífið og sakramenti.

Skriflegt próf í lok misseris.

GFR315G • Kynverund, siðfræði og samfélag • (8e) • Haust • 4f

Kennari: Sólveig Anna Bóasdóttir Lektor

Í námskeiðingu verður fjallað um kynverund mannsins í sögulegu, félagslegu, menningarlegu og trúarlegu samhengi. Sótt verður jöfnum

höndum í fræðasvið félagsfræði, kynfræði, kynjafræði, siðfræði, heimspeki og guðfræði. Helstu umfjöllunarefni eru: skilningur á kynverund mannsins, siðfræði kynlífs, ást, kynlíf, hjónaband, kynhneigð, kynferðisleg áreitni og ofbeldi, mótunarhyggja og eðlishyggja innan kynfræða, hugtökin "eðlilegt" og "óeðlilegt", menningarleg afstæðishyggja og starfstengd siðfræði.

Námsfyrirkomulag: Fyrirlestrar og umræðutímar Námsmat: Tvö verkefni - efnistökin valin í samvinnu við kennara

GFR316G • Kirkjufræði-undanfari mag.theol. náms. • (6e) • Haust

Fjallað um, kirkjuna, eðli hennar og hlutverk, embætti, helgihald, trúarlífið og sakramenti.

GFR317G • Íslensk kirkjusaga - Trúarbragðaskipti og upphaf kirkju- undanfari mag. theol.náms • (6e) • Haust

Viðfangsefni: Fengist verður við norrænan átrúnað, trúarbragðaskipti og þróun kirkju og kristni á Íslandi frá upphafi byggðar í landinu fram til hámiðalda. Áhersla verður lögð á trúarbragðaskiptin og kristnitökuna sem hluta hennar. Leitast verður við að bregða ljósi á samþættingu norræns átrúnaðar og síðar kristni við samfélag og menninu á umræddu skeiði. Vinnulag: Kennst verður í fyrirlestrum og umræðutímum. Í fyrirlestrum verður gerð þematisks grein fyrir viðfangsefnum námskeiðsins. Í umræðutímum verður farið í valda texta frá því tímabili sem um ræðir og verkefni stúdenta kynnt. Námsmat: Stúdentar skila skriflegu verkefni einnig verður skriflegt próf í lok námskeiðs. Matsþættir vega jafnt.

GFR318G • Kynverund,siðfræði og samfélag- undanfari mag.theol.náms • (6e) • Haust

Í námskeiðingu verður fjallað um kynverund mannsins í sögulegu, félagslegu, menningarlegu og trúarlegu sambengi. Sótt verður jöfnum höndum í fræðasvið félagsfræði, kynfræði, kynjafræði, siðfræði, heimspeki og guðfræði. Helstu umfjöllunarefni eru: skilningur á kynverund mannsins, siðfræði kynlífs, ást, kynlíf, hjónaband, kynhneigð, kynferðisleg áreitni og ofbeldi, mótunarhyggja og eðlishyggja innan kynfræða, hugtökin "eðlilegt" og "óeðlilegt", menningarleg afstæðishyggja og starfstengd siðfræði.

GFR401G • Hebreska • (10e) • Vor • 5f

Umsjónarkennari: Gunnlaugur A Jónsson Prófessor
Hebreska fyrir byrjendur.
Skriflegt próf.

GFR402G • BA-ritgerð í guðfræði • (10e) • Vor

BA-ritgerð í guðfræði

GFR403G • BA-ritgerð í guðfræði • (10e) • Sumar

BA-ritgerð í guðfræði

GFR408G • Íslensk kirkjusaga - Siðbreytingin og tímabilið í kjölfar hennar • (8e) • Vor

Kennari: Hjalti Hugason Prófessor

Viðfangsefni: Námskeiðið spannar tímann frá hámiðöldum til miðrar 18. aldar. Fjallað verður um aðdraganda siðbreytingar, siðbreytinguna og þróun lútherskrar kirkju og kristni hér á landi allt til þess tímabils sem nefnt hefur verið siðbreytingin síðari. Sérstök áhersla verður lögð á siðaskiptin sem pólitísk og kirkjupólitískt ferli með rætur í erlendum stjórnvaldsaðgerðum en siðbreytinguna sem félagslegt, menningarlegt og trúarsögulegt ferli. Vinnulag: Kennst verður í fyrirlestrum og umræðutímum. Í fyrirlestrum verður gefið þematiskt yfirlit yfir viðfangsefni námskeiðsins. Í umræðutímum verður farið í valda texta frá tímabilinu sem og verkefni stúdenta. Námsmat: Stúdentar skila skriflegum verkefnum. Skriflegt próf í lok námskeiðs. Báðir matsþættir vega jafnt.

Verkefni, skriflegt próf og heimapróf. Vægi tilkynnt síðar.

GFR409G • Trúarlífssálarfræði • (4e) • Haust • 2f

Kennari: Sigurður Pálsson

Kennari: Pétur Pétursson Prófessor

Gerð grein fyrir sálfræðilegum kenningum um upptök og þróun trúarreynslu, trúarhugtaka og trúarviðhorfa og því hvernig trúin mótar persónuleika mannsins. Fjallað um þekkingu og mannskilning út frá uppeldisfræðilegum forsendum og um breytingar á trúarlífi og þroska trúarlífsins út frá vitrænum og siðrænum forsendum.
Skriflegt próf í lok misseris.

GFR410G • Kirkjan og nútímalegt þjóðfélag • (8e) • Vor • 4f

Kennari: Pétur Pétursson Prófessor

Þetta námskeið er hluti af djáknánámi, en má einnig taka sem valnámskeið og hluta af kjörsviði í kennimannlegri guðfræði. Fjallað verður um þróun íslensks þjóðfélags einkum á 19. og 20. öld og gerð grein fyrir kenningum og rannsóknarniðurstöðum þar að lútandi. Fjallað verður um sérhæfingu og aðgreiningu hinna ýmsu stofnanna þjóðfélagsins og lagt mat á það að hve miklu leyti samfélag og menning hefur afhelgast (sekularisering). Gerð verður grein fyrir félagslegri stöðu og hlutverki kirkjunnar á þessu tímabili. Fjallað verður þjóðkirkjuna og tengsl ríkis og kirkju. Sérstök áhersla er á hlutverk kirkjunnar, uppbyggingu hennar og kirkjuskilningi. Fjallað verður um alþýðutru og þátt trúar í daglegu lífi fólks og reynt að leggja mat á sérkenni trúarlífs Íslendinga og stöðu kristinnar trúar fyrir einstaklinginn og samfélagið.
Námsmat: Ritgerð (2e) og próf (2e).

GFR501G • Ritskýring Nt. Samstofnaguðspjöll, Matteus • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Jón Magnús Ásgeirsson Prófessor

Markmið:

Að stúdentar:

- Öðlist færni í vinnu með frumheimild Matteusarguðspjalls, tileinkun og greiningu á fræðilegri umfjöllun um textann og sjálfstæðri rannsókn á tilteknum perikópum í guðspjallinu
- Hljóti þjálfun í setningafræðilegri greiningu á gríska texta guðspjallsins
- Hljóti þjálfun í merkingarfræðilegri tileinkun við þýðingu á gríska texta guðspjallsins

- Tileinki sér ólíkar kenningar um samband samstofnaguðspjalla Nýja testamentisins
- Beiti þverfaglegum aðferðum bibliúvísinda til lausnar á völdum perikópumúr textanum
- Læri að meta hvaða aðferðir henta einstökum perikópum helst
- Kunni skil á helstu kenningum um samsetningu texta guðspjallsins (heimildir, tilurðarsaga)
- Tileinki sér fræðilega umfjöllun um helstu álitamál í hugmyndafræðilegum rannsóknum á textanum
- Tileinki sér sögulega texta úr samtíð guðspjallsins sem kunna að varpa ljósi á innihald þess
- Tileinki sér trúarlega texta úr samtíð guðspjallsins sem kunna að varpa ljósi á innihald þess
- Kynni sér þætti í viðtökusögu guðspjallsins frá fornöld til nútímans

Við lok námskeiðsins eiga stúdentar að geta unnið með frumtexta guðspjallsins á fræðilegan hátt, tileinkað sér fræðilegar kenningar um ýmsa þætti er varða samhengi þess í frumkristni og hugmyndafræði almennt og yfirleitt. Þá eiga stúdentar að hafa öðlast færni í sjálfstæðum vinnubrögðum við tileinkun aðferðafræðilegrar nálgunar á ólíkum perikópumtextans á frummálinu. Þessi færni er undirstaða frekara náms á sviði bibliúfræða og nýtist jafnframt öllum sem standa frammi fyrir því að túlka texta og útskýra í stærra samhengi (eins og af predikunarstóli innan safnaðar).

Inntak/Viðfangsefni:

Teknir verða fyrir valdir textar úr guðspjallinu og þeir greindir setningafræðilega og jafnframt skoðaðar í merkingarfræðilegu ljósi. Þá verður fjallað um sögulegt og hugmyndafræðilegt samhengi guðspjallatextans með hliðsjón af samtímaheimildum og umfjöllun fræðimanna í nútímanum.

Fræðilegar kenningar um samsetningu og helstu stef guðspjallsins verða kynntar. Aðferðafræði og tileinkun á texta guðspjallsins í sögu og samtíð verða skoðuð með sérstöku tilliti til sjálfstæra vinnubrögða stúdenta.

Kennsluhættir/Vinnulag:

Kennsla fer fram í vinnu með valda texta úr guðspjallinu á grísku ásamt samanburði á þýðingum, erlendum og innlendum, og í fyrirlestrum um helstu efnisþætti námskeiðsins. Vinna stúdenta liggur í þátttöku við vinnu með gríska texta guðspjallsins, fylgni við lestraráætlun, samanber námsyfirferðaskrá, umfjöllun um fræðilega grein, rannsóknarritgerð (heimaritgerð) og þátttöku í umræðum í tímum um efni námskeiðsins.

Námsmat:

Stúdentar vinna rannsóknarritgerð (35%), flytja skriflega umfjöllun um fræðilega grein, taka þátt í vinnu með gríska texta guðspjallsins og umræðum í tímum (15%), og taka skriflegt próf á próftímabili (50%).

Lesefni:

Nestle-Aland ritstj., Novum Testamentum Graece (27da útg.; Stuttgart, 1993); annað lesefni auglýst sérstaklega í hvert sinn sem námskeiðið er kennt.

Nauðsynleg undirstaða: Forngríska I (GRÍ103G), Forngríska II (GRÍ201G)

Námsmat: Stúdentar vinna rannsóknarritgerð (35%), flytja skriflega umfjöllun um fræðilega grein, taka þátt í vinnu með gríska texta guðspjallsins og umræðum í tímum (15%), og taka skriflegt próf á próftímabili (50%).

GFR502G • Trúarlífs uppeldis-og kennslufræði • (4e) • Vor • 2f

Umsjónarkennari: Pétur Pétursson Prófessor

Fjallað verður um markmið trúkennslu í skólum og söfnuðum. Trúaruppeldi verður skoðað sögulega og með tilliti til boðunar kirkjunnar og hlutverks skólans. Gerð verður grein fyrir sálar- og uppeldisfræðilegum forsendum kristinfræðikennslu barna og unglínga, námskrárgerð, námsefni og kennsluaðferðum. Sérstök áhersla verður lögð á skírnarfræðslu þjóðkirkjunnar og fermingarstörf. Stúdentar í námi til embættisprófs þurfa að taka þátt í fermingarstörfum og barnastarfi í söfnuði undir umsjón umsjónarkennara. Þátttaka í umræðuhópum, verkefni og skriflegt próf í lok misseris.

GFR601G • Málstofa: Framsetning kristins boðskapar í nútímasamfélagi • (6e) • Vor • 2f

Kennari: Pétur Pétursson Prófessor

Gerð grein fyrir kenningum um tjáskipti og fjölmiðlun og boðið upp á hagnýta þjálfun í notkun fjölmiðla. Greindar verða helstu tilvistarspurningar mannsins og birtingarform þeirra í sögu og samtíð og nemendur reyndir í því að takast á við þær á forsendum guðfræðinnar. Nemendur semji og flytji eina predikun auk annarra verkefna skriflegra og verkefna. Þessi þáttur námskeiðsins tengist námskeiðinu í messuflutningi. Umsjónarkennari kalli til sín kennara innan deildar og utan. Skyldumæting. Mætingaskylda ásamt munnlegum og skriflegum verkefnum.

GFR603G • Stef í kirkjusögu: Þróun trúfrelsis, þjóðkirkju og samband ríkis og kirkju • (4e) • Vor

Kennari: Hjalti Hugason Prófessor

Viðfangsefni: Fjallað verður um þróun trúfrelsis, þjóðkirkju og samband ríkis og kirkju frá setningu stjórnarskrár 1874 til gildistöku þjóðkirkjulaga 1997. Fengist verður við mismunandi skilgreiningar á trúfrelsi, sem og mismunandi tengsl ríkis og kirkju. Ennfremur verður fengist við hvernig líklegt sé að tengsl ríkis og kirkju hér á landi þróist í framtíðinni. Vinnulag: Vinna í námskeiðinu fer fram í fyrirlestrum, umræðutímum og hópvinna. Í fyrirlestrum verður fjallað á þematiskan hátt um viðfangsefni námskeiðsins. Þátttakendur vinna í hópum að samningu skriflegra verkefna. Í umræðutímum verður fjallað um valin stef sem tengjast viðfangsefni námskeiðs og verkefni stúdenta. Námsmat: Byggt verður á skriflegum verkefnum stúdenta.

GFR604G • Ritskýring Nt - 1. Korintubréf • (10e) • Vor

Kennari: Jón Magnús Ásgeirsson Prófessor

Vakin er athygli á ítrekun deildarfundar guðfræðideildar á gildandireglum um forkröfur í ritskýringarnámkeið Nt.n1. Korintubréf lesið á grísku með skýringarríti sem valið er í samráði viðkennarann. Farið í valda kafla með fyrirlestrum og samtölum þar semnviðeigandi aðferðum (málfræðilegum, sagnfræðilegum og bókmenntafræðilegum)ner beitt til sjálfstæðrar greiningar og tileinkunar á textanum. Áherslanlögð á heimfærslu til nútímans. Yfirlit gefið yfir rannsóknarsögu Pálsbréfa.

GFR605G • Nýtrúarhreyfingar • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Pétur Pétursson Prófessor

Kennari: Bjarni Randver Sigurvinsson

Nýtrúarhreyfingar teljast þær trúarhreyfingar sem komið hafa fram á Vesturlöndum á liðnum tveim öldum en margar þeirra hafa fest rætur á Íslandi, þar með taldar ýmsar sem flokkaðar hafa verið sem dultrúarhreyfingar. Sumar þessara trúarhreyfinga eiga rætur að rekja í kristna hefð en margar eru undir áhrifum frá ýmsum austurlenskum trúarbrögðum. Fjallað verður um tilurð þessara trúarhreyfinga, sögu þeirra og

hugmyndafræði og gerð grein fyrir félagslegri stöðu þeirra bæði hér heima og úti í heimi. Sérstök áhersla verður þó lögð á að skilgreina grundvallartrúarhugtök þessara trúarhreyfinga og kynna helstu kenningarnar um félagslegar forsendur þess að þær geti breiðst út og náð áhrifum.

GFR606G • Lítúrgía • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Pétur Pétursson Prófessor
Lítúrgía.
Tímaskylda.

GFR607G • Guðfræði Gamla testamentisins-undanfari mag.theol. • (8e) • Vor

Megin áhersla námskeiðsins verður á nálgun kvennagagnrýni, frelsunarguðfræði og svartrar guðfræði að Gamla testamentinu. Hugað verður að málfarinu og myndmálinu og fjallað um mikilvæg stef, eins og t.d. sköpun heimsins, syndafallið og brottförina frá Egyptalandi (exodus). Þá verða skoðaðir valdir kaflar úr Gamla testamentinu sem fjalla um ofbeldinog þjáningu.

GFR608G • Ritskýring Nt. Korintubríf- undanfari mag. theol. náms • (8e) • Vor

Vakin er athygli á ítrekun deildarfundar guðfræðideildar á gildandinreglum um forkröfur í ritskýringarnámkeið Nt.n1. Korintubríf lesið á grísku með skýringarríti sem valið er í samráði viðkennarann. Farið í valda kafla með fyrirlesturum og samtölum þar semnviðeigandi aðferðum (málfræðilegum, sagnfræðilegum og bókmenntafræðilegum)ner beitt til sjálfstæðrar greiningar og tileinkunar á textanum. Áherslanlögð á heimfærslu til nútímans. Yfirlit gefið yfir rannsóknarsögunPálsbréfa.nn

GFR901G • Kjörsviðsritgerð í gamlatestamentisfræðum • (10e) • Haust

Kennari: Gunnlaugur A Jónsson Prófessor
Lokaritgerð í gamlatestamentisfræðum

GFR902G • Kjörsviðsritgerð í gamlatestamentisfræðum • (10e) • Vor

Kennari: Gunnlaugur A Jónsson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í gamlatestamentisfræðum

GFR903G • Kjörsviðsritgerð í gamlatestamentisfræðum • (10e) • Sumar

Kennari: Gunnlaugur A Jónsson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í gamlatestamentisfræðum

GFR904G • Kjörsviðsritgerð í gamlatestamentisfræðum • (20e) • Haust

Umsjónarmaður: Gunnlaugur A Jónsson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í gamlatestamentisfræðum

GFR905G • Kjörsviðsritgerð í gamlatestamentisfræðum • (20e) • Vor

Umsjónarmaður: Gunnlaugur A Jónsson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í gamlatestamentisfræðum

GFR906G • Kjörsviðsritgerð í gamlatestamentisfræðum • (20e) • Sumar

Umsjónarmaður: Gunnlaugur A Jónsson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í gamlatestamentisfræðum

GFR907G • Kjörsviðsritgerð í nýjatestamentisfræðum • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Jón Magnús Ásgeirsson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í nýjatestamentisfræðum

GFR908G • Kjörsviðsritgerð í nýjatestamentisfræðum • (10e) • Sumar

Umsjónarmaður: Jón Magnús Ásgeirsson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í nýjatestamentisfræðum

GFR909G • Kjörsviðsritgerð í nýjatestamentisfræðum • (20e) • Haust

Umsjónarkennari: Jón Magnús Ásgeirsson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í nýjatestamentisfræðum.

GFR910G • Kjörsviðsritgerð í nýjatestamentisfræðum • (20e) • Vor

Umsjónarkennari: Jón Magnús Ásgeirsson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í nýjatestamentisfræðum.

GFR911G • Kjörsviðsritgerð í nýjatestamentisfræðum • (20e) • Sumar

Umsjónarkennari: Jón Magnús Ásgeirsson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í nýjatestamentisfræðum.

GFR912G • Kjörsviðsritgerð í trúfræði • (10e) • Haust

Kennari: Einar Sigurbjörnsson Prófessor

Kjörsviðsritgerð í trúfræði

GFR913G • Kjörsviðsritgerð í trúfræði • (10e) • Vor [i](#)

Kennari: Einar Sigurbjörnsson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í trúfræði

GFR914G • Kjörsviðsritgerð í trúfræði • (10e) • Sumar [i](#)

Kennari: Einar Sigurbjörnsson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í trúfræði

GFR915G • Kjörsviðsritgerð í trúfræði • (20e) • Haust [i](#)

Kennari: Einar Sigurbjörnsson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í trúfræði

GFR916G • Kjörsviðsritgerð í trúfræði • (20e) • Vor [i](#)

Kennari: Einar Sigurbjörnsson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í trúfræði

GFR917G • Kjörsviðsritgerð í trúfræði • (20e) • Sumar [i](#)

Kennari: Einar Sigurbjörnsson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í trúfræði

GFR918G • Kjörsviðsritgerð í siðfræði • (10e) • Haust [i](#)

Kennari: Sólveig Anna Bóasdóttir Lektor
Kjörsviðsritgerð í siðfræði

GFR919G • Kjörsviðsritgerð í siðfræði • (10e) • Vor [i](#)

Kennari: Sólveig Anna Bóasdóttir Lektor
Kjörsviðsritgerð í siðfræði

GFR920G • Kjörsviðsritgerð í siðfræði • (10e) • Sumar [i](#)

Kjörsviðsritgerð í siðfræði

GFR921G • Kjörsviðsritgerð í siðfræði • (20e) • Haust [i](#)

Kennari: Sólveig Anna Bóasdóttir Lektor
Kjörsviðsritgerð í siðfræði

GFR922G • Kjörsviðsritgerð í siðfræði • (20e) • Vor [i](#)

Kennari: Sólveig Anna Bóasdóttir Lektor
Kjörsviðsritgerð í siðfræði

GFR923G • Kjörsviðsritgerð í siðfræði • (20e) • Sumar [i](#)

Kjörsviðsritgerð í siðfræði

GFR924G • Kjörsviðsritgerð í kirkjusögu • (10e) • Haust [i](#)

Umsjónarmaður: Hjalti Hugason Prófessor
Kjörsviðsritgerð í kirkjusögu

GFR925G • Kjörsviðsritgerð í kirkjusögu • (10e) • Vor [i](#)

Umsjónarmaður: Hjalti Hugason Prófessor
Kjörsviðsritgerð í kirkjusögu

GFR926G • Kjörsviðsritgerð í kirkjusögu • (10e) • Sumar [i](#)

Umsjónarmaður: Hjalti Hugason Prófessor
Kjörsviðsritgerð í kirkjusögu

GFR927G • Kjörsviðsritgerð í kirkjusögu • (20e) • Haust [i](#)

Umsjónarmaður: Hjalti Hugason Prófessor
Kjörsviðsritgerð í kirkjusögu

GFR928G • Kjörsviðsritgerð í kirkjusögu • (20e) • Vor [i](#)

Umsjónarmaður: Hjalti Hugason Prófessor
Kjörsviðsritgerð í kirkjusögu

GFR929G • Kjörsviðsritgerð í kirkjusögu • (20e) • Sumar [i](#)

Umsjónarmaður: Hjalti Hugason Prófessor
Kjörsviðsritgerð í kirkjusögu

GFR930G • Kjörsviðsritgerð í sálgæslufræði • (10e) • Haust

Umsjónarmaður: Sigfinnur Þorleifsson Lektor
Kjörsviðsritgerð í sálgæslufræði

GFR931G • Kjörsviðsritgerð í sálgæslufræði • (10e) • Vor

Umsjónarmaður: Sigfinnur Þorleifsson Lektor
Kjörsviðsritgerð í sálgæslufræði

GFR932G • Kjörsviðsritgerð í sálgæslufræði • (10e) • Sumar

Umsjónarmaður: Sigfinnur Þorleifsson Lektor
Kjörsviðsritgerð í sálgæslufræði

GFR933G • Kjörsviðsritgerð í sálgæslufræði • (20e) • Haust

Umsjónarmaður: Sigfinnur Þorleifsson Lektor
Kjörsviðsritgerð í sálgæslufræði

GFR934G • Kjörsviðsritgerð í sálgæslufræði • (20e) • Vor

Umsjónarmaður: Sigfinnur Þorleifsson Lektor
Kjörsviðsritgerð í sálgæslufræði

GFR935G • Kjörsviðsritgerð í sálgæslufræði • (20e) • Sumar

Umsjónarmaður: Sigfinnur Þorleifsson Lektor
Kjörsviðsritgerð í sálgæslufræði

GFR936G • Kjörsviðsritgerð í litúrgískum fræðum • (10e) • Haust

Kennari: Kristján Valur Ingólfsson
Kjörsviðsritgerð í litúrgískum fræðum

GFR937G • Kjörsviðsritgerð í litúrgískum fræðum • (10e) • Vor

Kennari: Kristján Valur Ingólfsson
Kjörsviðsritgerð í litúrgískum fræðum

GFR938G • Kjörsviðsritgerð í litúrgískum fræðum • (10e) • Sumar

Kennari: Kristján Valur Ingólfsson
Kjörsviðsritgerð í litúrgískum fræðum

GFR939G • Kjörsviðsritgerð í litúrgískum fræðum • (20e) • Haust

Kennari: Kristján Valur Ingólfsson
Kjörsviðsritgerð í litúrgískum fræðum.

GFR940G • Kjörsviðsritgerð í litúrgískum fræðum • (20e) • Vor

Kennari: Kristján Valur Ingólfsson
Kjörsviðsritgerð í litúrgískum fræðum.

GFR941G • Kjörsviðsritgerð í litúrgískum fræðum • (20e) • Sumar

Kennari: Kristján Valur Ingólfsson
Kjörsviðsritgerð í litúrgískri söngfræði.

GFR942G • Kjörsviðsritgerð í kennimannlegri guðfræði • (10e) • Haust

Umsjónarmaður: Pétur Pétursson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í kennimannlegri guðfræði

GFR943G • Kjörsviðsritgerð í kennimannlegri guðfræði • (10e) • Vor

Umsjónarmaður: Pétur Pétursson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í kennimannlegri guðfræði

GFR944G • Kjörsviðsritgerð í kennimannlegri guðfræði • (10e) • Sumar

Umsjónarmaður: Pétur Pétursson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í kennimannlegri guðfræði

GFR945G • Kjörsviðsritgerð í kennimannlegri guðfræði • (20e) • Haust

Umsjónarmaður: Pétur Pétursson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í kennimannlegri guðfræði

GFR946G • Kjörsviðsritgerð í kennimannlegri guðfræði • (20e) • Vor

Umsjónarmaður: Pétur Pétursson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í kennimannlegri guðfræði

GFR947G • Kjörsviðsritgerð í kennimannlegri guðfræði • (20e) • Sumar

Umsjónarmaður: Pétur Pétursson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í kennimannlegri guðfræði

GFR948G • Kjörsviðsritgerð í nýjatestamentisfræðum • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jón Magnús Ásgeirsson Prófessor
Kjörsviðsritgerð í nýjatestamentisfræðum

GFR001F • Doktorsnám í guðfræði • (30e) • Haust
Doktorsnám í guðfræði

GFR002F • Doktorsnám í guðfræði • (30e) • Vor
Doktorsnám í guðfræði

GFR003F • Doktorsnám í guðfræði • (30e) • Sumar
Doktorsnám í guðfræði

GFR004F • Meistaraprófsritgerð í guðfræði • (30e) • Haust
Meistaraprófsritgerð í guðfræði

GFR005F • Meistaraprófsritgerð í guðfræði • (30e) • Vor
Meistaraprófsritgerð í guðfræði

GFR006F • Meistaraprófsritgerð í guðfræði • (30e) • Sumar
Meistaraprófsritgerð í guðfræði

Íslensku- og menningardeild

ABF022M • Fyrirlestur á nemendaráðstefnu • (2e) • Vor

Fyrirhugað er að halda ráðstefnu nemenda í almennri bókmenntafræði á vormisseri. Þar verða einkum flutt erindi byggð á B.A.-ritgerðum, M.A.-ritgerðum og Rannsóknaverkefnum á meistarastigi, þótt hægt sé að sækja um að halda erindi um önnur rannsóknaverk. Nemendur fá eina einingu fyrir erindi sem þeir flytja og skila kennara. Þetta er hugsað sem þjálfun í að ganga frá erindum og flytja þau á ráðstefnum.

ABF103G • Bókmenntaritgerðir • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Gunnþórunn Guðmundsdóttir Lektor

Fjallað verður um ýmsar gerðir bókmennta- og kvikmyndaritgerða (allt frá fræðilegum ritgerðum til ritdóma, ádeilugreina og pistla). Nemendur hljóta þjálfun í hinum ýmsu þáttum ritgerðasmíðar: afmörkun viðfangsefnis, hugmyndaúrvinnslu, byggingu, röksemdafærslu, tilvísunum, heimildanotkun og frágangi. Kannað verður hvers konar orðræða liggur til grundvallar mismunandi ritgerðum, hver hinn innbyggði lesandi er og hvers konar almennri eða fræðilegri umræðu ritgerðin tengist. Nemendur eru hvattir til að taka námskeiðið á fyrsta námsári.

Vikulega skilaverkefni, lokaritgerð og miðsvetrarpróf.

ABF104G • Aðferðir og hugtök • (10e) • Haust • 4f + 1u

Umsjónarmaður: Guðni Elísson Dósent

Aðstoðarkennari: Þorgerður E Sigurðardóttir

Aðferðir og hugtök Markmið Að nemendur - þekki helstu hugtök í bókmenntafræði og undirstöðuatriði aðferðafræðinnar - að þjálfu nemendur í textagreiningu Viðfangsefni Þetta er inngangsnámskeið og myndar grundvöll annars náms í almennri bókmenntafræði. Markmið þess er að kynna nemendum helstu bókmenntafræðileg hugtök og undirstöðuatriði í aðferðafræði og veita þeim nokkra þjálfun í textagreiningu. Regluleg tímasókn er áskilin. Vinnulag Námskeiðið verður kynnt í fyrirlestrum kennara og úthendum nemenda, en vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku nemenda í formi lesturs, verkefnavinnu, ritgerðar og umræðna. Námsmat Námsmat byggist á skriflegu lokaprófi (50%) og tveimur verkefnum sem dreifið eru á misserið (25% og 25%).

ABF107G • Bókmenntafræði I: Menningartímarit • (5e) • Haust • 2f

Aðstoðarkennari: Þróstur Helgason

Á námskeiðinu verða skoðuð íslensk og erlend menningartímarit af ýmsum toga meðal annars tímarit um bókmenntir og myndlist, tísku og dægurmenningu. Farið verður yfir sögu tímarita. Kannað verður hvernig tímaritin eru uppbyggð, hverju þau miðla og hvernig. Lesnar verða kenningar um tungumál, orðræðugreiningu, táknafræði og fjölmiðla og þeim beitt á tímarit.

Vægi einstakra þátta námskeiðsins verða sem hér segir: 50% fyrir námskeiðsþátttöku (framsögu í tíma, verkefni og þátttöku í tímum). 50% fyrir lokaritgerð.

ABF111G • Franskar bókmenntir I • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Gunnþórunn Guðmundsdóttir Lektor

Lesið er úrval texta frá 18. og 19. öld, og skoðaðar helstu stefnur og straumar, m.a. upplýsing, rómantik og raunsæi, eins og þær birtast í ýmsum formum, t.d. skáldsögum, sjálfsvæisögum og ljóðagerð. Sérstaklega verður litið til hvernig þær miklu breytingar sem urðu á tímabilinu í kjölfar byltingarinnar og iðnvæðingar höfðu áhrif á þróun franskra bókmennta. Meðal höfunda verða Voltaire, Rousseau, Stendhal, Balzac, Georges Sand, Flaubert, Rimbaud og Baudelaire.

Námsmat felst í munnlegu prófi, þátttöku í hópverkefni og ritgerð.

ABF112G • Miðaldabókmenntir • (10e) • Haust • 4f

Aðstoðarkennari: Sif Ríkharðsdóttir

Á þessu námskeiði verður veitt yfirsýn yfir helstu bókmenntaverk í Evrópu á miðöldum, allt frá germönskum fornhetjúljóðum fram að verkum þekktustu höfunda síðmiðalda eins og Chaucer og Dante. Lögð verður áhersla á að gefa yfirlit yfir helstu bókmenntahefðir tímabilsins en farið verður hægar yfir sögu við lestur verkanna til að veita innsýn inn í þann hugmyndaheim og þær frásagnarhefðir sem þau bera vitni um. Kennsla mun fara fram í fyrirlestrum kennara og umræðum í tímum.

Námsmat felst í miðsvetrar- og lokaprófi.

ABF210G • Bókmenntasaga • (10e) • Vor • 4f

Aðstoðarkennari: Hjalti Snær Ægisson

Í þessu námskeiði er stefnt að því að veita yfirsýn yfir bókmenntasögu síðustu 4000 ára með lestri valinna meistaraverka frá Afríku, Asíu og Evrópu. Verkin verða lesin í íslenskum þýðingum. Hægt er að taka námskeiðið í fjarnámi.

ABF213G • Bókmenntafræði II: Arabískar samtímabókmenntir: Uppreisn í skáldsögum kvenna • (5e) • Vor • 2f

Aðstoðarkennari: Hoda Thabet S Heshmatallah

Í skáldsögum eftir arabísku konurnar og samtímahöfundanna Ghada Samman (Sýrland), Salwa Bakr (Egyptaland), Ahlam Mosteghanemi (Alsír), SaharKhalifeh (Palestína) and Hanan El-Sheikh (Libanon) stafar þjáning kvennaaf ofbeldinu sem þær þola af völdum misnotkunar, bókstafstrúar og fátæktar. Þessir skáldsagnahöfundar hafa skapað sagnaheima þar sem persónurnar endurskoða sjálfsmynd sína frammi fyrir þeim öflum sem hótáheim eyðileggingu; heima þar sem konur neyðast stöðugt til að umbreytasjálfum sér af hreinni sjálfsbjargarhvöt. Í leit okkar að aðferð(um) til þess að lesa eftirlendutexta þessara höfunda munum við nýta okkurkontrapunktalestur (contrapuntal reading), greiningaraðferð sem Edward Said, Michel Foucault, Mikhail Bakhtin og Terry Eagleton hafa þróað. Þessinálgun við textatana ógrar óhagganleika sjálfsmýndarpólitikur, leyfirokkur að yfirstíga takmarkanir menningarmæra og rýmka möguleika okkar til að ræða um annað en kyngervi, kyn og líkama.

ABF214G • Rússneskar bókmenntir • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Rebekka Þráinsdóttir Aðjunkt

Markmið:

Að nemendur

- kynnist og geti gert grein fyrir helstu höfundum Rússa á 19. og 20. öld og verkum þeirra
- öðlist skilning á hlutverki bókmennta í samfélagsumræðu á hverjum tíma í Rússlandi

Inntak /viðfangsefni:

Fjallað verður um strauma og stefnur í rússneskum bókmenntum á 19. og 20. öld. Lesnir verða valdir textar, (smásögur, hlutar úr verkum og eitt eða tvö stærri verk í heild) í íslenskum eða enskum þýðingum. Fjallað verður um verkin og höfunda þeirra, sem og hlutverk og stöðu bókmennta í samfélagsumræðu í Rússlandi á Gullöld rússneskra bókmennta á 19. öld, í umróti byltingar og borgarastríðs og í Sovétríkjunum. Námskeiðið er kennt á íslensku.

Kennsluhættir / vinnulag:

Námskeiðið byggist á fyrirlestrum og umræðum.

Námsmat:

Auglýst síðar

Lesefni:

Auglýst síðar

Skriflegt verkefni, gildir 40% af lokaekinnun Próf í lok misseris, gildir 60% af lokaekinnun

ABF218G • Þýskar samtímabókmenntir • (10e) • Vor • 4f [i](#)

Aðstoðarkennari: Benedikt Hjartarson

Í námskeiðinu verður fjallað um sögu bókmennta á þýsku málsvæði frá endalokum heimsstyrjaldarinnar síðari til samtímans. Í forgrunni verður skáldsagnagerð tímabilsins en einnig verða lesnar valdar smásögur og ljóð, auk fræðigreina um efnið.

ABF301G • Orðræða líkamans • (10e) • Haust • 4f [i](#)

Aðstoðarkennari: Sif Ríkhardsdóttir

Fjallað verður um nýlegar stefnur innan feminískra bókmenntakenninga og kynjafræði sem snúa að líkamanum bæði sem huglægu og hlutlægu fyrirbrigði. Lesin verða fræðirit og valdir textar eftir bæði karl- og kvenhöfunda og kenningum um orðræðu, málnotkun, táknafræði og líkamann beitt við textagreiningu og umfjöllun. Ekki er ætlast til forkunnáttu en reiknað er með að að námskeiði loknu séu nemendur færir um að vinna úr og beita slíkum fræðikenningum á bókmenntatexta. Krafast er virkra þáttöku í formi umræðna, lesturs og verkefnavinnu. Námsmat felst í þáttöku í tímum, stuttum verkefnum og lokaritgerð.

ABF303G • Ritgerð til BA-prófs í almennri bókmenntafræði • (10e) • Haust [i](#)

Umsjónarmaður: Gunnþórunn Guðmundsdóttir Lektor

Umsjónarmaður: Gottskálf Þór Jenson Dósent

Nemendur velja sér verkefni í samráði við fasta kennara. Ritgerðin skal sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulegrar og traustrar úrvinnslu og meðferðar heimilda og til skýrrar og vandaðrar framsetningar. Nemendum er skylt að sækja tíma í Hagnýtum leiðbeiningum um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA- ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram á 3 fundum á vegum þeirra leiðbeinenda, sem eru fastráðnir kennarar í skorinni, og er alls 6 kennslustundir. Ath. þessi námsþáttur er einungis í boði á haust og vormisseri.

ABF304G • Ritgerð til BA-prófs í almennri bókmenntafræði • (20e) • Haust [i](#)

Umsjónarmaður: Gunnþórunn Guðmundsdóttir Lektor

Umsjónarmaður: Gottskálf Þór Jenson Dósent

Nemendur velja sér verkefni í samráði við fasta kennara. Ritgerðin skal sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulegrar og traustrar úrvinnslu og meðferðar heimilda og til skýrrar og vandaðrar framsetningar. Nemendum er skylt að sækja tíma í Hagnýtum leiðbeiningum um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA- ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram á 3 fundum á vegum þeirra leiðbeinenda, sem eru fastráðnir kennarar í skorinni, og er alls 6 kennslustundir. Ath. þessi námsþáttur er einungis í boði á haust og vormisseri.

ABF305G • Stefnur í bókmenntafræði • (10e) • Haust • 3f + 1u [i](#)

Kennari: Dagný Kristjánsdóttir Prófessor

Kennari: Benedikt Hjartarson

Sögulegt yfirlit um þrjú bókmenntafræði á 20. öld. Auk fyrirlestra er gert ráð fyrir umræðutímum þar sem nemendum er ætlað að beita mismunandi aðferðum við túlkun bókmenntatexta.

ABF306G • Dramatúrgísk teoría • (10e) • Haust • 4f [i](#)

Aðstoðarkennari: Trausti Ólafsson

Á námskeiðinu verður gerð grein fyrir helstu kenningum um leikritun og leiklist í evrópsku og norður-amerísku leikhúsi allt frá forngrískri hefð til gjörningalistar samtímans. Leitast verður við að skilgreina samhengi og spennu milli tungumáls og gjörnings á leiksviði í sögulegu ljósi. Nokkur leikverk og brot úr öðrum verða lesin og greind með hliðsjón af áherslum í fræðilegri umfjöllun um leikritun og leiklist og fjallað verður um þrjár til fjórar leiksýningar sem valdar verða í samráði við nemendur. Að lokum verður rætt um gjörningalist í opinberu lífi í nútímasamfélagi, gerð grein fyrir kenningum Victors Turner um „félagslegt drama“ og brugðið ljósi á hvernig skoða má atburði samtímans með hliðsjón af líkani hans.

Kennslufyrirkomulag: Fyrirlestrar og umræður Námsmat: Skriflegt próf (50%). Ritgerð um efni að eigin vali nemenda (50%)

ABF401G • Ritgerð til BA-prófs í almennri bókmenntafræði • (10e) • Vor [i](#)

Umsjónarmaður: Gunnþórunn Guðmundsdóttir Lektor

Umsjónarmaður: Gottskálf Þór Jenson Dósent

Nemendur velja sér verkefni í samráði við fasta kennara. Ritgerðin skal sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulegrar og traustrar úrvinnslu og meðferðar heimilda og til skýrrar og vandaðrar framsetningar. Nemendum er skylt að sækja tíma í Hagnýtum leiðbeiningum um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA- ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram á 3 fundum á vegum þeirra leiðbeinenda, sem eru fastráðnir kennarar í skorinni, og er alls 6 kennslustundir. Ath. þessi

námsþáttur er einungis í boði á haust og vormisseri.

ABF402G • Ritgerð til BA-prófs í almennri bókmenntafræði • (10e) • Sumar

Umsjónarmaður: Gunnþórunn Guðmundsdóttir Lektor

Umsjónarmaður: Gottskálf Þór Jenson Dósent

Nemendur velja sér verkefni í samráði við fasta kennara. Ritgerðin skal sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulegrar og traustrar úrvinnslu og meðferðar heimilda og til skýrrar og vandaðrar framsetningar. Nemendum er skylt að sækja tíma í Hagnýtum leiðbeiningum um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA- ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram á 3 fundum á vegum þeirra leiðbeinenda, sem eru fastráðnir kennarar í skorinni, og er alls 6 kennslustundir. Ath. þessi námsþáttur er einungis í boði á haust og vormisseri.

ABF403G • Ritgerð til BA-prófs í almennri bókmenntafræði • (20e) • Vor

Umsjónarmaður: Gunnþórunn Guðmundsdóttir Lektor

Umsjónarmaður: Gottskálf Þór Jenson Dósent

Nemendur velja sér verkefni í samráði við fasta kennara. Ritgerðin skal sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulegrar og traustrar úrvinnslu og meðferðar heimilda og til skýrrar og vandaðrar framsetningar. Nemendum er skylt að sækja tíma í Hagnýtum leiðbeiningum um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA- ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram á 3 fundum á vegum þeirra leiðbeinenda, sem eru fastráðnir kennarar í skorinni, og er alls 6 kennslustundir. Ath. þessi námsþáttur er einungis í boði á haust og vormisseri.

ABF404G • Ritgerð til BA-prófs í almennri bókmenntafræði • (20e) • Sumar

Umsjónarmaður: Gunnþórunn Guðmundsdóttir Lektor

Umsjónarmaður: Gottskálf Þór Jenson Dósent

Nemendur velja sér verkefni í samráði við fasta kennara. Ritgerðin skal sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulegrar og traustrar úrvinnslu og meðferðar heimilda og til skýrrar og vandaðrar framsetningar. Nemendum er skylt að sækja tíma í Hagnýtum leiðbeiningum um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA- ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram á 3 fundum á vegum þeirra leiðbeinenda, sem eru fastráðnir kennarar í skorinni, og er alls 6 kennslustundir. Ath. þessi námsþáttur er einungis í boði á haust og vormisseri.

ABF405G • Kínverskar bókmenntir • (10e) • Vor • 4f

Aðstoðarkennari: Hjörleifur Sveinbjörnsson

Lesið er úrval texta frá 14. öld og fram á 18. öld. Hugað er að upphafi þessara bókmennta í frásögnum sagnamanna á markaðstorgum og tehusum í þéttbýli kínversks miðaldasamfélags og hvernig þessi afþreying þróadist yfir í fullburða sögur. Gerð verður grein fyrir þróun þessara sagna eftir því sem aldirnar líða og einkum staðnæmst við nútímalegustu og frægustu skáldsögu Kínverja: Drauminn um rauða herbergið sem Cao Xueqin samdi á 18. öld.

ABF406G • 19. aldar bókmenntir og kvikmyndir • (10e) • Vor • 2f

Aðstoðarkennari: Alda Björk Valdimarsdóttir

Kannaðar verða fjórar skáldsögur frá 19. öld (m.a. Jane Eyre eftir Charlotte Bronte og Emma eftir Jane Austen) og þær kvikmyndir sem gerðar hafa verið eftir þeim.

Námsmat tilkynnt við upphaf námskeiðs.

AMV101G • Mál annarrar ættar I: • (10e) • Haust • 4f

Nemendum er vísað á námskeiðið FIN102G Finnsla fyrir byrjendur. Sjá námskeiðslýsingu hjá finnslu.

AMV103G • Þróun málvísinda • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Magnús Snædal Rósbergsson Prófessor

Í fyrri hluta námskeiðsins er saga málvísinda og málspeki rakin í meginráttum frá fornöld um miðaldir til upphafs 19. aldar. M.a. fjallað um íslenska miðaldamálfræði. Í síðari hluta er fjallað um sögu málvísindanna á 19. og 20. öld. Áhersla er framfar öðru lögð á þær kenningar og uppgötvannir sem afdrifaríkastar hafa orðið fyrir hugmyndir og aðferðafræði málvísinda.

AMV201G • Indóevrópsk samanburðarmálfræði I • (10e) • Vor • 3f

Aðstoðarkennari: Francois Frans Heenen

Kynntar eru aðferðir indóevrópskrar samanburðarmálfræði, skyldleikavensl indóevrópskra mála eru rakin, og meginatriði í þróun þeirra tekin til umfjöllunar með sérstakri hliðsjón af íslensku. Jafnframt er fjallað um grundvallaratriði formgerðar einnar indóevrópskrar forntungu og farið yfir einfalda texta.

AMV303G • Ritgerð til BA-prófs í almennum málvísindum • (10e) • Haust

Umsjónarmaður: Gunnþórunn Guðmundsdóttir Lektor

Umsjónarmaður: Gottskálf Þór Jenson Dósent

Ritgerð til BA-prófs Nemendum er skylt að sækja tíma í Hagnýtum leiðbeiningum um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA- ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram á 3 fundum á vegum þeirra leiðbeinenda, sem eru fastráðnir kennarar í skorinni, og er alls 6 kennslustundir. Ath. þessi námsþáttur er einungis í boði á haust og vormisseri.

AMV304G • Ritgerð til BA-prófs í almennum málvísindum • (20e) • Haust

Umsjónarmaður: Gunnþórunn Guðmundsdóttir Lektor

Umsjónarmaður: Gottskálf Þór Jenson Dósent

Nemendur velja efni í samráði við fastan kennara. Nemendum er skylt að sækja tíma í Hagnýtum leiðbeiningum um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA- ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram á 3 fundum á vegum

þeirra leiðbeinenda, sem eru fastráðnir kennarar í skorinni, og er alls 6 kennslustundir. Ath. þessi námsþáttur er einungis í boði á haust og vormisseri.

AMV305G • Tungumál og menning • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Magnús Snædal Rósbergsson Prófessor

Fjallað verður um mannlega málhæfni, tengsl málsins við ýmsa mannlega athafnasemi (menningu í víðum skilningi) en einnig hvort og þá hvernig málið mótast þá merkingar- og menningarheima sem maðurinn býr til.

AMV307M • Tal- og málmeið • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Magnús Snædal Rósbergsson Prófessor

Aðstoðarkennari: Bryndís Guðmundsdóttir

Aðstoðarkennari: Brynja Jónsdóttir

Fjallað verður um málstól og aðrar máltruflanir og tengsl þessa við málvísindi og ólíkar málfræðikenningar.

Miðannar- og lokapróf.

AMV404G • Ritgerð til BA-prófs í almennum málvísindum • (10e) • Vor

Umsjónarmaður: Gunnþórunn Guðmundsdóttir Lektor

Umsjónarmaður: Gottskálf Þór Jenson Dósent

Ritgerð til BA-prófs Nemendum er skylt að sækja tíma í Hagnýtum leiðbeiningum um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA- ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram á 3 fundum á vegum þeirra leiðbeinenda, sem eru fastráðnir kennarar í skorinni, og er alls 6 kennslustundir. Ath. þessi námsþáttur er einungis í boði á haust og vormisseri.

AMV405G • Ritgerð til BA-prófs í almennum málvísindum • (10e) • Sumar

Umsjónarmaður: Gunnþórunn Guðmundsdóttir Lektor

Umsjónarmaður: Gottskálf Þór Jenson Dósent

Ritgerð til BA-prófs Nemendum er skylt að sækja tíma í Hagnýtum leiðbeiningum um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA- ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram á 3 fundum á vegum þeirra leiðbeinenda, sem eru fastráðnir kennarar í skorinni, og er alls 6 kennslustundir. Ath. þessi námsþáttur er einungis í boði á haust og vormisseri.

AMV406G • Ritgerð til BA-prófs í almennum málvísindum • (20e) • Vor

Umsjónarmaður: Gunnþórunn Guðmundsdóttir Lektor

Umsjónarmaður: Gottskálf Þór Jenson Dósent

Nemendur velja efni í samráði við fastan kennara. Nemendum er skylt að sækja tíma í Hagnýtum leiðbeiningum um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA- ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram á 3 fundum á vegum þeirra leiðbeinenda, sem eru fastráðnir kennarar í skorinni, og er alls 6 kennslustundir. Ath. þessi námsþáttur er einungis í boði á haust og vormisseri.

AMV407G • Ritgerð til BA-prófs í almennum málvísindum • (20e) • Sumar

Umsjónarmaður: Gunnþórunn Guðmundsdóttir Lektor

Umsjónarmaður: Gottskálf Þór Jenson Dósent

Nemendur velja efni í samráði við fastan kennara. Nemendum er skylt að sækja tíma í Hagnýtum leiðbeiningum um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA- ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram á 3 fundum á vegum þeirra leiðbeinenda, sem eru fastráðnir kennarar í skorinni, og er alls 6 kennslustundir. Ath. þessi námsþáttur er einungis í boði á haust og vormisseri.

AMV410G • Merkingarfræði • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Magnús Snædal Rósbergsson Prófessor

Kynnt eru undirstöðuatriði og aðferðir í merkingarfræði og rædd vensl þeirrar greinar við aðrar greinar málvísinda, s.s. mikilvægi merkingarlegra viðmiðana í beygingafræði, orðmyndunarfræði og setningafræði. Fjallað er um tengsl milli merkingarfræði og málfræði frá heimspekilegu og sögulegu sjónarmiði.

AMV501G • Einstaklingsverkefni • (10e) • Haust

Nemandi velur sér viðfangsefni í samráði við fastan kennara, kynnrir sér það og skilar skýrslu, ritgerð eða annars konar verkefnum eftir atvikum. Námskeið sem þetta er eingöngu fyrir þá sem taka almenn málvísindi til 90 eininga.

AMV601G • Einstaklingsverkefni • (10e) • Vor

Nemandi velur sér viðfangsefni í samráði við fastan kennara, kynnrir sér það og skilar skýrslu, ritgerð eða annars konar verkefnum eftir atvikum. Námskeið sem þetta er eingöngu fyrir þá sem taka almenn málvísindi til 90 eininga.

ÍS001G • Sjálfsnám í íslensku I • (10e) • Haust

Kennari: Kolbrún Friðriksdóttir Aðjunkt

Hér er í boði nemendastýrt íslenskunám fyrir byrjendur þar sem nemendur stjórna helstu þáttum námsins í samráði við kennara, svo sem markmiðum, aðferðum og efnisvali.

Allir nemendur fara í gegnum gagnvirka netkennsluefnið *Icelandic online I plus* og velja sér að auki efni í ákveðnum færniþætti sem þeir vilja leggja sérstaka áherslu á. Boðið er upp á námsleiðir í eftirfarandi færniþáttum: málfræði, hlustun og lestri - sem greinast í mismunandi stig eftir getu eða markmiðum nemenda (helsta efni tengt þessum hluta er á Uglu).

Ekki er um hefðbundnar kennslustundir að ræða en nemendur vinna sjálfstætt þar sem þeim hentar, heima eða í tölvuverum Háskólans. Þeir hitta kennara einslega í tveimur viðtölum á misserinu: 1) Í upphafi námskeiðsins þar sem efnisval er ákveðið, þeir fá viðeigandi námsáætlun og upplýsingar um aðgang að *Icelandic Online I plus*. 2) Um miðbik námskeiðsins þar sem nemendur gera kennara grein fyrir stöðu eigin

náms og ræddar eru námsleiðir, áframhaldandi markmið o.fl. Nemendur hafa og aðgang að kennara utan nefndra viðtalstíma. Nemendur þreyta 100% próf í lok misseris úr hvorum hluta námskeiðsins, Icelandic online I plús 50%, og viðbótarefninu sem þeir völdu sjálfir (hlustun, lestur eða málfræði) 50%.

ÍSE002G • Orðaforði I • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Sigríður D Þorvaldsdóttir Aðjunkt

Markmið

Að nemendur:

- læri og tileinki sér grunnorðaforða sem tengist daglegu lífi
- verði færir um að tala og skrifa um efni sem tengist daglegu lífi
- þekki hugtökin kyn, persónubeygingu, aukafallssagnir og sagnasamband
- tileinki sér setningagerðir með algengum sagnasamböndum
- tileinki sér setningagerðir með algengum aukafallssögnum
- tileinki sér beygingu nokkurra algengra sagna

Inntak / viðfangsefni

Megináhersla verður lögð á uppbyggingu orðaforða og færniþættina tvo: tal og ritun. Farið verður í fáein málnotkunar- eða málfræðiatríði, s.s. kyn, aukafallssagnir, merkingu nokkurra sagnasambanda og beygingu nokkurra sagna.

Kennsluhættir / vinnulag

Í þessu námskeiði verður daglegur orðaforði í íslensku byggður upp með kennsluáðferðinni *hermiheimur* (Global Simulation). Nemendur búa til hermiheim (bæ, hverfi eða blokk) þar sem ýmis konar starfsemi fer fram og skapar hver nemandi sér persónu, sem hann gefur nafn, útlit, persónueiginleika, heimilisfang, atvinnu, áhugamál, fjölskyldu og vini. Orðaforðinn verður æfður munnlega og skriflega með verkefnum í kennslustundum og heimavinnu. Málfræðiatríði verða tekin fyrir í samhengi við orðaforðann og umræðuefni.

Námsmat

Í lok námskeið taka nemendur munnlegt og skriflegt próf, auk þess sem mæting, virkni í tímum og verkefni nemenda verða metin til einkunnar. Mætingaskylda 80%.

ÍSE003G • Orðaforði I • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Sigríður D Þorvaldsdóttir Aðjunkt

Markmið

Að nemendur:

- læri og tileinki sér grunnorðaforða sem tengist daglegu lífi
- verði færir um að tala og skrifa um efni sem tengist daglegu lífi
- þekki hugtökin kyn, persónubeygingu, aukafallssagnir og sagnasamband
- tileinki sér setningagerðir með algengum sagnasamböndum
- tileinki sér setningagerðir með algengum aukafallssögnum
- tileinki sér beygingu nokkurra algengra sagna

Inntak / viðfangsefni

Megináhersla verður lögð á uppbyggingu orðaforða og færniþættina tvo: tal og ritun. Farið verður í fáein málnotkunar- eða málfræðiatríði, s.s. kyn, aukafallssagnir, merkingu nokkurra sagnasambanda og beygingu nokkurra sagna.

Kennsluhættir / vinnulag

Í þessu námskeiði verður daglegur orðaforði í íslensku byggður upp með kennsluáðferðinni *hermiheimur* (Global Simulation). Nemendur búa til hermiheim (bæ, hverfi eða blokk) þar sem ýmis konar starfsemi fer fram og skapar hver nemandi sér persónu, sem hann gefur nafn, útlit, persónueiginleika, heimilisfang, atvinnu, áhugamál, fjölskyldu og vini. Orðaforðinn verður æfður munnlega og skriflega með verkefnum í kennslustundum og heimavinnu. Málfræðiatríði verða tekin fyrir í samhengi við orðaforðann og umræðuefni.

Námsmat

Í lok námskeið taka nemendur munnlegt og skriflegt próf, auk þess sem mæting, virkni í tímum og verkefni nemenda verða metin til einkunnar. Mætingaskylda 80%.

kemur síðar

ÍSE004G • Framburður og tal • (10e) • Haust • 4f

Kennari: María Anna Garðarsdóttir Aðjunkt

Markmið

Að nemendur:

- öðlist hagnýta þekkingu og skilning á grundvallaratriðum íslenska hljóðkerfisins
- tileinki sér framburð íslenskra sérhljóða og samhljóða
- tileinki sér framburð sérhljóða og samhljóða í samfelldu tali
- tileinki sér áherslu í einstökum orðum og setningum
- tileinki sér tónfall í einföldum setningagerðum
- geti lesið upphátt texta með eðlilegum framburði
- tileinki sér einfaldar aðferðir í tjáskiptum
- læri einfalda frasa til að biðja um þjónustu eða aðstoð
- geti haldið uppi stuttum samræðum um kunnuleg efni

Inntak / viðfangsefni

Annars vegar verður farið í grundvallaratriði íslenska hljóðkerfisins. Sérstök áhersla verður lögð á framburð sérhljóða og samhljóða í samfelldu tali og hugað að áherslu og tónfalli. Hins vegar tileinka nemendur sér einfaldar aðferðir í tjáskiptum s.s. að hefja og ljúka samtali, biðja um þjónustu eða aðstoð og læra einfalda frasa sem þarf til að bjarga sér í daglegu lífi.

Kennsluhættir / vinnulag

Vinna í námskeiði krefst virkrar þátttöku. Vinnan felst í munnlegum æfingum, upplestri og para- eða hópvinnu í kennslustundum. Auk þess gefst nemendum svo tækifæri að þjálfa framburðinn enn frekar í málveri.

Námsmat

Í lok námskeið taka nemendur munnlegt próf, auk þess sem mæting, virkni í tímum og verkefni nemenda verða metin til einkunnar. Mætingaskylda 80%.

ÍSE005G • Framburður og tal • (10e) • Vor • 4f

Kennari: María Anna Garðarsdóttir Aðjunkt

Markmið

Að nemendur:

- öðlist hagnýta þekkingu og skilning á grundvallaratriðum íslenska hljóðkerfisins
- tileinki sér framburð íslenskra sérhljóða og samhljóða
- tileinki sér framburð sérhljóða og samhljóða í samfelldu tali
- tileinki sér áherslu í einstökum orðum og setningum
- tileinki sér tónfall í einföldum setningagerðum
- geti lesið upphátt texta með eðlilegum framburði
- tileinki sér einfaldar aðferðir í tjáskiptum
- læri einfalda frasa til að biðja um þjónustu eða aðstoð
- geti haldið uppi stuttum samræðum um kunnugleg efni

Inntak / viðfangsefni

Annars vegar verður farið í grundvallaratriði íslenska hljóðkerfisins. Sérstök áhersla verður lögð á framburð sérhljóða og samhljóða í samfelldu tali og hugað að áherslu og tónfalli. Hins vegar tileinka nemendur sér einfaldar aðferðir í tjáskiptum s.s. að hefja og ljúka samtali, biðja um þjónustu eða aðstoð og læra einfalda frasa sem þarf til að bjarga sér í daglegu lífi.

Kennsluhættir / vinnulag

Vinna í námskeiði krefst virkrar þátttöku. Vinnan felst í munnlegum æfingum, upplestri og para- eða hópvinnu í kennslustundum. Auk þess gefst nemendum svo tækifæri að þjálfa framburðinn enn frekar í málveri.

Námsmat

Í lok námskeið taka nemendur munnlegt próf, auk þess sem mæting, virkni í tímum og verkefni nemenda verða metin til einkunnar. Mætingaskylda 80%.

ÍSE006G • Sjálfsnám í íslensku I • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Kolbrún Friðriksdóttir Aðjunkt

Hér er í boði nemendastýrt íslenskunám fyrir byrjendur þar sem nemendur stjórna helstu þáttum námsins í samráði við kennara, svo sem markmiðum, aðferðum og efnisvali.

Allir nemendur fara í gegnum gagnvirka netkennsluefnið *Icelandic online I plús* og velja sér að auki efni í ákveðnum færniþætti sem þeir vilja leggja sérstaka áherslu á. Boðið er upp á námsleiðir í eftirfarandi færniþáttum: málfræði, hlustun og lestri - sem greinast í mismunandi stig eftir getu eða markmiðum nemenda (helsta efni tengt þessum hluta er á Uglu).

Ekki er um hefðbundnar kennslustundir að ræða en nemendur vinna sjálfstætt þar sem þeim hentar, heima eða í tölvuverum Háskólans. Þeir hitta kennara einslega í tveimur viðtölum á misserinu: 1) Í upphafi námskeiðsins þar sem efnisval er ákveðið, þeir fá viðeigandi námsáætlun og upplýsingar um aðgang að Icelandic Online I plús. 2) Um miðbik námskeiðsins þar sem nemendur gera kennara grein fyrir stöðu eigin náms og ræddar eru námsleiðir, áframhaldandi markmið o.fl. Nemendur hafa og aðgang að kennara utan nefndra viðtalstíma.

Nemendur þreyta 100% próf í lok misseris úr hvorum hluta námskeiðsins, Icelandic online I plús 50%, og viðbótarefninu sem þeir völdu sjálfir (hlustun, lestur eða málfræði) 50%.

ÍSE007G • Orðaforði II • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Kolbrún Friðriksdóttir Aðjunkt

Þetta námskeið er framhaldsnámskeið fyrir þá nemendur sem hafa lokið ÍSE003G Orðaforða I.

Megináhersla verður lögð á áframhaldandi uppbyggingu orðaforða í töluðu og rituðu máli.

Lesnir verða textar um efni sem varðar daglegt líf og ritun þjálfuð samhliða. Nemendur lesa jafnframt íslenska skáldsögu og vinna að lesskilnings- og orðaforðaverkefnum.

Efnt verður til umræðna um tiltekin efni sem tengjast daglegu lífi nemenda. Umræður fara fram í litlum hópum í kennslustofu og innan hópsins í heild.

Grunnatriði íslenskrar málfræði eru kynnt og þjálfuð áfram, s.s. kyn og beyging fallorða auk sagnbeygingar í nútíð og þátíð.

Nemendur þreyta skriflegt próf í lok misseris og skila jafnframt heimaprófum og ritæfingum til kennara á misserinu.

ÍSE008G • Texti og ritun • (10e) • Vor • 4f

Kennari: María Anna Garðarsdóttir Aðjunkt

Markmið

Að nemendur:

- verði færir um að lesa og skrifa nytjatekta sem nýtast í daglegu lífi
- þekki hugtökin fall, fallstjórn og persónubeygingu
- tileinki sér fallbeygingu algengra reglulegra fallorða
- tileinki sér persónubeygingu algengra og reglulegra sagnorða

Inntak / viðfangsefni

Megináhersla verður lögð á texta og færniþættina tvo: lestur og ritun. Lesnir verða einfaldir nytjatextar s.s. smáauglýsingar, tilkynningar, póstkort, tækifæriskort, dagbækur, persónuleg viðtöl og fleira í þeim dúr. Nemendur semja síðan samsvarandi texta. Farið verður í fæin málfræðiatriði og málnotkunaratriði í tengslum við textana, s.s. fallbeygingu, sagnbeygingu og viðeigandi frasa í nytjatextum.

Kennsluhættir / vinnulag

Vinna í námskeiði krefst virkrar þátttöku í kennslustundum og heimavinnu nemenda. Vinnan felst í para- eða hópvinnu í kennslustundum undir stjórn kennara.

Námsmat

Í lok námskeið taka nemendur skriflegt próf, auk þess sem mæting, virkni í tímum og verkefni nemenda verða metin til einkunnar. Mætingaskylda 80%.

ÍSE009G • Sjálfsnám í íslensku II • (10e) • Vor

Kennari: Kolbrún Friðriksdóttir Aðjunkt

Sjálfsnám í íslensku II er nemendastýrt íslenskunám þar sem nemendur stjórna í samráði við kennara helstu þáttum námsins svo sem markmiðum, aðferðum og efnisvali. Námskeiðið er beint framhald af námskeiðinu ÍSE006G Sjálfsnámi í íslensku I.

Allir nemendur fara í gegnum gagnvirka netkennsluefnið *Icelandic online II plus* og velja sér að auki efni í ákveðnum færniþætti sem þeir vilja leggja sérstaka áherslu á. Boðið er upp á námsleiðir í eftirfarandi færniþáttum: málfræði, hlustun + framburði og lestri + ritun - sem greinast í mismunandi stig eftir getu eða markmiðum nemenda (helsta efni tengt þessum hluta er á Uglu).

Ekki er um hefðbundnar kennslustundir að ræða en nemendur vinna sjálfstætt þar sem þeim hentar, heima eða í tölvuverum Háskólans. Þeir hitta kennara einslega í tveimur viðtölum á misserinu: 1) Í upphafi námskeiðsins þar sem efnisval er ákveðið, þeir fá viðeigandi námsáætlun og upplýsingar um aðgang að *Icelandic Online II plus*. 2) Um miðbik námskeiðsins þar sem nemendur gera kennara grein fyrir stöðu eigin náms og ræddar eru námsleiðir, áframhaldandi markmið o.fl. Nemendur hafa og aðgang að kennara utan nefndra viðtalstíma.

Nemendur þreyta 100% próf í lok misseris úr hvorum hluta námskeiðsins, *Icelandic online II plus* 50%, og viðbótarefninu sem þeir völdu sjálfir (hlustun + framburði, lestri + ritun eða málfræði) 50%.

ÍSE014G • Íslensk menning • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Soffía Auður Birgisdóttir Aðjunkt

Í námskeiðinu er gefið yfirlit yfir íslenska menningu frá landnámstíma og fjallað um hin hröðu umskipti sem orðið hafa í átt til nútímalífnaðarháttá á undanförmum áratugum. Íslensk samtímamenning og listir eru þó þeir þættir sem mest áhersla er lögð á og sérstök áhersla er á bókmenntir og lesa nemendur nokkrar íslenskar skáldsögur í námskeiðinu. Fjallað er um bókmenntir, tónlist, myndlist, kvikmyndir, húsagerð, umhverfismál og íslenska náttúru. Lesið er úrval íslenskra nútímabókmennta og rætt um helstu strauma og stefnur í íslenskri bókmenntasögu. Rætt er um íslenska leikhúshæfð, kvikmyndagerð, tónlistarhæfð og fleira. Listasöfn eru heimsótt. Námskeiðið Íslensk menning er opið öllum erlendum stúdentum við Háskóla Íslands og fer kennslan fram á ensku.

Ritgerð og skyndipróf.

ÍSE101G • Stýrt sjálfsnám I • (4e) • Haust

Kennari: María Anna Garðarsdóttir Aðjunkt

Menntunarmarkmið

Að nemendur

- skilji einfaldar umræður um málefni sem lúta að hversdagslífi
- öðlist fræðilega og hagnýta þekkingu á kerfi íslenskra hljóða
- tileinki sér framburð íslenskra hljóða og átti sig á áherslu og tónfalli í einstökum orðum og einföldum setningum

Viðfangsefni

Farið verður í framburð einstakra máhljóða. Lögð verður sérstök áhersla á framburð í einstökum orðum og einföldum setningum og hugað að áherslu og tónfalli. Enn fremur verða nemendur þjálfaðir í skilningi á einföldu mæltu máli.

Vinnulag

Nemendur vinna sjálfstætt undir leiðsögn umsjónarkennara verkefni í málveri og tungumálamiðstöð.

Námsmat

Skriflegt próf í lok misseris, 100%, en skil á verkefnum eru skilyrði fyrir próftökurétti.

Skriflegt próf í lok misseris, 100%.

ÍSE102G • Málfræði I • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Katrín Axelsdóttir Aðjunkt

Kennari: Þóra Björk Hjartardóttir Dósent

Viðfangsefni

Farið verður ítarlega í grundvallarþætti íslenskrar málfræði og megináhersla lögð á algengustu og reglulegustu beygingar fallorða og tíðbeygingu sagnorða. Í námskeiðinu verður sjónum eingöngu beint að málkerfinu og lítið sem ekkert farið í málnotkunarleg atriði nema þau sem tengjast beint þeim málkerfislegum atriðum sem farið er í.

Vinnulag

Kennsla fer fram í óbeinu fyrirlestrarformi þar sem farið verður nákvæmlega í tiltekin málkerfisleg atriði og þau útskýrð í samhengi við önnur atriði. Lögð verða fyrir stutt heimaverkefni vikulega sem tengjast efni tímanna hverju sinni. Þau gilda ekki til einkunnar en eru mikilvægur liður í tileinkun námsefnisins og því skiptir miklu að nemendur standi skil á þeim. Í upphafi verður kennt á ensku en íslenska notuð æ meir samhliða eftir því sem liður á kennslutímabilið.

Skriflegt próf.

ÍSE103G • Íslenskt mál I • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Kolbrún Friðriksdóttir Aðjunkt

Markmið

Að nemendur:

- læri og tileinki sér grunnorðaforða
  - geti lesið og skilið einfalda texta
  - geti skrifað einfalda texta um kunnugleg efni
  - geti skrifað um umhverfi sitt og reynslu
  - öðlist þekkingu á samsetnum orðum í íslensku
  - geti nýtt sér þekkingu sína á grunnhugtökum í málfræði í tengslum viðmálnotkun
- Inntak / viðfangsefni

Megináhersla er lögð á að nemendur tileinki sér orðaforða með lestri og verkefnavinnu í tengslum við afmörkuð þemu. Auk þess fá nemendur þjálfun í ritun.

Kennsluhættir / vinnulag

Í þessu námskeiði eru einfaldir textar lesnir vandlega og orðaforði og málnotkun æfð með margskonar ritunaráfingum og verkefnavinnu.

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku og undirbúnings nemenda.

Námsmat

Í lok námskeiðs taka nemendur skriflegt próf.

ÍSE104G • Talþjálfun I • (6e) • Haust • 4æ

Kennari: Kolbrún Friðriksdóttir Aðjunkt

Megináhersla er lögð á grunnatriði íslensks framburðar, munnlega tjáningu og skilning á töluðu máli. Í kennslustundum eru kynntar og þjálfaðar helstu framburðarreglur málsins auk þess sem nemendur hljóta þjálfun í talmáli. Lögð er áhersla á að kynna algenga samskiptafrasa og notkun daglegs máls. Þjálfun fer að mestu leyti fram í litlum samræðuhópum.

Nemendur undirbúa ákveðin efni heima sem tengjast daglegu lífi og starfi og ræða þau málefni í hópnum. Þeir fá jafnframt þjálfun í að halda fyrirlestur í kennslustund um tiltekið efni. Krafast er virkrar þátttöku í tímum og undirbúnings nemenda heima.

Nemendur þreyta munnlegt próf í lok misseris og halda fyrirlestur í kennslustund.

ÍSE201G • Málfræði II • (10e) • Vor • 3f

Kennari: Þóra Björk Hjartardóttir Dósent

Námskeiðið er framhald námskeiðsins *Málfræði I* þar sem farið var yfir ýmsa grundvallarþætti íslenskrar málfræði. Haldið áfram að auka enn frekar við þá þekkingu í byggingu málsins sem nemendur öfluðu sér þar. Þannig verða fleiri beygingarflokkar nafnorða kynntir og jafnframt verður mikil áhersla lögð á sagnir og notkun þeirra, einkum í samsettum myndum. Rætt verður um myndun og notkun stigbreyttra lýsingarorða auk þess sem áhersla verður lögð á fornöfn og notkun þeirra, jafnt eftir formi og merkingu.

Kennt verður í óbeinu fyrirlestarformi þar sem farið verður yfir viðfangsefnið hverju sinni. Vikuleg heimaverkefni sem tengjast efni kennslustunda. Verkefni gilda ekki til einkunnar en skipta máli við tileinkun námsefnisins og því mikilvægt að nemendur standi skil á þeim. Kennt verður á íslensku.

Skriflegt próf.

ÍSE202G • Talþjálfun II • (6e) • Vor • 3æ

Kennari: Katrín Axelsdóttir Aðjunkt

Menntunarmarkmið

Að nemendur

- geti lýst umhverfi sínu, reynslu og viðhorfum
- skilji vel umræðu um ýmis málefni sem lúta að hversdagslífi
- átti sig á helstu atriðum í umræðum um flóknari málefni
- ráði við almennar samskiptaadstæður daglegs lífs
- skilji og geti nýtt sér leiðbeiningar um hljóðfræðileg, beygingarleg og setningarfræðileg atriði

Viðfangsefni

Nemendur fá þjálfun í munnlegri tjáningu og skilningi á töluðu máli. Þeir lesa heima stuttar blaðagreinar um tiltekin efni og ræða efni þeirra og skiptast á skoðunum í tímum. Einnig halda þeir stuttar kynningar um valin efni.

Vinnulag

Kennsla fer fram í litlum hópum, sem síðan er oft er skipt í smærri hóp. Krafast er virkrar þátttöku í tímum og undirbúnings fyrir þá.

Námsmat

Munnlegt próf í lok misseris og auk þess er tekið tillit til virkni í tímum. 80% mætingarskylda.

Munnlegt próf í lok misseris.

ÍSE203G • Stýrt sjálfsnám II • (4e) • Vor

Kennari: Sigríður D Þorvaldsdóttir Aðjunkt

Menntunarmarkmið

Að nemendur

- skilji vel umræðu um ýmis málefni sem lúta að hversdagslífi
- átti sig á helstu atriðum í umræðum um flóknari málefni
- öðlist fræðilega og hagnýta þekkingu á grundvallarþáttum íslensks hljóðkerfis
- tileinki sér eðlilegan framburð í samfelldu tali með réttum áherslum og tónfalli

Viðfangsefni

Farið verður í grundvallaratriði íslensks hljóðkerfis. Lögð verður sérstök áhersla á framburð í samfelldu tali og hugað að áherslu og tónfalli. Enn fremur verða nemendur þjálfaðir í skilningi á mæltu máli með því að hlusta á talað mál við ýmsar aðstæður.

Vinnulag

Nemendur vinna sjálfstætt undir leiðsögn umsjónarkennara verkefni í málveri og tungumálamiðstöð.

Námsmat

Skriflegt próf í lok misseris, 100%, en skil á verkefnum eru skilyrði fyrir próftökurétti.

Skriflegt próf í lok misseris, 100%.

ÍSE204G • Íslenskt mál II • (10e) • Vor • 3f

Kennari: Katrín Axelsdóttir Aðjunkt

Viðfangsefni

Megináhersla er lögð á lesskilning og ritun með aðstoð texta af margvíslegu tagi, s.s. blaðgreina og smásagna. Hugað er að áframhaldandi uppbyggingu orðaforða, m.a. með umfjöllun um orðmyndun og lestri texta.

Vinnulag

Í þessu námskeiði er valdir textar lesnir vandlega og sérstaklega hugað að orðaforða, byggingu orða og notkun orða í setningum. Auk þess lesa nemendur nokkrar valdar smásögur og ræða efni þeirra í hópum í kennslustundum og þjálfu orðaforða smásagnanna enn frekar með margvíslegum ritunaráfingum.

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku og undirbúnings nemenda. 100% skriflegt próf í lok misseris.

ÍSE301G • Beygingarfræði I • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Margrét Jónsdóttir Dósent

Viðfangsefni

Farið verður rækilega yfir beygingu nafnorða, þ.á m. eiginnafrá, lýsingarorða, töluorða og atviksorða í íslensku nútímamáli og helstu hugtök þessu tengd. Hugað verður að fyrirbærum á borð við orðasafn, reglumálfræði, áhrifsbreytingar, fyrirsegjanleika og mörkun. Stærð beygingarflokka og virkni verður til umfjöllunar og skoðað verður hvernig tökuorð skipast í beygingarflokka.

Vinnulag

Tímar byggjast á fyrirlestrum. Í hverri viku verða lögð fyrir sérstök heimaverkefni sem ætlast er stúdentar skili kennara; farið verður yfir verkefni í kennslustundum.

100% skriflegt próf.

ÍSE302G • Málnotkun I • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Katrín Axelsdóttir Aðjunkt

Kennari: Sigríður D Þorvaldsdóttir Aðjunkt

Lögð verður áhersla á lestur og lesskilning, ritun og ýmis málfrásatriði. Nemendur kynna lestrartækni, lesa smásögur og eina glæpasögu. Fjallað er um uppbyggingu rítmíða, frágang heimildaskráa og nemendur skrifa ritgerð um glæpasöguna. Þá verður lögð áhersla á málfrásatriði sem oft vefjast fyrir útendingum, mun ritmáls og talmáls og óformlegs og formlegs máls.

Vinnulag

Auk tímasóknar og undirbúnings fyrir tíma er ætlast til töluverðrar verkefnavinnu nemenda, bæði smærri verkefna og ritgerðar.

Verkefni (25%), ritgerð (15%) og skriflegt próf (60%).

ÍSE304G • Samtímabókmenntir • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Jón Karl Helgason Dósent

Inntak/viðfangsefni

Á liðnu ári voru 1130 titlar skráðir í bókatíðindi Félags íslenskra bókaútfanda. Þar af voru um 50 ljóðabækur, um 100 frumsamdar íslenskar skáldsögur fyrir fullorðna, og um 100 frumsamdar bækur fyrir börn og unglínga. Þessar tölur virðast hækka ár frá ári, enda þótt rannsóknir sýni að bókalestur Íslendinga, ekki síst barna, hafi dregist töluvert saman á undanförunum áratugum. Í námskeiðinu verður fjallað um stöðu íslenskra samtímabókmennta, þjóðfélagsmynd þeirra og samræðu þeirra við bókmenntahefðina. Lesin verða styttri og lengri skáldverk sem komið hafa út á allra síðustu árum. Einnig verður lesið eitt nýlegt íslenskt leikrit og farið á sýningu á því ef tækifæri gefst.

Kennsluhættir/vinnulag

Námskeiðið byggir á fyrirlestrum kennara og virkri þátttöku nemenda í tímum. Nemendur munu vinna bæði einstaklings- og hópverkefni sem tengjast viðfangsefnum námskeiðsins.

Einstaklings- og hópverkefni nemenda verða metin til einkunnar en á móti henni kemur einkunn í lokaprófi í lok annar.

ÍSE305G • Hljóð og hljóðkerfisfræði • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Þóra Björk Hjartardóttir Dósent

Markmið

Að loknu námskeiði eiga nemendur að

* þekkja helstu einkenni íslenskra málljóða

* þekkja helstu hljóðferli í íslensku

* geta lýst framburði íslensks máls í stærstum dráttum og notað til þess fræðileg hugtök

* geta nýtt sér leiðbeiningar um framburð eins og þær birtast í orðabókum og handbókum.

Inntak / viðfangsefni

Fyrst verður fjallað verður ítarlega um myndun einstakra málljóða. Því næst verður grein fyrir innbyrðis venslum málljóða og tekin til umfjöllunar helstu hljóðferli sem þar eiga sér stað. Grundvallaratriði í hljóðritun verða kennd og þjálfuð.

Kennsluhættir / vinnulag

Kennt verður á óformlega fyrirlestrarformi með hlustunar- og greiningardæmum eftir því sem við. Stutt heimaverkefni lögð fyrir jafnt og þétt yfir misserið. Þau gilda ekki til einkunnar eru mikilvægur þáttur í tileinkun námsefnisins.

Skriflegt próf

ÍSE306G • Íslenskar bókmenntir fyrri alda • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Jón Karl Helgason Dósent

Í námskeiðinu verður annars vegar fjallað um norræna goðafræði og mynd hennar í íslenskum miðaldabókmenntum og hins vegar um íslenskar fornþáttmenntir í óbundnu máli með sérstakri áherslu á Íslendingasögur. Lesin verða á frummálinu valin eddukvæði, dróttkvæði og kaflar úr Snorra-Eddu, og auk þess þrjár Íslendingasögur.

Kennsluhættir/vinnulag

Námskeiðið byggir á fyrirlestrum kennara og virkri þátttöku nemenda í tímum. Nemendur munu vinna bæði einstaklings- og hópverkefni sem tengjast viðfangsefnum námskeiðsins.

Einstaklings- og hópverkefni nemenda verða metin til einkunnar en á móti henni kemur einkunn í lokaprófi í lok annar.

ÍSE401G • Ritgerð til BA-prófs í íslensku fyrir erlenda stúdenta • (10e) • Vor

Umsjónarmaður: Sigríður D Þorvaldsdóttir Aðjunkt

Ritgerð til BA-prófs er skrifuð í samráði við kennara. Ritgerðin, sem á að sýna hæfni til sjálfstæðra vinnubragða og meðferð heimilda, skal vera um 30 bls. að lengd.

ÍSE402G • Ritgerð til BA-prófs í íslensku fyrir erlenda stúdenta • (10e) • Sumar

Umsjónarmaður: Sigríður D Þorvaldsdóttir Aðjunkt

Ritgerð til BA-prófs er skrifuð í samráði við kennara. Ritgerðin, sem á að sýna hæfni til sjálfstæðra vinnubragða og meðferð heimilda, skal

vera um 30 bls. að lengd.

ÍSE403G • Beygingarfræði II • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Margrét Jónsdóttir Dósent

Viðfangsefni

Farið verður rækilega yfir beygingu fornafna og sagna í íslensku nútímamáli og helstu hugtök þessu tengd. Hugað verður að fyrirbærum á borð við orðasafn, reglumálfræði, áhrifsbreytingar, fyrirsegjanleika, mörkun, stærð og tíðni orða og beygingarflokka og breytingar á beygingum.

Vinnulag

Tímar byggjast á fyrirlestrum. Í hverri viku verða lögð fyrir sérstök heimaverkefni sem ætlast er stúdentar skili kennara; farið verður yfir verkefni í kennslustundum.

100% skriflegt próf.

ÍSE404G • Íslandssaga • (10e) • Vor • 4f

Inntak / viðfangsefni

Námskeiðið fjallar um sögu Íslands. Stiklað er á stóru á helstu og mikilvægustu atriðum Íslandssögunnar, svo sem landnámi, kristnitöku, stofnun Alþingis, Sturlungaöld, síðaskipti, einveldishyllingu, einokunarverslun, sjálfstæðisbaráttu, heimastjórn, hernámi og köldu stríði svo að fáein atriði séu nefnd.

Kennsluhættir / vinnulag

Kennsla fer fram tvisvar í viku með fyrirlestrum.

Lesefni

Ljósritað efni frá kennara.

Lokapróf úr öllu efni námskeiðisins sem gildir 80% Tvær stuttar ritgerðir, ein um sögu Íslands fyrir 1900, önnur um sögu Íslands á 20. öld (20%)

ÍSE405G • Málnotkun II • (5e) • Vor • 2f

Kennari: María Anna Garðarsdóttir Aðjunkt

Kennari: Sigríður D Þorvaldsdóttir Aðjunkt

Inntak / viðfangsefni

Í þessu námskeiði verður aðaláhersla lögð á talað mál, þ.e. tjáningu, framburð og skilning á töluðu máli. Fylgst verður með umræðum/fréttum í fjölmiðlum og nemendur ræða efnið í litlum hópum með kennara.

Kennsluhættir / vinnulag

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku nemenda. Í hverri viku fá nemendur sent verkefni með spurningum úr sjónvarpsfréttum og öðru efni úr fjölmiðlum. Nemendur ræða síðan um efnið í litlum hópum í tímum með kennara. Í seinni hluta námskeiðisins flytja nemendur kynningu á völdu efni og vinna heimaverkefni sem tengist framburði.

Í lok námskeiðs er munnlegt próf. Auk þess eru verkefni, skrifleg og munnleg, metin til einkunnar.

ÍSE406G • Þjóðsögur • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Jón Karl Helgason Dósent

Forkröfur: Nemandi þarf að hafa lokið öllum námskeiðum á 1. ári í Íslensku fyrir erlenda stúdenta.

Inntak/viðfangsefni

Fjallað er um íslenska þjóðsagnahefð og gildi hennar í samtímanum. Lesið er úrval af þekktum íslenskum þjóðsögum og valin sýnishorn íslenskra nútímabókmennta en auk þess fræðileg skrif um viðfangsefnið. Athygli verður beint að hlutverki þjóðsagna og þjóðtrúar í samfélaginu, jafnt fyrr á öldum sem í samtímanum. Þá verður lögð áhersla lögð á það hvernig íslenskir listamenn, svo sem skáld, leikritahöfundar, myndlistarmenn og kvikmyndagerðarmenn, hafa unnið með þennan sagnaarf á síðari árum.

Kennsluhættir/vinnulag

Námskeiðið byggir á fyrirlestrum kennara, vettvangsheimsóknun á söfn og virkri þátttöku nemenda í tímum. Nemendur munu vinna bæði einstaklings- og hópverkefni sem tengjast viðfangsefnum námskeiðisins.

Einstaklings- og hópverkefni nemenda verða metin til einkunnar en á móti henni kemur einkunn í lokaprófi í lok annar.

ÍSE407G • Inngangur að bókmenntafræði • (5e) • Vor • 2f

síðar

ÍSE501G • Íslenskar bókmenntir fyrri alda • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Jón Karl Helgason Dósent

Forkröfur: Nemandi þarf að hafa lokið öllum námskeiðum á 1. ári í Íslensku fyrir erlenda stúdenta.

Inntak/viðfangsefni

Í námskeiðinu verður fjallað um sögu íslenskra bókmennta frá 1550 fram á tuttugustu öld. Fjallað verður um það hvernig bókmenntastefnur á borð við upplýsingu, rómantik, raunsæi, nýraunsæi, félagslegt raunsæi og modernismi berast til landsins og ljósi varpað á hlutverk tímarita á borð við *Fjölni*, *Verðandi* og *Rauða penna* í því sambandi. Lesin verða valin ljóð, skáldverk, ævisögur og ritgerðir frá tímabilinu en jafnframt lögð áhersla á að sýna með hvaða hætti eldri bókmenntir eru lifandi þáttur íslenskrar nútímamennningar.

Kennsluhættir/vinnulag

Námskeiðið byggir á fyrirlestrum kennara og virkri þátttöku nemenda í tímum. Nemendur munu vinna bæði einstaklings- og hópverkefni sem tengjast viðfangsefnum námskeiðisins.

Einstaklings- og hópverkefni nemenda verða metin til einkunnar en á móti henni kemur einkunn í lokaprófi í lok annar.

ÍSE502G • Þýðingar • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Jón G Friðjónsson Prófessor

Farið verður yfir helstu hugtök þýðingafræða og í því samhengi stuðst bók Peters Newmarks (1988): *A Textbook of Translation*. Einkum verður farið yfir 2. kafla (*The Analysis of a Text*), 3. kafla (*The Process of Translation*) og 5. kafla (*Translation Methods*). Einnig verður stuðst við fjölrítað efni sem nemendur fá í upphafi námskeiðs.

Í samráði við kennara velja nemendur sér stuttan texta (um 10 bls.) á móðurmáli sínu sem þeir þýða á íslensku. Nemendur gera grein fyrir námskeiðsverkefnum sínum í kennslustund og koma þau ásamt greinargerðinni (fyrirlestri) í stað prófs.

ÍSE503G • Setningafræði I • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Margrét Jónsdóttir Dósent

Viðfangsefni

Fjallað verður um ýmis grundvallaratriði, t.d. orðflokkgreiningu, setningaliði, flokkun sagna og málfræðihlutverk. Rætt verður um tengsl merkingafræði og setningafræði. Af sérstökum viðfangsefnum má nefna notkun afturbeygingar svo og háttanokun og óbeina ræðu. Einnig verður rætt um þolmynd, myndun hennar og notkun.

Vinnulag

Kennt verður í fyrirlestur. Í hverri viku verða lögð fyrir sérstök heimaverkefni sem ætlast er stúdentar skili kennara; farið verður yfir verkefni í kennslustundum.

Námsmat

Tvö heimaverkefni sem hvort um sig gildir 40%. Annað verkefnið verður fyrir í kennsluhléi, hitt í námskeiðslok. 5% einkunnarinnar kemur úr vikulegum heimaverkefnum enda hafi nemandi skilað a.m.k. 7 verkefnum af 10. Fyrir framsögur í kennslustundum, þar sem allt að þrjú nemendur vinna saman að verkefni, getur nemandi fengið allt að 15%.

ÍSE504G • Málnotkun III • (5e) • Haust • 2f

Kennari: María Anna Garðarsdóttir Aðjunkt

Inntak / viðfangsefni

Í þessu námskeiði verður aðaláhersla lögð á að nemendur kynni sér og tileinki sér þann orðaforða sem notaður er í fjölmiðlum og geti rætt og skrifað texta af margvíslegu tagi um þau mál sem hæst ber hverju sinni. Þá er farið lítillega í frágang handrita.

Kennsluhættir / vinnulag

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku nemenda. Nemendur undirbúa heima kynningar eða samræður í tengslum við efni úr fjölmiðlum og flytja og ræða í tímum. Nemendur vinna auk þess ýmiss skrifleg einstaklingverkefni um svipuð mál.

Námsmat

Í lok námskeiðs er málþing þar sem munnleg framsetning nemenda er metin. Auk þess eru smærri verkefni metin til einkunnar.

Munnlegt próf og vikuleg verkefni.

ÍSE601G • Fjölmiðlamál • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Katrín Axelsdóttir Aðjunkt

Viðfangsefni

Fjallað verður um mál í fjölmiðlum, einkum dagblöðum en einnig talmiðlum. Lesnar verða ýmsar blaðgreinar og áhersla lögð á atriði sem gjarna vefst fyrir útlendingum. Mismunandi málsnið, munur talmáls og ritmáls, vandamál við þýðingar, fyrirsagnir, algengar málvillar og ambögur verða m.a. til umfjöllunar og íslensk málstefna verður kynnt.

Vinnulag

Mikilvægt er að nemendur saki tíma reglulega og vinni þau verkefni jafnóðum sem fyrir þá eru lögð, einnig verkefni sem ekki er skylda að skila. Þá er ætlast til þess að nemendur fylgist vel með fjölmiðlum á námskeiðstímanum og séu virkir í tímum, enda byggjast tímarnir að hluta til á umræðum.

Verkefni (30%) og skriflegt próf í lok námskeiðs (70%).

ÍSE602G • Íslenskar bókmenntir síðari alda • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Jón Karl Helgason Dósent

Inntak/viðfangsefni

Allt fram að lokum nítjándu aldar bjó meirihluti Íslendinga á sveitaheimilum víðsvegar um land. Í upphafi tuttugustu aldar hófust hins vegar miklir fólksflutningar til sjávarplássá meðfram ströndum landsins, ekki síst til Reykjavíkur. Þegar leið á öldina hófust jafnframt miklir fólksflutningar frá sjávarplássunum til höfuðborgarsvæðisins og sér enn ekki fyrir endann á þeirri þróun. Í þessari málstofu verða til umfjöllunar íslenskar skáldsögur, smásögur og kvikmyndir sem snúast með einum eða öðrum hætti um þessa miklu þjóðfélagsbreytingu. Meðal annars verða lesin skáldverk eftir Halldór Laxness, Indriða G. Þorsteinsson, Svövu Jakobsdóttur, Einar Káráson og Jón Kalman Stefánsson og horft á kvikmyndir á borð við Börm náttúrunnar, Land og synir og Hafíð.

Kennsluhættir/vinnulag

Námskeiðið byggir á fyrirlestur kennara og virkri þátttöku nemenda í tímum. Nemendur munu vinna bæði einstaklings- og hópverkefni sem tengjast viðfangsefnum námskeiðsins.

Einstaklings- og hópverkefni nemenda verða metin til einkunnar en á móti henni kemur einkunn í lokaprófi í lok annar.

ÍSE603G • Setningafræði II • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Margrét Jónsdóttir Dósent

Viðfangsefni

Megináhersla verður lögð notkun sagna í horfum. Í því skyni verður einkum hugað að merkingu sagnanna, m.a. út frá eðli frumlagsins; í því ljósi verða sagnirnar flokkaðar. Notkun horfa í íslensku verður borin saman við samsvarandi orðskipanir í erlendum málum eftir því sem ástæða þykir til.

Vinnulag

Kennt verður í fyrirlestur. Í hverri viku verða lögð fyrir sérstök heimaverkefni sem ætlast er stúdentar skili kennara; farið verður yfir verkefni í kennslustundum.

Námsmat

Tvö heimaverkefni sem hvort um sig gildir 40%. Annað verkefnið verður lagt fyrir í kennsluhléi, hitt í námskeiðslok. 5% einkunnarinnar kemur úr vikulegum heimaverkefnum enda hafi nemandi skilað a.m.k. 7 verkefnum af 10. Fyrir framsögur í kennslustundum, þar sem allt að þrjú nemendur vinna saman að verkefni, getur nemandi fengið allt að 15%.

ÍSK202M • Meðferð talaðs máls • (5e) • Haust • 2f

Aðstoðarkennari: Margrét Pálsdóttir

Fjallað verður um hljóðmyndun, hljóðmótun, öndun, raddbeitingu, raddvernd, framburð og framsögn. Einnig verður fengist við upplestur, áherslur og hrynjandi, mun talaðs máls og ritaðs og mismunandi málsnið. Sérstök áhersla er lögð á að nemendur verði færir um að flytja fræðilega fyrirlestra á ráðstefnum, kunni að nota miðlana skjávarpa og úthendur á skilvirkan hátt og séu undirbúnir fyrir umræður í lok fyrirlestrar.

Námsmat Heimaverkefni (20%). Erindi flutt á nemendaráðstefnu í lok námskeiðs (20%). Munnlegt próf (20%)

ÍSL001G • Rannsóknarverkefni á BA-stigi • (10e) • Haust

Rannsóknarverkefni á BA-stigi í samráði við umsjónarmann náms.

ÍSL002G • Rannsóknarverkefni á BA-stigi • (10e) • Vor

Rannsóknarverkefni á BA-stigi í samráði við umsjónarmann náms.

ÍSL101G • Textagerð • (10e) • Haust • 4f

Nemendur verða þjálfaðir í samningu ýmiss konar nytjatekta; auglýsinga, fréttatil kynninga, kynningarbæklinga, leiðbeininga, handbóka, vefsíðna o.fl. Skoðað verður hvað einkennir slíka texta og hvernig þeir þjóna best tilgangi sínum. Hugað verður að málfari og framsetningu, svo og tengslum við miðil (mynd, net o.s.frv.).

ÍSL102G • Íslenskt mál að fornu I • (10e) • Haust • 3f

Kennari: Guðrún Þórhallsdóttir Dósent

Forkröfur: Miðað er við að nemendur taki námskeiðið á þriðja misseri í BA-námi í íslensku.

Markmið:

Að nemendur

- þekki fræðasviðin málsögu og samanburðarmálfræði og helstu tegundir málbreytinga
- hafi innsýn í hljóðkerfi frumnorænu
- kunni skil á frumnorænum hljóðbreytingum sem höfðu áhrif á hljóð- og beygingarkerfi íslensku
- hafi gott vald á hefðbundinni beygingarflokkun íslensks formáls og geti beygt orð að fornum hætti
- hafi yfirsýn yfir þróun beyginga á leið til nútímamáls
- þekki mismunandi aðferðir við útgáfu fornra texta
- geti fært íslenskan texta til forníslensks málstigs með samræmdri stafsetningu fornri

Inntak/viðfangsefni: Námskeiðið veitir haldgott yfirlit um íslenskt formál, einkum hljóðkerfi og beygingarkerfi. Starfsaðferðir í sögulegum málvísindum verða kynntar og verður formálskerfið skoðað í sögulegu ljósi. Lítið verður aftur til frumnorænu og fjallað um helstu hljóðbreytingar sem urðu á því tímabili. Fjallað verður um heimildir um formálið og aðferðir við útgáfu fornra texta og textasýnishorn skoðuð í stafréttri útgáfu og samræmdri. Loks verður fjallað rækilega um beygingarflokkun formáls.

Kennsluhættir/vinnulag: Kennsla felst að mestu leyti í fyrirlestrum. Auk þess verða skrifleg heimaverkefni lögð fyrir nánast vikulega og um þau fjallað í sérstökum æfingatímum.

Skriflegt próf verður haldið úr öllu námsefni misserisins (vægi 75%). Gefin verða stig fyrir heimaverkefni sem mynda 25% af heildareinkunn námskeiðsins. Nauðsynlegt er að ná lágmarkseinkunn (5,0) á prófinu.

ÍSL103G • Hagnýt íslenska • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Jóhannes Gísli Jónsson Aðjunkt

Markmið

Námskeiðið er tvískipt. Markmiðin sem tengjast fræðilegum ritgerðum eru þau að nemendur

- fái yfirlit yfir helstu orðabækur um íslenskt mál
- kynnist því hvernig hægt er að nota netið við rannsóknir á íslensku máli og bókmenntum
- læri þau lögmál sem gilda um byggingu ritgerða og efnisafmörkun
- læri um mál og stíl sem hæfir fræðilegum ritgerðum
- kynnist rannsóknaraðferðum í málvísindum og bókmenntum
- læri að nýta sér fræðilegar heimildir og meta þær
- tileinki sér reglur um heimildatilvitnanir og heimildaskrár
- tileinki sér reglur um frágang og uppsetningu fræðilegra ritgerða

Markmiðin sem tengjast íslenskri málnotkun eru þau að nemendur

- tileinki sér reglur um stafsetningu og greinarmerkjasetningu
- átti sig á aðaleinkennum íslenskrar málstefnu og forsendum hennar
- kynnist mismunandi málsniðum og helstu einkennum þeirra.
- kynnist helstu vandamálum sem upp koma við íslenskun ýmiss konar nytjatekta

Viðfangsefni

Námskeiðið skiptist í tvo meginþætti. Annað meginviðfangsefnið eru ýmis grundvallaratriði sem tengjast ritgerðasmíð á sviði íslenskrar málfræði eða bókmennta en hitt meginviðfangsefnið er íslensk málnotkun (sbr. markmiðslýsinguna að ofan).

Námsmat byggist á vikulegum heimaverkefnum, stóru miðannarverkefni og fræðilegri ritgerð.

ÍSL202G • Íslenskt mál að fornu II • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Jón Axel Harðarson Prófessor

Markmið: Að nemendur

- kunni góð skil á hljóðkerfisfræði forníslensku
- þekki helstu hljóðbreytingar sem orðið hafa í íslensku frá 12. til miðrar 16. aldar
- hafi fengið góða innsýn í Fyrstu málfræðiritgerðina og átti sig á mikilvægi hennar fyrir íslenska málfræði og sögu málvísinda
- geti nýtt sér forníslenska texta sem málvísindalegar heimildir.

Inntak/viðfangsefni: Námskeiðið er beint framhald af Íslensku máli að fornu I. Fjallað verður rækilega um hljóðkerfi forn máls og farið yfir helstu hljóðbreytingar sem orðið hafa frá 12. til miðrar 16. aldar. Fyrsta málfræðiritgerðin verður lesin og grein gerð fyrir mikilvægi hennar bæði fyrir íslenska og norræna málfræði og sögu málvísinda. Þá verður farið yfir sýnishorn texta í óbundnu og bundnu máli og rætt um dróttkvæði sem málvísindalegar heimildir.

Kennsluhættir/vinnulag: Kennsla felst að mestu leyti í fyrirlestrum. Auk þess verða fimm heimaverkefni lögð fyrir nemendur og um þau fjallað í sérstökum æfingatímum.

Skriflegt próf verður haldið úr öllu námsefni misserisins (vægi 75%). Heimaverkefni, sem stig verða gefin fyrir, mynda 25% af heildareinkunn námskeiðsins. Nauðsynlegt er að ná lágmarkseinkunn (5,0) á prófinu.

ÍSL301G • Straumar og stefnur í bókmenntafræði • (10e) • Haust • 3f + 1u

Kennari: Dagný Kristjánsdóttir Prófessor

Aðstoðarkennari: Benedikt Hjartarson

Sögulegt yfirlit yfir þróun bókmenntafræði á 20. öld. Auk fyrirlestra er gert ráð fyrir umræðutímum þar sem nemendum er ætlað að beita ólíkum nálgunarleiðum á bókmenntatexta.

Æskileg undirstaða: Bókmenntafræði (ÍSL416G)

ÍSL304G • Eddukvæði og dróttkvæði • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Ármann Jakobsson Dósent

Í námskeiðinu verður fjallað um þau eddukvæði og dróttkvæði sem segja frá heildnum goðum og hetjum fornaldar. Rætt verður um goðafræði og heimsmynd heidinnar, germönsk hetjukvæði og um leyndardóma dróttkvæðs skáldskapar. Spurt verður um heimildagildi kvæðanna, varðveislu þeirra í munnlegri geymd og ritun þeirra á miðöldum.

Munnlegt próf í lok námskeiðs (50 %). Stutt ritgerð (40 %). Önnur verkefni nemenda (10 %).

ÍSL305G • Skáldsögur á 20. öld • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Dagný Kristjánsdóttir Prófessor

Í þessu námskeiði lesum við nokkrar valdar skáldsögur með hliðsjón af sambandi bókmennta og sjónmenningar, orðum og myndum. Við byrjum á textum sem lýsa myndum og eru afar myndrænir, spyrjum um augað sem sér í textanum og hvernig horft er. Við skoðum tilraunir til að sveigja texta að ljósmynd eða málverki eða kvikmynd og við spyrjum hvort orðið og myndin hafi samið frið núna eða hið gagnstæða? Námsmat verður í formi styttri verkefna og ritgerðar.

ÍSL306G • Hljóðfræði • (10e) • Haust • 4f

Aðstoðarkennari: Francois Frans Heenen

Fjallað er um gerð talfæra, hljóðmyndun og hljóðlýsingu. Þjálfun í hljóðritun. Kynntar helstu aðferðir hljóðkönnunar með hljóðeðlisfræðilegum aðferðum. Rannsóknir á hljóðskynjun. Afmörkun og tengsl hljóðfræði og hljóðkerfafræði.

ÍSL307G • Erlend áhrif á íslenskt mál fyrr á öldum • (10e) • Haust • 4f

Aðstoðarkennari: Veturlíði G Óskarsson Prófessor

Í námskeiðinu verður fjallað um **erlend áhrif á íslensku frá elstu tíð og fram yfir siðaskipti**, með nokkrum samanburði við síðari tíma, einkum í ljósi málhreinunarstefnu 19.-20. aldar. Verður sjónum m.a. beint að þætti miðlagþýsku, máls Hansakaupmanna, sem mótaði mjög nágrannamálin í Skandinavíu á 13.-16. öld, en einnig verður hugað að áhrifum ensku á 15. öld ("ensku öldinni"), fornensku, fornháþýsku og saxnesku á 11. og 12. öld og dönsku eftir 1500. Meginmarkmið námskeiðsins er að í lok þess hafi nemendur fengið gott yfirlit um þessi áhrif, hvaðan og hvernig þau bárust, hvers eðlis þau voru og hvort þau hafa lifað áfram.

Lesnar verða fræðigreinar og bókarkaflar sem fjalla um erlend áhrif á tungumál, jafnt nú sem fyrr á öldum. Enn fremur verða greindir textar af mismunandi tagi, frá mismunandi tímum, og hugað að því á hvern hátt erlend áhrif birtast í þeim.

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra, umræðutíma og verkefnatíma.

Gert er ráð fyrir tveimur til þremur skriflegum eða munnlegum verkefnum og að námskeiðinu ljúki með skriflegu lokaprófi, 50-60%. Mæting og þátttaka í umræðum í tímum og/eða skil minni verkefna mun gilda 10%, ef hægt er.

ÍSL405G • Aðferðir og vinnubrögð • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Jóhannes Gísli Jónsson Aðjunkt

Markmið

Að nemendur

- fái yfirlit yfir helstu orðabækur um íslenskt mál
- kynnist því hvernig hægt er að nota netið við rannsóknir á íslensku máli og bókmenntum
- læri þau lögmál sem gilda um byggingu ritgerða og efnisafmörkun
- læri um mál og stíl sem hæfir fræðilegum ritgerðum
- kynnist rannsóknaraðferðum í málvísindum og bókmenntum
- læri að nýta sér fræðilegar heimildir og meta þær
- tileinki sér reglur um heimildatilvitnanir og heimildaskrár
- tileinki sér reglur um frágang og uppsetningu fræðilegra ritgerða

Viðfangsefni

Meginviðfangsefni námskeiðsins eru ýmis grundvallaratriði sem tengjast ritgerðasmíð á sviði íslenskrar málfræði eða bókmennta (sbr. markmiðslýsinguna að ofan).

Námsmat byggist á heimaverkefnum (aðra hverja viku), stóru miðannarverkefni og lokaprófi.

ÍSL406G • Inngangur að málfræði • (10e) • Haust

Kennari: Sigríður Sigurjónsdóttir Dósent

Í námskeiðinu verða nemendum kynnt helstu viðfangsefni í málvísindum og undirstöðuatriði í íslenskrri málfræði. Leitast verður við að efla skilning nemenda á eðli mannlegs máls og kynna þeim helstu grundvallarhugtök og aðferðir málvísinda. Fjallað verður um valin atriði innan höfuðgreina málvísindanna með hlíðsjón af íslensku: beygingar, orðflokka, setningaliði, málljóð, hljóðritun og íslenskar mállýskur. Helstu hlíðargreinar málvísindanna verða einnig kynntar: félagsleg málvísindi, máltaka barna, mál og mannhugur og söguleg málvísindi. Að lokum verður gefið stutt yfirlit yfir þróun málvísinda og rætt um sögu málfræðirannsókna á Íslandi.

Kennsla í námskeiðinu fer fram í fyrirlestrum kennara og umræðum nemenda og kennara um námsefnið.

10. skrifleg heimaverkefni yfir misserið sem veга samtals 30% í námsmati. Skriflegt lokapróf sem vegur 70% í námsmati. Nemendur verða að fá einkunnina 5,0 eða herra á lokaprófi til að ljúka námskeiðinu.

ÍSL407G • Íslensk hljóðfræði og hljóðkerfisfræði • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Sigríður Sigurjónsdóttir Dósent

Farið verður í undirstöðuatriði íslenskrar hljóðmyndunar og hljóðritunar, svo og grundvallaratriði hljóðeðlisfræði og hljóðkerfisfræði. Lögð verður áhersla á að tengja íslenska hljóð- og hljóðkerfisfræði almennum fræðikenningum og þjálfna nemendur í notkun helstu hugtaka og greiningaraðferða. Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að þekkja helstu einkenni íslenskra málljóða, hljóðkerfis og hljóðreglna. Einnig eiga þeir að geta lesið einfaldar fræðilegar greinar um íslenska hljóðfræði og hljóðkerfisfræði, en frekari þjálfun í þessum undirgreinum málfræðinnar fæst aðeins með því að sækja sérstök framhaldsnámskeið í þeim.

Kennsla fer fram í fyrirlestrum kennara og umræðum nemenda og kennara um námsefnið.

Nemendur fá 6 heimaverkefni á misserinu sem veга samtals 20% í námsmati. Námskeiðinu lýkur með skriflegu prófi sem vegur 80% í námsmati. Athugið að nemendur verða að fá einkunnina 5,0 eða herra á prófinu til að ljúka námskeiðinu.

ÍSL408G • Íslensk beygingar- og orðmyndunarfræði • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Eiríkur Rögnvaldsson Prófessor

Markmið námskeiðsins eru að nemendur fái innsýn í fræðigreininna orðhlutafræði (morphology) og góða yfirsýn yfir bæði orðmyndun og beygingu í íslensku. Þeir eiga að þekkja helstu orðmyndunarferli (afleiðslu og samsetningu) og gerþekkja íslenskt beygingarkerfi. Þeir eiga að þekkja málfræðilegar formdeildir í íslensku (kyn, tölu, fall, tíð, persónu o.s.frv.) og geta gert grein fyrir stöðu þeirra og venslum. Þeir eiga að geta lýst íslenskrri orðmyndun og beygingu með skirskotun til fræðilegra kenninga og líkana. Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að vera færir um að fást við íslenska orðhlutafræði á sjálfstæðan og skipulegan hátt.

Á námskeiðinu verður fjallað um grundvöll orðhlutafræðinnar. Farið verður vandlega í grundvallarhugtök eins og **myndan** (morfem), **orð**, **rót**, **aðskeyti**, **stofn** o.s.frv. Gerð verður grein fyrir muninum á **lærðri** og **virkrri** orðmyndun og farið yfir helstu orðmyndunarferli í íslensku og virkni þeirra. Málfræðilegar formdeildir verða skoðaðar vandlega og áhersla lögð á stöðu þeirra og samspil í kerfinu. Hugtökin **markað** og **ómarkað** verða kynnt og skoðað hvaða gildi þau hafa í beygingarlýsingunni. Farið verður ítarlega yfir beygingu nafnorða, lýsingarorða, fornafna og sagna og gerð grein fyrir beygingarflokkum og tilbrigðum. Sérstaklega verður skoðað hvaða flokkar eru opnir og hverjir lokaðir, hvað er almennt og hvað sjaldgæft, og hvernig lýsa megi beygingu á formlegan hátt.

Kennslan byggist á vikulegum fyrirlestrum kennara og verkefnavinnu nemenda. Í fyrirlestrum verður farið yfir hugtök og aðferðir, auk þess sem tækifæri gefst til að svara fyrirspurnum nemenda um námsefnið. Í verkefnum sem lögð verða fyrir vikulega verða nemendur þjálfaðir í beitingu hugtaka og greiningu valinna viðfangsefna í íslenskrri beygingu og orðmyndun. Farið verður yfir verkefni og dreift úrlausnarblaði.

Námsmat felst annars vegar í vikulegum heimaverkefnum (30%) og hins vegar skriflegu lokaprófi (70%).

ÍSL409G • Íslensk setningafræði og merkingarfræði • (5e) • Haust • 4f

Kennari: Jóhannes Gísli Jónsson Aðjunkt

Í þessu námskeiði verður fjallað um grundvallaratriði í íslenskrri setningafræði, meðal annars orðflokkegreiningu, setningaliði, liðgerðarreglur, flokkun sagna, færslur af ýmsu tagi og málfræðihlutverk. Einnig verður fjallað um merkingarfræði og tengsl hennar við setningafræði.

ÍSL414G • Málnotkun • (10e) • Vor • 3f

Kennari: Sigríður Sigurjónsdóttir Dósent

Tilgangur þessa námskeiðs er að þjálfna nemendur í málfræði og málnotkun með áherslu á þætti sem nýtast við ýmis störf s.s. kennslu, fjölmiðlastörf, útgáfustörf o.fl. Textar af ýmsu tagi verða skoðaðir og einkenni þeirra greind. Áhersla verður lögð á þjálfun í hvers kyns meðferð texta, ekki síst á gagnrýninn yfirllestur á eigin texta og annarra með tilliti til málsniðs, byggingar, málvars, stafsetningar og frágangs.

ÍSL415G • Íslensk bókmenntasaga • (10e) • Vor • 3f

Kennari: Ármann Jakobsson Dósent

Kennari: Sveinn Yngvi Egilsson Prófessor

Yfirlit yfir íslenska bókmenntasögu frá öndverðu til okkar daga. Lögð verður áhersla á að setja hræringar og nýjungar í íslenskar bókmenntum í samhengi við alþjóðlega strauma í bókmenntum álfunnar.

Próf í verkefnaviku 40% Próf í lok misseris 40% Fyrirlestrar dagbók 10% Mæting og frammistaða í tímum 10%

ÍSL415M • Skrift og handrit • (10e) • Vor • 4f

Aðstoðarkennari: Guðvarður Már Gunnlaugsson Rannsóknardósent

Fjallað verður um upphaf skriftar á Íslandi og þróun hennar fram á 19. öld og lögð áhersla á gildi handrita fyrir málsögu rannsóknir. Einnig verður fjallað um bókagerð, áhöld til skriftar og varðveislu handrita. Hverjir áttu handritin? Hvað var skrifað og til hvers? Stúdentar lesa valin sýnishorn úr handritum frá 12. öld fram á 19. öld með það að markmiði að þeir verði læsir á helstu tegundir skriftar sem notaðar hafa verið á Íslandi og geri sér grein fyrir þróun skriftar og stafsetningar.

ÍSL416G • Bókmenntafræði • (10e) • Haust • 4f

Aðstoðarkennari: Jón Yngvi Jóhannsson

Kynnt eru ýmis undirstöðuhugtök í bókmenntafræði og greiningaraðferðir er þeim tengjast. Í upphafi er stiklað á helstu rannsóknarstefnum og hugað að tengslum veruleika og skáldskapar, tungumáli sem táknerfi, textum og textatengslum. Því næst er vikið að ljóðum, sögum og leikritum, hugtök og aðferðir skýrð og nemendur þjálfaðir í að nota þau. Á skiptast fyrirlestratímar og verkefnatímar. Skilgreiningar, hugtakalistar og skýringar ýmissa greiningaraðferða eru aðgengilegar á vefsvæði námskeiðsins.

Ritgerðir og skriflegt próf.

ÍSL420G • Erindi á Mímisþingi • (2e) • Haust

Nemendur sem flytja erindi á Mímisþingi gefst kostur á að fá það metið til eininga.

ÍSL420G • Erindi á Mímisþingi • (2e) • Vor

Nemendur sem flytja erindi á Mímisþingi gefst kostur á að fá það metið til eininga.

ÍSL422G • Miðaldabókmenntir: rannsóknaraðferðir, hugmyndafræði og bókmenntagreinar • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Ármann Jakobsson Dósent

Fjallað verður um mismunandi leiðir til þess að nálgast miðaldatexta, hvort sem er eftir hefðbundnum leiðum bókmenntafræði miðalda eða nútímabókmenntarannsókna. Þá verður lesið og rætt um viðhorf miðaldamanna til bókmenningar, sagnaskemmtunar og skáldskapar. Helstu greinar íslenskra miðaldabókmennta verða lesnar.

Nemendur munu setja saman 6000 orða ritgerð um eitt af 20 efnum sem kennari kynnir í upphafi námskeiðs. Í ritgerð skulu nemendur sýna tök á vísindalegri og sögulegri aðferðafræði, t.d. frágangi, heimildarýni, gagnrýnni hugsun og nákvæmni. Í lok námskeiðs mun fara fram munnlegt próf úr efni þess. Nemendur skulu ná lágmarkseinkunn (5,0) á báðum prófþáttum. Þá verður mæting og frammistaða í kennslustundum metin til einkunnar. Vægi einstakra efnisþátta verður sem hér segir: Munnlegt próf að vori 50 % Stutt ritgerð (lengdarviðmið 6000 orð) 40 % Annað 10%

ÍSL425G • Ritgerð til BA-prófs í íslensku • (10e) • Haust

BA-ritgerðin er skrifuð í samráði við kennara. Hún á að sýna hæfni stúdentsins til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulegrar úrvinnslu efnis og heimilda, svo og til notkunar fræðilegra hjálpargagna. Fyrirhugað er að halda sérstaka fræðslufundi um ritun B.A.-ritgerða og eru nemendur hvattir til að sækja þá. Fundir þessir verða auglýstir nánar á heimasíðu íslenskuskorar.

ÍSL426G • Ritgerð til BA-prófs í íslensku • (10e) • Vor

BA-ritgerðin er skrifuð í samráði við kennara. Hún á að sýna hæfni stúdentsins til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulegrar úrvinnslu efnis og heimilda, svo og til notkunar fræðilegra hjálpargagna. Fyrirhugað er að halda sérstaka fræðslufundi um ritun B.A.-ritgerða og eru nemendur hvattir til að sækja þá. Fundir þessir verða auglýstir nánar á heimasíðu íslenskuskorar.

ÍSL427G • Ritgerð til BA-prófs í íslensku • (10e) • Sumar

BA-ritgerðin er skrifuð í samráði við kennara. Hún á að sýna hæfni stúdentsins til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulegrar úrvinnslu efnis og heimilda, svo og til notkunar fræðilegra hjálpargagna. Fyrirhugað er að halda sérstaka fræðslufundi um ritun B.A.-ritgerða og eru nemendur hvattir til að sækja þá. Fundir þessir verða auglýstir nánar á heimasíðu íslenskuskorar.

ÍSL428G • Ritgerð til BA-prófs í íslensku • (20e) • Haust

Eingöngu fyrir nemendur sem lesa íslensku sem aðalgrein til 90 eininga. Fyrirhugað er að halda sérstaka fræðslufundi um ritun B.A.-ritgerða og eru nemendur hvattir til að sækja þá. Fundir þessir verða auglýstir nánar á heimasíðu íslenskuskorar.

ÍSL429G • Ritgerð til BA-prófs í íslensku • (20e) • Vor

Eingöngu fyrir nemendur sem lesa íslensku sem aðalgrein til 90 eininga. Fyrirhugað er að halda sérstaka fræðslufundi um ritun B.A.-ritgerða og eru nemendur hvattir til að sækja þá. Fundir þessir verða auglýstir nánar á heimasíðu íslenskuskorar.

ÍSL430G • Ritgerð til BA-prófs í íslensku • (20e) • Sumar

Eingöngu fyrir nemendur sem lesa íslensku sem aðalgrein til 90 eininga. Fyrirhugað er að halda sérstaka fræðslufundi um ritun B.A.-ritgerða og eru nemendur hvattir til að sækja þá. Fundir þessir verða auglýstir nánar á heimasíðu íslenskuskorar.

ÍSL436G • Íslendingasögur og Sturlunga • (10e) • Vor • 4f

kemur síðar

ÍSL437G • Rómantíkin á Íslandi • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Sveinn Yngvi Egilsson Prófessor

Rómantíkin sem listastefna og áhrifafl í bókmenntum 19. aldar og fram á okkar daga. Hugtakið rómantík verður tekið til skoðunar og valdir textar íslenskra skálda og rithöfundar lesnir í ljósi þess. Einkum verður hugað að rómantískri afstöðu til sögu, þjóðernis og náttúru. Fjallað verður um ýmsar bókmenntagreinar í því sambandi, t.a.m. ljóð, sendibréf, dagbækur, þýðingar, smásögur og skáldsögur.

ÍSL438G • Forníslenska og frændtungurnar • (10e) • Vor • 2f

Kennari: Guðrún Þórhallsdóttir Dósent

Nútímamálin enska, þýska og íslenska eiga margt sameiginlegt og þessi skyldleiki verður enn ljósari og skiljanlegri ef skyggnst er aftur í tímann. Fjallað verður um hinar forngermönsku frændtungur íslenskunnar, svo sem fornensku, fornsaxnesku og fornháþýsku, auk norrænna mála. Farið verður yfir nokkur helstu einkenni í málfræði formálanna með samanburði við norrænu og íslensku og lesin stutt textasýni. Nauðsynleg undirstaða: Íslenskt mál að fornu I (ÍSL102G)

ÍSL440G • Setningafræði • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Jóhannes Gísli Jónsson Aðjunkt

Markmið

Að nemendur öðlist þekkingu á ýmsum mikilvægum hugtökum og fræðilegum hugmyndum í setningafræði og geti notað þessa þekkingu til að takast á við ný viðfangsefni á þessu sviði.

Viðfangsefni

Kynntar verða helstu aðferðir og hugtök setningafræðinnar. Af einstökum viðfangsefnum má nefna setningaliði, liðgerðakenninguna, hlutverksvarpanir, sagnfærslu, rökformgerð, fallmörkun, bindilögmal og hömlur á færslum. Umfjöllunin verður byggð á dæmum úr íslensku, ensku og ýmsum öðrum tungumálum.

Vinnulag

Kennsla í námskeiðinu er einkum í formi fyrirlestra en nemendur eru hvattir til virkrar þátttöku með spurningum og athugasemdum. Námsmátið byggist á heimaverkefnum, tímafyrirlestri, ritgerð og skriflegu lokaprófi.

ÍSL441G • Íslenskt skáldamál frá dróttkvæðum til rímna • (10e) • Vor • 4f

Aðstoðarkennari: Haukur Þorgeirsson

Í námskeiðinu verður fjallað um heiti, kenningar og blómað mál í íslenskum kveðskap. Rætt verður um samnorrena arfleifð og íslenskar nýjungar, fagurfræðileg og hugmyndafræðileg sjónarmið, áhrif Snorra-Eddu og Laufás-Eddu og mismunandi notkun skáldamálsins eftir skáldskapargreinum. Sérstaklega er skoðuð hin aldalanga barátta milli þeirra sem sóttust eftir að yrkja í fornum og íburðarmiklum stíl og hinna sem vildu einfalda skáldamálið og hreinsa það af arfleifð heidinnar. Mikið verður lesið og skýrt af kveðskap. Markmiðið er að nemendur verði læsir á íslenskt skáldamál frá upphafi og fram á 19. öld.

ÍSL442G • Textafræði • (10e) • Haust • 4f

Breytingar á textum (einkum í íslenskum miðaldaritum) í eftirritum misjafnlega langt komnum frá frumriti, aðferðir við samanburð handrita, greining á skyldleika varðveitra handrita og tilraunir til að komast sem næst frumtexta. Markmið námskeiðsins er að veita stúdentum innsýn í gildi og takmarkanir vísindalegra textaútgáfa sem heimilda við málfræðilegar, bókmenntalegar og sagnfræðilegar rannsóknir, gera stúdentana færa um að nota textafræðilegar útgáfur og veita þeim nauðsynlegan undirbúning til að ganga frá þess konar útgáfum.

ÍSL504M • Smælki • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Ásdís Egilsdóttir Dósent

Lesnar verða frásagnir frá miðöldum sem eiga það sameiginlegt að vera smáar á sniðum, jarteinir, dæmisögur, ævintýri og þætti. Fjallað verður um hugmyndaheim og tilgang frásagnanna og tengsl þeirra við evrópskan menningarheim. Þá verður hugað að varðveislu frásagnanna og hlutverki þeirra innan þeirra rita sem þær eru oft felldar að.

ÍSL505M • Ferðir í bókmenntum • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Sveinn Yngvi Egilsson Prófessor

Málstofa um ferðir í bókmenntum síðari alda. Lesnar verða reisubækur, vegaljód, barnabækur, skáldsögur og ferðalýsingar af ýmsu tagi frá 17. öld og fram á okkar daga. Fjallað verður um hugmyndir manna um lífið og skáldskapinn sem ferðalag og um ytri sem innri staðarlýsingar. Auk umsjónarmanns málstofunnar munu ýmsir fræðimenn og rithöfundar flytja fyrirlestra, m.a. Anna Heiða Pálsdóttir, Jón Karl Helgason, Óskar Árni Óskarsson, Steinunn Inga Óttarsdóttir og Sumarliði Ísleifsson.

ÍSL506M • 17. öldin og Sjón • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Sveinn Yngvi Egilsson Prófessor

Heimsmynd 17. aldar manna var margþætt og ofin saman úr svo ólíkum þráðum að nútímamönnum getur reynt erfitt að sjá úr henni eina heild. Öldin er oft kennd við galdra og hindurvítni, trú á furður og djöfla, en hún var um leið mikill uppgangstími vísinda og blómaskeið háleitra trúarbókmennta. Margir helstu lista- og menntamenn aldarinnar endurspeglar þessa margþættu heimsmynd, m.a. höfuðskáldin Hallgrímur Pétursson og Stefán Ólafsson, auk Jóns Guðmundssonar lærða. Sá síðastnefndi svífur yfir vötnum í skáldsögunni Rökkurbýsnum eftir Sjón sem verður notuð sem eins konar lykilla að 17. öldinni í námskeiðinu. Hugað verður að hinni margþættu heimsmynd eins og hún birtist í bókmenntum og lærdómi, hvort sem það voru kvæði af Kristi eða heimslystarvísur, náttúrufræði eða þjóðtrú, frásagnir af Spánverjavígum eða Tyrkjaráni.

ÍSL507M • Máltaka barna • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Sigríður Sigurjónsdóttir Dósent

Gefið verður yfirlit yfir málfræðilegar rannsóknir á máltöku barna. Byrjað verður á að kynna líffræðilegar forsendur máltöku (málstöðvar í heilanum, markaldur í máli, o.fl.). Rætt verður um kenningar um máltöku og saga barnamálsrannsóknna rakin. Síðan verður fjallað um hvernig börn ná valdi á höfuðþáttum móðurmáls síns, þ.e. hljóð- og hljóðkerfisfræði, beygingar- og orðmyndunarfræði, setningafræði, merkingarfræði og þróun orðaforða. Að lokum verða frávík í málþroska rædd (stam, lesblinda og sértækar málþroskaraskanir) og fjallað um tvítýngi og máltöku annars og erlendra mála. Markmið námskeiðsins er að varpa ljósi á hvernig börn læra móðurmál sitt og á þau stig sem börn ganga í gegnum í málþroska sínum. Í þessum tilgangi verða lesnar íslenskar og erlendar greinar og vísað í nokkrar bækur til hliðsjónar. Eitt heimaverkefni sem felst í því að nemendur fylgjast með máltöku ungs barns (1-5 ára) tvisvar sinnum á misserinu (vegur 10% í námsmáti). Ritgerð (u.þ.b. 10 bls.) um eitthvert atriði í máli barnsins (hljóð- eða hljóðkerfisfræði, beygingar- eða orðmyndunarfræði, setningafræði, o.s.frv.). Ætlast er til að nemendur geri grein fyrir athugun sinni á völdu atriði í máli barnsins og fjalli um það fræðilega með hliðsjón af lesefni námskeiðsins og fyrirlesturum kennara. (Vegur 40% í námsmáti. Nánari leiðbeiningum um ritgerðina verður dreift í fyrstu kennsluvíku.) Lokapróf (vegur 50% í námsmáti).

ÍSL601M • Glæpasagan • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Bergljót S Kristjánsdóttir Prófessor

Í námskeiðinu verða lesin verk ýmissa erlendra höfunda sem höfðu mikil áhrif á þróun glæpasögunnar á 19. og 20. öld (Poe, Conan Doyle, Christie, Chandler, Hammett, McBain). Íslenskar glæpasögur verða þó meginviðfangsefni námskeiðsins, þær verða settar í bókmenntasögulegt samhengi og ýmis fræði um glæpasöguna kynnt, allt frá skrifum Poes til samtímaskrifa bókmenntafræðinga og sálfræðinga sem fást við hugræn fræði. Fjallað verður um greinareinkenni glæpasögunnar, form hennar og inntak, og lesendur þeirra ekki síður en þær sjálfar, höfunda þeirra og samfélagið/menninguna sem þær spretta úr. Loks verður horft á kvikmyndaadlaganir glæpasagna. BA-nemendur: flytja fyrirlestur í tíma (25%), fá verkefni að glíma við í verkefnavíku (5%) en námskeiði lýkur með munnlegu prófi (60%). Frammistaða í tímum er 10% af námsmáti. MA-nemendur: skila sömu vinnu og BA neman en fá aðeins 45% fyrir hana. Að auki svara þeir heimaprófi (45%).

ÍSL603M • Málstofa: Gyrðir Elíasson • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Bergljót S Kristjánsdóttir Prófessor

Í málstofunni fjalla ýmsir fyrirlesarar, fræðimenn, skáld og rithöfundar um verk og feril Gyrðis Elíassonar. Reynt verður að víkja að sem flestum þáttum í höfundarverki hans og rætt t.d. um þýðingar hans ekki síður en ljóð og sögur. Verk hans verða sett í sögulegt samhengi, og þá rætt um textatengsl ekki síður en stefnur og trauma. Fyrirlesarar verða Ástráður Eysteinnsson, Einar Kárason, Halldór Guðmundsson, Kriststján B. Jónasson, Linda Vilhjálmisdóttir, Sveinn Yngvi Egilsson, Valgerður Brynjólfssdóttir, Vigdís Grímsdóttir og margir fleiri. BA-nemar: halda dagbók sem þeir skila í tvennu lagi. MA-nemar: halda dagbók og skrifa að auki ritgerð um valið/valin verk eftir Gyrði.

ÍSL604M • Málstofa: Mál og kyn • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Guðrún Þórhallsdóttir Dósent

Fjallað verður um fyrirbærið málfræðilegt kyn, kynjakerfi íslensku og sögu þess. Rætt verður um hlutverk málfræðilegra kynja í íslensku, orðaforða um karla og konur og mun á máli karla og kvenna. Þá verða baráttu fyrir jafnrétti í tungumálinu gerð skil og aðstæður hérlendis bornar saman við aðstæður í öðrum löndum.

Gert er ráð fyrir þátttöku gesta innan og utan Háskólans sem fjalla um ýmsar hliðar þessara mála (málfræðingar, félagsvísindamenn o.fl.). Námskeiðið krefst góðrar mætingar og virkrar þátttöku nemenda. Nemendur fylgjast með fyrirlestrum, taka þátt í umræðum og skila skýrslum um viðfangsefni hverrar viku.

Allir nemendur skila skýrslum um viðfangsefni námskeiðsins tvisvar á misserinu. Einnig verður tekið tillit til þátttöku í umræðum.

Meistarar nemar vinna sérstakt verkefni að auki.

KVI001G • Ritgerð til BA-prófs í kvikmyndafræði • (10e) • Haust

Umsjónarmaður: Björn Ægir Norðfjörð Aðjunkt

Umsjónarmaður: Gunnþórunn Guðmundsdóttir Lektor

Umsjónarmaður: Gottskálf Þór Jensson Dósent

Nemendur velja sér verkefni í samráði við fasta kennara. Ritgerðin skal sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulegrar og traustrar úrvinnslu og meðferðar heimilda og til skýrrar og vandaðrar framsetningar. Nemendum er skylt að sækja tíma í Hagnýtum leiðbeiningum um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA-ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram á 3 fundum á vegum þeirra leiðbeinenda, sem eru fastráðnir kennarar í skorinni, og er alls 6 kennslustundir. Ath. þessi námsþáttur er einungis í boði á haust og vormisseri.

KVI002G • Ritgerð til BA-prófs í kvikmyndafræði • (10e) • Vor

Umsjónarmaður: Björn Ægir Norðfjörð Aðjunkt

Umsjónarmaður: Gunnþórunn Guðmundsdóttir Lektor

Umsjónarmaður: Gottskálf Þór Jensson Dósent

Nemendur velja sér verkefni í samráði við fasta kennara. Ritgerðin skal sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulegrar og traustrar úrvinnslu og meðferðar heimilda og til skýrrar og vandaðrar framsetningar. Nemendum er skylt að sækja tíma í Hagnýtum leiðbeiningum um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA-ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram á 3 fundum á vegum þeirra leiðbeinenda, sem eru fastráðnir kennarar í skorinni, og er alls 6 kennslustundir. Ath. þessi námsþáttur er einungis í boði á haust og vormisseri.

KVI003G • Ritgerð til BA-prófs í kvikmyndafræði • (10e) • Sumar

Umsjónarmaður: Björn Ægir Norðfjörð Aðjunkt

Umsjónarmaður: Gunnþórunn Guðmundsdóttir Lektor

Umsjónarmaður: Gottskálf Þór Jensson Dósent

Nemendur velja sér verkefni í samráði við fasta kennara. Ritgerðin skal sýna hæfni nemandans til sjálfstæðra vinnubragða, til skipulegrar og traustrar úrvinnslu og meðferðar heimilda og til skýrrar og vandaðrar framsetningar. Nemendum er skylt að sækja tíma í Hagnýtum leiðbeiningum um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA-ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram á 3 fundum á vegum þeirra leiðbeinenda, sem eru fastráðnir kennarar í skorinni, og er alls 6 kennslustundir. Ath. þessi námsþáttur er einungis í boði á haust og vormisseri.

KVII01G • Kvikmyndafræði • (10e) • Haust

Kennari: Björn Ægir Norðfjörð Aðjunkt

Hér er um að ræða grunnnámskeið greinarinnar þar sem kynnt eru lykilhugtök og aðferðir í túlkun kvikmynda. Í framhaldi verður farið yfir sögu kvikmyndafræðanna á tuttugustu öld og lesnar ýmsar mikilvægustu fræðigreinar hvers tímabils. Í kvikmyndasýningunum verður reynt að draga fram þau sérkenni sem einkenna lesefni hverrar viku enda er námskeiðið að stórum hluta hugsað sem inngangur og æfing í kvikmyndalestri. Námsmat byggist á heimaverkefnum og tveimur prófum.

Lokapróf, miðsmissispróf, greiningarverkefni og ritgerð.

KVII04G • Kvikmyndahöfundar • (10e) • Haust • 3f

Umsjónarmaður: Björn Ægir Norðfjörð Aðjunkt

Kennari: Linda Y. Mokdad

Þetta námskeið er jafnt hugsað sem ítarleg úttekt á höfundarhugtakinu og umfangsmikil kynning á höfundarverki þriggja áhrifarika en ólíkra leikstjóra. Sjónum verður beint að rótum höfundarteoriunnar í franska kvikmyndafræðinni *Cahiers du cinéma* á sjötta áratugnum og áhrifum hennar allar götur síðan. Lesnar verða fjölbreyttir fræðitextar og rýnt í lykilverk leikstjóranna með áherslu á jafnt form og þemu. Námsmat er fólgið í lokaprófi (40%), ritgerð (40%) og þátttöku í tímum (20%).

KVII05G • Evrópskar nýbylgjur • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Björn Ægir Norðfjörð Aðjunkt

Kennari: Benedikt Hjartarson

Kennari: Linda Y. Mokdad

Á sjötta og sjöunda áratug 20. aldarinnar bylti ný kynslóð leikstjóra kvikmyndalandslaginu í álfunni. Í þessu námskeiði verða sýnd m.a.

lykilverk frá Frakklandi, Englandi, Vestur-Þýskalandi og Tékkóslóvakíu, og þau túlkuð með aðstoð margvíslegs fræðiefnis.

KVI201G • Kvikmyndasaga • (10e) • Vor • 3f [i](#)

Yfirlit yfir sögu kvikmyndalistarinnar frá upphafi hennar undir lok 19. aldar til okkar daga. Áhrifaríkustu stefnur hvers tíma verða skoðaðar og lykilmyndir sýndar. Nemendur kynna sovéska myndfléttuskólanum (montage), franska impressjónismanum, þýska expressjónismanum, stúdíókerfinu bandaríska, ítalska nýraunsæinu, japanska mínimalismanum, frönsku nýbylgiunni, þýska nýbíóinu, suður-ameríska byltingabíóinu og Hong Kong-hasarmyndinni svo eitthvað sé nefnt, og reynt verður að bera þessar ólíku stefnur saman. Lögð verður áhersla á að skoða fagurfræðilega þróun kvikmyndarinnar sem og samtímaleg áhrif á útlit og inntak hennar. Námsmat byggist á tveimur prófum. 2 próf.

KVI205G • Reykjavík í bókmenntum, kvikmyndum og dægurmenningu • (10e) • Vor • 4f [i](#)

Aðstoðarkennari: Heiða Jóhannsdóttir

Í námskeiðinu verður sjónum beint að því hvernig Reykjavík hefur birst í íslenskum bókmenntum, kvikmyndum og afþreyingarmenningu. Hugað verður að framsetningu og ímyndasköpun Reykjavíkur í margvíslegum textum, allt frá verkum rithöfunda sem tókust á við snarpa innreið nútímans í íslenskt samfélag og umskiptin frá sveitasamfélagi til borgarsamfélags á fyrri hluta 20. aldar; til samtímatexta, jafnt bókmennta og myndmiðla, sem fjalla um Reykjavík út frá sjónarhóli hnattvæðingar og neyslumeningar.

Viðfangsefnið verður m.a. kannað út frá því hvernig ólíkar framsetningar á Reykjavík sækja til hefðbundinna andstæðutvennda borgar og sveitar og hvernig þessir flokkar umbreytast og ókyrrast þegar þeir eru færðir í íslenskt samhengi. Þá verða umræddir Reykjavíkurtexar lesnir með það í huga hvernig tekst er á við spurningar um þjóðarvitund og hefð; einkarými, opinbert rými og kynjuð rými; og ímynd Íslands í alþjóðlegu samhengi. Hugað verður að skipulagssögu borgarinnar og þeirri þróun íslensks samfélags og hugarfars sem lesa má í borgarlandslagið. Meðal texta sem rýnt verður í eru skáldverkin Atómstöðin, "Sunnudagskvöld til mánudagsmorguns" og 79 af stöðinni; kvikmyndirnar 101 Reykjavík og Dís; heimildarmyndirnar Rokk í Reykjavík og Gargandi snilld, auk sjónvarpsþátta, tónlistarmyndbanda Bjarkar, auglýsinga og blaðagreina.

LIS004G • Alþjóðleg listasaga fyrri tíma • (10e) • Haust • 3f [i](#)

Aðstoðarkennari: Eiríkur Þorláksson

Farið yfir helstu stíltímabil listasögu Vesturlanda frá miðöldum og til loka 19.aldar. Námskeiðið spannar tímabil trúarlegrar kirkjulistar miðalda (10., 13. og 14. öld), endurreisn (15. og 16. öld), barokk (17. öld), rókókó (18. öld), ný-klassík (lok 18. aldar), rómantik (19. öld), raunsæisstefnu (19. öld), impressjónisma og symbolisma. Fjallað verður um málalist, höggmyndalist, byggingarlist, svartlist (grafík), vefnað, steinda glugga og ljósmyndir. Leitast verður við að skoða að hvaða leyti listin speglar samfélagið, hvernig myndmál speglar lífssýn og heimsmynd manna á ólíkum tímabilum. Fjallað er um breytilegt inntak tíma og rýmis á hverjum tíma, breytingar á táknrænni mynd líkama, um stöðu og samfélagshlutverk listamanna, hvernig valdhafar nota list, o.fl. Kennt í HÍ

LIS101G • Aðferðafræði og saga listfræði • (6e) • Haust • 2f [i](#)

Kennari: Hanna Guðlaug Guðmundsdóttir

Aðferðafræðilegt inngangsnámskeið sem er hugsað sem grunnnámskeið fræðigreinarinnar og er byggt upp á tveimur meginþáttum: a) grundvöllur og þróun fræðigreinarinnar listfræði. Hvað er listfræði? Fjallað er um sögu fræðigreinarinnar, fræðilegar forsendur listasögu sem sjálfstæðrar fræðigreinar, aðferðafræði, rannsóknaraðferðir og helstu kenningar á 19. og 20. öld, m.a. formalíska, sævisögulega, sálgreiningu, íkónógrafíska, marxíska og fémíníska listsöguskoðun. Sýnt er fram á hvernig breytingar á inntaki myndlistar kalla á nýjar rannsóknaraðferðir. b) myndgreining og myndlestur. Fjallað er um mismunandi greiningaraðferðir og kynningu á helstu myndgreiningarhugtökum. Fjallað er um sérstakt "tungumál" myndlistar og sjónrænnar menningar, hugtök á borð við myndmál, myndhugsun og myndbyggingu á ýmsum tímum og í ólíkum þjóðfélagsgerðum. Þá er lögð áhersla á að "lesa" merkingu myndefnis í sjónmenningu samtímans Við kennsluna verður stuðst við myndefni úr ólíkum áttum, allt frá hefðbundinni myndlist fyrri tíma til auglýsinga og myndasagna samtímans. Kennt í HÍ

LIS102G • Íslensk myndlist 1870-1970 • (10e) • Haust • 3f [i](#)

Kennari: Auður Ólafsdóttir Lektor

Kennari: Æsa Sigurjónsdóttir

Saga íslenskrar myndlistar frá 1870 til 1970. Fjallað er um upphaf íslenskrar nútímamyndlistar, einstaka myndlistarmenn og mótandi öfl í íslensku myndlistarlífi, áhrif erlendra listhugmynda og stefna, tilraunir til að skilgreina "þjóðlega" íslenska myndlist, stuðning og áhrif yfirvalda á myndlistarþróun, togstreitu milli málsvara þjóðlegrar listar og óþjóðlegrar listar, einnig milli "tilfinningatjáningar" annars vegar og "vitsmunalegrar" framsetningar hins vegar, innlenda listmenntun og megineinkenni myndlistarumfjöllunar eins og hún birtist á hverjum tíma í dagblöðum og tímaritum. Leitast verður við að meta sérkenni íslenskrar myndlistar í samhengi við erlenda listþróun, en einnig í ljósi íslenskrar samfélagsþróunar og sögu. Kennt í HÍ

LIS103G • Alþjóðleg samtímamyndlist frá 1970 til samtímans • (6e) • Vor • 2f [i](#)

Fjallað verður um þróun alþjóðlegrar samtímamyndlistar frá árinu 1970 til okkar tíma. Leitast verður við að varpa ljósi á framvindu þessa tímabils, helstu stefnur, hreyfingar, einstaklinga og hugmyndir sem einkennt hafa tímabilið. Þá er lögð áhersla á að kynna þá nýju miðla og aðferðir sem fram komu á þessum tíma; umhverfislist hvers konar og innstallasjónir/innsetningar; gjörninga og uppákomur; op- og hreyfilist; skjá- og myndbandalist; hugmyndalist og ljósmyndlist. Einnig er reynt að bregða ljósi á bakgrunn listþróunar tímabilsins, stjórnmálalegan, efnahagslegan og samfélagslegan.

Markmið Að nemendur öðlist þekkingu á helstu stefnum, hreyfingum og listamönnum sem voru áberandi á tímabilinu. Ennfremur að nemendur öðlist bæði skilning á mikilvægi hinna nýju miðla sem fram koma og hinum samfélagslega og pólitíska bakgrunni sem skipar stóran sess síðustu 4 áratugi í samtímamyndlist.

Námsmat Ritgerð sem gildir 70 % og skriflegt próf sem gildir 30%. Ritgerð skal skilað í tíma, þriðjudaginn 29. janúar (útprintaðri). Skriflegt próf (heimapróf) verður haldið í síðasta tíma, fimmtudaginn 7. febrúar.

LIS105G • Sjónmenning samtímans • (5e) • Vor • 2f [i](#)

Á námskeiðinu verður fjallað um sjónmenningu samtímans út frá forsendum sjónmenningarfræða. Lögð er áhersla á að skoða sjónrænt umhverfi og samfélagslegan bakgrunn lista, óháð spurningum um fagurfræði og listræn gæði, líkt og listfræðin fæst við. Fjallað verður um

mikilvægi sjónrænna þátta í fjölda- og afþreyingarmenningu og um hið almenna og dæmigerða í ólíkum miðlum, í kvikmyndum, myndlist, auglýsingum, sjónrænni umgjörð pop-tónlistar og borgarumhverfi. Kennit í LHÍ

LIS106G • Alþjóðleg nútímalistasaga frá 1870 til 1970 • (10e) • Haust • 3f

Kennari: Auður Ólafsdóttir Lektor

Farið verður í þróun myndlistar frá umbrotatímum módernismans á síðustu áratugum 19. aldar, í gegnum helstu framúrstefnuhreyfingar eða -isma 20. aldar fram til ársins 1970. Gerð verður grein fyrir helstu stefnum módernískrar myndlistar, forsendum þeirra, sérkennum og mikilvægi fyrir síðari tíma. Fjallað verður um tengsl listar við pólitík, heimspeki og þjóðfélagsþróun og hugað að róttæku endurmati á fegurðarhugtakinu í listum á 20. öld. Hvernig skila breyttar hugmyndir um tíma og rými sér í listinni? Hvernig raska ofangreindar listastefnur venjubundinni skynjun manna á umhverfinu og raunveruleikanum. Hvað er "innri veruleiki"? Þarf myndlist að vera sýnileg? Hver er munur á myndmáli og tungumáli og annars konar táknmáli? Reynt verður að fella alþjóðlegar sýningar sem hingað koma að námskeiðinu og verða þær sóttar heim í tengslum við það. Kennit í LHÍ

LIS107G • Skrif listamanna um listir og fagurfræði • (5e) • Haust • 2f

Lesnir verða valdir textar úr skrifum myndlistarmanna frá ýmsum tímum sem gefa innsýn inn í hugarheim þeirra, listræn viðfangsefni og tíðaranda. Um er að ræða fagurfræðilega og heimspekilega texta, myndlistargagnrýni, sjálfsævisögulega kafla, dagbókarbrott og skáldskap, allt frá Leonardo da Vinci til Dieter Roth. Fjallað verður um listamennina og ritverk þeirra, rýnt í textana og þeir settir í listsögulegu samhengi og kannað hvernig hægt er að nota skrif listamanna sem heimildir í listfræði.

Kennit í LHÍ

LIS201G • Íslensk samtímalist frá 1970 til samtímans • (6e) • Vor • 2f

Kennari: Auður Ólafsdóttir Lektor

Helstu sérkenni og söguleg þróun íslenskrar myndlistar síðustu áratugi 20. aldar og á fyrsta áratugi 21. aldar skoðuð í ljósi íslensks samfélags og samhengis við erlenda listþróun. Meðal viðfangsefna er arfleifð SUM á áttunda áratugnum, stofnun Galleris Suðurgötu 7 og Nýlistasafnsins, einkenni hins íslenska konsepts og annarra "nýlista", svo sem ljósmynda, innsetninga og gjörninga, stofnun Myndhöggvarafélagsins í Reykjavík og uppgangur þrívíddarlistar, endurkoma olíumálverksins á níunda áratugnum, innreið nýrra rafrænna miðla svo sem myndbandalistar og í seinni tíð skörun myndlistar, kvikmyndamiðilsins og tónlistar. Hugað verður að afstöðu yngri kynslóðar myndlistarmanna til myndlistararfsins á hverjum tíma, m.a. til náttúruarfleifðar og að "þjóðlegri" birtingarmynd myndlistar. Þá er fjallað um einkenni orðræðu um myndlist, listmenntun, þátttöku í Feneyjabíennal, rekstur gallería og stofnun sýningarhópa í samtímanum. Kennit í HÍ

LIS202G • Sýningargerð og sýningastjórn • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Hanna Guðlaug Guðmundsdóttir

Fjallað verður stuttlega um sögu sýningargerðar og sýningastjórnunar. Litið á flesta þá þætti er lúta að sýningarstjórnun, sýningargerð og uppsetningu. Skoðaðar verða ýmsar gerðir listsýninga og fjallað um mismunandi vettvang þeirra. Námskeiðinu mun ljúka með sýningu sem þáttakendur í námskeiðinu undirbúa. Í námskeiðinu felast einnig safnaferðir auk þess sem fengnir verða gestafyrirlesarar veita innsýn í safnastarf og starfsemi listgallería. Eitt meginmarkið með námskeiðinu er að fá nemendur í listfræði við HÍ og myndlistarnema við Listaháskóla Íslands til að vinna saman að undirbúningi, hugmyndavinnu og uppsetningu sýningar í Kubbum, sýningarsal Listaháskólans í Laugarnesi.

Hámark: 20 nemendur, 10 úr HÍ og 10 úr LHÍ. Takmarkaður fjöldi. Námskeiðið er einungis ætlað lengra komnum HÍ nemendum í listfræði sem lokið hafa a.m.k. 30 einingum í listfræði.

LIS301G • BA-ritgerð í listfræði • (10e) • Haust

Umsjónarmaður: Gunnþórunn Guðmundsdóttir Lektor

Umsjónarmaður: Gottskálf Þór Jensson Dósent

Nemendur velja sér verkefni í samráði við greinarformann listfræði. Ritgerðin skal sýna hæfni nemanda til sjálfstæðra vinnubragða, hvort heldur er í hugmyndavinnu eða framsetningu. Þá skal ritgerðin sýna hæfni í gagnrýninni hugsun og vandaða meðferð heimilda. Nemendum er skylt að sækja tíma í Hagnýtum leiðbeiningum um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA-ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram á 3 fundum á vegum þeirra leiðbeinenda, sem eru fastráðnir kennarar í skorinni, og er alls 6 kennslustundir. Ath. þessi námsþáttur er einungis í boði á haust og vormisseri.

LIS305G • List í almannarými • (5e) • Haust • 2f

Farið verður yfir sögu og þróun listar í almannarými; sérstöðu hennar, tengsl hennar við valdhafa, umhverfi, náttúru, byggingarlist, og mannlega hegðun í borgarumhverfi. Fjallað verður um fjölbreytt birtingarform listar í almannarými og gerð grein fyrir hugmynda- og fagurfræðilegu inntaki verka sem og þerapísku samskiptahlutverki. Sýnd verða dæmi um það hvernig list í almannarými hefur m.a. verið notuð til að gera vald sýnilegt, hlúa að minningum, stjórna flæði innan borga, draga úr angist, stilla til friðar, og auka vellíðan. Tekin verða dæmi af verkum á Íslandi, í Evrópu og Bandaríkjunum. Kennit í LHÍ

LIS306G • Tjáning og tilvist • (5e) • Haust • 2f

Fjallað verður um expressjónisma í myndlist á 19. og 20. öld og tengsl við tilvistarstefnu í heimspeki eins og hún birtist í verkum heimspekingsa á borð við Sören Kirkegaard og Friedrich Nietzsche. Rætur expressjónisma liggja í Evrópu undir lok 19. aldar og tengjast m.a. efasemdum um framfaratrú iðansamfélagsins og menningarlegt forræði nýlenduvelldanna í aðdraganda heimsstyrjaldarinnar fyrri. Skoðuð verða tengsl expressjónisma við ýmsa framúrstefnuhópa í myndlist og fjallað um listastefnuna sem kreppu grundvallargilda er varða trú og trúleysi, sannleika og lygi, ljótleika og fegurð í tengslum við kreppuástand á öllum tímum. Bent verður á hliðstæður í öðrum listgreinum og hugað að expressjónisma í íslensku samhengi.

Kennit í LHÍ

LIS401G • BA-ritgerð í listfræði • (10e) • Vor

Umsjónarmaður: Gunnþórunn Guðmundsdóttir Lektor

Umsjónarmaður: Gottskálf Þór Jensson Dósent

Nemendur velja sér verkefni í samráði við greinarformann listfræði. Ritgerðin skal sýna hæfni nemanda til sjálfstæðra vinnubragða, hvort

heldur er í hugmyndavinnu eða framsetningu. Þá skal ritgerðin sýna hæfni í gagnrýninni hugsun og vandaða meðferð heimilda. Nemendum er skylt að sækja tíma í Hagnýtum leiðbeiningum um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA-ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram á 3 fundum á vegum þeirra leiðbeinenda, sem eru fastráðnir kennarar í skorinni, og er alls 6 kennslustundir. Ath. Þessi námsþáttur er einungis í boði á haust og vormisseri.

LIS405G • Starfsemi listasafns • (5e) • Vor

Stutt námskeið (1 vika) sem er hugsað fyrir nemendum sem hafa áhuga á að kynnst daglegu starfi á listasafni. Nemendur velja sér verkefni í samráði við deildarstjóra á Listasafni Íslands en verkefnið lúta að ýmsum þáttum starfsemi listasafns; svo sem skráningu listaverka, útgáfu- og kynningarmálum, gerð vefsíðna fyrir listasöfn, ritun kynningartexta um myndlistarverk fyrir grunn- og framhaldsskóla, viðtölum við listamenn og uppsetningu sýninga. **Takmarkaður nemendafjöldi.**

LIS406G • Portrett: Ljósmynda- og listasagan sögð með portrettljósmyndum • (5e) • Vor • 2f

Portrettmyndir hafa allt frá upphafi verið fyrirferðamiklar í ljósmyndasögunni auk þess sem sjálfsmyndir og heimildarportrett urðu mjög sýnileg í nútíma- og samtímalist með auknu vægi ljósmyndunar í myndlistinni. Þó auðvelt sé að skilgreina portrettljósmynd er hún afar margþætt og oftar en ekki hlaðin merkingu af samfélagslegum, pólitískum og persónulegum toga. Með því að rýna í sögu og þróun portrettsins í ljósmyndasögunni endurspeglast þannig hvort í senn, tíðarandi og liststefnur á 150 ára tímabili. Fjöldi listamanna kemur við sögu, allt frá miðri 19. öld til dagsins í dag; Nadar, August Sander og Nýja hlutlægnin, listamenn undir merkjum rússneska konstruktívismans, dada og súrrealismans sem og verk helstu heimildaljósmyndara 20. aldar. Þá verður litið til fjölda sjálfsmynda myndlistarmanna, frá 8. áratugnum til dagsins í dag, og á þróun portrettsins hérlendis og sjálfsmyndir íslenskra myndlistarmanna undanfarna þrjú áratugi. **Kennt í HÍ**

LIS407G • Gjörningar • (5e) • Vor • 2f

Fjallað verður um það hvernig gjörningar, nátengdir framúrstefnum 20. aldar, urðu listform snemma á öldinni. Verk helstu gjörningalistamanna aldarinnar verða skoðuð í ljósi þeirra liststefna sem þeir voru hluti af. Skoðuð verða tengsl gjörninga við leikhús og aðrar listgreinar, einnig samband gjörninga og pólitísku andófs og rætt um gjörninga sem líkamlegt tjáningarform í feminískri list. Áhersla verður lögð á að skoða verk íslenskra listamanna sem virkir hafa verið á þessu sviði.

Kennt í HÍ

LIS408G • Abstraktlist á 20. og 21. öld • (5e) • Vor • 2f

Abstraktlist í hugmyndafræði, listfræðilegu og þjóðfélagslegu samhengi frá upphafi 20. aldar til samtímans, þar sem annars vegar er fjallað um sjálfsprottna og/eða náttúrutengda abstraktlist frá Kandinsky og Kupka til Twombly og Smithson, og enduröman þeirrar hugmyndafræði í verkum íslenskra listamanna frá Svavari Guðnasyni til Kristjáns Davíðssonar og yngri manna. Hins vegar um abstrakt hreinstefnu með félagslegu og/eða guðspekilegu ívafi, eins og hún birtist upprunalega í verkum Malevitsj og De Stijl og lifir góðu lífi í verkum erlendra nútímalistamanna á borð við James Turrell, Agnes Martin, Richard Serra o.fl., en einnig verkum Kristjáns Guðmundssonar, Þórs Vigfússonar og fleiri Íslendinga.

Kennt í HÍ

LIS409G • Landslag og náttúra í myndlist • (5e) • Vor • 2f

Leitast verður við að varpa ljósi á einkenni og gildi landslags- og náttúrutengdra myndlistarverka í sögu og samtíma, m.a. með hliðsjón af viðhorfi til náttúrunnar og tengslum landslagsmiðlunar við hugmyndafræði á hverjum tíma. Horft verður til þjóðfélagsgerðar, hugmyndafræði, nútíma- og tæknivæðingar - atriða sem varpa ljósi á tengsl fagurfræði og heimsmýndar, menningar og náttúru. Áhersla verður á listfræðilega greiningu landslagsmyndlistar, allt frá ítölskum endurreisnarmálverkum, möðerniskum hræringum 19. og 20. aldar, til tæknilegrar fjölbreytni samtímans í formi gjörninga- og myndbandslistar, ljósmyndalistar, konsept, jarð- eða landlistar.

Kennt í HÍ

LIS410G • Nýmiðalist-raf og stafrænar listir • (5e) • Vor • 2f

Nýmiðalist er samheiti yfir miðla sem byggja á stafrænni tækni. Nýmiðalist er hins vegar notað yfir fjölskrúðug verk listamanna sem hafa allt frá því á sjöunda áratug 20. aldar þróað ný listform með nýrri tækni og miðlum og tileinkað sér ákveðna afstöðu til miðlanna. Á námskeiðinu verður farið yfir sögu nýmiðla í tengslum við verk þessara listamanna og fjallað um áhrif stafrænnar tækni á listir í samtímanum. Nemendur munu öðlast skilning á grundvallareiginleikum stafrænnar tækni, merkingu hugtaksins gagnvirkni á tölvumáli og kynnst áhrifum netsins á listamenn okkar tíma. Tekin verða dæmi um verk eftir listamenn sem haft hafa mótandi áhrif á nýmiðalistina, allt frá fyrstu vídeóverkum Nam June Paik til þekktra netlistahópa á borð við e-toy og 01.org. Verk eftir íslenska listamenn verða einnig tekin til umfjöllunar.

Kennt í LHÍ

MFR101G • Þættir úr sögu menningarfræðinnar • (10e) • Haust • 3f

Lesnir verða ýmsir megintextar menningarfræðinnar s.l. hálfra aðra öld, ýmist að hluta eða í heild. Fjallað verður um menningarrýni í ýmsum myndum og um kosti og galla þverfaglegra vinnubragða þegar fengist er við lykilhugtök á borð við "menningu", "list", "hversdag" og "skemmtun" í samhengi nútíma, borgarlífs og fjölmiðlunar. Eins verður spurt hvernig menningarfræði nýtist við greiningu einstakra texta, mynda og annarra fyrirbæra og gjörninga. Námsmat byggist á stuttum ritgerðum og skriflegu lokaprófi. Stuttar ritgerðir og skriflegt lokapróf.

MFR201G • Menningarfræði samtímans • (10e) • Vor • 4f

Markmið: Að nemendur - þekki grunnaðferðir helstu hugmyndafræðistefna í menningarfræði - tileinki sér greinandi hugsunarhátt og aðferðafræði til að gera eigin athuganir á menningarfræðingum - hafi yfirlit yfir umfang, viðfangsefni og mikilvægi menningargreiningar Viðfangsefni: Kynntar verða helstu fræðistefnur í menningarfræði eins og hún er stunduð um þessar mundir. Sérstök áhersla verður lögð á viðleitni menningarfræðinga til þess að rannsaka "samtímann" hverju sinni og það markmið að hafa bein áhrif. Því verður sjónum sérstaklega beint að rannsóknum á afþreyingarmenningu, framleiðslu, viðtökum og tækninni sem beitt er við og mótar alla miðlun. Vinnulag Námskeiðið verður kynnt í fyrirlesturum kennara og nemenda en vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku nemenda í formi lesturs, verkefnavinnu, ritgerðar og umræðna.

Æskileg undirstaða: Þættir úr sögu menningarfræðinnar (MFR101G) tvö skilaverkefni (50%) og skriflegt lokapróf (50%)

MFR202G • Dýr í máli og myndum • (10e) • Vor • 4f [i](#)

Aðstoðarkennari: Gunnar Theodór Eggertsson

Námskeiðið er rannsókn á birtingarmyndum dýra og dýrategunda eins og þær koma fram í samtímamenningu. Ætlunin er að velta upp ýmiss konar siðfræðilegum flækjum og þversögnum sem koma í ljós þegar raunveruleg staða dýra er borin saman við ráðandi hugmyndir samfélagsins.

Námskeiðið er hluti af vaxandi fræðum innan hugvísindanna sem hafa hlotið enska titilinn "animal studies" (eða "human-animal studies") og er nokkurs konar dýrafræði í menningarlegum skilningi. Hvernig birtist samband mannfólks við dýraríkið í list og menningu og hvaða lærdóm er hægt að draga af þeim birtingarmyndum? Unnið verður út frá þeirri grundvallarhugmynd að áþreifanleg og raunveruleg tengsl séu á milli þess hvernig við hugsum um dýr og hvernig farið er með dýr.

Stiklað verður á stóru í gegnum sögulegan bakgrunn dýrasiðfræði (e. animal ethics) frá hugsuðum fyrri alda og fram til baráttumanna samtímans. Megináhersla verður lögð á kvikmyndir og valin dæmi (m.a. úr hryllingsmyndum og barnaefni) verða tekin til greiningar út frá dýrafræðum. Auk þess verður sérstök áhersla lögð á "skemmtiefni" þar sem raunverulegt ofbeldi á dýrum fer fram.

MIS201M • Kyngervi og bókmenntir á miðöldum • (5e) • Vor • 2f [i](#)

síðar

RIT001G • BA-ritgerð í ritlist • (10e) • Haust [i](#)

BA-ritgerð

RIT002G • BA-ritgerð í ritlist • (20e) • Haust [i](#)

BA ritgerð

RIT003G • BA-ritgerð í ritlist • (10e) • Vor [i](#)

BA-ritgerð

RIT004G • BA-ritgerð í ritlist • (10e) • Sumar [i](#)

BA-ritgerð

RIT005G • BA-ritgerð í ritlist • (20e) • Vor [i](#)

BA ritgerð

RIT006G • BA-ritgerð í ritlist • (20e) • Sumar [i](#)

BA ritgerð

RIT101G • Gangvirki ritlistarinnar • (10e) • Haust • 4f [i](#)

Kennari: Rúnar Helgi Vignisson

Þetta er inngangsnámskeið í ritlist. Rætt verður um sköpunarferlið, frágang texta og almennt vinnulag við ritstörf. Þá verður þátttakendum leiðbeint um umbrot, upplestur og samskipti við bókaforlög. Þátttakendur skila allmörgum stuttum textum og einum lengri texta. Námskeiðið er skyldunámskeið fyrir þá sem taka ritlist sem aðal- eða aukagrein.

Námsmat byggist á framlögðum verkefnum, þátttöku í tímum, frágangi, gæðum og framförum.

RIT102G • Ljóð: Lestur og skrift • (10e) • Haust • 4f [i](#)

Aðstoðarkennari: Sigurður Pálsson

Annars vegar verða lesin valin ljóð og eiginleikar þeirra skoðaðir. Í þessum hluta námskeiðsins er stefnt að því að nemandinn verði betri ljóðalesandi. Hins vegar verða gerðar tilraunir með ljóðaskrif og textamir ræddir í tímum. Áherslan verður fremur lögð á tilraunir og leik en bókmenntafræðileg hugtök og heiti. Lestur og textanautn verður leiðarljósið.

RIT201G • Einn og hálfur: Að skrifa kvikmynd • (10e) • Vor • 4f [i](#)

Aðstoðarkennari: Huldur Breiðfjörð

Á námskeiðinu verður lögð áhersla á að skoða uppbyggingu kvikmyndahandrita. Tímarnir eru blanda af "fræðum", skrifum, vinnustofum og greiningum á völdum stuttmyndum og kvikmyndum í fullri lengd. Einnig eru aðrir helstu þættir handrita teknir fyrir: plott, sub-plott, plott-punktur, samtöl, senur, o.s.frv. Í lokin ætti nemandinn að hafa ágæta yfirsýn yfir uppbyggingu kvikmyndahandrita og jafnframt að hafa lokið við að skrifa handrit í fullri lengd.

TÁK001G • Hagnýt og fræðileg málnotkun fyrir nemendur með íslenskt táknmál að móðurmáli • (5e) • Haust • 2f [i](#)

Umsjónarkennari: Rannveig Sverrisdóttir Lektor

Markmið

Að hjálfa nemendur í ritun (fræðilegra) texta. Tilgangur námskeiðsins er að nemandi öðlist annars vegar fræðilega og hins vegar hagnýta þekkingu á málnotkun ritaðrar íslensku. Námskeiðið er einungis ætlað heyrnarlásum (með íslenskt táknmál sem fyrsta mál og íslensku sem annað mál) og heyrnarskertum (með íslenskt táknmál sem annað mál) nemendum.

Viðfangsefni

Í námskeiðinu verður leitast við að gera heyrnarlásum og heyrnarskertum nemendum grein fyrir þeim mismun sem er á talmáli og ritmáli og mun á ólíkum textategundum. Munur í íslensku táknmáli og ritaðri íslensku verður líka skoðaður. Farið verður í helstu einkenni fræðilegrar málnotkunar með hlíðsjón af málnotkun nemenda. Nemendur skulu öðlast færni í ritun fræðilegra texta og fást við greiningu á málsniði og orðanotkun.

Vinnulag

Nemendur vinna jafnt og þétt yfir misserið lítil og stór verkefni sem miða að hjálfun ritunar og uppbyggingu ritaðra texta. Einhver verkefni þarf að kynna munnlega. Lokaverkefni í lok misseris.

Námsmat

Tilkynnt í upphafi misseris

TÁK101G • Ritgerðir • (5e) • Haust • 2f

Aðstoðarkennari: Auður Aðalsteinsdóttir Doktorsnemi

Fjallað verður um ýmsar gerðir ritgerða innan hugvísinda. Nemendur hljóta hjálfun í hinum ýmsu þáttum ritgerðasmiðar: afmörkun viðfangsefnis, hugmyndaúrvinnslu, byggingu, röksemdafærslu, tilvísunum, heimildanotkun og frágangi.

Vikuleg skilaverkefni og eitt misserispróf.

TÁK102G • Færninámskeið I • (10e) • Haust • 4f + 1æ

Umsjónarmaður: Rannveig Sverrisdóttir Lektor

Umsjónarmaður: Kristín Lena Þorvaldsdóttir Aðjunkt

Markmið: Að kynna nemendum grundvallaratriði íslenska táknmálsins. Áhersla verður lögð á bæði tjáningu og skilning táknmáls.

Viðfangsefni: Megináhersla verður lögð á mál sem tengist daglegu lífi og þær meginreglur sem gilda um táknmálssamtalið. Í námskeiðinu er fjallað um skyldubundin látbrigði með táknum og próformasögnum og mikilvægi þeirra í táknmáli.

Vinnulag: Fyrirlestrar og æfingar í tímum sem nemendur taka virkan þátt í. Mætingaskylda er 80% og er forsenda próftökuréttar.

Námsmat: Upptökuverkefni, munnlegt og skriflegt próf.

Mætingarskylda er 80% og er forsenda próftökuréttar. Námsmat felst í skriflegu og munnlegu prófi og upptökuverkefnum.

TÁK103G • Málfræði táknmáls Ia • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Kristín Lena Þorvaldsdóttir Aðjunkt

Markmið: Að nemendur átti sig á grunneiningum og uppbyggingu táknmála almennt.

Viðfangsefni: Gefið verður yfirlit yfir meginþætti málfræði íslenska táknmálsins og þá málfræðiþætti sem táknmál eiga sameiginlega.

Sérstök áhersla er lögð á hljóðkerfisfræði og setningafræði.

Vinnulag: Kennsla er í fyrirlestrarformi þar sem dæmi úr íslenska táknmálinu eru rædd en nemendur vinna lítil verkefni jafnt yfir misserið.

Námsmat: Skriflegt próf og verkefni.

Skriflegt próf og verkefni.

TÁK104G • Menning og saga heyrnarlausra I • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Kristín Lena Þorvaldsdóttir Aðjunkt

Markmið: Að nemendur kynnist sögu og menningarheimi heyrnarlausra bæði á Íslandi og í alþjóðlegu samhengi.

Viðfangsefni: Fjallað verður um menningu og sögu heyrnarlausra og menntunar þeirra á Íslandi og erlendis. Lítið verður á minnihlutahópa, ýmis konar kúgun og ólíka menningarheima og samfélög. Rannsakað verður hvort finna má samsvaranir við samfélag heyrnarlausra á ýmsum tímum.

Vinnulag: Kennslan er í fyrirlestrar- og umræðuformi og verður reynt að fá nokkra gestafyrirlesara úr samfélagi heyrnarlausra á Íslandi inn í tíma. Einnig eru stofnanir tengdar samfélagi heyrnarlausra heimsóttar. Nemendur vinna verkefni á misserinu, bæði einstaklingsverkefni og í hópum. Hópverkefni eru kynnt í tímum. Mætingarskylda er 80% og er forsenda próftökuréttar.

Námsmat er tilkynnt í upphafi misseris.

Tilkynnt í upphafi misseris.

TÁK105G • Inngangur að málvísindum • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Jóhannes Gísli Jónsson Aðjunkt

Í þessu námskeiði verður fjallað um ýmis mikilvæg hugtök og hugmyndir í málvísindum, einkum að því er varðar hljóðkerfisfræði, orðhlutafræði, setningafræði, merkingarfræði og annars máls fræði.

Í þessu námskeiði verða heimaverkefni aðra hverja viku en námskeiðinu lýkur með lokaprófi þar sem engin hjálpargögn eru leyfð önnur en orðabækur.

TÁK201G • Færninámskeið II • (10e) • Vor • 4f + 1æ

Umsjónarmaður: Rannveig Sverrisdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur geti tjáð sig á einföldu máli og tekið þátt í samræðum á táknmáli. Áhersla verður lögð á bæði tjáningu og skilning táknmáls.

Viðfangsefni: Framhald af Færninámskeiði I sem er nauðsynlegur undanfari þessa námskeiðs. Mun þyngra táknmál og hjálfun í fjölbreytilegri notkun þess. Áfram verður lögð áhersla á látbrigði með táknum.

Vinnulag: Fyrirlestrar og æfingar í tímum sem nemendur taka virkan þátt í. Nemendur nota myndbandsupptökur til þess að ná auknu valdi á málinu. Mætingaskylda er 80% og er forsenda próftökuréttar.

Námsmat: Upptökuverkefni, munnlegt og skriflegt próf.

Nauðsynleg undirstaða: Færninámskeið I (TÁK102G)

Mætingaskylda er 80% og er forsenda próftökuréttar. Námsmat felst í skriflegu og munnlegu próf og upptökuverkefnum.

TÁK202G • Málfræði táknmáls Ib • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Rannveig Sverrisdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur átti sig bæði á formi og inntaki tákna og virkni táknmálsins.

Viðfangsefni: Framhald af námskeiðinu 05.10.02 Málfræði táknmáls Ia. Haldið verður áfram umfjöllun um málfræði íslenska táknmálsins og táknmála almennt. Sérstök áhersla er lögð á orðhlutafræði og merkingarfræði.

Vinnulag: Kennsla er í fyrirlestrarformi þar sem dæmi úr íslenska táknmálinu eru rædd en nemendur vinna lítil verkefni jafnt yfir misserið.

Námsmat: Skriflegt próf og verkefni.

Æskileg undirstaða: Málfræði táknmáls Ia (TÁK103G)

Skriflegt próf og verkefni.

TÁK203G • Félagsleg staða tákn máls • (5e) • Vor • 3f

Umsjónarkennari: Rannveig Sverrisdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur skoði íslenskt tákn máli í samhengi við tákn máls samfélagið.

Viðfangsefni: Fyrst verður fjallað almennt um aðferðir og kenningar félagslegra málvísinda en síðan verður nánd tákn málsins og tákn máls samfélagsins við íslenska málsamfélagið skoðuð í ljósi þeirra. Litið verður á ýmis atriði félagslegra málvísinda innan tákn máls rannsókna, eins og tvítýngi, málsnið, viðhorf, snertimál, listrænt tákn máli o. fl.

Vinnulag: Kennsla er í fyrirlestra- og umræðuformi.

Námsmat: Tilkynt í upphafi misseris

Tilkynt í upphafi misseris

TÁK204G • Menningarheimar • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Gunnþórunn Guðmundsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Benedikt Hjartarson

Kennari: Auður Ólafsdóttir Lektor

Kennari: Rannveig Sverrisdóttir Lektor

Kennari: Björn Egir Norðfjörð Aðjunkt

Kennari: Magnús Snædal Rósbergsson Prófessor

Kennari: Gottskálk Þór Jensson Dósent

Þverfaglegt inngangsnámskeið þar sem efnit er til samræðu milli fræðasviða skorarinnar, þ.e. bókmenntafræði, kvikmyndafræði, kynjafræði, listfræði, málvísinda, menningarfræði, tákn máls fræði og þýðingafraði. Birtu verður brugðið á alþjóðlegar hræringar í hugvísindum á liðnum áratugum en jafnframt rýnt í tengsl fræða og heimsmyndar. Fjallað verður um tákn fræði tungumálsins og m.a. spurt hvort það geti talist grundvöllur annarra táknkerfa. Spurst verður fyrir um tengsl og "sambúð" mismunandi tungumála og málheima. Er hægt að þýða á milli allra mál- og menningarheima? Hvað geta aðstæður heyrmarlausra sagt okkur um tengsl málheima? Hvað er fjölmening? Hvernig tengjast talað mál, lesmál og sjónmenning í samfélaginu? Í hverju felst menningarlæsi? Hugað verður að bókmenntum, myndlist, kvikmyndum og öðru myndefni í þjóðlegu og alþjóðlegu samhengi og kannað hvernig þessi táknkerfi vinna með mörkin milli kynja, kynþátta, stétta, menningarhópa, þjóða og heimshluta. Lesið verður ýmskonar fræðilegt efni og skáldverk, könnuð myndverk og kvikmyndir, en viðfangsefnið verða einnig sótt í fjölmiðla og það sem er á seyði í samtímanum. Námsmat felst í dagbók sem nemendur halda um alla þætti námskeiðsins og skriflegu lokaprófi.

Nokkur misserispróf og 50% lokapróf.

TÁK301G • Ritgerð til BA-prófs í tákn máls fræði • (10e) • Haust

Umsjónarmaður: Rannveig Sverrisdóttir Lektor

Ritgerð til BA-prófs. Nemendum er skylt að sækja tíma í Hagnýtum leiðbeiningum um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA- ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram á 3 fundum á vegum þeirra leiðbeinenda, sem eru fastráðnir kennarar í skorinni, og er alls 6 kennslustundir. Ath. Þessi námsþáttur er einungis í boði á haust og vormisseri.

TÁK302G • Færinámsskeið III • (10e) • Haust • 4f + 1æ

Umsjónarmaður: Rannveig Sverrisdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur skilji samræður á íslensku tákn máli og geti tjáð sig á því. Nemendur þjálfi notkun látbrigða með táknum og noti á réttan hátt.

Viðfangsefni: Framhald af Færinámsskeiði II sem er nauðsynlegur undanfari. Áfram er lögð áhersla á tjáningu tákn máls texta en við bætist aukin áhersla á skilning og aukinn orðaforða. Nemendur fá mikla þjálfun í að lesa af tákn máli og vinna með tákn máls texta. Einnig er farið í sértækan orðaforða.

Vinnulag: Fyrirlestrar og æfingar í tímum sem nemendur taka virkan þátt í. Nemendur nota myndbandsupptök til þess að ná auknu valdi á málinu. Mætingaskylda er 80% og er forsenda próftökuréttar.

Námsmat: Upptökuverkefni, munnlegt og skriflegt próf.

Nauðsynleg undirstaða: Færinámsskeið II (TÁK201G)

Námsmat: Verkefni, munnlegt og skriflegt próf. Mætingaskylda er 80% og er forsenda próftökuréttar.

TÁK303G • Málfræði tákn máls II • (10e) • Haust • 3f

Umsjónarkennari: Rannveig Sverrisdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur átti sig á málfræðilegum þátti látbrigða í íslenska tákn málinu. Einnig að nemendur öðlist færni í að víða að sér gögnum, vinna úr þeim og draga af þeim fræðilegan lærdóm.

Viðfangsefni: Framhald af Málfræði tákn máls Ia og Ib sem eru nauðsynlegur undanfari. Áhersla á greiningu tákn máls, umritun og úrvinnslu. Málfræðilegt hlutverk látbrigða verður rætt og nemendur fá þjálfun í að beita málfræðihugtökum á eigin gögn.

Vinnulag: Kennsla er í fyrirlestrarformi en einnig eru skoðuð dæmi úr íslenska tákn málinu á myndböndum. Nemendur vinna verkefni jafnt yfir misserið.

Námsmat: Felst í skriflegum verkefnum sem dreifast jafnt yfir misserið.

Nauðsynleg undirstaða: Málfræði tákn máls Ia (TÁK103G), Málfræði tákn máls Ib (TÁK202G)

Verkefni og styttri ritgerðir.

TÁK304G • Þýðingar • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Rannveig Sverrisdóttir Lektor

Námskeiðið skiptist í tvennt. Fyrri hluti þess fram að verkefnaviku felst í fyrirlestrum um þýðinga- og túlkunarfræði. Gert er ráð fyrir miðmisserisprófi í síðustu kennslustund á fyrri hluta misseris. Síðari hluta námskeiðsins vinna nemendur saman í hópum sem tengjast þeirra sérsviði, t.d. nytjaþýðingum, túlkun, bókmenntaþýðingum. Hafist verður handa með vinnustofum þar sem nemendur koma saman til að undirbúa verkefnavinnu á síðari hluta misseris. Þessum hluta námsins lýkur með skriflegu eða stafrænt staðfestu verkefni.

Tilkynt í upphafi misseris.

TÁK305G • Menning og saga heyrnarlausra II • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Rannveig Sverrisdóttir Lektor

Markmið: Að auka skilning og þekkingu nemenda á þeim menningarheimi sem heyrnarlausir búa í og söguna þar á bak við. Ætlast er til að nemendur byggji ofan á þá grunnþekkingu sem miðlað var í námskeiðinu 05.10.03 Menning og saga heyrnarlausra I sem er nauðsynlegur undanfari.

Viðfangsefni: Lögð verður áhersla á menningu og sögu heyrnarlausra á Íslandi. Hluti af kennslunni fer fram á táknmáli og verður fluttur af heyrnarlausum gestafyrirlesurum.

Vinnulag: Kennslan er að litlum hluta í fyrirlestrarformi en nemendur taka virkan þátt í tímum, flytja fyrirlestra og kynna verkefni sín. Grunnkunnátta í íslensku táknmáli er nauðsynleg þar sem nemendur taka viðtöl og greina texta á íslensku táknmáli.

Námsmat: Tilkynnt í upphafi misseris.

Tilkynnt í upphafi misseris.

TÁK401G • Ritgerð til BA-prófs í táknálsfræði • (10e) • Vor

Umsjónarmaður: Rannveig Sverrisdóttir Lektor

Ritgerð til BA-prófs. Nemendum er skylt að sækja tíma í Hagnýtum leiðbeiningum um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA- ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram á 3 fundum á vegum þeirra leiðbeinenda, sem eru fastráðnir kennarar í skorinni, og er alls 6 kennslustundir. Ath. Þessi námsþáttur er einungis í boði á haust og vormisseri.

TÁK402G • Ritgerð til BA-prófs í táknálsfræði • (10e) • Sumar

Umsjónarmaður: Rannveig Sverrisdóttir Lektor

Ritgerð til BA-prófs. Nemendum er skylt að sækja tíma í Hagnýtum leiðbeiningum um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA- ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram á 3 fundum á vegum þeirra leiðbeinenda, sem eru fastráðnir kennarar í skorinni, og er alls 6 kennslustundir. Ath. Þessi námsþáttur er einungis í boði á haust og vormisseri.

TÁK403G • Færinámskeið IV • (10e) • Vor • 4f + 1æ

Umsjónarmaður: Rannveig Sverrisdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur skilji flóknari og jöfölbreyttari táknmálstexta og tali málfraðilega rétt táknmál.

Viðfangsefni: Framhald af Færinámskeiði III sem er nauðsynlegur undanfari. Áfram verður lögð mikil áhersla á skilning og umræður um táknmálstexta. Nemendur vinna verkefni þar sem þau hitta heyrnarlausu einstaklinga og þjálfa sig í mismunandi málnotkun og málsniði.

Áfram verður unnið með myndbönd og farið í sérþækan orðaforða.

Vinnulag: Fyrirlestrar og æfingar í tímum sem nemendur taka virkan þátt í. Nemendur nota myndbandsupptök til þess að ná auknu valdi á málinu. Mætingaskylda er 80% og er forsenda próftökuréttar.

Námsmat: Upptökuverkefni, munnlegt og skriflegt próf.

Nauðsynleg undirstaða: Færinámskeið III (TÁK302G)

Mætingaskylda er 80% og er forsenda próftökuréttar. Námsmat: Verkefni, munnlegt og skriflegt próf.

TÁK404G • Málfræði táknáls III • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarkennari: Rannveig Sverrisdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur skilji málfræði próformasagna. Einnig að nemendur öðlist færni í að viðá að sér gögnum, vinna úr þeim og draga af þeim fræðilegan lærdóm.

Viðfangsefni: Í námskeiðinu verður áhersla lögð á málfraðilega greiningu próformasagna. Nemendur vinna sjálfstæð rannsóknarverkefni sem miða að því að greina íslenskar próformasagnir.

Vinnulag: Kennsla er í fyrirlestrarformi en einnig eru skoðuð dæmi úr íslenska táknmálinu á myndböndum. Nemendur vinna verkefni jafnt yfir misserið.

Námsmat: Felst í nokkrum skriflegum verkefnum á misserinu.

Æskileg undirstaða: Málfræði táknáls II (TÁK303G)

Verkefni og ritgerð.

TÁK405G • Samskiptafræði • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Rannveig Sverrisdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur kynnist og skilji flóknari samskiptaleiðir þegar daufblindir eiga í hlut.

Viðfangsefni: Fjallað um almennar samskiptakenningar og hagnýt viðfangsefni er lúta að samskiptaleiðum með sérstakri áherslu á daufblindu og samskiptaleiðir daufblindra.

Vinnulag: Kennsla er að hluta til í fyrirlestrarformi en nemendur taka virkan þátt í umræðum og vinna verkefni í tímum.

Námsmat: Tilkynnt í upphafi misseris.

Tilkynnt í upphafi misseris.

TÁK406G • Þýðingar II • (10e) • Vor • 3f

Umsjónarmaður: Rannveig Sverrisdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur átti sig á muninum á uppbyggingu íslenska táknálsins og íslensku og vandamálin sem upp koma við þýðingar þar á milli. Einnig að nemendur öðlist ákveðna þjálfun í að þýða á milli þessara mála og greina vandamálin þar að lútandi.

Viðfangsefni: Unnið er með þýðingar á milli íslensku og íslensks táknáls. Áhersla er lögð á sjálfstæð þýðingarverkefni með sérstakri áherslu á mismunandi jafngildi, blæbrigði og málsniði. Í námskeiðinu verður einnig fjallað um muninn á ritmáli og talmáli og sérstök þýðingavandamál sem upp koma í því ljósi þegar táknmál er annars vegar.

Vinnulag: Kennsla er að hluta til í fyrirlestrarformi en nemendur vinna með þýðingar í tímum og taka þátt í umræðum. Mætingaskylda er 80% og er forsenda próftökuréttar.

Námsmat: Tilkynnt í upphafi misseris.

Æskileg undirstaða: Þýðingar (TÁK304G)

Tilkynnt í upphafi misseris.

TÁK501G • Túlkunarfræði • (5e) • Haust • 2f

Umsjónarmaður: Kristín Lena Þorvaldsdóttir Aðjunkt

Aðstoðarkennari: Sabine Leskopf

Markmið: Að nemendur öðlist grunnþekkingu í túlkunarfræðum og kynnist kenningum um túlkun og hlutverk túlsins.

Viðfangsefni: Farið verður í kenningar um ferli túlkunar og kenningar um hlutverk túlsins. Fjallað verður um menningarleg og málleg vandamál sem upp koma við túlkunaraðstæður og hlutverk túlsins í því að brúa bil milli tveggja menningarheima. Farið verður í mismunandi svið túlkunar, rætt um hagsmunaárekstra og ólíkar aðstæður í túlkun.

Vinnulag: Kennsla er að hluta til í fyrirlestrarformi en nemendur taka virkan þátt í umræðum og vinna bæði hóp- og einstaklingsverkefni á misserinu.

Námsmat: Tilkynt síðar

Lesefni: Tilkynt síðar

Tilkynt í upphafi misseris.

TÁK502G • Táknmálstúlkun I • (20e) • Haust • 2f + 8æ

Umsjónarmaður: Kristín Lena Þorvaldsdóttir Aðjunkt

Aðstoðarkennari: Eyrún Helga Aradóttir

Aðstoðarkennari: Júlía Guðný Hreinsdóttir

Markmið: Að hjálfa nemendur í túlkun á milli íslensku og íslensks tákn máls. Áhersla verður lögð á lotutúlkun og að auka táknforða hjá nemendum.

Viðfangsefni: Áhersla verður lögð á mat og endurgjöf, frá sjálfsmati yfir í að taka við mati frá öðrum og meta aðra. Unnið er með atriði eins og greiningu á túlkun, samvinnu túlka, trúmennsku gagnvart fagi, sjálfum sér og samstarfsmanni. Verklegr hjálfun er hluti námskeiðsins.

Vinnulag: Námskeiðið byggist að stórum hluta á túlkunaræfingum í kennslustofu og síðan á vettvangi. Mikið er um einstaklingskennslu og hjálfun. Nokkrum sinnum á misserinu verða fræðilegir fyrirlestrar og verkefni og lesefni því tengt. Verklegr hjálfun á vettvangi er utan stundatöflu.

Námsmat: Byggir á eftirfarandi þáttum: Verkefnum sem dreifast yfir misserið (unnin í málveri), miðmísserisprófi, lokaprófi, verkefnum úr fræðilegum hluta. Hver nemandi skal að auki ljúka 20 tímum í túlkun á vettvangi. **Mætingarskylda er 80% og er forsenda**

próftökuréttar.

Lesefni: Humphrey, Janice H. & Bob J. Alcorn. 2001. *So You Want To Be An Interpreter? An Introduction to Sign Language Interpreting*. H & H Publishers, Amarillo, Texas.

TÁK601G • Siðfræði túlkunar • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Rannveig Sverrisdóttir Lektor

Kennari: Ástríður Stefánsdóttir Dósent

Viðfangsefni námskeiðs:

Í námskeiðinu er farið í skyldukenningu Kants og Nyttastefnuna og siðferðileg hugtök eins og sjálffræði, velferð, réttlæti og mannréttindi.

Einnig er fjallað um fagmennsku og virðingu fyrir friðhelgi. Sérstök áhersla er lögð á að tengja þessi atriði við túlkaaðstæður og greina þann hugmyndafræðilega grunn sem starf túlsins hvílir á.

Vinnulag;

Kennsla fer fram í fyrirlestrum. Ætlast er til að nemendur séu virkir í tímum og taki þátt í umræðum sem skapast um efni fyrirlestra.

TÁK602G • Táknmálstúlkun II • (15e) • Vor • 8æ + 8v

Umsjónarmaður: Rannveig Sverrisdóttir Lektor

Kennari: Eyrún Helga Aradóttir

Kennari: Júlía Guðný Hreinsdóttir

Markmið: Að hjálfa nemendur í túlkun á milli íslensku og íslensks tákn máls. Áhersla verður lögð á samtímistúlkun.

Viðfangsefni: Framhald af Táknmálstúlkun I. Fjallað verður um sérhæfðari svið innan túlkunar, t.d. daufblindratúlkun, leikhústúlkun, skólatúlkun, heilbrigðistúlkun, dómtúlkun o.fl. Einnig fá nemendur hjálfun í túlkun á vettvangi undir leiðsögn.

Vinnulag: Námskeiðið byggist að stórum hluta á túlkunaræfingum í kennslustofu og síðan á vettvangi. Mikið er um einstaklingskennslu og hjálfun. Nokkrum sinnum á misserinu verða fræðilegir fyrirlestrar og verkefni og lesefni því tengt. Verklegr hjálfun á vettvangi er utan stundatöflu.

Námsmat: Byggir á eftirfarandi þáttum: Vikulegum verkefnum í málveri, miðmísserisprófi, lokaprófi, verkefnum úr fræðilegum hluta.

Hver nemandi skal að auki ljúka 40 tímum í túlkun á vettvangi og er umsögn leiðbeinenda hluti af einkunn. **Mætingarskylda er 80% og er forsenda próftökuréttar.**

Lesefni: Tilkynt í upphafi námskeiðs.

Nauðsynleg undirstaða: Táknmálstúlkun I (TÁK502G), Túlkunarfræði (TÁK501G)

Munnlegt próf og verkefni.

ÞÝÐ001M • Þýðingafraeði • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Gauti Kristmannsson Dósent

Inngangsnámskeið í fræðunum þar sem farið verður yfir helstu kenningar tuttugustu aldar á þessu sviði. Nemendur lesa lykiltexa úr fræðunum (sem sumir eru nú til í íslenskri þýðingu), flytja erindi um einn höfundinn og verk hans, þýða einn slíkan fræðitexa og einn bókmenntatexa að eigin vali.

ÞÝÐ002M • Þýðingar og þýðingataekni • (5e) • Haust • 2f

Þetta námskeið er helgað þeirri tækni sem þýðendur og aðrir geta notað til við störf sín. Þýðingaminni verða skoðuð og hjálfað notkun þeirra og gerð samsíða textasafna. Notkun orðabóka, rafrænna og annarra gagnabanka og internetsins og annarra hjálpargagna. Málstefna og iðorðafraeði. Starfsvið þýðenda. Nýtt verður verður reynsla þeirra í hópnum sem hafa starfsreynslu fyrir. Nemendur halda fyrirlestur um tiltekið svið, vinna við orðtöku og kynna nýjustu tækni í vinnuhópi.

ÞÝÐ003M • Þýðingasaga • (10e) • Vor • 3f

Umsjónarkennari: Gauti Kristmannsson Dósent

Fjallað um sögu þýðinga, einkum á Vesturlöndum og svo á Íslandi. Farið verður yfir helstu hátinda þýðingasögunnar frá fornöld til nútíma. Litið verður á valda texta sem markað hafa þáttaskil í þýðingasögu eins og reyndar bókmennta- og mannkynssögunni (Cicero, Hóras, Hierónymus, Erasmus, Lúther, Oddur, Dolet o.fl.). Einkum verður litið til röksemda og verka þýðenda á sömu sviðum til samanburðar, t.d. bibliuþýðenda, ljóðaþýðenda o.s.frv. Nemendur taka fyrir einn fræðimann eða stefnu og halda erindi auk þess sem þýddur verður texti á því sviði. Einnig þýða nemendur bókmenntatexta frá því fyrir 1900. Námskeiðinu lýkur síðan með málstofu í þýðingarýni þar sem nemendur rýna í eina þýðingu að eigin vali.

ÞÝÐ004M • Þýðingar, textar og orðræða • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Gauti Kristmannsson Dósent

Markmiðið með þessu námskeiði er að nota aðferðir málvísinda og þýðingafraeða til að rannsaka mállegan grunn samfélagsins, hvaðan hann kemur og hvað mótar þá orðræðu sem myndar hann og myndast af honum. Með aðferðum orðræðugreiningar verða frumtextar og þýðingar lagatexta, viðskiptatexta, fjölmiðlatexta o.fl. greindir og síðan litið til þess hvernig þær þýðingar sem þar fara fram skila sér inn í almennari orðræðu samfélagsins. Í tengslum við þetta verða tekin fyrir praktísk verkefni á sömu sviðum þar sem nemendur spreyta sig á þýðingum skjala, samninga, vottorða og annarra nýjatexta og verða niðurstöður ræddar í vinnuhópum.

ABF019F • Rannsóknarverkefni A • (10e) • Vor

Áður en nemandi skráir sig í rannsóknarverkefni velur hann verksvið í samráði við kennara. Í upphafi námskeiðs leggur hann fram greina- og bókalista sem síðan er lagaður að þeim kröfum sem kennari gerir til verkefnisins. Nemandi og kennari hafa með sér reglulega fundi um verkefnið, að jafnaði fimm á misseri. Einnig geta fleiri kennarar og nemendur tekið sig saman um að halda málstofu um tiltekin verkefni eftir því sem henta þykir. Séu verkefni umfangsmikil geta tveir nemendur eða fleiri unnið sameiginlega að úrlausn þeirra. Ekki má taka fleiri en 10e í rannsóknarverkefnum. Nemandi sem velur M.A.-ritgerð til 30e fær þó aðeins 5e metnar í rannsóknarverkefnum.

ABF020F • Rannsóknarverkefni A • (10e) • Haust

Áður en nemandi skráir sig í rannsóknarverkefni velur hann verksvið í samráði við kennara. Í upphafi námskeiðs leggur hann fram greina- og bókalista sem síðan er lagaður að þeim kröfum sem kennari gerir til verkefnisins. Nemandi og kennari hafa með sér reglulega fundi um verkefnið, að jafnaði fimm á misseri. Einnig geta fleiri kennarar og nemendur tekið sig saman um að halda málstofu um tiltekin verkefni eftir því sem henta þykir. Séu verkefni umfangsmikil geta tveir nemendur eða fleiri unnið sameiginlega að úrlausn þeirra. Ekki má taka fleiri en 10e í rannsóknarverkefnum. Nemandi sem velur M.A.-ritgerð til 30e fær þó aðeins 5e metnar í rannsóknarverkefnum.

ABF021F • Rannsóknarverkefni A • (10e) • Sumar

Áður en nemandi skráir sig í rannsóknarverkefni velur hann verksvið í samráði við kennara. Í upphafi námskeiðs leggur hann fram greina- og bókalista sem síðan er lagaður að þeim kröfum sem kennari gerir til verkefnisins. Nemandi og kennari hafa með sér reglulega fundi um verkefnið, að jafnaði fimm á misseri. Einnig geta fleiri kennarar og nemendur tekið sig saman um að halda málstofu um tiltekin verkefni eftir því sem henta þykir. Séu verkefni umfangsmikil geta tveir nemendur eða fleiri unnið sameiginlega að úrlausn þeirra. Ekki má taka fleiri en 10e í rannsóknarverkefnum. Nemandi sem velur M.A.-ritgerð til 30e fær þó aðeins 5e metnar í rannsóknarverkefnum.

ABF022F • Rannsóknarverkefni B • (10e) • Vor

Áður en nemandi skráir sig í rannsóknarverkefni velur hann verksvið í samráði við kennara. Í upphafi námskeiðs leggur hann fram greina- og bókalista sem síðan er lagaður að þeim kröfum sem kennari gerir til verkefnisins. Nemandi og kennari hafa með sér reglulega fundi um verkefnið, að jafnaði fimm á misseri. Einnig geta fleiri kennarar og nemendur tekið sig saman um að halda málstofu um tiltekin verkefni eftir því sem henta þykir. Séu verkefni umfangsmikil geta tveir nemendur eða fleiri unnið sameiginlega að úrlausn þeirra. Ekki má taka fleiri en 10e í rannsóknarverkefnum. Nemandi sem velur M.A.-ritgerð til 30e fær þó aðeins 5e metnar í rannsóknarverkefnum.

ABF022M • Fyrirlestur á nemendaráðstefnu • (2e) • Vor

Fyrirhugað er að halda ráðstefnu nemenda í almennri bókmenntafræði á vormisseri. Þar verða einkum flutt erindi byggð á B.A.-ritgerðum, M.A.-ritgerðum og Rannsóknarverkefnum á meistarastigi, þótt hægt sé að sækja um að halda erindi um önnur rannsóknaverk. Nemendur fá eina einingu fyrir erindi sem þeir flytja og skila kennara. Þetta er hugsað sem hjálfun í að ganga frá erindum og flytja þau á ráðstefnum.

ABF023F • Rannsóknarverkefni B • (10e) • Sumar

Áður en nemandi skráir sig í rannsóknarverkefni velur hann verksvið í samráði við kennara. Í upphafi námskeiðs leggur hann fram greina- og bókalista sem síðan er lagaður að þeim kröfum sem kennari gerir til verkefnisins. Nemandi og kennari hafa með sér reglulega fundi um verkefnið, að jafnaði fimm á misseri. Einnig geta fleiri kennarar og nemendur tekið sig saman um að halda málstofu um tiltekin verkefni eftir því sem henta þykir. Séu verkefni umfangsmikil geta tveir nemendur eða fleiri unnið sameiginlega að úrlausn þeirra. Ekki má taka fleiri en 10e í rannsóknarverkefnum. Nemandi sem velur M.A.-ritgerð til 30e fær þó aðeins 5e metnar í rannsóknarverkefnum.

ABF024F • Rannsóknarverkefni B • (10e) • Haust

Áður en nemandi skráir sig í rannsóknarverkefni velur hann verksvið í samráði við kennara. Í upphafi námskeiðs leggur hann fram greina- og bókalista sem síðan er lagaður að þeim kröfum sem kennari gerir til verkefnisins. Nemandi og kennari hafa með sér reglulega fundi um verkefnið, að jafnaði fimm á misseri. Einnig geta fleiri kennarar og nemendur tekið sig saman um að halda málstofu um tiltekin verkefni eftir því sem henta þykir. Séu verkefni umfangsmikil geta tveir nemendur eða fleiri unnið sameiginlega að úrlausn þeirra. Ekki má taka fleiri en 10e í rannsóknarverkefnum. Nemandi sem velur M.A.-ritgerð til 30e fær þó aðeins 5e metnar í rannsóknarverkefnum.

ABF029F • Doktorsnám í bókmenntafræði • (30e) • Haust

Doktorsnám í bókmenntafræði

ABF030F • Doktorsnám í bókmenntafræði • (30e) • Vor

Doktorsnám í bókmenntafræði

ABF031F • Doktorsnám í bókmenntafræði • (30e) • Sumar

Doktorsnám í bókmenntafræði

ABF035F • Rannsóknarverkefni D • (10e) • Haust

Áður en nemandi skráir sig í rannsóknarverkefni velur hann verksvið í samráði við kennara. Í upphafi námskeiðs leggur hann fram greina- og bókalista sem síðan er lagaður að þeim kröfum sem kennari gerir til verkefnisins. Nemandi og kennari hafa með sér reglulega fundi um verkefnið, að jafnaði fimm á misseri. Einnig geta fleiri kennarar og nemendur tekið sig saman um að halda málstofu um tiltekin verkefni eftir því sem henta þykir. Séu verkefni umfangsmikil geta tveir nemendur eða fleiri unnið sameiginlega að úrlausn þeirra. Ekki má taka fleiri en 10e í rannsóknarverkefnum. Nemandi sem velur M.A.-ritgerð til 30e fær þó aðeins 5e metnar í rannsóknarverkefnum.

ABF104F • Ritgerð til MA-prófs í almennri bókmenntafræði • (30e) • Haust

Ritgerð til MA-prófs

ABF205F • Ritgerð til MA-prófs í almennri bókmenntafræði • (30e) • Vor [i](#)
Ritgerð til MA-prófs

ABF206F • Ritgerð til MA-prófs í almennri bókmenntafræði • (30e) • Sumar [i](#)
Ritgerð til MA-prófs

ABF701F • Menningarsögur • (10e) • Haust • 4f [i](#)

Aðstoðarkennari: Benedikt Hjartarson

Útgáfa rita á sviði menningarsögu hefur verið áberandi innan hugvísinda á síðustu áratugum. "Menningarsaga" er einskonar slagorð sem notað er yfir ný afbrigði söguritarar sem beint er gegn hefðbundinni söguskoðun. Í námskeiðinu verður leitað svara við þeirri spurningu hvað einkenni ritun menningarsögu og greini hana frá öðrum tegundum söguritarar. Fjallað verður um efnið í sögulegu samhengi og sjónum beint að því hvernig "menningarsaga" hefur falið í sér endurskoðun ríkjandi hefða í söguritun á ólíkum tímum. Lesnir verða textar frá ólíkum tímabilum, allt frá uppruna menningarsöguritarar á 18. öld til samtímans.

ABF702F • Móðernismi í kvikmyndagerð • (10e) • Haust • 4f [i](#)

Kennari: Björn Ægir Norðfjörð Aðjunkt

Upp úr miðri tuttugustu öldinni kom fram ný kynslóð leikstjóra sem tók að bylta kvikmyndamiðlinum jafnt fagurfræðilega sem hugmyndafræðilega. Þeir höfnuðu formúlum og steriótýpum hefðbundinna frásagnarmynda, og glimdu í staðinn við jafnt margbrotnari sem fátæglegri frásagnir og köfuðu dýpra í persónustúdíum eða afbyggðu hreinlega mun leikara og manneskju. Hvað þetta varðar einkenndust móðernísku myndirnar af mikilli sjálfsmeðvitund um kvikmyndamiðilinn sem var sjálfur oft tekinn til markvissrar umfjöllunar. Um margt átti þessi bylting sér pólitískar rætur, þar sem uppgjörð við hefðbundnu frásagnarmyndina var jafnframt uppgjör við ráðandi hugmyndafræði. Kvikmyndagerð Vestur-Evrópu verður í brennidepli, enda á móðernisminn sér þar rætur, en einnig verða sýnd verk frá kommúnistaríkjum álfunnar sem og úr öðrum heimsálfum. Teknir verða fyrir leikstjórar sem Chantal Ackerman, Tomás Gutiérrez Alea, Michelangelo Antonioni, Ingmar Bergman, Luis Buñuel, Rainer Werner Fassbinder, Federico Fellini, Jean-Luc Godard, William Greaves, Miklós Jancsó, Alexander Kluge, Dusan Makavejev, Pier Paolo Pasolini, Alain Resnais, Hans Jürgen Syberberg, Andrei Tarkovsky og Hiroshi Teshigahara. Þá verða lesnir fjölbreyttir fræðitextar er greina ítarlega þær myndir sem teknar verða til sýninga, skoða og skilgreina sérstöðu móðernisma í kvikmyndum, og glíma við fagurfræði og hugmyndafræði kvikmyndamiðilsins almennt. Námsmat byggir á þáttöku í tímum (30%) og lokaritgerð (70%).

ABF703F • Leikskáldið og leikstjórinn Bertolt Brecht • (10e) • Haust • 4f [i](#)

Aðstoðarkennari: Trausti Ólafsson

Á námskeiðinu verður fjallað um feril leikskáldsins og leikstjórans Bertolts Brecht. Helstu kenningar Brechts um leiklist verða kynntar og greindar í ljósi menningar- og stjórnmálastrauma í samtíma hans. Nokkur leikrita og ljóða Brechts verða lesin og greind og með því brugðði ljósi á ólíkar áherslur hans og aðferðir í ljóðagerð, samningu leiktexta og iðkun leiklistar á hinum ýmsu tímabilum ferils hans. Einnig verða ólíkum hugmyndum Brechts, Stanislavskijs og Grotowskis um list og túlkun leikarans gerð nokkur skil. Að lokum verður fjallað um Brechtleikssýningar hérlendis og leitað við að greina áhrif Brechts, leikritunar hans og leiklistarkenninga, á íslenskt leikhús.

ABF801F • Birtingarmyndir kvenna • (10e) • Vor • 4f [i](#)

Í þessu námskeiði verður fjallað um feminískar bókmenntir og bókmenntakenningar. Lesnir verða jafnhliða bókmenntatextar og fræðilegar ritgerðir. Kennslan fer fram í fyrirlestrum og umræðum. Kennari námskeiðsins mun birta nánari námskeiðslýsingu síðar.

ABF802F • Mimesis • (10e) • Vor • 4f [i](#)

Kennari: Gauti Kristmannsson Dósent

Í þessu námskeiði er ætlunin að lesa vandlega eitt merkasta fræðirit bókmenntafræðanna, Mimesis. Framsetning veruleikans í vestrænum bókmenntum eftir Erich Auerbach. Ritid spannar bókmenntasögu Vesturlanda frá upphafi með Hómer og Biblíunni allt til fyrri hluta 20 aldar og er ætlunin að skoða einnig suma þeirra texta sem Auerbach fjallar um í verki sínu og reyna að fara yfir greiningu hans. Einnig verða kenningar um eftirlíkingu frá fornöld til nútíma skoðaðar í sama ljósi.

ABF803F • Hagnýtt rannsóknarnámskeið: Smásagnasafn • (10e) • Vor • 4f [i](#)

Kennari: Rúnar Helgi Vignisson

Fjallað verður um útgáfu smásagnasafna frá kennilegu og hagnýtu sjónarmiði. Nemendur munu vinna undir handleiðslu kennara að frágangi og útgáfu safnríts með íslenskum og erlendum smásögum í þýðingum sem ráðgert að komi út á almennum markaði. Unnið verður að vali, yfirllestri þýðinga, samningu inngangsefnis og skýringa en aðaláherslan verður á almennan frágang texta til prentunar. Auk þessa verður farið yfir aðalatriði höfundarréttar á þýðingum og frumsömdum textum, samningaferli við þýðendur og aðra rétthafa, s.s. útgefendur, og ýmislegt annað sem viðkemur útgáfu bókmenntatexta.

Námsmat byggist einkum á verkefnavinnu.

AMV001F • Einstaklingsverkefni A • (10e) • Haust [i](#)

Einstaklingsverkefni í almennum málvísindum (M.A.).

AMV002F • Einstaklingsverkefni A • (10e) • Vor [i](#)

Einstaklingsverkefni í almennum málvísindum (M.A.).

AMV003F • Einstaklingsverkefni B • (10e) • Haust [i](#)

Einstaklingsverkefni í almennum málvísindum (MA).

AMV004F • Einstaklingsverkefni B • (10e) • Vor [i](#)

Einstaklingsverkefni í almennum málvísindum (MA).

AMV005F • Ritgerð til MA-prófs • (30e) • Haust

Lokaritgerð til MA-prófs í almennum málvísindum

AMV006F • Ritgerð til MA-prófs • (30e) • Vor

Lokaritgerð til MA-prófs í almennum málvísindum

AMV007F • Ritgerð til MA-prófs • (30e) • Sumar

Lokaritgerð til MA-prófs í almennum málvísindum

AMV307M • Tal- og málmeið • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Magnús Snædal Rósbergsson Prófessor

Aðstoðarkennari: Bryndis Guðmundsdóttir

Aðstoðarkennari: Brynja Jónsdóttir

Fjallað verður um málstof og aðrar máltruflanir og tengsl þessa við málvísindi og ólíkar málfræðikenningar.

Miðannar- og lokapróf.

ÍSB001F • Doktorsnám í íslenskum bókmenntum • (30e) • Haust

Doktorsnám í íslenskum bókmenntum

ÍSB002F • Doktorsnám í íslenskum bókmenntum • (30e) • Vor

Doktorsnám í íslenskum bókmenntum

ÍSB003F • Doktorsnám í íslenskum bókmenntum • (30e) • Sumar

Doktorsnám í íslenskum bókmenntum

ÍSB006F • Rannsóknarverkefni • (10e) • Haust

Áður en nemandi skráir sig í rannsóknarverkefni velur hann verkefnið í samráði við fastan kennara í íslenskum bókmenntum. Í upphafi námskeiðs leggur hann fram greina- og bókalista sem síðan er lagaður að þeim kröfum sem kennari gerir til verkefnisins. Nemandi og kennari hafa með sér reglulega fundi um verkefnið, að jafnaði um fimm á misseri. Ekki má taka meira en 5e í rannsóknarverkefni.

ÍSB007F • Rannsóknarverkefni • (10e) • Vor

Áður en nemandi skráir sig í rannsóknarverkefni velur hann verkefnið í samráði við fastan kennara í íslenskum bókmenntum. Í upphafi námskeiðs leggur hann fram greina- og bókalista sem síðan er lagaður að þeim kröfum sem kennari gerir til verkefnisins. Nemandi og kennari hafa með sér reglulega fundi um verkefnið, að jafnaði um fimm á misseri. Ekki má taka meira en 5e í rannsóknarverkefni.

ÍSB008F • Rannsóknarverkefni • (10e) • Sumar

Áður en nemandi skráir sig í rannsóknarverkefni velur hann verkefnið í samráði við fastan kennara í íslenskum bókmenntum. Í upphafi námskeiðs leggur hann fram greina- og bókalista sem síðan er lagaður að þeim kröfum sem kennari gerir til verkefnisins. Nemandi og kennari hafa með sér reglulega fundi um verkefnið, að jafnaði um fimm á misseri. Ekki má taka meira en 5e í rannsóknarverkefni.

ÍSB015F • Ritgerð til MA-prófs • (30e) • Vor

Ritgerð til MA-prófs

ÍSB016F • Ritgerð til MA-prófs • (30e) • Haust

Ritgerð til MA-prófs

ÍSB101F • Goð, menn og meinvættir í norrænum heimildum • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Ármann Jakobsson Dósent

Hér verður fjallað um helstu heimildir um heiðinn sið og önnur trúarbrögð en kristni, þar á meðal Snorra-Eddu, eddukvæði, dróttkvæði, fornaldarsögur og Íslendingasögur. Sjónum verður beint að Ásum, álfum, jötnum, dýrum, plöntum og fengist verður við eðli godsagna, helgisiði og hvers konar yfirnáttúru. Mikil áhersla verður á sjálfstæð vinnubrögð og verkefnavinnu nemenda.

ÍSB102F • Íslendingasögur • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Guðrún Nordal Prófessor

ÍSB103F • Íslenskar skáldsögur 1850-1940 • (10e) • Haust • 4f

Aðstoðarkennari: Þröstur Helgason

ÍSB201F • Karlmann í blíðu og stríðu • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Ásdís Egilsdóttir Dósent

Rannsóknir á karlmennsku eru ört vaxandi svið innan miðaldafræða og byggja á aðferðum sem þróast hafa innan kvenna- og kynjafræði. Lesnir verða ýmsir textar, úr fornum kveðskap og prósabókmenntum, sem sýna fjölbreytilegar birtingarmyndir karlmennsku á miðöldum. Textarnir verða greindir með hliðsjón af nýjum rannsóknum á karlmennsku á miðöldum.

ÍSB202F • Vinnustofa í ljóðlist • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Bergljót S Kristjánsdóttir Prófessor

Aðstoðarkennari: Sigurður Pálsson

Undanfari: Hugræn málfræði og bókmenntafræði (eða önnur námskeið þar sem hugræn bókmenntafræði hefur verið kennd)

Hér er á ferðinni tilraunaverkefni; fræðilegt námskeið þar sem reynt verður að þróa áfram hugmyndir Juríjs Lotman og Sigurðar Pálssonar um rýmisandstæður með hliðsjón af rannsóknum í samtíma hugrænum fræðum. Sjónum verður einvörðungu beint að ljóðlist. Vinnustofan verður samfelld í hálfan mánuð í verkefnaviku og viku á undan eða eftir.

Viðfangsefni: Ljóð og rýmisandstæður

Málstofa um ferðir í bókmenntum síðari alda. Lesnar verða reisubækur, vegaljód, barnabækur, skáldsögur og ferðalýsingar af ýmsu tagi frá 17. öld og fram á okkar daga. Fjallað verður um hugmyndir manna um lífið og skáldskapinn sem ferðalag og um ytri sem innri staðarlýsingar. Auk umsjónarmanns málstofunnar munu ýmsir fræðimenn og rithöfundar flytja fyrirlestra, m.a. Anna Heiða Pálsdóttir, Jón Karl Helgason, Óskar Árni Óskarsson, Steinunn Inga Óttarsdóttir og Sumarliði Ísleifsson.

ÍSL506M • 17. öldin og Sjón • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Sveinn Yngvi Egilsson Prófessor

Heimsmynd 17. aldar manna var margþætt og ofín saman úr svo ólíkum þráðum að nútímamönnum getur reynt erfitt að sjá úr henni eina heild. Öldin er oft kennd við galdra og hindurvítni, trú á furður og djöfla, en hún var um leið mikill uppgangstími vísinda og blómaskeið háleitra trúarbókmennta. Margir helstu lista- og menntamenn aldarinnar endurspeglar þessa margþætta heimsmynd, m.a. höfuðskáldin Hallgrímur Pétursson og Stefán Ólafsson, auk Jóns Guðmundssonar lærða. Sá síðastnefndi svífur yfir vötnum í skáldsögunni Rökkurbýsnum eftir Sjón sem verður notuð sem eins konar lykilla að 17. öldinni í námskeiðinu. Hugað verður að hinni margþætta heimsmynd eins og hún birtist í bókmenntum og lærdómi, hvort sem það voru kvæði af Kristi eða heimslýstarvísur, náttúrufræði eða þjóðtrú, frásagnir af Spánverjavígum eða Tyrkjaráni.

ÍSL507M • Máltaka barna • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Sigríður Sigurjónsdóttir Dósent

Gefið verður yfirlit yfir málfræðilegar rannsóknir á máltöku barna. Byrjað verður á að kynna líffræðilegar forsendur máltöku (málstöðvar í heilanum, markaldrur í máli, o.fl.). Rætt verður um kenningar um máltöku og saga barnamálsrannsókna rakin. Síðan verður fjallað um hvernig börn ná valdi á höfuðþáttum móðurmáls síns, þ.e. hljóð- og hljóðkerfisfræði, beygingar- og orðmyndunarfræði, setningafræði, merkingarfræði og þróun orðaforða. Að lokum verða frávík í málþroska rædd (stam, lesblinda og sértækar málþroskaraskanir) og fjallað um tvítýngi og máltöku annars og erlendra mála. Markmið námskeiðsins er að varpa ljósi á hvernig börn læra móðurmál sitt og á þau stig sem börn ganga í gegnum í málþroska sínum. Í þessum tilgangi verða lesnar íslenskar og erlendar greinar og vísad í nokkrar bækur til hliðsjónar. Eitt heimaverkefni sem felst í því að nemendur fylgjast með máltöku ungs barns (1-5 ára) tvisvar sinnum á misserinu (vegur 10% í námsmati). Ritgerð (u.þ.b. 10 bls.) um eitthvert atriði í máli barnsins (hljóð- eða hljóðkerfisfræði, beygingar- eða orðmyndunarfræði, setningafræði, o.s.frv.). Ætlast er til að nemendur geri grein fyrir athugun sinni á völdu atriði í máli barnsins og fjalli um það fræðilega með hliðsjón af lesefni námskeiðsins og fyrirlestrum kennara. (Vegur 40% í námsmati. Nánari leiðbeiningum um ritgerðina verður dreift í fyrstu kennsluviku.) Lokapróf (vegur 50% í námsmati).

ÍSL601M • Glæpasagan • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Bergljót S Kristjánsdóttir Prófessor

Í námskeiðinu verða lesin verk ýmissa erlendra höfunda sem höfðu mikil áhrif á þróun glæpasögunnar á 19. og 20. öld (Poe, Conan Doyle, Christie, Chandler, Hammett, McBain). Íslenskar glæpasögur verða þó meginviðfangsefni námskeiðsins, þær verða settar í bókmenntasögulegt samhengi og ýmis fræði um glæpasöguna kynnt, allt frá skrifum Poes til samtímaskrifa bókmenntafræðinga og sálfræðinga sem fást við hugræn fræði. Fjallað verður um greinareinkenni glæpasögunnar, form hennar og inntak, og lesendur þeirra ekki síður en þær sjálfar, höfunda þeirra og samfélagið/menninguna sem þær spretta úr. Loks verður horft á kvikmyndaaðlaganir glæpasagna. BA-nemendur: flytja fyrirlestur á tíma (25%), fá verkefni að glíma við í verkefnaviku (5%) en námskeiði lýkur með munnlegu prófi (60%). Frammistaða í tímum er 10% af námsmati. MA-nemendur: skila sömu vinnu og BA nemar en fá aðeins 45% fyrir hana. Að auki svara þeir heimaprófi (45%)

ÍSL603M • Málstofa: Gyrðir Eliasson • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Bergljót S Kristjánsdóttir Prófessor

Í málstofunni fjalla ýmsir fyrirlesarar, fræðimenn, skáld og rithöfundar um verk og feril Gyrðis Eliassonar. Reynt verður að víkja að sem flestum þáttum í höfundarverki hans og rætt t.d. um þýðingar hans ekki síður en ljóð og sögur. Verk hans verða sett í sögulegt samhengi, og þá rætt um textatengsl ekki síður en stefnur og strauma. Fyrirlesarar verða Ástráður Eysteinnsson, Einar Kárason, Halldór Guðmundsson, Kriststján B. Jónsson, Linda Vilhjálmisdóttir, Sveinn Yngvi Egilsson, Valgerður Brynjólfssdóttir, Vigdís Grímsdóttir og margir fleiri. BA-nemar: halda dagbók sem þeir skila í tvennu lagi. MA-nemar: halda dagbók og skrifa að auki ritgerð um valið/valin verk eftir Gyrði.

ÍSL604M • Málstofa: Mál og kyn • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Guðrún Þórhallsdóttir Dósent

Fjallað verður um fyrirbærið málfræðilegt kyn, kynjakerfi íslensku og sögu þess. Rætt verður um hlutverk málfræðilegra kynja í íslensku, orðaforða um karla og konur og mun á máli karla og kvenna. Þá verða baráttu fyrir jafnrétti í tungumálinu gerð skil og aðstæður hirlendis bornar saman við aðstæður í öðrum löndum.

Gert er ráð fyrir þátttöku gesta innan og utan Háskólans sem fjalla um ýmsar hliðar þessara mála (málfræðingar, félagsvísindamenn o.fl.). Námskeiðið krefst góðrar mætingar og virkrar þátttöku nemenda. Nemendur fylgjast með fyrirlestrum, taka þátt í umræðum og skila skýrslum um viðfangsefni hverrar viku.

Allir nemendur skila skýrslum um viðfangsefni námskeiðsins tvisvar á misserinu. Einnig verður tekið tillit til þátttöku í umræðum.

Meistaraneimar vinna sérstakt verkefni að auki.

ÍSL703F • Íslenskar skáldsögur 1850-1940 • (10e) • Haust • 4f

Aðstoðarkennari: Pröstur Helgason

Í námskeiðinu verða lesnar vandlega 20-30 íslenskar skáldsögur frá tímabilinu 1850-1940. Þær verða skoðaðar í bókmenntasögulegu, hugmyndafræðilegu jafnt sem samfélagslegu ljósi. Meðal höfunda sem lesnir verða eru Jón Thoroddsen, Torfhildur Þ. Hólm, Jón Trausti,

Benedikt Gröndal, Sigurður Nordal, Gunnar Gunnarsson, Þórbergur Þórðarson, Þórunn Elfa Magnúsdóttir og Halldór Laxness.

ÍSL704F • Forngermönsk mál • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Guðrún Þórhallsdóttir Dósent

Lesnir verða textar á forngermönskum málum, einkum vesturgermönsku máluum fornháþýsku, fornsaxnesku og fornensku (engilsaxnesku). Einnig kemur til greina að taka gotneskan texta fyrir, hafi nemendur ekki kynnst gotnesku áður. Í tímum verður fjallað um textana með málsögulegum skýringum.

Námskeiðið krefst virkrar þátttöku nemenda. Nemendur lesa texta jafnt og þétt sem farið verður yfir í tímum.

Æskileg undirstaða: Íslenskt mál að fornu I (ÍSL102G), Íslenskt mál að fornu II (ÍSL202G)

ÍSM004F • Doktorsnám í íslenskri málfræði • (30e) • Haust

Doktorsnám í íslenskri málfræði

ÍSM005F • Doktorsnám í íslenskri málfræði • (30e) • Vor

Doktorsnám í íslenskri málfræði

ÍSM006F • Doktorsnám í íslenskri málfræði • (30e) • Sumar

Doktorsnám í íslenskri málfræði

ÍSM009F • Rannsóknarverkefni • (10e) • Haust

Áður en nemandi skráir sig í rannsóknarverkefni velur hann verkefnið í samráði við fastan kennara í íslenskri málfræði. Í upphafi námskeiðs leggur hann fram greina- og bókalista sem síðan er lagaður að þeim kröfum sem kennari gerir til verkefnisins. Nemandi og kennari hafa með sér reglulega fundi um verkefnið, að jafnaði um fimm á misseri. Ekki má taka meira en 5e í rannsóknarverkefni.

ÍSM010F • Rannsóknarverkefni • (10e) • Vor

Áður en nemandi skráir sig í rannsóknarverkefni velur hann verkefnið í samráði við fastan kennara í íslenskri málfræði. Í upphafi námskeiðs leggur hann fram greina- og bókalista sem síðan er lagaður að þeim kröfum sem kennari gerir til verkefnisins. Nemandi og kennari hafa með sér reglulega fundi um verkefnið, að jafnaði um fimm á misseri. Ekki má taka meira en 5e í rannsóknarverkefni.

ÍSM011F • Rannsóknarverkefni • (10e) • Sumar

Áður en nemandi skráir sig í rannsóknarverkefni velur hann verkefnið í samráði við fastan kennara í íslenskri málfræði. Í upphafi námskeiðs leggur hann fram greina- og bókalista sem síðan er lagaður að þeim kröfum sem kennari gerir til verkefnisins. Nemandi og kennari hafa með sér reglulega fundi um verkefnið, að jafnaði um fimm á misseri. Ekki má taka meira en 5e í rannsóknarverkefni.

ÍSM017F • Ritgerð til MA-prófs • (30e) • Vor

Ritgerð til MA-prófs

ÍSM018F • Ritgerð til MA-prófs • (30e) • Haust

Ritgerð til MA-prófs

ÍSM101F • Nýja þolmyndin og önnur tilbrigði • (5e) • Haust • 2f

Umsjónarmaður: Sigríður Sigurjónsdóttir Dósent

Umsjónarmaður: Jóhannes Gíslí Jónsson Aðjunkt

Í þessu námskeiði verður fjallað um ýmiss konar tilbrigði í íslenskri setningagerð. Megináherslan verður lögð á nýju þolmyndina en einnig verður fjallað um þágufallssýki, nýja dvalarhorfið, háttanotkun í aukasetningum, samræmi við nefnifallsandlög og fleira.

ÍSM102F • Málfræðileg greining og röksemdafærsla • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Höskuldur Þráinsson Prófessor

Markmið námskeiðsins er að þjálfar nemendur í málfræðilegri röksemdafærslu og auka skilning þeirra á edli og gildi málfræðikenninga. Gögn verða sótt í samtímalega og sögulega málfræði, setningafræði, hljóðkerfisfræði, orðhlutafræði og merkingarfræði. Leitast verður við að svara spurningum á borð við þessar: Hvernig er hægt að færa rök fyrir máli sínu í fræðilegum skrifum? Er hægt að sanna eitthvað í málfræði? Hvaða samband er á milli kenninga og staðreynda? Hvaða gagn er að málfræðilegum kenningum? Af hverju þykir málfræðingum oftast rétt að velja einfalda lýsingu fremur en flókna? Hvað geta málfræðingar lært af máltöku og máltapi og af hverju?

ÍSM201F • Vesturnorræn hljóðkerfi og breytileiki • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Kristján Árnason Prófessor

Gerður verður sögulegur og samtímalegur samanburður á hljóðafari í vesturnorrænu, einkum færeysku og íslensku. Fjallað verður um líkindi og ólíkindi þessara málbrigða í ljósi sögulegrar þróunar og almennra kenninga í hljóðfræði og hljóðkerfisfræði, en einnig verður hugað að málfélagslegum atriðum. Fjallað verður um mállýskubreytileika og tilbrigði í tali og hugað að kerfislegum þáttum og samspili þeirra við félagslegar og landfræðilegar aðstæður.

ÍSM202F • Skyldleikatengsl germanskra mála • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Jón Axel Harðarson Prófessor

Samkvæmt hefðbundinni skoðun greindist frumgermanska í þrjár mállýskur, norðurgermönsku, vesturgermönsku og austurgermönsku, og eru þau germönsku mál sem töluð eru í dag komin af þeim tveimur fyrstnefndu; Norðurlandamálin eru afkomendur norðurgermönsku, öll önnur mál afkomendur vesturgermönsku. Um skyldleikatengsl germanskra mála hafa ýmsar aðrar kenningar verið settar fram og er áhugi fræðimanna á efninu enn mikill. Í námskeiðinu verða hinar ólíku kenningar teknar til umfjöllunar og þær metnar.

Námsmat: Námsmat er þrjúþætt: Erindi í tíma (10%), heimaverkefni (20%) og ritgerð (70%).

ÍS203F • Íslensk og norræn setningafræði • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Höskuldur Þráinsson Prófessor

Á námskeiðinu verður íslensk setningagerð skoðuð og valin atriði borin saman við hliðstæður í öðrum norrænum málum. Þótt megináherslan verði á íslenskt nútímamál og samtímalegan samanburð við norræn mál verður einnig hugað að breytingum í setningagerð þessara tungumála. Markmiðið er að nemendur fái yfirsýn yfir það sem er líkt og ólíkt í setningagerð norrænna mála og öðlist um leið skilning á því hvernig setningagerð getur breyst og hvað samtímaleg tilbrigði í setningagerð geta sagt okkur um málbreytingar og eðli þeirra. Stuðst verður við gögn úr nýlegum rannsóknum á tilbrigðum í setningagerð norrænna mála, einkum íslensku og færeysku, og nýlegar greinar og bækur um efnið.

MIS104F • Textar - þýðingar og túlkun I • (5e) • Haust • 2f

Nemendur munu kynna sér ýmsa íslenska miðaldtexta í elstu gerð (eddukvæði, guðfræðileg og goðfræðileg rit, samtímasögur, rímtöl, lagatexta, hómiliur ofl.). Gaumgæfð verða Íslendingabók, Landnámabók og Snorra-Edda. Varpað verður bókmenntalegu og sögulegu ljósi á textana. Þannig munu nemendur fá rækilegt yfirlit yfir ritmenningu íslenskra miðalda.

MIS105F • Forníslenska • (10e) • Haust • 4f

Í þessu námskeiði verður gefið yfirlit yfir málfræði forníslensku til að auðvelda lestur forníslenskra texta. Megináhersla verður lögð á hljóð- og beygingarkerfi með umræðu um helstu atriði í hljóðþróun frá frumnorrænu til forníslensku og beygingarflokkum forníslensku.

MIS106F • Íslendingasögur • (10e) • Haust • 4f

Markmiðið með námskeiðinu er að nemendur fái sem besta yfirsýn um Íslendingasögur sem bókmenntagrein. Jafnframt verður farið í helstu kenningar um uppruna sagnanna og áhrif þeirra kenninga á rannsóknaspurningar fræðanna. Í tengslum við hverja sögu verður lögð sérstök áhersla á eina rannsóknáðferð.

MIS107F • Miðaldaveislur • (5e) • Haust • 2f r

MIS204F • Handritavinna • (10e) • Vor • 2f

Inngangur að handritafræði sem byggist einkum á handritalestri og verklegum æfingum. Fjallað verður um íslenskan handritaarf, bókagerð og samsetningu handrita; skrift, bönd og styttingar; þróun stafsetningar; skrifaravillur og leiðréttingar; uppskrift texta og undirstöðuatriði við textaútgáfur.

MIS205F • Textar - þýðingar og túlkun II • (5e) • Vor • 2f

Nemendur munu kynna sér mikinn fjölda íslenskra miðaldtexta í elstu gerð (Íslendingasögur, konungasögur, riddarasögur, annála, króníkur, bréf, alfræðirit ofl.). Meðal texta sem verða lesnir eru Brennu-Njáls saga og Heimskringla. Varpað verður bókmenntalegu og sögulegu ljósi á textana og munu nemendur þannig fá rækilegt yfirlit yfir ritmenningu íslenskra miðalda.

MIS206F • Legendary Sagas • (5e) • Vor • 2f

MIS301F • Ritgerð til MA-prófs (Medieval Icelandic Studies) • (30e) • Haust

Ritgerð til MA-prófs í Medieval Icelandic Studies.

MIS401F • Ritgerð til MA-prófs (Medieval Icelandic Studies) • (30e) • Vor

Ritgerð til MA-prófs í Medieval Icelandic Studies.

MIS402F • Ritgerð til MA-prófs (Medieval Icelandic Studies) • (30e) • Sumar

Ritgerð til MA-prófs í Medieval Icelandic Studies.

RÚT001F • Lokaverkefni til MA-prófs (hagnýt ritstjórn og útgáfa) • (30e) • Vor

Umsjónarmaður: Guðni Elísson Dósent

Verkefnið er ritstjórnar- eða útgáfuverkefni unnið í samvinnu við tiltekið fyrirtæki eða hjá því.

RÚT002F • Lokaverkefni til MA-prófs (hagnýt ritstjórn og útgáfa) • (30e) • Haust

Verkefnið er ritstjórnar- eða útgáfuverkefni unnið í samvinnu við tiltekið fyrirtæki eða hjá því.

RÚT003F • Lokaverkefni til MA-prófs (hagnýt ritstjórn og útgáfa) • (30e) • Sumar

Verkefnið er ritstjórnar- eða útgáfuverkefni unnið í samvinnu við tiltekið fyrirtæki eða hjá því.

TUN001F • Rannsóknarverkefni • (10e) • Haust

Rannsóknarverkefni í tungutækni

TUN002F • Rannsóknarverkefni • (10e) • Vor

Rannsóknarverkefni í tungutækni

TUN003F • Rannsóknarverkefni • (5e) • Haust

Rannsóknarverkefni í tungutækni

TUN004F • Rannsóknarverkefni • (5e) • Vor [i](#)

Rannsóknarverkefni í tungutækni

TUN101F • Málleg gagnasöfn • (10e) • Haust • 4f [i](#)

Kennari: Eiríkur Rögnvaldsson Prófessor

Í námskeiðinu verður fjallað um uppbyggingu margs kyns mállegra gagnasafna og nýtingu þeirra í máltækni og málvísindum. Fjallað verður um orðasöfn, málheildir, orðanet, orðabækur o.fl. og gerð grein fyrir þeim reglum og aðferðum sem gilda um gerð slíkra safna. Einnig er því lýst hvaða upplýsingar er hægt að vinna úr slíkum söfnum, hvernig það er gert, og til hvers hægt er að nýta slíkar upplýsingar. Sérstök áhersla verður lögð á að kynna nemendum íslensk gagnasöfn og þjálfá þá í notkun þeirra.

TUN201F • Þáttun og þáttunaraðferðir • (10e) • Vor • 4f [i](#)

Umsjónarmaður: Eiríkur Rögnvaldsson Prófessor

Markmið námskeiðsins er annars vegar að kynna fyrir nemendum aðferðir við greiningu og leit í málheildum, einkum textum frá eldri málstigum. Nemendum verða m.a. kynnt notkun Python forritunarmálsins við textavinnslu. Hins vegar er markmiðið að þjálfá nemendur í að marka texta setningafræðilega og vinna í gerð þáttunarskema fyrir íslensku. Sá hluti námskeiðsins fer fram í tölvuveri. Námskeiðið verður kennt á ensku.

TUN202F • Ritgerð til meistaraþrófs í Tungutækni • (30e) • Vor [i](#)

Ritgerð til meistaraþrófs í Tungutækni

ÞÝÐ001F • Íðorðafraeði • (10e) • Vor • 4f [i](#)

Umsjónarkennari: Gauti Kristmannsson Dósent

Námskeiðið er hugsað fyrir stúdenta í þýðingafraeðum, íslensku og erlendum málum. Leitast verður við að fara yfir undirstöðuatriði íðorðafraeðinnar og fjallað m.a. um tengsl íðorðafraeði við aðrar greinar, hlut og hugtak, ýmsar grundvallarskilgreiningar, einkenni hugtaka, inntak og umtak hugtaka, íðorðasmíð, hugtakakerfi og hugtakasvið, vensl milli hugtaka og íðorða, einyrt og fleiryrt íðorð, íðorðafraeði og orðabókarfraeði, orðabækur, fagorðabækur og íðorðasöfn, stöðlun, umdæmistap (domænetab). Kennslan fer fram í fyrirlestur, umræðum og með verkefnum, auk þess sem gestafyrirlesarar koma og segja frá raunverulegum verkefnum við íðorðastörf.

ÞÝÐ001M • Þýðingafraeði • (10e) • Haust • 4f [i](#)

Kennari: Gauti Kristmannsson Dósent

Inngangsnámskeið í fraeðunum þar sem farið verður yfir helstu kenningar tuttugustu aldar á þessu sviði. Nemendur lesa lykiltexa úr fraeðunum (sem sumir eru nú til í íslenskri þýðingu), flytja erindi um einn höfundinn og verk hans, þýða einn slíkan fraeðitexa og einn bókmenntatexa að eigin vali.

ÞÝÐ002M • Þýðingar og þýðingatekni • (5e) • Haust • 2f [i](#)

Þetta námskeið er helgað þeirri tækni sem þýðendur og aðrir geta notað til við störf sín. Þýðingaminni verða skoðuð og þjálfuð notkun þeirra og gerð samsíða textasafna. Notkun orðabóka, rafrænna og annarra, gagnabanka og internetsins og annarra hjálpargagna. Málstefna og íðorðafraeði. Starfsvið þýðenda. Nýtt verður verður reynsla þeirra í hópnum sem hafa starfsreynslu fyrir. Nemendur halda fyrirlestur um tiltekið svið, vinna við orðtöku og kynna nýjustu tækni í vinnuhópi.

ÞÝÐ003M • Þýðingasaga • (10e) • Vor • 3f [i](#)

Umsjónarkennari: Gauti Kristmannsson Dósent

Fjallað um sögu þýðinga, einkum á Vesturlöndum og svo á Íslandi. Farið verður yfir helstu hátinda þýðingasögunnar frá fornöld til nútíma. Litið verður á valda texta sem markað hafa þáttaskil í þýðingasögu eins og reyndar bókmennta- og mannkynsögunni (Cicero, Hóras, Hierónymus, Erasmus, Lúther, Oddur, Dolet o.fl.). Einkum verður litið til röksemda og verka þýðenda á sömu sviðum til samanburðar, t.d. bíbliuþýðenda, ljóðaþýðenda o.s.frv. Nemendur taka fyrir einn fraeðimann eða stefnu og halda erindi auk þess sem þýddur verður texti á því sviði. Einnig þýða nemendur bókmenntatexa frá því fyrir 1900. Námskeiðinu lýkur síðan með málstofu í þýðingarýni þar sem nemendur rýna í eina þýðingu að eigin vali.

ÞÝÐ004M • Þýðingar, textar og orðræða • (5e) • Vor • 2f [i](#)

Umsjónarmaður: Gauti Kristmannsson Dósent

Markmiðið með þessu námskeiði er að nota aðferðir málvísinda og þýðingafraeða til að rannsaka mállegan grunn samfélagsins, hvaðan hann kemur og hvað mótar þá orðræðu sem myndar hann og myndast af honum. Með aðferðum orðræðugreiningar verða frumtextar og þýðingar lagatexta, viðskiptatexta, fjölmiðlatexta o.fl. greindir og síðan litið til þess hvernig þær þýðingar sem þar fara fram skila sér inn í almennari orðræðu samfélagsins. Í tengslum við þetta verða tekin fyrir praktísk verkefni á sömu sviðum þar sem nemendur spreya sig á þýðingum skjala, samninga, vottorða og annarra nytjatexta og verða niðurstöður ræddar í vinnuhópum.

ÞÝÐ010F • Leikritabýðingar • (5e) • Haust • 2f [i](#)

Kennari: Gauti Kristmannsson Dósent

ÞÝÐ101F • Ritgerð til meistaraþrófs í þýðingafraeðum • (30e) • Haust [i](#)

Ritgerð til meistaraþrófs í þýðingafraeðum

ÞÝÐ102F • Skjalabýðingar og dómtúlkun • (5e) • Haust • 2f [i](#)

Kennari: Gauti Kristmannsson Dósent

Þetta er undirbúningsnámskeið fyrir próftaka í skjalabýðingum og dómtúlkun. Farið verður yfir helstu svið skjalabýðinga og dómtúlkunar,

unnin verkefni á þeim sviðum, nemendur látnir þreyta æfingapróf og þeim kynntar helstu stefnur og straumar í þýðingarfræðum.

ÞÝÐ201F • Ritgerð til meistaraþrófs í þýðingafræðum • (30e) • Vor
Ritgerð til meistaraþrófs í þýðingafræðum

ÞÝÐ202F • Ritgerð til meistaraþrófs í þýðingafræðum • (30e) • Sumar
Ritgerð til meistaraþrófs í þýðingafræðum

ÞÝÐ501F • Einstaklingsverkefni í þýðingafræði • (10e) • Haust
Einstaklingsverkefni í þýðingarfræði

ÞÝÐ502F • Einstaklingsverkefni í þýðingafræði • (5e) • Haust
Einstaklingsverkefni í þýðingarfræði

ÞÝÐ601F • Einstaklingsverkefni í þýðingafræði • (10e) • Vor
Einstaklingsverkefni í þýðingarfræði

ÞÝÐ602F • Einstaklingsverkefni í þýðingafræði • (5e) • Vor
Einstaklingsverkefni í þýðingarfræði

Sagnfræði- og heimspekieild

FOR101G • Aðferðafræði I • (10e) • Haust • 3f + 3æ

Kennari: Gavin Murray Lucas Lektor

Í námskeiðinu verður farið yfir grundvallaratriði fornleifafræðilegrar aðferðafræði. Helstu efni sem fjallað verður um eru: Saga aðferðafræðinnar, löggjöf og siðfræði, undirbúningur rannsókna, rannsóknaráætlanir og heimildakönnun, fornleifaskráning, lofljósmyndun og fjarkönnun, aðferðir við uppgröft og úrvinnslu uppgráftargagna, gagnasöfn, forvarsla og miðlun. Námskeiðið er kennt með fyrirlestrum og umræðutímum en í upphafi misseris verður námskeiðið kennt á vettvangi. Önnur námskeið í fornleifafræði sem kennd eru á sama misseri munu taka mið af því.

FOR102G • Vinnulag í fornleifafræði • (5e) • Haust • 2f

Námskeiðið er kennt með heimspekiegum forspjallsvísindum.

FOR103G • Inngangur að fornleifafræði I • (10e) • Haust • 3f

Aðstoðarkennari: Kristján Mímísson

Yfirlitsnámskeið um viðfangsefni og aðferðir fornleifafræðinnar. Hvað er fornleifafræði? Saga fornleifafræðinnar, hugmyndafræðilegur grundvöllur og samband hennar við aðrar greinar fortíðarvísinda. Hvernig eru fornleifar notaðar til að varpa ljósi á samfélagsgerð, umhverfi, hagkerfi og viðskipti, trú og hugmyndafræði, þróun og breytileika?

1) Skriflegt próf (50%) ; 2) 5 einnar síðu verkefni (25%); 3) Verkefni úr The Archaeology workbook og framsaga um það (25%). Ætlast er til að 4-5 nemendur skili verkefni saman. Við námsmat er einnig tekið tillit til undirbúnings og þátttöku í tímum

FOR104G • Fornnorræn list • (5e) • Haust • 2f

Aðstoðarkennari: Þórhallur Þráinsson

Námskeiðið er kynning á stíl- og listasögu Norðurlanda frá og með þjóðflutningunum og fram á miðaldir. Einnig verður vikið að rúnum og fjallað um tengsl þeirra við táknmyndir á þessu tímasteiði. Eitt af markmiðum námskeiðsins er að nemendur læri að þekkja hina sérstæðu norrænu dýraskreytilist seinni hluta jarnaldar og myndi sér skoðun á því í hverra þágu hún var gerð og hvert samspil hennar var við aðra þætti

efnismenningarinnar. Áhersla verður einnig lögð á umfjöllun um hvernig dýraskreytið og síðar kirkjulist hefur verið sett í menningarsögulegt samhengi og hvaða kenningarlegu forsendur eru fyrir slíkri túlkun. Þegar kemur fram á víkingaöld og upphaf miðalda verður sérstaklega fjallað um íslenska gripi og þeir bornir saman við hliðstætt erlent efni. Kennsla fer fram með fyrirlestrum og greiningu myndefnis. Ein ferð verður farin í Þjóðminjasafn Íslands og eiga nemendur að flytja stutta kynningu á rannsóknarsögu gripis eða gripaflokks að eigin vali.

Nemendur skrifa ritgerð um efni sem þeir velja af lista sem kennari hefur tekið saman. Annað efni kemur þó til álita hafi nemendur sérstakar óskir um

það. Tilgangur ritgerðar er að nemendur geti varpað fram rannsóknarspurningu um efnið og leitað svara við henni.

Mat á efnistöku, úrvinnslu og frágangi ritgerðar liggur til grundvallar einkunnar.

FOR201G • Íslensk fornleifafræði • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Orri Vésteinsson Dósent

Yfirlitsnámskeið um íslenska fornleifafræði, sögu hennar, viðfangsefni og stöðu þekkingar. Námskeiðinu er skipt í sex hluta þar sem gerð er grein fyrir helstu straumum í íslenskrri fornleifafræði: fornmenning og furðumínjar, rómantik, víkingar, íslensk menningarsaga, umhverfi, samfélag. Kynntar verða helstu rannsóknir sem gerðar hafa verið og fjallað um áhrif þeirra á söguskynjun Íslendinga og fræðilega umræðu. Að námskeiði loknu eiga nemendur að kunna skil á einkennum íslenskra fornleifa og geta lýst helstu tegundum gripa, hráefnum og byggingatækni.

Fimm krossapróf tekin í tímum (30 %), fimm heimaverkefni (30 %), Ritgerð (40 %)

FOR202G • Aðferðafræði II • (10e) • Haust • 3f

Kennari: Gavin Murray Lucas Lektor

Í námskeiðinu er farið nánar út í einstök atriði í aðferðafræði fornleifafræðinnar, m.a. með áherslu á aðferðir sem eru sérstakar fyrir íslenskar aðstæður. Meðal efna sem fjallað verður um eru: Ritheimildir og munnlegar heimildir um fornleifar, aðferðir við fornleifaskráningu, myndun minjastaða, túlkun lagskiptingar og notkun skipurita, uppgröftur legstaða, skráning standandi bygginga, tölfræðilegar aðferðir, gagnagrunnar, landfræðileg upplýsingakerfi og rúmfræðilegar aðferðir, skýrslugerð.

FOR204G • Forsaga • (10e) • Vor • 4f

Aðstoðarkennari: Vala Björg Garðarsdóttir

Yfirlit um steinöld, bronsöld og jarnöld, um 1.500.000 til 500 f. Kr.nFjallað er um upphaf áhaldagerðar í samhengi við þróun mannsins og nútíðarlegu hans um jörðina. Farið er yfir kenningar um samfélagsgerð og nefnahagsgrundvöll samfélaga fornsteinaldar og miðsteinaldar. Fjallað er um landbúnaðarbyltinguna og fyrstu flóknu samfélögin, inEgyptalandi, Mesópótamíu, Indusdalnum, Kína og Mið-Ameríku. Útbreiðslanlandbúnaðar í Evrópu, stórsteinungasamfélög Norður- og Vestur-Evrópu, nupphaf málmsmíða í Austurlöndum nær, samfélagsgerð og samfélagsbreytingarná bronsöld og jarnöld, einkum í Evrópu og á Norðurlöndum. nKennsla fer að hluta til fram á ensku.nAðalnámsbók: Champion, Gamble, Shennan & Whittle: Prehistoric Europe (3.nútgáfa), Academic Press 1997. nn

FOR301G • Ritgerð til BA-prófs í fornleifafræði • (10e) • Haust

Ritgerð til BA-prófs í fornleifafræði

FOR303G • Gripafræði • (5e) • Haust • 2f

Aðstoðarkennari: Guðrún Alda Gísladóttir

Námskeiðið fjallar annars vegar um almennan grundvöll gripafræðinnar, gerðfræði og efnisfræði, og hins vegar um helstu flokka gripa sem finnast á Íslandi, leirker, steináhöld og steinlát, skartgrip og vopn, tréilát, vefnað, gler, krítarpípur o.fl.

Æskileg undirstaða: Aðferðafræði I (FOR101G)

FOR304G • Fornleifarannsókn á vettvangi I • (5e) • Haust

Fornleifaskráning. Framhald grunnnámskeiðs. Í námskeiðinu er farið yfir sögu fornleifaskráningar á Íslandi, forsendur og helstu aðferðir við skráningu. Minjar verða skoðaðar og greindar á vettvangi, skráðar á kort og GPS punktar teknir. Megináhersla verður lögð á skráningarverkefni í nágrenni Reykjavíkur sem nemendur skila af sér.

FOR306G • Beinafræði • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Rúnar Leifsson

Umsjónarkennari: Hildur Gestsdóttir

Námskeiðið er kynning á aðferðafræðilegum og kennilegum forsendum manna- og dýrabeinafræði. Bein verða skoðuð með tilliti til innri gerðar, efnafræði, þróunarsögu og smásærra rannsókna. Ljósi verður varpað á þau ferli sem eiga sér stað frá dauða lífveru þar til bein hennar liggja á borði beinafræðings. Farið verður yfir undirstöðuatriði beinafræðinnar, greining á kyni, lífaldri og líkamshæð, og helstu atriði sjúkdómafræði beina og fornmeinafræði, bæði stórsæjar rannsóknir og röntgen- og tölvusneiðmyndarannsóknir. Jafnframt verður fjallað um meginatriði gagnasöfnunnar og greiningar. Notagildi beinafræði við rannsóknir á mismunandi samfélagsgerðum er skoðað. Þá verður fjallað um sögu þá sem gömul bein geta sagt okkur um mannlíf fyrri alda innan hins norræna menningarsvæðis, og þá sérstaklega á Íslandi.

FOR307G • Fornleifafræði Norðurlanda • (5e) • Haust • 2f

Aðstoðarkennari: Þórhallur Þráinsson

síðar

FOR401G • Ritgerð til BA-prófs í fornleifafræði • (10e) • Vor

Ritgerð til BA-prófs í fornleifafræði

FOR402G • Ritgerð til BA-prófs í fornleifafræði • (10e) • Sumar

Ritgerð til BA-prófs í fornleifafræði

FOR405G • Fornvistfræði • (5e) • Vor

Aðstoðarkennari: Árni Einarsson

Námskeiðið skiptist í þrjú hluta: 1. Almennur inngangur að fornvistfræði, markmiðum hennar og notagildi. 2. Aðferðir fornvistfræðinnar þ.m.t. sýnatökutækni, aldursgreiningar, greining lífveruleifa, trjáhringatímatil og túlkunarmöguleikar. 3. Rannsóknarvettvangur fornvistfræðinnar (land, ferskvatn, sjór, andrúmsloft, bólstaðir og menningarlandslag). Fjallað er með dæmum um rannsóknarspurningar sem svarað er með fornvistfræðilegum aðferðum. Kennsla fer fram með fyrirlestrum og verklegum æfingum. Æfingar fara fram í kennslustofu, en farinn verður einn borleiðangur í nærliggjandi stöðuvatn.

FOR406G • Fornleifarannsókn á vettvangi II • (10e) • Vor

Umsjónarmaður: Steinunn J Kristjánsdóttir Lektor

Fornleifauppgröf. Framhald grunnnámskeiðs. Markmið námskeiðs er að auka færni og þekkingu nemenda á uppgriftaraðferðum, einstökum þáttum fornleifarannsókna og að vinna sjálfstætt. Á staðnum verður m.a. kennt á uppgriftarforritið Intrasis og uppmælingar með alstöð. Uppgriftarsvæði: Nes við Seltjörn.

FOR407G • Vettvangsnámskeið • (10e) • Sumar

Umsjónarmaður: Steinunn J Kristjánsdóttir Lektor

Samkvæmt námskipunarreglum er nemendum sem taka fornleifafræði til 60 eininga skylt að ljúka 4 vikna vettvangsnámskeiði í fornleifafræði. Háskóli Íslands er í samstarfi við Hólaskóla um vettvangsnámskeið á Hólum og við Fornleifastofnun Íslands um vettvangsnámskeið í Vatnsfirði sem veita takmörkuðum fjölda nemenda aðgang, en auk þess geta nemendur sótt námskeið erlendis eða unnið úrvinnsluverkefni undir handleiðslu fastráðins kennara. Nemendur skulu hafa samráð við greinarformann um hvaða leið þeir fara til að uppfylla þessar kröfur.

FOR408G • Kennileg fornleifafræði • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Gavin Murray Lucas Lektor

Markmiðið með námskeiðinu er að veita nemendum innsýn í kennilegan bakgrunn fornleifafræðinnar, einkum í Evrópu og Norður-Ameríku. Farið verður yfir sögu kenninga og skýrt frá áhrifum þeirra á þróun fræðigreina almennt. Merking kennilegrar fornleifafræði verður reifuð, samhliða því sem farið verður ítarlega yfir helstu kenningar, strauma og áhrif þeirra á fræðigreina. Kennt verður með fyrirlestrum, auk þess sem nemendur verða látnir taka þátt í umræðum og vinna að hópverkefnum (4-5 nemendur saman) um kenningar fornleifafræðinnar og kynna niðurstöður þess með framsögu.

Æskileg undirstaða: Inngangur að fornleifafræði I (FOR103G), Aðferðafræði I (FOR101G)

1) Umræður (greinarýni og tímapróf) (10%). 2) Framsaga (20%). 3) Skriflegt próf (70%).

FOR409G • Forvarsla • (5e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Steinunn J Kristjánsdóttir Lektor

Aðstoðarkennari: Kristín Huld Sigurðardóttir

Markmiðið með námskeiðinu er að gefa nemendum innsýn í vettvangsforvörslu, þ.e. hvernig meðhöndla á gripi við fornleifauppgröft, styrkja þá, lyfta, pakka, merkja, flytja á áfangastað og ganga frá þeim fyrir forvörslu. Þá verður jafnframt fjallað um varðveislu fornleifa í mismunandi jarðvegi og við mismunandi aðstæður. Námskeiðið er fólgið í fyrirlestrum, verkefnum og verklegri kennslu. Þá verða sýndar videomyndir um efnið.

FOR410G • Kynjaforneifafræði • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Steinunn J Kristjánsdóttir Lektor

Yfirlitsnámskeið um kynjaforneifafræði (e. Archaeology of Gender) þar sem farið verður yfir sögu og þróun greinarinnar, tengingu hennar við feminisma og siðvirknihyggju, um leið og greint verður frá helstu áherslum og skilgreiningum innan hennar.

Kyngferfishugtakið (e. gender) er sífellt að vikka og teygir sig því til rannsókna á konum, körlum, jafnt sem börnum eða á ákveðnum þjóðfélagsþópum, aldri og lífshlaupi. Tekin verða dæmi frá fornleifarannsóknum sem byggja á kenningum og aðferðum kynjaforneifafræðinnar og kynntir verða þeir möguleikar sem hún getur boðið upp á hérlandis við fornleifarannsóknir.

FOR603G • Vettvangsreynsla í fornleifafræði • (5e) • Sumar

Til vettvangsreynslu er metin þátttaka í fornleifauppgræfti, úrvinnsla gagna frá þeim, s.s. vinnsla teikninga, hreinsun, skráning, ljósmyndun og

pökkun gripa og gagna eða fleytingar og frágangur sýna, skráning fornleifa á vettvangi eða af heimildum, auk starfa innan sögutengdrar ferðaþjónustu, s.s. hefðbundin störf á viðurkenndum söfnum, gæsla á sýningum safna eða fornra bygginga, auk leiðsagnar um opin fornleifasvæði. Nemendur skulu hafa samráð við lektora í fornleifafræði um starfið áður en vinna við það hefst. Að starfstíma loknum skal vinnuveitandi gefa nemanda vottorð um þátttöku þar sem fram koma í stuttu máli upplýsingar um verkefni starfsmanns.

HSP006M • Starfstengd siðfræði • (10e) • Vor

Kennari: Salvör Nordal Forstöðumaður

Námskeiðið byggir á gestafyrirlestrum og fjallar einkum um siðfræði starfsstétta og það hvernig siðferðileg vandamál mæta fólki í starfi.

Á námskeiðinu er fjallað meðal annars um siðfræðilegan grunn fagstétta, gerð grein fyrir helstu kenningum um fagstétir, samband fagmanns og skjólstæðings og hlutverk siðareglna og siðanefnda. Þá er rætt um þagnarskyldu og persónuvernd, og einkum um trúnaðarskyldu fagmanns við skjólstæðing, vernd þátttakenda í rannsóknum og persónuvernd á vinnustöðum. Í lokin er sjónum beint að einstökum starfsstéttum s.s. starfi lögmanna, kennara, stjórnámalanna og vísindamanna. Sérstök áherslu er lögð á umræður um raunhæf siðfræðileg úrlausnarefni og er því mikið lagt uppúr umræðum í tímum.

Námsmat samanstendur af framsögu, verkefni og lokaritgerð.

HSP101G • Vísindaheimspeki • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Erlendur Jónsson Prófessor

Helstu hugtök vísindaheimspeki nútímans verða kynnt, og hugað að ýmsum kenningum um eðli þeirra og þróun.

HSP102G • Gagnrýnin hugsun • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Gunnar Ágúst Harðarson Dósent

Markmið námskeiðsins er að kynna nemendum helstu hugtök og aðferðir gagnrýnnar hugsunar og hjálfa þá í gagnrýnni hugsun og rökræðu, bæði í heimspeki og í daglegu lífi, t.d. fjölmiðlum. Efni: Greining röksemdafærslna og rökskipurit. Helstu rökvillur og rökbrellur, hvernig má greina þær og forðast. Hagnýt verkefni.

Verkefni og lokapróf.

HSP103G • Inngangur að heimspeki • (10e) • Haust • 3f

Umsjónarkennari: Róbert Hilmar Niels Haraldsson Prófessor

Fjallað verður um spurninguna: Hvað er heimspeki? og um tengsl heimspeki við vísindi, listir, trúarbrögð og stjórnmál. Lesnir verða textar eftir klassíska heimspekinga og samtímaheimspekinga í því augnamiði að skoða ólíkar aðferðir og vandamál heimspekinnar. Lokapróf og skrifleg verkefni.

HSP104G • Fornaldarheimspeki • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Svavar Hrafn Svavarsson Dósent

Aðstoðarkennari: Eiríkur Smári Sigurðarson

Almennt

Veitt verður yfirlit yfir heimspeki fornaldar, byggt á nákvæmum lestri frumtexta. Fjallað verður um frumherja grískrar heimspeki fram yfir daga Sókratesar, heimspeki Platons og Aristótelesar, sem og arftaka þeirra. Einkum er horft til frumspeki og þekkingarfræði fornaldar (sem felur í sér rökfræði og vísindaheimspeki), en síður til siðfræði og stjórnspeki.

Námskeiðið er 5 eininga inngangsnámskeið í I. hluta heimspekináms og er einkum ætlað nemendum sem hyggjast taka heimspeki til B.A.-prófs. Fyrir heimspekinema er námskeiðið skyldunámskeið hvort sem heimspeki er tekin sem auka- eða aðalgrein. Ætlast er til að það sé tekið á fyrsta námsári í heimspeki. Námskeiðið getur hins vegar verið valnámskeið fyrir nemendur í öðrum greinum. Námskeiðið er með heimasíðu í Uglu - Verkefni Háskóla Íslands.

Markmið

Meginmarkmið námskeiðsins er að

- veita yfirsýn yfir og skilning á þróun fornaldarheimspeki frá frumherjunum til Platons og Aristótelesar sem og inngang að hellenískri heimspeki (stóuspeki, epikúrisma, efahyggju), einkum m.t.t. frumspeki og þekkingarfræði
- kynna nemendum samhengi heimspekisögu og heimspekilegrar rökræðu

- Þjálfar nemendur í að lesa og greina heimspekirit liðins tíma

Námskröfur

Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að

- þekkja helstu tímabil og höfunda fornaldarheimspeki
- þekkja helstu strauma og stefnur fornaldarheimspeki
- þekkja helstu hugmyndir og rök einstakra fornaldarheimspekinga
- skilja mikilvægi heimspekisögu fyrir heimspekilega rökræðu

50% próf á miðju misseri, 50% próf í lok námskeiðs.

HSP105G • Heimspekileg forspjallsvísindi • (5e) • Haust • 2f + 2d

Umsjónarmaður: Páll Skúlason Prófessor

Kennari: Gunnar Ágúst Harðarson Dósent

Markmið

Meginmarkmiðið með heimspekilegum forspjallsvísindum er að vekja nemendur til gagnrýninnar umhugsunar um forsendur vísinda og fræða almennt og um það tiltekna fræðasvið sem þeir leggja stund á.

Að námskeiðinu loknu eiga nemendur

- að hafa gert sér grein fyrir gildi gagnrýninnar umhugsunar
- að þekkja muninn á vísindalegri aðferð og hversdagslegri skoðanamyndun
- að geta gert greinarmun á túlkun og skýringu á fræðasviði hugvísinda
- að hafa velt fyrir sér sérstöðu hugvísinda gagnvart öðrum vísindagreinum
- að hafa velt fyrir sér álitamálum í siðfræði vísinda, þar á meðal spurningum um gildi sannleikans, hlutleysi vísinda og tengsl vísinda og samfélags

Viðfangsefni

Fjallað er um hugvísindin og stöðu þeirra gagnvart öðrum vísindum og í samfélaginu; um gagnrýna hugsun og skoðanamyndun; um vísindalega aðferð og þar með um túlkun og skýringar í hugvísindum; og um ýmis álitamál í siðfræði vísinda, svo sem sannleikshugtakið og spurninguna um hlutleysi vísinda. Lesnir eru sígildir textar og samtímaefni sem lúta að þessum viðfangsefnum.

Kennsluhættir

Kennslan fer að jafnaði fram í fyrirlestrum og umræðum. Vefkerfið Ugla býr yfir ýmsum möguleikum sem notaðir verða til stuðnings kennslunni. Í fyrirlestrum verður leitast við að setja fram viðfangsefnið, skýra helstu þætti og varpa fram spurningum. Fyrirlestrar eða glærur með punktum úr fyrirlestrum verða settir á heimasvæði námskeiðsins í Uglunni. Til þess að hafa gagn af námskeiðinu þurfa nemendur að kynna sér meginleefni fyrir hverja kennslustund, og helst að lesa a.m.k. eina grein úr hliðsjónarefni hvers meginleefnis.

Námsmat

Skriflegt próf (100%) sem verður blanda af krossaspurningum úr lefni og völdum ritgerðarspurningum úr umræðuefnum námskeiðsins. Skriflegt próf (100%) sem verður blanda af krossaspurningum úr lefni og völdum ritgerðarspurningum úr umræðuefnum námskeiðsins.

HSP201G • Inngangur að rökræði • (10e) • Vor • 4f + 4æ

Kennari: Erlendur Jónsson Prófessor

Nemendum verða kynnt frumatriði nútímarökræði. Helsta efni: Ýmis frumhugtök rökræðinnar, rökform og gildi, rökeigindir og röktengsl, táknmál setningarökræði, sanntöflur og sanntöfluaðferðir. Táknmál umsagnarökræði og samsemdarrökræði, lýsingakenningin. Sannanaaðferðir í setningarökræði og umsagnarökræði, samsemdarrökræði, eiginleikar vensla. 40% skriflegt hlutapróf í æfingaviku, 40% skriflegt lokarpóf og 20% heimaverkefni

HSP202G • Inngangur að siðfræði • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarmaður: Vilhjálmur Arnason

Veitt verður yfirlit yfir þjár af höfuðkenningum siðfræðinnar, reist á lestri frumtexta: kenningu Aristótelesar í *Siðfræði* hans, Johns Stuarts Mill í *Nýjastefnunni* og Immanuels Kant í *Frumspeki siðlegrar breytni*.

Námskeiðið er 5 eininga inngangsnámskeið í II. hluta heimspekináms og er einkum ætlað nemendum sem hyggjast taka heimspeki til B.A.-prófs. Fyrir 90e og 60e heimspekinema, sem og nemendur í starfstengdri siðfræði, er námskeiðið skyldunámskeið en valnámskeið fyrir 30e heimspekinema. Ætlast er til að það sé tekið á öðru misseri fyrsta námsárs í heimspeki. Námskeiðið getur verið valnámskeið fyrir nemendur í ýmsum öðrum greinum.

Meginmarkmið námskeiðsins er að

- veita yfirsýn yfir og skilning á þremur helstu kenningum siðfræðinnar, grunnatriðum þeirra, samhengi og mikilvægi
- þjálfar nemendur í að lesa og greina og færa rök innan siðfræðinnar

Útkomur

Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að

- þekkja helstu viðfangsefni og hugtök siðfræðinnar

- þekkja helstu kenningar siðfræðinnar
- geta greint og fært rök innan siðfræðinnar

50% skriflegt próf í miðju misseris, 50% skriflegt próf í lok misseris.

HSP203G • Nýaldarheimspeki • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Gunnar Ágúst Harðarson Dósent

Viðfangsefni

Námskeiðinu er ætlað að veita almennt yfirlit yfir strauma og stefnur í vestrænni heimspeki á 17. og 18. öld, kynna sérstaklega tiltekin viðfangsefni, kenningar og rökfærslur í þekkingarfræði og frumspeki þessa tímabils með nákvæmum lestri og samanburði valinna verka, einkum eftir Descartes, Hume og Kant, svo og að þjálfna nemendur í lestri, greiningu og túlkun heimspekiritra.

Kennsla

Kennslan fer fram í fyrirlestrum og umræðutímum. Í fyrirlestrum verður leitast við að gefa heildaryfirsýn yfir viðfangsefnið, setja verkin í samhengi og greina mikilvægustu kafla ritanna. Í umræðutímum verður rætt nánar um tiltekin efnisatriði, bókarkafla, rökfærslur eða spurningar sem vakna við lesturinn.

Markmið

Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að geta sýnt fram á að þeir
þekki helstu strauma og stefnur í vestrænni heimspeki á 17. og 18. öld,
skilji tiltekin viðfangsefni, kenningar og rökfærslur í þekkingarfræði og frumspeki þessa tímabils, einkum í völdum verkum Descartes, Hume og Kant,
hafi öðlast þjálfun í lestri, greiningu og túlkun heimspekiritra.
50% hlutapróf á miðju misseri og 50% hlutapróf í lok misseris.

HSP205G • Inngangur að frumspeki • (10e) • Vor • 4f

Aðstoðarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Fjallað er um nokkur af helstu viðfangsefnum nútímafrumspeki. Meðal þeirra má telja persónusamsemd, frjálsan vilja, hluthyggju, hughyggju og nafnhyggju, hugsanlega heima og varanleika í tíma. Einnig er fjallað frumspeki félagslegra fyrirbæra og eru þá skoðuð atriði á borð við einstaklingshyggju, safnhyggju og tengsl einstaklingsins við samfélagið, tengsl tungumáls og hugsunar við samfélag og félagslega smíðahyggju.
Verkefni og lokapróf.

HSP302G • Ritgerð til BA-prófs í heimspeki • (10e) • Haust

Umsjónarmaður: Gunnar Ágúst Harðarson Dósent

BA-ritgerð í heimspeki er einkum ætlað að þjálfna nemendur í að rannsaka valið heimspekilegt viðfangsefni eða verk heimspekings og að setja niðurstöður sínar fram í rituðu máli með fræðilega viðurkenndum hætti. Nemandi skrifar ritgerðina í samráði við einn leiðbeinanda úr hópi fastra kennara í heimspeki. Nemendur sækja um leiðbeinanda á sérstöku [rafrænu eyðublaði](#). Sjá nánari upplýsingar um [BA-ritgerðir í heimspeki](#) á vef Sagnfræði- og heimspekideildar.

HSP304G • Inngangur að þekkingarfræði • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Erlendur Jónsson Prófessor

Fjallað er um þekkingu og réttlætningu hennar, tilraunir til að skilgreina þekkingarhugtakið, uppsprettur þekkingar, undirstöðuhyggju og samhengishyggju, sannleikskenningar, efahyggju, innhyggju og úthyggju. Umfjöllunin byggir á allitarlegri umræðu um samræðuna þeaitetos eftir Platon, völdum lesköflum úr Ritgerð um mannlegan skilning eftir Locke, og kennslubók í þekkingarfræði nútímans. 30% ritgerð á miðju misseri, 20% framsaga, 50% próf í lok námskeiðs.

HSP305G • Heimspeki 20. aldar • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Mikael Marlies Karlsson Prófessor

Kennari: Páll Skúlason Prófessor

Námskeiðið er tvíþætt. Annars vegar er fjallað um mál, vísun og merkingu út frá kenningum rökgreiningarheimspeklinganna Freges, Russells, Wittgensteins og Quines. Hins vegar er fjallað um vitund, reynslu og sjálfsveru út frá kenningum meginlandsheimspeklinganna Husserls, Heideggers, Merleau-Pontys, Deleuze og Derrida. Varpað er ljósi á hliðstæður og andstæður milli þáttanna tveggja. Megináhersla er lögð á lestur frumtexta.

Markmið:

Að loknu námskeiðinu er ætlast til að nemendur

- hafi þekkingu á nokkrum meginsteffjum í rökgreiningarheimspeki og meginlandsheimspeki 20. aldar.

- séu færir um að greina hliðstæður og andstæður milli aðferða og kenninga í rökgreiningarheimspeki og meginlandsheimspeki 20. aldar. skriflegt hlutapróf í miðju misseris 50%, heimapróf í lok misseris 50%

HSP306G • Inngangur að stjórnmálaheimspeki • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarmaður: Vilhjálmur Arnason

Viðfangsefni: Í fyrri hluta námskeiðsins eru fjallað um helstu kenningar úr sögu stjórnmálaheimspekinnar, svo sem stef úr verkum Aristótelesar, Hobbes, Lockes, Rousseaus, Hegels og Marx. Í seinni hluta námskeiðsins eru kynntar fáeinir meginhugmyndir í stjórnspeki samtímans. Sérstök áhersla er lögð á réttlætiskenningu Rawls og gagnrýni á hana.

Meginmarkmið námskeiðsins er að:

- veita yfirsýn yfir og skilning á helstu kenningum stjórnmálaheimspekinnar, grunnatriðum þeirra, sögulegu samhengi og samtíma mikilvægi

- þjálfna nemendur í að lesa og greina rök innan stjórnmálaheimspekinnar

- kynna nemendum aðferðir heimspekilegrar rökræðu um stjórnspekileg efni

Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að þekkja:

- helstu viðfangsefni stjórnmálaheimspekinnar

- helstu kenningar stjórnmálaheimspekinnar

- helstu hugtök stjórnmálaheimspekinnar

að skilja:

- mikilvægi tiltekinna vandamála og ástæður þeirra

- tengsl á milli ólíkra stjórnspekikenna
  - mikilvægi sígildra viðfangsefni og uppruna þeirra
- að geta:
- gert grein fyrir skoðunum þeirra heimspekinga sem lesnir eru
  - stutt greinargerðina tilvísunum í frumtexta
  - borið saman ólíkar hugmyndir heimspeklinganna

Kennsluhættir:

Kennslan fer að jafnaði fram í fyrirlestrum og umræðum. Í fyrirlestrum verður leitast við að setja fram viðfangsefnið, skýra helstu þætti og varpa fram spurningum. Í seinni hluta námskeiðsins verður nemendum verður skipt í hópa sem flytja framsögur. Vefkerfið Uglya er notað til stuðnings kennslunni. Glærur með punktum úr fyrirlestrum verða settir á heimasvæði námskeiðsins í Uglyunni. Til þess að hafa gagn af námskeiðinu þurfa nemendur að kynna sér meginlesefni fyrir hverja kennslustund.

Skriflegt próf, ritgerð, munnlegt próf og framsaga

HSP308G • Verkefni í heimspeki • (5e) • Haust [i](#)

Verkefni (og hugsanlega fáeinar kennslustundir) sem bætast við vinnu þeirra 2,5e námskeiða í III. og V. hluta heimspekináms sem merkt eru með *.

HSP309G • Verkefni í heimspeki • (5e) • Haust [i](#)

Verkefni (og hugsanlega fáeinar kennslustundir) sem bætast við vinnu þeirra 2,5 e námskeiða í III. og V. hluta heimspekináms sem merkt eru með *.

HSP401G • Hugmyndasaga 19. og 20. aldar • (10e) • Vor • 3f + 1u [i](#)

Umsjónarkennari: Sigríður Þorgeirsdóttir Dósent

Fjallað verður um andóf nokkurra fremstu hugsuða á þessu tímabili gegn hefðbundnum hugmyndum um frelsið, mannlegt eðli, samfélag, siðferði, vísindi og trú.

Að loknu námskeiðinu er ætlast til að nemendur

- hafi þekkingu á helstu hugsuðum og hugmyndastraumum á Vesturlöndum á 19. og 20. öld og átökum þeirra
- geti greint áhrif umræddra hugsuða og strauma í heimsmynd samtímans
- hafi kynnt sér tiltekinn hugsuð eða hugmyndastraum sérstaklega og gert grein fyrir honum í framsöguerindi

Lokapróf Ritgerð Framsaga

HSP402G • Trúarheimspeki • (5e) • Vor • 2f [i](#)

Kennari: Sigríður Þorgeirsdóttir Dósent

Í námskeiðinu verður gefið yfirlit yfir nokkrar helstu kenningar vestrænnar heimspeki um trú, en þær taka einkum mið af hinni gyðing-kristilegu hefð. Fjallað verður um tilraunir heimspekinga til að sanna tilvist guðs, kenningar um guðleysi, og viðleitni til að fjalla um guð, guðstrú og þróa trúarlega siðfræði eftir "dauða guðs".

Að loknu námskeiði er ætlast til að nemendur

- kunni skil á helstu sönnunum fyrir tilvist guðs og gagnrýni á þær
- hafi þekkingu á nokkrum helstu trúargagnrýnendum nútímans
- geti gert grein fyrir viðleitni nokkurra helstu trúarheimspekinga samtímans og fáeinna forvera þeirra á 19. öld til að fjalla um trú "eftir dauða guðs"

Próf í æfingaviku úr efni fyrra helmings námskeiðs (50%) og próf í lok misseris úr námsefni síðari helmings námskeiðs (50%).

HSP403G • Ritgerð til BA-prófs í heimspeki • (10e) • Vor [i](#)

Umsjónarmaður: Gunnar Ágúst Harðarson Dósent

BA-ritgerð í heimspeki er einkum ætlað að þjálfar nemendur í að rannsaka valið heimspekilegt viðfangsefni eða verk heimspekings og að setja niðurstöður sínar fram í rituðu máli með fræðilega viðurkenndum hætti. Nemandi skrifar ritgerðina í samráði við einn leiðbeinanda úr hópi fastra kennara í heimspeki. Nemendur sækja um leiðbeinanda á sérstöku [rafrænu eyðublaði](#). Sjá nánari upplýsingar um [BA-ritgerðir í heimspeki](#) á vef Sagnfræði- og heimspekideildar.

HSP404G • Ritgerð til BA-prófs í heimspeki • (10e) • Sumar [i](#)

Umsjónarmaður: Gunnar Ágúst Harðarson Dósent

BA-ritgerð í heimspeki er einkum ætlað að þjálfar nemendur í að rannsaka valið heimspekilegt viðfangsefni eða verk heimspekings og að setja niðurstöður sínar fram í rituðu máli með fræðilega viðurkenndum hætti. Nemandi skrifar ritgerðina í samráði við einn leiðbeinanda úr hópi fastra kennara í heimspeki. Nemendur sækja um leiðbeinanda á sérstöku [rafrænu eyðublaði](#). Sjá nánari upplýsingar um [BA-ritgerðir í heimspeki](#) á vef Sagnfræði- og heimspekideildar.

HSP406G • Verkefni í heimspeki • (5e) • Vor [i](#)

Verkefni (og hugsanlega fáeinar kennslustundir) sem bætast við vinnu þeirra 2,5e námskeiða í III. og V. hluta heimspekináms sem merkt eru með *.

HSP408G • Verkefni í heimspeki • (5e) • Vor [i](#)

Verkefni (og hugsanlega fáeinar kennslustundir) sem bætast við vinnu þeirra 2,5 e námskeiða í III. og V. hluta heimspekináms sem merkt eru með *.

HSP411G • Málspeki • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Erlendur Jónsson Prófessor

Fjallað verður um valin efni innan málspeki, svo sem eiginnöfn, ákveðnar lýsingar, ábendingarorð, afturvísun, greinarmun setningafræði og merkingarfræði, greinarmun merkingarfræði og málnotkunarfræði, vísbendi, talathafnir, merkingu og íbyggni, merkingu og sannleika, þýðingabrigði og reglufylgni.

HSP415M • Málstofa E: Einkalíf og opinber vettvangur • (5e) • Vor • 2f

Aðstoðarkennari: Salvör Nordal Forstöðumaður

Greinarmunurinn milli einkalífs og opinbers lífs leikur lykilhlutverk í stjórnspekikenninum samtímans, enda eru m.a. mörk ríkisvalds og lagasetningar skilgreind í ljósi hans. Í málstofunni verður fjallað um þennan greinarmun eins og hann birtist í ólíkum kenningum, svo sem í frjálslyndri stjórnspeki, kenningu Hönnuh Arendt og gagnrýni feminista. Rætt verður um vandann út frá skyldum og ábyrgð fagmanna, samfélagslegri ábyrgð í viðskiptum og umburðarlyndi svo dæmi séu nefnd.

HSP416M • Málstofa F: Hegel • (5e) • Vor • 2f

Aðstoðarkennari: Björn Þorsteinsson Verkefnisstjóri

Í málstofunni verða vel valdir lykiltexar úr höfundarverki Hegels lesnir í þaula og skýrðir. Sérstaklega verður beint sjónum að köflum úr Fyrirbærafræði andans, Rökræði og Alfræði Hegels. Áhersla verður lögð á tengsl Hegels við stefnur og trauma síðari tíma, einkum fyrirbærafræði og póstrúktúralisma. Sem dæmi um viðfangsefni má nefna skynjun og þekkingu, veru og neind og einstakling og tegund.

HSP417M • Verkefni í Málstofu E: Einkalíf og opinber vettvangur • (5e) • Vor

Aðstoðarkennari: Salvör Nordal Forstöðumaður

Verkefni í tengslum við Málstofu E

HSP418M • Verkefni í Málstofu F: Hegel • (5e) • Vor

Aðstoðarkennari: Björn Þorsteinsson Verkefnisstjóri

Verkefni tengt Málstofu F

HSP505M • Málstofa A: Heimspeki og kvikmyndir • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Róbert Hilmar Niels Haraldsson Prófessor

Málstofa A: Á fyrri hluta málstofunnar verður hugað að verufræðilegum spurningum um bíómyndir (Hvað er bíómynd?, Hver er heimur bíómynda?) og einnig að því hvort byggja megi fagurfræðilega mælikvarða um bíómyndir á séreðli þeirra. Í síðari hlutanum verður rætt um heimspekilegar spurningar sem vakna í bíómyndum (svo sem um efa og efahyggju, tíma og endurtekningu, sýnd og reynd, og eðli hjónabandsins). Í því samhengi verður bíómyndir skoðaðar sem heimspeki.

HSP506M • Verkefni í Málstofu A: Heimspeki og kvikmyndir • (5e) • Haust

Kennari: Róbert Hilmar Niels Haraldsson Prófessor

Verkefni tengt Málstofu A

HSP507M • Málstofa B: Siðferðishvatir • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Mikael Marlies Karlsson Prófessor

Fjallað verður um þær hvatir sem liggja siðferðinu að baki, en um eðli þeirra hefur verið lengi deilt enda grundvallarspurning í siðfræði. Í þessari málstofu verður vandlega rýnt í þrjár sigildar kenningar um þetta efni: kenningar þeirra Aristótelesar, Davids Hume og Immanuels Kant. Lesnir verða valdir kaflar úr ritum þeirra og úr nútímaritum sem fjalla um efni þeirra. Þessi málstofa er kennd á ensku.

HSP508M • Verkefni í Málstofu B: Siðferðishvatir • (5e) • Haust

Kennari: Mikael Marlies Karlsson Prófessor

Verkefni tengt Málstofu B

HSP701M • Málstofa gistikennara: • (5e) • Haust

Umsjónarmaður: Gunnar Ágúst Harðarson Dósent

Gistikennaranámskeið

Á hverju misseri fær heimspekiskor gistikennara frá erlendum samstarfsskólum til að halda málstofu um efni á sérsviði sínu. Málstofurnar eru kenndar í samþjöppuðu formi, oftast á 4 vikum, þrjá daga vikunnar. Málstofurnar eru einkum ætlaðar framhaldsnemum en nemendum á 3. ári í heimspeki er einnig heimilt að sækja þær. Viðfangsefni og tími hvernar málstofu verða auglýst sérstaklega. Markmið Að loknu námskeiðinu á nemandinn að

- hafa öðlast þekkingu á mikilvægu viðfangsefni sem er til umræðu innan heimspekinnar á alþjóðavettvangi.
- hafa öðlast aukinn og dýpri skilning á viðfangsefninu og viðtækari yfirsýn en á fyrra námsstigi
- hafa öðlast reynslu af því að taka þátt í rökræðum um heimspekileg álitamál og kunna að sýna viðhorfum annarra skilning og virðingu.
- hafa öðlast reynslu af því að greina frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í áheyrn kennara og samnemenda.

Viðfangsefni: Í málstofunni eru tekin til umfjöllunar valin viðfangsefni í heimspeki sem eru til umræðu á alþjóðavettvangi og lesnir og ræddir frumtextar og skýringartextar.

Kennsluhættir: Málstofan er hugsuð sem akademískt samfélag þar sem nemendur taka virkan þátt í markvissri umræðu um viðfangsefnið. Hver nemandi flytur framsöguerindi samkvæmt áætlun sem gerð er í upphafi misseris og jafnframt kynna aðrir nemendur sér efnið og ræða það í málstofunni undir handleiðslu kennara.

Stutt skriflegt próf og þátttaka ásamt framsöguerindi í málstofunni.

HSP702M • Málstofa gistikennara: • (5e) • Haust

Umsjónarmaður: Gunnar Ágúst Harðarson Dósent
Gistikennaranámskeið

Á hverju misseri fær heimspekiskor gistikennara frá erlendum samstarfsskólum til að halda málstofu um efni á sérsviði sínu. Málstofurnar eru kenndar í samþjöppuðu formi, oftast á 4 vikum, þrjá daga vikunnar. Málstofurnar eru einkum ætlaðar framhaldsnemum en nemendum á 3. ári í heimspeki er einnig heimilt að sækja þær. Viðfangsefni og tími hverrar málstofu verða auglýst sérstaklega. Markmið Að loknu námskeiðinu á nemandinn að

- a) hafa öðlast þekkingu á mikilvægu viðfangsefni sem er til umræðu innan heimspekinnar á alþjóðavettvangi.
- b) hafa öðlast aukinn og dýpri skilning á viðfangsefninu og viðtækari yfirsýn en á fyrra námsstigi
- c) hafa öðlast reynslu af því að taka þátt í rökraðum um heimspekileg álitamál og kunna að sýna viðhorfum annarra skilning og virðingu.
- d) hafa öðlast reynslu af því að greina frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í áheyrn kennara og sammenda.

Viðfangsefni: Í málstofunni eru tekin til umfjöllunar valin viðfangsefni í heimspeki sem eru til umræðu á alþjóðavettvangi og lesnir og ræddir frumtextar og skýringartextar.

Kennsluhættir: Málstofan er hugsuð sem akademískt samfélag þar sem nemendur taka virkan þátt í markvissri umræðu um viðfangsefnið.

Hver nemandi flytur framsöguerindi samkvæmt áætlun sem gerð er í upphafi misseris og jafnframt kynna aðrir nemendur sér efnið og ræða það í málstofunni undir handleiðslu kennara.

Stutt skriflegt próf, þátttaka og framsaga á málstofu.

HSP704M • Heilbrigðis- og lífsiðfræði • (10e) • Haust • 3f

Kennari: Vilhjálmur Árnason

Fjallað verður um nokkur helstu álitamál á sviði lífsiðfræði á síðustu árum, einkum í tengslum við þróun á sviði erfðavísinda, og erfðarannsóknna og hugsanleg áhrif þeirra á heilbrigðisþjónustu og heilbrigðisstefnu.

HSP705M • Siðfræði náttúrunnar • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Sigríður Þorgeirsdóttir Dósent

Kennari: Páll Skúlason Prófessor

Námskeiðið fjallar um samband manns og náttúru frá heimspekilegu sjónarhorni. Fjallað er um helstu frumkvöðla náttúrusiðfræðinnar og áhrifamestu kenningar sem settar hafa verið fram. Gerð grein fyrir ólíkri náttúrusýn manna og mismunandi grunnafstöðum til náttúrunnar - þ.e. mannhverfri, visthverfri og lífhverfri afstöðu. Einnig fjallað um tengsl umhverfis- og þróunarmála og tengsl umhverfishyggu og lýðræðisþróunar. Rætt um álitafni eins og: Getur siðfræðin nýst við lausn umhverfisvandamála?, Hvers konar verur hafa siðferðisstöðu?, Geta náttúrlæg fyrirbæri búið yfir eigingildi?, Hafa dýr einhver réttindi?, Er einhver grundvallarmunur á (af)stöðu karla og kvenna gagnvart náttúrunni?, og Hvert er siðferðilegt inntak sjálfbærrar þróunar?

HSP706M • Viðskiptasiðfræði • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Róbert Hilmar Niels Haraldsson Prófessor

Í námskeiðinu er veitt víðtækt yfirlit yfir helstu siðferðilega álitafni er snerta fyrirtæki og samskipti þeirra við stjórnmönd og samfélagið í heild. Á námskeiðinu verður annars vegar leitast við að kynna fyrir nemendum siðferðileg hugtök og fræðileg greiningartæki. Hins vegar verður lögð sérstök áhersla á úrlausn hagnýtra siðferðilegra álitamála sem koma upp í starfsemi fyrirtækja. Námskeiðið er meðal annars byggt á gestafyrirlesurum úr atvinnu- og þjóðlífi og nemendur munu vinna að úrlausn hagnýtra verkefna.

HSP801M • Málstofa gistikennara: Marx þá og nú • (5e) • Vor

Umsjónarmaður: Gunnar Ágúst Harðarson Dósent

Málstofa gistikennara

HSP803M • Hagnýtt siðfræði • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Salvör Nordal Forstöðumaður

Kennari: Vilhjálmur Árnason

Á námskeiðinu verður fjallað um tengsl fræðilegrar og hagnýtrar siðfræði. Athyglinni er beint að rökraðu um áleitni siðferðileg úrlausnarefni í nútímaþjóðfélagi og hvernig siðfræðin getur tekist á við þau. Umræðuefni námskeiðsins eru meðal annars tjáningarfrelsi, líknardráp, föstureyðingar, réttindi dýra, skyldur við fátæk ríki og siðfræði stríðs og refsinga. Námskeiðið byggir á fyrirlesturum en hvatt er til umræðu um efnin eins og kostur er.

Tvær ritgerðir gilda samanlagt 55% og lokapróf gildir 45%.

MID202G • Inngangur að miðaldafræðum • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Gunnar Ágúst Harðarson Dósent

Umsjónarkennari: Helgi Þorláksson Prófessor

Fjallað verður um afmörkun og svið miðaldafræða, aðferðafræði og textafræði í miðaldarannsóknnum, heimsmynd miðalda og hugarfar, lærdómsheim, trúar- og heimspekistefnur, andlegt og veraldlegt vald o.fl. Lesin sýnishorn eftir ýmsa höfundu.

SAG101G • Sagnfræðileg vinnubrögð • (10e) • Haust • 3f

Umsjónarkennari: Halldór Bjarnason Aðjunkt

Kennari: Ragnheiður Kristjánsdóttir Aðjunkt

Fjallað er um sérstöðu og einkenni sagnfræði og hvernig sambandi hennar við aðrar fræðigreinar er háttáð. Rannsóknatækni sagnfræðinga er kynnt sem og fræðileg vinnubrögð í sagnfræði, einkum heimilfræði, megindlegar aðferðir í sagnfræði og ritgerðasmíð. - Námskeiðið skal taka á fyrsta misseri í sagnfræðinámi (öðru misseri fyrir þá nemendur sem byrja um áramót).

Námsmat byggist á sex verkefnum sem er skilað yfir misserið auk skriflegs lokaprófs.

SAG102G • Íslandssaga fyrir 1815 • (10e) • Haust • 3f

Umsjónarkennari: Helgi Þorláksson Prófessor

Kennari: Halldór Bjarnason Aðjunkt

Kennari: Anna Agnarsdóttir Prófessor

Uppruni, landnám og samfélag. Land, fólk og almenn afkoma. Kristni og kirkja. Þjóðveldið og endalok þess. Valdamenn. Konungur, þjóð og þjóðernishyggja. Heiður, hefnd, galdur og vaxandi ríkisvald. Lög og vald um 1250 til 1815. Bókmenning, handrit og tunga. Ísland og umheimurinn. Einokun og Innréttingar. Stjórnun og efnahagsbreytingar eftir 1787.

SAG103G • Heimssaga fyrir 1815 • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Sveinbjörn Rafnsson Prófessor

Kennari: Halldór Bjarnason Aðjunkt

Prófrættir eru þrjú: a) Heimssaga til 1500, b) Heimssaga 1500-1815 og c) Stutt ritgerð um afmarkað efni á öðru hvoru tímabilinu, a) eða b). a) Heimssaga til 1500 Yfirlit yfir forsögualdir og sögu elstu siðmenningarheilda í Evrasíu og Afríku, þ.e. Austurlanda, Indlands, Kína, Grikklands og Rómar ásamt sögu helstu trúarbragða þar. Enn fremur yfirlit yfir sögu evrópskra miðalda og asískrar og afrískrar sögu á sama tíma. Stutt yfirlit yfir siðmenningu í Ameríku fram til 1500. Sérstaklega verður fjallað um gríska sagnritun, upphaf keisaraveldis í Róm, og úr evrópskri miðaldasögu um landbúnað og lénsskipulag, deilur kirkju- og veraldarvalds og menntalíf og menningu. b) Heimssaga 1500-1815 Yfirlit yfir heimssöguna á nýöld. Landafundur og nýlendustefna stórvelda í Ameríku og Asíu. Siðaskiptin og trúardeilur. Islam. Vísindabyltingin og Upplýsingin. Fólksfjöldaþróun, fjölskyldan og stéttir. Stjórnarfar frá einveldi til byltinga lýðræðisins. Stórveldiþróun Evrópu og umheimsins. Áhersla verður lögð á lestur frumheimilda. c) Stutt ritgerð Hljóta þarf lágmarkseinkunn (5,0) í hverjum þessara prófrættanna til þess að standast próf í námskeiðinu.

SAG109G • Hugtök og miðlun sögu • (10e) • Vor • 4f

Umsjónarkennari: Guðmundur Jónsson Prófessor

Kennari: Valur Ingimundarson Prófessor

Kennari: Helgi Þorláksson Prófessor

Kennari: Ragnheiður Kristjánsdóttir Aðjunkt

Námskeiðinu er ætlað að auka færni nemenda við að greina sagnfræðileg viðfangsefni og miðla þeim til annarra. Í fyrsta hluta námskeiðsins er markmiðið að örva nemendur til að hugsa um söguna í stóru samhengi og þjálf þá í notkun nokkurra grundvallarhugtaka og -hugmynda sem tíðkast í sagnfræðilegri greiningu á samfélögum, menningu, efnahag og stjórnmálalífi. Þau helstu eru: saga og minni, menning, kyngervi, þjóðerni, ríki, stétt og tækni. Í öðrum hluta námskeiðsins er fjallað um miðlun sögu, hverjir móta sögulega þekkingu og hvaða aðferðir eru notaðar við miðlun sögu og menningararfs. Rætt er um framsetningu sagnfræðilegs efnis í fræðilegum ritgerðum, alþjóðlegri sagnfræði, fjölmiðlum, söfnum og sýningum. Í þriðja hluta námskeiðsins eru nemendum veittar hagnýtar leiðbeiningar um samningu BA-ritgerðar.

Nauðsynleg undirstaða: Sagnfræðileg vinnubrögð (SAG101G), Sagnaritun og söguspeki (SAG405G)

SAG201G • Íslandssaga eftir 1815 • (10e) • Vor • 3f

Kennari: Ragnheiður Kristjánsdóttir Aðjunkt

Veitt er yfirsýn yfir meginatburði í Íslandssögu og þróun íslensks samfélags frá því um 1815 til loka 20. aldar, einkum nývæðingu samfélagsins, þjóðríkismyndun, áhrif heimsstyrjaldanna tveggja á íslenskt þjóðfélag og þjóðlífsbreytingar á lýðveldistímanum. Helstu viðfangsefni eru: þjóðernisstefna og sjálfstæðisbarátta, myndun þjóðríkis, stjórnkerfi og stjórnmálabarátta, utanríkismál, atvinnu- og byggðaðróun, lífskjör og velferðarkerfið, menntun og menning.

Stúdentar þurfa að standast alla prófrætti námskeiðsins.

SAG202G • Heimssaga eftir 1815 • (10e) • Vor • 3f

Umsjónarkennari: Valur Ingimundarson Prófessor

Kennari: Ingi Sigurðsson Prófessor

Þetta inngangsnámskeið spannar heimssögu frá 1815 til upphafs 21. aldar. Í fyrri hluta námskeiðsins verða eftirtalin svið tekin til meðferðar með tilliti til tímabilsins 1815-1939: stéttir og þjóðfélagshópar í Evrópu, vísindi og tækni og þættir úr sögu stjórnmálalagmynda. Fjallað verður um tengsl Evrópu og Norður-Ameríku við aðra heimshluta með tilliti til tímabilsins 1815-1918. Í seinni hluta námskeiðsins verður fjallað um samtímasögu og sjónum beint að þeim breytingum sem orðið hafa á alþjóðakerfinu frá árunum milli heimsstyrjaldanna tveggja. Áhersla verður lögð á stjórnmálalagstefnur eins og kommúnisma og nasisma/fasisma, þróun velferðarkerfisins í Vestur-Evrópu og Evrópusamrunann, kalda stríðið á heimsvísu og þróun heimsvelda eins og Bandaríkjanna og Sovétríkjanna, afnám nýlendustefunnar og afleiðingar hennar í Afríku og Asíu, deilur um hnattvæðingu með skírskotun til sögulegra þátta og kenninga.

SAG209G • Heimildaleit í skjalasöfnum • (5e) • Vor • 2f

Kennari: Kristjana Kristinsdóttir Lektor

Hvernig finna má heimildir á skjalasöfnum. Litið verður á heimildaförða Þjóðskjalasafns og héraðsskjalasafna, aðgengi að honum, möguleika og takmarkanir. Skrár yfir söfn verða skoðaðar auk aðfangabóka. Verkefni að eigin vali. Hentugt nemendum sem undirbúningur BA- eða MA-ritgerða og til annarra fræðiverka auk blaðamennsku.

SAG210G • Vettvangsverkefni á Þjóðskjalasafni • (5e) • Vor

Kennari: Kristjana Kristinsdóttir Lektor

Vettvangsverkefni á Þjóðskjalasafni Íslands. Gert er ráð fyrir daglegri viðveru í 2-3 vikur sem fæli í sér:

Viðtöl við lykilstarfsmenn til kynningar á ákveðnum verkefnum/sviðum þ.e.:

Skráning skjalasafna.

Rafræn skjalavarsla.

Heimsókn í embætti til skoðunar á skjalavörslu þess/efirlit með skjalavörslu.
Skoðun á skjalaförða Þjóðskjalasafns.
Lestrarsalur, viðvera.
Viðgerðarstofa.
Óbyggðaverkefni.
Fyrirspurnafundur.
Útgáfumál/miðlun.
Almenn dagleg afgreiðsla á safninu.
Nemendur eiga að kynna sér almennt með viðtölum og vettvangsskoðun öll helstu verksvið Þjóðskjalasafns. Gert er ráð fyrir að nemendur færi dagbók og lýsi þar verkefnum dagsins. Jafnframt eiga nemendur að velja sér ákveðið áhugasvið/málefni innan safnsins til sérstakrar athugunar.
Námsmat er byggt á dagbókinni og greinargerð um áhugasviðið/málefnið.

SAG301G • Ritgerð til BA-prófs í sagnfræði • (10e) • Haust

Kennari: Guðmundur Jónsson Prófessor
Ritgerð til BA-prófs í sagnfræði. Nemendum er skylt að sækja tíma í námsþættinum Hagnýtar leiðbeiningar um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA-ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram í annarri viku og er alls fjórar kennslustundir. Ath. þessi námsþáttur er einungis í boði á haust- og vormisseri.

SAG302G • Ritgerð til BA-prófs í sagnfræði • (20e) • Haust

Kennari: Guðmundur Jónsson Prófessor
Ritgerð til BA-prófs í sagnfræði. Nemendum er skylt að sækja tíma í námsþættinum Hagnýtar leiðbeiningar um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA-ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram í annarri viku og er alls fjórar kennslustundir. Ath. þessi námsþáttur er einungis í boði á haust- og vormisseri.

SAG303G • Frágangur, skráning og varðveisla skjalasafna • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Kristjana Kristinsdóttir Lektor
Farið verður yfir þá þætti sem huga þarf að við afhendingu skjalasafna á safn, skráningu skjalasafna jafnt opinberra sem einkaskjalasafna, frágang þeirra til geymslu, gerð geymsluskrár/leiðarvísis yfir safn, aðgengi að skrifnum og afgreiðslur. Hentugt nemendum sem vilja kynna sér starfsemi inn á skjalavörslustofnun og/eða vilja taka að sér frágang og skráningu skjalasafna fyrir stofnanir eða aðra.

SAG304G • Saga, vefur, net • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Már Jónsson Prófessor
Fjallað verður um þau tækifæri sem sagnfræðinemum og sagnfræðingum bjóðast til öflunar upplýsinga og heimilda á netinu, svo sem leitarvélar, bókasöfn, gagnagrunna, textabrunna og heimildaútgáfur. Jafnframt verða teknar fyrir fræðilegar vefslóðir um afmörkuð viðfangsefni úr fortíðinni. Rætt verður um forsendur vinnubragða, aðferðir við vinnslu og leiðir til að meta gæði góðra verkefna en gagnrýna rusliður og áróðursvefi. Nemendur tileinka sér undirstöðuatriði í HTML (Hypertext markup language) og vinna verkefni á eigin heimasíðu.

SAG305G • Sumarið 1809 • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Anna Agnarsdóttir Prófessor
Rannsóknarnámskeið í heildarsögu (total history). Hvernig var að búa á Íslandi sumarið 1809, fyrir 200 árum? Leitast verður við að fá heildarsýn yfir lífskjör á Íslandi meðan að Napoléonsstyrjaldir geisuðu. Jafnframt verður saga Íslands þetta sumar sett í alþjóðlegt samhengi. Eftirfarandi verður skoðað: Stjórnarfar, atvinnulíf, fólksfjöldapróun, stéttaskipting, menntun og menning, daglegt líf, o.s.frv. "Byltingin 1809" verður skoðuð frá mörgum sjónarhornum. Stuðst verður að mestu við frumheimildir og munu nemendur velja sér sérstakt rannsóknarefni m.a. til umræðu í tímum

SAG401G • Ritgerð til BA-prófs í sagnfræði • (10e) • Vor

Umsjónarmaður: Guðmundur Jónsson Prófessor
Ritgerð til BA-prófs í sagnfræði. Nemendum er skylt að sækja tíma í námsþættinum Hagnýtar leiðbeiningar um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA-ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram í annarri viku og er alls fjórar kennslustundir. Ath. þessi námsþáttur er einungis í boði á haust- og vormisseri.

SAG403G • Ritgerð til BA-prófs í sagnfræði • (20e) • Vor

Umsjónarmaður: Guðmundur Jónsson Prófessor
Ritgerð til BA-prófs í sagnfræði. Nemendum er skylt að sækja tíma í námsþættinum Hagnýtar leiðbeiningar um ritun og frágang BA-ritgerðar. Námið er ætlað þeim sem hyggjast ljúka við BA-ritgerð (5 eða 10 einingar) á háskólaárinu. Kennsla fer fram í annarri viku og er alls fjórar kennslustundir. Ath. þessi námsþáttur er einungis í boði á haust- og vormisseri.

SAG405G • Sagnaritun og söguspeki • (5e) • Haust • 3f

Kennari: Guðmundur Jónsson Prófessor
Námskeiðið skiptist í tvo þætti: a) Saga sagnaritunar. Gefið verður yfirlit yfir sögu sagnaritunar frá fornöld til samtímans. b) Söguspeki. Nokkur grundvallaratriði verða rædd, s.s. sannleikskrafa, hlutlægni og skýringar.
Naudsynleg undirstaða: Sagnfræðileg vinnubrögð (SAG101G)

SAG406G • Lýðræði á 20. öld • (10e) • Vor

Kennari: Ragnheiður Kristjánsdóttir Aðjunkt

Í námskeiðinu verður fjallað um hugmyndafræðilegar og sögulegar rætur fulltrúalýðræðis og þingræðis á Íslandi og þróun hvors tveggja á 20. öld. Skoðaðar verða hugmyndir um kosningarétt, þegnarétt og kvenréttindi og fjallað um áhrif lýðræðispróunarinnar á Íslandi á flokkakerfið. Þá verður rætt um helstu þætti íslensku stjórnarskrárinnar, ágreining um túlkun hennar (t.a.m. hvað varðar forsetaembættið) og áætlanir um stjórnarskrárendurskoðun. Lögð verður áhersla á lestur frumheimilda og sagnfræðilega nálgun viðfangsefnisins, en jafnframt verður lítið til rannsókna á sviði stjórnmálafræði, lögfræði og heimspeki.

SAG407G • Velferð, trú og uppeldi á 18. og 19. öld. • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Halldór Bjarnason Aðjunkt

Markmiðið er að fjalla um þau lífsviðhorf og siðferðisgildi sem aldamótakynslóðin í upphafi 20. aldar fékk í arf. Farið verður yfir trúar- og uppeldisviðhorf á 18. og 19. öld, hugmyndir um einstaklingsfrelsi og -ábyrgð, menntun og mannámun. Helstu mótunaröflin verða skoðuð (heimili, skrifar- og lestrarkunnátta, handrit og prentað mál, skólar og félagastarfsemi) og hvernig þau tvinnuðust saman. Beitt verður kynjasjónarhorni og lesnar frumheimildir af ólíku tagi (t.d. um uppeldi og trú, fræðslu- og skólalámál, þjóðfélagsmál, skáldskaparrit) auk rannsókna. Efnid verður sett í norrænt samhengi að nokkru leyti.

SAG408G • Frakkland á 18. öld • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Anna Agnarsdóttir Prófessor

Hvernig var að vera uppi í Frakklandi á 18. öld? Námskeiðið fjallar um sögu Frakklands frá dauða Louis XIV (1715) fram til 1789. Stjórnarfar einveldisins, konungar og hirð, félagsleg uppbygging, utanríkisstefna, stríð og verslun, menning (aðallega heimspeki og bókmenntir), daglegt líf. Konur og börn. Aðdragandinn að frönsku stjórnarbyltingunni.

SAG502G • Menntun kvenna og mótun kyngervis 1850-1920 • (10e) • Haust • 4f

Aðstoðarkennari: Erla Hulda Halldórsdóttir Doktorsnemi

Í námskeiðinu verður fjallað um mótun kyngervis á Íslandi 1850-1903, þá fyrst og fremst kyngervis kvenna þótt karlmennska og kyngervi karla komi einnig við sögu. Jafnframt verður rætt um helstu stefnur og trauma í rannsóknum á sviði kvenna- og kynjasögu.

Teknar verða fyrir og ræddar hugmyndir um samfélagslegt hlutverk kvenna við upphaf tímabilsins, hvernig þær breyttust og mótuðust í umræðu og átökum hugmyndafræði og veruleika, og hvernig þeim var hrint í framkvæmd. Sérstaklega verður fjallað um áhrif menntunar á mótun kyngervis, einkum þýðingu kvenskólanna í því að brjóta upp ríkjandi hugmyndir um samfélagslegt hlutverk en einnig hvernig menntun og hugmyndafræði skólanna styrkti hefðbundin kynhlutverk. Þannig er tekist á við tvær

meginspurningar: Annars vegar hvaða áhrif umræða um menntun kvenna og kvenskólarnir sjálfir höfðu á hugmyndir um kyngervi og samfélagslegt hlutverk kvenna í samfélagi sem var að taka örum breytingum; hins vegar um það hvernig konur sjálfar brugðust við þessari umræðu og hvaða áhrif þær höfðu á hana.

SAG503G • Uppruni Evrópu: Umblyting Evrópu á hámiðöldum • (10e) • Vor • 4f

Aðstoðarkennari: Viðar Pálsson

Sagnfræðingar síðustu áratuga hafa í verulega auknum mæli tekið að líta á hámiðaldir (11.-13. öld) sem tíma gagngerra breytinga á evrópsku samfélagi í heild sinni, þannig að í raun sé hæpið í flestu tilliti að tala um miðaldir (500-1500) sem heildstætt tímabil, eins og áður þótti eðlilegt. Nú er jafnan lítið á hámiðaldir sem undanfara Evrópu nútímans, þegar efnahagsleg, félagsleg, pólitísk og hugmyndasöguleg ásynd álfunnar snerist í þann farveg sem leiddi til Evrópu síðari alda. Með þetta í huga verða eftirfarandi þemu tekin til umfjöllunar: 1) Efling Rómakirkjunnar og andóf gegn henni; 2) Efling og upphaf villutrúarofsókna kirkjuvaldhafa og ríkisvaldhafa; 3) Umbreyting aristókratu í aðal; 4) Vöxtur og viðgangur ríkisvalds samfara nýjum hugmyndum um vald, lög og réttlæti; 4) Að auki verður hugtakið miðaldir, og hugmyndafræði tímabilaskiptingar almennt, tekið til nánari skoðunar. Lesefni og forkröfur: Forþekking á atburðasögu hámiðalda er æskileg en ekki nauðsynleg; lesefni er nær allt á ensku, fæinar frumheimildir en mest eftirheimildir.

SAG603G • Íslam og kristni 600-1700 • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Már Jónsson Prófessor

Upphaf beggja trúarbragða og útbreiðsla. Fyrstu árekstrar á sjöundu og áttundu öld, með áherslu á Pýreneaskaga og botn Miðjarðarhafs. Krossferðir

á miðöldum og útþensla ottómana sem náðu Konstantínópel á sitt vald árið 1453. Brottretkur síðustu múslimanna frá Spáni árin 1609-1614 og umsátur Tyrkja um Vínarborg árið 1683. Trúarlegar og hugmyndafræðilegar forsendur samskipta eins og þær birtast í ferðalögum og þýðingum, trúboði og landvinningum, verslun og viðskiptum. Nemendur öðlast yfirsýn yfir viðfangsefnið og kynnast sérhæfðum rannsóknum á afmörkuðum sviðum.

SAG604G • Erlend áhrif og íslensk menning 1600-1900 • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Halldór Bjarnason Aðjunkt

Að hvaða leyti er íslensk menning útlendrar ættar? Í námskeiðinu verður rætt um hugtök og skilgreiningar um þetta efni. Síðan verða skoðuð dæmi um erlendan uppruna ýmissa fyrirbæra á nokkrum sviðum íslenskrar sögu. Dæmi verða tekin af listum, skemmtunum og tákmyndum, skáldskap, menntun og lærdómsiðkunum. Jafnframt verður fjallað um þær leiðir sem útlandu áhrifin bárust eftir. Í lokin verður hugað að sjálfsmyndum Íslendinga gagnvart útlendum áhrifum. Jafnframt notkun rannsókna verður áhersla lögð á frumheimildalestar af ólíku tagi.

SAG702M • Menningarsaga • (10e) • Haust • 4f

Aðstoðarkennari: Ólafur Rastrick

Aðstoðarkennari: Davíð Ólafsson

Hvernig hafa sagnfræðingar skrifað um menningu og sögu hennar? Hvaða hugmyndir um menningarsögu eru í deiglu og hvaða leiðir eru færar í samtímanum til að skrifa menningarsögu? Í námskeiðinu verður rýnt verk nokkurra þekkra og minna þekkra sagnfræðinga sem kenndir hafa verið við menningarsögu, spáð í aðferðir þeirra, nálgun og niðurstöður. Hluti námskeiðsins verður helgaðar ritsmiðju þar sem nemendur og kennarar vinna í sameiningu að greiningu afmarkaðra viðfangsefna þar sem viðhorfum og greiningartækjum menningarsögunnar er beitt. Markmiðið er að aðferðir og sjónarhorn séu í fyrirrúmi í þessari vinnu en nemendur fái tækifæri til að spreyta sig á að hagnýta þau við fræðilegar samræður og greiningu á sagnfræðilegum viðfangsefnum.

(1) Munnleg og/eda skrifleg greinargerð um tiltekið rit á sviði menningarsögu þar sem fjallað er um aðferðafræði þess og efnistöð (30%); (2) Þekkingarpróf lagt fyrir um miðbik námskeiðs (20%); (3) Ritgerðarverkefni sem eru að hluta unnin í ritsmiðju námskeiðs þar sem nemendur beita tilteknu sjónarhorni eða kenningarramma á mjög afmarkað sögulegt menningarfyrrbrigði eða -afurð (50%).

FOR009F • Doktorsnám í fornleifafræði • (30e) • Haust [i](#)
Doktorsnám í fornleifafræði

FOR101F • Doktorsnám í fornleifafræði • (30e) • Vor [i](#)
Doktorsnám í fornleifafræði

FOR101F • Doktorsnám í fornleifafræði • (30e) • Sumar [i](#)
Doktorsnám í fornleifafræði

FOR101F • Einstaklingsverkefni A • (10e) • Haust [i](#)

FOR102F • Viking Age Archaeology • (10e) • Haust • 3f [i](#) [i](#)

Aðstoðarkennari: Rúnar Leifsson

Yfirlit um sögu víkingaaldar og sögu rannsókna á víkingaöld. Áhersla er lögð á fornleifaheimildir, byggingaleifar og gripi, og hvernig þær hafa verið notaðar til að varpa ljósi á þetta tímabil. Sérstök áhersla er lögð á lýsingu hagkerfa á víkingaöld, álitamál um þjóðerni og uppruna ríkisvalds.

FOR103F • Einstaklingsverkefni B • (10e) • Haust [i](#)

FOR104F • Einstaklingsverkefni C • (20e) • Haust [i](#)

FOR106F • Rannsóknarmálstofa • (4e) • Haust [i](#)

Kennari: Gavin Murray Lucas Lektor

Rannsóknarmálstofan er ætluð doktorsnemum og MA nemum á öðru ári sem hafa hafið vinnu við rannsóknarverkefni sitt. Í málstofunni munu nemendur kynna rannsóknaráætlanir sínar, drög að ritgerðum og niðurstöður einstakra athugana, fá gagnrýni á og umræður um rannsóknarefni sín frá samnemendum og kennurum.

FOR107F • The Settlement of the North Atlantic • (10e) • Haust • 4f [i](#)

Umsjónarmaður: Steinunn J Kristjánsdóttir Lektor
síðar

FOR108F • Historical landscapes • (10e) • Haust • 4f [i](#)

Umsjónarmaður: Steinunn J Kristjánsdóttir Lektor
síðar

FOR201F • Einstaklingsverkefni A • (10e) • Vor [i](#)

FOR203F • Einstaklingsverkefni B • (10e) • Vor [i](#)

FOR205F • Einstaklingsverkefni C • (20e) • Vor [i](#)

FOR210F • Málstofa í fornleifafræði I: Félagsmótun í kjölfar landnáms • (10e) • Vor • 2f [i](#)

Kennari: Orri Vésteinsson Dósent

Námskeiðið er um hvernig félagsleg tengsl verða til og mótast í kjölfar landnáms í nýju landi. Fjallað verður um kenningar um félagsleg tengsl innflytjenda, um flutning félagslegra stofnanna (fjölskyldna, heimila, ætta, félaga o.sfr.v.) milli landa og um áhrif upprunasamfélags/félaga á nýja samfélagið. Áhersla verður lögð á að skoða hið íslenska tilfelli í samanburði við önnur og í ljósi rannsókna á innflytjendum í samtímanum. Farið verður yfir þær heimildir og aðferðir sem fornleifafræðingar geta notað við rannsóknir á þessu efni, með áherslu á skipulag byggðar og mótun stofnana á borð við sóknir og hreppa.

FOR211F • Málstofa í fornleifafræði II: • (10e) • Vor • 4f [i](#)

Aðstoðarkennari: Adolf Friðriksson

Aðstoðarkennari: Þóra Pétursdóttir

Síðnýlendustefna (e. postcolonialism) snýr að kenningum og umræðu um sibreytilega samblöndun menningarheima. Síðnýlendustefna fjallar ekki um samfundi tveggja eða fleiri menningarheima þar sem hver um sig hélt sérkennum sínum, líkt og nýlendustefnan (e. colonialism) gerði, heldur um nýsköpun við samblöndun þeirra. Samblöndunin getur átt sér stað félagslega, jafnt sem menningarlega eða pólitískt. Síðnýlendustefnan hafnar þess vegna klísjukenndri orðræðu nýlendustefnunnar um eðilslægni og stöðugleika menningar en leggur þess í stað áherslu á síðbreytileika hennar. Í námskeiðinu verður farið yfir áhrif síðnýlendustefnu á úrvinnslu og túlkunir sögulegra niðurstæðna, um leið tekin verða dæmi um notkun hennar við fornleifarannsóknir.

FOR212F • Themes in Icelandic Archaeology • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Steinunn J Kristjánsdóttir Lektor

Á grundvelli almennrar kynningar á íslenskum fornleifaheimildum og fornleifafræðilegri umræðu á Íslandi verða tekin fyrir ný álitamál þar sem fornleifaheimildir og fornleifafræðileg aðferðafræði getur bætt við nýrri þekkingu og nýjum skilningi á fortíðinni.

FOR301F • Ritgerð til MA-prófs • (30e) • Haust

Ritgerð til MA-prófs

FOR401F • Ritgerð til MA-prófs • (30e) • Vor

Ritgerð til MA-prófs

FOR402F • Ritgerð til MA-prófs • (30e) • Sumar

Ritgerð til MA-prófs

HMM101F • Miðlunarleiðir • (10e) • Haust • 3f

Umsjónarkennari: Eggert Þór Bernharðsson Dósent

Aðstoðarkennari: Margrét Pálsdóttir

Aðstoðarkennari: Guðbrandur Benediktsson

Kynntar eru aðferðir við miðlun menningarefnis í hugvísindum og veitt yfirlit um mismunandi miðlunarleiðir. Fjallað er um mismunandi framsetningu menningarefnis og ólíkt inntak efnis eftir miðlunarleiðum og markhópum. Hugað er að því með völdum dæmum, sögulegum og samtímalegum, hvornig unnt er að vinna með kyrrmyndir, lifandi myndir, hljóð, texta, sviðsetningar, vettvangsferðir og munnlega frásögn til að koma menningarefni á framfæri. Fjallað er um samspil ólíkra miðla og mögulega samvinnun efnis í margmiðlun. Námsmat: Fimm 20% verkefni: tímaritsgrein fyrir almenning; flutningur erindis á nemendaráðstefnu; kynning efnis á veggspjaldi; greining á heimildamynd; greining á sögusýningu.

Námsmat: Fimm 20% verkefni: tímaritsgrein fyrir almenning; flutningur erindis á nemendaráðstefnu; kynning efnis á veggspjaldi; greining á heimildamynd; greining á sögusýningu.

HMM103F • Einstaklingsverkefni A • (10e) • Haust

Stúdent velur sér verkefni til úrlausnar sem veitir hagnýta þjálfun í miðlun menningarefnis á fræðasviði hans og annast umsjónarkennari námsbrautarinnar leiðsögn eða annar fastráðinn kennari í samráði við umsjónarkennara. Eftir því sem við verður komið er verkefnið unnið í samvinnu við stofnanir, félög eða fyrirtæki á viðkomandi sviðum.

HMM105F • Einstaklingsverkefni C • (20e) • Haust

Stúdent velur sér verkefni til úrlausnar sem veitir hagnýta þjálfun í miðlun menningarefnis á fræðasviði hans og annast umsjónarkennari námsbrautarinnar leiðsögn eða annar fastráðinn kennari í samráði við umsjónarkennara. Eftir því sem við verður komið er verkefnið unnið í samvinnu við stofnanir, félög eða fyrirtæki á viðkomandi sviðum.

HMM106F • Miðlun og menning • (10e) • Haust • 3f

Umsjónarkennari: Sigurður Gylfi Magnússon Stundakennari

Kennari: Valdimar Tryggvi Hafstein Lektor

Aðstoðarkennari: Benedikt Hjartarson

Fjallað er um menningarhugtakið og kenningar og skilgreiningar reifaðar. Rætt er sérstaklega um miðlunarmöguleika í hugvísindum og tengsl fræða og miðlunar. Áhersla er lögð á hugmyndir um minni, um sköpun og mótun sögulegra minninga og á ábyrgð og áherslur í opinberri miðlun þeirra. Sjónum er jafnframt beint að lagaramma, reglum og markaðsumhverfi menningar og takmörkunum og möguleikum "menningarframleiðslu" en einnig er rætt um "menningarlegt auðmagn". Auk þess er hugað að umfangullun um menningarefni og ólíkri nálgun eftir miðlum. Viðfangsefnið verður bæði skoðað af samtímalegum og sögulegum sjónarhóli. Heimapróf og verkefni

HMM108F • Menningar- og verkefnastjórnun • (10e) • Haust • 3f

Aðstoðarkennari: Ingibjörg Þórisdóttir Verkefnisstjóri

Aðstoðarkennari: Sif Gunnarsdóttir

Í námskeiðinu verður farið í helstu þætti verkefnastjórnunar og lögð áhersla á menningartengd verkefni. Námskeiðið verður tvíþætt, annars vegar fræðilegur hluti og hins vegar verklegur hluti þar sem nemendur fá tækifæri til að taka þátt í minniháttar menningarhátíðum.

Námsmat: skriflegt og verklegt verkefni.

Verkefni.

HMM109F • Heimildakvikmyndir • (10e) • Haust • 4f

Aðstoðarkennari: Emiliano Monaco

Farið verður yfir sögu heimildamyndagerðar og kenningar í greininni frá gagnrýnu samtímasjónarhorni. Myndir í fullri lengd sem og myndabrot verða sýnd, rædd og sett í samhengi við sögu og kenningar í heimildamyndagerð. Í námskeiðinu verður lögð megináhersla á einstaka vinnusmiðjur sem og 10-mín. kvikmyndaverk sem nemendur leysa af hendi. Gerðar eru kröfur til virkrar þátttöku nemenda í námskeiðinu.

HMM111F • Miðlun menningararfs fyrir erlenda ferðamenn • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Eggert Þór Bernharðsson Dósent

Markmið námskeiðsins er að fjalla á fræðilegan hátt um áfangastaði ferðamanna, hvaða efni telst sem aðdráttarafl ferðamanna og ýmsa möguleika á sviði miðlunar menningararfs til þeirra. Þá verður leitast við að nálgast efnið á hagnýtan hátt og skoða hvar tækifæri liggja varðandi nýsköpun á sviði ferðamála hér á landi, ekki hvað síst í Reykjavík og nágrenni.

Jafnframt verður hugað því hvernig megi greina styrkleika og veikleika áfangastaða og efnis sem hefur aðdráttarafl fyrir ferðamenn.

HMM201F • Menningarminjar, söfn og sýningar • (10e) • Vor • 3f [i](#)

Aðstoðarkennari: Gerður Eygló Róbertsdóttir

Aðstoðarkennari: Guðbrandur Benediktsson

Rætt er um ólíkar leiðir til að setja fram efni á sýningum. Skoðaðar eru ýmsar tegundir sýninga, rætt um ólíka hugmyndafræði á bak við þær og mismunandi vettvang þeirra. Jafnframt er hugað að helstu þáttum í starfsemi safna, leiðir þeirra til að miðla efni og aðferðafræðina sem byggt er á. Nemendur vinna sýningatengt verkefni.

Námskeiðið er haldið í samstarfi við Minjasafn Reykjavíkur.

Kennsla fer fram í fyrirlestrum, hópvinnum og umræðum.

HMM202F • Einstaklingsverkefni A • (10e) • Vor [i](#)

Stúdent velur sér verkefni til úrlausnar sem veitir hagnýta þjálfun í miðlun menningarefnis á fræðasviði hans og annast umsjónarkennari námsbrautarinnar leiðsögn eða annar fastráðinn kennari í samráði við umsjónarkennara. Eftir því sem við verður komið er verkefnið unnið í samvinnu við stofnanir, félög eða fyrirtæki á viðkomandi sviðum.

HMM203F • Einstaklingsverkefni A • (10e) • Sumar [i](#)

Stúdent velur sér verkefni til úrlausnar sem veitir hagnýta þjálfun í miðlun menningarefnis á fræðasviði hans og annast umsjónarkennari námsbrautarinnar leiðsögn eða annar fastráðinn kennari í samráði við umsjónarkennara. Eftir því sem við verður komið er verkefnið unnið í samvinnu við stofnanir, félög eða fyrirtæki á viðkomandi sviðum.

HMM206F • Einstaklingsverkefni C • (20e) • Vor [i](#)

Stúdent velur sér verkefni til úrlausnar sem veitir hagnýta þjálfun í miðlun menningarefnis á fræðasviði hans og annast umsjónarkennari námsbrautarinnar leiðsögn eða annar fastráðinn kennari í samráði við umsjónarkennara. Eftir því sem við verður komið er verkefnið unnið í samvinnu við stofnanir, félög eða fyrirtæki á viðkomandi sviðum.

HMM207F • Einstaklingsverkefni C • (20e) • Sumar [i](#)

Stúdent velur sér verkefni til úrlausnar sem veitir hagnýta þjálfun í miðlun menningarefnis á fræðasviði hans og annast umsjónarkennari námsbrautarinnar leiðsögn eða annar fastráðinn kennari í samráði við umsjónarkennara. Eftir því sem við verður komið er verkefnið unnið í samvinnu við stofnanir, félög eða fyrirtæki á viðkomandi sviðum.

HMM210F • Texti og tal • (10e) • Vor • 4f [i](#)

Aðstoðarkennari: Margrét Pálsdóttir

Meginviðfangsefni námskeiðsins er framsetning efnis í ræðu og riti. Er hægt að brúa bilið milli talmáls og ritmáls? Hvernig má nýta sér það besta úr hvoru tveggja til að koma efni á framfæri á skýran og skipulegan hátt? Fjallað verður um framsetningu, málfar og stíl í ólíkum miðlum og nemendur þjálfaðir í að semja texta og flytja erindi.

HMM211F • Miðlun í verki. Frá hugmynd í framkvæmd • (10e) • Vor • 4f [i](#)

Aðstoðarkennari: Anna Hinriksdóttir Verkefnisstjóri

Ólíkar hugmyndir kalla á ólík efnistöð og sama hugmynd getur fundið sér farveg í margvíslega miðla eftir eðli efnisins, markmiðum og markhópum. Hér verður skoðað hvernig unnið er með sömu hugmynd á mismunandi hátt eftir miðlum. Nemendur vinna með sama efni í ýmsum verkefnum og móta það eins og hentar hverjum miðli.

HMM212F • Orð í belg (og biðu). Útgáfur handrita, prentverks og vefefnis. • (10e) • Vor • 4f [i](#)

Aðstoðarkennari: Sigurður Gylfi Magnússon Stundakennari

Námskeiðinu verður skipt upp í þrjú þætti. Í fyrsta hlutanum verður hugað að því hvernig fyrri tíðarmenn og konur unnu með handrit, hvernig bækur í handritum orðu til, hvernig þær voru fjölfaldaðar og hvaða hugsun lá að baki útgáfu þeirra. Í öðrum hluta verða skoðaðar útgáfur prentaðra bóka og farið í eintaka þætti útgáfuferilsins frá ýmsum hliðum. Í þriðja hluta verður rætt um vefefni og fjölbreyttar birtingarmyndir þess. Þessir þrjú þættir verða skoðaðir út frá nokkrum sjónarhornum eins og stöðu höfundarins, samfélagsins sem framleiðir útgáfuverk og annarra áhrifaþátta. Námskeiðið verður blanda hugmyndafræðlegra þælinga og praktískra atriða.

HMM213F • Sögutengd ferðaþjónusta • (10e) • Vor • 4f [i](#)

Umsjónarkennari: Eggert Þór Bernharðsson Dósent

Námskeiðið er haldið í samstarfi við Dalabyggð og kennt verður á Laugum í

Sælingsdal í verkefnaviku í febrúar á vormisseri.

Fjallað er almennt um sögutengda ferðaþjónustu og hvað hugmyndafræði býr aðbaki henni. Sérstaklega er rætt um hvernig sögunni er miðlað og hvaða aðferðir eru einkum notaðar til þess. Hugað er að því hvort munur sé á framsetningu sögunnar fyrir ferðamenn og annars konar miðlun sögunnar sem og hverjir séu helstu markhópar þeirra sem stunda sögutengda ferðaþjónustu. Jafnframt er rætt um hvernig sögutengd ferðaþjónusta er frábrugðin annars konar ferðaþjónustu og hvaða viðmiðum og gæðastöðlum sé fylgt í sögutengdri ferðaþjónustu. Fjallað er um þýðingu sögutengdrar ferðaþjónustu fyrir mynd svæða og hvernig hún tengist hugmyndum um uppbyggingu áfangastaða og félagslegri sjálfbærni. Loks verður fjallað um þróun söguslóða. Unnið er með raundæmi úr Dalabyggð og verkefni

nemenda í námskeiðinu tengjast sögutengdri ferðapjónustu þar.

HMM301F • Lokaverkefni til MA-prófs • (30e) • Haust

MA-verkefnið er unnið undir handleiðslu umsjónarkennara námsbrautarinnar eða annars fastráðins kennara og er umfang verkefnisins ákveðið í samráði við leiðbeinanda. Lokaverkefnið skal annars vegar vera fræðileg greining reist á kenningarlegum grunni og hins vegar sýna getu nemandans til að miðla viðamiklu menningarefni á sjálfstæðan og markvissan hátt. Fyrri hluti lokaverkefnis er fræðileg forsenda síðari hlutans sem getur verið menningarmiðlun af ýmsu tagi. Í fyrri hluta verkefnisins skrifar nemandinn fræðilegan inngang þar sem gerð er grein fyrir kenningarlegum grunni og þeirri aðferðafræði sem unnið er eftir sem og niðurstöðum sem leitast er við að varpa ljósi á í síðari hluta verkefnisins. Ætlast er til að fyrri hluti lokaverkefnis geti staðið einn og sér sem fræðilegt framlag til menningarmiðlunar.

HMM401F • Lokaverkefni til MA-prófs • (30e) • Vor

MA-verkefnið er unnið undir handleiðslu umsjónarkennara námsbrautarinnar eða annars fastráðins kennara og er umfang verkefnisins ákveðið í samráði við leiðbeinanda. Lokaverkefnið skal annars vegar vera fræðileg greining reist á kenningarlegum grunni og hins vegar sýna getu nemandans til að miðla viðamiklu menningarefni á sjálfstæðan og markvissan hátt. Fyrri hluti lokaverkefnis er fræðileg forsenda síðari hlutans sem getur verið menningarmiðlun af ýmsu tagi. Í fyrri hluta verkefnisins skrifar nemandinn fræðilegan inngang þar sem gerð er grein fyrir kenningarlegum grunni og þeirri aðferðafræði sem unnið er eftir sem og niðurstöðum sem leitast er við að varpa ljósi á í síðari hluta verkefnisins. Ætlast er til að fyrri hluti lokaverkefnis geti staðið einn og sér sem fræðilegt framlag til menningarmiðlunar.

HSP003F • Ritgerð til MA-prófs í heimspeki • (30e) • Haust

Sjá reglur sem gilda um MA-nám í heimspekiskor.

HSP004F • Ritgerð til MA-prófs í heimspeki • (30e) • Vor

Sjá reglur sem gilda um MA-nám í heimspekiskor.

HSP005F • Ritgerð til MA-prófs í heimspeki • (30e) • Sumar

Sjá reglur sem gilda um MA-nám í heimspekiskor.

HSP006F • Ritgerð til M.Paed.-prófs • (30e) • Haust

Sjá reglur um M.Paed.-nám við heimspekiskor.

HSP006M • Starfstengd siðfræði • (10e) • Vor

Kennari: Salvör Nordal Forstöðumaður

Námskeiðið byggir á gestafyrirlestrum og fjallar einkum um siðfræði starfsstétta og það hvernig siðferðileg vandamál mæta fólki í starfi. Á námskeiðinu er fjallað meðal annars um siðfræðilegan grunn fagstétta, gerð grein fyrir helstu kenningum um fagstéttir, samband fagmanns og skjólstæðings og hlutverk siðareglna og siðanefnda. Þá er rætt um þagnarskyldu og persónuvernd, og einkum um trúnaðarskyldu fagmanns við skjólstæðing, vernd þátttakenda í rannsóknum og persónuvernd á vinnustöðum. Í lokin er sjónum beint að einstökum starfsstéttum s.s. starfi lögmannna, kennara, stjórnálmanna og vísindamanna. Sérstök áherslu er lögð á umræður um raunhæf siðfræðileg úrlausnarefni og er því mikið lagt uppúr umræðum í tímum. Námsmat samanstendur af framsögu, verkefni og lokaritgerð.

HSP007F • Ritgerð til M.Paed.-prófs • (30e) • Vor

Sjá reglur um M.Paed.-nám við heimspekiskor.

HSP008F • Ritgerð til M.Paed.-prófs • (30e) • Sumar

Sjá reglur um M.Paed.-nám við heimspekiskor.

HSP013F • Siðfræði vísinda og rannsókna • (6e) • Vor • 4f

Kennari: Mikael Marlies Karlsson Prófessor

Námskeiðið er ætlað framhaldsnemum eingöngu. Það verður kennt á íslensku á haustmisseri og á ensku á vormisseri. Tekið verður mið af þörfum nemenda af ólíkum fræðasviðum við útfærslu námskeiðsins.

Viðfangsefni: Fjallað verður meðal annars um eftirfarandi efni: Fagmennska og ábyrgð vísindamanna. Kröfur um fræðilega hlutlægni og hlutleysi vísinda. Jafnréttissjónarmið og ríkjandi viðmið í vísindastarfi. Vald og vísindi. Hagsmunaaðreksstrar í vísindastarfi. Vísindin og samfélagið. Siðfræði rannsókna.

Markmið: Í námskeiðinu fá nemendur innsýn í siðfræði vísinda og þjálfun í rökræðu um siðfræðileg álitamál sem tengjast fræðastarfi og vísindarannsóknum í nútímasamfélagi. Að loknu námskeiðinu á nemandinn að

- hafa öðlast þekkingu á siðfræði vísinda og siðareglum um rannsóknir

- hafa öðlast skilning á fagmennsku og ábyrgð vísindamanna

- hafa velt fyrir sér stöðu vísinda í samfélaginu og jafnréttissjónarmiðum tengdum þeim

- hafa öðlast reynslu af því að taka þátt í rökræðum um siðfræðileg álitamál og kunna að sýna viðhorfum annarra skilning og virðingu

- hafa öðlast reynslu af því að greina frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum um viðfangsefnið í áheyrn kennara og samnemenda.

Kennsluhættir: Kennsla er í formi fyrirlestra og umræðna. Námskeiðið er hugsað sem akademískt samfélag þar sem nemendur taka virkan þátt í markvissri umræðu um viðfangsefnið. Hver nemandi flytur framsöguerindi samkvæmt áætlun sem gerð er í upphafi misseris og

jafnframt kynna aðrir nemendur sér efnið og ræða það í málstofunni undir handleiðslu kennara. Nemendur flytja ítarlegar framsögur og skila ritgerð.

HSP017F • Rannsóknaverkefni í heimspeki • (5e) • Haust

Verkefni sem unnið er undir handleiðslu eins kennara í heimspekiskor, eftir samkomulagi. Einnig er mögulegt að nemendur geti sótt stutt erlend námskeið t.d. á vegum NordForsk eða annarra rannsóknastofnana. Markmiðið verkefnisins er að styrkja þekkingu nemanda á sérsviði sínu í tengslum við meistara- eða doktorsritgerð.

HSP018F • Rannsóknaverkefni í heimspeki • (5e) • Vor

Kennari: Vilhjálmur Árnason
Verkefni sem unnið er undir handleiðslu eins kennara í heimspekiskor, eftir samkomulagi. Einnig er mögulegt að nemendur geti sótt stutt erlend námskeið t.d. á vegum NordForsk eða annarra rannsóknastofnana. Markmiðið verkefnisins er að styrkja þekkingu nemanda á sérsviði sínu í tengslum við meistara- eða doktorsritgerð.

HSP019F • Rannsóknaverkefni í heimspeki • (5e) • Sumar

Verkefni sem unnið er undir handleiðslu eins kennara í heimspekiskor, eftir samkomulagi. Einnig er mögulegt að nemendur geti sótt stutt erlend námskeið t.d. á vegum NordForsk eða annarra rannsóknastofnana. Markmiðið verkefnisins er að styrkja þekkingu nemanda á sérsviði sínu í tengslum við meistara- eða doktorsritgerð.

HSP020F • Rannsóknarritgerð • (5e) • Haust

Einkum ætlað erlendum skiptinimum sem vinna að lokaritgerð sinni eða sambærilegu verkefni undir umsjón kennara við heimspekiskor. Vægi námskeiðsins í einingum er þá ákveðið hverju sinni á fundi heimspekiskorar, í samráði við viðkomandi háskóla. Einnig ætlað nemendum sem heimilað hefur verið að skrifa 3e rannsóknarritgerð um valið efni án tengsla við málstofu.

HSP021F • Rannsóknarritgerð • (5e) • Vor

Einkum ætlað erlendum skiptinimum sem vinna að lokaritgerð sinni eða sambærilegu verkefni undir umsjón kennara við heimspekiskor. Vægi námskeiðsins í einingum er þá ákveðið hverju sinni á fundi heimspekiskorar, í samráði við viðkomandi háskóla. Einnig ætlað nemendum sem heimilað hefur verið að skrifa 3e rannsóknarritgerð um valið efni án tengsla við málstofu.

HSP028F • Doktorsnám í heimspeki • (30e) • Haust

Doktorsnám í heimspeki

HSP029F • Doktorsnám í heimspeki • (30e) • Vor

Doktorsnám í heimspeki

HSP030F • Doktorsnám í heimspeki • (30e) • Sumar

Doktorsnám í heimspeki

HSP031F • Málstofa í heimspeki I • (5e) • Haust

Kennari: Páll Skúlason Prófessor

Viðfangsefni

Í málstofunni eru tekin til umfjöllunar valin viðfangsefni eða vandamál í samtímaheimspeki sem eru til umræðu á alþjóðavettvangi og lesnir og ræddir frumtextar og skýringartextar.

Markmið

Að loknu námskeiðinu á nemandinn að

hafa öðlast þekkingu á mikilvægum viðfangsefnum og vandamálum sem eru til umræðu innan heimspekinnar á alþjóðavettvangi.

hafa öðlast aukinn og dýpri skilning á viðfangsefninu og viðtækari yfirsýn en á fyrra námsstigi

hafa öðlast reynslu af því að taka þátt í rökræðum um heimspekileg álitamál og kunna að sýna viðhorfum annarra skilning og virðingu.

hafa öðlast reynslu af því að greina frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í áheyrn kennara og samnemenda.

Kennsluhættir

Málstofan er hugsuð sem akademískt samfélag þar sem nemendur taka virkan þátt í markvissri umræðu um viðfangsefnið. Hver nemandi flytur framsöguerindi samkvæmt áætlun sem gerð er í upphafi misseris og jafnframt kynna aðrir nemendur sér efnið og ræða það í málstofunni undir handleiðslu kennara.

Þátttaka ásamt framsöguerindi í málstofunni sem skilað er í skriflegu formi í lok námskeiðsins

HSP032F • Verkefni í málstofu í heimspeki I • (5e) • Haust

Umsjónarmaður: Vilhjálmur Árnason

Kennari: Róbert Hilmar Niels Haraldsson Prófessor

Málstofuverkefni tengt 05.36.01

HSP033F • Verkefni í málstofu í heimspeki II • (5e) • Vor
Rannsóknarverkefni tengt Málstofu I

HSP034F • Málstofa í heimspeki II • (5e) • Vor

Kennari: Röbert Hilmar Niels Haraldsson Prófessor

Í málstofunni eru tekin til umfjöllunar valin viðfangsefni eða vandamál úr sögu heimspekinnar sem eru til umræðu á alþjóðavettvangi og lesnir og ræddir frumtextar og skýringartextar.

Markmið : Að loknu námskeiðinu á nemandinn að

- hafa öðlast þekkingu á mikilvægum viðfangsefnum og vandamálum sem eru til umræðu innan heimspekinnar á alþjóðavettvangi.
- hafa öðlast aukinn og dýpri skilning á viðfangsefninu og viðtækari yfirsýn en á fyrra námsstigi
- hafa öðlast reynslu af því að taka þátt í rökræðum um heimspekileg álitamál og kunna að sýna viðhorfum annarra skilning og virðingu.
- hafa öðlast reynslu af því að greina frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í áheyrn kennara og samnemenda.

Kennsluhættir: Málstofan er hugsuð sem akademískt samfélag þar sem nemendur taka virkan þátt í markvissri umræðu um viðfangsefnið. Hver nemandi flytur framsöguerindi samkvæmt áætlun sem gerð er í upphafi misseris og jafnframt kynna aðrir nemendur sér efnið og ræða það í málstofunni undir handleiðslu kennara.

Þátttaka ásamt framsöguerindum í málstofunni sem skilað er í skriflegu formi í lok námskeiðsins.

HSP035F • Rannsóknarverkefni til MA-prófs í hagnýtri siðfræði • (30e) • Haust
Sjá reglur um meistaranám í heilbrigðis- og lífsiðfræði

HSP035F • Rannsóknarverkefni til MA-prófs í hagnýtri siðfræði • (30e) • Vor

Umsjónarmaður: Gunnar Ágúst Harðarson Dósent

Sjá reglur um meistaranám í heilbrigðis- og lífsiðfræði

HSP039F • Doktorsnám í heimspeki • (30e) • Haust
Doktorsnám í heimspeki

HSP301F • Rannsóknarverkefni til MA-prófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Haust
Sjá reglur um meistaranám í umhverfis- og auðlindafræðum.

HSP401F • Rannsóknarverkefni til MA-prófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Vor
Sjá reglur um meistaranám í umhverfis- og auðlindafræðum.

HSP402F • Rannsóknarverkefni til MA-prófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Sumar
Sjá reglur um meistaranám í umhverfis- og auðlindafræðum.

HSP415M • Málstofa E: Einkalíf og opinber vettvangur • (5e) • Vor • 2f

Aðstoðarkennari: Salvör Nordal Forstöðumaður

Greinarmunurinn milli einkalífs og opinbers lífs leikur lykilhlutverk í stjórnspeikikenningum samtímans, enda eru m.a. mörk ríkisvalds og lagasetningar skilgreind í ljósi hans. Í málstofunni verður fjallað um þennan greinarmun eins og hann birtist í ólíkum kenningum, svo sem í frjálslyndri stjórnspeki, kenningu Hönnuh Arendt og gagnrýni feminista. Rætt verður um vandann út frá skyldum og ábyrgð fagmanna, samfélagslegri ábyrgð í viðskiptum og umburðarlyndi svo dæmi séu nefnd.

HSP416M • Málstofa F: Hegel • (5e) • Vor • 2f

Aðstoðarkennari: Björn Þorsteinsson Verkefnisstjóri

Í málstofunni verða vel valdir lykiltæxtar úr höfundarverki Hegels lesnir í þaula og skýrðir. Sérstaklega verður beint sjónum að köflum úr Fyrirbærafræði andans, Rökræði og Alfræði Hegels. Áhersla verður lögð á tengsl Hegels við stefnur og strauma síðari tíma, einkum fyrirbærafræði og póststrúktúralisma. Sem dæmi um viðfangsefni má nefna skynjun og þekkingu, veru og neind og einstakling og tegund.

HSP417M • Verkefni í Málstofu E: Einkalíf og opinber vettvangur • (5e) • Vor
Aðstoðarkennari: Salvör Nordal Forstöðumaður
Verkefni í tengslum við Málstofu E

HSP418M • Verkefni í Málstofu F: Hegel • (5e) • Vor
Aðstoðarkennari: Björn Þorsteinsson Verkefnisstjóri
Verkefni tengt Málstofu F

HSP505M • Málstofa A: Heimspeki og kvikmyndir • (5e) • Haust • 2f
Kennari: Röbert Hilmar Niels Haraldsson Prófessor

Málstofa A: Á fyrri hluta málstofunnar verður hugað að verufræðilegum spurningum um bíómyndir (Hvað er bíómynd?, Hver er heimur bíómynda?) og einnig að því hvort byggja megi fagurfræðilega mælikvarða um bíómyndir á séreðli þeirra. Í síðari hlutanum verður rætt um heimspekilegar spurningar sem vakna í bíómyndum (svo sem um efa og efahyggju, tíma og endurtekningu, sýnd og reynd, og eðli hjónabandsins). Í því samhengi verður bíómyndir skoðaðar sem heimspeki.

HSP506M • Verkefni í Málstofu A: Heimspeki og kvikmyndir • (5e) • Haust
Kennari: Róbert Hilmar Niels Haraldsson Prófessor
Verkefni tengt Málstofu A

HSP507M • Málstofa B: Siðferðishvatir • (5e) • Haust • 2f

Kennari: Mikael Marlies Karlsson Prófessor
Fjallað verður um þær hvatir sem liggja siðferðinu að baki, en um eðli þeirra hefur verið lengi deilt enda grundvallarspurning í siðfræði. Í þessari málstofu verður vandlega rýnt í þrjár sigildar kenningar um þetta efni: kenningar þeirra Aristótelesar, Davids Hume og Immanuel Kant. Lesnir verða valdir kaflar úr ritum þeirra og úr nútímaritum sem fjalla um efni þeirra. Þessi málstofa er kennd á ensku.

HSP508M • Verkefni í Málstofu B: Siðferðishvatir • (5e) • Haust

Kennari: Mikael Marlies Karlsson Prófessor
Verkefni tengt Málstofu B

HSP701M • Málstofa gistikennara: • (5e) • Haust

Umsjónarmaður: Gunnar Ágúst Harðarson Dósent
Gistikennaranámskeið

Á hverju misseri fær heimspekiskor gistikennara frá erlendum samstarfsskólum til að halda málstofu um efni á sérsviði sínu. Málstofurnar eru kenndar í samþjöppuðu formi, oftast á 4 vikum, þrjá daga vikunnar. Málstofurnar eru einkum ætlaðar framhaldsnemum en nemendum á 3. ári í heimspeki er einnig heimilt að sækja þær. Viðfangsefni og tími hverrar málstofu verða auglýst sérstaklega. Markmið Að loknu námskeiðinu á nemandinn að

- hafa öðlast þekkingu á mikilvægu viðfangsefni sem er til umræðu innan heimspekinnar á alþjóðavettvangi.
- hafa öðlast aukinn og dýpri skilning á viðfangsefninu og viðtækari yfirsýn en á fyrra námsstigi
- hafa öðlast reynslu af því að taka þátt í rökraðum um heimspekileg álitamál og kunna að sýna viðhorfum annarra skilning og virðingu.
- hafa öðlast reynslu af því að greina frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í áheyrn kennara og samnemenda.

Viðfangsefni: Í málstofunni eru tekin til umfjöllunar valin viðfangsefni í heimspeki sem eru til umræðu á alþjóðavettvangi og lesnir og ræddir frumtextar og skýringartextar.

Kennsluhættir: Málstofan er hugsuð sem akademískt samfélag þar sem nemendur taka virkan þátt í markvissri umræðu um viðfangsefnið. Hver nemandi flytur framsöguerindi samkvæmt áætlun sem gerð er í upphafi misseris og jafnframt kynna aðrir nemendur sér efnið og ræða það í málstofunni undir handleiðslu kennara.

Stutt skriflegt próf og þátttaka ásamt framsöguerindi í málstofunni.

HSP702F • Kenningar í hugvísindum • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Gavin Murray Lucas Lektor

Umsjónarkennari: Már Jónsson Prófessor

Umsjónarkennari: Gunnar Ágúst Harðarson Dósent

Kynntar, ræddar og gagnrýndar nokkrar helstu kenningar, þekkingarfræðilegar ekki síður en efnislegar, sem hafa sett mark sitt á fræðilega umræðu í hugvísindum undanfarna áratugi.

HSP702M • Málstofa gistikennara: • (5e) • Haust

Umsjónarmaður: Gunnar Ágúst Harðarson Dósent

Gistikennaranámskeið

Á hverju misseri fær heimspekiskor gistikennara frá erlendum samstarfsskólum til að halda málstofu um efni á sérsviði sínu. Málstofurnar eru kenndar í samþjöppuðu formi, oftast á 4 vikum, þrjá daga vikunnar. Málstofurnar eru einkum ætlaðar framhaldsnemum en nemendum á 3. ári í heimspeki er einnig heimilt að sækja þær. Viðfangsefni og tími hverrar málstofu verða auglýst sérstaklega. Markmið Að loknu námskeiðinu á nemandinn að

- hafa öðlast þekkingu á mikilvægu viðfangsefni sem er til umræðu innan heimspekinnar á alþjóðavettvangi.
- hafa öðlast aukinn og dýpri skilning á viðfangsefninu og viðtækari yfirsýn en á fyrra námsstigi
- hafa öðlast reynslu af því að taka þátt í rökraðum um heimspekileg álitamál og kunna að sýna viðhorfum annarra skilning og virðingu.
- hafa öðlast reynslu af því að greina frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í áheyrn kennara og samnemenda.

Viðfangsefni: Í málstofunni eru tekin til umfjöllunar valin viðfangsefni í heimspeki sem eru til umræðu á alþjóðavettvangi og lesnir og ræddir frumtextar og skýringartextar.

Kennsluhættir: Málstofan er hugsuð sem akademískt samfélag þar sem nemendur taka virkan þátt í markvissri umræðu um viðfangsefnið. Hver nemandi flytur framsöguerindi samkvæmt áætlun sem gerð er í upphafi misseris og jafnframt kynna aðrir nemendur sér efnið og ræða það í málstofunni undir handleiðslu kennara.

Stutt skriflegt próf, þátttaka og framsaga á málstofu.

HSP703F • Nýjar alþjóðlegar rannsóknir • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Gunnar Ágúst Harðarson Dósent

Kynntar, ræddar og gagnrýndar nýjar alþjóðlegar rannsóknir á ýmsum sviðum heimspekinnar, bækur jafnt sem tímaritsgreinar.

HSP704M • Heilbrigðis- og lífsiðfræði • (10e) • Haust • 3f

Kennari: Vilhjálmur Árnason

Fjallað verður um nokkur helstu álitamál á sviði lífsiðfræði á síðustu árum, einkum í tengslum við þróun á sviði erfðavísinda, og erfðarannsóknna og hugsanleg áhrif þeirra á heilbrigðisþjónustu og heilbrigðisstefnu.

HSP705M • Siðfræði náttúrunnar • (10e) • Haust • 4f

Kennari: Sigríður Þorgeirsdóttir Dósent

Kennari: Páll Skúlason Prófessor

Námskeiðið fjallar um samband manns og náttúru frá heimspekilegu sjónarhorni. Fjallað er um helstu frumkvöðla náttúrusiðfræðinnar og áhrifamestu kenningar sem settar hafa verið fram. Gerð grein fyrir ólíkri náttúrusýn manna og mismunandi grunnafstöðum til náttúrunnar - þ.e. mannhverfri, visthverfri og lífhverfri afstöðu. Einnig fjallað um tengsl umhverfis- og þróunarmála og tengsl umhverfishyggu og lýðræðisþróunar. Rætt um álitaeftni eins og: Getur siðfræðin nýst við lausn umhverfisvandamála?, Hvers konar verur hafa siðferðisstöðu?, Geta náttúruleg fyrirbæri búið yfir eigingildi?, Hafa dýr einhver réttindi?, Er einhver grundvallarmunur á (af)stöðu karla og kvenna gagnvart náttúrunni?, og Hvert er siðferðilegt inntak sjálfbærrar þróunar?

HSP706M • Viðskiptasiðfræði • (10e) • Haust • 4f

Umsjónarkennari: Röbert Hilmar Niels Haraldsson Prófessor

Í námskeiðinu er veitt víðtækt yfirlit yfir helstu siðferðilega álitaeftni er snerta fyrirtæki og samskipti þeirra við stjórnmönd og samfélagið í heild. Á námskeiðinu verður annars vegar leitast við að kynna fyrir nemendum siðferðileg hugtök og fræðileg greiningartæki. Hins vegar verður lögð sérstök áhersla á úrlausn hagnýtra siðferðilegra álitamála sem koma upp í starfsemi fyrirtækja. Námskeiðið er meðal annars byggt á gestafyrirlesurum úr atvinnu- og þjóðlífi og nemendur munu vinna að úrlausn hagnýtra verkefna.

HSP801M • Málstofa gistikennara: Marx þá og nú • (5e) • Vor

Umsjónarmaður: Gunnar Ágúst Harðarson Dósent

Málstofa gistikennara

HSP803M • Hagnýtt siðfræði • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Salvör Nordal Forstöðumaður

Kennari: Vilhjálmur Árnason

Á námskeiðinu verður fjallað um tengsl fræðilegrar og hagnýtrrar siðfræði. Athyglinni er beint að rökræðu um áleitun siðferðileg úrlausnareftni í nútímaþjóðfélagi og hvernig siðfræðin getur tekist á við þau. Umræðueftni námskeiðsins eru meðal annars tjáningarfrelsi, líknaðráp, föstureyðingar, réttindi dýra, skyldur við fátæk ríki og siðfræði stríðs og refsinga. Námskeiðið byggir á fyrirlestrum en hvatt er til umræðu um eftni eins og kostur er.

Tvær ritgerðir gilda samanlagt 55% og lokapróf gildir 45%.

HSP901F • Siðfræði náttúrunnar • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigríður Þorgeirsdóttir Dósent

Námskeiðið fjallar um samband manns og náttúru frá heimspekilegu sjónarhorni. Fjallað er um helstu frumkvöðla náttúrusiðfræðinnar og áhrifamestu kenningar sem settar hafa verið fram. Gerð grein fyrir ólíkri náttúrusýn manna og mismunandi grunnafstöðum til náttúrunnar - þ.e. mannhverfri, visthverfri og lífhverfri afstöðu. Einnig fjallað um tengsl umhverfis- og þróunarmála og tengsl umhverfishyggu og lýðræðisþróunar. Rætt um álitaeftni eins og: Getur siðfræðin nýst við lausn umhverfisvandamála?, Hvers konar verur hafa siðferðisstöðu?, Geta náttúruleg fyrirbæri búið yfir eigingildi?, Hafa dýr einhver réttindi?, Er einhver grundvallarmunur á (af)stöðu karla og kvenna gagnvart náttúrunni?, og Hvert er siðferðilegt inntak sjálfbærrar þróunar?

SAG001F • Ritgerð til MA-prófs • (30e) • Haust

Ekki er boðið upp á 15e ritgerðir í meistaranámi í sagnfræði, en þetta námskeiðsnúmer er eingöngu notað til skráningar fyrir ritgerðavinnu á einu misseri.

SAG002F • Ritgerð til MA-prófs • (30e) • Vor

Ekki er boðið upp á 15e ritgerðir í meistaranámi í sagnfræði, en þetta námskeiðsnúmer er eingöngu notað til skráningar fyrir ritgerðavinnu á einu misseri.

SAG003F • Ritgerð til MA-prófs • (30e) • Sumar

Ekki er boðið upp á 15e ritgerðir í meistaranámi í sagnfræði, en þetta námskeiðsnúmer er eingöngu notað til skráningar fyrir ritgerðavinnu á einu misseri.

SAG004F • Doktorsnám í sagnfræði • (30e) • Haust

Doktorsnám í sagnfræði

SAG005F • M.Paed.-verkefni í sagnfræði • (30e) • Haust

Fræðileg ritgerð eða sjálfstæð rannsókn á einhverjum þætti í kennslu greinarinnar í grunn- og framhaldsskólum, námskrágerð eða námseftnisgerð fyrir grunn- og framhaldsskóla.

SAG006F • M.Paed.-verkefni í sagnfræði • (30e) • Vor

Fræðileg ritgerð eða sjálfstæð rannsókn á einhverjum þætti í kennslu greinarinnar í grunn- og framhaldsskólum, námskrágerð eða

námsefnisgerð fyrir grunn- og framhaldsskóla.

SAG008F • Doktorsnám í sagnfræði • (30e) • Vor [i](#)
Doktorsnám í sagnfræði

SAG009F • Doktorsnám í sagnfræði • (30e) • Sumar [i](#)
Doktorsnám í sagnfræði

SAG014F • Einstaklingsverkefni A • (10e) • Haust [i](#)

Ekki má taka meira en 10e í einstaklingsverkefnum. Heimilt er að taka tvö 5e verkefni. Í samráði við kennara á M.A.-stigi velur nemandi sér verkefni til úrlausnar. Umsjónarkennara er heimilt að fela öðrum kennara í greininni að hafa verkstjórn með verkefninu. Sem dæmi um verkefni má nefna samningu kennsluefnis, samningu yfirlitsrits í sagnfræði, gerð fræðilegrar bókaskrár í sagnfræði, útgáfustarfsemi og verkefni, sem veita nemendum þjálfun fyrir störf á skjalasöfnum.

SAG015F • Einstaklingsverkefni A • (10e) • Vor [i](#)

Ekki má taka meira en 10e í einstaklingsverkefnum. Heimilt er að taka tvö 5e verkefni. Í samráði við kennara á M.A.-stigi velur nemandi sér verkefni til úrlausnar. Umsjónarkennara er heimilt að fela öðrum kennara í greininni að hafa verkstjórn með verkefninu. Sem dæmi um verkefni má nefna samningu kennsluefnis, samningu yfirlitsrits í sagnfræði, gerð fræðilegrar bókaskrár í sagnfræði, útgáfustarfsemi og verkefni, sem veita nemendum þjálfun fyrir störf á skjalasöfnum.

SAG016F • Einstaklingsverkefni A • (10e) • Sumar [i](#)

Ekki má taka meira en 10e í einstaklingsverkefnum. Heimilt er að taka tvö 5e verkefni. Í samráði við kennara á M.A.-stigi velur nemandi sér verkefni til úrlausnar. Umsjónarkennara er heimilt að fela öðrum kennara í greininni að hafa verkstjórn með verkefninu. Sem dæmi um verkefni má nefna samningu kennsluefnis, samningu yfirlitsrits í sagnfræði, gerð fræðilegrar bókaskrár í sagnfræði, útgáfustarfsemi og verkefni, sem veita nemendum þjálfun fyrir störf á skjalasöfnum.

SAG021F • Kenningar í hugvísindum • (10e) • Haust • 4f [i](#)

Kennari: Már Jónsson Prófessor
síðar

SAG023F • Einstaklingsverkefni B • (10e) • Haust [i](#)

Einstaklingsverkefni.

SAG023F • Einstaklingsverkefni B • (10e) • Vor [i](#)

Einstaklingsverkefni.

SAG602F • Einstaklingsverkefni C • (20e) • Haust [i](#)

Ekki má taka meira en 10e í einstaklingsverkefnum. Heimilt er að taka tvö 5e verkefni. Í samráði við kennara á M.A.-stigi velur nemandi sér verkefni til úrlausnar. Umsjónarkennara er heimilt að fela öðrum kennara í greininni að hafa verkstjórn með verkefninu. Sem dæmi um verkefni má nefna samningu kennsluefnis, samningu yfirlitsrits í sagnfræði, gerð fræðilegrar bókaskrár í sagnfræði, útgáfustarfsemi og verkefni, sem veita nemendum þjálfun fyrir störf á skjalasöfnum.

SAG603F • Einstaklingsverkefni C • (20e) • Vor [i](#)

Ekki má taka meira en 10e í einstaklingsverkefnum. Heimilt er að taka tvö 5e verkefni. Í samráði við kennara á M.A.-stigi velur nemandi sér verkefni til úrlausnar. Umsjónarkennara er heimilt að fela öðrum kennara í greininni að hafa verkstjórn með verkefninu. Sem dæmi um verkefni má nefna samningu kennsluefnis, samningu yfirlitsrits í sagnfræði, gerð fræðilegrar bókaskrár í sagnfræði, útgáfustarfsemi og verkefni, sem veita nemendum þjálfun fyrir störf á skjalasöfnum.

SAG604F • Einstaklingsverkefni C • (20e) • Sumar [i](#)

Ekki má taka meira en 10e í einstaklingsverkefnum. Heimilt er að taka tvö 5e verkefni. Í samráði við kennara á M.A.-stigi velur nemandi sér verkefni til úrlausnar. Umsjónarkennara er heimilt að fela öðrum kennara í greininni að hafa verkstjórn með verkefninu. Sem dæmi um verkefni má nefna samningu kennsluefnis, samningu yfirlitsrits í sagnfræði, gerð fræðilegrar bókaskrár í sagnfræði, útgáfustarfsemi og verkefni, sem veita nemendum þjálfun fyrir störf á skjalasöfnum.

SAG701F • Fátækt fólk • (10e) • Haust • 4f [i](#)

Kennari: Ragnheiður Kristjánsdóttir Aðjunkt

SAG702M • Menningarsaga • (10e) • Haust • 4f [i](#)

Aðstoðarkennari: Ólafur Rastrick
Aðstoðarkennari: Davíð Ólafsson

Hvernig hafa sagnfræðingar skrifað um menningu og sögu hennar? Hvaða hugmyndir um menningarsögu eru í deiglu og hvaða leiðir eru færar í samtímanum til að skrifa menningarsögu? Í námskeiðinu verður rýnt verk nokkurra þekkra og minna þekkra sagnfræðinga sem kenndir hafa verið við menningarsögu, spáð í aðferðir þeirra, nálgun og niðurstöður. Hluti námskeiðsins verður helgaðar ritsmíðju þar

sem nemendur og kennarar vinna í sameiningu að greiningu afmarkaðra viðfangsefna þar sem viðhorfum og greiningartækjum menningarsögunnar er beitt. Markmiðið er að aðferðir og sjónarhorn séu í fyrirrúmi í þessari vinnu en nemendur fái tækifæri til að spreyta sig á að hagnýta þau við fræðilegar samræður og greiningu á sagnfræðilegum viðfangsefnum.

(1) Munnleg og/eda skrifleg greinargerð um tiltekið rit á sviði menningarsögu þar sem fjallað er um aðferðafræði þess og efnistöð (30%); (2) Þekkingarpróf lagt fyrir um miðbik námskeiðs (20%); (3) Ritgerðarverkefni sem eru að hluta unnin í ritsmiðju námskeiðs þar sem nemendur beita tilteknu sjónarhorni eða kenningarramma á mjög afmarkað sögulegt menningarfyrrbrigði eða -afurð (50%).

SAG801F • Þættir úr hugmyndasögu • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Ingi Sigurðsson Prófessor

Fjallað verður um valda þætti úr hugmyndasögu tímabilsins. Einkum verðanteknar til athugunar fjölbjóðlegar hugmyndastefnur, þ. á m. upplýsingin, nrómantíska stefnan, þjóðernishyggja og frjálslyndisstefna. Eðli þeirranverður greint og áhrif þeirra skoðuð. Áhrifum þeirra meðal Íslendinganverða gerð sérstök skil. Áhersla verður lögð á könnun frumheimilda.n

SAG802F • Sagnaritun og lög á miðöldum • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Sveinbjörn Rafnsson Prófessor

SAG803F • Stjórnmalahugsuðir og samfélagsrýni: Vald, hugmyndafræði og pólitískt umboð • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Valur Ingimundarson Prófessor

SAG804F • Konungar Íslands • (10e) • Vor • 4f

Kennari: Anna Agnarsdóttir Prófessor

Sögufélag hefur ákveðið að gefa út ritið Konungar Íslands frá Gamla sáttmála og fram að lýðveldisstofnunni. Markmiðið er að veita nemendum hjálfun við að skrifa fyrir almenning. Nemendur munu velja sér konunga og skrifi um þá kafla í umræddri bók. Uppbyggingin verður: stutt æviágrip, afrek eða sinnuleysi konunga (og drottningarinnar) varðandi málefni Íslands og í þriðja lagi verður leitast við að setja konungana í sögulegt evrópskt samhengi. Þetta verður því bæði rit sem spannar Íslandssögu og Evrópusögu og er ætlað upplýstum almenningi.

Menntavísindasvið

Íþróttá-, tómsunda- og þroskaþjálfadeild

ÍÐH004G • Handknattleikur • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Örn Ólafsson Lektor

Markmið

Að nemandinn öðlist skilning á Handknattleik þ.e. leikskipulagi, þjálfun barna og unglunga og öllum helstu leikreglum. Í námskeiðinu verða helstu áhersluatriði við þjálfun barna og unglunga í handknattleik tekin fyrir. Hlutverk þjálfara, kennsluáðferðir, samskipti og hvaða þjálfraðilegar áherslur eigi að vera í barna og unglungaþjálfun.

Að nemandinn hafi aukið færni og þekkingu í þjálfun og kennslu handknattleiks barna og unglunga og geti sett sér og öðrum markmið varðandi þjálfun, starfsáætlanir og kennsluáætlanir. Lögð er áhersla á sjálfstæð vinnubrögð nemanda.

Að nemandi geti nýtt sér fræðilega og verklega þekkingu til greina og meta ólík viðfangsefni innann handknattleiksþjálfunar og geti réttlæt ákvarðanir varðandi þjálfun barna og unglunga á fræðilegan og faglegan hátt. Hafi þekkingu og hæfni til að útskýra helstu kennningar og hugtök í kennslufræði og þjálfufræði sem tengjast handknattleik.

Að nemandi taki virkan þátt í námskeiði og hópavinnu, sýni faginu áhuga og sé fær um að miðla þekkingu og hugmyndum til annara í námskeiði.

Að nemandi sýni sjálfstæð vinnubrögð, frumleika og víðsýni sem nýtist við þjálfun barna og unglunga í handknattleik.

Inntak / viðfangsefni

Farið er í þjálfun helstu grunnatriða í varnar og sóknarleiks handknattleiks. Greint verður frá helstu grunnhúttökum í leikfræði handknattleiks. Áhersla er lögð á barna og unglungaþjálfun. Námskeiðið er að stærstum hluta verklegt og nemendur lögð er áhersla á að nemendur séu virkir og taki þátt í kennslu og öðlist færni í að miðla kunnáttu á námskeiðinu.

Verkefni, kynningar, samvinnuverkefni, skýrsla.

ÍÐH005G • Free running og trampólínstökk • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Olga Bjarnadóttir

Markmið

Að nemandi

- Kynnist nýri leið í hreyfingu sem felur í sér að nota umhverfið og líkama sinn til að ferðast á milli staða.
- Tileinki sér þekkingu og notkun lífaflsfræði í tengslum við trampólínstökk.
- Taki þátt í verklegum trampólínæfingum sem ná m.a. til tækni- og þrekþjálfunar sem og þjálfunar líkams-meðvitundar og spennu.
- Bæti við hæfni sína í tækni á trampólínstökkum og sérhæfðum fimleikaæfingum sem notaðar eru í Free running.
- Þjálfist í að brjóta niður æfingar samkvæmt hluta- og heildaraðferð.
- Þjálfist í að sjá tæknileg mistök í æfingum og geta leiðrétt þau.
- Bæti við hæfni sína í að nota hreyfinga- og lífaflsfræði til skilnings á framkvæmd æfinga.

Inntak:

Námskeiðið er byggt uppá verklegum æfingum og verklegri þátttöku nemenda. Í gegnum verklegar æfingar og fræðilega kennslu er stefnt að því að nemandi öðlist dýpri skilning á tæknilegri framkvæmd trampólínstökkanna og kynnist fjölbreytilega hreyfingar sem free running býður uppá. Einnig er stefnt að því að þekking nemandans nái til þeirra atriða sem henta unglungum og lengra komnum í greininni.

Hagnýt hæfni námskeiðsins snýr m.a. að því að geta leiðbeint og tekið faglegar ákvarðanir í trampólínkennslu. Að geta leiðbeint og boðið nemendum uppá fjölbreytta og nútímalega útfærslu fimleikastökka og æfinga í formi free running. Getu unnið sjálfstætt við skipulag þjálfunar þessara viðfangsefna. Fræðileg hæfni snýr að hæfni nemanda til að setja fram og lýsa tækni einstakra æfinga. Einnig að nemandinn geti útskýrt framkvæmd æfinga með aðstoð hreyfinga- og lífaflsfræðanna. Nemandinn á að geta fundið æfingar við hæfi mismunandi getustiga og aldurs. Hæfni í samskiptum snýr að því að nemandinn sýni áhuga á að bæta sig í líkamlegri færni og sjálfstæði í vinnubrögðum.

Viðfangsefni:

Farið verður í flóknari stökk á trampólíni þar sem líkaminn snýst bæði um langás og þverás. Trampólínstökk brotin niður og kennt hvernig best er að bera sig að í flóknari æfingum. Farið vel í tæknilega framkvæmd, villur og leiðréttingar. Farið yfir öryggi í trampólínstökki, s.s. eins og móttöku.

Free running er tjáningarform einstaklings í hreyfingu þar sem sköpunargleðin fær að njóta sín í umverfinu. Til þessa eru notaðar fjölbreytilegar æfingar eins og hlaup, hopp, stökk, snúningar, klifur og akrobátísk stökk. Akrobátísk stökk geta verið rúllur, veltur, heljarstökk, flikk og fleiri tengd stökk eða hopp. Free running er skilgreint sem "viðfangsefni eða list að hreyfa sig í gegnum umhverfið, hvernig sem maður vill, hreyfa sig á sinn hátt og fara sínar eigin leiðir".

Vinnulag:

Nær eingöngu verklegir tímar þar sem krafist er mikillar þátttöku í hreyfingu. Verkefnavinna þar sem unnið er með myndbandsupptökuvélar í verklegum tímum sem og önnur verkefnavinna.

Námsefni:

Ljósritað efni frá kennara.

Hópverkefni sem unnið er að einhverju leyti í tímum en jafnframt utan þeirra.

ÍÐH006G • Knattspyrna I • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Janus Friðrik Guðlaugsson Aðjunkt

Kennari: Örn Ólafsson Lektor

Markmið

Að nemandi

- taki þátt í verklegum æfingum í knattspyrnu sem ná m.a. til tækni-, þrek- og leikfræðiþjálfunar

- nái tókum á grundvallaratriðum í knattspyrnutækni
- læri undirstöðuatriði liðssamvinnu og geti útfært þessi atriði í leikrænum æfingum, leikæfingum
- skilji hvað felst í leikfræði í knattspyrnu og sé fær um að brjóta leikfræðina niður í smærri einingar
- þekki helstu atriði sem snúa að þjálffræði í knattspyrnu
- læri að skipuleggja og þjálfna börn og unglunga og setja upp markvissan tímaseðil

Inntak

Námskeiðið er byggt upp á verklegum æfingum samkvæmt kröfum KSÍ og verklegri þátttöku nemenda. Í gegnum verklegar æfingar og fræðilega kennslu er stefnt að því að nemandi öðlist almennan skilning á hugtökum í knattspyrnu og knattspyrnuþjálfun og geti nýtt sér þekkingu sína við að miðla öðrum með þjálfun í greininni. Stefnt er að því að þekking nemandans ná til þeirra atriða sem henta byrjendum í knattspyrnu, börnum og unglungum.

Hagnýt hæfni námskeiðs snýr m.a. að því að nemandi geti tekið og réttlætt ákvarðanir á faglegum grunni knattspyrnuþjálfunar. Einnig að nemandi geti unnið sjálfstætt og skipulega að viðfangsefnum í þjálfun barna og unglunga, s.s. að setja sér markmið, gera þjálfunaráætlun og fylgja henni eftir. Fræðileg hæfni snýr að hæfni nemanda til að setja fram og lýsa undirstöðuatriðum knattspyrnunnar, hvort heldur að um sé að ræða tækni, þrekþætti eða leikfræði, á skilmerkilegan máta. Nemandi á að geta lagt sjálfstætt mat á þær leikaðferðir sem henta byrjendum eða börnum og unglungum. Hæfni í samskiptum snýr að því að nemandinn sýni áhuga á íþróttinni, jákvæðni í þátttöku og sjálfstæði í vinnubrögðum til að auka færni sína frekar í knattspyrnu.

Viðfangsefni

Knattspyrnutækni, leikfræði, undirstöðuatriði liðssamvinnu, þjálfunarfræði, kennslufræði, knattspyrnulög, þjálfun/æfingakennsla, skipulag þjálfunar.

Vinnulag:

Kennsla fer fram í formi verklegra kennslustunda, fyrirlestra, umræðna og verkefnavinnu.

Námaefni

- Kennslu- og æfingaskrá fyrir barna- og unglungaþjálfun í knattspyrnu eftir Janus Guðlaugsson, KSÍ gefur út.

- Knattspyrnulög, KSÍ gefur út

Skriflegt próf 50%

Verkefni og verklegt próf 50%

ÍP007G • Knattspyrna II • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Örn Ólafsson Lektor

Umsjónarkennari: Janus Friðrik Guðlaugsson Aðjunkt

Markmið

Að nemandi

- taki þátt í verklegum æfingum í knattspyrnu sem ná m.a. til tækni-, þrek- og leikfræðiþjálfunar
- bæti við hæfni sína í knattspyrnutækni og ýmsum sérhæfðum æfingum
- þjálfist í að útfæra æfingar sem ná til leikfræði einstaklings, hops og liðs
- þjálfist í að vinna með sérhæfðar þrekæfingar fyrir knattspyrnuíðkendur sem sérstaklega ná til þols, styrks og hraða knattspyrnumanna
- geri sér grein fyrir mikilvægi þjálfarans sem leiðtoga og fyrirmyndar
- þjálfist í að vinna mánaðar- og vikuáætlanir í knattspyrnu og geti fylgt þeim eftir með markvissri æfingaáætlun einstakra þjálfunarstunda

Inntak

Námskeiðið er byggt upp á verklegum æfingum samkvæmt kröfum KSÍ og verklegri þátttöku nemenda. Í gegnum verklegar æfingar og fræðilega kennslu er stefnt að því að nemandi öðlist dýpri skilning á ýmsum hugtökum í knattspyrnu og knattspyrnuþjálfun og geti nýtt sér þekkingu sína við þjálfun í greininni. Stefnt er að því að þekking nemandans ná til þeirra atriða sem henta unglungum í knattspyrnu.

Hagnýt hæfni námskeiðs snýr m.a. að því að nemandi geti tekið og réttlætt ákvarðanir á faglegum grunni knattspyrnuþjálfunar. Einnig að nemandi geti unnið sjálfstætt og skipulega að viðfangsefnum í þjálfun unglunga, s.s. að setja sér markmið, gera þjálfunaráætlun og fylgja henni eftir. Fræðileg hæfni snýr að hæfni nemanda til að setja fram og lýsa leikfræði knattspyrnunnar og þreki á skilmerkilegan máta.

Nemandi á að geta lagt sjálfstætt mat á leikaðferðir sem henta unglungum og lengra komnum. Hæfni í samskiptum snýr að því að nemandinn sýni áhuga á að bæta sig í greininni og sjálfstæði vinnubrögðum.

Viðfangsefni

Sérhæf knattspyrnutækni, leikfræði, leikfræði einstaklings, leikfræði hops, leikfræði liðs, þjálfunarfræði, þjálfun með púlsklukkur, kennslufræði, þjálfun/æfingakennsla, skipulag þjálfunar.

Vinnulag:

Kennsla fer fram í formi verklegra kennslustunda, fyrirlestra, umræðna og verkefnavinnu.

Námaefni

- Kennslu- og æfingaskrá fyrir barna og unglungaþjálfun í knattspyrnu eftir Janus Guðlaugsson, KSÍ gefur út.

- Ýmis gögn frá kennurum.

Verkefni og símat

ÍP009G • Útivist - ferðamennska á vatni • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Smári Stefánsson Aðjunkt

Menntunarmarkmið

Að nemandinn:

- Öðlist þekkingu á ferðamennsku á vatni og hvað þurfi að hafa í huga við skipulagningu slíkra ferðalaga.
- Verði fær í grunnaðferðum við stjórnun á kanó hvort sem er með félaga eða einn í bát.
- Öðlist þekkingu og hæfni til að bregðast rétt við ef bát hvolfir.
- Verði fær í að koma í orð og miðla til annarra hvernig stýra eigi kanó á árangursríkan hátt.

Undirmarkmið

Að nemandinn:

- hafi öðlast skilning á því hvaða áhrif mismunandi áratök hafa á bátinn.
- geti skipulagt og farið í ferð með hóp t.d. grunnskólanemendur. Að nemandinn geti á ábyrgan hátt tekið ákvörðun um leiðarval við mismunandi aðstæður. Að nemandinn verði fær um að útbúa útbúnaðarlista fyrir ferðalög á vatni.
- geti á rökstuddan og einfaldan hátt gert grein fyrir því hvaða áhrif mismunandi róðrartök hafa á bátinn. Að nemandinn geti greint og leiðrétt ranga róðrartækni.
- sýni vilja til að auka færni sína í ferðamennsku á vatni og taki fagnandi við leiðsögn og leiðsegi öðrum þegar það á við.
- hafi tileinkað sér viðsýni og geti yfirfært þekkingu sína á önnur form útivistar.

Inntak / viðfangsefni: Farið verður ítarlega í grunnróðrartækni fyrir kanó, hvernig standa eigi að björgun úr vatni, hvaða klæðnaður er heppilegur fyrir ferðalög á vatni og að hverju þurfi að huga áður en lagt er af stað.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður, verklegar æfingar, styttri ferðir og ein helgarferð. Mætingaskylda er í námskeiðið.

Nemendur útbúa kennslu-/ kynningarefni um einhvern þátt ferðamennsku á vatni. Verklegr færni og virkni í ferðum mun einnig verða metin.

ÍPH012G • Golf og skólagolf • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Hafþór Birgir Guðmundsson Lektor

Kennari: Jón Hafsteinn Karlsson

Kennari: Anna Sigríður Erlingsdóttir

Markmið

Markmið námskeiðsins er að nemandinn hafi almennan skilning á golfhugtökum og grunnatriðum í golfíþróttinni. Að nemandinn hafi tileinkað sér almenna þekkingu og skilning á golfíþróttinni hér á Íslandi og geti nýtt þekkingu sína, getu og skilning á golfíþróttinni, grunnreglum hennar og búi yfir hæfni til að þessa að miðla þekkingunni til nemenda sinna. Þekking nemandans skal ná til þeirra atriða sem henta byrjendum mest í golfíþróttinni t.d. börnum og unglingum í skólaíþróttum.

Hagnýt hæfni: Að nemandinn geti tekið og réttlætt ákvarðanir á faglegum grunni golfíþróttarinnar. Að nemandinn geti unnið sjálfstætt og skipulega að viðfangsefnum í skólagolfi. Að nemandi geti sett sér markmið, gert starfsáætlun og fylgt henni.

Fræðileg hæfni: Að nemandinn hafi hæfni til að setja fram og lýsa grunnatriðum golfíþróttarinnar á góðan og skiljanlegan hátt, og hafi öðlast skilning á og innsæi í golfleikinn. Nemandur eiga að geta lagt sjálfstætt mat á þær leikaðferðir sem hentar byrjendum best.

Hæfni í samskiptum:

Að nemandinn sýni mikinn áhuga, námshæfni og sjálfstæð vinnubrögð til að geta aukið færni sína frekar í golfíþróttinni.

Námshæfni

Að nemandinn geti tekið virkan þátt í samstarfi á sínu sviði, miðlað hugmyndum sínum og kunnáttu, kunni að beita þeirri grunntækni sem nauðsynleg er og nýttist sem best við kennslu. Hafi tileinkað sér viðsýni og frumleika í hugsun og verki sem nýttist í kennslu í skólagolfi.

Inntak / viðfangsefni

Tekið verður fyrir grunnatriði golfsveiflunnar og þúttstrokan bæði í leik og í alvöru.

Námsefnið Skólagolf kennt bæði utan- og innandyra. Algengustu golfreglur verða teknar fyrir ásamt því hvernig hentar byrjenda að hefja golfferil sinn. Golfaðstaða á Íslandi kynnt.

Börn og golf. Hvernig heppilegast sé að kynna golfíþróttina fyrir börnum og unglingum og hvað skal varast.

Nokkrar leikaðferðir í golfi prófaðar. Ásamt ýmsum greinum um golf sem kæmi sér vel fyrir nemendurna.

Vinnulag

Námskeiðið byggist á að kenna grunnsveiflu í golfi ásamt þúttstroku. Notuð verða áhöldin #7 og #P járn ásamt þútt. Kennt er með stöðvaþjálfun þar sem nemendur fá tækifæri til þess að æfa grunnsveifluna á marga vegu í mismunandi æfingum með tennis- og innigolfboltum. Kennð verða lengdarhögg þar sem hefðbundnir golfboltar verða notaðir. Kennslustundunum verða skipt niður í inni og útitíma einnig fá nemendur að spreyta sig í æfingakennslu úti og inni. Kynning verður í Sporthúsinu og Básam og aðstaðan skoðuð og prófuð. Einnig veður farið á golfvelli og spilaðar nokkrar holur.

Greiða þarf námskeiðsgjöld á þessu námskeiði.

Námsmat

Mætingaskylda 90% af tímum og 100% skilaskylda á tímaseðlum og verkefnum.

Lesefni:

Skólagolf kennslu efni fyrir íþróttakennara í golfi

Berskjölduð á fyrsta teig. Smárit fyrir nýliða í golfi

Myndskreytt golfreglubók. Handhæg og skýr þar sem algengustu golfreglurnar eru skráðar.

Ýmsar greinar um golf sem kemur byrjendum að góðum notum

ÍPH016G • Þjálfun aldraðra og mælingar • (5e) • Vor

Markmið:

Að nemandi

- fræðist um almenna þrekþjálfun aldraðra og helstu þjálfunaraðferðir
- geri sér grein fyrir þeim kröfum sem aldraðir þurfa á að halda í sinni þjálfun
- geri sér grein fyrir mikilvægi hreyfifærni og þreks aldraðra og að hægt sé að halda við eða bæta hreyfifærni og þrek með markvissum æfingum
- þjálfist í að greina stöðu aldraðra með mælingum á hreyfifærni, helstu þrekþáttum og heilsutengdum lífsgæðum
- læri helstu aðferðir við mælingar, úrvinnslu gagna og að setja þær skipulaga fram

Inntak

Námskeiðið er byggt upp á fræðilegum og verklegum æfingum. Í gegnum verklegar æfingar og fræðilega kennslu er stefnt að því að nemandi öðlist enn dýpri skilning á ýmsum sérhæfðum þáttum í þjálfun eldri aldurshópa og geti nýtt sér þekkingu við þjálfun aldraðra. Stefnt er að því að þekking nemandans nái til þeirra atriða sem henta eldri heilbrigðum einstaklingum og einstaklingum á stjúkrastofnunum.

Hagnýt hæfni námskeiðs snýr m.a. að því að nemandi geti tekið og réttlætt ákvarðanir á faglegum grunni þjálfunar aldraðra. Einnig að nemandi geti unnið sjálfstætt og skipulega að viðfangsefnum í þjálfun aldraðra, s.s. að setja sér markmið, gera sérhæfða og einstaklingsbundna þjálfunaráætlun og fylgja henni eftir. Fræðileg hæfni snýr að hæfni nemanda til að setja fram og lýsa sérhæfðri þjálfun eldri aldurshópa og sérhæfðum þrekþáttum og hreyfifærni á skilmerkilegan hátt. Nemandi á að geta lagt sjálfstætt mat á þrekþætti og æfingar til að efla almenna hreyfifærni sem henta öldruðum og tengja það við alhliða uppbyggingu á heilsuhugtakinu. Hæfni í samskiptum snýr að því að nemandinn sýni hæfileika í stjórnun, sjálfstæð vinnubrögð og geti unnið með öðrum.

Viðfangsefni

Öldrun og sjúkdómar, færniskerðing, þjálfunaraðferðir fyrir aldraða, rannsóknir á öldruðum, hreyfifærni, holdafar, holdafarsmælingar, heilsutengd lífsgæði, aðferðir, mælitæki, þrekþættir, þol, styrkur, samhæfing.

Vinnulag:

Kennsla fer fram í formi fyrirlestra, verklegra kennslustunda, umræðna og verkefnavinnu.

Námfæni

- Physical Dimensions of Aging eftir Spirduso, W. W., Francis, K. L. Og MacRae, P. G. (2. útgáfa), Human Kinetics, 2005
- Gögn frá kennara

Skriflegt próf 50%

Verkefni og verklegt próf 50%

ÍBH022G • Danskennarinn • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Kári Jónsson Lektor

Markmið

Að nemandinn

- öðlist færni og kunnáttu í að leiðbeina um ýmsar kennsluáðferðir og tækni við danskennslu
- öðlist færni í að leiðbeina um grunnsþor í flestóllum dónsum fyrir börn á grunnskólaaldri
- geti leiðbeint slökum og áhugalausum nemendum til betri árangurs
- virki dansáhuga ungs fólks með jákvæðu viðhorfi
- geti greint tónlist við hæfi hvers dans
- setji sig inn og geti kennt og dansað herra- og dómuspor
- geti greint og valið dansa og æfingar við hæfi hvers aldurs barna
- geti skipulagt og kennt danstíma í grunnskólum
- geta búa til dans

Inntak

Námskeiðið er byggt upp á verklegum æfingum/danstímum. Í gegnum verklegar æfingar og kennslu er stefnt að því að nemandi öðlist enn dýpri skilning á danskennslu og hlutverki danskennarans. Farið verður betur í tækniatriði og kennd verða fleiri tilbrigði við þá dansa sem nemendur þekkja nú þegar. Áhersla er lögð á dansfærni og kennslufræðilegan skilning, uppbyggingu og framkvæmd danskennslu.

Lagt er áhersla á sköpun og eðlileg samskipti kynjanna.

Hagnýt hæfni námskeiðs snýr m.a. að því að nemandi geti tekið og réttlætt ákvarðanir á faglegum grunni danskennslu eftir aldri. Einnig að nemandi geti sett sér markmið, gert kennsluáætlun og fylgt henni, unnið sjálfstætt og skipulega að skipulagningu danskennslu.

Fræðileg hæfni snýr að hæfni nemanda til að sýna, setja fram og lýsa danssporum við hæfi hvers og eins dans. Nemandi á að geta lagt sjálfstætt mat á kennsluáætlun og geta metið hvaða dansar og spor passa við hvern aldur og hvern dans. Nemandi á að hafa öðlast skilning og innsæi í hlutverk danskennarans. Hæfni í samskiptum snýr að því að nemandinn sýni hæfileika í stjórnun, sjálfstæð vinnubrögð og geti unnið með öðrum.

Viðfangsefni

- Samkvæmisdansar s.s. Cha cha cha, Samba, Jive og Enskur vals.
- Gömlu dansarnir s.s. Skottís, Vínarkrus, Polki og Ræll
- Mambó, Salsa og Rock
- Tiskudansar s.s. dans ársins, country dansa, Free-style o.fl.

Vinnulag:

Kennsla fer fram í formi verklegra kennslustunda og danskennslu á vettvangi

Æskileg undirstaða: Hreyfing og íþróttir barna 2-6 ára (ÍBH101G) eða Hreyfing og íþróttir barna II (ÍBH207G)

Verklegt og munnlegt próf.

ÍBH023G • Danskennarinn II • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Íris Anna Steinarsdóttir

Kennari: Kári Jónsson Lektor

Markmið

Að nemandinn

- öðlist dansfærni til þess að geta leiðbeint í grunnsporum
- öðlist færni og kunnáttu í að leiðbeina um ýmsar kennsluáðferðir og tækni við danskennslu
- öðlist færni í að leiðbeina um grunnsþor í flestóllum dónsum fyrir börn á grunnskólaaldri
- geti leiðbeint slökum og áhugalausum nemendum til betri árangurs
- virki dansáhuga ungs fólks með jákvæðu viðhorfi
- geti greint tónlist við hæfi hvers dans
- setji sig inn og geti kennt og dansað herra- og dómuspor
- geti greint og valið dansa og æfingar við hæfi hvers aldurs barna
- geti skipulagt og kennt danstíma í grunnskólum
- geta búa til dans

Inntak

Námskeiðið er byggt upp á verklegum æfingum/danstímum. Í gegnum verklegar æfingar og kennslu er stefnt að því að nemandi öðlist enn dýpri skilning á danskennslu og hlutverki danskennarans. Farið verður betur í tækniatriði og kennd verða fleiri tilbrigði við þá dansa sem nemendur þekkja nú þegar. Áhersla er lögð á dansfærni og kennslufræðilegan skilning, uppbyggingu og framkvæmd danskennslu.

Lagt er áhersla á sköpun og eðlileg samskipti kynjanna.

Hagnýt hæfni námskeiðs snýr m.a. að því að nemandi geti tekið og réttlætt ákvarðanir á faglegum grunni danskennslu eftir aldri. Einnig að nemandi geti sett sér markmið, gert kennsluáætlun og fylgt henni, unnið sjálfstætt og skipulega að skipulagningu danskennslu. Fræðileg hæfni snýr að hæfni nemanda til að sýna, setja fram og lýsa danssporur við hæfi hvers og eins dans. Nemandi á að geta lagt sjálfstætt mat á kennsluáætlun og geta metið hvaða dansar og spor passa við hvern aldur og hvern dans. Nemandi á að hafa öðlast skilning og innsæi í hlutverk danskennarans. Hæfni í samskiptum snýr að því að nemandinn sýni hæfileika í stjórnun, sjálfstæð vinnubrögð og geti unnið með öðrum.

Viðfangsefni

- Samkvæmisdansar s.s. Cha cha cha (framhald), Samba, Jive, Rumba, Enskur vals (framhald), Quick-step og Tangó
- Mambó, Salsa og Rock
- Tiskudansar s.s. dans ársins, country dansa, Free-style o.fl.

Vinnulag:

Kennsla fer fram í formi verklegra kennslustunda og danskennslu á vettvangi

Æskileg undirstaða: Hreyfing og íþróttir barna 2-6 ára (ÍPH101G) eða Hreyfing og íþróttir barna II (ÍPH207G)

Verklegt og munnlegt próf.

ÍPH029G • Glíma og júdó • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Smári Stefánsson Aðjunkt

Markmið námskeiðsins er að kynna glímu- og júdóíþróttina fyrir nemandanum og að hann verði fær um að nota glímu og júdó í skólaíþróttum.

Undirmarkmið

- Að nemandinn geti með góðu móti leiðbeint og sýnt hvernig gera á ákveðin júdó- og glímubrögð og hvernig best er að verjast þeim.
- Að nemandinn þekki helstu reglur sem gilda í glímu og júdó og geti miðlað þeim.
- Að nemandinn tileinki sér þann orðaforða sem dómari notar í keppni í júdó og glímu.

Viðfangsefni: Farið verður í tækni sóknarbragða og varnar í glímu, kast- og gólfbragða í júdó þ.m.t. hengingar og lása. Nemendur fá að glíma hver við annan og dæma hjá öðrum. Bændaglíma í glímu og sveitakeppni í júdó verða kynnt.

Vinnulag: Námskeiðið er verklegt að mestu leiti.

Verklegt próf og mat á virkni. ATH: Mætingaskylda er í verklega þætti námskeiðsins.

ÍPH030G • Útiskóli og hreyfing • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Smári Stefánsson Aðjunkt

Markmið námskeiðsins er:

- Að gera nemendur færa um að skipuleggja útíkennslu, bæði stakan dag og markvisst yfir lengri tíma
- Að nemendur læri að meta nærumhverfið og þá möguleika sem það gefur til útíkennsla
- Að nemendur læri hversu áhrifarík útíkennsla getur verið til að auka hreyfingu í skólastarfi
- Að nemendur fái innsýn í hvernig gott er að byggja upp útíkennslustofu

Viðfangsefni: Skoðaðar verða aðferðir til að byggja upp leiktæki/þrautbrautir og skýli úr náttúrulegum efnivið. Skoðaðar verða mismunandi tegundir varðelds og farið yfir kosti og galla hvernar tegundar og hvaða möguleika eldurinn býður í skólastarfi. Farið verður yfir hvernig auka má hreyfingu í skólastarfi sé það fært út þó svo að megináhersla sé á bóklegar greinar. Nemendur skipuleggja útiskólalag og fylgja skipulaginu eftir með verklegri kennslu þar sem nemendur kenna samnemendum annars vegar og grunnskólanemum hins vegar.

Vinnulag: Fyrirlestrar og verkleg kennsla úti

Skriflegt verkefni og skriflegt próf. ATH: Mætingaskylda er í verklega þætti námskeiðsins.

ÍPH031G • Vetrarfjallamennska • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Smári Stefánsson Aðjunkt

Markmið námskeiðsins er að gera nemandann færar til að ferðast í brattlendi í vetraraðstæðum. Eftir námskeiðið á nemandinn að vera fær um að leiða hóp í léttari ferðum.

Undirmarkmið

- Að nemandinn geti metið aðstæður m.t.t. hættumerkja, sérstaklega snjóflóðahættu, og valið leið eftir því.
- Að nemandinn geti bjargað sjálfum sér og öðrum upp úr jökulsprungu.
- Að nemandinn öðlist þekkingu á því hvernig hagkvæmast er að ganga á mannbroddum og hvernig ísöxi er beitt.
- Að nemandinn þekki hvernig jökjar hreyfast og hvernig sprungur myndast.
- Að nemandinn tileinki sér þau hugtök sem notuð eru manna á milli í vetrarfjallamennsku.

Viðfangsefni: Farið verður í ferðatækni í brattlendi við vetraraðstæður, öryggismál s.s. ís- og snjótryggingar, snjóflóðabúnað (ýli, leitarstöng og skóflu) og ísaxarbremsu. Hvernig hentugt er að byggja snjóhús til næturvalar. Hverju þarf að huga að þegar ferðast er í forsvari fyrir hóp

Vinnulag: fyrirlestrar og útivistarferðir.

Til að geta tekið þátt í námskeiðinu þurfa nemendur að verða sér úti um (kaupa/leigja/fá lánað) ákveðinn búnað sjálfir (útbúnaðarlista verður dreift í upphafi námskeiðs).

Skriflegt verkefni og mat á verklegri kunnáttu. ATH: Mætingaskylda er í verklega þætti námskeiðsins.

ÍPH032G • Vetrariþróttir • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Örn Ólafsson Lektor

Markmið:

Markmið námskeiðsins er að búa nemendum undir kennslu í vetrariþróttum, auk þess að gefa þeim innsýn í þá miklu möguleika sem vetrariþróttarferðir geta gefið í almennu skólastarfi. Einnig að nemendur öðlist grunnfærni í ólíkum íþróttagreinum vetrariþróttar auk þess að hvetja þá til aukinnar ástundunar á þessum vinsælu almennings og keppnisíþróttagreinum.

Viðfangsefni:

Á námskeiðinu verður eftirfarandi tekið fyrir: hokkýskautar, svigskíði, gönguskíði og snjóbretti. Kynning á vetrariþróttum fatlaðra.

Vinnulag:

Kennsla er að stærstum hluta verkleg og fer hún fram að hluta til á Akureyri þ.e. í Hlíðarfjalli og Skautahöll Akureyrar og krefst þess að nemendur vinni sjálfstætt og séu virkir þátttakendur í öllum tímum. Nemendur þurfa að greiða fyrir ferðir frá Laugarvatni til kennslustaðar (Akureyrar) auk kostnaðar við gistingu og uppihald. Staðið/ekki staðið Mætingaskylda er 100% í alla verklega tíma auk þess verða nemendur að skila æfingatímum (3 klst á dag) fyrir utan hefðbundna kennslu. Skil á hópverkefni með lágmarkseinkunn 7.0

ÍPH033G • Klínísk heilsuþjálfun • (5e) • Haust

-

ÍPH034G • Íþróttasálfræði • (5e) • Vor

-

ÍPH035G • Markaðsfræði og stjórnun • (5e) • Haust

-

ÍPH036G • Sérkennsla og þjálfun fatlaðra • (10e) • Vor

-

ÍPH037G • Starfsvettvangurinn í heilsurækt • (5e) • Vor

-

ÍPH038G • Íþróttir, fjölmiðlar og kvikmyndir • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Guðmundur Sæmundsson Aðjunkt

Kennari: Samúel Örn Erlingsson

Kennari: Júlían Meldon D'Arcy Prófessor

Markmið

Að námskeiði loknu skulu nemendur:

- þekkja vel til umfjöllunar fjölmiðla um íþróttir, jafnt prentmiðla sem heyrnar- og sjónmiðla
- þekkja vel til málfars og málnotkunar í íþróttum
- kunna skil á meginatriðum starfs íþróttafréttamanna fjölmiðlanna
- geta skrifað einfaldar íþróttafréttir, jafnt þýddar sem byggðar á minnlendri upplýsingaöflun
- geta fylgst með íþróttaviðburði og gefið greinagóða lýsingu á honum jafnóðum (bein útsending)
- þekkja vel til íþróttá í kvikmyndum, jafnt íslenskum sem erlendum
- geta fjallað um og dæmt íþróttakvikmyndir út frá fræðilegum þáttum þar sem nýtt eru hugtök m.a. íþróttafræða, félagsvísinda og sálfræði

Inntak / viðfangsefni

Nemendur kynna sér íþróttaumfjöllun íslenskra fjölmiðla undir leiðsögn kennara og gestafyrirlesara frá fjölmiðlunum. Fjallað verður um sérkenni og form einstakra fjölmiðla, íþróttaumfjöllun þeirra metin út frá ýmsum þáttum, svo sem áreiðanleika, málfari, vægi einstakra íþróttagreina, kynbundnum mun o.fl. Nemendur fá tækifæri til að prófa sig í starfi íþróttafréttamanna.

Nemendur kynna sér undir leiðsögn kennara íþróttir í kvikmyndum, einkum bandarískum kvikmyndum, en einnig íslenskum. Skoðaðar verða nokkra kvikmyndir sem dæmi og þær metnar út frá umfjöllun þeirra, boðskap, íþróttaumfjöllun þeirra og hlutverks íþróttá í þeim Vinnulag

Kennt verður með fyrirlesturum og vinnutímum, auk eigin upplýsingaöflunar og verkefna nemenda. Nemendur fá tækifæri til að skrifa einfaldar íþróttafréttir, jafnt þýddar sem byggðar á minnlendri upplýsingaöflun. Þeir fá einnig tækifæri til að fylgjast með íþróttaviðburði og gefa greinagóða lýsingu á honum jafnóðum (bein útsending). Nemendur fá loks tækifæri til að fjalla um og dæma íþróttakvikmyndir út frá fræðilegum þáttum þar sem nýtt eru hugtök m.a. íþróttafræða, félagsvísinda og sálfræði

Prófað verður skriflega og/eða munnlega í fræðilegum þáttum viðfangsefnis námskeiðsins. Auk þess verða verkefni nemenda metin til einkunna.

ÍPH039G • Frjálsíþróttir - vallargreinar • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Gunnhildur Hinriksdóttir Aðjunkt

Markmið: Að nemendur:

- Kynnist og auki dýpt sína á tækniatriðum stökk- og kastgreina í frjálsíþróttum.
- Þekki keppnisreglur stökk- og kastgreina í frjálsíþróttum
- Verði búnir undir þjálfun stökk- og kastgreina í frjálsíþróttum.

Viðfangsefni: Stökk- og kastgreinar frjálsíþróttá. Farið verður í tækniþjálfun og undirbúningsæfingar fyrir hástökk, langstökk, þristökk, stangarstökk, kúluvarp, spjótkast, kringlukast og sleggjukast. Tæknigreining og vinnukröfugreining stökkvara og kastara verður skoðuð og leiðir til að bæta tækni og getu stökkvara og kastara.

Vinnulag: Kennsla verður í formi verklegra tíma, umræðutíma og verkefna.

60% Verkefni (tæknigreiningar, þjálfunaráætlun), 40% Munnlegt/verklegt lokapróf

ÍPH040G • Blak • (4e) • Haust

-

ÍPH041G • Frjálsíþróttir - hlaupagreinar • (4e) • Haust

-

ÍPH101G • Hreyfing og íþróttir barna 2-6 ára • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ingi Þór Einarsson
 Kennari: Hafþór Birgir Guðmundsson Lektor
 Kennari: Örn Ólafsson Lektor
 Kennari: Olga Bjarnadóttir

Námskeiðið tekur mið af þroskajálfunum barna frá tveggja ára til átta ára aldurs og miðar að því að finna hreyfingu og íþróttir við hæfi. Fjallað er um mikilvægi hreyfipjálfunar, mismunandi þroskaleiki, val leikja og sköpun nýrra leikja eftir því hver markmið þeirra eru út frá þroskajálfunum og líkamlegri færni og afkastagetu. Íþróttaskólar barna eru skoðaðir, þjálfunaraðferðir auk samþættingar hreyfipjálfunar og annarrar kennslu í leikskólum.

Aðferðir s.s. hringþjálfun og stöðvaþjálfun er notuð við hreyfibráutir sem reyna á sem flesta þroskajálfunum. Æfingar með eigin líkama s.s. jafnvægi, vagg, veltur, skrið, hlaup, hopp, höngur, klifur, dans og hreyfitjáning við tónlist. Virkjaðar eru grófhreyfingar og finnhreyfingar, ímyndunarafl, minni og sköpun í gegnum hlutverkaleiki, söguleiki, talnaleiki ofl.

Vatnsaðlögun og sundkennsla byrjenda er tekin fyrir.

Útivist og ratleikir barna, útiskóli og tenging hreyfináms við annað nám 2ja-8 ára í skólanum er skoðað.

Mikið er um verklega tíma þar sem nokkuð reynir á líkamlega afkastagetu og færni sem ekki er hægt að komast hjá að taka þátt í.

Nemendur eiga að geta skipulagt hreyfistundir og leikfimitíma með börnum frá tveggja ára til 8 ára aldurs út frá þörfum einstaklingsins og eftir kröfum námskrár í leik- og grunnskólum.

Skriflegt lokapróf ásamt skilaverkefnum sem flest eru verkleg.

ÍPH104G • Inngangur að háskólanámi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Janus Friðrik Guðlaugsson Aðjunkt
 Kennari: Kristjana Mjöll Sigurðardóttir Náms- og starfsráðgjafi
 Kennari: Margrét Guðmundsdóttir Verkefnisstjóri
 Kennari: Birgir Björnsson
 Kennari: Hróbjartur Árnason Lektor
 Kennari: Anna Sigurðardóttir Námsráðgjafi

Menntunarmarkmið (learning outcomes)

Að nemendur

- kynnist vinnubrögðum og viðhorfum sem gilda í háskólanámi,
- temji sér akademíska og gagnrýna hugsun
- nái tökum á fræðilegri og faglegru framsetningu eigin þekkingar og rannsókna
- mótist í jákvæðu viðhorfi til háskólanáms, fræðiiðkunar og rannsókna

Undirmarkmið

- Að nemendur
- efla ritfærni sína með áherslu á rannsóknarritgerðir og rannsóknarskýrslur
- verði vel meðvitaðir um markviss efnistöð, málnotkun og málfar
- tileinki sér helstu grundvallarreglur í textameðferð og heimildanotkun
- bæti námstækni sína og öðlist leikni í notkun bókasafna, bókasafnsforrita og við upplýsingaleit á netinu
- þjálfist í gagnrýnu mati og umgengni við heimildir, notkun þeirra og markvissri skráningu
- öðlist þekkingu á þeim möguleikum sem upplýsingatækni og tölvunotkun veita í skólastarfi
- séu færir um að geta tengt upplýsingatækni við ríkjandi stefnur í kennsluflæðum
- þjálfist í helstu rannsóknaraðferðum og fái æfingu í að rýna í rannsóknir

Ritgerðir, heimaverkefni og próf.

ÍPH106G • Skólaíþróttir • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Örn Ólafsson Lektor
 Kennari: Óskar Þórðarson Aðjunkt
 Menntunarmarkmið:

Að nemendur;

- Geti tekið mið af námskrá grunnskóla og metið hvaða hreyfing er við hæfi mismunandi aldurshópa
- Viti (þekki) hvers konar hreyfing er æskileg til að örva þroska og hreyfifærni barna í yngri bekkjum grunnskóla (8-12 ára)
- Geti flokkað og mótað leiki eftir mismunandi markmiðum, aldurshóp og áherslum í kennslu
- Öðlist nokkra færni í grunnþáttum flestra íþróttagreina hjá þessum aldurshópi
- Geti skipulagt, framkvæmt og stjórnað grunnskólamóti í "Fjör í frjálsum"
- Skipulagt og kennt mismunandi boltafærni
- Kunni dansa sem henta þessu skólastigi
- Geti rennt sér á alpaskíðum og/eða snjóbretti og skautum.
- Kynnist vettvangi íþróttakennarans í grunnskólum landsins

Inntak / Viðfangsefni:

Boltaaðlögun

Nemendur kynnist því hvernig hægt er að nota hina ýmsu bolta við kennslu án þess að vera með áherslu á eina ákveðna boltagreini

Skrifleg verkefni, verklegt- og skriflegt próf. Mætingarskylda er í námskeiðið

ÍPH107G • Líffæra- og lífeðlisfræði • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ingi Þór Einarsson
 Umsjónarkennari: Gunnhildur Hinriksdóttir Aðjunkt

Markmið:

Að nemandi:

- Kunni skil á líffærafræðilegri uppbyggingu og starfsemi líkamans s.s. vöðva, beina, liðbanda, liðpoka, hjarta- og æða, lungna, nýrna og meltingarfæra
- Kunni skil á mannlíkamanum í hreyfingu
- Skilji uppbyggingu og starfsemi venjulegrar frumu, flutning í gegnum frumuhimnu og hvernig frumur koma boðum til hver annarrar
- Kunni skil á líffærafræðilegri uppbyggingu og lífeðlisfræðilegri starfsemi líkamans og hinna ýmsu líkamskerfa s.s. taugakerfis, innkirtlakerfis, hjarta- og æðakerfis, lungna- og öndunarkerfis, vöðva, nýrna, ónæmiskerfis
- Kunni skil á líffærafræðilegri uppbyggingu og starfsemi ýmissa skynkerfa líkamans s.s. augu og sjón, heyrn og jafnvægi
- Geri sér grein fyrir lögmálum sýru- og basajafnvægis og vökva- og jónajafnvægi líkamans og þeim þáttum sem hafa áhrif á það jafnvægi

Viðfangsefni:

- Fruman, uppbygging hennar, innihald og starfsemi. Hvernig frumur hafa samskipti við hver aðra (hormón, taugaboðefni og önnur mólekúl) og hvernig þeim er stjórnað. Uppbygging frumuhimunnar og flutningur efna í gegnum hana.
- Taugakerfið og uppbygging þess. Viljastýrða taugakerfið, sjálfvirka taugakerfið, drifkerfið og sefkerfið. Fjallað verður um taugafrumuna og myndun taugaboða. Farið verður inn á skynjun og hreyfistjórnun og samspil skynjunar og hreyfingar.
- Vöðvar, mismunandi tegundir þeirra og uppbygging. Staðsetning vöðva s.s. upptök, festu og starf einstaka vöðva og vöðvahópa, starfsemi og stjórnun vöðva í hreyfingu. Uppbygging og starfsemi vöðvafruma.
- Uppbygging beinagrindar, mismunandi tegundir liðamóta, einstök bein, liðfletir, bönd og gerð þessara líffæra, hlutverk, staðsetning og festustaðir.
- Skilningur og yfirlit yfir uppbyggingu mannlíkaminn í hreyfingu.
- Hormónakerfið, mismunandi gerðir hormóna og hlutverk þeirra, stjórn hormónaseytingar.
- Hjarta- og æðakerfið, uppbygging hjartans og mismunandi æða. Samsetning blóðs og hlutverk þess. Farið verður í mismunandi hringrásir æðakerfisins og sogæðakerfið. Komið verður inn á blóðþrýsting og lítills háttar farið í stjórnun æða og blóðþrýstings.
- Öndun- og lungnakerfið, uppbygging lungnanna og mismunandi rýmdir þess. Stjórnun lungna og öndunar. Lungnaflæði og þeir þættir sem hafa áhrif á loftskipti blóðs og lungna.
- Nýrun, uppbygging og starfsemi þeirra. Frásög, uppsog og endursog jóna og vatns og stjórnun þessara ferla. Undirstöðulögmál sýru-basa jafnvægis og stjórnun sýrustigs líkamans.
- Ónæmiskerfið, frumur og hlutverk þeirra í bakteríu- og vírussýkingum
- Uppbygging og hlutverk meltingarkerfisins
- Efnaskipti og framleiðsla ATP

Vinnulag:

Kennsla í námskeiðinu fer að mestu leiti fram í fyrirlestrum og dæma/verkefnatímum

Munnlegt og skriflegt próf, verkefni

ÍPH202G • Sund, skyndihjálpar og björgun • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hafþór Birgir Guðmundsson Lektor

Helstu markmið námskeiðsins eru að nemendur:

- Læri og skilji lögmál vatnsins kosti og galla.
- Að nemendur skilji aflfræði sundsins
- Þekki tækni undaðferðanna og geti miðlað þeim til annarra
- Öðlist færni í undaðferðunum þannig að þeir geti sýnt öðrum.
- Geti kennt og sagt öðrum til og leiðrétt algengar villur barna af bakka og í laug
- Geti útbúið æfingar við hæfi forskóla- og grunnskólabarna.
- Geti gert tímaseðla og kennsluáætlun í sundkennslu miðað við námsskrá.
- Geti brugðist við og bjargað fólki úr vatni.
- Kunni og geti notað alla almenna skyndihjálpar.
- Geti unnið sjálfstætt við eigin þjálfun í vatni.

Lýsing:

Námskeiðið er mikið verklegt en byggir á fræðilegum grunni sem kynntur er í fyrirlestrum.

Nemendur læra kennslufræði sunds og fá æfingu í að kenna öðrum sund og þurfa að sýna hæfni sjálf í tækni sundsins.

Nemendur þurfa að vera virkir í hreyfingu og sköpun.

Tekið er á þroskápáttum barna og unglinga.

Námskeiðið þjálfar nemendur í að bjarga úr vatni og einnig að bregðast við öðrum slysum og sjúkdómum sem geta komið upp í kennarastarfinu. Nemendur hafa möguleika á að öðlast leiðbeinendaréttindi frá Rauða Krossi Íslands fái þeir 7,5 eða hærra í björgun og skyndihjálpar hluta áfangans.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, verklegar æfingar, umræður, hópvinna, leiðsögn, verkefnavinna.

Námsefni: Skólasund-kennarahandbók

Skyndihjálpar og endurlifgun

Vettvangstenging: við grunn- og framhaldsskóla

Þekking, færni, skipulagning, beiting Nemendur þurfa að standast verklegt próf í sundi þ.e. sundtækni og þolsund á tíma, verkleg próf í skyndihjálpar og björgun og skriflegt próf úr öllum áfanganum.

ÍPH208G • Vöxtur og þroski barna og unglinga • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Erlingur Sigurður Jóhannsson Prófessor

Kennari: Ingi Þór Einarsson

Kennari: Jónína Sæmundsdóttir Lektor

Kennari: Anna Sigríður Ólafsdóttir Lektor

Í námskeiðinu er farið yfir líffræðileg þroskaferli barnsins frá fæðingu fram til unglingsára. Farið er yfir andlega, líkamlega og félagslega þroskaþætti og ferli þeirra. Ítarlega er farið yfir áhrif neikvæðs lífsstíls á velferð barna og unglunga og mikilvægi hreyfingar fyrir þroska. Helstu viðfangsefni og kenningar þróunarsálarfræðinnar eru tekin fyrir. Helstu áhrifaþættir í vitrænni þróun, þ. á. m. samskipti við jafnaldra og uppalendur. Á námskeiðinu er þannig farið yfir áhrif uppeldis, erfða, menningar og félagslegra aðstæðna á þroska barna og unglunga.

Skriflegt próf ásamt verklegum kynningum á verkefnum.

ÍPH209G • Tómsundir og frítíminn • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Smári Stefánsson Aðjunkt

Kennari: Halldóra Vanda Sigurgeirsdóttir Lektor

Kennari: Árni Guðmundsson Aðjunkt

Kennari: Janus Friðrik Guðlaugsson Aðjunkt

Kennari: Björn Vilhjálmsson

Menntunarmarkmið

Að nemandi:

- öðlist almennan skilning á gildi, þýðingu og hlutverki tómsunda í nútímasamfélagi,
- fái heildaryfirsýn yfir þá starfsemi sem fer fram í tómsundum barna, ungmenna og aldraðra,
- öðlist skilning á því menningar- og uppeldishlutverki sem tómsundarstarf gegnir með áherslu á börn og ungmenni
- geti nýtt sér hópþróun í hópastarfi, - geti gert áætlanir um starf sem vinnur gegn einelti og hvernig hægt er að nota útilíf í þeim tilgangi,
- þekki gildi útivistar og jaðaríþróttar og nýti þá þekkingu í starfi,
- fái innsýn í gildi félags- og tómsundastarfs fyrir börn og unglunga, - öðlist þekkingu á hlutverki þeirra sem vinna með börnum og unglungum, - þekki framkvæmd starfs félagsmiðstöðva, - viti hvernig stjórnun íþróttar- og æskulýðsmála er háttað í sveitarfélögum,
- eflir færni og þekkingu á að skipuleggja og framkvæma útivist, ferðir og tómsundaviðburði fyrir fólk, sérstaklega börn og unglunga

Undirmerkið

Að nemandi:

- öðlist þekkingu og færni í samskiptum og samvinnu við störf að skóla-, félags-, heilbrigðis- og menningarmálum
- öðlist færni í að stjórna, skipuleggja, framkvæma og meta tómsundarstarf
- öðlist hæfni í stjórnun unglingahópa og starfsmanna, - þekki grundvallarhugtök í stjórnunarfræðum, - kynnist og geti beitt mismunandi stjórnunaraðferðum við misjafnar aðstæður og með mismunandi hópum.
- þekki til helstu kenninga og rannsókna á sviði afbrotafræði, - kunni skil á kenningum um eðli afbrota og viðbragða samfélagsins gegn þeim, - öðlist þekkingu á helstu afbrotum sem framin eru gegn börnum og unglungum og sem þau fremja og hvernig vinna má gegn þeim, - verði færari að greina unglunga í áhættuhópa
- verði fær um að greina helstu áhættuþætti í lífi unglunga, - þekki þau úrræði sem bjóðast íslenskum unglungum í vanda, - þekki helstu aðferðir sem notaðar eru í vinnu með þessum hópi
- þekki til stjórnunar og framkvæmdar íþróttar-, tómsunda- og félagsstarfs í grunnskólum, einnig stjórnunar og framkvæmdar starfs í íþróttar- og æskulýðsfélögum
- þekki mun á mismunandi áhuga og þörfum kynjanna í tómsundastarfi, - geti framkvæmt minni viðburði á vettvangi frítímans
- öðlist færni og þekkingu á að skipuleggja og framkvæma ferðir með fólk, sérstaklega börnum og unglungum. - stuðli að því að nemendur þekki gildi útivistar og nýti hana í starfi.

Vinnulag:

Lestur, sjálfstæð verkefni á vettvangi, fyrirlestrar, umræðu- og verkefnatímar, samvinnunám, leiðsagnartímar og kynningar/málstofur.

Próf og verkefni

ÍPH302G • Kennslufræði íþróttar • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ann-Helen Odberg Lektor

Kennari: Örn Ólafsson Lektor

Kennari: Guðmundur Sæmundsson Aðjunkt

Markmið:

Að nemandi:

- hafi almennan skilning á helstu hugtökum í kennslufræði íþróttar,
- hafi tileinkað sér viðtæka þekkingu og skilning á einu eða fleiri grundvallaratriðum í kennslu íþróttar auk alhliða hreyfináms
- öðlist þjálfun í að undirbúa fjölbreytta tímaseðla í kennslu og geti beitt þeim hjá tilteknum aldurshópum
- öðlist skilning og færni í að setja fram markmið með hliðsjón af skólanámskrá, alhliða heilsuuppbyggingu og þörfum grunnskólanna á hverjum tíma
- þekki helstu kennsluáðferðir og geti skipulagt undirstöðu atriði kennarastarfsins.
- öðlist skilning á kröfum um inntak hreyfingu í grunnskólum og hjá börnum almennt.
- séu meðvitaðir um beitingu raddar og raddvernd, framkomu og tjáskipti

Inntak/viðfangsefni

Hagnýt hæfni námskeiðs snýr m.a. að því að nemandi geti greint og tekið réttmætar ákvarðarnir á faglegum grunni í kennslu. Einnig að nemandi geti unnið sjálfstætt og skipulega að viðfangsefnum í kennslu s.s. að setja sér markmið, gera sérhæfða og einstaklingsbundna kennsluáætlun tengda vettvangi. Fræðileg hæfni snýr að hæfni nemanda til að setja fram og lýsa undirstöðuatriðum kennslufræðinnar og helstu kenningar um nám og námsaðferðir og tengsl þeirra við almennt skólastarf. Aðferðir við gerð kennsluáætlana og markmiðssetningu.

Yfirlit um helstu kennsluáðferðir, kosti þeirra og galla. Hæfni í samskiptum snýr að því að nemandinn sýnir hæfileika í stjórnun, sjálfstæð vinnubrögð og geti unnið með öðrum.

Vinnulag:

Lestur, sjálfstæð verkefni, fyrirlestrar, umræðu- og verkefnatímar, samvinnunám, leiðsagnartímar og kynningar/málstofur.

ÍBH305G • Korfuknattleikur I • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Óskar Þórðarson Aðjunkt

Námskeiðslýsing:

Námskeiðið er ætlað fyrir nemendur sem vilja læra meira um íþróttgreinina korfuknattleik. Nemendur eiga að hafa a.m.k. grunnþekkingu á íþróttinni, leiknum og framkvæmd hans, og vitneskju um korfuknattleiksþjálfun hjá byrjendum og í yngri flokkum (til dæmis í gegnum námskeiðin "Hreyfing og íþróttir barna II" og "Hreyfing og íþróttir unglinga"). Námskeiðið er fyrirhugað fyrir þá nemendur sem hafa áhuga að læra um korfuknattleiksþjálfun hjá eldri flokkum.

Markmið:

Að nemandi:

- kynnist korfuknattleik betur og læri meðal annars hugmyndafræðina á bak við íþróttina
- kynnist æfingum sem henta fyrir eldri iðkendur
- læri að byggja upp æfingar fyrir eldri iðkendur
- læri grunnleikfræði, þ.e. sóknar- og varnarkerfi
- kafi dýpra í einhvern einn þátt sem viðkemur korfuknattleik

Viðfangsefni:

Viðfangsefni eru m.a.:

- Hugmyndafræðin á bak við korfuknattleik
- Leikfræði
- Æfingar og uppbygging þeirra
- Mismunandi áhersluatriði í þjálfuninni eftir aldri og getu

Vinnulag:

Kennslan er bæði verkleg (íþróttasal) og bókleg (fræðileg), ásamt verkefnavinnu nemenda (einstaklings sem og hópavinna). Að lokum er vettvangstenging í námskeiðinu.

1. Tímaseðill og kennsla á honum (15%) - einkunn 2. Vettvangsverkefni (35%) - einkunn 3. Korfuknattleiksverkefni (40%) - einkunn 4. Mæting og virkni (10%) - einkunn

ÍBH306G • Heilsufræði og heilsuefning • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigurbjörn Árni Arngrímsson Dósent

Kennari: Gunnhildur Hinriksdóttir Aðjunkt

Markmið að nemendur:

- Kynnist grundvallaratriðum í faraldsfræði hreyfingar.
- Dýpki skilning á samspili lífshátta og heilbrigðis, forvarna og meðferð sjúkdóma.
- Kynnist rannsóknum á tengslum lífshátta og sjúkdóma.
- Þekki leiðir til heilsuefningar, t.d. á vinnustöðum, í skólum og í samfélaginu.
- Tileinki sér hugtök og aðferðir fræðanna svo þeir geti fylgst með því sem vísindin leggja til á hverjum tíma.

Inntak / viðfangsefni:

Farið verður í grundvallaratriði og hugtök sem notuð eru í faraldsfræði hreyfingar. Áhrif hreyfingar á heilsufar almennt, lífslíkur og sjúkdóma, s.s. hjarta- og æðasjúkdóma, sykursýki, offitu, beinþynningu, krabbamein ásamt áhrifum hreyfingar á ónæmiskerfið og andlega heilsu verður skoðað. Nemendur kynnist þeirri lífeðlisfræðilegu virkni sem liggur að baki áhrifa hreyfingar á sjúkdómsþróun. Samspil fleiri lífshátta og áhrif á heilbrigði jafnt í forvörnum sem meðferð sjúkdóma verður skoðað og kynntar leiðir sem skila árangri til heilsuefningar í samfélaginu. Tekin verða dæmi um slíkt úr faraldsfræði og íhlutandi rannsóknum.

Vinnulag

Námskeiðið byggir á fyrirlestrum og verkefnum. Ætlast er til virkar þátttöku nemenda í umræðum og verkefnavinnu.

Nauðsynleg undirstaða: Líffæra- og lífeðlisfræði þjálfunar (ÍBH206G)

Próf 70% Verkefni 10% Kynning á heilsuefningu 20%

ÍBH307G • Ferðataekni og rötun • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Smári Stefánsson Aðjunkt

Markmið: Markmið námskeiðsins er að gera nemendur færa til að ferðast um óbyggðir Íslands með áttavita og kort sér til leiðsagnar. Að nemandinn verði fær um að leiða hóp í útivistarferð og geti metið ástand hópsins m.t.t. gönguhraða, hvíldarstoppa o.s.frv. Að nemandi geti skipulagt ferð frá upphafi til enda fyrir tiltekinn hóp.

Undirmarkmið

- Að nemandinn geti með nokkurri nákvæmni staðsett sig á korti með því að nota áttavita annars vegar og GPS tæki hins vegar.
- Að nemandinn viti hvernig segulsvið jarðar virkar og hvers vegna reikna þarf með misvísun á ferðalögum um Ísland og hvernig það er gert.

- Að nemandinn geti haft eðlileg samskipti við fólk sem tilheyrir hóp sem hann leiðir til þess að hann geti unnið traust hópsins.

Viðfangsefni: Farið verður í notkun korta og áttavita til rötunar. Hlutverk fararstjóra/kennara í útivistarferðum verður skoðað. Farið verður í skipulag ferða, leiðarval og veðurteikn.

Vinnulag: Fyrirlestrar og útivistarferðir m.a. eigin ferð, skipulögð af nemendum.

Nemandi heldur stúdentamöppu þar sem fram kemur fróðleikur og reynsla úr námskeiðinu. Virkni verður einnig metin. ATH:

Mætingaskylda er í verklega þætti námskeiðsins.

ÍÞH309G • Þjálfarinn og starfið • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Óskar Þórðarson Aðjunkt

Námskeiðslýsing:

Námskeiðið byggir á fyrri þekkingu sem aflað hefur verið í náminu, svo sem vöxtur og þroski barna og unglinga, líffæra- og lífeðlisfræði og þjálfunarlífeðlisfræði. Í námskeiðinu munu nemendur fá aukna þekking á viðfangsefni námskeiðsins, ásamt því að auka færni sína í að skipuleggja þjálfun. Nemendur munu síðan nota þekkingu sínu og færni við að skipuleggja ársáætlun fyrir ákveðinn iðkenda eða æfingahóp. Í námskeiðinu er vettvangsnám sem tengist þjálfarastarfinu.

Markmið: Að nemandi;

- * öðlist aukna þekkingu á undirstöðuatriðum þjálfunar
- * geti nýtt þekkingu og reynslu sína á sviði þjálffræði til að taka faglegar ákvarðanir í þjálfun og þjálfunaraðferðum
- * tileinki sér viðtæka þekkingu og skilning á þjálfunarformunum og aðferðunum innan þeirra á sviði íþróttá-, líkams- og heilsuræktar og geti beitt þeim
- * öðlist þekkingu á því hvernig á að skipuleggja þjálfun til lengri og skemmri tíma og geti nýtt sér þessa þekkingu í sinni vinnu
- * átti sig á mikilvægi þess að skipuleggja þjálfunina og læri að skipuleggja þjálfun á sem hagkvæmasta hátt
- * kynnist hvernig hægt er að nota tölutæknina við skipulagningu þjálfunar og að halda utan um þjálfunina (kynnt verður Sideline forritið)
- * vinni verkefni sem hann getur notað sem verkfæri í framtíðinni
- * kynnist þjálfun á vettvangi

1. Vinnukröfugreiningarverkefni (5%) - einkunn 2. Sidelineverkefni (10%) - einkunn 3. Verklek kennsla (5%) - staðist / ekki staðist 4. Ársáætlun (40%) - einkunn 5. Mat á vettvangsnámi (40%) - einkunn

ÍÞH310G • Hreyfing og íþróttir barna II • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Örn Ólafsson Lektor

Kennari: Óskar Þórðarson Aðjunkt

Menntunarmarkmið:

Að nemandur;

- Geti tekið mið af námskrá grunnskóla og metið hvaða hreyfing er við hæfi mismunandi aldurshópa
- Viti (þekki) hvers konar hreyfing er æskileg til að örva þroska og hreyfifærni barna í yngri bekkjum grunnskóla (8-12 ára)
- Geti flokkað og mótað leiki eftir mismunandi markmiðum, aldurshóp og áherslum í kennslu
- Öðlist nokkra færni í grunnþáttum flestra íþróttagreina hjá þessum aldurshópi
- Geti skipulagt, framkvæmt og stjórnað grunnskólamóti í "Fjör í frjálsum"
- Skipulagt og kennt mismunandi boltafærni
- Kunni dansa sem henta þessu skólastigi
- Geti rennt sér á alpaskíðum og/eða snjóbretti og skautum.
- Kynnist vettvangi íþróttakennarans í grunnskólum landsins

Inntak / Viðfangsefni:

Boltaaðlögun

Nemandur kynnist því hvernig hægt er að nota hina ýmsu bolta við kennslu án þess að vera með áherslur á eina ákveðna boltagrein

Æskileg undirstaða: Hreyfing og íþróttir barna 2-6 ára (ÍÞH101G)

Skrifleg verkefni, verklegt- og skriflegt próf. Mætingarskylda er í námskeiðið

ÍÞH311G • Skipulagning þjálfunar • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Óskar Þórðarson Aðjunkt

Námskeiðslýsing:

Námskeiðið byggir á fyrri þekkingu sem aflað hefur verið í náminu, svo sem vöxtur og þroski barna og unglinga, líffæra- og lífeðlisfræði og þjálfunarlífeðlisfræði. Í námskeiðinu munu nemendur fá aukna þekking á viðfangsefni námskeiðsins, ásamt því að auka færni sína í að skipuleggja þjálfun. Nemendur munu síðan nota þekkingu sínu og færni við að skipuleggja ársáætlun fyrir ákveðinn iðkenda eða æfingahóp. Í námskeiðinu er vettvangsnám sem tengist þjálfarastarfinu.

Markmið: Að nemandi;

- * öðlist aukna þekkingu á undirstöðuatriðum þjálfunar
- * geti nýtt þekkingu og reynslu sína á sviði þjálffræði til að taka faglegar ákvarðanir í þjálfun og þjálfunaraðferðum
- * tileinki sér viðtæka þekkingu og skilning á þjálfunarformunum og aðferðunum innan þeirra á sviði íþróttá-, líkams- og heilsuræktar og geti beitt þeim
- * öðlist þekkingu á því hvernig á að skipuleggja þjálfun til lengri og skemmri tíma og geti nýtt sér þessa þekkingu í sinni vinnu
- * átti sig á mikilvægi þess að skipuleggja þjálfunina og læri að skipuleggja þjálfun á sem hagkvæmasta hátt
- * kynnist hvernig hægt er að nota tölutæknina við skipulagningu þjálfunar og að halda utan um þjálfunina (kynnt verður Sideline forritið)
- * vinni verkefni sem hann getur notað sem verkfæri í framtíðinni
- * kynnist þjálfun á vettvangi

Nauðsynleg undirstaða: Þjálffræði (ÍÞH304G)

1. Vinnukröfugreiningarverkefni (5%) - einkunn 2. Sidelineverkefni (10%) - einkunn 3. Verklek kennsla (5%) - staðist / ekki staðist 4. Ársáætlun (40%) - einkunn 5. Mat á vettvangsnámi (40%) - einkunn

ÍÞH402G • Kennarinn og skólastarfið • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ann-Helen Odberg Lektor

Kennari: Örn Ólafsson Lektor

Kennari: Smári Stefánsson Aðjunkt

Kennari: Guðmundur Sæmundsson Aðjunkt

Að nemandi:

geti unnið með undirstöðu þekkingu kennslufræðina frá fyrri áfanga.

- geti nýtt þekkingu og reynslu sína á sviði kennslufræði til að beita faglegum ákvörðunum í kennslu og kennsluaðferðum sem leiðbeinandi eða kennari.
- öðlist skilning á gildi mismunandi kennsluaðferða s.s. útikennslu og leikjum og geti beitt þeim
- þekki og geti beitt mismunandi aðferðum til að auka líkamlega virkni í skólstarfinu
- þjálfist í skipulagi kennslu til lengri og skemmri tíma
- eflir skilning á eðli og megineinkennum kennarastarfsins og þeim aðferðum sem kennarar nota við undirbúning, framkvæmd og mat á hreyfingu og kennslu
- auki þekkingu og skilning sinn á hinum ýmsu fótunum og sérþörfum barna.
- þekki og geti beitt aðferðum til að stuðla að góðum anda í bekk
- skilji mikilvægi þess að koma til móts við einstaklingsbundnar þarfir nemenda og þekki dæmi um mismunandi kennsluaðferðir sem hafa það að markmiði
- geti útbúið einstaklingsnámskrár fyrir nemendur með sérþarfir svo að þessir nemendur fái notið sín sem best ýmist í hópi eða sem einstaklingar.

Æskileg undirstaða: Kennslufræði íþróttá (ÍPH302G)

Próf og verkefni tengt vettvangstengdu vali nemanda

ÍPH403G • Aðferðafræði rannsókna • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Janus Friðrik Guðlaugsson Aðjunkt

Kennari: Kári Jónsson Lektor

Kennari: Erlingur Sigurður Jóhannsson Prófessor

Kennari: Hróbjartur Arnason Lektor

Kennari: Guðmundur Sæmundsson Aðjunkt

Inntak / viðfangsefni

Nemendur kynna sér eftirtalin svið í náminu

- Rannsóknarhugtakið, grundvallarviðhorf að baki vísindum og um vísindaleg viðmið.
  - Rannsóknaraðferðir, fjallað um rannsóknarferli, heimildaöflun og um siðfræðileg atriði.
  - Aðferðir til að setja fram niðurstöður fræðilegra rannsókna, svo sem greinaskrif, veggspjöld, og hugakort
  - Í eigindlegum hluta námskeiðsins verður lögð áhersla á að nemendur átti sig á hver séu megineinkenni þessarar rannsóknarhefðar, skilji rannsóknarferlið og kynnist vel helstu aðferðum sem beitt er í slíkum rannsóknum. Aðferðir heimildabundinna rannsókna verða skoðaðar sérstaklega
- Æskileg undirstaða: Inngangur að háskólanámi (ÍPH104G)
- Skrifleg próf verður úr negindlegu lesefni námskeiðsins, fyrirlestur og viðfangsefnum verkefna. Prófið gildir 20% af lokaeinkunn og er krafist lágmarkseinkunnar 5,0. Verkefni gilda 80% af lokaeinkunn og er krafist lágmarksmeðaleinkunnarinnar 5 úr þeim. Verkefni úr meginlegri aðferðafræði og SPSS gilda 30%. Verkefni úr eigindlegri aðferðafræði gildir 50%.

ÍPH405G • Þjálfunarlífeðlisfræði • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigurbjörn Árni Arngrímsson Dósent

Markmið:

Að auka þekkingu nemenda á grundvallarlögmálum lífeðlisfræði mannsins og mat á kerfum líkamans m.t.t. getu í íþróttum. Sérstök áhersla verður lög á að tengja lífeðlisfræðina íþróttaiðkun og þeim breytingum sem verða á líkamsstarfsemi við þjálfun. Að auka skilning nemenda á viðbrögðum líkamans við æfingum með verklegri vinnu. Að nemendur kunni skil á meginatriðum eftirfarandi viðfangsefna:

- Uppbyggingu og starfsemi vöðva-, tauga-, efnaskipta-, hormóna-, hjarta-, æða- og öndarkerfisins
- Aðlögun ofantaldra kerfa að þjálfun
- Almennum lögmálum þjálfunar
- Stjórnun líkamshita og vatnsbúskaparins
- Viðbrögðum og aðlögunarhæfni líkamans í mikilli lofthæð
- Líkamssamsetningu
- Öldrun og áhrif þjálfunar á öldrun
- Kynjamun

Viðfangsefni:

Uppbygging fruma með áherslu á vöðva- og taugafrumur. Flutningur taugaboða og vöðvasamdráttur. Efnaskiptaferli og myndun ATP (orku) við mismunandi álag. Seyti hormóna í hvíld og á æfingum, og stjórnun og áhrif slíks seytis. Uppbygging og starfsemi súrefnisflutningskerfisins (hjarta- æða- og öndunarkerfin). Stjórnun hjartsláttar og öndunar. Samsetning blóðs og stjórnun blóðflæðis við mismunandi álag. Aðlaganir vöðva-, tauga-, efnaskipta-, hormóna-, hjarta-, æða- og öndunarkerfis að þjálfun og þættir sem hafa áhrif á slíka aðlögun. Einnig fjallað um hvernig slíkar aðlaganir bæta íþróttagetu fólks t.d. þolgetu. Almenn lögmál þjálfunar og uppbygging hennar. Ofþjálfun og áhrif hennar. Stjórnun líkamshita og hvernig líkaminn aðlagast miklum hita eða kulda. Æfingar/þjálfun og vera í mikilli lofthæð, og hvernig líkaminn bregst við slíku umhverfi og æfingum í því (t.d. æfingum í háfjallalofti). Samsetning líkamans og hvernig er hægt að mæla líkamssamsetningu. Áhrif hennar á getu í íþróttum og hvernig er hægt að ná kjörþyngd. Breytingar á líkamanum

við öldurn s.s. í styrk, þoli, og líkamssamsetningu. Áhrif umhverfisins á aldraða t.d. viðbrögð aldraðs líkama við hita. Kynjamunur í viðbrögum líkamans við æfingum og þjálfun og í stærð og líkamssamsetningu. Kynjamunur á getu í íþróttum. Óléttu og þjálfun. Ýmis próf til að meta íþróttagetu.

Nauðsynleg undirstaða: Líffæra- og lífeðlisfræði þjálfunar (ÍPH206G)
Skriflegt próf, verkefni og skýrslur. Mætingaskylda er í verklega tíma.

ÍPH406G • Heilsurækt og frítíminn • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Gunnhildur Hinriksdóttir Aðjunkt

Umsjónarkennari: Janus Friðrik Guðlaugsson Aðjunkt

Kennari: Ingi Þór Einarsson

Markmið að nemandi

- öðlist skilning á tilgangi líkams- og heilsuræktar fyrir almenning
- öðlist skilning á tilgangi líkams- og heilsuræktar fyrir aldraða og fatlaða
- öðlist skilning á heilsuræktarnámskrá og kröfum um inntak þjálfunar og næringar á heilsuræktarstöðvum og sambærilegum stofnunum
- öðlist þekkingu og færni í að setja fram markmið með hliðsjón af heilsuræktarnámskrá, íþróttagreinum, alhliða heilsuuppbyggingu og þörfum samfélagsins á hverjum tíma
- geti skipulagt þjálfara- og heilsuræktarstarfið með tilliti til helstu kennslu- og þjálfunaraðferða
- geti lagt mat á skipulag þjálfunar fyrir einstakling og hópa í samræmi við markmið og aðstæður
- öðlist þekkingu og færni í öflun upplýsinga sem nýta má sem undirstöðu í mati á uppbyggingu þjálfunar
- öðlist færni í notkun einfaldra mælitækja, svo sem ýmissa prófa og annarra tækja sem nýta má til að kanna stöðu iðkenda miðað við þau markmið sem sett eru hverju sinni.
- Stundi vettvangsnám innan heilsuræktarstofnunar og vinni verkefni sem lúta að framangreindum markmiðum.

Inntak

Námskeiðið er byggt upp á fræðilegri kennslu, verklegum æfingum, einstaklings- og hópvinna og málstofum. Stefnt er að því að nemandi öðlist skilning á uppbyggingu heilsuræktar í samfélaginu og stöðu almennrar og sérhæfðar heilsuræktar í samfélaginu þannig að hann geti nýtt sér þekkingu sína við þjálfun og stjórnun hjá hinum frjálsa markaði í líkams- og heilsurækt eða opinberum stofnunum sem sjá um sambærilega þjónustu, almenning, öldruðum eða fötluðum. Stefnt er að því að þekking nemandans nái til þeirra atriða sem snúa að flestum þeim þáttum sem starf á vettvangi líkams- og heilsuræktar býður upp á.

Hagnýt hæfni námskeiðs snýr m.a. að því að nemandi geti tekið og réttlætt ákvarðanir á faglegum grunni í stjórnun og rekstri á heilsuræktarstöð eða á sviði þjálfunar í líkams- og heilsurækt. Einnig að nemandi geti unnið sjálfstætt og skipulega að viðfangsefnum sem tengjast næringu, þjálfun og stjórnun, s.s. að setja raunhæf markmið, gera sérhæfða og einstaklingsbundna næringar- og þjálfunaráætlun og fylgja henni eftir. Fræðileg hæfni snýr að hæfni nemanda til að setja fram og lýsa uppbyggingu á sviði líkams- og heilsuræktarþjálfunar. Nemandi á að geta lagt sjálfstætt mat á stöðu heilsuræktarstöðva, metið kosti og galla og lagt til endurbætur með markvissri framkvæmdaáætlun. Hæfni í samskiptum snýr að því að nemandinn sýnir stjórnunarhæfileika, sjálfstæð vinnubrögð, geti unnið með öðrum og stýrt fámennum sem fjölmennum hópum.

Viðfangsefni

Íþróttanámskrá heilsuræktarstöðva, markmiðasetning, þjálfunaraðferðir, þrekþættir, þol, styrkur, samhæfing, þjálfun aldraðra, þjálfun fatlaðra, skipulag þjálfunar og þjálfunaráætlanir.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, verklegar æfingar,

Lokapróf, þjálfunarverkefni, Verkefni tengt vettvangstengdu vali nemanda

ÍPH407G • Hreyfing og íþróttir barna og unglunga • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Óskar Þórðarson Aðjunkt

Kennari: Anna Lilja Sigurðardóttir

Kennari: Örn Ólafsson Lektor

Kennari: Gunnhildur Hinriksdóttir Aðjunkt

Kennari: Olga Bjarnadóttir

Námskeiðið er mikið verklegt en byggir á fræðilegum grunni sem kynntur er í fyrirlestrum. Nemendur þurfa að vera virkir í hreyfingu og sköpun. Fjallað er um þroska unglunga. Keppnisíþróttir og jaðríþróttir eru skoðaðar út frá aldri og námskrám: Spaðaíþróttir - borðtennis, badminton, tennis og veggtennis.

Boltaíþróttir - handknú, knattsp, körfukn, blak. Frjálsíþróttir - spretthl, þohl, langst, hást, kúluvarp. Fimleikar - áhaldaleikfimi og stökk s.s. á trampretti og fjaðurgólf. Skautar, skíði, bretti, ... ofl.

Dans og hreyfítjáning við tónlist. Hjólabretti, hjólaskautar Eigin þjálfun nemenda heyrir undir þetta námskeið, sem felst í almennri heilsurækt nemandans sjálfs, mælingum, greiningu, áætlanagerð og framkvæmd ásamt ritun æfingadagbókar. Forritið Sideline er notað til að halda utanum þennan þátt námsins. Vinnulag: Fyrirlestrar, verklegar æfingar, umræður, hópvinna, leiðsögn, verkefnavinna.

Námsefni Sköpun og miðlun: val æfinga, samsetning æfinga, framsetning æfinga fyrir unglunga Vettvangstenging: grunn- og framhaldsskólar

ÍPH408G • Starfsvettvangur í skólum • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Örn Ólafsson Lektor

-

ÍPH501G • Tómsundir og frítíminn • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Smári Stefánsson Aðjunkt

Kennari: Halldóra Vanda Sigurgeirsdóttir Lektor

Kennari: Árni Guðmundsson Aðjunkt

Kennari: Janus Friðrik Guðlaugsson Aðjunkt

Kennari: Björn Vilhjálmsson

Menntunarmarkmið

Að nemandi:

- öðlist almennan skilning á gildi, þýðingu og hlutverki tómsunda í nútímasamfélagi,
- fái heildaryfirsýn yfir þá starfsemi sem fer fram í tómsundum barna, ungmenna og aldraðra,
- öðlist skilning á því menningar- og uppeldishlutverki sem tómsundarstarf gegnir með áherslu á börn og ungmenni
- geti nýtt sér hóppróun í hópastarfi, - geti gert áætlanir um starf sem vinnur gegn einelti og hvernig hægt er að nota útilíf í þeim tilgangi,
- þekki gildi útivistar og jaðariþróttar og nýti þá þekkingu í starfi,
- fái innsýn í gildi félags- og tómsundastarfs fyrir börn og unglínga, - öðlist þekkingu á hlutverki þeirra sem vinna með börnum og unglíngum, - þekki framkvæmd starfs félagsmiðstöðva, - viti hvernig stjórnun íþróttar- og æskulýðsmála er háttáð í sveitarfélögum,
- eflir færni og þekkingu á að skipuleggja og framkvæma útivist, ferðir og tómsundaviðburði fyrir fólk, sérstaklega börn og unglínga

Undirmarkmið

Að nemandi:

- öðlist þekkingu og færni í samskiptum og samvinnu við störf að skóla-, félags-, heilbrigðis- og menningarmálum
- öðlist færni í að stjórna, skipuleggja, framkvæma og meta tómsundarstarf
- öðlist hæfni í stjórnun unglíngahópa og starfsmanna, - þekki grundvallarhugtök í stjórnunarfræðum, - kynnist og geti beitt mismunandi stjórnunaraðferðum við misjafnar aðstæður og með mismunandi hópum.
- þekki til helstu kenninga og rannsókna á sviði afbrotrafræði, - kunni skil á kenningum um eðli afbrota og viðbragða samfélagsins gegn þeim, - öðlist þekkingu á helstu afbrotum sem framin eru gegn börnum og unglíngum og sem þau fremja og hvernig vinna má gegn þeim, - verði færari að greina unglínga í áhættuhópa
- verði fær um að greina helstu áhættuþætti í lífi unglínga, - þekki þau úrræði sem bjóðast íslenskum unglíngum í vanda, - þekki helstu aðferðir sem notaðar eru í vinnu með þessum hópi
- þekki til stjórnunar og framkvæmdar íþróttar-, tómsunda- og félagsstarfs í grunnskólum, einnig stjórnunar og framkvæmdar starfs í íþróttar- og æskulýðsfélögum
- þekki mun á mismunandi áhuga og þörfum kynjanna í tómsundastarfi, - geti framkvæmt minni viðburði á vettvangi frítímans
- öðlist færni og þekkingu í að skipuleggja og framkvæma ferðir með fólk, sérstaklega börnum og unglíngum. - stuðli að því að nemendur þekki gildi útivistar og nýti hana í starfi.

Vinnulag:

Lestur, sjálfstæð verkefni á vettvangi, fyrirlestrar, umræðu- og verkefnatímar, samvinnunám, leiðsagnartímar og kynningar/málstofur. Próf og verkefni

ÍPH503G • Næring, heilsa og lífshættir • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Anna Sigríður Ólafsdóttir Lektor

Kennari: Ólöf Guðný Geirsdóttir

Markmið að nemendur:

- Auki þekkingu sína á grundvallaratriðum næringarfræðinnar, s.s. hlutverki og gildi næringarefna, meltingu, frásogi og upptöku.
- Átti sig á gildi næringar fyrir almennt heilsufar, holdafar og árangur í íþróttum og samverkandi áhrif annarra lífshátta við næringu á heilsufar.
- Kunni skil á hlut næringar í orkubúskap líkamans, holdafari, vannæringu og átröskun.
- Þekki íslenskar ráðleggingar, ráðlagða dagskammta og gildi fyrir efri mörk neyslu.
- Kynnist þróun á mataræði Íslendinga og öðrum lífsháttum Íslendinga sem geta haft áhrif á heilsu og daglegt líf.
- Þekki helstu stofnanir er vinna að hollustuháttum á Íslandi og viti hvar má finna ábyggilegar upplýsingar og fræðsluefni (bæði íslenskt og erlent) sem gagnast í kennslu, almenningsfræðslu og forvarnastarfi.
- Kynnist aðferðum við að kanna mataræði ásamt næringarútreikningum.
- Tileinki sér hugtök og aðferðir fræðanna svo þeir geti fylgst með því sem vísindin leggja til að hverjum tíma.

Inntak / viðfangsefni

Farið verður í grundvallaratriði og hugtök næringarfræðinnar, sérstök áhersla er lögð á orkuefni, en einnig er fjallað um vítamín, steinefni og önnur næringarefni. Helstu stofnanir og það fræðsluefni fyrir almenning sem til er á Íslandi. Mataræði Íslendinga, praktísk ráð til úrbóta og einföld hollustumatreiðsla. Næringarfræðin jafnframt tengd næringarþörf ólíkra þjóðfélagshópa og eigið mataræði skoðað. Á hverju byggjast rannsóknir í næringarfræði, hvernig má safna og vinna úr upplýsingum og hvernig ber að túlka þær í samhengi við aðra lífshætti og heilsufar.

Vinnulag

Námskeiðið byggir á fyrirlestrum og verklegum æfingum, þar á meðal athugun á eigin mataræði. Þannig má auka skilning á viðfangsefninu og tengja það daglegu lífi og neysluháttum. Ætlast er til virkar þátttöku nemenda í umræðum og verkefnavinnu.

Lesefni

Understanding Nutrition, eftir Whitney og Rolfes

Ítarefni

Próf 60% Verklegar æfingar 40% Mætingarskylda í verklegan hluta.

ÍPH506G • Heilsurækt og frítíminn • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Gunnhildur Hinriksdóttir Aðjunkt

Umsjónarkennari: Janus Friðrik Guðlaugsson Aðjunkt

Kennari: Ingi Þór Einarsson

Markmið að nemandi

- öðlist skilning á tilgangi líkams- og heilsuræktar fyrir almenning
- öðlist skilning á tilgangi líkams- og heilsuræktar fyrir aldraða og fatlaða
- öðlist skilning á heilsuræktarnámskrá og kröfum um inntak þjálfunar og næringar á heilsuræktarstöðvum og sambærilegum stofnunum
- öðlist þekkingu og færni í að setja fram markmið með hliðsjón af heilsuræktarnámskrá, íþróttagreinum, alhliða heilsuuppbyggingu og þörfum samfélagsins á hverjum tíma
- geti skipulagt þjálfara- og heilsuræktarstarfið með tilliti til helstu kennslu- og þjálfunaraðferða
- geti lagt mat á skipulag þjálfunar fyrir einstakling og hópa í samræmi við markmið og aðstæður
- öðlist þekkingu og færni í öflun upplýsinga sem nýta má sem undirstöðu í mati á uppbyggingu þjálfunar
- öðlist færni í notkun einfaldra mælitækja, svo sem ýmissa prófa og annarra tækja sem nýta má til að kanna stöðu iðkenda miðað við þau markmið sem sett eru hverju sinni.
- Stundi vettvangsnám innan heilsuræktarstofnunar og vinni verkefni sem lúta að framangreindum markmiðum.

Inntak

Námskeiðið er byggt upp á fræðilegri kennslu, verklegum æfingum, einstaklings- og hópvinnu og málstofum. Stefnt er að því að nemandi öðlist skilning á uppbyggingu heilsuræktar í samfélaginu og stöðu almennrar og sérhæfðar heilsuræktar í samfélaginu þannig að hann geti nýtt sér þekkingu sína við þjálfun og stjórnun hjá hinum frjálsa markaði í líkams- og heilsurækt eða opinberum stofnunum sem sjá um sambærilega þjónustu, almenning, öldruðum eða fötlúðum. Stefnt er að því að þekking nemandans nái til þeirra atriða sem snúa að flestum þeim þáttum sem starf á vettvangi líkams- og heilsuræktar býður upp á.

Hagnýt hæfni námskeiðs snýr m.a. að því að nemandi geti tekið og réttlætt ákvarðanir á faglegum grunni í stjórnun og rekstri á heilsuræktarstöð eða á sviði þjálfunar í líkams- og heilsurækt. Einnig að nemandi geti unnið sjálfstætt og skipulega að viðfangsefnum sem tengjast næringu, þjálfun og stjórnun, s.s. að setja raunhæf markmið, gera sérhæfða og einstaklingsbundna næringar- og þjálfunaráætlun og fylgja henni eftir. Fræðileg hæfni snýr að hæfni nemanda til að setja fram og lýsa uppbyggingu á sviði líkams- og heilsuræktarþjálfunar. Nemandi á að geta lagt sjálfstætt mat á stöðu heilsuræktarstöðva, metið kosti og galla og lagt til endurbætur með markvissri framkvæmdaáætlun. Hæfni í samskiptum snýr að því að nemandinn sýnir stjórnunarhæfileika, sjálfstæð vinnubrögð, geti unnið með öðrum og stýrt fámennum sem fjölmennum hópum.

Viðfangsefni

Íþróttanámskrá heilsuræktarstöðva, markmiðasetning, þjálfunaraðferðir, þrekbættir, þol, styrkur, samhæfing, þjálfun aldraða, þjálfun fatlaðra, skipulag þjálfunar og þjálfunaráætlanir.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, verklegar æfingar,

Lokapróf, þjálfunarverkefni, Verkefni tengt vettvangstengdu vali nemanda

ÍPH507G • Aðferðafræði rannsókna • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Janus Friðrik Guðlaugsson Aðjunkt

Umsjónarkennari: Guðmundur Sæmundsson Aðjunkt

Kennari: Kári Jónsson Lektor

Kennari: Erlingur Sigurður Jóhannsson Prófessor

Kennari: Hróbjartur Árnason Lektor

Inntak / viðfangsefni

Nemendur kynna sér eftirtalin svið í náminu

- Rannsóknarhugtakið, grundvallarviðhorf að baki vísindum og um vísindaleg viðmið.
- Rannsóknaraðferðir, fjallað um rannsóknarferli, heimildaöflun og um siðfræðileg atriði.
- Aðferðir til að setja fram niðurstöður fræðilegra rannsókna, svo sem greinaskrif, veggspjöld, og hugarkort
- Í eigindlegum hluta námskeiðsins verður lögð áhersla á að nemendur átti sig á hver séu megineinkenni þessarar rannsóknarhefðar, skilji rannsóknarferlið og kynnist vel helstu aðferðum sem beitt er í slíkum rannsóknum. Aðferðir heimildabundinna rannsókna verða skoðaðar sérstaklega

Æskileg undirstaða: Inngangur að háskólanámi (ÍPH104G)

Skrifleg próf verður úr negindlegu lefni námskeiðsins, fyrirlestrum og viðfangsefnum verkefna. Prófið gildir 20% af lokaeinkunn og er krafist lágmarkseinkunnar 5,0. Verkefni gilda 80% af lokaeinkunn og er krafist lágmarksmeðaleinkunnarinnar 5 úr þeim. Verkefni úr meginlegri aðferðafræði og SPSS gilda 30%. Verkefni úr eigindlegri aðferðafræði gildir 50%.

ÍPH508G • Lokaverkefni: Fyrri hluti • (2e) • Haust

Umsjónarkennari: Kári Jónsson Lektor

Markmið

Í lokaverkefnum til B.S./B.Ed.-prófs skulu nemendur sýna að þeir hafi:

- sett sér raunhæf markmið og afmarkað viðfangsefnið
- rökstutt gildi verkefnisins
- valið vinnuaðferðir/rannsóknaraðferðir við hæfi, hafi góð tækni á þeim og geri skýra grein fyrir þeim
- aflað viðeigandi og gildra rannsóknargagna og heimilda
- unnið úr, greint, rökrætt og ígrundað efnið og sett í fræðilegt samhengi
- beitt aðferðum, hugtökum og kenningum tiltekins fræðasviðs/fræðasviða
- sýnt sjálfstæð, vönduð vinnubrögð
- sett verkefnið fram á vandaðan, skýran og skapandi hátt og á góðu íslensku máli

Inntak / viðfangsefni

Undir lok grunnnámsins vinna nemendur verkefni að eigin vali sem er eins konar smíðshögg á nám þeirra. Lokaverkefnið skal tengjast sérhæfingu þeirra og hafi gildi á sviði íþróttfræða eða stöðgreina þeirra, svo sem íþróttakennslu, þjálfunar íþróttar eða á sviði heilsu og almennrar hreyfingar. Það getur verið fræðileg ritgerð sem byggist á rannsókn og/eða heimildavinnu en það má einnig vera annars konar verkefni/skýrslur sem tengdar eru heilsu eða íþróttastarfi svo sem náms- og fræðsluefni, úttekt, upplýsingaöflun eða þróunarverkefni. Slíkum verkum þarf þó alltaf að fylgja greinargerð samkvæmt nánari leiðbeiningum. Gert er ráð fyrir að nemendur rifji upp og dýpki þekkingu sína á heimildaöflun, framsetningu fræðitexta og á aðferðafræði rannsókna í tengslum við verkefnið.

Vinnulag

Nemendur fá undir stjórn kennara staðgöða upprifjun á meginatriðum sem varða heimildaöflun, framsetningu fræðitexta og á aðferðafræði rannsókna. Farið er með þeim yfir helstu verkþætti og vinnuferli en þeir vinna að öðru leyti sjálfstætt að lokaverkefni sínu með ráðgjöf frá leiðsögukennara sem valinn er í samráði við umsjónarmann úr hópi kennara við Íþróttfræðasetur KHÍ nema samið sé um annað. Lokaverkefni vinna nemendur einir eða tveir saman. Nánari leiðbeiningar um tilhögun, vinnulag og frágang við lokaverkefni er að finna á vef lokaverkefna í grunnnámi. Þar ber nemendum einnig að skrá upplýsingar um verkefni sín.

ÍPH602G • Félagsfræði, saga og heimspeki íþróttá • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hafþór Birgir Guðmundsson Lektor

Markmið Markmið

Að loknum þessum áfanga ætti nemandi að:

- hafi fengið innsýn í heim íþróttá frá félagsfræðilegu sjónarhorni. Tenglum íþróttá og samfélags og áhrifum samfélagsins á íþróttir.
- hafa öðlast þekkingu á helstu atriðum íþróttasögunnar hérlendis og erlendis.
- hafa öðlast þekkingu á helstu þáttum sögu Ólympíuleikanna,
- kunna skil á helstu þróun íþróttá á Íslandi
- hafa innsýn í mikilvægi íþróttá í samfélaginu.
- öðlist færni í að hugsa, ræða og skrifa um íþróttir sem viðvarandi og eðlislægt margbrotið rannsóknarefni.
- hafa kynnt sér reglur um lyfjamisnotkun og siðfræðilegar afleiðingar þeirra

Inntak

Námskeiðið er byggt upp á fræðilegum fyrirlestrum, verkefnum og umræðutímum. Með umræðutímum og fræðilegri kennslu er stefnt að því að nemandi skilji mikilvægi og hlutverk íþróttá í samfélaginu og þátttöku barna og unglunga í íþróttum, auk mikilvægis afreksfólks í íþróttum fyrir samfélagið. Unnið verður með heimspeki íþróttá og hvernig hún tengist íþróttum og samfélaginu.

Hagnýt hæfni námskeiðs snýr m.a. að því að nemandi geti nýtt sér í starfi og kynnt fyrir öðrum mikilvægi íþróttá í félagsfræðilegu samhengi. Áhersla verður lögð á þætti sem tengjast þátttöku í íþróttum, s.s. aldur, kynferði, tegund íþróttá ofl. Fræðileg hæfni snýr að hæfni nemanda til að skilja félags- og heimspekilegar kenningar og hvernig áhrif þær hafa í samfélagi íþróttá. Hæfni í samskiptum snýr að því að nemandinn sýni stjórnunarhæfileika, sjálfstæð vinnubrögð og geti unnið með öðrum.

Viðfangsefni

Hlutverk og mikilvægi íþróttá verður aðalviðfangsefni námskeiðsins. Saga íþróttá í heiminum verður einnig nokkuð stór þáttur í kennslunni. Heimspekilegar hugleiðingar um uppbyggingu íþróttá, tengingu við samfélagið, stjórnmál, peninga og margt fleira.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, umræður og einstaklings- og hópmiðuð verkefnavinna.

Náamefni

- Kennslugögn á sviði íþróttáfélagsfræði, s.s. Handbook of sport studies og Sport - a critical sociology.

- Saga íþróttá

- Ýmis gögn frá kennurum.

Skriflegt próf og verkefni. Ritgerð um faglegt efni styttri verkefni

ÍPH603G • Lokaverkefni: Seinni hluti • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Kári Jónsson Lektor

Markmið

Í lokaverkefnum til B.S./B.Ed.-prófs skulu nemendur sýna að þeir hafi:

- sett sér raunhæf markmið og afmarkað viðfangsefnið
- rökstutt gildi verkefnisins
- valið vinnuaðferðir/rannsóknaraðferðir við hæfi, hafi góð tæk á þeim og geri skýra grein fyrir þeim
- aflað viðeigandi og gilda rannsóknargagna og heimilda
- unnið úr, greint, rökrætt og ígrundað efnið og sett í fræðilegt samhengi
- beitt aðferðum, hugtökum og kenningum tiltekins fræðasviðs/fræðasviða
- sýnt sjálfstæð, vönduð vinnubrögð
- sett verkefnið fram á vandaðan, skýran og skapandi hátt og á góðu íslensku máli

Inntak / viðfangsefni

Undir lok grunnnámsins vinna nemendur verkefni að eigin vali sem er eins konar smíðshögg á nám þeirra. Lokaverkefnið skal tengjast sérhæfingu þeirra og hafi gildi á sviði íþróttáfræða eða stoðgreina þeirra, svo sem íþróttakennslu, þjálfunar íþróttá eða á sviði heilsu og almennrar hreyfingar. Það getur verið fræðileg ritgerð sem byggist á rannsókn og/eða heimildavinnu en það má einnig vera annars konar verkefni/skýrslur sem tengdar eru heilsu eða íþróttastarfi svo sem náms- og fræðsluefni, úttekt, upplýsingaöflun eða þróunarverkefni.

Slíkum verkum þarf þó alltaf að fylgja greinargerð samkvæmt nánari leiðbeiningum. Gert er ráð fyrir að nemendur rifji upp og dýpi þekkingu sína á heimildaöflun, framsetningu fræðitexta og á aðferðafræði rannsókna í tengslum við verkefnið.

Vinnulag

Nemendur fá undir stjórn kennara staðgöða upprifjun á meginatriðum sem varða heimildaöflun, framsetningu fræðitexta og á aðferðafræði rannsókna. Farið er með þeim yfir helstu verkþætti og vinnuferli en þeir vinna að öðru leyti sjálfstætt að lokaverkefni sínu með ráðgjöf frá leiðsögukennara sem valinn er í samráði við umsjónarmann úr hópi kennara við Íþróttáfræðasetur KHÍ nema samið sé um annað. Lokaverkefni vinna nemendur einir eða tveir saman.

Ritgerð. Leiðsögukennari metur lokaverkefni og gefur einkunn og umsögn samkvæmt viðmiðatöflu KHÍ um námsmat. Umsjónarkennari samræmir og hefur eftirlit með námsmati.

ÍPH604G • Hreyfingafræði og endurhæfing • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ingi Þór Einarsson

Að nemandi:

- þekki grundvallaratriði, hugtök og lögmál hreyfingafræði og samspil líkamshreyfinga og krafta.
- kynnist lögmálum hreyfinga í tengslum við hreyfingu, íþróttir, tækni og líkambeitingu
- kynnist göngugreiningu
- geta rökstutt og greint á milli hvað sé góð tækni eða hreyfing
- geti þekkt og skilið stoð- og vöðvakerfi í hvíld og á hreyfingu
- geti rökstutt mikilvægi líkamsburðar tengt lyftum og tengi það við almenna líkamlega heilsu einstaklings
- geti greint og miðlað rökum fyrir mismunandi erfiðleikastig við styrktar- og liðleikaæfingar í tækjum og með lóðum, frjálssar æfingar og teygjur
- geti reiknað og gert ráð fyrir liðþrýstingi í liðamótum undir álagi
- öðlist færni í að skipuleggja og rökstyðja val á æfingaprógrammi fyrir mismunandi hópa að eigin vali
- Læri grunntækni við tapingar
- Læri að meta og meðhöndla ýmsa meiðslakvilla
- Kynnist leiðum til að fyrirbyggja algengustu íþróttameiðslin

Inntak/viðfangsefni:

- Kraftur, hröðun, viðnám, vægi, mótstaða, hnykkur, stemma, miðhreyfing og vogararmar,
- Áhrif krafta á vogararma eftir stefnu, þunga og lengd kraftarmsins, formúlur ásamt útreikningum,
- Vöðvastarf og hreyfingar í tækni, íþróttum og göngu.
- Hreyfing liðamóta og greining á vöðvastarfi
- Erfiðleikastig við styrktar- og liðleikaæfingar í tækjum og með lóðum, frjálssar æfingar og teygjur.
- Liðþrýstingur við lyfur og hreyfingu.
- Fyrirbygging íþróttameiðsla, meta og höndla meiðsl og tapingar

Próf og verkefni tengd vettvangi

ÍÐH605G • Lokaverkefni til B.S.-prófs • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Guðmundur Sæmundsson Aðjunkt

Markmið

Í lokaverkefnum til B.S./B.Ed.-prófs skulu nemendur sýna að þeir hafi:

- sett sér raunhæf markmið og afmarkað viðfangsefnið
- rökstutt gildi verkefnisins
- valið vinnuáðferðir/rannsóknaraðferðir við hæfi, hafi góð tök á þeim og geri skýra grein fyrir þeim
- aflað viðeigandi og gilda rannsóknargagna og heimilda
- unnið úr, greint, rökrætt og ígrundað efnið og sett í fræðilegt samhengi
- beitt aðferðum, hugtökum og kenningum tiltekens fræðasviðs/fræðasviða
- sýnt sjálfstæð, vönduð vinnubrögð
- sett verkefnið fram á vandaðan, skýran og skapandi hátt og á góðu íslensku máli

Inntak / viðfangsefni

Undir lok grunnnámsins vinna nemendur verkefni að eigin vali sem er eins konar smiðshögg á nám þeirra. Lokaverkefnið skal tengjast sérhæfingu þeirra og hafi gildi á sviði íþróttfræða eða stoðgreina þeirra, svo sem íþróttakennslu, hjálfunar íþróttar eða á sviði heilsu og almennrar hreyfingar. Það getur verið fræðileg ritgerð sem byggist á rannsókn og/ eða heimildavinnu en það má einnig vera annars konar verkefni/skýrslur sem tengdar eru heilsu eða íþróttastarfi svo sem náms- og fræðsluefni, úttekt, upplýsingaöflun eða þróunarverkefni. Slíkum verkum þarf þó alltaf að fylgja greinargerð samkvæmt nánari leiðbeiningum. Gert er ráð fyrir að nemendur rifji upp og dýpki þekkingu sína á heimildaöflun, framsetningu fræðitexta og á aðferðafræði rannsókna í tengslum við verkefnið.

Vinnulag

Nemendur fá undir stjórn kennara staðgóða upprifjun á meginatriðum sem varða heimildaöflun, framsetningu fræðitexta og á aðferðafræði rannsókna. Farið er með þeim yfir helstu verkþætti og vinnuferli en þeir vinna að öðru leyti sjálfstætt að lokaverkefni sínu með ráðgjöf frá leiðsögukennara sem valinn er í samráði við umsjónarmann úr hópi kennara við Íþróttfræðasetur KHÍ nema samið sé um annað. Lokaverkefni vinna nemendur einir eða tveir saman.

Ritgerð. Leiðsögukennari metur lokaverkefni og gefur einkunn og umsögn samkvæmt viðmiðatöflu KHÍ um námsmat. Umsjónarkennari samræmir og hefur eftirlit með námsmati.

TÓF004G • Val í tómsundafræðum • (8e) • Haust **TÓF005G • Val í tómsundafræðum • (8e) • Vor** **TÓF101G • Inngangur að tómsundafræðum • (10e) • Haust**

Umsjónarkennari: Halldóra Vanda Sigurgeirsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Árni Guðmundsson Aðjunkt

Kennari: Jakob Frimann Þorsteinsson Aðjunkt

Markmið: Að nemendur hafi að loknu námskeiði öðlast yfirgripsmikla þekkingu á tómsundafræði, bæði í sögulegu ljósi en ekki sist

tómsundafræði samtímans. Áhersla er á að nemendur hafi öðlast skilning á viðfangsefnum og aðferðum tómsundafræðinnar og þeim fræðilegu forsendum sem liggja til grundvallar, áttað sig á mikilvægi tómsundastarfs í nútíma samfélagi og geti tengt niðurstöður rannsókna á tómsundastarfi við starf á vettvangi. Einnig að nemendur hafi kynnst því tómsundastarfi sem í boði er á Íslandi, þekki sögu tómsundastarfs og þróun í takt við breytingar á samfélaginu.

Inntak / viðfangsefni: Kynnt verður ytri umgjörð tómsundastarfs á Íslandi, þar á meðal helstu lög, með áherslu á æskulýðslög, íþróttalög, lög um barnavernd, lög um félagsþjónustu auk sáttmála Sameinuðu þjóðanna um réttindi barna og þá er áhersla á að nemendur kynnist stjórnun sveitarfélaga í tómsundamálum. Einnig verður fjallað um þróun og stöðu tómsundamála á Íslandi. Farið verður sérstaklega í hlutverk leiðbeinenda. Auk þess verður farið ítarlega í gildi tómsunda og verða rannsóknir skoðaðar í þeim tilgangi. Að lokum verður farið yfir sögu og þróun tómsundastarfs á alþjóðavettvangi, sem og á Íslandi. Nemendum gefst kostur á að tengja hugmyndir sínar, reynslu og þekkingu við starf á vettvangi.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður, hópavinna og vettvangsheimsóknir

Vettvangsheimsókn ásamt málstofu þar sem nemendur gera grein fyrir heimsókn sinni, greinargerð um tómsundastarf í ákveðnu sveitarfélagi, svörun spurninga og umræður á WebCT, heimapróf.

TÓF201G • Tómsundir og börn • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Halldóra Vanda Sigurgeirsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Árni Guðmundsson Aðjunkt

Markmið: Að nemendur

- Kynnist því starfi sem fram fer í frítíma með börnum á aldrinum 6 - 12 ára
- Fá betri skilning á þroska, félagsfærni og vandamálum tengd þessum aldurshópi
- Geti skipulagt og stjórnað starfi með börnum á aldrinum 6 - 12 ára
- Efla eigin færni og styrk í að vinna með börnum á vettvangi frítímans
- Þrói hugmyndir sínar um tómsundastarf fyrir börn með því að gera verkefni á vettvangi
- Átti sig á mikilvægi lýðræðislegra vinnubragða í öllu starfi með börnum

Inntak / viðfangsefni

- Fjallað verður um tvo aldurshópa, annars vegar 6 - 9 ára og síðan 10 - 12 ára
- Fjallað verður um hvað einkennir þessa tvo aldurshópa, hvaða breytingar hafa átt sér stað á högum barna á Íslandi sem og annarsstaðar
- Skoðaðar verða íslenskar og erlendar rannsóknir á stöðu barna 6 - 12 ára

Vinnulag

- Nemendur þurfa að fara í vettvangsheimsóknir og kynna sér starf með börnum
- Nemendur þurfa að hanna tómsundarnámskeið/starf í frítíma fyrir þessa aldurshópa
- Nemendur skili inn skýrslum og stuttum ritgerðum
- Nemendur skili inn skýrslu af vettvangsheimsókn í aldurshópnum 6 - 9 ára
- Nemendur skili inn greinargerð um hvernig er unnt að bæta starf með börnum 6 - 9 ára, unnið uppúr vettvangsheimsóknum
- Nemendur skili inn skýrslu um könnun á frítíma barna 10 - 12 ára
- Nemendur hanni námskeið fyrir börn 10 - 12 ára

TÓF203G • Lífsleikni • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ásdís Olsen Aðjunkt

Almennt

Á námskeiðinu er fjallað um félags- og tilfinningaþroska og áhrif slíkra persónulegra þátta á líðan, samskipti, geðheilbrigði, árangur og velgengi í lífi og starfi. Einnig verður unnið markvisst með hagnýtar aðferðir sem stuðla að sjálfsþekkingu og sjálfsefningu.

Inntak/viðfangsefni:

Fræðilegur grunnur og aðferðir eru einkum sóttar til hagnýtrar sálfræði og verður áhersla lögð á að styrkja nemendur persónulega og veita þeim tækifæri til að greina og endurskoða grunnviðhorf sín, hugsanir, tilfinningar og hegðun. Í þeirri vinnu er einkum stuðst við aðferðir úr smiðju hugrænnar atferlisfræði (Cognitive Behavioral Technique), en einnig er unnið markvisst með "Mindfulness" (núvitund eða árvekni), sem er hagnýt leið til aukinnar meðvitundar um sjálfan sig og núð. Á námskeiðinu fá nemendur einnig tækifæri til að þjálfa sig í að forma og vinna markvisst með persónulega þætti á vettvangi.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður, dagbókaskráning, hópvinna og verkefni.

Nemendur vinna þrjú verkefni:

1. Sjálfskoduunarverkefni: Nemendur fara í markvissa sjálfskoduun í 5 vikur með aðferðum hagnýtrar atferlisfræð.
2. Hópverkefni: Nemendur vinna eitt hópverkefni fyrir vettvang, á sviði félags- og tilfinningaþroska
3. Fræðileg innlög: Nemendur gera fræðilega umfjöllun um valið efni og miðla til annarra nemenda á námskeiðinu.

Námsmat: Heildrænt mat vegur mest í námsmatinu, með áherslu á virkni og sérstöðu hvers einstaklings í þekkingaröflun og þroskaviðleitni sinni. Unnið verður með dagbækur, matslista, sjálfsmat og félagamat.

TÓF301G • Útivist og útínám • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jakob Frímann Þorsteinsson Aðjunkt

Kennari: Kristín Einarsdóttir

Kennari: Smári Stefánsson Aðjunkt

Kennari: Björn Vilhjálmsson

Markmið:

- að efla hæfni og þekkingu nemenda í að skipuleggja og framkvæma útivist fyrir fólk, sérstaklega börn og unglinga
- að stuðla að því að nemendur þekki gildi úti- og ævintýranáms og nýti aðferðir þess í starfi
- að auka þekkingu nemenda á helstu kenningum og rannsóknum sem tengjast úti- og ævintýranámi
- að kynna hvernig nota má úti og ævintýranám í tengslum við hópþróun, félags- og persónuþroska
- að kynna og þjálfa ýmis hagnýta atriði er varða almenna útivist

Inntak: Fjallað verður um hugmyndafræði og gildi útivistar. Úti- og ævintýranáms í starfi með fólki með áherslu á hagnýtar kenningar, rannsóknir og reynslu af vettvangi. Áhersla er lögð á hvernig nota má náttúruna í starfi með börnum, unglíngum og fullorðnum til þess að efla sjálfstraust og sjálfsmýnd, byggja upp líðsheild og fást við vandamál. Einkum er lítið á vettvang frítímans sem þann starfsvettvang sem unnið er með, en einnig er fjallað um útinám á öllum skólastigum. Fjallað verður um ýmis hagnýt atriði varðandi útivist m.a. um útbúnað, klæðnað, rötun og leiðarval og nemendur hvattir til að öðlast grunnþekkingu á almennri útivist, ferðatækni og umhverfis- og öryggismálum.

Farið verður í eina tveggja náttu ferð og tvær dagsferðir þar sem nemendur glíma við raunveruleg verkefni á vettvangi.

Vinnulag: Kennslan er í lotum og byggir á fyrirlestrum, verklegri kennslu, útivistarferðum, verkefnavinnu og umræðum. Rík áhersla er lög á fjölbreyttar útivistarferðir þar sem nemendur takast á við raunveruleg verkefni. Umræður eru í tímum og á neti, en einnig er rætt um upplifanir hópans og einstaklinganna í ferðunum og rýnt í þann lærdóm sem af þeim má draga. Unnin eru verkefni milli lota þar sem nemendur þurfa m.a. að fara með hóp í ferð. Þar reynir á ferlið frá hugmynd (sköpun), undirbúning, framkvæmd og mat.

Reikna má með allnokkrum kostnaði vegna ferða á námskeiðinu.

- Þátttaka í og ígrundun og sjálfsmat eftir sameiginlegar ferðir - Ítarleg áætlun um útinámsverkefni með hóp - Vönduð kynningu og ígrundun á útinámsverkefni - Kennslubrési og virkni í umræðum á vef

TÓF401G • Vettvangsnám I • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Halldóra Vanda Sigurgeirsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Árni Guðmundsson Aðjunkt

Forkröfur: Nemendur þurfa að hafa lokið námskeiðunum Inngangur að tómsundafræðum, tómsundir og börn, útivist og hópþróun og vera skráðir í námskeiðið tómsundir og unglíngar. Forkröfur: Nemendur þurfa að hafa lokið námskeiðunum Inngangur að tómsundafræðum, tómsundir og börn, útivist og hópþróun og vera skráðir í námskeiðið tómsundir og unglíngar.

Námskeiðslýsing: Um er að ræða heildstætt nám fræða og vettvangs.

Markmið: Í lok vettvangsnáms hafi nemendur öðlast færni við að tengja saman faglega og hagnýta þekkingu og sýnt fram á hana í leiðarþök. Ennfremur hafi nemendur fengið góða innsýn í starfskyldur tómsundafræðinga og tækifæri til að taka virkan þátt í störfum þeirra.

Viðfangsefni og vinnulag: Í þessu vettvangsnámi er sjónum beint að tveimur meigin þáttum; annars vegar þátttöku nemenda af störfum tómsundafræðinga. Nemendur dvelja á vettvangsstað í um það bil sex vikur samkvæmt nánari skilgreiningu á stundaskrá. Nemendur taka virkan þátt í vinnu tómsundafræðinga á vettvangsstað í samræmi við kennsluáætlun leiðbeinenda, sem miðar að því að kynna þá þjónustu sem veitt er á vettvangsstað sem og starfshætti. Auk þess felur kennsluáætlun í sér tækifæri til heimsókná á aðra þjónustustaði. Nemendur haldi leiðarþök um vettvangsnámið í samræmi við þær kröfur sem birtast í kennsluáætlun leiðbeinenda.

Lokið/ólokið - byggt á umsögn og mati leiðbeinenda um frammistöðu á vettvangsstað og mati á leiðarþök.

TÓF402G • Tómsundir og unglíngar • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Halldóra Vanda Sigurgeirsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Árni Guðmundsson Aðjunkt

Markmið: Að nemendur

- Kynnist því tómsundastarfi sem sérstaklega er boðið upp á fyrir unglíngar á Íslandi
- Efla eigin færni og styrk í að vinna með unglíngum á vettvangi frítímans
- Öðlist innsýn í þann heim sem unglíngar búa við í dag, má þar nefna hnattvæðingu, fjölmiðla, unglíngamenningu og samvistir fjölskyldunnar
- Kryfji rannsóknir á gildi tómsunda fyrir unglíngar
- Öðlist færni í að greina og bregðast við ofbeldi gegn unglíngum, ásamt því að þekkja skyldur og ábyrgð leiðbeinenda
- Öðlist innsýn í hverskonar frávikshæðun unglíngar og hvernig helst megi koma í veg fyrir hana
- Þrói hugmyndir sínar um tómsundastarf fyrir unglíngar með því að gera verkefni á vettvangi
- Átti sig á mikilvægi lýðræðislegra vinnubragða í öllu starfi með unglíngum
- Geti skipulagt og stjórnað tómsundastarfi fyrir unglíngar

Inntak / viðfangsefni: Fjallað verður um starf félagsmiðstöðva, íþróttafélaga, skáta og um trúarlegt starf fyrir unglíngar, ásamt félagsstarfi í grunnskólum. Áhersla verður lögð á starfshlutverk tómsundafræðinga við fræðslu, ráðgjöf og forvarnarstarf. Farið verður í skoðun á samfélaginu út frá unglíngunum sjálfum og nemendur kryfja gildi tómsunda fyrir unglíngar til mergjar. Fjallað verður um helstu einkenni og vandamál sem börn og unglíngar eiga við að etja, meðal annars verður fjallað um kenningar, áhættuþætti, eðli og umfang ofbeldis og vanrækslu og mismunandi birtingarform þess. Jafnframt verður fjallað um ofbeldi í fjölskyldum og áhrif þess á unglíngar. Ennfremur verður fjallað um löggjöf, úrræði og forvarnarstarf, vinnuáðferðir, viðhorf og viðbrögð fagfólks í slíkum málum. Að lokum verður fjallað um hlutverk og ábyrgð leiðbeinenda og mikilvægi lýðræðislegra vinnubragða í starfi með unglíngum.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður, einstaklingsvinna, hópavinna og vettvangsheimsóknir. Nemendur fara í vettvangsheimsóknir og kynna sér starf með unglíngum. Nemendur hanna starf í frítíma fyrir unglíngar.

Leseefni

Verndum þau eftir Ólöfu Ástu Farestveit og Þorbjörgu Sveinsdóttur, Delivering good youth work eftir Gina Ingram og Jean Harris, Youth lifestyles in a changing world eftir Steven Miles, ásamt ljósrítuðu efni og skýrslum á netinu.

Viðtal við unglíngar, hópverkefni um valið efni, verklegar æfingar og próf.

TÓF403G • Viðburða- og verkefnastjórnun • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Halldóra Vanda Sigurgeirsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Árni Guðmundsson Aðjunkt

Markmið: Að nemendur verði hæfari í að skipuleggja, undirbúa, framkvæma og meta stóra og litla viðburði á vettvangi frítímans. Að nemendur kynnist verkefnastjórnun og mikilvægi hennar í nútíma samfélagi, ekki síst í tómsundastarfi. Markmið: Að nemendur verði hæfari í að skipuleggja, undirbúa, framkvæma og meta stóra og litla viðburði á vettvangi frítímans. Að nemendur kynnist verkefnastjórnun og mikilvægi hennar í nútíma samfélagi, ekki síst í tómsundastarfi.

Inntak / viðfangsefni: Megináhersla er lögð á að nemendur undirbúi, framkvæmi og meti einn stóran viðburð á vettvangi frítímans, ásamt því að undirbúa móttöku nýnema við Kennaraháskóla Íslands.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður, verkefni og undirbúningur og framkvæmd viðburða. Að móttökuverkefninu vinna allir nemendur saman. Að viðburðinum vinna einn til þrjú nemendur saman að hverju verkefni. Nemendur skipuleggja og móta verkefnið í samvinnu við umsjónarmann. Skali í því sambandi tekið mið af aðalmarkmiðum námsins.

Leseefni: Successful event management eftir Anton Shone og Bryn Parry.

Undirbúningur, skipulag, framkvæmd, mat og kynning á tveimur viðburðum, ásamt einu fjölmiðlaverkefni.

TÓF501G • Stjórnun og rekstur • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ragnheiður E Stefánsdóttir

Markmið

Að nemendur - öðlist hæfni í stjórnun unglingshópa og starfsmanna og geti séð um fjármál og rekstur í tómsundastarfi. Þekki grundvallarhugtök í stjórnunarfræðum, kynnist og geti beitt mismunandi stjórnunaraðferðum við misjafnar aðstæður og með mismunandi hópum. Öðlist þekkingu á helstu grunnatriðum rekstrar, m.a. fjármálastjórnun, fjárhagsáætlanagerð og öðlist þekkingu í stjórnsýslufræðum. Leitast er við að gefa nemendum fræðilega yfirsýn yfir fræðin en megin áhersla er lögð á hagnýta þekkingu á þessu sviði.

Viðfangsefni: Fjallað er um hugtök eins og forysta og stjórnun, leiðtogi og stjórnandi, mismunandi stjórnunarstíla, völd og áhrif, stofnanir og stefnumótun, þátttökustjórnun og hvatningu. Þá verður farið yfir fjármál og rekstur í tómsundastarfi og nemendur þjálfaðir í ýmsum atriðum er því tengjast. Í því samhengi verður fjallað um samhengi tekna og kostnaðar og kynning á grunnatriðum rekstraráætlana. Í því sambandi verður fjallað sérstaklega um áætlanagerð sem stjórnþæki, uppbyggingu fjárhagsáætlunar og eftirlit með áætlunum.

Vinnulag

Í námskeiðinu verða fyrirlestar, vettvangsathugun, hópavinna, umræður og verkefni. Nemendur munu kynna ákveðið viðfangsefni í tíma og einnig munu þeir fá þjálfun í beitingu aðferða með því að gera raunhæfa fjárhagsáætlun. Að lokum verða umræður á WebCT.

Leseefni

Yukl Gary (2006 6th. Ed), Leadership in Organizations. New Jersey: Prentice hall.

Ljósritaðar greinar í hefti sem kennari dreifir.

Fyrsta verkefnið er vettvangsathugun sem gildir 10%. Annað verkefnið er úrdráttur úr námsbók sem gildir 10%. Þriðja verkefnið er kynning á viðfangsefni, gildir 15%. Fjórða verkefnið er ritgerð sem gildir 15%. Fimmta verkefnið er gerð fjárhagsáætlunar eftir raundæmi. Það gildir 20%. Að lokum er það heimapróf sem gildir 20% og þátttaka í tímum og WebCT sem gildir 10%.

TÓF502G • Tómsundir og aldraðir • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Árni Guðmundsson Aðjunkt

Umsjónarkennari: Þórdís Lóa Þórhallsdóttir

Markmið: Að nemendur

- Kynnist því tómsundastarfi sem sérstaklega er boðið upp á fyrir aldraða á Íslandi
- Efli eigin færni og styrk í að vinna með öldruðum á vettvangi frítímans
- Geti skipulagt og stjórnað tómsundastarfi fyrir aldraða
- Kynnist aðstæðum aldraðra á Íslandi í dag
- Kryfji rannsóknir á gildi tómsunda fyrir aldraða
- Þekki til helstu kenninga um öldrun
- Þekki lög og reglugerðir og uppbyggingu þjónustu fyrir þennan aldurshóp.
- Þrói hugmyndir sínar um tómsundastarf fyrir aldraða með því að gera verkefni á vettvangi

Inntak / viðfangsefni: Fjallað verður um kenningar, stefnumörkun, hugmyndafræði, lífsskeiðaþróun og breytingarferli fullorðinsára frá mismunandi sjónarhornum. Farið verður í löggjöf og uppbyggingu þjónustu við aldraða. Gerð verður grein fyrir öldrunarfræðilegum rannsóknum og fjallað um þær þjóðfélagsbreytingar sem orðið hafa og áhrif þeirra á þjónustu við aldraða. Áhersla er á tómsundir, virkni, forvarnarstarf og þátttöku aldraðra í stjórnun og skipulagningu þjónustunnar.

Vinnulag: Fyrirlestrar, verkefni, umræður, vettvangsheimsóknir og þátttaka í skipulagningu og stýringu félagsstarfs.

Viðtöl, skipulagning viðburða, málstofa og próf.

TÓF601G • Lokaverkefni til B.A. - prófs • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Halldóra Vanda Sigurgeirsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Árni Guðmundsson Aðjunkt

Á síðasta námsári vinna nemendur starfstengt lokaverkefni í ljósi þess sviðs sem þeir völdu að dýpka sig í. Lokaverkefni tengist því námskeiðunum tómsundafræði: dýpkun á sviði og vettvangsnám: dýpkun á sviði. Í því skyni taka nemendur að sér rannsóknar- og þróunarverkefni fyrir væntanlegan starfsvettvang eða fjölbreytileg verkefni að eigin vali. Á síðasta námsári vinna nemendur starfstengt lokaverkefni í ljósi þess sviðs sem þeir völdu að dýpka sig í. Lokaverkefni tengist því námskeiðunum tómsundafræði: dýpkun á sviði og vettvangsnám: dýpkun á sviði. Í því skyni taka nemendur að sér rannsóknar- og þróunarverkefni fyrir væntanlegan starfsvettvang eða fjölbreytileg verkefni að eigin vali.

Nemendum stendur einnig til boða að taka þátt í yfirstandandi rannsóknum á vettvangi. Á lokamisseri námsins, þ.e. sérhæfingarmisseri, er ætlaður tími til vinnu við lokaverkefni. Markmið verkefnis miðast við að nemandi dýpki fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni tengdu völdu sviði og tengi það við framtíðarstarfsvettvang. Form lokaverkefna getur verið með ýmsum hætti.

Í verkefnum sínum skulu nemendur sýna að þeir - geti sett sér raunhæf markmið, - geti afmarkað verkefnið og valið vinnuáferðir með tilliti til markmiðs, - geti rökstutt áferðir til að afla upplýsinga og beitt gagnrýnu mati á heimildir og kenningar, - kunnir að beita rökum í framsetningu, - hafi vald á skýrri framsetningu efnis og faglegum frágangi, - hafi gott vald á íslensku máli.

TÓF602G • Tómsunda- og félagsmálafræði • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Halldóra Vanda Sigurgeirsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Árni Guðmundsson Aðjunkt

Forkröfur: Að nemendur hafi lokið þeim námskeiðum sem teljast til tómsundafræðinnar, samtals 35 einingar og séu skráðir í námskeiðin vettvangsnám: dýpkun á sviði og lokaverkefni til B.A. prófs.

Námskeiðslýsing: Námskeiðið er samfíð námskeiðinu vettvangsnám: dýpkun á sviði og lokaverkefni til B.A. prófs.

Markmið: Í lok námskeiðs skulu nemendur hafa:

- Sýnt fram á þekkingu og færni í ljósi þeirrar dýpkunar sem nemendur völdu.
- Öðlast þekkingu og færni til þess að hrinda heildaráætlun í framkvæmd.
- Orðið betur meðvitaðir um helstu forsendur árangursríkrar samvinnu í ljósi starfsskyldna tómskúlafræðinga.
- Öðlast fræðilega þekkingu á tilgangi mats og öðlast leikni við að meta árangur á heildrænan sem einstaklingsmiðaðan hátt.
- Öðlast fræðilega þekkingu á einkennum þróunar- og umbótastarfs sem og leikni við að vinna slík verkefni.
- Öðlast fræðilega þekkingu á eðli og aðferðum starfsþróunar.
- Tileinkað sér þær forsendur er felast í undirbúningi og framkvæmd markvissrar fræðslu, leiðsagnar og miðlunar.

Viðfangsefni

Nemendur velja sér svið sem þeir hafa áhuga á að dýpka sig á. Má þar nefna tómskúla og börn, unglingar eða aldraðir, tómskúla fyrir fatlaða, útivist og höppróun og listir og sköpun. Nemendur gera heildaráætlun á því sviði sem þeir velja sér og velja einnig starfsstað í vettvangsnámi út frá því. Innihald heildaráætlunar er athugað með hliðsjón af skilgreindum viðmiðum. Fjallað verður um framkvæmda- og matsþátt þessa vinnuferils m.t.t. undirbúning og skipulags. Litið verður sérstaklega á leiðir við að meta gæði og árangur starfseminnar. Jafnframt verður leiðsagnar- og ráðgjafarþætti starfsins sérstakur gaumur gefinn með áherslu á helstu samstarfshópa. Áhersla verður lögð á að dýpka þekkingu nemenda á fræðilegum forsendum þróunarstarfs. Í því samhengi læra nemendur að skipuleggja og útfæra þróunaverkefni. Fjallað verður um eðli og mikilvægi markvissrar fræðslu og fjölbreytilegrar miðlunar. Ennfremur fá nemendur tækifæri til þess að þróa eigið starf.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður, hópvinna, þátttaka í málþingum og einstaklingsleiðsögn. Viðfangsefni námskeiðsins eru útfærð að hluta til á vettvangi í tengslum við val nemenda. Jafnframt fá nemendur þjálfun á námskeiðinu til þess að ræða viðfangsefni sín í lokaverkefni til B.A. gráðu á fræðilegan og gagnrýnin hátt á til þess gerðum rannsóknarmálstofum. Námskeiðinu lýkur með opinberri ráðstefnu þar sem nemendur kynna lokaverkefni sín og ræða helstu niðurstöður. Nemendur taka virkan þátt í undirbúningi ráðstefnunnar.

Verkefni tengd vali nemenda í ljósi viðfangsefna námskeiðsins. Verkefni krefjast þess af nemanum að hann beiti þeirri þekkingu og leikni sem hann býr nú yfir miðað við stöðu sína í náminu, fræðilega sem starfstengda. Jafnframt heldur neminn leiðarþók og lestrarþók. Einnig er þátttaka í málstofum sem og miðlun lokaverkefnis á árlegri ráðstefnu nemenda hluti af námsmati.

TÓF603G • Vettvangsnám II • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Halldóra Vanda Sigurgeirsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Árni Guðmundsson Aðjunkt

Forkröfur: Að nemendur hafi lokið þeim námskeiðum sem teljast til tómskúlafræðinnar, samtals 35 einingar og séu skráðir í námskeiðin tómskúlafræði, dýpkun á sviði og lokaverkefni til B.A. prófs.

Markmið:

Að nemendur:

- fái tækifæri til að æfa færni og móta viðhorf í ljósi þeirrar grunn- og hagnýtu þekkingar sem þeir hafa nú fengið og þróa eigin starfskenningu og fagvitund í kjölfar þeirrar reynslu
- fái dýpri skilning og sýn á ábyrgð og skyldur tómskúlafræðinga í starfi nú og í náinni framtíð
- fái tækifæri til virkrar þátttöku í öllum þeim þáttum er felast í starfi tómskúlafræðinga með sérstaka áherslu á stjórnun, skipulag, framkvæmd og þróun heildrænnar þjónustu, svo og fræðslu og leiðsagnarhlutverk fagstéttarinnar
- fái aðstöðu til þess að skipuleggja og útfæra valin viðfangsefni í námskeiðinu tómskúlafræði: dýpkun á sviði. haldi leiðarþók samkvæmt verkefnalýsingu þar sem upplifun af inntaki og útfærslu ofangreindra markmiða birtist í formi greinargerða.

Viðfangsefni og vinnulag:

Á þessu misseri fá nemendur tækifæri til sérhæfingar innan starfssviðs tómskúlafræðinga. Nemendur velja sér starfsstað til að starfa við í vettvangsnámi og jafnframt velja nemendur lokaverkefni á sama sviði. Lögð er áhersla á virka þátttöku í öllum þeim þáttum er felast í starfi tómskúlafræðinga með sérstakri áherslu á stjórnun, skipulag, framkvæmd og þróun heildrænnar starfsemi og þjónustu. Einnig er áhersla lögð á fræðslu og leiðsagnarhlutverk tómskúlafræðinga. Leiðbeinendur leggja fram einstaklingsbundna kennsluáætlun fyrir nemann í samráði við umsjónarmann þar sem þeir skilgreina markmið, efnistöð, aðferðir og kröfur. Nemandur fái tækifæri til að hafa áhrif á áherslur áætlunarinnar í samrámi við áhuga, reynslu og þarfir. Í því skyni eru nemandur beðnir um í samliggjandi námskeiði að greina þá þætti starfsins sem þeir bera hvað mestan hvíðboga við að axla og hvattir til að miðla þeim upplýsingum á fyrsta samráðsfundi með sínum leiðbeinenda. Nemendur vinna leiðarþók í formi greinargerða samkvæmt kennsluáætlun og verkefnalýsingu leiðbeinenda. Áhersla leiðarþókar er á úrvinnslu þeirra þátta námsins er lúta að ábyrgð og skyldum tómskúlafræðinga í starfi, svo og hugmyndafræði starfsins. Þá skipuleggur og útfærir neminn valin viðfangsefni í námskeiðinu tómskúlafræði: dýpkun á sviði. Jafnframt sækir hann reglulegar málstofur og leiðsagnartíma með umsjónarmanni og kennurum námsins þar að lútandi.

TÓS101G • Inngangur að tómskúlafræðum • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Halldóra Vanda Sigurgeirsdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur hafi að loknu námskeiði öðlast yfirgripsmikla þekkingu á tómskúlafræði, bæði í sögulegu ljósi en ekki sist tómskúlafræði samtímans. Áhersla er á að nemendur hafi öðlast skilning á viðfangsefnum og aðferðum tómskúlafræðinnar og þeim fræðilegu forsendum sem liggja til grundvallar, áttað sig á mikilvægi tómskúlastarfs í nútíma samfélagi og geti tengt niðurstöður rannsókna á tómskúlastarfi við starf á vettvangi. Einnig að nemendur hafi kynnt því tómskúlastarfi sem í boði er á Íslandi, þekki sögu tómskúlastarfs og þróun í takt við breytingar á samfélaginu.

Inntak / viðfangsefni: Kynnt verður ytri umgjörð tómskúlastarfs á Íslandi, þar á meðal helstu lög, með áherslu á æskulýðslög, íþróttalög, lög um barnavernd, lög um félagsþjónustu auk sáttmála Sameinuðu þjóðanna um réttindi barna og þá er áhersla á að nemendur kynnt stjórnun sveitarfélaga í tómskúlamálum. Einnig verður fjallað um þróun og stöðu tómskúlamála á Íslandi. Farið verður sérstaklega í hlutverk leiðbeinenda. Auk þess verður farið ítarlega í gildi tómskúla og verða rannsóknir skoðaðar í þeim tilgangi. Að lokum verður farið yfir sögu og þróun tómskúlastarfs á alþjóðavettvangi, sem og á Íslandi. Nemendum gefst kostur á að tengja hugmyndir sínar, reynslu og þekkingu við starf á vettvangi.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður, hópvinna og vettvangsheimsóknir

Vettvangsheimsókn ásamt málstofu þar sem nemendur gera grein fyrir heimsókn sinni, greinargerð um tómskúlastarf í ákveðnu

sveitarfélagi, svörun spurninga og umræður á WebCT, heimapróf.

TÓS201G • Lífsleikni • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ásdís Olsen Aðjunkt

Almennt:

Á námskeiðinu er fjallað um félags- og tilfinningaþroska og áhrif slíkra persónulegra þátta á líðan, samskipti, geðheilbrigði, árangur og velgengi í lífi og starfi. Einnig verður unnið markvisst með hagnýtar aðferðir sem stuðla að sjálfsþekkingu og sjálfsefningu.

Inntak/viðfangsefni:

Fræðilegur grunnur og aðferðir eru einkum sóttar til hagnýtrar sálfræði og verður áhersla lögð á að styrkja nemendur persónulega og veita þeim tækifæri til að greina og endurskoða grunnviðhorf sín, hugsanir, tilfinningar og hegðun. Í þeirri vinnu er einkum stuðst við aðferðir úr smiðju hugrænnar atferlisfræði (Cognitive Behavioral Technique), en einnig er unnið markvisst með "Mindfulness" (núvitund eða árvekni), sem er hagnýt leið til aukinnar meðvitundar um sjálfan sig og núíð. Á námskeiðinu fá nemendur einnig tækifæri til að þjálfa sig í að forma og vinna markvisst með persónulega þætti á vettvangi.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður, dagbókaskráning, hópvinna og verkefni.

Nemendur vinna þrjú verkefni:

1. Sjálfsskoðunarverkefni: Nemendur fara í markvissa sjálfsskoðun í 5 vikur með aðferðum hagnýtrar atferlisfræði.

2. Hópverkefni: Nemendur vinna eitt hópverkefni fyrir vettvang, á sviði félags- og tilfinningaþroska

3. Fræðileg innlög: Nemendur gera fræðilega umfjöllun um valið efni og miðla til annarra nemenda á námskeiðinu.

Námsmat: Heildrænt mat vegur mest í námsmatinu, með áhersla á virkni og sérstöðu hvers einstaklings í þekkingaröflun og þroskaviðleitni sinni. Unnið verður með dagbækur, matslista, sjálfsmat og félagamat.

TÓS202G • Tómsundir og börn • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Halldóra Vanda Sigurgeirsdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur

- Kynnist því starfi sem fram fer í frítíma með börnum á aldrinum 6 - 12 ára
- Fá betri skilning á þroska, félagsfærni og vandamálum tengd þessum aldurshópi
- Geti skipulagt og stjórnað starfi með börnum á aldrinum 6 - 12 ára
- Efla eigin færni og styrk í að vinna með börnum á vettvangi frítímans
- Þrói hugmyndir sínar um tómsundastarf fyrir börn með því að gera verkefni á vettvangi
- Átti sig á mikilvægi lýðræðislegra vinnubragða í öllu starfi með börnum

Inntak / viðfangsefni

- Fjallað verður um tvo aldurshópa, annars vegar 6 - 9 ára og síðan 10 - 12 ára
- Fjallað verður um hvað einkennir þessa tvo aldurshópa, hvaða breytingar hafa átt sér stað á högum barna á Íslandi sem og annarsstaðar
- Skoðaðar verða íslenskar og erlendar rannsóknir á stöðu barna 6 - 12 ára

Vinnulag

- Nemendur þurfa að fara í vettvangsheimsóknir og kynna sér starf með börnum
- Nemendur þurfa að hanna tómsundarnámskeið/starf í frítíma fyrir þessa aldurshópa
- Nemendur skili inn skýrslum og stuttum ritgerðum
- Nemendur skili inn skýrslu af vettvangsheimsókn í aldurshópnum 6 - 9 ára
- Nemendur skili inn greinagerð um hvernig er unnt að bæta starf með börnum 6 - 9 ára, unnið uppúr vettvangsheimsóknnum
- Nemendur skili inn skýrslu um könnun á frítíma barna 10 - 12 ára
- Nemendur hanni námskeið fyrir börn 10 - 12 ára

TÓS203G • Aðferðir í tómsundafræði • (8e) • Vor • 3f

Umsjónarkennari: Árni Guðmundsson Aðjunkt

Markmið námskeiðsins er að veita þekkingu á vinnulagi og verkætunni (aðferðafræði) tómsundaleiðbeinenda. Áhersla er lögð á að kynna fræðilegan grundvöll aðferðanna og verklegar æfingar þar sem þeim er beitt. Sérstök áhersla er lögð á stjórnun, hlutverk leiðbeinenda og vinnulag með ólíka hópa. Þarfir ólíkra hópa verða ræddar og hvernig má bregðast við þeim í starfi. Kynnt verða frumatriði í viðtalstækni, framsetningu og kynningu efnis, ræðumennsku, hópstarfi og samfélagsvinnu.

Nauðsynleg undirstaða: Tómsundafræði (FÉL104G)

Verkefni og heimapróf.

TÓS301G • Útivist og útínám • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jakob Frimann Þorsteinsson Aðjunkt

Markmið:

- að efla hæfni og þekkingu nemenda í að skipuleggja og framkvæma útivist fyrir fólk, sérstaklega börn og unglinga
- að stuðla að því að nemendur þekki gildi úti- og ævintýranáms og nýti aðferðir þess í starfi
- að auka þekkingu nemenda á helstu kenningum og rannsóknnum sem tengjast úti- og ævintýranámi
- að kynna hvernig nota má úti og ævintýranám í tengslum við hópþróun, félags- og persónuþroska
- að kynna og þjálfa ýmis hagnýta atriði er varða almenna útivist

Inntak: Fjallað verður um hugmyndafræði og gildi útivistar. Úti- og ævintýranáms í starfi með fólki með áherslu á hagnýtar kenningar, rannsóknir og reynslu af vettvangi. Áhersla er lögð á hvernig nota má náttúruna í starfi með börnum, unglíngum og fullorðnum til þess að efla sjálfstraust og sjálfsmynd, byggja upp líðsheilid og fást við vandamál. Einkum er litið á vettvang frítímans sem þann starfsvettvang sem unnið er með, en einnig er fjallað um útínám á öllum skólastigum. Fjallað verður um ýmis hagnýt atriði varðandi útivist m.a. um útbúnað, klæðnað, rötun og leiðarval og nemendur hvattir til að öðlast grunnþekkingu á almennri útivist, ferðatækni og umhverfis- og

öryggismálum.

Farið verður í eina tveggja náttu ferð og tvær dagsferðir þar sem nemendur glíma við raunveruleg verkefni á vettvangi.

Vinnulag: Kennslan er í lotum og byggir á fyrirlestrum, verklegri kennslu, útivistarferðum, verkefnavinnu og umræðum. Rík áhersla er lög á fjölbreyttar útivistarferðir þar sem nemendur takast á við raunveruleg verkefni. Umræður eru í tímum og á neti, en einnig er rætt um upplifanir hópsins og einstaklinganna í ferðunum og rýnt í þann lærdóm sem af þeim má draga. Unnin eru verkefni milli lota þar sem nemendur þurfa m.a. að fara með hóp í ferð. Þar reynir á ferlið frá hugmynd (sköpun), undirbúning, framkvæmd og mat.

Reikna má með að allnokkrum kostnaði vegna ferða á námskeiðinu.

- Þátttaka í og ígrundun og sjálfsmat eftir sameiginlegar ferðir - Ítarleg áætlun um útinámsverkefni með hóp - Vönduð kynningu og ígrundun á útinámsverkefni - Kennslubræfi og virkni í umræðum á vef

TÓŠ401G • Tómsundur og unglingar • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Halldóra Vanda Sigurgeirsdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur

- Kynnist því tómsundastarfi sem sérstaklega er boðið upp á fyrir unglinga á Íslandi
- Efla eigin færni og styrk í að vinna með unglungum á vettvangi frítímans
- Öðlist innsýn í þann heim sem unglingar búa við í dag, má þar nefna hnattvæðingu, fjölmiðla, unglingamenningu og samvistir fjölskyldunnar
- Kryfji rannsóknir á gildi tómsunda fyrir unglinga
- Öðlist færni í að greina og bregðast við ofbeldi gegn unglungum, ásamt því að þekkja skyldur og ábyrgð leiðbeinenda
- Öðlist innsýn í hverskonar frávikshæðun unglinga og hvernig helst megi koma í veg fyrir hana
- Þrói hugmyndir sínar um tómsundastarf fyrir unglinga með því að gera verkefni á vettvangi
- Átti sig á mikilvægi lýðræðislegra vinnubragða í öllu starfi með unglungum
- Geti skipulagt og stjórnað tómsundastarfi fyrir unglinga

Inntak / viðfangsefni: Fjallað verður um starf félagsmiðstöðva, íþróttafélaga, skáta og um trúarlegt starf fyrir unglinga, ásamt félagsstarfi í grunnskólum. Áhersla verður lögð á starfshlutverk tómsundafræðinga við fræðslu, ráðgjöf og forvarnarstarf. Farið verður í skoðun á samfélaginu út frá unglungunum sjálfum og nemendur kryfja gildi tómsunda fyrir unglinga til mergjar. Fjallað verður um helstu einkenni og vandamál sem börn og unglingar eiga við að etja, meðal annars verður fjallað um kenningar, áhættuþætti, eðli og umfang ofbeldis og vanrækslu og mismunandi birtingarform þess. Jafnframt verður fjallað um ofbeldi í fjölskyldum og áhrif þess á unglinga. Ennfremur verður fjallað um löggjöf, úrræði og forvarnarstarf, vinnuáferðir, viðhorf og viðbrögð fagfólks í slíkum málum. Að lokum verður fjallað um hlutverk og ábyrgð leiðbeinenda og mikilvægi lýðræðislegra vinnubragða í starfi með unglungum.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður, einstaklingsvinna, hópavinna og vettvangsheimsóknir. Nemendur fara í vettvangsheimsóknir og kynna sér starf með unglungum. Nemendur hanna starf í frítíma fyrir unglinga.

Lesefni

Verndum þau eftir Ólöfu Ástu Farestveit og Þorbjörgu Sveinsdóttur, Delivering good youth work eftir Gina Ingram og Jean Harris, Youth lifestyles in a changing world eftir Steven Miles, ásamt ljósrituðu efni og skýrslum á netinu.

Viðtal við unglinga, hópverkefni um valið efni, verklegar æfingar og próf.

TÓŠ402G • Vettvangsnám I • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Halldóra Vanda Sigurgeirsdóttir Lektor

Forkröfur: Nemendur þurfa að hafa lokið námskeiðunum Inngangur að tómsundafræðum, tómsundur og börn, útivist og hópþróun og vera skráðir í námskeiðið tómsundur og unglingar. **Forkröfur:** Nemendur þurfa að hafa lokið námskeiðunum Inngangur að tómsundafræðum, tómsundur og börn, útivist og hópþróun og vera skráðir í námskeiðið tómsundur og unglingar.

Námskeiðslýsing: Um er að ræða heildstætt nám fræða og vettvangs.

Markmið: Í lok vettvangsnáms hafi nemendur öðlast færni við að tengja saman faglega og hagnýta þekkingu og sýnt fram á hana í leiðarbók. Ennfremur hafi nemendur fengið góða innsýn í starfskyldur tómsundafræðinga og tækifæri til að taka virkan þátt í störfum þeirra.

Viðfangsefni og vinnulag: Í þessu vettvangsnámi er sjónum beint að tveimur meigin þáttum; annars vegar þáttöku nemenda af störfum tómsundafræðinga. Nemendur dvelja á vettvangsstað í um það bil sex vikur samkvæmt nánari skilgreiningu á stundaskrá. Nemendur taka virkan þátt í vinnu tómsundafræðinga á vettvangsstað í samræmi við kennsluáætlun leiðbeinenda, sem miðar að því að kynna þá þjónustu sem veitt er á vettvangsstað sem og starfshætti. Auk þess felur kennsluáætlun í sér tækifæri til heimsókna á aðra þjónustustaði. Nemendur haldi leiðarbók um vettvangsnámið í samræmi við þær kröfur sem birtast í kennsluáætlun leiðbeinenda.

Lokið/ólókið - byggt á umsögn og mati leiðbeinenda um frammistöðu á vettvangsstað og mati á leiðarbók.

TÓŠ403G • Viðburða- og verkefnastjórnun • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Halldóra Vanda Sigurgeirsdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur verði hæfari í að skipuleggja, undirbúa, framkvæma og meta stóra og litla viðburði á vettvangi frítímans. Að nemendur kynnist verkefnastjórnun og mikilvægi hennar í nútíma samfélagi, ekki síst í tómsundastarfi. **Markmið:** Að nemendur verði hæfari í að skipuleggja, undirbúa, framkvæma og meta stóra og litla viðburði á vettvangi frítímans. Að nemendur kynnist verkefnastjórnun og mikilvægi hennar í nútíma samfélagi, ekki síst í tómsundastarfi.

Inntak / viðfangsefni: Megináhersla er lögð á að nemendur undirbúi, framkvæmi og meti einn stóran viðburð á vettvangi frítímans, ásamt því að undirbúa móttöku nýnema við Kennaraháskóla Íslands.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður, verkefni og undirbúningur og framkvæmd viðburða. Að móttökuverkefninu vinna allir nemendur saman. Að viðburðinum vinna einn til þrjú nemendur saman að hverju verkefni. Nemendur skipuleggja og móta verkefni í samvinnu við umsjónarmann. Skal í því sambandi tekið mið af aðalmarkmiðum námsins.

Lesefni: Successful event management eftir Anton Shone og Bryn Parry.

Undirbúningur, skipulag, framkvæmd, mat og kynning á tveimur viðburðum, ásamt einu fjölmiðlaverkefni.

TÓŠ501G • Stjórnun og rekstur • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ragnheiður E Stefánsdóttir

Markmið/Markmið

Að nemendur - öðlist hæfni í stjórnun unglingshópa og starfsmanna og geti séð um fjármál og rekstur í tómsundastarfi. Þekki grundvallarhugtök í stjórnunarfræðum, kynnist og geti beitt mismunandi stjórnunaraðferðum við misjafnar aðstæður og með mismunandi hópum. Öðlist þekkingu á helstu grunnatriðum rekstrar, m.a. fjármálastjórnun, fjárhagsáætlanagerð og öðlist þekkingu í stjórnsýslufræðum. Leitast er við að gefa nemendum fræðilega yfirsýn yfir fræðin en megin áhersla er lögð á hagnýta þekkingu á þessu sviði.

Viðfangsefni: Fjallað er um hugtök eins og forysta og stjórnun, leiðtogi og stjórnandi, mismunandi stjórnunarstíla, völd og áhrif, stofnanir og stefnumótun, þátttökustjórnun og hvatningu. Þá verður farið yfir fjármál og rekstur í tómsundastarfi og nemendur þjálfaðir í ýmsum atriðum er því tengjast. Í því samhengi verður fjallað um samhengi tekna og kostnaðar og kynning á grunnatriðum rekstraráætlana. Í því sambandi verður fjallað sérstaklega um áætlanagerð sem stjórnþæki, uppbyggingu fjárhagsáætlunar og eftirlit með áætlunum.

Vinnulag

Í námskeiðinu verða fyrirlestar, vettvangsathugun, hópavinna, umræður og verkefni. Nemendur munu kynna ákveðið viðfangsefni í tíma og einnig munu þeir fá þjálfun í beitingu aðferða með því að gera raunhæfa fjárhagsáætlun. Að lokum verða umræður á WebCT.

Leseefni

Yukl Gary (2006 6th. Ed), Leadership in Organizations. New Jersey: Prentice hall.

Ljósritaðar greinar í hefti sem kennari dreifir.

Fyrsta verkefnið er vettvangsathugun sem gildir 10%. Annað verkefnið er úrdráttur úr námsbók sem gildir 10%. Þriðja verkefnið er kynning á viðfangsefni, gildir 15%. Fjórða verkefnið er ritgerð sem gildir 15%. Fimmta verkefnið er gerð fjárhagsáætlunar eftir raundæmi. Það gildir 20%. Að lokum er það heimapróf sem gildir 20% og þátttaka í tímum og WebCT sem gildir 10%.

TÓŠ502G • Tómsundir og aldraðir • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Þórdís Lóa Þórhallsdóttir

Markmið: Að nemendur

- Kynnist því tómsundastarfi sem sérstaklega er boðið upp á fyrir aldraða á Íslandi
- Efli eigin færni og styrk í að vinna með öldruðum á vettvangi frítímans
- Geti skipulagt og stjórnað tómsundastarfi fyrir aldraða
- Kynnist aðstæðum aldraða á Íslandi í dag
- Kryfji rannsóknir á gildi tómsunda fyrir aldraða
- Þekki til helstu kenninga um öldrun
- Þekki lög og reglugerðir og uppbyggingu þjónustu fyrir þennan aldurshóp.
- Þrói hugmyndir sínar um tómsundastarf fyrir aldraða með því að gera verkefni á vettvangi

Inntak / viðfangsefni: Fjallað verður um kenningar, stefnumörkun, hugmyndafræði, lífsskeiðaþróun og breytingarferli fullorðinsára frá mismunandi sjónarhornum. Farið verður í löggjöf og uppbyggingu þjónustu við aldraða. Gerð verður grein fyrir öldrunarfræðilegum rannsóknum og fjallað um þær þjóðfélagsbreytingar sem orðið hafa og áhrif þeirra á þjónustu við aldraða. Áhersla er á tómsundir, virkni, forvarnarstarf og þátttöku aldraða í stjórnun og skipulagningu þjónustunnar.

Vinnulag: Fyrirlestrar, verkefni, umræður, vettvangsheimsóknir og þátttaka í skipulagningu og stýringu félagsstarfs.

Viðtöl, skipulagning viðburða, málstofa og próf.

TÓŠ601G • Tómsunda- og félagsmálafræði • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Halldóra Vanda Sigurgeirsdóttir Lektor

Forkröfur: Að nemendur hafi lokið þeim námskeiðum sem teljast til tómsundafræðinnar, samtals 35 einingar og séu skráðir í námskeiðin vettvangsnám: dýpkun á sviði og lokaverkefni til B.A. prófs. Forkröfur: Að nemendur hafi lokið þeim námskeiðum sem teljast til tómsundafræðinnar, samtals 35 einingar og séu skráðir í námskeiðin vettvangsnám: dýpkun á sviði og lokaverkefni til B.A. prófs.

Námskeiðslýsing: Námskeiðið er samofið námskeiðinu vettvangsnám: dýpkun á sviði og lokaverkefni til B.A. prófs.

Markmið: Í lok námskeiðs skulu nemendur hafa:

- Synt fram á þekkingu og færni í ljósi þeirrar dýpkunar sem nemendur völdu.
- Öðlast þekkingu og færni til þess að hrinda heildaráætlun í framkvæmd.
- Orðið betur meðvitaðir um helstu forsendur árangursríkrar samvinnu í ljósi starfsskyldna tómsundafræðinga.
- Öðlast fræðilega þekkingu á tilgangi mats og öðlast leikni við að meta árangur á heildrænan sem einstaklingsmiðaðan hátt.
- Öðlast fræðilega þekkingu á einkennum þróunar- og umbótastarfs sem og leikni við að vinna slík verkefni.
- Öðlast fræðilega þekkingu á eðli og aðferðum starfsþróunar.
- Tileinkað sér þær forsendur er felast í undirbúningi og framkvæmd markvissrar fræðslu, leiðsagnar og miðlunar.

Viðfangsefni

Nemendur velja sér svið sem þeir hafa áhuga á að dýpka sig á. Má þar nefna tómsundir og börn, unglingar eða aldraðir, tómsundir fyrir fatlaða, útivist og hóppróun og listir og sköpun. Nemendur gera heildaráætlun á því sviði sem þeir velja sér og velja einnig starfsstað í vettvangsnámi út frá því. Innihald heildaráætlunar er athugað með hliðsjón af skilgreindum viðmiðum. Fjallað verður um framkvæmda- og matsþátt þessa vinnuferils m.t.t. undirbúnings og skipulags. Litið verður sérstaklega á leiðir við að meta gæði og árangur starfseminnar. Jafnframt verður leiðsagnar- og ráðgjafarþætti starfsins sérstakur gaumur gefinn með áherslu á helstu samstarfshópa. Áhersla verður lögð á að dýpka þekkingu nemenda á fræðilegum forsendum þróunarstarfs. Í því samhengi læra nemendur að skipuleggja og útfæra þróunaverkefni. Fjallað verður um eðli og mikilvægi markvissrar fræðslu og fjölbreytilegrar miðlunar. Ennfremur fá nemendur tækifæri til þess að þróa eigið starf.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður, hópavinna, þátttaka í málþingum og einstaklingsleiðsögn. Viðfangsefni námskeiðsins eru útfærð að hluta til á vettvangi í tengslum við val nemenda. Jafnframt fá nemendur þjálfun á námskeiðinu til þess að ræða viðfangsefni sín í lokaverkefni til B.A. gráðu á fræðilegan og gagnrýnin hátt á til þess gerðum rannsóknarmálstofum. Námskeiðinu lýkur með opinberri ráðstefnu þar sem nemendur kynna lokaverkefni sín og ræða helstu niðurstöður. Nemendur taka virkan þátt í undirbúningi ráðstefnunnar.

Verkefni tengd vali nemenda í ljósi viðfangsefna námskeiðsins. Verkefni krefjast þess af nemanum að hann beiti þeirri þekkingu og leikni sem hann býr nú yfir miðað við stöðu sína í náminu, fræðilega sem starfstengda. Jafnframt heldur neminn leiðarþók og

Ilestrardagbók. Einnig er þátttaka í málstofum sem og miðlun lokaverkefnis á árlegri ráðstefnu nemenda hluti af námsmati.

TÓŠ602G • Lokaverkefni til B.A. - prófs • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Halldóra Vanda Sigurgeirsdóttir Lektor

Á síðasta námsári vinna nemendur starfstengt lokaverkefni í ljósi þess sviðs sem þeir völdu að dýpka sig í. Lokaverkefni tengist því námskeiðunum tómsundafræði: dýpkun á sviði og vettvangsnám: dýpkun á sviði. Í því skyni taka nemendur að sér rannsóknar- og þróunarverkefni fyrir væntanlegan starfsvettvang eða fjölbreytileg verkefni að eigin vali. Á síðasta námsári vinna nemendur starfstengt lokaverkefni í ljósi þess sviðs sem þeir völdu að dýpka sig í. Lokaverkefni tengist því námskeiðunum tómsundafræði: dýpkun á sviði og vettvangsnám: dýpkun á sviði. Í því skyni taka nemendur að sér rannsóknar- og þróunarverkefni fyrir væntanlegan starfsvettvang eða fjölbreytileg verkefni að eigin vali.

Nemendum stendur einnig til boða að taka þátt í yfirstandandi rannsóknum á vettvangi. Á lokamisseri námsins, þ.e. sérhæfingarmisseri, er ætlaður tími til vinnu við lokaverkefni. Markmið verkefnis miðast við að nemandi dýpki fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni tengdu völdu sviði og tengi það við framtíðarstarfsvettvang. Form lokaverkefna getur verið með ýmsum hætti.

Í verkefnum sínum skulu nemendur sýna að þeir - geti sett sér raunhæf markmið, - geti afmarkað verkefnið og valið vinnuáferðir með tilliti til markmiðs, - geti rökstutt aðferðir til að afla upplýsinga og beitt gagnrýnu mati á heimildir og kenningar, - kunni að beita rökum í framsetningu, - hafi vald á skýrri framsetningu efnis og faglegum frágangi, - hafi gott vald á íslensku máli.

TÓŠ603G • Vettvangsnám II • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Halldóra Vanda Sigurgeirsdóttir Lektor

Forkröfur: Að nemendur hafi lokið þeim námskeiðum sem teljast til tómsundafræðinnar, samtals 35 einingar og séu skráðir í námskeiðin tómsundafræði, dýpkun á sviði og lokaverkefni til B.A. prófs. Forkröfur: Að nemendur hafi lokið þeim námskeiðum sem teljast til tómsundafræðinnar, samtals 35 einingar og séu skráðir í námskeiðin tómsundafræði, dýpkun á sviði og lokaverkefni til B.A. prófs.

Markmið:

Að nemendur:

- fái tækifæri til að æfa færni og móta viðhorf í ljósi þeirrar grunn- og hagnýtu þekkingar sem þeir hafa nú fengið og þróa eigin starfskenningu og fagvitund í kjölfar þeirrar reynslu
- fái dýpri skilning og sýn á ábyrgð og skyldur tómsundafræðinga í starfi nú og í náinni framtíð
- fái tækifæri til virkrar þátttöku í öllum þeim þáttum er felast í starfi tómsundafræðinga með sérstaka áherslu á stjórnun, skipulag, framkvæmd og þróun heildrænnar starfsemi og þjónustu. Einnig er áhersla lögð á fræðslu og leiðsagnarhlutverk tómsundafræðinga. Leiðbeinendur leggja fram einstaklingsbundna kennsluáætlun fyrir nemann í samráði við umsjónarmann þar sem þeir skilgreina markmið, efnistöð, aðferðir og kröfur. Nemar fá tækifæri til að hafa áhrif á áherslur áætlunarinnar í samræmi við áhuga, reynslu og þarfir. Í því skyni eru nemar beðnir um í samliggjandi námskeiði að greina þá þætti starfsins sem þeir bera hvað mestan hvíðboga við að axla og hvattir til að miðla þeim upplýsingum á fyrsta samráðsfundi með sínum leiðbeinenda. Nemendur vinna leiðarbók í formi greinargerða samkvæmt kennsluáætlun og verkefnalýsingu leiðbeinenda. Áhersla leiðarbókar er á úrvinnslu þeirra þátta námsins er lúta að ábyrgð og skyldum tómsundafræðinga í starfi, svo og hugmyndafræði starfsins. Þá skipuleggur og útfærir neminn valin viðfangsefni í námskeiðinu tómsundafræði: dýpkun á sviði. Jafnframt sækir hann reglulegar málstofur og leiðsagnartíma með umsjónarmanni og kennurum námsins þar að lútandi.

Viðfangsefni og vinnulag:

Á þessu misseri fá nemendur tækifæri til sérhæfingar innan starfssviðs tómsundafræðinga. Nemendur velja sér starfsstað til að starfa við í vettvangsnámi og jafnframt velja nemendur lokaverkefni á sama sviði. Lögð er áhersla á virka þátttöku í öllum þeim þáttum er felast í starfi tómsundafræðinga með sérstakri áherslu á stjórnun, skipulag, framkvæmd og þróun heildrænnar starfsemi og þjónustu. Einnig er áhersla lögð á fræðslu og leiðsagnarhlutverk tómsundafræðinga. Leiðbeinendur leggja fram einstaklingsbundna kennsluáætlun fyrir nemann í samráði við umsjónarmann þar sem þeir skilgreina markmið, efnistöð, aðferðir og kröfur. Nemar fá tækifæri til að hafa áhrif á áherslur áætlunarinnar í samræmi við áhuga, reynslu og þarfir. Í því skyni eru nemar beðnir um í samliggjandi námskeiði að greina þá þætti starfsins sem þeir bera hvað mestan hvíðboga við að axla og hvattir til að miðla þeim upplýsingum á fyrsta samráðsfundi með sínum leiðbeinenda. Nemendur vinna leiðarbók í formi greinargerða samkvæmt kennsluáætlun og verkefnalýsingu leiðbeinenda. Áhersla leiðarbókar er á úrvinnslu þeirra þátta námsins er lúta að ábyrgð og skyldum tómsundafræðinga í starfi, svo og hugmyndafræði starfsins. Þá skipuleggur og útfærir neminn valin viðfangsefni í námskeiðinu tómsundafræði: dýpkun á sviði. Jafnframt sækir hann reglulegar málstofur og leiðsagnartíma með umsjónarmanni og kennurum námsins þar að lútandi.

ÞRF001G • Sálfræði fullorðinsára og öldrunar • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ingibjörg H Harðardóttir Lektor

Markmið

Tilgangur þessa námskeiðs er að nemendur öðlist heildarsýn á þroska fullorðins og efri ára.

Í lok námskeiðs skulu nemendur:

- Hafa skilning á og geta gert grein fyrir helstu áhrifavöldum þroska og samverkandi áhrifum þeirra
- Hafa grunnskilning á orsökum og eðli einstaklingsmunar, samfellu í þroska og sveigjanleika þroskaferlisins.
- Þekkja einkenni æviskeiðanna fullorðinsár, miður aldur og efri ár, ásamt helstu breytingum sem eiga sér stað á hverju þeirra.
- Gera sér grein fyrir þeim hlutverkum sem fólk mætir á ólíkum æviskeiðum og geti notað þekkingu sína til að efla sjálfa sig og aðra einstaklinga.
- Hafa þekkingu á fræðasviði öldrunar, þeim líkamlegu og sálfélagslegu breytingum sem eiga sér stað á æviskeiðinu og á málefnum aldraðra og þjónustu við þá.
- Geta sýnt sjálfstæð vinnubrögð í umfjöllun sinni um viðfangsefni þroskasálfræðinnar.
- Hafa skilning á mikilvægi árangursríkra samskipta í starfi, eigin samskiptastil og leiðum til að efla hann.

Viðfangsefni

Veigamestu kenningum um þroska verða gerð skil. Fjallað verður um andlegt atgervi, hvað einkennir þroskaða einstaklinga og kynntar kenningar um persónuleikaþroska á þessum æviskeiðum. Fjallað verður um ást, hjónaband og barneignir í fjölbreyttu samfélagi og hvernig hlutverk innan fjölskyldunnar taka breytingum. Einnig verður fjallað um þátt starfs og atvinnu í sjálfsmynd einstaklinga og mikilvægi þess að nýta þann möguleika til að efla eigin þroska. Þroskaþjálfar eiga samskipti við afar fjölbreyttan hóp og því lögð áhersla á að nemendur geri sér grein fyrir mikilvægi árangursríkra samskipta í starfi og í einkalífi og hjálfi upp leiðir til að efla samskipti.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestur, umræðu og verkefnatímum þar sem nemendur fá tækifæri til að ræða námsefnið á gagnrýnn hátt. Þar fá

þeir tækifæri til að dýpka skilning sinn á þeim aldurshópi sem þeir kjósa að sérhæfa sig í og setja námsefnið í faglegt samhengi. Nemendur vinna verkefni sem þeir kynna fyrir samnemendum og ræða. Verkefnið miðast að því að mynda tengsl milli kenninga og vettvangs og er ætlað að virkja nemendur í sjálfstæðum vinnubrögðum og miðlun. Próf og verkefni

PRF101G • Val í þroskaþjálfarafræðum • (10e) • Haust

PRF104G • Þroskasálfræði: allt æviskeiðið • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Margrét Ólafsdóttir Aðjunkt

Markmið

Tilgangur þessa námskeiðs er að nemendur öðlist heildarsýn á þroska einstaklinga allt æviskeiðið.

Inntak / viðfangsefni

Veigamestu kenningum um þroska verða gerð skil, m.a. kenningum um vitrænan þroska, tilfinningaþroska og þróun tilfinningatengsla, kenningum um félagsþroska, þróun sjálfmyndar og siðferðisvitundar, námskenningum og vistfræðilegum kenningum. Þar sem þroskaþjálfar og tómskunda og félagsmálafræðingar starfa við mjög fjölbreyttar aðstæður mun verða lögð áhersla á umfjöllun um áhrif upplýsinga, menningar og félagslegra aðstæðna á þroska. Þá verður einkennum hvers æviskeiðs gerð skil og fjallað um helstu breytingar sem eiga sér stað á hverju æviskeiði og sú umfjöllun tengd starfsvettvangi námsbrautarinnar.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum, umræðu og verkefnatímum þar sem nemendur fá þjálfun í að ræða námsefnið á gagnrýninn hátt.

Nemendur vinna verkefni sem þeir kynna fyrir samnemendum og ræða. Verkefnið miðast að því að mynda tengsl milli kenninga og vettvangs og er ætlað að virkja nemendur í sjálfstæðum vinnubrögðum og miðlun.

Próf og verkefni.

PRF106G • Aðferðafræði rannsókna í félagsvísindum • (10e) • Haust

Umsjónarmaður: Kristín Björnsdóttir

Umsjónarkennari: Guðrún Valgerður Stefánsdóttir Lektor

Kennari: Kristján Ketill Stefánsson Doktorsnemi

Markmið námskeiðsins er að nemendur fái innsýn í aðferðafræði rannsókna í félagsvísindum. Í lok námskeiðs verði nemendur færir um:

- Að greina á milli mismunandi rannsóknarhefða og aðferða í félagsvísindum og kunni skil á grunnhugtökum og grundvallaratriðum í rannsóknum.
- Að lesa rannsóknir og nýta sér niðurstöður þeirra á gagnrýninn hátt.
- Að framkvæma könnun eða rannsókn á væntanlegum starfsvettvangi.

Viðfangsefni: Í námskeiðinu verður fjallað um grundvallarhugtök í þekkingarfræði og vísindaheimspeki. Þá verður lögð áhersla á síðfræði rannsókna og ýmis síðfræðileg atriði sem sérstaklega tengjast rannsóknum og aðferðafræðilegum álitamálum með viðkvæmum hópum.

Fjallað verður um helstu rannsóknaraðferðir og rannsóknarferlið kynnt. Nemendur rýna í rannsóknir á sínu fræðisviði í því skyni að auka hæfni þeirra til að nýta sér niðurstöður rannsókna og tileinka sér gagnrýnið hugarfar. Í meginhluta námskeiðsins er fjallað um meginatriði lýsandi tölfraði og nokkur hugtök úr ályktunartölfraði. Nemendur fá meðal annars heimaðæmi í tölfraði. Þá verður sjónum beint að rannsóknum á fræðasviði þroskaþjálfara og tómskundafræðinga og þeim aðferðafræðilegu álitamálum í rannsóknum sem upp kunna að koma. Í eiginlegum hluta námskeiðsins verður fjallað um upphaf og þróun þessarar rannsóknarhefðar og helstu aðferðir innan hennar. Sérstök áhersla verður á tengingu við rannsóknir á sviði fötlunarfræða og tómskundafræða. Þar á meðal verða kynntar aðferðir þátttöku- og samvinnurannsóknna en þær hafa á undanförunum árum verið að þróast í rannsóknum með viðkvæmum hópum.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður og verklegir tímar. Jafnframt frá nemendur heimaverkefni og dæmi í tölfraði. Þá gera nemendur viðtalskönnun á vettvangi.

Verkefni (40%) sem felst í eftirtöldum þáttum: rannsóknaráætlun, viðtöl eða vettvangsathugun, úrvinnsla og kynning á niðurstöðum.

Önnur verkefni (10%) Próf (40%).

PRF108G • Tjáning - miðlun - samskipti • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristín Á Ólafsdóttir Aðjunkt

Kennari: Stefán Jökulsson Lektor

Kennari: Þórunn Blöndal

Markmið/Markmið

Þekking:

Að nemendur

- þekki til fræða sem auka skilning á eðli samskipta af ýmsu tagi, lögmálum sem gilda um þau og aðferðum til að gera þau árangursrík og markviss
- þekki einkenni samtala og notagildi þeirra í starfi þroskaþjálfara og tómskundafræðinga
- þekki vinnulag við skrif rannsóknarritgerða og jafnframt aðra kosti við framsetningu og miðlun efnis
- kunni skil á grunnatriðum við ritun erinda eða ræðna og flutning þeirra
- þekki til leikrænnar tjáningar sem aðferðar við að efla tjáningarhæfni, sköpun og samskipti.

Færni

Að nemendur

- geti valið tjáningar- og samvinnuform sem þjónar best samskiptum hverju sinni, t.d. blaðagrein eða samtal
- geti beitt aðferðum við gerð og miðlun efnis, t.d. í ræðu, riti eða á vef, sem vekja áhuga þeirra sem hlusta eða lesa og auðvelda þeim skilning
- geti beitt þekkingu á mismunandi málsniðum og textategundum við eigin skrif
- geti greitt eigin samskipti og annarra í því skyni að bæta þau og efla
- geti samið æfingar í leikrænni tjáningu og stjórnað þeim með hliðsjón af þeim þáttum sem þjálfar á hverju sinni

- geti undirbúið rannsóknarritgerð, unnið úr heimildum og gert grein fyrir niðurstöðum í samræmi við þær reglur sem gilda um slíka ritsmíð.

Viðfangsefni

Nemendur lesa valda kafla úr bókum um efnið og hagnýta sér efni þeirra, ásamt fyrirlestrum og leiðsögn kennara, til að æfa sig í þeirri sköpun, tjáningu og rannsókn sem nefnd hefur verið.

Vinnulag

Námskeiðið er skipulagt með það fyrir augum að tengja saman fræði og framkvæmd á þann veg að nemendur vinni þau verk sem námskeiðið snýst um, ræði saman um reynslu sína af verkefnum og æfingum og læri af henni. Í þessu felst meðal annars rit- og ræðuþjálfun ásamt leikrænni tjáningu.

Nemendur halda verkefnum sínum til haga í rafrænni leiðarabók (portfolio) og þar skrifa þeir einnig um reynslu sína af því að vinna þau. Leiðarabókinni er ætlað að sýna með hvaða hætti nemandi hefur tekist að nýta sér námskeiðið til náms og ígrundunar. Jafnt nemendur sem kennarar leggja mat á námið eins og það birtist í leiðarabókum og því sem fram fer í tímum. Jafnframt er metin frammistaða á miðlun í töluðu máli, meðal annars kjarnaatriðum úr lesefni námskeiðsins. Þá er mat lagt á ígrundun og greiningu nemenda á hluta viðfangsefnanna sem fram fer allt námskeiðstímabilið.

ÞRF109G • Inngangur að fötlunarfræði • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðrún Valgerður Stefánsdóttir Lektor

Markmið:

Í lok námskeiðs skulu nemendur:

Geta gert grein fyrir helstu kenningum og hugmyndum um fötlun.

Hafa grunnþekkingu á fötlunarfræði sem fræðigreinin og tengslum hennar við þroskaþjálfarfræði.

Hafa grunnþekkingu á kenningum um eðlilegt líf og samfélagsþátttöku fatlaðs fólks.

Hafa öðlast þekkingu á stöðu fatlaðra í samfélaginu fyrr og nú og sem og þá þróun sem orðið hefur í málaflökkum fatlaðra.

Þekkja helstu tímamóta rannsóknir á þessu sviði sem og nýjustu rannsóknir.

Hafa grunnþekkingu til þess að tengja hugmyndir og kenningar við líf og aðstæður fatlaðs fólks í samfélaginu.

Viðfangsefni: Í námskeiðinu er fjallað um rætur, upphaf og þróun fötlunarfræða sem fræðigreinar, helstu sjónarhorn innan hennar og tengsl við þroskaþjálfarfræði. Einnig verður fjallað um þá hugmyndafræði sem kennd er við eðlilegt líf og fulla þátttöku. Lögð er áhersla á að tengja fræðilega umfjöllun við starfsvettvang þroskaþjálfara. Þá verður fjallað um sögulega þróun í málaflökkum fatlaðs fólks og stöðu þess í samfélaginu fyrr og nú út frá þeim lausnum sem þjónustukerfi, lög og reglur tilgreina. Sérstök áhersla verður á líf, sögu, aðstæður og reynslu fatlaðs fólks. Þá verða kynntar nýjar íslenskar rannsóknir innan fötlunarfræða og nýjar áherslur í þjónustu við fólk með þroskahömlun í búsetu-, atvinnu-, menntunar- og fjölskyldumálum.

Vinnulag: Fyrirlestrar og umræður. Áhersla er lögð á að nemendur taki þátt í umræðum um eigin viðhorf og skoðanir á ólíkum kenningum og sjónarhornum á fötlun. Jafnframt að nemendur tileinki sér fræðileg vinnubrögð í skrifum og við heimildaleit. Þá kynna nemendur verkefni sín í málstofu.

Lesefni:

Brynhildur Flóvens (2004). Réttarstaða fatlaðra. Reykjavík: Háskólaútgáfan.

Margrét Margeirsdóttir (2001). Fötlun og Samfélag. Reykjavík: Háskólaútgáfan.

Rannveig Traustadóttir (ritstj.) (2003). Fötlunarfræði. Reykjavík: Háskólaútgáfan.

Rannveig Traustadóttir (ritstj.) (2003). Fötlun. Hugmyndir og aðferðir á nýju fræðasviði. Reykjavík: Háskólaútgáfan.

French and Swain (2008). Understanding disability.

Ýmsar erlendar fræðigreinar.

Nemendur vinna verkefni annars vegar um líf og aðstæður fatlaðs fólks og hins vegar um helstu kenningar og sjónarhorn innan fötlunarfræða. Þá lýkur námskeiðinu með heimaprófi.

ÞRF202G • Félagsfræði • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Gestur Guðmundsson Prófessor

Kennari: Guðrún Valsdóttir Aðjúnt

Viðfangsefni:

1. Inngangur að félagsfræði menntunar

Áhersla verður lögð á helstu sjónarhorn félagsfræðinnar á samfélagslegar forsendur uppeldis og skólustarfs, það er grundvallarsýn á tengsl einstaklings og samfélags, sem og kenning um félagsmótun og siðrænt uppeldi. Kynntar verða bæði sigildar félagsfræðikenningar og nútímakenningar Pierre Bourdieu, Ulrich Beck og Anthony Giddens.

2. Félagsfræði velferðarþjónustu

Áhersla verður lögð á félagsfræðilegan skilning á tilurð félagslegra vandamála, hvernig saman fléttast mismunandi lífsaðstæður mismunandi hópa og samfélagslegar skilgreiningar á því hvað eru vandamál. Kynntar verða rannsóknir á mismunandi velferðarkerfum, sem til eru í heiminum í dag.

3. Félagsfræði unglíngameningar

Kynnt verður hvernig hugmyndir og kenningar um unglíngameningu urðu til um miðbik síðustu aldar og hvernig þær hafa þróast síðan. Kynnt verða hugtök eins og jafningjamening, menningarkimar, sköpun í unglíngameningu og frávik, en áhersla á rannsóknir á þróun unglíngameningar á Íslandi og í nágrannalöndum á síðustu árum.

4. Félagsfræði fjölskyldunnar

Fjallað verður um breytt og breytilegt hlutverk fjölskyldna við mismunandi samfélagsþróun og aðstæður, þar á meðal breytt kynjahlutverk og breytt tengsl kynslóða. Áhersla verður lögð á aðstæður fjölskyldna þar sem einstakir eða allir fjölskyldumeðlimir standa höllum fæti í samfélaginu og hvernig stuðningsaðilar koma þá við sögu.

5. Fjölmening og skóli án aðgreiningar

Fjallað verður um félagsfræðikenningar um samþættingu (integration) og samlögun (assimilation), sem og "exclusion"/"inclusion".

Tilraunir til að vinna bug á sundrun og sundurgreiningu samfélagsins, allt frá samheldnihugmyndum Durkheims til samtímahugmynda um fjölmeningu og skóla án aðgreiningar, verða skoðaðar í félagsfræðilegu ljósi.

Vinnulag

Kennslan fer fram í fyrirlestrum og umræðutímum.

Verkefni verða unnin í einstökum námsþáttum, og auk þess er skriflegt próf í lok námskeiðs

ÞRF204G • Sálfræði barnsku og unglingsára • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Margrét Ólafsdóttir Aðjunkt

Kennari: Þjóðbjörg Guðjónsdóttir Lektor

Kennari: Jóhanna Einarisdóttir Lektor

Tilgangur þessa námskeiðs er að nemendur öðlist heildarsýn á þroska barna frá fæðingu og fram á unglingsár og þekki einnig þroska á fósturstigi.

Fjallað verður um helstu þroskasvið barna og unglinga; vitþroska, hreyfiþroska og skynjun, málþroska og máltjáningu, félagsþroska, tilfinningaþroska og þróun tilfinningatengsla. Fjallað verður áhrif uppeldis, menningar og félagslegra aðstæðna á þroska barna og erfða og líkamlegra þátta á ofangreind þroskasvið.

Áhersla verður lögð á gildi sálfræðinnar í uppeldis- og skólasterfi, í umönnun barna og unglinga og á öðrum starfsvettvangi þroskaþjálfara.

Kennsla fer fram í fyrirlestrum, umræðum og verkefnaátimum þar sem nemendur fá þjálfun í að ræða námsefnið á gagnrýnin hátt. Þar fá þeir ennfremur tækifæri til að dýpka skilning sinn og auka þekkingu sína á einkennum barna á mismunandi þroskaákeiðum. Nemendur fá aðstoð við að setja námsefnið í faglegt samhengi þroskaþjálfunar.

Í fyrirlestrum er leitast við að gefa nemendum heildarsýn á þroska barna og unglinga. Verkefnavinna miðast að því að nemendur yfirfæri kenningar yfir á starfsvettvang sinn og er einnig ætlað að virkja nemendur í sjálfstæðum vinnubrögðum og æfa nemendur í að miðla hugsunum sínum og skoðunum.

Heimapróf I, vægi 15%; Heimapróf II, vægi 15%; Ritgerð, vægi 15%; Lokapróf 55%

ÞRF206G • Sálfræði fullorðinsára og öldrunar • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ingibjörg H Harðardóttir Lektor

Markmið

Tilgangur þessa námskeiðs er að nemendur öðlist heildarsýn á þroska fullorðins og efri ára.

Veigamestu kenningum um þroska verða gerð skil. Fjallað verður um andlegt atgervi, hvað einkennir þroskaða einstaklinga og kynntar kenningar um persónuleikaþroska á þessum æviskeiðum. Fjallað verður um ást, hjónaband og barneignir í fjölbreyttu samfélagi og hvernig hlutverk innan fjölskyldunnar taka breytingum. Einnig verður fjallað um þátt starfs og atvinnu í sjálfsmynd einstaklinga og mikilvægi þess að nýta þann möguleika til að efla eigin þroska. Þroskaþjálfar eiga samskipti við afar fjölbreyttan hóp og því lögð áhersla á að nemendur geri sér grein fyrir mikilvægi árangursríkra samskipta í starfi og í einkalífi og þjálfu upp leiðir til að efla samskipti.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum, umræðu og verkefnaátimum þar sem nemendur fá tækifæri til að ræða námsefnið á gagnrýnin hátt. Þar fá þeir tækifæri til að dýpka skilning sinn á þeim aldursþróun sem þeir kjósa að sérhæfa sig í og setja námsefnið í faglegt samhengi.

Nemendur vinna verkefni sem þeir kynna fyrir samnemendum og ræða. Verkefni miðast að því að mynda tengsl milli kenninga og vettvangs og er ætlað að virkja nemendur í sjálfstæðum vinnubrögðum og miðlun.

Próf og verkefni

ÞRF207G • Inngangur að þroskaþjálfarafræðum: Starfsvettvangurinn • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigrún Þuríður Broddadóttir Aðjunkt

Markmið: Markmið:

Í lok námskeiðs skulu nemendur:

- Bera kennsl á helstu lög og reglugerðir sem tengjast málefnum fatlaðra.
- Hafa öðlast þekkingu á réttindum fatlaðs fólks.
- Þekkja helstu viðfangsefni þroskaþjálfara, starfsvettvanginn, starfshlutverk fagstéttarinnar og fá innsýn í almennar starfsskyldur þeirra.
- Hafa öðlast innsýn og skilning á líf fólks með þroskahömlun og hvernig fólkið upplifir sjálft líf sitt og aðstæður.
- Hafa öðlast innsýn í hvernig er að búa á stofnun eða sambýli.

Viðfangsefni: Í námskeiðinu verður farið í helstu lög, reglugerðir og starfsramma sem tengjast störfum þroskaþjálfara. Nemendur fá kynningu á helstu þjónustukerfum í málaflókum fatlaðs fólks. Þeir munu jafnframt kynna störfum þroskaþjálfara og fara í þeim tilgangi í heimsóknir á vettvang. Þá munu nemendur kynna lífi fullorðins fólks með þroskahömlun sem býr á stofnun eða sambýli. Leitast er við að kynna rannsóknir innan fötlunarfræðinnar.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður og verkefnavinna. Hluti vinnunnar í námskeiðinu felst í skipulögðum heimsóknum á stofnun eða sambýli, vettvangsathugunum og viðtölum við fólk með þroskahömlun.

Námsmat byggir á verkefnavinnu. Í verkefnavinnunni er lögð áhersla á að nemendur tileinki sér fræðileg og sjálfstæð vinnubrögð og afla sér gagna á rafrænan hátt (rannsóknir og fræðigreinar).

ÞRF301G • Fatlanir, taugasjúkdómar og geðraskanir • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Solveig Sigurðardóttir Aðjunkt

Kennari: Ingólfur Einarsson

Kennari: Margrét Valdimarsdóttir

Markmið

Í lok námskeiðs skulu nemendur:

Hafa öðlast þekkingu á eðlilegum þroska barna og helstu þáttum sem geta tafið það ferli og leitt til fatlana.

Hafa öðlast fræðilega þekkingu á taugakerfi mannsins, starfsemi þess sem og sjúkdóma sem rekja má til truflunar á því, bæði tauga- og geðsjúkdóma.

Þekkja tengsl og skörun taugasjúkdóma, geðraskanana og fatlana.

Viðfangsefni: Bygging og starfsemi taugakerfisins, allt frá fósturþroska og til fullorðinsára. Fjallað verður ítarlega um orsakir og einkenni fatlana m.a. þroskahömlunar, einhverfu og skyldra fatlana, hreyfihömlunar m.a. heilalömunar, sjónskerðingar og heyrnarskerðingar. Farið yfir grundvallaratriði erfðafræðinnar og nokkrir litninga- og genagallar kynntir. Vandamál fyrirbura verða rædd svo og sértækir erfðeikar sem börn glíma við á sviði málþroska og námsgetu. Augum verður einnig beint að taugasjúkdómum s.s. flogaveiki, og höfuðáverkum. Hegðunar- og tilfinningavandi barna og unglinga verður til umfjöllunar, einkum óvirkni og athyglisbrestur, aðrar hegðunarraskanir auk kvíða- og depurðarraskanana. Sérstaklega verður fjallað um þessi einkenni meðal barna og unglinga með þroskahömlun en einnig fjallað almennt um þau og þá sérstaklega út frá sjónarhorni og starfsvettvangi þroskaþjálfans.

Vinnulag: Fyrirlestrar og verkefnavinna.

ÞRF302G • Siðfræði og fagmennska • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ástríður Stefánsdóttir Dósent

Kennari: Kolbrún Þorbjörg Pálsdóttir

Inntak/viðfangsefni:

Í fyrri hluta námskeiðs er farið í skyldukenningu Kants og Nyttjastefnuna og siðferðileg hugtök eins og sjálfræði, velferð, réttlæti og mannréttindi. Einnig er fjallað um fagmennsku, virðingu fyrir friðhelgi og megin áherslur í vísindasiðfræði. Í Síðari hluta námskeiðs velja nemendur sér viðfangsefni tengt starfssviði sínu til að rannsaka sérstaklega d: fösturrannsóknir, þroskaheftir foreldrar, ofbeldi á stofnunum, jafnrétti til náms.

Vinnulag:

Kennslan byggist á fyrirlestrum frá kennara og nemendum, umræðum og verkefnavinnu. Í byrjun flytur kennari fyrirlestra um fræðilegt efni sem líta má á sem nauðsynlegan grunn til að takast á við þau álitamál sem sérstaklega snúa að starfi þroskaþjálfans. Sérstök áhersla er lögð á umfjöllun um fagmennsku. Í síðari hluta námskeiðs velja nemendur sér ákveðið siðferðilegt vandamál sem snertir starf þroskaþjálfans og rannsaka það sérstaklega. Stýra þá nemendur kennslu með aðstoð kennara. Flytja þeir erindi og stjórna umræðum um það svið sem þeir hafa valið að rannsaka sérstaklega.

Mætingarskylda er í staðlotur.

Namsmat er tvíþætt: Stjórn umræðna á neti og skrifleg skil á verkefni(50%). Skriflegt próf (50%) Nauðsynlegt að ná að lágmarki 5.0 í hvorum hluta námsmats.

ÞRF402G • Vettvangsnám - einstaklingsmiðuð þjónusta • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Jóna Guðbjörg Ingólfssdóttir Aðjunkt

Umsjónarkennari: Kristín Lilliendahl Aðjunkt

Námskeiðslýsing: Námskeiðið er samfið námskeiðinu Þroskaþjálfarafræði og vinnubrögð I (5e). Um er að ræða heildstætt nám fræða og vettvangs.

Markmið: Í lok vettvangsnáms hafi nemendur öðlast færni við að tengja saman faglega og hagnýta þekkingu og sýnt fram á hana í leiðarbók. Ennfremur hafi nemendur fengið góða innsýn í starfsskyldur þroskaþjálfara og tækifæri til að taka virkan þátt í störfum þeirra. Auk þess hafi nemendur fengið víðari sýn á þjónustu við fatlaða með vettvangsheimsóknum og skipulegri fræðslu af hálfu leiðbeinenda. Viðfangsefni og vinnulag: Í þessu vettvangsnámi er sjónum beint að tveimur megin þáttum; annars vegar þátttöku nemenda af störfum þroskaþjálfara og hins vegar gerð og framkvæmd einstaklingsáætlunar sem er verkefni námskeiðsins Þroskaþjálfarafræði og vinnubrögð I. Nemendur dvelja á vettvangsstað í um það bil sex vikur samkvæmt nánari skilgreiningu á stundaskrá. Nemendur taka virkan þátt í vinnu þroskaþjálfara á vettvangsstað í samræmi við kennsluáætlun leiðbeinenda, sem miðar að því að kynna þá þjónustu sem veitt er á vettvangsstað sem og starfshætti. Auk þess felur kennsluáætlun í sér tækifæri til heimsóknna á aðra þjónustustaði. Nemendur haldi leiðarbók um vettvangsnámið í samræmi við þær kröfur sem birtast í kennsluáætlun leiðbeinenda.

Lokið/ólókið - byggt á umsögn og mati leiðbeinenda um frammistöðu á vettvangsstað og mati á leiðarbók.

ÞRF403G • Þroskaþjálfarafræði I: Einstaklingsmiðuð þjónusta • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Jóna Guðbjörg Ingólfssdóttir Aðjunkt

Umsjónarkennari: Kristín Lilliendahl Aðjunkt

Námskeiðið er samfið námskeiðinu Vettvangsnám - einstaklingsmiðuð þjónusta (10e). Um er að ræða heildstætt nám fræða og vettvangs.

Markmið: Í lok námskeiðs skulu nemendur:

- Hafa tileinkað sér viðhorf, þekkingu og notkun fræðilegra hugtaka sem tengjast gerð einstaklingsmiðra áætlana og þekki viðurkennd vinnulíkon sem notuð eru við skipulagningu einstaklingsmiðaðrar þjónustu.
- Hafa öðlast færni til að geta undirbúið og leitt framkvæmd einstaklingsmiðaðrar þjónustu fyrir fatlaða í leikskólum, grunnskólum og annari dagþjónustu í samræmi við opinbera stefnu, fagleg sjónarmið þroskaþjálfara og þau gildi sem fíttunarfræðin byggir á svo sem valdeflingu og sjálfsákvörðunarrétti.
- Geta unnið þjónustumat og einstaklingsmiðaða áætlun í samvinnu við þjónustunotendur, forráðamenn og fagfólk og verið leiðandi í slíku samstarfi.
- Geta hrint áætlun í framkvæmd, metið árangur vinnu sinnar og eigin vinnubrögð.

Inntak / viðfangsefni:

Kennarar eru aðferðir við gerð einstaklingsmiðaðra þjónustuáætlana á grundvelli ríkjandi hugmynda og stefnu í málefnum fatlaðra. Fjallað er um ólíkar leiðir við að meta þroska og færni, upplýsingaöflun, úrvinnslu gagna, markmiðssetningar, leiðir að markmiðum, skráningar á framvindu og árangursmat. Siðferðileg álitamál varðandi markmiðssetningar og aðrar ákvarðanir tengdar gerð og framkvæmd áætlunar eru einnig til skoðunar. Þá eru kenndar aðferðir við að meta eigin vinnubrögð á öllum stigum ferlisins. Sérstök áhersla er á samvinnu við fatlaða þjónustunotendur við gerð einstaklingsmiðaðra áætlana, foreldra/forráðamenn og aðra aðstandendur og hlutverk og vinnubrögð fagteyma.

Vinnulag: Fjarnám: Fyrirlestrar, verkefnavinna og vettvangsheimsóknir í staðnámslotum miðlun efnis, verkefnavinna og samvinna á netinu.

Próf og verkefni.

ÞRF404G • Heilsa og umönnun • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigrún Þuríður Broddadóttir Aðjunkt

Markmið:

Í lok námskeiðs skulu nemendur:

- Hafa öðlast þekkingu á uppbyggingu velferðar- og heilbrigðiskerfisins og hvert beri að sækja viðeigandi þjónustu.
- Hafa öðlast innsýn í hlutverk þroskaþjálfara í daglegu starfi tengt heilsu og umönnun.
- Hafa öðlast þekkingu á algengum heilsufarsvandamálum hjá fíttuðu fólki.

- Verða meðvitaðir um mikilvægi heilsuverndar, heilsueflingar og forvarna.
- Tengja umfjöllun um heilbrigði og heilsueflingu við hugmyndir fötlunarfræðinnar.
- Þekkja til algengustu hjálpartækja.

Viðfangsefni: Í námskeiðinu verður heilbrigðis- og velferðarkerfið kynnt. Fjallað verður um heilbrigði og heilsufar fólks með þroskahömlun og að hvaða þáttum þarf sérstaklega að huga. Fjallað verður um þá hugmyndafræði sem umönnunarhlutverk þroskaþjálfara grundvallast á og hlutverk þeirra skoðað út frá sjálfræði og velferð einstaklingsins. Fjallað verður um undirstöðuatriði almenna umönnunar, heilsuvernd, heilsueflingu, forvarnir og mikilvægi þess að fólk sé meðvitað um eigið heilsufar og fái fræðslu um heilbrigðan lífsstíl. Einnig verður fjallað um sjúkdóma sem geta verið afleiðingar fötlunar eða tengdir ákveðnum fötlunum. Lögð er áhersla á að nemendur skoði efni námskeiðsins í ljósi fötlunarfræðinnar og út frá lífsgæðum.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður og verkefnavinna.

Námsmat byggir á verkefnavinnu. Í verkefna-vinnunni er lögð áhersla á að nemendur tileinki sér fræðileg og sjálfstæð vinnubrögð og affli gagna á rafrænan hátt (rannsóknir og greinar).

ÞRF406G • Tjáskipti í starfi með fötluðum • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Jóna Guðbjörg Ingólfssdóttir Aðjunkt

Kennari: Anna Soffía Óskarsdóttir

Kennari: Sigrún Grendal Magnúsdóttir

Markmið:

Að nemendur öðlist þekkingu á þeim helstu tjáskiptaleiðum sem notaðar eru með fötluðu fólki og fræðunum sem að baki þeim liggja.

Í lok námskeiðs skulu nemendur:

- Þekkja mismundandi tjáskiptaleiðir sem miða að bættri tjáskiptafærni þeirra sem búa við skerðingu s.s. tákni með tali og gýmsar myndrænar tjáskiptaaðferðir og kerfi.
- Hafa kynnst ýmsum öðrum aðferðum sem reynst hafa vel til eflingar félags- og samskiptafærni fatlaðs fólks.
- Þekkja mismunandi kennslulíkon sem þróuð hafa verið með hliðsjón af mismunandi aðferðum fyrir mismunandi notendahópa og þann fræðagrund sem þau byggja á.
- Þekkja bæði einfaldan og tæknilegan tjáskiptahjálparbúnað sem nýttist bæði í leik og starfi.

Inntak / viðfangsefni:

Nemendur fá kennslu í að nota tákni með tali, ýmis myndakerfi s.s. PCS myndir og Blisstáknmálið. Einnig verður TEACCH hugmyndafræðin, PECS tjáskiptaaðferðin og Karlstadslíkanið kynnt. Gerð verður grein fyrir hvernig aðlaga má umhverfið til að auka sjálfstæði í samskiptum og félagslegri þátttöku. Viðeigandi tölvuforrit verða kynnt ásamt einföldum hjálparbúnaði.

Vinnulag:

Kennsla fer fram í fyrirlestrum, umræðum og verkefnavinnu. Leitast verður við að gefa nemendum tækifæri til að sjá þær aðferðir sem eru til umfjöllunar notaðar annað hvort á myndbandsupptökum eða með vettvangsheimsóknum.

Námsmat byggist á verkefnavinnu á námskeiðstímanum. Ná þarf lágmarkseinkunn í öllum verkefnum.

ÞRF501G • Þroskaþjálfarafræði II: fagmennska, heildræn þjónusta og vinnubrögð • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Vilborg Jóhannsdóttir Lektor

Markmið:

Í lok námskeiðs skulu nemendur hafa:

Tileinkað sér viðhorf, þekkingu og færni sem þörf er á við skipulag, framkvæmd og mat á heildrænni þjónustu fyrir fatlaða.

Dýpkað þekkingu sína á almennum kenningum um fagmennsku og fagvitund og orðið meðvitaðri um fagleg sjónarmið og undirliggjandi fræðasvið eigin starfskenningar og starfsviðmiða.

Öðlast innsýn í íslenska velferðarkerfið, þær hugmyndir sem liggja því til grundvallar, þróun þess og stöðu, samhliða skilningi á þróun mannréttinda í ljósi starfshlutverks þroskaþjálfara.

Sýnt fram á þekkingu og skilning á þeim viðmiðum, opinberum sem sértækum sem leggja þarf til grundvallar allri nútímaþjónustu við fatlaða, sérstaklega þau viðmið sem þroskaþjálfar þurfa að hafa að leiðarljósi við skipulag og framkvæmd þjónustu sem og í réttindagæsluhlutverki sínu.

Öðlast þekkingu á þeim fræðilegu þáttum er felast í ferli skipulagðra vinnubragða með tilliti til heildaráætlanagerðar.

Sýnt fram á þekkingu og færni í stefnumótun, markmiðsetningu og skilgreiningu á inntaki og leiðum við heildaráætlanagerð á vettvangi þroskaþjálfunar.

Sýnt fram á þekkingu og skilning á útfærslu heildaráætlunar í formi einstaklingsmiðaðrar þjónustu.

Öðlast þekkingu og leikni við að skipuleggja og undirbúa eigin námsáætlun fyrir valið kjörsvið með áherslu á fræðilega dýpkun og fagleg vinnubrögð.

Viðfangsefni: Fjallað um faglegt hlutverk þroskaþjálfara við þróun, skipulagningu og útfærslu heildrænnar og fjölbættrar þjónustu sem tekur mið af opinberum kröfum um gæði og faglegu sjónarmiði fagstettarinnar og svarar einstaklingsbundnum þörfum hins fatlaða. Í þessu samhengi verður lögð áhersla á að gefa nemendum heildstæða sýn á velferðarkerfið og meginþætti þess, sýnbreytileika og þróun samfélagsgerða, og heildræna sýn á lagaumhverfi í anda nútíma hugmyndafræði í málefnum fatlaðra. Fjallað verður um baráttuhreyfingar fatlaðs fólks og þróun mannréttinda. Sérstök áhersla verður lögð á löggjöf á sviði félagsþjónustu, málefna fatlaðra og barnaverndar í ljósi starfsskyldna þroskaþjálfara. Fjallað verður um stjórnsýslu þessara þátta velferðarkerfisins, m.a. með hliðsjón af stjórnsýslulögum annars vegar og meginreglna í faglegum vinnubrögðum hins vegar. Þannig verður t.d. fjallað um tilkynningaskyldu fagstétta í barnaverndarmálum, um málsmeðferð og stuðningsúræði á vettvangi ríkis og sveitarfélaga auk einstakra flokka barnaverndarmála svo sem vanrækslu, ofbeldi, áhættuhegðun barns osfrv. Innlend sem alþjóðleg stefnumörkun verður skoðuð. Rætt um gildi heildaráætlanagerðar og gerð þróunarverkefna við skipulag og útfærslu á þjónustu. Eðli þjónustunnar er skilgreint og hverjum þætti, svo sem búsetu, atvinnu, skóla/leikskóla, tómsundum og annarri dagþjónustu gerð sérstök skil með tilliti til heildaráætlanagerðar. Jafnframt verður lögð áhersla á ráðgjafar-, fræðslu- og réttindagæsluhlutv

Nemendur vinna 5 verkefni í ljósi markmiða námskeiðsins og leggja þannig grunn að kjörsviðstengdu vali. Jafnframt vinna þeir starfsgæta leiðarþök í formi fræðilegra greinagerða og hugleiðinga.

ÞRF502G • Stjórnun og forysta í velferðarþjónustu • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Þór Garðar Þórarinsson Stundakennari

Markmið:

Í lok námskeiðs skulu nemendur

Hafa öðlast þekkingu og reynslu á helstu forsendum árangursríkrar samvinnu þegar veita skal forystu.

Hafa öðlast þekkingu og færni í nokkrum megináðferðum við stjórnun og forystu í starfi þar sem velferðarþjónusta er veitt.

Hafa öðlast þekkingu og skilning á helstu þáttum þekkingarstjórnunar sem lúta að stjórnun mannaúðs.

Viðfangsefni:

Fjallað verður um nokkur grundvallaratriði sem skapa og viðhalda uppbyggilegu og framsæknu gildismati hjá einstaklingum, hópum og stofnunum. Þátttakendur vega og meta sitt eigið gildismat jafnframt því sem þeir vega og meta gildismat hópsins sem þeir starfa í. Fjallað verður um helstu kenningar á nútímastjórnun, þ.m.t. verkefnastjórnun, árekstrastjórnun, gæðastjórnun, þekkingarstjórnun, stefnumótun, einstaklingsþjálfun og stuðningur, upplýsingamiðlun- tækni, teymisvinnu ásamt aðferðum lærdómsfyrirtækisins. Einnig verður fjallað um inntak og framkvæmd EFQM sjálfsmats fyrir stofnanir og fyrirtæki. Reynt verður að setja þessar kenningar inn í raunverulegt samhengi á starfsvettvangi og reynt að meta styrkleika og veikleika þeirra við framkvæmd. Jafnframt verður farið ítarlega í helstu þætti mannaúðsstjórnunar og þau verkfæri skoðuð sem hún gefur kost á við að gera góðan vinnustað betri.

Vinnulag:

Kennsla fer fram í formi fyrirlestra, hópavinnu og í umræðutímum. Gert er ráð fyrir mikilli virkni nemenda í formi stöðugrar endurspeglunar og ígrundaðrar hugsunar(reflective thinking).

ÞRF503G • Fjölskyldan og samvinna • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ingibjörg H Harðardóttir Lektor

Markmið

Tilgangur þessa námskeiðs er að nemendur öðlist faglega þekkingu og færni í samskiptum við fjölskyldur og samstarfsaðila.

Fjallað verður um fjölskylduna í sögulegu samhengi, hvernig hún ýmist hefur verið upphafin eða gagnrýnd. Breytileg hlutverk fjölskyldunnar og meðlima hennar í gegnum tíðina og í mismundandi menningarheimum eru skoðuð og fjallað er um skörun hlutverka fjölskyldna og ýmissa stofnana samfélagsins. Þroskaþjálfar eru oft í framvarðasveit þessara stofnana og er sérstaklega fjallað um hvernig styrkja megi fjölskyldur til að takast á við verkefni sín. Skoðuð verða hlutverk stuðningsaðila við fjölskyldur og hvað einkennir góðan stuðning. Rýnt verður í samskipti, unnið með viðtalstækni og viðtöl sem vinnutæki.

Vinnulag

Kennslan fer fram í fyrirlestrum, umræðu- og verkefnatímum þar sem nemendur fá tækifæri til að ræða námsefnið á gagnrýnn hátt. Þar fá þeir möguleika á að dýpka skilning sinn á þeim ferlum sem eiga sér stað í samskiptum manna, hvort sem er innan eigin fjölskyldu eða í öðrum samskiptum. Nemendur vinna verkefni sem þeir kynna fyrir samnemendum og ræða. Verkefnið miðast að því að mynda tengsl milli kenninga og vettvangs og er ætlað að virkja nemendur í sjálfstæðum vinnubrögðum og miðlun.

Verkefni.

ÞRF505G • Menning og miðlun í samfélagi fyrir alla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Baldur Hafstað Prófessor

Umsjónarkennari: Þórður Helgason Aðjunkt

Námskeiðinu er ætlað að efla fagstétt þroskaþjálfara og styrkja markhóp þeirra. Í þeirri viðleitni verður lögð stund á markvissa beitingu talaðs máls og lestur og meðferð texta sem stuðlað gætu að jafnrétti í samfélaginu með auknum aðgangi fatlaðs fólks að menningu og menntun.

Fengist verður við texta af ýmsu tagi, t.d. blaðatexta og dagbóskrif, og leitast við að 'þýða' texta á auðskiljanlegt og auðlesib mál.

Þannig verður stuðlað að því að fatlaðir geti tjáð eigin skoðanir.

Þátttakendur í námskeiðinu fá þjálfun í að velja ólíka texta til umfjöllunar og miðlunar með það huga að stuðla að auknum mannréttindum fatlaðs fólks.

Áhersla verður lögð á viðeigandi textaval og textameðferð. Munnlegur flutningur og frásagnir vega hér þungt en einnig gagnýt þjálfun í meðferð ritaðs máls af ýmsu tagi. Þannig munu þátttakendur kynna heppilegum bókmennta- og blaðatextum og fá leiðsögn í því hvernig æskilegt sé að kynna þá.

Í sem stystu máli má segja að námskeiðið veiti hagnýta fræðslu í því sem snýr að miðlun texta í þeim tilgangi að efla sjálfstæði fatlaðs fólks.

ÞRF506G • Leiðsögn og stuðningur við fólk með þroskahömlun í lífi og starfi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Vilborg Jóhannsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Kristín Lillindahl Aðjunkt

Markmið:

Að loknu námskeiði munu nemendur hafa:

- Aukinn skilning og þekkingu á stöðu fólks með þroskahömlun í íslensku samfélagi með áherslu á mennta- og atvinnumál.
- Þekkingu á stefnum og ríkjandi hugmyndafræði á fjölbreytilegum vettvangi í málefnum fólks með þroskahömlun.
- Haldgöða innsýn í stefnu, markmið, hugmyndafræði og leiðir í starfstengdu diplómanámi ætlað fólk með þroskahömlun við þroskaþjálfara- og tómskundadeild á Menntavísindasviði.
- Þekkingu á eðli mentorstarfsins, þeirri ábyrgð og þeim skyldum sem og siðferðilegum kröfum sem því fylgja.
- Hæfni til að mæta námsþörfum einstakra nemenda í starfstengda diplómanáminu innan almennra námskeiða, vinna gegn félagslegum og skipulagslegum hindrunum sem kunna að mæta þeim í námi sem og að styðja þá til fullgildrar þátttöku í skólasamfélaginu.
- Öðlast þekkingu á helstu gildum, viðhorfum og vinnubrögðum sem tengjast námi án aðgreiningar á vettvangi fullorðinsfræðslu og fá þannig tækifæri til að huga eigin viðhorf til margbreytileika í skóla og samfélagi, meðal annars með hliðsjón af námskrá og hugmyndafræði diplómanámsins, menntaþróun í málefnum fatlaðs fólks og mannréttinda almennt.

Viðfangsefni:

Kennsla, stuðningur og félagsleg samskipti við nemendur með þroskahömlun sem stunda starfstengt diplómanám við Þroskaþjálfara- og tómskundadeild á Menntavísindasviði HÍ.

Fjallað verður um nýjar áherslur og nýbreytni í menntamálum þroskahamlaðra, sérstök áhersla lögð á þá hugmyndafræði sem starfstengda diplómunámið byggir á og inntak þess skoðað. Aðferðir við stuðning og kennslu fullorðinna þroskahamlaðra í námi án aðgreiningar kenndar sem og leiðir við að vinna einstaklingsmiðaðar áætlanir með áherslu á stuðning, úrræði, námsaðferðir og námstækni.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, kynningar, fræðslu- og samráðsfundir ásamt vinnu á vettvangi.

Nemendur vinna þrjú einstaklingsverkefni í ljósi markmiða námskeiðs undir leiðsögn umsjónarmanna.

ÞRF507G • Lokaverkefni til B.A. - prófs • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ástríður Stefánsdóttir Dósent

Lokaverkefni á þroskaþjálfabraut. Á síðasta námsári vinna nemendur starfstengt lokaverkefni í ljósi valins kjörsviðs.

Markmið verkefnis miðast við að nemandi dýpki fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni tengdu völdu kjörsviði og tengi það við framtíðarstarfsvettvang.

Í því skyni taka nemendur að sér rannsóknar- og þróunarverkefni fyrir væntanlegan starfsvettvang eða fjölbreytileg verkefni að eigin vali.

Nemendum stendur einnig til boða að taka þátt í yfirstandandi rannsóknum á vettvangi.

Á lokamissari námsins, þ.e. kjörsviðsmisseri, er ætlaður tími til vinnu við lokaverkefni.

Form lokaverkefna getur verið með ýmsum hætti.

ÞRF601G • Vettvangsnám: heildræn þjónusta • (10e) • Vor

Umsjónarmaður: Björg Sigurðardóttir Fulltrúi

Umsjónarkennari: Vilborg Jóhannsdóttir Lektor

Námskeiðið er samofið námskeiðum kjörsviðsmisseris. Um er að ræða heildstætt nám fræða og vettvangs.

Markmið:

Í lok námskeiðs skulu nemendur hafa:

Fengið tækifæri til að æfa færni og móta viðhorf í ljósi þeirrar grunn- og hagnýtu þekkingar sem þeir hafa nú fengið og þróa eigin starfskenningu og fagvitund í kjölfar þeirrar reynslu.

Fengið dýpri skilning og sýn á ábyrgð og skyldur þroskaþjálfara í starfi nú og í náinni framtíð.

Fengið tækifæri til virkrar þátttöku í öllum þeim þáttum er felast í starfi þroskaþjálfara á völdu kjörsviði með sérstakri áherslu á stjórnun, skipulag, framkvæmd og þróun heildrænnar þjónustu, svo og fræðslu og leiðsagnarhlutverk fagstéttarinnar.

Haldið leiðarbók samkvæmt verkefnalýsingu þar sem upplifun af inntaki og útfærslu ofangreindra markmiða birtist í formi greinargerða.

Viðfangsefni og vinnulag:

Á þessu missari fá nemar tækifæri til sérhæfingar innan starfssviðs þroskaþjálfara (þjónustuúrræði/markhópur). Jafnframt er lögð áhersla á virka þátttöku í öllum þeim þáttum er felast í starfi þroskaþjálfara með sérstakri áherslu á stjórnun, skipulag, framkvæmd og þróun heildrænnar þjónustu. Einnig er áhersla lögð á fræðslu og leiðsagnarhlutverk þroskaþjálfara. Leiðbeinendur leggja fram einstaklingsbundna kennsluáætlun fyrir nemann í samráði við umsjónarmann þar sem þeir skilgreina markmið, efnistöð, aðferðir og kröfur. Nemar fá tækifæri til að hafa áhrif á áherslur áætlunarinnar í samræmi við áhuga, reynslu og þarfir. Í því skyni eru nemar beðnir um í samliggjandi námskeiði að greina þá þætti starfsins sem þeir bera hvað mestan hvíðboga við að axla og hvattir til að miðla þeim upplýsingum á fyrsta samráðsfundi með sínum leiðbeinenda. Nemendur vinna leiðarbók í formi greinargerða samkvæmt kennsluáætlun og verkefnalýsingu leiðbeinenda. Áhersla leiðarbókar er á úrvinnslu þeirra þátta námsins er lúta að ábyrgð og skyldum þroskaþjálfara í starfi á völdu kjörsviði, svo og hugmyndafræði starfsins.

ÞRF602G • Þroskaþjálfarafræði III: forysta, þróunarstarf og mat • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Vilborg Jóhannsdóttir Lektor

Markmið: Í lok námskeiðs skulu nemendur hafa:

Sýnt fram á þekkingu og færni við að velja innihald heildaráætlunar í ljósi valins kjörsviðs.

Öðlast þekkingu og færni til þess að hrinda heildaráætlun í framkvæmd í formi einstaklingsmiðaðrar þjónustu.

Orðið betur meðvitaðir um helstu forsendur árangursríkrar samvinnu í ljósi starfsskyldna þroskaþjálfara.

Öðlast fræðilega þekkingu á tilgangi mats og öðlast leikni við að meta árangur á heildrænan sem einstaklingsmiðaðan hátt.

Öðlast fræðilega þekkingu á einkennum þróunar- og umbótastarfs sem og leikni við að vinna slík verkefni.

Öðlast fræðilega þekkingu á eðli og aðferðum starfsþróunar.

Tileinkað sér þær forsendur er felast í undirbúningi og framkvæmd markvissrar fræðslu, leiðsagnar og miðlunar.

Viðfangsefni

Gerð og uppsetning heildaráætlana í ljósi valins kjörsviðs. Innihald heildaráætlunar er athugað með hliðsjón af skilgreindum viðmiðum.

Fjallað verður um framkvæmda- og matsþátt þessa vinnuferils m.t.t. undirbúning og skipulags einstaklingsmiðaðrar þjónustu. Litið verður sérstaklega á leiðir við að meta gæði og árangur heildrænnar sem einstaklingsmiðaðrar þjónustu. Jafnframt verður leiðsagnar- og ráðgjafarþætti starfsins sérstakur gaumur gefinn með áherslu á helstu samstarfshópa. Áhersla verður lögð á að dýpka þekkingu nemnda á fræðilegum forsendum þróunarstarfs. Í því samhengi læra nemendur að skipuleggja og útfæra þróunaverkefni í ljósi valins kjörsviðs.

Fjallað verður um eðli og mikilvægi markvissrar fræðslu og fjölbreytilegrar miðlunar. Farið verður yfir helstu þætti starfsmannahalds, starfsþróunar og gerð kennslu- og simenntunaráætlana. Ennfremur fá nemendur innsýn í helstu þætti í kennslufræði fullorðinna og leiðir til þess að þróa eigið starf.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður, hópvinna, þátttaka í málþingum og einstaklingsleiðsögn. Viðfangsefni námskeiðsins eru útfærð að hluta til á vettvangi í tengslum við valið kjörsvið. Jafnframt fá nemendur þjálfun á námskeiðinu til þess að ræða viðfangsefni sín í lokaverkefni til B.A. gráðu á fræðilegan og gagnrýnin hátt á til þess gerðum rannsóknarmálstofum. Námskeiðinu lýkur með opinberri ráðstefnu þar sem nemendur kynna lokaverkefni sín og ræða helstu niðurstöður í ljósi stöðu mála á völdu kjörsviði. Nemendur taka virkan þátt í undirbúningi ráðstefnunnar.

Námsmat: Kjörsviðstengd verkefni í ljósi viðfangsefna námskeiðsins. Verkefnið krefjast þess af nemanum að hann beiti þeirri þekkingu og leikni sem hann býr nú yfir miðað við stöðu sína í náminu, fræðilega sem starfstengda. Jafnframt heldur neminn leiðarbók. Einnig er þátttaka í málstofum sem og miðlun lokaverkefnis á árligri ráðstefnu nemenda hluti af námsmati.

ÞRF603G • Lokaverkefni til B.A. - prófs • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ástríður Stefánsdóttir Dósent

Lokaverkefni á þroskaþjálfabraut. Á síðasta námsári vinna nemendur starfstengt lokaverkefni í ljósi valins kjörsviðs.

Markmið verkefnis miðast við að nemandi dýpki fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni tengdu völdu kjörsviði og tengi það við framtíðarstarfsvettvang.

Í því skyni taka nemendur að sér rannsóknar- og þróunarverkefni fyrir væntanlegan starfsvettvang eða fjölbreytileg verkefni að eigin vali.

Nemendum stendur einnig til boða að taka þátt í yfirstandandi rannsóknum á vettvangi.

Á lokamisseri námsins, þ.e. kjörsviðsmisseri, er ætlaður tími til vinnu við lokaverkefni. Form lokaverkefna getur verið með ýmsum hætti.

ÞRS101G • Val í þroskaþjálfarafræðum • (10e) • Haust

ÞRS105G • Þroskaálfraði: allt æviskeiðið • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Margrét Ólafsdóttir Aðjunkt

Markmið

Tilgangur þessa námskeiðs er að nemendur öðlist heildarsýn á þroska einstaklinga allt æviskeiðið.

Inntak / viðfangsefni

Veigamestu kenningum um þroska verða gerð skil, m.a. kenningum um vitrænan þroska, tilfinningaþroska og þróun tilfinningatengsla, kenningum um félagsþroska, þróun sjálfsmýndar og siðferðisvitundar, námskenningum og vistfræðilegum kenningum. Þar sem þroskaþjálfar og tómsunda og félagsmálafræðingar starfa við mjög fjölbreyttar aðstæður mun verða lögð áhersla á umfjöllun um áhrif uppeldis, menningar og félagslegra aðstæðna á þroska. Þá verður einkennum hvers æviskeiðs gerð skil og fjallað um helstu breytingar sem eiga sér stað á hverju æviskeiði og sú umfjöllun tengd starfsvettvangi námsbrautarinnar.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum, umræðu og verkefnatímum þar sem nemendur fá þjálfun í að ræða námsefnið á gagnrýnn hátt.

Nemendur vinna verkefni sem þeir kynna fyrir samnemendum og ræða. Verkefnið miðast að því að mynda tengsl milli kenninga og vettvangs og er ætlað að virkja nemendur í sjálfstæðum vinnubrögðum og miðlun.

Próf og verkefni.

ÞRS107G • Starfsnám I • (5e) • Haust

Í námskeiðinu verður lögð megináhersla á að nemendur fái kynningu á ólíkum starfsvettvangi. Í lok námskeiðsins er gert ráð fyrir að nemendur velji sér starfsvettvang sem þeir hafa áhuga á að sérhæfa sig til starfa á. Val þeirra verður haft til hliðsjónar þegar þeim verður útvegaður vettvangsstaður fyrir Starfsnám II.

Þá verður lögð áhersla á samstarf umsjónarkennara og leiðbeinenda á vettvangi við skipulagningu og undirbúning vettvangsnáms.

Markmið:

Að nemendur

- Kynnist ólíkum starfsvettvangi.
- Geri sér grein fyrir á hvaða starfsvettvangi þeir hafa áhuga á að sérhæfa sig.
- Kynnist hagsmunagæslu fatlaðs fólks.
- Þekki hvað felst í réttindum og skyldum á vinnustað.
- Geri sér grein fyrir gildi samskipta á vinnustað.

Viðfangsefni: Nemendur fá kynningu á stafi leikskóla, félagsmiðstöðva og þjónustustofnana fyrir fatlaða. Einnig fá nemendur kynningu á hagsmunagæslu fatlaðs fólks. Fjallað verður um réttindi og skyldur á vinnustað. Þá verður fjallað um viðeigandi framkomu og samskiptareglur á vinnustað. Í umræðutímum verður lögð áhersla á að nemendur fái tækifæri til að miðla upplifun sinni af heimsóknunum.

Vinnulag: Í upphafi námskeiðsins verða fyrirlestrar, hópavinna og umræður í tímum. Nemendur fara síðan í heimsóknir á þrjár ólíkar stofnanir (leikskóla, félagsmiðstöðvar og þjónustustofnanir fyrir fatlaða) og fylgjast með starfinu. Sömuileiðis er möguleiki á að kynna sér sérstaklega hagsmunagæslu fatlaðs fólks.

Leseefni: Efni sem kennarar og leiðbeinendur á vettvangi taka saman.

Námsmat verður einstaklingsbundið, unnið út frá markmiðum sem nemendur setja sér ásamt kennara og leiðbeinenda á vettvangsstað.

Nemendur vinna verkefni í tengslum kynningarnar og vettvangsheimsóknirnar og safna þeim saman í leiðarabók.

ÞRS109G • Aðferðafræði rannsókna í félagsvísindum • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristín Björnsdóttir

Umsjónarkennari: Guðrún Valgerður Stefánsdóttir Lektor

Kennari: Kristján Ketill Stefánsson Doktorsnemi

Markmið námskeiðsins er að nemendur fái innsýn í aðferðafræði rannsókna í félagsvísindum. Í lok námskeiðs verði nemendur færir um:

- Að greina á milli mismunandi rannsóknarhæða og aðferða í félagsvísindum og kunni skil á grunnhugtökum og grundvallaratriðum í rannsóknum.
- Að lesa rannsóknir og nýta sér niðurstöður þeirra á gagnrýnn hátt.
- Að framkvæma könnun eða rannsókn á væntanlegum starfsvettvangi.

Viðfangsefni: Í námskeiðinu verður fjallað um grundvallarhugtök í þekkingarfræði og vísindaheimspeki. Þá verður lögð áhersla á síðfræði rannsókna og ýmis síðfræðileg atriði sem sérstaklega tengjast rannsóknum og aðferðafræðilegum álitamálum með viðkvæmum hópum.

Fjallað verður um helstu rannsóknaraðferðir og rannsóknarferlið kynnt. Nemendur rýna í rannsóknir á sínu fræðsviði í því skyni að auka hæfni þeirra til að nýta sér niðurstöður rannsókna og tileinka sér gagnrýnið hugarfar. Í meginhluta námskeiðsins er fjallað um meginatriði lýsandi tölfræði og nokkur hugtök úr ályktunartölfræði. Nemendur fá meðal annars heimaðæmi í tölfræði. Þá verður sjónum beint að rannsóknum á fræðasviði þroskaþjálfara og tómsundafræðinga og þeim aðferðafræðilegu álitamálum í rannsóknum sem upp kunna að koma. Í eiginlegu hluta námskeiðsins verður fjallað um upphaf og þróun þessarar rannsóknarhæðar og helstu aðferðir innan hennar. Sérstök áhersla verður á tengingu við rannsóknir á sviði fötlunarfræða og tómsundafræða. Þar á meðal verða kynntar aðferðir þátttöku- og samvinnurannsókna en þær hafa á undanföllum árum verið að þróast í rannsóknum með viðkvæmum hópum.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður og verklegir tímar. Jafnframt frá nemendur heimaverkefni og dæmi í tölfræði. Þá gera nemendur viðtalskönnun á vettvangi.

Verkefni (50%) sem felst í eftirtöldum þáttum: rannsóknaráætlun, viðtöl eða vettvangsathugun, úrvinnsla og kynning á niðurstöðum.

Önnur verkefni (10%). Próf (40%).

ÞRS111G • Tjáning - miðlun - samskipti • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristín Á Ólafsdóttir Aðjunkt

Kennari: Stefán Jökulsson Lektor

Kennari: Þórunn Blöndal

Markmið/Markmið

Þekking:

Að nemendur

- þekki til fræða sem auka skilning á eðli samskipta af ýmsu tagi, lögmálum sem gilda um þau og aðferðum til að gera þau árangursrík og markviss
- þekki einkenni samtala og notagildi þeirra í starfi þroskaþjálfara og tómsundafræðinga
- þekki vinnulag við skrif rannsóknarritgerða og jafnframt aðra kosti við framsetningu og miðlun efnis
- kunni skil á grunnatriðum við ritun erinda eða ræðna og flutning þeirra
- þekki til leikrænnar tjáningar sem aðferðar við að efla tjáningarhæfni, sköpun og samskipti.

Færni

Að nemendur

- geti valið tjáningar- og samvinnuform sem þjónar best samskiptum hverju sinni, t.d. blaðagrein eða samtal
- geti beitt aðferðum við gerð og miðlun efnis, t.d. í ræðu, riti eða á vef, sem vekja áhuga þeirra sem hlusta eða lesa og auðvelda þeim skilning
- geti beitt þekkingu á mismunandi málsniðum og textategundum við eigin skrif
- geti greint eigin samskipti og annarra í því skyni að bæta þau og efla
- geti samið æfingar í leikrænni tjáningu og stjórnad þeim með hliðsjón af þeim þáttum sem þjálfari á hverju sinni
- geti undirbúið rannsóknarritgerð, unnið úr heimildum og gert grein fyrir niðurstöðum í samræmi við þær reglur sem gilda um slíka ritsmíð.

Viðfangsefni

Nemendur lesa valda kafla úr bókum um efnid og hagnýta sér efnid þeirra, ásamt fyrirlestrum og leiðsögn kennara, til að æfa sig í þeirri sköpun, tjáningu og rannsókn sem nefnd hefur verið.

Vinnulag

Námskeiðið er skipulagt með það fyrir augum að tengja saman fræði og framkvæmd á þann veg að nemendur vinni þau verk sem námskeiðið snýst um, ræði saman um reynslu sína af verkefnum og æfingum og læri af henni. Í þessu felst meðal annars rit- og ræðuþjálfun ásamt leikrænni tjáningu.

Nemendur halda verkefnum sínum til haga í rafrænni leiðarabók (portfolio) og þar skrifa þeir einnig um reynslu sína af því að vinna þau. Leiðarabókinni er ætlað að sýna með hvaða hætti nemandi hefur tekist að nýta sér námskeiðið til náms og ígrundunar. Jafnt nemendur sem kennarar leggja mat á námið eins og það birtist í leiðarabókum og því sem fram fer í tímum. Jafnframt er metin frammistaða á miðlun í töluðu máli, meðal annars um kjarnaatriði úr lesefni námskeiðsins. Þá er mat lagt á ígrundun og greiningu nemenda á hluta viðfangsefnanna sem fram fer allt námskeiðstímabilið.

ÞRS113G • Tjáning - miðlun - samskipti • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristín Á Ólafsdóttir Aðjunkt

Kennari: Stefán Jökulsson Lektor

Kennari: Þórunn Blöndal

Markmið

Þekking:

Að nemendur

- þekki til fræða sem auka skilning á eðli samskipta af ýmsu tagi, lögmálum sem gilda um þau og aðferðum til að gera þau árangursrík og markviss
- þekki einkenni samtala og notagildi þeirra í starfi þroskaþjálfara og tómsundafræðinga
- þekki vinnulag við skrif rannsóknarritgerða og jafnframt aðra kosti við framsetningu og miðlun efnis
- kunni skil á grunnatriðum við ritun erinda eða ræðna og flutning þeirra
- þekki til leikrænnar tjáningar sem aðferðar við að efla tjáningarhæfni, sköpun og samskipti.

Færni

Að nemendur

- geti valið tjáningar- og samvinnuform sem þjónar best samskiptum hverju sinni, t.d. blaðagrein eða samtal
- geti beitt aðferðum við gerð og miðlun efnis, t.d. í ræðu, riti eða á vef, sem vekja áhuga þeirra sem hlusta eða lesa og auðvelda þeim skilning
- geti beitt þekkingu á mismunandi málsniðum og textategundum við eigin skrif
- geti greint eigin samskipti og annarra í því skyni að bæta þau og efla
- geti samið æfingar í leikrænni tjáningu og stjórnad þeim með hliðsjón af þeim þáttum sem þjálfari á hverju sinni
- geti undirbúið rannsóknarritgerð, unnið úr heimildum og gert grein fyrir niðurstöðum í samræmi við þær reglur sem gilda um slíka ritsmíð.

Viðfangsefni

Nemendur lesa valda kafla úr bókum um efnid og hagnýta sér efnid þeirra, ásamt fyrirlestrum og leiðsögn kennara, til að æfa sig í þeirri sköpun, tjáningu og rannsókn sem nefnd hefur verið.

Vinnulag

Námskeiðið er skipulagt með það fyrir augum að tengja saman fræði og framkvæmd á þann veg að nemendur vinni þau verk sem námskeiðið snýst um, ræði saman um reynslu sína af verkefnum og æfingum og læri af henni. Í þessu felst meðal annars rit- og ræðuþjálfun ásamt leikrænni tjáningu.

Nemendur halda verkefnum sínum til haga í rafrænni leiðarabók (portfolio) og þar skrifa þeir einnig um reynslu sína af því að vinna þau. Leiðarabókinni er ætlað að sýna með hvaða hætti nemandi hefur tekist að nýta sér námskeiðið til náms og ígrundunar. Jafnt nemendur sem kennarar leggja mat á námið eins og það birtist í leiðarabókum og því sem fram fer í tímum. Jafnframt er metin frammistaða á miðlun í töluðu máli, meðal annars kjarnaatriðum úr lesefni námskeiðsins. Þá er mat lagt á ígrundun og greiningu nemenda á hluta

viðfangsefnanna sem fram fer allt námskeiðstímabilið.

ÞRS114G • Inngangur að fötlunarfræði • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðrún Valgerður Stefánsdóttir Lektor

Kennari: Kristín Björnsdóttir

Markmið: Markmið:

Í lok námskeiðs skulu nemendur:

Geta gert grein fyrir helstu kenningum og hugmyndum um fötlun.

Hafa grunnþekkingu á fötlunarfræði sem fræðigreini og tengslum hennar við þroskaþjálfastarfið.

Hafa grunnþekkingu á kenningum um eðlilegt líf og samfélagsþátttöku fatlaðs fólks.

Hafa öðlast þekkingu á stöðu fatlaðra í samfélaginu fyrir og nú og sem og þá þróun sem orðið hefur í málaflokkum fatlaðra.

Þekkja helstu tímamóta rannsóknir á þessu sviði sem og nýjustu rannsóknir.

Hafa grunnþekkingu til þess að tengja hugmyndir og kenningar við líf og aðstæður fatlaðs fólks í samfélaginu.

Viðfangsefni: Í námskeiðinu er fjallað um rætur, upphaf og þróun fötlunarfræða sem fræðigreinar, helstu sjónarhorn innan hennar og tengsl við þroskaþjálfastarfið. Einnig verður fjallað um þá hugmyndafræði sem kennd er við eðlilegt líf og fulla þátttöku. Lögð er áhersla á að tengja fræðilega umfjöllun við starfsvettvang þroskaþjálfara. Þá verður fjallað um sögulega þróun í málaflokkum fatlaðs fólks og stöðu þess í samfélaginu fyrir og nú út frá heim lausnum sem þjónustukerfi, lög og reglur tilgreina. Sérstök áhersla verður á líf, sögu, aðstæður og reynslu fatlaðs fólks. Þá verða kynntar nýjar íslenskar rannsóknir innan fötlunarfræða og nýjar áherslur í þjónustu við fólk með þroskahömlun í búsetu-, atvinnu-, menntunar- og fjölskyldumálum.

Vinnulag: Fyrirlestrar og umræður. Áhersla er lögð á að nemendur taki þátt í umræðum um eigin viðhorf og skoðanir á ólíkum kenningum og sjónarhornum á fötlun. Jafnframt að nemendur tileinki sér fræðileg vinnubrögð í skrifum og við heimildaleit. Þá kynna nemendur verkefni sín í málstofu.

Lesefni:

Brynhildur Flóvens (2004). Réttarstaða fatlaðra. Reykjavík: Háskólaútgáfan.

Margrét Margeirsdóttir (2001). Fötlun og Samfélag. Reykjavík: Háskólaútgáfan.

Rannveig Traustadóttir (ritstj.) (2003). Fötlunarfræði. Reykjavík: Háskólaútgáfan.

Rannveig Traustadóttir (ritstj.) (2006). Fötlun: Hugmyndir og aðferðir á nýju fræðasviði. Reykjavík: Háskólaútgáfan.

Ýmsar erlendar fræðigreinar.

Nemendur vinna verkefni annars vegar um líf og aðstæður fatlaðs fólks og hins vegar um helstu kenningar og sjónarhorn innan fötlunarfræða. Þá lýkur námskeiðinu með heimaprófi.

ÞRS202G • Starfsnám II - 5e • (5e) • Vor

-

ÞRS203G • Félagsfræði • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Gestur Guðmundsson Prófessor

Kennari: Guðrún Valsdóttir Aðjúnt

Viðfangsefni:

1. Inngangur að félagsfræði menntunar

Áhersla verður lögð á helstu sjónarhorn félagsfræðinnar á samfélagslegar forsendur uppeldis og skólustarfs, það er grundvallarsýn á tengsl einstaklings og samfélags, sem og kenningar um félagsmótun og siðrænt uppeldi. Kynntar verða bæði sigildar félagsfræðikenningar og nútímakenningar Pierre Bourdieu, Ulrich Beck og Anthony Giddens.

2. Félagsfræði velferðarþjónustu

Áhersla verður lögð á félagsfræðilegan skilning á tilurð félagslegra vandamála, hvernig saman fléttast mismunandi lífsaðstæður mismunandi hópa og samfélagslegar skilgreiningar á því hvað eru vandamál. Kynntar verða rannsóknir á mismunandi velferðarkerfum, sem til eru í heiminum í dag.

3. Félagsfræði unglíngamenningar

Kynnt verður hvernig unglíng hugmyndir og kenningar um unglíngamenningu urðu til um miðbik síðustu aldar og hvernig þær hafa þróast síðan. Kynnt verða hugtök eins og jafningjamening, menningarkimar, sköpun í unglíngamenningu og frávik, en áhersla á rannsóknir á þróun unglíngamenningar á Íslandi og í nágrannalöndum á síðustu árum.

4. Félagsfræði fjölskyldunnar

Fjallað verður um breytt og breytilegt hlutverk fjölskyldna við mismunandi samfélagsþróun og aðstæður, þar á meðal breytt kynjahlutverk og breytt tengsl kynslóða. Áhersla verður lögð á aðstæður fjölskyldna þar sem einstakir eða allir fjölskyldumeðlimir standa höllum fæti í samfélaginu og hvernig stuðningsaðilar koma þá við sögu.

5. Fjölmening og skóli án aðgreiningar

Fjallað verður um félagsfræðikenningar um samþættingu (integration) og samlögun (assimilation), sem og "exclusion"/"inclusion".

Tilraunir til að vinna bug á sundrung og sundurgreiningu samfélagsins, allt frá samheldnihugmyndum Durkheims til samtímahugmynda um fjölmeningu og skóla án aðgreiningar, verða skoðaðar í félagsfræðilegu ljósi.

Vinnulag

Kennslan fer fram í fyrirlestrum og umræðutímum.

Verkefni verða unnin í einstökum námsþáttum, og auk þess er skriflegt próf í lok námskeiðs

ÞRS207G • Sálfræði bernsku og unglingsára • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Margrét Ólafsdóttir Aðjúnt

Kennari: Þjóðbjörg Guðjónsdóttir Lektor

Kennari: Jóhanna Einarsdóttir Lektor

Markmið

Tilgangur þessa námskeiðs er að nemendur öðlist heildarsýn á þroska barna frá fæðingu og fram á unglingsár og þekki einnig þroska á fósturstigi.

Í lok námskeiðs skulu nemendur:

- Hafa skilning á og geta gert grein fyrir helstu áhrifavöldum í þroska barna og unglunga og samverkandi áhrifum þeirra.
- Hafa grunnskilning á orsökum og eðli einstaklingsmunar og sveigjanleika þroskaferlisins.
- Þekkja almennan þroska barna og unglunga og þekkja lítillega helstu frávik í þroska.
- Hafa staðgóða þekkingu á helstu þroskasviðum barna og unglunga; vitþroska, hreyfiþroska og skynjun, málþroska og máltjáningu, félagsþroska, tilfinningaþroska og þróun tilfinningatengsla og þróun sjálfsmyndar, siðferðisvitundar og kynimyndar.
- Geta beitt kenningum um þroska barna og unglunga á starfsvettvangi.
- Geta sýnt sjálfstæð vinnubrögð í umfjöllun sinni um viðfangsefni þroskaálfraðinnar.

Viðfangsefni

Farið verður dýpra í veigamestu kenningar um þroska barna og unglunga en gert var í inngangskúrsi. Fjallað verður um áhrif erfða og líkamlegra þátta og áhrif uppeldis, menningar og félagslegra aðstæðna á þroska barna á ofangreindum sviðum. Áhersla verður lögð á gildi sálfræðinnar í uppeldis- og skólustarfi, í umönnun barna og unglunga og á öðrum starfsvettvangi þroskaþjálfara.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum, umræðum og verkefnatímum þar sem nemendur fá þjálfun í að ræða námsefnið á gagnrýnn hátt. Þar fá þeir ennfremur tækifæri til að dýpka skilning sinn og auka þekkingu sína á einkennum barna á mismunandi þroskaálfum. Nemendur fá aðstoð við að setja námsefnið í faglegt samhengi þroskaþjálfunar.

Í fyrirlestrum er leitast við að gefa nemendum heildarsýn á þroska barna og unglunga. Verkefnavinna miðast að því að nemendur yfirfæri kenningar yfir á starfsvettvang sinn og er einnig ætlað að virkja nemendur í sjálfstæðum vinnubrögðum og æfa nemendur í að miðla hugsunum sínum og skoðunum.

Próf og verkefni

ÞRS208G • Sálfræði fullorðinsára og öldrunar • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ingibjörg H Harðardóttir Lektor

Markmið

Tilgangur þessa námskeiðs er að nemendur öðlist heildarsýn á þroska fullorðins- og efri ára.

Veigamestu kenningum um þroska verða gerð skil. Fjallað verður um andlegt atgervi, hvað einkennir þroskaða einstaklinga og kynntar kenningar um persónuleikaþroska á þessum æviskeiðum. Fjallað verður um ást, hjónaband og barneignir í fjölbreyttu samfélagi og hvernig hlutverk innan fjölskyldunnar taka breytingum. Einnig verður fjallað um þátt starfs og atvinnu í sjálfsmynd einstaklinga og mikilvægi þess að nýta þann möguleika til að efla eigin þroska. Þroskaþjálfar eiga samskipti við afar fjölbreyttan hóp og því lögð áhersla á að nemendur geri sér grein fyrir mikilvægi árangursríkra samskipta í starfi og í einkalífi og þjálfu upp leiðir til að efla samskipti.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum, umræðu og verkefnatímum þar sem nemendur fá tækifæri til að ræða námsefnið á gagnrýnn hátt. Þar fá þeir tækifæri til að dýpka skilning sinn á þeim aldurshópi sem þeir kjósa að sérhæfa sig í og setja námsefnið í faglegt samhengi.

Nemendur vinna verkefni sem þeir kynna fyrir samnemendum og ræða. Verkefni miðast að því að mynda tengsl milli kenninga og vettvangs og er ætlað að virkja nemendur í sjálfstæðum vinnubrögðum og miðlun.

Próf og verkefni

ÞRS209G • Inngangur að þroskaþjálfarafræðum: Starfsvettvangurinn • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigrún Þuríður Broddadóttir Aðjunkt

Markmið:

Í lok námskeiðs skulu nemendur:

- Bera kennsl á helstu lög og reglugerðir sem tengjast málefnum fatlaðra.
- Hafa öðlast þekkingu á réttindum fatlaðs fólks.
- Þekkja helstu viðfangsefni þroskaþjálfara, starfsvettvanginn, starfshlutverk fagstéttarinnar og fá innsýn í almennar starfsskyldur þeirra.
- Hafa öðlast innsýn og skilning á líf fólks með þroskahömlun og hvernig fólkið upplifir sjálft líf sitt og aðstæður.
- Hafa öðlast innsýn í hvernig er að búa á stofnun eða sambýli.

Viðfangsefni: Í námskeiðinu verður farið í helstu lög, reglugerðir og starfsramma sem tengjast störfum þroskaþjálfara. Nemendur fá kynningu á helstu þjónustukerfum í málaflökkum fatlaðs fólks. Þeir munu jafnframt kynna störfum þroskaþjálfara og fara í þeim tilgangi í heimsóknir á vettvang. Þá munu nemendur kynna lífi fullorðins fólks með þroskahömlun sem býr á stofnun eða sambýli. Leitast er við að kynna rannsóknir innan fötlunarfræðinnar.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður og verkefnavinna. Hluti vinnunnar í námskeiðinu felst í skipulögðum heimsóknum á stofnun eða sambýli, vettvangsathugunum og viðtölum við fólk með þroskahömlun.

Námsmat er byggt á verkefnavinnu. Í verkefnavinnunni er lögð áhersla á að nemendur tileinki sér fræðileg og sjálfstæð vinnubrögð og afli sér gagna á rafrænan hátt (rannsóknir og fræðigreinar).

ÞRS210G • Starfsnám II - 10e • (10e) • Vor

-

ÞRS302G • Siðfræði og fagmennska • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ástríður Stefánsdóttir Dósent

Inntak/viðfangsefni:

Í fyrri hluta námskeiðs er farið í skyldukenningu Kants og Nyttastefnuna og siðferðileg hugtök eins og sjálfræði, velferð, réttlæti og mannréttindi. Einnig er fjallað um fagmennsku, virðingu fyrir friðhelgi og megin áherslur í vísindasiðfræði. Í Síðari hluta námskeiðs velja nemendur sér viðfangsefni tengt starfssviði sínu til að rannsaka sérstaklega d: fösturrannsóknir, þroskaheftir foreldrar, ofbeldi á stofnunum, jafnrétti til náms.

Vinnulag:

Kennslan byggist á fyrirlestrum frá kennara og nemendum, umræðum og verkefnavinnu. Í byrjun flytur kennari fyrirlestra um fræðilegt

efni sem líta má á sem nauðsynlegan grunn til að takast á við þau álitamál sem sérstaklega snúa að starfi þroskajálfans. Sérstök á hersla er lögð á umfjöllun um fagmennsku. Í síðari hluta námskeiðs velja nemendur sér ákveðið siðferðilegt vandamál sem snertir starf þroskajálfans og rannsaka það sérstaklega. Stýra þá nemendur kennslu með aðstoð kennara. Flytja þeir erindi og stjórna umræðum um það svið sem þeir hafa valið að rannsaka sérstaklega. Mætingarskylda er í seinni hluta námskeiðsins. Skriflegt próf (50%) ásamt fyrirlestri, stjórn umræðna og skrifleg skil á verkefni(50%).

ÞRS303G • Fatlanir, taugasjúkdómar og geðraskanir • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Solveig Sigurðardóttir Aðjunkt

Kennari: Ingólfur Einarsson

Kennari: Margrét Valdimarsdóttir

Markmið Markmið

Í lok námskeiðs skulu nemendur:

- Hafa öðlast þekkingu á eðlilegum þroska barna og helstu þáttum sem geta tafið það ferli og leitt til fatlana.
- Hafa öðlast fræðilega þekkingu á taugakerfi mannsins, starfsemi þess sem og sjúkdóma sem rekja má til truflunar á því, bæði tauga- og geðsjúkdóma.
- Þekkja tengsl og skörun taugasjúkdóma, geðraskanana og fatlana.

Viðfangsefni: Bygging og starfsemi taugakerfisins, allt frá fósturþroska og til fullorðinsára. Fjallað verður ítarlega um orsakir og einkenni fatlana m.a. þroskahömlunar, einhverfu og skyldra fatlana, hreyfihömlunar m.a. heilalömunar, sjónskerðingar og heymarskerðingar. Farið yfir grundvallaratriði erfðafræðinnar og nokkrir litninga- og genagallar kynntir. Vandamál fyrirbura verða rædd svo og sértækir erfiðleikar sem börn glíma við á sviði málþroska og námsgetu. Augum verður einnig beint að taugasjúkdómum s.s. flogaveiki, heilablöðfalli og höfuðáverkum. Hegðunar- og tilfinningavandi barna og unglinga verður til umfjöllunar, einkum ofvirkni og athyglisbrestur, aðrar hegðunarraskanir auk kvíða- og depurðarraskanana. Sérstaklega verður fjallað um þessi einkenni meðal barna og unglinga með þroskahömlun en einnig fjallað almennt um þau og þá sérstaklega út frá sjónarhorni og starfsvettvangi þroskajálfans.

Vinnulag: Fyrirlestrar og verkefnavinna.

Bækur: Mark L. Batshaw: Children with disabilities. Paul H. Brookes útgáfu-fyrirtæki, 6. útgáfa 2007.

Philip Barker: Basic Child Psychiatry, Blackwell útgáfu-fyrirtæki, 7. útgáfa 2004.

Fjölrit um taugakerfið og taugasjúkdóma tekið saman af Sigurði Thorlacius, lækni.

Glósur og ítarefni á heimasíðu námskeiðsins í Uglu og WebCt.

ÞRS304G • Val þvert á brautir - Starfstengt diplómanám • (5e) • Haust

-

ÞRS305G • Starfsnám III • (5e) • Haust

-

ÞRS306G • Siðfræði og fagmennska • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Ástríður Stefánsdóttir Dósent

Inntak/viðfangsefni:

Í fyrri hluta námskeiðs er farið í skyldukenningu Kants og Nyttjastefnuna og siðferðileg hugtök eins og sjálfræði, velferð, réttlæti og mannréttindi. Einnig er fjallað um fagmennsku, virðingu fyrir friðhelgi og megin áherslur í vísindasiðfræði. Í Síðari hluta námskeiðs velja nemendur sér viðfangsefni tengt starfssviði sínu til að rannsaka sérstaklega d: fósturrannsóknir, þroskaheftir foreldrar, ofbeldi á stofnunum, jafnrétti til náms.

Vinnulag:

Kennslan byggist á fyrirlestrum frá kennara og nemendum, umræðum og verkefnavinnu. Í byrjun flytur kennari fyrirlestra um fræðilegt efni sem líta má á sem nauðsynlegan grunn til að takast á við þau álitamál sem sérstaklega snúa að starfi þroskajálfans. Sérstök á hersla er lögð á umfjöllun um fagmennsku. Í síðari hluta námskeiðs velja nemendur sér ákveðið siðferðilegt vandamál sem snertir starf þroskajálfans og rannsaka það sérstaklega. Stýra þá nemendur kennslu með aðstoð kennara. Flytja þeir erindi og stjórna umræðum um það svið sem þeir hafa valið að rannsaka sérstaklega.

Leseefni:

1 Rachel, J. 1997. Stefnur og straumar í siðfræði. Siðfræðistofnun. Háskólaútgáfan, Reykjavík.

2 Vilhjálmur Árnason. 1993. Siðfræði lífs og dauða. Erfiðar ákvarðanir í heilbrigðisþjónustu. Rannsóknarstofnun í siðfræði. Háskóli Íslands, Reykjavík.

3. Ástríður Stefánsdóttir og Vilhjálmur Árnason. 2004. Sjálfræði og aldraðir. Háskólaútgáfan, Reykjavík. (SoA)

3. Siðfræði, ljósrit, þroskajálfabraut. Safn greina um siðfræði tengt þroskajálfastarfinu og nokkrir bókarkafli, Bóksala KHI

Mætingarskylda er í seinni hluta námskeiðsins.

Skriflegt próf ásamt fyrirlestri, stjórn umræðna og skrifleg skil á verkefni.

ÞRS401G • Vettvangsnám - einstaklingsmiðuð þjónusta • (10e) • Vor

Umsjónarmaður: Björg Sigurðardóttir Fulltrúi

Umsjónarkennari: Jóna Guðbjörg Ingólfssdóttir Aðjunkt

Umsjónarkennari: Kristín Lillindahl Aðjunkt

Námskeiðslýsing: Vettvangsnámið er samofið námskeiðinu Þroskajálfraeði I: Einstaklingsmiðuð þjónusta (10e). Um er að ræða heildstætt nám fræða og vettvangs. Vettvangstímabilið er á síðari hluta misserisins. Nemendur taka þátt í störfum þroskajálfa og fá faglega leiðsögn og fræðslu. Jafnframt eru unnin verkefni á vettvangsstað sem tengjast námskeiðinu Þroskajálfraeði I:

Einstaklingsmiðuð þjónusta

Markmið: Í lok vettvangsnáms hafi nemendur öðlast færni við að tengja saman fræðilega og hagnýta þekkingu og sýnt fram á hana m.a. í leiðarabók og við gerð einstaklingsáætlunar. Ennfremur hafi nemendur fengið góða innsýn í starfsskyldur þroskajálfa og fengið víðari sýn

á þjónustu við fatlaða með vettvangsheimsóknum og skipulegri fræðslu af hálfu leiðbeinenda.

Viðfangsefni og vinnulag: Sjónur er beint að tveimur megin þáttum; annars vegar þátttöku nemenda í störfum þroskaþjálfara og hins vegar gerð og framkvæmd einstaklingsáætlunar sem er verkefni námskeiðsins Þroskaþjálfarafræði I: Einstaklingsmiðuð þjónusta, en leyst á vettvangstímanum á vettvangsstað.

Nemendur dvelja á vettvangsstað í um það bil sex vikur samkvæmt nánari skilgreiningu á stundaskrá. Í vettvangsnáminu taka nemendur virkan þátt í vinnu þroskaþjálfara á vettvangsstað í samræmi við kennsluáætlun leiðbeinanda. Miðað er að því að kynna ítarlega innra starf viðkomandi stofnunar, þá þjónustu sem hún veitir ásamt þeirri hugmyndafræði og lagalegum ramma sem hún starfar eftir. Auk þess skapar leiðbeinandinn tækifæri til heimsókna á aðra þjónustustaði.

Nemendur halda leiðarþókum vettvangsnámið í samræmi við þær kröfur sem birtast í kennsluáætlun leiðbeinenda ásamt því að gera einstaklingsáætlun sem er verkefni námskeiðsins Þroskaþjálfarafræði I: Einstaklingsmiðuð þjónusta.

Lokið/ólókið - byggt á umsögn og mati leiðbeinenda um frammistöðu á vettvangsstað og mati á leiðarþókum.

ÞRS402G • Þroskaþjálfarafræði I: Einstaklingsmiðuð þjónusta • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Jóna Guðbjörg Ingólfssdóttir Aðjunkt

Umsjónarkennari: Kristín Lilliendahl Aðjunkt

Námskeiðslýsing: Námskeiðið er samofið námskeiðinu Vettvangsnám - einstaklingsmiðuð þjónusta (5e). Um er að ræða heildstætt nám fræða og vettvangs. Námskeiðslýsing: Námskeiðið er samofið námskeiðinu Vettvangsnám - einstaklingsmiðuð þjónusta (5e). Um er að ræða heildstætt nám fræða og vettvangs.

Markmið: Í lok námskeiðs skulu nemendur:

- Hafa tileinkað sér viðhorf, þekkingu og notkun fræðilegra hugtaka sem tengjast gerð einstaklingsmiðra áætlana og þekki viðurkennd vinnulíkön sem notuð eru við skipulagningu einstaklingsmiðaðrar þjónustu.
- Hafa öðlast færni til að geta undirbúið og leitt framkvæmd einstaklingsmiðaðrar þjónustu fyrir fötluð börn og ungmenni í leikskólum, grunnskólum og annarri dagþjónustu í samræmi við opinbera stefnu, fagleg sjónarmið þroskaþjálfara og þau gildi sem fötlunarfræðin byggir á svo sem valdeflingu og sjálfsákvörðunarrétti.
- Geta unnið þjónustumat og einstaklingsmiðaða áætlun í smvinnu við þjónustunotendur, forráðamenn og fagfólk og verið leiðandi í slíku samstarfi.
- Geta hrint áætlun í framkvæmd, metið árangur vinnu sinnar og eigin vinnubrögð.
- Geta beitt viðtalstækni, upplýsingatækni og gagnalæsi til upplýsingaöflunar, úrvinnslu upplýsinga, túlkun og framsetningu varðandi einstaklingsmiðaða þjónustu.

Inntak / viðfangsefni:

Ríkjandi hugmyndafræði um skóla án aðgreiningar og opinber stefna í menntamállum og þjónustu við fatlaða er lögð til grundvallar við undirbúning einstaklingsáætlanagerðar.

Fjallað er um ólíkar leiðir við athugun og mat, gerð grein fyrir eðli og gerð prófana á þroska og færni, kennd vinnubrögð við notkun viðtala við upplýsingaöflun, gagnagreiningu og úrvinnslu gagna m.t.t. markmiðssetninga. Þá er sérstök áhersla á samvinnu við fötluð börn og ungmenni, foreldra/forráðamenn þeirra og annað fagfólk.

Fjallað er um val á markmiðum, framsetningu og rökstuðning og skoðaðar aðferðir við að setja markmið með tilliti til ólíkra viðfangsefna. Síðferðilegar hliðar markmiðssetninga eru einnig til umfjöllunar og samstarf við foreldra og forráðamenn undirstrikað þar um.

Undirbúningur kennslu og þjálfunar svo sem skipulagning umhverfis, gagnagerð og val á viðeigandi aðferðum er kenndur ásamt fjölbreyttum aðferðum við skráningar og mat.

Að lokum er fjallað um hvernig hægt er að meta eigin vinnubrögð, þróun þeirra og árangur á markvissan hátt.

Vinnulag: Staðnám: Fyrirlestrar, verkefnavinna, vettvangsheimsóknir og formleg kynning á verkefnum.

Fjarnám: Fyrirlestrar, verkefnavinna og vettvangsheimsóknir í staðnámslotum miðlun efnis, verkefnavinna og samvinna á netinu.

Próf og verkefni.

ÞRS403G • Heilsa og umönnun • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigrún Þuríður Broddadóttir Aðjunkt

Markmið:

Í lok námskeiðs skulu nemendur:

- Hafa öðlast þekkingu á uppbyggingu velferðar- og heilbrigðiskerfisins og hvert beri að sækja viðeigandi þjónustu.
- Hafa öðlast innsýn í hlutverk þroskaþjálfara í daglegu starfi tengt heilsu og umönnun.
- Hafa öðlast þekkingu á algengum heilsufarsvandamálum hjá fötluðu fólki.
- Verða meðvitaðir um mikilvægi heilsuverndar, heilsuefningar og forvarna.
- Tengja umfjöllun um heilbrigði og heilsuefningu við hugmyndir fötlunarfræðinnar.
- Þekkja til algengustu hjálpartækja.

Viðfangsefni: Í námskeiðinu verður heilbrigðis- og velferðarkerfið kynnt. Fjallað verður um heilbrigði og heilsufar fólks með þroskahömlun og að hvaða þáttum þarf sérstaklega að huga. Fjallað verður um þá hugmyndafræði sem umönnunarhlutverk þroskaþjálfara grundvallast á og hlutverk þeirra skoðað út frá sjálfræði og velferð einstaklingsins. Fjallað verður um undirstöðuatriði almenna umönnunar, heilsuvernd, heilsuefningu, forvarnir og mikilvægi þess að fólk sé meðvitað um eigið heilsufar og fái fræðslu um heilbrigðan lífsstíl. Einnig verður fjallað um sjúkdóma sem geta verið afleiðingar fötlunar eða tengdir ákveðnum fötlunum. Lögð er áhersla á að nemendur skoði efni námskeiðsins í ljósi fötlunarfræðinnar og út frá lífsgæðum.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður og verkefnavinna.

Námsmat er byggt á verkefnavinnu. Í verkefna-vinnunni er lögð áhersla á að nemendur tileinki sér fræðileg og sjálfstæð vinnubrögð og afli gagna á rafrænan hátt (rannsóknir og greinar).

ÞRS404G • Val þvert á brautir - Starfstengt diplómanám • (5e) • Vor

-

ÞRS405G • Starfsnám IV - 5e • (5e) • Vor

-

ÞRS406G • Tjáskipti í starfi með fötluðum • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Jóna Guðbjörg Ingólfssdóttir Aðjunkt

Kennari: Anna Soffía Óskarsdóttir

Kennari: Sigrún Grendal Magnúsdóttir

Markmið:

Að nemendur fái innsýn í helstu íhlutunarleiðir og aðlögun náttúrulegs umhverfis að þörfum fatlaðra barna.

Í lok námskeiðs skulu nemendur:

Þekkja mismundandi tjáskiptaleiðir sem miða að bættri tjáskiptafærni þeirra sem búa við skerðingu s.s. tákni með tali og markvissa notkun myndrænna benditákna.

Hafa kynnst ýmsum öðrum aðferðum sem reynst hafa vel til eflingar félagsfærni og sjálfstæðis fatlaðra barna.

Þekkja mismunandi kennslulíkon sem þróuð hafa verið með hliðsjón af mismunandi aðferðum fyrir mismunandi notendahópa og þann fræðagrunn sem þau byggja á.

Þekkja bæði einfaldan og tæknilegan hjálparbúnað sem nýtist bæði í leik og starfi.

Inntak / viðfangsefni:

Nemendur fá kennslu í að nota tákni með tali, ýmis myndakerfi s.s. PCS myndir og Blisstáknmálið. Einnig verður TEACCH hugmyndafræðin, PECS tjáskiptaaðferðin og Karlstadslíkanið kynnt. Farið verður í grunnatriði snemmtækrar atferlisíhlutunar. Gerð verður grein fyrir mikilvægi góðs aðgengis í umhverfinu og hvernig megi aðlaga umhverfið til að auka sjálfstæði og almenna þátttöku fatlaðra barna. Jafnframt verða viðeigandi tölvuforrit kynnt ásamt einföldum tæknibúnaði.

Vinnulag:

Kennsla fer fram í fyrirlestrum, umræðum og verkefnaáttum. Leitast verður við að gefa nemendum tækifæri til að sjá þær aðferðir sem eru til umfjöllunar notaðar annað hvort á myndbandsupptökum eða með vettvangsheimsóknun.

Verkefni og próf

ÞRS409G • Starfsnám IV - 10e • (10e) • Vor

-

ÞRS501G • Þroskaþjálfarafræði II: fagmennska, heildræn þjónusta og vinnubrögð • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Vilborg Jóhannsdóttir Lektor

Markmið:

Í lok námskeiðs skulu nemendur hafa:

Tileinkað sér viðhorf, þekkingu og færni sem þörf er á við skipulag, framkvæmd og mat á heildrænni þjónustu fyrir fatlaða.

Dýpkað þekkingu sína á almennum kenningum um fagmennsku og fagvitund og orðið meðvitaðri um fagleg sjónarmið og undirliggjandi fræðasvið eigin starfskenningar og starfsviðmiða.

Öðlast innsýn í íslenska velferðarkerfið, þær hugmyndir sem liggja því til grundvallar, þróun þess og stöðu, samhliða skilningi á þróun mannréttinda í ljósi starfshlutverks þroskaþjálfara.

Sýnt fram á þekkingu og skilning á þeim viðmiðum, opinberum sem sértækum sem leggja þarf til grundvallar allri nútímaþjónustu við fatlaða, sérstaklega þau viðmið sem þroskaþjálfar þurfa að hafa að leiðarljósi við skipulag og framkvæmd þjónustu sem og í réttindagæsluhlutverki sínu.

Öðlast þekkingu á þeim fræðilegu þáttum er felast í ferli skipulagðra vinnubragða með tilliti til heildaráætlanagerðar.

Sýnt fram á þekkingu og færni í stefnumótun, markmiðssetningu og skilgreiningu á inntaki og leiðum við heildaráætlanagerð á vettvangi þroskaþjálfunar.

Sýnt fram á þekkingu og skilning á útfærslu heildaráætlunar í formi einstaklingsmiðaðrar þjónustu.

Öðlast þekkingu og leikni við að skipuleggja og undirbúa eigin námsáætlun fyrir valið kjörsvið með áherslu á fræðilega dýpkun og fagleg vinnubrögð.

Viðfangsefni: Fjallað um faglegt hlutverk þroskaþjálfara við þróun, skipulagningu og útfærslu heildrænnar og fjölbættrar þjónustu sem tekur mið af opinberum kröfum um gæði og faglegu sjónarmiði fagstéttarinnar og svarar einstaklingsbundnum þörfum hins fatlaða. Í þessu samhengi verður lögð áhersla á að gefa nemendum heildstæða sýn á velferðarkerfið og meginþætti þess, síbreytileika og þróun samfélagsgerða, og heildræna sýn á lagaumhverfi í anda nútímahugmyndafræði í málefnum fatlaðra. Fjallað verður um baráttuhreyfingar fatlaðs fólks og þróun mannréttinda. Sérstök áhersla verður lögð á löggjöf á sviði félagsþjónustu, málefna fatlaðra og barnaverndar í ljósi starfsskyldna þroskaþjálfara. Fjallað verður um stjórnsýslu þessara þátta velferðarkerfisins, m.a. með hliðsjón af stjórnsýslulögum annars vegar og meginreglna í faglegum vinnubrögðum hins vegar. Þannig verður t.d. fjallað um tilkynningaskyldu fagstétta í barnaverndarmálum, um málsmeðferð og stuðningsúræði á vettvangi ríkis og sveitarfélaga auk einstakra flokka barnaverndarmála svo sem vanrækslu, ofbeldi, áhættuhegðun barns osfrv. Innlend sem alþjóðleg stefnumörkun verður skoðuð. Rætt um gildi heildaráætlanagerðar og gerð þróunarverkefna við skipulag og útfærslu á þjónustu. Eðli þjónustunnar er skilgreint og hverjum þætti, svo sem búsetu, atvinnu, skóla/leikskóla, tómsundum og annarri dagþjónustu gerð sérstök skil með tilliti til heildaráætlunagerðar. Jafnframt verður lögð áhersla á ráðgjafar-, fræðslu- og réttindagæsluhlut

Nemendur vinna 5 verkefni í ljósi markmiða námskeiðsins og leggja þannig grunn að kjörsviðstengdu vali. Jafnframt vinna þeir starfstengda leiðarþókni í formi fræðilegra greinagerða og hugleiðinga.

ÞRS502G • Stjórnun og forysta í velferðarþjónustu • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Þór Garðar Þórarinsson Stundakennari

Markmið:

Í lok námskeiðs skulu nemendur

Hafa öðlast þekkingu og reynslu á helstu forsendum árangursríkrar samvinnu þegar veita skal forystu.

Hafa öðlast þekkingu og færni í nokkrum megináðferðum við stjórnun og forystu í starfi þar sem velferðarþjónusta er veitt.

Hafa öðlast þekkingu og skilning á helstu þáttum þekkingarstjórnunar sem lúta að stjórnun mannaúðs.

Viðfangsefni:

Fjallað verður um nokkur grundvallaratriði sem skapa og viðhalda uppbyggilegu og framsæknu gildismati hjá einstaklingum, hópum og stofnunum. Þátttakendur veга og meta sitt eigið gildismat jafnframt því sem þeir veга og meta gildismat hópsins sem þeir starfa í. Fjallað verður um helstu kenningar í nútímastjórnun, þ.m.t. verkefnastjórnun, árekstrastjórnun, gæðastjórnun, þekkingarstjórnun, stefnumótun, einstaklingsþjálfun og stuðningur, upplýsingamiðlun- tækni, teymisvinnu ásamt aðferðum lærdómsfyrirtækisins. Einnig verður fjallað um inntak og framkvæmd EFQM sjálfs mats fyrir stofnanir og fyrirtæki. Reynt verður að setja þessar kenningar inn í raunverulegt samhengi á starfsvettvangi og reynt að meta styrkleika og veikleika þeirra við framkvæmd. Jafnframt verður farið ítarlega í helstu þætti mannaússtjórnunar og þau verkfæri skoðuð sem hún gefur kost á við að gera góðan vinnustað betri.

Vinnulag:

Kennsla fer fram í formi fyrirlestra, hópavinnu og í umræðutímum. Gert er ráð fyrir mikilli virkni nemenda í formi stöðugrar endurspeglunar og igrundaðrar hugsunar(reflective thinking).

ÞRS503G • Fjölskyldan og samvinna • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ingibjörg H Harðardóttir Lektor

Markmið

Tilgangur þessa námskeiðs er að nemendur öðlist faglega þekkingu og færni í samskiptum við fjölskyldur og samstarfsaðila. Fjallað verður um fjölskylduna í sögulegu samhengi, hvernig hún ýmist hefur verið upphafin eða gagnrýnd. Breytileg hlutverk fjölskyldunnar og meðlima hennar í gegnum tíðina og í mismundandi menningarheimum eru skoðuð og fjallað er um skörun hlutverka fjölskyldna og ýmissa stofnana samfélagsins. Þroskaþjálfar eru oft í framvarðasveit þessara stofnana og er sérstaklega fjallað um hvernig styrkja megi fjölskyldur til að takast á við verkefni sín. Skoðuð verða hlutverk stuðningsaðila við fjölskyldur og hvað einkennir góðan stuðning. Rýnt verður í samskipti, unnið með viðtalstækni og viðtöl sem vinnutækni.

Vinnulag

Kennslan fer fram í fyrirlestrum, umræðu- og verkefnatímum þar sem nemendur fá tækifæri til að ræða námsefnið á gagnrýnn hátt. Þar fá þeir möguleika á að dýpka skilning sinn á þeim ferlum sem eiga sér stað í samskiptum manna, hvort sem er innan eigin fjölskyldu eða í öðrum samskiptum. Nemendur vinna verkefni sem þeir kynna fyrir samnemendum og ræða. Verkefnið miðast að því að mynda tengsl milli kenninga og vettvangs og er ætlað að virkja nemendur í sjálfstæðum vinnubrögðum og miðlun.

Verkefni.

ÞRS508G • Menning og miðlun í samfélagi fyrir alla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Baldur Hafstað Prófessor

Umsjónarkennari: Þórður Helgason Aðjunkt

Námskeiðinu er ætlað að efla fagstétt þroskaþjálfara og styrkja markhóp þeirra. Í þeirri viðleitni verður lögð stund á markvissa beitingu talaðs máls og lestur og meðferð texta sem stuðlað gætu að jafnrétti í samfélaginu með auknum aðgangi fatlaðs fólks að menningu og menntun.

Fengist verður við texta af ýmsu tagi, t.d. blaðatexta og dagbókar skrif, og leitast við að 'þýða' texta á auðskiljanlegt og auðlesíð mál.

Þannig verður stuðlað að því að fatlaðir geti tjáð eigin skoðanir.

Þátttakendur í námskeiðinu fá þjálfun í að velja ólíka texta til umfjöllunar og miðlunar með það huga að stuðla að auknum mannréttindum fatlaðs fólks.

Áhersla verður lögð á viðeigandi textaval og textameðferð. Munnlegur flutningur og frásagnir veга hér þungt en einnig hagnýtt þjálfun í meðferð ritaðs máls af ýmsu tagi. Þannig munu þátttakendur kynna heppilegum bókmennta- og blaðatextum og fá leiðsögn í því hvernig æskilegt sé að kynna þá.

Í sem stystu máli má segja að námskeiðið veiti hagnýta fræðslu í því sem snýr að miðlun texta í þeim tilgangi að efla sjálfstæði fatlaðs fólks.

ÞRS509G • Leiðsögn og stuðningur við fólk með þroskahömlun í lífi og starfi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Vilborg Jóhannsdóttir Lektor

Markmið:

Að loknu námskeiði munu nemendur hafa:

- Aukinn skilning og þekkingu á stöðu fólks með þroskahömlun í íslensku samfélagi með áherslu á mennta- og atvinnumál.
- Þekkingu á stefnum og ríkjandi hugmyndafræði á fjölbreytilegum vettvangi í málefnum fólks með þroskahömlun.
- Haldgöða innsýn í stefnu, markmið, hugmyndafræði og leiðir í starfstengdu diplómanámi ætlað fólki með þroskahömlun við þroskaþjálfara- og tólmundadeild á Menntavísindasviði.
- Þekkingu á eðli mentorstarfsins, þeirri ábyrgð og þeim skyldum sem og siðferðilegum kröfum sem því fylgja.
- Hæfni til að mæta námsþörfum einstakra nemenda í starfstengda diplómanáminu innan almennra námskeiða, vinna gegn félagslegum og skipulagslegum hindrunum sem kunna að mæta þeim í námi sem og að styðja þá til fullgildrar þátttöku í skólasamfélaginu.
- Öðlast þekkingu á helstu gildum, viðhorfum og vinnubrögðum sem tengjast námi án aðgreiningar á vettvangi fullorðinsfræðslu og fá þannig tækifæri til að ihuga eigin viðhorf til margbreytileika í skóla og samfélagi, meðal annars með hliðsjón af námskrá og hugmyndafræði diplómanámsins, menntaþróun í málefnum fatlaðs fólks og mannréttinda almennt.

Viðfangsefni:

Kennsla, stuðningur og félagsleg samskipti við nemendur með þroskahömlun sem stunda starfstengt diplómanám við Þroskaþjálfara- og tólmundadeild á Menntavísindasviði HÍ.

Fjallað verður um nýjar áherslur og nýbreytni í menntamálum þroskahamlaðra, sérstök áhersla lögð á þá hugmyndafræði sem starfstengda diplómunámið byggir á og inntak þess skoðað. Aðferðir við stuðning og kennslu fullorðinna þroskahamlaðra í námi án aðgreiningar kenndar sem og leiðir við að vinna einstaklingsmiðaðar áætlanir með áherslu á stuðning, úrræði, námsaðferðir og námstækni.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, kynningar, fræðslu- og samráðsfundir ásamt vinnu á vettvangi.

Nemendur vinna þrjú einstaklingsverkefni í ljósi markmiða námskeiðs undir leiðsögn umsjónarmanna.

ÞRS601G • Vettvangsnám: heildræn þjónusta • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Vilborg Jóhannsdóttir Lektor

Námskeiðið er samfíð námskeiðum kjörsviðsmissisris. Um er að ræða heildstætt nám fræða og vettvangs.

Markmið:

Í lok námskeiðs skulu nemendur hafa:

Fengið tækifæri til að æfa færni og móta viðhorf í ljósi þeirrar grunn- og hagnýtu þekkingar sem þeir hafa nú fengið og þróa eigin starfskenningu og fagvitund í kjölfar þeirrar reynslu.

Fengið dýpri skilning og sýn á ábyrgð og skyldur þroskaþjálfara í starfi nú og í náinni framtíð.

Fengið tækifæri til virkrar þátttöku í öllum þeim þáttum er felast í starfi þroskaþjálfara á völdu kjörsviði með sérstakri áherslu á stjórnun, skipulag, framkvæmd og þróun heildrænnar þjónustu, svo og fræðslu og leiðsagnarhlutverk fagstéttarinnar.

Haldið leiðarbók samkvæmt verkefnalýsingu þar sem upplifun af inntaki og útfærslu ofangreindra markmiða birtist í formi greinargerða. Viðfangsefni og vinnulag:

Á þessu misseri fá namar tækifæri til sérhæfingar innan starfssviðs þroskaþjálfara (þjónustuúrræði/markhópur). Jafnframt er lögð áhersla á virka þátttöku í öllum þeim þáttum er felast í starfi þroskaþjálfara með sérstakri áherslu á stjórnun, skipulag, framkvæmd og þróun heildrænnar þjónustu. Einnig er áhersla lögð á fræðslu og leiðsagnarhlutverk þroskaþjálfara. Leiðbeinendur leggja fram einstaklingsbundna kennsluáætlun fyrir nemann í samráði við umsjónarmann þar sem þeir skilgreina markmið, efnistöð, aðferðir og kröfur. Namar fá tækifæri til að hafa áhrif á áherslur áætlunarinnar í samræmi við áhuga, reynslu og þarfir. Í því skyni eru namar beðnir um í samliggjandi námskeiði að greina þá þætti starfsins sem þeir bera hvað mestan hvíðboga við að axla og hvattir til að miðla þeim upplýsingum á fyrsta samráðsfundi með sínum leiðbeinenda. Nemendur vinna leiðarbók í formi greinargerða samkvæmt kennsluáætlun og verkefnalýsingu leiðbeinenda. Áhersla leiðarbókar er á úrvinnslu þeirra þátta námsins er lúta að ábyrgð og skyldum þroskaþjálfara í starfi á völdu kjörsviði, svo og hugmyndafræði starfsins.

ÞRS602G • Þroskaþjálfarafræði III: forysta, þróunarstarf og mat • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Vilborg Jóhannsdóttir Lektor

Markmið: Í lok námskeiðs skulu nemendur hafa:

Sýnt fram á þekkingu og færni við að velja innihald heildaráætlunar í ljósi valins kjörsviðs.

Öðlast þekkingu og færni til þess að hrinda heildaráætlun í framkvæmd í formi einstaklingsmiðaðrar þjónustu.

Orðið betur meðvitaðir um helstu forsendur árangursríkrar samvinnu í ljósi starfsskyldna þroskaþjálfara.

Öðlast fræðilega þekkingu á tilgangi mats og öðlast leikni við að meta árangur á heildrænan sem einstaklingsmiðaðan hátt.

Öðlast fræðilega þekkingu á einkennum þróunar- og umbótastarfs sem og leikni við að vinna slík verkefni.

Öðlast fræðilega þekkingu á eðli og aðferðum starfsþróunar.

Tileinkað sér þær forsendur er felast í undirbúningi og framkvæmd markvissrar fræðslu, leiðsagnar og miðlunar.

Viðfangsefni

Gerð og uppsetning heildaráætlana í ljósi valins kjörsviðs. Innihald heildaráætlunar er athugað með hliðsjón af skilgreindum viðmiðum.

Fjallað verður um framkvæmda- og matsþátt þessa vinnuferils m.t.t. undirbúning og skipulags einstaklingsmiðaðrar þjónustu. Litið verður sérstaklega á leiðir við að meta gæði og árangur heildrænnar sem einstaklingsmiðaðrar þjónustu. Jafnframt verður leiðsagnar- og ráðgjafarþætti starfsins sérstakur gaumur gefinn með áherslu á helstu samstarfshópa. Áhersla verður lögð á að dýpka þekkingu nemnda á fræðilegum forsendum þróunarstarfs. Í því samhengi læra nemendur að skipuleggja og útfæra þróunaverkefni í ljósi valins kjörsviðs.

Fjallað verður um eðli og mikilvægi markvissrar fræðslu og fjölbreytilegrar miðlunar. Farið verður yfir helstu þætti starfsmannahalds, starfsþróunar og gerð kennslu- og símenntunaráætlana. Ennfremur fá nemendur innsýn í helstu þætti í kennslufræði fullorðinna og leiðir til þess að þróa eigið starf.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður, hópvinna, þátttaka í málþingum og einstaklingsleiðsögn. Viðfangsefni námskeiðsins eru útfærð að hluta til á vettvangi í tengslum við valið kjörsvið. Jafnframt fá nemendur þjálfun á námskeiðinu til þess að ræða viðfangsefni sín í lokaverkefni til B.A. gráðu á fræðilegan og gagnrýnin hátt á til þess gerðum rannsóknarmálstofum. Námskeiðinu lýkur með opinberri ráðstefnu þar sem nemendur kynna lokaverkefni sín og ræða helstu niðurstöður í ljósi stöðu mála á völdu kjörsviði. Nemendur taka virkan þátt í undirbúningi ráðstefnunnar.

Námsmat: Kjörsviðstengd verkefni í ljósi viðfangsefna námskeiðsins. Verkefnið krefjast þess af nemanum að hann beiti þeirri þekkingu og leikni sem hann býr nú yfir miðað við stöðu sína í náminu, fræðilega sem starfstengda. Jafnframt heldur neminn leiðarbók. Einnig er þátttaka í málstofum sem og miðlun lokaverkefnis á árlegri ráðstefnu nemenda hluti af námsmati.

ÞRS604G • Lokaverkefni til B.A. - prófs • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ástríður Stefánsdóttir Dósent

Lokaverkefni á þroskaþjálfarafræði. Á síðasta námsári vinna nemendur starfstengt lokaverkefni í ljósi valins kjörsviðs.

Markmið verkefnis miðast við að nemandi dýpki fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni tengdu völdu kjörsviði og tengi það við framtíðarstarfsvettvang.

Í því skyni taka nemendur að sér rannsóknar- og þróunarverkefni fyrir væntanlegan starfsvettvang eða fjölbreytileg verkefni að eigin vali. Nemendum stendur einnig til boða að taka þátt í yfirstandandi rannsóknum á vettvangi.

Á lokamisseri námsins, þ.e. kjörsviðsmisseri, er ætlaður tími til vinnu við lokaverkefni.

Form lokaverkefna getur verið með ýmsum hætti.

ÍBH004F • Líkamssamsetning: matsaðferðir og stjórnun hennar • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigurbjörn Árni Arngrímsson Dósent

Markmið:

- Að kynna grundvallaratriði mismunandi líkamssamsetningalíkana og mismunandi matsaðferða á líkamssamsetningu til að nemandinn geti ákvarðað hvernig best sé að mæla líkamssamsetningu við mismunandi aðstæður
- Að sýna fram á hvernig lífstíls-, erfða- eða aldurstengdar breytingar á líkamssamsetningu geta endað í sjúkdómum með áherslu á gangvirkið (mechanism) að baki.
- Að skoða áhrif hreyfingar/æfinga og mataræðisbreytinga á breytingar í líkamssamsetningu
- Að reyna að skilgreina hreyfingarráðleggingarnar/hreyfinguna sem er nauðsynleg til að hindra líkamssamsetningartengda sjúkdóma.

Viðfangsefni:

Líkamssamsetning er mjög mikilvæg og áhugaverð frá sjónarhorni lýðheilsunnar. Þetta námskeið mun leitast við að dýpka skilning á líkamssamsetningu alveg frá kenningum og tæknilegum atriðum líkamssamsetningamælinga til tengingarinnar á milli líkamssamsetningar og sjúkdóma (s.s. offitu, beinþynningu). Að auki munu áhrif hreyfingar, æfinga, og mataræðisbreytinga á líkamssamsetninguna verða könnuð. Verklegr þáttur námskeiðsins mun leitast við að leyfa nemendum að prófa og læra mismunandi aðferðir við að meta líkamssamsetninguna, bæði vettvangsaðferðir og rannsóknarstofuaðferðir. Einnig munu nemendakynningar dýkpa þekkingu nemenda á ákveðnum þáttum tengdum líkamssamsetningu og veita þeim hjálfun í að koma fram og flytja fyrirlestur byggðan á niðurstöðum úr vísindarannsóknum.

Nemendur þreyta próf að loknu námskeiði. Nemendur skila skýrslum úr verklegum æfingum. Nemendur búa til og flyta fyrirlestur.

ÍBH005F • Öldrun og hreyfing • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Erlingur Sigurður Jóhannsson Prófessor

Markmið

- Auka þekkingu og skilning nemenda á áhrif öldrunar á heilsu aldraðra.
- Að skilja viðbrögð og breytingar sem verða við öldrun og hvernig hreyfing hefur áhrif á kerfi líkamans.
- Að átta sig á tengslum hreyfingar aldraðara við líkamsástand og heilsufar.

Viðfangsefni:

Í námskeiðinu er farið ítarlega yfir flestar líffræðilegar sem og lífeðlisfræðilegar breytingar sem verða við öldrun. Skoðuð verða breytingar á helstu kerfum líkamans, s.s. líkamssamsetningu, beinum, vöðvum, hjarta og lungum og hvernig þessar breytingar valda breytingum á styrk, þoli og loftfirtri getu. Fjallað verður um hreyfingu aldraðara og mikilvægi hreyfingar fyrir líkamsástand og heilsufar. Sérstök áhersla verður lögð á að gera grein fyrir tengslum hreyfingar við þrek, holdafar og ýmsa aðra lífstílsþætti hjá öldruðum.

Verkefni, málstofur og próf

ÍBH006F • Lesnámskeið: Fyrirtækjavist/vettvangsnám • (4e) • Haust

Athugið: Ekki er hægt að velja þetta námskeið nema í samráði við leiðsagnarkennara og námsbrautarstjóra.

Markmið: Að kynna starfsemi stofnunar/fyrirtækis sem sinnir heilsuefingu, forvörnum eða meðferð í tengslum við íþróttir- og/eða heilsu.

Viðfangsefni og vinnulag: Nemandi sé virkur þátttakandi í því starfi sem hann kynnir sér undir handleiðslu starfsmanns. Vettvangsstarfið á að standa yfir í minnst tvær vikur, alls 60 klukkustundir. Hlutverk nemenda er að aðstoða við valin störf og taka þátt í hugmyndavinnu og mótun starfsins eftir því sem við verður komið. Jafnframt á nemandi að halda stutt erindi í tengslum við efnið, annað hvort fyrir skjólstæðinga eða starfsfólk.

Lesefni: Kennslubækur og vísindagreinar.

Námsmat: Að loknum vettvangstíma þarf að skrifa stutt fræðilegt mat/skýrslu þar sem stuðst ef við heimildir. Í skýrslunni skal nemandi jafnframt gera grein fyrir starfi sínu á vettvangstímanum.

ÍBH022F • Íþróttir og næring • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Anna Sigríður Ólafsdóttir Lektor

Kennari: Alfons Ramel

Inntak/viðfangsefni

Megináhersla er lögð á orkuefni, hlutverk þeirra og þarfir við mismunandi hjálfun. Einnig verður fjallað um vökvæðing, vítamín, stein- og snefilefni, andoxunarefni og fæðubótarefni í tengslum við hjálfun. Farið verður yfir nýjustu rannsóknir um efnið og takmarkanir og framfarir á stöðu þekkingar á sviðinu skoðaðar. Námskeiðinu er jafnframt ætlað að hjálfa færni nemenda í matseðlagerð og ráðgjöf um mataræði í tengslum við hjálfun.

Markmið að nemendur:

Auki þekkingu sína á hlutverki næringar í hjálfun og áhrifum hennar á árangur í íþróttum.

Fari dýpra í samverkandi áhrif næringar og hreyfingar á heilsufar og hreytti.

Kynnist helstu rannsóknum á sviðinu og geti greint takmarkanir þeirra og framþróun.

Fái hagnýta þekkingu og hjálfun í að nýta þekkinguna við dagleg störf í tengslum við hjálfun.

Tileinki sér hugtök og aðferðir fræðanna svo þeir geti fylgst með því sem vísindin leggja til að hverjum tíma.

Vinnulag

Námskeiðið byggist á fyrirlesturum og verklegum æfingum og/eða málstofum. Ætlast er til virkar þátttöku nemenda í umræðum og verkefnavinnu. Gert er kröfur um grunnþekkingu í næringarfræði til að hægt sé að velja áfangann. Námsmat er byggt á verkefnum/málstofum og heimaprófi. Mætningaskylda í verklegar æfingar/málstofur.

Æskileg undirstaða: Næring, heilsa og lífshættir (ÍBH503G)

ÍBH102F • Þjálfunarlífeðlisfræði • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Erlingur Sigurður Jóhannsson Prófessor

Umsjónarkennari: Þórarinn Sveinsson Dósent

Markmið: Að auka Markmið: Að auka

- Skilning nemenda á því hvernig eiginleikar mismunandi vöðvafruma og vöðvavinna tengjast orkukerfunum og þar með árangri í mismunandi íþróttum
- Þekkingu nemenda á orsökum vöðvaþreytu og þreytuviðbrögðum sem og orsökum, afleiðingum og fyrirbyggingu ofþjálfunar
- Þekkingu nemenda á tengslum og áhrifum þreytu og ofþjálfunar á íþróttárangur
- Þekkingu nemenda á styrktarþjálfun, uppbyggingu hennar og aðferðum
- Skilning nemenda á líkamssamsetningarmælingum (fitumælingum), hvernig svoleiðis mælingar nýtast íþróttáfræðingum og hvernig líkamssamsetning tengist íþróttagetu
- Þekkingu nemenda á áhrifum valdra fæðubótarefna/orkuefna á íþróttagetu

Viðfangsefni: Námskeiðið er hugsað sem framhaldsnámskeið þjálfunar/áreynsluféðlisfræði þar sem kafað er dýpra í viðfangsefni. Fjallað verður um orkukerfin og innbyrðis samvinnu og tengsl þeirra. Farið verður yfir mismunandi tegundir vöðvafruma og hvernig vöðvafrumurnar og vinna þeirra tengist orkukerfunum. Sérstök áhersla verður lögð á loftfirrtu orkukerfin og aðlaganir líkamans að þjálfun þeirra. Fjallað verður um orsakir þreytu og ofþjálfunar, hvernig megi fyrirbyggja slíkt og hvernig skuli bregðast við slíku. Farið verður yfir grundvöll og þjálffræði styrktarþjálfunar. Fjallað verður um líkamssamsetningarmælingar (fitumælingar) forsendur þeirra, aðferðir og gagnsemi. Áhrif kreatínsinntöku á líkamann verða skoðuð sem og kolvetnainntaka, bæði fyrir og á æfingum. Farið verður í ýmsar mælingar sem tengjast getu vöðvanna og íþróttagetu sem og líkamssamsetningarmælingar. Nemendur þreyta heimapróf að loknu námskeiði. Nemendur kynna vísindagreinar í málstofum.

ÍPH106F • Vöxtur, hreyfing og lífeðlisfræði barna • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigurbjörn Árni Arngrímsson Dósent

Markmið

- Auka þekkingu og skilning nemenda á þróun, uppbyggingu og starfsemi líkamans í tengslum við vöxt og þroska barna og unglunga.
- Að skilja viðbrögð og aðlögun barna og unglunga að þjálfun og hvernig þjálfun hefur áhrif á kerfi líkamans
- Að átta sig á tengslum hreyfingar barna og unglunga við líkamsástand og heilsufar

Viðfangsefni:

Í námskeiðinu er farið yfir líffræðilegan sem og lífeðlisfræðilegan vöxt og þroska frá fæðingu til og með unglingsára. Skoðuð verða breytingar á helstu kerfum líkamans, s.s. líkamssamsetningu, beinum, vöðvum, hjarta og lungum og hvernig þessar breytingar valda breytingum á styrk, þoli og loftfirtri getu. Einnig verða skoðuð viðbrögð og aðlögun hjá börnum unglungum að þjálfun. Fjallað verður um hreyfingu barna og unglunga og mikilvægi hreyfingar fyrir líkamsástand og heilsufar. Sérstök áhersla verður lögð á að gera grein fyrir tengslum hreyfingar við þrek, holdafar og ýmsa aðra lífstílsþætti hjá börnum og unglungum. Verkefni, málstofur og próf

ÍPH106F • Vöxtur, þroski og hreyfing barna • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigurbjörn Árni Arngrímsson Dósent

Markmið

- Auka þekkingu og skilning nemenda á þróun, uppbyggingu og starfsemi líkamans í tengslum við vöxt og þroska barna og unglunga.
- Að skilja viðbrögð og aðlögun barna og unglunga að þjálfun og hvernig þjálfun hefur áhrif á kerfi líkamans
- Að átta sig á tengslum hreyfingar barna og unglunga við líkamsástand og heilsufar

Viðfangsefni:

Í námskeiðinu er farið yfir líffræðilegan sem og lífeðlisfræðilegan vöxt og þroska frá fæðingu til og með unglingsára. Skoðuð verða breytingar á helstu kerfum líkamans, s.s. líkamssamsetningu, beinum, vöðvum, hjarta og lungum og hvernig þessar breytingar valda breytingum á styrk, þoli og loftfirtri getu. Einnig verða skoðuð viðbrögð og aðlögun hjá börnum unglungum að þjálfun. Fjallað verður um hreyfingu barna og unglunga og mikilvægi hreyfingar fyrir líkamsástand og heilsufar og áhrif kynhormóna á líkamssamsetningu, breytingar á hugarfari og líkamlega svörum við þjálfun. Sérstök áhersla verður lögð á að gera grein fyrir tengslum hreyfingar við þrek, holdafar og ýmsa aðra lífstílsþætti hjá börnum og unglungum. Verkefni, ritgerðir, málstofur og próf

ÍPH107F • Málstofa í íþróttá- og heilsufræði • (1e) • Haust

Umsjónarkennari: Anna Sigríður Ólafsdóttir Lektor

Athugið: Málstofan er í boði á hverri önn og er almennt gert ráð fyrir að nemendur skrái sig alls fjórar annir (skylda í Ms-námi í íþróttá- og heilsufræði). Samtals fást því 4 einingar fyrir þáttökuna, ein fyrir hverja önn. Skilyrði fyrir einingunni er mæting í málstofuna, sem er einn heill dagur á önn. Nemendur kynni sitt rannsóknarverkefni í einni málstofu en taki virkan þátt í umræðu hinar þrjár. Málstofan er opin öllum.

Markmið og vinnulag: Málstofan er vettvangur fyrir nemendur í rannsóknatengdu framhaldsnámi til að kynna og ræða um verkefni sín og fá álit og hugmyndir annarra nemenda og kennara. Með þessu gefst tækifæri til þjálfunar í akademískri virkni og umræðu. Ætlast er til að nemendur kynni sér lítillega efni samnemenda áður en málstofurnar eru haldnar (dagskrá send út viku fyrir) til að auka vægi umræðunnar.

Málstofan á að veita nemendum þjálfun í: 1. Að flytja yfirlitsfyrirlestur um viðfangsefni eigin rannsóknar. 2. Að standa fyrir svörum í tengslum við eigin rannsóknir og fræðilegan bakgrunn þeirra. 3. Að kynna sér efni á stuttum tíma nógu vel til að geta tekið virkan þátt í fræðilegum umræðum.

ÍPH202F • Faraldsfræði hreyfingar • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Erlingur Sigurður Jóhannsson Prófessor

Kennari: Sigurbjörn Árni Arngrímsson Dósent
 Kennari: Kristján Þór Magnússon Doktorsnemi
 Markmið: Að nemendur Markmið: Að nemendur

- dýpki þekkingu sína á samspili lífshátta og heilbrigðis og skoði rannsóknir á því sviði
- öðlist aukna þekkingu á ýmsum lífsstílsjúkdómum og á áhrifum hreyfingar og þjálfunar á þessa sjúkdóma, bæði sem fyrirbyggjandi og sem meðferðarúrræði

Viðfangsefni: Þróun heilbrigðisvandamála á liðinni öld og framtíðarhorfur. Kynning á rannsóknaraðferðum heilsu- og faraldursfræði. Kúrsinn tekur á heilsutengdum þáttum, æfinga, hreyfingar og líkamshreysti. Farið er ofan í saumana á því hvernig hreyfing og líffræðilegt gangvirkni eykur heilbrigði og minnkar áhættu á ýmsum lífsstílsjúkdómum. Rannsóknir og athuganir á samspili lífshátta og sjúkdóma s.s. hjartasjúkdóma, heilablóðfalla, háþrýstings, hárrar blóðfitu, offitu, sykursýki II, beinþynningu, krabbameina, þunglyndis og kvíða verða skoðaðar. Fjallað verður um áhrif hreyfingar á ónæmiskerfið sem og áhættu hreyfingar. Heilsuefning og iðkunarefja í nútíma samfélagi verða teknar sérstaklega fyrir þá m.t.t. hegðunarlegra og umhverfislegra ákvarðanavalda hreyfingar. Kynning á ýmsum aðferðum til að mæla hreyfingu.

Námsmat er fjölbreytt. Kynning vísindagreina, fyrirlestrar fyrir almenning og skriflegt heimapróf.

ÍBH203F • Málstofa í íþróttá- og heilsufræði • (1e) • Vor

Umsjónarkennari: Anna Sigríður Ólafsdóttir Lektor

Athugið: Málstofan er í boði á hverri önn og er almennt gert ráð fyrir að nemendur skrái sig alls fjórar annir (skylda í Ms-námi í íþróttá- og heilsufræði). Samtals fást því 4 einingar fyrir þáttökuna, ein fyrir hverja önn. Skilyrði fyrir einingunni er mæting í málstofuna, sem er einn heill dagur á önn. Nemendur kynni sitt rannsóknarverkefni í einni málstofu en taki virkan þátt í umræðu hinar þrjár. Málstofan er opin öllum.

Markmið og vinnulag: Málstofan er vettvangur fyrir nemendur í rannsóknatengdu framhaldsnámi til að kynna og ræða um verkefni sín og fá álit og hugmyndir annarra nemenda og kennara. Með þessu gefst tækifæri til þjálfunar í akademískri virkni og umræðu. Ætlast er til að nemendur kynni sér litillega efni samnemenda áður en málstofurnar eru haldnar (dagskrá send út viku fyrr) til að auka vægi umræðunnar.

Málstofan á að veita nemendum þjálfun í: 1. Að flytja yfirlitsfyrirlestur um viðfangsefni eigin rannsókna. 2. Að standa fyrir svörum í tengslum við eigin rannsóknir og fræðilegan bakgrunn þeirra. 3. Að kynna sér efni á stuttum tíma nógu vel til að geta tekið virkan þátt í fræðilegum umræðum.

ÍBH305F • Lokaverkefni í íþróttá- og heilsufræði til M.Ed.-gráðu • (20e) • Haust

Umsjónarkennari: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Markmið

Að M.Ed. verkefni loknu skal nemandi:

- Hafa dýpkað fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni á því sviði sem nemandi sérhæfir sig í.
- Hafa viðtæka kerfisbundna þekkingu á viðfangsefninu sem nær til nýjustu upplýsinga og rannsókna á efninu.
- Hafa getu, hæfni og frumkvæði til þess að afla viðeigandi vísindalegra/fræðilegra gagna, greina þau og meta samkvæmt viðurkenndum vinnubrögðum og aðferðafræði á viðkomandi sérsviði.
- Geta sett efnið í samhengi við fyrri rannsóknir eða sambærileg verkefni á því sviði sem fjallað er um.
- Geta tengt viðfangsefnið starfsvettvangi.
- Geta fjallað með gagnrýnum hætti um heimildir, kenningar og fræðileg álitamál.
- Geta greint frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í ræðu og riti á skýran, faglegan og skapandi hátt.

Inntak/viðfangsefni

M.Ed. lokaverkefni er einstaklingsverkefni. Val viðfangsefnis er fyrst og fremst á ábyrgð nemandans en í samráði við leiðsögukennara. Þess skal gætt að verkefnið tengist vettvangi og sérsviði því sem nemandi hefur valið. Verkefnið getur verið af ólíku tagi, til dæmis fræðileg ritgerð, sjálfstæð rannsókn, starfstengt þróunar- eða matsverkefni, námskrár- eða námsefnisgerð.

Vinnulag

Verkefnið er einstaklingsverkefni sem nemendur vinna sjálfstætt undir handleiðslu leiðsögukennara sem valinn er úr hópi kennara við Menntavísindasvið, nema samið sé um annað. Námsbrautarstjórar veita ráðgjöf um val leiðsögukennara úr hópi kennara.

Nánari leiðbeiningar um verklag við M.Ed. lokaverkefni er að finna á vef skólans.

Leiðsögukennari og prófdómari meta lokaverkefni.

ÍBH305F • Lokaverkefni í íþróttá- og heilsufræði til M.Ed.-gráðu • (20e) • Vor

Umsjónarkennari: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Markmið

Að M.Ed. verkefni loknu skal nemandi:

- Hafa dýpkað fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni á því sviði sem nemandi sérhæfir sig í.
- Hafa viðtæka kerfisbundna þekkingu á viðfangsefninu sem nær til nýjustu upplýsinga og rannsókna á efninu.
- Hafa getu, hæfni og frumkvæði til þess að afla viðeigandi vísindalegra/fræðilegra gagna, greina þau og meta samkvæmt viðurkenndum vinnubrögðum og aðferðafræði á viðkomandi sérsviði.
- Geta sett efnið í samhengi við fyrri rannsóknir eða sambærileg verkefni á því sviði sem fjallað er um.
- Geta tengt viðfangsefnið starfsvettvangi.
- Geta fjallað með gagnrýnum hætti um heimildir, kenningar og fræðileg álitamál.
- Geta greint frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í ræðu og riti á skýran, faglegan og skapandi hátt.

Inntak/viðfangsefni

M.Ed. lokaverkefni er einstaklingsverkefni. Val viðfangsefnis er fyrst og fremst á ábyrgð nemandans en í samráði við leiðsögukennara. Þess skal gætt að verkefnið tengist vettvangi og sérsviði því sem nemandi hefur valið. Verkefnið getur verið af ólíku tagi, til dæmis fræðileg ritgerð, sjálfstæð rannsókn, starfstengt þróunar- eða matsverkefni, námskrár- eða námsefnisgerð.

Vinnulag

Verkefnið er einstaklingsverkefni sem nemendur vinna sjálfstætt undir handleiðslu leiðsögukennara sem valinn er úr hópi kennara við Menntavísindasvið, nema samið sé um annað. Námsbrautarstjórar veita ráðgjöf um val leiðsögukennara úr hópi kennara.

Nánari leiðbeiningar um verklag við M.Ed. lokaverkefni er að finna á vef skólans.

Leiðsögukennari og prófdómari meta lokaverkefni.

ÍPH306F • Lokaverkefni í íþróttá- og heilsufræði til M.Ed.-gráðu • (30e) • Haust

Umsjónarkennari: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Markmið

Að M.Ed. verkefni loknu skal nemandi:

- Hafa dýpkað fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni á því sviði sem nemandi sérhæfir sig í.
- Hafa viðtæka kerfisbundna þekkingu á viðfangsefninu sem nær til nýjustu upplýsinga og rannsókna á efninu.
- Hafa getu, hæfni og frumkvæði til þess að afla viðeigandi vísindalegra/fræðilegra gagna, greina þau og meta samkvæmt viðurkenndum vinnubrögðum og aðferðafræði á viðkomandi sérsviði.
- Geta sett efnið í samhengi við fyrri rannsóknir eða sambærileg verkefni á því sviði sem fjallað er um.
- Geta tengt viðfangsefnið starfsvettvangi.
- Geta fjallað með gagnrýnum hætti um heimildir, kenningar og fræðileg álitamála.
- Geta greint frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í ræðu og riti á skýran, faglegan og skapandi hátt.

Inntak/viðfangsefni

M.Ed. lokaverkefni er einstaklingsverkefni. Val viðfangsefnis er fyrst og fremst á ábyrgð nemandans en í samráði við leiðsögukennara. Þess skal gætt að verkefnið tengist vettvangi og sérsviði því sem nemandi hefur valið. Verkefnið getur verið af ólíku tagi, til dæmis fræðileg ritgerð, sjálfstæð rannsókn, starfstengt þróunar- eða matsverkefni, námskrár- eða námsefnisgerð.

Vinnulag

Verkefnið er einstaklingsverkefni sem nemendur vinna sjálfstætt undir handleiðslu leiðsögukennara sem valinn er úr hópi kennara við Menntavísindasvið, nema samið sé um annað. Námsbrautarstjórar veita ráðgjöf um val leiðsögukennara úr hópi kennara.

Nánari leiðbeiningar um verklag við M.Ed. lokaverkefni er að finna á vef skólans.

Leiðsögukennari og prófdómari meta lokaverkefni.

ÍPH306F • Lokaverkefni í íþróttá- og heilsufræði til M.Ed.-gráðu • (30e) • Vor

Umsjónarkennari: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Markmið

Að M.Ed. verkefni loknu skal nemandi:

- Hafa dýpkað fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni á því sviði sem nemandi sérhæfir sig í.
- Hafa viðtæka kerfisbundna þekkingu á viðfangsefninu sem nær til nýjustu upplýsinga og rannsókna á efninu.
- Hafa getu, hæfni og frumkvæði til þess að afla viðeigandi vísindalegra/fræðilegra gagna, greina þau og meta samkvæmt viðurkenndum vinnubrögðum og aðferðafræði á viðkomandi sérsviði.
- Geta sett efnið í samhengi við fyrri rannsóknir eða sambærileg verkefni á því sviði sem fjallað er um.
- Geta tengt viðfangsefnið starfsvettvangi.
- Geta fjallað með gagnrýnum hætti um heimildir, kenningar og fræðileg álitamála.
- Geta greint frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í ræðu og riti á skýran, faglegan og skapandi hátt.

Inntak/viðfangsefni

M.Ed. lokaverkefni er einstaklingsverkefni. Val viðfangsefnis er fyrst og fremst á ábyrgð nemandans en í samráði við leiðsögukennara. Þess skal gætt að verkefnið tengist vettvangi og sérsviði því sem nemandi hefur valið. Verkefnið getur verið af ólíku tagi, til dæmis fræðileg ritgerð, sjálfstæð rannsókn, starfstengt þróunar- eða matsverkefni, námskrár- eða námsefnisgerð.

Vinnulag

Verkefnið er einstaklingsverkefni sem nemendur vinna sjálfstætt undir handleiðslu leiðsögukennara sem valinn er úr hópi kennara við Menntavísindasvið, nema samið sé um annað. Námsbrautarstjórar veita ráðgjöf um val leiðsögukennara úr hópi kennara.

Nánari leiðbeiningar um verklag við M.Ed. lokaverkefni er að finna á vef skólans.

Leiðsögukennari og prófdómari meta lokaverkefni.

ÍPH307F • Málstofa í íþróttá- og heilsufræði • (1e) • Haust

Umsjónarkennari: Anna Sigríður Ólafsdóttir Lektor

Athugið: Málstofan er í boði á hverri önn og er almennt gert ráð fyrir að nemendur skrái sig alls fjórar annir (skylda í Ms-námi í íþróttá- og heilsufræði). Samtals fást því 4 einingar fyrir þátttökuna, ein fyrir hverja önn. Skilyrði fyrir einingunni er mæting í málstofuna, sem er einn heill dagur á önn. Nemendur kynni sitt rannsóknarverkefni í einni málstofu en taki virkan þátt í umræðu hinar þrjár. Málstofan er opin öllum.

Markmið og vinnulag: Málstofan er vettvangur fyrir nemendur í rannsóknatengdu framhaldsnámi til að kynna og ræða um verkefni sín og fá álit og hugmyndir annarra nemenda og kennara. Með þessu gefst tækifæri til þjálfunar í akademískri virkni og umræðu. Ætlast er til að nemendur kynni sér lítillaga efni samnemenda áður en málstofurnar eru haldnar (dagskrá send út viku fyrir) til að auka vægi umræðunnar.

Málstofan á að veita nemendum þjálfun í: 1. Að flytja yfirlitsfyrirlestur um viðfangsefni eigin rannsókna. 2. Að standa fyrir svörum í tengslum við eigin rannsóknir og fræðilegan bakgrunn þeirra. 3. Að kynna sér efni á stuttum tíma nógu vel til að geta tekið virkan þátt í fræðilegum umræðum.

ÍPH405F • Lokaverkefni MS íþróttá- og heilsufræði • (60e) • Haust

Umsjónarkennari: Erlingur Sigurður Jóhannsson Prófessor

-

ÍPH405F • Lokaverkefni MS íþróttá- og heilsufræði • (60e) • Vor

Umsjónarkennari: Erlingur Sigurður Jóhannsson Prófessor

-

ÍPH409F • Málstofa í íþróttá- og heilsufræði • (1e) • Vor

Umsjónarkennari: Anna Sigríður Ólafsdóttir Lektor

Athugið: Málstofan er í boði á hverri önn og er almennt gert ráð fyrir að nemendur skrái sig alls fjórar annir (skylda í Ms-námi í íþróttá- og heilsufræði). Samtals fást því 4 einingar fyrir þáttökuna, ein fyrir hverja önn. Skilyrði fyrir einingunni er mæting í málstofuna, sem er einn heill dagur á önn. Nemendur kynni sitt rannsóknarverkefni í einni málstofu en taki virkan þátt í umræðu hinar þrjár. Málstofan er opin öllum.

Markmið og vinnulag: Málstofan er vettvangur fyrir nemendur í rannsóknatengdu framhaldsnámi til að kynna og ræða um verkefni sín og fá álit og hugmyndir annarra nemenda og kennara. Með þessu gefst tækifæri til þjálfunar í akademískri virkni og umræðu. Ætlast er til að nemendur kynni sér lítillaga efni samnemenda áður en málstofurnar eru haldnar (dagskrá send út viku fyrir) til að auka vægi umræðunnar.

Málstofan á að veita nemendum þjálfun í: 1. Að flytja yfirlitsfyrirlestur um viðfangsefni eigin rannsóknar. 2. Að standa fyrir svörum í tengslum við eigin rannsóknir og fræðilegan bakgrunn þeirra. 3. Að kynna sér efni á stuttum tíma nógu vel til að geta tekið virkan þátt í fræðilegum umræðum.

TÓF002F • Vettvangsnám • (10e) • Vor

-

TÓF103F • Tómsundafræði • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Halldóra Vanda Sigurgeirsdóttir Lektor

Markmið:

Að nemendur hafi að loknu námskeiði aflað sér viðtækrar þekkingar á tómsundafræðum, m.a. með því að hafa:

- Kynnst tómsundafræði samtímans með skírskotun í íslenskan veruleika
- Öðlast sögulegt yfirlit yfir tómsundafræði, hérlendis sem og erlendis
- Öðlast skilning á viðfangsefnum og aðferðum tómsundafræðinnar og þeim fræðilegu forsendum sem liggja til grundvallar
- Áttað sig á mikilvægi tómsundastarfs í nútíma samfélagi og tengi þetta mikilvægi, með skírskotun í rannsóknir, við starf á vettvangi
- Kynnst því tómsundastarfi sem í boði er á Íslandi
- Þróað hugmyndir sínar um tómsundastarf með hliðsjón af rannsóknum og eigin reynslu

Inntak / viðfangsefni: Farið verður yfir sögu tómsundafræðanna hérlendis og erlendis, sem og að tómsundafræði samtímans verður krufin. Nemendur kynnst því tómsundastarfi sem er í boði á Íslandi og kynnt verður hin ytri umgjörð, þar á meðal helstu lög og reglugerðir. Auk þess verður farið ítarlega í gildi tómsunda og verða rannsóknir skoðaðar í þeim tilgangi. Nemendum gefst kostur á að tengja hugmyndir sínar, reynslu og þekkingu við starf á vettvangi.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður, hópavinnu, verkefnavinnu og vettvangskönnun. Í lok námskeiðs er málstofa meistaranema, þar sem nemendur kynna fræðilegt verkefni sem þeir hafa unnið. Um sama efni skrifa nemendur blaðagrein.

Kennslubríf, svörun spurninga og þátttaka í umræðum á WebCT, gildir 10%. Vettvangskönnun, skýrsla og kynning, gildir 20%. Fræðileg rannsóknarritgerð, blaðagrein og kynning á málstofu, gildir 20%. Heimapróf, gildir 50%. próf.

TÓF201F • Rannsóknir á tómsundastarfi • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Halldóra Vanda Sigurgeirsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Árni Guðmundsson Aðjunkt

Markmið:

Að þátttakendur hafi að námskeiði loknu:

- Öðlast þekkingu á helstu rannsóknarefnum í tómsundastarfi og geti fjallað um þau með gagnrýnum hætti.
- Áttað sig á mikilvægi rannsókna fyrir þróun tómsundastarfs og framtíð þessa unga fræðisviðs.
- Þekkingu til að tengja rannsóknarniðurstöður við tómsundastarf á vettvangi.
- Efla áhuga sinn og færni á tómsundarannsóknum.
- Þróað hugmyndir sínar um tómsundastarf með hliðsjón af rannsóknum og eigin reynslu.

Inntak / viðfangsefni: Farið í innlendar og erlendar rannsóknir á tómsundastarfi. Athyglinni verður m.a. beint að því umhverfi sem börn og unglingar búa við í dag, væntingum þeirra til tómsundastarfs, áhugahvöt, gildi tómsundastarfs, brottfalls úr tómsundastarfi og þjóðfélagsstöðu foreldra. Nemendur velja sér rannsóknir sem þeir kynna sér og miðla til annarra nemenda.

Vinnulag: Lestur bóka og greina, málstofur, hópverkefni og sjálfstæð vinna.

Skýrslur um aðallesefni námskeiðsins og þátttaka í málstofu Annars vegar skýrslur um aðallesefni námskeiðsins og þátttaka í málstofu, sem er einstaklingsverkefni og gildir 50% og hins vegar aðalverkefni, einstaklings- eða hópverkefni, gildir 50%.

TÓF301F • Heilsuefling, lýðheilsa, forvarnir og áhættuhegðun • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Árni Guðmundsson Aðjunkt

Markmið að nemendur:

Kynnist hlutverkum heilsueflingar og forvarna, bæði almennt í tómsundastarfi og í starfi með fötluðum

Öðlist þekkingu á íslenska heilbrigðiskerfinu, stofnunum og fyrirtækjum sem sinna málefnum lýðheilsu

Þrói hugmyndir sínar um íhlutanir í heilsueflingar- og lýðheilsuskyni með hliðsjón af rannsóknum, kenningum og eigin reynslu.

Öðlist þekkingu á helstu rannsóknum á sviði heilsueflingar, lýðheilsu og forvarna og tengi rannsóknarniðurstöður við starf á vettvangi

Öðlist færni í að gera áætlanir og að framkvæma verkefni sem ætlað er að efla heilsu og forvarnir í tómsundastarfi, skólum, á

vinnustöðum og í starfi með fötluðum. Geti einnig metið árangur þeirra til skemmri og lengri tíma.

Öðlist þekkingu á helstu vandamálum sem börn og unglingar eiga við að etja

Efla færni sína við að greina og vinna með börn og unglinga í vanda

Þekki það kerfi á Íslandi sem við kemur barnavernd

Kynnist helstu rannsóknarefnum á áhættuþáttum, frávikshegðun og leiðum til úrbóta og tengi rannsóknarniðurstöður við tómsundastarf á vettvangi

Inntak / viðfangsefni: Farið verður yfir sögu og þróun lýðheilsunnar hérlendis og erlendis, nemendum kynnt viðfangsefni lýðheilsu sem og að heilsuefning og forvarnaaðgerðir samtímans verða krufnar. Nemendur kynnst því sem verið er að gera í þessum málaflokki á Íslandi og gefst tækifæri á að prófa eigin hugmyndir á vettvangi. Farið verður sérstaklega í hlutverk forvarna, heilsuefningar og lýðheilsu í samfélaginu og verða nemendur hvattir til að skoða sín eigin viðhorf og hegðun.

Fjallað verður um helstu vandamál sem börn og unglingar eiga við að etja, þar á meðal um kenningar og rannsóknir á eðli og umfangi ofbeldis, þunglyndis, sjálfsvíga, átraskana, vímuefnanotkunar og annarra áhættuþátta. Ennfremur verður fjallað um löggjöf, úrræði, forvarnarstarf, vinnuaðferðir og viðbröð fagfólks. Athyglinni verður m.a. beint að því umhverfi sem börn og unglingar búa við í dag, stöðu þeirra í fjölskyldunni, nánasta umhverfi, hvers konar þjónustu þau fá og hver réttarstaða þeirra er

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður, hópavinnu, einstaklingsvinna og vettvangsverkefni.

Einstaklingsverkefni, hópaverkefni, vettvangsverkefni og málstofa.

TÓF302F • Útivist, leikir og nám • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jakob Frimann Þorsteinsson Aðjunkt

Markmið: Meginmarkmið námskeiðsins er að þátttakendur leiti svara við spurningunni: Hvert getur hlutverk útivistar og ævintýranáms verið í uppeldis-, tómsunda- og skólastarfi?

Inntak: Þátttakendur kynnst stefnum, rannsóknum og kenningum um útinám, útikennslu, útivist, leiki og önnur skyld viðfangsefni.

Horft verður vítt á viðfangsefnið með fyrirlestrum, kynningum og heimsóknum en einnig kafað djúpt í ákveðið efni. Skoðuð verða tengsl milli fræða- og starfssviða sem vinna með náttúru, umhverfi og samfélag t.d. ferðaþjónusta, umhverfisfræði og félagsfræði.

Vinnulag: Kennslan er í lotum og byggir á fyrirlestrum, verkefnavinnu, verklegri kennslu, útivistarferðum og umræðum. Áhersla er lög á útivistarferðir þar sem nemendur takast á við verkefni í náttúru og samfélagi. Umræður eru í tímum og á neti, en einnig er rætt um upplifanir hópsins og einstaklinganna í ferðunum og rýnt í þann lærdóm sem af þeim má draga. Nemendur halda ferðadagbók um útivist sína og ferðalög á námskeiðstíma. Reikna má með að þó nokkrum kostnaði vegna ferða á námskeiðinu.

Rýnt í fræðibók: Hver nemandi velur eina bók um viðfangsefnið, les hana og gerir útdrátt sem hann kynnr fyrir hinum. Útdráttirnir settir á WebCT. Fræðileg ritgerð um valið efni. Virkni og þátttaka í vettvangs- og útivistarferðum - ferðadagbók þátttaka í umræðum og verkefnavinnu.

TÓF303F • Lokaverkefni í tómsunda- og félagsmálafræði til M.Ed.-gráðu • (20e) • Haust

Umsjónarkennari: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Markmið

Að M.Ed. verkefni loknu skal nemandi:

- Hafa dýpkað fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni á því sviði sem nemandi sérhæfir sig í.
- Hafa viðtæka kerfisbundna þekkingu á viðfangsefninu sem nær til nýjustu upplýsinga og rannsókna á efninu.
- Hafa getu, hæfni og frumkvæði til þess að afla viðeigandi vísindalegra/fræðilegra gagna, greina þau og meta samkvæmt viðurkenndum vinnubrögðum og aðferðafræði á viðkomandi sérsviði.
- Geta sett efnið í samhengi við fyrri rannsóknir eða sambærileg verkefni á því sviði sem fjallað er um.
- Geta tengt viðfangsefnið starfsvettvangi.
- Geta fjallað með gagnrýnum hætti um heimildir, kenningar og fræðileg álitamál.
- Geta greint frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í ræðu og riti á skýran, faglegan og skapandi hátt.

Inntak/viðfangsefni

M.Ed. lokaverkefni er einstaklingsverkefni. Val viðfangsefnis er fyrst og fremst á ábyrgð nemandans en í samráði við leiðsögukenndu.

Þess skal gætt að verkefnið tengist vettvangi og sérsviði því sem nemandi hefur valið. Verkefnið getur verið af ólíku tagi, til dæmis fræðileg ritgerð, sjálfstæð rannsókn, starfstengt þróunar- eða matsverkefni, námskrár- eða námsefnisgerð.

Vinnulag

Verkefnið er einstaklingsverkefni sem nemendur vinna sjálfstætt undir handleiðslu leiðsögukenndu sem valinn er úr hópi kennara við Menntavísindasvið, nema samið sé um annað. Námsbrautarstjórar veita ráðgjöf um val leiðsögukenndu úr hópi kennara.

Nánari leiðbeiningar um verklag við M.Ed. lokaverkefni er að finna á vef skólans.

Leiðsögukenndu og prófdómari meta lokaverkefni.

TÓF404F • Lokaverkefni í tómsunda- og félagsmálafræði til M.Ed.-gráðu • (20e) • Vor

Umsjónarkennari: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Markmið

Að M.Ed. verkefni loknu skal nemandi:

- Hafa dýpkað fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni á því sviði sem nemandi sérhæfir sig í.
- Hafa viðtæka kerfisbundna þekkingu á viðfangsefninu sem nær til nýjustu upplýsinga og rannsókna á efninu.
- Hafa getu, hæfni og frumkvæði til þess að afla viðeigandi vísindalegra/fræðilegra gagna, greina þau og meta samkvæmt viðurkenndum vinnubrögðum og aðferðafræði á viðkomandi sérsviði.
- Geta sett efnið í samhengi við fyrri rannsóknir eða sambærileg verkefni á því sviði sem fjallað er um.
- Geta tengt viðfangsefnið starfsvettvangi.
- Geta fjallað með gagnrýnum hætti um heimildir, kenningar og fræðileg álitamál.
- Geta greint frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í ræðu og riti á skýran, faglegan og skapandi hátt.

Inntak/viðfangsefni

M.Ed. lokaverkefni er einstaklingsverkefni. Val viðfangsefnis er fyrst og fremst á ábyrgð nemandans en í samráði við leiðsögukenndu.

Þess skal gætt að verkefnið tengist vettvangi og sérsviði því sem nemandi hefur valið. Verkefnið getur verið af ólíku tagi, til dæmis fræðileg ritgerð, sjálfstæð rannsókn, starfstengt þróunar- eða matsverkefni, námskrár- eða námsefnisgerð.

Vinnulag

Verkefnið er einstaklingsverkefni sem nemendur vinna sjálfstætt undir handleiðslu leiðsögukenndu sem valinn er úr hópi kennara við Menntavísindasvið, nema samið sé um annað. Námsbrautarstjórar veita ráðgjöf um val leiðsögukenndu úr hópi kennara.

Nánari leiðbeiningar um verklag við M.Ed. lokaverkefni er að finna á vef skólans.

Leiðsögukenndu og prófdómari meta lokaverkefni.

ÞRF201F • Stefnumót og straumar í velferðarkerfinu • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Þór Garðar Þórarinnsson Stundakennari

Í lok námsleiðsins eiga nemendur að:

Hafa yfirsýn yfir uppbyggingu íslenska velferðarkerfisins og getað skoðað hana í ljósi velferðarþjónustu á hinum Norðurlöndunum. Þekkja þau úrlausnarefni sem velferðarþjónusta Norðurlandanna og þar með Íslands kunna að standa frammi fyrir á næstu árum og áratugum.

Hafa greinargóða innsýn inn í stefnumótun félagsmálaráðuneytisins í þjónustu við börn og fullorðna sem og að þekkja helstu stöðþætti stefnunnar.

Þekkja helstu áherslur í skipulagi og framkvæmd núverandi þjónustu.

Viðfangsefni

Leitast er við að kynna helstu þætti hins íslenska velferðarkerfis. Íslenska velferðarkerfið skoðað í ljósi annarra velferðarkerfa á Norðurlöndunum. Hvað er það sem þessi kerfi eiga sameiginlegt og hvað er það sem skilur að? Farið yfir helstu áherslur Norðurlandanna í ljósi þeirra áskoranna sem þær standa frammi fyrir á velferðarsviðinu á næstu áratugum.

Kynntar eru helstu stefnulinur í almennri- og sértækri félagsþjónustu við fatlaða á Íslandi. Sérstaklega verður kynnt stefnumótun félagsmálaráðuneytisins í málefnum fatlaðra. Einnig verður fjallað um stöðgreinar stefnunnar sem eru þjónustugrunnur, þjónustumat, gæðahandbók og árangursmælingar í þjónustunni. Þá verður fjallað um skipulag þjónustunnar við fatlaða eins og hún er í dag og þau tækifæri og ógnanir sem hún kann að standa frammi fyrir á næstu árum og áratugum. Framkvæmdaáætlun ríkisstjórnarinnar um aðgengi fyrir alla verður kynnt. Kynntar verða helstu stjórnunaraðferðir sem beitt eru við opinbera stjórnsýslu á Íslandi, þar með árangurstjórnun, stjórnun með markmiðum og þekkingarstjórnun þar sem sérstök áhersla verður á mannauðsstjórnun með hlutverk millistjórnenda í huga.

Vinnulag

Kennsla verður í formi fyrirlestra og umræðna.

Próf og verkefni

ÞRF203F • Forysta í opinberri stjórnsýslu • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ragnheiður E Stefánsdóttir

Í lok námsleiðsins eiga nemendur að: Í lok námsleiðsins eiga nemendur að:

Hafa skilning á forystuhlutverki stjórnenda í opinberri stjórnsýslu.

Þekkja helstu kenningar og hugtök um stjórnun og forystu.

Þekkja helstu stjórnunaraðferðir sem beitt eru við opinbera stjórnsýslu á Íslandi.

Hafa þekkingu til þess að nýta þann mannauð sem skipulagsheildin hefur yfir að ráða og sjá hvernig best er að skipuleggja og stjórna slíku starfi

Geta beitt þekkingu sinni um forystu og stjórnun á raunveruleg viðfangsefni á eigin starfsvettvangi.

Viðfangsefni: Kynntar verða helstu stjórnunaraðferðir sem beitt eru við opinbera stjórnsýslu á Íslandi, þar með árangurstjórnun, stjórnun með markmiðum og þekkingarstjórnun þar sem sérstök áhersla verður á mannauðsstjórnun með hlutverk millistjórnenda í huga. Fjallað verður um leiðtogann og stjórnandann og kenningar um skipulagsheildir og stefnumótun. Þá verður farið í mannauðsstjórnun. Í því samhengi verður mannauðsferlið skoðað, þ.e. starfsmannaval og ráðningar, þjálfun starfsmanna, hvatningu og starfslok. Þá verður fjallað um erfið starfsmannamál, s.s. agaviðtöl, áminningar og uppsagnir. Þá verður fjallað um vinnurétt. Í því samhengi verður m.a. fjallað um kjarasamninga, vinnutíma, orlof og veikindarétt. Að lokum verður farið í gegnum stjórnsýslulögin og upplýsingalögin.

Vinnulag

Fyrirlestrar, hópvinna, umræður og verkefni.

Lesefni

Ritgerð, verkefni og próf.

ÞRF204F • Siðfræði í starfi með fötluðum • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ástríður Stefánsdóttir Dósent

Viðfangsefni:

Fjallað er um klassískar kenningar um virðingu og almannaheill og tekin fyrir gagnrýni á þær. Einnig er fjallað um mikilvægi mennskunnar og umræðan tengd við eigin reynslu úr starfi og stöðu fatlaðra. Farið verður yfir hefðbundnar hugmyndir um siðfræði rannsókna og þann sögulega jarðveg sem þær spretta úr. Í framhaldi af fræðilegum fyrirlestrum og umræðum rannsaka nemendur ákveðna siðferðilega þætti úr eigin starfi og byggja þar á því efni sem farið hefur verið í. Verður þetta grunnur að fyrirlestri og grein sem nemendur flytja og skila.

Mætingarskylda er í staðlotur.

Námskeiði endar á opinri ráðstefnu þar sem nemendur flytja erindi gjarnan tengt reynslu af eigin starfsvettvangi og því efni sem farið hefur verið í. Erindi er skilað inn skriflega á formi ritgerðar (greinar) í lok námskeiðs. Námsmatið byggist á flutningi erindis á ráðstefnu og mati á skriflegu verkefni.

ÞRF205F • Valdefling og rannsóknir með fötluðu fólki • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Guðrún Valgerður Stefánsdóttir Lektor

Lýsing

Markmið námskeiðsins er að nemendur kynnist þróun rannsókna, rannsóknahéðna og rannsóknaraðferða í fötlunarfræðum Sérstök áhersla verður á að nemendur kynnist samvinnurannsóknum (inclusive research) og geti framkvæmt slíka rannsókn á vettvangi. Jafnframt að þeir geti tengt hugtakið valdeflingu við rannsóknarvinnu á þessu sviði.

Viðfangsefni: Fjallað verður um þróun fötlunarfræða; rannsóknaraðferða og mismunandi fræðilegra sjónarhorna á þessu fræðasviði.

Fjallað verður sérstaklega um rannsóknaraðferðir sem fela í sér náð samstarf milli rannsakanda og þátttakanda í rannsókn. Í því skyni verður fjallað um freslandi fötlunarrannsóknir (emancipatory research) og samvinnurannsóknir (inclusive research). Einnig verður fjallað um hugtakið valdeflingu (empowerment) og valdatengsl í rannsóknum. Þá verða kynntar nýjar rannsóknir á þessu sviði sem hafa verið unnar í nánú samstarfi milli fatlaðs fólks og fræðimanna. Einnig verður sérstök áhersla á að kynna fyrir nemendum framkvæmd slíkra rannsókna. Aðferðir og leiðir í rannsóknum sem beinast að viðkvæmum hópum verða í brennidepli sem og siðfræðilegir þættir sem tengjast slíkum aðferðum. Mikilvægur þáttur námskeiðsins felst í sjálfstæðri rannsóknarvinnu á vettvangi.

Vinnulag: Fyrirlestrar kennara og nemenda, umræður og rannsóknarvinna á vettvangi

Nauðsynleg undirstaða: Aðferðafræði rannsókna (MVS102F)

Rannsóknarskýrsla.

ÞRF304F • Lokaverkefni í þroskaþjálfarafræði til M.Ed.-gráðu • (30e) • Haust

Umsjónarkennari: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Markmið

Að M.Ed. verkefni loknu skal nemandi:

- Hafa dýpkað fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni á því sviði sem nemandi sérhæfir sig í.
- Hafa viðtæka kerfisbundna þekkingu á viðfangsefninu sem nær til nýjustu upplýsinga og rannsókna á efninu.
- Hafa getu, hæfni og frumkvæði til þess að afla viðeigandi vísindalegra/fræðilegra gagna, greina þau og meta samkvæmt viðurkenndum vinnubrögðum og aðferðafræði á viðkomandi sérsviði.
- Geta sett efnið í samhengi við fyrri rannsóknir eða sambærileg verkefni á því sviði sem fjallað er um.
- Geta tengt viðfangsefnið starfsvettvangi.
- Geta fjallað með gagnrýnum hætti um heimildir, kenningar og fræðileg álitamál.
- Geta greint frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í ræðu og riti á skýran, faglegan og skapandi hátt.

Inntak/viðfangsefni

M.Ed. lokaverkefni er einstaklingsverkefni. Val viðfangsefnis er fyrst og fremst á ábyrgð nemandans en í samráði við leiðsögukennara. Þess skal gætt að verkefnið tengist vettvangi og sérsviði því sem nemandi hefur valið. Verkefnið getur verið af ólíku tagi, til dæmis fræðileg ritgerð, sjálfstæð rannsókn, starfstengt þróunar- eða matsverkefni, námskrár- eða námsefnisgerð.

Vinnulag

Verkefnið er einstaklingsverkefni sem nemendur vinna sjálfstætt undir handleiðslu leiðsögukennara sem valinn er úr hópi kennara við Menntavísindasvið, nema samið sé um annað. Námsbrautarstjórar veita ráðgjöf um val leiðsögukennara úr hópi kennara.

Nánari leiðbeiningar um verklag við M.Ed. lokaverkefni er að finna á vef skólans.

Leiðsögukennari og prófdómari meta lokaverkefni.

ÞRF305F • Lokaverkefni í þroskaþjálfarafræði til M.Ed.-gráðu • (20e) • Haust

Umsjónarkennari: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Markmið

Að M.Ed. verkefni loknu skal nemandi:

- Hafa dýpkað fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni á því sviði sem nemandi sérhæfir sig í.
- Hafa viðtæka kerfisbundna þekkingu á viðfangsefninu sem nær til nýjustu upplýsinga og rannsókna á efninu.
- Hafa getu, hæfni og frumkvæði til þess að afla viðeigandi vísindalegra/fræðilegra gagna, greina þau og meta samkvæmt viðurkenndum vinnubrögðum og aðferðafræði á viðkomandi sérsviði.
- Geta sett efnið í samhengi við fyrri rannsóknir eða sambærileg verkefni á því sviði sem fjallað er um.
- Geta tengt viðfangsefnið starfsvettvangi.
- Geta fjallað með gagnrýnum hætti um heimildir, kenningar og fræðileg álitamál.
- Geta greint frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í ræðu og riti á skýran, faglegan og skapandi hátt.

Inntak/viðfangsefni

M.Ed. lokaverkefni er einstaklingsverkefni. Val viðfangsefnis er fyrst og fremst á ábyrgð nemandans en í samráði við leiðsögukennara. Þess skal gætt að verkefnið tengist vettvangi og sérsviði því sem nemandi hefur valið. Verkefnið getur verið af ólíku tagi, til dæmis fræðileg ritgerð, sjálfstæð rannsókn, starfstengt þróunar- eða matsverkefni, námskrár- eða námsefnisgerð.

Vinnulag

Verkefnið er einstaklingsverkefni sem nemendur vinna sjálfstætt undir handleiðslu leiðsögukennara sem valinn er úr hópi kennara við Menntavísindasvið, nema samið sé um annað. Námsbrautarstjórar veita ráðgjöf um val leiðsögukennara úr hópi kennara.

Nánari leiðbeiningar um verklag við M.Ed. lokaverkefni er að finna á vef skólans.

Leiðsögukennari og prófdómari meta lokaverkefni.

ÞRF403F • Þróunarstarf, leiðsögn og mat • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Vilborg Jóhannsdóttir Lektor

Markmið: Markmið:

Í lok námskeiðsins eiga nemendur að:

Hafa öðlast fræðilega þekkingu á einkennum umbóta- og þróunarstarfs.

Hafa öðlast leikni við að skipuleggja og leiða fræðilegt breytingar- og þróunarstarf á eigin starfsvettvangi.

Hafa öðlast fræðilega þekkingu á einkennum mats og árangursmælinga í ljósi eigin starfsvettvangs.

Öðlast fræðilega þekkingu á eðli og aðferðum starfsþróunar.

Tileinkað sér þær forsendur er felast í undirbúningi og framkvæmd markvissrar fræðslu, leiðsagnar og miðlunar.

Geta nýtt þekkingu sína til að efla persónulega hæfni sína sem leiðtoga.

Viðfangsefni

Kenningar og hugtök um breytingar- og þróunarstarf sem og árangursmælingar í starfi ásamt umfjöllun um nýleg þróunar- og rannsóknarverkefni eru helstu viðfangsefni þessa námskeiðs. Áhersla verður lögð á fræðilega þekkingu og verklag við að þróa þjónustu.

Fjölþætt hlutverk þroskaþjálfara og tómsunda- og félagsmálafræðinga á þessu sviði er sérstaklega til skoðunar með áherslu á helstu verksvið og starfsábyrgð millistjórnenda. Í því samhengi er kastljósinu varpað að fjölbreytilegum matsaðferðum við að meta gæði þjónustu með áherslu á sjálfsmat stofnana sem og tengslum þess við breytingar- og þróunarstarf. Sérstakur gaumur verður gefinn að fræðslu- og leiðsagnarhlutverki þroskaþjálfara og tómsunda- og félagsmálafræðinga. Jafnframt verður fjallað um ákvarðanir sem þroskaþjálfar og tómsundafræðingar þurfa að taka í starfi sem millistjórnendur og er það gert í ljósi kenninga um fagmennsku í starfi og leiðtogahlutverkið.

Vinnulag

Kennsla verður í formi fyrirlestra, umræðna og vinnu á vettvangi. Áhersla verður lögð á sjálfstæða vinnu nemenda við að kynna sér efni og deila þekkingu sinni með öðrum á til þess gerðri málstofu.

Hópverkefni og starfstengd einstaklingsverkefni metin til einkunna.

ÞRF405F • Lokaverkefni í þroskaþjálfarafræði til M.Ed.-gráðu • (30e) • Vor

Umsjónarkennari: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Markmið

Að M.Ed. verkefni loknu skal nemandi:

- Hafa dýpkað fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni á því sviði sem nemandi sérhæfir sig í.
- Hafa viðtæka kerfisbundna þekkingu á viðfangsefninu sem nær til nýjustu upplýsinga og rannsókna á efninu.
- Hafa getu, hæfni og frumkvæði til þess að afla viðeigandi vísindalegra/fræðilegra gagna, greina þau og meta samkvæmt viðurkenndum vinnubrögðum og aðferðafræði á viðkomandi sérsviði.
- Geta sett efnið í samhengi við fyrri rannsóknir eða sambærileg verkefni á því sviði sem fjallað er um.
- Geta tengt viðfangsefnið starfsvettvangi.
- Geta fjallað með gagnrýnum hætti um heimildir, kenningar og fræðileg álitamál.
- Geta greint frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í ræðu og riti á skýran, faglegan og skapandi hátt.

Inntak/viðfangsefni

M.Ed. lokaverkefni er einstaklingsverkefni. Val viðfangsefnis er fyrst og fremst á ábyrgð nemandans en í samráði við leiðsögukennara. Þess skal gætt að verkefnið tengist vettvangi og sérsviði því sem nemandi hefur valið. Verkefnið getur verið af ólíku tagi, til dæmis fræðileg ritgerð, sjálfstæð rannsókn, starfstengt þróunar- eða matsverkefni, námskrár- eða námsefnisgerð.

Vinnulag

Verkefnið er einstaklingsverkefni sem nemendur vinna sjálfstætt undir handleiðslu leiðsögukennara sem valinn er úr hópi kennara við Menntavísindasvið, nema samið sé um annað. Námsbrautarstjórar veita ráðgjöf um val leiðsögukennara úr hópi kennara.

Nánari leiðbeiningar um verklag við M.Ed. lokaverkefni er að finna á vef skólans.

Leiðsögukennari og prófdómari meta lokaverkefni.

ÞRF406F • Lokaverkefni í þroskaþjálfarafræði til M.Ed.-gráðu • (20e) • Vor

Umsjónarkennari: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Markmið

Að M.Ed. verkefni loknu skal nemandi:

- Hafa dýpkað fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni á því sviði sem nemandi sérhæfir sig í.
- Hafa viðtæka kerfisbundna þekkingu á viðfangsefninu sem nær til nýjustu upplýsinga og rannsókna á efninu.
- Hafa getu, hæfni og frumkvæði til þess að afla viðeigandi vísindalegra/fræðilegra gagna, greina þau og meta samkvæmt viðurkenndum vinnubrögðum og aðferðafræði á viðkomandi sérsviði.
- Geta sett efnið í samhengi við fyrri rannsóknir eða sambærileg verkefni á því sviði sem fjallað er um.
- Geta tengt viðfangsefnið starfsvettvangi.
- Geta fjallað með gagnrýnum hætti um heimildir, kenningar og fræðileg álitamál.
- Geta greint frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í ræðu og riti á skýran, faglegan og skapandi hátt.

Inntak/viðfangsefni

M.Ed. lokaverkefni er einstaklingsverkefni. Val viðfangsefnis er fyrst og fremst á ábyrgð nemandans en í samráði við leiðsögukennara. Þess skal gætt að verkefnið tengist vettvangi og sérsviði því sem nemandi hefur valið. Verkefnið getur verið af ólíku tagi, til dæmis fræðileg ritgerð, sjálfstæð rannsókn, starfstengt þróunar- eða matsverkefni, námskrár- eða námsefnisgerð.

Vinnulag

Verkefnið er einstaklingsverkefni sem nemendur vinna sjálfstætt undir handleiðslu leiðsögukennara sem valinn er úr hópi kennara við Menntavísindasvið, nema samið sé um annað. Námsbrautarstjórar veita ráðgjöf um val leiðsögukennara úr hópi kennara.

Nánari leiðbeiningar um verklag við M.Ed. lokaverkefni er að finna á vef skólans.

Leiðsögukennari og prófdómari meta lokaverkefni.

Kennaradeild

GLF003G • Þrautagleði • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Friðrik Aðalsteinn Diego Lektor

Markmið

Markmið námskeiðsins er í fyrsta lagi að nemendur rækti með sér þá ánægju sem felst í því að glíma við þrautir. Í öðru lagi að nemendur þjálfu hæfileika sína til þrautalausna. Í þriðja lagi að nemendur þjálfist í að setja fram lausnir sínar, sér í lagi m.t.t. vandaðs rökstuðnings. Nemendur kynnst og fást við þrautir af ýmsum gerðum og styrkja tök sín á þeim viðfangsefnum. Þeir kynnst vel þekktum almennum atriðum sem hafa má að leiðarljósi við þrautalausnir og sannreyni sjálfir hve vel slíkar ábendingar reynast í glímunni við þrautir.

Inntak / viðfangsefni

Fengist er við stærðfræðilegar þrautir af ýmsu tagi, rökfræðiþrautir, rúmfræðiþrautir og talnaþrautir, en jafnframt þrautir úr öðrum áttum. Nemendur kynnst t.d. jöfnum höndum einföldum þrautum og erfiðum þrautum, fljótleystum þrautum og tímafrekum þrautum, vikið er að nokkrum vel þekktum óleystum þrautum sem og nokkrum óleysanlegum þrautum. Í námskeiðinu er mun fremur lögð áhersla á hugvitssemi og þolgæði í lausnaleit en formlega stærðfræðikunnáttu. Fjallað er um fáein almenn atriði sem talin eru koma að gagni við þrautalausnir og um mikilvægi þrautalausna sem sjónarhorn á stærðfræðikennslu. Jafnan er lögð áhersla á vandaða framsetningu lausna, skýran og markvissan rökstuðning.

Vinnulag

Fyrirlestrar, dæmatímar, umræðutímar og heimaverkefni. Gert er ráð fyrir munnlegum skilum nemenda á heimaverkefnum og almennum umræðum um þau verkefni. Lögð verða fyrir allmörg verkefni (þrautir) svo að sem flestir finni hæfileg og ánægjuleg stærðfræðileg viðfangsefni.

Námsmat er að helmingi fylgið í reglulegri verkefnavinnu. Verkefnum er bæði skilað skriflega og munnlega. Annar helmingur námsmats er próf í lok námskeiðs.

GLF005G • Kennsla barna með íslensku sem annað mál • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigurður Konráðsson Prófessor

Kennari: Hanna Óladóttir Aðjunkt

Markmið

Að loknu námskeiðinu geri nemendur sér grein fyrir:

- hvað felst í því að læra tungumál sem annað mál,
- hver munurinn er á móðurmáli og öðru máli,
- hvernig íslenskukennsla tengist annarri kennslu,
- hverjar eru helstu kennsluáferðir á þessu sviði,
- hvernig hægt er að skipuleggja kennslu nemenda sem hafa íslensku sem annað mál,
- hvernig þeir geti aflað sér frekari þekkingar á sviðinu.

Inntak / viðfangsefni

Fjallað verður um helstu hugtök sem tengjast íslensku sem öðru máli, máltöku og tvítyngi. Farið verður í ýmsar hugmyndir um kennslu og kennsluáferðir. Lögð verður áhersla á mikil tengsl við leikskóla og grunnskóla og hvernig kennslu barna með annað móðurmál en íslensku er háttað þar. Kynntar verða helstu rannsóknir á sviðinu þar sem það á við.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, greinargerðir nemenda um eigin athuganir á vettvangi.

Próf og verkefni.

GLF008G • Bragur og listin að yrkja • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Ragnar Ingi Aðalsteinsson Aðjunkt

Markmið

Að nemendur kynnist sem flestum íslenskum og erlendum bragarháttum og fái þjálfun í að yrkja sjálfir undir þeim, að nemendur kynnist muninum á hefðbundnu formi og frjálsum og æfist einnig í notkun frjáls forms. Farið verður rækilega í helstu áferðir til að kenna bragfræði og skapandi ritun í grunnskólum.

Inntak / viðfangsefni

Nemendur vinna með fjölda innlendra og erlendra bragarhátta sem kennari sýnir og skýrir m.t.t. sögu þeirra, einkenna og notkunar. Sérstök áhersla er lögð á íslenska hætti að fornu og nýju og reglur íslenskrar bragfræði. Kennarar halda fyrirlestra um kennslu í bragfræði í grunnskólum. Nemendur skila 10-15 ljóðum hver sem metin eru af kennurum.

Vinnulag

Í staðnámi: Tímar eru vikulega, 2 í senn. Heimaverkefni eru unnin í samráði við kennara og farið yfir í tímum. Auk þess kynna kennarar valin efni sem farið er yfir í tímum.

Í fjarnámi: Vikulega er sent út efni sem er í samræmi við það sem tekið er fyrir hverju sinni í staðnámi. Þetta er gert til þess að staðnám og fjarnám fylgist að svo sem kostur er.

Verkefnum skilað af og til yfir önnina (sbr. það sem segir hér að ofan um ljóðagerð) og í námskeiðslok skila nemendur lokaritgerð um valið efni

GLF010G • Megináherslur í stærðfræðinámi barna • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðbjörg Pálsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Guðný Helga Gunnarsdóttir Lektor

Markmið:

Að kennaranemar

- Geri sér grein fyrir meginþáttum og áherslum í stærðfræðinámi barna upp að 12 ára aldri.
- Þekki fjölbreyttar leiðir við stærðfræðikennslu.
- Þekki dæmi um rannsóknir á stærðfræðinámi barna.
- Greini stærðfræði í umhverfinu og átti sig á hvernig stærðfræði er notuð í öðrum námsgreinum.
- Efli stærðfræðilega hæfni sína.

Inntak - viðfangsefni

Kennaranemar kynnast megininntaki og áherslum í stærðfræðinámi barna. Námskrá í stærðfræði verður skoðuð og hugmyndir um hvað felst í stærðfræðilegri hæfni. Kennaranemar skoða hvernig stærðfræði er birtist í umhverfinu og er notuð í samfélaginu ásamt því að velja fyrir sér tengslum hennar við aðrar greinar. Kennaranemar fá viðfangsefni sem hjálpa þeim að gera sér grein fyrir eigin skilning og tækifæri til að dýpka þekkingu sína á stærðfræði. Þeir kynnast nokkrum rannsóknum á stærðfræðinámi barna og hvernig nýta má niðurstöður þeirra við stærðfræðikennslu. Fjallað verður um mikilvægi þess að kennarar byggi upp heildstætt kennsluferli í stærðfræði þar sem beitt er fjölbreyttum leiðum og þær prófaðar með börnum.

Kennsluhættir/vinnulag

Áhersla verður lögð á að kennaranemar prófi sjálfir fjölbreytt viðfangsefni og ræði um nálgun sína og lausnir. Þeir skipuleggja stærðfræðikennslu og prófa að vinna að stærðfræðilegum viðfangsefnum með börnum. Haldnir verða fyrirlestrar en vinna á námskeiðinu felst í þátttöku kennaranema í fjölbreyttum verkefnum. Mat á verkefnum, bæði munnlegum og skriflegum.

GLF015G • Stuðningur við jákvæða hegðun • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Anna Lind G Pétursdóttir Lektor

Markmið

Með virkri þátttöku í námskeiðinu og verkefnavinnu munu kennaranemar:

- kunna skil á áhrifaríkum aðferðum til að stuðla að jákvæðri hegðun nemenda og skapa hvetjandi námsumhverfi
- kunna skil á aðferðum til að takast á við erfiða hegðun nemenda
- kynnast aðferðum til að meta þætti sem hafa áhrif á erfiða hegðun og setja saman heildstæð, einstaklingsmiðuð úrræði til að mæta þörfum nemenda með hegðunarerfiðleika
- kunna skil á aðferðum til að eiga góða samvinnu við foreldra
- þekkja til rannsókna að baki ofangreindum aðferðum

Inntak / viðfangsefni

Á námskeiðinu verður fjallað um leiðir til að laða fram og styrkja viðeigandi hegðun nemenda. Gefið verður yfirlit yfir raunprófaðar aðferðir til að fyrirbyggja og draga úr erfiðri hegðun samhlíða því að festa jákvæða hegðun og líðan í sessi. Kynntar verða leiðir til að stuðla að jákvæðum skólabrag, vinnubrögð til að skapa jákvætt námsumhverfi í bekknum og einstaklingsmiðuð úrræði til að mæta þörfum nemenda með hegðunarerfiðleika. Einnig verður fjallað um hvernig megi ýta undir góða samvinnu við foreldra. Áhersla verður á hagnýtar, árangursríkar aðferðir sem nýtast kennurum í starfi frá fyrsta degi.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, myndbönd, lestur og verkefnavinna.

Verkefni og próf.

GLF016G • Tölvuleikir, sýndarheimar og félagsnet • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Salvör Kristjana Gissurardóttir Lektor

Markmið

- að nemendur hafi kynnt sér og prófað að taka þátt í leikjasamfélögum, félagsnetum og sýndarheimum á Netinu og þekki til rannsókna á slíkum samfélögum
- að nemendur hafi skoðað hvernig leikjasamfélög geti verið námssamfélög og hafi tekið þátt í að prófa og/eða búa til námssamfélag í einhverju slíku umhverfi
- að nemendur hafi skoðað útbreiðslu og notkun slíkra samfélaga er, rýnt í hvernig ungmenni taka þátt í slíkum samfélögum og skoðað hvaða áhrif slík samfélög hafa á samskipti og félagslíf.

Inntak / viðfangsefni

Nemendur taka þátt og skoða leikreglur og samskipti í völdum samfélögum s.s. World of Warcraft, Eve Online, Second Life, Home (Playstation), Facebook, Myspace. Nemendur safna gögnum um notkun á Íslandi m.a. með spurningalistum og/eða viðtölum. Nemendur taka þátt í tilraun um að búa til námssamfélag/námsferli í einhverju slíku kerfi t.d. Second Life eða Facebook.

Vinnulag

Námskeiðið verður fjarnámskeið/netnámskeið og þurfa nemendur að hafa gott aðgengi að Interneti og námsumhverfið verður í einhverju af þeim félagskerfum sem fjallað verður um í námskeiðinu. Auk fjarnáms sem nemandinn skipuleggur sjálfur þá er gert ráð fyrir ákveðnum netfundum/viðburðum þar sem nemendur eru samtímis í netsamfélögum/netleikjum.

Nemandinn heldur utan um námsferill sinn með leiðarbók og semur skilgrein/sýnimöppu (eportfolio) til námsmats og kynnir viðfangsefni sín á netfundi í lok námskeiðsins.

GLF018G • Umhverfismennt fyrir grunnskóla • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Eggert Lárusson Lektor

Markmið að kennaranemar:

öðlist breiða þekkingu á umhverfismálum,

kynnist áhugasviðum barna hvað varðar umhverfismál

öðlist þekkingu á þeim umhverfismálum sem efst eru á baugi í samfélaginu

þjálfist í að útbúa verkefni fyrir grunnskólanemendur í umhverfismálum

Inntak/viðfangsefni

Fjallað verður um hvernig umhverfismál eru skilgreind alþjóðasamykktum og bókunum, í lögum og námskrám og hvernig börn afmarka málaflokkinn. Hvaða aðilar taka flestar ákvarðanir um umhverfismál? Mengun skilgreind. Umhverfi skóla, umhverfismál í skólahverfinu og í sveitarfélaginu. Hvernig er háttáð breytingum á landnotkun í hverfinu? Hvar bjuggu landnámsmennirnir í sveitarfélaginu og hvernig komust þeir af? Dýr og plöntur í útrýmingarhættu. Líf "náttúrufólks" í öðrum heimsálfum kynnt. Hvaðan fáum við vatnið, matinn, rafmagnnið, húsgögnin, fötin? Hvert fer sorpið? Hvað er endurvinnsla? Hvað er sjálfbær þróun og hvers vegna er hún svo mikilvæg í umhverfismálum? Umferðarmál. Hvaða áhrif hefur mannvirkjagerð á umhverfið, eru þau áhrif afturkræf. Er hægt að sjá fyrir öll áhrif mannvirkjagerðar á umhverfið?

Vinnulag

Krafist er virkar þátttöku nemenda í kennslustundum. Fluttir verða stuttir inngangsfyrirlestrar en að mestu leyti felst vinnan í verkefnum sem geta verið skrifleg og munnleg og falist meðal annars í lestri, kynningum og umræðum.

Hjá staðnenum er skyldumæting í þær kennslustundir sem þannig eru kynntar á kennsluáætlun í upphafi annar. Þá fer fram námsmat,

þjálfun, vettvangsvinna eða nám sem ekki er hægt að koma fyrir með öðrum hætti en í staðbundinni kennslu að mati umsjónarmanns námskeiðs.

Um fjarnema gildir að þeim er skylt að mæta í staðlotur eins og kynnt er á kennsluáætlun í upphafi annar.

Símat þar sem skrifleg og munnleg verkefni verða metin til einkunnar og mat á verkmöppu.

GLF019G • Þroskafrávik barna • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Jónína Sæmundsdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur öðlist þekkingu og skilning á nokkrum algengum þroskafrávikum ungra barna og leiti leiða og aðferða sem gefast vel í uppeldisstarfi með þessum barnahópum.

Viðfangsefni: Fjallað verður um börn sem vegna frávíka þarfnast sérstakrar ihlutunar í leik- og grunnskólum. Meðal annars verður fjallað um ADHD, raskanir á einhverfurófinu og seinkaðan greindarþroska. Fjallað verður um kennsluáðferðir og vinnubrögð með ofangreindum hópum í leik- og grunnskólum (yngstu bekkjunum). Nemendur þurfa í lok misseris að mæta í málstofu þar sem þeir flytja verkefni sín. Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður og málstofur.

GLF020G • Markmið, námsferli og námsmat • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Meyvant Þórólfsson Lektor

Markmið

Nemendur:

– ræði og fjalli um ferlið frá setningu markmiða að námsmati og átti sig þar með á tengslum milli markmiða, námsafraksturs (learning outcomes) og matsatriða

– þekki ólíkar stefnur á sviði námskráfræða og átti sig á áhrifum þeirra á skipulag náms og námsmat

– öðlist skilning á grundvallarhugtökum á sviði námskráfræða og námsmats

– hafi innsýn í námsmatsaðferðir, námsþætti og ýmis álitamál tengd námsmati.

Inntak / viðfangsefni

Fjallað verður um námskrárstefnur, námsmarkmið og flokkun þeirra og mikilvægi þeirra sem grunns við þróun námsmats. Nemendur lesa og ræða um samhengið milli markmiðssetningar, námsumhverfis/námsgagna, náms- og kennsluáðferða og námsmats. Eftirfarandi lykilspurningum veitt sérstök athygli: Tilgangur námsmats, hvað er metið, hvernig er metið (þar með hver, hvenær, hvar), hvernig eru niðurstöður settar fram og hvað er gert með þær.

Vinnulag

Stuttir fyrirlestrar, úrvinnsla, umræða, verkefni leyst og kynnt, meðal annars með tengingu við störf á vettvangi skólastarfs.

Tvö skilaverkefni, annað einstaklingsverkefni (25%) og hitt hópverkefni (25%). Lokapróf (50%) sem samanstendur af verkefnum úr prófabanka sem nemendur hafa tekið þátt í að hanna.

GLF022G • Kvikmyndun í skólastarfi • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Magnús Sigurður Guðmundsson Aðjunkt

Markmið

- ná tókum á kvikmyndatakninni

- geti notað kvikmyndagerð, hreyfimyndagerð í eigin kennslu og skólastarfi

- geti nýtt sér þennan miðil til námsefnisgerðar

- geti kennt grunnskólanemendum kvikmyndagerð, hreyfimyndagerð, kvikmyndataekni og fræði.

Viðfangsefni

- Stafræna kvikmyndamyndavélin.

- Kvikmyndagerð, fræði og saga.

- Hreyfimyndagerð, fræði og saga

- Stafrænar kvikmyndir, tókur, klipping og frágangur.

Vinnulag

Nemendur framleiða eina stuttmynd, eina hreyfimynd ásamt því að gera æfingarverkefni, fyrir færni í tókum, klippingu og hljóðsetningu

Nemandi sýnir fram á með greinargerð eða öðrum hætti að hann hafi skýrar hugmyndir um það hvernig vinna megi að námsefnisgerð og miðlun í formi kvikmynda, hreyfimynda eða kvikmyndagerðar almennt í kennslu og skólastarfi á grunnskólastigi.

Í öllum verkefnum er lögð áhersla á listrænt gildi og / eða fræðslugildi verkefnanna. 1. (40%) Stafræn stuttmynd. Lengd, hámark 5 mín. 2. (40%) Hreyfimynd. Lengd, hámark 5 mín 3. (20%) Æfingar í kvikmyndun og klippingu

GLF023G • Listir og fjölmening • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigrún Guðmundsdóttir Lektor

Kennari: Ásthildur Jónsdóttir

Markmið: Að nemendur

- hafi tileinkað sér hugmyndafræði sem liggur að baki fjölmeningarnámskrár.

- hafi tileinkað sér fordómaleysi og umburðalyndi gagnvart ólíkum menningarheimum.

- öðlist leikni í að skoði hvað sé líkt eða ólíkt og hvað sé sameiginlegt með ólíkum menningarhópum og hvað þeir geti lært af menningu sem þeir ekki þekkja.

- geti beitt gagnrýnni og skapandi hugsun í fjölmeningartengdum verkefnum í starfi með börnum.

- skynji og skilji mikilvægi samþættingar listar og fjölmeningar við aðrar faggreinar skólans

- hafi öðlast skilning á mikilvægi einstaklingsmiðaðs náms í fjölmeningarlegu samfélagi nútímans og geti unnið sjálfstætt og skipulega að öllum viðfangsefnum.

Inntak / viðfangsefni:

Í þessum áfanga er kynnt heimspekilagt, sögulegt og félagslegt samhengi fjölmeningar á Íslandi með áherslu á tengsl á milli nútímalistar og uppeldisfræði. Unnið verður með hugmyndir samtímans um kynningu á sjálfínu í samtímalist, sérstaklega í tengslum við þær væntingar sem einstaklingurinn upplifir með staðalmyndum samfélagsins. Verkefnið þróast frá sjálfskoðun að víðari rannsóknum á fjölmeningu sem stuðlar að því að nemendur öðlast aukinn skilning og innsýn í fjölmeningu og mikilvægi þess að taka mið af ólíkum forsendum nemenda, fjölbreytileika og menningarbakgrunni í nútíma samfélagi.

Námskeiðið er bæði verkeflegt og bóklegt. Í verklega hlutanum er lögð áhersla á að nemendur öðlist þekkingu, skilning og færni til að vinna með skapandi viðfangsefni tengd fjölmeningu á öllum skólastigum með áherslu á listir og handverk. Í bóklega hlutanum er sérstaklega

skoðað íslenskt efni auk hugmynda erlendra fræðimanna s.s. Paulo Freire, Bell Hooks og Henry Giroux.

Unnið verður með ólíkar hefðir út frá reynslu og áhuga nemenda með áherslu á fjölbreytileika og fjölmenningu í tengslum við valda þætti grunnskólans.

Vinnulag: Fyrirlestrar, gagnrýnin umræða, vettvangsheimsóknir og verkefnavinna, verkleg og bókleg.

Verkefni metin til einkunnar, bæði skrifleg- og verkleg. Sjá markmið og áherslur námskeiðs

GLF024G • Lýðheilsa og heilsuefning • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Anna Sigríður Ólafsdóttir Lektor

Kennari: Sandra Jónasdóttir

Kennari: Ólöf Guðný Geirsdóttir

Markmið námskeiðsins er að nemendur kynnist völdum þáttum er snúa að lýðheilsu með áherslu á heilsuefningu. Heilsuefning beinist að því að hafa áhrif á lífsstíl fólks og gera því kleift að lifa heilsusamlegu lífi við heilnæmar aðstæður. Það skiptir umhverfið sem við lifum í ekki síst máli en einstaklingurinn þar sem félagslegar, menningarlegar og efnahagslegar aðstæður hafa áhrif á lífshættina. Námskeiðinu er ætlað að beina sjónum að nemendum sjálfum og lífsstíl þeirra samhliða því sem farið er í fræðilegan bakgrunn heilsuefningar og gildis forvarna tengdum heilsu og heilsuuppeldi. Námskeiðið er byggt upp með fyrirlestrum og verklegum æfingum. Viðfangsefni námskeiðsins eru m.a. útivist og hreyfing (fræðsla og verklegur þáttur), næringarfræði, mataruppeldi, fæðuval og næringarþörf á mismunandi aldurskeiðum, matarmenning, einföld og holl matreiðsla (m.a. verklegur þáttur í eldhúsi), holdafar, andleg heilsa og geðrækt ásamt umhverfisvernd. Námskeiðið er kennt með sveigjanlegu sniði fyrir bæði stað- og fjarnema. Fyrirlestrar/kennsla fer fram seinni part dags einu sinni í viku. Skyldumæting er í fyrstu innlotu (kynningartíma) og sérstaklega er hvatt til mætingar í tvo verklega tíma í tengslum við verkefnavinnu, þótt einnig sé boðið upp á að leysa verkefni á eigin spýtur.

Námskeiðið er próflaust og einkunn metin út frá þremur verkefnum sem dreifast yfir önnina.

Þrjú verkefni eru metin til einkunna ásamt virkri umræðu á Blakki.

GLF025G • Barnabókmenntir • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Helga Birgisdóttir Aðjunkt

Umsjónarkennari: Anna Þorbjörg Ingólfssdóttir Lektor

Markmið:

Að nemendur öðlist skilning og fræðilega þekkingu á barnabókmenntum og hæfni til að beita fræðilegum hugtökum í greiningu og mati á barnabókum. Að nemendur verði á grundvelli þekkingar sinnar færir um að velja barnabækur til að vinna með í skólastarfi. Að nemendur öðlist þekkingu á barnabókmenntum sem mikilvægum hluta barnamenningar og menningararfs í nánnum tengslum við aðar listgreinar. Að nemendur öðlist þekkingu á tengslum barnabókmennta við málþroska og málörvun, lestur og ritun og hæfni til að glæða lestraráhuga barna. Að nemendur öðlist þekkingu á því hvernig tengja má barnabókmenntir við aðrar námsgreinar, námssvið og viðfangsefni í skólastarfi. Að nemendur öðlist þekkingu og færni til að vinna með og miðla barnabókmenntum á fjölbreyttan og skapandi hátt í skólastarfi. Við lok námskeiðs skulu nemendur vera færir um að hagnýta sér faglega og fræðilega þekkingu sína á skapandi hátt í starfi á vettvangi.

Viðfangsefni:

- Barnabókmenntir sem bókmenntagrein
  - að tala um bókmenntir - hugtakaskilningur
  - í fjölmennningarlegu samhengi og
  - mikilvægur hluti barnamenningar og
  - sameiginlegrar menningarvitundar og
  - sem grundvöllur upplifunar, orðlistar, sköpunar, tjáningar og miðlunar
- Gildi barnabókmennta í uppeldi og menntun barna
- Menningarlegt og listrænt mat á fjölbreyttum barnabókum
- Barnabækur í skólastarfi - Yndislestur - tengist sköpun og miðlun - lestri og læsi - ritun og tjáningu
- Lestur á heimilum - bókasöfn - foreldrafræðsla
- Bókmenntir - lífsleikni og siðfræði

Vinnulag:

Fyrirlestrar, hópvinna, málstofa.

Einstaklings- og hópverkefni þar sem nemendur fá tækifæri til að miðla faglegri og fræðilegri þekkingu sinni á viðfangsefnum námskeiðsins á fjölbreyttan og skapandi hátt.

GLF027G • Áföll í nemendahópnum • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Gunnar Egill Finnbogason Prófessor

Kennari: Halla Jónsdóttir Aðjunkt

Markmið námskeiðsins er að nemandi:

- þekki helstu aðferðir og kenningar sem nýttar eru í áfallavinnu og geti aðlagð þær að einstökum aðstæðum og beitt þeim á hagnýtan hátt.
- geti með hliðsjón af fræðilegum forsendum greint vanda í sorgaraðstæðum og brugðist við á faglegan og mannlegan hátt.
- hafi aukin skilning á sorgarhugtakinu og því sorgarferli sem einstaklingur gengur í gegnum í tengslum við missi.
- þekki helstu hugtök sem tengjast áföllum, eins og missi, sorg, dauða og söknuð.
- sé fær um að setja fram, fjalla um og ræða spurningar og málefni er tengjast áföllum á faglegan og málefnalegan hátt.
- hafi aukin skilning á áföllum og afleiðnum þeirra og gildi samkenndar og mikilvægi hæfileikans til að setja sig í spor annarra.
- sé fær um að styðja einstaklinga og hópa í áfallaaðstæðum og nýta þær aðstæður til að hjálpa nemendum til að takast á við missi og vinna úr sínum erfiðleikum.
- geti undirbúið og skipulagt kennslu/fræðslu með börnum og unglingum og tekið mið af þroska, aðstæðum og fjölbreytileika nemendahópsins við þá vinnu.

Viðfangsefni:

Fjallað verður um hvernig best sé að bregðast við þegar ýmiss áföll koma upp í nemendahópnum s.s. sjúkdómar, slys eða dauðsföll. Kynntar

verða kenningar og aðferðir til að auka skilning á áfallahugtakinu og hvernig hægt sé að bregðast við í áfallaðstæðum. Rætt veður um hvernig nýta meigi sorgarferlið til að greina aðstæður og til að auka skilning á viðbrögðum barna og unglunga. Mikilvæg hugtök verða tekin til umfjöllunar og rætt verður um gildi samkenndar og mikilvægi þess að geta sett sig í spor annarra. Farið verður í ýmsar kennslufræðilegar leiðir til að skipuleggja aðstæður s.s. fræðslu þar sem fengist er við sorg og missi. Áfallaáætlanir verða einnig teknar til umfjöllunar og mikilvægi þess að vera undirbúin til að takast á við áföll.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, umræður, málstofur og verkefnavinna.

Nemendur vinna þrjú verkefni, eitt minna og tvö viðameiri. Nemendur kynna síðan fyrir samnemendum sínu niðurstöður úr öðru viðameira verkefninu.

GLF028G • Gagnrýnin hugsun • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Gunnlaugur Sigurðsson Lektor

Markmið: Að nemendur þekki meginforsendur gagnrýnnar hugsunar, aðferðir hennar og tilgang og geti beitt þeirri þekkingu sinni til að átta sig betur á raunverulegu inntaki einkum hálf- eða óvísindalegrar orðræðu um efni á borð við menntun og uppeldi og geti sjálfir lagt betur málefnalega til hennar. Markmið: Að nemendur þekki meginforsendur gagnrýnnar hugsunar, aðferðir hennar og tilgang og geti beitt þeirri þekkingu sinni til að átta sig betur á raunverulegu inntaki einkum hálf- eða óvísindalegrar orðræðu um efni á borð við menntun og uppeldi og geti sjálfir lagt betur málefnalega til hennar.

Viðfangsefni: Að greina hvers kyns orðræðu um m.a. uppeldi og menntun á grundvelli þekkingarfræði (þeirra vísinda sem þróast hafa við gagnrýna athugun manna á vísindalegri orðræðu).

Vinnulag: 1. Fyrirlestrar, lestur, skipuleg samræða, stuttar skriflegar æfingar í gagnrýnni umfjöllun um valin efni og stuttar rökfimiæfingar í ræðu og riti. 2. Verkefni. Nemendur velja sér til athugunar yfirstandandi eða umliðna opinbera umræðu, t.d. ritdeilu, og gera um hana skriflegt verkefni, einsamler eða tveir til þrjár saman og taka til gagnrýnnar greiningar undir leiðsögn kennara. Námskeiðið fer fram jöfnum höndum á Netinu og í kennslustundum. Þannig geta nemendur tekið þetta námskeið alfarið í fjarnámi eða mætt í þær staðbundnu kennslustundir sem verða í boði. Allir nemendur í námskeiðinu þurfa þó að hafa aðgang að nettengdri tölvu.

Lesefni: Damer, T. E. (2005). *Attacking faulty reasoning: A practical guide to fallacy-free arguments* (5. útgáfa). Wadsworth; *Critical Thinking on the Web. A directory of quality online resources*, <http://www.austhink.com/critical/>.

Verkefnið um opinbera umræðu vegur 80% í heildarmati. Önnur frammistaða í námskeiðinu, í samræðu og æfingum, 20%.

GLF029G • Skapandi hugsun • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Stefán Jökulsson Lektor

Þekkingarmarkmið

Nemendur

- átti sig á einkennum skapandi hugsunar og mikilvægi hennar í námi, starfi og einkalífi
- læri um aðferðir sem ýta undir skapandi starf og sköpunargleði í skólastarfi
- kynnist ráðum sem geta leyst sköpunarkraft þeirra og hæfileika úr læðingi

Færnimarkmið

- geti lýst framvindu skapandi hugsunar og þeim einstakingsbundnu og samfélagslegu þáttum sem hafa áhrif á skapandann og sköpunarverk hans
- kunnir að hagnýta sér kenningar um skapandi hugsun til að útfæra skólaverkefni með hliðsjón af hæfileikum og áhuga þeirra sem vinna það
- hafi öðlast færni í að beita skapandi hugsun, sjálfum sér og öðrum til framdráttar

Viðfangsefni/vinnulag

Áhersla er lögð á umræðu um það sem nemendur og kennari leggja til mála. Hver nemandi skrifar ritgerð um það af umræðu- og álítaefnum námskeiðsins sem höfðar mest til hans. Að auki velur hann milli þess a) að búa til sköpunar/ listaverk af einhverju tagi, eða b) skrifa ritdóm um sköpunar/ listaverk, eða c) lýsa útfærslu sinni á skólaverkefni sem reynir á samstarf nemenda, sköpun og frumkvæði.

Ritgerð 40% Valverkefni 40% Virkni á námskeiðinu 20%

GLF030G • Að bregðast við lestrarerfiðleikum/dyslexíu • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Steinunn Torfadóttir Lektor

Kennari: Helga Sigurmundsdóttir Aðjunkt

Markmið: Steft er að því að nemendur öðlist haldgóða, fræðilega þekkingu og innsýn í helstu kenningar og rannsóknir á lestri og lestrarörðugleikum og skilgreiningar á þeim. Markmið: Steft er að því að nemendur öðlist haldgóða, fræðilega þekkingu og innsýn í helstu kenningar og rannsóknir á lestri og lestrarörðugleikum og skilgreiningar á þeim.

Lögð verður áhersla á að nemendur þekki:

- tengsl lesturs og máls,
- mismunandi birtingarform lestrarörðugleika með tilliti til einkenna,
- kenningar um þróun lesturs og hvað fer úrskaiðis í þróuninni hjá nemendum með umskráningar- og eða lesskilningserfiðleika,
- rannsóknir og kenningar á sértækum lestrar- og lesskilningsörðugleikum, orsakir og einkenni,
- gildi snemmtækrar íhlutunar, álitamála og útfærslur,
- lestrarkennslu og áhrifaríkar kennsluáðferðir fyrir nemendur sem eiga erfitt með að ná tókum á lestri og lesskilningi.

Steft er að því að nemendur öðlist færni í að:

- bera kennsl á áhættuhópa og veita snemmtæka íhlutun,
- meta styrkleika og veikleika nemenda í lestri, lesskilningi, stafsetningu og ritun með mismunandi matsgögnum og velja kennsluáðferðir við hæfi.

- meta/greina áhættuþætti í lestri og velja viðeigandi lestexta og þjálfunarverkefni.
- samþætta lestur og ritun í lestrarkennslu með tilliti til þjálfunaráhrifa.
- meta námsþarfir út frá heildstæðri sýn á vandamál nemandans í skólastarfinu.
- vinna með foreldrum, kennurum og öðrum sem koma að námi nemandans.

Viðfangsefni: Á þessu námskeiði munu nemendur kynna rannsóknir, kenningum og vinnuáferðum í lestrarkennslu sem hjálpa kennurum að koma til móts við nemendur sem eiga erfitt með að læra að lesa. Markmiðið er að nemendur öðlist kenningarlega innsýn og færni í að bera kennsl á erfðleika nemenda í lestri (lesblindu/dyslexíu) og lesskilningi, kynnti mismunandi kennsluáferðum og læri að setja sig inn í aðstæður nemenda og foreldra þeirra.

Vinnulag: Fyrirlestrar, þjálfunarverkefni, verkefnagerð og einstaklingsleiðsögn.

Hópverkefni (20%) Einstaklingsverkefni (40%) Kennsluverkefni (40%)

GLF032G • Þrívíddarhönnun með Pródesktop • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Gísli Þorsteinsson Lektor

Markmið:

- Að þjálfna nemendur í notkun Pródesktops;
- Að kenna almennan feril hönnunar;
- Að leiða nemendur í gegnum möguleika á að hagnýta innihald námskeiðsins í kennslu.

Lýsing: Menntamálaráðuneytið hefur gert landssamning við Pródesktop hugbúnaðarfyrirtækið um notkun samnefnds hugbúnaðar í íslenskum skólum. Stuðst verður við hugbúnaðinn á námskeiðinu og íslenska kennsluvef tengt honum. Nemendur fá forritið frítt í hendurnar þegar þeir hafa lokið námskeiðinu sem fullgildir Pródesktop kennarar.

Námskeiðið er hugsað fyrir nemendur sem vilja læra þrívíddarhönnun og kynna sér möguleika hennar fyrir grunnskólann. Innihaldið hentar sem áhersla í almennu námi, list- og verkgreinum eða tölvu- og upplýsingatekni. Kennend eru grunnatriði við notkun forritsins og lögð áhersla á gerð verkefna sem nemendur geta nýtt sér í kennslu. Pródesktop gefur kennurum og nemendum tækifæri til þess að útfæra hugmyndir sínar í þrívíðu tölvutæku formi á auðveldan hátt. Auðvelt er að teikna upp hluti, s.s. leikföng, samsett húsgögn og renniform t.d. skálar, lampa o.fl. Kennslufni hefur verið þróað í löndum sem hafa nýtt hugbúnaðinn svo sem í Bretlandi og Bandaríkjunum. Þykir forritið notendavænt fyrir nemendur sem geta sett upp forritið á eigin tölvu og eftl færni sína með heimavinnu.

Inntak / viðfangsefni

Kennend eru grunnatriði við notkun forritsins og lögð áhersla á gerð nokkurra verkefna sem nemendur geta nýtt sér í kennslu, til að komast af stað. Nemendur verða skráðir á gagnagrunn framleiðanda forritsins og fá þá ókeypis eintak af forritinu til afnota fyrir sjálfan sig og skólann.

- Nemendur læra að nota Pródesktop og teikna kennslumiðuð verkefni
- Nemendur læra um almenna hönnun. Þeir fara í gegnum hönnunarferil þar sem þeir þurfa að hanna hluti eins og leikföng og teikna í Pródesktop
- Kynnt verður tölvutæk framleiðsla er gerir nemendum kleift að sjá hugverk sín í efnislegu formi mótað af tölvustýrðum vélbúnaði (CNC eða prótótýpuprentara)
- Nemendur læra að setja upp þrívíða hluti á vefsíðum eða skoða þá í sýndarveruleika
- Nemendur læra að setja upp vinnuteikningar og málsetja þær með forritinu

Fjallað verður um kennslufræðilegar áherslur og þekkingarþætti er tengjast grunnskólaumhverfinu.

- Hvernig er hægt að nýta forritið almennt í kennslu
- Innsetning í skólanámskrá
- Pródesktop sem val í grunnskólanum
- Hvernig hægt að að nýta forritið fyrir list og verkgreinar
- Hvernig er hægt að nýta Pródesktop við útfærslu hugmynda í nýsköpun
- Búnaður, skipulag stofu og uppbygging á verkstæði
- Uppsetning forritsins
- Verkefnasöfn á vefnum
- Skipulag kennslu
- Staðsetning í skólanámskrá og verkefni fyrir mismunandi aldur.

Vinnulag

Fyrirlestrar, verkstæðisvinna í tölvustofu og vettvangsferð í skóla eða fyrirtæki.

Nemendur skila heimaverkefnum og ræða sameiginlega um möguleika forritsins fyrir kennslu í grunnskóla.

Lesefni: Fjölfaldaður bæklingur um hönnun, frír hugbúnaður og vefsíða fyrir námskeiðið með gr

Nemendur skila heimaverkefnum er varða a) hönnun; b) notkun Pródesktops; c) kennslufræði þrívíðrar hönnunar.

GLF033G • Heimurinn af vörum barna • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Gunnlaugur Sigurðsson Lektor

Markmið: Að nemendur geti betur greint, skilið og notið þeirrar heimsmýndar sem birtist í frásögn barna. Markmið: Að nemendur geti betur greint, skilið og notið þeirrar heimsmýndar sem birtist í frásögn barna.

Viðfangsefni: Heimsmýnd íslenskra barna undir túlkunarfræðilegu sjónarmiði eins og hún birtist fyrst og fremst í tali þeirra og frásögn.

Þannig munum við athuga til dæmis flökkusögur barna; fólk í frásögn barna, svo sem "skrýtið fólk", náganna, löggur og fullorðið fólk; landvinninga barna, þ.e. tengsl barna við grennd sína og mótnu hennar í hugarheimi þeirra; öflin í lífi barna, s.s. holdgervinga góðs og ills, töfra, kraftaverka, krafts og visku; hugmyndir barna og túlkun á eilífðarmálmunum, þ.e. hugmyndir og túlkun þeirra á lífi og dauða, upphafi og endi, o.s.frv.

Vinnulag: Með fyrirlestrum, lestri og samræðum kynnum við okkur kenningarmið og rannsóknir um efnið. Fyrst með yfirliti yfir mögulega nálgun við efnið eftir mismunandi fræðigreinum og síðan nánar þá túlkunarfræðilegu nálgun sem við munum beita. Í samstarfi við foreldra og kennara söfnum við sögum barna og sögum af börnum með það að markmiði að greina í þeim þá sköpun og túlkun heimsins sem þær vitna um. Við greinum þessar sögur og við vinnum úr þeim "klippur" (samsetta og/eða blandaða, þemabundna framsetningu efnis).

Lesefni: Monteiro, M. T. de Lima o.fl. (1993). The child's view of the world: The origin of moon, sun and stars. Erindi á 12. Biennial

Meeting of the International Society for the Study of Behavioural Development (Recife, Brazil, 19.-23. júlí); Bohart, Arthur C. (1984); Sumida, Anna Y. (2000). Reading a child's writing as a social text. Language Arts. Urbana, 77(4), 309-314.

Greinargerð um tiltekið fræðilegt atriði í textum námskeiðsins, 20%. Greinargerð um þrjú atriði í frásögn barna (samanborið listann hér á undan), 20%. "Klippa" úr yrðingum barna, 60%.

GLF034G • Leikir sem kennsluáðferð • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Ingvar Sigurgeirsson Prófessor

Kennari: Ása Helga Ragnarsdóttir Aðjunkt

Á námskeiðinu fjallað um gildi góðra leikja í skólasterfi og tómstundum. Hér má nefna kynningar- og hópstyrkingarleiki, einfalda og flókna námsleiki, hópleiki, gamla íslenska leiki, rökleiki, gátur, þrautir, spurningaleiki, námsspil, hreyfileiki, leikræna tjáningu, spunaleiki, umhverfisleiki, orðaleiki og tölvuleiki - svo fátt eitt sé nefnt. Áhersla er lögð á að tengja efnið rannsóknum á þýðingu leiks og leikja fyrir þroska barna og að kynna heimildir um leiki og athygli þar sérstaklega beint að Netinu sem upplýsingagátt. Þátttakendur spreya sig á að prófa margvíslega leiki og leggja kennslufræðilegt mat á þá. Þá verður unnið í hópum við að safna góðum leikjum sem hægt er að nota í skólasterfi eða öðru uppeldisstarfi.

Vinnulag

Fyrirlestrar, kynningar, málstofur (bæði staðbundnar og á Neti), verkstæði, leiðarbækur, námsmöppur og hópverkefni.

Byggt á námsmöppu (portfolio, verkmapa, sýnismappa, ferilmappa) sem þátttakendur vinna jafnóðum meðan á námskeiðinu stendur og leggja fram í lok þess. Í námsmöppunni eru þau gögn sem þátttakendur hafa viðað að sér, verkefni og úrlausnir þeirra (nokkurs konar persónuleg handbók um leiki sem kennsluáðferð). Þá er í námsmöppunni dagbók sem sýnir yfirlit um glímuna við viðfangsefni námskeiðsins. Heimilt er að skila námsmöppunni í rafrænu formi (Digital Portfolio) og er æskilegt er að nemendur í fjarnámi hafi þann hátt á.

GLF039G • Lífsleikni - sjálfsskoðun og sjálfsskilningur • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Ásdís Olsen Aðjunkt

Markmið:

- að nemendur öðlist aukna færni til að vinna með félagsleg- og tilfinningaleg viðfangsefni úti á vettvangi
- að veita nemendum tækifæri til sjálfsskoðunar og sjálfsskilnings
- að nemendur öðlist aukið sjálfsöryggi og bættu líðan í lífi og starfi

Viðfangsefni:

Áhersla verður á sjálfsskoðun með markvissum aðferðum og fá nemendur tækifæri til að prófa sig í ólíkum aðstæðum og kanna hugsun sína, tilfinningar og viðbrögð. Nemendur fá tækifæri til að skoða sig á nýju plani, kanna grunnviðhorf sín, skoða og endurskoða afstöðu sína og gildi. Unnið verður með árvekni (Mindfulness) sem miðar að aukinni meðvitund og velliðan í núinu og upplifun af daglegum athöfnum.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður, verkefni og dagbókaskráning.

Þátttaka, framlag, sjálfsmat, greinargerð og annað vinnuframlag

GLF042G • Agi, samskipti og stjórnun í bekkjarkennslu • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Sólveig Karvelsdóttir Lektor

Kennari: Anna Lind G Pétursdóttir Lektor

Námskeiðið er kennt sameiginlega fyrir nemendur í stað og fjarnámi. Kennir verður með sveigjanlegu sniði og verða kennslustundir fyrir staðnema vikulega eða sjaldnar.

Meginmarkmið námskeiðsins er að búa kennaranema undir stjórnun í kennslustarfi með áherslu á samskipti við nemendur, góðan bekkjaranda, á leiðir til draga úr hegðunarvanda og ná sem bestum árangri nemenda.

Undirmarkmið eru að nemendur

- kunni skil á helstu kenningum um aga og agavandamála í skólasterfi
- þekki innlendar og erlendar rannsóknir á bekkjarstjórnun, aga og samstarfi kennara og nemenda
- geti beitt viðurkenndum aðferðum við fyrstu greiningu á erfiðri hegðun nemenda
- hafi þekkingu á áætlunum og aðferðum sem vinna gegn einelti í skóla
- kunni fyrirbyggjandi aðferðir til að draga úr agavandamálum í bekkjarkennslu
- geti greint og metið mikilvæga þætti í samstarfi kennara og nemenda
- geti nýtt kunnáttu sína og færni til að efla og bæta samskiptin við nemendur

Inntak/viðfangsefni

Kynntar verða ýmsar kenningar um bekkjarstjórnun og bekkjarkennslu ásamt íslenskum og erlendum rannsóknum og greinum um aga og agavandamál. Nemendur fá inn sýn í helstu agastjórnunarmódel. Áhersla verður á fyrirbyggjandi þætti. Fjallað verður um hegðunarvanda í skóla, hugsanlegar orsakir og viðbrögð. Einnig verður fjallað um vanda ofvirkra nemenda, um forvarnir gegn einelti og um mikilvægi foreldrasamstarfs. Kynntar verða árangursríkar stjórnunaraðferðir og leiðir sem kennarar geta farið til að styrkja sig og bæta á sviði bekkjarstjórnunar og samskipta við nemendur. Áhersla verður á hagnýti námskeiðsins fyrir verðandi kennara og tengsl við vettvang.

Vinnulag

Vinnulag verður í formi fyrirlestra, hópumræðna, málstofa og verkefna. Nemendur lesa fjölbreytt efni, leita upplýsinga og fræðigreina af neti og koma með innlegg úr völdum köflum/greinum. Áhersla er á umræður og tengsl við eigin reynslu nemenda og við vettvang. Nemendur kynna sér áherslur einstakra skóla og kennara varðandi bekkjarstjórnun og agamál. Krafa er gerð um virka þátttöku nemenda, m.a. í málstofu. Vettvangsathugun og kynning á niðurstöðum 30%; virk þátttaka í umræðum 20%; svör við spurningum úr lesefni ásamt stuttri ritgerð 50%.

GLF043G • Barnið þitt er nemandi minn - um samstarf við foreldra • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Sólveig Karvelsdóttir Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að búa kennaranema undir samstarf við foreldra. Áhersla verður á fræðslu um mikilvægi samstarfsins með velferð og árangur nemenda í huga.

Að námskeiði loknu eiga þátttakendur að

- - þekka þróun samstarfs heimila og skóla

- - kunna skil á ólíkum fjölskyldugerðum og fjölmenningu í íslensku samfélagi
- - þekkja innlendar og erlendar rannsóknir á samstarfi heimila og skóla
- - geta greint og metið mikilvæga þætti í samstarfi við foreldra
- - kunna skil á helstu hindrunum í samstarfi við foreldra
- - þekkja skyldur sínar varðandi velferð nemenda
- - geta gert áætlanir til að efla samstarf heimila og skóla
- - þekkja grunnþætti formlegra viðtala og hafa þjálfast í að beita þeim

Inntak/viðfangsefni

Á námskeiðinu verður lögð áhersla á mikilvægi góðs samstarfs kennara og foreldra og á áhrif þess á árangur, hegðun og viðhorf nemenda til skóla og náms. Rætt verður um væntingar foreldra til skóla og kennara, um hlutverk kennara og foreldra, hvar þau skarast og hvar skilur á milli. Áhrif félagslegrar stöðu foreldra á samskipti við kennara og skóla verður til umfjöllunar ásamt stöðu foreldra af erlendum uppruna. Nemendur verða vaktir til vitundar um erfiðar heimilisaðstæður barna, ofbeldi og vanrækslu og um ábyrgð kennara gagnvart velferð barna. Fjallað verður um samskiptafærni og leiðir sem geta stuðlað að árangursríkum samskiptum. Kennaranemar fá kennslu og þjálfun í undirstöðubáttum skipulagðra viðtala með áherslu á foreldra- og nemendaviðtöl, undirbúning viðtala og lausn ágreiningsmála.

Vinnulag

Kennsla verður í formi fyrirlestra, umræðna, verklegra æfinga og samstarfsverkefna sem nemendur kynna í málstofu. Verkefni tengjast bæði fræðasviði og starfsvettvangi, m.a. verða tekin viðtöl við foreldra og starfandi kennara.

Samstarfsverkefni, kynning ásamt skriflegum niðurstöðum 30%; viðtalsverkefni 50%; virk þátttaka í umræðum 20%.

GLF045G • Lesið í skóginn og tálgað í tré • (5e) • Haust

Umsjónarmaður: Brynjar Ólafsson Aðjunkt

Kennari: Ólafur Oddsson

Markmið

Að nemendur kynnist hvernig hægt er að nýta skóginn í kennslu og læri helstu vinnubrögð við gerð hluta úr íslensku efni.

Inntak / viðfangsefni

Megináherslan er lögð á verklega þáttinn þar sem nemendur vinna með blautt og þurrt efni úr íslenskum skögum. Kennnd verða helstu vinnubrögð í tálgun, bæði með hnif og exi. Einnig verða kennd grundvallatriði í viðar- og vistfræði og kannað hvernig hægt er að nýta sér form og eiginleika íslenskra viðartegunda. Farið verður í vettvangsferð í skóg í nágrenninu og hugað að efnisöflun og útikennslu í skógi.

Kynnt verður skólaverkefnið Lesið í skóginn, samþætt kennsluverkefni um íslenska skóga og nýtingu þeirra

Vinnulag

Verkleg þjálfun og fyrirlestrar.

Lesefni:

Ólafur Oddsson: Lesið í skóginn, tálgað í tré, Garðyrkjuskóli ríkisins 2003; Stefán Bergmann, Gisli Þorsteinsson, Bjarni Þór Kristjánsson, Guðmundur Magnússon og Ólafur Oddsson: Skógurinn og nýting hans, Námsgagnastofnun 2001.

Smíðisgripir og stutt skrifleg verkefni metin til einkunnar.

GLF046G • Útinám og útikennsla • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Auður Pálsdóttir Aðjunkt

Kennari: Stefán Bergmann Dósent

Markmið er að kennaranemar:

- þekki möguleika á útikennslu við íslenskar aðstæður,
- skilji hvernig ná má fjölmörgum námsmarkmiðum námsgreina eða námssviða í útikennslu
- skilji fræðilegan grunn útináms,
- geti skipulagt útikennslu og beitt viðeigandi kennsluaðferðum.
- hafi prófað að byggja útikennslu inn í skóla- eða tómstundastarf.
- þekki námsgögn og aðrar heimildir sem nýst geta við undirbúning útikennslu

Viðfangsefni:

Hvað er útinám; Rætt um kenningar, tilgang, hugtök og skilgreiningar, skipulag og tímaramma.

Vinnuaðferðir; Forsendur og hugmyndir að breyttum vinnuaðferðum og hvað þarf til að byrja eða efla útikennslu. Rætt um útinám í leikskóla- og grunnskólustarfi, hlutverk kennarans, samskipti í útinámi og námsmat. Áhersla verður á þátt upplifunar í útikennslu.

Skóða svæði og aðstæður: Fjallað um notkun loftmynda og korta, nýtingu upplýsingatækni, gerð umhverfisstíga, mótun útikennslustofu og útikennslusvæði og beitingu umhverfistúlkunar. Rætt um öryggismál og fyrirbyggju við skipulag útináms. Umhverfi skóla og heimbyggðar greint með útikennslu og útinám í huga og skoðuð tengsl markmiða sjálfbærrar þróunar og skólustarfs.

Kennsla; Kynntar verða rannsóknir á útikennslu og tekin dæmi um starf íslenskra og erlendra skóla. Einnig verður rætt um vettvangsferðir í stofnanir, söfn og atvinnufyrirtæki.

Vinnulag

Áhersla verður á hagnýt verkefni, útivinnu og upplifun. Kennt verður með stuttum fyrirlestrum, umræðum, verkefnavinnu bæði heima og í tímum og áhersla er lögð á notkun upplýsingatækni. Vettvangsferðir verða nokkrum sinnum á önninni.

Hjá staðnemum er skyldumæting í þær kennslustundir sem þannig eru kynntar á kennsluáætlun í upphafi annar. Þá fer fram námsmat, þjálfun, vettvangsvinna eða nám sem ekki er hægt að koma fyrir með öðrum hætti en í staðbundinni kennslu að mati umsjónarmanns námskeiðs.

Um fjarnema gildir að þeim er skylt að mæta í staðlotur eins og kynnt er á kennsluáætlun í upphafi annar.

Verkefni verða metin til einkunna.

GLF047G • Bekkjarkennarinn - Umsjónarkennarinn • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Lilja M Jónsdóttir Lektor

Markmið

Kennaranemi

* hafi dýpkað skilning sinn á hlutverki og eðli umsjónarkennarastarfsins

* hafi kynnt aðferðum sem nýta má til að koma til móts við einstaklingsbundnar þarfir nemenda í blönduðum námshópi

* hafi kynnt aðferðum sem nýta má til að skapa góðan bekkjaranda, ásamt aðferðum í bekkjarstjórnun

- * þekki dæmi um mismunandi aðferðir sem hafa það að markmiði að bregðast við einelti og áföllum í nemendahópi
- * geti undirbúið fyrsta mánuðinn í eigin kennslu og fyrsta foreldrafundinn
- * hafi fengið þjálfun í viðtalstækni

Viðfangsefni

Á námskeiðinu verður fjallað um verksvið og hlutverk umsjónarkennarans eins og það er skilgreint í lögum og reglugerðum. Kynntar verða hugmyndir, sem byggja m.a. á reynslu af vettvangi og rannsóknum á sviðinu, um hvernig skipuleggja má skólustarfið þannig að koma megi til móts við ólíkar þarfir, áhuga og einstaklingsmun nemenda. Þá verða kynntar hugmyndir um hvernig skapa má góðan bekkjaranda, hvaða aðferðir kennarinn getur stuðst við í bekkjarstjórnun, hvernig bregðast má við einelti og áföllum í nemendahópnum, um fjölbreytta möguleika í foreldrasamstarfi og viðtalstækni.

Vinnulag

Fyrirlestrar, kynningar, umræður (bæði staðbundnar og á Blakki), samvinnuverkefni, æfingar, námsmappa, leiðarbækur og verkefnavinna, þar sem þátttakendur skipuleggja m.a. fyrstu vikurnar í kennslu að hausti og fyrsta foreldrafundinn.

Námskeiðið er kennt í mislögum lotum síðdegis og um helgar eftir samkomulagi við þátttakendur og einnig með fjarkennslusniði.

Mætingarskylda er í staðbundnar lotur.

Byggir á þátttöku (í tímum og í umræðum á Blakki) 20%, námsmöppu (portfolio) 50%, fyrir ýmis verkefni, æfingar, iðrun og sjálfsmat og 30% verkefni þar sem kennaranemar skipuleggja fyrsta mánuðinn í kennslu að hausti.

GLF048G • Hjóðfæragerð og tónsköpun í skólustarfi • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Svala Jónsdóttir Aðjunkt

Markmið:

Að nemendur

- þekki margvíslega möguleika á gerð einfaldra hljóðfæra í starfi með börnum,
- þrói skilning sinn á möguleikum við hljóðfæragerð gegnum tilraunir og athuganir með mismunandi efnivið.
- öðlist færni til að nota einföld hljóðfæri á skapandi hátt í almennu skólustarfi.

Viðfangsefni:

Fjallað verður um hvernig skapa má einföld hljóðfæri í starfi með börnum. Nemendur kynna einföldum hljóðfærum mismunandi menningarheima. Nemendur gera eigin tilraunir með ýmskonar efnivið, rannsaka möguleika hans og finna eigin lausnir við gerð hljóðfæra. Nemendur nota hljóðfæri sín við tónlistariðkun.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, verkleg vinna og uppfærsla sýningar.

Námskeiðið er ætlað bæði stað- og fjarnemum og kennt með sveigjanlegu sniði. Boðið er upp á þetta námskeið annað hvert ár og fer kennsla fram seinni part dags þær vikur sem kennt er.

Verkleg vinna nemenda, skriflegt verkefni Mætingarskylda í staðlotur fjarnema og í ákveðnar kennslustundir staðnema.

GLF050G • Þjóðsögur - goðsögur - ævintýri • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Baldur Hafstað Prófessor

Skyggnst verður inn í heim goðsagna úr norrænni heiðni, hlutverk þeirra og merkingu, jafnfamt því sem lítið verður til goðsagna frá öðrum menningarsvæðum. Í framhaldi af því verða lesin bæði íslensk og erlend ævintýri og hugað að lögmálum frásagnar. Rýnt verður í mikilvæg tákni og algeng minni. Reifaðar verða sálfræðilegar og feminískar hugmyndir sem ævintýrunum tengjast. Þá verður sjónum beint að þjóðsögum, einkum íslenskum, og kannað hvernig í þeim birtist hugarheimur þjóðar og félagslegar aðstæður alþýðufólks á fyrri tímum. Kannað verður hvernig goðsögur, þjóðsögur og ævintýri birtast í verkum seinni tíma höfunda, ekki síst í barnabókum nútímans. Það efni sem hér er til umræðu er afar heppilegt til notkunar á öllum aldursstigum grunnskóla. Í námskeiðinu verður lögð á það nokkur áhersla að styrkja frásagnarhefðina.

Fjögur stutt verkefni. Ekki verður um lokapróf að ræða.

GLF051G • Lífsleikni - Jafnrétti • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Ásdís Olsen Aðjunkt

Almennt

Meginmarkmið námskeiðsins er að efla meðvitund nemenda um kynjabreytuna í samfélaginu og í eigin afstöðu og hegðun, og búa nemendur undir að taka þátt í vinnu sem stuðlar að jafnrétti.

Inntak / viðfangsefni

Hagnýtt námskeið um kynjaviddina í lífi okkar og starfi. Fjallað er um breytuna kyn í ýmsu samhengi, sem má verða til að vekja nemendur til meðvitundar um kynjaskekkjurnar í samfélaginu og þá félagsmótun sem á sér ómeðvitað stað. Markvisst verður farið í að skoða, greina og skilja áhrif kynferðis á líf okkar, stöðu, hegðun og viðhorf. Áhersla verður lögð á að efla vísýni, frumkvæði, sjálfstraust og umburðalyndi nemenda.

Fræðilegur grunnur er byggir á kynjafræði, en aðferðafræðin er sótt til lífsleikninnar, þar sem nemendur vinna með sín hugðarefni og nálgast viðfangsefnið á eigin forsendum. Áherslan er á efla meðvitund nemenda um viðmið þeirra og gildi auk þess að veita þeim tækifæri til að endurskoða grunnviðhorf sín.

Vinnulag

Unnið verður með hugarheim nemenda og hugðarefni og mikið lagt uppúr því að skoða greina, rannsaka, meta og ígrunda. Áhersla verður á umræður og verður markvisst unnið með ljósmæðraaðferðina (Sókratíska samræðuhefð). Einnig verða fræðilegar innlagnir, æfingar, vettvangsrannsóknir og kynningar. Nemendur gera einnig tilraunir á vettvangi þar sem þeir ögra sjáflum sér og gildandi viðhorfum.

Nemendur vinna einstaklings- og hópverkefni og verður lögð áhersla á að tengja efni námskeiðs við veruleika og umhverfi nemenda.

Heildrænt eða rauntengt mat sem gefur nemendum kost á að ástunda sjálfsihugun og endurskoðun. Unnið verður með dagbækur (leiðabækur), matslista, sjálfsmat og félagamat. Nemendur gera lokaverkefni þar sem inntakið er hugmynd og/eða útfærsla á því hvernig hægt er að spyrna gegn kynjamismunin. Námsmat verður grundvallað á þátttöku, vinnuframlagi, sjálfsmati, greinargerð og gæðum verkefna.

GLF052G • Undur lífsins • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Hrefna Sigurjónsdóttir Prófessor

Markmið

Nemendur eiga að:

- öðlast þekkingu á hversu fjölbreytt lífríki jarðar er og að allar lífverur séu öðrum háðar í vistkerfum
- skilja ferli náttúruval og kynnst mismunandi aðlögunum dýra og plantna
- átta sig á mikilvægi þess að nemendur fái tækifæri til að kynnst náttúrunni og að þeir fái áhuga á að vernda lífríki jarðar
- öðlast færni í að túlka náttúruna fyrir nemendur sína

Inntak / viðfangsefni

Fjallað verður um fjölbreytileika lífvera og gildi hans fyrir líf á jörðinni í ljósi vistfræði og náttúruverndar. Þróunarsaga lífs skoðuð og tekin dæmi um stórkostlegar og furðulegar aðlaganir lífvera sem koma fram í útliti, líkamsgerð og hegðun þeirra. Helstu einkenni lífríkis Íslands. Umfjöllun tengd gildi útikennslu fyrir börn og unglunga þar sem markmið er að nemendur verði læsir á náttúruna, læri að meta alls konar lífverur, stórar sem smáar, og átti sig á að allar eigi sér sinn sess í náttúrunni. Efni námskeiðsins tengist því beint umhverfismennt og umhverfissíðfræði.

Vinnulag

Námskeiðið verður byggt upp á fyrirlestrum, umræðum, hreyfimyndum, efni af netinu, vettvangsferðum, rannsóknarvinnu, auk verklegar vinnu inni við. Nemendur búa saman til kennsluefni og kynna það og prufa það á samnemendum.

Nemendur ígrunda eigin þekkingu á þessu sviði og gera rannsókn á hugtakaskilningi og/eða umhverfisvitund meðal unglunga. Nemendur búa til verkefni fyrir útikennslu fyrir börn eða fullorðna með það að markmiði að opna augu þeirra fyrir tilvist og gildi smárra sem stórra lífvera í náttúru Íslands.

GLF053G • Yngstu börnin í leikskólanum - þátttaka, samskipti og sköpun • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Hrönn Pálmadóttir Lektor

Umsjónarkennari: Guðrún Bjarnadóttir Aðjunkt

Markmið að nemandinn:

- hafi skilning á mikilvægi samskipta barns fyrir þroska og nám þess,
- þekki hvernig yngstu börnin tileinka sér félagslega athafnafærni og mál,
- hafi skilning á upplifun, tjáningarmáta, þátttöku og jafningjamenningu yngstu barnanna,
- hafi innsýn í hvernig framkoma og samskipti hafa áhrif á líðan barna og sjálfsskynjun,
- hafi þekkingu á námssviðum leikskólans í starfi með ungum börnum,
- hafi skilning á mikilvægi foreldrasamvinnu og þátttöku foreldra,
- hafi þekkingu og skilning á hlutverki sínu sem leikskólakennari og þátttakandi í uppeldi ungra barna,
- þekki áhrif samfélagsaðstæðna á smábarnafjölskyldur,
- hafi færni í að skipuleggja leikskólustarf með ungum börnum sem er í samræmi við fræðilega þekkingu, lög og námskrá.

Viðfangsefni:

Fjallað verður um þroska og nám eins til þriggja ára barna í leikskólum. Lögð verður áhersla á rétt, þátttöku, þarfir og upplifun barna á þessu aldurskeiði. Samskipti eru í brennidepli og tengsl, hlýja, nánd, viðurkenning og hvatning eru þar lykilatriði. Samvera ungra barna og færni til að skapa félagsleg tengsl og jafningjamenningu verður skoðuð. Rýnt verður í hvernig skipulag, efniviður og viðhorf skapa forsendur fyrir því hvernig börnin eru studd í að þróa samskipti sín og leik. Jafnframt verður hugað að því hvernig námsvið leikskólans skarast og eru samofin grundvallarþáttum starfsins, leik og daglegri umönnun. Fjallað verður um foreldrasamstarf og áhrif samfélagsaðstæðna á smábarnafjölskyldur.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, umræður og verkefnavinna. Tengsl við vettvang eru í formi verkefna, athugana, skráninga og umræðna.

Námsmatið byggist bæði á einstakling- og hópverkefnum. Skilaskylda er á öllum verkefnum. Einstaklingsverkefni gilda 40% og hópverkefni gilda 60%.

GLF054G • Samvirkt nám • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Hafðís Guðjónsdóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er að þátttakendur kynnist samvirku námi og geti undirbúið og skipulagt kennslu byggða á því. Á námskeiðinu er haft í huga að nemendahópar eru fjölbreyttir og fjallað um hvernig kennarar geta komið til móts við náms- og félagsþarfir nemenda.

Í lok námskeiðs eiga þátttakendur að

- hafa öðlast þekkingu og skilning á grunnatriðum samvirks náms
- hafa öðlast þekkingu á mismunandi aðferðum samvirks náms
- hafa öðlist hæfni til að skipuleggja nám og kennslu þar sem byggt er á samvirku námi
- geta nýtt sér hugmyndir samvirks náms til að koma til móts við einstaklingsþarfir fjölbreyttra nemendahópa
- hafa tileinkað sér þau vinnubrögð sem samvirkt nám byggir á og geta unnið verkefni í samvinnu við aðra þátttakendur

Viðfangsefni

Kynnt verður sú grundvallar hugsun sem liggur að baki samvirku námi, saga þess og þróun. Fjallað verður um mismunandi aðferðir samvirks náms, hópinnu, hlutverk og einstaklingsábyrgð. Lögð verður áhersla á að skoða hvernig hægt er að skipuleggja námsumhverfi sem tekur mið af fjölbreyttum þörfum nemenda og sem ýtir undir samvinnu ólíkra nemenda.

Vinnulag

Fyrirlestrar, verkefnavinna, samvinna þátttakenda og kynning á verkhöppu. Sérstök áhersla verður lögð á samvirkt nám.

Þátttakendur útbúa verkefnahöppu (50%) og skrifa greinargerð sem er faglegur rökstuðningur við val verkefna í möppuna (50%).

GLF055G • Nám án aðgreiningar • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Hafðís Guðjónsdóttir Dósent

Á námskeiðinu verður fjallað um hugmyndir og þróun náms án aðgreiningar. Gerð einstaklingsnámskrár verður kynnt og skoðað hvernig hægt er að skipuleggja námsumhverfi og nám og kennslu sem tekur tillit til fjölbreyttra nemenda hópa og ólíkra þarfa þeirra.

Í lok námskeiðs eiga nemendur að hafa öðlast

- þekkingu og skilning á hugmyndum um skóla án aðgreiningar
- hæfni til að skipuleggja nám og kennslu þar sem tekið er tillit til námshæfileika hvers nemanda
- færni til að gera einstaklingsáætlanir og námskrár
- hæfni til að aðlaga kennsluáferðir, námsefni, námsmat og umhverfi að ólíkum þörfum nemenda

Inntak / viðfangsefni

Á námskeiðinu er lögð áhersla á að skoða þær hugmyndir sem liggja að baki náms án aðgreiningar. Fjallað verður um skipulag og framkvæmd kennslu þar sem haft er í huga hverjum er kennt (nemendur), hvar (námsumhverfið), hvað (námsefnið) og hvernig (kennsluáferðir). Kynnt eru vinnubrögð við að aðlaga kennsluáferðir, námsefni, námsmat og námsumhverfi að náms- og félagsþörfum nemendahópa og einstakra nemenda.

Vinnulag

Byggt verður á fyrirlestrum, verkefnavinnu, einstaklings- og samvinnu.

Þátttakendur útbúa verkefnamöppu (50%) og skrifa greinargerð sem er faglegur rökstuðningur við val verkefna í möppuna (50%).

GLF056G • Næring, heilsa og lífshættir • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Anna Sigríður Ólafsdóttir Lektor

Kennari: Ólöf Guðný Geirsdóttir

Markmið að nemendur:

- Auki þekkingu sína á grundvallaratriðum næringarfræðinnar, s.s. hlutverki og gildi næringarefna, meltingu, frásogi og upptöku.
- Átti sig á gildi næringar fyrir almennt heilsufar, holdafar og árangur í íþróttum og samverkandi áhrif annarra lífshátta við næringu á heilsufar.
- Kunni skil á hlut næringar í orkubúskap líkamans, holdafari, vannæringu og átröskun.
- Þekki íslenskar ráðleggingar, ráðlagða dagskammta og gildi fyrir efri mörk neyslu.
- Kynnist þróun á mataræði Íslendinga og öðrum lífsháttum Íslendinga sem geta haft áhrif á heilsu og daglegt líf.
- Þekki helstu stofnanir er vinna að hollustuháttum á Íslandi og viti hvar má finna ábyggilegar upplýsingar og fræðsluefni (bæði íslenskt og erlent) sem gagnast í kennslu, almenningsfræðslu og forvarnastarfi.
- Kynnist aðferðum við að kanna mataræði ásamt næringarútreikningum.
- Tileinki sér hugtök og aðferðir fræðanna svo þeir geti fylgst með því sem vísindin leggja til að hverjum tíma.

Inntak / viðfangsefni

Farið verður í grundvallaratriði og hugtök næringarfræðinnar, sérstök áhersla er lögð á orkuefni, en einnig er fjallað um vítamín, steinefni og önnur næringarefni. Helstu stofnanir og það fræðsluefni fyrir almenning sem til er á Íslandi. Næringarfræðin jafnframt tengd næringarþörf ólíkra þjóðfélags hópa, stöðunni á Íslandi og eigið mataræði skoðað. Á hverju byggjast rannsóknir í næringarfræði, hvernig má safna og vinna úr upplýsingum og hvernig ber að túlka þær í samhengi við aðra lífshætti og heilsufar.

Vinnulag

Námskeiðið byggir á fyrirlestrum og verklegum æfingum. Þar á meðal athugun á eigin mataræði, og gerð heppilegra verkefna og fræðsluefnis fyrir börn á leik- og grunnskólaaldri. Þannig má auka skilning á viðfangsefninu og tengja það daglegu lífi og starfi. Ætlat er til virkar þátttöku nemenda í umræðum og verkefnavinnu.

Námskeiðið er kennt með sveigjanlegu sniði fyrir bæði stað- og fjarnema.

Lesefni

Understanding Nutrition, eftir Whitney og Rolfes

Próf 60% Verklegar æfingar 40% Mætingarskylda í verklegan hluta.

GLS026G • Framsögn og leikræn tjáning • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Sólveig Hauksdóttir Aðjunkt

Markmið:

- Að nemendur séu færir um að takast á við óendanlegan fjölbreytileika íslenskrar tungu.
- Að nemendur geti tekist á við merkingu og blæbrigði málsins og tjáð það margslungna litróf tilfinninga er liggur að baki orðanna.
- Að nemendur séu færir um að takast á við bókmenntaverk af ýmsum toga og geti túlkað þau á skapandi hátt í samræmi við eigin upplifun, mótað úr þeim heilleg sköpunarverk þar sem tvínað er saman hugsun, tjáningu, hljóði, litir, ljós og hreyfing.

Markmið námskeiðsins byggir á þeirri þjargföstu sannfæringu að sérhver nemandi búi yfir sköpunarkrafti og hugmyndaauði sem mikilvægt sé að þeir fái að virkja. Að nemendur fái tækifæri til að kynna leikaranum í sjálfum sér, fái tækifæri til að kynna eigin rödd og læri að beita henni á blæbrigðaríkan hátt. Að nemendur skilji að listræn upplifun hefur jákvæð og þroskandi áhrif á sérhvern mann.

Og síðast en ekki síst er þýðing námskeiðsins fölgin í þeirri sannfæringu að reynslunni ríkari munu nemendur kenna af meiri innsæi og list.

Inntak og meginviðfangsefni: Hið talaða orð, ljóð, leikrit, sögur, kvæði, þulur, framsögn, tjáning, túlkun, hugmyndir, rými, hreyfing, dans, hljóð, ljós, litir.

Kennslufyrirkomulag: Fyrirlestrar, umræður, verkleg þjálfun, leikspuni, leikhúsfærðir. Námsmat: Verkefni.

GLS087G • Hvað er gríma? Grímugerð • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Jóhanna Vigdís Þórðardóttir Lektor

Viðfangsefni:

Nemendur velja sér viðfangsefni eftir umræður en það getur verið sótt í margvíslegar kveikjur.

Fjölbreytilegar aðferðir til grímugerðar verða kenndar, mótun í léttan pappír og pappírsmassa, mótað á afsteypu af eigin andliti og fleiri aðferðir sem nemendur geta valið um.

Lögð er áhersla á aðferðir sem henta vel öllum aldursþópum frá leikskóla upp í framhaldsskóla.

Skoðuð verður samþætting við aðrar greinarnar á forsendum myndmenntar.

Vinnulag:

Kennsla er að mestu verkleg. Safnað er hugmyndum í ferilmöppu. Námskeiðinu lýkur með sýningu.

Efni: endurnýtanlegur pappír, dagblaðapappír, silkipappír, veggföðurslím, gifs, lím, þekjulitir, lakk, glimmer og fleiri efni sem henta til grímugerðar.

Verkefni eru metin til einkunnar.

GSF003G • Myndmótun • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jóhanna Vigdís Þórðardóttir Lektor

>Markmið.

Að loknu námskeiðinu skal nemandinn hafa:

- þekkingu á fjölbreytilegu þrívíðu efni, eiginleikum og meðferð.
- færni í að laga verkefni að starfi með leik- og grunnskólabörnum.
- dýpkað sig í sjálfstæðri vinnu og útfærslu eigin hugmynda.
- þjálfast í að fylgja viðfangsefni eftir frá hugmynd til fullkláraðs verks.
- færni í að vinna með rými og standa að sýningu.
- innsýn í listasöguna og kynnst útfærslum listamanna í þrívítt efni.

Inntak/viðfangsefni

Námskeiðið er framhald þrívíðrar mótunar og hugsað sem dýpkun í vinnu með form. Lögð er áhersla á sjálfstæð vinnubrögð, að nemendur þjálfist í verklegri færni sem og fagurfræðilegri.

Nemendur safna efni í ferlimöppu og skrifa stutta greinargerð um mótun í leik- og grunnskólastarfi.

Viðfangsefni getur lokið með sýningu.

Vinnulag

Kennslan er að mestu verkleg, auk fyrirlestra.

Efni sem unnið er með

Margskonar sjálfvalið efni sem hentar til mótunar, ásamt leir og pappír.

Lesefni:

Efni frá kennara, bókalisti, netið.

Fullunnin verk nemenda, ferilmappa og ástundun eru metin til einkunnar.

GSF013G • Dansk mál og menning 1 • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Michael Dal Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar öðlist þekkingu á og innsýn í dansk þjóðlíf og menningu. Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar öðlist þekkingu á og innsýn í dansk þjóðlíf og menningu.

Undirmarkmið eru að kennaranemar við námskeiðslok

- þekki hugmyndir og kenningar um þróun dansks nútímasamfélags og skilji hvað einkennir daglegt líf í Danmörku og hefur áhrif á það
- þekki og sé fær um að beita ólíkum aðferðum til að greina texta
- geti lesið og metið mismunandi texta með gagnrýnum augum
- kunni skil á kenningum og rannsóknum um upprunu danskrar tungu og þróun þess í nútímanum
- geti miðlað þekkingu sinni í rituðu og töluðu máli.

Inntak / viðfangsefni

Námskeiðið fjallar um fjölmargar hliðar á dönsku samfélagi og danskri menningu eins og það birtist í fjölmiðlum, bókmenntum, kvikmyndum, dægurmenningu og í daglegu lífi fólks. Umfjöllunin miðar við að kennaranemar verði færir um að miðla danskri menningu í kennslu. Fjallað verður um danska málsögu og þróun málsins fram til nútímans. Einnig er lögð áhersla á alhliða málþjálfun í tengslum við viðfangsefnið og reglur sem lúta að viðeigandi málnotkun.

Vinnulag

Kennsla fer fram í formi inngangsfyrirlestra en að mestu leyti er um að ræða verkefnavinnu, bæði skriflega og munnlega, lestur, upplýsingaleit, miðlun upplýsinga, kynningar og umræður. Þátttaka í málveru.

Dæmi um lesefni

Jørn Lund (2004): Den sproglige tilstandsrapport., Lindhart og Ringhof.

Frans Gregersen, Tore Kristiansen, Erik Møller og Inge Lise Pedersen (2003): Dansk sproglære, Dansk lærerforeningen.

Karen Risager (2005) "Kulturstudierne og den sproglige mangfoldighed." in: Henning Bech og Anne Scott Sørensen (red.), Kultur på kryds og tværs. Aarhus: Forlaget Klim, ss. 172-90.

Bent Preisler (1999): Danskerne og det engelske sprog. København: Roskilde Universitetsforlag.

Karen Risager (1998) "Kulturforståelse og kulturiagttagelse", in: Antologi om brobygning, Fællesmål, Det danske undervisningsministerium. Símat þar sem skrifleg og munnleg verkefni verða metin til einkunnar. Sjálfsmat er hluti af því ferli á móti kennaramati. Einnig verður námsmat byggt á ferilmöppu og stærra skriflegt lokaverkefni.

GSF103G • Þroska- og námssálarfræði • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Gyða Jóhannsdóttir Dósent

Kennari: Jónína Sæmundsdóttir Lektor

Kennari: Baldur Kristjánsson Dósent

Aðstoðarkennari: Þorvaldur Pálmason Verkefnisstjóri

Tilgangur þessa námskeiðs er að nemendur öðlist heildarsýn á þroska barna frá fæðingu og fram á unglingsár. Tilgangur þessa námskeiðs er að nemendur öðlist heildarsýn á þroska barna frá fæðingu og fram á unglingsár.

Í lok námskeiðs skulu nemendur:

- Hafa öðlast yfirsýn yfir þroska barna og unglinga og helstu kenningar þroskasálfræðinnar sem varpa ljósi á það ferli.
- Þekki og skilji helstu hugtök um þroska og nám og geti beitt þeim í faglegri umræðu.
- Hafa skilning á og geta gert grein fyrir helstu áhrifavöldum þroska og náms og samverkandi áhrifum þeirra.
- Geta lýst og metið á gagnrýnn hátt helstu rannsóknarniðurstöður sem tengjast viðfangsefnum þroskasálfræðinnar.
- Geta notað fræðileg rök og rannsóknarniðurstöður við val á starfsaðferðum og mat á álitamálum sem tengjast uppeldis- og skólastarfi.
- Geta sýnt sjálfstæð vinnubrögð í umfjöllun sinni um viðfangsefni þroskasálfræðinnar.

Inntak/viðfangsefni

Fjallað verður um þær breytingar sem verða á þroska barna á mismunandi sviðum og aldurskeiðum og helstu kenningar sem notaðar hafa verið til að varpa ljósi á þessar breytingar. Fjallað verður um vitsmunapróska, tilfinningapróska og þróun tilfinningalegra tengsla, félagsþroska, þróun sjálfsmyndar og siðferðisvitundar. Námskenningum og vistfræðilegum kenningum (ecological approach) verður einnig gerð skil. Rætt verður um orsakir og eðli einstaklingsmunar, samfelli í þroska og sveigjanleika þroskaferlisins. Tengsl náms og þroska, áhugahvöt og áhrif uppeldis, menningar og félagslegra aðstæðna á þroska barna verða einnig til umfjöllunar. Áhersla verður lögð á gildi

þroskasálfræðinnar í uppeldis- og skólalastarfi.

Vinnulag (í fjarnámi): Í staðbundnum lotum í ágúst og október verða fyrirlestrar, umræðutímar og samráðsfundir nemenda og kennara. Í fjarnámi verða Ugly og í Blackboard fjarkennslukerfið notað til samskipta og verkefnaskila. Hljóðlærufyrirlestrar verða aðgengilegir nemendum og munu þeir ræða námsefnið í umræðuhópum í Blackboard þar sem þeir geta dýpkað skilning sinn á þeim aldursþróun sem þeir hyggjast sérhæfa sig í og sett námsefnið í faglegt samhengi.

Námsmat skiptist í þrennt: Skriflegt verkefni þar sem nemendur þurfa að sýna fram á fræðilega þekkingu og tengja hana við vettvang og geta valið viðfangsefni sem tengist því námsstigi sem þeir hyggjast sérhæfa sig í. Þetta verkefni stuðlar að því að nemendur geti sett fræðilegan grunn í faglegt samhengi, að nemendur geti unnið sjálfstætt, beitt vísindalegum og gagnrýnum aðferðum við gagnaöflun og komið þekkingu sinni og niðurstöðum á framfæri á skýran hátt. Verkefnið mun gilda 30% af lokaeinkunn. Skriflegt próf verður lagt fyrir í lok annar til að meta þekkingu nemenda á helstu kenningum og aðferðum þroskasálfræðinnar og helstu áhrifavöldum á þroska barna og unglinga. Prófið mun gilda 60% af lokaeinkunn. Þátttaka í umræðum (10% af lokaeinkunn).

GSF104G • Nám og kennsla: Inngangur • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Lilja M Jónsdóttir Lektor

Kennari: Anna Lind G Pétursdóttir Lektor

Kennari: Torfi Hjartarson Lektor

Kennari: Ingvar Sigurgeirsson Prófessor

Kennari: Jóhanna Karlsdóttir Lektor

Kennari: Hafþór Guðjónsson Dósent

Kennari: Meyvant Þórolfsson Lektor

Kennari: Gunnar Börcur Jónasson

Kennari: Erla Kristjánsdóttir Lektor

Kennari: Jón Jónasson Lektor

Kennari: Sigríður Pétursdóttir Verkefnisstjóri

Inngangsnámskeiði í kennslufræði, ætlað öllum kennaraefnum öðrum en þeim sem stefna að því að kenna í leikskólum. Í framhaldi af þessu námskeiði sérhæfa kennaraefni sig í kennslu byrjenda í grunnskólum, kennslu á miðstigi, unglingsstigi, kennslu í framhaldsskólum eða í fullorðinsfræðslu. Meginmarkmið námskeiðsins er að veita nemendum innsýn í helstu kenningar og rannsóknir um nám, kennslu og kennarastarfið. Áhersla er lögð á tengsl við starfsvettvang og að að nemendur tengi viðfangsefni námskeiðsins eigin reynslu og viðhorfum og leggi grunn að eigin starfskenningu.

Inntak / viðfangsefni

Á námskeiðinu er fjallað um nám frá mörgum sjónarhornum og kenningum. Þar má nefna hugsmíðahyggju og fjölbreyttar nálganir í hennar anda og hugmyndir sem tengjast atferlisstefnu, heilarannsóknum og fjölgreindakenningum. Fjallað er um forsendur náms, áhrif umhverfis á nám, óformlegt nám og formlegt, námsumhverfi og tæknimiðla. Í umfjöllun um kennslufræði er áhersla lögð á að tengja nám og kennslu við rannsóknir og námskenningar og á lykiltríði sem nýtast í kennslu allra aldursþróa, svo sem í tengslum við undirbúning kennslu, markmið, ólíkar kennslu- og námsmatsaðferðir, námsumhverfi, samskipti og samstarf. Þá er fjallað um þátt upplýsingatækni og miðlunar í skólalastarfi. Leitast er við að tengja þessi viðfangsefni verkefnum á vettvangi, hugmyndum um fagmennsku og þróun eigin starfskenningar.

Fjallað er um starfsumhverfi kennara með hliðsjón af aðstæðum hér á landi. Fengist er við skólalöggjöf, námskrár og ýmis álitamál sem tengjast skólalastarfi.

Námsmat er byggt á leiðarabók og námsmöppu (að hluta til í stafrænu formi), virkri þátttöku á námskeiðinu og skriflegu prófi við lok námskeiðs. Virk þátttaka gildir 20% af námsmati.

GSF105G • Talað mál og ritað • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ingibjörg B Frimannsdóttir Lektor

Kennari: Ása Helga Ragnarsdóttir Aðjunkt

Kennari: Sigurður Konráðsson Prófessor

Kennari: Baldur Hafstað Prófessor

Kennari: Helga Birgisdóttir Aðjunkt

Kennari: Anna Sigríður Þráinsdóttir Lektor

Kennari: Jón Jónasson Lektor

Kennari: Guðmundur Sæmundsson Aðjunkt

Kennari: Hanna Óladóttir Aðjunkt

Kennari: Kristín Á Ólafsdóttir Aðjunkt

Markmið

Í lok námskeiðs er gert ráð fyrir að nemendur

- hafi öðlist færni í að tjá hugsun sína skipulega á góðu máli, töluðu og rituðu
- hafi öðlist skilning á því með hve fjölbreyttum hætti kennarar fást við mál í starfi sínu
- hafi áttað sig á mikilvægi þess að kennarar séu góðir málnotendur
- geti greint og rætt skipulag og framsetningu texta og talaðs máls með hugtökum úr hljóðfræði, stílfræði og málfræði
- þekki helstu hugmyndir um málvöndun og málstefnu og geti tengt þær skólalastarfi og menntastefnu
- þekki hljóðkerfi íslenskunnar og átti sig á hvernig sú þekking nýtist starfandi kennurum
- þekki helstu einkenni vandaðs og óvandaðs framburðar
- geti gert grein fyrir mismun framburðar og stafsetningar
- geti skrifað rannsóknarritgerð með markvissri byggingu, efnistöku og heimildarýni.
- geti skráð og vísað í heimildir samkvæmt viðurkenndum reglum.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, hópvinna, leiðsögn, verkefnavinna og verkleg þjálfun.

Í þessu námskeiði er einkum lögð áhersla á eftirfarandi fjóra þætti: framburð, framsögn, ritun og málfar. Fengist er við talað mál og texta af ýmsu tagi og hugað að nokkrum grundvallaratriðum sem snerta ritun fræðilegra texta og annarra ritmiða. Í umræðu um mál og texta verður beitt hugtökum úr málfræði, hljóðfræði og stílfræði og stuðst við fræðirit um efnið.

Nemendur skrifa stutta rannsóknarritgerð þar sem m.a. er lögð áhersla á nákvæm vinnubrögð við meðferð og skráningu heimilda. Auk þess vinna þeir stutt verkefni, munnleg og skrifleg, tengd framburði og hljóðritun, málsniði, málfari og stíl. Áhersla er lögð á að nemendur vandi mál sitt í ræðu og riti. Mikið reynir á virkni nemenda í umræðu og samstarfi.

Rannsóknarritgerð, stutt ritunarverkefni, leiðarabók, æfingar og próf.

GSF201G • Íslenska I: Mál og bókmenntir • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Anna Sigríður Þráinsdóttir Lektor

Kennari: Helga Birgisdóttir Aðjúnt

Kennari: Ragnar Ingi Aðalsteinsson Aðjúnt

Markmið

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að stúdent eflist í að beita íslensku máli á markvissan hátt sem kennari og fyrirmynd nemenda, auk þess sem hann tryggir lágmarksþekkingu sína á námsgreininni íslensku í grunnskóla.

Undirmarkmið eru að stúdent, við námskeiðslok:

- hafi kynnt sér ýmis álitamál sem varða íslenskt mál og bókmenntir og myndað sér skoðun á þeim,
- hafi áttað sig á hlutverki tungunnar í samfélaginu og í þroska einstaklingsins,
- þekki grundvallarhugtök og kenningar sem notuð eru í umræðu um íslenskukennslu,
- þekki og skilji helstu bókmennta- og málfræðihugtök sem notuð eru í kennslu móðurmáls og geti beitt þeim af öryggi,
- hafi áttað sig á markmiðum, gildi og tilgangi íslenskukennslu í grunnskólum og tengslum hennar við aðrar námsgreinar.

Inntak / viðfangsefni

- Lesnir verða fjölbreyttir bókmenntatextar.

- Unnið verður með undirstöðuhugtök í bókmenntum, málfræði og bragfræði. Byggt verður á þekkingu og skilningi á hugtökum og beiting þeirra þjálfuð.

- Fjallað verður um stafsetningu, grundvöll hennar og gildi og nemar meta eigin stöðu með tilliti til kennarastarfsins.

- Fjallað verður um hljóðkerfi tungumálsins og hvernig það tengist töluðu máli, stafsetningu, lestri og ritun.

- Í öllum viðfangsefnum er tekið mið af kennslu nemenda með mismunandi getu.

- Í námskeiðinu er bein tenging við vettvang með viðeigandi verkefnavinnu.

Vinnulag

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra, æfinga- og verkefnatíma. Mikil áhersla er lögð á að stúdentar séu virkir og skapandi og leggi til frjóar hugmyndir. Enn fremur skulu stúdentar fylgjast með og tileinka sér fræðileg nýmæli með því að skoða nýjar bækur, tímarit og efni á vef. 60% verkefnaskil þar sem nemandi sýnir að hann hafi tileinkað sér markmið námskeiðsins. 40% skriflegt próf þar sem áhersla er lögð á þekkingu, skilning og gagnrýna afstöðu.

GSF203G • Inngangur að samfélagsgreinum • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Þorsteinn Helgason Dósent

Kennari: Gunnar J Gunnarsson Lektor

Að loknu þessu námskeiði eiga kennaranemar að - geta greint frá og rökrætt hugmyndir um tilgang og markmið með kennslu samfélagsgreina, þar með talið trúarbragðafræða, í grunnskólum - þekkja forsendur og hlutverk greinanna samkvæmt aðalnámskrá - hafa innsýn í mismunandi hugtök, kenningar og nálgun í greinaflokknum - geta lýst sérkennum einstakra greina innan þessa námsgreinaflökks - búa yfir leikni í upplýsingalæsi á sviði samfélagsgreina - þekkja og hafa metið tiltæk námsgögn í greinaflokknum Viðfangsefni Fjallað verður um tengsl samfélagsgreina í grunnskólum, þar með talið trúarbragðafræða, við fræðigreinar sem að baki búa. Kannaðar verða innlendar og erlendar námskrár og lagt mat á þær. Grenslast verður fyrir um hvaða námsgögn eru notuð í grunnskólum á þessu sviði og notkun þeirra könnuð. Upplýsingalæsi í samfélagsgreinum verður þjálfuð.

Vinnulag Fyrirlestrar, umræður, verkefni, upplýsingaleit og -mat, æfingar, lestur. Nemendur taka hluta námskeiðsins á vettvangi.

Metin eru nokkur tiltölulega jafngild verkefni.

GSF206G • Upplýsingatækni og skólastarf • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Torfi Hjartarson Lektor

Þekkingar- og skilningsmarkmið

Í lok námskeiðs hafi nemendur þekkingu og skilning á

- notkun upplýsingatækni á því skólastigi sem sérhæfing þeirra tekur til
- hvernig nemendur sem sérhæfing tekur til nota upplýsingatækni heima og í fristundum
- hvaða verkfæri eru notuð til náms og kennslu og möguleikum sem í þeim felast
- nokkrum íslenskum og erlendum rannsóknum á sviðinu ásamt fræðilegum grunni um möguleika upplýsingatækni til að efla nám og kennslu
- hvernig skólinn getur tekið mið af reynslu og þekkingu nemenda við skipulagningu náms og kennslu með upplýsingatækni
- hvaða þættir í skólanum sem stofnun skipta máli til að upplýsingatækni skili árangri í námi

Færnimarkmið

Í lok námskeiðs hafi nemendur hæfni til að

- taka þátt í þróunarstarfi um notkun upplýsingatækni til að efla nám og kennslu
- taka þátt í gagnrýnni umræðu um upplýsingatækni í skólanámi byggða á þekkingu á vettvangi og fræðikenningum
- nýta upplýsingatækni í leikskóla, almennri bekkjarkennslu og/eða faggreinakennslu
- gera athuganir á notkun upplýsingatækni meðal barna, unglinga eða fullorðinna í skóla og utan skóla
- lesa fræðilegar greinar og fylgjast þannig með þróun rannsókna á sviði upplýsingatækni til náms og kennslu

Inntak / viðfangsefni

Athygli beinist að þremur meginþáttum og samspieli þeirra, þ.e. nemandanum, skólanum sem stofnun og upplýsingatækni sem verkfæri við nám og kennslu. Viðfangsefni nemenda verður að afla sér þekkingar jöfnum höndum á starfsvettvangi og með lestri fræðilegra greina sem byggja á rannsóknum á sviði upplýsingatækni til náms og kennslu.

Vinnulag

Við söfnun gagna á vettvangi verður lögð áhersla á að nemendur noti vðurkennda aðferðafræði sem og í greiningu þeirra gagna, túlkun og framsetningu. Áhersla verður lögð á að tengja niðurstöður af vettvangi við fræðilega umræðu. Ný þekking verður lögð fram á neti þar sem hún er aðgengileg fyrir námshópin og grundvöllur gagnrýnnar umræðu. Hópurinn leggur mat á hvaða framlög eiga erindi við skólasamfélagið á Íslandi og lögð verður áhersla á að birta þau á Netinu.

Nemendur venjast við að nota viðmið til að meta gæði verkefna og taka þátt í umræðu sem hluta af jafningjamati.

GSF209G • Tölur og reikniáðgerðir • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Guðbjörg Pálsdóttir Lektor

Kennari: Kristín Halla Jónsdóttir Aðjúnt

Kennari: Kristín Bjarnadóttir Dósent

Kennari: Jónína Vala Kristinsdóttir Lektor
 Kennari: Friðrik Aðalsteinn Diego Lektor
 Viðfangsefni

Á námskeiðinu verður fjallað um grunnhugtök í talnafræði s.s. deilanleika, frumtölur og frumþáttun. Skoðuð verður uppbygging sætiskerfa og talnaritun. Fengist verður við aðgerðahugtakið og eiginleika og tengsl reikniáðgerða, sér í lagi í mengi ræðra talna. Fjallað verður um rannsóknir á þróun talna- og aðgerðaskilnings hjá börnum. Nemendur kynnst ólíkum leiðum við reikning og hvernig námsgögn geta stutt við reikningsnám. Hugtakið hlutfall fær sérstaka umfjöllun bæði þannig að kennaranemar styrki eigin skilning og kynnist hvernig hlutfallaskilningur myndast. Fjallað verður um rannsóknir á kennslu um tölur og reikniáðgerðir á miðstigi og leiðir við kennslu.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og vinnutímum þar sem glímt verður við stærðfræðileg viðfangsefni, umræður fara fram, nemendur kynnst notkun námsgagna og fjölbreyttum leiðum við stærðfræðinám. Nemendur lesa sér til um rannsóknir, fylgjast með stærðfræðikennslu, skipuleggja kennslu afmarkaðra viðfangsefna og reyna sig á vettvangi.

Námsmat byggist á verkefnum og prófum. Skilaskylda er á verkefnum og ljúka þarf vettvangsnámi á fullnægjandi hátt.

GSF210G • Danska sem erlent mál • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Michael Dal Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar öðlist þekkingu og skilning á þeim straumum og stefnum sem nú eru efstar á baugi á sviði tungumála- og dönskukennslu. Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar öðlist þekkingu og skilning á þeim straumum og stefnum sem nú eru efstar á baugi á sviði tungumála- og dönskukennslu.

Undirmarkmið eru að kennaranemar við námskeiðslok

- skilji eðli mismunandi kennsluáðferða í dönsku
- þekki og kunni skil á helstu hugtökum sem tengjast kennslufræði erlendra tungumála
- þekki og geti nýtt sér lög og reglugerðir, svo sem aðalnámskrá, við samningu skóla- og bekkjarnámskrár
- geti nýtt sér þá þekkingu til að greina námsefni og meta markmið og leiðir í dönskukennslu
- þjálfist í að ígrunda eigin afstöðu og hugmyndir um dönskukennslu

Inntak / viðfangsefni

Um er að ræða inngangsnámskeið þar sem fjallað er um þróun dönskukennslu undanfarinna áratuga. Á námskeiðinu verður einnig fjallað um hugtök, kenningar og aðferðir sem tengjast fagmennsku dönskukennarans. Fjallað verður um rannsóknir á tungumálanámi og dönskukennslu og fjallað sérstaklega um einstaklings- og nemendamiðaða tungumálakennslu. Námskrár í dönsku verða yfirfarnar og greindar og námsefni skoðað og metið. Nemar fá tækifæri til að skoða og meta kennslu á myndböndum og þjálfast í að ígrunda kennslu og eigin reynslu af tungumálanámi.

Vinnulag

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra, samræða, mat og beiting fræða á tiltekin viðfangsefni og samstarf í hópum. Nemendur vinna verkefni sem þeir kynna í málstofu. Þátttaka í málveri. Áheyrn í bekk á miðstigi er hluti námskeiðsins (1 eða 2 eining).

Dæmi um lesefni

Lars Holm og Helle Pia Laursen (2003): Andetsprogsdidaktik, Dansk lærerforening, København.

Peter Lykke-Olesen og Peter Schmidt (1994): Den lille sproglære(r), Dansk lærerforening, København.

Ulrika Tornberg (2001): Sprogdidaktik, Alinea, København

Vinumappa með verkefnum (portfolio), ígrundun og sjálfsmati verður lögð til grundvallar fyrir námsmat.

GSF211G • Að kenna um hita, loft, vatn og veður • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Haukur Arason Lektor

Kennari: Hafþór Guðjónsson Dósent

Kennari: Jón Hafsteinn Guðmundsson

Kennari: Eggert Lárusson Lektor

Inntak / viðfangsefni:

Náttúrufræðileg viðfangsefni námskeiðsins eru: Frumefni, efnasambönd, efnablöndur, efnabreytingar, frumeindakennningar, leysni, þrýstingur, varmi, hitastig, varmaflutningur, áhrif varma á efni, hringrás vatns, loftslag og veðurfar, veðurfarslegt samspil hafs, lofts og lands, lofthjúpur jarðar, athuganir og mælingar, einfaldar veðurmælingar, veðurathuganir og skráning, veðurkort.

Í þessu námskeiði verða þátttakendur búnir undir að kenna í grunnskóla um náttúrufræðileg viðfangsefni námskeiðsins. Mikil áhersla verður lögð á að tengja viðfangsefnið við hugmyndir og reynslu þátttakenda og verður umfjöllun um loft og vatn rauður þráður í námskeiðinu.

Fjallað verður um rannsóknir á hugmyndum barna um viðfangsefnið og mögulegar leiðir til að tengja með kennslu þessi viðfangsefni reynsluheimi og hugmyndum grunnskólabarna. Fjallað verður um kennslu náttúrufræðilegra viðfangsefna námskeiðsins, skoðaðar kennslubækur og verklegar athuganir. Kynntar verða rannsóknir og hugmyndir um mikilvægi reynslu nemenda og forhugmynda í náttúrufræðinámi.

Vinnulag

Þátttakendur taka þátt í umræðum þar sem þeir kanna hugmyndir sínar um viðfangsefnið. Ígrundaðir verða textar um viðfangsefnið og kennslu þeirra og gerðar verklegar æfingar sem auka skilning á viðfangsefnum. Nemendur ræða við börn og unglinga til að kanna hugmyndir þeirra. Meginviðfangsefni verða kynnt í fyrirlestrum en nemendur síðan gefið rými til að afla frekari upplýsinga og þróa hugsun sína í gegnum umræður, verkefni og kynningar.

Virgni nema í námskeiðinu verður metin. Jafnframt vinna nemendur ýmis verkefni og taka próf.

GSF212G • Matur menning heilsa • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Stefánía Stefánsdóttir Lektor

Markmið:

Nemendur

- öðlist skilning á mikilvægi hollrar vel samansettrar fæðu fyrir heilbrigði einstaklinga og þjóða.

- læri að matreiða samkvæmt ráðleggingum Lýðheilsustöðvar um mataræði og næringarefni.

- læri undirstöðupætti matreiðslunnar og algengustu matreiðsluáðferðir.

- læri að matreiða ýmsa íslenska rétti sem að hafa verið einkennandi fyrir íslenska matarmenningu fram á okkar daga.

- læri um þróun íslenskrar matarmenningar.

- læri að matreiða þjóðrétti frá ýmsum löndum.
- læri að verða vistvænir í heimilishaldi.
- læri undirstöðupætti hreinlætisfræða og skilji mikilvægi hreinlætis fyrir einstaklinga, við meðferð matvæla og út frá heilbrigðis-fagurfræðilegu -og fjárhagslegu sjónarmiði.
- lögð verður áhersla á vandaða framreiðslu rétta og smekklegar borðskreytingar.

Viðfangsefni:

Nemendur læri grundvallar matreiðsluáðferðir og hvernig þær tengjast hollustu matarins. Lögð verður áhersla á ýmsa rétti sem telja má lýsandi fyrir íslenska matargerð á 20. öldinni og voru mest á borðum forfedranna. Áhersla lögð á að færa menningararfinn yfir. Kennit verður í formi fyrirlestara og verkefna hvernig fæðuöflun og matarmenning helst í hendur við landfræðilegar aðstæður og þróun atvinnulífs- og samfélags. Horft verður til annarra landa og sömu þættir skoðaðir í nokkrum þjóðlöndum og bornir saman við þróunina hér á landi. Matreiddir þjóðréttir frá þeim löndum. Tekinn verður fyrir undirbúningur hátíða og íslenskar hefðir því samfara. Matreiddir réttir og bakstur sem tengist hátíðum ársins gamalt/ og nýtt. Sýnikennsla í gerð borðskreytinga og vandaðra borðdekkninga. Undirstöðupættir almennrar heinlætisfræða fléttað inn í allt námið og nemendum ætlað að öðlist skilning á mikilvægi hreinlætis út frá persónulegu sjónarmiði og sjónarmiðum samfélagsins sem tengjast heilbrigði, fagurfræði og fjárhag. Mætingarskylda er í staðlotur. Frammiðaða í kennslustundum og verkefni nemenda metin til einkunnar. Aukaverkefni eru lögð fyrir fjarnema.

GSF213G • Hönnun og smíði • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Brynjar Ólafsson Aðjunkt

Námskeiðið er inngangsnámskeið fyrir nemendur sem velja kjörsviðið hönnun og smíði og hentar einnig öðrum sem vilja kynna sér áherslur greinarinnar.

Markmið

Nemar hljóti þekkingu á og þjálfun í smíði hluta sem þeir hanna og teikna sjálfir.

Inntak / viðfangsefni

Áhersla er lögð á nýttjahluti úr tré. Fjallað verður um nýtingu á íslenskum skógi og sjálfbæra þróun í hönnun. Unnið er m.a. með þætti sem tengjast gömlu handverki. Verkfæra- og viðarfræði er felld inn í þá verkþætti sem fengist er við hverju sinni. Sérstök áhersla er lögð á notkun véla og verkfæra ásamt öryggi og heilsuvernd. Fjallað verður um hönnun nýttjahluta í daglegu umhverfi sem byggja á tæknilegri virkni og undirstöðuatriði í formhönnun. Einnig kynnast nemendur öðrum smíðaefnum. Verklegr þjálfun er undirstaða námsins.

Vinnulag

Vinnulag í staðnámi: Verklegr þjálfun er undirstaða námsins en að öðru leyti fer kennsla fram í fyrirlestur og umræðu- og leiðsögutímum. 80% sóknarskylda. Vinnulag í fjarnámi: Verkefni eru send í tölvupósti og sett upp á vefsíðu hönnunar og smíða. Nemendur skila eins miklu af verkefnum sínum í gegnum tölvusamskipti og unnt er. Sérstök áhersla verður lögð á öryggisþætti er tengjast vinnu kennara og barna í hönnun og smíði og fræðslu um skyndihjálparþætti.

Verkefni metin til einkunnar.

GSF215G • Inngangur að enskukennslu • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Róbert Berman Dósent

Markmið: Markmið:

Að kennaranemar

- kunni skil á helstu hugmyndum og kenningum um tungumálanám og tungumálakennslu
- skilji eðli mismunandi kennsluáðferða
- átti sig á mismunandi námsaðferðum (learner strategies) einstaklinga
- þekki helstu hugtök sem tengjast kennslufræði erlendra mála
- kunni skil á markmiðum Aðalnámskrár og geti tengt þau námsefni, ítarefni og kennslu
- kunni skil á námsefni og ítarefni og geti lagt mat á það
- kunni skil á Evrópsku tungumálamöppunni og hugmyndum sem hún byggist á
- viti hvar þeir geti leitað fanga til að efla fagmennsku sína og þróast í starfi.

Viðfangsefni

Farið verður yfir þróun tungumálakennslu undanfarinna áratuga og sjónum einkum beint að þekkingu og skilningi á þeim straumum og stefnum sem nú eru efst á baugi. Fjallað verður um hugtök, kenningar, aðferðir og þá þætti sem stuðla að fagmennsku tungumálakennarans og nemendur öðlast reynslu í að ígrunda eigin afstöðu og hugmyndir. Kynntar verða rannsóknir á tungumálanámi og kennslu og fjallað sérstaklega um nemendamiðaða kennslu. Námskrá í ensku verður yfirfarin og greind og námsefni skoðað og metið. Kennaranemar fá tækifæri til að skoða og meta kennslu á myndböndum og þjálfast í að ígrunda eigin hugmyndir um kennslu og eigin reynslu af tungumálanámi. Kynnt verða tímarit, handbækur, ítarefni og rafræn gögn þar sem unnt er að leita fanga í fagleghum efnum. Áheyrn í bekk á miðstigi er hluti námskeiðsins (1 eða 2 eining).

Vinnulag

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku og mikið verður lagt upp úr lestri nemenda og úrvinnslu úr lefsefni, umræðum, hópa- og einstaklingsvinnu, verkefnum sem lýkur með kynningu, dæmikennslu og málstofum. Þá verða fluttir inngangsfyrirlestrar um afmörkuð efni. Vinnumappa með verkefnum, ígrundun og sjálfsmati verður lögð til grundvallar ásamt mati á annarri vinnu.

GSF216G • Sjónlistir og vettvangsnám • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Jóhanna Vigdís Þórðardóttir Lektor

Kennari: Kristín Ísleifsdóttir Aðjunkt

Kennari: Jón Reykdal Lektor

Að loknu námskeiðinu skal nemandinn

- Hafa á valdi sínu nokkur grunnatriði tví- og þríviðrar myndgerðar
- Hafa innsýn í litafraði og geta unnið markvisst með litablöndur
- Kunna skil á fjölbreyttum teikniáðferðum
- Kunna skil á einföldum aðferðum við mótun í pappír
- Hafa öðlast þekkingu á efni, áhöldum og tækni sem henta myndmennt í skólasterfi
- Þekkja helstu hugtök sem notuð eru í tví- og þríviðri myndgerð
- Geti bjargað sér í grunnatriðum ljósmyndatöku út frá viðfangsefnum námskeiðs
- Hafa kynnt sér áherslur og kennsluáðferðir í myndmenntakennslu heimaskólans

-Þekkingu helstu þætti úr námskrá heimaskólans varðandi fyrirkomulag kennslu í myndmennt

Inntak/viðfangsefni

Námskeiðið tekur á grunnþáttum tvívíðrar myndgerðar, byrjað er á teikningu ýmisskonar.

Unnið er með liti, einfaldar þrykkaðferðir og mótun í pappír. Valið viðfangsefni úr náttúrunni verður burðarás sem gengur í gegnum námskeiðið og fær mismunandi birtingarmynd eftir eiginleikum hverrar aðferðar. Áhersla lögð á skissuvinnu. Á námskeiðinu velja nemendur sér rannsóknarverkefni í einhverri aðferð sem þeir leggja sérstaka áherslu á. Þetta verkefni skal hafa skírskotun í grunnskólafarfræðing. Nemendur beina sjónum að listgreinakenndu innan heimaskólans með megin áherslu á myndmennt.

Námskeiðið er verklægt, tengt vettvangsferðum, heimsóknum á sýningar og söfn. Fyrirlestrar og sýnikennsla. Ferilmappa og uppsetning sýningar í lok námskeiðs.

Í þessu vettvangsnámi eiga nemendur að beina sjónum að kennslu í myndmennt. Nemendur nýta tímann í áheyrn og taka þátt í kennslu þegar þeir eru tilbúnir og það hentar aðstæðum. Það skal gert í samráði við æfingakennara. Lögð er áhersla á að nemendur taki virkan þátt í skólafarfræðingunni meðan á vettvangsnámi stendur. Nemendur halda leiðarþók/dagþók og skrifa stutta greinargerð. Eftir vettvangsnám halda nemendur kynningu í kennslustund. Umræður verða í lokin.

Námsmat Lokið / ólokið. Nemendur skila greinargerð og kynna samantekt úr henni fyrir nemendum og kennurum.

GSF217G • Aðferðafræði og menntarannsóknir • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Jóhanna Einarsdóttir Lektor

Kennari: Meyvant Þórolfsson Lektor

Forkröfur: Námskeiðið í meðferð og ritun fræðitexta

Markmið námskeiðsins eru að nemendur:

- Öðlist innsýn í aðferðafræði rannsókna á sviði uppeldis- og menntunarfræða og þekki helstu viðfangsefni slíkra rannsókna
- Hafi skilning á grundvallarhugtökum þekkingarfræði og vísindaheimspeki
- Þekki helstu rannsóknaraðferðir
- Séu færir um að rýna í rannsóknir og nýta sér niðurstöður þeirra
- Hafi tileinkað sér rannsakandi hugarfar og gagnrýna hugsun
- Geti unnið af nákvæmni og fræðilegri ögun.

Inntak / viðfangsefni

Fjallað er um markmið og tilgang menntarannsókna, vísindaleg viðmið og um grundvallarviðhorf að baki slíkum vísindum. Hugað er að grunnhugtökum í þekkingarfræði og vísindaheimspeki. Kynntar eru nokkrar rannsóknaraðferðir, fjallað um rannsóknarfæri, heimildaöflun og um siðfræðileg atriði.

Nemendur lesa rannsóknir og um rannsóknir, gera æfingar í því skyni að skerpa skilning sinn á því hvernig menntarannsóknir eru stundaðar og efla hæfni sína til þess að notfæra sér rannsóknir í fræðilegu og starfshugmyndum samhengi. Megineinkenni eiginlegra og meginlegra rannsóknarhefða eru kynnt, fjallað er um ólíkar rannsóknaraðferðir og rannsóknasnið sem beitt er í slíkum rannsóknum og þær ályktanir sem má draga af þeim. Farið er í meginatriði lýsandi tölfærð og nokkur hugtök úr ályktunartölfærð. Miðað er að því að nemendur nái valdi á tölvuforriti (Excel) til útreikninga.

Vinnulag

Nemendur sækja fyrirlestra, taka þátt í verkefnatímum og umræðum og vinna skilgreind verkefni þar sem lögð er áhersla á fræðilega hugsun, beitingu þeirra aðferða sem fjallað er um og framsetningu niðurstaðna.

Verkefni og próf. Í verkefnum verður m.a. metin hæfni nemenda til að beita þeim aðferðum sem fjallað er um í námskeiðinu og hæfni þeirra til að lesa úr niðurstöðum rannsókna. Í prófi verður m.a. metinn skilningur nemenda á viðfangsefnum námskeiðsins.

GSF218G • Upplýsingatækni og miðlun • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Jón Jónsson Lektor

Kennari: Stefán Jökulsson Lektor

Kennari: Salvör Kristjana Gissurardóttir Lektor

Markmið

Í lok námskeiðs er gert ráð fyrir að nemendur

- hafi tileinkað sér framsækin vinnubrögð við miðlun og notkun upplýsingatækni.
- geti lýst áhrifum nýrrar tækni á skólafarfræðing og bent á tækifæri sem hún veitir.
- þekki helstu þætti táknavísi (miðlun).
- þekki grunnhugtök í boðskiptum og samskiptum.
- búi yfir færni í efnisleit á Netinu og mati á stafrænu efni.
- geti beitt stafrænum verkfærum í námi og starfi til samvinnu, skráningar, hugmyndavinnu, greiningar og miðlunar á texta, myndum og hljóði.

Inntak / viðfangsefni

Námskeiðið er í senn undirbúningur fyrir háskólanám og starf að loknu námi. Fengist verður við ritun, myndgerð og framsetningu efnis af ýmsu tagi. Mikið verður lagt upp úr vönduðum vinnubrögðum við efnisgerð og miðlun. Nemendur fá kennslu í efnisleit á Netinu og mati á áreiðanleika upplýsinga. Fjallað verður um höfundarrétt og ábyrga netnotkun. Nemendur huga að náms- og kennsluháttum og skipulagi skólafarfræðing með tilliti til upplýsingatækni og miðlunar. Fjallað verður um miðlun eða táknavísi, boðskipti og samskiptafræði. Áhersla verður lögð á tölvusamskipti um efni námskeiðsins með það fyrir augum að nemendur fái þjálfun í námstækni, umræðum og samstarfi á Netinu. Ætlast er til að nemendur haldi skipulega utan um eigin gögn og byggja upp stafrænar ferilmöppur. Í öllum verkefnum nemenda er gerð krafa um faglega framsetningu á efni og vandað málfar.

Vinnulag: Fyrirlestrar, verklægt kennsla, hópvinna, umræður og verkefni.

Lesefni: Ýmsir textar um upplýsingatækni í skólafarfræðing, samskipti og miðlun.

Námsmat: Verkefni og próf.

GSF219G • Heimspeki og hugmyndasaga • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Kennari: Kristján Kristjánsson Prófessor

Kennari: Sigurður Björnsson Lektor

Kennari: Halla Jónsdóttir Aðjunkt

Kennari: Gunnlaugur Sigurðsson Lektor

Kennari: Gunnar Egill Finnbogason Prófessor

Kennari: Þórdís Þórðardóttir Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að nemendur verði færir um að taka málefnalega afstöðu til hugmynda og aðferða í kennslu og uppeldi í fortíð og nútíð, og geti tekið þátt í gagnrýninni umræðu um skólamál og gert grein fyrir eigin hugmyndum um menntun og uppeldi.

Að námskeiði loknu

- þekki nemendur til þess hvernig hugmyndir um uppeldi og menntun í vestrænum menningarheimi hafa þróast: Kunni skil á helstu heimspekingum og uppeldisfrömuðum frá fornöld til nútíma,
- geti nemendur sett kenningar þeirra í hugmyndasögulegt samhengi og sýnt fram á hvernig hugmyndakerfi tengjast og hvað skilur þau að,
- þekki nemendur og geti vísað til sögu og þróunar hugtaka sem gegna lykilhlutverki í daglegri umræðu um mál tengd kennarastarfinu, svo sem hugtakanna 'menntun', 'gagnrýnin hugsun', 'lýðræði', 'frelsi' og 'vald',
- geti nemendur greint fræðilegan vanda í hvunn dagslegum aðstæðum í skólalastarfi,
- geti nemendur sett sig inn í íslenska skólamálaumræðu og tengt hana við þá umræðu sem á sér stað í öðrum löndum og á vettvangi alþjóðlegra stofnana og samtaka,
- geti nemendur greint og metið mikilvæg atriði í texta og beitt fræðilegum vinnubrögðum rituðu og mæltu máli,
- verði nemendur færir um að bera sína eigin heimsmynd og reynslu saman við hugmyndakerfi um uppeldis- og menntamál sem ríkt hafa á mismunandi tímum.

Viðfangsefni:

Á námskeiðinu verður fjallað um uppeldis- og menntunarhugmyndir allt frá tímum Forn-Grikkja og fram á okkar daga. Áhersluatriði í kennslunni eru eftirfarandi:

1. Maðurinn: Skynsemi, skilningur og siðvit

Fjallað verður um mannskilning á ólíkum tímum. Hvernig hugmyndir hugsuða um eðli mannsins höfðu áhrif á hugmyndir hvers tíma um uppeldi og menntun.

2. Markmið menntunar

Fjallað verður um markmið menntunar og forsendur þessara markmiða á hverjum tíma s.s að tileinka sér dygd, að uppfylla hlutverk sitt í samfélaginu, verða meira maður, að axla ábyrgð í samfélagi, að verða virkur þátttakandi í lýðræðissamfélagi, að tileinka sér sjálfstæða og gagnrýna hugsun.

3. Frelsi og lýðræði

Fjallað verður um áhrif hugmynda um frelsi og sjálfræði mannsins í lýðræðissamfélagi á hugmyndir um menntun. Sérstaklega verður hugað að áhrifamikilli hugmyndafræði í samtímanum sem lýtur að menntun til lýðræðis, borgaralegri menntun, skóla án aðgreiningar og jafnréttis til náms.

Meðal viðfangsefna námskeiðsins verða þekkingar-, stjórnm-, og siðspeki Platons, hugmyndir Rousseau um frelsi og sjálfræði, hugmyndum Kants um skynsemi og upplýsingu og hugmyndir Wollstonecraft um jafnrétti. Einnig verður frelsishugtakið skoðað í ljósi kenninga E. Key, A.S. Neill og P. Freire. Fjallað verður ítarlega um kenningar John Dewey um menntun, gagnrýna hugsun og lýðræði.

Tvær stuttar ritgerðir af fimm (um 450 orð hver): 35% Kynning á Blackboard og stjórn rökraðu í fjarkennsluumhverfi: 30% Lokapróf: 35%

GSF220G • Félagsfræði og skólasaga • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ólöf Garðarsdóttir Dósent

Kennari: Gestur Guðmundsson Prófessor

Kennari: Helgi Skúli Kjartansson Prófessor

Inntak/viðfangsefni

Eftirfarandi viðfangsefni verða fléttuð saman, þannig að saga og kenningar vixlist og varpi ljósi hvort á annað, með áherslu á mismunandi sjónarhorn á tengsl einstaklings og samfélags:

1. Félagsfræði menntunar. Helstu kenningar greinarinnar verðar skoðaðar í ljósi viðfangsefna á borð við siðferðilegt uppeldi, félagslega mismunun og einstaklingsvæðingu og með almenna áherslu á mismunandi skilning á tengslum einstaklings og samfélags og hvernig þau tengsl hafa breyst á síðustu áratugum. Einkum verða til umfjöllunar kenningasmíðirnir Emile Durkheim, G.H. Mead, John Dewey, Pierre Bourdieu, Ulrich Beck, Anthony Giddens og Thomas Ziehe.

2. Saga uppeldis og menntunar

Megindrættir í samfélagsgerð og menningararfleifð sveitþjóðfélags fyrri alda og þær þjóðfélagsbreytingar sem orðið hafa til dagsins í dag. Í þessu sambandi verður rætt um uppeldishlutverk kirkju, trúarbragða og heimila, um rætur almenningskólans í menningarhefðum fortíðar og um breytt hlutverk hans og breytt samspil skóla, heimilis og annarra samfélagsþátta. Áhersla verður lögð á sérkenni menntunarþróunar á Íslandi með hliðsjón af almennri þróun í grannlöndum.

3. Fjölbreytileiki í uppeldi og menntun

Fjallað verður um félagsfræðikenningar um samþættingu (integration) og samlögun (assimilation), sem og útilokun (exclusion) og hlutdeild (inclusion). Tilraunir til að vinna bug á sundrun og sundurgreiningu samfélagsins, allt frá samheldnihugmyndum Durkheims til samtímahugmynda um fjölmenningu og skóla án aðgreiningar, verða skoðaðar í félagsfræðilegu ljósi.

4. Barnæska og unglingsár

Félagsfræðileg sjónarhorn á barnæsku og unglingsár beina sjónum að því, hvernig þessi æviskeið eru mótuð af samfélaginu og hvernig sú mótun breytist með samfélagsþróun. Skoðaðar verða samfélagslegar skilgreiningar á því, hvað er barn og hvað er unglundur, og kynntar rannsóknir á því, hvernig börn og unglingar skilja sjálf líf sitt og hvernig þau móta líf sitt.

Vinnulag

Kennslan fer fram í fyrirlestrum og umræðutímum. Námssefni er bókin Félagsfræði menntunar eftir Gest Guðmundsson og

Almenningsfræðsla á Íslandi 1880-2007 í ritstjórn Lofts Guttormssonar. Auk þessa eru til umfjöllunar frumtextar og greinar sem kynna rannsóknir og greiningar á sviði námskeiðsins.

Verkefni verður unnið í hverjum námsþætti, og auk þess er skriflegt próf í lok námskeiðs.

GSF222G • Útsaumur og hugmyndavinna • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigrún Guðmundsdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur

- geti beitt þekkingu sinni og leikni í einfaldri munsturgerð sem tekur mið af þörfum grunnskólans.
- hafi tileinkað sé helstu undirstöðupætti útsaums og nái þeirri hæfni að geta nýtt útsaumstæknina í fjölbreyttri myndsköpun útfra eigin hugmyndavinnu.
- hafi tileinkað sér notkun víðeigandi faghugtaka og geri nýtt þekkingu sína og skilning í faglegri nálgun í starfi með börnum.
- beiti skapandi og gagnrýnni hugsun í allri vinnu
- skynji og skilji mikilvægi samþættingar og tengingar við aðrar faggreinar grunnskólans
- hafi öðlast skilning á mikilvægi einstaklingsmiðaðs náms í fjömenningarlegu samfélagi nútímans og geti unnið sjálfstætt og skipulega að öllum viðfangsefnum.

Inntak / viðfangsefni:

- Unnið verður með fjölbreyttar leiðir innan munsturgerðar sem byggja á frjóri og skapandi hugsun og taka mið af þörfum grunnskólans.
  - Kynntir verða helstu grunnþættir útsaums með áherslu á verklega hjálfun og beitingu áhaldna og tækja. Unnið verður með frjálsar útfærslur innan útsaumstækninnar sem byggja á tilrauna- og þróunarvinnu útfra áunninni þekkingu í útsaumi, munsturgerð og hugmyndavinnu, ígrundun í verkefnavinnu og myndbyggingu verka.
  - Lögð er áhersla á hugmyndavinnu nemenda og gagnrýna skapandi hugsun í allri vinnu.
  - Verkefnaval tekur mið af áhuga og vali nemenda í tengslum við áunna þekkingu og reynslu útfra einstaklingsmiðuðu námi og fjölmenningu.
  - Lögð er áhersla á samspil þekkingar og iðkunnar, hjálfunar í hugmynda- og þróunarvinnu og vönduðum, faglegum vinnubrögðum.
  - Verkefni eru byggð upp sem ákveðið þróunarferli og fá nemendur tíma og aðlögun við að byggja upp nýja þekkingu og færni á fyrri kunnáttu.
  - Frágangur og framsetning verkefna ásamt gagnrýnni umræðu er samofið öllum viðfangsefnum námskeiðsins.
- Vinnulag: Fyrirlestrar, verkleg vinna, framsetning verkefna og gagnrýnin umræða.
Verkefni metin til einkunnar samkvæmt markmiðum námskeiðs.

GSF301G • Bókmenntafræði og kennsla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristján Jóhann Jónsson Dósent

Umsjónarkennari: Þórður Helgason Aðjunkt

Markmið Markmið

Að nemandi nái valdi á helstu aðferðum við að lesa og greina bókmenntir

Undirmerkið eru að stúdent við námskeiðslok:

- þekki og sé fær um að beita ólíkum aðferðum til að greina texta,
- geti metið gildi hvernar aðferðar til bókmenntagreiningar með tilliti til eigin kennslu,
- hafi öðlast hæfni til að meta hvaða aðferð til greiningar henti best ólíkum textagerðum,
- hafi með fjölbreyttum viðfangsefnum öðlast sjálfstraust til að miðla þekkingu sinni í skólum.

Inntak / viðfangsefni

- Kynntir verða ólíkir og fjölbreytilegir textar frá ýmsum skeiðum.
- Hugað verður vandlega að ævintýrum og þjóðsögum, ekki síst í ljósi þess að á því sviði hafa verið þróaðar sérstakar aðferðir til rannsókna.
- Greiningaraðferðir og textaval miðast m.a. við ólíkar kennsluáðferðir í grunnskólum.
- Kappkostað verður að tengja lesefni við siðferði, mannþekkingu, samskipti, samfélag og málefni liðandi stundar.
- Vettvangsnám er ofið inn í kennslu.

Vinnulag

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra, æfinga- og verkefnatíma. Mikil áhersla er lögð á að stúdentar séu virkir og skapandi. Þeim verður gert að vinna verkefni í vettvangsnámi og leggja til frjóar hugmyndir sem verða prófaðar í vettvangsnámi. Enn fremur verður nemendum gert að fylgjast með og tileinka sér fræðileg nýmæli með því að skoða nýjar bækur, tímarit og vefefni.

Verkefnaskil þar sem nemandi sýnir að hann hafi tileinkað sér markmið námskeiðsins. Skyndipróf úr tilteknum þáttum.

GSF302G • Íslenska II: Íslenskukennsla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigurður Konráðsson Prófessor

Umsjónarkennari: Anna Þorbjörg Ingólfssdóttir Lektor

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að stúdent efla þekkingu sína á námsgreininni íslensku í grunnskóla og kennslufræði hennar, auk þess sem hann eflist enn frekar í að beita íslensku máli sem kennari og fyrirmynd nemenda.

Undirmerkið eru að stúdent, við námskeiðslok:

- geti nýtt sér í starfi helstu kenningar í móðurmálskennslu,
- geti nýtt sér helstu hugtök í bókmenntum og málfræði við kennslu og skipulag hennar,
- sé fær um að skapa samfellu í íslenskunámi grunnskólanema,
- þekki og geti nýtt sér lög og reglugerðir, svo sem aðalnámskrá, við samningu skóla- og bekkjarnámskrár,
- sé fær um að beita kennslufræðilegri þekkingu í skólastarfi, sérstaklega kennslufræði móðurmáls,
- geti fjallað um og metið námsefni og námsmat í grunnskóla.

Inntak / viðfangsefni

- Fjallað verður um hvernig vinna má með hugtök í bókmenntum og málfræði, með það að markmiði að efla skilning grunnskólanema á þeim.

- Fjallað verður um móðurmálskennslu almennt, kenningar og aðferðir, og þá örðugleika sem nemendur glíma við á ýmsum aldri.

Sérstaklega verður fjallað um stafsetningarkennslu.

- Lesnir verða valdir fræðitextar um mál og bókmenntir og kynntar kenningar um móðurmálskennslu.

- Lesnir verða fjölbreyttir textar, þar á meðal barnabókmenntir, dagblaðatextar og fræðitextar, og fjallað um hvernig nýta megi þá í íslenskukennslu.

- Fjallað verður um kennsluáðferðir í móðurmáli, námsefni, námsmat, samþætt nám og heildstætt nám.

- Í öllum viðfangsefnum er tekið mið af kennslu nemenda með mismunandi getu.

- Tveggja eininga vettvangsnám er hluti af námskeiðinu.

Vinnulag

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra, æfinga- og verkefnatíma. Mikil áhersla er lögð á að stúdentar séu virkir og skapandi. Þeim verður gert að leysa verkefni í vettvangsnámi og leggja til frjóar hugmyndir. Enn fremur skulu stúdentar fylgjast með og tileinka sér fræðileg nýmæli með því að skoða nýjar bækur, tímarit og efni á vef.

Nauðsynleg undirstaða: Íslenska I: Mál og bókmenntir (GSS201G) eða Íslenska I: Mál og bókmenntir (GSF201G)
60% verkefnaskil þar sem nemandi sýnir að hann hafi tileinkað sér markmið námskeiðsins. 40% skriflegt próf þar sem áhersla er lögð á þekkingu, skilning og gagnrýna afstöðu.

GSF303G • Silfursmíði • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Gísli Þorsteinsson Lektor

Námskeiðið byggir á hönnun og smíði skart- og nytjahluta úr góðmálum, sérstaklega silfri. Áhersla er á listrænar útfærslur og formhönnun. Námskeiðið byggir á hönnun og smíði skart- og nytjahluta úr góðmálum, sérstaklega silfri. Áhersla er á listrænar útfærslur og formhönnun. Markmið

- Nemar hljóti þekkingu og þjálfun í smíði hluta úr góðmálum sem þeir hanna og teikna sjálfir.
- Að nemendur þjálfist í að útfæra hugmyndir og hanna í samvinnu við kennara.
- Nemar þjálfist í grunnvinnubrögðum silfursmíðarinnar.
- Að nemendur geti kennt, skipulagt og sett upp aðstæður fyrir kennslu í grunnskóla.

Inntak / viðfangsefni

- Nemar hanna og smíða einfalda skart- og nytjahluti úr góðmálum.
- Á námskeiðinu verður kennt fatningasmíði eða að smíða utan um eðalsteina.
- Kennt að móta nokkra hluti úr plasti með mismunandi tækni.
- Stefnt er að því að þeir nái tökum á grunnverkþáttum silfursmíðarinnar svo sem sögun, þjölun, hömrún, kúbun, póleringu, tin- og silfurkveikningum og litun málna.
- Efnisfræði málna er gerð sérstök skil.
- Dæmi um verkefni gætu verið nælur, hálsmen, hringar, eyrnalokkar, beltissylgur, nytjahlutir svo sem skeið eða skál úr silfri, formaður hringur með fatningu, uppslegið armband og skúlpútur.

Vinnulag

- Vinnulag í staðnámi: Verklegr þjálfun er undirstaða námsins en að öðru leyti fer kennsla fram í fyrirlestur, umræðu- og leiðsögutímum. 80% sóknarskylda.
- Vinnulag í fjarnámi: Verkefni eru send í tölvupósti og sett upp á vefsíðu hönnunar og smíða.
- Nemendur skila eins miklu af verkefnum sínum í gegnum tölvusamskipti og unnt er. Verkefni metin til einkunnar.

GSF305G • Sagnfræði og sögunám • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Þorsteinn Helgason Dósent

Kennari: Helgi Skúli Kjartansson Prófessor

Að loknu þessu námskeiði eiga kennaranemar að

- hafa þjálfun í nokkrum þáttum í aðferðafræði sagnfræðinnar svo sem heimildarýni, miðlun og túlkun
- vera handgegnir hugtökum og orðræðu sem tíðkast í sagnfræði og sögukennslufræðum
- þekkja og geta greint það sem varðar sögu í aðalnámskrá
- geta lesið fræðilegt efni um sagnfræði og sögukennslu á íslensku og erlendu máli sér til gagns
- kunna að hagnýta sér, ígrunda, greina og bera saman sagnfræðilegt efni í mismunandi miðlum
- hafa öðlast inntakspækkingu á völdum þáttum í sögu Íslands og umheimsins
- hafa færni í að hagnýta sér og greina inntak, framsetningu og sjónarhorn í námsgögnum í sögu, bæði rituðu efni og myndefni
- þekkja og kunna að greina mismunandi rannsóknaraðferðir í sagnfræði
- hafa beitt aðferðum munnlegrar sögu/einsögu við ákveðið viðfangsefni og miðlað því með aðferðum upplýsingatækni (á vef)
- hafa innsýn í möguleika munnlegrar sögu í grunnskólakennslu

Viðfangsefni

Stefnur og straumar, aðferðir og framsetningarmáti sagnfræðinnar. Spurt er spurninga svo sem: Hvað er saga og sagnfræði? Hvernig verða heimildir sögunnar til og hvernig á að lesa úr þeim? Hver eru tengsl hins nálæga og fjarlæga í sögunni? Hvernig er sögunni miðlað og hvernig er hægt að nýta og greina mismunandi framsetningarform? Fengist er við dæmi um rannsóknir og framsetningu og nemendur vinna vefverkefni um sögulegt efni.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, lestur, myndskoðun. Unnin eru fjölbreytt verkefni, stór og smá, m.a. í munnlegri sögu. Meirihluti lesefnis er aðgengilegur á neti, sumt á opnum svæðum og annað á Blakki sem notaður er bæði í stað- og fjarnámi.

Metin eru verkefni af ýmsu tagi, ennfremur umræður á neti. Verkefnaskil dreifast yfir námskeiðstímabilið.

GSF306G • Þjóðfélag - samfélag • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Gestur Guðmundsson Prófessor

Markmið

Að nemandinn

- kunnir skil á grundvallaruppbyggingu samfélagsins samkvæmt félagsfræðilegum rannsóknum og kenningum
- kunnir skil á megindrættum í lögformlegri stofnanagerð íslenska samfélagsins.
- þekki megindrætti í alþjóðavæðingu, með áherslu á aðild Íslands að alþjóðasamfélaginu í efnahagslegu, pólitísku og menningarlegu tilliti
- þekki nokkrar meginkenningar félagsvísindanna um alþjóðavæðingu og geti beitt þeim til að ræða málefni íslensks samfélags í ljósi alþjóðlegrar þróunar
- þekki helstu hugtök og kenningar félagsvísinda um æviskeið, einkum hvað varðar mótun sjálfsmyndar og unglíngamenningar á unglingsárum

Viðfangsefni

Fjallað verður, út frá nokkrum ólíkum nálgunum, um samhengi milli efnahagslífs, stjórnmála, opinberrar stjórnsýslu, félagsamtaka, fjölskyldu og annarra "stofnana" í félagsfræðilegum skilningi, sem og unglíngamenningu og aðra óformlega hópamyndun. Farið verður yfir stofnanagerð samfélagsins og nokkur nýleg dæmi um þróunina, til dæmis varðandi verkaskiptingu ríkis og sveitarfélaga, hlutverk

stéttarfélagi í kjaramyndun og stjórnsýslu, sem og möguleika almennings til að hafa áhrif á ákvarðanir. Kynntar verða nokkrar félagsvísindakenningar um alþjóðavæðingu og leitað svara við þeirri spurningu hvort þjóðríki á borð við hið íslenska séu að missa gildi sitt eða að fá breytt hlutverk.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður og nemendur vinna nokkur verkefni, ýmist einir eða í hóp og kynna niðurstöður til samnemenda.

Þetta námskeið er að öllu jöfnu kennt annað hvert ár.

Námsmat verður byggt á verkefnavinnu og kynningu verkefna gagnvart samnemendum og kennurum.

GSF307G • Trúarbragðafræði og trúarbragðakennsla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Gunnar J Gunnarsson Lektor

Markmið Markmið

Að nemandinn:

- hafi þekkingu á helstu aðferðum, kenningum og hugtökum í trúarbragðafræði og trúaruppeldisfræði og geti beitt þeim við úrlausn fræðilegra og hagnýtra viðfangsefna
- hafi þekkingu á meginþáttum helstu trúarbragða heims og geti greint það sem er líkt og ólíkt með þeim
- hafi skilning á hefðum, siðum og táknum ólíkra trúarbragða
- geti greint og lagt mat á ólíkar heimildir um trúarbrögð og lífsviðhorf
- geti greint og skilið tilvistarspurningar og leit fólks eftir merkingu eins og hún birtist í trúarbrögðum og lífsviðhorfum
- hafi skilning á gildi trúarbragða og lífsviðhorfa fyrir einstaklinga og samfélög
- hafi kynnt sér kenningar um þróun guðsmyndar og trúarlegan þroska barna og unglinga og áhrif trúarbragða á mótun sjálfsmyndar
- sé fær um að setja fram, fjalla um og ræða spurningar og málefni er varða trú og lífsskoðun á málefnalegan hátt og af víðsýni
- geti undirbúið kennslu um trúarbrögð í grunnskóla í fjölmenningsarsamfélagi með blönduðum hópi nemenda.

Viðfangsefni

Fjallað verður um trúarþörf og trúarreynslu mannsins, tilvistarspurningar og leit eftir tilgangi og merkingu. Kynnt verða helstu greiningarhugtök, kenningar og rannsóknir á sviði trúarbragðafræða og trúaruppeldisfræða. Rætt verður um gildi trúarbragða fyrir einstaklinga og samfélög og athugaðar rannsóknir á trúarlegum þroska barna og unglinga og áhrifum trúarbragða á mótun sjálfsmyndar og lífsskilnings. Þá verða helstu trúarbrögð heims skoðuð, þ.e. gyðingdómur, kristni, islam, hindúasiður og búddhadómur auk nokkurra annarra trúarbragða, svo sem bahá'ítúar, kínverskra og japanskra trúarbragða o.fl. Jafnframt verður fjallað um guðlaus lífsviðhorf. Einnig verður víkið að stöðu trúarbragða og nýtrúarhreyfinga í nútímanum og rætt um fjölhyggju, umburðarlyndi og fordóma í tengslum við trúarbragðakennslu í fjölmenningsarsamfélagi.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, vettvangsathuganir, upplýsingaleit og verkefnavinna.

Nemendur vinna verkefni um trúarbrögð og trúarbragðakennslu og miðla niðurstöðum til samnemenda. Prófað verður í námsefni.

GSF308G • Landið og landakortin • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Eggert Lárússon Lektor

Markmið

Að nemandinn:

- hafi öðlast færni í fjarkönnun með því að vinna með og túlka kort og loftljósmyndir af landfræðilegum fyrirbærum
- geti unnið með ljósmyndir af landslagi og tengsl þess við landmótun
- geti greint og borið saman landfræðileg einkenni Íslands og tengsl þeirra
- verði fær um að greina samspil lands og hafs umhverfis Ísland
- skilji helstu þætti veðurs og veðurfars sem hafa áhrif á búsetu á landinu
- þekki hvernig nota má landakort og landfræðilegt myndefni í kennslu
- þekki námsgögn og aðrar heimildir sem nýst geta við undirbúning kennslu í landfræði
- þekki rannsóknir á sviði landfræði og landfræðikennslu.

Viðfangsefni

Gerð og lestur margskonar landakorta og loftmynda, hnattlíkón, mælikvarðar, kortatákn, kortvarpanir, lofmyndir, GPS og áttavitar, notkun þrívíddarsjár, gerð einfaldra þrívíddarljósmynda og vinna með þær. Bauganet jarðar í tengslum við staðsetningu og tímabelti.

Gerðir og uppruni helstu dráttar landslagi á Íslandi eins og fjalla, fjárða, jökla, láglendis og stranda. Uppbygging Íslands, veðrun og rof.

Lofthjúpur jarðar, geislun og orkuskipti, hitafar, loftþrýstingur og vindar, raki og úrkoma, loftmassar, skil og lægðir, veðurspár og veður á Íslandi. Sjávarföll, hafstraumar og fiskimið, hringrás vatns í tengslum við vinda og úrkomu.

Kynnt verði fagtimarit á sviði landfræðikennslu og rannsóknir er snúa að því hvernig nemendum finnst skemmtilegast að læra landfræði.

Vinnulag

Áhersla verður á hagnýt verkefni sem nýtast vel til undirbúnings kennslu í grunnskóla. Kennnt verður með fyrirlestrum, umræðum, verkefnavinnu bæði heima og í tímum og rík áhersla verður á notkun upplýsingatækni.

Hjá staðnemunum er skyldumæting í þær kennslustundir sem þannig eru kynntar á kennsluáætlun í upphafi annar. Þá fer fram námsmat, þjálfun, vettvangsvinna eða nám sem ekki er hægt að koma fyrir með öðrum hætti en í staðbundinni kennslu að mati umsjónarmanns námskeiðs.

Um fjarnema gildir að þeim er skylt að mæta í staðlotur eins og kynnt er á kennsluáætlun í upphafi annar.

GSF309G • Nemandi á Netinu • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Salvör Kristjana Gissurardóttir Lektor

Þekkingar- og skilningsmarkmið Þekkingar- og skilningsmarkmið

Nemendur þekki

- til rannsókna og tilrauna um Netið í námi og geti tengt nýja samskiptatækni kenningum um nám og kennslu
- helstu verkfæri við nám og námsamfélög á Netinu
- og geti lýst mismunandi gerðum netsamfélaga (námsamfélög, áhugasamfélög, leikjasamfélög)

- lög og reglur um birtingu og meðferð efnis á Neti, höfundarréttarlög og opnar lausnir
- og skilji samspil efnis á Netinu (rss, tagging o.fl.) og þekki helstu upplýsingabanka með stafrænu margmiðlunarefni
- og skilji hvaða hindranir eru á aðgengi ákveðinna hópa að upplýsingasamfélaginu

Færnimarkmið

Nemendur geti

- byggt námsferli á Netinu og tekið þátt í ýmis konar námssamfélögum á Netinu
- útbúið ýmis konar náms- og kennsluverkefni fyrir Netid
- tekið þátt í samvinnuverkefnum á Netinu (wiki o.fl.)
- bent á leiðir til að yfirstíga ýmsar hindranir á aðgengi einstaklinga og hópa að upplýsingatækni og netmiðlun

Inntak / viðfangsefni

Inntak námskeiðsins er nám á Netinu og þekkingarleit og þekkingarskópun nemenda í samvinnu við aðra í samtengdum og síkvikum stafrænum heimi. Á námskeiðinu verða skoðuð, prófuð og metin ýmis konar verkfæri, gagnalindir og netþjónustur sem nýtast við netnám og námssamfélög á Neti.

Vinnulag

Námskeiðið er nemendamiðað og verkefnaamiðað. Verkefni nemenda eru bæði einstaklingsverkefni og verkefni unnin í samvinnu við aðra með því að nota ýmis konar netverkfæri til samvinnuskrafa. Námuhverfið er að miklu leyti á Netinu og að hluta með fjarkennslusniði en einnig er gert ráð fyrir fyrirlestrum og verkstæðistímum.

Lesefni Greinar og vefefni um nám og námssamfélög á Netinu, netmiðla og netlausnir, samvinnuskraf, opinn hugbúnað, námsumhverfi sem hverfist um nemendann, sérþarfir nemenda eða félagshópa með tilliti til upplýsingatækni og samskipta og fleira.

Námsmat verður með fjölbreyttum hætti, að hluta til með netprófum/heimaprófum, skilamöppu á vef og þátttöku í hópverkefnum á vef.

GSF310G • Tjáning og táknvísí • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Stefán Jökulsson Lektor

Þekkingar- og skilningsmarkmið

Nemendur

- öðlist skilning á tjáningu og samskiptum (communication) og þekki til helstu kenninga á því sviði
- læri um táknvísí (miðlalæsi) og þær hugmyndir um nám og kennslu sem tengjast henni
- kynnist aðferðum við hugmyndavinnu, útfærslu og framsetningu efnis og kostum efnisskópunar sem aðferðar við nám
- læri undirstöðuatriði í stafrænni hljóðvinnslu
- fái innsýn í menningarheima ungmenna, samskipti þeirra og listskópun

Færnimarkmið

Nemendur geti

- útskýrt hvað gerist þegar fólk skapar merkingu, t.d. þegar það talar saman, skrifar ritgerð eða horfir á sjónvarp
- gert grein fyrir hlutverki fjölmiðla í samfélaginu og tengslum þeirra við lýðræði og menningu
- metið fjölmiðlaefni með hliðsjón af lykilsþurningum táknvísinnar og greint með hvaða hætti fjölmiðlafólk túlkar veruleikann
- tekið upp hljóð og notað fjölrása hljóðvinnsluforrit, t.d. til að búa til útvarpsþátt eða hljóðsetja myndbönd eða vefefni
- lýst því hvernig stafræn tækni tengist lífi og hugðarefnum ungs fólks

Inntak/viðfangsefni

Inntak námskeiðsins varðar þann hlut miðlunar- og samskiptafræða sem tengist uppeldi og menntun. Fjallað er um þátt táknvísí í skólalastarfi en í henni felst hæfni til að meta ýmiss konar upplýsingar og fjölmiðlaefni á gagnrýnn hátt og geta til að búa til efni og miðla því með margvíslegum aðferðum. Kynnt er það verklag í skólalastarfi sem byggt er á táknvísí, þ.e.a.s. að nemendur noti mismunandi tjáningarform við nám sitt - myndir jafnt sem hljóð- og læri í leiðinni sitthvað um kosti þeirra og galla. Jafnframt er hugað að kostum þess að börn og unglingar beiti stafrænni tækni til að búa til efni af ýmsu tagi. Vettvangsnám tengist efnisgerð nemenda í skólum, t.d. skólaútvarpi og stuttmyndagerð, fjölmiðlum og fyrirtækjum sem framleiða stafrænt efni.

Vinnulag

Verkefni eru bæði skrifleg og verkleg og áhersla lög á að fræðin nýtist við vinnslu verkefna. Þátttakendur kynnast vinnulagi við efnisgerð og búa til efni af ýmsu tagi, t.d. fréttæfni, ljósmyndasögur eða auglýsingar. Verkefni er ýmist einstaklingsverkefni eða samvinnuverkefni og reynir mikið á samræðu og samskipti í nemendahópnum.

GSF313G • Rúmfræði og algebra • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristín Bjarnadóttir Dósent

Kennari: Kristín Halla Jónsdóttir Aðjúnt

Kennari: Friðrik Aðalsteinn Diego Lektor

Viðfangsefni

Lögð verður áhersla á þróun stærðfræðilegra vinnubragða. Fjallað verður um almenn hugtök rúmfræði, svo sem punkt, línu, flöt, horn, samsíða línur og hornréttar. Ennfremur um flatarmyndir, þrívíð form, rúmfræðilegar færslur, hlutföll, aljöfnuð og einslögungu og atriði úr hnitarrúmfræði. Kynntir verða valdir þættir úr sögu rúmfræðinnar. Fjallað verður um mælihguktakið og sérstök áhersla lögð á mælingar rúmfræðilegra eiginleika, svo sem lengdar, flatarmáls og rúmmáls.

Skóðaður verður regluleiki í talnamynstrum og rúmfræðilegum mynstrum og hvernig má setja hann fram með bókstöfum og á táknmáli stærðfræðinnar. Fjallað verður um hugtök úr algebra, svo sem stæður, breytur, jöfnur og föll, reikniadgerðir og önnur hugtök þeim tengd, og það hvernig beita má algebra við að leysa margvísleg viðfangsefni, t.d. með því að umrita yfir á táknmál algebrunnar og/eða setja fram stærðfræðileg líkön.

Fengist verður við þrautalausnir og stærðfræðileg líkön. Fjallað verður um hvernig takast má á við líkanagerð með nemendum og hvernig stærðfræði er notuð á ýmsan hátt í samfélaginu.

Nemendur kynnast rannsóknum á hvernig skilningur barna á rúmfræði og algebra þróast. Fjallað verður um rannsóknir á kennslu þessara þátta og hugað að hlutverki kennarans við að byggja upp námsumhverfi og ákjósanlegar aðstæður til árangurriks stærðfræðináms þar sem nemendur öðlast fjölbreytta stærðfræðilega hæfni. Sérstaklega verður skoðað hvernig nýta má Netid, kennsluforrit og aðra tæknimiðla.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og vinnutímum þar sem glímt verður við stærðfræðileg viðfangsefni, umræður fara fram og nemendur kynnast notkun námsgagna og fjölbreyttri nálgun. Námsmat byggist á verkefnum sem nemendur vinna og eigin athugunum þeirra þar sem þeir prófa m.a. leiðir við kennslu. Próf verður haldið í lok námskeiðs.

GSF314G • Dönsk málnotkun og máltaka nemenda 1 • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Michael Dal Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar öðlist skilning á eðli og uppbygging danska málkerfisins og kunni skil á hvernig nemendur í grunnskóla tileinka sér dönsku sem erlent tungumál. Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar öðlist skilning á eðli og uppbygging danska málkerfisins og kunni skil á hvernig nemendur í grunnskóla tileinka sér dönsku sem erlent tungumál.

Undirmarkmið eru að kennaranemar við námskeiðslok

- kunni skil á myndunarfræði í dönsku
- skilji forsendur orðflokka og setninga
- þekki til og kunni skil á rannsókna um myndunarfræði
- hafi náð vald á málfræðihugtökum og geti beitt þeim í kennslu
- hafi öðlast þekkingu á kenningum og rannsóknum á því hvernig nemendur tileinka sér erlent tungumál
- skilji og þekki til helstu kenninga um hvernig danskt mál er kennt í skólafunni.
- hafi náð góðum tókum á að skrifa texta í mismunandi tilgangi
- geti notað þekkingu sínu til að leggja mat á rituðu máli nemenda

Inntak / viðfangsefni

Fjallað verður um danska málkerfið, málfræðihugtök, málsnið og einkenni ritað máls. Einnig verður fjallað um hvernig nemendur tileinka sér erlent tungumál (acquisition). Kennaranemur eru kynntar rannsóknir um hvernig danska málkerfið er kennt sem erlent og annað mál. Athugað verður hvaða villur Íslendingum hættir til að gera í dönsku ritmáli. Athugunar gerðar á ritunarverkefnum grunn- og framhaldskólanemenda.

Vinnulag

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra og nemendur vinna einstaklings- og hópverkefni, bæði skriflega og munnlega. Verkefni skilað inn eða kynnt í málstofu. Þátttaka í málveri.

Dæmi um lesefni

Michael Dal (2006): Competence i grammatik og undervisning, Reykjavík

Auður Hauksdóttir (2001). Lærereens strategier - elevernes dansk. Kbh., Nordisk Ministerråd Nordisk Råd.

Anne Jensen (1999). "Hvordan lærer man fremmedsprog? Teorier og strategier." Copenhagen Working Papers in LSP no. 2: 27-45.

Karen Lund. (1997). "Giv grammatikken indhold." Sprogforum vol. 3, no. 7: pp. 6 - 11.

Mannfred Pienemann (1989). "Is Language Teachable? Psycholinguistic Experiments and Hypotheses." Applied Linguistics vol. 10, no. 1: pp. 52-79.

Ulrika Tornberg (2001): Sprogdidaktik, Alinea, København

Skrifleg verkefni (60%)metið til móts við lokapróf (40 %).

GSF318G • Formsköpun textíla I • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Friður Ólafsdóttir Dósent

Formsköpun textíla I

Markmið: að nemandi

- - hafi þekkingu á helstu textilvefjarefnum
- - hafi skilning á samspili frumforma og lita og nýti hann við formköpun með textíla
- - hafi tileinkað sér þekkingu og skilning á fjölbreyttum vinnuaðferðum með textíla og beiti þeim við formgerð og sköpun með textíla
- - vinni skipulega og faglega að viðfangsefnum sínum við textilvinnu og efla með sér hæfni til að gagnrýna og rökstyðja eigin upplifun, nálgun og túlkun
- - hafi öðlast skilning á og tileinkað sér fagleg hugtök og kenningar í textil-, lita- og formfræði og beiti þeim jafnt við einstaklingsbundna vinnu sem og rannsóknir og störf á vettvangi
- - sé fær um að túlka og kynna mikilvægi samfélis vinnuferils í listrænu handverki allt frá hugmynd til niðurstöðu og þá upplifun sem er samfara því ferli
- - hafi tileinkað sér viðsýni og frumleika í hugsun og beitingu ímyndunarafls og upplifað sköpunar- og vinnuleði sem nýst í frekara námi í textilmennt og starfi í grunnskóla

Viðfangsefni

- - safnað sýnishornum af helstu textilvefjarefnum og unnin lítill vinnubók
- - unnið að formköpun og listræni túlkun með textíla þar sem einkum er tekið mið af þrjúni, hekli, saumavél og fleiri möguleikum textíla
- - í hugmynda-, þróunar- og rannsóknarvinnu með textíla, form og liti er lögð áhersla á ferilvinnu sem byggir á beitingu áhalda og tækja, þjálfun handbragðs með mismunandi textílaðferðum og faglegri notkun hugtaka
- - unnin tilraunaverkefni þar sem tekið er mið af miðstigi grunnskóla og tvinnnað saman hagnýtum textílaðferðum, listræni túlkun og miðlun með nýjustu tækni og hugbúnaði

Vinnulag

Fyrirlestrar, verkefnavinna, einstaklingsbundin leiðsögn og verkleg þjálfun. Áhersla á vandað, faglegt vinnulag með skírskotun í tíðaranda og heim grunnskólanemenda

Nauðsynleg undirstaða: Sjónlistir og vettvangsnám (GSF216G) eða Sjónlistir og vettvangsnám (GSS219G)

Verkefni metin til einkunnar með hljóðsjón af markmiðum námskeiðs og samkvæmt námsmatsreglum HÍ.

GSF320G • Náttúra Íslands • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hrefna Sigurjónsdóttir Prófessor

Kennari: Eggert Lárusson Lektor

Kennari: Stefán Bergmann Dósent

Markmið er að nemandi:

1. Skilji að umhverfi Íslands er samspil manns og náttúru.
2. Viti hvað hefur mótað náttúru Íslands, hvað ógnar henni og hvað er gert til varnar.
3. Geti útskýrt megindrætti landslags og hvaða roföfl hafa verið að verki á hverjum stað.
4. Verði fær um að skipuleggja einfalda náttúruskoðun og útikennslu.
5. Verði fær um að lesa ýmsar gerði korta um náttúru Íslands.
6. Viti hvaða þættir hafa haft mest áhrif á myndun og mótun jarðvegs og landslags á Íslandi.
7. Skilji grunnatriðin í þróunarkenningu Darwins.
8. Þekki einkenni gróðurs og dýralífs á Íslandi, læri að þekkja helstu plöntur og dýr (fugla, spendýr, smádyr) og skoði lífverur út frá aðlögun þeirra að umhverfi sínu
9. Geti safnað, greint og skoðað þau dýr sem einkenna dýrasamfélög á landi . í fjörum /eða í fersku vatni og læri um sérstöðu íslensku húsdýranna.

Inntak / viðfangsefni:

Jarðsaga Íslands, innri öfl, veðrun og rof, helstu berggerðir, tegundir landslags, einkenni og myndun jarðvegs, jarðvegseyðing, einkenni veðurfars og sjórinn við landið.

Þróunarkenning Darwins (náttúruval, aðlögun). Sérstaða íslensku húsdýranna með áherslu á aðlögun þeirra að íslensku umhverfi. Grunnatriði vistfræði Íslands: helstu gróðursamfélög, vistfræði þjallendis, smádyralíf, fugla- og spendýralíf. Stefnur í landgræðslu og skógrækt.

Kortalestur og einföld kortagerð. Undirbúningur og skipulag útikennslu og vettvangsferða. Aðferðir við söfnun smádyra og greiningar.

Vinnulag : Námskeiðið er að mestu kennt á Blakki en í staðlotum verða nemendur mest í verklegri vinnu, aðallega úti við. Í fyrstu staðlotu eða strax eftir hana verður farið í 2-3ja daga ferð þar sem nemendur fá þjálfun í náttúruskoðun. Nemendur gera athuganir í náttúrunni og vinna úr gögnum. Þeir skoða og safna lífverum til nánari athugana í vinnustofu. Þeir skrifa um upplifanir sínar, skilning og um niðurstöður athugana. Fyrirlestrar og annað efni verður sett á vef og umræður verða um ákveðin efni sem nemendur kynna sér.

Námsmat: (1) Próf -40 % (verklegt og bóklegt) (2) Gerð umhverfis/ náttúrustígs - 30%, (3) verkefni um hugtakaskilning (þróunar- og vistfræði)- 20%, (4) umræðuverkefni á Blakki - 10%

GSF321G • Lífisfræði mannsins og atferli dýra og manna • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hrefna Sigurjónsdóttir Prófessor

Kennari: Stefán Bergmann Dósent

Markmið: Að nemendur:

- öðlist heildarsýn á manninn sem lífveru og mannlíkamann sem viðfangsefni náms og kennslu,
- skilji starfsemi líffæra, líffærakerfa og samstarf þeirra og öðlist öryggi í notkun hugtaka á þessu sviði í kennslu,
- þrói skilning á starfsemi heilans sem stjórntækis, til þjálfunar og náms og mótunar atferlis,
- skilji fræðilegan grunn heilbrigðisuppeldis skóla, áhrif lífshátta og umhverfis á heilbrigði manna og þátt þessa í forvörnum
- verði færir um að afla sér þekkingar um mannlíkamann og nám um hann,
- að nemendur öðlist innsýn í dýraatferlisfræði og átti sig á þeim möguleikum sem greinin býður upp á í kennslu,
- að nemendur átti sig á hvernig hegðun dýra og manna mótað bæði af erfðum og umhverfi og hvernig náttúruval hefur mótað hegðun,
- að nemendur læri um námshæfileika dýra, kultúr meðal dýra, gáfnafar og persónuleika og ræði í ljósi dýraverndunar,
- að nemendur öðlist þjálfun í að mæla hegðun dýra, t.d. hesta og annarra húsdýra og fugla,
- að nemendur kynnist hvernig hegðun mannsins er túlkuð í ljósi félagslíffræði
- að nemendur kynnist námsefni á þessu sviði og kynni sér námskrá grunnskólans.

Inntak / viðfangsefni. Bygging og starfsemi mannlíkamans, frumur, vefir, líffæri og líffærakerfi, samvægi og stjórnun, varmir líkamans, æxlun og fósturþroski, orka og næring, viðbrögð líkamans við álagi, fíkn og forvarnir, skilningur grunnskólanna á hugtökum um mannlíkamann.

Atferli dýra og þróun hegðunar, mismunandi nálganir við rannsóknir á hegðun, arfbundin og lærð hegðun, fæðuhegðun, æxlunarhegðun, boðskipti, félagshegðun. Skilyrðing (ný sjónarmið), herminám, félagslegt nám, innsæi, kultúr dýra, gáfnafar dýra, mismunandi persónuleikar dýra . Hegðun mannsins í ljósi félagslíffræðinnar. Mikilvægi atferlisfræðinnar í tengslum við náttúru- og dýravernd.

Námsefni, möguleikar netsins og hreyfiefnis í kennslu, aðalnámskrá grunnskóla.

Vinnulag. Námið verði sem mest viðfangsefnamiðað. Hugtök tekin upp í fjölbreytilegu samhengi, hugtakaskilningur kannaður. Úttektir og rannsóknir nemenda sjálfra með kynningu og umræðum. Fanga víða leit að m.a. með athugunum og á netinu; netkennsla, myndbönd, vettvangsferðir, hegðun dýra athuguð og greind. Tengsl við grunnskólakennslu með heimsóknum, viðræðum og gerð kennsluverkefna. Misserinu skipt upp í lotur.

Mat á skilaverkefnum og öðrum afurðum námsins, einnig á frumkvæði

GSF322G • Nám og kennsla á miðstigi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jóhanna Karlsdóttir Lektor

Kennari: Ása Helga Ragnarsdóttir Aðjunkt

Kennari: Kristín Jónsdóttir Lektor

Kennari: Meyvant Þórólfsson Lektor

Kennari: Gunnar Börkur Jónasson

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að kennaranemi styrki hæfni sína til kennslu á miðstigi grunnskólans og fái æfingu í að tengja saman kennslufræði og viðfangsefni miðstigsins.

Undirmarkmið eru að kennaranemi

- hafi fengið góða innsýn í starf umsjónarkennara á miðstigi og skilji sérstöðu þessa skólastígs
- hafi öðlast þekkingu og skilning á eðli, einkennum og þýðingu mismunandi kennsluáferða og geti beitt þeim

- geti skipulagt fjölbreytta kennslu í því skyni að koma til móts við einstaklingsbundnar þarfir nemenda og þekki dæmi um mismunandi aðferðir sem hafa það að markmiði
- öðlist nokkurn skilning á sérþörfum nemenda og þekkingu á því hvernig brugðist er við þeim í skólakerfinu
- geti greint og lagt mat á félagslega stöðu nemenda og geti brugðist við á faglegan hátt gagnvart þeim nemendum sem standa höllum fæti
- hafi þekkingu á fjölbreyttu námsmati og tengslum þess við námskrá
- þekki og geti nýtt sér rannsóknir á kennslu og skólasterfi
- tileinki sér fagleg vinnubrög kennara og þrói starfskenningu sína
- hafi öðlast leikni í samskiptum og samvinnu

Viðfangsefni

Fjallað verður um eðli og megin Einkenni starfs umsjónarkennara á miðstigi grunnskólans, teymiskennslu, bekkjarstjórnun og samskipti nemenda á þessu skólastigi, lífsleikni og félagsstarf, barnavernd og samstarf heimilis og skóla. Þá verður fjallað um fjölbreytta kennslu, þ.m.t. einstaklingsmiðun í blönduðum námshópum, val nemenda, samþættingu námsgreina, kennslu einstakra námsgreina, námsmat og tengsl við námskrá. Kynntar verða rannsóknir á námi og kennslu sem tengjast ofangreiddum viðfangsefnum. Kennaranemi fær æfingu í að skapa aðstæður til náms og taka mið af fjölbreytileika nemendahóps í skipulagningu, vali á kennsluáðferðum og í námsmati.

Vinnulag

Lestur, sjálfstæð verkefni, fyrirlestrar, leiðsögn, umræður, samvinna, æfingar, kynningar, hópverkefni og æfingakennsla á vettvangi. Áhersla er lögð á virkni nemenda, skapandi hugmyndir og raunhæf verkefni sem verða prófuð með samnemendum og í vettvangsnámi. Nauðsynleg undirstaða: Nám og kennsla: Inngangur (GSS104G) eða Nám og kennsla: Inngangur (GSF104G) Námsmappa og próf.

GSF323G • Nám og kennsla unglínga • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristín Jónsdóttir Lektor

Kennari: Meyvant Þórólfsson Lektor

Aðstoðarkennari: Jóhanna Karlsdóttir Lektor

Aðstoðarkennari: Ása Helga Ragnarsdóttir Aðjunkt

Aðstoðarkennari: Ásdís Olsen Aðjunkt

Aðstoðarkennari: Gunnar Börcur Jónasson

Aðstoðarkennari: Erla Kristjánsdóttir Lektor

Aðstoðarkennari: Kristín Lilliendahl Aðjunkt

Aðstoðarkennari: Jón Jónasson Lektor

Markmið

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að kennaranemi öðlist hæfni til unglíngakennslu og geti nýtt þekkingu sína í almennri kennslufræði m.a. í þeim námsgreinum sem hann sérhæfir sig í.

Inntak / viðfangsefni

- Fjallað verður um unglingsárin, samskipti unglínga, áhættuþætti unglingsáranna, lífsleikni, félagsstarf í unglíngadeildum og samstarf heimila og skóla.

- Kynntar verða rannsóknir á námi og kennslu og m.a. fjallað um faggreinakennslu og námskrár, val og valgreinar, skólaþróunarverkefni og einstaklingsmiðun í skólasterfi.

- Ýmsar leiðir í kennsluskipulagningu kynntar og nokkrar kennslu- og matsaðferðir.

- Fjallað verður um samþættingu námsgreina, teymiskennslu og fleiri samstarfsaðferðir kennara og unglíngastigi.

- Kennaranemi fær æfingu í að skapa aðstæður til náms og taka mið af fjölbreytileika nemendahóps í skipulagningu, vali á kennsluáðferðum og í námsmati.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræðutímar, samvinnuverkefni, sjálfstæð verkefni og æfingakennsla á vettvangi. Áhersla er lögð á virkni nemenda og skapandi, raunhæf viðfangsefni sem verða prófuð með samnemendum og í vettvangsnámi.

Nauðsynleg undirstaða: Nám og kennsla: Inngangur (GSS104G) eða Nám og kennsla: Inngangur (GSF104G)

Verkefni og próf.

GSF324G • Rúmfræði • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristín Halla Jónsdóttir Aðjunkt

Kennari: Guðbjörg Pálsdóttir Lektor

Rúmfræði í sléttu: a) Sígild rúmfræði. Undirstaða og uppbygging. Setningar og hugtök tengd línur, þríhyrningum, ferhyrningum, marghyrningum, hringum, samsíða línur og einslögum. Lögð er áhersla á röksendafærslu og sannanir á setningum. Einfaldar teikningar með reglustíku og hringfara. b) Undirstöðuatríði hnitarúmfræði. Jafna línu, hallatala og graf. Jafna hrings. Athuguð verða fáein viðfangsefni úr hnitarúmfræði sem varpa ljósi á muninn á aðferðum sígildrar rúmfræði og hnitarúmfræði.

Þrívíð rúmfræði: Stutt umfjöllun um þrívíðar rúmmyndir. Margflötungar, sívalningur, keila, kúla.

Stutt upprifjun: Flatarmál, ummál, Rúmmál

Hornafallafræði: Undirstöðuhugtök og fyrstu setningar.

Loks munu nemendur kynna meginhugmyndum rúmfræðináms og -kennslu. Lögð verður áhersla á að nemendur læri að nýta sér tölvuforrit við rúmfræðilega skoðun, tilgátusmið og teikningar og fjallað verður um hvernig nota má tölvu- og upplýsingatækni til að gera rúmfræðináms í grunnskóla ánægjulegt og árangursríkt.

GSF325G • Stærðfræðináms og -kennsla á unglíngastigi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðný Helga Gunnarsdóttir Lektor

Kennari: Guðbjörg Pálsdóttir Lektor

Markmið að kennaranemar

- Þekki meginhugmyndir náms í algebru og tölfræði á unglíngastigi.
- Viti hver eru helstu kennileiti sem nota má til að greina stöðu nemenda og þekki leiðir til að styðja nemendur við að byggja upp skilning sinn á mikilvægum hugtökum.

- Geti byggt upp kennsluferli og ígrundað og endurskoðað það á grundvelli reynslu á vettvangi.
- Séu færir um að nota töflureikni, vasareikna og aðra miðla við stærðfræðikennslu.
- Hafi öðlast færni til að ræða um og rökstyðja stærðfræðikennslu á fræðilegum grunni.

Viðfangsefni

Fjallað verður um markmið með stærðfræðikennslu í grunnskóla, grundvöll markmiðssetningar og uppbyggingu stærðfræðikennslu á unglingsstigi. Inntakspættir algebru, rúmfræði og tölfræði verða skoðaðir sérstaklega og hvernig unglingar tileinka sér meginhugmyndir á þessum sviðum. Hugað verður að því hvernig aðferðamarkmið og inntaksmarkmið fléttast saman. Sjónum verður beint að mikilvægi þess að byggja upp samféllu í námi nemenda þar sem meginhugmyndir hvers inntakspáttar eru sífellt að verða skýrari og víðtækari.

Nemendur prófa mismunandi leiðir við kennslu og er sérstök áhersla lögð á notkun fjölbreyttra miðla og námsgagna. Nemendur eiga á grundvelli reynslu sinnar á vettvangi að ígrunda kennslunálgun, val á viðfangsefnum, hlutverk kennarans og samskipti við nemendur og nemenda í milli.

Vinnulag

Í kennslustundum verður fjallað um efnið og nemendur taka þátt í umræðum og leysa verkefni einir og í hópum. Námskeiðið er samofið við vettvangsnám. Nemendur kynna sér námskrá, lesa sér til um inntak náms og kennsluhætti, kynna sér námsefni og námsgögn, reyna hugmyndir í kennslu, fylgjast með kennslu á vettvangi og vinna verkefni um algebru-, rúmfræði- og tölfræðikennslu.

Námsmat byggist á verkefnum og prófi í lok námskeiðs. Skilaskylda er á öllum verkefnum og namar verða að ljúka vettvangsnámi með fullnægjandi hætti.

GSF327G • Heilsufæði • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Stefánía Stefánsdóttir Lektor

Markmið:

Stefnt er að því að nemendur

- læri einfalda og holla heimilismatreiðslu samkvæmt ráðleggingum Lýðheilsustöðvar um mataræði og næringarefni.
- læri fjölbreytta matreiðslu sem er líkleg til að falla að lífsháttum þjóðarinnar.
- öðlist skilning á mikilvægi þess að borða meira grófmæti s.s. grænmeti, ávexti, baunir og gróft korni og læri að matreiða grænmetisrétti, baunarétti, ávaxtarétti og baka gróf brauð.
- læri að búa til holla skyndirétti
- læri að aðlaga uppskriftir í hollustuátt.
- læri að nota upplýsingatækni til að afla upplýsinga varðandi greinina.
- kynnist og læri um alþjóðlega matargerð.
- læri að halda sýnikennslu.
- læri um gildi verkmennta og kennslufræði verklegar kennslu.
- læri hagfræðihugtök sem tengjast daglegu lífi fólks.
- læri um námsmat í heimilisfræði.
- kynnist stöðu heimilisfræða í grunnskólum, námskrá og námsefni fyrir yngri nemendur.

Viðfangsefni: Matreiðsla byggist áfram á ráðleggingum Lýðheilsustöðvar um hollt mataræði og næringarefni. Lögð verður áhersla á grænmetisrétti, grófmæti, ávexti, korn og baunir. Horft verður til þarfa samfélagsins og nútíma lífstíls sem virðist einkennast af hraða, miklu vinnuálagi og tímaskorti. Lögð áhersla á fljótlega holla og ódýra rétti. Kennt að búa til holla skyndirétti. Fyrirlestrar um gildi verkmennta og kennslufræði verkmennta. Fyrirlestrar um heilsuhagfræði og hagfræðihugrök sem tengjast daglegri neyslu fjölskyldunnar, gildum og hagkvæmni í heimilisrekstri. Læri að gera kennsluáætlanir, kennsluverkefni og námsmat fyrir elsta stig grunnskólans.

Vinnulag: Verklegar æfingar, einstaklingsverkefni, hópverkefni og kennsluæfingar.

Námsmat: Verklept próf í lok annar, frammistaða nemenda í kennslustundum og verkefni metin til einkunnar. Aukaverkefni eru lögð fyrir fjarnema.

GSF328G • Barnið á yngsta stigi grunnskólans • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Baldur Kristjánsson Dósent

Kennari: Gunnhildur Óskarsdóttir Dósent

Kennari: Hlín Helga Pálsdóttir Aðjunkt

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að kennaranemar efli þekkingu sína á þroska og högum barna og á námi og kennslu á yngsta stigi grunnskólans.

Undirmarkmið eru að kennaranemar:

- hafi hagnýta þekkingu og fræðilegan skilning á aðbúnaði og högum barna, sem samkvæmt rannsóknum hafa áhrif á námsáhruga þeirra og almenna skólaaðlögun
- hafi öðlast þekkingu og innsæi í áhrif fjölskyldulífs og skóla á alhliða þroska barna
- skilji mikilvægi samvinnu heimila og skóla og þekki leiðir til samstarfs við fjölskyldu
- geti sett sig í spor barnsins og séð fyrirbæri og aðstæður út frá sjónarhóli þess
- þrói með sér gagnrýna hugsun og ígrundun um nám og kennslu yngstu barna grunnskólans
- þekki helstu kennsluáðferðir sem byggja á kenningum um þroska barna á yngsta stigi grunnskólans og þjálfist í að beita þeim
- þjálfist í að skipuleggja og framkvæma kennslu á vettvangi

Inntak/viðfangsefni

Fjallað verður um kenningar sem dýpka skilning á breytingum á stöðu fjölskyldunnar og á hlutverki kennarans m.a. með áherslu á barnavernd. Fræðilegar hugmyndir og rannsóknir á áhrifum fjölskyldunnar og kennarans á vitrænan, félagslegan og tilfinningalegan þroska barna verða til umfjöllunar, og hvernig þessir þættir tengjast samstarfi foreldra og skóla. Fjallað verður um helstu leiðir til að örva alhliða þroska barna og kennsluáðferðir sem henta á yngsta stigi grunnskólans. Þá verður fjallað um hlutverk kennarans, samskipti og skipulag skólafestu sem hvetur til náms.

Á vettvangi fylgjast kennaranemar með samskiptum í skólafestunni og bekkjaranda, og skoða einnig hvernig kennari getur styrkt félagatengsl í nemendahópnum. Ennfremur fá kennaranemar tækifæri til að skipuleggja verkefni þar sem unnið er út frá mismunandi þroskaþáttum í skólafestu og þjálfast við það í að skapa aðstæður til náms þar sem tekið er mið af fjölbreytileika nemendahópsins.

Vinnulag

Haldnir verða fyrirlestrar og nemendur taka þátt í umræðum og verklegri vinnu. Nemendur lesa sér til um rannsóknir á þroska og aðstæðum barna og á námi og kennslu á yngsta stigi grunnskólans.

Áhersla er lögð á virkni nemenda, skapandi hugmyndir og raunhæf verkefni sem nemendur vinna að með samnemendum og framkvæma síðan í vettvangsnámi.

Mætingaskylda er í staðlotur.

Æskileg undirstaða: Þroska- og námssálarfræði (GSS103G) eða Þroska- og námssálarfræði (GSF103G), Nám og kennsla: Inngangur (GSS104G) eða Nám og kennsla: Inngangur (GSF104G)

Verkefni og próf.

GSF329G • Enskt mál og málnotkun • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Róbert Berman Dósent

Að kennaranemar Að kennaranemar

- hafi þekkingu og skilning á eðli og uppbyggingu enska málkærfisins
- þekki helstu málfræðihugtök
- hafi haldgóðan skilning á uppbyggingu texta og mismunandi textagerðum
- geti skrifað vel uppbyggða og málfræðilega rétta texta af ýmsum toga
- geti beitt töluðu máli rétt og eðlilega við ýmsar aðstæður
- hafi þekkingu og skilning á eðli og einkennum talaðs máls
- hafi vald á að beita almennum og akademískum orðaforða í rituðu máli

Viðfangsefni

Fjallað verður um enskt málkærfi, málfræðihugtök, málfræðireglur, málsnið, reglur um viðeigandi mál og einkenni ritaðs máls. Athugað verður hvaða villur Íslendingum hættir til að gera í ensku ritmáli og í því sambengi verða gerðar athuganir á ritunarverkefnum grunnskólanemenda. Þá verður lögð áhersla á þjálfun í að skrifa texta af ýmsum gerðum. Kennaranemar fá jafnt og þétt æfingu í munnlegri tjáningu. Fengist verður við lestur og greiningu ólíkra textagerða, einkum þá þætti sem snúa að setningabyggingu og heildarbyggingu texta. Í því sambengi verður einnig hugað að hlutverki orðaforða og málfræði í uppbyggingu ritaðs máls.

Vinnulag

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku. Það verða stuttir inngangsfyrirlestrar en að mestu leyti felst vinnan í verkefnum, bæði skriflegum og munnlegum, lestri, kynningum og umræðum.

Símat þar sem skrifleg og munnleg verkefni verða metin til einkunnar. Sjálfsmat er hluti af því ferli á móti kennaramati. Einnig verður námsmat byggt á verkmöppu. Á móti kemur einkunn úr skriflegu prófi.

GSF330G • Enskt mál og menning I • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Samúel Currey Lefever Lektor

Kennari: Anna Jeeves

Markmið

Að kennaranemar

- öðlist þekkingu á menningu og þjóðlífi á Bretlandseyjum og skilning á því hvað einkennir daglegt líf og hefur áhrif á það
- öðlist færni í að lesa með gagnrýnum huga bókmenntaverk og fjölmiðlaefni um breskt þjóðlíf
- kunni nokkur skil á eðli og einkennum talaðs máls, s.s. breskum mállýskum
- kunni skil á uppruna enskrar tungu
- geti miðlað þekkingu sinni í rituðu og töluðu máli

Viðfangsefni

Þetta námskeið fjallar um margbreytilegar hliðar á bresku þjóðlífi eins og það birtist í bókmenntum, fjölmiðlum, dægurmenningu og daglegu lífi fólks og miðar að því að kennaranemar verði færir um að miðla breskri menningu í kennslu. Fjallað verður um uppruna enskrar tungu og þróun hennar sem heimsmáls. Lögð verður áhersla á alhliða málþjálfun í tengslum við viðfangsefni. Annars vegar er áframhaldandi þjálfun í ritun texta af ýmsum gerðum. Hins vegar er fjallað um ýmsa þætti í töluðu máli, s.s. framburð einstakra hljóða, áherslur og ítónun og sérstaklega þau atriði sem Íslendingar eiga erfitt með að ná tökum á. Þá verður fjallað um muninn á töluðu og rituðu máli og reglur sem lúta að viðeigandi málnotkun.

Vinnulag

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku. Það verða stuttir inngangsfyrirlestrar en að mestu leyti er um að ræða verkefnavinnu, bæði skriflega og munnlega, lestur, upplýsingaleit, miðlun upplýsinga, kynningar og umræður.

Skrifleg og munnleg verkefni verða metin til einkunnar ásamt skrifleg lokapróf.

GSF331G • Þróun máls og læsis • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jóhanna Einarsdóttir Lektor

Kennari: Hrafnhildur Ragnarsdóttir Prófessor

Kennari: Steinunn Torfadóttir Lektor

Markmið námskeiðsins eru:

- að nemendur öðlist þekkingu á undirstöðuatriðum í málþroska barna og læsisþróun á leikskóla- og fyrstu grunnskólaárunum.
- þeir þekki til helstu málþroskafrávika sem vænta má á þessu þroskastigi, svo sem þróun tvítyngis, þ.á. m. íslensku sem annars (tungu-)máls, táknaðs heyrnarláusra, og óhefðbundinna tjáskiptaaðferða í samskiptum við fatlaða.
- þeir kunni skil á helstu kenningum um málþroska og átti sig á tengslum málþroska við aðra þroskaþætti, sem og við uppeldi, kennsluáðferðir og aðra umhverfis- og menningarlega þætti.
- þeir skilji gagnkvæm tengsl mál- og læsisþróunar, og gildi þeirra fyrir nám og þroska
- þeir kynnist fjölbreytilegum aðferðum til að örva og styðja mál barna og læsi.
- þeir verði færir um að beita þessari þekkingu í starfi á vettvangi og geti sett fram faglega afstöðu til þess hvernig kennarar og aðrir uppalendur geta best stuðlað að framförum barna með ólíkar forsendur og hvenær ástæða er til að leita til sérfræðinga vegna

málþroska barna.
Inntak / helstu viðfangsefni

- Þróun hljóða og framburðar, orðaforða, málfræði og setninga. Þróun boðskiptahæfni og málnotkunar ('pragmatics'), m.a. í frásögnum og samtölum. Meðvitund málkennnd (=metalinguistic awareness): m.a. hljóð(kerfis)vitund
- Þróun læsis á leikskólaárunum og fyrstu skólaárunum.
- Kenningar um málþroska - þáttur erfða og umhverfis, uppeldis og menningar á þróun máls og læsis.
- Tengsl málþroska, almenns þroska og læsiþróunar. Mál sem undirstaða læsis (m.a. forstig læsis, lesskilnings, ritunar) - lestur barna/fyrir börn sem undirstaða málþroska. Félagsþroski, þykjustuleikur og mál.
- Markviss málörvun í skólastarfi : orðaforði, samtöl, tjáning í samfelld mál í ræðu og riti (frásagnir, útskýringar...). Hlustun, lestur, ritun.
- Þróun tvítýngis, einkum tákna máls og íslensku sem annars máls
- Helstu frávik í málþroska, s.s. SMR, stam og óhefðbundnar tjáskiptaleiðir.
- Fatlanir og málþroski (málþroski einhverfra barna, Down's heilkenni o.fl.)

Vinnulag:

Fyrirlestrar, umræðutímar og verkefnatímar, þar sem nemendur undirbúa málathuganir og kennslutilraunir á vettvangi, þar sem reynir á tengingu viðfangsefnua námskeiðsins við framkæmd og hugkvæmni í túlkun og miðlun. Nemendum verður gefinn kostur á velja sér aldursbundnar áherslur í vettvangsferðum og verkefnavinnu.

Próf úr grunnlesemi (50%). Verkefni 1 (Höppverkefni(25%). Málsýni af leikskólabarni. Verkefni 2 Einstaklingsverkefni(25%). Tengsl náms við mál og læsi.

GSF334G • Að kenna um hreyfingu, orku og krafta • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Haukur Arason Lektor

Markmið að þátttakendur:

- Öðlist þann skilning á hreyfingu, kröftum og orku sem þarf til þess að geta kennt um þessi fyrirbæri í grunnskóla.
- Þekki rannsóknir á hugmyndum barna og unglunga um náttúrufræðileg viðfangsefni námskeiðsins og geti nýtt sér þessar rannsóknir í kennslu.
- Þekki kennslubækur, verklegar æfingar og kennsluhugmyndir sem geta nýst í grunnskólakennslu um viðfangsefni.
- Öðlist færni í að ræða um viðfangsefnið við börn og unglunga.
- Þekki samfélagslegt gildi þekkingar á viðfangsefnum fyrir einstaklinga og samfélagið og þekki leiðir til að vekja áhuga barna og unglunga á viðfangsefnum.
- Þekki markmið Aðalnámskrár í náttúrufræðum fyrir grunnskóla sem snerta viðfangsefnið og öðlist innsýn í vinnubrögð og aðferðir grunnskólakennslu um þessi viðfangsefni.

Inntak / viðfangsefni:

Náttúrufræðileg viðfangsefni námskeiðsins eru: Einföld áhöld og vélar, fjaðureiginleikar efna, hreyfing, hringhreyfing, snúningshreyfing, hraði, hröðun, kraftur, tregða, massi, lögmál um hreyfingu hluta, mismunandi kraftar svo sem þyngdarkraftar, togkraftar, núningskraftar, fjaðurkraftar, rafkraftar, segulkraftar, flotkraftar, lyfikraftar, samlagning krafta, skriðþungi, massamiðja, hverfiþungi, hverfitregða, kraftvægi, vinna, orka, afl, mismunandi orkuform svo sem varmaorka, hreyfiorka, þyngdarstöðuorka, fjaðurstöðuorka, rafstöðuorka, efnaorka, orka í bylgyjum, kjarnorka, umbreyting orku úr einu formi í annað, varðveisla orkunnar, nýtanleg orka, orka í náttúrunni, orka í samfélaginu.

Í þessu námskeiði verða þátttakendur búnir undir að kenna í grunnskóla um náttúrufræðileg viðfangsefni námskeiðsins. Mikil áhersla verður lögð á að tengja viðfangsefnið við hugmyndir og reynslu þátttakenda, nýtingu í samfélaginu og því hvernig þau birtast í samfélagslegri umræðu. Fjallað verður um rannsóknir á hugmyndum barna um viðfangsefnið og mögulegar leiðir til að tengja með kennslu þessi viðfangsefni við reynsluheim og hugmyndir grunnskólabarna. Fjallað verður um kennslu náttúrufræðilegra viðfangsefna námskeiðsins, skoðaðar kennslubækur og verklegar athuganir.

Vinnulag

Þátttakendur taka þátt í umræðum þar sem þeir kanna hugmyndir sínar um viðfangsefnið. Ígrundaðir verða textar um viðfangsefnið og kennslu þeirra og gerðar verklegar æfingar sem auka skilning á viðfangsefnum. Meginviðfangsefni verða kynnt í umræðum en nemendum síðan gefið rými til að afla frekari upplýsinga og þróa hugsun sína í gegnum frekari umræður, verkefni og kynningar.

Virkni nema í námskeiðinu verður metin. Jafnframt vinna nemendur ýmis verkefni og taka próf.

GSF335G • Náttúran sem uppspretta sköpunar • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jóhanna Vigdís Þórðardóttir Lektor

Kennari: Brynjar Ólafsson Aðjunkt

Kennari: Jón Reykdal Lektor

Kennari: Sigrún Guðmundsdóttir Lektor

Markmið:

Að loknu námskeiðinu skal nemandinn:

- Hafa öðlast innsýn í fjölbreytileg viðfangsefni í textílmenn, myndmennt og hönnun og smíði
- hafa kynnst náttúrunni sem uppsprettu hugmynda í skapandi starfi og þjálfast í útfærslu eigin hugmynda
- Hafa þekkingu á efni, áhöldum og tækni
- Vera fær um að laga vinnuáðferðir og efni að starfi með börnum á ólíkum aldri
- Hafa kynnst ferlinu frá hugmynd til fullunnins hlutar/verks
- Hafa þekkingu á því sérstaka og margbreytilega sem námsgreinarnar búa yfir
- Hafa innsýn í samþættingu námsgreina

Inntak/viðfangsefni:

- Áhersla lögð á sameiginlega hugmyndavinnu í gegnum allt námskeiðið. Nemendur leita hugmynda sem henta vel í grunnskólastarfi
- Unnið verður með tvívíða og þrívíða formsköpun
- Farið verður í vettvangsferðir, unnið úti í náttúrunni og í skólastofunni
- Hugmyndavinna og skráning gegnum ljósmyndun og skissugerð

- Hugmyndir lagaðar að efni, tækni, myndbyggingu, lita og formfræði

Vinnulag:

Fyrirlestrar, vettvangsferðir, verkleg vinna, umræður, námsefni á Uglu, uppsetning sýningar og vinna við ferilmöppu.

Metin eru verkefni, hugmyndir og úrvinnsla þeirra.

GSF336G • Stafrænir myndmiðlar • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Gunnsteinn Gíslason Aðjunkt

Kennari: Magnús Sigurður Guðmundsson Aðjunkt

Markmið:

Að nemendur:

- Kynnist og öðlist færni í notkun á helstu myndvinnslu forritum til myndvinnslu
- (Photoshop Illustrator og Painter)
- Nái valdi á að vinna jafnt með bitmap forrit (Photoshop, Painter) og vectora í teikniforritum (Illustrator, Freehand)
- Geti unnið með ljósmyndir, teikningar, munstur og texta og sett upp hönnunarverk til notkunar fyrir net- og skjámiðla og til prentunar.

Inntak/viðfangsefni

Rannsóknir og fræðasvið

Skoðaðar verða kenningar um mismunandi birtingarform myndmáls og tilraunir gerðar með áhrifamátt þess út frá form- og litafræðilegum forsendum

Vinnulag

Unnið verður með alhliða myndvinnslu, umbreytingar og lagfæringar á ljósmyndum.

Þjálfuð notkun verkfæra, filtera og litakerfis, stjórnun lita, lýsingatækni, maskar og myndlög (layers) við útfærslu eigin hugmynda og prentun myndefnis.

Skilgreindar og nýttar í verkefnum tæknilegir möguleika myndvinnslunnar í samþættingu við önnur fræðasvið og í kennslu.

Unnið verður með grunnatriði í kvikmynda og hreyfimyndagerð. Tilurð, saga og þróun fagsins kynnt. Nemandur fæ grunnþjálfun í að nýta sér þessa myndmiðla.

Nemendur vinna verkefni byggð á möguleikum og notagildi myndvinnsluforrita í skapandi starfi, myndskönnun, færslur á vinnsluefni á milli, forrita og vistun myndefnis. Tileinki sér skipulagningu gagna (portfolio) í tölvukerfi og fyrir gagnaflutning

Nemendur vinna verkefni þar sem þeir nýta sér kvikmynda og hreyfimynda tækni, þar sem áherslur eru lagðar á nýta sér þessa miðla í grunnskólakennslu og til kennslugagnagerðar.

Verkefni verða metin til einkunnar. Við mat á verkefnum er lagt til grundvallar: Verkefni sem lýsa tæknilegri þekkingu nemandans á viðfangsefni sínu Faglegar og fagurfræðilegar lausnir út frá markmiðum hvers verkefnis Skapandi frumkvæði og virkni, rafræn gagnasöfn og ferilmöppur.

GSF401G • Bókmenntir síðari alda • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Kristján Jóhann Jónsson Dósent

Markmið

Að stúdentar kynnist meginstraumum og stefnum í íslenskum bókmenntum frá síðaskiptum

Undirmarkmið eru að við námskeiðslok hafi nemandi:

- kynnt sér helstu kennileiti í sögu íslenskra bókmennta seinni alda með hliðsjón af straumum í nágrannalöndum,
- lagt sig eftir mikilvægum bókmenntaskeiðum, einkum síðustu tvær aldirnar,
- þróað með sér hæfileika til að meta hvaða verk úr bókmenntasögunni henti nemendum í grunnskólum og hvernig heppilegt sé að kynna þeim þau,
- fengið tækifæri til að kynna sér barnabókmenntir í sögulegu samhengi og rýna jafnframt í sem fjölbreytilegust verk á þeim vettvangi,
- fengið nasasjón af þýddum verkum sem markað hafa tímamót í bókmenntasögunni,
- hafi með fjölbreyttum viðfangsefnum öðlast sjálftraust til að miðla þekkingu sinni á bókmenntum í skólum.

Inntak / viðfangsefni

- Lesnir verða ólíkir og fjölbreytilegir bókmenntatextar frá síðustu öldum, einkum síðustu 200 ára, með hliðsjón af undirstraumum bókmenntasögu og sagnfræði.

- Stúdentar velti vandlega fyrir sér þróun í stíl og frásagnarhætti á umræddu tímabili.

- Stúdentar læri að meta hvaða kennsluáferðir henti ólíkum aldurshópum og mismunandi bókmenntatextum.

- Lögð verður áhersla á að tengja allt bókmenntaefni við líðandi stund og hugmyndir samtímans.

- Vettvangsnám er ofið inn í kennslu.

Vinnulag

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra, æfinga- og verkefnatíma. Mikil áhersla er lögð á að stúdentar séu virkir og skapandi. Þeim verður gert að vinna verkefni í vettvangsnámi og leggja til fjórar hugmyndir sem verða prófaðar í vettvangsnámi. Enn fremur verður nemendum gert að fylgjast með og tileinka sér fræðileg nýmæli með því að skoða nýjar bækur, tímarit og vefefni.

Verkefnaskil þar sem nemandi sýnir að hann hafi tileinkað sér markmið námskeiðsins. Skyndipróf úr tilteknum þáttum.

GSF402G • Íslensk málfræði I: Gerð máls • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Veturliði G Óskarsson Prófessor

Kennari: Sigurður Konráðsson Prófessor

Markmið

Meginmarkmið þessa námskeiðs eru að stúdentar:

- átti sig á margslunginni gerð tungumálsins, orðum og orðhlutum, merkingu þeirra og hlutverki,
- skilji hvernig málfræðileg greining er samofin allri athugun á máli og málnotkun
- geti beitt málfræðilegri greiningu til að rannsaka mál grunnskólanema.

Undirmarkmið eru að stúdentar:

- kynnist af eigin raun hvernig unnt er að beita málfræði til að rannsaka orð og notkun þeirra frá ýmsum sjónarhornum,
- þekki og skilji ýmis fyrirbæri tungunnar í ljósi uppruna hennar og sögu,
- skilji helstu kenningar um hvernig börn læra málið og málfræði þess og þekki rannsóknir á því sviði,
- þekki og skilji þau lögmál sem búa að baki sambandi ritmáls og talmáls, framburðar og stafsetningar,
- skilji hvernig traust þekking á málfræði er nauðsynleg til að geta greint vandamál í máli barna og hjálpa þeim til að verða betri málnotendur,

- öðlist glögga innsýn í gerð tungumála og geti beitt henni til athugunar á máli nemenda, bæði töluðu og rituðu.

Inntak / viðfangsefni

Fjallað verður um hugmyndir manna um málfræði og tungumál, uppruna þeirra, sögu og hlutverk í samfélaginu. Í því sambandi verður vikið að ýmsum tegundum tungumála. Fjallað um mikilvægi tungumáls fyrir þroska einstaklingsins og þátttöku hans í samfélaginu. Fjallað verður um einingar málsins, bæði smáar og stórar en mest áhersla verður lögð á orðin, gerð þeirra, beygingu og merkingu. Sérstaklega verður fjallað um kenningar um hvernig orð geymast í málvitundinni. Íslensk orðhlutafræði er tekin til skoðunar og hugað að því hvernig hægt er að beita henni til að styrkja tök grunnskólanemenda á allri málnotkun, bæði í tali og riti. Stúdentar kynna sér nýlegar rannsóknir á íslensku máli og hagnýtingu þeirra á vettvangi grunnskólans. Ætlast er til að stúdentar velji sér viðfangsefni í vettvangsnámi í tengslum við efni námskeiðsins og geri litla málfræðilega rannsókn.

Vinnulag

Fyrirlestrar og umræður ásamt verkefnavinnu, sem að hluta til tengist vettvangsnámi. Stúdentar kynna sér fjölbreytt viðfangsefni málfræðinga, munnlega og skriflega og tengja þau skólastarfi. Stúdentar gera grein fyrir rannsóknum annarra og kynna eigin rannsókn á málþingi. Lögð er áhersla á skapandi hugsun og frumleika í vali á viðfangsefnum og úrvinnslu þeirra.

Nauðsynleg undirstaða: Íslenska I: Mál og bókmenntir (GSS201G) eða Íslenska I: Mál og bókmenntir (GSF201G)

Eitt rannsóknarverkefni (25 30%), nokkur minni verkefni og próf (40 50%).

GSF405G • Biblíufræði og biblíusögur • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Gunnar J Gunnarsson Lektor

Markmið

Að nemandinn

- hafi þekkingu á helstu kenningum, aðferðum og hugtökum í biblíufræðum og geti beitt þeim við úrlausn fræðilegra og hagnýtra viðfangsefna
- hafi yfirlitsþekkingu á Biblíunni og helstu þáttum bókmenntasögu, samtíðarsögu og guðfræði hennar
- hafi skilning á hlutverki Biblíunnar sem helgiriti kristinna manna og þeim áhrifum sem hún hefur haft á samfélög og menningu, meðal annars bókmenntir og aðrar listgreinar
- geti greint og lagt mat á ólíkar heimildir um Biblíuna og rannsóknir á henni
- sé fær um að beita gagnrýnum túlkunaraðferðum á biblíutexta og geti heimfært niðurstöðurnar upp á kennslu í grunnskóla
- þekki þátt biblíusagna í trúarlegri uppfræðsluhefð og skilji gildi frásagnarinnar sem kennsluáðferðar
- geti miðlað þekkingu sinni og undirbúið kennslu um Biblíuna og biblíutexta í blönduðum nemendahópi.

Viðfangsefni

Fjallað verður um Biblíuna, Gamla og Nýja testamentið, og rannsóknir á henni. Athugað verður baksvið hennar og samtíðarsaga og tilurð og inntak einstakra rita. Rætt verður um sögu og söguskilning Biblíunnar og hugað að boðskap, túlkun og merkingu valinna texta. Gagnrýnar túlkunaraðferðir verða kynntar og nemendur þjálfaðir í að beita þeim og heimfæra niðurstöður upp á kennslu í grunnskóla. Jafnframt verða tekin dæmi um áhrif Biblíunnar á samfélag, menningu og listir fyrr á tímum og í nútímanum. Loks verður rætt um Biblíuna og biblíutexta sem kennsluefni í skólum.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, upplýsingaleit og verkefnavinna.

Nemendur vinna túlkunar og kennsluverkefni út frá textum í Gamla og Nýja testamentinu og miðla niðurstöðum til samnemenda. Jafnframt skila þeir greinargerð um vettvangsnám. Prófað verður í námsefni.

GSF407G • Kennari á Netinu • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Jón Jónasson Lektor

Þekkingar- og skilningsmarkmið Þekkingar- og skilningsmarkmið

- Í lok námskeiðs hafa nemendur öðlast þekkingu á:
- helstu kenningum um fjarnám og skipulag fjarkennslu
- (hvernig tengja má upplýsingatækni og netsamfélög við kenningar um nám og kennslu)
- mismunandi eiginleikum kennslubúnaðar og námsumhverfa á Netinu
- þeim möguleikum sem felast í dreifðum og sveigjanlegum kennsluháttum, jafnt við einn skóla og í samvinnu milli skóla eða skólastiga
- ýmsum hugbúnaði til skráningar og samskipta í skólasamfélaginu
- virkni tölvu- og netkerfa og ýmsum öryggis- og álitamálum þar að lútandi.

Færnimarkmið

Í lok námskeiðs hafa nemendur öðlast færni í:

- skipulagningu og uppsetningu náms- og kennsluumhverfa á Netinu
- notkun á margs konar búnaði sem lýtur að námsefnisgerð og miðlun á Netinu
- að skipuleggja kennslu á Netinu
- að nota ýmsa kennslukosti á Netinu í sveigjanlegu skólastarfi
- að nýta tölvutækni til að halda utan um og skipuleggja eigin vinnu
- uppsetningu og notkun gagnagrunna.

Inntak / viðfangsefni

Nemendur kynnst helstu kenningum um fjarnám og fjarkennslu. Kynnt verða náms- og kennsluumhverfi á Netinu og hvernig hægt er að nýta þau í skólastarfi. Nemendur kynnst ýmsum búnaði sem notaður er í fjarkennslu og fjarnámi, netnámi í tengslum við staðnám, og til samvinnu. Áhersla verður lögð á að nemendur verði færir um að skipuleggja námsumhverfi á Netinu, fái sem gleggsta mynd af þeirri tækni sem er á boðstólum og þeim möguleikum sem felast í dreifðum og sveigjanlegum náms- og kennsluháttum. Nemendur kynnst hugbúnaði sem notaður er í skólum til skráningar og hvernig upplýsingatækni á þátt í að efla samstarf heimila og skóla. Nemendur setja upp gagnagrunn sem nýta má til öflunar/skráningar gagna og úrvinnslu. Fjallað verður um innviði tölvukerfa og öryggis- og siðferðismál á Netinu. Nemendur kynnst því hvernig nýta má tölvutækni til að henda reiður á eigin gögnum og dagskipulagi.

Vinnulag: Námskeiðið fer fram í námsumhverfi á Netinu og er að mestu leyti með fjarkennslusniði. Nemendur vinna verkefni ýmist sem

einstaklingar eða í litlum hópum.

Leseðni: Bækur, rannsóknarskýrslur, greinar og annað efni um viðfangsefni námskeiðsins, einkum eðli og skipulag fjarkennslu. Námsmat er tvíþætt, annars vegar próf og hins vegar verkefni.

GSF410G • Söguþræðir • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Helgi Skúli Kjartansson Prófessor

Kennari: Ólöf Garðarsdóttir Dósent

Kennari: Þorsteinn Helgason Dósent

Viðfangsefni

Skipulag námskeiðsins mótast af æfingakennslu (3 vettvangseiningum) sem ætlast er til að sé sem mest sögukennsla, e.t.v. ásamt skyldum viðfangsefnum í öðrum greinum. Hver nemandi semur við heimaskóla sinn og viðtökukennara um viðfangsefni í æfingakennslunni. Inntak námskeiðsins er að nokkru lagað eftir því hvað nemendur fást við á vettvangi, auk þess sem hverjum og einum er leiðbeint um undirbúning undir kennsluna.

Í námskeiðinu er fengist við löng tímaskeið og stóra drætti í sögu heims og mannkyns, ekki síst þar sem Ísland kemur við sögu. Kynnt eru hlutverk og viðfangsefni heimssögunnar, raktir sem dæmi nokkrir þræðir, t.d. saga þrælahaðs á ýmsum tímum og svæðum og fólksflutningar milli menningarsvæða (efni annars valin með hliðsjón af viðfangsefnum í æfingakennslu). Nemendur fá tækifæri til að kafa í einstök dæmi, m.a. tengd æfingakennslu, leita upplýsinga á eigin spýtur og setja þær fram með ýmsum hætti.

Vinnulag

Lestur nemenda er að drjúgum hluta sjálfstæð upplýsingaleit tengd verkefnum og æfingakennslu, auk þess að kynna sér efni frá kennurum og samnemendum. Hver nemandi heldur leiðarabók um vettvangsnám og undirbúning þess og skilar stuttum verkefnum (e.t.v. að nokkru hópverkefnum) jafnt og þétt á misserinu.

Námsmat er einkum byggt á verkefnum, einnig á virkni í námskeiðinu og heimaprófi eða lokaverkefni á próftíma.

GSF412G • Tölur og talnafræði • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Freyja Hreinsdóttir Dósent

Inntak / viðfangsefni: Náttúrulegu tölurnar: rifjuð verða upp nokkur grundvallaratriði svo sem deilanleiki og frumtölur. Farið í þrepun og reiknirit Evklíðs. Heilu tölurnar: farið verður í lausnir línulegra díofantískra jafna, leifareikning og lausnir á leifajöfnuhneppum. Þýðagórískar þrenndir verða kynntar og farið í litlu setningu Fermats og regla Eulers. Ræðu tölurnar: farið verður í samband tugabrotsteygða og almennra brota. Nálganir óræðra talna með brotum og keðjubrot skoðuð. Rauntölurnar: skoðaðar verða ræðar og óræðar lausnir á margliðum og skilgreindar reiknitölur og algebrulegar tölur. Kynntar verða formúlur fyrir lausnum á annars, þriðja og fjórða stígs jöfnum og í því sambandi skilgreindar tvinnötölur. Farið verður í grundvallarsetningu algebrunnar. Skilgreindar verða runur og sýnt að keðjunálgunarbrot óendanlegs keðjubrots mynda Cauchyrunu sem er samleitin á óræða tölu. Skoðaðar verða nokkrar nálganir á pí.

Vinnulag: Fyrirlestrar, dæmatímar og verkefni.

Æskileg undirstaða: Tölur og reikniaðgerðir (GSS214G) eða Tölur og reikniaðgerðir (GSF209G), Rúmfræði og algebra (GSF313G) eða Rúmfræði (GSF324G)

Byggt á verkefnum og skriflegu prófi.

GSF413G • Dönsk málnotkun og máltaka nemenda 2 • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Michael Dal Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar skilji setningarfræði í dönsku og hvernig málfræðileg greining er samofin allri athugun á máli og málnotkun nemenda, bæði töluðu og rituðu. Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar skilji setningarfræði í dönsku og hvernig málfræðileg greining er samofin allri athugun á máli og málnotkun nemenda, bæði töluðu og rituðu.

Undirmarkmið eru að kennaranemar við námskeiðslok

- þekki og kunni skil á setningarfræði í dönsku
- þekki og kunni skil á rannsókna um setningarfræði
- skilji og þekki til helsta kenningar og rannsókna um hugtakið millimál (da: intersprog) og þýðingu þess í kennslu
- þekki til og kunni skil á helstu kenningar og rannsókna um hvernig best er að þjálfá markvisst uppbyggingu orðaforða
- öðlist þekkingu og skilning á reglum sem lúta að munnlegri tjáningu
- glöggvi sig á myndmáli, hikorðum og slangri í talmál
- þekki og kunni skil á kenningum, rannsóknum og viðhorfum ýmissa fræðimanna til talmáls

Inntak / viðfangsefni

Þetta námskeið er framhald af námskeiðinu Danskt mál og máltaka nemenda 1. Lesnir eru fræðilegir textar um danskt mál og málnotkun og fjallað verður áfram um danska málkerfið, málfræðihugtök, málsnið og sérstök áhersla er lögð á danska setningarfræði. Farið er í þætti sem einkenna danskt talmál og þætti sem valda Íslendingum erfiðleikum og skoðað er hvernig danskt talmál er kennt í skólakerfinu. Lesnir eru fræðilegir textar um danskt mál og málnotkun og kennslu erlendra tungumála. Áhersla lögð á að skilgreina millimál nemenda (da: intersprog) og hvaða þýðing það hefur fyrir dönskukennsluna.

Vinnulag

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra og nemendur vinna einstaklings- og hópverkefni, bæði skriflega og munnlega. Verkefni skilað inn eða kynnt í málstofu. Þátttaka í málveri.

Dæmi um lesefni

Michael Dal (2006): *Kompetence i grammatik og undervisning*, Reykjavík

Auður Hauksdóttir (2001). *Lærerens strategier - elevernes dansk*. Kbh., Nordisk Ministerråd Nordisk Råd.

Lise Hedvang (2003): "Om grammatikundervisningens rolle i sprogtilegnelsen", (pré)publication no. 190, pp. 97 - 114

Birgitte Morell (2003): "Intersproget: fra teori til praksis", (pré)publication no. 190, pp. 97 - 114

Ulrika Tornberg (2001): *Sprogdidaktik*, Alinea, København

Skrifleg verkefni (60%)metið til móts við lokapróf (40 %).

GSF416G • Söguskoðun textíla • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Fríður Ólafsdóttir Dósent

Söguskoðun textíla

Markmið: að nemandi

- - hafi skilning á áhrifaþáttum í sögu íslenskra textíla og geti tengt hann á viðsýnan hátt til fræðilegra og hagnýttar rannsóknarverkefna
- - öðlist skilning á, innsæi og færni í nokkrum sérhæfðum vinnuaðferðum sögulegra íslenskra ullaertextíla og kunni skil á faglegum hugtökum þeirra
- - geti greint landfræðileg, félagsleg og menningarleg áhrif textíla, mikilvægi þeirra í daglegu lífi, afkomu og frítíma fólks fyrir sem nú
- - beiti fræðilegum rannsóknaraðferðum og nútíma upplýsingatækni við gagnasöfnun, úrvinnslu, rökstuðning og túlkun niðurstaðna á sviði sögulegra textíla
- - hafi hæfni til að setja fram og lýsa hlutverki textíla í íslenskrri og alþjóðlegri iðnvæðingu og atvinnuþróun síðustu alda
- - hafi tileinkað sér viðsýni og frumleika í hugsun samfara sjálfstæðum vinnubrögðum sem nýtast til frekari náms og starfs á vettvangi grunnskóla

Viðfangsefni

- - fjallað verður um helstu einkenni, hugtök og áherslur í íslenskrri textílmenningu út frá nútímaþekkingu, heimildum á söfnum og í einkaeign
- - skoðað íslenskt verklag síðustu alda við ullaarvinnu, æfð grunnatriði þeirra handbragða og notkun hugtaka þeim tengdum
- - kynntir íslenskir kven- og karlmannabúningar og sjónum beint að sameiginlegum einkennum, félagslegum táknum, hefðum og vinnuaðferðum sem þar birtast
- - rannsakað víðtækt hlutverk textíla í fatnaði, nytjahlutum og listrænni túlkun og skoðuð staða textíla í alþjóðavæðingu nútímans

Vinnulag

- - Fyrirlestrar, skoðunarferðir, viðtöl, rannsóknarverkefni
- - Samræmd verkefni miða að því að efla meðvitund og viðsýni fyrir sérstöðu íslenskra textíla og listrænu textílhandverki
- - Einstaklingsbundnum verkefnum er ætlað að veita persónulega upplifun og reynslu sem nýtist til rannsókna, vettvangsvinnu og þróunar sjálfstæðra verkefna á fræðasviði textíla

Verkefni metin til einkunnar með hliðsjón af markmiðum námskeiðs og samkvæmt námsmatsreglum.

GSF418G • Erfðir, frumur og líftækni • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Stefán Bergmann Dósent

Markmið: Að nemendur,

- dýpki þekkingu sína á gerð og starfsemi frumunnar, á erfðaeftinu, genum, litningum og fjölbreytileika erfða
- kanni viðfangsefni líftækni, líffræðilegan bakgrunn hennar, ræði áhrifaátt líftækni, álitamál og siðfræðileg viðfangsefni sem henni fylgja
- öðlist færni til að ræða um frumur og erfðir og vekja áhuga á þessum fyrirbærum lífsins
- kanni rök fyrir kennslu þessara þátta í grunnskólum og hverju námið eigi að skila
- geti skipulagt kennslu sem eykur skilning á grunnþáttum líkamsstarfseminnar til gagns í daglegu lífi

Inntak / viðfangsefni

Fruman sem eining lífsins; fyrstu frumur og hugmyndir um upphaf lífs; frumgerðir; einfrumu lífverur, starf frumu, m.a. losun orku eða frumuöndun; erfðaeftið DNA, RNA, gen, litningar, frumuskiptingar, æxlun, fjölbreytileiki erfða og erfðafræði Mendels, erfðir mannsins; brot úr sögu þekkingar um frumur og erfðir; líf- og erfðatækni, grundvöllur og aðferðir, dæmi m.a. úr íslensku samfélagi, siðfræðilegar spurningar rannsakaðar og ræddar; kennsla í líftækni sem viðfangsefni grunnskóla.

Vinnulag

Áhersla lögð á hugtakanám og kennslu, úttektir og sjálfstæða heimildaöflun, athuganir kennaranema og umræður um þær. Unnið í lotum á fjölbreytilegan hátt, með kynningum, verklegum athugunum, æfingum, umræðum og skilaverkefnum einstaklinga. Athygli er beint að kennslu, námsefni og netnotkun í kennslu, að stofnunum, sjúkdómum og lækningum. Stefnt er að því að vinna nemenda dreifist sem jafnast á misserið.

Byggt er á vinnu nemenda, sérstökum lotuverkefnum þeirra og öðru sem þeir leggja fram, einnig á virkni þeirra og ábyrgð.

GSF419G • Danskt mál og menning 2 • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Michael Dal Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar efla þekkingu sína á danskrri þjóðlífi og menningu og kynnist kenning og aðferðum viðtökufraði. Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar efla þekkingu sína á danskrri þjóðlífi og menningu og kynnist kenning og aðferðum viðtökufraði.

Undirmarkmið eru að kennaranemar við námskeiðslok

- hafi kynnt sér og kunni skil á kenningar um þróun dansks nútímasamfélags
- þekki og kunni skil á kenningum og aðferðum viðtökufraði
- sé fær um að beita aðferðum viðtökufraði við lestur bókmennta- og rauntexa
- hafi öðlast þekkingu á og kunni skil á hvernig bókmennta- og rauntexa eru notuð í dönskukennslu á Íslandi
- geti miðlað þekkingu sinni í rituðu og töluðu máli

Inntak / viðfangsefni

Nemar kynnast aðferðum viðtökufraði, þ.e. að gengið er út frá forsendum lesanda þegar unnið er með bókmennta- og rauntexa og einnig læra þeir að búa til margvísleg verkefni sem nota má þegar notaðir eru slíkir textar í kennslu. Lögð verður áhersla á alhliða málþjálfun í tengslum við viðfangsefnið og kennaranemar læra hvernig unnt er að vinna með skapandi ritun í tengslum við skáldsögur og rauntexa. Einnig er hugað að ritgerðarsmið.

Vinnulag

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku. Það verða stuttir inngangsfyrirlestrar en að mestu leyti er um að ræða verkefnavinnu, bæði skriflega og munnlega, lestur, upplýsingaleit, miðlun upplýsinga, kynningar og umræður. Þátttaka í málveri.

Dæmi um lesefni

Michael Dal (1999): "Børne- og ungdomslitteraturen i undervisningssammenhæng. Æstetik, genrer og historisk bevidsthed", Reykjavík.
 Frans Gregersen, Tore Kristiansen, Erik Møller og Inge Lise Pedersen (2003): Dansk sproglære, Dansk lærerforening.
 Jan Foght Mikkelsen og Bo Steffensen (1996): "Hvad er receptionsteori?" Nordicom nr.3-4
 Bo Steffensen (2005): Når børn læser fiktion - grundlaget for en ny litteraturpædagogik, Akademisk Forlag.
 Simat þar sem skrifleg og munnleg verkefni verða metin til einkunnar. Sjálfsmat er hluti af því ferli á móti kennaramati. Einnig verður námsmat byggt á ferilsmöppu.

GSF420G • Stærðfræðinám á yngsta stigi grunnskóla • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Guðný Helga Gunnarsdóttir Lektor

Kennari: Jónína Vala Kristinsdóttir Lektor

Að kennaranemar:

- Þekki rannsóknir á stærðfræðinám barna og geri sér grein fyrir hvernig skilningur á stærðfræði byggist upp
- viti hvert er megininntak stærðfræðikennslu á yngsta stigi grunnskólans
- hafi vald á þeim inntakspáttum stærðfræðinnar sem fengist er við á yngsta stigi og þekki þær meginhugmyndir sem þeir byggja á
- geti beitt fjölbreyttri stærðfræði til að kanna viðfangsefni úr daglegu lífi og umhverfi
- greini tengsl stærðfræði við aðrar greinar og geti skipulagt heildstæða kennslu
- geti beitt fjölbreyttum leiðum við námsmat
- þekki leiðir til að þróa stærðfræðikennslu sína og efla þekkingu sína á stærðfræði og stærðfræðinám barna

Viðfangsefni

Meginviðfangsefni námskeiðsins er að fást við hvernig byggja má upp samfellu í stærðfræðinám á forsendum nemenda. Sérstaklega verður hugað að því að kennaranemi styrki tók sín á inntakspáttum og vinnubrögðum stærðfræðinnar til þess að hafa forsendur til að geta greint nám nemenda sinna. Sjónur verður beint að talna- og aðgerðaskilningi, mælingum, rúmfræði, mynstrum og algebru. Einnig verður fjallað um þátt tungumáls og röksemdafærslu í stærðfræðinám.

Leiðir við kennslu og uppbygging námsumhverfis fá gott rými. Skoðað verður hvernig nálgast má viðfangsefni með rannsóknum, hlutbundinni vinnu, umræðum og uppsprettum úr daglegu lífi og umhverfi nemenda. Kennaranemar kynnst fræðasviðinu stærðfræðimenntum og leiðum til að fylgjast með rannsóknum og þróun kennsluhátta til að þeir geti sótt sér hugmyndir og hvatningu til að þróa markvisst stærðfræðikennslu sína.

Vinnulag

Haldnir verða fyrirlestrar og nemendur taka þátt í umræðum og verklegri vinnu. Nemendur lesa sér til um rannsóknir, glíma sjálfir við stærðfræðileg viðfangsefni, kanna skilning barna, fylgjast með og ígrunda eigin stærðfræðikennslu og annarra, skipuleggja kennslu afmarkaðra viðfangsefna og reyna sig á vettvangi. Mætینگarskylda er í þeim þáttum námskeiðsins sem lúta að vettvangsnám, undirbúningi og úrvinnslu úr því.

Námsmat byggist á verkefnum og prófi í lok námskeiðs. Skilaskylda er á öllum verkefnum og ljúka þarf vettvangsnám á fullnægjandi hátt.

GSF421G • Kennsluhættir og uppbygging stærðfræðikennslu fyrir alla • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Guðný Helga Gunnarsdóttir Lektor

Kennari: Guðbjörg Pálsdóttir Lektor

Markmið að kennaranemar

- Kunni skil á hugmyndum um rannsóknarnálgun í stærðfræðikennslu og á hvaða kenningum um stærðfræðinám þær hvíla.
- Hafi öðlast færni í að skipuleggja og framkvæma kennslu þar komið er til móts við þarfir ólíkra nemenda.
- Hafi tileinkað sér fjölbreyttar leiðir við námsmat
- Geti metið stöðu nemenda og tekið ákvarðanir í kennslu á þeim grunni.
- Séu færir um að ræða um og rökstyðja ákvarðanir í kennslu á fræðilegum grunni.
- Þekki helstu hugmyndir um stærðfræðinám og leiðir til að efla þekkingu sína á stærðfræði, stærðfræðinám og stærðfræðikennslu.

Viðfangsefni

Á námskeiðinu kynnst nemendur hugmyndum og kenningum um stærðfræðinám og -kennslu. Áhersluþættir verða rannsóknarnálgun í kennslu, uppbyggingu kennsluferlis og fjölbreyttar leiðir við námsmat. Fjallað verður um mikilvægi þess að kennarar hafi miklar væntingar til náms allra nemenda og að þeir fái kennslu við hæfi, óháð kyni, uppruna og líkamlegri og andlegri hæfni. Skoðað verður á hvern hátt koma má til móts við þarfir ólíkra nemenda og ýmsar leiðir prófaðar. Nemendur kynnst fræðiritum þar sem kennarar geta leitað sér fanga um stærðfræðinám og -kennslu. Nemendur kynnist starfi stærðfræðikennarans frá ýmsum hliðum og þeim möguleikum sem hann hefur til að þróa sig í starfi.

Vinnulag

Í kennslustundum verður fjallað um efnið og nemendur taka þátt í umræðum og leysa verkefni einir og í hópum. Námskeiðið er samofið við þriggja eininga vettvangsnám. Nemendur kynna sér rannsóknarnálgun í kennslu og reyna á vettvangi. Þeir lesa sér til um rannsóknir á ólíkum nemendum og forsendum þeirra. Nemendur skipuleggja stærðfræðikennslu og gera sérstaka grein fyrir hvernig koma á til móts við þarfir ólíkra nemenda. Þeir ræða um eigin reynslu og endurskipuleggja kennslu á grundvelli umræðna og ígrundunar.

Námsmat byggist á verkefnum og prófi í lok námskeiðs. Skilaskylda er á öllum verkefnum. Ljúka þarf vettvangsnám á fullnægjandi hátt.

GSF423G • Jörðin og himingeimurinn • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Auður Pálsdóttir Aðjunkt

Markmiðið er að nemendur:

- Skilji samspil manns og náttúru úr frá ólíkum sjónarhornum og tengsl einstakra náttúruferla eins og þeir birtast í daglegu lífi manna.
- Skilji stöðu jarðar og hreyfingu og tengsl við orkubúskap jarðar.
- Þekki rannsóknir á hugmyndum barna, s.s. um steina, myndun og mótun lands, lögum jarðar og stöðu hennar í himingeimnum.
- Skilji helstu ferla við myndun og mótun lands og hvað valdið getur hamförum og haft áhrif á mannvist á jörðinni.
- Skilji samspili gróðurs, loftslags, hafstrauma og landslags.
- Þekki námsgögn og aðrar heimildir sem nýst geta við undirbúning kennslu á þessu sviði.

Inntak / viðfangsefni:

Hugmyndir barna um ýmis náttúruferlir

Sólkerfið; Jörðin og staða hennar í sólkerfinu, aðdráttarafl, árstíðaskipti, dægraskipti, kvartilaskipti tunglsins og áhrif á jörðu. Myndun og mótun lands; lagskipting jarðar og landrek, útræn og innræn öfl, bergtegundir, eldgos, jarðskjálftar og snjóflóð. Yfirlit yfir jarðsöguna.

Loftslagsbeltin; lofthjúpurinn, geislun og orkuskipti, hitaafar, vestanvindar, staðvindar, monsún, fárviðri, veður- og loftslagsspár öfl. Gróðurbeltin; einkenni gróðursvæða, tengsl við loftslagsflokkun Köppens, einkenni jarðvegsgerða með tilliti til styrstigs og raka. Hafstraumar; sjávarföll, heitir og kaldir hafstraumar, fiskimið öfl.

Áhrif manna á umhverfi sitt, verndun og varðveisla umhverfis, mengun, gróðurhúsaáhrif öfl.

Kynsla; Kynntar verða hugmyndir að kennslu ofantaldra viðfangsefna sem og rannsóknir sem þeim tengjast.

Vinnulag :

Áhersla verður á hagnýt verkefni sem nýtast vel til undirbúnings kennslu í grunnskóla. Kennt verður með fyrirlestrum, umræðum, verkefnavinnu bæði heima og í tímum og rík áhersla verður á notkun upplýsingatekni. Vettvangsferðir verða nokkrum sinnum á önninni. Hjá staðnenum er skyldumæting í þær kennslustundir sem þannig eru kynntar á kennsluáætlun í upphafi annar. Þá fer fram námsmat, þjálfun, vettvangsvinna eða nám sem ekki er hægt að koma fyrir með öðrum hætti en í staðbundinni kennslu að mati umsýjarmanns námskeiðs.

Um fjarnema gildir að þeim er skylt að mæta í staðlotur eins og kynnt er á kennsluáætlun í upphafi annar.

Verkefni og próf í samráði við nemendur.

GSF424G • Grunnskólamiðuð matreiðsla • (10e) • Vor

Umsýjarkennari: Stefania Stefánsdóttir Lektor

Á þessu námskeiði er gert ráð fyrir tengslum við vettvang og matreiðslan byggist í aðalatriðum á því að kynna námsefni í heimilisfræði fyrir nemendum og búa þá undir vettvangsnám. Samhliða því verður haldið áfram að kynna holla nútímalega rétti og alþjóðlega matargerðarlist. Rannsóknir á neysluháttum nemenda kynntar. Á þessu námskeiði er gert ráð fyrir tengslum við vettvang og matreiðslan byggist í aðalatriðum á því að kynna námsefni í heimilisfræði fyrir nemendum og búa þá undir vettvangsnám. Samhliða því verður haldið áfram að kynna holla nútímalega rétti og alþjóðlega matargerðarlist. Rannsóknir á neysluháttum nemenda kynntar.

Markmið og viðfangsefni:

Stefnt er að því að nemendur öðlist skilning

- og leikni í hollri matreiðslu samkvæmt ráðleggingum Lýðheilsustöðvar um mataræði og næringarefni og kunni að skipuleggja neyslu annarra samkvæmt þeim.
- læri fjölbreytta matreiðslu.
- læri að fylgjast með nýjum stefnum og straumum í íslenskrum matargerð.
- læri að fylgjast með stefnum og straumum erlendis frá og þekki algenga alþjóðlega rétti sem sjá má á matseðlum víðsvegar um heiminn.
- læri að vanda framreiðslu matarins og vanda borðdekkningu.
- læri að halda sýnikennslur, vinna og tala samhliða fyrir framan aðra.
- læri að meta gæði og notagildi heimilisáhalda, heimilistækja og borðbúnaðar.
- fái þjálfun í gerð kennsluáætlana fyrir eldra stig grunnskólans og gerð kennsluverkefna.

Kynnt verður námsefni grunnskóla í heimilisfræði og nemendur búnir undir vinnu á vettvangi. Matreiðsla fyrir börn á yngri og eldri stigum þar sem áhersla verður lögð á grunnþætti matreiðslu og holla daglega næring barna- og ungmenna og hvað þau þurfa að kunna? Jafnframt verður haldið áfram að kynna holla rétti bæði innlenda og erlenda.

Matreiðsla fyrir ýmsa aldurshópa, gerð kennsluefnis og kennsluæfingar.

Vinnulag: Verklegar æfingar, kennsluæfingar, einstaklingsverkefni og hópverkefni

Undirbúningur og uppgjör vettvangsnáms.

Nauðsýnleg undirstaða: Matur menning heilsa (GSF212G) eða Matur menning heilsa (GSS217G)

Frammiðstaða í kennslustundum, kennsluæfingar og verkefni nemenda metin til einkunnar. Aukaverkefni lögð fyrir fjarnema.

GSF425G • Örverufræði og matvælafræði • (10e) • Vor

Umsýjarkennari: Stefania Stefánsdóttir Lektor

Markmið:

Nemendur

- öðlist undirstöðupþekkingu í örverufræði með sérlegu tilliti til mikilvægi hennar í sambandi við öryggi, geyslu og meðhöndlun matvæla.
- geti miðlað öðrum þekkingu á þessu sviði þannig að þeir geti á öllum venjulegum framleiðslustigum matvæla sagt til hvornig beri að haga sér hvað hreinlæti og meðhöndlun snertir og hvers vegna.
- þekki matvörflokkana og viti um uppruna þeirra (sögulegan og landfræðilegan) byggingu, eiginleika, framleiðslu og efnainnihald matvöruvegunda.
- kynnist hjálparefnum sem notuð eru við matvælavinnslu.
- kynnist rannsóknarstofnunum, upplýsingastöðvum, eftirlitsaðilum og leiðum til að afla sér upplýsinga á sviði matvælafræði.
- kynnist íslenskrum matvælaölgjöf.
- kynnist íslenskum matvælaíðnaði (sögu og umfangi).
- kynnist af eigin raun eiginleikum þeirra efna sem notuð eru við matvælavinnslu.
- kynnist tilraunamatreiðslu og skynmati.

Viðfangsefni örverufræði: Flokkun örvera og skipan í lífríkinu. Helstu einkenni og mikilvægi baktería, sveppa og veira. Áhrif umhverfisþátta á örverur. Örverufræði helstu matvæla. Helstu tegundir matarsýkinga og matareitrana. Verklegar æfingar til að dýpka skilning nemenda.

Vinnulag: Fyrirlestrar og verklegar æfingar.

Viðfangsefni matvælafræði: Matvælafræði stefnir að því að nem. þekki matvörflokkana og viti um uppruna þeirra (sögulegan, landfræðilegan), byggingu, eiginleika framleiðslu og efnainnihald vöruvegunda. Kynnist hjálparefnum í matvælaíðnaði og íslenskrum matvælaölgjöf. Nemendur taki þátt í tilraunamatreiðslu, skynmati og hvernig breyta má hráefni án þess að bragðgæði skerðist.

Vinnulag í staðnámi: Fyrirlestrar, verklegar æfingar, vettvangsferðir og verkefni.

Vinnulag í fjarnámi: Verklegar æfingar í staðbundinni lotu. Nemendur framkvæma verklegar æfingar heima, skrifa um þær skýrslur og

vinna verkefni.
Skriflegt próf í lok annar og verkefni metin til einkunna.

GSF426G • Enskt mál og menning II • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Róbert Berman Dósent

Markmið

Að kennaranemar

- öðlist þekkingu á menningu og þjóðlífi í Norður-Ameríku og skilning á því hvað einkennir daglegt líf og hefur áhrif á það
- öðlist færni í að lesa með gagnrýnum huga bókmenntaverk og fjölmiðlaefni um Norður-Amerískt þjóðlíf
- kunni skil á helsta mun málnotkunar í Bretlandi og Norður-Ameríku
- geti miðlað þekkingu sinni í töluðu og rituðu máli

Viðfangsefni

Þetta námskeið fjallar um margbreytilegar hliðar á Norður-Amerísku þjóðlífi eins og það birtist í bókmenntum, fjölmiðlum, dægurmenningu og daglegu lífi fólks og miðar að því að kennaranemar verði færir um að miðla þeirri menningu í kennslu. Lögð verður áhersla á alhliða málþjálfun í tengslum við viðfangsefni. Annars vegar er áframhaldandi þjálfun í ritun og verður einkum hugað að ritgerðasmíð. Hins vegar er fjallað um ýmsa þætti í töluðu máli, m.a. mun á málnotkun í Bretlandi og Norður-Ameríku.

Vinnulag

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku. Það verða stuttir inngangsfyrirlestrar en að mestu leyti er um að ræða verkefnavinnu, ritgerðir og munnlegar kynningar, lestur, upplýsingaleit, miðlun upplýsinga, kynningar og umræður.

Símat þar sem skrifleg og munnleg verkefni verða metin til einkunnar. Sjálfsmat er hluti af því ferli á móti kennaramati. Einnig verður námsmat byggt á verkhöppu.

GSF428G • Leirmótun og listasaga • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ólafur Kvaran Prófessor

Kennari: Kristín Ísleifsdóttir Aðjunkt

Markmið

Að loknu námskeiðinu skal nemandinn

- hafa innsýn í fjölbreyttar aðferðir og þrívíðrar myndgerðar í leir
- kunna á efni, áhöld og undirstöðuatriði í tækni
- þekkja ferilinn frá hugmynd til fullunnins hlutar/verks
- vera fær um að laga hugmyndir, vinnuaðferðir og efni að starfi með börnum
- hafa innsýn í hvernig samþætta má þrívíða myndgerð öðrum námsgreinum
- hafa þekkingu á margbreytileika og möguleikum efnisins í skólastarfi
- hafa innsýn í fræðasvið listfræðinnar/listasögunnar
- þekkja tímabil og stíleinkenni listasögunnar frá list Grikkja til okkar tíma og geta tengt listasöguna við myndmenntakennslu
- þekkja til listasafna og hafa hæfni til að nýta sér þau sem fræðslu- og

upplýsingastofnanir.

Inntak/viðfangsefni:

Þáttur leirmótunar er um þrívíðar námskeiðsins. Nemendur spreya sig á nokkrum skylduverkefnum, síðan velja þeir sér eigin viðfangsefni í samráði við kennara og vinna þau frá hugmynd til fullunnins verks. Fræðsluefni um leirtegundir, glerunga og brennslur fá nemendur frá kennara og vinna verkefni í tengslum við það. Leir sem efni til sköpunar er skoðað út frá list, hönnun og handverki. Meðferð leirs, mótun, glerjun og brennslur eru áhersluþættir sem fléttast inn í allt námskeiðið. Nemendur safna efni um verkefni og vinnuferilinn í ferilmöppu.

Grunnnámskeið um listasögu og sjónmenntir Vesturlanda. Fjallað verður umhelstu verk og tímabil listasögunnar frá tímum Grikkja og fram til loka 20. aldar. Fjallað verður um ýmis svið og hugtök í þessu samhengi eins og listfræði, listhugtakið, túlkun og upplifun listaverka, stílhugtakið, ljósmyndina, listmenntun, listasöfn, listaverkaverslun, meistaraverk, mótternisma og póst-mótternisma.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, sýnikennsla, umræður, námsefni á Uglu verkleg vinna og vinna við ferilmöppu. Kennslan fer fram í fyrirlestrum og verkefnum nemenda og listasöfn og sýningar verða heimsótt.

Í leirmótun er umsögn og einkunn um skrifleg og verkleg verkefni og ferilmöppu. Verkefni í listasögu á námstímanum og skrifleg próf í lok námskeiðsins.

GSF429G • Læsi og lestrarkennsla • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Rannveig Auður Jóhannsdóttir Lektor

Kennari: Steinunn Torfadóttir Lektor

Að kennaranemar þekki:

- grundvallarhugmyndir um tengsl máls, málörvunar og læsis
- helstu kenningar um þróun lestrar, lesskilnings og ritunar og geti mátað þær við ólík lestrarlíkön
- hugmyndafræði og rannsóknir á helstu lestrarkennsluaðferðum og átti sig á möguleikum þeirra og takmörkunum með tilliti til lestækni og lesskilnings
- grunnhugmyndafræði lesskilnings og hvernig má þjálf hann frá upphafi lestrarnám
- meginhugtök er varða læsi og lestrarerfiðleika (lestur, lesskilning og ritun) og geti beitt þeim í viðeigandi samhengi
- helstu kenningar og skilgreiningar á lestrarerfiðleikum (dyslexíu/lesskilningi), megineinkenni og orsakir

Að kennaranemar geti:

- skipulagt heildstæða, einstaklingsmiðaða kennslu í lestri og ritun á grundvelli fræðikenninga
- skipulagt kennslu og kennsluaðstæður sem örva orðaforða og lesskilning
- borið kennsl á helstu einkenni lestrarörðugleika og beitt fyrirbyggjandi kennsluaðferðum og snemmtækri ihlutun til að draga úr eða fyrirbyggja lestrarerfiðleika
- beitt viðeigandi aðferðum við að meta og túlka árangur í lestrarnámi / lestrarkennslu

Viðfangsefni:

Meginviðfangsefni námskeiðsins er að fást við hvernig skipuleggja má lestrarkennslu þar sem mál, lestur, lesskilningur og ritun tengjast með tilliti til einstaklingsmunar. Hugað verður að einkennum lestrarörðugleika og hvaða fyrirbyggjandi aðgerðum hægt er að beita til að hindra þróun þeirra. Sérstök áhersla verður lögð á það að kennaranemi nái tökum á fræðilegum forsendum læsis og geti beitt þeim í lestrarkennslu. Horft verður til hlutverks uppalenda barna við undirbúning og stuðning í lestrarnámi.

Leiðir í lestrarkennslu og áhrif námsumhverfis verður athugað. Viðfangsefni námskeiðsins verða skoðuð út frá rannsóknum, hlutbundinni vinnu á vettvangi, umræðum og dæmum úr lífi og umhverfi nemenda. Kennaranemar kynnast leiðum til að fylgjast með því sem er að gerast á fræðasviði um læsi og í lestrarkennslu og hvernig kennt er á vettvangi til að þeir geti markvisst sótt sér hugmyndir og hvatningu til að auka þekkingu sína og skilning á viðfangsefninu.

Vinnulag:

Haldnir verða fyrirlestrar og nemendur taka þátt í umræðum og verklegri vinnu. Kennaranemar lesa sér til um kenningar, rannsóknir og kennslufræði lestrar og ígrunda eigin viðhorf og annarra varðandi lestrarkennslu. Þeir athuga valda þætti í læsi á vettvangi ásamt því að skipuleggja afmörkuð viðfangsefni í lestrarkennslu.

Þrjú verkefni sem samanlagt eru 70% af heildarmati námskeiðsins. Verkefni 1 er einstaklingsverkefni(30%)og tekur til fræðilegra þátta í þróun læsis og læsiskennslu (lestur-lesskilningur-ritun). Verkefni 2 er hópverkefni (20%) fjallar um mat á lestri og lestrarerfiðleikum.

Verkefni 3 er hópverkefni(20%)þar sem nemendur hjálpast að við að safna gögnum (verkfærum)um læsiskennslu í persónulega safnmöppu og leggja mat á gildi þeirra út frá rannsóknum og kenningum. Próf 30% Próf 50%

GSF430G • Kennsla á vettvangi • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Torfi Hjartarson Lektor

Kennari: Stefán Jökulsson Lektor

Kennari: Sólveig Jakobsdóttir Dósent

Kennari: Salvör Kristjana Gissurardóttir Lektor

Kennari: Þuríður Jóhannsdóttir Lektor

Kennari: Jón Jónasson Lektor

Þekkingar- og skilningsmarkmið:

Nemendur þekki

- margbreytileg dæmi um nálgun í námi og kennslu á sviði upplýsingatækni og miðlunar
- nokkuð til innviða skólastarfs í nokkrum ólíkum skólum, einkum með tilliti til upplýsingatækni og miðlunar
- af eigin raun hvernig er að skipuleggja og annast nám og kennslu á vettvangi
- leiðir til að skoða, fjalla um og meta eigin kennslu, einir og í félagi við aðra

Færnimarkmið

Nemendur geti

- annast kennslu á sviði upplýsingatækni og miðlunar, gjarnan í samvinnu við önnur greinasvið og metið árangur á faglegum grunni með endurskoðun og úrbætur í huga

Inntak/viðfangsefni

Námskeiðið lýtur að vinnu nemenda í vettvangsnámi, skipulagi tilraunakennslu á vettvangi, athugunum nemenda, jafningja- og sjálfsmati, mati kennara og virkum tengslum við viðtökukennara. Lögð er áhersla á að kennarar á kjörsviðinu, nemendur og viðtökukennarar myndi öflugt námsamfélag um vettvangsnámið með lifandi tengslum þvert á viðfangsefni og viðtökuskóla.

Leseefni: Greinar, heimildamyndir og annað efni um skipulag kennslu, kennslufræði, mat á kennslu og námi, gjarnan með áherslu á upplýsingatækni og miðlun. Leitast er við að benda á lýsandi dæmi um fjölbreytilegar kennsluáðferðir og mismunandi skipulag skólastarfs með tilliti til upplýsingatækni og miðlunar.

Nemendur, viðtökukennarar og kennarar á kjörsviði fjalla um vettvangsnámið, kennslu og námsvinnu kennaranema í heimsóknum, umræðum og greinargerðum.

GSF432G • Að kenna um bylgjur, ljós, hljóð og rafmagn • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Haukur Arason Lektor

Markmið að þátttakendur:

- Öðlist þann skilning á bylgjum, ljósi, hljóði og rafmagn sem þarf til þess að geta kennt um þessi fyrirbæri í grunnskóla.
- Þekki rannsóknir á hugmyndum barna og unglunga um náttúrufræðileg viðfangsefni námskeiðsins og geti nýtt sér þessar rannsóknir í kennslu.
- Þekki kennslubækur, verklegar æfingar og kennsluhugmyndir sem geta nýst í grunnskólakennslu um viðfangsefni.
- Öðlist færni í að ræða um viðfangsefnið við börn og unglunga.
- Þekki samfélagslegt gildi þekkingar á viðfangsefninum fyrir einstaklinga og samfélagið og þekki leiðir til að vekja áhuga barna og unglunga á viðfangsefninum.
- Þekki markmið Aðalnámskrár í náttúrufræðum fyrir grunnskóla sem snerta viðfangsefnið og öðlist innsýn í vinnubrögð og áðferðir grunnskólakennslu um þessi viðfangsefni.

Inntak / viðfangsefni:

Náttúrufræðileg viðfangsefni námskeiðsins eru: Sveiflur, bylgjur á streng, öldur á vatni, almennir bylgjueiginleikar, hljóð, myndun þess, útbreiðsla og víxlverkun við efni, ljós, myndun þess, útbreiðsla og víxlverkun við efni, sjóntæki, rafmagn, rafhleðslur, rafkrafta, stöðurafragn, rafstrauma, segulmagn, framleiðslu og nýtingu rafmagns.

Í þessu námskeiði verða þátttakendur búnir undir að kenna í grunnskóla um náttúrufræðileg viðfangsefni námskeiðsins. Mikil áhersla verður lögð á að tengja viðfangsefnið við hugmyndir og reynslu þátttakenda. Fjallað verður um rannsóknir á hugmyndum barna um viðfangsefnið og mögulegar leiðir til að tengja með kennslu þessi viðfangsefni við reynsluheim og hugmyndir grunnskólabarna. Fjallað verður um kennslu náttúrufræðilegra viðfangsefna námskeiðsins, skoðaðar kennslubækur og verklegar athuganir.

Vinnulag

Þátttakendur taka þátt í umræðum þar sem þeir kanna hugmyndir sínar um viðfangsefnið. Ígrundaðir verða textar um viðfangsefnið og kennslu þeirra og gerðar verklegar æfingar sem auka skilning á viðfangsefninum. Meginviðfangsefni verða kynnt í umræðum en nemendum síðan gefið rými til að afla frekari upplýsinga og þróa hugsun sína í gegnum frekari umræður, verkefni og kynningar.

Virgni nema í námskeiðinu verður metin. Jafnframt vinna nemendur ýmis verkefni og taka próf.

GSF436G • Kennslufræði og vettvangsnám list- og verkgreina I • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigrún Guðmundsdóttir Lektor

Kennari: Kristín Ísleifsdóttir Aðjunkt

Kennari: Gísli Þorsteinsson Lektor

Markmið:

Að loknu námskeiðinu skal nemandinn

- þekkja helstu kenningar og kennsluáðferðir í list- og verkgreinum
- geta beitt ólíkum kennsluáðferðum sem byggja á skapandi vinnu á yngri barna- og miðstigi grunnskólans
- hafi öðlast færni í að skipuleggja og meta kennslu út frá markmiðum námskrár, sérkennum nemendahópsins og aðstæðum á hverjum stað
- geta framkvæmt og útfært eigin kennsluverkefni

Viðfangsefni:

Nemendur kynnast fræðilegum og hagnýtum þáttum sem tengjast list- og verkgreinakennslu, s.s. skipulag kennslu og gerð kennsluáætla. Fjallað verður um list- og verkgreinakennslu í tengslum við helstu kenningarmiði í kennslufræði s.s. Eisner, Dewey og Garndner. Nemendur prófa verkefni sín á vettvangi grunnskólans undir handleiðslu kjörsviðs- og viðtökukennara. Námskeiðið er skyldunámskeið í list- og verkgreinum. Í námskeiðinu er sameiginlegur kjarni og síðan er nemendum skipt í hópa eftir kjörsviðum.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, kynningar, umræður, verkefni, skólaheimsóknir og vettvangsnám. Hugleiðingar og ígrundun nemenda um lesefni, fyrirlestra, umræður og reynslu í vettvangsnámi er haldið saman í leiðarabók. Í lok námskeiðs skila nemendur ferilmöppu um námsframvindu og með kennsluverkefnum í vettvangsnámi.

Umsögn viðtökukennara um starf kennaranema, lokið/ólukið og einkunn fyrir verkefni og ferilmöppu.

GSF437G • Hönnun og þróun í smíði • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Brynjar Ólafsson Aðjunkt

Markmið

Nemar hljóti þekkingu á og þjálfun í smíði hluta sem þeir hanna og teikna sjálfir. Aukin áhersla er á notkun trésmíðavéla. Nemendur vinna á skapandi hátt með þá þekkingu sem þeir hafa aflað sér í fyrri námskeiðum kjörsviðsins.

Inntak / viðfangsefni

Á námskeiðinu er lögð áhersla á gerð hluta úr ýmsum efnum en megináherslan er á smíði hluta úr tré. Nemendur gera verkefni sem þeir byggja á eigin hönnun og áhersla er lögð á að nemendur kynnist mismunandi aðferðum við samsetningar. Unnið er m.a. með þætti sem tengjast gömlu handverki, svo sem trafaðskjagerð, einfaldan útskurð og trérennismiði. Verklegr þjálfun er undirstaða námsins. Lögð er áhersla á samnýtingu annarra smíðaeigna eftir því sem hægt er.

Verkefni metin til einkunnar.

GSF438G • Enskukennsla fyrir unga byrjendur • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Samúel Currey Lefever Lektor

Markmið

Að kennaranemar

- hafi þekkingu og skilning á aðferðum í enskukennslu sem eru líklegar til árangurs með byrjendum á yngri stigi og miðstigi grunnskólans
- hafi skilning á kenningum sem liggja til grundvallar þeim aðferðum
- séu færir um að skipuleggja fjölbreytta kennslu sem er byggð á faglega rökstuddum ákvörðunum
- geti lagt mat á námsárangur með því að beita margvíslegum matsaðferðum
- geti vegið og metið markmið til að koma til móts við mismunandi þarfir nemenda

Viðfangsefni

Fjallað verður um markmið, leiðir og aðferðir, einkum þær sem tengjast hlustun, töluðu máli, leikjum, söngvum og leikrænni tjáningu. Einnig verður fjallað um lestur, orðaforða, ritun og námsmat að því marki sem hæfir ungum byrjendum. Lögð verður áhersla á að viðfangsefni barna í tungumálanámi þurfi að vera í samræmi við þroska þeirra. Námskrá og námsefni verður skoðað og nemar fá þjálfun í skipulagningu kennslustunda og þemavinnu. Hugað verður að leiðum til að samþætta enskukennslu öðrum námsgreinum. Hluti þessa námskeiðs fer fram á vettvangi yngri bekkja grunnskólans. Í vettvangsnáminu fá kennaranemar þjálfun í gerð kennsluáætla og þjálfun í að leggja fyrir verkefni af ýmsum toga sem taka mið af þörfum byrjenda. Þeir kynna sér námsefni og ítarefni, bæði í rituðu máli og á vef. Ígrundun er snar þáttur í náminu og liður í að þróa starfskenningu þeirra.

Vinnulag

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku og mikið verður lagt upp úr lestri og úrvinnslu úr lesefni, umræðum, hópa- og einstaklingsvinnu, kynningum, dæmikennslu og málstofum. Kennaranemar verja hluta námskeiðsins í vettvangsnámi í yngri og miðstigs bekkjum grunnskólans. Gert er ráð fyrir að 4 einingar verði vettvangstengdar.

Verkefni og námsmappa með kennsluáætlunum, verkefnum úr vettvangsnámi og ígrundunum verða metin til einkunnar.

GSF502G • Náttúra, samfélag og listir í grunnskóla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jóhanna Karlsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Gunnhildur Óskarsdóttir Dósent

Markmið: Að kennaranemar

- hafi náð valdi á ákveðnum þáttum fræðigreina (náttúruvísindi og samfélagsgreinar) bæði hvað varðar inntak og vinnubrögð.
- kunnir skil á áherslum í námskrá fyrir náttúruvísindi og samfélagsgreinar í yngstu bekkjum grunnskólans (6 - 11 ára börn).
- þekki vinnubrögð og kennsluáðferðir sem einkum hafa gagnast við kennslu náttúru- og samfélagsgreina og hafi öðlast færni til að geta beitt fjölbreyttum aðferðum við skipulagningu og framkvæmd kennslu þessara greina með samþættingu þeirra í huga.
- geti notað daglegt umhverfi barnanna og reynslu þeirra í kennslunni
- þroski með sér skynjun á fjölbreytileika náttúru og umhverfis og geti nýtt sér náttúru og manngert umhverfi í listsköpun með börnum.
- þroski með sér skapandi og gagnrýna hugsun og geti sett fram hugmyndir sínar á fjölbreyttan hátt m.a. í gegnum myndsköpun og

tónlist

Viðfangsefni:

Áhersla verður lögð á kynningu á hugmyndum fræðimanna um það hvernig börn tileinka sér hugtök og hugmyndir um ýmis fyrirbæri í náttúrunni og nánasta umhverfi. Fjallað verður um áherslu í námskrá og valda þætti af þremur sviðum náttúruvísinda: lífvísindi, eðlis- og efnavísindi og jarðvísindi s.s. um líkamann, fjórana, kraft og hreyfingu, rafmagn, segla, efni í eldshúsi, jarðveg og steina. Einnig verður fjallað um áherslu og valda þætti úr námskrá samfélagsgreina s.s. sjálfsmynd og félagslegt umhverfi, skóla og heimabyggð, land og þjóð og sögulega þætti. Fjallað verður um hvernig nálgast má þessar áherslur m.a með tengingum og samþættingu námsgreina. Kennslufræðipættinum verður gerð góð skil þar sem kynntar verða aðferðir, rannsóknir, hugmyndir, námsefni og ýmis gögn sem nýstast í kennslu og einnig unnið með hugmyndirnar í gegnum listir. Áhersla verður lögð á beinar tengingar á milli hinna ýmsu námsþátta og að nemendur skynji námið sem heild. Fjallað verður um mikilvægi lífsleikni og umhverfismenntar svo og uppeldi í anda sjálfbærrar þróunar. Áhersla verður lögð á náttúruskynjun og fagurfræði og skoðað hvernig vinna má með náttúruna og umhverfið í listsköpun með börnum m.a. með áherslu á eigin túlkun og tjáningu með fjölbreyttu efnisvali í gegnum listir. Lögð verður áhersla á ólíka reynslu og forsendur nemenda, út frá einstaklingmiðuðu námi, þar sem gagnrýnin og skapandi hugsun er sem rauður þráður í gegnum alla námsþætti. Farið verður í skólaheimsóknir og verkefni prófuð með börnum. Auk þess vinna nemendur verkefni þar sem þeir fylgjast með kennslu, kanna hugmyndir nemenda um valda þætti og vinna kennsluverkefni/áætlan þar sem gengið er út frá hugmyndum þeirra. Vinnulag í fjarnámi: Kynningar, umræður og vettvangsferðir í staðbundinni lotu, verklegar æfingar og verkefnavinna. Verkefni, umræður og samskipti á neti. Starfseinkunn sem byggist á verkefnavinnu 60% (einstaklings- eða hópvinna) og ferilmöppu sem er einstaklingsverkefni 40 %.

Mætngarskylda er í staðlotur.

GSF503G • Miðaldabókmenntir og miðaldamál • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Baldur Hafstað Prófessor

Kennari: Veturliði G Óskarsson Prófessor

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að stúdent þekki við námskeiðslok megindrætti í íslenskum bókmenntum og máli miðalda, átti sig á þýðingu þeirra í alþjóðlegu samhengi og áhrifum á mál og menningu á okkar dögum.

Undirmerkið eru að stúdent við námskeiðslok:

- hafi kynnt sér helstu kennileiti í sögu íslenskra bókmennta fyrir 1550 m.a. með hliðsjón af straumum í nágrannalöndunum,
- hafi áttað sig á megininkennum íslenskrar tungu við landnám og helstu breytingum á henni fram til siðaskipta og geti komið þeirri þekkingu áleiðis til nemenda sinna á lifandi og lærdómsríkan hátt
- þekki margvíslega bókmenntatexta og helstu bókmenntategundir tímabilsins og hafi áttað sig á hvernig helst megi nýta þetta efni í kennslu.

Inntak / viðfangsefni

- Lesnir verða ólíkir og fjölbreyttir bókmenntatextar frá miðöldum, svo sem valin eddukvæði og dróttkvæði og önnur fornkvæði, goðsögur, kaflar úr Landnámu, tiltekna Íslendingasögur, Íslendingaþættir, konungasögur, samtíðarsögur, helgirit, fræðirit, lögbækur, elstu rímur, fornaldarsögur Norðurlanda og riddarasögur.

- Stúdentar átti sig á þróun og sögu einstakra bókmenntahefða miðalda og setji í samhengi við menningarsögu og bókmenntir nágrannahljóðanna.

- Stúdentar verði færir um að meta hvaða kennsluáferðir henti ólíkum aldursþópum og mismunandi bókmenntatextum.

- Hugað verður að því hvernig tengja megi innihald tiltekna texta við lifandi stund og hugmyndir samtímans.

- Vettvangsnám er ofið inn í kennslu.

Vinnulag

Kennslan í staðnámi fer fram í formi fyrirlestra, æfinga- og verkefnatíma. Í fjarnámi er staðlota í upphafi misseris en síðan regluleg tölvusamskipti. Áhersla er lögð á að stúdentar séu virkir og skapandi. Þeim verður gert að leysa verkefni í vettvangsnámi og leggja til góðar hugmyndir. Enn fremur skulu stúdentar fylgjast með og tileinka sér fræðileg nýmæli með því að skoða nýjar bækur, tímarit og efni á vef. Munnleg og/eða skrifleg verkefni. Skyndipróf úr einstökum þáttum.

GSF505G • Þrívíddarhönnun og smíði þroskaleikfanga • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Gísli Þorsteinsson Lektor

Markmið:

- a) Að þjálfá nemendur þrívíddarhönnun;
- b) Að kenna almennan feril hönnunar;
- c) Að hanna og smíða þroskaleikföng með rafrænum lausnum.

Námskeiðslýsing: Námskeiðið er hugsað fyrir nemendur sem vilja læra tölvutæka þrívíddarhönnun, hanna og smíða þroskaleikföng. Lögð er áhersla á gerð verkefna sem nemendur geta nýtt sér í kennslu. Stuðst verður við Pródesktop hugbúnaðinn á námskeiðinu og íslenskan kennsluvef tengdan honum. Pródesktop gefur kennurum og nemendum tækifæri til þess að útfæra hugmyndir sínar í þrívíðu tölvutæku formi á auðveldan hátt. Nemendur fá forritið frítt að loknu námskeiðinu til eigin nota. Nemendur kynnast tölvustuddri framleiðslu sem þeir geta hagnýtt við gerð verkefna sinna. Unnið er með fjölbreytt smíðaefni.

Inntak / viðfangsefni

A. Kennd eru grunnatriði við tölvutæka þrívíddarhönnun:

- a) Nemendur læra að nota Pródesktop og teikna kennslumiðuð verkefni;
- b) Nemendur læra um almenna hönnun. Þeir fara í gegnum hönnunarferil þar sem þeir þurfa að hanna leikföng og teikna í Pródesktop;
- c) Kynnt verður tölvutæk framleiðsla er gerir nemendum kleift að sjá hugverk sín í efnislegu formi mótað af tölvustýrðum vélbúnaði (CNC eða prótótýpuprentara);
- d) Nemendur læra að setja upp vinnuteikningar og málsetja þær með forritinu.
- e) Nemendur læra að gefa þrívíðum hlutum efnisáferðir og setja upp hönnunarplögg.

B. Hönnun og gerð þroskaleikfanga.

- a) Nemendur formhanna og smíða nokkur þroskaleikföng sem byggja á hagnýtingu einfaldra rafrænna og vélrænna lausna;
- b) Lögð er áhersla á að þátttakendur noti fjölbreytt smíðaefni og náttúruleg yfirborðsefni;
- c) Nemendur hanna og smíða verkefni eins svo sem einföld hreyfileikföng og búnað eins og náttljós, rakavara í blómapott, blikkljós og þjófavarnakerfi.

Vinnulag

Fyrirlestrar, verkstæðisvinna í tölvu- og smíðastofu.

Nemendur skila verkefnum í formi teikninga, mynda og smíðahluta er varða a) almennt hönnunarferli; b) þrívíða tölvutæka teikningu; c) hönnun og smíði þroskaleikfanga.

GSF507G • Kennsla samfélagsgreina • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Lilja M Jónsdóttir Lektor

Kennari: Ása Helga Ragnarsdóttir Aðjunkt

Markmið

Kennaranemi

- Þekki og hafi unnið með viðfangsefni og námsefni samfélagsgreina, þar með talið trúarbragðafræða, einkum á mið- og elsta stigi grunnskóla
- átti sig á hvernig börn læra um samfélag og trúarbrögð og skilji hvaða álitamálum kennari kann að standa frammi fyrir
- þekki rannsóknir á kennslu þessara greina
- móti sér skoðanir á því í hverju góð kennsla þessa námsgreinaflokks er fólgin
- geti réttlætt ákvarðanir um val á kennsluáðferðum og viðfangsefnum
- þekki fjölbreyttar kennsluáðferðir og geti beitt þeim í kennslu
- geti skipulagt og undirbúið kennslu þessara greina í blönduðum hópum

Viðfangsefni

Unnið verður með viðfangsefni og námsefni samfélagsgreina, þar með talið trúarbragðafræða, m.a. með greiningu á efni, framsetningu og rökum fyrir efnisvali. Hugmyndir um samþættingu samfélagsgreina við aðrar greinar grunnskólans verða kannaðar og skipulögð verða viðfangsefni út frá fjölbreyttum kennsluáðferðum og skapandi starfi. Fjallað verður um námsaðferðir barna og hugmyndir þeirra um samfélag og trúarbrögð og kynntar rannsóknir í þessu sambandi. Fengist verður við álitamál í kennslu og rök fyrir ákvarðanatöku. Námskeiðið tengist vettvangsnámi á misserinu sem felst í undirbúningi í einstökum greinum og kennslufræði þeirra og uppgjöri og samantekt að vettvangsnámi loknu.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, málstofur, lestur, upplýsingaleit, sjálfstæð verkefni, samvinnuverkefni og leiðsögn. Áhersla er lögð á að nemendur safni gögnum úr námi sínu og af vettvangi sem eru skoðuð, ígrunduð og metin og setji í verkhöppu (portfolio).

Námsmat

Verkmappa sem gefur mynd af námi kennaranemans á námskeiðinu - 60%

Kennsluáætlun og málstofa - 30%

Ýmis verkefni - 10 %

Verkmappa sem gefur mynd af námi kennaranemans á námskeiðinu - 60% Kennsluáætlun og málstofa - 30% Ýmis verkefni - 10 %

GSF508G • Mannvistarlandafræði • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Auður Pálsdóttir Aðjunkt

Markmiðið er að nemendur:

- Þekki helstu þætt sem hafa áhrif á fólksfjölda á hverjum stað.
- Geti greint landfræðileg einkenni ólíkra menningarsvæða.
- Kunni að nota tölulegar upplýsingaveitur og meta einföld talmagn.
- Þekki helstu atvinnuvegi jarðarbúa til þess að átta sig á hvernig náttúran sniður atvinnulífina stakk og setur því skorður.
- Geti endurskoðað ályktanir og alhæfingar með hliðsjón af ýrri þekkingu eða nýjum sjónarhornum til þess að vera fær um að rökræða valin málefni landfræði.
- Þekki rannsóknir á sviði landfræði og landfræðikennslu.
- Þekki námsgögn og aðrar heimildir sem nýst geta við undirbúning kennslu í landfræði.

Inntak / viðfangsefni:

Lýðfræði: breytingar á fólksfjölda; fækkun, fjölgun, offjölgun, búferlaflutningar, aldurs- og kynjaskipting þjóða, mannfjöldapíramídar og lýðfræðileg einkenni eftir svæðum. Útbreiðsla og flokkun tungumála og trúarbragða. Menningareinkenni eftir svæðum. Sambúð og ágreiningsefni þjóða og þjóðarbrot.

Búseta; dreifing byggðar, þéttbýli, sveitabyggðir og borgir. Jaðarsvæði og kjarnasvæði. Forsendur, þróun, skipulag og helstu vandamál borgarbyggðar.

Efnahagslíf þjóða, markaðs- og áætlunarbúskapur, munur á ríkum þjóðum og fátækum. Umhverfisvanamál, ofnýting lands/auðlinda.

Atvinnuvegir; Landbúnaður, tegundir og útbreiðsla. Staðarval iðnfyrirtækja, verslun og samgöngur.

Kennsla; Kynntar verða hugmyndir að kennslu ofantaldra viðfangsefna sem og rannsóknir á sviði landfræðikennslu og námi í landfræði.

Vinnulag :

Áhersla verður á hagnýt verkefni sem nýtast vel til undirbúnings kennslu í grunnskóla. Kennst verður með fyrirlestrum, umræðum, verkefnavinnu bæði heima og í tímum og rík áhersla verður á notkun upplýsingatækni.

Verkefni og próf í samráði við nemendur.

GSF509G • Lífsleikni í grunnskólastarfi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Erla Kristjánsdóttir Lektor

Námskeiðslýsing

- Meginmarkmið námskeiðsins er að búa kennaranema undir kennslu í námsgreininni lífsleikni.
- Á námskeiðinu og að því loknu eiga nemendur að
- geta gert grein fyrir tilgangi og markmiðum greinarinnar, þróun hennar á Íslandi og skuldbindingum íslenska ríkisins um fræðslu á þessu sviði,
- geta aflað sér upplýsinga um þróun greinarinnar hjá íslenskum og alþjóðlegum stofnunum,
- þekkja og geta nýtt sér rannsóknir á viðfangsefnum lífsleikni, þ.e. mannlegum og samfélagslegum áhrifaþáttum,
- geta greint að mismunandi nálganir í lífsleikni og hugmyndafræði þar að baki,
- geta unnið markvisst með meginviðfangsefni lífsleikni samkvæmt námskrá, þ.e. sálfræðilegum og siðfræðilegum viðfangsefnum annars vegar og samfélagslegum hins vegar,
- gera sér grein fyrir þeim kröfum sem viðfangsefni og aðferðir lífsleikni gera til kennara,
- geta beitt viðurkenndum aðferðum í lífsleiknikennslu,

- geta samþætt grunnþætti lífsleikni við aðrar námsgreinar grunnskóla.

Viðfangsefni

Fjallað verður um hugtökin lífsleikni, borgaravitund og skapgerðarmótun og þá hugmyndafræði og rannsóknir sem þau byggjast á. Kynntar verða mismunandi nálganir sem íslenskir grunnskólar fylgja í lífsleikni. Í umfjöllun um sálfræðileg viðfangsefni verður fylgt nálgun sem byggist á tilfinningalegum og félagslegum þáttum og áhrifum þeirra á nám og vellíðan. Áhersla verður lögð á að þjálfá kennaraefni í þeirri færni sem þeir eiga að efla hjá nemendum. Sem dæmi um slíka færni má nefna: Að greina tilfinningar (eigin og annarra), góð tjáskipti (skýr skilaboð, raddblær og líkamsmál), geta beitt virkri hlustun, að hafa stjórn á reiði, leysa ágreining, taka yfirvegaða ákvörðun, ígrunda tengsl einstaklings og samfélags og lýðræðis og ábyrgðar.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, hlutverkaleikir, leikræn tjáning, sjálfsmat og hópvinna.

Nemendur vinna þrjú verkefni: Verkefni I felst í sjálfsmati á tilteknum færniþáttum. (20%) Verkefni II er kennsla í lífsleikni. Nemendur er skipt í hópa og hver hópur fær valda kennslustund úr námsefni grunnskóla til að kenna samnemendum sínum og gera grein fyrir hugmyndafræðinni að baki. (30%) Verkefni III er fræðileg og hagnýt ritgerð. (50%) Þeir nemendur sem ljúka námskeiðinu fá réttindi til að kenna Lions-Quest námsefnið í lífsleikni.

GSF510G • Algebra • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Friðrik Aðalsteinn Diego Lektor

Viðfangsefni:

1. Þættir úr skólaalgebru: Breytur. Reikningur með margliðum og algebrubrotum.
2. Undirstöðuatriði úr hreinni algebru: Mengi og aðgerðir í þeim. Algebrumynstrin grúpa, baugur og svið; litið er á tengsl reiknings og algebru á grunn- og framhaldsskólastigi við þessi mynstur.
3. Valið verkefni úr hreinni algebru til dýpkunar: Grúpa; víxlin grúpa, endanleg grúpa, rásuð grúpa. Hlutgrúpa, normal hlutgrúpa, hlíðarmengi. Setning Cayleys, setning Lagrange. Grúpumótun, kjarni, einmótun. Kvótagrúpa. Grúpumótunarsetningin. Flutningagrúpur endanlegra flatarmyndar og lágmynda.
4. Þættir úr línulegri algebru: Vektorar og fylki. Fylkjabaugar. Línuleg jöfnuhneppi.

Nauðsynleg undirstaða: Tölur og reikniaðgerðir (GSS214G) eða Tölur og reikniaðgerðir (GSF209G)

Próf og verkefni.

GSF511G • Rannsóknir á stærðfræðinámi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristín Bjarnadóttir Dósent

Umsjónarkennari: Guðný Helga Gunnarsdóttir Lektor

Viðfangsefni

Á námskeiðinu kynnst nemendur fræðasviðinu stærðfræðimenntun. Lesið verður um rannsóknir sem gerðar hafa verið á stærðfræðinámi barna og kennslu stærðfræðikennara og skoðað hvernig viðhorf fræðimanna til stærðfræðináms hafa þróast, einkum síðastliðna öld.

Skoðað verður hvaða áhrif breyttar námsaðstæður í upplýsingasamfélagi hafa á hvernig nemendur tileinka sér stærðfræði og hlutverk kennarans sérstaklega skoðað í því samhengi.

Sjónum verður einkum beint að því að greina hvaða þættir hafa áhrif á stærðfræðinámið og viðhorf fólks til þess bæði fyrr og nú. Kynntar verða helstu rannsóknaraðferðir fræðasviðsins Nemendur gera eigin athuganir og greina þær í ljósi rannsókna á sviðinu.

Vinnulag

Í kennslustundum verður fjallað um lefni námskeiðsins og leiða nemendur umræðu um afmarkaða þætti. Dæmi um rannsóknaraðferðir verða prófuð og rætt um gildi þeirra með tilliti til markmiða rannsókna. Nemendur vinna fjölbreytt verkefni, gera athuganir og skrifa skýrslur. Áhersla verður lögð á umræður.

Námsmat byggist á verkefnum og prófi í lok námskeiðs. Skilaskylda er á öllum verkefnum og ljúka þarf vettvangsnámi á fullnægjandi hátt.

GSF513G • Upplýsingaver og smíðjur • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Torfi Hjartarson Lektor

Þekkingar- og skilningsmarkmið

Nemendur þekki og skilji

- hlutverk, starfshætti og stöðu skólasafna
- hugmyndir og dæmi um upplýsingaver og smíðjur þar sem upplýsingatækni og stafrænni miðlun er beitt á ýmis viðfangsefni í skólastarfi
- mismunandi leiðir við að fella nám og kennslu í upplýsingatækni að einstökum faggreinum eða greinasviðum
- þýðingu skipulags, námskrár og stjórnunar fyrir þróunarstarf um upplýsingatækni og miðlun, ekki síst með tilliti til teymisvinnu safnkennara, kennara í upplýsingatækni, umsjónarmanna eða kennsluráðgjafa á sviði upplýsingatækni við bekkjarkennara og kennara á öðrum fagsviðum

Færnimarkmið

Nemendur geti

- beitt markvissum leitaraðferðum á Netinu með fjölbreytilegum leitarvélum og sýnt góðan skilning á skráningar- og flokkunarkerfum gagnagrunna og safna
- lagt rökstutt mat á áreiðanleika heimilda og rétt til afnota af efni
- búið til náms- og kennslugögn til miðlunar á skjá eða prenti
- skipulagt, útfært og metið samþætt hópverkefni í grunnskóla þar sem reynir á efnisöflun á vettvangi, skólasafni og neti ásamt stafrænni úrvinnslu og skapandi miðlun
- útfært hugmyndir um safnaheimsóknir og safnafræðslu í tengslum við skólastarf

Inntak / viðfangsefni / vinnulag

Nemendur kynna sér heimildir og tiltækar upplýsingar um skólasöfn, upplýsingaver og smíðjur ásamt fleira efni um upplýsingatækni og miðlun í skólastarfi með sérstakri áherslu á þróunarstarf og stjórnun. Nemendur skipuleggja, standa að eða taka þátt í verkefnum í grunnskóla þar sem reynir á hópvinnu, samþættingu námsgreina, stafræna efnisöflun, úrvinnslu og miðlun. Nemendur útbúa kennsluefni um valda þætti í tengslum við þessi verkefni og ígrunda skipulag, tímaramma og námsmat. Nemendur fá leiðsögn um leitarvélar og skráningarkerfi skólasafna, spreyta sig á skráningu og glíma við verkefni sem kalla á markvissa leit að fjölbreytilegu efni. Nemendur kynnst völdum

dæmum um skóla sem hafa farið mismunandi leiðir við að fella upplýsingatækni og miðlun að öðrum viðfangsefnum og fá í vettvangsnámi tækifæri til að kynna vinnubrögðum í viðtökuskóla með sérstakri áherslu á hlutverk skólasafns, upplýsingavers eða smiðju. Einnig er bent á möguleika sem felast í safnaheimsóknum og fræðslu á vegum safna. Nemendur eru hvattir til samvinnu um verkefni þvert á kjörsvið. Lesefni: Rannsóknarskýrslur, greinar, heimildamyndir, vefir og annað efni um hlutverk skólasafna, upplýsingaver, smiðjur, samþætt námsverkefni, skráningu gagna, efnisleit, mat á heimildum, safnafræðslu og fleira. Umsögn um einstök verkefni og einkunn fyrir námskeiðið í heild. Nemendur bera saman og leggja mat á verkefni sem lúta að kennslu og efnisgerð. Áhersla er lögð á faglega leiðsögn af hálfu viðtökukennara og fjölbætt mat á vettvangsnámi.

GSF514G • Myndgerð, ritun og nýmiðlun • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Salvör Kristjana Gissurardóttir Lektor

Þekkingarmarkmið:

Nemendur þekki

- tæki og valinn hugbúnað sem beitt er við myndatökur, eftirvinnslu ljósmynda, samsetningu myndskreiða, teikningu og grafíska hönnun,
- grunnhugtök og aðferðir sem lúta að myndbyggingu, frásagnartækni í kvikmyndum og grafískri hönnun
- grunnatriði handritsgerðar fyrir kvikmyndir
- ýmsa möguleika til nýmiðlunar á myndefni
- aðferðir og sjónarmið sem lúta að ritun knappa texta til fjölbreyttra nota á prenti eða skjá

Færnimarkmið:

Nemendur geti

- tekið stafrænar ljósmyndir og myndskreið
- lagt rökstutt mat á gæði ljósmynda og myndskreiða í tæknilegu og fagurfræðilegu tilliti
- lagt drög að stuttmyndum og annarri miðlun á myndefni
- klippt og sett saman í stutta mynd kyrrmyndir, myndskreið, hljóð og texta
- beitt hugbúnaði við eftirvinnslu ljósmynda, vigurteikningu og einfalda hönnun prentgagna
- skrifað stutta og hnitmiðaða texta til ýmissa nota
- bent á margbreytilegar leiðir til að tefla fram texta og myndefni á prenti eða skjá og tengt þær hugmyndir möguleikum til skapandi vinnu með börnum og unglingum

Inntak/viðfangsefni

Nemendur fást við myndatökur, eftirvinnslu ljósmynda og stuttmyndagerð. Jafnframt kynna þeir grafískum teikniforritum og spreyta sig á einfaldri uppsetningu prentgagna. Lögð er áhersla á að kynna grunnatriði sem lúta að búnaði, aðferðum, byggingu og frásagnaraðferð. Auk vinnu við myndatökur og myndgerð glíma nemendur við að semja knappa texta í samhengi myndmiðla og nýmiðlunar.

Lesefni: Greinar og vefefni sem lýtur að ljósmyndun, kvikmyndagerð, grafískri hönnun og vinnu um myndgerð eða nýmiðlun í skólustarfi.

Nemendur sjálfir, samnemendur og kennarar fjalla um einstök skilaverkefni og skil í heild eru metin til einkunnar.

GSF515G • Danska í efstu bekkjum grunnskóla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Michael Dal Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar efli þekkingu sína á námsgreininni dönsku í efsta bekk grunnskóla og kennslufræði hennar og geti beitt þekkingu sína í kennslu.

Undirmerkið eru að kennaranemar við námskeiðslok

- séu fær um að skipuleggja dönskukennslu á efri stigum grunnskólans á grundvelli rökstuddra og fræðilegra ákvarðarnir
- geti lagt mat á og vegið námsleiðir og markmið til þess að koma til móts við mismunandi þarfir nemenda
- geti metið kennslugögn sem notuð er í dönskukennslu
- geti lagt mat á námsárangur með því að beita margvíslegum matsaðferðum
- kunni skil á Evrópsku tungumálamöppunni og hugmyndum sem hún byggist á
- hafi mótað með sér vel ígrundaða kenningu um starf dönskukennarans

Inntak / viðfangsefni

Stór hluti þessa námskeiðs fer fram á vettvangi efri bekkja grunnskólans. Námskeiðið byggir á því sem fjallað hefur verið um í fyrri námskeiðum um kenningar og rannsóknir. Lögð verður áhersla á að nemar kynnist hvernig best er að haga kennslu í hlustun, lestri, töluðu máli, ritun, málfræði og orðaforða. Einnig er fjallað um Evrópsku tungumálamöppunni og hugmyndir sem hún byggist á. Fjallað verður um kennslu í blönduðum bekkjum og leiðir til að koma til móts við mismunandi þarfir nemenda. Nemar afla sér þekkingar á námsefni og itarefni og fá hjálfun í gerð verkefna. Fjallað verður um skipulagningu kennslustunda og ýmsa hagnýta þætti sem tengjast vettvangsnámi. Vinnan í fyrri hluta námskeiðsins miðar að því að búa kennaranema sem best undir vettvangsnám. Að loknu vettvangsnámi verður fjallað um prófagerð og samræmd próf.

Vinnulag

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku. Það verða stuttir inngangsfyrirlestrar en að mestu leyti er um að ræða verkefnavinnu, bæði skriflega og munnlega, lestur, upplýsingaleit, miðlun upplýsinga, kynningar og umræður.

Dæmi um lesefni

Thomas Armstrong (2001): Multiple Intelligences: A Theory for Everyone

Tim Caudery (1998): "Portfolio-bedømmelse - en mulighed i Danmark?" Sprogforum, no 11, vol 4, København.

Michael Dal (2000): At tænke over praksis, Kennaraháskóli Íslands

Michael Dal (2005): "H. C. Andersen og de mange intelligenser", Sprogforum, no. 33, København

Guðrún Pétursdóttir (2005): Alhliða námsmát, Dipl. ed. verkefni við KHÍ, Reykjavík.

Æskileg undirstaða: Danska sem erlent mál (GSF210G), Dönsk málnotkun og máltaka nemenda 1 (GSF314G), Danskt mál og menning 1 (GSF013G), Dönsk málnotkun og máltaka nemenda 2 (GSF413G)

Símat þar sem skrifleg og munnleg verkefni verða metin til einkunnar. Sjálfsmat er hluti af því ferli á móti kennaramati. Einnig verður

námsmat byggt á vinnuöppu og lokaskýrslu um vettvangsnámið.

GSF516G • Daglegt mál og tjáning á dönsku • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Michael Dal Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar öðlist þekkingu og skilning á þeim reglum sem lúta að munnlegri tjáningu og færni í að beita töluðu máli rétt og eðlilega við ýmsar aðstæður

Undirmarkmið eru að kennaranemar við námskeiðslok

- geti notað dönsku áreynslulaust í kennslu
- geti sýnt fram á skilning á kenningum og rannsóknum sem liggja til grundvallar munnlegum aðferðum
- kunni skil á nemendamiðaðri tungumálakennslu
- sýni færni í að skipuleggja munnlega þáttinn í dönskukennslu á grundvelli faglega rökstuddra ákvarðana

Inntak / viðfangsefni

Kennaranemar verða þjálfaðir í að beita málinu við ýmsar aðstæður. Áhersla er lögð á að þjálfar þá í að taka þátt í umræðum, lesa upp, segja frá og segja sögur. Fjallað verður um ýmsa þætti í töluðu máli, svo sem framburð einstakra hljóða, áherslur, ítónun og sérstaklega þau atriði sem Íslendingar eiga erfitt með að ná. Fjallað verður um muninn milli ritmáls og talmáls. Sérstaklega verður fjallað um nemendamiðaða kennslu og nemendur verða þjálfaðir í að útbúa munnleg verkefni handa nemendum. Kennaranemar kynna sér námsefni og ítæfni, bæði í rituðu máli og á vef. Ígrundun er snar þáttur í náminu og liður í að prófa starfskenningu þeirra.

Vinnulag

Í kennslunni verður mikið lagt upp úr lestri nemenda og úrvinnslu úr lesefni, umræðum, hópa- og einstaklingsvinnu, kynningum, dæmikennslu og málstofum. Kennaranemar verja hluta námskeiðsins í vettvangsnámi í miðstigs og efstum bekkjum grunnskólans.

Dæmi um lesefni

Frans Gregersen, Tore Kristiansen, Erik Møller og Inge Lise Pedersen (2003): Dansk sproglære, Dansk lærerforeningen

Mads Th. Haugstedt (2002): Mund dog! Uddrag af uv-materiale, Alinea Birgitte Henriksen (1999): "Mundtlighed", Sprogforum, no. 3, København

M. Svendsen-Pedersen (2001): "Task force - et bud på en kommunikativ undervisning", Sprogforum, no. 20, København

Æskileg undirstaða: Danska sem erlent mál (GSF210G), Dönsk málnotkun og máltaka nemenda 1 (GSF314G), Danskt mál og menning 1 (GSF013G)

Verkefni og námsmappa með kennsluáætlunum, verkefnum úr vettvangsnámi og ígrundunum verða metin til einkunnar.

GSF517G • Heilsa og samfélag • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Anna Sigríður Ólafsdóttir Lektor

Markmið að nemendur:

- Dýpki þekkingu á áhrifum lífsstíls og félagslegs umhverfið fyrir heilsuna.
- Kunni skil á tengslum næringar og lífshátta við algenga langvinna sjúkdóma s.s. offitu, sykursýki, háþrýsting, hátt kólesteról og krabbamein.
- Kunni skil á gildi næringar fyrir mismunandi aldurshópa og sérþarfir ólíkra einstaklinga, s.s. íþróttamanna eða sjúklinga og geti sett saman matseðla fyrir einstaklinga og hópa.
- Dýpki þekkingu á þeim aðferðum sem notaðar eru í rannsóknum á heilsufari og lífsháttum.
- Öðlist færni í vísindalegum vinnubrögðum.
- Þjálfist í að miðla heilsutengdu efni í töluðu og rituðu máli.
- Tileinki sér hugtök og aðferðir fræðanna svo þeir geti fylgst með því sem vísindin leggja til að hverjum tíma.

Inntak / viðfangsefni

Hér er áhersla á langvinna/króniska sjúkdóma og gildi næringar, hreyfingar og annarra lífsstílsbreyta (s.s. reykinga, lyfja, vímuefna) fyrir heilsuna, íþróttamanninn, mismunandi aldur, kyn og mismunandi vægi milli þjóðfélags hópa. Búið er að kynna þessa þætti í "næring, heilsa og lífshættir", en nú er farið dýpra. Meira er unnið í kennslumiðuðum verkefnum, hvernig miðla á efni og nemendur fá vettvangstengd verkefni. Jafnframt eru kynntar helstu rannsóknaraðferðir sem notaðar eru í næringarfræði, lært að lesa úr niðurstöðum rannsókna, meta vægi þeirra fyrir hinn almenna neytanda og skrifa vísindalega samantekt.

Vinnulag

Námskeiðið byggir á fyrirlestrum og verklegum æfingum, þar á meðal vettvangstengdu verkefni. Þannig má auka skilning á viðfangsefninu og tengja það daglegu lífi og neysluháttum. Ætlast er til virkar þátttöku nemenda í umræðum og verkefnavinnu.

Nauðsynleg undirstaða: Næring, heilsa og lífshættir (ÍPH503G) eða Næring, heilsa og lífshættir (GLF056G)

Próf 50% Verklegrar æfingar 50% Mætingarskylda í verklegan hluta tengdum staðlotum.

GSF518G • Hátíðamatreiðsla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Stefánía Stefánsdóttir Lektor

Markmið og viðfangsefni:

Stefnt að því að nemendur

- læri flóknari og finni matreiðslu en áður. Kennt verður að útbúa hátíða- og veisluborð fyrir ýmisskonar tækifæri. Lögð verður áhersla á að kenna nemendum að hugsa samt um hollustu, búa grænmetið í veislubúning og draga úr fitu þar sem það er mögulegt án þess að skerða bragðgæði.
- læri borðmenningu, skipulag og undirbúning veislu, gerð matseðla, fagurfræðilega framsetningu rétta, hátíða- borðdekkningar og fyrirlestrar tengdir því.
- læri alþjóða hefðir í borðsiðum, borðdekkningum og því að sinna gestum.
- læri samþættingu við aðrar greinar.
- læri um hátíðahald Íslendinga fyrr og nú og matreiðslu rétta sem tengjast því.
- læri þætti sem tengjast gestamóttöku.

Þetta námskeið miðar að því að nemandinn verði fær um að útbúa veisluborð við ýmis hátíðleg tækifæri sem koma upp í lífi hvers manns s.s. jól/ páskar, afmæli, útskriftir, skírnir, fermingar o.s.frv. Ennfremur að nemandinn geti tekið þátt í samþættingaverkefnum og geti skipulagt og veitt ráðleggingar varðandi hátíðahald innan grunnskólans.

Vinnulag: Verklegar æfingar, sýnikennsla, fyrirlestrar, hópverkefni, vettvangsferðir og skólaheimsóknir.

Þáttaka, virkni og frumkvæði nemenda á námskeiðinu metin til einkunnar ásamt verklegu prófi í lokin. Fjarðemar matreiða heima, skrifa skýrslur og senda myndir. Fyrirlestrar og verklegar æfingar í innlotu.

GSF519G • Formsköpun textíla II • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Friður Ólafsdóttir Dósent

Markmið: að nemandi

- hafi öðlast skilning á textílmíðaðri formköpun með því að öðlast innsýn í form mannlikama og unnið með formgerð fatnaðar frá mismunandi sjónarhornum
- hafi tileinkað sér viðtæka þekkingu á sérhæfðu sviði textíla með því að túlka, formköpun, faglegt og listrænt handverk að leiðarljósi
- hafi dýpkað eigin þekkingu og reynslu í textílmennit og leyst flókin viðfangsefni í formköpun með því að beita faglegum, listrænum og fræðilegum vinnubrögðum textíla í nálgun sinni að lausnum
- hafi öðlast skilning og innsýn í helstu kenningar og hugtök í formköpun textíla og beiti þeim sjálfstætt og skipulega í rannsókn- og tilraunavinnu
- geti tekið virkan þátt í faglegu samstarfi á starfsvettvangi grunnskóla og beitt markvisst áhrifum sjón- og hljóðrænnar túlkunar og miðunar með nýjustu upplýsingatækni
- hafi tileinkað sér sjálfstæði, viðsýni og frumleika í vinnubrögðum og þróað námshæfni til að geta tekist á hendur frekara nám í textílum.

Viðfangsefni

- skoðuð þróun í formgerð fatnaðar og sjónum beint að félagslegum, menningarlegum og efnahagslegum áhrifum í þeirri þróun
- kynntar og hjálfaðar einfaldar vinnuaðferðir við formköpun nútíma fatnaðar og fylgihluta fatnaðar og tísku
- í rannsóknar- og verkefnavinnu er lögð áhersla á ferilvinnu þannig að nemendur skipuleggi eigin vinnuferil og sýni faglega færni í samspieli efna, þræða, forma, lita og vinnuaðferða
- unnin þrívíð textílverkefni sem gefa tækifæri til sjálfstæðrar útfærslu, einstaklingsmiðaðrar dýpkunar á faglegri þekkingu, rökstuðningi og túlkun á ferli verkefnavinnu og helstu niðurstöðum.

Vinnulag

Fyrirlestrar, vettvangsferðir, einstaklingsmiðuð rannsókn- og tilraunaverkefni. Áhersla á vandað, faglegt vinnulag með skirskotun í tíðaranda og heim grunnskólanemenda

Verkefni metin til einkunnar með hliðsjón af markmiðum námskeiðs, túlkun á eigin verkum/vinnuferli. Einkunnagjöf er samkvæmt námsmatsreglum HÍ.

GSF522G • Málun og listasaga • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jón Reykdal Lektor

Kennari: Ólafur Kvaran Prófessor

Að loknu námskeiði skal nemandinn

- hafa kynnst hugmyndavinnu og hjálfaðast í að leita myndefnis í menningarlegu samhengi
- geta notað skissugerð og ljósmyndir sem hjálpartæki í myndlist
- hafa innsýn í mismunandi möguleika til myndbyggingar
- hafa fengið tæknilega og faglega reynslu í meðferð vatnslita og olíulita
- hafa hæfni til að greina höfundareinkenni þeirra listamanna sem sett hafa meginsvip á íslenska listasögu þessa tímabils og tengt listasöguna myndmenntakennslu
- geta tengt saman listaverk og þá menningarstöðu, listhefð og hugmyndakerfi sem þau eru sprottin úr
- þekkja til listasafna og hafa hæfni til að nýta sér þau sem fræðslu- og upplýsingastofnanir.

Inntak/viðfangsefni

Í málun eiga nemendur að leita að myndefni þar sem inntak námskeiðsins er að hluta til maðurinn í rými. Hugmyndavinna, skissugerð og ljósmyndun og eru mikilvægir þættir. Efnir er sótt í íslenskt umhverfi og náttúru. Nánasta umhverfi er líka efnivíður, innanhúss og utan, hið smáa sem hið stóra.

Vettvangsferðir á sýningar og söfn er hluti af námskeiðinu sem lýkur með sýningu.

Nemendur skila ferilmöppu með skissum, vatnslitamyndum og ljósmyndum, þar á meðal myndum af málverkum.

Listasaga er fimmtungur námskeiðsins og er grunnnámskeið um íslenska listasögu frá lokum 19. aldar fram til ca. ársins 2000. Fjallað verður um upphaf íslenskrar landslagslistar um aldamótin 1900 og um expressjónisma fjórða áratugarins. Þá verður fjallað um íslenska abstraktlist á fimmta og sjötta áratugnum og hinar ólíku greinar abstraktlistarinnar. Raunsæi og veruleiki vísa til þeirra breytinga sem hófust um 1960 með tilvísun í veruleikann og náttúruna. Í lok 20. aldar verður fjallað um nýja málverkið, gjörninga, ljósmyndina og vídeó-listina. Þá verður fjallað um tengslin við alþjóðlega myndlist og hvað einkennir yfirtöku/túlkun íslenskrar myndlistar á erlendri myndlist.

Vinnulag

Verklegr vinna, fyrirlestrar, vettvangsferðir, heimsóknir á sýningar og söfn, verkefni í listasögu.

Metin eru myndverk nemenda, hugmyndir og úrvinnsla þeirra, verkefni í listasögu á námstímanum og skrifleg próf í lok námskeiðsins.

GSF523G • Náttúrufræðikennsla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hafþór Guðjónsson Dósent

Inntak / viðfangsefni

Meginviðfangsefnið er náttúrufræðikennsla á vettvangi. Námskeiðið skiptist í þrjú hluta: 1) undirbúningur vettvangsnáms, 2) vettvangsnám og 3) úrvinnsla og mat. Í undirbúningsvinnunni verður lögð áhersla á að kenna þátttakendum markviss vinnubrögð við undirbúning kennslu og gerð kennsluáætlana auk þess sem þeir fá tækifæri til að kenna samnemendum sínum (dæmikennsla). Þátttakendur skoða og greina námsefni sem þeir kenna í vettvangsnáminu og lesa texta kennslufræðilegs eðlis jafnframt því sem þeir heimsækja tilvónandi viðtökukennara og kynnast aðstæðum í skólanum þar sem vettvangsnámið fer fram. Meðan á vettvangsnáminu stendur koma þátttakendur í umræðutíma í KHÍ þar sem þeim gefst kostur á að ræða reynslu sína af vettvangi. Jafnframt halda þeir dagbók og skila vikulegum hugleiðingum á WebCT. Í lokin skrifa þátttakendur ritgerð þar sem þeir draga upp mynd af stöðu sinni sem verðandi náttúrufræðikennarar og leggja lokahönd á

kennslumöppu sem þeir eru að vinna að allan tímann meðan á námskeiðinu stendur.

Vinnulag

Þátttakendur halda dagbók sem hugsuð er sem vettvangur ígründunar, tæki þátttakandans til að vinna úr reynslu sinni og þróa kennsluhugmyndir sínar og starfskenningu. Þátttakendur lesa ákveðnar greinar og bregðast við þeim með pistlum sem þeir skila á WebCT. Þeir vinna 3 verkefni. Þessi verkefni og hugleiðingar setja þátttakendur í kennslumöppu sem er um leið mappa fyrir kennsluáætlanir og hugleiðingar tengdar vettvangsnáminu.

Mat á kennslumöppu.

GSF524G • Að kenna nútíma eðlis- og efnafræði • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Haukur Arason Lektor

Kennari: Hafþór Guðjónsson Dósent

Markmið að þátttakendur:

- Öðlist þann skilning á ákveðnum viðfangsefnum úr nútíma eðlis- og efnafræði sem þarf til þess að geta kennt um þau í grunnskóla.
- Þekki uppruna og þróun lykilhugmynda í nútíma eðlis- og efnafræði.
- Þekki nokkur helstu álitamál og viðfangsefni eðlis- og efnafræði í byrjun 21. aldar
- Skilji stöðu og mikilvægi eðlis- og efnafræði í nútímasamfélagi.
- Þekki kennslubækur, verklegar æfingar og kennsluhugmyndir sem geta nýst í grunnskólakennslu um eðlis- og efnafræðileg viðfangsefni námskeiðsins.
- Öðlist færni í að ræða um viðfangsefnið við börn og unglinga.
- Þekki samfélagslegt gildi þekkingar á viðfangsefnum og átti sig á því hvernig þessi viðfangsefni koma inn í samfélagslega umræðu.
- Þekki mögulegar leiðir til að vekja áhuga barna og unglinga á viðfangsefnum og tengslum þeirra við nútíma tækni, samfélag og heimsmynd.
- Þekki markmið Aðalnámskrár í náttúrufræðum fyrir grunnskóla sem snerta viðfangsefni námskeiðsins og öðlist innsýn í vinnubrögð og aðferðir grunnskólakennslu um þessi viðfangsefni.

Inntak / viðfangsefni:

Náttúrufræðileg viðfangsefni námskeiðsins eru: Takmarkaða og almenna afstæðiskenningin, skammtafræði, innri gerð frumeinda og kjarna þeirra, kjarnahvörf, geislavirkni og öreindir. Sérstök áhersla verður lögð á tengingar við eiginleika efna eins og til dæmis koma fram í lotukerfinu. Í námskeiðinu verður einnig fjallað stuttlega um sögu eðlis- og efnafræði til okkar daga og fjallað um nokkur viðfangsefni sem blasa við á 21. öldinni. Jafnframt verður fjallað um stöðu og mikilvægi eðlis- og efnafræði í nútímasamfélagi. Þátttakendur búnir undir að kenna í grunnskóla um náttúrufræðileg viðfangsefni námskeiðsins og tengja þau við samfélagslega umræðu. Fjallað verður um kennslu náttúrufræðilegra viðfangsefna námskeiðsins, skoðaðar kennslubækur og verklegar athuganir.

Vinnulag

Þátttakendur taka þátt í umræðum þar sem þeir kanna hugmyndir sínar um viðfangsefnið. Ígrundaðir verða textar um viðfangsefnið og kennslu þeirra. Meginviðfangsefni verða kynnt í umræðum en nemendum síðan gefið rými til að afla frekari upplýsinga og þróa hugsun sína í gegnum frekari umræður, verkefni og kynningar.

Virgni nema í námskeiðinu verður metin. Jafnframt vinna nemendur ýmis verkefni og taka próf.

GSF525G • Vistfræði og lífverur • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hrefna Sigurjónsdóttir Prófessor

Markmið:

- að nemendur nái góðum skilningi á grundvallarhugtökum vistfræðinnar,
- að nemendur átti sig á mikilvægi mismunandi lífvera í vistkerfum og læri um helstu eiginleika þeirra og aðlaganir,
- að nemendur kynnist vel þeim lífverum sem setja mikinn svip á íslensk vistkerfi (fuglar, fiskar, spendýr, skordýr, krabbadýr, lindýr, plöntur, þörungar, sveppir),
- að nemendur þekki í stórum dráttum flokkunarkerfi lífvera og kannist við fulltrúa mikilvægustu hópa
- að nemendur læri um íslensk vistkerfi og átti sig á helstu einkennum þeirra,
- að nemendur átti sig á mikilvægi vistfræðinnar sem undirstöðu faglegar umhverfismenntunar,
- að nemendur verði færir að skipuleggja kennslu á þessu sviði í grunnskóla.

Inntak / viðfangsefni:

- Gerð vistkerfa (yfirlit), flæði orku, hringrás efna, ljóstillifun, fæðukeðjur og fæðuvefir, rotnun.
- Plöntur og eiginleikar þeirra.
- Dýr og eiginleikar þeirra, þ.m.t. fæðunám.
- Sveppir og örverur sem rotverur.
- Stofnsveiflur, samkeppni, afrán, langtímaáhrif samskipta á framleiðendur og neytendur (samþróun), framvinda samfélaga.
- Íslensk vistkerfi (vistkerfi sjávar og fjörunnar, vistkerfi ferskvatns, vistkerfi þurrlandis, m.a. skóga) - einkenni, sérstaða, staða og virði.
- Umhverfismennt og vistfræði, umhverfismál og sjálfbær þróun,
- Námsefni grunnskólans, aðalnámskrá grunnskóla.

Vinnulag :

- Umræðutímar : nemendur og kennarar fara saman í helstu hugtök og nemendur kanna skilning sinn á þeim,
- Fyrirlestrar kennara
- Útikennsla, vettvangsferðir og úrvinnsla þeirra- lífverur í mismunandi vistkerfum skoðaðar, bæði úti og í vinnustofu.
- Ákveðið vistkerfi greint og skoðað með "project" vinnu. Nemendur vinna og kynna niðurstöður á fjölbreytilegu formi.

- Nemendur fara með grunnskólanemendur í vettvangsferðir.
- (1)Próf byggt á efni kennslubókar og glósum, (2)nemendur útbúa kennsluverkefni þar sem vistfræði Íslands er í brennidepli og áhersla er á útikennslu og tengsl við umhverfismennt (25%),(3) nemendur velja sér hóp lífvera og kynna fyrir samnemendum (15%), (4) þátttaka og fagleg umræða um ákveðin viðfangsefni metin.

GSF526G • Enskukennsla í efri bekkjum grunnskóla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Róbert Berman Dósent

Markmið

Stefnt er að því að kennaranemar

- hafi þekkingu og skilning á aðferðum sem eru líklegar til árangurs á efri stigum grunnskólans
- hafi skilning á kenningum sem liggja til grundvallar þeim aðferðum
- séu færir um að skipuleggja enskukennslu á grundvelli faglega rökstuddra ákvarðana
- geti lagt mat á námsárangur með því að beita margvíslegum matsaðferðum
- geti vegið og metið markmið og leiðir til að koma til móts við mismunandi þarfir nemenda
- hafi mótað með sér vel ígrundaða kenningu um starf enskukennarans

Viðfangsefni

Stór hluti þessa námskeiðs fer fram á vettvangi efri bekkja grunnskólans. Kennaranemar lesa sér til í kennslufræðum og velta fyrir sér hvernig best sé að koma til móts við markmið námskrár, hvernig matsaðferðir eiga best við og hvernig eigi að veita munnlega og skriflega endurgjöf. Í vettvangsnáminu fá þeir hjálfun í gerð kennsluáætlana. Þeir fá einnig hjálfun í að leggja fyrir verkefni af ýmsum toga, tengd hlustun, lestri, töluðu máli, samskiptum og ritun. Einnig kynna þeir sér aðferðir til að efla orðaforða og mismunandi aðferðir við að hjálfa rétta og viðeigandi málnotkun. Menningarmiðlun er einnig hluti af viðfangsefni námskeiðsins. Kennaranemar kynna sér námsefni og itarefni, bæði í rituðu máli og á vef. Ígrundun er snar þáttur í náminu og liður í að þróa starfskenningu þeirra.

Vinnulag

Kennaranemar verja stórum hluta námskeiðsins í vettvangsnámi í efri bekkjum grunnskólans. Þar starfa þeir undir leiðsögn viðtökukennara. Þeir verða einnig í beinum tengslum við kennara sína í KHÍ og vinna að hluta undir þeirra leiðsögn, m.a. að undirbúningi og úrvinnslu vettvangsnámsins, bæði meðan á vettvangsnámi stendur og að því loknu. Gert er ráð fyrir að kennaranemar verji 6 einingum á vettvangi. Nauðsynleg undirstaða: Enskt mál og málnotkun (GSF329G), Inngangur að enskukennslu (GSF215G)

Námsmat byggist á námsmöppu með kennsluáætlunum, verkefnum úr vettvangsnámi, ígrundunum og lokaverkefni þar sem vettvangsnámið er gert upp.

GSF527G • Straumar og stefnur í enskukennslu • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Róbert Berman Dósent

Kennari: Samúel Curry Lefever Lektor

Markmið

Að kennaranemar

- styrkist í fagmennsku sinni sem enskukennarar
- öðlist skilning á máltöku og erfiðleikum í sambandi við tungumálanám
- hafi þekkingu og skilning á þeim þáttum sem tengjast sjálfstæði, sjálfsmati og ígrundun í námi
- geti lesið sér til í rannsóknnum á sviði tungumála, lagt mat á þær og tengt viðfangsefnum í vettvangsnámi
- sé færir um að vinna einföld rannsóknarverkefni á vettvangi enskukennslu
- kunnir skil á margvíslegum leiðum til að meta kunnáttu og leikni í ensku

Viðfangsefni

Námskeiðið tengist beint námskeiðinu Enskukennsla í efri bekkjum grunnskóla og er hinn fræðilegi bakhjarl þess. Farið verður dýpra í ýmsa þætti sem áður hefur verið fjallað um og má þar sérstaklega nefna námsmat, námsaðferðir og sjálfstæði í námi. Fjallað verður um máltöku og erfiðleika nemenda við að tileinka sé erlend tungumál. Kennaranemar lesa sér til í rannsóknnum og kynna starfendarrannsóknnum með það fyrir augum að geta gert stutt rannsóknarverkefni.

Nauðsynleg undirstaða: Enskt mál og málnotkun (GSF329G), Inngangur að enskukennslu (GSF215G)

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku og mikið verður lagt upp úr lestri nemenda og úrvinnslu úr lefni, umræðum, hópa- og einstaklingsvinnu, verkefnum sem lýkur með kynningu og málstofum. Unnið verður eitt rannsóknarverkefni sem tengist vettvangsnámi. Þá verða fluttir inngangsfyrirlestrar um afmörkuð efni.

GSF533G • Lestur og ritun á mið- og unglíngastigi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Baldur Sigurðsson Dósent

Kennari: Guðmundur Björn Kristmundsson Dósent

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að stúdent öðlist hæfni til þess að kenna grunnskólanemendum og hjálfa þá í lestri og ritun á miðstigi og unglíngastigi. Meginmarkmið þessa námskeiðs er að stúdent öðlist hæfni til þess að kenna grunnskólanemendum og hjálfa þá í lestri og ritun á miðstigi og unglíngastigi.

Undirmarkmið eru að stúdent:

- kynnist rannsóknnum og kenningum um lestur og ritun,
- þekki helstu stefnur og leiðir í kennslu lestrar og ritunar,
- verði fær um að meta árangur nemenda og nýta hann til frekari þróunar í námi og starfi,
- geti komið til móts við mismunandi þarfir og getu nemenda í lestri og ritun,
- þekki og geti greint helstu vandamál sem nemendur eiga við að stríða og beitt algengustu úrræðum.

Inntak / viðfangsefni

Fjallað verður um helstu rannsóknir og kenningar um þróun lestrar- og ritunar eftir að byrjendanámi lýkur. Fengist verður við lestur og ritun margvíslegra texta, jafnt á prenti og rafrænu formi s.s. bókmenntatexta, nytjatexta af öllu tagi og persónulegra texta. Farið verður í helstu kenningar um nám og kennslu lestrar og ritunar á miðstigi og unglíngastigi og stúdentar hjálfaðir í beitingu mismunandi aðferða. Sérkennum ritmálsins verður gefinn sérstakur gaumur, og sjónum beint að lestrar- og stafsetningaröröðugleikum og úrræðum á því sviði.

Vinnulag

Mikið verður lesið og skrifað í námskeiðinu af fjölbreyttum textum og færi gefst til rannsókna á vettvangi. Hópurinn myndar þekkingarsamfélag sem vinnur saman að öflun og miðlun þekkingar. Vinnuframlag hvers og eins skiptir því máli, bæði fyrir einstaklinginn og hópinn.

Nauðsynleg undirstaða: Íslenska I: Mál og bókmenntir (GSS201G) eða Íslenska I: Mál og bókmenntir (GSF201G)

Æskileg undirstaða: Íslenska II: Íslenskukennsla (GSS301G) eða Íslenska II: Íslenskukennsla (GSF302G)

Stúdentar skila reglulega verkefnum og námskeiðinu lýkur með heimaprófi eða ráðstefnu á auglýstum prófdegi.

GSF534G • Nútíminn • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ólöf Garðarsdóttir Dósent

Kennari: Helgi Skúli Kjartansson Prófessor

Viðfangsefni

Í námskeiðinu Nútíminn verður fjallað um aðdraganda nútímasamfélags, gerð þess og breytingar út frá ólíkum sjónarhornum og mismunandi aðferðum. Megináhersla verður lögð á íslenskt samfélag frá síðari hluta 19. aldar til samtímans. Annars vegar verður fjallað um hið stærra samhengi, fólksfjöldaþróun, hagþróun, félagskerfið og helstu hugmyndastefnur. Hins vegar verður lögð áhersla á líf og aðstæður einstaklinga, menningarlegan margbreytileika og afþreyingu. Rík áhersla verður lögð á lífi og aðstæðum barna og ungmenna í nútímasamfélagi. Þar verður þróun skólalífs, vinna barna- og ungmenna sem og unglíngamenning í fyrirrúmi.

Nemendur velja sér viðfangsefni í nærtæku umhverfi og skrifa ritgerð þar sem ólík sjónarhorn námskeiðisins eru tengd saman. Þá gefst nemendum færi á að dýpka þekkingu sína á nokkrum af þeim viðfangsefnum sem áhersla er lögð á í sögu og þjóðfélagsfræði á unglíngastigi, og kynnast kennslubókum og ýmsum hjálpargögnum.

Vinnulag

Kennsla verður í málstofuformi. Áhersla er lögð á sjálfstæðan lestur, heimilda- og upplýsingaöflun í ritum, á netinu, með viðtölum og safnaheimsóknum.

Þetta námskeið er að öllu jöfnu kennt annað hvert ár.

Smáverkefni og leiðarbók mynda ferilmöppu en þýngst vega drög að námsefni fyrir grunnskóla sem unnið er í námskeiðinu.

GSF535G • Leiklist, sögur og frásagnir • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ása Helga Ragnarsdóttir Aðjunkt

Markmið:

Að nemendur

- þekki til fræðilegra kenninga um uppeldislegt gildi frásagna og ævintýra fyrir börn
- geti tengt aðferðir leiklistar við sögur og frásagnir og þannig gert hlustendur að virkum þátttakendum í frásögn
- hafi innsýn í sérstöðu leiklistar sem virkrar reynslu
- hafi sjálfstæði og nokkra færni til að segja börnum sögur og ævintýri ásamt því að hjálfa börnin í að segja frá eigin upplifunum
- hafi kynnt á vettvangi skóla hvernig frásagnir eru tengdar námsgreinum, til dæmis lífsleikni og trúarbragðafræðslu

Viðfangsefni: Fræði um uppeldislegt gildi frásagna og ævintýra fyrir börn og mikilvægi leiklistar í tengslum við virka upplifun þátttakenda.

Þjálfun í að segja áheyrliga frá og tvinna leiklist inn í frásögn til þess að dýpka skilning á efni. Mótun leiklistarferlis í tengslum við frásagnir og ævintýri. Athugun á því hvernig kennarar á vettvangi nýta sögur og ævintýri með ungum nemendum.

Vinnulag: Fyrirlestrar, lestur og umræður/málstofur. Vettvangsathuganir og kynningar. Leiklistar- og frásagnarmiðjur. Nemendur vinna sjálfstætt að því að skapa og móta leiklistarferli í tengslum við frásagnir og ævintýri. Þjálfun í frásagnarlistinni.

Einstaklingsverkefni: Ritgerð um uppeldislegt gildi frásagna og ævintýra fyrir börn og mikilvægi leiklistar í tengslum við virka upplifun þátttakenda. 20%. Teymisverkefni: Urvinnsla og miðlun á niðurstöðum úr vettvangsathugun 10%. Einstaklingsverkefni: Urvinnsla úr sýnikennslu 10%. Teymisverkefni: Innlegg í hugmyndabanka 20% Hópverkefni: Að segja frá: Upptaka og mat 10%. Heimapróf 20%. Þátttaka í málstofu og almenn virkni í tímum 10%. Mætingarskylda.

GSF536G • Kennslufræði og vettvangsnám list- og verkgreina II • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigrún Guðmundsdóttir Lektor

Kennari: Kristín Ísleifsdóttir Aðjunkt

Kennari: Gísli Þorsteinsson Lektor

Markmið:

Að loknu námskeiðinu skal nemandinn

- hafa öðlast færni í að kenna kjörsviðsgrein sína
- geti beitt ólíkum kennsluáðferðum sem byggja á skapandi og verklegri vinnu með börnum og unglíngum
- vera fær um að skipuleggja og framkvæma kennslu í list- og verkgreinum á mið- og unglíngastigi grunnskólans
- hafa þekkingu á sínu sérsviði og geti tekið þátt í þróunarstarfi í grunnskólum á því sviði
- hafa kynnt sér fjölbreyttar námsmatsaðferðir innan list- og verkgreina

Viðfangsefni:

Lögð er áhersla á faglegan skilning og færni í kennslu. Hlutverk list- og verkgreinakennarans skoðað, þáttur kennsluumhverfis og áhrifaþættir út frá menningu og samfélagi. Mikilvægi ferilsins frá hugmynd til fullunnins hlutar tekin fyrir ásamt vinnulagi í verklegum þáttum. Nemendur prófa verkefni sín á vettvangi grunnskólans undir handleiðslu kjörsviðs- og viðtökukennara. Námskeiðið er skyldunámskeið í list- og verkgreinum. Í námskeiðinu er sameiginlegur kjarni og síðan er nemendum skipt í hópa eftir kjörsviðum.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, kynningar, umræður, verkefnavinna, kennsluverkefni, skólaheimsóknir og vettvangsnám. Hugleiðingar og ígrundun nemenda um lesefni, fyrirlestra, umræður og reynslu í vettvangsnámi er haldið saman í leiðarbók. Í lok námskeiðs skila nemendur ferilmöppu með kennsluverkefnum og útdrátti úr leiðarbók um námskeiðið og vettvangsnámið.

Umsögn viðtökukennara um starf kennaranema, lokið/ólókið og einkunn fyrir verkefni og ferilmöppu.

GSF537G • Lokaverkefni til B.Ed. prófs • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Baldur Hafstað Prófessor

Kennari: Jón Jónsson Lektor

-

GSF601G • Lokaverkefni til B.Ed. prófs • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Baldur Hafstað Prófessor

Kennari: Jón Jónasson Lektor

-

GSF603G • Félagsfræði fjölskyldna og fjölskyldusaga • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Dóra S Bjarnason Prófessor

Markmið

Að loknu námskeiði skal nemandinn

- hafa kynnist viðfangsefnum, kenningum og aðferðum félagssagnfræði og félagsfræði við rannsóknir og túlkun á vestrænum og þó einkum íslenskum fjölskyldum og breytingum á þeim á 19. og 20 öld.
- hafa skilning á nokkrum helstu sjónarhornum greinanna og hvernig má beita þeim við rannsóknir og túlkun.
- hafa færni í að beita þeim á álitamál sem varða fjölskyldur og opinbera fjölskyldustefnu.
- geta greint málefni og breytingar á íslenskum fjölskyldum í samhengi við samfélagsþróun
- hafa innsýn í félagslegar aðstæður og mismunun sem setja mark sitt íslenskar fjölskyldur, sem og í breytingar á hlutverkum, stöðu og aðstæðum barna og fullorðinna í fjölskyldum á tímabilinu.
- kunna skil á fjölbreytileika fjölskyldna barna og ungmenna hér á landi, og því á mismunandi uppeldis og uppvaxtar skilyrðum þeirra
- hafa öðlast þjálfun í notkun fræðilegra texta og rannsókna við athugun á málefnum fjölskyldna.

Viðfangsefni

1. Fjölskyldusaga

Í þessum námskeiðshluta verða kynntar helstu rannsóknaráherslur í fjölskyldusögu og í sögulegri lýðfræði í Evrópu og Bandaríkjunum.

Lögð verður áhersla á að nemendur kynnist því helsta sem ritað hefur á sviðinu hér á landi og greini tengsl við alþjóðlegar stefnur og strauma. Rætt verður um það hvernig íslenska fjölskyldan fellur að hugmyndum um hið vesturevrópska fjölskyldumynstur. Þá verður fjallað um félags- og ættartengsl og mikilvægi þeirra í bændasamfélaginu íslenska.

2. Félagsfræði fjölskyldna

Fjallað verður um hugtök og kenningar sem nýta má við að greina og túlka breytingar á íslenskum fjölskyldum á 20.öld í samhengi við helstu breytingar á samfélagsgerð og menningu fram til dagsins í dag. Í þessu sambandi verður rætt um vinnu, verkaskiptingu og heimilisrekstur, verkaskiptingu á milli heimila og formlegra stofnanna, og um breytt hlutverk foreldra og barna, félagslegan og menningarlegan margbreytileika og breytt samspil heimilis, skóla og annarra samfélagsþátta.

Loks verður fjallað um frávik og óvenjulegar fjölskyldur, um fjölskyldustefnu og stuðning hins opinbera við fjölskyldur, og um nýja tækni við æxlun, meðgöngu og fæðingu.

Vinnulag

Kennslan fer fram í fyrirlestrum og á web-ct.

Þetta námskeið er að öllu jöfnu kennt annað hvert ár.

Fimm verkefni verða unnin, eitt í upphafi námskeiðsins, tvö í fjölskyldusöguþætti og tvö í félagsfræðiþættinum. Hvert verkefni gildir 15%.

Ferlimappa þar sem fyrrgreind verkefni verða tengd saman með milliköflum, inngangi og lokaorðum gildir 25% og er ætlast til að nemendur skili henni inn í lok námskeiðsins. Nemendum er ráðlagt að halda dagbók yfir nám sitt og framvindu allt námskeiðið.

GSF604G • Trúarbrögð og menning • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Gunnar J Gunnarsson Lektor

Markmið

Að nemandinn:

- hafi dýpkað þekkingu sína á rannsóknum og helstu aðferðum, kenningum og hugtökum trúarbragðfræða og geti beitt þeim við úrlausn fræðilegra og hagnýtra viðfangsefna
- hafi þekkingu á völdum þáttum í áhrifasögu trúarbragða, einkum hér á landi
- hafi aukið skilning sinn á samspili trúarbragða og menningar í sögu og samtíð
- geti greint og rökrætt mikilvægar spurningar sem tengjast trúarbrögðum, samfélagi og menningu í nútímanum
- geti lagt mat á og nýtt sér ólíkar heimildir og rannsóknir um tengsl trúarbragða og menningar
- geti greint og unnið með trúarstef í menningu fortíðar og nútíðar á fræðilegan hátt og nýtt sér þau í kennslu
- sé fær um að túlka og kynna niðurstöður athugana sinna á þætti trúarbragða í menningunni og tengja þær við nám og kennslu.

Viðfangsefni

Fjallað verður um samspil trúarbragða, menningar og þjóðlífs og skoðuð dæmi úr sögu og samtíð. Sérstakri athygli verður beint að völdum þáttum í áhrifasögu trúarbragða á Íslandi og unnið með þá, en einnig vikið að stöðu og áhrifum trúarbragða á tímum hnattvæðingar og fjölmenningar. Athyglinni verður jafnframt beint að trúarstefjum í bókmenntum, listum og kvikmyndum og unnið með dæmi og hugað að því hvernig nýta má þau í kennslu.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, upplýsingaöflun, vettvangsferðir og verkefnavinna.

Nauðsynleg undirstaða: Trúarbragðafræði og trúarbragðakennsla (GSS324G) eða Biblíufræði og biblíusögur (GSS422G), Trúarbragðafræði og trúarbragðakennsla (GSF307G) eða Biblíufræði og biblíusögur (GSF405G)

Nemendur vinna verkefni þar sem þeir fást við samspil trúarbragða, menningar og þjóðlífs í sögu og samtíð og fást jafnframt við að greina trúarstef í bókmenntaverkum, listaverkum eða kvikmyndum. Þeir kynna niðurstöður sínar fyrir öðrum nemendum í málstofum og ræða jafnframt og gagnrýna verkefni hver annars og skila um það greinargerð.

GSF605G • Svæðalandafræði og valin verkefni • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Eggert Lárusson Lektor

Markmið

Að nemendur:

- þekki ólíkar hugmyndir um skiptingu jarðar í svæði
- þekki landfræðileg hugtök, kenningar og líkön sem notuð hafa verið til að greina og lýsa mannlegu samfélagi á jörðinni
- þekki meginatriði landfræði Evrópu, þ.e. náttúrufar, íbúa, efnahags- og atvinnulíf
- þekki helstu samtök ríkja heims og stöðu Íslands í samskiptum þjóða
- skilji ólíkar hugmyndir um skiptingu jarðarinnar í svæði
- verði fær um að undirbúa kennslu í landfræði og meta á framlagi sínu
- hafi unnið að völdum landfræðilegum verkefnum að eigin vali
- þekki rannsóknir á sviði landfræði og landfræðikennslu
- þekki námsgögn og aðrar heimildir sem nýst geta við undirbúning kennslu í landfræði.

Viðfangsefni

Landfræði Íslands; yfirlit yfir náttúrufar, atvinnulíf, samgöngur og landnýtingu á Íslandi.

Norðurlönd; yfirlit yfir náttúrufar, atvinnulíf, samgöngur og landnýtingu, auk sérstöðu samskipta á Norðurlöndum.

Landfræði Evrópu; yfirlit yfir náttúrufar Evrópu, íbúa, þróun efnahags- og atvinnulífs.

Samskipti þjóða heims; helstu samtök ríkja í Evrópu og svo alþjóðasamtök.

Svæði heims: afmörkun svæða út frá ólíkum þáttum eins og landamærum, tungumálum, trúarbrögðum, efnahagsþáttum og sögu.

Kennsla; Kynntar verða hugmyndir að kennslu ofantaldra viðfangsefna sem og rannsóknir á sviði landfræðikennslu og námi í landfræði.

Vinnulag

Áhersla verður á hagnýt verkefni sem nýtast vel til undirbúnings kennslu í grunnskóla. Kennt verður með fyrirlestrum, umræðum, verkefnavinnu bæði heima og í tímum og rík áhersla verður á notkun upplýsingatækni.

Hjá staðnæmum er skyldumæting í þær kennslustundir sem þannig eru kynntar á kennsluáætlun í upphafi annar. Þá fer fram námsmat, þjálfun, vettvangsvinna eða nám sem ekki er hægt að koma fyrir með öðrum hætti en í staðbundinni kennslu að mati umsjónarmanns námskeiðs.

Um fjarnema gildir að þeim er skylt að mæta í staðlotur eins og kynnt er á kennsluáætlun í upphafi annar.

Verkefni

**GSF610G • Neytenda- og heilsuuppeldi, umhverfisvernd og hífylafraði • (10e) • Vor **

Umsjónarkennari: Stefania Stefánsdóttir Lektor

Markmið:

Að kynna nemendum neytendafræðin og umhverfisvernd og þeim vinnubrögðum lífsleikinnar sem stuðla mega að sjálfstæði og ábyrgð í neyklusamfélagi nútímans. Einnig takast nemendur á við að skoða og endurskoða venjur sínar og viðhorf á sviði neytendamála og umhverfisverndar. Í hífylafraði er lögð áhersla á að nemendur geri sér grein fyrir því jafnvægi sem þarf að ríkja á milli praktískra (hlutlægra) þátta og fagurfræðilegra (huglægra) þátta heimilisins og öðlist skilning og færni til að greina þar á milli.

Í lok námskeiðs er stefnt að því

- að nemandinn skilji og þekki hlutverk og ábyrgð neytandans í flóknu og margbreytilegu samfélagi
- að nemendur kynnist helstu hugmyndum á sviði neytenda- og umhverfisfræða
- að nemendur verði sér meðvitaður um þau öfl sem eru að verki í neyklusamfélaginu og átti sig á vinnubrögðum markaðsfræða, fjölmiðla, auglýsinga- og áróðursfræða
- að nemendur geri sér grein fyrir venjum sínum og viðhorfum varðandi innkaup, neyslu og umhverfisvernd
- að nemendur þjálfist í vinnubrögðum lífsleikinnar og læri að stýra kennslu sem miðar að því að auka meðvitund og sjálfsábyrgð

Í hífylafraðinni er stefnt að því að nemendur öðlist skilning á:

- skipulagningu rýmis (layout),
- birtu og lýsingu,
- litum og efnisvali,
- tengingu rýmis,
- þróun hífyla.
- og getu til að nýta sér námsefnið á sem fjölbreyttasta hátt í skólastarfi, svo sem til samþættingar þessa námsefnis við aðrar námsgreinar.

Inntak / viðfangsefni:

Fjallað verður um neytendafræði og umhverfisvernd og verða helstu sjónarmið þeirra fræða kynnt. Komið verður inn á þætti eins og vistvænar vörur, umhverfismerki, flokkun sorps og pappírnotkun, sparnað, gerð fjárhagsáætlana, verðmyndun og skipulögð innkaup. Einnig verður fjallað um ýmsa þætti sem hafa áhrif á neyslumynstur fólks og hvað þarf til að fólk breyti viðhorfum sínum og venjum.

Vinnubrögð lífsleikinnar verða lögð til grundvallar á námskeiðinu og fá nemendur tækifæri til að þroska sín eigin viðhorf og hugmyndir. Þá taka nemendur þátt í markvissri greiningu á eigin neysluvenjum og framlagi til umhverfisverndar. Nemendur fá síðan tækifæri til að móta sér stefnu sem þeir byggja á þeirri

endurskoðun á grunnviðhorfum sínum og ábyrgri afstöðu. Nemendur fá líka tækifæri til að stýra kennslu sem miðar að því að hjálpa fólki til að efla sjálfstæði og ábyrgð í neyklusamfélaginu.

Vinnulag:

Innlagnir, umræður, hópvinna og verkefni.

Nemendur vinna þrjú verkefni:

1. Leiðarbók: Nemendur greina neysluvenjur sínar og skoða þá þróun sem verður á viðhorfum þeirra á meðan á námskeiðinu stendur.
2. Verkefni 1: Nemendur móta sér stefnu varðandi neysluvenjur og framlag til umhverfisverndar og setja fram í því formi sem þeim þykir henta - t.d. plakat, slagorð, söngur ...
3. Verkefni 2: Nemendur gera úttekt á einstökum þætti umhverfis- og neytendafræða og finna viðeigandi og áhugvekjandi leið til að miðla upplýsingunum til bekkjarins.
4. Lífsleiknikennsla: Nemendur stýra kennslustunda um umhverfis og neytendamál þar sem aðferðum lífsleikinnar er beitt.

Nemendur vinna þrjú verkefni:

1. Leiðarbók: Nemendur greina neysluvenjur sínar og skoða þá þróun sem verður á viðhorfum þeirra á meðan á námskeiðinu stendur.
2. Verkefni 1: Nemendur móta sér stefnu varðandi neysluvenjur og framlag til umhverfisverndar og setja fram í því formi sem þeim þykir

henta - t.d. plakat, slagorð, söngur ...

Verkefni 2: Nemendur gera úttekt á einstökum þætti umhverfis- og neytendafræða og finna 3. viðeigandi og áhugvekjandi leið til að miðla upplýsingunum til bekkjarins.

4. Lífsleiknikennsla: Nemendur stýra kennslustunda um umhverfis og neytendamál þar sem aðferðum lífsleikninnar er beitt.

GSF611G • Nám og kennsla: Fagmennska í fullorðinsfræðslu • (10e) • Vor

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að kennaranemi hafi tileinkað sér helstu færniþætti sem teljast til fagmennsku kennara og leiðtoga í fræðslustarfi með fullorðnum og mótað sér starfskenningu sem er faglega ígrunduð. Undirmarkmið eru að kennaranemi:

- geti nýtt þekkingu sína og skilning á eðli fræðslustarfs með fullorðnum til að skipuleggja og leiða fræðslustarf með fullorðnum sem og samstarf við þá sem tengjast fræðslustarfinu

- hafi hæfni til að greina og meta aðstæður í starfi og ákveða leiðir til að bregðast við þeim

- hafi þroskað með sér færni til að takast á við erfið og flókin samskipti við umbjóðendur og samstarfsfólk

- geti metið eigið starf og skipulagt áframhaldandi þróun þess

Inntak / viðfangsefni

Meðal viðfangsefna verða eðli kennarastarfsins í fjölbreyttu sambengi símenntunar, teymisvinna, siðfræði og siðareglur, samskiptafærni.

Lítið er á kennaramenntun sem ævimenntun og vinnustaðinn sem lifandi námssamfélag. Þar verður til dæmis leitað fanga í hugmyndum um stofnanir sem læra. Leitast verður við að tengja við hugmyndir um mannauðsþróun, breytingastjórnun, andragogy, rannsóknir á starfi leiðtoga í fræðslu meðal fullorðinna og lokaverkefni kennaranema. Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, málstofur, lestur, upplýsingaleit, sjálfstæð verkefni, hópverkefni. Einnig verða stutt hagnýt verkstæði þar sem þátttakendur þjálfa sig í tilteknum hæfniþáttum. Áhersla er lögð á að kennaranemar safni gögnum og dæmisögum úr námi sínu og af vettvangi sem eru skoðuð, greind og metin í ljósi fræðilegra kenninga um nám og kennslu, siðfræði og eigin starfskenningar og geri áætlun á grundvelli greiningar sinnar.

Sýnismappa sem gefur mynd af starfskenningu kennaranemans - 60% Munnlegt próf sem felur í sér kynningu á sýnismöppu ásamt því að vera andmælandi á sýnismöppu samnemenda - 40%

GSF614G • Stjórnfræði og þróun lífs • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hrefna Sigurjónsdóttir Prófessor

Kennari: Jón Hafsteinn Guðmundsson

Markmið:

- að nemendur þekki helstu stjarnfræðileg fyrirbæri sem eru sýnileg frá jörðu,
- að nemendur þekki þróun og byggingu sólkerfisins og helstu eiginleika þeirra hluta sem tilheyra því,
- að nemendur skilji virkni, eiginleika og þróun sólstjarna.
- að nemendur þekki byggingu vetrarbrauta og mismunandi gerðir þeirra,
- að nemendur þekki hugmyndir fræðimanna um byggingu og þróun alheimsins,
- að nemendur skilji á hvern hátt þróun alheimsins, sólstjarna og sólkerfisins hafa skapað möguleika á þróun lífs á jörðinni og annars staðar,
- að nemendur kynnist hugmyndum manna um uppruna lífs,
- að nemendur þekki hvaða þróunaröfl breyti stofnum lífvera,
- að nemendur fái innsýn í helstu atburði í sögu lífsins og hvernig breytingar á landmössum og utankomandi öfl hafa haft áhrif á þá sögu,
- að nemendur kynni sér vel sögu einhvers lífveruhóps og einkenni,
- að nemendur kynni sér vel þróunarsögu mannsins og skoða nýjustu hugmyndir og álitamál um það efni,
- að nemendur kynnist rannsóknum á heimsmynd barna og öðrum hugtökum tengdum stjórnfræði og þróunarfræði,
- að nemendur geti skipulagt og séð um kennslu stjórnfræði og þróunarfræði í grunnskóla.

Inntak / viðfangsefni:

Sólkerfið, sólstjörnur, staða sólkerfisins í alheiminum, vetrarbrautir, alheimurinn. Tengsl stjórnfræði og þróunar lífs Stjörnuskoðun.

Uppruni lífs, þróunaröfl (náttúrulegt val, genaflókt, genaflæði o.fl.), aðaltímabil jarðsögunnar og einkennislífverur, útrýmingar og ástæður þeirra, þróunarsaga og þróun mannsins. Rannsóknir á heimsmynd barna og skilningi ungs fólks á lykilhugtökum þróunarfræði og stjórnfræði. Grunnskólakennsla í þróunarfræði og stjórnfræði.

Vinnulag :

- Umræðutímar: Nemendur og kennarar fara saman í helstu hugtök og nemendur kanna skilning sinn á þeim,
- ígrundaðir verða textar um viðfangsefni og kennslu þeirra,
- nemendur gera athuganir og ræða við börn og/eða unglunga um hugmyndir þeirra,
- fyrirlestrar kennara, netkennsla og netnám, myndbönd.

Virki nema í námskeiðinu verður metin. Jafnframt vinna nemendur ýmis verkefni og taka próf.

GSF616G • Nám og kennsla - Fagmennska kennara • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sólveig Karvelsdóttir Lektor

Kennari: Gunnar Egill Finnbogason Prófessor

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að kennaraneminn öðlist skilning á þeim meginskuldbindingum sem kennarastarfið felur í sér, jafnt siðferðilegum, lagalegum, félags- og menningarlegum. Að hann tileinki sér helstu færniþætti sem teljast til fagmennsku kennara og móti sér starfskenningu sem er faglega ígrunduð.

Undirmarkmið eru að kennaranemar

- skilji og geti greint helstu siðferðileg viðmið og skyldur kennara
- öðlist hæfni til að greina og meta aðstæður í starfi út frá eigin reynslu og fræðilegum forsendum og geti fundið leiðir til að bregðast við
- hafi þroskað með sér færni til að takast á við margþætt samskipti innan skólasamfélagsins

- geti gert grein fyrir hlutverki sínu og ábyrgð í skólaþróun, innra mati skóla, mótun skólamenningar og bekkjarbrags
- geti metið eigið nám og starf, m.a. af vettvangi, og skipulagt áframhaldandi þróun þess.

Inntak/viðfangsefni

Meginþráður námskeiðsins er þjálfun kennaranema til að verða fagmenn á sínu sviði og stuðningur við þróun eigin starfskenningar þeirra. Það verður gert með því að efla skilning á þeim skuldbindingum sem starfið felur í sér og þekkingu á umhverfi barna, á félagslegu og pólitísku umhverfi skóla og þeirrar samtíðar sem kennarinn vinnur í og fyrir. Á námskeiðinu verður lögð áhersla á siðfræðilega vídd kennarastarfsins, á manngildissjónarmið og ábyrgð umsjónarkennara og kennara almennt gagnvart velferð barna s.s. fjölbreyttum þörfum þeirra, skóla án aðgreiningar, réttindum barna, barnavernd, áföllum í nemendahópi og foreldrasamstarfi. Með þessu er stefnt að því kennari geti, út frá fagvitund sinni, brugðist við ýmsum ófyrirséðum aðstæðum á vettvangi. Út frá forsendum fagvitundar verður fjallað um sýn nemenda á kennarastarfið. Meðal viðfangsefna verður sjálfsrýni og sjálfsmat, samskiptafærni, teymisvinna og áhrif kennarans á bekkjarbrag. Viðfangsefni verða tengd vinnu á vettvangi.

Vinnulag

Helstu efnisþættir verða kynntir í fyrirlestrum sem síðan verður unnið með í umræðuhópum, málstofum og verkefnum. Ýmis álitamál verða skoðuð og rædd með vísun til dæma úr skólastarfi. Nemendur lesa valdar greinar og rannsóknir og þróa með sér efnisleit af bókasafni og neti. Þeir leggja mat á upplýsingar, gæði og áreiðanleika þeirra og komi það fram í verkmöppu sem hver og einn nemandi gerir. Þar safnar hann gögnum sem styðja hann í að skilja og fást við viðfangsefni námskeiðsins. Nemendur fara á vettvang með ákveðin verkefni til að skoða og vinna með. Einnig safna þeir gögnum af vettvangi og dæmisögum úr námi sínu, bæði fyrir og nú. Gögnin verði skoðuð, greind og metin í ljósi fræðilegra kenninga um nám og kennslu, siðfræði og eigin starfskenningar nemenda.

Verkmappa sem gefur mynd af námi og starfi, m.a. af vettvangi, og starfskenningu kennaranema, 60%. Munnlegt próf sem felur í sér kynningu á verkmöppu, 40%.

GSF617G • Dýpkun í textíl • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Fríður Ólafsdóttir Dósent

Kennari: Sigrún Guðmundsdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur

- hafi dýpkað fyrri kunnáttu sína í völdu viðfangsefni innan textílmennata
- hafi aflað sér þekkingar innan viðfangsefnis í gegnum rannsóknar- og tilraunavinnu, fræðilega nálgun og verklega iðkun.
- sýni að þeir hafi náð að tileinka sér helstu grunnþætti greinarinnar og bætt við þá kunnáttu með eigin rannsóknar- og þróunarvinnu.
- geti unnið sjálfstætt og skipulega og efli með sér faglega hæfni í allri vinnu.

Viðfangsefni: Nemendur velja viðfangsefni innan textílmennata sem þeir hafa áhuga á að dýpka sig í. Nemendur velja hvort þeir kjósa að dýpka fyrri kunnáttu sína í faginu eða velja nýja þætti innan textílmennata. Einstaklingsmiðað nám með áherslu á eigin rannsókn, ásamt faglegri hönnunar- og þróunarvinnu. Lögð er áhersla á framsetningu verkefna, eigin túlkun og niðurstöður.

Vinnulag: Einstaklingsvinna byggð á rannsóknar- og þróunarvinnu, framsetning hugmynda og verkefna og gagnrýnin umræða.

Verkefni metin til einkunnar útfrá markmiðum námskeiðs.

GSF618G • Notkun upplýsingatækni í tungumálanámi • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Michael Dal Lektor

Markmið

Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar öðlist þekking og kunni skil á kenningum og rannsóknum um notkun upplýsingatækni í tungumálanámi.

Undirmarkmið eru að kennaranemar við námskeiðslok

- þekki og kunni skil á helstu hugtök í kenningum um tölvutengt tungumálanám
- þekki og kunni skil á helstu rannsókna um tölvutengt tungumálanám
- séu fær um að vega og meta af gagnrýni og með tilvísun í faglegum rökstuðningi það námsefni og hugbúnaður sem veraldarvefurinn hefur upp á að bjóða
- geti beitt þekkingu sína við gerð ýmis konar náms- og kennsluverkefni til miðlunar á skjá eða á netinu
- geti beitt tækjum og hugbúnaði sem ætlaður er tungumálanámi
- geti skipulagt, útbúið og metið hópverkefni eða vefleiðangur þar sem reynir á efnisöflun, stafrænni úrvinnslu og miðlun.

Inntak / viðfangsefni

Á námskeiðinu er fjallað um tölvutengt tungumálanám (Computer assisted language learning) og þróun þess síðastliðin þrjátíu ár. Einnig er skoðað hvaða hlutverki tölvutengt tungumálanám hefur gegnt í íslenska skólakerfinu. Fjallað er um þá kennslumöguleika sem veraldarvefurinn býður upp á í sambandi við tungumálanám og kennaranemar kynni sér og meti kennsluefni á veraldarvefnum og notkun þess á markvissan hátt. Á námskeiðinu er jafnframt lagður mikilvægur grunnur hvað snertir verklag, tæknilega færni og tæknilæsi.

Vinnulag

Nemendur þróa stafræn verk- og ferilsmöppu á veraldarvefnum, leita fanga á bókasafni og netinu, skoða dæmi um ýmsa nýbreytni í tungumálanámi.

Dæmi um lesefni

Keith Cameron (2002): Computer Assisted Language Learning

Peter Gawinski (2004): Hot Potatoes, Vejle

Michael Levy (1997): Computer Assisted Language Learning - Context and conceptualization, Oxford

Verkefni og ferilsmappa verða metin til einkunnar.

GSF619G • Íslenska og tjáning • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Guðmundur Björn Kristmundsson Dósent

Kennari: Ása Helga Ragnarsdóttir Aðjunkt

Markmið að nemendur

- hafi öðlast yfirsýn og nokkra þekkingu á íslensku sem námsgrein á fyrstu árum skólagöngu, undirstöðum hennar og kennslufræði móðurmáls
- að þeir geri sér grein fyrir mikilvægi málsins við nám í öðrum greinum og í daglegu lífi.
- að þeir hafi yfirsýn yfir grunnþætti í kenningum um leiklist í kennslu, þekki og skilji aðferðir sem tengjast leiklist í kennslu í ræðu

og leik og öðlist sjálfstæði og hæfni í að beita þeim markvisst við nám yngri barna.

Viðfangsefni

Fengist verður við helstu þætti íslensks máls sem mynda grunn að kennslu þeirra þátta sem námskrá kveður á um. Annars vegar er um að ræða málnotkun, svo sem lestur, einkum lesskilning og að nota lestur til náms og afþreyingar, ritun og aðferðir við að skrifa texta sem hefur tilgang, Upphaf náms í málfræði, stafsetningu, bókmenntum, ritun, töluðu máli og tjáningu. Hugað verður rækilega að kennslufræði móðurmáls.

Grunnur að kennslufræði leiklistar og tengsl hennar við nám og kennslu á vettvangi. Aðferðir og leiðir leiklistar í kennslu til að tengja munnlega og skriflega tjáningu og skapandi túlkun við kennslu í móðurmáli.

Vinnulag

Fyrirlestrar, lestur, og umræður. Sýnikennsla og vettvangsathuganir. Þjálfunartímar (í staðlotum í fjarnámi) þar sem áherslan er á þjálfun kennaranema til að vinna sjálfstætt að skapandi verkefnum í íslensku og leiklist.

Þátttaka og virkni í kennslustundum og munnleg og skrifleg verkefni verða metin til einkunnar, sem nemur 60% af heildarmati, ásamt prófi 40%.

GSF625G • Stærðfræðigreining • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Freyja Hreinsdóttir Dósent

Inntak / viðfangsefni: Farið verður í línuleg föll, margliður og gröf þeirra. Skilgreind verða vísis- og lograföll og hornaföll og farið í helstu eiginleika þeirra. Hugtökin markgildi og samfeldni verða skilgreind ásamt afleiðu falls. Afleiður algengra falla verða leiddar út frá skilgreiningu og reiknireglur leiddar út. Tengsl afleiðu og grafs falls verða skoðuð. Heildi falls verður skilgreint og helstu reiknireglur leiddar út. Farið verður í valin viðfangsefni er varða föll af mörgum breytistærðum, diffurjöfnur og línulega algebru. Samhliða ofangreindu verður farið í hagnýtingar stærðfræðigreiningar í náttúruvísindum og fleiri greinum.

Vinnulag: Kennslan fer fram í fyrirlestrum og dæmatímum.

Nauðsynleg undirstaða: Tölur og reikniaðgerðir (GSS214G) eða Tölur og reikniaðgerðir (GSF209G)

Æskileg undirstaða: Rúmfræði og algebra (GSF313G) eða Rúmfræði (GSF324G)

Verkefni og lokapróf.

GSF626G • Leikur og tækni • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Torfi Hjartarson Lektor

Umsjónarkennari: Svala Jónsdóttir Aðjunkt

Þekkingar- og færnimarkmið:

Nemendur geti

- lýst möguleikum sem felast í tölvunotkun barna í grunn- og leikskóla
- fundið, flokkað, gagnrýnt og metið stafrænt efni ætlað börnum
- beitt upplýsingatækni með börnum, einkum í leik og skapandi vinnu
- sýnt tók á völdum verkfærum til að afla efnis og útbúa hljóð, skjásögur, myndverk og hreyfimyndir
- skipulagt, útfært og metið efnisgerð af nýmiðlunartoga með ungum nemendum leik- og grunnskóla
- skipulagt listræna sköpun og leik með ýmis konar tæki og nytjahluti
- beitt tækjum og hugbúnaði sem ætlaður er börnum og varpar ljósi á hönnun tækja, forritun og sjálfvirkni

Inntak, viðfangsefni og vinnulag:

Nemendur lesa og fjalla um greinar sem lúta að tölvunotkun barna í leik- og grunnskólum. Þeir kynnast lýsandi dæmum í starfi valinna skóla og ígrunda færar leiðir til að beita upplýsingatækni og miðlun með ungum nemendum á frjóan hátt. Fjallað er um stafrænt afþreyingar- og námsefni fyrir börn og bent á leiðir til að flokka og meta slíkt efni. Nemendur útbúa skjákynningar og sögur með hjálp valinna forrita með áherslu á efnisöflun með hjálp upplýsingatækni og listræna framsetningu hljóða, mynda og hreyfinga. Nemendur fá tilefni til að bregða á leik með nytjahluti og tækniþúnað með það fyrir augum að ýta undir skapandi hugsun og skoða tækni í daglegu umhverfi barna og fullorðinna frá óvæntu sjónarhorni. Þá er á námskeiðinu fjallað um tæknilausnir sem eru sniðnar að ungum nemendum og eiga að varpa ljósi á tæknihönnun, forritun og sjálfvirkni. Nemendur kynnast kennslu um slíkan þúnað á vettvangi og fá sjálfir að spreyta sig á glímu við hann.

Nemendur hafa töluvert val um verkefni. Nemendur bregðast við verkum annarra nemenda. Kennarar veita skriflega umsögn um verkefni og meta framlag nemenda til einkunnar.

GSF628G • Íslensk málfræði II: Setningafræði og stílfræði • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigurður Konráðsson Prófessor

Markmið

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að stúdent öðlist hæfni til þess að kenna setningafræði, stílfræði og textarýni, auk þess sem hann eflist í að beita íslensku máli á markvissan hátt.

Undirmarkmið eru að stúdent:

- skilji forsendur orðflokka og setninga,
- þekki til rannsókna á setningafræði og stílfræði og geti tengt þær unglíngum og þroska þeirra,
- öðlist kunnáttu í bókmenntalegri umfjöllun þar sem mið er tekið af máli og stíl,
- þekki til helstu kenninga í setningafræði og stílfræði og geti beitt þeim í kennslu,
- tileinki sér ýmis kunnáttuatriði í tengslum við álitamál í íslensku máli og bókmenntum,
- verði fær um að beita kennslufræðilegri þekkingu í skólastarfi,
- geti fjallað um og lagt mat á námsefni og námsmat í grunnskóla.

Inntak / viðfangsefni

- Kynntar verða rannsóknir í setningafræði og stílfræði. Þar verður lögð áhersla á grundvöll málfræðilegrar greiningar, málmyndunarfræði og kennslu móðurmáls.

- Fjallað verður um mismunandi stíl í bókmenntum, bæði barnabókmennta og almennra bóka er teljast til fagurbókmennta. Einnig verða margvísleg önnur stílbrigði könnuð.

- Rætt verður um íslensku sem annað mál og leitast við að lýsa og skýra mismun móðurmáls og annars máls á grundvelli setningafræði og stílfræði.

- Ýmsar leiðir í kennsluskipulagningu verða kynntar.

- Orðflokkgreining er mikilvægur hluti námskeiðs og verður hún rannsökuð og rædd frá ýmsum óvæntum hliðum.

- Stúdent verður þjálfaður í að bregðast við spurningum og fræðilegum vandamálum sem sífellt skjóta upp kollinum í sambandi við umræðu um mál og málnotkun.
- Fjallað verður um kennsluáferðir í móðurmáli eins og samþætt nám, heildstætt nám og hlutanám.
- Vettvangsnám er ofið inn í kennslu.

Vinnulag

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra, æfinga- og verkefnatíma. Mikil áhersla er lögð á að stúdentar séu virkir og skapandi. Þeim verður gert að reyna verkefni í vettvangsnámi, leggja til skapandi hugmyndir sem verða prófaðar í vettvangsnámi. Enn fremur mun nemendum gert að fylgjast með og tileinka sér fræðileg nýmæli með því að skoða nýjar bækur og tímarit.

Lesefni

Setning eftir Höskuld Bráinsson, Setningafræði eftir Sigurð Konráðsson, tímaritsgreinar.

50% verkefnaskil þar sem nemandi sýnir að hann hafi tileinkað sér markmið námskeiðsins. 50% skriflegt próf þar sem áhersla er lögð á þekkingu, skilning og gagnrýna afstöðu.

GSF630G • Hönnun glerhluta • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Brynjar Ólafsson Aðjunkt

Námskeiðslýsing

Nemendur læra mismunandi tækni og vinnubrögðum við mótun glers. Áhersla er á listrænar útfærslur list-, skart- og nytjahluta.

Markmið

Að kennaranemar kynnist mismunandi aðferðum við glervinnu og hljóti þjálfun í að vinna með og kenna í grunnskólum.

Inntak / viðfangsefni

Unnið er með steint (tiffany's) gler, bræðslugler (flotgler) og mósaík. Verkefni geta verið t.d. gluggaskreytingar, skálar, bakkar, lágmyndir og skúlptúrar o.fl. Lögð er áhersla á frumleika og hönnun. Kennendur verða gerð glermóta í fiber eða önnur efni og kannað hvaða möguleikar eru fyrir hendi varðandi litun og skreytingar á glerhlutum. Einnig verður reynt að tengja önnur efni glerinu í hönnunarverkefnum s.s. tré og plast.

Vinnulag

Verkleg þjálfun er undirstaða námsins en að öðru leyti fer kennsla fram í fyrirlestrum, umræðu- og leiðsögu tímum. Nemendur gera verkefnamöppu auk glerhluta.

Reikna má með staðlotu fjarnema á miðri önn auk þeirrar sem er í upphafi annar. Verkefni eru unnin að miklu leyti í staðlotunum.

Veraldarvefurinn er hagnýttur eins og kostur er.

Verkefni metin til einkunnar.

GSF631G • Formfræði • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Jón Reykdal Lektor

Kennari: Magnús Sigurður Guðmundsson Aðjunkt

Að loknu námskeiðinu skal nemandinn

- Þekkja hlutföll mannlíkamans
- Hafa dýpkað sig í meðferð lita og efna
- Geta umbreytt tvívíðu efni í þrívítt form
- Hafa innsýn hvernig samþætta má myndmennt öðrum námsgreinum
- Hafa þekkingu á margbreytileika og möguleikum efnis og hugmynda í skólafarfi

Inntak/viðfangsefni

Í námskeiðinu er leitast við að kafa dýpra ofaní viðfangsefni, allt frá því að greina form ,hlutföll og myndbyggingu. Mannlíkaminn teiknaður .Litfræðilegar rannsóknir. Verkefni eru fjölbætt og bjóða upp á útfærslu í mismunandi efni bæði tvívíð og þrívíð, með þarfi grunnskólans í huga.

Vinnulag

Námskeiðið er verklegt, tengt vettvangsferðum út í náttúruna, sýningar og söfn. Fyrirlestrar og sýnikennsla. Ferilmappa og uppsetning sýningar í lok námskeiðs.

GSS004G • Myndmótun • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jóhanna Vigdís Þórðardóttir Lektor

>Markmið.

Að loknu námskeiðinu skal nemandinn hafa:

- þekkingu á fjölbreytilegu þrívíðu efni, eiginleikum og meðferð.
- færni í að laga verkefni að starfi með leik- og grunnskólabörnum.
- dýpkað sig í sjálfstæðri vinnu og útfærslu eigin hugmynda.
- þjálfast í að fylgja viðfangsefni eftir frá hugmynd til fullkláraðs verks.
- færni í að vinna með rými og standa að sýningu.
- innsýn í listasöguna og kynnst útfærslum listamanna í þrívítt efni.

Inntak/viðfangsefni

Námskeiðið er framhald þrívíðrar mótunar og hugsað sem dýpkun í vinnu með form. Lögð er áhersla á sjálfstæð vinnubrögð, að nemendur þjálfist í verklegri færni sem og fagurfræðilegri.

Nemendur safna efni í ferlimöppu og skrifa stutta greinargerð um mótun í leik- og grunnskólafarfi.

Viðfangsefni getur lokið með sýningu.

Vinnulag

Kennslan er að mestu verkleg, auk fyrirlestra.

Efni sem unnið er með

Margskonar sjálfvalið efni sem hentar til mótunar, ásamt leir og pappír.

Lesefni:

Efni frá kennara, bókalisti, netið.

Fullunnin verk nemenda, ferilmappa og ástundun eru metin til einkunnar.

GSS010G • Nám og kennsla: Nám fullorðinna og fræðslustarf með fullorðnum • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hróbjartur Árnason Lektor

Markmið

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að þátttakendur öðlist þekkingu og hæfni til að skipuleggja og leiða nám fyrir og með fullorðnum, hvort sem það er í skólaumhverfi, á vinnustað eða í tengslum við félagsstarf fullorðinna.

Undirmarkmið eru að þátttakendur:

- taki tillit til sérstöðu fullorðinna námsmanna við skipulagningu og framkvæmd fræðslutengdra atburða fyrir og með fullorðnum
- myndi sér rökstudda skoðun á hlutverki sínu sem leiðtogar í fræðslustarfi með fullorðnum
- þekki til rannsókna á námi og kennslu og geti tengt þær fullorðnum námsmönnum viðfangsefnum og lífs þeirra
- hafi viðað að sér hugmyndum og hagnýtum aðferðum sem þeir geta beitt við skipulagningu náms og fræðslu með fullorðnum
- beiti [kennslu]aðferðum sem henta fullorðnum og rökstyðja aðferðaval sitt
- nýti sér vefinn við kennslu og geta beitt nokkrum ólíkum aðferðum sem tíðkast við fjarkennslu
- þekki til sögu og þróunar símenntunar á Íslandi, geta metið og greint hugmyndir sem móta þróun og framkvæmd hennar

Inntak / viðfangsefni

Á námskeiðinu afla þátttakendur sér þekkingar um nám fullorðinna. Bæði hvað varðar sérstöðu þeirra samanborið við börn, en einnig einstaklingsmun sem kemur fram í áhugahvöt, námsnálgun, ólíkri reynslu, en ekki síður mismunandi möguleikum þeirra til náms. Þeir kynna sér rannsóknir og kenningar um nám og lærdóm fullorðinna og rýna í hlutverk leiðbeinenda í fullorðinsfræðslu. Þátttakendur æfa sig í því að tengja rannsóknir og kenningar við skipulagningu og framkvæmd fræðslu með fullorðnum sem þeir þekkja til eða kynna sér á meðan á námskeiðinu stendur. Þátttakendur kynna sér hagnýta þætti fræðslu með fullorðnum s.s. skipulagningu, aðferðaval, kennslu, námsmat, fjarkennslu og námskeiðsmat. Þá skoða þeir hvernig fullorðinsfræðsla hefur þróast á Íslandi undanfarin ár.

Vinnulag

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra og leiðsagnar en námið í formi umræðna, æfinga, verkefna og æfingakennslu á vettvangi. Áhersla er lögð á virkni nemenda, skapandi hugmyndir og raunhæf verkefni sem verða prófuð með samnemendum og í vettvangsnámi.

60% verkefnamappa (portfolio) sem rúmar ýmis verkefni, æfingar, ígrundun og sjálfsmat, 40% skriflegt próf þar sem áhersla er lögð á þekkingu, skilning og gagnrýna afstöðu.

GSS027G • Vettvangsnám skiptinema • (40e) • Vor **GSS103G • Proska- og námssálarfræði • (10e) • Haust**

Umsjónarkennari: Steinunn Gestsdóttir Lektor

Kennari: Freyja Birgisdóttir Lektor

Aðstoðarkennari: Marta Gall Jörgensen

Aðstoðarkennari: Jónína Sæmundsdóttir Lektor

Aðstoðarkennari: Margrét Ólafsdóttir Aðjunkt

Tilgangur þessa námskeiðs er að nemendur öðlist heildarsýn á proska barna frá fæðingu og fram á unglingsár.

Inntak/viðfangsefni

Fjallað verður um þær breytingar sem verða á proska barna á mismunandi sviðum og aldurskeiðum og helstu kenningar sem notaðar hafa verið til að varpa ljósi á þessar breytingar. Fjallað verður um vitsmunaproska, tilfinningaproska og þróun tilfinningalegra tengsla, félagsproska, þróun sjálfsmyndar og siðferðisvitundar. Námskenningum og vistfræðilegum kenningum (ecological approach) verður einnig gerð skil. Rætt verður um orsakir og eðli einstaklingsmunar, samfelli í proska og sveigjanleika þroskaferlisins. Tengsl náms og proska, áhugahvöt og áhrif uppeldis, menningar og félagslegra aðstæðna á proska barna verða einnig til umfjöllunar. Áhersla verður lögð á gildi þroskasálfræðinnar í uppeldis- og skólastarfi.

Vinnulag (í staðnámi)

Kennsla fer fram í fyrirlestrum, umræðu/verkefnatímum og á samráðsfundum kennara og nemenda. Í umræðu/verkefnatímum fá nemendur þjálfun í að ræða námsefnið á gagnrýninn hátt. Á samráðsfundum munu nemendur hitta kennara í litlum hópum þar sem kennarar leiðbeina þeim um mótun hugmynda fyrir verkefni, heimildaleit og við gerð verkáætlunar.

Námsmat. Námsmat skiptist í þrennt: 1. Skriflegt verkefni þar sem nemendur þurfa að sýna fram á fræðilega þekkingu og tengja hana við vettvang og geta valið viðfangsefni sem tengist því námsstigi sem þeir hyggjast sérhæfa sig í. Þetta verkefni stuðlar að því að nemendur geti sett fræðilegan grunn í faglegt samhengi, að nemendur geti unnið sjálfstætt, beitt vísindalegum og gagnrýnum aðferðum við gagnaöflun og komið þekkingu sinni og niðurstöðum á framfæri á skýran hátt. Verkefnið mun gilda 30% af lokaeinkunn. 2. Skriflegt próf verður lagt fyrir í lok annar til að meta þekkingu nemenda á helstu kenningum og aðferðum þroskasálfræðinnar og helstu áhrifavöldum á proska barna og unglinga. Prófið mun gilda 60% af lokaeinkunn. 3. Mæting í umræðutíma (10% af lokaeinkunn)

GSS104G • Nám og kennsla: Inngangur • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Lilja M Jónsdóttir Lektor

Kennari: Anna Lind G Pétursdóttir Lektor

Kennari: Torfi Hjartarson Lektor

Kennari: Ingvar Sigurgeirsson Prófessor

Kennari: Jóhanna Karlsdóttir Lektor

Kennari: Hafþór Guðjónsson Dósent

Kennari: Meyvant Þórólfsson Lektor

Kennari: Erla Kristjánsdóttir Lektor

Inngangsnámskeið í kennslufræði, ætlað öllum kennaraefnum öðrum en þeim sem stefna að því að kenna í leikskólum. Í framhaldi af þessu námskeiði sérhæfa kennaraefni sig í kennslu byrjenda í grunnskólum, kennslu á miðstigi, unglingsstigi, kennslu í framhaldsskólum eða í fullorðinsfræðslu. Meginmarkmið námskeiðsins er að veita nemendum innsýn í helstu kenningar og rannsóknir um nám, kennslu og kennarastarfið. Áhersla er lögð á tengsl við starfsvettvang og að að nemendur tengi viðfangsefni námskeiðsins eigin reynslu og viðhorfum og leggi grunn að eigin starfskenningu.

Inntak / viðfangsefni

Á námskeiðinu er fjallað um nám frá mörgum sjónarhornum og kenningum. Þar má nefna hugsmíðahyggju og fjölbreyttar nálganir í hennar anda og hugmyndir sem tengjast atferlisstefnu, heilarannsóknnum og fjölgreindakenningum. Fjallað er um forsendur náms, áhrif umhverfis á

nám, óformlegt nám og formlegt, námsumhverfi og tæknimiðla. Í umfjöllun um kennslufræði er áhersla lögð á að tengja nám og kennslu við rannsóknir og námskenningar og á lykilatriði sem nýtast í kennslu allra aldurs hópa, svo sem í tengslum við undirbúning kennslu, markmið, ólíkar kennslu- og námsmatsaðferðir, námsumhverfi, samskipti og samstarf. Þá er fjallað um þátt upplýsingatækni og miðlunar í skólastarfi. Leitast er við að tengja þessi viðfangsefni verkefnum á vettvangi, hugmyndum um fagmennsku og þróun eigin starfskenningar. Fjallað er um starfsumhverfi kennara með hliðsjón af aðstæðum hér á landi. Fengist er við skólalöggjöf, námskrár og ýmis álitamál sem tengjast skólastarfi.

Námsmat er byggt á leiðarabók og námsmöppu (að hluta til í stafrænu formi), virkri þátttöku á námskeiðinu og skriflegu prófi við lok námskeiðs. Virk þátttaka gildir 20% af námsmati.

GSS105G • Talað mál og ritað • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ingibjörg B Frimansdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Baldur Hafstað Prófessor

Kennari: Ása Helga Ragnarsdóttir Aðjunkt

Kennari: Sigurður Konráðsson Prófessor

Kennari: Helga Birgisdóttir Aðjunkt

Kennari: Anna Sigríður Þráinsdóttir Lektor

Kennari: Jón Jónasson Lektor

Kennari: Guðmundur Sæmundsson Aðjunkt

Kennari: Hanna Óladóttir Aðjunkt

Kennari: Kristín Á Ólafsdóttir Aðjunkt

Markmið

Í lok námskeiðs er gert ráð fyrir að nemendur

- hafi öðlist færni í að tjá hugsun sína skipulega á góðu máli, töluðu og rituðu
- hafi öðlist skilning á því með hve fjölbreyttum hætti kennarar fást við mál í starfi sínu
- hafi áttað sig á mikilvægi þess að kennarar séu góðir málnotendur
- geti greint og rætt skipulag og framsetningu texta og talaðs máls með hugtökum úr hljóðfræði, stílfræði og málfræði
- þekki helstu hugmyndir um málvöndun og málstefnu og geti tengt þær skólastarfi og menntastefnu
- þekki hljóðkerfi íslenskunnar og átti sig á hvernig sú þekking nýtist starfandi kennurum
- þekki helstu einkenni vandaðs og óvandaðs framburðar
- geti gert grein fyrir mismun framburðar og stafsetningar
- geti skrifað rannsóknarritgerð með markvissri byggingu, efnistöfum og heimildarýni.
- geti skráð og vísað í heimildir samkvæmt viðurkenndum reglum.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, hópvinna, leiðsögn, verkefnavinna og verkleg þjálfun.

Í þessu námskeiði er einkum lögð áhersla á eftirfarandi fjóra þætti: framburð, framsögn, ritun og málfar. Fengist er við talað mál og texta af ýmsu tagi og hugað að nokkrum grundvallaratriðum sem snerta ritun fræðilegra texta og annarra ritmiða. Í umræðu um mál og texta verður beitt hugtökum úr málfræði, hljóðfræði og stílfræði og stuðst við fræðirit um efnið.

Nemendur skrifa stutta rannsóknarritgerð þar sem m.a. er lögð áhersla á nákvæm vinnubrögð við meðferð og skráningu heimilda. Auk þess vinna þeir stutt verkefni, munnleg og skrifleg, tengd framburði og hljóðritun, málsniði, málfari og stíl. Áhersla er lögð á að nemendur vandi mál sitt í ræðu og riti. Mikið reynir á virkni nemenda í umræðu og samstarfi.

Rannsóknarritgerð, stutt ritunarverkefni, leiðarabók, æfingar og próf.

GSS106G • Valnámskeið - Frjálst val • (10e) • Haust

Nemendur velja sér námskeið í frjálsu vali til ákveðins einingafjölda úr lista mögulegra valnámskeiða. Sjá frekari upplýsingar undir Kennaradeild - Grunnám - Valnámskeið grunnnáms.

GSS201G • Íslenska I: Mál og bókmenntir • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Anna Sigríður Þráinsdóttir Lektor

Kennari: Helga Birgisdóttir Aðjunkt

Kennari: Ragnar Ingi Aðalsteinsson Aðjunkt

Markmið

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að stúdent eflist í að beita íslensku máli á markvissan hátt sem kennari og fyrirmynd nemenda, auk þess sem hann tryggir lágmarksþekkingu sína á námsgreininni íslensku í grunnskóla.

Undirmarkmið eru að stúdent, við námskeiðslok:

- hafi kynnt sér ýmis álitamál sem varða íslenskt mál og bókmenntir og myndað sér skoðun á þeim,
- hafi áttað sig á hlutverki tungunnar í samfélaginu og í þroska einstaklingsins,
- þekki grundvallarhugtök og kenningar sem notuð eru í umræðu um íslenskukennslu,
- þekki og skilji helstu bókmennta- og málfræðihugtök sem notuð eru í kennslu móðurmáls og geti beitt þeim af öryggi,
- hafi áttað sig á markmiðum, gildi og tilgangi íslenskukennslu í grunnskólum og tengslum hennar við aðrar námsgreinar.

Inntak / viðfangsefni

- Lesnir verða fjölbreyttir bókmenntatextar.

- Unnið verður með undirstöðuhugtök í bókmenntum, málfræði og bragfræði. Byggt verður á þekkingu og skilningi á hugtökum og beiting þeirra þjálfuð.

- Fjallað verður um stafsetningu, grundvöll hennar og gildi og namar meta eigin stöðu með tilliti til kennarastarfsins.

- Fjallað verður um hljóðkerfi tungumálsins og hvernig það tengist töluðu máli, stafsetningu, lestri og ritun.

- Í öllum viðfangsefnum er tekið mið af kennslu nemenda með mismunandi getu.

- Í námskeiðinu er bein tenging við vettvang með viðeigandi verkefnavinnu.

Vinnulag

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra, æfinga- og verkefnatíma. Mikil áhersla er lögð á að stúdentar séu virkir og skapandi og leggi til frjóar hugmyndir. Enn fremur skulu stúdentar fylgjast með og tileinka sér fræðileg nýmæli með því að skoða nýjar bækur, tímarit og efni á vef. 60% verkefnaskil þar sem nemandi sýnir að hann hafi tileinkað sér markmið námskeiðsins. 40% skriflegt próf þar sem áhersla er lögð á þekkingu, skilning og gagnrýna afstöðu.

GSS207G • Upplýsingatækni og skólastarf • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Torfí Hjartarson Lektor

Þekkingar- og skilningsmarkmið

Í lok námskeiðs hafi nemendur þekkingu og skilning á

- notkun upplýsingatækni á því skólastigi sem sérhæfing þeirra tekur til
- hvernig nemendur sem sérhæfing tekur til nota upplýsingatækni heima og í frístundum
- hvaða verkfæri eru notuð til náms og kennslu og möguleikum sem í þeim felast
- nokkrum íslenskum og erlendum rannsóknum á sviðinu ásamt fræðilegum grunni um möguleika upplýsingatækni til að efla nám og kennslu
- hvernig skólinn getur tekið mið af reynslu og þekkingu nemenda við skipulagningu náms og kennslu með upplýsingatækni
- hvaða þættir í skólanum sem stofnun skipta máli til að upplýsingatækni skili árangri í námi

Færnimarkmið

Í lok námskeiðs hafi nemendur hæfni til að

- taka þátt í þróunarstarfi um notkun upplýsingatækni til að efla nám og kennslu
- taka þátt í gagnrýnni umræðu um upplýsingatækni í skólanámi byggða á þekkingu á vettvangi og fræðikenningum
- nýta upplýsingatækni í leikskóla, almennri bekkjarkennslu og/eða faggreinakennslu
- gera athugasemdir á notkun upplýsingatækni meðal barna, unglinga eða fullorðinna í skóla og utan skóla
- lesa fræðilegar greinar og fylgjast þannig með þróun rannsókna á sviði upplýsingatækni til náms og kennslu

Inntak / viðfangsefni

Athygli beinist að þremur meginþáttum og samspili þeirra, þ.e. nemandanum, skólanum sem stofnun og upplýsingatækni sem verkfæri við nám og kennslu. Viðfangsefni nemenda verður að afla sér þekkingar jöfnum höndum á starfsvettvangi og með lestri fræðilegra greina sem byggja á rannsóknum á sviði upplýsingatækni til náms og kennslu.

Vinnulag

Við söfnun gagna á vettvangi verður lögð áhersla á að nemendur noti viðurkennda aðferðafræði sem og í greiningu þeirra gagna, túlkun og framsetningu. Áhersla verður lögð á að tengja niðurstöður af vettvangi við fræðilega umræðu. Ný þekking verður lögð fram á neti þar sem hún er aðgengileg fyrir námshópin og grundvöllur gagnrýnnar umræðu. Hópurinn leggur mat á hvaða framlög eiga erindi við skólasamfélagið á Íslandi og lögð verður áhersla á að birta þau á Netinu.

Nemendur venjast við að nota viðmið til að meta gæði verkefna og taka þátt í umræðu sem hluta af jafningjamati.

GSS210G • Danska sem erlent mál • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Michael Dal Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar öðlist þekkingu og skilning á þeim straumum og stefnum sem nú eru eftar á baugi á sviði tungumála- og dönskukennslu. Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar öðlist þekkingu og skilning á þeim straumum og stefnum sem nú eru eftar á baugi á sviði tungumála- og dönskukennslu.

Undirmerkið eru að kennaranemar við námskeiðslok

- skilji eðli mismunandi kennsluáferða í dönsku
- þekki og kunni skil á helstu hugtökum sem tengjast kennslufræði erlendra tungumála
- þekki og geti nýtt sér lög og reglugerðir, svo sem aðalnámskrá, við samningu skóla- og bekkjarnámskrár
- geti nýtt sér þá þekkingu til að greina námsefni og meta markmið og leiðir í dönskukennslu
- þjálfist í að ígrunda eigin afstöðu og hugmyndir um dönskukennslu

Inntak / viðfangsefni

Um er að ræða inngangsnámskeið þar sem fjallað er um þróun dönskukennslu undanfarinna áratuga. Á námskeiðinu verður einnig fjallað um hugtök, kenningar og aðferðir sem tengjast fagmennsku dönskukennarans. Fjallað verður um rannsóknir á tungumálanámi og dönskukennslu og fjallað sérstaklega um einstaklings- og nemendamiðaða tungumálakennslu. Námskrár í dönsku verða yfirfarnar og greindar og námsefni skoðað og metið. Nemar fá tækifæri til að skoða og meta kennslu á myndböndum og þjálfast í að ígrunda kennslu og eigin reynslu af tungumálanámi.

Vinnulag

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra, samræða, mat og beiting fræða á tiltekin viðfangsefni og samstarf í hópum. Nemendur vinna verkefni sem þeir kynna í málstofu. Þátttaka í málveri. Áheyrn í bekk á miðstigi er hluti námskeiðsins (1 eða 2 eining).

Dæmi um lesefni

Lars Holm og Helle Pia Laursen (2003): Andetsprogsdidaktik, Dansk lærerforening, København.

Peter Lykke-Olesen og Peter Schmidt (1994): Den lille sproglære(r), Dansk lærerforening, København.

Ulrika Tornberg (2001): Sprogdidaktik, Alinea, København

Vinnuappara með verkefnum (portfolio), ígrundun og sjálfsmati verður lögð til grundvallar fyrir námsmat.

GSS211G • Inngangur að samfélagsgreinum • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Þorsteinn Helgason Dósent

Kennari: Gunnar J Gunnarsson Lektor

Markmið námskeiðsins er að kennaranemar

- geti greint frá og rökrætt hugmyndir um tilgang og markmið með kennslu samfélagsgreina, þar með talið trúarbragðafræða, í grunnskólum
- þekki forsendur, hlutverk og fyrirkomulag greinanna samkvæmt aðalnámskrá
- hafi innsýn í mismunandi hugtök, kenningar og nálgun í greinaflokknum
- geti lýst sérkennum einstakra greina innan þessa námsgreinaflokks
- hafi innsýn í vinnubrögð og starfsaðstæður kennara í samfélagsgreinum
- þekki og hafi metið tiltæk námsgögn í greinaflokknum
- geti hagnýtt sér námsgögn í samfélagsgreinum á sjálfstæðan og gagnrýnn hátt
- búi yfir leikni í upplýsingalæsi á sviði samfélagsgreina

Viðfangsefni

Fjallað verður um tengsl samfélagsgreina í grunnskólum, þar með talið trúarbragðafræða, við fræðigreinar sem að baki búa. Kannaðar verða

innlendar og erlendar námskrár og lagt mat á þær. Grennslast verður fyrir um hvaða námsgögn eru notuð í grunnskólum á þessu sviði og notkun þeirra könnuð. Kennarar einstakra námsgreina fjalla um greinarnar í vísindum og skólakennslu. Námsfni- og upplýsingalæsi í samfélagsgreinum verður þjálfað.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, verkefni, upplýsingaöflun og -mat, æfingar, lestur. Nemendur taka hluta af námskeiðinu á vettvangi. Metin eru nokkur tiltölulega jafngild verkefni yfir misserið, svör við spurningum, leiðarabók og skýrslur.

GSS212G • Tónlist, leiklist og dans: Grunnur • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Kristín Á Ólafsdóttir Aðjunkt

Markmið: Að nemendur

- skilji uppeldislegt og menningarlegt gildi lista fyrir nám og almennan þroska
- þekki möguleika á að tengja saman tónlist, leiklist og dans í námi barna og unglínga
- kunnir að afla faglegra heimilda á sviði listmenntunar og nýta þær til að rökstyðja námsmarkmið fyrir börn og unglínga.
- öðlist þekkingu á sviði listgreina í gegnum verklegar rannsóknir og vettvangsheimsóknir
- ígrundi og leggi grunn að eigin starfskenningu sem listgreinakenningar í grunnskóla

Viðfangsefni: Nemendur kynna sér listviðburði í íslensku samfélagi og tengja við hugmyndafræði og kenningar um listupplifun. Mögulegir snertifletir listgreinanna verða kannaðir út frá margvíslegum sjónarhornum. Nemendur kynnast lesefni þar sem m.a. er fjallað um helstu kenningar um gildi lista í námi og almennum þroska og læra aðferðir við að leita að heimildum og vinna úr þeim á eigin spýtur.

Vinnulag: Listviðburðir sóttir og rætt við listamenn um starfsgrein þeirra. Vinna í smiðjum þar sem nemendur skoða og leita fjölbreyttra leiða til að vinna með listviðburði og upplifun í tengslum við nám barna og unglínga. Verkefni sem tengjast þróun eigin starfskenningar, námskrárgerð í listgreinum ásamt ígrundun um menningar- og samfélagslega vidd listgreinanna.

Námskeiðið er skyldunámskeið fyrir kennaranema á kjörsviðinu Tónlist - leiklist - dans.

Kynningar á athugunum 38%. Greinargerðir um athuganir 31%. Dagbók 15% Gerð og flutningur lokaverkefnis 16% 80% mætingarskýlda

GSS213G • Að kenna um hita, loft, vatn og veður • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Haukur Arason Lektor

Kennari: Hafþór Guðjónsson Dósent

Kennari: Jón Hafsteinn Guðmundsson

Kennari: Eggert Lárusson Lektor

Inntak / viðfangsefni:

Náttúrufræðileg viðfangsefni námskeiðsins eru: Frumefni, efnasambönd, efnablöndur, efnabreytingar, frumeindakenningar, leysni, þrýstingur, varmi, hitastig, varmaflutningur, áhrif varma á efni, hringrás vatns, loftslag og veðurfar, veðurfarslegt samspil hafs, lofts og lands, loftþjúpur jarðar, athuganir og mælingar, einfaldar veðurmælingar, veðurathuganir og skráning, veðurkort.

Í þessu námskeiði verða þáttakendur búnir undir að kenna í grunnskóla um náttúrufræðileg viðfangsefni námskeiðsins. Mikil áhersla verður lögð á að tengja viðfangsefnið við hugmyndir og reynslu þátttakenda og verður umfjöllun um loft og vatn rauður þráður í námskeiðinu.

Fjallað verður um rannsóknir á hugmyndum barna um viðfangsefnið og mögulegar leiðir til að tengja með kennslu þessi viðfangsefni reynsluheimi og hugmyndum grunnskólabarna. Fjallað verður um kennslu náttúrufræðilegra viðfangsefna námskeiðsins, skoðaðar kennslubækur og verklegar athuganir. Kynntar verða rannsóknir og hugmyndir um mikilvægi reynslu nemenda og forhugmynda í náttúrufræðinámi.

Vinnulag

Þáttakendur taka þátt í umræðum þar sem þeir kanna hugmyndir sínar um viðfangsefnið. Ígrundaðir verða textar um viðfangsefnið og kennslu þeirra og gerðar verklegar æfingar sem auka skilning á viðfangsefnunum. Nemendur ræða við börn og unglínga til að kanna hugmyndir þeirra. Meginviðfangsefni verða kynnt í fyrirlestrum en nemendum síðan gefið rými til að afla frekari upplýsinga og þróa hugsun sína í gegnum umræður, verkefni og kynningar.

Virknir nema í námskeiðinu verður metin. Jafnframt vinna nemendur ýmis verkefni og taka próf.

GSS214G • Tölur og reikniaðgerðir • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Friðrik Aðalsteinn Diego Lektor

Kennari: Guðbjörg Pálsdóttir Lektor

Kennari: Kristín Halla Jónsdóttir Aðjunkt

Kennari: Guðný Helga Gunnarsdóttir Lektor

Markmið að kennaranemar

- Hafí vald á grunnhugtökum í talnafræði.
- Þekki mismunandi leiðir við talnaritun, einkum sætiskerfi.
- Hafí góðan skilning á ræðum tölum og reikniaðgerðunum fjórum í mengi ræðra talna og kynnist óræðum tölum.
- Geti beitt fjölbreyttum leiðum við reikning.
- Hafí náð góðum tókum á hlutfallshugtakinu.
- Hafí tileinkað sér stærðfræðileg vinnubrögð.
- Þekki leiðir til að styðja börn við að þróa skilning sinn á tölum og reikniaðgerðum.
- Séu færir um að byggja upp kennsluferli sem tekur mið af mismunandi forsendum nemenda.
- Geti nýtt fjölbreytta kennsluhætti og nálgast viðfangsefni stærðfræðinnar frá ólíkum sjónarhornum.

Viðfangsefni

Á námskeiðinu verður fjallað um grunnhugtök í talnafræði s.s. frumtölur, deilanleika og frumpáttun. Skoðuð verður uppbygging sætiskerfa og talnaritun. Fengist verður við aðgerðahugtakið og einkenni og tengsl reikniaðgerða, sér í lagi á sviði ræðra talna. Fjallað verður um rannsóknir á þróun talna- og aðgerðaskilnings hjá börnum. Nemendur kynnast ólíkum leiðum við reikning og hvernig námsgögn geta stutt við reikningsnám. Hugtakið hlutfall fær sérstaka umfjöllun bæði þannig að kennaranemar styrki eigin skilning og kynnist hvernig hlutfallaskilningur myndast. Fjallað verður um rannsóknir á kennslu um tölur og reikniaðgerðir á miðstigi og leiðir við kennslu.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og vinnutímum þar sem glímt verður við stærðfræðileg viðfangsefni, fara fram umræður, nemendur kynnast

notkun námsgagna og fjölbreyttri nálgun við stærðfræðinám. Nemendur lesa sér til um rannsóknir, fylgjast með stærðfræðikennslu, skipuleggja kennslu afmarkaðra viðfangsefna og reyna sig á vettvangi. Próf og verkefni

GSS215G • Hönnun og smíði • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Brynjar Ólafsson Aðjunkt

Námskeiðið er inngangsnámskeið fyrir nemendur sem velja kjörsviðið hönnun og smíði og hentar einnig öðrum sem vilja kynna sér áherslur greinarinnar.

Markmið

Nemar hljóti þekkingu á og þjálfun í smíði hluta sem þeir hanna og teikna sjálfir.

Inntak / viðfangsefni

Áhersla er lögð á nýttjahluti úr tré. Fjallað verður um nýtingu á íslenskum skógi og sjálfbæra þróun í hönnun. Unnið er m.a. með þætti sem tengjast gömlu handverki. Verkfæra- og viðarfræði er felld inn í þá verkþætti sem fengist er við hverju sinni. Sérstök áhersla er lögð á notkun véla og verkfæra ásamt öryggi og heilsuvernd. Fjallað verður um hönnun nýttjahluta í daglegu umhverfi sem byggja á teknilegri virkni og undirstöðuatriði í formhönnun. Einnig kynnast nemendur öðrum smíðaeignum. Verklegr þjálfun er undirstaða námsins.

Vinnulag

Vinnulag í staðnámi: Verklegr þjálfun er undirstaða námsins en að öðru leyti fer kennsla fram í fyrirlestur og umræðu- og leiðsögunum. 80% sóknarskylda. Vinnulag í fjarnámi: Verkefni eru send í tölvupósti og sett upp á vefsíðu hönnunar og smíða. Nemendur skila eins miklu af verkefnum sínum í gegnum tölvusamskipti og unnt er. Sérstök áhersla verður lögð á öryggisþætti er tengjast vinnu kennara og barna í hönnun og smíði og fræðslu um skyndihjálparþætti.

Verkefni metin til einkunnar.

GSS217G • Matur menning heilsa • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Stefánía Stefánsdóttir Lektor

Markmið:

Nemendur

- öðlist skilning á mikilvægi hollrar vel samansettrar fæðu fyrir heilbrigði einstaklinga og þjóða.
- læri að matreiða samkvæmt ráðleggingum Lýðheilsustöðvar um mataræði og næringarefni.
- læri undirstöðuþætti matreiðslunnar og algengustu matreiðsluaðferðir.
- læri að matreiða ýmsa íslenska rétti sem að hafa verið einkennandi fyrir íslenska matarmenningu fram á okkar daga.
- læri um þróun íslenskrar matarmenningar.
- læri um hátíðahald Íslendinga fyrr og nú og matreiðslu rétta sem tengjast því.
- læri þætti sem tengjast gestamóttöku.
- læri að matreiða þjóðrétti frá ýmsum löndum.
- læri að verða vistvænir í heimilishaldi.
- læri undirstöðuþætti hreinlætisfræða og skilji mikilvægi hreinlætis fyrir einstaklinga, við meðferð matvæla og út frá heilbrigðis-fagurfræðilegu -og fjárhagslegu sjónarmiði.
- kynnist stöðu heimilisfræða í grunnskólum, námskrá og námsefni fyrir yngri nemendur.
- lögð verður áhersla á vandaða framreiðslu rétta og smekklegar borðskreytingar.

Viðfangsefni:

Nemendur læri grundvallar matreiðsluaðferðir og hvernig þær tengjast hollustu matarins. Lögð verður áhersla á ýmsa rétti sem telja má lýsandi fyrir íslenska matargerð á 20. öldinni og voru mest á borðum forfeðranna. Áhersla lögð á að færa menningararfinn yfir. Kennnt verður í forni fyrirlestur og verkefna hvernig fæðuöflun og matarmenning helst í hendur við landfræðilegar aðstæður og þróun atvinnulífs- og samfélags. Horft verður til annarra landa og sömu þættir skoðaðir í nokkrum þjóðlöndum og bornir saman við þróunina hér á landi. Matreiddir þjóðréttir frá þeim löndum. Tekinn verður fyrir undirbúningur hátíða og íslenskar hefðir því samfara. Matreiddir réttir og bakstur sem tengist hátíðum ársins gamalt/ og nýtt. Sýnikennsla í gerð borðskreytinga og vandaðra borðdekkninga. Undirstöðuþættir almennar hreinlætisfræða fléttað inn í allt námið og nemendum ætlað að öðlist skilning á mikilvægi hreinlætis út frá persónulegu sjónarmiði og sjónarmiðum samfélagsins sem tengjast heilbrigði, fagurfræði og fjárhag. Frammistaða í kennslustundum og verkefni nemenda metin til einkunnar. Aukaverkefni eru lögð fyrir fjarnema.

GSS218G • Inngangur að enskukennslu • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Róbert Berman Dósent

Markmið: Markmið:

Að kennaranemar

- kunni skil á helstu hugmyndum og kenningum um tungumálanám og tungumálakennslu
- skilji eðli mismunandi kennsluaðferða
- átti sig á mismunandi námsaðferðum (learner strategies) einstaklinga
- þekki helstu hugtök sem tengjast kennslufræði erlendra mála
- kunni skil á markmiðum Aðalnámskrár og geti tengt þau námsefni, ítarefni og kennslu
- kunni skil á námsefni og ítarefni og geti lagt mat á það
- kunni skil á Evrópsku tungumálamöppunni og hugmyndum sem hún byggist á
- vitu hvar þeir geti leitað fanga til að efla fagmennsku sína og þróast í starfi.

Viðfangsefni

Farið verður yfir þróun tungumálakennslu undanfarinna áratuga og sjónum einkum beint að þekkingu og skilningi á þeim straumum og stefnum sem nú eru efst á baugi. Fjallað verður um hugtök, kenningar, aðferðir og þá þætti sem stuðla að fagmennsku tungumálakennarans og nemendur öðlast reynslu í að ígrunda eigin afstöðu og hugmyndir. Kynntar verða rannsóknir á tungumálanámi og kennslu og fjallað sérstaklega um nemendamiðaða kennslu. Námskrá í ensku verður yfirfarin og greind og námsefni skoðað og metið. Kennaranemar fá tækifæri til að skoða og meta kennslu á myndböndum og þjálfast í að ígrunda eigin hugmyndir um kennslu og eigin reynslu af tungumálanámi. Kynnt verða tímarit, handbækur, ítarefni og rafræn gögn þar sem unnt er að leita fanga í faglegum efnum. Áheyrn í bekk á miðstigi er hluti námskeiðsins (1 eða 2 eining).

Vinnulag

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku og mikið verður lagt upp úr lestri nemenda og úrvinnslu úr lesefni, umræðum, hópa- og einstaklingsvinnu, verkefnum sem lýkur með kynningu, dæmikennslu og málstofum. Þá verða fluttir inngangsfyrirlestrar um afmörkuð efni.

Vinumappa með verkefnum, ígrundun og sjálfsmati verður lögð til grundvallar ásamt mati á annarri vinnu.

GSS219G • Sjónlistir og vettvangsnám • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Jóhanna Vigdís Þórðardóttir Lektor

Kennari: Kristín Ísleifsdóttir Aðjunkt

Kennari: Jón Reykdal Lektor

Að loknu námskeiðinu skal nemandinn

- Hafa á valdi sínu nokkur grunnatriði tví- og þrívíðrar myndgerðar
  - Hafa innsýn í lítafræði og geta unnið markvisst með litablöndur
  - Kunna skil á fjölbreyttum teikniáferðum
  - Kunna skil á einföldum áferðum við mótun í pappír
  - Hafa öðlast þekkingu á efni, áhöldum og tækni sem henta myndmennt í skólastarfi
  - Þekkja helstu hugtök sem notuð eru í tví- og þrívíðri myndgerð
  - Geti bjargað sér í grunnatriðum ljósmyndatöku út frá viðfangsefnum námskeiðs
  - Hafa kynnt sér áherslur og kennsluáferðir í myndmenntakennslu heimaskólans
- Þekkja helstu þætti úr námskrá heimaskólans varðandi fyrirkomulag kennslu í myndmennt

Inntak/viðfangsefni

Námskeiðið tekur á grunnþáttum tvívíðrar myndgerðar, byrjað er á teikningu ýmisskonar.

Unnið er með líti, einfaldar þrykkaáferðir og mótun í pappír. Valið viðfangsefni úr náttúrunni verður burðarás sem gengur í gegnum námskeiðið og fær mismunandi birtingarmynd eftir eiginleikum hvers áferðar. Áhersla lögð á skissuvinnu. Á námskeiðinu velja nemendur sér rannsóknarverkefni í einhverri áferð sem þeir leggja sérstaka áherslu á. Þetta verkefni skal hafa skírskotun í grunnskólastarfi. Nemendur beina sjónum að listgreinakennslu innan heimaskólans með megin áherslu á myndmennt.

Námskeiðið er verklegt, tengt vettvangsferðum, heimsóknum á sýningar og söfn. Fyrirlestrar og sýnikennsla. Ferilmappa og uppsetning sýningar í lok námskeiðs.

Í þessu vettvangsnámi eiga nemendur að beina sjónum að kennslu í myndmennt. Nemendur nýta tímann í áheyrn og taka þátt í kennslu þegar þeir eru tilbúnir og það hentar aðstæðum. Það skal gert í samráði við æfingakennara. Lögð er áhersla á að nemendur taki virkan þátt í skólastarfinu meðan á vettvangsnámi stendur. Nemendur halda leiðarþók/dagbók og skrifa stutta greinargerð. Eftir vettvangsnám halda nemendur kynningu í kennslustund. Umræður verða í lokin.

Námsmat Lokið / ólokið Nemendur skila greinargerð og kynna samantekt úr henni fyrir nemendum og kennurum.

GSS220G • Aðferðafræði og menntarannsóknir • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Meyvant Þórólfsson Lektor

Kennari: Jóhanna Einarsdóttir Lektor

Forkröfur: Námskeið í meðferð og ritun fræðitexta

Markmið námskeiðsins eru að nemendur:

- Öðlist innsýn í aðferðafræði rannsókna á sviði uppeldis- og menntunarfræða og þekki helstu viðfangsefni slíkra rannsókna
- Hafri skilning á grundvallarhugtökum þekkingarfræði og vísindaheimspeki
- Þekki helstu rannsóknaraðferðir
- Séu færir um að rýna í rannsóknir og nýta sér niðurstöður þeirra
- Hafri tileinkað sér rannsakandi hugarfar og gagnrýna hugsun
- Geti unnið af nákvæmni og fræðilegri ögun.

Inntak / viðfangsefni

Fjallað er um markmið og tilgang menntarannsókna, vísindaleg viðmið og um grundvallarviðhorf að baki slíkum vísindum. Hugað er að grunnhugtökum í þekkingarfræði og vísindaheimspeki. Kynntar eru nokkrar rannsóknaraðferðir, fjallað um rannsóknarferli, heimildaöflun og um síðfræðileg atriði.

Nemendur lesa rannsóknir og um rannsóknir, gera æfingar í því skyni að skerpa skilning sinn á því hvernig menntarannsóknir eru stundaðar og efla hæfni sína til þess að notfæra sér rannsóknir í fræðilegu og starfstengdu samhengi. Megineinkenni eigindlegra og meginlegra rannsóknarhefða eru kynnt, fjallað er um ólíkar rannsóknaraðferðir og rannsóknasnið sem beitt er í slíkum rannsóknum og þær ályktanir sem má draga af þeim. Farið er í meginatriði lýsandi tölfræði og nokkur hugtök úr ályktunartölfræði. Miðað er að því að nemendur nái valdi á tölvuforriti (Excel) til útreikninga.

Vinnulag

Nemendur sækja fyrirlestra, taka þátt í verkefnatímum og umræðum og vinna skilgreind verkefni þar sem lögð er áhersla á fræðilega hugsun, beitingu þeirra aðferða sem fjallað er um og framsetningu niðurstaðna.

Verkefni og próf. Í verkefnum verður m.a. metin hæfni nemenda til að beita þeim aðferðum sem fjallað er um í námskeiðinu og hæfni þeirra til að lesa úr niðurstöðum rannsókna. Í prófi verður m.a. metinn skilningur nemenda á viðfangsefnum námskeiðsins.

GSS221G • Félagsfræði og skólasaga • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ólöf Garðarsdóttir Dósent

Kennari: Gestur Guðmundsson Prófessor

Kennari: Helgi Skúli Kjartansson Prófessor

Inntak/viðfangsefni

Eftirfarandi viðfangsefni verða fléttuð saman, þannig að saga og kenningar víxlist og varpi ljósi hvort á annað, með áherslu á mismunandi sjónarhorn á tengsl einstaklings og samfélags:

1. Félagsfræði menntunar. Helstu kenningar greinarinnar verðar skoðaðar í ljósi viðfangsefna á borð við síðferðilegt uppeldi, félagslega mismunun og einstaklingsvæðingu og með almenna áherslu á mismunandi skilning á tengslum einstaklings og samfélags og hvernig þau tengsl hafa breyst á síðustu áratugum. Einkum verða til umfjöllunar kenningasmíðirnir Emile Durkheim, G.H. Mead, John Dewey, Pierre Bourdieu, Ulrich Beck, Anthony Giddens og Thomas Ziehe.

2. Saga uppeldis og menntunar

Megindrættir í samfélagsgerð og menningararfleifð sveitahjófélags fyrri alda og þær hjóðfélagsbreytingar sem orðið hafa til dagsins í dag. Í þessu sambandi verður rætt um uppeldishlutverk kirkju, trúarbragða og heimila, um rætur almenningskólans í menningarhefðum fortíðar og um breytt hlutverk hans og breytt samspil skóla, heimilis og annarra samfélagsþátta. Áhersla verður lögð á sérkenni menntunarþróunar á

Íslandi með hliðsjón af almennri þróun í grannlöndum.

3. Fjölbreytileiki í uppeldi og menntun

Fjallað verður um félagsfræðikenningar um samþættingu (integration) og samlögun (assimilation), sem og útilokun (exclusion) og hlutdeild (inclusion). Tilraunir til að vinna bug á sundrung og sundurgreiningu samfélagsins, allt frá samheldnihugmyndum Durkheims til samtímahugmynda um fjölmenningu og skóla án aðgreiningar, verða skoðaðar í félagsfræðilegu ljósi.

4. Barnæska og unglingsár

Félagsfræðileg sjónarhorn á barnæsku og unglingsár beina sjónum að því, hvernig þessi æviskeið eru mótuð af samfélaginu og hvernig sú mótun breytist með samfélagsþróun. Skoðaðar verða samfélagslegar skilgreiningar á því, hvað er barn og hvað er unglingur, og kynntar rannsóknir á því, hvernig börn og unglingar skilja sjálf líf sitt og hvernig þau móta líf sitt.

Vinnulag

Kennslan fer fram í fyrirlesturum og umræðutímum. Námsefni er bókin Félagsfræði menntunar eftir Gest Guðmundsson og Almenningsfræðsla á Íslandi 1880-2007 í ritstjórn Lofts Guttormssonar. Auk þessa eru til umfjöllunar frumtextar og greinar sem kynna rannsóknir og greiningar á sviði námskeiðsins.

Verkefni verður unnið í hverjum námsþætti, og auk þess er skriflegt próf í lok námskeiðs.

GSS222G • Heimspeki og hugmyndasaga • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Kennari: Kristján Kristjánsson Prófessor

Kennari: Sigurður Björnsson Lektor

Kennari: Halla Jónsdóttir Aðjunkt

Kennari: Gunnlaugur Sigurðsson Lektor

Kennari: Gunnar Egill Finnbogason Prófessor

Kennari: Þórdís Þórðardóttir Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að nemendur verði færir um að taka málefnalega afstöðu til hugmynda og aðferða í kennslu og uppeldi í fortíð og nútíð, og geti tekið þátt í gagnrýninni umræðu um skólamál og gert grein fyrir eigin hugmyndum um menntun og uppeldi.

Að námskeiði loknu

- þekki nemendur til þess hvernig hugmyndir um uppeldi og menntun í vestrænum menningarheimi hafa þróast: Kunni skil á helstu heimspekingum og uppeldisfrömuðum frá fornöld til nútíma,
- geti nemendur sett kenningar þeirra í hugmyndasögulegt samhengi og sýnt fram á hvernig hugmyndakerfi tengjast og hvað skilur þau að,
- þekki nemendur og geti vísað til sögu og þróunar hugtaka sem gegna lykilhlutverki í daglegri umræðu um mál tengd kennarastarfinu, svo sem hugtakanna 'menntun', 'gagnrýnin hugsun', 'lýðræði', 'frelsi' og 'vald',
- geti nemendur greint fræðilegan vanda í hvunn dagslegum aðstæðum í skólalífinu,
- geti nemendur sett sig inn í íslenska skólamálaumræðu og tengt hana við þá umræðu sem á sér stað í öðrum löndum og á vettvangi alþjóðlegra stofnana og samtaka,
- geti nemendur greint og metið mikilvæg atriði í texta og beitt fræðilegum vinnubrögðum rituðu og mæltu máli,
- verði nemendur færir um að bera sína eigin heimsmynd og reynslu saman við hugmyndakerfi um uppeldis- og menntamál sem ríkt hafa á mismunandi tímum.

Viðfangsefni:

Á námskeiðinu verður fjallað um uppeldis- og menntunarhugmyndir allt frá tímum Forn-Grikkja og fram á okkar daga. Áhersluatriði í kennslunni eru eftirfarandi:

1. Maðurinn: Skynsemi, skilningur og siðvit

Fjallað verður um mannskilning á ólíkum tímum. Hvernig hugmyndir hugsuða um eðli mannsins höfðu áhrif á hugmyndir hvers tíma um uppeldi og menntun.

2. Markmið menntunar

Fjallað verður um markmið menntunar og forsendur þessara markmiða á hverjum tíma s.s að tileinka sér dygd, að uppfylla hlutverk sitt í samfélaginu, verða meira maður, að axla ábyrgð í samfélagi, að verða virkur þátttakandi í lýðræðissamfélagi, að tileinka sér sjálfstæða og gagnrýna hugsun.

3. Frelsi og lýðræði

Fjallað verður um áhrif hugmynda um frelsi og sjálfræði mannsins í lýðræðissamfélagi á hugmyndir um menntun. Sérstaklega verður hugað að áhrifamikilli hugmyndafræði í samtímanum sem lýtur að menntun til lýðræðis, borgaralegri menntun, skóla án aðgreiningar og jafnréttis til náms.

Meðal viðfangsefna námskeiðsins verða þekkingar-, stjórn-, og siðspeki Platons, hugmyndir Rousseau um frelsi og sjálfræði, hugmyndum Kants um skynsemi og upplýsingu og hugmyndir Wollstonecraft um jafnrétti. Einnig verður frelsishugtakið skoðað í ljósi kenninga E. Key, A.S. Neill og P. Freire. Fjallað verður ítarlega um kenningar John Dewey um menntun, gagnrýna hugsun og lýðræði.

Tvær stuttar ritgerðir af fimm (um 450 orð hver): 35% Kynning í málstofu og stjórn rökræðu: 30% Lokapróf: 35%

GSS223G • Upplýsingatækni og miðlun • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Salvör Kristjana Gissurardóttir Lektor

Kennari: Stefán Jökulsson Lektor

Kennari: Torfi Hjartarson Lektor

Kennari: Jón Jónasson Lektor

Markmið

Í lok námskeiðs er gert ráð fyrir að nemendur

- hafi tileinkað sér framsækin vinnubrögð við miðlun og notkun upplýsingatækni.
- geti lýst áhrifum nýrrar tækni á skólalífi og bent á tækifæri sem hún veitir.
- þekki helstu þætti táknavísi (miðlalæsis).
- þekki grunnhugtök í boðskiptum og samskiptum.
- búi yfir færni í efnisleit á Netinu og mati á stafrænu efni.
- geti beitt stafrænum verkfærum í námi og starfi til samvinnu, skráningar, hugmyndavinnu, greiningar og miðlunar á texta, myndum og hljóði.

Inntak / viðfangsefni

Námskeiðið er í senn undirbúningur fyrir háskólanám og starf að loknu námi. Fengist verður við ritun, myndgerð og framsetningu efnis af ýmsu tagi. Mikið verður lagt upp úr vönduðum vinnubrögðum við efnisgerð og miðlun. Nemendur fá kennslu í efnisleit á Netinu og mati á áreiðanleika upplýsinga. Fjallað verður um höfundarrétt og ábyrga netnotkun. Nemendur huga að náms- og kennsluháttum og skipulagi skólastarfs með tilliti til upplýsingatækni og miðlunar. Fjallað verður um miðlalæsi eða táknlæsi, boðskipti og samskiptafræði. Áhersla verður lögð á tölvusamskipti um efni námskeiðsins með það fyrir augum að nemendur fái hjálfun í námstækni, umræðum og samstarfi á Netinu. Ætlast er til að nemendur haldi skipulega utan um eigin gögn og byggji upp stafrænar ferilmöppur. Í öllum verkefnum nemenda er gerð krafa um faglega framsetningu á efni og vandað málfar.

Vinnulag: Fyrirlestrar, verkleg kennsla, hópvinna, umræður og verkefni.

Lesefni: Ýmsir textar um upplýsingatækni í skólastarfi, samskipti og miðlun.

Námsmat: Verkefni og próf.

GSS224G • Valnámskeið - Frjálst val • (10e) • Vor

Nemendur velja sér námskeið í frjálsu vali til ákveðins einingafjölda úr lista mögulegra valnámskeiða. Sjá frekari upplýsingar undir Kennaradeild - Grunnám - Valnámskeið grunnnáms.

GSS227G • Útsaumur og hugmyndavinna • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigrún Guðmundsdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur

- geti beitt þekkingu sinni og leikni í einfaldri munsturgerð sem tekur mið af þörfum grunnskólans.
- hafi tileinkað sé helstu undirstöðupætti útsaums og nái þeirri hæfni að geta nýtt útsaumstæknina í fjölbreyttri myndsköpun útfra eigin hugmyndavinnu.
- hafi tileinkað sér notkun viðeigandi faghugtaka og geri nýtt þekkingu sína og skilning í faglegri nálgun í starfi með börnum.
- beiti skapandi og gagnrýnni hugsun í allri vinnu
- skynji og skilji mikilvægi samþættingar og tengingar við aðrar faggreinar grunnskólans
- hafi öðlast skilning á mikilvægi einstaklingsmiðaðs náms í fjömenningarlegu samfélagi nútímans og geti unnið sjálfstætt og skipulega að öllum viðfangsefnum.

Inntak / viðfangsefni:

- Unnið verður með fjölbreyttar leiðir innan munsturgerðar sem byggja á frjórri og skapandi hugsun og taka mið af þörfum grunnskólans.
  - Kynntir verða helstu grunnþættir útsaums með áherslu á verklega hjálfun og beitingu áhalds og tækja. Unnið verður með frjálsar útfærslur innan útsaumstækninnar sem byggja á tilrauna- og þróunarvinnu útfra áunninni þekkingu í útsaumi, munsturgerð og hugmyndavinnu, ígrundun í verkefnavinnu og myndbyggingu verka.
  - Lögð er áhersla á hugmyndavinnu nemenda og gagnrýna skapandi hugsun í allri vinnu.
  - Verkefnaval tekur mið af áhuga og vali nemenda í tengslum við áunna þekkingu og reynslu útfra einstaklingsmiðuðu námi og fjölmenningu.
  - Lögð er áhersla á samspil þekkingar og iðkunnar, hjálfunar í hugmynda- og þróunarvinnu og vönduðum, faglegum vinnubrögðum.
  - Verkefnin eru byggð upp sem ákveðið þróunarferli og fá nemendur tíma og aðlögun við að byggja upp nýja þekkingu og færni á fyrri kunnáttu.
  - Frágangur og framsetning verkefna ásamt gagnrýnni umræðu er samofid öllum viðfangsefnum námskeiðsins.
- Vinnulag: Fyrirlestrar, verkleg vinna, framsetning verkefna og gagnrýnin umræða.
- Verkefni metin til einkunnar samkvæmt markmiðum námskeiðs.

GSS301G • Íslenska II: Íslenskukennsla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigurður Konráðsson Prófessor

Umsjónarkennari: Anna Þorbjörg Ingólfssdóttir Lektor

Kennari: Baldur Hafstað Prófessor

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að stúdent efla þekkingu sína á námsgreininni íslensku í grunnskóla og kennslufræði hennar, auk þess sem hann eflist enn frekar í að beita íslensku máli sem kennari og fyrirmynd nemenda.

Undirmarkmið eru að stúdent, við námskeiðslok:

- geti nýtt sér í starfi helstu kenningar í móðurmálskennslu,
- geti nýtt sér helstu hugtök í bókmenntum og málfræði við kennslu og skipulag hennar,
- sé fær um að skapa samfellu í íslenskunámi grunnskólanema,
- þekki og geti nýtt sér lög og reglugerðir, svo sem aðalnámskrá, við samningu skóla- og bekkjarnámskrár,
- sé fær um að beita kennslufræðilegri þekkingu í skólastarfi, sérstaklega kennslufræði móðurmáls,
- geti fjallað um og metið námsefni og námsmat í grunnskóla.

Inntak / viðfangsefni

- Fjallað verður um hvernig vinna má með hugtök í bókmenntum og málfræði, með það að markmiði að efla skilning grunnskólanema á þeim.
- Fjallað verður um móðurmálskennslu almennt, kenningar og aðferðir, og þá örðugleika sem nemendur glíma við á ýmsum aldri.
- Sérstaklega verður fjallað um stafsetningarkennslu.
- Lesnir verða valdir fræðitextar um mál og bókmenntir og kynntar kenningar um móðurmálskennslu.
- Lesnir verða fjölbreyttir textar, þar á meðal barnabókmenntir, dagblaðatextar og fræðitextar, og fjallað um hvernig nýta megi þá í íslenskukennslu.
- Fjallað verður um kennsluáferðir í móðurmáli, námsefni, námsmat, samþætt nám og heildstætt nám.
- Í öllum viðfangsefnum er tekið mið af kennslu nemenda með mismunandi getu.
- Tveggja eininga vettvangsnám er hluti af námskeiðinu.

Vinnulag

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra, æfinga- og verkefnatíma. Mikil áhersla er lögð á að stúdentar séu virkir og skapandi. Þeim verður gert að leysa verkefni í vettvangsnámi og leggja til frjóar hugmyndir. Enn fremur skulu stúdentar fylgjast með og tileinka sér fræðileg nýmæli með því að skoða nýjar bækur, tímarit og efni á vef.

Nauðsynleg undirstaða: Íslenska I: Mál og bókmenntir (GSS201G) eða Íslenska I: Mál og bókmenntir (GSF201G)

60% verkefnaskil þar sem nemandi sýnir að hann hafi tileinkað sér markmið námskeiðsins. 40% skriflegt próf þar sem áhersla er lögð á þekkingu, skilning og gagnrýna afstöðu.

GSS302G • Silfursmiði • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Brynjar Ólafsson Aðjunkt

Umsjónarkennari: Gísli Þorsteinsson Lektor

Námskeiðið byggir á hönnun og smíði skart- og nytjahluta úr góðmálum, sérstaklega silfri. Áhersla er á listrænar útfærslur og formhönnun.

Námskeiðið byggir á hönnun og smíði skart- og nytjahluta úr góðmálum, sérstaklega silfri. Áhersla er á listrænar útfærslur og formhönnun. Markmið

- Nemar hljóti þekkingu og þjálfun í smíði hluta úr góðmálum sem þeir hanna og teikna sjálfir.
- Að nemendur þjálfist í að útfæra hugmyndir og hanna í samvinnu við kennara.
- Nemar þjálfist í grunnvinnubrögðum silfursmiðarinnar.
- Að nemendur geti kennt, skipulagt og sett upp aðstæður fyrir kennslu í grunnskóla.

Inntak / viðfangsefni

- Nemar hanna og smíða einfalda skart- og nytjahluti úr góðmálum.
- Á námskeiðinu verður kennt fatningasmíði eða að smíða utan um eðalsteina.
- Kennt að móta nokkra hluti úr plasti með mismunandi tækni.
- Stefnt er að því að þeir nái tökum á grunnverkfætum silfursmiðinnar svo sem sögun, þjölun, hömrun, kúbun, póleringu, tin- og silfurkeiðingum og litun mála.
- Efnisfræði mála er gerð sérstök skil.
- Dæmi um verkefni gætu verið nælur, hálsmen, hringar, eyrnalokkar, beltissylgur, nytjahlutir svo sem skeið eða skál úr silfri, formaður hringur með fatningu, uppslegið armband og skúlptúr.

Vinnulag

a. Vinnulag í staðnámi: Verklegr þjálfun er undirstaða námsins en að öðru leyti fer kennsla fram í fyrirlestur, umræðu- og leiðsögotímum. 80% sóknarskylda.

b. Vinnulag í fjarnámi: Verkefni eru send í tölvupósti og sett upp á vefsíðu hönnunar og smíða.

c. Nemendur skila eins miklu af verkefnum sínum í gegnum tölvusamskipti og unnt er.

Verkefni metin til einkunnar.

GSS304G • Tjáning og táknvísí • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Stefán Jökulsson Lektor

Þekkingar- og skilningsmarkmið

Nemendur

- öðlist skilning á tjáningu og samskiptum (communication) og þekki til helstu kenninga á því sviði
- læri um táknvísí (miðlalæsi) og þær hugmyndir um nám og kennslu sem tengjast henni
- kynnist aðferðum við hugmyndavinnu, útfærslu og framsetningu efnis og kostum efnissköpunar sem aðferðar við nám
- læri undirstöðuatriði í stafrænni hljóðvinnslu
- fái innsýn í menningarheima ungmenna, samskipti þeirra og listsköpun

Færnimarkmið

Nemendur geti

- útskýrt hvað gerist þegar fólk skapar merkingu, t.d. þegar það talar saman, skrifar ritgerð eða horfir á sjónvarp
- gert grein fyrir hlutverki fjölmiðla í samfélaginu og tengslum þeirra við lýðræði og menningu
- metið fjölmiðlaefni með hliðsjón af lykilsurningum táknvísinnar og greint með hvaða hætti fjölmiðlafólk túlkar veruleikann
- tekið upp hljóð og notað fjölrása hljóðvinnsluforrit, t.d. til að búa til útvarpsþátt eða hljóðsetja myndbönd eða vefefni
- lýst því hvernig stafræn tækni tengist lífi og hugðarefnum ungs fólks

Inntak/viðfangsefni

Inntak námskeiðsins varðar þann hlut miðlunar- og samskiptafræða sem tengist uppeldi og menntun. Fjallað er um þátt táknvísí í skólastarfi en í henni felst hæfni til að meta ýmiss konar upplýsingar og fjölmiðlaefni á gagnrýnn hátt, og geta til að búa til efni og miðla því með margvíslegum aðferðum. Kynnt er það verklag í skólastarfi sem byggt er á táknvísí, þ.e.a.s. að nemendur noti mismunandi tjáningarform við nám sitt - myndir jafnt sem hljóð- og læri í leiðinni sitthvað um kosti þeirra og galla. Jafnframt er hugað að kostum þess að börn og unglingar beiti stafrænni tækni til að búa til efni af ýmsu tagi. Vettvangsnám tengist efnisgerð nemenda í skólum, t.d. skólaútvarpi og stuttmyndagerð, fjölmiðlum og fyrirtækjum sem framleiða stafrænt efni.

Vinnulag

Verkefni eru bæði skrifleg og verkleg og áhersla lög á að fræðin nýtist við vinnslu verkefna. Þátttakendur kynnast vinnulagi við efnisgerð og búa til efni af ýmsu tagi, t.d. fréttæfni, ljósmyndasögur eða auglýsingar. Verkefni er ýmist einstaklingsverkefni eða samvinnuverkefni og reynir mikið á samræðu og samskipti í nemendahópnum.

Matið tekur til verkefna og virkni nemenda: Skrifleg verkefni 40%, verkleg verkefni 40%, virkni 20%. Virkniþátturinn visar meðal annars til samvinnu og þátttöku í samræðu.

GSS308G • Nemandi á Netinu • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Salvör Kristjana Gissurardóttir Lektor

Þekkingar- og skilningsmarkmið Þekkingar- og skilningsmarkmið

Nemendur þekki

- til rannsókna og tilrauna um Netið í námi og geti tengt nýja samskiptatækni kenningum um nám og kennslu
- helstu verkfæri við nám og námssamfélög á Netinu
- og geti lýst mismunandi gerðum netsamfélaga (námssamfélög, áhugasamfélög, leikjasamfélög)
- lög og reglur um birtingu og meðferð efnis á Neti, höfundarréttarlög og opnar lausnir
- og skilji samspil efnis á Netinu (rss, tagging o.fl.) og þekki helstu upplýsingabanka með stafrænu margmiðlunarefni
- og skilji hvaða hindranir eru á aðgengi ákveðinna hópa að upplýsingasamfélaginu

Færnimarkmið

Nemendur geti

- byggt námsferli á Netinu og tekið þátt í ýmis konar námssamfélögum á Netinu
- útbúið ýmis konar náms- og kennsluverkefni fyrir Netið
- tekið þátt í samvinnuverkefnum á Netinu (wiki o.fl.)
- bent á leiðir til að yfirstíga ýmsar hindranir á aðgengi einstaklinga og hópa að upplýsingatækni og netmiðlun

Inntak / viðfangsefni

Inntak námskeiðsins er nám á Netinu og þekkingarleit og þekkingarskópun nemenda í samvinnu við aðra í samtengdum og síkvikum stafrænum heimi. Á námskeiðinu verða skoðuð, prófuð og metin ýmis konar verkfæri, gagnalindir og netþjónustur sem nýtast við netnám og námssamfélög á Neti.

Vinnulag

Námskeiðið er nemendamiðað og verkefnamiðað. Verkefni nemenda eru bæði einstaklingsverkefni og verkefni unnin í samvinnu við aðra með því að nota ýmis konar netverkfæri til samvinnuskrafa. Nánumhverfið er að miklu leyti á Netinu og að hluta með fjarkennslusniði en einnig er gert ráð fyrir fyrirlestrum og verkstæðistímum.

Lesefni Greinar og vefefni um nám og námssamfélög á Netinu, netmiðla og netlausnir, samvinnuskrif, opinn hugbúnað, námsumhverfi sem hverfist um nemendann, sérþarfir nemenda eða félagshópa með tilliti til upplýsingatækni og samskipta og fleira.

Námsmat verður með fjölbreyttum hætti, að hluta til með netprófum/heimaprófum, skilamöppu á vef og þátttöku í hópverkefnum á vef.

GSS310G • Formsköpun textíla I • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Fríður Ólafsdóttir Dósent

Markmið

Formsköpun textíla I

Markmið: að nemandi

- - hafi þekkingu á helstu textilvefjarefnum
- - hafi skilning á samspili frumforma og lita og nýti hann við formköpun með textíla
- - hafi tileinkað sér þekkingu og skilning á fjölbreyttum vinnuáferðum með textíla og beiti þeim við formgerð og sköpun með textíla
- - vinni skipulega og faglega að viðfangsefnum sínum við textilvinnu og efla með sér hæfni til að gagnrýna og rökstyðja eigin upplifun, nálgun og túlkun
- - hafi öðlast skilning á og tileinkað sér fagleg hugtök og kenningar í textil-, lita- og formfræði og beiti þeim jafnt við einstaklingsbundna vinnu sem og rannsóknir og störf á vettvangi
- - sé fær um að túlka og kynna mikilvægi samfells vinnuferils í listrænu handverki allt frá hugmynd til niðurstöðu og þá upplifun sem er samfara því ferli
- - hafi tileinkað sér viðsýni og frumleika í hugsun og beitingu ímyndunarafls og upplifað sköpunar- og vinnuleði sem nýtist í frekara námi í textílmenn og starfi í grunnskóla

Viðfangsefni

- - safnað sýnishornum af helstu vefjarefnum textíla og unnin lítil vinnubók
- - unnið að formköpun og listrænni túlkun með textíla þar sem einkum er tekið mið af þrjúni, hekli, saumavél og fleiri möguleikum textíla
- - í hugmynda-, þróunar- og rannsóknarvinnu með textíla, form og liti er lögð áhersla á ferilvinnu sem byggir á beitingu áhalda og tækja, þjálfun handbragðs með mismunandi textílaáferðum og faglegri notkun hugtaka
- - unnin tilraunaverkefni þar sem tekið er mið af miðstigi grunnskóla og tvinnnað saman hagnýtum textílaáferðum, listrænni túlkun og miðlun með nýjustu tækni og hugbúnaði

Vinnulag

Fyrirlestrar, verkefnavinna, einstaklingsbundin leiðsögn og verkleg þjálfun. Áhersla á vandað, faglegt vinnulag með skírskotun í tíðaranda og heim grunnskólanemenda

Nauðsynleg undirstaða: Sjónlistir og vettvangsnám (GSS219G) eða Sjónlistir og vettvangsnám (GSF216G)

Verkefni metin til einkunnar með hliðsjón af markmiðum námskeiðs og samkvæmt námsmatsreglum HÍ.

GSS312G • Nám og kennsla unglínga • (10e) • Haust

Umsjónarmaður: Ingvar Sigurgeirsson Prófessor

Umsjónarkennari: Kristín Jónsdóttir Lektor

Kennari: Jóhanna Karlsdóttir Lektor

Kennari: Ása Helga Ragnarsdóttir Aðjunkt

Kennari: Meyvant Þórólfsson Lektor

Kennari: Ásdís Olsen Aðjunkt

Kennari: Gunnar Börkur Jónasson

Kennari: Erla Kristjánsdóttir Lektor

Kennari: Halla Jónsdóttir Aðjunkt

Kennari: Kristín Lilliendahl Aðjunkt

Markmið

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að kennaranemi öðlist hæfni til unglíngakennslu og geti nýtt þekkingu sína í almennri kennslufræði m.a. í þeim námsgreinum sem hann sérhæfir sig í.

Inntak / viðfangsefni

- Fjallað verður um unglingsárin, samskipti unglínga, áhættuþætti unglingsáranna, lífsleikni, félagsstarf í unglíngadeildum og samstarf heimila og skóla.

- Kynntar verða rannsóknir á námi og kennslu og m.a. fjallað um faggreinakennslu og námskrár, val og valgreinar, skólaþróunarverkefni og einstaklingsmiðun í skólastarfi.

- Ýmsar leiðir í kennsluskipulagningu kynntar og nokkrar kennslu- og matsaðferðir.

- Fjallað verður um samþættingu námsgreina, teymiskennslu og fleiri samstarfsaðferðir kennara á unglíngastigi.

- Kennaranemi fær æfingu í að skapa aðstæður til náms og taka mið af fjölbreytileika nemendahóps í skipulagningu, vali á kennsluáðferðum og í námsmati.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræðutímar, samvinnuverkefni, sjálfstæð verkefni og æfingakennsla á vettvangi. Áhersla er lögð á virkni nemenda og skapandi, raunhæf viðfangsefni sem verða prófuð með samnemendum og í vettvangsnámi.

Nauðsynleg undirstaða: Nám og kennsla: Inngangur (GSS104G) eða Nám og kennsla: Inngangur (GSF104G)

Verkefni og próf.

GSS313G • Stærðfræðinám og - kennsla á unglingsstigi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðbjörg Pálsdóttir Lektor

Kennari: Guðný Helga Gunnarsdóttir Lektor

Markmið að kennaranemar

- Þekki meginhugmyndir náms í algebru og tölfræði á unglingsstigi.
- Viti hver eru helstu kennileiti sem nota má til að greina stöðu nemenda og þekki leiðir til að styðja nemendur við að byggja upp skilning sinn á mikilvægum hugtökum.
- Geti byggt upp kennsluferli og ígrundað og endurskoðað það á grundvelli reynslu á vettvangi.
- Séu færir um að nota töflureikni, vasareikna og aðra miðla við stærðfræðikennslu.
- Hafi öðlast færni til að ræða um og rökstyðja stærðfræðikennslu á fræðilegum grunni.

Viðfangsefni

Fjallað verður um markmið með stærðfræðikennslu í grunnskóla, grundvöll markmiðssetningar og uppbyggingu stærðfræðikennslu á unglingsstigi. Inntakspættir algebru og tölfræði verða skoðaðir sérstaklega og hvernig unglingar tileinka sér meginhugmyndir á þessum sviðum. Hugað verður að því hvernig aðferðamarkmið og inntaksmarkmið fléttast saman. Sjónum verður beint að mikilvægi þess að byggja upp samfellu í námi nemenda þar sem meginhugmyndir hvers inntakspáttar eru sífellt að verða skýrari og víðtækari.

Nemendur prófa mismunandi leiðir við kennslu og er sérstök áhersla lögð á notkun fjölbreyttra miðla og námsgagna. Nemendur eiga á grundvelli reynslu sinnar á vettvangi að ígrunda kennslunálgun, val á viðfangsefnum, hlutverk kennarans og samskipti við nemendur og nemenda í milli.

Vinnulag

Í kennslustundum verður fjallað um efnið og nemendur taka þátt í umræðum og leysa verkefni einir og í hópum. Námskeiðið er samofið við vettvangsnám. Nemendur kynna sér námskrá, lesa sér til um inntak náms og kennsluhætti, kynna sér námsefni og námsgögn, reyna hugmyndir í kennslu, fylgjast með kennslu á vettvangi og vinna verkefni um algebru- og tölfræðikennslu.

Námsmat byggist á verkefnum og prófi í lok námskeiðs. Skilaskylda er á öllum verkefnum og nemar verða að ljúka vettvangsnámi með fullnægjandi hætti.

GSS314G • Sagnfræði og sögunám • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Þorsteinn Helgason Dósent

Kennari: Helgi Skúli Kjartansson Prófessor

Að loknu þessu námskeiði eiga kennaranemar að

- hafa þjálfun í nokkrum þáttum í aðferðafræði sagnfræðinnar svo sem heimildarýni, miðlun og túlkun
- vera handgegnir hugtökum og orðræðu sem tíðkast í sagnfræði og sögukennslufræðum
- þekkja og geta greint það sem varðar sögu í aðalnámskrá
- geta lesið fræðilegt efni um sagnfræði og sögukennslu á íslensku og erlendu máli sér til gagns
- kunna að hagnýta sér, ígrunda, greina og bera saman sagnfræðilegt efni í mismunandi miðlum
- hafa öðlast inntakspækingu á völdum þáttum í sögu Íslands og umheimsins
- hafa færni í að hagnýta sér og greina inntak, framsetningu og sjónarhorn í námsgögnum í sögu, bæði rituðu efni og myndefni
- þekkja og kunna að greina mismunandi rannsóknaraðferðir í sagnfræði
- hafa beitt aðferðum munnlegrar sögu/einsögu við ákveðið viðfangsefni og miðlað því með aðferðum upplýsingatækni (á vef)
- hafa innsýn í möguleika munnlegrar sögu í grunnskólakennslu

Viðfangsefni

Stefnur og straumar, aðferðir og framsetningarmáti sagnfræðinnar. Spurt er spurninga svo sem: Hvað er saga og sagnfræði? Hvernig verða heimildir sögunnar til og hvernig á að lesa úr þeim? Hver eru tengsl hins nálæga og fjarlæga í sögunni? Hvernig er sögunni miðlað og hvernig er hægt að nýta og greina mismunandi framsetningarform? Fengist er við dæmi um rannsóknir og framsetningu og nemendur vinna vefverkefni um sögulegt efni.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, lestur, myndskoðun. Unnin eru fjölbreytt verkefni, stór og smá, m.a. í munnlegri sögu. Meirihluti lesefnis er aðgengilegur á neti, sumt á opnum svæðum og annað á Blakki sem notaður er bæði í stað- og fjarnámi.

Metin eru verkefni af ýmsu tagi, ennfremur umræður á neti. Verkefnum er jafnað yfir námskeiðstímabilið.

GSS315G • Landið og landakortin • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Eggert Lárússon Lektor

Markmið Markmið

Að nemandinn:

- hafi öðlast færni í fjarkönnun með því að vinna með og túlka kort og loftljósmyndir af landfræðilegum fyrirbærum
- geti unnið með ljósmyndir af landslagi og tengsl þess við landmótun
- geti greint og borið saman landfræðileg einkenni Íslands og tengsl þeirra
- verði fær um að greina samspil lands og hafs umhverfis Ísland
- skilji helstu þætti veðurs og veðurfars sem hafa áhrif á búsetu á landinu
- þekki hvernig nota má landakort og landfræðilegt myndefni í kennslu

- þekki námsgögn og aðrar heimildir sem nýst geta við undirbúning kennslu í landfræði
- þekki rannsóknir á sviði landfræði og landfræðikennslu.

Viðfangsefni

Gerð og lestur margskonar landakorta og loftmynda, hnattlíkön, mælikvarðar, kortatákn, kortvarpanir, lofmyndir, GPS og áttavitar, notkun þrívíddarsjár, gerð einfaldra þrívíddarljósmynda og vinna með þær. Bauganet jarðar í tengslum við staðsetningu og tímabelti.

Gerðir og uppruni helstu dráttá í landslagi á Íslandi eins og fjalla, fjarða, jökla, láglendis og stranda. Uppbygging Íslands, veðrun og rof. Lofthjúpur jarðar, geislun og orkuskipti, hitafar, loftþrýstingur og vindar, raki og úrkoma, loftmassar, skil og lægðir, veðurspár og veður á Íslandi. Sjávarföll, hafstraumar og fiskimið, hringrás vatns í tengslum við vinda og úrkomu.

Kynnt verði fagttímari á sviði landfræðikennslu og rannsóknir er snúa að því hvernig nemendum finnst skemmtilegast að læra landfræði.

Vinnulag

Áhersla verður á hagnýt verkefni sem nýtast vel til undirbúnings kennslu í grunnskóla. Kennnt verður með fyrirlestrum, umræðum, verkefnavinnu bæði heima og í tímum og rík áhersla verður á notkun upplýsingatækni.

Hjá staðnemunum er skyldumæting í þær kennslustundir sem þannig eru kynntar á kennsluáætlun í upphafi annar. Þá fer fram námsmat, þjálfun, vettvangsvinna eða nám sem ekki er hægt að koma fyrir með öðrum hætti en í staðbundinni kennslu að mati umsýjarmanns námskeiðs.

Um fjarnema gildir að þeim er skylt að mæta í staðlotur eins og kynnt er á kennsluáætlun í upphafi annar.

Verkefni

GSS317G • Tölvur og rafmagnað samspil (undirstöðuatriði tónlistar) • (10e) • Haust 🇮🇸 🚫 📄

Umsýjarkennari: Helga Rut Guðmundsdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur

- efla færni sína í leikni á algeng rafmögnum hljóðfæri s.s. rafbassa og rafgítar auk grunnfærni á trommuseti og hljómborð.
- kunnir að lesa úr útsetningum með bókstafshljómum.
- verði færir um að nota rafhljóðfæri á vettvangi kennslu.
- kunnir leiðir til að útsetja tónlist og stýra samspili.
- kunnir að nota algeng tónlistarforrit til tónsköpunar og útsetninga.
- fái reynslu af því að taka upp hljóð á stafræna miðla og vinna úr því.
- kunnir að búa til einfalt tónlistarmyndband.
- þekki möguleika á því að tengja saman tónlist, tækni og tölvur í námi barna og unglunga.
- þekki viðkomandi námsefni fyrir grunnskóla og geti gert kennsluáætlanir sem samþætta notkun tónlistar og tölvutækni.

Viðfangsefni: Tónlistararfur unglíngamennningar. Farið í gegnum æfingarferli bílskúrsbandsins. Sjálfstæð tónsköpun og snarstefjun.

Stafrænar hljóðupptökur, hljóðblöndun og frágangur. Unnið að gerð tónlistarmyndbands.

Vinnulag: Samspil og samvinnuverkefni. Tölvuvinnu með upptökur, hljóðskrár og útsetningar.

Forrit: Sibelius, Protools, Evolution sound studio, Garage band, iMovie o.fl.

Ýmis tölvuverkefni 40% Samspilsverkefni 20% Lokaverkefni: Tónlistarmyndband 20% Vettvangstengt verkefni 20 % 80% Mætingarskylda

GSS318G • Tónlist, leiklist og dans í tímans rás • (10e) • Haust 🇮🇸 📄

Umsýjarkennari: Helga Rut Guðmundsdóttir Lektor

Kennari: Una Þorleifsdóttir

Kennari: Karen María Jónsdóttir

Markmið: Að nemendur

- öðlist innsýn í sögu sviðslista (tónlist, leiklist, dans) og tengsl þeirra við þróun menningar, menntunar og hugmyndafræði hvers tíma.
- öðlist grunnhæfni í því að fjalla um listgreinar á faglegan og gagnrýninn hátt
- öðlist færni í hugtakanotkun tengdri sögulegri umfjöllun um listgreinar
- Kunnir að afla faglegra heimilda á sviði lista og listmenntunar og nýta þær til að rökstyðja námsmarkmið fyrir börn og unglunga.
- ígrundi enn frekar eigin starfskenningu sem listgreinakenningar í grunnskóla
- dýpki skilning sinn og þekkingu á sviði kennslu listgreina í gegnum verklegar rannsóknir og vettvangsheimsóknir.

Viðfangsefni: Farið verður í sögu sviðslista (tónlist, dans, leiklist) og hvernig þessar listgreinar tengjast menningu þjóða og menntun.

Nemendur dýpka eigin þekkingu á viðfangsefninu og setja það í kennslufræðilegt samhengi.

Vinnulag: Fyrirlestrar, lesefni, verklegar smíðjur og umræður þar sem menningarsagan og þróun listgreinanna er skoðuð m.a. út frá hugmyndum manna um menntun, menningu og lífsviðhorf, en einnig sem skemmtun og / eða félagslega vídd á mismunandi tímum.

Nemendur sækja einnig listviðburði og tengja söguna við líðandi stund.

Skrifleg verkefni 50 % Verkefni í smíðjum 20 % Próf 30% 80 % Mætingarskylda

GSS319G • Ekki hika - dansaðu (undirstöðuatriði dansmennta) • (10e) • Haust 🇮🇸 🚫 📄

Markmið:

Að nemandinn:

- hafi öðlast færni í grunnatriðum helstu tegunda dansins og geti leiðbeint öðrum um þau atriði út frá sameiginlegum og sértækum þáttum
- hafi öðlast grunnþekkingu á líkams- og hreyfifræði með áherslu á líkams- og hreyfifroska barna og unglunga
- hafi öðlast skilning á mikilvægi upphitunar og niðurlags í forvarnaskyni
- hafi öðlast meðvitund um eigin líkama og áhrifamátt hans sem tjáningartækis
- þekki grundvallarhugtök dansins og hafi þjálfast í notkun þeirra

Viðfangsefni: Möguleikar og takmarkanir líkamans til að standast þær kröfur sem gerðar eru til hans í dansi í líkamlegu, listrænu og

tæknilegu samhengi eru kannaðir. Sjónum er beint að líkamsþroska barna og unglina og hann skoðaður út frá líkams- og hreyfifræði. Farið verður í mikilvægi upphitunar og niðurlags og hvernig koma má í veg fyrir líkamsmeiðsli. Nemendur öðlast þekkingu á undirstöðuatriðum helstu tegunda dansins með áherslu á hvað þær eiga sameiginlegt og hvað skilur þær að.

Vinnulag: Lestur fræða og umræður í verklegu samhengi. Æfingar á þeim undirstöðuatriðum sem danskennsla í grunnskólum krefst. Úrvinnsla verkefna, kynningar og sýnikennsla nemenda. Á vettvangi skoða nemendur grunnþætti hverrar danstegundar fyrir sig í gegnum þátttökurannsókn. Rannsóknarlausnum er skilað í ritgerðaformi og kynntar munnlega og verklega fyrir kennara og samnemendum. Rannsókn á vettvangi (40%). Lokaverkefni (20%). Önnur verkefni (40%). 80% mætingarskylda.

GSS323G • Nám og kennsla á miðstigi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jóhanna Karlsdóttir Lektor

Kennari: Ása Helga Ragnarsdóttir Aðjunkt

Kennari: Kristín Jónsdóttir Lektor

Kennari: Meyvant Þórólfsson Lektor

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að kennaranemi styrki hæfni sína til kennslu á miðstigi grunnskólans og fái æfingu í að tengja saman kennslufræði og viðfangsefni miðstigsins.

Undirmerkið eru að kennaranemi

- hafi fengið góða innsýn í starf umsjónarkennara á miðstigi og skilji sérstöðu þessa skólastigs
- hafi öðlast þekkingu og skilning á eðli, einkennum og þýðingu mismunandi kennsluáferða og geti beitt þeim
- geti skipulagt fjölbreytta kennslu í því skyni að koma til móts við einstaklingsbundnar þarfir nemenda og þekki dæmi um mismunandi aðferðir sem hafa það að markmiði
- öðlist nokkurn skilning á sérþörfum nemenda og þekkingu á því hvernig brugðist er við þeim í skólakerfinu
- geti greint og lagt mat á félagslega stöðu nemenda og geti brugðist við á faglegan hátt gagnvart þeim nemendum sem standa höllum fæti
- hafi þekkingu á fjölbreyttu námsmati og tengslum þess við námskrá
- þekki og geti nýtt sér rannsóknir á kennslu og skólastarfi
- tileinki sér fagleg vinnubrög kennara og þrói starfskenningu sína
- hafi öðlast leikni í samskiptum og samvinnu

Viðfangsefni

Fjallað verður um eðli og meginþætti starfs umsjónarkennara á miðstigi grunnskólans, teymiskennslu, bekkjarstjórnun og samskipti nemenda á þessu skólastigi, lífsleikni og félagsstarf, barnavernd og samstarf heimilis og skóla. Þá verður fjallað um fjölbreytta kennslu, þ.m.t. einstaklingsmiðun í blönduðum námshópum, val nemenda, samþættingu námsgreina, kennslu einstakra námsgreina, námsmat og tengsl við námskrá. Kynntar verða rannsóknir á námi og kennslu sem tengjast ofangreiddum viðfangsefnum. Kennaranemi fær æfingu í að skapa aðstæður til náms og taka mið af fjölbreytileika nemendahóps í skipulagningu, vali á kennsluáferðum og í námsmati.

Vinnulag

Lestur, sjálfstæð verkefni, fyrirlestrar, leiðsögn, umræður, samvinna, æfingar, kynningar, hópverkefni og æfingakennsla á vettvangi. Áhersla er lögð á virkni nemenda, skapandi hugmyndir og raunhæf verkefni sem verða prófuð með samnemendum og í vettvangsnámi.

Nauðsynleg undirstaða: Nám og kennsla: Inngangur (GSS104G) eða Nám og kennsla: Inngangur (GSF104G)

Námsmappa og próf.

GSS324G • Trúarbragðafræði og trúarbragðakennsla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Gunnar J Gunnarsson Lektor

Markmið Markmið

Að nemandinn:

- hafi þekkingu á helstu aðferðum, kenningum og hugtökum í trúarbragðafræði og trúaruppeldisfræði og geti beitt þeim við úrlausn fræðilegra og hagnýtra viðfangsefna
- hafi þekkingu á meginþáttum helstu trúarbragða heims og geti greint það sem er líkt og ólíkt með þeim
- hafi skilning á hefðum, siðum og táknum ólíkra trúarbragða
- geti greint og lagt mat á ólíkar heimildir um trúarbrögð og lífsviðhorf
- geti greint og skilið tilvistarspurningar og leit fólks eftir merkingu eins og hún birtist í trúarbrögðum og lífsviðhorfum
- hafi skilning á gildi trúarbragða og lífsviðhorfa fyrir einstaklinga og samfélög
- hafi kynnt sér kenningar um þróun guðsmyndar og trúarlegan þroska barna og unglina og áhrif trúarbragða á mótun sjálfsmýndar
- sé fær um að setja fram, fjalla um og ræða spurningar og málefni er varða trú og lífsskoðun á málefnalegan hátt og af viðsýni
- geti undirbúið kennslu um trúarbrögð í grunnskóla í fjölmenningsamfélagi með blönduðum hópi nemenda.

Viðfangsefni

Fjallað verður um trúarþörf og trúarreynslu mannsins, tilvistarspurningar og leit eftir tilgangi og merkingu. Kynnt verða helstu greiningarhugtök, kenningar og rannsóknir á sviði trúarbragðafræða og trúaruppeldisfræða. Rætt verður um gildi trúarbragða fyrir einstaklinga og samfélög og athugaðar rannsóknir á trúarlegum þroska barna og unglina og áhrifum trúarbragða á mótun sjálfsmýndar og lífsskilnings. Þá verða helstu trúarbrögð heims skoðuð, þ.e. gyðingdómur, kristni, islam, hindúasiður og búddhadómur auk nokkurra annarra trúarbragða, svo sem bahá'ítúar, kínverskra og japanskra trúarbragða o.fl. Jafnframt verður fjallað um guðlaus lífsviðhorf. Einnig verður vikið að stöðu trúarbragða og nýtrúarhreyfinga í nútímanum og rætt um fjölhyggju, umburðarlyndi og fordóma í tengslum við trúarbragðakennslu í fjölmenningsamfélagi.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, vettvangsathuganir, upplýsingaleit og verkefnavinna.

Nemendur vinna verkefni um trúarbrögð og trúarbragðakennslu og miðla niðurstöðum til samnemenda. Prófað verður í námsefni.

GSS326G • Rúmfræði og algebra • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristín Halla Jónsdóttir Aðjunkt

Kennari: Kristín Bjarnadóttir Dósent

Kennari: Jónína Vala Kristinsdóttir Lektor
 Kennari: Friðrik Aðalsteinn Diego Lektor
 Viðfangsefni

Lögð verður áhersla á þróun stærðfræðilegra vinnubragða. Fjallað verður um almenn hugtök rúmfræði, svo sem punkt, línu, flöt, horn, samsíða línur og hornréttar. Ennfremur um flatarmyndir, þrívið form, rúmfræðilegar færslur, hlutföll, aljöfnuð og einslöggun og atriði úr hnitarrúmfræði. Kynntir verða valdir þættir úr sögu rúmfræðinnar. Fjallað verður um mælihugtakið og sérstök áhersla lögð á mælingar rúmfræðilegra eiginleika, svo sem lengdar, flatarmáls og rúmmáls.

Skoðaður verður regluleiki í talnamynstrum og rúmfræðilegum mynstrum og hvernig má setja hann fram með bókstöfum og á táknamli stærðfræðinnar. Fjallað verður um hugtök úr algebru, svo sem stæður, breytur, jöfnur og föll, reikniadgerðir og önnur hugtök þeim tengd, og það hvernig beita má algebru við að leysa margvísleg viðfangsefni, t.d. með því að umrita yfir á táknaml algebrunnar og/eða setja fram stærðfræðileg líkön.

Fengist verður við þrautalausnir og stærðfræðileg líkön. Fjallað verður um hvernig takast má á við líkanagerð með nemendum og hvernig stærðfræði er notuð á ýmsan hátt í samfélaginu.

Nemendur kynnast rannsóknum á hvernig skilningur barna á rúmfræði og algebru þróast. Fjallað verður um rannsóknir á kennslu þessara þátta og hugað að hlutverki kennarans við að byggja upp námsumhverfi og ákjósanlegar aðstæður til árangurriks stærðfræðináms þar sem nemendur öðlast fjölbreytta stærðfræðilega hæfni. Sérstaklega verður skoðað hvernig nýta má Netið, kennsluforrit og aðra tæknimiðla.

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og vinnutímum þar sem glímt verður við stærðfræðileg viðfangsefni, umræður fara fram og nemendur kynnast notkun námsgagna og fjölbreyttri nálgun.

Námsmat byggist á verkefnum sem nemendur vinna og eigin athugunum þeirra þar sem þeir prófa m.a. leiðir við kennslu. Próf verður haldið í lok námskeiðs. Ljúka þarf vettvangsnámi á fullnægjandi hátt.

GSS329G • Dönsk málnotkun og máltaka nemenda 1 • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Michael Dal Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar öðlist skilning á eðli og uppbygging danska málkerfisins og kunni skil á hvernig nemendur í grunnskóla tileinka sér dönsku sem erlent tungumál. Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar öðlist skilning á eðli og uppbygging danska málkerfisins og kunni skil á hvernig nemendur í grunnskóla tileinka sér dönsku sem erlent tungumál.

Undirmarkmið eru að kennaranemar við námskeiðslok

- kunni skil á myndunarfræði í dönsku
- skilji forsendur orðflokka og setninga
- þekki til og kunni skil á rannsókna um myndunarfræði
- hafi náð vald á málfræðihugtökum og geti beitt þeim í kennslu
- hafi öðlast þekkingu á kenningum og rannsóknum á því hvernig nemendur tileinka sér erlent tungumál
- skilji og þekki til helstu kenninga um hvernig danskt mál er kennt í skólastofunni.
- hafi náð góðum tókum á að skrifa texta í mismunandi tilgangi
- geti notað þekkingu sínu til að leggja mat á rituðu máli nemenda

Inntak / viðfangsefni

Fjallað verður um danska málkerfið, málfræðihugtök, málsnið og einkenni ritað máls. Einnig verður fjallað um hvernig nemendur tileinka sér erlent tungumál (acquisition). Kennaranemum eru kynntar rannsóknir um hvernig danska málkerfið er kennt sem erlent og annað mál.

Athugað verður hvaða villur Íslendingum hættir til að gera í dönsku ritmáli. Athugunar gerðar á ritunarverkefnum grunn- og framhaldskólanemenda.

Vinnulag

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra og nemendur vinna einstaklings- og hópverkefni, bæði skriflega og munnlega. Verkefni skilað inn eða kynnt í málstofu. Þátttaka í málveri.

Dæmi um lesefni

Michael Dal (2006): *Kompetence i grammatik og undervisning*, Reykjavík

Auður Hauksdóttir (2001). *Lærerens strategier - elevernes dansk*. Kbh., Nordisk Ministerråd Nordisk Råd.

Anne Jensen (1999). "Hvordan lærer man fremmedsprog? Teorier og strategier." *Copenhagen Working Papers in LSP* no. 2: 27-45.

Karen Lund. (1997). "Giv grammatikken indhold." *Sprogforum* vol. 3, no. 7: pp. 6 - 11.

Mannfred Pienemann (1989). "Is Language Teachable? Psycholinguistic Experiments and Hypotheses." *Applied Linguistics* vol. 10, no. 1: pp. 52-79.

Ulrika Tornberg (2001): *Sprogdidaktik*, Alinea, København

Skrifleg verkefni (60%)metið til móts við lokapróf (40 %).

GSS330G • Danskt mál og menning 1 • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Michael Dal Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar öðlist þekkingu á og innsýn í danskt þjóðlíf og menningu. Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar öðlist þekkingu á og innsýn í danskt þjóðlíf og menningu.

Undirmarkmið eru að kennaranemar við námskeiðslok

- þekki hugmyndir og kenningar um þróun dansks nútímasamfélags og skilji hvað einkennir daglegt líf í Danmörku og hefur áhrif á það
- þekki og sé fær um að beita ólíkum aðferðum til að greina texta
- geti lesið og metið mismunandi texta með gagnrýnum augum
- kunni skil á kenningum og rannsóknum um upprunu danskrar tungu og þróun þess í nútímanum
- geti miðlað þekkingu sinni í rituðu og töluðu máli.

Inntak / viðfangsefni

Námskeiðið fjallar um fjölmargar hliðar á dönsku samfélagi og danskri menningu eins og það birtist í fjölmiðlum, bókmenntum, kvikmyndum, dægurmenningu og í daglegu lífi fólks. Umfjöllunin miðar við að kennaranemar verði færir um að miðla danskri menningu í kennslu. Fjallað verður um danska málsögu og þróun málsins fram til nútímans. Einnig er lögð áhersla á allhliða málþjálfun í tengslum við viðfangsefnið og reglur sem lúta að víðeigandi málnotkun.

Vinnulag

Kennsla fer fram í formi inngangsfyrirlestra en að mestu leyti er um að ræða verkefnavinnu, bæði skriflega og munnlega, lestur, upplýsingaleit, miðlun upplýsinga, kynningar og umræður. Þátttaka í málveri.

Dæmi um lesefni

Jørn Lund (2004): Den sproglige tilstandsrapport., Lindhart og Ringhof.

Frans Gregersen, Tore Kristiansen, Erik Møller og Inge Lise Pedersen (2003): Dansk sproglære, Dansk lærerforeningen.

Karen Risager (2005) "Kulturstudierne og den sproglige mangfoldighed." in: Henning Bech og Anne Scott Sørensen (red.), Kultur på kryds og tværs. Aarhus: Forlaget Klim, ss. 172-90.

Bent Preisler (1999): Danskerne og det engelske sprog. København: Roskilde Universitetsforlag.

Karen Risager (1998) "Kulturforståelse og kulturiagttagelse", in: Antologi om brobygning, Fællesmål, Det danske undervisningsministerium.

Simat þar sem skrifleg og munnleg verkefni verða metin til einkunnar. Sjálfsmat er hluti af því ferli á móti kennaramati. Einnig verður námsmat byggt á ferilsmöppu og stærra skriflegt lokaverkefni.

GSS331G • Leiklistarkennarinn • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristín Á Ólafsdóttir Aðjunkt

Kennari: Ása Helga Ragnarsdóttir Aðjunkt

Markmið:

Að nemendur

- þekki undirstöðupætti munnlegrar tjáningar og líkamsmáls og geti leiðbeint öðrum um þá þætti
- hafi tileinkað sér grunnatriði öndunar, raddbeitingar, skýrleika í tali og áhugavekjandi frásagnar og náð allgöðum tókum á þessum sviðum
- hafi öðlast kjark og náð nokkurri hæfni í leikrænni líkamstjáningu
- hafi skilning og næmi á tjáningu annarra og meðvitund um áhrif eigin tjáningar
- hafi trú á eigin hugmyndaflugi og geti beitt sköpunarmætti sínum í kennslu
- þekki grunnatriði leiklistar í skólastarfi og kannist við mismunandi aðferðir hennar og markmið

Viðfangsefni: Raddbeiting, framsögn, líkamstjáning og leiklistaræfingar sem þjálfna næmi, tjáningarhæfni og sköpunargáfu. Þekking og skilningur á ákveðnum undirstöðuatriðum sem leiklistarkennari þarf að nýta í kennslu sinni. Rannsókn og kynning á leiklist í skólastarfi.

Vinnulag: Æfingar, spunar og umræður. Innlegg kennara og lestur fræða. Úrvinnsla, kynningar og sýnikennsla nemenda. Nemendur rannsaka á vettvangi notkunar leiklistar í skólastarfi, kynna nemendum og kennurum í kennslustund og skrifa ritgerð um verkefnið.

Í vettvangsnámi námskeiðsins fylgjast kennaranemar með kennslu í leiklist í skólastarfi ásamt því að undirbúa og framkvæma sjálfir kennslu. Rannsókn á vettvangi (35%), lokaverkefni (25%), önnur verkefni (40%). 80% mæting er forsenda þess að ljúka námskeiðinu.

GSS335G • Náttúra Íslands • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hrefna Sigurjónsdóttir Prófessor

Kennari: Eggert Lárusson Lektor

Kennari: Stefán Bergmann Dósent

Markmið er að nemandi:

1. Skilji að umhverfi Íslands er samspil manns og náttúru.
2. Viti hvað hefur mótað náttúru Íslands, hvað ógnar henni og hvað er gert til varnar.
3. Geti útskýrt megindrætti landslags og hvaða röföfl hafa verið að verki á hverjum stað.
4. Verði fær um að skipuleggja einfalda náttúruskoðun og útikennslu.
5. Verði fær um að lesa ýmsar gerði korta um náttúru Íslands.
6. Viti hvaða þættir hafa haft mest áhrif á myndun og mótun jarðvegs og landslags á Íslandi.
7. Skilji grunnatriðin í þróunarkenningu Darwins.
8. Þekki einkenni gróðurs og dýralífs á Íslandi, læri að þekkja helstu plöntur og dýr (fugla, spendýr, smádyr) og skoði lífverur út frá aðlögun þeirra að umhverfi sínu.
9. Geti safnað, greint og skoðað þau dýr sem einkenna dýrasamfélög á landi . í fjörum /eða í fersku vatni og læri um sérstöðu íslensku húsdýranna.

Inntak / viðfangsefni:

Jarðsaga Íslands, innri öfl, veðrun og rof, helstu berggerðir, tegundir landslags, einkenni og myndun jarðvegs, jarðvegseyðing, einkenni veðurfars og sjórinn við landið.

Þróunarkenning Darwins (náttúruval, aðlögun). Sérstaða íslensku húsdýranna með áherslu á aðlögun þeirra að íslensku umhverfi. Grunnatriði vistfræði Íslands: helstu gróðursamfélög, vistfræði þurrlendis, smádyralíf, fugla- og spendýralíf. Stefur í landgræðslu og skógrækt.

Kortalestur og einföld kortagerð. Undirbúningur og skipulag útikennslu og vettvangsferða. Aðferðir við söfnun smádyra og greiningar.

Vinnulag:

Námskeiðið er að mestu kennt á Blakki en í staðlotum verða nemendur mest í verklegri vinnu, aðallega úti við. Í fyrstu staðlotu eða strax eftir hana verður farið í 2-3ja daga ferð þar sem nemendur fá þjálfun í náttúruskoðun. Nemendur gera athuganir í náttúrunni og vinna úr gögnum. Þeir skoða og safna lífverum til nánari athugana í vinnustofu. Þeir skrifa um upplifanir sínar, skilning og um niðurstöður athugana.

Fyrirlestrar og annað efni verður sett á vef og umræður verða um ákveðin efni sem nemendur kynna sér.

Námsmat: (1) Próf -40 % (verklegt og bóklegt) (2) Gerð umhverfis/ náttúrustígs - 30%, (3) verkefni um hugtakaskilning (þróunar- og vistfræði)- 20%, (4) umræðuverkefni á Blakki - 10%

GSS336G • Lífeðlisfræði mannsins og atferli dýra og manna • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hrefna Sigurjónsdóttir Prófessor

Kennari: Stefán Bergmann Dósent

Markmið: Að nemendur:

- öðlist heildarsýn á manninn sem lífveru og mannlíkamann sem viðfangsefni náms og kennslu,
- skilji starfsemi líffæra, líffærakerfa og samstarf þeirra og öðlist öryggi í notkun hugtaka á þessu sviði í kennslu,
- þrói skilning á starfsemi heilans sem stjórntækis, til þjálfunar og náms og mótunar atferlis,

- skilji fræðilegan grunn heilbrigðisuppeldis skóla, áhrif lífshátta og umhverfis á heilbrigði manna og þátt þessa í forvörnum
- verði færir um að afla sér þekkingar um mannlíkamann og nám um hann,
- að nemendur öðlist innsýn í dýraatferlisfræði og átti sig á þeim möguleikum sem greinin býður upp á í kennslu,
- að nemendur átti sig á hvernig hegðun dýra og manna mótast bæði af erfðum og umhverfi og hvernig náttúruval hefur mótað hegðun,
- að nemendur læri um námshæfileika dýra, kúltúr meðal dýra, gáfnafar og persónuleika og ræði í ljósi dýraverndunar,
- að nemendur öðlist þjálfun í að mæla hegðun dýra, t.d. hesta og annarra húsdýra og fugla,
- að nemendur kynnist hvernig hegðun mannsins er túlkuð í ljósi félagslíffræði
- að nemendur kynnist námsefni á þessu sviði og kynni sér námskrá grunnskólans.

Inntak / viðfangsefni. Bygging og starfsemi mannlíkamans, frumur, vefir, líffæri og líffærakerfi, samvægi og stjórnun, varnir líkamans, æxlun og fósturþroski, orka og næring, viðbrögð líkamans við álagi, fíkn og forvarnir, skilningur grunnskólanna á hugtökum um mannlíkamann.

Atferli dýra og þróun hegðunar, mismunandi nálganir við rannsóknir á hegðun, arfbundin og lærð hegðun, fæðuhegðun, æxlunarhegðun, boðskipti, félagshegðun. Skilyrðing (ný sjónarmið), herminám, félagslegt nám, innsæi, kúltúr dýra, gáfnafar dýra, mismunandi persónuleikar dýra. Hegðun mannsins í ljósi félagslíffræðinnar. Mikilvægi atferlisfræðinnar í tengslum við náttúru- og dýravernd.

Námsefni, möguleikar netsins og hreyfiefnis í kennslu, aðalnámskrá grunnskóla.

Vinnulag. Námið verði sem mest viðfangsefnamiðað. Hugtök tekin upp í fjölbreytilegu samhengi, hugtakaskilningur kannaður. Úttektir og rannsóknir nemenda sjálfra með kynningu og umræðum. Fanga víða leitad m.a. með athugunum og á netinu; netkennsla, myndbönd, vettvangsferðir, hegðun dýra athuguð og greind. Tengsl við grunnskólakennslu með heimsóknum, viðræðum og gerð kennsluverkefna. Misserinu skipt upp í lotur.

Mat á skilaverkefnum og öðrum afurðum námsins, einnig á frumkvæði

GSS337G • Rúmfræði • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristín Halla Jónsdóttir Aðjunkt

Aðstoðarkennari: Guðbjörg Pálsdóttir Lektor

Rúmfræði í sléttu: a) Sígild rúmfræði. Undirstaða og uppbygging. Setningar og hugtök tengd línur, þríhyrningum, ferhyrningum, marghyrningum, hringum, samsíða línur og einslögum. Lögð er áhersla á röksendaferlu og sannanir á setningum. Einfaldar teikningar með reglustiku og hringfara. b) Undirstöðuatriði hnitárúmfræði. Jafna línu, hallatala og graf. Jafna hrings. Athuguð verða fáein viðfangsefni úr hnitárúmfræði sem varpa ljósi á muninn á aðferðum sígildrar rúmfræði og hnitárúmfræði.

Þrívíð rúmfræði: Stutt umfjöllun um þrívíðar rúmmyndir. Margflötungar, sívalningur, keila, kúla.

Stutt upprifjun: Flatarmál, ummál, Rúmmál

Hornafallafræði: Undirstöðuhugtök og fyrstu setningar.

Loks munu nemendur kynnast meginhugmyndum rúmfræðináms og -kennslu. Lögð verður áhersla á að nemendur læri að nýta sér tölvuforrit við rúmfræðilega skoðun, tilgátusmið og teikningar og fjallað verður um hvernig nota má tölvu- og upplýsingatækni til að gera rúmfræðinám í grunnskóla ánægjulegt og árangursríkt.

GSS339G • Heilsufæði • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Stefánía Stefánsdóttir Lektor

Markmið:

Stefnt er að því að nemendur

- læri einfalda og holla heimilismatreiðslu samkvæmt ráðleggingum Lýðheilsustöðvar um mataræði og næringarefni.
- læri fjölbreytta matreiðslu sem er líkleg til að falla að lífsháttum þjóðarinnar.
- öðlist skilning á mikilvægi þess að borða meira grófmeti s.s. grænmeti, ávexti, baunir og gróft korni og læri að matreiða grænmetisrétti, baunarétti, ávaxtarétti og baka gróf brauð.
- læri að búa til holla skyndirétti
- læri að aðlaga uppskriftir í hollustuátt.
- læri að nota upplýsingatækni til að afla upplýsinga varðandi greinina.
- kynnist og læri um alþjóðlega matargerð.
- læri að halda sýnikennslu.
- læri um gildi verkmennta og kennslufræði verklegrar kennslu.
- læri hagfræðihugtök sem tengjast daglegu lífi fólks.
- læri um námsmat í heimilisfræði.
- kynnist stöðu heimilisfræða í grunnskólum, námskrá og námsefni fyrir yngri nemendur.

Viðfangsefni: Matreiðsla byggist áfram á ráðleggingum Lýðheilsustöðvar um hollt mataræði og næringarefni. Lögð verður áhersla á grænmetisrétti, grófmeti, ávexti, korn og baunir. Horft verður til þarfa samfélagsins og nútíma lífstíls sem virðist einkennast af hraða, miklu vinnuálagi og tímaskorti. Lögð áhersla á fljótlega holla og ódýra rétti. Kennnt að búa til holla skyndirétti. Fyrirlestrar um gildi verkmennta og kennslufræði verkmennta. Fyrirlestrar um heilsuhagfræði og hagfræðihugrök sem tengjast daglegri neyslu fjölskyldunnar, gildum og hagkvæmni í heimilisrekstri. Læri að gera kennsluáætlanir, kennsluverkefni og námsmat fyrir elsta stig grunnskólans.

Vinnulag: Verklegrar æfingar, einstaklingsverkefni, hópverkefni og kennsluæfingar.

Námsmat: Verklegrt próf í lok annar, frammistaða nemenda í kennslustundum og verkefni metin til einkunnar. Aukaverkefni eru lögð fyrir fjarnema.

GSS340G • Barnið á yngsta stigi grunnskólans • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Gunnhildur Óskarsdóttir Dósent

Kennari: Hlín Helga Pálsdóttir Aðjunkt

Kennari: Baldur Kristjánsson Dósent

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að kennaranemar efla þekkingu sína á þroska og högum barna og á námi og kennslu á yngsta stigi grunnskólans.

Undirmerkið eru að kennaranemar:

- hafi hagnýta þekkingu og fræðilegan skilning á aðbúnaði og högum barna, sem samkvæmt rannsóknum hafa áhrif á námsáhrifa þeirra og almenna skólaaðlögun
- hafi öðlast þekkingu og innsæi í áhrif fjölskyldulífs og skóla á alhliða þroska barna
- skilji mikilvægi samvinnu heimila og skóla og þekki leiðir til samstarfs við fjölskyldu
- geti sett sig í spor barnsins og séð fyrirbæri og aðstæður út frá sjónarhóli þess
- þróa með sér gagnrýna hugsun og ígrundun um nám og kennslu yngstu barna grunnskólans
- þekki helstu kennsluáferðir sem byggja á kenningum um þroska barna á yngsta stigi grunnskólans og þjálfist í að beita þeim
- þjálfist í að skipuleggja og framkvæma kennslu á vettvangi

Inntak/viðfangsefni

Fjallað verður um kenningar sem dýpka skilning á breytingum á stöðu fjölskyldunnar og á hlutverki kennarans m.a. með áherslu á barnavernd. Fræðilegar hugmyndir og rannsóknir á áhrifum fjölskyldunnar og kennarans á vitrænan, félagslegan og tilfinningalegan þroska barna verða til umfjöllunar, og hvernig þessir þættir tengjast samstarfi foreldra og skóla. Fjallað verður um helstu leiðir til að örva alhliða þroska barna og kennsluáferðir sem henta á yngsta stigi grunnskólans. Þá verður fjallað um hlutverk kennarans, samskipti og skipulag skólaflokkar sem hvetur til náms.

Á vettvangi fylgjast kennaranemar með samskiptum í skólaflokkunni og bekkjaranda, og skoða einnig hvernig kennari getur styrkt félagatengsl í nemendahópnum. Ennfremur fá kennaranemar tækifæri til að skipuleggja verkefni þar sem unnið er út frá mismunandi þroskaþáttum í skólaflokkunni og þjálfast við það í að skapa aðstæður til náms þar sem tekið er mið af fjölbreytileika nemendahópsins.

Vinnulag

Haldnir verða fyrirlestrar og nemendur taka þátt í umræðum og verkefni vinnu. Nemendur lesa sér til um rannsóknir á þroska og högum barna og námi og kennslu á yngsta stigi grunnskólans. Áhersla er lögð á virkni nemenda, skapandi hugmyndir og raunhæf verkefni sem verða prófuð með samnemendum og í vettvangsnámi.

Mætingarskylda er í umræðutíma.

Nauðsynleg undirstaða: Þroska- og námssálarfræði (GSS103G) eða Þroska- og námssálarfræði (GSF103G), Nám og kennsla: Inngangur (GSS104G) eða Nám og kennsla: Inngangur (GSF104G)

Verkefni og próf.

GSS341G • Enskt mál og málnotkun • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Róbert Berman Dósent

Að kennaranemar Að kennaranemar

- hafi þekkingu og skilning á eðli og uppbyggingu enska málkerfisins
- þekki helstu málfræðihugtök
- hafi haldgóðan skilning á uppbyggingu texta og mismunandi textagerðum
- geti skrifað vel uppbyggða og málfræðilega rétta texta af ýmsum toga
- geti beitt töluðu máli rétt og eðlilega við ýmsar aðstæður
- hafi þekkingu og skilning á eðli og einkennum talaðs máls
- hafi vald á að beita almennum og akademískum orðaforða í rituðu máli

Viðfangsefni

Fjallað verður um enskt málkerfi, málfræðihugtök, málfræðireglur, málsnið, reglur um viðeigandi mál og einkenni ritaðs máls. Athugað verður hvaða villur Íslendingum hættir til að gera í ensku ritmáli og í því samhengi verða gerðar athuganir á ritunarverkefnum grunnskólanemenda. Þá verður lögð áhersla á þjálfun í að skrifa texta af ýmsum gerðum. Kennaranemar fá jafnt og þétt æfingu í munnlegri tjáningu. Fengist verður við lestur og greiningu ólíkra textagerða, einkum þá þætti sem snúa að setningabyggingu og heildarbyggingu texta. Í því samhengi verður einnig hugað að hlutverki orðaforða og málfræði í uppbyggingu ritaðs máls.

Vinnulag

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku. Það verða stuttir inngangsfyrirlestrar en að mestu leyti felst vinnan í verkefnum, bæði skriflegum og munnlegum, lestri, kynningum og umræðum.

Símat þar sem skrifleg og munnleg verkefni verða metin til einkunnar. Einnig verður námsmat byggt á verkhöppu. Á móti kemur einkunn úr skriflegu prófi.

GSS342G • Enskt mál og menning I • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Samúel Currey Lefever Lektor

Kennari: Anna Jeeves

Markmið

Að kennaranemar

- öðlist þekkingu á menningu og þjóðlífi á Bretlandseyjum og skilning á því hvað einkennir daglegt líf og hefur áhrif á það
- öðlist færni í að lesa með gagnrýnum huga bókmenntaverk og fjölmiðlaefni um breskt þjóðlíf
- kunni nokkur skil á eðli og einkennum talaðs máls, s.s. breskum mállýskum
- kunni skil á uppruna enskrar tungu
- geti miðlað þekkingu sinni í rituðu og töluðu máli

Viðfangsefni

Þetta námskeið fjallar um margbreytilegar hliðar á bresku þjóðlífi eins og það birtist í bókmenntum, fjölmiðlum, dægurmenningu og daglegu lífi fólks og miðar að því að kennaranemar verði færir um að miðla breskri menningu í kennslu. Fjallað verður um uppruna enskrar tungu og þróun hennar sem heimsmáls. Lögð verður áhersla á alhliða málþjálfun í tengslum við viðfangsefni. Annars vegar er áframhaldandi þjálfun í ritun texta af ýmsum gerðum. Hins vegar er fjallað um ýmsa þætti í töluðu máli, s.s. framburð einstakra hljóða, áherslur og ítónun og sérstaklega þau atriði sem Íslendingar eiga erfitt með að ná tökum á. Þá verður fjallað um muninn á töluðu og rituðu máli og reglur sem lúta að viðeigandi málnotkun.

Vinnulag

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku. Það verða stuttir inngangsfyrirlestrar en að mestu leyti er um að ræða verkefnavinnu, bæði

skriflega og munnlega, lestur, upplýsingaleit, miðlun upplýsinga, kynningar og umræður. Skrifleg og munnleg verkefni verða metin til einkunnar ásamt skrifleg lokapróf.

GSS343G • Bókmenntafræði og kennsla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristján Jóhann Jónsson Dósent

Umsjónarkennari: Þórður Helgason Aðjunkt

Markmið Markmið

Að nemandi nái valdi á helstu aðferðum við að lesa og greina bókmenntir

Undirmarkmið eru að stúdent við námskeiðslok:

- þekki og sé fær um að beita ólíkum aðferðum til að greina texta,
- geti metið gildi hvorrar aðferðar til bókmenntagreiningar með tilliti til eigin kennslu,
- hafi öðlast hæfni til að meta hvaða aðferð til greiningar henti best ólíkum textagerðum,
- hafi með fjölbreyttum viðfangsefnum öðlast sjálfstraust til að miðla þekkingu sinni í skólum.

Inntak / viðfangsefni

- Kynntir verða ólíkir og fjölbreytilegir textar frá ýmsum skeiðum.

- Hugað verður vandlega að ævintýrum og þjóðsögum, ekki síst í ljósi þess að á því sviði hafa verið þróaðar sérstakar aðferðir til rannsókna.

- Greiningaraðferðir og textaval miðast m.a. við ólíkar kennsluáðferðir í grunnskólum.

- Kappkostað verður að tengja lesefni við siðferði, mannþekkingu, samskipti, samfélag og málefni líðandi stundar.

- Vettvangsnám er ofið inn í kennslu.

Vinnulag

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra, æfinga- og verkefnatíma. Mikil áhersla er lögð á að stúdentar séu virkir og skapandi. Þeim verður gert að vinna verkefni í vettvangsnámi og leggja til frjóar hugmyndir sem verða prófaðar í vettvangsnámi. Enn fremur verður nemendum gert að fylgjast með og tileinka sér fræðileg nýmæli með því að skoða nýjar bækur, tímarit og vefefni.

Verkefnaskil þar sem nemandi sýnir að hann hafi tileinkað sér markmið námskeiðsins. Skyndipróf úr tilteknum þáttum.

GSS344G • Þjóðfélag - samfélag • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Gestur Guðmundsson Prófessor

Markmið

Að nemandinn

- kunnir skil á grundvallaruppbyggingu samfélagsins samkvæmt félagsfræðilegum rannsóknum og kenningum
- kunnir skil á megindrættum í lögformlegri stofnanagerð íslenska samfélagsins.
- þekki megindrætti í alþjóðavæðingu, með áherslu á aðild Íslands að alþjóðasamfélaginu í efnahagslegu, pólitísku og menningarlegu tilliti
- þekki nokkrar meginkenningar félagsvísindanna um alþjóðavæðingu og geti beitt þeim til að ræða málefni íslensks samfélags í ljósi alþjóðlegrar þróunar
- þekki helstu hugtök og kenningar félagsvísindanna um æviskeið, einkum hvað varðar mótun sjálfsmyndar og unglíngamenningar á unglingsárum

Viðfangsefni

Fjallað verður, út frá nokkrum ólíkum nálgunum, um samhengi milli efnahagslífs, stjórnmála, opinberra stjórnsýslu, félagsamtaka, fjölskyldu og annarra "stofnana" í félagsfræðilegum skilningi, sem og unglíngamenningu og aðra óformlega hópamyndun. Farið verður yfir stofnanagerð samfélagsins og nokkur nýleg dæmi um þróunina, til dæmis varðandi verkaskiptingu ríkis og sveitarfélaga, hlutverk stéttarfélaganna í kjaramyndun og stjórnsýslu, sem og möguleika almennings til að hafa áhrif á ákvarðanir. Kynntar verða nokkrar félagsvísindakenningar um alþjóðavæðingu og leitað svara við þeirri spurningu hvort þjóðríki á borð við hið íslenska séu að missa gildi sitt eða að fá breytt hlutverk.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður og nemendur vinna nokkur verkefni, ýmist einir eða í hóp og kynna niðurstöður til samnemenda.

Þetta námskeið er að öllu jöfnu kennt annað hvert ár.

Námsmat verður byggt á verkefnavinnu og kynningu verkefna gagnvart samnemendum og kennurum.

GSS345G • Þróun máls og læsis • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Steinunn Torfadóttir Lektor

Kennari: Hrafnhildur Ragnarsdóttir Prófessor

Kennari: Jóhanna Einarsdóttir Lektor

Markmið námskeiðsins eru:

- að nemendur öðlist þekkingu á undirstöðuatriðum í málþroska barna og læsisþróun á leikskóla- og fyrstu grunnskólaárunum.
- þeir þekki til helstu málþroskafrávika sem vænta má á þessu þroskastigi, svo sem þróun tvítýngis, þ.á. m. íslensku sem annars (tungu-)máls, tákna máls heyrnarláusra, og óhefðbundinna tjáskiptaaðferða í samskiptum við fatlaða.
- þeir kunnir skil á helstu kenningum um málþroska og átti sig á tengslum málþroska við aðra þroskaþætti, sem og við uppeldi, kennsluáðferðir og aðra umhverfis- og menningarlega þætti.
- þeir skilji gagnkvæm tengsl mál- og læsisþróunar, og gildi þeirra fyrir nám og þroska
- þeir kynnist fjölbreytilegum aðferðum til að örva og styðja mál barna og læsi.
- þeir verði færir um að beita þessari þekkingu í starfi á vettvangi og geti sett fram faglega afstöðu til þess hvornig kennarar og aðrir uppalendur geta best stuðlað að framförum barna með ólíkar forsendur og hvenær ástæða er til að leita til sérfræðinga vegna málþroska barna.

Inntak / helstu viðfangsefni

- Þróun hljóða og framburðar, orðaforða, málfræði og setninga. Þróun boðskiptahæfni og málnotkunar ('pragmatics'), m.a. í frásögnum og samtölum. Meðvituð málkennd (=metalinguistic awareness): m.a. hljóð(kerfis)vitund
- Þróun læsis á leikskólaárunum og fyrstu skólaárunum.
- Kenningar um málþroska - þáttur erfða og umhverfis, uppeldis og menningar á þróun máls og læsis.

- Tengsl málþroska, almenns þroska og læsisþróunar. Mál sem undirstaða læsis (m.a. forstig læsis, lesskilnings, ritunar) - lestur barna/fyrir börn sem undirstaða málþroska. Félagsþroski, þykjustuleikir og mál.
- Markviss málörvun í skólastarfi : orðaforði, samtöl, tjáning í samfelld mál í ræðu og riti (frásagnir, útskýringar...). Hlustun, lestur, ritun.
- Þróun tvítýngis, einkum táknmáls og íslensku sem annars máls
- Helstu frávik í málþroska, s.s. SMR, stam og óhefðbundnar tjáskiptaleiðir.
- Fatlanir og málþroski (málþroski einhverfra barna, Down's heilkenni o.fl.)

Vinnulag:

Fyrirlestrar, umræðutímar og verkefnatímar, þar sem nemendur undirbúa málathuganir og kennslutilraunir á vettvangi, þar sem reynir á tengingu viðfangsefnua námskeiðsins við framkæmd og hugkvæmni í túlkun og miðlun. Nemendum verður gefinn kostur á velja sér aldursbundnar áherslur í vettvangsferðum og verkefnavinnu.

Próf úr grunnlesefni (50%). Verkefni 1 (Höfverkefni(25%). Málsýni af leikskólubarni. Verkefni 2 Einstaklingsverkefni(25%). Tengsl náms við mál og læsi.

GSS348G • Að kenna um hreyfingu, orku og krafta • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Haukur Arason Lektor

Markmið að þátttakendur:

- Öðlist þann skilning á hreyfingu, kröftum og orku sem þarf til þess að geta kennt um þessi fyrirbæri í grunnskóla.
- Þekki rannsóknir á hugmyndum barna og unglunga um náttúrufræðileg viðfangsefni námskeiðsins og geti nýtt sér þessar rannsóknir í kennslu.
- Þekki kennslubækur, verklegar æfingar og kennsluhugmyndir sem geta nýst í grunnskólakennslu um viðfangsefni.
- Öðlist færni í að ræða um viðfangsefnið við börn og unglunga.
- Þekki samfélagslegt gildi þekkingar á viðfangsefnunum fyrir einstaklinga og samfélagið og þekki leiðir til að vekja áhuga barna og unglunga á viðfangsefnunum.
- Þekki markmið Aðalnámskrár í náttúrufræðum fyrir grunnskóla sem snerta viðfangsefnið og öðlist innsýn í vinnubrögð og aðferðir grunnskólakennslu um þessi viðfangsefni.

Inntak / viðfangsefni:

Náttúrufræðileg viðfangsefni námskeiðsins eru: Einföld áhöld og vélar, fjaðureiginleikar efna, hreyfing, hringhreyfing, snúningshreyfing, hraði, hröðun, kraftur, tregða, massi, lögmál um hreyfingu hluta, mismunandi kraftar svo sem þyngdarkraftar, togkraftar, núningskraftar, fjaðurkraftar, rafkraftar, segulkraftar, flotkraftar, lyftikraftar, samlagning krafta, skriðþungi, massamiðja, hverfiþungi, hverfitregða, kraftvægi, vinna, orka, afl, mismunandi orkuform svo sem varmaorka, hreyfiorka, þyngdarstöðuorka, fjaðurstöðuorka, rafstöðuorka, efnaorka, orka í bylgjum, kjarnorka, umbreyting orku úr einu formi í annað, varðveisla orkunnar, nýtanleg orka, orka í náttúrunni, orka í samfélaginu.

Í þessu námskeiði verða þátttakendur búnir undir að kenna í grunnskóla um náttúrufræðileg viðfangsefni námskeiðsins. Mikil áhersla verður lögð á að tengja viðfangsefnið við hugmyndir og reynslu þátttakenda, nýtingu í samfélaginu og því hvernig þau birtast í samfélagslegri umræðu. Fjallað verður um rannsóknir á hugmyndum barna um viðfangsefnið og mögulegar leiðir til að tengja með kennslu þessi viðfangsefni við reynsluheim og hugmyndir grunnskólubarna. Fjallað verður um kennslu náttúrufræðilegra viðfangsefna námskeiðsins, skoðaðar kennslubækur og verklegar athuganir.

Vinnulag

Þátttakendur taka þátt í umræðum þar sem þeir kanna hugmyndir sínar um viðfangsefnið. Ígrundaðir verða textar um viðfangsefnið og kennslu þeirra og gerðar verklegar æfingar sem auka skilning á viðfangsefnunum. Meginviðfangsefni verða kynnt í umræðum en nemendum síðan gefið rými til að afla frekari upplýsinga og þróa hugsun sína í gegnum frekari umræður, verkefni og kynningar.

Virgni nema í námskeiðinu verður metin. Jafnframt vinna nemendur ýmis verkefni og taka próf.

GSS349G • Náttúran sem uppspretta sköpunar • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jóhanna Vigdís Þórðardóttir Lektor

Kennari: Brynjar Ólafsson Aðjunkt

Kennari: Jón Reykdal Lektor

Kennari: Sigrún Guðmundsdóttir Lektor

Markmið:

Að loknu námskeiðinu skal nemandinn:

- Hafa öðlast innsýn í fjölbreytileg viðfangsefni í textilmennt, myndmennt og hönnun og smíði
- hafa kynnt náttúrunni sem uppsprettu hugmynda í skapandi starfi og þjálfast í útfærslu eigin hugmynda
- Hafa þekkingu á efni, áhöldum og tækni
- Vera fær um að laga vinnuaðferðir og efni að starfi með börnum á ólíkum aldri
- Hafa kynnt ferlinu frá hugmynd til fullnunnis hlutar/verks
- Hafa þekkingu á því sérstaka og margbreytilega sem námsgreinar búa yfir
- Hafa innsýn í samþættingu námsgreina

Inntak/viðfangsefni:

- Áhersla lögð á sameiginlega hugmyndavinnu í gegnum allt námskeiðið. Nemendur leita hugmynda sem henta vel í grunnskólastarfi
- Unnið verður með tvívíða og þrívíða formsköpun
- Farið verður í vettvangsferðir, unnið úti í náttúrunni og í skólafunni
- Hugmyndavinna og skráning gegnum ljósmyndun og skissugerð
- Hugmyndir lagaðar að efni, tækni, myndbyggingu, lita og formfræði

Vinnulag:

Fyrirlestrar, vettvangsferðir, verkleg vinna, umræður, námsefni á Uglu, uppsetning sýningar og vinna við ferilmöppu.

Metin eru verkefni, hugmyndir og úrvinnsla þeirra.

GSS350G • Stafrænir myndmiðlar • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Gunnsteinn Gíslason Aðjunkt

Kennari: Magnús Sigurður Guðmundsson Aðjunkt

Markmið:

Að nemendur:

- Kynnist og öðlist færni í notkun á helstu myndvinnslu forritum til myndvinnslu (Photoshop Illustrator og Painter)
- Nái valdi á að vinna jafnt með bitmap forrit (Photoshop, Painter) og vectora í teikniforritum (Illustrator, Freehand)
- Geti unnið með ljósmyndir, teikningar, munstur og texta og sett upp hönnunarverk til notkunar fyrir net- og skjámiðla og til prentunar.

Inntak/viðfangsefni

Rannsóknir og fræðasvið

Skoðaðar verða kenningar um mismunandi birtingarform myndmáls og tilraunir gerðar með áhrifamátt þess út frá form-og litfræðilegum forsendum

Vinnulag

Unnið verður með alhliða myndvinnslu, umbreytingar og lagfæringar á ljósmyndum.

Þjálfuð notkun verkfæra, filtera og litakerfis, stjórnun lita, lýsingatækni, maskar og myndlög (layers) við útfærslu eigin hugmynda og prentun myndefnis.

Skilgreindar og nýttar í verkefnum tæknilegir möguleika myndvinnslunnar í samþættingu við önnur fræðasvið og í kennslu.

Unnið verður með grunnatriði í kvikmynda og hreyfimyndagerð. Tilurð, saga og þróun fagsins kynnt. Nemendur fá grunnþjálfun í að nýta sér þessa myndmiðla.

Nemendur vinna verkefni byggð á möguleikum og notagildi myndvinnsluforrita í skapandi starfi, myndskönnun, færslur á vinnsluefni á milli, forrita og vistun myndefnis. Tileinki sér skipulagningu gagna (portfolío) í tölvukerfi og fyrir gagnaflutning

Nemendur vinna verkefni þar sem þeir nýta sér kvikmynda og hreyfimynda tækni, þar sem áherslur eru lagðar á nýta sér þessa miðla í grunnskólakennslu og til kennslugagnagerðar.

Verkefni verða metin til einkunnar. Við mat á verkefnum er lagt til grundvallar: Verkefni sem lýsa tæknilegri þekkingu nemandans á viðfangsefni sínu Faglegar og fagurfræðilegar lausnir út frá markmiðum hvers verkefnis Skapandi frumkvæði og virkni, raftæn gagnasöfn og ferilmöppur.

GSS401G • Bókmenntir síðari alda • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Kristján Jóhann Jónsson Dósent

Markmið

Að stúdentar kynnist meginstraumum og stefnum í íslenskum bókmenntum frá síðaskiptum

Undirmarkmið eru að við námskeiðslok hafi nemandi:

- kynnt sér helstu kennileiti í sögu íslenskra bókmennta seinni alda með hliðsjón af straumum í nágrannalöndum,
- lagt sig eftir mikilvægum bókmenntaskeiðum, einkum síðustu tvær aldirnar,
- þróað með sér hæfileika til að meta hvaða verk úr bókmenntasögunni henti nemendum í grunnskólum og hvernig heppilegt sé að kynna þeim þau,
- fengið tækifæri til að kynna sér barnabókmenntir í sögulegu samhengi og rýna jafnframt í sem fjölbreytilegust verk á þeim vettvangi,
- fengið nasasjón af þýddum verkum sem markað hafa tímamót í bókmenntasögunni,
- hafi með fjölbreyttum viðfangsefnum öðlast sjálfstraust til að miðla þekkingu sinni á bókmenntum í skólum.

Inntak / viðfangsefni

- Lesnir verða ólíkir og fjölbreytilegir bókmenntatextar frá síðustu öldum, einkum síðustu 200 ára, með hliðsjón af undirstraumum bókmenntasögu og sagnfræði.

- Stúdentar velti vandlega fyrir sér þróun í stíl og frásagnarhætti á umræddu tímabili.

- Stúdentar læri að meta hvaða kennsluáðferðir henti ólíkum aldursþópum og mismunandi bókmenntatextum.

- Lögd verður áhersla á að tengja allt bókmenntaefni við líðandi stund og hugmyndir samtímans.

- Vettvangsnám er ofið inn í kennslu.

Vinnulag

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra, æfinga- og verkefnatíma. Mikil áhersla er lögð á að stúdentar séu virkir og skapandi. Þeim verður gert að vinna verkefni í vettvangsnámi og leggja til frjóar hugmyndir sem verða prófaðar í vettvangsnámi. Enn fremur verður nemendum gert að fylgjast með og tileinka sér fræðileg nýmæli með því að skoða nýjar bækur, tímarit og vefefni.

Verkefnaskil þar sem nemandi sýnir að hann hafi tileinkað sér markmið námskeiðsins. Skyndipróf úr tilteknum þáttum.

GSS402G • Íslensk málfræði I: Gerð máls • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigurður Konráðsson Prófessor

Kennari: Veturliði G Óskarsson Prófessor

Markmið

Meginmarkmið þessa námskeiðs eru að stúdentar:

- átti sig á margslunginni gerð tungumálsins, orðum og orðhlutum, merkingu þeirra og hlutverki,
- skilji hvernig málfræðileg greining er samofin allri athugun á máli og málnotkun
- geti beitt málfræðilegri greiningu til að rannsaka mál grunnskólanema.

Undirmarkmið eru að stúdentar:

- kynnist af eigin raun hvernig unnt er að beita málfræði til að rannsaka orð og notkun þeirra frá ýmsum sjónarhornum,
- þekki og skilji ýmis fyrirbæri tungunnar í ljósi uppruna hennar og sögu,
- skilji helstu kenningar um hvernig börn læra málið og málfræði þess og þekki rannsóknir á því sviði,
- þekki og skilji þau lögmál sem búa að baki sambandi ritmáls og talmáls, framburðar og stafsetningar,
- skilji hvernig traust þekking á málfræði er nauðsynleg til að geta greint vandamál í máli barna og hjálpa þeim til að verða betri málnotendur,
- öðlist glögga innsýn í gerð tungumála og geti beitt henni til athugunar á máli nemenda, bæði töluðu og rituðu.

Inntak / viðfangsefni

Fjallað verður um hugmyndir manna um málfræði og tungumál, uppruna þeirra, sögu og hlutverk í samfélaginu. Í því sambandi verður vikið að ýmsum tegundum tungumála. Fjallað um mikilvægi tungumáls fyrir þroska einstaklingsins og þátttöku hans í samfélaginu. Fjallað verður um einingar málsins, bæði smáar og stórar en mest áhersla verður lögð á orðin, gerð þeirra, beygingu og merkingu. Sérstaklega verður fjallað um kenningar um hvernig orð geymast í málvitundinni. Íslensk orðhlutafræði er tekin til skoðunar og hugað að því hvernig hægt er að beita henni til að styrkja tök grunnskólanemenda á allri málnotkun, bæði í tali og riti. Stúdentar kynna sér nýlegar rannsóknir á íslensku máli og

hagnýtingu þeirra á vettvangi grunnskólans. Ætlast er til að stúdentar velji sér viðfangsefni í vettvangsnámi í tengslum við efni námskeiðsins og geri litla málfræðilega rannsókn.

Vinnulag

Fyrirlestrar og umræður ásamt verkefnavinnu, sem að hluta til tengist vettvangsnámi. Stúdentar kynna sér fjölbreytt viðfangsefni málfræðinga, munnlega og skriflega og tengja þau skólastarfi. Stúdentar gera grein fyrir rannsóknum annarra og kynna eigin rannsókn á málþingi. Lögð er áhersla á skapandi hugsun og frumleika í vali á viðfangsefnum og úrvinnslu þeirra.

Nauðsynleg undirstaða: Íslenska I: Mál og bókmenntir (GSS201G) eða Íslenska I: Mál og bókmenntir (GSF201G)

Nokkur minni verkefni (10-15% hvert) og próf (40-50%).

GSS405G • Kennari á Netinu • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Jón Jónasson Lektor

Þekkingar- og skilningsmarkmið Þekkingar- og skilningsmarkmið

- Í lok námskeiðs hafa nemendur öðlast þekkingu á:
- helstu kenningum um fjarnám og skipulag fjarkennslu
- (hvernig tengja má upplýsingatækni og netsamfélög við kenningar um nám og kennslu)
- mismunandi eiginleikum kennslubúnaðar og námsumhverfa á Netinu
- þeim möguleikum sem felast í dreifðum og sveigjanlegum kennsluháttum, jafnt við einn skóla og í samvinnu milli skóla eða skólastiga
- ýmsum hugbúnaði til skráningar og samskipta í skólasamfélaginu
- virkni tölvu- og netkerfa og ýmsum öryggis- og álitamálum þar að lútandi.

Færnimarkmið

Í lok námskeiðs hafa nemendur öðlast færni í:

- skipulagningu og uppsetningu náms- og kennsluumhverfa á Netinu
- notkun á margs konar búnaði sem lýtur að námsefnisgerð og miðlun á Netinu
- að skipuleggja kennslu á Netinu
- að nota ýmsa kennslukosti á Netinu í sveigjanlegu skólastarfi
- að nýta tölvutæknina til að halda utan um og skipuleggja eigin vinnu
- uppsetningu og notkun gagnagrunna.

Inntak / viðfangsefni

Nemendur kynna helstu kenningum um fjarnám og fjarkennslu. Kynnt verða náms- og kennsluumhverfi á Netinu og hvernig hægt er að nýta þau í skólastarfi. Nemendur kynna ýmsum búnaði sem notaður er í fjarkennslu og fjarnámi, netnámi í tengslum við staðnám, og til samvinnu. Áhersla verður lögð á að nemendur verði færir um að skipuleggja námsumhverfi á Netinu, fái sem gleggsta mynd af þeirri tækni sem er á boðstólum og þeim möguleikum sem felast í dreifðum og sveigjanlegum náms- og kennsluháttum. Nemendur kynna hugbúnaði sem notaður er í skólum til skráningar og hvernig upplýsingatæknin á þátt í að efla samstarf heimila og skóla. Nemendur setja upp gagnagrunn sem nýta má til öflunar/skráningar gagna og úrvinnslu. Fjallað verður um innviði tölvukerfa og öryggis- og siðferðismál á Netinu. Nemendur kynna því hvernig nýta má tölvutæknina til að henda reiður á eigin gögnum og dagskipulagi.

Vinnulag: Námskeiðið fer fram í námsumhverfi á Netinu og er að mestu leyti með fjarkennslusniði. Nemendur vinna verkefni ýmist sem einstaklingar eða í litlum hópum.

Lesefni: Bækur, rannsóknarskýrslur, greinar og annað efni um viðfangsefni námskeiðsins, einkum eðli og skipulag fjarkennslu.

Námsmat er tvíþætt, annars vegar próf og hins vegar verkefni.

GSS408G • Söguþræðir • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Helgi Skúli Kjartansson Prófessor

Kennari: Ólöf Garðarsdóttir Dósent

Kennari: Þorsteinn Helgason Dósent

Viðfangsefni

Skipulag námskeiðsins mótast af æfingakennslu (3 vettvangseiningum) sem ætlast er til að sé sem mest sögukennsla, e.t.v. ásamt skyldum viðfangsefnum í öðrum greinum. Hver nemandi semur við heimaskóla sinn og viðtökukennara um viðfangsefni í æfingakennslunni. Inntak námskeiðsins er að nokkru lagað eftir því hvað nemendur fást við á vettvangi, auk þess sem hverjum og einum er leiðbeint um undirbúning undir kennsluna.

Í námskeiðinu er fengist við löng tímaskeið og stóra drætti í sögu heims og mannkyns, ekki síst þar sem Ísland kemur við sögu. Kynnt eru hlutverk og viðfangsefni heimssögunnar, raktir sem dæmi nokkrir þræðir, t.d. saga þrælalands á ýmsum tímum og svæðum og fólksflutningar milli menningarsvæða (efni annars valin með hliðsjón af viðfangsefnum í æfingakennslu). Nemendur fá tækifæri til að kafa í einstök dæmi, m.a. tengd æfingakennslu, leita upplýsinga á eigin spýtur og setja þær fram með ýmsum hætti.

Vinnulag

Lestur nemenda er að drjúgum hluta sjálfstæð upplýsingaleit tengd verkefnum og æfingakennslu, auk þess að kynna sér efni frá kennurum og samnemendum. Hver nemandi heldur leiðarþókun um vettvangsnám og undirbúning þess og skilar stuttum verkefnum (e.t.v. að nokkru hópverkefnum) jafnt og þétt á misserinu.

Námsmat er einkum byggt á verkefnum, einnig á virkni í námskeiðinu og heimaprófi eða lokaverkefni á próftíma.

GSS414G • Söguskoðun textíla • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Fríður Ólafsdóttir Dósent

Söguskoðun textíla

Markmið: að nemandi

- - hafi skilning á áhrifaþáttum í sögu íslenskra textíla og geti tengt hann á viðsýnan hátt til fræðilegra og hagnýtra rannsóknarverkefna
- - öðlist skilning á, innsæi og færni í nokkrum sérhæfðum vinnuaðferðum sögulegra íslenskra ullaertextíla og kunni skil á faglegum hugtökum þeirra

- geti greint landfræðileg, félagsleg og menningarleg áhrif textíla, mikilvægi þeirra í daglegu lífi, afkomu og frítíma fólks fyrr sem nú
- beiti fræðilegum rannsóknaraðferðum og nútíma upplýsingatækni við gagnasöfnun, úrvinnslu, rökstuðning og túlkun niðurstaðna á sviði sögulegra textíla
- hafi hæfni til að setja fram og lýsa hlutverki textíla í íslenskri og alþjóðlegri iðnvæðingu og atvinnuþróun síðustu alda
- hafi tileinkað sér vísðýni og frumleika í hugsun samfara sjálfstæðum vinnubrögðum sem nýtast til frekari náms og starfs á vettvangi grunnskóla

Viðfangsefni

- fjallað verður um helstu einkenni, hugtök og áherslur í íslenskri textílmenningu út frá nútímaþekkingu, heimildum á söfnum og í einkaeign
- skoðað íslenskt verklag síðustu alda við ullarvinnu, æfð grunnatriði þeirra handbragða og notkun hugtaka þeim tengdum
- kynntir íslenskir kven- og karlmannabúningar og sjónum beint að sameiginlegum einkennum, félagslegum táknum, hefðum og vinnuaðferðum sem þar birtast
- rannsakað viðtækt hlutverk textíla í fatnaði, nytjahlutum og listrænni túlkun og skoðuð staða textíla í alþjóðavæðingu nútímans

Vinnulag

- Fyrirlestrar, skoðunarferðir, viðtöl, rannsóknarverkefni
- Samræmd verkefni miða að því að efla meðvitund og vísðýni fyrir sérstöðu íslenskra textíla og listrænu textílhúsnæði
- Einstaklingsbundnum verkefnum er ætlað að veita persónulega upplifun og reynslu sem nýtist til rannsókna, vettvangsvinnu og þróunar sjálfstæðra verkefna á fræðasviði textíla

Verkefni metin til einkunnar með hliðsjón af markmiðum námskeiðs og samkvæmt námsmatsreglum.

GSS415G • Stærðfræðinám á yngsta stigi grunnskóla • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Jónína Vala Kristinsdóttir Lektor

Kennari: Guðný Helga Gunnarsdóttir Lektor

Markmið námskeiðsins er að kennaranemar:

- þekki rannsóknir á stærðfræðinám barna og geri sér grein fyrir hvernig skilningur á stærðfræði byggist upp
- viti hvert er megininntak stærðfræðikennslu á yngsta stigi grunnskólans
- hafi vald á þeim inntakspáttum stærðfræðinnar sem fengist er við á yngsta stigi grunnskólans og þekki þær meginhugmyndir sem þeir byggja á
- geti beitt fjölbreyttri stærðfræði til að kanna viðfangsefni úr daglegu lífi og umhverfi
- greini tengsl stærðfræði við aðrar greinar og geti skipulagt heildstæða kennslu
- geti beitt fjölbreyttum leiðum við námsmat
- þekki leiðir til að þróa stærðfræðikennslu sína og efla þekkingu sína á stærðfræði og stærðfræðinám barna

Viðfangsefni

Meginviðfangsefni námskeiðsins er að fást við hvernig byggja má upp samfellu í stærðfræðinám á forsendum nemenda. Sérstaklega verður hugað að því að kennaranemi styrki tök sín á inntakspáttum og vinnubrögðum stærðfræðinnar til þess að hafa forsendur til að geta greint nám nemenda sinna. Sjónum verður beint að talna- og aðgerðaskilningi, mælingum, rúmfræði, mynstrum og algebru. Einnig verður fjallað um þátt tungumáls og röksemdafærslu í stærðfræðinám.

Leiðir við kennslu og uppbygging námsumhverfis fá gott rými. Skoðað verður hvernig nálgast má viðfangsefni með rannsóknum, hlutbundinni vinnu, umræðum og uppsprettum úr daglegu lífi og umhverfi nemenda. Kennaranemar kynnast fræðasviðinu stærðfræðimenntum og leiðum til að fylgjast með rannsóknum og þróun kennsluhátta til að þeir geti sótt sér hugmyndir og hvatningu til að þróa markvisst stærðfræðikennslu sína.

Vinnulag

Haldnir verða fyrirlestrar og nemendur taka þátt í umræðum og verklegri vinnu. Nemendur lesa sér til um rannsóknir, glíma sjálfir við stærðfræðileg viðfangsefni, kanna skilning barna, fylgjast með og ígrunda eigin stærðfræðikennslu og annarra, skipuleggja kennslu afmarkaðra viðfangsefna og reyna sig á vettvangi. Mætingarskylda er í þeim þáttum námskeiðsins sem lúta að vettvangsnám, undirbúningi og úrvinnslu úr því.

Námsmat byggist á verkefnum og prófi í lok námskeiðs. Skilaskylda er á öllum verkefnum og ljúka þarf vettvangsnám með fullnægjandi hætti.

GSS416G • Kennsluhættir og uppbygging stærðfræðikennslu fyrir alla • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Jónína Vala Kristinsdóttir Lektor

Kennari: Guðný Helga Gunnarsdóttir Lektor

Markmið að kennaranemar

- Kunni skil á hugmyndum um rannsóknarmálgu í stærðfræðikennslu og á hvaða kenningum um stærðfræðinám þær hvíla.
- Hafi öðlast færni í að skipuleggja og framkvæma kennslu þar sem komið er til móts við þarfir ólíkra nemenda.
- Hafi tileinkað sér fjölbreyttar leiðir við námsmat
- Geti metið stöðu nemenda og tekið ákvarðanir í kennslu á þeim grunni.
- Séu færir um að ræða um og rökstyðja ákvarðanir í kennslu á fræðilegum grunni.
- Þekki helstu hugmyndir um stærðfræðinám og leiðir til að efla þekkingu sína á stærðfræði, stærðfræðinám og stærðfræðikennslu.

Viðfangsefni

Á námskeiðinu kynnast nemendur hugmyndum og kenningum um stærðfræðinám og -kennslu. Áhersluþættir verða rannsóknarmálgu í kennslu, uppbygging kennsluferlis og fjölbreyttar leiðir við námsmat. Fjallað verður um mikilvægi þess að kennarar hafi miklar væntingar til náms allra nemenda og að þeir fái kennslu við hæfi, óháð kyni, uppruna og líkamlegri og andlegri hæfni. Skoðað verður á hvern hátt koma má til móts við þarfir ólíkra nemenda og ýmsar leiðir prófaðar. Nemendur kynnast fræðiritum þar sem kennarar geta leitað sér fanga um stærðfræðinám og -kennslu. Nemendur kynnast starfi stærðfræðikennarans frá ýmsum hliðum og þeim möguleikum sem hann hefur til að þróa sig í starfi.

Vinnulag

Í kennslustundum verður fjallað um efnið og nemendur taka þátt í umræðum og leysa verkefni einir og í hópum. Námskeiðið er samofið við þriggja eininga vettvangsnám. Nemendur kynna sér rannsóknarnálgun í kennslu og reyna á vettvangi. Þeir lesa sér til um rannsóknir á ólíkum nemendum og forsendum þeirra. Nemendur skipuleggja stærðfræðikennslu og gera sérstaka grein fyrir hvernig koma má til móts við þarfir ólíkra nemenda. Þeir ræða um eigin reynslu og endurskipuleggja kennslu á grundvelli umræðna og ígrundunar. Námsmat byggist á verkefnum og prófi í lok námskeiðs. Skilaskýla er á öllum verkefnum og ljúka þarf vettvangsnámi á fullnægjandi hátt.

GSS417G • Tónlist í skólastarfi • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Helga Rut Guðmundsdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur

- ígrundi og leggi grunn að eigin starfskenningu sem tónmenntakennarar í grunnskóla.
- þekki fjölbreyttar kennsluáðferðir í tónmennt og hugmyndafræðilegan grunn þeirra.
- þekki það kennsluefni sem til er í tónmennt, möguleika þess og annmarka.
- geti skrifað kennsluskrá fyrir alla bekkir grunnskólans í samræmi við Aðalnámskrá grunnskóla sem taki jafnframt mið af eigin styrkleikum í kennsluháttum.
- geti skipulagt kennslustundir í samræmi við námskrár og eigin starfskenningu.
- auki færni sína til að leika á undirleikshljóðfæri eftir bókstafshljómum.
- geti notað nótnaskrifarforrit við gerð verkefna
- öðlist reynslu af kennslu á vettvangi undir leiðsögn starfandi tónmenntakennara

Viðfangsefni:

Unnið með helstu leiðir í tónmenntakennslu. Undirleikur æfður við algeng sönglög. Tölvur notaðar við nótnaskrift og útsetningar. Lesefni í menntunarfræðum tónlistar. Heimsóknir og vettvangsnám í grunnskóla á tímabilinu.

Vinnulag:

Hagnýtar verklegar æfingar í tónmenntakennslu. Tónlistarsmiðjur. Skrifleg verkefni.

Skrifleg verkefni 40 % Vettvangsvinna 30 % Undirleikspróf 30 % 80 % Mætingarskýlda

GSS418G • Dans í skólastarfi • (10e) • Vor

Markmið:

Að nemendur

- þekki innihald og möguleika námskrár í dansi fyrir grunnskóla og geti haft hana að leiðarljósi við markmiðsetningu og áætlanagerð
- hafi öðlist færni í gerð kennsluáætlana, skipulagi náms áfanga og gerð námsmats
- geri sér grein fyrir gildi, sérstöðu og sóknarfærum dansmennta innan grunnskólans
- séu meðvitaðir um þau gildi og ímyndir sem búa í mismunandi dansstílum og geti unnið sig framhjá þeim eða nýtt sérstaklega í kennslu
- hafi þekkingu og færni í skipulagningu og framkvæmd dansmenntakennslu í sal og í starfi í skólafötu
- hafi skoðun á möguleikum dansmennta til samþættingar við aðrar námsgreinar
- geti mótað fjölbreytt og skapandi verkefni þar sem aðferðir dansmennta dýpka líkamlegan, vitsmunalegan, félagslegan og tilfinningalegan þroska nemandans

Viðfangsefni: Staða dansins innan grunnskólanna er athuguð til að nemendur geti myndað sér sjálfstæða skoðun á því hvernig tryggja megi framþróun hans sem kennslugreinar innan skólakerfisins. Aðferðir til að nálgast viðfangsefni í fjölbreyttum kennsluáætlunum verða skoðaðar, sem og skipulagning kennsluáætlana, gerð námsmats og þróun samstarfs milli skóla og listastofnana.

Vinnulag: Lestur, fyrirlestrar og umræður um inntak dans í grunnskólum, í verklegu samhengi. Vettvangsathuganir á stöðu og möguleikum dansins innan grunnskólanna. Íhuganir og úrlausnir kynntar fyrir samnemendum. Smiðjur þar sem nemandinn er þjálfður til að vinna sjálfstætt með dans í skólastarfi.

Ritgerð 30%. Vettvangsrannsókn 30%. Eigin starfskenning og framtíðarsýn 10%. Gerð kennsluáætlunar 20%. Ígrundun á eigin kennslu og úrvinnsla 10%. 80% mætingarskýlda.

GSS419G • Frá hugmynd til sýningar • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ása Helga Ragnarsdóttir Aðjunkt

Markmið:

Að nemendur

- hafi grunnþekkingu og nokkra hæfni í að beita leiklist sem listformi (aðferðum og tækni leikhússins) til að setja á svið með nemendum fjölbreyttar gerðir af dagskrám og leiksýningum sem byggja á hugmyndum þátttakenda eða námsefni sem fengist er við hverju sinni
- geti lagt mat á árangur grunnskólanema í ofangreindri vinnu og metið gildi þess konar þátttöku
- hafi þekkingu og hæfni til að þjálfa grunnskólanema í að koma fram og tjá sig fyrir framan áhorfendur

Viðfangsefni

Um fjöllum um leiklist sem listform, fræðilegan bakgrunn sýninga sem eru unnar út frá hugmyndum þátttakenda og um gildi þátttöku barna og ungmenna í leiksýningum. Athugun á því hvernig þessu er háttátt á vettvangi. Undirstöðuatriði í gerð leiksýninga sem byggja á námsefni, frásögnum, persónusköpun eða hugmynd þar sem megináherslan er alltaf á að hugmyndir þátttakenda njóti sín. Möguleikar á námsmati.

Leiðir til að þjálfa grunnskólanema í að tjá sig áheyrilega.

Vinnulag: Fyrirlestrar, lestur og umræður/málföður. Vettvangsathuganir. Kennaranemar móta leiðir til að þjálfa áheyrilegt talmál.

Fjölbreyttar leiksmiðjur sem byggja á mismunandi kveikjum og margvíslegri úrvinnslu.

Einstaklingsverkefni: Ritgerð um áhrif og gildi þátttöku barna og ungmenna í leiksýningum og niðurstöður úr athugunum á vettvangi. 20%.

Teymisverkefni: Að standa upp og tala fyrir framan hóp: Hugmyndir að 4-6 tíma námskeiði til að þjálfa talmál með nemendum. 10%.

Einstaklingsverkefni: Leikgerð sögu eða ævintýris. 20% Teymisverkefni: Dagskrá unnin upp úr völdu námsefni 20%. Hópverkefni:

Hópverkefni: Hugmynd til sýningar 30%. 80% mætingarskýlda

GSS422G • Biblíufræði og biblíusögur • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Gunnar J Gunnarsson Lektor

Markmið

Að nemandinn

- hafi þekkingu á helstu kenningum, aðferðum og hugtökum í biblíufræðum og geti beitt þeim við úrlausn fræðilegra og hagnýtra viðfangsefna
- hafi yfirlitþekkingu á Biblíunni og helstu þáttum bókmenntasögu, samtíðarsögu og guðfræði hennar
- hafi skilning á hlutverki Biblíunnar sem helgiriti kristinna manna og þeim áhrifum sem hún hefur haft á samfélög og menningu, meðal annars bókmenntir og aðrar listgreinar
- geti greint og lagt mat á ólíkar heimildir um Biblíuna og rannsóknir á henni
- sé fær um að beita gagnrýnum túlkunaraðferðum á biblíutexta og geti heimfært niðurstöðurnar upp á kennslu í grunnskóla
- þekki þátt biblíusagna í trúarlegri uppfræðsluhefð og skilji gildi frásagnarinnar sem kennsluáðferðar
- geti miðlað þekkingu sinni og undirbúið kennslu um Biblíuna og biblíutexta í blönduðum nemendahópi.

Viðfangsefni

Fjallað verður um Biblíuna, Gamla og Nýja testamentið, og rannsóknir á henni. Athugað verður baksvið hennar og samtíðarsaga og tilurð og inntak einstakra rita. Rætt verður um sögu og söguskilning Biblíunnar og hugað að boðskap, túlkun og merkingu valinna texta. Gagnrýnar túlkunaraðferðir verða kynntar og nemendur þjálfaðir í að beita þeim og heimfæra niðurstöður upp á kennslu í grunnskóla. Jafnframt verða tekin dæmi um áhrif Biblíunnar á samfélag, menningu og listir fyrr á tímum og í nútímanum. Loks verður rætt um Biblíuna og biblíutexta sem kennsluefni í skólum.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, upplýsingaleit og verkefnavinna.

Nemendur vinna túlkunar og kennsluverkefni út frá textum í Gamla og Nýja testamentinu og miðla niðurstöðum til samnemenda. Jafnframt skila þeir greinargerð um vettvangsnám. Prófað verður í námsefni.

GSS423G • Tölur og talnafræði • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Freyja Hreinsdóttir Dósent

Inntak/viðfangsefni: Náttúrulegu tölurnar: ríftuð verða upp nokkur grundvallaratriði svo sem deilanleiki og frumtölur. Farið í þrepun og reiknirit Evklíðs. Heilu tölurnar: farið verður í lausnir línulegra díofantískra jafna, leifareikning og lausnir á leifajöfnuhneppum. Þýðagórískar þrenndir verða kynntar og farið í litlu setningu Fermats og regla Eulers. Ræðu tölurnar: farið verður í samband tugabrotsteygða og almennra brota. Nálganir óræðra talna með brotum og keðjubrot skoðuð. Rauntölurnar: skoðaðar verða ræðar og óræðar lausnir á margliðum og skilgreindar reiknitölur og algebrulegar tölur. Kynntar verða formúlur fyrir lausnum á annars, þriðja og fjórða stígs jöfnum og í því sambandi skilgreindar tvíntölur. Farið verður í grundvallarsetningu algebrunnar. Skilgreindar verða runur og sýnt að keðjunálgunarbrott óendanlegs keðjubrots mynda Cauchyrunu sem er samleitni á óræða tölu. Skoðaðar verða nokkrar nálganir á pí.

Vinnulag: Fyrirlestrar, dæmatímar og verkefni.

Nauðsynleg undirstaða: Tölur og reikniaðgerðir (GSS214G) eða Tölur og reikniaðgerðir (GSF209G)

Æskileg undirstaða: Rúmfræði og algebra (GSS326G) eða Rúmfræði (GSS337G)

Byggt á verkefnum og skriflegu prófi.

GSS425G • Dönsk málnotkun og máltaka nemenda 2 • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Michael Dal Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar skilji setningarfræði í dönsku og hvernig málfræðileg greining er samofin allri athugun á máli og málnotkun nemenda, bæði töluðu og rituðu. Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar skilji setningarfræði í dönsku og hvernig málfræðileg greining er samofin allri athugun á máli og málnotkun nemenda, bæði töluðu og rituðu.

Undirmarkmið eru að kennaranemar við námskeiðslok

- þekki og kunni skil á setningarfræði í dönsku
- þekki og kunni skil á rannsókna um setningarfræði
- skilji og þekki til helsta kenningar og rannsókna um hugtakið millimál (da: intersprog) og þýðingu þess í kennslu
- þekki til og kunni skil á helstu kenningar og rannsókna um hvernig best er að þjálfa markvisst uppbyggingu orðaforða
- öðlist þekkingu og skilning á reglum sem lúta að munnlegri tjáningu
- glöggvi sig á myndmáli, hikorðum og slangri í talmál
- þekki og kunni skil á kenningum, rannsóknum og viðhorfum ýmissa fræðimanna til talmáls

Inntak / viðfangsefni

Þetta námskeið er framhald af námskeiðinu Danskt mál og máltaka nemenda 1. Lesnir eru fræðilegir textar um danskt mál og málnotkun og fjallað verður áfram um danska málkerfið, málfræðihugtök, málsnið og sérstök áhersla er lögð á danska setningarfræði. Farið er í þætti sem einkenna danskt talmál og þætti sem valda Íslendingum erfiðleikum og skoðað er hvernig danskt talmál er kennt í skólakerfinu. Lesnir eru fræðilegir textar um danskt mál og málnotkun og kennslu erlendra tungumála. Áhersla lögð á að skilgreina millimál nemenda (da: intersprog) og hvaða þýðing það hefur fyrir dönskukennsluna.

Vinnulag

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra og nemendur vinna einstaklings- og hópverkefni, bæði skriflega og munnlega. Verkefni skilað inn eða kynnt í málstofu. Þátttaka í málveru.

Dæmi um lesefni

Michael Dal (2006): *Kompetence i grammatik og undervisning*, ReykjavíkAuður Hauksdóttir (2001). *Lærerens strategier - elevernes dansk*. Kbh., Nordisk Ministerråd Nordisk Råd.

Lise Hedvang (2003): "Om grammatikundervisningens rolle i sprogtilegnelsen", (pré)publication no. 190, pp. 97 - 114

Birgitte Morell (2003): "Intersproget: fra teori til praksis", (pré)publication no. 190, pp. 97 - 114

Ulrika Tornberg (2001): *Sprogdidaktik*, Alinea, København

Skrifleg verkefni (60%)metið til móts við lokapróf (40 %).

GSS428G • Erfðir, frumur og líftækni • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Stefán Bergmann Dósent

Markmið: Að nemendur,

- dýpki þekkingu sína á gerð og starfsemi frumunnar, á erfðaeftinu, genum, litningum og fjölbreytileika erfða
- kanni viðfangsefni líftækni, líffræðilegan bakgrunn hennar, ræði áhrifamátt líftækni, álitamál og siðfræðileg viðfangsefni sem henni fylgja
- öðlist færni til að ræða um frumur og erfðir og vekja áhuga á þessum fyrirbærum lífsins
- kanni rök fyrir kennslu þessara þátta í grunnskólum og hverju námið eigi að skila
- geti skipulagt kennslu sem eykur skilning á grunnþáttum líkamsstarfseminnar til gagns í daglegu lífi

Inntak / viðfangsefni

Fruman sem eining lífsins; fyrstu frumur og hugmyndir um upphaf lífs; frumugerðir; einfrumu lífverur, starf frumu, m.a. losun orku eða frumuöndun; erfðaeftið DNA, RNA, gen, litningar, frumskiptingar, æxlun, fjölbreytileiki erfða og erfðafræði Mendels, erfðir mannsins; brot úr sögu þekkingar um frumur og erfðir; líf- og erfðatækni, grundvöllur og aðferðir, dæmi m.a. úr íslensku samfélagi, siðfræðilegar spurningar rannsakaðar og ræddar; kennsla í líftækni sem viðfangsefni grunnskóla.

Vinnulag

Áhersla lögð á hugtakanám og kennslu, úttektir og sjálfstæða heimildaöflun, athuganir kennaranema og umræður um þær. Unnið í lotum á fjölbreytilegan hátt, með kynningum, verklegum athugunum, æfingum, umræðum og skilaverkefnum einstaklinga. Athygli er beint að kennslu, námsefni og netnotkun í kennslu, að stofnunum, sjúkdómum og lækningum. Stefnt er að því að vinna nemenda dreifist sem jafnast á misserið.

Byggt er á vinnu nemenda, sérstökum lotuverkefnum þeirra og öðru sem þeir leggja fram, einnig á virkni þeirra og ábyrgð.

GSS429G • Dansk mál og menning 2 • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Michael Dal Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar efla þekkingu sína á danski þjóðlífi og menningu og kynnist kenning og aðferðum viðtökufraði. Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar efla þekkingu sína á danski þjóðlífi og menningu og kynnist kenning og aðferðum viðtökufraði.

Undirmarkmið eru að kennaranemar við námskeiðslok

- hafi kynnt sér og kunni skil á kenningar um þróun dansks nútímasamfélags
- þekki og kunni skil á kenningum og aðferðum viðtökufraði
- sé fær um að beita aðferðum viðtökufraði við lestur bókmennta- og rauntexa
- hafi öðlast þekking á og kunni skil á hvernig bókmennta- og rauntexa eru notuð í dönskukennslu á Íslandi
- geti miðlað þekkingu sinni í rituðu og töluðu máli

Inntak / viðfangsefni

Nemar kynnast aðferðum viðtökufraði, þ.e. að gengið er út frá forsendum lesanda þegar unnið er með bókmennta- og rauntexa og einnig læra þeir að búa til margvísleg verkefni sem nota má þegar notaðir eru slíkir textar í kennslu. Lögð verður áhersla á alhlíða málþjálfun í tengslum við viðfangsefnið og kennaranemar læra hvernig unnt er að vinna með skapandi ritun í tengslum við skáldsögur og rauntexa. Einnig er hugað að ritgerðarmið.

Vinnulag

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku. Það verða stuttir inngangsfyrirlestrar en að mestu leyti er um að ræða verkefnavinnu, bæði skriflega og munnlega, lestur, upplýsingaleit, miðlun upplýsinga, kynningar og umræður. Þátttaka í málveri.

Dæmi um lesefni

Michael Dal (1999): "Børne- og ungdomslitteraturen i undervisningssammenhæng. Æstetik, genrer og historisk bevidsthed", Reykjavík.

Frans Gregersen, Tore Kristiansen, Erik Møller og Inge Lise Pedersen (2003): Dansk sproglære, Dansk lærerforeningen.

Jan Foght Mikkelsen og Bo Steffensen (1996): "Hvad er receptionsteori?" Nordicom nr.3-4

Bo Steffensen (2005): Når børn læser fiktion - grundlaget for en ny litteraturpædagogik, Akademisk Forlag.

Simat þar sem skrifleg og munnleg verkefni verða metin til einkunnar. Sjálfsmat er hluti af því ferli á móti kennaramati. Einnig verður námsmat byggt á ferilsmöppu.

GSS430G • Læsi og lestrarkennsla • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Steinunn Torfadóttir Lektor

Kennari: Rannveig Auður Jóhannsdóttir Lektor

Viðfangsefni:

Meginviðfangsefni námskeiðsins er að fást við hvernig skipuleggja má lestrarkennslu þar sem mál, lestur, lesskilningur og ritun tengjast með tilliti til einstaklingsmunar. Hugað verður að einkennum lestraröndugleika og hvaða fyrirbyggjandi aðgerðum hægt er að beita til að hindra þróun þeirra. Sérstök áhersla verður lögð á það að kennaranemi nái tökum á fræðilegum forsendum læsis og geti beitt þeim í lestrarkennslu. Horft verður til hlutverks uppálenda barna við undirbúning og stuðning í lestrarnámi.

Leiðir í lestrarkennslu og áhrif námsumhverfis verður athugað. Viðfangsefni námskeiðsins verða skoðuð út frá rannsóknum, hlutbundinni vinnu á vettvangi, umræðum og dæmum úr lífi og umhverfi nemenda. Kennaranemar kynnast leiðum til að fylgjast með því sem er að gerast á fræðasviði um læsi og í lestrarkennslu og hvernig kennt er á vettvangi til að þeir geti markvisst sótt sér hugmyndir og hvatningu til að auka þekkingu sína og skilning á viðfangsefninu.

Þrjú verkefni sem samanlagt eru 70% af heildarmati námskeiðsins. Verkefni 1 er einstaklingsverkefni(30%) og tekur til fræðilegra þátta í þróun læsis og læsiskennslu (lestur-lesskilningur-ritun). Verkefni 2 er hópverkefni (20%) fjallar um mat á lestri og lestrarerfiðleikum.

Verkefni 3 er hópverkefni(20%)þar sem nemendur hjálpast að við að safna gögnum (verkfærum)um læsiskennslu í persónulega safnmöppu og leggja mat á gildi þeirra út frá rannsóknum og kenningum. Próf 30%

GSS432G • Jörðin og himingimurinn • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Auður Pálsdóttir Aðjunkt

Markmiðið er að nemendur:

- Skilji samspil manns og náttúru úr frá ólíkum sjónarhornum og tengsl einstakra náttúruferla eins og þeir birtast í daglegu lífi manna.

- Skilji stöðu jarðar og hreyfingu og tengsl við orkubúskap jarðar.
- Þekki rannsóknir á hugmyndum barna, s.s. um steina, myndun og mótun lands, lögum jarðar og stöðu hennar í himingimnum.
- Skilji helstu ferla við myndun og mótun lands og hvað valdið getur hamförum og haft áhrif á mannvist á jörðinni.
- Skilji samspili gróðurs, loftslags, hafstrauma og landslags.
- Þekki námsgögn og aðrar heimildir sem nýst geta við undirbúning kennslu á þessu sviði.

Inntak / viðfangsefni:

Hugmyndir barna um ýmis náttúru fyrirbæri

Sólkerfið; Jörðin og staða hennar í sólkerfinu, aðdráttarafl, árstíðaskipti, dægarskipti, kvartilaskipti tunglsins og áhrif á jörðu.

Myndun og mótun lands; lagskipting jarðar og landrek, útræn og innræn öfl, bergtegundir, eldgos, jarðskjálftar og snjóflóð. Yfirlit yfir jarðsöguna.

Loftslagsbeltin; lofthjúpurinn, geislun og orkuskipti, hitafar, vestanvindar, staðvindar, monsún, fárviðri, veður- og loftslagsspár öfl.

Gróðurbeltin; einkenni gróðursvæða, tengsl við loftslagsflokkun Köppens, einkenni jarðvegsgerða með tilliti til sýrustigs og raka.

Hafstraumar; sjávarföll, heitir og kaldir hafstraumar, fiskimið öfl.

Áhrif manna á umhverfi sitt, verndun og varðveisla umhverfis, mengun, gróðurhúsaáhrif öfl.

Kennsla; Kynntar verða hugmyndir að kennslu ofantaldra viðfangsefna sem og rannsóknir sem þeim tengjast.

Vinnulag :

Áhersla verður á hagnýt verkefni sem nýtast vel til undirbúnings kennslu í grunnskóla. Kennt verður með fyrirlestrum, umræðum, verkefnavinnu bæði heima og í tímum og rík áhersla verður á notkun upplýsingatekni. Vettvangsferðir verða nokkrum sinnum á önninni. Hjá staðnemunum er skyldumæting í þær kennslustundir sem þannig eru kynntar á kennsluáætlun í upphafi annar. Þá fer fram námsmat, þjálfun, vettvangsvinna eða nám sem ekki er hægt að koma fyrir með öðrum hætti en í staðbundinni kennslu að mati umsjónarmanns námskeiðs.

Um fjarmema gildir að þeim er skylt að mæta í staðlotur eins og kynnt er á kennsluáætlun í upphafi annar.

Verkefni og próf í samráði við nemendur.

GSS433G • Stjörnufræði og þróun lífs • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hrefna Sigurjónsdóttir Prófessor

Kennari: Jón Hafsteinn Guðmundsson

Markmið:

- að nemendur þekki helstu stjarnfræðileg fyrirbæri sem eru sýnileg frá jörðu,
- að nemendur þekki þróun og byggingu sólkerfisins og helstu eiginleika þeirra hluta sem tilheyra því,
- að nemendur skilji virkni, eiginleika og þróun sólstjarna.
- að nemendur þekki byggingu vetrarbrauta og mismunandi gerðir þeirra,
- að nemendur þekki hugmyndir fræðimanna um byggingu og þróun alheimsins,
- að nemendur skilji á hvern hátt þróun alheimsins, sólstjarna og sólkerfisins hafa skapað möguleika á þróun lífs á jörðinni og annars staðar,
- að nemendur kynnist hugmyndum manna um uppruna lífs,
- að nemendur þekki hvaða þróunaröfl breyti stofnum lífvera,
- að nemendur fái innsýn í helstu atburði í sögu lífsins og hvernig breytingar á landmössum og utankomandi öfl hafa haft áhrif á þá sögu,
- að nemendur kynni sér vel sögu einhvers lífveruhóps og einkenni,
- að nemendur kynni sér vel þróunarsögu mannsins og skoða nýjustu hugmyndir og álitamál um það efni,
- að nemendur kynnist rannsóknum á heimsmynd barna og öðrum hugtökum tengdum stjörnufræði og þróunarfræði,
- að nemendur geti skipulagt og séð um kennslu stjörnufræði og þróunarfræði í grunnskóla.

Inntak / viðfangsefni:

Sólkerfið, sólstjörnur, staða sólkerfisins í alheiminum, vetrarbrautir, alheimurinn. Tengsl stjörnufræði og þróunar lífs Stjörnuskoðun.

Uppruni lífs, þróunaröfl (náttúrulegt val, genaflókt, genaflæði o.fl.), aðaltímabil jarðsögunnar og einkennislífverur, útrýmingar og ástæður þeirra, þróunarsaga og þróun mannsins. Rannsóknir á heimsmynd barna og skilningi ungs fólks á lykilhugtökum þróunarfræði og stjörnufræði. Grunnskólakennsla í þróunarfræði og stjörnufræði.

Vinnulag :

- Umræðutímar: Nemendur og kennarar fara saman í helstu hugtök og nemendur kanna skilning sinn á þeim,
- ígrundaðir verða textar um viðfangsefni og kennslu þeirra,
- nemendur gera athuganir og ræða við börn og/eða unglínga um hugmyndir þeirra,
- fyrirlestrar kennara, netkennsla og netnám, myndbönd.

Virkni nema í námskeiðinu verður metin. Jafnframt vinna nemendur ýmis verkefni og taka próf.

GSS434G • Grunnskólamiðuð matreiðsla • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Stefánía Stefánsdóttir Lektor

Á þessu námskeiði er gert ráð fyrir tengslum við vettvang og matreiðslan byggist í aðalatriðum á því að kynna námsefni í heimilisfræði fyrir nemendum og búa þá undir vettvangsnám. Samhliða því verður haldið áfram að kynna holla nútímalega rétti og alþjóðlega matargerðarlist. Rannsóknir á neysluháttum nemenda kynntar. Á þessu námskeiði er gert ráð fyrir tengslum við vettvang og matreiðslan byggist í aðalatriðum á því að kynna námsefni í heimilisfræði fyrir nemendum og búa þá undir vettvangsnám. Samhliða því verður haldið áfram að kynna holla nútímalega rétti og alþjóðlega matargerðarlist. Rannsóknir á neysluháttum nemenda kynntar.

Markmið og viðfangsefni:

Stefnt er að því að nemendur öðlist skilning

- og leikni í hollri matreiðslu samkvæmt ráðleggingum Lýðheilsustöðvar um mataræði og næringarefni og kunni að skipuleggja neyslu annarra samkvæmt þeim.
- læri fjölbreytta matreiðslu.
- læri að fylgjast með nýjum stefnum og straumum í íslenski matargerð.

- læri að fylgjast með stefnum og straumum erlendis frá og þekki algenga alþjóðlega rétti sem sjá má á matseðlum víðsvegar um heiminn.
- læri að vanda framreiðslu matarins og vanda borðdekkningu.
- læri að halda sýnikennslur, vinna og tala samhliða fyrir framan aðra.
- læri að meta gæði og notagildi heimilisáhalda, heimilistækja og borðbúnaðar.
- fái þjálfun í gerð kennsluáætlana fyrir eldra stig grunnskólans og gerð kennsluverkefna.

Kynnt verður námsefni grunnskóla í heimilisfræði og nemendur búnir undir vinnu á vettvangi. Matreiðsla fyrir börn á yngri og eldri stigum þar sem áhersla verður lögð á grunnþætti matreiðslu og holla daglega næring barna- og ungmenna og hvað þau þurfa að kunna? Jafnframt verður haldið áfram að kynna holla rétti bæði innlenda og erlenda.

Matreiðsla fyrir ýmsa aldurshópa, gerð kennsluefnis og kennsluæfingar.

Vinnulag: Verklegar æfingar, kennsluæfingar, einstaklingsverkefni og hópverkefni

Undirbúningur og uppgjör vettvangsnáms.

Nauðsynleg undirstaða: Matur menning heilsa (GSF212G) eða Matur menning heilsa (GSS217G)

Frammiðstaða í kennslustundum, kennsluæfingar og verkefni nemenda metin til einkunnar. Aukaverkefni lögð fyrir fjarnema.

GSS435G • Örverufræði og matvælafræði • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Stefania Stefánsdóttir Lektor

Markmið:

Nemendur

- öðlist undirstöðuþekkingu í örverufræði með sérlegu tilliti til mikilvægi hennar í sambandi við öryggi, geymslu og meðhöndlun matvæla.
- geti miðlað öðrum þekkingu á þessu sviði þannig að þeir geti á öllum venjulegum framleiðslustigum matvæla sagt til hvernig beri að haga sér hvað hreinlæti og meðhöndlun snertir og hvers vegna.
- þekki matvöruflökkana og viti um uppruna þeirra (sögulegan og landfræðilegan) byggingu, eiginleika, framleiðslu og efnainnihald matvörutegunda.
- kynnist hjálparefnum sem notuð eru við matvælavinnslu.
- kynnist rannsóknarstofnunum, upplýsingastöðvum, eftirlitsaðilum og leiðum til að afla sér upplýsinga á sviði matvælafræði.
- kynnist íslenskri matvælaölgjöf.
- kynnist íslenskum matvælaíðnaði (sögu og umfangi).
- kynnist af eigin raun eiginleikum þeirra efna sem notuð eru við matvælavinnslu.
- kynnist tilraunamatreiðslu og skynmati.

Viðfangsefni örverufræði: Flokkun örvera og skipan í lífríkinu. Helstu einkenni og mikilvægi bakteria, sveppa og veira. Áhrif umhverfisþátta á örverur. Örverufræði helstu matvæla. Helstu tegundir matarsýkinga og matareitrana. Verklegar æfingar til að dýpka skilning nemenda.

Vinnulag: Fyrirlestrar og verklegar æfingar.

Viðfangsefni matvælafræði: Matvælafræði stefnir að því að nem. þekki matvöruflökkana og viti um uppruna þeirra (sögulegan, landfræðilegan), byggingu, eiginleika framleiðslu og efnainnihald vörutegunda. Kynnist hjálparefnum í matvælaíðnaði og íslenskri matvælaölgjöf. Nemendur taki þátt í tilraunamatreiðslu, skynmati og hvernig breyta má hráefni án þess að bragðgæði skerðist.

Vinnulag í staðnámi: Fyrirlestrar, verklegar æfingar, vettvangsferðir og verkefni.

Vinnulag í fjarnámi: Verklegar æfingar í staðbundinni lotu. Nemendur framkvæma verklegar æfingar heima, skrifa um þær skýrslur og vinna verkefni.

Skriflegt próf í lok annar og verkefni metin til einkunnar.

GSS437G • Enskt mál og menning II • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Róbert Berman Dósent

Markmið

Að kennaranemar

- öðlist þekkingu á menningu og þjóðlífi í Norður-Ameríku og skilning á því hvað einkennir daglegt líf og hefur áhrif á það
- öðlist færni í að lesa með gagnrýnum huga bókmenntaverk og fjölmiðlaefni um Norður-Amerískt þjóðlíf
- kunni skil á helsta mun málnotkunar í Bretlandi og Norður-Ameríku
- geti miðlað þekkingu sinni í töluðu og rituðu máli

Viðfangsefni

Þetta námskeið fjallar um margbreytilegar hliðar á Norður-Amerísku þjóðlífi eins og það birtist í bókmenntum, fjölmiðlum, dægurmenningu og daglegu lífi fólks og miðar að því að kennaranemar verði færir um að miðla þeirri menningu í kennslu. Lögð verður áhersla á alhliða málþjálfun í tengslum við viðfangsefnið. Annars vegar er áframhaldandi þjálfun í ritun og verður einkum hugað að ritgerðasmíð. Hins vegar er fjallað um ýmsa þætti í töluðu máli, m.a. mun á málnotkun í Bretlandi og Norður-Ameríku.

Vinnulag

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku. Það verða stuttir inngangsfyrirlestrar en að mestu leyti er um að ræða verkefnavinnu, ritgerðir og munnlegar kynningar, lestur, upplýsingaleit, miðlun upplýsinga, kynningar og umræður.

Simat þar sem skrifleg og munnleg verkefni verða metin til einkunnar. Einnig verður námsmat byggt á verköppu.

GSS438G • Leirmótun og listasaga • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ólafur Kvaran Prófessor

Kennari: Kristín Ísleifsdóttir Aðjunkt

Markmið

Að loknu námskeiðinu skal nemandinn

- hafa innsýn í fjölbreyttar aðferðir og þrívíðrar myndgerðar í leir
- kunna á efni, áhöld og undirstöðuatriði í tækni
- þekkja ferilinn frá hugmynd til fullunnins hlutar/verks

- vera fær um að laga hugmyndir, vinnuaðferðir og efni að starfi með börnum
- hafa innsýn í hvernig samþætta má þrívíða myndgerð öðrum námsgreinum
- hafa þekkingu á margbreytileika og möguleikum efnisins í skólastarfi
- hafa innsýn í fræðasvið listfræðinnar/listasögunnar
- þekkja tímabil og stíleinkenni listasögunnar frá list Grikkja til okkar tíma og geta tengt listasöguna við myndmentakennslu
- þekkja til listasafna og hafa hæfni til að nýta sér þau sem fræðslu- og upplýsingastofnanir.

Inntak/viðfangsefni:

Þáttur leirmótunar er um þriðjungur námskeiðsins. Nemendur spreya sig á nokkrum skylduverkefnum, síðan velja þeir sér eigin viðfangsefni í samráði við kennara og vinna þau frá hugmynd til fullunnins verks. Fræðsluefni um leirtegundir, glerunga og brennslur fá nemendur frá kennara og vinna verkefni í tengslum við það. Leir sem efni til sköpunar er skoðað út frá list, hönnun og handverki. Meðferð leirs, mótun, glerjun og brennslur eru áhersluþættir sem fléttast inn í allt námskeiðið. Nemendur safna efni um verkefni og vinnuferilinn í ferilmöppu.

Grunnnámskeið um listasögu og sjónmenntir Vesturlanda. Fjallað verður umhelstu verk og tímabil listasögunnar frá tímum Grikkja og fram til loka 20. aldar. Fjallað verður um ýmis svið og hugtök í þessu samhengi eins og listfræði, listhugtakið, túlkun og upplifun listaverka, stílhugtakið, ljósmyndina, listmenntun, listasöfn, listaverkaverslun, meistaraverk, mómernisma og póst-mómernisma.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, sýnikennsla, umræður, námsefni á Uglu verkleg vinna og vinna við ferilmöppu. Kennslan fer fram í fyrirlestrum og verkefnum nemenda og listasöfn og sýningar verða heimsótt.

Í leirmótun er umsögn og einkunn um skrifleg og verkleg verkefni og ferilmöppu. Verkefni í listasögu á námstímanum og skrifleg próf í lok námskeiðsins.

GSS439G • Nám og kennsla á táknmáli I • (10e) • Vor

Kennari: Valgerður Stefánsdóttir

Markmið: Markmið námskeiðsins er að búa stúdenta undir að kenna námsgreinar grunnskólans á táknmáli. Í lok námskeiðsins eiga nemendur að hafa öðlast bakgrunnþekkingu á námi og menntun heyrnarlausra barna sem er forsenda þess að geta með öryggi nálgast skipulagningu náms fyrir þennan hóp.

Viðfangsefni: Stúdentar fræðast um rannsóknir á námi barna sem hafa táknmál að móðurmáli og læra að skapa námsumhverfi sem þeim hentar. Fjallað verður sérstaklega um kennslu íslensks táknmáls og íslensku og hlutverk málanna í námi þeirra og lífi. Þá læra stúdentar að útbúa námsefni og gera verkefni sem henta börnum sem tala táknmál og hvaða leiðir henta best við námsmat.

Vinnulag: Farið verður yfir helstu rannsóknir á námi og námsumhverfi barna sem hafa táknmál að móðurmáli, sem og hlutverki kennara þeirra.

Farið verður í námsefnisgerð og nemendur fá það verkefni að útbúa a.m.k. fimm kennslustunda áætlun í einhverju fagi og námsefni með tilliti til sérþarfa hins sjónræna nemenda.

Unnið verður með reynslu kennaranema og fjallað um hvernig þeir sem kennarar geta unnið með reynslu sína til að skilja betur hvað stendur í vegi fyrir þeim þegar þeir útbúa námsefni/námsumhverfi barna af öðrum menningarbakgrunni en þeirra eigin.

Námsmat: Nokkur mislög verkefni eru metin til einkunnar ásamt þátttöku í kennslustundum.

Nokkur mislög verkefni eru metin til einkunnar ásamt þátttöku í kennslustundum.

GSS440G • Kennsla á vettvangi • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Torfi Hjartarson Lektor

Kennari: Stefán Jökulsson Lektor

Kennari: Sólveig Jakobsdóttir Dósent

Kennari: Salvör Kristjana Gissurardóttir Lektor

Kennari: Þuríður Jóhannsdóttir Lektor

Kennari: Jón Jónasson Lektor

Þekkingar- og skilningsmarkmið:

Nemendur þekki

- margbreytileg dæmi um nálgun í námi og kennslu á sviði upplýsingatækni og miðlunar
- nokkuð til innviða skólastarfs í nokkrum ólíkum skólum, einkum með tilliti til upplýsingatækni og miðlunar
- af eigin raun hvernig er að skipuleggja og annast nám og kennslu á vettvangi
- leiðir til að skoða, fjalla um og meta eigin kennslu, einir og í félagi við aðra

Færnimarkmið

Nemendur geti

- annast kennslu á sviði upplýsingatækni og miðlunar, gjarnan í samvinnu við önnur greinasvið og metið árangur á faglegum grunni með endurskoðun og úrbætur í huga

Inntak/viðfangsefni

Námskeiðið lýtur að vinnu nemenda í vettvangsnámi, skipulagi tilraunakennslu á vettvangi, athugunum nemenda, jafningja- og sjálfsmati, mati kennara og virkum tengslum við viðtökukennara. Lögð er áhersla á að kennarar á kjörsviðinu, nemendur og viðtökukennarar myndi öflugt námsamfélag um vettvangsnámið með lifandi tengslum þvert á viðfangsefni og viðtökuskóla.

Lesefni: Greinar, heimildamyndir og annað efni um skipulag kennslu, kennslufræði, mat á kennslu og námi, gjarnan með áherslu á upplýsingatækni og miðlun. Leitast er við að benda á lýsandi dæmi um fjölbreytilegar kennsluaðferðir og mismunandi skipulag skólastarfs með tilliti til upplýsingatækni og miðlunar.

Nemendur, viðtökukennarar og kennarar á kjörsviði fjalla um vettvangsnámið, kennslu og námsvinnu kennaranema í heimsóknum, umræðum og greinargerðum.

GSS442G • Að kenna um bylgjur, ljós, hljóð og rafmagn • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Haukur Arason Lektor

Markmið að þátttakendur:

- Öðlist þann skilning á bylgjum, ljósi, hljóði og rafmagn sem þarf til þess að geta kennt um þessi fyrirbæri í grunnskóla.
- Þekki rannsóknir á hugmyndum barna og unglunga um náttúrufræðileg viðfangsefni námskeiðsins og geti nýtt sér þessar

rannsóknir í kennslu.

- Þekki kennslubækur, verklegar æfingar og kennsluhugmyndir sem geta nýst í grunnskólakennslu um viðfangsefni.
- Öðlist færni í að ræða um viðfangsefnið við börn og unglinga.
- Þekki samfélagslegt gildi þekkingar á viðfangsefninum fyrir einstaklinga og samfélagið og þekki leiðir til að vekja áhuga barna og unglinga á viðfangsefninum.
- Þekki markmið Aðalnámskrár í náttúrufræðum fyrir grunnskóla sem snerta viðfangsefnið og öðlist innsýn í vinnubrögð og aðferðir grunnskólakennslu um þessi viðfangsefni.

Inntak / viðfangsefni:

Náttúrufræðileg viðfangsefni námskeiðsins eru: Sveiflur, bylgjur á streng, öldur á vatni, almennir bylgjueiginleikar, hljóð, myndun þess, útbreiðsla og víxlverkun við efni, ljós, myndun þess, útbreiðsla og víxlverkun við efni, sjóntæki, rafmagn, rafhleðslur, rafkrafta, stöðurafmagn, rafstrauma, segulmagn, framleiðsla og nýtingu rafmagns.

Í þessu námskeiði verða þáttakendur búnir undir að kenna í grunnskóla um náttúrufræðileg viðfangsefni námskeiðsins. Mikil áhersla verður lögð á að tengja viðfangsefnið við hugmyndir og reynslu þátttakenda. Fjallað verður um rannsóknir á hugmyndum barna um viðfangsefnið og mögulegar leiðir til að tengja með kennslu þessi viðfangsefni við reynsluheim og hugmyndir grunnskólabarna. Fjallað verður um kennslu náttúrufræðilegra viðfangsefna námskeiðsins, skoðaðar kennslubækur og verklegar athugningar.

Vinnulag

Þáttakendur taka þátt í umræðum þar sem þeir kanna hugmyndir sínar um viðfangsefnið. Ígrundaðir verða textar um viðfangsefnið og kennslu þeirra og gerðar verklegar æfingar sem auka skilning á viðfangsefninum. Meginviðfangsefni verða kynnt í umræðum en nemendum síðan gefið rými til að afla frekari upplýsinga og þróa hugsun sína í gegnum frekari umræður, verkefni og kynningar. Virkni nema í námskeiðinu verður metin. Jafnframt vinna nemendur ýmis verkefni og taka próf.

GSS443G • Leiklist í skólastarfi (vettvangsáhersla) • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ása Helga Ragnarsdóttir Aðjunkt

Markmið:

Að nemendur

- þekki og hafi skilning á hvernig kennarar geta nýtt leiklist í daglegu starfi, hvaða kenningar liggja þar að baki og hvernig þeir meta árangur
- Hafi öðlast nokkra reynslu í að beita aðferðum leiklistar á faglegan hátt í þeim tilgangi að nálgast markmið mismunandi námsgreina
- geti skipulagt fjölbreytt verkefni þar sem aðferðir leiklistar dýpa skilning, styrkja samskipti og sjálfsöryggi grunnskólanema
- geti unnið sjálfstætt og skipulega að fjölbreyttum og skapandi viðfangsefnum á vettvangi

Viðfangsefni: Undirbúningur vettvangsnáms undir handleiðslu kennara í KHÍ í samvinnu við æfingakennara á vettvangi. Æfingakennsla á vettvangi (u.þ.b.3e). Ígrundun, úrvinnsla og kynningar á vettvangsnámi.

Vinnulag: Megináhersla er á þjálfun nemenda til að vinna sjálfstætt og faglega með leiklist í kennslu á vettvangi. Gerð áætlaða, umræður, úrvinnsla og kynningar.

Teymisverkefni: Skiplagning vettvangsnáms, kennsla á vettvangi, ígrundun á eigin kennslu og úrvinnsla. Skrifleg skil (Alls 70%). Munnleg kynning á athugunum á vettvangi (10%). Heimapróf (20%).

GSS444G • Hönnun og þróun í smíði • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Brynjar Ólafsson Aðjunkt

Markmið

Nemar hljóti þekkingu á og þjálfun í smíði hluta sem þeir hanna og teikna sjálfir. Aukin áhersla er á notkun trésmíðavéla. Nemendur vinna á skapandi hátt með þá þekkingu sem þeir hafa aflað sér í fyrri námskeiðum kjörsviðsins.

Inntak / viðfangsefni

Á námskeiðinu er lögð áhersla á gerð hluta úr ýmsum efnum en megináherslan er á smíði hluta úr tré. Nemendur gera verkefni sem þeir byggja á eigin hönnun og áhersla er lögð á að nemendur kynnist mismunandi aðferðum við samsetningar. Unnið er m.a. með þætti sem tengjast gömlu handverki, svo sem trafaðskjugerð, einfaldan útskurð og trérennismiði. Verklegr þjálfun er undirstaða námsins. Lögð er áhersla á samnýtingu annarra smíðaeftira þvi sem hægt er.

Verkefni metin til einkunnar.

GSS445G • Kennslufræði og vettvangsnám list- og verkgreina I • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigrún Guðmundsdóttir Lektor

Kennari: Kristín Ísleifsdóttir Aðjunkt

Kennari: Gísli Þorsteinsson Lektor

Markmið:

Að loknu námskeiðinu skal nemandinn

- þekkja helstu kenningar og kennsluaðferðir í list- og verkgreinum
- geta beitt ólíkum kennsluaðferðum sem byggja á skapandi vinnu á yngri barna- og miðstigi grunnskólans
- hafi öðlast færni í að skipuleggja og meta kennslu út frá markmiðum námskrár, sérkennum nemendahópsins og aðstæðum á hverjum stað
- geta framkvæmt og útfært eigin kennsluverkefni

Viðfangsefni:

Nemendur kynna fræðilegum og hagnýtum þáttum sem tengjast list- og verkgreinakennslu, s.s. skipulag kennslu og gerð kennsluáætlaða.

Fjallað verður um list- og verkgreinakennslu í tengslum við helstu kenningarmiði í kennslufræði s.s. Eisner, Dewey og Garndner. Nemendur prófa verkefni sín á vettvangi grunnskólans undir handleiðslu kjörsviðs- og viðtökukennara. Námskeiðið er skyldunámskeið í list- og verkgreinum. Í námskeiðinu er sameiginlegur kjarni og síðan er nemendum skipt í hópa eftir kjörsviðum.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, kynningar, umræður, verkefni, skólaheimsóknir og vettvangsnám. Hugleiðingar og ígrundun nemenda um lesefni, fyrirlestra, umræður og reynslu í vettvangsnámi er haldið saman í leiðarabók. Í lok námskeiðs skila nemendur ferilmöppu um námsframvindu og með kennsluverkefnum í vettvangsnámi.

Umsögn viðtökukennara um starf kennaranema, lokið/ólukið og einkunn fyrir verkefni og ferilmöppu.

GSS446G • Enskukennsla fyrir unga byrjendur • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Samúel Currey Lefever Lektor

Markmið

Að kennaranemar

- hafi þekkingu og skilning á aðferðum í enskukennslu sem eru líklegar til árangurs með byrjendum á yngri stigi og miðstigi grunnskólans
- hafi skilning á kenningum sem liggja til grundvallar þeim aðferðum
- séu færir um að skipuleggja fjölbreytta kennslu sem er byggð á faglega rökstuddum ákvörðunum
- geti lagt mat á námsárangur með því að beita margvislegum matsaðferðum
- geti vegið og metið markmið til að koma til móts við mismunandi þarfir nemenda

Viðfangsefni

Fjallað verður um markmið, leiðir og aðferðir, einkum þær sem tengjast hlustun, töluðu máli, leikjum, söngvum og leikrænni tjáningu. Einnig verður fjallað um lestur, orðaforða, ritun og námsmat að því marki sem hæfir ungum byrjendum. Lögð verður áhersla á að viðfangsefni barna í tungumálanámi þurfi að vera í samræmi við þroska þeirra. Námskrá og námsefni verður skoðað og nemar fá hjálfun í skipulagningu kennslustunda og þemavinnu. Hugað verður að leiðum til að samþætta enskukennslu öðrum námsgreinum. Hluti þessa námskeiðs fer fram á vettvangi yngri bekkja grunnskólans. Í vettvangsnáminu fá kennaranemar hjálfun í gerð kennsluáætlana og hjálfun í að leggja fyrir verkefni af ýmsum toga sem taka mið af þörfum byrjenda. Þeir kynna sér námsefni og itarefni, bæði í rituðu máli og á vef. Ígrundun er snar þáttur í náminu og liður í að þróa starfskenningu þeirra.

Vinnulag

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku og mikið verður lagt upp úr lestri og úrvinnslu úr lesefni, umræðum, hópa- og einstaklingsvinnu, kynningum, dæmikennslu og málstofum. Kennaranemar verja hluta námskeiðsins í vettvangsnámi í yngri og miðstigs bekkjum grunnskólans. Gert er ráð fyrir að 4 einingar verði vettvangstengdar.

Verkefni og námsmappa með kennsluáætlunum, verkefnum úr vettvangsnámi og ígrundunum verða metin til einkunnar.

GSS506G • Miðaldabókmenntir og miðaldamál • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Veturliði G Óskarsson Prófessor

Kennari: Baldur Hafstað Prófessor

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að stúdent þekki við námskeiðslok meginrætti í íslenskum bókmenntum og máli miðalda, átti sig á þýðingu þeirra í alþjóðlegu samhengi og áhrifum á mál og menningu á okkar dögum.

Undirmarkmið eru að stúdent við námskeiðslok:

- hafi kynnt sér helstu kennileiti í sögu íslenskra bókmennta fyrir 1550 m.a. með hliðsjón af straumum í nágrannalöndunum,
  - hafi áttað sig á megininkennum íslenskrar tungu við landnám og helstu breytingum á henni fram til síðaskipta og geti komið þeirri þekkingu áleiðis til nemenda sinna á lifandi og lærdómsríkan hátt
  - þekki margvislega bókmenntatexta og helstu bókmenntategundir tímabilsins og hafi áttað sig á hvernig helst megi nýta þetta efni í kennslu.
- Inntak / viðfangsefni
- Lesnir verða ólíkir og fjölbreyttir bókmenntatextar frá miðöldum, svo sem valin eddukvæði og dróttkvæði og önnur fornkvæði, goðsögur, kaflar úr Landnámu, tiltekna Íslendingasögur, Íslendingaþættir, konungasögur, samtíðarsögur, helgirit, fræðirit, lögbækur, elstu rímur, fornaldarsögur Norðurlanda og riddarasögur.
  - Stúdentar átti sig á þróun og sögu einstakra bókmenntahefða miðalda og setji í samhengi við menningarsögu og bókmenntir nágrannaþjóðanna.
  - Stúdentar verði færir um að meta hvaða kennsluáðferðir henti ólíkum aldursþópum og mismunandi bókmenntatextum.
  - Hugað verður að því hvernig tengja megi innihald tiltekna texta við lifandi stund og hugmyndir samtímans.
  - Vettvangsnám er ofið inn í kennslu.

Vinnulag

Kennslan í staðnámi fer fram í formi fyrirlestra, æfinga- og verkefnatíma. Í fjarnámi er staðlota í upphafi misseris en síðan regluleg tölvusamskipti. Áhersla er lögð á að stúdentar séu virkir og skapandi. Þeim verður gert að leysa verkefni í vettvangsnámi og leggja til góðar hugmyndir. Enn fremur skulu stúdentar fylgjast með og tileinka sér fræðileg nýmæli með því að skoða nýjar bækur, tímarit og efni á vef. Munnleg og/eða skrifleg verkefni. Skyndipróf úr einstökum þáttum.

GSS509G • Kennsla samfélagsgreina • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Lilja M Jónsdóttir Lektor

Kennari: Ása Helga Ragnarsdóttir Aðjunkt

Markmið

Kennaranemi

- þekki og hafi unnið með viðfangsefni og námsefni samfélagsgreina, þar með talið trúarbragðafræða, einkum á mið- og elsta stigi grunnskóla
- átti sig á hvernig börn læra um samfélag og trúarbrögð og skilji hvaða álitamálum kennari kann að standa frammi fyrir
- þekki rannsóknir á kennslu þessara greina
- móti sér skoðanir á því í hverju góð kennsla þessa námsgreinaflokks er fólgin
- geti réttlætt ákvarðanir um val á kennsluáðferðum og viðfangsefnum
- þekki fjölbreyttar kennsluáðferðir og geti beitt þeim í kennslu
- geti skipulagt og undirbúið kennslu þessara greina í blönduðum hópum

Viðfangsefni

Unnið verður með viðfangsefni og námsefni samfélagsgreina, þar með talið trúarbragðafræða, m.a. með greiningu á efni, framsetningu og rökum fyrir efnisvali. Hugmyndir um samþættingu samfélagsgreina við aðrar greinar grunnskólans verða kannaðar og skipulögð verða viðfangsefni út frá fjölbreyttum kennsluáðferðum og skapandi starfi. Fjallað verður um námsaðferðir barna og hugmyndir þeirra um samfélag og trúarbrögð og kynntar rannsóknir í þessu sambandi. Fengist verður við álitamál í kennslu og rök fyrir ákvarðanatöku. Námskeiðið tengist vettvangsnámi á misserinu sem felst í undirbúningi í einstökum greinum og kennslufræði þeirra og uppgjöri og samantekt að vettvangsnámi loknu.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, málstofur, lestur, upplýsingaleit, sjálfstæð verkefni, samvinnuverkefni og leiðsögn. Áhersla er lögð á að nemendur safni gögnum úr námi sínu og af vettvangi sem eru skoðuð, ígrundað og metin og setji í verkhöppu (portfolio).

Námsmat

Verkmappa sem gefur mynd af námi kennaranemans á námskeiðinu - 60%

Kennsluáætlun og málstofa - 30%

Ýmis verkefni - 10 %

Verkmappa sem gefur mynd af námi kennaranemans á námskeiðinu - 60% Kennsluáætlun og málstofa - 30% Ýmis verkefni - 10 %

GSS510G • Lífsleikni í grunnskólastarfi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Erla Kristjánsdóttir Lektor

Námskeiðslýsing

- Meginmarkmið námskeiðsins er að búa kennaranema undir kennslu í námsgreininni lífsleikni.
- Á námskeiðinu og að því loknu eiga nemendur að
- geta gert grein fyrir tilgangi og markmiðum greinarinnar, þróun hennar á Íslandi og skuldbindingum íslenska ríkisins um fræðslu á þessu sviði,
- geta aflað sér upplýsinga um þróun greinarinnar hjá íslenskum og alþjóðlegum stofnunum,
- þekkja og geta nýtt sér rannsóknir á viðfangsefnum lífsleikni, þ.e. mannlegum og samfélagslegum áhrifaþáttum,
- geta greint að mismunandi nálganir í lífsleikni og hugmyndafræði þar að baki,
- geta unnið markvisst með meginviðfangsefni lífsleikni samkvæmt námskrá, þ.e. sálfræðilegum og siðfræðilegum viðfangsefnum annars vegar og samfélagslegum hins vegar,
- gera sér grein fyrir þeim kröfum sem viðfangsefni og aðferðir lífsleikni gera til kennara,
- geta beitt viðurkenndum aðferðum í lífsleiknikennslu,
- geta samþætt grunnþætti lífsleikni við aðrar námsgreinar grunnskóla.

Viðfangsefni

Fjallað verður um hugtökin lífsleikni, borgaravitund og skapgerðarmótun og þá hugmyndafræði og rannsóknir sem þau byggjast á. Kynntar verða mismunandi nálganir sem íslenskir grunnskólar fylgja í lífsleikni. Í umfjöllun um sálfræðileg viðfangsefni verður fylgt nálgun sem byggist á tilfinningalegum og félagslegum þáttum og áhrifum þeirra á nám og velliðan. Áhersla verður lögð á að þjálfa kennaraefni í þeirri færni sem þeir eiga að efla hjá nemendum. Sem dæmi um slíka færni má nefna: Að greina tilfinningar (eigin og annarra), góð tjáskipti (skýr skilaboð, raddblær og líkamsmál), geta beitt virkri hlustun, að hafa stjórn á reiði, leysa ágreining, taka yfirvegaða ákvörðun, ígrunda tengsl einstaklings og samfélags og lýðræðis og ábyrgðar.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, hlutverkaleikir, leikræn tjáning, sjálfsmat og hópvinna.

Nemendur vinna þrjú verkefni: Verkefni I felst í sjálfsmati á tilteknum færniþáttum. (20%) Verkefni II er kennsla í lífsleikni. Nemendur er skipt í hópa og hver hópur fær valda kennslustund úr námsefni grunnskóla til að kenna samnemendum sínum og gera grein fyrir hugmyndafræðinni að baki. (30%) Verkefni III er fræðileg og hagnýt ritgerð. (50%) Þeir nemendur sem ljúka námskeiðinu fá réttindi til að kenna Lions-Quest námsefnið í lífsleikni.

GSS511G • Algebra • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Friðrik Aðalsteinn Diego Lektor

1. Þættir úr skólaalgebru: Breytur. Reikningur með margliðum og algebrubrotum.

2. Undirstöðuatriði úr hreinni algebru: Mengi og aðgerðir í þeim. Algebrumynstrin grúpa, baugur og svið; litið er á tengsl reiknings og algebru á grunn- og framhaldsskólastigi við þessi mynstur.

3. Valið verkefni úr hreinni algebru til dýpkunar: Grúpa; vixlin grúpa, endanleg grúpa, rásuð grúpa. Hlutgrúpa, normal hlutgrúpa, hliðarmengi. Setning Cayleys, setning Lagrange. Grúpumótun, kjarni, einsmótun. Kvótagrúpa. Grúpumótunarsetningin. Flutningagrúpur endanlegra flatarmynda og lágmynda.

4. Þættir úr línulegri algebru: Vektorar og fylki. Fylkjabaugar. Línuleg jöfnuhneppi.

Nauðsynleg undirstaða: Tölur og reikniaðgerðir (GSS214G) eða Tölur og reikniaðgerðir (GSF209G)

Próf og verkefni.

GSS512G • Rannsóknir á stærðfræðinámi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðný Helga Gunnarsdóttir Lektor

Kennari: Kristín Bjarnadóttir Dósent

Kennari: Jónína Vala Kristinsdóttir Lektor

Viðfangsefni:

Á námskeiðinu kynnst nemendur fræðasviðinu stærðfræðimenntun. Lesið verður um rannsóknir sem gerðar hafa verið á stærðfræðinámi barna og kennslu stærðfræðikennara og skoðað hvernig viðhorf fræðimanna til stærðfræðináms hafa þróast, einkum síðastliðna öld.

Skoðað verður hvaða áhrif breyttar námsaðstæður í upplýsingasamfélagi hafa á hvernig nemendur tileinka sér stærðfræði og hlutverk kennarans sérstaklega skoðað í því samhengi.

Sjónum verður einkum beint að því að greina hvaða þættir hafa áhrif á stærðfræðinámið og viðhorf fólks til þess bæði fyrr og nú. Kynntar verða helstu rannsóknaraðferðir fræðasviðsins Nemendur gera eigin athuganir og greina þær í ljósi rannsókna á sviðinu.

Vinnulag

Í kennslustundum verður fjallað um lefni námskeiðsins og leiða nemendur umræðu um afmarkaða þætti. Dæmi um rannsóknaraðferðir verða prófuð og rætt um gildi þeirra með tilliti til markmiða rannsókna. Nemendur vinna fjölbreytt verkefni, gera athuganir og skrifa skýrslur. Áhersla verður lögð á umræður.

Námsmat byggist á verkefnum og prófi í lok námskeiðs. Skilaskylda er á öllum verkefnum og ljúka þarf vettvangsnámi á fullnægjandi hátt.

GSS513G • Straumar og stefnur í tónlistaruppeldi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Helga Rut Guðmundsdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur

- dýpki þekkingu sína á fræðum sem tengjast tónlistarmenntun
- geti lesið og tileinkað sér efni í fagfagmaritum
- verði fær um að leita uppi faglegt efni af ólíkum toga
- geti vegið og metið ólíkar kenningar og stefnur í tónlistarkennslu
- geti sett upp einfalda rannsóknaráætlun
- auki færni sína í miðlun tónlistar í hóp
- Viðfangsefni:

Fjallað um kenningar og rannsóknir innan tónlistarkennslu m.a. í tengslum við helstu nálgunarleiðir í kennslu. Farið yfir uppbyggingu rannsókna og úrvinnslu þeirra á því sviði með það að leiðarljósi að nemendur myndi sér sjálfstæða og gagnrýna sýn á skrif og rannsóknir annarra.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, lestur og kynningar nemenda á fræðigreinum og bókum. Vettvangstengd vinna.

Kynningar 20 %, ritgerð 40% og vettvangsathugun (rannsókn) 40% 80% Mætingarskylda

GSS514G • Kórstjórn og barnaraddir • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Helga Rut Guðmundsdóttir Lektor

Markmið:

Að nemendur

- hafi öðlast þekkingu á eigin rödd, uppbyggingu hennar, einkum því sem einkennir góða raddbeitingu og geti yfirfært þá þekkingu í vinnu með hópi.
- kynnist barnsröddinni, möguleikum hennar og takmörkunum.
- öðlist þekkingu á helstu kennsluáðferðum sem notaðar eru í söng- og kórkennslu á grunnskólastigi og spreyti sig á að beita einhverjum af þessum áðferðum
- Vinni með raddspuna og fjölröddun
- hafi öðlast færni í undirstöðuatriðum kórstjórnar.
- þekki þá þætti sem tengjast raddþjálfun með börnum og unglíngum og fái innsýn í undirbúning og starf kórstjórnans.

Viðfangsefni

Mannsröddin í sinni fjölbreytilegu mynd. Uppbygging hennar, þroski, tjáningarmöguleikar og þjálfunarleiðir. Kennsluefni og annað söngefni skoðað, greint og unnið út frá mismunandi áðferðum. Nemendur læra grunnatriði í kórstjórnartækni og læra að tileinka sér fagleg vinnubrögð við val og undirbúning verkefna fyrir ólíkar gerðir kóra og sönghópa.

Vinnulag

Verklegar æfingar í söng, kórstjórn, raddspuna og undirleik.

Skrifleg verkefni 40% Söngsmiðjur 20% Tónleikar 40% 80% mætingarskylda

GSS516G • Skapandi dans • (10e) • Haust

Markmið:

Að nemendur

- séu meðvitaðir um uppeldislegt gildi skapandi starfs í dansi
- þekki til fræðilegra kenninga um skapandi dansa, hafi tileinkað sér ólíkar kennsluáðferðir og geti beitt þeim í kennslu á sal og í skólastofu
- hafi tileinkað sér hugtök í skapandi dansi og geti beitt þeim á fjölbreyttan hátt
- hafi skilning á hvernig skapandi dans nýtist til að leiða saman ólíka gerðir hópa
- geti mótað fjölbreytt og skapandi verkefni þar sem áðferðir miðast við að dýpka skilning, styrkja samskipti og sjálfsöryggi grunnskólanema
- hafi öðlast grunnfærni í að setja upp dans sem listrænan viðburð á sviði og geti leiðbeint nemendum í tjáningu og miðlun efniviðarins til þriðja aðila
- hafi öðlast færni í að setja saman dagskrá út frá rauðum þræði, þema eða einhverskonar frásögn, þvert á námsgreinar og árganga

Viðfangsefni: Leitast verður við að þróa meðvitund nemenda fyrir skapandi dansi. Athygli verður beint að því hvernig örva megi vitsmuna-, félags- og tilfinninga þroska einstaklingsins og nota dansinn á jákvæðan hátt m.a. í vaxandi fjölmenningsamfélagi. Skoðaðar verða helstu kenningar og kennsluáðferðir. Nemendur setja saman dagskrá út frá rauðum þræði þvert á námsgreinar og árganga og vinna á vettvangi.

Vinnulag: Fyrirlestrar, lestur fræða og umræður. Verklegar smiðjur þar sem nemendur kanna og miðla hugmyndum sínum í gegnum skapandi dans. Nemendur skipuleggja og leiða kennslustund með samnemendum sínum. Rannsókn, framkvæmd og úrvinnsla á ferlinu: Frá hugmynd til sköpun sýningar. Kynning á niðurstöðum.

Vettvangsrannsókn 20%. Verklegar æfingar 20%. Sýnikennsla 10%. Skipulagning og uppsetning sýningar 30%. 80% mætingarskylda.

GSS517G • Upplýsingaver og smiðjur • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Torfi Hjartarson Lektor

Þekkingar- og skilningsmarkmið

Nemendur þekki og skilji

- hlutverk, starfshætti og stöðu skólasafna
- hugmyndir og dæmi um upplýsingaver og smiðjur þar sem upplýsingatækni og stafrænni miðlun er beitt á ýmis viðfangsefni í skólastarfi
- mismunandi leiðir við að fella nám og kennslu í upplýsingatækni að einstökum faggreinum eða greinasviðum
- þýðingu skipulags, námskrár og stjórnunar fyrir þróunarstarf um upplýsingatækni og miðlun, ekki síst með tilliti til teymisvinnu safnkennara, kennara í upplýsingatækni, umsjónarmanna eða kennsluráðgjafa á sviði upplýsingatækni við bekkjarkennara og kennara á öðrum fagsviðum

Færnimarkmið

Nemendur geti

- beitt markvissum leitaráðferðum á Netinu með fjölbreytilegum leitarvélum og sýnt góðan skilning á skráningar- og flokkunarkerfum gagnagrunna og safna
- lagt rökstutt mat á áreiðanleika heimilda og rétt til afnota af efni
- búið til náms- og kennslugögn til miðlunar á skjá eða prenti
- skipulagt, útfært og metið samþætt hópverkefni í grunnskóla þar sem reynir á efnisöflun á vettvangi, skólasafni og neti ásamt stafrænni úrvinnslu og skapandi miðlun
- útfært hugmyndir um safnaheimsóknir og safnafræðslu í tengslum við skólustarf

Inntak / viðfangsefni / vinnulag

Nemendur kynna sér heimildir og tiltækar upplýsingar um skólasöfn, upplýsingaver og smiðjur ásamt fleira efni um upplýsingatækni og miðlun í skólustarfi með sérstakri áherslu á þróunarstarf og stjórnun. Nemendur skipuleggja, standa að eða taka þátt í verkefnum í grunnskóla þar sem reynir á hópinnu, samþættingu námsgreina, stafræna efnisöflun, úrvinnslu og miðlun. Nemendur útbúa kennsluefni um valda þætti í tengslum við þessi verkefni og ígrunda skipulag, tímaramma og námsmat. Nemendur fá leiðsögn um leitarvélur og skráningarkerfi skólasafna, spreyta sig á skráningu og glíma við verkefni sem kalla á markvissa leit að fjölbreytilegu efni. Nemendur kynnast völdum dæmum um skóla sem hafa farið mismunandi leiðir við að fella upplýsingatækni og miðlun að öðrum viðfangsefnum og fá í vettvangsnámi tækifæri til að kynnast vinnubrögðum í viðtökuskóla með sérstakri áherslu á hlutverk skólasafns, upplýsingavers eða smiðju. Einnig er bent á möguleika sem felast í safnaheimsóknnum og fræðslu á vegum safna. Nemendur eru hvattir til samvinnu um verkefni þvert á kjörsvið.

Lesefni: Rannsóknarskýrslur, greinar, heimildamyndir, vefir og annað efni um hlutverk skólasafna, upplýsingaver, smiðjur, samþætt námsverkefni, skráningu gagna, efnisleit, mat á heimildum, safnafræðslu og fleira.

Umsögn um einstök verkefni og einkunn fyrir námskeiðið í heild. Nemendur bera saman og leggja mat á verkefni sem lúta að kennslu og efnisgerð. Áhersla er lögð á faglega leiðsögn af hálfu viðtökukennara og fjölþætt mat á vettvangsnámi.

GSS518G • Danska í efstu bekkjum grunnskóla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Michael Dal Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar efli þekkingu sína á námsgreininni dönsku í efsta bekk grunnskóla og kennslufræði hennar og geti beitt þekkingu sína í kennslu.

Undirmarkmið eru að kennaranemar við námskeiðslok

- séu fær um að skipuleggja dönskukennslu á efri stigum grunnskólans á grundvelli rökstuddra og fræðilegra ákvarðarnir
- geti lagt mat á og vegið námsleiðir og markmið til þess að koma til móts við mismunandi þarfir nemenda
- geti metið kennslugögn sem notuð er í dönskukennslu
- geti lagt mat á námsárangur með því að beita margvíslegum matsaðferðum
- kunni skil á Evrópsku tungumálamöppunni og hugmyndum sem hún byggist á
- hafi mótað með sér vel ígrundaða kenningu um starf dönskukennarans

Inntak / viðfangsefni

Stór hluti þessa námskeiðs fer fram á vettvangi efri bekkja grunnskólans. Námskeiðið byggir á því sem fjallað hefur verið um í fyrri námskeiðum um kenningar og rannsóknir. Lögð verður áhersla á að nemar kynnist hvernig best er að haga kennslu í hlustun, lestri, töluðu máli, ritun, málfræði og orðaforða. Einnig er fjallað um Evrópsku tungumálamöppunni og hugmyndir sem hún byggist á. Fjallað verður um kennslu í blönduðum bekkjum og leiðir til að koma til móts við mismunandi þarfir nemenda. Nemar afla sér þekkingar á námsefni og itarefni og fá hjálfun í gerð verkefna. Fjallað verður um skipulagningu kennslustunda og ýmsa hagnýta þætti sem tengjast vettvangsnámi. Vinnan í fyrri hluta námskeiðsins miðar að því að búa kennaranema sem best undir vettvangsnám. Að loknu vettvangsnámi verður fjallað um prófagerð og samræmd próf.

Vinnulag

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku. Það verða stuttir inngangsfyrirlestrar en að mestu leyti er um að ræða verkefnavinnu, bæði skriflega og munnlega, lestur, upplýsingaleit, miðlun upplýsinga, kynningar og umræður.

Dæmi um lesefni

Thomas Armstrong (2001): Multiple Intelligences: A Theory for Everyone

Tim Caudery (1998): "Portfolio-bedømmelse - en mulighed i Danmark?" Sprogforum, no 11, vol 4, København.

Michael Dal (2000): At tænke over praksis, Kennaraháskóli Íslands

Michael Dal (2005): "H. C. Andersen og de mange intelligenser", Sprogforum, no. 33, København

Guðrún Pétursdóttir (2005): Alhliða námsmát, Dipl. ed. verkefni við KHÍ, Reykjavík.

Æskileg undirstaða: Danska sem erlent mál (GSS210G), Dönsk málnotkun og máltaka nemenda 1 (GSS329G), Danskt mál og menning 1 (GSS330G), Dönsk málnotkun og máltaka nemenda 2 (GSS425G)

Símat þar sem skrifleg og munnleg verkefni verða metin til einkunnar. Sjálfsmat er hluti af því ferli á móti kennaramati. Einnig verður námsmat byggt á vinnuöppu og lokaskýrslu um vettvangsnámið.

GSS519G • Daglegt mál og tjáning á dönsku • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Michael Dal Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar öðlist þekkingu og skilning á þeim reglum sem lúta að munnlegri tjáningu og færni í að beita töluðu máli rétt og eðlilega við ýmsar aðstæður

Undirmarkmið eru að kennaranemar við námskeiðslok

- geti notað dönsku áreynslulaust í kennslu
- geti sýnt fram á skilning á kenningum og rannsóknum sem liggja til grundvallar munnlegum aðferðum
- kunni skil á nemendamiðaðri tungumálakennslu
- sýni færni í að skipuleggja munnlega þáttinn í dönskukennslu á grundvelli faglega rökstuddra ákvarðana

Inntak / viðfangsefni

Kennaranemar verða hjálfaðir í að beita málinu við ýmsar aðstæður. Áhersla er lögð á að hjálfa þá í að taka þátt í umræðum, lesa upp, segja frá og segja sögur. Fjallað verður um ýmsa þætti í töluðu máli, svo sem framburð einstakra hljóða, áherslur, ítónun og sérstaklega þau atriði sem Íslendingar eiga erfitt með að ná. Fjallað verður um muninn milli ritmáls og talmáls. Sérstaklega verður fjallað um nemendamiðaða

kennslu og nemendur verða þjálfaðir í að útbúa munnleg verkefni handa nemendum. Kennaranemar kynna sér námsefni og ítarefni, bæði í rituðu máli og á vef. Ígrundun er snar þáttur í náminu og liður í að þróa starfskenningu þeirra.

Vinnulag

Í kennslunni verður mikið lagt upp úr lestri nemenda og úrvinnslu úr lesefni, umræðum, hópa- og einstaklingsvinnu, kynningum, dæmikennslu og málstofum. Kennaranemar verja hluta námskeiðsins í vettvangsnámi í miðstigs og efstum bekkjum grunnskólans.

Dæmi um lesefni

Frans Gregersen, Tore Kristiansen, Erik Møller og Inge Lise Pedersen (2003): Dansk sproglære, Dansk lærerforeningen

Mads Th. Haugstedt (2002): Mund dog! Uddrag af uv-materiale, Alinea Birgitte Henriksen (1999): "Mundtlighed", Sprogforum, no. 3, København

M. Svendsen-Pedersen (2001): "Task force - et bud på en kommunikativ undervisning", Sprogforum, no. 20, København

Æskileg undirstaða: Danska sem erlent mál (GSS210G), Dönsk málnotkun og máltaka nemenda I (GSS329G), Dansk mál og menning I (GSS330G)

Verkefni og námsmappa með kennsluáætlunum, verkefnum úr vettvangsnámi og ígrundunum verða metin til einkunnar.

GSS520G • Heilsa og samfélag • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Anna Sigríður Ólafsdóttir Lektor

Markmið að nemendur:

- Dýpki þekkingu á áhrifum lífsstíls og félagslegs umhverfið fyrir heilsuna.
- Kunni skil á tengslum næringar og lífshátta við algenga langvinna sjúkdóma s.s. offitu, sykursýki, háþrýsting, hátt kólesteról og krabbamein.
- Kunni skil á gildi næringar fyrir mismunandi aldurshópa og sérþarfir ólíkra einstaklinga, s.s. íþróttamanna eða sjúklinga og geti sett saman matseðla fyrir einstaklinga og hópa.
- Dýpki þekkingu á þeim aðferðum sem notaðar eru í rannsóknum á heilsufari og lífsháttum.
- Öðlist færni í vísindalegum vinnubrögðum.
- Þjálfist í að miðla heilsutengdu efni í töluðu og rituðu máli.
- Tileinki sér hugtök og aðferðir fræðanna svo þeir geti fylgst með því sem vísindin leggja til að hverjum tíma.

Inntak / viðfangsefni

Hér er áherslan á langvinna/króníska sjúkdóma og gildi næringar, hreyfingar og annarra lífsstílsbreyta (s.s. reykinga, lyfja, vímuefna) fyrir heilsuna, íþróttamanninn, mismunandi aldur, kyn og mismunandi vægi milli þjóðfélags hópa. Búið er að kynna þessa þætti í "næring, heilsa og lífshættir", en nú er farið dýpra. Meira er unnið í kennslumiðunum verkefnum, hvernig miðla á efni og nemendur fá vettvangstengd verkefni. Jafnframt eru kynntar helstu rannsóknaraðferðir sem notaðar eru í næringarfræði, lært að lesa úr niðurstöðum rannsókna, meta vægi þeirra fyrir hinn almenna neytanda og skrifa vísindalega samantekt.

Vinnulag

Námskeiðið byggir á fyrirlestrum og verklegum æfingum, þar á meðal vettvangstengdu verkefni. Þannig má auka skilning á viðfangsefninu og tengja það daglegu lífi og neysluháttum. Ætlast er til virkar þátttöku nemenda í umræðum og verkefnavinnu.

Nauðsynleg undirstaða: Næring, heilsa og lífshættir (ÍPH503G) eða Næring, heilsa og lífshættir (GLF056G)

Próf 50% Verklegar æfingar 50% Mætingarskylda í verklegan hluta.

GSS521G • Nútíminn • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ólöf Garðarsdóttir Dósent

Kennari: Helgi Skúli Kjartansson Prófessor

Viðfangsefni

Í námskeiðinu Nútíminn verður fjallað um aðdraganda nútímasamfélags, gerð þess og breytingar út frá ólíkum sjónarhornum og mismunandi aðferðum. Megináhersla verður lögð á íslenskt samfélag frá síðari hluta 19. aldar til samtímans. Annars vegar verður fjallað um hið stærra samhengi, fólksfjöldaþróun, hagþróun, félagskerfið og helstu hugmyndastefnur. Hins vegar verður lögð áhersla á líf og aðstæður einstaklinga, menningarlegan margbreytileika og afþreyingu. Rík áhersla verður lögð á rannsóknir á lífi og aðstæðum barna og ungmenna í nútímasamfélagi. Þar verður þróun skólahalds, vinna barna- og ungmenna sem og unglíngamenning í fyririrými.

Nemendur velja sér viðfangsefni í nærtæku umhverfi og vinna verkefni þar sem ólík sjónarhorn námskeiðisins eru tengd saman. Þá gefst nemendum færi á að dýpka þekkingu sína á nokkrum af þeim viðfangsefnum sem áhersla er lögð á í sögu og þjóðfélagsfræði á ólíkum skólastigum, og kynnst kennslubókum og ýmsum hjálpargögnum.

Vinnulag

Kennsla verður í málstofuformi. Áhersla er lögð á sjálfstæðan lestur, heimilda- og upplýsingaöflun í ritum, á netinu og með viðtölum.

Þetta námskeið er að öllu jöfnu kennt annað hvort ár

Smáverkefni og leiðarabók mynda ferilmöppu en þýngst vega drög að námsefni sem útbúið er á námskeiðinu.

GSS530G • Myndgerð, ritun og nýmiðlun • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Salvör Kristjana Gissurardóttir Lektor

Þekkingarmarkmið:

Nemendur þekki

- tæki og valinn hugbúnað sem beitt er við myndatökur, eftirvinnslu ljósmynda, samsetningu myndskaiða, teikningu og grafíska hönnun,
- grunnhugtök og aðferðir sem lúta að myndbyggingu, frásagnartækni í kvikmyndum og grafískri hönnun
- grunnatriði handritsgerðar fyrir kvikmyndir
- ýmsa möguleika til nýmiðlunar á myndefni
- aðferðir og sjónarmið sem lúta að ritun knappra texta til fjölbreyttra nota á prenti eða skjá

Færnimarkmið:

Nemendur geti

- tekið stafrænar ljósmyndir og myndskaið
- lagt rökstutt mat á gæði ljósmynda og myndskaiða í tæknilegu og fagurfræðilegu tilliti

- lagt drög að stuttmyndum og annarri miðlun á myndefni
- klípt og sett saman í stutta mynd kyrrmyndir, myndskleið, hljóð og texta
- beitt hugbúnaði við eftirvinnslu ljósmynda, vigurteikningu og einfalda hönnun prentgagna
- skrifað stutta og hnitmiðaða texta til ýmissa nota
- bent á margbreytilegar leiðir til að tefla fram texta og myndefni á prenti eða skjá og tengt þær hugmyndir möguleikum til skapandi vinnu með börnum og unglingum

Inntak/viðfangsefni

Nemendur fást við myndatökur, eftirvinnslu ljósmynda og stuttmyndagerð. Jafnframt kynnast þeir grafískum teiknforritum og spreyta sig á einfaldri uppsetningu prentgagna. Lögð er áhersla á að kynna grunnatriði sem lúta að búnaði, aðferðum, byggingu og frásagnaraðferð. Auk vinnu við myndatökur og myndgerð glíma nemendur við að semja knappa texta í samhengi myndmiðla og nýmiðlunar.

Lesefni: Greinar og vefefni sem lýtur að ljósmyndun, kvikmyndagerð, grafískri hönnun og vinnu um myndgerð eða nýmiðlun í skólustarfi. Nemendur sjálfir, samnemendur og kennarar fjalla um einstök skilaverkefni og skil í heild eru metin til einkunnar.

GSS532G • Formsköpun textíla II • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Fríður Ólafsdóttir Dósent

Markmið: Að nemandi

- hafi öðlast skilning á textilmiðaðri formköpun með því að öðlast innsýn í form mannslíkama og unnið með formgerð fatnaðar frá mismunandi sjónarhornum
- hafi tileinkað sér viðtæka þekkingu á sérhæfðu sviði textíla með því að túlka, formköpun, faglegt og listrænt handverk að leiðarljósi
- hafi dýpkað eigin þekkingu og reynslu í textilmennt og leyst flókin viðfangsefni í formköpun með því að beita faglegum, listrænum og fræðilegum vinnubrögðum textíla í nálgun sinni að lausnum
- hafi öðlast skilning og innsýn í helstu kenningar og hugtök í formköpun textíla og beiti þeim sjálfstætt og skipulega í rannsókn- og tilraunavinnu
- geti tekið virkan þátt í faglegu samstarfi á starfsvettvangi grunnskóla og beitt markvisst áhrifum sjón- og hljóðrænnar túlkunar og miðlunar með nýjustu upplýsingatækni
- hafi tileinkað sér sjálfstæði, víðsýni og frumleika í vinnubrögðum og þróað námshæfni til að geta tekist á hendur frekara nám í textílum.

Viðfangsefni

- skoðuð þróun í formgerð fatnaðar og sjónum beint að félagslegum, menningarlegum og efnahagslegum áhrifum í þeirri þróun
- kynntar og þjálfaðar einfaldar vinnuaðferðir við formköpun nútíma fatnaðar
- í rannsóknar- og verkefnavinnu er lögð áhersla á að nemendur skipuleggi eigin vinnuferil og sýni faglega færni í samspili efna, þráða, forma, lita og vinnuaðferða
- unnin þrívíð textilverkefni sem gefa tækifæri til sjálfstæðrar útfærslu, einstaklingsmiðaðrar dýpkunar á faglegri þekkingu, rökstuðningi og túlkun á helstu niðurstöðum.

Vinnulag

Fyrirlestrar, vettvangsferðir, einstaklingsmiðuð rannsókn- og tilraunaverkefni. Áhersla á vandað, faglegt vinnulag með skirskotun í tíðaranda og heim grunnskólanemenda.

Verkefni metin til einkunnar með hliðsjón af markmiðum námskeiðs, túlkun á eigin verkum/vinnuferli. Einkunnagjöf er samkvæmt námsmatsreglum HÍ.

GSS535G • Mannvistarlandafræði • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Auður Pálsdóttir Aðjunkt

Markmiðið er að nemendur:

- Þekki helstu þætt sem hafa áhrif á fólksfjölda á hverjum stað.
- Geti greint landfræðileg einkenni ólíkra menningarsvæða.
- Kunni að nota tölulegar upplýsingaveitur og meta einföld talmagn.
- Þekki helstu atvinnuvegi jarðarbúa til þess að átta sig á hvernig náttúran sniður atvinnulífinu stakk og setur því skorður.
- Geti endurskoðað ályktanir og alhæfingar með hliðsjón af nýrri þekkingu eða nýjum sjónarhornum til þess að vera fær um að rökræða valin málefni landfræði.
- Þekki rannsóknir á sviði landfræði og landfræðikennslu.
- Þekki námsgögn og aðrar heimildir sem nýst geta við undirbúning kennslu í landfræði.

Inntak / viðfangsefni:

Lýðfræði: breytingar á fólksfjölda; fækkun, fjölgun, offjölgun, búferlaflutningar, aldurs- og kynjaskipting þjóða, mannfjöldapíramídar og lýðfræðileg einkenni eftir svæðum. Útbreiðsla og flokkun tungumála og trúarbragða. Menningareinkenni eftir svæðum. Sambúð og ágreiningsefni þjóða og þjóðarbrot.

Búseta; dreifing byggðar, þéttbýli, sveitabyggðir og borgir. Jaðarsvæði og kjarnasvæði. Forsendur, þróun, skipulag og helstu vandamál borgarbyggðar.

Efnahagslíf þjóða, markaðs- og áætlunarbúskapur, munur á ríkum þjóðum og fátækum. Umhverfisvanamál, ofnýting lands/auðlinda. Atvinnuvegir; Landbúnaður, tegundir og útbreiðsla. Staðarval iðnfyrirtækja, verslun og samgöngur.

Kennsla; Kynntar verða hugmyndir að kennslu ofantaldra viðfangsefna sem og rannsóknir á sviði landfræðikennslu og námi í landfræði.

Vinnulag :

Áhersla verður á hagnýt verkefni sem nýtast vel til undirbúnings kennslu í grunnskóla. Kennnt verður með fyrirlestrum, umræðum, verkefnavinnu bæði heima og í tímum og rík áhersla verður á notkun upplýsingatækni.

Verkefni og próf í samræði við nemendur

GSS540G • Hátíðamatreiðsla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Stefánía Stefánsdóttir Lektor

Markmið og viðfangsefni:

Stefnt að því að nemendur

- læri flóknari og finni matreiðslu en áður. Kennt verður að útbúa hátíða- og veisluborð fyrir ýmisskonar tækifæri. Lögð verður áhersla á að kenna nemendum að hugsa samt um hollustu, búa grænmetið í veislubúning og draga úr fitu þar sem það er mögulegt án þess að skerða bragðgæði.
- læri borðmenningu, skipulag og undirbúning veislu, gerð matseðla, fagurfræðilega framsetningu rétta, hátíða- borðdekkningar og fyrirlestrar tengdir því.
- læri alþjóða hefðir í borðsiðum, borðdekkningum og því að sinna gestum.
- læri samþættingu við aðrar greinar.
- læri um hátíðahald Íslendinga fyrr og nú og matreiðslu rétta sem tengjast því.
- læri þætti sem tengjast gestamóttöku.

Þetta námskeið miðar að því að nemandinn verði fær um að útbúa veisluborð við ýmis hátíðleg tækifæri sem koma upp í lífi hvers manns s.s. jól/ páskar, afmæli, útskriftir, skirmir, fermingar o.s.frv. Ennfremur að nemandinn geti tekið þátt í samþættingaverkefnum og geti skipulagt og veitt ráðleggingar varðandi hátíðahald innan grunnskólans.

Vinnulag: Verklegar æfingar, sýnikennsla, fyrirlestrar, hópverkefni, vettvangsferðir og skólaheimsóknir.

Þátttaka, virkni og frumkvæði nemenda á námskeiðinu metin til einkunnar ásamt verklegu prófi í lokin. Fjarnemar matreiða heima, skrifa skýrslur og senda myndir. Fyrirlestrar og verklegar æfingar í innlotu.

GSS544G • Málun og listasaga • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jón Reykdal Lektor

Kennari: Ólafur Kvaran Prófessor

Að loknu námskeiði skal nemandinn

- hafa kynnst hugmyndavinnu og þjálfast í að leita myndefnis í menningarlegu samhengi
- geta notað skissugerð og ljósmyndir sem hjálpartæki í myndlist
- hafa innsýn í mismunandi möguleika til myndbyggingar
- hafa fengið tæknilega og faglega reynslu í meðferð vatnslita og olíulita
- hafa hæfni til að greina höfundareinkenni þeirra listamanna sem sett hafa meginsvip á íslenska listasögu þessa tímabils og tengt listasöguna myndmenntakennslu
- geta tengt saman listaverk og þá menningarstöðu, listhefð og hugmyndakerfi sem þau eru sprottin úr
- þekkja til listasafna og hafa hæfni til að nýta sér þau sem fræðslu- og upplýsingastofnanir.

Inntak/viðfangsefni

Í málun eiga nemendur að leita að myndefni þar sem inntak námskeiðsins er að hluta til maðurinn í rými. Hugmyndavinna, skissugerð og ljósmyndun og eru mikilvægir þættir. Efni er sótt í íslenskt umhverfi og náttúru. Nánasta umhverfi er líka efniviður, innanhúss og utan, hið smáa sem hið stóra.

Vettvangsferðir á sýningar og söfn er hluti af námskeiðinu sem lýkur með sýningu.

Nemendur skila ferilmöppu með skissum, vatnslitamyndum og ljósmyndum, þar á meðal myndum af málverkum.

Listasaga er fimmtungur námskeiðsins og er grunnnámskeið um íslenska listasögu frá lokum 19. aldar fram til ca. ársins 2000. Fjallað verður um upphaf íslenskrar landslagslistar um aldamótin 1900 og um expressjónisma fjórða áratugarins. Þá verður fjallað um íslenska abstraktlist á fimmta og sjötta áratugnum og hinar ólíku greinar abstraktlistarinnar. Raunsæi og veruleiki vísa til þeirra breytinga sem hófust um 1960 með tilvísun í veruleikann og náttúruna. Í lok 20. aldar verður fjallað um nýja málverkið, gjörninga, ljósmyndina og vídeó-listina. Þá verður fjallað um tengslin við alþjóðlega myndlist og hvað einkennir yfirtöku/túlkun íslenskrar myndlistar á erlendri myndlist.

Vinnulag

Verklegr vinna, fyrirlestrar, vettvangsferðir, heimsóknir á sýningar og söfn, verkefni í listasögu.

Metin eru myndverk nemenda, hugmyndir og úrvinnsla þeirra, verkefni í listasögu á námstímanum og skrifleg próf í lok námskeiðsins.

GSS545G • Náttúra, samfélag og listir í grunnskóla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jóhanna Karlsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Gunnhildur Óskarsdóttir Dósent

Markmið: Að kennaranemar

- hafi náð valdi á ákveðnum þáttum fræðigreina (náttúruvísindi og samfélagsgreinar) bæði hvað varðar inntak og vinnubrögð.
- kunnir skil á áherslum í námskrá fyrir náttúruvísindi og samfélagsgreinar í yngstu bekkjum grunnskólans (6 - 11 ára börn).
- þekki vinnubrögð og kennsluáferðir sem einkum hafa gagnast við kennslu náttúru- og samfélagsgreina og hafi öðlast færni til að geta beitt fjölbreyttum aðferðum við skipulagningu og framkvæmd kennslu þessara greina með samþættingu þeirra í huga.
- geti notað daglegt umhverfi barnanna og reynslu þeirra í kennslunni
- þroski með sér skynjun á fjölbreytileika náttúru og umhverfis og geti nýtt sér náttúru og manngert umhverfi í listsköpun með börnum.
- þroski með sér skapandi og gagnrýna hugsun og geti sett fram hugmyndir sínar á fjölbreyttan hátt m.a. í gegnum myndsköpun og tónlist

Viðfangsefni:

Áhersla verður lögð á kynningu á hugmyndum fræðimanna um það hvernig börn tileinka sér hugtök og hugmyndir um ýmis fyrirbæri í náttúrunni og nánasta umhverfi. Fjallað verður um áherslur í námskrá og valda þætti af þremur sviðum náttúruvísinda: lífvísindi, eðlis- og efnavísindi og jarðvísindi s.s. um líkamann, fjöruna, kraft og hreyfingu, rafmagn, segla, efni í eldshúsi, jarðveg og steina. Einnig verður fjallað um áherslur og valda þætti úr námskrá samfélagsgreina s.s. sjálfsmynd og félagslegt umhverfi, skóla og heimabyggð, land og þjóð og sögulega þætti. Fjallað verður um hvernig nálgast má þessar áherslur m.a. með tengingum og samþættingu námsgreina.

Kennslufræðipættinum verður gerð góð skil þar sem kynntar verða aðferðir, rannsóknir, hugmyndir, námsefni og ýmis gögn sem nýtast í kennslu og einnig unnið með hugmyndirnar í gegnum listir. Áhersla verður lögð á beinar tengingar á milli hinna ýmsu námsþátta og að nemendur skynji námið sem heild. Fjallað verður um mikilvægi lífsleikni og umhverfismenntar svo og uppleði í anda sjálfbærrar þróunar. Áhersla verður lögð á náttúruskynjun og fagurfræði og skoðað hvernig vinna má með náttúruna og umhverfið í listsköpun með börnum m.a. með áherslu á eigin túlkun og tjáningu með fjölbreyttu efnisvali í gegnum listir. Lögð verður áhersla á ólíka reynslu og forsendur nemenda,

út frá einstaklingmiðuðu námi, þar sem gagnrýnin og skapandi hugsun er sem rauður þráður í gegnum alla námsþætti. Farið verður í skólaheimsóknir og verkefni prófuð með börnum. Auk þess vinna nemendur verkefni þar sem þeir fylgjast með kennslu, kanna hugmyndir nemenda um valda þætti og vinna kennsluverkefni/ætlun þar sem gengið er út frá hugmyndum þeirra. Vinnulag í staðnámi: Fyrirlestrar, kynningar, umræður, vettvangsferðir, verklegar æfingar og verkefnavinna. Starfseinkunn sem byggist á verkefnavinnu 60% (einstaklings- eða hópvinna) og ferilmöppu sem er einstaklingsverkefni 40 %. Mætingarskylda er í umræðu- og verkefnatíma.

GSS546G • Náttúrufræðikennsla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hafþór Guðjónsson Dósent

Inntak / viðfangsefni

Meginviðfangsefnið er náttúrufræðikennsla á vettvangi. Námskeiðið skiptist í þrjá hluta: 1) undirbúningur vettvangsnáms, 2) vettvangsnám og 3) úrvinnsla og mat. Í undirbúningsvinnunni verður lögð áhersla á að kenna þátttakendum markviss vinnubrögð við undirbúning kennslu og gerð kennsluáætlana auk þess sem þeir fá tækifæri til að kenna samnemendum sínum (dæmikennsla). Þátttakendur skoða og greina námsefni sem þeir kenna í vettvangsnáminu og lesa texta kennslufræðilegs eðlis jafnframt því sem þeir heimsækja tilvondandi viðtökukennara og kynna aðstæðum í skólanum þar sem vettvangsnámið fer fram. Meðan á vettvangsnáminu stendur koma þátttakendur í umræðutíma í KHI þar sem þeim gefst kostur á að ræða reynslu sína af vettvangi. Jafnframt halda þeir dagbók og skila vikulegum hugleiðingum á WebCT. Í lokin skrifa þátttakendur ritgerð þar sem þeir draga upp mynd af stöðu sinni sem verðandi náttúrufræðikennarar og leggja lokahönd á kennslumöppu sem þeir eru að vinna að allan tímann meðan á námskeiðinu stendur.

Vinnulag

Þátttakendur halda dagbók sem hugsuð er sem vettvangur ígrundunar, tæki þátttakandans til að vinna úr reynslu sinni og þróa kennsluhugmyndir sínar og starfskenningu. Þátttakendur lesa ákveðnar greinar og bregðast við þeim með pistlum sem þeir skila á WebCT. Þeir vinna 3 verkefni. Þessi verkefni og hugleiðingar setja þátttakendur í kennslumöppu sem er um leið mappa fyrir kennsluáætlanir og hugleiðingar tengdar vettvangsnáminu. Mat á kennslumöppu.

GSS547G • Að kenna nútíma eðlis- og efnafræði • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Haukur Arason Lektor

Kennari: Hafþór Guðjónsson Dósent

Markmið að þátttakendur:

- Öðlist þann skilning á ákveðnum viðfangsefnum úr nútíma eðlis- og efnafræði sem þarf til þess að geta kennt um þau í grunnskóla.
- Þekki uppruna og þróun lykilhugmynda í nútíma eðlis- og efnafræði.
- Þekki nokkur helstu álitamál og viðfangsefni eðlis- og efnafræði í byrjun 21. aldar
- Skilji stöðu og mikilvægi eðlis- og efnafræði í nútímasamfélagi.
- Þekki kennslubækur, verklegar æfingar og kennsluhugmyndir sem geta nýst í grunnskólakennslu um eðlis- og efnafræðileg viðfangsefni námskeiðsins.
- Öðlist færni í að ræða um viðfangsefnið við börn og unglíngja.
- Þekki samfélagslegt gildi þekkingar á viðfangsefnunum og átti sig á því hvernig þessi viðfangsefni koma inn í samfélagslega umræðu.
- Þekki mögulegar leiðir til að vekja áhuga barna og unglíngja á viðfangsefnunum og tengslum þeirra við nútíma tækni, samfélag og heimsmynd.
- Þekki markmið Aðalnámskrár í náttúrufræðum fyrir grunnskóla sem snerta viðfangsefni námskeiðsins og öðlist innsýn í vinnubrögð og aðferðir grunnskólakennslu um þessi viðfangsefni.

Inntak / viðfangsefni:

Náttúrufræðileg viðfangsefni námskeiðsins eru: Takmarkaða og almenna afstæðiskenningin, skammtafræði, innri gerð frumeinda og kjarna þeirra, kjarnahvörf, geislavirkni og öreindir. Sérstök áhersla verður lögð á tengingar við eiginleika efna eins og til dæmis koma fram í lotukerfinu. Í námskeiðinu verður einnig fjallað stuttlega um sögu eðlis- og efnafræði til okkar daga og fjallað um nokkur viðfangsefni sem blasa við á 21. öldinni. Jafnframt verður fjallað um stöðu og mikilvægi eðlis- og efnafræði í nútímasamfélagi. Þátttakendur búnir undir að kenna í grunnskóla um náttúrufræðileg viðfangsefni námskeiðsins og tengja þau við samfélagslega umræðu. Fjallað verður um kennslu náttúrufræðilegra viðfangsefna námskeiðsins, skoðaðar kennslubækur og verklegar athuganir.

Vinnulag

Þátttakendur taka þátt í umræðum þar sem þeir kanna hugmyndir sínar um viðfangsefnið. Ígrundaðir verða textar um viðfangsefnið og kennslu þeirra. Meginviðfangsefni verða kynnt í umræðum en nemendum síðan gefið rými til að afla frekari upplýsinga og þróa hugsun sína í gegnum frekari umræður, verkefni og kynningar.

Virkni nema í námskeiðinu verður metin. Jafnframt vinna nemendur ýmis verkefni og taka próf.

GSS548G • Vistfræði og lífverur • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hrefna Sigurjónsdóttir Prófessor

Markmið:

- að nemendur nái góðum skilningi á grundvallarhugtökum vistfræðinnar,
- að nemendur átti sig á mikilvægi mismunandi lífvera í vistkerfum og læri um helstu eiginleika þeirra og aðlaganir,
- að nemendur kynnist vel þeim lífverum sem setja mikinn svip á íslensk vistkerfi (fuglar, fiskar, spendýr, skordýr, krabbadýr, lindýr, plöntur, þörungar, sveppir),
- að nemendur þekki í stórum dráttum flokkunarkerfi lífvera og kannist við fulltrúa mikilvægustu hópa
- að nemendur læri um íslensk vistkerfi og átti sig á helstu einkennum þeirra,
- að nemendur átti sig á mikilvægi vistfræðinnar sem undirstöðu faglegrar umhverfismenntunar,
- að nemendur verði færir að skipuleggja kennslu á þessu sviði í grunnskóla.

Inntak / viðfangsefni:

- Gerð vistkerfa (yfirlit), flæði orku, hringrás efna, ljóstillifun, fæðukeðjur og fæðuvefir, rotnun.
- Plöntur og eiginleikar þeirra.
- Dýr og eiginleikar þeirra, þ.m.t. fæðunám.
- Sveppir og örverur sem rotverur.
- Stofnsveiflur, samkeppni, afrán, langtímaáhrif samskipta á framleiðendur og neytendur (samþróun), framvinda samfélaga.
- Íslensk vistkerfi (vistkerfi sjávar og fjörunnar, vistkerfi ferskvatns, vistkerfi þurrlendis, m.a. skóga) - einkenni, sérstaða, staða og virði.
- Umhverfismennt og vistfræði, umhverfismál og sjálfbær þróun,
- Námsefni grunnskólans, aðalnámskrá grunnskóla.

Vinnulag : námskeiðið er kennt í fjarnámi en skylda er að mæta í staðlotur. Í fyrri staðlotu verður farið í 2 heila daga í náttúruskoðunarferð (að hluta utan stundaskrár)

- Efni kennara (m.a. fyrirlestrar) sett á vefinn og nemendur bregðast við. Áhersla á hugtakaskilning.
- Umræður um afmörkuð efni sem nemendur lesa um.
- Útikennsla, vettvangsferðir og úrvinnsla þeirra- lífverur í mismunandi vistkerfum skoðaðar, bæði úti og í vinnustofu.
- Nemendur vinna og kynna niðurstöður á fjölbreytilegu formi.

Verkefni, þátttaka og mat á umræðum og próf. (1) Próf byggt á efni kennslubókar og glósum, (2) nemendur útbúa kennsluverkefni þar sem vistfræði Íslands er í brennidepli og áhersla er á útikennslu og tengsl við umhverfismennt (25%), (3) nemendur velja sér hóp lífvera og kynna fyrir sammendum (15%), (4) þátttaka og fagleg umræða um ákveðin viðfangsefni metin.

GSS549G • Enskukennsla í efri bekkjum grunnskóla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Róbert Berman Dósent

Markmið

Stefnt er að því að kennaranemar

- hafi þekkingu og skilning á aðferðum sem eru líklegar til árangurs á efri stigum grunnskólans
- hafi skilning á kenningum sem liggja til grundvallar þeim aðferðum
- séu færir um að skipuleggja enskukennslu á grundvelli faglega rökstuddra ákvarðana
- geti lagt mat á námsárangur með því að beita margvíslegum matsaðferðum
- geti vegið og metið markmið og leiðir til að koma til móts við mismunandi þarfir nemenda
- hafi mótað með sér vel ígrundaða kenningu um starf enskukennarans

Viðfangsefni

Stór hluti þessa námskeiðs fer fram á vettvangi efri bekkja grunnskólans. Kennaranemar lesa sér til í kennslufræðum og velta fyrir sér hvernig best sé að koma til móts við markmið námskrár, hvernig matsaðferðir eiga best við og hvernig eigi að veita munnlega og skriflega endurgjöf. Í vettvangsnáminu fá þeir hjálfun í gerð kennsluáætla. Þeir fá einnig hjálfun í að leggja fyrir verkefni af ýmsum toga, tengd hlustun, lestri, töluðu máli, samskiptum og ritun. Einnig kynna þeir sér aðferðir til að efla orðaforða og mismunandi aðferðir við að hjálfa rétta og viðeigandi málnotkun. Menningarmiðlun er einnig hluti af viðfangsefni námskeiðsins. Kennaranemar kynna sér námsefni og itarefni, bæði í rituðu máli og á vef. Ígrundun er snar þáttur í náminu og liður í að þróa starfskenningu þeirra.

Vinnulag

Kennaranemar verja stórum hluta námskeiðsins í vettvangsnámi í efri bekkjum grunnskólans. Þar starfa þeir undir leiðsögn viðtökukennara. Þeir verða einnig í beinum tengslum við kennara sína á MVS og vinna að hluta undir þeirra leiðsögn, m.a. að undirbúningi og úrvinnslu vettvangsnámsins, bæði meðan á vettvangsnámi stendur og að því loknu. Gert er ráð fyrir að kennaranemar verji 6 einingum á vettvangi.

Nauðsynleg undirstaða: Enskt mál og málnotkun (GSS341G), Inngangur að enskukennslu (GSS218G)

Námsmat byggist á námsmöppu með kennsluáætlunum, verkefnum úr vettvangsnámi, ígrundunum og lokaverkefni þar sem vettvangsnámið er gert upp.

GSS550G • Straumar og stefnur í enskukennslu • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Róbert Berman Dósent

Kennari: Samúel Currey Lefever Lektor

Markmið

Að kennaranemar

- styrkist í fagmennsku sinni sem enskukennarar
- öðlist skilning á máltöku og erfiðleikum í sambandi við tungumálanám
- hafi þekkingu og skilning á þeim þáttum sem tengjast sjálfstæði, sjálfsmati og ígrundun í námi
- geti lesið sér til í rannsóknum á sviði tungumála, lagt mat á þær og tengt viðfangsefnum í vettvangsnámi
- sé færir um að vinna einföld rannsóknarverkefni á vettvangi enskukennslu
- kunnir skil á margvíslegum leiðum til að meta kunnáttu og leikni í ensku

Viðfangsefni

Námskeiðið tengist beint námskeiðinu Enskukennsla í efri bekkjum grunnskóla og er hinn fræðilegi bakhjarl þess. Farið verður dýpra í ýmsa þætti sem áður hefur verið fjallað um og má þar sérstaklega nefna námsmat, námsaðferðir og sjálfstæði í námi. Fjallað verður um máltöku og erfiðleika nemenda við að tileinka sé erlend tungumál. Kennaranemar lesa sér til í rannsóknum og kynnast starfendarannsóknum með það fyrir augum að geta gert stutt rannsóknarverkefni. 2 einingar tengjast vettvangsnámi.

Nauðsynleg undirstaða: Enskt mál og málnotkun (GSS341G), Inngangur að enskukennslu (GSS218G)

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku og mikið verður lagt upp úr lestri nemenda og úrvinnslu úr lesefni, umræðum, hópa- og einstaklingsvinnu, verkefnum sem lýkur með kynningu og málstofum. Unnið verður eitt rannsóknarverkefni sem tengist vettvangsnámi. Þá verða fluttir inngangsfyrirlestrar um afmörkuð efni.

GSS551G • Þrívíddarhönnun og smíði þroskaleikfanga • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Gísli Þorsteinsson Lektor

Markmið:

- Að þjálfá nemendur þrívíddarhönnun;
- Að kenna almennan feril hönnunar;
- Að hanna og smíða þroskaleikföng með rafrænum lausnum.

Námskeiðslýsing: Námskeiðið er hugsað fyrir nemendur sem vilja læra tölvutæka þrívíddarhönnun, hanna og smíða þroskaleikföng. Lögð er áhersla á gerð verkefna sem nemendur geta nýtt sér í kennslu. Stuðst verður við Pródesktop hugbúnaðinn á námskeiðinu og íslenskan kennsluvef tengdan honum. Pródesktop gefur kennurum og nemendum tækifæri til þess að útfæra hugmyndir sínar í þrívíðu tölvutæku formi á auðveldan hátt. Nemendur fá forritið frítt að loknu námskeiðinu til eigin nota. Nemendur kynnst tölvustuddri framleiðslu sem þeir geta hagnýtt við gerð verkefna sinna. Unnið er með fjölbreytt smíðaeefni.

Inntak / viðfangsefni

A. Kennnd eru grunnatriði við tölvutæka þrívíddarhönnun:

- Nemendur læra að nota Pródesktop og teikna kennslumiðuð verkefni;
- Nemendur læra um almenna hönnun. Þeir fara í gegnum hönnunarferil þar sem þeir þurfa að hanna leikföng og teikna í Pródesktop;
- Kynnt verður tölvutæk framleiðsla er gerir nemendum kleift að sjá hugverk sín í efnislegu formi mótað af tölvustýrðum vélbúnaði (CNC eða prótótýpuprentara);
- Nemendur læra að setja upp vinnuteikningar og málsetja þær með forritinu.
- Nemendur læra að gefa þrívíðum hlutum efnisáferðir og setja upp hönnunarplögg.

B. Hönnun og gerð þroskaleikfanga.

- Nemendur formhanna og smíða nokkur þroskaleikföng sem byggja á hagnýtingu einfaldra rafrænna og vélrænna lausna;
- Lögð er áhersla á að þátttakendur noti fjölbreytt smíðaeefni og náttúruleg yfirborðsefni;
- Nemendur hanna og smíða verkefni eins svo sem einföld hreyfileikföng og búnað eins og náttljós, rakavara í blómapott, blikkljós og þjófavarnakerfi.

Vinnulag

Fyrirlestrar, verkstæðisvinna í tölvu- og smíðastofu.

Nemendur skila verkefnum í formi teikninga, mynda og smíðahluta er varða a) almennt hönnunarferli; b) þrívíðu tölvutæka teikningu; c) hönnun og smíði þroskaleikfanga.

GSS552G • Nám og kennsla á táknmáli II • (10e) • Haust

Markmið: Markmið námskeiðsins er að búa stúdenta undir að kenna námsgreinar grunnskólans á táknmáli. Í lok námskeiðsins eiga nemendur að hafa öðlast bakgrunnspækingu á námi og menntun heyrnarlausra barna sem er forsenda þess að geta með öryggi nálgast skipulagningu náms fyrir þennan hóp.

Viðfangsefni: Stúdentar fræðast um rannsóknir á námi barna sem hafa táknmál að móðurmáli og læra að skapa námsumhverfi sem þeim hentar. Fjallað verður sérstaklega um kennslu íslensks táknmáls og íslensku og hlutverk málanna í námi þeirra og lífi. Þá læra stúdentar að útbúa námsefni og gera verkefni sem henta börnum sem tala táknmál og hvaða leiðir henta best við námsmat.

Vinnulag: Farið verður yfir helstu rannsóknir á námi og námsumhverfi barna sem hafa táknmál að móðurmáli, sem og hlutverki kennara þeirra.

Farið verður í námsefnisgerð og nemendur fá það verkefni að útbúa a.m.k. fimm kennslustunda áætlun í einhverju fagi og námsefni með tilliti til sérþarfa hins sjónræna nemenda.

Unnið verður með reynslu kennaranema og fjallað um hvernig þeir sem kennarar geta unnið með reynslu sína til að skilja betur hvað stendur í vegi fyrir þeim þegar þeir útbúa námsefni/námsumhverfi barna af öðrum menningarbakgrunni en þeirra eigin.

Námsmat: Nokkur mislöng verkefni eru metin til einkunnar ásamt þátttöku í kennslustundum.

Nokkur mislöng verkefni eru metin til einkunnar ásamt þátttöku í kennslustundum.

GSS562G • Lestur og ritun á mið- og unglíngastigi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðmundur Björn Kristmundsson Dósent

Kennari: Baldur Sigurðsson Dósent

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að stúdent öðlist hæfni til þess að kenna grunnskólanemendum og þjálfá þá í lestri og ritun á miðstigi og unglíngastigi. Meginmarkmið þessa námskeiðs er að stúdent öðlist hæfni til þess að kenna grunnskólanemendum og þjálfá þá í lestri og ritun á miðstigi og unglíngastigi.

Undirmarkmið eru að stúdent:

- kynnist rannsóknum og kenningum um lestur og ritun,
- þekki helstu stefnur og leiðir í kennslu lestrar og ritunar,
- verði fær um að meta árangur nemenda og nýta hann til frekari þróunar í námi og starfi,
- geti komið til móts við mismunandi þarfir og getu nemenda í lestri og ritun,
- þekki og geti greint helstu vandamál sem nemendur eiga við að stríða og beitt algengustu úrræðum.

Inntak / viðfangsefni

Fjallað verður um helstu rannsóknir og kenningar um þróun lestrar- og ritunar eftir að byrjendanámi lýkur. Fengist verður við lestur og ritun margvíslegra texta, jafnt á prenti og rafrænu formi s.s. bókmenntatexta, nytjatexta af öllu tagi og persónulegra texta. Farið verður í helstu kenningar um nám og kennslu lestrar og ritunar á miðstigi og unglíngastigi og stúdentar þjálfaðir í beitingu mismunandi aðferða. Sérkennum ritmálsins verður gefinn sérstakur gaumur, og sjónum beint að lestrar- og stafsetningarörðugleikum og úrræðum á því sviði.

Vinnulag

Mikið verður lesið og skrifað í námskeiðinu af fjölbreyttum textum og færi gefst til rannsókna á vettvangi. Hópurinn myndar þekkingarsamfélag sem vinnur saman að öflun og miðlun þekkingar. Vinnuframlag hvers og eins skiptir því máli, bæði fyrir einstaklinginn og hópinn.

Stúdentar skila reglulega verkefnum og námskeiðinu lýkur með heimaprófi eða ráðstefnu á auglýstum prófdegi.

GSS565G • Kennslufræði og vettvangsnám list- og verkgreina II • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigrún Guðmundsdóttir Lektor

Kennari: Kristín Ísleifsdóttir Aðjunkt

Kennari: Gísli Þorsteinsson Lektor

Markmið:

Að loknu námskeiðinu skal nemandinn

- hafa öðlast færni í að kenna kjörsviðsgrein sína
- geti beitt ólíkum kennsluáðferðum sem byggja á skapandi og verklegri vinnu með börnum og unglingum
- vera fær um að skipuleggja og framkvæma kennslu í list- og verkgreinum á mið- og unglingsstigi grunnskólans
- hafa þekkingu á sínu sérsviði og geti tekið þátt í þróunarstarfi í grunnskólum á því sviði
- hafa kynnt sér fjölbreyttar námsmatsaðferðir innan list- og verkgreina

Viðfangsefni:

Lögð er áhersla á faglegan skilning og færni í kennslu. Hlutverk list- og verkgreinakenningar skoðað, þáttur kennsluumhverfis og áhrifaþættir úr menningu og samfélagi. Mikilvægi ferilsins frá hugmynd til fullunnins hlutar tekin fyrir ásamt vinnulagi í verklegum þáttum. Nemendur prófa verkefni sín á vettvangi grunnskólans undir handleiðslu kjörsviðs- og viðtökukennara. Námskeiðið er skyldunámskeið í list- og verkgreinum. Í námskeiðinu er sameiginlegur kjarni og síðan er nemendum skipt í hópa eftir kjörsviðum.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, kynningar, umræður, verkefnavinna, kennsluverkefni, skólaheimsóknir og vettvangsnám. Hugleiðingar og ígrundun nemenda um lesefni, fyrirlestra, umræður og reynslu í vettvangsnámi er haldið saman í leiðarabók. Í lok námskeiðs skila nemendur ferilmöppu með kennsluverkefnum og útdrátti úr leiðarabók um námskeiðið og vettvangsnámið.

Umsögn viðtökukennara um starf kennaranema, lokið/ólukið og einkunn fyrir verkefni og ferilmöppu.

GSS601G • Lokaverkefni til B.Ed. prófs • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Baldur Hafstað Prófessor

Kennari: Jón Jónasson Lektor

Markmið

Í lokaverkefnum til B.Ed.-prófs skulu nemendur sýna að þeir hafi

- sett sér raunhæf markmið og afmarkað viðfangsefnið
- rökstutt gildi verkefnisins
- valið vinnuáðferðir/rannsóknaraðferðir við hæfi og gert grein fyrir þeim
- aflað viðeigandi og gilda rannsóknargagna og heimilda
- unnið úr, greint, rökrætt og ígrundað efnið og sett í fræðilegt samhengi
- beitt aðferðum, hugtökum og kenningum tiltekens fræðasviðs/fræðasviða
- sýnt sjálfstæð, vönduð vinnubrögð
- sett verkefnið fram á skýran, faglegan og skapandi hátt

Inntak / viðfangsefni

Undir lok grunnnámsins vinna nemendur verkefni að eigin vali sem er eins konar smiðshögg á nám þeirra. Lokaverkefnið skal tengjast grein/sérhæfingu þeirra og hafa gildi á sviði kennslu, þjálfunar, uppeldis eða ömönnunar. Það getur verið fræðileg ritgerð sem byggist á rannsókn og heimildavinnu en það má einnig vera annars konar verkefni sem tengt er skóla- og uppeldisstarfi, svo sem námsefni, upplýsingavefur eða myndlistarverk. Slíkum verkum þarf þó alltaf að fylgja greinargerð samkvæmt nánari leiðbeiningum. Gert er ráð fyrir að nemendur dýpki þekkingu sína í aðferðafræði í tengslum við verkefnið.

Vinnulag

Nemendur vinna sjálfstætt að lokaverkefni sínu með ráðgjöf frá leiðsögukenndum sem valinn er úr hópi kennara við KHÍ nema samið sé um annað. Lokaverkefni vinna nemendur einir eða tveir saman. Nánari leiðbeiningar um tilhögun, vinnulag og frágang við lokaverkefni er að finna á vef lokaverkefna í grunnnámi. Þar ber nemendum einnig að skrá upplýsingar um verkefni sín.

Leiðsögukenndur metur lokaverkefni og gefur einkunn og umsögn samkvæmt viðmiðatöflu KHÍ um námsmat.

GSS606G • Félagsfræði fjölskyldna og fjölskyldusaga • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Dóra S Bjarnason Prófessor

Markmið

Að loknu námskeiði skal nemandinn

- hafa kynnt viðfangsefnum, kenningum og aðferðum félagsfræði og félagsfræði við rannsóknir og túlkun á vestrænum og þó einkum íslenskum fjölskyldum og breytingum á þeim á 19. og 20 öld.
- hafa skilning á nokkrum helstu sjónarhornum greinanna og hvernig má beita þeim við rannsóknir og túlkun.
- hafa færni í að beita þeim á álitamál sem varða fjölskyldur og opinbera fjölskyldustefnu.
- geta greint málefni og breytingar á íslenskum fjölskyldum í samhengi við samfélagsþróun
- hafa innsýn í félagslegar aðstæður og mismunun sem setja mark sitt íslenskar fjölskyldur, sem og í breytingar á hlutverkum, stöðu og aðstæðum barna og fullorðinna í fjölskyldum á tímabilinu.
- kunna skil á fjölbreytileika fjölskyldna barna og ungmenna hér á landi, og því á mismunandi uppeldis og uppvaxtar skilyrðum þeirra
- hafa öðlast þjálfun í notkun fræðilegra texta og rannsókna við athugun á málefnum fjölskyldna.

Viðfangsefni

1. Fjölskyldusaga

Í þessum námskeiðshluta verða kynntar helstu rannsóknarhershur í fjölskyldusögu og í sögulegri lýðfræði í Evrópu og Bandaríkjunum.

Lögð verður áhersla á að nemendur kynnist því helsta sem ritað hefur á sviðinu hér á landi og greini tengsl við alþjóðlegar stefnur og strauma. Rætt verður um það hvernig íslenska fjölskyldan fellur að hugmyndum um hið vesturevrópska fjölskyldumynstur. Þá verður fjallað um félags- og ættartengsl og mikilvægi þeirra í bændasamfélaginu íslenska.

2. Félagsfræði fjölskyldna

Fjallað verður um hugtök og kenningar sem nýta má við að greina og túlka breytingar á íslenskum fjölskyldum á 20.öld í samhengi við helstu breytingar á samfélagsgerð og menningu fram til dagsins í dag. Í þessu sambandi verður rætt um vinnu, verkaskiptingu og heimilisrekstur, verkaskiptingu á milli heimila og formlegra stofnanna, og um breytt hlutverk foreldra og barna, félagslegan og menningarlegan margbreytileika og breytt samskipti heimilis, skóla og annarra samfélagsþátta.

Loks verður fjallað um frávik og óvenjulegar fjölskyldur, um fjölskyldustefnu og stuðning hins opinbera við fjölskyldur, og um nýja tækni við æxlu, meðgöngu og fæðingu.

Vinnulag

Kennslan fer fram í fyrirlestrum og á web-ct.

Þetta námskeið er að öllu jöfnu kennt annað hvert ár.

Fimm verkefni verða unnin, eitt í upphafi námskeiðsins, tvö í fjölskyldusöguþætti og tvö í félagsfræðiþættinum. Hvert verkefni gildir 15%.

Ferlimappa þar sem fyrrgreind verkefni verða tengd saman með milliköflum, inngangi og lokaorðum gildir 25% og er ætlast til að nemendur skili henni inn í lok námskeiðsins. Nemendum er ráðlagt að halda dagbók yfir nám sitt og framvindu allt námskeiðið.

GSS607G • Trúarbrögð og menning • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Gunnar J Gunnarsson Lektor

Markmið

Að nemandinn:

- hafi dýpkað þekkingu sína á rannsóknum og helstu aðferðum, kenningum og hugtökum trúarbragðfræða og geti beitt þeim við úrlausn fræðilegra og hagnýtra viðfangsefna
- hafi þekkingu á völdum þáttum í áhrifasögu trúarbragða, einkum hér á landi
- hafi aukið skilning sinn á samspili trúarbragða og menningar í sögu og samtíð
- geti greint og rökrætt mikilvægar spurningar sem tengjast trúarbrögðum, samfélagi og menningu í nútímanum
- geti lagt mat á og nýtt sér ólíkar heimildir og rannsóknir um tengsl trúarbragða og menningar
- geti greint og unnið með trúarstef í menningu fortíðar og nútíðar á fræðilegan hátt og nýtt sér þau í kennslu
- sé fær um að túlka og kynna niðurstöður athugana sinna á þætti trúarbragða í menningunni og tengja þær við nám og kennslu.

Viðfangsefni

Fjallað verður um samspil trúarbragða, menningar og þjóðlífs og skoðuð dæmi úr sögu og samtíð. Sérstakri athygli verður beint að völdum þáttum í áhrifasögu trúarbragða á Íslandi og unnið með þá, en einnig vikið að stöðu og áhrifum trúarbragða á tímum hnattvæðingar og fjölmenningar. Athyglinni verður jafnframt beint að trúarstefjum í bókmenntum, listum og kvikmyndum og unnið með dæmi og hugað að því hvernig nýta má þau í kennslu.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, upplýsingaöflun, vettvangsferðir og verkefnavinna.

Nauðsynleg undirstaða: Trúarbragðafræði og trúarbragðakennsla (GSS324G) eða Biblíufræði og biblíusögur (GSS422G), Trúarbragðafræði og trúarbragðakennsla (GSF307G) eða Biblíufræði og biblíusögur (GSF405G)

Nemendur vinna verkefni þar sem þeir fást við samspil trúarbragða, menningar og þjóðlífs í sögu og samtíð og fást jafnframt við að greina trúarstef í bókmenntaverkum, listaverkum eða kvikmyndum. Þeir kynna niðurstöður sínar fyrir öðrum nemendum í málstofum og ræða jafnframt og gagnrýna verkefni hver annars og skila um það greinargerð.

GSS609G • Listin að hlusta og listin að skapa • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Helga Rut Guðmundsdóttir Lektor

Kennari: Kristín Valsdóttir Aðjunkt

Markmið:

Að nemendur

- þekki til hugmynda fræðimanna um skapandi vinnu
- þekki leiðir og tæki til að leiða skapandi vinnu með áherslu á tónsköpun
- öðlist hæfni og sjálfstæði til að nýta viðkomandi leiðir í kennslu sinni
- þjálfist í að hlusta og greina tónlist eftir tímabilum og stílum
- þekki mismunandi formgerðir, uppbyggingu og byggingarefni tónlistar og geti nýtt þekkingu sína til að setja saman eigin tónsmíðar

Viðfangsefni

Nemendur læra fjölbreyttar leiðir til að setja saman laglínur og lítil tónverk. Nemendur fræðast um helstu tímabil tónlistarsögunnar, helstu form og stíla í tónsmíðum og tengi það m.a. eigin nýsköpun í tónlist.

Vinnulag

Áhersla á verklegar æfingar, spuna og samvinnu. Rannsóknir í formi lesturs og hlustunar.

Tónsmíðaverkefni 20% Tónsmíðjur 20% Tónleikar 30% Hlustunarpróf 30%

GSS610G • Straumar og stefnur í danskennslu • (10e) • Vor

Markmið:

Að nemendur

- þekki helstu strauma og stefnur í danskennslu og myndi sér skoðun á þeim
- geti kynnt og rökstutt fræðilega markmið og gildi dans í námi barna
- þekki til helstu kenninga og rannsókna á sviði kennsluáðferða og nálgunarleiða, geti sett þær í samhengi við kennslu í dansi og beitt þeim í starfi
- hafi yfirsýn og hæfni til að velja og fella kennsluáðferðir að þörfum mismunandi hópgerða byggða á líkamsmöguleikum, hugarheimi, menningarbakgrunni, upplifun og áhugasviði einstaklingsins
- hafi tileinkað sér færni í öflun upplýsinga til að halda sér við í faginu.
- geti metið og valið þær leiðir dansmennta sem þjóna markmiðum sem sett eru hverju sinni í námi grunnskólanema

Viðfangsefni: Hugmyndafræði dansins sem listrænt, menningarlegt, félagslegt og líkamlegt viðfangsefni í skólastarfi. Farið verður í helstu kennsluáðferðir í faginu og kynntir frumkvöðlar á því sviði. Lögð verður áhersla á að kynna fyrir nemendum nýjustu rannsóknir á sviðinu og þjálfa upplýsingaleit. Gerðar verða athuganir og tilraunir í þeim tilgangi að kynna nemandanum mismunandi leiðir og nálganir til að ráða við fjölbreyttar kennsluáðstæður, aldurshópa og hópgerðir.

Vinnulag: Lestur fræðigreina, fyrirlestrar og umræður um viðfangsefni námskeiðsins. Nemendur skipuleggja og framkvæma verklegar tilraunir á vettvangi byggðar á mismunandi hugmyndafræði og nálgunaraðferðum, ígrunda og leggja mat á árangur. Verkefnum er skilað skriflega, munnlega og í myndrænu formi í málstofu.

Fræðileg ritgerð 30%. Athugun á vettvangi og kynning á niðurstöðum 30%. Kennsluskipulag 20%. Þátttaka í málstofu 20%. 80%

mætingarskylda.

GSS611G • Dansinn sem menningarleg og félagsleg athöfn • (10e) • Vor

Markmið:

Að nemendur

- hafi góðan skilning á menningarlegu og félagslegu inntaki dansins
- geri sér grein fyrir möguleikum menningarlegra og félagslegra dansa sem samskiptaforms
- þekki birtingarmyndir menningarlegra og félagslegra dansa í íslensku samfélagi
- hafi öðlast grunnfærni í að stjórna dansi sem menningarlegri og félagslegri athöfn og geti skapað aðstæður sem bjóða upp á þátttöku
- hafi öðlast færni í grunnþáttum menningarlegra og félagslegra dansa og geti leiðbeint öðrum um þá
- geti lesið danslýsingar og nýtt sér þær til kennslu

Viðfangsefni. Farið verður yfir mismunandi birtingarmyndir menningarlegra og félagslegra dansa í íslensku samfélagi allt frá íslenskra þjóðdansa til krumps og skoðað hvernig þeir nýtast best til félagslegs þroska barna. Leitast verður við að kynna fyrir nemendum gleðina við þátttöku í dansi. Menningarlegir og félagslegir dansar verða skoðaðir út frá möguleikum þeirra sem líkamleg félagsleg athöfn þar sem heildarnálgun einstaklingsins og einkunnarorðin samskipti, samvera, samkennd, samvinna og samsömun eru höfð að leiðarljósi.

Vinnulag: Fyrirlestrar, lestur fræðiefnis, umræður og verklegar athuganir. Fjölbreyttar danssmíðjur sem byggja á kennsluþáttum og athugunarefnum áfangans. Þátttökuathuganir á vettvangi á þýðingu menningarlegra og félagslegra dansa fyrir þroska nemenda. Skipulagning og framkvæmd á menningarlegum og félagslegum dansi í skólasamhengi og/eda félagsstarfi.

Þátttaka í smíðu 20%. Verklegar og skriflegar greinagerðir 20%. Rannsókn/athugun 30%. Skipulagning á félagslegri athöfn 30%. 80% mætingarskylda.

GSS613G • Neytenda- og heilsuuppeldi, umhverfisvernd og hífylfræði • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Stefania Stefánsdóttir Lektor

Markmið:

Að kynna nemendum neytendafræðin og umhverfisvernd og þeim vinnubrögðum lífsleikinnar sem stuðla mega að sjálfstæði og ábyrgð í neytlusamfélagi nútímans. Einnig takast nemendur á við að skoða og endurskoða venjur sínar og viðhorf á sviði neytendamála og umhverfisverndar. Í hífylfræði er lögð áhersla á að nemendur geri sér grein fyrir því jafnvægi sem þarf að ríkja á milli praktískra (hlutlægra) þátta og fagurfræðilegra (huglægra) þátta heimilisins og öðlist skilning og færni til að greina þar á milli.

Í lok námskeiðs er stefnt að því

- að nemandinn skilji og þekki hlutverk og ábyrgð neytandans í flóknu og margbreytilegu samfélagi
- að nemendur kynnist helstu hugmyndum á sviði neytenda- og umhverfisfræða
- að nemendur verði sér meðvitaður um þau öfl sem eru að verki í neytlusamfélaginu og átti sig á vinnubrögðum markaðsfræða, fjölmiðla, auglýsinga- og áróðursfræða
- að nemendur geri sér grein fyrir venjum sínum og viðhorfum varðandi innkaup, neyslu og umhverfisvernd
- að nemendur þjálfist í vinnubrögðum lífsleikinnar og læri að stýra kennslu sem miðar að því að auka meðvitund og sjálfsábyrgð

Í hífylfræðinni er stefnt að því að nemendur öðlist skilning á:

- skipulagningu rýmis (layout),
- birtu og lýsingu,
- litum og efnisvali,
- tengingu rýmis,
- þróun hífýla.
- og getu til að nýta sér námsefnið á sem fjölbreyttasta hátt í skólastarfi, svo sem til samþættingar þessa námsefnis við aðrar námsgreinar.

Inntak / viðfangsefni:

Fjallað verður um neytendafræði og umhverfisvernd og verða helstu sjónarmið þeirra fræða kynnt. Komið verður inn á þætti eins og vistvænar vörur, umhverfismerki, flokkun sorps og pappírnotkun, sparnað, gerð fjárhagsáætlana, verðmyndun og skipulögð innkaup. Einnig verður fjallað um ýmsa þætti sem hafa áhrif á neytlumynstur fólks og hvað þarf til að fólk breyti viðhorfum sínum og venjum.

Vinnubrögð lífsleikinnar verða lögð til grundvallar á námskeiðinu og fá nemendur tækifæri til að þroska sín eigin viðhorf og hugmyndir. Þá taka nemendur þátt í markvissri greiningu á eigin neytluvenjum og framlagi til umhverfisverndar. Nemendur fá síðan tækifæri til að móta sér stefnu sem þeir byggja á þeirri

endurskoðun á grunnviðhorfum sínum og ábyrgri afstöðu. Nemendur fá líka tækifæri til að stýra kennslu sem miðar að því að hjálpa fólki til að efla sjálfstæði og ábyrgð í neytlusamfélaginu.

Vinnulag:

Innlagnir, umræður, hópvinna og verkefni.

Nemendur vinna þrjú verkefni:

1. Leiðarþók: Nemendur greina neytluvenjur sínar og skoða þá þróun sem verður á viðhorfum þeirra á meðan á námskeiðinu stendur.
2. Verkefni 1: Nemendur móta sér stefnu varðandi neytluvenjur og framlag til umhverfisverndar og setja fram í því formi sem þeim þykir henta - t.d. plakát, slagorð, söngur ...
3. Verkefni 2: Nemendur gera úttekt á einstökum þætti umhverfis- og neytendafræða og finna viðeigandi og áhugvekjandi leið til að miðla upplýsingunum til bekkjarins.
4. Lífsleiknikennsla: Nemendur stýra kennslustunda um umhverfis og neytendamál þar sem aðferðum lífsleikinnar er beitt.

Nemendur vinna þrjú verkefni:

1. Leiðarþók: Nemendur greina neytluvenjur sínar og skoða þá þróun sem verður á viðhorfum þeirra á meðan á námskeiðinu stendur.
2. Verkefni 1: Nemendur móta sér stefnu varðandi neytluvenjur og framlag til umhverfisverndar og setja fram í því formi sem þeim þykir henta - t.d. plakát, slagorð, söngur ...
- Verkefni 2: Nemendur gera úttekt á einstökum þætti umhverfis- og neytendafræða og finna 3. viðeigandi og áhugvekjandi leið til að miðla upplýsingunum til bekkjarins.
4. Lífsleiknikennsla: Nemendur stýra kennslustunda um umhverfis og neytendamál þar sem aðferðum lífsleikinnar er beitt.

GSS625G • Dýpkun í textíl • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Fríður Ólafsdóttir Dósent

Kennari: Sigrún Guðmundsdóttir Lektor

Markmið: Að nemendur

- hafi dýpkað fyrri kunnáttu sína í völdu viðfangsefni innan textílmennna
- hafi aflað sér þekkingar innan viðfangsefnis í gegnum rannsóknar- og tilraunavinnu, fræðilega nálgun og verklega iðkun.
- sýni að þeir hafi náð að tileinka sér helstu grunnþætti greinarinnar og bætt við þá kunnáttu með eigin rannsóknar- og þróunarvinnu.
- geti unnið sjálfstætt og skipulega og eflí með sér faglega hæfni í allri vinnu.

Viðfangsefni: Nemendur velja viðfangsefni innan textílmennna sem þeir hafa áhuga á að dýpka sig í. Nemendur velja hvort þeir kjósa að dýpka fyrri kunnáttu sína í faginu eða velja nýja þætti innan textílmennna. Einstaklingsmiðað nám með áherslu á eigin rannsókn, ásamt faglegri hönnunar- og þróunarvinnu. Lögð er áhersla á framsetningu verkefna, eigin túlkun og niðurstöður.

Vinnulag: Einstaklingsvinna byggð á rannsóknar- og þróunarvinnu, framsetning hugmynda og verkefna og gagnrýnin umræða.

Verkefni metin til einkunnar útfrá markmiðum námskeiðs.

GSS627G • Svæðalandafræði og valin verkefni • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Eggert Lárusson Lektor

Markmið

Að nemendur:

- þekki ólíkar hugmyndir um skiptingu jarðar í svæði
- þekki landfræðileg hugtök, kenningar og líkön sem notuð hafa verið til að greina og lýsa mannlegu samfélagi á jörðinni
- þekki meginatriði landfræði Evrópu, þ.e. náttúrfarar, íbúa, efnahags- og atvinnulíf
- þekki helstu samtök ríkja heims og stöðu Íslands í samskiptum þjóða
- skilji ólíkar hugmyndir um skiptingu jarðarinnar í svæði
- verði fær um að undirbúa kennslu í landfræði og meta á framlagi sínu
- hafi unnið að völdum landfræðilegum verkefnum að eigin vali
- þekki rannsóknir á sviði landfræði og landfræðikennslu
- þekki námsgögn og aðrar heimildir sem nýst geta við undirbúning kennslu í landfræði.

Viðfangsefni

Landfræði Íslands; yfirlit yfir náttúrfarar, atvinnulíf, samgöngur og landnýtingu á Íslandi.

Norðurlönd; yfirlit yfir náttúrfarar, atvinnulíf, samgöngur og landnýtingu, auk sérstöðu samskipta á Norðurlöndum.

Landfræði Evrópu; yfirlit yfir náttúrfarar Evrópu, íbúa, þróun efnahags- og atvinnulífs.

Samskipti þjóða heims; helstu samtök ríkja í Evrópu og svo alþjóðasamtök.

Svæði heims: afmörkun svæða út frá ólíkum þáttum eins og landamærum, tungumálum, trúarbrögðum, efnahagsþáttum og sögu.

Kennsla; Kynntar verða hugmyndir að kennslu ofantaldra viðfangsefna sem og rannsóknir á sviði landfræðikennslu og námi í landfræði.

Vinnulag

Áhersla verður á hagnýt verkefni sem nýtast vel til undirbúnings kennslu í grunnskóla. Kennnt verður með fyrirlesturum, umræðum,

verkefnavinnu bæði heima og í tímum og rík áhersla verður á notkun upplýsingatækni.

Hjá staðnemunum er skyldumæting í þær kennslustundir sem þannig eru kynntar á kennsluáætlun í upphafi annar. Þá fer fram námsmat,

þjálfun, vettvangsvinna eða nám sem ekki er hægt að koma fyrir með öðrum hætti en í staðbundinni kennslu að mati umsjónarmanns námskeiðs.

Um fjarnema gildir að þeim er skylt að mæta í staðlotur eins og kynnt er á kennsluáætlun í upphafi annar.

Verkefni

GSS641G • Nám og kennsla: Fagmennska í fullorðinsfræðslu • (10e) • Vor

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að kennaranemi hafi tileinkað sér helstu færniþætti sem teljast til fagmennsku kennara og leiðtoga í fræðslustarfi með fullorðnum og mótað sér starfskenningu sem er faglega ígrunduð. Undirmarkmið eru að kennaranemi: Meginmarkmið þessa námskeiðs er að kennaranemi hafi tileinkað sér helstu færniþætti sem teljast til fagmennsku kennara og leiðtoga í fræðslustarfi með fullorðnum og mótað sér starfskenningu sem er faglega ígrunduð. Undirmarkmið eru að kennaranemi:

- geti nýtt þekkingu sína og skilning á eðli fræðslustarfs með fullorðnum til að skipuleggja og leiða fræðslustarf með fullorðnum sem og samstarf við þá sem tengjast fræðslustarfinu
- hafi hæfni til að greina og meta aðstæður í starfi og ákveða leiðir til að bregðast við þeim
- hafi þroskað með sér færni til að takast á við erfið og flókin samskipti við umbjóðendur og samstarfsfólk
- geti metið eigið starf og skipulagt áframhaldandi þróun þess

Inntak / viðfangsefni

Meðal viðfangsefna verða eðli kennarastarfsins í fjölbreyttu samhengi símenntunar, teymisvinnu, siðfræði og siðareglur, samskiptafærni.

Litið er á kennaramenntun sem ævimenntun og vinnustaðinn sem lifandi námssamfélag. Þar verður til dæmis leitað fanga í hugmyndum um stofnanir sem læra. Leitast verður við að tengja við hugmyndir um mannaútspróun, breytingastjórnun, andragogy, rannsóknir á starfi

leiðtoga í fræðslu meðal fullorðinna og lokaverkefni kennaranema. Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, málstofur, lestur, upplýsingaleit, sjálfstæð verkefni, hópverkefni. Einnig verða stutt hagnýt verkstæði þar sem

þátttakendur þjálfast sig í tilteknum hæfniþáttum. Áhersla er lögð á að kennaranemar safni gögnum og dæmisögum úr námi sínu og af

vettvangi sem eru skoðuð, greind og metin í ljósi fræðilegra kenninga um nám og kennslu, siðfræði og eigin starfskenningar og geri áætlun á grundvelli greiningar sinnar.

Sýnismappa sem gefur mynd af starfskenningu kennaranemans - 60% Munnlegt próf sem felur í sér kynningu á sýnismöppu ásamt því að vera andmælandi á sýnismöppu sammemnda - 40%

GSS642G • Nám og kennsla - Fagmennska kennara • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sólveig Karvelsdóttir Lektor

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að kennaraneminn öðlist skilning á þeim meginaskuldbindingum sem kennarastarfið felur í sér, jafnt siðferðilegum, lagalegum, félags- og menningarlegum. Að hann tileinki sér helstu færniþætti sem teljast til fagmennsku kennara og móti sér starfskenningu sem er faglega ígrunduð.

Undirmarkmið eru að kennaranemar

- skilji og geti greint helstu siðferðileg viðmið og skyldur kennara
- öðlist hæfni til að greina og meta aðstæður í starfi út frá eigin reynslu og fræðilegum forsendum og geti fundið leiðir til að bregðast við
- hafi þroskað með sér færni til að takast á við margþætt samskipti innan skólasamfélagsins
- geti gert grein fyrir hlutverki sínu og ábyrgð í skólaþróun, innra mati skóla, mótun skólamenningar og bekkjarbrags
- geti metið eigið nám og starf, m.a. af vettvangi, og skipulagt áframhaldandi þróun þess.

Inntak/viðfangsefni

Meginþráður námskeiðsins er þjálfun kennaranema til að verða fagmenn á sínu sviði og stuðningur við þróun eigin starfskenningar þeirra. Það verður gert með því að efla skilning á þeim skuldbindingum sem starfið felur í sér og þekkingu á umhverfi barna, á félagslegu og pólitísku umhverfi skóla og þeirrar samtíðar sem kennarinn vinnur í og fyrir. Á námskeiðinu verður lögð áhersla á siðfræðilega vídd kennarastarfsins, á manngildissjónarmið og ábyrgð umsjónarkennara og kennara almennt gagnvart velferð barna s.s. fjölbreyttum þörfum þeirra, skóla án aðgreiningar, réttindum barna, barnavernd, áföllum í nemendahópi og foreldrasamstarfi. Með þessu er stefnt að því kennari geti, út frá fagvitund sinni, brugðist við ýmsum ófyrirséðum aðstæðum á vettvangi. Ut frá forsendum fagvitundar verður fjallað um sýn nemenda á kennarastarfið. Meðal viðfangsefna verður sjálfsrýni og sjálfsmat, samskiptafærni, teymisvinna og áhrif kennarans á bekkjarbrag. Viðfangsefni verða tengd vinnu á vettvangi.

Vinnulag

Helstu efnisþættir verða kynntir í fyrirlestrum sem síðan verður unnið með í umræðuhópum, málstofum og verkefnum. Ýmis álitamál verða skoðuð og rædd með vísun til dæma úr skólastarfi. Nemendur lesa valdar greinar og rannsóknir og þróa með sér efnisleit af bókasafni og neti. Þeir leggja mat á upplýsingar, gæði og áreiðanleika þeirra og komi það fram í verkmöppu sem hver og einn nemandi gerir. Þar safnar hann gögnum sem styðja hann í að skilja og fást við viðfangsefni námskeiðsins. Nemendur fara á vettvang með ákveðin verkefni til að skoða og vinna með. Einnig safna þeir gögnum af vettvangi og dæmisögum úr námi sínu, bæði fyrr og nú. Gögnin verði skoðuð, greind og metin í ljósi fræðilegra kenninga um nám og kennslu, siðfræði og eigin starfskenningar nemenda.

Verkmappa sem gefur mynd af námi og starfi, m.a. af vettvangi, og starfskenningu kennaranema, 60%. Munnlegt próf sem felur í sér kynningu á verkmöppu, 40%.

GSS643G • Notkun upplýsingatækni í tungumálanámi • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Michael Dal Lektor

Markmið

Meginmarkmið námskeiðsins er að kennaranemar öðlist þekkingu og kunni skil á kenningum og rannsóknum um notkun upplýsingartækni í tungumálanámi.

Undirmarkmið eru að kennaranemar við námskeiðslok

- þekki og kunni skil á helstu hugtök í kenningum um tölvutengt tungumálanám
- þekki og kunni skil á helstu rannsókna um tölvutengt tungumálanám
- séu fær um að veða og meta af gagnrýni og með tilvísun í faglegum rökstuðningi það námsefni og hugbúnaður sem veraldarvefurinn hefur upp á að bjóða
- geti beitt þekkingu sína við gerð ýmis konar náms- og kennsluverkefni til miðlunar á skjá eða á netinu
- geti beitt tækjum og hugbúnaði sem ætlaður er tungumálanámi
- geti skipulagt, útbúið og metið hópverkefni eða vefleiðangur þar sem reynir á efnisöflun, stafrænni úrvinnslu og miðlun.

Inntak / viðfangsefni

Á námskeiðinu er fjallað um tölvutengt tungumálanám (Computer assisted language learning) og þróun þess síðastliðin þrjátíu ár. Einnig er skoðað hvaða hlutverki tölvutengt tungumálanám hefur gegnt í íslenska skólakerfinu. Fjallað er um þá kennslumöguleika sem veraldarvefurinn býður upp á í sambandi við tungumálanám og kennaranemar kynni sér og meti kennsluefni á veraldarvefnum og notkun þess á markvissan hátt. Á námskeiðinu er jafnframt lagður mikilvægur grunnur hvað snertir verklag, tæknilega færni og tæknilæsi.

Vinnulag

Nemendur þróa stafræn verk- og ferilsmöppu á veraldarvefnum, leita fanga á bókasafni og netinu, skoða dæmi um ýmsa nýbreytni í tungumálanámi.

Dæmi um lesefni

Keith Cameron (2002): Computer Assisted Language Learning

Peter Gawinski (2004): Hot Potatoes, Vejle

Michael Levy (1997): Computer Assisted Language Learning - Context and conceptualization, Oxford

Verkefni og ferilsmappa verða metin til einkunnar.

GSS644G • Íslenska og tjáning • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Guðmundur Björn Kristmundsson Dósent

Kennari: Ása Helga Ragnarsdóttir Aðjunkt

Markmið að nemendur

- hafi öðlast yfirsýn og nokkra þekkingu á íslensku sem námsgrein á fyrstu árum skólagöngu, undirstöðum hennar og kennslufræði móðurmáls
- að þeir geri sér grein fyrir mikilvægi málsins við nám í öðrum greinum og í daglegu lífi.
- að þeir hafi yfirsýn yfir grunnþætti í kenningum um leiklist í kennslu, þekki og skilji aðferðir sem tengjast leiklist í kennslu í ræðu og leik og öðlist sjálfstæði og hæfni í að beita þeim markvisst við nám yngri barna.

Viðfangsefni

Fengist verður við helstu þætti íslensks máls sem mynda grunn að kennslu þeirra þátta sem námskrá kveður á um. Annars vegar er um að ræða málnotkun, svo sem lestur, einkum lesskilning og að nota lestur til náms og afþreyingar, ritun og aðferðir við að skrifa texta sem hefur tilgang, Upphaf náms í málfræði, stafsetningu, bókmenntum, ritun, töluðu máli og tjáningu. Hugað verður rækilega að kennslufræði móðurmáls.

Grunnur að kennslufræði leiklistar og tengsl hennar við nám og kennslu á vettvangi. Aðferðir og leiðir leiklistar í kennslu til að tengja munnlega og skriflega tjáningu og skapandi túlkun við kennslu í móðurmáli.

Vinnulag

Fyrirlestrar, lestur, og umræður. Sýnikennsla og vettvangsathuganir. Þjálfunartímar (í staðlotum í fjarnámi) þar sem áherslan er á þjálfun kennaranema til að vinna sjálfstætt að skapandi verkefnum í íslensku og leiklist.

Þátttaka og virkni í kennslustundum og munnleg og skrifleg verkefni verða metin til einkunnar, sem nemur 60% af heildarmati, ásamt prófi 40%.

GSS653G • Stærðfræðigreining • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Freyja Hreinsdóttir Dósent

Inntak / viðfangsefni: Farið verður í línuleg föll, margliður og gróf þeirra. Skilgreind verða vísis- og lograföll og hornaföll og farið í helstu eiginleika þeirra. Hugtökin markgildi og samfeldni verða skilgreind ásamt afleiðu falls. Afleiður algengra falla verða leiddar út frá skilgreiningu og reiknireglur leiddar út. Tengsl afleiðu og grafs falls verða skoðuð. Heildi falls verður skilgreint og helstu reiknireglur leiddar út. Farið verður í valin viðfangsefni er verða föll af mörgum breytistærðum, diffurjöfnur og línulega algebru. Samhliða ofangreindu verður farið í hagnýtingar stærðfræðigreiningar í náttúruvísindum og fleiri greinum.

Vinnulag: Kennslan fer fram í fyrirlestrum og dæmatímum.

Nauðsynleg undirstaða: Tölur og reikniaðgerðir (GSS214G) eða Tölur og reikniaðgerðir (GSF209G)

Æskileg undirstaða: Rúmfræði og algebra (GSS326G) eða Rúmfræði (GSS337G)

Verkefni og lokapróf.

GSS655G • Leikur og tækni • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Torfi Hjartarson Lektor

Umsjónarkennari: Svala Jónsdóttir Aðjunkt

Þekkingar- og færnimarkmið:

Nemendur geti

- lýst möguleikum sem felast í tölvunotkun barna í grunn- og leikskóla
- fundið, flokkað, gagnrýnt og metið stafrænt efni ætlað börnum
- beitt upplýsingatækni með börnum, einkum í leik og skapandi vinnu
- sýnt tók á völdum verkfærum til að afla efnis og útbúa hljóð, skjásögur, myndverk og hreyfimyndir
- skipulagt, útfært og metið efnisgerð af nýmiðlunartoga með ungun nemendum leik- og grunnskóla
- skipulagt listræna sköpun og leik með ýmis konar tæki og nytjahluti
- beitt tækjum og hugbúnaði sem ætlaður er börnum og varpar ljósi á hönnun tækja, forritun og sjálfvirkni

Inntak, viðfangsefni og vinnulag:

Nemendur lesa og fjalla um greinar sem lúta að tölvunotkun barna í leik- og grunnskólum. Þeir kynnast lýsandi dæmum í starfi valinna skóla og ígrunda færar leiðir til að beita upplýsingatækni og miðlun með ungun nemendum á frjóan hátt. Fjallað er um stafrænt afþreyingar- og námsefni fyrir börn og bent á leiðir til að flokka og meta slíkt efni. Nemendur útbúa skjákynningar og sögur með hjálp valinna forrita með áherslu á efnisöflun með hjálp upplýsingatækni og listræna framsetningu hljóða, mynda og hreyfinga. Nemendur fá tilefni til að bregða á leik með nytjahluti og tæknibúnað með það fyrir augum að yta undir skapandi hugsun og skoða tækni í daglegu umhverfi barna og fullorðinna frá óvæntu sjónarhorni. Þá er á námskeiðinu fjallað um tæknilausnir sem eru sniðnar að ungun nemendum og eiga að varpa ljósi á tæknihönnun, forritun og sjálfvirkni. Nemendur kynnast kennslu um slíkan búnað á vettvangi og fá sjálfir að spreyta sig á glímu við hann.

Nemendur hafa töluvert val um verkefni. Nemendur bregðast við verkum annarra nemenda. Kennarar veita skriflega umsögn um verkefni og meta framlag nemenda til einkunnar.

GSS656G • Íslensk málfræði II: Setningafræði og stílfræði • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigurður Konráðsson Prófessor

Markmið

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að stúdent öðlist hæfni til þess að kenna setningafræði, stílfræði og textarýni, auk þess sem hann eflist í að beita íslensku máli á markvissan hátt.

Undirmarkmið eru að stúdent:

- skilji forsendur orðflokka og setninga,
- þekki til rannsóknna á setningafræði og stílfræði og geti tengt þær unglingum og þroska þeirra,
- öðlist kunnáttu í bókmenntalegri umfjöllun þar sem mið er tekið af máli og stíl,
- þekki til helstu kenninga í setningafræði og stílfræði og geti beitt þeim í kennslu,
- tileinki sér ýmis kunnáttuatriði í tengslum við álitamál í íslensku máli og bókmenntum,
- verði fær um að beita kennslufræðilegri þekkingu í skólstarfi,
- geti fjallað um og lagt mat á námsefni og námsmat í grunnskóla.

Inntak / viðfangsefni

- Kynntar verða rannsóknir í setningafræði og stílfræði. Þar verður lögð áhersla á grundvöll málfræðilegrar greiningar, málmyndunarfræði og kennslu móðurmáls.

- Fjallað verður um mismunandi stíl í bókmenntum, bæði barnabókmennta og almennra bóka er teljast til fagurbókmennta. Einnig verða margvísleg önnur stílbrigði könnuð.

- Rætt verður um íslensku sem annað mál og leitast við að lýsa og skýra mismun móðurmáls og annars máls á grundvelli setningafræði og stílfræði.

- Ýmsar leiðir í kennsluskipulagningu verða kynntar.

- Orðflokkgreining er mikilvægur hluti námskeiðs og verður hún rannsökuð og rædd frá ýmsum óvæntum hliðum.

- Stúdent verður þjálfaður í að bregðast við spurningum og fræðilegum vandamálum sem sífellt skjóta upp kollinum í sambandi við umræðu um mál og málnotkun.

- Fjallað verður um kennsluáðferðir í móðurmáli eins og samþætt nám, heildstætt nám og hlutanám.

- Vettvangsnám er ofið inn í kennslu.

Vinnulag

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra, æfinga- og verkefnatíma. Mikil áhersla er lögð á að stúdentar séu virkir og skapandi. Þeim verður gert

að reyna verkefni í vettvangsnámi, leggja til skapandi hugmyndir sem verða prófaðar í vettvangsnámi. Enn fremur mun nemendum gert að fylgjast með og tileinka sér fræðileg nýmæli með því að skoða nýjar bækur og tímarit.

Lesefni

Setning eftir Höskuld Þráinsson, Setningafræði eftir Sigurð Konráðsson, tímaritsgreinar.

50% verkefnaskil þar sem nemandi sýnir að hann hafi tileinkað sér markmið námskeiðsins. 50% skriflegt próf þar sem áhersla er lögð á þekkingu, skilning og gagnrýna afstöðu.

GSS660G • Straumar og stefnur í leiklistarkennslu • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Kristín Á Ólafsdóttir Aðjunkt

Markmið:

Að nemendur

- þekki sögulega þróun og helstu stefnur og strauma í leiklist í skólafarfi
- þekki til nýlegra rannsókna á sviðinu
- geti kynnt og rökstutt fræðilega markmið og notagildi leiklistar í námi barna og unglunga
- hafi yfirsýn og hæfni til að nýta aðferðir sem byggja á mismunandi nálgun og hugmyndafræði og geti jafnframt leiðbeint öðrum kennurum um notkun aðferða
- geti metið og valið þær leiðir leiklistar sem þjóna markmiðum sem sett eru hverju sinni í námi grunnskólanema

Viðfangsefni: Fræði um leikræna tjáningu og leiklist í skólafarfi (drama), mismunandi hugmyndafræði og aðferðir. Athuganir og tilraunir í þeim tilgangi að þekkja og nýta ólíkar nálganir þannig að gagnist við margvíslegar aðstæður og fyrir ólíka aldurshópa.

Vinnulag: Lestur, fyrirlestrar og málstofur um viðfangsefni námskeiðsins. Smíðjur í tímum (í staðlotum í fjarnámi) sem byggja á mismunandi hugmyndafræði. Skipulag kennslu á vettvangi. Verkefnum er ýmist skilað í munnlegum kynningum, sýnikennslu eða skriflegu formi.

Fjögur verkefni koma til námsmats: Munnleg kynning á rannsóknum; möguleikar á notkun leiklistar í tiltekinni námsgrein; hönnun og kynning á kennsluskipulagi; ritgerð um mismunandi námsmarkmið.

GSS661G • Hönnun glerhluta • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Brynjar Ólafsson Aðjunkt

Nemendur læra mismunandi tækni og vinnubrögðum við mótun glers. Áhersla er á listrænar útfærslur list-, skart- og nytjahluta.

Markmið

Að kennaranemar kynnist mismunandi aðferðum við glervinnu og hljóti þjálfun í að vinna með og kenna í grunnskólum.

Inntak / viðfangsefni

Unnið er með steint (tiffany's) gler, bræðslugler (flotgler) og mósaík. Verkefni geta verið t.d. gluggaskreytingar, skálar, bakkar, lágmyndir og skúlptúrar o.fl. Lögð er áhersla á frumleika og hönnun. Kennendur verður gerð glermóta í fiber eða önnur efni og kannað hvaða möguleikar eru fyrir hendi varðandi litun og skreytingar á glerhlutum. Einnig verður reynt að tengja önnur efni glerinu í hönnunarverkefnum s.s. tré og plast.

Vinnulag

Verkefni þjálfun er undirstaða námsins en að öðru leyti fer kennsla fram í fyrirlestrum, umræðu- og leiðsögu tímum. Nemendur gera verkefnaöppu auk glerhluta.

Reikna má með staðlotu fjarnema á miðri önn auk þeirrar sem er í upphafi annar. Verkefni eru unnin að miklu leyti í staðlotunum.

Veraldarvefurinn er hagnýttur eins og kostur er.

Verkefni metin til einkunnar.

GSS662G • Formfræði • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Jón Reykdal Lektor

Kennari: Jóhanna Vigdís Þórðardóttir Lektor

Að loknu námskeiðinu skal nemandinn

- Þekkja hlutföll mannlíkamans
- Hafað dýpkað sig í meðferð lita og efna
- Geta umbreytt tvívíðu efni í þrívítt form
- Hafa innsýn hvernig samþætta má myndmennt öðrum námsgreinum
- Hafa þekkingu á margbreytileika og möguleikum efnis og hugmynda í skólafarfi

Inntak/viðfangsefni

Í námskeiðinu er leitast við að kafa dýpra ofaní viðfangsefni, allt frá því að greina form ,hlutföll og myndbyggingu. Mannlíkaminn teiknaður .Litfræðilegar rannsóknir. Verkefni eru fjölbætt og bjóða upp á útfærslu í mismunandi efni bæði tvívíð og þrívíð, með þarfir grunnskólans í huga.

Vinnulag

Námskeiðið er verklegt, tengt vettvangsferðum út í náttúruna, sýningar og söfn. Fyrirlestrar og sýnikennsla. Ferilmappa og uppsetning sýningar í lok námskeiðs.

ÍPH026G • Útivist - klettlífur • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Smári Stefánsson Aðjunkt

Markmið námskeiðsins er að nemandinn öðlist þekkingu á þeim öryggisreglum sem fylgja þarf þegar klifrað er, þekki og kunnir að nota þann búnað sem fylgir klifri. Að hæfni nemandans í klifri, klifurtækni, aukist. Að nemandinn geti, á eigin vegum, farið með lítinn hóp af óreyndu fólki í klifur.

Þekking og skilningur: Að nemandinn þekki hvaða búnaður er nauðsynlegur þegar klifrað er og skilji hvernig hann er notaður.

Hagnýt hæfni: Að nemandinn hafi öðlast hæfni í að setja upp megintryggingar og kunnir skil á þeim hnútum sem notaðir eru í klifri og geti þannig á öruggan hátt sett upp línu til klifurs.

Fræðileg hæfni: Að nemandinn þekki helstu atriði klifurtækni og geti leiðbeint um hvernig hreyfingar er best að nota við að komast yfir ákveðnar hindranir.

Hæfni í samskiptum: Að nemandinn tileinki sér þann orðaforða sem klifrari og sá sem tryggir nota sín á milli.

Námshæfni: Að nemandinn hafi náð lágmarks hæfni í klifri til að geta haldið áfram að klifra sjálfur og bæta sig að eigin frumkvæði.

Inntak / viðfangsefni: Farið verður í helstu hnúta sem notaðir eru í klifri, notkun búnaðar, uppsetningu trygginga, hvernig maður ber sig að við að tryggja aðra, klifurtækni, sig. "júmmun".

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður, verklegar æfingar, styttri ferðir og ein helgarferð. Mætingarskilda er í námskeiðið.

ATH: Kennsla námskeiðsins fer fram á Laugarvatni.

Skriflegt verkefni, mat á verklegri kunnáttu og virkni í ferðum.

ÍPH027G • Þjálfun í vatni • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Hafþór Birgir Guðmundsson Lektor

Að nemendur:

- auki kunnáttu sína á sundþróttinni þ.e. sundþjálfun fyrir byrjendur og lengra komna, aðallega verður farið í þjálfun og keppnisþátt greinarinnar,
- kynnist mikilvægi og uppbyggingu kennslu í ungbarna- og barnasundi (frá 3 mánaða til 5 ára aldurs),
- kynnist vatnsleikfimi og stöðvaþjálfun í vatni sem hluta af heilsurækt,
- ræði þjálfun fyrir of þungt fólk, aldraða, o.fl.,
- kynnist notkun vatnsins sér til ánægju, en hér er átt við ýmsa leiki t.d. vatnaftólbolta, blak, o.fl.

Viðfangsefni: Fjallað verður um það hvernig sundþjálfun fyrir börn og unglinga er byggð upp (ekki á afrekssviði), kenndar reglur og öll undirstöðuatriði þjálfunar. Farið verður yfir öll helstu undirstöðuatriði í öðrum greinum sem kenndar verða t.d. í ungbarnasundi, vatnsleikfimi og heilsurækt.

Vinnulag: Námskeiðið er fremur fræðilegs eðlis en verklegt, þó verður farið í laug og unnið með alla þætti námsins, þ.e. bæði þjálfun, vatnsleikfimi og aðra heilsurækt. Nemendur útskrifast með 1a og 1b sérgreinahluta SSÍ þjálfunarstígs.

Námsmat byggist á verklegri færni við kennslu á öðrum, og þjálfu, bæði í sundi og vatnsleikfimi. Skriflegt tækniverkefni (50%) með þjálfunaráætlun verður verður unnið að yfir önnina. Þá verður metin eigin verkleg vinna í tímum.

KEN101G • Kennslufræði starfsgreina • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hróbjartur Árnason Lektor

Kennari: Gunnar Egill Finnbogason Prófessor

Markmið námskeiðsins er að nemendur afli sér þekkingar um kennslu starfsgreina, auki skilning sinn á sérstöðu hennar og taki til gagnrýnnar skoðunar viðhorf sín til þess í hverju nám og kennsla þessara greina felist.

STEFNT ER AÐ ÞVÍ AÐ Á NÁMSKEIÐINU AÐ NEMENDUR:

- þekki til sögu starfsnáms, ólíkar nálgunar til þess á mismunandi tímum og geti útskýrt í ljósi sögu og þróunar það fyrirkomulag og aðstæður sem starfsnám býr við á Íslandi í dag.
- móti sér gagnrýna skoðun á því í hverju góð kennsla í starfsnámi sé fólgin og geti rökstutt hana,
- öðlist vaxandi skilning á tilgangi og uppbyggingu námskrár, samfélagslegum kröfum um inntak náms og geti tekið mið af hvoru tveggja við eigin kennslu,
- geti útbúið námsmarkmið með hliðsjón af námsþörf, námskrá, námsefni og námsumhverfi,
- þekki helstu kennsluáferðir starfsnáms, geti lýst þeim og valið með hliðsjón af settum markmiðum, aðstæðum og þörfum nemenda,
- geti lýst tengslum milli markmiða, inntaks og vali á kennsluáferðum,
- tilgreini hvenær ólíkar kennsluáferðir nýtast best og hvenær ekki og rökstyði eigið val á kennsluáferðum,
- geti skipulagt námsumhverfi í samræmi við námsmarkmið, þarfir nemenda, námsefni og kröfur starfsvettvangs,
- geti beitt fjölbreyttum áferðum við mat á vinnu nemenda, bæði í bóklegu- og verklegu námi,
- þekki til ólíkra leiða til að tengja kennslu í skóla við starf á vettvangi og geti valið leiðir og stýrt slíku námi á eigin vinnustað,
- öðlist skilning á möguleikum þess að koma til móts við einstaklingsbundnar þarfir nemenda og kynnst dæmum um mismunandi áferðir sem hafa það að markmiði,
- kunn nokkrar áferðir til að nýta upplýsingatækni við nám kennslu.

INNTAK / VIÐFANGSEFNI:

Stefnur og straumar í kennslufræðum. Hvernig lærir fólk og hvernig getur kennari hjálpað fólki til að læra? Hvað er góð kennsla. Námskrár og gerð þeirra (aðalnámskrár, skólanámskrár, áfangalýsingar, námskeiðslýsingar, einstaklingsnámskrár), markmiðasetning, gerð kennsluáætlananna/námáætlananna, einstaklingsmiðað nám, að kenna til skilnings, kennsluáferðir (bein kennsla, samræður, sjálfstæð verkefni, þemanám, lausnaleitarnám, samvinnunámsáferðir, verkleg kennsla), námsmat, notkun upplýsingatækni við kennslu. Viðfangsefnin verða skoðuð í ljósi kennslufræði og heimspeki.

VINNULAG:

Námskeiðið skiptist í "lotur" þar sem tekin eru fyrir afmörkuð viðfangsefni námskeiðsins. Kennsla fer fram í gegnum umræður, fyrirlestra, leiðarabókarskrif, einstaklings- og hópverkefni.

Leiðarabók (20%), hópverkefni (20%) og einstaklingsverkefni (60%). Skyldumæting er í staðlotur.

KEN102G • Rannsóknir, ritun og fræðileg vinnubrögð • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Baldur Sigurðsson Dósent

Umsjónarkennari: Gunnlaugur Sigurðsson Lektor

MARKMIÐ

Markmið þessa námskeiðs er að nemendur kynnist fræðilegri hugsun og vísindalegum vinnubrögðum og þjálfist í því að skoða afmörkuð svið mannlegrar tilveru eins og t.d. nám og kennslu frá sjónarhóli fræða og vísinda.

Að loknu námskeiði eiga þátttakendur að geta beitt fræðilegri hugsun á athugunarefni sín og nýtt sér áferðir fræða og vísinda til að skoða afmarkað viðfangsefni: mótað rannsóknarspurningu og rökstutt nokkrar ólíkar leiðir til að svara henni. Einnig er stefnt að því að nemendur öðlist þjálfun í að skrifa fræðilega texta og nýta sér heimildir eftir ákveðnum reglum. Ætlast er til þess að nemendur nýti námskeiðið til þess að læra að nota ritvinnslufórrit til að brjóta um texta þannig að útlit hans fylgi viðteknum hefðum, og þjóni efninu sem best.

INNTAK / VIÐFANGSEFNI

Samband hugsunar, orða og veruleika. Spurningar um sannleika, um staðreyndir, um raunveruleika. Eðli og eiginleikar kenninga. Hlutverk rannsóknarspurninga, fræðileg sjónarhorn. Framlag vísinda og fræða til daglegs lífs, en einkum til starfs afmarkaðra starfshópa. Hlutverk skrifaðs máls í fræðilegri hugsun og vísindum og þjálfun þess.

VINNULAG

Fyrirlestrar, umræður, skrifleg verkefni.

Þátttakendur spreyta sig á að skrifa fræðilega texta, útskýra þá fyrir öðrum og eiga að vera tilbúnir til að setja sig inn í það sem aðrir hafa skrifað.

Nokkur minni og stærri skrifleg verkefni, þátttaka í umræðum. Skyldumæting er í staðlotur.

KEN103G • Einstaklingsmunur, námsörðugleikar og kennsla í margbreytilegum nemendahóp • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Hafdis Guðjónsdóttir Dósent

Umsjónarkennari: Steinunn Torfadóttir Lektor

MARKMIÐ

Markmið námskeiðsins er að nemendur

- geti greint frá og útskýrt opinbera stefnu og hugmyndafræði um málefni nemenda með ólíkar kennsluþarfir (grunnskóla/framhaldsskóla)
- geta talið upp og greint mismunandi áherslur og skipulag á vettvangi þegar skóli mætir ólíkum náms- og kennsluþörfum nemenda,
- geta nefnt og bent á einkenni algengustu námsörðugleika og gefið dæmi um það hvernig kennari getur brugðist við með viðeigandi kennsluáhræðum,
- geti greint frá nokkrum ólíkum fötlunum, en átti sig jafnframt á gagnsemi þess að skoða og skilgreina þá þætti sem skipta meginmáli fyrir nám og kennslu
- mæta þörfum bráðgerra nemenda í kennslu sinni á viðeigandi hátt
- greina frá þeim áhrifum sem menningarlegur bakgrunnur nemenda getur haft á nám þeirra og hvernig kennari getur brugðist við honum,
- beiti í kennslu sinni kennsluáhræðum og kennsluskipulagi sem auðveldar kennurum að koma til móts við ólíkar kennsluþarfir í margbreytilegum nemendahópum.

VIÐFANGSEFNI:

Nemendur kynni sér hugmyndafræði og stefnu um skóla án aðgreiningar (inclusion) og lög og reglugerðir um nám og kennslu nemenda með ólíkar kennsluþarfir.

Lögð verður áhersla á að skýra og skilgreina margbreytileika í nemendahópi og hvernig koma má til móts við ólíkar náms- og kennsluþarfir með sveigjanlegu kennsluskipulagi og fjölbreyttri kennslutækni, sem gefur möguleika á þátttöku í námi og skólasterfi, óháð fötlun, námshæfni eða menningarlegum bakgrunni.

Fjallað verður um algengustu námsörðugleika, t.d. lestrar- og málörðugleika, tvítyngi, stærðfræðiörðugleika, athyglisbrest og ofvirkni. Jafnframt verður skoðað hvernig menningarlegur fjölbreytileiki hefur áhrif á kennslu og skólasterf. Þá verður fjallað um helstu tegundir fatlana, þar sem þó er lögð megináhersla á að greina og taka tillit til þátta sem skipta máli fyrir nám og kennslu, svo sem líkamlegra, skynrænna, sálfræðilegra, námslegra og athyglis- og einbeitingar þátta. Lögð verður áhersla á að nemendur kynni sér kennsluáhræðir/kennsluskipulag og stuðningskerfi sem gagnast hefur í margbreytilegum nemendahópum og skoðað verður hvers konar færni gagnast kennurum í skóla án aðgreiningar, sem meðal annars byggir á hugmyndum um einstaklingsmiðað nám.

VINNULAG:

Fyrirlestrar í staðlotu, umræður, hóp- og einstaklingsvinna.

KEN104G • Fullorðnir námsmenn, foreldrasamstarf, fræðsla samstarfsfólks og símenntun • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Hróbjartur Árnason Lektor

NÁMSKEIÐSLÝSING

Kennarar mæta fullorðnum námsmönnum oft á stöðum sem þeir eiga ekki von á þeim. Grunnskólakennarar þurfa að skipuleggja samstarf við- og jafnvel fræðslu fyrir foreldra og allir kennarar geta þurft að koma að símenntunarstarfi skólans eða að kenna samstarfsfólki sínu. Í iðnskólum gerist það oft að starfandi iðnaðarmenn snúi aftur í skólann til að ljúka sveinsprófi, eftir margra ára starf við fagið. Í þessum aðstæðum eykur það skilvirkni og öryggi að hafa kynnt sér kenningar, viðhorf og nálganir sem stuðla að góðum árangri í samstarfi við fullorðið fólk.

MARKMIÐ

Að nemendur geti

- skipulagt, undirbúið og útfært fræðslu eða annað samstarf við hópa fullorðinna
- nýtt sér kenningar um einkenni fullorðna námsmanna til að skipuleggja fræðslustarf ætlað fullorðnum
- greint frá því hvaða áhrif sérstaða fullorðinna námsmanna hefur á hlutverk kennarans,
- skipulagt námskeið fyrir fullorðna,
- valið og notað gagnlegar aðferðir til að hjálpa fullorðnum að læra og vinna saman að málefnum sem snerta þá

VIÐFANGSEFNI:

Á námskeiðinu verða tengd saman þekking sem fæst með því að kynna rannsóknir og kenningum um fullorðna námsmenn, við reynslu og hagnýta þekkingu um það hvernig er gagnlegt að hjálpa fullorðnum að læra, eða hjálpa þeim að vinna saman í hópum.

VINNULAG

Fyrirlestrar, verkefni og hópvinna, verklegar æfingar, einstaklingsverkefni ásamt umræðum og samstarfi á Netinu.

Nokkur stutt skrifleg verkefni. Verklegar æfingar. Samvinna á vef.

KEN202G • Kennsla starfsgreina og vettvangsnám • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Leifur A. Ísaksson

Umsjónarkennari: Hróbjartur Árnason Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að nemendur þjálfist í kennslu eigin greinar, að þeir þrói sínar eigin starfshugmyndir og móti sér hugmyndir um hlutverk sitt sem starfsgreinakennara. Sjónarhorn kennslufræði og félagsfræði menntunar verða og nýtt til að dýpka skilning nemenda á starfi kennarans.

LÖGÐ ER ÁHERSLA Á AÐ NEMENDUR:

- öðlist færni í að kenna eigin grein með hliðsjón af stöðu nemenda
- þekki til hefða og venja við kennslu eigin greinar, geti greint þær og metið í ljósi rannsókna og fræðilegrar umræðu um starfsgreinakennslu
- öðlist þekkingu á kennslufræði greinarinnar og hugmyndafræðilegum áherslum í því sambandi
- geti nýtt námskrá greinarinnar á gagnrýnan og skapandi hátt og tekst á við álitamálum henni tengd
- nái valdi á ólíkum kennsluáhræðum, notkun námsefnis tengdu greininni og ólíkum leiðum í námsmati
- öðlist færni í að ígrunda eigin kennslu á grundvelli rannsókna, fræða, eigin viðhorfa og reynslu
- þjálfist í kennslu eigin greinar og fái tækifæri til að prófa ólíkar kennsluáhræðir

INNTAK / VIÐFANGSEFNI

Í námskeiðinu verður kennsla starfsgreina tekin fyrir bæði á fræðilegan og hagnýtan hátt. Sérstaklega verður fjallað um námskrár, viðhorf til nemenda, bekkinn sem félagsheild og hlutverk kennarans, hvernig megi kveikja og styðja við áhuga nemenda á námi og greininni sem slíkri. Nemendur kynna sér kennsluáðferðir og námsmat í tengslum við greinina og prófa sig áfram með sumar þeirra. Í umfjöllun um þessa þætti verður leitað fanga í fræðum og rannsóknum tengdum kennslufræði greinarinnar. Meðal helstu viðfangsefna námskeiðsins er vettvangsnám þar sem nemendur kynna sér skólastarf af eigin raun og kenna undir handleiðslu reyndra viðtökukennara. Færniþættir sem sérstaklega verða þjálfaðir eru framsögn, ritun og notkun UT til að styðja við nám nemenda.

VINNULAG

Námskeiðið er rannsóknamiðað í þeim skilningi að nemendur eru að rannsaka og þróa eigin starfshætti og viðhorf til náms og kennslu, einkánlega í sinni eigin grein. Í tengslum við þetta gera nemendur ferilmöppu sem þeir skila í lok námskeiðs. Ferilmappan er fyrst og fremst hugsuð sem vettvangur ígrundana tengdur markmiðum og viðfangsefnum námskeiðsins en líka sem hugmyndabanki hins verðandi kennara. Mikil áhersla er lögð á sjálfstæði nemenda, að þeir afli sér sjálfir upplýsinga og vinni úr þeim í umræðum og samstarfi sín á milli og með kennurum námskeiðsins. Nemendur prófa sig áfram á vettvangi undir handleiðslu reyndra kennara. Verklegur þáttur námskeiðsins fer fram í sk. heimaskólum nemenda. Þar kynna þeir sér skólastarfið, fylgjast þeir með kennslu og æfa sig í því að kenna sitt fag. Til þess að standast þetta námskeið verða nemendur að standast verklegan þátt námskeiðsins. Skyldumæting er í staðlotur.

KEN203G • Námskrár starfsgreina, námsefnisgerð og námsmat • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Meyvant Þórólfsson Lektor

MARKMIÐ

Á þessu námskeiði er kafað dýpra í nokkur miðlæg viðfangsefni kennara. Viðfangsefnið verða skoðuð í ljósi kennslufræði og sálfræði einkum hvernig rannsóknir og kenningar sálfræðinnar geta upplýst og stutt við og leiðbeint kennurum í starfi sínu.

MARKMIÐ NÁMSKEIÐSINS ER AÐ ÞÁTTTAKENDUR...

- geti nýtt námskrá síns fags á gagnrýnin og skapandi hátt við kennslu
- geri grein fyrir ólíkum viðhorfum, nálgunum og kenningum sem fólk styðst við þegar það ákveður hvað fólk á að læra á ákveðnum námskeiðum og námsstigum
- kanni og geri grein fyrir námsefni í sínu fagi sem til er fyrir íslenska námsmenn
- geti útbúið námsefni í sínu fagi fyrir nemendur á ólíkum námsstigum og geti rökstutt með kennslufræðilegum rökum hvernig þeir fóru að
- geti með nokkru öruggi útbúið kennsluefni með a.m.k. tveimur ólíkum miðlum.
- geti útskýrt námsfyrirkomulag og val á kennsluáðferðum með hliðsjón af rannsóknum á námi og kennslu
- geti útskýrt, metið og rökstutt val og notkun á námsefni
- öðlist góð tók á námsmatsaðferðum

INNTAK / VIÐFANGSEFNI

Á námskeiðinu skoða þátttakendur námsskrár síns fags og kynna sér ólík viðhorf til þess hvernig menn ákveða hvað nemendur eiga að læra á ákveðnum námsstigum. Lögð verður áhersla á að þátttakendur geti skoðað þetta viðfangsefni frá ólíkum sjónarhornum, nýtt sér ólíkar hugmyndir og valið nálgun fyrir sína eigin kennslu og rökstutt val sitt.

Þátttakendur kynna sér nokkrar leiðir til að skipuleggja gerð námsefnis og velja síðan nokkrar sem þeir kafa dýpra í og prófa að útbúa námsefni í sínu fagi með nokkrum ólíkum miðlum. Þeir þjálfast sig og í því að greina og meta námsefni, þannig að þeir get síðar valið námsefni til kennslu og rökstutt valið.

Námsmat verður skoðað frá ólíkum sjónarhornum. Þátttakendur munu velja fyrir sér tilgangi námsmats, hver eru helstu meginreglur og álitamál við gerð og útfærslu námsmats. Þátttakendur munu skipuleggja og útbúa nokkrar ólíkar leiðir til að meta námsárangur námsmanna sem eru að læra þeirra fag. Námsmat verður þannig skoðað bæði út frá fræðilegu sjónarmiði og hagnýtu.

Færniþættir sem verða sérstaklega þjálfaðir á námskeiðinu eru tengdir notkun upplýsingatækni við starf kennara og ritun.

Sjónarhorn sálfræði og kennslufræði munu móta inntak námskeiðsins.

VINNULAG

Námskeiðið skiptist í þrjá samhangandi hluta, en hver fyrir sig verður skipulagður sem sjálfstæð lota meðan verkefnavinna getur tengst á milli lotanna. Nemendur kynna sér helstu hugmyndir, kenningar og aðferðir námsskrárgerðar, námsefnisgerðar og námsmats, og kynna sér hvernig kenningar námssálarfræðinnar geta stutt við skipulagningu kennslunnar.

Námsmat er í forni þriggja verkefna, eitt tengt námskrá, annað námsefnisgerð og það þriðja námsmati. Skyldumæting er í staðlotur.

KEN204G • Tengsl skóla og atvinnulífs • (5e) • Vor

MARKMIÐ

Markmið námskeiðsins er að nemendur

- geti gert grein fyrir ólíkum viðhorfum til starfsnáms í félagslegu og sögulegu samhengi, bæði hvað varðar starfsnám en einnig kennslu verkgreina í grunnskólum.
- geti greint og metið álitamál um tengsl starfsnáms og atvinnulífs og þannig rætt ólíkar hugmyndir um hlutverk starfsnáms í samfélaginu.
- geti nýtt félagsfræðilegar kenningar um þróun og breytingar í samfélaginu til að skoða skipulag starfsnáms og kennslu sinnar greinar í grunn- eða framhaldsskóla.
- geti gert grein fyrir hugmyndum um símenntun/ævimenntun og áhrif þeirra á verk- og starfsgreina í skólum
- geti útskýrt og rökstutt eigin sjálfmynd (starfskenningu) sem starfsmenntakennara - í ljósi hugmynda um hlutverk og tilgang starfsnáms í samfélaginu

INNTAK / VIÐFANGSEFNI

Hugmyndafræðileg staða starfsmenntunar í samfélaginu og staða hennar í skólakerfinu sérstaklega. Áhrif atvinnulífs á skóla og áhrif skóla á atvinnulífið. Ólíkar stefnur og straumar í starfsnámi. Ný námskrá, starfsgreinaráð, saga iðnnáms, framtíðarhugmyndir. Breytt samfélag og hlutverk skóla sem samtalsaðila við samtíma og framtíð. Símenntun / ævimenntun: hugmyndir og hugsjónir. Sjálfmynd starfsgreina kennarans í þessu samhengi.

VINNULAG

Fyrirlestrar, umræður, verkefni, umræður og verkefni á veg.

Skrifleg verkefni.

LSF003G • Vettvangsnám - leikskólaleið • (8e) • Haust

LSF009G • Vettvangsnám - leikskólaleið - eldra • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigríður Kristín Stefánsdóttir
 Kennst haust 2009. Einungis fyrir þá fjarnema á leikskólaleið sem eru að útskrifast, og innrituðust haust 2006.

LSF101G • Leikskólafræði I - Leikskólinn sem menntastofnun • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Bryndís Garðarsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Kristín Karlsdóttir Lektor

Markmið námskeiðs er að nemendur:

- hafi þekkingu á hugmyndafræði leikskólauppeldis, sögu og þróun leikskólstarfs,
- hafi gert sér grein fyrir hlutverki og stöðu leikskólans í íslensku menntakerfi,
- hafi þekkingu og innsýn í námskrá og starfshætti í leikskóla,
- leggji grunn að faglegri starfskenningu sinni,
- hafi færni í að skipuleggja nám og námsumhverfi barna í leikskóla,
- hafi færni í að greina, ræða og fjalla á fræðilegan hátt um starf í leikskóla, námsumhverfi og hlutverk leikskólakennara,
- hafi þekkingu á mikilvægi heilbrigðis og heilbrigðra lífshátta fyrir börn ásamt samspili næringar og heilsufars,
- kunnir nokkur skil á möguleikum tölvu- og upplýsingatækni í eigin námi.

Inntak/viðfangsefni

Lögð er áhersla á að kynna starfsvettvang leikskólakennara og starfshætti í leikskóla. Fjallað er um hugmyndafræði og sögu leikskólauppeldis, uppeldis- og menntunarhlutverk leikskólans, kennslufræðileg hugtök, s.s. námskrá, forsendur skipulags, markmið, inntak og leiðir í leikskólstarfi, sýn á börn, umönnun, réttindi allra barna til leikskóla og samstarf heimilis og leikskóla. M.a. er rýnt í lög um leikskóla, reglugerð, aðalnámskrá og önnur lög og samþykktir er lúta að réttindum barna ásamt hlutverki leikskólakennara í að skapa námsumhverfi og skipuleggja starf í leikskóla, sem byggir á fagmennsku og fræðilegri þekkingu. Þá er fjallað um helstu þætti er viðkoma heilbrigði og heilsufari barna ásamt því að skoða mataræði og næringarþörf þeirra. Fjallað er um þátt upplýsingatækni og miðlunar í eigin námi.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður og verkefnavinna ásamt tveggja vikna vettvangsnámi (4e). Vettvangsnám fer fram í leikskólum sem gert hafa samning við menntavísindasvið HÍ. Tengsl við vettvang eru í formi verkefna, athugana og umræðna um tengsl fræða og starfs, ásamt því að hluti námskeiðs fer fram á vettvangi undir leiðsögn æfingakennara (leikskólakennara). Lögð er áhersla á að nemendur tengi eigin viðhorf og reynslu við rannsóknir á leikskólstarfi.

Verkefni á vettvangi, leiðarbókarskrif og próf sem sýna þekkingu og færni nemanda á viðfangsefni námskeiðs. Til að standast námsmat í námskeiði þarf lágmarkseinkunn 5,0 í öllum þáttum ásamt fullnægjandi viðveru og frammistöðu á vettvangi. Mætingarskylda er í vettvangsnám.

LSF201G • Listir og barnamenning • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Svala Jónsdóttir Aðjunkt

Umsjónarkennari: Anna Þorbjörg Ingólfssdóttir Lektor

Kennari: Sigríður Pálmadóttir Lektor

Kennari: Arngunnur Sigurþórsdóttir

Markmið: Að nemandinn

- öðlist þá færni og þekkingu sem nauðsynleg er til að geta unnið með barnabókmenntir, myndmennt, textílmennnt og tónmennt sem náms- og þroskaleið í leikskóla og yngstu bekkjum grunnskólans.
- kunnir skil á helstu kennsluáðferðum sem byggja á skapandi vinnu með ungum börnum og geti beitt þeim í starfi sínu.
- öðlist þekkingu á fræðasviðinu barnabókmenntir, mynd- og textílmennnt og tónmennt með eigin þroska að leiðarljósi og vinnu með yngri börnum í huga.
- sýni að hann hafi tileinkað sér viðsýni og frumleika og geti beitt skapandi hugsun í eigin verkefnavinnu og starfi með ungum börnum.

Viðfangsefni:

Fjallað verður um fræðasvið og rannsóknir innan barnabókmennta, mynd- og textílmennntar og tónmenntar.

Nemandinn fær innsýn í barnabókmenntir sem sérstaka bókmenntagrein og mikilvægan hluta barnamenningar og sameiginlegrar menningarvitundar. Einnig mun hann kynna fjölbreyttum barnabókmenntum og kveðskap sem grundvelli upplifunar, orðlistar, sköpunar, tjáningar og miðlunar.

Fjölbreyttar aðferðir myndsköpunar verða kynntar með áherslu á einfalda tækni innan mynd- og textílmennnta.

Nemandinn kynnist tónlistaruppeldi ungra barna út frá söng, hlustun, notkun einfaldra hljóðfæra og hreyfingar.

Nemandinn vinnur með orð, mynd og tóna sem grundvöll upplifunar og til að fá þjálfun í að túlka reynslu sína á fjölbreyttan hátt í samspili valdra námsþátta.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, verkefni, verkleg vinna, umræður og flutningur verkefna og einnar viku vettvangsnám (2e). Vettvangsnám fer fram í heimaskóla nemenda undir leiðsögn æfingakennara. Vettvangsnámið er í formi athugana, verkefna og umræðna um tengsl fræða og starfs.

Mætingarskylda er í vettvangsnám og staðlotur.

Vettvangur:

Nemandinn sýni fram á þekkingu sína og færni á vettvangi, þar sem áhersla er á valda þætti innan barnabókmennta, tónmenntar, mynd- og textílmennntar og í samþættingu þessara listgreina. Mætingarskylda er í þeim þáttum námskeiðsins sem lúta að vettvangsnámi, undirbúningi og úrvinnslu úr því.

Námsmat:

Til að standast námsmat í námskeiði þarf lágmarkseinkunn 5,0 í öllum þáttum. Þeir þættir sem metnir eru til einkunnar eru: Ferilmappa, verkefni og vettvangsnám. Mætingarskylda er í vettvangsnám og staðlotur.

Lýsing á námsmati: Ferilmappa og verkefni sem sýna fram á þekkingu og færni nemands í viðfangsefnum námskeiðsins. Til að standast námsmat í námskeiði þarf lágmarkseinkunn 5,0 í öllum þáttum ásamt fullnægjandi viðveru og frammistöðu á vettvangi. Mætingarskylda er í vettvangsnám og staðlotur.

LSF302G • Umhverfi sem uppspretta náms • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðbjörg Pálsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Kristín Norðdahl Lektor

Kennari: Gunnhildur Óskarsdóttir Dósent

Kennari: Hlín Helga Pálsdóttir Aðjunkt

Kennari: Sólveig Hauksdóttir Aðjunkt

Kennari: Jónína Sæmundsdóttir Lektor

Kennari: Sigurlaug Bjarnadóttir

Markmið að kennaranemar:

- Geri sér grein fyrir hvernig kennarar geta nýtt umhverfi barna sem uppsprettu viðfangsefna á sviði náttúrufræða og stærðfræði.
- Þekki til rannsóknna á hugmyndum og námi barna á sviði náttúrufræði, stærðfræði og hreyfingar.
- Kunni skil á áherslum og völdum inntakspáttum í náttúrufræði- og stærðfræðinámi ungra barna.
- Hafi náttúrufræðilegan skilning á algengum þáttum í umhverfi barna.
- Geti notað fjölbreyttar leiðir til að styðja börn við að byggja upp skilning á; fjölda og magni, lífverum í nánasta umhverfi, vatni og lofti.
- Þekki markmið og leiðir með útikennslu og mikilvægi fjölbreyttra kennsluhátta.
- Geri sér grein fyrir mikilvægi útivistar fyrir heilbrigði og nám barna.
- Kunni skil á því hvernig hreyfifærni barna þróast og leiðum til að flétta hreyfipjálfun inn í daglegt skólastarf.
- Geti skipulagt námsumhverfi og kennslu sem felur í sér samþættingu námsgreina.

Viðfangsefni

Skóðað verður hvernig umhverfi barna getur gefið fjölbreytt tækifæri til náms í náttúrufræði og stærðfræði. Jafnframt verður hugað að mikilvægi útiveru og hreyfingar barna fyrir heilbrigði og þroska þeirra. Nemendur kynna meginhugmyndum um útikennslu og verða tekin nokkur dæmi um heppileg viðfangsefni. Fjallað verður um náttúrufræðileg og stærðfræðileg fyrirbæri í umhverfi barna svo sem dýr, plöntur, form, fjölda, mynstur, vatn og loft. Fjallað verður um hreyfiproska og gildi hreyfingar í daglegu lífi barna. Nemendur skoða gögn og leiðir sem nýta má við undirbúning og skipulagningu kennslu þar sem umhverfið er nýtt sem uppspretta náms í náttúrufræði og stærðfræði.

Nemendur prófa valin viðfangsefni með börnum á vettvangi.

Námsmat byggist að hluta til á verkefnum þar sem nemendur vinna með heimildir, gera eigin athuganir og prófa leiðir í kennslu. Próf verður í lok námskeiðs. Til að standast námsmat í námskeiði þarf lágmarkseinkunn 5.0 í öllum þáttum ásamt fullnægjandi viðveru og frammistöðu á vettvangi. Mætingarskylda er í vettvangsnám.

LSF303G • Listir í leikskóla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigríður Pálmadóttir Lektor

Umsjónarkennari: Jóhanna Fjóra Ólafsdóttir Lektor

Kennari: Kristín Valsdóttir Aðjunkt

Kennari: Svala Jónsdóttir Aðjunkt

Markmið: Að nemandinn:

- hafi öðlast færni í að leiða skapandi starf í leikskóla með áherslu á leiklist/leikræna tjáningu, myndmennt og tónmennt;
- hafi öðlast dýpri skilning á þekkingu og gildi listmenntunar í námi barna;
- hafi þroskað með sér tilfinningu og færni til að vinna með listgreinar á skapandi hátt;
- öðlist þekkingu og hæfni við skipulagningu þessara greina í leikskólastarfi og að meta hvaða leiðir eru færar.

Viðfangsefni

Fjallað verður um fræðasvið og rannsóknir innan, leikrænnar tjáningar, myndmennta og tónmennta.

Fjölbreyttar aðferðir myndmenntar verða kynntar með áherslu á þrívíðan efnivið. Unnið verður með og lögð áhersla á sjálfstæð vinnubrögð nemandans með það fyrir augum að byggja ofan á fyrri þekkingu og færni í myndmennt.

Kynntar verða leiðir í leikrænni tjáningu sem tengjast umönnun, uppeldi og kennslu með áherslu á að efla jákvæð samskipti og tjáningaleiðir ungra barna. Nemandinn fær þjálfun í samskiptum og í framsetningu efnis.

Nemandinn kynnist tónefni og aðferðum sem henta í vinnu með börnum í leikskóla með sérstaka áherslu á söngiðkun ungra barna.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, verkleg vinna, umræður og flutningur verkefna, ásamt tveggja vikna vettvangsnámi sem fer fram undir leiðsögn æfingakennara í leikskólum sem gert hafa samning við menntavísindasvið HÍ. Tengsl við vettvang eru í formi verkefna þar sem nemandinn vinnur með þekkingu sína og færni og kemur með tillögur að leiðum varðandi þátt leiklistar/ leikrænnar tjáningar, myndmenntar og tónmenntar í leikskólastarfi.

Mætingarskylda er í þáttum námskeiðsins og einnig þeim sem lúta að vettvangsnámi, undirbúningi og úrvinnslu úr því.

Ferilmappa og verkefni sem sýna þekkingu og færni nemandans í viðfangsefnum námskeiðs. Verkefni námsþátta og verkefni á vettvangi verða metin til einkunnar og umsagnar. Til að standast námsmat í námskeiði þarf lágmarkseinkunn 5,0 í öllum þáttum ásamt fullnægjandi viðveru og frammistöðu á vettvangi. Mætingarskylda er í vettvangsnám.

LSF304G • Leikskólafræði II - Leikur og samskipti • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristín Karlsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Guðrún Bjarnadóttir Aðjunkt

Kennari: Sólveig Hauksdóttir Aðjunkt

Kennari: Anna Sigríður Ólafsdóttir Lektor

Markmið að nemandi:

- hafi dýpkað skilning sinn á alhliða þroska og námi leikskólabarns og hvernig leikskólakennari getur stutt við og örvað þessa þætti,
- geri sér grein fyrir mikilvægi umönnunar og leiks fyrir nám, félags- og samskiptafærni barna,
- hafi þekkingu á ólíkum kenningum og rannsóknum á leik barna og geti greint áhrif þeirra í leikskólastarfi,
- kunni skil á þróun leiks eftir aldri, þekki leiðir til að styrkja og þróa leikfærni barna, meta leikhæfni og leikaðstæður ásamt því að nálgast sjónarhorn barna,
- hafi þekkingu á mikilvægi samskipta og tengsla barna við önnur börn og fullorðna, ásamt hæfni í að mæta fjölbreyttum barnahópi

í leikskóla,

- verði fær um að nota athuganir og skráningu til þess að nálgast tilveru barna í leikskóla,
- þrói með sér gagnrýna hugsun og ígrundun til þess að geta rökstutt starf sitt.

Inntak/viðfangsefni:

Fjallað verður um hugmyndafræði sem gengur út frá barninu sem hæfileikaríku, þar sem áhugahvöt, upplifun, samskipti, vinátta og virkni eru meginhugtök. Skilgreinir á hinu barnlega eðli verða skoðaðar ásamt virkni barns í uppbyggingu eigin sjálfmyndar og réttindum þess til að hafa áhrif á tilveru sína í leikskóla. Áhersla verður lögð á tengsl barnsins við þá aðila sem koma að umönnun, uppeldi og námi þess ásamt því að fjalla um margbreytileika barnahópsins. Fjallað verður um kenningar og síðtíma rannsóknir á leik og samskiptum barna, þróun leiks eftir aldri, mismunandi leikflokka og leiðir til þess að meta og styrkja leikumhverfi og leikfærni barna. Nemendur skoða, skrá og greina hvernig leikskólamenning skapar ákveðin skilyrði fyrir nám og þroska barns.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, umræður og verkefnavinna. Hluti námskeiðs fer fram í leikskólum sem gert hafa samning við menntavísindasvið HÍ og er 4e/2vikur, bæði stakir og samfelldir dagar. Tengs við vettvang eru í formi verkefna, athugana og umræðna. Nemendur þróa þekkingu sína og færni í vettvangstengdum verkefnum og fjalla fræðilega um tilveru barna í leikskóla

Námsmat: Verkefni, leiðarbók og próf. Mætingarskylda er í vettvangsnám.

Nauðsynleg undirstaða: Þroska- og námsálarfræði (GSF103G), Leikskólafræði I - Leikskólinn sem menntastofnun (LSF101G)

Skriflegt próf, verkefni á vettvangi og leiðarbókarskrif sem sýna þekkingu og færni nemanda á viðfangsefni námskeiðs.

LSF401G • Leikskóli án aðgreiningar • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hrönn Pálmadóttir Lektor

Kennari: Elsa Sigríður Jónsdóttir Lektor

Kennari: Þórdís Þórðardóttir Lektor

Markmiðið að nemandinn:

- hafi þekkingu og skilning á hvað hugmyndafræði náms án aðgreiningar (inclusive education) felur í sér,
- skoði eigin viðhorf til margbreytileikans í samfélaginu og geti rætt og rökstutt álitamál út frá mannréttindasjónarmiðum og félagslegu réttlæti.
- þekki rannsóknir á málefnum barna sem styðja þarf sérstaklega við í leikskólanum svo sem málefnum barna með fötlun, tvítýngdra barna og barna sem eiga í félagslegum erfiðleikum,
- þekki lög um barnavernd og hlutverk leikskólakennara í barnaverndarmálum,
- hafi þekkingu á athugunaraðferðum og færni í að skoða, greina og skipuleggja námsaðstæður barna og fjalla um þær á fræðilegan hátt,
- kunni aðferðir sem stuðla að því að öll börn njóti jafnræðis og geti tekið þátt í almennu leikskólastarfi.

Viðfangsefni:

Nemendur skoða og ræða ýmis síðferðileg álitamál sem lúta að réttindum minnihlutahópa. Fjallað verður um sögulegar forsendur náms án aðgreiningar og hvað mótar skilning á fötlun og frávikum. Einnig verður fjallað um rannsóknir, erlendar og innlendar, sem greina frá því með hvaða hætti leikskólinn kemur til móts við fjölbreyttan barnahóp t.d. börn með ólík móðurmál og trúarbrögð og tilheyra ólíkum menningarheimum, börn sem eru fötluð, börn sem eiga í hegðunar og samskiptaerfiðleikum og börn sem búa við vanrækslu og ofbeldi. Athugunaraðferðum, gerð einstaklingsnámskráa og kennsluadferðum með getubreiðum barnahópi verða gerð skil. Áhersla er lögð á eftirfarandi hugtök: Sameiginleg ábyrgð, þátttaka, félagsfærni, leikur, samvinnunám, skipulag og stuðningur. Fjallað verður um samstarf leikskólans við foreldra og sérfræðinga, rekstraraðila og barnaverndaryfirvöld.

Nemendur fá tækifæri á vettvangi til að skipuleggja og framkvæma leikskólastarf með fjölbreyttum barnahópi.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður, verkefni og hópvinna.

Mætingarskylda er í þeim þáttum námskeiðsins sem lúta að vettvangsnámi, undirbúningi og úrvinnslu úr því.

Námsmat byggist á einstaklings- og hópverkefnum. Skilaskylda er í öllum verkefnum og ljúka þarf vettvangsnámi á fullnægjandi hátt.

LSF403G • Málþroski og þróun læsis • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Freyja Birgisdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Anna Þorbjörg Ingólfssdóttir Lektor

Kennari: Elsa Sigríður Jónsdóttir Lektor

Markmið námskeiðsins eru:

- að nemendur öðlist þekkingu á undirstöðuatriðum í málþroska leikskólalabarna og læsisþróun
- að nemendur kunni skil á helstu kenningum um máltöku barna og málþroska og átti sig á tengslum málþroska við aðra þroskaþætti, en einnig uppeldi, menningu og samfélag
- að nemendur þekki helstu kenningar um tvítýngi, s.s. táknmál heyrnarlausra og íslensku sem annað mál
- að nemendur kynnist fjölbreytilegum aðferðum til að örva og styðja mál barna, einnig barna með annað móðurmál en íslensku
- að nemendur kynnist fjölbreyttum aðferðum til að efla þróun læsis
- að nemendur þekki til helstu málþroskafrávik sem vænta má á leikskólaaldri og hvenær ástæða er til að leita til sérfræðinga vegna málþroska barna
- að nemendur þekki til óhefðbundinna tjáskiptaaðferða í samskiptum við fötluð börn
- að nemendur verði færir um að beita þekkingu sinni á faglegan hátt með börnum í starfi sínu á vettvangi

Inntak / helstu viðfangsefni

- Kenningar um máltöku og málþroska. Þáttur erfða og umhverfis, uppeldis og menningar á þróun máls og læsis

- Þróun hljóða og framburðar, orðaforða, málfræði og setninga, frásagnarhæfni, svo og hljóð(kerfis)vitundar

- Þróun læsis á leikskólaárunum og fyrstu skólaárunum

- Tengsl málþroska, almenns þroska og læsisþróunar

- Þróun tvítýngis, einkum tákn máls og íslensku sem annars máls

- Markviss málörvun í skólastarfi; hlustun, orðaforði, samtöl, málskilningur, frásagnir, lestur og ritmálsþróun

- Helstu frávik í málþroska, s.s. seinkaður málþroski, fötlun og málþroski, stam málþroskaröskun, heyrnarskerðing, stam

- Óhefðbundnar tjáskiptaleiðir, s.s. Tákn með tali

Vinnulag:

Fyrirlestrar, umræður og verkefnavinna ásamt einnar viku vettvangsnámi (2e). Málathuganir og kennslutilraunir í leikskólum þar sem reynir

á tengingu viðfangsefna námskeiðsins við fjölbreytta miðlun á vettvangi. Vettvangsnámið fer fram undir leiðsögn æfingakennara (leikskólakennara).

Mætingarskylda er í þeim þáttum námskeiðsins sem lúta að vettvangsnámi, undirbúningi og úrvinnslu úr því.

Námsmat:

Til að standast námsmat í námskeiði þarf lágmarkseinkunn 5,0 í öllum þáttum. Þeir þættir sem metnir eru til einkunnar eru: próf, verkefni og vettvangsnám. Mætingarskylda er í vettvangsnám.

Nauðsynleg undirstaða: Þroska- og námssálarfræði (GSS103G) eða Þroska- og námssálarfræði (GSF103G)

Lýsing á námsmati Skriflegt próf úr grunnleefni. Málstofa. Einstaklings- og hópverkefni, meðala annars tengd vettvangsvinnu. Til að

standast námsmat í námskeiði þarf lágmarkseinkunn 5,0 í öllum þáttum ásamt fullnægjandi viðveru og frammistöðu á vettvangi.

Mætingarskylda er í vettvangsnám.

LSF501G • Á mótum leik og grunnskóla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jónína Vala Kristinsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Jóhanna Einarsdóttir Prófessor

Kennari: Guðbjörg Pálsdóttir Lektor

Aðstoðarkennari: Sigríður Stefánsdóttir Verkefnisstjóri

Markmið að nemandur:

-þekki og hafi skilning á námi og kennslu barna á mótum skólastiga,

-þekki til rannsókna og þróunarstarfs á fræðasviði um tengsl milli skólastiga,

-geti greint sérstöðu hvors skólastigs fyrir sig og borið saman námskrár þeirra,

-geti fjallað um á fræðilegan hátt það sem einkennir skólafarfarir í leikskóla- og á yngsta stigi, grunnskóla.

Viðfangsefni á námskeiðinu eru hugmyndafræði og rannsóknir á námi barna þegar þau fara á milli skólastiga leik- og grunnskóla þar sem fram koma sjónarhorn barna, foreldra og kennara. Skoðað verður hvað samfella (continuity) í námi barna felur í sér. Rýnt verður í þætti sem skapa forsendur fyrir skólafarfarir s.s. saga, hefðir, viðhorf, menning og námskrár. Fjallað verður um leik sem námsleið barnsins og hugað sérstaklega að sköpun, byggingaleik og hlutverkaleik. Kynntar verða nálganir, í námi og kennslu, sem byggja á, rannsóknum og virkni barna, s.s. Reggio Emilia, könnunaraðferð, (project approach), söguaðferð, leikur með einingarkubba og heimspæki með börnum.

Vinnulag:

Haldnir verða fyrirlestrar og nemendur taka þátt í umræðum og verklegri vinnu. Nemendur lesa sér til um rannsóknir og kynna mismunandi nálgunum í námi og kennslu beggja skólastiga. Þeir nemendur námskeiðsins sem hafa valið yngra stig grunnskólans fara í vettvangsnám í leikskólann og kynna sér skólafarfarir þar. Nemendur á leikskólaleið kynna sér skólafarfarir í fyrsta bekk grunnskólans. Að vettvangsnámi loknu verða haldnar málstofur þar sem nemendur kynna og ræða athuganir sínar á vettvangi.

Mætingarskylda er í þeim þáttum námskeiðsins sem lúta að vettvangsnámi, undirbúningi og úrvinnslu úr því.

Námsmat byggist á verkefnum og prófi í lok námskeiðs. Skilaskylda er á öllum verkefnum og ljúka þarf vettvangsnámi á fullnægjandi hátt.

Verkefni verða í formi vettvangsskýrslu, málstofu og rannsóknarverkefnis þar sem nemendur dýpka þekkingu sína á tiltekinni

kennsluáferð/nálgun að eigin vali, kynna sér framkvæmd hennar og gera henni skil fræðilega.

LSF502G • Leikskólafræði III - Fagmennska og uppeldissýn • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Bryndís Garðarsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Þórdís Þórðardóttir Lektor

Kennari: Jóhanna Einarsdóttir Prófessor

Aðstoðarkennari: Sigríður Stefánsdóttir Verkefnisstjóri

Meginmarkmið námskeiðsins eru að leikskólakennaraneminn:

- hafi tileinkað sér þekkingu á þeim meginstráum sem unnið er samkvæmt í leikskólum nú um stundir og hafi færni í að tengja kenningar við stefnumörkun leikskóla,
- hafi öðlast skilning á hlutverki og starfi leikskólakennara og geri sér grein fyrir þeim þáttum sem móta leikskólakennarastarfið. hafi tamið sér gagnrýna hugsun og eflt með sér sjálfstæða afstöðu til viðfangsefna sinna,
- geti greint og tekist á við siðferðileg vandmál sem upp koma í starfi,
- geti ígrundað eigin hugmyndir og viðhorf og þannig skoðað og mótað faglega uppeldissýn og starfskenningu.

Inntak /viðfangsefni:

Fjallað verður um helstu hugmyndastrauma sem hafa áhrif á leikskólafarfarir í dag, einkum kenningar Dewey, Hugsmíðahyggjunnar og síðtímahugmynda um leikskólafarfarir. Áhrif stefnu og fræða á leikskólakennarastarfið verða íhuguð; nemendur velta fyrir sér hvar í leikskólafarfarinu áhrifa þessara kenninga gætur og hver þáttur uppeldisstefna er í mótun starfshátta. Fjallað verður um skólanámskrár: Skoðað hvernig leikskólakennarar nýta hugmyndafræði og kenningar við stefnumörkun og mótun skólanámskrár og tengsl markmiðssetningar, áætlunargerðar og mats. Fjallað verður um hlutverk og starf leikskólakennarans: Þá þætti sem móta og hafa áhrif á þróun kennarans í starfi og einnig hvernig viðhorf og hugmyndafræði leikskólakennarans mótast starfið og þá stefnu sem unnið er eftir. Fjallað verður um fagmennsku, starfslýsingar, siðfræði og siðareglur og eðli leikskólakennarastarfsins og m.a. beint sjónum að samstarfi leikskólakennarans við heimilin, annað starfsfólk og fagfólk. Jafnhliða er lögð áhersla á gagnrýna afstöðu nemandans til ofangreindra efnisþátta og þannig stuðlað að þróun eigin starfskenningar.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, umræður og málstofur.

Mætingarskylda er í þeim þáttum námskeiðsins sem lúta að vettvangsnámi, undirbúningi og úrvinnslu úr því.

Nauðsynleg undirstaða: Þroska- og námssálarfræði (GSS103G) eða Þroska- og námssálarfræði (GSF103G), Leikskólafræði I - Leikskólinn sem menntastofnun (LSS101G) eða Leikskólafræði I - Leikskólinn sem menntastofnun (LSF101G), Leikskólafræði II - Leikur og samskipti (LSS305G) eða Leikskólafræði II - Leikur og samskipti (LSF304G)

Námsmat: Kynning á fræðilegri tímaritsgrein sem tengist efni námskeiðsins 15%. Greining á stefnum og námskrám í tengslum við vettvangsnám 35%. Skriflegt próf 50 %.

LSF601G • Náttúra, samfélag og listir í leikskóla • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Halla Jónsdóttir Aðjunkt

Umsjónarkennari: Kristín Norðdahl Lektor

Markmið að nemandinn:

- geri sér grein fyrir gildi þess að fjalla um og nota náttúru, samfélag og listir með börnum í leikskóla.

- þekki til forhugmynda barna um náttúru og mannlíf og leiða til hjálpa börnum að þróa skilning sinn á þessu t.d. með umræðum, tilraunum og athugunum, leiklist/leikrænni tjáningu, myndsköpun og tónlist.
- kunni skil á völdum viðfangsefnum í náttúrufræði, samfélagsfræði og listum.
- öðlist færni í að fjalla um náttúru, samfélag og listir í leikskólasterfi.
- þekki leiðir til að nota náttúruna og samfélagið sem uppsprettu listsköpunar.
- þekki til helstu vandamála sem upp hafa komið í samskiptum manns og náttúru.
- kunni skil á uppeldi til sjálfbærrar þróunar og um mikilvægi þess að börn fái að njóta náttúrunnar, læri um nýtingu náttúru og umhverfis gegnum tíðina og læri að leita leiða til lausnar vandamála.

Viðfangsefni:

Rætt verður um gildi þess að fjalla um náttúru, samfélag og listir með börnum á leikskólaaldri. Nemendur kynna því hvernig börn hugsa um náttúruna, samfélag manna og fjölbreytileika mannlífsins og hvernig best megi styðja við nám þeirra. Áhersla verður lögð á áþreifanleg viðfangsefni, svo sem tilraunir og athuganir á ljósi, hljóði, hreyfingu, seglum, rafmagni, mannlíkamanum, fræjum og smádyrum. Einnig verður fjallað um gildi gæludýra í uppeldi barna, svo og um spendýr, fugla og um líffræði fjörunnar. Fjallað verður um samskipti manns og náttúru með tilliti til umhverfisvandamála, svo og fjölbreytileika samfélaga, nútímann og fortíðina. Um mikilvægi umhverfismenntar og uppeldi í anda sjálfbærrar þróunar. Einnig um mikilvægi þess að börn fái að njóta náttúrunnar, læri um nýtingu náttúru og umhverfis í gegnum tíðina og læri að leita lausna á vandamálum sem snerta sambúð manns og náttúru. Lögð verður áhersla á náttúruskynjun og fagurfræði og hvernig vinna má með náttúru og samfélag í myndlist með börnum. Fjallað verður um hvernig megi ræða um viðfangsefni tengd náttúru og samfélagi í leikrænni tjáningu svo sem í; hlutverkaleik, hefðbundnum leikjum og spuna þ.e.a.s. úrvinnslu skynjunar, upplifunar, tilfinninga og hugmynda í sköpun og leik.

Námsmat byggist á verkefnum þar sem nemendur, vinna með heimildir, gera eigin athuganir, vinna verklegt og prófa leiðir í kennslu. Einnig vinna þeir ferlimöppu. Til að standast námsmat í námskeiði þarf lágmarkseinkunn 5.0 í öllum þáttum ásamt fullnægjandi viðveru og frammistöðu á vettvangi. Mætingarskylda er í vettvangsnám.

LSF602G • Samskipti, samstarf og stjórnun • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Gyða Jóhannsdóttir Dósent

Umsjónarkennari: Arna Hólmfríður Jónsdóttir Lektor

Markmiðið með námskeiðinu er tvíþætt: Í fyrsta lagi að nemendur öðlist þekkingu og skilning á fræðilegum hugmyndum um þroskamöguleika starfsfólksins í leikskólanum og hæfni þess til samvinnu og náms. Í öðru lagi að nemendur tileinki sér þekkingu á helstu kenningum um hlutverk stjórnenda, leikskólann sem stofnun og námssamfélag svo og tengsl hans við ýmsa aðila og stofnanir.

Í lok námskeiðs eiga nemendur að

- hafa gert sér grein fyrir mikilvægi árangursríkra samskipta í starfi, eigin samskiptastil og leiðum til að efla hann,
- geta greint samskiptavandamál í leikskólanum og hafa úrræði á valdi sínu til að takast á við þau,
- þekkja námsferli fullorðinna og hlutverk stjórnenda við að skapa námsumhverfi í leikskólanum,
- hafa öðlast þekkingu á áhrifum kyngervis á stjórnun menntastofnana,
- geta verið í forystuteymi innan leikskóla í breytingarferli og virkjað samstarfsfólk til þátttöku og samstarfs,
- hafa öðlast þekkingu á faglegu og rekstrarlegu hlutverki stjórnenda og helstu daglegu verkefnum,
- gera sér sérstaka grein fyrir hlutverki og verkefnum deildarstjóra í leikskóla og geta tekið það hlutverk að sér, með leiðsögn/handleiðslu,
- hafa aukið hæfni sína við að taka erfið viðtöl við samstarfsfólk og foreldra,
- hafa öðlast heildarsýn á stöðu barns í leikskóla og þar með þær stofnanir og aðila sem eru í samstarfi við leikskólann,
- geta tekist á við forystuhlutverk í leikskóla í tengslum við fjölmenningu, nám án aðgreiningar og snemmtæka íhlutun.

Inntak/viðfangsefni. Fjallað verður um persónulega þróun og fagvitund starfsfólks, kenningar um nám fullorðinna og árangursrík samskipti í starfsmannahópnum. Sérstaklega verður horft á breytingarferlið og hvernig einstaklingar takast á við það. Fjallað verður um faglegt og rekstrarlegt hlutverk stjórnanda, skólamenningu, mótun teymis, þátttöku í ákvörðunum og ágreiningsstjórnun. Gerð verður grein fyrir helstu verkefnum og ábyrgð deildarstjóra, nemendur verða þjálfaðir í að taka erfið viðtöl við starfsfólk og foreldra og stjórna fundum. Í vettvangsnámi munu nemendur m.a. framkvæma athuganir og greiningu í tengslum við námsefni og halda leiðarþök.

Vinnulag: Kennsla fer fram í fyrirlestrum, umræðum, málstofum, æfingum og hlutverkaleikjum.

Mætingarskylda er í þeim þáttum námskeiðsins sem lúta að vettvangsnámi, undirbúningi og úrvinnslu úr því.

Leiðarþök nemenda í vettvangsnámi, verkefni um samskipti, málstofuverkefni.

LSS101G • Leikskólafræði I - Leikskólinn sem menntastofnun • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Bryndis Garðarsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Kristín Karlsdóttir Lektor

Markmið námskeiðs er að nemendur:

- hafi þekkingu á hugmyndafræði leikskólauppeldis, sögu og þróun leikskólasterfs,
- hafi gert sér grein fyrir hlutverki og stöðu leikskólans í íslensku menntakerfi,
- hafi þekkingu og innsýn í námskrá og starfshætti í leikskóla,
- leggji grunn að faglegri starfskenningu sinni,
- hafi færni í að skipuleggja nám og námsumhverfi barna í leikskóla,
- hafi færni í að greina, ræða og fjalla á fræðilegan hátt um starf í leikskóla, námsumhverfi og hlutverk leikskólakennara,
- hafi þekkingu á mikilvægi heilbrigðis og heilbrigðra lífshátta fyrir börn ásamt samspili næringar og heilsufars,
- kunni nokkur skil á möguleikum tölvu- og upplýsingatækni í eigin námi.

Inntak/viðfangsefni:

Lögð er áhersla á að kynna starfsvettvang leikskólakennara og starfshætti í leikskóla. Fjallað er um hugmyndafræði og sögu leikskólauppeldis, uppeldis- og menntunarhlutverk leikskólans, kennslufræðileg hugtök, s.s. námskrá, forsendur skipulags, markmið, inntak og leiðir í leikskólasterfi, sýn á börn, umönnun, réttindi allra barna til leikskóla og samstarf heimilis og leikskóla. M.a. er rýnt í lög um leikskóla, reglugerð, aðalnámskrá og önnur lög og samþykktir er lúta að réttindum barna ásamt hlutverki leikskólakennara í að skapa námsumhverfi og skipuleggja starf í leikskóla, sem byggir á fagmennsku og fræðilegri þekkingu. Þá er fjallað um helstu þætti er viðkoma

heilbrigði og heilsufari barna ásamt því að skoða mataræði og næringarþörf þeirra. Fjallað er um þátt upplýsingatækni og miðlunar í eigin námi.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, umræður og verkefnavinna ásamt tveggja vikna vettvangsnámi (4e). Vettvangsnám fer fram í leikskólum sem gert hafa samning við menntavísindasvið HÍ. Tengsl við vettvang eru í formi verkefna, athugana og umræðna um tengsl fræða og starfs, ásamt því að hluti námskeiðs fer fram á vettvangi undir leiðsögn æfingakennara (leikskólakennara). Lögð er áhersla á að nemendur tengi eigin viðhorf og reynslu við rannsóknir á leikskólastarfi.

Námsmat:

Til að standast námsmat í námskeiði þarf lágmarkseinkunn 5,0 í öllum þáttum. Þeir þættir sem metnir eru til einkunnar eru: verkefni, leiðarbók, vettvangsnám og próf. **Mætingarskylda er í vettvangsnám.**

Verkefni á vettvangi, leiðarbókarskrif og próf sem sýna þekkingu og færni nemanda á viðfangsefni námskeiðs. Til að standast námsmat í námskeiði þarf lágmarkseinkunn 5,0 í öllum þáttum ásamt fullnægjandi viðveru og frammistöðu á vettvangi. Mætingarskylda er í vettvangsnám.

LSS201G • Listir og barnamenning • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Svala Jónsdóttir Aðjunkt

Umsjónarkennari: Anna Þorbjörg Ingólfssdóttir Lektor

Kennari: Sigríður Pálmadóttir Lektor

Kennari: Arngunnur Sigurþórsdóttir

Markmið: Að nemandinn

- öðlist þá færni og þekkingu sem nauðsynleg er til að geta unnið með barnabókmenntir, myndmennt, textílmennnt og tónmennt sem náms- og þroskaleið í leikskóla og yngstu bekkjum grunnskólans.
- kunnir skil á helstu kennsluáferðum sem byggja á skapandi vinnu með ungum börnum og geti beitt þeim í starfi sínu.
- öðlist þekkingu á fræðasviðinu barnabókmenntir, mynd- og textílmennnt og tónmennt með eigin þroska að leiðarljósi og vinnu með yngri börnum í huga.
- sýni að hann hafi tileinkað sér víðsýni og frumleika og geti beitt skapandi hugsun í eigin verkefnavinnu og starfi með ungum börnum.

Viðfangsefni:

Fjallað verður um fræðasvið og rannsóknir innan barnabókmennta, mynd- og textílmennntar og tónmenntar.

Nemandinn fær innsýn í barnabókmenntir sem sérstaka bókmenntagrein og mikilvægan hluta barnamenningar og sameiginlegrar menningarvitundar. Einnig mun hann kynna fjölbreyttum barnabókmenntum og kveðskap sem grundvelli upplifunar, orðlistar, sköpunar, tjáningar og miðlunar.

Fjölbreyttar aðferðir myndsköpunar verða kynntar með áherslu á einfalda tækni innan mynd- og textílmennnta.

Nemandinn kynnist tónlistaruppeldi ungra barna út frá söng, hlustun, notkun einfaldra hljóðfæra og hreyfingar.

Nemandinn vinnur með orð, mynd og tóna sem grundvöll upplifunar og til að fá þjálfun í að túlka reynslu sína á fjölbreyttan hátt í samspili valdra námsþátta.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, verkefni, verkleg vinna, umræður og flutningur verkefna og einnar viku vettvangsnám (2e). Vettvangsnám fer fram í heimaskóla nemenda undir leiðsögn æfingakennara. Vettvangsnámið er í formi athugana, verkefna og umræðna um tengsl fræða og starfs.

Mætingarskylda er í vettvangsnám.

Vettvangur:

Nemandinn sýni fram á þekkingu sína og færni á vettvangi, þar sem áhersla er á valda þætti innan barnabókmennta, tónmenntar, mynd- og textílmennntar og í samþættingu þessara listgreina. Mætingarskylda er í þeim þáttum námskeiðsins sem lúta að vettvangsnámi, undirbúningi og úrvinnslu úr því.

Námsmat:

Til að standast námsmat í námskeiði þarf lágmarkseinkunn 5,0 í öllum þáttum. Þeir þættir sem metnir eru til einkunnar eru: Ferilmappa, verkefni og vettvangsnám. Mætingarskylda er í vettvangsnám.

Lýsing á námsmati: Ferilmappa og verkefni sem sýna fram á þekkingu og færni nemandans í viðfangsefnum námskeiðsins. Til að standast námsmat í námskeiði þarf lágmarkseinkunn 5,0 í öllum þáttum ásamt fullnægjandi viðveru og frammistöðu á vettvangi. Mætingarskylda er í vettvangsnám.

LSS302G • Umhverfi sem uppspretta náms • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðbjörg Pálsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Kristín Norðdahl Lektor

Kennari: Gunnhildur Óskarsdóttir Dósent

Kennari: Hlín Helga Pálsdóttir Aðjunkt

Kennari: Sólveig Hauksdóttir Aðjunkt

Kennari: Jónína Sæmundsdóttir Lektor

Kennari: Sigurlaug Bjarnadóttir

Markmið að kennaranemar:

- Geri sér grein fyrir hvernig kennarar geta nýtt umhverfi barna sem uppsprettu viðfangsefna á sviði náttúrufræða og stærðfræði.
- Þekki til rannsókna á hugmyndum og námi barna á sviði náttúrufræði, stærðfræði og hreyfingar.
- Kunnir skil á áherslum og völdum inntaksþáttum á náttúrufræði- og stærðfræðinámi ungra barna.
- Hafi náttúrufræðilegan skilning á algengum þáttum í umhverfi barna.
- Geti notað fjölbreyttar leiðir til að styðja börn við að byggja upp skilning á; fjölda og magni, lífverum í nánasta umhverfi, vatni og lofti.
- Þekki markmið og leiðir með útíkennslu og mikilvægi fjölbreyttra kennsluhátta.
- Geri sér grein fyrir mikilvægi útivistar fyrir heilbrigði og nám barna.
- Kunnir skil á því hvernig hreyfifærni barna þróast og leiðum til að flétta hreyfipjálfun inn í daglegt skólastarf.
- Geti skipulagt námsumhverfi og kennslu sem felur í sér samþættingu námsgreina.

Viðfangsefni

Skoðað verður hvernig umhverfi barna getur gefið fjölbreytt tækifæri til náms í náttúrufræði og stærðfræði. Jafnframt verður hugað að mikilvægi útiveru og hreyfingar barna fyrir heilbrigði og þroska þeirra. Nemendur kynnst meginhugmyndum um útikennslu og verða tekin nokkur dæmi um heppileg viðfangsefni. Fjallað verður um náttúrufræðileg og stærðfræðileg fyrirbæri í umhverfi barna svo sem dýr, plöntur, form, fjölda, mynstur, vatn og loft. Fjallað verður um hreyfiþroska og gildi hreyfingar í daglegu lífi barna. Nemendur skoða gögn og leiðir sem nýta má við undirbúning og skipulagningu kennslu þar sem umhverfið er nýtt sem uppspretta náms í náttúrufræði og stærðfræði. Nemendur prófa valin viðfangsefni með börnum á vettvangi.

Vinnulag

Fyrirlestrar, kynningar, umræður, verklegar æfingar, vettvangsferðir, verkefnavinna, skólaheimsóknir og eins viku vettvangsnám (2e).

Vettvangsnámið fer fram í skólum sem gert hafa samning við menntavísindasvið HÍ undir leiðsögn æfingarkennara.

Mætingarskylda er í þeim þáttum námskeiðsins sem lúta að vettvangsnámi, undirbúningi og úrvinnslu úr því.

Námsmat byggist að hluta til á verkefnum þar sem nemendur vinna með heimildir, gera eigin athuganir og prófa leiðir í kennslu. Próf verður í lok námskeiðs. Til að standast námsmat í námskeiði þarf lágmarkseinkunn 5.0 í öllum þáttum ásamt fullnægjandi viðveru og frammistöðu á vettvangi. Mætingarskylda er í vettvangsnám.

LSS304G • Listir í leikskóla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigríður Pálmadóttir Lektor

Umsjónarkennari: Jóhanna Fjöla Ólafsdóttir Lektor

Kennari: Kristín Valsdóttir Aðjunkt

Kennari: Svala Jónsdóttir Aðjunkt

Markmið: Að nemandinn:

- hafi öðlast færni í að leiða skapandi starf í leikskóla með áherslu á leiklist/leikræna tjáningu, myndmennt og tónmennt;
- hafi öðlast dýpri skilning á þekkingu og gildi listmenntunar í námi barna;
- hafi þroskað með sér tilfinningu og færni til að vinna með listgreinar á skapandi hátt;
- öðlist þekkingu og hæfni við skipulagningu þessara greina í leikskólastarfi og að meta hvaða leiðir eru færar.

Viðfangsefni

Fjallað verður um fræðasvið og rannsóknir innan, leikrænnar tjáningar, myndmennta og tónmennta.

Fjölbreyttar aðferðir myndmenntar verða kynntar með áherslu á þrívíðan efnivið. Unnið verður með og lögð áhersla á sjálfstæð vinnubrögð nemandans með það fyrir augum að byggja ofan á fyrri þekkingu og færni í myndmennt.

Kynntar verða leiðir í leikrænni tjáningu sem tengjast umönnun, uppeldi og kennslu með áherslu á að efla jákvæð samskipti og tjáningaleiðir ungra barna. Nemandinn fær hjálfun í samskiptum og í framsetningu efnis.

Nemandinn kynnist tónefni og aðferðum sem henta í vinnu með börnum í leikskóla með sérstaka áherslu á söngiðkun ungra barna.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, verkleg vinna, umræður og flutningur verkefna, ásamt tveggja vikna vettvangsnámi sem fer fram undir leiðsögn æfingakennara í leikskólum sem gert hafa samning við menntavísindasvið HÍ. Tengsl við vettvang eru í formi verkefna þar sem nemandinn vinnur með þekkingu sína og færni og kemur með tillögur að leiðum varðandi þátt leiklistar/ leikrænnar tjáningar, myndmenntar og tónmenntar í leikskólastarfi.

Mætingarskylda er í þáttum námskeiðsins og einnig þeim sem lúta að vettvangsnámi, undirbúningi og úrvinnslu úr því.

Ferilmappa og verkefni sem sýna þekkingu og færni nemandans í viðfangsefnum námskeiðs. Verkefni námsþátta og verkefni á vettvangi verða metin til einkunnar og umsagnar. Til að standast námsmat í námskeiði þarf lágmarkseinkunn 5,0 í öllum þáttum ásamt fullnægjandi viðveru og frammistöðu á vettvangi. Mætingarskylda er í vettvangsnám.

LSS305G • Leikskólafræði II - Leikur og samskipti • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristín Karlsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Guðrún Bjarnadóttir Aðjunkt

Kennari: Sólveig Hauksdóttir Aðjunkt

Kennari: Anna Sigríður Ólafsdóttir Lektor

Markmið að nemandi:

- hafi dýpkað skilning sinn á alhliða þroska og námi leikskólubarns og hvernig leikskólakennari getur stutt við og örvað þessa þætti,
- geri sér grein fyrir mikilvægi umönnunar og leiks fyrir nám, félags- og samskiptafærni barna,
- hafi þekkingu á ólíkum kenningum og rannsóknum á leik barna og geti greint áhrif þeirra í leikskólastarfi,
- kunni skil á þróun leiks eftir aldri, þekki leiðir til að styrkja og þróa leikfærni barna, meta leikhæfni og leikaðstæður ásamt því að nálgast sjónarhorn barna,
- hafi þekkingu á mikilvægi samskipta og tengsla barna við önnur börn og fullorðna, ásamt hæfni í að mæta fjölbreyttum barnahópi í leikskóla,
- verði fær um að nota athuganir og skráningu til þess að nálgast tilveru barna í leikskóla,
- þrói með sér gagnrýna hugsun og ígrundun til þess að geta rökstutt starf sitt.

Inntak/viðfangsefni:

Fjallað verður um hugmyndafræði sem gengur út frá barninu sem hæfileikaríku, þar sem áhugahvöt, upplifun, samskipti, vinátta og virkni eru meginhugtök. Skilgreininar á hinu barnslega eðli verða skoðaðar ásamt virkni barns í uppbyggingu eigin sjálfmyndar og réttindum þess til að hafa áhrif á tilveru sína í leikskóla. Áhersla verður lögð á tengsl barnsins við þá aðila sem koma að umönnun, uppeldi og námi þess ásamt því að fjalla um margbreytileika barnahópsins. Fjallað verður um kenningar og síðtíma rannsóknir á leik og samskiptum barna, þróun leiks eftir aldri, mismunandi leikflokka og leiðir til þess að meta og styrkja leikumhverfi og leikfærni barna. Nemendur skoða, skrá og greina hvernig leikskólamenning skapar ákveðin skilyrði fyrir nám og þroska barns.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, umræður og verkefnavinna. Hluti námskeiðs fer fram í leikskólum sem gert hafa samning við menntavísindasvið HÍ og er 4e/2vikur, bæði stakir og samfelldir dagar. Tengsl við vettvang eru í formi verkefna, athugana og umræðna. Nemendur þróa þekkingu sína og færni í vettvangstengdum verkefnum og fjalla fræðilega um tilveru barna í leikskóla

Námsmat: Verkefni, leiðarabók og próf. Mætingarskylda er í vettvangsnám.

Nauðsynleg undirstaða: Leikskólafræði I - Leikskólinn sem menntastofnun (LSS101G)

Skriflegt próf, verkefni á vettvangi og leiðarabókarskrif sem sýna þekkingu og færni nemandi á viðfangsefni námskeiðs.

LSS401G • Leikskóli án aðgreiningar • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hrönn Pálmadóttir Lektor

Kennari: Elsa Sigríður Jónsdóttir Lektor

Kennari: Þórdís Þórðardóttir Lektor

Markmiðið að nemandinn:

- hafi þekkingu og skilning á hvað hugmyndafræði náms án aðgreiningar (inclusive education) felur í sér,
- skoði eigin viðhorf til margbreytileikans í samfélaginu og geti rætt og rökstutt álitamál út frá mannréttindasjónarmiðum og félagslegu réttlæti,
- þekki rannsóknir á málefnum barna sem styðja þarf sérstaklega við í leikskólanum svo sem málefnum barna með fötlun, tvítyngdra barna og barna sem eiga í félagslegum erfiðleikum,
- þekki lög um barnavernd og hlutverk leikskólakennara í barnaverndarmálum,
- hafi þekkingu á athugunaraðferðum og færni í að skoða, greina og skipuleggja námsaðstæður barna og fjalla um þær á fræðilegan hátt,
- kunnir aðferðir sem stuðla að því að öll börn njóti jafnræðis og geti tekið þátt í almennu leikskólastarfi.

Viðfangsefni:

Nemendur skoða og ræða ýmis siðferðileg álitamál sem lúta að réttindum minnihlutahópa. Fjallað verður um sögulegar forsendur náms án aðgreiningar og hvað mótur skilning á fötlun og frávikum. Einnig verður fjallað um rannsóknir, erlendar og innlendar, sem greina frá því með hvaða hætti leikskólinn kemur til móts við fjölbreyttan barnahóp t.d. börn með ólík móðurmál og trúarbrögð og tilheyra ólíkum menningarheimum, börn sem eru fötluð, börn sem eiga í hegðunar og samskiptaerfiðleikum og börn sem búa við vanrækslu og ofbeldi. Athugunaraðferðum, gerð einstaklingsnámskráa og kennsluáðferðum með getubreiðum barnahópi verða gerð skil. Áhersla er lögð á eftirfarandi hugtök: Sameiginleg ábyrgð, þátttaka, félagsfærni, leikur, samvinnunám, skipulag og stuðningur. Fjallað verður um samstarf leikskólans við foreldra og sérfræðinga, rekstraraðila og barnaverndaryfirvöld.

Nemendur fá tækifæri á vettvangi til að skipuleggja og framkvæma leikskólastarf með fjölbreyttum barnahópi.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður, verkefni og hópvinna.

Mætingarskylda er í þeim þáttum námskeiðsins sem lúta að vettvangsnámi, undirbúningi og úrvinnslu úr því.

Námsmat byggist á einstaklings- og hópverkefnum. Skilaskylda er í öllum verkefnum og ljúka þarf vettvangsnámi á fullnægjandi hátt.

LSS402G • Málþroski og þróun læsis • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Freyja Birgisdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Anna Þorbjörg Ingólfssdóttir Lektor

Kennari: Elsa Sigríður Jónsdóttir Lektor

Markmið námskeiðsins eru:

- að nemendur öðlist þekkingu á undirstöðuatriðum í málþroska leikskólakennara og læsiþróun
- að nemendur kunnir skil á helstu kenningum um máltöku barna og málþroska og átti sig á tengslum málþroska við aðra þroskaþætti, en einnig uppeldi, menningu og samfélag
- að nemendur þekki helstu kenningar um tvítyngi, s.s. táknmál heyrnarlausra og íslensku sem annað mál
- að nemendur kynnist fjölbreytilegum aðferðum til að örva og styðja mál barna, einnig barna með annað móðurmál en íslensku
- að nemendur kynnist fjölbreyttum aðferðum til að efla þróun læsis
- að nemendur þekki til helstu málþroskafrávika sem vænta má á leikskólaaldri og hvenær ástæða er til að leita til sérfræðinga vegna málþroska barna
- að nemendur þekki til óhefðbundinna tjáskiptaaðferða í samskiptum við fötluð börn
- að nemendur verði færir um að beita þekkingu sinni á faglegan hátt með börnum í starfi sínu á vettvangi

Inntak / helstu viðfangsefni

- Kenningar um máltöku og málþroska. Þáttur erfða og umhverfis, uppeldis og menningar á þróun máls og læsis

- Þróun hljóða og framburðar, orðaforða, málfræði og setninga, frásagnarhæfni, svo og hljóð(kerfis)vitundar

- Þróun læsis á leikskólaárunum og fyrstu skólaárunum

- Tengsl málþroska, almenns þroska og læsiþróunar

- Þróun tvítyngis, einkum tákn máls og íslensku sem annars máls

- Markviss málörvun í skólastarfi; hlustun, orðaforði, samtöl, málskilningur, frásagnir, lestur og ritmálsþróun

- Helstu frávik í málþroska, s.s. seinkaður málþroski, fötlun og málþroski, stam málþroskaröskun, heyrnarskerðing, stam

- Óhefðbundnar tjáskiptaleiðir, s.s. Tákn með tali

Vinnulag:

Fyrirlestrar, umræður og verkefnavinna ásamt einnar viku vettvangsnámi (2e). Málathuganir og kennslutilraunir í leikskólum þar sem reynir

á tengingu viðfangsefna námskeiðsins við fjölbreytta miðlun á vettvangi. Vettvangsnámið fer fram undir leiðsögn æfingakennara

(leikskólakennara).

Mætingarskylda er í þeim þáttum námskeiðsins sem lúta að vettvangsnámi, undirbúningi og úrvinnslu úr því.

Námsmat:

Til að standast námsmat í námskeiði þarf lágmarkseinkunn 5,0 í öllum þáttum. Þeir þættir sem metnir eru til einkunnar eru: próf, verkefni og

vettvangsnám. Mætingarskylda er í vettvangsnám.

Nauðsynleg undirstaða: Þroska- og námssálarfræði (GSS103G) eða Þroska- og námssálarfræði (GSF103G)

Lýsing á námsmati Skriflegt próf úr grunnefni. Málstofa. Einstaklings- og hópverkefni, meðala annars tengd vettvangsvinnu. Til að

standast námsmat í námskeiði þarf lágmarkseinkunn 5,0 í öllum þáttum ásamt fullnægjandi viðveru og frammistöðu á vettvangi.

Mætingarskylda er í vettvangsnám.

LSS501G • Á mótum leik og grunnskóla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jónína Vala Kristinsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Jóhanna Einarsdóttir Prófessor

Kennari: Guðbjörg Pálsdóttir Lektor

Aðstoðarkennari: Sigríður Stefánsdóttir Verkefnisstjóri

Markmið að nemandur:

-þekki og hafi skilning á námi og kenningu barna á mótum skólastiga,

-þekki til rannsókna og þróunarstarfs á fræðasviði um tengsl milli skólastiga,
 -geti greint sérstöðu hvors skólastigs fyrir sig og borið saman námskrár þeirra,
 -geti fjallað um á fræðilegan hátt það sem einkennir skólastarf í leikskóla- og á yngsta stigi, grunnskóla.
 Viðfangsefni á námskeiðinu eru hugmyndafræði og rannsóknir á námi barna þegar þau fara á milli skólastiga leik- og grunnskóla þar sem fram koma sjónarhorn barna, foreldra og kennara. Skoðað verður hvað samfella (continuity) í námi barna felur í sér. Rýnt verður í þætti sem skapa forsendur fyrir skólastarfi s.s. saga, hefðir, viðhorf, menning og námskrár. Fjallað verður um leik sem námsleið barnsins og hugað sérstaklega að sköpun, byggingaleik og hlutverkaleik. Kynntar verða nálganir, í námi og kennslu, sem byggja á, rannsóknum og virkni barna, s.s. Reggio Emilia, könnunaraðferð, (project approach), söguaðferð, leikur með einingarkubba og heimspeki með börnum.

Vinnulag:

Haldnir verða fyrirlestrar og nemendur taka þátt í umræðum og verklegri vinnu. Nemendur lesa sér til um rannsóknir og kynnast mismunandi nálgunum í námi og kennslu beggja skólastiga. Þeir nemendur námskeiðsins sem hafa valið yngra stig grunnskólans fara í vettvangsnám í leikskólann og kynna sér skólastarf þar. Nemendur á leikskólaleið kynna sér skólastarf í fyrsta bekk grunnskólans. Að vettvangsnámi loknu verða haldnar málstofur þar sem nemendur kynna og ræða athaganir sínar á vettvangi. Mætingarskylda er í þeim þáttum námskeiðsins sem lúta að vettvangsnámi, undirbúningi og úrvinnslu úr því. Námsmat byggist á verkefnum og prófi í lok námskeiðs. Skilaskylda er á öllum verkefnum og ljúka þarf vettvangsnámi á fullnægjandi hátt. Verkefni verða í formi vettvangsskýrslu, málstofu og rannsóknarverkefnis þar sem nemendur dýpka þekkingu sína á tiltekinni kennsluáferð/nálgun að eigin vali, kynna sér framkvæmd hennar og gera henni skil fræðilega.

LSS502G • Leikskólafræði III - Fagmennska og uppeldissýn • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Bryndis Garðarsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Þórdís Þórðardóttir Lektor

Kennari: Jóhanna Einarsdóttir Prófessor

Aðstoðarkennari: Sigríður Stefánsdóttir Verkefnisstjóri

Meginmarkmið námskeiðsins eru að leikskólakennaraneminn:

hafi tileinkað sér þekkingu á þeim meginstraumum sem unnið er samkvæmt í leikskólum nú um stundir og hafi færni í að tengja kenningar við stefnumörkun leikskóla,

hafi öðlast skilning á hlutverki og starfi leikskólakennara og geri sér grein fyrir þáttum sem móta leikskólakennarastarfið.

hafi tamið sér gagnrýna hugsun og eft með sér sjálfstæða afstöðu til viðfangsefna sinna,

geti greint og tekist á við siðferðileg vandmál sem upp koma í starfi,

geti ígrundað eigin hugmyndir og viðhorf og þannig skoðað og mótað faglega uppeldissýn og starfskenningu.

Inntak /viðfangsefni:

Fjallað verður um helstu hugmyndastrauma sem hafa áhrif á leikskólastarf í dag, einkum kenningar Dewey, Hugsmíðahyggiunnar og síðtímahugmynda um leikskólastarfs. Áhrif stefnu og fræða á leikskólakennarastarfið verða íhuguð; nemendur velta fyrir sér hvar í leikskólastarfinu áhrifa þessara kenninga gætir og hver þáttur uppeldisstefna er í mótun starfshátta. Fjallað verður um skólanámskrár: Skoðað hvernig leikskólakennarar nýta hugmyndafræði og kenningar við stefnumörkun og mótun skólanámskrár og tengsl markmiðssetningar, áætlunargerðar og mats. Fjallað verður um hlutverk og starf leikskólakennarans: Þá þætti sem móta og hafa áhrif á þróun kennaras í starfi og einnig hvernig viðhorf og hugmyndafræði leikskólakennarans mótast starfið og þá stefnu sem unnið er eftir. Fjallað verður um fagmennsku, starfslýsingar, siðfræði og siðareglur og eðli leikskólakennarastarfsins og m.a. beint sjónum að samstarfi leikskólakennarans við heimilin, annað starfsfólk og fagfólk. Jafnhliða er lögð áhersla á gagnrýna afstöðu nemandans til ofangreindra efnisþátta og þannig stuðlað að þróun eigin starfskenningar.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, umræður og málstofur.

Mætingarskylda er í þeim þáttum námskeiðsins sem lúta að vettvangsnámi, undirbúningi og úrvinnslu úr því.

Nauðsynleg undirstaða: Þroska- og námssálarfræði (GSS103G) eða Þroska- og námssálarfræði (GSF103G), Leikskólafræði I - Leikskólinn sem menntastofnun (LSS101G) eða Leikskólafræði I - Leikskólinn sem menntastofnun (LSF101G)

Æskileg undirstaða: Leikskólafræði II - Leikur og samskipti (LSS305G) eða Leikskólafræði II - Leikur og samskipti (LSF304G)

Námsmat: Kynning á fræðilegri tímaritsgrein sem tengist efni námskeiðsins 15%. Greining á stefnum og námskrám í tengslum við vettvangsnám 35%. Skriflegt próf 50 %.

LSS602G • Náttúra, samfélag og listir í leikskóla • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Halla Jónsdóttir Aðjunkt

Umsjónarkennari: Kristín Norðdahl Lektor

Kennari: Hanna Ragnarsdóttir Dósent

Markmið að nemandinn:

- geri sér grein fyrir gildi þess að fjalla um og nota náttúru, samfélag og listir með börnum í leikskóla.
- þekki til forhugmynda barna um náttúru og mannlíf og leiða til hjálpa börnum að þróa skilning sinn á þessu t.d. með umræðum, tilraunum og athugunum, leiklist/leikrænni tjáningu, myndsköpun og tónlist.
- kunnir skil á völdum viðfangsefnum í náttúrufræði, samfélagsfræði og listum.
- öðlist færni í að fjalla um náttúru, samfélag og listir í leikskólastarfi.
- þekki leiðir til að nota náttúruna og samfélagið sem uppsprettu listsköpunar.
- þekki til helstu vandamála sem upp hafa komið í samskiptum manns og náttúru.
- kunnir skil á uppeldi til sjálfbærrar þróunar og um mikilvægi þess að börn fái að njóta náttúrunnar, læri um nýtingu náttúru og umhverfis gegnum tíðina og læri að leita leiða til lausnar vandamála.

Viðfangsefni:

Rætt verður um gildi þess að fjalla um náttúru, samfélag og listir með börnum á leikskólaaldri. Nemendur kynnast því hvernig börn hugsa um náttúruna, samfélag manna og fjölbreytileika mannlífsins og hvernig best megi styðja við nám þeirra. Áhersla verður lögð á áþreifanleg viðfangsefni, svo sem tilraunir og athaganir á ljósi, hljóði, hreyfingu, seglum, rafmagni, mannlíkamanum, fræjum og smádyrum. Einnig verður fjallað um gildi gæludýra í uppeldi barna, svo og um spendýr, fugla og um lífríki fjörunnar. Fjallað verður um samskipti manns og náttúru með tilliti til umhverfisvandamála, svo og fjölbreytileika samfélaga, nútímann og fortíðina. Um mikilvægi umhverfismenntar og uppeldi í anda sjálfbærrar þróunar. Einnig um mikilvægi þess að börn fái að njóta náttúrunnar, læri um nýtingu náttúru og umhverfis í gegnum tíðina og læri að leita lausna á vandamálum sem snerta sambúð manns og náttúru. Lögð verður áhersla á náttúruskjýningu og

fagurfræði og hvernig vinna má með náttúru og samfélag í myndlist með börnum. Fjallað verður um hvernig megi ræða um viðfangsefni tengd náttúru og samfélagi í leikrænni tjáningu svo sem í; hlutverkaleik, hefðbundnum leikjum og spuna þ.e.a.s. úrvinnslu skynjunar, upplifunar, tilfinninga og hugmynda í sköpun og leik.

Vinnulag

Fyrirlestar, kynningar, vettvangsferðir, verklegar æfingar, umræður, verkefnavinna, skólaheimsóknir og ein vika í vettvangsnámi (2e). Vettvangsnámið fer fram í leikskólum sem gert hafa samning við menntavísindasvið HÍ undir leiðsögn æfingakennara (leikskólakennara). Námsmat byggist á verkefnum þar sem nemendur, vinna með heimildir, gera eigin athuganir, vinna verklegt og prófa leiðir í kennslu. Einnig vinna þeir ferlimöppu. Námsmat byggist á verkefnum þar sem nemendur, vinna með heimildir, gera eigin athuganir, vinna verklegt og prófa leiðir í kennslu. Einnig vinna þeir ferlimöppu. Til að standast námsmat í námskeiði þarf lágmarkseinkunn 5.0 í öllum þáttum ásamt fullnægjandi viðveru og frammistöðu á vettvangi. Mætingarskylda er í vettvangsnám.

LSS603G • Samskipti, samstarf og stjórnun • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Gyða Jóhannsdóttir Dósent

Umsjónarkennari: Arna Hólmfríður Jónsdóttir Lektor

Markmið með námskeiðinu er tvíþætt: Í fyrsta lagi að nemendur öðlist þekkingu og skilning á fræðilegum hugmyndum um þroskamöguleika starfsfólksins í leikskólanum og hæfni þess til samvinnu og náms. Í öðru lagi að nemendur tileinki sér þekkingu á helstu kenningum um hlutverk stjórnenda, leikskólann sem stofnun og námssamfélag svo og tengsl hans við ýmsa aðila og stofnanir.

Í lok námskeiðs eiga nemendur að

- hafa gert sér grein fyrir mikilvægi árangursríkra samskipta í starfi, eigin samskiptastíl og leiðum til að efla hann,
- geta greint samskiptavandamál í leikskólanum og hafa úrræði á valdi sínu til að takast á við þau,
- þekkja námsferli fullorðinna og hlutverk stjórnenda við að skapa námsumhverfi í leikskólanum,
- hafa öðlast þekkingu á áhrifum kyngervis á stjórnun menntastofnana,
- geta verið í forystuteymi innan leikskóla í breytingarferli og virkjað samstarfsfólk til þátttöku og samstarfs,
- hafa öðlast þekkingu á faglegu og rekstrarlegu hlutverki stjórnenda og helstu daglegu verkefnum,
- gera sér sérstaka grein fyrir hlutverki og verkefnum deildarstjóra í leikskóla og geta tekið það hlutverk að sér, með leiðsögn/handleiðslu,
- hafa aukið hæfni sína við að taka erfið viðtöl við samstarfsfólk og foreldra,
- hafa öðlast heildarsýn á stöðu barns í leikskóla og þar með þær stofnanir og aðila sem eru í samstarfi við leikskólann,
- geta tekist á við forystuhlutverk í leikskóla í tengslum við fjölmenni, nám án aðgreiningar og snemmaþæka ihlutun.

Inntak/viðfangsefni. Fjallað verður um persónulega þróun og fagvitund starfsfólks, kenningar um nám fullorðinna og árangursrík samskipti í starfsmannahópnum. Sérstaklega verður horft á breytingarferlið og hvernig einstaklingar takast á við það. Fjallað verður um faglegt og rekstrarlegt hlutverk stjórnanda, skólamenningu, mótun teymis, þátttöku í ákvörðunum og ágreiningisstjórnun. Gerð verður grein fyrir helstu verkefnum og ábyrgð deildarstjóra, nemendur verða hjálfaðir í að taka erfið viðtöl við starfsfólk og foreldra og stjórna fundum. Í vettvangsnámi munu nemendur m.a. framkvæma athuganir og greiningu í tengslum við námsefni og halda leiðarbrók.

Vinnulag: Kennsla fer fram í fyrirlestrum, umræðum, málstofum, æfingum og hlutverkaleikjum.

Mætingarskylda er í þeim þáttum námskeiðsins sem lúta að vettvangsnámi, undirbúningi og úrvinnslu úr því.

Leiðarbrók nemenda í vettvangsnámi, verkefni um samskipti, málstofuverkefni.

LSS604G • Lokaverkefni til B.Ed. prófs • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Baldur Hafstað Prófessor

Kennari: Jón Jónasson Lektor

Markmið

Í lokaverkefnum til B.Ed.-prófs skulu nemendur sýna að þeir hafi

- sett sér raunhæf markmið og afmarkað viðfangsefnið
- rökstutt gildi verkefnisins
- valið vinnuaðferðir/rannsóknaraðferðir við hæfi og gert grein fyrir þeim
- aflað viðeigandi og gilda rannsóknargagna og heimilda
- unnið úr, greint, rökrætt og ígrundað efnið og sett í fræðilegt samhengi
- beitt aðferðum, hugtökum og kenningum tiltekens fræðasviðs/fræðasviða
- sýnt sjálfstæð, vönduð vinnubrögð
- sett verkefnið fram á skýran, faglegan og skapandi hátt

Inntak / viðfangsefni

Undir lok grunnnámsins vinna nemendur verkefni að eigin vali sem er eins konar smiðshögg á nám þeirra. Lokaverkefnið skal tengjast grein/sérhæfingu þeirra og hafa gildi á sviði kennslu, hjálfunar, uppeldis eða umönnunar. Það getur verið fræðileg ritgerð sem byggist á rannsókn og heimildavinnu en það má einnig vera annars konar verkefni sem tengt er skóla- og uppeldisstarfi, svo sem námsefni, upplýsingavefur eða myndlistarverk. Slikum verkum þarf þó alltaf að fylgja greinargerð samkvæmt nánari leiðbeiningum. Gert er ráð fyrir að nemendur dýpki þekkingu sína í aðferðafræði í tengslum við verkefnið.

Vinnulag

Nemendur vinna sjálfstætt að lokaverkefni sínu með ráðgjöf frá leiðsögukenndum sem valinn er úr hópi kennara við KHÍ nema samið sé um annað. Lokaverkefni vinna nemendur einir eða tveir saman. Nánari leiðbeiningar um tilhögun, vinnulag og frágang við lokaverkefni er að finna á vef lokaverkefna í grunnnámi. Þar ber nemendum einnig að skrá upplýsingar um verkefni sín.

Leiðsögukenndari metur lokaverkefni og gefur einkunn og umsögn samkvæmt viðmiðatöflu KHÍ um námsmat.

MEX006G • Disability Studies and Inclusive Schooling • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Dóra S Bjarnason Prófessor

The course is an introductory course for all students interested in inclusive schooling and quality education for diversity of learners.

Focus: Disability research and theories; families of disabled students, and disability in school and society. Processes of school inclusion and exclusion are explored as well as methods of heterogeneous group teaching, and supports for general education teachers and special teachers

wanting to improve the quality of teaching and learning in one school for all.
Teaching methods: Discussion groups, lectures, projects and visits.

MEX006G • Disability Studies and Inclusive Schooling • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Dóra S Bjarnason Prófessor

The course is an introductory course for all students interested in inclusive schooling and quality education for diversity of learners.

Focus: Disability research and theories; families of disabled students, and disability in school and society. Processes of school inclusion and exclusion are explored as well as methods of heterogeneous group teaching, and supports for general education teachers and special teachers wanting to improve the quality of teaching and learning in one school for all.

Teaching methods: Discussion groups, lectures, projects and visits.

Portfolio.

MEX020G • Icelandic Nature and Cultural Legacy • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Veturliði G Óskarsson Prófessor

Umsjónarkennari: Eggert Lárusson Lektor

Kennari: Hrefna Sigurjónsdóttir Prófessor

Nature of Iceland: Students learn about the weather and climate, geology, vegetation and animal life. They attend lectures about the geology of Iceland and go on fieldtrips to see volcanoes, hot springs and lava and study the geography of the country. They go birdwatching, to the seashore and familiarize themselves with life in the lakes and rivers. They also learn about the vegetation of Iceland and the Icelandic horse - a horseriding trip is optional. Field trips (1-6 hours) are an important ingredient of this part of the course.

Cultural Legacy: An Icelandic Family Saga will be read. Also some Edda-poems about gods and heroes, together with chapters from Snorri's Edda (Ódin, Thor, Frigg, etc.). Some Icelandic folk tales and familiar motifs from oral tradition will be looked into, and Icelandic fairy tales will be compared to those of neighbouring countries. An afternoon-trip to a historical place will be made, and one visit to a historical museum in Reykjavík.

Teaching methods: Lectures, seminar and group work.

MEX020G • Icelandic Nature and Cultural Legacy • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Veturliði G Óskarsson Prófessor

Umsjónarkennari: Eggert Lárusson Lektor

Nature of Iceland: Students learn about the weather and climate, geology, vegetation and animal life. They attend lectures about the geology of Iceland and go on fieldtrips to see volcanoes, hot springs and lava and study the geography of the country. They go birdwatching, to the seashore and familiarize themselves with life in the lakes and rivers. They also learn about the vegetation of Iceland and the Icelandic horse - a horseriding trip is optional. Field trips (1-6 hours) are an important ingredient of this part of the course.

Cultural Legacy: An Icelandic Family Saga will be read. Also some Edda-poems about gods and heroes, together with chapters from Snorri's Edda (Ódin, Thor, Frigg, etc.). Some Icelandic folk tales and familiar motifs from oral tradition will be looked into, and Icelandic fairy tales will be compared to those of neighbouring countries. An afternoon-trip to a historical place will be made, and one visit to a historical museum in Reykjavík.

Teaching methods: Lectures, seminar and group work.

MEX021G • Storyline, an Approach to Teaching and Learning • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðmundur Björn Kristmundsson Dósent

Developed over the last 30 years and is now used in at least 30 countries all over the world. Throughout the selected topics, problems are identified or posed, the children hypothesize, they test the hypotheses, and they evaluate suggestions in the light of different criteria. During all of these activities, they modify, elaborate, and criticize their own theories about the world inside their heads. Students will be given lectures on the theories the Storyline approach is based on, workshops where they can try out a topic, and they will be given opportunities to plan their own storyline topics by making topic plans.

Teaching methods: Lectures, seminars, group work.

MEX021G • Storyline, an Approach to Teaching and Learning • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Guðmundur Björn Kristmundsson Dósent

Developed over the last 30 years and is now used in at least 30 countries all over the world. Throughout the selected topics, problems are identified or posed, the children hypothesize, they test the hypotheses, and they evaluate suggestions in the light of different criteria. During all of these activities, they modify, elaborate, and criticize their own theories about the world inside their heads. Students will be given lectures on the theories the Storyline approach is based on, workshops where they can try out a topic, and they will be given opportunities to plan their own storyline topics by making topic plans.

Teaching methods: Lectures, seminars, group work.

MEX022G • Teaching Practice • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigríður Pétursdóttir Verkefnisstjóri

Aims and content: Exchange students are offered teaching practice in Icelandic primary and lower secondary schools where they have the opportunity to get familiar with Icelandic schools and the school system. Students will introduce their home country and participate in the school work and different subject teaching as applicable every time, such as language teaching or art and craft. These are decided according to students field of interests and organisation of the school work.

MEX022G • Teaching Practice • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigríður Pétursdóttir Verkefnisstjóri

Aims and content: Exchange students are offered teaching practice in Icelandic primary and lower secondary schools where they have the opportunity to get familiar with Icelandic schools and the school system. Students will introduce their home country and participate in the school work and different subject teaching as applicable every time, such as language teaching or art and craft. These are decided according to students field of interests and organisation of the school work.

KEN201F • Inngangur að kennslufræði • (10e) • Haust & vor • 2f + 1u

Umsjónarkennari: Guðrún Geirsdóttir Lektor

Kennari: Hafðis Ingvarsdóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist innsýn inn í helstu kenningar og rannsóknir á sviði skólastarfs. Meginviðfangsefni námskeiðs eru kenningar og rannsóknir á námi og kennsluháttum; kennarastarfinu, skólamenningu og skólaþróun.

Próf og verkefavinna. Krafast er lágmarkseinkunnar (5,0) í prófþætti námskeiðsins.

KEN203F • Kennsla samfélagsgreina • (10e) • Haust & vor • 2f + 1u

Kennari: Súsanna Margrét Gestsdóttir

Kennaranemi tekur námskeið í samræmi við aðalgrein sína (samfélagsgrein) samhliða námskeiðunum KEN207F Kennsla á vettvangi og KEN201F Inngangur að kennslufræði enda eru verkefni samþætt. Í námskeiðinu kynnst nemendur kennsluáðferðum, verkefnagerð og námsmati innan samfélagsgreina. En að öðru leyti ráðast áherslur af sérkennum hinna ýmsu greina.

Verkefnavinna. Mætingaskylda er í þessi námskeið. Krafast er lágmarkseinkunnar (5,0) í aðalverkefni.

KEN204F • Kennsla erlendra tungumála • (10e) • Haust & vor • 2f + 1u

Umsjónarkennari: Anna Jeeves

Kennari: Hafðis Ingvarsdóttir Dósent

Námskeiðið miðar að því að aðstoða nema við að efla skilning sinn og þekkingu á starfi tungumálakennarans og þjálfa hann í að ígrunda eigin afstöðu til náms- og kennslu. Kynntar eru og unnið með mismunandi hugmyndir og kenningar um nám og kennslu í tungumálím og nemendur þjálfaðir í faglegri umræðu um nám og kennslu tungumála.

Vinnulag: Kennsla fer fram í samræðum, gagnvirkum fyrirlestrum, sýnikennslu og smiðjum.

Námsmat. Ekkert lokapróf er í námskeiðinu. Námsmat felst í verkefnavinnu og ferilmöppu Krafast er lágmarkseinkunnar 5.0 fyrir ferilmöppu.

KEN205F • Kennsla íslensku • (10e) • Haust & vor • 2f + 1u

Kennari: Þórunn Blöndal

Kennaranemi tekur námskeið í samræmi við aðalgrein sína samhliða námskeiðunum KEN207F Kennsla á vettvangi og KEN201F Inngangur að kennslufræði enda eru verkefni samþætt. Í námskeiðinu kynnst nemendur kennsluáðferðum, verkefnagerð og námsmati innan sinnar greinar. En að öðru leyti ráðast áherslur af sérkennum hinna ýmsu greina.

Verkefnavinna. Mætingaskylda er í þessi námskeið. Krafast er lágmarkseinkunnar (5,0) í aðalverkefni.

KEN206F • Kennsla náttúrufræðigreina • (10e) • Haust & vor • 2f + 1u

Umsjónarkennari: Hafþór Guðjónsson Dósent

Meginmarkmið námskeiðsins er að þátttakendur þrói hugmyndir sínar um náttúrufræðinám og náttúrufræðikennslu þannig að þeir verði betur í stakk búnir til að kenna sínar greinar. Námskeiðið byggir á þeirri hugmynd að í kennaranámi sé kennaraneminn að þróa starfskenningu sína, þ.e. skoða og móta hugmyndir sínar um það hvernig hann eða hún ætlar eða vill starfa sem kennari.

Verkefnavinna. Mætingaskylda er í þessi námskeið. Krafast er lágmarkseinkunnar (5,0) í aðalverkefni.

KEN207F • Kennsla á vettvangi • (10e) • Haust & vor

Umsjónarkennari: Sigríður Pétursdóttir Verkefnisstjóri

Kennari: Hafðis Ingvarsdóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er að nemendur kynnist umgjörð og innra starfi skóla. Auk þess fá nemendur nokkra þjálfun í kennslu sinnar greinar. Starfsþjálfun fer fram í grunn- og framhaldsskólum með megináherslu á faggreinakennslu. Þetta er heils árs námskeið og tekur m.a. mið af starfstíma grunn- og framhaldsskóla. Gert er ráð fyrir umtalsverðri viðveru nemenda í skólum í viku hverri. Starfsþjálfun er skipulögð í samstarfi við valda skóla og felst m.a. í þátttöku í almennu skólastarfi, aðstoð við kennslu og æfingakennslu. Starfsþjálfunin er tengd námskeiðunum Inngangur að kennslufræði og Kennsla námsgreina og skal því tekin samhliða þeim. Mætingaskylda er í þetta námskeið. Námsmat felst í umsögn um einstaka verkþætti.

KEN211F • Kennsla viðskiptagreina • (10e) • Haust & vor

Umsjónarkennari: Petra Bragadóttir

Umsjónarkennari: Hafðis Ingvarsdóttir Dósent

Meginmarkmið námskeiðsins er að þátttakendur þrói hugmyndir sínar um viðskiptafræðinám og viðskiptafræðikennslu þannig að þeir verði betur í stakk búnir til að kenna sínar greinar. Námskeiðið byggir á þeirri hugmynd að í kennaranámi sé kennaraneminn að þróa starfskenningu sína, þ.e. skoða og móta hugmyndir sínar um það hvernig hann eða hún ætlar eða vill starfa sem kennari.

Námskeiðið er heilsársnámskeið og tekið samhliða námskeiðunum KEN 201F Inngangur að kennslufræði og KEN 207F Kennsla á vettvangi.

Ferilmappa og verkefnavinna.

MVS009F • Kenningar um nám barna og fullorðinna • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ragnhildur Bjarnadóttir Dósent

Kennari: Anna Lind G Pétursdóttir Lektor

Markmið

Í lok námskeiðs eiga nemendur að

· þekkja helstu kenningar um nám (eldri og nýrri) og um tengsl náms við umhverfi, uppeldishætti, samfélög - m.a. nútímasamfélagið - og menningu

* þekkja og skilja lykilhugtök sálar- og menntunarfræði um námsferli, námshvöt, áhrifavalda náms og félagslegt/menningarlegt samhengi náms

* geta lesið og greint frá rannsóknum á námi, formlegu og óformlegu, og félagslegu samhengi náms

* geta beitt fræðilegum hugtökum, rannsóknarniðurstöðum og kenningum um nám í umfjöllun/rökræðu um nám einstaklinga og hópa og

leiðir til að ná námsmarkmiðum

* geta tekið virkan þátt í faglegri umræðu um mismunandi hugtök, skilgreiningar og kenningar sem notuð eru í umfjöllun um nám

* skilja hvernig nýta má kenningar og rannsóknir á námi við skipulag menntunar fólks á öllum aldri, innan og utan skólakerfisins

Inntak / viðfangsefni

Fjallað verður um mismunandi skilgreiningar á námi og tengsl þeirra við kenningar og stefnur á hverjum tíma. Skoðað verður hvernig hugmyndir um nám og skilgreiningar á námshugtakinu hafa þróast og breiknað, sbr. hugtökin óformlegt nám og lífstíðarnám, og hvernig námshugtakið tengist hæfnihugtakinu. Nemendur kynna sér helstu námskenningar, svo sem atferlisstefnu, hugsmíðahyggju og félagslegar og menningarbundnar kenningar (t.d. athafnakennninguna og kenningar um aðstæðutengt nám) og kenningar í hugfræði. Lögð verður sérstök áhersla á hugtök sem tengjast námshvöt og félagslegu og menningarlegu samhengi náms, innan og utan skóla. Nemendur kanna nýlegar rannsóknir á námi í ljósi þessara kenninga, gera athuganir á námi á vettvangi, og kanna hvernig ólík sýn á nám og áhrifavalda náms birtist í uppeldis- og skólastarfi.

Vinnulag

Kennsla verður í formi fyrirlestra, umræðna og verkefna sem nemendur kynna og ræða á vinnufundum. Verkefnið miðast að því að mynda tengsl milli kenninga og vettvangs menntunar og uppeldis og að því að virkja nemendur í sjálfstæðum vinnubrögðum og í miðlun eigin skilnings og viðhorfa. Leitast verður við að koma til móts við ólíkan áhuga og reynslu nemenda í verkefnum sem tengjast beint vettvangi. Einnig verður leitast við að tengja saman inntak námskeiðsins og það nám sem þar fer fram. Námsformið er sambland af stað- og fjarnámi. Skyldumæting er í staðlotur.

Nemendur vinna verkefni sem miðar að því að tengja saman fræðilega þekkingu, rannsóknir og aðstæður á vettvangi. 50% Skriflegt próf. 50%

MVS011F • Starfendarannsóknir • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hafþór Guðjónsson Dósent

Kennari: Hafdis Guðjónsdóttir Dósent

Inntak / viðfangsefni

Á námskeiðinu verður farið yfir tilurð og þróun starfendarannsókna í ýmsum löndum, m.a. Japan, Ástralíu, Bandaríkjunum og Bretlandi. Rýnt verður í hugmyndafræði slíkra rannsókna og hinar ólíku myndir sem þær hafa tekið á sig og birtast í ólíkum orðum sem notuð eru um slíkar rannsóknir, t.d. action research, practitioner research, lesson study og self-study. Sérstök áhersla verður lögð á starfendarannsóknir í skólum, þar á meðal á Íslandi og ákveðin dæmi skoðuð í því sambandi. Einnig munu þátttakendur gera rannsóknir á eigin starfi og kynna þær í námskeiðinu.

Vinnulag

Námskeiðið er vettvangs- og samstarfsmiðað. Grunnhugmyndin er sú að þátttakendur geri rannsókn á eigin starfi. Þeir móta sér rannsóknarhugmyndir í samráði við kennara og aðra þátttakendur í námskeiðinu, gera rannsóknir á vettvangi og vinna úr þeim í nánu samstarfi við kennara og aðra þátttakendur, t.d. í gegnum ígrundanir, kynningar og samræður. Nemendur halda leiðarabók um rannsóknir sínar og gera lestrar dagbók í tengslum við lestur fræðigreina. Að auki taka þeir þátt í umræðum um valdar greinar á netinu.

Nauðsynleg undirstaða: Aðferðafræði rannsókna (MVS102F) eða Aðferðafræði rannsókna (MVS102F)

Lestardagbók gildir 40 % og lokaverkefni (rannsókn) 40 %. Að auki er gert ráð fyrir 20 % sjálfsmatsþætti þar sem nemendur meta eigin þátttöku og framlag í námskeiðinu.

MVS101F • Kenningar í félagsfræði og heimspeki menntunar • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Gestur Guðmundsson Prófessor

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Umsjónarkennari: Gunnar Egill Finnbogason Prófessor

Kennari: Kristján Kristjánsson Prófessor

Kennari: Þuríður Jóhannsdóttir Lektor

Kennari: Guðrún Valsdóttir Aðjunkt

Kennari: Halla Jónsdóttir Aðjunkt

Í námskeiðinu eru kynntar nokkrar áhrifamiklar kenningar í samtímaumræðu, svo sem kenningar Bourdieus um félagslega mismun, kenningar Becks, Giddens og Ziehes um einstaklingsvæðingu, kenningar Deweys og Rawls um lýðræði og réttlæti og kenningar Bruners um menntun og menningu. Kenningarnar verða reifaðar í tengslum við ýmis brún álitamál menntamálaumræðunnar, svo sem einstaklingsmiðað nám, þekkingar-samfélagið og skóla án aðgreiningar. Unnið er með kenningar við að afmarka rannsóknarefni, móta rannsóknarspurningar, móta rannsóknaráætlanir og velja aðferðir. Nemendur vinna tiltölulega sjálfstæð verkefni og fá leiðsögn um notkun kenninga í mótun rannsóknaráætlana.

Vinnulag

Námskeiðið hefst með röð fyrirlestra og umræðutíma um kenningar. Síðan mynda nemendur verkefnahópa, sem kynna verkefnishugmyndir á málstofu um mitt námskeiðið, en vinna síðan undir leiðsögn kennara og leggja fram niðurstöður sínar á málþingi í lok misseris.

Mæting í staðlotu I er æskileg. Mætingarskylda er í staðlotu II og III þar sem vinna í þeim staðlotum er hluti af námsmati í námskeiðinu.

Einstaklingsverkefni, sem felst í greiningu og umræðu um atriði í kenningum, og hópverkefni, sem er tvíþætt: (1) Sett er upp rannsóknaráætlun, þar sem áhersla er lögð á að nýta kenningar til að skoða fyrri rannsóknir á sviðinu og til að móta rannsóknarspurningar og snið rannsókna. (2) Afrakstur verkefnisins er svo kynntur á málþingi í lok námskeiðs.

MVS102F • Aðferðafræði rannsókna • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Amalía Björnsdóttir Dósent

Kennari: Þuríður Jóhannsdóttir Lektor

Kennari: Ingibjörg V Kaldalóns

Kennari: Guðrún Kristinsdóttir Prófessor

Námskeiðslýsing Námskeiðslýsing

Markmiðið er að nemendur

hafi innsýn í aðferðafræði rannsókna á sviði uppeldis- og menntunarfræða og þær rannsóknarstefnur sem móta slíkar rannsóknir

- hafi skilning á helstu þekkingafræðilegu hugtökum, álitamálum og síðareglum sem tengjast slíkum rannsóknum
- þekki helstu rannsóknaraðferðir og hugtök sem þeim tengjast
- geti beitt algengum rannsóknaraðferðum og þannig aflað gagna, unnið úr þeim og túlkað á agaðan og viðurkenndan hátt
- séu færir um að rýna í rannsóknir og nýta sér niðurstöður þeirra
- hafi tileinkað sér rannsókandi hugarfar og gagnrýna hugsun

Inntak / viðfangsefni

Fjallað verður um ólíkar rannsóknarstefnur og tengsl þeirra við uppbyggingu og útfærslu rannsókna. Einnig um siðfræði vísinda með áherslu á hagnýt atriði og um gæðahugtök, s.s. réttmæti, trúverðugleika, áreiðanleika og ólíka sýn á þessi hugtök. Kynnt verða algeng rannsóknarsnið eigindlegra og megindlegra rannsókna, aðferðir við öflun gagna og greiningu þeirra, og fjallað um ritun og framsetningu niðurstaðna. Nemar fá þjálfun í að beita algengum aðferðum rannsókna m.a. spurningalistakönnunum, vettvangsathugunum, viðtölum og heimildaathugunum. Hluta námskeiðsins beinist athyglin að eigindlegum aðferðum. Þá vinna nemendur með öflun, skráningu, flokkun og túlkun lýsandi gagna, og með framsetningu þeirra og gera heildstæða rannsóknaræfingu. Þegar megindlegar aðferir eru í brennidepli nota nemendur tölvuforrit við að reikna algenga tölfræðistuðla og halda utan um og vinna úr gögnum. Sérstök áhersla verður lögð á þjálfun í túlkun matsniðurstaðna sem líklegt er að verði á vegi starfandi kennara. Nemendur þjálfast í miðlun rannsóknarniðurstaðna m.a. með því að taka þátt í málstofum um niðurstöður eigin æfinga.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður og verkefni. Námskeið er kennt samhliða með fjarnámsniði (staðlotur) og í staðnámi með föstum tímum.

Annað: Gert er ráð fyrir að nemendur hafi lokið námskeiðið í aðferðafræði í grunnnámi sínu (4 ECTS einingum hið minnsta) sínu áður en þeir taka þetta námskeið.

Verkefni og próf.

MVS103F • Aðferðafræði rannsókna • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Amalía Björnsdóttir Dósent

Kennari: Þuríður Jóhannsdóttir Lektor

Kennari: Ingibjörg V Kaldalóns

Kennari: Guðrún Kristinsdóttir Prófessor

Námskeiðslýsing Námskeiðslýsing

Markmiðið er að nemendur

- hafi innsýn í aðferðafræði rannsókna á sviði uppeldis- og menntunarfræða og þær rannsóknarstefnur sem móta slíkar rannsóknir
- hafi skilning á helstu þekkingafræðilegu hugtökum, álitamálum og siðareglum sem tengjast slíkum rannsóknum
- þekki helstu rannsóknaraðferðir og hugtök sem þeim tengjast
- geti beitt algengum rannsóknaraðferðum og þannig aflað gagna, unnið úr þeim og túlkað á agaðan og viðurkenndan hátt
- séu færir um að rýna í rannsóknir og nýta sér niðurstöður þeirra
- hafi tileinkað sér rannsakandi hugarfar og gagnrýna hugsun

Inntak / viðfangsefni

Fjallað verður um ólíkar rannsóknarstefnur og tengsl þeirra við uppbyggingu og útfærslu rannsókna. Einnig um siðfræði vísinda með áherslu á hagnýt atriði og um gæðahugtök, s.s. réttmæti, trúverðugleika, áreiðanleika og ólíka sýn á þessi hugtök. Kynnt verða algeng rannsóknarsnið eigindlegra og megindlegra rannsókna, aðferðir við öflun gagna og greiningu þeirra, og fjallað um ritun og framsetningu niðurstaðna. Nemar fá þjálfun í að beita algengum aðferðum rannsókna m.a. spurningalistakönnunum, vettvangsathugunum, viðtölum og heimildaathugunum. Hluta námskeiðsins beinist athyglin að eigindlegum aðferðum. Þá vinna nemendur með öflun, skráningu, flokkun og túlkun lýsandi gagna, og með framsetningu þeirra og gera heildstæða rannsóknaræfingu. Þegar megindlegar aðferir eru í brennidepli nota nemendur tölvuforrit við að reikna algenga tölfræðistuðla og halda utan um og vinna úr gögnum. Sérstök áhersla verður lögð á þjálfun í túlkun matsniðurstaðna sem líklegt er að verði á vegi starfandi kennara. Nemendur þjálfast í miðlun rannsóknarniðurstaðna m.a. með því að taka þátt í málstofum um niðurstöður eigin æfinga.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður og verkefni.

Vinnulag: Fyrirlestrar, umræður og verkefni. Námskeið er kennt samhliða með fjarnámsniði (staðlotur) og í staðnámi með föstum tímum.

Annað: Gert er ráð fyrir að nemendur hafi lokið námskeiðið í aðferðafræði í grunnnámi sínu (4 ECTS einingum hið minnsta) sínu áður en þeir taka þetta námskeið.

Verkefni og próf.

MVS201F • Eigindlegar rannsóknaraðferðir I • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Guðrún Kristinsdóttir Prófessor

Stefnt er að því:

1. Að neminn kynnist eigindlegum rannsóknarhefðum í félagsvísindum í tengslum við skólastarf, uppruna þessara hefða, sögu, þekkingafræðilegum forsendum þeirra ásamt aðferðafræði sem að baki þeim liggur og öðlist nokkra reynslu í beitingu aðferða.
2. Að neminn hafi dýpkað og breikkað þann þekkingargrunn um aðferðafræði rannsókna sem hann hefur tileinkað sér í fyrri námskeiðum um efnið.
3. Að neminn geti tekið sjálfstæðar, faglegar ákvarðanir um alla þætti undirbúnings og framkvæmdar rannsókna á sínu fræðasviði.
4. Að neminn geti rökstutt flóknar, faglegar úrlausnir í undirbúningsi og framkvæmd rannsókna á sínu fræðasviði.
5. Að neminn sýni hæfni til þess að meta, greina og afla vísindalegra gagna.
6. Að neminn geti metið sjálfstætt hvenær mismunandi aðferðir við greiningu gagna eiga við.
7. Að neminn kunnir að samþætta þekkingu, rannsaka félagsleg og menntunarleg viðfangsefni og draga ályktanir af niðurstöðum.
8. Að nemi geti greint á skýran og ótvíræðan hátt frá fræðilegum viðfangsefnum og fræðilega rökstuddum niðurstöðum, einn eða í samstarfi við aðra, bæði meðal sérfræðinga og leikmanna.
9. Að neminn hafi kunnáttu og þekkingu til þess að greina og miðla niðurstöðum rannsókna á grundvelli námsverkefna sinna í aðferðafræði.
10. Að neminn sýni nauðsynlega námshæfni og sjálfstæð vinnubrögð til að takast á hendur frekara nám á næsta þrepi sem er að miklu leyti byggt á sjálfstæðum vinnubrögðum.

Viðfangsefni

Fjallað verður um sögu og þróun þessara rannsóknarhefða, stöðu þeirra innan félagsvísinda og menntunarfræða, tengsla við fagmennsku í uppeldi og menntun og við þróun skólastarfs. Farið verður yfir helstu einkenni eigindlegra rannsókna og við hvaða aðstæður slíkar aðferðir henta best. Fjallað verður um helstu rannsóknar-aðferðir, s.s. vettvangsathuganir, viðtöl af ýmsum gerðum, áhorfsathuganir og textagreiningar, túlkun og greiningu eigindlegra rannsóknargagna og ritun rannsóknarskýrslna. Þá verður fjallað um siðfræði rannsókna með sérstöku tilliti til eigindlegra rannsókna. Lögð verður áhersla á að nemar beiti nokkrum aðferðum við raunverulegar aðstæður.

Viðfangsefni og vinnulag

Námskeiðið byggist bæði á staðbundinni kennslu og fjarnámi. Áhersla er lögð jöfnum höndum á fræðilega og hagnýta þjálfun, s.s. með lestri, umræðum og æfingum í öflun, úrvinnslu og framsetningu gagna og niðurstaðna.

Námskeiðið skiptist í fjóra hluta; 1. umfjöllun með áherslu á fyrirlestra og æfingar, 2. þjálfunarverkefni, 3. kynningar á rannsóknarverkefnum, 4. málstofa með áherslu á sköpun og miðlun efnis.

Auk inngangs er fjallað um tiltekna aðferðafræðilegar nálganir og fræðilegar forsendur skýrðar. Í verkefnum er þjálfun veitt í vinnubrögðum

og færni nema í þessum atriðum metin. Viðfangsefni námskeiðsins byggja á þekkingu og reynslu nema úr fyrra aðferðafræðinámskeiðum, sbr. forkröfur. Fjallað er um aðferðir til gagnaöflunar og úrvinnslu sem samræmast tilgangi rannsóknanna.

Kennsla fer fram í formi fyrirlestra og nám í formi umræðna og verkefna. Viðfangsefni rannsóknaræfingar (sjá um námsmat) velja nemar í samvinnu við kennara. Sérstök áhersla er á sköpun og miðlun við úrvinnslu gagna og kynningu niðurstaðna, bæði hvað snertir kennara og nema. Áhersla er lögð á samstarf og virkni nema, samræður, skipandi hugmyndir og tilvísun í rannsóknir annarra og beitingu upplýsingatækni við öflun og nýtingu heimilda og annarra gagna.

1. Fyrirlestrar og æfingar tengdar lotum

Í upphafi er fjallað um tilhögun námskeiðsins, markmið, innihald, vinnulag og námsmat. Farið er í heimspekilegar forsendur, aðferðir og tækni. Rætt er um algengustu nálganir í eiginlegum rannsóknum á sviði uppeldis- og menntamála. Aðallega er fjallað um eiginlegar en einnig um möguleika samþættra rannsóknánálgana. Einnig er fjallað um hlutverk kenninga í rannsóknum. Farið verður algengustu eiginleg snið og aðferðir. Talsverð áhersla er á greiningarvinnu, framsetningu og ritun. Áhersla er lögð á að tengja umfjöllunina við rannsóknarverkefni og rannsóknarstarf nútímans.

2. Þjálfunarverkefni

Þessu er lýst nánar í hverju verkefni fyrir sig. Um er að ræða umfangsminni æfingar í öflun, gagna og greiningu þeirra og tileinkun fræðilegs efnis. Stærri rannsóknaræfing miðar að því að nema þjálfist í að gera litla "rannsókn" og fara í gegnum heildstætt rannsóknarferli.

Þjálfun fer fram m.a. með því að nemendur skipuleggja rannsóknaræfingu, fá áætlun samþykka, leysa leyfis- og aðgengismál eftir atvikum, afla gagna, greina þau og setja fram samræmi við áætlunina.

3. Kynningar á rannsóknarverkefnum

Kynningar á rannsóknarverkefnum þar sem dæmi eru tekin af tilteknum rannsóknum dreifast á lotur námskeiðsins. Þessi verkefni sem lýst verður í endanlegri dagskrá ráðast af markmiði með kynningunum, sem er að nemar kynnist fjölbreyttum, algengum jafnt sem nýstárlegum rannsóknarsniðum, styrkleikum og veikleikum þeirra og álitamálum eftir atvikum.

4. Málstofa. Miðlun og umræða um verkefni nema

Hér er efni námskeiðsins tekið saman í formi lestrar, umræðna og einstaklingsskýrslu um stöðu rannsóknaræfingarinnar. Í skýrslu um rannsóknaræfingu tengja nemar niðurstöður sínar og ályktanir við vinnubrögð og fræðilegar forsenda í rannsóknum á sviði menntunar, þjálfunar eða uppeldis.

Markmið málstofunnar er m.a. að nemar átti sig á og fjalli um hvernig viðfangsefni þeirra aðgreinist frá og tengist þekkingu sem þeir hafa aflað sér í aðferðafræði og fræðilegum vinnubrögðum.

Nauðsynleg undirstaða: Aðferðafræði rannsókna (MVS102F)

Námsmat er byggt á 4 verkefnum, tvö verkefni tengjast öflun og greiningu gagna vega 15% hvert um sig, eitt umræðuverkefni 10% og eitt stærra verkefni er rannsóknaræfing og skýrsla um hana sem vegur 60%.

MVS202F • Megindlegar rannsóknaraðferðir I • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Amalía Björnsdóttir Dósent

Kennari: Ingibjörg V Kaldalóns

Markmið:

Að nemendur þekki og geti beitt tölfraeðiaðferðum við úrvinnslu gagna og geti metið tölfraeðilegar niðurstöður.

Að nemandi hafi kunnáttu og þekkingu til þess að greina og miðla töluglegum upplýsingum og geti sýnt frumkvæði við tölfraeðilega úrvinnslu gagna.

Einnig að nemendur kynnist helstu rannsóknarsniðum í megindlegri aðferðafræði og helstu nýjungum á sviðinu.

Inntak og viðfangsefni:

Í námskeiðinu er aðferðafræði og tölfraeði fléttá saman. Fjallað er ítarlega um megindlegar rannsóknaraðferðir og rannsóknarsnið, m.a. um kannanir, vettvangsathuganir og tilraunir. Í tölfraeði verður farið í ýmsa fylgnistuðla, líkindareikning, dreifigreiningu og aðhvarfsgreiningu.

Nemendur læra að reikna þessa stuðla og próf með SPSS tölfraeðiforritinu sem er sá hugbúnaður sem nýtist hvað best við tölfraeðilega úrvinnslu. Mikil áhersla verður á túlkun niðurstaðna og mat á niðurstöðum og skýra miðlun þeirra til fræðasamfélagsins og almennings.

Nemendur vinna sinn eigin spurningalista leggja hann fyrir og vinna úr niðurstöðunum en þar reynir á að geta beitt þekkingu í töl- og aðferðafræði við raunverulegar aðstæður.

Vinnulag:

Námskeiðið byggist bæði á staðbundinni kennslu og fjarnámi.

Nauðsynleg undirstaða: Aðferðafræði rannsókna (MVS102F)

Þrjú til fjögur verkefni (60%) og próf (40%).

MVS301F • Lokaverkefni til MEd.-gráðu • (20e) • Haust

Umsjónarkennari: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Markmið

Að M.Ed. verkefni loknu skal nemandi:

- Hafa dýpkað fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni á því sviði sem nemandi sérhæfir sig í.
- Hafa viðtæka kerfisbundna þekkingu á viðfangsefninu sem nær til nýjustu upplýsinga og rannsókna á efninu.
- Hafa getu, hæfni og frumkvæði til þess að afla víðeigandi vísindalegra/fræðilegra gagna, greina þau og meta samkvæmt viðurkenndum vinnubrögðum og aðferðafræði á viðkomandi sérsviði.
- Geta sett efnið í samhengi við fyrri rannsóknir eða sambærileg verkefni á því sviði sem fjallað er um.
- Geta tengt viðfangsefnið starfsvettvangi.
- Geta fjallað með gagnrýnum hætti um heimildir, kenningar og fræðileg álitamál.
- Geta greint frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í ræðu og riti á skýran, faglegan og skipandi hátt.

Inntak/viðfangsefni

M.Ed. lokaverkefni er einstaklingsverkefni. Val viðfangsefnis er fyrst og fremst á ábyrgð nemandans en í samráði við leiðsögu kennara. Þess skal gætt að verkefnið tengist vettvangi og sérsviði því sem nemandi hefur valið. Verkefnið getur verið af ólíku tagi, til dæmis fræðileg ritgerð, sjálfstæð rannsókn, starfstengt þróunar- eða matsverkefni, námskrár- eða námsefnisgerð.

Vinnulag

Verkefnið er einstaklingsverkefni sem nemendur vinna sjálfstætt undir handleiðslu leiðsögu kennara sem valinn er úr hópi kennara við Menntavísindasvið, nema samið sé um annað. Námsbrautarstjórar veita ráðgjöf um val leiðsögu kennara úr hópi kennara.

Nánari leiðbeiningar um verklag við M.Ed. lokaverkefni er að finna á vef skólans.

Leiðsögu kennari og prófdómari meta lokaverkefni.

MVS302F • Lokaverkefni til MEd.-gráðu • (40e) • Haust

Umsjónarkennari: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Markmið

Að M.Ed. verkefni loknu skal nemandi:

- Hafa dýpkað fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni á því sviði sem nemandi sérhæfir sig í.
- Hafa viðtæka kerfisbundna þekkingu á viðfangsefninu sem nær til nýjustu upplýsinga og rannsókna á efninu.
- Hafa getu, hæfni og frumkvæði til þess að afla viðeigandi vísindalegra/fræðilegra gagna, greina þau og meta samkvæmt viðurkenndum vinnubrögðum og aðferðafræði á viðkomandi sérsviði.
- Geta sett efnið í samhengi við fyrri rannsóknir eða sambærileg verkefni á því sviði sem fjallað er um.
- Geta tengt viðfangsefnið starfsvettvangi.
- Geta fjallað með gagnrýnum hætti um heimildir, kenningar og fræðileg álitamál.
- Geta greint frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í ræðu og riti á skýran, faglegan og skapandi hátt.

Inntak/viðfangsefni

M.Ed. lokaverkefni er einstaklingsverkefni. Val viðfangsefnis er fyrst og fremst á ábyrgð nemandans en í samráði við leiðsögukennara. Þess skal gætt að verkefnið tengist vettvangi og sérsviði því sem nemandi hefur valið. Verkefnið getur verið af ólíku tagi, til dæmis fræðileg ritgerð, sjálfstæð rannsókn, starfstengt þróunar- eða matsverkefni, námskrár- eða námsefnisgerð.

Vinnulag

Verkefnið er einstaklingsverkefni sem nemendur vinna sjálfstætt undir handleiðslu leiðsögukennara sem valinn er úr hópi kennara við Menntavísindasvið, nema samið sé um annað. Námsbrautarstjórar veita ráðgjöf um val leiðsögukennara úr hópi kennara.

Nánari leiðbeiningar umverklag við M.Ed. lokaverkefni er að finna á vef skólans.

Leiðsögukennari og prófdómari meta lokaverkefni.

MVS303F • Lokaverkefni til MEd.-gráðu • (30e) • Haust

Umsjónarkennari: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Markmið

Að M.Ed. verkefni loknu skal nemandi:

- Hafa dýpkað fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni á því sviði sem nemandi sérhæfir sig í.
- Hafa viðtæka kerfisbundna þekkingu á viðfangsefninu sem nær til nýjustu upplýsinga og rannsókna á efninu.
- Hafa getu, hæfni og frumkvæði til þess að afla viðeigandi vísindalegra/fræðilegra gagna, greina þau og meta samkvæmt viðurkenndum vinnubrögðum og aðferðafræði á viðkomandi sérsviði.
- Geta sett efnið í samhengi við fyrri rannsóknir eða sambærileg verkefni á því sviði sem fjallað er um.
- Geta tengt viðfangsefnið starfsvettvangi.
- Geta fjallað með gagnrýnum hætti um heimildir, kenningar og fræðileg álitamál.
- Geta greint frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í ræðu og riti á skýran, faglegan og skapandi hátt.

Inntak/viðfangsefni

M.Ed. lokaverkefni er einstaklingsverkefni. Val viðfangsefnis er fyrst og fremst á ábyrgð nemandans en í samráði við leiðsögukennara. Þess skal gætt að verkefnið tengist vettvangi og sérsviði því sem nemandi hefur valið. Verkefnið getur verið af ólíku tagi, til dæmis fræðileg ritgerð, sjálfstæð rannsókn, starfstengt þróunar- eða matsverkefni, námskrár- eða námsefnisgerð.

Vinnulag

Verkefnið er einstaklingsverkefni sem nemendur vinna sjálfstætt undir handleiðslu leiðsögukennara sem valinn er úr hópi kennara við Menntavísindasvið, nema samið sé um annað. Námsbrautarstjórar veita ráðgjöf um val leiðsögukennara úr hópi kennara.

Nánari leiðbeiningar umverklag við M.Ed. lokaverkefni er að finna á vef skólans.

Leiðsögukennari og prófdómari meta lokaverkefni.

MVS401F • Lokaverkefni til MEd.-gráðu • (20e) • Vor

Umsjónarmaður: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Markmið

Að M.Ed. verkefni loknu skal nemandi:

- Hafa dýpkað fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni á því sviði sem nemandi sérhæfir sig í.
- Hafa viðtæka kerfisbundna þekkingu á viðfangsefninu sem nær til nýjustu upplýsinga og rannsókna á efninu.
- Hafa getu, hæfni og frumkvæði til þess að afla viðeigandi vísindalegra/fræðilegra gagna, greina þau og meta samkvæmt viðurkenndum vinnubrögðum og aðferðafræði á viðkomandi sérsviði.
- Geta sett efnið í samhengi við fyrri rannsóknir eða sambærileg verkefni á því sviði sem fjallað er um.
- Geta tengt viðfangsefnið starfsvettvangi.
- Geta fjallað með gagnrýnum hætti um heimildir, kenningar og fræðileg álitamál.
- Geta greint frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í ræðu og riti á skýran, faglegan og skapandi hátt.

Inntak/viðfangsefni

M.Ed. lokaverkefni er einstaklingsverkefni. Val viðfangsefnis er fyrst og fremst á ábyrgð nemandans en í samráði við leiðsögukennara. Þess skal gætt að verkefnið tengist vettvangi og sérsviði því sem nemandi hefur valið. Verkefnið getur verið af ólíku tagi, til dæmis fræðileg ritgerð, sjálfstæð rannsókn, starfstengt þróunar- eða matsverkefni, námskrár- eða námsefnisgerð.

Vinnulag

Verkefnið er einstaklingsverkefni sem nemendur vinna sjálfstætt undir handleiðslu leiðsögukennara sem valinn er úr hópi kennara við Menntavísindasvið, nema samið sé um annað. Námsbrautarstjórar veita ráðgjöf um val leiðsögukennara úr hópi kennara.

Nánari leiðbeiningar umverklag við M.Ed. lokaverkefni er að finna á vef skólans.

Leiðsögukennari og prófdómari meta lokaverkefni.

MVS402F • Lokaverkefni til MEd.-gráðu • (40e) • Vor

Umsjónarkennari: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Markmið

Að M.Ed. verkefni loknu skal nemandi:

- Hafa dýpkað fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni á því sviði sem nemandi sérhæfir sig í.
- Hafa viðtæka kerfisbundna þekkingu á viðfangsefninu sem nær til nýjustu upplýsinga og rannsókna á efninu.
- Hafa getu, hæfni og frumkvæði til þess að afla viðeigandi vísindalegra/fræðilegra gagna, greina þau og meta samkvæmt viðurkenndum vinnubrögðum og aðferðafræði á viðkomandi sérsviði.
- Geta sett efnið í samhengi við fyrri rannsóknir eða sambærileg verkefni á því sviði sem fjallað er um.

- Geta tengt viðfangsefnið starfsvettvangi.
- Geta fjallað með gagnrýnum hætti um heimildir, kenningar og fræðileg álitamál.
- Geta greint frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í ræðu og riti á skýran, faglegan og skapandi hátt.

Inntak/viðfangsefni

M.Ed. lokaverkefni er einstaklingsverkefni. Val viðfangsefnis er fyrst og fremst á ábyrgð nemandans en í samráði við leiðsögukennara. Þess skal gætt að verkefnið tengist vettvangi og sérsviði því sem nemandi hefur valið. Verkefnið getur verið af ólíku tagi, til dæmis fræðileg ritgerð, sjálfstæð rannsókn, starfstengt þróunar- eða matsverkefni, námskrár- eða námsefnisgerð.

Vinnulag

Verkefnið er einstaklingsverkefni sem nemendur vinna sjálfstætt undir handleiðslu leiðsögukennara sem valinn er úr hópi kennara við Menntavísindasvið, nema samið sé um annað. Námsbrautarstjórar veita ráðgjöf um val leiðsögukennara úr hópi kennara. Nánari leiðbeiningar um verklag við M.Ed. lokaverkefni er að finna á vef skólans. Leiðsögukennari og prófdómari meta lokaverkefni.

MVS403F • Lokaverkefni til MEd.-gráðu • (30e) • Vor

Umsjónarkennari: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Markmið

Að M.Ed. verkefni loknu skal nemandi:

- Hafa dýpkað fræðilegan skilning sinn á afmörkuðu efni á því sviði sem nemandi sérhæfir sig í.
- Hafa viðtæka kerfisbundna þekkingu á viðfangsefninu sem nær til nýjustu upplýsinga og rannsókna á efninu.
- Hafa getu, hæfni og frumkvæði til þess að afla viðeigandi vísindalegra/fræðilegra gagna, greina þau og meta samkvæmt viðurkenndum vinnubrögðum og aðferðafræði á viðkomandi sérsviði.
- Geta sett efnið í sambengi við fyrri rannsóknir eða sambærileg verkefni á því sviði sem fjallað er um.
- Geta tengt viðfangsefnið starfsvettvangi.
- Geta fjallað með gagnrýnum hætti um heimildir, kenningar og fræðileg álitamál.
- Geta greint frá fræðilega rökstuddum niðurstöðum í ræðu og riti á skýran, faglegan og skapandi hátt.

Inntak/viðfangsefni

M.Ed. lokaverkefni er einstaklingsverkefni. Val viðfangsefnis er fyrst og fremst á ábyrgð nemandans en í samráði við leiðsögukennara. Þess skal gætt að verkefnið tengist vettvangi og sérsviði því sem nemandi hefur valið. Verkefnið getur verið af ólíku tagi, til dæmis fræðileg ritgerð, sjálfstæð rannsókn, starfstengt þróunar- eða matsverkefni, námskrár- eða námsefnisgerð.

Vinnulag

Verkefnið er einstaklingsverkefni sem nemendur vinna sjálfstætt undir handleiðslu leiðsögukennara sem valinn er úr hópi kennara við Menntavísindasvið, nema samið sé um annað. Námsbrautarstjórar veita ráðgjöf um val leiðsögukennara úr hópi kennara. Nánari leiðbeiningar um verklag við M.Ed. lokaverkefni er að finna á vef skólans. Leiðsögukennari og prófdómari meta lokaverkefni.

NOK001F • Málstofa á sviði stærðfræðimenntunar B: Stærðfræðileg hæfni • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristín Bjarnadóttir Dósent

Viðfangsefni:

Nemendur kynna sér nýlegar alþjóðlegar rannsóknir um markmið, námskrár, námsmat og kennslubækur í stærðfræði og fá innsýn í tengsl rannsókna við þróunarstarf. Þeir kynna sér og taka þátt í umræðu um stærðfræðilega hæfni. Skoðaðar verða námskrár og stefnur frá nokkrum löndum og greindar meginstefnur í þeim. Einnig verður skoðað námsefni og námsmat frá ólíkum tímum og fjallað um hvernig áherslur úr námskrám og stefnuritum birtast í því. Nemendur móta sér skoðun á ástandi liðandi stundar í stærðfræðimenntun, þar með töldu námskrám, námsefni og námsmati, og æskilegri þróun.

Vinnulag:

Lestur bóka og greina, umræður, staðbundnar og á vef, hópverkefni og sjálfstæð vinna. Þátttakendur velja sér rannsóknarsvið eða rannsóknir sem þeir kynna sér og vinna sjálfstæð verkefni. Þeir miðla niðurstöðum til annarra þátttakenda munnlega og á vef og skrifa ritgerðir um þær. Fjögur til fimm allviðamikil verkefni, þar sem a.m.k. eitt þeirra byggir á sjálfstæðri rannsókn.

NOK002F • Áherslur og álitamál á sviði náms og kennslu ungra barna • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jóhanna Einarsdóttir Prófessor

Tegund námskeiðs: Inngangsnámskeið fyrir þá sem hafa sérsviðið Menntunar- og kennslufræði ungra barna. Námskeiðið er einnig opið fyrir alla aðra.

Forkröfur: Æskilegt er að nemendur hafi tekið námskeið í aðferðafræði eða séu í aðferðafræðinámskeiði samhliða þessum áfanga.

Markmið:

Markmiðið er að nemendur þekki ýmsar áherslur og álitamál í kennslu yngri barnanna og hafi skilning á kenningum, hugmyndafræði og hugtökum á fræðasviðinu byggða á nýjustu rannsóknum. Út frá kenningum á fræðasviðinu geti þeir metið, greint og horft með gagnrýnum augum á ýmis mál er varða menntun yngstu aldurshópanna og geti nýtt þessa þekkingu í faglegru vinnu með ungum börnum og rannsóknum í leik- og grunnskóla.

Viðfangsefni:

Á námskeiðinu verður fjallað um hugmyndafræði og rannsóknir á sviði yngri barna og athyglinni beint að ýmsum áherslum og álitamálum á sviðinu. Kynntar verða rannsóknir og kenningar á eftirfarandi sviðum:

- Yngri barna kennarinn:

Fjallað verður um fagmennsku og uppeldissýn kennara og sérstöðu kennara yngri barna, m.a. kynjafræðlega vídd og kenningar Noddings um umönnun og kennslu.

- Á mótum skólastiga:

Fjallað verður um tengsl skólastiganna út frá vistkerfisnálgun Bronfenbrenners, samfélla í námi barna skoðuð út frá kenningum Deweys og upphaf æfimenntunar einstaklingsins í ljósi síðtímahugmynda um börn og skólastarf.

- Börn í nútíma fjölskyldulífi og samfélagi - Tengsl heimila og skóla

Þetta svið verður m.a. skoðað út frá vistkerfissjónarhorni Bronfenbrenners og hugmyndum Dencik um tvöfalda félagsmótun.

- Börn sem borgarar og þátttakendur í lýðræðissamfélagi

Fjallað verður um mismunandi sýn á börn og hvernig hún tengist ríkjandi viðhorfum á hverjum tíma. Fjallað verður um rannsóknir sem beinast að valdeflingu barna og þátttöku þeirra í ákvörðunartöku og rannsóknum.

Vinnulag:

Kennsla verður í formi fyrirlestra, umræðna og verkefna sem nemendur kynna og ræða.

Forkröfur: Æskilegt er að nemendur hafi tekið námskeið í aðferðafræði eða séu í aðferðafræðinámskeiði samhliða þessum áfanga. Nemendur vinna einstaklingsverkefni um afmarkaðan þátt innan fræðasviðsins. Þeir velja sér eitt afmarkað svið sem þeir afla sér viðtækrar þekkingar á. Þeir setja fram spurningu sem þeir leitast við að svara með því að fara yfir þær kenningar sem settar hafa verið fram og þær rannsóknir sem unnar hafa verið á sviðinu. Í málstofum á meðan á verkefnavinnunni stendur greina nemendur hver öðrum frá fræðilegum grunni verkefnisins og þeim vandamálum og úrlausnarefnum sem þeir standa frammi fyrir.

NOK004F • Unglingsárin: Þroski, líðan og skólaganga • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Kristín Jónsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Steinunn Gestsdóttir Lektor

Markmið þessa námskeiðs er að nemendur öðlist skilning á sérstöðu unglingsáranna og þekkingu á þroska unglunga og hvernig hann tengist nýjum og ögrandi viðfangsefnum þeirra. Sjónarmið þroskasálfræði og kennslufræði verða tvinnuð saman í því augnamiði að fá heildstæða sýn á viðfangsefnið.

Inntak/viðfangsefni

Fjallað verður um hvað einkennir jákvæðan þroska á þessu aldrarskeiði (positive youth development) og áhættu hegðun (risk behavior) sem oft fylgir unglingsárunum. Sérstaklega verður fjallað um líffræðilegar breytingar á unglingsárum, vitsmunalegan þroska, kynjamun, breytingar sem verða á sjálfsmynd og sjálfstjórn og hvaða þýðingu þær hafa fyrir þroska á unglings- og fullorðinsárum.

Kynntar verðar rannsóknir á mismunandi áhrifavöldum á þroska á unglingsárum, svo sem áhrif frá félagahópnum og samskipti við fjölskyldu. Fjallað verður um námsgengi, líðan og samskipti í skóla og hlutverk kennara fyrir jákvæðan þroska unglunga. Kannað verður hvernig skilja má samverkandi áhrif þessara þátta á þroska út frá sjónarmiði vistfræðikenninga (ecological approach).

Vinnulag

Kennsla fer fram í fyrirlestrum og umræðutímum. Í fyrirlestrum verður fjallað um kenningar sem snúa að líkamlegum og andlegum þroska og ýmsar rannsóknir sem snerta skólagöngu unglunga.

Verulegur hluti námsins fer fram í umræðutímum. Þar fá nemendur tækifæri til að dýpka þekkingu sína á efni og þjálfun í framsögu með því að kynna valda rannsóknargrein og stjórna umræðum um hana. Nemendur skrifa ritgerð um rannsóknargreinina, tengja hana kenningum og ræða hvernig niðurstöður geta nýst í starfi með unglungum.

Nemendur vinna einnig hópverkefni sem tengist menningu unglunga og samskiptum, t.d. í kvikmyndum eða daglegu lífi, og fjalla um hvernig þekking á kenningum og rannsóknum nýtist til að skilja hegðun unglunganna.

Samsett námsmat fjögurra meginþátta; ritgerð um og kynning á rannsóknargrein, hópverkefni, þátttaka í umræðutímum og próf.

NOK005F • Þróun stærðfræðihugmynda ungra barna • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Guðný Helga Gunnarsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Jónína Vala Kristinsdóttir Lektor

Markmið:

Markmið að nemendur:

- Þekki rannsóknir á stærðfræðilegri hugsun ungra barna og hugmyndum þeirra um stærðfræðileg fyrirbæri.
- Geri sér grein fyrir hverjar eru meginstöðir þeirrar stærðfræðilegu þekkingar sem nemendur þróa með sér fyrstu átta æviárin.
- Geti kannað stærðfræðilegar hugmyndir ungra barna með athugunarverkefnum og viðtölum.
- Séu færir um að nýta niðurstöður rannsókna á stærðfræðinámi ungra barna við skipulagningu skólustarfs í leikskóla og í fyrstu bekkjum grunnskóla.

Viðfangsefni:

Nemendur kynnast nýlegum rannsóknum á stærðfræðilegri hugsun ungra barna. Þeir kynna sér þróun þekkingar barna á mismunandi inntaksþáttum stærðfræðinnar. Sjónum verður beint að því stærðfræðinámi sem fram fer fyrstu æviárin og sem er mikilvægur grunnur fyrir frekara nám á þessu sviði. Sérstaklega verður skoðað hvaða rannsóknaraðferðum er beitt við að kanna hugmyndir og skilning ungra barna. Nemendur prófa að framkvæma athuganir á stærðfræðilegum skilningi ungra barna og beita við það mismunandi aðferðum. Hugað verður að því hvernig nýta má rannsóknarniðurstöður til að skipuleggja þróunarstarf sem hefur það að markmiði að stærðfræðileg hugsun barna eflist.

Vinnulag:

Haldnir verða fyrirlestrar, málstofur og umræðutímar. Nemendur lesa fræðilega texta um efnið og leita svara við áleitnum spurningum um efnið. Þeir framkvæma rannsóknir, gera grein fyrir niðurstöðum og draga af þeim ályktanir. Þeir setja fram hugmyndir um hvernig byggja má upp og þróa námsumhverfi og stærðfræðikennslu fyrir ung börn.

Námsmat byggist á einstaklingsverkefnum, hópverkefnum og prófi sem haldið verður í lok námskeiðs. Skilaskylda er á öllum verkefnum

NOK006F • Markviss miðlun • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Stefán Jökulsson Lektor

Nemendur

- kunnir skil á kenningum í fjölmiðla- og boðskiptafræðum um móttöku og miðlun efnis, hlutverk og áhrif fjölmiðla.
- öðlist skilning á kenningum og hugtökum sem tengjast markvissri miðlun (e. planned communication) og beita má til að auka líkur á því að fjölmiðla- eða fræðsluefni hafi tilætluð áhrif.
- öðlist skilning á hugtakinu hugmynd og þekkingu á aðferðum sem hafa reynst efnishöfundum vel við hugmyndvinnu.
- þekki þá tækni sem nota má við efnisgerð í fjölmiðlum og kosti og ókosti mismunandi úrvinnslu- og miðlunaraðferða.

Færnimarkmið

Nemendur geti

- beitt viðurkenndum aðferðum við greiningu á fjölmiðlaefni, m.a. með hliðsjón af inntaki og mismunandi túlkun og skilningi þeirra sem lesa, horfa eða hlusta á það.
- valið miðil og framsetningaraðferð með hliðsjón af markhópi og til skila.
- teft saman texta, myndum og hljóði til að skapa merkingu í margmiðlun á þann veg að kostir hvers miðlunarsniðs njóti sín.
- notað tölur við efnisgerð og miðlun, þ.e. til að draga að hræfni, vinna úr því og flytja það til móttakenda.

Viðfangsefni/inntak

Á námskeiðinu er fjallað um það margþætta boðskiptaferli sem fylgíð er í gerð og miðlun fjölmiðla- og fræðsluefnis. Markmiðið er að auka fagþekkingu þeirra sem fást við efnisgerð eða upplýsingamiðlun af einhverju tagi, jafnt á vettvangi skóla sem atvinnulífs. Þátttakendur kynnast vinnubrögðum sem hafa reynst notadrjúg við útgáfu eða framleiðslu á efni af

ýmsu tagi. Með breyttri framleiðslutækni hefur það færst í vöxt að kennarar útbúi sitt eigið efni og jafnframt er mikilvægt að þeir verði í stakk búinir til að leiðbeina nemendum sínum við miðlun efnis.

Vinnulag

Áhersla er lögð á að tengja saman fræði og framkvæmd. Nemendur vinna sameiginleg miðlunarverkefni sem reyna á hæfni þeirra til samvinnu og skipulagningar og getu þeirra til að greina vandamál og leysa þau. Hver einstaklingur býr jafnframt til efnis sem líklegt er að færi honum reynslu og þekkingu við þau störf sem hann hyggst vinna. Að auki fá nemendur þjálfun í að greina ýmiss konar verk, auglýsingar jafnt sem námsefni á vef, til að glöggva sig á því sem vel gert eða betur mætti fara varðandi efnistöð og framsetningu. Kennari og nemendur leggja mat á verkefni og vinnu við þau.

NOK007F • Námskrárfræði: Hvað á að kenna og hvers vegna? • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ingvar Sigurgeirsson Prófessor

Markmið

Stefnt er að því þátttakendur

- öðlist þekkingu á lykilhugtökum í námskrárfræðum og geti beitt þeim í kennslufræðilegri umræðu
- geti lýst helstu álitamálum í námskrárgerð og fjallað um þau með fræðilegum hætti
- þekki og beri saman helstu stefnur og kenningar í námskrárfræðum
- skilji hvernig ólík viðhorf endurspeglast í námskrár- og námsefnisgerð
- fjalli á gagnrýninn hátt um námskrár og námsefni (námskrárgreining)
- þekki þróun opinberrar námskrár hér á landi og tengi hana þróun námskrár í hinum vestræna heimi
- kunni glögg skil á aðalnámskrá og geti fjalli um hana með fræðilegum hætti
- þekki sögu skólanámskrárgerðar hér á landi
- öðlist hæfni í námskrárgerð og öðlist færni til að leiðbeina um gerð námskrár
- efla áhuga sinn á að bæta námskrárgerð í skólum
- þrói eigin kenningu um námskrárgerð og framkvæmd námskrár

Inntak / viðfangsefni

Á námskeiðinu verður fjallað um námskrárhugtakið (ýmsar myndir þess), helstu stefnur og strauma, kenningar, hugtök og fræðileg líkön í námskrárgerð. Helstu markmiðssetningarlíkön verða skoðuð og rætt um eðli og framsetningu námsmarkmiða og tengsl markmiða, námsárangurs og námsmats. Fjallað er um námskrárgerð (þ.m.t. skólanámskrárgerð), skólaþróun og leiðir við mat á skólastarfi (matslíkön). Efni námskeiðsins verður tengt þróun námskrár hér á landi (landsnámskrá, skólanámskrá) og áhersla lögð á að þátttakendur kynnist helstu námskrárrannsóknnum sem hér hafa verið gerðar.

Rauður þráður á námskeiðinu eru ýmis þau álitamál sem tengjast námskrá og í námskrárgerð.

Vinnulag

Fyrirlestrar, kynningar, málstofur (bæði staðbundnar og á Neti), hópumræður og hópverkefni.

Þátttakendur halda lestrardagbók sem byggð er á lestri námsefnis (sjá yfirlit um markmið og viðfangsefni) og ígrundun um það. Einnig taka þeir virkan þátt í málstofum, ýmist staðbundnum eða á Neti. Hver þátttakandi skilar auk þess sjálfstæðu verkefni (fræðilegri ritgerð eða námskrárverkefni).

NOK008F • Nám og kennsla á Netinu • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Salvör Kristjana Gissurardóttir Lektor

Markmið:

Að nemendur

- þekki til kenninga og fræða um netnám og uppbyggingu náms- og þekkingarsamfélaga á Neti og geti nýtt slíka þekkingu, margvísleg verkfæri og aðferðir til að stuðla að netnámi og byggja upp námssamfélög á Neti
- geti útbúið fræðsluefni, námseiningar (learning objects), og gagnvirk efni á Netinu á ýmiss konar formi
- geti skipulagt nemendamiðað námsumhverfi og hannað námsferli á vef þar sem námsefnið, vinnusvæði nemenda, námsmat, samskipti og hópvinna mynda heild
- geti greint og fjallað um áhrif Netsins á nám, lífsstíl og samfélag
- þekki til rannsókna og þróunarverkefna um nýtingu Nets í skólastarfi og geti aflað nýrrar þekkingar og unnið á skapandi hátt með nýtingu miðilsins í skólastarfi

Inntak, viðfangsefni og vinnulag:

Fjallað er um miðlun, framsetningu og skipulag námsefnis og námsumhverfis á Neti, í fræðilegu samhengi. Einnig er fjallað um hugmyndir og kenningar sem tengja má netnámi og uppbyggingu námssamfélaga. Áhersla er m.a. á félags- og menningarlega sýn (socio-cultural approach), dreifða vitsmuni (distributed cognition) og hvernig fólk lærir með því að tengja saman þekkingu og að tengjast hvert öðru (connectivism) með aðstoð netmiðilsins. Þá er athygli beint að möguleikum og vandamálum tengdum netnotkun í lífi og skólastarfi og úrlausnum þeirra. Nemendur byggja upp stafræna verkhöppu (eportfolio). Námskeiðið er verkefnamiðað og að miklu leyti með fjarnámssniði. Nemendur og leiðbeinandi koma saman á net tímum/netfyrirlestrum, og nota þess á milli netmiðla til samskipta. Einnig er gert ráð fyrir staðbundnum tímum og netútsendingum. Leitast verður við að nota kennsluáðferðir sem byggja á vef tækni og nýjum netverkfærnum og þjálfu þannig nemendur til vinnu í slíku umhverfi.

Þátttaka nemenda og verkefni á stafrænu formi (eportfolio) eru grunnur til námsmats. Verkefni skiptast í eftirfarandi flokka: Hönnun og miðlun (40%); námsumhverfi og netsamskipti (20%); nýting í skólastarfi (fræðileg umfjöllun með hagnýtri tengingu) (20%); valfrjálst verkefni (20%).

NOK009F • Að upplifa listaverk - læsi og miðlun myndmáls • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ólafur Kvaran Prófessor

Markmið.

Að loknu námskeiðinu skal nemandinn

- hafa öðlast bæði sögulega og fræðilega þekkingu um túlkun sjónmennta og kennslufræði myndmenntar.
- þekkja til helstu aðferða og markmiða og tengja þau í hugmyndalegt og heimspekilegt samhengi.
- þekkja til sögu túlkunaraðferða og myndmenntakennslu í hugmyndalegu samhengi.

- hafa öðlast ákveðna undirstöðu til að lýsa og túlka listaverk og miðla því til annarra.

Inntak/viðfangsefni

Fjallað verður um á breiðum sögulegum grundvelli um skynjun, upplifun og túlkun listaverka. Þessi hugtök og aðferðafræði þeim tengd verða skoðuð í sögulegu, hugmyndalegu og félagslegu samhengi. Fjallað verður um hinar ólíku hefðir sem varða túlkun og upplifun innan túlkunarfræðinnar og kennslufræði myndmenntar. M.a. þeirra aðferða sem vísa til skynjunarsálfræði og samtalsins og þeirrar nálgunar sem leggur áherslu á nauðsyn þess að skoða verkið í samhengi við markmið listamannsins, innan listasögunnar og hugmyndalegra viðmiða.

Vinnulag: Kennslan fer fram í fyrirlestrum og æfingum með þátttöku nemenda. Listasöfn og sýningar verða heimsótt. Listamenn koma í heimsókn og ræða um verk sín.

Nemendur taki skriflegt próf í lok námskeiðsins og gera verkefni

NOK010F • Söfn og menntun • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ólafur Kvaran Prófessor

Markmið.

Að loknu námskeiðinu skal nemandinn

- hafa innsýn í þróun safna sem menntunar- og fræðslustofnana
- hafa öðlast þekkingu á ábyrðasviði safnastofnana og því hlutverki þeirra að varðveita og sviðsetja íslenska menningarsögu.
- öðlast þekkingu á miðlunar- og túlkunarhlutverki safna og ólíkum kenningum og aðferðum safnfræðslu sem varða upplifun, skynjun og öflun þekkingar.
- hafa öðlast hæfni til nýta sér safnheimsóknir í kennslu í ýmsum greinum, og að nota söfnin sem fræðslu- og upplýsingastofnanir.
- hafa öðlast ákveðna hæfni í að hanna verkefni og viðfangsefni og að tengja safnaheimsóknir almennu skólustarfi.

Inntak/viðfangsefni

Námskeiðið skal efla sambandið milli safna og skólakerfisins á breiðum grundvelli og til að styrkja fjölbreytta kennsluhætti. Þjóðminjasafn Íslands og Listasafn Íslands verða sérstaklega tekin fyrir og ítarlega fjallað um hlutverk þeirra og það sem þau varðveita. Fjallað verður bæði um það sem söfnin sýna og einnig um safneignir þeirra og heimildasöfn. Það verður fjallað um það sem söfnin sýna og sviðsetja og þau markmið sem þau hafa með þeirri starfsemi. Fræðsluefni safnanna, sem eru ætlað skólum verða kannað ítarlega og þau skoðuð út frá kennslufræðilegu sjónarhorni. Þátttakendur verða þjálfaðir í að lýsa og fjalla um safnmuni/listaverk og að tengja þá við sögu sína og annað samhengi. Tekið verður mið af þeirri aðferð eða nálgun að safnheimsóknir sé vel undirbúin og að kennari og nemandur hitti safnkennara. Það stefnumót getur verið í formi t.d. samtals, frásagnar eða hlutverkaleiks og eftir heimsóknina sé úrvinnsla í skólanum. Um þessa nálgun verður fjallað með ýmsum hætti og nemendur fá þjálfun í þessu samhengi sem mun nýtast þeim í starfi.

Vinnulag: Kennslan fer fram í fyrirlestrum og á söfnum

Nemendur taka skrifleg próf og geri verkefni.

NOK011F • Nám og kennsla á 21. öld • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Erla Kristjánsdóttir Lektor

Markmið

Í lok námskeiðs eiga nemendur að

- kunna glögg skil á nokkrum þeim kenningum um nám og kennslu sem eru efst á baugi í skólaumræðu um þessar mundir (sjá inntakslýsingu) og geti fjallað um þær með gagnrýnum hætti
- geta nýtt þekkingu sína til að þróa krefjandi námsumhverfi fyrir nemendur á mismunandi aldri
- nýta reynslu sína og kunnáttu til að vinna að framförum og endurmeta og þróa starfshætti sína
- tengja eigin hugmyndir og viðhorf við niðurstöður rannsókna og kenninga
- setja hugmyndir sínar fram á fræðilegan og rökstuddan hátt.

Inntak /viðfangsefni

Þungamiðja þessa námskeiðs er sameiginleg leit þátttakenda að svörum við spurningunni Hvernig á skóli þekkingarsamfélagsins að vera? Byggt er á því viðhorfi að fólk læri best ef það getur tengt námsviðfangsefni sín við eigin reynslu, áhuga og vilja. Á námskeiðinu verður því fjallað nokkrar áhugaverðar kenningar um nám og kennslu sem styðja slíka nálgun. Sem dæmi má nefna kenningu Csikzentmihalyi um flæði, kenningu Gardners um greindir, skrif Golemans um tilfinninga- og félagsgreind, skrif LeDoux og Damasio um heilarannsóknir og tengsl vitsmuna og tilfinninga og Perkins o.fl. um kennsluáðferðir sem beinast að því að efla skilning og gagnrýna hugsun nemenda (teaching for understanding). Áhersla er lögð að þátttakendur kynnist þeim rannsóknum sem þessar kenningar byggja á og ígrundi hvernig unnt er að nýta þær í skólustarfi. Þátttakendur velja sér lesefni um fyrrnefndar kenningar og er áhersla lögð á að þeir lesi og rýni texta eftir fræðimennina sjálfa.

Lesefni

Sameiginlegt lesefni er bókinn How people Learn: Brain, Mind, Experience and School. 2000. National Research Council. Bókin skiptist í 4 hluta sem eru: I. Nám: Frá vangaveltum til vísinda. II. Nemendur og nám. III. Kennarar og kennsla. IV. Framtíðarstefna námsvísinda. Námsmat byggist á þremur verkefnum. Fyrsta verkefnið byggist á að lesa eina bók af bókalista námskeiðsins og gera útdrátt úr henni fyrir hópinn (20%). Annað verkefnið felst í að velja kennsluáðferð til að útfæra (20%). Þriðja verkefnið er fræðileg ritgerð um valið efni sem tengist viðfangsefnum námskeiðsins (60%).

NOK012F • Stefnur og straumar í náttúrufræðimenntun • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Marey Allyson Macdonald Prófessor

Markmið

Að nemendur

- hafi yfirsýn yfir og skilning á þróun náttúrufræðimenntunar í gegnum tíðina,
- þekki helstu kenningar um nám og skólustarf er lúta að náttúrufræðimenntun
- átti sig á ólíkum orðræðum um vísindi, þekkingu, nám og kennslu, í fræðaskrifum í náttúrufræðimenntun
- hafi öðlast skilningi á áhrifum kenninga á markmið náms í náttúrufræðum, námskrár, námsefnisgerð, náttúrufræðikennslu og námsmat hér á landi og erlendis
- þroski með sér gagnrýnið hugarfar gagnvart námskrá náttúrufræða, námsefni, kennsluáðferðum, matsaðferðum og rannsóknum í náttúrufræðum.

Inntak / viðfangsefni

Fjallað verður um hugmyndir manna um náttúrufræðimenntun frá öndverðu en sérstök áhersla lögð á hugmyndir um náttúrufræðimenntun

eins og þær hafa verið að þróast á Vesturlöndum síðustu sex áratugina. Fjallað verður um hvernig fræðigreinin náttúrufræðimenntun hefur orðið til sem sjálfstætt svið á síðustu sextíu árum. Skoðuð verða tengsl vísinda og tækni í opinberri stefnumótun. Athyglinni verður beint að mismunandi kenningum um náttúrufræðinám sem mótað hafa á þessum tíma og áhrifum þeirra á námskrágerð, námsefnisgerð og kennsluhætti í náttúrufræðum. Einnig verður fjallað um mögulega framþróun náttúrufræðimenntunar hér á landi og það hvers konar þróunar- og rannsóknarverkefni geti stuðlað að slíkri þróun.

Vinnulag

Lögð verður áhersla á að þátttakendur lesi og fjalli um frumtexta og fræðigreinar er lúta að markmiðum námskeiðsins, að varpa ljósi á þróun náttúrufræðimenntunar síðustu áratugina og ólíkar hugmyndir um vísindi, þekkingu, nám og kennslu í náttúrufræðum. Unnið verður að lokaverkefni þar sem nemendur beita þekkingu sinni og skilningi á viðfangsefni að eigin vali. Að auki verða smærri verkefni tengd ákveðnum þemum og kynningar á greinum og viðfangsefnum sem snúast að hugmyndafræði/ kenningum. Þá er gert ráð fyrir að nemendur taki virkan þátt í umræðum í staðbundnu lotum og á Netinu.

Einkunn verður gefin á grundvelli mats á lokaverkefni og minni verkefnum sem unnin eru meðan á námskeiðinu stendur. Jafnframt verður metin færni nemenda að undirbúa og kynna fræðilegt efni fyrir ýmsum hópum, munnlega og skriflega.

NOK013F • Stílfræði og textagerð • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Veturlíði G Óskarsson Prófessor

Umsjónarkennari: Baldur Hafstað Prófessor

Inntak og viðfangsefni námskeiðs

Fjallað er um undirstöðuatriði stílfræði með dæmum frá ýmsum tímabilum bókmenntasögunnar. Einnig verður hugað að blaðamannastíl, embættismannastíl, stíl ævisagna o.s.frv. Lögð verður áhersla á hvers kyns textagerð með hliðsjón af starfi íslenskukennarans.

Markmið

Stefnt er að því að nemandinn öðlist almenna og víðtæka þekkingu á mismunandi stíltegundum og þjálfist í greiningu texta og í textagerð. Nemandinn spreyti sig m.a. á skýrslugerð, útdráttum, ritun blaðagreina og þýðingum.

Nánar tiltekið er stefnt að því að nemandinn

- hafi almennan skilning á kenningum, hugmyndafræði, hugtökum og aðferðum stílfræði og þýðingafraði.
- búi yfir þekkingu og leikni sem geri honum kleift að sýna frumleika á sviði stílfræði og textagreiningar. Nemandi geti nýtt þekkingu sína og skilning í faglegri nálgun í starfi og geti komið fram með rök og rökstuðning til úrlausnar á vandamálum í greininni.
- hafi tileinkað sér þau vinnubrögð sem eru viðurkennd á sviði textagerðar.
- geti nýtt þekkingu sína, skilning og úrlausnarhæfni við nýjar og ókunnulegar aðstæður í breiðu eða þverfaglegu samhengi sem tengist greiningu og framsetningu texta.
- geti metið sjálfstætt hvenær mismunandi greiningaraðferðir eiga við.
- hafi þróað með sér nauðsynlega námshæfni og sjálfstæð vinnubrögð til að geta gengist undir frekara nám sem er að miklu leyti byggt á sjálfstæðum vinnubrögðum.
- Geti beitt þekkingu sinni í þágu skólustarfs í grunns- og framhaldsskólum

Vinnulag

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra og leiðsagnar og námið byggist á lestri fræðigreina og valinna texta, umræðum og æfingum. Áhersla er lögð á virkni nemenda, sjálfstæða vinnu, vekjandi umræður og skapandi hugmyndir.

Lesefni

Þorleifur Hauksson og Þórir Óskarsson. 1994 Íslensk stílfræði. Mál og menning og Háskóli Íslands.

Ástráður Eysteinnsson. 1996. Tvímæli. Þýðingar og bókmenntir. Bókmenntafræðistofnun Háskóla Íslands. Reykjavík.

Veturlíði Óskarsson. 2005. "The language of the 19th century translations IV: Icelandic". Oskar Bandle o.fl. (ritstj.): The Nordic Languages: An International Handbook of the History of the North Germanic Languages. 2. bindi, bls. 1518-1522. (Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft 22/2). Walter de Gruyter, Berlin / New York.

Annað lesefni auglýst síðar

Námsmat er byggt á verkefnum og prófi.

NOK014F • Málþroski og þróun málnotkunar • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hrafnhildur Ragnarsdóttir Prófessor

Kennari: Rannveig Oddsdóttir Stundakennari

Meginmarkmið námskeiðsins eru að nemendur öðlist fræðilega og lýsandi þekkingu á málþroskaferlinu og þróun málnotkunar fram á unglingsár, og móti á grunni þeirrar þekkingar eigin sýn á hlutverk kennara og annarra uppalenda í málþroska barna, sem og á þátt málþroska í læsiþróun og alhliða þroska barna.

Helstu viðfangsefni

Námskeiðið hefst á inngangi þar sem fjallað verður um upphaf og forsendur máltöku - hvað er meðfætt og líffræðilega ákvarðað og hvað er áunnið og komið undir örvin umhverfis og menningaráhrifum. Þá verður fjallað um þverfaglegt eðli málþroskarannsóknna, helstu rannsóknaraðferðir og kenningar um máltöku og tengsl málþroska við aðra þroskaþætti. Fjallað verður um allar hliðar málþroska: hljóðþróun, þróun orðaforða, málfræði, setningagerða og -tenginga og þróun orðræðufærni og málnotkunar í margvíslegum tilgangi. Kafað verður ofan í valda þætti sem a) mótað í ríkum mæli af samskiptum við uppaldendur og félagslegu- og menningarlegu umhverfi, b) eru nátengdir læsiþróun og námi, c) eru í brennidepli rannsóknna á hverjum tíma.

Að þessu sinni verður það orðaforði, boðskipta- og orðræðufærni sem fjallað verður sérstakleg um út frá sjónarhornum a), b) og c).

Áhersla er lögð á að nemendur kynnist íslenskum rannsóknum, geri eigin athuganir og kennslutilraunir á börnum og fái tækifæri til að tengja saman fræði og framkvæmd. Hvaða lærdóm geta kennarar dregið af rannsóknaniðurstöðum um það hvers konar reynsla, uppeldi, samskipti og örvin heima og í skóla veitir bestu forsendur fyrir góðan málþroska?

Vinnulag

Kennsla fer fram í þremur staðlotum (skyldumæting) og fjarnámi með umræðum á vefnum þess á milli. Námskeiðið skiptist í 4-5 lotur sem hver um sig snýst um tiltekinn þátt málþroska og lýkur með verkefni sem metið er til einkunnar. Í flestum verkefnum geta nemendur valið um að beina athyglinni að leikskólabörnum, fyrstu grunnskólaárunum, miðstigi eða unglingsárum.

Þrjú verkefni/ritgerði (vægi alls um 80% af lokaeinkunn). Þátttaka í umræðum á vefnum (metið til um 20% af lokaeinkunn).

NOK014F • Málþroski og þróun málnotkunar • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hrafnhildur Ragnarsdóttir Prófessor

Kennari: Rannveig Oddsdóttir Stundakennari

Meginmarkmið námskeiðsins eru að nemendur öðlist fræðilega og lýsandi þekkingu á málþroskaferlinu og þróun málnotkunar fram á unglingsár, og móti á grunni þeirrar þekkingar eigin sýn á hlutverk kennara og annarra uppalenda í málþroska barna, sem og á þátt málþroska í læsisþróun og alhliða þroska barna.

Helstu viðfangsefni

Námskeiðið hefst á inngangi þar sem fjallað verður um upphaf og forsendur máltöku - hvað er meðfætt og líffræðilega ákvarðað og hvað er áunnið og komið undir örvun umhverfis og menningarhrifum. Þá verður fjallað um þverfaglegt eðli málþroskarannsóknna, helstu rannsóknaraðferðir og kenningar um máltöku og tengsl málþroska við aðra þroskaþætti. Fjallað verður um allar hliðar málþroska: hljóðapróun, þróun orðaforða, málfræði, setningagerða og -tenginga og þróun orðræðufærni og málnotkunar í margvíslegum tilgangi. Kafað verður ofan í valda þætti sem a) mótast í ríku mæli af samskiptum við uppalendur og félagslegu- og menningarlegu umhverfi, b) eru nátengdir læsisþróun og námi, c) eru í brennidepli rannsókna á hverjum tíma.

Að þessu sinni verður það orðaforði, boðskipta- og orðræðufærni sem fjallað verður sérstakleg um út frá sjónarhornum a), b) og c).

Áhersla er lögð á að nemendur kynnist íslenskum rannsóknum, geri eigin athuganir og kennslutilraunir á börnum og fái tækifæri til að tengja saman fræði og framkvæmd. Hvaða lærdóm geta kennarar dregið af rannsóknaniðurstöðum um það hvers konar reynsla, uppeldi, samskipti og örvun heima og í skóla veitir bestu forsendur fyrir góðan málþroska?

Vinnulag

Kennsla fer fram í þremur staðlotum (skyldumæting) og fjarnámi með umræðum á vefnum þess á milli. Námskeiðið skiptist í 4-5 lotur sem hver um sig snýst um tiltekinn þátt málþroska og lýkur með verkefni sem metið er til einkunnar. Í flestum verkefnum geta nemendur valið um að beina athyglinni að leikskólabörnum, fyrstu grunnskólaárunum, miðstigi eða unglingsárum.

Þrjú verkefni/ritgerði (vægi alls um 80% af lokaeinkunn). Þátttaka í umræðum á vefnum (metið til um 20% af lokaeinkunn).

NOK015F • Rannsóknir með ungum börnum • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jóhanna Einarsdóttir Prófessor

Markmið:

Í námskeiðinu er fjallað um rannsóknir með ungum börnum, þ.e. rannsóknir þar sem börn eru þátttakendur. Gengið verður út frá félagsvísindalegum rannsóknum á bernskunni þar sem litið er á barnæsku sem afmarkað rannsóknarefni. Einnig verður byggt á siðtímahugmyndum um börn sem sterk og hæf með eigin sjónarhorn á veröldina og hreyfingu um rétt barna þar sem lögð er áhersla á börn sem borgara.

Markmiðið er að nemendur:

- Hafi skilning á þeirri hugmyndafræði og sýn á börn sem liggur að baki rannsóknum með börnum.
- Hafi vitneskju um og skilning á þeim vandamálum og úrlausnarefnum sem rannsakendur standa frammi fyrir þegar þeir vinna rannsóknir með börnum. T.d. varðandi tengsl og samskipti, upplýst samþykki, trúnað og vernd.
- Búi yfir þekkingu og skilningi á framkvæmd rannsókna með börnum.
- Geti beitt fræðunum og aðferðunum í þróunar- og rannsóknarvinnu.

Viðfangsefni:

Í námskeiðinu verður velt upp álitamálum sem upp koma þegar börn eru þátttakendur í rannsóknum. Fjallað verður m.a. um hugmyndafræði, siðferðislega þætti og áhersla lögð á ýmsar aðferðir sem nota má í rannsóknum með börnum. Nemendur vinna eigin rannsókn og fá tækifæri til að glíma við ýmsar aðferðir.

Vinnulag:

Fyrirlestrar um afmörkuð efni. Kynningar á rannsóknum. Vinna í námskeiðinu felst einnig í virkri þátttöku. Í málstofum kynna nemar hver fyrir öðrum þau viðfangsefni og úrlausnarefni sem þeir standa frammi fyrir.

Forkröfur: Námskeið í aðferðafræði.

Nauðsynleg undirstaða: Aðferðafræði rannsókna (MVS102F)

- Fræðileg samantekt og greining byggð á nýjum rannsóknum með börnum.
- Greinargerð um álitamál og úrlausnarefni í rannsóknum með börnum
- Rannsóknarverkefni þar sem nemar vinna rannsókn með börnum

NOK016F • Skapandi nám og kennsla í náttúrufræði og samfélagsgreinum • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Erla Kristjánsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Kristín Norðdahl Lektor

Kennari: Sólveig Hauksdóttir Aðjunkt

Í lok námskeiðs eiga nemendur að

- Hafa öðlast skilning á hugmyndum sem eru efst á baugi varðandi nám og kennslu ungra barna í náttúru- og samfélagsgreinum og geti nýtt þekkingu sína og skilning í faglegri vinnu.
- Hafa tileinkað sér þekkingu á fræðasviðinu í gegnum sínar eigin rannsóknir og annarra og geti nýtt þessar hugmyndir í starfi.
- Geta tekið sjálfstæðar, faglegar ákvarðanir og rökstutt þær á grunni fræðasviðsins.
- Hafa öðlast þekkingu og skilning til að takast á við aðstæður í þverfaglegu samhengi sem tengist fræðasviðinu.
- Hafa kunnáttu og þekkingu til að greina og miðla á fjölbreyttan hátt.

Inntak/Viðfangsefni: Fjallað verður um hugmyndir fræðimanna um það hvernig börn læra og tileinka sér hugtök og hugmyndir um sig sjálf og ýmis fyrirbæri í umhverfinu og hvers vegna mikilvægt er að byggja kennslu á þessum hugmyndum og leiða þau áfram til frekari skilnings. Sérstök áhersla verður lögð á hugsniðahyggjukennningar og hvernig nýta má hugmyndir hugsniðahyggjunnar í námi og kennslu ungra barna. Einnig verður fjölgreindakenning Howard Gardners notuð til að skoða fjölbreytni í náms- og vinnuaðferðum. Lögð verður áhersla á mikilvægi tilfinningagreindar og nauðsyn þess að efla alhliða þroska barna og færni þeirra í samskiptum.

Vinnulag: Fyrirlestrar, kynningar, umræður, vettvangsferðir, verklegar athuganir og verkefnavinna.

Verkefni 1 (gildir 20%): Hópvinna um hluta lesefnis.

Verkefni 2 (gildir 30%): Einstaklingasvinna. Nemendur sem starfa við leikskóla skoða uppbyggingu námssviðanna Náttúra og umhverfi og Menning og samfélag á sínum vinnustað og meta með tilliti til námskrár leikskóla. Nemendur sem starfa við grunnskóla skoða uppbyggingu náttúrufræða og samfélagsgreina fyrir yngstu börnin og meta með tilliti til námskrár í náttúrufræði og samfélagsgreinum.

Verkefni 3 (gildir 50%): Einstaklingasvinna. Nemendur vinna nánar út frá verkefni 2. Nýta sér hugmyndir og lesefni námskeiðsins til að setja fram rökstuddar hugmyndir að námi og kennslu ungra barna um umhverfið.

NOK017F • Umsjónarkennarinn, hlutverk og ábyrgð • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hafdis Guðjónsdóttir Dósent

Námskeiðslýsing

Markmiðið er að þátttakendur öðlist

- þekkingu á völdum rannsóknum á hlutverki og ábyrgð umsjónarkennara
- skilning á mikilvægi umsjónarkennara varðandi félags- og uppeldislega þætti skólustarfs
- þekkingu á hlutverki og ábyrgð umsjónarkennara eins og skilgreint er í lögum, reglugerðum, kjarasamningum og af fagfélagi kennara,
- þekkingu og skilning á hugmyndum og leiðum sem samkvæmt rannsóknum hafa nýst vel í samskiptum við börn, unglinga, foreldra, samstarfsfólk og aðra sérfræðinga,
- þekkingu og færni á viðbrögðum og aðgerðarferlum í málum er snerta umsjón með börnum og unglingum
- þekki hugmyndir og rannsóknir sem tengjast fagmennsku og starfskenningu
- hæfni til að skoða, ígrunda og meta eigið starf og tengja við kennslu- og uppeldisfræði

Inntak / viðfangsefni

Á námskeiðinu er gengið út frá því að umsjónarkennarinn sé umboðsmaður/stuðningsaðili barna og unglinga og tengiliður skólans við heimilið. Lögð er áhersla á félagslegt hlutverk menntunar og áhrif kennarans á þróun skólamenningu. Kennsla og viðfangsefni á námskeiðinu verður skipulagt samkvæmt samkomulagi við þátttakendur en lögð verður áhersla á hlutverk og ábyrgð umsjónarkennara, samstarf við ólíka aðila (t.d. foreldra, samstarfsfólk, aðra sérfræðinga), viðbrögð og aðgerðarferli í ýmsum málum, þátttöku í þróunarstarfi og starfendarrannsóknum. Þátttakendur munu rýna í eigið starf og greina eigin starfskenningu. Þeir vinna með dæmisögur úr eigin starfi sem þeir skrá, greina, meta og túlka.

Vinnulag: Fyrirlestrar, einstaklingsvinna, hópvinna og umræður. Nemendur vinna þrjú einstaklingsverkefni. Eitt verkefnið er sjálfsvalið efni tengt innihaldi námskeiðsins.

Dæmisögur úr starfi (25%), yfirlýsing starfskenningar (25%), Ritgerð (50%)

NOK018F • Rannsóknir og skólastarf • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hafdis Guðjónsdóttir Dósent

Kennari: Hafþór Guðjónsson Dósent

Kennari: Jónína Vala Kristinsdóttir Lektor

Markmið

Þátttakendur

- öðlist þekkingu á rannsóknum á námi og kennslu og átti sig á gildi þeirra fyrir skólastarf.
- þekki hugmyndir og rannsóknir sem tengjast fagmennsku og starfskenningu.
- þrói hugmyndir sínar um nám og kennslu með hliðsjón af rannsóknum og eigin reynslu.
- öðlist hæfni í að lesa og greina rannsóknir og nýti sér niðurstöður þeirra í skólastarfi.
- tengi rannsóknarniðurstöður við skólastarf á vettvangi

Inntak / viðfangsefni

Innlendar og erlendar rannsóknir á skólastarfi verða lagðar til grundvallar og fjallað um hugtökin nám, kennsla og rannsóknir. Lögð verður áhersla á rannsóknir bæði í og í skólastarfi. Gert er ráð fyrir því að þátttakendur rýni í og þrói eigin hugmyndir um skólastarf og hvernig þeir geti nýtt sér rannsóknarniðurstöður til þess.

Námskeiðinu er skipt í eftirfarandi þætti:

- Hugtökin rannsókn, nám og kennsla
- Rannsóknir í kennslu
- Rannsóknir á kennslu
- Rannsóknir og námsgreinar

Vinnulag

Námskeiðið byggir fyrst og fremst á virkri þátttöku nemenda.

Lestardagbók. Til að stuðla að góðum lestri halda þátttakendur lestrardagbók þar sem þeir gera grein fyrir því sem þeir hafa verið að lesa.

Umræður. Gert er ráð fyrir að þátttakendur taki virkan þátt í umræðum um lesefni, fyrirlestra og verkefni bæði í staðbundnum lotum, Blakki og málstofum.

Verkefni. Ritgerð um sjálfsvalið efni tengt innihaldi námskeiðsins. Gert er ráð fyrir að þátttakendur kynni verkefni sitt í nemendahópnum.

Fyrirlestrar: Fyrirlestrar verða um ákveðna efnisþætti t.d. námskenningar, kennararannsóknir og um rannsóknir á ákveðnum þáttum skólastarfs.

Lesefni:

Lesnar verða rannsóknargreinar eftir íslenska og erlenda fræðimenn. Ásamt erlendum rannsóknargreinum verður lögð áhersla á að lesa greinar sem hafa birst í íslenskum tímaritum á síðustu árum og tengjast íslenskum rannsóknum á námi og kennslu.

Til að geta lokið námskeiðinu verða þátttakendur að hafa tekið þátt í málstofu á WebCT (fjarnemar) eða sótt málstofur (seminör) í KHÍ.

Lokaefnið í námskeiðinu byggir á lestrardagbók (50%), ritgerð (40%) og kynningu á ritgerð (10%).

NOK019F • Upplýsingatækni í menntun og skólaþróun • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Marey Allyson Macdonald Prófessor

Umsjónarkennari: Þuríður Jóhannsdóttir Lektor

Markmið

Í lok námskeiðsins eiga þátttakendur að

- hafa öðlast yfirsýn um notkun upplýsingatækni á öllum skólastigum
- hafa kynnt sér stöðu og þróun í notkun upplýsingatækni í skólastofnunum á mismunandi stigum
- hafa kynnt sér stöðu og þróun tölvunotkunar meðal nemenda og kennara í skólum
- hafa öðlast skilning á möguleikum upplýsingatækni til að efla nám og kennslu
- verða orðnir þátttakendur í náms- og fagsamfélagi um þróun á sviði upplýsingatækni

Inntak / viðfangsefni

áhrif upplýsingatækni á uppeldi, menntun og skólastarf námskrá og stefnumótun á sviði upplýsingatækni í skólastarfi rannsóknir sem tengjast notkun upplýsingatækni í námi og kennslu, s.s. kennsluhættir, námsefni og námsaðferðir rannsóknir um hlutdeild upplýsingatækni í þróun skólastarfs hlutdeild upplýsingatækni í lífi ungs fólks innan og utan skóla.

Vinnulag

Lestur og umræður um námskrá og stefnu, fræði, nýjar rannsóknir og athuganir á vettvangi. Þátttakendur vinna einir eða í smærri hópum að efnissöfnun og kynningum á efni sem tengist áhugasviði þeirra. Þeir miðla reynslu sinni af notkun upplýsingatækni í námi og kennslu og leggja sitt af mörkum við að byggja upp öflugt náms- og fagsamfélag.

Einkunn verður gefin á grundvelli mats á lokaverkefni og minni verkefnum sem unnin eru á meðan á námskeiðinu stendur. Tekið er mið af þátttöku í umræðum á neti og í staðlotum við námsmat.

NOK020F • Ritlist og bókmenntir • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Kristján Jóhann Jónsson Dósent

Inntak og viðfangsefni

Fjallað verður um ýmsar bókmenntategundir og einkenni þeirra. Nemendur nálgast bókmenntir með því að skapa þær. Lesnar verða fræðigreinar um ritun og skapandi starfi fylgt eftir með fræðilegum tilvísunum og upplýsingum um hvernig nýta má þekkingu á ritlist í kennslu.

Markmið

Nemendur læra um bókmenntir með því að búa þær til sjálfir. Fræðileg umfjöllun snýst um einkenni bókmennta og það hvernig beita má ritun sem aðferð við kennslu. Tekið er samhlíða á kenningum um bókmenntir og því handverki sem einkennir allar bókmenntir.

Nemandi

- les og greinir mismunandi gerðir bókmennta og kynnist einkennum þeirra.
- metur gildi þeirra fyrir nemendur grunnskóla.
- lærir um bókmenntir með því að skapa texta.
- les sér til í fræðiritum um ritun sem kennsluáðferð.

Vinnulag

Nemendur skrifa heima í fjarsambandi við kennara. Í þremur staðlotum verða fræðilegir fyrirlestrar um ritlist og jafningjamat þar sem nemendur greina hver annars verk á sameiginlegum fundi.

Námsmat er byggt á verkefnavinnu, framlagi hvers nemanda á námskeiðinu.

NOK021F • Málstofa á sviði stærðfræðimenntunar A: Rannsóknir á stærðfræðimenntun • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Guðný Helga Gunnarsdóttir Lektor

Markmið að nemendur:

- þekki helstu kenningar á sviði stærðfræðimenntunar.
- Hafri innsýn í rannsóknir og rannsóknarhefðir á sviði stærðfræðimenntunar og áhrif rannsókna á áherslur í námi og kennslu í stærðfræði.
- Geti kynnt sér rannsóknir á sviði stærðfræðimenntunar og nýtt sér niðurstöður fjölþjóðlegra rannsókna.
- Geti kannað stærðfræðilegar hugmyndir með athugunarverkefnum og viðtölum.
- þekki vinnubrögð við gerð rannsóknaráætlana og framkvæmd rannsókna.

Viðfangsefni:

Fjallað verður um kenningar á sviði stærðfræðimenntunar. Áhersla verður lögð á hugsmíðihyggu og félagsmenningarleg viðhorf til náms og áhrif þessara hugmynda á rannsóknir á sviði stærðfræðimenntunar.

Nemendur kynna sér ýmsar rannsóknir og greina hvaða kenningar og rannsóknarhefðir eru lagðar til grundvallar. Hugað verður að aðferðafræði rannsókna á stærðfræðimenntun og nemendur fá að spreya sig á gerð rannsóknaráætlunar. Fjallað verður um hvernig nýta má kenningar við að greina það sem fram fer á námsvettvangi og hvernig nýta má niðurstöður rannsókna til umbóta í stærðfræðimenntun. Sérstaklega verður fjallað um starfendarannsóknir og hvernig nýta má þær til að þróa eigin kennslu og skapa lifandi námsumhverfi á vettvangi.

Vinnulag:

Haldnir verða fyrirlestrar, málstofur og umræðutímar. Námið byggist þó að mestu á sjálfstæðri verkefnavinnu nemenda, lestri fræðilegs efnis, virkri þátttöku í umræðum og framkvæmd athugana á vettvangi.

Nauðsynleg undirstaða: Kenningar um nám barna og fullorðinna (MVS009F)

Námsmat byggist á hóp- og einstaklingsverkefnum og prófi í lok námskeiðs.

NOK022F • Algebra og línuleg algebra • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Freyja Hreinsdóttir Dósent

Markmið: Markmið:

Nemendur dýpki þekkingu sína á abstrakt algebra og línulegri algebra.

Nemendur

- þekki hugtökin grúpa og hlutgrúpa og geti gefið dæmi um bæði víxlár og óvíxlár grúpur ásamt hlutgrúpum þeirra.
- þekki hugtakið normal hlutgrúpa og tengsl þess við skilgreiningu á deildagrúpu.
- viti hvað grúpumótun/grúpueinsmótun er og hvernig það hugtak er notað. Þekki grúpumótunarsetningar.
- þekki hugtökin baugur og svið og geti gefið dæmi um þau.
- geti reiknað með vigrum í 2 og 3 víddum.
- kunni skil á fylkjareikningi t.d. samlagningu, margföldun og andhverfum.
- þekki hugtakið línuleg vörpun og tengsl þess við fylki.

Inntak / viðfangsefni: Algebra: Rifjuð verða upp grunnatriði mengjafræði og aðgerðir í þeim skilgreindar ásamt helstu reglum sem áhugavert er að skoða varðandi slíkar aðgerðir (víxlreglu, tengireglu o.s.frv.). Hugtökin grúpa, hlutgrúpa, normal hlutgrúpa og deildagrúpa verða skilgreind. Skoðuð verða mörg dæmi um áður nefnd hugtök (t.d. endanlegar grúpur, flutningagrúpur og umraðanagrúpur) og út frá því

Þróaður skilningur á grúpumótunum og grúpeuismótunum. Farið verður í helstu grúpumótunarsetningar. Út frá grúpuhugtakinu verða hugtökin baugur og svið skilgreind ásamt grunnhugtökum þeim tengdum (t.d. íðul, deildabaugar og baugamótanir). Skoðuð verða dæmi um þessi hugtök t.d. margliðubaugar, leifaflokkar og fylkjabaugar. Farið verður í margliður og ræð föll og helstu eiginleika þeirra. Línuleg algebra: Farið verður í helstu atriði vigurreiknings (s.s. samlagningu, margföldun með tölu) í tvívídd og þrívídd. Rifjuð verða upp hugtökin lína og plan í þremur víddum og jöfnur þeirra. Hugtökin línulega háðir og línulega óháðir vigrar verða skilgreind. Farið verður í aðferðir til að leysa línuleg jöfnuhneppi (Gausseyðingu) og fylki skilgreind. Ákveða fylkis verður skilgreind og andhverf fylki ásamt línulegar vörpunum.

Vinnulag: Fyrirlestrar, dæmatímar og verkefni.
verkefni og próf

NOK024F • Náttúrufræðin í grunnskólum - lykilkættir, verklegt nám og grunnhugtök • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hrefna Sigurjónsdóttir Prófessor

Kennari: Auður Pálsdóttir Aðjunkt

Kennari: Eggert Lárusson Lektor

Kennari: Stefán Bergmann Dósent

Markmið:

Að nemendur

- hafi góðan skilning á helstu kenningum, lögmálum og hugtökum sem aðalnámskrá í náttúrufræðum fyrir grunnskóla leggur áherslu á.
- þekki niðurstöður rannsókna á því hvernig börn og unglingar hugsa um þessar kenningar, lögmál og hugtök
- þekki niðurstöður rannsókna á gildi og hlutverki verklegra þátta í náttúrufræðikennslu og verði færir um að skipuleggja og útfæra kennslu í verklegum þáttum, bæði tilraunum og athugunum inni við og úti.
- séu færir að nýta nánasta umhverfi til náttúrufræðikennslu, m.þ.a. þjálfast í náttúruskoðun og þekki dæmi af slíkrri vinnu í skólum.
- þjálfist í þverfaglegri vinnu þar sem eðlisfræði, efnafræði, líffræði og jarðvísindi koma saman og þar sem unnið er með víðfangsefni sem eru í aðalnámskrá grunnskóla.

Inntak / víðfangsefni:

Í námskeiðinu verður fjallað um helstu kenningar, lögmál og grunnhugtök sem birtast í aðalnámskrá í náttúrufræðum svo sem þróunarkenningu Darwins, ljóstillífur, frumunni, vistkerfi, lögmál Newtons, orku, þróun frumeindakenna, varðveislulögmál Lavoasiers og landrekskenninguna. Áhersla verður lögð á hvernig sumar þessara hugmynda urðu til og hvernig þær breyttust með tímanum. Nemendur kynna sér rannsóknir og fræðiskrif er lúta að skilningi barna og unglunga á völdum kenningum og hugtökum. Fjallað verður um útikennslu og nemendur prófa sjálfir verklegar athuganir og skipulaggja verklegar æfingar og útikennslu. Áhersla er á samþættingu náttúrufræðigreina og tengsl við umhverfismennt, mismunandi aðferðir í vettvangsferðum og gildi verklegs náms. Skoðaðar verða rannsóknir og fræðaskrif er lúta að þessum þáttum og dæmi um slíka kennslu metin.

Vinnulag:

Haldnir verða fyrirlestar um nokkrar helstu kenningar, lögmál og hugtök náttúruvísindanna. Þátttakendur velja sér ákveðin víðfangsefni innan þessa ramma, bæði til að dýpka skilning sinn á þeim og kanna hvernig megi kenna þau til skilnings. Lögð verður áhersla á að þátttakendur afli sér sjálfir upplýsinga og miðli þeim, taki virkan þátt í að hanna, skipuleggja og framkvæma verklegar athuganir og vettvangsferðir, ræði hugmyndir sínar og kynni verkefni sín fyrir öðrum þátttakendum bæði í staðlotum og á Blakki. Í staðlotu vinna nemendur að samþætту verkefni úti við. Val á víðfangsefnum getur miðast við hvað nemendur hafa fengist við í sínu fyrra námi og/eða starfi. Metin verða einstaklings- og hópverkefni og þátttaka í umræðum á vef. Metin verður þekking þátttakenda á skilningi barna og unglunga á náttúrufræðilegum þáttum, einnig færni þeirra til að afla sér upplýsinga, skipuleggja kennslu og tengja kennsluhugmyndir rannsóknum og kynna þær öðrum. Færni þátttakenda til að nýta sér, skipuleggja og hanna athuganir og útikennslu verður metin. Verkefni: (1) lestur kennslufræði greina og greinargerð - 15% (2) skipulagning og útfærsla verklegrar æfingar - 15% (3) verkefni í veðurfæði - 10% (4) verkefni um vorkomuna - 10% (5) gerð umhverfisstígs - 25% (6) virkni og fagleg umræða á vef - 25%

NOK025F • Hvað segja rannsóknir um náttúrufræðimenntun? • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Marey Allyson Macdonald Prófessor

Markmið

Að nemendur

- hafi yfirsýn yfir rannsóknir á sviði náttúrufræðimenntunar
- geti nýtt sér þekkingu sína á rannsóknum til að þróa starfshugmyndir sínar sem náttúrufræðikennarar og búið nemendum í náttúrufræðinámi hvetjandi og árangursríkt námsumhverfi
- skilji hvernig mismunandi rannsóknaraðferðir á sviði náttúrufræðimenntunar hafa áhrif á þær ályktanir sem draga má af niðurstöðum rannsókna.
- þekki helstu tímarit á sviði náttúrufræðimenntunar og þjálfist í að afla sér upplýsinga um rannsóknir og fræðaskrif
- séu færir um að lesa fræðilegar tímaritagreinar sér til skilnings, setja þær í samhengi, skrifa greinagöða údrætti úr þeim og kynna þær fyrir öðrum
- hafi þroskað með sér gagnrýnið og rannsakarandi hugarfar sem nýtist þeim í starfi, bæði sem kennarar og rannsakarendur
- geti kannað hugmyndir nemenda um náttúrufræðileg fyrirbæri og unnið úr slíkum athugunum á kerfisbundin hátt og með hliðsjón af rannsóknum á sviðinu
- séu í stakk búnir að gera athuganir á eigin kennslu og átta sig á stöðu nemenda sinna og kenna út frá þeirra forsendum
- þekki rannsóknir á stöðu náttúrufræðimenntunar á Íslandi, bæði alþjóðlegum og staðbundnum.
- geti nýtt rannsóknir til að setja náttúrufræðimenntun á Íslandi í alþjóðlegt samhengi og geti stuðlað að þróun hennar í framtíðinni

Inntak / víðfangsefni

Fjallað verður um rannsóknir á náttúrufræðimenntun, bæði erlendis og hér á landi er varða náttúrufræðinámi, kennslu og skólustarf. Fjallað verður um rannsóknir á hugmyndum barna og þróun þessara hugmynda, rannsóknir á verklegri kennslu og aðstaðubundnu námi, rannsóknir á áhrifum náttúrufræðináms á þroska barna, rannsóknir á þætti tungumáls og menningar í náttúrufræðinámi, rannsóknir á viðhorfum og áhuga á náttúrufræði, rannsóknir á kynjamun í náttúrufræðinámi, rannsóknum á upplýsinga- og tölvutækni í náttúrufræðimenntu, rannsóknir á námsmati í náttúrufræði, rannsóknir á náttúrufræðinámi ungra barna og starfendarrannsóknir í náttúrufræðimenntun. Sérstök áhersla verður lögð á rannsóknir er varða það hvað það felur í sér að læra náttúrufræði og hvaða hindranir verða helst á vegi nemenda í þessu samhengi og

hvernig megi bregðast við slíkum vanda. Einnig verður athyglinni beint að rannsóknum á kennslu og þá sérstaklega kennsluháttum í náttúrufræðikennslu sem virðast gefa góðan árangur. Loks verður athygli beint að þáttum innan skóla og í menntakerfi sem hefur áhrif á stöðu náttúrufræðimenntunar, svo sem námskrágerð, viðhorf stefnumótandi aðila og hefðir í skólum.

Vinnulag

Nemendur lesa greinar um rannsóknir á náttúrufræðimenntun, gera útdrætti úr þeim og fjalla um þær á Netinu og í staðlotum. Áhersla verður lögð á að nemendur afli sér upplýsinga sjálfir úr ýmsum heimildum, bæði prentuðum og á Netinu, gera athuganir á vettvangi, kynni hugmyndir sínar og verkefni og taki virkan þátt í umræðum. Einnig verður lögð áhersla á að nemendur geri athuganir á námi og kennslu og/eða greini rannsóknargögn sem liggja fyrir. Einnig munu nemendur kynna sér tímarit á sviðinu og ráðstefnur um náttúrufræðimenntun meðal annars með tilvísunum í rannsóknir. Einnig verður lögð áhersla á að greina mikilvægar nálganir í rannsóknum á þessu sviði.

Námsmat verður byggt á verkefnum sem nemendur gera meðan á námskeiðinu stendur. Einnig er gert ráð fyrir verkefnavali, t.d. að nemendur geri athuganir á eigin kennslu, taki viðtöl við börn og unglinga í því skyni að greinast fyrir um hugmyndir þeirra og viðhorf eða greina fyrirbyggjandi gögn t.d. úr PISA eða samræmdum prófum. Við mat á verkefnum verður lögð áhersla á að nemendur geti rökstutt hugmyndir sínar með tilvísunum í rannsóknir. Einnig verður lögð áhersla á að nemendur geti skoðað rannsóknir og fræðiskrif með gagnrýnum hætti, skrifað stutta og greinargóða útdrætti úr tímaritsgreinum og kynnt rannsóknagreinar fyrir öðrum. Ennfremur verður metin færni nemenda að vinna að rannsóknum, til dæmis með því að vinna úr gagnasöfnum og/eða að kanna eigin kennslu og/eða að kanna hugmyndir og viðhorf barna, unglinga og/eða kennara náttúrufræðileg fyrirbæri. Lögð verður áhersla á frærni nemenda til að túlka niðurstöður sínar með gagnrýnum hætti og draga af þeim ályktanir varðandi náttúrufræðimenntu. Loks verður leitast við að meta hversu vel nemendur eru að sér um stöðu og þróun náttúrufræðimenntunar, hérlendis sem erlendis.

NOK026F • Mál og lestur • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Freyja Birgisdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Rannveig Auður Jóhannsdóttir Lektor

Meginnmarkmið námskeiðsins er að gefa nemendum traustan fræðilegan grunn um tengsl máls og lesturs.

Námskeiðið hefst á almennum inngangi þar sem kenningar og rannsóknir á lestri eru settar í sögulegt samhengi og mismunandi skilgreiningar á læsishugtakinu ræddar. Fjallað verður ítarlega um forsendur lestrarnáms, með sérstakri áherslu á rannsóknir á þroska málvitundar (metalinguistic awareness) og hvernig mismunandi undirþættir hennar tengjast þróun umskráningar og lesskilnings og erfiðleikum því tengdu. Lögð verður áhersla á þátt hljóðkerfisvitundar og orðhlutagreiningar á þróun lesturs og stafsetningar. Einnig verður fjallað um mismunandi leiðir til þess að örva málvitund barna og hvernig sú örvin leggur grunn að lestrarnámi þeirra. Skoðaðar verða kenningar um þróun læsis og flokkar lestrarkennsluáferða er varða samtengjandi, sundurgreinandandi og samvirkni þátta. Þáttur erfða og félagslegs umhverfis í læsi, lestrarnámi og lestrarerfiðleikum verður ræddur, sem og annarra mögulegra áhrifaþátta.

Námsmatið skiptist í tvennt: Verkefni 1: spurningar úr lesefni(40%) Verkefni 2: athugun á vettvangi (60%)

NOK027F • Íslensk og alþjóðleg listasaga frá lokum 19. aldar til nútímans • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ólafur Kvaran Prófessor

Markmið

Að loknu námskeiðinu skal nemandinn

- hafa öðlast þekkingu á aðferðafræði listasögunnar.
- hafa öðlast sögulega og fræðilega þekkingu, um alþjóðlega og íslenska listasögu, samhengi hennar og hlutverk á 20. öld.
- hafa þekkingu á lykilhugtökum við myndtúlkun.
- geta tengt saman listaverk og þá menningarstöðu, listhefð og hugmyndakerfi sem þau eru sprottin úr.
- hafa öðlast hæfni til að greina höfundareinkenni þeirra listamanna sem sett hafa meginsvip á íslenska og alþjóðlega listasögu þessa tímabils.
- hafa öðlast ákveðna færni í að lýsa og túlka listaverk frá þessu tímabili.

Inntak/viðfangsefni

Inngangur að listfræði. Fjallar um fræðasvið listfræðinnar og sögulega þróun um aðferðafræði greinarinnar við lýsingu og túlkun listaverka. Sérstök áhersla verður á umfjöllun um endurnýjun fræðigreinarinnar á undanförmum árum og tengslin við heimspeki, félagsfræði og sálfræði. Myndtúlkun. Fjallað um helstu aðferðir, lykilhugtök og markmið. Fjallað verður um stefnur og hugmyndir í alþjóðlegri listasögu frá lokum 19. aldar og fram til dagsins í dag. Samhliða verður fjallað um þróun íslenskrar listasögu og hvernig hún tengist alþjóðlegu samhengi. Í alþjóðlegu listasögum verður fjallað um túlkun veruleikans út frá ímpressjónisma, expressjónisma og táknhyggju aldamótanna. Þá verður fjallað um róttækar listhreyfingar frá aldamótum og fram til 1945 eins og kúbisma og súrrealisma, um nýja skilgreiningu á veruleikanum í listum og hlutverki listarinnar. Frá 1945 og fram til dagsins í dag verður fjallað um þær listhreyfingar, sem endurskilgreina listhugtakið, markmið listarinnar og hlutverk listamannsins. Samhliða þessari umfjöllun um hina alþjóðlegu þróun verður fjallað um íslenska listasögu á 20. öld, frá rómantískri landslagslist í upphafi aldarinnar og hvernig íslensk list tengist alþjóðlegum viðhorfum og hver sé sérstaða íslenskrar listar í alþjóðlegu samhengi á 20. öld. Í því samhengi verður fjallað um höfundareinkenni og viðfangsefni þeirra íslensku listamanna sem setja stærstan svip á list 20. aldar.

Vinnulag: Kennslan fer fram í fyrirlestrum og listasöfn verða heimsótt.

Nemendur taka skrifleg próf og gera verkefni

NOK028F • Málvísindi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigurður Konráðsson Prófessor

Inntak og viðfangsefni námskeiðs

Fjallað er um valda þætti úr fræðigreininni málvísindi með sérstaka áherslu á íslenskt mál og kennslugreinina íslensku.

Markmið

Stefnt er að því að nemandinn öðlist almennan skilning á nýjustu þekkingu, kenningum, hugmyndafræði, hugtökum og aðferðum á fræðasviði málvísinda.

Náðar tiltekið er stefnt að því að nemandinn

- kynni sér niðurstöður nýlegra rannsókna á þeim sviðum sem fjallað er um í námskeiðinu.
- búi yfir þekkingu og leikni sem geri honum kleift að sýna frumleika í þróun og nýtingu hugmynda á viðkomandi fræðasviði. Enn fremur að hann hafi getu og hæfni til þess að meta, greina og afla vísindalegra gagna. Nemandi geti nýtt þekkingu sína og skilning í faglegri nálgun í starfi og geti komið fram með rök og rökstuðning til úrlausnar á vandamálum í greininni.
- geti sýnt fram á aukinn og dýpri skilning og hafi viðtæka yfirsýn á sviði málvísinda og öðlist færni til að takast á við ný og áður ókunn viðfangsefni eða aðstæður á fræðasviðinu.
- geti greint á skýran og ótvíræðan hátt, í ræðu og riti, frá flóknum, fræðilegum rannsóknum og rökstuddum niðurstöðum.

- hafi þróað með sér nauðsynlega námshæfni og sjálfstæð vinnubrögð til að geta gengist undir frekara nám sem er að miklu leyti byggt á sjálfstæðum vinnubrögðum.

Vinnulag

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra og námið í formi umræðna og æfinga. Áhersla er lögð á virkni nemenda, vekjandi umræður, skapandi hugmyndir og tilvísun í rannsóknir annarra.

Námsmat er byggt á verkefnum og prófi.

NOK029F • Málrækt og málfræðikennsla • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigurður Konráðsson Prófessor

Kennari: Veturliði G Óskarsson Prófessor

Fjallað er um málrækt með áherslu á aðstæður á Íslandi, einkum í samtímalegu ljósi, og tengsl málræktar og málfræðikennslu. Fjallað er um málrækt með áherslu á aðstæður á Íslandi, einkum í samtímalegu ljósi, og tengsl málræktar og málfræðikennslu.

Markmið

Stefnt er að því að nemandinn öðlist almennan skilning á nýjustu þekkingu, kenningum, hugmyndafræði, hugtökum og aðferðum á sviði málræktar og kennslu í málfræði.

Nánar tiltekið er stefnt að því að nemandinn

- kynni sér niðurstöður nýlegra rannsókna á þeim sviðum sem fjallað er um í námskeiðinu.
- búi yfir þekkingu og leikni sem geri honum kleift að sýna frumleika í þróun og nýtingu hugmynda á viðkomandi fræðasviði. Enn fremur að hann hafi getu og hæfni til þess að meta, greina og afla visindalegra gagna. Nemandi geti nýtt þekkingu sína og skilning í faglegri nálgun í starfi og geti komið fram með rök og rökstuðning til úrlausnar á vandamálum í greininni.
- geti sýnt fram á aukinn og dýpri skilning og hafi viðtæka yfirsýn á sviði málræktar og öðlist færni til að takast á við ný og áður ókunn viðfangsefni eða aðstæður á fræðasviðinu.
- geti greint á skýran og ótvíræðan hátt, í ræðu og riti, frá flóknum, fræðilegum rannsóknum og rökstuddum niðurstöðum.
- hafi þróað með sér nauðsynlega námshæfni og sjálfstæð vinnubrögð til að geta gengist undir frekara nám sem er að miklu leyti byggt á sjálfstæðum vinnubrögðum.

Vinnulag

Kennslan fer fram í formi fyrirlestra og námið í formi umræðna og æfinga. Áhersla er lögð á virkni nemenda, vekjandi umræður, skapandi hugmyndir og tilvísun í rannsóknir annarra.

Námsmat er byggt á verkefnum og prófi.

NOK030F • Fjölbreyttir kennsluhættir - einstaklingsmiðað nám • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Lilja M Jónsdóttir Lektor

Megínmarkmið þessa námskeiðs er að þátttakendur efla þekkingu sína á fjölbreyttum kennsluháttum og hæfni sína í að fjalla um þá með fræðilega viðurkenndum hætti.

Undirmarkmið eru að þátttakendur

- skilji hvað felst í hugtakinu kennsluáferð og kunni glögg skil á dæmum um fræðilega flokkun kennsluáferða
- hafi öðlast þekkingu og skilning á eðli, einkennum og þýðingu mismunandi kennsluáferða
- hafi öðlast þekkingu á rannsóknum á kennsluháttum og átti sig á gildi þeirra fyrir skólustarf
- skilji mikilvægi þess að viðhafa fjölbreytta kennsluhætti í skólum og þekki dæmi um mismunandi aðferðir sem hafa það að markmiði
- fjalli á gagnrýninn hátt um kennsluhætti, kennsluáferðir og leiðir til að koma til móts við mismunandi þarfir, áhuga og getu nemenda
- átti sig á hugsanlegum álitamálum um einstaklingsmiðað nám
- skilji hvernig ólík viðhorf (kennara) endurspeglast í skipulagi kennslu
- geti áttað sig á nýjungum og þróun fjölbreyttra kennsluhátta sem byggir á fræðilegri þekkingu og rannsóknum á kennslu
- efla áhuga sinn á bæta kennsluhætti í skólum og geti nýtt þekkingu sína til að takast á við þróunarstörf á vettvangi

Viðfangsefni

Á námskeiðinu verður fjallað um kennsluáferðahugtakið og dæmi kynnt um fræðilega flokkun kennsluáferða. Rannsóknum á kennsluáferðum verða gerð sérstök skil, einkum innlendum rannsóknum. Þá verður fjallað um kennsluhætti og kennsluáferðir sem tengjast hugmyndum um einstaklingsmiðað skólustarf (m.a. opinn skóla, sveigjanlega kennsluhætti, samvinnunám, samkennslu, lausnaleitarnám, heildstæð viðfangsefni, þemanám, samkomulagsnám, sagnalíkanið (The Story Model) og sjálfstæð, skapandi viðfangsefni). Efni námskeiðsins verður tengt þróun fjölbreyttra kennsluhátta hér á landi, og erlendis, og áhersla lögð á að þátttakendur ígrundi eigin reynslu af kennslu. Þátttakendum gefst tækifæri til að kynna sér einstaka kennsluhætti og kennsluáferðir til nokkurrar hlítar og fjalla um það með fræðilegum hætti.

Vinnulag

Byggt er á fyrirlestrum, kynningum, málstofum, umræðum, sjálfstæðri vinnu, hópverkefnum, lestri bóka og greina og upplýsingaleit. Lögð er áhersla á að þátttakendur ígrundi eigið starf og greini, túlki og meti reynslu sína og tengi hana við fræði og rannsóknir. Þátttakendur lesa m.a. allt aðalvesfni námskeiðsins, ræða það í málstofu á WebCT og halda lestrardagbók (leysa lestrarverkefni) sem því tengjast. Auk þess vinna nemendur lokaverkefni sem er hópverkefni.

Mætingarskylda er í staðlotur.

Námsmat:

1. Leiðarabók eða lestrardagbók (40%) - hún er byggð á lestri námsefnis og ígrundun um það.
2. Þátttaka í málstofum á Blakki (10%).
3. Þátttaka í staðbundunum lotum (10%).
4. Aðalverkefni (40%) - verkefnið er hópverkefni.
1. Leiðarabók eða lestrardagbók (40% eða 2e) – hún er byggð á lestri námsefnis og ígrundun um það.
2. Þátttaka í málstofum (10% eða 0,5e).
3. Þátttaka í staðbundunum lotum (10% eða 0,5e).
4. Aðalverkefni (40% eða 2e) – verkefnið er hópverkefni.

NOK031F • Námsmat og prófagerð • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Meyvant Þórolfsson Lektor

Markmið

Við lok námskeiðs er gert ráð fyrir að nemandi:

- þekki meginhugtök, kenningar og aðferðir á sviði námsmats og próffræða.
- sé fær um að bera saman matsaðferðir með tilliti til réttmætis og áreiðanleika og geti gagnrýnt fræðilegar forsendur þeirra með rökum.
- sé fær um að glíma við og taka þátt í umræðu um álitamál og lykilsurningar er tengjast námsmati og geti tengt umfjöllunina eigin starfskenningu.
- geti fjallað um matsaðferðir í samhengi við hugmyndina um skóla fyrir alla (inclusion).
- þekki til rannsókna er beinast að áhrifum námsmats á nám og kennslu.
- hafi rannsakað einhvern þátt námsmats í skólastarfi og tekið þátt í kynningum og umræðu um niðurstöður og sett í fræðilegt samhengi.

Inntak / viðfangsefni

Nemendur kynna sér hugtök og hugmyndir er standa hæst í ræðu og riti um námsmat og próffræði og setja í fræðilegt samhengi og tengja jafnframt eigin sýn og starfskenningu. Fjallað verður um eðli mats á námi og kennslu, viðmið, matsáætlanir, réttmæti, áreiðanleika og mismunandi gerðir námsmats s.s. árangursmat, rauntengt mat og frammistöðumat. Einnig er varpað ljósi á þróun hugmynda manna um námsmat og mælingar á námi og námsframvindu síðustu 100 árin.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, málstofur, upplýsingaleit- og úrvinnsla, kynningar og vinna tengd vettvangi og á vettvangi. Áhersla er lögð á frumkvæði og sjálfstæð vinnubrögð nemenda. Þannig þjálfist þeir í að nýta sér þekkingu sína til að tjá hugmyndir sínar og efla eigin starfskenningu. Mikilvægur þáttur er samstarf við aðra þátttakendur sem miðar m.a. að því að hlusta á hugmyndir annarra, meta þær og máta við eigin hugmyndir um mat og mælingar á námi.

Lesefni

M. David; Linn, Robert L.; Gronlund, Norman E. (2008). Measurement and Assessment in Teaching. Pearson Education.

Annað efni kynnt við upphaf námskeiðs

Eftirfarandi er viðmið sem kann að breytast í samstarfi við þátttakendur námskeiðsins þegar það er hafið: Skriflegt próf við lok námskeiðs vegur um 40%. Þar er áhersla lögð á þekkingu, skilning, beitingu og gagnrýna og rökstudda afstöðu nemanda. Verkefni metin út frá viðmiðum sbr. töflu í Náms- og kennsluskrá vega um 40%. Önnur þátttaka og framlag nemanda (um 20%) metið með óformlegri hætti.

NOK032F • Samskiptafærni - persónuleg samskipti í uppeldisstarfi • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sólveig Karvelsdóttir Lektor

Markmið

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að þátttakendur skilji mikilvægi góðra persónulegra samskipta og fái stuðning við að efla eigin samskiptafærni. Að þeir þekki helstu leiðir farsæls samstarfs, geti nýtt þá þekkingu í eigin starfi og til að styrkja og bæta samskipti innan skólasamfélagsins.

Undirmarkmið eru að þátttakendur

- kunnir skil á helstu hugtökum og kenningum í samskiptafræðum með áherslu á persónuleg samskipti
- skilji tengsl hegðunar einstaklinga við félags- og menningarlegan bakgrunn þeirra
- geri sér grein fyrir áhrifum siðrænna gilda, hugsunar og tilfinninga á hegðun og samskipti fólks
- þekki leiðir til sjálfsskoðunar, markvissrar ígrundunar og mats á eigin hæfni og fagmennsku á sviði samskipta
- geti nýtt kunnáttu sína og færni í kennslustarfi og stjórnun, til úrlausnar ágreiningsmála og til að bæta samskipti á vinnustað
- hafi þekkingu á undirstöðuatriðum formlegra viðtala
- þekki viðurkenndar samskiptaáðferðir í teymisvinnu og í formlegu samstarfi og geti beitt þeim

Inntak / viðfangsefni

Meginviðfangsefni námskeiðsins eru persónuleg samskipti bæði almennt og í tengslum við starfsvettvang og uppeldisstarf. Lögð verður áhersla á að auka samskiptafærni þátttakenda með markvissri þjálfun, sjálfsskoðun og ígrundun um persónulega og faglega hæfni. Kynntar verða árangursríkar aðferðir í persónulegum og faglegum samskiptum s.s. við samstarfsfólk og foreldra, í teymisvinnu, hópstarfi og við bekkjarstjórnun. Fjallað verður um áhrif uppeldis og menningarsamfélags á hugsun og hegðun fólks, um ólíkan tjáningarmáta karla og kvenna og um mismunandi samskiptahefðir innan ólíkra menningarsvæða.

Vinnulag

Kennsla verður í formi fyrirlestra, umræðna, málstofa, verklegrar þjálfunar og samstarfsverkefna. Verkefnið miðast við að tengja fræðin við starfsvettvang þátttakenda og þeirra eigin reynslu.

Þrjár staðlotur eru í námskeiðinu og er gert ráð fyrir virkri þátttöku nemenda í þeim öllum.

Dagbók sem innifelur m.a. ígrundun og sjálfsmat, 20%; samstarfsverkefni og kynning 30%; ritgerð 50%.

NOK034F • Leikur og skapandi starf • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Umsjónarkennari: Kristín Karlsdóttir Lektor

Markmið

Að nemendur:

- Séu færir um að nýta niðurstöður rannsókna á skapandi starfi og leik við skipulagningu starfs í leik- og grunnskóla
- Hafi öðlast skilning á mikilvægi skapandi hugsunar og fjölbreytilegrar tjáningar í námi barna
- Hafi öðlast þekkingu og skilning á því hvernig hvetja megi börn til fjölbreyttrar tjáningar og skapandi hugsunar
- Öðlist færni í að beita leik og listum sem aðferðum í heimspekilegu starfi með börnum
- Séu færir um að beita aðferðum við að skoða og meta árangur skapandi starfs í leik og list
- Sýni frumkvæði, gagnrýna hugsun og sjálfstæði í vinnubrögðum

Viðfangsefni

Fjallað verður um:

- Aðferðir til að ýta undir leik og listir sem námsleiðir barna
- Kenningar, rannsóknir og hugtök sem varpa ljósi á gildi leiks og skapandi starfs fyrir nám ungra barna.
- Leik sem námsleið barnsins og kennsluáæfing kennarans.
- Nýjar áherslur og rannsóknir um leik og tengsl hans við félagslega færni og skilning barna á t.d. frásögnum, sögugerð, stærðfræði, vísindum, máli, læsi og skrift.
- Skipulag og uppbyggingu uppeldis- og námsumhverfis með ljósmyndir út frá fagurfræðilegu sjónarmiði og sem tæki til að skrá ferli náms
- Listgreinar sem uppspretta fyrir nýjar hugmyndir og leiðir sem hvetja og örva börn í skapandi starfi
- Tengsl listgreina við aðra þætti í skólastarfi.

Vinnulag:

Þrjár staðlotur þar sem áhersla er á að nemendur ræði og kynni eigin verkefni. Fyrirlestrar í Blakki og staðlotum. Umræður í Blakki. Athuganir og verkleg vinna nemenda á vettvangi.

Námsmat: Þátttaka í bloggi, leiðarabók, nokkur verkefni þar á meðal eitt stórt sem skilað er í lok annar.

NOK036F • Umhverfismennt: Menntun til sjálfbærrar þróunar • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Stefán Bergmann Dósent

Markmið:

að nemendur,

- skilji hlutverk, einkenni og þróun umhverfismenntar, hugmyndafræði sjálfbærrar þróunar og leiðir til að vinna að framgangi hennar almennt og í ljósi aðstæðna á norðurslóðum,
- skilji hlutverk náttúru- og samfélagsfræða, tækni, umhverfissiðfræði og almennrar menntunar fyrir framgang sjálfbærrar þróunar,
- verði færir um að lýsa ólíkum viðhorfum og hagsmunum sem varða framgang sjálfbærrar þróunar,
- geti greint niðurstöður og gildi rannsóknar- og þróunarverkefna í umhverfismennt og á sviði sjálfbærrar þróunar,
- geti skipulagt kennslu sem lið í menntun til sjálfbærrar þróunar og rökstutt markmið og hugmyndir sem byggt er á og áhrif þeirra á skólastarf.

Inntak / viðfangsefni. Þar sem búast má við að þátttakendur hafi ólíkan bakgrunn og áhugasvið, er get ráð fyrir að þeir hafi val um áherslur og verkefni. Áhersla verður á skilning á lykilhugtökum er varða umhverfi, umhverfismennt, kennslu og skólastarf, vistfræði, umhverfissagfræði og umhverfissíðfræði, náttúru- og umhverfisvernd, sjálfbæra þróun og menntun til sjálfbærrar þróunar. Til umfjöllunar verður saga nútíma umhverfismenntar, boðleiðir málefna sjálfbærrar þróunar í samfélaginu skv. lögum, stefnumörkun stjórnvalda, alþjóðlegt samstarf auk sjálfbærni í atvinnulífi og daglegu lífi fólks. Leitað verður svara við því hvaða færni gagnast einstaklingum til að taka á upplýstan hátt þátt í umræðu um umhverfið, hagsmunaárekstra og viðhorf og finna leiðir að lýðræðislegum lausnum. Athuguð verða íslensk og erlend þróunarverkefni og rannsóknir á umhverfismennt og menntun til sjálfbærrar þróunar, s.s. MUVIN (Milj? UnderVisning I Norden), Baltic 21, Grænfáninn, verkefni Comeniusar netsins SEED (School Development through Environmental Education) og ENSÍ, samstarfsneti rannsóknarstofnana og stjórnvalda í Evrópu, sem gegnir sérstöku hlutverki á áratug menntunar til sjálfbærrar þróunar á vegum SP, sem nú stendur yfir.

Vinnulag. Þátttakendur vinna verkefni: Úttektir á heimildum um einstök svið og viðfangsefni sjálfbærrar þróunar og menntunar í hennar þágu, einnig umhverfisverkefni byggð á eigin athugunum og verkefni um skólaþróun og menntun fyrir sjálfbæra þróun (lokaverkefni). Samræður og samvinna gegnir stóru hlutverki. Stuttir fyrirlestrar, kynningar kennara og leiðsögn þeirra og sérfræðinga sem leitað verður til, samvinna og málstofur einkenna námsvinnuna. Viðfangsefnum verður skipt á tímabil og lotur og sérstakar lotulýsingar gerðar. Lögð er áhersla á umhverfið sem vettvang náms, útinám, gagnaöflun og eigin athuganir þátttakenda í tengslum við verkefni á námskeiðinu. Metin verða verkefni og vinnubrögð og annað framlag nemandans; einnig frumkvæði hans, færni og ábyrgð á eigin námi.

NOK037F • Saga stærðfræðinnar • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristín Bjarnadóttir Dósent

Viðfangsefni:

Sköðað verður yfirlit yfir sögu stærðfræðinnar, allt frá fornþjóðunum í Mesópótamíu, Kína, Indlandi, Egyptalandi og Grikklandi til nýaldar. Kynntur verður þáttur arabískra áhrifa á vestræna menningu í lok miðalda í endursköpun stærðfræði í Evrópu á endurreisnartímanum.

Könnuð verða valin viðfangsefni um þróun stærðfræði og/eda stærðfræðimenntunar frá því um 1600 fram til nútímans.

Nemendur vinna stærðfræðileg verkefni með aðferðum frá ólíkum tímaskiðum.

Ennfremur vinna þeir rannsóknarverkefni sem tengist sögu stærðfræðimenntunar á Íslandi.

Vinnulag:

Kennslan fer fram í fyrirlestrum, vettvangsverkefnum og verkefnavinnu, þar sem áhersla er bæði á stærðfræðilega uppbyggingu og menningarlegan og sagnfræðilegan þátt hvers viðfangsefnis. Nemendur skrifa a.m.k. eina ritgerð eða vinna vefsíðu, einir eða í samvinnu við aðra.

(Dæmi um vettvangsverkefni: Heimsókn í British Museum til að sjá Rhind-papýrus).

Stutt verkefni gilda 20 - 40%, lengri verkefni 40% og lokapróf/lokaverkefni 20 - 40% af lokaeinkunn.

NOK038F • Rauntölur og raunföll • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Friðrik Aðalsteinn Diego Lektor

Markmið: Markmið:

- Nemendur kuni góð skil á helstu talnamengjum, sem notuð eru í skólastærðfræði.
- Nemendur kunnist talnarunum og röðum, skilgreiningum á samleitni og markgildi og fáeinum samleitniþrófum.
- Nemendur tileinki sér skilgreiningar á helstu hugtökum úr stærðfræðigreiningu, sér í lagi á markgildi, samfelldum föllum, diffranlegum föllum og heildanlegum föllum, geti sett slíkar skilgreiningar fram og beitt þeim í gefnum dæmum.
- Nemendur geti sett fram og rökstutt nokkrar af helstu setningum um samfelld föll og diffranleg föll og um tengsl heildunar og diffrunar.
- Nemendur kunnist keðjubrotum og notkun þeirra við nálgun rauntalna.
- Nemendur kunnist torræðum tölum.

Auk þess sem nemendur auka við þekkingu sína á viðkomandi efnissviðum, er þess vænst að þeir auki leikni sína í stærðfræðilegum útreikningum, að þeir sýni í verki að þeir geti áreynslulaust sett fram staðhæfingar á stærðfræðilegu táknmáli og að þeir öðlist næga innsýn í

umrædd efnissvið til sjálfstæðrar skoðanamyndunar um tengd námskrátriði.

Viðfangsefni:

Fengist er við talnarunur og raðir, samleitni og nokkur einföld samleitniþróf. Tekin eru fyrir atriði úr hefðbundinni stærðfræðigreiningu, skilgreiningar á markgildi, samfelldum föllum, diffranlegum föllum, heildanlegum föllum. Skoðaðar eru frumforsendur fyrir tilvist náttúrlegra talna og síðan fjallað um önnur hefðbundin talnamengi, einkum með greinarmun mengis ræðra talna og mengis rauntalna í huga. Lítillega er fjallað um Taylor-raðir til nálgunar á föllum. Af sviði talnafræði er fjallað um algoritma Evklíðs, beitingu hans við lausnir á tilteknum heiltölujöfnum og tengsl við keðjubrot. Skilgreindar eru algebrulegar tölur og fjallað um tilvist torræðra talna. Sannað er að tölurnar e og π séu óræðar.

Vinnulag:

Um efnið er fjallað í staðbundinni kennslu, fyrirlestur og dæmatímum. Í heimanámi er gert ráð fyrir reglulegum verkefnaskilum. Verkefni eru tvenns konar, annars vegar glíma nemendur við venjulegan dæmareikning hins vegar við afmörkuð sjálfstæð verkefni. Heimadæmi gilda 30% og önnur heimaverkefni sem gera ráð fyrir sjálfstæðari vinnu gilda einnig 30%. Lokapróf vegur 40%.

NOK040F • Gildi list- og verkmenntunar - rýnt í rannsóknir og fræði • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Brynjar Ólafsson Aðjunkt

Umsjónarkennari: Helga Rut Guðmundsdóttir Lektor

Markmið

Í lok námskeiðsins eiga nemendur að geta

- gert grein fyrir hugmyndasögu list- og verkmenntunar í stórum dráttum
- fjallað um gildi list- og verkgreina með skírskotun í kenningar og rannsóknir
- rökstutt eigin afstöðu til list- og verkmenntunar með tilvísunum í rannsóknir og kenningar
- vegið og metið viðteknar hugmyndir um list- og verkgreinar í menntun í fæðilegu samhengi
- fjallað á gagnrýninn hátt um rannsóknir á sviði list- og verkmenntunar

Inntak / viðfangsefni

Viðfangsefni námskeiðsins eru kenningar og rannsóknir á listmenntun og verkmenntun. Fjallað verður um hugmyndafræði listmennta og verkmennta, meðal annars í ljósi heimspeki menntunar. Grunnhugmyndir og textar sem notast er við til að rökstyðja gildi listmenntunar og/eða verkmennta verða skoðuð á gagnrýninn hátt. Stefnt er að því að nemendur geti fjallað á gagnrýninn hátt um viðteknar skoðanir í fortíð og nútíð á hlutverki lista og verklegar kennslu í menntun. Nálgun efnis verður frá ýmsum sjónarhornum og mun taka mið af áhugasviðum nemenda.

Vinnulag

Kennsla verður í formi fyrirlestra og umræðna. Nemendur vinna verkefni sem tengjast þeirra sérsviði.

Ritgerð og verkefni

NOK041F • Bókmenntakennsla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristján Jóhann Jónsson Dósent

Inntak og viðfangsefni námskeiðs

Horft verður á kennslu frá víðu sjónarhorni. Áhersla verður lögð á fjölbreytni bókmennta og margvíslega tengslamöguleika. Gegnum bókmenntir og bókmenntafræði er hægt að nálgast mismunandi tímabil, menningu, þjóðerni, tungumál og persónuleika. Rætt verður um þær bókmenntir sem valdar hafa verið til kennslu í skólakerfinu og það val íhugað.

Nemandi

Þjálfist í að horfa eftir nýjum möguleikum í bókmenntakennslu

Eflist í greiningarvinnu og aflfi sér nýtsamrar þekkingar

Noti þekkingu sína og reynslu til að fjalla um námsskrá

Lesi fræðirit og læri að njóta bókmennta betur en áður

Vinnulag

Námið er fjarnám með vefjuprófum og verkefnavinnu. Kennarar og nemendur halda fyrirlestra í staðlotum og boðið verður völdum gestum þegar það er hægt.

Símat og próf.

NOK042F • Fjarnám og kennsla • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sólveig Jakobsdóttir Dósent

Markmið

Nemendur

þekki sögu og þróun fjarnáms og -kennslu

- kunnir skil á lykilhugtökum, þekki helstu kenningar á sviðinu og geti beitt þeim í fræðilegri umfjöllun.
- þekki möguleika í skipulagningu fjarnáms með mismunandi kennsluaðferðum og tæknibúnaði og mismunandi útfærslur á hvernig net-/fjarnámi er blandað við staðnám.
- geti byggt á fræðilegri þekkingu, rannsóknum og reynslu við skipulagningu fjarnáms.

Önnur markmið verða skilgreind í samræmi við þarfir og áhuga þátttakenda á námskeiðinu.

Inntak / viðfangsefni

Hugtökín fjarnám- og fjarkennsla og tengd hugtök s.s. blandað nám, dreifnám og netnám verða skoðuð og skilgreind. Skoðaðar verða hugmyndir og kenningar sem tengjast sviðinu og hvernig þær hafa þróast á undanfarinni öld frá áherslu á sjálfstætt nám (independent study) á tímum bréfascola til áherslu á samskipti og uppbyggingu sameiginlegrar þekkingar á tímum netvæðingar og alþjóðahyggju (globalization). Fjallað verður um erlendar og innlendar rannsóknir á fjarnámi og -kennslu. Athygli er beint að fjarnemum og þörfum þeirra, kennsluháttum með nýtingu mismunandi miðla og hönnun fjarnámsáfanga; t.d. hönnun sem miðar að uppbyggingu og eflingu hópa (cohort-based design) og að virkja einstaklinga til að gefa af sér til hópans (contribution-oriented pedagogy).

Vinnulag

Fyrirlestrar, lestur og umræður um fræði og nýjar rannsóknir; athuganir á mismunandi fjarnáms- og kennsluaðferðum og tæknibúnaði til fjarkennslu á mismunandi skólastigum. Meðal annars verður skoðað og rætt um það fjarnám sem þátttakendur hafa reynslu af sem fjarnemar og/eða kennarar, nemendur gera eitt minna hópverkefni (lausnaleitarnám) og annað stærra einstaklingsverkefni.

Hópverkefni byggt á aðferðum lausnaleitarnáms (problem-based learning): 25%. Framlög á Neti t.d. umræðuframlög, innlegg í þekkingarbanka, leiðarbækur (einstaklingsvinna): 25%. Lokaverkefni: Heimilda- og/eða rannsóknaritgerð (einstaklings- eða paravinna) eða þróunarverkefni s.s. hönnun fjarnámsáfanga með greinargerð: 50%.

NOK043F • Miðlun, menntun og samfélag • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Stefán Jökulsson Lektor

Þekkingarmarkmið

Nemendur

- átti sig á tengslum (fjöl)miðla við menntun og samfélag
- kunni skil á helstu kenningum miðlunar- og samskipta-fræða (media and communication studies)
- læri um skapandi hugsun og þátt hennar í námi
- þekki til táknavísi (miðlalæsis) og hlutverks hennar í skólalífinu

Færnimarkmið

Nemendur

- geti beitt hugtökum úr ofangreindum fræðum til að ræða um merkingarsköpun, samskipti og skilning
- geti hagnýtt kenningar um miðlun og frumlega hugsun við skipulagningu á þeim verkefnum nemenda sem reyna á sköpun og miðlun
- geti tengt táknavísi og fjölbreytta miðlanotkun við nám í ýmsum greinum
- geti hagnýtt efni úr fjölmiðlum við kennslu, m.a. í því skyni að ungmenni átti sig á því með hvaða hætti þeir hafa áhrif á sjálfsmynd þeirra og hugmyndir um veruleikann

Inntak / viðfangsefni

Nemendur lesa valdar greinar um tengsl miðla við nám, tjáningu, skilning og merkingarsköpun. Jafnframt búa þeir til efni og hafa til hliðsjónar þær kenningar og það vinnulag sem lýst er í greinum og kennslustundum. Vettvangsnám á námskeiðinu tengist þeim stofnunum og fyrirtækjum í samfélaginu sem fást við sköpun og (fjöl)miðlun.

Vinnulag

1) Umræða fer fram um efni greina og nemendur jafnt sem kennari gera grein fyrir aðalatriðum í þeim. 2) Hver nemandi vinnur miðlunarverkefni, t.d. myndband eða ljósmyndasögu, til að tengja saman fræði og framkvæmd. 3) Nemendur skrifa leiðarbók þar sem þeir halda til haga hugleiðingum sínum um efni námskeiðsins.

Þrennt er metið: 1) Fyrirlestur nemanda um tiltekið efni og þátttaka hans í umræðum um efni í fyrirlestrum kennara/annarra nemenda, 40%. 2) Miðlunarverkefni, 40%. 3) Leiðarbók, 20%.

NOK044F • Stafræn gjá og tölvur í starfi með fötluðum • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Salvör Kristjana Gissurardóttir Lektor

Markmið: Markmið:

Nemendur:

- geti greint mismunandi aðstæður hópa, ríkja og landsvæða til að taka þátt í þekkingarsamfélagi nútímans
- þekki til erlendra og innlendra þróunarverkefna og áætlana sem miða að því að auka þátttöku allra í upplýsingasamfélaginu og brúa stafræna gjá milli hópa
- geti undirbúið, skipulagt og þróað leiðir sem miða að því að auka menntun og möguleika hópa sem standa höllum fæti í þekkingarsamfélaginu.

Inntak, viðfangsefni og vinnulag:

Á þessu námskeiði verður skoðað mismunandi aðgengi hópa og einstaklinga að stafrænu samfélagi m.a. með tilliti til fötlunar, búsetu, uppruna, aldurs, kynferðis, eða þjóðfélagsstöðu. Fjallað verður um mismunandi aðstæður, hvernig aðgengi er mælt, hvaða meginleg og eiginleg gögn lýsa aðgengi og hvaða kenningar eru um orsakir mismunandi aðgengis. Sérstök áhersla er á hönnunar-miðuð rannsóknar- og þróunarverkefni ("designed based research"), þ.e. verkefni þar sem unnið er með fólki á vettvangi við að hanna og prófa leiðir til að hafa jákvæð áhrif á gang mála. Dæmi verða tekin um slík verkefni, svo sem alþjóðlega verkefnið OLPC (ein fartölva á barn) sem miðar að því bæta aðgengi barna í þróunarlöndum.

Námskeiðið er verkefnaþætt og vinna nemendur að íslensku eða alþjóðlegu þróunarverkefni þar sem þeir greina aðstæður m.t.t. aðgengis og/eða þróa og gera áætlun um leiðir sem stuðla eiga að auknum möguleikum einstaklinga eða hópa til menntunar og starfa eftir áður nefndum hönnunar-miðuðum aðferðum. Námskeiðið er skipulagt með fjarnámssniði en einnig er gert ráð fyrir staðbundinni lotu og vinnu á vettvangi.

Nemendur vinna að rannsóknar- og/eða þróunarverkefni sem þeir velja/skipuleggja í samráði við leiðbeinanda (60%). Námsmat byggir einnig á fræðilegri umfjöllun (framlög á Neti t.d. umræðuframlög, innlegg í þekkingarbanka, skrif í leiðarbók, framvinduskýrslur) (40%).

NOK046F • Útikennsla og græn nytjahönnun • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Brynjar Ólafsson Aðjunkt

Kennari: Ólafur Oddsson

Tekist verður á við kennslu- og hugmyndafræði "Útikennsla og græn nytjahönnun". Nemendur læra um sjálfbæra þróun í hönnun, skógarvistfræði og skógarmytjar. Farið verður í vettvangsferðir þar sem nemendur kynnast þessari kennsluáferð af eigin raun. Hugað verður að eflingu tengsla nemenda í verkgreinum við íslenska náttúru og hvernig hægt er að hanna fyrir umhverfið, án þess að valda því skaða. Þróaðir verða nytjahlutir úr íslenskum viðarafurðum og frumgerðir smíðaðar. Stuðst verður við tálguaðferðir sem notaðar hafa verið á norðurlöndunum um árhundruðin. Nemendur eru þjálfaðir að tálga úr blautum viði og að tileinka sér rétt handbrögð og umgengni við bitverkfæri.

Markmið námskeiðsins er að:

1. Efla þekkingu og vitund nemenda á viðarfræði, skógarvistfræði og skógarmytjum.
2. Nemendur ná leikni í notkun öruggra tálguaðferða sem hægt er að beita við útikennslu þar sem fengist er við hönnun nytjahluta úr íslenskum efniviði.
3. Nemendur kynnast af eigin raun kennslufræði og hugmyndafræði um útikennslu og græn nytjahönnun og séu færir um að skipuleggja og sjá um slíkt nám þar sem byggt er á útikennslu.
4. Að nemendur kynnast nýlegum rannsóknum á gildi list-, verk-, og tæknigreina fyrir almennt skólalífi.

Inntak / viðfangsefni: Fjallað verður um varðveislu og nýtingu íslenska nytjaskógarins og sjálfbæra þróun sem þátt í hönnun nytjahluta. Lögð verður áhersla á hönnun nytjahluta er byggja á hugsuninni um sjálfbæra þróun. Hugað er að réttri hagkvæmri efnisheimsins, líftíma hluta og

áhrif þeirra á lífsvenjur okkar, heilsu og umhverfi. Þverfagleg og skapandi skólaverkefni skoðuð er tengjast grænni umhverfissvænni hönnun. Fengist verður við mótun afurða úr íslenskum efniviði, vistfræði, fjölbreytta listsköpun og grenndarfræðslu. Notast verður við gamlar verkaðferðir við tálgun. Fjallað verður um rannsóknir er tengjast gildi list- og verkgreina fyrir þroska skólabarna. Vinnulag: Vettvangsferðir, fyrirlestrar, hópverkefni, einstaklingsvinna og umræður. Verklegr verkefni námskeiðs ásamt ritsmíðum metin til einkunnar.

NOK047F • Þrívíddarhönnun, hugmyndavinna og tölvustudd hönnun • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Gísli Þorsteinnsson Lektor

Á námskeiðinu verða nemendur leiðdir í gegnum hagnýtingu kennslu- og aðferðafræði nýsköpunarmentar í skólasterfi. Kynntar verða hugmyndavinnuaðferðir Osbergs og hugarkortagerð Búzans. Fjallað verður um möguleika þrívíddarhönnunar og tölvustuddrar framleiðslu við þróun hugmynda nemenda. Unnið verður með hugbúnaðinn Prodesktop sem nemendur fá að kostnaðarlausu. Tölvutengdur fræsari verður notaður til að framleiða frumgerðir af hugmyndum nemenda. Fjallað verður um gerð umsókna fyrir hönnunarvernd, nýsköpun í skólasterfi og tengsl skóla og atvinnulífs. Rannsóknir á sviði nýsköpunar og frumkvöðlamenntunar er tekur til skólasterfs kynntar.

Markmið

1. Að kenna grunnatriði við notkun þrívíddarhugbúnaðarins Prodesktops;
2. Að leiða kennara í gegnum hagnýtingu kennslu- og aðferðafræði nýsköpunarmentar í skólasterfi;
3. Að kynna möguleika þrívíddarhönnunar og tölvustuddrar framleiðslu við þróun hugmynda nemenda;
4. Að sýna kennurum möguleika þess að efla tengsl atvinnulífs og skóla í gegnum skapandi skólasterf;
5. Að nemendur geti hagnýtt innihald námskeiðsins og skipulagt nám fyrir grunn- og framhaldsskóla.

Inntak / viðfangsefni

1. Tölvutæk þrívíddarhönnun með hugbúnaðinum Prodesktop
2. Kennslufræði nýsköpunarnáms
3. Hugmyndamyndun með ferðir Osbergs og Búzans
4. Tölvustudd framleiðsla með CNC vélum
5. Þróun hugmynda, verndun þeirra og gerð umsókna fyrir nýnæmi og hönnunarvernd
6. Tengingin við frumkvöðlamenntuna og atvinnulíf.
7. Rannsóknir er tengjast gildi ofanskráðs í skólasterfi.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræður, verkstæðisvinna í tölvustofu og smíðastofu og vettvangsferð í skóla eða fyrirtæki. Nemendur skila verkefnum og ræða sameiginlega um möguleika í skólasterfi.

Verklegr verkefni námskeiðs ásamt ritsmíðum metin til einkunnar.

NOK048F • Margmiðun til náms og kennslu • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Torfi Hjartarson Lektor

Þekkingar- og færnimarkmið: Þekkingar- og færnimarkmið:

Nemendur geti

- greint kosti sem felast í gagnvirkni og margmiðun við nám og kennslu
- metið margmiðunarefni á skipulegan og gagnrýnn hátt
- lýst hönnunarferlum að baki námsefni með margmiðunarsniði
- sýnt tók á ýmsum aðgengilegum verkfærum til margmiðunar
- bent á leiðir til að fella vinnu með slík verkfæri að skólasterfi
- skipulagt, útfært og metið efnisgerð nemenda í leik- og grunnskóla
- byggt á nokkurri reynslu af gerð margmiðunarefnis.

Inntak, viðfangsefni og vinnulag:

Fjallað verður um gagnvirka margmiðun í ljósi fræðikenninga um nám og kennslu. Farið verður yfir undirstöðuatriði námsefnisgerðar, handritsgerð, hönnunarferli og notendaprófanir. Sérstakri athygli verður beint að efnisbyggingu, samspili miðla, yfirbragði efnis, gagnvirkni og notendaskilum. Kynnt verða ýmis verkfæri og hugbúnaður til hljóðvinnslu, myndvinnslu og margmiðunar. Nemendur móta hugmyndir um vinnulag og notkun verkfæra til margmiðunar í skólasterfi. Auk smærri einstaklingsverkefna vinna nemendur einir eða fleiri saman að stutttri mynd og gerð margmiðunarefnis af einföldum toga, gjarnan með stærri verk í huga.

Námsmat

Nemendur hafa töluvert val um verkefni. Nemendur bregðast við völdum verkum annarra nemenda og ræða viðfangsefni námskeiðsins.

Kennari veitir skriflega umsögn um verkefni og metur framlag nemenda til einkunnar.

Lesefni

Valið efni um gagnvirka margmiðun, efnisgerð og samþættingu námsgreina í skólasterfi, stuðning skólasafna og smíðjur í skólum.

Æskileg undirstaða: Nám og kennsla á Netinu (NOK008F)

NOK049F • Málstofa um rannsóknir á þroska, mál og læsi • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Steinunn Gestsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Freyja Birgisdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Hrafnhildur Ragnarsdóttir Prófessor

Umsjónarkennari: Rannveig Auður Jóhannsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Steinunn Torfadóttir Lektor

Megin markmið námskeiðsins eru að:

- Nemendur hafi innsýn í rannsóknir og rannsóknarhefðir á sviði þroska, máls og læsis
- Nemendur geti nýtt sér niðurstöður rannsókna sem beita mismunandi rannsóknaraðferðum og teljast til ólíkra rannsóknarhefða við kennslu á sviði máls og læsis.
- Þekki vinnubrögð við gerð rannsóknaráætlana, framkvæmd rannsókna og miðun rannsóknarniðurstæðna
- Að skapa vettfang fyrir umræður um lokaverkefni nemenda

Inntak

Í málstofunni munu nemendur fjalla ítarlegan og gagnrýnn hátt um þær rannsóknir sem eru efstar á baugi innan þroska, máls og læsis hérlendis og erlendis. Nemendum er gert að greina hvaða kenningar og rannsóknarhefðir eru lagðar til grundvallar rannsókna og hvernig nýta megi niðurstöður þeirra við kennslu á sviði máls og læsis. Nemendum gefst einnig kostur á að greina frá eigin lokaverkefnum. Fjallað

verður um rannsóknaraðferðir innan mál- og lestrarrannsókna, gerð rannsóknaráætlaða og leiðir til þess að miðla niðurstöðum rannsókna.

Vinnulag:

Kennsla fer fram í fyrirlestrum, umræðu- og verkefnatímum. Rík áhersla er lögð á á sjálfstæða verkefnavinnu nemenda, lesturs fræðilegs efnis og virka þátttöku í umræðu- og verkefnatímum.

NOK050F • Lestur, lesskilningur og ritun: áherslur í kennslu • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Steinunn Torfadóttir Lektor

Helstu viðfangsefni í námskeiðinu varða kennslu í lestri, lesskilningi og ritun hjá byrjendum og lengra komnum. Lögð verður áhersla á að skilgreina margþætt tengsl lestrar, lesskilnings og ritunar í kennslu hjá byrjendum og nemendum sem lengra eru komnir. Hugað verður að mismunandi leiðum í kennslu lestrar, lesskilnings og ritunar og þær metnar í ljósi rannsóknaniðurstaðna og fræðilegra kenninga.

Matsaðferðir og próf í lestri, lesskilningi og ritun verða skoðuð sem og námsmat er varðar þessa þætti. Hugað verður að ýmsum áhrifavöldum í þróun lestrar, lesskilnings og ritunar og verður sérstaklega lítið til námsefnis, námsumhverfis, kennara og uppalenda í þessu sambandi.

Nauðsynleg undirstaða: Mál og lestur (NOK026F)

Verkefni 1 (15%) er einstaklingsverkefni um leið í kennslu lestrar, lesskilnings og ritunar þar sem nemandinn fjallar um kosti og takmarkanir í fræðilegu ljósi. (Val; Byrjendur eða eldri nemendur). Verkefni 2 (35%) getur verið samvinnuverkefni tveggja. Lestur, lesskilningur og ritun.

Æskilegar áherslur í kennslu byrjenda og lengra kominna. Einn þáttur er valinn (lestur, lesskilningur eða ritun) og honum gerð ítarleg fræðileg og kennslufræðileg skil. Nemendur kynna megináherslur í verkefni sínu í málstofu í umræðutíma. Verkefni 3 (50%) Athugun á vettvangi (einn eða fleiri). Nemendur velja áherslur út frá viðfangsefnum námskeiðsins.

NOK052F • Mál og læsi á miðstigi og unglingsárum: lesskilningur og ritun • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hrafnhildur Ragnarsdóttir Prófessor

Kennari: Þórunn Blöndal

Kennari: Guðmundur Kristmundsson

Í námskeiðinu er fjallað um kenningar og rannsóknir á (seinni) málþroska sem og á forsendum og þróun lesskilnings, ritunar og textagerð frá ca 10 ára aldri fram til fullorðinsára. Kafað verður ofan í margvísleg og mikilvæg tengsl þessarra þátta innbyrðis sem og við aðra þroskatengda og persónulega þætti - einkum vitsmuna- og félagsþroska, sjálfmynd og áhuga; og um mikilvægi menningarumhverfis, hjálfunar og kennslu fyrir allt ofantalið. Áhersla verður á nýjar erlendar og íslenskar rannsóknir og fjallað um hvaða lærdóm má af þeim draga fyrir kennslu og skólustarf á öllum skólastigum. Í verkefnavali fá nemendur tækifæri til að velja á milli miðstigs eða unglingsstigs, áherslu á rannsóknir eða kennsluáðferðir, og um almennan lesskilning eða lesskilning í tengslum við tiltekna námsgreinar, svo sem náttúrufræði, stærðfræði, sögu og bókmenntir.

NOK053F • Tvítýngi og læsi • (10e) • Haust

Markmið námskeiðsins er að nemendur kynnist og geti lagt mat á helstu kenningar og rannsóknir á þróun tvítýngis og áhrif þess á lestrarnám. Lögð verður megináhersla á að nemendur:

- Geti skilgreint hugtakið tvítýngi í samhengi við rannsóknir og kenningar um málþroska
- Hafi trausta fræðilega þekkingu á hvernig málþroski ein- og tvítýngdra barna þróast
- Hafi skilning á þróun læsis í mismunandi tungumálum, áhrifum tvítýngis á lestrarnám og hvaða málrænu og félagslegu þættir hafa áhrif þar á
- Geti nýtt sér rannsóknarniðurstöður til þess að meta og rökstyðja val á námsefni, lestrarkennsluáðferðum og námsmati sem koma til móts við þarfir tvítýngdra barna.

Helstu viðfangsefni

Fjallað verður ítarlega um rannsóknir og kenningar um þróun máls hjá tvítýngdum börnum og þær bornar saman við rannsóknir á málþroska barna sem læra eitt tungumál. Rannsóknir á læsiþróun í mismunandi tungumálum verður gerð rækilega skil og það skoðað hvort þær aðferðir sem börn beita við lestur í einu tungumáli hafi áhrif á lestraraðferðir þeirra í öðru. Einnig verður kannað hvaða málrænu og samfélagslegu breytur geta mögulega skýrt hvers vegna tvítýngd börn standa stundum eintýngdum jafnhöldum sínum að baki í námsgreinum sem tengjast máli og lestri. Mismunandi nálganir við lestrarkennslu tvítýngdra barna verða ræddar, sem og hvaða þætti þarf að hafa í huga við mat á framförum tvítýngdra barna í lestri og ritun.

Vinnulag: Kennsla fer fram í fyrirlestrum, umræðu- og verkefnatímum.

Verkefni.

NOK054F • Námsefnisgerð og námsefnisgreining • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Þorsteinn Helgason Dósent

Markmið námskeiðsins er að nemendur

- þekki mismunandi gerðir námsgagna og eiginleika hverrar fyrir sig
- kunni skil á rannsóknum og kenningum um gerð og notkun námsefnis
- geti hagnýtt sér námsgögn með skipulegum og gagnrýnum hætti
- geta mátað reynslu sína við rannsóknir og fræðilega umfjöllun í námsefnisfræðum
- geti rakið og metið ferli námsefnis frá aðalnámskrá og markmiðum til lokaafurðar
- kunni að beita skipulegum aðferðum við greiningu á námsefni (námsefnisrýni)
- hafi innsýn í sögu og aðstæður námsefnisgerðar á Íslandi
- geti útbúið námsefni í hendur á nemendum eða til frekari vinnslu.

Viðfangsefni

Fjallað verður um námsefni sem notað er í skólum, hlutverk þess og notkun og tengsl við námskrá og kennslu. Kannaðar verða mismunandi gerðir námsgagna, svo sem kennslubækur, verkefnahefti, kennsluleiðbeiningar, kvikmyndir og vefefni; útgefið efni og heimagerð. Nemendur þjálfast í að greina námsgögn í ljósi rannsókna og fræðilegrar umfjöllunar um a. inntak námsgreina og tengsl við fræðigreinar, b. textalega framsetningu í tengslum við aldur og getu, c. almenna kennslufræðilega hugsun, d. hagnýta og gagnrýna notkun námsgagnanna. Kynntar verða aðferðir við námsefnislestur og námsefnisrýni. Nemendur skrifa ritdóm um valið efni í þessu ljósi. Hugað verður að skilyrðum og aðstæðum við námsgagnagerð, hér á landi og erlendis. Nemendur leggja fram eigið námsefni til umræðu, greiningar og endurbóta.

Vinnulag

Námskeiðið byggist á fyrirlestrum, umræðum, raunhæfum verkefnum og heimsóknum starfandi námsefnishöfunda eftir atvikum.

Námsmat byggist á þremur nokkuð jöfnum þáttum: a) þátttöku í staðlotum og smærri verkefnum, b) ritdómi um námsefni, c) valfrjálsu lokaverkefni.

NOK055F • Mál og lestrarerfiðleikar • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Steinunn Torfadóttir Lektor

Markmið námskeiðsins er að nemendur kynnist helstu kenningum og rannsóknum á lestrarörðugleikum og geti lagt mat á þær. Skoði uppruna og tengsl lestrarörðugleika við mál- og taugasálfræðilega þætti og samspil við kennslu og kennsluáðferðir. Markmið námskeiðsins er að nemendur kynnist helstu kenningum og rannsóknum á lestrarörðugleikum og geti lagt mat á þær. Skoði uppruna og tengsl lestrarörðugleika við mál- og taugasálfræðilega þætti og samspil við kennslu og kennsluáðferðir.

Lögð verður megináhersla á að nemendur:

- Öðlist þekkingu á tengslum lestrar- og málerfiðleika og þeim áhrifaþáttum er vega þyngst í þessu samspili.
- Öðlist þekkingu á helstu kenningum og rannsóknum á sértækum lestrar- og stafsetningarörðugleikum (dyslexíu), orsökum, einkennum og skilgreiningum og geti lagt mat á þær.
- Afli sér þekkingar á kenningum um lesskilning og geti vegið og metið áhættuþætti sem leitt geta til lesskilningserfiðleika og hvernig má bregðast við þeim.
- Læri að bera kennsl á mismunandi birtingarform lestrarörðugleika, með tilliti til umskráningar og lesskilnings og geti valið og metið viðeigandi kennsluáðferðir.
- Verði færir um að greina út frá kenningum um þróun lestrar og ritunar hvað fer úrskeiðis í þróuninni hjá nemendum með umskráningar- og/eða lesskilningserfiðleika.
- Kynni sér rannsóknir á gildi snemmtækra íhlutunar, þekki fyrirbyggjandi, einstaklingsmiðaðar kennsluáðferðir og verði færir um að vega og meta álitamál, útfærslu og framkvæmd.
- Verði færir um að velja, vega og meta kosti og galla mismunandi lestrarkennsluáðferða fyrir nemendur með lestrarörðugleika/dyslexíu og rannsóknir á þeim.
- Átti sig á hvaða áhrif mál- og lestrarerfiðleikar/námserfiðleikar geta haft á sálfélagslega þætti og þróun sjálftrausts í námi.
- Geti lagt mat á þætti sem hafa áhrif á lestrarnám hjá nemendum með annað móðurmál en íslensku.

Viðfangsefni: Farið verður ítarlega í kenningar um tengsl lestrar- og málerfiðleika, þróun lesturs og lestrarlíkón verða rædd. Fjallað verður um helstu birtingarform mál- og lestrarörðugleika, og þær afleiðingar sem slíkir erfiðleikar geta haft á sjálftraust einstaklingsins, nám og námsárangur. Fjallað verður um helstu rannsóknir og kenningar á orsökum og einkennum dyslexíu og lagt mat á skilgreiningar. Skoðað verður hvernig meta má stöðu barna í lestri með hliðsjón af fræðikenningum og hvernig hægt er að draga úr og fyrirbyggja lestrarerfiðleika með snemmtækri íhlutun og einstaklingsmiðaðri kennslu í leikskóla og fyrstu bekkjum grunnskóla. Nemendur hljóta þjálfun í að meta stöðu eins eða fleiri nemenda í lestri (í leikskóla, grunnskóla eða framhaldsskóla) með tilliti til umskráningar og lesskilnings, kynnast aðferðum við að skima í áhættuhópa og leggja mat á kennsluáðferðir og kennsluefni með hliðsjón af rannsóknum og fræðikenningum.

Vinnulag: Fyrirlestrar og ígrundun fræðitexta með þátttöku nemenda, umræður, vettvangsathuganir, kannanir, hópverkefni, einstaklingsverkefni.

Hópverkefni 20%. Skýrsla 20%. Einstaklingsverkefni 60%: Nemendur skrifa fræðilegt verkefni um lestrarerfiðleika.

NOK058F • Ritun í tungumálanámi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Róbert Berman Dósent

Meginmarkmið

Meginmarkmið námskeiðsins er að þátttakendur öðlist

- þekkingu og skilning á nýjum kenningum og rannsóknum um ritun í tungumálanámi þ.e.a.s. ritun sem hugsunarferill.
- fræðilega þekkingu og hagnýta reynslu af ritun í tungumálanámi.
- leikni í að þróa ritunarverkefni.

Undirmerkið / hæfnisviðmið

Að námskeiðinu loknu eiga þátttakendur að

- þekkja helstu hugtök og kenningar um ritun í tungumálanámi.
- geta skipulagt og tekið þátt í rannsóknar- og þróunarverkefnum á sviði ritun í tungumálanámi.

Viðfangsefni

Fjallað verður um ýmis lykilatriði og nýjar stefnur og strauma í ritun í tungumálanámi. Hefðbundnir kennsluáðferðir verða skoðaðir með gagnrýnum augum. Einnig verður fjallað um ýmis leiðir eins og t.d. ferilsritun (process writing), notkun ramma (using models) og samvinnurritun (collaborative writing). Fjallað verður einnig um þætti sem tengjast nýbreytni- og þróunarstarfi í ritun, t.d. jafningjasvörum (peer feedback), nemendsjálfstæði og kennsluáðferðir sem hæfa jafnvel unga sem fullorðna nemendur.

Vinnulag

Kennslan fer að jafnaði fram í fyrirlestrum og umræðum. Mikið verður lagt upp úr lestri nemenda og úrvinnslu úr lesefni, umræðum, hópa- og einstaklingsvinnu, verkefnum sem lýkur með kynningu og málstofum. Lögð verður áhersla á að þátttakendur þróa eigin kennsluhætti.

Verkefni og kynningar 60% Lokaverkefni 40%

NOK059F • Læsi og leshömlun (dýslexía) í tungumálanámi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Michael Dal Lektor

Meginmarkmið

Meginmarkmið námskeiðsins er að

- þátttakendur öðlist haldgóða og fræðilega þekkingu og innsýn í helstu skilgreiningar, kenningar og rannsóknir um læsi og leshömlun í tengslum við tungumálanámi.
- gefa þátttakendum kost á að dýpka þekkingu sína og skilning á kenningum og rannsóknum á læsi og leshömlun í tengslum við tungumálanámi.

Undirmerkið/hæfnisviðmið

Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að

- hafa skilning á helstu kenningum og rannsóknum um leshömlun í tungumálanámi, orsakir og einkenni.
- þekkja kenningar um þróun lesturs og ritunar og hvað fer úrskeiðis í þróuninni hjá nemendum með umskráningar- og lesskilningserfiðleika.

- vera færir um að meta námsþarfir út frá heildstæðri sýn á vandamál nemandans í tungumálanámi.
- vera færir um að meta og greina áhættuþætti í lestri á erlenda tungumála og velja viðeigandi texta og þjálfunarverkefni.
- þekkja áhrifaríkar kennsluáðferðir fyrir nemendur sem eiga erfitt með að ná tókum á lestri og lesskilningi í tungumálanámi.
- geta samþætt lestur og ritun í lestrarkennslu erlendra tungumála með tilliti til þjálfunaráhrifa.

Viðfangsefni

Á þessu námskeiði munu þátttakendur kynna rannsókn, kenningu og vinnuáðferðum sem tengjast lesskilning og ritun í tungumálanámi og sem hjálpa kennurum að koma til móts við nemendur sem eiga erfitt með að skilja og skrifa erlent mál. Farið verður ítarlega í kenningar um þróun lestrar, lestraraðferðir í tungumálanámi, tengsl lestrar og erlendra tungumála, orsakir og einkenni lestrar- og ritunarörðugleika og skilgreiningar á þessum erfiðleikum.

Vinnulag

Námskeiðið byggist á fyrirlestrum og umræðum. Einnig munu þátttakendur vinna einir eða í smærri hópum að efnissöfnun og kynningum í málstofum á efni sem tengist áhugasviði þeirra.

Verkefni og kynningar einstaklinga eða hópa 60% Lokaverkefni 40%

NOK060F • Námsmat og þróunarstarf í tungumálanámi • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Samúel Currey Lefever Lektor

Meginmarkmið námskeiðsins er að þátttakendur öðlist

- þekkingu og skilning á nýjum námsmatskenningum og aðferðum í tungumálanámi.
- þekkingu á einkennum þróunarstarfs og nýbreytni í tungumálakennslu.
- leikni í að skipuleggja þróunarverkefni og móta námsmatsáætlanir.

Undirmerkið / hæfnisviðmið

Að námskeiðinu loknu eiga þátttakendur að

- þekkja helstu hugtök og kenningar um námsmat í tungumálakennslu.
- geta skipulagt og tekið þátt í rannsóknar- og þróunarverkefnum á sviði námsmat og tungumálakennslu.

Viðfangsefni

Fjallað verður um ýmis lykilatriði í námsmati og prófagerð og nýjar stefnur og strauma. Hefðbundið námsmatsaðferðir og stöðluð próf verða skoðaðir með gagnrýnum augum. Einnig verður fjallað um nýjar leiðir í námsmat, t.d. heildrænt mat (authentic assessment), sjálfsmat, jafningjamat og mat byggt á náms- eða ferilmöppum (portfolio). Loks verður fjallað um þætti sem tengjast nýbreytni- og þróunarstarfi í tungumálakennslu, t.d. tungumálakennsla gegnum námsgreinar (Content and language integrated learning), kennsluáðferðir sem hæfa unga nemendur og nemendasjálftæði.

Vinnulag

Kennslan fer að jafnaði fram í fyrirlestrum og umræðum. Mikið verður lagt upp úr lestri nemenda og úrvinnslu úr lesefni, umræðum, hópa- og einstaklingsvinnu, verkefnum sem lýkur með kynningu og málstofum. Lögð verður áhersla á að þátttakendur þróa eigin kennsluþætti og matsaðferðir.

Verkefni og kynningar einstaklinga eða hópa 60% Lokaverkefni 40%

NOK061F • Upplýsingatækni og fjarnám í tungumálakennslu • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Michael Dal Lektor

Meginmarkmið

Meginmarkmið námskeiðsins er að

- veita þátttakendum yfirsýn yfir og skilning á helstu kenningum og rannsóknum um tölvutengt tungumálanám.
- þátttakendur öðlist þekkingu og kunnari skil á helstu kenningum og rannsóknum um fjarnám og tungumálanám.
- þátttakendur fái tækifæri til að tengja saman fræðilega þekkingu og hagnýta reynslu af tölvu og upplýsingartækni í tungumálakennslu.

Undirmerkið /hæfnisviðmið

Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að

- hafa skilning og þekkingu á helstu kenningum og rannsóknum um tölvutengt tungumálanám.
- hafa skilning og þekkingu á helstu kenningum og rannsóknum um fjarnám og tungumálakennslu.
- geta aflað fræðilegra gagna um tölvutengt nám og fjarnám og metið gildi þeirra.
- geta lagt gagnrýnið mat á hugtök, kenningar og líkön um tölvutengt tungumálanám og fjarnám í tungumálakennslu.
- geta skipulagt og tekið þátt í rannsóknar- og þróunarverkefnum á sviði notkun upplýsingartækni og fjarnám í tungumálakennslu.

Viðfangsefni

Á námskeiðinu verður fjallað um áhrif upplýsingartækni á uppeldi, menntun og skólalærslu og fjallað verður um tölvumeningu og þá þætti sem hafa áhrif á hana í uppeldisstofnunum. Lögð er áhersla á að fjalla um tölvutengt tungumála nám (td. Computer Assisted Language Learning) og áhrif og þróun þess síðastliðin 30 ár. Einnig verður fjallað um kenningar og rannsóknir er varðar fjarnám og þróun þess síðastliðin 10 ár í skólakerfinu. Ríkjandi menntastefna og orðræða um fjarnám verður tekin til gagnrýnnar umfjöllunar.

Vinnulag

Kennslan fer að jafnaði fram í fyrirlestrum og umræðum. Í fyrirlestrum verður leitast við að setja fram viðfangsefnið, skýra helstu þætti og varpa fram spurningum. Einnig munu þátttakendur vinna einir eða í hópum að efnissöfnun og kynningum á efni sem tengist áhugasviði þeirra. Efnið gætu tengst nýtingu tölvu og veraldarvefsins í tungumálakennslu, rannsóknar- og þróunarstörfum, fjarkennslu erlendra tungumála, gerð rafræns námsefnis til notkunar í fjarnámi o.fl.

Verkefni og kynningar einstaklinga eða hópa 60% Lokaverkefni 40%

NOK101F • Lista - og hönnunarsaga • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ólafur Kvaran Prófessor

Markmið.

Að loknu námskeiðinu skal nemandinn

- hafa innsýn í fræðasvið listfræðinnar og hönnunarsögu
- þekkja meginhugtök og orðræðu sem þar tíðkast
- þekkja útlínur myndlistar- og byggingarlistasögu frá endurreisn til okkar daga, tímabilaskiptingu, hreyfingar og stefnur í hönnunarsögu og samhengi þar á milli
- geri sér grein fyrir mismunandi samfélagslegu hlutverki listarinnar, hönnunar og listamanna geta tengt saman listaverk/hönnunarverk og það samfélag, menningarstöðu og listhefð sem þau eru sprottin úr
- hafa ákveðna færni í að túlka og lýsa listaverkum/hönnunarverkum og miðla því til annarra

Viðfangsefni: Inntak/viðfangsefni

Inngangur að listfræði og hönnunarsögu. Fjallar um fræðasvið listfræðinnar og sjónmennta og sögulega þróun, um aðferðafræði greinarinnar við lýsingu og túlkun verka. Þá verður í þessum inngangi fjallað um efnisatriði, eins og form- og litagreiningu ásamt sögulegri greiningu. List Endurreisnartímabilsins til ca. 1790. Fjallar um list og listkenningar endurreisnartímans og mannerismans, barokk, rökkó og fram til loka 18. aldar. Fjallað verður um hina ólíku stíla og strauma eins og þeir birtast í myndlist, byggingarlist, hönnun og borgarskipulagi og stöðu listamanna og hlutverk listarinnar á þessu tímabili. Listasagan frá 1790 til nútímans. Fjallað verður þær stílhreyfingar og listamenn, sem settu stærstan svip á tímabilið. Þá verður fjallað um samfélagslega stöðu listarinnar, markaðsvæðingu og þróun listhugtaksins og breytt hlutverk listamannsins á þessu tímabili. Fjallað um höfundareinkenni helstu fulltrúa íslenskrar myndlistar á 20. öld. Byggingarlist, hönnun og borgarskipulag er skoðað í sambengi við breytt tæknileg og samfélagsleg skilyrði. Fjallað verður um helstu viðhorf í alþjóðlegri hönnunarsögu 20. aldar og höfundareinkenni íslenskra hönnuða.

Vinnulag: Kennslan fer fram í fyrirlestrum. Listasöfn, minja- og hönnunarsöfn verða heimsótt
Nemendur taka skriflegt próf og gera verkefni

NOK102F • Tónlistarmenntun og rannsóknir • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Helga Rut Guðmundsdóttir Lektor

Markmið

Í lok námskeiðsins eiga nemendur að

- þekkja til helstu rannsókna á sviði tónlistarmenntunar
- vera færir um að finna fjölbreyttar rannsóknagreinar sem fjalla um tónlistarmenntun
- geta lesið rannsóknariðurstöður og metið þær á gagnrýnan hátt í fræðilegu sambengi
- vera færir um að skipuleggja raunhæf rannsóknarverkefni á sviði tónlistarmenntunar
- geta tekið saman rannsóknariðurstöður á afmörkuðum sviðum tónlistarmenntunar og dregið ályktanir um hagnýtt gildi þeirra.

Inntak / viðfangsefni

Viðfangsefni námskeiðsins eru rannsóknir á sviði tónlistarmenntunar. Fjallað verður um helstu aðferðir í rannsóknum á tónlistarmenntun af bæði eigindlegu og megindlegu tagi. Nemendur hjálfast í því að finna viðurkenndar rannsóknagreinar og í gagnrýnum lestri á rannsóknatengdu lesefni á fræðasviði tónlistarmenntunar. Nemendur fá tækifæri til að velja sér viðfangsefni sem tengjast sérstaklega þeirra eigin áhugasviði innan tónlistarmenntunar. Nemendur læra að undirbúa og útfæra raunhæf rannsóknarverkefni.

Vinnulag

Kennsla verður í formi fyrirlestra og umræðna. Nemendur vinna verkefni í formi rannsókna.
Ritgerð og verkefni.

NOK103F • Tónlist í námi barna - kenningar, markmið og leiðir • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Helga Rut Guðmundsdóttir Lektor

Markmið

Í lok námskeiðsins eiga nemendur að

- þekkja til helstu kenninga um tónlist í námi barna auk algengra markmiða og leiða í tónlistarmenntun
- vera færir um að bera saman ólíkar stefnur í tónlistarmenntun barna með gagnrýnum hætti og með vísun í menntunarfærni tónlistar
- geta greint einkenni og áherslur í námskrám um tónlist með hliðsjón af þekktum kenningum og aðferðum í tónlistarmenntun
- vera færir um að skipuleggja viðamiklar námskrár í tónlist, grundaðar á faglegri afstöðu til þekktra kenninga og aðferða
- kunna skil á þáttum í tónlistarþroska barna og geta beitt þeirri kunnáttu í þeim tilgangi að útfæra þátt tónlistar í námi barna

Inntak / viðfangsefni

Viðfangsefni námskeiðsins er tónlist í námi barna í hvaða sambengi sem er. Skoðaðar verða kenningar um tónlist í námi barna. Rýnt verður í algengar aðferðir í tónlistarmenntun barna s.s. Dalcroze, Kodály, Orff og Suzuki. Leitast verður við að greina þau markmið, leiðir og viðfangsefni sem einkenna ólíkar aðferðir í hefðbundnu tónlistarnámi og kennslu. Nemendur verða hvattir til að skoða tónlist í námi barna frá ferskum og nýstárlegum sjónarhornum með það að markmiði að móta hugmyndir um tónlist í námi barna sem eru í samræmi við menntunarfærðileg og uppeldisleg markmið á 21. öld.

Vinnulag

Kennsla verður í formi fyrirlestra og umræðna. Nemendur vinna verkefni á sviði námsefnisgerðar og stefnumótunar í tónlistarmenntun.
Ritgerð og verkefni.

NOK104F • Myndlist, náttúra og samfélag • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Jón Reykdal Lektor

Kennari: Ásthildur Jónsdóttir

Markmið: Að nemandinn

- finni tengsl menningar og listar við náttúru og samfélag.
- hafi tileinkað sér hugmyndafræði námskrár sem byggir á myndlist, náttúru og samfélagi.
- hafi valdi á fræði- og verklegri þekkingu til að vinna út frá aðferðum myndlistarmanna á viðfangsefnum sínum
- uppgötvu hvernig listamenn nota náttúru og náttúruleg efni í listsköpun sinni.
- hafi kynnst og tileinkað sér aðferðafræði myndlistar og myndmáls sem tjáskiptaform í nútíma samfélagi.
- geti beitt gagnrýnni og skapandi hugsun í listsköpun tengdri náttúruskoðun og samfélagsrýni í starfi með börnum.
- skynji og skilji mikilvægi samþættingar listar og samfélagsrýni við aðrar faggreinar skólans
- geti unnið sjálfstætt og skipulega að öllum viðfangsefnum.

Inntak / viðfangsefni:

Í þessum áfanga er kynnt sögulegt og félagslegt sambengi náttúruskoðunar og samfélagsrýni með áherslu á tengsl á milli nútímalistar og uppeldisfræði. Unnið verður með hugmyndir samtímalistamanna í listrannsóknum hvað varðar náttúru og samfélag. Námskeiðið er fyrst og fremst verklegt og fer fram á verkstæðum. Nemendur vinna rannsókn á starfsháttum starfandi myndlistarmanna, fræðilegum markmiðum þeirra og tækni í listsköpun sinni. Gera starfsáætlun að myndverkemum í fjölbreytt efni, með það markmið að ná fram skýru myndmáli. Serstök áhersla verður á endurnýtingu efna, með umhverfisverndarsjónarmið að leiðarljósi.

Nemendur fá einnig hjálfun í fjalla um og rökstyðja myndverk sín út frá marmiðum námskeiðsins. Unnið verður með ólíkar hefðir út frá reynslu og áhuga nemenda með áherslu á náttúru og samfélag í tengslum við valda þætti úr grunnskólum.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, gagnrýnin umræða, vettvangsheimsóknir og verkefnavinna. Nemendum gefst kostur á að vinna með fjölbreytt efnisval, mismunandi tækni og miðla.

Verkefni metin til einkunnar samkvæmt markmiðum námskeiðs.

NOK105F • Hugmynda- og þróunarvinna í textíl fyrir leik- og grunnskóla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigrún Guðmundsdóttir Lektor

Markmið, að nemendur

- geti unnið þróunarverkefni fyrir valinn hóp nemenda í leik- eða grunnskóla sem byggir á gagnrýnni og skapandi hugsun með áherslu á einstaklingsmiðað nám.
- hafi öðlast þekkingu, færni og hjálfun í hinu valda viðfangsefni og geti nýtt reynslu sína í fjölbreytt þróunarverkefni sem tengjast öðrum greinum innan leik- og/eða grunnskóla.
- hafi tileinkað sér þekkingu og skilning á völdum þáttum innan kennslufræði listgreina og textílmenna, ásamt þeim vinnuaðferðum sem tengjast hinu valda viðfangsefni.

Viðfangsefni:

Nemendur velja viðfangsefni innan textíls og vinna þróunarverkefni með ákveðinn nemenda- og/eða aldurhóp í huga. Verkefni byggja á nýsköpunar- og hugmyndavinnu með áherslu á gagnrýna og skapandi hugsun.

Nemendur geta beint sjónum sínum að ákveðnum aldursþópi / hópum innan leik- og grunnskóla, eða valið aðra leið. Viðfangsefni námskeiðsins er textílvinnu en verkefni byggjast á vali nemenda. Nemendur kanna nýjar leiðir innan viðfangsefnis sem byggja á tækni og vinnuaðferðum textílgreina og beina sjónum að hinum ýmsu kennsluaðferðum sem hægt er að velja um og henta hinu valda viðfangsefni. Nemendur skila fræðilegri greinagerð sem rökstyður markmið og áherslur. Lögð skal áhersla á skýra og faglega framsetningu verkefnis og góðan rökstuðning.

Vinnulag: Fyrirlestrar, gagnaöflun, verkleg þróunarvinna, skrifleg greinagerð, gagnrýnin umræða og skýr framsetning verkefna.

Einkunn byggir á markmiðum og áherslum námskeiðs.

NOK106F • Formsköpun og textílhönnun • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Friður Ólafsdóttir Dósent

Markmið, að nemandi

- hafi dýpkað þekkingu sína og skilning á formköpun textílvverka ásamt sniða- og fatagerð.
- hafi öðlast hæfni til að framkvæma tilraunir og rökstyðja faglegar úrlausnar á sviði formköpunar textíla með faglega og listræna þætti að leiðarljósi
- þekki helstu hugtök og geti beitt þeim markvisst í rannsóknar- og tilraunarvinnu.
- geti tekist á við flókin viðfangsefni í formköpun og fatagerð sem byggja á faglegum grunni textílfagsins.
- þekki sögulegan bakgrunn fatagerðar og geti tekist á við nýjungar og þróun útfra listrænum og fræðilegum grunni textíla.

Inntak / viðfangsefni

- Unnið með formhönnun og sniðagerð á fatnaði og textílvörum með áherslu á mismunandi leiðir / sjónarhorn.
- Kynntar nýjungar í listrænni túlkun og formköpun samfara þjóðfélagslegum áhrifum, tiskustraumum og nýjungum í vefjarefnum
- Unnin sjálfstæð rannsóknar- og nýsköpunar verkefni þar sem áhersla er lögð á samspil túlkunar og beitingu fjölbreyttra vinnuaðferða með efni, þræði, form og líti. Verkefnaferillinn byggir á heimildaöflun, faglegri þekkingu, vinnuaðferðum, tilraunavinnu, niðurstöðum, framsetningu verkefna og rökstuðningi.
- Lögð er áhersla á einstaklingsmiðaða og faglega dýpkun, rannsóknar- og tilraunavinnu, ásamt frjórri og persónubundinni túlkun og framkvæmd.

Vinnulag

Fyrirlestrar, einstaklingsmiðuð rannsóknarvinna, tilraunir og nýsköpun.

Nemendur kynna verkefni sín í lok námskeiðs, rökstyðja niðurstöður sínar og svara fyrirspurnum.

Verkefni metin til einkunnar útfra markmiðum námskeiðs og faglegum rökstuðningi.

NOK201F • Kennsla í margbreytilegum nemendahópi • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hafdis Guðjónsdóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er að þátttakendur kynnist og geti unnið að undirbúningi og skipulagi kennslu í fjölbreyttum nemendahópi. Þeir kynna ákveðnum kennsluaðferðum og fjölbreyttu námsmáti sem hentar ólíkum nemendum. Þátttakendur læra að aðlaga nám og kennslu að nemendum með sérþarfir. Þeir kynna sér valdar rannsóknir, helstu hugtök og hugmyndir um vinnubrögð í skóla án aðgreiningar.

Viðfangsefni

Fjallað verður um mismunandi vinnubrögð í skóla án aðgreiningar, gerð einstaklingsnámskráa og áætlanar þar sem tekið er mið af þörfum allra nemenda. Kynntar verða ýmsar aðferðir við öflun upplýsinga og mat á þörfum, stöðu og árangri nemenda. Einnig verða kynntir kennsluhættir og kennsluaðferðir sem hafa reynst vel í fjölbreyttum nemendahópum. Fjallað verður um samstarf við foreldra og aðrar starfsstéttir er starfa við eða tengjast skólustarfi.

Vinnulag

Fyrirlestrar, verkefnavinna, samvinna þátttakenda, umræður á Blakki og kynning á verkmöppu.

Þátttakendur útbúa verkmöppu (50%) og skrifa greinagerð sem er faglegur rökstuðningur við val verkefna í möppuna (50%).

NOK202F • Stærðfræði fyrir alla • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Edda Óskarsdóttir

Umsjónarkennari: Hafdis Guðjónsdóttir Dósent

Umsjónarkennari: Jónína Vala Kristinsdóttir Lektor

Markmið námskeiðsins er að þátttakendur kynnist kenningum og rannsóknum á stærðfræðiörðugleikum nemenda og geti beitt kennsluaðferðum sem henta einstaklingum og hópum við stærðfræðikennslu nemenda sem hafa ólíkar forsendur til náms. Lögð er áhersla á að þátttakendur kynnist kenningum og rannsóknum á stærðfræðiörðugleikum nemenda og geti beitt kennsluaðferðum sem henta einstaklingum og hópum við stærðfræðikennslu nemenda sem hafa ólíkar forsendur til náms.

Í lok námskeiðsins eiga þátttakendur að

- þekkja valdar rannsóknir á stærðfræðinámi barna og stærðfræðiörðugleikum
- þekkja kenningar um stærðfræðiörðugleika og geti fjallað um þær á gagnrýnninn hátt
- geta greint hvernig skilningur barna og unglunga á stærðfræði þróast
- þekki mismunandi birtingarmyndir stærðfræðiörðugleika og orsakir þeirra
- hafi vald á kennsluaðferðum sem henta við stærðfræðikennslu nemenda með ólíkar forsendur til náms
- þekki til nýjunga á sviði heilarannsóknna í tengslum við stærðfræðiörðugleika

Viðfangsefni

Þátttakendur kynna sér rannsóknir á hvernig börn læra stærðfræði og hvernig skilningur barna á stærðfræði þróast. Þeir læra að greina þekkingu og skilning nemenda sinna og meta námsferli þeirra. Þeir kynna sér hvernig erfiðleikar í stærðfræði birtast, áhrif þeirra á nám nemenda og aðferðir við að greina þá. Þátttakendur afla sér þekkingar á kennsluáðferðum og námsúrræðum fyrir nemendur sem eiga í erfiðleikum með stærðfræði.

Vinnulag

Fyrirlestrar, verkefnavinna, samvinna þátttakenda og umræður á neti um lesefni og eigin rannsóknir.

Netumræður gilda 20%. Greining á stærðfræðiörðugleikum nemenda er einstaklingsverkefni og gildir 20%. Verkefni sem nemendur vinna tveir og tveir saman gildir 20%. Einstaklingsverkefni um sjálfvalið efni gildir 40%.

NOK203F • Rannsóknar og þróunarvinna í list- og verkmenntun • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Brynjar Ólafsson Aðjunkt

Markmið;

Að loknu námi skal nemandi

- hafa dýpkað þekkingu sýna og skilning á völdu viðfangsefni innan list- og verkgreina
- geta sett sér markmið, gert starfsáætlun og fylgt henni.
- geta unnið sjálfstætt og skipulega að völdu viðfangsefni með áherslu á frjóa og skapandi hugsun og ígrunduð vinnubrögð.
- hafa fengið hjálfum í almennri hugmyndavinnu og nýsköpun hugmynda í gegnum iðkun og þróunarvinnu
- hafa öðlast skilning og tileinkað sér helstu vinnuaðferðir innan listrannsókna
- hafa hjálfast í gagrýnni umræðu um eigin verk og annarra, tileinkað sér víðsýni og frumleika sem nýtist í námi og / eða starfi og öðlast færni í framsetningu eigin verka og geti rökstutt eigin niðurstöður.

Inntak/viðfangsefni:

Sameiginlegur kjarni.

Kynntar verða aðferðir og kenningar innan hugmyndavinnu og nýsköpun hugmynda, þróun þeirra og vistun.

Einstaklingsvinna - málstofa.

Nemendur takast á við sjálfstæð rannsóknarverkefni samkvæmt námssamningi.

Rannsóknarvinnan fer fram í gegnum iðkun útfra völdu viðfangsefni. Hún skal vera unnin eftir viðurkenndri rannsóknarleið innan list- og verkgreina, með áherslu á frjóa og skapandi hugsun og ígrunduð vinnubrögð. Nemandinn gerir námssamning um faglega dýpkun í völdu viðfangsefni sem fellur undir kennslu í leik-, grunn- og framhaldsskóla. Meginþættir rannsóknarvinnunnar eru gagnaöflun ásamt tilrauna- og þróunarvinnu. Áhersla er lögð á framsetningu verkefnis og að nemendur geti rökstutt niðurstöður sínar og lokaafurð.

Málstofa er hluti af námskeiðinu og gefur hún nemendum tækifæri til að öðlast reynslu í því að greina frá framgangi / niðurstöðum verkefnis fyrir kennurum og samnemendum. Markmið málstofu er að virkja nemendur í faglegri og fræðilegri umræðu svo þeir öðlist dýpri skilning á viðfangsefninu. Málstofan verður auglýst og öllum opin.

Vinnulag:

Fyrirlestrar, gagnaöflun, skrifleg og myndræn skráning, skrifleg greinagerð, verkleg vinna, umræður og málstofa.

Uppeldis- og menntunarfræðideild

INT001G • B.A. thesis - International studies in education • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

-

INT001G • B.A. thesis - International studies in education • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

-

INT101G • Educational settings • (10e) • Haust

Umsjónarmaður: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Umsjónarkennari: Marey Allyson Macdonald Prófessor

Kennari: Gretar L. Marinósson Prófessor

Kennari: Kristján Ketill Stefánsson Doktorsnemi

Main objectives:

The purpose of the course is to introduce students to the diversity and development of educational settings. Students will become familiar with key developments in education in the 20th and early 21st century. There will be a brief introduction to theories of educational change and relationships between policy and practice. They will be able to identify and discuss some of the issues involved in establishing and maintaining educational settings, both formal and informal. Students will understand that different cultural values lie behind different versions of good practice and will be able to form judgements about what might constitute good practice in a variety of settings.

Learning outcomes:

At the end of the course students are expected to

- be familiar with key developments in education in the 20th and early 21st century,
- be able to identify and discuss some of the issues involved in establishing and maintaining educational settings, both formal and informal,
- understand that different cultural values lie behind different versions of good practice,
- be able to form judgements about what might constitute good practice in a variety of settings.

Content

See above and below.

Learning experiences:

Students will undertake regular field visits to a range of educational settings. They will be required to prepare themselves for the visits and to write short reports after the visits. Students will be required to read short articles in order to increase their understanding of developments in education. They will be encouraged to appreciate values and practices in different settings and will be able to construct arguments on what constitutes good practice. Students will research at least one setting in some depth and make an oral and visual presentation on their setting. They will carry out assignments involving electronic and library-based resources. Thorough preparation for classes will be expected and the course will rely on the active participation of students in classes.

Field reports, short discussion papers, an oral presentation and a final exam.

INT102G • Academic skills • (10e) • Haust

Umsjónarmaður: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Umsjónarkennari: Steinunn Lárusdóttir Lektor

Main objectives/learning outcomes:

At the end of the course, students should

- have general knowledge of the study of education in an academic context,
- have competence in various skills useful in their further course of study,
- be prepared for a more rigorous training in the methodology of educational research.

Content and procedure:

The course is organised as a seminar, discussing a series of educational issues, both international and national/regional ones, preferably such as are relevant to the background or experience of particular students. Each issue may be discussed for a couple of weeks. The students, individually and in small groups, take on specific functions:

- prepare background material on issues they are familiar with;
- seek and present (in writing) information on unfamiliar issues;
- summarise documentation (e.g. international reports), in writing or orally;
- summarise debates (from the press, conferences etc.) and analyse points of view, in writing or orally;
- moderate sessions;
- prepare follow-up sessions;
- write session reports;
- write statements of personal conclusions.

Through such activities students are expected to gain experience in

- search of material and information (particularly on the Internet);
  - open-minded exchange of ideas and argument;
- and the "lesser genres" of academic writing, summaries, reports etc
- Assessment is continuous with an element of peer evaluation.

INT103G • Educational research • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðrún Kristinsdóttir Prófessor

Kennari: Kristján Ketill Stefánsson Doktorsnemi

Main objectives:

The purpose of the course is to introduce students to the field of educational research.

Content:

Concepts of research, scientific criteria and research ethics will be discussed. The research process will be considered. Students will become acquainted with some of the main methods used in educational research and critically examine some examples of research. They will understand and appreciate differences between qualitative and quantitative research and what they have in common. Qualitative research traditions and methods will be discussed. Students will be introduced to descriptive statistics and experimental research.

Learning experiences

Students will be required to read research in order to increase their understanding of methods used. They will be encouraged to develop skills in finding and using relevant research findings and an understanding of the quality indicators of good research. Students will learn how to use statistical software. They will carry out assignments involving the use of different skills. Thorough preparation for classes will be expected and the course will rely on the active participation of students in classes.

Short discussion papers, exercises and a final exam.

INT201G • Sociology and history of education: Iceland in the community of nations • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Gestur Guðmundsson Prófessor

Kennari: Ólöf Garðarsdóttir Dósent

Kennari: Þórdís Þórðardóttir Lektor

Kennari: Helgi Skúli Kjartansson Prófessor

Content:

The following topics will be interwoven in such a way that history and theories shed light on each other with a special emphasis on different perspectives on the relation between individual and society.

1. Sociology of education: Main theories will be discussed in relation to topics such as moral education, social discrimination and individualisation with an emphasis on different understanding of the relation between individual and society and the changes that have taken place in the last decades. Theories will be scrutinised in light of the development of schools and education in France, Germany, UK, USA and the Nordic countries. Theories by Emile Durkheim, G.H. Mead, John Dewey, Pierre Bourdieu, Ulrich Beck, Anthony Giddens and Thomas Ziehe will be discussed.

2. History of education: The evolving relation between schools on the one hand, and society, culture and religion on the other will be discussed, both in an Icelandic context and in other western countries. In this context, the role of church, religion and homes in the upbringing of children will be discussed. The ancient cultural roots of the public school will be examined as well as the changing interplay between school, home and other social institutions. Emphasis will be on the development of education in Iceland in comparison with other countries in Western Europe.

3. Varieties of education: Sociological theories of integration, assimilation, exclusion and inclusion will be discussed. Attempts to avoid and overcome social fragmentation from Durkheim's theory of social integrity to modern theories of multiculturalism and inclusive education will be discussed in the light of sociological theories.

Procedure:

Teaching will be conducted in lectures and seminar discussions. The course material is a mixture of introductory texts about particular theories, original texts and articles, and research papers dealing with the topic of the course.

INT202G • Development and self • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Erla Kristjánsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Baldur Kristjánsson Dósent

Kennari: Kristján Kristjánsson Prófessor

Main objectives:

The main objective of the course is to provide students with (i) a comprehensive understanding of the developmental changes that take place from birth through adolescence, and (ii) understanding of dominant views and theories in psychology and philosophy about development and self in both Western and Eastern cultures.

Learning outcomes:

At the end of the course students should

- have a comprehensive understanding of the development of children and adolescent and of the main theories in psychology and philosophy on development,
- know fundamental constructs that describe children's development and learning, both philosophical and psychological,
- be able to describe and evaluate major research findings pertaining to the relation between development and ideas of the self on the one hand, and progress in learning and work, with special emphasis on behaviour and well being of children and adolescents on the other.

Content:

The course will cover a broad range of developmental changes during different phases of childhood and adolescence, and theories that describe and explain those changes. Theories of cognitive development, emotional and social development, the development of self, and moral development will be discussed. The interaction between development and self identity on the one hand and learning, motivation, parenting practices, culture, and different social environments on the other, will be addressed. Various topics in psychology and philosophy pertaining to theories of the self will be discussed, such as self identity, self respect, confidence and autonomy.

Procedure:

The course will consist of lectures and seminars. In seminars the students will get practice in discussing the various topics of the course in a critical setting placing them in a wide theoretical and practical context.

Discussion paper and a final exam.

INT203G • Globalisation and education • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hanna Ragnarsdóttir Dósent

Kennari: Hildur Blöndal Sveinsdóttir Aðjunkt

Main objectives:

The main objectives of the course are to provide students with a comprehensive understanding of

- (i) on what grounds education could develop in the light of changing demographics worldwide and the challenges this development might

- bring to the field of education,
 (ii) the concepts of globalisation, migration and the development of multicultural societies,
 (iii) concepts such as culture, religion, language and identity in the context of migration, globalisation and multicultural societies.

Course content:

The course covers basic concepts pertaining to globalisation, migration and the development of multicultural societies. Concepts of culture, religion, language and identity will be explored, and various related issues such as attitudes, prejudice, human rights, equality and democracy in multicultural societies will be discussed. Challenges to education in multicultural societies will be discussed and ideologies of multicultural education, global education and citizenship education will be introduced. The course draws on research in Iceland and elsewhere on issues concerning education, globalisation and the development of multicultural societies.

Procedure:

The course will consist of lectures and seminars. In seminars the students will get practice in discussing the various topics of the course within a critical setting and by placing them in a wide theoretical and practical context. Thorough preparation for classes will be expected and the course will rely on the active participation of students in classes. Students will make an oral and visual presentation on their final assignment and assignments will involve electronic and library-based resources.

Individual assignments: 1) 40%. Students critically discuss and compare two of the three main ideologies presented in the course, i.e. multicultural education, intercultural education and citizenship education. 2) 60%. Students interview an individual (or a family) who is an immigrant in Icelandic society, preferably parents. Students collect information on f. ex. their position in Icelandic society, their experiences, hopes and expectations. Students analyse the data and write an essay about their findings linked to theoretical writings.

INT502M • Comparative Education • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Marey Allyson Macdonald Prófessor

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Áhersla er á umræðu og kenningar um alþjóðlega menntun og samunburðarmenntunarfræði sem kerfisbundna greiningu á því sem er líkt og því sem er ólíkt í menntakerfum á ólíkum svæðum, löndum og í ólíkum menningarheimum. Mikilvægi hnattvæðingar fyrir samunburðarmenntunarfræði verður skoðuð.

Námskeiðið fer fram sem fyrirlestrar og málstofur. Í málstofum fá nemendur þjálfun í að ræða þau margvíslegu málefni sem eru viðfangsefni námskeiðsins í gagnrýnu umhverfi og setja þau víðara kenningalegt og verklegt samhengi.

Assignments and discussion papers. No final exam.

INT503M • Pedagogy • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hafðís Guðjónsdóttir Dósent

Pedagogy

The purpose of the course is to prepare teacher learners to teach children and adolescent in international and multicultural settings in Iceland and around the world. The main goal is to introduce key learning and teaching theories to teacher learners with a special emphasis on learning and teaching diverse group of students in international and multicultural environment.

Content

The course will build on the combination of the group each time, take into account and adapt to the international and diverse experience and knowledge the teacher learners bring into the course. The course builds on a framework of inquiry that able the teacher learners to analyze their experience, relate to pedagogical theories, and study multicultural and international pedagogy. The emphasis is on differentiation in the instruction, the learning material and the learning environment. Different learning styles, teaching methods, and assessment that support children and adolescent to become independent and active pupils will be introduced.

Procedures

The course work is based on diverse reading material, dialogue and projects. The teacher learners are supported to become active participants, independent, and information seekers. The teacher learners develop their practice based portfolio.

Assessment

The portfolio is assessed.

INT602M • Professionalism in education • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Arna Hólmfríður Jónsdóttir Lektor

Course content:

Emphasis is on discussions and reflections on the concept of professionalism and related concepts, how they have developed, and the influencing factors, i.e. the professional mandate (the governmental influence), the influence of stakeholders and the profession itself. The concepts 'collaborative professionalism' and 'democratic professionalism' will be analysed and also what affects the 'professional identity' of professions.

Procedure:

The course will consists of lectures, discussions and group work. Students are expected to take an active part in discussions and are required to present papers regularly related to the subject.

Assignments and discussions papers. No final exam.

MEN102G • Inngangur að uppeldis- og menntunarfræði • (10e) • Haust • 3f + 2u

Kennari: Kolbrún Þorbjörg Pálsdóttir

Kennari: Jón Torfi Jónasson Prófessor

Gert er ráð fyrir að nemendur taki þetta námskeið á fyrsta ári. Fjallað verður um grunnhugtök og nokkur helstu viðfangsefni uppeldis- og menntunarfræði. Rætt verður um þróun hennar sem fræði- og starfsgreinar og um sérstöðu hennar og tengsl við aðrar greinar. Kynnt verður ágríp af sögu evrópskra uppeldishugmynda og fjallað um íslenska uppeldis- og skólasögu. Fjallað verður um fjölmörg deiluefni í mennta- og uppeldismálum, gerð grein fyrir ólíkum sjónarhornum og hugmyndum um úrlausn.

Verkefni, hlutapróf og skriflegt lokapróf. Krafist er lágmarkseinkunnar (5,0) á lokaprófi. Gert er ráð fyrir að nemendur taki þetta námskeið á fyrsta ári.

MEN103G • Fjölskyldur í nútímasamfélagi • (10e) • Haust • 3f + 2u

Kennari: Hanna Björg Sigurjónsdóttir Lektor

Kennari: Guðný Guðbjörnsdóttir Prófessor

Kennari: Sigurlína Davíðsdóttir Dósent

Kennari: Rannveig Traustadóttir Prófessor

Kennari: Þórdís Þórðardóttir Lektor

Í námskeiðinu verður fjallað um nýjar kenningar og rannsóknir um fjölskyldur í nútímasamfélögum. Áhersla verður lögð á umfjöllun um margbreytileika fjölskyldna, ólíkar fjölskyldugerðir, fjölskyldur minnihlutahópa og aðstæður barna og foreldra í mismunandi fjölskyldugerðum. Þá verður fjallað um fjölskyldustefnu og tengsl fjölskyldulífs og atvinnulífs.

Próf (50%). Kynning (10%)3 nemar kynna saman efni sem tengist efni vikunnar (10-15 mín.) Ritgerð (40%). Efni úr þeim námskeiðs, 10-15 bls. 2-3 nemar saman. Skil í síðasta kennslutíma.

MEN129G • Menntun og kyngervi: Orðræðan um drengi og stúlkur • (10e) • Haust • 3f + 2u

Umsjónarkennari: Guðný Guðbjörnsdóttir Prófessor

Kennari: Þórdís Þórðardóttir Lektor

Markmið: Markmið námskeiðsins er að nemar kynnist hugmyndum, kenningum og rannsóknum um uppeldi og menntun í ljósi kynjafræðilegra sjónarmiða og hugtaksins kyngervi (gender).

Viðfangsefni. Unnið verður með hugtökin, kyngervi, kynjun, kynimyndir, staðalmyndir, kvenfrelsi, félagsleg mismunun, kynhlutverk, kynjablinda, tvíhyggja og valdatengsl. Fjallað verður um hvernig hugmyndir um menntun kynjanna hafa þróast sögulega, rýnt í orðræðuna um drengi og stúlkur og staðreyndir og gagnrýni á menntun og kynferði á öllum skólastigum. Sjónarmið félagslegar mótunarhyggju og eðlishyggju verða notuð til að útskýra mismunandi hugmyndir um kynjamismunun. Athyglinni verður beint sérstaklega að nýjum rannsóknum á sviðinu og fræðilegri nálgun mismunandi fræðimanna. Að síðustu verður athyglinni beint að íslenska skólakerfinu, stöðu drengja og stúlkna, leiðtogum og stjórnendum, námskrám og stöðu lögbundinnar jafnréttisfræðslu á öllum skólastigum. Lesnar verða nýjar íslenskar og erlendar rannsóknir á kyngervi og skólastarfi, t.d. rannsóknir á námsframmistöðu kynjanna, mismunandi hugmyndum stelpna og stráka um námsgreinar, námshæfni og námsval og hvernig skólar bregðast við kynjun skóla og samfélags.<

Vinnulag

Námskeiðið er skipulagt sem staðnám, með möguleikum til fjarnáms ef þörf krefur. Námskeiðið byggist á fyrirlestrum, umræðum, málstofum, hópvinnu og verkefnavinnu.

Eitt 25% verkefni, heimapróf (35%) og lokaverkefni(40%). Mæting og framlag nema í tímum getur hækkað einkunn ekki lækkað.

MEN201G • Samskipti í uppeldis- og fræðslustarfi • (10e) • Vor • 3f + 2u

Umsjónarkennari: Sigrún Aðalbjarnardóttir Prófessor

Kennari: Ásdís Hrefna Haraldsdóttir Verkefnisstjóri

Kennari: Hrunð Þórarinsdóttir

Viðfangsefni

Nemar kynnast helstu kenningum um árangursríka samskiptahætti í uppeldis- og fræðslustörfum á vettvangi fjölskyldna, skóla og annarra stofnana. Fjallað er um samskipti barna, vináttu og leik jafnt innan skóla sem utan. Kynnt eru innlend og erlend rannsókn- og skólaþróunarverkefni sem miða að því að efla félags-, siðgæðis- og tilfinningaþroska barna og unglinga, jafnt sem sjálfmyndir þeirra í síbreytilegu samfélagi þjóðanna.

Vinnulag

Námskeiðið er skipulagt sem staðbundið. Kennsla fer fram í samræðum og gagnvirkum fyrirlestrum. Námið er auk þess bygg upp á lestri, hópvinnu, kynningum og skriflegum verkefnum.

Námsmat byggist á verkefnum og prófum. Krafist er lágmarkseinkunnar 5,0 í prófþætti námsmatsins.

MEN301G • BA-verkefni í uppeldis- og menntunarfræði • (14e) • Haust

Umsjón: Fastir kennarar í uppeldis- og menntunarfræði.

MEN401G • Málstofa: Efst á baugi og framtíðarsýn • (6e) • Vor • 3u

Umsjónarkennari: Guðný Guðbjörnsdóttir Prófessor

Í málstofunni verða tekin til umfjöllunar tiltekin viðfangsefni um uppeldis- og menntamál. Val viðfangsefna miðast við það sem er efst á baugi fræðilega eða í þjóðfélaginu hverju sinni og áhugasvið þátttakenda. Nemendur velja sér nýútkomið fagrit og skrifa um það ritdóm til birtingar. Þeir skrifa einnig rækilegan og vel rökstuddan ritdóm um nýútkomnar fræðilegar greinar í fræðilegu tímariti þar sem þær eru settar í samhengi við þróun fræðasviðsins. Nemendur skipuleggja málstofu og flytja erindi um fræðilegt efni sem þeir hafa unnið á seinni stigum námsins. Þá verða nemendur hvattir til að draga saman reynslu sína af náminu og ræða eigin framtíðarsýn um nám og störf á sviði uppeldis- og menntamála. Mikil áhersla er lögð á fagleg og fræðileg vinnubrögð og að nemendur verði þátttakendur í faglegri umræðu á sínu fræðasviði, m.a. með því að setja efni á veraldarvefinn.

Vinnulag

Námskeiðið er skipulagt sem staðnám. Námskeiðið byggist á umræðum, hópvinnu og verkefnavinnu.

Fjögur verkefni: ritdómur um bók (30%); ritgerð um greinar (30%); ráðstefnuerindi og veggspjald (35%) og ígrundunarverkefni um eigið nám(5%).

MEN402G • BA-verkefni í uppeldis- og menntunarfræði • (14e) • Vor

Umsjón: Fastir kennarar í uppeldis- og menntunarfræði.

STM204G • Konur og karlar sem leiðtogar, frumkvöðlar og stjórnendur • (10e) • Vor • 3f + 2u

Kennari: Guðný Guðbjörnsdóttir Prófessor

Kennari: Sigrún Aðalbjarnardóttir Prófessor

Markmið: Að þátttakendur fái aukna innsýn í hlutverk leiðtoga, frumkvöðla og stjórnenda í skólum, stofnunum og fyrirtækjum. Að þátttakendur átti sig á mikilvægi þessara hlutverka ekki síst á breytingartímum, á mikilvægi samskiptahæfni fyrir þessi hlutverk, og

hvernig kynferði skiptir máli í því sambandi.

Vinnulag

Námskeiðið er skipulagt sem staðnám, með möguleikum til fjarnáms ef þörf krefur. Námskeiðið byggist á fyrirlestrum, umræðum, málstofum, hópvinnum og verkefnavinnu.

Verkefni og heimapróf. Mæting og framlag nema í tímum getur hækkað einkunn (10%), ekki lækkað.

UMS202G • Áhættuhegðun og seigla ungmenna • (10e) • Vor • 3f + 2u

Umsjónarkennari: Sigrún Aðalbjarnardóttir Prófessor

Kennari: Kristjana Stella Blöndal Lektor

Viðfangsefni

Á námskeiðinu er áhersla lögð á áhættuhegðun (s.s. vímuefnaneyslu, óábyrgt kynlíf, brokkgenga skólagöngu) og seiglu unglunga og ungs fólks í tengslum við ýmsa uppeldislega, félagslega og sálfræðilega þætti. Viðfangsefni eru m.a. sjálfmynd, sjálfstraust, líkamsímynd, félagsþroski, samskiptahæfni, kvíði, depurð og sýn ungmenna á ýmsar áskoranir í lífi sínu, auk þáttar heimila, skóla og félagsstarfssemi í uppbyggingar- og forvarnarstarfi með ungu fólki. Kynntar verða bæði innlendar og erlendar rannsóknir á þessu sviði.

Vinnulag

Námskeið er skipulagt sem staðbundið. Kennsla fer fram í samræðum og gagnvirkum fyrirlestrum.

Námsmat byggist á verkefnum og prófi. Krafist er lágmarkseinkunnar (5,0) í prófþætti námsmatsins.

UMS501G • Hugur, heilsa og forvarnir • (10e) • Haust • 3f + 2u

Umsjónarkennari: Sigurlína Davíðsdóttir Dósent

Fjallað er um helstu skilgreiningar á heilsu og áhrif hugarfars á heilsufar. Fjallað verður um tengsl líkama og sálar eins og þau birtast í heilsufari, áhrif streitu á líkamlega heilsu, hvernig hugarfar og atferli ýtir undir streitu og hvað dregur úr streitu. Þá verður fjallað um forvarnir með tilliti til heilsufars.

Próf (60%) 2 verkefni: (30%) 10-15 bls. ritgerð um efni sem tengist heilsusálfræði. Verkefnið getur verið heimildaritgerð eða rannsókn á einhverjum þáttum sem tengjast heilsufari og hugarfari. Athugið itarefni á námsbókasafni. 9. vika. (10%) 3-4 bls. skýrslu um gestainlegg um forvarnir, þá sérstaklega um athyglisverða þætti í þeim og það sem þeir telja að verði árangursríkt til forvarna. 11. vika

INT104F • Issues in educational research • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Marey Allyson Macdonald Prófessor

Main objectives/Learning outcomes:

By the end of the course students should

1. have gained an overview of issues of research methodology, and common research traditions and their similarities and differences will be covered
2. be able to argue different points of view in the preparation of research in their field
3. be able to formulate research questions and be able to discuss relevant approaches to data-gathering in order to answer the questions
4. be able to demonstrate the ability to collect, evaluate and analyse data
5. be able to discuss appropriate methods for the analysis of data
6. be able to discuss ethical issues and procedures and regulations related to research practice
7. be able to apply knowledge and understanding to evaluate research in their field
8. by himself/herself or in cooperation with others be able to communicate academic research to colleagues and members of the public
9. possess the skill and knowledge to analyse and communicate numerical information
10. have demonstrated the learning skills and capacity to engage in further studies in methodology which to a large extent requires independent work.

Topics and approach

Specific methodological approaches are covered, their academic foundations explained, prevailing practices tried out and the skills of the students in this regard assessed. The topics selected to begin with are less complex than later ones. Different methods used to collect and analyse data are discussed according to the purpose of the research. Training includes the application of the same methodology to solve different types of research questions. The teaching consists of lectures and studies through discussions and assignments. Emphasis is placed on creativity and communication during analysis of data and the presentation of results. Active participation of students is encouraged that can take the form of instigating discussion, sharing ideas and referring to the research of others.

Assessment

Assessment is built on assignments, an essay and an examination. Three assignments are built on discussions and exercises and are evaluated in accordance with course goals. In the final module an overall assessment of learning is carried out through an essay and an examination. Grades are given for all the assignments, the essay and the examination. Each assignment contributes 15% to the grade, the essay counts 35% and the final examination 20%.

INT105F • Multicultural societies and schools - Ideologies and research • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hanna Ragnarsdóttir Dósent

Main objectives:

At the end of the course, students should

- have knowledge and understanding of the main concepts and general issues in ideologies, theory and research within multicultural studies
- have an understanding of the main theories on the position, adjustment, upbringing and education of individuals, particularly children and adolescents in multicultural societies (e.g. authors such as Banks, Gundara, Nieto, Noddings, Parekh and Siraj-Blatchford)
- have the competence to apply theories in a critical and disciplined manner in his or her field of work and research
- be able to collect, assess and analyse scientific data in the field of multicultural studies and use suitable technical measures and software
- be able to initiate new studies and development projects and communicate his or her findings in a suitable manner
- have developed independent methods of working and be capable of further studies and research in the field of multicultural studies

Course content:

The course deals with research in the field of multicultural studies in Iceland as well as in other countries. The topics considered include the development of multicultural societies from an historical and international perspective, migration, the position of minority groups and refugees. The course also addresses attitudes, prejudice and governmental actions, human rights, equality and democracy. Finally, the course addresses upbringing and pedagogies in multicultural societies and research on the situation of children and adolescents as linguistic, cultural and religious minority groups will be introduced and discussed.

Learning activities:

Teaching will be conducted in lectures, seminar discussions, workshops and group work. Students are expected to take an active part in seminars and discussions and are required to present papers regularly in seminars. Some of the course may be taught through distance teaching.

Projects include analytical papers (altogether 50%) and a field study (50%) where qualitative research methods will be applied.

INT204F • Theories in sociology and philosophy of education • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Learning outcomes:

At the end of the course students should

- have good understanding of some main theories in sociology and philosophy of education,
- be able to explain these theories and discuss their merits,
- be able to apply these theories to issues pertaining to education and to society in general,
- be able to discuss empirical research and theories in light of each other,
- be able to use theories to form research questions,
- have experience in communicating research to a group of people.

Content:

The course will introduce a few influential contemporary theories and their roots in classical theories. The theories will be introduced in relation to some urgent issues in education, such as inclusive education, knowledge society, social discrimination and equality. Theories are used to frame topics for research, research questions, plan for research and the choice of methods. Students work on independent projects and are guided in their use of theories in carrying out their work.

Procedure:

The course begins with a series of lectures and seminars focusing on certain theories. After that students form groups which present their ideas for a research project in a seminar around the middle of the term. The groups then continue to work on their project and present their conclusions at a colloquium at the end of the term.

30% individual assignments focusing on specific topics related to the theories under discussion. 70% group project. The evaluation is based on the research proposal, presentation and the colloquium and a written paper.

INT205F • Inclusive education and democracy, theory and practice • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Dóra S Bjarnason Prófessor

Main objectives/Learning outcomes:

Upon completing the course students are expected to

- know concepts and theories on special needs, deviance and stigma, inclusive education, social capital building and democracy in schools
- have insight into the different roles of inclusive education professionals in schools and other educational institutions
- have insight into research, theories and good Icelandic and international examples of practice in the field
- have understanding of the situation of persons with special needs in school and society, presently and in history
- have an understanding of the value of inclusive schooling and society for all, but also the use of specialised services
- understand the value of human rights, the rights of children, and upbringing that is grounded in democratic participation in school and society
- be able to listen to the voices of parents and students, respect their rights and use their perspectives and wishes in a professional manner
- be able to use their knowledge to strengthen their personal and professional competences.

Course content:

The educational policy of inclusion deals with democratic upbringing and quality education, human rights, active participation and the cooperation of all learners and staff in classrooms, schools, school districts and at national level. Its aim is to provide each and every learner with appropriate education and facilitate participation in school and society. Special attention is given to the process of education and social inclusion and exclusion of learners who are seen as "different" due to their abilities and talents, learning difficulties, cultural or socio-economic background, religion, race, sexual orientation, behaviour or disability. This policy and practice is much debated, at theoretical and practical level by concerned actors and academics, and the concept of inclusive education is given different meanings in different contexts.

In the course different paradigms and perspectives in inclusive education, extracts from the history of special education and of persons labelled with special needs, national and international treaties, human rights and democratic participation in schools will be discussed. Students are expected to reflect upon their own values and perspectives on special education in the light of theories, research and their learning experience. The course also aims at critically examining the strengths and weaknesses of inclusive education theories, policy and practice, and relevant perspectives of parents, students, teachers, other professionals and academics.

Learning activities:

The course work is based on lectures, seminars on campus and through the web, individual and group assignments.

Assignments: (1) Four short papers reflecting on the course readings (in all 40%). (2) A review of the students own national education policy (20%). (3) A paper based a school visit in Iceland and students' own interest in the connection with the course content (40%).

INT502M • Comparative Education • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Marey Allyson Macdonald Prófessor

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Áhersla er á umræðu og kenningar um alþjóðlega menntun og samburðarmenntunarfærði sem kerfisbundna greiningu á því sem er líkt og því sem er ólíkt í menntakerfum á ólíkum svæðum, löndum og í ólíkum menningarheimum. Mikilvægi hnattvæðingar fyrir samburðarmenntunarfærði verður skoðuð.

Námskeiðið fer fram sem fyrirlestrar og málstofur. Í málstofum fá nemendur þjálfun í að ræða þau margvíslegu málefni sem eru viðfangsefni námskeiðsins í gagnrýnu umhverfi og setja þau víðara kenningalegt og verklegt samhengi.

Assignments and discussion papers. No final exam.

INT503M • Pedagogy • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hafðís Guðjónsdóttir Dósent

Pedagogy

The purpose of the course is to prepare teacher learners to teach children and adolescent in international and multicultural settings in Iceland and around the world. The main goal is to introduce key learning and teaching theories to teacher learners with a special emphasis on learning and teaching diverse group of students in international and multicultural environment.

Content

The course will build on the combination of the group each time, take into account and adapt to the international and diverse experience and knowledge the teacher learners bring into the course. The course builds on a framework of inquiry that able the teacher learners to analyze their experience, relate to pedagogical theories, and study multicultural and international pedagogy. The emphasis is on differentiation in the instruction, the learning material and the learning environment. Different learning styles, teaching methods, and assessment that support children and adolescent to become independent and active pupils will be introduced.

Procedures

The course work is based on diverse reading material, dialogue and projects. The teacher learners are supported to become active participants, independent, and information seekers. The teacher learners develop their practice based portfolio.

Assessment

The portfolio is assessed.

INT602M • Professionalism in education • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Arna Hólmfríður Jónsdóttir Lektor

Course content:

Emphasis is on discussions and reflections on the concept of professionalism and related concepts, how they have developed, and the influencing factors, i.e. the professional mandate (the governmental influence), the influence of stakeholders and the profession itself. The

concepts 'collaborative professionalism' and 'democratic professionalism' will be analysed and also what affects the 'professional identity' of professions.

Procedure:

The course will consist of lectures, discussions and group work. Students are expected to take an active part in discussions and are required to present papers regularly related to the subject.

Assignments and discussions papers. No final exam.

MEN011F • Samtöl í námi og starfi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Þórunn Blöndal

Þekkingarmarkmið

Nemendur

- kunnir skil á hlutverki tungumálsins í samskiptum, bæði gegnum ritað mál og talað.
- þekki einkenni helstu textategunda (e. genre) talmáls og ritmáls.
- þekki sögu og þróun samtalsgreiningar og hafi góða yfirsýn yfir það sem skrifað hefur verið um málleg samskipti.
- geri sér grein fyrir mikilvægi samskipta í kenningum um nám og kennslu.
- kunnir skil á því sem er líkt og ólíkt í samtalshegðun kynjanna.

Færnimarkmið

Nemendur geti

- nýtt sér helstu rannsóknaraðferðir samtalsgreiningar og geti sjálfir safnað gögnum, greint og túlkað samtöl af ólíkum toga í samræmi við aðferðafræði greinarinnar, t.d. samskipti sem eiga sér stað á vinnustöðum þeirra sjálfra (í kennslustofu /félagsmiðstöð/sjúkrahúsi) eða samtöl skjólstæðinga innbyrðis hvort sem er í hagnýtum eða fræðilegum tilgangi.
- hagnýtt sér þekkingu á samskiptum til að greina afbrigðilega málhegðun, t.d. barna með hegðunarvandamál, einhverfra og málstolsjúklinga.
- nýtt samtöl markvisst og kerfisbundið sem námstæki í kennslustofunni.
- greint reglubundin ferli í samskiptum og lýst þeim.
- áttað sig á óskráðum samskiptareglum og greint þær í gögnum sínum.
- greint og túlkað reglur um samvinnu í samtölum.
- hagnýtt þekkingu sína á samskiptum í störfum (sínur) á vettvangi skóla, félagsmiðstöðva eða sjúkrahúsa og stuðlað þannig að bættum samskiptum.

Inntak/Viðfangsefni

Viðfangsefni námskeiðsins er samtalsgreining (e. conversation analysis) en sú grein

er undirgrein orðræðugreiningar. Rætt verður um mismun talmáls og ritmáls og hnykkt á einkennum texta sem birtast á neti (bloggi, msn, tölvupósti og spjallrásur). Meginhluti námskeiðsins verður þó nýttur í þjálfun á söfnun, skráningu og túlkun samtalsgagna og umræður um þá vinnu. Athugunar- og umræðuefni verða bæði af fræðilegum toga og hagnýtum. Námskeiðið tengist kennslu beint og óbeint; bæði verður nemendum leiðbeint við að kenna samskipti í skólum (eða öðrum vinnustöðum) og eins munu nemendur vinna verkefni sem greina samskipti á vinnustöðum þeirra, t.d. samskipti í kennslustofunni.

Vinnulag

Til þess að nemendur verði hagvanir í samskiptafræðum þurfa þeir í senn að nálgast greinina með því að lesa vísindagreinar eftir innlenda og erlenda fræðimenn og kynna þannig sögu og þróun greinarinnar og spreyta sig sjálfir á eigin viðfangsefnum. Kennslan fer að mestu fram í samræðum kennara og nemenda eða samræðuhópum nemenda, augliti til auglitis eða gegnum vefmiðla. Samvinna nemenda í náminu verður skoðuð og greind, einkum sú aðferð að tala sig í átt að niðurstöðu eða hugsa upphátt. Lögð verður áhersla á að nemendur fái þjálfun í að hlusta á og greina samtalsgögn og gera niðurstöður aðgengilegar fyrir aðra, t.d. á bloggsíðu, í ritgerð, skýrslu eða tímaritsgrein. Á námskeiðinu verður sýnt fram á að öll málnotkun, jafnt ritun skáldsagna sem fræðileg skrif, felur í sér samskipti.

Hugmynd - útfærð að höfðu samráði við nemendur:

1. Verkefni tengd kennsluefni - samvinnuverkefni
2. Uptaka - hlustun, greining og túlkun samtalsgagna - samvinnuverkefni
3. Lokaverkefni - rannsókn á samskiptum - einstaklingsverkefni

MEN015F • Samskipti, menning og miðlun • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Stefán Jökulsson Lektor

Umsjónarkennari: Þórunn Blöndal

Þekkingarmarkmið

Nemendur

- öðlist skilning á hugtakinu samskipti og því sem einkennir árangursrik og farsæl samskipti almennt
- fái innsýn inn í þau fræði sem varða samskipti fólks af ólíku þjóðerni og þekki til helstu hugtaka og kenninga á því sviði
- fái þekkingu á þætti samskipta í virku tvítyngi
- læri að þekkja helstu samvinnuferli í samtölum og mikilvægi þeirra í glímu við nýtt tungumál
- átti sig á íslenskum samskiptavenjum og geti sett sig í spor þeirra sem eru ekki vanir þeim
- kynnist reglum og aðferðum sem má nota til að gera samskipti milli fólks af ólíkum uppruna markvissari og árangursríkari

Færnimarkmið

Nemendur geti

- lýst þeim þáttum í samskiptum fólks af ólíku þjóðerni sem stuðla að skilningi og samkennd fremur en misskilningi og andúð
- greint hvernig íslensk menning orkar á hæfni Íslendinga til að eiga samskipti við innflytjendur eða útlendinga
- áttað sig á því hvers vegna fjölmennarleg samskipti misheppnast og gert ráðstafanir til að bæta þau
- beitt fræðum um fjölmennarleg samskipti til að skipuleggja nám og kennslu í anda hugmyndarinnar um skóla fyrir alla

Inntak/viðfangsefni

Á námskeiðinu fræðast nemendur um hugtök, kenningar og rannsóknaraðferðir á sviði menningar- og samskiptafræða og samskiptamálfræði. Meginmarkmiðið er að auka skilning þeirra á fjölmenningarlegum samskiptum, gera þá færari í að rannsaka þau eða skipuleggja verkefni sem tengjast þeim.

Vinnulag

Nemendur kynna sér þau mál varðandi fjölmenningarleg samskipti hérlendis sem ber hæst hverju sinni og nota fræðin til að veða þau og meta. Hver nemandi ræðst í tilviksathugun, þ.e.a.s. safnar gögnum sem varða tiltekið umfjöllunarefni á námskeiðinu, vinnur úr þeim og kynnir niðurstöður sínar á opnum vef. Jafnframt fylgjast nemendur með fréttum um fjölmenningarleg samskipti í fjölmiðlum, íslenskum sem erlendum, og ræða um þær með hliðsjón af fræðunum. Saman vinna nemendur eitt verkefni sem tengist vettvangi, t.d. heimilum, skólum, félagsamtökum eða stofnunum þar sem fjölmenningarleg samskipti veða þungt. Samvinnuverkefnið getur falið í gerð fræðsluefnis, t.d. bæklingis, vefefnis eða blaðagreinar, skipulagningu og kennslu á námskeiði, ýmiss konar samvinnu eða stuðningi. Umræða er veigamikill þáttur í kennslustundum og innlegg í hana koma jafnt frá nemendum sem kennurum.

Nemendur halda rafræna leiðarbók þar sem þeir skrifa um það sem þeir telja mikilvægt eða gagnlegt í námsefni eða umræðum. Þar halda þeir einnig til haga þeim verkefnum sem þeir vinna, t.d. framsögu í kennslustund og tilviksathugun. Leiðarbókin á meðal annars að sýna að nemenda sé ljóst hvernig hann geti hugsanlega beitt þeim fræðum sem eru til umfjöllunar við þau verk sem hann hyggst vinna í framtíðinni. Jafnt nemendur sem kennarar á námskeiðinu leggja mat á verkefni og valda kafla úr leiðarbók.

MEN023F • Fullorðnir námsmenn og aðstæður þeirra • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hróbjartur Árnason Lektor

Markmið

Í lok námskeiðsins er stefnt að því að þátttakendur

- geti lýst helstu samfélagslegum breytingum sem hafa leitt til aukinnar áherslu á nám fullorðinna undanfarið,
- geti greint samfélagslega þróun í samtíma sínum og ákvarðað námsþarfir á grundvelli þeirra sem verða til hjá ólíkum þjóðfélagsþópum við breytingar í samfélagi, fjölskyldulífi og á vinnustöðum,
- geti notað kenningar um fullorðna námsmenn til þess að skýra hegðun í tengslum við nám og námskeið, skipuleggja námsferli og til að rökstyðja framkvæmdina,
- hafi öðlist innsýn í fræðslustarf með fullorðnum á Íslandi þannig að þeir geti lýst því helsta sem er að gerast í fræðslumálum fullorðinna og greint hvaða hugmyndir liggja að baki og
- móti sér sínar eigin hugmyndir um hlutverk fullorðinsfræðslu í nútíma samfélagi og geti rökstutt þær með tilvísun til kenninga um fullorðna námsmenn, samfélagsbreytingar og lífshlaup fullorðins fólks.

Inntak / viðfangsefni

Námskeiðið skiptist í þrjú hluta: I Greiningu á samfélagslegri þróun, rannsókn á því hvernig stofnanir samfélagsins hafa brugðist við - einkum hvað varðar aðgerðir sem ætlað er að styðja við nám fullorðinna. Þátttakendur læra að nota ýmis verkfæri til þess að greina samtímann og meta mögulegar þarfir fullorðinna fyrir nám. II Rannsókn á sérkennum og sérstöðu fullorðinna námsmanna. Könnun á kenningum um hið sama og greining á gagni þeirra til að skýra og skipuleggja nám fyrir fullorðna og með þeim. III Þátttakendur kynna sér nokkur meginstef úr kennslufræði fullorðinna. Hugmyndir um fullorðna námsmenn, þátttöku þeirra í fræðslu, áhugahvöt og hindranir, hlutverk leiðbeinenda í fullorðinsfræðslu, mótun námsumhverfis og samskipti kennara og nemenda og fleira.

Vinnulag

Umræður, fyrirlestrar, kynningar, einstaklingsverkefni og hópverkefni.

Lesefni

Helstu bækur:

Merriam og Cafarella: Learning in Adulthood, 2006

a.m.k. tvær eftirtalinnar bóka:

Malcolm S. Knowles, et al: The Adult Learner, 2006

K. Patricia Cross: Adults as Learners, 1981 (1993)

M. Carolyn Clark og Rosemary S. Caffarella (útg.): An Update on Adult Development Theory, (2000)

Greinar í vísindatímaritum:

Greinar og skýrslur um fullorðinsfræðslu á Íslandi.

Rannsóknargreinar um afmörkuð efni námskeiðsins.

Einnig almennar greinar um efni námskeiðsins, til yfirlits og stuðnings við lesefnið.

Nokkur samvinnuverkefni á vef sem eru forsenda fyrir lokaekinn (lokið/ólukið). Skriflegt próf (15%). Lítil rannsókn ásamt túlkun niðurstaðna (15%). Hópverkefni (10%). Einstaklingsverkefni - Ritgerð (50%). Þátttaka í umræðum (tímum, staðlotu og vef), önnur samstarfsverkefni á vef, sjálfsmat (10%).

MEN024F • Skipulagning og framkvæmd fræðslu með fullorðnum • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hróbjartur Árnason Lektor

Yfirmarkmið námskeiðsins er að þátttakendur kynni sér og tileinki gagnlegar hugmyndir, kenningar og aðferðir til að skipuleggja nám fyrir fullorðna námsmenn og kenna þeim með góðum árangri.

Stefnt er að því að þátttakendur geti við lok námskeiðs

- lýst nokkrum algengum nálgunum um hvernig námferlar eru skipulagðir fyrir fullorðna ásamt því að greina frá kenningum og viðhorfum sem liggja þeim að baki,
- notað mismunandi aðferðir til að skipuleggja nám fyrir fullorðna,
- rökstutt skipulag kennslu og framkvæmd hennar með vísun í rannsóknir, kenningar og viðurkennd viðhorf til fræðsustarfs með fullorðnum,
- lýst kennsluáferðum og flokkað eftir viðurkenndum flokkunarkerfum, kunni skil á fræðilegri flokkun kennsluáferða,
- skipulagt, undirbúið og framkvæmt kennslu, og önnur námsferli fyrir fullorðna og
- geti bæði gagnrýnt eigin kennslu og annarra og rökstutt gagnrýnina.

Inntak / viðfangsefni

Þátttakendur skoða algengar nálganir við skipulagningu námsferla fyrir fullorðna, rýna í viðkomandi nálganir og gagnrýna þær.

Þátttakendur kynna sér nýlega fræðilega umræðu um viðfangsefnið, kynna sér rannsóknir um afmarkaða þætti kennsluhegðunar og bera saman við innihald bókana sem lesnar eru á námskeiðinu og við þeirra eigin vinnu.

Á námskeiðinu læra þátttakendur að útbúa námskeiðsmöppu sem inniheldur öll gögn sem þeir þurfa til að kenna tiltekið námskeið. Að námskeiði loknu munu þeir hafa undir höndum slíka möppu og vera tilbúin að halda námskeið með þeim gögnum sem eru í möppunni. Þátttakendur kynna sér nokkrar gagnlegar kennsluáðferðir, prófa þær og hjálfa sig í notkun þeirra. Þátttakendur þjálfast einnig í því að nota kennslutæki og nýta þjálfunina þegar þeir æfa sig í kennslu og í því að meta kennslu hver annars.

Vinnulag

- Umræður, einstaklingsverkefni og hópverkefni.
- Á meðan á námskeiðinu stendur æfa nemendur sig í því að kenna á námskeiði fyrir fullorðna hjá stofnun þar sem boðið er upp á nám og námskeið fyrir fullorðna.
- Þátttakendur safna gagnlegum áðferðum sem nýstast við kennslu fullorðinna.
- Þátttakendur útbúa námskeiðsmöppu fyrir tiltekið námskeið eða undirbúa og rökstyðja námsskipulag fyrir tiltekinn vinnustað eða símenntunarmiðstöð.

Lesefni

Robert M. Gagne, Walter W. Wager, Katharine Golas, John M. Keller: Principles of Instructional Design, (5. útgáfa 2005)

Robert Mager, Preparing Instructional Objectives, (3. útg. Atlanta, 1997)

Ingvar Sigurgeirsson. Að mörgu er að hyggja. Handbók um undirbúning kennslu. Reykjavík, 1999.

Ingvar Sigurgeirsson. Litróf kennsluáðferðanna 1999. Reykjavík, Æskan

Thomas Armstrong: Multiple Intelligences in the Classroom, Alexandria, Virginia 2000.

Ýmsar rannsóknargreinar og efni á vefnum

Stutt skrifleg verkefni 10%

Gerð námskeiðsmöppu (áætlunar) 50%

Kennsluæfing 15%

Ýmis samvinnuverkefni á vef 25%

MEN025F • Mat og vottun á þekkingu og færni fullorðinna • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hróbjartur Arnason Lektor

Markmið

Markmið námskeiðsins eru að þátttakendur geti í lok námskeiðs

- greint frá algengum viðhorfum, rannsóknum og kenning um mat á þekkingu og færni fólks,
- gefið dæmi um tengsl vottana og starfsréttinda og greint hvað búi að baki þessum tengslum,
- greint frá því hvað tíðkast varðandi mat á námi og raunfærni á Íslandi,
- útskýrt og nýtt sér við vinnu, ólíkar áðferðir til að meta og mæla námsárangur, færni og þekkingu fullorðins fólks, hvort sem hennar hefur verið aflað í formlegu námsumhverfi eða á óformlegan hátt,
- verði færir um að skipuleggja og framkvæma námsmat fyrir tiltekið námskeið, bæði formlegt mat og óformlegt og
- verði færir um að skipuleggja og framkvæma mat á raunfærni ákveðins námsmanns - miðað við tilteknar forsendur.

Inntak, viðfangsefni og vinnulag

Á námskeiðinu dýpka þátttakendur þekkingu sína á því hvernig nám, þekking og færni fullorðinna er metin. Þeir kynna sér ákveðna þætti um tengsl námsmats, námsskírteina og starfsréttinda. Þeir gera þetta með því að kynna sér stefnu stjórnvalda, viðhorf framkvæmdaaðila, algeng viðhorf, kenningar og áðferðir, ásamt því að dýpka tiltekin svið með því að finna, meta og ræða rannsóknargreinar á sviðinu. Þeir kynna sér hvað tíðkast á Íslandi (og jafnvel víðar) um mat og vottun á færni og þekkingu fullorðinna.

Þá setja þátttakendur sig inn í nýlega umræðu um mat á "raunfærni" fullorðinna og grennslast fyrir um hver stefnan og staðan sé á Íslandi í þeim málum og bera saman við stefnu og framkvæmd nágrannalöndanna.

Þátttakendur æfa sig í því að meta nám og/eða færni með því að útbúa matsverkfæri sem getur gagnast við að meta nám og/eða færni fullorðins fólks.

Lesefni

Norman E. Gronlund, Assessment of Student Achievement (8. útgáfa). Pearson 2006.

Kathryn Ecclestone, Understanding Assessment and Qualifications in Post-compulsory Education: Principles, Politics and Practice, NIACE 2005.

Jane Vella, Paula Berardinelli, and Jim Burrow, How Do They Know They Know: Evaluating Adult Learning (Jossey Bass Higher and Adult Education Series)

Skýrslur og fræðilegargreinar um raunfærnimat.

Skýrsla um tiltekna vottun á íslenskum vinnumarkaði (15%). Matsverkfæri sem má nota við mat í tengslum við tiltekið nám eða námsframboð (10%). Ritgerð tengd viðfangsefninu eða skýrsla um raunhæft matsverkefni (50%) Ýmis einstaklings- og hópverkefni, s.s. bókarýni, lýsingu á fræðimanni og framlagi hans til matsfræðanna, sjálfsmat (25%).

MEN027F • Stefnum og straumar í uppeldi og menntun • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Gunnar Egill Finnbogason Prófessor

Markmið námskeiðsins er að þátttakendur:

- öðlist þekkingu og skilning á þróun mikilvægustu hugmynda um uppeldi og menntun, einkum á 20. öld og við upphaf 21. aldar.
- þekki helstu áðferðir og kenningar sem nýta má við greiningu á helstu hugmyndum og straumum sem mótað hafa orðræðu og stefnumörkun í uppeldis- og menntamálum á áður nefndu tímabili.
- geti með hliðsjón af fræðilegum forsendum greint vanda í uppeldis- og menntamálum með hliðsjón af íslenskum aðstæðum og geti lagt mat á þennan vanda í hugmyndasögulegu ljósi.
- þekki og geti vísað til sögu og þróunar hugtaka sem birtast í mismunandi samhengi í samtíma orðræðu um uppeldis- og menntamál.
- þekki þau málefni sem efst eru á baugi í alþjóðlegri og innlendri umræðu um uppeldis- og menntamál og geti sýnt fram á

hvernig hugmyndafræðilegar stefnur í fortíð og nútíð hafa áhrif í þessari umræðu.

- Þjálfist í að greina og meta hugmyndir og stefnur í uppeldis- og menntamálum og geti gert grein fyrir þeim og eigin afstöðu bæði í töluðu og rituðu máli.

Viðfangsefni: Á námskeiðinu verður fjallað um nokkur sambætt viðfangsefni, sérstaklega eftir upplýsingu, í sögu uppeldis og menntunar frá félagsfræðilegu, menningarsögulegu og uppeldisfræðilegu sjónarhorni. Megináherslan verður lögð á að skoða þróun uppeldis- og menntunarhugmynda á 20. öld og við upphaf 21. aldar. Athygli verður beint sérstaklega að þeirri ólíku orðræðu sem mótað hefur umfjöllun um uppeldi og menntun á áður nefndu tímabili. Sem dæmi um viðfangsefni má nefna: Hefðir og nýsköpun, miðstýringu og valddreifingu, nýskólahugmyndir og skipulag menntunar, módernisma og póstmodernisma, fagmennsku og nýtt hlutverk skóla/kennara og áhrif hnattvæðingar á skóla og samfélög.

Vinnulag: Námskeiðið skiptist í þrjár staðbundnar kennslulotur og fjarkennslu með tölvunetssamskiptum. Nemendur ræða á netinu um afmörkuð efni og vinna að tveimur fjarnámsverkefnum. Auk þessa skrifa þátttakendur fræðilega ritgerð. Námskeiðinu lýkur með heimaprófi.

Tvö fjarkennsluverkefni (með viðunandi árangri), ritgerð gildir 50% og heimapróf 50%.

MEN047F • Trúarbrögð og lífsgildi í fjölmenningsamfélagi • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hanna Ragnarsdóttir Dósent

Kennari: Gunnar J Gunnarsson Lektor

Kennari: Hildur Blöndal Sveinsdóttir Aðjunkt

Markmið námskeiðsins eru að nemandi

- þekki og skilji lykilhugtök trúarbragðafræða, helstu trúarlegar kenningar og sameiginlega þætti trúarbragða
- þekki helstu kenningar um mikilvægi trúar og menningar fyrir sjálfmynd einstaklinga í fjölmenningsamfélagi
- geti aflað, metið og greint visindaleg gögn á sviði trúarbragðafræða
- geti beitt hugtökum og aðferðum trúarbragðafræða á starfsvettvangi sínum og í eigin rannsóknum
- sé fær um að taka þátt í umræðum fólks með ólíkan trúar- og menningarbakgrunn með virðingu og umburðarlyndi að leiðarljósi og geti tekist á við álitamál er snerta trúarbrögð í daglegu starfi
- geti haft frumkvæði að rannsóknar- og þróunarverkefnum á sviði trúarbragðafræða í fjölmenningsamfélagi og leitt þau til lausna
- hafi kunnáttu og þekkingu til þess að greina og miðla upplýsingum á sviði trúarbragðafræða í fjölmenningsamfélagi og geti nýtt viðeigandi tækni miðla og hugbúnað
- hafi tileinkað sér sjálfstæð vinnubrögð og geti tekist á við frekara nám og rannsóknir á sviði trúarbragðafræða í fjölmenningsamfélagi.

Inntak / viðfangsefni

Fjallað verður um ýmsar kenningar er snerta trúarþörf og trúarreynslu mannsins, trúarlega sjálfmynd og meginþætti helstu trúarbragða heims. Einnig síði og venjur tengdar trúariðkun, einkum er haft geta áhrif á skólustarf. Þá verður fjallað um trúarbrögð og siðfræði, sameiginleg gildi ólíkra trúarbragða, stöðu trúarbragða, menningarleg og trúarleg átök sem eiga sér stað í dag og fordóma og misskilning tengdan trúarbrögðum. Verkefni eru vettvangstengd.

Vinnulag

Fyrirlestrar, samræða, mat og beiting fræða á tiltekin viðfangsefni, samstarf í hópum. Vettvangstengt rannsóknarverkefni og kynning í málstofu.

Lesefni

Molloy, M. (2005). Experiencing the world's religions. Tradition, challenge, and change. (3. útg.). Boston o.fl.: McGraw-Hill Higher Education. ISBN 0-07-283506-0

Kurtz, L. R. (1995). Gods in the global village. The world's religions in sociological perspective. Thousand Oaks, London og New Delhi: Pine Forge Press. ISBN 0-8039-9037-5

Esposito, J. L. (2005). Islam. The straight path. (Revised third edition). New York and Oxford: Oxford University Press. ISBN 0-19-518266-9

Greining og umfjöllun trúarlegra texta (10%), fræðilega rökstudd greining og samanburður á völdum þáttum tiltekinn trúarbragða (40%) og fræðilega rökstudd rannsókn á trúarlegu lífi og starfi fjölskyldu (50%).

MEN050F • Skólaþróun í fjölmenningsamfélagi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hanna Ragnarsdóttir Dósent

Kennari: Halla Jónsdóttir Aðjunkt

Kennari: Hildur Blöndal Sveinsdóttir Aðjunkt

Markmið námskeiðsins eru að nemandi

- geti greint þarfir skóla í fjölmenningsamfélagi
- geti valið og aðlagð hugmyndafræði eða líkön stefnumótunar og stjórnunar sem henta aðstæðum í einstökum skólum
- þekki og skilji lykilhugtök skólaþróunar í fjölmenningsamfélagi
- geti aflað, metið og greint visindaleg gögn á sviði skólaþróunar í fjölmenningsamfélagi
- geti beitt hugtökum og aðferðum skólaþróunar í fjölmenningsamfélagi á starfsvettvangi sínum og í eigin rannsóknum
- geti haft frumkvæði að rannsóknar- og þróunarverkefnum á sviði skólaþróunar í fjölmenningsamfélagi og leitt þau til lausna
- hafi kunnáttu og þekkingu til þess að greina og miðla upplýsingum á sviði skólaþróunar í fjölmenningsamfélagi og geti nýtt viðeigandi tækni miðla og hugbúnað
- hafi tileinkað sér sjálfstæð vinnubrögð og geti tekist á við frekara nám og rannsóknir á sviði skólaþróunar í fjölmenningsamfélagi

Inntak / viðfangsefni

Fjallað verður um þróun og hugmyndafræði fjölmenningsamfélags skóla og hvaða leiðir eru færar í skólaþróun á Íslandi með tilliti til sögulegrar þróunar fjölmenningsamfélags og sérstöðu er varðar myndun minnihlutahópa. Skoðaðar verða leiðir sem farnar hafa

verði í skólaþróun, stefnumótun og stjórnun nokkurra skóla í nágrannalöndunum og sú hugmyndafræði sem þar liggur til grundvallar ásamt rannsóknum á sviðinu. Fjallað verður um þætti svo sem námskrá, kennslufræði, foreldrasamstarf, skólamenningu og skólabrag, stjórnun og skipulag. Verkefni eru vettvangstengd.

Vinnulag

Fyrirlestrar, samræða, mat og beiting fræða á tiltekin viðfangsefni, samstarf í hópum. Nemendur vinna vettvangstengd matsverkefni á sviði skólaþróunar í fjölmenningsamfélagi. Nemendur leita upplýsinga um skólaþróun á vettvangi í fjölmenningslegum skólum erlendis, vinna verkefni og kynna þau í málstofu.

Námsmat

Vettvangstengd verkefni, annars vegar upplýsingaöflun og rannsókn í skólum erlendis sem kynnt er í málstofu, hins vegar matsverkefni í skólum á Íslandi, sem metin eru til einkunna.

Lesefni

Wrigley, T. (2000). The power to learn. Stories of success in the education of Asian and other bilingual pupils. Stoke on Trent: Trentham Books. ISBN 1 85856 210 4

Wrigley, T. (2003). Schools of hope. A new agenda for school improvement. Stoke on Trent: Trentham Books. ISBN 1 85856 302 X

Siraj-Blatchford, I. (2002). The early years. Laying the foundations for racial equality.

Stoke on Trent: Trentham Books. ISBN 0 948080 64 7

Vettvangstengd verkefni, annars vegar rannsóknarverkefni með upplýsingaöflun og rannsókn í skólum erlendis sem kynnt er í málstofu (60%), hins vegar matsverkefni í skólum á Íslandi (40%).

MEN055F • Menntun, menning og merkingarsköpun • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Þórdís Þórðardóttir Lektor

Markmið:

- Að nemendur öðlist þekkingu á samhenginu sem mótar þekkingu og merkingarsköpun barna og hvaða hlutverki menning, fjölskylda og skólakerfi gegna í því samhengi.
- Að nemendur öðlist þekkingu á íslenskum og erlendum rannsóknum um menntun, merkingarsköpun, menningu og möguleika.
- Að nemendur nái tökum á kenningum um aðstæðubundið nám (Lave og Wenger, 1991) og helstu hugtökum Bourdieu menningar sviði (e. cultural field), menningarauði (e. cultural capital) og veruhætti (e. habitus).

Inntak / viðfangsefni

Rannsóknir með ungum börnum eru í brennidepli á námskeiðinu.

Á námskeiðinu er fjallað ítarlega um skilgreiningar á hugtökum Bourdieu menningar sviði, menningarauði og veruhætti. Skoðað verður hvernig möguleikar barna til menntunar haldast í hendur við menningu og menntastofnanir mismunandi samfélaga. Einnig verður fjallað um íhlutun foreldra og kennarara í menntun og merkingarsköpun ungra barna.

Unnið er með viðfangsefnið út frá sjónarhorni uppeldis- og menntunarfræði og sjónum beint að því hvernig börn læra um sína eigin stöðu og annarra í samskiptum við jafningja, foreldra og kennara og hvernig það tengist stétt, þjóðerni og kyni ásamt námsframmistöðu. Dregin verða fram í dagsljósið hagnýt atriði sem nýtast til að draga úr mismunum sem felst í menningarbundnum væntingum um námsframmistöðu einstaklinga og hópa í skólum.

Vinnulag

Fyrirlestrar, umræðutímar og málstofur

Tvö verkefni 60% og 40%.

MEN087F • Markaðssetning fræðslutilboða fyrir fullorðna • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hróbjartur Árnason Lektor

Kennari: Auður Hermannsdóttir Verkefnisstjóri

Bæði markaðsfræðin og kennslufræðin búa yfir verkfærum sem geta hjálpað stjórnendum og kennurum að skipuleggja og kynna námstilboð þannig að þau mæti þörfum væntanlegra þátttakenda, og til þess að þeir sem hefðu gagn af því að nýta sér námstilboðin viti af þeim og geti sótt þau.

Markmið námskeiðsins er að þátttakendur geti nýtt sér kenningar og aðferðir markaðsfræði og kennslufræði við skipulagningu á fræðslu fyrir fullorðna, einkum við það að velja viðfangsefni, markhópa, námsform, staðsetningu og kynningu.

Viðfangsefni: Á námskeiðinu verður fjallað bæði um "innri" markaðssetningu - þ.e. innan fyrirtækis eða stofnunar- sem og markaðssetningu fyrir hinn almenna markað. Til þess að ná markmiðunum kynna þátttakendur sér nokkrar kenningar markaðsfræðinnar, kenningar úr fullorðinsfræðslunni sem tengjast svipuðum viðfangsefnum og skoða hvernig þessi tvö sjónarhorn tengjast og geta nýst saman. Þá kynna þátttakendur sér ýmsar hagnýtar leiðir og aðferðir við markaðssetningu námskeiða. Þátttakendur geta unnið bæði hagnýt og fræðileg verkefni og tengt þau við þær kenningar, hugmyndir og aðferðir sem þeir tileinka sér á námskeiðinu.

Aðnámskeiði loknu eiga þátttakendur að:

- geta gert grein fyrir helstu forsendum og verkfærum markaðsfræðinnar.
- geta greint frá kennslufræðilegum nálgunum og sjónarhornum sem nýtast við svipaða hluti, s.s. þátttakendamíðun námskeiðs, markhópar, markhóparannsóknir og markhópamiðun.
- geta útbúið markaðsáætlun fyrir tiltekið námskeið, eða námstilboð fræðslustofnunar, hvort sem henni er beint að "innhússfóki" fyrirtækis, stofnunar eða stéttarfélags eða er kynnt á almennum markaði.
- geta valið leiðir til að skipuleggja, kynna og auglýsa tiltekin námskeið og rökstutt leiðirnar bæði með rökum markaðsfræðinnar og kennslufræði fullorðinna.

Vinnulag: Námskeiðið er skipulagt í staðbundnum lotum og fjarnámi.

[Bókalisti](#)

Skrifleg verkefni: Greining á markhópi ákveðins námstilboðs ásamt rökstuðningi (10%). Markaðssetning námskeiðs: "Frá hugmynd að veruleika" Þrjú aðgreind verkefni (samtals 60%). Bókarýni, þátttaka í umræðum og verkefnum á námskeiðsvefnum og í staðlotum (25%). Sjálfsmat (5%). Hjá nemendum sem taka námskeiðið til 5 eininga er ritgerðarverkefnið umfangsmeira og þeir vinna fleiri verkefni á vefnum.

MEN089F • Gæðastjórnun í Símenntun • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hróbjartur Árnason Lektor

Markmið námskeiðsins er að hjálpa þátttakendum að nýta sér helstu kenningar og aðferðir til að meta, mæla og ræða kritískt um árangur af fræðslustarfsemi fyrir fullorðina.

Á námskeiðinu munu þátttakendur kanna muninn á mati og rannsóknum. Læra að gera mat á mismunandi þáttum fræðslustarfs. Þeir munu læra aðferðir og orðaforða sem nýtast þeim bæði við formlegt mat og óformlegt mat á einstaka námskeiðum sem og starfsemi fræðslustofnana eða deilda. Þá verða kannaðar leiðir til að nýta niðurstöður mats til þess að bæta gæði starfsins.

Innihald: Fræðslumat sem hluti gæðastjórnunarferlis. Helstu hugmyndir og aðferðir gæðastjórnunar og mats á fræðslustarfsemi. Tekin verða greiningardæmi og raunhæf verkefni úr atvinnulífinu.

Námsmat: Stutt greinargerð um gæðaferla tiltekins fyrirtækis/skóla/simenntunarmiðstöðvar byggð á viðtali við nokkra fræðslustjóra við símenntunarmiðstöð eða fræðsludeild fyrirtækis (Lýsing á ferlum viðkomandi stofnunar, tenging við lesefni og mat nemanda) Matsblað - Nemendur útbúa gátlista, matsblað sem mætti nota við ákveðinn hluta mats á fræðslustarfi við tiltekna kringumstæður. Verkefnið felur í sér að finna afmarkað samhengi, útbúa verkfæri, og rökstyðja útfærsluna. Minnisblað um rannsóknargrein (2 bls.) Ritgerð um vel afmarkað sjálfvalið efni á fræðasviði námskeiðsins / Eða sameiginleg Wikiskrif nemenda námskeiðsins sem taka fyrir breiðara svið. Sjálfsmat - Þátttakendur skrifa 1-2 síðna ígrundun um það sem þeir lærðu á námskeiðinu og hvernig það muni nýtast þeim í starfi.

MEN093F • Skipulögð markviss málörvun • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Jóhanna Einarsdóttir Lektor

Námskeiðið er valnámskeið í framhaldsdeild ætlað sérkennurum í leik- og grunnskóla og þroskaþjálfanum. Markmið er að þátttakendur öðlist fræðilega og hagnýta þekkingu á málörvun og nái að nýta sér greiningu sérfræðinga til að byggja upp markvissa málörvun.

Ennfremur verða kynntar aðferðir til að meta árangur örvunar. Námskeiðið er valnámskeið í framhaldsdeild ætlað sérkennurum í leik- og grunnskóla og þroskaþjálfanum. Markmið er að þátttakendur öðlist fræðilega og hagnýta þekkingu á málörvun og nái að nýta sér greiningu sérfræðinga til að byggja upp markvissa málörvun. Ennfremur verða kynntar aðferðir til að meta árangur örvunar.

Í lok námskeiðsins eiga nemendur að

- þekkja helstu frávík í máli .
- þekkja tengsl frávika í máli við námserfiðleika
- þekkja rannsóknir islenskar/erlendar um forspárgildi málþroskamælinga
- geta byggt upp málörvun á grundvelli greiningar
- þekkja fræðilegar kenningar og rannsóknir um hvaða aðferðir hafa nýst í skipulagðri málörvun
- hafa kynnst aðferðum til að meta árangur þjálfunar
- geta aflað fræðilegra gagna um málörvun og málörvunarefni

Viðfangsefni

Fjallað verður um málörvun í fræðilegu samhengi. Kynntar verða markvissar aðferðir til að byggja á skipulagða málörvun. Unnið verður út frá raunverulegum dæmum.

Vinnulag

Námskeiðið er skipulagt með fyrirlestum, verkefnavinnu og umræðutímum. Lögð er áhersla á að skoða reynslu þátttakanda og vinna stutt hagnýt verkefni sem gera þó fræðilegar kröfur til þátttakenda.

MEN095F • Sérkennsla í almennum skólum: Margbreytileiki, mannréttindi, félagsleg þátttaka og

sjálfssímyndir • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Dóra S Bjarnason Prófessor

Námskeiðið er ætlað þeim sem starfa með nemendum sem hafa afar fjölbreyttar þarfir. Meginmarkmið þess er að þátttakendur öðlist nokkra innsýn í fræðilega þekkingu, leikni og skilning á hvernig haga má námi, kennslu og skipulagi í skóla án aðgreiningar. Enn fremur í hverju sú skólastefna felst, hvernig hún er gagnrýnd og hvernig henni er ætlað að efla uppeldi til lýðræðis, mannréttindi og réttindagæslu barna og ungmenna og styrkja sjálfssímynd þeirra í námi og félagslegri þátttöku.

Námskeiðið er ætlað þeim sem vilja kynntast betur sérkennslu í almennum skólum án þess að sérhæfa sig á sérkennslunámsleiðinni.

Í lok námskeiðsins eiga þátttakendur að:

- þekkja helstu hugtök og dæmi um algengar greiningar á börnum með sérþarfir
- þekkja hugmyndir, sjónarhorn og dæmi um aðferðir við að efla alla nemendur til virkrar fullgildrar þátttöku í námi og skóla samfélagi
- skilja gildi þess að styrkja jákvæða sjálfssímynd allra nemenda, ekki síst nemenda með félagslegar, tilfinningalegar, andlegar eða líkamlegar sérþarfir í námi, og efla lýðræðislega þátttöku allra nemenda og réttindagæslu skólanum.
- geta hlustað á raddir nemenda og foreldra og tekið tillit til óska þeirra og þarfa á faglegan hátt
- hafa skilning á þeim hindrunum sem eru byggðar inn í vinnubrögð og skipulag bekkjar og skóla þar sem nemendur upplifa sig í hlutverki utangarðsmanns og á því hvaða leiðir má nota við að draga úr eða ryðja slíkum hindrunum úr vegi
- hafa beitt viðeigandi vinnubrögðum og hugmyndum um sérkennslu og nám án aðgreiningar á vettvangi í samvinnu við nemendur og kennara á mismunandi skólastigum

Viðfangsefni

Námið tengir saman vettvang og fræði í starfi kennara og fer að hluta til fram á vettvangi. Námið er skipulagt um þrjú megin þemu: 1. Margbreytilegar þarfir nemenda, mannréttindi og nemendalýðræði. 2. Framkvæmd og gagnrýni á stefnunum um "skóla án aðgreiningar alla". 3. Fagmennsku kennara og stuðning við þá í skóla sem starfar samkvæmt lögum um skóla án aðgreiningar og menntastefnu Reykjavíkurborgar um einstaklingsbundið nám. Nemendur fara sex sinnum í skóla sem þeir þekkja vel t.d. úr vettvangsnámi sínu og vinna þar undir handleiðslu kennara að verkefnum sem nýta hugmyndir og aðferðir sem þeir kynnst á námskeiðinu.

Vinnulag

Á námskeiðinu vinna nemendur þrjú verkefni og halda reglulega dagbók yfir nám sitt. Loks skila þeir ferilmöppu og framsögn í málstofu þar sem þeir tengja saman fræðilega þekkingu og reynslu af vettvangi á námsferlinum í námskeiðinu, yfirvega eigið nám og viðhorf á námskeiðinu.

Verkefni gilda 20% hvert og ferilmappa og framsögn í málstofu 40%.

MEN112F • Lífsleikni - sjálfíð • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Erla Kristjánsdóttir Lektor

Kennari: Kristján Kristjánsson Prófessor

Kennari: Ásdís Olsen Aðjunkt

Á þessu námskeiði er unnið með þá þætti lífsleikni sem miða að sjálfsþekkingu og persónulegri hæfni einstaklinga með fræðilegum og hagnýtum hætti. Fylgt verður tilmælum Alþjóðaheilbrigðisstofnunarinnar og ákvæðum úr námskrám íslenskra leik-, grunn- og framhaldsskóla um að hlúa að og efla andlega heilsu, heilbrigða sjálfsmynd og siðferðilegan styrk einstaklinga.

Viðfangsefni:

Fræðilegur grunnur og aðferðir eru einkum sóttar til sálfræðinnar, s.s. tilfinningalæsi, fjölbreyttir hæfileikar mannsins, jákvæð sálarfræði, félagsnám og leiðir til sjálfskönnunar og þekkingar. Áhersla er einnig lögð á heimspekilegar og sálfræðilegar kenningar um skapgerðar- og tilfinningamótun sjálfsins og heilarannsóknir sem varpa ljósi á samspil tilfinninga og vitsmuna. Nemendur kynnst mismunandi nálgunum og námsefni sem er á boðstólum hér. Lykilhugtök eru farsæl samskipti, sjálfsþekking, siðvit, sjálfsábyrgð og sjálfsvirðing.

Vinnulag:

Áhersla verður lögð á að hjálfa þátttakendur í þeirri færni sem þeir eiga að efla hjá eigin nemendum. Sem dæmi um slíka færni má nefna: Að greina tilfinningar (eigin og annarra), góð tjáskipti (skýr skilaboð, raddblær og líkamsmál), geta beitt virkri hlustun, að hafa stjórn á reiði, leysa ágrein-ing, taka yfirvegaða ákvörðun, ígrunda tengsl einstaklings, samfélags, lýðræðis og ábyrgðar. Einnig verður farið í markvissa sjálfskoðun sem miðar að því að auka skilning þátttakenda á eigin líðan, viðhorfum og gildum og styrkja þá í að setja sig í spor annarra.

Heildrænt eða rauntengt mat sem gefur nemendum kost á að ástunda sjálfsihugun og endurskoðun. Unnið verður með dagbækur, matslista, sjálfsmat og félagamat (40%). Nemendur gera lokaverkefni sem getur falist í að greina og meta námsefni í lífsleikni, hanna viðfangsefni, gera könnun á stöðu mála eða skrifa fræðilega ritgerð (60%).

MEN113F • Samanburður íslensku við önnur tungumál • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Sigurður Konráðsson Prófessor

Markmið

Í lok námskeiðs eiga nemendur að

- þekkja og skilja lykilhugtök sem notuð eru til að lýsa gerð og notkun tungumála,
- geta greint frá samanburði á gerð og notkun tungumála,
- hafa öðlast skilning á því hvað felst í því að kunna íslensku og tungumál almennt,
- vera færir um að kynna sér móðurmál nemenda sinna,
- geta greint þá þætti íslensku sem vefjast fyrir nemendum.

Inntak/Viðfangsefni

Á námskeiðinu verður fjallað um lykilhugtök sem notuð eru til að lýsa gerð og notkun tungumála með sérstakri áherslu á íslensku. Farið verður í gegnum hvað felst í því að kunna tungumál almennt og sér í lagi íslensku, hvað það er sem greini íslensku sérstaklega frá öðrum málum og hvernig móðurmál einstaklings hefur áhrif á máltöku íslensku sem annars máls.

Vinnulag

Fyrirlestrar, samræða, mat og beiting fræða á tiltekin viðfangsefni, samstarf í hópum.

Verkefni og/eða próf.

MEN114F • Gagnrýnin hugsun og sjálfsþekking • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Kennari: Gunnlaugur Sigurðsson Lektor

Kennari: Páll Skúlason Prófessor

Markmið

Meginmarkmið námskeiðsins er að hjálfa nemendur í röklegri hugsun og framsetningu, og skoða mikilvægi rökræðu í lýðræði samtímans

og fyrir skipulegt nám, m.a. með tilliti til fjölmenningar og stöðu minnihlutahópa;

- að nemendur öðlist skilning á grundvallaratriðum gagnrýnnar hugsunar;

- að nemendur verði færir um að koma auga á rökfræðilega, merkingarfræðilega og félagslega anmarka á rökfærslum eða rökræðum;

- að nemendur verði færir um að taka gagnrýna afstöðu til tengsla gagnrýnnar hugsunar, menntunar og sjálfsþekkingar;

- að nemendur verði færir um að greina rökfærslur og leggja mat á þær m.a. með hliðsjón af undirliggjandi forsendum og hugmyndafræði;

- að nemendur öðlist leikni í að færa rök fyrir máli sínu og takast á við rök annarra;

- að nemendur verði færir um að taka þátt í opinni rökræðu.

Viðfangsefni

Námskeiðið er tvískipt. Í fyrri hluta verður m.a. farið í grundvallaratriði gagnrýnnar hugsunar, m.a. aðferðir í rökfræði og nemendur hjálfaðir í beitingu þeirra. Einnig verða lengri textar teknir til greiningar þar sem bæði verður hugað að rökfræðilegri byggingu þeirra og hugsanlegum rökfræðilegum annmörkun en einnig innihaldi sem fjallar um tengsl gagnrýnnar hugsunar, rökræðu og sjálfsþekkingar. Seinni hluti námskeiðsins verður í málstofuformi þar sem nemendur taka valda kafla eða greinar til umfjöllunar, halda framsögur um efnid og stjórna rökræðum um það.

Vikublöð: Í fyrrihluta námskeiðsins verða vikulega lögð fyrir verkefnablöð. Málstofuerindi: Í seinni hluta námskeiðs hefur nemandi framsögu og stjórnar umræðum í framhaldinu þátttaka í tímum, sér í lagi þátttaka í rökræðum eftir framsöguerindi Ritgerð: Í lok námskeiðs skrifar nemandi ritgerð þar sem hann rökræðir tiltekið efni.

MEN116F • Aðferðafræði I • (10e) • Haust

Markmið

Stefnt er að því

1. Að nemandinn hafi öðlast kerfisbundinn skilning á nýjustu þekkingu sem völ er á um aðferðafræði rannsókna.

2. Að nemandinn geti nýtt þekkingu sína og skilning til mats á rannsóknum á sínu fræðasviði.

3. Að nemandinn geti rökstutt ólík sjónarmið í undirbúningi og framkvæmd rannsókna á sínu fræðasviði.

4. Að nemandinn sýni hæfni til þess að meta, greina og afla visindalegra gagna.

5. Að nemandinn geti metið sjálfstætt hvenær mismunandi aðferðir við greiningu gagna eiga við.

6. Að nemandinn kunni að samþætta þekkingu, rannsaka félagsleg og menntunarleg viðfangsefni og draga ályktanir af niðurstöðum.

7. Að nemandi geti greint á skýran og ótvíræðan hátt frá fræðilegum rannsóknum, einn eða í samstarfi við aðra, bæði meðal sérfræðinga og leikmanna.

8. Að nemandinn hafi kunnáttu og þekkingu til þess að greina og miðla tölulegum upplýsingum.

9. Að nemandinn sýni nauðsynlega námshæfni og sjálfstæð vinnubrögð til að takast á hendur frekara nám í síðara námskeiði (Aðferðafræði II) sem er að miklu leyti byggt á sjálfstæðum vinnubrögðum.

Viðfangsefni og vinnulag

Námskeiðið er byggt upp af fimm mótúlum. Auk inngangs og niðurlagsmótúla er í þremur mótúlum (2, 3 og 4) lýst tilteknum aðferðafræðilegum nálgunum, fræðilegar forsendur þeirra skýrðar, þjálfun veitt í vinnubrögðum þeirra og sú færni nemenda metin.

Munurinn á mótúlunum í námskeiðunum Aðferðafræði I og II felst í því að viðfangsefni eru misflókin til rannsóknar. Þau viðfangsefni sem valin eru í upphafi eru einfaldari en þau sem á eftir koma. Fjallað er um aðferðir til gagnaöflunar og úrvinnslu í samræmi við tilgang rannsókna. Þjálfunin felst meðal annars í því að hin ýmsu snið og aðferðir eru endurtekna við ólík viðfangsefni. Kennslan fer fram í formi fyrirlestra og námið í formi umræðna og verkefna. Sérstök áhersla er á sköpun og miðun við úrvinnslu gagna og kynningu niðurstaðna. Áhersla er lögð á virkni nemenda, vekjandi umræður, skapandi hugmyndir og tilvísun í rannsóknir annarra.

Námsmat er byggt á verkefnum og prófi. Í þremur mótúlum (2, 3 og 4) eru verkefni byggð á umfjöllun mótúlunnar og eru úrlausnir þeirra metnar með hliðsjón af námsmarkmiðum námskeiðsins. Í lokamótúlunni fer fram heildarmat á náminu í formi ritgerðar og próf úr helstu þekkingaratriðum. Einkunnir eru gefnar fyrir öll verkefni, ritgerð og próf. Verkefni úr hverri mótúlu gildir 15%, lokapróf gildir 20% og lokaritgerð 35%.

MEN117F • Fræðileg vinnubrögð I • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Steinunn Lárusdóttir Lektor

Kennari: Marey Allyson Macdonald Prófessor

Kennari: Stefán Jökulsson Lektor

Kennari: Meyvant Þórólfsson Lektor

Kennari: Kristján Ketill Stefánsson Doktorsnemi

Kennari: Gunnar Egill Finnbogason Prófessor

Kennari: Þórdís Þórðardóttir Lektor

Markmið

Meginmarkmið námskeiðsins er að nemar tileinki sér góð og vönduð vinnubrögð við rannsóknir og önnur fræðastörf.

Undirmarkmið er að nemar tileinki sér vinnuaðferðir er varða persónulega vellíðan og skilvirkni, einkum að því er varðar vinnu að lokaritgerð. Ennfremur er stefnt að því að

- Nemar tileinki sér þekkingu um réttarleg atriði er varða rannsóknir og önnur fræðastörf.

- Nemar skulu vera færir um að taka frumkvæði að rannsóknarverkefnum á sínu fræðasviði, að stýra slíkum verkefnum og axla ábyrgð á vinnu einstaklinga og hópa.

- Nemar geti greint á skýran og ótvíræðan hátt frá flóknum fræðilegum niðurstöðum við kynningu á rannsóknum í töluðu og rituðu máli, einir eða í samstarfi við aðra bæði meðal sérfræðinga og leikmanna.

- Nemar skuli tileinka sér notkun hugbúnaðar við greiningu rannsóknargagna.

- Nemar öðlist nauðsynlega námshæfni og þrói með sér sjálfstæð vinnubrögð til að takast á við framhaldsnám.

Inntak / viðfangsefni

Í upphafi verður fjallað um gerð verkmöppu (portfolio) um stjórn á eigin námi m.a. um val á matsþáttum, skipulagningu, markmið og mat á verkmöppu. Kynnt verður hæfnisviðmið sem unnið verður eftir í sjálfsmati.

Rætt verður um vinnuaðferðir og vinnuvenjur, námstækni, og streitu og meðhöndlun hennar. Fjallað verður um rökræðu og samvinnu, teymisvinnu, ágreining, togstreitu og samningagerð.

Einnig verður hugað að gerð rannsóknaritgerða, svo sem undirbúning, skipulagningu og samningu lokaritgerðar, mati á lokaritgerð, kynningu og vörn.

Rætt verður um kynningu á rannsóknum í fyrirlestrum og veggspjöldum hérlendis og erlendis og greinaskrif á íslensku og ensku.

Farið verður yfir lagaleg og réttarleg atriði svo sem höfundarétt, hugverkarétt, hefðarétt, einkaleyfi og persónuvernd. Auk þess verður rætt um stjórnun faglegra og fjárhagslegra hliða rannsókna og stjórnun og þátttöku í rannsóknarhópum.

Efnið er skipt í fimm þemu en umræðum um hvert þema er dreift á vinnustofumsem haldnar verða u.þ.b. mánaðarlega.

Vinnulag

Fjallað er um efnið í vinnustofum, í WebCT og æfingum og leitast við að tengja það vettvangi rannsókna og fræðastarfs. Áhersla er á verklega þjálfun í þeim þáttum þar sem því verður við komið. Gert ráð fyrir að nemar tileinki sér færni við gerð verkmöppu sem verður jafnframt aðalmatstæki námskeiðsins. Mikilvægur þáttur í gerð verkmöppu er sjálfsmat nema þar sem þeir styðjast m.a. við framangreind hæfnisviðmið.

Jafnframt er áhersla á virkni, samræðu og samstarf nemenda, beitingu upplýsingatækni við öflun og nýtingu heimilda og annarra gagna.

Mentor

Hver nemi fær mentor í upphafi námsins. Neminn og mentorinn hittast reglulega (a.m.k. tvisvar á önn) og fara yfir markmið sem neminn stefnir að og atriði sem neminn hefur sett í verkmöppu sem tengjast námi nemans og viðfangsefni málstofanna. Gert er ráð fyrir að mentor hafi frumkvæði að þessum fundum og undirbúi dagskrá þeirra í samráði við nemendur.

Námsmat byggist fyrst og fremst á mati á því hvort markmiðum hefur verið náð eins og fram kemur í samræðum og virkni í rannsóknarsamstarfi og kynningu á því. Vægi einstakra matsþátta verður í samræmi við áhersluhlutföll í námskeiðinu. Matið getur einnig byggst á þáttum sem nemi og mentor telja hafa verið mikilvæga fyrir viðkomandi nema en voru ekki tilgreind í markmiðum. Ý Í

verkmöppu verður: Greinargerð fyrir vali á færniþáttum sem hjálfa skal, áætlun um þá þjálfun, færslur um framkvæmd áætlunarinnar, vísbendingar um þróun færniþátta og ígrundun um einstaka þætti áætlunar og áætlunina í heild sinni. Einkunn verður ákveðin í samráði mentors, nema og umsjónarmanns.

MEN118F • Lestur fræðigreina I • (5e) • Haust

Umsjónarkennari: Gretar L. Marinósson Prófessor

Umsjónarkennari: Jóhanna Einarsdóttir Prófessor

Markmið:

Stefnt er að því að í lok námskeiðs:

-Hafi nemandinn mikilvæga vitneskju um vandamál og viðfangsefni, byggða á nýjustu upplýsingum og rannsóknum á viðkomandi fræðasviði.

-Geti nemandinn greint á skýran og ótvíræðan hátt frá fræðilegum viðfangsefnum og fræðilega rökstuddum niðurstöðum, einn eða í samstarfi við aðra, bæði meðal sérfræðinga og leikmanna.

-Hafi nemandinn hæfni til að kynna sér og meta félagsleg og menntunarleg viðfangsefni og draga ályktanir af niðurstöðum

-Geti nemandinn sett valið viðfangsefni í samhengi við önnur fræðasvið og í menningarlegt og sögulegt samhengi.

-Geti nemandinn hafi dýpkað eða breikkað þann þekkingargrunn um aðferðafræði rannsókna sem hann tileinkaði sér í fyrra námskeiði (Aðferðafræði rannsókna).

Viðfangsefni og vinnulag:

Námskeiðið er byggt upp af fjórum lotum. Auk inngangs- og niðurlagslotu er í tveimur leslotum unnið að því að lesa tilteknar tímaritsgreinar. Fræðilegar forsendur hinna ólíku nálgana eru skýrðar og metnar og fjallað um kosti og ókosti þess að rannsaka tiltekin viðfangsefni á ákveðinn hátt. Viðfangsefnin eru tímaritsgreinar sem mikið er vitnað í innan viðkomandi fræðasviðs. Úrval tímaritsgreina verður lagt fram af kennurum en nemendur geta valið önnur dæmi í samvinnu við kennara. Kennslan í sameiginlegu lotunum fer fram í formi fyrirlestra og samræðna. Í leslotum er unnið undir leiðsögn og er námið í formi lestra, umræðna og verkefna. Sérstök áhersla er á sköpun og miðlun við kynningu verkefna. Áhersla er lögð á virkni nemenda, hvetjandi umræður, skapandi hugmyndir og tilvísun í rannsóknir annarra.

Æskileg undirstaða: Aðferðafræði og menntarannsóknir (GSS220G) eða Aðferðafræði og menntarannsóknir (GSF217G), Aðferðafræði rannsókna (MVS102F)

Námsmat er byggt á verkefnum. Í leslotunum eru verkefni byggð á lestri og umfjöllun og eru úrlausnir þeirra metnar með hliðsjón af námsmarkmiðum námskeiðsins. Einnig fer fram heildarmat á náminu í formi ritgerðar. Einkunnir eru gefnar fyrir öll verkefni, ritgerð og próf.

MEN119F • Rannsóknaráætlun • (6e) • Haust

Umsjónarmaður: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Markmið

Markmið við gerð áætlunarinnar eru:

Að nemandinn geti nýtt þekkingu sína og skilning í faglegri vinnu og hafi hæfni til að rökstyðja faglegar lausnir á viðfangsefni í viðkomandi fræðigrein.

Að nemandinn geti tekið sjálfstæðar, faglegar ákvarðanir og rökstutt þær á grunni fræðasviðs.

Að nemandinn geti, með aðferðum á grunni fræðanna, kenninga og/eða tilrauna, þróað verkefni og sett þau í samhengi

Viðfangsefni og vinnulag

Tilgangur áætlunarinnar er að skýra og skerpa tilgang og vinnulag rannsóknarverkefnisins.

Eftirfarandi atriði þurfa að koma fram:

Kynning og afmörkun efnisins, spurningar sem leita á svara við eða álitamál sem varpa skal ljósi á í verkefninu.

Greinargerð um tilgang, þýðingu og markmið verkefnisins.

Rök fyrir vali verkefnisins og hvernig það tengist reynslu eða áforum höfundar.

Fræðilegur bakgrunnur og skýringar á hugtökum eftir því sem þörf er á.

Greinargerð um gagnaöflun.

Fyrirhuguð úrvinnsla.

Síðferðileg atriði.

Stærð verkefnis og framkvæmda- og tímaáætlun.

Námsmat

Leiðsagnarnefnd (leiðsagnarkennari, sérfræðingur og deildarforseti) samþykki áætlun.

Nauðsynleg undirstaða: Aðferðafræði og menntarannsóknir (GSS220G) eða Aðferðafræði og menntarannsóknir (GSF217G),

Aðferðafræði rannsókna (MVS102F)

MEN120F • Rannsóknarmálstofa 1: áætlun • (2e) • Haust

Umsjónarmaður: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Markmið:

Að nemandinn geti skilið og tekst á við flókin viðfangsefni í faglegu samhengi.

Að nemandinn hafi öðlast kerfisbundinn skilning á nýjustu þekkingu sem völ er á innan tiltekins fræða- og/eða starfssviðs.

Að nemandinn geti nýtt þekkingu sína, skilning og úrlausnarhæfni við nýjar aðstæður í breiðu eða þverfaglegu samhengi sem tengist viðkomandi fræðasviði.

Viðfangsefni og vinnulag

Hluti af vinnu við rannsóknarverkefni er þátttaka í málstofum þar sem nemendur koma saman, greina frá eigin verkefni og fjalla um verk annarra á efnislegan og gagnrýninn hátt. Nemendur skrá sig í málstofu 1 þegar þeir eru að vinna í áætluninni og eru tilbúnir til að kynna rannsóknarhugmynd sína.

Tilgangur málstofana eru að skapa vettvang til að kynna eigið verkefni og kynnast verkum annarra, laða fram gagnrýni og uppbyggilega umræðu um verkefni, skapa tækifæri til skoðanaskipta um aðferðafræðileg álitamál og veita gagnkvæman stuðning og aðhald.

80% mætingarskylda. Meistaraneimum er skylt að kynna eigið efni og mæta á aðrar málstofur á sömu önninni.

MEN121F • Rannsóknarmálstofa 2: niðurstöður • (2e) • Haust

Umsjónarmaður: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Markmið:

Að nemandinn geti skilið og tekst á við flókin viðfangsefni í faglegu samhengi.

Að nemandinn hafi getu og hæfni til þess að meta, greina og afla vísindalegra gagna.

Að nemandinn hafi hæfileika til að samþætta þekkingu, eiga við flókin viðfangsefni og setja fram skoðun út frá eigin gögnum og öðrum upplýsingum.

Viðfangsefni og vinnulag

Hluti af vinnu við rannsóknarverkefni er þátttaka í málstofum þar sem nemendur koma saman, greina frá eigin verkefni og fjalla um verk

annarra á efnislegan og gagnrýnninn hátt.

Nemendur skrá sig í málstofu 2 þegar þeir eru að vinna úr gögnum og/eða skrifa ritgerðina og eru tilbúnir að leggja fram niðurstöður til umræðu og vangaveltu.

Tilgangur málstofana er að skapa vettvang til að kynna eigið verkefni og kynnast verkum annarra, laða fram gagnrýna og uppbyggilega umræðu um verkefni, skapa tækifæri til skoðanaskipta um aðferðafræðileg álitamál og veita gagnkvæman stuðning og aðhald. 80% mætingarskylda. Meistaranevni er skylt að kynna eigið efni og mæta á aðrar málstofur á sömu önninni.

MEN125F • Menntun og kyngervi: Orðræðan um drengi og stúlkur • (10e) • Haust • 3f + 2u

Umsjónarkennari: Guðný Guðbjörnsdóttir Prófessor

Kennari: Þórdís Þórðardóttir Lektor

Markmið: Markmið námskeiðsins er að nemar kynnist hugmyndum, kenningum og rannsóknum um uppeldi og menntun í ljósi kynjafræðilegra sjónarmiða og hugtaksins kyngervi (gender).

Viðfangsefni. Unnið verður með hugtökin, kyngervi, kynjun, kynimyndir, staðalmyndir, kvenfrelsi, félagsleg mismunun, kynhlutverk, kynjablinda, tvíhyggja og valdatengsl. Fjallað verður um hvernig hugmyndir um menntun kynjanna hafa þróast sögulega, rýnt í orðræðuna um drengi og stúlkur og staðreyndir og gagnrýni á menntun og kynferði á öllum skólastigum. Sjónarmið félagslegar mótunarhyggju og eðlishyggju verða notuð til að útskýra mismunandi hugmyndir um kynjamismunun. Athyglinni verður beint sérstaklega að nýjum rannsóknum á sviðinu og fræðilegri nálgun mismunandi fræðimanna. Að síðustu verður athyglinni beint að íslenska skólakerfinu, stöðu drengja og stúlkna, leiðtogum og stjórnendum, námskrám og stöðu lögbundinnar jafnréttisfræðslu á öllum skólastigum. Lesnar verða nýjar íslenskar og erlendarar rannsóknir á kyngervi og skólastarfi, t.d. rannsóknir á námsframmistöðu kynjanna, mismunandi hugmyndum stelpna og stráka um námsgreinar, námshæfni og námsval og hvernig skólar bregðast við kynjun skóla og samfélags.

Vinnulag

Námskeiðið er skipulagt sem staðnám, með möguleikum til fjarnáms ef þörf krefur. Námskeiðið byggist á fyrirlestrum, umræðum, málstofum, hópvinnu og verkefnavinnu.

Eitt 25% verkefni, heimapróf (35%) og lokaverkefni(40%). Mæting og framlag nema í tímum getur hækkað einkunn ekki lækkað.

MEN127F • Fjölmenningsamfélag og skóli: Hugmyndafræði og rannsóknir • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hanna Ragnarsdóttir Dósent

Kennari: Halla Jónsdóttir Aðjunkt

Kennari: Hildur Blöndal Sveinsdóttir Aðjunkt

Markmið námskeiðsins eru að nemandi

- hafi tileinkað sér þekkingu, yfirsýn og skilning á hugmyndafræði og rannsóknum á sviði fjölmenningsfræða
- þekki helstu kenningar um stöðu, aðlögun, uppeldi og menntun einstaklinga, einkum barna og unglinga, í fjölmenningsamfélagi (svo sem kenningar Banks, Gundara, Nieto, Noddings, Parekh og Siraj-Blatchford)
- þekki og skilji lykilhugtök fjölmenningsfræða
- geti aflað, metið og greint vísindaleg gögn á sviði fjölmenningsfræða
- geti beitt hugtökum og aðferðum fjölmenningsfræða á agaðan hátt á starfsvettvangi sínum og í eigin rannsóknum
- geti haft frumkvæði að rannsóknar- og þróunarverkefnum á sviði fjölmenningsfræða og leitt þau til lausna
- hafi kunnáttu og þekkingu til þess að greina og miðla upplýsingum á sviði fjölmenningsfræða og geti nýtt viðeigandi tæknimiðla og hugbúnað
- hafi tileinkað sér sjálfstæð vinnubrögð og geti tekist á við frekara nám og rannsóknir í fjölmenningsfræðum

Inntak / viðfangsefni

Fjallað verður um rannsóknir á sviði fjölmenningsfræða á Íslandi og í öðrum löndum, fjölmenningu í sögulegu og alþjóðlegu samhengi, búferlaflutninga, stöðu minnihlutahópa og stöðu flóttafólks. Einnig verður fjallað um viðhorf og fordóma, svo og aðgerðir stjórnvalda, mannréttindi, jafnrétti og lýðræði. Þá verður rætt um uppeldi í fjölmenningslegu samfélagi og rannsóknir á stöðu barna og unglinga sem málfarslegra, menningarlegra og trúarlegra minnihlutahópa. Verkefni eru vettvangstengd og nemendur kynnast eiginlegum rannsóknaraðferðum við söfnun gagna á vettvangi og úrvinnslu þeirra.

Vinnulag

Fyrirlestrar, samræða, mat og beiting fræða á tiltekin viðfangsefni, samstarf í hópum. Nemendur vinna rannsóknarverkefni og fræðilega ritgerð sem þau kynna í málstofu.

Vettvangstengt verkefni (rannsókn)(50%), greining og umfjöllun um fræðileg skrif (2 x 15%)og umfjöllun um rannsóknir á sviði fjölmenningsfræða (20%).

MEN129F • Lesnámskeið: Heimspeki íþróttá • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Kristján Kristjánsson Prófessor

Markmið:

Nemandinn

a) verði fær um að beita heimspekilegri greiningu, svo sem hugtakagreiningu (conceptual analysis) og orðræðugreiningu (discourse analysis), á umræðu um íþróttir

b) átti sig á þeim heimspekilegu álítaefnum sem tengjast íþróttum og síðferðilegu, félagslegu og menntunarlegu gildi þeirra

c) öðlist innsýn í áhrif einstaklingsvæðingar nútímans á orðræðuna um íþróttir, með sérstakri áherslu á tengsl einstaklingsvæðingar og svokallaðra dyggðafraeða í síðfræði.

Viðfangsefni:

Viðfangsefni námskeiðsins breytast almennt frá ári til árs og verða löguð að áhugaeftum nemendanna. Almennt verða skoðuð nokkur nýleg yfirlitsrit um heimspeki íþróttá og síðustu árgangar tveggja helstu tímaritanna á því sviði, The Journal of the Philosophy of Sport and Sport, Ethics and Philosophy, og valdar greinar úr þeim brotnar til mergjar.

Vinnulag:

Að þessu sinni verður nemandi beðinn að blaða í gegnum 5 síðustu árgangana af þeim tveimur tímaritum sem nefnd eru að ofan og auk þess í gegnum tvö nýleg yfirlitsrit um heimspeki íþróttá: *Philosophy, Risk and Adventure Sports* (2007) og *Morality Play* (2008).

Nemandi velji nokkrar greinar sem tengjast áhugasviði hans og noti þær sem uppiðstöðu í fræðilega ritgerð.

Ath: Námskeiðið er opið meistara- og doktorsnemum.

Ein ritgerð, hámark 8000 orð. Ritgerð sé lokið á haustmisseri 2009.

MEN204F • Greining á fræðsluþörfum í símenntun • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hróbjartur Árnason Lektor

Eitt fyrsta skrefið við skipulagningu náms fyrir fullorðna er að greina þörf væntanlegra þátttakenda fyrir fræðslu. Markmið þessa námskeiðs er að þátttakendur geti greint námsþarfir fullorðinna námsmanna og sett niðurstöðurnar þannig fram að þær nýtist þeim sjálfum eða öðrum við skipulagningu námskeiða. Að námskeiði loknu eiga þátttakendur að: - geta talið upp og útskýrt helstu kenningar og hugmyndir um greiningu á námsþörfum fullorðinna námsmanna. - geta beitt nokkrum aðferðum við þarfagreiningu, bæði formlegum og óformlegum. - geta valið hvaða nálgun á við í tilteknum aðstæðum og rökstutt valið með tilvísun til kenninga og venja innan fullorðinsfræðslunnar. - geta gert skipulega grein fyrir niðurstöðu þarfagreiningar, lagt til hvaða atriði þurfi að kenna og þjálfa á tilteknum námskeiðum og rökstutt tillögum. Vinnulag: Námskeiðið er skipulagt í staðbundnum lotum og fjarnámi.

Skrifleg verkefni: Stutt greinargerð um ákveðna kenningu um þarfagreiningu eða ákveðna nálgun og kenningarlegan bakgrunn hennar (10%). Gátlisti fyrir óformlega þarfagreiningu tiltekins námskeiðs ásamt rökstuðningi (10%). Þarfagreining fyrir tiltekið námskeið, eða ritgerð um afmarkað efni tengt viðfangsefni námskeiðsins (50%). Bókarýni, hópverkefni á vef, þátttaka í umræðum á vef og í staðlotum (25%). Sjálfsmat (5%). Hjá nemendum sem taka námskeiðið til 5 eininga er ritgerðarverkefnið umfangsmeira og þeir vinna fleiri verkefni á vef.

MEN207F • Félagsfræði menntunar • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Gestur Guðmundsson Prófessor

Kennari: Harpa Njálisdóttir Doktorsnemi

Kennari: Ólöf Garðarsdóttir Dósent

Kennari: Dóra S Bjarnason Prófessor

Kennari: Þuríður Jóhannsdóttir Lektor

Kennari: Guðrún Valsdóttir Aðjunkt

Kennari: Gunnlaugur Sigurðsson Lektor

Kennari: Gunnar Egill Finnbogason Prófessor

Kennari: Helgi Skúli Kjartansson Prófessor

Viðfangsefni:

Helstu kenningar í félagsfræði menntunar, þar á meðal þeirra Max Webers, Emiles Durkheims, Georgs Herberts Meads (og tengdar kenningar Johns Deweys), Karls Mannheims, James Colemans, Basils Bernsteins, Pierre Bourdieus, Ulrichs Becks, Anthonys Giddens, Thomasar Ziehe, Margaret Archers. Einnig kenningar um félagsmótun, hæfni, færni, félagslega mismunun, félagsauð, bernsku, æskuár, útilokun og aðild. Empírískar rannsóknir sem byggja á þessum kenningum og/eða hafa átt þátt í mótun þeirra. Kenningar og rannsóknir verða nýttar til að skoða þætti í skólastarfi og þróun uppeldis og menntunar og kynnt verður hvernig félagsfræðileg sjónarhorn koma fram í námskenningum, t.d. hjá Jerome Bruner og Jean Lave og Etienne Wenger.

Vinnulag: Námskeiðið verður bæði fyrir fjarnema og staðnema. Í fyrri staðlotu við upphaf misseris er áhersla á að kynna efni námskeiðs og ræða við nemendur um væntingar og vinnulag á misserinu, en í síðari staðlotu er áhersla á að glíma við að beita kenningum á skólastarf og þróun uppeldis og menntunar og hvernig sækja megi innblástur í alþjóðlegar rannsóknir á sviðinu. Í hverri viku verður fyrirlestur fyrir staðnema um einn kenningahöfund eða eitt af helstu viðfangsefnum greinarinnar og síðan umræðutími um sama efni, en fyrirlestur verður lagður á Blakk og í framhaldinu verða umræður meðal fjarnema. Á fyrri hluta námskeiðs gerir hver nemandi tvö stutt verkefni um einstakar kenningar eða samanburð á fleirum gagnvart tiltekinni spurningu, en á síðari hluta námskeiðs vinnur hver nemandi eitt lengra verkefni þar sem kenningar og rannsóknir eru notaðar sem tæki til að skoða þætti í skólastarfi og þróun uppeldis og menntunar og til að þróa tilgátur og rannsóknarspurningar. Nemendur mega velja um að miða beitingu kenninga við rannsóknir og um að miða við þróunarstarf í skólum og uppeldi eða styrkingu á skilningi uppeldisstarfsmanna á samfélagslegu samhengi starfsins.

Námsmat: Tvö minni verkefni 25% hvort, stærra verkefni 50%

MEN208F • Íslenska sem annað mál • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hanna Óladóttir Aðjunkt

Markmið

Í lok námskeiðs eiga nemendur að

- þekkja helstu kenningar um máltöku annars máls og menntun tvítýngdra barna,
- þekkja og skilja lykilhugtök í fræðunum, eins og tvítýngi, fjölyngi, móðurmál, annað mál, erlent mál,
- geta lesið og greint frá rannsóknnum á máltöku annars máls og menntun tvítýngdra barna,
- geta beitt fræðilegum hugtökum, rannsóknarniðurstöðum og kenningum annars máls fræða í umfjöllun/rökræðu um nám tvítýngdra barna,
- geta rökstutt og gagnrýnt á fræðilegum grunni starfshætti í skólastarfi er lúta að menntun tvítýngdra barna í fjölmennarlegu samfélagi og
- geta tekið virkan þátt í faglegri umræðu og samstarfi um skipulag náms tvítýngdra barna.

Inntak/Viðfangsefni

Fjallað verður um tungumál í samfélagi manna, einkum íslensku sem annað mál, kerfi tungumála og málgerðafræði (máljöfnuð). Vikið verður að máltöku, máluppeldi og málnotkun í víðu samhengi. Veruleg áhersla verður lögð á tvítýngi, fjölyngi og muninn á því að öðlast færni í móðurmáli og öðru (erlendu) máli. Vísad verður í nýjar og nýlegar rannsóknir á sviðum tengdum máltöku annars máls og tvítýngi. Enn fremur verður lögð áhersla á tengsl við vettvang eins og kostur er.

Vinnulag

Fyrirlestrar, samræða, mat og beiting fræða á tiltekin viðfangsefni, samstarf í hópum.

Verkefni og ritgerð.

MEN209F • Kennslufræði íslensku sem annars máls (fullorðnir) • (10e) • Vor

Umsjónarmaður: Róbert Berman Dósent

Kennari: Hulda Karen Danielsdóttir

Markmið

Að nemar

- þekki grundvallarkenningar og rannsóknir á tvítyngi og læsi
- hafi þekkingu á og geti beitt árangursríkum kennsluaðferðum sem byggjast á viðurkenndum rannsóknum á tvítyngi/fjölyngi
- hafi þekkingu á og geti skipulagt náms- og kennsluumhverfi sem hentar kennslu fullorðinna nemenda með íslensku sem annað mál
- geti lagt mat á námsárangur með því að beita margvíslegum matsaðferðum
- geri sér grein fyrir mismunandi námsstíl og námsaðferðum fullorðinna

Inntak/Viðfangsefni

Á námskeiðinu fer fram gagnrýnin umræða um kenningar og rannsóknir á námi og kennslu tvítyngdra fullorðinna nemenda. Lögð verður áhersla á leiðir til að koma til móts við þarfir þeirra, bæði almennar og sértækar. Hér er átt við almennar þarfir til þátttöku í samfélaginu og sértækar hvað varðar þátttöku á vinnumarkaði. Kennaranemar fá hjálfun í að skipuleggja kennslu og námsmat.

Vinnulag

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku og mikið verður lagt upp úr lestri nemenda, umræðum og hópa- eða einstaklingsvinnu og verkefnum sem lýkur með kynningu. Þá verða fluttir inngangsfyrirlestrar um afmörkuð efni.

Verkefni og þátttaka í umræðum verða metin jafnóðum og byggt m.a. á sjálfsmati og jafningjamati auk mats á verkmöppu.

MEN210F • Saga lýðræðis og skólastarfs • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Gunnar Egill Finnbogason Prófessor

Markmið

Meginmarkmið námskeiðsins er að nemendur öðlist skilning á þróun lýðræðis- og menntahugmynda frá fornöld og fram á 21. öld;

- að nemendur öðlist þekkingu og skilning á þróun lýðræðishugmynda í menningar- og menntahefð vesturlanda frá grískri fornöld fram á okkar daga.

- að nemendur þekki og geti greint, í hugmyndasögulegu ljósi, þau grunngildi sem lýðræðishugsjónin hvílir á hverju tíma.

- að nemendur þekki og geti vísað til sögu og þróunar hugtaka, eins og sjálfræði, fulltrúa- og þáttökulýðræði og borgaravitund, sem birtast í mismunandi skólaumhverfi og samfélagslegu samhengi á ólíkum tímaskiðum í hugmyndasögunni.

- að nemendur þekki þróun lýðræðishugmynda á 20. og 21. öld sem fram koma í menntastefnu og námskrám íslenskra stjórnvalda.

- að nemendur séu fær að greina og meta mikilvæg atriði í texta og taki virkan þátt í rökræðu.

- að nemendur sýni fræðileg vinnubrögð og efnistöð í skrifuðu og töluðu máli.

Viðfangsefni

Í námskeiðinu verður fjallað um þróun lýðræðishugmynda í hugmyndasögulegu ljósi, allt frá Grikkjum fram á okkar daga, togstreitan milli valds og sjálfræðis í sögu mannsandans verður skoðuð og komið inn á þróun lýðræðishugmynda í mennta- og skólamálaumræðu, sérstaklega á 20. og 21. öld.

Skipulag

Í námskeiðinu verða fyrirlestrar, umræður og málstofur. Í fyrirlestrum verður gefið yfirlit yfir þróun lýðræðishugmynda. Nemendur vinna með valda texta og rökræða. Í málstofum verða tekin fyrir valin viðfangsefni sem eru í höndum nemenda og þeir stýra umræðum.

Námsmat Nemendur vinna tvö stutt verkefni sem felast í greiningu á textum. Auk þess undirbúa þeir málstofu og skrifa ritgerð sem skilað er í lok námskeiðsins.

MEN211F • Málstofa í heimspeki menntunar • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Kristján Kristjánsson Prófessor

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Kennari: Sigurður J Grétarsson Prófessor

Markmið

Meginmarkmið námskeiðsins er að nemendur hafi skilning á tilteknu viðfangsefni í samtímaheimspeki menntunar og séu færir um að taka þátt í fræðilegri rökræðu um það.

Viðfangsefni

Viðfangsefni námskeiðsins er breytilegt frá ári til árs.

Í námskeiðinu verður tiltekið efni í heimspeki menntunar tekið fyrir. Lögð verður áhersla á lestur frumtexta og að nemendur verði þátttakendur í þeirri rökræðu sem á sér stað í samtímanum um það efni sem tekið er fyrir hverju sinni.

Nauðsynleg undirstaða: Gagnrýnin hugsun og sjálfsþekking (MEN114F)

Málstofuerindi: Námskeiðið verður að verulegu leyti byggt á nemendafyrirlestrum og umræðum. Þátttaka í tímum, sér í lagi þátttaka í rökræðum eftir framsöguerindi Ritgerð: Í lok námskeiðs skrifar nemandi ritgerð þar sem hann rökræðir tiltekið efni.

MEN213F • Fræðileg vinnubrögð II • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Steinunn Lárusdóttir Lektor

Markmið

Meginmarkmið námskeiðsins er að nemar tileinki sér góð og vönduð vinnubrögð við rannsóknir og önnur fræðastörf.

Undirmarkmið er að nemar tileinki sér vinnuaðferðir er varða persónulega velliðan og skilvirkni, einkum að því er varðar vinnu að lokaritgerð. Ennfremur er stefnt að því að

- Nemar tileinki sér þekkingu um réttarleg atriði er varða rannsóknir og önnur fræðastörf.

- Nemar skulu vera færir um að taka frumkvæði að rannsóknarverkefnum á sínu fræðasviði, að stýra slíkum verkefnum og axla ábyrgð á vinnu einstaklinga og hópa.

- Nemar geti greint á skýran og ótvíræðan hátt frá flóknum fræðilegum niðurstöðum við kynningu á rannsóknum í töluðu og rituðu máli, einir eða í samstarfi við aðra bæði meðal sérfræðinga og leikmanna.

- Nemar skuli tileinka sér notkun hugbúnaðar við greiningu rannsóknargagna.

- Nemar öðlist nauðsynlega námshæfni og þrói með sér sjálfstæð vinnubrögð til að takast á við framhaldsnám.

Inntak / viðfangsefni

Í upphafi verður fjallað um gerð verkmöppu (portfolio) um stjórn á eigin námi m.a. um val á matsþáttum, skipulagningu, markmið og mat á verkmöppu. Kynnt verður hæfnisviðmið sem unnið verður eftir í sjálfsmati.

Rætt verður um vinnuaðferðir og vinnuvejur, námstækni, og streitu og meðhöndlun hennar. Fjallað verður um rökræðu og samvinnu, teymisvinnu, ágreining, togstreitu og samningagerð.

Einnig verður hugað að gerð rannsóknarítgerða, svo sem undirbúning, skipulagningu og samningu lokaritgerðar, mati á lokaritgerð, kynningu og vörn.

Rætt verður um kynningu á rannsóknum í fyrirlestrum og veggspjöldum hérlandis og erlendis og greinaskrif á íslensku og ensku.

Farið verður yfir lagaleg og réttarleg atriði svo sem höfundarétt, hugverkarétt, hefðarétt, einkaleyfi og persónuvernd. Auk þess verður rætt um stjórnun faglegra og fjárhagslegra hliða rannsókna og stjórnun og þátttöku í rannsóknarhópum.

Efninu er skipt í fimm þemu en umræðum um hvert þema er dreift á vinnustofumsem haldnar verða u.þ.b. mánaðarlega.

Vinnulag

Fjallað er um efnið í vinnustofum, í WebCT og æfingum og leitast við að tengja það vettvangi rannsókna og fræðastarfs. Áhersla er á verklega þjálfun í þeim þáttum þar sem því verður við komið. Gert ráð fyrir að nemar tileinki sér færni við gerð verkmöppu sem verður jafnframt aðalmatstæki námskeiðsins. Mikilvægur þáttur í gerð verkmöppu er sjálfsmat nema þar sem þeir styðjast m.a. við framangreind hæfnisviðmið.

Jafnframt er áhersla á virkni, samræðu og samstarf nemenda, beitingu upplýsingatækni við öflun og nýtingu heimilda og annarra gagna.

Mentor

Hver nemi fær mentor í upphafi námsins. Neminn og mentorinn hittast reglulega (a.m.k. tvisvar á önn) og fara yfir markmið sem neminn stefnir að og atriði sem neminn hefur sett í verkmöppu sem tengjast námi nemans og viðfangsefni málstofanna. Gert er ráð fyrir að mentor hafi frumkvæði að þessum fundum og undirbúi dagskrá þeirra í samráði við nemendur.

Námsmat byggist fyrst og fremst á mati á því hvort markmiðum hefur verið náð eins og fram kemur í samræðum og virkni í rannsóknarsamstarfi og kynningu á því. Vægi einstakra matsþátta verður í samræmi við áhersluhlutföll í námskeiðinu. Matið getur einnig byggst á þáttum sem nemi og mentor telja hafa verið mikilvæga fyrir viðkomandi nema en voru ekki tilgreind í markmiðum. Ý Í verkmöppu verður: Greinargerð fyrir vali á færniþáttum sem þjálfun skal, áætlun um þá þjálfun, færslur um framkvæmd áætlunarinnar, vísbindingar um þróun færniþátta og ígrundun um einstaka þætti áætlunar og áætlunina í heild sinni. Einkunn verður ákveðin í samráði mentors, nema og umsjónarmanns.

MEN214F • Lestur fræðigreina II • (5e) • Vor

Umsjónarkennari: Gretar L. Marinósson Prófessor

Umsjónarkennari: Jóhanna Einarsdóttir Prófessor

Markmið

Stefnt er að því að í lok námskeiðs

Að nemandinn hafi mikilvæga vitneskju um vandamál og viðfangsefni, byggða á nýjustu upplýsingum og rannsóknum á viðkomandi fræðasviði.

Að nemandi geti greint á skýran og ótvíræðan hátt frá fræðilegum viðfangsefnum og fræðilega rökstuddum niðurstöðum, einn eða í samstarfi við aðra, bæði meðal sérfræðinga og leikmanna.

Að nemandinn hafi hæfileika til að kynna sér og meta félagsleg og menntunarleg viðfangsefni og draga ályktanir af niðurstöðum

Að nemandinn geti sett valið viðfangsefni í samhengi við önnur fræðasvið og í menningarlegt og sögulegt samhengi.

Að nemandinn hafi dýpkað eða breikkað þann þekkingargrunn um aðferðafræði rannsókna sem hann tileinkaði sér í fyrra námskeiði (Aðferðafræði rannsókna).

Viðfangsefni og vinnulag

Námskeiðið er byggt upp af fimm lotum. Auk inngangs- og niðurlagslotu er í þremur leslotum unnið að því að lesa tiltekna tímaritsgreinar. Fræðilegar forsendur hinna ólíku nálgana eru skýrðar og metnar og fjallað um kosti og ókosti þess að rannsaka tiltekin viðfangsefni á ákveðinn hátt. Viðfangsefnin eru tímaritsgreinar sem mikið er vitnað í innan viðkomandi fræðasviðs. Úrval tímaritsgreina verður lagt fram af kennurum en nemendur geta valið önnur dæmi í samvinnu við kennara. Kennslan í sameiginlegu lotunum fer fram í formi fyrirlestra og samræðna. Í leslotum er unnið undir leiðsögn og er námið í formi lestra, umræðna og verkefna. Sérstök áhersla er á sköpun og miðlun við kynningu verkefna. Áhersla er lögð á virkni nemenda, hvetjandi umræður, skapandi hugmyndir og tilvísun í rannsóknir annarra.

Æskileg undirstaða: Aðferðafræði og menntarannsóknir (GSS220G) eða Aðferðafræði og menntarannsóknir (GSF217G), Aðferðafræði rannsókna (MVS102F)

Námsmat er byggt á verkefnum og prófi. Í leslotunum þremur eru verkefni byggð á lestri og umfjöllun og eru úrlausnir þeirra metnar með hliðsjón af námsmarkmiðum námskeiðsins. Einnig fer fram heildarmat á náminu í formi ritgerðar og heimaprófs. Einkunnir eru gefnar fyrir öll verkefni, ritgerð og próf. Verkefni úr hverri leslotu gildir 15%, heimapróf gildir 25% og lokaritgerð 30%.

MEN215F • Rannsóknaráætlun • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Markmið

Markmið við gerð áætlunarinnar eru:

Að nemandinn geti nýtt þekkingu sína og skilning í faglegri vinnu og hafi hæfni til að rökstyðja faglegar lausnir á viðfangsefni í viðkomandi fræðigrein.

Að nemandinn geti tekið sjálfstæðar, faglegar ákvarðanir og rökstutt þær á grunni fræðasviðs.

Að nemandinn geti, með aðferðum á grunni fræðanna, kenninga og/eda tilrauna, þróað verkefni og sett þau í samhengi

Viðfangsefni og vinnulag

Tilgangur áætlunarinnar er að skýra og skerpa tilgang og vinnulag rannsóknarverkefnisins.

Eftirfarandi atriði þurfa að koma fram:

Kynning og afmörkun efnisins, spurningar sem leita á svara við eða álitamál sem varpa skal ljósi á í verkefninu.

Greinargerð um tilgang, þýðingu og markmið verkefnisins.

Rök fyrir vali verkefnisins og hvernig það tengist reynslu eða áforum höfundar.

Fræðilegur bakgrunnur og skýringar á hugtökum eftir því sem þörf er á.

Greinargerð um gagnaöflun.

Fyrirhuguð úrvinnsla.
 Siðferðileg atriði.
 Stærð verkefni og framkvæmda- og tímaáætlun.
 Námsmat
 Leiðsagnarnefnd (leiðsagnarkennari, sérferðingur og deildarforseti) samþykki áætlun.
 Nauðsynleg undirstaða: Aðferðafræði og menntarannsóknir (GSS220G) eða Aðferðafræði og menntarannsóknir (GSF217G),
 Aðferðafræði rannsókna (MVS102F)

MEN216F • Rannsóknamálstofa 1: áætlun • (2e) • Vor

Umsjónarmaður: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri
 Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor
 Markmið:
 Að nemandinn geti skilið og tekist á við flókin viðfangsefni í faglegu samhengi.
 Að nemandinn hafi öðlast kerfisbundinn skilning á nýjustu þekkingu sem völ er á innan tiltekins fræða- og/eða starfssviðs.
 Að nemandinn geti nýtt þekkingu sína, skilning og úrlausnarhæfni við nýjar aðstæður í breiðu eða þverfaglegu samhengi sem tengist viðkomandi fræðasviði.
 Viðfangsefni og vinnulag
 Hluti af vinnu við rannsóknarverkefni er þátttaka í málstofum þar sem nemendur koma saman, greina frá eigin verkefni og fjalla um verk annarra á efnislegan og gagnrýninn hátt. Nemendur skrá sig í málstofu 1 þegar þeir eru að vinna í áætluninni og eru tilbúnir til að kynna rannsóknarhugmynd sína.
 Tilgangur málstofana eru að skapa vettvang til að kynna eigið verkefni og kynnast verkum annarra, laða fram gagnrýni og uppbyggilega umræðu um verkefni, skapa tækifæri til skoðanaskipta um aðferðafræðileg álitamál og veita gagnkvæman stuðning og aðhald.
 80% mætingarskylda. Meistaraneimum er skylt að kynna eigið efni og mæta á aðrar málstofur á sömu önninni.

MEN217F • Rannsóknamálstofa 2: niðurstöður • (2e) • Vor

Umsjónarmaður: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri
 Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor
 Markmið:
 Að nemandinn geti skilið og tekist á við flókin viðfangsefni í faglegu samhengi.
 Að nemandinn hafi getu og hæfni til þess að meta, greina og afla vísindalegra gagna.
 Að nemandinn hafi hæfileika til að samþætta þekkingu, eiga við flókin viðfangsefni og setja fram skoðun út frá eigin gögnum og öðrum upplýsingum.
 Viðfangsefni og vinnulag
 Hluti af vinnu við rannsóknarverkefni er þátttaka í málstofum þar sem nemendur koma saman, greina frá eigin verkefni og fjalla um verk annarra á efnislegan og gagnrýninn hátt.
 Nemendur skrá sig í málstofu 2 þegar þeir eru að vinna úr gögnum og/eða skrifa ritgerðina og eru tilbúnir að leggja fram niðurstöður til umræðu og vangaveltu.
 Tilgangur málstofana er að skapa vettvang til að kynna eigið verkefni og kynnast verkum annarra, laða fram gagnrýna og uppbyggilega umræðu um verkefni, skapa tækifæri til skoðanaskipta um aðferðafræðileg álitamál og veita gagnkvæman stuðning og aðhald.
 80% mætingarskylda. Meistaraneimum er skylt að kynna eigið efni og mæta á aðrar málstofur á sömu önninni.

MEN224F • Kennslufræði íslensku sem annars máls (leik-, grunn- og framhaldsskóli) • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Samúel Currey Lefever Lektor
 Markmið
 Að kennaranemar

- þekki málfarslegan og menningarlegan bakgrunn barna sem hafa annað móðurmál en íslensku og átti sig stöðu þeirra í skólasamfélaginu
- þekki grundvallarkenningar og rannsóknir á tvítyngi og læsi
- hafi þekkingu á og geti beitt árangursríkum kennsluaðferðum sem byggjast á viðurkenndum rannsóknum á tvítyngi/fjöltýngi
- hafi þekkingu á og geti skipulagt náms- og kennsluumhverfi sem hentar einstaklingsmiðaðri kennslu nemenda með íslensku sem annað mál
- geti veitt foreldrum og kennurum ráðgjöf um nám og námsskipulag
- geti lagt mat á námsárangur með því að beita margvíslegum matsaðferðum

Inntak/Viðfangsefni

Á námskeiðinu fer fram gagnrýnin umræða um kenningar og rannsóknir á námi og kennslu tvítyngdra nemenda. Fjallað verður um markmið og leiðir sem stuðla að því að nemendur nái tökum á íslensku sem tæki til almennra samskipta og náms. Þá verður fjallað um mismunandi þarfir og bakgrunn nemenda og þá sérstöðu sem kennsla í íslensku sem öðru máli hefur. Kennaranemar fá þjálfun í að skipuleggja kennslu og námsmat.

Vinnulag

Vinna í námskeiðinu krefst virkrar þátttöku og mikið verður lagt upp úr lestri nemenda, umræðum og hópa- eða einstaklingsvinnu og verkefnum sem lýkur með kynningu. Þá verða fluttir inngangsfyrirlestrar um afmörkuð efni.

Verkefni og þátttaka í umræðum verða metin jafnóðum og byggt m.a. á sjálfsmati og jafningjamati auk mats á verkmöppu.

MEN225F • Heimspæki með börnum • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sigurður Björnsson Lektor
 Markmið
 Meginmarkmið námskeiðsins er að nemendur öðlist skilning á markmiðum og tilgangi þess að stunda heimspækilega rökræðu með börnum og fullorðnum. Að þeir hafi á valdi sínu hugmyndafræði Matthews Lipman um rannsóknarsamfélag og uppruna þeirrar hugmyndafræði í heimspæki bandarísku pragmatistanna Charles S. Peirce, Williams James, og Johns Dewey. Einnig að nemendur geti

leitt heimspekilegar rökræður með hópi fólks með þeirri tækni sem hugmyndafræði barnaheimspekinnar felur í sér.

Viðfangsefni

Á námskeiðinu verður fjallað um rökræðuna sem kennsluáferð og hugmyndafræði Matthew Lipmans og annarra fræðimanna um tilgang og markmið þess að stunda heimspekilega rökræðu með börnum. Fjallað verður um tengsl íslenskra námskráa á mismunandi skólastigum við meginmarkmið heimspekilegrar samræðu, s.s. sjálfstæða hugsun, gagnrýna hugsun, skapandi hugsun, fordómaleysi, sjálfsþekkingu og undirbúning fyrir þátttöku í lífsgæðissamfélagi. Fjallað verður ítarlega um þessi hugtök eins og þau birtast í hugmyndafræði barnaheimspekinnar.

Nauðsynleg undirstaða: Gagnrýnin hugsun og sjálfsþekking (MEN114F)

Samræðustjórnun: Nemendur stjórna rökræðu með samnemendum sínum. Samræðutilraun með börnum eða unglingum: Nemendur gera tilraun með að leiða heimspekilega samræðu með börnum eða unglingum og gera skýrslu um hana. Greining á samræðu: Nemendur greina heimspekilegt innihald samræðu og stjórnunarþátt sinn. Stutt ritgerð: Í upphafi námskeiðs skrifar nemandi ritgerð þar sem hann fjallar á heimspekilega hátt um valið viðfangsefni.

MEN226F • Að ná tókum á lestrarerfiðleikum • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Steinunn Torfadóttir Lektor

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist fræðilega þekkingu og færni í að greina, meta og bregðast við vanda nemenda við að ná tókum á lestri. Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist fræðilega þekkingu og færni í að greina, meta og bregðast við vanda nemenda við að ná tókum á lestri.

Í lok námskeiðsins eiga þátttakendur að:

- hafa öðlast þekkingu og skilning á nýjustu kenningum og rannsóknum á lestrarörðugleikum og hæfni til að nýta þekkingu sína í starfi
- vera færir um að þekkja og skilgreina mismunandi birtingarform lestrarörðugleika, bæði í lestækni og lesskilningi með hliðsjón af fræðikenningum og rannsóknum
- vera færir um að greina áhættuhópa og gera áætlanir um snemmtæka íhlutun og fyrirbyggjandi kennslu í leikskóla og á yngsta stigi grunnskóla
- geta gert faglegt mat á lestri og túlkað niðurstöður út frá vísindalegum aðferðum
- þekkja og geta lagt mat á rannsóknir á kennsluáferðum og kennsluskipulagi sem mætir þörfum nemenda sem eiga erfitt með að ná tókum á lestri
- hafa öðlast færni í að miðla upplýsingum til foreldra og annarra sérfræðinga
- geta skipulagt tengslanet við foreldra og sinnt þverfaglegu samstarfi
- hafa faglega þekkingu og hæfni til að sinna ráðgjöf um lestur og lestrarkennslu í blönduðum nemendahópum á mismunandi skólastigum, (leikskóla, grunnskóla, framhaldsskóla, háskóla) með hliðsjón af einstaklingsmiðaðri kennslu og skóla án aðgreiningar

Viðfangsefni: Fjallað er um fræðilega og hagnýta þætti tengda greiningu og skimun á lestrar- og stafsetningarörðugleikum með áherslu á máláfræðilega nálgun, rannsóknir og kenningar. Þátttakendur kynna helstu aðferðum við að meta áhættuþætti lestrarörðugleika og æfingu í að túlka niðurstöður og rökstyðja út frá fræðikenningum. Áhersla er lögð á að nemendur kynni sér rannsóknir á kennsluáferðum og kennsluskipulagi sem gagnast nemendum með alvarlega erfiðleika í lestri, vegi og meti kosti og galla og æfi sig í að skipuleggja og útfæra kennslu fyrir nemendur með ólíkar þarfir, hvort heldur þeir eru í leikskóla, grunnskóla eða framhaldsskóla. Lögð er áhersla á að þátttakendur læri aðferðir við að miðla upplýsingum til foreldra og annarra sérfræðinga með faglegum hætt ásamt ráðgjöf um lestur og lestrarkennslu. Lögð er áhersla á að nemendur kynni sér kennsluáferðir, kennsluskipulag og stuðningskerfi sem gagnast í margbreytilegum nemendahópum í skóla án aðgreiningar, sem meðal annars byggist á hugmyndum um einstaklingsmiðað nám.

Vinnulag: Fyrirlestrar, æfingaverkefni, hópvinna, einstaklingsvinna, umræður og handleiðsla við vinnu með nemendur og nemendahópa.

Verkefni: Þátttakendur skrifa tvö einstaklingsverkefni (skýrslur), sem byggjast á vettvangsvinnu og rökstuðningi í fræðikenningar og rannsóknir (70%).

Þá verða tvö hópverkefni (20%) og (10%). Öll verkefni má vinna út frá mismunandi skólastigum, leikskóla, grunnskóla eða framhaldsskóla.

Lokið/ólókið. Umsögn um verkefni.

MEN227F • Kennslufræði og fjölmening • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Hanna Ragnarsdóttir Dósent

Kennari: Hildur Blöndal Sveinsdóttir Aðjunktur

Markmið: Að nemandi

- þekki hugmyndafræði fjölmeningarlegrar menntunar og skóla fyrir alla
- geti beitt hugtökum og aðferðum fjölmeningarlegrar menntunar á starfsvettvangi sínum og í eigin rannsóknum
- þekki hugmyndafræði og lykilhugtök kennslufræði í fjölmeningarlegum skólum og geti lagað kennsluáferðir að mismunandi skólastigum.
- geti aflað, metið og greint vísindaleg gögn á sviði fjölmeningarlegrar menntunar
- geti sýnt fram á aukinn og dýpri skilning og víðtækari yfirsýn á sviði fjölmeningarlegrar menntunar
- geti haft frumkvæði að rannsóknar- og þróunarverkefnum á sviði fjölmeningarlegrar menntunar og leitt þau til lausna
- hafi kunnáttu og þekkingu til þess að greina og miðla upplýsingum á sviði fjölmeningarlegrar menntunar og geti nýtt víðeigandi tæknimiðla og hugbúnað
- hafi tileinkað sér sjálfstæð vinnubrögð og geti tekist á við frekara nám og rannsóknir á sviði fjölmeningarlegrar menntunar

Viðfangsefni: Fjallað verður um hugmyndafræði fjölmeningarlegrar menntunar, skóla fyrir alla, hnattrænnar menntunar og þegnskaparmenntunar og aðra skylda hugmyndafræði og þær hugmyndir sem liggja til grundvallar, svo sem félagslegt réttlæti, jafnrétti, þátttöku og lýðræði. Einnig verður fjallað um kennslufræði er byggist á ofangreindri hugmyndafræði og sem gefist hefur vel í fjölmeningarlegum skólum í nágrannalöndunum, ásamt rannsóknum á sviðinu. Komið verður inn á þætti svo sem samvinnunám, fjölgreindakenningu Gardners, söguáferð, gagnrýna og skapandi hugsun, heimspeki með börnum, námsefni og bókmennir. Verkefni eru vettvangstengd.

Vinnulag: Fyrirlestrar, samræða, mat og beiting fræða á tiltekin viðfangsefni, samstarf í hópum. Nemendur vinna vettvangstengd verkefni á sviði hugmyndafræði fjölmenningarlegrar menntunar og kennslufræða í fjölmenningarlegum skólum.

Námsmat:

Vettvangstengd fræðilega rökstudd verkefni á sviði hugmyndafræði fjölmenningarlegrar menntunar og kennslufræði fjölmenningarlegra skóla sem metin eru til einkunna.

1) Hópverkefni (30%). Unnið með efni kafla á gagnrýninn hátt og með því að vísa í aðrar fræðilegar heimildir eftir því sem við á verkefninu. 2) Einstaklingsverkefni (40%). Nemendur fjalla um á gagnrýninn hátt og bera saman tvær af meginstefnum og hugmyndafræði sem unnið er með í námskeiðinu, með tilvísun í fræðilegar heimildir. Enn fremur á að ræða stefnurnar í framkvæmd, með dæmum úr íslensku skólasamhengi eða tillögum að framkvæmd. 3) Einstaklingsverkefni (30%). Nemendur velja sér námsbók og fjalla um hana á gagnrýninn hátt út frá viðmiðum hugmyndafræði fjölmenningarlegrar menntunar og tilteknum viðmiðunarpáttum sem kynntir verða í námskeiðinu.

MEN405F • M.Ed.-verkefni - Heimspæki menntunar • (20e) • Vor

Markmið, viðfangsefni og námsmat

Sjá reglur og leiðbeiningar um lokaverkefni á vef KHÍ.

Nauðsynleg undirstaða: Gagnrýnin hugsun og sjálfsþekking (MEN114F)

MEN406F • M.A.-verkefni - Heimspæki menntunar • (30e) • Vor

Markmið, viðfangsefni og námsmat

Sjá reglur og leiðbeiningar um lokaverkefni á vef KHÍ.

Nauðsynleg undirstaða: Gagnrýnin hugsun og sjálfsþekking (MEN114F)

MVS104F • Eigindlegar rannsóknaraðferðir II • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðrún Kristinsdóttir Prófessor

Markmið

Markmið námskeiðsins er að nemendur dýpki þekkingu sína á eigindlegum rannsóknum í tengslum við menntunarfræði og skólastarf. Námskeiðið beinist sérlega að greiningaraðferðum og framsetningu eigindlegra gagna, að mismunandi þekkingarfræðilegum forsendum slíkra aðferða og að beitingu þeirra. Lögð er áhersla á að nemendur öðlist reynslu í að beita ólíkum greiningaraðferðum og geti borið árangur þeirra saman. Fjallað verður um ýmis form framsetningar og ritunar. Námskeiðið er að hluta verklegt og lýtur að þjálfun ofangreindra þátta. Nemendur leggja þannig frekari grunn að meistara- eða doktorsverkefni sínu, t.d. með því að vinna með eigin áætlanir og gögn.

Viðfangsefni

Fjallað verður um greinandi aðleiðslu, grundaða kenningu, nokkrar gerðir viðtals- og textagreininga, s.s í tengslum við frásagnaraðferð, gagnrýna orðræðugreiningu, gagnrýna feminíska aðferð, heimildarýni og hliðsetningu í greiningu skjalfestra gagna. Þá verður fjallað um gæðaviðmið í eigindlegum rannsóknum og álitamál sem þar hafa verið ofarlega á baugi.

Miðað er við að nemendur geti rökstutt úrlausnir sínar hvað snertir greiningu, framsetningu og gæðaviðmið. Einnig er miðað við að nemendur sýni nauðsynlega námshæfni og sjálfstæð vinnubrögð.

Nauðsynleg undirstaða: Eigindlegar rannsóknaraðferðir I (MVS201F), Aðferðafræði rannsókna (MVS102F) eða Aðferðafræði rannsókna (MVS102F)

Nemendur vinna verkefni sem felst í að greina rannsóknargögn sem þeir hafa aflað í samráði við leiðsagnarkennara. Hún byggir á rökstuddri skriflegri áætlun, sem þeir leggja inn í upphafi námskeiðsins. Nemendur skrifa rannsóknarskýrslu með helstu niðurstöðum og samanburði (60%). Þeir kynna hana í námskeiðinu. Auk þess skila nemendur ritgerð sem tengist áherslu námskeiðsins á greiningu eigindlegra rannsóknargagna (40%). Nemendur þurfa að ná lágmarkseinkunn (5,0) í matsþáttum.

MVS105F • Rannsóknarritgerð - M.A. • (30e) • Haust

Umsjónarmaður: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Markmið:

Að nemandinn geti metið sjálfstætt hvenær mismunandi greiningaraðferðir og flókin fræðileg atriði eiga við.

Að nemandinn geti notað í viðtækum mæli grundvallarfærni, tækni, aðferðir, efni og heimildir sem tengjast viðkomandi fræðasviði.

Að nemandi geti greint á skýran og ótvíræðan hátt frá flóknum fræðilegum viðfangsefnum og/eða fræðilega rökstuddum niðurstöðum, einn eða í samstarfi við aðra, bæði meðal sérfræðinga og leikmanna.

Að nemandinn hafi kunnáttu og þekkingu til þess að greina og miðla upplýsingum.

Að nemandinn geti skipulagt og framkvæmt rannsóknir og kannað eða þróað verkefni sem taka á nýjum vandamálum og viðfangsefnum fræðigreinar.

Viðfangsefni og vinnulag

Nemendur fá leiðbeininga vegna lokaverkefnis. Þeir eru flestir úr hópi kennara Kennaraháskólans en einnig kemur til greina að leita til sérfræðinga utan skólans.

Hverjum nemanda sem vinnur að lokaverkefni er skipuð leiðsagnarnefnd. Í leiðsagnarnefnd eru annars vegar leiðbeinandi (eða leiðbeinendur þegar um skipta leiðsögn er að ræða) og hins vegar sérfræðingur á því sviði sem verkefnið fjallar um.

Leiðsagnarnefnd er skipuð þegar nemandi leggur fram áætlun um meistaraþröfn verkefni sitt og lýkur störfum þegar verkefnið hefur verið samþykkt til meistaraþröfn.

Ekki gilda fastar reglur um umfang ritgerðar. Hafa má til hliðsjónar það viðmið að 30 eininga ritgerð sé að hámarki 35.000 orð. Í undantekningartilvikum eru leyfðar stærri ritgerðir.

Námsmat

Hluti af námsmatinu felst í því að nemandi ver verkefni sitt munnlega fyrir nefndinni. Í rannsóknarnámi metur meistaraþröfnarnefnd verkefnið ásamt heildarframmistöðu námsmannsins í náminu. Í rannsóknarnámi metur meistaraþröfnarnefnd verkefnið ásamt heildarframmistöðu námsmannsins í náminu. Meistaraþröfnarnefnd skipa forstöðumaður rannsóknarnámsbrautarinnar, leiðsögu-kennari nemandans og utanaðkomandi prófdómari. Prófdómari er tilnefndur strax og verkefni hefur verið skilað og er nemanda tilkynnt nafn hans.

Lokaverkefni er lagt fram að fengnu samþykki leiðbeinenda, leiðsagnarnefndar og námsbrautarstjóra að jafnaði tveimur mánuðum fyrir áætlaða brautskráningu.

MVS106F • Rannsóknarritgerð - M.A. • (40e) • Haust

Umsjónarmaður: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Markmið:

Að nemandinn geti metið sjálfstætt hvenær mismunandi greiningaraðferðir og flókin fræðileg atriði eiga við.

Að nemandinn geti notað í viðtækum mæli grundvallarfærni, tækni, aðferðir, efni og heimildir sem tengjast viðkomandi fræðasviði.

Að nemandi geti greint á skýran og ótvíræðan hátt frá flóknum fræðilegum viðfangsefnum og/eða fræðilega rökstuddum niðurstöðum, einn eða í samstarfi við aðra, bæði meðal sérfræðinga og leikmanna.

Að nemandinn hafi kunnáttu og þekkingu til þess að greina og miðla upplýsingum.

Að nemandinn geti skipulagt og framkvæmt rannsóknir og kannað eða þróað verkefni sem taka á nýjum vandamálum og viðfangsefnum fræðigreinar.

Viðfangsefni og vinnulag

Nemendur fá leiðbeinenda vegna lokaverkefnis. Þeir eru flestir úr hópi kennara Kennaraháskólans en einnig kemur til greina að leita til sérfræðinga utan skólans.

Hverjum nemanda sem vinnur að lokaverkefni er skipuð leiðsagnarnefnd. Í leiðsagnarnefnd eru annars vegar leiðbeinandi (eða leiðbeinendur þegar um skipta leiðsögn er að ræða) og hins vegar sérfræðingur á því sviði sem verkefnið fjallar um.

Leiðsagnarnefnd er skipuð þegar nemandi leggur fram áætlun um meistaraþrófsverkefni sitt og lýkur störfum þegar verkefnið hefur verið samþykkt til meistaraþrófs.

Ekki gilda fastar reglur um umfang ritgerðar. Hafa má til hliðsjónar það viðmið að 30 eininga ritgerð sé að hámarki 35.000 orð. Í undantekningartilvikum eru leyfðar stærri ritgerðir.

Námsmat

Hluti af námsmatinu felst í því að nemandi ver verkefni sitt munnlega fyrir nefndinni. Í rannsóknarnámi metur meistaraþrófsnefnd verkefnið ásamt heildarframmistöðu námsmannsins í náminu. Í rannsóknarnámi metur meistaraþrófsnefnd verkefnið ásamt

heildarframmistöðu námsmannsins í náminu. Meistaraþrófsnefnd skipa forstöðumaður rannsóknarnámsbrautarinnar, leiðsögu-kennari nemandans og utanaðkomandi prófdómari. Prófdómari er tilnefndur strax og verkefni hefur verið skilað og er nemanda tilkynnt nafn hans.

Lokaverkefni er lagt fram að fengnu samþykki leiðbeinenda, leiðsagnarnefndar og námsbrautarstjóra að jafnaði tveimur mánuðum fyrir áætlaða brautskráningu.

MVS107F • Rannsóknarritgerð - M.A. • (50e) • Haust

Umsjónarmaður: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Markmið:

Að nemandinn geti metið sjálfstætt hvenær mismunandi greiningaraðferðir og flókin fræðileg atriði eiga við.

Að nemandinn geti notað í viðtækum mæli grundvallarfærni, tækni, aðferðir, efni og heimildir sem tengjast viðkomandi fræðasviði.

Að nemandi geti greint á skýran og ótvíræðan hátt frá flóknum fræðilegum viðfangsefnum og/eða fræðilega rökstuddum niðurstöðum, einn eða í samstarfi við aðra, bæði meðal sérfræðinga og leikmanna.

Að nemandinn hafi kunnáttu og þekkingu til þess að greina og miðla upplýsingum.

Að nemandinn geti skipulagt og framkvæmt rannsóknir og kannað eða þróað verkefni sem taka á nýjum vandamálum og viðfangsefnum fræðigreinar.

Viðfangsefni og vinnulag

Nemendur fá leiðbeinenda vegna lokaverkefnis. Þeir eru flestir úr hópi kennara Kennaraháskólans en einnig kemur til greina að leita til sérfræðinga utan skólans.

Hverjum nemanda sem vinnur að lokaverkefni er skipuð leiðsagnarnefnd. Í leiðsagnarnefnd eru annars vegar leiðbeinandi (eða leiðbeinendur þegar um skipta leiðsögn er að ræða) og hins vegar sérfræðingur á því sviði sem verkefnið fjallar um.

Leiðsagnarnefnd er skipuð þegar nemandi leggur fram áætlun um meistaraþrófsverkefni sitt og lýkur störfum þegar verkefnið hefur verið samþykkt til meistaraþrófs.

Ekki gilda fastar reglur um umfang ritgerðar. Hafa má til hliðsjónar það viðmið að 30 eininga ritgerð sé að hámarki 35.000 orð. Í undantekningartilvikum eru leyfðar stærri ritgerðir.

Námsmat

Hluti af námsmatinu felst í því að nemandi ver verkefni sitt munnlega fyrir nefndinni. Í rannsóknarnámi metur meistaraþrófsnefnd verkefnið ásamt heildarframmistöðu námsmannsins í náminu. Í rannsóknarnámi metur meistaraþrófsnefnd verkefnið ásamt

heildarframmistöðu námsmannsins í náminu. Meistaraþrófsnefnd skipa forstöðumaður rannsóknarnámsbrautarinnar, leiðsögu-kennari nemandans og utanaðkomandi prófdómari. Prófdómari er tilnefndur strax og verkefni hefur verið skilað og er nemanda tilkynnt nafn hans.

Lokaverkefni er lagt fram að fengnu samþykki leiðbeinenda, leiðsagnarnefndar og námsbrautarstjóra að jafnaði tveimur mánuðum fyrir áætlaða brautskráningu.

MVS108F • Rannsóknarritgerð - M.A. • (60e) • Haust

Umsjónarmaður: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Markmið:

Að nemandinn geti metið sjálfstætt hvenær mismunandi greiningaraðferðir og flókin fræðileg atriði eiga við.

Að nemandinn geti notað í viðtækum mæli grundvallarfærni, tækni, aðferðir, efni og heimildir sem tengjast viðkomandi fræðasviði.

Að nemandi geti greint á skýran og ótvíræðan hátt frá flóknum fræðilegum viðfangsefnum og/eða fræðilega rökstuddum niðurstöðum, einn eða í samstarfi við aðra, bæði meðal sérfræðinga og leikmanna.

Að nemandinn hafi kunnáttu og þekkingu til þess að greina og miðla upplýsingum.

Að nemandinn geti skipulagt og framkvæmt rannsóknir og kannað eða þróað verkefni sem taka á nýjum vandamálum og viðfangsefnum fræðigreinar.

Viðfangsefni og vinnulag

Nemendur fá leiðbeinenda vegna lokaverkefnis. Þeir eru flestir úr hópi kennara Kennaraháskólans en einnig kemur til greina að leita til sérfræðinga utan skólans.

Hverjum nemanda sem vinnur að lokaverkefni er skipuð leiðsagnarnefnd. Í leiðsagnarnefnd eru annars vegar leiðbeinandi (eða leiðbeinendur þegar um skipta leiðsögn er að ræða) og hins vegar sérfræðingur á því sviði sem verkefnið fjallar um.

Leiðsagnarnefnd er skipuð þegar nemandi leggur fram áætlun um meistaraþrófsverkefni sitt og lýkur störfum þegar verkefnið hefur verið samþykkt til meistaraþrófs.

Ekki gilda fastar reglur um umfang ritgerðar. Hafa má til hliðsjónar það viðmið að 30 eininga ritgerð sé að hámarki 35.000 orð. Í undantekningartilvikum eru leyfðar stærri ritgerðir.

Námsmat

Hluti af námsmatinu felst í því að nemandi ver verkefni sitt munnlega fyrir nefndinni. Í rannsóknarnámi metur meistaraþrófsnefnd verkefnið ásamt heildarframmistöðu námsmannsins í náminu. Í rannsóknarnámi metur meistaraþrófsnefnd verkefnið ásamt heildarframmistöðu námsmannsins í náminu. Meistaraþrófsnefnd skipa forstöðumaður rannsóknarnámsbrautarinnar, leiðsögu-kennari nemandans og utanaðkomandi prófdómari. Prófdómari er tilnefndur strax og verkefni hefur verið skilað og er nemanda tilkynnt nafn hans. Lokaverkefni er lagt fram að fengnu samþykki leiðbeinenda, leiðsagnarnefndar og námsbrautarstjóra að jafnaði tveimur mánuðum fyrir áætlaða brautskráningu.

MVS203F • Rannsóknaritgerð - M.A. • (30e) • Vor

Umsjónarmaður: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Markmið:

Að nemandinn geti metið sjálfstætt hvenær mismunandi greiningaraðferðir og flókin fræðileg atriði eiga við.

Að nemandinn geti notað í viðtækum mæli grundvallarfærni, tækni, aðferðir, efni og heimildir sem tengjast viðkomandi fræðasviði.

Að nemandi geti greint á skýran og ótvíræðan hátt frá flóknum fræðilegum viðfangsefnum og/eða fræðilega rökstuddum niðurstöðum, einn eða í samstarfi við aðra, bæði meðal sérfræðinga og leikmanna.

Að nemandinn hafi kunnáttu og þekkingu til þess að greina og miðla upplýsingum.

Að nemandinn geti skipulagt og framkvæmt rannsóknir og kannað eða þróað verkefni sem taka á nýjum vandamálum og viðfangsefnum fræðigreinar.

Viðfangsefni og vinnulag

Nemendur fá leiðbeinenda vegna lokaverkefnis. Þeir eru flestir úr hópi kennara Kennaraháskólans en einnig kemur til greina að leita til sérfræðinga utan skólans.

Hverjum nemanda sem vinnur að lokaverkefni er skipuð leiðsagnarnefnd. Í leiðsagnarnefnd eru annars vegar leiðbeinandi (eða leiðbeinendur þegar um skipta leiðsögn er að ræða) og hins vegar sérfræðingur á því sviði sem verkefnið fjallar um.

Leiðsagnarnefnd er skipuð þegar nemandi leggur fram áætlun um meistaraþrófsverkefni sitt og lýkur störfum þegar verkefnið hefur verið samþykkt til meistaraþrófs.

Ekki gilda fastar reglur um umfang ritgerðar. Hafa má til hliðsjónar það viðmið að 30 eininga ritgerð sé að hámarki 35.000 orð. Í undantekningartilvikum eru leyfðar stærri ritgerðir.

Námsmat

Hluti af námsmatinu felst í því að nemandi ver verkefni sitt munnlega fyrir nefndinni. Í rannsóknarnámi metur meistaraþrófsnefnd verkefnið ásamt heildarframmistöðu námsmannsins í náminu. Í rannsóknarnámi metur meistaraþrófsnefnd verkefnið ásamt heildarframmistöðu námsmannsins í náminu. Meistaraþrófsnefnd skipa forstöðumaður rannsóknarnámsbrautarinnar, leiðsögu-kennari nemandans og utanaðkomandi prófdómari. Prófdómari er tilnefndur strax og verkefni hefur verið skilað og er nemanda tilkynnt nafn hans. Lokaverkefni er lagt fram að fengnu samþykki leiðbeinenda, leiðsagnarnefndar og námsbrautarstjóra að jafnaði tveimur mánuðum fyrir áætlaða brautskráningu.

MVS204F • Rannsóknaritgerð - M.A. • (40e) • Vor

Umsjónarmaður: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Markmið:

Að nemandinn geti metið sjálfstætt hvenær mismunandi greiningaraðferðir og flókin fræðileg atriði eiga við.

Að nemandinn geti notað í viðtækum mæli grundvallarfærni, tækni, aðferðir, efni og heimildir sem tengjast viðkomandi fræðasviði.

Að nemandi geti greint á skýran og ótvíræðan hátt frá flóknum fræðilegum viðfangsefnum og/eða fræðilega rökstuddum niðurstöðum, einn eða í samstarfi við aðra, bæði meðal sérfræðinga og leikmanna.

Að nemandinn hafi kunnáttu og þekkingu til þess að greina og miðla upplýsingum.

Að nemandinn geti skipulagt og framkvæmt rannsóknir og kannað eða þróað verkefni sem taka á nýjum vandamálum og viðfangsefnum fræðigreinar.

Viðfangsefni og vinnulag

Nemendur fá leiðbeinenda vegna lokaverkefnis. Þeir eru flestir úr hópi kennara Kennaraháskólans en einnig kemur til greina að leita til sérfræðinga utan skólans.

Hverjum nemanda sem vinnur að lokaverkefni er skipuð leiðsagnarnefnd. Í leiðsagnarnefnd eru annars vegar leiðbeinandi (eða leiðbeinendur þegar um skipta leiðsögn er að ræða) og hins vegar sérfræðingur á því sviði sem verkefnið fjallar um.

Leiðsagnarnefnd er skipuð þegar nemandi leggur fram áætlun um meistaraþrófsverkefni sitt og lýkur störfum þegar verkefnið hefur verið samþykkt til meistaraþrófs.

Ekki gilda fastar reglur um umfang ritgerðar. Hafa má til hliðsjónar það viðmið að 30 eininga ritgerð sé að hámarki 35.000 orð. Í undantekningartilvikum eru leyfðar stærri ritgerðir.

Námsmat

Hluti af námsmatinu felst í því að nemandi ver verkefni sitt munnlega fyrir nefndinni. Í rannsóknarnámi metur meistaraþrófsnefnd verkefnið ásamt heildarframmistöðu námsmannsins í náminu. Í rannsóknarnámi metur meistaraþrófsnefnd verkefnið ásamt heildarframmistöðu námsmannsins í náminu. Meistaraþrófsnefnd skipa forstöðumaður rannsóknarnámsbrautarinnar, leiðsögu-kennari nemandans og utanaðkomandi prófdómari. Prófdómari er tilnefndur strax og verkefni hefur verið skilað og er nemanda tilkynnt nafn hans. Lokaverkefni er lagt fram að fengnu samþykki leiðbeinenda, leiðsagnarnefndar og námsbrautarstjóra að jafnaði tveimur mánuðum fyrir áætlaða brautskráningu.

MVS205F • Rannsóknarritgerð - M.A. • (50e) • Vor

Umsjónarmaður: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Markmið:

Að nemandinn geti metið sjálfstætt hvenær mismunandi greiningaraðferðir og flókin fræðileg atriði eiga við.

Að nemandinn geti notað í viðtækum mæli grundvallarfærni, tækni, aðferðir, efni og heimildir sem tengjast viðkomandi fræðasviði.

Að nemandi geti greint á skýran og ótvíræðan hátt frá flóknum fræðilegum viðfangsefnum og/eða fræðilega rökstuddum niðurstöðum, einn eða í samstarfi við aðra, bæði meðal sérfræðinga og leikmanna.

Að nemandinn hafi kunnáttu og þekkingu til þess að greina og miðla upplýsingum.

Að nemandinn geti skipulagt og framkvæmt rannsóknir og kannað eða þróað verkefni sem taka á nýjum vandamálum og viðfangsefnum fræðigreinar.

Viðfangsefni og vinnulag

Nemendur fá leiðbeinenda vegna lokaverkefnis. Þeir eru flestir úr hópi kennara Kennaraháskólans en einnig kemur til greina að leita til sérfræðinga utan skólans.

Hverjum nemanda sem vinnur að lokaverkefni er skipuð leiðsagnarnefnd. Í leiðsagnarnefnd eru annars vegar leiðbeinandi (eða leiðbeinendur þegar um skipta leiðsögn er að ræða) og hins vegar sérfræðingur á því sviði sem verkefnið fjallar um.

Leiðsagnarnefnd er skipuð þegar nemandi leggur fram áætlun um meistaraþrófsverkefni sitt og lýkur störfum þegar verkefnið hefur verið samþykkt til meistaraþrófs.

Ekki gilda fastar reglur um umfang ritgerðar. Hafa má til hliðsjónar það viðmið að 30 eininga ritgerð sé að hámarki 35.000 orð. Í undantekningartilvikum eru leyfðar stærri ritgerðir.

Námsmat

Hluti af námsmatinu felst í því að nemandi ver verkefni sitt munnlega fyrir nefndinni. Í rannsóknarnámi metur meistaraþrófsnefnd verkefnið ásamt heildarframmistöðu námsmannsins í náminu. Í rannsóknarnámi metur meistaraþrófsnefnd verkefnið ásamt heildarframmistöðu námsmannsins í náminu. Meistaraþrófsnefnd skipa forstöðumaður rannsóknarnámsbrautarinnar, leiðsögu-kennari nemandans og utanaðkomandi prófdómari. Prófdómari er tilnefndur strax og verkefni hefur verið skilað og er nemanda tilkynnt nafn hans. Lokaverkefni er lagt fram að fengnu samþykki leiðbeinenda, leiðsagnarnefndar og námsbrautarstjóra að jafnaði tveimur mánuðum fyrir áætlaða brautskráningu.

MVS206F • Rannsóknarritgerð - M.A. • (60e) • Vor

Umsjónarmaður: Anna María Hauksdóttir Verkefnisstjóri

Umsjónarkennari: Ólafur Páll Jónsson Lektor

Markmið:

Að nemandinn geti metið sjálfstætt hvenær mismunandi greiningaraðferðir og flókin fræðileg atriði eiga við.

Að nemandinn geti notað í viðtækum mæli grundvallarfærni, tækni, aðferðir, efni og heimildir sem tengjast viðkomandi fræðasviði.

Að nemandi geti greint á skýran og ótvíræðan hátt frá flóknum fræðilegum viðfangsefnum og/eða fræðilega rökstuddum niðurstöðum, einn eða í samstarfi við aðra, bæði meðal sérfræðinga og leikmanna.

Að nemandinn hafi kunnáttu og þekkingu til þess að greina og miðla upplýsingum.

Að nemandinn geti skipulagt og framkvæmt rannsóknir og kannað eða þróað verkefni sem taka á nýjum vandamálum og viðfangsefnum fræðigreinar.

Viðfangsefni og vinnulag

Nemendur fá leiðbeinenda vegna lokaverkefnis. Þeir eru flestir úr hópi kennara Kennaraháskólans en einnig kemur til greina að leita til sérfræðinga utan skólans.

Hverjum nemanda sem vinnur að lokaverkefni er skipuð leiðsagnarnefnd. Í leiðsagnarnefnd eru annars vegar leiðbeinandi (eða leiðbeinendur þegar um skipta leiðsögn er að ræða) og hins vegar sérfræðingur á því sviði sem verkefnið fjallar um.

Leiðsagnarnefnd er skipuð þegar nemandi leggur fram áætlun um meistaraþrófsverkefni sitt og lýkur störfum þegar verkefnið hefur verið samþykkt til meistaraþrófs.

Ekki gilda fastar reglur um umfang ritgerðar. Hafa má til hliðsjónar það viðmið að 30 eininga ritgerð sé að hámarki 35.000 orð. Í undantekningartilvikum eru leyfðar stærri ritgerðir.

Námsmat

Hluti af námsmatinu felst í því að nemandi ver verkefni sitt munnlega fyrir nefndinni. Í rannsóknarnámi metur meistaraþrófsnefnd verkefnið ásamt heildarframmistöðu námsmannsins í náminu. Í rannsóknarnámi metur meistaraþrófsnefnd verkefnið ásamt heildarframmistöðu námsmannsins í náminu. Meistaraþrófsnefnd skipa forstöðumaður rannsóknarnámsbrautarinnar, leiðsögu-kennari nemandans og utanaðkomandi prófdómari. Prófdómari er tilnefndur strax og verkefni hefur verið skilað og er nemanda tilkynnt nafn hans. Lokaverkefni er lagt fram að fengnu samþykki leiðbeinenda, leiðsagnarnefndar og námsbrautarstjóra að jafnaði tveimur mánuðum fyrir áætlaða brautskráningu.

SKF001F • Líkamlega fötluð og langveik börn • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Þjóðbjörg Guðjónsdóttir Lektor

Markmið

Að loknu námskeiði munu nemendur:

- þekkja þroska og þroskafrávik hreyfihamlaðra barna svo að þeir geti skipulagt skólagöngu barnanna.
- skilja helstu þarfir blindra og heyrnarlaurra barna í skólastarfi.
- vita um helstu langvinna sjúkdóma, átti sig áhrifum veikinda á skólagöngu og leiðir til að aðstoða börnin til að taka þátt í skólastörfum og leik.
- gera sér grein fyrir hlutverki kennara og samstarfi þeirra við aðra samferðamenn sem einnig vinna með börnunum.
- þekkja algengustu hjálpartæki og stoðtæki sem hreyfihömluð og veik börn nota í daglegu lífi sínu, þar með talið í skólanum.
- geta lesið og greint frá rannsóknum um skólagöngu (þátttöku í námi og skólasamfélagi) barna sem eru hreyfihömluð, blind, heyrnarlaur eða með langvinna sjúkdóma.

Inntak/viðfangsefni

Fjallað er um nemendur sem eru hreyfihamlaðir, blindir eða heyrnarlaurir og einnig um helstu hópa langveikra barna. Farið í helstu orsakir, einkenni, greiningu og íhlutun fyrir hvern hóp fyrir sig. Aðaláherlsa er lögð á skólagöngu barnanna, þarfir þeirra í skólanum og hvernig hægt er að koma til móts við þær. Fjallað verður um ráðgjöf og aðstoð við börn með sérþarfir. Rætt verður hvernig hægt er að

aðstoða börnin til sjálfshjálpar og virkrar þátttöku í skólasamfélaginu.

Þátttakendur í námskeiðinu munu kynna sér nýjustu rannsóknir frá hinum ýmsu fræðigreinum um skólagöngu barnanna og tengja niðurstöðurnar við kennslu.

Vinnulag

Námskeiðið er með fjarnámssniði. Kennt verður í tveimur staðbundnum lotum með fjarnámi á milli. Í staðbundnu lotunum eru fyrirlestrar, umræður og sýnikennsla en lestur, netumræður og verkefnavinna í fjarnáminu

Mat byggt á: 1.Þátttöku í umræðum í staðkennslu og á netinu 2.Verkefnum 3.Prófi

SKF011F • Inngangur að sérkennslufræðum • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Dóra S Bjarnason Prófessor

Kennari: Hrafnhildur Ragnarsdóttir Aðjunkt

Markmið námskeiðsins er að þátttakendur fái nokkra innsýn í sérkennslufræði (hefðbundna nálgun og sérkennslu í ljósi sögunnar, hugmynda um skóla án aðgreiningar), og tileinki sér þekkingu og skilning á eðli og orsökum sérþarfa og fötlunar af ýmsum toga og á vinnu með nemendum með sérþarfir og fjölskyldum þeirra í skóla og samfélagi.

Í lok námskeiðsins eiga þátttakendur að

- þekkja helstu hugtök og kenningar um fötlun, frávik og sérkennslu í skólum án aðgreiningar svo og algenga greiningarflokka á fötlun í ljósi einstaklingslíkans
- hafa skilning á hlutverki sérkennara í menntastofnunum
- hafa skilning á stöðu fatlaðs fólks í skóla og samfélagi í sögu og samtíð
- hafa skilning á gildi skóla og samfélags án aðgreiningar fyrir alla en jafnframt á gildi sértækra úrræða
- hafa skilning á gildi mannréttinda, réttinda barna og á uppeldi sem tekur mið af lýðræðislegri þátttöku í skóla og samfélagi
- geta hlustað eftir röddum nemenda og foreldra, virt réttindi þeirra og nýtt sér viðhorf þeirra á faglegan hátt
- geta nýtt þekkingu sína til að efla persónulega og faglega hæfni sína og sundurgrainandi hugsun.

Viðfangsefni

Þátttakendur kynnist ólíkum sjónarhornum á stöðu fólks með sérþarfir í skóla og samfélagi, í sögu og samtíð, sem og kenningum, hugtökum þessu viðvikjandi. Þátttakendur endurmeta eigin viðhorf í ljósi nýrrar þekkingar og reynslu. Loks kynnast þátttakendur, mannréttindaákvæðum, réttindum barna og gildi þess að ólíkir nemendur eflist til lýðræðislegrar þátttöku í skólasamfélaginu. Sérstaklega verður fjallað um eðli og orsakir sérþarfa, reynslu fatlaðs fólks, viðhorf í samfélaginu, félagslega þjónustu og lög og reglur sem varða nemendur með sérþarfir. Þá verður hugað að hlutverki skóla og skólakerfis við að efla (eða hefta) ólíka nemendur í námi og virkri fullgildri félagslegri þátttöku. Tekin verða til athugunar hugtökin fötlun, sérþarfir, og skóli án aðgreiningar og þau skoðuð í ljósi eigin viðhorfa, starfsvettvangs og starfskenninga. Enn fremur verður lögð áhersla á samvinnu foreldra og fagfólks í öllu skólalífi.

Vinnulag

Fyrirlestrar og umræður og fjarnámi. Nemendur taka eitt heimapróf, vinna fjögur verkefni og skrifa fræðilega ritgerð. Auk þess stjórna nemendur umræðum á netinu um afmörkuð efni og afla sér upplýsinga á vettvangi.

Heimapróf í hluta námsefnisins (20%), fjögur verkefni (40%) og ritgerð (40%) eru metin til einkunna. Með ritgerð skila nemendur leiðarbrók um nám sitt í námskeiðinu. Lágmarkseinkunn í þessu námskeiði er 6,0. Mætingarskylda er í staðlotur námskeiðsins.

SKF013F • Kenningar og rannsóknir á skóla án aðgreiningar • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Dóra S Bjarnason Prófessor

Kennari: Hermína Gunnþórsdóttir

Megintilgangur þessa námskeiðs er að gefa nemendum kost á að dýpka þekkingu sína og skilning á helstu kenningum og rannsóknum sem taka til skólalæfningarinnar "skóli án aðgreiningar", framkvæmdar hennar í bekk og skólanum sem stofnun, á mismunandi skólastigum og tengsla hennar við samfélagið. M.a. verður fjallað á gagnrýninn hátt um ríkjandi menntastefnu stjórnvalda hér, í nágrannalöndum og á alþjóðlegum vettvangi, styrk og veikleika í framkvæmd stefnunnar og viðhorf foreldra, nemenda, kennara og fræðimanna til hennar.

Megintilgangur þessa námskeiðs er að gefa nemendum kost á að dýpka þekkingu sína og skilning á helstu kenningum og rannsóknum sem taka til skólalæfningarinnar "skóli án aðgreiningar", framkvæmdar hennar í bekk og skólanum sem stofnun, á mismunandi skólastigum og tengsla hennar við samfélagið. M.a. verður fjallað á gagnrýninn hátt um ríkjandi menntastefnu stjórnvalda hér, í nágrannalöndum og á alþjóðlegum vettvangi, styrk og veikleika í framkvæmd stefnunnar og viðhorf foreldra, nemenda, kennara og fræðimanna til hennar.

Stefna skóla án aðgreiningar fjallar um lýðræðisuppeldi, mannréttindi og fullgilda virka þátttöku nemenda og starfsfólks skóla sem leitast við að veita sérhverjum nemanda góða menntun. Samkvæmt henni er sérstakur gaumur gefinn að námi og félagslegri þátttöku nemenda sem kunna að standa höllum fæti í skóla og skólasamfélagi, bráðgerum nemendum, nemendum sem af félagslegum, menningarlegum eða trúarlegum orsökum, eða vegna hegðunar og atgervis, teljast hafa sérþarfir og vera hætt við að einangrast og útilokast í skóla og skólasamfélagi. Þessi skólalæfning er umdeild bæði í fræðasamfélaginu og meðal foreldra og kennara - auk þess sem hún virðist hafa mismunandi merkingu á ólíkum skólastigum og í mismunandi samfélögum. Gagnrýnin fræðileg umfjöllun um mótsagnir tengdar framkvæmd, stefnu og rannsóknum eru þungamiðja námskeiðsins.

Að loknu námskeiði eiga þátttakendur að

- hafa skilning og þekkingu á helstu kenningum sem tengjast skólalæfningu skóli án aðgreiningar
- hafa skilning á tengslum ríkjandi menntastefnu stjórnvalda og stefnunnar skóli án aðgreiningar og orðræðu um hana
- geta aflað fræðilegra gagna um skólalæfninguna og rannsóknir tengdar henni og metið gildi þeirra
- geta lagt gagnrýnið mat á hugtök, kenningar og líkön um skóla án aðgreiningar í ljósi fötlunarfræða/fjölmenningarfræða og beitt þeim á raunveruleg viðfangsefni
- geta íhugað og staðsett eigin viðhorf og vinnubrögð í ljósi skólalæfningarinnar og fræðilegrar þekkingar henni tengd
- geta beitt þekkingu sinni við nýjar aðstæður
- geta átt frumkvæði að rannsóknar- og þróunarverkefnum á sviði skóla án aðgreiningar

Viðfangsefni

Fjallað verður um læknisfræði- og sálfræðileg sjónarhorn sem lögðu grunn að sérkennslufræðum, félagsfræðileg viðbrögð við þeim, námskrár í skóla án aðgreiningar, umbótastefnu í skólum og gagnrýni á þetta frá sjónarhóli fötlunarfræða/fjölmenningarfræða.

Lykilhugtök svo sem fötlun, sérþarfir, sérkennsla, sjálfstímynd, mannréttindi, félagslega þátttöku, félagslegt auðmagn og skólalýðræði

verða í brennidepli og þau nýtt við að greina nám, kennslu og skipulag við vinnu með einstaklinga, hópa, í skólanum sem stofnun og við skipulag skólakerfa. Ríkjandi menntastefna og orðræða um skóla án aðgreiningar verður tekin til gagnrýnnar umfjöllunar. Leitað verður í smíðju nokkurra helstu kenningasmíða um efnið frá ofanverðri 20. öld fram til dagsins í dag. Loks kynnst nemendur úrvali nýlegra ísl. Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að sérkennslufræðum (SKF011F) eða Fjölmenningsambúnað og skóli: Hugmyndafræði og rannsóknir (MEN127F)

4 verkefni gilda 10% hvert, umfjöllun og ritdómur um eina grein/bók um efnið sem nemendur velja gildir 40% og hugmynd að rannsókn, þróunar- eða samstarfsverkefni í skóla eða samfélagi sem gildir 20%. Mætingaskylda er í staðlotur námskeiðsins.

SKF014F • Börn sem þurfa sérstakan stuðning í námi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hólmfríður Árnadóttir Aðjunkt

Umsjónarkennari: Steinunn Torfadóttir Lektor

Megintilgangur þessa námskeiðs er að þátttakendur þekki og skilji helstu kenningar, hugtök og nýlegar rannsóknir sem taka til áhættuþátta sem tengjast málþróun og læsi (lestrar og lesskilningi, stafsetningu, ritun og stærðfræði) og samspil þessara þátta við nám og félagslegar aðstæður barna. Enn fremur að skilja mikilvægi mál- og boðskiptafærni í skólasamfélaginu. Þátttakendur kynnst og þjálfast sig í að beita kenningum og aðferðum snemmtækra ihlutunar og fyrirbyggjandi kennslu við raunveruleg verkefni í skólum og leikskólum í vinnu með börnum í áhættuhópum. Loks kynnst þeir hlutverkum og starfsemi tengslastofnana og fagfólks sem þeir eru líklegir til að starfa með bæði innan skóla og utan hans.

Í lok námskeiðsins eiga nemendur að

- þekkjast og skilja helstu kenningar og hugtök sem taka til áhættuþátta sem tengjast málþróun og læsi og samspili þessa við allt nám og félagsfærni
- geta beitt fræðilegri þekkingu við að meta áhættuhópa
- geta beitt snemmtækri ihlutun og einstaklingsmiðaðri nálgun
- geta valið og notað viðeigandi og vel skipulögð kennsluúrræði sem draga úr áhættu og efla styrkleika nemenda
- geta unnið með starfsfólki skóla að gerð námskrár fyrir einstaklinga, hópa og skóla og stuðlað að eflingu skólamenningar sem tekur mið af margbreytilegum náms og félagsþörfum nemenda
- geta miðla upplýsingum til foreldra og annarra sérfræðinga
- geta unnið faglega með öðrum sérfræðingum á sviðinu og veitt ráðgjöf um kennsluáðferðir og kennslufefni
- geta tekið þátt í að skipuleggja og stutt við foreldrasamstarf

Viðfangsefni

Fjallað verður um hvernig mál og málþróun tengist námi og félagslegri þátttöku nemenda í áhættuhópum í skólasamfélaginu og hvernig efla má slíka nemendur með því að beita viðeigandi þekkingu, kennsluháttum og skipulagi. Meðal annars verður fjallað um tengsl málfrávika og erfiðleika nemenda við lestur, stærðfræði og félagsleg samskipti og hvernig unnt er að bæta skipulag náms, kennslu og skóla og efla þannig færni og þátttöku barnanna í skólanum og utan hans. Kynntar verða aðferðir og tæknileg útfærsla við finna börn í áhættuhópum, bæði í leikskólum og fyrstu bekkjum grunnskóla. Enn fremur hvernig má fyrirbyggja eða draga úr hugsanlegum námserfiðleikum nemenda í áhættuhópum svo sem með aðferðum snemmtækra ihlutunar, fyrirbyggjandi kennslu og árangursríkum kennsluáðferðum, heildrænni sýn á nemandann í samstarfi við foreldra og sérfræðinga.

Vinnulag

Kennsla er veitt í formi fyrirlestra og umræðna í staðbundnum lotum og á web-ct. Nemendur vinna verkefni í hópum, pörum og einir. Hópverkefni (20%), einstaklingsverkefni sem er ritgerð (40%), kennsluverkefni sem er hópverkefni (40%)

SKF016F • Listir fyrir alla • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Dóra S Bjarnason Prófessor

Kennari: Margrét Ákadóttir

Markmið: Að nemendur geti skipulagt og kennt listgreinar í mikið getublönduðum hópi nemenda á öllum skólastigum.

Viðfangsefni: Tónlist, myndlist, dans, ljósmynd, video, texti, og/ eða textíl og leiklist fyrir alla. Áhersla verður lögð á skapandi starf og eflingu sjálfstrausts nemenda á sviði listgreina og tekur mið af vinnu með fjölbreyttar þarfir allra nemenda leik-, grunn- og framhaldsskóla án aðgreiningar. Leiklist með börnum verður burðarás námsins, en á þeim vettvangi geta hinar ýmsu listgreinar komið saman.

Vinnulag: Kennnt verður í verklegum tímum, æfingum og fyrirlestrum. Vettvangsnám verður í samstarfi við skóla á öllum skólastigum sem leggja áherslu á stefnuna skóla án aðgreiningar.

Lesefni: Ekki ákveðið enn.

Verklegt framlag t.d. myndbands upptaka/diskur af uppsetningu leikrita á einhverju ofangreindu skólastigi, með tónlistarflutningi, búningum, sviðsmynd og lýsingu þar sem getubreiður hópur nemenda leggur til allt efni undir stjórn nemenda námskeiðsins eða af sambærilegri sýningu(60%). Nemendur skili leiðarboð þar sem markmið, leiðir, útskýringar og fræðileg rök svo og vinnuferlið með getubreiðum nemendahópi koma skýrt fram ásamt lýsingu á vinnuferlinu (40%).

SKF017F • Nemendur með hegðunar- og tilfinningaörðugleika - Viðbrögð og úrræði skólasamfélagsins • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Anna Lind G Pétursdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Margrét Ólafsdóttir Aðjunkt

Umsjónarkennari: Baldur Kristjánsson Dósent

Megintilgangur þessa námskeiðs er að gefa þátttakendum kost á að kynnst völdum þáttum, bæði fræðilegum og hagnýtum, sem auðveldla almennum kennurum og sérkennurum að skilja, meta og bregðast við þörfum nemenda sem eiga við hegðunar- og tilfinningavanda að etja. Ennfremur miðar námskeiðið að því að auka færni þátttakenda í að sníða skólastarf og skólasamfélag betur að þörfum slíkra nemenda og veita kennurum og skólastjórnendum ráð um hvernig unnt er að gera slíkt og fjarlægja hindranir sem útiloka og einangra nemendur með slíkan vanda.

Nemendur hafi aflað sér grunnþekkingar á helstu hugtökum og sjónarhornum þroskasálfræði eða félagsvísinda á námsferli sínum áður en þeir sækja námskeiðið.

Helstu efnisþættir

- Söguleg, menningarleg og félagsleg sjónarhorn.
- Nútímavæðingin og áhrif hennar á börn og unglinga.

- Mismunandi skilgreiningar á hegðunar- og tilfinningaörðugleikum - alþjóðleg viðmið og flokkunarkerfi.
- Kynjamunur hvað varðar birtingarform hegðunar- og tilfinningaörðugleika og túlkun á honum.
- Hegðunar- og tilfinningaörðugleikar í samfélagslegu og í vistfræðilegu samhengi.
- Helstu kenningar um hegðunar- og tilfinningaörðugleika barna og unglinga (conceptual models).
- Viðbrögð skólasamfélagsins; nemendasýn og skólastefna - skóli án aðgreiningar, sérdeildir eða sérskólar? Ólík sjónarhorn við að skilgreina vandann.
- Sértek úrræði innan skólasamfélagsins og fræðilegur bakgrunnur þeirra.

Vinnulag

Fyrirlestrar kennara námskeiðsins og gestafyrirlestrar (sérstaklega í kringum efnispætti sem snúa að úrræðum á vettvangi). Verkefnatímar úr einstökum námsþáttum.

Virknimat (Athugun á þáttum sem hafa áhrif á hegðun nemenda) 50% Heimildaritgerð 50%

SKF202F • Vinna með fjölbreyttar þarfir einstaklinga og hópa • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Dóra S Bjarnason Prófessor

Umsjónarkennari: Kristín Aðalsteinsdóttir

Tilgangur námskeiðsins er að þátttakendur kynnist og geti beitt aðferðum við að skipuleggja, kenna og meta nám og kennslu í fjölbreyttum nemendahópum. Lögð er áhersla á að þeir þekki valdar rannsóknir, helstu hugtök og hugmyndir um skóla án aðgreiningar. Í lok námskeiðsins eiga þátttakendur að þekkja rannsóknir um nám og kennslu í skóla án aðgreiningar vera færir um að útbúa og fylgja eftir hóp og/eða einstaklingsnámskrá fyrir fjölbreytta hópa og einstaklinga hafa öðlast hæfni til að laga námskrá að þörfum einstaklinga og hópa þannig að þörfum allra nemenda sé sinnt geta skipulagt nám og kennslu fyrir fjölbreytta nemendahópa og einstaklinga geta beitt kennsluáferðum og námsmati sem henta fjölbreyttum nemendahópum geta greint og metið eigin starfskenningu Viðfangsefni Fjallað verður um rannsóknir og kennslufræði sem skóli án aðgreiningar byggir á. Þátttakendur kynnst mismunandi vinnubrögðum í skóla án aðgreiningar. Lögð er áhersla á gerð námskrár og áætlaða þar sem tekið er mið af þörfum allra nemenda. Ýmsar aðferðir við öflun upplýsinga og mat á þörfum, stöðu og árangri nemenda eru kynntar. Fjallað er um kennsluhætti sem hafa reynst vel í fjölbreyttum nemendahópum. Fjallað verður um samstarf við foreldra og aðrar starfsstéttir er starfa við eða tengjast skólalastarfi. Þátttakendur greina eigin starfskenningu og skoða í ljósi fræðilegrar þekkingar og siðfræði. Vinnulag Fyrirlestrar, verkefnavinna, samvinna þátttakenda, umræður á neti og kynning á verk möppu.

Þátttakendur útbúa verk möppu (50%) og skrifa greinargerð sem er faglegur rökstuðningur við val verkefna í möppuna (40%).

Þátttakendur kynna möppuna sína á veggspjaldakynningu í lok námskeiðs (10%). Mætingarskylda er í staðlotur námskeiðsins.

SKF203F • Ráðgjöf og samvinna • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Sólveig Karvelsdóttir Lektor

Markmið námskeiðsins er að kynna þátttakendum helstu aðferðir sem beitt er við starfstengda ráðgjöf og tilhögum þverfaglegs samstarfs ásamt hjálfun í að beita þeim. Kynnt verða grundvallarhugtök, helstu kenningar og nálganir sem snerta þessi atriði. Þátttakendur öðlist skilning á mikilvægi góðra samskipta og stuðnings við samstarfsfólk, nemendur og foreldra. Loks verður lögð áhersla á að þátttakendur skilji og virði ýmis siðfræðileg atriði er tengjast þessum þáttum.

Undirmerkmíð eru að þátttakendur

- þekki helstu ráðgjafarkenningar ásamt nýrri nálgunum í ráðgjöf
- skilji siðfræðileg grundvallaratriði er lúta að faglegum samskiptum og starfstengdri ráðgjöf
- hafi skilning á þeim skuldbindingum sem felast í ráðgjafarhlutverkinu
- þekki og geti beitt grunnfærni í formlegum, starfstengdum viðtölum
- geti leitt farsællega samráðsfundi með foreldrum og nemendum
- þekki helstu færniþætti í þverfaglegu samstarfi s.s. teymisvinnu
- þekki mikilvægi eflingar í samstarfi við nemendur, foreldra og samstarfsfólk

Viðfangsefni

Meginþráður námskeiðsins felst í hjálfun þátttakenda í að beita ráðgjafarfærni og í að efla og styðja samstarfsfólk, nemendur og foreldra. Helstu kenningar sem beitt er í ráðgjöf verða skoðaðar og gerður samanburður á þeim með hliðsjón af því hvar helst reynir á í tengslum við sérkennslu, starfsfélagaráðgjöf og stjórnun. Fjallað verður um ýmsar aðferðir við ráðgjöf, leiðsögn og leiðbeiningar.

Jafnframt verður fjallað um forsendur góðrar samvinnu og samskipta og um þverfaglegt samstarf með áherslu á teymisvinnu. Áhersla verður lögð á hlutverk kennara í samstarfi við foreldra og á hjálfun í því að halda uppi góðum og skipulegum viðtölum foreldra og starfslíð. Loks fá þátttakendur hjálfun í að taka viðtöl og greina þau og í að meta eigin vinnubrögð og annarra þátttakenda.

Vinnulag

Kennsla fer fram í forni fyrirlestra, hópumræðna og verklegar hjálfunar. Nemendur leysa æfingaverkefni og taka þátt í hóp- og einstaklingsvinnu. Vinna nemenda felst m.a. í því að tileinka sér og gera grein fyrir eigin þekkingu og skilningi á inntaki lesefnis, í æfingum er varða ráðgjöf og teymisvinnu og í öflun, úrvinnslu og miðlun víðeigandi fræðilegra og starfstengdra gagna.

Fjöggu verkefni eru liður í námsmati. Þau felast í 1)sjálfsrýni, 2) í að tileinka sér og gera grein fyrir þekkingu og skilningi á inntaki lesefnis, 3) í æfingum er varða viðtöl, ráðgjöf og mat á eigin færni 4)í öflun, úrvinnslu og miðlun víðeigandi fræðilegra og starfstengdra gagna.

SKF204F • Barnavernd - hvað er börnum fyrir bestu? • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Guðrún Kristinsdóttir Prófessor

Markmið námskeiðsins er að auka fræðilega þekkingu og hæfni sérkennara og annars starfsfólks leikskóla og skóla til að efla hagsmunagæslu, vernd og stuðning við börn. Opinber barnavernd hefur löngum verið umdeild og átakasöm starfsemi sem margir forðast að skipta sér af í lengstu lög. Hugmyndinni um réttindi barna hefur vaxið ásmegin og ýmis nýmæli fylgt í kjölfarið. Breytingar og afleiðingar sem þeim tengjast fyrir starf þeirra sem koma að barnavernd verða teknar til athugunar.

Í lok námskeiðsins eiga þátttakendur að

- þekkja helstu lög og reglur er lúta að barnavernd og skólalastarfi og skyldur kennara í því sambandi. Þekkja til vinnubragða sem

geta eftt eða ógnað velferð barna

- skilja grundvallaratriði er varða réttindi barna og hagsmuni
- geta gert grein fyrir helstu áherslum í lesefni námskeiðsins
- vera færir um að leggja mat á hagnýt dæmi og setja fram rökstuddar tillögur um vinnuáætlanir og samþætta við fræðileg atriði
- geta gert grein fyrir helstu áherslum í lesefni námskeiðsins
- hafa áttað sig á helstu álitamálum, hindrunum og hagnunaárekstrum sem lúta að efninu

Viðfangsefni

Fjallað verður um forvarnir, stuðning og afskipti af uppeldi og forsjá foreldra og um óviðunandi aðbúð barna, ofbeldi gagnvart börnum og álitamál sem þessu tengjast. Kynnt verða réttindi og skyldur starfsmanna, staða barna, unglunga og forsjáraðila og lög og reglugerðir sem þetta varðar. Fjallað verður um efa og hindranir, sem margir glíma við, er grunur leikur á að velferð barns eða unglings sé í hættu, um mat á aðstæðum, ákvarðanir, úrræði og rétt viðbrögð við grun, þegar svo stendur á. Fjallað verður um hlut fagmanna í því að sinna uppeldis- og umhyggjuhlutverki sínu.

Vinnulag

Kennsla verður í formi fyrirlestra, umræðna og verkefna en námskeiðið er að hluta til með fjarnámssniði. Áhersla er á sjálfstæða vinnu þátttakenda við að kynna sér efnið og vinna verkefni en einnig á að þeir deili þekkingu sinni með öðrum þátttakendum og eigi regluleg samskipti við þá.

Nemar vinna vettvangstengd verkefni og skriflegar úrlausnir, þar sem þeir tengja saman fræðilegt efni og raunveruleg dæmi.

STM010F • Þættir í skólastjórnun • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Ólafur Helgi Jóhannsson Aðjunkt

Umsjónarkennari: Friðgeir Börkur Hansen Prófessor

Megintilgangur þessa námskeiðs er að gefa þátttakendum kost á að kynna völdum þáttum skólastarfs. Áhersla er lögð á sjálfstæða vinnu þátttakenda við að kynna sér efnið og deila þekkingu sinni með öðrum þátttakendum.

Að þessu sinni verða þrjú þættir teknir til skoðunar: (1) *skólastarf og gæðastjórnun* (quality management), (2) *skólaþjónusta og hlutverk sérfræðihjónustu* í skólaþróun (school support and development), (3) *stjórnkerfi skóla* (school governance). Lögð er áhersla á að greina hvað felst í þessum hugtökum og hugmyndum og hvernig skilningur á þeim getur skerpt sýn á skólastarf og nýst við framkvæmd þess. Vinnulag: Námskeiðið er skipulagt í staðbundnum lotum sem byggjast á fyrirlestrum og kynningum nemenda. Þá taka nemendur þátt í umræðum á neti sem þeir ræða ákveðnar spurningar um hvern námsþátt.

Í lok námskeiðsins eiga nemendur að

- geta nýtt hugtök og líkön um hvern ofangreindra þátta í skólum til að efla og styrkja þá m stofnanir,
- þekkja helstu hugtök og kenningar um ofangreinda þætti og tengsl þeirra við þróun menntastofnana,
- geta tekið faglegar ákvarðanir um skólastarf og rökstutt þær,
- geta aflað fræðilegra gagna um ofangreinda þætti og metið gildi þeirra.
- geta nýtt þekkingu sína til umbóta í menntastofnunum,
- geta beitt hugtökum, kenningum, líkönum og aðferðum á raunveruleg viðfangsefni,
- geta lagt gagnrýnið mat á hugtök, kenningar og líkön um ofangreinda þætti,
- geta beitt þekkingu sinni við nýjar aðstæður,
- geta greint frá flóknum fræðilegum viðfangsefnum um ofangreinda þætti,
- geta nýtt sé viðeigandi tæknimiðla við miðlun upplýsinga,
- hafa öðlast faglega hæfni til frekara náms og rannsókna á sviði menntastjórnunar.

Nauðsynleg undirstaða: Stjórnun og forysta (STM301F), Stofnanakenningar (STM302F)

Námsmat: Kynningar á málstofum - Hver nemandi kynnr valið efni um hvern þátt í staðbundnum lotum og á neti og skilar 3-4 bls.

greinargerð um hvern þeirra (10% fyrir hverja kynningu og greinargerð). Ritgerð/verkefni - Hver nemandi skrifar 10-12 bls. ritgerð um einhvern þeirra þátta sem hann tekur til kynningar (70%).

STM015F • Leiðtogar í skóla án aðgreiningar • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hafðís Guðjónsdóttir Dósent

Tilgangur

Tilgangur námskeiðsins er að búa þátttakendur undir að leiða skólastarf sem byggir á fræðilegri sýn á nám án aðgreiningar (inclusive education), þ.e. þátttöku nemenda með fjölbreyttar þarfir í skólastarfinu. Grunnvallarþættir námskeiðsins beinast að stjórnun og forystu, lýðræði, mannréttindum, samvinnu, og viðurkenningu á því að nemendur byggja á ólíkri reynslu og læra á mismunandi hátt.

Markmið

Að loknu námskeiði eiga þátttakendur að

- hafa öðlast yfirsýn yfir hugmyndir um nám án aðgreiningar
- hafa öðlast þekkingu og skilning á rannsóknum á skóla án aðgreiningar, kostum og hindrunum við stjórnun og framkvæmd stefnunnar
- geta greint og metið eigin sjónarmið á þessum sviðum og átt frumkvæði að faglegri ákvarðanatöku
- geta leitt þróunarstörf sem hafa skóla og nám án aðgreiningar að markmiði
- hafa öðlast færni í að móta og þróa nám án aðgreiningar í samvinnu við samstarfsfólk, nemendur og foreldra
- geta veitt forystu á sviði nemenda með fjölbreyttar þarfir

Inntak / viðfangsefni

Áhersla verður lögð á þróun leiðtoga sem byggir á samstarfi þar sem hlustað er eftir röddum nemenda, foreldra og samstarfsfólks um sýn þeirra á skólastarf. Markmiðið er að þátttakendur öðlist færni í að greina og meta stöðu á vettvangi varðandi skóla án aðgreiningar og geti brugðist við þörfum og væntingum skólasamfélagsins. Á námskeiðinu verður tilurð og þróun hugmynda um skóla án aðgreiningar í Ástralíu, Bandaríkjunum og ýmsum löndum Evrópu skoðuð. Rýnt verður í framkvæmd og þróun á þessum sviðum og hvernig þessi áhersla hefur tekið á sig ólíkar myndir. Einnig munu þátttakendur greina eigin starfsvettvang, meta viðhorf, þekkingu og færni starfsfólks

og gera aðgerðaáætlun sem tekur til uppbyggingar í skóla án aðgreiningar.

Vinnulag

Námskeiðið fer fram með fyrirlesturum, umræðum og sjálfstæðri vinnu þátttakenda. Námskeiðið er vettvangs- og samstarfsmiðað. Áhersla er lögð á að þátttakendur greini eigin viðhorf og skoðanir um leið og þeir kynna sér hugmyndir annarra um skóla án aðgreiningar.

Þátttakendur greina stöðu eigin starfsvettvangs og móta aðgerðaráætlun. Þeir halda leiðabók um athuganir sínar og skrifa lestrardagbók í tengslum við lestur fræðigreina.

Lestrardagbók gildir 40% og lokaverkefni (fræðileg aðgerðaráætlun) 60%.

STM016F • Hlutverk millistjórnenda • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ólafur Helgi Jóhannsson Aðjunkt

Kennari: Friðgeir Börkur Hansen Prófessor

Markmið þessa námskeiðs er að þátttakendur öðlist fræðilega þekkingu á hlutverki millistjórnenda í skólum. Þeir öðlist færni í að móta starf millistjórnenda þannig að það efli starfsemi skólans og þjóni nemendum sem best.

Í lok námskeiðsins eiga nemendur að

- geta nýtt hugtök og líkön um hlutverk millistjórnenda í skólum til að efla og styrkja stofnunina,
- þekkja helstu hugtök og kenningar um hlutverk millistjórnenda og tengsl þess við þróun menntastofnana,
- geta tekið faglegar ákvarðanir um skólastarf og rökstutt þær,
- geta aflað fræðilegra gagna um millistjórnendur og hlutverk þeirra og metið gildi þeirra,
- geta nýtt þekkingu sína til umbóta í menntastofnunum,
- geta beitt hugtökum, kenningum, líkönum og aðferðum um hlutverk millistjórnenda á raunveruleg viðfangsefni,
- geta lagt gagnrýnið mat á hugtök, kenningar og líkön um millistjórnendur í skólum,
- geta beitt þekkingu sinni við nýjar aðstæður,
- geta átt frumkvæði að því að móta hlutverk millistjórnenda í skólum,
- geta greint frá flóknum fræðilegum viðfangsefnum um millistjórnendur,
- geta nýtt sé viðeigandi tæknimiðla við miðlun upplýsinga.
- hafa öðlast faglega hæfni til frekara náms og rannsókna á sviði menntastjórnunar.

Viðfangsefni

Á námskeiðinu er fjallað um hlutverk millistjórnenda og sérstaða þeirra greind og ígrunduð. Einkum verður fjallað um frumkvæði að stefnumótun annars vegar og margvíslega þjónustu sem þeir sinna hins vegar og þá togstreitu sem þessi tvíþætta áhersla getur skapað. Athygli verður sérstaklega beint að teymisvinnu og meðhöndlun ágreinings. Þá verða rannsóknir á millistjórnendum í menntastofnunum kannaðar.

Vinnulag

Námskeiðið er skipulagt í staðbundnum lotum og fjarnámi. Námskeiðið byggist á fyrirlesturum, umræðum, lestri greina og bóka og verkefnavinnu. Leitast verður við að tengja umfjöllun og úrvinnslu sem mest aðstæðum þátttakenda. Þátttakendur ræða á Netinu um afmörkuð efni.

Verkefni nemenda eru metin til einkunna.

STM018F • Þættir í leikskólastjórnun • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Arna Hólmfríður Jónsdóttir Lektor

Megintilgangur þessa námskeiðs er að gefa þátttakendum kost á að kynnast ýmsum völdum þáttum leikskólastarfs og stjórnunar. Sérstakleg verða starfsmannamál og starfsmannahópurinn innan leikskóla skoðaður með gagnrýnum hætti m.a. með hugtakið mikrópolitík (micro-politi stofnana að leiðarljósi. Einnig verður fjallað um stöðu kvenstjórnenda á kvennavinnustað.

Í lok námskeiðsins eiga nemendur að

- hafa skilning og þekkingu á því sem helst einkennir stjórnun leikskóla,
- geta lagt gagnrýnið mat á hugtök, kenningar, líkön og stjórnunaraðferðir innan leikskóla,
- geta beitt hugtökum og kenningum um starfsmannahópa við raunverulegar aðstæður,
- hafa þekkingu á stöðu kvenstjórnenda á kvennavinnustað,
- geta beitt þekkingu sinni við nýjar aðstæður,
- geta átt frumkvæði að rannsóknar- og þróunarverkefnum á sviði leikskólastjórnunar,
- geta greint frá flóknum fræðilegum viðfangsefnum um leikskólastjórnun og starfsmannahópa,
- geta nýtt sé viðeigandi tæknimiðla við miðlun upplýsinga.

Viðfangsefni

Fjallað verður um stjórnun leikskóla og sjónum sérstaklega beint að rannsóknum á því sviði. Bornar verða saman rannsóknir á stjórnun leikskóla og annarra menntastofnana svo og skoðað hver er staða kvenstjórnenda á kvennavinnustöðum. Málefni starfsmannahópa verða sérstaklega krufin og sjónum beint að fagmennsku, stjórnskipulagi, einstaklingum og stofnun, hagsmunaaðreksstrum og fjölþættum öflum inn hópa (micro-politics).

Vinnulag

Kennsla verður í formi fyrirlestra og umræðna í staðbundnum lotum. Áhersla er lögð á sjálfstæða vinnu þátttakenda við að kynna sér efnið o deila þekkingu sinni með öðrum þátttakendum.

Á námskeiðinu vinna nemendur málstofuverkefni (30%) og ritgerð/ rannsóknaráætlun (70%).

STM019F • Mannauðspróun í skólaumhverfi • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Hróbjartur Árnason Lektor

Kennari: Jóhanna Karlsdóttir Lektor

Kennari: Meyvant Þórólfsson Lektor

Nokkur viðfangsefni stjórnenda í skólaumhverfi gætu flokkast undir mannaúðspróun, en þau eru m.a. stuðningur við símenntun

samstarfsfólks, starfsmannafundur, símenntunaráætlanir, ráðningasamtöl, starfsmannaviðtöl. Á þessu námskeiði verða kenningar úr kennslufræði fullorðinna nýttar til þess að nálgast ofanefnd viðfangsefni þannig að nemendur hafi bæði kenningarleg tól og hagnýtar aðferðir til þess að auka fagmennsku og árangur í þessum þáttum starfsins. Markmið: Þátttakendur nýti sér helstu hugmyndir um sérstöðu fullorðinna námsmanna til þess að auka skilning sinn á þörfum og viðbrögðum samstarfsfólks. Þátttakendur læri hagnýtar aðferðir sem auðveldi samstarf og nám í hópum með fullorðnu fólki. Þátttakendur læra að nota "Miðlunaraðferðina" hópvinnaaðferð sem miðar að því að "fá þá sem málið snertir til að láta sig málið varða". Þátttakendur geti nýtt kenningar og aðferðir þegar þeir styðja við símenntun samstarfsfólks, ma. gerð símenntunaráætlana. Þátttakendur myndi sér sjálfstæð og rökstudd viðhorf til mannauðsþróunar í skólum og einkum í sínum skóla.

STM020F • Konur og stjórnun menntastofnana • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Steinunn Lárusdóttir Lektor

Markmið með þessu námskeiði er að þátttakendur öðlist þekkingu og skilning á helstu hugtökum og rannsóknum á uppeldis- og menntastofnunum sem varða stjórnun í kynjafræðilegu ljósi. Áhersla er lögð á stöðu kvenstjórnenda vegna ríkjandi kynjaslagsiðu í stjórnunarfræðum og stjórnunarnámi. Í lok námskeiðsins eiga nemendur að:

- hafa skilning á helstu hugtökum og kenningum sem varða stjórnun uppeldis- og menntastofnana í kynjafræðilegu ljósi.
- þekkja helstu hugtök og kenningar um samspil stjórnunar, gilda og kyngervis.
- geta aflað fræðilegra gagna um áhrif kyngervis á stjórnunarhætti og metið gildi þeirra.
- geta nýtt þekkingu sína til eflingar menntastofnunar.
- geta beitt hugtökum, kenningum, líkönum og aðferðum um kyngervi og menntun á raunveruleg viðfangsefni.
- geta lagt gagnrýnið mat á hugtök, kenningar og líkön um kyngervi og stjórnun.
- geta beitt þekkingu sinni á kynja- og stjórnunarfræðum við nýjar aðstæður.
- geta átt frumkvæði að rannsóknar- og þróunarverkefnum á sviði jafnréttis innan menntastofnana og utan þeirra.
- geta nýtt sér viðeigandi tæknimiðla við miðlun upplýsinga.
- hafa öðlast faglega hæfni til frekara náms og rannsókna á sviði stjórnunar í kynjafræðilegu ljósi.

Viðfangsefni

Kenningar um áhrif kyngervis á stjórnunarhætti, helstu hugtök kynjafræða og nýlegar rannsóknir. Fjallað verður um fémínískar rannsóknir og rannsóknaraðferðir, kynbundinn mun við stjórnunarstörf og sameiginlega jafnt sem margbreytilega reynslu kvenna í stjórnunarstörfum. Rætt verður um stöðu nútíma stjórnenda, kvenna og karla, með hliðsjón af þeim áherslum sem ráðið hafa ríkjum í stjórnun á Íslandi og víða á Vesturlöndum. Þessar áherslur eru jafnan kenndar við frjáls- og markaðshyggju.

Vinnulag

Námskeiðið er skipulagt í staðbundnum lotum og fjarnámi. Námið er byggt upp á fyrirlestrum, umræðum, hópvinnu, lestri og verkefnavinnu. Þátttakendur vinna fjarkennsluverkefni (20%), málstofuverkefni (40%) og skrifa fræðilega lokaritgerð (40%). Auk þess ræða nemendur fræðilegt efni í afmörkuðum hópum á Netinu og skila um það skýrslu. Verkefni nemenda eru metin til einkunna.

STM021F • Sjálfsmat og þróun skólastarfs • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Auður Pálsdóttir Aðjunkt

Markmið þessa námskeiðs er að þátttakendur öðlist fræðilega þekkingu á mati á skólastarfi, einkum sjálfsmati skóla. Þeir öðlist færni í að undirbúa og framkvæma sjálfsmat og tengja það við umbótastarf innan skólans.

Í lok námskeiðsins eiga nemendur að

- geta nýtt hugtök og líkön um mat á starfsháttum menntastofnana til að efla og styrkja stofnunina.
- þekkja helstu hugtök og kenningar um sjálfsmat skóla og tengsl þess við þróun menntastofnana.
- geta tekið faglegar ákvarðanir um matsaðferðir og rökstutt þær.
- geta aflað fræðilegra gagna um sjálfsmat skóla og metið gildi þeirra.
- geta nýtt þekkingu sína til umbóta í menntastofnunum.
- geta beitt hugtökum, kenningum, líkönum og aðferðum um sjálfsmat og skólaþróun á raunveruleg viðfangsefni.
- geta lagt gagnrýnið mat á hugtök, kenningar og líkön um sjálfsmat skóla.
- geta beitt þekkingu sinni við nýjar aðstæður.
- geta átt frumkvæði að sjálfsmats- og umbótaáætlunum í menntastofnunum.
- geta greint frá flóknum fræðilegum viðfangsefnum um sjálfsmat skóla.
- geta nýtt sé viðeigandi tæknimiðla við miðlun upplýsinga.
- hafa öðlast faglega hæfni til frekara náms og rannsókna á sviði menntastjórnunar.

Viðfangsefni

Fjallað verður um sjálfsmat skóla og annarra menntastofnana og tekin dæmi af sjálfsmatsverkefnum og umbótastarfi. Rætt verður um megintilgang mats, kynntar mismunandi matsaðferðir og rýnt í gagnaöflun, úrvinnslu þeirra og mismunandi framsetningu á niðurstöðum. Áhersla verður lögð á tengsl sjálfsmats og umbótastarfs í skólum. Fjallað verður um einkenni umbóta- og þróunarstarfs og kynnt verklag við skólaþróun. Rætt verður um siðferðileg álítaefni sem tengjast mati. Þá verða rannsóknir á mati í menntastofnunum kannaðar.

Vinnulag

Áhersla verður á hagnýt verkefni í tengslum við áhuga þátttakenda. Námskeiðið er skipulagt í staðbundnum lotum og fjarnámi. Þátttakendur ræða á Netinu um afmörkuð efni og vinna sjálfsmatsverkefni í þeirri stofnun sem þeir starfa við.

Verkefni nemenda eru metin til einkunna.

STM022F • Mat á skólastarfi • (10e) • Haust • 3f + 2u

Kennari: Sigurlína Davíðsdóttir Dósent

Markmið: Að nemendur fái grunnþekkingu á matsfræðum, einkum um mat á skólastarfi. Lögð er áhersla á að nemendur skilji tilgang mats á skólastarfi, kynnist helstu aðferðum við matið og geri sér grein fyrir mismunandi gildismati sem að baki býr. Meðal annars verður fjallað um margvísleg markmið mats, val á aðferðum, þátttöku þeirra er málið varðar, hvernig upplýsingar úr mati eru notaðar við að taka ákvarðanir og ganga frá niðurstöðum. Nemendur vinna verkefni þar sem lagt er mat á ákveðna þætti skólastarfs.

Verkefni.

STM101F • Fræðslustarf, nýsköpun og atvinnulíf • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Guðný Guðbjörnsdóttir Prófessor

Kennari: Rósa Gunnarsdóttir

Kennari: Svanborg Rannveig Jónsdóttir Doktorsnemi

Markmið: Markmið námskeiðsins er að koma til móts við einstaklinga og stofnanir sem vilja fara út í nýsköpun í skólastarfi og í atvinnulífi. Unnið verður bæði með nýsköpunar- og frumkvöðlameynt hér og erlendis og möguleika á annarri nýbreytni í skólastarfi.

Leitast verður við að gera einstaklinga færa um að annast fræðslu fyrir þá sem ástunda nýsköpun í skólum og á vinnumarkaði.

Viðfangsefni: Fjallað verður um eðli nýsköpunar í atvinnulífi, skólum og í fræðslustarfi og helstu stofnanir hér og erlendis sem tengjast nýsköpun. Nemar fá þjálfun í gerð viðskiptaáætlana, fræðsluáætlana og/eða náms- og starfsáætlana sem hafa nýsköpunargildi og hvað þarf til að þær geti komist í framkvæmd.

Vinnulag: Óákveðið

Leseefni: Óákveðið

Námsmat: Óákveðið

STM102F • Skipulag fræðslu - hæfni á vinnumarkaði • (10e) • Haust • 2f + 1u

Umsjónarkennari: Árný Elíasdóttir

Námskeiðslýsing

Meginmarkmið námskeiðs er að þátttakendur þekki til helstu hugmynda og kenninga um lærdóm og hæfni á vinnumarkaði og geti greint þörf fyrir fræðslu í fyrirtækjum og stofnunum og hannað, þróað, metið og haft umsjón með fræðslu og þróun starfsfólks á vinnumarkaði og annarra fullorðinna.

Viðfangsefni

Tengsl fræðslu og starfsþróunar við aðra þætti mannauðsstjórnunar. Þekkingarstjórnun og lærdómsfyrirtækið.

Þarfagreining/frammistöðugreining. Hæfni og lykilhæfni. Áhrifaþættir á lærdóm á vinnustað. Markmiðssetning. Námskenningar og kennsluáæfðir sem henta fræðslu fullorðinna. Mat á árangri fræðslu og starfsþróunar.

Vinnulag

Námið fer fram í fyrirlestrum, umræðutímum, þar sem ætlast er til virkar þátttöku nemenda, og raunverkefnum, bæði hóp- og einstaklingaverkefnum, þar sem unnið er frekar með námskeiðið. Gestir af vinnumarkaði og fyrrum nemendur úr námskeiðinu segja frá störfum og verkefnum sem tengjast fræðslu og starfsþróun.

- Einstaklingsverkefni: (20%) - Heimapróf (40%) - Hópverkefni: Skipulag fræðslu (40%)

STM201F • Þjónustumat • (10e) • Vor • 3f + 2u

Kennari: Sigurlína Davíðsdóttir Dósent

Nemendur gera eigið matsverkefni. Matsfræði verða lítillaga kynnt en meiri áhersla lögð á aðferðir, gagnaöflun, úrvinnslu og framsetningu skýrslu.

Lokapróf (30%) Vekefni (20%): (5%) Gerist áskrifendur að Evaltalk (umræðulista matsfræðinga). Skrifid 1 bls. (1 línubil) um efnisþráð sem vekur athygli. Nánari leiðbeiningar gefnar síðar. Skil í 10. viku námskeiðs. (5%) Finnið 5 matsverkefni í mismunandi útgáfum (tímarit, bækur, vefútgáfur, skýrslur) og lýsið þeim, 1 bls. (1 línubil) hvert verkefni. Lýsið þjónustunni og aðferðum. Helstu hagsmunaaðilar? Hvers vegna metið? Hvernig tókst til? Skil í 3. viku námskeiðs. (5%) Lýsið aðilanum (skóli, stofnun, fyrirtæki) sem þið ætlið að meta og setjið fram matsspurningar. 2 nemar vinni saman. Skil í 5. viku námskeiðs. (5%) Lýsið aðferðum sem nota á við matið og framvindunni hingað til. Skil í 7. viku námskeiðs. Ritgerð (50%) Gerið þjónustumat hjá einhverjum sem vill fá þær upplýsingar sem þið safnið, greinið og setjið fram í skýrslu. Skil í lok prófatímabils.

STM202F • Konur og karlar sem leiðtogar, frumkvöðlar og stjórnendur • (10e) • Vor • 3f + 2u

Kennari: Guðný Guðbjörnsdóttir Prófessor

Kennari: Sigrún Aðalbjarnardóttir Prófessor

Markmið: Að þátttakendur fái aukna innsýn í hlutverk leiðtoga, frumkvöðla og stjórnenda í skólum, stofnunum og fyrirtækjum. Að þátttakendur átti sig á mikilvægi þessara hlutverka ekki síst á breytingartímum, á mikilvægi samskiptahæfni fyrir þessi hlutverk, og hvernig kynferði skiptir máli í því sambandi.

Vinnulag

Námskeiðið er skipulagt sem staðnám, með möguleikum til fjarnáms ef þörf krefur. Námskeiðið byggist á fyrirlestrum, umræðum, málstofum, hópvinnu og verkefnavinnu.

Verkefni og heimapróf. Mæting og framlag nema í tímum getur hækkað einkunn (10%), ekki lækkað.

STM301F • Stjórnun og forysta • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Friðgeir Börkur Hansen Prófessor

Kennari: Þórunn Blöndal

Kennari: Erla Kristjánsdóttir Lektor

Kennari: Steinunn Lárusdóttir Lektor

Kennari: Arna Hólmfríður Jónsdóttir Lektor

Markmið námskeiðsins er að þátttakendur fái innsýn í stjórnsýslufræði sem fræðigrein, kynni sér fjölbætt hlutverk stjórnenda, helstu hugtök og nýlegar rannsóknir og verksvið þeirra og ábyrgð. Markmið námskeiðsins er að þátttakendur fái innsýn í stjórnsýslufræði sem fræðigrein, kynni sér fjölbætt hlutverk stjórnenda, helstu hugtök og nýlegar rannsóknir og verksvið þeirra og ábyrgð.

Í lok námskeiðsins eiga nemendur að

- hafa skilning á forystuhlutverki stjórnanda í menntastofnunum.
- þekkja helstu hugtök og kenningar um stjórnun og forystu.
- geta tekið faglegar ákvarðanir um eigin stjórnununarhætti og rökstutt þær.
- geta aflað fræðilegra gagna um forystu og metið gildi þeirra.
- geta nýtt þekkingu sína til að efla persónulega hæfni sína sem leiðtoga.

- geta beitt hugtökum, kenningum, líkönum og aðferðum um forystu og stjórnun á raunveruleg viðfangsefni.
- geta lagt gagnrýnið mat á hugtök, kenningar og líkön um forystu og stjórnun.
- geta beitt þekkingu sinni á stjórnun og forystu við nýjar aðstæður.
- geta átt frumkvæði að rannsóknar- og þróunarverkefnum á sviði stjórnunar og forystu.
- geta greint frá flóknum fræðilegum viðfangsefnum um stjórnun og forystu.
- geta nýtt sé viðeigandi tæknimiðla við miðlun upplýsinga.
- hafa öðlast faglega hæfni til frekara náms og rannsókna á sviði menntastjórnunar.

Viðfangsefni

Kenningar og hugtök um stjórnun og forystu í menntastofnunum ásamt umfjöllun um nýlegar rannsóknir eru helstu viðfangsefni á námskeiðinu. Fjallað er um fjölbætt hlutverk stjórnenda í menntastofnunum, verksvið þeirra og ábyrgð. Áhersla er lögð á forystuhlutverk stjórnenda. Jafnframt verður ráðgjafabætti stjórnenda við kennara og aðra starfsmenn skóla sérstakur gaumur gefinn. Þá verða rannsóknir á hlutverkum stjórnenda í menntastofnunum kannaðar.

Vinnulag

Námskeiðið er skipulagt í staðbundnum lotum og fjarnámi. Á námskeiðinu vinna nemendur tvö verkefni (10% og 15%) og skrifa fræðilega ritgerð (40%). Auk þess ræða nemendur fræðilegar greinar í afmörkuðum hópum á Netinu og skila um það skýrslu (lokið/ólukið). Námskeiðinu lýkur með skriflegu prófi (35%).

Verkefni nemenda, ritgerð og lokapróf eru metin til einkunnar.

STM302F • Stofnanakenningar • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Steinunn Lárusdóttir Lektor

Kennari: Friðgeir Börkur Hansen Prófessor

Markmið þessa námskeiðs er að þátttakendur öðlist þekkingu og skilning á helstu hugtökum og kenningum um stofnanir og atferli einstaklinga innan þeirra. Í lok námskeiðsins eiga nemendur að:

- hafa skilning á helstu hugtökum og kenningum um menntastofnanir og atferli einstaklinga innan þeirra.
- þekkja helstu hugtök og kenningar um menntastofnanir og einkenni þeirra.
- geta tekið faglegar ákvarðanir um skipulag og uppbyggingu menntastofnana og rökstutt þær.
- geta aflað fræðilegra gagna um menntastofnanir og atferli innan þeirra og metið gildi þeirra.
- geta nýtt þekkingu sína til eflingar á menntastofnunum.
- geta beitt hugtökum, kenningum, líkönum og aðferðum um menntastofnanir á raunveruleg viðfangsefni.
- geta lagt gagnrýnið mat á hugtök, kenningar og líkön um menntastofnanir og stjórnun þeirra.
- geta beitt þekkingu sinni á menntastofnanir við nýjar aðstæður.
- geta átt frumkvæði að rannsóknar- og þróunarverkefnum á sviði skipulags og uppbyggingar á menntastofnunum.
- geta greint frá flóknum fræðilegum viðfangsefnum um skipulag og einkenni menntastofnana.
- geta nýtt sé viðeigandi tæknimiðla við miðlun upplýsinga.
- hafa öðlast faglega hæfni til frekara náms og rannsókna á sviði menntastjórnunar.

Viðfangsefni

Kenningar um stofnanir, helstu hugtök og nýlegar rannsóknir. Fjallað verður um mennta- og þjónustustofnun sem opið kerfi, regluveldi og vinnustað fagfólks, menningu, vald, áhugahvöt, mannauð, ákvarðanir, áreksstra og ágreining á vinnustöðum.

Vinnulag

Námskeiðið er skipulagt í staðbundnum lotum og fjarnámi. Námið er byggt upp á fyrirlestrum, umræðum, hópvinna, lestri og verkefnavinnu. Þátttakendur vinna fjarkennslu-verkefni, málstofuverkefni og skrifa fræðilega lokaritgerð. Auk þess ræða nemendur fræðilegt efni í afmörkuðum hópum á Netinu og skila um það skýrslu.

Námsmat:

Verkefni I: (2-3 saman)Málstofa og skriflegur hluti 30%

Verkefni II: Ritgerð 40%

Verkefni III: Próf 30%

Verkefni nemenda eru metin til einkunna

STM303F • Þróunarstarf og mat • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Ólafur Helgi Jóhannsson Aðjunkt

Kennari: Anna Kristín Sigurðardóttir

Kennari: Friðgeir Börkur Hansen Prófessor

Námskeiðslýsing

Markmið þessa námskeiðs er að þátttakendur öðlist fræðilega þekkingu á einkennum þróunarstarfs og tilgangi mats. Jafnframt öðlist þeir leikni í að skipuleggja þróunarverkefni og móta matsáætlanir.

Í lok námskeiðsins eiga nemendur að

- hafa skilning á helstu hugtökum og kenningum um þróun menntastofnana og mat á starfsháttum þeirra.
- þekkja helstu hugtök og kenningar um þróun menntastofnana og mat á starfsemi þeirra.
- geta tekið faglegar ákvarðanir um þróun menntastofnana og rökstutt þær.
- geta aflað fræðilegra gagna um þróunarstörf og mat og metið gildi þeirra.
- geta nýtt þekkingu sína til umbóta í menntastofnunum.
- geta beitt hugtökum, kenningum, líkönum og aðferðum um þróunarstörf og mat á raunveruleg viðfangsefni.
- geta lagt gagnrýnið mat á hugtök, kenningar og líkön um þróun menntastofnana.
- geta beitt þekkingu sinni við nýjar aðstæður.

- geta átt frumkvæði að rannsóknar- og þróunarverkefnum í menntastofnunum.
- geta greint frá flóknum fræðilegum viðfangsefnum um þróun menntastofnana.
- geta nýtt sé viðeigandi tæknimiðla við miðlun upplýsinga.
- hafa öðlast faglega hæfni til frekara náms og rannsókna á sviði menntastjórnunar.

Viðfangsefni

Fjallað verður um skipulagðar breytingar í stofnunum, helstu forsendur breytinga og andstöðu við þær. Kynnt verða hugtök og nýlegar rannsóknir á þessu sviði og verklag við að þróa skólastarf og móta þróunaráætlanir. Einnig verður fjallað um matsrannsóknir og mismunandi aðferðir við mat á stofnunum, einkum er athygli beint að sjálfsmati stofnana og tengslum þess við þróunarstarf. Rætt verður um siðferðileg álitaeefni sem tengjast mati.

Vinnulag

Námskeiðið er skipulagt í staðbundnum lotum og fjarnámi. Þátttakendur ræða á Netinu um afmörkuð efni. Nemendur vinna þjú verkefni á námskeiðinu. Í tveimur þeirra greina þeir skilyrði skólaþróunar og leggja mat á þróunar- og matsverkefni sem unnin hafa verið. Í því þriðja móta þeir þróunaráætlun.

Verkefni nemenda eru metin til einkunna.

UMD001F • Grunnur - haust • (10e) • Haust

-

UMD002F • Grunnur - vor • (10e) • Vor

-

UMD005F • Sérfræðingar í nútímasamfélagi: fórnfýsi eða sérhagsmunir? • (10e) • Haust

Markmið námskeiðsins er að nemendur

- öðlist yfirsýn yfir helstu kenningaskóla í félagsfræði sérfræðihópa og fagþróunar
- skoði hlutverk sérfræðinga í nútímasamfélagi í gagnrýnu ljósi
- þekki til faglegrar baráttu þeirra og sjálfsskilning
- geti metið á fræðilegan og gagnrýninn hátt samtímaumræðu um sérfræðinga og sérfræðipækkingu
- geti greint völd og valdatengsl innan og milli sérfræðihópa og þrói næmi fyrir mismun og margbreytileika innan sérfræðihópa, einkum og sér í lagi mismun byggðan á kynferði

(ný) Þverfaglegt námskeið á MA-stigi um sérfræðinga og sérfræðipækkingu í nútímasamfélagi. Fjallað er um hlutverk þeirra fyrir almenna velferð og framþróun samfélagsins, sjálfs-skilning þeirra og faglega baráttu. Helstu sérfræðihópar (fagstéttir) samtímans verða skoðaðir í ljósi eldri og yngri kenninga um sérfræðihópa. Eldri kenningar gerðu ráð fyrir að sérfræðihópar væru útvaldir hópar siðrænna sérfræðinga sem nýta sértæka þekkingu sína í háleitum tilgangi í þágu samfélagsins. Síðari tíma kenningar fjölluðu hins vegar um sérfræðinga sem sérhagsmunahópa í valdabaráttu. Í nýjustu kenningaskólum er dregin upp blæbrigðarík og samsett mynd af sérfræðihópum og fagmennsku þeirra í fjölhyggjusamfélagi. Námskeiðið hentar vel nemendum í rannsóknarnámi á sviði félagsvísinda en einnig nemendum í starfstengdu námi sem vilja öðlast skilning á samfélagslegri þýðingu og stöðu sinnar fagstéttar. Fjarnámsnemendur hafa möguleika á að taka þátt í námskeiðinu.

Námskeiðið er kennt í WebCT, það er byggt upp á fyrirlestrum og nemendafyrirlestrum.

Námsmat: Ritgerð 70%, nemendafyrirlestur 20%, almenn þátttaka í námskeiðinu, m.a. innlegg og umræður um námsefnið á WebCT 10%.

Lesefni:

Abbott, Andrew (1988) The System of Professions. Chicago: University of Chicago Press. (Fæst í bóksölu stúdenta).

Fjölritað leshefti sem fæst í Háskólaflörlitun (FL)

UMD007F • Námskeið í sérhæfingu (Ed.D./Ph.D.) • (10e) • Haust

-

UMD007F • Námskeið í sérhæfingu (Ed.D./Ph.D.) • (10e) • Vor

-

UMD008F • Kenningarnámskeið 4-10 e (Ed.D./Ph.D.) • (10e) • Haust

-

UMD008F • Kenningarnámskeið 4-10 e (Ed.D./Ph.D.) • (10e) • Vor

-

UMD009F • Kynningar á málstofum (Ph.D.) • (0e) • Haust

-

UMD009F • Kynningar á málstofum (Ph.D.) • (0e) • Vor

-

UMD010F • Kynningar á málstofum: Verkefnisáætlun (Ed.D.) • (0e) • Haust

-

UMD010F • Kynningar á málstofum: Verkefnisáætlun (Ed.D.) • (0e) • Vor [i](#)

-

UMD011F • Kynningar á málstofum: Ritgerðarvinna (Ed.D.) • (0e) • Haust [i](#)

-

UMD011F • Kynningar á málstofum: Ritgerðarvinna (Ed.D.) • (0e) • Vor [i](#)

-

UMD012F • Heimildaritgerð (Ed.D.) • (10e) • Haust [i](#)

-

UMD012F • Heimildaritgerð (Ed.D.) • (10e) • Vor [i](#)

-

UMD013F • Ritgerð um aðferðir (Ed.D.) • (10e) • Haust [i](#)

-

UMD013F • Ritgerð um aðferðir (Ed.D.) • (10e) • Vor [i](#)

-

UMD014F • Opinber fyrirlestur A • (10e) • Haust [i](#)

-

UMD014F • Opinber fyrirlestur A • (10e) • Vor [i](#)

-

UMD015F • Opinber fyrirlestur B • (15e) • Haust [i](#)

-

UMD015F • Opinber fyrirlestur B • (15e) • Vor [i](#)

-

UMD016F • Ritgerð (Ed.D.) • (45e) • Haust [i](#)

-

UMD016F • Ritgerð (Ed.D.) • (45e) • Vor [i](#)

-

UMD017F • Ritgerð (Ed.D.) • (55e) • Haust [i](#)

-

UMD017F • Ritgerð (Ed.D.) • (55e) • Vor [i](#)

-

UMD018F • Ritgerð (Ed.D.) • (65e) • Haust [i](#)

-

UMD018F • Ritgerð (Ed.D.) • (65e) • Vor [i](#)

-

UMD019F • Ritgerð (Ed.D.) • (75e) • Haust [i](#)

-

UMD019F • Ritgerð (Ed.D.) • (75e) • Vor [i](#)

-

UMD020F • Rannsóknaráætlun • (20e) • Haust [i](#)

-

UMD020F • Rannsóknaráætlun • (20e) • Vor [i](#)

-

UMD021F • Vörn I: Rannsóknaráætlun • (10e) • Haust [i](#)

-

UMD021F • Vörn I: Rannsóknaráætlun • (10e) • Vor [i](#)

-

UMD022F • Research thesis (Ph.D.) • (70e) • Haust [i](#)

-

UMD022F • Research thesis (Ph.D.) • (70e) • Vor [i](#)

-

UMD023F • Research thesis (Ph.D.) • (80e) • Haust [i](#)

-

UMD023F • Research thesis (Ph.D.) • (80e) • Vor [i](#)

-

UMD024F • Research thesis (Ph.D.) • (90e) • Haust [i](#)

-

UMD024F • Research thesis (Ph.D.) • (90e) • Vor [i](#)

-

UMD025F • Vörn II: Ritgerð • (20e) • Haust [i](#)

-

UMD025F • Vörn II: Ritgerð • (20e) • Vor [i](#)

-

UMD026F • Rannsóknaráætlun ásamt ágríp af greinum • (20e) • Haust [i](#)

-

UMD026F • Rannsóknaráætlun ásamt ágríp af greinum • (20e) • Vor [i](#)

-

UMD027F • Vörn A (Ph.D.) • (10e) • Haust [i](#)

-

UMD027F • Vörn A (Ph.D.) • (10e) • Vor [i](#)

-

UMD028F • Vörn B (Ph.D.) • (20e) • Haust [i](#)

-

UMD028F • Vörn B (Ph.D.) • (20e) • Vor [i](#)

-

UMD029F • Monograph and published papers • (70e) • Haust [i](#)

-

UMD029F • Monograph and published papers • (70e) • Vor

-

UMD030F • Monograph and published papers • (80e) • Haust

-

UMD030F • Monograph and published papers • (80e) • Vor

-

UMD031F • Monograph and published papers • (90e) • Haust

-

UMD031F • Monograph and published papers • (90e) • Vor

-

UMD032F • Monograph and published papers • (100e) • Haust

-

UMD032F • Monograph and published papers • (100e) • Vor

-

UMD033F • Research thesis (Ph.D.) • (100e) • Haust

-

UMD034F • Research thesis (Ph.D.) • (100e) • Vor

-

UMD201F • Álitamál í fagmenntu (Ed.D.) • (10e) • Vor

-

UMS101F • Sýn barna og ungmenna á samskipti og samfélag • (10e) • Haust • 3f + 2u

Umsjónarkennari: Sigrún Aðalbjarnardóttir Prófessor

Viðfangsefni

Fjallað verður um margvísleg siðferðileg efni og mannréttindi, hvað það merkir að vera samfélagsþegn á tímum hnattvæðingar með þeim réttindum og skyldum sem því fylgir. Áhersla verður á umfjöllun um lífsgildi í fjölbjóðlegu samfélagi nútímans. Leiðarljós umfjöllunarinnar er virðing og umhyggja; að hver og einn hafi ríka sjálfsvirðingu og beri virðingu fyrir öðrum nær og fjær; að hver og einn geti sýnt sjálfstæði og frumkvæði en um leið samkennd og umhyggjusemi; að hver og einn skynji að hann/hún hafi tiltekinn rétt í samfélagi karla og kvenna og jafnframt ábyrgð og skyldur við samborgarana. Rætt verður um rannsóknir á uppeldisáhrifum heimila og félagahópa og fjallað um skólaþróunarverkefni þar sem áhersla er lögð á að hlúa að samskiptahæfni og siðferðiskennd barna og unglunga og um leið fjölmenningslegri hæfni þeirra og borgaravitund í lýðræðisþjóðfélagi.

Vinnulag

Námskeið er skipulagt sem staðbundið. Kennsla fer fram í samræðum og gagnvirkum fyrirlestrum.

Námsmat byggist á verkefnum og prófum. Krafist er lágmarkseinkunnar (5,0) í prófþætti námsmatsins.

UMS102F • Efst á baugi í þroskasálfræði: valin viðfangsefni • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Steinunn Gestsdóttir Lektor

Kennari: Anna Lind G Pétursdóttir Lektor

Kennari: Hrafnhildur Ragnarsdóttir Prófessor

Kennari: Sigrún Aðalbjarnardóttir Prófessor

Á hverju ári verða til umfjöllunar fjögur til fimm fræðasvið innan þroskasálfræðinnar sem hafa verið áberandi innan greinarinnar á síðustu árum. Breytilegt verður milli ára hvaða svið verður fallað um, má þar nefna nýlegar kenningarlegar nálganir og hvaða þýðingu þær hafa fyrir starf með börnum og unglungum; rannsóknir á þroska heilans og áhrifum hans á annan þroska; tengsl málþroska við annan mikilvægan þroska (t.d. skilning barna á eigin og annarra hugsun, tilfinningum og fyrirætlunum, samskiptafærni); þróun sjálfstjórnar í barnæsku og unglingsárum og tengsl við námsgengi í skóla; tengsl félagsþroska við annan mikilvægan þroska og hegðun (t.d. samskipti, námsgengi, áhættuhegðun); hvernig kenningar og rannsóknaraðferðir sálfræðinnar eru notaðar í starfi með einstaklingum með þroskafrávik og hvernig snemmtæk ihlutun hefur áhrif á færni og þroska barna; hvað er æskilegur þroski á unglingsárum og hvernig stuðla má að slíkum þroska; rannsóknir á þroska íslenskra barna og unglunga.

Vinnulag: Námskeiðið er kennt einu sinni í viku í staðnámi. Þátttaka í kennslustudnum er mikilvægur hluti námskeiðsins.

Nemendur velja sér svið fyrir verkefni sitt í námskeiðinu og kynna það fyrir samnemendum. Einnig verður heimapróf úr öll lesefninu.

Vægi hefur ekki verið ákveðið.

UMS103F • Hugur, heilsa og forvarnir • (10e) • Haust • 3f + 2u

Kennari: Sigurlína Davíðsdóttir Dósent

Fjallað er um helstu skilgreiningar á heilsu og áhrif hugarfars á heilsufar. Fjallað verður um tengsl líkama og sálar eins og þau birtast í heilsufari, áhrif streitu á líkamlega heilsu, hvernig hugarfar og atferli ýtir undir streitu og hvað dregur úr streitu. Þá verður fjallað um forvarnir með tilliti til heilsufars.

Próf (40%) 3 verkefni: (25%) 10-15 bls. ritgerð um efni sem tengist heilsusálfræði. Verkefnið getur verið heimildaritgerð eða rannsókn á einhverjum þáttum sem tengjast heilsufari og hugarfari. Athugið itarefni á námsbókasafni. 9. vika. 10%) 3-4 bls. skýrslu um gestainnlegg um forvarnir, þá sérstaklega um athyglisverða þætti í þeim og það sem þeir telja að verði árangursríkt til forvarna. 11. vika. (25%) Forvarnaverkefni. Í skýrslu um það skal koma fram hver markhópurinn er, hver markmiðin eru og hvernig standa skuli að því að ná þeim og einnig að meta hvort það tekst. Nemar skulu nýta sér kenningar sem fram koma á námskeiðinu um gildi forvarna. Síðasti prófdagur.

UMS201F • Áhættuhegðun og seigla ungmenna • (10e) • Vor • 3f + 2u

Umsjónarkennari: Sigrún Aðalbjarnardóttir Prófessor

Kennari: Kristjana Stella Blöndal Lektor

Viðfangsefni

Á námskeiðinu er áhersla lögð á áhættuhegðun (s.s. vímuefnaneyslu, óábyrgt kynlíf, brokkgenga skólagöngu) og seiglu unglinga og ungs fólks í tengslum við ýmsa uppeldislega, félagslega og sálfræðilega þætti. Viðfangsefni eru m.a. sjálfsmynd, sjálftraust, líkamsmynd, félagsþroski, samskiptahæfni, kvíði, depurð og sýn ungmenna á ýmsar áskoranir í lífi sínu, auk þáttar heimila, skóla og félagsstarfssemi í uppbyggingar- og forvarnarstarfi með ungu fólki. Kynntar verða bæði innlendar og erlendar rannsóknir á þessu sviði.

Vinnulag

Námskeið er skipulagt sem staðbundið. Kennsla fer fram í samræðum og gagnvirkum fyrirlestrum.

Námsmat byggist á verkefnum og prófi. Krafist er lágmarkseinkunnar (5,0) í prófþætti námsmatsins.

Verkfræði- og náttúruvísindasvið

Iðnaðarverkfræði-, vélaverkfræði- og tölvunarfræðideild

HBV101M • Áreiðanleiki kerfa • (6e) • Haust • Stokkur: H7 • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Klaus Marius Hansen Prófessor

Tölfræðilegir gæðamælitölur. Áreiðanleiki. Bilanatíðni og bilanalíkon. Áreiðanleiki hugbúnaðar. Staðallinn ISO/IEC 61508 "Functional safety of electrical/electronic/ programmable electronic safety-related systems."

Nauðsynleg undirstaða: Líkindareikningur og tölfræði (STÆ203G)

HBV201G • Viðmótsforritun • (8e) • Vor • Stokkur: V4 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ebba Þóra Hvannberg Prófessor

Grafísk notendaviðmót og forritun þeirra. Forritun og verkefni í Java. Viðmótshönnun. Notendaviðmótsprófanir.

Nauðsynleg undirstaða: Tölvunarfræði 1 (TÖL101G) eða Tölvunarfræði 1a (TÖL105G)

HBV201M • Alþjóðleg markaðssetning tæknilausna • (6e) • Vor • Stokkur: V • 3f

Umsjónarkennari: Jóhann Pétur Malmquist Prófessor

Lýsing námskeiðs verður birt síðar. Lýsing námskeiðs verður birt síðar.

HBV401G • Þróun hugbúnaðar • (6e) • Vor • Stokkur: V4 • 3f + 2d

Umsjónarmaður: Ebba Þóra Hvannberg Prófessor

Fjallað er um líkanamálið UML til að lýsa hugbúnaði á öllum stigum hugbúnaðargerðar, þ.e. þarfalýsingu, gróf- og finhönnun og prófanir. Nemendur fá þjálfun í að lýsa hugbúnaði með kvikum og kyrrlegum líkönum. Farið er í mismunandi gerðir líkana til að lýsa gagnafærni, stýrifærni, og venslum. Skoðuð eru yfirlits og sértæk líkön, óformleg og formleg, svo dæmi sé tekið. Lögð er áhersla á notkun mismunandi líkanamála til að lýsa hugbúnaði og mismunandi aðferðum til þess að gera líkön. Einnig er farið yfir undirstöðuatriði hugbúnaðarverkfræði, svo sem æviskeiðslíkon.

Æskileg undirstaða: Tölvunarfræði 1 (TÖL101G) eða Tölvunarfræði 1a (TÖL105G)

Verkefni eru 5, þ.e. 4 verkefni og eitt rýnisverkefni. Miðmissispróf gildir 35%. Verkefni gilda 25%, miðmissispróf gildir 35% og lokapróf 40%. Fjögur verkefni verða lögð fyrir. Fimm verkefnið er rýnisverkefnið og á hver hópur að rýna einu sinni. Hjálpargögn eru ekki leyfð í miðmissis- eða lokaprófi. Nemendur vinna að verkefnum í hópi en leggja þó fram sjálfstætt framlag til verkefna.

HBV501G • Hugbúnaðarverkefni 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H4 • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Klaus Marius Hansen Prófessor

Fyrra námskeiðið af tveimur (HBV501G og HBV601G) þar sem nemendur vinna að umfangsmiklu hugbúnaðarverkefni í hópinnu. Þarfagreining, þarfalýsing, greining, hönnun og finhönnun verkefnisins. Áhættustjórnun og áhættugreining. Skipulagning og eftirfylgni verkefna, Gantt-rit. Notkun UML í hönnun kerfa; stöðurit, verknaðarrit og rýni hönnunar. Nytsemismat hugbúnaðarkerfa. Útbóðsferlið, aðföng, þróunarferli, skjölun, samstæðustjórnun, rekjanleiki. Gæði hugbúnaðar, gæðahandbók, vottun gæðakerfa. Gæðatrygging.

Verkefnastjórnun, umbótaferli. Mælingar í hugbúnaðargerð. Alþjóðlegir staðlar um þróun hugbúnaðar.

Nauðsynleg undirstaða: Þróun hugbúnaðar (HBV401G)

HBV601G • Hugbúnaðarverkefni 2 • (6e) • Vor • Stokkur: V4 • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Klaus Marius Hansen Prófessor

Seinna námskeiðið af tveimur (HBV501G og HBV601G) þar sem nemendur vinna að umfangsmiklu hugbúnaðarverkefni í hópinnu. Finönnun, útfærsla, prófanir, uppsetning og afhending verkefnisins, sem var þarfagreint og hannað í námskeiðinu Hugbúnaðarverkefni 1. Útfærsla á skrefum. Forritunarstaðlar, skjölun, rekjanleiki og sönnun forrita. Gallalaus forritun. Mat á umfangi hugbúnaðarkerfa. Prófunaradferðir. Prófanir og gæðamat á hugbúnaðarverkefnum. Rýni á hönnun og útfærslu. Uppsetning og viðtaka kerfa. Líftími hugbúnaðarkerfa. Mælingar í hugbúnaðargerð. Alþjóðlegir staðlar um þróun hugbúnaðar.

Nauðsynleg undirstaða: Hugbúnaðarverkefni 1 (HBV501G)

IBN101G • Rekstrarfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H5 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Gunnar Stefánsson Dósent

Kennari: Sýlvía Kristín Ólafsdóttir

Kennari: Helgi Þór Ingason Dósent

Markmið: Að gera nemendur færa um - að þekkja þau grundvallaratriði, sem einkenna rekstur og stjórnunarverkefni - að nota einfaldar aðferðir til að leysa rekstrarverkfræðileg verkefni. Námsfni m.a.: Stefnumótun og samkeppni. Markaður og spáaðferðir. Skipulagning framleiðslu. Grundvallaratriði rekstrarhagfræði, kostnaður og kostnaðarfræði, framlegð og ársreikningar, fjárfestingarútreikningar. Gæðastjórnun, umbætur og stýring, hinn mannlegi þáttur framleiðslu. Yfirlitsáætlanir, línuleg bestun, flutningar, birgðastýring, þöntunarmagn og lotustærðir, aðfangaaætlun (MRP), framleitt án birgðasöfnunar (JIT), verkefnisstjórnun. Verkefni: Leyst eru í hópinnu raunhæf, rekstrartæknileg verkefni úr atvinnulífinu.

IBN101M • Gæðastjórnun • (6e) • Haust • Stokkur: H4 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Helgi Þór Ingason Dósent

Markmið: Nemendur fái skilning á uppruna og þróun gæðastjórnunar og hvernig fyrirtæki og stofnanir geta byggt upp stjórnkerfi á grundvelli alþjóðlegs gæðastjórnunarstaðals. Í námskeiðinu er meðal annars fjallað um gæðahugtakið, innri og ytri viðskiptavini, gæðabrag, umbótaferli, líðsvinnu, gæðakostnað og gæðahringrás og sambengi gæðastjórnunar og hönnunar og notkun tölfræði í gæðastjórnun. Sérstök áhersla er lögð á umfjöllun um ISO9001 gæðastaðalinn og nemendur fást við hann í hópinnu með því að skoða kröfur hans í sambengi við starfandi fyrirtæki.

ÍDN201M • Heiltölubestun, netlíkön og röðun • (6e) • Vor • Stokkur: V7 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Páll Jenson Proféssor

Í boði þegar ártal er oddatala. Markmið: Nemendur verði færir um að velja og beita aðferðum heiltölubestunar og netlíkana við flókin ákvörðunarvandamál í rekstri og skipulagningu. Námsefni: Flutningar, umskipun, staðarval, úthlutun. Heiltölubestun, Branch & bounds" aðferðir, sniðflataaðferðir. Ýmis fléttufræðileg viðfangsefni, niðurskurður, bakpokavandamál, pökkun, samval. Netlíkön, minnsta spönn, stysta leið, mesta flæði, leiðarskipulag, útkeysla, vandamál farandsalans, verkröðun, vaktaskipulagning. Notkun tölva, raunhæf viðfangsefni leyst.

Nauðsynleg undirstaða: Aðgerðagreining (ÍDN401G)

ÍDN202M • Nýsköpun og gerð viðskiptaáætlana • (6e) • Vor • Stokkur: V1 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Magnús Þór Jónsson Proféssor

Markmið: Gera nemendur færa um að skilja eðli og ferli nýsköpunar, einkenni og virkjun frumkvæðis og skrifa viðskiptaáætlun fyrir tiltekna hugmynd. Fjallað verður um öll atriði er tengjast gerð viðskiptaáætlana. Þar er einkum um að ræða; Hugmyndaleit, hugmyndamat og skilgreining á viðskiptahugmynd (þörf og lausn). Markaðsmál, sölumál og samkeppni varðandi hugmyndina og framsetning eftirpurnarfalls. Tæknin sem lausnin byggir á og tæknileg sérstaða lausnarinnar. Gerð framkvæmdaáætlunar fyrir tæknilega útfærslu lausnarinnar (verk- og tímaáætlun). Vernd hugverka og einkaleyfi. Gerð stofnkostnaðar- og fjármögnunaráætlunar. Gerð fjárhagsáætlana; rekstrar- og greiðsluáætlun ásamt áætlun um efnahagsreikning og arðsemis- og andvirðismat. Útreikningur ýmissa lykiltalna. Umfjöllun um stofnendur, eigendur og stjórnskipulag. Verkefnavinna: Þátttakendur vinna verkefni á grundvelli hugmyndaleitar og hugmyndamats. Verkefni eru annað hvort sprottin úr hugmyndum þátttakenda eða tengjast starfandi fyrirtækjum. Verkefni eru unnin í tveggja manna hópum og skila nemendur 4 áfangaskýrslum og verja verkefni munnlega í lok annar. Lokaskýrsla skal vera fullmótuð viðskiptaáætlun ásamt arðsemismati og tillögum um hvernig verkefninu skuli hrint í framkvæmd.

ÍDN203M • Slembin ferli og ákvarðanafræði • (6e) • Vor • Stokkur: V1 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Páll Jenson Proféssor

Í boði þegar ártal er jöfn tala. Markmið: Að veita nemendum þekkingu til að setja upp slembin líkön (stochastic model) af raunhæfum viðfangsefnum. Fjallað verður um helstu aðferðir sem notaðar eru til að lýsa slembnum kerfum og aðferðir sem notaðar eru til ákvarðanatöku við óvissar aðstæður. Námsefni: Markov keðjur, Poisson ferli, fæðinga-dauði ferli, biðraðaferli, Markov ákvarðanafræði (MDP), margmarkmiða ákvörðunarlíkön (MCDC), AHP, nýtjaföll. Áhersla er lögð á hvernig líkön og aðferðir eru notaðar til að leysa raunhæf vandamál í verkfræði og rekstri. Notaðar verða tölur, raunhæf verkefni leyst.

Nauðsynleg undirstaða: Aðgerðagreining (ÍDN401G)

ÍDN204M • Stjórnun fyrirtækja • (6e) • Vor • Stokkur: V5 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Helgi Þór Ingason Dósent

Markmið: Gera nemendur færa um að takast á við hinn mannlega þátt stjórnunar um leið og þeir notfæri sér þá þekkingu, sem þeir hafa fengið í hinum ýmsu rekstrargreinum. Námsefni m.a.: Þróun stjórnunarfræða, markmiðssetning stjórnunarheilda, siðferði og atferli í fyrirtækjum. Atferlisfræði sem vísindagrein, menningarsvæði og stjórnun. Viðhorf, væntingar og persónuleiki. Félagsleg aðlögun. Hvatningakenningar, innri umbun og starfshönnun. Hópar, hópefli, áreksstrar. Stjórnun og leiðtogahlutverk. Samskipta- og ákvörðunarferli. Streita og álag. Hönnun fyrirtækjaferla. Stjórnunarmynstur/skipurit. Forsendur nýsköpunar. Aðferðir valdaframsals. Stefnumótun og áætlanagerð. Verkefni: Greining á stjórnun í einu eða fleiri fyrirtækjum á hlutabréfamarkaði þ.m.t. getu til nýsköpunar.

ÍDN301M • Vinnuvistfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarmaður: Helgi Þór Ingason Dósent

Markmið: Gera nemendur færa um að samþætta þekkingu úr mörgum greinum mannvísinda í því skyni að laga vinnuaðstöðu, búnað tæki, skipulag, samskipti og fleiri þætti að starfsmönnum með þarfir, vellíðan og öryggi fólks í fyrirrúmi. Lykilþættir: Vinnuvistfræði, mannfræðilegar líkamsmælingar, líkamlegir áhættuþættir, vinnuaðstaða, búnaður, vélar, hljóðvist, lýsing, inniloft, andlegir og félagslegir áhættuþættir, meðhöndlun hættulegra efna, lög og reglur.

ÍDN401G • Aðgerðagreining • (6e) • Vor • Stokkur: V1 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Tómas Philip Rúnarsson Proféssor

Markmið: 1. Að gera nemendur færa um að gera sér skipulega mynd af flóknum ákvörðunar- og bestunarverkefnum og setja upp stærðfræðileg líkön til að leysa þau. 2. Að meta, velja og nota líkön og lausnaraðferðir aðgerðagreiningar á gagnrýnn hátt. Námsefni: Línuleg bestun, gagnvirkni, næmni, flutningar, úthlutun verka, netlíkön, heiltölubestun, kvik bestun, biðraðafræði. Notkun bestunarforrita við lausn á raunhæfum verkefnum.

Æskileg undirstaða: Rekstrarfræði (ÍDN101G), Stærðfræðigreining IB (STÆ201G), Líkindareikningur og tölfraði (STÆ203G)

ÍDN402G • Hermun • (6e) • Vor • Stokkur: V4 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Tómas Philip Rúnarsson Proféssor

Að námskeiðinu loknu ættu nemendur að vera færir um að greina viðfangsefni sem henta fyrir hermun, velja aðferð við hæfi, hanna hermilíkan, skipuleggja beitingu þess og túlka niðurstöður. Námsefni: Almennt um kerfi, líkön og lausnaraðferðir. Hermilíkön og aðferðafræði hermunar. Tímarásarlíkön. Atburðarás. Stakræn (discrete) hermun, biðkerfi, slembuframkallarar. Stakræn hermimál, SIMUL8, PROMODEL. Raunhæf verkefni.

Nauðsynleg undirstaða: Tölvunarfræði 1a (TÖL105G), Líkindareikningur og tölfraði (STÆ203G)

ÍDN403G • Varma- og varmaflutningsfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V2 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Páll Valdimarsson Proféssor

Markmið: Að kynna nemendum grundvallarhugtök og lögmál varma-, straum- og varmaflutningsfræði. Námsefni: Varmafræðileg kerfi. Eiginleikar hreinna efna og fasabreytingar. Kjörgas, raungas, ástandsjöfnur og varmafræðilegar stærðir. Vinna, varmi, og 1. lögmál varmafræðinnar. 2. lögmál varmafræðinnar. Jafnhverf og einhverf ferli. Vinnuhringur Carnots og Kelvin hitastig. Óreiða (entropy). Varmavélar: Otto, Diesel, Brayton og Stirling vinnuhringir. Gufuvinnuhringir. Kælivélar og varmadælur. Varmaflutningur: Varmaleiðing, einvitt og tvívitt kerfi, stöðug og óstöðug varmaleiðni. Varmaburður, frjáls og þvingaður. Varmageislun, lögmál Stefan-Boltzmanns og

Plancks. Geislunareiginleikar efna. Formstuðull, og geislaflutningur milli flata. Varmaskiptar, afköst og eiginleikar.

IDN501G • Vörustjórnun og framleiðsla • (6e) • Haust • Stokkur: H2 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Gunnar Stefánsson Dósent

Kennari: Helgi Þór Ingason Dósent

Í námskeiðinu er farið í gegnum grundvallaratriði flutningafræði, vörustjórnunar og skipulagningar framleiðslu. Námskeiðið er í raun þrjúþætt þar sem byrjað er á að fara í gegnum þá þætti sem snúa að innkaupum, aðrætti til framleiðslu og stjórnun birgða. Þar næst er litið á skipulagningu framleiðslu og að lokum tekið á þeim þáttum sem snúa að flutningum og dreifingu. Stór þáttur í námskeiðinu eru verkefni sem unnið er að í hópum og snerta þau þrjú svið sem tekist er á ásamt atriðum sem snerta sviðin svo sem tækni í meðferð vöru og vörueininga, mismunandi flutningamátar, upplýsingatækni ásamt fleiru.

IDN502G • Hagverkfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H3 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Páll Jensson Prófessor

Kennari: Eiríkur Dór Jónsson

Gera nemendur færa um: 1. Að skilja helstu hugtök bókhalds, kostnaðarreiknings, fjárfestingarfræði og ákvörðunarfræði. 2. Að læra að nota ýmsar aðferðir til að meta hagkvæmni verktæknilagra kosta. 3. Að læra að gera reiknilíkan til að meta arðsemi fjárfestinga, virði fyrirtækja, verðleggia hlutabréf og skuldabréf. Námsfni m.a.: Bókhald, kostnaðarreikningar, fjárstreymi, fjárfestingarfræði, ákvarðanafræði, arðsemilíkon.

IDN503G • Verkefnastjórnun 1- Áætlanagerð • (6e) • Haust • Stokkur: H1 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Helgi Þór Ingason Dósent

Í námskeiðinu er lögð áhersla á að kenna helstu hugtök og grunnatriði í verkefnastjórnun og gefa nemendum góða yfirsýn yfir verkefnastjórnun sem heilsteypta fræðigrein. Athygli er einkum beint að áætlanagerð í verkefnum, þ.e. gerð heildstæðra verkefnisáætlana sem fela í sér m.a. tímaáætlanir og kostnaðaráætlanir. Meðal efnisatriða eru verkefni og verkefnastjórnun, skilgreining verkefna, umhverfi verkefna, markmiðasetning, skipulag, stjórnskipulag, upplýsingakerfi, tímaáætlanir, kostnaðaráætlanir, ræs og lúkning verkefna. Samhliða fyrirlestrum er nemendum tvísvar á misserinu skipt í vinnuhópa sem gera verkefnisáætlun. Námsmat er byggist á verkefnisáætlunum sem hver nemandi tekur tvísvar þátt í að gera í mismunandi hópum. Í lok misseris er skriflegt próf úr efni haustsins.

IDN504G • Verkefni • (6e) • Haust

Nemendum á þriðja ári er gefinn kostur á að vinna að verkefni sem tengist véla- og/eða iðnaðarverkfræði. Verkefnið er unnið undir umsjón a.m.k. eins fastráðsins kennara deildarinnar. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar eða munnlegu prófi, sem metin er til einkunnar.

IDN601G • Verkefni • (6e) • Vor

Nemendum á þriðja ári er gefinn kostur á að vinna að verkefni sem tengist véla- og/eða iðnaðarverkfræði. Verkefnið er unnið undir umsjón a.m.k. eins fastráðsins kennara deildarinnar. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar eða munnlegu prófi, sem metin er til einkunnar.

IDN602G • Verkefni • (6e) • Sumar

Nemendum á þriðja ári er gefinn kostur á að vinna að verkefni sem tengist véla- og/eða iðnaðarverkfræði. Verkefnið er unnið undir umsjón a.m.k. eins fastráðsins kennara deildarinnar. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar eða munnlegu prófi, sem metin er til einkunnar.

IDN603G • Iðnaðartölfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V6 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Guðmundur Ragnar Jónsson Framkvæmdastjóri

Umsjónarkennari: Ólafur Pétur Pálsson Prófessor

Markmið: Að gera nemendur færa um að nota ýmsar aðferðir við lausn tölfræðilegra vandamála og almenna gagnauvinnslu. Námsfni: Línuleg og ólínuleg aðhvarfsgreining. Fervika- og þáttagreining. Tölfræðilegt gæðaeftirlit, m.a. stýririt X-, R-, c-, p- og samsöfnunarkort. Samþykkt/höfnun safna, áhættufall og úrtaksáætlanir. Meginþáttagreining. Nokkur stikalaus próf, sem beita má við úrvinnslu á gögnum. Notkun tölfræðiforrita við lausn á verkefnum.

Nauðsynleg undirstaða: Líkindareikningur og tölfræði (STÆ203G)

REI201G • Stærðfræði og reiknifræði • (8e) • Vor • Stokkur: V1 • 3f + 2d

Umsjónarmaður: Kristján Jónsson Dósent

A. Stærðfræði: Fylki, lausn línulegra jöfnuhneppa, eigingildisverkefni. Ferlar og fletir, föll af mörgum breytistærðum, hlutafleiður.

Afleiðujöfnuhneppi. Forritunarmálið Matlab.

B. Reiknifræði: Skekkjumat við fleytitölureikninga. Lausn ólínulegra jafna með ítrekun. Brúun og nálgun falla og ferla. Töluleg heildun, deildun og lausn afleiðujafna. Lausn línulegra jöfnuhneppa með þáttun.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IC (STÆ105G)

REI201M • Reiknigreind • (6e) • Vor • Stokkur: V2 • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Tómas Philip Rúnarsson Prófessor

Grunnatriði vélræns lærdóms, þar sem fjallað er um reiknirit sem endurbætast sjálfvirk með reynslu. Reglubundinn lærdómur. Ákvarðanatré. Bayes lærdómur. Tauganet. Þróunarreiknirit. Styrkingarlærdómur.

Æskileg undirstaða: Tölvunarfræði 1 (TÖL101G) eða Tölvunarfræði 1a (TÖL105G), Stærðfræði og reiknifræði (REI201G) eða Töluleg greining B (STÆ405G)

Þrjú reikniverkefni sem veða 10% hvert. Átta dæmaverkefni sem veða 2.5% hvert. Nemandi verður að ná lágmarkseinkunn á lokaprófi; 5 fyrir BS-nema og 6 fyrir meistaranema.

REI202M • Ólínuleg bestun • (6e) • Vor • Stokkur: V6 • 4f + 1d

Umsjónarkennari: Kristján Jónsson Dósent

Skorðulaus bestun og lágmarkun minnstu ferninga: Newtonsaðferð og skyldar aðferðir, aðferð samoka stefna. Skorðuð bestun: Kuhn-

Tucker-skilyrði, línulegar og ólínulegar skorður, ferningsbestun, Lagrange-margfaldarar, refsiföll og gagnvirkar aðferðir. Gefin er hluteinkunn fyrir skriflegar úrlausnir á verkefnum og vegur hún 30% af heildareinkunn. Stúdent telst ekki hafa staðist próf, ef prófseinkunn er lægri en lágmarkseinkunn fyrir námskeiðið í heild.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G) eða Stærðfræðigreining IIA (STÆ207G), Töluleg greining B (STÆ405G)

TÖL001G • Lokaverkefni • (4e) • Haust
Sjálfstætt verkefni undir handleiðslu kennara.

TÖL002G • Lokaverkefni • (4e) • Vor
Sjálfstætt verkefni undir handleiðslu kennara.

TÖL003G • Lokaverkefni • (4e) • Sumar
Sjálfstætt verkefni undir handleiðslu kennara.

TÖL004G • Lokaverkefni • (6e) • Haust
Sjálfstætt verkefni undir handleiðslu kennara.

TÖL005G • Lokaverkefni • (6e) • Vor
Sjálfstætt verkefni undir handleiðslu kennara.

TÖL006G • Lokaverkefni • (6e) • Sumar
Sjálfstætt verkefni undir handleiðslu kennara.

TÖL007G • Lokaverkefni • (8e) • Haust
Sjálfstætt verkefni undir handleiðslu kennara.

TÖL008G • Lokaverkefni • (8e) • Vor
Sjálfstætt verkefni undir handleiðslu kennara.

TÖL009G • Lokaverkefni • (8e) • Sumar
Sjálfstætt verkefni undir handleiðslu kennara.

TÖL010G • Lokaverkefni • (10e) • Haust
Sjálfstætt verkefni undir handleiðslu kennara.

TÖL011G • Lokaverkefni • (10e) • Vor
Sjálfstætt verkefni undir handleiðslu kennara.

TÖL012G • Lokaverkefni • (10e) • Sumar
Sjálfstætt verkefni undir handleiðslu kennara.

TÖL013G • Lokaverkefni • (12e) • Haust
Sjálfstætt verkefni undir handleiðslu kennara.

TÖL014G • Lokaverkefni • (12e) • Vor
Sjálfstætt verkefni undir handleiðslu kennara.

TÖL015G • Lokaverkefni • (12e) • Sumar
Sjálfstætt verkefni undir handleiðslu kennara.

TÖL101G • Tölvunarfræði 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H3 • 3f + 2d + 2æ

Umsjónarkennari: Snorri Agnarsson Prófessor

Forritunarmálið Java verður notað til að kynna grundvallaratriðum í tölvuforritun. Æfingar í forritasmíð verða á dagskrá allt misserið. Áhersla verður lögð á skipulegar og rökstuddar aðferðir við smíði forrita og góða innri skjölun. Helstu hugtök tengd tölvum og forritun. Klasar, hlutir og aðferðir. Stýrisetningar. Strengir og fylki, aðgerðir og innbyggð föll. Inntaks- og úttaksaðgerðir. Erfðir. Hugtök varðandi hönnun og byggingu kerfa og vinnubrögð við forritun. Ítrun og endurkvæmni. Röðun og leit. Meðaltal 10 bestu skilaverkefna gildir 30% af heildareinkunn. Lokaprófið gildir 70%.

TÖL101M • Valið efni í tölvunarfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H • 3f + 2d

Umsjónarmaður: Snorri Agnarsson Prófessor

Valið efni í tölvunarfræði. Haustið 2007 mun þetta námskeið fjalla um forritun handtölva. Ekki er enn ákveðið allar gerðir handtölva sem verða notaðar í námskeiðinu, en meðan þeirra sem unnið verður með verða a.m.k. Microsoft PocketPC tölvur og Java símar. Einnig er hugsanlegt að forritað verði á Palm og Symbian tæki. Notuð verða þróunartól sem líkja eftir slíkum tækjum. Sérstök áhersla verður lögð á viðmótsforritun handtölva. Forritunarmál sem notuð verða eru Java og C# og e.t.v. C++.

TÖL103G • Tölvutækni og samfélagið • (6e) • Haust • Stokkur: H2 • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Jóhann Pétur Malmquist Prófessor

Kynning á hinum ýmsu sviðum tölvunarfræðinnar fyrir tölvunarfræðinema og nemendur annara deilda. Farið er í geymslu gagna í tölvum, framkvæmd forrita, stýrikerfi, tölvunet, reiknirit og forritunarmál. Hugbúnaðarverkfræði er kynnt, einnig skipulag gagna og gagnasafnskerfi. Loks eru gervigreind og reiknanleiki skoðuð.

TÖL104G • Stærðfræðimynstur í tölvunarfræði • (8e) • Haust • Stokkur: H5 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Sven Þórarinn Sigurðsson Prófessor

Yrðingar, umsagnir og rökleiðingar. Mengjareikningur og Boolealgebrur. Þrepun og endurkvæmni. Grunnáðferðir við greiningu reiknirita og talningu. Einföld reiknirit í talnafræði. Vensl, eiginleikar þeirra og framsetning. Tré og net og einföld reiknirit tengd þeim. Strengir, dæmi um mál, stöðuvélar og málfræðikerfi.

Vikuleg heimaverkefni sem gilda 2% hvert. Heildareinkunn verkefna summa tíu bestu einkunna. Nemandi verður að ná einkunn 5 á lokaprófi og sem lokaekinnun

TÖL105G • Tölvunarfræði 1a • (6e) • Haust • Stokkur: H3

Umsjónarkennari: Kristján Jónasson Dósent

Forritun í Matlab (forritunarmál smíðið að verkfræðilegum og raunvísinda-legum útreikningum): Helstu skipanir og setningar (útreikningur, stýri-setningar, innlestur og útskrift), skilgreining og inning falla, gagnatög (tölur, fylki, strengir, rökild, færslur), aðgerðir og innbyggð föll, vigur- og fylkjareikningur, skráavinnsla, tölvufræðileg úrvinnsla, myndvinnsla. Kynning á Java (hlutbundið forritunarmál, m.a. hentugt fyrir smíði stærri kerfa): Helstu skipanir, klasar, hlutir, smíðir og aðferðir. Hugtök tengd hönnun og smíði tölvukerfa: Forritunarumhverfi, vinnubrögð við forritun, gerð falla- og undirforritasafna og tilheyrandi skjölun, villuleit og prófun forrita.

Vikuleg heimaverkefni sem gilda 2% hvert. Heildareinkunn verkefna er summa tíu bestu einkunna og vegur 20%. Miðannarpróf vegur 30% ef það leiðir til hækkunar, annars 0%. Lokapróf vegur 50% ef miðannareinkunn leiðir til hækkunar, annars 80%. Nemandi verður að ná einkunn 5 sem prófseinkunn og sem lokaekinnun til að standast námskeiðið.

TÖL106G • Tölvur og stýrikerfi • (2e) • Haust • Stokkur: H2 • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Hjálmtýr Hafsteinsson Dósent

Kennsla verður fyrstu fjórar vikur misseris í sama stokki og námskeiðið Tölvutækni og samfélagið (áður en það námskeið byrjar). Lýsing námsefnis: Kynning á stýrikerfinu Unix. Skipulag skráakerfis, helstu hjálparforrit, gluggakerfi, skipanalínuvinnsla og skeljarforritun.

Vikuleg heimadæmi

TÖL202M • Þýðendur • (6e) • Vor • Stokkur: V7 • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Snorri Agnarsson Prófessor

Hönnun forritunarmála. Skipulag og hönnun þýðenda. Lesgreinar, ofansæknir og neðansæknir þáttarar, þulusmiðir. Stórt einstaklingsverkefni.

Nauðsynleg undirstaða: Forritunarmál (TÖL304G)

TÖL203G • Tölvunarfræði 2 • (6e) • Vor • Stokkur: V3 • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Snorri Agnarsson Prófessor

Byrjað verður á kynningu á forritunarmálinu C++. Námskeiðið mun nota forritunarmálin C++ og Java. Fjallað er um gagnaskipan, reiknirit og huglæg gagnatög. Meðal gagnaskipana, sem farið er yfir, eru listar, hlaðar, biðraðir, forgangsbiðraðir, tré, tvítaré, tvíleitartré og hrúgur auk viðkomandi reiknirita. Kynnt verða ýmis leitar- og röðunarreiknirit. Reiknirit eru greind, hvað þau taka langan tíma í vinnslu og hve mikið minnisrými. Forritunarverkefni, sem nota áður nefnda gagnaskipan og reiknirit, eru leyst í C++ og Java. Mörg lítil forritunarverkefni verða í námskeiðinu.

Nauðsynleg undirstaða: Tölvunarfræði 1 (TÖL101G) eða Tölvunarfræði 1a (TÖL105G)

TÖL203M • Tölvugrafík • (6e) • Vor • Stokkur: V1 • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Hjálmtýr Hafsteinsson Dósent

Megináhersla námskeiðsins er á grunnhugtök og stærðfræði fyrir þrívíddar tölvugrafík. Tvívíðar og þrívíðar varpanir. Sjónvörpun. Ljós og litun hluta. Mynsturvörpun, blöndun, holuvörpun. Forritanleg litun. Ferlar og yfirborð. Forritunarverkefni í OpenGL.

Nauðsynleg undirstaða: Tölvunarfræði 1 (TÖL101G) eða Tölvunarfræði 1a (TÖL105G)

TÖL301G • Formleg mál og reiknanleiki • (6e) • Haust • Stokkur: H5 • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Sven Þórarinn Sigurðsson Prófessor

Líkön fyrir reiknanleika: Einföld forritunarmál, rakin föll, Turing vélar, málfræðireglur. Endanlegar stöðuvélar og staflavélar. Flokkun formlegra mála og já-nei verkefna eftir erfiðleikum við að bera kennsl á strengi og já-tilvik. Óleysanleg verkefni, tilgáta Church. Flækjustigsflokkarnir P, NP og RP.

Æskileg undirstaða: Stærðfræðimynstur í tölvunarfræði (TÖL104G), Stærðfræðigreining IC (STÆ105G) eða Stærðfræðigreining IB (STÆ201G)

TÖL302G • Tölvukerfi og markaðsmál • (6e) • Haust • Stokkur: H1 • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Jóhann Pétur Malmquist Prófessor

Markaðsmál hugbúnaðarkerfa: vöruskilgreiningar, dreifistefna, kynningarstefna, verðstefna og samningamál. Farið yfir ýmis mál tengd fyrirtækjastofnun. Gerð viðskiptaáætla. Nemendur æfa sig í að koma fram og halda fyrirlestra tengda efninu.

TÖL303G • Gagnasafnsfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H3 • 3f + 2d

Umsjónarmaður: Hjálmtýr Hafsteinsson Dósent

Gagnasöfn og gagnasafnskerfi. Einindavenslalíkanið. Tölflíkanið og töflualgebra. SQL fyrirspurnarmálið. Hagkvæmni geymsluáðferða og úrvinnsluáðferða. Fallákveður, lykjar og staðalskipulag gagna í venslalíknaninu. Bestun fyrirspurna. Hreyfingar, samhliða vinnsla hreyfinga

og læsingar. Endurbýgging gagnasafna. Öryggi gagnasafna og aðgangsheimildir. Vöruhús gagna. Nauðsynleg undirstaða: Tölvunarfræði 1 (TÖL101G) eða Tölvunarfræði 1a (TÖL105G)

TÖL304G • Forritunarmál • (6e) • Haust • Stokkur: H2 • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Snorri Agnarsson Prófessor

Helstu gerðir forritunarmála kynntar. Bálmótuð mál, listavinnslumál, hlutbundin forritun. Lýsing forritunarmála, þýðendur og túlkar. Uppbygging bálmótaðra mála. Einingaforritun. Föll og undirforrit, viðföng og samskipti. Minnismeðhöndlun, ruslasöfnun. Forritunarmálin Scheme, CAML, Java, Morpho, C++ og Haskell verða skoðuð. Hlutbundin forritunarmál. Hlutir og erðir. Listavinnsla og fallsforritun. Lýsing forritunarmála. Málfræði, uppbygging þýðenda. Áhersla er lögð á einingaforritun (einkum fjölnota einingar), listavinnslu, fallsforritun, og bálmótun.

Nauðsynleg undirstaða: Tölvunarfræði 2 (TÖL201G) eða Tölvunarfræði 2a (TÖL202G)

Meðaleinkunn 10 bestu vikuverkefna vegur 30% í lokaekinnun.

TÖL305G • Tölvunet og öryggi • (6e) • Haust • Stokkur: H6 • 3f + 2d

Umsjónarmaður: Helgi Þorbergsson Dósent

Kennari: Jón Ingi Einarsson Aðjunkt

Kennt þegar ártal er slétt tala.

Námskeiðið er hagnýtt námskeið sem kennir nemendum undirstöðuatriði tölvuneta. Lögð er áhersla á staðarnet, 802.3 og 802.11, og jafnframt á TCP/IP. Farið er í greiningu á þörfum fyrir tölvunet og hönnun þeirra. Fjallað verður um hug- og vélbúnað sem notaður er til útfærslu tölvuneta. Uppsetning og viðhald tölvuneta. Öryggiskerfi fyrir tölvunet. Nemendur læra að greina hættur og bregðast við þeim. Skriflegt próf í lok misseris(60%). Tveir 10-15 mín. fyrirlestrar um sitthvort efnið, annar í kennslutíma (15%) og hinn á ráðstefnu (25%) sem auglýst er opinberlega og er opin öllum.

TÖL306G • Vefforritun • (6e) • Haust • Stokkur: H6 • 3f + 2d

Umsjónarmaður: Ebba Þóra Hvannberg Prófessor

Kennt þegar ártal er oddatala.

Almenn kynning á vefforritunar módelinu. HTML, Javascript, CSS, AJAX ásamt bakenda forritun í PHP eða JSP. Mashups. Einnig Python forritunarmálið. Verkefnavinna verður mikilvægur þáttur í námskeiðinu og munu nemendur búa til eigin vefi sem notfæra sér tæknina sem kennd verður. Þá verður lögð áhersla á að vefirnir séu notendavænir og aðgengilegir fyrir alla.

TÖL401G • Stýrikerfi • (6e) • Vor • Stokkur: V2 • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Helmut Wolfram Neukirchen Dósent

Helstu þættir tölvustýrikerfa. Ferlastjórnun, geymsla, dreifð kerfi, verndun og öryggi. Tekin eru dæmi úr Unix, Linux og Windows.

Ívafsstýrikerfi.

Nauðsynleg undirstaða: Tölvunarfræði 1 (TÖL101G) eða Tölvunarfræði 1a (TÖL105G)

TÖL402G • Rökfræði og hugbúnaðargerð • (6e) • Vor • Stokkur: V3 • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Kristján Jónsson Dósent

Yrðingar og umsagnarökfræði. Vélræn röksemdarfærsla og rökfræðileg forritun. Formlegar skilgreiningar við hönnun hugbúnaðar.

Líkanprófanir. Sönnun forrita. Tímaháð rökfræði og samskeiða kerfi. Háttarökfræði og samverkandi gerendur.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðimynstur í tölvunarfræði (TÖL104G), Stærðfræðigreining IC (STÆ105G) eða Stærðfræðigreining IB (STÆ201G)

Vikuleg heimaverkefni sem gilda 4% hvert. Lokaekinnun heimaverkefna summa 10 hæstu einkunna Nemandi verður að ná einkunn 5 á lokaprófinu.

TÖL403G • Greining reiknirita • (6e) • Vor • Stokkur: V5 • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Hjálmtýr Hafsteinsson Dósent

Aðferðir við hönnun og greiningu á tímaflækju reiknirita. Kynning og greining á reikniritum fyrir röðun, leit, netafræði og fylkjareikning. Torleysanleg vandamál, nálgunaraðferðir og slembin reiknirit.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðimynstur í tölvunarfræði (TÖL104G), Tölvunarfræði 2 (TÖL201G) eða Tölvunarfræði 2a (TÖL202G)

Vikuleg heimadæmi og tvö stærri verkefni.

TÖL404G • Málstofa í tölvunarfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 2u

Umsjónarmaður: Jóhann Pétur Malmquist Prófessor

Fjallað er um ákveðið svið tölvunarfræðinnar eftir vali kennara.

VÉL101M • Sveiffluggreining • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Magnús Þór Jónsson Prófessor

Kennari: Vilhjálmur Ívar Sigurjónsson Tæknimaður

Kennari: Rúnar Unnþórsson Verkefnisstjóri

Markmið: Að kenna nemendum nýjar aðferðir við sveiffluggreiningu og hagnýt not sveifflugfræðinnar. Námsefni: Tíðnigreining, slembiaðferð og wavelet greining. Lotubundnar sveiflur, svipular sveiflur og höggsvæiflur. Sveiflumælingar og kritiskar sveiflur fyrir burðarvirki, vélbúnað, stýribúnað og mannslikamann. Ástandsgreining, eftirlitskerfi og fyrirbyggjandi viðhald. Nemendur vinna verkefni þar sem þeir vélbúnað og finna sveifflugjafa, eigintíðnir og ástand.

VÉL102M • Orkufrek framleiðsluferli • (6e) • Haust • Stokkur: H3 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Fjöla Jónsdóttir Dósent

Kennari: Guðrún Arnbjörg Sævarsdóttir Dósent

Markmið: Að nemendur fræðist um framleiðsluferli í efnistökn. Að hvetja nemendur til að hugsa um möguleika Íslands til að hagnýta

endurnýjanlega orku. Farið verður yfir framleiðsluferli í íslenskum framleiðslufyrirtækjum, t.d. framleiðslu kísiljárns, rafgreiningu áls, framleiðslu steinullar og fleira. Kynnt verða ýmis stærri framleiðsluferli í efnistöknun, með sérstakri áherslu á þau ferli sem þykja fýsilegur kostir á Íslandi. Lögð verður áhersla á að nemendur fái yfirsýn yfir framleiðsluferlin, hráefni, orkugjafa/orkuþörf, framleiðsluáðferðir, mengun, afurðir o.fl. Einnig verður rætt um efnahagslegan bakgrunn, þ.e. kostnað, hagnað og markaðssveiflur. 1-2 stór hagnýt verkefni eru unnin samhliða fyrirlestur allt misserið og farið er í vettvangsferðir.
Æskileg undirstaða: Sveiflufræði (VÉL401G), Framleiðsluferli (VÉL403G)

VÉL103M • Tölvuvædd greining • (6e) • Haust • Stokkur: H6 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Magnús Þór Jónsson Prófessor

Umsjónarkennari: Fjólá Jónsdóttir Dósent

Markmið: Að gera nemendur færa um að nota elementaðferðina við greiningu á burðarvirkjum og við útreikning á varmaflæði og streymi vökva. Námsefni m.a.: Smábútaaðferðin. Stífniyfilyki, jafnvægisjöfnur, tölusetning hnútapunkta, randskilyrði. Stöðuorka, stöðu gildi, Rayleigh-Ritz aðferðin. Isoparametrísk framsetning. Hnitaskipti. Gangfræði og sveiflur. Efni sem ekki eru línuleg. Ólínuleg greining. Nauðsynleg undirstaða: Burðarþolsfræði (VÉL202G)

VÉL104M • Lífafræði • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Sigurður Brynjólfsson Prófessor

Kennari: Fjólá Jóhannesdóttir

Stoðkerfi mannsins er flókið og áhugavert burðarvirki sem aðlagar sig stöðugt að breyttum aðstæðum á sem hagkvæmestan hátt. Með því að skoða aflfræði stoðkerfisins fæst þekking sem meðal annars er hægt að nýta við hönnun gervilima, þróun á meðferðaúrræðum fyrir sjúklinga og val á efnum til ígræðslu.

Markmið námsskeiðsins er tvíþætt:

Skilja grundvallaratriði í aflfræði stoðkerfisins.

Auka þekkingu í véla- og lífverkfærði með því að greina og skilja flókin lífandi kerfi.

Farið verður í krafta og hreyfingu, aflfræði veifa og líffæra, hönnun og greiningu gervihluta (implants). Sérstaklega verður farið í álag á liði og bein, beinþynningu og beinbrot, aðlögun beina og efniseiginleika stoðkerfis (vöðva, beina, brjósks og sina).

Nauðsynleg undirstaða: Burðarþolsfræði (VÉL202G)

Æskileg undirstaða: Vélhlutafræði (VÉL402G)

VÉL201G • Tölvuteikning og framsetning • (6e) • Vor • Stokkur: V5 • 2f + 4v

Umsjónarmaður: Magnús Þór Jónsson Prófessor

Nemendur öðlist fræðilega undirstöðu í teikni- og vélfræði, færni í lestri teikninga og miðlun upplýsinga með teikningum. Áhersla er lögð á tengsl milli rúmfræði 3-víðra hluta og 2-víðra mynda af þeim. Ennfremur á framsetningu upplýsinga í máli og myndum þannig að allur frágangur og vinnubrögð séu í samræmi við kröfur til starfandi verkfræðinga. Námsefni: Grunnteikniáðferðir. Rúmfræðileg lýsing hluta (descriptive geometry): Stefnuvarp og ofanvarp af ferlum, flötum og hlutum. Hornrétt ofanvörp. Ásmýndun, réttásamyndun, skáásamyndun og horfmyndun (perspective). Málsetningar og snið. Samsetningarteikningar, efnislistar, útflatningar. Gerð þrívíðra líkana og frágangur yfir á pappír. Myndir, skráargerðir ofl. Uppbygging ritgerða, greina og skýrslna. Æfingar: Auk reikni- og teikniæfinga í tengslum við fyrirlestra er farið í teiknireglur og teikniáðferðir, stærð og brot teikninga. Skýrslur og gerð þeirra, uppsetning og frágangur handrita.

VÉL201M • Fiskveiðar og útgerð • (6e) • Vor • Stokkur: V6 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Páll Valdimarsson Prófessor

Í boði þegar ártal er oddatala. Markmið: Að veita nemendum almenna þekkingu á fiskimiðum og hvernig staðið er að nýtingu þeirra. Einnig að greina helstu þætti í rekstri fiskiskipa og helstu gerðir veiðarfæra, kosti þeirra og galla. Námsefni: Fisktegundir, stofnstærðir og útbreiðsla. Veiðarfæri, meðferð á afla. Fiskiskip, mismunandi hlutverk, sérhæfni og sveigjanleiki. Hráfnismeðferð um borð. Helstu lög og reglur í fiskveiðum. Önýttar og vannýttar sjávarafurðir, nýjar leiðir til úrbóta. Fyrirbyggjandi viðhald, vinnuskipulag og launakerfi á fiskiskipum.

VÉL202G • Burðarþolsfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V4 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Sigurður Brynjólfsson Prófessor

Markmið námsskeiðsins er að gera nemendur færa um að reikna krafta og spennur í einföldum hlutum. Fjallað er um aflfræði og álagsgreiningu einfaldra burðarvirkja, svo sem stanga, bita og öxla. Reiknaðar eru spennur, færslur og formbreytingar vegna álags. Einnig er fjallað um orkuáðferðir og kikkun einfaldra súlna sem og brot- og flotmörk efna. Kynnt eru forrit til að greina burðarvirki.

Æskileg undirstaða: Eðlisfræði 1 V (EÐL102G)

VÉL202M • Loft- og vökvastýringar • (6e) • Vor • Stokkur: V6 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Ólafur Pétur Pálsson Prófessor

Markmið: Gera nemendur færa um að greina, meta og hanna loft- og vökvastýringar (og kerfi). Námsefni: Notagildi loft- og vökvastýringa. Eiginleikar vökva og lofts sem þrýstimiðla. Straumfræði samþjappanlegra vökva og reikningar á þrýstihöggum. Stöðugir og svipulir eiginleikar mismunandi kerfishluta, svo sem vökvamótora, dælna, þjappna og ventla. Með tilliti til vökvastýringar verður meðal annars fjallað um streymis-, þrýstings- og stefnustýringar. Í loftstýringum verður aðaláherslan lögð á hönnun rökrænna raðstýringa. Raðstýringar sem eru byggðar á rök-algebru.

Nauðsynleg undirstaða: Sjálfvirk stýrikerfi (VÉL504G)

VÉL203M • Tæknileg iðnhönnun • (6e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Magnús Þór Jónsson Prófessor

Markmið: Að gera nemendur færa um að þróa og hanna framleiðsluvörur og vinnsluferfi. Námsefni: Hönnunaraðferðir og huglæg hönnun: Þarfagreining aðgerðagreining, matsskilyrði, jaðarskilyrði, lausnarrúm og ákvörðunartaka. Hlutlæg hönnun: Form, samtengingar og víddir. Ákvörðunartaka, kerfisgreining og þekkingarkerfi. Tölvustudd hönnun: Þráðlíkan, yfirborðslíkan, rúmmálslíkan, framsetning og frágangur. Flutningakerfi, vörumeðhöndlun, vinnsla og þökkun. Vörugæði, ending og urðun.

VÉL204M • Tölvustýrð kerfi • (6e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Ólafur Pétur Pálsson Prófessor

Námsefni m.a.: Notkun tölva í stýrikerfum. Greining stakrænna kerfa með Z-vörpunum og samsvörun stakrænna og samfelldra kerfa. Uppbygging stýritölva og gerð stýrihugbúnaðar. Hönnun stafrænna stýringa með hefðbundnum aðferðum. Hönnun stafrænna stýrikerfa m eð ástandsaðferðum, m.a. með pólsetningu og beitingu ástandsskoðunar. Nokkur hönnunarverkefni leyst með aðstoð tölvu. Nauðsynleg undirstaða: Sjálfvirk stýrikerfi (VÉL504G) eða Sjálfvirk stýrikerfi (RAF502G)

VÉL205M • Tölvustýrður vélbúnaður • (6e) • Vor • Stokkur: V7 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Magnús Þór Jónsson Prófessor

Markmið: Að kenna nemendum að hanna vélbúnað sem byggir á stýritækni, rafbúnaði og afliðum. Að tengja saman stýritækni, rafmagnsfræði og vélhlutafræði. Námsefni: Aflgjafar, drifbúnaður, færslukerfi, mælinemar, reglar og tölvustýringar. Vökvaþrýstikerfi, loftþrýstikerfi, færribönd, flutningakerfi og fiskvinnsluvélar.

VÉL206M • Tölvuvædd hönnun • (6e) • Vor • Stokkur: V5 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Magnús Þór Jónsson Prófessor

Að gera nemendur færa um að nota þrívíð hönnunarkerfi við hönnun vélhluta; að skilgreina þær þarfir sem hugbúnaðurinn þarf að uppfylla. Námsefni m.a.: Unnið verður með þráð-, yfirborðs- og rúmmálslíkön. Lögð verður áhersla á notkun stikaframsetningar við þrívíða líkanagerð ásamt hugtökum sem henni tengjast s.s. grafískum ferlum; spline-, NURBS- og bezierferlar. Tenging og notkun við greiningar-, hermi- og framleiðsluhugbúnað verður einnig kynnt.

Nauðsynleg undirstaða: Tölvuteikning og framsetning (VÉL201G) eða Tölvuteikning og framsetning (BYG202G)

VÉL301G • Efnisfræði V • (6e) • Haust • Stokkur: H4 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Fjóla Jónsdóttir Dósent

Námskeiðið fjallar um efnisfræði, eiginleika og notagildi málna og melma sem burðarefna. Fræðilegur grundvöllur er gefinn fyrir skilningi á hegðun efnisins út frá smásæjum sjónarhóli. Námsefni m.a.: Tengsl framleiðsluaðferða við eiginleika málna, prófun eiginleika og möguleikar á stýringu þeirra, t.d. með herslu. Nokkrir efnisflokkar eru teknir fyrir sérstaklega, svo sem stál og járnsteypa, ál og aðrir léttmálmar, eirmelmi, framleiðsla þeirra, eiginleikar og notkunarsvið. Forsendur tæringar og fyrirbygging hennar. Aðrir efnisflokkar, svo sem fjölliðuefni og keramik efni eru kynntir og bornir saman við málna. Dæmaefingar og verklegar tilraunir.

VÉL302G • Örtölvu- og mælitækni • (6e) • Haust • Stokkur: H5 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Guðmundur Ragnar Jónsson Framkvæmdastjóri

Kennari: Rúnar Unnþórsson Verkefnisstjóri

Grundvallaratriði rafmagnsfræði. Riðstraumur og veitukerfi. Rafeindarárásir og hegðun þeirra. Aflgjafar. Magnarar. Afturverkun. Rökrásir. Rafmótórar og stýringar þeirra. Skynjarar sem nema eðlisfræðilegar stærðir svo sem færslu, snúning, þrýsting og rennsli. Stafræn mælitækni. Tölvustýrðar mælingar og stýringar. Fyrir námsgögn og samskipti verður notað kennsluumhverfið WebCT.

VÉL401G • Sveiflufræði • (6e) • Vor • Stokkur: V4 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Magnús Þór Jónsson Prófessor

Markmið: Undirstöðuatriði í sveiflufræði. Námsefni m.a.: Frjálssar og drifnar sveiflur í línulegum kerfum með einni frelsisgráðu. Eigintíðnir og dempun. Svipular sveiflur. Laplace ummyndanir. Fourier raðir. Sveiflur í kerfum með tveimur frelsisgráðum. Tölulegar aðferðir til lausnar á kerfum með mörgum frelsisgráðum. Sveiflur í samfelldum kerfum. Sveiflumælingar, bilanagreining og ólínulegar sveiflur. Dæmaefingar og verklegar tilraunir.

VÉL402G • Vélhlutafræði • (6e) • Vor • Stokkur: V6 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Sigurður Brynjólfsson Prófessor

Markmið: Að nemendur geti greint og hannað vélhluti. Námsefni m.a.: Brotkenningar, þreytubrot, bolta- og suðusamskeyti. Veltilegur og rennilegur. Drifbúnaður: reimdriif, keðjudriif, snekkjudriif og girar. Óxlar, tengi og hemlar. Nauðsynleg undirstaða: Burðarþolsfræði (VÉL202G)

VÉL403G • Framleiðsluferli • (6e) • Vor • Stokkur: V5 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Fjóla Jónsdóttir Dósent

Markmið: Gera nemendur færa um að gera sér skipulega mynd af framleiðsluferlum og öðlast þekkingu á getu hinna ýmsu framleiðsluferla. Námsefni: Framleiðsluferli og grundvallareiningar þess, þ.e.a.s. efnisflæði, orkuflæði, upplýsingaflæði. Ferli sem viðhalda massa, s.s. völsun, virðráttur, extrudering, sprengjuformgjöf. Ferli sem fjarlægja massa, s.s. rennismíði, fræsun, borun, heflun, sögun, stönsun. Samsetningarferli s.s. málnsúða, lóðun; málmsteypa, duftpressun. Plastefni og vinnsla úr plasti. Kynning á framleiðsluferlum íslenskra fyrirtækja.

VÉL404G • Hlutaflæðujöfnur í verkfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V1 • 4f + 1d

Markmið námskeiðsins er að þróa skilning á hlutaflæðujöfnum til notkunar við lausn verkfræðilegra vandamála.

Efni: Flokkun hlutaflæðujafna, elliptískar, parabolískar og hyperbólískar hlutaflæðujöfnur og tenging við verkfræðileg vandamál: sveim, tímaháð vandamál og bylgjuhreyfing. Áhrif fjölda rúmvidda á lausnir. Fyrsta og annars stigs diffurvirklar. Framsetning verkefna, randskilyrði og upphafsskilyrði. Lausnir með aðskilnaði breytistærða, Fourier-ummyndun, Laplace-ummyndun, Green-föll, og eigingildisvandamál. Kynning á tölulegum aðferðum eins og mismunaaðferðum, bútaaðferðum, og veikri framsetningu hlutaflæðujafna. Leitast er við að tengja hlutaflæðujöfnur við verkfræðileg vandamál á sem flestum sviðum: streymi vökva, varmaflutningi, kröftum og spennum, sveiflum, raf- og segulsviði.

Æskileg undirstaða: Stærðfræðigreining IIIB (STÆ302G)

VÉL405G • Orkuferli • (6e) • Vor • Stokkur: V4 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Páll Valdimarsson Prófessor

Markmið: Gera nemendur færa um: 1. Að skoða varmafræði í ljósi annars lögmáls varmafræðinnar. 2. Að skilja fræðilega vinnuhringi véla og hvernig hægt er að beita þeim til að reikna út afl þeirra. 3. Að skilja og meta nauðsyn loftfræsikerfa. 4. Að skilja varmaefnafræði og meta

og reikna varma, sem myndast við bruna. Námsefni: Vinna, varmi og umbreyting orku. Exergía og anergía. Orka, verð og gæði. Fræðilegir vinnuhringar varmavéla og kælivéla. Gufuvinnuhringir, nýting jarðvarma. Gasblöndur, rakt andrúmsloft, loftræsing og hreinlætistæki. Mollier rit. Varmaefnafræði, brennslufræði og efnahvörf, jafnvægi efnahvarfa. Ný orkukerfi. Dæmaefingar og hönnunarverkefni.

VÉL501G • Hönnun burðareininga • (6e) • Haust • Stokkur: H4 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Sigurður Brynjólfsson Prófessor

Markmið: Gera nemendur færa um að hanna burðareiningar. Námsefni: Álagsstaðlar og álagsforsendur. Efnisval: Stál, ál, plast og samsett efni. Burðareiningar: Stangir, bitar, skífur, plötur og skeljar. Hönnunarkröfur og staðlar. Greining með einingaraðferðinni. Nauðsynleg undirstaða: Efnisfræði V (VÉL301G), Burðarþolsfræði (VÉL202G)

VÉL501M • Tæring • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Fjóra Jónsdóttir Dósent

Kennari: Ragnheiður I Þórarinsdóttir

Í boði þegar ártal er oddatala. Markmið: Að nemendur þekki tæringu sem rafefnafræðilegt hvarf, geti lagt mat á tæringarhættu mismunandi málma við mismunandi aðstæður og kunnir skil á aðferðum til tæringarmælinga og tæringarvarna. Námsefni: Tæring sem rafefnafræðilegt hvarf, áhrif spennu- og straumbreytinga. Tæringarflokkar, samhengi við málmgerðir og áhrif umhverfis. Aðferðir til tæringarmælinga; vigttap, rafefnafræðilegar aðferðir (electrochemical corrosion measurements) og viðnámsmælingar (electrical resistance). Möguleikar og takmarkanir aðferða til að mæla tæringarhraða og meta tæringarferli. Aðferðir til tæringarvarna.

VÉL502G • Straumfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H5 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Halldór Pálsson Dósent

Markmið: 1. Að kynna helstu hugtök straumfræðinnar og koma nemendum í skilning um hvernig stærðfræði er beitt við flókin viðfangsefni og hvernig hægt er að fá nálgunarlausnir með einföldun án þess að tapa miklu í nákvæmni. 2. Að gera nemendur færa um að beita straumfræðinni til þess að reikna mótstöðu hluta og þrýstifall í pípum. 3. Að þjálfa þá í að beita mæliaðferðum í straumfræði. 4. Að beita þverfaglegri þekkingu á helstu sviðum vélaverkfræðinnar. Námsefni m.a.: Eiginleikar kvikefna (vökva og lofttegunda). Þrýstingur og kraftasvið í kyrrstæðum vökvum, þrýstingsmælur. Rennslisfræði, samfellujafna, skriðþunga- og orkujafna. Hreyfijafna Bernoullis. Viddargreining og líkanlögmál. Tvívítt streymi, seigjulasir vökvar, jaðarlög, lag- og iðustreymi, vökvamótstaða og formviðnám. Streymi þjappanlegra vökva, hljóðhraði, Mach tala, hljóðþylgjur, lögum túðu fyrir yfirhljóðhraða. Rennsli í opnum og lokuðum farvegum. Dæmaefingar og 5 verklegar tilraunir.

Nauðsynleg undirstaða: Varmafræði I (ÉDL402G) eða Varmafræði og inngangur að safneðlisfræði (EFN307G)

VÉL502M • Fiskiðnaðartækni 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H7 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Páll Valdimarsson Prófessor

Kennari: Sigurjón Arason Dósent

Í boði þegar ártal er oddatala. Markmið: Að gera nemendur færa um: Að skilja þýðingu góðrar meðferðar á afla og hráefni og að reikna út nauðsynlegar stærðir í vinnslu sjávarfangs. Námsefni m.a.: Helstu lög og reglugerðir í sjávarútvegi. Efni og efnabreytingar. Prótein, fita o.fl. þættir, sem hafa áhrif á efnabreytingar, s.s. hitastig, selta, loftaðgangur, raki, sýrustig o.fl. Skemmdareinkenni á sjávarfangi vegna örveru- og efnabreytinga. Mikilvægar örverur í sjávarfangi. Vöxtur örvera vegna hita, seltu, loftaðgangs, sýrustigs, raka, aukafna o.fl. Saltfiskverkun, skreiðarverkun, harðfiskverkun, reyking og niðursuða, frýsting, skelfiskvinnsla, frýstitogarar. Orku- og massavægi fyrir hvert vinnsluþrep og vinnslurásina í heild sinni. Verklegt: Einstaka vinnslueiningar.

VÉL503G • Efnis- og orkujafnvægi • (8e) • Haust • Stokkur: H2 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Páll Valdimarsson Prófessor

Kennari: Teitur Gunnarsson

Almennt um orku og efnajafnvægi í iðnaðarferlum. Greining á hegðun gastegunda, gas-vökvakerfa og fasajafnvægi. Massa- og orkujafnvægi í kerfum með og án efnahvarfa.

VÉL504G • Sjálfvirk stýrikerfi • (6e) • Haust • Stokkur: H7 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Ólafur Pétur Pálsson Prófessor

Kennari: Oddgeir Guðmundsson

Námsefni m.a.: Hlutverk sjálfvirkra stýri- og reglunarkerfa. Gerð kvikra líkana út frá ýmsum eðlisfræði- og verkfræðilegum lögmálum. Yfirfærsluföll, reitamyndir og kerfisjöfnur á ástandsformi. Svipult viðbragð kvikra kerfa og aðferðir til að greina stöðugleika.

Rótarferilsaðferð og beiting hennar til að greina eiginleika lokaðra rása. Tíðnisvörðun opinna og lokaðra rása. Algengar stýringar í sjálfvirkum stýrikerfum. Reikniverkefni leyst m.a. með MATLAB.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IIIB (STÆ302G)

VÉL505G • Verkhjálfun 1 • (0e) • Haust

Umsjónarkennari: Fjóra Jónsdóttir Dósent

Námskeiðið er skylda í BS-námi, bæði í véla- og iðnaðarverkfræði. Verkhjálfun er metin til einnar einingar, sem skráð verður í prófskírteini, en telst þó ekki með í lágmarksfjölda eininga til BS-prófs. Nemendum ber að greiða sérstakt innritunargjald í námskeiðið. Hægt er að veita undanþágu frá námskeiðinu ef nemandi getur sýnt fram á 8 vikna verkhjálfun við þau störf sem námskeiðið fjallar um. Skorarformaður og umsjónarkennari viðkomandi nemanda staðfesta að kröfum um verkhjálfun sé uppfyllt. Markmið námskeiðsins er að veita nemendum kennslu í grundvallaratriðum helstu framleiðsluferla í málmíðnaði þannig að þeir kynnist í raun framkvæmd þeirra, möguleikum og takmörkunum. Eftirtaldir ferlar eru teknir fyrir: Þunnplötusmiði, logskurður, málmusuða og málmsteypa.

VÉL506G • Verkhjálfun 2 • (0e) • Haust

Umsjónarkennari: Fjóra Jónsdóttir Dósent

Námskeiðið er kennt sem hluti af VÉL403G Framleiðsluferli. Verkhjálfun er metin til einnar einingar, sem skráð verður í prófskírteini, en telst þó ekki með í lágmarksfjölda eininga til BS-prófs. Hægt er að veita undanþágu frá námskeiðinu ef nemandi getur sýnt fram á 8 vikna verkhjálfun við þau störf sem námskeiðið fjallar um. Skorarformaður og umsjónarkennari viðkomandi nemanda staðfesta að kröfum um

verkþjálfun sé uppfyllt. Markmið námskeiðsins er að veita nemendum kennslu í grundvallaratriðum helstu framleiðsluferla í málmíðnaði, þannig að þeir kynnist af eigin raun framkvæmd þeirra, möguleikum og takmörkunum. Eftirtaldir ferlar eru teknir fyrir: Vinna í skrufstykki, rennismíði og fræsun.

VÉL601G • Varmflutningsfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V2 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Halldór Pálsson Dósent

Markmið: 1. Að kynna helstu hugtök varmaflutningsfræði og koma nemendum í skilning um hvernig varmaflutningur milli tveggja efna fer fram. 2. Að gera nemendur færa um að hanna varmaskipta. Námsefni m.a.: Varmaleiðing, einvítt og tvívítt kerfi, stöðug og óstöðug varmaleiðni, töluleg greining tvíviddarkerfa. Ribbur og stækkaður hitaflötur. Efnisflutningur og varmaþynging (convection), lag- og iðustreymi. Frjálst og þvingað streymi. Eiming og þétting. Varmageislun, lögmál Stefan-Boltzmanns og Plancks. Geislunareiginleikar efna. Formstuðull, geislaflutningur milli flata og geislunareiginleikar lofttegunda. Dæmaæfingar og hönnunarverkefni. Nauðsynleg undirstaða: Varmafræði 1 (EÐL402G) eða Varmafræði og inngangur að safneðlisfræði (EFN307G)

Æskileg undirstaða: Straumfræði (VÉL502G)

VÉL601M • Fiskiðnaðartækni 2 • (6e) • Vor • Stokkur: V7 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Páll Valdimarsson Prófessor

Í boði þegar ártal er jöfn tala. Markmið: Gera nemendur færa um að beita þverfaglegri þekkingu á helstu sviðum vélaverkfræðinnar til að hanna fiskvinnslufyrirtæki. Námsefni m.a.: Vinnsluþrep og vinnsluvélar í fiskimjölsvinnslu, lýsisgerð, meltugerð og ferskfiskútflutningi. Orku- og massavægi. Hönnunarforsendur fyrir fiskvinnslufyrirtæki. Vinnsluvélar, geymsluaðferðir. Greining á starfsumhverfi sjávarútvegsfyrirtækja, markaðsmál, samkeppnisstaða, arðsemi, gæðamál, tæknivæðing o.fl. Verklegt: Fiskvinnslurás og fiskvinnslufyrirtæki hannað eða endurskipulagt.

VÉL602G • Verkjálfun 1 • (0e) • Vor

Umsjónarkennari: Fjóra Jónsdóttir Dósent

Námskeiðið er skylda í BS-námi, bæði í véla- og iðnaðarverkfræði. Verkjálfun er metin til einnar einingar, sem skráð verður í prófskírteini, en telst þó ekki með í lágmarksfjölda eininga til BS-prófs. Nemendum ber að greiða sérstakt innritunargjald í námskeiðið. Hægt er að veita undanþágu frá námskeiðinu ef nemandi getur sýnt fram á 8 vikna verkjálfun við þau störf sem námskeiðið fjallar um. Skorarformaður og umsjónarkennari viðkomandi nemanda staðfesta að kröfum um verkjálfun sé uppfyllt. Markmið námskeiðsins er að veita nemendum kennslu í grundvallaratriðum helstu framleiðsluferla í málmíðnaði þannig að þeir kynnist í raun framkvæmd þeirra, möguleikum og takmörkunum. Eftirtaldir ferlar eru teknir fyrir: Þunnplötusmiði, logskurður, málmstuða og málmsteypa.

VÉL603G • Verkjálfun 1 • (0e) • Sumar

Umsjónarkennari: Fjóra Jónsdóttir Dósent

Námskeiðið er skylda í BS-námi, bæði í véla- og iðnaðarverkfræði. Verkjálfun er metin til einnar einingar, sem skráð verður í prófskírteini, en telst þó ekki með í lágmarksfjölda eininga til BS-prófs. Nemendum ber að greiða sérstakt innritunargjald í námskeiðið. Hægt er að veita undanþágu frá námskeiðinu ef nemandi getur sýnt fram á 8 vikna verkjálfun við þau störf sem námskeiðið fjallar um. Skorarformaður og umsjónarkennari viðkomandi nemanda staðfesta að kröfum um verkjálfun sé uppfyllt. Markmið námskeiðsins er að veita nemendum kennslu í grundvallaratriðum helstu framleiðsluferla í málmíðnaði þannig að þeir kynnist í raun framkvæmd þeirra, möguleikum og takmörkunum. Eftirtaldir ferlar eru teknir fyrir: Þunnplötusmiði, logskurður, málmstuða og málmsteypa.

VÉL604G • Verkjálfun 2 • (0e) • Vor

Umsjónarkennari: Fjóra Jónsdóttir Dósent

Námskeiðið er kennt sem hluti af VÉL403G Framleiðsluferli. Verkjálfun er metin til einnar einingar, sem skráð verður í prófskírteini, en telst þó ekki með í lágmarksfjölda eininga til BS-prófs. Hægt er að veita undanþágu frá námskeiðinu ef nemandi getur sýnt fram á 8 vikna verkjálfun við þau störf sem námskeiðið fjallar um. Skorarformaður og umsjónarkennari viðkomandi nemanda staðfesta að kröfum um verkjálfun sé uppfyllt. Markmið námskeiðsins er að veita nemendum kennslu í grundvallaratriðum helstu framleiðsluferla í málmíðnaði, þannig að þeir kynnist af eigin raun framkvæmd þeirra, möguleikum og takmörkunum. Eftirtaldir ferlar eru teknir fyrir: Vinna í skrufstykki, rennismíði og fræsun.

VÉL605G • Verkjálfun 2 • (0e) • Sumar

Umsjónarkennari: Fjóra Jónsdóttir Dósent

Námskeiðið er kennt sem hluti af VÉL403G Framleiðsluferli. Verkjálfun er metin til einnar einingar, sem skráð verður í prófskírteini, en telst þó ekki með í lágmarksfjölda eininga til BS-prófs. Hægt er að veita undanþágu frá námskeiðinu ef nemandi getur sýnt fram á 8 vikna verkjálfun við þau störf sem námskeiðið fjallar um. Skorarformaður og umsjónarkennari viðkomandi nemanda staðfesta að kröfum um verkjálfun sé uppfyllt. Markmið námskeiðsins er að veita nemendum kennslu í grundvallaratriðum helstu framleiðsluferla í málmíðnaði, þannig að þeir kynnist af eigin raun framkvæmd þeirra, möguleikum og takmörkunum. Eftirtaldir ferlar eru teknir fyrir: Vinna í skrufstykki, rennismíði og fræsun.

VÉL606G • Námsferð erlendis • (4e) • Vor • Stokkur: V

Námsferðin er metin til tveggja eininga, sem skráðar verða í prófskírteini, en teljast þó ekki með í lágmarksfjölda eininga til B.S.-prófs.

Markmið: 1. Að kynna starfsemi fyrirtækja, einkum í mál- og vélaíðnaði, sem ekki eru til hérlendis. 2. Að kynna rannsóknarvinnu og aðstöðu í véla- og iðnaðarverkfræði við erlend fyrirtæki og stofnanir. Nemendur fá verkefni til úrlausnar í ferðinni og skila ítarlegri ferðaskýrslu.

FMV001F • Meistaraverkefni • (30e) • Haust
Verkefni til meistaraprófs í fjármálaverkfræði.

FMV001F • Meistaraverkefni • (30e) • Vor
Verkefni til meistaraprófs í fjármálaverkfræði.

FMV001F • Meistaraverkefni • (30e) • Sumar
Verkefni til meistaraprófs í fjármálaverkfræði.

HBV001F • Doktorsverkefni • (30e) • Haust
Rannsóknarverkefni til doktorsprófs.

HBV002F • Doktorsverkefni • (30e) • Vor
Rannsóknarverkefni til doktorsprófs.

HBV003F • Doktorsverkefni • (30e) • Sumar
Rannsóknarverkefni til doktorsprófs.

HBV004F • Meistaraverkefni • (30e) • Haust
Rannsóknarverkefni til meistaraprófs.

HBV005F • Meistaraverkefni • (10e) • Haust
Rannsóknarverkefni til meistaraprófs.

HBV101F • Viðhald hugbúnaðar • (6e) • Haust • Stokkur: H2 • 3f + 2d
Umsjónarkennari: Helgi Þorbergsson Dósent

Kennt þegar ártal er slétt tala.

Lögmál Lehman um framþróun hugbúnaðar, óreiða hugbúnaðarkerfa, leturgerð og framsetning forrita, skiljanleiki forrita, skoðanir forrita, umfangsmat hugbúnaðarkerfa, mælikvarðar viðhaldshæfni hugbúnaðarkerfa, uppfærslur hugbúnaðarkerfa, frá kóða til lýsingar og endurgerð hugbúnaðarkerfa.

HBV101M • Áreiðanleiki kerfa • (6e) • Haust • Stokkur: H7 • 3f + 2d
Umsjónarkennari: Klaus Marius Hansen Prófessor

Tölfræðilegir gæðamælitölur. Áreiðanleiki. Bilanatíðni og bilanalíkön. Áreiðanleiki hugbúnaðar. Staðallinn ISO/IEC 61508 "Functional safety of electrical/electronic/ programmable electronic safety-related systems."

Nauðsynleg undirstaða: Líkindareikningur og tölfræði (STÆ203G)

HBV102F • Formlegar aðferðir í hugbúnaðargerð • (6e) • Haust • Stokkur: H2 • 3f + 2d
Umsjónarkennari: Ebba Þóra Hvannberg Prófessor

Kennt þegar ártal er oddatala.

Formlegar aðferðir við að skilgreina og þróa hugbúnaðarkerfi. Z skilgreiningarmálið. 8 verkefni (40%) + 1 nemendafyrirlestur (10%). Lokapróf gildir 50%.

HBV201F • Prófun hugbúnaðar • (6e) • Vor • Stokkur: V3 • 3f + 2d
Umsjónarkennari: Helmut Wolfram Neukirchen Dósent

Kennt þegar ártal er oddatala.

Sjá enska námslýsing.

HBV201M • Alþjóðleg markaðssetning tæknilausna • (6e) • Vor • Stokkur: V • 3f
Umsjónarkennari: Jóhann Pétur Malmquist Prófessor

Lýsing námskeiðs verður birt síðar. Lýsing námskeiðs verður birt síðar.

HBV203F • Gæðastjórnun í hugbúnaðargerð • (6e) • Vor • Stokkur: V3 • 3f + 2d
Umsjónarkennari: Helgi Þorbergsson Dósent

Kennt þegar ártal er slétt tala.

Mælingar og líkön: tól til að stjórna hugbúnaðargæðum og endurbótum. Gæðatrygging: staðlar og aðferðir. Eftirfylgni gæða og innra skipulag. Gæðastjórnun í kviku þróunarumhverfi.

Verkefni og lokapróf.

HBV404F • Meistaraverkefni • (30e) • Sumar
Rannsóknarverkefni til meistaraprófs.

HBV405F • Meistaraverkefni • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs.

IDN101F • Nýsköpun í starfandi fyrirtækjum • (6e) • Haust • Stokkur: H6 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Magnús Þór Jónsson Prófessor

Með auknu frelsi í viðskiptum og alþjóðavæðingu eykst samkeppni á meðal fyrirtækja. Jafnframt gera neytendur sífellt auknar kröfur um nýjar lausnir. Aðstæður sem þessar kalla á stöðuga nýsköpun í rekstri fyrirtækja og skilning á eðli nýsköpunar og frumkvöðlafræða. Á námskeiðinu verður m.a. fjallað um eftirtalda málaflokka: Hvað er nýsköpun og frumkvöðlafræði? Þýðing nýsköpunar í nútímarekstri. Stefnumótun og stjórnkerfi nýsköpunar. Hugmyndaleit og hugmyndamat. Skilgreining á líftímaferli þarfa og þróun lausna. Markaðsrannsóknir og markaðssókn. Tæknileg útfærsla lausna. Vernd hugverka og einkaleyfi (Intellectual property rights). Alþjóðavæðing og áhrif hennar á nýsköpun. Sérstök verður lögð á kerfisbundna uppbyggingu þeirra verkferla er tengjast nýsköpun og verkefni unnið í starfandi fyrirtæki á því sviði.

IDN101M • Gæðastjórnun • (6e) • Haust • Stokkur: H4 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Helgi Þór Ingason Dósent

Markmið: Nemendur fá skilning á uppruna og þróun gæðastjórnunar og hvernig fyrirtæki og stofnanir geta byggt upp stjórnmörk í grundvelli alþjóðlegs gæðastjórnunarstaðals. Í námskeiðinu er meðal annars fjallað um gæðahugtakið, innri og ytri viðskiptavin, gæðabrag, umbótaferli, liðsvinnu, gæðakostnað og gæðahringrás og sambengi gæðastjórnunar og hönnunar og notkun tölfraði í gæðastjórnun. Sérstök áhersla er lögð á umfjöllun um ISO9001 gæðastaðalinn og nemendur fást við hann í hópinnu með því að skoða kröfur hans í sambengi við starfandi fyrirtæki.

IDN102F • Vörustjórnun 2 • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Gunnar Stefánsson Dósent

Í námskeiðinu er lögð áhersla á að nemendur öðlist aukna þekkingu á vörustjórnun. Farið verður yfir mismunandi tegundir dreifingarkerfa, notkun upplýsingatækni í flutningum og vörustjórnun, tengsl framleiðslu og vörustjórnunar, notkun SCOR kerfisins, o.fl. Einnig verður lögð áhersla á nýsköpun þekkingar á afmörkuðu sviði vörustjórnunar. Val sviðs ræðst af áhuga nemenda og verður þeim gert kleift að vinna sérverkefni sem tengjast því. Fyrirlestrar og verkefnavinna eru til skiptis aðra hverja viku.

Æskileg undirstaða: Vörustjórnun og framleiðsla (IDN501G)

IDN103F • Kvik kerfislíkön • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Helgi Þór Ingason Dósent

Kennari: Brynhildur Davíðsdóttir Dósent

Kennari: Árni Sigurður Ingason

Kennari: Sýlvía Kristín Ólafsdóttir

Markmið námskeiðisins er að nemendur öðlist færni í og geti beytt aðferðum kerfislíkana (e. system dynamics modelling) til að takast á við margvísleg vandamál í atvinnulífinu. Þar á meðal eru tæknileg viðfangsefni og hagræn en einnig faraldsfræðileg vandamál og mál er varða samskipti, ágreining og aflfræði í hópstarfi svo dæmi séu tekin. Í námskeiðinu verður farið yfir undirstöðuatriði kerfislíkana, jákvæða og neikvæða svörun og gerð rita fyrir orsakalykkjur (causal loop diagram). Líkanagerð og hermun kerfislíkana þar sem fjallað verður um framsetningu líkana, tafir, tímaafleiður, lýsingu ákvarðanaferla og notkun myndrita. Einnig verður fjallað um stefnu- og næmnigreiningu, hagnýtingu kerfislíkana við stefnumótun og við að skapa yfirsýn, sem og beina notkun þeirra. Raunhæf verkefni verða greind bæði úr heimi viðskipta og opinberri stefnumótun. Má þar nefna almenn birgðalíkön, útbreiðslu faraldra (HIV, influensu), samspil fólksfjölgunar og efnahagsþróunar og fleira. Við úrlausn verkefna verður einkum stuðst við forritin STELLA/iThink og Vensim.

IDN104F • Kerfisverkfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H6 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Guðmundur Ragnar Jónsson Framkvæmdastjóri

Markmið: Að kenna nemendum hvernig beita má tölfraðilegum og líkindafræðilegum aðferðum til þess að gera línuleg og ólínuleg líkön af kerfum og greina þau og herma með bæði slembnum og löggengum innmerkjum. Námsefni m.a.: Hugtök og helstu aðferðir kerfisgreiningar. Sjálffylgniföll, samfylgniföll og rófgreining. Hreyfikerfi og lýsing þeirra í ástandsrumi, bæði í samfelldum tíma og stakrænum. Hermun kerfa með slembihegðun og notkun líkindareiknings við greiningu þeirra. Mótandi síur, sambreytnireikningar (covariance analysis). Mikil áhersla er lögð á notkun Kalman síu til þess að meta stærðir í ýmsum líkönum af mismunandi kerfum frá fjölmörgum sviðum. Við úrlausn verkefna er einkum stuðst við forritið MATLAB.

IDN105F • Tímaraðgreining • (6e) • Haust • Stokkur: H4 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Ólafur Pétur Pálsson Prófessor

Markmið: Að veita bæði hagnýta og fræðilega þekkingu í gerð líkana, mati á stikum og spám í kvikum kerfum. Námsefni: ARMAX og önnur hliðstæð ferli og helstu eiginleikar þeirra. Meðhöndlun á óstöðnuðum ferlum. Sjálffylgni- og samfylgniföll. Mismunandi aðferðir við rófgreiningar. Mat á stikum, þar á meðal aðferð minnstu kvaðrata og sennileikaaðferðin. Tölulegar aðferðir við lágmörkun markfalla. Fjallað er um ýmis vandamál sem geta komið upp við líkangerð, svo sem ef mælingar vantar eða þær eru óeðlilegar. Inngangur að ólínulegum tímaraðalíkönunum. Stakræn kerfi á ástandsformi. Lögð er áhersla á að leysa hagnýt verkefni.

Nauðsynleg undirstaða: Líkindareikningur og tölfraði (STÆ203G)

IDN106F • Iðnaðartölfraði 2 • (6e) • Haust • Stokkur: H2 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Guðmundur Ragnar Jónsson Framkvæmdastjóri

Umsjónarmaður: Ólafur Pétur Pálsson Prófessor

Kennari: Birgir Hrafkelsson Lektor

Markmið: Að kenna nemendum að beita ýmsum aðferðum úr bayesískri tölfraði, aðhvarfsgreiningu og margvíðri tölfraði á mismunandi viðfangsefni. Námsefni: Greining gagna með bayesískri tölfraði, línuleg normal aðhvarfsgreining, ferveikagreining, logístísk og Poisson aðhvarfsgreining. Margvíð normaldreifing, fylgnigreining (correlation, partial correlation). Bootstrap og krossgildingaraðferðir í sambandi við val á líkani. Stikalaus aðhvarfsgreining. Höfuðþátta- og þáttagreining. Þyppigreining, discriminant greining og óvissumat. Áhersla á greiningu gagna með forritum eins og Matlab, SPSS og R.

IÐN107F • Framleiðslustjórnun • (6e) • Haust • Stokkur: H6 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Páll Jensonn Prófessor

Markmið: Nemendur öðlist skilning á viðfangsefnum framleiðslustjórnunar og nái valdi á bæði fræðilegum og hagnýtum aðferðum sem notaðar eru við framleiðslustjórnun og í upplýsingakerfum í framleiðslu. Námsefni m.a.: Spálíkön, yfirlitsáætlanir, bestun afurðasamsetninga, MRP, JIT, OPT, innkaupastjórnun, lotustærðir, birgðastýring, verkröðun, viðhald, áreiðanleiki, verkefnisstjórnun, framleiðsluhermun. Leyst eru aðferðafræðileg verkefni og farið í heimsóknir í framleiðslufyrirtæki.

Nauðsynleg undirstaða: Rekstrarfræði (IÐN101G), Aðgerðagreining (IÐN401G)

IÐN108F • Stjórnun og líkön • (6e) • Haust • Stokkur: H5 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Páll Jensonn Prófessor

Kennt oddatölur. Markmið: Nemendur verði færir um að þróa og nota hvers konar líkön við stjórnun, jafnt stærðfræðilíkön, myndræn líkön, hagfræðilíkön og atferlislíkön við stjórnun og gera sér grein fyrir kostum og takmörkunum slíkra líkana.

Nauðsynleg undirstaða: Aðgerðagreining (IÐN401G)

IÐN201F • Viðvær og slembin bestun • (6e) • Vor • Stokkur: V7 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Tómas Philip Rúnarsson Prófessor

Markmið: Að nemendur öðlist þekkingu á aðferðum sem notaðar eru til viðværrar bestunar (global optimisation) og á aðferðum sem notaðar eru við slembna bestun (stochastic programming). Í lok námskeiðs verða nemendur færir um að setja fram reiknilíkön til að leysa raunhæf vandamál á þessu sviði og velja eða hanna lausnaraðferðir fyrir þau. Námsefni: Helstu aðferðir sem notaðar eru til viðværrar bestunar, jafnt löggengar aðferðir (t.d. Branch-and-Bound aðferðir, Lipschitz bestun, bilareikningabestun) og slembnar aðferðir (t.d. Hit-and-Run aðferðir, Simulated Annealing, Tabu Search). Grundvallaratriði slembibestunar, línuleg bestunarlíkön og næmnigreining þeirra, líkindadreifingar stuðla. Nýtjafraði (Utility Theory). Líkindabundnar skorður (Chance Constraints). Margþrepa bestun, kvik bestun og scenario analysis".

Notaðar verða tölvur, raunhæf verkefni leyst.

Nauðsynleg undirstaða: Aðgerðagreining (IÐN401G), Iðnaðartölfræði (IÐN603G)

IÐN201M • Heiltölubestun, netlíkön og röðun • (6e) • Vor • Stokkur: V7 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Páll Jensonn Prófessor

Í boði þegar ártal er oddatala. Markmið: Nemendur verði færir um að velja og beita aðferðum heiltölubestunar og netlíkana við flókin ákvörðunarvandamál í rekstri og skipulagningu. Námsefni: Flutningar, umskipun, staðarval, úthlutun. Heiltölubestun, Branch & bounds" aðferðir, sniðflataaðferðir. Ýmis fléttufræðileg viðfangsefni, niðurskurður, bakpokavandamál, pökkun, samval. Netlíkön, minnsta spönn, stysta leið, mesta flæði, leiðarskipulag, útkeyrsla, vandamál farandsalans, verkröðun, vaktaskipulagning. Notkun tölva, raunhæf viðfangsefni leyst.

Nauðsynleg undirstaða: Aðgerðagreining (IÐN401G)

IÐN202F • Verkefnastjórnun 2 - Eftirfylgni • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Helgi Þór Ingason Dósent

Námskeiðið er einvörðungu ætlað nemendum í meistaranámi og fjöldi nemenda verður takmarkaður skv. ákvörðun kennara. Í námskeiðinu er lögð megináhersla á að nemendur öðlist færni í að beita aðferðum verkefnastjórnunar á raunhæf verkefni. Athygli er beint að hinum mannlega þætti í að stýra og samhæfa minni og stærri verkefni. Rætt er um staðlaða aðferðafræði við undirbúning og eftirfylgni. Fjallað er um val verkefna, samstarfsmynstur, hópvinnu, deilustjórnun, fundi, fundastjórnun og framsögn. Reynt er að gefa nemendum tilfinningu fyrir beitingu verkefnastjórnunar í ólíkum fyrirtækjum. Ásamt ofangreindu er í námskeiðinu lögð áhersla á nýsköpun þekkingar á einhverju tilteknu fræðasviði verkefnastjórnunar, val fræðasviðs ræðst af áhuga nemendahópsins hverju sinni.

Nauðsynleg undirstaða: Verkefnastjórnun 1- Áætlanagerð (IÐN503G)

IÐN202M • Nýsköpun og gerð viðskiptaáætlana • (6e) • Vor • Stokkur: V1 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Magnús Þór Jónsson Prófessor

Markmið: Gera nemendur færa um að skilja eðli og ferli nýsköpunar, einkenni og virkjun frumkvæðis og skrifa viðskiptaáætlun fyrir tiltekna hugmynd. Fjallað verður um öll atriði er tengjast gerð viðskiptaáætlana. Þar er einkum um að ræða; Hugmyndaleit, hugmyndamat og skilgreining á viðskiptahugmynd (þörf og lausn). Markaðsmál, sölumál og samkeppni varðandi hugmyndina og framsetning eftirpurnarfalls. Tæknin sem lausnin byggir á og tæknileg sérstaða lausnarinnar. Gerð framkvæmdaáætlunar fyrir tæknilega útfærslu lausnarinnar (verk- og tímaáætlun). Vernd hugverka og einkaleyfi. Gerð stofnkostnaðar- og fjármögnunaráætlunar. Gerð fjárhagsáætlana; rekstrar- og greiðsluáætlun ásamt áætlun um efnahagsreikning og arðsemis- og andvirðismat. Útreikningur ýmissa lykiltalna. Umfjöllun um stofnendur, eigendur og stjórnskipulag. Verkefnavinna: Þátttakendur vinna verkefni á grundvelli hugmyndaleitar og hugmyndamats. Verkefnin eru annað hvort sprottin úr hugmyndum þátttakenda eða tengjast starfandi fyrirtækjum. Verkefnin eru unnin í tveggja manna hópum og skila nemendur 4 áfangaskýrslum og verja verkefnið munnlega í lok annar. Lokaskýrsla skal vera fullmótuð viðskiptaáætlun ásamt arðsemismati og tillögum um hvernig verkefninu skuli hrint í framkvæmd.

IÐN203F • Fjármálatölfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Guðmundur Ragnar Jónsson Framkvæmdastjóri

Markmið: Að veita stúdentum bæði fræðilega og hagnýta þekkingu á fjármálaafleiðum og þeim stærðfræðilegu aðferðum, sem þær grundvallast á. Lögð er nokkur áhersla á þann stærðfræðilega grunn sem liggur að baki fjármálastærðfræði, þar á meðal slembiferli, slembnar afleiðujöfnur og hlutfleiðujöfnur. Þessar jöfnur eru tengdar fjármálafræðum með verðlagningu Blacks og Scholes og hlutfleiðujöfnum. Fjallað er um hvernig meta má stíka í slembnum afleiðujöfnum út frá raunverulegum gögnum, m.a. með Kalman-síun og GMM-aðferðinni. Sýnt er hvernig herma má slembnar afleiðujöfnur. Teknar eru fyrir helstu gerðir afleiða og farið út í hagnýtt gildi þeirra. Lögð er áhersla á verkefni og nemendur m.a. látnir verðleggja mismunandi afleiður "kaupa" þær og "selja" og verja þær með delta-vörn fram að lokadegi.

IÐN203M • Slembin ferli og ákvarðanafræði • (6e) • Vor • Stokkur: V1 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Páll Jensonn Prófessor

Í boði þegar ártal er jöfn tala. Markmið: Að veita nemendum þekkingu til að setja upp slembin líkön (stochastic model) af raunhæfum viðfangsefnum. Fjallað verður um helstu aðferðir sem notaðar eru til að lýsa slembnum kerfum og aðferðir sem notaðar eru til ákvarðanatöku

við óvissar aðstæður. Námsefni: Markov keðjur, Poisson ferli, fæðinga-dauði ferli, biðraðaferli, Markov ákvarðanafræði (MDP), margmarkmiða ákvörðunarlikön (MCDC), AHP, nytjaföll. Áhersla er lögð á hvernig líkön og aðferðir eru notaðar til að leysa raunhæf vandamál í verkfræði og rekstri. Notaðar verða tölvur, raunhæf verkefni leyst. Nauðsynleg undirstaða: Aðgerðagreining (IÐN401G)

IÐN204F • Valin efni í tímaraðgreiningu og stýritækni • (6e) • Vor • Stokkur: V2 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ólafur Pétur Pálsson Prófessor

Umsjónarkennari: Birgir Hrafnkelsson Lektor

Markmið: Að kynna nemendum helstu aðferðir sem nota má til þess að finna stika í tímaháðum kerfum og lýsa og stýra kerfum, sem eru undir slembiálagi. Námsefni: Námskeiðið byggir að talsverðu leyti á því að nemendur velja sér efni til að halda fyrirlestur um í samráði við kennara. Auk mögulegra fyrirlestraefna frá kennurum kemur vel til greina að taka fyrir efni samkvæmt ósk nemenda. Sem dæmi um efnisflokka má nefna mismunandi endurkvæmar matsaðferðir, val á innmerkjum fyrir líkanauðkenningu, ýmis ólínuleg tímaraðgreiningar líkön, notkun slembidiffurjafna í líkangerð, slembistýringar, þar á meðal LQG (Linear Quadratic Gaussian), MV (Minimum Variance), GPC (Generalized Predictive Controller), aðlögunarhæfar stýringar (Adaptive control) og loðnar stýringar (Fuzzy control). Við úrlausn verkefna er einkum stuðst við forritið MATLAB.

Nauðsynleg undirstaða: Tímaraðgreining (IÐN105F)

IÐN204M • Stjórnun fyrirtækja • (6e) • Vor • Stokkur: V5 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Helgi Þór Ingason Dósent

Markmið: Gera nemendur færa um að takast á við hinn mannlega þátt stjórnunar um leið og þeir notfæri sér þá þekkingu, sem þeir hafa fengið í hinum ýmsu rekstrargreinum. Námsefni m.a.: Þróun stjórnunarfræða, markmiðssetning stjórnunarheilda, siðferði og atferli í fyrirtækjum. Atferlisfræði sem vísindagrein, menningarsvæði og stjórnun. Viðhorf, væntingar og persónuleiki. Félagsleg aðlögun. Hvátningakenningar, innri umbun og starfshönnun. Hópar, hópefli, árekstrar. Stjórnun og leiðtogahlutverk. Samskipta- og ákvörðunarferli. Streita og álag. Hönnun fyrirtækjafærla. Stjórnunarmynstur/skipurit. Forsendur nýsköpunar. Aðferðir valdaframsals. Stefnunótun og áætlanagerð. Verkefni: Greining á stjórnun í einu eða fleiri fyrirtækjum á hlutabréfamarkaði þ.m.t. getu til nýsköpunar.

IÐN301F • Meistaraverkefni • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni til meistaraprófs.

IÐN301F • Meistaraverkefni • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni til meistaraprófs.

IÐN301F • Meistaraverkefni • (30e) • Sumar

Rannsóknarverkefni til meistaraprófs.

IÐN301M • Vinnuvistfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarmaður: Helgi Þór Ingason Dósent

Markmið: Gera nemendur færa um að samþætta þekkingu úr mörgum greinum mannvísinda í því skyni að laga vinnuaðstöðu, búnað tæki, skipulag, samskipti og fleiri þætti að starfsmönnum með þarfir, velliðan og öryggi fólks í fyrirrúmi. Lykilþættir: Vinnuvistfræði, mannfræðilegar líkamsmælingar, líkamlegir áhættuþættir, vinnuástaða, búnaður, vélar, hljóðvist, lýsing, inniloft, andlegir og félagslegir áhættuþættir, meðhöndlun hættulegra efna, lög og reglur.

IÐN302F • Meistaraverkefni í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni til meistaraprófs.

IÐN401F • Meistaraverkefni í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni til meistaraprófs.

IÐN402F • Meistaraverkefni í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Sumar

Rannsóknarverkefni til meistaraprófs.

REI101F • Forritun ofurtölva A • (6e) • Haust • Stokkur: H6

Fyrri af tveimur námskeiðum sem miða að því að veita almennt yfirlit yfir ofurtölvur og forritun þeirra. Hitt námskeiðið er REI102F Forritun ofurtölva B. Hönnun samhliða tölva og ýmis líkön af forritun þeirra. Högun tölva út frá samnota minni og út frá dreifðu minni með skeytaflutningi. Samhliða forritun með OpenMP og MPI. Samhliða reiknirit við röðun, leit og ýmis verkefni í línulegri algebru og netafræði. Námskeiðið er kennt fyrstu sjö vikur haustmisseris og lýkur með lokaprófi á miðju misseri.

REI102F • Forritun ofurtölva B • (6e) • Haust • Stokkur: H6

Síðara af tveimur námskeiðum sem miða að því að veita almennt yfirlit yfir ofurtölvur og forritun þeirra. Hitt námskeiðið er REI101F Forritun ofurtölva A og er það forkrafa. Reiknirit og hugbúnaður fyrir stór rýr verkefni í línulegri algebru. Aðferðir til að brjóta verkefni upp í smærri verkefni sem unnt er að leysa samhliða. Dreifðir reikningar með BOINC. Valin notkunarsvið í verkfræði og raunvísindum sem lúta t.d. að lausn hlutafleiðujafna, hermun og eindakerfum. Nemendur leysa sjálfvalin verkefni sem fela í sér samhliða forritun. Námskeiðið er kennt í sjö vikur á síðari helmingi haustmisseris.

REI201F • Valin efni í bestunarfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 1d

Kennari: Kristján Jónasson Dósent

Á vormisseri 2009 verður meðal efnis í námskeiðinu ólínuleg bestun, kynning á viðværum leitaraðferðum og sennileikamat á stikum tímaráða.

REI201M • Reiknigreind • (6e) • Vor • Stokkur: V2 • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Tómas Philip Rúnarsson Prófessor
 Grunnatriði vélræns lærdóms, þar sem fjallað er um reiknirit sem endurbættast sjálfvirkt með reynslu. Reglubundinn lærdómur. Ákvarðanatré. Bayes lærdómur. Tauganet. Þróunarreiknirit. Styrkingarlærdómur.
 Æskileg undirstaða: Tölvunarfræði 1 (TÖL101G) eða Tölvunarfræði 1a (TÖL105G), Stærðfræði og reiknifræði (REI201G) eða Töluleg greining B (STÆ405G)
 Þrjú reikniverkefni sem veða 10% hvert. Átta dæmaverkefni sem veða 2.5% hvert. Nemandi verður að ná lágmarkseinkunn á lokaprófi; 5 fyrir BS-nema og 6 fyrir meistaranema.

REI202M • Ólínuleg bestun • (6e) • Vor • Stokkur: V6 • 4f + 1d

Umsjónarkennari: Kristján Jónasson Dósent
 Skorðulaus bestun og lágmarkun minnstu ferninga: Newtonsaðferð og skyldar aðferðir, aðferð samoka stefna. Skorðuð bestun: Kuhn-Tucker-skilyrði, línulegar og ólínulegar skorður, ferningsbestun, Lagrange-margfaldarar, refsiföll og gagnvirkar aðferðir. Gefin er hluteinkunn fyrir skriflegar úrlausnir á verkefnum og vegur hún 30% af heildareinkunn. Stúdent telst ekki hafa staðist próf, ef prófseinkunn er lægri en lágmarkseinkunn fyrir námskeiðið í heild.
 Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G) eða Stærðfræðigreining IIA (STÆ207G), Töluleg greining B (STÆ405G)

REI301F • Meistaraverkefni • (30e) • Haust

Meistaraverkefni

REI401F • Meistaraverkefni • (30e) • Vor

Meistaraverkefni

REI401F • Meistaraverkefni • (30e) • Sumar

Meistaraverkefni

TÖL002F • Doktorsverkefni • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni til doktorsprófs.

TÖL003F • Doktorsverkefni • (30e) • Sumar

Rannsóknarverkefni til doktorsprófs.

TÖL101M • Valið efni í tölvunarfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H • 3f + 2d

Umsjónarmaður: Snorri Agnarsson Prófessor
 Valið efni í tölvunarfræði. Haustið 2007 mun þetta námskeið fjalla um forritun handtölva. Ekki er enn ákveðið allar gerðir handtölva sem verða notaðar í námskeiðinu, en meðan þeirra sem unnið verður með verða a.m.k. Microsoft PocketPC tölvur og Java símar. Einnig er hugsanlegt að forritað verði á Palm og Symbian tæki. Notuð verða þróunartól sem líkja eftir slíkum tækjum. Sérstök áhersla verður lögð á viðmótsforritun handtölva. Forritunarmál sem notuð verða eru Java og C# og e.t.v. C++.

TÖL102F • Dreifð kerfi • (6e) • Haust • Stokkur: H5 • 4f + 1d

Umsjónarkennari: Helmut Wolfram Neukirchen Dósent
 Skipulag dreifðra upplýsingakerfa. Samskiptahættir og snið í dreifðum kerfum. Vöruhús gagna. Hlutbundnir gagnagrunnar. Margmiðlunar gagnagrunnar.

TÖL103F • Samskipti manns og tölvu • (6e) • Haust • Stokkur: H3 • 4f + 1d

Umsjónarmaður: Ebba Þóra Hvannberg Prófessor
 Kennari: Margrét Dóra Ragnarsdóttir
 Kennit þegar ártal er slétt tala.
 Nytsemi. Staðlar, leiðbeiningar og framsetningarmáttar. Nytsemismælingar og matsaðferðir. Notendamiðlæg hönnun og þróun. Nytsemi í raun. Þekking á takmörkunum og getu manns í samskiptum tölvu. Nýir samskiptahættir.

TÖL202F • Valið efni í tölvunarfræði fyrir meistaranema • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 1d

Umsjónarmaður: Ebba Þóra Hvannberg Prófessor
 Kennit ef næg þátttaka fæst. Í þessu námskeiði verður fjallað um ný efni í tölvunarfræði. Námskeiðið er einungis í boði fyrir meistaranema.

TÖL202M • Þýðendur • (6e) • Vor • Stokkur: V7 • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Snorri Agnarsson Prófessor
 Hönnun forritunarmála. Skipulag og hönnun þýðenda. Lesgreinar, ofansæknir og neðansæknir þáttarar, þulusmiðir. Stórt einstaklingsverkefni.
 Nauðsynleg undirstaða: Forritunarmál (TÖL304G)

TÖL203F • Reiknirit, rökfræði og reiknanleiki • (6e) • Vor • Stokkur: V4 • 3f + 2d

Umsjónarmaður: Sven Þórarinn Sigurðsson Prófessor
 Helstu aðferðir við hönnun og greiningu hraðvirkra reiknirita. Slembin, nálgunar-, og samhliða reiknirit. Helstu líkön fyrir reiknanleika: Turing vélar, RAM vélar, samhliða vélar, dreifð vinnsla, rásir. Skil milli auðleysanlegra, torleysanlegra og óleysanlegra verkefna og tengsl þeirra við rökfræði.

TÖL203M • Tölvugrafík • (6e) • Vor • Stokkur: V1 • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Hjálmtýr Hafsteinsson Dósent

Megináhersla námskeiðsins er á grunnhugtök og stærðfræði fyrir þrívíddar tölvugrafík. Tvívíðar og þrívíðar varpanir. Sjónvörpun. Ljós og litun hluta. Mynsturvörpun, blöndun, holuvörpun. Forritanleg litun. Ferlar og yfirborð. Forritunarverkefni í OpenGL.

Nauðsynleg undirstaða: Tölvunarfræði 1 (TÖL101G) eða Tölvunarfræði 1a (TÖL105G)

TÖL204F • Málstofa meistaranema • (2e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarmaður: Ebba Þóra Hvannberg Prófessor

Framhaldsemundur í tölvunarfræði, hugbúnaðarverkfræði og reikniverkfræði sækja vikulega málstofu þar sem þeir flytja fyrirlestra um rannsóknarverkefni sín eða önnur áhugaverð viðfangsefni sem tengjast þeim.

Nemendur verða að sækja a.m.k. 10 málstofur og flytja a.m.k. einn fyrirlestur til að standast námskeiðið. Engin einkunn gefin.

TÖL301F • Meistaraverkefni • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs.

TÖL401F • Meistaraverkefni • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs.

TÖL402F • Meistaraverkefni • (30e) • Sumar

Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs.

VÉL001F • Plötur og skeljar • (6e) • Haust • Stokkur: H6 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Sigurður Brynjólfsson Prófessor

Markmið: Að kenna nemendum að reikna styrk platna og skelja.

VÉL002F • Doktorsverkefni • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni til doktorsþrófs.

VÉL003F • Doktorsverkefni • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni til doktorsþrófs.

VÉL004F • Doktorsverkefni • (30e) • Sumar

Rannsóknarverkefni til doktorsþrófs.

VÉL005F • Hitun húsa og hitaveitur • (6e) • Haust • Stokkur: H2 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Páll Valdimarsson Prófessor

Markmið: Kynna nemendum varmafræðilega undirstöðu hitunar húsa, hvort heldur er með beinni hitun eða hitaveitukerfi. Námsefni: Orkubúskapur húss, kæling til umhverfis og varmaflutningur frá varmagjafa. Kröfur íbúa um þægindi innandyrna. Hústengingar og varmaskiptar. Stjórnvaldsfyrirmæli um hitunarkerfi. Hitaveitujöfnurnar í stöðugu ástandi og tímaháðir reikningar. Venzl innihita og vatnsnotkunar, grunnhiti hitaveitu, og ákvörðun hans út frá veðurgögnum og þægindakröfum. Álagsspár fyrir varma- og vatnsnotkun, jafngildishiti, miðlun og toppafl. Sameiginleg framleiðsla raforku og varma, tengsl álags á raforkunet og hitaveitu. Aðferðir við mat á orku- og rekstrarkostnaði, hagkvæmnimat.

Nauðsynleg undirstaða: Varmaflutningsfræði (VÉL601G), Straumfræði (VÉL502G), Varmafræði 1 (EÐL402G)

VÉL006F • Ólínuleg tölvuvædd greining • (6e) • Vor • Stokkur: V5 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Magnús Þór Jónsson Prófessor

Kennari: Fjóla Jónsdóttir Dósent

Markmið: Að gera nemendur færa um að nota ólínulegar aðferðir við greiningu á streymi, varmaflutningi og burðarstyrk. Námsefni: Samanburður á línulegum og ólínulegum aðferðum, kraftjafnvægi, skriðþungajafnvægi, massajafnvægi og orkuvarðveisla. Elementlíkingar og jaðarskilyrði. Tímaháð greining, ólínulegir efniseiginleikar og formskilyrði. Lausnaraðferðir og samleitni.

Nauðsynleg undirstaða: Tölvuvædd greining (VÉL103M)

VÉL007F • Kælitækni • (6e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Páll Valdimarsson Prófessor

Í boði þegar ártal er jöfn tala. Markmið: Að kynna nemendum helstu aðferðir við kælingu og frýstingu og gera þá færa um að hanna kæli- og frýstikerfi. Námsefni m.a.: Gerðir kælikerfa, lögmál, einingar, línurit. Kæliefni, öryggisráðstafanir, öryggisreglur. Kælikerfi, útreikningar, hönnun. Þjoppur, þéttar, uppgufarar, olíuskiljur, vökvaskiljur, safngeymar. Tveggja þrepa kerfi, millikælar, dælukerfi. Pípulagnir, öryggistæki, reglun, stjórnæki. Rakaflutningur, rakavörn, einangrun, undirfröst. Skipulagning frýstihúsa, meðferð matvæla, kæling, frýsting, geymsla. Reikni- og hönnunaræfingar.

VÉL101M • Sveifflugreining • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Magnús Þór Jónsson Prófessor

Kennari: Vilhjálmur Ívar Sigurjónsson Tæknimaður

Kennari: Rúnar Unnþórsson Verkefnisstjóri

Markmið: Að kenna nemendum nýjar aðferðir við sveifflugreiningu og hagnýt not sveiflufræðinnar. Námsefni: Tíðnigreining, slembiaðferð og wavelet greining. Lotubundnar sveiflur, svipular sveiflur og höggsvæflur. Sveiflumælingar og kritiskar sveiflur fyrir burðarvirki, vélbúnað, stýribúnað og mannlíkamann. Ástandsgreining, eftirlitskerfi og fyrirbyggjandi viðhald. Nemendur vinna verkefni þar sem þeir

vélbúnað og finna sveifflugjafa, eigintíðnir og ástand.

VÉL102F • Hönnun og bestun • (6e) • Haust • Stokkur: H3 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Magnús Þór Jónsson Prófessor

Kennari: Tómas Philip Rúnarsson Prófessor

Markmið: Að gera nemendur færa um að beita aðferðum bestunarfræðinnar við hönnun. Námsefni: Línuleg og ólínuleg bestun.

Þróunaraðferðir, tauganet og óskýr rökfræði við verkfræðilega hönnun. Hönnun dreifikerfa, framleiðslukerfa, vélbúnaðar og burðarvirkja.

VÉL102M • Orkufrek framleiðsluferli • (6e) • Haust • Stokkur: H3 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Fjóra Jónsdóttir Dósent

Kennari: Guðrún Arnbjörg Sævarsdóttir Dósent

Markmið: Að nemendur fræðist um framleiðsluferli í efnistækni. Að hvetja nemendur til að hugsa um möguleika Íslands til að hagnýta endurnýjanlega orku. Farið verður yfir framleiðsluferli í íslenskum framleiðslufyrirtækjum, t.d. framleiðslu kísiljárns, rafgreiningu áls, framleiðslu steinullar og fleira. Kynnt verða ýmis stærri framleiðsluferli í efnistækni, með sérstakri áherslu á þau ferli sem þykja fýsilegur kostir á Íslandi. Lögð verður áhersla á að nemendur fái yfirsýn yfir framleiðsluferlin, hráefni, orkugjafa/orkuþörf, framleiðsluáðferðir, mengun, afurðir o.fl. Einnig verður rætt um efnahagslegan bakgrunn, þ.e. kostnað, hagnað og markaðssveiflur. 1-2 stór hagnýt verkefni eru unnin samhliða fyrirlestrum allt misserið og farið er í vettvangsferðir.

Æskileg undirstaða: Sveiflufræði (VÉL401G), Framleiðsluferli (VÉL403G)

VÉL103F • Hönnun jarðvarmavera • (6e) • Haust • Stokkur: H5 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Magnús Þór Jónsson Prófessor

Kennari: Árni Ragnarsson

Kennari: Halldór Pálsson Dósent

Markmið: Að gera nemendur færa um: 1. Að hanna varmaorkuver með því að beita þverfaglegri þekkingu á sviði vélhlutafræði, varmafræði, straumfræði og stýritækni. 2. Að vekja athygli nemenda á hagkvæmni við fjölbætta nýtingu jarðhita. Námsefni m.a.: Hönnun jarðgufuveitna, styrktaræikningar, stýribúnaður og öryggisbúnaður. Hönnun beinna og óbeinna varmaskipta. Val á gufuverflum, kæliturnum, eimsvólum, gufuþeysum og dælum. Fjölbætt nýting jarðvarma. Bein notkun jarðvarma til iðnaðar.

Nauðsynleg undirstaða: Tæknileg iðnhönnun (VÉL203M)

Æskileg undirstaða: Jarðhitakerfi (VÉL203F)

VÉL103M • Tölvuvædd greining • (6e) • Haust • Stokkur: H6 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Magnús Þór Jónsson Prófessor

Umsjónarkennari: Fjóra Jónsdóttir Dósent

Markmið: Að gera nemendur færa um að nota elementaferðina við greiningu á burðarvirkjum og við útreikning á varmaflæði og streymi vökva. Námsefni m.a.: Smábútaaðferðin. Stífifylki, jafnvægisjöfnur, tölusetning hnútapunkta, randskilyrði. Stöðuorka, stöðu gildi, Rayleigh-Ritz aðferðin. Isoparametrísk framsetning. Hnitaskipti. Gangfræði og sveiflur. Efni sem ekki eru línuleg. Ólínuleg greining.

Nauðsynleg undirstaða: Burðarþolsfræði (VÉL202G)

VÉL104F • Verkefni • (6e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Páll Valdimarsson Prófessor

Meistaranevni er gefinn kostur á að vinna að verkefni, sem tengist véla- og/eða iðnaðarverkfræði. Verkefnið er unnið undir umsjón a.m.k. eins fastráðs kennara deildarinnar.

Æskileg undirstaða: Orkuferli (VÉL405G), Varmafræði 1 (EDL402G)

VÉL104M • Lífaflfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Sigurður Brynjólfsson Prófessor

Kennari: Fjóra Jóhannesdóttir

Stoðkerfi mannsins er flókið og áhugavert burðarvirki sem aðlagar sig stöðugt að breyttum aðstæðum á sem hagkvæmasta hátt. Með því að skoða aflfræði stoðkerfisins fæst þekking sem meðal annars er hægt að nýta við hönnun gervilima, þróun á meðferðaúræðum fyrir sjúklinga og val á efnum til ígræðslu.

Markmið námskeiðsins er tvíþætt:

Skilja grundvallaratriði í aflfræði stoðkerfisins.

Auka þekkingu í véla- og lífverkfærði með því að greina og skilja flókin lífandi kerfi.

Farið verður í krafta og hreyfingu, aflfræði vefja og líffæra, hönnun og greiningu gervihluta (implants). Sérstaklega verður farið í álag á liði og bein, beinþynningu og beinbrot, aðlögun beina og efniseiginleika stoðkerfis (vöðva, beina, brjósks og sina).

Nauðsynleg undirstaða: Burðarþolsfræði (VÉL202G)

Æskileg undirstaða: Vélhlutafræði (VÉL402G)

VÉL105F • Brennsluvélar • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Páll Valdimarsson Prófessor

Markmið: Að gera nemendur færa um að: 1. Skilja vinnuferli strokk- og hverfihreyflla. 2. Meta áhrif breytinga áhrifaþátta á rekstur brunahreyflla. 3. Skilja undirstöðu hönnunar þeirra. Námsefni m.a.: Brunahreyflar, gerðir þeirra og saga. Eldsneyti og smurefni.

Varmafræðilegir vinnuhringir, brunuferli, afköst, varmajafnvægi, töp, nýtnihlutföll og stýribreytur. Loftnotkun, eldsneytiskerfi, og stýring eldsneytistilfærslu. Loftskipti og forþjöppun. Massakraftar, notkun mótvægja og vindusveiflur. Álagsforsendur og hönnun helstu hluta brunahreyflla. Nokkrar skoðunarferðir verða farnar.

VÉL106F • Pípukerfi • (6e) • Haust • Stokkur: H3 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Páll Valdimarsson Prófessor

Markmið: Að gera nemendur færa um að reikna flæði vökva og varma í pípukerfum. Námsefni: Streymi vökva í pípum. Uppsetning

jafnvægisjafna fyrir massa, skriðþunga og orku fyrir pípunet. Línulegar nálganir. Lausn jafnvægisjafnanna með útjöfnunaraðferðum (Hardy-Cross) og beinni Gauss-eyðingu. Diffurjöfnur kælingar í pípunetinu leiddar út og leystar. Grafffræði og beiting hennar á pípukerfi. Skilgreining spannandi trés og hjátrés í pípuneti. Notkun grafffræðinnar til einföldunar lausnar á jafnvægisjöfnunum. Uppsetning diffurjöfnuhneppis til þess að herma kvikt streymi varma og vökva í pípuneti.

Nauðsynleg undirstaða: Varmaflutningsfræði (VÉL601G), Straumfræði (VÉL502G), Varmafræði 1 (EDL402G)

VÉL108F • Exergía og varmahagfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Páll Valdimarsson Prófessor

Markmið: Gera nemendur færa um að greina orku - og exergíuflæði í varmakerfum, og reikna flæði orkukostnaðar. Veita nemendum skilning á mikilvægi þess að nota exergíu sem grunn kostnaðarreikninga, og beita skipulegum aðferðum til endurbóta á orkukerfum.

Námsefni: Exergía og umhverfisviðmiðun. Sankey og Grassmann rit. Exergíutöp og óviðsnúanleiki. Kostnaðarreikningur, flæði exergíu og exergíukostnaðar í orkukerfum og mat á jaðarkostnaði endurbóta einstakra eininga orkukerfa.

Nauðsynleg undirstaða: Orkuferli (VÉL405G), Varmafræði 1 (EDL402G)

VÉL201F • Plast, málmar og trefjastyrkingar • (6e) • Vor • Stokkur: V7 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Sigurður Brynjólfsson Prófessor

Markmið: Að kenna nemendum undirstöðuatriði plasts, trefjastyrkingar plasts og málma og hegðun hluta úr þessum efnum. Námsefni: Farið er í efniseiginleika plasts og framleiðsluáferðir hluta úr plasti. Trefjastyrkingar plasts og málma, samlokuvirki, framleiðsluáferðir, styrktar- og stífingreining hluta úr samsettum efnum.

Nauðsynleg undirstaða: Efnisfræði V (VÉL301G), Burðarþolsfræði (VÉL202G)

VÉL201M • Fiskveiðar og útgerð • (6e) • Vor • Stokkur: V6 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Páll Valdimarsson Prófessor

Í boði þegar ártal er oddatala. Markmið: Að veita nemendum almenna þekkingu á fiskimiðum og hvernig staðið er að nýtingu þeirra. Einnig að greina helstu þætti í rekstri fiskiskipa og helstu gerðir veiðarfæra, kosti þeirra og galla. Námsefni: Fisktegundir, stofnstærðir og útbreiðsla. Veiðarfæri, meðferð á afla. Fiskiskip, mismunandi hlutverk, sérhæfni og sveigjanleiki. Hráfnismeðferð um borð. Helstu lög og reglur í fiskveiðum. Ónýttar og vannýttar sjávarafurðir, nýjar leiðir til úrbóta. Fyrirbyggjandi viðhald, vinnuskipulag og launakerfi á fiskiskipum.

VÉL202F • Tölvuvædd varma- og straumfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V4 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Halldór Pálsson Dósent

Markmið: Að kenna nemendum að nota tölvur við lausn flókinna varma- og straumfræðiverkefna. Námsefni: Farið verður yfir grundvallarjöfnur varma- og straumfræði og tekið fyrir jaðarlag og iðustreymi og líkangerð þeirra. Fjallað um grundvallaratriði element-áferðarinnar og áferð endanlegra mismuna. Lausnaraðferðir ólínulegra jöfnuhneppa og stöðugleikalausna.

VÉL202M • Loft- og vökvastýringar • (6e) • Vor • Stokkur: V6 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Ólafur Pétur Pálsson Prófessor

Markmið: Gera nemendur færa um að greina, meta og hanna loft- og vökvastýringar (og kerfi). Námsefni: Notagildi loft- og vökvastýringa. Eiginleikar vökva og lofts sem þrýstimiðla. Straumfræði samþjappanlegra vökva og reikningar á þrýstihöggum. Stöðugir og svipulir eiginleikar mismunandi kerfishluta, svo sem vökvamótora, dælna, þjappna og ventla. Með tilliti til vökvastýringar verður meðal annars fjallað um streymis-, þrýstings- og stefnustýringar. Í loftstýringum verður aðaláherslan lögð á hönnun rökrænna raðstýringa. Raðstýringar sem eru byggðar á rök-algebru.

Nauðsynleg undirstaða: Sjálfvirk stýrikerfi (VÉL504G)

VÉL203F • Jarðhitakerfi • (6e) • Vor • Stokkur: V5 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Páll Valdimarsson Prófessor

Markmið: Gera nemendur færa um: 1. Að þekkja grundvallaratriði jarðvísinda á sviði jarðhita. 2. Að beita eðlis- og stærðfræðilegum líkönum til að túlka eðli og hegðun jarðhitans. 3. Að hanna varma- og straumfræðileg veitukerfi á jarðhitasvæði. Námsefni m.a.: Jarðvarmasvæði, dreifing og lega þeirra, flokkun í háhita- og lághitakerfi og þurr kerfi (dry rock). Nýting jarðvarma hér á landi og erlendis. Jarðfræðilegar, jarðeðlisfræðilegar og jarðefnafræðilegar áferðir til þess að meta jarðvarmasvæði, stærð þeirra og afköst. Grunnvatnsrennsli jarðvarmasvæða. Vinnsla jarðvarma, bortakni, frágangur borhola, afkastamælingar þeirra, hljóðdeyfar, gufuskiljur og öryggisbúnaður. Gufu- og vatnslagnir, tvífasa streymi, varmaþenslur, undirstöður, einangrun og stýribúnaður jarðvarmakerfa. Umhverfisáhrif vegna varmanýtingar.

VÉL203M • Tæknileg iðnhönnun • (6e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Magnús Þór Jónsson Prófessor

Markmið: Að gera nemendur færa um að þróa og hanna framleiðsluvörur og vinnslukerfi. Námsefni: Hönnunaraðferðir og huglæg hönnun: Þarfagreining aðgerðagreining, matsskilyrði, jaðarskilyrði, lausnarrúm og ákvörðunartaka. Hlutlæg hönnun: Form, samtengingar og viddir. Ákvörðunartaka, kerfisgreining og þekkingarkerfi. Tölvustudd hönnun: Þráðlíkan, yfirborðlíkan, rúmmálslíkan, framsetning og frágangur. Flutningakerfi, vörumeðhöndlun, vinnsla og þökkun. Vörugæði, ending og urðun.

VÉL204F • Verkefni • (6e) • Vor

Meistaranevni er gefinn kostur á að vinna að verkefni, sem tengist véla- og/eða iðnaðarverkfræði. Verkefnið er unnið undir umsjón a.m.k. eins fastráðins kennara deildarinnar.

VÉL204M • Tölvustýrð kerfi • (6e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Ólafur Pétur Pálsson Prófessor

Námsefni m.a.: Notkun tölvu í stýrikerfum. Greining stakrænna kerfa með Z-vörpunum og samsvörum stakrænna og samfelldra kerfa. Uppbygging stýritölvu og gerð stýrihugbúnaðar. Hönnun stafrænna stýringa með hefðbundnum aðferðum. Hönnun stafrænna stýrikerfa m eð ástandsaðferðum, m.a. með pólsetningu og beitingu ástandsskoðunar. Nokkur hönnunarverkefni leyst með aðstoð tölvu.

Nauðsynleg undirstaða: Sjálfvirk stýrikerfi (VÉL504G) eða Sjálfvirk stýrikerfi (RAF502G)

VÉL205F • Verkefni • (6e) • Sumar

Meistaraneinum er gefinn kostur á að vinna að verkefni, sem tengist véla- og/eða iðnaðarverkfræði. Verkefnið er unnið undir umsjón a.m.k. eins fastráðs kennara deildarinnar.

VÉL205M • Tölvustýrður vélbúnaður • (6e) • Vor • Stokkur: V7 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Magnús Þór Jónsson Prófessor

Markmið: Að kenna nemendum að hanna vélbúnað sem byggir á stýritækni, rafbúnaði og affliðum. Að tengja saman stýritækni, rafmagnsfræði og vélhlutafræði. Námsefni: Aflgjafar, drifbúnaður, færslukerfi, mælinemar, reglar og tölvustýringar. Vökvaþrýstikerfi, loftþrýstikerfi, færribönd, flutningakerfi og fiskvinnsluvélar.

VÉL206M • Tölvuvædd hönnun • (6e) • Vor • Stokkur: V5 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Magnús Þór Jónsson Prófessor

Að gera nemendur færa um að nota þrívíð hönnunarkerfi við hönnun vélhluta; að skilgreina þær þarfir sem hugbúnaðurinn þarf að uppfylla. Námsefni m.a.: Unnið verður með þráð-, yfirborðs- og rúmmálslíkón. Lögð verður áhersla á notkun stikaframsetningar við þrívíða líkanagerð ásamt hugtökum sem henni tengjast s.s. grafískum ferlum; spline-, NURBS- og bezierferlar. Tenging og notkun við greiningar-, hermi- og framleiðsluhugbúnað verður einnig kynnt.

Nauðsynleg undirstaða: Tölvuteikning og framsetning (VÉL201G) eða Tölvuteikning og framsetning (BYG202G)

VÉL301F • Meistaraverkefni • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni til meistaraprófs.

VÉL401F • Meistaraverkefni • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni til meistaraprófs.

VÉL402F • Meistaraverkefni • (30e) • Sumar

Rannsóknarverkefni til meistaraprófs.

VÉL501M • Tæring • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Fjóla Jónsdóttir Dósent

Kennari: Ragnheiður I Þórarinsdóttir

Í boði þegar ártal er oddatala. Markmið: Að nemendur þekki tæringu sem rafefnafræðilegt hvarf, geti lagt mat á tæringarhættu mismunandi málma við mismunandi aðstæður og kunnir skil á aðferðum til tæringarmælinga og tæringarvarna. Námsefni: Tæring sem rafefnafræðilegt hvarf, áhrif spennu- og straumbreytinga. Tæringarflokkar, sambengi við málmgerðir og áhrif umhverfis. Aðferðir til tæringarmælinga; vigttap, rafefnafræðilegar aðferðir (electrochemical corrosion measurements) og viðnámsmælingar (electrical resistance). Móguleikar og takmarkanir aðferða til að mæla tæringarhraða og meta tæringarferli. Aðferðir til tæringarvarna.

VÉL502M • Fiskiðnaðartækni 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H7 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Páll Valdimarsson Prófessor

Kennari: Sigurjón Arason Dósent

Í boði þegar ártal er oddatala. Markmið: Að gera nemendur færa um: Að skilja þýðingu góðrar meðferðar á afla og hráefni og að reikna út nauðsynlegar stærðir í vinnslu sjávarfangs. Námsefni m.a.: Helstu lög og reglugerðir í sjávarútvegi. Efni og efnabreytingar. Prótein, fita o.fl. þættir, sem hafa áhrif á efnabreytingar, s.s. hitastig, selta, loftaðgangur, raki, sýrustig o.fl. Skemmdareinkenni á sjávarfangi vegna örveru- og efnabreytinga. Mikilvægar örverur í sjávarfangi. Vöxtur örvera vegna hita, seltu, loftaðgangs, sýrustigs, raka, aukaefna o.fl. Saltfiskverkun, skreiðarverkun, harðfiskverkun, reyking og niðursuða, frýsting, skelfiskvinnsla, frýstingotogarar. Orku- og massavægi fyrir hvert vinnsluþrep og vinnslurásina í heild sinni. Verklegt: Einstaka vinnslueiningar.

VÉL601M • Fiskiðnaðartækni 2 • (6e) • Vor • Stokkur: V7 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Páll Valdimarsson Prófessor

Í boði þegar ártal er jöfn tala. Markmið: Gera nemendur færa um að beita þverfaglegri þekkingu á helstu sviðum vélaverkfræðinnar til að hanna fiskvinnslufyrirtæki. Námsefni m.a.: Vinnsluþrep og vinnsluvélar í fiskimjölsvinnslu, lýsisgerð, meltugerð og ferskfiskútflutningi. Orku- og massavægi. Hönnunarforsendur fyrir fiskvinnslufyrirtæki. Vinnsluvélar, geymsluaðferðir. Greining á starfsumhverfi sjávarútvegsfyrirtækja, markaðsmál, samkeppnisstaða, arðsemi, gæðamál, tæknivæðing o.fl. Verklegt: Fiskvinnslurás og fiskvinnslufyrirtæki hannað eða endurskipulagt.

Jarðvísindadeild

JAR101G • Jarðfræði 1A • (8e) • Haust • Stokkur: H4 • 4f + 4æ

Umsjónarkennari: Stefán Arnórsson Prófessor

Kennari: Ármann Höskuldsson Fræðimaður

Kennari: Karl Grönvold Sérfræðingur

Kennari: Árný Erla Sveinbjörnsdóttir Vísindamaður

Fyrirlestrar: Bygging jarðar, flekakenningin. Steindir og kristalbygging þeirra, eldgos, innskot, storkuberg, myndbreytt berg og setberg; jarðlagafraði, aldursgreiningar, jarðskjálftar og jarðskorpuhreyfingar. Auk almennrar umfjöllunar um efnið verður lögð áhersla á sérstöðu Íslands. Æfingar: Upplýsingar og gagnameðferð í jarðfræði. Handsýni af storkubergi, holufyllingum og myndbreyttu bergi. Farnar verða 5 skoðunarferðir fyrstu 5 vikur misserisins sem hver um sig tekur einn dag og falla verklegar æfingar niður á meðan.

JAR102G • Jarðfræði fyrir fornleifafræðinema • (8e) • Haust • 4f + 3æ

Umsjónarmaður: Ólafur Ingólfsson Prófessor

Kennari: Guðrún Gísladóttir Prófessor

Kennt á haustmíssi oddatöluára. Í námskeiðinu er fjallað um mikilvæg undirstöðuatriði og aðferðir jarðfræðinnar, sem fornleifafræðingar nýta sér við rannsóknir. 1) Bergfræði: Greining berg- og steintegunda í handsýni. 2) Jarðvegsfræði: Almenn flokkun jarðvegs; íslenskur jarðvegur. 3) Gjóskulagafraði: Eldgosasaga, einkenni gjóskulaga, aðferðir og túlkun. 4) Aldursgreiningar með geislakoli: Sýnasöfnun, túlkun aldursgreininga. 5) Yfirlit um loftslags- og gróðurfarssögu Íslands frá lokum síðasta jökulskaiðs. 6) Jarðeðlisfræðilegar mælingar í fornleifafræði.

JAR103G • Steindafræði 1 • (8e) • Haust • Stokkur: H2 • 4f + 4æ

Umsjónarkennari: Sigurður Steinþórsson Prófessor

Markmið: Nemendur læri að greina steindir (kristalla), lýsa þeim og túlka myndunarhætti þeirra. Fyrirlestrar: Kristallafræði, kristalefnafræði, eðliseiginleikar steinda. Ljósfræði kristalla, bergfræðismásjá, greining steinda með smásjá. Æfingar: Kristallíkon, hvolvörpun kristalla, kristalgrindur, greining steinda í handsýnum. Smásjártækni og notkun bergfræðismásjár.

JAR106G • Introduction to the Geology and Geography of Iceland • (10e) • Haust • Stokkur: H • 12f

Umsjónarkennari: Ármann Höskuldsson Fræðimaður

Kennari: Sigurður Steinþórsson Prófessor

Kennari: Páll Einarsson Prófessor

Kennari: Ólafur Ingólfsson Prófessor

Kennari: Friðgeir Grímsson Sérfræðingur

Kennari: Sigurður Reynir Gíslason Vísindamaður

Kennari: Magnús Tumi Guðmundsson Prófessor

Kennari: Rannveig Ólafsdóttir Dósent

Kennari: Ólafur Gestur Arnalds

Kennari: Bjarni Reynarsson

Kennari: Guðrún Þorgerður Larsen Fræðimaður

The course starts with a five-day study tour in South-Iceland at the end of August, preceded by one-day orientation lectures and preparation. The tour focuses on both constructive and destructive geological processes as well as human activities in the region. Following the tour, an intensive program of lectures covering the main aspects of Icelandic tectonics, geology, and geography, will occupy three and a half weeks. The last half week of September is devoted to writing up a report on the Study tour and, finally, completing a one-day home examination.

JAR108G • Igneous Petrology • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 3æ

Umsjónarkennari: Sigurður Steinþórsson Prófessor

Kennari: Olgeir Sigmarsson Vísindamaður

Í námskeiðinu er leitað við að veita yfirsýn yfir bergfræði storkubergs-aðferðir, kenningar og viðfangsefni. Í fyrirlestrum er farið í flokkun storkubergs og vensl bergtegunda við tektoník. Myndun og þróun bergbráða í ljósi efnakerfa (phase diagrams), aðal- og snefilefna, svo og samsæta. Lærdómar sem draga má af stórum berghleifum, úthafshryggjum, úthafseyjum og storkubergi meginlanda. Bergfræði Íslands: eldstöðvakerfi, bergsyrpur og samband þeirra við tektonískt umhverfi; myndun móbergs. Verklegar æfingar með bergfræðismásjá, túlkun efnagreininga, eins-dags bergfræðiferð.

JAR202G • Jarðfræði 2A • (8e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f + 4æ

Umsjónarkennari: Hreggviður Norðdahl Fræðimaður

Kennari: Stefán Arnórsson Prófessor

Fyrirlestrar: Landmótun útrænna afla, þáttur þeirra í veðrun og rofi. Umhverfis- og loftlagsbreytingar. Orkuauðlindir, neysluvatn og hagnýt jarðefni. Verndun auðlinda og förgun úrgangs. Æfingar: Aðferðir og tæki við útivinnu. Farnar verða skoðunar- og fræðsluferðir á seinni hluta námskeiðsins þar sem hver ferð tekur að jafnaði 1/2-1 dag. Verklegar æfingar falla niður á meðan. Fimm daga fræðsluferð verður farin um Suðurland strax að loknum prófum.

JAR203G • Almenn bergfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V2 • 4f + 4æ

Kennari: Sigurður Steinþórsson Prófessor

Markmið: Yfirlit og kynning helstu kenninga og rannsóknaraðferða varðandi storkuberg, setberg og myndbreytt berg. Fyrirlestrar: Kemísk og steindafræðileg flokkun storkubergs. Bergsyrpur. Myndun, þróun og storkun bergbráðar í ljósi efnakerfa. Snefilefni og samsætur. Efnaveðrun, myndun sets og setbergs. Ummyndun og myndbreyting leirsteins, kalksteins og basalts. Myndbreytingarhamir (facies) og hamaraðir. Æfingar: Greining bergs í handsýnum og smásjá. Meðferð og túlkun efnagreininga.

Æskileg undirstaða: Steindafræði 1 (JAR103G)

JAR208G • Quaternary Environments • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 4æ

Umsjónarkennari: Áslaug Geirsdóttir Prófessor

The aim of the course is to give a comprehensive summary of the environmental change that occurred during the Quaternary period with special reference to Iceland. Contents: The characteristics of the Quaternary and geological evidence for global climatic change. The history of ice on Earth. How do glaciers work? Glacial debris transport and glacial sedimentation on land and in water. Glaciers and volcanoes. Volcanic activity and the environment. The glacial and deglacial history of Iceland and the North Atlantic Ocean.

JAR303G • Jarðfræðikortagerð • (8e) • Haust • 1f + 3æ

Umsjónarmaður: Leifur Albert Símonarson Prófessor

Kennari: Jón Eiríksson Vísindamaður

Grundvallaratriði við notkun korta og loftmynda við vettvangsvinnu og rannsóknir í jarðfræði, 1f + 3æ á 4. misseri. Sumarnámskeið í gerð jarðfræðikorts við lok 4. misseris. Úrvinnsla og skýrslugerð, 1,3u á 5. misseri.

JAR304G • Umhverfissjarðfræði • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 3æ

Umsjónarmaður: Stefán Arnórsson Prófessor

Fjallað verður um umhverfismál með áherslu á auðlindir, förgun úrgangs, staðbundna og hnattræna mengun, veðurfarsbreytingar og umhverfismat.

JAR306G • Steindafræði 2 • (6e) • Haust • Stokkur: H3 • 2f + 3æ

Umsjónarmaður: Sigurður Steinþórsson Prófessor

Kennari: Niels Örn Óskarsson Sérfræðingur

Markmið: Greining og túlkun helstu steindaflokka. Fyrirlestrar: Grindbygging og kristal-efnafræði silíkata, oxíða, karbónata og súlfíða.

Ágrip af Röntgen-kristallafræði. Uppruni helstu steindafylkja gosbergs, setbergs og myndbreytts bergs. Jarðhita- og jarðþrýstímælar.

Æfingar: Greining steinda með smásjá, röntgentækni og örgreini, úrvinnsla mælinga.

Nauðsynleg undirstaða: Steindafræði 1 (JAR103G), Almenn bergfræði (JAR203G)

JAR307G • Storkuberg 1 • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 4æ

Umsjónarkennari: Sigurður Steinþórsson Prófessor

Flokkun storkubergs, magmagerðir. Almenn bergfræði dæmigerðra storkubergssvæða. Úthafshryggir og úthafseyjar, meginlandssvæði, innskot. Bergfræði Íslands: Eldstöðvakerfin, bergraðir, berg frá tertíer, berg frá kvarter, móberg og palagónitmyndun, svæðisdreifing bergerða á nútíma; hnyðlingar; tilgátur um uppruna íslensks bergs. Í upphafi misseris er farin 3ja daga ferð sem nemendur skila skýrslu um; æfingar falla niður á móti. Æfingar: Bergfræðileg verkefni og smásjárvinna.

Æskileg undirstaða: Steindafræði 1 (JAR103G), Almenn bergfræði (JAR203G)

JAR308G • Setlagfræði • (8e) • Haust • Stokkur: H4 • 4f + 3æ

Umsjónarkennari: Áslaug Geirsdóttir Prófessor

Kennari: Jón Eiríksson Vísindamaður

Ásýndir, ásýndafylki og umhverfislíkön í setlagfræði. Fjallað er um helstu setmyndunarumhverfi með tilvísun til íslensks sets og setlaga.

Æfingar byggjast á vettvangsferðum í nágrenni Reykjavíkur.

JAR309G • Saga lífs og jarðar 1 • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 4æ

Umsjónarkennari: Ólafur Ingólfsson Prófessor

Kennari: Leifur Albert Símonarson Prófessor

Saga lífs og jarðar frá upphafsöld til loka miðlífsaldar. Undirstöðuatriði jarðlagfræði, tímatal í jarðsögu, landrek, myndunarsaga troga og fellingafjalla, loftslagssaga, saga lífsins, jarðsögulega athyglisverð landsvæði. Yfirlit yfir fylkingar dýraríkisins. Flokkun og nafngiftir.

Tegundarhugtakið. Vöxtur og breytileiki. Þróunarleiðir. Steingervingar og aldur. Steingervingar og umhverfi. Þróun. Elstu lífverur. Frumdýr,

svampdýr, bikardýr, holdýr, kambhveljur, flatormar, ranaormar, hjöldýr, þráðormar o.fl., liðormar, frumliðdýr. Æfingar: Greining

steingervinga ættkvísla úr helstu flokkum. Nemendur flytja erindi um valin jarðsöguleg efni og skrifa skýrslu. Tvær dagsferðir í nágrenni Reykjavíkur.

JAR309M • Almenn haffræði 2 • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Jón Ólafsson Prófessor

Markmið: Í framhaldi af Almennri haffræði 1 er eflað þekking nemenda á ferlum í hafinu og tengslum milli hafs, loftþjúps og hafsbotns.

Viðfangsefni: Hringrás heimshafanna í yfirborðs- og djúplögum, hringrásir í fjörðum, ósasvæðum og innhöfum. Sjávarföll, bylgjur og hafis. Ferli sem ráða uppruna, flutningi og upphleðslu setagna í sjó og við strendur. Aðferðir og tæki til rannsókna á hafsbotninum.

Hafsbotninn við Ísland. Loftslagsskrá setlaga og grundvöllur fornhafræði.

Æfingar: 20%. Nemendur velja efni í samráði við kennara og skila ritgerð. Dæmaæfingar.

Nauðsynleg undirstaða: Almenn haffræði 1 (JAR412M)

JAR402M • Steingervingafræði plantna • (4e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 1æ

Umsjónarkennari: Leifur Albert Símonarson Prófessor

Kennt á vormisseri þegar ártal er slétt tala. Yfirlit um flokkunarfræði plantna. Gróður jarðar á fornlífsöld og miðlífsöld. Gróður á Íslandi og í nágrennalöndum á tertíer, ísöld og nútíma. Æfingar: Frjógreining.

JAR403G • Tjörnesferð • (4e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarmaður: Jón Eiríksson Vísindamaður

Umsjónarkennari: Leifur Albert Símonarson Prófessor

Ferðin farin í lok vormisseris þegar ártal er slétt tala. Námsferð um Tjörnes í 8 daga. Verkefnum er úthlutað og eiga nemendur að skila skýrslu.

JAR404G • Námsferð til útlanda • (4e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarkennari: Ólafur Ingólfsson Prófessor

Ferðin farin í lok vormisseris þegar ártal er oddatala. Námsferð til útlanda í 10 daga til að kynna berg- og jarðfræði á völdum svæðum. Verkefnum úthlutað og skýrslum skilað.

JAR405G • Hagnýt jarðfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V2 • 4f + 4æ

Umsjónarkennari: Hreggviður Norðdahl Fræðimaður

Kennt á vormisseri þegar ártal er oddatala. Jarðefni: Gerð og uppruni berggrunns, spennur og sprungur í bergi. Uppruni og dreifing setlaga. Jarðtæknilegir og hagnýtir eiginleikar bergs og lausra jarðlaga og gæðaflokkun þeirra við mannvirkjagerð. Notkun jarðfræðirannsóka við skipulagningu og gerð mannvirkja. Hagnýting jarðefna og auðlinda. Ferli: Umhverfisáhrif mannsins og mat á umhverfisáhrifum búsetu og mannvirkja á afrennsli og grunnvatnsborð, efnistöku og förgun sorps og frárennsli. Áhrif veðurfars- og loftlagsbreytingar á jarðfræðileg ferli sem snerta mannvirki og búsetu t. d. á hafnir og strendur.

JAR407G • Rof, setmyndun og landmótun jökla • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 4v

Umsjónarkennari: Ólafur Ingólfsson Prófessor

Kennari: Hreggviður Norðdahl Fræðimaður

Námskeiðið fjallar um ferli rofs, setmyndunar og landmótunar í jökulumhverfi og er sérstaklega sniðið fyrir nemendur sem hafa áhuga á náttúrulandafræði, jöklafræði og jöklafræði. Í fyrirlestrum er fjallað um jökulkerfi, hreyfingar jökla, rof, setmyndun, flutning, aflögun, landform og ferli við jökuljadar. Fimm daga námsferð verður farin að jökulum á Suðurlandi (Mýrdalsjökull eða Vatnajökull) að loknum vormisserisprófum. Í námsferð verður verkefnum úthlutað og nemendur skila skýrslum.

JAR408G • Jarðfræðikortagerð • (8e) • Vor • 1f + 3æ

Umsjónarmaður: Leifur Albert Símonarson Prófessor

Kennari: Jón Eiríksson Vísindamaður

Grundvallaratriði við notkun korta og loftmynda við vettvangsvinnu og rannsóknir í jarðfræði, 1f + 3æ á 4. misseri. Sumarnámskeiði í gerð jarðfræðikorts við lok 4. misseris. Úrvinnsla og skýrslugerð, 1,3u á 5. misseri.

JAR410G • Efnavarmafræði • (8e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f + 4æ

Umsjónarkennari: Stefán Arnórsson Prófessor

Kennt á vormisseri, þegar ártal er oddatala. Markmið: Að veita nemendum innsýn í undirstöðuatriði efnavarmafræðinnar og notkun hennar til að skilja og túlka ýmis jarðfræðileg ferli. Að gefa nemendum nauðsynlegan bakgrunn til að geta lesið og skilið bækur og tímaritsgreinar þar sem efnavarmafræði er beitt við túlkun jarðfræðilegra gagna. Fyrirlestrar: Lögmál efnavarmafræðinnar. Vensl efnavarmafræðilegra falla. Staðalástand. Efnajafnvægi. Ákvörðun efnavarmafræðilegra stærða með tilraunum. Vatnslausnir. Sýrur og basar. Styrkur og virkni. Æfingar: Dæmi í efnavarmafræði við úrlausn jarðfræðilegra viðfangsefna. Notkun efnavarmafræðilegra gagna. Notkun WATCH-forritsins við útreikning á virkni efnasambanda í vatnslausn og mettnarástandi fyrir steindir.

JAR411G • Myndbreyting, ummyndun, veðrun • (6e) • Vor • Stokkur: V3 • 2f + 3æ

Umsjónarkennari: Sigurður Steinþórsson Prófessor

Kennari: Stefán Arnórsson Prófessor

Kennt á vormisseri þegar ártal er slétt tala. Fyrirlestrar: Tektónískt umhverfi myndbreytingar og myndbreytts bergs. Áhrif hita, þrýstings, tíma, og efnasamsetningar bergs á myndbreytingarefnahvörf og myndun síðsteinda. Ummyndun. Veðrun. Verkeflegar æfingar: Athugun á ummynduðu og myndbreyttu bergi í smásjá og handsýnum. Útreikningar á hvernig myndbreytingahvörf eru háð hita og þrýstingi. Nauðsynleg undirstaða: Steindafræði I (JAR103G), Almenn bergfræði (JAR203G)

JAR412M • Almenn haffræði 1 • (8e) • Vor • Stokkur: H6 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Jón Ólafsson Prófessor

Markmið: Að nemendur öðlist yfirsýn á undirstöðum almennrar haffræði, gerð hafsbots, eðlis- og efna- og lífefnafræði sjávar. Ennfremur hvernig samspil þessara þátta móta breytilegar aðstæður í höfunum.

Viðfangsefni: Viðfangsefni haffræði: Skipting lands og sjávar, heimshöfn, stærð og landfræðileg einkenni, botnlögun. Tæki og aðferðir í hafnannsókn. Eðliseiginleikar sjávar, selta. Ljós og hljóð í hafinu. Breytingar eiginleika vegna sveims og strauma. Orkubúskapur og vatnshagur. Dreifing sjávarhita og seltu, sjógerðir og hita-seltuhringrásin. Ágrip af stöðu- og hreyfifræði hafsins. Efnafraði sjávar:

Jarðefnafræðileg hringrás, aðalefni, snefilefni og uppleystar lofttegundir í sjó. Næringarsólt í sjó og tengsl þeirra við kolefni og súrefni. Áhrif eðlis- og efnafraðilegra eiginleika á frjósemi hafsveða. Hafid við Ísland.

Æfingar: 20%. Dæmaæfingar og skýringar dæma. Úrvinnsla og túlkun haffræðilegra gagna. Heimsókn í rannsóknaskip.

Einkunnagjöf: Einkunnir eru gefnar fyrir æfingar (20%) og skriflegt próf (80%). Lágmarkseinkunn þarf að ná í báðum hlutum.

JAR414G • Saga lífs og jarðar 2 • (8e) • Vor • 4f + 4æ

Umsjónarkennari: Ólafur Ingólfsson Prófessor

Kennari: Leifur Albert Símonarson Prófessor

Jarðsaga nýlífsaldar og kerfisbundin steingervingafræði. Jarðsöguleg þróun Íslands og nágrennalandanna á tertíer og kvarter. Ísöld og nútími. Jarðsaga áhugaverða svæða utan Íslands. Kerfisbundin steingervingafræði: Liðdýr, lindýr, mosadýr, armfætlur, graftólitar, skeggormar, píluormar, skrápdyr. Nemendaerindi um ýmis jarðsöguleg efni. Æfingar: Erindi nemenda um ýmis jarðsöguleg efni, og greining ættkvísla steingervinga úr helstu flokkum. Þriggja daga námsferð á Snæfellsnes.

JAR501G • Auðlindir og umhverfisjarðfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 1u

Umsjónarmaður: Stefán Arnórsson Prófessor

Kennari: Ólafur G Flóvenz

Kennari: Árný Erla Sveinbjörnsdóttir Vísindamaður

Kennari: Halldór Ármannsson

Kennari: Ingvar Birgir Friðleifsson

Markmið: Að veita nemendum yfirsýn yfir undirbúning að vinnslu jarðhita, vöktun jarðhitasvæða í vinnslu og hvernig jarðvísindalegum aðferðum er beitt við þennan undirbúning og vöktun. Námsefni: Lega jarðhitasvæða og eðli jarðhitans. Flokkun jarðhitasvæða á Íslandi. Nýting jarðhita á Íslandi og erlendis. Jarðfræði og grunnvatnsfræði jarðhitakerfa, hitastigull, ummyndun, efnainnihald jarðhitavökva, jarðboranir. Umhverfisáhrif af nýtingu jarðhita. Vinnuaðferðir á sviði jarðfræði, jarðeðlisfræði, jarðefnafræði og grunnvatnsfræði við undirbúning að vinnslu jarðhita og vöktun jarðhitakerfa í vinnslu.

JAR502G • Rannsóknarverkefni í jarðfræði • (2e) • Haust

Stúdentum er gefinn kostur á að vinna að einu verkefni undir stjórn eða umsjón kennara deildarinnar. Val á verkefni er háð samþykki jarðvísindadeildar og vinnu lýkur með samningu ritgerðar eða skýrslu sem metin skal til eininga og einkunnar.

JAR502M • Greiningartækni 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H4 • 2f + 4æ

Umsjónarkennari: Stefán Arnórsson Prófessor

Markmið: Að veita nemendum undirstöðu í söfnun sýna af is, köldu vatni, jarðhitavatni og jarðgufu. Kynna fyrir nemendum tæki sem notuð eru til að efnagreina jarðefni, byggingu þessara tækja og notagildi. Að hjálfa nemendum í völdum efnagreiningaraðferðum. Fyrirlestrar: Fræðilegur grundvöllur greiningartækja og -aðferða. Tæki og tækni: Röntgenendurskin, ljósgleypnimæling, litrófsmæling, geislarófsmæling (ICP-tæki), titrun, pH-mæling, mæling á virkni jóna með rafskautum, mælingar með gasskilju og jónaskilju, tilraunir. Æfingar: Söfnun og efnagreining sýna af vatni og jarðgufu.

JAR503G • Rannsóknarverkefni í jarðfræði • (4e) • Haust

Stúdentum er gefinn kostur á að vinna að einu verkefni undir stjórn eða umsjón kennara deildarinnar. Val á verkefni er háð samþykki jarðvísindadeildar og vinnu lýkur með samningu ritgerðar eða skýrslu sem metin skal til eininga og einkunnar.

JAR504G • Rannsóknarverkefni í jarðfræði • (6e) • Haust

Stúdentum er gefinn kostur á að vinna að einu verkefni undir stjórn eða umsjón kennara deildarinnar. Val á verkefni er háð samþykki jarðvísindadeildar og vinnu lýkur með samningu ritgerðar eða skýrslu sem metin skal til eininga og einkunnar.

JAR601G • BS-verkefni í jarðfræði • (10e) • Vor

Sérstakt verkefni til BS-prófs, sem stúdentar vinna undir stjórn eða umsjón kennara við deildina. Vinnu að slíku verkefni lýkur með samningu BS-ritgerðar, sem metin skal til einkunnar. Stúdentum er heimilt að fengnu samþykki kennara að nota niðurstöður er fengist hafa í námskeiðinu Jarðfræðikortagerð sem efni í BS-ritgerð. Verkefnum skal skilað skv. reglum deildar um prófverkefni. Val á verkefni er háð samþykki jarðvísindadeildar.

JAR602G • BS-verkefni í jarðfræði • (10e) • Sumar

Sérstakt verkefni til BS-prófs, sem stúdentar vinna undir stjórn eða umsjón kennara við deildina. Vinnu að slíku verkefni lýkur með samningu BS-ritgerðar, sem metin skal til einkunnar. Stúdentum er heimilt að fengnu samþykki kennara að nota niðurstöður er fengist hafa í námskeiðinu Jarðfræðikortagerð sem efni í BS-ritgerð. Verkefnum skal skilað skv. reglum deildar um prófverkefni. Val á verkefni er háð samþykki jarðvísindadeildar.

JAR603G • Rannsóknarverkefni í jarðfræði • (2e) • Vor

Stúdentum er gefinn kostur á að vinna að einu verkefni undir stjórn eða umsjón kennara deildarinnar. Val á verkefni er háð samþykki jarðvísindadeildar og vinnu lýkur með samningu ritgerðar eða skýrslu sem metin skal til eininga og einkunnar.

JAR604G • Rannsóknarverkefni í jarðfræði • (2e) • Sumar

Stúdentum er gefinn kostur á að vinna að einu verkefni undir stjórn eða umsjón kennara deildarinnar. Val á verkefni er háð samþykki jarðvísindadeildar og vinnu lýkur með samningu ritgerðar eða skýrslu sem metin skal til eininga og einkunnar.

JAR605G • Rannsóknarverkefni í jarðfræði • (4e) • Vor

Stúdentum er gefinn kostur á að vinna að einu verkefni undir stjórn eða umsjón kennara deildarinnar. Val á verkefni er háð samþykki jarðvísindadeildar og vinnu lýkur með samningu ritgerðar eða skýrslu sem metin skal til eininga og einkunnar.

JAR606G • Rannsóknarverkefni í jarðfræði • (4e) • Sumar

Stúdentum er gefinn kostur á að vinna að einu verkefni undir stjórn eða umsjón kennara deildarinnar. Val á verkefni er háð samþykki jarðvísindadeildar og vinnu lýkur með samningu ritgerðar eða skýrslu sem metin skal til eininga og einkunnar.

JAR607G • Rannsóknarverkefni í jarðfræði • (6e) • Vor

Stúdentum er gefinn kostur á að vinna að einu verkefni undir stjórn eða umsjón kennara deildarinnar. Val á verkefni er háð samþykki jarðvísindadeildar og vinnu lýkur með samningu ritgerðar eða skýrslu sem metin skal til eininga og einkunnar.

JAR608G • Rannsóknarverkefni í jarðfræði • (6e) • Sumar

Stúdentum er gefinn kostur á að vinna að einu verkefni undir stjórn eða umsjón kennara deildarinnar. Val á verkefni er háð samþykki jarðvísindadeildar og vinnu lýkur með samningu ritgerðar eða skýrslu sem metin skal til eininga og einkunnar.

JAR609G • Jöklafræði • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2æ

Umsjónarkennari: Ólafur Ingólfsson Prófessor

Kennari: Helgi Björnsson Vísindamaður

Útbreiðsla íss á jörðinni: Snjór, jöklar, hafis, sifri. Myndun jökla, ákoma, leysing, afkoma. Ummyndun snævar í jöklulís. Hitastig í jöklum,

gaddjökklar, þíðjökklar. Orkuskipti milli andrúmslofts og jökuls. Hreyfing jökla, botnskríð, formbreyting, líkön um samband þykktar og útbreiðslu hveljökla, straumlínur og aldur jökulísl. Viðbrögð jökla við afkomu (loftslagsbreytingum). Framhlaup. Vatn í jökulum, rennslí þess að ám og uppsöfnun í jökullón, jökulhlaup. Eldvirkni í jökulum og jarðhiti. Eðlisfræði jökulrofs og flutnings rofefna í jökli. Íssjarmælingar. Rannsóknir á borkjörnum úr jökulum, not vetnis- og súrefnissamsæta til loftslagsrannsókna, aldursgreining, mengunarrannsóknir. Snjóflóð, spár og varnir.

JAR610G • Volcanology • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2æ

Kennari: Páll Einarsson Prófessor

History of volcanology. Volcanic processes and products. Magma, origin and evolution. Eruptive systems. Kinds of volcanoes, volcanic eruptions and their products, lava, tephra, gases. Tephrochronology. Volcanism in different tectonic settings. Magma chambers and associated crustal deformation. Volcano forecasting and monitoring. Effects of volcanism on land use. Volcanic hazards and mitigation. Extraterrestrial volcanism. Exercises. Volcano Conference with student presentations. Field excursion.

JAR611G • Umhverfisjarðefnafræði • (8e) • Vor • 4f + 2æ

Umsjónarkennari: Stefán Arnórsson Prófessor

Fyrirlestrar: Uppruni frumefna og dreifing þeirra á jörðinni. Grundvallaratriði efnafræði vatns. Jarðefnafræðileg hringrás kolefnis og köfnunarefnis. Umhverfisefnafræði andrúmslofts, hafs og þurrlandis. Jarðefnafræði valinna efna sem eru mikilvæg umhverfislega (ál, arsen, blý, kadmíum, kvikasilfur). Mengun vatns og vatnsgæði. Þrávirk lífræn efni. Hreinsun áskólpi og iðnaðarurgangi. Radikal-efnafræði og oxunarferli, þar með talin hreinsun vatns. Æfingar: Ýmis dæmi um efnahvörf og efnisflutninga sem eru umhverfislega mikilvæg.

JED104G • Introduction to Geophysics • (6e) • Haust • Stokkur: H • 3f + 1æ

Umsjónarmaður: Páll Einarsson Prófessor

Umsjónarkennari: Magnús Tumi Guðmundsson Prófessor

An introduction to the physics of the Earth. The course should be suitable as a first course for those majoring in geophysics and for geology students wanting to become familiar with the subject. Gravity, shape and rotation of the Earth, gravity anomalies. The geomagnetic field, magnetic anomalies, palaeomagnetism. Earthquakes and seismic waves. Layered structure of the Earth, heat transport and the internal heat of the Earth. Origin and age of the Earth. Dating with radioactive elements. Geophysics of Iceland, introduction to geophysical research in Iceland.

JED106G • Current Crustal Movements • (6e) • Haust • Stokkur: H • 3f + 1d

Umsjónarkennari: Páll Einarsson Prófessor

The subject of the course is active tectonic movements with emphasis on processes currently active in Iceland. Elastic and ductile behaviour of rocks in the crust and mantle. Brittle fracturing. Plate velocity models, both relative and absolute. Plate boundary deformation. Rifts and rifting structures. Transcurrent faulting and associated structures. Earthquakes and faulting. Measuring crustal movements, GPS-geodesy, levelling, SAR-interferometry, tilt- and strainmeters. A field project will be carried out.

JED201G • Almenn jarðeðlisfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V6 • 4f + 3v

Kennari: Páll Einarsson Prófessor

Kennari: Magnús Tumi Guðmundsson Prófessor

Markmið:

Að nemendur:

- Hafi öðlast yfirsýn yfir eðlisfræði hinnar föstu jarðar s.s. þyngdarsvið, segulsvið, geislavirkni, aldursgreiningar, hita og varma, fjaðurbylgjur og jarðskjálfta.
- Geti beitt aðferðum sigildrar eðlisfræði eins og hún er kennd á 1. ári í háskóla til að leysa einföld verkefni í eðlisfræði hinnar föstu jarðar.
- Hafi kynnt helstu aðferðum jarðeðlisfræðilegrar könnunar.

Viðfangsefni:

Þyngdarsvið jarðar, lögun hennar og snúningur, þyngdarmælingar, flóðkraftar. Segulsvið jarðar, segulsviðsmælingar, bergsegulmagn. Jarðskjálftar, jarðskjálftamælingar og jarðskjálftabylgjur, bylgjubrots- og endurkastsmælingar. Uppruni og aldur jarðar. Aldursmælingar með geislavirkum efnum, stöðugar samsætur. Varmaleiðni og hiti í iðrum jarðar. Kynning á aðferðum jarðeðlisfræðilegrar könnunar. Jarðeðlisfræðirannsóknir á Íslandi.

Vinnulag:

Fyrirlestrar og umræður eru tvisvar í viku. Dæmatímar eru u.þ.b. einu sinni í viku þar sem lögð eru fyrir nokkur dæmi. Nemendur skila heimadæmum. Umræðufundur þar sem fjallað er um tiltekin efni í jarðeðlisfræði. Einnig eru haldnar verklegar æfingar, a.m.k. ein utanhúss þar sem gerðar eru jarðeðlisfræðilegar mælingar og leitað svara við jarðfræðilegu vandamáli. Nemendur vinna úr gögnum og skila um þær skýrslum.

Nauðsynleg undirstaða: Eðlisfræði 1 R (EDL103G) eða Eðlisfræði G (EDL204G)

Skriflegt próf 75%, frammistaða í námskeiði (verklegar æfingar, umræðufundur, dæmatímar) 25%.

JED501G • BS-verkefni • (10e) • Haust

Nemandi velur í samræði við kennara verkefni í jarðeðlisfræði, smíðar tæki, gerir mælingar eða útreikninga, les sér til um efnið eftir því sem við á og skilar síðan ritgerð um það.

JED502M • Grunnvatnsfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H2 • 3f + 1d + 1u

Umsjónarmaður: Magnús Tumi Guðmundsson Prófessor

Kennari: Jónas Eliasson Prófessor

Kennari: Þröstur Þorsteinsson Sérfræðingur

Námsefni: Raki í jarðvegi, eiginleikar og gerð vatnsleiðandi jarðlaga, grunnvatnskerfi. Streymi grunnvatns um lekt berg. Lögmál Darcys. Einsátta, stefnuháð, sístætt og tímaháð streymi um opin og lokuð grunnvatnskerfi. Grunnvatnskort. Mat á vatnsleiðni, lekt og vatnsförða í bergi. Viðbrögð grunnvatnskerfa við vinnslu vatns úr borholum, vinnslugeta og rekstraröryggi. Boranir og aðferðir við leit að hentugum stöðum til vatnstöku. Gæði grunnvatns og mengun. Flutningur uppleystra efna með grunnvatnsstraumum. Eiginleikar ferskvatnslínu nálægt

sjó. Öflun kalds neysluvatns á Íslandi. Rennsliskerfi jarðhitasvæða. Reiknifræðileg grunnvatnslíkön. Við æfingar er m.a. kynnt alhliða forrit til líkanreikninga fyrir grunnvatnskerfi.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IIA (STÆ207G) eða Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G), Eðlisfræði 2 R (EDL202G)

JED503M • Afifræði og varmaflutningur í samfelldum efnum • (6e) • Haust • Stokkur: H • 3f + 2d + 1u

Umsjónarmaður: Magnús Tumi Guðmundsson Prófessor

Kennari: Þröstur Þorsteinsson Sérfræðingur

Markmið: Að kynna aflfræði samfelldra efna, vökvaflfræði og varmaflutning og beitingu fræðanna á vandamál í eðlisfræði og jarðeðlisfræði. I. Spenna og aflögun, spennusvið, spennutensor, sveiging platna, efniseiginleikar, líkön: Fjaðrandi efni, seigt efni, plastískt efni. - II. Seigir vökvar, lagstreymi, iðustreymi, samfelluljafna, jafna Navier-Stokes.- III. Varmaflutningur: Varmaleiðing, hræring vatns, varmaburður. Dæmi tekin úr ýmsum greinum eðlisfræði, einkum jarðeðlisfræði.

Nauðsynleg undirstaða: Venjulegar deildajöfnur (09.10.40) eða Stærðfræðigreining IVB (STÆ401G), Varmafræði 1 (EDL402G)

JED504G • Jarðeðlisfræðileg könnun • (8e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarmaður: Páll Einarsson Prófessor

Umsjónarmaður: Magnús Tumi Guðmundsson Prófessor

Helstu jarðeðlisfræðilegar aðferðir til könnunar jarðlaga, m.a. við leit að orkugjöfum og hagnýtum jarðefnum: Kennilegar forsendur, tæki, framkvæmd mælinga, úrvinnsla og túlkun. Endurkasts- og bylgjubrotsmælingar. Þyngdarmælingar. Segulsviðsmælingar. Rafleiðni- og rafsviðsmælingar. Mælingar í borholum. Æfingar á misseri: Reikniæfingar, líkantilraunir o.fl. Námskeið í mælingum utan bæjar, 2 vikur að loknum vorþrófum. Mælingar með ýmsum jarðeðlisfræðilegum mælitækjum og samræmd úrvinnsla þeirra.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G) eða Stærðfræðigreining IIA (STÆ207G), Eðlisfræði 2 R (EDL202G), Almenn jarðeðlisfræði (JED201G)

JED601G • BS-verkefni • (10e) • Vor

Nemandi velur í samráði við kennara verkefni í jarðeðlisfræði, smíðar tæki, gerir mælingar eða útreikninga, les sér til um efnið eftir því sem við á og skilar síðan ritgerð um það.

JED601M • Jarðskjálftafræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 4v

Kennari: Páll Einarsson Prófessor

Námsefni: Gerð og eiginleikar jarðskjálftamæla. Helstu jarðskjálftabylgjur: P-, S-, Rayleigh- og Love-bylgjur. Dýpi jarðskjálfta, dreifing þeirra um jörðina og samband við jarðfræði. Upptök jarðskjálfta: Brotlausn, vægi, stærð, orka, tíðniróf, áhrif. Jarðskjálftabylgjur og innri gerð jarðarinnar. Æfingar: Úrvinnsla jarðskjálftamælinga, smáskjálftamælingar, landmælingar og fræðileg verkefni. Fyrirlestur og ritgerð um valið efni.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IIA (STÆ207G) eða Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G), Eðlisfræði 2 R (EDL202G), Almenn jarðeðlisfræði (JED201G)

JED602G • BS-verkefni • (10e) • Sumar

Nemandi velur í samráði við kennara verkefni í jarðeðlisfræði, smíðar tæki, gerir mælingar eða útreikninga, les sér til um efnið eftir því sem við á og skilar síðan ritgerð um það.

JAR105F • 4. árs rannsóknarverkefni í jarðfræði • (30e) • Haust
Rannsóknarverkefni.

JAR107F • Námskeið til meistaraþrófs í jarðfræði • (10e) • Haust
Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði, sem rannsóknarverkefni hans fjallar um, en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða, sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

JAR108F • Málstofa í vatnsefnafræði • (6e) • Haust
Umsjónarkennari: Sigurður Reynir Gíslason Vísindamaður
Sjá námskeiðslýsingu á ensku.
Pass/fail based on performance during classes and discussions.

JAR111F • Jökklar og fornloftslag • (8e) • Haust • Stokkur: H5 • 4f + 3æ
Umsjónarkennari: Áslaug Geirsdóttir Prófessor
Markmið námskeiðsins er að gefa nemendum innsýn í nýjustu rannsóknir á loftslagsbreytingum fyrri jarðsögutímabíla og fram á okkar tíma. Skoðaðar verða náttúrulegar loftslagsveiflur á mismunandi tímaskölum og hugsanlegar ástæður þeirra ræddar. Hlýnun 20. aldar verður sett í víðara samhengi við veðurfarabreytingar á nútíma.
Námskeiðið verður á fyrirlestraformi, þar sem kennari og nemendur taka fyrir í hverjum tíma 2-3 nýlegar greinar úr ritryndum tímaritum um umhverfis- og loftslagsbreytingar. Umræður með þátttöku allra fylgja í kjölfarið. Nemendum er ætlað að halda 2-3 fyrirlestra yfir misserið um valin efni sem snerta markmið námskeiðs, auk þess sem þeim er ætlað að skila ítarlegri ritgerð um efnið í lok misseris.

JAR205F • 4. árs rannsóknarverkefni í jarðfræði • (30e) • Vor
Rannsóknarverkefni.

JAR206F • 4. árs rannsóknarverkefni í jarðfræði • (30e) • Sumar
Rannsóknarverkefni.

JAR209F • Námskeið til meistaraþrófs í jarðfræði • (10e) • Vor
Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði, sem rannsóknarverkefni hans fjallar um, en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða, sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

JAR210F • Námskeið til meistaraþrófs í jarðfræði • (10e) • Sumar
Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði, sem rannsóknarverkefni hans fjallar um, en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða, sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

JAR211F • Saga lífs og jarðar 3 • (8e) • Vor • 5f + 2u + 3v
Umsjónarkennari: Leifur Albert Símonarson Prófessor
Steingervingafræði Íslands: Valdir kaflar úr þróunarsögu íslenskra dýrasamfélaga. Dýralíf á Íslandi á tertíer og kvarter. Uppruni og þróun íslensku sælindýrafánunnar frá Tjörneslögum á tertíer til nútíma. Gróður á Íslandi og í nágrannalöndum á tertíer, isöld og nútíma. Gróður jarðar á fornlífsöld og miðlífsöld.
Þróunarsaga hryggdýra: Yfirlit yfir líkamsbyggingu hryggdýra. Steingerð hryggdýr (varðveisla o.fl.). Vankjálkar, brynháfar, brjóskfiskar, beinfiskar, froskdýr, skriðdýr, fuglar, spendýr. Uppruni og þróun mannsins. Yfirlit yfir þróun hryggdýra. Æfingar: Greining ættkvísla og tegunda, ásamt frjógreiningu. Skoðunarferð um nágrenni Reykjavíkur.
Nauðsynleg undirstaða: Saga lífs og jarðar 1 (JAR309G), Saga lífs og jarðar 2 (JAR414G)

JAR212F • Lesnámskeið í jökla- og kvarterjarðfræði • (8e) • Vor • 4u
Umsjónarkennari: Ólafur Ingólfsson Prófessor
Markmið námskeiðs er að tryggja þekkingarbakgrunn framhaldsnema í jökla- og kvarterjarðfræði. Námskeiðið byggir á lestri á völdum bókarköflum og tímaritsgreinum er gefið nemanda góða yfirsýn yfir jöklunar- og veðurfarssögu á kvartertímabilinu og staðgóða þekkingu á aðferðum í jöklafræði og jarðlagfræði. Leslisti verður sniðin að þörfum hvers nemanda, og það verður svigrúm fyrir sérstakar áherslur á fagþekkingu á sviðum sem tengjast rannsóknarverkefni sérstaklega. Nemandi skili skriflegri samantekt um lefni og verður prófaður munnlega.

JAR213F • Sumarskóli Nordvulk í eldfjallafræði • (4e) • Sumar
Umsjónarkennari: Freysteinn Sigmundsson Sérfræðingur
Sjá enska námskeiðslýsingu.
Mat á veggspjöldum, erindum og þátttöku í vettvangsferðum.

JAR214F • Vatnsefnafræði • (6e) • Vor • 3f + 7æ

Umsjónarkennari: Andri Stefánsson Dósent

Viðfangsefni:

Að gefa nemendum djúpa innsýn í grundvallarþætti vatnsefnafræði og efnafræði vatns í náttúrunni. Fjallað verður um sýrur og basa, uppleysingu og útfellingu, málmjónir, oxun og afoxun, og samsætur og þá þætti sem stjórna efnafræði vatns í náttúrunni. Lögð er áhersla á skýra á magnbundin hátt þau ferli sem stjórna efnainnihaldi vatns, þ.m.t. yfirborðsvatn, grunnvatn og jarðhitavatn.

Æfingar:

Fyrirlestrar og umræðutímar þar sem kennarar og nemendur munu halda fyrirlestra og ræða tiltekinn viðfangsefni. Ennfremur eru æfingar og verkefni tengd fyrirlestrum.

Nauðsynleg undirstaða: Greiningartækni 1 (JAR502M), Efnavarmafræði (JAR410G), Myndbreyting, ummyndun, veðrun (JAR411G)

JAR215F • Líkanreikningur í berg- og jarðefnafræði • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Andri Stefánsson Dósent

Viðfangsefni:

Að gefa nemendum góða innsýn í notkun tölvuforrita sem notuð eru í berg- og jarðefnafræði, hermireikninga til að skýra ferli sem stjórna efnainnihaldi vatns, bergs o.fl. eða spá fyrir um efnainnihaldið. Þau forrit sem kennt verður á fer eftir áhuga og sérsviði nemenda hverju sinni.

Æfingar:

Skipulagðir fyrirlestrar verða ekki haldnir. Hver nemandi fær verkefni sem sniðið er að þörfum hans og áhuga. Kennsla felst í því að leiðbeina nemanda um notkun ýmissa forrita til hermireikninga og við túlkun á berg- og jarðefnafræðilegum gögnum. Kennarar, sérfræðingar, nýdóttarar og lengra komnir framhaldsnemar geta leiðbeint nemanda eftir því sem við á. Unnt verður að halda námskeiðið þótt aðeins einn nemandi sækir það.

Nauðsynleg undirstaða: Greiningartækni 1 (JAR502M), Efnavarmafræði (JAR410G)

Æskileg undirstaða: Myndbreyting, ummyndun, veðrun (JAR411G)

JAR216F • Storkuberg 2 • (6e) • Vor • 5f + 2æ + 3v

Umsjónarkennari: Sigurður Steinþórsson Prófessor

Markmið: Í framhaldi af Storkubergi 1 er viðfangsefnið tekið fræðilegum tókum þar sem nemendum eru kynnt hugtök, ferli og aðferðir nútíma berg- og jarðefnafræði og færni aukin í öflun, meðferð og túlkun gagna.

Viðfangsefni: Uppruni frumefnanna, sókerfisins og jarðar. Lotukerfið frá sjónarhóli jarðefnafræðinnar. Hringrásir valinna efna í náttúrunni. Bergfræði jarðmöttuls, hafsbottsskorpu og meginlanda. Bergfræðiferli og áhrif reikulla efna á þau. Snefilefni og samsætur í berg- og jarðefnaferlum. Aldursgreiningar með geislavirkum efnum. Kvikugös; glerinnlyksur og vökvabólur í kristöllum. Jarðhita- og jarðþrýstímælar. Ummyndun í megineldstöðvum og jarðhitakerfum. Notkun tölvuforrita og hermireikninga í berg- og jarðefnafræði.

Æfingar: Kennileg og praktísk reiknidæmi; einfaldar tilraunir; rannsóknaverkefni með smásjá, örgreini og massageini.

Nauðsynleg undirstaða: Storkuberg 1 (JAR307G)

JAR217F • Greiningartækni 2 • (6e) • Vor • 10æ

Umsjónarkennari: Stefán Arnórsson Prófessor

Viðfangsefni:

Hver nemandi fær verkefni sem sniðið er að þörfum hans og óskum miðað við MS- eða doktorsverkefni. Nemandinn fær sýni til efnagreininga sem hann skal efnagreina með tilteknum tækjum og aðferðum. Gögnin skal hann síðan meðhöndla til að sýna fram á hver sé samkvæmni og nákvæmni mælinganna.

Æfingar:

Skipulagðir fyrirlestrar verða ekki haldnir. Hver nemandi fær verkefni sem sniðið er að þörfum hans og áhuga. Kenna felst í því að leiðbeina nemanda um notkun ýmissa tækja og aðstoða við úrvinnslu mælinga. Kennarar, sérfræðingar, nýdóttarar og lengra komnir framhaldsnemar geta leiðbeint nemanda eftir því sem við á. Unnt verður að halda námskeiðið þótt aðeins einn nemandi sækir það.

Nauðsynleg undirstaða: Greiningartækni 1 (JAR502M)

JAR218F • Jarðhiti • (6e) • Vor • 6f + 4u

Umsjónarkennari: Stefán Arnórsson Prófessor

Viðfangsefni:

Að gefa nemendum djúpa innsýn í tiltekin jarðhitaverkefni sérstaklega á sviðum þar sem þörf er á að auka þekkingu til lausnar þekktum vandamálum við nýtingu jarðhita. Eins verður fjallað um mál sem talin eru vera mikilvæg á hverjum tíma, t.d. endurnýjanleika jarðhitauuðlinda, sjálfbærni jarðhitanytingar, verndunarsjónarmiðum, fjölnotkun jarðvarma og tækninýjungum við borholumælingar o.fl.

Æfingar:

Umræðutímar eru tvisvar í viku. Kennarar og nemendur munu halda fyrirlestra um tiltekinn viðfangsefni. Í umræðutímum verður fjallað um efni fyrirlestra og önnur viðfangsefni að tillögu kennara og einstakra nemenda. Nemendur skila ritgerðum um tiltekin viðfangsefni.

JAR309M • Almenn haffræði 2 • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Jón Ólafsson Prófessor

Markmið: Í framhaldi af Almennri haffræði 1 er eflð þekking nemenda á ferlum í hafinu og tengslum milli hafs, loftþjúps og hafsbots.

Viðfangsefni: Hringrás heimshafanna í yfirborðs- og djúplögum, hringrásir í fjörðum, ósavæðum og innhöfum. Sjávarföll, bylgjur og hafis. Ferli sem ráða uppruna, flutningi og upphleðslu setagna í sjó og við strendur. Aðferðir og tæki til rannsókna á hafsbotninum. Hafsbotninn við Ísland. Loftslagsskrá setlaga og grundvöllur fornhafræði.

Æfingar: 20%. Nemendur velja efni í samráði við kennara og skila ritgerð. Dæmaæfingar.

Nauðsynleg undirstaða: Almenn haffræði 1 (JAR412M)

JAR310F • Hafefnafræði • (8e) • Haust • Stokkur: V7 • 6f + 4u

Umsjónarkennari: Jón Ólafsson Prófessor

Markmið: Að veita nemendum, sem hafa áhuga en ekki endilega undirstöðuþekkingu í haffræði, innsýn í efnaferli og tengsl þeirra við jarðfræði hafsbotsins, strauma og blöndun í hafinu, lífefnaferli og sérstaklega hlutverk hafisins í kolefnishringrás jarðar.

Viðfangsefni: Haffræðilegur bakgrunnur um uppleyst efni, straumakerfi heimshafanna og lífríki. Hringrás jarðefna. Varmafræðileg

undirstaða. Karbónatkerfi sjávar. Stöðugar og geislavirkar samsætur í hafinu. Lífræn efnaferli. Fornhaffræði og fornveðurfar. Aðferðir og tæki við gagnaöflun á sjó.

Æfingar: 25%. Efnagreiningar á sjó. Dæmareikningar.
Nauðsynleg undirstaða: Almenn efnafræði I (EFN101G)

JAR311F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í jarðfræði • (30e) • Haust
Rannsóknarverkefni.

JAR321F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis og auðlindafræðum • (30e) • Haust
Rannsóknarverkefni.

JAR321F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis og auðlindafræðum • (30e) • Sumar
Rannsóknarverkefni.

JAR402M • Steingervingafræði plantna • (4e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 1æ
Umsjónarkennari: Leifur Albert Símonarson Prófessor

Kennt á vormisseri þegar ártal er slétt tala. Yfirlit um flokkunarfræði plantna. Gróður jarðar á fornlífsöld og miðlífsöld. Gróður á Íslandi og í nágrennlöndum á tertíer, ísöld og nútíma. Æfingar: Frjógreining.

JAR412M • Almenn haffræði 1 • (8e) • Vor • Stokkur: H6 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Jón Ólafsson Prófessor

Markmið: Að nemendur öðlist yfirsýn á undirstöður almennrar haffræði, gerð hafsbots, eðlis- og efna- og lífefnafræði sjávar. Ennfremur hvernig samspil þessara þátta móta breytilegar aðstæður í höfunum.

Viðfangsefni: Viðfangsefni haffræði: Skipting lands og sjávar, heimshöfn, stærð og landfræðileg einkenni, botnlögun. Tæki og aðferðir í hafrannsókn. Eðliseiginleikar sjávar, selta. Ljós og hljóð í hafinu. Breytingar eiginleika vegna sveims og strauma. Orkubúskapur og vatnshagur. Dreifing sjávarhita og seltu, sjógerðir og hita-seltuhringrásin. Ágrip af stöðu- og hreyfifræði hafsins. Efnafræði sjávar: Jarðefnafræðileg hringrás, aðalefni, snefilefni og uppleystar lofttegundir í sjó. Næringarsólt í sjó og tengsl þeirra við kolefni og súrefni. Áhrif eðlis- og efnafræðilegra eiginleika á frjósemi hafsvæða. Hafíð við Ísland.

Æfingar: 20%. Dæmaefingar og skýringar dæma. Úrvinnsla og túlkun haffræðilegra gagna. Heimsókn í rannsóknaskip.

Einkunnagjöf: Einkunnir eru gefnar fyrir æfingar (20%) og skriflegt próf (80%). Lágmarkseinkunn þarf að ná í báðum hlutum.

JAR414F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í jarðfræði • (30e) • Vor
Rannsóknarverkefni.

JAR415F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í jarðfræði • (30e) • Sumar
Rannsóknarverkefni.

JAR416F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis og auðlindafræðum • (30e) • Vor
Rannsóknarverkefni.

JAR502M • Greiningartækni 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H4 • 2f + 4æ

Umsjónarkennari: Stefán Arnórsson Prófessor

Markmið: Að veita nemendum undirstöðu í söfnun sýna af is, köldu vatni, jarðhitavatni og jarðgufu. Kynna fyrir nemendum tæki sem notuð eru til að efnagreina jarðefni, byggingu þessara tækja og notagildi. Að hjálfa nemendum í völdum efnagreiningaraðferðum. Fyrirlestrar: Fræðilegur grundvöllur greiningartækja og -aðferða. Tæki og tækni: Röntgenendurskin, ljósgleypnimæling, litrófsmæling, geislarófsmæling (ICP-tæki), titrun, pH-mæling, mæling á virkni jóna með rafskautum, mælingar með gasskilju og jónaskilju, tilraunir. Æfingar: Söfnun og efnagreining sýna af vatni og jarðgufu.

JAR507F • Rannsóknarverkefni til doktorsþrófs í jarðfræði • (30e) • Haust
Rannsóknarverkefni.

JAR612F • Rannsóknarverkefni til doktorsþrófs í jarðfræði • (30e) • Vor
Rannsóknarverkefni.

JAR613F • Rannsóknarverkefni til doktorsþrófs í jarðfræði • (30e) • Sumar
Rannsóknarverkefni.

JED007F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í jarðeðlisfræði • (30e) • Sumar
Rannsóknarverkefni.

JED105F • Aflfræði jarðskorpunnar • (10e) • Haust

Umsjónarmaður: Páll Einarsson Prófessor

Efni: Fjaðurfræði og fjaðureiginleikar jarðar, brotheðgun og brotahreyfingar, misgengi og gangar, kvikuhólf, reiknilíkön til að líkja eftir aflfræðilegum ferlum í jarðskorpunni, flekahreyfingar, jarðskorpan og jarðskorpuhreyfingar á Íslandi.

Nauðsynleg undirstaða: Jarðskjálftafræði (JED601M), Aflfræði og varmaflutningur í samfelldum efnun (JED503M)

JED107F • Námskeið til meistaraþrófs í jarðeðlisfræði • (10e) • Haust

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni á sama sérsviði og rannsóknarverkefni nemandans en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

JED109F • Andhverfar varpanir í jarðeðlisfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H1 • 5f + 3d

Umsjónarkennari: Gylfi Páll Hersir

Sjá námskeiðslýsingu á ensku.

Nauðsynleg undirstaða: Línuleg algebra B (STÆ208G), Jarðeðlisfræðileg könnun (JED504G)

JED110F • Jarðskorpuhreyfingar og aflfræði jarðar - mælingar og líkön • (10e) • Haust • 6f + 3d

Umsjónarkennari: Freysteinn Sigmundsson Sérfræðingur

Sjá námskeiðslýsingu á ensku.

JED111F • Málstofa um jarðfræðilega atburði • (2e) • Haust • 2u

Umsjónarkennari: Páll Einarsson Prófessor

Sjá námskeiðslýsingu á ensku.

Byggt á frammistöðu í umræðutímum og framsetningu á efni.

JED202F • Námskeið til meistaraþrófs í jarðeðlisfræði • (10e) • Vor

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni á sama sérsviði og rannsóknarverkefni nemandans en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

JED203F • Námskeið til meistaraþrófs í jarðeðlisfræði • (10e) • Sumar

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni á sama sérsviði og rannsóknarverkefni nemandans en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

JED204F • Forðafræði jarðhita og borholumælingar • (8e) • Vor • 4f + 4d + 1a

Sjá námskeiðslýsingu á ensku.

JED205F • Málstofa um jarðfræðilega atburði • (2e) • Vor • 2u

Umsjónarkennari: Páll Einarsson Prófessor

Sjá námskeiðslýsingu á ensku.

Byggt á frammistöðu í umræðutímum og framsetningu á efni.

JED301F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í jarðeðlisfræði • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni.

JED402F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í jarðeðlisfræði • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni.

JED502M • Grunnvatnsfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H2 • 3f + 1d + 1u

Umsjónarmaður: Magnús Tumi Guðmundsson Prófessor

Kennari: Jónas Elíasson Prófessor

Kennari: Þröstur Þorsteinsson Sérfræðingur

Námsefni: Raki í jarðvegi, eiginleikar og gerð vatnsleiðandi jarðlaga, grunnvatnskerfi. Streymi grunnvatns um lekt berg. Lögmal Darcys.

Einsátta, stefnuháð, sístætt og tímaháð streymi um opin og lokuð grunnvatnskerfi. Grunnvatnskort. Mát á vatnsleiðni, lekt og vatnsforða í bergi. Viðbrögð grunnvatnskerfa við vinnslu vatns úr borholum, vinnslugeta og rekstraröryggi. Boranir og aðferðir við leit að hentugum stöðum til vatnstöku. Gæði grunnvatns og mengun. Flutningur uppleystra efna með grunnvatnsstraumum. Eiginleikar ferskvatnslínu nálægt sjó. Öflun kalds neysluvatns á Íslandi. Rennliskerfi jarðhitasvæða. Reiknifræðileg grunnvatnslíkön. Við æfingar er m.a. kynnt alhliða forrit til líkanreikninga fyrir grunnvatnskerfi.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IIA (STÆ207G) eða Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G), Eðlisfræði 2 R (EDL202G)

JED503M • Aflfræði og varmaflutningur í samfelldum efnum • (6e) • Haust • Stokkur: H • 3f + 2d + 1u

Umsjónarmaður: Magnús Tumi Guðmundsson Prófessor

Kennari: Þröstur Þorsteinsson Sérfræðingur

Markmið: Að kynna aflfræði samfelldra efna, vökvaflfræði og varmaflutning og beitingu fræðanna á vandamál í eðlisfræði og jarðeðlisfræði. I. Spenna og aflögun, spennusvið, spennutensor, sveiging platna, efniseiginleikar, líkön: Fjaðrandi efni, seigt efni, plastískt efni. - II. Seigir vökvar, lagstreymi, iðustreymi, samfellujafna, jafna Navier-Stokes. - III. Varmaflutningur: Varmaleiðing, hræring vatns, varmaburður. Dæmi tekin úr ýmsum greinum eðlisfræði, einkum jarðeðlisfræði.

Nauðsynleg undirstaða: Venjulegar deildajöfnur (09.10.40) eða Stærðfræðigreining IVB (STÆ401G), Varmafræði 1 (EDL402G)

JED505F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs í jarðeðlisfræði • (30e) • Haust
Rannsóknarverkefni.

JED601F • Málstofa í jarðeðlisfræði • (6e) • Vor • 2f + 2u
Umsjónarmaður: Magnús Tumi Guðmundsson Prófessor

Fjallað verður um fræðileg vandamál eða sérhæfð svið jarðeðlisfræðlegra rannsókna eftir vali kennara og nemenda.
Nauðsynleg undirstaða: Almenn jarðeðlisfræði (JED201G)

JED601M • Jarðskjálftafræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 4v
Kennari: Páll Einarsson Prófessor

Námsefni: Gerð og eiginleikar jarðskjálftamæla. Helstu jarðskjálftabylgjur: P-, S-, Rayleigh- og Love-bylgjur. Dýpi jarðskjálfta, dreifing þeirra um jörðina og samband við jarðfræði. Upptök jarðskjálfta: Brotlausn, vægi, stærð, orka, tíðniróf, áhrif. Jarðskjálftabylgjur og innri gerð jarðarinnar. Æfingar: Úrvinnsla jarðskjálftamælinga, smáskjálftamælingar, landmælingar og fræðileg verkefni. Fyrirlestur og ritgerð um valið efni.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IIA (STÆ207G) eða Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G), Eðlisfræði 2 R (EDL202G), Almenn jarðeðlisfræði (JED201G)

JED604F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs í jarðeðlisfræði • (30e) • Sumar
Rannsóknarverkefni.

JED605F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs í jarðeðlisfræði • (30e) • Vor
Rannsóknarverkefni.

Líf- og umhverfisvísindadeild

FER101G • Ferðamálafræði • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2u

Umsjónarkennari: Anna Dóra Sæþórsdóttir Dósent

Kennari: Anna Karlsdóttir Lektor

Kynnt eru helstu viðfangsefni, hugtök og kenningar ferðamálafræða. Fjallað er um samfélagslegar orsakir ferðamennsku og áhrif ferðamennsku á umhverfi, samfélag og hagkerfi. Fjallað er um upphaf og þróun ferðamennsku og ferðalaga og hvert strauamar ferðamanna liggja. Stúdentar þurfa að standast alla prófþætti námskeiðsins.

FER102G • Náttúrufræði • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2æ

Umsjónarkennari: Rannveig Ólafsdóttir Dósent

Kennari: Gíslí Már Gíslason Prófessor

Meginmarkmið námskeiðsins er að nemendur öðlist grundvallarskilning á ferlum náttúrunnar, þannig að það nýtist við skipulagningu og stjórnun náttúrutengdrar ferðamennsku. Fjallað verður um myndun og mótun lands og gerð grein fyrir þeim ferlum sem þar eru að verki. Lögd verður áhersla á eldvirkni, jarðskorpuhreyfingar, jökla, jarðveg, gróður og dýraríki. Áhersla verður jafnframt lögd á myndunarsögu Íslands og samspil innrænna og útrænna afla í þeirri sögu. Gerð verður grein fyrir þróun gróðurfars hér á landi í gegnum jarðsögu landsins og fjallað um hlutverk landhnignunar í gróðurfarssögu landsins. Veitt verður innsýn í sögu landgræðslu og skógræktar. Í námskeiðinu verður sérstök áhersla lögd á sérkenni íslenskrar náttúru, afleiðingar einangrunar og samspil hinna ýmsu umhverfisþátta sem áhrif hafa á mótun íslensks landslags og náttúruvars. Stúdentar þurfa að standast alla prófþætti námskeiðsins.

FER201G • Ferðalandfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2u

Umsjónarkennari: Anna Karlsdóttir Lektor

Kennari: Karl Benediktsson Prófessor

Kennari: Katrín Anna Lund Lektor

Veitt er yfirsýn yfir lönd og þjóðir og fjölbreytni í náttúruferðum og menningu heimsins. Skoðað er samhengi mannlífs og lífnaðarháttar og hins náttúrulega umhverfis. Fjallað er um ferðamöguleika og ferðamannastaði í heiminum og gerð grein fyrir þeim atriðum í náttúruferðum og menningu sem öðrum fremur laða ferðamenn.

FER206G • Nature Based Tourism • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2æ

Umsjónarkennari: Anna Dóra Sæþórsdóttir Dósent

Kennari: Rannveig Ólafsdóttir Dósent

Nature as a resource in tourism. Types of tourists, their expectations and requirements, and environmental impacts. Iceland as a tourism destination: Images and realities. Ideas of wilderness and 'the unspoiled land'. Conflicts between tourism and other use of land. Ideologies of sustainable development and ecotourism. Rural tourism. Nature conservation, national parks and reserves as tourist destinations.

FER301G • Fyrirtæki og stofnanir ferðaþjónustunnar • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2æ

Umsjónarmaður: Anna Dóra Sæþórsdóttir Dósent

Námskeiðið veitir nemendum innsýn í rekstrarumhverfi ferðaþjónustufyrirtækja. Sérstaklega er skoðað starfsumhverfi í gistingu, samgöngu og afþreyingu ásamt því sem aðkoma opinberra aðila er greind. Fjallað er um starfsemi ferðaskrifstofa, samband ferðaframleiðenda, milliliða og neytenda og vörubróunar og ferðaskipulagningar. Kynnt eru lög og reglur varðandi aðferðir og ábyrgð ferðaskipuleggienda ásamt mikilvægi gæða og gæðaflokkunarkerfa. Rædd eru áhrif tækninýjunga á ferðaþjónustu, lóðréttis og láréttis samruna, samstarf og samkeppni fyrirtækja.

FER401M • Kenningar í ferðamálafræði • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2æ

Umsjónarkennari: Katrín Anna Lund Lektor

Á áttunda áratugnum byrjuðu fræðimenn að velja fyrir sér tilgangi og þróun ferðamennsku í heiminum. Spurningar eins og "hver er ferðamaður?", "hver er tilgangur þess að ferðast?" og "hvað skilgreinir ferðalög?" voru vangaveltur sem áreittu fræðin í byrjun og kenningar voru settar fram. Enn þann dag í dag velta fræðimenn upp þessum sömu spurningum, þó með breyttum áherslum í síbreytilegum félagslegum og pólitíkum aðstæðum. Þessi áfangi mun varpa upp megin kenningum ferðamálafræðinnar og gefa innsýn í ólíkar nálganir og umfjallanir fræðimanna sem fjalla um ferðamennsku. Krafa verður gerð á nemendur um að þeir velti fyrir sér mismunandi nálgunum fræðimanna með það að ljósi að setja fram sínar eigin spurningar og hugsanlegar nálganir hvað varðar uppsetningu verkefnis í ferðamálafræðum.

FER407G • Ferðamennska og umhverfi • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2æ

Umsjónarkennari: Rannveig Ólafsdóttir Dósent

Í námskeiðinu verður fjallað um náttúru og landslag sem auðlind ferðamennsku. Áhersla verður lögd á samspil manns og náttúru. Farið verður yfir sögu náttúruverndar og staða náttúruverndar í dag skoðuð í alþjóðlegu samhengi. Fjallað verður um skipulag og stjórnun þjóðgarða og annarra friðlýstra svæða og skoðaðar aðferðir við gildismat náttúrunnar. Áhrif ferðamennsku á umhverfi verða rædd með áherslu á álag ferðamanna og þolmörk umhverfis. Gefin verður innsýn í náttúrusiðfræði og viðhorf og umgengni ferðamanna við náttúruna rædd. Sérstök áhersla verður lögd á sjálfbæra ferðamennsku og möguleikar þróunar slíkrar ferðamennsku hér á landi verða ræddir í ljósi skipulagningar og stjórnunar ferðamennsku. Stúdentar þurfa að standast alla prófþætti námskeiðsins

FER501G • BS-verkefni í ferðamálafræði • (10e) • Haust

Stúdentar skulu vinna að sérstöku verkefni til BS-prófs undir stjórn eða umsjón kennara skórarinnar. Vinnu að slíku verkefni lýkur með samningu BS-ritgerðar, sem metin skal til einkunnar. Verkefnum skal skilað skv. reglum skórar um prófverkefni.

**FER501M • Menningartengd ferðaþjónusta • (6e) • Haust • Stokkur: H **

Umsjónarkennari: Katrín Anna Lund Lektor

Í námskeiðinu verður hugað að þýðingu og skilgreiningu hugtaksins menningar í menningartengdri ferðaþjónustu með sérstöku tilliti til framsetningar og miðlunar menningararfs í söfnum sem og á öðrum vettvangi. Velt verður upp pólitískum og siðferðilegum þáttum hvað varðar söfnun og framsetningu og einnig ólíkum leiðum fólks við að lesa í söguna, sína eigin og annarra. Lögd verður áhersla á íslenskar aðstæður hvað varðar söfn og menningararf í verkefnavinnu.

Verkefni 60% Próf 40% Nemendur velji annan af tveimur verkefniskostum: A: felst í greiningu og þróun á ákveðnu tækifæri í menningartengdri ferðaþjónustu. Í verkefninu skal gera stutta grein fyrir þeim menningarverðmætum sem hugmyndin byggir á, aðferðinni við að miðla þeim og verkáætlun; þ.e. hvað þarf að gera, hver á að gera það, hvað tekur það líklega langan tíma og hvað kostar það? B: felst í athugun og greiningu á starfsemi í menningartengdri ferðaþjónustu sem þegar er fyrir hendi. Í verkefninu skal lýsa sögu strafséminnar, fjármögnun, framkvæmd, styrkleikum, veikleikum og draga ályktun um áframhaldandi uppbyggingu.

**FER502G • Námsferð innanlands • (8e) • Haust • 1u **

Umsjónarkennari: Anna Karlsdóttir Lektor

Umsjónarkennari: Rannveig Ólafsdóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum þjálfun í að beita helstu aðferðum ferðamálafræðinga við athuganir á vettvangi. Heimildasöfnun, undirbúningur og mótun verkefna fyrirhluta misseris. Fimm til sjö daga námsferð í október. Athuganir á náttúrfari, landsnytjum, byggð, samgöngum og atvinnulífi. Síðari helming misseris vinna nemendur að gerð skýrslu.

**FER503M • Ferðamennska, skipulag og landfræðileg upplýsingakerfi • (10e) • Haust • Stokkur: H **

Umsjónarmaður: Rannveig Ólafsdóttir Dósent

Samfara aukinni ferðamennsku eykst mikilvægi þess að þekkja og greina áhrif ferðamennsku á umhverfið til að geta skipulagt og stjórnað nýtingu auðlindarinnar sem ferðaþjónustan byggir afkomu sína á. Landfræðileg upplýsingakerfi (LUK) eru víðast hvar viðurkennd sem öflugt og nauðsynlegt stjórnunartæki á flestum sviðum, allt frá viðskiptum til umhverfismála, hvort heldur er til að meta og greina umhverfis- og efnahagslega hagkvæmni staðsetninga, til að draga fram hagsmunaráreksra eða til að meta samband orsaka og afleiðinga. Í námskeiðinu verður áhersla lögð á notkun LUK sem tæki til að meðhöndla mismunandi þætti og málefni er varða skipulag og stjórnun ferðamennsku. Námskeiðið mun samanstanda af fræðilegum fyrirlestrum og æfingum. Greining á viðkvæmni lands, hagkvæmasta staðsetning mismunandi afþreyingar og netgreining samgangna m.t.t. ferðamannastaða eru dæmi um æfingar, sem lagðar verða fram til að hvetja nemendur til notkunar LUK til skipulagningar ferðamennsku.

**FER504M • Ferðalög, landslag og frásagnir • (10e) • Haust • Stokkur: H **

Umsjónarkennari: Katrín Anna Lund Lektor

Megináhersla námskeiðsins verður á frásagnir af ferðalögum einstaklinga og hvernig þeim er komið á framfæri, aðallega í rituðu máli (ferðaskrifum) en einnig mun öðrum frásagnarformum verða gefinn gaumur sbr. ljósmyndun, kvikmyndun, ljóðagerð og málalag. Í þessu samhengi verður velt upp spurningum um hvers konar landslag það er sem ferðalangurinn skapar á ferðalögum sínum, hvernig staðir sem ferðast er um og sjálf ferðalangans tengjast, og hvernig landslagið sjálf talar til ferðalangans. Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist djúpan skilning á fræðilegri notkun hugtakanna frásögn og landslag, og geti notað þau til greiningar og túlkunar á frásögnum af ferðalögum frá mismunandi tímabilum í mismunandi landslagi. Rýnt verður í frásagnarform höfunda á borð við Bruce Chatwin, Rebecca Solnit, V.S. Naipaul, Virginu Wolf og James Joyce auk ýmissa annarra erlendra og innlendra frásagnaforma.

**FER505M • Málstofa í ferðamennsku og umhverfisstjórnun • (10e) • Haust • Stokkur: H • 3f **

Umsjónarmaður: Rannveig Ólafsdóttir Dósent

Samfara auknum umsvifum ferðaþjónustunnar hefur aukinn ágangur ferðamanna á viðkvæma náttúru landsins ásamt vaxandi umhverfisvitund almennings leitt til aukinna krafna um skipulag og stjórnun umhverfismála í ferðaþjónustu. Markmið námskeiðsins er að efla þekkingu á umhverfisstjórnun og mikilvægi hennar í uppbyggingu sjálfbærrar ferðamennsku. Áhersla verður lögð á fræðilega umfjöllun um tilgang og árangur umhverfisstjórnunar og gerð grein fyrir mismunandi umhverfisstjórnunarkerfum og umhverfsvottunum í ferðaþjónustu. Jafnframt verður fjallað um áhrif ferðamennsku á náttúru og samfélag og kynntar mismunandi aðferðir til að meta og greina slík áhrif m.t.t. umhverfisstjórnunar.

**FER601G • BS-verkefni í ferðamálafræði • (10e) • Vor **

Stúdentar skulu vinna að sérstöku verkefni til BS-prófs undir stjórn eða umsjón kennara skórarinnar. Vinnu að slíku verkefni lýkur með samningu BS-ritgerðar, sem metin skal til einkunnar. Verkefnum skal skilað skv. reglum skórar um prófverkefni.

**FER602G • BS-verkefni í ferðamálafræði • (10e) • Sumar **

Stúdentar skulu vinna að sérstöku verkefni til BS-prófs undir stjórn eða umsjón kennara skórarinnar. Vinnu að slíku verkefni lýkur með samningu BS-ritgerðar, sem metin skal til einkunnar. Verkefnum skal skilað skv. reglum skórar um prófverkefni.

**FER603M • Nýsköpun í ferðaþjónustu • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2æ **

Umsjónarmaður: Katrín Anna Lund Lektor

Kennt þegar ártal er oddatala.

Ferðaþjónusta og nýsköpun eru oft og tíðum tengd sterkum böndum í umræðu um hagþróun og nýbreytni í samfélaginu. Ferðaþjónusta er út af fyrir sig talin til nýsköpunar í atvinnulífi hér á landi en eins hefur vaxandi athygli verið beint að frumkvöðulshætti og nýsköpun í ferðaþjónustu.

Í námskeiðinu verður fjallað um nýsköpun og ferðaþjónustu út frá mismunandi hliðum. Farið verður ítarlega ofan í fræðilega umfjöllun um hugmyndir um nýsköpun í ferðaþjónustu og hvernig þær tengjast mismunandi skilningi á ferðaþjónustu sem atvinnugrein og nýsköpunarferlum. Gestafyrirlesarar verða fengnir til að varpa ljósi á tiltekna þætti í nýsköpunarferlum út frá reynslu sinni á sviðinu.

Nemendur munu einnig takast á við nýsköpunarvinnu af eigin raun í verkefnavinnu námskeiðsins.

Helstu markmið:

Að nemendur:

- Öðlist skilning á uppbyggingu nýsköpunarverkefna
- Hafi þekkingu á grunnhugtökum í nýsköpunar og frumkvöðlafræðum
- Hafi þekkingu og skilning á ólíkum fræðilegum nálgunum að nýsköpun í ferðaþjónustu

Öðlist skilning á tengslum svæðisbundinnar þróunar og nýsköpunar

FER604M • Borgir og ferðamennska • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 1u

Umsjónarkennari: Anna Karlsdóttir Lektor

Kennari: Katrín Anna Lund Lektor

Í námskeiðinu er athygli beint að borgarrýminu sem vettvangi efnislegrar og táknrænnar neyslu ferðamanna. Breytingar á stöðu borga og borgarsvæða vegna hnattvæðingar efnahagslífs eru reifaðar og áhrif þeirra á ferðamennsku greind. Aðdráttarafl borga fyrir ferðamenn er skoðað, m.a. söguleg arfleifð, byggingarlist, menningarleg fjölbreytni, skemmtanalíf, matarmenning, verslun, viðskipti, ráðstefnur, sýningar og stórviðburðir. Fjallað er um ímynd og markaðssetningu borga, mikilvægi staðsetningar og góðra samgangna, jafnt innan borgar sem utan. Innan borga er hugað að ferðamennsku og borgarskipulagi, staðsetningu ferðaþjónustu í borgarrýminu, þýðingu ferðaþjónustu í atvinnulífi og samskiptum ferðamanna og borgarbúa. Áhersla verður lögð á að greina stöðu Reykjavíkur sem ferðamannaborgar og nemendur vinna verkefni um ferðamennsku á höfuðborgarsvæðinu.

LAN101G • Náttúrufræði • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 3æ

Umsjónarkennari: Guðrún Gísladóttir Prófessor

Markmið námskeiðsins er að nemendur kunni skil á undirstöðuatriðum veðurfars, lífríkis og jarðvegs og verði færir um að greina og túlka íslenskt umhverfi í ljósi þeirra. Fjallað verður um geislunarþúskaþing jarðar, hringrás vatns og vindakerfi, loftmassa og loftslagsbelti. Farið verður í myndun jarðvegs og eiginleika hans, útbreiðslu jarðvegsgerða, jarðvegsrof og jarðvegmengun. Fjallað verður um hringrásir efna og orku, útbreiðslu lífríkis og áhrifaþætti, búsvæðabelti, líffræðilega fjölbreytni og verndun lífríkis. Rætt verður sérstaklega um áhrif nýtingar og ástand jarðvegs og gróðurs, orsakir og afleiðingar jarðvegseyðingar og hnignunar gróðurlenda.

LAN101M • Landslag, náttúrusýn og nýting lands • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 1u

Umsjónarkennari: Karl Benediktsson Prófessor

Kennari: Katrín Anna Lund Lektor

Landslagshugtakið er skoðað á gagnrýninn hátt út frá sjónarhorni mannvistarlandfræði og menningarfræða. Fjallað er um þá fjölbreyttu merkingu sem lögð hefur verið í tiltekna gerðir landslags á ólíkum tímum og af ólíkum samfélagsþópum. Áhrif hugmyndastefna á borð við nýjahyggju, rómantik og tæknihyggju á náttúrusýn og viðhorf til nýtingar landslags og náttúru eru greind. Þýðing landslags í ferðamennsku er rædd. Aðferðir við flokkun og mat á landslagi eru skoðaðar.

LAN102G • Kortagerð • (8e) • Haust • Stokkur: H2 • 4f + 3æ

Umsjónarkennari: Ingibjörg Jónsdóttir Dósent

Kennari: Árni Þór Vésteinsson

Markmið: Að kynna stúdentum fræðigrunn kortagerðar og gerð korta í stafrænu umhverfi. Sameiginleg einkenni landakorta. Staðfræðikort, farkort, þemakort og hlutverk þeirra. Helstu varpanir. Alhæfing gagna tengdum punkti, línu og fleti. Eðlisbundin gögn og magnbundin og táknun þeirra. Hönnun, vinnsla og fjölföldun korta í stafrænu umhverfi. Heimildir og höfundaréttur.

LAN104G • Mannvistarlandfræði • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2u

Umsjónarkennari: Magnfríður Júlíusdóttir Lektor

Kennari: Karl Benediktsson Prófessor

Kynnt verða grunnhugtök og kenningstraumar í samfélagsvísindum, með áherslu á notkun og birtingarform í samtímarannsóknum í mannvistarlandfræði og ferðamálafræði. Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist skilning á notkun hugtaka í vísindalegri umræðu og þjálfun í meðferð þeirra. Má þar telja algeng hugtök eins og staður, rými, hnattrænt, staðbundið, náttúra, landslag, menning, sjálfsmynd, ímynd og samfélag. Kennsluform er blanda fyrirlestra og umræðutíma í smærri hópum, sem tengjast skilaverkefnum nemenda. Próftökuréttur er háður verkefnaskilum og þátttöku í umræðuhópum.

LAN105G • Vinnulag í landfræði og ferðamálafræði • (6e) • Haust • 4f + 3æ

Umsjónarmaður: Ingibjörg Jónsdóttir Dósent

Kennari: Árni Þór Vésteinsson

Markmið námskeiðsins er tvíþætt. Í fyrsta lagi að nemendur kunni skil á grundvallaratriðum vísindalegra vinnubragða. Fjallað er um gagnrýna hugsun og röksemdafærslu, heimildaleit og -rýni, og ritgerða- og verkefnavinnu í jarð- og landfræðiskor. Í öðru lagi að nemendur þekki sérstaklega til vinnu með kort og talnaefni. Nemendur læra að greina, túlka og vinna með upplýsingar af kortum.

LAN106G • Soils and Vegetation • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2æ

Umsjónarmaður: Guðrún Gísladóttir Prófessor

Soil formation processes. Physical and chemical properties of soils. Soil classification and global distribution. The role of soil in the ecosystem. Soil nutrients and interactions between soil, vegetation and the atmosphere. Soil erosion and land degradation. Icelandic soils and their properties. The geography of Icelandic vegetation. Human impact on soils and vegetation.

LAN201G • Landfræði hnattvæðingar • (8e) • Vor • Stokkur: V2 • 4f + 2u

Umsjónarkennari: Anna Karlsdóttir Lektor

Fjallað er um helstu einkenni á efnahags- og atvinnulífi heimsins, í ljósi hnattvæðingar viðskiptalífs og menningar. Helstu tegundir hagkerfa eru skoðaðar. Hugmyndir um hagþróun eru reifaðar og söguleg framvinda í ólíkum heimshlutum rakin. Kenningar um staðsetningu frumvinnslu, úrvinnslu og þjónustu í markaðshagkerfi eru kynntar. Markmiðið er að nemendur fái grunnþekkingu á hagrænum ferlum á ýmsum kvörðum, frá heimili til heims. Farin er eins dags námsferð.

LAN202G • Fólksfjöldabreytingar • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 1u

Umsjónarkennari: Magnfríður Júlíusdóttir Lektor

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum þjálfun á einkennum og þróun fólksfjölda á Íslandi og á öðrum svæðum í heiminum. Farið er í helstu hugtök, aðferðir og kenningar sem beitt er í rannsóknum á náttúrulegum fólksfjöldabreytingum (fæðingar- og dánartíðni) og búferlaflutningum. Fjallað er um fólksfjöldabreytingar í samhengi við þróun samfélgs- og umhverfisþátta, auk stefnumótunar, í einstaka ríkjum og á alþjóðavettvangi.

LAN203G • Tölfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V1 • 4f + 3æ

Umsjónarkennari: Anna Dóra Sæþórsdóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum þjálfun í meðferð talna og framsetningu talnaefnis í töflum og myndritum, ásamt því að þeir tileinki sér grundvallaraðferðir við tölfræðilega greiningu. Helstu aðferðir lýsandi tölfræði eru kenndar. Fjallað er um forsendur ályktunartölfræðinnar og nemendur læra að beita helstu aðferðum hennar. Farið er yfir grundvallaratriði líkindafræðinnar og helstu líkindadreifingar, þýði og úrtök, framsetningu á tilgátum og prófun þeirra. Stikalaus próf og stikabundin. Fylgni og aðhvarfsgreining. Skriflegt próf 60%. Stöðumat 25%. Skil á 11 tímaverkefnum vetrarins 15% - ef skilað er á tilsettum tíma.

LAN204G • Resources and Regional Development • (8e) • Vor • Stokkur: H • 3f + 2æ

Analysis of the potentials and problems in regional development based on natural resources. Economic base in a service/knowledge economy. Fishing and energy sectors of Iceland: The resource base, history of resource use, management methods and planning, interest and value conflicts. Economic, social and environmental considerations. Impacts of globalization on local development.

LAN303G • Landfræði þróunar • (6e) • Haust • Stokkur: H1 • 4f + 1u

Umsjónarkennari: Karl Benediktsson Prófessor

Kennari: Magnfríður Júlíusdóttir Lektor

Gerð er grein fyrir skiptingu heimsins í iðnriki og þróunarlönd, sem og sögulegum forsendum og afleiðingum þessarar skiptingar. Helstu kenningar um þróun eru kynntar og efnahags-, náttúrufars- og félagslegar aðstæður í þróunarlöndum greindar. Fjallað er um breytingar í landbúnaði, iðnvæðingu, samgöngur, myndun og vöxt borga og árangur og takmarkanir þróunaraðstoðar.

LAN401G • Sjónarhorn landfræðinnar • (8e) • Vor • Stokkur: V1 • 4f + 1u

Umsjónarkennari: Karl Benediktsson Prófessor

Kennari: Guðrún Gísladóttir Prófessor

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum yfirlit yfir viðfangsefni og viðmið í landfræðilegum rannsóknum. Fjallað er um sögu landfræðinnar og sérstöðu hennar innan vísinda. Helstu tegundir þekkingar- og aðferðafræði í landfræðirannsóknum eru bornar saman. Lesin eru verk valinna fræðimanna og rýnt í kenningar þeirra. Fjallað er um nýjar áherslur í bæði náttúrufræði og mannvistarlandfræði. Nemendur fá ennfremur þjálfun í að móta eigið rannsóknarverkefni.

LAN406G • Byggðapróun og atvinnulíf • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 1u

Umsjónarmaður: Karl Benediktsson Prófessor

Fjallað er um helstu kenningar um búsetuform og þróun byggða og svæða og þær settar í samband við íslenskar aðstæður. Samsetning atvinnulífs í helstu tegundum byggðarlaga á Íslandi er skoðuð, sem og aðrar forsendur búsetu. Markmið, leiðir og árangur af byggðastefnu. Samanburður við nágrannalönd. Að námskeiðinu loknu eiga nemendur að kunna skil á sérstöðu hinna ýmsu landshluta og byggðarlaga á Íslandi og vera færir um að sjá stöðu þeirra í stærra samhengi.

LAN409G • Námsferð til útlanda • (4e) • Vor • Stokkur: V • 1u

Umsjónarkennari: Rannveig Ólafsdóttir Dósent

Um er að ræða námsferð í 8-10 daga til að kynnst landmótun og náttúrfari, búsetu, menningu, atvinnulífi, landnýtingu og ferðamennsku á völdum svæðum. Námsmat byggist á verkefnum nemenda fyrir og í ferð.

LAN414M • Landfræðileg upplýsingakerfi 1 • (6e) • Vor • Stokkur: V4 • 3f + 3æ

Umsjónarmaður: Ingibjörg Jónsdóttir Dósent

Kennari: Guðmundur Freyr Úlfarsson Prófessor

Söfnun og vinnsla landfræðilegra upplýsinga í stafrænu formi og hagnýting þeirra. Grannfræði og helstu gagnalíkon í vektor- og rastakerfum. Skönnun og hnitun, nákvæmni og villur. Hönnun landfræðilegs gagnasafns fyrir staðtengdar eigindir og upplýsingar, notkun venslagagnagrunna. Helstu greiningaraðferðir. Dæmi um notkun landfræðilegra upplýsingakerfa við rannsóknir á náttúru og mannvist, í kortagerð og hjá skipulags- og veitustofnum.

LAN504G • BS-verkefni í landfræði • (10e) • Haust

Stúdentar skulu vinna að sérstöku verkefni til BS-prófs undir stjórn eða umsjón kennara skorarinnar. Vinnu að slíku verkefni lýkur með samningu BS-ritgerðar, sem metin skal til einkunnar. Verkefnum skal skilað skv. reglum skorar um prófverkefni. Val á verkefni er háð samþykki jarð- og landfræðiskorar.

LAN505M • Loftmyndatúlkun og fjarkönnun • (6e) • Haust • Stokkur: H6 • 3f + 3æ

Umsjónarkennari: Guðrún Gísladóttir Prófessor

Grundvallaratriði fjarkönnunar, sérstaklega sem tekur til loftmynda og notkunar þeirra við vettvangsvinnu og rannsóknir. Rafsegulróf, mismunandi tegundir loftmynda, auðkenni þeirra og notkun við landgreiningu og túlkun náttúrufars og mannvistar. Mælikvarði og mælingar ýmiss konar og notkun við kortagerð. Helstu tæki og hjálpargögn. Vettvangsferðir í nágrenni Reykjavíkur.

LAN506M • Fjarkönnun og umhverfsvöktun • (10e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2æ

Umsjónarkennari: Ingibjörg Jónsdóttir Dósent

Yfirlit um helstu svið fjarkönnunar. Fjarkönnunargögn og aðferðir við öflun þeirra. Fjarkönnun úr flugvélum og gervitunglum. Vinnsla mynda og upplýsinga. Notkun og túlkun loftmynda og gervitunglamynda. Gildi fjarkönnunar á ýmsum fræðasviðum, dæmi um viðfangsefni, m.a. umhverfis- og náttúrufarsathuganir, landnýting, könnun gróðurfars og kortagerð.

LAN507M • Efnahagslíf og samfélag í Asíu • (8e) • Haust • Stokkur: H3 • 4f + 1u

Umsjónarkennari: Anna Karlsdóttir Lektor

Kennit þegar ártal er slétt tala.

Í námskeiðinu er athygli beint að samhengi staða og svæða í samtengdu heimshagkerfi nútímans. Fjallað er m.a. um vörukeðjur og tengingu framleiðslu og neyslu, samhengi samfélags og hagkerfis, reglun í markaðshagkerfi og staðbundnar afleiðingar af endurskipulagningu markaðshagkerfa á síðustu árum. Þessi viðfangsefni eru reifuð á mismunandi hátt frá ári til árs, með ítarlegri greiningu á tilteknu efni sem er ofarlega á baugi í hagrænni landfræði hverju sinni. Áhersla er lögð á lestur nýlegra fræðigreina um efnið og umræður um þær.

LAN508M • Samfélagsþróun og umhverfisbreytingar í Afríku • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 1u

Umsjónarkennari: Magnfríður Júlíusdóttir Lektor

Kennit þegar ártal er oddatala.

Viðfangsefni námskeiðsins er samfélagsþróun og umhverfisbreytingar í Afríku sunnan Sahara, með áherslu á samtímann og þróun í sunnan- og austanverðri álfunni. Í umfjöllun um samspil samfélagslegra og náttúrufarslegra þátta er áherslan á landbúnað, fæðuöryggi, loftslagsbreytingar, nýtingu og yfirráð auðlinda. Í fræðilegri yfirferð er áhersla á sjónarhorn landfræði og kynjafræði í þróunarumræðu.

LAN601G • BS-verkefni í landfræði • (10e) • Vor

Stúdentar skulu vinna að sérstöku verkefni til BS-prófs undir stjórn eða umsjón kennara skórarinnar. Vinnu að slíku verkefni lýkur með samningu BS-ritgerðar, sem metin skal til einkunnar. Verkefnum skal skilað skv. reglum skórar um prófverkefni. Val á verkefni er háð samþykki jarð- og landfræðiskórar.

LAN602G • BS-verkefni í landfræði • (10e) • Sumar

Stúdentar skulu vinna að sérstöku verkefni til BS-prófs undir stjórn eða umsjón kennara skórarinnar. Vinnu að slíku verkefni lýkur með samningu BS-ritgerðar, sem metin skal til einkunnar. Verkefnum skal skilað skv. reglum skórar um prófverkefni. Val á verkefni er háð samþykki jarð- og landfræðiskórar.

LAN603M • Umhverfi og skipulag • (8e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f + 1æ

Umsjónarkennari: Ingibjörg Jónsdóttir Dósent

Kennari: Þorbjörg K Kjartansdóttir Aðjúnt

Skipulagsfræði, helstu hugtök, kenningar og skilgreiningar. Saga skipulags. Stjórn og fyrirkomulag skipulagsmála. Skipulagsferli og skipulagsstig. Þátttaka almennings og hagsmunahópa í skipulagsvinnu. Hlutverk skipuleggjenda. Forsendur skipulagsgerðar, gögn og vinnubrögð. Landupplýsingar flokkun og skráning. Mat á umhverfisáhrifum og umhverfismat áætlana. Síðfræði í skipulags- og umhverfismálum. Náttúruvernd, verndaráætlanir, landslag og landslagsheildir. Breytt samfélög og breyttar áherslur í skipulagsvinnu. Hlutverk skipulags og skipuleggjenda í samfélögum framtíðar. Verkefni og heimsóknir.

LAN604M • Borgalandfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 1u

Umsjónarmaður: Magnfríður Júlíusdóttir Lektor

Markmið námskeiðsins er að nemendur fái grundvallarþekkingu á helstu hugtökum og rannsóknasviðum borgalandfræði. Landfræðileg yfirferð er allt frá íslenskum aðstæðum til borgvæðingar á heimsvísu. Í fyrri hluta námskeiðsins er fjallað um borgir sem heimkynni mannsins og rakin söguleg þróun borga í mismunandi heimsálfum. Rætt verður um borgarformið, hugmyndafræði að baki mismunandi borgarmyndana, ímynd borga, landnotkun, borgarskipulag og skynjun umhverfisins. Einnig verður farið almennt í verslun og samgöngur innan borga með áherslu á höfuðborgarsvæðið. Fyrri hlutanum lýkur á umfjöllun um framtíðarsýn borga. Í seinni hlutanum verður áherslan á lífsskilyrði einstaklinga og hópa í borgarsamfélagi og m.a. fjallað um húsnæðismál, aðgengi þjónustu og hreyfanleika. Einnig verður komið inn á yfirráð og "rétt" einstaklinga og hópa til staða og svæða í borgum. Fjallað verður um þessa þætti frá aðstæðum í vestrænum borgum og leitast við að tengja umræðuna þróun í Reykjavík/höfuðborgarsvæðinu. Auk þess verður farið meira almennt í borgvæðingu og aðstæður borgarbúa í efnahagslega fátækari svæðum heimsins (þriðja heiminum/þróunarlöndum). Áhersla er lögð á að þjálfva nema í meðferð hugtaka og þekkingarsviða greinarinnar með verkefnavinnu og umræðum.

LAN605M • Landfræðileg upplýsingakerfi 2 • (10e) • Vor • Stokkur: V4 • 6æ

Umsjónarkennari: Ingibjörg Jónsdóttir Dósent

Námskeiðið er verkefnamiðað þar sem nemendur vinna sjálfstætt að verkefnum undir leiðsögn kennara. Leiðsögn kennara felst aðallega í tæknilegri og fræðilegri úrlausn verkefna út frá landupplýsingafræðilegu sjónarmiði. Verkefni sem unnin verða í námskeiðinu koma frá kennara sem og nemendum. Stærri hluta af önninni vinna nemendur sín eigin verkefni sem þeir koma með inn í námskeiðið. Verkefni nemenda geta verið úr hvaða vísindagrein sem er, en með landupplýsingafræðilegan vinkil sem þarf að leysa. Áfanginn er próflaus en

einkunn verður gefin fyrir lokaskýrslu og minni verkefni. Í upphafi annar þurfa nemendur að hafa á reiðum höndum lýsingu á verkefninu sem þeir ætla að vinna að ásamt mati á þeim landfræðilegum gögnum sem þarf til verksins.
 Nauðsynleg undirstaða: Landfræðileg upplýsingakerfi 1 (LAN414M)

LAN606M • Svæði og menning • (8e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f + 1æ

Umsjónarkennari: Katrín Anna Lund Lektor
 Kennari: Anna Karlsdóttir Lektor
 Kennt þegar ártal er oddatala.

Skóðaðar eru mismunandi birtingarmyndir, svið og svæði menninga og fjallað um sérstöðu þeirra og samspil út frá mismunandi sjónarhornum. Sköpun sjálfmynda og ímynda, samkennd og sundrung verða viðfangsefni áfangans. Sérstök áhersla verður að þessu sinni lögð á hugtakið landamæri (boundaries) og birtingarmynd þeirra á milli menningarheima, innan sem utan samfélaga og á milli einstaklinga, líkama og samfélags.
 Rík áhersla er lögð á verkefnavinnu og þátttöku nemenda

LAN607M • Sagnfræðileg landfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 1æ

Umsjónarkennari: Guðrún Gísladóttir Prófessor
 Kennari: Ingibjörg Jónsdóttir Dósent

Breytingar á umhverfi mannsins og maðurinn sem breytivaldur í aldanna rás. Leifar fortíðar í umhverfi nútímans. Sögulegar heimildir og nýting þeirra við landfræðileg viðfangsefni. Farið verður í dagsferð í nágrenni Reykjavíkur og verkefni unnið í tengslum við hana.

LAN608M • Heilsulandfræði • (10e) • Vor

Í námskeiðinu verður lýðheilsa skoðuð frá sjónarhóli landfræðinnar. Farið verður yfir helstu hugtök og kenningar í heilsulandfræði. Viðfangsefni námskeiðisins verða m.a.: áhrifavaldar heilsu, aðgengi að heilbrigðisþjónustu, notkun á heilbrigðisþjónustu, landfræðileg dreifing sjúkdóma og ójöfnuður í heilsufari. Kannað verður hvernig þættir eins og búseta, efnahagsleg- og félagslegar aðstæður, skipulag heilbrigðisþjónustu, stefna heilbrigðisyfirvalda, umhverfi- og skipulag hafa áhrif á þessi viðfangsefni. Auk þess verður komið inn á notkun landfræðilegra upplýsingakerfa í heilsulandfræði. Áhersla verður lögð á virka þátttöku nemenda í umræðum og verkefnavinnu.

LAN609M • Vatna- og loftslagsfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2æ

Umsjónarmaður: Ingibjörg Jónsdóttir Dósent
 Kennari: Þröstur Þorsteinsson Sérfræðingur
 Kennari: Einar Sveinbjörnsson
 Kennari: Haraldur Ólafsson Prófessor

Grundvallaratriði vatnafræði, vatnsforði og hringrás vatns á jörðinni. Vatn í andrúmslofti, úrkoma (regn og snjór), uppgunn, írennsli, vatn í jarðvegi, grunnvatn, jöklar, afrennsli vatns, vatnsfallategundir, stöðuvötn, ís í ám og vötnum. Vatnshagur vatnasviða, vatnafræðilíkö. Flóð og þurrð. Ferskvatn sem auðlind og nýting þess hnattrænt og á Íslandi, vatnsöflun, vatnasfl. Vatnafræði Íslands. Vatnamælingar. Helstu eiginleikar og orkubúskapur loftþjúpsins. Veður, veðrakerfi og veðurfar á stórum og smáum kvarða. Eðli og hegðun vinda, myndun úrkomu og áhrifaþættir hitafars. Þættir í veðurfari Íslands. Hafstraumar og samspil hafs og lofts. Veðurfarslíkö og breytingar á veðurfari, hringrás kolefnis og gróðurhúsaáhrif. Heimsóknir á stofnanir sem vinna að vatna- og loftslagsrannsóknnum.

LÍF013M • Rannsóknarverkefni í líffræði fyrir erlenda stúdenta • (20e) • Haust

Erlendum stúdentum er gefinn kostur á að vinna að 20 eða 30 eininga rannsóknarverkefni í líffræði undir stjórn og umsjón fastra kennara skolarinnar. Nemandi skal sækja um verkefnið til skorar og fá samþykki fyrir verkefninu áður en hann skráir sig í það og vinna hefst. Vinnu að verkefninu lýkur með ritgerðarmið sem kennari gefur einkunn fyrir. Fylgja skal reglum raunvísindaeildar um skil og frágang rannsóknarritgerða.

LÍF014M • Rannsóknarverkefni í líffræði fyrir erlenda stúdenta • (30e) • Haust

Erlendum stúdentum er gefinn kostur á að vinna að 20 eða 30 eininga rannsóknarverkefni í líffræði undir stjórn og umsjón fastra kennara skolarinnar. Nemandi skal sækja um verkefnið til skorar og fá samþykki fyrir verkefninu áður en hann skráir sig í það og vinna hefst. Vinnu að verkefninu lýkur með ritgerðarmið sem kennari gefur einkunn fyrir. Fylgja skal reglum raunvísindaeildar um skil og frágang rannsóknarritgerða.

LÍF015M • Rannsóknarverkefni í líffræði fyrir erlenda stúdenta • (20e) • Vor

Erlendum stúdentum er gefinn kostur á að vinna að 20 eða 30 eininga rannsóknarverkefni í líffræði undir stjórn og umsjón fastra kennara skolarinnar. Nemandi skal sækja um verkefnið til skorar og fá samþykki fyrir verkefninu áður en hann skráir sig í það og vinna hefst. Vinnu að verkefninu lýkur með ritgerðarmið sem kennari gefur einkunn fyrir. Fylgja skal reglum raunvísindaeildar um skil og frágang rannsóknarritgerða.

LÍF016M • Rannsóknarverkefni í líffræði fyrir erlenda stúdenta • (30e) • Vor

Erlendum stúdentum er gefinn kostur á að vinna að 20 eða 30 eininga rannsóknarverkefni í líffræði undir stjórn og umsjón fastra kennara skolarinnar. Nemandi skal sækja um verkefnið til skorar og fá samþykki fyrir verkefninu áður en hann skráir sig í það og vinna hefst. Vinnu að verkefninu lýkur með ritgerðarmið sem kennari gefur einkunn fyrir. Fylgja skal reglum raunvísindaeildar um skil og frágang rannsóknarritgerða.

LÍF017M • Rannsóknarverkefni í líffræði fyrir erlenda stúdenta • (20e) • Sumar

Erlendum stúdentum er gefinn kostur á að vinna að 20 eða 30 eininga rannsóknarverkefni í líffræði undir stjórn og umsjón fastra kennara

skorarinna. Nemandi skal sækja um verkefnið til skorar og fá samþykki fyrir verkefninu áður en hann skráir sig í það og vinna hefst. Vinnu að verkefninu lýkur með ritgerðarmið sem kennari gefur einkunn fyrir. Fylgja skal reglum raunvísindadeildar um skil og frágang rannsóknarritgerða.

LÍF018M • Rannsóknarverkefni í líffræði fyrir erlenda stúdenta • (30e) • Sumar

Erlendum stúdentum er gefinn kostur á að vinna að 20 eða 30 eininga rannsóknarverkefni í líffræði undir stjórn og umsjón fastra kennara skorarinna. Nemandi skal sækja um verkefnið til skorar og fá samþykki fyrir verkefninu áður en hann skráir sig í það og vinna hefst. Vinnu að verkefninu lýkur með ritgerðarmið sem kennari gefur einkunn fyrir. Fylgja skal reglum raunvísindadeildar um skil og frágang rannsóknarritgerða.

LÍF101G • Lífmælingar I • (8e) • Haust • Stokkur: H4 • 4f + 2u + 4v

Umsjónarkennari: Einar Árnason Prófessor

Kennari: Arnar Pálsson

Kennari: Snæbjörn Pálsson Lektor

Markmið námskeiðsins er að gera nemendur læsa á tölur í líffræði og þar með færa um að meðhöndla og túlka tölulegar niðurstöður úr tilraunum og athugunum í líffræði. Fyrirlestrar: Sögulegur og heimspekilegur inngangur. Líkindafræði. Gögn og mælingar. Lýsitölur dreifinga. Nokkrar líkindadreifingar. Matsfræði. Öryggismörk. Prófun kenninga. Aðhvarf. Fervikagreining. Tíðnigögn.

Skópvengsaðferðir. Æfingar: Þjálfun í lausn, framsetningu og túlkun niðurstaðna úr tilraunum og athugunum úr ýmsum greinum líffræði. Áhersla lögð á að skilja forsendur og líffræðilega túlkun og ályktanir. Dæmatímar, dæmaskil. Tölvutímar og úrlausnir verkefna á tölvum. Nemendur eiga að geta leyst verkefni bæði í höndunum á blaði og með tölvu. Fyrir verklegt er gefin hluteinkunn sem gildir 35%. Fyrir lokapróf er gefin prófseinkunn sem gildir 65%. Til þess að standast námskeiðið verður nemandi að hljóta lágmarkseinkunn bæði í hluteinkunn og prófseinkunn.

LÍF102G • Grasafræði • (8e) • Haust • Stokkur: H2 • 4f + 4v

Umsjónarkennari: Þóra Ellen Þórhallsdóttir Prófessor

Kennari: Kesara Margrét Jónsson Prófessor

Plöntur sem lífverur. Bygging og starfsemi plöntufrumna. Ljóstíllífur. Innri og ytri bygging plantna, vöxtur og æxun. Ætliðaskipti, þróun, lífsferlar og einkenni helstu hópa plantna. Fjallað verður um mosa og útdauðar og núlifandi æðplöntur en mest áhersla lögð á blómplöntur. Þróun og gerð fræja, blóma og aldina. Helstu lífbelti jarðar. Gróður á Íslandi. Verklegar æfingar: Dæmi skoðuð af ytri og innri byggingu plantna úr helstu hópum. Frumu- og vefjagerðir, fræ, blóm og aldin. Áhrif umhverfis á ytri og innri gerð plantna. Próf: Verklegt (20%) og skriflegt próf (80% heildareinkunnar). Lágmarkseinkunnar er krafist í báðum prófhlutum. Próf: Verklegt (20%) og skriflegt próf (80% heildareinkunnar). Lágmarkseinkunnar er krafist í báðum prófhlutum.

LÍF106G • Frumulíffræði • (8e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Guðmundur H Guðmundsson Prófessor

Kennari: Zophonías Oddur Jónsson Dósent

Námskeiðið eru tveir hlutar, frumulíffræði (80 %) og vefjafræði (20 %) og sama vægi gildir um einkunn. Nemandi þarf að standast báða prófþætti.

Frumulíffræðin eru fyrirlestrar (4f á viku í 15 vikur): Inngangur að frumulíffræði, heilkjörnungar og dreikjörnungar. Megináherslan er á heilkjörnunga. Efnafraði frumna og orkubúskapur, gerð og eiginleikar stórsameinda; prótína og kjarnsýra. Erfðaeftnið; bygging litninga, DNA eftirmyndun, umritun, myndun próteina og prótein útflytningur. Bygging frumna og hlutverk frumuhluta; frumuhimnan, kjarna, hvatbera, grænuhorn, frumugrindar, gólgerfis, meltibóla og oxunarkorna sem dæmi. Stjórnkerfi innan frumu og samskipti milli fruma ásamt frumusérhæfingu og krabbamein.

Vefjafræði er bæði fyrirlestrar (2f í 6 vikur) og verklegt (4 tímar á viku í 6 vikur), smásjárskoðun frumna og vefja. Sérstakt próf er haldið í vefjafræði.

Námskeiðið eru tveir hlutar, frumulíffræði (80 %) og vefjafræði (20 %) og sama vægi gildir um einkunn. Nemandi þarf að standast báða prófþætti.

LÍF201G • Örverufræði I • (8e) • Vor • Stokkur: V6

Umsjónarkennari: Guðni Ágúst Alfreðsson Prófessor

Kennari: Eva Benediktsdóttir Dósent

Kennari: Guðmundur Óli Hreggviðsson Lektor

Fyrirlestrar: Inngangur. Upphaf og þróun örverufræðinnar. Bygging og sérkenni dreifkjörnunga. Smásjármotkun og helstu litunaraðferðir. Bygging bakteríufrumunnar - einstakir frumuhlutar. Næring og vöxtur baktería. Frumatriði í efnaskiptum baktería. Dauðhreinsun og sótthreinsun. Flokkunarfræði baktería. Archaea. Proteobacteria. Lýsing á sérkennum nokkurra bakteríuættkvísla sem eru mikilvægar fyrir iðnað, læknisfræði og í umhverfi. Örverur og matvæli. Iðnaðarörverufræði og líftækni. Eiturefni baktería. Meginéinkenni veira. Frumatriði ónæmisfræði. Vistfræði örvera, nokkrir frumþættir (efnaferlar, jadaþrúsvæði, samlífi). Verklegar æfingar: Grundvallarreglur við meðhöndlun örvera. Uppsetning og viðhald hreinrætta. Einkenni rætta. Undirbúningur og skoðun smásjárýna. Litunaraðferðir. Athugun á frumuhlutum baktería. Akvörðun á fjölda baktería í ræktum. Hindrun á vexti örvera. Örverur í lofti, vatni, mjólkurvörum og kjóti. Örverur í jarðvegi. Nítrat og nítrít afoxunarvirgni. Sveppir.

LÍF212G • Plöntulífeðlisfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 1u + 5v

Umsjónarkennari: Kesara Margrét Jónsson Prófessor

Lífeðlisfræði blómplantna: Kímmyndun, fræspirun, vöxtur og áhrif hormóna og umhverfis á vöxt og þroska. Starfsemi: Uptaka vatns og næringarefna, efnaflutningur, ljóstíllífur og öndun. Samskipti plantna og örvera. Æxun: Kynlaus æxun og plöntulíftækni, kynæxun í þróun plantna og kynbótum. Verklegar æfingar: Tilraunir í lífeðlisfræði og starfsemi plantna. Próf: Verklegt 30%, skriflegt 60% og nemendaerindi 10%

Æskileg undirstaða: Grasafræði (LÍF102G)

Skriflegt lokapróf 60%, verklegt próf 30% og nemendaerindi 10%.

LÍF214G • Dýrafræði - hryggleysingjar • (8e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarkennari: Gisli Már Gíslason Prófessor

Kennari: Jörundur Svavarsson Prófessor

Fyrirlestrar: Námskeiðinu er ætlað að gefa yfirlit yfir þróunarsögu og helstu atriði í byggingu og starfsemi dýra. Fjallað verður um grundvallaratriði í flokkunarfræði, þróun og tengsl fylkinga. Gefið verður yfirlit yfir líkamsbyggingu og starfsemi, þroskun, lífsferla og lífnaðarhætti helstu fylkinga hryggleysingja. Fjallað verður ítarlega um frumdýr, svampa, holdýr, flatorma, þráðorma, lindýr, liðorma, liðdýr og skrápdýr, auk þess sem fleiri fylkingar verða kynntar.

Æfingar: Skoðun og krufning tegunda úr helstu flokkum hryggleysingja. Skyldumæting í alla verklega tíma.

Skriflegt próf með ritgerðarspurningum og skilgreiningarspurningum.

LÍF301G • Örveru- og sýklafræði • (8e) • Haust

Umsjónarkennari: Eva Benediktsdóttir Dósent

Kennari: Martha Ásdís Hjálmar dóttir Lektor

Kennari: Hjördís Harðardóttir

Kennari: Þorgerður Árnadóttir

Kennari: Karl Skírnisson

Námskeið fyrir nemendur í hjúkunarfræði. Fyrirlestrar: Helstu hópar örvera. Bygging bakteríufrumunnar. Næringarnám og vöxtur örvera. Áhrif umhverfisþátta á vöxt örvera. Erfðafræði baktería, flutningur erfðaeftnis. Sóttþreinsun og dauðþreinsun. Lyf gegn örverum. Örverur sem sjúkdómvaldar. Helstu bakteríur, sveppir og sníkjudýr, sem valdið geta sýkingum í mönnum: náttúruleg heimkynni þeirra og smitleiðir. Einkenni, greining, meðferð, horfur og fyrirbyggjandi aðgerðir gegn sjúkdómum af þeirra völdum. Faraldsfræði smitsjúkdóma. Sýnatökur og frágöngur sýna til sýklarannsókna. Spítalasykingar. Grundvallaratriði í gerð og flokkun veira, fjölgun veira og verkanir þeirra á frumur. Helstu veirusýkingar í mönnum, smitleiðir þeirra og faraldsfræði. Ónæmisáðgerðir gegn veirusjúkdómum og lyfjameðferð. Greining veirusóttá í rannsóknastofu, taka og sending sýna. Orsakir, einkenni og greining á helstu sveppa- og sníkjudýrasýkingum í mönnum. Verklegar æfingar: Ræktun örvera. Örverur á húð, normalflóra og flökkuflóra. Mikilvægi handþvottar. Sóttþreinsaðferðir og dauðþreinsaðferðir. Örverur í matvælum og vatni. Smásjárskoðun á sveppum og bakteríum. Smásjárskoðun á veirusmituðum frumuræktum.

LÍF302G • Erfðafræði • (8e) • Haust • Stokkur: H7

Umsjónarkennari: Ólafur Sigmar Andrésón Prófessor

Kennari: Arnar Pálsson

Kennari: Zophonías Oddur Jónsson Dósent

Fyrirlestrar: Lögmál Mendels. Erfðamynstur. Kynlitningar, mannerfðafræði, umfrymiserfðir. Litningar, bygging litninga. Frumuskipting (mítósa og meiósa), lífsferlar Tengsl, endurröðun og kortlagning gena í heilkjörnungum. Bakteríuerfðafræði. Kortlagning gena í heilkjörnungum, fernugreining. Arfgerð og svipgerð. Erfðaeftnið DNA. Eftirmyndun. Umritun. Próteinmyndun. Stjórn genastarfs. Erfðataekni. Erfðamengjafraði. Stökklar. Stökkbreytingar. Viðgerðir og endurröðun. Litningabreytingar. Greiningartækni erfðavísinda.

Stjórn á frumuskiptingu. Krabbamein. Tilraunalfverur. Verklegar æfingar: I. Avaxtaflugan Drosophila melanogaster. II. Líftala veiru. Mítósa í laukfrumum. III. Veiruleiðsla í E. coli. IV. Framköllun stökkbreytinga. V. DNA mögnun, plasmíð og skerðensím. VI. Grósekkir Sordaria fimicola. Próf: Verklegt 15%, skriflegt 85%. Lágmarkseinkunnar er krafist í báðum prófhlutum.

Nauðsynleg undirstaða: Frumulífræði (LÍF106G)

LÍF311G • Vistfræði • (8e) • Haust • Stokkur: V • 4f + 4v

Umsjónarkennari: Ingibjörg Svalla Jónsdóttir Prófessor

Kennari: Jörundur Svavarsson Prófessor

Kennari: Þóra Ellen Þórhallsdóttir Prófessor

Kennari: Gisli Már Gíslason Prófessor

Kennari: Sigurður Sveinn Snorrason Prófessor

Fyrirlestrar: Inngangur. Söguleg og vistfræðileg líflandafræði. Stofnar: Dreifing einstaklinga, fæðingartölur, dánartölur, aldursdreifing, líftöflur, vöxtur stofna, stjórnun stofnstærðar, stofnsveiflur, far. Samskipti stofna: Samkeppni, afrán, aðrar samskiptagerðir. Samfélög:

Lýsing, tegundasamsetning, tegundafjölbreytni, stöðugleiki, framvinda. Vistkerfi: Hringrás efna, orkurás, framleiðni, næringarkeðjur, neysluprep, vistfræðileg nýtni. Vistfræði þjallendis, sjávar og fersks vatns. Vistfræði mannsins, umhverfismál. Verklegar æfingar:

Æfingar fara fram að nokkru leyti úti við, eftir því sem aðstæður leyfa. Verða m.a. gerðar athuganir á dýralífi í jarðvegi og á sjávarbotni, á beltaskiptingu í fjöru og á straumvatni. Í vinnustofu verður athugaður vöxtur hjá bifdýrastofnum o.fl.

LÍF313G • Dýrafræði - hryggdýr • (8e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Sigurður Sveinn Snorrason Prófessor

Kennari: Páll Hersteinsson Prófessor

Kennari: Guðrún Marteinsdóttir Prófessor

Fyrirlestrar: Námskeiðinu er ætlað að gefa yfirlit yfir þróunarsögu og helstu atriði í byggingu og starfsemi hryggdýra. Fjallað verður um uppruna seildýra og hryggdýra. Gefið verður yfirlit yfir fósturfræði hryggdýra og helstu líffærakerfi þeirra. Rakin er þróunarsaga og uppruni helstu flokka seildýra og hryggdýra. Jafnframt er greint frá helstu aðlögunum þeirra að því umhverfi sem þau lifa í.

Æfingar: Krufning og skoðun mismunandi hryggdýra. Skyldumæting í alla verklega tíma.

Nauðsynleg undirstaða: Dýrafræði - hryggleysingjar (LÍF214G)

Skriflegt próf með ritgerðarspurningum og skilgreiningarspurningum.

LÍF314G • Verklegar æfingar í lífnafræði fyrir líffræðinema • (2e) • Haust • 2u + 4v

Umsjónarkennari: Ólafur Sigmar Andrésón Prófessor

Kennari: Bjarni Ásgeirsson Prófessor

Kennari: Jóhanna Arnórsdóttir Sérfræðingur

Kennari: Zophonías Oddur Jónsson Dósent

Kynntar verða helstu aðferðir við einangrun og greiningu á próteinum og eiginleikum þeirra. Áhersla verður lögð á hvötunareiginleika ensíma og mælingar á ensímivirkni. Farið verður í helstu kenningar um ensímivirkni, svo sem Michaelis-Menten jöfnu og nemendur bera saman gögn sín við kenningar. Nemendur munu vinna við einfaldar mælingar á próteinum og ensímhvörfum ásamt því að vinna úr mælingum og nýta hugbúnað í próteinfræðum.

Nauðsynleg undirstaða: Almenn efnafræði L (EFN105G)
Æskileg undirstaða: Frumulíffræði (LÍF106G)

LÍF401G • Þroskunarfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V4

Umsjónarkennari: Sigurður Sveinn Snorrason Prófessor

Fyrirlestrar: Hlutverk þroskaferla. Saga þroskunarfræðinnar og aðferðafræði. Þroskaferlar hjá einfrumungum. Tímgun og erfðablöndun. Helstu þroskunarmynstur fjölfuruma dýra. Mörkun og ákvörðun frumuþroskunarferla. Erfðataeknilegar aðferðir í þroskunarfræði. Stjórn genatjáningar, -þroskunargen. Mikilvægi samskipta milli fösturfrumna. Bygging kynfrumna, frjóvgun og virkjun eggis. Fyrstu stig fösturþroskunar hjá völdum hryggleysingjum. Mörkun fösturöxla og líkamshluta hjá ávaxtaflugunni með stigskiptri stýringu gena. Fyrstu stig fösturþroskunar og mörkun fösturöxla hjá froskdýrum, fuglum og spendýrum. Afleiður fösturlaga og myndun líffæra hjá hryggdýrum. Þroskun tauga- og æðakerfis. Myndun útlíma ferfætlinga. Kynákvörðun, kynþroski og myndun kynfrumna meðal hryggleysingja og hryggdýra. Þroskaferlar plantna. Þróun stýrikerfa þroskunar. Hagnýt þroskunarfræði. Æfingar: M.a. er fylgst með fösturþroskun hjá hryggdýri og aðferðir þroskunarfræðafræði kynntar. Umræður: Nemum er gert að flytja tvo stutta fyrirlestra um tiltekið efni, er tengist námskeiðinu, hvor þeirra 10% af heildareinkunn. Lágmarkseinkunnar (5,0) er krafist fyrir báða fyrirlestara.

Æskileg undirstaða: Frumulíffræði (LÍF106G), Dýrafræði - hryggleysingjar (LÍF214G), Dýrafræði - hryggdýr (LÍF313G), Erfðafræði (LÍF302G)

Nemum er gert að flytja tvo stutta fyrirlestra um tiltekið efni, er tengist námskeiðinu, hvor þeirra 10% af heildareinkunn. Lágmarkseinkunnar er krafist fyrir báða fyrirlestara og lokapróf.

LÍF403G • Þróunarfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V6 • 4f + 2u + 4v

Umsjónarkennari: Einar Árnason Prófessor

Kennari: Snæbjörn Pálsson Lektor

Þróunarfræði: Darwin og Mendel. Gen, umhverfi, og svipfar lífveru. Tré lífs: flokkun og þróunarsaga. Mynstur þróunar. Þróun og jarðsaga. Saga lífs á jörðu. Landafræði þróunar. Þróun fjölbreytileika lífvera. Erfðabreytileiki sem hraefni þróunar og tilurð hans. Breytileiki. Hending í þróun. Náttúrulegt val og aðlögun. Erfðakenning um náttúrulegt val. Þróun svipfarsgerða. Barátta og samvinna. Tegundir. Tilurð tegunda: Likön um tegundamyndun og dæmisögur. Þróun lífsöguþátta. Samþróun: þróun samverkunar meðal tegunda. Þróun gena og erfðamengja. Þróun og þroskun. Stórþróun: þróun fyrir ofan stig tegunda. Þróun manns og samfélag manns.

Nauðsynleg undirstaða: Lífmælingar I (LÍF101G) eða Tölfræði og gagnavinnsla (STÆ209G)

Fyrir verklegt verður gefin hluteinkunn sem gildir 35%. Fyrir lokapróf verður gefin prófeinkunn sem gildir 65%. Til þess að standast námskeiðið verður nemandi að hljóta lágmarkseinkunn bæði í hluteinkunn og prófeinkunn.

LÍF410G • Dýralífæðisfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 4v

Umsjónarkennari: Logi Jónsson Dósent

Kennari: Sighvatur Sævar Árnason

Kennari: Marta Guðjónsdóttir Lektor

Kennari: Þór Eysteinnsson Dósent

Kennari: Björg Þorleifsdóttir Lektor

Fyrirlestrar: Innra umhverfi, stýrikerfi, skynjun, tauga- og vöðvastarfsemi, blóðrás, útskilnaður, öndun, melting, efnaskipti, innkirtlastarfsemi, æxlun. Verklegar æfingar: Vöðvar. Stjórnun blóðþrýstings. Útskilnaður. Viðbrögð líkamans við áreynslu. Lokaeinkunn er samsett úr einkunn í skriflegu prófi (70%) og vegnu meðaltali einkunna fyrir verklegar æfingar og skýrslur (30%). Lágmarkseinkunn gildir fyrir hvorn prófluta til þess að standast próf.

LÍF411G • Sameindaerfðafræði • (8e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarkennari: Ólafur Sigmar Andrésón Prófessor

Kennari: Jórunn Erla Eyfjörð Prófessor

Kennari: Arnar Pálsson

Kennari: Sigríður Þorbjarnardóttir Sérfræðingur

Kennari: Zophonias Oddur Jónsson Dósent

Fyrirlestrar: Mendelsk erfðafræði. Boðberar erfðaupplýsinga. Veik efnatengi og orkurík efnatengi. Efnatengi og bygging stórsameinda, bygging DNA og RNA. Lítni og litningar. DNA og eftirmyndun. Endurröðun. DNA skemmdir. Stökklar og staðbundin endurröðun. Genatjáning í dreifkjörnungum. Genatjáning í heilkjörnungum. Þýðing og erfðatákn málið. Genastjórn í þroskun. Samanburður erfðamengja. Erfðataekni. Tilraunalífverur. Umræðutímar: Nemendur hafa framsögu um og ræða valdar rannsóknagreinar. Verklegar æfingar: Unnið verður að verkefni í sameindaerfðafræði sem tengist rannsóknum kennara og býður upp á notkun flestra helstu aðferða sameindaerfðafræðinnar svo sem genaferjun, DNA mögnun og raðgreiningu, ummyndun og einangrun plasmíða, skerðikortlagningu, og rafrátt bæði kjarnsýra og próteina. Próf: Verklegt 10%, umræðufundur 15%, skriflegt próf 75%.

Nauðsynleg undirstaða: Erfðafræði (LÍF302G)

LÍF503M • Fiskalíffræði • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 3v

Umsjónarkennari: Guðrún Marteinsdóttir Prófessor

Kennari: Timothy Brian Grabowski Lektor

Þróunarsaga og flokkunarfræði fiska. Bygging fiska og aðlögun þeirra að ytra umhverfi þar sem lögð verður áhersla á líkamsbyggingu, lögun og hreyfingu, blóðrás, öndun, seltuafnvægi, skynjun, fæðuöflunarfæri, meltingarfæri, kynkerfi, tímgun og atferli. Stofnar og stofngerð fiska. Fjölbreytileiki afbrigða- og tegundamyndun í fiskasamfélagum. Yfirlit yfir helstu ættbálka og tegundir fiska í vötnum, ám og sjó á norðurhveli jarðar. Verklegr kennsla er fjölbreytileg. Meðal þess sem kynnt verður eru aðferðir til að rannsa og bera saman breytileika í útliti og lögun líkamshluta, vefjafræðilegar athuganir, helstu aðferðir til að greina á milli stofna og tegunda, og aðferðir við að rannsaka atferli fiska. Verklegr kennsla fer fram á rannsóknarstofum, fiskmörkuðum, tilraunaeldistöðvum og um borð í

rannsóknarskipum. Hluti af kennslunni fer fram við Hólaskóla. Heimasíða námskeiðsins: <http://www.fiskar.hi.is/fiskalif>

LÍF504M • Bakteríufræði • (8e) • Haust • Stokkur: H1 • 5f + 4v

Umsjónarkennari: Guðni Ágúst Alfreðsson Prófessor

Kennari: Eva Benediktsdóttir Dósent

Kennari: Guðmundur Óli Hreggviðsson Lektor

Kennari: Eggert Gunnarsson Dósent

Fyrirlestrar: Flokkunarfræði, almenn atriði, Bergey's Manual, töluleg flokkunarfræði, nafngiftir, ættgreining eftir 16S rRNA og lýsing bakteríuættkvísla, Staphylococcus, Streptococcus, Bacillus, Corynebacterium, Clostridium, Mycobacterium, Listeria; Enterobacteriaceae ættin, Salmonella, Shigella, Escherichia, Campylobacter, Helicobacter, Vibrio, Aeromonas, Haemophilus, Neisseria, Spirillum, Spirochaete, Legionella, Rickettsia, Chlamydia, Mycoplasma, frumbjarga bakteríur, ljóstíllifandi bakteríur, mjólkursýrubakteríur, Archaea, geislabakteríur o.fl. Vöxtur baktería við jaðarskilyrði, hæfni örvera til að lifa af, lifandi óráktanlegar bakteríur í umhverfinu. Bakteríusýklar og umhverfi: Sýkladreifing og sýklavöktun, alidýraeldi, villt dýr, skólp og skólphreinsun, sorp. Fúkkalyfjaónæmi.

Neysluvatn, matvælaframleiðsluferillinn, áhættugreining og eftirlitskerfi. Faraldsfræði sýkinga sem tengjast umhverfi. Verklegar æfingar: Greiningar mikilvægra bakteríutegunda. Klassískar, hraðvirkar, serologískar, kemotaxonomískar og sameindalíffræðilegar aðferðir.

Ræktun sýkla úr umhverfi og úr matvælasýnum. Vaxtarlinurit. Vettvangsskoðun á vatnsbólum og sorphaugum. Eldishús alidýra, sláturhús og matvælavinnslufyrirtæki skoðuð. Skólp og skólphreinsun, vettvangsskoðun. Sýnataka og frágangur sýna við vettvangsrannsóknir. Mat á rannsóknarniðurstöðum. Veggspjaldaverkefni: Nemendur setja upp kynningu á afmörkuðu efni.

Nauðsynleg undirstaða: Örverufræði I (LÍF201G)

LÍF505M • Vistfræði B • (6e) • Haust • Stokkur: H • 3f + 4v

Umsjónarkennari: Ingibjörg Svala Jónsdóttir Prófessor

Kennari: Þóra Ellen Þórhallsdóttir Prófessor

Kennari: Gísli Már Gíslason Prófessor

Kennari: Sigurður Sveinn Snorrason Prófessor

Markmið og áherslur: nemendur læri grundvallaratriði vistfræði, þekki helstu hugtök, aðferðafræði og nálganir fræðigreinarinnar. Einkum er fjallað um þau svið vistfræði sem tengjast nýtingu lífrænna auðlinda. Fyrirlestrar: Saga og viðfangsefni vistfræði. Vistkerfi: hringrás efna og orku, fæðukeðjur. Stofnivistfræði: grundvallaratriði stofnvaxtar, áhrif þéttleika, stjórnun stofnstæðar. Samfélög lífvera:

uppbygging lífverusamfélaga, framvinda, stöðugleiki, líffræðileg fjölbreytni. Valin dæmi sem sýna hvernig vistfræðilegri þekkingu er beitt við nýtingu og stjórnun auðlinda. Verklegt: 6 daga útvinnna þar sem nemendur kynnst og bera saman valin íslensk lífverusamfélög (skógar, graslendi/mólandi, votlendi, fjara). Skýrslur gilda 30% af lokaeinknum.

LÍF506M • Kerfisfræði blómplantna • (6e) • Haust • Stokkur: H • 3f + 4v

Umsjónarkennari: Þóra Ellen Þórhallsdóttir Prófessor

Kennari: Kesara Margrét Jónsson Prófessor

Uppruni og þróun blómplantna. Grundvöllur kerfisfræði; flokkunarkerfi blómplantna og þróunarleg tengsl hópa. Yfirlit um helstu ættir blómplantna og ættir íslensku flórunnar; útbreiðsla, einkenni, æxlunarkerfi, vistfræði og hagnýtingu. Verklegt kennsla fer að hluta til fram að sumarlagi: Sumarnámskeið (6 dagar) í ágúst og nokkrir dagar í september.

Nauðsynleg undirstaða: Grasafræði (LÍF102G)

LÍF507M • Veirufræði • (6e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Ólafur Sigmar Andrésson Prófessor

Kennari: Valgerður Andrésdóttir Líffræðingur

Kennari: Vilhjálmur Svansson Dýralæknir

Kennari: Zophonías Oddur Jónsson Dósent

Fyrirlestrar: Saga veirufræðinnar. Rannsóknaraðferðir. Bygging og gerð veiruagna, kjarnasýrur og prótín. Fjölgun veira og samskipti við hýsilfrumur. Flokkun, skyldleiki og þróun veira. Áhrif veira á fjölrumulíkama og varmir líkamans gegn þeim. Vessabundin og frumubundin ónæmissvörun. Veirungar og príón. Rætt um helstu veiruflokk og áhersla lögð á veirur dýra og háplantna. Hver nemi skrifar ritgerð um ákveðinn veiruflokk og flytur stutt erindi um hann. Verklegar æfingar: Ræktun á frumugróðri til veirurannsókna. Helstu aðferðir til mælinga á veirumagni. Mæling á mótefni í blóði. Nemendur skrifa stutta ritgerð og flytja erindi um efni ritgerðarinnar seint á misserinu eftir að verklegru kennslu lýkur. Námsmat: Ritgerð og erindi veiga 20%, verklegar æfingar og skýrslur 15% og skriflegt lokapróf 65%. Lágmarkseinkunnar er krafist á skriflegu prófi.

Nauðsynleg undirstaða: Frumulíffræði (LÍF106G), Örverufræði I (LÍF201G)

Námsmat: Ritgerð og erindi veiga 20%, verklegar æfingar og skýrslur 15% og skriflegt lokapróf 65%. Lágmarkseinkunnar er krafist á skriflegu prófi.

LÍF508M • Málstofa í örverufræði • (6e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Eva Benediktsdóttir Dósent

Kennari: Guðmundur Óli Hreggviðsson Lektor

Kennari: Ólafur Sigmar Andrésson Prófessor

Kennari: Guðni Ágúst Alfreðsson Prófessor

Kennari: Eggert Gunnarsson Dósent

Kennari: Zophonías Oddur Jónsson Dósent

Ýmis sérsvið og viðfangsefni örverufræðinnar verða tekin fyrir og áhersla lögð á málefni, sem eru ofarlega á baugi bæði alþjóðlega og sem varða Ísland. Hver nemandi tekur fyrir ákveðið efni, semur um það ritgerð og flytur erindi undir leiðsögn kennara. Kennari stjórnar umræðum um efnið, sem aðrir nemendur taka þátt í. Gefin er einkunn fyrir fyrirlestur (20%), ritgerð (70%), og þátttöku í umræðum (10%).

Nauðsynleg undirstaða: Erfðafræði (LÍF302G), Örverufræði I (LÍF201G)

Æskileg undirstaða: Bakteríufræði (LÍF504M)

Einkunn er gefin fyrir ritgerð, frammistöðu í umræðum og fyrirlesturum.

LÍF509M • Sjárvarvistfræði • (8e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Jörundur Svavarsson Prófessor

Kennari: Timothy Brian Grabowski Lektor

Fyrirlestrar: Inngangur. Líf og lífsskilyrði í fjöru: Grýttar fjörur, sendnar fjörur og leirur, beltaskipting og samfélagsgerðir. Líf og lífsskilyrði í ísöltu vatni: Árósar, ísaltar tjarnir, Eystrasalt. Líf og lífsskilyrði á botni neðan fjöru frá landgrunni niður á mesta dýpi sjávar. Uppsjó: Svif, sunddýr, yfirborðsverur. Tegundafjölbreytni í sjó. Útbreiðsla sjávarlífvera, einkum við Ísland. Tímgun: Tímgunaraðferðir, sviflirfur, tímgunartími. Árstíðir í sjó. Framleiðsla. Frumframleiðsla, síðframleiðsla. Verklegar æfingar: Æfingar fara fram að talsverðu leyti úti við og geta verið breytilegar milli ára. Jafnan eru botndýrasamfélög í Faxaflóa og á leiru athuguð, gerð úttekkt á smádyralífi á þörungum, áhrif umhverfisþátta á lóðréttu dreifingu lífvera í fjöru könnuð og seltuþol fjöruflóartegunda athuguð í vinnustofu. Síðustu vikur misseris vinna nemendur að sjálfstæðum verkefnum í 2-4 manna hópum.

Nauðsynleg undirstaða: Vistfræði (LÍF311G), Dýrafræði A (09.51.43)

LÍF510M • Vatnalíffræði • (8e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Gísli Már Gíslason Prófessor

Fyrirlestrar: Vatnalíffræðin sem fræðigrein. Flokkun íslenskra vatna. Dreifing og uppruni stöðuvatna. Eðlis- og efnafræðilegir þættir vatna. Vatnasvið. Áhrif vatnasviða á lífríki vatna. Straumvötn. Orkuflæði, frumframleiðni og dýralíf í straumvötnum. Samfélög lífvera í stöðuvötnum. Árstíðabundnar breytingar á svifi. Botndýr. Sunddýr. Fiskeveiðar og fiskframleiðsla. Fornvatnalíffræði. Röskun vatna. Mengun vatna. Uppistöðulón og vatnavernd.

Nemendafyrirlestara: Hver nemandi flytur 20 mínútna fyrirlestur um nýjungar í vatnalíffræði.

Verklegt: Í byrjun misseris verður farið í 5 daga rannsóknafærð þar sem stöðuvatn og straumvatn (líklega Mývatn og Laxá) verða rannsökuð. Skipulögð verða sjálfstæð verkefni nema. Unnið verður úr gögnum í vinnustofu.

Próf: 60%, nemendafyrirlestur 10% og verkefni 30% af lokaeinkunn.

Nauðsynleg undirstaða: Vistfræði (LÍF311G)

Próf: 60%, nemendafyrirlestur 10% og verkefni 30% af lokaeinkunn.

LÍF512M • Sjávarhryggleysingjar • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 4v

Umsjónarkennari: Jörundur Svavarsson Prófessor

Fyrirlestrar: Bygging, flokkun og lífnaðarhættir lífvera innan helstu fjölfurma fylkinga í sjó, með áherslu á lindýr, liðorma, krabbadýr og skrápýr. Fjallað er sérstaklega um tímgun, fæðunám og búsvæðaval tegunda og áhersla er lögð á lífnaðarhætti tegunda á norðurslóðum. Verklegar æfingar: Áhersla á tegundagreiningu íslenskra tegunda og athuganir á lifandi dýrum eftir því sem aðstæður og tækjabúnaður leyfa. Dagsferðir á rannsóknaskipi við öflun sýna.

Nauðsynleg undirstaða: Dýrafræði B (09.51.32)

LÍF513M • Mannerfðafræði • (8e) • Haust • Stokkur: H • 3f + 2u + 2v

Umsjónarkennari: Jörunn Erla Eyfjörð Prófessor

Kennari: Arnar Pálsson

Kennari: Ólafur Andri Stefánsson

Kennari: Sigríður Klara Böðvarsdóttir

Fyrirlestrar: Erfðaháttur og ættartré. Skipulag erfðafnis mannsins. Litningar, litningabreytingar, litningagallar. Staðsetning gena.

Tengslagreining /Tölfræðileg nálgun. Einangrun gena. Erfðagreining. Flóknir erfðagallar, erfðir og umhverfi. Síðfræði. Erfðir og krabbamein. Genalækningar. Faraldsfræði. Sameindaerfðafræðileg faraldsfræði. Stofnfrumur og klónun. Gert er ráð fyrir að nemendur hafi almenna undirstöðu í erfðafræði.

Nauðsynleg undirstaða: Erfðafræði (LÍF302G)

Lokapróf gildir 70% af heildareinkunn, ritgerð 15%, fyrirlestur um ritgerð ásamt frammistöðu í umræðutímum gildir 5% og skýrslur í verklegu 10%. Skyldumæting er í verklega tíma og umræðutíma. Ritgerð byggir á efni greinar sem nemendur fá 5 vikum fyrir skiladag. Fyrirlestur úr ritgerð er haldinn 2 vikum fyrir skiladag ritgerðar. Forsenda fyrir réttindi til próftöku er að ritgerð hafi verið skilad.

LÍF514M • Plöntuerfðafræði og líftækni • (8e) • Haust • Stokkur: H • 3f + 1u + 5v

Umsjónarkennari: Kesara Margrét Jónsson Prófessor

Kennt annað hvert ár. Erfðastjórnun í plöntuvexti og þroskun, erfðabreytileiki og skyldleiki innan og milli tegunda, gen og vistfræði, genamengi og þróunarsögur plantna. Áhersla verður lögð á rannsóknir og aðferðir í sameindalíffræði og frumuerfðafræði plantna, kortlagningu genamengja, kynbætur nytjaplantna fyrir matvælaframleiðslu, landbúnað, landgræðslu og skógrækt, erfðatækni og erfðabreyttar plöntur. Plöntur sem erfðaaudlindir.

Verklegar æfingar: Umræður, ritgerð og tilraunir. Próf: Skriflegt (50%), verklegt (50%).

Nauðsynleg undirstaða: Plöntulífisfræði (LÍF212G), Erfðafræði (LÍF302G)

Verklegar æfingar: Umræður, ritgerð og tilraunir. Próf: Skriflegt (50%), verklegt (50%).

LÍF515M • Sérsvið þróunarfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Arnar Pálsson

Kennari: Einar Árnason Prófessor

Kennari: Snæbjörn Pálsson Lektor

Haustið 2009 fjallar námskeiðið um uppruna tegundanna og Darwin. (Almennt er efni námskeiðsins breytilegt frá ári til árs.) Námskeiðið skiftist í tvo hluta. Annars vegar verður fjallað um líf Darwins og störf, forvera og samtímamenn, og hins vegar verður fyrsta útgáfa bókar hans *Um uppruna tegundanna* lesin og krufin til mergjar. Lögð verður áhersla á að kynnast hugmyndafræði vísinda nítjándu aldar og sérstaklega þá fræðimenn sem lögðu grunninn að kenningunni um þróun vegna náttúrulegs vals. Rakið verður líf Darwins og vísindalegt starf, sem og ljósi varpað á persónu og heimspæki hans. Nemendur fá það verkefni að lesa *Um uppruna tegundanna* á frummálinu. Þeir

eiga að rýna sérstaklega í einn kafla og rannsaka framfarir á viðkomandi sviði þróunafræðinnar. Efnid á að setja fram í heimildaritgerð og kynna með fyrirlestri. Ætlast er til að nemendur taki þátt í umræðum jafnt í fyrirlestra sem umræðutímum. Námsmat verður byggt á ritgerð (50%), erindi (25%) og frammistöðu í umræðutímum (25%). Nemandi þarf að ná lágmarkseinkunn í öllum prófþáttum. Námsmat verður byggt á ritgerð (50%), erindi (25%) og frammistöðu í umræðutímum (25%). Nemandi þarf að ná lágmarkseinkunn í öllum prófþáttum.

LÍF516M • Umhverfisfræði • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2u + 4v

Umsjónarkennari: Þóra Ellen Þórhallsdóttir Prófessor

Kennari: Brynhildur Davíðsdóttir Dósent

Kennari: Gísli Már Gíslason Prófessor

Landnýting. Ólífærnar auðlindir og orkugjafar; vinnsla, nýting og umhverfisáhrif. Helstu mengunarvaldar og áhrif þeirra. Nýting lifrænna auðlinda, fiskveiðar, búfjárbætur. Verndun og eyðing jarðvegs. Líffræðileg fjölbreytni, búsvæðabreytingar og útdauði tegunda. Áhrif innflutnings nýrra tegunda. Beiting vistfræðilegrar þekkingar til að leysa umhverfisvandamál, mat á umhverfisáhrifum framkvæmda. Vistheimt. Heimspeki og siðfræði náttúruverndar. Umhverfisrannsóknir á Íslandi, skipulag umhverfismála, löggjöf, helstu stofnanir. Alþjóðlegir samningar. Skoðunarferðir (gróðureyðing, landgræðsla, ferðamennska á hálendi, votlendisvernd, verksmiðjurekstur og mengunarvarnir, orkuver).

Nauðsynleg undirstaða: Vistfræði (LÍF311G)

LÍF518M • Vistfræði spendýra • (6e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Páll Hersteinsson Prófessor

Séreinkenni spendýra. Aðlögun og sérhæfing. Orkubúskapur. Líkamsstærð og lífssaga. Samkeppni. Landnotkun. Heimasvæði og óðul. Þættir sem ákvarða stofnstærð. Stofnsveiflur. Aðferðir við stofnstærðarmat: Talingar, merkingar og endurheimtur; aldursgreiningar og veiði. Afrán. Stofnstýring. Megináhersla er lögð á íslensk og önnur norræn spendýr. Verklegt: Hagamúsin sem líkan fyrir stofnstærðarútreikninga. Heimasvæði/óðul. Ákvörðun fæðuvals. Lokaeyking er samsett úr skriflegu prófi (55%), ritgerð (15%) og skýrslu um verklegar æfingar (30%).

Nauðsynleg undirstaða: Vistfræði (LÍF311G), Dýrafræði A (09.51.43)

Lokaeyking er samsett úr skriflegu prófi (55%), ritgerð (15%) og skýrslu um verklegar æfingar (30%).

LÍF519G • Rannsóknarverkefni • (10e) • Haust

Stúdentum er, eftir því sem aðstæður leyfa, gefinn kostur á að vinna að litlu rannsóknarverkefni, 3, 5 eða 6 eininga. Nemandi skal ráðfæra sig við einhvern af kennurum skolarinnar og vinna að verkefninu undir stjórn eða umsjón hans. Nemanda er einnig heimilt að vinna rannsóknarverkefni undir stjórn stundakennara skorar. Í því tilfelli skal fá samþykki skorar fyrir verkefninu og umsókn send skor áður en vinna að verkefni hefst. Vinnu að verkefninu lýkur með ritgerðarsmið sem kennari gefur einkunn fyrir. Fylgja skal reglum raunvísindaeildar um skil og frágang rannsóknaritgerða.

Vinnu að verkefninu lýkur með ritgerðarsmið sem kennari gefur einkunn fyrir.

LÍF520G • Rannsóknarverkefni • (12e) • Haust

Stúdentum er, eftir því sem aðstæður leyfa, gefinn kostur á að vinna að litlu rannsóknarverkefni, 3, 5 eða 6 eininga. Nemandi skal ráðfæra sig við einhvern af kennurum skolarinnar og vinna að verkefninu undir stjórn eða umsjón hans. Nemanda er einnig heimilt að vinna rannsóknarverkefni undir stjórn stundakennara skorar. Í því tilfelli skal fá samþykki skorar fyrir verkefninu og umsókn send skor áður en vinna að verkefni hefst. Vinnu að verkefninu lýkur með ritgerðarsmið sem kennari gefur einkunn fyrir. Fylgja skal reglum raunvísindaeildar um skil og frágang rannsóknaritgerða.

Vinnu að verkefninu lýkur með ritgerðarsmið sem kennari gefur einkunn fyrir.

LÍF521M • Veggspjald • (2e) • Haust

Nemandi getur að fengnu samþykki námsbrautar fengið 2 e fyrir fyrirlestur eða veggspjald, sem hann er fyrsti höfundur að, og er framlag hans á vísindalegri ráðstefnu sem hann sækir.

LÍF523G • Aðferðir í sameindalíffræði • (8e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Zophonías Oddur Jónsson Dósent

Kennari: Ólafur Sigmar Andrésen Prófessor

Fyrirlestrar: Fræðilegur bakgrunnur helstu aðferða sameindalíffræðinnar og notkun þeirra við rannsóknir. Námsefni lagt fram af kennurum. Verklegar æfingar í sameindalíffræði: Tilraunalífverur; *E.coli*, *S. cerevisiae*, *C. reinhardtii*, *A. thaliana*, *C. elegans*, *D. melanogaster*, *M. musculus*. Vinnubækur og vinnuæðlar, rafrænt umhverfi. Ræktun og geymsla á bakteríum, sveppum, öðrum heilkjarna lífverum og frumum þeirra. Einangrun og greining á DNA og RNA, Southern og Northern blettun. PCR, RT-PCR, qRT-PCR, skerðiensím, raðgreining á DNA, gagnavinnsla og greining. Genafærjun og önnur erfðatækni í bakteríum, sveppum og öðrum heilkjörnungum. Framleiðsla, einangrun og greining próteina. Framleiðsla og notkun mótefna. Western blettun, ónæmislitun, geislavirkni. Notkun smásjár í sameindalíffræði. Farið verður yfir aðferðafræði í nýlegum vísindagreinum. Ritgerðarverkefni: Ritgerð og erindi um valda aðferð.

Nauðsynleg undirstaða: Frumulíffræði (LÍF106G), Erfðafræði (LÍF302G)

Námsmat: Vinnubækur, skriflegt próf, ritgerðir og erindi.

LÍF523M • Fiskalífæðisfræði • (6e) • Haust • Stokkur: V • 2f + 1u + 4v

Umsjónarmaður: Sighvatur Sævar Arnason

Umsjónarmaður: Anna Guðmunds Fulltrúi

Umsjónarkennari: Logi Jónsson Dósent

Kennt þegar ártal er oddatala. Fyrirlestrar: Blóðrás, öndun, sundmagi, síru-basavægi, salt- og vatnsbúskapur og hreyfingar.

Umræðufundur: Sérprentanir skýrðar og ræddar. Hver nemandi flytur kynningu efnis í samráði við kennara. Samning allitarlegrar ritgerðar um sama efni. Tilraunir: Blóðrás, sundmagi, skynjun o.fl. Nánar ákveðið síðar með hliðsjón af faanlegum tilraunadyrum og tækjabúnaði hverju sinni. Námsmat: Lokaeinkunn er samsett úr einkunn úr munnlegu prófi (25%), einkunn fyrir umfjöllun um afmörkuð efni í málstofu og ritgerð (50%) og einkunn fyrir verklegar æfingar (25%).

Nauðsynleg undirstaða: Dýralífeðlisfræði (LÍF410G)

Æskileg undirstaða: Samanburðarlífeðlisfræði (LÍF524M)

LÍF524G • Erfðamengjafræði • (8e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Arnar Pálsson

Kennari: Einar Árnason Prófessor

Kennari: Snæbjörn Pálsson Lektor

Með tilkomu nýrrar þekkingar á erfðamengi margra helstu líkanlífvera (model organisms) með raðgreiningu erfðamengja og öðrum rannsóknnum vakna spurningar um hvernig unnt er að nýta það upplýsingaflóð til að öðlast þekkingu og skilning á líffræðilegum fyrirbærum. Samanburðarfræðigreinar, sem byggja á einn eða annan hátt á samanburðaraðferð darvinskra þróunarkenningar, eru fræðilegur grundvöllur fyrir greinigu á þessu upplýsingaflóði og beitingu þekkingar um líkanlífverur til að öðlast skilning á öðrum lífverum. Sameiginlegir eiginleikar varðveittir milli mismunandi lífvera eiga sér grunn í varðveittum hlutum erfðamengja. Nýjungar svipfars og sérkenni eiga sér grunn í frábrugðnum hlutum erfðamengja. Upplýsingar eru um erfðamengi, breytileika gena, tjáningu gena og myndun svipgerða á stigum allt frá frumum til fullvaxinna lífvera. Alls kyns gagnagrunnar hafa verið gerðir og þangað þarf að sækja upplýsingarnar. Námskeiðið mun fjalla um hugmyndafræði og aðferðafræði til samanburðar, um líkanlífverur og helstu gagnagrunna sem gerðir hafa verið. Fyrirlestrar verða um samanburðarfræði, þróunarfræði, líffræði hinna ýmsu líkanlífvera, sameindalíffræði og atriði úr tölvunarfræði. Æfingar: Samanburður með upplýsingum úr gagnagrunnum um erfðamengi og líffræði spendýra, t.d. mannsins, músar, rottu, rhesusapa, sjimpansa og annarra hryggdýra s.s. Fugu og zebrafisks. Unnið verður með gagnagrunnana flybase, wormbase, SGD, Genebank, EMBL, GO og gagnagrunna um erfðamengi ýmissa örvera. SQL fyrirspurnir, regular expressions, gagnagrunnar, áreiðanleiki gagna í gagnagrunnum. Ýmis forritun, tól og tæki undir UNIX/Linux, opinn hugbúnaður, uppsetning hugbúnaðar af vefnum á eigin tölvum. Greining gagna úr ýmsum líffræðilegum samanburðardæmum.

Nemendur vinna verkefni, verkefnaskil. Umræðufundur þar sem nemendur kynna niðurstöður.

Námsmat: Skriflegt lokapróf (50%), verkefni og stilar (20%), stærra verkefni (30%). Nemandi þarf að ná lágmarkseinkunn í öllum prófþáttum.

Æskileg undirstaða: Þróunarfræði (LÍF403G), Sameindaerfðafræði (LÍF411G), Linux, helstu tól og tæki (LÍF623M)

Námsmat: Skriflegt lokapróf (50%), verkefni og stilar (20%), stærra verkefni (30%). Nemandi þarf að ná lágmarkseinkunn í öllum prófþáttum.

LÍF524M • Samanburðarlífeðlisfræði • (8e) • Haust • Stokkur: V • 2f + 2u + 6v

Umsjónarmaður: Sighvatur Sævar Arnason

Umsjónarmaður: Anna Guðmunds Fulltrúi

Umsjónarkennari: Logi Jónsson Dósent

Kennari: Jón Ólafur Skarphéðinsson

Kennari: Þórarinn Sveinsson Dósent

Kennari: Björg Þorleifsdóttir Lektor

Kennt þegar ártal er jöfn tala. Námsfni: Samanburður á starfrænum vandamálum í dýraríkinu við mismunandi ytri aðstæður. Dæmi:

Vatns- og saltbúskapur. Öndun í lofti og vatni. Blóðrás, opin og lokuð kerfi. Skynjun, úrvinnsla og miðlun boða. Varmaskipti lífvera og umhverfis.

Umræðufundur: Sérprentanir skýrðar og ræddar. Hver nemandi flytur kynningu efnis í samráði við kennara. Samning allitarlegrar ritgerðar um sama efni. Námsmat: Lokaeinkunn er samsett úr einkunn úr munnlegu prófi (25%), einkunn fyrir umfjöllun um afmarkað efni í málstofu og ritgerð (50%) og verklegri einkunn (25%). Nemendur verða að standast lágmarkskröfur raunvísindadeildar, í öllum prófhlutum námskeiðsins.

Nauðsynleg undirstaða: Dýralífeðlisfræði (LÍF410G)

LÍF602M • Fiskavistfræði • (8e) • Sumar • 20f + 15v

Umsjónarkennari: Guðrún Marteinsdóttir Prófessor

Kennari: Timothy Brian Grabowski Lektor

Helstu þættir í lífsferlum fiska: Æxlun/hrygning, klak, afkoma ungvíðis, útbreiðsla og rek seiða, botntaka og dánartíðni á fyrsta vetri, nýliðun, stofn/nýliðunarsambönd, vöxtur, kynþroski, fæðunám, val búsvæða, samspil tegunda m.a. með tilliti til samkeppni og afráns.

Útbreiðsla, göngur, stonfstærðarbreytingar og helstu aðferðir til að meta þær. Yfirlit yfir helstu vistkerfi N.- Atlantshafsins með sérstöku tilliti til umhverfisþátta og breytilegrar afrakstursgetu. Yfirlit yfir gerð líkana er tengja saman umhverfisáhrif og mikilvæga þætti í lífsferlum fiska. Fiskveiðar við Ísland. Fiskveiðisagan - veiðarnar í dag. Yfirlit yfir helstu aðferðir við fiskveiðar. Verkleg kennsla verður fjölbreytileg. Nemendur munu framkvæma tilraunir á rannsóknarstofum og í tilraunaeldisstöð Hafrannsóknastofnunarinnar að Stað í Grindavík. Gögnum verður einnig safnað úr lönduðum afla á fiskmörkuðum og um borð í rannsóknarskipum á sjó. Fjallað verður um uppsetningar tilrauna og farið verður yfir helstu aðferðir við úrvinnslu á fiska- og fiskifræðilegum sýnum og gögnum. Heimasiða námskeiðsins: <http://www.fiskar.hi.is/fiskavist>

Kennarar: Tim Grabowski (<http://www3.hi.is/~tbg/>), Guðrún Marteinsdóttir, Professor and guest lecturers, Dr. Steve Campana (<http://www.marinebiodiversity.ca/shark/english/index.htm>) and Prof. David Conover (<http://alpha1.msrc.sunysb.edu/~conover/>) Tvö skrifleg próf, þátttaka í umræðuhópum og verkefni sem skilað er í lok námskeiðs. Sjá nánar í enskri lýsingu námskeiðsins.

LÍF604G • Sumarnámskeið í grasafræði, dýrafræði og vistfræði • (4e) • Vor

Kennari: Þóra Ellen Þórhallsdóttir Prófessor

Kennari: Gisli Már Gíslason Prófessor

Kennari: Sigurður Sveinn Snorrason Prófessor

Verklegar æfingar í 5 daga í maí (dýrafræðihlutinn), strax að loknum prófum, og 5 daga seint í ágúst (grasafræðihlutinn).

Greiningaræfingar, athuganir á lífverum og samfélögum. Kennslan fer fram í Reykjavík og nágrenni.

Nauðsynleg undirstaða: Lífmælingar I (LÍF101G), Grasafræði (LÍF102G), Dýrafræði A (09.51.43), Vistfræði (LÍF311G)

LÍF605M • Málstofa í vistfræði og skyldum greinum • (6e) • Vor • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Sigurður Sveinn Snorrason Prófessor

Tekin verða fyrir ýmis vistfræðileg, þróunarfræðileg og atferlisfræðileg efni, einkum þau sem eru ofarlega á baugi eða varða Ísland sérstaklega. Hver nemandi semur inngangserindi um ákveðið efni undir leiðsögn kennara, en síðan fara fram umræður um efnið, sem kennarar stjórnar. Nemendur skila síðan ritgerð um efnið. Þá undirbúa og stýra nemendur umræðufundum. Námskeið þetta verður ekki haldið nema minnst 7 nemendur taki þátt í því.

Nauðsynleg undirstaða: Vistfræði (LÍF311G), Þróunarfræði (LÍF403G), Dýrafræði A (09.51.43)

LÍF606M • Plöntuvistfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 1u + 4v

Umsjónarkennari: Þóra Ellen Þórhallsdóttir Prófessor

Saga hugmynda og rannsóknir á vistfræði plantna. Stofnvistfræði: fræ og nýliðun, stærðar- og aldrasdreifing í plöntustofnum, líkön, áhrif þéttleika og samkeppni. Samskipti dýra og plantna: afrán og beit, þróun efnavarna. Æxlun plantna: æxlunarkerfi og þróun þeirra, frævunarvistfræði. Lífsferlar og áhrif umhverfis. Plöntusamfélög: framvinda, tilgátur um uppbyggingu lífverusamfélaga með áherslu á plöntur. Umræðufundur og nemendaverkefni. 6 daga samarnámskeið verður í júní með áherslu á aðferðafræði.

Nauðsynleg undirstaða: Grasafræði (LÍF102G)

LÍF610M • Stofnerfðafræði • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d + 4v

Umsjónarkennari: Einar Árnason Prófessor

Kennari: Arnar Pálsson

Fyrirlestrar: Uppbygging þeoretískrar þróunarerfðafræði. Saga stofnerfðafræði: Darwin og Mendel; Fisher, Haldane, Wright og Kimura. Erfðabreytileiki í stofnum: Mendelskir og samfelldir eiginleikar. Talning allele: Hardy-Weinberg fyrir einn og marga lókusa.

Skyldleikaæxlun, hending, stökubreyting, endurröðun, far allele. Náttúrulegt val: Einn lókusar og fleiri lókusar, grundvallarregla náttúrelegs vals. Samspil þróunarþátta, kenning Wrights, hópval, kynval. Tilurð tegunda. Gervival og kynbætur og erfðafræði kynbóta. Þróun, erfðir og kynbætur eiginleika, sem hafa samfellda dreifingu.

LÍF611M • Fiskifræði • (6e) • Sumar • 10f + 18d

Umsjónarkennari: Gunnar Stefánsson Prófessor

Kennari: Guðrún Marteinsdóttir Prófessor

Námskeiðið fjallar um þróun fiskistofna, stofnmat og forsendur nýtingar en R er beitt við líkanagerð. Nemendur framkvæma stofnmat og setja saman ýmis skyld líkön, t.d. sem lýsa lengdardreifingum og langtímaafrakstri. Tölulegar æfingar og líkanagerð gefa 40% einkunnar. Nemendur þurfa að ná lmarkseinkunn bæði í lokaprófi og æfingum

LÍF614M • Frumulíffræði II • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2u

Umsjónarkennari: Guðmundur H Guðmundsson Prófessor

Kennari: Arnar Pálsson

Kennari: Zophonias Oddur Jónsson Dósent

Nýlegar rannsóknir á sérsviðum frumulíffræði verða til umfjöllunar og er það breytilegt hverju sinni. Hver nemandi hefur framsögu um valið nýlegt efni og skrifar ritgerð um það.

Nauðsynleg undirstaða: Frumulíffræði (LÍF106G), Erfðafræði (LÍF302G)

LÍF615M • Gróðurríki Íslands og jarðvegur • (6e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 2u + 2v

Umsjónarkennari: Þóra Ellen Þórhallsdóttir Prófessor

Kennt á móti 09.51.64 og ráða skráningar hvort námskeiðið er kennt. Íslenska háplöntuflóran; samsetning, fjölbreytni, staða í flóruríki jarðar. Heimskautaflóran: uppruni, kerfisfræði, vistfræði. Líflandafræði flórunnar við Norður Atlantshaf. Ísöld á norðurhveli, isaldarlok á Íslandi og í Evrópu og gróðursaga á nútíma. Tilgátur um aldur og uppruna íslensku flórunnar og heimskautaflóru á norðurhveli. Íslenskur jarðvegur; myndun, sérkenni, eyðimerkurmyndun. Gróðurbreytingar eftir landnám. Flóra Íslands og útbreiðsla um landið, búsvæði og líffræðileg fjölbreytni. Válistategundir. Aðferðir til að lýsa og flokka gróður. Íslensk gróðurlendi: flokkun, útbreiðsla, umhverfi og nýting. Verkleig kennsla fer að hluta til fram að sumari til: 4 daga samarnámskeið.

Nauðsynleg undirstaða: Grasafræði (LÍF102G)

LÍF616G • Námsferð til útlanda • (6e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarkennari: Jörundur Svavarsson Prófessor

Umsjónarkennari: Kesara Margrét Jónsson Prófessor

Námskeiðið er í boði annað hvert ár.

Skipulag er í höndum umsjónarkennara og stúdenta. Námsferð til útlanda í 2 vikur til að kynna náttúruferðir og lífríki hitabeltisregnskóga, leiruskóga og kóralrífa. Innan misseris eru 20 fyrirlestrar tengdir ferðinni. Heimsóknir í vísindastofnanir. Nemendur fá verkefni til úrlausnar í ferðinni og skila skýrslum. Skyllt er að skila skýrslu en hvorki er haldið próf né gefin einkunn.

LÍF617M • Ónæmisfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarmaður: Guðmundur H Guðmundsson Prófessor

Umsjónarkennari: Ingileif Jónsdóttir Prófessor

Ónæmiskerfið, líffæri og frumur. Ósérhæfðar varnir, átfrumur og kompliment. Sérhæfðar varnir, þroskun og sérhæfing eitilfruma, sértækni og greining. Ónæmissvör, sjálfsþol og stjórnun. Ónæmisbilanir, ofnæmi og sjálfsöfnæmi. Ónæmiskerfi hryggleysingja og þróun meðal hryggdýra. Einstofna mótefni og ónæmisfræðilegar greiningaraðferðir. Ritgerðir og fyrirlestrar nemenda um valin efni.

Nauðsynleg undirstaða: Frumulíffræði (LÍF106G)

LÍF619M • Fuglafræði • (8e) • Vor • Stokkur: V

Fyrirlestrar: Flokkun, bygging og starfsemi fugla. Fæða, varphættir, far, útbreiðsla, fuglafána Íslands. Stofnvistfræði fugla. Nýting og vernd. Æfingar: Kynning á helstu ættum, ákvörðun tegunda. Aðferðir við rannsóknir á líkamsástandi og fæðu. Skoðunarferðir um Suðvesturland til kynningar á tegundum og umhverfi. Ferðirnar eru á kennslumisseri og efir próftíma í maí. Kynning á aðferðum: Útbreiðsla og búsvæði, talningar, varphættir, atferli, merkingar. Nauðsynleg undirstaða: Dýrafræði A (09.51.43)

LÍF620M • Eiturefnavistfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarkennari: Jörundur Svavarsson Prófessor

Kennari: Kristín Ólafsdóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er að kynna nemendum helstu mengandi efni, gerð þeirra, umfang og dreifingu, og sérstök áhersla verður á áhrif þeirra á lífverur. Í fyrsta hluta námskeiðsins verður fjallað um helstu efnaflokka (þungmálma, þrávirk efnasambönd, PAH efni, TBT og geislavirk efni), eiginleika efnanna (vatnsleysanleika, fitubindingu, o.fl.), útbreiðslu á norðurslóðum og dreifingu. Rætt verður um leiðir mengandi efna inn í lífverur og fjallað um uppsöfnun og mögnun í lífverum. Annar hluti námskeiðsins fjallar um áhrif mengandi efna á samfélög, tegundir, stofna og einstaklinga. Rætt verður um áhrif á fjölbreytileika og útbreiðslu tegunda. Fjallað verður um lífeðlisfræðileg áhrif mengunar (t.d. áhrif á öndun og vaxtarrými), lífefnafræðileg áhrif (t.d. hvötun cytochrome P450, hvötun á metallothionein próteinum, myndun á vitellogenín, áhrif á stöðugleika leysikorna), auk áhrifa á veggerð, æxlamyndun, vansköpun og áhrif á erfðafeni (DNA viðbætur). Í þriðja hluta námskeiðsins verður fjallað um mengun á og við Ísland. Verklegar æfingar samanstanda af þremur til fjórum stórum sjálfstæðum verkefnum, sem gilda 20% af einkunn og verða unnin í striklotu.

LÍF623M • Linux, helstu tól og tæki • (2e) • Vor • 1f + 1v

Umsjónarkennari: Einar Árnason Prófessor

Stutt einnar viku fornámskeið, kennt á einni viku í upphafi eða lok misseris, sem kennir á helstu tól og tæki Linux umhverfisins en það gagnast líffræðingum og öðrum fyrir úrvinnslu og framsetningu niðurstaðna og texta. Umhverfið er sérlega mikilvægt við framsetningu viðamikilla gagnasafna og tæknilegs texta. Markmiðið er að koma nemendum á það stig að geta notað umhverfið í námskeiðum og vinnu. Kennend verður notkun emacs ritilsins, á R umhverfið, sem er öflugt tæki fyrir tölfærð og teikningu mynda, og LaTeX til að setja texta í skýrslum, greinum eða bókum. Einnig verða ýmis önnur tól kynnt (skeljar, awk og perl, SQL gagnagrunnmál, c og aðrir þýðendur) og uppsetning á linux fyrir einkatölvur.

LÍF625G • Rannsóknarverkefni • (10e) • Vor

Stúdentum er, eftir því sem aðstæður leyfa, gefinn kostur á að vinna að litlu rannsóknarverkefni, 3, 5 eða 6 eininga. Nemandi skal ráðfæra sig við einhvern af kennurum námsbrautarinnar og vinna að verkefningu undir stjórn eða umsjón hans. Nemanda er einnig heimilt að vinna rannsóknarverkefni undir stjórn stundakennara skolar. Í því tilfelli skal fá samþykki skolar fyrir verkefningu og umsókn send skor áður en vinna að verkefni hefst. Vinnu að verkefningu lýkur með ritgerðarmið sem kennari gefur einkunn fyrir. Fylgja skal reglum raunvísindadeildar um skil og frágang rannsóknarritgerða.

Vinnu að verkefningu lýkur með ritgerðarmið sem kennari gefur einkunn fyrir.

LÍF626G • Rannsóknarverkefni • (12e) • Vor

Stúdentum er, eftir því sem aðstæður leyfa, gefinn kostur á að vinna að litlu rannsóknarverkefni, 10 eða 12 eininga. Nemandi skal ráðfæra sig við einhvern af kennurum námsbrautarinnar og vinna að verkefningu undir stjórn eða umsjón hans. Nemanda er einnig heimilt að vinna rannsóknarverkefni undir stjórn stundakennara. Í því tilfelli skal fá samþykki námsbrautarstjórnar fyrir verkefningu og umsókn send skor áður en vinna að verkefni hefst. Vinnu að verkefningu lýkur með ritgerðarmið sem kennari gefur einkunn fyrir. Fylgja skal reglum raunvísindadeildar um skil og frágang rannsóknarritgerða.

Vinnu að verkefningu lýkur með ritgerðarmið sem kennari gefur einkunn fyrir.

LÍF627M • Veggspjald • (2e) • Vor

Nemandi getur að fengnu samþykki námsbrautar fengið 2 einingar fyrir fyrirlestur eða veggspjald, sem hann er fyrsti höfundur að, og er framlag hans á vísindalegri ráðstefnu sem hann sækir.

LÍF631M • Veggspjald • (2e) • Sumar

Nemandi getur að fengnu samþykki skolar fengið 2 e fyrir fyrirlestur eða veggspjald, sem hann er fyrsti höfundur að, og er framlag hans á vísindalegri ráðstefnu sem hann sækir.

LÍF632M • Úrvinnsla og meðhöndlun gagna með reikniforritinu R • (4e) • Sumar • 15f + 30d

Umsjónarkennari: Guðrún Marteinsdóttir Prófessor

Aðstoðarkennari: Bruce James McAdam

Tölfærð og reikniforritið R er bæði vinsælt og í stöðugri þróun en það er mikið notað við úrvinnslu á gögnum. Í þessu vikulanga námskeiði verður farið í gegnum ferilinn frá því gögnum er safnað, þau greind og loks undirbúin fyrir vísindagrein.

Lögð verður áhersla á að líta á tölvuna sem verkfæri sem eykur heildstæðni gagnanna, gerir kleift að endurtaka tilraunir og minnkar líkur á mistökum. Þannig verður þjálfa að færa tölulegar aðferðir og niðurstöður í vísindalegt samhengi.

Byrjað verður á að fjalla um hvernig gögnunum skal safnað svo þau henti hvað best í tölfærðigreiningu. Hvernig skrár skulu vera skipulagðar í tölvunni. Fjallað verður um aðferðir sem samþætta notkun gagna af ólíkum uppruna á heildstæðan hátt sem skilur eftir sig slóð sem má skoða síðar. Þetta er eitthvað sem flestir vísindamenn glíma við.

Eftir þetta verður ráðist í að greina gögn með hjálp R. Forritið er ókeypis og setja nemendur það upp á eigin tölvum og læra forskriftir fyrir greiningarnar. Þannig er nemendum gert kleift að endurtaka athuganir sínar með mismunandi gögnum og búa til öruggar skrár með skipunum sem nýtast aftur og aftur við mismunandi aðstæður.

Að lokum verður kynnt hvernig forritið R nýtist við að búa til fagleg gröf og myndir.

greiningu þeirra. Nemendur læra þessar aðferðir og meðhöndla fjölbreytt gögn úr líffræði, auk þess að fá hjálfun í að túlka niðurstöður mismunandi aðferða. Helstu aðferðir eru sennileikamat, línuleg líkön, aðhvarf og fervikagreining og alhæfð línuleg líkön til að greina talningar. Fjölbreytugreining. Endursýnataka (skópvengur og umröðunarpróf). Kennnt verður að nota tölfræðiforritið R til að framkvæma þær aðferðir sem fjallað er í fyrirlesturum. Nemendur leysa verkefni sem byggja á líffræðilegum rannsóknum og fá ítarlega hjálfun í notkun R.

Námsmat: Verkefni 30% og skriflegt próf 70%.Nemandi þarf að ná lágmarkseinkunn í báðum prófþáttum.

Æskileg undirstaða: Lífsmælingar I (LÍF101G)

Verkefni 30% og skriflegt próf 70%.Nemandi þarf að ná lágmarkseinkunn í báðum prófþáttum.

LÍF638G • Líkön og gögn í líffræði • (8e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarkennari: Einar Arnason Prófessor

Kennari: Arnar Pálsson

Kennari: Snæbjörn Pálsson Lektor

Markmið námskeiðsins er að kenna hvernig og afhverju stærðfræði er svo gagnleg í líffræði. Námskeiðið mun kenna hvernig á að lesa og túlka jöfnur og hvernig á að smíða og túlka líkön um ýmis líffræðileg fyrirbæri. Námskeiðið byggir á vistfræðilegum og þróunarfræðilegum líkönum sem lýsa breytingum lífkerfa í tíma og rúmi. Nemendur vinna verkefni í líkanagerð og kynna niðurstöður á málfundum.

Námsmat: Verkefni 30% og skriflegt próf 70%. Nemendur þurfa að ná lágmarkseinkunn í báðum prófþáttum.

Verkefni 30% og skriflegt próf 70%. Nemendur þurfa að ná lágmarkseinkunn í báðum prófþáttum.

FER103F • Ferðamálafræði fyrir meistara- og doktorsnema • (10e) • Haust

Námskeiðið er lesnámskeið ætlað nemendum sem eru að hefja framhaldsnám í ferðamálafræðum en hafa lokið grunnnámi á öðrum fræðasviðum. Farið verður ítarlega yfir hugtök og grunnkenningar í ferðamálafræðum með það að markmiði að nemendur öðlist undirstöðuþekkingu á fyrirbærinu ferðamennska, kunni skil á áhrifum ferðamennsku og geti greint möguleika ferðaþjónustu ásamt vandamálum og möguleikum samfara vexti og uppbyggingu greinarinnar.

FER104F • Námskeið til meistaraþrófs í ferðamálafræði • (10e) • Haust

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

FER202F • Námskeið til meistaraþrófs í ferðamálafræði • (10e) • Vor

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

FER203F • Námskeið til meistaraþrófs í ferðamálafræði • (10e) • Sumar

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

FER205F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í ferðamálafræði • (30e) • Sumar

Rannsóknarverkefni.

FER305F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í ferðamálafræði • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni.

FER401M • Kenningar í ferðamálafræði • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2æ

Umsjónarkennari: Katrín Anna Lund Lektor

Á áttunda áratugnum byrjuðu fræðimenn að velja fyrir sér tilgangi og þróun ferðamennsku í heiminum. Spurningar eins og "hver er ferðamaður?", "hver er tilgangur þess að ferðast?" og "hvað skilgreinir ferðalög?" voru vangaveltur sem áreittu fræðin í byrjun og kenningar voru settar fram. Enn þann dag í dag velta fræðimenn upp þessum sömu spurningum, þó með breyttum áherslum í sýbreytilegum félagslegum og pólitískum aðstæðum. Þessi áfangi mun varpa upp megin kenningum ferðamálafræðinnar og gefa innsýn í ólíkar nálganir og umfjallanir fræðimanna sem fjalla um ferðamennsku. Krafa verður gerð á nemendur um að þeir velti fyrir sér mismunandi nálgunum fræðimanna með það að ljósi að setja fram sínar eigin spurningar og hugsanlegar nálganir hvað varðar uppsetningu verkefnis í ferðamálafræðum.

FER409F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í ferðamálafræði • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni.

FER501M • Menningartengd ferðaþjónusta • (6e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Katrín Anna Lund Lektor

Í námskeiðinu verður hugað að þýðingu og skilgreiningu hugtaksins menningar í menningartengdri ferðaþjónustu með sérstöku tilliti til framsetningar og miðlunar menningararfs í söfnum sem og á öðrum vettvangi. Velt verður upp pólitískum og siðferðilegum þáttum hvað varðar söfnun og framsetningu og einnig ólíkum leiðum fólks við að lesa í söguna, sína eigin og annarra. Lögð verður áhersla á íslenskar aðstæður hvað varðar söfn og menningararf í verkefnavinnu.

Verkefni 60% Próf 40% Nemendur velji annan af tveimur verkefniskostum: A: felst í greiningu og þróun á ákveðnu tækifæri í menningartengdri ferðaþjónustu. Í verkefninu skal gera stutta grein fyrir þeim menningarverðmætum sem hugmyndin byggir á, aðferðinni við að miðla þeim og verkáætlun; þ.e. hvað þarf að gera, hver á að gera það, hvað tekur það líklega langan tíma og hvað kostar það? B: felst í athugun og greiningu á starfsemi í menningartengdri ferðaþjónustu sem þegar er fyrir hendi. Í verkefninu skal lýsa sögu strafséminnar, fjármögnun, framkvæmd, styrkleikum, veikleikum og draga ályktun um áframhaldandi uppbyggingu.

FER503M • Ferðamennska, skipulag og landfræðileg upplýsingakerfi • (10e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarmaður: Rannveig Ólafsdóttir Dósent

Samfara aukinni ferðamennsku eykst mikilvægi þess að þekkja og greina áhrif ferðamennsku á umhverfið til að geta skipulagt og stjórnað nýtingu auðlindarinnar sem ferðaþjónustan byggir afkomu sína á. Landfræðileg upplýsingakerfi (LUK) eru víðast hvar viðurkennd sem öflugt og nauðsynlegt stjórnunartæki á flestum sviðum, allt frá viðskiptum til umhverfismála, hvort heldur er til að meta og greina umhverfis- og efnahagslega hagkvæmni staðsetninga, til að draga fram hagsmunaráreksra eða til að meta samband orsaka og afleiðinga. Í námskeiðinu verður áhersla lögð á notkun LUK sem tæki til að meðhöndla mismunandi þætti og málefni er varða skipulag og stjórnun ferðamennsku. Námskeiðið mun samanstanda af fræðilegum

fyrirlestur og æfingum. Greining á viðkvæmni lands, hagkvæmasta staðsetning mismunandi afþreyingar og netgreining samgangna m.t.t. ferðamannastaða eru dæmi um æfingar, sem lagðar verða fram til að hvetja nemendur til notkunar LUK til skipulagningar ferðamennsku.

FER504M • Ferðalög, landslag og frásagnir • (10e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Katrín Anna Lund Lektor

Megináhersla námskeiðsins verður á frásagnir af ferðalögum einstaklinga og hvernig þeim er komið á framfæri, aðallega í rituðu máli (ferðaskrifum) en einnig mun öðrum frásagnarformum verða gefinn gaumur sbr. ljósmyndun, kvikmyndun, ljóðagerð og málaralist. Í þessu samhengi verður velt upp spurningum um hvers konar landslag það er sem ferðalangurinn skapar á ferðalögum sínum, hvernig staðir sem ferðast er um og sjálf ferðalangsins tengjast, og hvernig landslagið sjálft talar til ferðalangansins. Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist djúpan skilning á fræðilegri notkun hugtakanna frásögn og landslag, og geti notað þau til greiningar og túlkunar á frásögnum af ferðalögum frá mismunandi tímabilum í mismunandi landslagi. Rýnt verður í frásagnarform höfunda á borð við Bruce Chatwin, Rebecca Solnit, V.S. Naipaul, Virginu Wolf og James Joyce auk ýmissa annarra erlendra og innlendra frásagnaforma.

FER505F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs í ferðamálafræði • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni.

FER505M • Málstofa í ferðamennsku og umhverfisstjórnun • (10e) • Haust • Stokkur: H • 3f

Umsjónarmaður: Rannveig Ólafsdóttir Dósent

Samfara auknum umsvifum ferðaðjónustunnar hefur aukinn ágangur ferðamanna á viðkvæma náttúru landsins ásamt vaxandi umhverfisvitund almennings leitt til aukinna krafna um skipulag og stjórnun umhverfismála í ferðaðjónustu. Markmið námskeiðsins er að efla þekkingu á umhverfisstjórnun og mikilvægi hennar í uppbyggingu sjálfbærrar ferðamennsku. Áhersla verður lögð á fræðilega umfjöllun um tilgang og árangur umhverfisstjórnunar og gerð grein fyrir mismunandi umhverfisstjórnunarkerfum og umhverfissvottunum í ferðaðjónustu. Jafnframt verður fjallað um áhrif ferðamennsku á náttúru og samfélag og kynntar mismunandi aðferðir til að meta og greina slík áhrif m.t.t. umhverfisstjórnunar.

FER603M • Nýsköpun í ferðaðjónustu • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2æ

Umsjónarmaður: Katrín Anna Lund Lektor

Kennt þegar ártal er oddatala.

Ferðaðjónusta og nýsköpun eru oft og tíðum tengd sterkum böndum í umræðu um hagþróun og nýbreytni í samfélaginu. Ferðaðjónusta er út af fyrir sig talin til nýsköpunar í atvinnulífi hér á landi en eins hefur vaxandi athygli verið beint að frumkvöðulshætti og nýsköpun í ferðaðjónustu.

Í námskeiðinu verður fjallað um nýsköpun og ferðaðjónustu út frá mismunandi hliðum. Farið verður ítarlega ofan í fræðilega umfjöllun um hugmyndir um nýsköpun í ferðaðjónustu og hvernig þær tengjast mismunandi skilningi á ferðaðjónustu sem atvinnugrein og nýsköpunarferlum. Gestafyrirlesarar verða fengnir til að varpa ljósi á tiltekna þætti í nýsköpunarferlum út frá reynslu sinni á sviðinu. Nemendur munu einnig takast á við nýsköpunarvinnu af eigin raun í verkefnavinnu námskeiðsins.

Helstu markmið:

Að nemendur:

- Öðlist skilning á uppbyggingu nýsköpunarverkefna
- Hafi þekkingu á grunnhugtökum í nýsköpunar og frumkvöðlafræðum
- Hafi þekkingu og skilning á ólíkum fræðilegum nálgunum að nýsköpun í ferðaðjónustu

Öðlist skilning á tengslum svæðisbundinnar þróunar og nýsköpunar

FER604M • Borgir og ferðamennska • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 1u

Umsjónarkennari: Anna Karlsdóttir Lektor

Kennari: Katrín Anna Lund Lektor

Í námskeiðinu er athygli beint að borgarrýminu sem vettvangi efnislegrar og táknrænnar neyslu ferðamanna. Breytingar á stöðu borga og borgarsvæða vegna hnattvæðingar efnahagslífs eru reifaðar og áhrif þeirra á ferðamennsku greind. Aðdráttarafli borga fyrir ferðamenn er skoðað, m.a. söguleg arfleifð, byggingarlist, menningarleg fjölbreytni, skemmtanalíf, matarmenning, verslun, viðskipti, ráðstefnur, sýningar og stórvíðburðir. Fjallað er um ímynd og markaðssetningu borga, mikilvægi staðsetningar og góðra samgangna, jafnt innan borgar sem utan. Innan borga er hugað að ferðamennsku og borgarskipulagi, staðsetningu ferðaðjónustu í borgarrýminu, þýðingu ferðaðjónustu í atvinnulífi og samskiptum ferðamanna og borgarbúa. Áhersla verður lögð á að greina stöðu Reykjavíkur sem ferðamannaborgar og nemendur vinna verkefni um ferðamennsku á höfuðborgarsvæðinu.

FER605F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs í ferðamálafræði • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni.

LAN101M • Landslag, náttúrusýn og nýting lands • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 1u

Umsjónarkennari: Karl Benediktsson Prófessor

Kennari: Katrín Anna Lund Lektor

Landslagshugtakið er skoðað á gagnrýninn hátt út frá sjónarhorni mannvistarlandfræði og menningarfræða. Fjallað er um þá fjölbreyttu merkingu sem lögð hefur verið í tilteknar gerðir landslags á ólíkum tímum og af ólíkum samfélagshópum. Áhrif hugmyndastefna á borð við nýjahyggju, rómantik og tæknihyggju á náttúrusýn og viðhorf til nýtingar landslags og náttúru eru greind. Þýðing landslags í ferðamennsku er rædd. Aðferðir við flokkun og mat á landslagi eru skoðaðar.

LAN107F • Námskeið til meistaraþrófs í landfræði • (10e) • Haust

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

LAN204F • Námskeið til meistaraþrófs í landfræði • (10e) • Vor

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

LAN205F • Námskeið til meistaraþrófs í landfræði • (10e) • Sumar

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

LAN306F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í landfræði • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni.

LAN307F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni.

LAN412F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í landfræði • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni.

LAN413F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í landfræði • (30e) • Sumar

Rannsóknarverkefni.

LAN414M • Landfræðileg upplýsingakerfi 1 • (6e) • Vor • Stokkur: V4 • 3f + 3æ

Umsjónarmaður: Ingibjörg Jónsdóttir Dósent

Kennari: Guðmundur Freyr Úlfarsson Prófessor

Söfnun og vinnsla landfræðilegra upplýsinga í stafrænu formi og hagnýting þeirra. Grannfræði og helstu gagnalíkön í vektor- og rastakerfum. Skönnun og hnitun, nákvæmni og villur. Hönnun landfræðilegs gagnasafns fyrir staðtengdar eigindir og upplýsingar, notkun venslagagnagrunna. Helstu greiningaraðferðir. Dæmi um notkun landfræðilegra upplýsingakerfa við rannsóknir á náttúru og mannvist, í kortagerð og hjá skipulags- og veitustofnunum.

LAN417F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni.

LAN418F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Sumar

Rannsóknarverkefni.

LAN505M • Loftmyndatúlkun og fjarkönnun • (6e) • Haust • Stokkur: H6 • 3f + 3æ

Umsjónarkennari: Guðrún Gísladóttir Prófessor

Grundvallaratriði fjarkönnunar, sérstaklega sem tekur til loftmynda og notkunar þeirra við vettvangsvinnu og rannsóknir. Rafsegulróf, mismunandi tegundir loftmynda, auðkenni þeirra og notkun við landgreiningu og túlkun náttúrufars og mannvistar. Mælikvarði og mælingar ýmiss konar og notkun við kortagerð. Helstu tæki og hjálpargögn. Vettvangsferðir í nágrenni Reykjavíkur.

LAN506M • Fjarkönnun og umhverfisvöktun • (10e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2æ

Umsjónarkennari: Ingibjörg Jónsdóttir Dósent

Yfirlit um helstu svið fjarkönnunar. Fjarkönnunargögn og aðferðir við öflun þeirra. Fjarkönnun úr flugvélum og gervitunglum. Vinnsla mynda og upplýsinga. Notkun og túlkun loftmynda og gervitunglamynda. Gildi fjarkönnunar á ýmsum fræðasviðum, dæmi um viðfangsefni, m.a. umhverfis- og náttúrufarsathuganir, landnýting, könnun gróðurfars og kortagerð.

LAN507M • Efnahagslíf og samfélag í Asíu • (8e) • Haust • Stokkur: H3 • 4f + 1u

Umsjónarkennari: Anna Karlsdóttir Lektor

Kennt þegar ártal er slétt tala.

Í námskeiðinu er athygli beint að samhengi staða og svæða í samtengdu heimshagkerfi nútímans. Fjallað er m.a. um vörukeðjur og tengingu framleiðslu og neyslu, samhengi samfélags og hagkerfis, reglun í markaðshagkerfi og staðbundnar afleiðingar af endurskipulagningu markaðshagkerfa á síðustu árum. Þessi viðfangsefni eru reifuð á mismunandi hátt frá ári til árs, með ítarlegri greiningu á tilteknu efni sem er ofarlega á baugi í hagrænni landfræði hverju sinni. Áhersla er lögð á lestur nýlegra fræðigreina um efnið og umræður um þær.

LAN508M • Samfélagsþróun og umhverfisbreytingar í Afríku • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 1u

Umsjónarkennari: Magnfríður Júlíusdóttir Lektor

Kennt þegar ártal er oddatala.

Viðfangsefni námskeiðsins er samfélagsþróun og umhverfisbreytingar í Afríku sunnan Sahara, með áherslu á samtímann og þróun í sunnan- og austanverðri álfunni. Í umfjöllun um samspil samfélagslegra og náttúrufræðilegra þátta er áhersla á landbúnað, fæðuöryggi, loftslagsbreytingar, nýtingu og yfirráð auðlinda. Í fræðilegri yfirferð er áhersla á sjónarhorn landfræði og kynjafræði í þróunarumræðu.

LAN509F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs í landfræði • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni.

LAN603M • Umhverfi og skipulag • (8e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f + 1æ

Umsjónarkennari: Ingibjörg Jónsdóttir Dósent

Kennari: Þorbjörg K Kjartansdóttir Aðjúnt

Skipulagsfræði, helstu hugtök, kenningar og skilgreiningar. Saga skipulags. Stjórn og fyrirkomulag skipulagsmála. Skipulagsferli og skipulagsstig. Þátttaka almennings og hagsmunahópa í skipulagsvinnu. Hlutverk skipuleggjenda. Forsendur skipulagsgerðar, gögn og vinnubrögð. Landupplýsingar flokkun og skráning. Mat á umhverfisáhrifum og umhverfismat áætlana. Siðfræði í skipulags- og umhverfismálum. Náttúruvernd, verndaráætlanir, landslag og landslagsheldir. Breytt samfélög og breyttar áherslur í skipulagsvinnu. Hlutverk skipulags og skipuleggjenda í samfélögum framtíðar. Verkefni og heimsóknir.

LAN604M • Borgalandfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 1u

Umsjónarmaður: Magnfríður Júlíusdóttir Lektor

Markmið námskeiðsins er að nemendur fái grundvallarþekkingu á helstu hugtökum og rannsóknasviðum borgalandfræði. Landfræðileg yfirferð er allt frá íslenskum aðstæðum til borgvæðingar á heimsvísu. Í fyrri hluta námskeiðsins er fjallað um borgir sem heimkynni mannsins og rakin söguleg þróun borga í mismunandi heimsálfum. Rætt verður um borgarformið, hugmyndafræði að baki mismunandi borgarmyndana, ímynd borga, landnotkun, borgarskipulag og skynjun umhverfisins. Einnig verður farið almennt í verslun og samgöngur innan borga með áherslu á höfuðborgarsvæðið. Fyrri hlutanum lýkur á umfjöllun um framtíðarsýn borga. Í seinni hlutanum verður áhersla á lífsskilyrði einstaklinga og hópa í borgarsamfélagi og m.a. fjallað um húsnæðismál, aðgengi þjónustu og hreyfanleika. Einnig verður komið inn á yfirráð og "rétt" einstaklinga og hópa til staða og svæða í borgum. Fjallað verður um þessa þætti frá aðstæðum í vestrænum borgum og leitast við að tengja umræðuna þróun í Reykjavík/höfuðborgarsvæðinu. Auk þess verður farið meira almennt í borgvæðingu og aðstæður borgarbúa í efnahagslega fátækari svæðum heimsins (þriðja heiminum/þróunarlöndum). Áhersla er lögð á að þjálfá nema í meðferð hugtaka og þekkingarsviða greinarinnar með verkefnavinnu og umræðum.

LAN605M • Landfræðileg upplýsingakerfi 2 • (10e) • Vor • Stokkur: V4 • 6æ

Umsjónarkennari: Ingibjörg Jónsdóttir Dósent

Námskeiðið er verkefnafræði þar sem nemendur vinna sjálfstætt að verkefnum undir leiðsögn kennara. Leiðsögn kennara felst aðallega í tæknilegri og fræðilegri úrlausn verkefna út frá landupplýsingafræðilegu sjónarmiði. Verkefni sem unnin verða í námskeiðinu koma frá kennara sem og nemendum. Stærri hluta af önninni vinna nemendur sín eigin verkefni sem þeir koma með inn í námskeiðið. Verkefni nemenda geta verið úr hvaða vísindagrein sem er, en með landupplýsingafræðilegan vinkel sem þarf að leysa. Áfanginn er próflaus en einkunn verður gefin fyrir lokaskýrslu og minni verkefni. Í upphafi annar þurfa nemendur að hafa á reiðum höndum lýsingu á verkefninu sem þeir ætla að vinna að ásamt mati á þeim landfræðilegum gögnum sem þarf til verksins. Nauðsynleg undirstaða: Landfræðileg upplýsingakerfi 1 (LAN414M)

LAN606M • Svæði og menning • (8e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f + 1æ

Umsjónarkennari: Katrín Anna Lund Lektor

Kennari: Anna Karlsdóttir Lektor

Kennt þegar ártal er oddatala.

Skóðaðar eru mismunandi birtingarmyndir, svið og svæði menninga og fjallað um sérstöðu þeirra og samspil út frá mismunandi sjónarhornum. Sköpun sjálfsmýnda og ímynda, samkennd og sundrung verða viðfangsefni áfangans. Sérstök áhersla verður að þessu sinni lögð á hugtakið landamæri (boundaries) og birtingarmynd þeirra á milli menningarheima, innan sem utan samfélaga og á milli einstaklinga, líkama og samfélags.

Rík áhersla er lögð á verkefnavinnu og þátttöku nemenda

LAN607M • Sagnfræðileg landfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 1æ

Umsjónarkennari: Guðrún Gísladóttir Prófessor

Kennari: Ingibjörg Jónsdóttir Dósent

Breytingar á umhverfi mannsins og maðurinn sem breytivaldur í aldanna rás. Leifar fortíðar í umhverfi nútímans. Sögulegar heimildir og nýting þeirra við landfræðileg viðfangsefni. Farið verður í dagsferð í nágrenni Reykjavíkur og verkefni unnið í tengslum við hana.

LAN608M • Heilsulandfræði • (10e) • Vor

Í námskeiðinu verður lýðheilsa skoðuð frá sjónarhóli landfræðinnar. Farið verður yfir helstu hugtök og kenningar í heilsulandfræði.

Viðfangsefni námskeiðsins verða m.a.: áhrifavaldar heilsu, aðgengi að heilbrigðisþjónustu, notkun á heilbrigðisþjónustu, landfræðileg dreifing sjúkdóma og ójöfnuður í heilsufari. Kannað verður hvernig þættir eins og búseta, efnahagsleg- og félagslegar aðstæður, skipulag heilbrigðisþjónustu, stefna heilbrigðisyfirvalda, umhverfi- og skipulag hafa áhrif á þessi viðfangsefni. Auk þess verður komið inn á notkun landfræðilegra upplýsingakerfa í heilsulandfræði. Áhersla verður lögð á virka þátttöku nemenda í umræðum og verkefnavinnu.

LAN609M • Vatna- og loftslagsfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2æ

Umsjónarmaður: Ingibjörg Jónsdóttir Dósent

Kennari: Þröstur Þorsteinsson Sérfræðingur

Kennari: Einar Sveinbjörnsson

Kennari: Haraldur Ólafsson Prófessor

Grundvallaratriði vatnafræði, vatnsforði og hringrás vatns á jörðinni. Vatn í andrúmslofti, úrkoma (regn og snjór), uppgufun, írennsli, vatn í jarðvegi, grunnvatn, jöklar, afrennsli vatns, vatnsfallategundir, stöðuvötn, is í ám og vötnum. Vatnshagur vatnasviða, vatnafræðilíkö. Flóð og þurrð. Ferskvatn sem auðlind og nýting þess hnattrænt og á Íslandi, vatnsöflun, vatnsafl. Vatnafræði Íslands. Vatnamælingar. Helstu eiginleikar og orkubúskapur lofthjúpsins. Veður, veðrakerfi og veðurfar á stórum og smáum kvarða. Eðli og hegðun vinda, myndun úrkomu og áhrifaþættir hitafars. Þættir í veðurfari Íslands. Hafstraumar og samspil hafs og loft. Veðurfarslíkön og breytingar á veðurfari, hringrás kolefnis og gróðurhúsaáhrif. Heimsóknir á stofnanir sem vinna að vatna- og loftslagsrannsóknunum.

LAN610F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs í landfræði • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni.

LAN612F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs í landfræði • (30e) • Sumar

Sjá reglur raunvísindaeildar um rannsóknarnám.

LÍF013M • Rannsóknarverkefni í líffræði fyrir erlenda stúdenta • (20e) • Haust

Erlendum stúdentum er gefinn kostur á að vinna að 20 eða 30 eininga rannsóknarverkefni í líffræði undir stjórn og umsjón fastra kennara skórarinnar. Nemandi skal sækja um verkefnið til skórar og fá samþykki fyrir verkefninu áður en hann skráir sig í það og vinna hefst. Vinnu að verkefninu lýkur með ritgerðarsmið sem kennari gefur einkunn fyrir. Fylgja skal reglum raunvísindaeildar um skil og frágang rannsóknarritgerða.

LÍF014M • Rannsóknarverkefni í líffræði fyrir erlenda stúdenta • (30e) • Haust

Erlendum stúdentum er gefinn kostur á að vinna að 20 eða 30 eininga rannsóknarverkefni í líffræði undir stjórn og umsjón fastra kennara skórarinnar. Nemandi skal sækja um verkefnið til skórar og fá samþykki fyrir verkefninu áður en hann skráir sig í það og vinna hefst. Vinnu að verkefninu lýkur með ritgerðarsmið sem kennari gefur einkunn fyrir. Fylgja skal reglum raunvísindaeildar um skil og frágang rannsóknarritgerða.

LÍF015M • Rannsóknarverkefni í líffræði fyrir erlenda stúdenta • (20e) • Vor

Erlendum stúdentum er gefinn kostur á að vinna að 20 eða 30 eininga rannsóknarverkefni í líffræði undir stjórn og umsjón fastra kennara skórarinnar. Nemandi skal sækja um verkefnið til skórar og fá samþykki fyrir verkefninu áður en hann skráir sig í það og vinna hefst. Vinnu að verkefninu lýkur með ritgerðarsmið sem kennari gefur einkunn fyrir. Fylgja skal reglum raunvísindaeildar um skil og frágang rannsóknarritgerða.

LÍF016M • Rannsóknarverkefni í líffræði fyrir erlenda stúdenta • (30e) • Vor

Erlendum stúdentum er gefinn kostur á að vinna að 20 eða 30 eininga rannsóknarverkefni í líffræði undir stjórn og umsjón fastra kennara skórarinnar. Nemandi skal sækja um verkefnið til skórar og fá samþykki fyrir verkefninu áður en hann skráir sig í það og vinna hefst. Vinnu að verkefninu lýkur með ritgerðarsmið sem kennari gefur einkunn fyrir. Fylgja skal reglum raunvísindaeildar um skil og frágang rannsóknarritgerða.

LÍF017M • Rannsóknarverkefni í líffræði fyrir erlenda stúdenta • (20e) • Sumar

Erlendum stúdentum er gefinn kostur á að vinna að 20 eða 30 eininga rannsóknarverkefni í líffræði undir stjórn og umsjón fastra kennara skórarinnar. Nemandi skal sækja um verkefnið til skórar og fá samþykki fyrir verkefninu áður en hann skráir sig í það og vinna hefst. Vinnu að verkefninu lýkur með ritgerðarsmið sem kennari gefur einkunn fyrir. Fylgja skal reglum raunvísindaeildar um skil og frágang rannsóknarritgerða.

LÍF018M • Rannsóknarverkefni í líffræði fyrir erlenda stúdenta • (30e) • Sumar

Erlendum stúdentum er gefinn kostur á að vinna að 20 eða 30 eininga rannsóknarverkefni í líffræði undir stjórn og umsjón fastra kennara skórarinnar. Nemandi skal sækja um verkefnið til skórar og fá samþykki fyrir verkefninu áður en hann skráir sig í það og vinna hefst. Vinnu að verkefninu lýkur með ritgerðarsmið sem kennari gefur einkunn fyrir. Fylgja skal reglum raunvísindaeildar um skil og frágang rannsóknarritgerða.

LÍF110F • Aðferðir við rannsóknir á sjávarspendýrum • (6e) • Haust • 6f + 3u + 54v

Umsjónarmaður: Páll Hersteinsson Prófessor

Kennari: Marianne Helene Rasmussen

Námskeiðið er haldið 27. ágúst til 6. september 2009. Á þessu námskeiði verða kenndar margar þær aðferðir sem notaðar eru við rannsóknir á villtum hvölum. Námskeiðið fer fram á Húsavík í september og stendur í 2 vikur. Í fyrri vikunni verða fluttir fyrirlestrar um þær hvalategundir sem er að finna fyrir Norðurlandi, nemendur læra um fræðilegan bakgrunn þeirra aðferða sem notaðar eru við hvalarannsóknir og kynnast notkun þeirra af eigin reynd. Meðal aðferðanna má telja myndgreiningu einstakra hvala, hvernig einstökum hvölum er fylgt eftir á sjó, stofnstærðarmat af skipi, aðferðir við atferlisgreiningu, notkun lóðréttra hljóðnemaða með tímadvöl, notkun stefnuevirkra hljóðnema sem dregnir eru í línu eftir skipi, notkun hljóðnema sem staðsettir eru á hafsbotni og notkun hornamælis af landi til að fylgjast með ferðum hvala. Sérfræðingar flytja fyrirlestra um það hvernig þessar aðferðir eru notaðar við nútímarannsóknir á hvölum. Framhaldsnemar munu skipuleggja og vinna rannsóknarverkefni með þeim gögnum sem aflað er á staðnum. Þeir munu kynna

verkefnisáætlun í lok fyrri vikunnar og aðferðirnar verða síðan ræddar og ákveðnar af hópnum í heild. Framhaldsnemar munu starfa samhliða nemum á síðasta ári í BS námi sem velja sér eða er úthlutað sérstökum aðferðafræðiverkefnum. Niðurstöður rannsóknarverkefna verða kynntar í fyrirlestri og síðan í skýrslu. Skýrslunni skal skila tveim vikum eftir lok námskeiðsins.

Nauðsynleg undirstaða: Lífmælingar I (LÍF101G) eða Vistfræði (LÍF311G)

Æskileg undirstaða: Sjávarvistfræði (LÍF509M) eða Vistfræði spendýra (LÍF518M)

Skriflegt próf: 1 klst., 20% af lokaeinkunn. 80% almennt mat á frammistöðu.

LÍF111F • 4. árs rannsóknarverkefni í líffræði • (30e) • Haust

Sjá reglur námsbrautar í líffræði um framhaldsnám.

LÍF112F • Námskeið til meistaraþrófs í líffræði • (10e) • Haust

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

LÍF113F • Námskeið til meistaraþrófs í líffræði • (12e) • Haust

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

LÍF114F • Rannsóknir í sameindalíffræði og lífefnafræði • (2e) • Haust • 2u

Umsjónarkennari: Guðmundur H Guðmundsson Prófessor

Megináhersla er á rannsóknir tengdar náttúrulegu ónæmi (e. innate immunity); viðtakar, boðleiðir og virkar sameindir ásamt yfirliti yfir heildarsvar og tengsl við sérhæft ónæmi (e. adaptive immunity). Nemar kynna rannsóknaniðurstöður og nýlegar rannsóknagreinar.

Rannsóknagreinar eru valdar í samráði við kennara.

Námskeiðið er eingöngu fyrir framhaldsnema og skylda fyrir framhaldsnema sem vinna að verkefnum tengdum náttúrulegu ónæmi.

Námskeiðið er kennt bæði á vor- og haustmisseri og mælt er með að hver nemandi taki fullan þátt í því í fjögur misseri og fái þá metnar 1 e (2 ECTS) fyrir hvert misseri, alls 4e (8 ECTS).

Nauðsynleg undirstaða: Sameindaerfðafræði (LÍF411G) eða Frumulíffræði II (LÍF614M)

Þátttaka og frammistaða í tímum metin af kennara.

LÍF115F • Námskeið til doktorsþrófs í líffræði • (10e) • Haust

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

LÍF116F • Námskeið til doktorsþrófs í líffræði • (12e) • Haust

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

LÍF118F • Aðferðir í sameindalíffræði • (10e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Zophonías Oddur Jónsson Dósent

Kennari: Ólafur Sigmar Andrésson Prófessor

Fyrirlestrar: Fræðilegur bakgrunnur helstu aðferða sameindalíffræðinnar og notkun þeirra við rannsóknir. Námskefni lagt fram af kennurum. Verklegar æfingar í sameindalíffræði: Tilraunalífverur; *E.coli*, *S. cerevisiae*, *C. reinhardtii*, *A. thaliana*, *C. elegans*, *D. melanogaster*, *M. musculus*. Vinnubækur og vinnuseðlar, rafrænt umhverfi. Ræktun og geymsla á bakteríum, sveppum, öðrum heilkjarna lífverum og frumum þeirra. Einangrun og greining á DNA og RNA, Southern og Northern blettun. PCR, RT-PCR, qRT-PCR, skerðiensím, raðgreining á DNA, gagnavinnsla og greining. Genafeerjun og önnur erfðataekni í bakteríum, sveppum og öðrum heilkjörnungum. Framleiðsla, einangrun og greining próteina. Framleiðsla og notkun mótefna. Western blettun, ónæmislitun, geislavirkni. Notkun smásjár í sameindalíffræði. Farið verður yfir aðferðafræði í nýlegum vísindagreinum. Ritgerðarverkefni: Ritgerð og erindi um valda aðferð. Ritun styrkumsóknar og hönnun tilrauna. Unnið sem hópverkefni framhaldsnema og lýkur með fyrirlestri og skilum á styrkumsókn.

Nauðsynleg undirstaða: Frumulíffræði (LÍF106G), Erfðafræði (LÍF302G)

Námsmat: Vinnubækur, skriflegt próf, ritgerðir og kynning, hópverkefni.

LÍF119F • Rannsóknir í vist- og þróunarfræði • (2e) • Haust • Stokkur: H • 2u

Framhaldsnemar í vist- og þróunarfræði hittast einn tíma á viku ásamt einum eða fleiri kennurum. Nýdoktorar og sérfræðingar á sviðinu eru einnig velkomnir. Þátttakendur kynna verkefni sem þeir fást við eða greinar á fræðasviðinu. Í síðasta lagi viku fyrir hvern tíma skal benda á grein eða annað efni sem tengist umræðuefni tímans. Rannsóknagreinar eru valdar í samráði við kennara. Möguleiki er einnig að

velja bók eða bókarkafla. Efni fyrirlestra og greina verður rætt og krufið af þátttakendum. Nemendur fá hjálfun í að kynna verkefni sín og ræða vísindagreinar. Námskeiðið er kennt bæði á vor- og haustmisseri og mælt er með að hver nemandi taki fullan þátt í því í fjögur misseri og fái þá metnar 2 e (2 ECTS) fyrir hvert misseri, alls 8e (8 ECTS). Þátttaka og frammistaða í tímum metin af kennara.

LÍF120F • Erfðamengjafræði • (10e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Arnar Pálsson

Kennari: Einar Árnason Prófessor

Kennari: Snæbjörn Pálsson Lektor

Með tilkomu nýrrar þekkingar á erfðamengi margra helstu líkanlífvera (model organisms) með raðgreiningu erfðamengja og öðrum rannsóknnum vakna spurningar um hvornig unnt er að nýta það upplýsingaflóð til að öðlast þekkingu og skilning á líffræðilegum fyrirbærum. Samanburðarfræðigreinar, sem byggja á einn eða annan hátt á samanburðaraðferð darvinskraðar þróunarkenningar, eru fræðilegur grundvöllur fyrir greinigu á þessu upplýsingaflóði og beitingu þekkingar um líkanlífverur til að öðlast skilning á öðrum lífverum. Sameiginlegir eiginleikar varðveittir milli mismunandi lífvera eiga sér grunn í varðveittum hlutum erfðamengja. Nýjungar svipfars og sérkenni eiga sér grunn í frábrugðnum hlutum erfðamengja. Upplýsingar eru um erfðamengi, breytileika gena, tjáningu gena og myndun svipgerða á stigum allt frá frumum til fullvaxinna lífvera. Alls kyns gagnagrunnar hafa verið gerðir og þangað þarf að sækja upplýsingarnar. Námskeiðið mun fjalla um hugmyndafræði og aðferðafræði til samanburðar, um líkanlífverur og helstu gagnagrunna sem gerðir hafa verið. Fyrirlestrar verða um samanburðarfræði, þróunarfræði, líffræði hinna ýmsu líkanlífvera, sameindalíffræði og atriði úr tölvunarfræði. Æfingar: Samanburður með upplýsingum úr gagnagrunnum um erfðamengi og líffræði spendýra, t.d. mannsins, músar, rottu, rhesusapa, sjimpansa og annarra hryggdýra s.s. Fugu og zebrafisks. Unnið verður með gagnagrunnana flybase, wormbase, SGD, Genbank, EMBL, GO og gagnagrunna um erfðamengi ýmissa örvera. SQL fyrirspurnir, regular expressions, gagnagrunnar, áreiðanleiki gagna í gagnagrunnum.

Ýmis forritun, töl og tæki undir UNIX/Linux, opinn hugbúnaður, uppsetning hugbúnaðar af vefnum á eigin tölvum. Greining gagna úr ýmsum líffræðilegum samanburðardæmum.

Verkefnaskil. Nemendur vinna 2 stærri verkefni og nokkur smærri. Umræðufundur þar sem nemendur kynna niðurstöður.

Námsmat: Skriflegt lokapróf (40%), verkefni og stílar (20%), stærri verkefni (40%). Nemandi þarf að ná lágmarkseinkunn í öllum prófþáttum.

Æskileg undirstaða: Þróunarfræði (LÍF403G), Sameindaerfðafræði (LÍF411G), Linux, helstu töl og tæki (LÍF623M)

Skriflegt lokapróf (40%), verkefni og stílar (20%), stærri verkefni (40%). Nemandi þarf að ná lágmarkseinkunn í öllum prófþáttum.

LÍF201F • Skipulag og aðferðir í rannsóknum • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Eva Benediktsdóttir Dósent

Markmið er að veita nemendum í rannsóknarnámi innsýn í hagnýt atriði varðandi námið, undirbúning og framkvæmd rannsókna og frágang gagna. Farið verður í tæknileg atriði er varða skyldur leiðbeinanda og umsjónar, skil á stöðuskýrslum, rannsóknaráætlun og stöðupróf, nemendaskipti. Skyldur og réttindi nemans gagnvart kennara og HÍ, skyldur kennara við nemanda, frágangur lokaritgerðar/greina, höfundar að útgefnu efni tengdu verkefninu, launa/styrkjamál á meðan á námi stendur. Undirbúningur og gerð styrkumsókna, sjóðir sem framhaldsnemendur geta sótt um styrki í. Öryggi á tilraunastofu, tryggingamál o.fl. tengdu öryggi nemenda. Frágangur gagna, greinaskrif, fyrirlestrar (framsaga og raddbeiting), gerð veggspjalda, atvinna að námi loknu og atvinnuviðtöl. Uppbygging námsins: Fyrirlestrar umsjónaraðila, erindi gestafyrirlesara og umræðufundur, framsögur nemenda. Ennfremur, er gert ráð fyrir að nemendur haldi erindi árlega um verkefni sín á reglulegum málstofum nemenda og starfsfólks við líffræðiskor. Miðað er við að námskeiðið standi í 4-6 vikur á vormisseri. Námsmat er byggt á verkefnum (skýrslum), framsögum og þátttöku í umræðum.

LÍF215F • 4. árs rannsóknarverkefni í líffræði • (30e) • Vor

Sjá reglunámsbrautar í líffræði

LÍF216F • 4. árs rannsóknarverkefni í líffræði • (30e) • Sumar

Sjá reglur námsbraytar í líffræði um framhaldsnám.

LÍF217F • Námskeið til meistaraþrófs í líffræði • (10e) • Vor

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari

LÍF219F • Námskeið til meistaraþrófs í líffræði • (12e) • Vor

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

LÍF221F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-þrófs í líffræði • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni.

LÍF222F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-þrófs í líffræði • (30e) • Sumar

Rannsóknarverkefni.

LÍF223F • Rannsóknir í sameindalíffræði og lífefnafræði • (2e) • Vor • 2u

Umsjónarkennari: Guðmundur H Guðmundsson Prófessor

Megináhersla er á rannsóknir tengdar náttúrulegu ónæmi (e. innate immunity); viðtakar, boðleiðir og virkar sameindir ásamt yfirliti yfir heildarsvar og tengsl við sérhæft ónæmi (e. adaptive immunity). Nemar kynna rannsóknaniðurstöður og nýlegar rannsóknagreinar. Rannsóknagreinar eru valdar í samráði við kennara.

Námskeiðið er eingöngu fyrir framhaldsnema sem vinna að verkefnum tengdum náttúrulegu ónæmi.

Námskeiðið er kennt bæði á vor- og haustmisseri og mælt er með að hver nemandi taki fullan þátt í því í fjögur misseri og fái þá metnar 1 e (2 ECTS) fyrir hvert misseri, alls 4e (8 ECTS).

Nauðsynleg undirstaða: Sameindaerfðafræði (LÍF411G) eða Frumulíffræði II (LÍF614M)

Þátttaka og frammistaða í tímum metin af kennara.

LÍF224F • Námskeið til doktorsprófs í líffræði • (10e) • Vor

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

LÍF225F • Námskeið til doktorsprófs í líffræði • (12e) • Vor

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefninu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

LÍF226F • Atferlisfræði • (10e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 3u + 4v

Umsjónarmaður: Sigurður Sveinn Snorrason Prófessor

Kennari: Hrefna Sigurjónsdóttir Prófessor

Inntak : Í námskeiðinu er áhersla á að skoða atferli dýra í ljósi atferlis við þróunar- og vistfræði (atferlisvistfræði) og fjallað um búsvæðaval og hegðun tengda fæðunámi, félagshegðun, ættingjaval, æxlunarhegðun og kynval, og tjáskipti. Lífeðlisfræði atferlis, þroskun og erfðir atferlis, námsgeta dýra og vitsmuni er einnig á dagskrá.

Verklag: Auk fyrirlestra munu kennarar stýra umræðum um ýmis efni sem nemendur undirbúa sig fyrir t.d. hegðun manna í ljósi félagslíffræðinnar, tengsl atferlisfræði við náttúru- og dýravemd, vitsmuni og persónuleika dýra. Nemendur halda fyrirlestur um afmarkað verkefni og stýra umræðum að erindi loknu. Að auki skila þeir ítarlegri ritgerð um efnið. Hver nemandi skipuleggur og stýrir umræðufundi um tiltekið málefni. Þátttaka nemenda í umræðum gildir til einkunnar. Í verklegum tímum er lögð áhersla á að æfa vinnubrögð við söfnun og úrvinnslu gagna um atferli. Unnið er bæði inni í vinnustofu og úti við, m.a. er hegðun fugla skoðuð og greind. Vinna við útverkefni fer stundum fram utan stundaskrár og verður heil helgi, í lok apríl eða strax að loknum prófum, tekin í slíka vinnu. Mætingarskylda gildir í umræðutímum og verklegum tímum.

Æskileg undirstaða: Vistfræði (LÍF311G), Þróunarfræði (LÍF403G)

Námsmat: Próf (50%), skýrslur um verklegar æfingar (15%), virkni í umræðutímum (15%), seminarfyrirlestur og ritgerð (20%). Prófið verður tvískipt, fyrri hlutinn er sameiginlegur fyrir BS- og framhaldsnema en seinni hlutinn skiptur.

LÍF227F • Skordýr • (8e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarkennari: Gísli Már Gíslason Prófessor

Fyrirlestrar: Inngangur um skordýr og stöðu þeirra í dýraríkinu. Velgengi skordýra. Flokkun skordýra. Þróun skordýra. Vistfræði skordýra. Búsvæðatengd skordýrafræði, þurrlandi, vötn og sjór. Stofvistfræði skordýra. Meindýr og sjúkdómsvaldandi skordýr.

Meindýrastjórnun. Íslensk skordýr og rannsóknir á þeim.

Nemendafyrirlestrar: Hver nemandi flytur fyrirlestur um nýjungar í skordýrafræði.

Æfingar: Líkamsbygging skordýra, greining á ættbálkum og ættum og til tegunda í einstökum ættbálkum. Verklegr próf í líkamsbyggingu og greiningu.

Vinna sjálfstætt að smíði greiningarlykla eða annarra sjálfstæðra verkefna í skordýrafræði.

Próf 70% af einkunn, nemendafyrirlestrar 10% og sem verkleg próf 20% af heildareinkunn.

Æskileg undirstaða: Dýrafræði - hryggleysingjar (LÍF214G)

Próf 70% af einkunn, nemendafyrirlestrar 10% og verkleg próf 20% af heildareinkunn.

LÍF229F • Rannsóknir í vist- og þróunarfræði • (2e) • Vor • Stokkur: V • 2u

Framhaldsnemar í vist- og þróunarfræði hittast einn tíma á viku ásamt einum eða fleiri kennurum. Nýdóttar og sérfræðingar á sviðinu eru einnig velkomnir. Þátttakendur kynna verkefni sem þeir fást við eða greinar á fræðasviðinu. Í síðasta lagi viku fyrir hvern tíma skal benda á grein eða annað efni sem tengist umræðuefni tímans. Rannsóknagreinar eru valdar í samráði við kennara. Möguleiki er einnig að velja bók eða bókarkafli. Efni fyrirlestra og greina verður rætt og krufið af þátttakendum. Nemendur fá þjálfun í að kynna verkefni sín og ræða vísindagreinar.

Námskeiðið er kennt bæði á vor- og haustmisseri og mælt er með að hver nemandi taki fullan þátt í því í fjögur misseri og fái þá metnar 2 e (2 ECTS) fyrir hvert misseri, alls 8e (8 ECTS).

Þátttaka og frammistaða í tímum metin af kennara.

LÍF230F • Líftækni • (10e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarkennari: Guðmundur Óli Hreggviðsson Lektor
 Kennari: Guðni Ágúst Alfreðsson Prófessor
 Fjallað verður um ýmis sérsvið líftækni og hvernig þau eru að mótast vegna framfara í erfðtækni og nýlegrar þekkingar í lífefnafræði og örverufræði. Farið verður í nýjungar í líftæknilegri aðferðafræði í tengslum við verkefni á eftirfarandi sviðum.

Umhverfislíftækni: Fjölbreytileiki örvera, virkni og lífefni þeirra. Málvinnsla með hjálp örvera, örverur gegn plágum, vaxtarhvetjandi örverur í sambylí við plöntur, nýting sjávarlífvera, hitakærar örverur.

Greiningartækni: Mótefni, þreifarar, ensím, PCR aðferðir, flögutækni.

Ensimtækni: Fjölsýkrur og fjölsýkrusundurandi ensím, iðnaðarensím, ensím í efnasmíði, ensím í erfðtækni.

Lífupplýsingafræði: Aðferðir til að bera kennsl á gen og proteín og til að meta skyldleika, byggingu og önnur einkenni og eiginleika þeirra.

Próteinverkfæði: Notkun erfðtækni við hönnun próteina, markvissar stökkbreytingar og stýrð ensímþróun í örverum með hjálp erfðtækni

Erfðaverkfæði/lífferlahönnun: Hönnun og smíði genaferja, innlimun og útláttur gena í örverulitningum, heilraðgreining erfðamengja, fjölbreytileiki efnafarla í örverum, notkun flögutækni í greiningu efnaskipta, endurbætur á tjáningarferlum örvera, þróun og úrval örvera með hjálp erfðtækni.

Orkulíftækni: Framleiðsla etanól úr lífmassa, fjarlæging koltvísýrings og brennisteinsvetnis í orkuvinnsluferlum, endurhönnun og betrubætur gerjunarlífvera með erfðtækni.

Ræktunar- og framleiðslutækni: Framleiðsla á ensímum og lífeffnum með örverum. Magnframleiðsla,

Efnasmíði: Skimun og framleiðsla lífefna í örverum, smíði hendinna efnasambanda, framleiðsla aminosýra, endurhönnun efnaskiptarása til að auka framleiðslu aminosýra, endurbætur á lyfjeffnum með ensímum, stökkbreytingum á örverum og erfðtækni.

Nemendur flytja stutta nemendafyrirlestra taka þátt í umræðufundum. Nemendur fá hjálfun í lestri frumheimilda og lesa gagnrýnum augum eina nýlega grein á einhverju sérsviði líftækninnar sem þeir miðla til sammemnda í fyrirlestri. Í dæmatímum verður unnið með forrit í lífupplýsingafræði til að sýsla með erfðamengi, gen, og proteín, bera saman og greina einkenni þeirra. Verkefni verða lögð fyrir nemendur er reyna á skilning þeirra á aðferðum og á möguleikum forritanna. Nemendur skila einnig yfirlitsritgerð um valið efni á ensku (20 bls að stærð, ásamt 1-2 bls útdrátti á íslensku) sem tekur mið af áhugasviði nemenda.

Námsmat felst í mati á úrlausnum æfinga úr dæmatímum (10%), frammistöðu í umræðutímum (10%), ritgerð (20%) og prófi í lok námskeiðs (60%). Til að standast námskeiðið verður nemandi að hljóta lágmarkseinkunn (6,0) bæði í hluteinkunnum og prófseinkunnum.

Námsmat felst í mati á úrlausnum æfinga úr dæmatímum (10%), frammistöðu í umræðutímum (10%), ritgerð (20%) og prófi í lok námskeiðs (60%). Til að standast námskeiðið verður nemandi að hljóta lágmarkseinkunn (6,0) bæði í hluteinkunnum og prófseinkunnum.

LÍF231F • Lífmælingar II • (10e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarkennari: Einar Árnason Prófessor
 Kennari: Arnar Pálsson
 Kennari: Snæbjörn Pálsson Lektor
 Tölulegar aðferðir eru nauðsynlegur hluti margra greina líffræðinnar og nýtast við högun tilrauna og athugana, samantekt niðurstaðna og greiningu þeirra. Nemendur læra þessar aðferðir og meðhöndla fjölbreytt gögn úr líffræði, auk þess að fá hjálfun í að túlka niðurstöður mismunandi aðferða. Helstu aðferðir eru sennileikamat, línuleg líkón, aðhvarf og fervikagreining og alhæfð línuleg líkón til að greina talningar. Fjölbreytugreining. Endursýnataka (skópvengur og umröðunarpróf). Kennnt verður að nota tölfræðiforritið R til að framkvæma þær aðferðir sem fjallað er í fyrirlestur. Nemendur leysa verkefni sem byggja á líffræðilegum rannsóknum og fá ítarlega hjálfun í notkun R. Greining á eigin gögnum eða víðameira gagnasetti sem tekið er saman í skýrslu og kynnt í fyrirlestri.
 Námsmat: Verkefni 50% og skriflegt próf 50%. Nemandi þarf að ná lágmarkseinkunn í báðum prófþáttum.
 Æskileg undirstaða: Lífmælingar I (LÍF101G)
 Verkefni 50% og skriflegt próf 50%. Nemandi þarf að ná lágmarkseinkunn í báðum prófþáttum.

LÍF232F • Líkón og gögn í líffræði • (10e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarkennari: Einar Árnason Prófessor
 Kennari: Arnar Pálsson
 Kennari: Snæbjörn Pálsson Lektor
 Markmið námskeiðsins er að kenna hvernig og afhverju stærðfræði er svo gagnleg í líffræði. Námskeiðið mun kenna hvernig á að lesa og túlka jöfnur og hvernig á að smíða og túlka líkón um ýmis líffræðileg fyrirbæri. Námskeiðið byggir einkum á vistfræðilegum og þróunarfræðilegum líkónum sem lýsa breytingum lífkerfa í tíma og rúmi. Nemendur vinna smærri verkefni í líkanagerð og kynna niðurstöður á málfundum. Ritgerð og fyrirlestur um líkan sem tengist sérsviði nemandans, ásamt því að líkanið er útfært og notað.
 Námsmat: Verkefni, fyrirlestur og ritgerð 50% og skriflegt próf 50%. Nemandi þarf að ná lágmarkseinkunn í báðum prófþáttum.
 Verkefni, fyrirlestur og ritgerð 50% og skriflegt próf 50%. Nemandi þarf að ná lágmarkseinkunn í báðum prófþáttum.

LÍF233F • Tilraunadýr og vísindarannsóknir • (4e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Eggert Gunnarsson Dósent
 Markhópur: Námskeiðið er fyrst og fremst ætlað nemum í rannsóknartengdu framhaldsnámi í líffræði, læknisfræði og lyfjafræði. Nemendur á 3. ári í BS námi geta sótt um að fá að innritast í námskeiðið með samþykki kennara. Stefnt er að því að þeir sem standast námskröfur öðlist réttindi til þess að nota tilraunadýr í vísindarannsóknnum. Námssefni: Almennar reglur um notkun tilraunadýra. Líffærafræði, lífeðlisfræði, erfðaeinkenni tilraunadýra. Örverufræðilegir staðlar fyrir tilraunadýr. Eldi og heilbrigði. Eftirlit með heilsufari. Sjúkdómar sem borist geta úr tilraunadýrum í menn. Ofnæmi. Aðstaða og aðbúnaður tilraunadýra. Utanaðkomandi þættir sem geta haft áhrif á dýratilraunir. Áætlanagerð. Dýravend og siðfræði dýratilrauna. Framleiðsla mótefna í tilraunadýrum. Nokkur algeng tilraunadýramódel við rannsóknir. Kennnd verður handfjöllun algengustu tilraunadýra, deyfing, svæfing og einfaldar aðgerðir, t.d. blóðtaka og sprautun undir húð, í vöðva, í kviðarhol, í æð o.s.frv.

LÍF234F • Tilraunadýr og vísindarannsóknir • (4e) • Vor • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Eggert Gunnarsson Dósent
 Markhópur: Námskeiðið er fyrst og fremst ætlað nemum í rannsóknartengdu framhaldsnámi í líffræði, læknisfræði og lyfjafræði. Nemendur á 3. ári í BS námi geta sótt um að fá að innritast í námskeiðið með samþykki kennara. Stefnt er að því að þeir sem standast námskröfur öðlist réttindi til þess að nota tilraunadýr í vísindarannsóknnum. Námssefni: Almennar reglur um notkun tilraunadýra.

Líffærafræði, lífeðlisfræði, erfðaeinkenni tilraunadýra. Örverufræðilegir staðlar fyrir tilraunadýr. Eldi og heilbrigði. Eftirlit með heilsufari. Sjúkdómar sem borist geta úr tilraunadýrum í menn. Ofnæmi. Aðstaða og aðbúnaður tilraunadýra. Utanaðkomandi þættir sem geta haft áhrif á dýratilraunir. Áætlanagerð. Dýravernd og siðfræði dýratilrauna. Framleiðsla mótefna í tilraunadýrum. Nokkur algeng tilraunadýramódel við rannsóknir. Kennnd verður handfjöllun algengustu tilraunadýra, deyfing, svæfing og einfaldar aðgerðir, t.d. blóðtaka og sprautun undir húð, í vöðva, í kviðarhol, í æð o.s.frv.

LÍF313F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í líffræði • (30e) • Haust

Sjá reglur raunvísindadeildar um rannsóknarnám.

LÍF314F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-þrófs í líffræði • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni.

LÍF315F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Haust

Sjá reglur um meistaranám í umhverfis- og auðlindafræðum.

LÍF412F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í líffræði • (30e) • Sumar

Sjá reglur raunvísindadeildar um rannsóknarnám.

LÍF413F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í líffræði • (30e) • Vor

Sjá reglur raunvísindadeildar um rannsóknarnám.

LÍF414F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Vor

Sjá reglur um meistaranám í umhverfis- og auðlindafræðum.

LÍF415F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Sumar

Sjá reglur um meistaranám í umhverfis- og auðlindafræðum.

LÍF503M • Fiskalíffræði • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 3v

Umsjónarkennari: Guðrún Marteinsdóttir Prófessor

Kennari: Timothy Brian Grabowski Lektor

Þróunarsaga og flokkunarfræði fiska. Bygging fiska og aðlögun þeirra að ytra umhverfi þar sem lögð verður áhersla á líkamsbyggingu, lögun og hreyfingu, blóðrás, öndun, seltuafnvægi, skynjun, fæðuöflunarfæri, meltingarfæri, kynkerfi, tímgun og atferli. Stofnar og stofngerð fiska. Fjölbreytileiki afbrigða- og tegundamyndun í fiskasamfélögum. Yfirlit yfir helstu ættbálka og tegundir fiska í vötnum, ám og sjó á norðurhveli jarðar. Verklegr kennsla er fjölbreytileg. Meðal þess sem kynnt verður eru aðferðir til að rannsaka og bera saman breytileika í útliti og lögun líkamshluta, vefjafræðilegar athuganir, helstu aðferðir til að greina á milli stofna og tegunda, og aðferðir við að rannsaka atferli fiska. Verklegr kennsla fer fram á rannsóknarstofum, fiskmörkuðum, tilraunaeldistöðvum og um borð í rannsóknarskipum. Hluti af kennslunni fer fram við Hólaskóla. Heimasiða námskeiðsins: <http://www.fiskar.hi.is/fiskalif>

LÍF504M • Bakteríufræði • (8e) • Haust • Stokkur: H1 • 5f + 4v

Umsjónarkennari: Guðni Ágúst Alfredsson Prófessor

Kennari: Eva Benediktsdóttir Dósent

Kennari: Guðmundur Óli Hreggviðsson Lektor

Kennari: Eggert Gunnarsson Dósent

Fyrirlestrar: Flokkunarfræði, almenn atriði, Bergey's Manual, töluleg flokkunarfræði, nafngiftir, ættgreining eftir 16S rRNA og lýsing bakteríuættkvísla, Staphylococcus, Streptococcus, Bacillus, Corynebacterium, Clostridium, Mycobacterium, Listeria, Enterobacteriaceae ættin, Salmonella, Shigella, Escherichia, Campylobacter, Helicobacter, Vibrio, Aeromonas, Haemophilus, Neisseria, Spirillum, Spirochaete, Legionella, Rickettsia, Chlamydia, Mycoplasma, frumbjarga bakteríur, ljóstíllífandi bakteríur, mjólkursýrubakteríur, Archaea, geislabakteríur o.fl. Vöxtur baktería við jafarskilyrði, hæfni örvera til að lifa af, lifandi óræktanlegar bakteríur í umhverfinu. Bakteríusýklar og umhverfi: Sýkladreifing og sýklavöxtun, alidýraeldi, villt dýr, skólp og skólphreinsun, sorp. Fúkkalyfjaónæmi. Neysluvatn, matvælaframleiðsluferillinn, áhættugreining og eftirlitskerfi. Faraldsfræði sýkinga sem tengjast umhverfi. Verklegrar æfingar: Greiningar mikilvægra bakteríutegunda. Klassískar, hraðvirkar, serologískar, kemotaxonomískar og sameindalíffræðilegar aðferðir. Ræktun sýkla úr umhverfi og úr matvælasýnum. Vaxtarlinurit. Vettvangsskoðun á vatnsbólum og sorphaugum. Eldishús alidýra, sláturhús og matvælavinnslufyrirtæki skoðuð. Skólp og skólphreinsun, vettvangsskoðun. Sýnataka og frágangur sýna við vettvangsrannsóknir. Mat á rannsóknarniðurstöðum. Veggspjaldaverkefni: Nemendur setja upp kynningu á afmörkuðu efni. Nauðsynleg undirstaða: Örverufræði I (LÍF201G)

LÍF505M • Vistfræði B • (6e) • Haust • Stokkur: H • 3f + 4v

Umsjónarkennari: Ingibjörg Svala Jónsdóttir Prófessor

Kennari: Þóra Ellen Þórhallsdóttir Prófessor

Kennari: Gísli Már Gíslason Prófessor

Kennari: Sigurður Sveinn Snorrason Prófessor

Markmið og áherslur: nemendur læri grundvallaratriði vistfræði, þekki helstu hugtök, aðferðafræði og nálganir fræðigreinarinnar. Einkum er fjallað um þau svið vistfræði sem tengjast nýtingu lífrænna auðlinda. Fyrirlestrar: Saga og viðfangsefni vistfræði. Vistkerfi: hringrás efna og orku, fæðukeðjur. Stofnvistfræði: grundvallaratriði stofnvaxtar, áhrif þéttleika, stjórnum stofnstærðar. Samfélög lífvera: uppbygging lífverusamfélaga, framvinda, stöðugleiki, líffræðileg fjölbreytni. Valin dæmi sem sýna hvernig vistfræðilegri þekkingu er

beitt við nýtingu og stjórnum auðlinda. Verklegt: 6 daga útivinna þar sem nemendur kynnast og bera saman valin íslensk lífverusamfélög (skógar, graslendi/mólendi, votlendi, fjara). Skýrslur gilda 30% af lokaeinknum.

LÍF506M • Kerfisfræði blómplantna • (6e) • Haust • Stokkur: H • 3f + 4v

Umsjónarkennari: Þóra Ellen Þórhallsdóttir Prófessor

Kennari: Kesara Margrét Jónsson Prófessor

Uppruni og þróun blómplantna. Grundvöllur kerfisfræði; flokkunarkerfi blómplantna og þróunarleg tengsl hópa. Yfirlit um helstu ættir blómplantna og ættir íslensku flórunnar; útbreiðslu, einkenni, æxlunarkerfi, vistfræði og hagnýtingu. Verkleg kennsla fer að hluta til fram að sumarlagi: Sumarnámskeið (6 dagar) í ágúst og nokkrir dagar í september.

Nauðsynleg undirstaða: Grasafræði (LÍF102G)

LÍF507M • Veirufraði • (6e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Ólafur Sigmar Andrússon Prófessor

Kennari: Valgerður Andrúsdóttir Líffræðingur

Kennari: Vilhjálmur Svansson Dýralæknir

Kennari: Zophonías Oddur Jónsson Dósent

Fyrirlestrar: Saga veirufraðinnar. Rannsóknaraðferðir. Bygging og gerð veiruagna, kjarnasýrur og prótín. Fjölgun veira og samskipti við hýsilfrumur. Flokkun, skyldleiki og þróun veira. Áhrif veira á fjölfrumulíkama og varnir líkamans gegn þeim. Vessabundin og frumubundin ónæmissvör. Veirungar og príón. Rætt um helstu veiruflokk og áhersla lögð á veirur dýra og háplantna. Hver nemi skrifar ritgerð um ákveðinn veiruflokk og flytur stutt erindi um hann. Verklegar æfingar: Ræktun á frumgróðri til veirurannsókna. Helstu aðferðir til mælinga á veirumagni. Mæling á mótefni í blóði. Nemendur skrifa stutta ritgerð og flytja erindi um efni ritgerðarinnar seint á misserinu eftir að verklegrri kennslu lýkur. Námsmat: Ritgerð og erindi vega 20%, verklegar æfingar og skýrslur 15% og skriflegt lokapróf 65%. Lágmarkseinkunnar er krafist á skriflegu prófi.

Nauðsynleg undirstaða: Frumulíffræði (LÍF106G), Örverufræði I (LÍF201G)

Námsmat: Ritgerð og erindi vega 20%, verklegar æfingar og skýrslur 15% og skriflegt lokapróf 65%. Lágmarkseinkunnar er krafist á skriflegu prófi.

LÍF508M • Málstofa í örverufræði • (6e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Eva Benediktsdóttir Dósent

Kennari: Guðmundur Óli Hreggviðsson Lektor

Kennari: Ólafur Sigmar Andrússon Prófessor

Kennari: Guðni Ágúst Alfredsson Prófessor

Kennari: Eggert Gunnarsson Dósent

Kennari: Zophonías Oddur Jónsson Dósent

Ýmis sérsvið og viðfangsefni örverufræðinnar verða tekin fyrir og áhersla lögð á málefni, sem eru ofarlega á baugi bæði alþjóðlega og sem varða Ísland. Hver nemandi tekur fyrir ákveðið efni, semur um það ritgerð og flytur erindi undir leiðsögn kennara. Kennari stjórnar umræðum um efnið, sem aðrir nemendur taka þátt í. Gefin er einkunn fyrir fyrirlestur (20%), ritgerð (70%), og þátttöku í umræðum (10%).

Nauðsynleg undirstaða: Erfðafræði (LÍF302G), Örverufræði I (LÍF201G)

Æskileg undirstaða: Bakteríufræði (LÍF504M)

Einkunn er gefin fyrir ritgerð, frammistöðu í umræðum og fyrirlestur.

LÍF509M • Sjávarvistfræði • (8e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarmaður: Jörundur Svavarsson Prófessor

Kennari: Timothy Brian Grabowski Lektor

Fyrirlestrar: Inngangur. Líf og lífsskilyrði í fjöru: Grýttar fjöru, sendnar fjöru og leirur, beltaskipting og samfélagsgerðir. Líf og lífsskilyrði í ísöltu vatni: Árósar, ísaltar tjarnir, Eystrasalt. Líf og lífsskilyrði á botni neðan fjöru frá landgrunni niður á mesta dýpi sjávar.

Uppsýr: Svif, sunddýr, yfirborðsverur. Tegundafjölbreytni í sjó. Útbreiðsla sjávarlífvera, einkum við Ísland. Tímgun: Tímgunaraðferðir, sviflirfur, tímgunartími. Árstíðir í sjó. Framleiðsla. Frumframleiðsla, síðframleiðsla. Verklegar æfingar: Æfingar fara fram að talsverðu leyti úti við og geta verið breytilegar milli ára. Jafnan eru botndýrasamfélög í Faxaflóa og á leiru athuguð, gerð úttekt á smádyralífi á þörungum, áhrif umhverfisþátta á lóðrétt dreifingu lífvera í fjöru könnuð og seltuþol fjöruflóartegunda athuguð í vinnustofu. Síðustu vikur misseris vinna nemendur að sjálfstæðum verkefnum í 2-4 manna hópum.

Nauðsynleg undirstaða: Vistfræði (LÍF311G), Dýrafræði A (09.51.43)

LÍF510M • Vatnalíffræði • (8e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Gísli Már Gíslason Prófessor

Fyrirlestrar: Vatnalíffræðin sem fræðigreinin. Flokkun íslenskra vatna. Dreifing og uppruni stöðuvatna. Eðlis- og efnafræðilegir þættir vatna.

Vatnasvið. Áhrif vatnasviða á lífríki vatna. Straumvötn. Orkuflæði, frumframleiðni og dýralíf í straumvötnum. Samfélög lífvera í stöðuvatnum. Árstiðabundnar breytingar á svífi. Botndýr. Sunddýr. Fiskveiðar og fiskframleiðsla. Fornvatnalíffræði. Röskun vatna.

Mengun vatna. Uppistöðulón og vatnavernd.

Nemendafyrirlestara: Hver nemandi flytur 20 mínútna fyrirlestur um nýjungar í vatnalíffræði.

Verklegt: Í þrjú misseris verður farið í 5 daga rannsóknafærð þar sem stöðuvatn og straumvatn (líklega Mývatn og Laxá) verða rannsökuð. Skipulögð verða sjálfstæð verkefni nema. Unnið verður úr gögnum í vinnustofu.

Próf: 60%, nemendafyrirlestur 10% og verkefni 30% af lokaeinknum.

Nauðsynleg undirstaða: Vistfræði (LÍF311G)

Próf: 60%, nemendafyrirlestur 10% og verkefni 30% af lokaeinknum.

LÍF512M • Sjávarhyrgglesingjar • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 4v

Umsjónarkennari: Jörundur Svavarsson Prófessor
 Fyrirlestrar: Bygging, flokkun og lífnaðarhættir lífvera innan helstu fjölfurum fylkinga í sjó, með áherslu á lindýr, liðorma, krabbadýr og skrápdyr. Fjallað er sérstaklega um tímgun, fæðunám og búsvæðaval tegunda og áhersla er lögð á lífnaðarhætti tegunda á norðurlóðum. Verklegar æfingar: Áhersla á tegundagreiningu íslenskra tegunda og athuganir á lifandi dýrum eftir því sem aðstæður og tækjabúnaður leyfa. Dagsferðir á rannsóknaskipi við öflun sýna. Nauðsynleg undirstaða: Dýrafræði B (09.51.32)

LÍF513M • Mannerfðafræði • (8e) • Haust • Stokkur: H • 3f + 2u + 2v

Umsjónarkennari: Jórunn Erla Eyfjörð Prófessor
 Kennari: Arnar Pálsson
 Kennari: Ólafur Andri Stefánsson
 Kennari: Sigríður Klara Böðvarsdóttir
 Fyrirlestrar: Erfðaháttur og ættartré. Skipulag erfðafnis mannsins. Litningar, litningabreytingar, litningagallar. Staðsetning gena. Tengslaggreining /Tölfræðileg nálgun. Einangrun gena. Erfðagreining. Flóknir erfðagallar, erfðir og umhverfi. Siðfræði. Erfðir og krabbamein. Genalækningar. Faraldsfræði. Sameindaerfðafræðileg faraldsfræði. Stofnfrumur og klónun. Gert er ráð fyrir að nemendur hafi almenna undirstöðu í erfðafræði.
 Nauðsynleg undirstaða: Erfðafræði (LÍF302G)
 Lokapróf gildir 70% af heildareinkunn, ritgerð 15%, fyrirlestur um ritgerð ásamt frammistöðu í umræðutímum gildir 5% og skýrslur í verklegu 10%. Skyldumæting er í verklega tíma og umræðutíma. Ritgerð byggir á efni greinar sem nemendur fá 5 vikum fyrir skiladag. Fyrirlestur úr ritgerð er haldinn 2 vikum fyrir skiladag ritgerðar. Forsenda fyrir réttindi til próftöku er að ritgerð hafi verið skilað.

LÍF514M • Plöntuerfðafræði og líftækni • (8e) • Haust • Stokkur: H • 3f + 1u + 5v

Umsjónarkennari: Kesara Margrét Jónsson Prófessor
 Kennt annað hvert ár. Erfðastjórnun í plöntuvexti og þroskun, erfðabreytileiki og skyldleiki innan og milli tegunda, gen og vistfræði, genamengi og þróunarsögur plantna. Áhersla verður lögð á rannsóknir og aðferðir í sameindalíffræði og frumu-erfðafræði plantna, kortlagningu genamengja, kynbætur nytjaplantna fyrir matvælaframleiðslu, landbúnað, landgræðslu og skógrækt, erfðatækni og erfðabreyttar plöntur. Plöntur sem erfðauðlindir.
 Verklegar æfingar: Umræður, ritgerð og tilraunir. Próf: Skriflegt (50%), verklegt (50%).
 Nauðsynleg undirstaða: Plöntulífisfræði (LÍF212G), Erfðafræði (LÍF302G)
 Verklegar æfingar: Umræður, ritgerð og tilraunir. Próf: Skriflegt (50%), verklegt (50%).

LÍF515M • Sérsvið þróunarfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Arnar Pálsson
 Kennari: Einar Árnason Prófessor
 Kennari: Snæbjörn Pálsson Lektor
 Haustið 2009 fjallar námskeiðið um uppruna tegundanna og Darwin. (Almennt er efni námskeiðsins breytilegt frá ári til árs.) Námskeiðið skiftist í tvo hluta. Annars vegar verður fjallað um líf Darwins og störf, forvera og samtímamenn, og hins vegar verður fyrsta útgáfa bókar hans *Um uppruna tegundanna* lesin og krufin til mergjar. Lögð verður áhersla á að kynna hugmyndafræði vísinda níjándu aldar og sérstaklega þá fræðimenn sem lögðu grunninn að kenningunni um þróun vegna náttúrulegs vals. Rakið verður líf Darwins og vísindalegt starf, sem og ljósi varpað á persónu og heimspeki hans. Nemendur fá það verkefni að lesa *Um uppruna tegundanna* á frummálinu. Þeir eiga að rýna sérstaklega í einn kafla og rannsaka framfarir á viðkomandi sviði þróunarfræðinnar. Efnið á að setja fram í heimildaritgerð og kynna með fyrirlestri. Ætlast er til að nemendur taki þátt í umræðum jafnt í fyrirlestra sem umræðutímum.
 Námsmat verður byggt á ritgerð (50%), erindi (25%) og frammistöðu í umræðutímum (25%). Nemandi þarf að ná lágmarkseinkunn í öllum prófþáttum.
 Námsmat verður byggt á ritgerð (50%), erindi (25%) og frammistöðu í umræðutímum (25%). Nemandi þarf að ná lágmarkseinkunn í öllum prófþáttum.

LÍF516M • Umhverfisfræði • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2u + 4v

Umsjónarkennari: Þóra Ellen Þórhallsdóttir Prófessor
 Kennari: Brynhildur Davíðsdóttir Dósent
 Kennari: Gísli Már Gíslason Prófessor
 Landnýting. Ólífrænar auðlindir og orkugjafir; vinnsla, nýting og umhverfisáhrif. Helstu mengunarvaldar og áhrif þeirra. Nýting lífrænna auðlinda, fiskveiðar, búfjárbætur. Verndun og eyðing jarðvegs. Líffræðileg fjölbreytni, búsvæðabreytingar og útdauði tegunda. Áhrif innflutnings nýrra tegunda. Beiting vistfræðilegrar þekkingar til að leysa umhverfisvandamál, mat á umhverfisáhrifum framkvæmda. Vistheimt. Heimspeki og siðfræði náttúruverndar. Umhverfisrannsóknir á Íslandi, skipulag umhverfismála, löggjöf, helstu stofnanir. Alþjóðlegir samningar. Skoðunarferðir (gróðureyðing, landgræðsla, ferðamennska á hálendi, votlendisvernd, verksmiðjulestur og mengunarvarnir, orkuver).
 Nauðsynleg undirstaða: Vistfræði (LÍF311G)

LÍF518M • Vistfræði spendýra • (6e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Páll Hersteinsson Prófessor
 Séreinkenni spendýra. Aðlögun og sérhæfing. Orkubúskapur. Líkamsstærð og lífssaga. Samkeppni. Landnotkun. Heimasvæði og óðul. Þættir sem ákvarða stofnstærð. Stofnsveiflur. Aðferðir við stofnstærðarmat: Talningar, merkingar og endurheimtur; aldursgreiningar og veiði. Afrán. Stofnstýring. Megináhersla er lögð á íslensk og önnur norræn spendýr. Verklegt: Hagamúsin sem líkan fyrir stofnstærðarútreikninga. Heimasvæði/óðul. Ákvörðun fæðuvals. Lokaeinkunn er samsett úr skriflegu prófi (55%), ritgerð (15%) og skýrslu um verklegar æfingar (30%).
 Nauðsynleg undirstaða: Vistfræði (LÍF311G), Dýrafræði A (09.51.43)
 Lokaeinkunn er samsett úr skriflegu prófi (55%), ritgerð (15%) og skýrslu um verklegar æfingar (30%).

LÍF521M • Veggspjald • (2e) • Haust

Nemandi getur að fengnu samþykki námsbrautar fengið 2 e fyrir fyrirlestur eða veggspjald, sem hann er fyrsti höfundur að, og er framlag hans á vísindalegri ráðstefnu sem hann sækir.

LÍF522F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs í líffræði • (30e) • Haust

Sjá reglur raunvísindadeilda um rannsóknarnám.

LÍF523M • Fiskalífleðlisfræði • (6e) • Haust • Stokkur: V • 2f + 1u + 4v

Umsjónarmaður: Sighvatur Sævar Arnason

Umsjónarmaður: Anna Guðmunds Fulltrúi

Umsjónarkennari: Logi Jónsson Dósent

Kennt þegar ártal er oddatala. Fyrirlestrar: Blóðrás, öndun, sundmagi, síru-basavægi, salt- og vatnsbúskapur og hreyfingar.

Umræðufundir: Sérprentanir skýrðar og ræddar. Hver nemandi flytur kynningu efnis í samráði við kennara. Samning allitarlegrar ritgerðar um sama efni. Tilraunir: Blóðrás, sundmagi, skynjun o.fl. Nánar ákveðið síðar með hliðsjón af fánlegum tilraunadýrum og tækjabúnaði hverju sinni. Námsmat: Lokaeinkunn er samsett úr einkunn úr munnlegu prófi (25%), einkunn fyrir umfjöllun um afmörkuð efni í málstofu og ritgerð (50%) og einkunn fyrir verklegar æfingar (25%).

Nauðsynleg undirstaða: Dýralífleðlisfræði (LÍF410G)

Æskileg undirstaða: Samanburðarlífleðlisfræði (LÍF524M)

LÍF524M • Samanburðarlífleðlisfræði • (8e) • Haust • Stokkur: V • 2f + 2u + 6v

Umsjónarmaður: Sighvatur Sævar Arnason

Umsjónarmaður: Anna Guðmunds Fulltrúi

Umsjónarkennari: Logi Jónsson Dósent

Kennari: Jón Ólafur Skarphéðinsson

Kennari: Þórarinn Sveinsson Dósent

Kennari: Björg Þorleifsdóttir Lektor

Kennt þegar ártal er jöfn tala. Námsefni: Samanburður á starfrænum vandamálum í dýraríkinu við mismunandi ytri aðstæður. Dæmi:

Vatns- og saltbúskapur. Öndun í lofti og vatni. Blóðrás, opin og lokuð kerfi. Skynjun, úrvinnsla og miðlun boða. Varmaskipti lífvera og umhverfis. Umræðufundir: Sérprentanir skýrðar og ræddar. Hver nemandi flytur kynningu efnis í samráði við kennara. Samning allitarlegrar ritgerðar um sama efni. Námsmat: Lokaeinkunn er samsett úr einkunn úr munnlegu prófi (25%), einkunn fyrir umfjöllun um afmarkað efni í málstofu og ritgerð (50%) og verklegri einkunn (25%). Nemendur verða að standast lágmarkskröfur raunvísindadeilda, í öllum prófhlutum námskeiðsins.

Nauðsynleg undirstaða: Dýralífleðlisfræði (LÍF410G)

LÍF602M • Fiskavistfræði • (8e) • Sumar • 20f + 15v

Umsjónarkennari: Guðrún Marteinsdóttir Prófessor

Kennari: Timothy Brian Grabowski Lektor

Helstu þættir í lífsferlum fiska: Æxlu/hrygning, klak, afkoma ungvíðis, útbreiðsla og rek seiða, botntaka og dánartíðni á fyrsta vetri, nýliðun, stofn/nýliðunarsambönd, vöxtur, kynþroski, fæðunám, val búsvæða, samspil tegunda m.a. með tilliti til samkeppni og afráns.

Útbreiðsla, göngur, stonfstaðarbreytingar og helstu aðferðir til að meta þær. Yfirlit yfir helstu vistkerfi N.- Atlantshafsins með sérstöku tilliti til umhverfisþátta og breytilegrar afrakstursetu. Yfirlit yfir gerð líkana er tengja saman umhverfisáhrif og mikilvæga þætti í lífsferlum fiska. Fiskveiðar við Ísland. Fiskveiðisagan - veiðarnar í dag. Yfirlit yfir helstu aðferðir við fiskveiðar. Verkleg kennsla verður fjölbreytileg. Nemendur munu framkvæma tilraunir á rannsóknarstofum og í tilraunaeldisstöð Hafnarsóknastofnunarinnar að Stað í Grindavík. Gögnum verður einnig safnað úr lönduðum afla á fiskmörkuðum og um borð í rannsóknarskipum á sjó. Fjallað verður um uppsetningar tilrauna og farið verður yfir helstu aðferðir við úrvinnslu á fiska- og fiskifráðilegum sýnum og gögnum. Heimasíða námskeiðsins: <http://www.fiskar.hi.is/fiskavist>

Kennarar: Tim Grabowski (<http://www3.hi.is/~tbg/>), Guðrún Marteinsdóttir, Professor and guest lecturers, Dr. Steve Campana (<http://www.marinebiodiversity.ca/shark/english/index.htm>) and Prof. David Conover (<http://alpha1.msrb.sunysb.edu/~conover/>)

Tvö skrifleg próf, þátttaka í umræðuhópum og verkefni sem skilað er í lok námskeiðs. Sjá nánar í enskri lýsingu námskeiðsins.

LÍF605M • Málstofa í vistfræði og skyldum greinum • (6e) • Vor • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Sigurður Sveinn Snorrason Prófessor

Tekin verða fyrir ýmis vistfræðileg, þróunarfræðileg og atferlisfræðileg efni, einkum þau sem eru ofarlega á baugi eða varða Ísland sérstaklega. Hver nemandi semur inngangserindi um ákveðið efni undir leiðsögn kennara, en síðan fara fram umræður um efnið, sem kennarar stjórna. Nemendur skila síðan ritgerð um efnið. Þá undirbúa og stýra nemendur umræðufundum. Námskeið þetta verður ekki haldið nema minnst 7 nemendur taki þátt í því.

Nauðsynleg undirstaða: Vistfræði (LÍF311G), Þróunarfræði (LÍF403G), Dýrafræði A (09.51.43)

LÍF606M • Plöntuvistfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 1u + 4v

Umsjónarkennari: Þóra Ellen Þórhallsdóttir Prófessor

Saga hugmynda og rannsóknir á vistfræði plantna. Stofnvistfræði: frá og nýliðun, stærðar- og aldursdreifing í plöntustofnum, líkön, áhrif þéttleika og samkeppni. Samskipti dýra og plantna: afrán og beit, þróun efnavarna. Æxlu plantna: æxlunarkerfi og þróun þeirra, frævnarvistfræði. Lífsferlar og áhrif umhverfis. Plöntusamfélög: framvinda, tilgátur um uppbyggingu lífverusamfélaga með áherslu á plöntur. Umræðufundir og nemendaverkefni. 6 daga sumarnámskeið verður í júní með áherslu á aðferðafræði.

Nauðsynleg undirstaða: Grasafræði (LÍF102G)

LÍF610M • Stofnerfðafræði • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d + 4v

Umsjónarkennari: Einar Árnason Prófessor

Kennari: Arnar Pálsson

Fyrirlestrar: Uppbygging þeoretískrar þróunarerfðafræði. Saga stofnerfðafræði: Darwin og Mendel; Fisher, Haldane, Wright og Kimura. Erfðabreytileiki í stofnum: Mendelskir og samfelldir eiginleikar. Talning alla: Hardy-Weinberg fyrir einn og marga lókusa.

Skyldleikaæxlun, hending, stökkbreyting, endurröðun, far alla. Náttúrulegt val: Einn lókus og fleiri lókusar, grundvallarregla náttúrelegs vals. Samspil þróunarþátta, kenning Wrights, hópval, kynval. Tilurð tegunda. Gervival og kynbætur og erfðafræði kynbóta. Þróun, erfðir og kynbætur eiginleika, sem hafa samfellda dreifingu.

LÍF611M • Fiskifræði • (6e) • Sumar • 10f + 18d

Umsjónarkennari: Gunnar Stefánsson Prófessor

Kennari: Guðrún Marteinsdóttir Prófessor

Námskeiðið fjallar um þróun fiskistofna, stofnmat og forsendur nýtingar en R er beitt við líkanagerð. Nemendur framkvæma stofnmat og setja saman ýmis skyld líkön, t.d. sem lýsa lengdardreifingum og langtímaafrakstri. Tölulegar æfingar og líkanagerð gefa 40% einkunnar. Nemendur þurfa að ná lmarkseinkunn bæði í lokaprófi og æfingum

LÍF614M • Frumulíffræði II • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2u

Umsjónarkennari: Guðmundur H Guðmundsson Prófessor

Kennari: Arnar Pálsson

Kennari: Zophonías Oddur Jónsson Dósent

Nýlegar rannsóknir á sérsviðum frumulíffræði verða til umfjöllunar og er það breytilegt hverju sinni. Hver nemandi hefur framsögu um valið nýlegt efni og skrifar ritgerð um það.

Nauðsynleg undirstaða: Frumulíffræði (LÍF106G), Erfðafræði (LÍF302G)

LÍF615M • Gróðurriki Íslands og jarðvegur • (6e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 2u + 2v

Umsjónarkennari: Þóra Ellen Þórhallsdóttir Prófessor

Kennt á móti 09.51.64 og ráða skráningar hvort námskeiðið er kennt. Íslenska háplöntuflóran; samsetning, fjölbreytni, staða í flórurki jarðar. Heimskautaflóran: uppruni, kerfisfræði, vistfræði. Líflandafræði flórunnar við Norður Atlantshaf. Ísöld á norðurhveli, ísaldarlok á Íslandi og í Evrópu og gróðursaga á nútíma. Tilgátur um aldur og uppruna íslensku flórunnar og heimskautaflóru á norðurhveli. Íslenskur jarðvegur; myndun, sérkenni, eyðimerkurmyndun. Gróðurbreytingar eftir landnám. Flóra Íslands og útbreiðsla um landið, búsvæði og líffræðileg fjölbreytni. Válistategundir. Aðferðir til að lýsa og flokka gróður. Íslensk gróðurlendi: flokkun, útbreiðsla, umhverfi og nýting. Verklek kennsla fer að hluta til fram að sumari til: 4 daga sumarnámskeið.

Nauðsynleg undirstaða: Grasafræði (LÍF102G)

LÍF617M • Ónæmisfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarmaður: Guðmundur H Guðmundsson Prófessor

Umsjónarkennari: Ingileif Jónsdóttir Prófessor

Ónæmiskerfið, líffæri og frumur. Ósérhæfðar varnir, átfrumur og kompliment. Sérhæfðar varnir, þroskun og sérhæfing eitilfruma, sértækni og greining. Ónæmissvör, sjálfspól og stjórnum. Ónæmibilanir, ofnæmi og sjálfsofnæmi. Ónæmiskerfi hryggleysingja og þróun meðal hryggdýra. Einstofna mótEfni og ónæmisfræðilegar greiningaraðferðir. Ritgerðir og fyrirlestrar nemenda um valin efni.

Nauðsynleg undirstaða: Frumulíffræði (LÍF106G)

LÍF619M • Fuglafræði • (8e) • Vor • Stokkur: V

Fyrirlestrar: Flokkun, bygging og starfsemi fugla. Fæða, varphættir, far, útbreiðsla, fuglafána Íslands. Stofnvistfræði fugla. Nýting og vernd. Æfingar: Kynning á helstu ættum, ákvörðun tegunda. Aðferðir við rannsóknir á líkamsástandi og fæðu. Skoðunarferðir um Suðvesturland til kynningar á tegundum og umhverfi. Ferðirnar eru á kennslumisseri og eftir próftíma í maí. Kynning á aðferðum: Útbreiðsla og búsvæði, talningar, varphættir, atferli, merkingar.

Nauðsynleg undirstaða: Dýrafræði A (09.51.43)

LÍF620M • Eiturefnavistfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarkennari: Jörundur Svavarsson Prófessor

Kennari: Kristín Ólafsdóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er að kynna nemendum helstu mengandi efni, gerð þeirra, umfang og dreifingu, og sérstök áhersla verður á áhrif þeirra á lífverur. Í fyrsta hluta námskeiðsins verður fjallað um helstu efnaflokka (þungmálma, þrávirk efnasambönd, PAH efni, TBT og geislavirk efni), eiginleika efnanna (vatnsleysanleika, fitubindingu, o.fl.), útbreiðslu á norðurslóðum og dreifingu. Rætt verður um leiðir mengandi efna inn í lífverur og fjallað um uppsöfnun og mögnun í lífverum. Annar hluti námskeiðsins fjallar um áhrif mengandi efna á samfélög, tegundir, stofna og einstaklinga. Rætt verður um áhrif á fjölbreytileika og útbreiðslu tegunda. Fjallað verður um lífeðlisfræðileg áhrif mengunar (t.d. áhrif á öndun og vaxtarými), lífefnafræðileg áhrif (t.d. hvötun cytochrome P450, hvötun á metallothionein próteinum, myndun á vitellogenin, áhrif á stöðugleika leysikorna), auk áhrifa á vefgerð, æxlamyndun, vansköpun og áhrif á erfðafni (DNA viðbætur). Í þriðja hluta námskeiðsins verður fjallað um mengun á og við Ísland. Verklegar æfingar samanstanda af þremur til fjórum stórum sjálfstæðum verkefnum, sem gilda 20% af einkunn og verða unnin í striklotu.

LÍF623M • Linux, helstu tól og tæki • (2e) • Vor • 1f + 1v

Umsjónarkennari: Einar Árnason Prófessor

Stutt einnar viku fornámskeið, kennt á einni viku í upphafi eða lok misseris, sem kennir á helstu tól og tæki Linux umhverfisins en það gagnast líffræðingum og öðrum fyrir úrvinnslu og framsetningu niðurstaðna og texta. Umhverfið er sérlega mikilvægt við framsetningu viðamikilla gagnasafna og tæknilegs texta. Markmiðið er að koma nemendum á það stig að geta notað umhverfið í námskeiðum og vinnu. Kennend verður notkun emacs ritilins, á R umhverfið, sem er öflugt tæki fyrir tölfærð og teikningu mynda, og LaTeX til að setja texta í skýrslum, greinum eða bókum. Einnig verða ýmis önnur tól kynnt (skeljar, awk og perl, SQL gagnagrunnmál, c og aðrir þýðendur) og

uppsetning á linux fyrir einkatölvur.

LÍF627M • Veggspjald • (2e) • Vor

Nemandi getur að fengnu samþykki námsbrautar fengið 2 einingar fyrir fyrirlestur eða veggspjald, sem hann er fyrsti höfundur að, og er framlag hans á vísindalegri ráðstefnu sem hann sækir.

LÍF628F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs í líffræði • (30e) • Vor

Sjá reglur raunvísindadeilda um rannsóknarnám.

LÍF629F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs í líffræði • (30e) • Sumar

Sjá reglur raunvísindadeilda um rannsóknarnám.

LÍF631M • Veggspjald • (2e) • Sumar

Nemandi getur að fengnu samþykki skorar fengið 2 e fyrir fyrirlestur eða veggspjald, sem hann er fyrsti höfundur að, og er framlag hans á vísindalegri ráðstefnu sem hann sækir.

LÍF632M • Úrvinnsla og meðhöndlun gagna með reikniforritinu R • (4e) • Sumar • 15f + 30d

Umsjónarkennari: Guðrún Marteinsdóttir Prófessor

Aðstoðarkennari: Bruce James McAdam

Tölfræði og reikniforritið R er bæði vinsælt og í stöðugri þróun en það er mikið notað við úrvinnslu á gögnum. Í þessu vikulanga námskeiði verður farið í gegnum ferilinn frá því gögnum er safnað, þau greind og loks undirbúin fyrir vísindagrein.

Lögð verður áherslu á að líta á tölvuna sem verkfæri sem eykur heildstæðni gagnanna, gerir kleift að endurtaka tilraunir og minnkar líkur á mistökum. Þannig verður fjalla að færa tölulegar aðferðir og niðurstöður í vísindalegt samhengi.

Byrjað verður á að fjalla um hvernig gögnunum skal safnað svo þau henti hvað best í tölfræðigreiningu. Hvernig skrár skulu vera skipulagðar í tölvunni. Fjallað verður um aðferðir sem samþætta notkun gagna af ólíkum uppruna á heildstæðan hátt sem skilur eftir sig slóð sem má skoða síðar. Þetta er eitthvað sem flestir vísindamenn glíma við.

Eftir þetta verður ráðist í að greina gögn með hjálp R. Forritið er ókeypis og setja nemendur það upp á eigin tölvum og læra forskriftir fyrir greiningarnar. Þannig er nemendum gert kleift að endurtaka athuganir sínar með mismunandi gögnum og búa til öruggar skrár með skipunum sem nýtast aftur og aftur við mismuandi aðstæður.

Að lokum verður kynnt hvernig forritið R nýtist við að búa til fagleg gröf og myndir.

Síðustu þrjú daga námskeiðsins nota nemendur til greina eigin gögn og njóta um leið leiðsögn og hjálp við þau vandamál er koma upp.

Námskeiðið verður kennt á ensku dagana 23-30 júní 2009.

Nánari upplýsingar veitir **Bruce McAdam** : bruce@hi.is

Forkröfur: Námskeiðið er ætlað til kennslu í bæði grunn og framhaldsnámi. Nemendur þurfa að vera læsir á tölur og tölvur. Þeir þurfa að þekkja grundvallaratriði tölfræðinnar (tölfræðipróf, línuleg líkön, og fleiri módel). Nemendur þurfa að þekkja til notkunar á töflureiknum (t.d. Excel) og þurfa að hafa einhverja reynslu af tölfræðiforritum (t.d. Minitab eða R).

Skil á heimavinnu og þátttaka í fyrirlesturum og dæmatímum

UAU101F • Þættir í umhverfis- og auðlindafræði I • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2u

Kennari: Brynhildur Davíðsdóttir Dósent

Ýmsum aðferðum má beita til að hafa áhrif á lífsstíl fólks og hegðun til að draga úr óæskilegum áhrifum á umhverfið og stuðla að sjálfbærri þróun. Þetta námskeið fjallar um umhverfis og auðlindastjórnun sem hefur að markmiði sjálfbæra þróun. Málstofunni er skipt í þrjú hluta. Í þeim fyrsta er fjallað um sjálfbæra þróun og hugtakið skilgreint frá ýmsum sjónarhornum. Sérstaklega er rætt hvort hagvöxtur samrýmist sjálfbærri þróun, hvernig megi samræma hin mörgu markmið sem felast í sjálfbærri þróun, umhverfisvísar og framkvæmd markmiða sjálfbærrar þróunnar. Í öðrum hluta verður fjallað um aðferðir sem notaðar eru við ákvarðanatöku í umhverfis og auðlindastjórnun svo sem ákvarðanagreiningu, kostnaðar- og ábatagreiningu, greiningu kostnaðar og skilvirkni, áhættugreiningu og mat á umhverfisáhrifum. Í síðasta hluta námskeiðsins verða ýmis stjórntæki sem notað eru til umhverfis- og auðlindastjórnunar kynnt og krufin til mergjar í alþjóðlegu samhengi, bæði hvað varðar hugmyndafræðilegan grunn þeirra og þær aðferðir sem þau byggja á. Þau dæmi sem tekin eru breytast ár frá ári og byggja á áhuga þeirra nemenda sem taka námskeiðið hvert ár, svo sem kvótakerfi, skilgjöld, mengunarskattar og fjölmarkmiða stjórnun.

UAU102F • Inngangur að umhverfis- og auðlindafræði • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Kennari: Brynhildur Davíðsdóttir Dósent

Hin öra fjölgun mannkynsins og umsvifin sem henni fylgja hafa á undanförunum áratugum haft gríðarleg og sívaxandi áhrif á náttúruauðlindir og umhverfi. Til þess að skilja þessi áhrif og geta valið réttu leiðirnar til að takast á við þau, þarf að beita þverfræðilegum aðferðum, þar sem gripið er jöfnum höndum til náttúrufræði, félagsfræði, hagfræði, verkfræði og fleiri greina. Áður en nemendur læra um þverfræðilegar aðferðir til að nálgast aðsteðjandi vanda, þurfa þeir að átta sig á því í hverju vandinn er fölginn en það er einmitt markmið þessa námskeiðs. Fjallað verður um umhverfi og auðlindir almennt með áherslu á gildi þeirra fyrir mannkynið og helstu orsakir umhverfisvandamála og þýðingu þeirra bæði í íslensku og alþjóðlegu samhengi. Einkum verður farið yfir eftirtalda efnisflokkka: Fólksfjölgun, tækni og hagvöxt. Líffræðilega fjölbreytni og útrýmingu tegunda. Jarðveg og jarðvegseyðingu. Landbúnað og umhverfisáhrif. Mengun og heilsu. Loftmengun, vatnsmengun og jarðvegmengun. Helstu mengunarvalda í andrúmslofti og áhrif þeirra. Eyðingu ósonlagsins og loftslagsbreytingar. Sorp og spilliefni. Ferskvatnsauðlindir. Auðlindir sjávar. Auðlindir skóga og votlendis. Orkuauðlindir. Orkunýtingu og umhverfisáhrif.

UAU104F • Námskeið til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Brynhildur Davíðsdóttir Dósent

Lesnámskeið.

UAU105F • Visthagfræði • (2e) • Haust • 20f

Umsjónarmaður: Brynhildur Davíðsdóttir Dósent

Vistfræðileg hagfræði hefur stundum verið kölluð hagfræði sjálfbærrar þróunar. Sjálfbær þróun byggir á þremur meginstoðum - að tryggja áframhaldandi efnahagsvöxt, að tryggja félagslega velferð - án þess að skaða náttúru og vistkerfi heimsins. Því byggir sjálfbær þróun á því að maður og náttúra/vistkerfi eru tengd órjúfanlegum böndum. Mælingar á ástandi náttúru og vistkerfa gefa vísbendingar um að efnahagsvöxtur og fólksfjölgun ásamt tæknipróun hafi undanfarin árhundrað raskað jafnvægi mikilvægra hringrásá náttúrunnar, og ber mögulegar lofslagsbreytingar þar hæst þessa dagana. En hvernig er hægt að viðhalda heilbrigðum vistkerfum og á sama tíma tryggja áframhaldandi hagsæld og félagslega velferð?

Þetta námskeið mun fjalla um fræðilegan mun á neoklassískri hagfræði og vistfræðilegri hagfræði í nálgun þessara tveggja lína innan hagfræði. Farið í grundvallarhugtök og hugmyndafræði visthagfræði ásamt praktískum dæmum; t.d. græna þjóðhagsreikninga. Heimaverkefni, þáttaka í umræðum, lokaverkefni.

UAU106F • Hnatrænar lofslagsbreytingar í fortíð, nútíð og framtíð • (4e) • Haust

Umsjónarkennari: Brynhildur Davíðsdóttir Dósent

Kennari: Guðmundur Ingi Guðbrandsson Verkefnisstjóri

Lýsing: Lofslagsbreytingar af mannavöldum eru eitt alvarlegasta og víðtækasta umhverfisvandamál samtímans. Vandinn er hnatrænn, og hafa ríki heimsins tekið höndum saman til að takast á við hann undir merkjum Rammasamnings Sameinuðu þjóðanna um lofslagsbreytingar (UNFCCC). Töluleg markmið um samdrátt í losun gróðurhúsalofttegunda fyrir tímabilið 2008-2012 voru sett í Kyoto bókuninni sem samþykkt var árið 1997 og gekk í gildi 2005. Nú standa yfir samningaviðræður um framhald samningsins og er búist við að ný markmið verði samþykkt í Kaupmannahöfn í desember 2009.

Á námskeiðinu verður fjallað um vísindi lofslagsbreytinga og möguleg áhrif þeirra á náttúru og samfélög víðsvegar um heiminn sem og hér á Íslandi. Fjallað verður um framtíðarsspár og aðgerðir til að draga úr losun auk möguleika til aðlögunar. Farið verður yfir reglugerðir og innleiðingu þeirra víða um heim og sérstaklega fjallað um lofslagssamninginn, samningagerð og samningatækni á sviði lofslagsmála. Námskeiðið er samsett af vikulegum fyrirlestrum og umræðum, þar sem kunnir fræðimenn, bæði erlendir og íslenskir munu taka þátt. Námskeiðið er haldið í samvinnu við Norræna húsið. Vinsamlegast athugið að námsferð á ráðstefnuna í Kaupmannahöfn getur fylgt námskeiðinu.

Námsmat verður byggt á stuttum ritgerðum, þátttöku í umræðum og fyrirlestrum og stærri ritgerð/fyrirlestri þar sem valin ríki verða skoðuð með tilliti til lofslagsbreytinga og yfirstandandi samningagerðar.

UAU107F • Námsferð til Kaupmannahafnar • (2e) • Haust

Umsjónarmaður: Brynhildur Davíðsdóttir Dósent

Lýsing: Þáttaka í Lofslagsráðstefnu Sameinuðu þjóðanna í desember 2009 frá 8 - 13 desember. Einungis þeir, sem lokið hafa námskeiðinu Hnatrænar lofslagsbreytingar í - fortíð, nútíð og framtíð, geta farið í námsferðina.

Skráning er einnig háð samþykki umsjónarkennara.

UAU108F • Umhverfisstjórnun fyrirtækja • (6e) • Haust

Kennari: Brynhildur Davíðsdóttir Dósent

Lýsing: Skilvirk umhverfisstjórnun fyrirtækja verður sífellt mikilvægari og er umhverfisstjórnun einn af megin stoðum Corporate Social Responsibility eða CSR. Þetta námskeið fjallar um (1) þá hvata sem eru í samfélaginu til að bæta umhverfisstjórnun og þann ávinning sem hlýst af

skilvirkari umhverfisstjórnun (2) þau tæki sem fyrirtæki geta beitt til að ná fram skilvirkri umhverfisstjórnun allt frá ISO14000 stöðlum til umhverfismerkja (3) Umhverfisstjórnun í framtíðinni.

Námsmat: Fyrirlestrar, verkefni og ritgerðir.

UAU201F • Þættir í umhverfis- og auðlindafræði II • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 1u

Kennari: Brynhildur Davíðsdóttir Dósent

Kennari: Silja Bára Ómarsdóttir

Kennari: Helga Ógmundardóttir

Kennari: Steinunn Hrafnisdóttir Dósent

Námskeiðinu er skipt í þrjú hluta: Ábyrgð ríkisvalds, almennings og fyrirtækja í umhverfis og auðlindastjórnun. (1) Ábyrgð ríkisvaldsins. Inngangur að íslenska stjórnkerfinu, uppbygging, ákvarðanatöku á landsvísi og hjá sveitarfélögum. Samband ýmsustu stjórnstiga, ríkisvaldið, þingið, ráðuneyti, stofnanir. Grænvæðing íslenskra stjórn mála. Alþjóðlegar stofnanir svo sem Sameinuðu þjóðirnar. Alheimsbankinn. (2) Ábyrgð almennings. Samband þjóðfélaga og náttúruauðlinda og umhverfis, Skoðanir og þáttaka almennings í ákvarðanatöku. Fráls félagasamtök og hlutverk þeirra, bæði innlend og erlend. (3) Ábyrgð einkageirans. Þrískipt markmið (umhverfi, þjóðfélagsamhygd og hagnaður). Þjóðfélagsleg og umhverfisleg ábyrgð. Strategísk umhverfisstjórn. Grænt bókhald. Umhverfiskostnaður. Umhverfismerki. Stuðlar svo sem ISO 14000. Sjálfbærar fjárfestingar.

UAU203F • Námskeið til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Brynhildur Davíðsdóttir Dósent

Lesnámskeið.

UAU204F • Sjálfbær framtíð • (6e) • Vor

Umsjónarmaður: Brynhildur Davíðsdóttir Dósent

Umsjónarkennari: Kristín Vala Ragnarsdóttir Forseti fræðasviðs

Markmið námskeiðsins er að hjálfa gagnrýna hugsun nemenda og leiðtoga hæfileika með sjálfbæra framtíð að markmiði. Námskeiðið mun kenna praktískar aðferðir sem minnka munu vistfótspor (e. ecological footprint), einstaklinga/fyrirtækja/stofnana/samfélags. Áhersla

verður lögð á þverfræðileika og vísindalegan ramma sjálfbærni - byggðan á aðferðafræði "systems thinking". Nemendur munu læra að nýta vísindi í viðum skilningi til að styðja við reglugerðir (e. Policy), kynnast þeim eiginleikum og aðferðum sem þarf til að leiða breytingar þjóðfélaga í átt til sjálfbærni auk þeirra þátta sem nauðsynlegir eru þegar sjálfbær samfélög eru skipulögð. Við lok námskeiðsins munu nemendur hafa öðlast hæfileika til að leiða breytingar samfélags í átt til sjálfbærrar framtíðar. Nemendur munu ma. annars geta leitt vinnustofur sem miða að sjálfbærni. Námsmat mun fara byggt á frammistöðu í vinnustofum, kynningum og hópverkefnum. Arið 2009 mun hópaverkefni miða að því að gera Háskóla Íslands, Reykjavíkurborg og Ísland allt sjálfbærara. Lotunámskeið, kennt í þremur lotum (1) 6. til 9. febrúar, (2) 6. til 9. mars, og (3) 3. til 6. apríl.

UAU205F • Vistferilsgreining • (4e) • Vor

Umsjónarkennari: Brynhildur Davíðsdóttir Dósent

Vistferilsgreiningar eru notaðar til að meta umhverfisáhrif vöru, framleiðsluferils eða þjónustu frá vöggu til grafar. Markmiðið með LCA er að meta hvar í ferli hverrar vöru, ferils eða þjónustu mestu neikvæðu umhverfisáhrifin verða og hvernig megi haga hönnun vörunnar og framleiðslu þannig að þau séu lágorkuð. LCA er mikið notað til þess að bera saman mismunandi valkosti.

Námskeiðið er tvískipt. Í fyrri hluta námskeiðsins öðlast þáttakendur þekkingu á vistferilgreiningum, bæði aðferðafræðinni og hvernig hægt er að nota vistferilsgreiningar sem verkfæri til þess að greina umhverfisáhrif vöru, ferils eða þjónustu. Á námskeiðinu er farið í gegnum aðferðafræðina allt frá skilgreiningu markmiðs, aðgerðareiningar og kerfismarka, útreikninga á notkun auðlinda og losun efna til andrúmslofts, vatns og jarðvegs, túlkun niðurstaðna og næmnigreiningar. Einnig eru kynntir mismunandi aðferðir og hugbúnaðir sem notaðir eru til þess að framkvæma vistferilsgreiningar. Á seinni hluta námskeiðsins munu þáttakendur læra að skilgreina markmið, aðgerðareiningu og kerfismörk fyrir einfalda vistferilsgreiningu. Þáttakendur munu læra að túlka niðurstöður vistferilsgreininga (characterization, normalization, weighting) og læra að gera næmnigreiningu og túlkað niðurstöður vistferilsgreiningar. Námsmat miðast við fulla þátttöku í kennslustundum og skilum á verkefnum sem unnin eru á námskeiðinu.

UAU206F • Stjórnun friðlystra svæða- Vettvangsnámskeið á Suðausturlandi • (2e) • Vor

Umsjónarkennari: Brynhildur Davíðsdóttir Dósent

Kennari: Guðmundur Ingi Guðbrandsson Verkefnisstjóri

Kennari: Þorvarður Árnason Forstöðumaður

Markmið námskeiðsins er að fjalla á heildstæðan og gagnrýninn hátt um tilgang og aðferðir stjórnunar á svæðum þar sem náttúra og umhverfi er verndað. Megináhersla þess verður á hinn nýja **Vatnajökulsþjóðgarð**, með sérstöku tilliti til áhrifa hans á, og tengsla við, nærsamfélagin á Suður- og Suðausturlandi. Stofnun hins nýja þjóðgarðs vekur margar spurningar, t.d. hvað snertir megintilgang hans, ákvörðun á markalínunum, skilgreiningu viðmiða fyrir verndun og nýtingu, stjórnunarfyrirkomulag og þátttöku heimamanna.

Námskeiðið fer að mestu fram á vettvangi í Skaftárhreppi og Hornafirði. Einnig verður komið við í Skaftafelli og í Þjóðgarðinum á Þingvöllum. Í upphafi námskeiðsins verður jafnframt haldið hálfis dags málþing í Reykjavík, til kynningar á viðfangsefnum þess, þar sem sérfræðingar frá ýmsum stofnunum flytja erindi. Vettvangsnámskeiðið sjálft stendur yfir í fjóra daga og samanstendur af fyrirlestrum og umræðutímum, auk 2-3 stuttra ferða á áhugaverða staði innan þjóðgarðsins nýja. Gist verður á Höfn í Hornafirði (www.hornafjordur.is/ferdathjonusta/).

Dagur 1. Fimmtud. 29. maí: Málþing í Reykjavík, 13:00-17:00. Framsögur flytja sérfræðingar frá Háskóla Íslands, Umhverfisstofnun, Vatnajökulsþjóðgarði og Þjóðgarðinum á Þingvöllum.

Dagur 2. Föstud. 30. maí: Farið frá Reykjavík kl. 08:45. Komið við á Kirkjubæjarklaustri þar sem Vestursvæði Vatnajökulsþjóðgarðs verður kynnt. Síðan komið við í Skaftafelli þar sem þjóðgarðsvörður mun segja frá svæðinu. Farið verður þar í stutta gönguferð. Ef tími vinnst til verður stoppað á Þórbergssetrinu á Hala á leiðinni til Hafnar.

Dagur 3. Laugard. 31. maí: Fyrirlestrar og umræður í Nýheimum á Höfn m.a. um fræðilegar forsendur náttúruverndar, alþjóðleg viðmið um stjórnun verndarsvæða, staðbundnar áherslur og áskoranir sem verða stofnun Vatnajökulsþjóðgarðs, möguleika á uppbyggingu sjálfbærrar ferðaþjónustu, skilyrði fyrir sjálfbærri byggðapróun og rannsóknir á áhrifum þjóðgarðsins á umhverfi, samfélag og efnahag á nærsvæðum hans. Farið í vettvangsferð til Hoffellsjökuls, eitt hinna nýju svæða sem verða hluti af Vatnajökulsþjóðgarði.

Dagur 4. Sunnud. 1. júní: Áframhaldandi fyrirlestrar og umræður í Nýheimum, með aðaláherslu á yfirstandandi vinnu við gerð verndaráætlanana fyrir Suður- og Vestursvæði Vatnajökulsþjóðgarðs. Vettvangsferð um Hornafjörð (nánnar auglýst síðar).

Dagur 5. Mánud. 2. júní: Farið frá Höfn kl. 09:30 áleiðis til Reykjavíkur. Komið við á Þingvöllum þar sem starf þjóðgarðsins verður kynnt.

Skipuleggjendur námskeiðs

Þorvarður Árnason, forstöðumaður Háskólaasetursins á Höfn (thorvarn@hi.is) og Guðmundur Ingi Guðbrandsson, sérfræðingur á Stofnun Sæmundar fróða, Háskóla Íslands (mummi@hi.is) skipuleggja námskeiðið.

Aðrir fyrirlesarar og þáttakendur (ekki allir staðfestir ennþá)

Þóra Ellen Þórhallsdóttir, prófessor í líffræði,

Karl Benediktsson, prófessor í landfræði,

Anna D. Sæþórsdóttir, dósent í ferðamálafræði,

Anna K. Ólafsdóttir, stjórnarformaður Vatnajökulsþjóðgarðs,

Guðríður Þorvarðardóttir, sérfræðingur hjá Umhverfisstofnun,

Guðrún Kristinsdóttir, yfirlandvörður, Þjóðgarðinum á Þingvöllum,

Einar E. Sæmundssen, fræðslufulltrúi, Þjóðgarðinum á Þingvöllum,

Sigbrúður Stella Jóhannsdóttir, þjóðgarðsstjóri í Jökulsárgljúfrum/Vatnajökulsþjóðgarði,

Regína Hreinsdóttir, þjóðgarðsstjóri í Skaftafelli/Vatnajökulsþjóðgarði.

Ýmsir fræðimenn, nemendur og aðrir þáttakendur í verkefnum tengdum Vatnajökulsþjóðgarði.

Lokaeinkunn nemenda námskeiðsins er annað hvort S=Staðist eða F=Fall. Eftirfarandi kröfur eru gerðar til nemenda: - að nemendur taki virkan þátt í umræðum - að nemendur haldi dagbók (e. logbook) á meðan námskeiði stendur* * Ætlast er til þess að allir skrifi, í lok hvers dags, fáeinar efnisgreinar um umræðuefni dagsins. Hvaða atriði þóttu þér mikilvægust og áhugaverðust? Hvers vegna? Í lok ferðar verður þú beðinn/n um að rita ályktanir í dagbókina. Þessar ályktanir lúta að afstöðu þinni til varðveislu/verndar náttúru, en einkum þó á hvaða hátt námskeiðið hefur haft áhrif á samband þitt, sem manneskja, við náttúruna. Í niðurstöðum dagbókar skaltu einnig velja fyrir þér á hvernig námskeiðið hefur fært þig nær fræðilegum og faglegum markmiðum þínum, bæði í nútíð og framtíð. Skila á dagbókum miðvikudaginn 4. júní. Best er að senda þær í gegnum tölvupóst á thorvarn@hi.is og mummi@hi.is

Rafmagns- og tölvuverkfræðideild

RAF002M • Örbylgjutækni • (6e) • Haust • Stokkur: H1

Umsjónarmaður: Karl Sölvi Guðmundsson Dósent

Notkunarsvið örbylgna og örbylgjuhlutir. Flutningslínur og bylgjuleiðarar; flokkun bylgjulausna, sviðsgreining flutningslína, afl og töp í bylgjuleiðurum. Rásafraði beitt á bylgjuleiðara; jafngildi straums, spennu, afls og viðnáms. Viðnámsumbreyting og aðhæfing; línustubbar, blöðkur, stautar. Hjávirkir örbylgjuhlutir; endaliðir, deyfilíðir, fasaliðir, hringleiðarar. Sveiflurásir, sveiflulínur, sveifluhölf. Örbylgjulampar og örbylgjuhálfleiðarar. Örbylgjumagnarar.

RAF003M • Hermun rafmagnsvéla • (6e) • Vor • Stokkur: V5 • 4f + 2d + 2v

Umsjónarmaður: Egill Benedikt Hreinsson Prófessor

Hraðastýring jafnstraumsvéla, fjölfasa spanvéla og samfasa véla. Qd0, Clarke og Park varpanir og áhrif á sviðsdreifingu og kerfishluta. Svipull rekstur rafmagnsvéla og líkón við stöðugar, svipul og undirsvipular aðstæður. Einfasa spanvélur. Stýring og hermun spanvéla, samfasavéla og jafnstraumsvéla með notkun Matlab og Simulink. Notkun aflrafeindabúnaðar við hraðastýringar Nauðsynleg undirstaða: Rafmagnsvélar 1 (RAF601G)

RAF004M • Aflrafeindatækni og orkukerfi • (6e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarmaður: Egill Benedikt Hreinsson Prófessor

Yfirlit yfir rafeindaæiningar og kerfi til aflstýringar. Díóður, transistorar og þýristorar. Samsetning og umbreyting milli riðstraums og jafnstraums. Notkun aflrafeindatækni í spennugjöfum. Notkun aflrafeindatækni við stýringar mótorar. HVDC, FACTS og önnur notkun aflrafeindatækni í raforkuferfum. Notkun hugbúnaðar svo sem SPICE/EMTP og Matlab við hermun aflrafeindakerfa.

Nauðsynleg undirstaða: Rafeindatækni 1 (RAF403G), Greining raforkukerfa (RAF505G)

RAF006M • Tölvugreind • (6e) • Vor • Stokkur: V5

Umsjónarmaður: Karl Sölvi Guðmundsson Dósent

1. Tölvugreind: Grundvallaratriði gervitauganeta. Hliðstæður dregnar fram úr skynjun lífrænna kerfa (sjón, heyrn, snertiskyni). Helstu gervitauganet, leiðbeind og án leiðbeiningar (supervised, non-supervised). Sérfræðikerfi: Uppbygging rökfærslukerfa, þekkingargrunnar. Þekkingarkerfi. Loðin rökfærsla (fuzzy logic), loðin ályktunarkerfi. Verkefni á ofangreindum sviðum tekin úr tölvusjón og tölvutali sem byggjast á neðangreindri kynningu: 2. Tölvusjón: Grundvallaratriði. Myndform og sjónskyn. Stafræn meðhöndlun mynda. Tölvumyndgreining. Dæmi um val: Endurvinnsla frá vörpunum. Myndkóðun, gagnþjöppun. Senuflokkun, mátun, myndsturgreining. Sjón vélmenna. 3. Tölvutal: Talmerkjafraði, tölvugreining á tali, talmyndun, talgervlar. Verklegar áfingar með tauganets búnaði Uppl. og merkjafra. st., Experteach III þjálfunarkerfinu, M1 þekkingarkerfinu. Helsti málbúnaður. Hlutbundið C. Beiting greindra véla (þekkingarkerfa) og gervitauganeta á vandamál í myndgreiningu, talgreiningu, tölvutali o.fl.

RAF101G • Nám og störf í rafmagns- og tölvuverkfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H5 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Jón Atli Benediktsson Aðstoðarrektur vísinda og kennslu

Kennari: Jón Erlendsson

Tilgangur: Að veita studentum í rafmagns- og tölvuverkfræði fræðslu um nám og störf í greinum sínum með sérstöku tilliti til: - Þarfa og krafna atvinnulífsins. - Eigin þarfa, forsendna og óska. - Náms í rafmagns- og tölvuverkfræði við verkfræðideild HÍ og erlendis. - Breytinga sem eru að verða vegna upplýsinga- og þekkingarbyltingarinnar bæði hvað viðvíkur tækni sem og auknum og breyttum kröfum atvinnulífsins um þekkingu og færni. - Nauðsynjar á virkri ævilangri símenntun. - Þörfina fyrir að þroska hæfileika til násköpunar og framfærslu til að geta tekist á hendur frumkvöðlastarf. - Rekstrurs fyrirtækja. Framkvæmd: Kennslan fer fram með yfirlitsfyrirlestur, heimsóknum í fyrirtæki sem og heimsóknum tæknimanna og frumkvöðla úr atvinnulífi í tíma til kynninga og viðræðna þar sem nemendum gefst gott færi á að spyrja. Að auki með verkefnum nemenda er beinast t.d. að því að afla þekkingar á atvinnulífi, innlendu og erlendu, skilgreina eigin áhugasvið og móta persónulega stefnu er varðar nám, símenntun og starfsframa.

RAF101M • Hreyfihegðun raforkukerfa • (6e) • Haust • Stokkur: H2 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Egill Benedikt Hreinsson Prófessor

Greining ósamhverfra kerfa. Yfirlit yfir jafngildi háspennulína, spennu og rafala með samhverfum röðum. Útreikningur ósamhverfs skammhlaups. Ósamhverft skammhlaup í stóru raforkukerfi með aðstoð fylkjaaðferða í tölvu. Stýring og greining raforkukerfis í truflanatilvikum. Svipul fyrirbæri og stöðugleikagreining. Stöðugleiki í stórum kerfum með aðstoð tölvu. Langtíma-stöðugleiki og sveifluhættir. Líðavernd í raforkukerfi. Helstu gerðir verndarliða og starfshættir þeirra. Álagsstýring. Yfirlit yfir notkun tölva til beinlínustýringar (SCADA/EMS) raforkukerfa.

Nauðsynleg undirstaða: Greining raforkukerfa (RAF505G)

RAF201G • Greining rása • (6e) • Vor • Stokkur: V4 • 4f + 1d + 2v

Umsjónarmaður: Jón Atli Benediktsson Aðstoðarrektur vísinda og kennslu

Umsjónarkennari: Jón Tómas Guðmundsson Prófessor

Skilgreining á ýmsum hugtökum og rásaæiningum. Lögmál Kirchhoffs, möskva- og hnútapunktajöfnur. Rásir með viðnámi, fylkjareikningur. Stýrðar lindir. Thévenin- og Norton-jafngildisrásir. Aðgerðamagnarar. Merki. Rásir með viðnámi, rýmd, spani og gagnkvæmu spani.

Greining í tímarúmi: Kerfsjöfnur, fyrstu og annarrar gráðu rásir. Greining í vísaplani. Reikniáfingar með PSpice og Matlab.

Nauðsynleg undirstaða: Línuleg algebra B (STÆ208G), Eðlisfræði 2 V (EDL201G)

RAF201M • Fjarkönnun og úrvinnsla fjarkönnunargagna • (6e) • Vor • Stokkur: V6 • 4f + 1d + 3v

Umsjónarmaður: Jón Atli Benediktsson Aðstoðarrektur vísinda og kennslu

Eðlisfræðilegur grundvöllur, geislunareiginleikar mismunandi yfirborðsgerða. Hugtök í fjarkönnun. Yfirlit yfir nútíma fjarkönnunartækni; flugfjarkönnun og gervitungla fjarkönnun. Notkunarmöguleikar fjarkönnunar á Íslandi. Aðferðir við að safna og skrá fjölrása myndefni á mismunandi bylgjulengdarsviðum. Grundvallaraðferðir við hönnun á myndnenum. Úrvinnsla fjölrása myndgagna. Notkun á

merkjafræðilegum aðferðum og tölfræðilegum flokkunaraðferðum til úrvinnslu fjarkönnunargagna. Landfræðileg upplýsingakerfi og tengsl þeirra við fjarkönnunarmyndefni. Nemendur vinna verkefni sem felast í úrvinnslu fjarkönnunargagna.

RAF301G • Merki og kerfi • (6e) • Haust • Stokkur: H3 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Jón Atli Benediktsson Aðstoðarrektror vísinda og kennslu

Kennari: Gunnlaugur Þór Briem

Stakræn og samfelld merki. Yfirfærsluföll og földun. Mismunajöfnur og diffurjöfnur. Greining á samfelldum merkjum. Greining á stakrænum merkjum. Fourier raðir og Fourier vörpun. Fourier greining á stakrænum merkjum. Laplace vörpun og notkun hennar til greiningar á samfelldum merkjum. z-vörpun og notkun hennar til greiningar á stakrænum merkjum. Heimadæmi og reikniæfingar með Matlab.

RAF302G • Mælitækni 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H4

Umsjónarkennari: Jón Tómas Guðmundsson Prófessor

Almenn kynning á rafrænni mælitækni. DC og AC spenna og straummælingar með hliðrænum og stafrænum fjölmælum. Mælingar á viðnámum, spólum og þétum með fjölmælum og mælirbrúm. Hliðrænar og stafrænar sveiflusjár. DC og AC spennugjafir. Truflanir og takmörkun þeirra. Viðnám, þéttar, spólur, uppbygging, litakóðar, meðferð hálfleiðara. Rafkerfi húss og tilraunastofu, meðferð rafmagns og tækja í tilraunastofu. Slysahætta, umgengnisreglur. Heimadæmi og heimaverkefni. Verklegar æfingar í tilraunastofu. Smíðaverkefni í raftækni.

Nauðsynleg undirstaða: Greining rása (RAF201G), Eðlisfræði 2 V (EÐL201G) eða Eðlisfræði 2 R (EÐL202G)

RAF401G • Greining og uppbygging rása • (6e) • Vor • Stokkur: V4 • 4f + 1d + 1v

Umsjónarmaður: Jóhannes Rúnar Sveinsson Dósent

Tvígáttungar (fjörpólar). Greining rása í s-plani með Laplace-vörpun. Bode-rit. Kritiskar tíðir. Yfirfærsluföll og drifpunktsföll. Nálgunarföll fyrir síur, hliðrænar síur. Tíðnivarpanir. Bygging hliðrænna yfirfærslufalla með LC- og RC-stigarásum. Bygging virkra rása. Söfnun hliðrænna merkja og kynning á stafrænum síum; IIR og FIR. Reikniæfingar, verklegar æfingar.

RAF402G • Rafsegulfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V2 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Vilhjálmur Þór Kjartansson Lektor

1.-10. vika: Kennt með EDL401G. Rafstöðufræði: Jöfnur Laplace og Poissons. Segulstöðufræði. Jöfnur Maxwells. Orka rafsegulsviðs. Setning Poyntings. Rafsegulbylgjur. Sléttar bylgjur í einangrandi og leiðandi efnun. Endurkast og brot bylgna. 11.-15. vika: Merkjaflutningslínur, bylgjuleiðarar, rafsegulútgeislun.

RAF403G • Rafeindatækni 1 • (6e) • Vor • Stokkur: V5 • 4f + 3v

Umsjónarkennari: Vilhjálmur Þór Kjartansson Lektor

P/N skeyti, díóður og díóðurásir. Afriðlar. Eiginleikar og líkön tvískytttra nóra og feta. Eins og margstiga magnarar fyrir smámerki. Kæling, forspenna og festing vinnupunkts. Skeyttar samrásir, gerð og framleiðsla. Tíðnisvörur RC-tengdra magna.

Nauðsynleg undirstaða: Greining rása (RAF201G), Mælitækni 1 (RAF302G), Rafeindatækni fastra efna (EDL301G)

RAF404G • Líkindaaðferðir • (6e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Jón Atli Benediktsson Aðstoðarrektror vísinda og kennslu

Umsjónarmaður: Anna Soffía Hauksdóttir Prófessor

Námskeiðinu er ætlað að kynna nemendum hugtökin líkindi og slembiferli. Notkun þeirra er síðan rædd í tengslum við verkfræðileg vandamál. Sérstök áhersla er lögð á notkun líkindafræði og slembiferla í kerfisgreiningu. Undirstöðuatriði líkindafræði (mengi, háðar og óháðar hendingar, líkindi). Slembibreytur, einviðar dreifingar, dreififöll, þéttiföll, normaldreifing og helsta markgildissetning tölfraðinnar. Fylgni og margviðar dreifingar. Undirstöðuatriði tölfraði. Slembiferli. Sjálf- og þverfylgni. Afróf. Svörur línulegra kerfa við slembiinnmerkjum.

RAF501G • Fjarskiptaverkfræði 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H3 • 4f + 2v

Umsjónarkennari: Magnús Örn Úlfarsson Lektor

Umsjónarkennari: Jóhannes Rúnar Sveinsson Dósent

Námskeiðið leggur grunn að nútímafjarskiptaverkfræði, hvort sem er í fjarskiptum með þráðum eða þráðlaust, en fjallar eingöngu um eðlislæga hlutann. Síð þýðingarminni hluti nútíma- og framtíðarfjarskiptakerfa er lagskiptur hugbúnaðarhluti (miðbúnaður) sem gerir þeim alla umferðastjórnun kleifa óháð eðli þeirrar fjölbjónustu sem unnt er að veita á alhliða fjarskiptakerfum. Þann nauðsynlega hugbúnaðargrunn er að finna í námskeiðinu 08.31.10. - Grunnhugtök fjarskiptaverkfræðinnar: Upplýsingalindir, fjarskiptarásin, merkjavíðtaka. - Lindamerki: Framsetning, umfremd, þjöppun. - Helstu grunnbandsmerki í tíma- og tíðnirúmi. - Flutningsrásin sem "gluggi", tíðniþönd, bandhleypimerki, grunnhugtök í mótun, tvinnfallsumlykjan, AM, FM/PM, QM. - Grunnur upplýsingafræðinnar: Gaussísk fjarskiptarás, flutningsgeta, rásarýmd, bandnýtni (Nyquist, Hartley, Shannon). - Stafræn mótunartækni: Styrk-, tíðni- og fasalyklun (ASK, FSK, PSK), villulíkindi (BER), margstigamótun til aukinnar bandnýtni (M-FSK, M-QSPK, M-QAM). - Grunnur kóðafræðinnar: Blokkkóðar, földunarkóðar, orkudreifing, ytri kóðun (RS), stokkun, innri kóðun. - Bestun í viðtöku: Viðtækid - sem aðhæfð sía, - sem þversía fyrir margstiga hornstæð merki, hámrörun líkinda í merkjavíðtöku (Viterbi).

Nauðsynleg undirstaða: Líkindaaðferðir (RAF404G)

RAF502G • Sjálfvirk stýrikerfi • (6e) • Haust • Stokkur: H1 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Anna Soffía Hauksdóttir Prófessor

Helstu aðferðir hefðbundinnar stýritækni. Líkön ýmissa kerfa á formi yfirfærslufalla og ástandsjafrna, hermun. Tíma- og tíðnisvörur kerfa.

Eiginleikar stýrikerfa með afturvirkni, stöðugleiki, næmni, þol gegn truflunum, skekkjustuðlar. Stöðugleikagreining, regla Rouths. Greining og hönnun með rótarferlum og í tíðnirúmi, fasaflytir, fasaseinkari, PID stýringar. Tölvustýrð kerfi, A/D og D/A breytur, vörpun á samfelldum stýringum yfir á stakrænt form. Greining og hönnun stakrænna kerfa.

RAF503G • Merkjafræði • (6e) • Haust • Stokkur: H6 • 4f + 2v

Umsjónarkennari: Jóhannes Rúnar Sveinsson Dósent

Markmið námskeiðsins er að leggja grunn að hönnun stafrænna sía. Helstu atriði: Stakræn, endanleg starkæn og hröð Fourier vörpun. Byggingarform stakrænna sía. Afturleitnar síur (IIR), framleitnar síur (FIR), áhrif endanlegrar oröflengdar í stafrænum síum. Síun hvikulla merkja og greining eiginleika þeirra byggt á Fourier-greiningu. Lotubundin stakræn merkjafræði. Nauðsynleg undirstaða: Greining og uppbygging rása (RAF401G), Líkindaaðferðir (RAF404G)

RAF504G • Rafeindatækni 2 • (6e) • Haust • Stokkur: H2 • 4f + 1d + 2v

Umsjónarkennari: Vilhjálmur Þór Kjartansson Lektor

Upprifjun á grundvallaratriðum úr eðlisfræði hálfleiðara. Hleðslugeymd og innri rýmdir. Hátíðnilíkön díóða, tviskeyttra nóra og feta. Magnarar með afturverkun, tengiaðferðir og flokkun. Áhrif afturverkunar á gáttaviðni, mögnunarstuðla, bandbreidd og bjögun. Sjálfsveifla, neikvætt viðnám og rótarheimkynni. Sveifluvakarásir, tíðnifesta og styrkreglun. Stýrikrystallar. Misháttur og samháttur. Mismunarmagnari. Aðgerðamagnarar. A-flokks og B-flokks aflmagnarar. Nauðsynleg undirstaða: Rafeindatækni 1 (RAF403G)

RAF505G • Greining raforkukerfa • (6e) • Haust • Stokkur: H4 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Egill Benedikt Hreinsson Prófessor

Inngangur um afl í riðstraumsrás. Skilgreining launafis og raunafis í raforkukerfi, 3-fasa kerfi og 1-fasa jafngildi. Samhverfir þættir og einfasa jafngildi viðnáms, spennna og rafala fyrir jákvæða, neikvæða og núllröð. Álag og áhrifaþættir svo sem spennna og tíðni. Tímasveifla álags. Einlínmyndir og einingakerfið. Samfasarafalinn í raforkukerfi og hegðun rafalans við stöðugt ástand. Spennirinn í raforkukerfi. Helstu gerðir spennna í 1-fasa og 3-fasa kerfi og notkunarsvið þeirra. Kjörspennir, auto-spennir, tappastilltir spennar og stýrispennar. Líkan af spenninum í raforkukerfi. Háspennulínur. Útreikningur á rýmd, spani og viðnámi fyrir kerfi samsíða leiðara, með sérstöku tilliti til 3-fasa háspennulína. Háspennulínur með mörgum leiðurum í hverjum fasa og kerfislíkön háspennulína. Langar línur. Flutningstakmarkanir háspennulína. Aflflæðigreining kerfis. Aflflæðijöfnur og notkun tölulegra aðferða til lausnar aflflæðivandamálsins með tölvu með Gauss og Newtonsaðferðum með Matlab og/eða öðrum hugbúnaði. Hraðvirkt ótengt aflflæði og jafnstraumsgildi (DC) aflflæðis. 3-fasa samhverft skammhlaup í raforkukerfi. Einfaldar aðferðir við útreikning á skammhlaupi. Skammhlaupsafl, z-fylki og notkun fylkjaaðferða við skammhlaupsreikninga með notkun Matlab.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og uppbygging rása (RAF401G)

RAF601G • Rafmagnsvélar 1 • (6e) • Vor • Stokkur: V4 • 4f + 1d + 2v

Umsjónarkennari: Egill Benedikt Hreinsson Prófessor

Grundvallaratriði rafsegulrása. Grundvallaratriði orkuumbreytingar í rafsegulkerfum. Kraftar og vægi í ein- og fjölfasa rafsegulkerfum. Grundvallaratriði rafmagnsvéla. Snúningssegulsvið. Jafnstraumsvélar og straumskipti, millipólar og jafnandi vafningar. Hegðun í stöðugu ástandi. Fjölfasa samfasavélar, segulflæði og segulkraftar. Samfasavélin með opinni og lokaðri rás og sem samviðnám. Jafngildisrás samfasavélar í stöðugu ástandi. Spanvélar og jafngildisrásir þeirra og samband vægis, afis og hraða með notkun Thevenin jafngildis. Kynning á hermun rafmagnsvéla með notkun Matlab og Simulink. Nauðsynleg undirstaða: Rafsegulfræði (RAF402G)

RAF601M • Hátíðnirásir • (6e) • Vor • Stokkur: V3

Umsjónarmaður: Vilhjálmur Þór Kjartansson Lektor

Spantengirásir, sveiflurásir og breiðbandsspennar. Aðlögunarrásir. Smámerkis- og aflmagnarar fyrir háa tíðni. Stöðugleiki magnara. Suð í mögnurum. Ólína, ámótun, millimótun og 3. stígs skurðpunktur. Blandarar. Millitíðniviðtæki. Mótarar og afmótarar fyrir AM, DSB, SSB og FM.

Nauðsynleg undirstaða: Rafeindatækni 2 (RAF504G)

RAF602G • Loftnet og bylgjuútbreiðsla • (6e) • Vor • Stokkur: V2

Umsjónarkennari: Vilhjálmur Þór Kjartansson Lektor

Rafsegulsvið og útgeislað afl einfaldra loftneta; útgeislunarviðnám sem mælikvarði á afli. Aðrir grundvallareiginleikar, þ.a.m. stefnueiginleikar; ýmsar tegundir af einföldum loftnetum; tengingar við loftnet; loftnetasamstæður; áhrif jarðar á útgeislun loftneta. Endurlindir og oploftnet: Segulstraumar, straumbreiður. Huygenslind, geislun frá opi. Loftnetsuð, geimsuð, hlutfall merkis og suðs. Útbreiðsla rafsegulbylgna; leiðartap; eiginleikar jarðveggs; endurkast frá jörðu; jarðbylgjur; geimbylgjur; yfirborðsbylgjur og framhalli þeirra; áhrif jarðbungu; áhrif andrúmsloftsins. Jónhvolfsútbreiðsla: Jónhvolfið, breytileiki þess og deyfing, útbreiðsla í jónuðum gösum, val á tíðni. Geimútbreiðsla, fjarskipti um gervihnetti. Nauðsynleg undirstaða: Rafsegulfræði (RAF402G)

RAF602M • Línuleg kerfi • (6e) • Vor • Stokkur: V5 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Anna Soffía Hauksdóttir Prófessor

Einsleitar varpanir, eiginvigrar og eigingildi, línulegar nálganir, lausn ástandsjafrna, ástandsframsetning, fylkjaveldisfallið, háttáþáttun. Uppbygging línulegra kerfa, stýranleiki, skoðanleiki, hliðstæð kerfi, Kalman sundurlíðun. Hliðstæð kerfi. Útmerkisstýranleiki. PBH próf. Stýringar- og stýranleikaform, skoðara- og skoðanleikaform, hornalínuform. Ástandsatafurvirkni, pólsetjarar, ástandsskoðarar. Varpanir á ástandsjöfnum, formúlur Ackermans. Aðskilnaðarlögmálið. Ástandsskoðari og pólsetjari á formi yfirfærslufalls, skertur skoðari, Kalman skoðari. Liapunov stöðugleikagreining, bestun, línulegur, kvaðratískur reglir (lqr). Lausn ástandsjafrna á lokuðu formi, bestun á vali núlla. Línuleg jöfnuhneppi, þáttun, Gram Schmidt, undir- og yfirákvörðuð kerfi.

RAF603G • Nýsköpun og hönnun í rafmagnsverkfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V7 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Jón Atli Benediktsson Aðstoðarrektor vísinda og kennslu

Tilgangur námskeiðsins er að kynnanemendum nýsköpun og hönnun á sviði rafmagnsverkfræði. Veruleg áhersla í námskeiðinu er á hagnýt atriði og kynningu með beinum og lifandi tengslum við aðila í innlendu atvinnulífi. Aflið verður upplýsinga um þá þætti sem mestu skipta til að ná árangri miðað við aðstæður hér á landi. Fjallað verður almennt um fræðilega og hagnýta þætti nýsköpunar, framtaks sem og upplýsingaöflun vegna r&þ verkefna. Verkefni: Nemendur vinna verkefni er felast í öflun og úrvinnslu upplýsinga er lúta að hagnýtum og

fræðilegum atriðum varðandi nýsköpun bæði með viðtölum við aðila sem náð hafa árangri í nýsköpun hér á landi sem og lestri rita, tímaritsgreina og vefefnis. Helstu niðurstöður, m.a. verkefni nemenda, verða birtar á sérstökum námskeiðsvef.

RAF603M • Iðntölvur og vélmenni • (6e) • Vor • Stokkur: V7 • 2f + 5v

Umsjónarmaður: Anna Soffía Hauksdóttir Prófessor

Kennsla og þjálfun í notkun iðntölva (e. Programmable Logic Controller, PLC) í stað raflíða eða skiptirása í stýringum ásamt vinnslu hliðrænna merkja s.s. reglun. Farið í grundvallaratriði vélmenna og stærðfræðilíkön þeirra leidd út. Aðferðir til forritunar og stýringar vélmenna skoðaðar. Fjallað er um iðntölvur og vélmenni sem hluta af CIM (Computer Integrated Manufacturing). Farið yfir helstu samskiptaðferðir milli tölva í iðnaði. Skoðunarferðir. Verklegar æfingar í forritun iðntölva og vélmenna.

RAF604G • Raforkumarkaðir og raforkuhagfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V5 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Egill Benedikt Hreinsson Prófessor

Helstu gerðir orkuvera til vinnslu raforku. Stutt yfirlit yfir almennar klassískar bestunarðferðir. Klassískar aðferðir við bestun í raforkukerfum miðað við einkasöluform (Economic Dispatch, Unit Commitment, Optimal Load Flow, Optimal Hydrothermal Operation o.fl). Hagkvæmasti rekstur vatnsaflskerfa til langs og skamms tíma. Grundvallaratriði kostnaðarhugtaka vegna rekstrar og uppbyggingar kerfa. Hagkvæmasta uppbygging virkjanakerfi. Kostnaðarföll, meðalkostnaður, jaðarkostnaður og nokkur grunnhugtök rekstrarhagfræði. Yfirlit yfir markaðsvæðingu og áhrif hennar á raforkugeirann í heildsölu og smásölu. Verðteygni og hagfræðileg og verkfræðileg sjónarmið um orkunotkun og álag. Uppbygging raforkumarkaða, raforkupotta og tvíhliða samningar. Markaðsráðandi staða og samkeppni í raforkuvinnslu. Hámarkun ágóða samkeppnisaðila, samanburður við einkasöluform með og án flutningstakamarkana og orkutapa. Dæmi um útfærslu í litlum kerfum og útvíkkun fyrir stór kerfi. Raforkuflutningur, og valkostir við verðlagningu hans. Raforkudreifing og mælingar í markaðsvæddu kerfi. Punktverðlagning orku og rauntímaverðlagning. Samantekt um stöðu og líklega þróun markaðsvæðingar og útfærslu í mismunandi kerfum, löndum og heimshlutum.

RAF604M • Smárásir • (6e) • Vor • Stokkur: V7 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Jón Tómas Guðmundsson Prófessor

Þróun og framtíð smárása. Rafeindatekni, MOS-smárinn og CMOS. Framleiðsla smárása, ræktun hálfleiðara, oxun, íbæting hálfleiðara, sveim, jónaígræðsla, lithography, ræktun og æting þunnra húða, örörvar og örnemar. Nauðsynleg undirstaða: Rafeindatekni fastra efna (EEDL301G)

RAF605G • Tölvustýrð kerfi • (6e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Jóhannes Rúnar Sveinsson Dósent

Námsefni m.a.: Notkun tölva í stýrikerfum. Greining stakrænna kerfa með z-vörpunum og samsvörum stakrænna og samfelldra kerfa. Uppbygging stýritölva og gerð stýrihugbúnaðar. Hönnun stafrænna stýringa með hefðbundnum aðferðum. Hönnun stafrænna stýrikerfa m eð ástandsaðferðum, m.a. með pólsetningu og beitingu ástandsskoðunar. Nokkur hönnunarverkefni leyst með aðstoð tölva.

RAF606G • Námsferð erlendis • (4e) • Vor • Stokkur: V

Námsferðin er metin til tveggja eininga, sem skráðar verða í prófskrírteini en teljast þó ekki með í lágmarksfjölda eininga til BS-prófs. Heimsótt fyrirtæki, stofnanir og háskóladeildir á sviði rafmagns- og tölvuverkfræði. Skipulag er í höndum stúdenta en í samráði við fararstjóra úr hópi kennara. Ferðin er farin strax eftir lok 6. misseris og tekur u. þ. b. 2 vikur. Nemendur skila ítarlegri skýrslu um ferðina.

RAF607G • Fjarskiptaverkfræði 2 • (6e) • Vor • Stokkur: V6

Umsjónarmaður: Karl Sölvi Guðmundsson Dósent

Af hagkvæmnisástæðum er námskeiðið kennt með námskeiðinu Sérhæfð fjarskiptaverkfræði. Kjarninn í námskeiðinum er sá sami ásamt heimaverkefnum og verklegum æfingum, en tveimur reikniverkefnum og sérverkefni er sleppt í þessu námskeiði. Nauðsynleg undirstaða: Fjarskiptaverkfræði 1 (RAF501G)

RAF608M • Vinnsla raforku • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Jón Tómas Guðmundsson Prófessor

Orkuþörf, umbreyting orku, og notkun raforku og þróun hennar. Hönnun og uppbygging raforkuvera. Vatnsaflsvirkjanir, vatnshverflar og rafalar. Varmaorkuver, brennslutækni, gufuhverflar og gashverflar. Kjarnorkuver, helstu gerðir kjarnaofna. Endurnýjanleg orka, sólarorka, vindorka. Notkun kjarnasamruna til raforkuframleiðslu.

RAF609M • Valið efni í rafmagns- og tölvuverkfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V

Fyrirlestrar um valið efni í rannsóknnum og þróun í rafmagns- og tölvuverkfræði. Umfjöllunarefni er breytilegt milli ára.

TÖV201G • Greining og hönnun stafrænna rása • (6e) • Vor • Stokkur: V5 • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Karl Sölvi Guðmundsson Dósent

Kennari: Sverrir Guðmundsson Sérfræðingur

Virki og notkun flétturása, kóðara, afkóðara, lesminni (ROM), og forritanlegs rökrásabúnaðar við rásahönnun. Hönnun og greining reiknirása, samleggjari/frádragari, margfaldari. Hönnun og greining runurása bæði samhæfðar og ósamhæfðar. Farið verður í hönnun rása með D og JK vippum. Sérstakar runurásir, teljarar og hliðrunargisti. Meðhöndlun og notkun stöðuvéla (FSM). Stöðulágmörkun, stöðustjórnun, stöðukennsl. Runuvinnsla með stöðuvélum. Grundvallaratriði í notkun vélhermimáls (HDL) og forritanlegs rása búnaðar (FPGA) í samræmi við fyrrnefndar rásir. Nemendur munu skila sjö verklegum verkefnum sem byggja á stafrænni rásahönnun, Verilog og FPGA. Auk þess munu nemendur kynnast eldri aðferðum með notkun á tengibrettum til að byggja rásir nokkurra valinna verkefna.

Á síðari vikum námskeiðsins verður farið í hönnun flóknari rása með verilog og FPGA. Fjallað verður um kerfi á kubb o.fl. Sem tengist notkun FPGA og Xilinx hönnunarumhverfisins.

Markmið: Meðal markmiða námskeiðsins er að nemendur átti sig á grundvallaratriðum á greiningu og hönnun stafrænna rása og öðlist reynslu og þekkingu á leiðandi aðferðum við hönnun stafrænna rása.

TÖV202G • Greining og hönnun stafrænna rása - verklegt • (2e) • Vor • Stokkur: V5

Verkleg kennsla í námskeið TÖV201G Greiningu og hönnun stafrænna rása. Takist samhliða því.

TÖV301G • Tölvuhögun • (6e) • Haust • Stokkur: H7

Umsjónarkennari: Karl Sölvi Guðmundsson Dósent

Þetta er kynningaráfangi á tölvuhögun og hönnun. Lýsing á grundvallaratriðum í uppbyggingu vélbúnaðar og hugbúnaðar algengra tölva. Farið er yfir vistunaraðferðir, pípun og vélamál. Miðstýrireiðing, örforritun, inn/út-flutningur, reikniáðferðir. Lýst er mismunandi högun á aðalminni, flýtiminni og jaðarskilum. Minnishögun í CISC og RISC-tölvum er borin saman. Farið er yfir ígreipt tölvukerfi og gjörvastyringar (microcontrollers). Í lokin er kynnt flokkun Flynn's á stórum tölvukerfum. Verklegar smalamáls æfingar byggjast á notkun Motorola 68k hermís. Xilinx Virtex 2Pro FPGA borð notuð við verklegar æfingar er lúta að högun gjörvans og afköstum hans.

Markmið:

Aðalmarkmið námskeiðsins er að nemendur átti sig á grundvallaratriðum er varða uppbyggingu og högun aðal og undirkerfa í tölvum og tölvubúnaði, og hvernig þessi kerfi vinna saman. Önnur markmið námskeiðsins lúta að afkastagetu miðað við ólíka högun gjörva, útfærslu mjúkra gjörva í FPGA og hvernig æðri forritunarmál og þýðendur notfæra sér vélbúnað tölvunar.

Kennslufyrirkomulag:

Fyrirlestrar 2 x 75 mínútur á viku, auk þess eru dæma- og verklegir tímar eftir þörfum, 1 x 100 mínútur á viku. Ætlast er til frumkvæði nemenda við að leysa verklegar æfingar og leyta sér aðstoðar kennara ef með þarf.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og hönnun stafrænna rása (TÖV201G), Tölvunarfræði 1 (TÖL101G) eða Tölvunarfræði 1a (TÖL105G), Tölvunarfræði 2 (TÖL201G) eða Tölvunarfræði 2a (TÖL202G)

TÖV501M • Hönnun tölva • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 1d

Umsjónarkennari: Karl Sölvi Guðmundsson Dósent

Kynning á uppbyggingu nútímatölva. Farið er í afkastamælingar tölva, hönnun skipanamengja, framkvæmd skipana og nýlegar aðferðir til að framkvæma skipanir samhliða. Hönnun skyndiminnis, aðalminnis, sýndarminnis og ytra minnis. Uppbygging fjölgjörva tölvukerfa.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og hönnun stafrænna rása (TÖV201G), Tölvunarfræði 1 (TÖL101G) eða Tölvunarfræði 1a (TÖL105G), Tölvunarfræði 2 (TÖL201G) eða Tölvunarfræði 2a (TÖL202G)

TÖV601M • Sérhæfð tölvukerfi, samsíðareiknar, rauntímavinnsla • (6e) • Vor • Stokkur: V4

Umsjónarmaður: Karl Sölvi Guðmundsson Dósent

Yfirlit yfir uppbyggingu almennra og sérhæfðra tölvukerfa. Flokkunarfræði, SIMD, MIMD. Dreifð tölvukerfi með samnýttu minni eða með dreifðu minni: Markmið, eiginleikar, hönnunarkröfur, "arkitektúr". Dreifð rauntímavinnsla. Helstu byggingareiningar: Sérhæfðir merkjareiknar (DSP-reiknar), vigurreiknar, FIR-reiknar. Gagnaflæðivélur, samhliðavinnsla á fjölgjörvavélum. Uppbygging og helstu gerðir samhliðareikna. Transþútrinn (transputers), fjölþútri, fjölvinnslunetkerfi. Tauganetsreiknar, helstu gerðir og upp bygging. Byggingareiningar fyrir "loðið" reglukerfi (Fuzzy Set Chips, FAM). Umhverfi til forritunar: "OCCAM³-forritunarmálið til samhliðavinnslu. "Hlutbundið samhliða C³. Stýrikerfið fyrir fjölvinnsluvélur. Samhverfar fjölvinnsluvélur (SMP). Helios (Unix), Windows NT. Reiknitækni: Yfirlit yfir helstu samhliðaalgírím og byggingarform fjölgjörvavéla sem þau leiða af sér. Ýmis sérhæfðari notkunardæmi greind. Sýnitilraunir gerðar með samhliðareiknum og tauganetsreiknum. Semínarfyrirlestrar um hönnunarverkefni nemenda.

TÖV602M • Verkfræði ígreyptra kerfa • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 1d

Í námskeiðinu er kynntar forritunaraðferðir fyrir ígreyppt kerfi. Sérstök áhersla er lögð á samskeiðni, rauntímavinnslu og atburðadrifna forritun. Farið verður yfir hvaða stuðning ýmis forritunarmál hafa við áður nefnd atriði. Kynnt er Unified Modeling Language (UML) fyrir rauntímakerfi, hönnun fjölverkavinnslu og útfærsla í ígreypptum kerfum, forritun samskeiða þráða og forritun þráða sem deila minni og hafa samskipti sín á milli. Í námskeiðinu eru verklegar æfingar sem nota þróunarumhverfi og borð frá Xilinx.

RAF001F • Meistaraverkefni • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni til meistaraprófs.

RAF002F • Meistaraverkefni • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni til meistaraprófs.

RAF002M • Örbylgjutækni • (6e) • Haust • Stokkur: H1

Umsjónarmaður: Karl Sölvi Guðmundsson Dósent

Notkunarsvið örbylgna og örbylgjuhlutir. Flutningslínur og bylgjuleiðarar; flokkun bylgjulausna, sviðsgreining flutningslína, afl og töp í bylgjuleiðurum. Rásafraði beitt á bylgjuleiðara; jafngildi straums, spennu, afls og viðnáms. Viðnámsumbreyting og aðhæfing; línustubbar, blöðkur, stautar. Hjávirkir örbylgjuhlutir; endaliðir, deyfiliðir, fasaliðir, hringleiðarar. Sveiflurásir, sveiflulínur, sveifluhólf. Örbylgjulampar og örbylgjuhálfleiðarar. Örbylgjumagnarar.

RAF003F • Wavelet vörpun og síubankar • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Jóhannes Rúnar Sveinsson Dósent

Námskeiðið fjallar um wavelet varpanir og notkun þeirra í merkjafræði. Tengsl wavelet vörpunar við fjöllotubundna síubanka og fjölupplausnargreiningu verða kynnt út frá merkjafræðilegum sjónarhóli. Athuguð verður notkun wavelet vörpunar og síubanka til þjöppunar, líkanasúðkenningar, suðsúunar, enduruppbyggingar og mats í merkja- og fjarskiptafræðum.

RAF003M • Hermun rafmagnsvéla • (6e) • Vor • Stokkur: V5 • 4f + 2d + 2v

Umsjónarmaður: Egill Benedikt Hreinsson Prófessor

Hraðastýring jafnstraumsvéla, fjölfasa spanvéla og samfasa véla. Qd0, Clarke og Park varpanir og áhrif á sviðsdreifingu og kerfishluta. Svipull rekstur rafmagnsvéla og líkön við stöðugar, svipular og undirsvipular aðstæður. Einfasa spanvélar. Stýring og hermun spanvéla, samfasavéla og jafnstraumsvéla með notkun Matlab og Simulink. Notkun aflrafeindabúnaðar við hraðastýringar
Nauðsynleg undirstaða: Rafmagnsvélar 1 (RAF601G)

RAF004F • Upplýsingafræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Jón Atli Benediktsson Aðstoðarrektur vísinda og kennslu

Umsjónarmaður: Jóhannes Rúnar Sveinsson Dósent

Upplýsingafræði og tölfraði. Jaðarpunktur fjarskiptafræði: Gagnþjöppun að hámarki óreiðu („entropy“) og fjarskipti að hámarki þeirrar rýmdar sem rás leyfir. Flækjumæling Kolmogorovs Óreiða Shannons. Áhrif hraða bjögun. Huffman kóðun og slembikóðun. Samræmd meðhöndlun sem byggir á kenningu um aðfella jafna uppskiptingu.

RAF004M • Aflrafeindatækni og orkukerfi • (6e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarmaður: Egill Benedikt Hreinsson Prófessor

Yfirlit yfir rafeindaeiningar og kerfi til aflstýringar. Díóður, transistorar og þýristorar. Samsetning og umbreyting milli riðstraums og jafnstraums. Notkun aflrafeindatækni í spennugjöfum. Notkun aflrafeindatækni við stýringar mótorar. HVDC, FACTS og önnur notkun aflrafeindatækni í raforkukerfum. Notkun hugbúnaðar svo sem SPICE/EMTP og Matlab við hermun aflrafeindakerfa.
Nauðsynleg undirstaða: Rafeindatækni 1 (RAF403G), Greining raforkukerfa (RAF505G)

RAF005F • Stafræn háhraðafjarskiptatækni • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Jón Atli Benediktsson Aðstoðarrektur vísinda og kennslu

Námskeiðið fjallar um aðferðir við sendingu stafrænna gagna yfir símaheimtaugar (HDSL og ADSL) og tölvunet (1000BaseT) á háum hraða. Mótunaraðferðirnar QAM, CAP og DMT verða greindar og bornar saman, og áhrif þeirra á móttöku og útfærsla [implementation] verður skoðuð. Lítið verður á galla rása [impairments], svo sem tíðnideyfingu, Gaussískt suð, púls-suð og vixlun [crosstalk]. Villuleiðréttandi kóðun og tíðnijöfnun verða kynnt að svo miklu leyti sem þau eiga við mismunandi aðferðir.

RAF006F • Tilraunastofa í merkjareiknum • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Jóhannes Rúnar Sveinsson Dósent

Námskeiðið fjallar um hönnun og forritun á sérhæfðu algrími fyrir merkjafræðireikna (DSP: Digital Signal Processors) og útfærslu þess til keyrslu í rauntíma. Sérhæft þróunarkerfi tilraunastofunnar er byggt á alhlíða tölvu (NT-vinnustöð), almennum forritu narmálum (C++, Java,...), búnaði til hleðslu hugbúnaðarins niður á merkjareikna og keyrslu og prófana í því umhverfi. Að afloknum grunnefni, sem tekið er fyrir á fyrirlestraformi, og sameiginlegum æfingardæmum, taka nemendur í samráði við kennara einstakli ngsbundið fyrir verkefni frá ýmsum sérhæfðum sviðum rafmagns- og tölvuverkfræðinnar, eins og í stafrænum síum, sérhæfðri merkjafræði, kerfisfræði, fjarskiptafræði, tölvunetum, stafrænni vinnslu tals, hljóðs og lifandi mynda, og sendingu slíks á samskiptan etum. Miðað er að því að nemendur öðlist næga reynslu til að geta notfært sér búnað DSP-tilraunastofunnar síðar við verkefni í valfögum og meistaraverkefnum. Æskileg undirstaða er grundvallarfög í tölvutækni og forritun í C og/eða Java. Nemendur á öðrum námsbrautum en ofangreindum sem áhuga hafa á þátttöku þurfa samþykki kennara.

Nauðsynleg undirstaða: Stafræn merkjafræði (RAF102F)

RAF006M • Tölvugreind • (6e) • Vor • Stokkur: V5

Umsjónarmaður: Karl Sölvi Guðmundsson Dósent

1. Tölvugreind: Grundvallaratriði gervitauganeta. Hliðstæður dregnar fram úr skynjun lífrænna kerfa (sjón, heyrn, snertiskyni). Helstu gervitauganet, leiðbeind og án leiðbeiningar (supervised, non-supervised). Sérfræðikerfi: Uppbygging rökfærslukerfa, þek kingargrunnar. Þekkingarkerfi. Loðin rökfærsla (fuzzy logic), loðin ályktunarkerfi. Verkefni á ofangreindum sviðum tekin úr tölvusjón og tölvutali sem byggjast á neðangreindri kynningu: 2. Tölvusjón: Grundvallaratriði. Myndform og sjónskyn. Stafræn meðhön dlun mynda.

Tölvumyndgreining. Dæmi um val: Endurvinnsla frá vörpunum. Myndkóðun, gagnþjöppun. Senuflokkun, máttun, mynsturgreining. Sjón vélmenna. 3. Tölvutal: Talmerkjafræði, tölvugreining á tali, talmyndun, talgervlar. Verklegar æfingar með tauganets búnaði Uppl. og merkjafr.st., Experteach III þjálfunarkerfinu, M1 þekkingarkerfinu. Helsti málbúnaður. Hlutbundið C. Beiting greindra véla (þekkingarkerfa) og gervitauganeta á vandamál í myndgreiningu, talgreiningu, tölvutali o.fl.

RAF007F • Líkansauðkenning • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Anna Soffía Hauksdóttir Prófessor

Lýsing: Líkön línulegra tímaóháðra kerfa, líkön tímaháðra og ólínulegra kerfa. Óstuðlaðar tíma- og tíðnirúmsaðferðir. Stuðlaðar matsaðferðir. Samleitni og samkvæmni. Aðfellturflanir í stuðlamati. Endurkvæmar matsaðferðir. Val á líkansmati. Val á líkangerð og sannreying líkana.

RAF008F • Fjölbreytakerfi • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Anna Soffía Hauksdóttir Prófessor

Fjölbreytakerfi, lágmarksform, núll fjölbreytakerfa. Stýringar fjölbreytakerfa, afkúplandi stýringar. Jafnvægisframsetning og kerfissmækkun. Ónæmur stöðugleiki og greining á frammistöðu. Nauðsynleg undirstaða: Línuleg kerfi (RAF602M)

RAF009F • Hagnýt ólínuleg stýrikerfi • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Anna Soffía Hauksdóttir Prófessor

Greining ólínulegra stýrikerfa, fasaplansgreining, Liapunov fræði, stöðugleikafræði, lýsifallagreining. Hönnun ólínulegra stýrikerfa, línun með ólínulegri afturverkun, rennistýringar (sliding control), aðlögunarhæf stýrikerfi, stýring kerfa með mörgum innmerkjum.

RAF010F • Stakrænar stýringar • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Jóhannes Rúnar Sveinsson Dósent

Námskeiðið fjallar um þrjár hönnunaraðferðir á stakrænum stýringum: 1) Kerfið er gert stakrænt og stýringin er hönnuð stakrænt. 2) Stýringin er hönnuð með hliðrænum nútímaaðferðum og hún síðan gerð stakræn. 3) Bein hönnun í hliðræna-planinu þar sem stafrænar stýringar eru tímaháðar og lotubundnar. Áhersla verður lögð á bestunaraðferðir.

RAF011F • Hljóðtækni • (6e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarmaður: Vilhjálmur Þór Kjartansson Lektor

Hljóðbylgjur, hljóðorka og hljóðstyrkur, endurkast, isog, brot. Heyrn, tíðni- og styrksvið, stefnu- og fjarlægðarskynjun. Hljóðtæknileg útteislunarkerfi. Rafrænar, vélrænar og hljóðrænar hliðstæður. Hljóðrænar einingar. Vélræn, sveiflandi kerfi. Rafvélrænar umbreytingar. Hátalarar, hljóðnemar, tæki til hljóðritunar og endurgjafar. Rúmheyrr, úthljóð. Mælieiningar og mæliaðferðir. Hljómburður, tal, hávaði.

RAF012F • Tilraunastofa í stýritækni • (6e) • Vor • Stokkur: V • 6v

Umsjónarkennari: Anna Soffía Hauksdóttir Prófessor

Gerð eru 3 verkefni í stýritækni, hvert verkefni er unnið á 2-4 vikna tímabili. Lögð er áhersla á uppsetningu tölvustýringa fyrir raunveruleg kerfi. Fyrsta verkefni tekur 2 vikur, í því er sett upp stafræn stýring fyrir einfalt 2. gráðu kerfi. Verkefni nr. 2 tekur 3 vikur, en þar geta nemendur valið úr ýmsum aðferðum nútíma stýritækni til að setja upp stafræna stýringu fyrir DC mótör. Hönnun stýringar byggist á líkani sem nemendur setja fram fyrir mótörinn út frá mælingum. Þriðja verkefni tekur 4 vikur. Hér geta nemendur valið um ýmis verkefni, s.s. stýringu á öfugum pendúl, stýringu á vegasalti, stýringu á öfugum pendúl á vegasalti, stýringu á módelþyrilu, stýringar á hitablasara, forritun róbóta-arms í vinnuumhverfi (workcell), stýringar á vatnshæð í tveimur tönkum með kerfiráð, PLC stýringar á iðnerlum o.fl. Stýringarnar eru settar upp á PC-tölvu með AD og DA korti en einnig má setja stýringarnar upp á DSP reikni. Nemendur halda stutta kynningu og skila skýrslu úr öllum verkefnum.

RAF013F • Stöðugleiki og stýring raforkukerfa • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Magni Þór Pálsson Lektor

Almennt yfirlit yfir ólíkar tegundir stöðugleikavandamála í raforkukerfum og aðferðir til að bæta stöðugleika í raforkukerfum. Samfasarafallinn og framsetning hans í kerfisgreiningu. Smámærkisstöðugleiki, línuleg nálgun á samfasarafala. Svipull stöðugleiki. dq0-vörpun. Tíðni- og spennureglun með notkun línulegra líkana af rafala, vatnsvegi, túrbínu og reglum. Raun- og launafsstýring. Reikniæfingar (m.a. í Matlab).

RAF014F • Spennustöðugleiki í raforkukerfum • (6e) • Vor • 4f + 2d

Kennari: Magni Þór Pálsson Lektor

Grundvallarfræði og lýsing á fyrirbrigðinu spennustöðugleiki. Aðferðir við útreikninga á spennustöðugleika í raforkukerfi í stöðugu ástandi; afflæðiútreikningar, næmniaðferðir og útreikningar á launreiðuafl. Mat á fjarlægð frá gefnum vinnupunkti til stöðugleikamarka. Aðferðir við útreikninga og mat á spennustöðugleika í raforkukerfi í kviku ástandi. Eiginleikar álags og áhrif þess á stöðugleikann, áhrif kvikra hluta raforkukerfis (s.s. prepastilla, rafala og rafmagnsvéla) á spennustöðugleika. Reikniæfingar.

Æskileg undirstaða: Stöðugleiki og stýring raforkukerfa (RAF013F)

RAF017F • Rannsóknarverkefni í rafmagns- og tölvuverkfræði • (6e) • Haust

Einstaklingsbundið verkefni þar sem nemendur geta valið sér viðfangsefni í rafmagns- og tölvuverkfræði í samráði við fastan kennara.

Verkefnisáætlun, sem skilað skal í upphafi misseris, skal hljóta staðfestingu skórarformanns. Einvörðungu er heimilt að taka slíkt verkefni einu sinni til meistaraþrófs.

RAF017F • Rannsóknarverkefni í rafmagns- og tölvuverkfræði • (6e) • Vor

Einstaklingsbundið verkefni þar sem nemendur geta valið sér viðfangsefni í rafmagns- og tölvuverkfræði í samráði við fastan kennara.

Verkefnisáætlun, sem skilað skal í upphafi misseris, skal hljóta staðfestingu skórarformanns. Einvörðungu er heimilt að taka slíkt verkefni

einu sinni til meistaraprófs.

RAF018F • Meistaraverkefni • (30e) • Sumar
Rannsóknarverkefni til meistaraprófs.

RAF019F • Doktorsverkefni • (30e) • Haust
Rannsóknarverkefni til doktorsprófs.

RAF020F • Doktorsverkefni • (30e) • Vor
Rannsóknarverkefni til doktorsprófs.

RAF021F • Doktorsverkefni • (30e) • Sumar
Rannsóknarverkefni til doktorsprófs.

RAF022F • Hlutjónað rafgas • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d
Umsjónarkennari: Jón Tómas Guðmundsson Prófessor
Hlutjónað rafgas, efnafræði þess, árekstraferli, sveim, afhleðslur, slíður, jaðar og greiningartækni. DC, RF og örbylgjuafhleðslur. Notkun í efnisfræðilegum og vixlverkun rafgass við yfirborð.

RAF023F • Ör- og nanótækni • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d
Umsjónarkennari: Jón Tómas Guðmundsson Prófessor
Framleiðsla á smárásam og rafvérlænum örtólum. Greining, hönnun og framleiðsla rafvérlæna örtóla. Freimleiðslutækni, m.a. ræktun þunnra húða, lithography, og æting. Efnisvinnsla á örskala, yfirborðs- og bol- meðhöndlun, LIGA og aðrar aðferðir. Nanótækni, sjálfsamsetning, nanó-lithography, rafeinda-lithography, framleiðsla nanóvíra og nanóróra, skammtapunkta, efitrá meðhöndlun (oxun, íbót, sveim, vixlverkun við yfirborð, og æting. Brúun lengdarskala og samþætting. Nýir raf-, ljós-, varma-, vélræni- og efnafræðilegir eiginleikar sem fram koma á smáum skala. Greining á nanóskala, smugsjá, kraftsjá og rafeindasmásjá.

RAF101F • Slembibreytur og slembimerki • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d
Umsjónarmaður: Jón Atli Benediktsson Aðstoðarrektur vísinda og kennslu
Kennari: Magnús Örn Úlfarsson Lektor
Notkun líkindafræði í verkfræðilegum vandamálum. Dæmi um atburði, slembibreytur, föll af slembibreytum, líkindadreifingar, líkindaþéttiföll, væntigildi og kenniföll. Háðir atburðir, fylgni og aðhverf, margvíðar gaussískar dreifingar, runur af slembibreytum, slembiferli, stöðnuð ferli, ergóðísk ferli, fylgniföll, aflfró slembibreyta, slembinntök línulegra kerfa, gaussísk ferli, línulegt meðalkvaðratsmat.

RAF101M • Hreyfihegðun raforkukerfa • (6e) • Haust • Stokkur: H2 • 4f + 2d
Umsjónarmaður: Egill Benedikt Hreinsson Prófessor
Greining ósamhverfra kerfa. Yfirlit yfir jafngildi háspennulína, spenna og rafala með samhverfum röðum. Útreikningur ósamhverfs skammhlaups. Ósamhverft skammhlaup í stóru raforkukerfi með aðstoð fylkjaaðferða í tölvu. Stýring og greining raforkukerfis í truflanatilvikum. Svipul fyrirbæri og stöðugleikagreining. Stöðugleiki í stórum kerfum með aðstoð tölvu. Langtímastöðugleiki og sveifluhættir. Liðavernd í raforkukerfi. Helstu gerðir verndarliða og starfshættir þeirra. Álagsstýring. Yfirlit yfir notkun tölva til beinlínustýringar (SCADA/EMS) raforkukerfa.
Nauðsynleg undirstaða: Greining raforkukerfa (RAF505G)

RAF102F • Stafræn merkjafræði • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d
Umsjónarkennari: Jóhannes Rúnar Sveinsson Dósent
Stakræn og hröð Fourier vörpun; söfnun og endurvinnsla merkja; kerfiseiginleikar í z- og tíðni-planinu; byggingarform stafrænna sía; hönnun stafrænna FIR og IIR sía; útfærsla stafrænna sía; notkun stafrænnar merkjafræði.

RAF103F • Mynsturgreining • (6e) • Haust • Stokkur: H1 • 4f + 1d + 3v
Umsjónarkennari: Jón Atli Benediktsson Aðstoðarrektur vísinda og kennslu
Kynning á grunnhugtökum og mismunandi aðferðum til mynsturgreiningar (pattern recognition) og ákvörðunartöku. Viðfangsefni eru m.a. mismunandi flokkunaraðferðir, mat á flokkunarniðurstöðu, lærdómsvélur, viddafækkun og líkanagerð. Kynntar verða bæði leiðbeindar og sjálfbæindar flokkunaraðferðir. Hér er einkum um að ræða tölfæðilegar aðferðir og tauganetaaðferðir. Kynnt verða notkunarsvið og stúdentar vinna sérverkefni á einu slíku sviði.

RAF201F • Stafræn myndvinnsla • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d
Umsjónarmaður: Jón Atli Benediktsson Aðstoðarrektur vísinda og kennslu
Kynning á myndvinnsluaðferðum til breytinga, lagfæringa, þjöppunar, enduruppbyggingar og greiningar. Tvívíð merki og kerfi, söfnun og skönnun, slembisvið, gráskala varpanir, línulegar og morfólógískar síur, sjón mannvera, prentun og sýning mynda á skjá, þjöppun byggð á entrópíu, vigraskömmun, kóðun, Wiener síun, útlínugreining, uppskipting mynda.

RAF201M • Fjarkönnun og úrvinnsla fjarkönnunargagna • (6e) • Vor • Stokkur: V6 • 4f + 1d + 3v
Umsjónarmaður: Jón Atli Benediktsson Aðstoðarrektur vísinda og kennslu
Eðlisfræðilegur grundvöllur, geislunareiginleikar mismunandi yfirborðsgerða. Hugtök í fjarkönnun. Yfirlit yfir nútímafjarkönnunartækni; flugfjarkönnun og gervitungláfjarkönnun. Notkunarmöguleikar fjarkönnunar á Íslandi. Aðferðir við að safna og skrá fjölrása myndefni á mismunandi bylgjulengdarsviðum. Grundvallaraðferðir við hönnun á myndnemum. Úrvinnsla fjölrása myndgagna. Notkun á

merkjafræðilegum aðferðum og tölfræðilegum flokkunaraðferðum til úrvinnslu fjarkönnunargagna. Landfræðileg upplýsingakerfi og tengsl þeirra við fjarkönnunarmyndefni. Nemendur vinna verkefni sem felast í úrvinnslu fjarkönnunargagna.

RAF202F • Aðhæfð merkjafræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Jón Atli Benediktsson Aðstoðarrektur vísinda og kennslu

Umsjónarmaður: Jóhannes Rúnar Sveinsson Dósent

Wiener og Kalman síur, línulegar spásiur, lágmarksferviksalgrím, endurkvæm lágmarksferviksalgrím. Athuguð verður notkun aðlögunarhæfrar merkjafræði í fjarskiptum, samstæðum skynjurum, líkansgerð og -auðkenningu og í stýrikerfum.

RAF203F • Mjúkar reikniaðferðir • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Jón Atli Benediktsson Aðstoðarrektur vísinda og kennslu

Hvað eru mjúkir reikningar? Fuzzy mengjafræði, fuzzy reglur og fuzzy rökstuðningur. Fuzzy ályktunarvélur. Genetísk algrím. Tauga-fuzzy kerfi. Genetísk-fuzzy kerfi. Notkunardæmi.

RAF204F • Læknisfræðileg myndgerðarkerfi • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 1d

Umsjónarmaður: Magnús Örn Úlfarsson Lektor

Kynning á grundvallaratriðum læknisfræðilegra myndgerðakerfa frá merkjafræðilegu sjónarhorni. Aðferðirnar, sem teknar eru fyrir, eru meðal annars röntgen myndgerð, tölvusneiðmyndgerð, SPECT (e. Single Photon Emission Computed Tomography), PET (e. Positron Emission Tomography), segulómun (MRI), og kvik segulómun (fMRI).
Nauðsynleg undirstaða: Stafræn merkjafræði (RAF102F)

RAF601M • Hátiðnirásir • (6e) • Vor • Stokkur: V3

Umsjónarmaður: Vilhjálmur Þór Kjartansson Lektor

Spantengirásir, sveiflurásir og breiðbandsspennar. Aðlögunarrásir. Smámerkis- og aflmagnarar fyrir háa tíðni. Stöðugleiki magnara. Suð í mögnurum. Ólína, ámótun, millimótun og 3. stigs skurðpunktur. Blandarar. Millitíðniviðtæki. Mótatar og afmótatar fyrir AM, DSB, SSB og FM.

Nauðsynleg undirstaða: Rafeindatækni 2 (RAF504G)

RAF602M • Línuleg kerfi • (6e) • Vor • Stokkur: V5 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Anna Soffía Hauksdóttir Prófessor

Einsleitar varpanir, eiginvigrar og eigingildi, línulegar nálganir, lausn ástandsjafrna, ástandsframsetning, fylkjaveldisfallið, háttapáttun. Uppbygging línulegra kerfa, stýranleiki, skoðanleiki, hliðstæð kerfi, Kalman sundurliðun. Hliðstæð kerfi. Útmerkisstýranleiki. PBH próf. Stýringar- og stýranleikaform, skoðara- og skoðanleikaform, hornalínuform. Ástandsafurvirgni, pólsetjarar, ástandsskoðarar. Varpanir á ástandsjöfnum, formúlur Ackermans. Aðskilnaðarlögmálið. Ástandsskoðari og pólsetjari á formi yfirfærslufalls, skertur skoðari, Kalman skoðari. Liapunov stöðugleikagreining, bestun, línulegur, kvaðratískur reglir (lqr). Lausn ástandsjafrna á lokuðu formi, bestun á vali núlla. Línuleg jöfnuhneppi, páttun, Gram Schmidt, undir- og yfirákvörðuð kerfi.

RAF603M • Iðntölvur og vélmenni • (6e) • Vor • Stokkur: V7 • 2f + 5v

Umsjónarmaður: Anna Soffía Hauksdóttir Prófessor

Kennsla og þjálfun í notkun iðntölva (e. Programmable Logic Controller, PLC) í stað raflíða eða skiptirása í stýringum ásamt vinnslu hliðrænna merkja s.s. reglun. Farið í grundvallaratriði vélmenna og stærðfræðilíkon þeirra leidd út. Aðferðir til forritunar og stýringar vélmenna skoðaðar. Fjallað er um iðntölvur og vélmenni sem hluta af CIM (Computer Integrated Manufacturing). Farið yfir helstu samskiptaaðferðir milli tölva í iðnaði. Skoðunarferðir. Verklegar æfingar í forritun iðntölva og vélmenna.

RAF604M • Smárásir • (6e) • Vor • Stokkur: V7 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Jón Tómas Guðmundsson Prófessor

Þróun og framtíð smárása. Rafeindatækni, MOS-smárinn og CMOS. Framleiðsla smárása, ræktun hálfleiðara, oxun, íbæting hálfleiðara, sveim, jónaígræðsla, lithography, ræktun og æting þunnra húða, örörvar og örnemar.
Nauðsynleg undirstaða: Rafeindatækni fastra efna (EEL301G)

RAF608M • Vinnsla raforku • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Jón Tómas Guðmundsson Prófessor

Orkuþörf, umbreyting orku, og notkun raforku og þróun hennar. Hönnun og uppbygging raforkuvera. Vatnsaflsvirkjanir, vatnshverflar og rafalar. Varmaorkuver, brennslutækni, gufuhverflar og gashverflar. Kjarnorkuver, helstu gerðir kjarnaofna. Endurnýjanleg orka, sólarorka, vindorka. Notkun kjarnasamruna til raforkuframléiðslu.

RAF609M • Valið efni í rafmagns- og tölvuverkfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V

Fyrirlestrar um valið efni í rannsóknunum og þróun í rafmagns- og tölvuverkfræði. Umfjöllunarefni er breytilegt milli ára.

TÖV002F • Doktorsverkefni • (30e) • Haust

Doktorsverkefni.

TÖV002F • Doktorsverkefni • (30e) • Vor

Doktorsverkefni.

TÖV002F • Doktorsverkefni • (30e) • Sumar

Doktorsverkefni.

TÖV501M • Hönnun tölva • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 1d

Umsjónarkennari: Karl Sölvi Guðmundsson Dósent

Kynning á uppbyggingu nútímatölva. Farið er í afkastamælingar tölva, hönnun skipanamengja, framkvæmd skipana og nýlegar aðferðir til að framkvæma skipanir samhliða. Hönnun skynþiminnis, aðalminnis, sýndarminnis og ytra minnis. Uppbygging fjölgjörva tölvukerfa.

Nauðsynleg undirstaða: Greining og hönnun stafræna rása (TÖV201G), Tölvunarfræði 1 (TÖL101G) eða Tölvunarfræði 1a (TÖL105G), Tölvunarfræði 2 (TÖL201G) eða Tölvunarfræði 2a (TÖL202G)

TÖV601M • Sérhæfð tölvukerfi, samsíðareiknar, rauntímavinnsla • (6e) • Vor • Stokkur: V4

Umsjónarmaður: Karl Sölvi Guðmundsson Dósent

Yfirlit yfir uppbyggingu almennra og sérhæfðra tölvukerfa. Flokkunarfræði, SIMD, MIMD. Dreifð tölvukerfi með samnýttu minni eða með dreifðu minni: Markmið, eiginleikar, hönnunarkröfur, "arkitektúr". Dreifð rauntímavinnsla. Helstu byggingareiningar: Sérhæfðir merkjareiknar (DSP-reiknar), vigurreiknar, FIR-reiknar. Gagnaflæðivélar, samhliðavinnsla á fjölgjörvavélum. Uppbygging og helstu gerðir samhliðareikna. Transpútrinn (transputers), fjölpútri, fjölvinnslunetkerfi. Tauganetsreiknar, helstu gerðir og upp bygging. Byggingareiningar fyrir "loðið" reglukerfi (Fuzzy Set Chips, FAM). Umhverfi til forritunar: "OCCAM³-forritunarmálið til samhliðavinnslu. "Hlutbundið samhliða C³. Stýrikerfið fyrir fjölvinnsluvélar. Samhverfar fjölvinnsluvélar (SMP). Helios (Unix), Windows NT. Reiknitækni: Yfirlit yfir helstu samhliðaalgírím og byggingarform fjölgjörvavéla sem þau leiða af sér. Ýmis sérhæfðari notkunardæmi greind. Sýnitraunir gerðar með samhliðareiknum og tauganetsreiknum. Seminarfyrirlestrar um hönnunarverkefni nemenda.

TÖV602M • Verkfræði ígreyptra kerfa • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 1d

Í námskeiðinu er kynntar forritunaraðferðir fyrir ígreyptra kerfi. Sérstök áhersla er lögð á samskeiðni, rauntímavinnslu og atburðadriðna forritun. Farið verður yfir hvaða stuðning ýmis forritunarmál hafa við áður nefnd atriði. Kynnt er Unified Modeling Language (UML) fyrir rauntímakerfi, hönnun fjölverkavinnslu og útfærsla í ígreyptra kerfum, forritun samskeiða þráða og forritun þráða sem deila minni og hafa samskipti sín á milli. Í námskeiðinu eru verklegar æfingar sem nota þróunarumhverfi og borð frá Xilinx.

Raunvísindadeild

EDL001G • Eðlisfræði í framhaldsskólum • (6e) • Vor • 4f + 1d + 1v

Umsjónarmaður: Þorsteinn Vilhjálmsson Prófessor

Námsefni: Kennslufræði greinarinnar, kennslukerfi, val og gagnrýni á kennslubókum, eðlisfræði í daglegu lífi, sýnikennsla og verklegar æfingar. - Líklegasta kennslusnið er sjálfsnám með lestri, ritgerðum og öðrum verkefnum sem kennarar og nemendur ákveða sameiginlega. - Meðal lesefnis eru kennslubækur sem notaðar eru í íslenskum framhaldsskólum sem verða teknar til umræðu. Námskeiðið er einkum ætlað væntanlegum eða starfandi framhaldsskólakennurum. Það er ekki hluti af 90 einingum sem krafist er til BS-prófs í eðlisfræði.

EDL101G • Eðlisfræði B • (8e) • Haust • Stokkur: H7

Umsjónarkennari: Einar H Guðmundsson Prófessor

Kennari: Ari Ólafsson Dósent

Markmið þessa námskeiðs er að styrkja og breikka undirstöðuþekkingu nemenda á eðlisfræði þannig að þeir geti; a) sett fram og notað einföld líkön til að lýsa náttúrufræðilegum ferlum, b) aflað sér frekari þekkingar þegar beita þarf eðlisfræði, c) lesið úr stærðfræðilegri lýsingu á náttúrulegum ferlum. Námskeiðið er hliðstætt og ígildi sama grunnnáms og námskeið 09.21.27, Eðlisfræði G, sem kennt er á vormisseri. Einhver munur verður á áherslum og vali viðfangsefna með hliðsjón af áhugasviðum þeirra nemenda er sækja námskeiðin. Námsefni: Aflfræði með áherslu á vinnu og orku, snúningshreyfingu og sveiflur. Vökvar. Varmafræði og varmaskipti. Hljóð og hljóðbylgjur. Rafkraftar, raf- og segulsvið. Rafsegulbylgjur, skautun. Ljósfræði. Geislavirkni. Frumatriði nútíma eðlisfræði. Í verklegu æfingum kynnast nemendur ýmis konar búnaði, m.a. sveiflusjám, fjölsviðamælum, litrófsgreini og geislanemum. Áhersla er lögð á gagnamedferð, tölvuvædda öflun og úrvinnslu gagna.

EDL102G • Eðlisfræði 1 V • (6e) • Haust • Stokkur: H2

Kennari: Snorri Þorgeir Ingvarsson Dósent

Kennari: Ari Ólafsson Dósent

Markmið: Að kynna nemendum aðferðir og grundvallarlögmál aflfræði, bylgjufræði og varmafræði til þeirrar hlítar að þeir geti beitt þeim við laus dæma. Námskeiðinu er ætlað m.a. að vera undirstaða í þessum greinum fyrir frekara nám í verkfræði. Námsefni: Hugtök, einingar, tölur, viddir. Vigrar. Gangfræði. Hreyfifræði agna, tregða, kraftar og lögmál Newtons. Núningur. Vinna og orka og varðveisla orkunnar. Skriðþungi, árekstrar. Agnakerfi, massamiðja. Snúningur stjarnhlutar. Hverfiþungi og hverfitregða. Stöðufræði. Þyngd. Storka og straumefni, jafna Bernoullis. Sveiflur: Hreinar, deyfðar og þvingaðar. Bylgjur. Hljóð. Hiti. Kjörgas. Varmi og fyrsta lögmál varmafræðinnar. Kvikfræði gasa. Óreiða og annað lögmál varmafræðinnar. Heimadæmi: Einu sinni í viku skila nemendur heimadæmum sem þeir leysa á vefnum MasteringPhysics. Verklegt: Gerðar eru 4 verklegar æfingar, þar sem áhersla er lögð á að kynna nemendum mælitækni og úrvinnslu gagna. Viðfangsefni eru einkum sótt í aflfræði, og þurfa nemendur að skila vinnubókum fyrir allar æfingarnar og einni lokaskýrslu. Sjá samþykkt deildarráðs um stöðupróf í eðlisfræði.

EDL103G • Eðlisfræði 1 R • (8e) • Haust • Stokkur: H2

Kennari: Snorri Þorgeir Ingvarsson Dósent

Kennari: Ari Ólafsson Dósent

Markmið: Að kynna nemendum aðferðir og grundvallarlögmál aflfræði, bylgjufræði og varmafræði til þeirrar hlítar að þeir geti beitt þeim við laus dæma. Námskeiðinu er ætlað m.a. að vera undirstaða í þessum greinum fyrir frekara nám í verkfræði. Námsefni: Hugtök, einingar, tölur, viddir. Vigrar. Gangfræði. Hreyfifræði agna, tregða, kraftar og lögmál Newtons. Núningur. Vinna og orka og varðveisla orkunnar. Skriðþungi, árekstrar. Agnakerfi, massamiðja. Snúningur stjarnhlutar. Hverfiþungi og hverfitregða. Stöðufræði. Þyngd. Storka og straumefni, jafna Bernoullis. Sveiflur: Hreinar, deyfðar og þvingaðar. Bylgjur. Hljóð. Hiti. Kjörgas. Varmi og fyrsta lögmál varmafræðinnar. Kvikfræði gasa. Óreiða og annað lögmál varmafræðinnar. Heimadæmi: Einu sinni í viku skila nemendur heimadæmum sem þeir leysa á vefnum MasteringPhysics. Verklegt: Gerðar eru 4 verklegar æfingar, þar sem áhersla er lögð á að kynna nemendum mælitækni og úrvinnslu gagna. Viðfangsefni eru einkum sótt í aflfræði, og þurfa nemendur að skila vinnubókum fyrir allar æfingarnar og einni lokaskýrslu. Sjá samþykkt deildarráðs um stöðupróf í eðlisfræði.

Námskeiðið er hið sama og EDL102G með eftirfarandi viðbót: Kynning á eðlisfræði í rannsóknunum, 2f. Kennsla: Fastir kennarar, sérfræðingar og stundakennarar í eðlisfræði og jarðeðlisfræði, stærðfræði og efnafræði.

Mætingaskylda er í fyrirlestra í Kynningu á eðlisfræði í rannsóknunum.

EDL104G • Eðlisfræði Ly • (4e) • Haust • Stokkur: H7 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Umsjónarkennari: Einar H Guðmundsson Prófessor

Markmið þessa námskeiðs er að styrkja og breikka undirstöðuþekkingu nemenda á eðlisfræði þannig að þeir geti; a) sett fram og notað einföld líkön til að lýsa náttúrufræðilegum ferlum, b) aflað sér frekari þekkingar þegar beita þarf eðlisfræði, c) lesið úr stærðfræðilegri lýsingu á náttúrulegum ferlum. Námskeiðið verður kennt sem hluti af námskeiðinu Eðlisfræði B.

Námsefni:

Vökvar.

Varmafræði og varmaskipti.

Rafkraftar, raf- og segulsvið.

Rafsegulbylgjur, skautun.

Ljósfræði.

Geislavirkni.

EDL201G • Eðlisfræði 2 V • (6e) • Vor • Stokkur: V2

Kennari: Ari Ólafsson Dósent

Kennt í 12 vikur. Markmið: Að kynna nemendum aðferðir og grundvallarlögmál rafsegulfræði og ljósfræði. Námsefni: Hleðsla og rafsvið. Lögmál Gauss. Rafmætti. Þéttar og rafsvavar. Rafstraumur, viðnám, rafrásir. Segulsvið. Lögmál Ampères og Faradays. Span. Rafsveiflur og riðstraumur. Jöfnur Maxwells. Rafsegulbylgjur. Endurkast og ljósbrot. Linsur og speglar. Bylgjuljósfræði. Verklegt: Gerðar eru fjórar 5 tíma tilraunir og tvær 3ja tíma, í ljósfræði og almennri rafsegulfræði. Nemendur skila vinnubókum fyrir allar tilraunir og skýrslu um eina 5 tíma tilraun.

Æskileg undirstaða: Stærðfræðigreining IB (STÆ201G), Eðlisfræði 1 V (EÐL102G)

EDL202G • Eðlisfræði 2 R • (8e) • Vor • Stokkur: V2

Kennari: Ari Ólafsson Dósent

Markmið: Að kynna nemendum aðferðir og grundvallarlögmál rafsegulfræði og ljósfræði. Námsefni: Hleðsla og rafsvið. Lögmál Gauss. Rafmætti. Þéttar og rafsvavar. Rafstraumur, viðnám, rafrásir. Segulsvið. Lögmál Ampères og Faradays. Span. Rafsveiflur og riðstraumur. Jöfnur Maxwells. Rafsegulbylgjur. Endurkast og ljósbrot. Linsur og speglar. Bylgjuljósfræði. Verklegt: Gerðar eru fjórar 5 tíma tilraunir og tvær 3ja tíma, í ljósfræði og almennri rafsegulfræði. Nemendur skila vinnubókum fyrir allar tilraunir og skýrslu um eina 5 tíma tilraun. Námskeiðið er hið sama og EDL201G með eftirfarandi viðbót: Inngangur að rafsegulfræði í efni; frá einöngurum til ofurleiðara (3 vikur). Æskileg undirstaða: Stærðfræðigreining IA (STÆ101G) eða Stærðfræðigreining IB (STÆ201G), Eðlisfræði 1 R (EÐL103G)

EDL203G • Eðlisfræði 2a • (6e) • Vor • Stokkur: V5

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Kennari: Snorri Þorgeir Ingvarsson Dósent

Markmið: Að nemendur kynnist frumatriðum gagnasöfnunar og úrvinnslu gagna í tölvu. Námsefni: Í fyrri hluta námskeiðsins er farið í ýmis undirstöðuatriði svo sem: Upprifjun á rafmagns- og segulfræði. Riðspenna og veitukerfi. Afriðlar og aflgjafar. Aðgerðamagnarar. Diffurmagnarar. Afturverkun. Rökrásir. Vippur og teljarar. Í síðari hluta námskeiðsins er fjallað um stafræna mælitækni, tölvustýrðar mælingar og úrvinnslu gagna í tölvu. Alls eru gerðar 12 verklegar æfingar, þar sem nemendur færa niðurstöður æfinga í dagbók án skýrslugerðar. Prófað er skriflega úr efninu í lok námskeiðsins.

Nauðsynleg undirstaða: Eðlisfræði 1 R (EÐL103G)

EDL204G • Eðlisfræði G • (8e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Kennari: Vésteinn Rúni Eiríksson

Markmið: Að styrkja og breikka undirstöðuþekkingu nemenda í eðlisfræði þannig að þeir geti: a) sett fram og notað einföld líkön til að lýsa náttúrufrýrbærum, b) aflað sér frekari þekkingar, þegar beita þarf eðlisfræði, c) lesið úr stærðfræðilegri lýsingu á náttúrulegum ferlum. Námskeiðið er hliðstætt og ígildi sama grunnnáms og námskeið 09.21.17, Eðlisfræði B, sem kennt er á haustmisseri. Einhver munur verður á áherslum og vali viðfangsefna með hliðsjón af áhugasviðum þeirra nemenda er sækja námskeiðin. Námsefni: Aflfræði með áherslu á vinnu og orku, snúningshreyfingu og sveiflum. Vökvar. Varmafræði og varmaskipti. Hljóð og hljóðbylgjur. Rafkraftar og raf- og segulsvið. Rafsegulbylgjur, skautun. Ljósfræði. Geislavirkni og frumatriði nútíma eðlisfræði. Í verklegu æfingum kynnast nemendur ýmis konar búnaði m.a. sveifljám, fjölsviðamælum, litrófsgreini og geislanemum. Áhersla er lögð á gagnamedferð sem og tölvuvædda gagnaöflun og úrvinnsla.

EDL205G • Eðlisfræði rúms og tíma • (6e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 1d

Umsjónarmaður: Þórður Jónsson Prófessor

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Markmið: Að kynna nemendum hugmyndir nútímans um rúm og tíma samkvæmt takmörkuðu afstæðiskeningunni. Námsefni: Rúm og tími í aflfræði Newtons. Ljósið og útbreiðsla þess. Ljósvakinn og tilraun Michelsons og Morleys. Afstæðislögmálið, Lorentz-ummyndanir, Minkowski-rúmið. Gangfræði, aflfræði og rafsegulfræði í takmörkuðu afstæðiskeningunni. Frumhugtök almennu afstæðiskeningarinnar.

EDL206M • Eðlisfræði þéttfnis 2 • (8e) • Vor

Umsjónarmaður: Snorri Þorgeir Ingvarsson Dósent

Markmið er að kynna takmarkanir einnar einda kenninga um þéttfni og skoða víxlverkanir einda. Námsefni: Raf- og segulsvörun í einangrandi og hálfleiðandi efni. Rafeindaflutningur, Boltzmann jafnan og slökunartímanálgunin. Takmörk einnar einda kenninga. Víxlverkun og fjöleindanálgnir. Skiptaverkun og seguleiginleikar þéttfnis, Heisenberg líkanið, spunabylgjur. Ofurleiðni, BCS kenningin og jafna Ginzburg-Landau.

Nauðsynleg undirstaða: Eðlisfræði þéttfnis 1 (EÐL614M)

EDL207M • Rafsegulfræði 2 • (10e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Viðar Guðmundsson Prófessor

Umsjónarmaður: Snorri Þorgeir Ingvarsson Dósent

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Raf- og segulstöðufræði í tómi og í efni, jaðargildisverkefni, Greenföll, fjölpólar. Tímaháð rafsegulsvið, jöfnur Maxwells, varðveislulögmál. Planbylgjur, bylgjuútbreiðsla, fjölpólageislun, bylgjudreifing. Bylgjustokkar, holrúm, ljósleiðarar. Afstæðileg rafsegulfræði, árekstrar, útgeislun frá hleðslum á hreyfingu, orkutap vegna útgeislunar. Annað efni skv. ákvörðun kennara.

Nauðsynleg undirstaða: Rafsegulfræði 1 (EÐL401G)

EDL301G • Rafeindatekni fastra efna • (6e) • Haust • Stokkur: H6

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Umsjónarkennari: Einar Örn Sveinbjörnsson Prófessor

Kennari: Djelloul Seghier

Undirstöðuatriði almennrar skammtafræði og safneðlisfræði. Gerð atómsins. Atómkraftar og uppbygging efnisins. Borðalíkanið. Rafeiginleikar málma og hálfleiðara. Ljósiginleikar hálfleiðara. Samskeyti hálfleiðara. Tvistar og smárar. MOS- og CCD-rásir. Hálfleiðaraleysar.

EDL302G • Afllfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H2 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Kennari: Páll Jakobsson Dósent

Aðstoðarkennari: Fannar Guðmundsson

Markmið: Að kynna nemendum hugtök og aðferðir afllfræðigreiningar, sem beitt er í ýmsum greinum verkfræði og eðlisfræði. Námsefni: Afllfræði Newtons, línulegar sveiflur, deyfðar og þvingaðar sveiflur. Ólínulegar sveiflur og ringl (chaos). Þyngdarsvið, þyngdarmætti og sjávarfallakraftar. Hnikareikningur, regla Hamiltons, jöfnur Lagrange og Hamiltons, alhnit og skorður. Miðlæg svið, brautir reikistjarna, stöðugleiki hringbrauta. Árekstrar massaagna í viðmiðunarkerfum vinnustofu og massamiðju. Tregðukerfi og önnur viðmiðunarkerfi hreyfingar, gervikraftar. Afllfræði stjarfra hluta, tregðufylki, höfuðásar hverfitregðu, horn Eulers, jöfnur Eulers um áhrif vægis á snúning hlutar, snúðhreyfing og stöðugleiki hennar. Tengdar sveiflur, eigintíðni og eiginhnit sveifluckerfa.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IIA (STÆ207G) eða Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G), Eðlisfræði 2 R (EDL202G) eða Eðlisfræði 2 V (EDL201G)

Annars vegar hefðbundið próf og hins vegar miðmissispróf.

EDL306G • Inngangur að skammtafræði • (8e) • Haust • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Kennari: Gunnlaugur Björnsson Vísindamaður

Markmið: Í þessu námskeiði er fjallað um undirstöðuatriði skammtafræðinnar og henni jafnframt beitt á nokkur mikilvæg dæmi. Námsefni: Aðdragandi skammtafræðinnar, jafna Schrödingers, líkindatúlkun bylgjufallsins, stöðlun, skriðþungi og óvissulögmál, sístæð ástönd, einvið skammtakerfi. Stærðfræðileg undirstaða: Línuleg algebra, virkjar og mælistærðir. Jafna Schrödingers í kúluhnitum, vetnisfrumeindin, hverfiþungi og spuni. H2+. Einsetulögmál Paulis. Útsending og gleyping geislunar, sjálfgeislun. Markmið: Í þessu námskeiði er fjallað um undirstöðuatriði skammtafræðinnar og henni jafnframt beitt á nokkur mikilvæg dæmi. Námsefni: Aðdragandi skammtafræðinnar, jafna Schrödingers, líkindatúlkun bylgjufallsins, stöðlun, skriðþungi og óvissulögmál, sístæð ástönd, einvið skammtakerfi. Stærðfræðileg undirstaða: Línuleg algebra, virkjar og mælistærðir. Jafna Schrödingers í kúluhnitum, vetnisfrumeindin, hverfiþungi og spuni. H2+. Einsetulögmál Paulis. Útsending og gleyping geislunar, sjálfgeislun.

EDL401G • Rafsegulfræði 1 • (8e) • Vor • Stokkur: V5 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Umsjónarkennari: Viðar Guðmundsson Prófessor

Kennt með RAF402G. Markmið: Að veita nemendum góða innsýn í lögmál og aðferðir rafsegulfræði. Námsefni: Rafstöðufræði. Jöfnur Laplace og Poissons. Segulstöðufræði. Jöfnur Maxwells. Orka rafsegulsviðs. Setning Poyntings. Rafsegulbylgjur. Sléttar bylgjur í einangrandi og leiðandi efni. Endurkast og brot bylgna. Bylgjustokkar. Útgeislun. Dreifing.

Nauðsynleg undirstaða: Eðlisfræði 2 R (EDL202G) eða Eðlisfræði 2 V (EDL201G)

Æskileg undirstaða: Stærðfræðigreining IIA (STÆ207G) eða Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G)

EDL401M • Eðlisfræði lofthjúps jarðar • (6e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 2d + 1u

Kennari: Haraldur Ólafsson Prófessor

Námsefni: Varmufræði andrúmslofts, geislun og hreyfingar í lofthjúpi. Almenn hringrás lofthjúps, víxláhrif lofthjúps og úthafa, þáttur heimskautasvæða í hringrás jarðar, veðurfarssveiflur. Kynning á nýjustu rannsóknum á lofthjúpi jarðar. Nemendur velja sér sérefni í samráði við kennara, t.d. háloftabylgjur, orkuskipti við sjávarflöt, óson eða fjarkönnun, og skila ritgerð um sérefni sitt.

Nauðsynleg undirstaða: Eðlisfræði 2 R (EDL202G), Varmufræði 1 (EDL402G) eða Varmufræði og inngangur að safneðlisfræði (EFN307G)

EDL402G • Varmufræði 1 • (6e) • Vor • Stokkur: V2 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Kennari: Einar Örn Sveinbjörnsson Prófessor

Markmið: Að veita nemendum trausta grunnmenntun í varmafræði og búa þá undir sérnám á ýmsum námsbrautum. Námsefni: Grunnhugtök og stærðfræðiaðferðir varmafræði. Núllta lögmálið. Vinna, varmi og fyrsta lögmál varmafræðinnar. Kjörgas, raungas, ástandsjöfnur og ástandsmyndir. Töflur og línurit yfir varmafræðilega eiginleika vatns og gufu. Óreiða og annað lögmál varmafræðinnar. Altækur hitakvarði. Samband termísku og kalorísku ástandsjöfnunnar. Óreiða og hámarksvinna. Aðgengileg orka (exergy). Varmavélar og vinnuhringir. Kælivélar og varmadælar. Legendre-umskipti og varmafræðileg mætti, Maxwell-vensl. Jafnvægisfyrirbætur. Fasabreytingar og Clapeyron-jafna, Joule-Thomson-úþpensla. Efnablöndur og efnahvörf. Efnamætti, blöndur af kjörgösum, jafnvægisfastar fyrir efnahvörf kjörgasa, massaverkunarlögmálið, jafna van t'Hoffs. Þriðja lögmál varmafræðinnar.

Nauðsynleg undirstaða: Eðlisfræði 2 V (EDL201G) eða Eðlisfræði 2 R (EDL202G)

Æskileg undirstaða: Stærðfræðigreining IIA (STÆ207G) eða Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G)

EDL403G • Frumeinda- og ljósfræði • (8e) • Vor • Stokkur: H

Kennari: Ari Ólafsson Dósent

Kennari: Hafliði Pétur Gíslason Prófessor

Markmið: Inngangur að eðlisfræði frum- og sameinda og ljósfræði. Námsefni: Rafeindaskipan frumeinda, lotukerfið, efnatengi og sameindir, snúnings- og titringsástönd, víxlverkun ljóss og efnis, samhverfur og valreglur, skautun, geislaloh og víxlmælar, litrófsgreining, ljósmögnun, leisar, ofurkælt efni, Bose-Einstein þéttur. Þrjár verklegar æfingar.

Æskileg undirstaða: Inngangur að skammtafræði (EDL306G)

EDL501G • Málstofa í eðlisfræði • (2e) • Haust • Stokkur: H • 2f

Umsjónarmaður: Snorri Þorgeir Ingvarsson Dósent

Fjallað verður um afmörkuð svið eðlisfræðinnar samkvæmt vali kennara og nemenda. Hver nemandi heldur einn fyrirlestur um efni að eigin vali.

EDL502G • Sérverkefni í eðlisfræði • (10e) • Haust

Nemandi velur í samráði við kennara verkefni úr fræðilegri eða verklegri eðlisfræði, smíðar tæki, gerir mælingar og/eða les sér til um efnið eftir því sem við á og skilar síðan ritgerð um það. Miðað er við að verkefnið taki sem svarar 5 vinnuvikum. Yfirleitt geta allir kennarar eðlisfræðiskorar tekið að sér umsjón með sérverkefnum.

EDL503G • Hugtök eðlisfræðinnar • (6e) • Haust • Stokkur: H1 • 3f + 1u

Umsjónarkennari: Þorsteinn Vilhjálmsson Prófessor

Námsefni: Fjallað verður um mikilvægustu grunnhugtök eðlisvísinda, sögu þeirra og innbyrðis vensl en gert ráð fyrir að nemendur kynnist einstökum hugtökum betur annars staðar. -- Einstök atriði: Rúm, tími og tímarúm; massi, kraftur, skriðþungi, orka, hverfiþungi, spuni; rafhleðsla, rafstraumur, rafsegulfræði; sviðshugtakið; ljós, hiti, varmi, öreida og líkindi; óvissa í eðlisfræði almennt og í skammtafræði; lögmál í vísindum, aðleiðsla og útleiðsla og fleira. -- Námskeiðið er hugsað sérstaklega handa þeim sem ætla að stunda kennslu í framhaldsskóla.

Nemendur halda dagbók um lestur og annað nám í námskeiðinu. Þeir skila tveimur sjálfstæðum ritgerðaverkefnum sem unnin eru með handleiðslu kennara. Sérstök próf eru ekki haldin.

EDL506G • Kjarna- og öreindafræði • (8e) • Haust

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Umsjónarkennari: Þórður Jónsson Prófessor

Kennari: Sveinn Ólafsson Vísindamaður

Markmið: Að kynna nemendum kjarneðlisfræði og öreindafræði nútímans. Námsefni: Innri gerð kjarnans, kjarnalíkön, geislavirkni, kjarnahvörf, víxlverkun geislunar og efnis, meðferð geislavirka efna og áhrif geislunar á lifandi vefi, hraðlar og agnanemar. Víxlverkanir og flokkun öreinda, viðtekið líkan öreindafræðinnar, sameining víxlverkana, kjarnar og öreindir í stjarnaðlisfræði. Þrjár verklegar æfingar. Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að skammtafræði (EDL306G)

EDL508M • Safneðlisfræði 1 • (8e) • Haust • Stokkur: H5 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Hafliði Pétur Gíslason Prófessor

Markmið: Að kynna nemendum undirstöðuatriði í varmafræði og safneðlisfræði. Námsefni: Grunnhugtök og stærðfræðiaðferðir varmafræði, lögmál varmafræðinnar, Legendre-umskipti og varmafræðileg mætti, Maxwell-vensl, jafnvægi, fasabreytingar, sígild safneðlisfræði, Gibbs-söfn, skammta safneðlisfræði, Bose- og Fermi-kjörgöms, eðlisvarmi fastra efna, meðseglandi efni, raungös og eflislíðanir, Ising líkanið, meðalsviðsnálgun.

Nauðsynleg undirstaða: Eðlisfræði 2 V (EDL201G) eða Eðlisfræði 2 R (EDL202G)

Æskileg undirstaða: Stærðfræðigreining IIA (STÆ207G) eða Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G)

EDL509M • Skammtafræði 1 • (8e) • Haust • Stokkur: H6 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Kennari: Ivan Shelykh Prófessor

Námsefni: Forsendur og formgerð skammtafræðinnar. Einvíð kerfi. Hverfiþungi, spuni, tvístiga kerfi. Ögn í miðlægu mætti, vetnisatómið. Nálgunaraðferðir. Tímaóháður og tímaháður truflanareikningur. Dreififræði.

Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að skammtafræði (EDL306G)

Æskileg undirstaða: Venjulegar deildajöfnur (09.10.40) eða Stærðfræðigreining IVB (STÆ401G), Tvinnfallagreining I (STÆ301G) eða Stærðfræðigreining IIIB (STÆ302G)

EDL510M • Kjarneðlisfræði • (8e) • Haust • Stokkur: H4

Umsjónarmaður: Þórður Jónsson Prófessor

Markmið: Að veita nemendum innsýn í nútíma kjarneðlisfræði.

Nauðsynleg undirstaða: Kjarna- og öreindafræði (EDL506G)

EDL511M • Eðlisfræði hálfleiðara 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Hafliði Pétur Gíslason Prófessor

Markmið er að kynna nemendum helstu eiginleika hálfleiðandi efna og skýra eðlisfræðilega helstu atriði hagnýtingar þeirra. Námsefni: Eiginleiðni, íbótarleiðni, rafeindir og holur, hleðsluberar og fastar hleðslur, leiðni. Hálfleiðarar í ójafnvægi: Örvun, samruni hleðslubera, innspýting hleðslubera. Ljósörvuð leiðni. Raf- og ljóseiginleikar samskeyta: Samskeyti málma og hálfleiðara, tvistar, smárar, fjölsamskeyti, smárásir. Helstu eiginleikar tvívíðra kerfa og skammtapunkta.

Æskileg undirstaða: Eðlisfræði þéttfeinis 1 (EDL614M)

EDL512M • Tölvueðlisfræði • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Viðar Guðmundsson Prófessor

Markmið: Að kynna hvernig tölulegri greiningu er beitt til þess að kanna eiginleika eðlisfræðilegra líkana. Námsefni: Forritunarumhverfi og grafísk framsetning. Monte Carlo aðferðir fyrir líkön í safneðlisfræði og skammtafræði. Beiting fallagranna til lausnar á sjálfsamkvæmum líkönum, Hartree og skyldar nálganir. Aflfræði sameindasafna.

Nauðsynleg undirstaða: Rafsegulfræði 1 (EDL401G), Inngangur að skammtafræði (EDL306G)

Æskileg undirstaða: Töluleg greining B (STÆ405G), Aflfræði (EDL302G)

EDL513M • Öreindafræði 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H • 3f + 1d

Umsjónarmaður: Þórður Jónsson Prófessor

Markmið: Að kynna nemendum öreindafræði nútímans. Námsefni: Almenn lögmál og aðferðir öreindafræðinnar. Skammtatölur, varðveislulögmál og samhverfur. Vixlverkanir og flokkun öreinda. Feynman-myndir. Kvarkar og innri samhverfur. Kvarðakenningar (gauge theories) og kvarðaeindir. Viðtekið líkan öreindafræðinnar.

Nauðsynleg undirstaða: Kjarna- og öreindafræði (EDL506G), Skammtafræði 1 (EDL509M)

EDL514M • Nútíma ljósfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H1 • 3f + 2d

Kennari: Kristján Leósson

Kennari: Ari Ólafsson Dósent

Markmið: Að kynna nemendum undirstöðuhugtök litrófsgreiningar og eðlisfræði leisa ásamt hagnýtingu þeirra í efnisrannsóknunum, efnagreiningu, iðnaði og til lækninga. Námsefni: Vixlverkun ljóss og efnis, ljósmögnun, stöðugleiki geislahola, leisivirkni, eiginleikar leisigeisla, helstu gerðir leisa. Valin atriði úr ólínulegri ljósfræði. Litrófsgreining, Fourier-ljósfræði, ljómun og ljósómun. Verkefni og nemendafyrirlestrar eftir samkomulagi við kennara. Áherslur í námsefni ráðast að hluta af óskum nemenda.

Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að skammtafræði (EDL306G) eða Rafeindatækni fastra efna (EDL301G)

EDL601G • Málstofa í eðlisfræði • (2e) • Vor • Stokkur: V • 2f

Umsjónarmaður: Snorri Þorgeir Ingvarsson Dósent

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Fjallað verður um afmörkuð svið eðlisfræðinnar samkvæmt vali kennara og nemenda. Hver nemandi heldur einn fyrirlestur um efni að eigin vali.

EDL602G • Sérverkefni í eðlisfræði • (10e) • Vor

Nemandi velur í samráði við kennara verkefni úr fræðilegri eða verklegri eðlisfræði, smíðar tæki, gerir mælingar og/eða les sér til um efnið eftir því sem við á og skilar síðan ritgerð um það. Miðað er við að verkefnið taki sem svarar 5 vinnuvikum. Yfirleitt geta allir kennarar eðlisfræðiskorar tekið að sér umsjón með sérverkefnum.

EDL603G • Sérverkefni í eðlisfræði • (10e) • Sumar

Nemandi velur í samráði við kennara verkefni úr fræðilegri eða verklegri eðlisfræði, smíðar tæki, gerir mælingar og/eða les sér til um efnið eftir því sem við á og skilar síðan ritgerð um það. Miðað er við að verkefnið taki sem svarar 5 vinnuvikum. Yfirleitt geta allir kennarar eðlisfræðiskorar tekið að sér umsjón með sérverkefnum.

EDL609M • Flutningur í nanókerfum • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f

Umsjónarmaður: Viðar Guðmundsson Prófessor

Markmið er að kynna grunnhugmyndir um flutning í smásæjum kerfum. Námsefni: Borðareikningar samskeyta, eiginleikar rafeindakerfa í 2, 1 og 0 víddum. Opin kerfi og flutningur, breikun orkustiga. Dreififræði og samfasa flutningur, Landauer-Büttiker framsetning. Kyning á ójafnvægis Greens föllum. Ósamfasa flutningur. Vixlverkun rafeinda og Coulomb fyrirstaða. Umfjöllun um nýlegar tilraunir.

Nauðsynleg undirstaða: Skammtafræði 1 (EDL509M)

Æskileg undirstaða: Eðlisfræði þéttfnis 2 (EDL206M)

EDL610M • Almenna afstæðiskenningin • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Umsjónarmaður: Einar H Guðmundsson Prófessor

Markmið: Að kenna nemendum undirstöðuatriði í afstæðiskenningu Einsteins. Námsefni: Takmarkaða afstæðiskenningin, fjórvingrar og þínir. Almenna afstæðiskenningin, sveigja tímarúmsins, jafngildislögmálið, jöfnur Einsteins, samburður við mælingar innan sólkerfisins, þyngdarbylgjur, svarthol, heimfræði.

Æskileg undirstaða: Eðlisfræði rúms og tíma (EDL205G), Rafsegulfræði 1 (EDL401G)

EDL611M • Tölvueðlisfræði • (8e) • Vor • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Viðar Guðmundsson Prófessor

Markmið: Að kynna hvernig tölulegri greiningu er beitt til þess að kanna eiginleika eðlisfræðilegra líkana. Námsefni: Forritunarumhverfi og grafísk framsetning. Monte Carlo aðferðir fyrir líkón í safneðlisfræði og skammtafræði. Beiting fallagrunna til lausnar á sjálfamkvæmum líknum, Hartree og skyldar nálganir. Aflfræði sameinasafna.

Nauðsynleg undirstaða: Aflfræði (EDL302G), Inngangur að skammtafræði (EDL306G), Rafsegulfræði 1 (EDL401G)

Æskileg undirstaða: Töluleg greining B (STÆ405G)

EDL612M • Stærðfræðileg eðlisfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V5 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Umsjónarkennari: Þórður Jónsson Prófessor

Markmið: Að kynna stærðfræðilegar aðferðir sem nýtamar eru í eðlisfræði og veita þjálfun í beitingu þeirra. Námsefni: Hljóðbylgjur í vökvum og lofttegundum. Spennutensor og þenslutensor, almennar hreyfingarjöfnur fyrir samfelt efni. Jarðskjálftabylgjur. Jöfnur Maxwells og rafsegulbylgjur. Flatar bylgjur, skautun, endurkast og brot. Dreififöll og Fourier-greining. Grunnlausnir og Green-föll hlutafleiðujafna. Bylgjur í einsleitum efnum. Lögmál Huygens og setning Leifs Ásgeirssonar. Tvístur (dispersion). Fasahraði og grúpuhraði. Jöfnur Kramers og Kronigs. Aðferð hins stöðuga fasa. Bylgjur á yfirborði vökvva.

Æskileg undirstaða: Stærðfræðigreining IVB (STÆ401G), Eðlisfræði 2 R (EDL202G)

EDL613M • Skammtafræði 2 • (8e) • Vor • Stokkur: V1 • 4f + 2d

Kennari: Ivan Shelykh Prófessor

Markmið: Að kynna nemendum almenna skammtafræði til nokkurrar hlítar. Námsefni: Óaðgreinanlegar agnir, seinni skömmtun.

Þéttleikavirkjar, hrein og blönduð skammtaástand. Samhverfur í skammtafræði, snúningsgrúpan, samlagning hverfipunga, setning Wigner-Eckarts. Vixlverkun atóma og geislunar, sjálfgeislun. Brautaheildi Feynmanns.
Nauðsynleg undirstaða: Skammtafræði 1 (EDL509M)

EDL614M • Eðlisfræði þéttfnis 1 • (8e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Umsjónarkennari: Hafliði Pétur Gíslason Prófessor

Kennari: Sveinn Ólafsson Vísindamaður

Markmið er að kynna nemendum frumatriði í eðlisfræði þéttfnis. Námsefni: Efnatengi, kristallsgerð þéttfnis, samhverfa kristallsgrinda, nykurgrind. Titringshættir kristalla, hljóðeindir, eðlisvarmi kristallsgrindar, varmaleiðni. Frjálsar rafeindir, borðalíkan þéttfnis, virkur massi. Málmar, einangrarar og hálfleiðarar. Seguleiginleikar efna, ofurleiðni og ofurvökvar. Þrjár verklegar æfingar.

Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að skammtafræði (EDL306G)

EDL615M • Nanophotonics • (10e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Kennari: Kristján Leósson

Kennari: Ivan Shelykh Prófessor

Kennari: Snorri Þorgeir Ingvarsson Dósent

1. Quantization of an EM field: overview
2. Quantum states of light: Fock, coherent and squeezed states
3. Optical properties of Quantum Wells, excitons
4. Planar microcavities, strong coupling regime, polaritons
5. Optics of Quantum dots, Jaynes-Cummings model
6. Description of relaxation processes in quantum optics, master equation for density matrix.
7. Optics of metals, Drude model
8. Surface plasmon polaritons
9. Plasmonic nanostructures, local field enhancement and nanoantennas
10. Near field optics, Mie theory
11. Photonic nanocircuits, photonic crystals
12. Metamaterials, negative refractive index and super-resolution

EDL616M • Verklej eðlisfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V7

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Umsjónarmaður: Hafliði Pétur Gíslason Prófessor

Markmið: Að veita nemendum þjálfun í tilraunaæðlisfræði og dýpka skilning þeirra á ýmsum fyrirbærum sem fjallað er um á 4. og 5. misseri. Lögð er áhersla á sjálfstæð vinnubrögð í tilraunum og gagnaleit. Námsefni: Gerðar eru 12 allviðamiklar tilraunir í tengslum við rannsóknir í eðlisfræði við Raunvísindastofnun Háskólans. Fjallað verður um Mössbauer-hrif, lofttæmitækni, málmhúðun í lofttæmi, ræktun þunnhúða, rafmælingar á samskeytum málma og hálfleiðara, seigju vökva, samtíma geislamælingar o.fl. Fyrirlestrar eru í nánum tengslum við þessi viðfangsefni.

Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að skammtafræði (EDL306G)

Æskileg undirstaða: Kjarna- og öreindafræði (EDL506G)

EFN101G • Almenn efnafræði 1 • (8e) • Haust • Stokkur: H3 • 4f + 2d + 4v

Umsjónarmaður: Oddur Ingólfsson Prófessor

Kennari: Gísli Hólmar Jóhannesson Aðjunkt

Grundvallarhugtök atómkenningarinnar; atóm sameindir og jónir. Hlutföll í efnahvörfum. Efnafræði vatnslausna; sýru/basa-oxunar/afoxunar- og fellihvörf. Eiginleikar lofttegunda. Varmafræði; vermi, frjáls Gibbs orka, óreiða. Hraðafræði; hraði og leiðir efnahvarfa. Rafefnafræði og varmafræði rafkera. Efnajafnvægi; sýru/basa jafnvægi leysnimargfeldi og myndunarfasti girðitengja. Eðliseiginleikar lausna. Verklegar æfingar: Mólúmmál loftkenndra efna, Efnafræðileg varmafræði, Vermir hvarfa og lögmál Hess, hraði efnahvarfa, niðurbrot vetnisperoxíðs, Le Chatelier, ákvörðun jafnvægisfasta með ljósgleypnimælingum, ákvörðun jónunarfasta sýru, rafefnafræði; oxunar/afoxunar hvörf, varmafræði rafkers. Forsenda fyrir próftökurétti er að verklega hlutanum sé lokið að fullu. Hluteinkunn er gefin fyrir verklegu æfingarnar. Vægi hennar er 25% af heildareinkunn. Lágmarkseinkunn 5,0 er krafist bæði í prófseinkunn og hluteinkunn. Hluteinkunn er gefin fyrir verklegu æfingarnar. Vægi hennar er 25% af heildareinkunn. Lágmarkseinkunn 5,0 er krafist bæði í prófseinkunn og hluteinkunn.

EFN102G • Efnafræði 1 • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Oddur Ingólfsson Prófessor

Námskeið fyrir nemendur í læknisfræði. Grundvallar hugtök efnafræðinnar, uppbygging frumeindanna, svigrúm, lotukerfið og lotubundnir eiginleikar. Almenn og sérhæfð atriði um efnatengi og sameindabyggingu. Efnahvörf í vatnslausnum. Lofttegundir, vökvar, föst efni og lausnir. Varma- og hraðafræði efnahvarfa. Efnajafnvægi; sýru-basa, fellingar-, komplex- og afoxunar. Rafefnafræði.

EFN103G • Efnafræði 2 • (6e) • Haust • 12f + 3d

Umsjónarkennari: Snorri Þór Sigurðsson Prófessor

Námskeið fyrir nemendur í læknisfræði. Almenn undirstöðuatriði lífrænnar efnafræði. Efnatengi, bygging og þrívíddarmynd lífrænna sameinda; eiginleikar, efnasmíði og efnahvörf helstu efnaflokka; hvarfgangar lífrænna efnahvarfa. Lögð er áhersla á umfjöllun um þau lífrænu efnasambönd, efnahvörf og hvarfganga, sem mikilvægir eru með tilliti til lífefnafræði og læknisfræði almennt.

EFN104G • Efnafræði 3 • (2e) • Haust

Umsjónarkennari: Svana Hafðis Stefánsdóttir Aðjunkt

Kennari: Valgerður Edda Benediktsdóttir Fræðimaður

Námskeið fyrir nemendur í læknisfræði. Verklegar æfingar í almennri og lífrænni efnafræði: Algeng vinnubrögð á tilraunastofu. Magngreining. Greining á jónum í þvagi. Ákvörðun á hvarfvarma og hvarfhræða. Síru-basa eiginleikar og sýrustigsmælingar. Ákvörðun á jafnvægisfasta efnahvarfs og magngreining á járn í jártöflu með ljósmælingum. Efnasmíði nokkurra lífrænna efna með skiptihvarfi, alkýlun og aldól-þéttingu. Greining lífrænna kennihópa með afleiðum og þunnlagsskilju. Stoðfyrirlestrar tengja saman hagnýt atriði verklegra æfinganna og fræðilega undirstöðu þeirra í samræmi við fjölrítað vinnuhefti og kennslubækur. Skrifleg æfing, 1 klst., sem gildir til helminga á móti hluteinkunn stundakennara.

EFN105G • Almenn efnafræði L • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d + 3v

Umsjónarkennari: Sigríður Jónsdóttir Fræðimaður

Almenn og sérhæfð atriði um efnatengi og sameindabyggingu. Efnahvörf. Lofttegundir, vökvær, föst efni og lausnir. Varma- og hraðafræði efnahvarfa. Efnajafnvægi: síru-basa, fellingar-, komplex- og afoxunar. Rafefnafræði og kjarnefnafræði. Verklegar æfingar í almennri efnafræði: Algeng vinnubrögð á tilraunastofu. Magngreining og nýtni. Greining á jónum í þvagi. Nokkrar einfaldar ákvarðanir á eðliseiginleikum efna. Síru-basa eiginleikar og sýrustigsmælingar. Ákvörðun á jafnvægisfasta efnahvarfs og magngreining á járn í jártöflu með ljósmælingum. Námsmat: Í þessu námskeiði er gefin hluteinkunn fyrir verklegar æfingar, sem gildir 25% af heildareinkunn. Lágmarkseinkunnar er krafist bæði í prófseinkunn og hluteinkunn.

EFN106G • Efnafræði I • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Sigríður Jónsdóttir Fræðimaður

Námskeið fyrir nemendur í tannlæknisfræði. Almenn og sérhæfð atriði um efnatengi og sameindabyggingu. Efnahvörf. Lofttegundir, vökvær, föst efni og lausnir. Varma- og hraðafræði efnahvarfa. Efnajafnvægi: síru-basa, fellingar-, komplex- og afoxunar. Málmlífrænnir komplexar. Rafefnafræði og kjarnefnafræði og málmlífrænnir komplexar. Eiginleikar fastefna.

EFN107G • Tölvureikningar í efnafræði • (4e) • Haust • Stokkur: H • 2f + 2d

Umsjónarmaður: Hannes Jónsson Prófessor

Í námskeiðinu er notaður stærðfræðihugbúnaður, einkum Matlab, við lausn stærðfræðilegra verkefna í efnafræði. Meðal annars eru heildun, deildun, lausnir diffurjafna og lausnir eiginildisverkefna notaðar til að reikna út titrunarferla, víxlverkun atóma, titring sameinda og hraða efnahvarfa. Kennend eru grunnatriði forritunar, svo sem rökverkjar og lykklar. Prófið í námskeiðinu er munnlegt og fer fram við tölvu, en auk þess er gefin 40% hluteinkunn fyrir skilaverkefni sem lögð eru fyrir á misserinu.

EFN201G • Almenn efnafræði 2 • (8e) • Vor • Stokkur: V4 • 4f + 2d + 4v

Umsjónarmaður: Oddur Ingólfsson Prófessor

Kennari: Gísli Hólmur Jóhannesson Aðjunkt

Grunnur skammtafræðinnar og bygging atómsins. Kenning Bohrs um vetnisatómið. Svigrúma og rafeindaskipan frumefnanna, efnatengi og svigrúm sameinda. Gildistengjakennningin (valence bond theory), fráhrindikraftar gildisrafeindapara og formgerð sameindanna. Sameindasvigrúmakenningin (molecular orbital theory). Vökvær og föst efni; fasabreytingar og fasarit. Eiginleikar lausna. Efnafræði andrúmsloftsins og að steðjandi vandamál. Málmar, málmlíki og málmaleysingjar. Efnafræði hliðarmálanna (Coordination chemistry). Atóm kjarninn og geislavirkni; stöðugleiki kjarnans og kjarnahvörf. Undirstöðuatriði lífrænnar efnafræði. Fjölliður. Verklegr: Þáttbundin greining; jónasamsetning sjávar og drykkjarvatns, alkali-, jarðalkali- og hliðarmálmar. Magnbundin greining; sýrustillandi lyf, vítamín C og ediksýra. Efnasmíði; þrjú girðitengji hliðarmálanna, asetýlsalisýlsýra (asperín) og metýlsalisýlat. Endurnýting áls, afoxandi eiginleikar vítamíns C. Forsenda fyrir próftökurétti er að verklega hlutanum sé lokið að fullu. Hluteinkunn er gefin fyrir verklegra æfingarnar. Vægi hennar er 25% af heildareinkunn. Lágmarkseinkunn 5,0 er krafist bæði í prófseinkunn og hluteinkunn.

Æskileg undirstaða: Almenn efnafræði I (EFN101G)

Hluteinkunn er gefin fyrir verklegra æfingarnar. Vægi hennar er 25% af heildareinkunn. Lágmarkseinkunn 5,0 er krafist bæði í prófseinkunn og hluteinkunn.

EFN202G • Almenn efnafræði 2 V • (6e) • Vor • Stokkur: V4 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Oddur Ingólfsson Prófessor

Kennari: Gísli Hólmur Jóhannesson Aðjunkt

Grunnur skammtafræðinnar og bygging atómsins. Kenning Bohrs um vetnisatómið. Svigrúma og rafeindaskipan frumefnanna, efnatengi og svigrúm sameinda. Gildistengjakennningin (valence bond theory), fráhrindikraftar gildisrafeindapara og formgerð sameindanna. Sameindasvigrúmakenningin (molecular orbital theory). Vökvær og föst efni; fasabreytingar og fasarit. Eiginleikar lausna. Efnafræði andrúmsloftsins og að steðjandi vandamál. Málmar, málmlíki og málmaleysingjar. Efnafræði hliðarmálanna (Coordination chemistry). Atóm kjarninn og geislavirkni; stöðugleiki kjarnans og kjarnahvörf. Undirstöðuatriði lífrænnar efnafræði. Fjölliður.

Æskileg undirstaða: Almenn efnafræði I (EFN101G) eða Almenn efnafræði I V (EFN301G)

EFN203G • Efnagreining • (8e) • Vor • Stokkur: V5 • 4f + 2d + 4v

Umsjónarkennari: Sigurður Víðir Smáráson Forstöðumaður

Fyrirlestrar: Grunnhugmyndir magnbundinnar efnagreiningar. Vigtunargreiningar. Titrunargreiningar. Yfirlit yfir efnafræði vatnslausna.

Síru-, basa-, fellingar-, komplex- og afoxunarefnajafnvægi. Fræðilegur grundvöllur og notkun þeirra títrana sem byggðar eru á fyrrgreindum efnajafnvægjum. Inngangur að rafefnafræði. Markspennugreiningar. Rafmassamælingar. Verklegar æfingar: Magngreining á Ni, Mn og Cr í stáli, níkótíni í tóbaki, kalsíní í mjólk, natríum í víni, etýlenglykóli í frostlegi og járn í járngrýti. Greining á óþekktri aminósýru með spennutítrun. Útspenntar og innspenntar rafsellur. Í þessu námskeiði er gefin hluteinkunn fyrir verklegar æfingar, sem gildir 25% af heildareinkunn.

Nauðsynleg undirstaða: Almenn efnafræði I (EFN101G) eða Almenn efnafræði L (EFN105G)

EFN204G • Efnafræði III • (4e) • Vor • Stokkur: V • 1f + 5v

Umsjónarkennari: Svana Hafdis Stefánsdóttir Aðjunkt

Námskeið fyrir nemendur í tannlæknisfræði. Verklegar æfingar í almennri og lífrænni efnafræði: Algeng vinnubrögð á tilraunastofu. Magngreining og nýtni. Greining á jónum í þvagi. Nokkrar einfaldar ákvarðanir á eðliseiginleikum efna. Síru-basa eiginleikar og

sýrustigsmælingar. Ákvörðun á jafnvægisfasta efnahvarfs og magngreining á jární í járntöflu með ljósmælingum. Efnasmíði nokkurra lífrænna efna með skiptihvarfi, alkylun og aldólþéttingu. Greining lífrænna kennihópa með afleiðum og þunnlagsskilju. Stoðfyrirlestrar tengja saman hagnýt atriði verklegu æfinganna og fræðilega undirstöðu þeirra í samræmi við fjölrítað vinnuhefti og kennslubækur.

EFN205G • Efnafræði II • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f

Umsjónarkennari: Jón Karl Friðrik Geirsson Prófessor

Námskeið fyrir nemendur í tannlæknisfræði. Almenn undirstöðuatriði lífrænnar efnafræði. Efnatengi, bygging og þrívíddarmynd lífrænna sameinda; eiginleikar, efnasmíði og efnahvörf helstu efnaflokka; hvarfgangar lífrænna efnahvarfa. Lögð er áhersla á umfjöllun um þau lífrænu efnasambönd, efnahvörf og hvarfganga, sem mikilvægir eru með tilliti til lífefafræði, ensímahvataðra efnahvarfa og læknisfræði almennt.

EFN206G • Lífræn efnafræði L • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2u + 3v

Umsjónarkennari: Jón Karl Friðrik Geirsson Prófessor

Námskeið fyrir nemendur í líffræði. Í fyrirlestrum, sem eru sameiginlegir með námskeiðinu Efnafræði II (09.31.23), verður höfð hliðsjón af viðfangsefnum líffræðinnar. Í verklega hlutanum verður nemendum veitt þjálfun í vinnubrögðum á tilraunastofu. Smíðuð verða lífræn efni með skiptihvarfi, alkylun og aldólþéttingu. Greining lífrænna kennihópa með afleiðum og þunnlagsskilju. Námsmat: Í þessu námskeiði er gefin hluteinkunn fyrir verklegar æfingar, sem gildir 25% af heildareinkunn. Lágmarkseinkunnar er krafist bæði í prófseinkunn og hluteinkunn.

Í þessu námskeiði er gefin hluteinkunn fyrir verklegar æfingar, sem gildir 25% af heildareinkunn. Lágmarkseinkunnar er krafist bæði í prófseinkunn og hluteinkunn.

EFN207G • Eðlisfræði og stærðfræði í efnafræðirannsóknunum • (6e) • Vor • Stokkur: V • 2f + 4d

Notkun eðlisfræði og stærðfræði í efnafræðirannsóknunum. Námskeiðið byggir að mestu leiti á verkefnum í varmafræði, hraðafræði og litrófsgreiningum svo og þeim eðlis- og stærðfræðigrunni sem þessar greinar byggja á. Fyrirlestrar verða haldnir af ýmsum aðilum til að kynna nútíma rannsóknir í efnafræði, einkum þeim sem tengjast eðlisfræði og stærðfræði. Notkun eðlisfræði og stærðfræði í efnafræðirannsóknunum. Námskeiðið byggir að mestu leyti á verkefnum í varmafræði, hraðafræði og litrófsgreiningum svo og þeim eðlis- og stærðfræðigrunni sem þessar greinar byggja á. Fyrirlestrar verða haldnir af ýmsum aðilum til að kynna nútíma rannsóknir í efnafræði, einkum þeim sem tengjast eðlisfræði og stærðfræði.

EFN218M • Efni fyrir vetnisþjóðfélagið A • (2e) • Sumar

Umsjónarmaður: Hannes Jónsson Prófessor

Vetnisþjóðfélagið og ný efni sem vantar til að gera það að raunveruleika, einkum hvað varðar framleiðslu á vetni, efnarafala og vetnisgeymslu. Helstu efnaferli verða kynnt og sérstól áhersla lögð á efnahvötun. Efnarafalar byggðir á prótónulækum himnum (PEM) og efnarafalar byggðir á föstum oxíðum (SOF). Framleiðsla með rafgreiningu, ljóseindum og örverum. Geymsla vetnis, einkum í föstum efnunum svo sem alanótum, magníum hýdríðum, bórhýdríðum og öðrum vetnisríkum efnunum. Fyrirlestrar verða haldnir af 17 fyrirlesurum frá ýmsum Evrópulöndum.

EFN219M • Efni fyrir vetnisþjóðfélagið B • (4e) • Sumar

Umsjónarmaður: Hannes Jónsson Prófessor

Grundvallaratriði eðlisefnafræði og sterkueðlisfræði sem undirbúningur fyrir fyrirlestra um vetnisþjóðfélagið og ný efni sem vantar til að gera það að raunveruleika, einkum hvað varðar framleiðslu á vetni, efnarafala og vetnisgeymslu. Helstu efnaferli verða kynnt og sérstól áhersla lögð á efnahvötun. Efnarafalar byggðir á prótónulækum himnum (PEM) og efnarafalar byggðir á föstum oxíðum (SOF). Framleiðsla með rafgreiningu, ljóseindum og örverum. Geymsla vetnis, einkum í föstum efnunum svo sem alanótum, magníum hýdríðum, bórhýdríðum og öðrum vetnisríkum efnunum. Fyrirlestrar verða haldnir af 17 fyrirlesurum frá ýmsum Evrópulöndum.

EFN301G • Almenn efnafræði I V • (6e) • Haust • Stokkur: H3 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Oddur Ingólfsson Prófessor

Kennari: Gísli Hólmar Jóhannesson Aðjunkt

Grundvallarhugtök atómkenningarinnar. Stoichiometry. Tegundir efnahvarfa. Eiginleikar lofttegunda. Efnajafnvægi. Sýrur og basar. Efnajafnvægi í vatnslausnum. Efnafræðileg varmafræði. Rafefnafræði. Hraði og leiðir efnahvarfa.

EFN302G • Eðlisefnafræði A • (8e) • Haust • Stokkur: H1 • 4f + 1d + 3v

Umsjónarmaður: Oddur Ingólfsson Prófessor

Innihald námskeiðs: Orka og fyrsta lögmal varmafræðinnar. Varmaefnafræði. Óreiða og annað og þriðja lögmal varmafræðinnar. Frjáls orka. Fasajafnvægi. Varmafræði lausna og jónalausna. Efnajafnvægi. Varmafræði í lífefafræði. Rafefnafræði. Flutningsfyrirbæri: Kvikfræði, sveim, seigja og botnfelling. Hraði og gangur efnahvarfa. Lífhvötun. Verklegar æfingar: Kaloriuinnehald efna skv. brennsluvaramælingum. Fasalínurit og eiming vökvablandna. Jafnvægi efnahvarfa og leysni skv. leiðnimælingum. Hraði efnahvarfa (styrkáhreif og ákvörðun hraðafasta). Í þessu námskeiði er gefin hluteinkunn m.a. fyrir verklegar æfingar, sem gildir 10% af heildareinkunn. Lágmarkseinkunnar 5,0 er krafist bæði í hluteinkunn og prófseinkunn.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IC (ST/E105G), Eðlisfræði B (EDL101G) eða Eðlisfræði G (EDL204G)

EFN303G • Lífræn efnafræði I • (8e) • Haust • Stokkur: H4 • 4f + 2d + 5v

Umsjónarkennari: Jón Karl Friðrik Geirsson Prófessor

Í fyrirlestrum verður fjallað um byggingu lífrænna sameinda, þrívíddarmynd þeirra og hvarfgang helstu efnahvarfa. Farið verður yfir efnasmíði og efnahvörf efna sem tilheyra efnaflokkum alkana, alkana, alkýna, alkýl halíða og arómata. Farið verður í NMR greiningar á lífrænum sameindum. Í verklega hlutanum verður nemendum veitt þjálfun í vinnubrögðum á tilraunastofu. Kennð verða almenn vinnubrögð við nýsmíði lífrænna efna.

Nauðsynleg undirstaða: Almenn efnafræði I (EFN101G), Efnagreining (EFN203G)

Í þessu námskeiði er gefin hluteinkunn fyrir verklegar æfingar, sem gildir 25% af heildareinkunn. Lágmarkseinkunnar 5,0 er krafist bæði í

prófseinkunn og hluteinkunn.

EFN304G • Ólífræn efnafræði 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H5 • 4f + 1d

Umsjónarkennari: Ingvar Helgi Árnason Prófessor

Meginmarkmið þessa námskeiðs er að kynna nemendum undirstöðuatriði varðandi efnatengi og lögun sameinda. Aðaláhersla verður lögð á að nota samhverfu og grúpufræði við að byggja upp sameindasvigrúm einfaldra sameinda og komplexa. VSEPR og VB aðferðir verða einnig notaðar til að bera saman tengi í sameindum og byggingu þeirra. Bygging og eiginleikar málma og jónefna. Auk þess verða tekin fyrir helstu skilgreiningar á síru- basa hugtakinu og notkunargildi þeirra jafnt í vatnslausn sem í öðrum leysum. Gefin er hluteinkunn fyrir námskeiðið og er vægi hennar 25% af heildareinkunn.

Nauðsynleg undirstaða: Almenn efnafræði I (EFN101G)

EFN307G • Varmafræði og inngangur að safneðlisfræði • (8e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Hannes Jónsson Prófessor

Grunnhugtök og stærðfræðilegar aðferðir í varmafræði, lögmál

varmafræðinnar, varmafræðileg mætti, Legendre ummyndun, Maxwell vensl, jafnvægi, fasabreytingar, tölfræðileg varmafræði fyrir skammtafræðileg kerfi, kjörgas og raungas sameinda, Bose og Fermi kjörgös, eðlisvarmi, Brownsk hreyfing, slembigangur og sveim.

EFN308G • Málstofa í efnafræði • (0e) • Haust • 2f

Ýmsir fyrirlesarar ræða efni tengd nýjum rannsóknum í efnafræði og lífefafræði. Viðfangsefni auglýst jafnóðum.

EFN401G • Lífræn efnafræði 2 • (8e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f + 2d + 5v

Umsjónarkennari: Guðmundur Gunnar Haraldsson Prófessor

Í fyrirlestrunum verður fjallað um efnasmíði og efnahvörf efna sem tilheyra efnaflokkum alkóhóla og fenóla, etera og epoxíða, aldehyða og ketóna, karboxýlsýra, karboxýlsýruafleiða, karbanjóna, amína, sykra og amínósýra. Þá verða kynntar helstu litrófsaðferðir við einkenningu lífrænna efna. Í verklegum æfingum verður fengist við nýsmíði lífrænna efna og efnagreiningu. Í þessu námskeiði er gefin hluteinkunn fyrir verklegar æfingar, sem gildir 25% af heildareinkunn. Lágmarkseinkunnar 5,0 er krafist bæði í prófseinkunn og hluteinkunn.

Nauðsynleg undirstaða: Lífræn efnafræði 1 (EFN303G)

EFN402G • Efnagreiningartækni • (8e) • Vor • Stokkur: V5 • 3f + 1d + 5v

Umsjónarkennari: Sigríður Jónsdóttir Fræðimaður

Rafeindaróf í sýnilegu og útfjólubláu sviði. Flúrljómun. Titringsróf í innrauðu sviði. Atómgleypni og logamæling. Massagreining. Kjarnarófsmæling (NMR). Gasskiljur og vökvaskiljur. Samtengd efnagreiningartæki. Verklegar æfingar: Litrófsmælingar í sýnilegu, útfjólubláu og innrauðu sviði. Flúrljómun. Atómgleypni. Kjarnarófsmælingar. Gasskilja. Vökvaskilja. Gasskilja/massagreining (GC/MS). Í þessu námskeiði er gefin hluteinkunn, m.a. fyrir verklegar æfingar, sem gildir 25% af heildareinkunn. Lágmarkseinkunnar 5,0 er krafist bæði í hluteinkunn og prófseinkunn.

Nauðsynleg undirstaða: Almenn efnafræði 2 (EFN201G), Efnagreining (EFN203G), Lífræn efnafræði 1 (EFN303G)

EFN403G • Eðlisefnafræði B • (8e) • Vor • Stokkur: V6 • 4f + 1d + 3v

Umsjónarkennari: Ágúst Kvaran Prófessor

Ágrip af skammtafræði. Efnatengi. Kraftverkan milli sameinda. Tengsl skammtafræði og litrófsgreiningar. Litrófsaðferðir (örbylgjuróf, IR-róf, UF/Sýn-róf, kjarnróf (NMR) og röntngreining). Öflun upplýsinga um sameindir með litrófsgreiningum. Notkun litrófsaðferða í lífefafræði. Efni tengt verklegum æfingum (sjá neðar). Verklegar æfingar úr ofangreindu efni og úr efni sem fjallað var um í Eðlisefnafræði A (09.31.34): Lausnavarmamælingar. Jónalausnir. Gufuþrýstingur og gufunarvarmi. Seigjumælingar. Litrófsgreining lífrænna litarefna. Jafnvægi efnahvarfa litrófsgreiningu. Flúrljómun misellulausna. Kjarnrófsmælingar (NMR). Í þessu námskeiði er gefin hluteinkunn m.a. fyrir verklegar æfingar, sem gildir 20% af heildareinkunn. Lágmarkseinkunnar 5,0 er krafist bæði í hluteinkunn og prófseinkunn.

Nauðsynleg undirstaða: Eðlisefnafræði A (EFN302G)

EFN404G • Ólífræn efnafræði 2 • (6e) • Vor • Stokkur: V1 • 4f + 1d

Kennari: Sigurjón Norberg Ólafsson Dósent

Fyrirlestrar: Fjallað verður um efnafræði frumefnanna í aðalflokkum lotukerfisins. Áhersla verður lögð á að veita nemendum skipulega yfirsýn með tilliti til lotubundinna eiginleika. Gefin er hluteinkunn fyrir námskeiðið og er vægi hennar 25% af heildareinkunn.

Nauðsynleg undirstaða: Ólífræn efnafræði 1 (EFN304G)

EFN502G • Sérverkefni í efnafræði • (10e) • Haust

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að sérverkefni í efnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum um sérverkefni. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum.

EFN504G • BS-verkefni efnafræði • (16e) • Haust

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að BS-verkefni í efnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum námsbrautar í efnafræði. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum. Jafnhliða BS verkefni í efnafræði er heimilt að taka skylduvalsnámskeið 6. misseris sem 6 ECTS námskeið án verklegra æfinga.

EFN505G • Sérverkefni í efnafræði • (18e) • Haust

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að sérverkefni í efnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum um sérverkefni. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum. Jafnhliða 9e sérverkefni er heimilt að taka skylduvalsnámskeið 6. misseris sem 3e námskeið án

verklegra æfinga.

EFN506G • Lífræn efnafræði 3 • (8e) • Haust • Stokkur: H3 • 4f + 5v

Umsjónarkennari: Snorri Þór Sigurðsson Prófessor

Í fyrirlestrum verður fjallað um myndun og hvörf enólatanjóna, þ.m.t. alkýlun ketóna og 1,3-díkarbónýlefa, C- og O-alkýlun, aldól-þéttingu og asýlun kolefna. Einnig verður fjallað um afkarboxýlun, og myndun tvítengja. Þá verður einnig fjallað um notkun litrófsaðferða í viðgreiningu á lífrænum efnasamböndum og hvernig unnt er að finna hvarfaðstæður í tímaritsgreinum með hjálp gagnagrunna (Scifinder), sem mun nýtast nemendum í verklega hluta námskeiðsins. Verklega hlutanum er ætlað að veita nemendum hjálfun í vinnubrögðum á tilraunastofu. Lögð er áhersla á sjálfstæð vinnubrögð. Nemendur framkvæma nokkurra skrefa efnasmíði samkvæmt leiðbeiningum uppsláttarbóka og eftir tímaritum: Alkylun 1,3-díkarbónýlefa, afkarboxýlun, aldól-þétting, P-ylíð og Grignard-efnahvarf. Myndefni eru sannreind með litrófsaðferðum. Skila ber 75% af þeim verkefnum (heimadæmum), sem lögð verða fyrir nemendur, svo próftökuréttur fáiast. Gefin er hluteinkunn, m.a. fyrir verklegar æfingar, sem gildir 40% af heildareinkunn. Lágmarkseinkunnar (5,0) er krafist bæði í hluteinkunn og prófseinkunn.

Nauðsynleg undirstaða: Lífræn efnafræði 2 (EFN401G), Efnagreiningartækni (EFN402G)

Prófað verður munnlega úr efni námskeiðsins í desember. Gefin er hluteinkunn fyrir verklegar æfingar sem gildir 40% af heildareinkunn. Lágmarkseinkunnar 5,0 er krafist bæði í prófseinkunn og hluteinkunn.

EFN507G • BS-verkefni efnafræði • (10e) • Haust

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að BS-verkefni í efnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum námsbrautar í efnafræði. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum. Jafnhliða BS verkefni í efnafræði er heimilt að taka skylduvalsnámskeið 6. misseris sem 6 ECTS námskeið án verklegra æfinga.

EFN509G • Verklegar æfingar í eðlisefnafræði • (8e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarmaður: Ágúst Kvaran Prófessor

Verklegar æfingar tengdar skammtaefnafræði, safneðlisfræði og varmafræði ásamt stoðfyrirlestrum. Æfingarnar fela í sér bæði tölvureikninga og mælingar.

Notkun litrófsgreiningar til að ákvarða eiginleika sameinda, svo sem gleypniróð lífrænna litarefna og tvíatóma gassameinda. Varmarýmð gasefna við lágt hitastig. Varmaskipti í efnahvörfum, gufuþrýstingur vökva, þurrugufun fastra efna, kristöllun.

Lágmarkseinkunnar er krafist bæði í hluteinkunn fyrir verklegar æfingar og í prófseinkunn.

EFN509M • Eðlisefnafræði 4 • (8e) • Haust • Stokkur: H4 • 4f + 5v

Umsjónarkennari: Ágúst Kvaran Prófessor

Snúnings-, titrings- og rafeinda-litróf og litrófsgreiningar sameinda. Litrófsgreiningar í segulsviði, NMR. Röntgengreining kristalla. Raf- og seguleiginleikar efna. Ljófsefnafræði og hvarfslóðir efnahvarfa. Verklegar æfingar tengdar ofangreindu efni og efni sem fjallað er um í eðlisefnafræði 3 (09.31.40): Leiðni í raflausnum, hraði efnahvarfa og ljófsefnafræði, ljómun sameinda á sýnilega og útfjólbúla litrófssviðinu, IR litróf og titringshættir sameinda, NMR róf og tvískautsvægi sameinda. Tölvuútreikningar á titringi og efnahvörfum sameinda. Í þessu námskeiði er gefin hluteinkunn fyrir verklegar æfingar, sem gildir 20% af heildareinkunn. Lágmarkseinkunnar er krafist bæði í hluteinkunn og prófseinkunn.

Nauðsynleg undirstaða: Eðlisefnafræði 3 (09.31.40)

EFN510M • Ólífræn efnafræði 3 • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 5v

Umsjónarmaður: Sigurjón Norberg Ólafsson Dósent

Fyrirlestrar: Girðiefnafræði: Hvarfgangar og hraðafræði í efnafræði hliðarmálma. Rúmfræði efnahvarfa. Málmlífræn efnafræði. Lífrænir tengihópar og nafnakerfi. Meginatriði varðandi tengi málms við kolefni. Helstu flokkar málmlífrænna efna, hvörf þeirra og hvarfgangar. Rófaljós-mælingar í greiningu málmlífrænna komplexa. Málmlífræn hvörf og hvötun. Verklegt: Smíði klassískra málmkomplexa, efnasambanda frumefna aðalflokkanna og málmlífrænna efnasambanda. Kynntar verða helstu aðferðir og tækni við smíði ólífrænna efnasambanda, svo sem lofttæmitækni og hvörf við vatns- og ildissnaðar aðstæður, háhitahvörf og þurrugufun. Í þessu námskeiði er gefin hluteinkunn, m.a. fyrir verklegar æfingar, sem gildir 33% af heildareinkunn. Lágmarkseinkunnar er krafist bæði í hluteinkunn og prófseinkunn.

Nauðsynleg undirstaða: Ólífræn efnafræði 2 (EFN404G)

Æskileg undirstaða: Efnagreiningartækni (EFN402G)

EFN601G • Sérverkefni í efnafræði • (10e) • Vor

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að sérverkefni í efnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum um sérverkefni. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum.

EFN602G • Sérverkefni í efnafræði • (10e) • Sumar

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að sérverkefni í efnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum um sérverkefni. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum.

EFN606G • BS-verkefni efnafræði • (16e) • Vor

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að BS-verkefni í efnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum námsbrautar í efnafræði. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum. Jafnhliða BS verkefni í efnafræði er heimilt að taka skylduvalsnámskeið 6. misseris sem 6 ECTS námskeið án verklegra æfinga.

EFN608M • Lífræn efnafræði 4: Lífrænar efnasmíðar • (10e) • Vor • Stokkur: V4 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Guðmundur Gunnar Haraldsson Prófessor

Umsjónarkennari: Snorri Þór Sigurðsson Prófessor

Í námskeiðinu verður fjallað um nýrri aðferðir sem beitt er við efnasmíði lífrænna efnasambanda og leitast við að byggja kerfisbundið upp þekkingu til að fjalla um nútímalegar lífrænar efnasmíðar. Byggt verður ofan á þá þekkingu sem þegar liggur fyrir hjá nemendum að loknum námskeiðunum LE 1, LE 2 og LE 3, sem eru forkröfur þessa námskeiðs. Fjallað verður um margvísleg kjarnsækin skiptihvörf og rafsækin álagningarhvörf, nútímalega málmlífræna efnafræði, heterohringi, afoxun og sértæka afoxunarmiðla, hringhverf efnahvörf og Woodward-Hoffmann reglurnar, oxanir og umraðanir. Fjallað verður um rúmeffnafræði og stjórnu á henni og mikilvægi hennar í nútímalegum lífrænum efnasmíðum. Þá verður fjallað verður um notkun ensíma í lífrænum efnasmíðum. Fjallað verður um verndarhópa og mikilvægi þeirra í lífrænum efnasmíðum. Fjallað verður um ýmsar kerfisbundnar leiðir er koma við sögu við hönnun og útfærslu á lífrænum efnasmíðum eins og umskautun (umpolung), baksmíðar og baksmíðagreiningu ásamt hugtökum og fræðum þar að baki. Loks verður fjallað um allnokkrar klassískar fjölskrifa lífrænar efnasmíðar á flóknum náttúruefnum og hvernig þróunin hefur orðið í gegnum tíðina. Hugmyndin er að kryfja slíkar efnasmíðar niður í kjölinn.

Námskeiðið er einkum ætlað nemendum í framhaldsnámi í efnafræði, en einnig nemendum sem uppfylla forkröfurnar. Meginmarkmiðið er að gera nemendur læsa á lífrænar efnasmíðar eins og þær eru útfærðar í dag.

Nauðsynleg undirstaða: Lífræn efnafræði 3 (EFN506G)

EFN610M • Ólífræn efnafræði 4 • (10e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f

Umsjónarkennari: Ingvar Helgi Árnason Prófessor

Fyrirlestrar: Lotubundnir eiginleikar málma og málmleysingja í ólífrænni efnafræði. Ólífræn búr, hringir og þyrpi. Þáttur ólífrænnar efnafræði í lífefnum.

Nauðsynleg undirstaða: Ólífræn efnafræði 3 (EFN510M)

EFN611G • BS-verkefni efnafræði • (16e) • Sumar

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að BS-verkefni í efnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum námsbrautar í efnafræði. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum. Jafnhliða BS verkefni í efnafræði er heimilt að taka skylduvalsnámskeið 6. misseris sem 6 ECTS námskeið án verklegra æfinga.

EFN611M • Ólífræn efnafræði 4 (án verklegra tíma) • (8e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f

Umsjónarkennari: Ingvar Helgi Árnason Prófessor

Í þessu námskeiði eru ekki verklegir tímar.

Fyrirlestrar: Lotubundnir eiginleikar málma og málmleysingja í ólífrænni efnafræði. Ólífræn búr, hringir og þyrpi. Þáttur ólífrænnar efnafræði í lífefnum.

Nauðsynleg undirstaða: Ólífræn efnafræði 3 (EFN510M)

EFN612G • Sérverkefni í efnafræði • (18e) • Sumar

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að sérverkefni í efnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum um sérverkefni. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum. Jafnhliða 9e sérverkefni er heimilt að taka skylduvalsnámskeið 6. misseris sem 3e námskeið án verklegra æfinga.

EFN613G • Sérverkefni í efnafræði • (18e) • Vor

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að sérverkefni í efnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum um sérverkefni. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum. Jafnhliða 9e sérverkefni er heimilt að taka skylduvalsnámskeið 6. misseris sem 3e námskeið án verklegra æfinga.

EFN614G • BS-verkefni efnafræði • (10e) • Vor

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að BS-verkefni í efnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum námsbrautar í efnafræði. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum. Jafnhliða BS verkefni í efnafræði er heimilt að taka skylduvalsnámskeið 6. misseris sem 6 ECTS námskeið án verklegra æfinga.

EFN615G • BS-verkefni efnafræði • (10e) • Sumar

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að BS-verkefni í efnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum námsbrautar í efnafræði. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum. Jafnhliða BS verkefni í efnafræði er heimilt að taka skylduvalsnámskeið 6. misseris sem 6 ECTS námskeið án verklegra æfinga.

EFN616G • Útreikningar á eiginleikum efna og hraða efnabreytinga • (8e) • Vor

Umsjónarkennari: Hannes Jónsson Prófessor

Ígildi námskeiðsins Eðlisefnafræði 5 í kennsluskrá 2007-2008.

Skammtafræðilegir reikningar á rafeindadreifingu í efnum og ýmsum efnafræðilegum eiginleikum efna með Hartree-Fock, MP2, CI og DFT aðferðunum.

Spuni og vixlverkun hans við hverfþunga og ytra svið. Hraði efnabreytinga (efnahvarfa eða sveims) reiknaður út frá virkjunarástandskenningunni, bæði innan kjörsveiflínslágunar og almennt út frá fríu orkunni, klassískt og skammtafræðilega. Verklegar æfingar sem fela í sér forritun og tölvureikninga.

LEF101G • Lífefnafræði H • (6e) • Haust • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Hörður Filippsson Prófessor

Inntak/viðfangsefni:

Námskeið fyrir nemendur í hjúkrunarfræðideild. Fyrstu vikum námskeiðsins er varið í efnafræði lífrænna sameinda þar sem fjallað er um kolvetni, alkóhól, aldehíð, ketóna, lífrænar sýrur, estera, amína og amíða. Að því loknu vikum er námsefnið almenn lífefnafræði. Öllum helstu grunnatriðum eru gerð nokkur skil. Fjallað er um gerð lífefna, próteina, ensíma, kohlýdrata, fituefna og kjarnsýra. Einnig er fjallað um efnaskipti, meginleiðir efnaskipta og tengsl þeirra. Námskeiðinu lýkur síðan með stuttri umfjöllun um valda þætti í klínískri lífefnafræði m.a. líkamsvökva og samsetningu þeirra, sýru-basa jafnvægi mannslíkamans, lífrar- og nýrnastarfsemi og lífefnafræði hjarta- og æðasjúkdóma. Nánari upplýsingar verða veittar í upphafi námskeiðsins.

Próf verður í formi fjölvalsspurninga. Eingöngu verður prófað úr efni, sem fjallað er um í uppgefni kennslubók og ljósrítum frá kennara.

LEF301G • Lífefnafræði A • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Baldur Símonarson Dósent

Námskeið í almennri lífefnafræði fyrir nemendur í lyfjafræði, næringarfræði, tannlækningum og líffræði.

Fyrirlestrar: Lífsameindir. Efnafræði aminósýra, próteina, kohlýdrata og fituefna. Ensím og ensímhvött efnahvörf. Efnaskipti kohlýdrata, fituefna og nitursambanda. Samþætting efnaskipta.

Nemendur í líffræði taka námskeiðið LÍF314G Verklegar æfingar í lífefnafræði fyrir líffræðinema samhliða þessu námskeiði.

Skriflegt krossapróf í lok misseris.

LEF302G • Lífefnafræði I • (6e) • Haust • Stokkur: H6 • 4f + 1u

Umsjónarkennari: Bjarni Ásgeirsson Prófessor

Fjallað verður ítarlega um grundvallaratriði fyrri hluta almennrar lífefnafræði, einkum eiginleika og myndbyggingu risasameinda. Efni fyrirlestra: Viðfangsefni lífefnafræðinnar; millisameindahrif lífefna í vatnslausnum; aminósýrur, peptíðtengi og myndbygging próteina; svipmótun próteina og stöðugleiki; sykrur og fjölsykrur; fitur og frumhimnur; hraðafræðilegir eiginleikar ensíma og stjórn ensímvirknir; ensímhvötnun og hvarfgangar ensíma; samsetning kjarnsýra og myndbygging; DNA stöðugleiki; lífupplýsingafræði. Gefin er hluteinkunn fyrir stöðupróf utan próftíma sem hefur vægið 0,15 á móti prófseinkunni.

LEF401G • Lífefnafræði T • (6e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 1u

Umsjónarkennari: Baldur Símonarson Dósent

Námskeið í lífefnafræði ætlað tannlæknanemum.

Fyrirlestrar: Melting og frásog. Flutningur lofttegunda með blóði. Bufferkerfi líkamans. Næring með áherslu á tannheilsu. Sykruprótein, flókin fituefni. Stöðprótein og stöðvefur, C-vítamín. Breytingar eftir próteinsmið. Viðgerðir á DNA. Oxunarálag og oxunarvarnir. Lífefnafræði öldrunar. Kalsíumhagur og bein, D-vítamín. Prótein í blóði. Blóðsegamyndun og blóðsegaleysing. Blóð, járn og blóðmyndandi vítamín. Hlutverk lífrar. Flutningur fituefna í blóði. Hormón. Stýring genatjáningar, A-vítamín. Stýring blóðsýkurs, sykursýki. Hver nemandi heldur tvö erindi og skilar tveimur ritgerðum um valið efni um næringu og tannheilsu og kalsíumhag og bein. Hvor ritgerð gildir 15% heildareinkunnar. Skriflegt próf í lok misseris gildir 70% og það skiptist í stuttar spurningar og ritgerðaverkefni.

LEF405G • Lífefnafræði B • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f

Umsjónarkennari: Hörður Filippsson Prófessor

Námskeið fyrir nemendur í lyfjafræðideild um ýmsa sértæka þætti úr lífefnafræði: Kjarnsýrur, próteinsmið. Erfðatækni. Prótein og ensím. Áhrif lyfja á prótein. Próteinlyf. Fituefni og himnur. Hormón og boðefni. Melting, frásog og næring.

Nauðsynleg undirstaða: Lífefnafræði A (LEF301G)

Námsmat byggist á skriflegu prófi, m.a. fjölþættum spurningum og ritgerðum. Lágmarkseinkunn til að standast próf er 5,0.

LEF406G • Lífefnafræði 2 • (6e) • Vor • Stokkur: V1 • 4f + 1u

Umsjónarkennari: Jón Bragi Bjarnason Prófessor

Námskeið í lífefnafræði ætlað lífefnafræði-, matvælafræði- og næringarfræðinemum.

Fjallað verður ítarlega um grundvallaratriði síðari hluta almennrar lífefnafræði, einkum orkubúskap lífvera og efnaskiptaferli. Efni fyrirlestra: Líforkufræði. Glýkólýsa. Nýmyndun glúkósa og pentósaferli. Efnaskipti glýkógens, stýring efnaskiptaferla. Sítrónusýruhringur. Niðurbrot fitusýra. Efnaskipti aminósýra og þvagefnishringur. Rafeindabæraðegan og ildisháð fosforylering. Ljóstíllifun. Smíð kohlýdrata í plöntum og bakteríum, glýoxýlathringur. Smíð fituefna. Smíð aminósýra. Smíð og niðurbrot þúrína, pyrimidína, nukleotíða og hems. Samþætting og hormónastýring efnaskiptaferla.

Á misserinu eru haldin tvö stöðupróf utan venjulegs próftíma. Sú einkunn sem er hærra gildir 16,7% heildareinkunnar.

LEF501G • Sérverkefni í lífefnafræði • (10e) • Haust

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að sérverkefni í lífefnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum um sérverkefni. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum.

LEF501M • Lífefnafræði 3 • (8e) • Haust • Stokkur: H4 • 2f + 10v

Umsjónarkennari: Bjarni Ásgeirsson Prófessor

Aðstoðarkennari: Magnús Már Kristjánsson Dósent

Verklegar æfingar í lífefnafræði. Einangrun ensíma og mælingar á hraðafræðilegum eiginleikum ensíms. Rafdráttur próteina. Stöðugleiki próteina. Sértek efnahvörf próteina. Samskipti tengla og próteins. Mótefnafelling. DNA einangrun og notkun skerðiensíma. Lífupplýsingar í tölvu. Stoðfyrirlestrar tengja saman hagnýt atriði verklegu æfinganna og fræðilega undirstöðu þeirra, sem kemur fram í fjölrituðum vinnuseðlum og kennslubókum. Í þessu námskeiði er gefin hluteinkunn, m.a. fyrir verklegar æfingar, sem gildir 2/3 af heildareinkunn. Lágmarkseinkunnar er krafist bæði í hluteinkunn og prófseinkunn. Nauðsynleg undirstaða: Lífefnafræði 1 (LEF302G)

LEF505G • BS-verkefni í lífefnafræði • (16e) • Haust

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að BS-verkefni í lífefnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum námsbrautar í efnafræði. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum.

LEF505G • BS-verkefni í lífefnafræði • (16e) • Sumar

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að BS-verkefni í lífefnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum námsbrautar í efnafræði. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum.

LEF506G • Sérverkefni í lífefnafræði • (16e) • Haust

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að sérverkefni í lífefnafræði eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum um sérverkefni. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum.

LEF507G • BS-verkefni í lífefnafræði • (10e) • Haust

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að BS-verkefni í lífefnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum námsbrautar í efnafræði. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum.

LEF508G • Hagnýtt lífefnafræði G • (6e) • Haust • Stokkur: H6 • 4f + 1u

Umsjónarkennari: Hörður Filippusson Prófessor

Þessu námskeiði er ætlað að gefa stúdentum innsýn í nokkra þætti hagnýtrrar lífefnafræði og lífefnataekni, með áherslu á prótein (protein biotechnology). Fyrirlestrar: Notkun próteina í iðnaði og til lækninga. Notkun ensíma í iðnaðarferlum. Kyrrsett ensím og hagnýting þeirra. Lífefnanemar (biosensors). Lífefnagreining. Sjálfvirkni í lífefnagreiningu. Hreinvinnsla lífefna og uppskölun vinnsluferla. Umræðufundir: Nýlegar vísindagreinar kynntar og ræddar. Erindi flutt af nemendum. Skoðunarferðir í nokkur framleiðslufyrirtæki.

Æskileg undirstaða: Lífefnafræði 3 (LEF501M)

Fyrir þá sem taka 6 einingar gildir skriflegt próf (ritgerðaverkefni) 75% og frammistaða í flutningi erinda 25%. Fyrir þá sem taka 10 einingar gildir skriflegt próf 45%, frammistaða í flutningi erinda 15% og viðbótarverkefni 40%.

LEF601G • Sérverkefni í lífefnafræði • (10e) • Vor

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að sérverkefni í lífefnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum um sérverkefni. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum.

LEF602G • BS-verkefni í lífefnafræði • (16e) • Vor

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að BS-verkefni í lífefnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum námsbrautar í efnafræði. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum.

LEF606G • Sérverkefni í lífefnafræði • (10e) • Sumar

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að sérverkefni í lífefnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum um sérverkefni. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum.

LEF607G • Sérverkefni í lífefnafræði • (16e) • Sumar

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að sérverkefni í lífefnafræði eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum um sérverkefni. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum.

LEF608G • Sérverkefni í lífefnafræði • (16e) • Vor

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að sérverkefni í lífefnafræði eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum um sérverkefni. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyra efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum.

**LEF609G • BS-verkefni í lífefnafræði • (10e) • Vor **

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að BS-verkefni í lífefnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum námsbrautar í efnafræði. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyrja efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum.

**LEF610G • BS-verkefni í lífefnafræði • (10e) • Sumar **

Nemendum er gefinn kostur á að vinna að BS-verkefni í lífefnafræði, eftir því sem aðstæður leyfa, skv. reglum námsbrautar í efnafræði. Verkefnið er unnið undir umsjón tveggja manna og skal a.m.k. annar þeirra tilheyrja efnafræðiskor. Verkefninu lýkur með samningu ritgerðar, sem metin er til einkunnar af umsjónarmönnum.

**LEF611G • Efnafræði ensíma G • (6e) • Vor • Stokkur: V4 • 4f + 1d **

Umsjónarkennari: Jón Bragi Bjarnason Prófessor

Einangrun, hreinsun og greining próteina. Myndbygging próteina. Hraði og hvarfgangur ensímhvataðra hvarfa. Stjórnun ensímhvarfa. Fjöleinsímasambönd.

Æskileg undirstaða: Lífefnafræði 3 (LEF501M)

**LEF612G • Bygging og eiginleikar próteina • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2u **

Umsjónarkennari: Magnús Már Kristjánsson Dósent

Fjallað er um einkenni 1.-4. stigs byggingastaða próteín og hvernig þau ákvarða ýmsa eiginleika þeirra. Flokkun próteina á grundvelli myndbygginga og einkenni. Leitast er við að skýra samband myndbyggingar og eiginleika próteina með mismunandi líffræðileg hlutverk. Farið er yfir helstu byggingarþætti sem ákvarða stöðugleika myndbyggingar próteina, sem og afmyndun þeirra og svipmótunarferli. Fjallað er um áhrif þátta á borð við hitastig, súrustig, salta og afmyndara á stöðugleika próteina. Kynntar eru helstu aðferðir sem notaðar eru við rannsóknir á byggingar- og eðliseiginleikum próteina.

Nauðsynleg undirstaða: Lífefnafræði 1 (LEF302G)

**SED401G • Almenn stjarnvísindi • (6e) • Vor • Stokkur: V **

Umsjónarmaður: Einar H Guðmundsson Prófessor

Markmið: Að kynna nemendum heimsmynd nútíma stjarnvísinda og helstu rannsóknaraðferðir stjarnvísindamanna. Auk almenns menntunargildis ætti námskeiðið að geta orðið undirstaða fyrir þá sem vilja kenna stjörnufræði í framhaldsskólum. Kennsla fer fram með fyrirlesturum, umræðum, einföldum dæmraekningi og stjörnuskoðun. Námsefni m.a.: Stígild stjarnfræði: Stjörnuhiminninn, hreyfingar himintungla, tímatal. Þættir úr sögu stjarnfræðinnar. Sjónaukar og mælitækni. - Sólkerfið: Sólin, reikistjörnurnar og tungl þeirra, halastjörnur. Uppruni sólkerfisins. - Eiginleikar og þróun sólstjarna: Tvístirni. Breytistjörnur. Stjörnusprengingar. Tífstjörnur og röntgenstjörnur. Hvítir dverg, nifteindastjörnur og svarthol. - Efnid milli stjarnanna. Geimgeislar. Vetrarbrautin. Venjulegar vetrarbrautir. Virkar vetrarbrautir: Útvarpsvetrarbrautir og dulstirni. - Heimsfræði: Gerð, uppruni og þróun alheimsins. Myndun frumefnanna. Líf í alheimi. Umræðutímar og stjörnuskoðun þegar veður leyfir.

**SED502M • Stjarneðlisfræði 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H7 **

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Kennari: Páll Jakobsson Dósent

Að öllu jöfnu kennt annað hvert ár þegar ártal er oddatala. Markmið: Að kynna undirstöðuatriði og aðferðir stjarneðlisfræðinnar. Áhersla er lögð á notkun eðlisfræði við líkanagerð og útskýringar á stjarnfræðilegum fyrirbærum. Námsefni m.a.: Eðli sólstjarna. Ástandsjafrna, orkuframlæiðsla og orkuflutningur. Geislun. Gerð og þróun sólstjarna. Hamfaraskleið í þróun þeirra: Þyngdarhrun og stjörnusprengingar. Eðlisfræði hvíttra dverga, nifteindastjarna og svarthola. Þéttstær tvístirni og röntgenstjörnur. Tífstjörnur. Vetrarbrautir af ýmsum gerðum, myndun þeirra og þróun. Virkni í kjörnum vetrarbrauta. Efnid milli stjarnanna. Segulsvið í geimnum. Geimgeislar. Valin atriði úr heimsfræði.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IIA (STÆ207G) eða Stærðfræðigreining IIC (STÆ206G), Eðlisfræði 2 R (EÐL202G)

**SED601G • Líf í alheimi • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d **

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Umsjónarmaður: Einar H Guðmundsson Prófessor

Valgrein fyrir nemendur raunvísindadeildar og aðra sem áhuga hafa. Að öllu jöfnu kennt annað hvert ár þegar ártal er oddatala. Markmið: Að kynna nemendum stjörnulíffræði (e. astrobiology), svið þar sem vísindamenn í stjörnufræði, líffræði, jarðfræði, eðlisfræði og efnafræði vinna saman að rannsóknum á uppruna efnisins, stjörnukerfa og lífsins. Námsefni: Myndun léttra frumefna í frumheimi og þyngri frumefna í sólstjörnum og umhverfi þeirra. Uppruni vetrarbrauta, sólkerfa, sólstjarna og reikistjarna. Myndun sameinda og rykkorna. Sameindir í efninu á milli stjarna og reikistjarna. Eiginleikar kolefnis og annarra frumefna sem virðast nauðsynleg fyrir lífið. Þættir úr lífefnafræði og varmafræði. Myndun og þróun jarðarinnar. Uppruni vatns. Loftþjúpurinn. Jörðin borin saman við aðrar reikistjörnur. Hvað er líf og hvers þarfnast það? Uppruni og þróun lífs á jörðinni. Líf við jaðaraðstæður í hverum, ís og djúpsjárhverum. Áhrif loftsteinaárekstra og nálæggra stjörnusprenginga á jörðina og lífríki hennar. Er líf annars staðar í sólkerfinu, t.d. á Mars, Evrópu eða Titan? Byggileg svæði í alheimi. Reikistjörnur í öðrum sólkerfum. Leitun að lífi utan sólkerfisins, þar á meðal vitsmunalífi. Þversögn Fermis. Mannhorf.

**STÆ001M • Málstofa í stærðfræði • (0e) • Haust • 2f **

Ýmsir fyrirlesarar ræða efni tengd nýjum rannsóknum í stærðfræði. Viðfangsefni auglýst jafnóðum.

**STÆ002M • Málstofa í stærðfræði • (0e) • Vor • 2f **

Ýmsir fyrirlesarar ræða efni tengd nýjum rannsóknum í stærðfræði. Viðfangsefni auglýst jafnóðum.

**STÆ101G • Stærðfræðigreining IA • (8e) • Haust • Stokkur: H1 • 4f + 3d **

Kennari: Jón Ingólfur Magnússon Prófessor

Talnakarferin. Rauntölur og hugtökin efra mark og neðra mark, tvinntölur. Mengi náttúrulegra talna og þrepassannir. Föll og varpanir. Runur og runumarkgildi. Raðir. Samleitniþróf og skilorðsbundin samleitni raðar. Markgildi og samfelld föll. Helstu eiginleikar samfelldra falla. Hornaföll. Diffurun. Helstu reglur um diffurun. Útgildi. Meðalgildissetningin. Nálgun diffranlegra falla með margliðum. Tegrun. Tengsl tegrunar og diffurun. Ýmis algeng föll. Ýmsar aðferðir til að reikna út stofnföll. Veldaraðir. Fyrsta stigs diffurjöfnur. Tvinngild föll og annars stigs diffurjöfnur.

STÆ103G • Stærðfræðigreining IIB • (6e) • Haust • Stokkur: V1 • 4f + 2d

Kennari: Þorvaldur Búason

Opin mengi og lokuð. Varpanir, markgildi og samfelldni. Deildanlegar varpanir, hlutfleiddur og keðjuregla. Jacobi-fylki. Stiglar og stefnuafleiður. Blandaðar hlutfleiddur. Ferlar. Vigursvið og streymi. Sivalningshnit og kúluhnit. Taylor-margliður. Útgildi og flokkun stöðupunkta. Skilyrt útgildi. Fölgin föll og staðbundnar andhverfur. Ferilheildi, stofnföll. Heildun falla af tveimur breytistærðum. Óeiginleg heildi. Setning Greens. Einfaldlega samhangandi svæði. Breytuskipti í tvöföldu heildi. Margföld heildi. Breytuskipti í margföldu heildi. Heildun á flötum. Flatarheildi vigursviðs. Setningar Stokes og Gauss. Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IB (STÆ201G) eða Stærðfræðigreining IA (STÆ101G), Línuleg algebra B (STÆ208G) eða Línuleg algebra A (STÆ106G)

STÆ104G • Stærðfræðigreining IB • (6e) • Haust • Stokkur: H1 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Rögnvaldur Möller Prófessor

Rauntölur. Markgildi og samfelld föll. Deildanleg föll, reglur um afleiður, afleiður af hærri röð, stofnföll. Notkun deildareiknings: Útgildisverkefni, línuleg nálgun. Torræð föll. Meðalgildissetning, setningar l'Hôpital og Taylors. Heildun: Ákveðin heildi og reiknireglur fyrir þau. Undirstöðusetning deilda- og heildareikningsins. Heildunartækni, óeiginleg heildi. Notkun heildareiknings: Bogalengd, flatarmál, rúmmál, þungamiðjur. Runur og raðir, samleitniþróf. Veldaraðir, Taylor-raðir. Venjulegar afleiðujöfnur: Aðskiljanlegar og einsleitar afleiðujöfnur fyrstu raðar, línulegar afleiðujöfnur fyrstu raðar, línulegar afleiðujöfnur annarrar raðar með fastastuðlum.

STÆ105G • Stærðfræðigreining IC • (8e) • Haust • Stokkur: H1 • 4f + 3d

Kennari: Elínborg Ingunn Ólafsdóttir Dósent

Samleitni og samfelldni. Diffur- og tegurreikningur falla af einni breytistærð. Hornaföll, veldisföll og lograföll. Línulegar fyrsta stigs diffurjöfnur. Diffurjöfnur þar sem aðskilja má breytistærðir. Vektorar og fylkjareikningur. Tvinntölur. Áhersla verður lögð á að þjálfva nemendur í skilja og nota stærðfræðileg hugtök, dæmareikning og notkun stærðfræði sem hjálpartæki í ýmsum greinum. Skiladæmi, ásamt prófum á misserinu, hafa 50% vægi. Mæti nemandi í ekkert eða aðeins eitt misserispróf eykst vægi lokaeinkunnar í 75% eða 100%.

STÆ106G • Línuleg algebra A • (8e) • Haust • Stokkur: H4 • 4f + 3d

Umsjónarkennari: Jón Kristinn Arason Prófessor

Áhersla lögð á fræðilega hlið efnis. Línuleg jöfnuhneppi, fylkjareikningur, Gauss-Jordan-aðferð. Tvinntölur. Vigurrúm og hlutrúm þeirra. Línulega óháð hlutmengi í vigurrúmi, grunnar og vídd. Línulegar varpanir, myndrúm og núllrúm. Innfeldi, lengd og horn. Rúmmál í margvíðu hnitarrúmi og krossfeldi í þrívíðu hnitarrúmi. Flatneskjur, stíkaframsætning og fólgin framsætning. Hornrétt ofanvörp og þverstaðlaðir grunnar. Aðferð Grams og Schmidts og aðferð minnstu ferveka. Ákveður og andhverfur fylkja. Eigingildi, eiginvigar og hornalínugerningur. Samhverf fylki og þverstöðluð fylki. Rófsetning. Heimfærsla.

STÆ107G • Línuleg algebra B • (6e) • Haust • Stokkur: H4 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Jón Kristinn Arason Prófessor

Línuleg jöfnuhneppi, fylkjareikningur, Gauss-Jordan-aðferð. Tvinntölur. Vigurrúm og hlutrúm þeirra. Línulega óháð hlutmengi í vigurrúmi, grunnar og vídd. Línulegar varpanir, myndrúm og núllrúm. Innfeldi, lengd og horn. Rúmmál í margvíðu hnitarrúmi og krossfeldi í þrívíðu hnitarrúmi. Flatneskjur, stíkaframsætning og fólgin framsætning. Hornrétt ofanvörp og þverstaðlaðir grunnar. Aðferð Grams og Schmidts og aðferð minnstu ferveka. Ákveður og andhverfur fylkja. Eigingildi, eiginvigar og hornalínugerningur. Samhverf fylki og þverstöðluð fylki. Rófsetning. Heimfærsla.

STÆ201G • Stærðfræðigreining IB • (6e) • Vor • Stokkur: V7 • 4f + 2d

Kennari: Þorvaldur Búason

Rauntölur. Markgildi og samfelld föll. Deildanleg föll, reglur um afleiður, afleiður af hærri röð, stofnföll. Notkun deildareiknings: Útgildisverkefni, línuleg nálgun. Torræð föll. Meðalgildissetning, setningar l'Hôpital og Taylors. Heildun: Ákveðin heildi og reiknireglur fyrir þau. Undirstöðusetning deilda- og heildareikningsins. Heildunartækni, óeiginleg heildi. Notkun heildareiknings: Bogalengd, flatarmál, rúmmál, þungamiðjur. Runur og raðir, samleitniþróf. Veldaraðir, Taylor-raðir. Venjulegar afleiðujöfnur: Aðskiljanlegar og einsleitar afleiðujöfnur fyrstu raðar, línulegar afleiðujöfnur fyrstu raðar, línulegar afleiðujöfnur annarrar raðar með fastastuðlum.

STÆ202G • Mengi og firðrúm • (8e) • Vor • Stokkur: V6 • 4f + 3d

Mengjafræði: Vensl; jafngildisvensl og raðvensl. Teljanleg mengi og óteljanleg. Samstétta mengi. Uppbygging talnakarferna. Frumatriði um firðrúm: Opin mengi og lokuð, samleitnar runur og Cauchy-runur, þéttipunktur. Samfelldni og samfelldni í jöfnum mæli. Samleitni og samleitni í jöfnum mæli. Fallarunur og fallaraðir. Þjöppuð firðrúm. Samhangandi mengi. Fullkomin firðrúm og fullkomin firðrúms. Fastapunktssetning Banachs; tilvistarsetning um afleiðujöfnu fyrstu raðar. Kennslubækur ákveðnar síðar. Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IA (STÆ101G), Línuleg algebra A (STÆ106G)

STÆ203G • Líkindareikningur og tölfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V6 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Hermann Þórisson Prófessor

Kennari: Birgir Hrafnkelsson Lektor

Útkomurúm, atburðir, líkindi, jöfn líkindi, óháðir atburðir, skilyrt líkindi. Slembistærð, dreififall, þéttleiki, samdreifing, óháðar stærðir, skilyrt dreifing. Meðalgildi, dreifni, fylgni, meðalgildislögmálið. Mikilvægar strjálur stærðir. Veldisstærð, Poisson-ferli. Normleg stærð, höfuðsetning tölfræðinnar. Úrtak, lýsistærð, dreifing meðaltals og úrtaksdreifni normlegs úrtaks. Punktmat, vægis- og sennileikamatlar,

meðalferskekka, bjagi. Bilmat og tilgátupróf fyrir normleg úrtök, tvíköstúrtök og veldisúrtök. Aðhvarfsgreining. Mátgæði og stikalaus próf. Æskileg undirstaða: Stærðfræðigreining IB (STÆ201G) eða Stærðfræðigreining IA (STÆ101G), Línuleg algebra B (STÆ208G) eða Línuleg algebra A (STÆ106G)

STÆ204G • Inngangur að líkinda- og tölfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V6 • 4f + 3d + 1æ

Umsjónarkennari: Hermann Þórisson Prófessor

Kennari: Birgir Hrafnkelsson Lektor

Útkomurúm, atburðir, líkindi, jöfn líkindi, óháðir atburðir, skilyrt líkindi. Slembistærð, dreififall, þéttleiki, samdreifing, óháðar stærðir, skilyrt dreifing. Meðalgildi, dreifni, fylgni, meðalgildislögmálið. Mikilvægar strjár stærðir. Veldisstærð, Poisson-ferli. Normleg stærð, höfuðsetning tölfræðinnar. Úrtak, lýsistærð, dreifing meðaltals og úrtaksdreifni normlegs úrtaks. Punktmat, vægis- og sennileikametlar, meðalferskekka, bjagi. Bilmat og tilgátupróf fyrir normleg úrtök, tvíköstúrtök og veldisúrtök. Aðhvarfsgreining. Mátgæði og stikalaus próf. Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IA (STÆ101G) eða Stærðfræðigreining IB (STÆ201G), Línuleg algebra A (STÆ106G) eða Línuleg algebra B (STÆ208G)

STÆ205G • Stærðfræðigreining IIB • (6e) • Vor • Stokkur: V1 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Rögnvaldur Möller Prófessor

Opin mengi og lokuð. Varpanir, markgildi og samfelldni. Deildanlegar varpanir, hlutafleiður og keðjuregla. Jacobi-fylki. Stiglar og stefnuafleiður. Blandaðar hlutafleiður. Ferlar. Vigursvið og streymi. Sivalningshnit og kúluhnit. Taylor-margliður. Útgildi og flokkun stöðupunkta. Skilyrt útgildi. Fólgin föll og staðbundnar andhverfur. Ferilheildi, stofnföll. Heildun falla af tveimur breytistærðum. Óeiginleg heildi. Setning Greens. Einfaldlega samhangandi svæði. Breytuskipti í tvöföldu heildi. Margföld heildi. Breytuskipti í margföldu heildi. Heildun á flötum. Flatarheildi vigursviðs. Setningar Stokes og Gauss.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IB (STÆ201G) eða Stærðfræðigreining IA (STÆ101G), Línuleg algebra B (STÆ208G) eða Línuleg algebra A (STÆ106G)

STÆ206G • Stærðfræðigreining IIC • (8e) • Vor • Stokkur: V1 • 4f + 3d

Umsjónarkennari: Rögnvaldur Möller Prófessor

A: Opin mengi og lokuð. Varpanir, markgildi og samfelldni. Deildanlegar varpanir, hlutafleiður og keðjuregla. Jacobi-fylki. Stiglar og stefnuafleiður. Blandaðar hlutafleiður. Ferlar. Vigursvið og streymi. Sivalningshnit og kúluhnit. Taylor-margliður. Útgildi og flokkun stöðupunkta. Skilyrt útgildi. Fólgin föll og staðbundnar andhverfur. Ferilheildi, stofnföll. Heildun falla af tveimur breytistærðum. Óeiginleg heildi. Setning Greens. Einfaldlega samhangandi svæði. Breytuskipti í tvöföldu heildi. Margföld heildi. Breytuskipti í margföldu heildi. Heildun á flötum. Flatarheildi vigursviðs. Setningar Stokes og Gauss.

B: Fourier-greining. Fourier-raðir á rauntalna- og tvinntalnaformi, samfelldar og strjár Fourier-myndir. Áhersla verður lögð á að þjálfar nemendur í að leysa dæmi og jafnframt verður bent á, hvernig stærðfræði er notuð sem hjálpartæki í ýmsum greinum.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IB (STÆ201G) eða Stærðfræðigreining IA (STÆ101G), Línuleg algebra B (STÆ208G) eða Línuleg algebra A (STÆ106G)

STÆ207G • Stærðfræðigreining IIA • (8e) • Vor • Stokkur: V1 • 4f + 3d

Umsjónarkennari: Reynir Axelsson Dósent

Áhersla er lögð á fræðilega hlið efnisins. Stefnir er að því að nemendur öðlist skilning á grundvallarhugtökum og kunni að beita þeim, bæði í fræðilegu sambandi og í útreikningi. Opin mengi og lokuð. Varpanir, markgildi og samfelldni. Diffanlegar varpanir, hlutafleiður og keðjuregla. Jacobi-fylki. Stiglar og stefnuafleiður. Blandaðar hlutafleiður. Ferlar. Vigursvið og streymi. Sivalningshnit og kúluhnit. Taylor-margliður. Útgildi og flokkun stöðupunkta. Skilyrt útgildi. Fólgin föll og staðbundnar andhverfur. Ferilheildi, stofnföll og nákvæmar afleiðujöfnur. Heildun falla af tveimur breytistærðum. Óeiginleg heildi. Setning Greens. Einfaldlega samhangandi svæði. Breytuskipti í tvöföldu heildi. Margföld heildi. Breytuskipti í margföldu heildi. Heildun á flötum. Flatarheildi vigursviðs. Setningar Stokes og Gauss.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IA (STÆ101G), Línuleg algebra A (STÆ106G)

STÆ208G • Línuleg algebra B • (6e) • Vor • Stokkur: V7 • 4f + 2d

Kennari: Jón Kristinn Arason Prófessor

Línuleg jöfnuþéppi, fylkjareikningur, Gauss-Jordan-aðferð. Tvinntölur. Vigurrúm og hlutrum þeirra. Línulega óháð hlutmengi í vigurrúmi, grunnar og vidd. Línulegar varpanir, myndrúm og núllrúm. Innfeldi, lengd og horn. Rúmmál í margviðu hnitárúmi og krossfeldi í þrívíðu hnitárúmi. Flatneskjur, stikaframsetning og fólgin framsetning. Hornrétt ofanvörp og þverstaðlaðir grunnar. Aðferð Grams og Schmidts og aðferð minnstu ferveika. Ákveður og andhverfur fylkja. Eigingildi, eiginvigrar og hornlínugeringur. Samhverf fylki og þverstöðluð fylki. Rófsetning. Heimfærsla.

STÆ209G • Tölfræði og gagnavinnsla • (8e) • Vor • 4f + 2d

Kennari: Thor Aspelund Dósent

Tölfræði og gagnavinnsla Hagnýtt undirstöðu tölfræðinámsekið. Normaldreifingin, tvíköstadreifingin, mat á stikum, öryggisbil, T-próf, ANOVA, fjölþátta línuleg líkön, 2x2 og rxc töflur fyrir flokkuð gögn. Greining á tvíköstútkomum. Meðferð gagna og samskipti við tölfræði- og gagnavinnsluforrit SPSS, R og Excel.

STÆ301G • Tvinntallagreining I • (8e) • Haust • Stokkur: H1 • 4f + 3d

Kennari: Jón Ingólfur Magnússon Prófessor

Tvinntölur og grannfræði tvinntalnasléttunnar. Runur og raðir af tvinntölum. Deildanleg og faguð föll. Fallarunur og raðir, sér í lagi veldaraðir. Vegheildun og stofnföll. Veldisvísifallið og skyld föll. Vafningstölur ferla. Cauchy-setningin, Cauchy-formúlan og afleiðingar. Samsetning, setning um opna vörpun og hágildissetning. Laurent-raðir, einangraðir sérstöðupunktur og flokkun þeirra. Leifasetningin og leifareikningur. Hornaukasetningin og Rouché-setningin. Tengsl við raunfallagreiningu: Cauchy-Riemann-jöfnurnar, þýð föll og heildisformúlu Poissons og Schwarz. Faguð föll skilgreind með heildum (t. d. Laplace-ummyndun). Hornrækin vörpun og vörpunarsetning Riemanns.

Æskileg undirstaða: Mengi og firðrúm (STÆ202G)

STÆ302G • Stærðfræðigreining IIIB • (6e) • Haust • Stokkur: H1

Varpanir á tvinntalnasléttunni. Fágúð föll. Veldisvísifallið, lograr, rætur og horn. Cauchy-setningin og Cauchy-formúlan. Samleitni í jöfnum mæli. Veldaraðir. Laurent-raðir. Leifareikningur. Hagnýtingar á tvinnfallagreiningu í straumfræði. Venjulegar afleiðujöfnur og afleiðujöfnuhneppi. Línulegar afleiðujöfnur með fastastuðlum. Ýmsar aðferðir til að reikna út sérlausnir. Green-föll fyrir upphafsgildisverkefni. Línuleg afleiðujöfnuhneppi. Veldisvísifylkið. Flæði og fasamyndir. Ólínuleg afleiðujöfnuhneppi í sléttu, jafnvægispunktar, stöðugleiki og línulegar nálganir. Veldaraðalausnir og aðferð Frobeniusar. Laplace-ummyndun og notkun hennar við lausn á afleiðujöfnum.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G), Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G) eða Stærðfræðigreining IIA (STÆ207G)

STÆ303G • Algebra I • (8e) • Haust • Stokkur: H3 • 4f + 3d

Umsjónarkennari: Reynir Axelsson Dósent

Grúpur, dæmi og helstu undirstöðuatriði. Samhverfugrúpur. Mótanir og normlegar hlutgrúpur. Baugar, dæmi og helstu undirstöðuatriði. Heilbaugar. Baugamótanir og iðul. Margliðubaugar og þáttun margliða. Valin viðfangsefni.

STÆ304G • Stærðfræðigreining IIIA • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 3d

Umsjónarkennari: Robert Jonathan Magnus Prófessor

Námskeiðið kynnir fyrir nemendum mikilvæg töl hagnýtrar stærðfræði, nánar tiltekið venjulegar diffurjöfnur, hlutafleiðujöfnur, Fouriergreiningu, og helstu eiginleikar þeirra sannaðir. Gert er ráð fyrir að nemandi þekki vel innihald námskeiðanna Stærðfræðigreining IA, Stærðfræðigreining IIA, Línuleg algebra A, Mengi og firðrúm. Matlab er notað til þess að nemandinn afli praktískrar reynslu af því að leysa hagnýt verkefni.

Venjulegar diffurjöfnur: Tilvist og eingildi lausna, Cauchy verkefnið, lausn fyrsta stigs jafna og línulegra hneppa, lausn með veldaraðum, númerísk nálgun lausna. Hlutafleiðujöfnur: Fyrsta stigs breiðgerar jöfnur, lausn með kennilínunum, hitajafnan í einni rúmvið, Gauss-kjarninn. Fourier-greining: Samleitni í hverjum punkti, í jöfnum mæli og í ferningsmeðaltali, jafna Parsevals, setning Fejers, lausn hitajöfnu á endanlegu bili með Fourier-röðum, Fourier-ummyndun.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IIA (STÆ207G) eða Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G)

Æskileg undirstaða: Mengi og firðrúm (STÆ202G)

STÆ310M • Línuleg tölfræðilíkon • (10e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 3d

Umsjónarmaður: Gunnar Stefánsson Prófessor

Einföld og fjölvíð aðhvarfsgreining, fervikagreining og samvikagreining, ályktanir, dreifni og samdreifni metla, mátpróf með frávika- og áhrifagreiningu, samtíma ályktanir. Almenn líkuleg líkon sem ofanvörp, fervikagreining sem sértílvik, samtíma öryggismörk á samanburðarföll. Ólínuleg aðhvarfsgreining og tilraunaskipulag. R notað í verkefnum. Lausnum verkefna er skilað í LaTeX og PDF.

Til viðbótar er tekið efni eftir vali, t.d. útvíkkuð línuleg líkon

(GLM) og/eða slambiþáttalíkon (random/mixed effects models) og/eða skóreimaaðferðir (bootstrap) o.s.frv.

Æskileg undirstaða: Líkindareikningur og tölfræði (STÆ203G) eða Inngangur að líkinda- og tölfræði (STÆ204G)

STÆ311M • Málstofa í tölfræði • (2e) • Haust • Stokkur: H • 1f

Umsjónarkennari: Gunnar Stefánsson Prófessor

Valið efni í tölfræði. Taka má málstofuna oft en einu sinni til eininga. Hver nemandi flytur a.m.k. einn fyrirlestur á misserinu.

Skyldumæting er á alla fyrirlestira. Kennt bæði misserin þegar næg þátttaka næst.

STÆ312M • Hagnýt línuleg tölfræðilíkon • (6e) • Haust • Stokkur: V1 • 4f + 3d

Umsjónarkennari: Gunnar Stefánsson Prófessor

Einföld og fjölvíð aðhvarfsgreining, fervikagreining og samvikagreining, ályktanir, dreifni og samdreifni metla, mátpróf með frávika- og áhrifagreiningu, samtíma ályktanir. Almenn líkuleg líkon sem ofanvörp, fervikagreining sem sértílvik, samtíma öryggismörk á samanburðarföll. Ólínuleg aðhvarfsgreining og tilraunaskipulag. R notað í verkefnum. Lausnum verkefna er skilað í LaTeX og PDF.

Til viðbótar er tekið efni eftir vali, t.d. útvíkkuð línuleg líkon

(GLM) og/eða slambiþáttalíkon (random/mixed effects models) og/eða skóreimaaðferðir (bootstrap) o.s.frv.

STÆ313M • Grundvöllur tölfræðinnar • (10e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 3d

Umsjónarkennari: Gunnar Stefánsson Prófessor

Sennileiki, tæmandi stærð, tæmanleikareglan, þvælistiki, skilyrðingareglan, óbreytileikareglan, sennileikafraði. Tilgátupróf, einfaldar og samsettar tilgátur, Neyman-Pearson-setningin, styrkleiki, UMP-próf, óbreytileg próf. Umröðunarpróf, sætispróf. Bilmát, öryggisbil, öryggisstig, öryggissvæði. Punktmat, hjagi, meðalferskekkja. Verkefnum er skilað með notkun LaTeX og gilda 20% af lokaeinkunn.

Nauðsynleg undirstaða: Líkindareikningur og tölfræði (STÆ203G) eða Inngangur að líkinda- og tölfræði (STÆ204G)

STÆ401G • Stærðfræðigreining IVB • (6e) • Vor • Stokkur: V1 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Robert Jonathan Magnus Prófessor

Fourier-raðir og þverstöðluð fallakerfi, jaðargildisverkefni fyrir venjulega afleiðuvirkja, Green-föll, eiginildisverkefni fyrir Sturm-Liouville-virkja, Fourier-ummyndun, Laplace-ummyndun, kynning á hnikareikningi. Bylgjujafnan, varmaleiðnijafnan og Laplace-jafnan leystar á ýmsum svæðum með aðferðum úr fyrri hluta námskeiðsins, aðskilnaður breytistærða, grunnlausn fyrir Laplace-jöfnuna.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IIIB (STÆ302G) eða Stærðfræðigreining IIIA (STÆ304G)

STÆ401M • Algebra II • (10e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 3d

Mótlar og línulegar varpanir. Frjálsir mótlar og fylki. Deildamótlar og stuttar fleygaðar lestir. Nykurmótlar. Endanlega spannaðir mótlar yfir höfuðíðalbaum. Línulegir virkjar á endanlega viðum vigurrúmum.

Nauðsynleg undirstaða: Algebra I (STÆ303G)

STÆ402G • Samæfingar í stærðfræði • (4e) • Vor • Stokkur: V • 2f

Umsjónarkennari: Eggert Briem Prófessor

Sama námsefni er ekki tekið fyrir tvö ár í röð. Efnið er yfirleitt þannig valið, að stúdentar á 4. misseri geta tekið þátt í samæfingunum. Stúdentar skila ritgerðum og halda fyrirlestra um valin efni.

STÆ402M • Mál- og tegurfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 3d

Umsjónarkennari: Ragnar Sigurðsson Prófessor

Kennt á vormisseri, þegar ártal er oddatala.

Mál- og tegurfræði: Mælanleg föll, mál og málrúm. Tegrarleg föll og helstu samleitnisetningar (um einhalla samleitni, setningar Fatous og Lebesgues). LMál- og tegurfræði: Mælanleg föll, mál og málrúm. Tegrarleg föll og helstu samleitnisetningar (um einhalla samleitni, setningar Fatous og Lebesgues). L_p -rúm og tvírúm þeirra, ójöfnur Hölders og Minkowskis. Ýmsar gerðir samleitni og tengsl þeirra innbyrðis. Málamargfeldi, setningar Tonellis og Fubinis. Lebesgue-málið á $\mathbf{R}^n$ og helztu eiginleikar þess. Tengsl tegrunar og diffrunar, setning Lebesgues um diffranleika einhalla falls næstum alls staðar. Fourier-greining Gamma-fallið. Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IIA (STÆ207G), Mengi og firðrúm (STÆ202G)

STÆ403G • Notkun reiknifræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 2d

Markmiðið er að nemendur öðlist reynslu af notkun reiknifræði við raunhæf viðfangsefni og verði færir um að velja þær aðferðir, sem hæfa verkefnum hverju sinni. Fjallað verður um ýmis verkefni, þar sem reiknifræði hefur verið beitt. Ennfremur um aðferðafræði, þar á meðal greiningu viðfangsefna, hönnun reiknilíkana og val aðferða. Fjallað verður um ýmis stöðluð forritakerfi. Þá munu nemendur vinna að raunhæfum verkefnum og skila ritgerðum.

STÆ403M • Algebra III • (10e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 3d

Umsjónarkennari: Jón Kristinn Arason Prófessor

Kroppar og útvíkanir þeirra. Aðskiljanlegar útvíkanir

og normlegar útvíkanir. Galois-fræði. Notkunardæmi. Noether baugar. Grunnasetning Hilberts. Núllstöðvasetning Hilberts.

Nauðsynleg undirstaða: Algebra I (STÆ303G)

STÆ405G • Töluleg greining B • (6e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f + 2d

Kennari: Elínborg Ingunn Ólafsdóttir Dósent

Lausn línulegra og ólínulegra jöfnuhneppa og verkefna við línulega og ólínulega aðhvarfsgreiningu og ólínulega bestun. Töluleg ákvörðun eiginilda. Margliðubrúun og bútabrúun. Töluleg ákvörðun heilda og afleiða. Töluleg lausn upphafs- og jaðargildisverkefna fyrir venjulegar afleiðujöfnur og hlutfleiðujöfnur. Gefin er hluteinkunn fyrir skriflegar úrlausnir á verkefnum og vegur hún 30% af heildareinkunn. Stúdent telst ekki hafa staðist próf, ef prófseinkunn er lægri en lágmarkseinkunn fyrir námskeiðið í heild. Námskeiðið er kennt samhliða Tölulegri greiningu A.

Æskileg undirstaða: Stærðfræðigreining IIIB (STÆ302G) eða Stærðfræðigreining IIIA (STÆ304G)

STÆ406M • Fléttufræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 1d

Kennari: William Mark Dukes

Námskeiðið er ætlað nemendum á öðru og þriðja ári.

Markmiðið er að kynna nemendum ýmis fléttufræðileg kerfi, aðferðir við talningu og gagnlega eiginleika. Hagnýtingar á þessum kerfum og aðferðum.

STÆ407G • Aðgerðagreining B • (6e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 2d

Fræðileg línuleg bestun. Ákvarðanafræði og nytjaföll. Markmiðabestun. Birgðufræði. Markov-keðjur og bestun á þeim. Kvik, slembin bestun. Biðraðufræði.

STÆ408G • Töluleg greining A • (8e) • Vor • 4f + 3d

Umsjónarkennari: Elínborg Ingunn Ólafsdóttir Dósent

Lausn línulegra og ólínulegra jöfnuhneppa og verkefna við línulega og ólínulega aðhvarfsgreiningu og ólínulega bestun. Töluleg ákvörðun eiginilda. Margliðubrúun og bútabrúun. Töluleg ákvörðun heilda og afleiða. Töluleg lausn upphafs- og jaðargildisverkefna fyrir venjulegar afleiðujöfnur og hlutfleiðujöfnur. Gefin er hluteinkunn fyrir skriflegar úrlausnir á verkefnum og vegur hún 30% af heildareinkunn. Stúdent telst ekki hafa staðist próf, ef prófseinkunn er lægri en lágmarkseinkunn fyrir námskeiðið í heild.

Námskeið kennt samhliða Tölulegri greiningu B. Áhersla lögð á fræðilegar útleiðslur og sannanir auk þess sem verkefnið verða fræðilegri og forritunar-hlutinn viðfangsmeiri.

Æskileg undirstaða: Stærðfræðigreining IIIA (STÆ304G) eða Stærðfræðigreining IIIB (STÆ302G)

STÆ410G • Fléttufræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 1d

Kennari: William Mark Dukes

Námskeiðið er ætlað nemendum á öðru og þriðja ári.

Markmiðið er að kynna nemendum ýmis fléttufræðileg kerfi, aðferðir við talningu og gagnlega eiginleika. Hagnýtingar á þessum kerfum og aðferðum.

STÆ411G • Grannfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 3d

Kennari: Jóhann Sigurðsson

Almenn grannfræði: Grannrúm og samfelldar varpanir. Hlutrúm, faldrúm og deildarúm. Samhangandi rúm og þjöppuð rúm.

Æskileg undirstaða: Grannfræði (STÆ411G)

STÆ511M • Töluleg línuleg algebra • (6e) • Haust • 3f + 2d

Kennt á haustmisseri, þegar ártal er oddatala. Lausn á stórum og rýrum jöfnuhneppum með beinum aðferðum, samhlíða aðferðum og ítrekunaradferðum. Lausn á ofákveðnum og vanákveðnum jöfnuhneppum. Lausn eigingildisverkefna. Línuleg, töluleg nálgun. Nauðsynleg undirstaða: Töluleg greining B (STÆ405G)

STÆ512M • Framhaldsnámskeið í líkindafræði • (10e) • Haust

Líkindafræði byggð á málfraði, Kolmogorov og Ionescu-Tulcea útvíkkunarsetningarnar, skilyrt væntigildi, regluleg skilyrt líkindi, Kolmogorov og Hewitt-Savage 0-1 lögmálin, martingalar í strjálum tíma, kynning á Brown-hreyfingu.

STÆ513M • Umraðanagrupur • (10e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Rögvaldur Möller Prófessor
Endanlegar og óendanlegar umraðanagrupur. Grúpuverkanir á tré. Bass-Serre fræði.
Æskileg undirstaða: Algebra I (STÆ303G)

STÆ601M • Fjármálastærðfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f + 2d

Kennari: Freyr Hermannsson Aðjunkt
Markmið: Að veita stúdentum bæði fræðilega og hagnýta þekkingu í fjármálaafleiðum og þeim stærðfræðilegu aðferðum, sem þær grundvallast á. Lögð er nokkur áhersla á þann stærðfræðilega grunn sem liggur að baki fjármálastærðfræði, þar á meðal slembiferli, slembnar afleiðujöfnur og hlutafleiðujöfnur. Þessar jöfnur eru tengdar fjármálafræðum með verðlagningu Blacks og Scholes og hlutafleiðujöfnum. Fjallað er um hvernig meta má stíka í slembnum afleiðujöfnum út frá raunverulegum gögnum, m.a. með Kalman-síun og GMM-aðferðinni. Sýnt er hvernig herma má slembnar afleiðujöfnur. Teknar eru fyrir helstu gerðir afleiða og farið út í hagnýtt gildi þeirra. Lögð er áhersla á verkefni og nemendur m.a. látnir verðleggja mismunandi afleiður "kaupa" þær og "selja" og verja þær með delta-vörn fram að lokadegi. Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að líkinda- og tölfræði (STÆ204G) eða Líkindareikningur og tölfræði (STÆ203G)

STÆ606M • Tvinnfallagreining II • (10e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 3d

Cauchy-Goursat-setningin. Vafningstölur, almenna Cauchy-setningin og almenna leifasetningin. Einfaldlega samhangandi svæði. Þýð föll, heildissetning Poissons, verkefni Dirichlets fyrir hringskífu, speglunarsetning Schwarz. Nálganir fagaðra falla með ræðum föllum og Runge-setningin. Óendanlegar raðir og óendanleg margfeldi nærfagaðra falla; tilvistarsetningar Mittag-Lefflers og Weierstrass. Sporger föll. Samrýndar fjölskyldur og setning Montels. Hornrækin vörpun, brotnar línulegar færslur, Schwarz-hjálparsetningin og óevklíðsk rúmfræði í einingarskífunni. Vörpunarsetning Riemanns; samfelldni á jaðrinum.

STÆ607M • Diffurrúmfræði • (10e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 3d

Kennt á vormisseri, þegar ártal er slétt tala. Ferlar, fletir og víðáttur í evklíðsku rúmi. Deildanlegar víðáttur, vigursvið og þinsvið. Háfletir í evklíðsku rúmi, fyrsta og annað undirstöðuform, krappi, kúptir háfletir. Innri rúmfræði flata. Riemann-víðáttur, gagnvegir. Gauss-Bonnet-setningin fyrir fleti.

STÆ608M • Inngangur að rökfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 3d

Röksemdafærslur, sannanir. Samtengingar, fullyrðingareikningur, sannföll og sísonnur. Formleg mál, frumsendur, rökreglur, sísonnusetningin. Magnarar. Mál og kenningar fyrstu stéttar. Mynstur og líkón. Fullkomleikasætingin. Setning Löwenheims og Skolems. Reiknanleiki, rakin föll. Setning Gödels.

STÆ609M • Stærðfræðigreining á víðáttum • (10e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 3d

Kennari: Reynir Axelsson Dósent
Fletir og hlutvíðáttur í evklíðskum rúmunum. Andhverfusetning og setning um fölginn föll. Deildaform og heildun yfir hlutvíðáttur í evklíðskum rúmunum. Almenna Stokes-setningin.
Kennt á vormisseri þegar ártal er oddatala.

STÆ610M • Atriði úr líkindafræði • (10e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarkennari: Hermann Þórisson Prófessor
Vorið 2006 fjallar námskeiðið um tengiaðferðir í líkindafræði, jafnvægi, endurnýjun.

STÆ611M • Kennsluefni í skólum • (6e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 1d

Umsjónarkennari: Eggert Briem Prófessor
Fjallað verður um grundvallarhugtök í stærðfræðinámsfærni framhaldsskóla og efri bekkja grunnskóla og hvernig þau verði best sett fram miðað við proska og kunnáttu nemenda. Í því skyni verða lesnar valdar kennslubækur og framsetning þeirra rædd frá ýmsum hliðum svo og kennsluáðferðir. Kynntir verða möguleikar á notkun tölva og netsins í stærðfræðinámi. Efni í námskeiðinu er ekki ákveðið fyrirfram heldur valið í samráði við þátttakendur. Til greina getur komið að farið verði út fyrir hefðbundið stærðfræðinámsfærni í skólum og fjallað verði um efni eins og sögu stærðfræðinnar, talnafræði og þrautalausnir. (Einkunn ("staðist" eða "ekki staðist") verður byggð á framlagi þátttakenda í námskeiðinu. Ætlunin er að halda námskeiðið seinni hluta dags, t.d. eftir kl. 15.00, til að auðvelda kennurum þátttöku.)

VÍS401G • Þættir úr sögu og heimspeki vísindanna • (6e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 2u

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent
Kennari: Þorsteinn Vilhjálmsson Prófessor

Markmið: Að kynna nemendum þróun vísinda og eðli með því að rekja dæmi úr vísindasögunni og nýleg viðhorf til vísinda og sögu þeirra. Að þjálfar nemendur í erindaflutningi og ritgerðasmíð um fræðileg efni á íslensku. -- Námsefni: Saga stjörnufræði og heimsmyndar fram yfir byltingu Kópernikusar og Newtons. Saga þróunarkenningarinnar. Nýleg viðhorf sem varða eðli, markmið og þróun vísinda, vísindi og samfélag. -- Hver nemandi flytur erindi á umræðufundi um efni, sem valið er í samráði við kennara, og skilar ritgerð í lok misseris. Áhersla er lögð á að þjálfar nemendur í að vinna með heimildir. -- Námsefni getur breyst með hliðsjón af nemendahópi, kennurum og öðrum aðstæðum.

Óformleg próf eru haldin í kennslustundum á miðju misseri og í lok misseris. Auk þess eru gefnar einkunnir fyrir erindi nemenda og ritgerð.

VÍS402G • Þættir úr sögu og heimspeki vísindanna • (10e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 2u

Umsjónarmaður: Þorsteinn Vilhjálmsson Prófessor

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Markmið: Að kynna nemendum þróun vísinda og eðli með því að rekja dæmi úr vísindasögunni og nýleg viðhorf til vísinda og sögu þeirra. Að þjálfar nemendur í erindaflutningi og ritgerðasmíð um fræðileg efni á íslensku. -- Námsefni: Saga stjörnufræði og heimsmyndar fram yfir byltingu Kópernikusar og Newtons. Saga þróunarkenningarinnar. Nýleg viðhorf sem varða eðli, markmið og þróun vísinda, vísindi og samfélag. -- Hver nemandi flytur erindi á umræðufundi um efni, sem valið er í samráði við kennara, og skilar ritgerð í lok misseris. Áhersla er lögð á að þjálfar nemendur í að vinna með heimildir. Námsefni getur breyst með hliðsjón af nemendahópi, kennurum og öðrum aðstæðum. Einstakir nemendur geta tekið þetta námskeið í stað VÍS401G, ef það hentar á viðkomandi námsbraut og hún samþykkir það. Eru þá gerðar kröfur um viðameiri ritgerð og meira lesefni með hliðsjón af fleiri einingum.

Óformleg próf eru haldin í kennslustundum á miðju misseri og í lok misseris. Auk þess eru gefnar einkunnir fyrir erindi nemenda og ritgerð.

EDL101F • Afllfræðigreining • (10e) • Haust • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Námsefni: Hnikunarlögmál í aflfræði, jöfnur Lagranges og Hamiltons, kórummyndanir, svigar Poissons, aðferð Hamiltons og Jakobis.

Ólínulegar bylgjur, almenn hreyfikerfi, ferningsvarpanir, kvíslanir og kaos. Annað efni samkvæmt ákvörðun kennara.

Nauðsynleg undirstaða: Aflfræði (EDL302G)

EDL102F • Kennileg eðlisfræði þéttfnis • (10e) • Haust

Umsjónarmaður: Viðar Guðmundsson Prófessor

Markmið: Að kynna aðferðir skammtasviðsfræði fyrir fjöleindakerfi í eðlisfræði þéttfnis. Námsefni: Seinni skömmtun, víxlverkun rafeinda og Gell-Mann Low setningin. Föll Greens við hitastig $T=0$, truflanareikningur, setning Wick og myndir Feynman. Hlutsummun truflanaraða og jafna Dyson. Útfærsla fyrir $T>0$. Coulomb gas og hópörvanir: Hartee-Fock og RPA nálganir. Línulega svörun og Kubo jafnan. Leiðni, víxlverkun rafeinda við veilur og meðaltal yfir veilustöður. Varðveislujöfnur og aljöfnur Wards og Takahashis.

Nauðsynleg undirstaða: Skammtafræði 1 (EDL509M), Eðlisfræði þéttfnis 2 (EDL206M)

EDL103F • Skammtasviðsfræði • (10e) • Haust • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Þórður Jónsson Prófessor

Markmið: Að kynna grunnhugtök og reikniáðferðir í skammtasviðsfræði. Námsefni: Skammtasvið og kórskömmtun bóse- og fermisviða. Feynmanreglur. Skammtarafsegulfræði. Endurstöðlun. Fellaheildi.

Nauðsynleg undirstaða: Skammtafræði 1 (EDL509M)

Æskileg undirstaða: Skammtafræði 2 (EDL613M)

EDL104F • Eðlisfræði hálfleiðara 2 • (10e) • Haust

Umsjónarmaður: Viðar Guðmundsson Prófessor

Umsjónarmaður: Hafliði Pétur Gíslason Prófessor

Námskeiðið er ætlað meistaraþrófnemum með rannsóknarverkefni á sviði eðlisfræði hálfleiðara. Námsefni: Rafeindaflutningur í rafeindagasi, Hall-hrif og segulviðnám, veiluleiðni, sveim í hálfleiðurum. Skammtahrif í rafeindaflutningi, skömmtuð Hall-hrif. Skýling rafeinda í tvívíðu rafeindagasi. Skammtabrunnar og fjölsamskeyti í tvívíðum hálfleiðarakerfum. Ljósleinleikar tvívíðra og þrívíðra hálfleiðarakerfa, örvun, ljómun, ljóslausar færslur, ísog og speglun. Leiðnieiginleikar hálfleiðara, ljósleiðni, samskeyti, skautagerð.

Nauðsynleg undirstaða: Eðlisfræði hálfleiðara 1 (EDL511M)

EDL107F • Fjórða árs rannsóknarverkefni í eðlisfræði • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni.

EDL108F • Námskeið til meistaraþrófs í eðlisfræði • (10e) • Haust

Kennarar velja í samráði við nemandan safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði nemandans en skarast ekki við rannsóknarverkefni hans. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið.

Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarrefinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

EDL112F • Áhrif landslags á lofthjúp jarðar 1 • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Haraldur Ólafsson Prófessor

Greining á jöfnum Navier-Stokes með tilliti til truflunar af völdum fjalla af ýmsum stærðargráðum. Gerðir loftstraums við fjöll. Þrýstifrævik við fjöll og hröðun lofts. Þyngdarbylgjur í einföldum straumi lofts. Bylgjubrot, straumstökk og óveður við fjöll. Loftstíflur og vindstrengir í þrengingum. Hléiða og iðustrengir. Rossby-bylgjur.

EDL113F • Áhrif landslags á lofthjúp jarðar 2 • (10e) • Haust

Umsjónarkennari: Haraldur Ólafsson Prófessor

Farið verður nánar í efni námskeiðsins "Áhrif landslags á lofthjúp jarðar 1" og lögð áhersla á að kynna nýjustu rannsóknir. Þyngdarbylgjur í lagskiptum straumi og helstu kenningar um myndun hléiðu. Áhrif fjalla á veðrakerfi og stíkun á áhrifum fjalla í reiknilíkönun.

EDL114F • Tölvueðlisfræði • (10e) • Haust • Stokkur: H • 2f + 1d

Markmið: Að kynna hvernig tölulegri greiningu er beitt til þess að kannaneiginleika eðlisfræðilegra líkana. nNámsefni: Forritunarhverfi og grafísk framsetning. Monte Carlo aðferðirnfyrir líkón í safneðlisfræði og skammtafræði. Beiting fallgrunna tilnlausnar á sjálfsamkvæmum líkönun, Hartree og skyldar nálganir. Aflfræðinsameindasafna.

EDL115F • Tülkun veðurlíkana og veðurspár • (8e) • Haust

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Umsjónarkennari: Haraldur Ólafsson Prófessor

Líkón sem notuð eru við reikninga á veðri í rauntíma. Úrvinnsla veðurgagna og greining veðurkorta. Spáklasar. Veðurkerfi á millikvarða við Ísland. Aftakaveður. Verkefni í greiningu korta og gerð veðurspáa.

Nauðsynleg undirstaða: Aflfræði veðurs (EDL515M)

EDL116F • Afllfræði veðurs • (6e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Umsjónarkennari: Haraldur Ólafsson Prófessor

Fjallað verður um jöfnur þær sem liggja til grundvallar ástandi og breytingum í lofthjúpunum og þeim beitt til að lýsa stórum og smáum veðrakerfum, þrýstivindi, hvirfilvindi, sólfarsvindi, vindbreytingum með hæð við jörðu og í háloftum, uppstreymi og úrkomu.

Þyngdarbylgjur og Rossby-bylgjur. Nærþrýstivindakerfi, iðujafna, lóðstremisjafna og þrýstipájafna. Nærþrýstivindakerfi við fjöll.

EDL117F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs í eðlisfræði • (30e) • Haust
Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs í eðlisfræði.

EDL201F • Safneðlisfræði 2 • (10e) • Vor

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Umsjónarmaður: Hafliði Pétur Gíslason Prófessor

Markmið: Að kynna nútímaaðferðir í safneðlisfræði. Námsefni: Fasabreytingar og kenningar um markfyrirbæri. Háhita- og lághitaliðanir. Líkөн úr klassískri safneðlisfræði og skammtasafneðlisfræði eftir vali kennara.

Nauðsynleg undirstaða: Safneðlisfræði 1 (EDL508M), Skammtafræði 1 (EDL509M)

EDL202F • Öreindafræði 2 • (10e) • Vor

Umsjónarmaður: Þórður Jónsson Prófessor

Markmið: Að gera grein fyrir aðferðum skammtasviðsfræðinnar eins og þeim er beitt í hinu hefðbundna líkani öreindafræðinnar. Námsefni: Óvixlnar kvarðakenningar og skömmtnun þeirra. Endurstöðlunargrúpan. Reikniaðferðir umfram truflanareikning. Raf-veika kenningin og skammtalíftfræði. Annað lesefni samkvæmt ákvörðun kennara.

Nauðsynleg undirstaða: Kjarna- og öreindafræði (EDL506G), Skammtafræði 1 (EDL509M)

Æskileg undirstaða: Skammtafræði 2 (EDL613M), Skammtasviðsfræði (EDL103F)

EDL206M • Eðlisfræði þéttfnis 2 • (8e) • Vor

Umsjónarmaður: Snorri Þorgeir Ingvarsson Dósent

Markmið er að kynna takmarkanir einnar einda kenninga um þéttfni og skoða víxlverkanir einda. Námsefni: Raf- og segulsvörun í einangrandi og hálfleiðandi efni. Rafeindaflutningur, Boltzmann jafnan og slökunartímanálgunin. Takmörk einnar einda kenninga.

Víxlverkun og fjöleindanálganir. Skiptaverkun og seguleiginleikar þéttfnis, Heisenberg líkanið, spunabylgjur. Ofurleiðni, BCS kenningin og jafna Ginzburg-Landau.

Nauðsynleg undirstaða: Eðlisfræði þéttfnis 1 (EDL614M)

EDL207M • Rafsegulfræði 2 • (10e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Viðar Guðmundsson Prófessor

Umsjónarmaður: Snorri Þorgeir Ingvarsson Dósent

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Raf- og segulstöðufræði í tómi og í efni, jaðargildisverkefni, Greenföll, fjölpólar. Tímaháð rafsegulsvið, jöfnur Maxwells, varðveislulögmál. Planbylgjur, bylgjuútbreiðsla, fjölpólageislun, bylgjudreifing. Bylgjustokkar, holrúm, ljósleiðarar. Afstæðileg rafsegulfræði, áreksrar, útgeislun frá hleðslum á hreyfingu, orkutap vegna útgeislunar. Annað efni skv. ákvörðun kennara.

Nauðsynleg undirstaða: Rafsegulfræði 1 (EDL401G)

EDL210F • Fjórða árs rannsóknarverkefni í eðlisfræði • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni.

EDL211F • Fjórða árs rannsóknarverkefni í eðlisfræði • (30e) • Sumar

Rannsóknarverkefni.

EDL212F • Námskeið til meistaraþrófs í eðlisfræði • (10e) • Vor

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði nemandans en skarast ekki við rannsóknaverkefnið. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

EDL213F • Námskeið til meistaraþrófs í eðlisfræði • (10e) • Sumar

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

EDL215F • Veður við yfirborð jarðar • (8e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarkennari: Haraldur Ólafsson Prófessor

Ætlað framhaldsnemum, en BS-nemar á 3. ári geta sótt námskeiðið með samþykki kennara. Helstu jöfnur og kennistærðir lofthjúpsins í grennd við yfirborð jarðar, þar á meðal blöndunarþykkt, hryfi og viðnámsvindur. Áhrif viðnáms jarðar á vind. Orkubúskapur viðnámslagsins. Kvika og kvikuflæði. Vindur í stöðugu og óstöðugu lofti. Einsleitni. Aðferðir Reynolds og Buckingham-Pi. Gerð og dægursveifla dæmigerðs jaðarlags. Jaðarlag loftmassa yfir Íslandi.

EDL216F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs í eðlisfræði • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs í eðlisfræði.

EDL217F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs í eðlisfræði • (30e) • Sumar

Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs í eðlisfræði.

EDL301F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í eðlisfræði • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni.

EDL401F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í eðlisfræði • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni.

EDL401M • Eðlisfræði lofthjúps jarðar • (6e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 2d + 1u

Kennari: Haraldur Ólafsson Prófessor

Námsefni: Varmafræði andrúmslofts, geislun og hreyfingar í lofthjúpi. Almenn hringrás lofthjúps, víxláhrif lofthjúps og úthafa, þáttur heimskautasvæða í hringrás jarðar, veðurfarssveiflur. Kynning á nýjustu rannsóknum á lofthjúpi jarðar. Nemendur velja sér sérefni í samræði við kennara, t.d. háloftabylgjur, orkuskipti við sjávarflöt, óson eða fjarkönnun, og skila ritgerð um sérefni sitt.

Nauðsynleg undirstaða: Eðlisfræði 2 R (EDL202G), Varmafræði 1 (EDL402G) eða Varmafræði og inngangur að safneðlisfræði (EFN307G)

EDL402F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í eðlisfræði • (30e) • Sumar

Rannsóknarverkefni.

EDL504F • Rannsóknarverkefni til doktorsþrófs í eðlisfræði • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni.

EDL505F • Námskeið til doktorsþrófs í eðlisfræði • (10e) • Haust

Nemandi tekur lesnámskeið sem hluta af doktorsnámi sínu, í samræmi við námsáætlun.

EDL508M • Safneðlisfræði 1 • (8e) • Haust • Stokkur: H5 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Hafliði Pétur Gislason Prófessor

Markmið: Að kynna nemendum undirstöðuatriði í varmafræði og safneðlisfræði. Námsefni: Grunnhugtök og stærðfræðiaðferðir varmafræði, lögmál varmafræðinnar, Legendre-umskipti og varmafræðileg mætti, Maxwell-vensl, jafnvægi, fasabreytingar, sígild safneðlisfræði, Gibbs-söfn, skammta safneðlisfræði, Bose- og Fermi-kjörgös, eðlisvarmi fastra efna, meðseglandi efni, raungös og eflisliðanir, Ising líkanið, meðalsviðsnálgun.

Nauðsynleg undirstaða: Eðlisfræði 2 V (EDL201G) eða Eðlisfræði 2 R (EDL202G)

Æskileg undirstaða: Stærðfræðigreining IIA (STÆ207G) eða Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G)

EDL509M • Skammtafræði 1 • (8e) • Haust • Stokkur: H6 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Kennari: Ivan Shelykh Prófessor

Námsefni: Forsendur og formgerð skammtafræðinnar. Einvíð kerfi. Hverfþungi, spuni, tvístiga kerfi. Ögn í miðlægu mætti, vetnisatómið. Nálgunaraðferðir. Tímaóháður og tímaháður truflanareikningur. Dreififræði.

Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að skammtafræði (EDL306G)

Æskileg undirstaða: Venjulegar deildajöfnur (09.10.40) eða Stærðfræðigreining IVB (STÆ401G), Tvinnfallagreining I (STÆ301G) eða Stærðfræðigreining IIIB (STÆ302G)

EDL510M • Kjarnaeðlisfræði • (8e) • Haust • Stokkur: H4

Umsjónarmaður: Þórður Jónsson Prófessor

Markmið: Að veita nemendum innsýn í nútíma kjarnaeðlisfræði.

Nauðsynleg undirstaða: Kjarna- og öreindafræði (EDL506G)

EDL511M • Eðlisfræði hálfleiðara 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Hafliði Pétur Gislason Prófessor

Markmið er að kynna nemendum helstu eiginleika hálfleiðandi efna og skýra eðlisfræðilega helstu atriði hagnýtingar þeirra. Námsefni: Eiginleiðni, íbótarleiðni, rafeindir og holur, hleðsluberar og fastar hleðslur, leiðni. Hálfleiðarar í ójafnvægi: Örvun, samruni hleðslubera, innspýting hleðslubera. Ljósörvuð leiðni. Raf- og ljóseiginleikar samskeyta: Samskeyti málna og hálfleiðara, tvistar, smárar, fjölsamskeyti, smárásir. Helstu eiginleikar tvívíðra kerfa og skammtapunkta.

Æskileg undirstaða: Eðlisfræði þéttfnis 1 (EDL614M)

EDL512M • Tölvueðlisfræði • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Viðar Guðmundsson Prófessor

Markmið: Að kynna hvernig tölulegri greiningu er beitt til þess að kanna eiginleika eðlisfræðilegra líkana. Námsefni: Forritunarumhverfi og grafísk framsetning. Monte Carlo aðferðir fyrir líkön í safneðlisfræði og skammtafræði. Beiting fallagrunna til lausnar á sjálfsamkvæmum líkönum, Hartree og skyldar nálganir. Aflfræði sameindasafna.

Nauðsynleg undirstaða: Rafsegulfræði 1 (EDL401G), Inngangur að skammtafræði (EDL306G)

Æskileg undirstaða: Tölvuleg greining B (STÆ405G), Aflfræði (EDL302G)

EDL513M • Öreindafræði 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H • 3f + 1d

Umsjónarmaður: Þórður Jónsson Prófessor

Markmið: Að kynna nemendum öreindafræði nútímans. Námsefni: Almenn lögmál og aðferðir öreindafræðinnar. Skammtatölur, varðveislulögmál og samhverfur. Víxlverkanir og flokkun öreinda. Feynman-myndir. Kvarkar og innri samhverfur. Kvarðakenningar (gauge theories) og kvarðaeindir. Viðtekið líkan öreindafræðinnar.

Nauðsynleg undirstaða: Kjarna- og öreindafræði (EDL506G), Skammtafræði 1 (EDL509M)

EDL514M • Nútíma ljósfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H1 • 3f + 2d

Kennari: Kristján Leósson

Kennari: Ari Ólafsson Dósent

Markmið: Að kynna nemendum undirstöðuhugtök litrófsgreiningar og eðlisfræði leisa ásamt hagnýtingu þeirra í efnisrannsóknun, efnagreiningu, iðnaði og til lækninga. Námsefni: Vixlverkun ljóss og efnis, ljósmögnun, stöðugleiki geislahola, leisivirkni, eiginleikar leisisgeisla, helstu gerðir leisa. Valin atríði úr ólínulegri ljósfræði. Litrófsgreining, Fourier-ljósfræði, ljömun og ljósmun. Verkefni og nemendafyrirlestrar eftir samkomulagi við kennara. Áherslur í námsefni ráðast að hluta af óskum nemenda.

Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að skammtafræði (EDL306G) eða Rafeindatekni fastra efna (EDL301G)

EDL605F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs í eðlisfræði • (30e) • Vor

Doktorsverkefni.

EDL606F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs í eðlisfræði • (30e) • Sumar

Doktorsverkefni.

EDL607F • Námskeið til doktorsprófs í eðlisfræði • (10e) • Vor

Nemandi tekur lesnámskeið sem hluta af doktorsnámi sínu, í samræmi við námsáætlun.

EDL608F • Námskeið til doktorsprófs í eðlisfræði • (10e) • Sumar

Nemandi tekur lesnámskeið sem hluta af doktorsnámi sínu, í samræmi við námsáætlun.

EDL609M • Flutningur í nanókerfum • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f

Umsjónarmaður: Viðar Guðmundsson Prófessor

Markmið er að kynna grunnhugmyndir um flutning í smásæjum kerfum. Námsefni: Borðareikningar samskeyta, eiginleikar rafeindakerfa í 2, 1 og 0 víddum. Opin kerfi og flutningur, breikkun orkustiga. Dreififræði og samfasa flutningur, Landauer-Büttiker framsetning. Kynning á ójafnvægis Greens föllum. Ósamfasa flutningur. Vixlverkun rafeinda og Coulomb fyrirstaða. Umfjöllun um nýlegar tilraunir.

Nauðsynleg undirstaða: Skammtafræði 1 (EDL509M)

Æskileg undirstaða: Eðlisfræði þéttfnis 2 (EDL206M)

EDL610M • Almenna afstæðiskenningin • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Umsjónarmaður: Einar H Guðmundsson Prófessor

Markmið: Að kenna nemendum undirstöðuatriði í afstæðiskenningu Einsteins. Námsefni: Takmarkaða afstæðiskenningin, fjórviðar og þínir. Almenna afstæðiskenningin, sveigja tímarúmsins, jafngildislögmálið, jöfnur Einsteins, samanburður við mælingar innan sólkerfisins, þyngdarbylgjur, svarthol, heimsfræði.

Æskileg undirstaða: Eðlisfræði rúms og tíma (EDL205G), Rafsegulfræði 1 (EDL401G)

EDL611M • Tölvueðlisfræði • (8e) • Vor • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Viðar Guðmundsson Prófessor

Markmið: Að kynna hvernig tölulegri greiningu er beitt til þess að kanna eiginleika eðlisfræðilegra líkana. Námsefni: Forritunarumhverfi og grafísk framsetning. Monte Carlo aðferðir fyrir líkón í safneðlisfræði og skammtafræði. Beiting fallagrunna til lausnar á sjálfsamkvæmum líkönun, Hartree og skyldar nálganir. Aflfræði sameindasafna.

Nauðsynleg undirstaða: Aflfræði (EDL302G), Inngangur að skammtafræði (EDL306G), Rafsegulfræði 1 (EDL401G)

Æskileg undirstaða: Töluleg greining B (STÆ405G)

EDL612M • Stærðfræðileg eðlisfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V5 • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Umsjónarkennari: Þórður Jónsson Prófessor

Markmið: Að kynna stærðfræðilegar aðferðir sem nytsamar eru í eðlisfræði og veita þjálfun í beitingu þeirra. Námsefni: Hljóðbylgjur í vökvum og lofttegundum. Spennutensor og þenslutensor, almennar hreyfingarjöfnur fyrir samfellt efni. Jarðskjálftabylgjur. Jöfnur Maxwells og rafsegulbylgjur. Flatar bylgjur, skautun, endurkast og brot. Dreififöll og Fourier-greining. Grunnlausnir og Green-föll hlutafleiðujafna. Bylgjur í einsleitum efnun. Lögmál Huygens og setning Leifs Ásgeirssonar. Tvístur (dispersion). Fasahraði og grúpuhraði. Jöfnur Kramers og Kronigs. Aðferð hins stöðuga fasa. Bylgjur á yfirborði vökvva.

Æskileg undirstaða: Stærðfræðigreining IVB (STÆ401G), Eðlisfræði 2 R (EDL202G)

EDL613M • Skammtafræði 2 • (8e) • Vor • Stokkur: V1 • 4f + 2d

Kennari: Ivan Shelykh Prófessor

Markmið: Að kynna nemendum almenna skammtafræði til nokkurrar hlítar. Námsefni: Óaðgreinanlegar agnir, seinni skömmtun.

Þéttleikavirkjar, hrein og blönduð skammtaástönd. Samhverfur í skammtafræði, snúningsgrúpan, samlagning hverfiþunga, setning Wigner-Eckarts. Vixlverkun atóma og geislunar, sjálfgeislun. Brautaheildi Feynmans.

Nauðsynleg undirstaða: Skammtafræði 1 (EDL509M)

EDL614M • Eðlisfræði þéttfnis 1 • (8e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Umsjónarkennari: Hafliði Pétur Gíslason Prófessor

Kennari: Sveinn Ólafsson Vísindamaður

Markmið er að kynna nemendum frumatriði í eðlisfræði þéttfnis. Námsefni: Efnatengi. kristallsgerð þéttfnis, samhverfa kristallsgrinda, nykurgrind. Titringshættir kristalla, hljóðeindir, eðlisvarmi kristallsgrindar, varmaleiðni. Frjalsar rafeindir, borðalíkan þéttfnis, virkur massi.

Málmar, einangrarar og hálfleiðarar. Seguleiginleikar efna, ofurleiðni og ofurvökvar. Þrjár verklegar æfingar. Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að skammtafræði (EDL306G)

EDL615M • Nanophotonics • (10e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Kennari: Kristján Leósson

Kennari: Ivan Shelykh Prófessor

Kennari: Snorri Þorgeir Ingvarsson Dósent

1. Quantization of an EM field: overview
2. Quantum states of light: Fock, coherent and squeezed states
3. Optical properties of Quantum Wells, excitons
4. Planar microcavities, strong coupling regime, polaritons
5. Optics of Quantum dots, Jaynes-Cummings model
6. Description of relaxation processes in quantum optics, master equation for density matrix.
7. Optics of metals, Drude model
8. Surface plasmon polaritons
9. Plasmonic nanostructures, local field enhancement and nanoantennas
10. Near field optics, Mie theory
11. Photonic nanocircuits, photonic crystals
12. Metamaterials, negative refractive index and super-resolution

EDL616M • Verkleg eðlisfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V7

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Umsjónarmaður: Hafliði Pétur Gíslason Prófessor

Markmið: Að veita nemendum hjálfun í tilraunaeðlisfræði og dýpka skilning þeirra á ýmsum fyrirbærum sem fjallað er um á 4. og 5. misseri. Lögð er áhersla á sjálfstæð vinnubrögð í tilraunum og gagnaleit. Námsfni: Gerðar eru 12 allviðamiklar tilraunir í tengslum við rannsóknir í eðlisfræði við Raunvísindastofnun Háskólans. Fjallað verður um Mössbauer-hrif, lofttæmitækni, málmhúðun í lofttæmi, ræktun þunnhúða, rafmælingar á samskeytum málma og hálfleiðara, seigju vökva, samtíma geislamælingar o.fl. Fyrirlestrar eru í nánum tengslum við þessi viðfangsefni.

Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að skammtafræði (EDL306G)

Æskileg undirstaða: Kjarna- og öreindafræði (EDL506G)

EFN108F • 4. árs rannsóknarverkefni í efnafræði • (30e) • Haust

4. árs rannsóknarverkefni.

EFN112F • Námskeið til meistaraþrófs í efnafræði • (10e) • Haust

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

EFN208F • 4. árs rannsóknarverkefni í efnafræði • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni.

EFN209F • 4. árs rannsóknarverkefni í efnafræði • (30e) • Sumar

Rannsóknarverkefni.

EFN211F • Útreikningar á eiginleikum efna og hraða efnabreytinga • (10e) • Vor

Ígildi námskeiðsins Eðlisefnafræði 5 í kennsluskrá 2007-2008.

Skammtafræðilegir reikningar á rafeindadreifingu í efnunum og ýmsum efnafræðilegum eiginleikum efna með Hartree-Fock, MP2, CI og DFT aðferðunum. Spuni og víxlverkun hans við hverfiþunga og ytra svið. Hraði efnabreytinga (efnahvarfa eða sveims) reiknaður út frá virkjunarástandskeningunni, bæði innan kjörsveifilsnálgunar og almennt út frá fríu orkunni, klassískt og skammtafræðilega. Verklegar æfingar sem fela í sér forritun og tölvureikninga.

EFN214F • Námskeið til meistaraþrófs í efnafræði • (10e) • Vor

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

EFN215F • Námskeið til meistaraþrófs í efnafræði • (10e) • Sumar

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

EFN218M • Efni fyrir vetnisþjóðfélagið A • (2e) • Sumar

Umsjónarmaður: Hannes Jónsson Prófessor

Vetnisþjóðfélagið og ný efni sem vantar til að gera það að raunveruleika, einkum hvað varðar framleiðslu á vetni, efnarafala og vetnisgeymslu. Helstu efnaferli verða kynnt og sérstöl áhersla lögð á efnahvötun. Efnarafalar byggðir á prótónulækum himnum (PEM) og efnarafalar byggðir á föstum oxíðum (SOF). Framleiðsla með rafgreiningu, ljóseindum og örverum. Geymsla vetnis, einkum í föstum efnum svo sem alanötum, magníum hýdríðum, bórhýdríðum og öðrum vetnisríkum efnum. Fyrirlestrar verða haldnir af 17 fyrirlesurum frá ýmsum Evrópulöndum.

EFN219M • Efni fyrir vetnisþjóðfélagið B • (4e) • Sumar

Umsjónarmaður: Hannes Jónsson Prófessor

Grundvallaratriði eðlisefnafræði og storkueðlisfræði sem undirbúningur fyrir fyrirlestra um vetnisþjóðfélagið og ný efni sem vantar til að gera það að raunveruleika, einkum hvað varðar framleiðslu á vetni, efnarafala og vetnisgeymslu. Helstu efnaferli verða kynnt og sérstöl áhersla lögð á efnahvötun. Efnarafalar byggðir á prótónulækum himnum (PEM) og efnarafalar byggðir á föstum oxíðum (SOF). Framleiðsla með rafgreiningu, ljóseindum og örverum. Geymsla vetnis, einkum í föstum efnum svo sem alanötum, magníum hýdríðum, bórhýdríðum og öðrum vetnisríkum efnum. Fyrirlestrar verða haldnir af 17 fyrirlesurum frá ýmsum Evrópulöndum.

EFN308F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í efnafræði • (30e) • Haust

Meistaraprófsverkefni.

EFN405F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í efnafræði • (30e) • Vor

Meistaraprófsverkefni.

EFN406F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í efnafræði • (30e) • Sumar

Meistaraprófsverkefni.

EFN509M • Eðlisefnafræði 4 • (8e) • Haust • Stokkur: H4 • 4f + 5v

Umsjónarkennari: Ágúst Kvaran Prófessor

Snúnings-, titrings- og rafeinda-litróf og litrófsgreiningar sameinda. Litrófsgreiningar í segulsviði, NMR. Röntgengreining kristalla. Raf- og seguleiginleikar efna. Ljófnafræði og hvarfslóðir efnahvarfa. Verklegar æfingar tengdar ofangreindu efni og efni sem fjallað er um í eðlisefnafræði 3 (09.31.40): Leiðni í raflausnum, hraði efnahvarfa og ljófnafræði, ljómun sameinda á sýnilega og útfjólubláa litrófssviðinu, IR litróf og titringshættir sameinda, NMR róf og tvískautsvægi sameinda. Tölvuútreikningar á titringi og efnahvörfum sameinda. Í þessu námskeiði er gefin hluteinkunn fyrir verklegar æfingar, sem gildir 20% af heildareinkunn. Lágmarkseinkunnar er krafist bæði í hluteinkunn og prófseinkunn.

Nauðsynleg undirstaða: Eðlisefnafræði 3 (09.31.40)

EFN510M • Ólífræn efnafræði 3 • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 5v

Umsjónarmaður: Sigurjón Norberg Ólafsson Dósent

Fyrirlestrar: Girðiefnafræði: Hvarfgangar og hraðafærðir í efnafræði hliðarmálma. Rúmfræði efnahvarfa. Málmlífræn efnafræði. Lífrænir tengihópar og nafnakerfi. Meginatriði varðandi tengi málmis við kolefni. Helstu flokkar málmlífrænna efna, hvörf þeirra og hvarfgangar. Rófaljómælingar í greiningu málmlífrænna komplexa. Málmlífræn hvörf og hvötun. Verklegrt: Smíði klassískra málmkomplexa, efnasambanda frumefna aðalflokkanna og málmlífrænna efnasambanda. Kynntar verða helstu aðferðir og tækni við smíði ólífrænna efnasambanda, svo sem lofttæmitækni og hvörf við vatns- og ildissnauðar aðstæður, háhitahvörf og þurrugufun. Í þessu námskeiði er gefin hluteinkunn, m.a. fyrir verklegar æfingar, sem gildir 33% af heildareinkunn. Lágmarkseinkunnar er krafist bæði í hluteinkunn og prófseinkunn.

Nauðsynleg undirstaða: Ólífræn efnafræði 2 (EFN404G)

Æskileg undirstaða: Efnagreiningartækni (EFN402G)

EFN512F • Rannsóknarverkefni til doktorsþrófs í efnafræði • (30e) • Haust

Doktorsverkefni.

EFN608M • Lífræn efnafræði 4: Lífrænar efnasmíðar • (10e) • Vor • Stokkur: V4 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Guðmundur Gunnar Haraldsson Prófessor

Umsjónarkennari: Snorri Þór Sigurðsson Prófessor

Í námskeiðinu verður fjallað um nýrri aðferðir sem beitt er við efnasmíði lífrænna efnasambanda og leitast við að byggja kerfisbundið upp þekkingu til að fjalla um nútímalegar lífrænar efnasmíðar. Byggt verður ofan á þá þekkingu sem þegar liggur fyrir hjá nemendum að loknum námskeiðunum LE 1, LE 2 og LE 3, sem eru forkröfur þessa námskeiðs. Fjallað verður um margvísleg kjarnsækni skiptihvörf og rafsækni álagningarhvörf, nútímalega málmlífræna efnafræði, heterohringi, afoxun og sértæka afoxunarmiðla, hringhverf efnahvörf og Woodward-Hoffmann reglurnar, oxanir og umraðanir. Fjallað verður um rúmefnafræði og stjórnum á henni og mikilvægi hennar í nútímalegum lífrænum efnasmíðum. Þá verður fjallað verður um notkun ensíma í lífrænum efnasmíðum. Fjallað verður um verndarhópa og mikilvægi þeirra í lífrænum efnasmíðum. Fjallað verður um ýmsar kerfisbundnar leiðir er koma við sögu við hönnun og útfærslu á lífrænum efnasmíðum eins og umskautun (umpolung), baksmíðar og baksmíðagreiningu ásamt hugtökum og fræðum þar að baki. Loks verður fjallað um allnokkrar klassískar fjölskrifa lífrænar efnasmíðar á flóknum náttúruæfnum og hvernig þróunin hefur orðið í gegnum tíðina. Hugmyndin er að kryfja slíkar efnasmíðar niður í kjöllinn.

Námskeiðið er einkum ætlað nemendum í framhaldsnámi í efnafræði, en einnig nemendum sem uppfylla forkröfurnar. Meginmarkmiðið er að gera nemendur læsa á lífrænar efnasmíðar eins og þær eru útfærðar í dag.

Nauðsynleg undirstaða: Lífræn efnafræði 3 (EFN506G)

EFN610M • Ólífræn efnafræði 4 • (10e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f

Umsjónarkennari: Ingvar Helgi Árnason Prófessor

Fyrirlestrar: Lotubundnir eiginleikar málna og málmleysingja í ólífrænni efnafræði. Ólífræn búr, hringir og þyrpi. Þáttur ólífrænnar

efnafræði í lífefnum.

Nauðsynleg undirstaða: Ólífræn efnafræði 3 (EFN510M)

EFN611M • Ólífræn efnafræði 4 (án verklegra tíma) • (8e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f

Umsjónarkennari: Ingvar Helgi Árnason Prófessor

Í þessu námskeiði eru ekki verklegir tímar.

Fyrirlestrar: Lotubundnir eiginleikar málma og málmleysingja í ólífrænni efnafræði. Ólífræn búr, hringir og þyrpi. Þáttur ólífrænnar efnafræði í lífefnum.

Nauðsynleg undirstaða: Ólífræn efnafræði 3 (EFN510M)

EFN612F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs í efnafræði • (30e) • Vor

Doktorsverkefni.

EFN613F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs í efnafræði • (30e) • Sumar

Doktorsverkefni.

LEF102F • 4. árs rannsóknarverkefni í lífefnafræði • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni.

LEF103F • Námskeið til meistaraþrófs í lífefnafræði • (10e) • Haust

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

LEF105F • Hagnýtt lífefnafræði F • (10e) • Haust • Stokkur: H6 • 4f + 1u

Umsjónarkennari: Hörður Filippsson Prófessor

Þessu námskeiði er ætlað að gefa stúdentum innsýn í nokkra þætti hagnýttar lífefnafræði og lífefnataekni, með áherslu á prótein (protein biotechnology). Fyrirlestrar: Notkun próteina í iðnaði og til lækninga. Notkun ensíma í iðnaðarferlum. Kyrrsett ensím og hagnýting þeirra.

Lífefnanemar (biosensors). Lífefnagreining. Sjálfvirkni í lífefnagreiningu. Hreinvinnsla lífefna og uppskölun vinnsluferla. Umræðufundur: Nýlegar vísindagreinar kynntar og ræddar. Erindi flutt af nemendum. Skoðunarferðir í nokkur framleiðslufyrirtæki.

Fyrir þá sem taka 6 einingar gildir skriflegt próf (ritgerðaverkefni) 75% og frammistaða í flutningi erinda 25%. Fyrir þá sem taka 10 einingar gildir skriflegt próf 45%, frammistaða í flutningi erinda 15% og viðbótarverkefni 40%.

LEF201F • 4. árs rannsóknarverkefni í lífefnafræði • (30e) • Sumar

Rannsóknarverkefni.

LEF202F • 4. árs rannsóknarverkefni í lífefnafræði • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni.

LEF204F • Námskeið til meistaraþrófs í lífefnafræði • (10e) • Vor

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

LEF205F • Námskeið til meistaraþrófs í lífefnafræði • (10e) • Sumar

Kennarar velja í samráði við nemanda safn af vísindaritgerðum, yfirlitsritgerðum og bókarköflum um efni sem tengist sérsviði sem rannsóknarverkefni hans fjallar um en skarast ekki við það. Nemandi og kennari hittast vikulega til þess að ræða efni ritgerða sem lesnar hafa verið. Námskeiðinu lýkur með ritgerð og munnlegu prófi í lestrarefniinu þar sem umsjónarkennari eða kennari úr umsjónarnefnd er prófdómari.

LEF207F • Efnafræði ensíma F • (10e) • Vor • Stokkur: V4 • 4f + 1d

Umsjónarkennari: Jón Bragi Bjarnason Prófessor

Einangrun, hreinsun og greining próteina. Myndbygging próteina. Hraði og hvarfgangur ensímhvataðra hvarfa. Stjórnun ensímhvarfa. Fjöleinsímasambönd.

Æskileg undirstaða: Lífefnafræði 3 (LEF501M)

LEF208F • Bygging og eiginleikar próteina • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2u

Umsjónarkennari: Magnús Már Kristjánsson Dósent

Fjallað er um einkenni 1.-4. stígs byggingastiga prótein og hvernig þau ákvarða ýmsa eiginleika þeirra. Flokkun próteina á grundvelli myndbygginga og einkenni. Leitast er við að skýra samband myndbyggingar og eiginleika próteina með mismunandi líffræðileg hlutverk. Farið er yfir helstu byggingarþætti sem ákvarða stöðugleika myndbyggingar próteina, sem og afmyndun þeirra og svipmótunarferli. Fjallað er um áhrif þátta á borð við hitastig, sýrustig, salta og afmyndara á stöðugleika próteina. Kynntar eru helstu aðferðir sem notaðar eru við rannsóknir á byggingar- og eðliseiginleikum próteina.

Nauðsynleg undirstaða: Lífefnafræði 1 (LEF302G)

LEF304F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í lífefnafræði • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni.

LEF403F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í lífefnafræði • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni.

LEF404F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í lífefnafræði • (30e) • Sumar

Rannsóknarverkefni.

LEF501M • Lífefnafræði 3 • (8e) • Haust • Stokkur: H4 • 2f + 10v

Umsjónarkennari: Bjarni Ásgeirsson Prófessor

Aðstoðarkennari: Magnús Már Kristjánsson Dósent

Verklegar æfingar í lífefnafræði. Einangrun ensíma og mælingar á hraðafræðilegum eiginleikum ensíms. Rafdráttur próteina. Stöðugleiki próteina. Sértek efnahvörf próteina. Samskipti tengla og próteins. Mótefnafelling. DNA einangrun og notkun skerðiensíma. Lífupplýsingar í tölvu. Stoðfyrirlestrar tengja saman hagnýt atriði verklegu æfinganna og fræðilega undirstöðu þeirra, sem kemur fram í fjölrítuðum vinnuseðlum og kennslubókum. Í þessu námskeiði er gefin hluteinkunn, m.a. fyrir verklegar æfingar, sem gildir 2/3 af heildareinkunn.

Lágmarkseinkunnar er krafist bæði í hluteinkunn og prófseinkunn.

Nauðsynleg undirstaða: Lífefnafræði 1 (LEF302G)

LEF506F • Rannsóknarverkefni til doktorsþrófs í lífefnafræði • (30e) • Haust

Doktorsverkefni.

LEF604F • Rannsóknarverkefni til doktorsþrófs í lífefnafræði • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni.

LEF605F • Rannsóknarverkefni til doktorsþrófs í lífefnafræði • (30e) • Sumar

Doktorsverkefni.

SED001F • Vatn, ís og uppruni lífs í alheimi • (4e) • Sumar

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Umsjónarkennari: Einar H Guðmundsson Prófessor

Í námskeiðinu verður fjallað ítarlega um hlutverk vatns í þróun lífs í alheimi, allt frá myndun vatnssameinda í geimnum til þróun fyrstu lífveranna. Í verklega hlutanum verður lögð áhersla á að kanna líf við jaðaraðstæður, einkum lífverur í mjög heitu eða mjög köldu vatni, enda má telja líklegt að slíkar athuganir geti varpað ljósi á þróun lífs við erfiðar aðstæður á jörð í árdaga.

SED102F • Afstæðileg stjarnæðlisfræði • (10e) • Haust

Umsjónarmaður: Einar H Guðmundsson Prófessor

Markmið: Að kynna nemendum notkun afstæðiskenningar í nútíma stjarnvísindum. Námsefni: Hvítir dvergarg og nifteindastjörnur. Svarthol. Þyngdarlinsur. Þyngdarbylgjur. Heimsfræði.

Nauðsynleg undirstaða: Stjarnæðlisfræði 1 (SED502M)

SED501F • Stjarnæðlisfræði 2 • (10e) • Haust

Umsjónarmaður: Einar H Guðmundsson Prófessor

Fjallað verður um afmörkuð svið stjarnæðlisfræði og heimsfræði samkvæmt vali kennara og nemenda.

Nauðsynleg undirstaða: Stjarnæðlisfræði 1 (SED502M)

SED502F • Rannsóknarverkefni til doktorsþrófs í stjarnvísindum • (30e) • Haust

Doktorsverkefni.

SED502M • Stjarnæðlisfræði 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H7

Umsjónarmaður: Ari Ólafsson Dósent

Kennari: Páll Jakobsson Dósent

Að öllu jöfnu kennt annað hvert ár þegar ártal er oddatala. Markmið: Að kynna undirstöðuatriði og aðferðir stjarnæðlisfræðinnar. Áhersla er lögð á notkun æðlisfræði við líkanagerð og útskýringar á stjarnfræðilegum fyrirbærum. Námsefni m.a.: Eðli sólstjarna. Ástandsjafrna, orkuframléiðsla og orkuflutningur. Geislun. Gerð og þróun sólstjarna. Hamfaraskið í þróun þeirra: Þyngdarhrun og stjörnusprengingar. Eðlisfræði hvítra dverga, nifteindastjarna og svarthola. Þéttstæð tvístirni og röntgenstjörnur. Tífstjörnur. Vetrarbrautir af ýmsum gerðum, myndun þeirra og þróun. Virkni í kjörnum vetrarbrauta. Efnið milli stjarnanna. Segulsvið í geimnum. Geimgeislar. Valin atriði úr heimsfræði.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IIA (STÆ207G) eða Stærðfræðigreining IIC (STÆ206G), Eðlisfræði 2 R (EDL202G)

SED601F • Rannsóknarverkefni til doktorsþrófs í stjarnvísindum • (30e) • Vor

Doktorsverkefni.

STÆ001M • Málstofa í stærðfræði • (0e) • Haust • 2f

Ýmsir fyrirlesarar ræða efni tengd nýjum rannsóknum í stærðfræði. Viðfangsefni auglýst jafnóðum.

STÆ002M • Málstofa í stærðfræði • (0e) • Vor • 2f

Ýmsir fyrirlesarar ræða efni tengd nýjum rannsóknum í stærðfræði. Viðfangsefni auglýst jafnóðum.

STÆ004F • Línuleg líkön með slembipáttum • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 3d

Umsjónarkennari: Gunnar Stefánsson Prófessor

Línuleg líkön, margvíða normal dreifingin, stigskipt líkön, línuleg líkön með slembipáttum, skilyrt sennileikamat, óbjagaðir línulegir metlar, bayesísk ályktunartölfræði, tölfræðileg ákvörðunarfræði, Markov keðjur, Monte Carlo heildun, vigtuð hermun, Markov keðju Monte Carlo hermun, Gibbs hermun, Metropolis-Hastings hermun.

Æskileg undirstaða: Línuleg algebra B (STÆ208G)

STÆ108F • Algebra IV • (10e) • Vor

Umsjónarkennari: Jón Kristinn Arason Prófessor

Kaflar úr algebra. Efni valið af kennara hverju sinni í samræði við nemendur.

STÆ112F • Baugar og mótlar • (10e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Jón Kristinn Arason Prófessor

Baugar og mótlar með áherzlu á óvixlna tilfellið. Uppbygging óvixlinna bauga. Útsetningar endanlegra grúpa.

STÆ113F • Tölfræði líf- og heilbrigðisvísinda • (8e) • Haust • Stokkur: V • 4f + 3d

Kennari: Thor Aspelund Dósent

Námskeiðið er sniðið að framhaldsnemum og rannsakendum í líf- og heilbrigðisvísindum. Lögð verður áhersla á lógistíska aðhvarfsgreiningu og lífunarlíkön svo sem Kaplan-Meier og Cox. Byrjað verður á almennum línulegum fjölþáttalíkönunum fyrir aðhvarfsgreiningu til að sýna að hvað þessi líkön eiga sameiginlegt. Farið verður yfir áhrif truflandi breyta (confounding) og vixhrifa (interaction). Aðferðir fyrir endurtekna mælingar verða einnig kynntar. Hagnýting aðferðanna og túlkun niðurstaðna úr tölfræðiforritum verður höfð í fyrirrúmi en stærðfræðilegur bakgrunnur kynntur eftir þörfum. Forritið R og STATA verður notað til leiðbeiningar en annars er þáttakendum frjálst að nota önnur tölfræðiforrit sem ráða við þær aðferðir sem kenndar eru í námskeiðinu.

STÆ210F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs í stærðfræði • (10e) • Vor

Rannsóknarverkefni.

STÆ211F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs í stærðfræði • (10e) • Sumar

Rannsóknarverkefni.

STÆ213F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs í stærðfræði • (20e) • Vor

Rannsóknarverkefni.

STÆ214F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs í stærðfræði • (20e) • Sumar

Rannsóknarverkefni.

STÆ305F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs í stærðfræði • (10e) • Haust

Rannsóknarverkefni.

STÆ306F • Rannsóknarverkefni til M.Paed.-prófs í stærðfræði • (20e) • Haust

Rannsóknarverkefni.

STÆ307F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í stærðfræði • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni.

STÆ308F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Haust

Sjá reglur um meistaranám í umhverfis- og auðlindafræðum.

STÆ310M • Línuleg tölfræðilíkön • (10e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 3d

Umsjónarmaður: Gunnar Stefánsson Prófessor

Einföld og fjölvíð aðhvarfsgreining, fervikagreining og samvikagreining, ályktanir, dreifni og samdreifni metla, mátpróf með frávika- og áhrifagreiningu, samtíma ályktanir. Almenn líkuleg líkön sem ofanvörp, fervikagreining sem sértílvik, samtíma öryggismörk á samanburðarföllum. Ólínuleg aðhvarfsgreining og tilraunaskipulag. R notað í verkefnum. Lausnum verkefna er skilað í LaTeX og PDF.

Til viðbótar er tekið efni eftir vali, t.d. útvíkkuð línuleg líkön

(GLM) og/eða slembipáttalíkön (random/mixed effects models) og/eða skóreimaaðferðir (bootstrap) o.s.frv.

Æskileg undirstaða: Líkindareikningur og tölfræði (STÆ203G) eða Inngangur að líkinda- og tölfræði (STÆ204G)

STÆ311M • Málstofa í tölfræði • (2e) • Haust • Stokkur: H • 1f

Umsjónarkennari: Gunnar Stefánsson Prófessor

Valið efni í tölfræði. Taka má málstofuna oftast en einu sinni til eininga. Hver nemandi flytur a.m.k. einn fyrirlestur á misserinu.

Skyldumæting er á alla fyrirlestura. Kennt bæði misserin þegar næg þátttaka næst.

STÆ312M • Hagnýt línuleg tölfraeðilíkon • (6e) • Haust • Stokkur: V1 • 4f + 3d

Umsjónarkennari: Gunnar Stefánsson Prófessor

Einföld og fjölvíð aðhvarfsgreining, fervikagreining og samvikagreining, ályktanir, dreifni og samdreifni metla, mátpróf með frávik- og áhrifagreiningu, samtíma ályktanir. Almenn líkuleg líkon sem ofanvörp, fervikagreining sem sértilvik, samtíma öryggismörk á samanburðarföll. Ólínuleg aðhvarfsgreining og tilraunaskipulag. R notað í verkefnum. Lausnum verkefna er skilað í LaTeX og PDF.

Til viðbótar er tekið efni eftir vali, t.d. útvíkkuð línuleg líkon

(GLM) og/eða slembipáttalíkon (random/mixed effects models) og/eða skóreimaaðferðir (bootstrap) o.s.frv.

STÆ313M • Grundvöllur tölfraeðinnar • (10e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 3d

Umsjónarkennari: Gunnar Stefánsson Prófessor

Sennileiki, tæmandi stærð, tæmanleikareglan, þvælistiki, skilyrðingarreglan, óbreytileikareglan, sennileikafræði. Tilgátupróf, einfaldar og samsettar tilgátur, Neyman-Pearson-setningin, styrkleiki, UMP-próf, óbreytileg próf. Umröðunarpróf, sætispróf. Bilmat, öryggisbil, öryggisstig, öryggissvæði. Punktmát, þjagi, meðalferskekkja. Verkefnum er skilað með notkun LaTeX og gilda 20% af lokaeinkunn. Nauðsynleg undirstaða: Líkindareikningur og tölfraeði (STÆ203G) eða Inngangur að líkinda- og tölfraeði (STÆ204G)

STÆ401M • Algebra II • (10e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 3d

Mótlar og línulegar varpanir. Frjálsir mótlar og fylki. Deildamótlar og stuttar fleygaðar lestir. Nykurmótlar. Endanlega spannaðir mótlar yfir höfuðiðalbag. Línulegir virkjar á endanlega viðum vigurrúmum.

Nauðsynleg undirstaða: Algebra I (STÆ303G)

STÆ402M • Mál- og tegurfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 3d

Umsjónarkennari: Ragnar Sigurðsson Prófessor

Kennt á vormisseri, þegar ártal er oddatala.

Mál- og tegurfræði: Mælanleg föll, mál og málrúm. Tegranleg föll og helstu samleitnisetningar (um einhalla samleitni, setningar Fatous og Lebesgues). LMál- og tegurfræði: Mælanleg föll, mál og málrúm. Tegranleg föll og helstu samleitnisetningar (um einhalla samleitni, setningar Fatous og Lebesgues). L_p -rúm og tvírúm þeirra, ójöfnur Hölders og Minkowskis. Ýmsar gerðir samleitni og tengsl þeirra innbyrðis. Málamargfeldi, setningar Tonellis og Fubinis. Lebesgue-málið á $\mathbf{R}^n$ og helztu eiginleikar þess. Tengsl tegrunar og diffrunar, setning Lebesgues um diffranleika einhalla falls næstum alls staðar. Fourier-greining Gamma-fallið.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IIA (STÆ207G), Mengi og firðrúm (STÆ202G)

STÆ403M • Algebra III • (10e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 3d

Umsjónarkennari: Jón Kristinn Arason Prófessor

Kroppar og útvíkkar þeirra. Aðskiljanlegar útvíkkar

og normlegar útvíkkar. Galois-fræði. Notkunardæmi. Noether baugar. Grunnasetning Hilberts. Núllstöðvasetning Hilberts.

Nauðsynleg undirstaða: Algebra I (STÆ303G)

STÆ406M • Fléttufræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 1d

Kennari: William Mark Dukes

Námskeiðið er ætlað nemendum á öðru og þriðja ári.

Markmiðið er að kynna nemendum ýmis fléttufræðileg kerfi,

aðferðir við talningu og gagnlega eiginleika. Hagnýtingar

á þessum kerfum og aðferðum.

STÆ411F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í stærðfræði • (30e) • Vor

Meistaraprófsverkefni.

STÆ412F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í stærðfræði • (30e) • Sumar

Sjá reglur raunvísindadeildar um rannsóknarnám.

STÆ413F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Sumar

Sjá reglur um meistaranám í umhverfis- og auðlindafræðum.

STÆ414F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni.

STÆ415M • Slembiferli • (10e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 3d

Umsjónarkennari: Hermann Þórisson Prófessor

Inngangsatíði slembiferla með megináherslu á Markovkeðjur. Hittitími, óþættanleiki, lota, endurkvæmni (jákvæð og núll-), tenging, endurnýjun, jafnvægi, tíma-viðsnúningur, tenging úr fortíðinni, biðaðir, martingalar, Brownhreyfing.

STÆ417M • Málstofa í tölfraeði • (2e) • Vor • Stokkur: V • 1f

Umsjónarkennari: Gunnar Stefánsson Prófessor

Valið efni í tölfraeði. Taka má málstofuna oftast en einu sinni til eininga. Hver nemandi flytur a.m.k. einn fyrirlestur á misserinu.

Skyldumæting er á alla fyrirlestira. Kennt bæði misserin þegar næg þátttaka næst.

STÆ418M • Grundvöllur líkindafræðinnar • (10e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 3d

Umsjónarkennari: Hermann Þórisson Prófessor

Líkindi, væntigildi og skilyrðingar á grundvelli mál- og tegurfræði. Ýmsar gerðir samleitni og mikilvægar markgildissetningar. Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að líkinda- og tölfræði (STÆ204G) eða Líkindareikningur og tölfræði (STÆ203G)

STÆ504F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs í stærðfræði • (30e) • Haust
Ph.D- Research Project.

STÆ505M • Hlutafléiðujöfnur • (10e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 3d

Umsjónarkennari: Robert Jonathan Magnus Prófessor
Fyrstu stigs jöfnur. Laplace jafna, hitajafna og bylgjujafna í mismunandi víddum, á mismunandi svæðum, með mismunandi jaðar- og/edá upphafskilyrðum. Flokkun á annars stigs jöfnum í sporger, fleygger og breiðger. Undirstöðulausnir og Green-föll. Grunnatriði í dreififallafræði. Hnikareikningur og hnikaaðferðir. Veikar lausnir.
Æskileg undirstaða: Stærðfræðigreining IIA (STÆ207G) eða Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G)

STÆ506M • Mengjafræði • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 3d

Mengjafræði byggð á Zermelo-Fraenkel-frumsendunum. Röðuð mengi og fullyrðingar jafngildar valfrumsendunni. Náttúrlegar tölur og uppbygging talnakerfisins innan mengjafræði. Fjöldatölur og raðtölur.

STÆ507M • Línuleg fellagreining • (10e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 3d

Umsjónarmaður: Ragnar Sigurðsson Prófessor
Banach-rúm og Hilbert-rúm og helztu eiginleikar þeirra. Tvírúm Banach-rúma. Földun falla. Fourier-færslan á L^p -Banach-rúm og Hilbert-rúm og helztu eiginleikar þeirra. Tvírúm Banach-rúma. Földun falla. Fourier-færslan á $L^p(\mathbf{R})$ og eiginleikar hennar, setning Plancherels um Fourier-færsluna á $L^2(\mathbf{R})$. Jafnsamfelldni, setning Arzelás og Ascolis, nálgunarsetningar Stones og Weierstrass. Línulegir virkjar á Hilbert-rúmi, sér í lagi þjappaðir virkjar; hlutúrúm og fyllirúm. Rófsetning um þjappaða og sjálfoka virkja á Hilbert-rúmi. Setning Baires og aðalsetningarnar þrjár um takmörkun í jöfnum mæli, um opna vörpun og um lokað varprit. Kennit á haustmisseri þegar ártal er oddatala
Æskileg undirstaða: Mál- og tegurfræði (STÆ402M)

STÆ508M • Rúmfræði • (8e) • Haust • 4f + 3d

Umsjónarkennari: Reynir Axelsson Dósent
Námskeiðið fjallar um undirstöður rúmfræðinnar. Vildarrúmfræði: Frumsendur og líkön. Vildarsléttur og einmótanir þeirra. Samsíðumótanir, hliðranir, strikkanir. Hliðrunarsléttur og vigursamlagning. Setning Desargues og hnit yfir deilibauga. Setning Papposar. Endanlegar vildarsléttur og setning Wedderburns. Einsmótanir og sjálfmótanir Desargues-vildarsléttna. Vildarrúm í þremur víddum og hærri. Varprúmfræði: Varpsléttur. Nykurlögmál. Sambandið milli vildarsléttna og varpsléttna. Bruck-Ryser-setningin. Sjálfmótanir. Setningar Desargues og Papposar og hnit í varpsléttum. Sígild rúmfræði: Legufrumsendur, raðfrumsendur, samsníðafrumsendur. Hlutlaus rúmfræði og hlutlausar sléttur. Horn og þríhyrningareglur. Ýmsar samfellufrumsendur. Evklíðsk rúmfræði, setning Papposar og tilvist hnitakerfa yfir þýpagaórsk og evklíðsk svið. Teikning með hringfara og reglustiku. Breiðger rúmfræði, frumsenda Hilberts. Endareikningur Hilberts og hnit í breiðgerri rúmfræði.
Nauðsynleg undirstaða: Línuleg algebra A (STÆ106G)

STÆ509M • Talnafræði • (8e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 3d

Deiling heilla talna, samleifingar. Heilar Gauss-tölur. Summur af ferningum. Ferningsleifar og ferningsgagnkvæmnissetningin. Aðrir valdir kaflar úr talnafræði. Deiling heilla talna, samleifingar. Heilar Gauss-tölur. Summur af ferningum. Ferningsleifar og ferningsgagnkvæmnissetningin. Aðrir valdir kaflar úr talnafræði.

STÆ510M • Algebruleg grannfræði • (10e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 3d

Inngangur að svipfræði og hjásvipfræði grannrúma: Fléttingar og svipgrúpur. Sérstæð hjásvipfræði. Fleygaða svipfræðilestin. Brotskurðarsetningin. Mayer-Vietoris-lestin. Notkunardæmi. Hjásvipgrúpur. Úffeldi og kúffeldi. Kunneth-formúla. Nykurlögmál Poincarés. Kennit á haustmisseri þegar ártal er slétt tala.
Æskileg undirstaða: Grannfræði (STÆ411G)

STÆ511M • Töluleg línuleg algebra • (6e) • Haust • 3f + 2d

Kennit á haustmisseri, þegar ártal er oddatala. Lausn á stórum og rýrum jöfnuhneppum með beinum aðferðum, samhliða aðferðum og ítrekunaraðferðum. Lausn á ofákveðnum og vanákveðnum jöfnuhneppum. Lausn eiginildisverkefna. Línuleg, töluleg nálgun.
Nauðsynleg undirstaða: Töluleg greining B (STÆ405G)

STÆ512M • Framhaldsnámskeið í líkindafræði • (10e) • Haust

Líkindafræði byggð á málfræði, Kolmogorov og Ionescu-Tulcea útvíkkunarsetningarnar, skilyrt væntigildi, regluleg skilyrt líkindi, Kolmogorov og Hewitt-Savage 0-1 lögmálin, martingalar í strjálum tíma, kynning á Brown-hreyfingu.

STÆ513M • Umraðanagrúpur • (10e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarkennari: Rögnvaldur Möller Prófessor
Endanlegar og óendanlegar umraðanagrúpur. Grúpuverkanir á tré. Bass-Serre fræði.
Æskileg undirstaða: Algebra I (STÆ303G)

STÆ601M • Fjármálastærðfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V3 • 4f + 2d

Kennari: Freyr Hermannsson Aðjunkt

Markmið: Að veita stúdentum bæði fræðilega og hagnýta þekkingu í fjármálaafleiðum og þeim stærðfræðilegu aðferðum, sem þær grundvallast á. Lögð er nokkur áhersla á þann stærðfræðilega grunn sem liggur að baki fjármálastærðfræði, þar á meðal slembiferli, slembnar afleiðujöfnur og hlutafleiðujöfnur. Þessar jöfnur eru tengdar fjármálafræðum með verðlagningu Blacks og Scholes og hlutafleiðujöfnum. Fjallað er um hvernig meta má stíka í slembnum afleiðujöfnum út frá raunverulegum gögnum, m.a. með Kalman-síun og GMM-aðferðinni. Sýnt er hvernig herma má slembnar afleiðujöfnur. Teknar eru fyrir helstu gerðir afleiða og farið út í hagnýtt gildi þeirra. Lögð er áhersla á verkefni og nemendur m.a. látnir verðleggja mismunandi afleiður "kaupa" þær og "selja" og verja þær með delta-vörn fram að lokadegi. Nauðsynleg undirstaða: Inngangur að líkinda- og tölfræði (STÆ204G) eða Líkindareikningur og tölfræði (STÆ203G)

STÆ604F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs í stærðfræði • (30e) • Vor

Doktorsverkefni.

STÆ605F • Rannsóknarverkefni til doktorsprófs í stærðfræði • (30e) • Sumar

Doktorsverkefni.

STÆ606M • Tvinnfallagreining II • (10e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 3d

Cauchy-Goursat-setningin. Vafningstölur, almenna Cauchy-setningin og almenna leifasetningin. Einfaldlega samhangandi svæði. Þýð föll, heildissetning Poissons, verkefni Dirichlets fyrir hringskífu, speglunarsetning Schwarz. Nálganir fagaðra falla með ræðum föllum og Runge-setningin. Óendanlegar raðir og óendanleg margfeldi nærfagaðra falla; tilvistarsetningar Mittag-Lefflers og Weierstrass. Spurger föll. Samrýndar fjölskyldur og setning Montels. Hornrækin vörpun, brotnar línulegar færslur, Schwarz-hjálparsetningin og óevklíðsk rúmfræði í einingarskífum. Vörpunarsetning Riemanns; samfelldni á jaðrinum.

STÆ607M • Diffurrúmfræði • (10e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 3d

Kennt á vormisseri, þegar ártal er slétt tala. Ferlar, fletir og víðáttur í evklíðsku rúmi. Deildanlegar víðáttur, vigursvið og þinsvið. Háfletir í evklíðsku rúmi, fyrsta og annað undirstöðuform, krappi, kúptir háfletir. Innri rúmfræði flata. Riemann-víðáttur, gagnvegir. Gauss-Bonnet-setningin fyrir fleti.

STÆ608M • Inngangur að rökfræði • (8e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 3d

Röksemdafærslur, sannanir. Samtengingar, fullyrðingareikningur, sannföll og sísonnur. Formleg mál, frumsendur, rökreglur, sísonnusetningin. Magnarar. Mál og kenningar fyrstu stéttar. Mynstur og líkón. Fullkomleikasetingin. Setning Löwenheims og Skolems. Reiknanleiki, rakin föll. Setning Gödels.

STÆ609M • Stærðfræðigreining á víðáttum • (10e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 3d

Kennari: Reynir Axelsson Dósent

Fletir og hlutvíðáttur í evklíðskum rúmum. Andhverfusetning og setning um fölginn föll. Deildaform og heildun yfir hlutvíðáttur í evklíðskum rúmum. Almenna Stokes-setningin.

Kennt á vormisseri þegar ártal er oddatala.

STÆ610M • Atriði úr líkindafræði • (10e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarkennari: Hermann Þórisson Prófessor

Námskeiðið fjallar um tengiaðferðir í líkindafræði, jafnvægi, endurnýjun.

STÆ611M • Kennslufni í skólum • (6e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 1d

Umsjónarkennari: Eggert Briem Prófessor

Fjallað verður um grundvallarhugtök í stærðfræðinámsefni framhaldsskóla og efri bekkja grunnskóla og hvernig þau verði best sett fram miðað við þroska og kunnáttu nemenda. Í því skyni verða lesnar valdar kennslubækur og framsetning þeirra rædd frá ýmsum hliðum svo og kennsluáðferðir. Kynntir verða möguleikar á notkun tölva og netsins í stærðfræðinámi. Efni í námskeiðinu er ekki ákveðið fyrirfram heldur valið í samráði við þátttakendur. Til greina getur komið að farið verði út fyrir hefðbundið stærðfræðinámsefni í skólum og fjallað verði um efni eins og sögu stærðfræðinnar, talnafræði og þrautalausnir. (Einkunn ("staðist" eða "ekki staðist") verður byggð á framlagi þátttakenda í námskeiðinu. Ætlunin er að halda námskeiðið seinni hluta dags, t.d. eftir kl. 15.00, til að auðvelda kennurum þátttöku.)

Umhverfis- og byggingaverkfræðideild

BYG001M • Málstofa í umhverfis- og byggingaverkfræðiskor • (0e) • Haust • 2f

Umsjónarmaður: Birgir Jónsson Dósent

Umsjónarmaður: Ragnar Sigbjörnsson Prófessor

Umsjónarmaður: Trausti Valsson Prófessor

Markmið: Að kynna rannsóknir á sviði umhverfis- og byggingaverkfræði.

Efni: Stefnt er að því að fjalla um sem flest svið umhverfis- og byggingaverkfræði í mánaðarlegum fyrirlestrum.

BYG101G • Starfssvið verkfræðinga • (2e) • Haust • Stokkur: H • 1f

Umsjónarkennari: Birgir Jónsson Dósent

Umsjónarkennari: Trausti Valsson Prófessor

Kennari: Edvarð Júlíus Sólves Prófessor

Markmið: Að lýsa starfssviði verkfræðinga í fortíð, nútíð og framtíð og lýsa skyldum þeirra við samfélagið. Að hjálfa verðandi verkfræðinga til að taka sjálfstæðar ákvarðanir. Efni: Starfssvið verkfræðinga og uppbygging verkfræðináms. Verkfræðingar á Íslandi, viðfangsefni í þjóðfélaginu, tæknileg og samfélagsleg ábyrgð verkfræðinga. Frumkvöðlar og tæknimenn. Framsetning, tjáning, skýrslugerð, æviferilslýsingar (CV) ásamt umsókn um sumarstarf.

Ekkert lokapróf er í námskeiðinu en mætingarskylda er í 80% fyrirlestra.

Verkefni er skilað á íslensku og ensku.

BYG101M • Álag og öryggi burðarvirkja • (6e) • Haust • Stokkur: H2 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Bjarni Bessason Prófessor

Markmið: Að kynna forsendur fyrir þolhönnun burðarvirkja og gera nemendum kleift að velja mismunandi álagspætti og efnisstyrkleika í samræmi við umhverfi, notkun og líftíma burðarvirkis.

Efni: Forsendur hönnunar burðarkerfis byggingarvirkja, umhverfisálag, álag af manna völdum og efnisstyrkleiki burðarvirkja. Grundvöllur líkindafræðilegs mats á álagi og efnisstyrkleika. Umhverfisálag, vindur, snjór, jarðskjálfti o.fl., notálag, eiginálag og slysaálag, tölfraðilegar dreifingar og höfuðþættir álags. Tölfraðilegar dreifingar á efnisstyrkleika og öryggishugtakið. Áreiðanleiki og öryggisvísitölur, álags- og efnisstuðlar, öryggisstuðlar og hlutstuðlar. Hönnun burðarvirkis í notmarkaástandi og brotmarkaástandi, álagsfléttur og burðarþolsföll. Gerð þolhönnunarstaðla, afstilling og öryggisgrunnur. Íslenskir staðlar, leiðbeiningar CEB, Evrópuástandar. Verkefni: Nemendur fá fimm dæmaverkefni til úrlausnar.

Æskileg undirstaða: Greining burðarvirkja 1 (BYG201G), Reiknileg aflfræði 1 (BYG401G), Samfelldaraflfræði 1 (BYG301G), Tölvunarfræði 1a (TÖL105G), Eðlisfræði 1 V (EDL102G), Línuleg algebra B (STÆ208G), Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G), Líkindareikningur og tölfraði (STÆ203G)

BYG201G • Greining burðarvirkja 1 • (6e) • Vor • Stokkur: V4 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Bjarni Bessason Prófessor

Markmið: Að kynna viðfangsefni og undirstöðuatriði mannvirkjagerðar. Veita hjálfun í greiningu einfaldra burðarkerfa.

Námsefni: Inngangur að mannvirkjaverkfræði. Grundvallaratriði stöðufræðinnar. Jafnvægisstillirði. Sniðkraftar og formbreytingar í stöðufræðilega ákveðnum virkjum. Bitar, grindur, bogar, taugamannvirki og ramar. Greining stöðufræðilega óákveðinna virkja með kraftaðferð og formbreytingaraðferð. Kikun í súlum.

Verkefni: Vikuleg verkefnaskil, smíði á brúarlíkani úr balsavið, sem er brotþolsprófað.

Æskileg undirstaða: Tölvunarfræði 1a (TÖL105G) eða Tölvunarfræði 1 (TÖL101G)

BYG201M • Stálvirki 1 • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Baldvin Einarsson

Markmið: Námskeiðið er inngangur að hönnun stálvirkja. Það veitir nemendum skilning á hegðun burðarvirkja úr stáli og hvernig staðlar eru notaðir við hönnun þeirra.

Námsefni: Framleiðsla á stáli og helstu eiginleikar þess með tilliti til hönnunar stálvirkja. Hegðun og hönnun helstu burðareininga úr stáli svo sem togstanga, bita súlna og bitasúlna. Skoðuð er kikun burðareininga, bæði súlna og bita og einnig staðbundin kikun og flokkun þversniða. Tengingar stálvirkja, hegðun þeirra og grunnatriði hönnunar. Tengingar með rafsúðu og boltum og hönnun einfaldra tenginga.

Verkefni: Gert er ráð fyrir reikniæfingum og hönnunarverkefnum.

Æskileg undirstaða: Samfelldaraflfræði 1 (BYG301G), Greining burðarvirkja 1 (BYG201G), Efnisfræði (BYG302G), Reiknileg aflfræði 1 (BYG401G)

BYG202G • Tölvuteikning og framsetning • (6e) • Vor • Stokkur: V5 • 2f + 4v

Umsjónarmaður: Ragnar Sigbjörnsson Prófessor

Markmið: Fræðileg undirstaða og beiting teiknifræði við verkfræðilega hönnun og miðlun tæknilegra upplýsinga. Áhersla er lögð á tengsl milli rúmfræði 3-víðra hluta og 2-víðra mynda af þeim. Ennfremur á framsetningu upplýsinga í máli og myndum þannig að allur frágangur og vinnubrögð séu í samræmi við kröfur til starfandi verkfræðinga.

Námsefni: Rúmfræðileg lýsing (descriptive geometry) hluta: Stefnuvarp og ofanvarp af ferlum, flötum og hlutum. Hornrétt ofanvörp. Ásmyndun, réttásamyndun og skáásamyndun, horfamyndun (perspective). Hnitfræði (analytic geometry): Töluleg lýsing ferla, flata og hluta í 2- og 3-víðu rúmi. Varpanir, hómógen hnit. Fjölfloðungar og bognir fletir. Samsetning og uppbygging hluta og kerfa. Reiknifræðileg rúmfræði og tölvugrafík. Kynning á vél- og hugbúnaði til tölvuteikunar.

Æfingar: Auk reikni- og teikniæfinga í tengslum við fyrirlestra er farið í teiknireglur og teikniaðferðir, stærð og brot teikninga; gerð línurita, glæra og litskyggna. Tækniteikning í byggingar-, og vélaverkfræði kynnt. Skýrslur og gerð þeirra, uppsetning og frágangur handrita.

Ennfremur frihendisteikning og myndræn tjáning. Tölvuteikning og kynning á hugbúnaði svo sem AutoCAD, Microstation og ýmsum stöðforritum.

Æskileg undirstaða: Tölvunarfræði 1a (TÖL105G) eða Tölvunarfræði 1 (TÖL101G)

BYG202M • Steinsteypuvirki 1 • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Baldvín Einarsson

Markmið: Námskeiðið er inngangur að hönnun steinsteyptra mannvirkja. Lögð er megin áhersla á að veita nemendum skilning á hegðun einfaldrar bita og einvíðra platna, ásamt því að skapa færni í burðarþolshönnun slíkra burðareininga. Kennir er skv. Eurocode 2.

Námsefni: Fjallað verður um eiginleika steinsteypu og steypustyrktarstáls og samvirkni þeirra í járnþentum mannvirkjum. Spennu-streitu ferlar og fjaðurstuðlar. Formbreytingar og spennur eru skoðaðar í notarkástandi fyrir rifin þversnið. Öryggisstuðlar. Plastísk hönnun.

Vægis- og skerburðargeta eru ákvarðaðar í brotmarkástandi, auk gegnumbrots í plötum. Jafnvægis- og lágmarksjárnun. Teygjanleiki þversniða. Tímaháðir eiginleikar steinsteypu, skrið og rýrnun. Frágangur og festa steypustyrktarstáls, umhverfisaðstæður.

Verkefni: Reikniæfingar.

Nauðsynleg undirstaða: Greining burðarvirkja I (BYG201G), Efnisfræði (BYG302G)

BYG203M • Vega- og flugbrautagerð • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Sigurður Erlingsson Prófessor

Kennari: Þorsteinn Þorsteinsson Verkfræðingur

Markmið: Að nemendur læri undirstöðuatriði vegagerðar og hönnun vega og flugbrauta.

Námslýsing: Vegferill, hæðarlega, þversnið, undirstöður vega, burðarlög og slitlög. Massareikningar í vegagerð. Buðarþolshönnun vega, vegtækni. Viðhald vega og slitlaga, PMS. Skipulag flugvalla og burðarþolshönnun flugbrauta, akbrauta og flughlaða. Áhrifamat.

Nauðsynleg undirstaða: Eðlisfræði I V (EDL102G) eða Eðlisfræði I R (EDL103G), Jarðfræði fyrir verkfræðinga (UMV101G), Línuleg algebra B (STÆ208G), Líkindareikningur og tölfraði (STÆ203G), Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G)

Æskileg undirstaða: Jarðtækni og grundun I (BYG501G), Samgöngutækni I (UMV501G), Efnisfræði (BYG302G), Landfræðileg upplýsingatækni (UMV401G)

BYG301G • Samfelldaraflfræði 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H4 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Ragnar Sigbjörnsson Prófessor

Markmið: Að kynna undirstöðuatriði aflfræði samfelldra efna og veita hjálfun í beitingu þeirra. Nemendur beiti forritinu Matlab við lausn verkefna.

Námsefni: Spenna, streita, samband spennu og streitu, spennuföll. Fjaðurfræði: Tvívítt spennuástand, tvívítt streituástand, spennuþjöppun, snertispenna, áhrif hita stigsbreytinga. Mismunandi brot- og flotskilyrði, þreyta. Beygja, vinda, orkuaðferðir: Ólínuleg hegðun, flot.

Stöðugleiki. Bylgjuþbreiðsla í föstum efnum.

Æskileg undirstaða: Tölvunarfræði 1a (TÖL105G) eða Tölvunarfræði I (TÖL101G), Greining burðarvirkja I (BYG201G),

Stærðfræðigreining IB (STÆ201G), Eðlisfræði I V (EDL102G) eða Eðlisfræði I R (EDL103G), Línuleg algebra B (STÆ208G),

Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G)

Próf er skriflegt og ekki eru leyfð hjálpargögn. Einkunn er vegið meðaltal prófs (67%) og kennaræinkunn fyrir heimaðæmi (33%) Nemendur þurfa að standast hvorn hluta fyrir sig.

BYG302G • Efnisfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H2 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Björn Marteinsson Dósent

Markmið: Skapa færni í að meta eiginleika helstu byggingarefna með tilliti til efnisvals og efnisnotkunar.

Námsefni: Grunnuppbygging og eiginleikar málma, fjölliða, fylliefna, steypu og tímurs m.t.t. þess að unnt sé að velja rétt byggingarefni til notkunar háð því hver áhrif umhverfis þeirra og ýmsar aðgerðir hafa á viðbrögð við áraun. Þeir þættir sem sérstaklega eru skoðaðir eru; samsetning efna, kornastærð, holrýmd, vatnsdrægni, styrkur og stífleiki, varmaleiðni, stærðarstöðugleiki og varanleiki.

BYG401G • Reiknileg aflfræði 1 • (6e) • Vor • Stokkur: V4 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Ragnar Sigbjörnsson Prófessor

Markmið: Að kynna helstu undirstöðuatriði einingaraðferðarinnar og veita hjálfun í beitingu hennar. Námsefni: Beiting fylkjareiknings við greiningu burðarvirkja. Formbreytingaraðferðin sett fram sem einingaraðferð. Grindur og ramar. Stífniþykki stakra burðareininga.

Uppbygging stífniþykkis fyrir burðarvirki. Lausnaraðferðir. Gerð tölvuforrita og notkun tölvu. Rayleigh-Ritz aðferð. Grundvallaratriði einingaraðferðarinnar. Formföll. Spennugreining tvívíðra samfelldra burðarvirkja. Þríhyrndar og ferhyrndar einingar. Skekkjur.

Æskileg undirstaða: Greining burðarvirkja I (BYG201G), Samfelldaraflfræði I (BYG301G), Tölvunarfræði 1a (TÖL105G) eða

Tölvunarfræði I (TÖL101G), Eðlisfræði I V (EDL102G) eða Eðlisfræði I R (EDL103G), Línuleg algebra B (STÆ208G),

Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G)

BYG402G • Hlutfleiðujöfnur í verkfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V1 • 4f + 1d

Umsjónarkennari: Sigurður M Garðarsson Prófessor

Markmið námskeiðsins er að þróa skilning á hlutfleiðujöfnum til notkunar við lausna verkfræðilegra viðfangsefna.

Efni: Flokkun hlutfleiðujafna, elliptískar, parabolískar og hyperbólískar hlutfleiðujöfnur og tenging við verkfræðileg verkefni: sveim, tímaháð verkefni, og bylgjuhreyfing. Áhrif fjölda rúmvídda á lausnir. Fyrstu og annars stigs diffurvirðingar. Framsetning verkefna, randskilyrði og upphafsskilyrði. Lausnir með aðskilnaði breytistærða, Fourier-ummyndun, Laplace-ummyndun, Green föll, og eingildisvandamál.

Kynning á tölulegum aðferðum eins og mismunaaðferðum, bútaaðferðir, og veik framsetning hlutfleiðujafna. Leitast er við að tengja hlutfleiðujöfnur við verkfræðileg viðfangsefni á sem flestum sviðum: streymi vökva, varmaflutningur, kraftar og spennur, sveiflur, raf- og segulsvið.

Æskileg undirstaða: Stærðfræðigreining IIIB (STÆ302G)

BYG501G • Jarðtækni og grundun 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H4 • 4f + 2d + 3v

Umsjónarkennari: Sigurður Erlingsson Prófessor

Kennari: Þorsteinn Þorsteinsson Verkfræðingur

Markmið: Að veita nemendum færni í að beita undirstöðuatriðum aflfræði lausra jarðefna við hönnun mannvirkja.

Námslýsing: Samsetning jarðvegs, kornastærðadreifing, mörk Atterbergs. Flokkun jarðvegs. Þjöppun jarðvegs. Vökvaþrýsingur, háráðakraftur, grunnvatn, rennsli, rennslisnet, og framræsing. Spennur í jarðvegi, virkar spennur. Skúfstyrkur, innra viðnám, samloðun.

Jarðvegsþrýsingur, stoðveggir, sig, sigútreikningar. Burðargeta jarðvegs. Stöðugleiki fláa. Verklegar tilraunir.

Nauðsynleg undirstaða: Jarðfræði fyrir verkfræðinga (UMV101G), Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G), Eðlisfræði 1 V (EDL102G) eða Eðlisfræði 1 R (EDL103G), Líkindareikningur og tölfræði (STÆ203G)

BYG502G • Framkvæmdafræði 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Birgir Jónsson Dósent

Umsjónarkennari: Sigurður Erlingsson Prófessor

Markmið: Að veita nemendum þjálfun og færni í að beita verkefnastjórnun og framkvæmdafræði í byggingargeiranum. Námslýsing:

Verkefnastjórnun. Verkátlanir. CPM/PERT rökrit. Notkun á MS-Project hugbúnaði fyrir verkátlanir. Nákvæmni áætla. Magntölur og einingaverð. Kostnaðaráætlanir verkkaupa. Tilboðsgerð verktaka. Verksamningar. Kostnaðar- og verkeftirlit.

BYG503G • Samgönguverkfræði • (6e) • Haust • Stokkur: H7 • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Guðmundur Freyr Úlfarsson Prófessor

Markmið: Að gera nemendum mögulegt að taka þátt í, framkvæma og meta verkefni á sviði samgönguverkfræði, sér í lagi á sviði vegagerðar, umferðarverkfræði og samgönguskipulags. Að undirbúa nemendur undir framhaldsnám í samgönguverkfræði.

Efni: Samgöngur og samfélagið; helstu eiginleikar ökutækja sem hafa áhrif á samgönguverkfræði; grundvallar hönnun veglína og vegsniða; umferðaröryggi, umferðarverkfræði, umferðarlæði, biðaðir, umferðarrýmd og umferðarljós; samgönguskipulag, umferðarspár, og samgöngulíkön.

Kennsluhættir: Nýtt efni er kynnt með fyrirlestur. Nemendur fá þjálfun í samgönguverkfræði við vinnu hönnunar hópverkefna innan og utan kennslustunda, við úrlausn heimaverkefna og við gerð lokaverkefnis. Kennari afhendir viðbótar kennsluefni. Nemendur verða að standast lokapróf til að standast námskeiðið. Hvert skilaverkefni er sjálfstæður hluti af einkunn. Ekki er tekið við seinum skilum eftir að úrlausnir hafa verið birtar. Seinkun skila veldur frádrætti. Ekki er tekið við tímaverkefnum eftir að tíma er lokið.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IB (STÆ201G), Línuleg algebra B (STÆ208G)

Æskileg undirstaða: Líkindareikningur og tölfræði (STÆ203G)

Heimaverkefni 10%, hönnunarverkefni 10%, lokaverkefni 20%, miðannarpróf 30%, lokapróf 30%.

BYG601G • Húsagerð • (6e) • Vor • Stokkur: V2 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Björn Marteinsson Dósent

Markmið: Skýra kröfur til bygginga og áhrif þessa á almenna hönnun þeirra. Skapa færni í mótun forsendna verkkaupa og vinna úr þeim bæði heildar- og deililausnir að húslutum og húskerfum.

Námsefni: Byggingareðlisfræði einviðs varma- og rakaflutnings, loftfreyfingar við byggingar og þrýstifall yfir byggingarhluta, loftun þaka og varmatap bygginga. Veðurfar og inniáðstæður. Byggingar, lögun þeirra, innra fyrirkomulag og rýmisþörf, öryggi, heilbrigði og velferð þeirra sem í þeim dveljast. Gerð byggingarhluta og deililausna. Lauslega fjallað um umhverfisvænar byggingar, vistferligreiningu, kostnað, galla, endurbætur og viðhald.

Nauðsynleg undirstaða: Greining burðarvirkja 1 (BYG201G), Efnisfræði (BYG302G)

BYG602G • Námsferð erlendis • (4e) • Vor • Stokkur: V

Námsferðin er metin til tveggja eininga, sem skráðar verða í prófskírteini, en teljast þó ekki með í lágmarksfjölda eininga til BS-prófs.

Nemendum er kynnt mannvirkjagerð við aðstæður, sem þekkjast ekki á Íslandi. Leitast er við að kynna bæði hönnun og framkvæmdir varðandi húsbyggingar og brýr, samgöngukerfi, veitukerfi og orkuver. Ein eða fleiri menntastofnanir eða rannsóknastofnanir eru heimsóttar og nemendum kynntur búnaður þeirra og hvernig tæknilega flókin vandamál eru leyst. Nemendur fá verkefni til lausnar í ferðinni og skila skýrslu.

UMV001M • Málstofa í umhverfis- og byggingarverkfræðiskor • (0e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Ragnar Sigbjörnsson Prófessor

Umsjónarkennari: Birgir Jónsson Dósent

Umsjónarkennari: Trausti Valsson Prófessor

Markmið: Að kynna rannsóknir á sviði umhverfis- og byggingarverkfræði. Efni: Steft er að því að fjalla um sem flest svið umhverfis- og byggingarverkfræði í mánaðarlegum fyrirlesturum.

UMV101G • Jarðfræði fyrir verkfræðinga • (6e) • Haust • Stokkur: H6 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Birgir Jónsson Dósent

Tengsl jarðfræði við byggingarverkfræði. Innri öflin: Innri gerð jarðar, landrek, jarðfræði Íslands, jarðfræðikort, jarðlagafræði, bergfræði, aldursákvörðun. Ytri öflin: Veðrun-rof, laus jarðlög og jarðgrunnur, jökulrof-landmótun, jarðefni sem byggingarefni, fylliefni í steypu, jarðefni í sement, annað fylliefni, frostnæmi, siur, stórgryti, önnur hagnýt jarðefni, hringrás vatns, grunnvatn, yfirborðsvatn, árof, sjávarrof, strandmyndanir, stöðuvötn, skriðuföll, snjóflóð. Bergtækni, prófanir á bergi, berggæðamat. Helstu rannsóknaraðferðir í verkfræðilegri jarðfræði og jarðeðlisfræðilegri hönnun. Rannsóknir vegna undirbúnings ýmis konar mannvirkja; virkjanir, jarðgöng, hafnir, brýr, vegir, flugvellir, raflinur og skipulag þéttbýlis. Ýmis dæmi um jarðfræðilegan undirbúning og áhrif hans á hönnun og byggingu. Nemendur vinna verkefni um afmarkað atriði. Gildir 30-50% af lokaeknunn. Einnig smærri verkefni eða dæmi. Gert er ráð fyrir eins dags ferð og e.t.v. heimsóknun á Rvk. svæði. Próf verður skriflegt.

UMV101M • Mat á umhverfisáhrifum 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Birgir Jónsson Dósent

Umsjónarkennari: Trausti Valsson Prófessor

Markmið: Að kynna hugmyndafræði og þær aðferðir, sem notaðar eru við mat á umhverfisáhrifum framkvæmda og á umhverfismati sem samfléttuðum þáttum við gerð skipulagsáætlana.

Efni: Ástæður og aðdragandi lagasetningar um mat á umhverfisáhrifum og hvernig framkvæmd mats er háttað á Íslandi. Aðferðafræði; gátlistar, töflur, glæruaðferðir og flæðirit. Notkun landfræðilegra upplýsingakerfa (LUK), sem byggjast á stafrænum kortagrunnum og gagnasöfnum. Fræðasvið, sem nýstast við matið; vistfræði, straumfræði, jarðfræði, efnafræði, lögfræði, félagsfræði, hagfræði og fagurfræði. Aðferðir við framsetningu á matinu; skýrslugerð, myndræn framsetning og tölvugrafik. Dæmi um notkun mats á umhverfisáhrifum við undirbúning og hönnun mannvirkja; losun og förgun úrgangsefna, veg- og línulagnir, brýr, hafnir og flugvellir, verksmiðjur og einstök

mannvirki. Einnig ný aðferðafræði um hvernig þarf að flétta aðferðir MÁU inn í gerð skipulagsáætlana, á þann veg að skipulags-, landnýtingar og staðarvalsákvæðanir taki mið af umhverfissjónarmiðum. Hópverkefni, sem tengjast efni námskeiðsins.
Æskileg undirstaða: Landfræðileg upplýsingatækni (UMV401G)

UMV201G • Vatnafræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Sigurður M Garðarsson Prófessor

Markmið: Undirstöðuþekking í almennri vatnafræði og notkun hennar í umhverfisverkfræði og hönnun. Hringrás vatns. Úrkoma og raki. Írennsli, uppgufun og útgufun, árrennsli. Vatnafræðimælingar og vatnafræðigögn. Yfirborðsvatn, afrennsli, flóðferlar, áhrif byggðar.

Vatnsrit, einingavatnsrit og flóðrakning. Grunnvatn og grunnvatnslíkon. Vatnafræðilíkon. Líkinda- og tölfræðiaðferðir í vatnafræði.

Áhættumat. Hönnun með tilliti til vatnafræði. Dæmaæfingar og verkefni.

Æskileg undirstaða: Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G), Líkindareikningur og tölfræði (STÆ203G), Stærðfræðigreining IIIB (STÆ302G)

UMV201M • Umhverfisskipulag • (6e) • Vor • Stokkur: V5 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Trausti Valsson Prófessor

Markmið: Að gera nemendur meðvitanda um hvernig tillit skuli tekið til umhverfissjónarmiða við skipulag byggðar og stórra framkvæmda.

Efni: Yfirlit yfir umhverfismál bæði í hnattrænum og staðbundnum skilningi. Mat og greining áhrifa landnýtingar á umhverfi. Farið í gegnum dæmi um slíka greiningu. Fyrirbyggjandi aðferðir til að forðast skaðleg áhrif á umhverfi. Yfirlit yfir þær fræðigreinar sem tillögur um fyrirbyggjandi aðgerðir byggjast á. Dæmi um hvernig ályktanir eru dregnar af fræðilegum upplýsingum við gerð skipulags sem og ákvarðanir um aðrar verklegar framkvæmdir.

UMV202G • Verkfræðingur og umhverfið • (2e) • Vor • Stokkur: V

Umsjónarkennari: Birgir Jónsson Dósent

Umsjónarkennari: Trausti Valsson Prófessor

Markmið: Að kynna verðandi verkfræðingum helstu þætti umhverfismála og lýsa skyldum þeirra við náttúruna og samfélagið.

Efni: Farið verður yfir sögu og þróun umhverfismála. Kynnt verða helstu svið umhverfismála, m.a. sjálfbær þróun, rammasamningar um loftslagsbreytingar og fjölbreytileika tegundanna, hafréttarsáttmálinn, landrof og verndun gróðurlendis og farið yfir alþjóðlegar skuldbindingar Íslendinga í þessum efnum. [Áætlanagerð vegna dagskrár 21](#). Siðfræðileg og fagurfræðileg sjónarmið, manngert umhverfi, verkfræðileg hönnun og mat á umhverfisáhrifum með tilteknum dæmum. Mengun frá iðnaði, hreinni framleiðsluferlar, endurnýting.

Umhverfissvöktun og umhverfisstjórnun. Verkefni: Nemendur verða látnir vinna tiltekin verkefni á sviði umhverfismála og skila skýrslum þar að lútandi.

Ekkert lokapróf er í námskeiðinu en mætingarskylda er í 80% fyrirlestra.

UMV202M • Umhverfisverkfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V7

Umsjónarkennari: Hrund Ólöf Andradóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum innsýn í þverfaglegan heim umhverfisverkfræðinnar. Áhersla er lögð á að auka skilning á ástæðum fyrir umhverfsvandamálum og kynna hagnýtar aðferðir til að greina og leysa þau. Viðfangsefni eru: Öfl sem þrýsta á umhverfið, staðbundin og hnattræn umhverfsvandamál, massavarðveislulögmál, umhverfisefnafræði, áhættugreining, mengun í vatni, vatns- og skólphreinsun, loftmengun, sorphirða, og hnattræn hlýnun. Kennsla fer fram á ensku í formi fyrirlestra, dæmatíma, og vettvangsferða. Nauðsynleg undirstaða: Eðlisfræði 1 V (EÐL102G) eða Eðlisfræði 1 R (EÐL103G), Stærðfræðigreining IVB (STÆ401G) eða Hlutafléiðjöfnur í verkfræði (BYG402G)

Æskileg undirstaða: Straumfræði 1 (UMV502G) eða Straumfræði (VÉL502G), Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G)

Námsmat byggir annars vegar á vikulegum heimadæmum og rannsóknaverkefni unnin á kennslumisseri og hins vegar á skriflegu prófi í lok misseris.

UMV203M • Vatns- og fráveitur • (6e) • Vor • Stokkur: V6 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Hrund Ólöf Andradóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er að veita innsýn í hönnun og lagningu vatns- og fráveitukerfa, bæði í ríku og fátækum löndum. Efnisinnihald: Eiginleikar neysluvatns og skólphreinslis. Vatnsþörf og hönnunarstaðlar í vestrænum og þróunarríkjum. Drykkjarvatnssöfnun, dreifing og geymsla. Tegundir og magn fráveituvatns: Úrkoma afrennslissvæða og afrennslisstuðlar, hönnunarúrkoma. Hönnun vatns- og fráveitukerfa: Rennslisreikningar, þrýstifallsreikningar, lagnir og leiðslur, dælur, borholur, brunnar. Vatns- og skólphreinsun: Afslæðilegar, líffræðilegar og efnafræðilegar lausnir. Námskeiðið innifelur hönnunarverkefni fyrir vatns- og fráveitur í litlu hverfi, verklega sýnatöku og efnagreiningar á skólphreinsun. Skoðunarferðir í dælu- og hreinsistöð. Gestafyrirlesarar deila praktískri reynslu frá Íslandi og þróunarlöndum.

Nauðsynleg undirstaða: Straumfræði 1 (UMV502G)

Æskileg undirstaða: Vatnafræði (UMV201G)

UMV204M • Vatns- og hitaveitur • (6e) • Vor • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Jónas Eliasson Prófessor

Heitt og kalt grunnvatn, efnainnihald og tæringahætta, dæluþróf og forðafræði, boranir og virkjun. Kröfur og reglugerðir um gæði neysluvatns, frágangur vatnsbóla og vatnsverndarsvæði, gæðaeftirlit, hreinsipörf. Aðfærsluæðar og dreifikerfi, þrýstifallsreikningar, þrýstistjórnun, lekaleit. Hitapörf og vatnsþörf húsa, miðlun og geymisþörf, efnisval og frágangur í leiðslum. Verkefni í hitaveitu eða vatnsveitu eftir vali. Heitt og kalt grunnvatn, efnainnihald og tæringahætta, dæluþróf og forðafræði, boranir og virkjun. Kröfur og reglugerðir um gæði neysluvatns, frágangur vatnsbóla og vatnsverndarsvæði, gæðaeftirlit, hreinsipörf. Aðfærsluæðar og dreifikerfi, þrýstifallsreikningar, þrýstistjórnun, lekaleit. Hitapörf og vatnsþörf húsa, miðlun og geymisþörf, efnisval og frágangur í leiðslum. Verkefni í hitaveitu eða vatnsveitu eftir vali.

UMV401G • Landfræðileg upplýsingatækni • (6e) • Vor • Stokkur: V2 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Guðmundur Freyr Úlfarsson Prófessor

Markmið: Að gera nemendum frá breiðum bakgrunni mögulegt að hagnýta landfræðilega upplýsingatækni, kortagerð og greiningu við tæknilega skýrslu- og álitsgerð, kynningu verkefna, vinnu og rannsóknir.

Efni: Kynning á landfræðilegum upplýsingakerfum og landfræðilegum gögnum. Gerð landakorta og þematískra korta. Notuð verða vektor

gögn og rasta gögn. Farið verður í val eftir eigindum og staðsetningu, og gerð kortalaga út frá vali. Kennð verða tengsl við töflugögn og landfræðileg tengsl. Æfðar verða fjölbreyttar aðgerðir með kortalög, t.d. klippa, sameina, flytja gögn á milli laga, og gerð nýrra kortalaga. Tenging loftmynda við kortalög verður kennd. Sýnd verður tenging gagna með GPS hnitum við landakort. Kynnt verður landfræðileg greining gagna.

Kennsluhættir: Nemendur kynna og fá hjálfun í algengri hagnýtri notkun landfræðilegra upplýsingakerfa í verklegum kennslutímum í tölvustofu, við vinnu heimaverkefna og gerð lokaverkefnis byggðum á raunverulegum gögnum. Námskeiðið er án lokaprófs en nemandi verður að ná lágmarkseinkunn í lokaverkefni til að standast námskeiðið. Hvert skilaverkefni er sjálfstæður hluti af einkunn; seinkun á skilum veldur vaxandi frádrætti.

Forkröfur: Að hafa lokið fyrsta ári í grunnnámi við viðurkenndan háskóla.

Æskileg undirstaða: Tölvuteikning og framsetning (BYG202G)

Heimaverkefni 50%, lokaverkefni 45%, þátttaka í tímum 5%.

UMV502G • Straumfræði 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H5 • 4f + 2d + 1v

Umsjónarmaður: Sigurður M Garðarsson Prófessor

Kennari: Jónas Eliasson Prófessor

Markmið: Undirstöðuþekking í straumfræði.

Efni: Eiginleikar vökva og lofttegunda. Þrýstingur og kraftasvið í kyrrstæðum vökvum, þrýstingsmælar. Rennslisfræði, samfellujafna, skriðþunga- og orkujafna. Viddargreining og líkanlögmál. Tvívítt streymi, seigjulausir vökvar, jaðarlög, laga- og iðustreymi, vökvamótstaða og formviðnám. Streymi þjappanlegra vökva, hljóðhraði, Machtala, hljóðbylgjur, jaðarlag. Rennsli í opnum og lokuðum farvegum.

Dæmaefingar og verklegar tilraunir.

Nauðsynleg undirstaða: Stærðfræðigreining IVB (STÆ401G), Líkindareikningur og tölfræði (STÆ203G), Eðlisfræði 1 V (EDL102G)

Æskileg undirstaða: Vatnafræði (UMV201G)

BYG001F • Greining og hönnun vegsniða • (6e) • Vor • Stokkur: V • 3f + 2d

Umsjónarkennari: Sigurður Erlingsson Prófessor

Markmið: Að veita nemendum hjálfun og færni í að beita aflfræði við greiningu og hönnun vegsniða.

Námslýsing: Grunnatriði við greiningu og hönnun vegsniða. Brotform vega. Umferðarálag og magn. Sveigjanleg og stíf vegsnið.

Lagskipting, hlutverk laga og efniseiginleikar, prófanir. Spennur, streitur og færslur í vegsniðum. Framræsing. Styrktarhönnun vega.

Niðurbrot, mat á hrönnun.

Nauðsynleg undirstaða: Vega- og flugbrautagerð (BYG203M)

BYG001M • Málstofa í umhverfis- og byggingarverkfræðiskor • (0e) • Haust • 2f

Umsjónarmaður: Birgir Jónsson Dósent

Umsjónarmaður: Ragnar Sigbjörnsson Prófessor

Umsjónarmaður: Trausti Valsson Prófessor

Markmið: Að kynna rannsóknir á sviði umhverfis- og byggingarverkfræði.

Efni: Stefnt er að því að fjalla um sem flest svið umhverfis- og byggingarverkfræði í mánaðarlegum fyrirlestrum.

BYG002F • Stöðugleiki burðarvirkja • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ragnar Sigbjörnsson Prófessor

Markmið: Að gefa yfirlit yfir helstu þætti fræðanna um stöðugleika burðarvirkja og veita hjálfun í því að leysa hagnýt viðfangsefni á sviði byggingarverkfræði og skyldra greina. Námsefni: Grundvallarreglur um stöðugleika burðarvirkja. Sútur með áslægu álagi og þverálagi, ramar. Plötur. Bitar með þunnveggjuð opin þversnið. Kikun á fjaður- og flotsviði. Orkuaðferðir. Tölulegar aðferðir, einingaraðferðir og beiting tölva við ákvörðun stöðugleika.

Nauðsynleg undirstaða: Trévirki 1 (BYG212F)

BYG003F • Samfelldaraflfræði 2 • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ragnar Sigbjörnsson Prófessor

Markmið: Að gefa yfirlit yfir kennilega samfelldaraflfræði og sýna dæmi um notkun hennar.

Námsefni: Tensorgreining og notkun hennar í kennilegri samfelldaraflfræði. Gagnfræði. Endanlegar formbreytingar. Kraftfræði.

Eðlisskilyrði algengra efnislikana. Fjaðurfræði. Flotfræði. Greining skelja.

Nauðsynleg undirstaða: Stöðugleiki burðarvirkja (BYG002F)

BYG004F • Brotfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ragnar Sigbjörnsson Prófessor

Markmið: Að gefa haldgott yfirlit yfir aflfræði efna sem brotna og sýna dæmi um notkun fræðanna við hönnun mannvirkja. Námsefni:

Fjallað verður um undirstöðuatriði brotfræðinnar. Spennusambjöppun (stress concentration). Greining spennusviðs í broti. Flotsvæði við brot. Mismunandi brothættir. Seigt og stökkt brot. Orkuaðferðir. Preytubrot.

BYG005F • Trévirki 2 • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Baldvin Einarsson

Timbur til mannvirkjagerðar og tæknilegir eiginleikar þess. Gæðaflokkun timburs, þurrkun og fúavörn. Yfirlit yfir helstu gerðir timburvirkja og aðferðir við samsetningu þeirra. Spennu- og streituástand í burðareiningum undir áraun. Alheilir timburbitar og tréstoðir. Límitré og límitrésvirki. Söðulþakbitar, ramar og bogar úr límitré. Krossviður, spóna- og trefjaplötur. Burðarvirki úr plötum límdum á grind. Samsett trévirki, bitar og súlur. Samtengingar og tengingar í timburvirkjum. Boltar, naglar og skrúfur. Reikni- og hönnunarverkefni.

Nauðsynleg undirstaða: Greining burðarvirkja 1 (BYG201G)

BYG006F • Landmæling 2 • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Sigurður M Garðarsson Prófessor

Kennt oddatöluár.

Markmið: Nemendur tileinki sér fræðilegar forsendur hefbundinna og nýrri aðferða. Einnig forsendur og fyrirkomulag gagnasöfnunar fyrir staðsetningu og eiginleika yfirborðs jarðar. Miðað er við skráningu í kortgrunna í hvers kyns hnitkerfi eða varpanir af sporvölu jarðar á fleti, keilu eða sivalning, og geti nemendur unnið sjálfstætt að slíkum verkefnum.

Efni: Landmæling og varpanir. Myndmælingar, gervitungl, háflugs- og lágflugsmyndmælingar, útreikningar myndþríhyrninga, þrívíð landslagslíkön. Stafræn kortagerð, uppréttar loftmyndir, staðlar kortgrunna og kortagerðar. Skekkjufræði: Skekkjur á kortum, loftmyndum og í kortgrunnum. Gervitunglamælingar og staðsetningar í hnitakerfum (GPS). Landfræðileg upplýsingakerfi (GIS/LIS) og gagnasafnsfræði, vensl gagna safna.

Nauðsynleg undirstaða: Landmæling 1 (BYG104F)

BYG007F • Tölvustudd hönnun • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Ragnar Sigbjörnsson Prófessor

Markmið: Að veita hjálfun í að leysa raunhæf hönnunarverkefni með aðstoð tölvutækni.

Efni: Aðferðir. Vélbúnaður- og hugbúnaður. Vinnustöðvar. Kynning á ýmsum forritum og æfing í notkun þeirra. Unnin eru raunhæf verkefni á CAD vinnustöð.

BYG008F • Öryggi burðarvirkja • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ragnar Sigbjörnsson Prófessor

Markmið: Að kynna helstu undirstöðuatriði er snúa að öryggi mannvirkja.

Námsefni: Lýsing óvissu varðandi eiginleika burðarvirkja. Líkindagreining og beiting hennar í burðarþolshönnun. Hönnunarstaðlar, fyrstu og annarrar gráðu form (betaform), áhætta og þjóðhagslegir þættir. Líkindadreifing álags, álagsfléttur. Ákvörðun á brotlikindum.

Nauðsynleg undirstaða: Líkindareikningur og tölfraði (STÆ203G)

BYG009F • Stókastísk aflfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ragnar Sigbjörnsson Prófessor

Markmið: að kynna hvernig aðferðum líkindafræðinnar er beitt til þess að meta óvissu tengda aflrænum kerfum.

Námsefni: Stókastískar breytur og stókastísk ferli og greining þeirra. Einsleit ferli, ergódísk ferli, Gausserferli, Poissonferli, Markovferli. Eiginleikar há- og lággilda samfelldra ferla. Svörun burðarkerfa undir stókastísku álagi, orkurófsaðferðin, línuleg og ólínuleg svörun, stókastísk jafngild línuleg kerfi. Háglisdreifing svörunar. Kerfi með stókastískum eiginleikum. Dæmi um vind-, jarðskjálfta- og öldusvörun burðarvirkja.

Nauðsynleg undirstaða: Líkindareikningur og tölfraði (STÆ203G) eða Líkindafræði I (09.10.35)

Æskileg undirstaða: Sveiflugreining burðarvirkja (BYG105F)

BYG010F • Reiknileg aflfræði 2 • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d + 2v

Umsjónarmaður: Ragnar Sigbjörnsson Prófessor

Markmið: Að veita nemendum fræðilega undirstöðu og þjálfun í því að beita einingaraðferðum við að leysa raunhæf viðfangsefni á sviði umhverfis- og byggingaverkfræði og skyldra greina.

Námsefni: Samfelldaraflfræði, orkusetningar, aðferð Rayleigh-Ritz, leifaraðferðir. Einingaraðferðin. Algengar gerðir eininga: Skifu-, plötu- og skeljaeiningar, rúmeiningar, Hermitte og Lagrange formföll, eðlishnit, isoparametrísk framsetning, töluleg tegrun við ákvörðun stífniþykkja. Samleitni, nákvæmni og skekkjuvaldar. Ólínuleg kerfi, stöðugleiki kerfa, sveiflur línulegra og ólínulegra kerfa. Uppbygging tölvuforrita.

Nauðsynleg undirstaða: Trévirki 1 (BYG212F)

BYG011F • Áhættugreining • (6e) • Haust • Stokkur: H • 3f + 3d

Umsjónarmaður: Ragnar Sigbjörnsson Prófessor

Markmið: Að veita nemendum haldgóða yfirlitsþekkingu í áhættugreiningu og beitingu hennar við áhættustjórnun. Námsefni:

Grundvallarhugtök: Vá, nerti, áhætta, viðunandi mörk áhættu. Helstu reglur um stjórnun öryggismála. Tengsl gæðastjórnunar og stjórnunar öryggismála. Ýmis slýsalíkon. Öryggisstjórnunarkerfi, hlutverk þeirra og markmið. Flokkun fyrirtækja eftir áhættu við starfsemi.

Atvinnusjúkdómar. Löggjöf um slysa- og sjúkdómavarnir. Kostnaður vegna vinnuslysa og atvinnusjúkdóma. Grundvallaratriði áhættugreiningar. Efnisatriði staðla um áhættugreiningu. Einfaldað áhættumat, HAZOP-aðferðin, mannleg mistök og greining þeirra, aðferðir (HRA) til þess að meta áreiðanleika starfsmanna í flóknari kerfum. Kenningar um hrun flókinna kerfa. Magnbundin áhættugreining. Nertigreining. Raunhæf dæmi um beitingu innan umhverfis- og byggingaverkfræði.

BYG016F • Doktorsverkefni • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni til doktorsprófs.

BYG017F • Doktorsverkefni • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni til doktorsprófs.

BYG018F • Doktorsverkefni • (30e) • Sumar

Rannsóknarverkefni til doktorsprófs.

BYG101F • Stálvirki 2 • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Baldvin Einarsson Dósent

Markmið: Námskeiðið er framhaldsnámskeið og byggir á námskeiði BYG201M Stálvirki 1. Markmið námskeiðsins er að dýpka skilning á hegðun stálvirkja og auka færni við hönnun. Bitar: Styrkur þversniða undir flóknu álagi, hliðarkiknun. Plötubitar: Kiknun á þunnum plötum, togbandsstyrkur, hönnun plötubita, gatabitur. Súlur: Hegðun súlna með upphafsgalla, kiknunarlengdir súlna í römmum, samsettar súlur.

Rammar: Elastískir og plastískir reikningar á einnar hæðar römmum, fjölhæða rammar, stífaðir og óstífaðir rammar. Tengingar: Flóknari tengingar, bitaskeyti, endaplötutengingar, rammahorn, súlufætur, þreyta í tengnum.

Verkefni: Heimadæmi tengd fyrirlestur. Hönnun á stóru iðnaðarhúsi með hlaupaketti.

Nauðsynleg undirstaða: Stálvirki 1 (BYG201M)

BYG101M • Álag og öryggi burðarvirkja • (6e) • Haust • Stokkur: H2 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Bjarni Bessason Prófessor

Markmið: Að kynna forsendur fyrir þolhönnun burðarvirkja og gera nemendum kleift að velja mismunandi álagspætti og efnisstyrkleika í samræmi við umhverfi, notkun og líftíma burðarvirkis.

Efni: Forsendur hönnunar burðarkerfis byggingarvirkja, umhverfisálag, álag af manna völdum og efnisstyrkleiki burðarvirkja. Grundvöllur líkindafræðilegs mats á álagi og efnisstyrkleika. Umhverfisálag, vindur, snjór, jarðskjálfti o.fl., notálag, eiginálag og slysaálag, tölfraðilegar dreifingar og höfuðþættir álags. Tölfraðilegar dreifingar á efnisstyrkleika og öryggishugtakið. Áreiðanleiki og öryggisvísitölur, álags- og efnistuðlar, öryggistuðlar og hlustuðlar. Hönnun burðarvirkis í notmarkaástandi og brotmarkaástandi, álagsfléttur og burðarþolsföll. Gerð þolhönnunarstaðla, afstilling og öryggisgrunnur. Íslenskir staðlar, leiðbeiningar CEB, Evrópustaðlar. Verkefni: Nemendur fá fimm dæmaverkefni til úrlausnar.

Æskileg undirstaða: Greining burðarvirkja 1 (BYG201G), Reiknileg aflfræði 1 (BYG401G), Samfelldaraflfræði 1 (BYG301G), Tölvunarfræði 1a (TÖL105G), Eðlisfræði 1 V (EÐL102G), Línuleg algebra B (STÆ208G), Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G), Líkindareikningur og tölfraði (STÆ203G)

BYG102F • Steinsteypuvirki 2 • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Baldvin Einarsson

Kennari: Haukur Jörundur Eiríksson

Markmið: Námskeiðið er framhaldsnámskeið í steinsteypuvirkjum. Lögð er megin áhersla á steinsteypar tvívíðar plötur, súlur, ásamt

hönnunarverkefni þar sem plötur, bitar og súlur verða greindar og hannaðar. Kennt er skv. Eurocode 2. Námsefni: Fjallað verður um mismunandi aðferðir til greiningar á sniðkröftum í steinsteypum plötum, m.a. brotlínuaðferð og strimlaaðferð. Útreikningar á rifuvíddum platna og bita, með og án stífisaukningar í togsvæðum. Lóðrétt burðargeta súlna og veggja, með og án kikkunaráhrifa. Skifur/skerveggir. Jarðskjálftaálág og jarðskjálftahönnun. Verkefni: Hönnunarverkefni, þar sem bitar, plötur og súlur eru greind og hönnuð. Nauðsynleg undirstaða: Steinsteypuvirki 1 (BYG202M)

BYG103F • Jarðtækni og grundun 2 • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d + 2v

Umsjónarkennari: Sigurður Erlingsson Prófessor

Markmið: Að veita nemendum þjálfun og færni í að beita undirstöðuatriðum grundunar við hönnun mannvirkja. Námslýsing: Jarðtæknilegir eiginleikar jarðvegs. Vettvangsathuganir, sýnishornataka, vettvangsprófanir. Grunnar undirstöður; burðarþol jarðvegs, sig. Láréttur þrýstingur í jarðvegi, stoðveggir, stálþil, stög og akkeri. Djúpar undirstöður; staurar, staurarekstur, stauraþyrpingar. Stöðugleiki fláa, stöðugleikaútreikningar, sneiðaaðferðir. Styrking jarðvegs, jarðvegsdúkar. Hönnunarstaðlar, EC7. Hönnunarverkefni. Nauðsynleg undirstaða: Jarðtækni og grundun 1 (BYG501G)

BYG104F • Landmæling 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Sigurður M Garðarsson Prófessor

Kennt oddatölur.

Markmið: Nemendur tileinki sér hefðbundnar og nýrri aðferðir við mælingar og gagnaöflun, sem varða staðsetningu og eiginleika yfirborðs jarðar, miðað við skráningu í kortgrunn fyrir tæknileg viðfangsefni og geti unnið sjálfstætt að slíkum verkefnum.

Efni : Tækjafraði: Hefðbundin mælitæki, hornmælur, hallamælur, málband og hornspegill. Þrívídd eftir loftmyndum. Nútíma rafsegultæki; alstöðvar, hallamælur og staðsetningartæki með gervitunglum (GPS). Aðferðafræði: Landfræðileg upplýsingakerfi og stafræn kortagerð. Öflun gagna fyrir stafræna kortgrunn. Þrívítt landslagslíkan og hæðarlínur. Mælingafræði: Hnitkerfi, lengdarmælingar, hornamælingar, framskurður, bakskurður, pólararmælingar, marghymningar, hæðarmælingar og loftmyndir (flug og gervitungl). Skekkjufraði: Skekkjuflokkar, meðalskekkjur, vogtölur og skekkjujöfnun. Æfingar: Hornmælir, hallamælir, málband, hornspegill, lengdarmælingar, framskurður, bakskurður, gerð tæknikorta, útreikningar, frágangur og innfærsla gagna í kortgrunn. Æskileg undirstaða: Landfræðileg upplýsingatækni (UMV401G)

BYG105F • Sveiflugreining burðarvirkja • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ragnar Sigbjörnsson Prófessor

Kennari: Jónas Þór Snæbjörnsson Fræðimaður

Markmið: Að kynna undirstöðuatriði sveiflugreiningar og að veita þjálfun í að beita henni í tengslum við mannvirkjagerð. Námsefni: Grundvallaratriði hreyfifræðinnar: Orkuaðferðir, sýndarvinna, hreyfiorka, setning Hamiltons, líkingar Lagrange, regla D'Alamberts, setning Rayleighs, aðferð Rayleigh-Ritz, einingaraðferðin, hreyfilíkingar línulegra kerfa, alhnit. Eiginsveiflur: Grundvallarlíkingar, deyfðar og ódeyfðar eiginsveiflur, ákvörðun eigingilda, brot Rayleighs, eigintíðni og eiginsveifluform, normalhnit, normalfallaaðferðin. Þvingaðar sveiflur: Tíðnisvörunaraðferðin, Fourier-greining, hóggsvörunaraðferðin, hóggsvörunarróf, beiting normalfallaaðferðarinnar, töluleg tegrun og ólínuleg kerfi. Stökastískar sveiflur og orkurófsaðferðin. Vindsveiflur burðarvirkja. Sveifludreyfing. Jarðskjálftasveiflur burðarvirkja og gervihraðarófsaðferðin. Nauðsynleg undirstaða: Reiknileg aflfræði 1 (BYG401G), Trévirki 1 (BYG212F)

BYG106F • Jarðskjálftaverkfræði 2 • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Bjarni Bessason Prófessor

Umsjónarkennari: Ragnar Sigbjörnsson Prófessor

Markmið: Að veita nemendum innsýn í hönnun mannvirkja á jarðskjálftasvæðum svo og gerð áhættumats.

Námsefni: Jarðskjálftasvörun mannvirkja: Línuleg og ólínuleg greining. Hönnun mannvirkja á jarðskjálftasvæðum: Hönnunarskjálfti, gervihraðaróf og notkun jarðskjálftaálagsstuðla. Samspil undirstöðu og burðarkerfis. Jarðskjálftahönnunarstaðlar, kynning m.a. á ATC, CEB og EUROCODE. Beiting tölvu við jarðskjálftahönnun mannvirkja. Dæmi um áhrif jarðskjálfta á byggingar, brýr, hafnir, lagakerfi og neðanjarðarmannvirki. Helstu atriði við gerð áhættumats. Miðað er við að nemendur leysi stærri verkefni undir umsjá kennara og skrifi skýrslu um þau.

Nauðsynleg undirstaða: Sveiflugreining burðarvirkja (BYG105F), Jarðskjálftaverkfræði 1 (BYG208F)

BYG201F • Hönnun samgöngumannvirkja • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Sigurður Erlingsson Prófessor

Markmið: Að veita nemendum færni við skipulag, staðarval og hönnun stórra samgöngumannvirkja.

Námslýsing: Gatnamótamannvirki í plani og mislæg gatnamót, aðreinar og fráreinar, fléttun umferðar. Skipulag mannvirkjanna, umferðarrátt, þjónustustig o.fl. Flugvellir og skipulag þeirra. Hönnun og skipulag aðkomu, afgreiðslu og ýmissa þjónustubátta. Veggöng, lega, þversnið, undirbúningsrannsóknir, verkaðferðir, búnaður veggangna, öryggisbúnaður o.fl. Hönnunarverkefni.

Nauðsynleg undirstaða: Jarðtækni og grundun 1 (BYG501G)

Æskileg undirstaða: Samgönguverkfræði (BYG503G)

BYG201M • Stálvirki 1 • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Baldvin Einarsson

Markmið: Námskeiðið er inngangur að hönnun stálvirkja. Það veitir nemendum skilning á hegðun burðarvirkja úr stáli og hvernig staðlar eru notaðir við hönnun þeirra.

Námsefni: Framleiðsla á stáli og helstu eiginleikar þess með tilliti til hönnunar stálvirkja. Hegðun og hönnun helstu burðareininga úr stáli svo sem togstanga, bita súlna og bitasúlna. Skoðuð er kikkun burðareininga, bæði súlna og bita og einnig staðbundin kikkun og flokkun þversniða. Tengingar stálvirkja, hegðun þeirra og grunnatriði hönnunar. Tengingar með rafsuðu og boltum og hönnun einfaldra tenginga. Verkefni: Gert er ráð fyrir reikniæfingum og hönnunarverkefnum.

Æskileg undirstaða: Samfelldaraffræði 1 (BYG301G), Greining burðarvirkja 1 (BYG201G), Efnisfræði (BYG302G), Reiknileg aflfræði 1 (BYG401G)

BYG202F • Brunavarnir • (6e) • Vor • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Björn Karlsson Dósent

Markmið: Að kynna brunahönnun bygginga fyrir nemendum. Á fyrstu 10 vikunum verða haldnir fyrirlestrar um þróun elds í byggingum, og útreikninga á orkumyndun, flæði í hitasúlu (plume), hitastig í reyknum og reykfyllingartíma. Tölvuforrit sem herma eftir eldsvoðanum eru kynnt sem og forrit sem herma eftir rýmingu fólks úr bygginginni. Síðustu 5 vikurnar vinna nemendur í hópum að lokaverkefni.

Þrjú heimaverkefni skulu unnin á fyrstu 10 vikunum. Síðustu 5 vikurnar vinna nemendurnir nokkrir saman að hópverkefni. Einkun byggir 50% á þessu hópverkefni og 50% á heimaverkefnum, mætingu og og virkni í tímum.

BYG202M • Steinsteypuvirki 1 • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Baldvin Einarsson

Markmið: Námskeiðið er inngangur að hönnun steinsteyptra mannvirkja. Lögð er megin áhersla á að veita nemendum skilning á hegðun einfaldra bita og einvíðra platna, ásamt því að skapa færni í burðarþolshönnun slíkra burðareininga. Kennit er skv. Eurocode 2.

Námsefni: Fjallað verður um eiginleika steinsteypu og steypustyrktarstáls og samvirki þeirra í járnþentum mannvirkjum. Spennu-streitu ferlar og fjaðurstuðlar. Formbreytingar og spennur eru skoðaðar í notmarkástandi fyrir rifin þversnið. Öryggisstuðlar. Plastísk hönnun.

Vægis- og skerburðargeta eru ákvarðaðar í brotmarkástandi, auk gegnumbrots í plötum. Jafnvægis- og lágmarksjárnun. Teygjanleiki þversniða. Tímaháðir eiginleikar steinsteypu, skrið og rýrnun. Frágangur og festa steypustyrktarstáls, umhverfisaðstæður.

Verkefni: Reikniæfingar.

Nauðsynleg undirstaða: Greining burðarvirkja 1 (BYG201G), Efnisfræði (BYG302G)

BYG203F • Greining burðarvirkja 2 • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Bjarni Bessason Prófessor

Kennit slétttöluár.

Markmið: Að kynna og þjálfá stúdenta í að greina sniðkrafta og formbreytingar í veggjum, plötum og byggingum.

Námsefni: Skífur, veggir, plötur og byggingar með megináherslu á steinsteyptra plötur. Fjaður- og flotfræði. Spennuföll. Diffurjöfnur og randskilyrði. Lausnir á fjaður- og flotsviði. Formbreytingar, spennur og sniðkraftar, stöðugleiki. Nálgunarlausnir. Jafnvægis og brotalinuáðferðir.

Verkefni: Greining með sérhæfðum forritum, sem byggja á einingaaðferðinni. Forritun í MATLAB.

Nauðsynleg undirstaða: Greining burðarvirkja 1 (BYG201G), Samfelldaraflfræði 1 (BYG301G), Reiknileg aflfræði 1 (BYG401G),

Stærðfræðigreining IIIB (STÆ302G), Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G) eða Eðlisfræði 2 R (EÐL202G)

BYG203M • Vega- og flugbrautagerð • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Sigurður Erlingsson Prófessor

Kennari: Þorsteinn Þorsteinsson Verkfræðingur

Markmið: Að nemendur læri undirstöðuatriði vegagerðar og hönnun vega og flugbrauta.

Námslýsing: Vegferill, hæðarlega, þversnið, undirstöður vega, burðarlög og slitlög. Massareikningar í vegagerð. Buðarþolshönnun vega, vegtækni. Viðhald vega og slitlaga, PMS. Skipulag flugvallar og burðarþolshönnun flugbrauta, akbrauta og flughlaða. Áhrifamat.

Nauðsynleg undirstaða: Eðlisfræði 1 V (EÐL102G) eða Eðlisfræði 1 R (EÐL103G), Jarðfræði fyrir verkfræðinga (UMV101G), Línuleg algebra B (STÆ208G), Líkindareikningur og tölfræði (STÆ203G), Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G)

Æskileg undirstaða: Jarðtækni og grundun 1 (BYG501G), Samgöngutækni 1 (UMV501G), Efnisfræði (BYG302G), Landfræðileg

upplýsingatækni (UMV401G)

BYG204F • Framkvæmdafræði 2 • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Birgir Jónsson Dósent

Kennit slétttöluár.

Markmið: Að veita nemendum þjálfun og færni við gerð verksamninga og útboðsgagna í tengslum við byggingarframkvæmdir.

Námslýsing: Verktakaréttur. Gerð útboðsgagna. Gerð verksamninga. Samskipti verktaka og verkkaupa. Hagkvæmnisathuganir og undirbúningur stórfamkvæmda.

BYG205F • Húsbyggingartækni og heildarsýn • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Björn Marteinson Dósent

Markmið: Skapa færni í almennri hönnun húsa að því er varðar gerð þeirra og uppbyggingu, þar sem beitt er heildarsýn á byggingarferlið, notkunarskeið og förgun.

Námsefni: kröfur til bygginga, umhverfisáraun, efnisþörf og orkunotkun, gerð byggingarhluta og hönnun deililausna. Nýbyggingarkostnaður, kostnaðaráætlanir og byggingarvísitala. Rekstur, ending og viðhaldsþörf. Áhrif bygginga á umhverfi, vistferilsgreining og lauslega um förgun byggingarefna. Námið er að hluta í formi fyrirlestra (33%) en einkum æfingar (66%); ýmist skilgreindar af kennara eða af nemanda í samráði við kennara.

Æskileg undirstaða: Greining burðarvirkja 1 (BYG201G), Efnisfræði (BYG302G), Húsagerð (BYG601G)

BYG206F • Berg- og sprengitækni • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Sigurður Erlingsson Prófessor

Kennit oddatöluár.

Markmið: Að veita nemendum þjálfun og færni í að beita undirstöðuatriðum aflfræði bergs við hönnun og framkvæmdir mannvirkja í bergi.

Námslýsing: A: Bergtækni. Berggrunnurinn sem byggingarefni. Forkannanir á berggrunninum, vettvangs- og tilraunastofuprófanir. Styrkur bergkjarna og sprungna. Gæðaflokkun á bergi. Berggrúmagerð, jarðgangnagerð. Spennur og færslur við holrúm í bergi. Styrking bergs. Vatn í bergi. Stæðni bergfláa. B: Sprengitækni. Eiginleikar sprengiefna, sprengiefnategundir, hleðslur, hvellhettur, tímaseinkun. Bormynstur, hleðslureikningar, ofanjarðar- og neðanjarðarsprengingar, sprengingar undir vatni, bylguútbreiðsla, sprengingar í þéttbýli. Öryggismál.

Nauðsynleg undirstaða: Jarðtækni og grundun 1 (BYG501G)

BYG207F • Vindverkfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Ragnar Sigbjörnsson Prófessor

Kennt slétttöluár.

Markmið: Að veita nemendum innsýn í hönnun mannvirkja gegn áhrifum storma.

Námsefni: Lýsing vindsins sem stókastísk ferlis. Líkindadreifing meðalvindhraða, hágildisdreifing, staðbundin áhrif. Líkindadreifing vindhviða, hviðuróf, hviðustuðull, stærð vindhviða, áhrif hryfis, bygginga og fjalla. Greining vindálags. Ytri og innri þrýstingur í byggingum. Vindálag á þök og lágur byggingar. Vindsvörun burðarvirkja, stókastísk greining, yfirfærsluföll. Vindstaðlar.

Nauðsynleg undirstaða: Sveiflугreining burðarvirkja (BYG105F)

BYG208F • Jarðskjálftaverkfræði 1 • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Bjarni Bessason Prófessor

Umsjónarkennari: Ragnar Sigbjörnsson Prófessor

Kennt oddatöluár.

Markmið: Að veita nemendum innsýn í eðli og eiginleika jarðskjálfta og hjálfun í að meta áhrif jarðskjálfta.

Námsefni: Jarðskjálftavirkni. Upptakalíkon. Jarðskjálftabylgjur og útbreiðsla þeirra. Líkön sem lýsa yfirborðshreyfingu í jarðskjálftum og deyfingu hennar. Áhrif yfirborðslaga. Línuleg og ólínuleg jarðskjálftasvörunarróf. Kortlagning jarðskjálftavár. Miðað er við að nemendur leysi stærri verkefni undir umsjón kennara og skrifi skýrslu um þau.

Æskileg undirstaða: Sveiflугreining burðarvirkja (BYG105F)

BYG209F • Hljóðtækni og hávaðavarnir • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Sigurður Erlingsson Prófessor

Markmið: Veita þekkingu á helstu hugtökum í hljóðtækni og færni í notkun þeirra, sem gefur nauðsynlega undirstöðu fyrir sérhæfð framhaldsnámskeið eða hljóðtæknileg hönnunarverkefni.

Námsefni: Eiginleikar hljóðs og mælieiningar. Heyrn og tal. Mælingar og mat á hljóði. A-vigtun, tímastuðlar og jafngildishljóðstig. Tíðnigreining hljóðs í áttundum og þríundum. Samlagnins hljóðs frá óháðum hljóðvökum. Notkun tvinntölutákna. Aflþykki, hljóðþéttni, og hljóðaðfl. Impedans- hugtök. Planbylgjur og kúlulaga bylgjur. Endurkast hljóðs og framrás hljóðs. Eigintíðni í kassalaga rými. Dreifid hljóðsvið. Orkujafnvægi í rými og ómtími. Hljóðsögsefni. Eigintíðni í einföldum sveiflufurum. Stofnhljóð og titringseinangrun véla og tækja. Hljóðeinangrun einfaldrá og tvöfaldrá byggingarhluta. Verklegt: Reikniæfingar og ein verklegt æfing.

Nauðsynleg undirstaða: Eðlisfræði 1 V (EDL102G)

BYG210F • Stálvirki 3 • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Baldvin Einarsson

Markmið: Að nemendur öðlist þekkingu á samverkandi virkjum og færni í hönnu þeirra. Hegðun samverkandi virkja úr stáli og steypu í húsbbyggingum. Hönnun einfaldrá og samfelldra bita. Áhrif skriðs og rýrnunar á hegðun bita. Hönnun samverkandi gólfplatna með samverkandi virkjum með bærustáli og forsteypum einingum. Hönnun samverkandi súlna. Samverkandi rammar og samverkandi tengingar. Samverkandi brýr.

Verkefni: Heimadæmi tengd fyrirlestrum. Hönnun á 10-20 hæða skrifstofubyggingu

Nauðsynleg undirstaða: Stálvirki 2 (BYG101F)

BYG211F • Steinsteypuvirki 3 • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Baldvin Einarsson

Markmið: Námskeiðið er framhaldsnámskeið í steinsteypuvirkjum, þar sem megináhersla er lögð á eiginleika og hönnun uppspennta mannvirkja. Kennt er skv. Eurocode 2. Námsefni: Fjallað verður um samvirkni vægis og normalkrafta í órífnu þversniðum í notmarkástandi. M-N gröf eru skoðuð fyrir bitasúlur með og án annarrar gráðu áhrifa. Normalkraftur og vægi um tvo ása. Uppspennt mannvirki, bæði forspennt og eftirspennt. Eiginleikar kapla og staðsetning kapla í þversniði. Spennutöp í köplum vegna núningsmóstöðu, lástaps, formbreytinga á fjaðursviði, rýrnunar og skriðs í steypu og slökunar í köplum. Eftirspennt mannvirki í brotmarkástandi. Hlutspennt mannvirki. Afleidd vægi og jafngildisálag. Skífur. Tvívítt spennuástand. Strengjaaðferðin. Vinda.

Verkefni: Reikniæfingar.

Nauðsynleg undirstaða: Steinsteypuvirki 2 (BYG102F)

BYG212F • Trévirki 1 • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Baldvin Einarsson

Kennt oddatöluár.

Markmið: Námskeiðið er um hönnun trévirkja. Það veitir nemendum skilning á hegðun burðarvirkja úr timbri og hvernig staðlar eru notaðir við hönnun þeirra.

Námsefni: Timbur til mannvirkjagerðar. Uppbygging trjástofnsins. Eiginleikar timburs, styrkur og fjöðrun. Áhrif rúmþyngdar, raka og álagshraða. Styrkflokkun, styrkflokkar byggingartimburs, kennigildi, hönnunargildi. Límtré og LVL bitar, framleiðsla og styrkflokkar. Hönnun á notstigi og brotstigi. Tog- og þrýstikraftar, beygjuvægi, vinduvægi og skerkraftar. Súlur og bitasúlur Bognir bitar, bitar með breytilegri hæð, úrtök í bita. Þakgrindur (kraftsperrur). Rammabyggingar, vindstíflingar. Plötur, krossviður, spónaplötur. Skerveggir. Samsett þversnið. Samlímdir bitar (full samverkun) og samneglDIR bitar (hlutasamverkun). Samsetningar, rifnunarhætta, brotform. Naglar, boltar, pinnar og skrúfur. Límdar tengingar, vægisstífar tengingar. Skerplötur og tenntar skinnur. Ending timburs, viðarvörn, timbur og umhverfismál. Bunaþol timburs. Verkefni: Gert er ráð fyrir reikniæfingum og hönnunarverkefnum.

Æskileg undirstaða: Samfelldaraffræði 1 (BYG301G), Greining burðarvirkja 1 (BYG201G), Efnisfræði (BYG302G), Reiknileg aflfræði 1 (BYG401G)

BYG301F • Meistaraverkefni • (30e) • Haust

Rannsóknarverkefni til meistaraprófs.

BYG401F • Meistaraverkefni • (30e) • Vor

Rannsóknarverkefni til meistaraprófs.

BYG403F • Meistaraverkefni • (22e) • Vor

Verkefni til meistaraþrófs.

UMV001F • Sniðræsi og skólphreinsun • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Jónas Eliasson Prófessor

Inngangur og kerfisfræði, geining kerfa, safnræsi og sniðlagnir. Áætlan á rennsli í lögnum, samrennslistími og regntoppar, geymsla og jöfnun. Rennslislíkön og eftirlíkingar. Dæling og dælustöðvar. Hreinsun, 1. 2. og 3. stig. Útrásir, blöndun og dreifing. Lög og reglur.

UMV001M • Málstofa í umhverfis- og byggingaverkfræðiskor • (0e) • Vor • 2f

Umsjónarmaður: Ragnar Sigbjörnsson Prófessor

Umsjónarkennari: Birgir Jónsson Dósent

Umsjónarkennari: Trausti Valsson Prófessor

Markmið: Að kynna rannsóknir á sviði umhverfis- og byggingaverkfræði. Efni: Steftir er að því að fjalla um sem flest svið umhverfis- og byggingaverkfræði í mánaðarlegum fyrirlestrum.

UMV002F • Iðustraufræði • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Sigurður M Garðarsson Prófessor

Eiginleikar og kvarðar iðustreymis. Spennufylki Reynolds, hliðstæður í tregðuflæði, skúfspennum og blöndun. Iðuorka og hvirflar.

Straumskjól, strókar og skúfspennur við vegg. Útbreiðsla í iðustrau. Orkurófsfræði, heildarkvarði og blöndunarstuðlar. Tilraunir í tilraunastofu og itarefni í einni af eftirtöldum greinum: Jaðarlag, útbreiðsla, mælitækni.

Nauðsynleg undirstaða: Straufræði 1 (UMV502G)

UMV004F • Umferðarstraufræði • (6e) • Haust • Stokkur: H

Umsjónarmaður: Guðmundur Freyr Úlfarsson Prófessor

Kennari: Þorsteinn Þorsteinsson Verkfræðingur

Markmið: Að kynnast til hlitar fræðilegum og hagnýtum þáttum viðvíkjandi umferðarstrauum á götum og vegum.

Námsefni: Hreyfing farartækis á vegi, hreyfing margra farartækja á vegi. Fræðileg líkön er lýsa umferðarflæði, makróskópisk og mikróskópisk. Flæði, þéttleiki og hraði; samband þessara sín á milli. Þjónustustig og umferðarrým d vega með takmörkuðum aðgangi (Freeways) og þjóðvega (Highways). Bil milli ökutækja, biðraðamyndun og biðraðafraði. Tölfræðileg dreifing hraða og annarra stika tengdum umferðarflæði. Upplýsingar í umferðinni, leiðbeiningar almennt, leiðbeiningar í ökutæki.

UMV012F • Doktorsverkefni • (30e) • Haust

Doktorsverkefni.

UMV012F • Doktorsverkefni • (30e) • Vor

Doktorsverkefni.

UMV012F • Doktorsverkefni • (30e) • Sumar

Doktorsverkefni.

UMV101F • Straufræði 2 • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Sigurður M Garðarsson Prófessor

Markmið: Að veita nemendum þjálfun og færni til að beita undirstöðuatriðum straufræði við lausn hagnýtra verkefna. Námslýsing: Grunnvatnsrennsli, uppsprettur og brunnar, forðafræði. Rennsli í opnum farvegum, bakvatns- og bylgjureikningar. Rennsli í lokuðum farvegum, vatnshögg og þrýstijöfnun. Vatnsmiðlun, stíflugerðir og stærðarhönnun. Vatnavirki. Straumvélur. Ölduhreyfingar. Stærðfræðileg líkön í straufræði.

Nauðsynleg undirstaða: Straufræði 1 (UMV502G), Stærðfræðigreining IVB (STÆ401G)

UMV101M • Mat á umhverfisáhrifum 1 • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Birgir Jónsson Dósent

Umsjónarkennari: Trausti Valsson Prófessor

Markmið: Að kynna hugmyndafræði og þær aðferðir, sem notaðar eru við mat á umhverfisáhrifum framkvæmda og á umhverfismati sem samfléttuðum þáttum við gerð skipulagsáætlana.

Efni: Ástæður og aðdragandi lagasetningar um mat á umhverfisáhrifum og hvernig framkvæmd mats er háttað á Íslandi. Aðferðafræði; gátlistar, töflur, glæruaðferðir og flæðirit. Notkun landfræðilegra upplýsingakerfa (LUK), sem byggjast á stafrænum kortagrunnum og gagnasöfnum. Fræðasvið, sem nýtast við matið; vistfræði, straufræði, jarðfræði, efnafræði, lögfræði, félagsfræði, hagfræði og fagurfræði. Aðferðir við framsetningu á matinu; skýrslugerð, myndræn framsetning og tölvugrafík. Dæmi um notkun mats á umhverfisáhrifum við undirbúning og hönnun mannvirkja; losun og förgun úrgangsefna, vega- og línulagnir, brýr, hafnir og flugvellir, verksmiðjur og einstök mannvirki. Einnig ný aðferðafræði um hvernig þarf að flétta aðferðir MAU inn í gerð skipulagsáætlana, á þann veg að skipulags-, landnýtingar og staðarvalsákvarðanir taki mið af umhverfissjónarmiðum. Hópverkefni, sem tengjast efni námskeiðsins.

Æskileg undirstaða: Landfræðileg upplýsingatækni (UMV401G)

UMV102F • Byggðarskipulag • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Trausti Valsson Prófessor

Kennari: Guðmundur Freyr Úlfarsson Prófessor

Markmið: Að kynna sögu, aðferðir sem og helstu viðfangsefni í skipulagi byggðar.

Efni: Upphaf samfélaga og tilhögun þeirra. Forsendur byggðarþróunar. Byggðarþróun erlendis og á Íslandi. Mannfjöldaðróun. Þróun skipulagshugmynda. Skipulag á byggðu umhverfi. Hagrænt skipulag. Félaglegt skipulag. Skipulag samgangna. Heildarskipulag sveitarfélaga. Gerð skipulagsáætlana. Rannsóknir og spár. Markmið og leiðir. Framkvæmd skipulags. Stjórnun samkvæmt skipulagi. Lög og

reglugerðir. Landsáætlanir, landshlutaáætlanir, svæðisskipulag, aðalskipulag, deiliskipulag. Endurskoðun skipulagsáætlana. Mótun umhverfis fyrir mismunandi þjóðfélagsþópa, fagurfræðileg atriði, mengun, umhverfisvernd.

UMV103F • Umhverfisflutningsferli • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Hrund Ólöf Andradóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er að veita huglægán og stærðfræðilegan skilning á þeim ferlum sem ákvarða dreifingu efna í umhverfinu. Aftakstur námskeiðsins er aðferðafræði sem nýtist við mat á umhverfisáhrifum framkvæmda og tryggir sjálfbæra þróun.

Viðfangsefni eru: Upprifjun á varðveislulögmálum, dreififjónur og lausnir, iðudreifing, efnahvörf, jaðarblöndun, útfelling og setflutningar, iðubunur og strókar, dreifing í lofti, legi og grunnvatni.

Kennsla fer fram á ensku í formi fyrirlestra og samræða ní tíma. Heimadæmi og rannsóknaskýrsla er lögð fyrir á kennslumisseri. Námskeiðið leggur áherslu á sjálfstæð vinnubrögð.

Nauðsynleg undirstaða: Eðlisfræði 1 V (EDL102G) eða Eðlisfræði 1 R (EDL103G), Stærðfræðigreining IVB (STÆ401G)

Æskileg undirstaða: Umhverfisverkfræði (UMV202M) eða Straumfræði 1 (UMV502G)

Námamat byggir á þátttöku ní tíma, heimadæmum, rannsóknaverkefni, og munnlegu lokaprófi.

UMV104F • Náttúruhamfarir • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Ragnar Sigbjörnsson Prófessor

Kennari: Jónas Elíasson Prófessor

Kennari: Jónas Þór Snæbjörnsson Fræðimaður

Kennt sléttöluár. Markmið: Að kynna nemendum eðli og áhrif náttúruhamfara og veita þjálfun í gerð áhættumats. Námsefni: Fjallað er um eðli og orsakir náttúruhamfara. Jarðskjálftar, eldgos, fárviðri, skriðuföll og snjóflóð. Áhrif náttúruhamfara á mannvirki. Stærðfræðileg lýsing hamfara (catastrophes), tölfraði sjaldgæfra atburða. Kortlagning, náttúruvá, áhættumat, áhættustjórnun. Skipulagning og hönnun á grundvelli áhættumats.

UMV105F • Loftmengun • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Sigurður M Garðarsson Prófessor

This course is designed to give civil engineering students the basic principles of air quality, pollutant generation and control strategies, and to the principles of designing air pollution control technologies. Optimal design to reduce or minimize air pollution with emphasis on emission reduction from different types of industrial processes. The social, and fundamental and applied science contexts within which air professionals work will be discussed. A quantitative, process-level understanding of several air pollution control technologies will be developed.

Nauðsynleg undirstaða: Straumfræði 1 (UMV502G)

UMV106F • Sorphirða • (6e) • Haust • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Hrund Ólöf Andradóttir Dósent

Markmið: Þekking á skipulagi og rekstri sorphirðu og förgunarkerfa.

Efni: Helstu flokkar og samsetning úrgangs, húsasorp, garðaúrgangur, iðnaðarúrgangur. Söfnun, flokkunarkerfi, böggun og urðun. Frágangur urðunarstaða, eftirlit með gasmyndun og sigvatni. Sorpbrensla, brennslukerfi, afgangsvarmi, afgangur, aska og gjall, förgun og nýtingarmöguleikar, mengunarhætta af reyk og sigvatni frá gjallhaugum. Söfnun og förgun spilliefna, eftirlit og meðferð á eiturefnum og hættulegum efnum. Endurvinnslukerfi fyrir málm, timbur, pappír, plast og lífrænan úrgang, endurvinnsluflokkar, afurðir.

Mengunarvarnarlöggjöf og reglugerðir.

Nauðsynleg undirstaða: Umhverfisverkfræði (UMV202M)

UMV201F • Umhverfismat áætlana • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Birgir Jónsson Dósent

Umsjónarmaður: Trausti Valsson Prófessor

Markmið: Að gefa yfirsýn yfir hugmyndafræði umhverfismats áætlana (UMÁ) og þekkingu á ferli og aðferðum umhverfismats áætlana.

Efni: Meginviðfangsefni námskeiðsins er umhverfismat áætlana, en það felur í sér ný og breytt vinnubrögð við áætlanagerð, sem innleidd eru í því skyni að auka tillit til umhverfissjónarmiða við áætlanagerð. Í upphafi námskeiðs er farið stuttlega yfir sögu, megininntak og lagaumhverfi umhverfismats áætlana og mats á umhverfisáhrifum framkvæmda í alþjóðlegu samhengi. Fjallað er ítarlega um markmið, viðfangsefni og ferli umhverfismats áætlana (þ.m.t. ákvörðun um mat, ákvörðun um umfang og áherslur mats, aðila og samráð í ferlinu, áhrifamat, gerð umhverfisskýrslu og vöktun áhrifa). Þá er fjallað um og farið yfir valdar aðferðir við umhverfismat áætlana. Einnig er fjallað um helstu einkenni stefnumótunar og áætlanagerðar, mismunandi nágun umhverfismats að ólíkri áætlanagerð og tengsl umhverfismats áætlana við mat á umhverfisáhrifum framkvæmda, stig af stigi niður í gegnum stjórnsýsluþrep. Námskeiðið er byggt upp á fyrirlestrum og nemendaverkefnum (einstaklings- og hópverkefnum). Námamat er í formi prófs og verkefna.

UMV201M • Umhverfisskipulag • (6e) • Vor • Stokkur: V5 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Trausti Valsson Prófessor

Markmið: Að gera nemendum meðvitaða um hvernig tillit skuli tekið til umhverfissjónarmiða við skipulag byggðar og stórra framkvæmda.

Efni: Yfirlit yfir umhverfismál bæði í hnattrænum og staðbundnum skilningi. Mat og greining áhrifa landnýtingar á umhverfi. Farið í gegnum dæmi um slíka greiningu. Fyrirbyggjandi aðferðir til að forðast skaðleg áhrif á umhverfi. Yfirlit yfir þær fræðigreinar sem tillögur um fyrirbyggjandi aðgerðir byggjast á. Dæmi um hvernig ályktanir eru dregnar af fræðilegum upplýsingum við gerð skipulags sem og ákvarðanir um aðrar verklegar framkvæmdir.

UMV202F • Stjórnun náttúruauðlinda • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Hrund Ólöf Andradóttir Dósent

Námskeiðið gefur nemendum fræðilegan grunn til þess að fást við þverfaglega stjórnun náttúruauðlinda. Lögð verður áhersla á samspil vistfræði, hagfræði og félagsfræði við stjórnun nýtingar og verndar náttúruauðlinda. Farið verður yfir þætti sjálfbærrar þróunar og Dagskrár 21, vistkerfisstjórnun (ecosystem management), stjórnun strandsvæða, vernduð hafsvæði (marine protected areas), viðhald líffræðilegrar fjölbreytni, jarðvegseyðingu, eyðingu skóga, gróðurhúsaáhrif, mengun frá landstöðvum, skekkjandi ríkisstyrki o.fl. út frá vistfræðilegum,

hagfræðilegum og félagslegum forsendum. Tekin verða alþjóðleg og íslensk dæmi og nemendur munu kynna sér nýjustu þróun í þessum málaflokkum. Auk fyrirlestra mun hver nemandi kynna sér og skila ritgerð um ákveðið efni og kynna það með fyrirlestri.

UMV202M • Umhverfisverkfræði • (6e) • Vor • Stokkur: V7

Umsjónarkennari: Hrund Ólöf Andradóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er að veita nemendum innsýn í þverfaglegan heim umhverfisverkfræðinnar. Áhersla er lögð á að auka skilning á ástæðum fyrir umhverfsvandamálum og kynna hagnýtar aðferðir til að greina og leysa þau. Viðfangsefni eru: Ófl sem þrýsta á umhverfið, staðbundin og hnattræn umhverfsvandamál, massavarðveislulögmál, umhverfisefnafræði, áhættugreining, mengun í vatni, vatns- og skólphreinsun, loftmengun, sorphirða, og hnattræn hlýnun. Kennsla fer fram á ensku í formi fyrirlestra, dæmatíma, og vettvangsferða.

Nauðsynleg undirstaða: Eðlisfræði 1 V (EÐL102G) eða Eðlisfræði 1 R (EÐL103G), Stærðfræðigreining IVB (STÆ401G) eða Hlutfleiðujöfnur í verkfræði (BYG402G)

Æskileg undirstaða: Straumfræði 1 (UMV502G) eða Straumfræði (VÉL502G), Stærðfræðigreining IIB (STÆ205G)

Námsmat byggir annars vegar á vikulegum heimadæmum og rannsóknaverkefni unnið á kennslumisseri og hins vegar á skriflegu prófi í lok misseris.

UMV203F • Vatnsaflsvirkjanir • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Sigurður M Garðarsson Prófessor

Kennt sléttólúar.

Markmið: Þekking á virkjun og undirbúningsrannsóknum á vatnsafl.

Efni: Forsendur vatnsafls. Virkjanlegt vatnsafl. Miðlun. Orkuflutningur, orkuframleiðsla og orkugjafi. Gerðir vatnsorkuvera.

Virkjanarannsóknir og uppbygging orkukerfa. Lágþrýstivirkjanir. Háþrýstivirkjanir. Vatnsvegir, stíflur, göng, skurðir. Lokur, yfirföll.

Rannsóknir.

Nauðsynleg undirstaða: Straumfræði 1 (UMV502G)

UMV203M • Vatns- og fráveitur • (6e) • Vor • Stokkur: V6 • 4f + 2d

Umsjónarkennari: Hrund Ólöf Andradóttir Dósent

Markmið námskeiðsins er að veita innsýn í hönnun og lagningu vatns- og fráveitukerfa, bæði í ríkum og fátækum löndum. Efnisinnihald: Eiginleikar neysluvatns og skólphreinsnis. Vatnspörf og hönnunarstaðlar í vestrænum og þróunarríkjum. Drykkjarvatnssöfnun, dreifing og geymsla. Tegundir og magn fráveituvatns: Úrkoma afrennissvæða og afrennissstuðlar, hönnunarúrkoma. Hönnun vatns- og fráveitukerfa: Rennslisreikningar, þrýstifallsreikningar, lagnir og leiðslur, dælur, borholur, brunnar. Vatns- og skólphreinsun: Aflfræðilegar, líffræðilegar og efnafræðilegar lausnir. Námskeiðið innifelur hönnunarverkefni fyrir vatns- og fráveitur í litlu hverfi, verklega sýnatöku og efnagreiningar á skólþvatni. Skoðunarferð í dælu- og hreinsistöð. Gestafyrirlesarar deila praktískri reynslu frá Íslandi og þróunarlöndum.

Nauðsynleg undirstaða: Straumfræði 1 (UMV502G)

Æskileg undirstaða: Vatnafræði (UMV201G)

UMV204F • Samgöngutækni 2 • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Guðmundur Freyr Úlfarsson Prófessor

Markmið: Auka þekkingu og kunnáttu nemenda varðandi umferðarflæði, umferðarrýmd, umferðarspár og hermun umferðar. Kynning á upplýsingakerfum. Fræðin um umferðarstrauma, straumlíkön og samband flæðis, þéttleika og hraða í umferðinni. Ökubíl og forskot, höggbylgjur í umferðarstraumum, umferðarrýmd vega og gatna og gatnamóta. Umferðarspár, reiknilíkön fyrir umferð, hermun umferðar. Tölvunotkun í samgöngum og umferðarskipulagi. Upplýsingakerfi í samgöngum (ITS).

Nauðsynleg undirstaða: Samgöngutækni 1 (UMV501G)

UMV204M • Vatns- og hitaveitur • (6e) • Vor • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Jónas Eliasson Prófessor

Heitt og kalt grunnvatn, efnisinnihald og tæringahætta, dæluþróf og forðafræði, boranir og virkjun. Kröfur og reglugerðir um gæði neysluvatns, frágangur vatnsbóla og vatnsverndarsvæði, gæðaeftirlit, hreinsipörf. Aðfærsluæðar og dreifikerfi, þrýstifallsreikningar, þrýstistjórnun, lekaleit. Hitapörf og vatnspörf húsa, miðlun og geymisþörf, efnisval og frágangur í leiðslum. Verkefni í hitaveitu eða vatnsveitu eftir vali. Heitt og kalt grunnvatn, efnisinnihald og tæringahætta, dæluþróf og forðafræði, boranir og virkjun. Kröfur og reglugerðir um gæði neysluvatns, frágangur vatnsbóla og vatnsverndarsvæði, gæðaeftirlit, hreinsipörf. Aðfærsluæðar og dreifikerfi, þrýstifallsreikningar, þrýstistjórnun, lekaleit. Hitapörf og vatnspörf húsa, miðlun og geymisþörf, efnisval og frágangur í leiðslum. Verkefni í hitaveitu eða vatnsveitu eftir vali.

UMV205F • Strandverkfræði • (6e) • Vor • Stokkur: H • 4f + 2d

Umsjónarmaður: Sigurður M Garðarsson Prófessor

Lýsing á öldum, vindalda, undiralda. Öldujöfnur. Greining öldu í tíma- og tíðni-rúmi. Ölduróf. Langtíma líkindadreifing öldu. Myndun öldu og útreikningar á öldum. Sjávarföll, sjávarhæðir, áhlaðandi vegna vinds og loftþrýstings, sog. Öldur sem kenna grunn, öldusveigja, öldubrot, öldubogun. Hönnun mannvirkja, áhættugreining og hönnunarforsendur. Hönnun kerja-, grjót- og bermugarða.

Nauðsynleg undirstaða: Straumfræði 1 (UMV502G)

UMV206F • Byggða- og samgöngulíkön • (6e) • Vor • Stokkur: V • 4f + 1d

Umsjónarkennari: Guðmundur Freyr Úlfarsson Prófessor

Markmið: Að nemendur geti hannað og búið til tölvulíkan af byggða- og samgöngukerfum. Að nemendur verði færir um að meta hvers tölvulíkön eru megnug og við hvaða verkefni þau nýtast best.

Efni: Farið verður í fjölbreytt dæmi sem sýna hvernig tölvulíkön geta gefið svör við áhugaverðum spurningum um byggð og samgöngur. T.d. hvað verður mikil umferð í framtíðinni, hvar vill fólk búa, hvernig breytist verð á landi, hvernig velur fólk á milli einkabíls og almenningsgangna, hvaða áhrif hefur þróun umferðar á loftmengun? Nemendur velja sér viðfangsefni og byggja tölvulíkan. Kynnt verður mat á gagnþörf, söfnun og meðhöndlun gagna. Kennnd verður grundvallar aðferðafræði við val eða gerð líkana, með áherslu á aðhvarfslíkön og tölfræðileg valkostalíkön. Kennt verður hvernig stuðlar líkana eru metnir, líkön finnstíllt og villur metnar. Sýnt er hvernig tölvulíkön nýtast við hermun kerfa.

Kennsluhættir: Nýtt efni er kynnt með fyrirlestrum. Nemendur fá þjálfun í hópverkefni sem gengur í gegnum allt námskeiðið. Hópurinn byrjar með hugmynd og endar með tölvulíkan af kerfi. Nemendur verða að standast skriflegt miðannarpróf til að standast námskeiðið. Ekkert lokapróf er í námskeiðinu. Ekki er gert ráð fyrir að nemendur hafi tekið öll námskeið sem stungið er upp á sem æskilegum undirstöðum. Nauðsynleg undirstaða: Samgönguverkfræði (BYG503G), Líkindareikningur og tölfræði (STÆ203G), Tölvunarfræði 1a (TÖL105G) Æskileg undirstaða: Byggðarskipulag (UMV102F), Umhverfisskipulag (UMV201M) Heimaverkefni 30%, próf 45%, lokaverkefni 25%.

UMV302F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Haust
Rannsóknarverkefni.

UMV303F • Meistaraverkefni • (30e) • Haust
Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs.

UMV303F • Meistaraverkefni • (30e) • Vor
Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs.

UMV303F • Meistaraverkefni • (30e) • Sumar
Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs.

UMV403F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Vor
Rannsóknarverkefni.

UMV403F • Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs í umhverfis- og auðlindafræðum • (30e) • Sumar
Rannsóknarverkefni.

UOB301F • Meistaraverkefni • (30e) • Haust
Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs.

UOB401F • Meistaraverkefni • (30e) • Vor
Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs.

UOB401F • Meistaraverkefni • (30e) • Sumar
Rannsóknarverkefni til meistaraþrófs.